

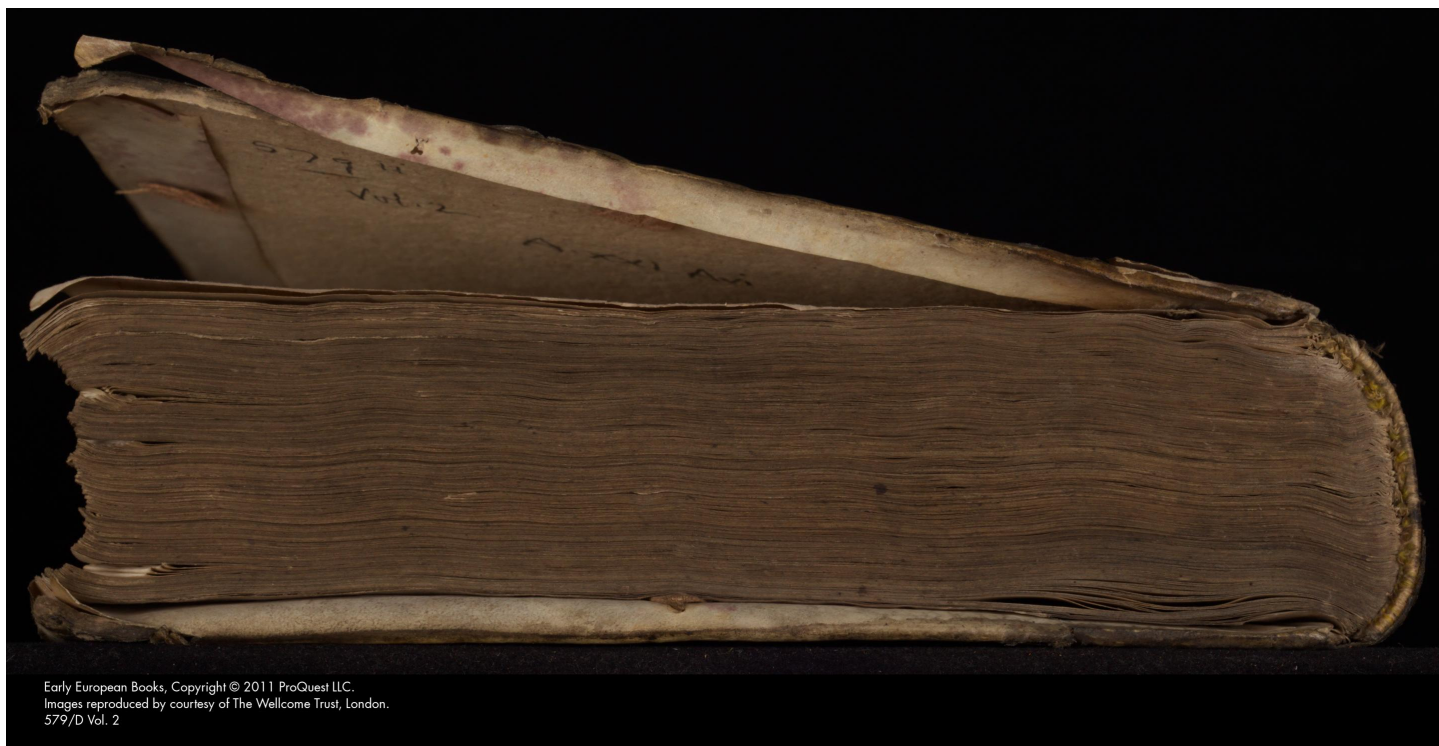

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
579/D Vol. 2

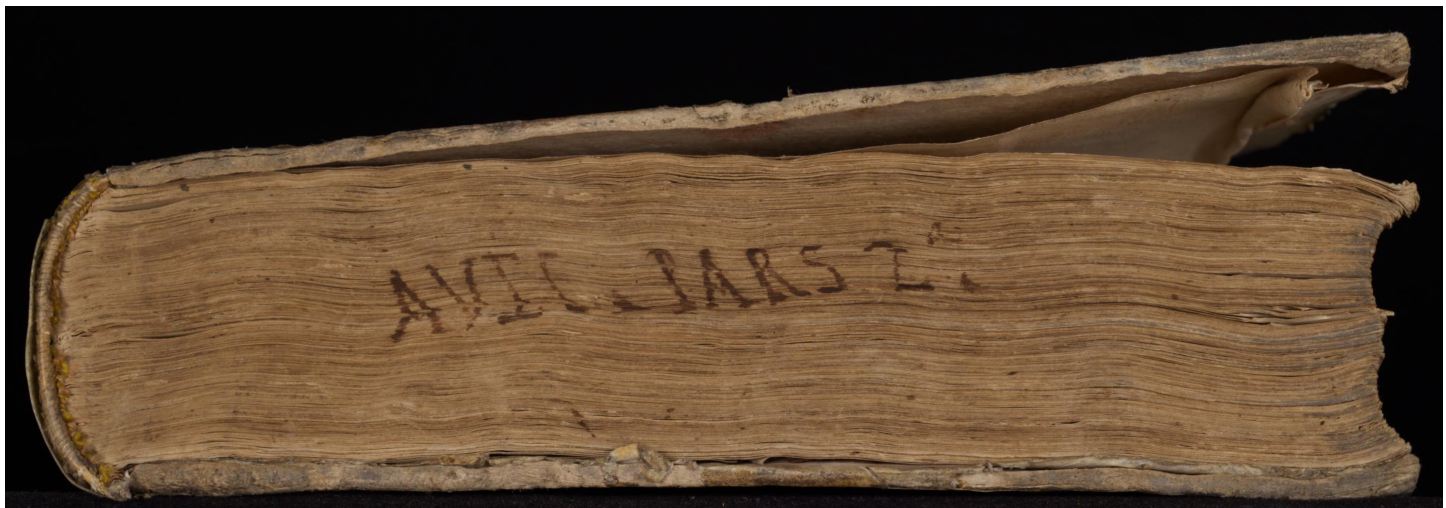

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
579/D Vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
579/D Vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
579/D Vol. 2

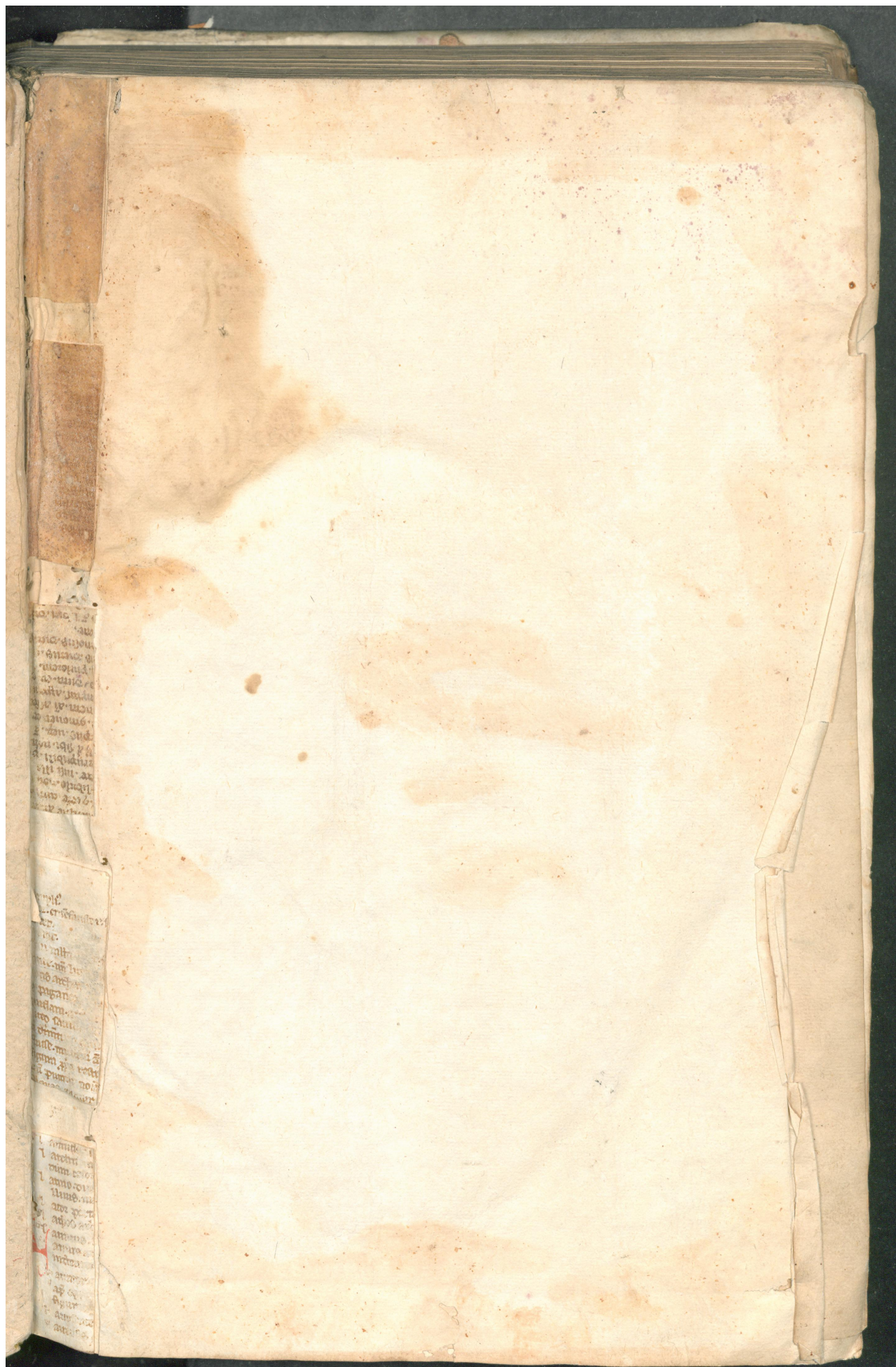

579ⁱⁱ

Vol. 2

A. XXI. Avi

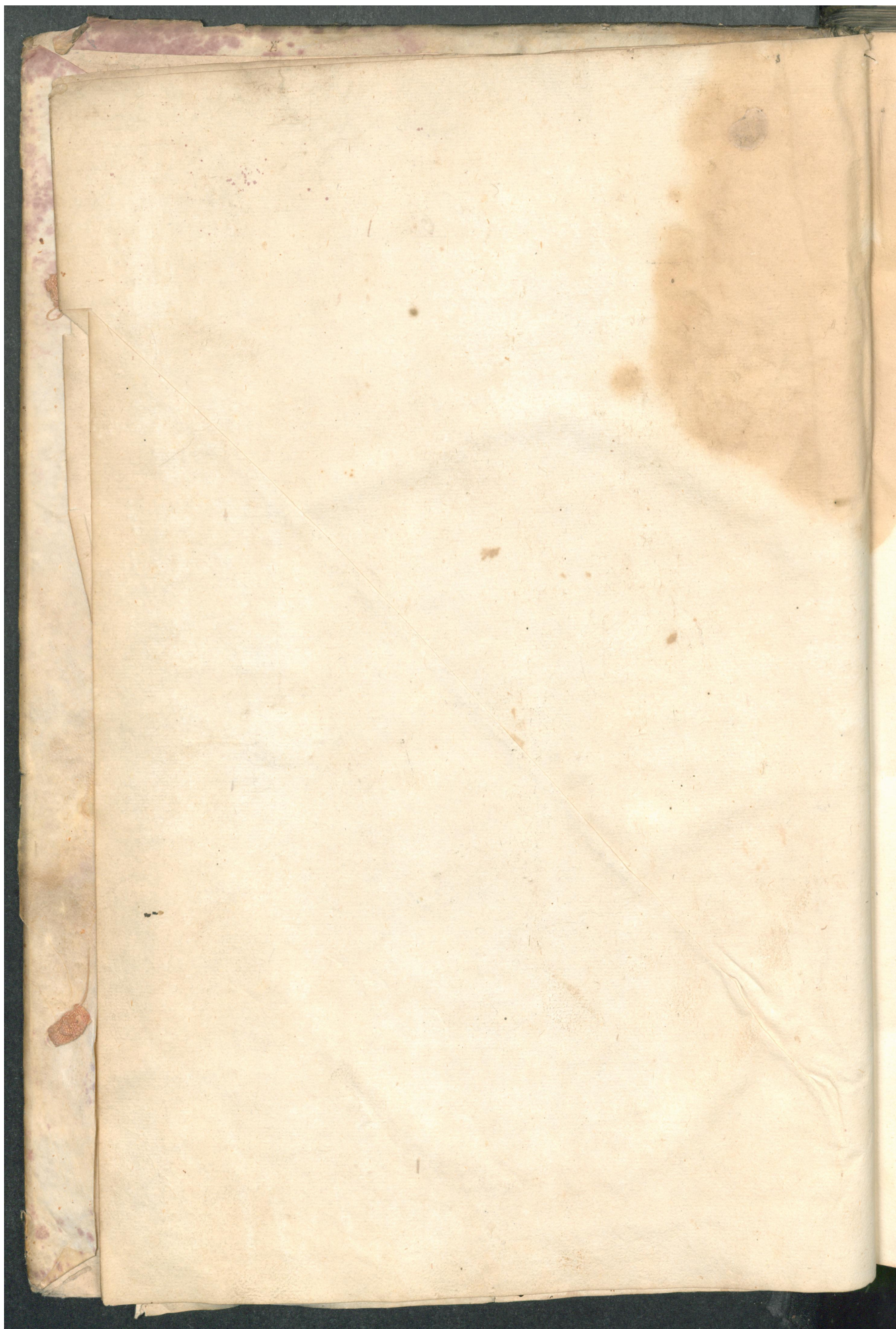

particulars

Trid 6.

AVICENNAE

OPERV M IN RE MEDICA

Tomus secundus,

I D E S T

LIBER CANONIS QVARTVS,
Cum Ioannis Costæi Laudensis, & Ioannis Pauli Mongij
Hydruntini annotationibus.

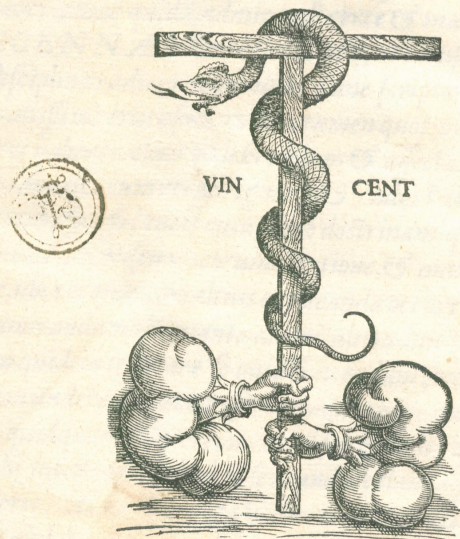
EIVSDEM CANONIS LIBER QVINTVS,
QVI ET ANTIDOTARIVM DICITVR.

Libellus de viribus cordis.

Lib. de remouendis nocumentis, quæ accidunt in regimine sanitatis.

Tractatus de syrupo acetoso. Et Cantica.

Omnia nunc diligentissime recognita, & ab erroribus multis expurgata.

VENETIIS,

Apud Vincentium Valgrifium.

M D L X I I I I.

V. Valgrifium

AVICENNAE

OPUSCULUM IN RE MEDICA

Tomus secundus

AD EST

LIBER CANONIS QVARTVS

Com Joannis Cossii I. audentis & Joannis Pauli Montij
Hydramini annotationibus.

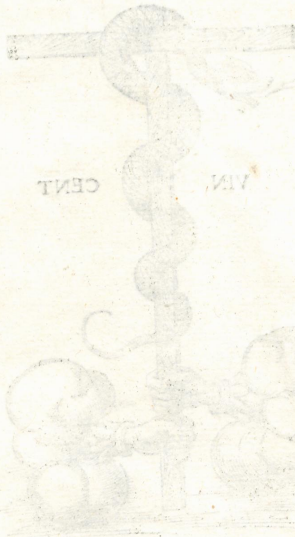
LIBER CANONIS LIBER QVINTVS
QVI ET ANTIDOTARIVM DICTVR.

Libellus de virtutibus cordis.

Lib. de remediis nocentibus quae accidunt in regimine sanitatis.

Tractatus de stypto accedo. Et Canonicus.

Omnia nunc diligenter signata recognita & ab erroribus multis expurgata.

VENETIIS

Apud Vincetium Valgrinum.

M D LXXII

IOANNES COSTAEVS LAVDENSIS

FRANCISCO MODEGNANO LAVDENSI

MEDICO OPTIMO. S. D.

NOSTI MODEGNANE CLARISS. quantum, sectarum pertinacia, disciplina perturbentur, & quam paruo negotio discordijs summa omnia dilabantur. Habemus huius rei exemplum nostris temporibus. Quum enim superiori etate nullus eorum qui medicina incumbunt, AVICENNÆ scriptis studiosissimam non daret operam, erant illius temporis medici rebus omnibus, quæ ad hanc disciplinam pertinerent, una linguarum peritia excepta, cui illa etas non multum uacabat, planè eruditissimi; postulante id ipsum eius authoris lectione, qui quidè in omni scientiarum genere doctissimus, ex singulis ita prout exigit locus, ad medicinam aliquid passim traducit, ut qui ad huius lectionem sunt accessuri, cum in omnibus studiis, tum uel maximè in naturali philosophia exercitatos esse oporteat. Itaque tot tantique uiri Italia atque adeo totius Europæ gymnasia passim exornabant, quorum scripta publicè priuatimque circumferuntur. Nunc uerò quamuis pauci adhuc quidam, admirandi certe & maximi supersint, quibus neque AVICENNÆ lectio neglecta, neque in cuiusquam uerba iuratum; sed huius disciplina radices ex omnibus planè scriptoribus uno eodemque ueritatis studio altissime eruta sunt: contra tamen quot uideas, ex ijs etiam qui inter celebres haberi volunt; pulchro solum & affectato Galenicorum nomine contentos, medicarum rerum ignaros & rudes? quibus satis uidetur Galeni autoritate se ipsos tueri cuius sanè doctrinam, quam alijs celerrima lingua uolubilitate, promiscua locorum citatione, & maxima demum audacia profitentur, ubi res quapiam altius explicanda occurrit quam in Galeno non legerint, admirandum est quanta animi altitudine (quam. s. Hippocratem deceret) non quidem ignorare se quid sentiendum; verum quia Gal. id non scripserit, non audere aliquid proferre consueant. quasi piaculum sit ad Galeni scripta quidquam adicere; aut nihil scire fas sit, quod is non norit; aut quæ rectè alijs intellexerit, ob id obscuranda celandaque sint, quod ea Galenus non tradiderit. At uerò non ita Galenus, cuius isti ducis strenuos sectatores se tanta ambitione prædicant. Non ita quicumque in omni scientiarum genere illustres unquam fuere. Galenus profectò sectarum patrocinium passim damnat, & ipsum etiam Hippocratem medicinæ parentem erroris non raro insimulat. Aristoteles ueritatem amicitia præfert, & à Platone sapenumero dissentit. Auicennas quoque noster tantorum uirorum exemplo, à Galeno,

* 2 quem

quem sibi interpretandum proposuit, recedit nonnunquam volens & libens, philosophus. s. inter maximos non postremus suorum etiam amulorum testimonio; qui neq; factionum pertinacia, neq; alicuius auctoritate corrumpi potuit, quin ea libere proferret, quæ sentiret. Quam iniuria ergo delicati hi homines, vel Avicennam negligunt, vel solum sufficere Galenum sibi putant? Certè, etsi hic à Galeno nonnunquam discedit, passim tamen eius placita & proficitur, & confirmat, & explicat. nulli hæcenus scientiarum positi nobis sunt limites, nullus terminus, quin posterioribus priorum aucthorum dicta emendare & explanare non liceat. Quanto ergo satius, & literatorum reipublicæ esset commodius, si neglecta tandem hac sectarum superstitione invidiaq; iij, quibus adolescentium instituendorum demandata est cura, probos omnes aucthores proponerent uti libet evolvendos, præsertim verò eos à quibus multa paucis discere quamprimum licet? Hæc omnia Modegnane Opt. aliàs quidem te tuis auditoribus proposuisse intelleximus, quum in Ticinensi gymnasio Theoricen laudatissime profitereris: eadè verò memini inter nos fuisse non raro constituta, dum de depravata nostrorum temporum docendi ratione non semel differeremus. Hæc eadem nobis ipsis ita demum animo infundere, ut compulsi tum communi hominum beneficio, tum aliorum hortationibus, AVICENNÆ de re medica operum evulgationem nostro omni conatu expoliendam illustrandamq; suscepimus. In qua quidem re quid ipsi præstiterimus, dum in emendando fideissime ex vetustissimis & varijs codicibus contextu, dum in congregandis, extricandisq; passim controuersijs, dum in tuenda veritate laboramus, aliorum esto iudicium. Nobis certè satisfactum hac in re est, quòd veri gratia, non odio vel animi pertinacia fuit laboratum. Horum autè laborum nostrorum, quia, quantum in rebus auctoritas valeat, non ignoramus, patronos alios atq; alios nobis delegimus, ex ijs quidè qui me dedit scientiam profitentur doctissimos, ex doctissimis verò quos à factionibus alienos nouimus. Quamobrè huius nostri consilij institutum sequuti, tibi ob auctoritatem tuam, quæ tota INSVBRIA maximi æstimat, huius fabricæ nostræ partem tuendam deferimus; in qua, quum de febribus & de ea medicina parte agatur, quæ manibus medetur, passim aliqua annotauimus, quæ non minimi esse momenti sunt visa; passim à calumnijs vindicare bonos auctores conati sumus. Tu ergo vir maxime propositum nostrum tuere: nos verò, me inquam; quem tu nosti quantum te colam; simulq; IOANNEM PAVLVM MONGIVM doctissimum uirum, qui te & tuum nomen multum obseruat, et mecum horum laborum fuit comes, mutuo amore proseguere. Venetys. Cal. Ianuarij. M D L X I I I I.

INDEX CAP. LIB. QVARTI CANONIS PRINCIPIS AVICENNAE.

INCIPIT liber quartus canonis, de ægritudinibus particularibus, quæ quum accidunt, non appropriantur uni membro, continens septem sen. quæ comprehendunt 24. tractatus & summas duas.

FEN prima, est de febribus, & continet quatuor tractatus.

TRACTATVS primus de febre ephemera, & continet. Capita 44.

De diffinitione febris & generibus febrü. cap. 1

De præparatis ad febres 2

De horis februm 3

Cognitio horarum uniuersalium ægritudinis, & propriæ status 4

Sermo uniuersalis de febribus ephemeris 5

Signa propria februm ephemerarum distinguenda eas ab alijs 6

Permutatio febris ephemeræ 7

Signa permutationis febris ephemeræ ad febres alias 8

Curaciones febris ephemeræ secundum modum uniuersalem 9

Species febris ephemeræ 10

De febre ephemera ex angustia, & signis eius 11

De cura 12

De febre ephemera ex tristitia 13

De febre ephemera ex cogitatione 14

De febre ephemera ex ira 15

De cura 16

De febre ephemera ex uigilijs 17

De curatione 18

De febre ephemera ex somno & quiete. 19

De curatione eius 20

De febre ephemera ex gaudio 21

De febre ephemera ex timore. 22

De febre ephemera ex labore 23

De cura 24

De febre ephemera ex euacuatione. 25

De curatione 26

De febre ephemera ex dolore. 27

De cura eius, quæ fit ex dolore 28

De febre ephemera ex syncopi 29

De curatione. 30

De febre ephemera ex fame. 31

De febre ephemera ex siti 32

De febre ephemera ex oppilatione 33

De febre ephemera ex nauseatiua satietate & repletione 34

De cura 35

De febre ephemera ex apostemate 36

De febre ephemera ex stercoretate. i. quâdo cutis fit dura ut testa 37

Febris ephemeræ ex calore 38

De febre ephemera, quæ accidit ex soliditate causata à frigore 39

De febre ephemera ex soliditate cutis, causata ex aquis stipticis 40

De signis 41

De febre ephemera ex uino 42

De febre ephemera ex cibis calidis 43

De cura. 44

Principium sermonis de febribus putridis, & complementum sermonis est in febribus sanguinis & cholericis.

TRACTATVS secundus continet. Capita 69.

Sermo uniuersalis de feb. putridis cap. 1

Sermo uniuersalis de signis februm putredinis 2

De signis inseparabilibus 3

De rebus, in quib. differunt feb. putredinis: & in quibus communicant 4

De significationibus accidentium februm 5

Sermo de rigore & frigore & horripilatione & fractione 6

De intentione ad curationes uniuersales februm putredinis 7

De curatione febricitantium in generali 8

Canon in dando in potu. aquæ hordei & sirupum acetosum 9

De curationibus februm acutarum 10

Rememoratio accidentium, quæ difficilia sunt in febribus acutis 11

De regimine rigoris & horripilationis, quum superfluunt 12

Regimen superflui sudoris in febribus 13

Regimen fluxus sanguinis narium superflui 14

Regimen uomitus, qui accidit eis 15

Regimen fluxus uentris, qui accidit eis 16

Regimen sitis eorum superflue 17

De profunditate somni, quæ accidit eis 18

De grauitate caput eorum 19

De inquietudine habentium febres & aliorum 20

De dolore uentris, qui accidit eis 21

De asperitate linguæ eorum. i. § 22

De sternutatione assidua, quæ accidit eis 23

De dolore capitis, qui accidit eis 24

De tussi eorum 25

De destructione appetitus eorum 26

De bulimo eorum 27

De nigredine linguæ eorum 28

De appetitu eorum canino 29

De syncopi, quæ accidit eis 30

De constrictione anhelitus eorum 31

De uehementia tristitiæ eorum 32

Difficultas deglutendi, quæ accidit eis 33

Frigus extremitatum, quod accidit eis 34

Sermo de febre cholerica 35

De tertiana absolute, & nominatur triteus 36

Differentia inter tertianam puram & non puram 37

Tertiana continua 38

Cura tertianæ puræ 39

Cura tertianæ non puræ 40

De febre caupon, & est illa, quæ nominatur farinosa 41

Signa 42

Cura cauponidis 43

De febre sanguinis 44

Signa 45

Cura febris sanguinis 46

De febre phlegmatica 47

Signa phlegmaticæ periodicæ 48

Signa phlegmaticæ inseparabilis, & est illa, quæ nominatur latica. 49

Febris, in qua occultatur frigus, & apparet in ea calor, & est epialos 50

Febris in qua occultatur calor & apparet in ea frigus, & est lipyria 51

Febris in qua fit unaquæque duarum rerum in unoquoque duorum locorum 52

AVIC. * 3 Febris

B. Vigilia super sua uel non naturalia.

† B. Et eius uel scilicet.

B. Angustia.

W. Siccitate uel asperitate.

Index

Febris syncopalis humorosa	53
Febris syncopalis minuta subtilis	54
Febris diurna & nocturna ex phlegmaticis	55
Cura eius	56
Curatio phlegmaticæ continuæ, quæ nominatur latica	57
Cura eius	58
Cura epialos & lipyræ	59
Cura febris cum syncopi humorosa	60
Cura febris cum syncopi minuta	61
Regimen nocturnæ & diurnæ	62
De quartana periodica	63
Signa	64
Cura	65
Rememoratio resolutiuorum, quibus indigent post digestionem	66
Cibatio patientium quartanam	67
Cura quartanæ continuæ	68
De febre sextana & septena & similibus illis	69
Cura specierum huius febris	70
TRACTATVS tertius continet Capita	11
De febre ethica	cap. 1
Signa	2
Signa alidhubulæ	3
Cura ethicæ	4
Rememoratio medicinarum infrigidantiũ eos	5
Rememoratio medicinarum humectantiũ eos	6
De cibatione habentium ethicam	7
De succurrendo dispositionibus sequentibus ethicam	8
De ethica senectutis	9
Signa	10
Curatio ethicæ senectutis	11
TRACTATVS quartus de feb. pestilentialibus, & quæ sunt eis homogenea & uariolis & morbillo: & continet Capita	20
De febre pestilentiali	cap. 1
Signa	2
Signa pestilentia	3
Curaciones febr. pestilentialium	4
Præseruatio à pestilentia	5
De uariolis	6
Signa apparitionis uariolarum	7
De morbillo	8
Signa salutis eius	9
Cura	10
De obseruatione membrorum & defensione eorum à nocumento uariolarum & morbilli	11
De eradicatione uestigiorum & uariolarum	12
De febre apostematum	13
De signis earum & ipsarum iudicijs	14
Cura earum	15
De dispositionibus februm compositarum	16
De hemitritæ	17
Signa hemitritæ	18
De cura hemitritæ	19
De reciduatione	20
FE N secunda, de prognosticatione & iudicijs	
crisis cap. 1. quæ est duo tractatus.	
TRACTATVS primus de crisi & intentionibus significationum eius, & bonitatis & malitiæ in crisi, & quid est in 3 diuisionibus suis & suis iudicijs crisis	cap. 2
Sermo uniuersalis de signis crisis	3
Signa motus materiei in crisi ad superiora	4
Signa distinguendi omnia illa	5

N. de modis.
N. sit & de

Capitulorum

Iudicium de istis signis communibus prædictis & proprijs	6
De signis declinationis materiei ad sudorem	7
De signis declinationis materiei ad membra urinæ	8
De signis declinationis materiei ad uiam egestionis	9
De signis crisis quando fit ex uia matricis	10
De signis quod crisis erit ex apertione uenarum	11
Signa crisis, quæ fit cum permutatione	12
Signa quod illa permutatio est ad inferiora	13
Signa quod illa permutatio est ad superiora	14
Signa permutationis ad ægritudinem aliam	15
Signa quod crisis erit cum exitura	16
Iudicia de huiusmodi exituris	17
Signa euentus spasmi in pueris	18
Signa casus rigoris	19
Signa significatiua crism bonam	20
Signa significantia crism malam	21
Iudicia de iudicijs signorum significantium crism sim malam	22
Signa digestionis & eius iudicia	23
Iudicia de signis absolute	24
Narratio signorum bonorum	25
Iudicia signorum malorum	26
Narratio signorum malorum	27
Signa mala pendentia ex forma & colore	28
Signa sumpta ex dolore capitis	29
Signa sumpta ex parte stomachi	30
Signa mala ex membris anhelitus	31
Signa mala ex parte sensus	32
Signa facta in oculo	33
Signa proportionalia istis	34
Signa sumpta ex parte nasi	35
Signa sumpta ex parte auris	36
Signa sumpta ex parte dentium	37
Signa sumpta ex parte linguæ, & oris, & quæ sequuntur ea	38
Signa sumpta ex radice linguæ, & gutture, & meris	39
Signa mala sumpta ex parte uenarum	40
Signa mala sumpta ex mollificatione corporis, & malitia resupinationis, & debilitate	41
Signa mala propter formam iacendi	42
Signa sumpta ex cute	43
Signa accepta ex uentre, & partibus hypochondriorum	44
Signa sumpta ex apo	45
Signa sumpta ex uirga & testiculis	46
Signa sumpta ex matricibus	47
Signa sumpta ex parte extremitatum	48
Signa ex parte somni & uigiliæ	49
Signa mala sumpta ex actione manus	50
Signa sumpta ex doloribus	51
Signa sumpta ex uoce & loquela & silentio	52
Signa sumpta ex ratione	53
Signa sumpta ex motibus	54
Signa sumpta ex existimatione	55
Iudicia sumpta ex saltu & alicibus	56
Signa sumpta ex somnijs	57
Signa sumpta ex appetitu	58
Iudicia 8: significationes icteritiæ	59
Significationes sumptæ ex apostematibus	60
Signa sumpta ex parte pustularum, quæ simulantur eis	61
Signa	

Quarti

Libri.

Signa sumpta ex forma uenarum	62	De diebus bonis, & malis, qui secundum ordines	
Signa sumpta ex rigore	63	suos critici sunt, aut cadetes in medio, aut dies	
Iudicium euacuationis	64	iudicationis	7
Iudicia sudoris	65	De diebus qui non sunt critici neque intentione	
Causa multitudinis sudoris	66	prima neque intentione secunda	8
Diuerfitas membrorum in sudando	67	De diebus iudicationis	9
Diuerfitas dispositionum in sudando & alijs	68	Cognitio dierum crisis, cum dubitatur	10
Dies, in quibus multiplicatur sudor & minora-		De declaratione proportionis dierum in crisi ad	
tur	69	plures & gradus	11
Modi significationum sudoris	70	FEN tertia de apostematibus, & pustulis.	
Signa sumpta ex parte sudoris	71	TRACTATVS primus de illis, quæ ex eis sunt ca-	
Signa sumpta ex parte pulsus	72	lida, & corrupta. Continet. Capita	35.
Iudicia fluxus sanguinis narium	73	Sermo uniuersalis de apostematibus	cap. 1
Significationes sumptæ ex fluxu sanguinis na-		De phlegmone	12
rium	74	Cura phlegmonis	3
Significationes sumptæ ex sternutatione	75	Erysipela, & species eius	4
Iudicia egestionis	76	Cura erysipela	5
Signa sumpta ex egestionem	77	De formica, & miliari	6
Iudicia uomitus	78	Cura formica, & quæ eius cursu currunt	7
Signa sumpta ex uomitu	79	Cura miliaris	8
Iudicia urine	80	De pruna, & igne perfico	9
Signa mala sumpta ex paucitate & multitudine		Curatio pruna, & ignis perfici	10
urinae	81	De uescis, & inflationibus	11
Signa sumpta ex tenuitate urinae	82	De cura inflationum	12
Signa sumpta ex grossitudine substantiæ & con-		De effere	13
turbatione eius	83	De cura effere	14
Signa sumpta ex urina alba	84	De fethiomeno, & differentia inter gangrenas,	
Signa sumpta ex colore in urina nigra in febrib.		& aschachilos	15
acutis	85	De cura	16
Signa sumpta ex urina rubea	86	De althohoin	17
Signa sumpta ex urina flaua	87	De cura	18
Signa sumpta ex sedimine	88	De apostematibus accidentibus in glandulis	19
Signa sumpta ex dispositionibus aggregatis pro		De exituris calidis	20
pter significationes diuersas coloris & substan-		Significatio quod apostema fit exitura	21
tiæ, quarum prima est in urinis oleagineis	89	Significatio maturationis, & eius signum	22
Signa sumpta ex parte qualitatis separationis uri-		Iudicia saniei	23
nae	90	Significatio exituræ intrinsecæ	24
Numeratio signorum malorum in urina	91	Significatio maturationis extrinsecæ	25
Signa in ægrotis mala generum diuersorum, quo-		Significationes propinquitatis eruptionis intrin-	
rum malitia est propter aggregationem eorū		secæ	26
in febricitantibus, & alijs	92	Curaciones exiturarum apparentium	27
Signa longitudinis & gradus	93	Regimen maturationis, & ingenium ad faciendū	
Signa quod & gradus consumetur crisi aut reso-		pus in exituris apparentibus	28
lutione	94	Regimen exiturarum quando maturæ sunt	29
Iudicia reciduationis	95	De eruptionibus exituralibus	30
Signa reciduationis	96	De cura	31
Causa mortis	97	Regimen exiturarum intrinsecarum	32
Species mortis, quæ accidit in horis februm, & si		De aldemenu	33
gnum qualitatis mortis infirmi	98	De cura aldemenu	34
Significationes mortis absq; crisi	99	De moro	35
Dispositiones accidentis conualescentibus	100	TRACTATVS secundus de apostematibus frigi-	
Regimen conualescentis	101	dis, & quæ currunt cursu eorum, continens	
Cibatio conualescentis	102	Capita	22.
Motus & gradus	103	cap. 1	
TRACTATVS secundus, de diebus crisis, &		De apostemate molli, phlegmatico, quod nomi-	
horis eius. Continet. Capita	11.	natur oedema	2
De principio & gradus, & prima computatio-		Curatio apostematis molliis	3
ne crisis	cap. 1	De nodis	4
De causa dierum crisis, & periodorum eius	2	De cura	5
De proportionalitate dierum crisis ad inuicem, &		De glandulis	6
debilitate, & comparatione eorum ad & gradus		De pustulis glandulosas	7
dines	3	De fugille	8
Dies critici	4	De scrofulis	9
De diebus cadentibus in medio	5	De cura	10
De uirtute dierum cadentium in medio, & debili-		De apostematibus duris	11
tate eorum	6	De cura	12
		De duritie iuncturarum	13

Quarti

Libri.

De eis, quæ nominantur almisinar	14
De cancro	15
De cura	16
Rememoratio regiminis soluendi ipsum	17
Rememoratio medicinarum localium ad can-	18
crum	
De apostematibus uentosis, & inflationibus lacer-	19
torum	20
De cura	21
De uena medeni	22
De cura	22
TRACTATVS tertius de lepra, continet. Capit. 3.	
Quid sit lepra, & causa eius	cap. 1
De signis	2
De cura	3
Modus medicinarum conferentium composita-	
rum.	
Modus confectionis nominatæ de derauiliæ ma-	
ioris.	
Modus confectionis falsuludati.	
Modus adustionis falselud.	
Modus falsuludati minoris.	
Modus epithimatis lepræ.	
Modus epithimatis alterius.	
FEN 4. de solutione continuitatis, & est præter	
id, quod pendet cum fractura & algebra, & est	
quatuor tractatus.	
TRACTATVS primus de uulneribus in mem-	
bris, continet. Capita 12.	
Sermo uniuersalis de solutione continuitatis c. 1	
Summa de uulneribus in membris	2
Sermo uniuersalis de cura uulnerum	3
De cognitione eius, quod facit nasci carnem, &	
quod incarnat, & quod figillat, & quod corro-	
dit ex medicinis	4
De perforatione uulneris, & aliorum quum opor-	
tet ut discooperiantur	5
De regimine uulnerum habentium apostema, &	
dolores	6
Regimen uniuersale in uulneribus uiscerum inte-	
rius	7
De qualitate ligandi uulnera	8
Medicina incarnantes uulnera	9
Medicina consolidatiua, & sigillatiua	10
De medicinis facientibus nasci carnem in uulne-	
ribus & ulceribus	11
De curatione uulnerum & alsciheregi. i. quæ sunt	
in capite	12
TRACTATVS secundus, de excoriatione & attri-	
tione & contusione & torsione, & casu & of-	
fensione & disruptione & fluxu sanguinis & si-	
milibus illis, & continet Capita 18	
Sermo uniuersalis	1
De contusione & attritione	2
De cura	3
De casu & effusione ad lapidem aut parietem, aut	
aliud	4
De cura	5
Offensio supra uentrem, & uiscera	6
Dispositio uerberati cum flagellis, & eorum simi-	
libus & cura eius	7
De torsione	8
De excoriatione & est in ea excoriatio calciamen-	
ti	9
De punctura & disruptione, & extractione eius,	
quod retinetur ex spinis & sagittis & ossib.	10

Medicina attrahentes	11
Canon curationis combustionis ignis	12
Medicine ad combustionem, quæ sunt secundum	
intentionem primam	13
Medicina ad combustionem, quæ sunt secundum	
intentionem secundam	14
Combustio aquæ calidæ	15
De fluxu sanguinis & retentione eius	16
Canon curationis omnis fluxus sanguinis	17
De narratione medicinarum simplicium & com-	
positarum specierum diuersarum, fortium in	
prohibitione fluxus sanguinis	18
TRACTATVS tertius de ulceribus, & continet	
Cap. 14.	
Sermo uniuersalis de ulceribus	1
Canon curationis ulcerum	2
Curatio ulcerum uirulentorum	3
Curatio ulcerum sordidorum	4
Curatio ulcerum profundorum & cauernarum	
& abscessionum	5
Curatio uermium ulcerum	6
Nascentia carnis in ulceribus	7
Curatio ulcerum corrodentium se	8
Curatio ulcerum putridorum & malorum	9
Curatio eorum, quæ sunt difficilis consolidatio-	
nis, & aliorum, quæ sunt in ultimo malitiæ	10
Curatio fistularum & coriorum, quæ non conglu-	
tinantur	11
De carne addita super uulnera	12
Regimen ulcerum disruptorum post consolida-	
tionem	13
Eradicatio uestigiorum ulcerum, & uulnerum	14
TRACTATVS quartus de solutione conti-	
nuitatis neruorum, & quod non pendet cum	
restauratione de solutione continuitatis ner-	
uorum, & continet Capita 14	
De uulneribus neruorum, & quæ currunt cursu	
eorum	1
Canon curationis solutionis continuitatis ner-	
uorum	2
Medicina uulnerum neruorum, & ulcerum ip-	
sorum	3
De apostematibus, quæ accidunt neruis uulne-	
ratis	4
De attritione neruorum, & eorum torsione	5
Iudicia neruorum corruptorum	6
De neruorum duritie, & eorum torsione	7
Rememoratio aggritudinum ossium	8
De uentositate spinæ, & corruptione ossis	9
Signum corruptionis ossis	10
Curatio eius	11
Modus serrandi os corruptum	12
De eo, quod remanet de frustis ossium & corti-	
cum eorum in ulceribus consolidatis	13
De medicinis fracturæ ossis	14
FEN quinta incipit de restauratione, & est tra-	
ctatus tres.	
TRACTATVS primus de dislocatione, & re-	
stauratione, & continet. Capita 31	
Sermo uniuersalis de dislocatione	1
Signa dislocationis uniuersalis	2
De signis declinationis	3
Signa additionis longitudinis iuncturæ absque	
dislocatione	4
Curatio declinationis & dislocationis	5
Curatio elongationis iuncturæ	6
De	

De dislocatione mandibulæ. cap. 7
De dislocatione furculæ. ca. 8
De dislocatione humeri. ca. 9
De signis dislocationis adiutorij. ca. 10
De cura dislocationis adiutorij. ca. 11
De dislocatione spatulæ. ca. 12
De dislocatione oſis parui apud humerum. ca. 13
De cura. ca. 14
De dislocatione cubiti. ca. 15
De cura. ca. 16
De dislocatione iuncturæ rascetæ. ca. 17
De dislocatione digitorum, & signis eius. ca. 18
De cura. ca. 19
De separatione oſium rascetæ. ca. 20
De dislocatione spondylium, & separatione carum. ca. 21
De cura. ca. 22
De dislocatione alſoſos, idest iuncturæ oſis caudæ. ca. 23
De dislocatione anchæ. ca. 24
De signis. ca. 25
De cura. ca. 26
De dislocatione genu. ca. 27
De cura. ca. 28
De dislocatione areffatu, & est rotula genu. cap. 29
De dislocatione iuncturæ tali apud calca-
neum. ca. 30
De dislocatione oſis pedis. ca. 31
TRACTATVS Secundus de radicibus uni-
uerſalibus in fractura, & continet. 19. cap.
Sermo uniuersalis in fractura. ca. 1
De radicibus restorationis, & ligaturæ. ca. 2
De admonitione restorationis. ca. 3
De præparatione restaurandi. ca. 4
De qualitate ligamentorum & haſtellarum. ca. 5
De qualitate ligamenti cum expositione & disti-
ctione. ca. 6
De qualitate haſtellarum. ca. 7
De qualitate administrationis haſtellarum, cum di-
ſtinctione & expositione. ca. 8
De fractura cum uulnere. ca. 9
De fractura male restaurata. ca. 10
De epithimatis fracturæ, & quæ currunt cur-
ſu eorum. ca. 11
De epithimatis conferentibus, & quæ cur-
runt curſu eorum, & reſtificantibus pru-
ritum. ca. 12
Epithimata ad indurandum alroſboth. ca. 13
De regimine æquationis alroſboth. ca. 14
Medicinæ lenientes duritiem iuncturæ. ca. 15
Facientia fortitudinem mollificationis. ca. 16
De administratione aquæ calidæ & olei. ca. 17
De cibatione restaurati & potionis eius. ca. 18
De rebus, quæ conſequuntur fracturam & re-
ſtaurationem, & neceſſe eſt ſuccurrere eis. ca. 19
TRACTATVS Tertius, & continet. ca. 19
De fractura crani. ca. 1
De fractura mandibulæ. ca. 2
De fractura naſi. ca. 3
De fractura furculæ. ca. 4
De fractura ſpatulæ. ca. 5
De fractura caſi. ca. 6
De fractura coſtarum. ca. 7
De eo quod accidit ſpondilibus de fractura. ca. 8
De fractura adiutorij. ca. 9

De fractura & brachij. 36. diſta. 10. B. alſhad
De fractura rascetæ. ca. 11
De oſibus digitorum fractis. ca. 12
De fractura oſis lati, & anchæ. ca. 13
De fractura coxæ. ca. 14
De fractura rotulæ poplitis. ca. 15
De fractura cruris. ca. 16
De & calcanei & fractura. ca. 17 B. alchab
De fractura tali. ca. 18
De fractura digiti pedis. ca. 19
F E N Sexta libri. 4. de uenenis, & eſt, quinque
tractatum.
TRACTATVS Primus eſt de radicibus eius,
quod ſcitur de diſpoſitionibus uenenorum ebi-
bitorum, & diſtinctione ſermonis in curationi-
bus uenenorum, quæ non ſunt ex animalibus,
cuius ſunt ſummæ tres, & continet. 5. cap. &
tres ſummæ.
Sermo uniuersalis de cautela à uenenis, quæ in-
potu dantur, & curatione eorum. ca. 1
Sermo uniuersalis de uenenis, quæ bibuntur. ca. 2
Significationes ſpecierum uenenorum. ca. 3
Canon curationis eius, qui in potu ſumit uene-
num. ca. 4
Medicinæ communes ad uenena. ca. 5
SYMMMA Prima de uenenis congelatorum ex
mineriſ, & alijs. continet. cap. 11
De lapide ſarmenoz. ca. 1
De argento uiuo. ca. 2 B. rubeo
De lithargyrio & limatura plumbi. ca. 3
De potatione ceruſæ. ca. 4
De gypſo. ca. 5
De & uſur & almagra de minera. ca. 6 B. zangieſat &
de ſech
De alſiniar. ca. 7
De limatura ferri, & eius ſcoria. ca. 8
De calce & arſenico. ca. 9
De aqua ſaponis draganthi & aluminis. ca. 10
De potu aquæ frigida in ieiunio. ca. 11
SYMMMA Secunda uenenorum ex plantis, & con-
tinet. 33. cap.
De napello. ca. 1
De cornu ſpicæ. ca. 2
De & murkion. ca. 3
Numeratio medicinarum calidarum uenenoſa-
rum. ca. 4
De euphorbio. ca. 5
De lacte tithimallorum. ca. 6
De ſcammonæa. ca. 7
De almezerion & camelea. ca. 8
De oleandro. ca. 9
De anacardis. ca. 10
De alkebikengi. ca. 11
De ſtaphiſagria. ca. 12
De ruta agreſti. ca. 13
De & tephiliæ. ca. 14 B. taſſia
De algilbehenech. ca. 15
De & adende aſini. ca. 16
De condiſi & elleboro albo & ciclamine & ſuc-
co cucumeris aſinini & ſpeciebus nigellæ ma-
læ, & agarico nigro. ca. 17
De elleboro nigro. ca. 18
De & amoras danich. ca. 19
De & aldediu. ca. 20 B. harmedalich
De & kelbu alkerua & ſiſamo. ca. 21 B. aldaſi
De caſtoreo. ca. 22 B. keſb alkerua
& ſylami
De ſquilla & agreſti. ca. 23
De ſtran- la

B. clauiculam,

B. puluillorum,

B. oſis male re-
ſtaurati

B. alſhadab

Index

Capitulorum.

	De strangulatore adib, & strangulatore	31		De effugatione serpentum.	9
B. almeier	De pardi.	31		De effugatione scorpionum & interfectione co-	10
B. almeier	De zaredarot.	31		rum.	10
	De cortice rizi.	31		De effugatione pulicum.	11
	De femine urtica.	31		Effugatio pulicum & cimicum.	12
	De turbit malo citrino & nigro.	31		De effugatione mustella.	13
	De febardion.	31		De effugatione muris & eius interfectione.	14
	De tusom.	31		De effugatione formicarum.	15
	De medullis fructuum rancidis.	31		De effugatione muscarum & earum interfe-	16
	De uino puro in iciunio.	31		ctione.	16
	De melle malo.	31		De effugatione uesprium.	17
B. aldbach	De z aldbic.	31		De effugatione scarabearum.	18
	S. V. M. M. A. Tertia de medicinis, quæ sunt ex plan-	31		De effugatione z alharathati.	19
	tis uenenosis frigidis; & continet ca. 1. cap.	31		De effugatione tinea.	20
	De opio.	31		De speciebus serpentum.	21
	De nucæ methel.	31		De morfu basilifchi, qui est primus furdorum &	22
B. aliebruha	De z aliarbroce & est radix mandragora; & est	31		harmenæ, de quo ignoro an est ipse aut alius.	22
	asfebizegi.	31		cap.	22
Alia litara deru	De z dardion.	31		De harmenæ.	23
fium	De iusquiamo al.	31		Signum morfus serpentis, qui nominatur hiru-	24
B. fucharam	De z iusquiamo ni.	31		do & est de surdis.	24
	De uua uulpis stupefactiua mala.	31		Signa morfus aspidis sicca, & est de surdis.	25
	De coriandro humido.	31		De morfu spuensis & t. z. asilus.	26
	De psyllio.	31		De cornuta.	27
	De fungis & tuberibus thalis.	31		Signum morfus eius.	28
	De sagittis armenis.	31		De serpente, qui dicitur andrius & kedufurus.	29
	TRACTATUS Secundus, continet. 21. cap.	31		cap.	29
	De uenenis ebibitis, quæ sunt ex animalibus.	31		Cura.	30
	De animalibus quæ interficiunt omnino corpo-	31		De hydra.	31
	ribus suis aut corumpunt.	31		Sermo uniuersalis, de morfu uiperarum, & iudi-	31
	De cantharidibus.	31		cio earum.	32
	De lepore marino.	31		Curatio morfus uiperarum cum eo, quod est si-	33
	De stellione & alharbe.	31		cut canon.	33
	De lacertis.	31		Reliquæ potiones laudatæ in morfu uipera-	34
	De potu salamandra.	31		rum.	34
	Rana lacunales uirides & marinae rubæ.	31		Emplastra deforis.	35
	De ranis citrinis.	31		De serpentibus, qui egredi faciunt sanguinem ex	36
	Diuisio alia huius uenenis.	31		poris omnibus.	36
	De piscibus frigidis.	31		De cura.	37
	De affaturis suffocatis, & carne corrupta.	31		De faciente sitim.	38
	Genus secundum de animalibus, & sunt sicut	31		De cura.	39
	fella interficientia, & extremitas caudæ cerui.	31		De cafezati & altararati.	40
B. almeier	De felle uipera.	31		De saliente ad duas partes.	41
	De felle leopardi.	31		Illicinus; & est durissos.	42
	De felle canis aqua.	31		De cura.	43
	De extremitatibus caudæ cerui.	31		Miliare.	44
	Pars tertia de sanguine tauri recenti.	31		Serpens nominatus scisetati.	45
	De sudore animalium.	31		Serpens aracis uel aspis habens colores diuer-	46
	De ouis alharbe.	31		fos.	46
	De lacte corrupto.	31		Serpens triscalis.	47
	De sanguine congelato.	31		Famulus.	48
	De congelatione lactis in stomacho.	31		De amiodutus & cauharus.	49
	Inceptio sermonis in morfione & punctura.	31		Curatio eorum.	50
	TRACTATUS Tertius de regimine morfio-	31		Serpens nominatus felfir, & est putrefaciens.	51
	nis uniuersali, & de effugatione uenenosorum,	31		De cura.	52
	& de curatione mordicationis serpentum &	31		De speciebus serpentum, qui nocent quando	53
	speciebus eorum.	31		mordent per uulnus non per uenenum, de	54
	De eis, quæ bibuntur super morfionem.	31		quo sit curandum, & sunt serpentes magno-	55
	De epithimatis super puncturas.	31		rum corporum ualde.	56
	De epithimatis, ex quibus cum corpora liniun-	31		De dracone.	57
	tur non approximant eis uenenosa.	31		Albedisimon perfin.	58
	Ad effugandum uenenosa uniuersaliter.	31		De morfu draconis marini.	59
	De effugatione serpentum, & uenenosorum ani-	31		Haren carmen.	60
	mali.	31		De alharaf & hauden.	61
	Cautela mirabilis à uenenosis animalibus.	31		TRACTATUS Quartus continens. c. 15	62
	Res, quas quidam dixerunt in destructione ra-	31		De morfu	63

Quarti

Libri.

De morfu hominis, & quadrupedum.	cap. 1	De eis, quæ abradunt pilos.	7
Sermo uniuersalis de curatione morfus.	2	De cura eius, quem combulsit psilotrum.	8
Morfu hominis in homine.	3	De illis, quæ prohibent odorem psilotri.	9
Morfu canis domestici non rabiosi morfus, simili adib & similia.	4	De illis, quæ prohibent ortum pilorum.	10
¶ Morfus canis rabiosi, & adib, rabiosi, & mustellæ rabiosæ, & aliorum de illis, quæ dicuntur.	5	Incrispantia.	11
De narratione eorum, quæ fiunt rabiosa præter ea quæ diximus.	6	De eis, quæ planos faciunt capillos.	12
Dispositiones eius, quem mordet canis rabiosus.	7	De scissione capillorum.	13
Differentia inter morfum canis rabiosi & non rabiosi.	8	De illis, quæ subtiliant capillos.	14
De cura.	9	Sermo de adolescentia, & canitie.	15
De morfu leopardi ex genere leonis & uulnere unguum eorum.	10	De eis, quæ canitiem tardant.	16
De morfu crocodilli.	11	Modus confectionis temperatæ bonæ.	17
De morfu simij.	12	Linimenta prohibentia à canitie.	17
De morfu cati.	13	Linimentum bonum adeo quod destruit recentem ex ea.	18
De morfu mustellæ.	14	Linimentum bonum, cum quo liniatur caput tangendo.	18
De morfu mugali & est alcalæ.	15	De rememoratione tincturarum.	18
TRACTATVS Quintus, continet cap. 26.		Denigrantia.	19
De punctura paruorum uenenosorum, & morfu eorum.	cap. 1	Gallia, quam elegerunt.	19
De speciebus scorpionis syluestris.	2	De facientibus flauum, & quæ currunt cursu eorum.	20
Quod accidit, de punctura eorum.	3	De rubificantibus fortibus.	21
De algerat.	4	De albificantibus.	22
Species araneorum & alsciben & rutelarum.	5	Succursus dispositionibus sequentibus tincturas.	23
De eo, quod accidit ei quem momordit rutela uniuersaliter, & de distinctione.	6	De furfuribus.	24
De cura.	7	De cura.	25
De sciebi, & cura eius.	8	Medicinæ furfuris leues absq; mordicatione plurima.	25
Aranea, signa eius, & curationes.	9	Medicinæ furfuris, quæ sunt fortiores.	26
Duo animalia, quæ dixerunt quidam sapientum medicorum.	10	TRACTATVS Secundus, continet cap. 12.	
Animal aliud nominatum tuharfe.	11	De dispositionibus cutis ex parte cutis. 3 cap. 1	
Pediculus uulturis nominatus dehe persicæ & melucæ grecæ & ragarius indicæ, & hæc bestia est, sicut pediculus aut sicut est paruus alcanadam.	12	De rebus facientibus colorem bonum, cum splendore & rubificatione & absterfione subtili.	2
¶ Altamula & porcus luti.	13	De conseruatione cutis a sole, & uento, & frigore.	3
De uespa.	14	De uestigijs percussione, & uestigijs nigris.	4
De cura.	15	Vestigia ulcerum, & uariolarum.	5
De apibus & cura ipsorum.	16	Sanguis mortuus, & lentigines magnæ, & panus.	6
Formica uolans, & res alia ei similis.	17	De alguassen.	7
Stellio & lacerta.	18	De curatione albedinem, & rubedinis superfluz.	8
Animal habens 44. pedes.	19	De morphea & alguada, & albaras alba, & nigra.	9
De morfu salamandræ.	20	Cura morphee nigræ.	10
De cura.	21	De cura alguada & albaras.	11
Saculufudurni campestre & marinum.	22	De cura albaras nigræ.	12
Scorpio marinus.	23	TRACTATVS Tertius de eis, quæ accidunt in cute, non in colore eius. continet. cap. 27	
Aranea marina.	24	De safafati & refrenge & balkiati & aluathiz.	3
De morfu ranæ marinæ ruberæ.	25	capitu.	1
Summa curationis reptilium marinarum, uenenosorum.	26	De cura.	2
FEN Septima de decoratione, quæ est tres tractatus.		Medicinæ locales ad safafati siccam & antiquam.	
TRACTATVS Primus continet cap. 25		De impetigine.	3
De dispositione capillorum, & in ipso sunt furfures.	cap. 1	De cura impetiginis.	4
De causa destructionis capillorum.	2	Curationes locales.	
De pluribus embrochis capillorum.	3	De bothor & lenibus.	5
De facientibus nasci pilos fortibus.	4	De scabie, & pruritu.	6
De alopecia & tyria.	5	De cura.	7
De cura.	6	De defudatione.	8
		De cura.	9
		De planta noctis.	10
		De cura.	11
		De uerrucis, quæ ex eis sunt ut clauis, & recuruis, quæ	

Index

Capitulorum.

quæ de eis sunt cornua, & quæ currunt cur-
su earum. 12
De cura. 13
De cornibus. 14
De fissuris, quæ apparent super cutem & labia &
extremitates, apparitione in cute in omni lo-
co. 15
De cura fissurarum communi. 16
De fissura labiorum. 17
De fissuris pedum. 18
De fissuris manuum. 19
De fissuris, quæ sunt inter digitos. 20
De exulceratione & achati. 21
De odore horribili in cute, & ascellis, & utina, &
egestione. 22
De cura corruptionis odoris corporis commu-
nis. 23
De cura fætoris ascellarum. 24
De cura uehementiæ fætoris stercoris, & uento-
sitatis. 25
De fæcore urinae. 26
De pediculis, & lendibus. 27
De cura. 28
TRACTATUS Quartus de dispositionibus,
quæ pendent ex corpore, & extremitatibus, &
est complementum libri decorationis, & con-
tinet. cap. 27
De extenuationis ablatione. 28
De cura. 29

Alphachia

Regimen bonum ad extenuationem factam cau-
sa & cretæ & oppilationis partium hepatis &
siphac. 3
De impinguando membrum aliquod, sicut ma-
num, aut pedem, & labium, & nasum, aut præ-
putium, aut uirgam. 4
De & macie & superflua pinguedinis. 5
De extenuando. 6
De extenuatione membri particularis, sicut ma-
millæ & testiculi & manus & pedis, & simi-
lium illis. 7
De panaritio. 8
De cura. 9
Aures muris, & scissura unguium, & exco-
riatio earum & ipsarum scabies. 10
Spasmus, & curuitas, & leprositæ, quæ accidunt
ungui. 11
Ingenium in & incisione & unguis malæ in forma
sua, & colore suo, & reliquis maculis ut nasca-
tur loco eius unguis bona. 12
De obseruatione eius, quæ oritur. 13
De baras, quæ sit super ungues. 14
De citrinitate, quæ accidit unguibus. 15
De attritione unguium. 16
Mortuus sanguis sub ungue ab attritione eue-
niens. 17

Alia litera luti

B. nouement

Alia litera era-
dicatione

FINIS.

De cura. 29
De cura. 30
De cura. 31
De cura. 32
De cura. 33
De cura. 34
De cura. 35
De cura. 36
De cura. 37
De cura. 38
De cura. 39
De cura. 40
De cura. 41
De cura. 42
De cura. 43
De cura. 44
De cura. 45
De cura. 46
De cura. 47
De cura. 48
De cura. 49
De cura. 50
De cura. 51
De cura. 52
De cura. 53
De cura. 54
De cura. 55
De cura. 56
De cura. 57
De cura. 58
De cura. 59
De cura. 60
De cura. 61
De cura. 62
De cura. 63
De cura. 64
De cura. 65
De cura. 66
De cura. 67
De cura. 68
De cura. 69
De cura. 70
De cura. 71
De cura. 72
De cura. 73
De cura. 74
De cura. 75
De cura. 76
De cura. 77
De cura. 78
De cura. 79
De cura. 80
De cura. 81
De cura. 82
De cura. 83
De cura. 84
De cura. 85
De cura. 86
De cura. 87
De cura. 88
De cura. 89
De cura. 90
De cura. 91
De cura. 92
De cura. 93
De cura. 94
De cura. 95
De cura. 96
De cura. 97
De cura. 98
De cura. 99
De cura. 100

LIBER QVARTVS

Canonis Principis Auicennæ;

DE AEGRITVDINIBVS

PARTICVLARIBVS, QVAE QVVM

ACCIDVNT, NON APPROPRIANTVR

VNI MEMBRO.

*Cum Ioannis Pauli Mongij Hydruntini, & Ioannis
Costei Laudensis annotationibus.*

FEN PRIMA, DE FEBRIBVS: ET CONTINET QVATVOR TRACTATVS.

Tractatus primus de febre ephemera.

De diffinitione febris, & generibus febris. Cap. I.

FEBRIS est calor ex-
traneus accensus in
corde, & procedens
ab eo medijs spiri-
tu & sanguine, per
arterias, & venas in
totum corpus: & in-
flamatur in eo in-
eo inflammatione, quæ
nocet operationibus naturalibus, non sicut cali-
ditas iræ & laboris, quæ non vltimatur: & im-
pedit operationem, ita ut retineatur. Et sunt
quidam hominum, qui diuidunt febres in duas di-
uisiones primas, in febrem ægritudinem, & in fe-
brem accedens: & ponunt febres apostematum
de genere febris accedens. Et intentio quidem
sermonis eorum est, quod febris ægritudinalis est
illa, inter quam & causam, quæ non est ægritudo,
non est medium: sicut febris putredinis: putre-
do enim est causa eius absq; medio: & non est pu-
tredo in seipsa ægritudo, imò est causa ægritudi-
nis. Febris verò apostematis est accedens aposte-
mati existens, dum est apostema, sequens ipsum:
& apostema est ægritudo in seipso. Et contradi-
centi quidem inest vt dicat, quoniam si propte-
rea quod febris apostematis sequitur caliditatem
eius, & sequitur ex dolore ipsius, hæc est simile, vt
sit febris accedens: tunc oportet, ut sit plurimum
februm ephemerarum accedens: & si ipsa sequi-
tur putredinem, quæ est in apostemate; tunc apo-
stema non est causa eius prima, unde est aposte-
ma, imò quædam ad putredinem, quæ est in ipso:
causa igitur eius, quæ est essentialis, est putredo:
& apostema non est causa eius nisi per accedens.
Et dicimus, quod si non significauerint per febræ
accedens, hoc; imò non intellexerunt per eam, nisi
quod ipsa sequitur apostema hoc, & inueniunt
eam per inuentionem apostematis; similiter ex-

go est dispositio februm putredinis per compa-
rationem ad putredinem. Verum occupatio in
huiusmodi contradictionibus est illud, quod nõ
confert in scientia medicinæ aliquid: & facit me-
dicum procedere ex arte sua ad inquisitiones, quæ
fortasse impediunt ipsum ab arte sua. Proceda-
mus ergo secundum id, quod consuetum est. Di-
camus ergo, propterea quod febres apostematæ,
& oppilationum sunt febres accedentes, & aliæ fe-
bres sunt ægritudines; tunc conueniens est ut di-
camus, quoniam, propterea quod omnia, quæ sunt
in corpore hominis, sunt tria genera. scilicet membra
continentia illud quod est in eis de humiditatibus
& spiritibus, quorum comparatio est comparatio
parietum balnei: & humiditas dicitur recondita; &
eius comparatio est comparatio aquæ balnei: et
spiritus animalis, & vitalis & naturalis, & vapo-
res effusi; & comparatio eorum est comparatio
aeris balnei: et hæc balnei.

quando infrigida-
tur illud quod est vicinum ei: nõ oportet ut
se extinguatur: imò possibile est vt remaneat, &
redeat, & calefaciat illud quod ei vicinum est.
militer est vnum istorum trium generum, extra
quod non inuenitur in homine genus corpo-
reum. Nam si accendatur febris in membris ra-
dicalibus accensione prima; sicut accenditur adu-
stio; verbi gratia, in parietibus balnei, aut per
sollem ferratij, aut per ollam coci; tunc illud
genus februm nominatur febris hectica. Et si ac-
cenditur febris accensione prima in humoribus,
deinde accendatur ex eis in membris, sicut acci-
dit vt effundatur aqua calida in balneo, & ignian-
tur lateres eius causa eius, aut ius calidum in ol-
la, & accendatur olla causa eius; tunc illud genus
februm nominatur febris humoris. Et si accen-
datur febris accensione sua prima in spiritibus, &
vaporibus, deinde accendat ex eis in membris, &
humoribus, sicut accidit, ut perueniat ad balneum
aeris, qui accendatur in eo, & ignis, qui accendatur in eo, &

AVIC.

A

calé-

aut
↑ B. calidus

d. B. contenta.

c. B.

f. B. accensum
cum caliditate
extranea infla-
matione prima
est illud quod
quando ipsum
extinguitur in-
frigidatur quod
ei vicinum est, &
g. B. ipsum.
h. B. existens.
i. B. quæ
k. B. in folle

l. B. in olla

a. B. quæ nõ per-
uenit ad hoc ut
sit accensa & no-
ceat operationi-
bus. Aliæ licet
ita ut sit accen-
sa seu firmata,
& noceat opera-
tionibus.

b. B. uidetur.

c. B. inuentum.

calefaciat aerem eius, & perueniat ad aquam, & parietes; tunc genus illud febris nominatur febris ephamera; quoniam est accensa in re subtili, quæ resolutur cum uelocitate, & raro pertransit diem cum nocte sua, nisi conuertatur ad genus aliud febrium. Hæc ergo diuifio febrium est per modum propinquum diuifioni euenienti per differentias. Et diuiduntur febres alio modo. Dicitur enim, quoddam de febribus sunt febres acutæ: & de eis sunt non acutæ. Et de eis sunt chronicæ, & de eis sunt non chronicæ. Et de eis sunt nocturnæ: & de eis sunt diurnæ. Et de eis sunt salubres recte: & de eis sunt habentes accidentia horribilia. Et de eis sunt dimittentes: & de eis sunt inseparabiles. Et de inseparabilibus sunt quedam, quibus insunt remissiones: & de eis sunt quibus sunt intensiones. Et de eis sunt quibus sunt exfortiationes. Et de eis sunt similes. ¶

n B. intensiones
& remissiones
feu tepores.
Alia litera.
intensiones &
ex fortiationes.
o + B. & de eis
sunt calida.

¶ Et de eis sunt frigida habentes rigorem, aut horripilationem. Et de eis sunt simpliciores. Et de eis sunt compolitæ.

ANNOT.

¶ Febbris est calor extraneus, &c. Febbris, ait Galenus lib. de cau. mor. est quedam totius corporis immoderata caliditas. Idem. 1. de diff. feb. unam esse ex interperierum numero asserit, quando in corde quedam prætor naturam caliditas generatur. Et 8. meth. unum esse & morbis dicit, qui per intemperiem sunt; quam adeo immodicè auctus est calor, ut & hominem offendat, & actiones ledat. Primo autem aphor. febrem naturalem esse calorem scribit, conuersum in igneum: quod & primo de rat. uict. in acut. & alibi affirmat. Alter finit Auerroes. 3. Coll. & calorem esse ait compositum ex calore naturali & extraneo putredinali, misso à corde ad totum corpus, qui ledit actiones & passionem omnes. Alii Auenennas hoc loco definit, ut pater. Hæc ergo quum de febris ratione uaria asserantur, discrepant inter se recentiores, magnâque inter eos rixa est, tum de febris genere, tum de actionum offensa, quam à febre fieri dictum est. De genere alij naturalem esse calorem, conuersum in igneum, & ipsam planè substantiam febrem putant: quod sentire & Galenus in aphor. & in Com. de rat. uict. in acut. quod et Auerroes uelle uidetur, quum calorem dicit esse naturalem præternaturali mistum. Alij uero solam innati caloris qualitatem auctam, & à naturali statu desistentem febris genus esse arbitrantur. Alij etiam non calorem præter naturam existimant, sed calidam intemperiem: alioqui enim si calorem dixeris, causam aiunt morbi, non morbum fore. Alij demum non puram esse caliditatem contendunt, sed caliditatem scititati coniunctam. Ita & de actionibus dissentunt: atque alij offendi omnes corporis functiones asserunt, alij uero non omnes. Cæterum in tanta discordia quid nos sentiamus, paucis explicamus. Admiramur sæpenumero hominum nostri temporis studia, quæ iam non de rebus, sed de ipsis tantum uocibus ac scriptorum authoritatibus sunt. Quamuis Galenus febrem innatum esse calorem dicat conuersum in igneum, quis tamen tam imprudens fuit, ut eius uel alterius loci patrocinio febrem calorem naturalem uel substantiam asserat: quum idem alibi unam ex interperierum numero esse uelit, & calidam intemperiem alibi nunciet: ac in lib. de diff. feb. nomen quanti improprie certe rei quali, quæ. f. de qualitatum genere est, ascribi affirmit: dici tamen &

Cap. 7.

de febre magnum et paruum ut de mille alijs rebus, quæ in qualitate subsistunt. Prætermitto, quod hi morbum substantiam faciunt: & plura alia, quæ institutum nostrum non est, ut prolixius prosequamur. Neque uero morari nos debent Auerrois uerba, quum per calorem eum compositum intelligere se se dicat permutationem caloris permutati in quantitate & qualitate operandi in corpore operationes non naturales, aut in materia non naturali: quibus uerbis constat, non substantiam, sed qualitatem, excessum uidelicet in qualitate & quantitate ipsum intelligere. At uero an calor præter naturam ipsa sit febris, an, ut alij uolunt, calida intemperies; res est, quæ ad morborum naturam reuocat, de qua non est hic locus, ut fusius differamus. Sed paucis, per calorem præter naturam non aliud docti, quam calidam intemperiem intelligunt, à qua actiones sine medio leduntur. neque alioqui calor corporis immodicè auctus morbificæ causæ nomen potest suscipere, quum non ipse calor causa sit calide intemperiei, sed causa calfaciens, uel corpus quidpiam calidum, uel putredo, atque alia id genus. Vtrum uero febris calida tantum sit intemperies, an etiam sicca; non ignoramus: plura in utranque partem dici ob uaria ex Galeno promiscue desumpta loca: nempe quod is & primo de rat. uict. in ac. & 1. de tuen. ualeat. morbum esse dicat calidum & siccum: alibi uero lib. scilicet de caus. mor. & de diff. morb. calidum tantum. Sed breuibus, id à quo in omni febre actiones leduntur, calor est immodicus & in diuersis, & in putridis, & in hecicis: huic, quia immoderatus est, succedit siccitas, quæ quamuis aliquando, non tamen semper per actiones incommodat. Ita ut probe & author nosseret & Galenus febrem per calorem, non etiam siccitatem finiant. & una etiam Hippocrates primo aphor. uictiū humidum febricitantibus omnibus exhibeat; desumpta, non ab ipsa quidem febre, indicatione; sed ab eo, quod febri plerumque coniungitur. Quod si aduersus hæc omnia quispiam rursus obiecerit, febrem definiti per calorem non posse, quum in ea extrema sæpenumero frigeant, & pulsus parui ac tardi fiant, & frigida quandoque exspiratio reddatur, id quod in febribus pernicio minari Hippocrates scribit primo prognost. Responderet licet febrium initio innatū calorem intro reuocari: quare & eo destitute extreme et externe partes, algere. tunc uero temporis parui pulsus eduntur, etsi ob intro reuocatum calorem cor maxime calefaciat, ob id, quod refrigerate externe arterie sunt, neque satis sustolli possunt; alioqui enim magnos esse pulsus oporteret, nisi hæc externarum partium frigiditas obsteret. In emorrientibus uero alia ratio est. nempe propterea frigida redditur exspiratio, quod innatus iam calor contabuit, & uitalet refrigerati sunt spiritus; neque si solum, sed & humores & cor & quæ circa cor, omnia. Ita ut tandem de febris genere, iudicio nostro, uana sit questio. Sed & de actionibus quoque, etsi alij omnes, alij non omnes ledi à febre existimant; non tamen tantum inter se se hos discrepare arbitrandum est. Læsa profecto cordis actione consentire & ceteras omnes necesse est; simul tamen offendi omnes, quod sensu dignoscatur, non est necesse. Etsi etiam non actiones omnes uitalet, naturales, animales speciatim aut particulatim leduntur; ex omnibus tamen actionum generibus leduntur aliquæ, & animales & uitalet, & naturales; præsertim autem uitalet. His ergo ita animaduertis, quod alij febris rationem a Galeno, alij ab alijs traditam probent, non laboramus. Videtur certe nobis ea, quæ hoc loco Auenennas scribit, uti omnia simul explicat, quæ

Text. 18. & 43.

Cap. 7. Cap. 6.

Text. 24.

Cap. 1.

que Galenus sparsim docuit; ita etiam paulo absolutior. meminit namque et de instrumentis, ipsis. s. uenis et arteriis, sine quarum ope accendi febris non potest. Est enim possunt etiam incallescere corde que illi proximae sunt partes, contactu incallescere; et que his rursus contunctae sunt usque ad extremas; fieri tamen id non ita expedire potest. uideturque non alia ratione, (id quod et Alexander Aphrod. in libello de febribus) eam que contra naturam est caliditatem uniuerso corpori impartiri, quam per uenas et arterias, per spiritus et sanguinem, per que naturalem impartitur. Vnum addit author in febris ratione, quod et Galenus, obesse febre operationibus naturalibus, per naturales eas que secundum naturam sunt, actiones intelligens. At Auerroes non actiones duntaxat sed etiam passionem offendi ait. Verum neque hic discrepat hic inter se: per actiones nempe non eas solum que uere actiones sunt, sed et eas quoque, que passiones uocantur, intelliguntur. Ita et in morbi finitione per actiones non uere solum actiones, sed et passionem et usus intelliguntur.

Et sunt quidam hominum, etc. Afferunt quorundam sententiam, qui febrem aliam morbum, aliam symptomam esse asserunt: explodereque eam uidetur. Existimant ergo aliquis hunc Galeno aduersari, qui primo ad Glau. et 4. aphor. febres alias symptomatas, alias morbos uocat. Licet et ipsi sententia lib. de diff. morb. eos accu- sandos asserat, qui de febre id arbitratur, si post sensibilem alicuius membri aduenerit effectum, accedens esse, egritudinem alioqui censendam. Ceterum, quod ad hanc controuersiam pertinet, quod febris alia sit accidens, alia morbus ex Galeni sententia, uidere aperte est locis iam citatis, ad Glau. et in aphor. Neque alioqui obstat autoritas posteriori loco obiecta, quando illic non eos propterea damnat, quia febrem modo accedens, modo morbum esse uelint: sed quoniam, quum illic essent hereseos, et actio lesa sit morbus, ipsi tamen suam non seruantes hypothesein, conuulsionem, que lesa est actio, quandoque morbi, quandoque symptomatis nomine appellarent: ita et de febre sentirent, si post sensibilem alicuius membri effectum aduenerit, accedens, alioqui esse morbum. ita ut non rem ipsam Galenus damnet, sed eorum inconstantiam. At uero utrum uere de- tur febris symptomata et febris morbus; paucis nos ex- plicabimus quod sentimus. Si symptomata id perpetuo est, quod absque medio morbos sequitur, iri inficias non potest, febres que buboni succedunt, imo (quod quis for- tasse admiretur) febres ex obstructione omnes esse sym- ptomatas, quia alios morbos sequuntur: eadem tamen, quum, siue morbum siue causam morbi sequantur, pri- mo ledant actiones, nunquam non in morborum gene- re sunt reponenda. At curationis gratia, quamuis de hac re diutius contendere medicum non deceat, quod et author noster monet, non parum referre uidetur, quia coniuncti plerumque sunt morbi; quid primo, quid secun- do loco adueniat, animaduertere. Si bubo febris causa fuit, curatione bubonis ipsa tollitur febris, non tamen si febricitanti bubo superuenerit. Si ex obstructione febris aduenit, non nisi ablata obstructione curatur: at si precedente febre inciderint, uel ob male obitam co- stionem, uel ob uicium rationem obstructiones, alia cu- randi erit ratio. Ita ergo curationis gratia, febres qua- doque symptomatis, quandoque morbi rationem habet, quamuis semper sit morbus. Sicuti et dolores, qui sym- ptomata semper sunt, nonnunquam tamen morbi et mor- bificae causae rationem subeunt. Quod tamen author noster improbare hanc sententiam uidetur, id animad-

uersa febris essentia dici putamus; non, si uel ad cura- tionem respicias, uel ad effectus alios, quos absque me- dio febris sequitur, qui aliquando causae, aliquando ipsi sunt morbi.

3 Quoniam propterea quod omnia que sunt in cor- pore, etc. Aemulatur Galenus primo de diff. feb. ubi Hippocratem commendat essentiales febrium differen- tias breuissime explicantem, et eas maxime proprias uo- cat, que ex triplici sumuntur materia in qua febris ac- cenditur. Hanc diuisionem ait Auicenna propinquam esse diuisioni euentient per differentias, quasi uelut diui- sionem hanc esse ueluti generis in species: non quidem, ut intelligunt quidam, quod calori et hecticae, ephemerae, et putridae febris specie inter se differre putet. imo, quum eiusdem sit generis calor, ex huius tamen subiectis specie differentibus, diuersae quoque species emanant; ni- si has malis differentias non species appellare, id quod medicis non multum laborem facit. Neque enim alio- qui ignorauit hic author, has a Galeno substantiales dif- ferentias nuncupari, quod a febrilis caloris natura, qui quia qualitas est, in subiecto est, quodammodo desuman- tur. dixit tamen non absolute per differentias, sed per modum propinquum diuisioni per differentias, quia ea- uerae differentiae specificae febris non sunt, quae a subie- cto caloris, non ab ipsa eiusdem essentia eueniant. quam- uis febrium, nulla fortasse alia propinquior sit hac, quae ex materia sumpta est, differentia.

De preparatis ad febres.

Cap. 2.

Dixerunt quidam, quod corpora uehemen- tius preparata ad febres sunt corpora ca- lida et humida; et proprie quum humidi- tas est fortior caliditate; et isti quidem sunt foeti- di sudoris, et urinae, et egestionis. Et corpora ca- lida et sicca iterum sunt preparata ad febres sca- lidas; et incipiunt prius ephemerae, deinde festi- nant ad putredinem, et adustionem: et quandoque faciunt cadere in hecticam. Et sequuntur ea am- bo, quae aequantur in humiditate et siccitate, et dominatur caliditas: et ista sunt de genere eorum, in quibus incipit febris uaporis calidi, deinde per- mutatur ad febrem humoris. Postea illa, in quibus aequantur calor et frigus, et multiplicatur hu- miditas; et istis quidem febres putredinis accidunt secundum plurimum incipientes. Et corpora fri- gida et humida, et frigida et sicca, sunt longinquo- ra corpora a febribus, et proprie ab ephemeris.

ANNO.

50 Questio hoc in loco est, quae nam corpora febribus corripere promptiora sint. Hic absolute (quamuis alio- rum sententiam referat) praefert calida et humida. At Gal. 8. meth. calida et sicca promptius febricitare asse- rit. Sedatur tamen paucis hac discordia. putridis febri- bus maxime omnium obnoxia sunt, quae calida et humi- da. ephemeris, de quibus Gal. eo lib. method. octauo, calida et sicca.

De horis febrium.

Cap. 3.

Februm horae sunt sicut reliquarum aegritu- dinum. principium, et augmentum, et sta- tus apud ultimum, et declinatio. Et sunt quandoque particulares, et causa cuiusque paroxysmi. et ti- mor est in principio usque ad statum: apud decli- nationem uero non moritur aeger ex ipsa febre, nisi

Avic.

A 2 nisi

a et B. Et sunt quandoque istae horae uarietates. b B. secundum quemlibet paroxysmum.

Liber quartus

4

c — B. nisi per id, quod dicemus de causa & communiter. Et principium quidem est hora, in qua calor naturalis præfocatur à materia & submersa in membro standi, donec non appareat & maturati-
d B. submerge-
e B. & est hora
in qua non ap-
paret. Alia fra-
in hora, quæ no-
apparet.
tionis, aut diuersitati eius contraria: maturati-
u. p. s. g. i. u. m. Et principium quidem est inuentum
in omni ægritudine: uerum quandoque occulta-
tur, sicut est eius occultatio in syncho, & epi-
leptia, & apoplexia. Et quando principium est oc-
cultum paucorum accidentium, existimatur quod
non sit principium in ea. Et similiter quandoque
in die primo febrium acutarum uidentur nubes,
& signum maturitatis, & existimatur quod non
sit ei principium: & non est ita. Et augmentum
quidem est hora, in qua commouetur caliditas
innata ad resistendum materiei motu manifesto;
& apparent signa digestionis, aut signa contraria
digestioni. Et status est hora, in qua uehemens
est pugna inter naturam & materiam: & apparet
uictoria unius ambarum earum super aliam: &
est hora pugna: & eius spatium est in habentibus
paroxysmos acutos, paroxysmus unus; & non co-
gnoscitur nisi per illum, qui sequitur ipsum: aut
duo paroxysmi, & cognoscitur in tertio eius,
& ideo quod non addit super illos ambos in plu-
ribus nisi in ægritudinibus machroniis: for-
tasse enim assimilantur paroxysmi plures in om-
nibus iudicijs suis: & illic apud statum comple-
tur uestigium digestionis aut contrarij eius. Et
declinatio quidem est hora, in qua calor innatus
iam dominatur materiei, & quincitæam: & exi-
sit in congregationis eius separatione. f. rei post
rem: & tunc alleuiatur caliditas h. calor occultus;
& expellitur ad extremitates, donec resolui-
tur: & multoties ingrossatur. Et status quidem
diuersificatur in ægritudinibus. Aegritudinum
enim ualde acutarum longinquior status est usque
ad quattuor dies: & febres ephemeræ sunt de
hac lumina: ueruntamen ipsæ non numerantur
acutæ, quoniam non sufficit in acuitate ægritu-
dinis, ut sit status eius proximus; imò sit de ægri-
tudinibus habentibus timorem. Et sequuntur
eas, febres acutæ absolutæ: & non ualde: & sunt il-
læ, quarum status usque
peruenit
usque ad xiii. dies, m. &
supra id. Et cognitio quidem ægritudinum acu-
tarum in ordinibus suis, & chronicarum, est iua-
tina in regimine cibi ægri, secundum quod dice-
mus in sequentibus. Et plures quidem febrium
compleunt principium, & augmentum, & statum
in paroxysmo uno: & faciunt paroxysmum alium
declinando. Et febres quidem diuersificantur in
his temporibus: de eis enim sunt, quarum aug-
mentum prolongatur: & de eis sunt, quarum de-
clinatio prolongatur.

k — B.
l + B. est usque
ad septimam diem
sicut febri adu-
lenti, seu cau-
son, & tertiana
continua. Et ex
eis sunt quæ sunt
minus acutæ, &
ille & sunt ille
quarum status.
m + B. & quæ
sunt post illas
sunt acutæ cro-
nice, uique ad
xxj. diē postea
sunt cronice uel
que ad xl. & lx.

Cap. 3. & 4.
Cap. 5.
Cap. 6.
Cap. 7.

ANNOT.

Galenus salubres morbos omnia habere tempora ge-
neratim statuit, lib. de totius morb. temporib. quod &
hic Auer. insalubres uero ipsa carere declinatione &
& sibi quod hic item author confirmat. Idem in lib. de
opt. secta ad Trasyb. acutissimos morbos, qualis apo-
plexia est, simul atque inuaserunt ad extremum ascen-
dere uigorem atque qui iudicantur inclinatione pror-

sus mutillari, id quod in ijs quoque morbis, qui adhibitis
uel initio, uel augmento præstidij soluntur, fieri neces-
se est. Cæterum quum hæc Gal. sentiat, non uidentur ta-
men uacare reprehensione. At primum quidem, quod sa-
lubres morbi omnia habeant tempora, eo reprobat, quod,
quod, qui adhibitis initio præstidij curantur, hos reli-
quis temporibus carere oportet, ut Gal. quoque scribit.
Vnde & is inconstancia notandus uidetur. Item uero,
quod morbi aliqui ad uigorem absque augmento per-
ueniant, fieri nullo pacto potest, quum nihil ad summum,
nisi per gradus ascendat. Adde, quod priuari inclina-
tione morbos, qui per crism soluntur, non perpetuo ue-
rum est. nempe quum ijs qui in statu bene iudicantur,
succedat etiam declinatio. Adde tu, ut Galenum erroris
arguas: si eius sententia, morbi qui iudicantur, in statu
iudicantur, carereque propterea eos inclinatione oportet;
profecto ex salubribus multi iudicantur, quos
declinatione mutillari oportebit; propterea uerum esse
uidetur, quod est uniuersalia morborum tempora quat-
tuor sint, non plura; idem tamen in accessuum parti-
bus seu temporibus ita se habeat. Quamuis enim de
uniuersali morborum tempore uerum sit inclinatio mor-
bo nullum mori; in ipsa tamen accessione, mori in par-
ticulari inclinatione aliquis poterit, à prioribus. f. tem-
poribus uehementer contractus, adeo ut inclinatem
etiam accessum sustinere nequeat. Huc accedat, quod
in morbis quibusdam inæquales accessiones infestant
præter quattuor illa tempora: ut propterea inter prin-
cipium & augmentum inæqualitatis tempus addatur.
Sed & alij quoque morbi nulla particularia habent tem-
pora, quicunque. f. nullam accessum habent. alij uero,
qui ex intermittentiis sunt genere, præter prædicta
tempora quattuor interualli etiam tempus habent;
ita ut non absolutè morbi particularia tempora quattu-
or habeant; sed quandoque ijs, aut omnibus, aut aliqui-
bus careant; quandoque etiam plura obtineant. His er-
go & Auenennas notandus erit, qui Galenum emulatus
febrium & aliorum morborum tempora quattuor nu-
merat, tum uniuersalia, tum particularia. Cæterum, ut
nos ad hæc breuibus satisficiamus. Morborum tempo-
ra quæ sensu deprehendantur, & ex artis sint usu, ut
Gal. scribit, quattuor sunt, non plura uel pauciora.
hæc tamen non in morbis sunt omnibus. salubres cer-
te morbi nunquam initio, augmento, statu, inclinatione ca-
rent, quamuis non semper uel sensu id pateat, uel ex ar-
tis sit usu. seu enim per artem soluantur morbi, seu per
naturam; inclinatio, solutionis tempus intelligitur. ita
& cætera tempora, quamuis in ipso statim principio, ue-
na secta, uel exhibitio pharmaco uel aliter solui morbi
fuerint, nunquam tamen desunt. dimetienda uero tunc
tempora ex symptomatum sunt magnitudine. atque is
morbis status erit, quo maxime eger affligitur; augmen-
tum, quo minus; initium, tempus primo insulti propin-
quius. at hæc tempora frequenter neque sentiuntur, ne-
que, si sentiuntur, medico agendum quidpiam significa-
rent; proptereaque nihil artem inuarent: sicuti in acutis-
simis morbis euenit, qui, quum ad statum ueniant, in-
choasse certe, auctosque esse antea quam ad uigorem ead-
neceffe est: is tamen adeo præceps per eiusmodi tempora
transitus est, ut neque sensui pateant, neque ulli medici
operam queant suscipere: quibus propterea temporibus sal-
carere eos morbos dixeris, non errabis. De insalubri-
bus uero alia ratio est. pereunt ægri quandoque morbi
initio, quandoque in cremento, sæpe in statu, ut subsequen-
tia semper tempora deesse necesse sit: nunquam tamen in
clinante morbo intereunt, uere. f. inclinante, non falsè.
ut Auer.

Text. 5.

ut Auer. 3. Coll. aduertit. falsa uero inclinatio intelligitur in qua, quum symptomata minuantur, & pugna naturae aduersus materiam dirimi uideatur, id tamen, non naturae sed morbi uictoria euenit: naturae. s. ipsa à pugna subtrahente sese, contrahenteq; à morbi uolentia: id quod Herocrati accidit, de quo Hipp. 3. uulg. morb. sect. 1. qui, quum ad uigesimum diem solutus morbo uideretur, uigesima tamen septima interijt. Cōstare ergo hactenus existimamus, quomodo per uniuersalia tempora aliquando omnia, nonnunquam non omnia morbi decurrant. Sed de particularibus quoque non uidetur dispar esse ratio. quamuis enim transactio iam statui, hoc est actiori pugnae tempore, quo inclinasse iam morbum dixeris, eger intereat non fuit tamen ea uera inclinatio; sed non illi dissimilis, de qua iam dictum est; propterea; remitti uidentur omnia, quod delecta à morbi uolentia natura sese à pugna subtrahit: ut idcirco de particulari inclinatione non aliter statuendum sit, quam de uniuersali. Verum, quod praeterea de inequalitatis tempore adieciūt, quam morbi partem inter principium & incrementum mediam ponunt; non multi nobis momenti esse uidetur. est enim iudicio nostro inequalitas haec differentia temporis; non tempus. aliquando inaequale principium est, aliquando & inaequale incrementum, quod compressum ascensum, seu compressum annotationem uocari à Gal. existimamus 1. de diff. feb. Ita & interuallum, quod inter exactam iam & futuram accessionem est in intermittentibus morbis, non morbi est tēpus, neque morbi pars dicenda est, quum tunc temporis in naturali fere statu sit eger in eo, s. in quo & conualescentes, quos egrotare non dicas. An uero, quod postremo loco dicebatur, aliqui sint morbi, qui particularibus temporibus mutantur omnibus, ambiguum non est: id uero neque Gal. neque Auicennas, aut alij negant.

Cap. 6. 7. 8.

Et principium quidem &c. 3. Quum tripliciter principium morborum dicatur, annotante Galeno 1. de crisib. & sepe alibi; de primo morbi insultu de tribus primis diebus; ac de toto eo tempore, quo crudus est morbus: prima duae significationes etiam uulgaribus sunt manifestae; tertia solis medicis propterea per coctionem uel cruditatem morbi principium ab Auicenna definitur: quod, s. artificiosum est, quamuis & ex alijs quoque principijs uarias medicis agendi indicationes suggeri non negem. nempe, quum & dierum decretorum numerus ex die decubitus inchoetur, qui quandoq; primo ipso insultu, quandoque primis tribus diebus, quandoq; etiam postea accidit; unde & dies decubitus inter morborum principia à Gal. reponitur: non quidem, quod decubitus principium sit uel pars morbi; sed, quod non recte habentis corporis testimonium est, & signum incipientis morbi. contingit; hic promiscue in principio quocunque modo sumpto. ut errare propterea illos oporteat, qui decubitus, quantum principij modum ab alijs tribus distinctum putant. Verum dubitabit quispiam, quid sit, quod Auicennas principium per cruditatem uel coctionem definit, quum tamen perpetuum non sit principij indicium cruditas: apparet enim, ut fatetur hic author, quandoque in febrim principio coctio: quum etiam non in omnibus morbis coctio expectetur, ueluti in ephemeris febribus, et uicis interperiebus. Profecto difficilior questio haec est, quam quis crediderit. Putat aliqui principium hoc in loco morborum duntaxat materialium describi; in quo certe morborum genere dubium nullum est, petenda morborum esse indicia ex notis cruditatis uel coctionis. Quum tamē Gal. lib. de tot. morb. temp. omnibus in uniuersum salubribus morbis,

Cap. 3.

in quorum numero plures sunt uicis interperies, & imateriales morbi, commune id esse statuatur, & habere omnia tempora, & per coctionis ac cruditatis signa cognosci; uidetur certe qui traditam hoc in loco definitionem de morbis tantum materialibus intelligunt, Galeno aduersari. Adde, quod si haec principij ratio non omnibus morbis communis esset, asserenda erat ab authore nostro alia communis definitio; errareq; Auicennam oportet, qui statim, hoc principium in omni morbo reperi pronunciat. à Galeno uero recensendum hoc principium inter ea significata non erat, quae omnibus morbis sunt communia. Existimant alij, quamuis cruditatis & coctionis notae in omnibus esse morbis queant, de ijs tamen solum à medico, qui sensu in primis fidit, hanc principij rationem intelligi, in quibus coctio & cruditas possint apparere, id quod non in omnibus morbis contingit. Verum, quum, ut diximus, omnibus solubilibus morbis generatim conuenire id Gal. patet, ut per cruditatis & coctionis signa cognoscantur: inter solubiles uero morbos plures sint, in quibus neque spectari, neque esse cruditatis indicia ulla esse possunt; neque his uidetur à calumnia Galeni uendicari. neque uidetur haec principij significatio esse communis. Nobis ergo à priori solutione discendum non uidetur, esse hanc principij rationem morbis, non omnibus, sed duntaxat materialibus communem: immateriales uero morbos alijs notis, ueluti symptomatum occurrusibus distinguui. Quamuis autem Galenus solubilibus, i. ut intelligendum uidetur, salubribus omnibus commune faciat eorum tempora signis coctionis & cruditatis cognosci res tamen ipsa docet, non salubres omnes morbos coctione uel cruditate agnosci. Asferri autem hanc principij rationem cum alijs eiusdem uocis significationibus, quae communes sunt morbis omnibus, nihil obstat. neque id dignum accusatione Galenum facit, qui, est cum alijs principij significatis tertium quoque hoc protulit; non tamen communissimum hoc esse morbis omnibus initium dixit. Author uero non ster. etsi principium, quod in febribus est, definit; non tamen de alio quam de febrium materialium initio intelligit, quare, quum statim reperi principium hoc in omni morbo subiungit, de materiali morbo erit intelligendum. Vnde & in definiendo, ait, principium horum esse propositam, quia calor innatus praefocatur à materia. Dubitandum tamē adhuc de Auicenna uidetur, qui, quum febrium generatim principium definat, includere & ephemeris uidetur: i quibus tamē, ut iā dicebamus, coctio non expectatur. Sed de hac re alijs fortasse diligentius.

Et status est hora &c. Aemulatur Galenum 1. de crisib. & 1. aph. Est tamen hic magni inter doctos rixae. Aphor. 30. Pugnae profectio inter naturam & morbum signa symptomata sunt, quae dum luctantur natura & morbus, sequi necesse est, & in maiori pugna maiora. unde et 2. aph. Hipp. in principijs imbecilliora, sed in statu fortiora omnia asserit. atque id de symptomatibus Gal. explicat. Rursum uero statum definit hic author esse apud quem completur uestigium coctionis, id quod & Gale. passim, principium cruditatis; augmentum coctione obscura, statū manifesta coctione, sed nondū perfecta: declarationē uero & manifesta & exacta coctione distinguui scribens. Questio ergo est, an & symptomatum & coctionis summum simul in morbis accidant. plurimum. n. haec nosse, ad status notitiam & ad totam uictus rationem confert, quae inspecto status futuri tempore instituitur. Medici ergo, alij concurrere & symptomata & coctionem aiunt: alij negant. Quod concurrant, auctoritas Galeni est, qui quum 1. aph. morbi statum tunc esse

Com. 70.

AVIC.

A

3

asserat

Cap. 9.

Com. VII.

asserat, quando symptomata sunt in summo, idem coctionis eiusdem nota morbi statum describit. Unde et idem, quum Hipp. constet morbo, 1. eo aph. tenuissimum uictum prescribit, duplici id ratione fieri, ait, oportere; tum quod in summo symptomata sunt, tum quod natura circa coctionem maxime uersatur. Pusim uero et in lib. de tot. morbi temp. et alibi confirmare eandem sententiam uidetur. Ceterum quum contra, idem Gal. 3. de rat. uict. in ac. morbi uigorem interdum cum ipsa accide-
re coctione scribat; interdum quoque non accidere te-
stari uidetur. Atque, quum ibidem, sepius affectionem, qua laborant acri, mitiorem esse, sed symptomata auge-
ri dicat; summum morbi, summum coctionis, et summum sym-
ptomatum uigorem non se coniungi docet. Confirmari hoc et
experientia, et Hippocratis autoritate uidetur. expe-
rientia quidem, quoniam in pleuritide, ubi crudus ad-
huc est morbus, tunc maxime lateris dolor, respirandi
difficultas, tussis et febres affligunt; et haec omnia, ubi
spitum album, lene, et aequale redditur, multo sunt im-
becilliora. Autoritate uero, quoniam dum pus confici-
tur, dolores et febres maiores sunt, quam confecto iam
pure confectum autem ipsum est in statu, conficitur
uero ante statum. Sane difficillima haec questio est, et
in qua soluenda laborarunt docti plerique omnes. peri-
clitabimur tamen et nos quoque ipsi scribere, quid sen-
tiamus. Quod non semper summum et coctionis et sym-
ptomatum concurrat, apertius profecto pleuritidis exe-
plo est, quam ut controuersia locum habeat. Contra est,
quod frequenter et coctionis et accidentium summum
simul accidunt, uidere in febribus est. Nobis ergo res ita
se habere uidetur: si de particularib. morbis egerimus,
non oportere, ut et coctionis et morbi simul sit uigor.
At in febribus, quae totius corporis sunt morbi, perpe-
tuo concurrere haec uidemus; nisi forte febris, alicuius
partis inflammationem sequatur. Hoc pacto uidetur non
bis obiectae utrinque rationes sedari non difficile. Li-
benter tamen de hac re aliorum sententia expectabimus.

Cognitio horarum uniuersalium aegritudinis et pro-
prie status, Cap. 4.

Cognitio horarum aegritudinis uniuersa-
lium, quandoque est ex specie aegritudi-
nis: nam spasmi, siccus, et epilepsia, et apo-
plexia, et squinancia sunt ex acutis ualde. et ter-
tiana pura, et caufon de acutis non ualde. et quar-
tana, et paralytis de machronixijs. Et quandoque
ex motu aegritudinis: nam si paroxysmi sunt bre-
ues, significant quod status est propinquus; sicut
tertiana pura: tempus enim paroxysmorum eius
est ex tribus horis usque ad xiiij. horas: et si sint
prolixij, significant quod materia est grossa, et sta-
tus longinquus; sicut in tertiana non pura. et si
non fuerint illic paroxysmi, imo materia eius fue-
rit acuta, sicut synochis: tunc aegritudo erit acuta.
et si et fuerint signa eius signa materiae frigidae
grossae, et aut declinans ad grossitudinem, tunc aegri-
tudo erit non acuta, b. f.

a. B. fuerit mate-
ria eius grossa
frigida.
b. f. B. Et obque
ex forma seu fi-
gura, q. si si ipsa
extenuetur uel
cornuatur fiat
uoluciter, et co-
rtafcat facies
& hypochondria,
tunc aegritudo
est acuta

et si remanserit cum dispositione sua,
tunc aegritudo non erit illius acuitatis. Et quan-
doque est ex uirtute aegri, cui uelociter aduenit
debilitas; quare est aegritudo acuta: aut non appa-
ret illud, et est aegritudo non acuta. Et quandoq;
est ex aetate, et tempore: nam in tempore calido,
et aetate calida festinat status aegritudinum: et in
temporibus frigidis, et aetatibus frigidis tardatur

status aegritudinum: et similiter est dispositio re-
gionum. Et ex pulsu: nam si est uelox, frequens,
magnus, tunc aegritudo est ad acuitatem decli-
nans: et si non, tunc non est acuta. Et ex rigore: nam
si est prolixi spatij, tunc aegritudo est declinans ad
prolixitatem, et si est breuis spatij, tunc aegritudo
ad acuitatem tendit. Et quando nullo modo est
rigor, tunc et abbreviatur eius extensio. Et co-
gnoscuntur horae aegritudinis quandoque ex par-
te horarum paroxysmorum: nam si fuerint proce-
dentes secundum antecessorem superfluentem
ad ita ut unus antecedit superfluitatem alterius,
tendens ad additionem; tunc aegritudo erit in aug-
mento; quoniam de aegritudinibus sunt quae cur-
runt usque ad finem horarum suarum secundum
augmētum. Et sunt quandoque de genere ter-
tiana, et de genere f. asidua. Et si autem steterit
antecepsio, et steterint superfluitates, tunc sine
dubio erit aegritudo in statu. Et seruans horam
unam est longi spatij: et si postponuntur, tunc a-
egritudo est in declinatione. Et similiter cognosci-
tur dispositio horarum ex augmento accidentium
febris, et statione eorum, et declinatione ipsorum,
et ex additione paroxysmorum eius in longitudi-
ne, et breuiatione ipsorum: et fortasse diuersifi-
cantur, et non assimilantur. Et quandoque co-
gnoscuntur ex dispositione euacuationum: nam
quum accidit in paroxysmo aliquo sudor, aut uen-
tris fluxus; et paroxysmus secundus, qui est post
ipsum, est in similitudine uehementiae primi, et
fortitudine eius, aut supra ipsam; tunc euacuatio
eius est propter multitudinem, non propter for-
titudinem, et aegritudo indicatur longa. Et quan-
doque cognoscuntur ex parte digestionis, et con-
trarij digestionis, secundum quod diximus: uerbi
gratia quando apparet sputum cum digestionem
aliqua, aut urina, in qua est nubes aliqua; tunc est
principium augmenti: deinde quando multipli-
catur illud, et apparet, aut contrarium eius; tunc
est status: Et iterum quando apparet digestio, aut
contrarium eius uelociter exspato, aut nubescit
scias quod status est propinquus: et si tardatur,
tunc scias, quod status est longinquus. Cognitio
autem horarum particularium sic accipitur: nam
hora principij paroxysmi est hora, in qua coarctatur
pulsus; et tu iam sciisti intentionem eius: et
plumbeus fit color extremitatum, et infrigidan-
tur extrema, et proprie extremitas auris, et nasi,
usque ad horam, in qua sentitur sparsio calidita-
tis. Et quandoque associantur principio altera-
tio coloris, et pigritia, et angustia, et tarditas mo-
uum, et profunditas sermonis, et horripilatio
inter spatulas, et in dorso: et fortasse accidit in eo
rigor fortis, et quandoque accidit cursus saluax,
et saltus temporum, et tinnitus aurium, et sternu-
ratio, et commotio membrorum corporis. Et uehementius quidem debilitatur uirtus pro-
pter debilitatem, quae est in principio, aut statu.
Et horae augmenti medietas prima est hora, in
qua pulsus incipit apparere, et magnificari, et ue-
lox fieri: et spargitur calor in toto corpore secun-
dum aequalitatem: et medietas eius altera est ho-
ra, in qua non cessat haec caliditas sparsa cum a-
qualitate augmentari. Et hora status est hora, in
qua remanet caliditas sparsa cum aequalitate: et
accidentia

c. B. ipsa est ex
breuiori genere
ipsius

d. B. ad illi qui
antecessit super
fluitate tudent

e. B. additionis
f. B. quotidianae
g. B. p. off ante-
cessionem

h. B. tenet

accidentia cum dispositione sua; & pulsus sit maior quam unquam, & sit uehementius uelox, & frequens. Et hora declinationis est hora, in qua incipit diminutio, & incipit pulsus temperari, & aequatur, deinde illa, in qua incipit corpus sudare & perducit ad eradicationem. Et multoties quidem accidit apud mortem dispositio, quae est sicut declinatio: & est quasi aeger euaserit: & non oportet ut tu occuperis in hoc, imò cognoscas dispositionem pulsus, & an magnificetur & fortis fiat. Et si tibi uidetur ponam tibi exemplum de tertiana. Attende ergo quodcumque tertiana in pluribus dispositionibus incipit horripilatio: deinde frigus, & rigor: postea sedatur rigor, & minoratur frigus, & incipit calefactio: postea aequatur calefactio, deinde additur postea statim: deinde incipit minui uel quoque eradicetur. Et scias, quod si aegritudo quandoque prolongatur, aut propter multitudinem materiei: aut propter grossitatem eius: aut propter frigus eius. Et quandoque adiuuant ad illud tempus frigidum, & regio frigida, & aetas frigida, & debilitas caloris innati, & soliditas corporis.

ANNO.

Quomodo morborum & accessionum tempora dignosca: docuit Hipp. 1. aph. quum scribit, accessiones & constitutiones morbi iudicabunt & anni tempora, & circuituum successuum incrementa &c. quo loco quatuor ueluti fontes proponit, morbum. i. morbi speciem; anni tempora, id est temporum naturam; circuituum successuum incrementa, hoc est, ut Gal. interpretatur, tum accessionum anticipationem, longitudinem, uebementiam, tum accessionum rediens: & mox apparentia, symptomata. & decretoria signa: quae omnia sistit Gal. & in eius loci Commentariis & 1. de crisib. explicat. Aemulatur ergo Hippocratem hoc in loco auctor. amplificat tamen rem, & alia addit. ac primo quidem (quamuis in aliquibus codicibus hoc non legitur), egrotantis figuram; nempe si egroti faciem & corpus primis statim diebus ualde fuerit extenuatum, quia hoc multum innati humiditatis dissolutum significat, acutum quoque morbum, & qui cito terminabitur, indicat. Afirmat uero hoc & Hippocrates 2. aph. Febricitantium, dicens, non omnino leuiter permanere corpus, & nihil minui; uel etiam, plusquam ratio postulat, contabescere, malum: illud. n. morbi longitudinem, hoc uero imbecillitatem significat. quod etiam in libro praecceptionum testari uideatur, quum ait, in morbo tranquillitas longitudinem significat. Addit Auicennas & egri uires, quae si cito colabatur, morbi acuti sunt signa. Subscribit huic & Gal. 3. prognost. Placidissimas, ait, naturae egrotationes occurrunt superat, à difficillimis uero celerrime uincitur. Ad dicit & aetatem, de qua re Gal. 1. aph. in calida. n. aetate, et iuuenili (adde & corpore natura calido) & regione calida, cito terminabiles morbi adueniunt; in frigido, contrarij. Subiungit etiam pulsus. nempe quod ex hoc morbi aduersus uitalem facultatem impetus & uis ipsa plane significatur. Subdit etiam rigorem; quoniam, quum in hoc innati caloris ad internas partes fiat reuocatio; ex huius longitudine & breuitate, materia ostenditur crassitudo ac tenuitas: asperior enim quae est, non ita facile discutitur, ut calor extra reuocetur. Haec quum ad primos quatuor propositos ab Hippocrate fontes adiungat auctor noster, meminit etiam de ijs (quod quidem primo loco facit) de quibus & senex: in quibus tamen

omnibus passim controuersae sunt. Ac primum, quum ait & spasmus siccus &c. 3. de morbi natura agens, epilepsiam et attonitum morbum inter ualde acutos ponit, tertianam uero puram & ardentem febrem non ualde acutos morbos esse ait. At, quum & epilepsia & apoplexia ex frigida materia praesertim eueniat: quum iudae morbi febre plerumque careant, quae tamen acutis morbis semper coniunctam esse Gal. testatur 1. aph. non res

Aphor. 7.

10 rō si tertianae & ardenti febre contuleris. Verum breuib. de hac re alijs quoque dictum à nobis fuit. Acutissimus morbus apoplexia est, quandoque etiam epilepsia; non materiae certe gratia, quae frigida quum sit, inducias dat curandi, neque suapte natura symptomata facit sceleriora. at affecti loci gratia, propterea quod obstructae spirituum sunt uiae, qui uitae ministri & instrumenta sunt, facillime necant, & maxime acuti sunt morbi, qui tamen improprie acuti à Galeno uocantur

Cap. 9.

20 3. de diff. respiran. quibus etiam febrem coniungi necesse non est. Sed aliud hoc in loco disidium apparet in ijs uerbis, & Et quandoque ex motu aegritudinis &c. 3. Si

Cap. 4.

accesiones breues sint, morbum cito solui afferit, sin minus, contra. At Gal. 3. de crisib. ubi accesiones producuntur, continuas esse ait; sunt uero continuas febres interpollatis breuiores. Adde, quod, quum accesiones morborum initio breues sint, ubi ea producuntur, incrementi indicium est; & morbus ad statum & solutionem citius accedit. Verum ad haec, si interpollatam febrem interpollatam, & continuam continuas conferas,

30 cuius accesiones breuiores sunt, breuior & febris erit; nempe minorem copiam, & minus crassam adesse materiam significatur. Secus, si intermittentem continuas comparaueris. tunc enim quum in continuas materia intra uenas sit, promptius accenditur, quam si extra uenas; & morbus propterea breuior euadit. Ita etiam si unum tempus alteri conferas, dubium non est accesiones, ubi breues initio fuerint, si postea producantur (si tamen una et magnitudo & anticipatio adstet) status proximi & celebrioris solutionis fore indicia. non tamen si idem tempus

40 eidem comparaueris, principium principio, & augmentum augmento. Auicennas ergo & interpollatas interpollatis, & idem tempus eidem tempori comparauit. Verum dubitatio rursus est in ijs uerbis. & Et quandoque est ex uirtute &c. 3. Ait ex uirtute imbecillitate acuti morbum significari. At Gal. 2. de diff. febr. imbecillitatem facultatis causam esse longitudinis morbi testatur. Sed breuib. controuersa est nulla. Et si enim facultatis imbecillitas morbi causa est longioris, non tamen indicium.

Cap. 3. & ultim.

50 Cognitio autem horarum particularium &c. 3. Particularia accessionum tempora docet. pro qua re pete Gal. lib. de morb. temporib. habes & pulchre ex Aetio lib. 5.

Cap. 3. & deinceps

Sermo uniuersalis de febribus ephemeris. Cap. 3.

Causa omnium specierum febris ephemerarum sunt causae primitivae calefacientes essentialiter, & calefacientes per accensum: de summa occurrentium, & assumptorum, scilicet in cibo & in potu: & passionum corporearum, & animalium, & ex doloribus, & apostematibus apparentibus: & sunt de eis ex oppilationibus, quarum causa non est primitiua: & non proueniunt causa earum cum uehementia sua ad hoc, ut pertranseat illud quod inflammatur spiritum: nam si pertranseat illud, faciunt cadere in hecti-

Alia licet. Tractatus secundus.

a B. extrinsecis & quandoque quaedam ex eis sunt.

cam: aut in speciem febrium humorum, quam dicemus. Causæ enim primitivæ plerumque mouent antecedentes. quod si mouerint eas ad putredinem, erunt febres putredinis. Et sunt quidam hominum, qui existimant quod febris ephemera non sit nisi ex labore spiritus, & corporis; & illud est error. Et istæ quidem febres secundum plurimum recedunt in die uno: & raro pertranscunt tertium diem. nam si pertranscunt illam quantitatem, existimatur de esse earum, quod ipsæ permutantur. Et intentio quidem permutationis est, quod breuentio caliditatis pertransit spiritum, aut ad corpus, aut humorem: licet sint de hominibus qui dicant, quod ipsa quandoque remanet sex diebus, & consumitur integra consumptione: cui non esset similis, si permuteretur ad genus aliud. Et hæc quidem febris est facilis curationis, & difficilis cognitionis: & similiter principium hecticae. Et homines quidem uelocius cadentes in febres ephemeræ: & qui uehementius læduntur ab eis, si erretur in eis, sunt illi, in quibus calor & siccitas sunt magis uincentes; quoniam perueniunt uelociter ad hecticam, & tertianam. Deinde illi, in quibus calor & humiditas uiuunt: quoniam perueniunt uelociter ad febrem putredinis. Deinde illi in quibus calor est plus. Deinde illi in quibus est plus siccitas. Et quum illi, qui habent complexionem siccam & calidam accidunt fames, & adueniunt cum ea uigilia, & labor animalis, & labor corporeus, festinat ad ipsum febrem ephemera cum horripilatione quadam. Quod si non succurratur, & cibetur statim, festinabit ad ipsum febrem putredinis.

ANNOT.

Causas ephemerarum, febrium primitiuarum, i. externas esse ait; quod Gal. 1. de diff. feb. præcipuum scribens & inseparabile ephemerarum esse indicium, a procacitate causis fieri. Ponunt tamen & Gal. & Auic. hoc in loco inter barum febrium causas, iram, uigilias, alui fluorem & bubones, quas omnes constat non externas, sed internas esse & corporeas. Itemq; Auic. paulo post, ex his febribus aliquas esse scribit, quæ sunt ex oppilationibus, neque earum causa primitiua est. Sanè de hac re alibi dictum est à nobis pro Galeno, neque ignoramus alios alia asserere. Nunc tamen paucis. procacitatis causæ ea intelliguntur, quæ omnibus manifeste sunt. in harum ergo genere hæc quoque omnes sunt, de quibus iam est dictum. si quis irascatur, atque post iram febricitet, arbitrantur omnes ex ira febricitasse. ita & de reliquis sentimus; ut propterea non perperam à Gal. atque Auic. inter procacitatis causas reponantur. Quum uero Auic. ex diariis aliquas esse ait, quæ ex obstructionibus sunt, quarum causæ primitivæ non sunt; id de diariis plurimum dierum dictum existimamus; quæ ex obstructione, ut ait Gal. 9. meth. ob glutinosos uel crassos uel copiosos succos inciderit, quæ sanè febres, quia in ipsis neque humor subest putrescens, neque solida corporis substantia febrilem calorem ut habitum suscepit; propter reas, neque putride sunt, neque hecticae, inter diarias reponuntur; natura quidem eadem constantes, quæ diariæ; nomine autem non eodem. Constat ergo diarias febres, quæ uerè diariæ sunt, ab externis oēs causis dependere. Hæc quidem febris est facilis curationis &c. Idem & Gal. 1. ad Glau. Verum idem tamen Gal. 1. de diff. feb. se prima statim accessione sepe diarias cognoscit.

uisse asserit, & lotum hominem ad consuetas exercitationes dimisisse, uelut non aliam accessionem habiturum; neque se falsum esse. Sed paucis. uere ait, in expertis & non satis diligentibus medicis difficiliorem hanc esse cognitu primo insultu quam uel putridam, uel hecticam; non tamen peritis id difficile est.

Signa propria febrium ephemerarum, distinguuntur eas ab alijs. Cap. 6.

Proprietatibus earum est, quod ipsæ non fiunt à causis antecedentibus: neque incipiunt cum coarctatione. & est quod ipsæ non incipiunt secundum plurimum cum rigore, & frigore extremitatum, & profundatione caliditatis, & declinatione ad pigritiam, & somnum, & submersionem pulsus & diuersitatem eius, & paruitatem ipsius. Imò fortasse accidunt in principio earum similitudo frigoris, & horripilationis, & punctio: cuius causa est uapor chymi mali, & remouetur uelociter: & accidunt, sed raro, rigor propter multitudinem uaporum lædentium laceratos propter punctiorem suam, & superflua multitudine. Et est eius inflammatio non mordicatio aspera. Imò bona, sicut caliditas corporis laborantis, & ebrii. Et quum est urina in primo die digesta, & pulsus bonus; tunc iudicatur, quod est febris ephemera: & illud ideo, quoniam urina non alteratur in ea, in quantum ipsa est ephemera: & est sedimen eius digestum, non declinans ad colorem humoris: & est quandoque nubes eius pendens: & quandoque est natans, boni coloris: & quandoque accidunt ut non æquetur color eius, tamen eius substantia est æqualis: & non alteratur color eius, nisi propter id quod associatur ei de causa alterationis urinae: quamuis non sit illic febris ephemera ex eo, quod dicemus in tertiana, & similibus ei. Et pulsus est declinans ad spissitudinem, & fortitudinem, & magnitudinem, nisi in ea, quæ est à passionibus debilitatibus: & nisi fuerit in stomacho humor mordicacius, aut frigidus, aut causa alia de his, quæ mutant pulsus præter febrem. Et raro quidem diuersificatur: si uero diuersificetur, erit ei ordinata si diuersificetur illud, tunc erit propter causam aliam antecedentem febrem: aut & uicinantem ei, sicut est labor uehemens, aut mordicatio uehemens in uisceribus, & similia his. Et quandoque accidunt ut induretur pulsus propter frigus uehemens, & inspissans, in frigidans; aut propter caliditatem solis uehementem exsiccantem: aut propter uehementem laborem exsiccantem, aut famem, aut angustias, aut uigilias, aut euacuationes. Et quandoque festinat in eo dilatio, & tardatur contractio: & non festinat plusquam naturalis nisi raro, & cum uelocitate pauca: quoniam necessitas euacuationis in eo est uehementior, quam necessitas educendi uaporem corruptum. uapor nanque in eo non est corruptus comparatione sui ad æqualem; imò est bonus comparatione sui ad eum. Et quum ambiguus fit tibi pulsus, & contractio ipsius, tunc scias ex anhelitu: Et pulsus quidem redit post eradicationem eius ad consuetudinem eius naturalem in illo corpore: & hoc est signum bonum. Et scias penitus, quoties urina & pulsus sunt boni, significant quod febris est ephemera: & quando non sunt boni, non oportet

B. accensio.

B. associantur.

Cap. 7.

Cap. 8.

Cap. 9.
Cap. 10.

B. plurimum
superfluum
B. Alia
siccata

B. ephemeræ
ex labore

B. paruificat.

B. associantur.

B. calefacta.

oportet ut non sit ephemera: multoties enim est in ea urina tincta, & pulsus diuersus, & debilis, & paruus. Et de illis, quæ significant, quod ipsa est febris ephemera, est ut sit principium eius facile, & leue: & sit augmentum eius non addens supra duas horas, & neque associetur statui accidentia uehementia. Et ut non accendant in ea accidentia praua: & non sit in ea ebullitio caloris uehemens: & minorentur cum ea dolores. Quod si cum ea dolor fuerit capitis, aut dolor alius non sit fixus, inseparabilis, post eradicationem eius: & hoc quidem significat quod ipsa est ephemera. Et plurimum quidem eradicationis eius sit per sudorem, & humorositatem similem sudori naturali, non humeroso: & non sit uehemens superfuitas iterum in quantitate sua, imò appropinquat sudori naturali in quantitate sua: sicut est proximus ei in qualitate sua. Si enim uideris sudorem plurimum, tunc febris erit non ephemera. Et de eis, de quibus febris ephemera experitur, est: ut ingrediatur balneum habens eam: quumque mora fecerit euenire in eo quasi horripilationem non consuetam, scitur quod febris est febris putredinis. & egrediatur habens eam ex balneo illico: & si nihil alteratur a dispositione sua, tunc febris est ephemera.

ANNOT.

De proprietatibus earum &c. Idem & supra. Et Gal. quoque 1. de diff. febr. proprium ait & inseparabile esse ephemerarum, a procatactica causa fieri. At quod inseparabile non sit hoc indicium, eo contenditur, quod ex tra, bubone, fluxione alui, hæc quoque febris fieri solet. Quod proprium itidem non sit, eo constat, & alijs conuenit, id quod tum ratione, tum Galeni auctoritate probatur. ratione quidem, quando morbi oēs, nō h. e. solum febres, a procatactica sunt causa, quum morbus omnis sit uel communis, uel dispersus, & communis ex ære, dispersus uero sit ex uictu. Auctoritas uero Galeni est. 1. de diff. febr. ubi in omnium febrium constitutione causas præincipere testatur, quæ omnibus sunt manifestæ. Verum ad hæc, quod nulla diaria febris non a procatactica fiat causa, supra etiam explicatum est. An uero id proprium sit harum febrium indicium, ambigendum non est, quin exacte potius Galeni uerba perpendenda sunt, qui (id quod diligentijs. Paterno animaduersum non uimus) non a procatactica absolute, sed a procatactica ea recenti fieri ephemerarum scriptum reliquit. Quamobrem, etsi & morbi omnes (quod ratio antea obiecta) & febres omnes a manifestis, i. præincipientibus, causis eueniunt, id quod Gal. affirmat, non ab ijs tamen recentibus, quod ephemerarum est proprium.

Et est quod ipse &c. Annotationem incompressam intelligit, in qua (ait Gal. 1. de diff. febr.) neque horror aliquis, neque extremarum partium frigefactio facta est; neque ueluti quadam dormitatio, neque aliqua insignis pigritia, aut omnino inæqualitas aliqua, uel in caliditate, uel in pulsus, neque paruitas aut debilitas. Hoc indicium Gal. eodem 1. de diff. febr. inseparabile & proprium hecticarum esse ait, non ergo alicui febr. alteri præter hecticas conuenire oporteret. Idem tamen ibidem, esse ab ephemeris quoque inseparabile tradit: propterea quum & diarijs conueniat, astipulante etiam Auicenna, inconstantie Gal. accusandus uidetur. Sed uerè explicat rem hanc Gal. in lib. eodem. adest sane in hecticis annotatio incompressa, sed in ijs allato cibo febrilis ca-

lor accenditur, id quod in ephemeris non euenit. proprium ergo hecticarum signum est totus ille signorum concursus, non unum tantum seorsum indicium. excepro uero eo, quod allato cibo incallescant, cetera ab ephemeris quoque inseparabilia sunt, ut Gal. ait. Limitat tamen hic author Galeni sententiam, etsi enim neque uera frigefactio, neque horror, rigor, atque alia eius generis signa accidunt, possunt tamen accens spiritus & uapores, aliquid facere ijs simile, dum in sentientes & carnosas particulas feruntur. At rursus ambiget quispiam, quomodo ergo ephemera a putridis distinguuntur, & uera incompressa annotatio a non uera dignoscitur? Crederim ex horrore, frigoris, rigorisq; uehementia differri: quam certe accens spiritibus, quam humoribus minore esse oportet. adde et ex pulsibus, qui longè erūt in ephemeris dissimiles atque in putrida.

Et cum est urina &c. Idem & Gal. 1. de diff. febr. nempe, duo hæc propria & inseparabilia ephemerarum signa esse testatur: quod etiam Auic. 4. Coll. Contra tamen 1. de crisib. Galenus cum putridis febribus nonnumquam coctionem in urina esse primis diebus testatur: id quod profecto obseruatum est in tertianis febribus sæpenuero. Sane, quod ad hanc dubitationem facit, etsi in alijs præter ephemerarum intermittentibus febribus, primis diebus urina concocta appareat, in quibus, si nondum cum internis uasibus putredo communis est facta, uerè tamen concocta urina dici non potest, quum non talis per omne tempus appareat, atque ita uera coctio propria erit diariarum febrium nota, neque alijs conueniet. At uero, si ita dixerimus, quomodo rursus ex urina coctione distinguimus ephemeram ab alijs, primis diebus possint quod Galen. ait, non uideo: nisi fortasse exploranda tunc cetera esse indicia dicamus.

Et pulsus est declius ad spissitudinem &c. Gal. 1. de diff. febr. in ephemeris pulsus esse ait ad magnitudinem, celeritatem, & frequentiam accedentes. Auicennas uero, quum de frequentia & magnitudine uerba faciat, nihil tamen de celeritate: sed addit hic uehementiam, de qua Gal. nihil. Profecto non ignoramus, plura in hanc rem dici posse: ostenditque, nō esse difficile, in diarijs, quia ualide sunt uires, impellente calore uehementiore, & maiores pulsus, & clariore & frequentiores sæpenuero fieri: ut propterea adiungi & celeritas possit, de qua Gal. & uehementia, de qua Auic. Quum tamen magnitudinem & uehementiam pulsuum non semper frequentia & uelocitas sequatur: in uiris enim quod testatur Gal. in lib. de pulsib. ad Tyren. maiores & fortiores pulsus quum sint, simul tamen rariore & tardiores sunt, propterea meo periculo affirmarim mendum in hoc codice esse: ponendamque pro fortitudine, celeritatem; ut Galeno hic author consentiat. De hac tamen re alij iudicent. Plura author de diariarum indicijs subiungit: pro quibus pete Gal. 1. de diff. febr. & 1. ad Glauconem.

Permutatio febris ephemeræ.

Quum expedit, ut febrem ephemeram patientis cibetur, & errat medicus super eā, & non cibatur ipsum; permutatur febris in corporibus cholericis ad hecticam, & incendentem; & in corporibus carnosiss ad synocham, quæ est absque putredine: & fortasse permutatur ad illam, quæ est cum putredine. Et similiter quando necessarium est adiutorium in aperiendo poros, & rarificando corpus, & non sit; fit inflammatio in humoribus retentis in corpore, inflammatione eius, quod calefacit cum fortitudine eius, quod putrefacit.

Cap. 7.

Cap. 25.

Cap. 19.

Cap. 7.

Cap. 7. Cap. 2.

Cap. 7.

a B. & incensiuum

b B. qua sit calefactio cū fortitudine cū putrefactio

A N

ANNOT.

Cap. 1. Diarias febres facillime in aliud febris genus migrare, testatur Gal. 9. me. h. & 1. de diff. feb. & sepe alibi. Huius uero causae, & medici & aegroti & ministrantium esse error potest, ut Gal. eo. 9. meth. testatur. praesertim tamen passiva, quam uocant, egrotantis corporis potentia, ad hoc uel illud morbi genus parat. Quare non iniuria auctor noster aptos eos esse dicit ut ab ephemera in heclicas transeant, qui scilicet & calidiores sunt: paratos uero continenti uel putridae uel non putridae, qui carni sunt, hoc est, quibus sanguis redundat copiosior. Tu pro hac re ad Gal. 8. meth.

Cap. 2. Signa permutationis febris ephemeræ ad febres alias.

Significatio illius est, quod ipsa declinat absque sudore, aut humoresitate: aut cum sudore absque mundificatione per sudorem: & est declinatio longa, difficilis, & absque mundificatione pulsus: imò remanet in pulsu aliquid; & remanet dolor capitis si fuerit: & hoc totum significat permutationem ad febrem putrefactionis humoris, aut & heclicam: nam si causa fuerint uehementes, aut prolongetur mora eius, permutabletur ad heclicam. Quod si ad heclicam permutabletur, uidebis tactum arteriarum calidum ualde: & uidebis febrem similem, uel fixam: & in omnibus membris additur calefactio super repletionem, & in tempore acceptionis cibi: aut uidebis pulsus seruare æqualitatem cum duritie, & paruitate. Et uidebis ligna reliqua, quæ diximus de signis heclicæ: Et quando permutabletur ad genus febrium sanguinis, quod nominatur synocha absque putredine, uidebis additionem, & repletionem caliditatis, & inflammationem faciei. Et quando permutabletur ad febres putredinis, apparent horripilatio, & diuersitas pulsus, & paruitas, & coarctatio: & est caliditas mordicativa sicca, & uehementia accidentium. In urina autem fortasse remanet digestio ex substantia: & in pluribus non appareat in ea digestio.

a B. Alia litera ad sanguines & Alia litera ad heclicam & **b** B. substantia Alia litera rei precedentis

ANNOT.

Cap. 7. Cap. 2. In diarijs sicuti Gal. 1. de diff. feb. ac 1. ad Glau. & supra Auicennas, quum de earum signis ageret, expli-
cauit, inclinatio cum sudore, plerumque, uel rore, aut uapore optimo facili, cum pulsus ad naturalem statum reditu, & sine omni prorsus morbi uestigio esse solet. Quare ubi non talis declinatio apparuerit, conuerti diariam in aliud febrium genus, erit existimandum. In quas uero febres, putridasne an heclicas uertatur, ex harum febrium signis dignoscet, de quibus postea.

Cap. 9. Curationes febris ephemeræ secundum modum uniuersalem.

In omnibus speciebus febris ephemeræ oportet, ut afferantur super corpora patiensium eas ea, quæ nutriant eos nutrimento bono, cum uelocitate digestionis, quoniam febrilis est æger, & æger est laesus. **a** **z** A. quibusdam eorum conceditur delictari in ea, sicut patienti ex labore, & angustia, & fame, & illis in quorum corporibus cholera plurima est. Et qui conqueritur se pati horripilationem in principio, deglutiat cibum infusum

a & B. Alia ista & laesus non digerit aut tarde digerit.

in aqua, & uino, ut sit magis penetrans: & isti qui dem cibantur etiam in principio febris. Et quibusdam prohibetur delictari in ea; & innuitur eis ut fiat subtilitatio, sicut in patiente febrem ex oppilatione, & soliditate, & ex apostemate. Et melius quidem est, ut post ponatur cibatio usque ad declinationem, nisi in illis, quos excepimus. Et aqua frigida quidem oportet ut non prohibeatur in principio rei, quoniam uirtus est fortis: quare non timetur debilitas eius: & est melior cura in infrigidando. **b** **z** uerum si fuerit illic debilitas in uisceribus, & febris iam extenditur, aut fuerit & uehementis, & tunc melius est, ut de ea non multum sumatur. Et conceditur eis balneum, quum eorum paroxysmus consummatur in febribus ephemeris propter & accidentia, & de quibus est sudatio, & rarificatio pororum; & de eis est infrigidatio in & quietas dispositione: & prohibetur, ubi timetur casus putredinis. Et non oportet, ut euiet balneum nisi habes eam ex oppilatione, & propterea quod balneum generat ægritudinem putridam: & similiter patiens eam ex satietate nauiseatiua, nisi in fine rei, & quum dilatantur pori, & descendit nauiseatiua satietas; illic enim oportet ut balneet. Et habens catarrhum non balneetur, nisi sit adustius. Et omnes habentes febres ephemeræ, oportet, ut non prolongent moram in aere balnei, imò in aqua eius quantum uolunt; nisi habentes eam ex soliditate, & ex spissitudine: eis enim conuenit, ut prolongent moram in aere balnei, donec sudent. **z** Embrochatio autem si fuerit effundendo, aut liniendo tantum, oppilat poros. Et in curatione omnis febris ephemeræ, quæ est ab oppilatione extrinseca, aut intrinseca, frictio aperit poros habentis eam; deinde si obuiat humiditati plurimæ, resoluit eam; & si obuiat humiditati parua, exsiccat eam. **z** Euacuatio autem non indiget aliquis eorum, nisi habens oppilationem repletionalem, & habens nauiseatiua satietatem, & qui habent febrem ephemeram ex soliditate, cuius corpus est repletum.

b & B. spiritum

c B. febris est oppilationis

d B. infectionis

e B. secunde

f B. quandoque autem

g B. Inuacuatione

h B. corporis

ANNOT.

Diariæ curationem fufius descripsit Gal. 8. meth. & 1. ad Glau. Habes & ex Paulo lib. 2. ca. 16. Videtur tamen hic locus esse controuersus. Auicennas de balneo agens, ijs uerbis: Et non oportet ut deuit balneum nisi habens &c. **z** quum antea balneum omnibus diariæ laborantibus consulerit, hic eos excipit, qui ex obstructione laborant. At Gal. 1. ad Glau. generatim omnibus ephemeræ correptis conducere balneas testatur. & idem 8. meth. particulatim diariam ex cutis astrictione laborantem frequentatis balneis curatum scribit. Aueroes quoque 7. Coll. quum balneas his omnibus curam esse uniuersalem dicat, eos quoque quibus densa est cutis, iisdem monet esse medicandos. Sed paucis, per febrem ex oppilatione, non ea iudicio nostro, intellegenda est, quæ ex cutis astrictione; sed quæ crampulam & internam obstructionem sequitur. Embrochatio autem si fuerit &c. **z** Per embrochationem, quam nominat, an frigida an calida affusionem intelligat, ambiguum est. Videtur tamen utrumque posse intelligi. nempe si uice balnei calida quis aqua febricitantis corpus perfuderit, quum statim refrigeretur, occludi externos cutis meatus necesse est. Ita etiam si frigida usus fueris

Cap. 2. & 1.

Cap. 1.

Cap. 1.

Cap. 2.

Cap. 6.

Cap. 2.

Cap. 6.

Cap. 3.

ut propterea utraque et frigida & calide affusio ledat quia obstruit. At contra, si de frigida intellexeris, aduersari auctor noster Galeno uidebitur, qui tum alibi, tum. 8. meth. post balneum frigidam affundi iubet. Profecto, quod ad hanc rem pertinet, Auer. 7. Coll. Gale- num duplici nomine accusat, cum quod sepius diuina correptis balneas consulit, quæ tamen non nisi assuetis conueniunt: tum quod post balneas frigida eos persun- dit; quæ persusio, ut Auerroes ait, pororū occlusionem facit; neque propterea opportuna est, nisi cutis meatus apertiores, aut corpus nimis sit calefactum. Nobis ta- men de Galeni & Auerrois discordia modò non disse- ritur, sed pro huius loci sententia, Bellunensis lectio arri- det magis, qui non embrocationem, sed inunctionem le- git, quum enim actum antea sit de balneis, apte subiungi uidetur de corporis inunctione, quam. 1. ad Glauc. Gal- cõmendat. Quod si rursum obiecias hunc itidem Galeno aduersari, quum inunctionem non probet quia obstru- at; non putamus aduersari. Et si enim olei iniectio & af- fusio cutis meatus solet obstruere; si tamen perfectio- nem plurimam aduixeris Galeni exemplo, discuitis quic- quid in cutis meatus crassioris impactum est, & rarefa- cietis.

Species febris ephemera.

Cap. 10.

DE febribus ephemeris sunt, quæ omnino comparantur ad dispositiones animales. Et de eis sunt, quæ comparantur ad dispo- sitiones corporales. Et de eis sunt, quæ proportio- nantur ad res quæ eueniunt de foris. Et de compa- ratis ad dispositiones animales est illa, quæ fit ex angustia, & illa quæ fit ex tristitia, & illa quæ fit ex exultatione, & cogitatione, & ira, & uigilijs, & somno, & tranquillitate, & timore, & gaudio. Et de proportionatis ad dispositiones corporales sunt illæ, quæ comparantur ad res quæ sunt actio- nes & motus: & de eis sunt, quæ comparantur ad non actiones & motus, & ad contraria eorum. Et comparatæ ad res, quæ sunt motus, & illa quæ fit ex labore: & illa quæ ex tranquillitate, & illa quæ fit ex euacuatione: & de eis est febris ephemera ex dolore, & de eis est febris ephemera quæ est cū syncope: & de eis est illa, quæ fit ex fame: & de eis est illa, quæ fit ex siti. Et de comparatis ad ea, quæ non sunt actiones, est illa, quæ fit ex op- pilatione: & de eis est illa, quæ fit ex nauseatiua sa- tietate: & de eis est illa, quæ fit ex apostemate: & de eis est illa, quæ fit ex soliditate. Comparatæ autem ad res, quæ accidunt de foris, sunt sicut illæ, quæ fit ex adustione, & quæcunque adustio fue- rit: & sicut quæ fit ex frigore, & soliditate, & ex ablutione. & dicam itaque unamquamque earum cum curatione sua.

De febre ephemera ex angustia, & signis eius.

Cap. 11.

QVandoque accidit ex motu spiritus ad in- teriora, & a & occultatione eius in eis, pro- pter superfluitatem angustia febris spiri- tualis. Cuius signa sunt igneitas urinae, & acui- tas eius: ita ut habens eam sentiat acuitatem ip- sius, propter dominium siccitatis in ea: & est mo- tus oculi ad clausione decliuus: & est oculus sub- merius propter resolutionem cum quiete, & sub- clusione: & facies est tendens ad citrinitatem, p-

pter profunditatem caliditatis. Et pulsus est ad de- bilitatem, & paruitatem decliuus: & forte decli- nat ad duritiem.

De cura.

Cap. 12.

Portet, ut habens eam multiplicet introi- tum tinæ, & ponat plurimum suæ inten- tionis in balneatione cum aqua balnei abf- que aere eius, & multiplicet eam inunctionem cū africatione post illud: oleum enim aliquod est magis iuuatium ei quàm balneum. Et utatur le- nificantibus, & odoriferis frigidis. Et ponat su- per pectus suum epithemata infrigidantia ex mu- cillaginibus, & succis, & aquis sbonis: & sumat in potu uinum plurimæ commistionis: est enim bonum medicamen ei.

De febre ephemera ex tristitia.

Cap. 13.

QVandoque accidit ex multitudine tristi- tia propter rem quæ sita motus labo- riosus, spiritum calefaciens, faciens cade- re in febrem: cuius signa sunt similia signis eius, quæ ex angustia; nisi quia motus oculi cum pro- funditate sua, propter resolutionem, est ad partē extrinsecam; & pulsus nō est demissus, depressus; imò est in eo & cum de- bilitate, sed est cum eo saltus. Et cura eius est sicut cura eius, quæ est ex angustia.

De febre ephemera ex cogitatione.

Cap. 14.

QVandoque accidit ex multitudine cogita- tionis in rebus, febris similis illi, quæ est ex tristitia, nisi quia motus oculi est æqualis, non ad clausiōem, neq; ad exitum decliuus, & est decliuus ad profundita- tem: & pulsus est diuersus in dilatatione & con- strictione: & plurimum quidem est æqualis: & facies est ad citrinitatem decliuus. Et cura eius est cura illius, quæ est ex tristitia.

De febre ephemera ex ira.

Cap. 15.

QVandoque accidit propter superfluitatē motus spiritus ad exteriora in dispositio- ne ira, calefactio superflua, & adurens spi- ritum, & febris. Cuius signa sunt, rubedo fa- ciei, nisi permisceatur ei timor, quoniam citrina- tur: & inflatio faciei similis ei, quæ inflat in dor- mitione. Et sunt oculi rubei, tendentes exterius, propter uehementiam motus spiritus ad exteriora. Et quandoque accidit quibusdam eorum tre- mor, propter motum humoris, aut propter debi- litatem naturarum. Et est aqua rubea, acuti ta- ctus, propter acuitatem suam. & quandoque est cum ea aliquatulum claritatis. Et pulsus est gros- sus, plenus, & pullans, & frequens.

De cura.

Cap. 16.

Ac eos quiescere, & fac, ut occupentur læti- ficantibus, & narrationibus, & uocibus bo- nis, & ludis mirabilibus: & fac eos ingredi balneum in aqua tepida, non plurimi caloris: & inungatur plurimum cum aliquo oleo plurimo. illud enim est magis conueniens eis, quàm aqua calida. Et cibentur eis, quæ infrigidant, & hume- ctant: Et prohibeantur a uino omnino; non enim est eis uia ad ipsum

De

De febre ephemerâ ex uigilijs. Cap. 17.

Q Vandoque etiam accidit ex uigilijs febris ephemerâ: cuius signa sunt, antecessio uigiliarum, & grauitas palpebrarum, & quoniam tortasse non aperit eas: & profundatio oculi propter resolutionem: & inflatio palpebrarum propter corruptionem cibi, & multitudinem uaporis: Et conturbatio urinae propter priuationem digestionis. Et debilitas pulsus. Et citrinitas faciei, propter malitiâ digestionis. Et inflatio eius propter excitationem ex malitia digestionis: sed non est cum rubedine, sicut in illa quæ est ex ira.

a. B. & c. h. e. u. m. e. f. a. t. i. o. n. e. m. i. a. c. t. a. m.

De curatione. Cap. 18.

C Vratio autem eius est ociari, & quiescere, & dormire, & embrochare caput cum eis, quæ infrigidant & humectant: & balneum humidum, & cibi bonorum chymorum: & inunctiones humectantes. Et uinum est ex rebus magis conferentibus eis: & sumant in potu ipsum sine timore, nisi fuerit dolor capitis.

De febre ephemerâ ex somno, & quiete. Cap. 19.

A Spiritu quandoque resoluuntur uapores calidi per uigilias, & motus. Quum ergo prolongatur somnus, & tranquillitas, & non resoluuntur: accidit ex eis calefactio spiritus, & febris eius. Cuius signa sunt ista: significat enim eam antecessio somni, & tranquillitas plurima, & propriè quæ non est in consuetudine: & cadit contrarium consuetudinis: & significat ipsam repletio uaporosa & pulsus.

De curatione eius. Cap. 20.

C Vratio eius est sudatio in aere balnei: & ablutio æqualis cum aqua calida: & paucitas cibi: & declinatio eius ad id, quod infrigidat, & humectat ipsum: & exercitium temperatum, & non oportet ut bibat uinum.

De febre ephemerâ ex gaudio. Cap. 21.

Q Vandoque accidit ex gaudio febris, sicut illa quæ fit ex ira. Cuius signa sunt proxima signis eius, quæ est ex ira, nisi quia forma oculi est forma gaudentis, non forma irascens. Et est frequentia in pulsu minor. Et cura eius est proxima curationi eius, quæ est ex ira.

De febre ephemerâ ex timore. Cap. 22.

Q Vandoque accidit ex timore febris secundum semitam, quæ accidit ex angustia. Proportio nanque timoris ad angustiam, est proportio iræ ad gaudium, ex hoc, quod motus timoris est ad interiora, & iræ ad exteriora, & fit subito, & aliorum modorum fit gradatim. Cuius signa sunt proxima signis eius, quæ fit ex angustia, nisi quia diuersitas in pulsu est uehementior: & forma oculi eius est forma terri. Curatio eius est proxima curationi eius, quæ fit ex angustia: & oportet ut securetur à timore: & ueniatur ad eum cum nuntijs gaudere facientibus: & latificancia sunt iuuatiua ei.

a. B. uinum contert eis

De febre ephemerâ ex labore. Cap. 23.

L Abor quandoque peruenit ad summum in calefaciendo corpus & spiritum, ita ut fiat febris nocens operationibus: & est plurimum nocenti, & grauitatis ipsius super uitalem, & animalem. Signa sunt antecessio laboris, & additio calefactionis iuncturarum super alia: & statutus lassitudinis: & siccitas corporis. Et quandoque accidit in fine eius humectatio, si fuerit labor temperatus: in eo. i. quando non est in eo ex siccitatem: & aut frigus prohibens sudorem. Si autem labor fuerit superfluum, minoratur humectatio, & sudor: & quandoque sequitur ipsum tussis sicca propter communitatem pulmonis: & est pulsus eius paruus, debilis: & quandoque declinat ad duritiem: & urina est citrina, & calida: propter motum, & subtilis propter resolutionem.

De cura. Cap. 24.

C Vratio eorum est tranquillitas, & balneatio in tina: & inunctio: & fricatio propriè super iuncturas: & acceptio cibi boni chymi, humectantis, secundum quantitatem, qua digeratur, de genere carniuum pullorum, & hædi, & piscium: & paruorum. Et quoniam uirtutes eorum sunt debiles: tunc non oportet ut confidant de se posse digerere, quod digerebant in dispositione lenitatis: imò minus illo. Et propter hoc ci-bentur eis, quorum paucum nutrit plurimum, sicut ea quæ diximus: & sicut uitelli ouorum sorbium: & testiculi gallorum sunt eis boni. Quidam tamen existimauerunt, quod oportet ut patientium lassitudinem regimè plus subtilietur quam aliorum: sed illud non est rectum. Et oportet ut sumant de fructibus humidis. Et sumant in potu uinum plurimè commistionis, si fuerint assueti: aut iuleb, & aliud, si non fuerint cõsueti. Et oportet, ut eorum inunctio sit plurima, quam inunctio aliorum cum oleo aliquo ut humectentur eorum membra, & iuncturæ exsiccatæ: & iterum ut mollicetur illud, quod accidit eis de tensione. Et oleum uis est de oleis melioribus eis. Et oportet ut communicet inunctio eorum corpori: & propriè capiti, & collo, & spondylibus dorsii, & iuncturis omnibus: & propriè post balneationem. Et oportet ut sternantur strata eorum, & aromatizentur indumenta eorum, & sedilia eorum: & si indigent iteratione balnei propter reliquias, iterentur omnia quæ scripta sunt in capitulo suo.

De febre ephemerâ ex euacuatione. Cap. 25.

Q Vandoque accidit ex commotione humorum post uentris solutionem motus spirituum superfluum, & inflammans in ipso febrem propter multitudinem lassitudinis, quæ sequitur ipsam. Et quandoque faciunt eam medicina solutiua, propterea quod calefaciunt. Et quandoque sequitur phlebotomia, propterea quod redire facit humiditatem uaporum, & sanguinitatem eorum ad furiositatem chole-ricam.

Curatio.

Cap. 26.

O Portet, ut subtilietur in retinendo naturam per ea, quæ sunt ordinata in capitulis suis: & ut cibetur æger cum eo, quod confortat

a. B. Alia licet remouet ab humeris medietatem uaporis. Alia licet remouet ab humeris medietatem uaporis. Alia licet remouet ab humeris medietatem uaporis.

fortat plus: & secundum quantitatem qua digeratur, de eis quæ infrigidant, & humectant: & sint in eo pontica, stiptica: & ponantur super stomachum emplastra, & embrochæ confortantia, calefacta, non tepefacta: Nam omne tepidum est mollicissimum, & resoluit uirtutem. Et de hac summa est lana insula in oleo nardino, aut oleo frigidiore eo, aromatizato, & exprimitur adeo, donec separentur ab ea partes olei. Et ponantur super cor, & hepar ea, quæ infrigidant.

De febre ephemera ex dolore.

Cap. 27.

Dolor quandoque calefacit spiritum adeo, donec inflammetur febris. *Signa.* dolor in capite, aut oculo, aut aure, aut dente, aut iuncturis, aut extremitatibus, aut colica, aut hæmorrhoidibus, aut alijs de doloribus furunculorum.

De cura eius, quæ fit ex dolore.

Cap. 28.

Regatur dolor cum eo, quod oportet, in capitulo suo; deinde curetur cura eius, quæ fit ex labore. Quod si timeatur ex potu uini motus doloris, non detur in potu.

De febre ephemera ex syncopi.

Cap. 29.

Qvandoque accidit ei cui superuenit syncopis propter commotionem spiritus diuersam, calefactio; & conuertitur in febrem: & quandoque remanet de ea post ablationem timoris in syncopi reliquæ. *Signa.* Vicinitas syncopis: & casus uirtutis absque signis febriū aliarum, quæ non sunt ex febribus ephemeris: Et pulsus in ea est diuersarum dispositionum. quandoque enim cadit, & destruitur, quando uincit frigus, et quandoque fit uelox, & apparet, quum dominatur caliditas, & simulatur pulsui patientium extenuationem exciccatuam, in duritie, cum æuermatione.

Curatio.

Cap. 30.

Cura eius est cura syncopis: & dare cibos uelocis digestionis, boni chymi, de illis, quos sciuit: & si indigeris ut des in potu uinum, fac: & non cures de febre. Quum ergo liberatur ex syncopi, & remanet febris similis ei, quæ est cum extenuatione, curetur cum eo, quod est in canone de infrigidatione, & humectatione.

De febre ephemera ex fame.

Cap. 31.

Qvandoque acciuntur uapores in corpore, quando non inueniunt nutrimentum, & generant febrem. Et eius pulsus est debilis, paruus; & quandoque declinat ad duritiem. *Curatio.* Cibatio quidem in febre est sicut ex sortitionibus factis ex Kist hordci cum oleribus, & post illas cum cibis bonis confortantibus: & balneetur, & effundatur super caput eius aqua plurimam tepidam: & sedeatur in ea. & humectetur corpus eius cum eis, quæ sunt sicut oleum uiol. & ros. & cucurbitinum.

De febre ephemera ex siti.

Cap. 32.

Hæc proxima est ei, quæ est ex fame: & est dignior ut accidat propter defectum æcius, quo sedatur de aqua caliditas fortis in u-

poribus. *Curatio.* & dare in potu aquam frigidam, & aquas fructuum frigidorum, & propriè granatorum. Et humectare corpus cum tina. & si possibile est ei balneatio cum aqua frigida, faciat.

De febre ephemera ex oppilatione.

Cap. 33.

Oppilationes sunt in poris cutis, propter spissitudinem eius, & paucitatem ablu-
tionis, & multitudinem ciborum: & propter frigiditatem. Et propter ablu-
tionem cum aquis frigidis stipticis. Et propter aduersionem so-
lis. Et quandoque fit in uis uenarum, & in meatibus earum, & orificijs ipsarum, & cursibus uis earum. Et quum dicitur febris ephemera ex oppilatione, non innuitur nisi ad hanc speciem. Nam plurimum accidit ut minoretur resolutio, & multiplicetur repletio, & coarctatio, & priuetur respiratio, & aggregetur uapor plurimus, & non resoluatur, & tunc eueniat ca-

lidas superflua: & dum perseverauerit eius inflammatio in debiliore ex corporibus, quod est spiritus, erit febris ephemera: quum ergo inflammatur in sanguine, est species famosa synocha, quam dicemus: & est illa quæ est de summa febrium humorum; & non est propter putredinem, imò est propter inflammationem, & ebullitionem. Quod si pertranseat illud ad putredinem, mutatur ad febres putredinis. & huiusmodi quidem oppilatio, aut sit ex multitudine humorum, & sanguinis; aut ex grossitudine eorum, aut ex uiscositate eorum; aut propter casum rei de causis oppilationis in instrumento, non in cursu, imò sicut frigus constringens, aut apostema coarctas, aut nascencia rei; aut aliud de illis, quorum te oportet rememorari. Et hæc quidem febris de febribus ephemeris parum permittitur ad hectiam: quoniam corpus in ea est plurimæ materiæ.

Et in hac febre iterum est sitis, & inflammatio, & adhaerentia caliditatis: & urina media inter igneam, & cognoscendum, cuius similitudo est proxima similitudini febrium humorum. Et hæc febris quædoque remanet usque ad diem tertium, & in eo quod est post ipsum si sunt oppilationes plurimæ fortes, et non insipissantes: & non condenses: & de foris, & si sunt par-

ua, festinat eius eradicatio, si non fuerit error. Et hæc febris inter febres ephemeræ, quandoque accidit, & redit propter fixationem oppilationis, quæ est causa, quare fiunt ei paroxysmi. Et hæc quidem febris multoties permittitur ad frigus, & horripilationem; & significat quod ipsa sit putrida. Et cum illa, quæ est ex oppilationem facit accidere dolorem post phlebotomiam in latere sinistro.

non est excusatio iterationis phlebotomiae; præcipue quum sedatur febris, & perseverat dolor. *Signa.* Quando accidit febris ephemera non à causa primitiva, & est longe declinationis; tunc existima, quod ipsa est oppilatio: & propriè quando declinat sine euatione: & cum humectatione. Et verificant existimationem tuam signa repletionis, in corporibus plurimi sanguinis, & generantibus eum: aut grossorum humorum, uilco-

AVIC. B. forum.

b. f. B. eff.

a. B. siccitatem
b. B. Alia litera
pulueris

c. B. in ramis
d. B. seu

e. f. B. calidus

f. B. Alia litera
subillori

g. B. meatu

h. f. B. & fusc

Alia litera
i. B.

k. B. oppilatio-
nes cu inspi-
ratione cutis cau-
sate.

l. f. B. oppilatio
nes

m. f. B. sicut

n. f. B. post phle-
botomiam lare-
ris dexteri.

o. B. ex oppila-
tione
p. B. rorida

forum. Et differentia quidem inter ea ambo est, quoniam si oppilationes in eis sunt propter grossitudinem humorum, & viscositatem eorum, significant ea signa nota eis; & non est illic inflatio corporis, & rubedo, & extensio; & ad summum signa multitudinis. Et in illis, in quibus causa est repletio, sunt signa repletionis ex rubedine faciei, & exuberatione uenarum, & inflatione, & tensio ne, & alia apparentia. Et si superfluunt oppilationes, pulsus est paruus; & si non superfluunt, non oportet ut minoretur pulsus. *Cura.* Quum causa est multitudo humorum, & repletio, tunc oportet ut in principio properes ad phlebotomiam, & euacuationem. Et ut phlebotomes eum quum iam non febricit, tunc est melius. Et quando febricit, si non fuerit necessitas, tunc statio est magis conueniens; phlebotomia enim facit humores currere, & permiscet inter eos. Si autem non fuerit excusatio, tunc non oportet ut postponatur, & tardetur phlebotomia, & euacuatio. Deinde fiat occupatio in eis, quae aperiunt oppilationes, & mundificant meatus. Et non properes ante euacuationem ad mundificandos meatus, & apertionem. Illud enim fortasse fit causa ad attrahendum humores subito ad quosdam meatus, & inuisicandum in eis; & illud est res, in qua sunt errores plurimi; & fortasse addit in oppilationibus, si fuerint grossi; & proprie si meatus in creatione sua fuerint stricti. Quum phlebotomia iterum & euacuatio quandoque educant superfluitates, & viscosas, & fumosas, facientes coarctatione sua hanc febrem, & prohibeant ut permutetur ad putredinem; & proprie quum ad ultimum facis eam peruenire, & facis approximare syncopi. Et si non sentis multitudinem humorum, imo sentis oppilationes; & quod ipsae sunt accidentes a grossitudine eorum, & viscositate ipsorum; tunc fortasse non indiges phlebotomia superflua, & euacuatione superflua; imo indiges apertione: Et apertio quidem est cum abstergentibus ex medicinis, & cibis. Et propterea quod agritudo est febris, non est possibile ut redeas in aperiendo ad abstergentia calida; imo ad illa, quae sunt inter syrumpum acetosum purum, usque ad illum qui est cum seminibus; & aqua endiuiae usque ad aquam fenniculi. Et cibus sit ille in quo est ablutio: & non in quo est viscositas, sicut kist hordei. Et zuc carum cum hoc quod ipsum est propinquum cibo, est in ipso apertio, & absterfio: non est ergo malum si misceatur cum kist hordei. Demum oportet ut consideres quum euacuaueris, si necessaria fuerit euacuatio eius, & si apparuerit sicut diximus, an minuatur febris, & deficiat; & an, si paroxysmos habuerit, frangatur; & debilitetur paroxysmus eius secundus a primo. Et considera urinam, & si inuenis eam non priuatam digestionem; & in pulsu, & si inuenis eum non significare putredinem, proce des secundum hoc regimen. Et intromitte agrum in die tertio post paroxysmum in balneum, hora mollicationis paroxysmi expectati, si fuerit febris, usque ad quinque horas. Et inunge eum; & frica ipsum cum rebus, in quibus est absterfio aequalis, sicut quod est inter farinam fabarum usque ad farinam orobi, & farinam radicis lilij, & aristolochiae emollita cum aliquantulo mellis & aquae. Quod si fueris ausus uti for-

tiori hoc, tunc utere spuma nitri. Et si existimas, quod balneum alterat naturam eius in aliquo, & facit accidere quasi horripilationem, non moretur in eo ictu oculi: oppilationes enim istae non sunt de genere earum, quas aperit balneum. Quum ergo egreditur de balneo, non oportet ut approximet cibo, neque uino, nisi post securitatem ex paroxysmo. Si autem exigit dispositio, ut cibetur aliquantulum, & non tolerat; detur in potu id, in quo est apertio, sicut aqua hordei subtilis, plurimae aquae, pauci hordei, plurimae decoctionis, decocta cum apio. Quod si paroxysmus non iteratur ei, tunc balnea eum secundo, si desiderauerit illud, & ciba ipsum. Et si fuerit paroxysmus diminutus a paroxysmo primo, & urina fuerit bona; tunc confide in ueritate curationis, & paucitate oppilationis; & cura eum post eradicationem eius, sicut curasti; & ciba ipsum. Et si uenerit paroxysmus sicut fuit, aut fortior illo, & urina non fuerit sicut oportet; tunc agritudo est tendens ad putredinem; & curatio eius est curatio putredinis.

De febre ephemera ex nausaeiua satietate, & repletionem. Cap. 34.

Quandoque accidunt ex nausaeiua facietate uapores mali, ex quibus accenditur caliditas, & inflammantur spiritus; quare accidit febris, & proprie in corporibus cholericiis, & in illis qui non habent amplos poros. Nam plurimum superfluitatum eorum uaporat uaporationes fumosas, & minoratur in eis eructuatio acida. Et de illis, qui sunt uehementius dispositi ad illam, sunt illi, qui incipiunt post nausaeiua satietatem uti exercitio, & motu, & ire sub sole, & balneatione postquam accidit eis hoc: multi plicantur enim in eis uapores fumosi; & proprie quando habuerint in corporibus suis dolorem, & proprie in uisceribus eorum. De materia uero eructuationis acetosae, & in habentibus eam, raro contingit, ut generetur febris. Si autem generetur, erit debilis; imo non generatur. Et existimamus, quod generatur ab eructuatione acetosa, non est nisi facietas nausaeiua. Et isti quidem, quum eorum soluantur naturae, iuuantur ualde, & remouetur febris eorum propter expulsionem superfluitatis superfluae fumosae. Et diuersificatur illidem curatio eius, cuius retinetur natura ex illis, & cuius soluitur. Et si natura illius, qui febricit ex nausaeiua satietate leniatur duabus ascillationibus, aut tribus, deinde phlebotometur; fortis fit super eam fluxus uentris; & fortasse fiet fluxus hepaticus, quem significant pulsus cordis, & nigredo linguae. Et simulantur accidentia febris ephemerae ex repletionem, accedentibus febris ex ira; rubent enim oculi, & facies ualde, & fit inflammatio uehemens; & magnificatur pulsus, & fit uelox; & rubet urina. A multipius quum plus remanet, non excedit tres dies. Et scias, quod febris ephemera ex nausaeiua facietate quandoque uenit cum periodicis quatuor, aut septem; & cum hoc est febris ephemera, uerum pulsus eius est sanus. Signa eius sunt alteratio eructuationis ad acetositatem, aut fumositatem. Quum ergo alteratur eructuatio ad sanitatem, indicat sanitatem. Et urina quidem istorum

† baurac

q B. Verum

B.

f B. facta fuerit apertio sicut cum eis quae.

a + b. & mordicacionem

b B. febris generata cum eructuatione acetosa est propter causam aliam a facietate nausaeiua.

c B. conclusum

est

est priuata digestionem, aquosa. Et quando causa nausae facietas est uigilia; est in facie, & fauibus eorum inflatio: & in palpebris eorum est grauitas.

De cura.

Cap. 35.

Patiens hanc nausae facietatem non euacuatur, quin aut sit natura eius non soluta, aut sit soluta. Quod si natura eius fuerit non soluta; tunc a proculdubio oportet, & sit solus est.

a. B. conuenientius est.

Et si fuerit aliquid cibi, aut facis, aut grauitatis remanens in stomacho, tunc oportebit ut facias uomere ipsum: deinde solue eum: Et considera ubi inuenit grauitatem. & considera tunc, an sit rectius euacuare illud cum clysteribus, & suppositorijs, aut cum aliquo quod bibitur desuper ut soluat, aut deponat, aut digerat: Et significat illud quod rectius est de hoc, dispositio eructationis: fortasse enim necessarium erit, si fuerit cibis stans desuper, & sit difficilis uomitus, ut non aspiatur ad febrem, sed administretur diapirecon,

ut precipitetur, & descendat cum digestionem: aut administretur, quod est debilius eo. & administrentur embrocha, & emplastra digestiua cognita in capitulo digestionis: & solutiua cognita in capitulo solutionis. Quum ergo descenderit, tunc aut egredietur per se ipsum, aut iuuabitur cum supposito. Et toleretur fames super eum tam diu, donec non remaneat haesitatio in destructione facietatis nausae: deindeumat cibum leuem, uelocis digestionis, boni chymi, & sit intentio ad famem, & somnum tantum, quod excuset solitudinem in alleuicatione repletionis.

Quod si natura fuerit soluta; considera an res, quae euacuatur, sit illud quod est corruptum. Et si fuerit illud, non retineatur donec totum euacuatur usque ad postremum eius. Et expecta declinationem paroxysmi, & fac ingredi ipsum tunc balneum, & ciba ipsum, nisi fuerit illic superfluum destruens uirtutem: tunc enim non facias ipsum ingredi balneum; imo ciba ipsum, & confortia stomachum eius cum rebus, quas scies, & quarum quaedam scriptae sunt in capitulis de solutione ueteris: & de illis est lana infusa in oleo in quo est uirtus absinthij, aut etiam in oleo nardino, postquam fuerit expressa, & separata fuerit ab ea maxima pars olei. Et si perseverat solutio, & inuenis id quod egreditur, absque genere eius quod corruptum est; administra oleum de cydonijs, & reipidum, & recens, secundum hunc modum, & oleum de mastiche: & non est iterum in oleo nardino contrarietas eis. Et fortasse administretur rabimus ceratarius, & proprie quando non suffert dispositio stricturnam eorum super uentres eorum. Et quandoque indigemus emplastris fortioribus hoc, de emplastris praedictis in cholerica passione. Et da eis in potu aquas fructuum, si distolerat eas: & da ei ad comedendum illud, cuius alleuiatur nutrimentum, & facilis sit digestio: sicut testiculi galli & pisces: & aradrach, & praemittere super illud aliquid de fructibus, & succis, & robur stipricis. Et si absconditur de appetitu aliquid, admove ipsum cum eis quae sciisti, & proprie cum eis quae fiunt ex cydonijs. Et quum euacuatum est, non est malum, ut administres ei electuarium forte de illis, quae digerunt, & confortant stomachum, & aperiunt oppilationes: & illud

b. B. festinatio ad famem, & ad somnum, & ex eis quae sunt sufficientes curatio uel sufficientes adiutorium

c. B. bonum

d. B. desiderat

e. B. alradradii, parui, petrosi.

f. B. expeditus fueris.

post ablationem febris, & accidentium. Et iter quidem ad phlebotomiam est, ut non fiat in ea, donec declinet: tunc enim fiat: & illud quod prius datur in potu, est aqua hordei. Et cibus sit sicut ille, qui fit de agresta cum cucurbita, & amigdalibus paucis. Et in frigidetur locus eius, & odoramentum eius, & trochisci de camphora, in quibus non ponitur reubarbarum.

ANNO.

Aemulatur Gal. 8. meth. Est tamen hic questio non mediocris. Exhibet Auicenna ijs, qui ob cruditatem taria febre laborant, medicamentum ex piperibus, tametsi plerumque ciborum cruditatem, a qua haec oritur febris cum fumosa & nidorosa qualitate esse existimat. At nonne nidorosi halitus, immoderati caloris indicia sunt? Perperam ergo id medicamentum consulitur. Sanè animaduertit hoc doctissimus Trallianus lib. 12. quare & de Galeno maxime admiratur, tum quod id medicamentum genus exhibeat, tum quod extrinsecus ipsi quoque uentriculo purpuram nardino oleo, absinthio, & mastiche imbutam applicet. neque is agenda haec putat. Verum, est sumpta ex calida uentris intemperie indicatio ne, huiusmodi praesidia non conueniunt; fortasse tamen (id, quod author noster aduertit) si corruptus cibus in uentriculo sit, ac difficilis sit uomitus, conducat non animaduersa febre diapirecon quoque exhibere: praecipit tamen, ut hic ait, corrupti cibi gratia, & per alium excernendi. Ita uero corroborandi uentriculi causa & medicamentum ex cydonijs & purpure cum nardino aligato prodesse poterit. sicut hic dicit, alui solutio perseueret, neque id excernatur quod corruptum est. ea enim, ut Gal. quoque scribit, tenuiori astringendi uel praedita alie penetrant, & siccandi etiam uim habent. Quod si forte uerearis, ne haec nimis calefaciant; tunc docet Gal. alia plura ex frigidorum numero, quibus utaris, ex cenanthe, hypocistide, balauistijs, & palmularum carne, quae omnia uentriculo tum refrigerando, tum firmando sunt idonea.

Cap. 36.

De febre ephemera ex apostemate.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

Cap. 36.

a. B. extrinseca

b. B. ephemera. Etsi si fuerit calefactio cum putredine tunc erit de genere febrium

Avic. B 2 sunt

c B. Alia litera.
est febris. putre-
dinalis & pluri-
me illarū febriū
sequentiū ad ea
sunt ephemeræ
quando febres
sunt sequentes
& apostemata
sunt radices. Et
plurimæ illarū
febriū sunt pu-
tridæ quando
† No leguntur
hac in antiquis
quibusdā Codici-
bus manuscri-
ptis.
Alia litera
d — B.
e B. his duobus

f † B. Alia lra.
veloritas resu-
dans a corpore,

a B. ficitate uel
asperitate

b B. Alia litera
& labore
c B. mundifica-
tio

d B. alafian
† baurac

§ sunt putridæ, & secundum plurimum § febres
sunt radices, & apostemata sequentia, licet quan-
doque accidat e contrario. Et Hippocrates nomi-
navit has febres malignas, quæ ex eis sunt ephemeræ,
& quæ non sunt ephemeræ. § Et febres
quidem sequentes ea secundum plurimum sunt
ephemeræ, & si non sunt ephemeræ, sunt malæ. §
Et plurimum quidem harum sequuntur aposte-
mata sanguinea: & quandoque accidunt sequen-
tes erysipilam, & similia ei. Signa earum sunt ea,
quæ diximus de antecessione apostematum ante
eas. Et facies est inflata & rubea, & est additum
in ea super dispositionem sanitatis. Et non est
caliditas vehementer mordicans, quævis sit multi-
tudo eius in eis, quoniam huiusmodi apostemata
sunt sanguinea: nisi sint febres sequentes erysi-
pilam: & tunc istis febribus succedit humectatio.

§ Et est pulsus in eis
velox, magnus, frequens propter repletionem, &
caliditatem. Et est urina aquosa, alba, propter cur-
sum materierum ad apostemata, & ulcera. Cura.
Oportet ut antecessio fiat in ea cum phlebotomia,
& fluxu ventris: Et curetur apostema cum
eo, quod oportet, in capitulo suo. Et subtilietur
regimen: & non bibat vinum omnino: & non ci-
betur, nisi post declinationem completam. Et ne-
cessaria sunt ei extinguentia, & in frigiditatem hu-
meccantia: & emplastra in frigiditatem cum niue su-
per membrum infirmum apostematosum: ita ut non
noceant apostemati, neque faciant ipsum crudi:
imò in frigidetur via inter ipsum & cor, in frigidita-
tione penetrante in profundum.

De febre ephemeræ ex a terre strepitate, id est quando
cutis fit dura ut testa. Cap. 37.

Hæc febris iterū sequitur priuationem resolu-
tionis propter oppilationes non profundas. Et plures quidem hominum
quum dimittunt consuetudines suas balneandi,
februnt. Et plures eorum sunt illi, in quorum
corporibus generatur vapor cholericus, propter
complexionem corporum eorum, & ciborum ip-
sorum, & aquarum ipsarum malarum, & propter
dispositiones eorum accidentes ex uigilijs. §
Curatio eius est extinctio, & ad-
ministratio balnei, & sudare in eo post declina-
tionem. Et fricari cum eis, quæ sunt sicut fursur,
& farina fabarum, & amigdala amara semen me-
lonis, & aliquid de galusene & nitro. Et sit ci-
bus eius extinguens, & humectans: & vinum eius
sit plurimæ commissionis. Et iteret balneū mul-
toties.

Febris ephemeræ ex calore. Cap. 38.

Q Vandoque accidit ex calore aeris, & calo-
re balnei & similibus, febris ephemeræ. Et
plurimum illius non accidit nisi ex uehe-
mentia caloris solis. Et est prima suspensio eius
cum spiritu animali: quum primum, quod eo læ-
ditur, sit caput: calefacit enim aer eius, & perue-
nit ad cor, & sit febris: deinde spargitur in totum
corpus. Et quandoque fit eius suspensio cum cor-
de propter caliditatem anhelitus: & quando cu-
stoditur caput a calore. Sed illa, quæ ex sole acci-
dit, plurimum imprimit in cerebro, & capite: &
propter illud, qui non est mūdus, impletur caput

eius. Et illa quæ non fit ex sole, sed fit ex diebus
canicularibus, & ex balneatione, & ex alijs, im-
pressionem facit in cor. Signa. Signa sunt cau-
sa eueniens ex uehementia inflammationis capitis
in parte solari cerebri. Et fortasse est cum graui-
tate, & repletionem, si non fuerit corpus mundum.
Et magnitudo anhelitus in parte cordiali. Et il-
lud, quod apparet de corpore, uehementis calefa-
ctionis, calidius interiore eius. Et de illis, quibus
scitur illud, est, quod sitis eius est minor siti illius, cu-
ius caliditas est illa caliditas, & est in hac habitu-
dine contraria uel diuersa ei, quæ est ex densita-
te. Cura. Est necessarium, ut incipiatur in cu-
ratione eius cum eo, quod in frigidat ex embro-
chis super caput, & pectus: & ex oleis frigidis, &
proprie oleo ros. in frigidato super niuem, quod
fundatur super caput, & pectus ex loco longin-
quo. Et detur in potu aqua frigida, & quæ cur-
runt cursu eius, & sine cessatione eius fiat illud
usquequo declinet febris. Quumque aufertur, in-
grediaturnam, & non tangat eum tina: si fue-
rit cum eo febris: & balnea eum cum aqua tepi-
da, & non permittas aerem eius calefacere ipsum:
& non timeas ex effusione aquæ calidæ super ca-
put eius, quoniam ipsa humectat, & resoluit fe-
brem: & necessitas ad balneandum plus est, quam
necessitas ad ad iungendum. Quum ergo egre-
ditur, tunc fricet caput eius cum oleis frigidis,
sicut est oleum rosaceum, & de nenuphare.

De febre ephemeræ, quæ accidit ex soliditate causata a
frigore. Cap. 39.

Q Vandoque accidit ex frigore, & balnea-
tione cum aquis frigidis, ut condensen-
tur pori, & apparentes, & coarctentur ua-
pores tumidi, secundum quod dictum est in illa,
quæ fit ex testuositate: quare accidit febris, &
multoties perducit ad putridam. Et non perdu-
cit ad illam febrem, nisi quando uapor præfoca-
tus est acutus, non suauis: suauis enim non gene-
rat eam. Signa eius sunt causæ: & corpus in ea in
primis quum tangitur, non est uehementis calidi-
tatis: Quumque figitur manus, sentitur calor eleua-
ri: Et pulsus non est in paruitate, in qua est in il-
la, quæ fit ex angustia, & tristitia, & fame, quoniā
non est illic resolutio: sed est uelox propter neces-
sitatem, attrahendi aerem, nisi sit frigus.

§ Et est frigus: & fortasse declinat ad duri-
tiem. Et oculus non est profundus: imò quando-
que est inflatus propter uaporem coarctatum.
Et urina quandoque est alba, quoniam caliditas
est præfocata, & quandoque est tincta, quoniam
caliditas quæ resoluitur ex poris, expellitur ad
uiam urinae. Curatio. Cooperiantur in febre,
donec sudent, quum ergo declinant, ingredian-
tur balneum, & balneentur cum aqua ad calidita-
tem declinui, & cum aere calido: & embrochen-
tur super ipsos aquæ in quibus decocta sunt, si-
cut amaracum, & anethum, & sisimbrium. Et fri-
cetur cum eis, quæ diximus, quæ abstergant po-
ros, & mollicent eos: Et postponatur in eis inun-
ctio usquequo sudent, & fricentur, & balneentur
cum aqua calida ualde. Et oportet ut antecedit
balneatio cum aqua, balneationem cum aere: de-
inde inungatur cum aliquo ex oleis dilatantibus
poros: Et fundatur super capita eorum sicut oleū

a B. Alia litera.
balnei & nō cu-
ret de catarrho
si fuerit cum eo
& balnea eū cū
aqua tepida.
Alia litera
cinam & nō cu-
ret de catarrho
b — B.
c B. fricationē
d B. inunge ve-
hementer

a B. extrinseci

b B. ficitate
uel asperitate
cutis

c † B. Alia lra.
debilitans

d B. resoluēbat

de anetho, & keiri, & de chamæmilla. Et cibentur leuibis, & aromatizentur. Et fumant in potu uinum album, subtile, commistum: & est melius eis quam aqua propter id, quod est in eo de sudatione, & prouocatione. Et inunctio cū oleo aliquo patientibus ex labore, est magis iuuatiua quam patientibus ex soliditate.

De febre ephemera ex soliditate cutis causata ex aquis stipticis. Cap. 40.

Q Vandoque accidit illis, qui balneantur in aquis stipticitatem facientibus sicut super quam uincit uirtus aluminis, aut draganti, ut uehementis fiat spissitudo pororum: & aparentium: quare comprimuntur eorū uapores: & accidit eis quod diximus aliquoties: & multo tics quidem perducit ad putredinem.

De signis. Cap. 41.

S Ignificant eā causæ, & quod significatur de nigredine cutis, quasi ipsa & extensa sit præparata præparatione, qua præparatur coria: sicut si tangatur cutis infusa in aqua draganti: & est dispositio in additione caliditatis post tēpus ex tactu: & cutis sicut in alijs de illis, quæ accidunt ex oppilatione pororum: Et pulsus est debilior, & minor, & uehementioris uelocitatis. Et urina est uehementius alba, & tenuis, sicut urina mulieris: & non est in corporibus eorum detumitio, neque in oculis eorū profundatio. Cura. Oportet, ut curetur cum propinquitate curationis eorum, qui sunt ante eos: ueruntamen eis nō datur in potu uinum, nisi post fiduciā uehementiæ amplitudinis pororum, nisi sit condensatio parua: fortasse enim tunc aperit eam uinum. Et oportet ut subtilisatio regiminis ipsorum sit maior: & mora eorum in aere balnei, & balneatione eorum cū aqua calida, maior: Et oportet ut tardetur inunctio eorum plus.

De febre ephemera ex uino. Cap. 42.

Q Vandoque accidit ex uino febris ephemera, & cura eorum est cura ebrietatis. Et fortasse indigent solutione cum aqua fructuum, & similibus, & phlebotomia, & uomitu, & proprie quando perseverat dolor capitis eorum. Et oportet, ut ingrediatur balneum post declinationem.

De febre ephemera ex cibis calidis. Cap. 43.

C ibi calidi faciunt febrem ephemeram: & sicut illa quæ est ex sole secundum plurimum est cerebialis, & in spiritu animali: & illa quæ sit ex balneo, est cordialis, & in spiritu uitali: similiter illa, quæ sit ex cibo, est hepatica, & in spiritu naturali.

De cura. Cap. 44.

E ius curatio est prouocatio cum infrigidantibus notis: & solutio naturæ est melior cū siracossis, & tamarindis: Et rectificare hepaticum eis, quæ sunt aqua endiuia, & oleum, & sirupus acetosus: & emplastra infrigidantia ex sandalis, & caphora, & aqua ros. & oleo, & succo eius, & ex fuccis olerū infrigidatis actu. Et extinctio cum cibis frigidis, & humidis.

Principium sermonis de febris putridis. & complementum sermonis est in febris sanguineis, & cholericis.

TRACTATUS SECVNDVS.

Sermo universalis de febris putridis. Cap. 1.

10 **R** VTREDO accidit aut propter cibum malum, quum est præparatus ut putrescat illud quod generatur ab eo propter malitiam suæ substantiæ. Aut propterea quod uelociter recipit corruptionem, quamuis sit bonæ substantiæ, sicut lac. Aut quoniam est aquosus, nutrimenti mali, & cuius aquositatem recipit sanguis, & sicut illud quod generatur à fructibus tardis humidis ualde. Aut quoniam est ex illis, quæ non conuertuntur ad sanguinem bonum: imò remanet humor malus frigidus, quem abhorret calor innatus, & succedit ei extraneus, sicut ille qui generatur à cucumere, & citrulo, & piris & similibus. Aut malitia artificij eius: Aut hora ipsius: Aut ordo eius secundum quod scis. Aut propter oppilationem prohibentem respirationem, & euentationem, propter complexionem corporis malam, & quum non potest digestionem facere bonam. Et sunt iterum uirtutes de illis, quæ non faciunt in cibo aut humore aliquid propter priuationem respirationis humorum: & quare dimitunt eum crudum. Et huiusmodi quidem complexio aut generat humorem malum, aut corrumpit id, quod generat, propter abbreviationem suam in digestionem, & quia mouet eum motu pigro. Et istæ causæ sunt iuuant in generatione oppilationis, generant putredinem. Aut propter dispositiones extrinsecas ex aeribus malis, sicut est aer pestilentis, & aer lacunarum, & locorum infusorū, in quibus madescit res, ut linum & asphaltum. Et quandoque aggregatur de eis numerus rerū plurimus. Et plurimum causarum putredinis humorum est. Aut propter multitudinem humoris, aut grossitudinem suam, aut uiscositatem sui. Et causæ multitudinis humorum, & uiscositatis, & grossitiei humorum sunt notæ. Et inceptio oppilationis est nota. Ergo quando fecerint oppilationem, accidit putredo propter euentationis priuationem, & proprie quum fuerint succedentes motus in non sua hora super repletionem, & nauseatiua fatietatem. Et balneationes similiter aut sol calidus, aut sumere calefacientia super repletionem: & dimissio cautelæ obseruationis digestionis in stomacho, & hepate, & succurrendi defectui si acciderit propter calefactionem amborū, in epithematibus, & uaporationibus. Et putredo quidē quadoque est communis corpori: & quandoque est in membro propter debilitatē suam: aut propter uehementiam caliditatis suæ extraneæ, & suæ acuitatis, aut doloris eius. Et humor recipiens putredinem: aut est cholera talis modi, ut ab ea uapor egrediatur qui sit subtilis, fumosus ualde: Aut sanguis talis modi, ut euaporet ab eo uapor subtilis: Aut phlegma talis modi, ut illud, quod euaporat ab eo, sit uapor spissus: Aut melancholia

Alia litera habet Tractatus tertius. Sermo uniuersalis

a B. remouens sanguine a substantia sua
Alia litera b — B. Alia litera tardis ad digerendum
c B. putrefacit ipsum
d B. propter malitiam artificij eius. Aut hora ipsius, aut ordinis

e B. Alia litera. aut est etiam fortior ex eis
Alia litera Et est fortior ex eis
f — B.

g B. albathia & aer aluiscian chaat

h B. oppilatio Et oppilatio quodam aut est

i B. generatio

k B. ei

l B. statio sub sole

m B. cū calefactione ipsorum amborū cū limitibus seu epithematibus, & somatationibus.

n B. cuius natura est, ut illud quod ab ea uaporat sit uapor fumosus subtilis acutus aut sanguis cuius natura est
o B. cuius natura est

AVIC. B 3 Pstalis

p B. cuius natura est
q B. spissus
r B. & quæ currunt cursu eius.

f B. conclusam.

r B. quare putredo eius est intra uenas

u B. unicuique humeri accideret & eradicari

x B. communis

y B. earum quæ vicinatur cordi, tunc

v B. finiuntur

a B. putrefactis

b B. periodice procedit
c B.

d B. Alia litera. abscindat calor & consumet materiam & non inueniat

e B. remaneant reliquæ febres expectantes materiam aliam quæ effundat ad locum eius

f B. q. procedat putredo, propter continuitatem cuiusdam rei quæ est in uenis cuiusdam alia.

g B. procedit
h B. peruenit

Putredinis modus, ut illud, quod euaporat ab ea, sit uapor fumosus, & puluerulentus.

Et putredo quidem cholera facit tertianam.

Et putredo sanguinis facit

continuum. Et putredo melancholia facit quartanā, & quæ currunt cursu eius. Et putredo phlegmatis similiter ut multum, facit quotidianā & quæ currunt cursu eius. Et sanguis locus est intra uenas.

Cholera autem

& phlegma, & melancholia quandoque putrefiunt intra uenas: & quandoque extra uenas: & quando putrefiunt extra uenas, si non est causa alia, neque est putredo in apostemate intrinseco, quod det cordi putredinem continuum, faciunt

periodos quos diximus. Sed unicuique accidunt & eradicantur, quæuis phlegmatica non eradicetur, quin ibi sint reliquæ occultæ. Et quando

putrefiunt intra uenas, faciunt adhaerentiam febribus, & non eradicantur, neque est proxima ei, quæ eradicatur; imò est asidua, inseparabilis: sed ei est uehementia, per quam cognoscitur paroxysmus, qui est ei.

Et quando putredo est intrinseca, & dominas super uenas omnes, aut super plurimum eius quod sequitur cor ex eis, non sunt

fortisan additiones & diminutiones apparentes: Quum autem est secundum contrarium eius, apparet alterationes manifestæ. Et febris putredinis quidem extrinseca non eradicatur, & redit, nisi quoniam materiei quæ putrefit, superuenit

putredo in tempore paroxysmi: & finit eius humiditates, ex quibus pendebat caliditas: & resoluntur, & egrediuntur ex corpore, quoniam non sunt retentæ in uenis, ita ut prohibeat eas illud à complemento resolutionis: & remanet cineritas eius, & ipsius terreitas, quæ non sunt uehiculum febribus, & caliditatis: sicut uidetur de dispositione cumulorum stercorum paulatim, paulatim, donec fiat cinis totum: deinde non remanet caliditas. Et quando non remanet in humore adusto per putredinem, caliditas destruitur febribus, quousque aggregetur uice alia ad locum putredinis. Et iam remanserunt in ea reliquæ caliditatis ex putredine prima, quæ uis non remaneat materia: aut propter inuentionem causæ primæ putredinis in materia prima, & inflammatur in materia secunda secundum semitam putrefactionis. Res ergo putredinis resoluitur secundum inuentionem caliditatis: non deficit, putrefacientis, & resoluentis, & facit cinerem, & pertranseuntis ad uicinum, donec abscindat terminum, & finiat materiam, & non inueniat uicinum aliud, & remaneat febris expectans materiam aliam, & attrahat ad locum suum. Quum autem putredo est intra uenas, tunc accidunt, ut sit resolutio completa difficilis: & non resolutur putredo per continuitatem, quæ est in quibusdam uenis cum alijs, & putrefit omnis res, quæ uicina est ei: deinde resoluitur ad uicinum aliud. Et iterum illud quod comprehensum est in uenis, est uehementioris & continuitatis ad cor. Et istæ quidem febres, quibus sunt paroxysmi eradicationis & teporis, quandoque dimittunt ordinem suum propter diuersitatem materierum in multitudine, & paucitate, & grossitudine, & tenuitate: & propter diuersitatem in eis in genere, ita ut permutantur quædam materia, & hant de

genere materiei alterius, quæ diuersificatur ab eis in specie, non in multitudine & paucitate, & tenuitate & grossitie tantum: Et quandoque fit ex malitia regiminis ægri: aut propter debilitatem eius: aut propter multitudinem sensus eius. Et paroxysmi quidem, qui eradicantur, incipiunt secundum plurimum cum horripilatione, aut frigore aut rigore, & resoluuntur per sudorem. Et non incipiunt cum frigore aut horripilatione secundum plurimum, nisi aut propter frigus humoris, aut propter

quare humor mordicat lacertos, aut propter profunditatem caliditatis ad interiora euntis: & ad partem materiei: & aut propter debilitatem uirtutis: aut propter frigus acris, sicut contingit tempore hyemis. Et illud, quod fit ex mordicatione caliditatis, est dignius, ut proportionetur ad horripilationem, quæ ad frigus. Et plurimum quod accidit de eo, est ut sit sicut punctio acuum in omni membro. Verum resolutio materiei cum sudore est quoniam caliditas putrefaciens resoluat humiditatem, & remanet cineritas: quum ergo sit illa humiditas non obfessa in uenis, facilis sit expulsio eius per sudorem in poris. Paroxysmi autem inseparabilis minuitur, & non eradicantur per sudorem; neque incipiunt cum frigore, nisi propter debilitatem uirtutis: aut propter profunditatem caloris innati: tunc enim infundatur extremitates, & illud est signum malum. Et in quibusdam febribus componuntur frigus, & horripilatio: quoniam materia, quæ putrefit, est composita ex frigido, & mordicatione: Et quandoque componuntur quædam febres putredinis tali compositione, qua fiant in forma inseparabiles: & illud est uerbi gratia, quando incipit humor putrefieri in loco, & quum superuenerit ei putredo, & consumitur ab ea: deinde incipit humor de genere eius, aut non de genere eius putrefieri: tunc obuiat paroxysmus secundus tempori eradicationis paroxysmi primi, deinde continuatur res ita. Et quandoque componuntur febres putredinis modis alijs compositionis, quos distinguam in capitulis suis. Et paroxysmi quidem febrium prolongantur quandoque, & abbreviantur: & prolongatio eorum est: ergo aut propter grossitudinem materiei, & uiscositatem eius, & multitudinem eius: aut ipsius quiete: aut propter debilitatem uirtutis: aut propter debilitatem sensus: aut propter spissitudinem pororum, quare non resoluuntur humor. & eorum abbreviatio est propter contraria eorum. Et paroxysmi iterum festinant, & tardantur: & tarditas eorum est, aut propterea quia eorum materia est pauca, aut tardi motus ad mineram putredinis propter grossitiam suam, & hoc quidem est sicut materia quartanæ. Et uelocitas eorum est, quoniam ipsa est multa, sicut phlegma, nisi fit uitreus; quoniam paroxysmi eius quandoque tardantur: aut subtilis, sicut cholera. Et deteriores quidem febres sunt inseparabiles, in quibus putredo est intra uenas. Deinde illæ quæ eradicantur, in quibus est putredo in toto corpore, aut in partibus cordis. Et parum quidem accidit senibus febribus ualde accensæ, propter frigus complexionis eorum, & paucitatem carnis ipsorum. Pulsus uero dispositiones diuersificantur in febribus putredinis, secundum diuersitatem earum in generibus suis:

i B. Alia litera. acuitatem eius.

k B. versus materiam eius

l B. febris inseparabilis quæ tepescit, & non eradicatur non

m B. quare

n B.

o B. & p B.

q B. aut r B. aut

fuis; & secundum diuersitatem speciei unius earū in uehementia, & debilitate: & in fortitudine accidentium, & debilitate eorum. Et quandoque accidit ei durities aut propter apostema calidum uehementis extensionis: aut propter apostema calidum in membro: aut propter uehementiā siccitatis; aut quā dominatur frigus in principijs. Et quandoque fit lenis propter materiam lenem phlegmaticam, & sanguineam; & propterea quod apostema est in membro leni, sicut illud quod est in hepate, & peripneumonia, & lethargia: aut propter humorositatem, quum expectatur, quando uult, ut fudet. Et pulsus quidem in principio paroxysmorum est debilis, coarctatus propter aduentum uirtutis super materiam; & occupationem eius in mundando & euentando.

f. 18. n. u. n. f. o.
aut propter apo
stema durum

ANNO.

Que uiuunt omnia, sicuti per innatum calorem uiuunt, ita eiusmodi calor innato quodam humido nutritur, conseruaturque. Quare corrupto uel calore uel naturali humido, corrumpi & uitam necesse est; sicuti per eorum conseruationem seruatur. Corruptur res que uis a contrario, non a simili: quamobrem innatus calor a frigidityte, & humor a siccitate corrumpitur, proprie per accidens tamen, quia innato calori extraneus calor aduersatur, & innato humido extranea humiditas, corrumpi innatum calidum & humidum non a frigidityte solum & siccitate, sed etiam a caliditate & humiditate conuenit. Priorem illam, que a frigidityte & siccitate fit, corruptionem rebus uniuersim omnibus, que in sublimari hac sunt regione, natura instituit per etatis decursum accidere uidemus. nempe & saxa quoque ipsa, quum calore quodam, tametsi imbecilli, & innato humido, philosophorum testimonio consent, seruenturque; etate tandem ingrauescente, refrigerato eorum calore & exsiccato humore corrumpuntur. unde et eius modi corruptio naturalis solet nuncupari. Posterior uero non omnibus eaque accidit, sed multis. proptereaque naturalis nomen non meretur. Hec quum ita se habeat, constare existimamus, cur putredine Arist. 4. meteor. corruptionem esse quandam dixerit in unoquoque humido, proprie & secundum naturam caliditatis ab externo calore. Nempe, quia hec quam putredinem uocamus, corruptio non extrema est, sed uia ad extremam, ad mortem uidelicet ipsam; corruptionem quandam philosophus dixit. Per proprium uero calorem in unoquoque humido, innatum singulis rebus calorem una cum conuata eius pabulo & humido intellexit. De effectrice dumtaxat huius putredinis causa uidetur res obscurior. quum enim sicuti dicebamus, calori frigiditytas per se, & calor per accidens aduersetur; uidetur tamen philosophus uiam dumtaxat ex contrarijs causis, calorem, extraneum assignare, que per accidens est, omissa propria. Verum quamuis in ipsa putredinis ratione de calore dumtaxat meminisset, statim tamen etiam de frigidityte uerba facit, putrefactionem, dicens, communem esse & frigiditytis proprie & caliditatis alienae passionem. De siccitate uero propterea non meminit; quod eiusmodi corruptio non solet putrefactionis, sed tabis potius nomine nuncupari sicuti & eiusdem calidi humidi a superfluo humore corruptio suffocatio potius, quam putrefactio dici debet. Quamobrem, quum de putrefactionis causis hec ab Arist. habeamus, ac due potissimum effectrices putredi-

nis sint cause calor ambiens & frigiditytas propria, uidetur proxima eius causa semper esse propria frigiditytas, quum corrupto calore augeri frigiditytem necesse sit; nisi forte frigiditytem putrefactionis potius esse quam dixeris, quam causam, de qua re non est, ut hoc loco fusius differamus; superestque propterea, ueluti communis putredinis omnis causa, extranea ipsa caliditas, quare & passim legere est in Galeni & aliorum libris effectricem putredinis causam extraneum calorem esse. ut 3. in 3. uulg. morb. & 1. de diff. feb. & sepe alibi uidere est. Quum ergo calor prater naturam putredinis in uniuersum sit author, putrescere aptiora ea sunt, que humidiora; magis uero etiam, que humiditati coniuncti calorem habent, id quod & Arist. 4. meteor. & Gal. sepe testatur relinquit, secca enim alioqui, & frigida non facile a putrido eo calore superatur. Constat ergo quantum nostri corporis humores sint, ut putredinem admittant, parati, qui actu & humidi & calidi sunt, de qua re hic agitur. Ceterum si extraneus calor putredinis rerum causa est, undenam, rogabit quispiam, id caloris genus nostrum corpus subit? Sane discrepant hic inter se docti. Alij non ab alia causa putredinem & extraneum hunc calorem gigni in corporibus putant, quam ob prohibitam innati caloris transpirationem. quum enim ea ignis & caloris sit natura, ut contabescat, nisi perpetuo difflatur, id quod uidere quotidie est, & testatur Gal. libro de caus. morb. nempe, si accensos carbonem solido quopiam operculo obtegat, extingui uidet: iidem tamen cineribus operiti igni seruantur, quum, inquam, hec caloris sit natura, nunquam in animalibus putrescere quidpiam existimant, nisi ob prohibitam huiusce caloris difflationem. alij uero & ex putrido ambiente aere, & ex putridis & corruptis paratis alimentis putridum hunc calorem gigni arbitrantur. Verum, etsi prohibita presertim perspiratio putredinis potissima causa est, non una tamen ea & perpetua est. Videmus prauis & corruptis facilibus assumptis cibis; etiam paucis, putredinem concipi, cuitari uero hanc eorum abstinentiam, quum corpus aque sit patens, & difflabile. Obseruare prater ea est solo putridi uel pestilentis aeris inspiratu, putredine, quum totum corpus libere difflatur, animalia corripit. Quamobrem non probandi uidentur, qui impeditam transpirationem unam putredinis causam faciunt. & iure author noster prater prohibitam difflationem, ciborum quoque prauitatem, aeris putridi inspiratum, & alia plura adiecit, nihil a Gal. uarians. Quod si obijciat quispiam, non esse ergo febres omnes putridas ex obstructione. Gratis admittimus, sepe enim pestilentes febres absque obstructione sunt solo putridi spiritus inspiratu, ut ex Gal. legere est 1. de diff. feb. Est uero copiose totum hoc de putredinis causis negotium hic author noster persequitur; tu tamen uide & Gal. 1. de diff. febr. 2. de alim. fac. & libro de cibis boni & mali succi.

Et putredo quidem cholere facit tertianam & c. 3. Supponit ex putredine febrem fieri, id quod & Gal. & ceteri ferre omnes sentiunt. Fuit tamen & de hac re controuersia, ut Trallianus lib. 12. memorie tradidit. Existimant namque alij febrem in uniuersum nunquam a putredine concitari; nempe, quod humores in uenis exarrescant, non autem putrescant. Verum, quum frequenter ita corrumpantur et a naturali statu decedant, ut nutriendo corpori non amplius sint idonei, putridum etiam calorem suscipiunt: unde & febris ex putredine concitatur. Ceterum ambigunt hoc in loco docti de febrium circuitibus, quid in causa sit ut ex bile tertiani, ex pituita quotidiani, & ex atro humore quartani circuitus fiant. At

Com. 1.
Cap. 9.

Cap. 4.

Cap. 4. Cap. 21.

Cap. 8.

Cap. 21.

B 4 que,

que, quum alij alia sentiant, magnum uidetur inter medicos esse disidium hac de re. Paucis tamen nos sicuti eorum sententia libenter subscribimus, qui id innatae cuiusdam humorum naturae ascribunt, id quod author noster infra tract. 4. confirmare uidetur, unicuique humori scribens periodum inesse, quae sibi conuenit; ita cetera omnia propositam questionem non dissoluere certo scimus. Ad hunc modum factum in utero ad certum usque tempus seruari. & rerum tandem omnium generationem fieri, obseruare quotidie est. Agunt de proposita questione Gal. 2. de diff. feb. & Auer. 4. Coll. & Alex. Aphrod. 2. problem. Assentiuntur nobis duo nostra tempestatis clarissimi uiri PATERNVS & FERNELIVS.

Cholera autem & phlegma & melancholia quandoque & c. Humores qui febrem faciunt, si intra uasa putrescant, continuam febrem, si extra uasa, intermittentem facere, non uno loco Gal. scriptum reliquit. Hunc sequitur author noster, & quotquot fere post Galenum fuerunt. Ceterum de intermittenti & continuari febrium differentia, fuit aliàs quidem discordia; & nunc quoque reuocata est eadem de re à maximis quibusdam uiris in medium questio. Alij ergo, ut Trallianus li. 12. scriptum reliquit, continuas ab intermittentibus nihil prorsus loci, sed quantitatis & qualitatis tantum ratione differre existimant. nempe si multa & crassa materia sit intra uasa, continuas, quod extra uasa emitti non possit: contra uero intermittentes, ubi tenuior materia est, quae ut in extimam cutem feratur, magis idonea est. Alij uero differre etiam loco putant, quod Gal. & ceteri. Sed bi rursus inter sese discrepantes. Alij si in amplioribus uenis sit putredo, continuas; si in angustioribus, intermittentes oriri arbitrantur: quod sensisse Alexander Aphrod. uidetur 1. problem. Alij si intra uenas & artérias humores putrescant, continuas; si extra, & in corporis carnosis partibus, interpollatas fieri existimant, quod & Galenus & Aescennas & alij fere omnes. Recentiores tamen rursus aliqui de continuis quidem conueniunt, sed de intermittentibus dissentiunt; putantque harum omnium originem in prima esse corporis regione, circum praecordia, uentriculum, diaphragma, iecoris caualienem, pancreas, omentum, aut mesenterium. Profecto in tanto dissensu, quid sentiendum sit difficile est, ut quis statuat. Sicuti tamen probanda non uidetur eorum sententia: qui solam cum quantitate qualitatem materiae febres uariare opinantur, ut uel continuas sint, uel interpollatae (alioqui enim & minus frequentes pituitosae sunt continuas febres, quae tamē à crassiori sunt & copiosiori in corpore materia; & multo etiam rariores continuas sunt quartanae, quarum tamen materia crassior est, quam biliosa, id quod horum placitum euertit. Ita fortasse ceterae deinceps opiniones suscipi omnes possunt. Neque à uero abesse uidetur, quod de maioribus & minoribus uasibus ab Alexandro scribitur. Nam quae si in maiores uenas & artérias putrescat materia, quis ambigat, quin per continuam earum in totum corpus seriem putredo communicetur, & continuas febres ad summam usque putredinis solutionem fiant? Quae uero in minoribus putrescat uasibus, sicuti ex angustioribus illis in maiora non tam facile potest regredi; ita & quia in minori copia materia est, breuiorem accessionem ut faciat, necesse erit. Ita uero & Galeni sententia, quod, si intra uasa humores putrescant, continuas; si extra, intermittentes fiant, non caret ratione. Videturque id nobis rigoris, hororis uel illius insultu adeo confirmari, ut super uacaneis sit dissimulare id, aut refellere. Illud uero, quod recentiores sentiunt, quod putredinis locus ad uentrem

& ipsa hypocondria sit, sicuti non raro etiam in continuis febribus euenire existimamus; ita non est à Galeno prorsus ignoratum. quum is & 1. ad Glauc. & non semel alibi, pituitosas febres ex uentriculo, quartanas ex liene, tertianas ex iecore constitui testatum reliquerit. Verum hoc non in interpollatis tantum est febribus, sed etiam in continuis; ut neque absolute statui ab his possit, hypocondria & inferiorem uentrem intermittenti putredinis esse locum. Videntur ergo nobis, (ut in paucam rem contrahamus) recte omnes de intermittenti & continuari febrium differentia ex loco arbitrari; sed non perpetuo tamen id esse, quod singuli asserant.

Sermo uniuersalis de signis febrium putredinis. Cap. 2.

Significant febres putredinis aduentus causarum antecedentium eas: & proprie quando non est in eis causa primitiua. Et pulsus, & anhelitus, & cuiusque constrictio est uelox, quoniam necessitas est ad mundificandum uehemens ualde. Et est caliditas mordicatio, non suaui, sicut est caliditas ephemerarum febrium. Et plurimum quidem febrium putredinis antecedit almeliletu. & almeliletu quidem est dispositio, cui admiscetur caliditas, non perueniens ad hoc ut sit febris: & associatur ei lassitudo, & pigritia, & halices, & saltus, & commotio somni, & uigilia, & constrictio anhelitus, & tensio uenarum, & hypocondriorum, & dolor capitis, & pulsatio capitis; quum ergo prolongatur, facit cadere in febres putredinis; et facit accidere debilitatem, & citrinitatem coloris. Et quandoque associatur almeliletu antecediti febres multitudine superfluitatis, & mucus, & nausea, & urina plurima, & egestio plurima putrida, & grauitas capitis, & excitatio. Et accidit frequentia in pulsu, non à causa extrinseca, sicut ex labore, aut ira, aut alijs. Quum ergo acciderit in eo coarctatio, tunc iam uenit paroxysmus: & coarctatio quidem est submersio pulsus, & paruitas diuersa, in quo accidunt pulsationes magnae fortes; & non est uelocitas eius fortis. Sed diuersitas in principio, & in augmento est ex proprietatibus significantibus putredinem: quamuis non appareat in tertiana plurima apertione propter leuitatem materiei. Et de signis quidem, quod febris sit putrida, est euacuatio periodi primi sudoris, & humectationis. & ephemera enim est e contrario illius: sicut in initio sit in tertiana propter leuitatem praedicta, ut sit similis ephemerarum, quae tamen ephemera non permutatur ad putredinem. Et quando fuerit augmentum eius non permittum, non proportionatum, non simile. Et prolixitas augmenti iterum significat, quod ipsa est putrida. Et additio pulsus in magnitudine secundum processionem significat augmentum. Amplius aut est in terpollata incipiens cum rigore, aut horripilatione, & dimittit secundum plurimum cum sudore & humositate, & resoluitur cum paroxysmis: aut est inseparabilis cum tempore. Non similis ephemerarum in urina, & pulsu, & complemento mundificationis, & quiete accidentium. Et plurimum quidem putrida sunt accidentia plurima ex siti, & dolore capitis, & nigredine linguae, & proprie apud statum: & multiplicatur inquietudo ex angustia, & agitatione uehementi; quam facit pugna materiei & uirtutis: quam

Cap. 5.

Cap. 13.

Cap. 27. & 29.
Cap. ultim.
Probl. 19.

Cap. 2.

Probl. 23.

a — B.

b f. B. Alia ista, & fractio membrorum

c B. rebegi

d B. febrem putridam

e B. a sudore & ab humectatione rorida
f B. Alia litera, dum non permittatur ad putredinem licet sit in principio febris tertiana, propter leuitatem eius praedictam

g — B.

h B. dimittens

i B. procedens periodice cum paroxysmis suis

k f. B. aut sine tempore

l B. cum plurimis quidem putridam

doque

doque enim eleuatur materia, & quandoque con-
furgit uirtus. Et pulsus similiter quandoque ten-
dit ad magnitudinem, & fortitudinem: & quādo-
que ad paruitatem, & coarctationem. Durities
autem fit quandoque, & non oportet semper, ut
fit, nisi sit cum febre apostema durum, in quocun-
que membro sit: aut apostema in membro duro
quamuis non sit durum: aut iam acciderit potus
aquæ frigida: aut aliquid aliud de illis, quæ indu-
rant pulsus, de illis, quæ dicuntur in libro pul-
sum. Diuersitas autem in principio, & augmen-
to est ex proprietatibus febris putridæ: & de si-
gnificationibus eius fortibus, quamuis non appa-
reat in tertiana plurimum, propter leuitatem ma-
teriei † & dum non fit pulsus fortis, & non sit ue-
lox uelocitate prædicta: tunc febris adhuc est e-
phmera: & non permutatur ad putredinem. Et
est urina in principio indigesta, aut parum dige-
sta: & fortasse est acuta. Et scias, quod a febribus acutis
interficientibus raro fit euasio, nisi cum † con-
tractione membri. Et quando † alleuiatur febris
post quietem apostematis in pleureti, & simili-
bus: tunc scias quod de materia remansit aliquid;
& quod materia † declinat ad locum, ubi apparet
dolor.

† Alij legunt af-
firmat, & dum
fit pulsus fortis
& non fit, &c.

m — B.
a B. remane
o B. Alia litera
remanens

p B. iam decli-
nauit

ANNO T.

Cap. 7.

Aemulatur Gal. 1. de diff. feb. Est tamen hic dubita-
tio, quum ait, Et dum non fit pulsus fortis &c. 3 nempe
pulsus, ubi uehemens non sit, ephemeræ indicium facit.
At nonne in ephemeris fortiores sunt pulsus quam in pu-
tridis? Profecto res ita habet: propterea; uerba hæc
aliqui affirmatiue legunt Et dum fit pulsus fortis &c. 3
quia tamen etiam multi codices negationem addunt, for-
tasse ita est hic locus intelligendus. Putridarum febrium
pulsus inæquales sunt: atque hoc earum proprium est
indicium; inæquales, inquam, & in una & in pluribus
pulsationibus, & in eodem accessionis tempore, & in
pluribus. Atque, quum initio accessionum, contrahente
se se natura pulsus parui fiant; cum his tamē paruis pul-
sibus, dum natura materia presentia aggrauata ipsam
refugit, nititurque quod noxiū est propellere; accidunt
uehementes quandoque pulsationes, id quod testatur
Gal. lib. de pulsib. ad Tyron. quandoque etiam pulsus in
eadem pugna celeres, quandoque tardifunt. neque enim
aliqui potest inter pugnandum eadem uel uirtutis uel
materie esse uolentia; sed hoc quidem impetu natura
præualeat illo uerō cedit. At quum eiusmodi inæquales
pulsus in putridis febribus eueniant; tales in ephemeris
non accidunt: propterea ergo, ubi fortes pulsus nō fiūt,
hoc est, ubi cum imbecillis non admiscuntur fortes, neque
ueloces sunt uelocitate prædicta, inæquali. s. & magna;
tunc febris adhuc diaria est. Contra uerō, ubi & in ue-
hementia & in uelocitate inæqualitas est, iam putrida
incepit febris. Hæc fortasse author noster propositis
uerbis intellexit.

Cap. 14.

De signis inseparabilibus.

Cap. 3.

In continua est diuersitas pulsus, quæ est secū-
dum febrem; apparens ualde: & est in pluri-
mo eius non habens ordinem, neque pondus.
Et perseuerat febris, & non separatur post uigin-
ti quattuor horas. Et nō associatur ei, quod dixi-
mus de dispositionibus † radicabilium ex † ante-
cessionem rigoris, & alijs. Et de illis, quæ signifi-
cant eam, est eius assiduitas, & uehementia diuer-

a B. interpolla-
te. f. de

sitatis dispositionis eius apud augmentum: mi-
nuitur enim quandoque, & augetur uice alia.

ANNO T.

Eadem fere Gal. 1. ad Glauco. Sed licet hoc in loco am-
bigere. Ait author continuis non accidere rigores, id,
quod etiam Gal. loco iam citato. At contra tamen con-
tinuas non solum a rigore uel horrore incipere; sed etiā
in earum decursu, eadem symptomata accidere, licet quo-
tidie obseruare. Verum paucis. Continua, si initio conti-
nuæ inuadant, coniunctum uel rigorem uel horrorem et
frigus non habent. sed fortasse, quum primo sint inter-
mittentes, in continuas degenerant. aut etiam si horum
symptomatum quid in his accidat, id in semiterianis est,
ut Trallian. lib. 12. in quibus sanè, tamen si febris conti-
nuo affligit, non una tamen est febris, sed composita ex
pituitosa continua, & tertiana intermittente: ac rigor
ob tertianam est intermittens, non alia ratione. Quā-
doque etiam in continuis febribus criticos rigores inua-
dere certum est, natura e uenis materiam noxiā extra
uenas propellente, a quibus etiam febres solui Hippoc.
testatur. At non criticum rigorem intelligunt Galen.
& author noster, quum intermittentes a continuis per
rigores distinguunt; sed eos qui cum morbo inuadunt.

Cap. 8.

Cap. 2.

De rebus, in quibus differunt febres putredinis, & in
quibus communicant.

Cap. 4.

Febris, quæ est propter putredinem chole-
ræ motus est tertianus; siue sit motus princi-
pij paroxysmi, aut principij uehementia: nisi
species eius quæ dicitur adusta, cuius motus est
occultus ualde: & est sicut inseparabilis conclusa.
Et tertiana quidem pura est acuta propter subtili-
tatem materiei: & eius caliditas est magna, mor-
dicatiua, propter fortitudinem cholera: sed est
salutifera, propterea quod cholera est leuis super
naturam, & quoniam ipsa facit quietē. Tertiana
uerō non pura est longioris spatij, quam pura. Et
pura quidem raro pertransit septem periodos, ni-
si ab errore. Continua quandoque consumitur
in hebdomada. Et illa quæ est ex putredine san-
guinis, est continua, inseparabilis: & eius calor est
plurimus, communis, cū lenitate, non cum mor-
dicatione cholera: & quandoque peruenit ad
statum in quatuor diebus. phlegmatica autem
accessionem faciens, omni die est lenis calidita-
tis per comparisonem ad cholicam: † & † lon-
ga propter uiscositatem materiei, & frigus eius,
& multitudinem eius: & est magni timoris, quo-
niam habet paruum spatium † interpolationis, &
quietis, & quoniam ipsa associatur corruptioni
& debilitate in ore stomachi, quæ non excusa-
tur: & illud est de illis, quæ attrahunt accidentia
mala ex syncopi, & pulsui cordis, & casu appeti-
tus. Et quæ de ea est inseparabilis, est res magis
similis hecetica, si non esset lenitas pulsus: quam-
uis quandoque fiat durus et. Et quantum est mi-
nus pura, est minoris, & breuioris paroxysmi, nisi
declinet cum paruitate suæ puritatis ad melan-
choliā. Quartana autem est non acuta propter
frigus materiei: longa pp illud: & fortasse extendi-
tur, quæ de ea pura est anno uno: & nō pura est bre-
uioris spatij: uerum in ea non est timor, quoniam
quietem facit in spatio longo: & quoniam ipsa
non est talis acuitatis, quam sequantur accidentia
uehementia. Et quartana quidem, & tertiana alsi
dua,

a † B. etiam est

b B. eradica-
tio
nis & reporis

c B. a qua

dua, & interpolata consumuntur per uomitum, & solutionem uentris, aut sudorem, aut prouocationem urinæ. Incensiuæ autem consumitur per huiusmodi, & fluxum sanguinis narium. Et scias, quodd principiū prolōgatur in tertiana, & status in conclusa, & declinatio in incensiuæ, & status & declinatio in continua, & status & declinatio in quotidiana, quamuis rarō inueniatur quartana cōtinua, & quotidiana integræ eradicationis. Et febres, quando non curantur secundū quodd oportet, & propriē apostemosa cōuertuntur ad arefactionē, & ppriē in febribus acutis, in quib. oportet ut patientes eas, cibentur: & non cibantur propter intentionem, ut perueniat natura super materiā: aut oportet ut detur in potu aqua frigida, & non datur in potu propter intentionem ut nō fiat cruda, & non succurritur cū extinctione alia. Quoniam si fuerit alia intentio, quam dicturi sumus in cibatione, & dando in potu aquam frigidam; fortior duarum intentionum prædictarum, præmittatur super eas ambas, & dimittatur obseruatio illarum duarum.

ANNO.

Febris quæ est etc. 3 Cur februm ex bile tertiana-
rius sit motus, pituitosarum quotidianus, melancholicarum
quartanarius, ambigunt docti. nos quid sentiamus,
supra explicuimus. Quāuis uerō suum circuitum unus
quisque humor (excepto sanguine) habeat; nullum tamen
quandoque circuitus uestigium apparet, ueluti in bilio-
sa febre, quæ causus nuncupatur. Vnum subdit hoc loco
author, quod Hipp. 1. vulgar. morb. sect. 3. tertianā
esse salutiferam. id Gal. 4. aphor. & alibi. Contra
tamen nonnulli tertianam puram, non salubrem sed
letalem omnino existimant, ubi à sincera sit bile. aiunt
nempe, quum bilis pura uehementis sit caliditatis, quæ
alienare non refrangitur; accidentia ab ea ita se cūa ac-
cidere, ut ager accidentium ut morbi magnitudine il-
lico deficiat. Sed paucis. certum est, bili, si sincera putre-
scat, non leuia symptomata succedere: quoties enim in ue-
re intermittentibus tertianis uidere est & grauissimos
capitis, dorsus, uentriculi dolores, & deliria etiam quan-
doque? Sed eiusmodi symptomata, quum ob bilis tenuita-
tem cito desinant, transactaq; a cessione, quæ rarō duo-
decim æquinoctiales horas pertransit; quū quietis spa-
tium satis prolixum habeat hæc febris, quo uires repa-
rantur, non tam facile hominem necat, ut hi aiunt. quin
causus & tertiana continua, quæ ex bile, quibuscum cō-
tinua ferē & uehementissima sunt symptomata, non tam
cito interimunt. ac non negamus certē permixtos bili
alios esse humores; uerū quod putrefcit & febrem fa-
cit, sola est bilis, non etiam alij humores. alioqui profec-
tō nulla sincera febris ex humoribus futura esset.

De significationibus accidentium febrium. Cap. 5.

Scias, quodd acceptio significationum febrū
est ex regimine atcedēte, & quomodo fuit:
Et ex dispositionibus & accidentibus præsen-
tibus, & ex regionibus, & temporibus, & ex ætate, & complexionē,
& ex pulsu, & urina, & uomitu, & egestionē, &
fluxu sanguinis narium, & ex dispositione febris
in rigore, & sudore, & qualitate caliditatis, & ex
paroxysmis, & ex dispoñe appetitus, & sitis, & ex
dispoñe anhelitus, & ex conuūctis sicut dolore ca-
pitis, & uigilijs, & alienatione, & inquietudine, &

alijs. Febribus enim assunt accidentia ex quibus
significantur dispositiones earum: de quibus sunt
accidentia significantia magnitudinem earum, &
ipsarum paruitatem, sicut qualitas caliditatis, &
quantitas ipsius. Et de ea est, quæ est mordicati-
ua uehementē, ex quo prius inuadit usque ad finē
suum. Et de ea est, quæ mordicat in primis, deinde
minuitur propter resolutionem materici, & le-
nitur. Et de eis sunt, quarum caliditas est humida.

Et de eis, quarum caliditas est sicca. Et sunt acci-
dentia, quæ significant genus earum, sicut accide-
tia propria cum tertiana, sicut principium paro-
xysmi cum punctione, & horripilatione, & mor-
dicatione caliditatis in eo. Et accidentia signifi-
cantia malitiam earum, sicut inquietudo, & alie-
natio, & uigilia. Et accidentia significantia dige-
stionem, & indigestionem sicut illud, quod dice-
mus de dispositionibus urinæ. Et accidentia, quæ
significant crism, quæ dicemus. Et accidentia si-
gnificantia sospitatem & contrarium eius: & di-
cemus omnia illa. Et formæ insunt iudicia pluri-
ma, sicut ille, cuius conuertitur color ad plumbei-
tatem ex albedine, & uiriditate: & significat frigi-
ditatem humorum, & paucitatem caloris innati:
aut & excitationem, & inflationem, sicut accidit
ei, cuius febris causa est facietas naualectia: & si-
cut uelocitas detumitionis faciei, & tornatilitas
eius, & tenuitas nasi, & significant aut uehemen-
tiam caliditatis, aut subtilitatem humoris, aut ue-
locitatem resolutionis eorum propter amplitudi-
nem pororum: & motus in se ipsis, & exitus eo-
rum à consuetudine, aut casus eorum habent si-
gnificationes & res de illis quas dicemus. Et acci-
dentium febrium, quædam sunt, quorum hora
est hora status, sicut alienatio, & commissio men-
tis, propter inflammationem capitis. Et de illis
sunt, quorum hora est principium, sicut horripila-
tio, & frigus, & sicut profunditas somni, quæ
consequitur plurimum principiorum febrium,
propter debilitatem cerebri, & declinationem ca-
liditatis ad interiora corporis, ubi est materia: &
multitudinem uaporum eleuatorum ab ea pro-
pter commotionem incipientem in corpore, us-
que quodd resoluat eos inflammatio: & adiunat il-
lud frigus cerebri in seipso & frigus humoris, qui
uult putrefieri, & calefit. Et res, ex quibus scitur
dispositio febris, & ex qua specie sit, sunt disposi-
tio febris in acuitate sua, & sua leuitate, & disposi-
tio febris in hoc, quodd ipsa accidit à causis primi-
tiuis, & antecedentibus secundum conditionē
prædictam. Et dispositio febris in adhærentia
sua, & eradicatione: & tepore suo: & dispositio fe-
bris in acuitate & sua cum rigore, & frigore, &
horripilatione, aut eius contrario, & quod est ex
eo. Et dispositio febris in dimissione sua cum su-
dore plurimo, aut pauco. Aut dispositio præteri-
ta regiminis, & ætas, & forma, & tempus, & ars,
& dispositio pulsus, & urinæ.

ANNO.

Morborum omnium nota, sicut alijs admonuimus,
ex causis & effectibus, non aliunde petuntur. Ita & in
febris, tum ex ijs, quæ præcesserunt, causis; tum ex ef-
fectibus petenda indicia sunt: quibus earum & speciem
nosce & differentias. Si causa, quæ præcesserit, tales
fuerunt, ut bilem copiosam gignerent (intelligunturq; in
his

Text. 8.
Aphor. 43.

b. Ad te begi

c. B. aut

d. B. inceptions

a. 7. ex eis quæ
dicemus

60

his non extrinseca solum, ut uictus ratio et aer, sed et intrinseca, temperamentum et etas) de biliosa febre suspicandum est. Effectus uero accidentia sunt corporis omnia: quae si perpendas, noris et febris speciem et differentias. haec sunt actiones, affectus corporis sensiles, excreta et retenta: quae omnia conferre inuicem diligenter oportet. alia uero ex his pathognomica sunt, passionem, significancia: alia asidentia: alia subsequencia, quae et iudicatoria dicuntur, tum longitudinis et breuitatis, tum alutis et mortis. Ad hos fontes referre licet facillime, quae hic copiose author noster de febrium significationibus scribit.

Sermo de rigore, et frigore, et horripilatione, et fractione. Cap. 6.

Horripilatio est dispositio, in qua inuenitur corpus diuersitatem in frigore, et punctio ne in cute, et lacertis; et antecedit eam pigritia, et fractio. et quasi fractio est maneries eius. Frigus autem est, ut sentiat in membris suis, et dorsis lacertorum suorum frigus purum. Rigor uero, est, ut non possit continere membra sua ex commotione, et tremore eueniente in eis, et motibus inuoluntariis, et fortasse est frigus forte, et non fit rigor fortis, sicut in febribus phlegmaticis, et quartana: Et de causis uehementiae rigoris est uehementia uirtutis expulsiuae in lacertis: et propter illud quanto est causa rigoris* quiescior, et est rigor uehementior: et sanguis submergitur cum rigore ad interiora. Et scias, quod humor frigidus est quietus, quem iam consueuit membrum in quo est: et quiescit passio eius ab eo; quare non sentit frigus eius. Quum ergo mouetur, et spargitur sparsione plurima, aut pauca propter aliquam causarum, s. propter caliditatem separantem, aut aliud patitur ab eo membrum, quod erat non occurrens ei; et sentit frigus eius propter causam complexionis diuersae. et tu quidem sciisti hoc in radicibus uniuersalibus scientiae medicinae. Et multoties quidem accidit à phlegmate uitreo sparso in corpore, rigor, non perducens ad febrem: Et quandoque sunt ei periodi: et non est fortitudo eius fortitudo rigoris perducens ad febrem. Et materia, quae facit lassitudinem per paucitatem suam, facit rigorem per suam multitudinem, antequam putrefiat: nam si non putrefit, non perducit ad febrem. Et quandoque accidit frigus, et rigor propter submersionem caloris in corpore causa cibi, et quae sunt ei similia. Et rigor, et frigus antecedunt febres, quoniam humor crudus effunditur ad lacertos in primis, et nocet frigore suo per comparationem ad lacertos, deinde quum incipit putrefieri, incipit calefieri. Et quandoque antecedit rigor febres propter mordicationem humoris, et fortitudinem uirtutis expulsiuae, quae est in lacertis, sicut excutitur homo ex effusione aquae calidae ualde super cutem; et proprie quum est falsus. Et fortasse fit nocumentum eius quod mordicat, causa ut refugiat calor innatus ad interiora, et dominetur frigus: quare fit cum mordicatione caloris frigus, quasi frigus* dominetur. et mordicatio* quidam caloris est apud panniculum tegentem interius? Et quandoque accidit rigor propterea quia refugit calor ad interiora, si cut fit in apostematibus intrinsecis. Et quandoque significant rigor, et horripilatio sanitatem in

febribus inseparabilibus, quoniam significant quod materia expellitur ex uenis, et egreditur. verum quando non est cum digestionem, et in hora critica, et non sequitur eam leuitas, est significatio, quod expulsio illius quantitatis non est, quoniam uirtus est uincens, imò quoniam materia multa, expellitur propter multitudinem suam. Et de rigore est, qui significat mortem: et est ille, quem sequitur debilitas uirtutis, et casus caloris innati, et siccitas. et Horripilatio uero fit ex causis paucioribus causis rigoris. Et commotio* sanima, et periodus indicat periodum. Et senum quidem febres sunt sepulta. Et quandoque est causa in longitudine febris grossitudo in uisceribus; quare resupinetur febriens, et extendat pedes suos, et tangantur uiscera sua. Et quando de nigratur lingua febrientis cum alleuiatione febris, tunc febris eius est sepulta. Et quandoque afficiatur febris paralytis: ergo curetur febris in primis. Et de eis, quae conueniunt illi, est sirupus acetosus permixtus cum geleniabin, et aqua ciceris cum oleo, si tolerat febris. Et ratio capitis est ex eis, quae inspissant cutem eius, quare reuertuntur uapores, et fit fortis febris.

ANNOT.

Quid horror, rigor, frigus uel sint, et à quibus causis fiant, fusissime Galenus 2. de symptom. caus. et lib. de trem. palpit. et ex quibus locis desumpta haec sunt. Cap. 5. Cap. 6. et 7. et 8. et 9. et 10. et 11. et 12. et 13. et 14. et 15. et 16. et 17. et 18. et 19. et 20. et 21. et 22. et 23. et 24. et 25. et 26. et 27. et 28. et 29. et 30. et 31. et 32. et 33. et 34. et 35. et 36. et 37. et 38. et 39. et 40. et 41. et 42. et 43. et 44. et 45. et 46. et 47. et 48. et 49. et 50. et 51. et 52. et 53. et 54. et 55. et 56. et 57. et 58. et 59. et 60. et 61. et 62. et 63. et 64. et 65. et 66. et 67. et 68. et 69. et 70. et 71. et 72. et 73. et 74. et 75. et 76. et 77. et 78. et 79. et 80. et 81. et 82. et 83. et 84. et 85. et 86. et 87. et 88. et 89. et 90. et 91. et 92. et 93. et 94. et 95. et 96. et 97. et 98. et 99. et 100. et 101. et 102. et 103. et 104. et 105. et 106. et 107. et 108. et 109. et 110. et 111. et 112. et 113. et 114. et 115. et 116. et 117. et 118. et 119. et 120. et 121. et 122. et 123. et 124. et 125. et 126. et 127. et 128. et 129. et 130. et 131. et 132. et 133. et 134. et 135. et 136. et 137. et 138. et 139. et 140. et 141. et 142. et 143. et 144. et 145. et 146. et 147. et 148. et 149. et 150. et 151. et 152. et 153. et 154. et 155. et 156. et 157. et 158. et 159. et 160. et 161. et 162. et 163. et 164. et 165. et 166. et 167. et 168. et 169. et 170. et 171. et 172. et 173. et 174. et 175. et 176. et 177. et 178. et 179. et 180. et 181. et 182. et 183. et 184. et 185. et 186. et 187. et 188. et 189. et 190. et 191. et 192. et 193. et 194. et 195. et 196. et 197. et 198. et 199. et 200. et 201. et 202. et 203. et 204. et 205. et 206. et 207. et 208. et 209. et 210. et 211. et 212. et 213. et 214. et 215. et 216. et 217. et 218. et 219. et 220. et 221. et 222. et 223. et 224. et 225. et 226. et 227. et 228. et 229. et 230. et 231. et 232. et 233. et 234. et 235. et 236. et 237. et 238. et 239. et 240. et 241. et 242. et 243. et 244. et 245. et 246. et 247. et 248. et 249. et 250. et 251. et 252. et 253. et 254. et 255. et 256. et 257. et 258. et 259. et 260. et 261. et 262. et 263. et 264. et 265. et 266. et 267. et 268. et 269. et 270. et 271. et 272. et 273. et 274. et 275. et 276. et 277. et 278. et 279. et 280. et 281. et 282. et 283. et 284. et 285. et 286. et 287. et 288. et 289. et 290. et 291. et 292. et 293. et 294. et 295. et 296. et 297. et 298. et 299. et 300. et 301. et 302. et 303. et 304. et 305. et 306. et 307. et 308. et 309. et 310. et 311. et 312. et 313. et 314. et 315. et 316. et 317. et 318. et 319. et 320. et 321. et 322. et 323. et 324. et 325. et 326. et 327. et 328. et 329. et 330. et 331. et 332. et 333. et 334. et 335. et 336. et 337. et 338. et 339. et 340. et 341. et 342. et 343. et 344. et 345. et 346. et 347. et 348. et 349. et 350. et 351. et 352. et 353. et 354. et 355. et 356. et 357. et 358. et 359. et 360. et 361. et 362. et 363. et 364. et 365. et 366. et 367. et 368. et 369. et 370. et 371. et 372. et 373. et 374. et 375. et 376. et 377. et 378. et 379. et 380. et 381. et 382. et 383. et 384. et 385. et 386. et 387. et 388. et 389. et 390. et 391. et 392. et 393. et 394. et 395. et 396. et 397. et 398. et 399. et 400. et 401. et 402. et 403. et 404. et 405. et 406. et 407. et 408. et 409. et 410. et 411. et 412. et 413. et 414. et 415. et 416. et 417. et 418. et 419. et 420. et 421. et 422. et 423. et 424. et 425. et 426. et 427. et 428. et 429. et 430. et 431. et 432. et 433. et 434. et 435. et 436. et 437. et 438. et 439. et 440. et 441. et 442. et 443. et 444. et 445. et 446. et 447. et 448. et 449. et 450. et 451. et 452. et 453. et 454. et 455. et 456. et 457. et 458. et 459. et 460. et 461. et 462. et 463. et 464. et 465. et 466. et 467. et 468. et 469. et 470. et 471. et 472. et 473. et 474. et 475. et 476. et 477. et 478. et 479. et 480. et 481. et 482. et 483. et 484. et 485. et 486. et 487. et 488. et 489. et 490. et 491. et 492. et 493. et 494. et 495. et 496. et 497. et 498. et 499. et 500. et 501. et 502. et 503. et 504. et 505. et 506. et 507. et 508. et 509. et 510. et 511. et 512. et 513. et 514. et 515. et 516. et 517. et 518. et 519. et 520. et 521. et 522. et 523. et 524. et 525. et 526. et 527. et 528. et 529. et 530. et 531. et 532. et 533. et 534. et 535. et 536. et 537. et 538. et 539. et 540. et 541. et 542. et 543. et 544. et 545. et 546. et 547. et 548. et 549. et 550. et 551. et 552. et 553. et 554. et 555. et 556. et 557. et 558. et 559. et 560. et 561. et 562. et 563. et 564. et 565. et 566. et 567. et 568. et 569. et 570. et 571. et 572. et 573. et 574. et 575. et 576. et 577. et 578. et 579. et 580. et 581. et 582. et 583. et 584. et 585. et 586. et 587. et 588. et 589. et 590. et 591. et 592. et 593. et 594. et 595. et 596. et 597. et 598. et 599. et 600. et 601. et 602. et 603. et 604. et 605. et 606. et 607. et 608. et 609. et 610. et 611. et 612. et 613. et 614. et 615. et 616. et 617. et 618. et 619. et 620. et 621. et 622. et 623. et 624. et 625. et 626. et 627. et 628. et 629. et 630. et 631. et 632. et 633. et 634. et 635. et 636. et 637. et 638. et 639. et 640. et 641. et 642. et 643. et 644. et 645. et 646. et 647. et 648. et 649. et 650. et 651. et 652. et 653. et 654. et 655. et 656. et 657. et 658. et 659. et 660. et 661. et 662. et 663. et 664. et 665. et 666. et 667. et 668. et 669. et 670. et 671. et 672. et 673. et 674. et 675. et 676. et 677. et 678. et 679. et 680. et 681. et 682. et 683. et 684. et 685. et 686. et 687. et 688. et 689. et 690. et 691. et 692. et 693. et 694. et 695. et 696. et 697. et 698. et 699. et 700. et 701. et 702. et 703. et 704. et 705. et 706. et 707. et 708. et 709. et 710. et 711. et 712. et 713. et 714. et 715. et 716. et 717. et 718. et 719. et 720. et 721. et 722. et 723. et 724. et 725. et 726. et 727. et 728. et 729. et 730. et 731. et 732. et 733. et 734. et 735. et 736. et 737. et 738. et 739. et 740. et 741. et 742. et 743. et 744. et 745. et 746. et 747. et 748. et 749. et 750. et 751. et 752. et 753. et 754. et 755. et 756. et 757. et 758. et 759. et 760. et 761. et 762. et 763. et 764. et 765. et 766. et 767. et 768. et 769. et 770. et 771. et 772. et 773. et 774. et 775. et 776. et 777. et 778. et 779. et 780. et 781. et 782. et 783. et 784. et 785. et 786. et 787. et 788. et 789. et 790. et 791. et 792. et 793. et 794. et 795. et 796. et 797. et 798. et 799. et 800. et 801. et 802. et 803. et 804. et 805. et 806. et 807. et 808. et 809. et 810. et 811. et 812. et 813. et 814. et 815. et 816. et 817. et 818. et 819. et 820. et 821. et 822. et 823. et 824. et 825. et 826. et 827. et 828. et 829. et 830. et 831. et 832. et 833. et 834. et 835. et 836. et 837. et 838. et 839. et 840. et 841. et 842. et 843. et 844. et 845. et 846. et 847. et 848. et 849. et 850. et 851. et 852. et 853. et 854. et 855. et 856. et 857. et 858. et 859. et 860. et 861. et 862. et 863. et 864. et 865. et 866. et 867. et 868. et 869. et 870. et 871. et 872. et 873. et 874. et 875. et 876. et 877. et 878. et 879. et 880. et 881. et 882. et 883. et 884. et 885. et 886. et 887. et 888. et 889. et 890. et 891. et 892. et 893. et 894. et 895. et 896. et 897. et 898. et 899. et 900. et 901. et 902. et 903. et 904. et 905. et 906. et 907. et 908. et 909. et 910. et 911. et 912. et 913. et 914. et 915. et 916. et 917. et 918. et 919. et 920. et 921. et 922. et 923. et 924. et 925. et 926. et 927. et 928. et 929. et 930. et 931. et 932. et 933. et 934. et 935. et 936. et 937. et 938. et 939. et 940. et 941. et 942. et 943. et 944. et 945. et 946. et 947. et 948. et 949. et 950. et 951. et 952. et 953. et 954. et 955. et 956. et 957. et 958. et 959. et 960. et 961. et 962. et 963. et 964. et 965. et 966. et 967. et 968. et 969. et 970. et 971. et 972. et 973. et 974. et 975. et 976. et 977. et 978. et 979. et 980. et 981. et 982. et 983. et 984. et 985. et 986. et 987. et 988. et 989. et 990. et 991. et 992. et 993. et 994. et 995. et 996. et 997. et 998. et 999. et 1000. et 1001. et 1002. et 1003. et 1004. et 1005. et 1006. et 1007. et 1008. et 1009. et 1010. et 1011. et 1012. et 1013. et 1014. et 1015. et 1016. et 1017. et 1018. et 1019. et 1020. et 1021. et 1022. et 1023. et 1024. et 1025. et 1026. et 1027. et 1028. et 1029. et 1030. et 1031. et 1032. et 1033. et 1034. et 1035. et 1036. et 1037. et 1038. et 1039. et 1040. et 1041. et 1042. et 1043. et 1044. et 1045. et 1046. et 1047. et 1048. et 1049. et 1050. et 1051. et 1052. et 1053. et 1054. et 1055. et 1056. et 1057. et 1058. et 1059. et 1060. et 1061. et 1062. et 1063. et 1064. et 1065. et 1066. et 1067. et 1068. et 1069. et 1070. et 1071. et 1072. et 1073. et 1074. et 1075. et 1076. et 1077. et 1078. et 1079. et 1080. et 1081. et 1082. et 1083. et 1084. et 1085. et 1086. et 1087. et 1088. et 1089. et 1090. et 1091. et 1092. et 1093. et 1094. et 1095. et 1096. et 1097. et 1098. et 1099. et 1100. et 1101. et 1102. et 1103. et 1104. et 1105. et 1106. et 1107. et 1108. et 1109. et 1110. et 1111. et 1112. et 1113. et 1114. et 1115. et 1116. et 1117. et 1118. et 1119. et 1120. et 1121. et 1122. et 1123. et 1124. et 1125. et 1126. et 1127. et 1128. et 1129. et 1130. et 1131. et 1132. et 1133. et 1134. et 1135. et 1136. et 1137. et 1138. et 1139. et 1140. et 1141. et 1142. et 1143. et 1144. et 1145. et 1146. et 1147. et 1148. et 1149. et 1150. et 1151. et 1152. et 1153. et 1154. et 1155. et 1156. et 1157. et 1158. et 1159. et 1160. et 1161. et 1162. et 1163. et 1164. et 1165. et 1166. et 1167. et 1168. et 1169. et 1170. et 1171. et 1172. et 1173. et 1174. et 1175. et 1176. et 1177. et 1178. et 1179. et 1180. et 1181. et 1182. et 1183. et 1184. et 1185. et 1186. et 1187. et 1188. et 1189. et 1190. et 1191. et 1192. et 1193. et 1194. et 1195. et 1196. et 1197. et 1198. et 1199. et 1200. et 1201. et 1202. et 1203. et 1204. et 1205. et 1206. et 1207. et 1208. et 1209. et 1210. et 1211. et 1212. et 1213. et 1214. et 1215. et 1216. et 1217. et 1218. et 1219. et 1220. et 1221. et 1222. et 1223. et 1224. et 1225. et 1226. et 1227. et 1228. et 1229. et 1230. et 1231. et 1232. et 1233. et 1234. et 1235. et 1236. et 1237. et 1238. et 1239. et 1240. et 1241. et 1242. et 1243. et 1244. et 1245. et 1246. et 1247. et 1248. et 1249. et 1250. et 1251. et 1252. et 1253. et 1254. et 1255. et 1256. et 1257. et 1258. et 1259. et 1260. et 1261. et 1262. et 1263. et 1264. et 1265. et 1266. et 1267. et 1268. et 1269. et 1270. et 1271. et 1272. et 1273. et 1274. et 1275. et 1276. et 1277. et 1278. et 1279. et 1280. et 1281. et 1282. et 1283. et 1284. et 1285. et 1286. et 1287. et 1288. et 1289. et 1290. et 1291. et 1292. et 1293. et 1294. et 1295. et 1296. et 1297. et 1298. et 1299. et 1300. et 1301. et 1302. et 1303. et 1304. et 1305. et 1306. et 1307. et 1308. et 1309. et 1310. et 1311. et 1312. et 1313. et 1314. et 1315. et 1316. et 1317. et 1318. et 1319. et 1320. et 1321. et 1322. et 1323. et 1324. et 1325. et 1326. et 1327. et 1328. et 1329. et 1330. et 1331. et 1332. et 1333. et 1334. et 1335. et 1336. et 1337. et 1338. et 1339. et 1340. et 1341. et 1342. et 1343. et 1344. et 1345. et 1346. et 1347. et 1348. et 1349. et 1350. et 1351. et 1352. et 1353. et 1354. et 1355. et 1356. et 1357. et 1358. et 1359. et 1360. et 1361. et 1362. et 1363. et 1364. et 1365. et 1366. et 1367. et 1368. et 1369. et 1370. et 1371. et 1372. et 1373. et 1374. et 1375. et 1376. et 1377. et 1378. et 1379. et 1380. et 1381. et 1382. et 1383. et 1384. et 1385. et 1386. et 1387. et 1388. et 1389. et 1390. et 1391. et 1392. et 1393. et 1394. et 1395. et 1396. et 1397. et 1398. et 1399. et 1400. et 1401. et 1402. et 1403. et 1404. et 1405. et 1406. et 1407. et 1408. et 1409. et 1410. et 1411. et 1412. et 1413. et 1414. et 1415. et 1416. et 1417. et 1418. et 1419. et 1420. et 1421. et 1422. et 1423. et 1424. et 1425. et 1426. et 1427. et 1428. et 1429. et 1430. et 1431. et 1432. et 1433. et 1434. et 1435. et 1436. et 1437. et 1438. et 1439. et 1440. et 1441. et 1442. et 1443. et 1444. et 1445. et 1446. et 1447. et 1448. et 1449. et 1450. et 1451. et 1452. et 1453. et 1454. et 1455. et 1456. et 1457. et 1458. et 1459. et 1460. et 1461. et 1462. et 1463. et 1464. et 1465. et 1466. et 1467. et 1468. et 1469. et 1470. et 1471. et 1472. et 1473. et 1474. et 1475. et 1476. et 1477. et 1478. et 1479. et 1480. et 1481. et 1482. et 1483. et 1484. et 1485. et 1486. et 1487. et 1488. et 1489. et 1490. et 1491. et 1492. et 1493. et 1494. et 1495. et 1496. et 1497. et 1498. et 1499. et 1500. et 1501. et 1502. et 1503. et 1504. et 1505. et 1506. et 1507. et 1508. et 1509. et 1510. et 1511. et 1512. et 1513. et 1514. et 1515. et 1516. et 1517. et 1518. et 1519. et 1520. et 1521. et 1522. et 1523. et 1524. et 1525. et 1526. et 1527. et 1528. et 1529. et 1530. et 1531. et 1532. et 1533. et 1534. et 1535. et 1536. et 1537. et 1538. et 1539. et 1540. et 1541. et 1542. et 1543. et 1544. et 1545. et 1546. et 1547. et 1548. et 1549. et 1550. et 1551. et 1552. et 1553. et 1554. et 1555. et 1556. et 1557. et 1558. et 1559. et 1560. et 1561. et 1562. et 1563. et 1564. et 1565. et 1566. et 1567. et 1568. et 1569. et 1570. et 1571. et 1572. et 1573. et 1574. et 1575. et 1576. et 1577. et 1578. et 1579. et 1580. et 1581. et 1582. et 1583. et 1584. et 1585. et 1586. et 1587. et 1588. et 1589. et 1590. et 1591. et 1592. et 1593. et 1594. et 1595. et 1596. et 1597. et 1598. et 1599. et 1600. et 1601. et 1602. et 1603. et 1604. et 1605. et 1606. et 1607. et 1608. et 1609. et 1610. et 1611. et 1612. et 1613. et 1614. et 1615. et 1616. et 1617. et 1618. et 1619. et 1620. et 1621. et 1622. et 1623. et 1624. et 1625. et 1626. et 1627. et 1628. et 1629. et 1630. et 1631. et 1632. et 1633. et 1634. et 1635. et 1636. et 1637. et 1638. et 1639. et 1640. et 1641. et 1642. et 1643. et 1644. et 1645. et 1646. et 1647. et 1648. et 1649. et 1650. et 1651. et 1652. et 1653. et 1654. et 1655. et 1656. et 1657. et 1658. et 1659. et 1660. et 1661. et 1662. et 1663. et 1664. et 1665. et 1666. et 1667. et 1668. et 1669. et 1670. et 1671. et 1672. et 1673. et 1674. et 1675. et 1676. et 1677. et 1678. et 1679. et 1680. et 1681. et 1682. et 1683. et 1684. et 1685. et 1686. et 1687. et 1688. et 1689. et 1690. et 1691. et 1692. et 1

Cap. 30.

Cap. 30.

tidis & frigidis rigor concitetur, queritur, à quam causa maior fiat, calida, an frigida. Rursum uero quum rigorem hactenus constet & ex flatibus & ex humoribus fieri, quæstio est, in quem nam locum recepti hi rigorem faciant. Namque quod ad priorem quæstionem pertinet, Gal. ex calore maiores esse rigores putat, id quod exemplo tertianarum febrium probat; in quibus quum sint ex bile, maxime tamen omnium ægroti rigent. At contra Auerr. 3. Coll. medicos erroris arguit, quum ex frigido aere rigores accidere uideamus, non autem ex calido, quum etiam, si rigor per contractionem sit innati caloris, magis aduersetur frigiditas calori quam caliditas: quare maiori quoque opus erit pugna, & maior fiet rigor. Assentiri Auerr. auctor quoque noster uidetur hoc loco, quum ait, & Et de causis uehementia rigoris est uehementia & c. Et tanto enim uehementiorem esse rigorem testatur, quanto causa rigoris est uiscidior. at uiscidior frigida materia est pituita atque atra bilis, quam calida, qualis ipsa est bilis. Quod uero ad posteriorem dubitationem facit. Antiqui illi medici qui librum de flatibus & de morbis scripsere, permisso in sanguinis fontibus & flatu & pituita ac bile, refrigerari aiunt sanguinē, & rigores fieri; & propterea eius materie, quæ hoc facit symptoma, locū in ipsius uenis statuūt. At Gal. non in uenis, sed extra uenas, in musculis uidet licet & carnosus partibus effundi eam materiam putat, id quod & auctor noster hoc in loco, & Auerr. 3. Coll. Alij tamen, sicut in intermittentibus febribus (de qua re antea) putrescere humores non extra uenas cum Gale. nos, sed ad uentrem & uiscera existimant; ita & rigores febrium præsertim, de quibus hic agitur, ob humorum ad præcordia & partes ipsi circumstantes confluentium fieri arbitrantur, quæ omnes, quia membranis sepiuntur, & nervos ex sexto cerebri coniugio suscipiunt, eximio sensu prædite sunt, atque quum magna societate & principibus & externis partibus connexæ sint, propterea stimulatæ affectuque, uniuersum corpus in consensum trahunt. Tot ergo de rigore controuersæ sunt. Cæterum ut ad omnia hæc, quantum licet, breuiter satisfaciamus. A qua nam materia rigor fiat, flatibusne, an humoribus. Est Gal. ab acri uel frigido humore concitari hunc putat, non is tamen sententia nostra etiam à flatibus præsertim crassioribus & acrioribus fieri negaret, quin sicut rigores multi quum repente inuadant, ita etiam ubi inuaserint, repente soluantur; uidetur repentina hæc & inuasio & solutio à uaporibus potius quam ab humoribus fieri. An uero, siue à flatibus siue ab humoribus fiat rigor, is propterea eueniat, quod ex eorum occursum sanguis ac totum præterea corpus refrigeretur, certè quamuis de pituita, quæ & potestate, & actu quoque aliorum humorum comparatione frigida est, id sit uerisimile; de flatibus tamen ac de bile non ita persua su est facile, quum bilem quidem primum, præter antiqui illius auctoris librorum de morbis sententiam, calidam esse non frigidam sit deprehensum; deinceps uero in uiuente corpore tanta uel flatuum, uel aliorum humorum frigiditas esse nequeat, ut ex eorum contactu & totus sanguis & totum frigeat corpus. nempe quum in animali, quod non nisi per calorem uiuit, calida sint omnia. At uero quum queritur an à frigiditate maiores rigores fiant, an à caliditate: non uidetur certe Auerr. sententia à uero discrepare, quum in quartanis febribus rigores accidunt sæpenumero multo quam in tertianis maiores & diuturniores. Res tamen ita sententia nostra se habet. Vbi putrescens materia ad sentientes partes in nostro corpore effunditur, non uidetur ea, frigiditatis ra-

tione rigorem facere, quum ea quæ putredinem concepere, calida etiam sint, licet potètia fortasse frigida: sed ob conceptam ex putredine qualitatem irritatur corpus, atque in subitam eam concussionem insurgit, quæ putrida sunt, acrida & mordacia sunt, irritantur autem magis sentientes particule ex acriori materia, & maiori impetu concitantur. quare, quamuis ex frigido humore rigor quādoque accidat, non uidetur tamē ob eius frigiditatem, quæ alioqui tanta in uiuente corpore esse non potest ut sui ratione rigorem faciat, (nisi fortasse dixeris, ut auctor noster, obesse sui frigiditate per comparationem ad musculos) sed ob acrimoniam potius accidere. maior autem inest biliose materie acrimonia, quæ etiam suapte natura est acris ante conceptam putredinem: proptereaque per se longè maiores ex caliditate quam ex frigiditate rigores eueniunt. In quartanis uero licet potentia frigida materia sit, quæ quartanam facit; actu tamē, quum putredinis naturam concepit, non solum frigida non est, imò & calida & acris, quare neque acrimonia, neque frigiditatis ratione, sed ob maiorem resistentiam, quia crassa materia est, neque facile discutitur, produciuntur rigores in quartanis: neque solum produciuntur, sed etiam maiores fiunt. Quamobrem, quamuis ex frigido potestate humore rigores fiant, non ita tamen ob frigiditatem uidentur concitari: quando in uiuente corpore ita frigida materia non reperitur, (nisi talem fortasse uitreā pituitam dixeris) quæ præsertim febriles rigores faciat, proptereaque non uidentur Auerr. rationes medicorum sententiam repellere. Licet enim quod Auerr. ait, a frigido aere rigores, horrores uero ex calido fiant; secus tamen de internis est causis. Quamuis etiam innato calori magis contraria sit frigiditas quam caliditas; in animato tamē & uiuente corpore, ut sæpe ita diximus, ita non est frigiditas, quæ rigorem queat concitare. atque hæc de proposita quæstione sufficiant. Nunc uero, de loco, an in uenas, an in musculos, an ad uentrem rigoris materia effundatur, breuibus, quum & uenæ sensu prædite sint, quum & uiscera membranis sepiantur, quibus sentiendi uis inest, quum & carnosæ ipsæ partes sentiant, negari profectò non potest, quin affusa acriori repente ac uiolenter materia ad uenas, uiscera, et musculos, rigores fiant: contrahentibus se se singulis bifce partibus, ut quod irritat, propellant; unā uero etiam connexas partes & totum denique corpus in consensum trahant. Ad sicut raro uidentur nobis uenæ quidpiam tale pati, ita ob uiscerum inflammationem affectum hunc quādoque, sæpe uero ob musculorum noxam accidere rigores, licet obseruare. Ita ut rectè omnes fortasse sentiant, sed perpetuum tamen non sit, quod singuli dicunt; quamuis illud perpetuum sit totum corpus in consensum trahi, & inuadente rigore cuiusuis particule molestia uniuersum concuti.

De intentione ad curationes uniuersales febrium putredinis. Cap. 7.

Sic, quod intentio in medicando has febres quādoque uertitur ad partem febris, quare est necessarium ut infrigident & humectent: & quādoque ad partem materie, ubi necesse est ut maturetur uel digeratur: aut necesse est ut euacuetur. Et digestio quidem in grossa est æquatio eius cum subliatione: In subtili est æquatio eius cum ingrossatione. Et quādoque contraria sunt illa, quæ requirit febris de infrigidatione, & illud quod requirit humor de digestionē, & euacuatione, & resolutione. Quādoque enim est

a — B.

est digestiuū, & euacuatiuū calidū: imō ē secundū plurimū ita; & tunc oportet ut obseruetur gis timorosa de una duarū rerū: Et fortasse cōtrariū est illud, qd cōuenit febrī de infrigidatione cum eis, quæ sunt sicut & melones, Indi, & reliqua olera, ei qd cōuenit materie de minoratione; quare prohibet illud dare ea ī potu, nisi ubi nō est materia. Et omnino sollicitudo sit ut postponat aqua fructuum usque ad hebdomadam: & sit cōtentus aqua hordei. Et omnes fructus nocent febricitantibus cum ebullitione sua, & corruptione sua in stomacho. Et multoties quidem inuenitur res, quæ digerit, & subtiliat, & infrigidat cum euacuatione, sicut sirupus acetosus. Et scias quōd febris quandoque est tantæ uehementiæ, & acuitatis, quod non licet uti regimine causæ; imō indiget infrigidatione ultima, & proprie quā non inuenis uirtutem fortem, resistentem, tolerantem. Quod si inuenis eam resistentem, tolerantem; abscinde causam, & expelle humore, & abscinde cibum: & non infrigides infrigidatione, quæ prohibeat resolutionem. Quod si inuenis uirtutem deficientem, sis occupatus in æquādo complexionem contrariam ei; quare infrigida eam & uiuifica uirtutem cum cibo. Quumque sit fortis per uiuificationem suam, & uincit contrarium suum; redi ad causam. Et quum tu infrigidas de istis febribus, tunc nō infrigides eā cū eo, in quo sunt stipticitas, & exsiccatio, sicut sunt trochisci infrigidentes; nisi post digestionem, & euacuationem. Et scias, quod cura febris putridæ est diuersa à curatione febris hecticæ: Curatio enim hecticæ est contenta super contrarietatem ægritudinis: & curatio febris putridæ non est contenta super contrarietatem ægritudinis tantum; imō super: & abscissionem causæ eius: quamuis illud, quod est conueniens ægritudini, & cibationi, sit amicum uirtuti ex parte sui. Uirtutis: & inimicum uirtuti ex parte, quoniam est amicum inimico eius, & est materia: quare est adiuuans utramque eorum: quam obrem indiges in regimine eius canone: & nos singulare capitulum ei si deus uoluerit, faciemus. Et scias, quod non est tibi possibile curare febre, nisi cognoueris eam: Quod si ignoraueris, tunc subtilia regimen: & prouide ne occurrat paroxismo, nisi uentrem habeat uacuum. Et non moueas in die paroxismi aliquid, quantum possibile est tibi, neque feures febre. Et oportet ut obserues in omnibus illis dispositionem uirtutis: Quod si fuerit fortis, & fuerit illud, quod uincit, sanguis, aut cū humore, qui uincit, sanguis; tunc phlebotomia est magis conueniens, & proprie quum urina est rubra, grossa, nō citrina, ignea, ex qua timeatur apud phlebotomiam uictoria cholera, & acuitas eius. Deinde fac sequi phlebotomiam solutione uentris subtili, proprie si fuerit illic & siccitas, & cum eis quæ sunt sicut aqua hordei, & aliracost, & pauco, & aqua hordei: & cum sirupo acetoso. Et si natura non fuerit lenis, adde in eo, quod est sicut siracost, quod sit sicut sirupus uiol. Et sit & ultimatis lenificatio, non fluxus uentris, & non solutio laboriosa. Et magis dilectū est apud me administratio clysteriorum secundum & ultimatis, quæ indiget in uirtute. Et de clysteribus communis iuuamenti leuibz est clystere factū

ex oleo uiol. & succo solidæ sicæ, & uitellorū ouī, & zuccaro rub. & nitro. Quum ergo lenieris hac lenificatione, fortasse & indigebis: & eo debiliore quam illud, quo & indigebis in principio. Et illud est, quando natura est & obediens. Deinde fac ipsum sequi ea, quæ urinā prouocent: sicut sirupus acetosus decoctus cum radice apij, & similibus. Deinde fac ipsum sudare, & aperiri: & meatus cum illis, in quibus non sit calor fortis; sicut cum inunctione ex oleo chamæmilino, & fricatione cū uino albo, & cum aqua dulci tepida: Et si febris fuerit acuta, & non inuenis excusationem ab inunctione, & embrochatione. Quod si inuenis humore in primis declinare ad stomachum; fac uomere cum eis, in quibus non sit diuersitas consuetudini: imō cū eis, quæ sunt sicut sirupus acetosus cum aqua calida, quum natura mouet humorem ad uomitum; & non diuersifices eam. Quod si fuerit illic declinatio ad intestina, & senseris rugitum, & descensum facies, & tunc adhibe quod soluat uentrem. Et prohibe eū a somno in principiis febrī; proprie quando est horripilatio, aut frigus, & rigor, quoniam prolongatur super eum frigus, & rigor: & ipsa nā que exprimuntur materias, si fuerint eūtes ad quædam uiscera, & prohibent digestionem humorum: apud declinationem uero est iuuatius ualde: & fortasse non nocet apud statum. Et non phibeas ei aquam frigidam, nisi fuerit humor, qui est in eo, crudus, & grossus: tunc enim prohibet digestionem. Et scias, quod, quando phlebotomia iuuat, deinde uteris uia mala; & tunc non purgabitur. Humoris autem cholericī digestio est, ut conuersus à sua subtilitate fiat spissus: & aqua quidē frigida facit illud, nisi sint stomachus, aut hepar debile, aut frigidum: aut sit in uisceribus apostema: aut sit in uisceribus dolor: aut sit complexio eius pauci sanguinis: aut caliditas eius innata debilis; quare debilitatur post potum aquæ frigida: Aut sit non consuetus potare aquam frigidam: sicut illi, qui sunt de regione calida: isti enim spasmantur uelociter, & afficiuntur eis singultus, & extenuatus est de hac summa. Vbi autem materia calida, aut grossa iam digesta est, & corpus est carnosum, & caliditas innata exuberans, & uirtus est fortis, & uiscera sana, & non frigida eorum complexio radicalis, & non infusa aquæ frigida, imō assueta aquæ frigide ualde; tunc aqua frigida est inuolucrum: multoties enim adiuuat ad expellendum materiam cum solutione naturæ, aut per uomitum, aut per urinam, aut per sudorē, aut per omnia illa: quare sit statim, ut sanetur. Et quandoque dat in potu medicus de aqua frigida infirmo quantitate plurima adeo, donec color eius fiat uiridis, & tremat, quæ sit saltem perueniens usque ad heminā unam, & dimidiā. Et fortasse conuertitur febris ad phlegmaticam: & fortasse confortatur natura, & expellit materiam cum sudore, & urina, & fluxu uentris, & est sanitas. Et quando iterum sunt quedam prohibentia, deinde timeatur & malitia caliditatis, & sitis, & exstimas quod peruenitur per eam ad ariditatem, uel extenuationem; non prohibeas aquam frigidam: nam additio apostematis & cruditatis eius: & melior est, quam extenuatio. Et sirupus quidem acetosus quandoque

AVIC.

C que

que etiam sedat sitim, & incidit, & soluit: & nocu-
mentum ipsius apostematis non est plurimum,
sicut nocumentum aquæ: & non est ei uis aggre-
gandi materiam, & inspissandi eam: Et similiter
iuleb plurimæ commissionis. Et quum non licet
ut bibat aquam frigidam, & sit audax super
eam, timetur quod non faciat accidere cōstrictio-
nem pororum, quare sit causā febris alterius cum
euentu oppilationis alterius, & fortasse erit uehe-
mentior prima. Et quando obuiat membro de-
bili, corrumpit operationem eius: & multoties fa-
cit deglutiōnem difficilem, & facit difficultatē
anhelitus: & facit accidere tremorem, & spasmū,
& debilitatem uesciæ, aut renis, aut colon. Et il-
le, quem plurimū oportet ex eis, phibere à potu
aquæ frigida, est cui nocet in sanitate sua: imò
quū uideris & calefactionē fortē, ^h &

g. figuram
h. t. b. & multos
los grossos

i. t. b. &

k. — B.

l. B. resoluenti-
bus
m. B. Alia litera
euentus

n. B. alienatio-
nis

o. t. B. alterius
p. B. preparati-
um digestionis

q. t. B. parumper
r. B. parumper

s. B. ex genere
eius quod dixi-
mus & conside-
rasset dispositio-
ne digestionis
humorū p. spu-
tum expulsiōis
t. B. necessariū
fuisse ut sciuisset

u. B. est q. non
considerauit in
seipso & non di-
xit

& complexione calidam & sicca, & euacuaueris; tunc quandoque concedes infusionem fieri in aqua frigida, ^h & apud declinationem & apparitionem digestionis, & euacuationem humorum, ^h & non est malū, ut administretur balneum: & potus uini commisti subtilis, & inunctio cum oleis ^h lenificantibus. Et quum administrueris canones prædictos in principio ^h accidentū febris; tunc oportet post illud, ut tu occuperis in digestionē, & euacuationē, quæ non est secundum semitam minorationis & ^h desiccationis: & iam diximus eam: imò secundum semitam abscissionis causæ. Et non euacues materiā indigestam in calido, aut frigido nisi propter necessitatem: fortasse enim multiplicatur euacuationis ^h humoris non ^h perueniētiē ad statum per digestionem, ut euacuetur. Et fortasse nocet euacuatione maturationi. Et fortasse permiscetur cum ea malignum cum bono, propterea quod mouetur malignū absque digestionē sua. Et tu nō auscultes uirum, qui existimabat, quod intentio in digerendo est subtiliare, & humor calidus est subtilis, quare non est necesse ut subtilietur. Res enim non est sicut dixit; imò intentio in digerendo est quare substantiā materiæ, ita ut fiant præparata ad expulsionem facilem: & subtile imbibitum, & grossum fixum, & viscosum adhærens, totum illud non est præparatum ad expulsionem facilem: imò est necessarium ut inspissetur subtile, ^h & subtilietur spissum ^h paulatim, & incidat viscosum. Et si vir iste non audiuiisset in sermone antiquorum de digestionē aliquid ^h antequā dixissemus illud, & rememoraretur dispositionis digestionis humorū fixorum, ^h quia, qui de eis subtilis est, indiget ut inspissetur, & qui de eis spissus est, indiget ut subtilietur, ^h oporteret ut sciret ^h hoc per illud. Et quare non ^h oportuit ut in se ipso consideraret & diceret, quare urinæ in febribus acutis non habent in principiis earum sedimen, dein de sunt habentes sedimen? & an sedimen laudabile est aliquid aliud nisi humor faciens ægritudinem, qui iam digestus est: quare ergo non expellitur in principiis ægritudinis ad salutē, si est subtilitas ultimum quod intenditur in digestionē? ergo necessarium est ut sit in principio febrium sanguinis & cholera sedimen laudabile? Si autē naturæ non est possibile expellere illam superfluitatē nisi post horam, in qua fit præparatio ad expellē-

dum in urina; tunc similiter oportet, ut sciatur quod arti euacuare humorem ante illam horam in qua apparet digestio in urina, est ^h incōueniēs, aut ^h difficile, & malum. Et fortasse mouet, & non operatur ultimē: & fortasse miscet malignum cū bono. Et esset melius homini huic, ut bñ opinaretur de illis, qui fuerūt sicut Gal. & Hipp. in eis, q̄ scripserunt de hoc: aut ualde attēderet, & tunc rediret ad contradictionem: quia omnis contradictio in ^h primis quum est super ueritatem, est excusatus. Verū melius esset ei, ut ^h non consideret in consideratione sua. Et opinor, quod raro huic uiro acciderunt experimenta, quæ profuerunt in hoc capitulo, & acquieuit in eis. Et huiusmodi quidem experimentis, quæ non sunt secundum canones, accidit eis, ut nec unum ^h ualeat: & accidit eis, ut nec unum eorum sit signum: & hoc namque est conueniens. Quum autē materia sit plurima, mobilis, permutabilis de membro ad membrum, & existimas quod non est spatium in digestionē eius, aut fortasse accidit ex ea apostema ^h pleureticum, & aliud si dimittatur, faciet cadere in timorem ante tempus in quo expectatur digestio eius: & illud est ^h per longitudinem temporis, in quo expectatur digestio æqualis: proculdubio tūc est necessaria euacuatio eius: timor enim in hoc est minor, quā timor in illa: & cum hoc natura mouetur ad expellendum eam, propter multitudinem sui nocuenti: quum ergo adiuuatur natura, conuenit ei adiutorium ultimum: quare non est excusatio eius. Et scias, quod phlebotomia ^h quando est intentio sanguinis nō est ex genere eius, in quo expectatur digestio nisi in humoribus alijs. Et quum postponitur phlebotomia ^h in principio ægritudinis ^h nō amplius est ei intentio: & fortasse interficit per aduentū debilitatis uirtutis. Et similiter, si times ^h uictoriam humoris; magis necessaria cautela est euacuatio: & si non est digestus, non moueas nisi in principio: apud statum uerò nō moueas aliquid, donec uincat natura, & digerat: & si ipsa nō mouet, moue tu ^h hora motus eius. Et si ipsa mouet aut mouit, tunc dimitte eā & operationem eius. Et hoc est illud, quod nominauit Hipp. furiositatem, ubi dixit: oportet ut administretur medicina solutiuā postquā digeritur ægritudo. In principio autem ægritudinis non oportet ut administretur illud, nisi ægritudo sit furiosa, & forsitan non est secundum plurimum furiosa. Et talis est ista euacuatio necessaria, quæ non est in hora sua; sicut cibatō necessaria quæ non est in hora sua: Et proportio istius euacuationis ad ^h necessarium ex malitia ^h materiæ, est sicut proportio illius cibatōis ad prohibendum uirtutē a casu suo. Quū ergo exerces euacuationem; tunc considera horā interpollationis, aut horam ipsius temporis, aut frigidiorē horarum, quæ est in die: & non euacues per fluxum uentris in die periodi: Neque phlebotomes. Et non agas cum euacuatione artis contra partem euacuationis naturæ. Et non ^h diminuas humorem per rem, quæ facit statim habitudinem ^h motus periodi. Et omnino caueatur à regimine grosso in hora periodi, ita ut non detur in potu ^h aqua hordei, zucarū, neq̄ iuleb, ut non frangat periodum cum cōstrictione meatuum: quoniam est timor: imò adiuua-

x. B. prohibitū.

y. B. laboriosum

z. B. primorib.

a. B. bene considerasset prius.

b. B. inuēt aut accidit eis, ut neque unū frustretur operatione sua inuatiua

c. B. si sem aut

d. B. longius tempus

Alia litera

c. — B.

f. B. Alia lra. g. B. tunc non phlebotomes i. hanc eius quā non sit h. B. sup ipsam uirtutē ex humore, & magis necessaria fuerit obseruantia euacuationis, quā non sit digestio, tunc i. B. motu cōuenient motui

k. B. prohibēda acuitatem

l. B. moueas humorem cū eo q̄ facit statim dispositionem Alia litera moueas humorem cū eo q̄ operatur illud subit in hora Alia litera in frigiditate humores cū eo quod operat illud. Et dispositio sit dispositio. m. t. B. in

¶ Dicit

B. Alia litera.
nisi superfluat
quoniam

† B. grossum

p. B. erit in san
guine uel ex sa
guine resisten
tia seu quod re
sistit etationib.
Alia litera
erit in sanguine
fundamentum uir
tutis sufficiens
tolerare cationes

q. B. icterici
Alia litera
icterici in febre
significauerit
apostema, tunc
curatio
r. † B. cruda
Alia litera. clara
f. B. liu non aper
tur via non exhi
beat in po. u. a
qua hordei, imo
ius galli & leni
fica cu clysteri

† uolubilis

e. B. Alia litera.
aliadi
Alia litera
& aqua aliadi
u. B. & dum in
uenit ab eis uia
alia. i. admini
stratio aliarum
medicinarum fiat
quasi ipsi cōstru
gunt poros
x. † B. precipue
y. B. in quibus
da horis. Et ex
soluitur est il
lud quod sit
u. B. kirat

a. B. existimet
p. siur in piffata
b. B. Alia litera
danich. j.
c. B. eleuetur
medicina ab i
gus

Dicit nāque Hippoc. & medicus adiutor est na
tura, non impediens eam. Et oportet, ut scias,
quod multoties indiget medicina forti, debili;
sed eius fortitudo est ex hoc, quod soluit humore

quiescens: & ipsius quidē de
bilis est ex hoc, quod facit ascellare semel aut
bis. Et non euacuetur plurimum simul, ita ut nō
cadat uirtus. Et consiliū quidem meum in phle
botomia est, ut dimittatur quantum possibile est.
Si autem non est possibile, tunc multiplicatio nu
meri est melior multiplicatione quantitatis: opor
tet enim ut nō euacuetur sanguis multo subito,
quoniam euacuatur multum de eo, cuius non est
necessaria euacuatio. Et non est in sanguine ex
cusatio ad euacuationes, quibus fortasse indige
tur: & debilitatur uirtus a resistendo in crisi
bus expectatis. Et scias, quod quando aggre
gantur dolor capitis, & febris, tunc curatio
febris est dignior. Et scias, quod dolor capitis
quandoque facit redire febrem declinatā ad aug
mentum; quare oportet ut sedetur. Et quum in
fans lactens febricitat, tunc oportet ut rectifice
tur lac matris eius. Et quando fuerit urina & icte
rica in febre, & significat apo
stema; quare est curatio dare in potu aquam hor
dei, aut sirupum acetosum. Quum ergo quiescit
febris, intentio sit ad apostema. Et quando fuerit
cum febre colica, & non aperitur uia in dando
in potu aquam hordei; imo ius galli, & leni ius &
multiplica uictuositatem eius: deinde detur in
potu aqua hordei, si necesse fuerit. De solutiuis
uero est potio facta ex tamarindis, & tereniabin,
& siracost. Et quandoque ponitur in ea aqua flu
bleb, & quandoque ponitur in ea casia fist. Et for
tasse projicitur desuper scammona. Et fortasse
datur in potu scammona sola in lubleb. Et for
tasse est necessarium administrare ea, quae sunt si
cut aloes, quando materia est grossa. Et melius
quidem est ut abluatur, & nutriatur cum aqua cin
diuix, & aqua & solatri, & deinde fiant ex eo pilu
lae. Miobalano uero citrinos quidam admini
strauerunt, & sed non inuenitur ab eis intentio, se
cundum quam operentur. constringunt enim po
ros eius post solutionem uentris, & exasperant ui
scera eorum: quod si fuerint necessarij, tūc post di
gestionem integram. Et aqua duorum granato
rum est maximi iuuamenti. Et expressa cum pulpis amborum. Et quandoque
in horis de solutiuis, quae sunt ex uiolis, & scam
mona: ita ut de uiolis sit quantitas aui. j. de scam
mona usque ad & siliquam. i. & quandoque pon
itur in eis parum menthae. Et quandoque sit ex
infrigidantibus extinguentibus medicina, in qua
ponitur scammona, sicut pilula huiusmodi. R.
coriandri, spodij, rosarum an. 3. s. camphorae tolu
gi. i. scammonae duodecima pars. 3. j. & usque ad
 sextam partem eius: & detur in potu de eis. Aliud
R. siracost. 3. v. tereniabin. 3. v. succi pomorum
de leni, succi cydoniorum partes aequales, succi
coriandri humidi sextam partis unius, aggrega
sucos, & submerge in eis siracost, & tereniabin,
& inspissetur cum eis, donec & fortasse coagulen
tur. & deinde fume camphorae pondus sextae. 3. j. &
medietatis sextae, scammonae & sili. j. & sili. j. &
siracost super ignem, & pulueriza desuper capho
ram, & scammoncam. Et conferuentur, ne resol

uatur cum uapore, deinde dimittatur donec coa
guletur per se cum facilitate, & dosis eius sit a. 3.
ij. usque ad 3. ij. & s. Et est possibile ut fiat ex tere
niabin, & siracost, & zuecaro tabarzet natif. i. for
ma quae sunt sicut penidia, & ponitur in ea scam
mona, & camphora secundum quantitatem, quae
cadat in una potione eius, & & camphorae usque
ad tolu. i. & scammonae usque ad sextam, 3. j.
quare sit tunc animae non horribile. Et febricitas
quidem in aestate febre & frigida & non ingredia
tur domum & uenti, & proprie quando sudat; ut nō
conuertatur materia à resolutione sua. Et tro
chisci quidem non sunt conuenientes principijs
harum febrium, nisi post digestionem, & euacua
tionem. Et trochisci quidem sunt magis conue
nientes ei, cuius febris est adhaerens in suo stoma
cho, quasi ipsa sit hectica. Et dimissor consuetudi
nis in regimine suo, sentit quandoque febrem: &
non est tantum nocuentū, quoniam causa eius
est dimissio consuetudinis in regimine.

ANNO.

Scias quod intentio & c. & februm, quae ex humori
bus dependent, curationem mira certe & breuitate &
copia tradit. Proponit autem primum omnium commu
nes in humoralibus febribus uniuersis scopos, atque me
dici esse in his propositum, uel ut uacet febris, uel ut cau
se eius attendat: febris quidem refrigerando & hume
tando, cause uero ut morificam materiam uel conco
quat uel educat. Sanē februm, ut scriptum reliquit
Gal. 8. meth. una est differentia, in qua causa adhuc pra
sens est, quae febrem peperit: altera in qua causa ubi fe
brem excitauit, abscedit: sola autem febris remanet; ta
lesq; ephemerae & hecticae sunt. Quae praesentem cau
sam habent à qua fiuntur, auferri nunquam nisi ablata
causa poterunt. ablata tamen causa non statim ipse auge
runtur. Febris omnis calida est & sicca intemperies
totum corpus occupans. Haec, si ab humorum putredi
ne fiat, certum est non nisi ea humorum putredine abla
ta curari: non ipsa tamen statim ablata putredine aufera
tur: sed refrigeratione praeterea eget & humectatione.
atque ita, quod hic Auic. medici negotium quandoque
in ipsa febris est oppugnatione; quandoque ad materia
quae febrem facit, conuertitur. Indicat uero haec mate
ria, statim quidem de sui ablatione: nonnunquam tamen,
quia apta semper educationi non est, praeparatione opus
habet: atque haec coctio maturatio est, ut auctor noster
ait, in crassa materia attenuatio, & in tenui incrassatio,
de qua re postea. Sunt ergo haec in putrida febre
omni duo scopi: alter à febris natura desumptus quae ca
lida est & sicca intemperies, refrigerare & humectare:
altera ab eius causa, quae materia est putrida, euacuare.
Sed obijciat statim quidam Galenum tres primos in pu
tridis febribus agendorum scopos proponere 10. meth.
febrem ipsam, effectricem eius causam, ac uim ipsam na
turalem, quum Auic. de tertio non meminerit. Sed uerē
communissimus est tertius hic scopus, non in febribus
tantum, sed in omni morborum genere, atque in omni
medici actione animaduertendus, de tuendis. s. uiribus:
hic scopos februm, ut febres sunt putridae, inquit
Auic. eo supposito, sine quo nec febris curari potest, ne
que medicus quidpiam moliri.

Et quandoque sunt contraria & c. & febris omnis, ut
febris est, refrigerantia et humectantia postulat. at eius
causa, quae coquenda & euacuanda est, uel frigida est, et
semper calida postulat: uel calida quum sit, simul tamen
coniunctam crassitudinem habet substantiae, & tunc at

AVIC.

C 2

tenuata

d. B. videlicet

e. B. Alia litera
acuta
f. B. frigida ven
tosam

Cap. 2.

Cap. 2.

tenuantibus eget, quæ calida ferè sunt omnia. aut certe si non est crassa, quum tamen ex prohibita præsertim perspiratione atque obstructione putridæ febres dependant, obstructionis gratia aperientibus opus habet, quæ calida sunt. quare contrariæ plerumque in his febribus indicationes oriuntur: à febre refrigeratio & humectatio; materia autem calfactio, non solum quidem si concoctione, sed etiam si euacuatione sit opus; quum quæ purgant, acria sint præsertim & calida. Quid ergo in his pugnantis scopis agendum sit, doctè author noster statuit, Galenum emulatus. 10. meth. attendendum nempe ei quod magis urget. Dubitare tamen hic licet, cur Auicenas in putridis febribus, sumpta ex causa indicatione plerumque calidis esse opus dicat: quum tamè putridæ febres plurimæ, si earum materiam spectes, sint biliosæ: & quæ sumpta ex materia ratione frigida non calida postulant. Sed paucis, putridæ febres omnes ex prohibita præsertim perspiratione pendunt (imò multæ ex hac semper putredinem provenire existimant). hæc ex obstructione: obstructio aperientibus tollitur. hæc uerò ferè calida omnia sunt, quamvis non semper sint calida. Ita & de euacuantibus dicendum, quæ certè omnia plerumque acria quum sint, simul etiam sunt calida.

Cap. 1.

Cap. 1.

Cap. 5.

Aphor. 11.

Text. 46.

Text. 39.

Et scias quòd febris quandoque &c. 3. Idem & Gal. 10. meth. Questio tamen hic in Auicenne uerbis excitatur. Ait nempe febri etiam attendendum, hoc est summe refrigerandum, quum uires ualide non sunt. Summa autem refrigeratio per frigida præsertim aquæ fit potum. In frigida tamen propinanda & author noster paulo post, & Gal. in 9. meth. uirum cauet imbecillitatem, quod innatum calorem obui nimis facile sit. Verum ad hæc. Exiguntur sanè in frigida exhibenda uires ualide, at eæ quamvis ualide sint pro potu tunc temporis tolerando; non tamen sufferende diutius immodicæ illi caliditati sufficerent, id quod hoc in loco author noster intelligit.

Et prouide, ne occurrat paroxysmo &c. 3. In accessione uires abstinendum à cibo monet & Hipp. 1. aph. & 1. de rat. uict. in ac. Verum, quòd non in ipsa tantum accessione, sed etiam antea neque quum ad iunt febres, neque quum futurae sunt, sit abstinendum, unde hæc Auic. sententia emanat, habes 4. de rat. uict. in acut. ita tamen ut per accessionem primum illius tempus. i. principium, incrementum, & statum intelligas, non tamen inclinationem: in hac enim ubi calor ad pedes descenderit relicto thorace, sorditionem dare expedit, ait senex. Sunt tamè quandoque corpora, quæ in ipsa quoque accessione & in principio quoque ipso nutrire expedit; ueluti quæ biliosa sunt, & quæ dissolui apta, de quibus Gal. meth.

Et non moueas in die paroxysmi &c. 3. Idem & Gal. in lib. quos, quando, & quibus purg. op. Sunt tamen ex recentioribus, qui non solum in accessionis die; sed in ipsa etiam accessione purgatoria medicamenta exhibeant, eo argumento, quòd natura tunc temporis aduersus materiam insurgit. imitanda autem natura est. Sanè dictum de hac re à nobis fuit lib. 1. Nunc autem paucis de sudoribus & uomitionibus in ipsa accessione prouocandis, ubi horum quidpiam tentari à natura animaduertimus, certum est, si ea non exacte uel ualide agat, quo natura uergit per loca confrentia, eo esse ducendum. Sed hæc omnia, sicuti nunquam non tentante id natura, tentanda à medico sunt; ita etiam leniter, non uolenter sunt prouocanda. At de purgatione, de qua præsertim hic agitur, alia à medico habenda est ratio. Docet Hippoc. 1. de morbis, usu id esse obseruatum, egros, quibus diebus imparibus purgantia sunt exhibita medicamenta, aut nimium fuisse expurgatos, aut etiam per-

emptos: quare & antiquos medicos huius erroris damnat. nempe quum diebus imparibus (dies uidelicet accessionum intelligit) humores in corpore concitantur, toto corpore ad uentriculum transmittente: si rursum concitantur hi purgante immisso medicamento, nihil miri est ex talibus hominem mori. Generatim ergo in accessionibus & accessionum diebus uerenda est purgatio; non tamen clysterum propterea usus interdicatur. An uerò in quartanis febribus purgare liceat, quod multi nostra tempestate contendunt, res est profectò exactè perpendenda. Obseruatum id sepe est rectè cessisse, humoribus, scilicet melancholicis, crassis, auulsis difficultibus, tum medicamenti, tum naturæ motu concitatis & expulsis. At sepe numero tamen, quum non crassi tantum, sed humores promiscue omnes etiam tenues relictis crassis, uiolentia, non naturæ consilio excernantur, deprehensum id quoque fuit, morbum ex leui & minime molesto difficilem ac periculosum euasisse. ut propterea Galeni & Auic. consilium negligere, omnino tutum non sit.

10

20

30

40

50

Et oportet ut obserues &c. 3. Digladiantur docti, nū liceat in omni febre putrida & continua & intermittente sanguinem mittere. Gal. 11. meth. saluberrimum ait in omni putrida febre secare uenam. Author uerò noster non admittit, ubi urina citrina igneaq; sit. ex qua post sectam uenam bilis dominium uereatur. Sed paucis, his omisitis, quæcunque recentiores de hac re. Sicuti sumpta ex febris natura indicatione, per accides semper uenæ sectio probatur: refrigerat nempe per accides: ita & sumpta ex putredine indicatione, quam ex prohibita distillatione & obstructione pendere constat, sectio probanda perpetuo non est. quinimò quum causæ sint & multitudo, & uisciditas, & lentor materie, si plentudo in causâ fuerit, certum est quidem uenæ sectionem conuenire, at si uel uisciditas uel lentor; probari à nobis non possunt qui absolute in his omnibus sanguinem mittere arbitrantur. Ait naturam portione eius, quod peccat, detracta, aggressuram quod reliquum est, ualidius. Verum si propterea sanguinem educi oportet, quis non uidet indicari hoc à multitudine quo ad uires, non aliunde? Sit ergo, sententia nostra, id constitutum, sicuti uenæ sectio propriè ex multitudine indicatur, ita nunquam in febribus eam esse opportunam, nisi multitudo adsit siue quo ad uires, siue quo ad uires. Imò, quum propriè sanguinis copia de sanguinis missione indicet, non omni etiam multitudini commoda sectio est uenæ, sed uel sanguinis, uel aliorum cum sanguine humorum. alioqui, si bilis, uel pituita redundat, sanguinis uerò non multa in corpore sit copia, quis non uidet id, qd author noster hoc in loco annuit, & lib. 1. explicauit fore, ut, et bilis magis accedatur, & pituita crudior euadat? Iure ergo hic Auic. ubi urina citrina et ignea sit, id qd bilis redundantis indicium est, à sectione abstinere. Rectè etiam libro primo admonuit, cauendum, ne ad alterum duorum egru perducas, humorum quidem calidorum feruorem, frigidorum autem cruditatem, quippe, sicuti sanguis calidorum est frænum, ita & frigidorum fomes ueluti est: ut sanguine præter rem detracto, & furere calidos oporteat, & frigidos consuetas à qua fouentur, caliditate destitutos incalescere. Quum ergo hæc ita se habeant, sicuti nos existimamus; intelligenda Galeni sententia uidetur, quum in omni febre putrida salubre ait sanguinem mittere; non quòd in omni particulatim febre, sed in omni febrium genere, quando uidelicet cum peccante humore sanguinis copia fuerit.

Vbi autem materia calida aut grossa &c. 3. Quando & quibus febricitantibus frigida aquæ potio conueniat,

Cap. 15.

Cap. 5.

Cap. 18.

Cap. 78.

Cap. 8.

niat, sicut Gal. docuit 9. meth. Ceterum est & de hac re inter medicos disidium, de tempore quo ea sit exhibenda. Quum enim Gal. quem & author noster hoc in loco sequitur, & Paulus lib. 2. & Aetius lib. 5. non nisi morbifica concocta materia dari frigidam uelit; Contra tamen Auerr. 7. Coll. ante coctionem eandem propinandum contendit. nempe si expectanda sit coctio, fore ait, ut uel eger antea ui morbi intreat, uel coctio, quam expectabas, mala euadat, qua apparente mala frigidam dare non licebit. Satis ergo, ait, fuerit, quia materia, quae eiusmodi febrem facit, non ob crassitudinem uel uisciditatem, sed ob acrimoniam nimiam mala est; proptereaque sola refrigeratione opus habet ut coequatur, ut quam primum frigida propinetur, & ardens febris in diuturnam potius uertatur, quam interficiat. Adde tu. Si concocta materia est, quid alio praesidium est opus quam eius educatione? potest autem tuto expelli medicamento: non tutum autem praesidium frigida potio est; quando, etiam si nihil praeterea neque uires, neque consuetudo, aut corporis habitus dissentiat, qualis exhibitum frigida euentus futurus sit, ignores. facileque admodum ex breui in diuturnum morbum huius ui migrare possit. Profecto, quid de hac re statuendum sit, non est fortasse iudicatu facile. uidetur tamen iudicio nostro sententia Auerr. non spernenda. Et quamuis non nisi concocta iam materia Gal. frigidam propinet; testari tamen nos possumus, quibus haec obseruata res est, interdum febricitanti exhibitum ad satietatem frigida aqua, & eadem deinceps excreta per uomitum, simulque cum aqua biliosis reiectis humoribus, extinctam morbi ferē initio febrem. Ac certe nos magni Auerr. tum authoritas tum ratio promouet, ut praesidium hoc non satis tutum nobis uideatur, quod apparente coctione fiat: quo tempore concocta iam materia, quando nullum egroti discrimen amplius impendit, non periclitandum, aut incerto remedio agenda res uidetur, sed constanti, quoue morbificam causam non recrudescere, aut aliud morbi genus facere, sed educi posse arbitremur. De hac tamen re aliorum iudicium libenter expectabimus.

Aphor.

Cap. 3.

Cap. 2.

Et non euacues materiam indigestam & c. 3. De sumptum ex Hipp. consilium est 1. aphor. De qua tamen re questio est inter medicos, praesertim recentiores maxima, quum aliqui etiam non concocta materia soluentia medicamenta propinent. Sed satis de hac re lib. 1. fen 4. dictum est a nobis.

Et tu non auscultes uirum & c. 3. Fuit aliis, & nunc a recentioribus in lucem reuocata est questio, an tenues humores concocti sint, possintque ac debeant purgante medicamento educi. Sanē Rasis 30. Cont. tr. 1. tenues humores concoctos iam esse, neque ullam in his ducendis coctionem expectandam esse arbitrat, tum ex coctionis definitione, quae ex antiquorum sententia ea est, in qua quod est tenue fit crassum, & quod crassum tenue. tum sumpto ex urinarum cruditate in febribus argumento, quae profecto & tenuiores initio sunt, & absque contentis coctae autem intelliguntur, ubi adeest hypostasis: est uero hypostasis excrementum illud ultimum, quod ex ultima in uenis coctione refecatur. signum ergo est quia natura non nisi obita coctione id excrementum per urinas pellit, tenues humores crassitudine opus habere, ut excernantur. arbitrandum ergo etiam tenues humores coctione indigere. Hoc quum Auicennas sentiat, contendunt tamen quidam nostra tempestate, & magni hunc erroris arguit, quum tenues humores fluidi sint, & corpora ubi purganda sunt, fluida facere oporteat. Sed paucis, ut alias quoque diximus, natura mediocritas

ti semper studet, neque aliud coctio est quam rei concocta mediocritas quadam, quae tenuiora sunt, & si medicamentis facile trahuntur, non tamen facile pelluntur, quum ut expellantur, compressione opus habeant, & tenuiora expressionem diffugiant. crassescere ergo oportet, non quidem crassissima euadere, sed ad moderatam substantiam duci. Atque haec quidem mediocritas (quod bi magis admittuntur) non in substantia solum humorum paranda est, sed etiam in qualitatibus. si frigidiores humores sint, aut si calidiores, coquendi sunt, id quod testatur Gal. 1. in lib. de humoribus Comment. 1. duplicem in nimium calidis aut frigidis crasisque ac tenacibus & mordacibus humoribus propositam esse dicens curandam rationem, ut alterentur & educantur. ita, sicut coctio moderatio sit, non tam in substantia, quam in qualitatibus. Et si uero Gal. & in lib. quos & quando purg. op. & 1. in lib. de humoribus. Com. posse tenues & serosos humores inter initia educi fatetur; quum tamen de tenuibus & serosis asserat, non ipsum tamen fortasse de biliosis tenuibus statuit. aut certe, si de biliosis quoque intelligit, quum posse ait educi; non tamen oportere id ipsum perpetuo agere decernit; sed quasi plerumque concoqui hos oporteat, licere tamen & eosdem initio educi pronuntiat; ubi, si materia turget: quod paulo post ea uerba innuere uidetur, dicens in diuturnis expectandam coctionem, quum id morbus concedat; in acutis uero non modo non expectandam coctionem, sed etiam statim in initio esse medicandum quum materia turgeat: quasi, si non turgeat, a qualicunque fuerint humore, coctione sit opus. Non ergo tam acriter damnandus est Auic. quum tenues humores crassos reddi oportere existimat.

De cibatione febricitantium in generali. Cap. 8.

Sic quod conuenientiores cibi febricitantibus sunt cibi humidi: & proprie ei cuius complexio est humida ex infantibus, & crasis; conueniunt enim ex hoc, quod assimilantur complexionibus, & ex hoc quod sunt contrarii aegritudini. Quumque accidit febris, & natura est sicca, non cibis penitus dum non egreditur perfecte fax. Et oportet, ut occurrant eis paroxysmi periodici, & paroxysmi, qui sunt fortes, & uentibus ipsorum uacuis, in quibus non sit cibus omnino: nam si cibati fuerint, in illa hora occupabitur natura in digerendo, & dimittet digerere, & expellere: & confirmabitur aegritudo, & prolongabitur. Et propter illud oportet ut postponant cibationem usque ad declinationem, & in eo quod est post ipsam. Et si accidat forte, ut hora declinationis sit hora consuetudinis in cibo, tunc est melius quam esse potest. Et scias, quod de cibatione & regimine est, quod est subtile ualde, & de eo quod est grossum ualde, & de eo quod est inter illa, & est pars eius declinans ad subtile plus, & pars eius declinat ad spissum plus. Et subtile ultimum in subtilitate, est prohibitio cibi. Et grossum ualde, est administratio ciborum sanorum hominum. Et illi, qui sequuntur latus eius subtile, quod est medium, & ut sit contentus in cibo succo granatorum, & iuleb subtili ualde: & post ipsum aqua hordei subtilis, & post ipsam aqua hordei grossa, & oleribus frigidis, & humidis, sicut atriplices, & spinachia, & blii, & similia: & postea Kist hordei sicut est, & est medium. Et illi, qui sequuntur latus grossi, sunt c. 1. & gallina, & extremitates. Et subtiliores eis sunt a. 1. & alchubugi, & pulli,

Com. 1.

Com. 2.

a. B. cracerbationum

b. Illud quod sequitur latus subtile est ex eis que sunt media &

c. f. B. Alia lsa. sicut d. f. B. sicut

A V I C. C 3 pulli,

e f B. galliculi
f B. alceiugi &
pifces parui val
de. Alia litera
ala puliori & al
zeiugi, & oua
forbilia pauca
subtilia & pifces
parui. Alia lfa.
alceiugi & pif
fces & subtilio
res eis sunt ala
puliorum & per
dicu & oua for
bilia pauca sub
tilia

g B. illud quod
est sicut phleg
ma

h B. melle sed
in hoc loco

i B. sed contru
tari in syrupo
acetoso quando
que

k f B. aegritudi
nis
l B. pmanencia

m B. expedien
dam uel comple
dam

pulli. & f & subtiliores eis sunt
alchanzii, & oua forbilia, pauca, subtilia, & pi
fces parui. Et subtilius eis est kist hordei, sicut
est. Et subtilius eo est panis similis solutus in a
qua bene frigida solutione bona, subtili. Grosi
autem est cibus fortior. Et kist quidem hordei
est bonus cibus: ipsum enim aggregat ad glutina
tionem, & digestionem suam, & lenitatem, & pla
nitatem, & lubricitatem, & absterfionem, & hume
ctationem, & contrarietatem febris, & sedatione
sitis, & velocitatem penetrationis, & ablutionem,
& non est in eo stipticitas; quapropter non resi
det, neque figitur in poris, & meatibus, quamuis
sint constricti, & non est in ea adhaerentia, quum
ineedit per meri; & fortasse abstergit s s spissum
phlegmatis. Et quando bona sit eius decoctio,
non inflat omnino. Et antiqui quidem usi sunt,
ubi necessaria est subtiliatio regiminis subtilioris
regimine, quod est kist hordei & aqua eius, aqua
mellis plurime aque: quoniam nutrimentum eius
est paruum: & quod ipsa facit penetrare aquam:
& eius humectatio, & absterfio, & eius apertio, &
prouocatio eius est multa, & caliditas eius est co
fracta. Et ipsa proculdubio quandoque addit in
uirtute additionem quandam, quamuis sit parua.
Et sequitur eam sirupus acetosus de melle; sed
est grossior, & nutritibilior, & fortioris incisio
nis, & absterfionis: & non est in eo de calefactio
ne, & de nocimento uiscerum calidorum, quod
est in h aqua mellis. Nunc autem m mella cannae,
quod est zucarum, & proprie mundificatum, est
melius melle apii, licet eius absterfio sit minor
absterfione mellis: & similiter sirupus acetosus de
zuccaro. Et sit sufficientia in sirupo acetoso, sed
fortasse facit incurere rasuram intestinorum:
& hoc quidem timorofum est in aegritudinibus
acutis. Et nos ponemus aqua hordei potatione,
& sirupi acetosi, sermonem singularem. Et sub
tillatione quidem regiminis aegri significat natu
ra materici: & f & si non plus, saltem hebdo
mada una: & proprie in febris apoftematum.
Quod si timueris debilitatem, sis contentus aqua
hordei. Et quum ambigua sit tibi dispositio in
aegritudine, & non cognoscis eam; tunc, ut decli
nes ad subtiliationem, est melius, quam ut decli
nes ad additionem, te obseruante uirtutem, & to
lerantia. Et illius quidem, qui existimauit, quod
cibatio in febre acuta est melior, quoniam non
est intentio in digestionem, & in euacuacionem,
quum uolueris faciat id natura, aut non faciat, er
rorem iam te scire feci: imò quando times casum
uirtutis, tunc cibatio est melior. Et de corpori
bus sunt corpora cholerica, quae requirunt regi
men diuersum ab illo, quod diximus: & proprie
quado sunt assueta comestioni plurima: ipsi enim
quum non cibantur, saltem in ipso principio fe
bris, imò in hora, quae est prauior ea, & est hora
status: non uacuae sunt dispositiones eorum a dua
bus rebus: quoniam quum ipsi sint debiliu uir
tutum, superuenit ei syncopis, & moriuntur in p
ximo: & si sunt fortium uirtutum, cadunt in exte
nuacionem, & apparent super eos signa ariditatis
& ex minoratione nasi, & profundatione oculo
rum, & quod tempora sunt depressa: & fortasse su
peruenit eis syncopis ante illud, propter illud
quod effunditur ad stomachos eorum de chole

cambio multo. Amplius, si multum dederit cam
bium, subito, gerit tolerans ipsu, & fortis sapud
expulsionem eius. Et autumnus quidem est tem
pus malu: & propter hoc oportet, ut subtilietur
in eo inter conseruationem uirtutis, & inter supera
tionem materiae: & spargere paulatim in eo est
melius: & prorsus spargere cum debilitate uirtu
tis est melius aegro. Et scias, quod si non esset il
lud, quod pertinet uirtuti; esset magis necessariu,
ut subtiliaretur cibus ultima subtiliatione: sed uir
tus non suffert illud, & deficit: & quum deficit,
non ualet curatio. Curans enim sicut sciuit, est
uirtus, non medicus, quoniam medicus facit per
uenire instrumenta ad uirtutem. Et quum intel
lexeris hoc, tunc oportebit ut consideres. nam si
aegritudo fuerit ualde acuta, & illud est ut sit sta
tus eius propinquus; & existimaueris quod uir
tus non deficit in hoc tempore, quod est inter
principium eius, usque ad statum eius; alleuiabis
occupationem, & uirtute, & incitabis eam super
materiam: & non facias eam occupari in cibo ipso
simo: imò subtilia regimen, saltem cum dimissio
ne cibi omnino, & proprie in die crisis. Et si uide
ris aegritudinem acutam non ualde, imò acutam
absolute; tunc oportebit, ut subtilies regimen no
in ultimo, nisi apoftematu, in die crisis proprie;
nisi propter causam maximam. Et si uideris aegri
tudinem chronicam, aut propinquam chronicam,
non subtilies regimen: uirtus enim non saluabitur
usque ad statum cum subtiliatione regiminis. Ve
rum est tibi necessarium cum hoc in omnibus spe
ciebus, ut sit principium tui regiminis grossius:
& postremum tui regiminis proueniens ad sta
tum, subtilius: & gradatim procedas in eo,
quod est inter illa, ita ut uirtus sit conseruata us
que prope statum: tunc enim intende super ma
teriam, & non sis occupatus in alio. Et quando
scis quod uirtus est fortis, tunc fortasse necessa
rium facit dispositio ut sis contentus iuleb solo:
& si non plus, saltem hebdo
mada una: & proprie in febris apoftematum.
Quod si timueris debilitatem, sis contentus aqua
hordei. Et quum ambigua sit tibi dispositio in
aegritudine, & non cognoscis eam; tunc, ut decli
nes ad subtiliationem, est melius, quam ut decli
nes ad additionem, te obseruante uirtutem, & to
lerantia. Et illius quidem, qui existimauit, quod
cibatio in febre acuta est melior, quoniam non
est intentio in digestionem, & in euacuacionem,
quum uolueris faciat id natura, aut non faciat, er
rorem iam te scire feci: imò quando times casum
uirtutis, tunc cibatio est melior. Et de corpori
bus sunt corpora cholerica, quae requirunt regi
men diuersum ab illo, quod diximus: & proprie
quado sunt assueta comestioni plurima: ipsi enim
quum non cibantur, saltem in ipso principio fe
bris, imò in hora, quae est prauior ea, & est hora
status: non uacuae sunt dispositiones eorum a dua
bus rebus: quoniam quum ipsi sint debiliu uir
tutum, superuenit ei syncopis, & moriuntur in p
ximo: & si sunt fortium uirtutum, cadunt in exte
nuacionem, & apparent super eos signa ariditatis
& ex minoratione nasi, & profundatione oculo
rum, & quod tempora sunt depressa: & fortasse su
peruenit eis syncopis ante illud, propter illud
quod effunditur ad stomachos eorum de chole

n B. vice una
uirtus
o B. in se expe
diendo ab eo ut
ce una

p B. e minister
faciens

q B. Alia litera.
super uirtutem

r B. etiam

s f B. & simili
bus

t B. potestate
sua est euacua
tio

u B. etiam

ra mordicativa. Et sunt de hominibus quidam, qui sunt exuberantis carnis; sed quum abscinditur ab eis cibus, debilitantur, & extenuationem incurrunt: quare non tolerant prohibitionem cibi. Et omnis, cuius calor innatus fortis est ualde, aut plurimus, aut calor innatus est ualde debilis, non potest dimittere cibum. Et de eis sūt, quibus accidit dolor, & lāsio in stomacho, & dolor capitis propter communitatem: & isti sunt de hoc genere. Et isti fortasse sufficit aqua hordei: & fortasse egerit ut misceant succū granatorum, & similia illi, ut confortetur os stomachi. Et quandoque est nobis necessarium, ut faciamus eos uomere cum facilitate, ante cibum. Et in plurimis istorum, si debilitantur, & propter si superuenit eis syncopis, causa nō est uehementia debilitatis: imō effusio materiei ad os stomachi: quum ergo fumunt in potu sirupum acetosum permistum cum aqua calida multa, aut uinum permistum cum aqua multa, euomunt in uomitu humores cholicos; & uirtus eorum fit fortis: quumque cibantur aliquo robur stipticorum, sedantur. Et senes quidem, & debiles, & infantes sunt de genere eorum, qui non tolerant famem. De primis uero senibus sunt, qui sunt uehementis tolerantia famis: & sequuntur eos & adulescentes: & proprie habentes solida membra, amplas uenas, in aere frigido. Et multoties quidem errat medicus in huiusmodi agrotis secundum alium modum; quoniam ipse prohibet eis cibum in principio rei, & quando appropinquat status, & sciuerit quod cadit uirtus, cibatur in illa hora necessaria: ita ergo errauerat duobus modis: & si ipse cibaret eos in principio, esset error ille & ignorantia, infra hunc errorem. Et accidit istis egris, ut accidit eis catarrhi, nauascatui, & choleici, & quigilatiui, & propter repletionem & priuationem digestionis: & inquieti fiunt, & freuoluntur & alleuiantur, & coarctatur materiei uirtutes eorum, & multiplicantur ipsorum uapores; quare audiunt id, quod nō est, & tremunt, & citatur uel saluunt, & permutantur in lectis, & imaginantur quod non est, & tremunt uel saluunt labia eorum inferiora propter dolorem oris stomachi, & contristantur animæ eorū propter grauitatem materiei.

ANNOT.

Transfert ad febres que de acutis morbis scripsit Hipp. & 1. aph. & in lib. de rat. uict. in acut. Sanē, quia in continuo fluore nostrorum corporum substantia est, neque restitui nisi alimentis potest, summa de nutritione habenda est ratio. Nutritionis, ut aliis quoque admodum, duo sunt scopi, alter de detrahendo, alter de exhibendo cibo. Vnde & triplex uictus ratio emergit, crassissima, tenuissima, & media, de qua libro primo satis est actum ab Auic. et a Gal. 1. aph. & copiose hoc in loco. Atque sicut ex uiribus, que seruandæ sunt, quod ex ipso morbo aduersantur, nutriendi scopus proponitur; ita ex morbo abstinentia presertim indicatur (alioqui enim etiam a morbis alimenta postulantur, si euacuationem sequuntur, quamuis non frequenter id accidat) ita ut a morbis ferē omnibus duo statim contrarij scopi emergant, alter a morbo, alter a uiribus. Quāquam uero ad uires tota superandi morbi spes & totum negotium deuoluitur; non ob id tamen scopus qui ex uiribus ei qui ex morbo, preferri debet. Verum quia alimenta, & si uia-

rium conseruandarum gratia exhibentur, naturæ tamen ipsæ & uiribus laborem faciunt dum concoquuntur; est uero naturæ præterea disidium & contumax aduersus morbum pugna; propterea in morbis omnibus nunquā non de alimentis detrahatur. non æquē tamen semper: sed quandoque multum, quandoque parum, nonnunquā etiam in totum subtrahitur; pro morbi, seu uolentia maiori aut minori, ac pro uirium constantia uel imbecillitate. Vbi morbus maxime urget, a multis alimentis prohibemur, qualescunque sint uires: nempe si hæc ualide sint, instauratione per cibos non egent; si imbecilles, præterquam quod alimenti copiam non ferrent, etiam ab actione aduersus morbum auerti a cibis oportet. propterea, ubi morbus in uigore constitit, tenuissimo uictu utendum Hipp. 1. aph. admonet: ut si non aliō uirium robur quā in superandum morbum impendatur. Huius pugne gratia, que in statu potissimum accenditur, tota uictus ratio in febribus ac morbis oibus instituitur. propterea, coniectandum ait senex, an æger cum uictu ad statum usque sufficiat perdurare. 1. aph. atque pro longitudine uel breuitate interualli inter morbi initium & statum uel de adiucendo, uel de detrahendo consilium initur. Si propē quidem futurus sit status, tenuis etiam statim uictus instituitur. ubi uero posterus, in his prius quidem uberius agendum, prope statum tamen & in statu subtrahitur. 1. aph. At uero sicut hic in morbis omnibus communis est scopus, ita non in omnibus tamen morbis, omnibus corporibus, & omnibus temporibus idem uictus est opportunus. Verum, quum triplex uictus sit ratio, plenissima, tenuissima, & quæ inter hæc extrema est; sicuti in longis morbis pleniori uictu generatim per totum morbum est utendum; ita in statu non tenuissima prorsus nutriendi ratio conuenit, quæ est nihil dare, uel melioratam, ut ait Gal. 1. aph. In acutis uero in uniuersum quidem tenuis uictus; presertim uero in statu; non in omnibus tamen æque tenuis conuenit. de qua re fusius 1. de rat. uict. in ac. Hipp. & Gal. uerba faciunt. Eodem modo & ex corporibus, ex consuetudine, ætate, natura, & ex anni temporibus uaria nutriendi forma desumitur. assueti enim multis cibis corpora plenius etiā ali postulant, de qua re plura 2. de rat. uict. in ac. Hipp. sic & senes facile ieiunium ferunt, secundo loco qui ætatem consistentem habent, minus adulescentes, minime omnium pueri 1. aph. sic & biliosa corpora 10. meth. ex inedia contabescunt. Atque ætati & autumno cibi difficillime feruntur, hyeme autem & uere facilius. 1. aph. sunt ergo ad hunc modum uariæ nutriendi formæ constituendæ in morbis: quæ particulatim de febribus author noster hoc in loco singula diligentissime persequitur.

Canon in dando in potu aquam hordei, & sirupum acetosum. Cap. 9.

Qua hordei quædam est, in qua nō est de corpore hordei, nisi quod est sicut uirtus & forma: & non est ei introitus in curatio, neque fiducia in iuuamento: nisi quando est completa decoctionis. Et quæ de ea est melior, est, ut sit aquæ quantitas sacra iati. xx. & hordei sacra iati. i. & sit iam reducta propriè ad quintam: & assumatur illud quod de ea rubecum est, & subtile. Hoc enim est subtile, cuius nutrimentum est minus: & cuius humectatio est maior, & ablutio eius, & extractio superfluitatum ab ea, & digestio facta ab ipsa est multa, & æqua. Et de ea est in qua est aliquid de corpore hor-

C 4 dei

Aphor. 8.

Aphor. 9.

Aphor. 10.

Aphor. 4.

Text. 18.

Aphor. 13.

Cap. 3.

Aphor. 15. & 18.

a. B. uel circa ad

dus quintas

b. f. B. & infrig.

dacio eius est

g B. decocta

d B. aut

e † B. non

f — B.

g † B. in mare

h — B.

i B. Alia licet;
aqua tamarin-
dorum

Text. 18.

dei, & farina eius. Et magis dilectum mihi in hu-
iusmodi est, ut non sit plurimum decoctum; &
imò secundum mensuram, quæ auferat inflatio-
nem: & non perueniat ad hoc, ut faciat ipsam uis-
cosam uehementer. Et huiusmodi quidem est plu-
ris nutrimenti, & minoris ablutiois, & digestio-
nis: & accidit ei multoties ut acetet in stomacho
frigidus in substantia sua, & si sit in eo calor extra-
neus multus de malitia complexionis. Et aqua
quidem hordei quadoque est decocta ex hordeo
ipso sicut est: & quandoque est excorticatum. Et
melior quidem sirupus acetosus apud me est ille,
in quo ponitur zuccarum in uase, deinde fundit-
ur super ipsum acetum forte, quod sit de uino, tãtę
quantitatis, ne eleuctur super dorsum zuccari, imò
dimittat ipsum discoopertum: deinde ponantur
sub uase carbones quieti, & cinis calidus, donec
liquefiat zuccarum in aceto sine ebullitione: dein-
de colligitur spuma, & dimittitur una hora: & tunc

cum aceto: deinde funditur super ipsum aquę
quantitas duorum digitorum, & bullit usque ad
spissitudinem. Et aggregare sirupum acetosum,
& aquam hordei simul, est illudabile: quoniam
corrumpit aquam hordei secundum plurimum.
Et nõ oportet ut detur in potu aqua hordei, quā
siccitas naturę adest: imò ante ipsam fiat clyste-
re. Quod si acetet in stomacho, detur in potu
quod de ea est magis subtile. Quod si acetat, co-
quatur cum ea radix apij, & eius simile. Si uero a-
cetatur iterum, tunc necessarium est, ut misceatur
aliquid piperis cum ea, proprię quando materia
non est uehementis subtilitatis, & caliditatis: Et
quando multiplicatur eius inflatio, tunc miscea-
tur cum ea ad calefactos parum aceti uini, & ac-
tosi. Verum, quum sirupus acetosus in potu da-
tur, incidit humores, & præ-
paratur superfluitates ad expulsionem. Et tu con-
sequenter post duas horas da aquam alkisti hor-
dei subtilem, predictam, ut abluat quod incidit, &
abstergat id, & extrahat ipsum per sudorem, &
prouocationem. Et non est nocumentum, si de-
tur in potu sirupus acetosus apud cœnam, quum
iam separatus est cibus a stomacho. Et quandoque
est necessarium ut premitatur iuleb ante aquam
hordei, ut addat in humectatione: & illud est quū
uides siccitatem dominantē super corpus, & lin-
guam. Et quandoque est necessarium, ut præmit-
tatur ante ipsam ad leniendum naturam, aliquid
de tamarindis, ante illud, per duas horas.

ANNOT.

Per aquam hordei quandoque aquam, in qua hordei
incoxerit, nonnunquam cremorem hordei intelligit. Pu-
tant aliqui & ipsam quoque prisanam eadem uoce intel-
ligi, eo argumento, quod in hoc capite aquam hordei in-
terdicit, ubi sicca est alius; quare, & clysterem præmit-
tendum iubet, in qua re æmulari Hipp. uidetur 4. de rat.
uict. in ac. Verū, quū prisanā hic auctor præcedent ca-
pite Kist hordei uocauerit, ubi et eius usus ex Hip. 1. de
rat. uict. in ac. explicat, nõ putamus hoc in loco p aquā
hordei quicquam aliud, quā uel hordei decoctum, uel
eiusdem cremorem intelligi. nam & de duplici aqua hor-
dei uerba facit, de ea in qua nihil ex hordei substantia
est, & de ea in qua aliquid ē hordei: nihil uerò de ea me-

minit in qua totum est hordeum. Quum autem siccis uen-
tribus hanc interdicit, id quod & Hippoc. de prisanā;
fortasse de cremore, necnon etiam de hordei decocto
quam aquam hordei uulgò uocant, intelligendum est. nē
pe quum hec abstergendi gratia exhibeantur, nisi alius
antea lenis fuerit, non abstergunt, quum parata uia non
sit, ut ea educantur quę in ipso itinere sunt. de hac tan-
re nos non contendimus pluribus. Illud potius inquiren-
dum uidetur, quia aqua hordei ex hordeo tum corticato
tum excorticato fieri solet, utra in febricitantibus pro-
banda sit magis. Auctor de hac re nihil. Nos id statuen-
dum arbitramur, quod Hipp. 2. de dieta. hordeum sua-
pte natura frigidum est & siccum: præsertim uerò in-
est cortici quiddam purgatorium, cuius signum habet
bis, quoniam si hordeum non purgatum coxeris, pur-
gat is succus fortiter: si uerò decorticatum, perfrige-
bit magis ac aluum sistet. Quare, quum hec Hipp. asse-
rat, non uidetur absolute statuendum hoc uel eo pacto
paratum decoctum hordei, magis conuenire: sed animad-
uertendum hac in re fuerit, num maiori abstergione sit
opus: tunc uero cum cortice cogendum est an maiori
refrigerio indigeas, uel secunda sit alius; tunc uerò
absque cortice erit deligendum.

De curationibus febrium acutarum. Cap. 10.

Quod dictum est de regimine lenificationis,
& prouocationis, & sudationis, & dig-
estionis, deinde euacuationis cum medi-
cina post illud: & quod dictum est de cibatione
post ipsum, est illud quod oportuit nos reme-
morare hic. At modi extinctionis uehementiæ
caliditatis, sunt cum infrigidatione aeris: Et cum
infrigidatione cibi. Et cum epithematibus, & em-
plastris. Et cum medicinis. Et cū retēione eorū,
quę sūt sicut mucilago, & psyllij, & mucilago gra-
norum cydonij, & succus portulacę, succus liqui-
ritię in ore, ut sedetur sitis: nam assiduare guttu-
ri patientis ægritudinem, & calidam aliquid ut re-
maneat, & os humidum, & non exsicceat, in curis
est inuatiuum ualde. Et quandoque inuantur per
administrationem clysteris facti ex succo melo-
nis Indi, & cucumeris, & cucurbitę, & portula-
cę cum oleo rosę, & cum aliquantulo camphorę,
iuuamento maximo. Et oportet, ut sit aer infrigi-
datus quantum possibile est: & eius infrigidatio
est per prohibitionem frequentię, & per suspē-
sionem flabellorum multorum; & per positionē
niuis plurimę. Et si domus est proximi temporis,
ex quo linita fuerit luto, & tunc & proprie
illo in quo ponitur loco paleę, cotum papirij, tūc
est melius. Et quandoque præparantur in ea ma-
nationes ut fontium, & rorationes, & currit in ea
aqua dulcis. Aut stratus est super lacunā cooper-
tam cum reti, & tunc

& est stratus, super quem dor-
mitur ex tabari, & his similibus: & reli-
quus stratus, & est stratus extremitatibus falicum, & cy-
doniorum, & myrti, & aspersis aqua rosę, &
& uiolis & nenupharis & rosis. Et ponit-
ur quandoque calathi, in quibus sunt sordines
de fructis fructuum boni odoris, frigidorum,
sicut malorum acetorum & cydoniorum, & modorum
boni odoris aspersis aqua rosę, & nenuphare & fa-
licibus, & super quę sunt puluerizata sandali, & ro-
sę & camphora, & super quę iam distillatum est
parum

f † B. facto ex
cordis uel cum
cānis uel virgu-
lis præparatis
modum rectis,
Et sit
g † B. inflato
h B. fit
i B. basiliconis
k † B. & folij
pomorum
l B. odorifera
ex
m † B. uel ex
fructibus boni
odoris frigidis
n B. speciebuz
o B. Alia licet;
aqua nenupha-
ris & aqua alk-
les

parum uini odoriferi: tunc est illud quod est ultimum. Hoc ergo est regimen aeris. Regimen autem cibi iam sciuiti: & si uoluntas adest, ut cum in frigidatione sit lenificatio, tunc detur aqua cucurbita, & aqua melonis. Indie^p & proprie, & aqua cucumeris: & lactuca cum aceto est ultima. Et quod conueniens est ad sedandū sitim eorum, est foca factum ex pane similā cum aqua casei accepta ext^r dog post colationem uehementem. Et si adest uoluntas, ut cum^r sedatione sit^r 10 retentio, tunc detur succus granati mui, & acetoli & aqua agreste, & aqua mori de semit: & aqua acetositis limonis non falsi: & aqua acetositis citri, & quæ sunt his similia: & aqua cersculi, & est berberis. Epithemata uero, & cplastra sint ex succis notis, & proprie aqua rosarū succo rosarū recentium cum sandalis, & camphora: & aqua coriandri, & endiuice. cum istis enim est in frigidatio plurima: & mucilago psyllij cum aceto, & aqua rosarū est huius generis. Et embrochare hepar cū in frigidantibus est res maxima, & magis iuuans: nā quum aquatur, est in eo maior pars rectificationis, & fortasse rectificat aquam. Et quando illic est catarrhus, & tussis, aut in capite eius est grauitas, aut tensio, significat multitudinem uaporum: quare oportet ne fundatur super caput aqua, aut acetum: imò occupetur cum inclinatione capitis super uapores aque, secundum quod dispositio facit illud necessarium. Si uero nō fuerit catarrhus, neque aliquid eorum quæ diximus, tunc admini³⁰ stra de embrochis, & epithematibus quæ uis. Et nocibilior embrocha in huius dispositione repletionis capitis, est mulsio lactis super caput: fortasse enim facit accidere apostema in capite, & perditionem. Et magis salua horarum embrochationis capitis cum repletionem eius, est ut sit uapor cholericus, non humidus; imò in huiusmodi hora fortasse non nocet applicatio lactis: imò cōfert. et cognoscitur ex dispositione somni, & uigilijs, & humiditate superiorum partium nariū & earum siccitate. quum ergo uideris somnum, aut profunditatem somni, aut humiditatem superiorum partium nariū, tunc caue embrochationem, & inunctionem: & stude in attrahendo materiam ad inferiora & quum uideris rubedinem in naso, & facie uehementem, tunc non erit malum ut facias currere sanguinem ex naribus. Et in frigida hepar cum emplastris: & quum in frigiditas, caue ne occurras cū in frigidatione uehementi, hora sudoris, & resolutionis: imò oportet ut obserues illud: fortasse enim fit causa in longatione ægritudinis: licet quādoque sit longitudo ægritudinis saluior, quam ipsius acuitas. Et oportet, ut caueas in febribus acutis casum raturæ⁴⁰ 3: quoniam addit in debilitate uirtutis, & terretur natura à receptione superfluitatum ad intestina, & ab expulsiōe earum ab eis: 3 propter uictoriam superfluitatum: & fortasse redeunt superfluitates ad superiora, & lædunt hypocondria, & inflant ea, & lædunt, caput. Et quandoque est in⁵⁰ 3 potu papaueris: iuuamentum mirabile in inspissando materiam subtilem: 3 qua re digerit: & in faciēdo somnum.

ANNO.

Sicut antea docuit, in febribus quæ ex humorum ui-

tio pendent, medici consilium quandoque ad causam, ali quando ad febrem conuertitur, pro huius uel illius magnitudine. In ardentibus febribus urget uehementer febris, neque minus animaduertendus est morbus quam causa. non omittenda tamen causa. propterea ergo Aui cennas solū breuibz aduersus acutarum febrium causas de præsidijs meminit. fustius uero ea prosequitur, quibus febrem ipsam oppugnes: quibus. s. caloris immodici reprimas uolentiam. Non propterea tamen relinquenda curatori est causa: quin de hac primo statim loco habenda est ratio, atque uel imminuenda, uel tota prorsus educenda, si fieri possit, alui solutione, & uena etiam nū sectione (quamuis de hac non meminerit) uel etiam si eaductioni apta non fuerit, interea dum febris occurrit, erit concoquenda. Seruanda uero hac in re tota ea curandi erit ratio, quam supra in putridis generatim seruandam docuit: quam certè, licet hoc in loco de ea pauca uerba faciat, supponit tamē obseruari accuratissime.

Rememoratio accidentium, quæ difficilia sunt in febribus acutis.

Cap. 11.

Loquamur itaque in primis de accidētibus, quæ uehementia sunt in febribus, & de curatione eorum: & festinemus ad distinguendum febres acutas. Et hæc quidē accidentia sunt sicut rigor, & frigus, & horripilatio: & sicut sudor plurimus: & sicut fluxus sanguinis narium superfluous: & sicut uomitus laboriosus: & fluxus uentris debilitans: & sicut sitis, quæ non toleratur: & sicut profunditas somni superflua, & sicut uigilatio inseparabilis: & sicut asperitas lingue, & 3 obfuscatio oris: & sicut sternuatio continua: & dolor capitis prauus: & tussis frequens: & sicut casus appetitus, & bolismus: & sicut appetitus caninus⁵⁰ 3 & singultus.

a R. siccitas seu exsiccatio

b + B. et frigus uehemens

ANNO.

Quoniam symptomata ablato morbo tolluntur, trahunt tamen ipsa se penumero ad se se curatoris consilium ut morbi quidam. præsertim uero id in acutis febribus usu uenit, quibus tam praua frequenter symptomata coniunguntur, ut etiam necent: quæ hic auctor re censet. Dubitat tamen quispiam, quid de rigore, horrore, & frigore, uerba faciat, de symptomatis acutorum morborum tractans: quum tria hæc intermittunt, nō acutorum sint accidentia. Esset pro huius dubitationis solutione alia rursum tractanda quæstio, num intermittens aliqua febris acutus dici morbus possit: quandoquidem tertianis nonnunquam febribus interpolatis adeo⁵⁰ praua symptomata commiscuntur, & dolores capitis et uigilie & deliria etiam, ac multa alia, quæ cum continuis ferè semper sunt, ut non ab re eiusmodi febres inter acutas reponi uideantur. præsertim quum, & Gal. 1. ad Glau. tertianam (de exquisita agens quæ interpolata est) acutam dicat, quartanam uero & quoridianam diuturnas. & Hip. quoque 1. de uulg. morb. sect. 3. quintanam febrem (quæ interpolata intelligitur) pestimam omnium asserat. Paucis tamen, quia febres quæcunque intermiserint periculo uacant Hippocratis testimonio, 4. aph. acuti uero morbi ij intelliguntur, qui quum præcipitis sint motus periculo non uacant: propterea seruata hac in aliud tempus quæstione. quod ad hanc dubitationem facit, coniunguntur etiam continuis febribus rigores, atque ij (iudicatorios excipio) sicuti uim morbi sequuntur, & praua indicia sunt, ita etiam non raro morbificæ causæ rationem habent, dum uires obtundunt, & idcirco

Cap. 8.

Text. 9.

Aphor. 43.

p + B. Alia ista, & endiuia
q B. alcheta & alcheted

t lacte
r B. in frigidatione

f + B. intestino
rum
t B. nisi cogatur
& dominantur
superfluitates
& quandoque
Alia litera
nisi cogatur & uin
catu ipsa ex su
perfluitatibus
u B. sirupo de
papauere
x B. propter di
gestionem eius

et ideo non minus quam morbi curationem ad sese trahunt. Non iniuria ergo inter accidentia acutarum febrium recensentur.

De regimine rigoris, et horripilationis, quum superfluum, Cap. 12.

Quod est de hoc sequens sudorem, rectificatur uelociter, et non indiget regimine. Et critico non oportet ut contrarium fiat per remotionem, et non est de illis, quae debilitat, et quae faciunt aliud: et quandoque sedatur cum ligatione extremitatum, et fricatione facili, et cum calefactione coopertura: et cum unctione de oleo de anetho, et de chamamilla, si indiget eo. In forti autem quando perseverat, siue sit in febribus, siue sit in alijs, oportet ut ligentur extremitates in locis plurimis et inunctio fiat cum oleo chamamillino, et radice lilij: Et sunt de hominibus, qui confortant illud cum eis, quae sunt sicut cardamomum, et castoreum, et ruta, et sccha, et calamethum, et nitru, et piper, et pyrethru. Et quadoque pertransit illud ad administrandum linimenta ex sinapi, et assa foetida. Et quando decoquantur medicinae istae in aqua, deinde coquitur in eo aliquod oleum. Et aqua crucae fortis est in hoc capitulo per se sola, aut cum oleo aliquo quod decoquitur cum ea. Et similiter decoctio ocymi, et aqua eius,

ANNOT.

Symptomatum, quae febribus accidunt curationem seu mitigationem fusius prosequitur et Gal. 1. ad Glau. et Paulus lib. 2. et Aetius lib. 5.

Confectio olei boni.

Suuantur anethu siccum, et myrrha, et ruta, et calamentu, et piper, et pyrethrum, et coquantur in uino decoctione ultima, deinde decoquatur colatum in tanto quantum est medietas eius de oleo sisamino, usque quo consumatur aqua, et remaneat oleum, et administretur inungendo. Et de oleis fortibus in eis, in tali qualis est rigor quartanae, est oleum de costo, et oleum de sccha, et oleum de abrotano, et oleum de lilio, et oleum de myrrha: et ponantur in .j. j. olei pondus. .j. iij. piperis, et sexta. .j. j. pyrethri tritorum: Et administretur absinthium decoctum in oleo aliquo: aut oleum oliue, in quo decoctum est apiu. Et introitus in a soleum leuis caliditatis est iuuatius ualde. Et fortasse necessariae sunt potiones. Et multoties sedatur cum aqua calida leuis caliditatis, et cum incuruatione super uapore eius. Et quando non sedatur per id, si materia est grossa, decoquantur in aqua anisum, et calamethum, et semina apij, et mastix, et crucea, et anethu, et similia. Et balneetur in aqua in qua decocta sunt ea quae sunt sicut sccha, et abrotanum, et calamentu, et anethu, et squinanthum, et ruta, et sampseus, et costus, et semina calida. Et omnes medicinae fortis prouocationis sedant rigorem. Et de medicinis sedantibus rigorem maximu in quartana, et similibus sibi, est ut bibatur de costo aureus. j. cum aqua calida, et de agarico quantum de ipso in aqua calida: Et in agarico est iuuamentu: et quandoque ponitur cum eo parum opij, quoniam facit dormire, et facit sudare, et prohibet

uehementiam rigoris, et alia. Et iterum iocos quantitas aurei. j. in aqua calida.

Et de compositis est tyriaca diateseron: et electuaria alia, et diacyminum, et diacalamentum, et diapipecon, et sirupus de melle, in quo feruet sicut assa, et ruta, et pyrethru, et piper. Pilulae expertae quae dantur in potu ante rigorem per horam una, infirmo, et recto uel stante super lectum suum, uel scamnum suum, et aere eius calefacto cum igne, et coc-perimentato: quoniam temperant ipsum, aut prohibet. quorum confectio. Recip. storacis, myrrhe, opij, opopanaci.

Et omnium ana partem. j. conficiantur cum butyro, et sit dosis eius quantitas fabae: Et iterum sumantur opopanaci, castorei, dauci, assa, pyrethri, opij, ana partes aequales, fiat sicut primo fit. Descriptio bona. Recip. opopanaci, serapini, aniudeni, et cymini carmeni, et seminis apij, et piperis ana aur. j. s. seminis hyusquia mi albi, croci, aristolochiae, castorei, euphorbij, myrrhae, ammeos, zingiberis, omnium ana pondus tertiae. .j. j. seminis harmel, pyrethri omnium ana aurei. j. conficiantur cum melle: et dosis eius sit auellana cum aqua calida ualde: Et fortasse est necessarium in eo, ut detur in potu uinum calefactum, et cibi calefacti. Et solutio uetris cum eis, quae sunt, sicut hiera, et diacridonite, et diaphneticon: imo quando est rigor prauus, et proprie sine febre, dentur in potu pilulae fortidae, quoniam ipsae sunt sanitas eius.

Regimen sudoris superflui in febribus. Cap. 13.

Oportet, ne sudor criticus quantum possibile est, restringatur. Quum autem euenit necessitas, et pertransit terminum, tunc oportet ut euentetur, et infrigidetur locus. Si autem non excusat, tunc super instrumentum positus, quo pueri uel iuuenes solent in aere concuti, commoueatur in loco frigido. Et non oportet ut occupetur in exsuccando illud quod rolando egreditur, faciendo exsuccationem post exsuccationem: nam illud est occasio ad illud prouocandum, et multiplicandum, et fortasse attrahit syncope. Nam eius absterfio addit in ipsum, et eius dimissio restringit ipsum. Et oportet ut inungat eum cum oleo rosae, et forti, et oleo myrtino, aut cum oleo de salicibus, et cum oleo de balauftijs: aut fiat oleum cum aquis in quibus decoquantur cydonia pontica, et mala pontica, et rosae.

Et balauftia, et karabe contritum sicut puluis qui apparet in radio Solis, et similia, quoniam restringit. Et quandoque restringit acetum mistum aqua, et succus agrestis, et decoctio balauftiarum, et decoctio gallarum, et decoctio myrti, et succus salicis est mirabilis, et aqua semperuiuae. Et quum res sit uehemens liniatur cum mucilaginis frigidis, et cum gummi, et proprie quum emplastratur cum his duobus, et euentatur. Et quando uehemens sit res, oportet ut ponatur nix super extrema: et sola sint in eas extrema: aut balneetur cum aqua frigida, si suffert eam.

Regimen

d. B. Et iterum abel pohd. aur. j. cum aqua calida. Alia litera. Et iterum aptum montanum pondus aur. j. cum aqua calida. e. B. tyriaca hazare f. B. infirmo g. B. aut

h. B. piperis

a. B. radice

f. bauras

Cap. 14. Cap. 17. et deinceps. Cap. 115. et deinceps.

a. B. oleo calido

b. B. potu aqua calida mulce

c. B. euaporet eura

a. B. kales

b. B. balanstie et similia et coles et decoctas in ea oleum secundum quod sciunt et quae: puluerizat desuper grana mirchi confusa, et

c. B. Kales

d. B. Alia litera ponuntur in huiusmodi sandali et camphora et proprie quando fricatur seu aspergitur e. B. Alia litera aut ingrediens seu introiuntur cur in ea

Regimen fluxus sanguinis narium superflui.
Cap. 14.

O Portet, ut non properetur ad prohibendum illum, qui creticus est, quantum possibile est. Quum autem est necesse prohibere fluxum sanguinis narium in febribus acutis, tunc liga extrema, & pone uentosas super latus quod sequitur fluxus sanguinis narium. Deinde consequenter adhibe regimen illius loci: fortasse enim possibile erit tibi, ut infrigides, & restringatur per illud. & non ponas uentosas desuper. Et distilla in nasum aliquas distillationes prædictas in capitulo fluxus sanguinis narium. & quum non est prohibens aliquid, infrigida caput cum infrigidantibus prædictis in eo. Et quadoq; adueniat patietibus quartana fluxus sanguinis narium, quare oportet ut iuues cum facientibus fluere sanguinem ex naribus scitis: in ipso enim est sanatio quartanæ. Si uero superfluitatem timuerimus, faciemus sicut illud quod fecimus.

Regimen uomitus qui accidit eis. Cap. 15.

C Reticus iterum non abscindatur nisi apud necessitatem: & secundum plurimum abscinditur. & in eis per uomitum, & per adiutorium eius quo extrahit humor nocuus, sicut est sirupus acetosus & aqua calida. Et quandoque est necessarium ut confortetur, quare ponatur loco sirupi acetosi puri sirupus acetosus cum seminibus. Et si humor est imbibitus, & grossus, tunc oportet ut fiat solutio dando in potu, quod est sicut aloes, & hiera. Et quando non est imbibitus, fortasse confert hiera & aloes. Et si est imbibitus, non grossus, mûdat ipsum sirupus acetosus cum aqua calida: deinde aquat ipsum post illud aqua granatorum, quæ bibatur. Quod si euomerit eam, bibat ipsa uice alia, donec aquietur & quiescat. Et similiter sirupus de mentha cum granis granatorum. Et fortasse sedat ipsum infrigidatio stomachi. Et non oportet ut approximet rebus ponticis, & sedantibus uomitum cum ponticitate sua, & acetositate sua stiptica ille, qui uomit propter humorem imbibitum; quia est malum, & addit imbibitioni: sed non imbibitum, fortasse facient eum deicere deorsum, quamuis sit grossus: & fortasse iuuabunt uirtutem stomachi ad expellendum eum per superiora. Et quando assiduauerit uomitus de cholera, & non fuerit de genere imbibiti, tunc utere stipticis, & proprie emplastris iuuantibus factis ex corticibus granatorum, & gallis, & his similibus cum uino permisto, aut aceto permisto. Et ad uomitum quidem cholera nigra superfluum submergatur spongia in aceto, & ponatur super stomachum. Quod si necessarium fuerit aliquid fortius, administra medicinas prædictas in capitulo retentionis uomitus.

Regimen fluxus uentris, qui accidit eis. Cap. 16.

I Am singulariter in capitulo fluxus uentris locuti sumus in hac intentione: ergo redeamus ad illud. Et de illis quæ conferunt ex uia ciborum sunt almes torrefacti: & lentes torrefactæ: & coriandrum, quodcunque horum duorum fuerit,

rit, elixetur & fundatur aqua ab eo, & apprie quædo fit acetosum cum granis granatorum, quoniam est bonum.

Regimen stitis eorum superflue. Cap. 17.

O Portet, ut inungatur caput cum oleo frigido ualde, quod fundatur super ipsum, & ponatur super caput, si non fuerit quod prohibeat: & cum aquis infrigidantibus & retentione mucilaginis seminis cydoniorum permistæ cum oleo rosulimo: aut infusionis prunorum, & medullarum cucumeris, & alhed & cucurbitæ: & seminis lactucæ nigra & radicum liquiritiæ: & pilulae descriptarum in antidotario ad simum. Et de illis, quæ masticantur, est almosfat & sunt tamarindi. Et stitis quidem quandoque fit ex frigore, & abscindit eam somnus: & quandoque fit ex calore, & abscindunt eam uigiliæ.

De profunditate somni, quæ accidit eis. Cap. 18.

O Portet, ut remoueantur à profunditate somni cum fabulis, & his similibus per uoces. Et ligentur membra eorum inferiora ligatione dolorosa, postquam non fuerit quod prohibeat. Et supponatur collyrium subtile si natura fuerit restituta, & in hora quietis, & tempore assiduitatis: & uentose tur quod est inter ambas spatulas, & spondiles.

De grauitate caput eorum. Cap. 19.

O Portet, ut alienetur ab eis emulsio lactis super capita eorum: aut effusio olei super ea: aut embrocha: aut caput purgum: imò sint contenti uaporationibus factis cum embrochis ex chamæmilla, & sint in eis uiolæ, & fursur, & his similia.

De inquietudine habentium febres, & aliorum. Cap. 20.

O I facere uero oleum uiolæ cum oleo de semine lactucæ, & oleo nenufarino, & oleo de cucurbita: & adhibere aliqd de stupefacientibus famosis super tempora: & incuruare caput super vapores humectantes: & odorare nenuphar, & poma mandragoræ, & allehesbræ aspersum ex longinquo, & embrochæ humectantes, & res quas scis. Et similiter, si non fuerit, quod prohibeat, detur in potu sirupus papaueris, & lohoc eius. Deinde multiplicentur inter manus eius candelæ: & eleuentur uoces cum fabulis, & ligentur cum inflatis extremitates eius ligatione dolorosa parum, cum sanis, quæ resoluantur uelociter. Deinde præcipiatur ei ut dormiat, & claudat oculos: quumq; dormit parum, extinguatur candelæ, & cessent uoces, & soluatur sanis, quoniam dormiet. Et quum inuenit leuitatem, & quietem ex paroxismo, aut uehementia, assiduet abluitionem faciei cum aqua, in qua decoctum est papauer nigrum, cum aliquantulo mandragoræ, & radice eius. Et quum est illic humor baurachius, confert aqua in qua cocta sunt sisimbrium, & melilotum, & alhuacuen, & papauer ablucendo faciem, & incuruando super uaporem eius.

a B. alcheta & alcheter
b B. Alia litera. papaueris nigri
c B. & sugitur Alia litera & sunt acetosa sicut
d B. siccitate

a B. teporis in assidua, & in separabili

a B. uigilia super sua uel non naturalit

b B. Naribus extrahere oleum de papauere

c B. alshesbræ

d B. ligamenta seu nodis uelociter solubilia

e B. ligamenta uelociter solubilia

De

De dolore uentris, qui accidit eis. Cap. 21.

Fit ex effusione cholerae ad stomachum: & si accidit in principio periodi eius, detur in potu parum sirupi de malis cum sirupo acetoso.

a B. & eius viscositate

De asperitate linguae eorum. Cap. 22.

b B. chaizaran, aut cu uirgulis.

In essentia quidem uiscositatis fricetur cum 10
 1/2 brusco aut cum uirgis 3/4 salicis cum oleo
 amigdalino, & zuccaro tabarzet donec mundetur; aut cum spongia & pauco sale, & oleo ros.
 In hoc enim est alleuatio multa infirmi. Et post illud quod eius asperitas est non propter uiscositatem, imò à siccitate, oportet ut teneat in ore suo sebesten aut nucleos prunorum, aut salem qui asportatur de India, et est in colore salis & dulcedine mellis: Et sumat de eo secundum quod dixit Archigenes, quantitatem fabae unius. Et grana cydoniorum sunt ex eis, quae humectant linguam, & prohibent eius obscuracionem. Et oportet ut non ponantur puluina multa, 3/4 neque resupinetur dormiens: nam haec duo exsiccent linguam.

c B. exiccationem eius, & oportet ut non fient ore aperto plurimum

De stermitatione assidua, quae accidit eis. Cap. 23.

Qvandoque magnificatur nocumentum sternutationis assidue cum eis: laedit namque eos, & replet capita eorum, & debilitat eorum uirtutes: & fortasse facit fluxum sanguinis narium. Quare oportet, ut fricetur eorum frons, & collum, & nasus: & aperiantur ora eorum, & fricentur eorum palata cum uehementia, & tendantur capita eorum, & conuertantur & premantur eorum extrema: & fundantur in aures eorum olea tepida, ad caliditatem parumper declinua: & humectentur lacerti eorum, & ipsorum mandibulae: & ponantur super eorum ceruicibus puluina calefacta, & non excitentur à somno eorum subito: 3/4 minuantur 3/4 puluere, & à fumo, & omni in cuius odore est acuitas: & olfaciant saue: & lutum 3/4 alnaiachi, 3/4 & spongiam marinam.

B. oculi

b B. prohibeantur

c B. alnahagi

De dolore capitis, qui accidit eis. Cap. 24.

Iga extremitates eorum, & proprie coxas; & cum instita liga: & frica pedes eorum, & supponantur eis collyria trahentia materiam ad inferiora: & conforta capita eorum cum infrigidantibus notis. Et si non fuerit, quod prohibeat ex coryza, aut tussi, embrochentur capita ipsorum cum decoctione rosarum, & uiolarum, & hordei, aut foliorum salicis, & his similibus, & similiter oleo rosae & oleo de falicibus. Et quando non excusat hoc, tunc permisce embrochas in frigidantes cum lenitiuis, sicut chamamilla, & stupefactiuis, sicut est papauer. Et non mulgeas lac, nisi quum remouetur febris. Si autem uirtus fuerit fortis, mulgeas lac caprinum: & si fuerit debilis, mulgeas lac muliebre. Et caue lac apud repletionem humidam 3/4 facientem 3/4 profunditatem somni: 3/4 & similiter caue humectantia. Et tu non administres humectantia, nisi ubi est uapor fumosus, & caput siccum, & parum somni: Et quando multiplicatur repletio in capite ex uapore humido, trahere eum

a B. corporalem

b B. subeth

ad inferiora cum collyrijs, & clysteribus, & stringe membra inferiora, ita quod testiculos.

ANNOT.

In sedando capitis dolore ob febres, recentiores ex calida aqua pedum & brachiorum lotiones faciunt, auertendi. scilicet calidos & mordaces uapores gratia. Sunt tamen, qui hoc praesidium genus maxime improbant; propterea quod balneis non nisi perfecta humorum concoctione uti liceat. unde & Gal. in tertianis febribus balneum probat si signa concoctionis praecesserint, non antea. Certum est autem inualefcere capitis dolores morbi praesertim incremento ac statu. Ceterum ad haec, quum Gal. totius corporis balneationem non obita concoctione damnat; non is tamen crurum & brachiorum lotiones non probat. Neque piaculum nobis uidetur in ipsorum morbi initio incrementoque, prauis illius symptomatis gratia, quod uires non imbecilliter oppugnat, horum extremorum uti lotionibus, quaecumque alioqui corpus cruditas obfesserit. obseruatum est saepenumero, reuocatis à capite hoc praesidio uaporibus, qui uigilias faciebant, subsequutum somnum, & obitas postmodum feliciter concoctiones.

De tussi eorum.

Cap. 25.

Tussis plurimum accidit eis ex calore, aut siccitate: quare oportet ut teneant in oribus suis pilulas bichikias, & aliohoc de papauere facta cum medullis fructuum frigidis, & amylo, & his similibus. Et utantur cerarijs infrigidantibus factis ex oleo rosae & ex mucillagine psyllij, & succo portulacae, & alijs.

De destructione appetitus eorum. Cap. 26.

Qvandoque est causa eius humor in ore stomachi: quod scitur ex eo quod dictum est de destructione appetitus: & euacuetur per uomitum, aut solutione uentris. Et multoties iuuantur cum intromissione digitorum in gutture, & commotione stomachi; & proprie quando uomitu expellit cholicam rem, aut acetosam. Et quandoque est ex uehementia debilitatis: quare curetur complexio, quae facit eam, cum eo, quod scitur. Et oportet, ut approximes eis odores bonos excitantes appetitum, sicut odor fauic 3/4 infusum cum aqua, aut cum aqua & aceto: Et detur eis electuarium proportionale febricitantibus, & parum uini, & 3/4 succi fructuum ponticorum, boni odoris: & lambant aliquid de acetato gelatine piscium, aut haedi, & his similibus. Et ponatur super stomachum post dies primos emplastra facta ex fructibus. Et sint in eis absinthij, & aloes secundum quod scis: & inunctio eius cum oleis bonis est iuuatiua.

a B. madesaai

b B. decoctione
Alia litera
& parum de fructibus

De bolismo eorum.

Cap. 27.

Oportet ut curentur cum odoramentis, & luto 3/4 alnatachi & armeni infusum cum acetato: & odorent almosat, & panem mundum calidum, & carnes assatas, & stringe eorum extremitates. Et extende aures eorum, & capillos ipsorum. Et conforta eorum cerebrum cum embrochis infrigidantibus, & humectantibus: plurimum namque bolismi eorum est propter destructionem 3/4 3/4 zoris stomachi propter causam communicantem ramis qui adueniunt eis cum sensu:

b B. sensus

e. B. exigit vel
requirit cibū
verū sensus non
exquirat ipsum.

sensu: & est corpus ^e durum & induratur: uerū
sensus non ultimatur cum eo. §

De nigredine lingue eorum.

Cap. 28.

O Portet, ut non dimittatur super linguam
nigredo, imò fricetur cum eo, quod scis:
& si non; eleuabuntur ad caput uapores
maligni, & facient cadere in lrisen.

De appetitu eorum canino.

Cap. 29.

C Vrantur cum unctuosus frigidis, & dul-
cibus.

De syncopi quæ accidit eis.

Cap. 30.

Q Vandoque accidit eis syncopis in princi-
pio febrium propter effusionem cholere
ad a stomachus eorum: quare oportet
ut detur eis ante paroxysmum, aut apud paroxys-
mum frustum panis de simila cum aqua granati,
& aqua agreste. Et scias, quòd quando aggregan-
tur syncopis, & febris, tunc syncopis est dignior
curatione: & si indiget ^b paucò uino, detur per-
missum cum tribus. §. uini antiqui: & si non, si-
rupi malorum antiqui, cuius resoluta est super-
fluitas. Et phlebotomia quidem multoties addit
in syncopi. Et clystere leue est magis conueniens.
Et uomitus est iuuatius eis. Et constrictio cru-
rium, & ponere manus, & pedes in aqua calida.
Et quum euadunt, tunc de solitudine est, ut ci-
bentur fauich hordei infrigidato, in quo sint gra-
na granatorum.

De constrictione anhelitus eorum.

Cap. 31.

C onstrictio anhelitus accidit eis, aut pro-
pter spasmus & siccitatem, quæ accidit
eis in lacertis anhelitus: aut propter mate-
riam præfocantem descendente ad guttur eo-
rum: aut propter debilitatem, quæ dominatur
neruis uenientibus ad membra anhelitus. Et pri-
ma quidem curatur cum unguentis uel empla-
stris humectantibus. Et secunda cum eis, quæ
phibent strangulationem. Et tertia cum æqua-
tione complexionis in cerebro & inunctione col-
li cum eis, quæ infrigidant & humectant: & su-
per stomachum iterum, ex eis quæ sunt sicut ra-
tura cucurbitæ, & portulacæ, & sandali cum oleo
ros. & similibus ei

De uehementia ^a & tristitia eorum.

Cap. 32.

Q Vando multiplicatur ^b & tristitia causa
oris stomachi, & aduentu humoris mor-
dicatui in eo, tunc infrigida stomachos
eorum cum eis, quæ scis, de cibis: & ^c inungan-
tur, & dormiat in loco proximo motibus aquæ,
strato extremitatibus, & ^d fructibus frigidis: &
odoriferis frigidis & nenufare, & rosas, & asper-
sionibus frigidis factis ex fructibus odoriferis,
frigidis, & sandalis. Et multoties quidem con-
ferunt in eorum ^e tristitia clystera frigida, facta
ex aqua cucurbitæ, & citruli, & succo portulacæ,
& semperuiæ cum oleo ros.

Difficultas deglutendi, quæ accidit eis.

Cap. 33.

D ifficultas deglutendi, quum accidit eis, &
febris fuerit ^a conclusa: §. tunc phleboto-
mia ^b paulatim fiat, & ^c æquatio fiat ad re-

trahendum. Et suppositorium est melius quàm
plurimum solutium desuper.

Frigus extremitatum quod accidit eis.

Cap. 34.

M ultoties profundatur calor eorum, & in
frigidantur eorum extrema, & ^a tendit
calor submersus ad caput. Ponantur er-
go extremitates in aqua calida, & non bibant a-
quam frigidam.

Sermo de febre cholere.

Cap. 35.

E bres cholerice tres sunt: tertiana conti-
nua, & tertiana periodica, & caufon. Et ter-
tiana quidem periodica aut est pura, & fit à
cholera pura: aut non pura, & fit cum putredine
cholere grossæ substantiæ, propter commistio-
nē cholere cū phlegmate cōmitione saliqua cō-
plexionali unita: & per hoc diuersificatur ab he-
mitritæo, quum hemitritæum faciant duæ mate-
riæ separatæ: & hanc faciat materia una, quæ in
se ipsa est permista, cum cuius calore permisce-
tur aliquantulum frigoris, quod grauat suam pu-
tredinem, & suam resolutionem, & suā digestio-
nem: & propter illud quidem fiunt in hemitritæo
duo paroxysmi: & tertianæ non puræ paro-
xismus unus. Et hæc quidem non pura quando-
que prolongatur tempore longo, & circiter me-
diatatem anni. Et t quandoque perducit ad ^b smol-
litium & magnitudinem splenis. Caufon uerò
est de genere continuæ: & quoniam differentia
inter eius uehementiam, & eius temporem est in-
sensata: & accidentia eius sunt uehementia. Et
causa est acuitas materiei, & multitudo: quū eius
casus sit circa cor, & in uenis oris stomachi, aut
in partibus hepatis propriæ, & ad summum in me-
bris nobilibus uicinis cordi. In tertiana uerò,
cholera est in carne, & ad partes cutis, & in conti-
nua est sparsa in uenis corporis, quæ elongantur
à corde. Et uehementia quidem litis, & angustia,
& inquietudo, & ^c impatentia & alienatio, &
nausea, & amaritudo oris, & ^d siccitas labiorum
& scissio eorum, & dolor capitis multiplicatur
in febribus cholerice: Et est natura in pluribus
earum ad siccitatem decliuis: quoniam materiei
motus est ad superiora, aut ad illud quod apparet
de corpore, & cute.

ANNOT.

Biliofarum febrium species tres esse ait, tertianam
intermittentem, tertianam continuam, & ardentem fe-
brem. Videntur tamen & Paulus lib. 2. & Aetius lib.
5. tertianæ intermittenti pro tertiana continua ar-
dentem febrem opponere, quod ferè & Gal. 2. de crisi-
bus. Verum quamuis non ignoremus non deesse qui idem pu-
tent tertianam esse continuam & causum seu ardentem
febrem: differre tamen has Gal. & plerique existimant;
ut, si quum in utraque febre materia intra uenas putre-
scat, si propè cor bilis putrescat, ardens; si procul à cor-
de, tertiana continua eueniat. quamuis uerò non alia ra-
tione si materiam & accidentia species, differre hæc in-
ter se uideantur, quàm magnitudine: nempe, quòd mato-
ra in ardente febre sunt omnia quàm in continua: differ-
re tamen specie dicuntur ob loci putredinis differentiã.
Adde etiam, quòd non omnis ardens febris est ex bile,
sed quandam itidem aliam ex salsa pituita Gal. adlun-
git, de qua postea.

AVIC.

D

De

sanguis paula-
tim & ciberur
cū aceto & la-
ducus, si appe-
tus in eis fuerit
aqualiter exci-
tat, & si nō cō-
tenti sint aqua
hordei, & alle-
nent quæ sub-
ito occurrant, &
si fuerit cum eo
siccitas nata
ra, tunc suppo-
sitoria & clyste-
ria sunt melio-
ra plurimum q̃
a B. euaporare
facit

a. B.

b. B. tumefactio-
nem membro-
rum similem ca-
chexie
c. B. nisi q̃ ei al-
sociantur exere-
scentie & repo-
res sui non sen-
sari

d. B. uigilia

e. B. bothor le-
biorum

Cap. 29.
Cap. 34.

a. B. angustia

b. B. angustia

c. B. euentetur,
seu respicitur ac-
tem

d. B. ramis

e. B. angustia

a. B. sanguinea
uel conclusa

b. B.

c. B. extrahatur

De tertiana absolute, & nominatur triticeus. Cap. 36.

Paroxysmus tertianæ incipit in primis cum horripilatione, ut punctura acus; deinde in-
frigidat, & incipit facere rigorem diffi-
cilem ualde difficiliorem reliquis rigoribus, non
a frigidum aut cum pauco frigore. & Et non est
b frigus eius nisi propter profundationem caloris
ad interiora ad partem materici. & inuenit si
cut puncturas acuum. Et hic quidem rigor cum
uehementia sua est uelocis sedationis. c

a B. Alia litera
frigidus aut pa-
rum frigidus
b B. anteriora
uersus materici
eius
c t B. & calefa-
ctionis

& tu iam sciisti cām huius rigoris. Et fit
rigor eius in tribus diebus primis fortior, &
uehementior, & in quartana è contrario. Et
iterum rigor incipit cum fortitudine, deinde le-
nitur paulatim, & minuitur uelociter, & in quar-
tana è contrario. Et sudor multiplicatur in ter-
tiana, quum dimittit. Et fit urina in ea rubea
tendens adigneam, in qua non est multa grositu-
do. Aut est non pura, & fit urina eius cruda aut
grossa. Et tertianæ caliditas est saluori calidita-
te caufonidis: & quanto prolixius manus tangit
corpus, non additur inflammatio: imò quando-
que minuitur inflammatio eius: & in caufoni-
de additur inflammatio. Et accidentia, quæ acci-
dunt eis in tertiana, sunt uigilia sine grauitate in
capite, nisi in quibusdam non puris: & sitis: & fu-
ror: & ira: & odia locutionis. Et est pulsus eius
acutus, uelox per comparisonem ad reliquas fe-
bres: & non est æqualis constrictionis, & dilata-
tionis, quoniam humor debilitat eum, & addit ei
diuersitatem apud statum, Et diuersitas in ea est
sub ea, quæ est in alijs febribus humoralibus: &
minor ea quæ est in alijs cum duritie: & est pul-
sus fortior in ea: imò non est diuersitas in ea secū-
dum plurimum, nisi diuersitas propria cum fe-
bre, & alijs. & Et in principio quidem est necessa-
rium, ut coarctetur pulsus usque ad horam dila-
tionis febris, & tunc confortatur, & fit uelox,
& frequens. Et eius diuersitas non est multum
superflua. & Et quandoque significant ipsam ætas,
& consuetudo, & regio, & ars, & forma, & tēpus,
& multitudo euentus tertianæ in illa hora. Quū er-
go cōponuntur duæ tertianæ sunt paroxysmi e-
uenientes omni die: qui ergo considerat tertianā
per paroxysmum, errat in ea: imò oportet ut attē-
dantur significationes aliæ: quas dicemus. & Et
patientibus quidem tertianam accidunt uigiliae,
& amor solitudinis: & multoties sentiunt ebulli-
tionem apud hepar.

d B. febri ap-
propriata exi-
tens infra alias
uel minor alijs.
Alia litera
appropriata fe-
bri non ex alia
re
Alia litera
febri appropria-
ta uerum est de
brior ea quæ
in alijs.
e B. postea
f B. cum illa fu-
perfluitate
g B. & paroxys-
mi confirmant
eas

ANNOT.

Biliofarum febrium signa, & earum quæ exquiritæ
sunt, & notarum, de quibus in sequenti cap. agit, plu-
ribus prosequitur Gal. 2. de crisib. & 2. de diff. feb. &
1. ad Glauc. Sed uide et Paulum lib. 2. & Aetium lib.
5. necnon & Trallianum lib. 12.

Cap. 3.
Cap. 53.
Cap. 19.
Cap. 79.

Differentia inter tertianam puram, & non purā. C. 37.

Pura est subtilis, leuis, cuius paroxysmus con-
sumitur à quatuor horis usque ad duodecim
horas: & non addit super eas multum. Et si
addit additione multa tunc est non pura. Et est
secundum plurimum perueniens ad septem ho-
ras. Et calefit in ea corpus uelociter: Et uidet ca-
liditatem procedere ex corpore, & extremitates
adhuc sunt frigida. Et similiter pura non addit,
quum non accidit error, supra. vij. periodos. Et

quandoque cōsumitur propter subtilitatem suā
materiæ in paroxysmo uno, in quo accidit uomit-
us, aut uentris solutio mundificans. Et apparet
digestio in urina in primo die, aut in tertio, aut
in quarto, aut in septimo. Si autē addit super sep-
tem periodos additionem plurimam, tunc est de
genere non puræ. Et similiter si prolongatur spa-
tium sui rigoris, & est additio suorum paroxys-
morum, et antecessio æ eorum adinuicem, secun-
dum ordinem seruantem proportionem similes.

& in non pura est illud diuersum non rectum. &
Et similiter quando assimilantur paroxysmi secū-
dum terminum unum: & reliqua si-
gna elongationis febris etiam sunt de illis, quæ
scis. Et quum uidet principium cum rigore, se-
cundum quod determinauimus, & statum cum
sudore exuberante; tunc non dubites quoniam
ipsa sit pura. Et in pura quidem est, quum eam ha-
bens bibit aquam, procedit quod est in corpo-
re eius cum uapore humido, & quasi ipse uelit suda-
re; & quandoque sudat. Et cum non pura inueni-
tur grauitas plurima in capite, & extensio: & pro-
longatur rigor donec peruenit ad uiginti qua-
tuor horas, aut triginta horas usque ad horam
suam: & tepescit donec complentur. xlvij. hora.
& per quantitatem additionis paroxysmi super. xij.
horas, est eius elongatio à puritate. Et in tertiana
quidem non pura tardatur apparitio digestio-
nis: & non apparet in forma offuscationis, neque ex-
tenuatio: & fortasse non eradicatur cum sudore
copioso. Et fortasse non incipit cum rigore, &

& non est caliditas cum multa fortitudi-
ne, neque est augmentum eius æquale: imò est
quasi ipsum addatur, deinde procedit, & minui-
tur: Et accidentia scæua minorantur in ea.

Tertiana continua.

Cap. 38.

Cognoſcitur per uehementiam paroxysmo-
rum tertianæ: & per uehementiam acciden-
tium tertianæ. Et apud Gal. quidem, quū
sanguinis putrefit, sit de hoc genere: & de eo fiet
sermo post.

Cura tertianæ puræ.

Cap. 39.

Oportet, ut rememoraris illud quod dedi-
mus tibi de radicibus in curatione febriū,
de solutione uentris, & cibo, & in omni-
bus capitulis: & fabrica super illud. Et tu quidem
non auscultes sermonem eius, qui concedit in prin-
cipio solutiua fortia: & myrobalanos, & his simi-
lia, nisi illud quod diximus. Imò oportet ut pro-
peres in primis, & lenias lenitate quadam, cum
eis quæ diximus illic: sicut sunt tamarindi quan-
titate. xl. 3. qui infundantur in aqua calida in no-
cte, & colentur, & proiciatur desuper siracost,
aut tereniabin, aut aqua duorum granatorum: &
sicut decoctio luleb cum tereniabin, & passulis
enucleatis: aut infusio prunorum cum tereniabin
aut siracost, aut sirupus uiol. & uiolæ, condita. Et
fortasse facit mucillago psyllij cum quibusdam si-
rupis, sicut est sirupus prunorum, lubricitate, & le-
nificatione, & cum decoctione lentium cum lu-
bleb. Aut clysteria leniētia sicut est clystere cū de-
coctione althææ, & iuiubæ, & sebesten, & radice
psyllij & oleo uiol. & succo betæ, & nitro secun-
dum modum quem scis. Et illud, quando neces-
sitas

a B. Alia litera
anteceſſio rigo-
ris eius

b B. ordinatum

c t B. similiter

d B. in corpore
uapor humidus
Alia litera
ex eo quod est
in corpore uap-
or humidus
e B. paroxysm-
ita ut perueniat

f t B. forti
g B. illa

a B. cū cōditiō-
ne & qualitate
quum

b B. liquiritia
t sic
t baurac
fitas

e B. aqua

d B. magna

e B. non

f B. Alia litera.

propter illud

g B. & ut

Alia litera

& ut non

h B. Alia litera

ceepida

Alia litera

calida

i B. diureticorum

aus

k B. cōminuto

cum aqua frigi

da sicut est aut

emulsiōe panis

in ea, & cum eo

quod sit ex al-

mes

l — B.

m — B.

n — B.

o — B.

p B. Baldestem

buia

q B. & alcheta

& alched

r B. Alia litera.

castrorum

s B. app

fitas tangit ad ipsam. rectum namque, est ne in potu detur quod est sicut sorbitio hordei, neque ei simile, neque cibi, nisi natura iam lenificata: Et si utris solutio in principio in febre tertiana pura, minoris sit malitia quam eius simile in alijs: licet sit eius malitia iterum maxima. & quando est possibile, ut est phlebotomes usque ad tres periodos, fac. Et similiter quando times quod sit agritudo furiosa, & facis illud; erit illud quod est de errore, si accidit, minus quam aliud. Et oportet, ut non moueas in die paroxysmi aliquid, nisi propter necessitatem: & non cibis nisi apud conditiones prædictas: & autem prouoces urinam cum emulsione seminum. Et oportet ut superueniat ei paroxysmus dum est famelicus, & non est in stomacho eius aliquid; imò oportet ut sumat in potu sirupum acetosum omni mane: & post duas horas aquam hordei, in die, in qua non est paroxysmus. Et sirupus quidam acetosus post paroxysmum est conueniens: & similiter ponere pedes in aqua frigida: & attrahendum residuum caloris. Et ego magis diligo ut sit in sirupo acetoso proprie in postremis, emulsio seminum frigidorum: & prædictorum: & ante paroxysmum per tres horas, aut quatuor. & detur in potu iterum post paroxysmum, aqua hordei. Et quando necessaria est subtilitatio regiminis, detur in potu sicut aqua granatorum, & aqua melonis indi, & his similia. Et gradatim fiat eius regimen secundum modum prædictum. Et quoties appropinquat status, subtilietur: Et in diebus primis cibetur cum Kist hordei, & panis trito cum aqua frigida, aut sicut est, aut emulsiōe ex eo, qui fit ex lacte acetoso, & lentibus. Et quando cibus acetat in stomacho, non detur in potu: & de aqua hordei, quæ non est ualde subtilis, & aliquid: & si necessarium fuerit dare ipsum in potu, confortetur parum cum decoctione radicis apij. Si autem stomachus fuerit frigidior illo, & febris non magna, & non pura; ponatur parum piperis secundum consilium Hipp. Quod si signa significauerint, quod crisis est propinqua, tunc sufficiat ei aqua hordei, & aqua granatorum: & dulcis, & muzi, & sirupus acetosus. Et fructus quidem, qui diliguntur eis, sunt grana ta dulcia & muza, & pruna matura, & & immatura. & melon uero indus est maximi iuuamenti, cum hoc quod ipse soluit, & prouocat, & frangit uehementia caloris, & facit ludare, & fortasse non nocent: & parui: & ex oleribus cucurbita, & cucumer, & alchehedij, & lactuca. Et scias quod intentio in eo, quo cibantur patientes tertianam, aut est humectatio, sicut datur eis in fine de extremitatibus althaiugi, & de testiculis galiorum, & de cerebellis hedorum, cum quibus non est nausea, & uicellis ouorum. aut est infrigidatio & humectatio similis, sicut in kist hordei. Et non ultimes in infrigidatione multa, & proprie in principio, nisi inuenias inflammationem uehementem, aut times conuersionem eius ad causo nidem: & & continuam. Quod si consequatur crisis, & uideris digestionem in urina, & est sedimen laudabile quod cognouisti, tunc si excusat, bene est: & si non, cura tunc cum eo, quo iuuatur natura ex prouocatione urinæ, aut solutione uentris, aut uomitu, aut fluxu sanguinis narium. Et non agas contra ipsam in hoc. Quod si non inue-

nis declinationem manifestam, tunc euacua cum solutione uentris. Nam de illo est scammonæ sexta. 3. j. in iuleb: aut decoctio myrobalanorum cum tamarindis, & tereniabin, & passulis, & radicibus, & calia fistula, secundum quod sciisti. Et tibi inest, ut confortes eas cum fumoterra, & sena, & scammonæ. Et de illis, quæ conueniunt eis iterum, sunt trochisci de spodio solutiui.

Descriptio. & myrobalanorum cum trinorum nuculeatorum pondus. 3. iij. zucari tabaret pondus. 3. xx. scammonæ pondus sexta. 3. j. bibatur cum aqua frigida: & post illud curentur cum prouocatione. Et si fuerint illic caliditas supflua, & inflammatio maxima, quum iam euacueris eum; non erit ei malum dare in potu aliquid de extinguentibus fortibus, de illis, quæ dicta sunt in regimine acutæ: & fortasse conferunt ei emplastra ex eis. Balneo uero oportet, ne approximet nisi post digestionem, post digestionem autem, & apud declinationem est ipsum melior curatio eis, & proprie consuetis, quamuis error in intro-mittendo eos in balneo ante digestionem saluor sit quam suum simile cum alijs. Et oportet, ut sit balneum eorum temperatum, boni aeris, qui sit humidus, in quo sudent cum facilitate, ita ut non inflammentur eorum corda: & inungantur cum oleo uiol. & ros. conuassato cum aqua: & non prolongent in eo moram, imò egrediatur uelociter. nam iteratio est eis conuenientior, quam stationis prolongatio. & si apud exitum infundantur in aqua tepida, & stent in ea secundum quantitatem declinationis. & deinde quum egrediuntur, tunc conuenit eis ut bibant uinum album, subtile, multa comissione permixtum, & cooperiantur in locis suis: sudabunt enim sudore uehementi: & siquid residuum fuerit, digeretur. Et post illud cibentur cibis infrigidantibus, & humectantibus, & oleribus, quæ sunt illius modi. Et non timeas post declinationem potare eos uinum plurimum commixtum. Vinum enim fractum per comissionem confertur eis, & quantitati residui eius, in resoluendo illud; cuius necessaria est resolutio: & succurrit aqua penetranti cum fortitudine sua, & permisione eius quod est in eo de calefactione pauca: quare infrigidat uehementer & humectat. Et si fuerint illic accidentia sitis, & dolor capitis, & uigiliarum, & aliorum; iam tibi præterijt eorum cura. Et quando post crism remanet aliquid caloris inseparabilis, tunc tibi super est, ut administres sirupum acetosum cum succis diureticis, aut in quo decocta sunt semina, & radices diuretica. Et scias, quod cura tertianæ continua, est cura tertianæ interpolata: sed est declinior ad obseruationem dispositionum digestionis, & ad infrigidandum cum sirupo acetoso facto cum seminibus, ut semine citruli, & semine endiuie proprie contritis: Et post ipsum post duas horas, datur in potu aqua hordei: & ad subtilitatem cibi, & ad administranda clysteria lenia in principio, & ad prouocationem: & oportet ut subtilient, & non fumant in potu de solutiuis in principio, neque approximet alicui eorum, nisi eis, quæ sunt sicut sirupus uiol. & aqua fructu: & non utantur nisi clysteribus lenibus.

t B. Et de illis est medicamen solutiui istius descriptio

u B. Alia litera & stent in ea secundum quantitatem declinationis est eius causam

x B. habens caliditatem confectam
y — B.

z B. Alia litera. olera

a B. contumax

b B. cum facilitate procedant.
c B. aut in eo quod ei appropinquat uis

Cap. 9.
Cap. 80. Cap. 20
Cap. 6.

Cap. 2.

Com. 1.

Cap. 9.

Cap. 10.

Habes de tertiana exquisita curatione ex Gal. plu-
ra. 1. ad Glau. Amulanturq; ipsum. Aetius libr. 5. &
Paulus lib. 2. & Trallianus lib. 12. Dissentire tamen bi
inter se in aliquibus uidentur. Ac primum de peccantis
humoris eductione disidium est. an. s. morbi initio, forti
medicamento educi possit non alia expectata concoctio
ne. Author sane noster primis statim uerbis eos negat
esse audiendos, qui fortia initio medicamenta in tertia-
na pura exhibent. Rastm intelligens, ut uidetur, qui 30.
Contr. 3. morbi initio myrobalanos adiuncto scammo-
nio et rhabarbaro exhibet. Contra tamen Gal. lib. quos
quando et quib. purg. op. & 1. in lib. Hipp. de humori-
bus Com. tenues humores purgante medicamento educi
posse testatur. Verum paucis de Galeni sententia dictu
est in superioribus, quum de tenuium humorum coctio-
ne ageretur, nempe qui non biliosos, sed tenues & sero-
sos humores expurgari posse ait. Quamobrem non iniuri-
a eos damnari ab Aui. putamus, qui ualidiora medi-
camenta, nullo habito cruditate discrimine, propinant.
At uero alia rursus hic dubitatio est, num in tertiana
pura sanguinis missione agendum sit. De hac re Gal. 1.
ad Glau. nihil, nihil Paulus, Aetius, Trallianus, uel
Auerroes. Author tamen noster eam admittit, quum
ait. Et quando est possibile ut phlebotomes & c. sed cer-
tum ad id tempus prescribit. Profecto ubi sola bilis, non
etiam sanguis peccat, certum est, desumpta ex peccante
materia indicatione, non mittendum sanguinem. at si uel
putredinem, uel putredinis causam, calorem, s. preter na-
turam animaduertas, quum uena sectio, detracta calidi
& putrescentis humoris portione, refrigerij & sub-
leuamenti natura sit causa, admitti haec quoque potest.
atque id etiam Gal. consilio, qui in putridis febribus qui
busuis saluberrimum censet, uenam incidere. At uero,
quocumq; de hac re Gal. sententia fuerit, de qua supra
est actum, Author noster, etsi hoc in loco, ubi agenda
sit uena sectio, obuiam monet ad tertiam accessionem
si modo fieri id potest, non is tamen obiri hanc uel omit-
ti suadet, sed suppositis hoc in loco ijs, quae antea de mit-
tendo generatim in putridis febribus sanguine, scripse-
rat, ubi mitti sanguinem oportere animaduertis, cer-
tum duntaxat tempus assignat. Balneo uero oportet ne
approximet & c. Balneum ante morbosae materiae co-
ctionem uitari iubet. At Gal. 1. ad Glau. etiam ante co-
ctionem si bis in die laueris, non erratum att. apparen-
te autem coctione posse etiam uti balneis frequentius
seribit. Profecto admirari quispiam possit, quomodo
ante coctionem balnea admittantur. Nonne ex balneo
humores fundi, & augeri obstructions, si incocti humo-
res affluant, idem Gal. alibi testatum reliquit: unde &
Auerroes 7. Coll. balneum inclinante febre accommoda-
dum esse ait, quod attenuata iam excrementa educat; mi-
nime uero inchoante, quod & rigores faciat, & humo-
res dissoluat, & per totum corpus digerat, & obstru-
ctiones pariat; unde in discrimine res est, ne in aliquod
princeps membrum inflammatio irruat. Sed paucis, cer-
tum est non satis februm initio balneas conuenire. lice-
bit tamen quandoque, si calido & serico temperamento
ager praeditus sit, ut ait doctissimus Trallianus lib. 12.
qui crebris uti balneis assueuerit, atque ubi siccitas uti-
get. Stephanus quoq; Atheniensis in Co. in 1. ad Glau.
Galeni qualitatibus gratia balneas admitti putat, quod
haec in tertianis magis obest quam materia. Auicennas
ergo habita materia, quae cruda est, ratione lauandum
negat. concedit uero Galenus qualitatibus causa, hoc est,

uel caloris qui maxime in tertianis affligit, uel siccita-
tis, ut Trallianus putat. Adde, quod etsi non inchoata
adhuc coctione Auicennas lauacrum improbat, non is
tamen, ubi ceperit, tamen si nondum exacta sit, in tertia-
nis puris profus negat.

Cura tertianae non pura.

Cap. 40.

Es in quibus diuersificatur cura tertianae
non pura. Sunt res
in quibus communicant febres frigida & de-
licentia secunda. Et non conceditur habentibus
eam balneum, donec plurimum declinauerit.
Et fortasse conceditur illud habentibus puram, s.
ut non expectent plurimum declinationis: sed quod
doque expectant digestionem, quoniam est pro-
hibitum in eis balneum; balneum enim facit de-
scendere phlegma indigestum propter illud quod
effunditur ad locum putredinis: & permiscet hu-
morem & malum cum putrido: & resoluit subtile,
& facit remanere spissum. Et quod cibatio omni-
die iterum, aut propere cibationem, est ex eis, quae
illis nocent: imo oportet ut cibentur uno die, &
alio die non. et sit in cibis eorum quod abster-
gat, & calefaciat parum. Et ut sit cibatio in prin-
cipijs aegritudinis: spissior quam sit in prin-
cipijs purae: deinde gradatim perueniat ad subtili-
tationem: forte, sicut est subtilitatio tertianae, & et
ut sit infrigidatio minor. Et ut clysterizetur in
principio clysteribus acutioribus. Et ut expecte-
tur digestio: & in solutione uentris eo-
rum plus. Et ut sint in aqua hordei eorum uir-
tutes digestiuae, & solutiuae, sicut est illud, quod
diximus in eo, in cuius stomacho acetat aqua hor-
dei, imo fortiores quam in illo. Fortasse enim ne-
cesse est ut decoquantur in ea hyssopus, & origanum
& calamentum, & spica secundum complexionem:
& sicclaz iuuatiua eis est. Et permiscio aquae cice-
ris cum aqua hordei, & in fine eius cicer est iu-
uatiuum. Et oportet, ut consideretur propin-
quitas non pura ad puram, & elongatio eius ab
ea: & secundum illud diuersificetur inter curam
eius, & curam purae, quod si fuerit ualde propin-
qua purae: tunc diuersifica inter eas diuersifica-
tione parua. Et quum uideris urinas eorum gros-
sas, tunc phlebotoma. Et quum phlebotomaue-
ris, non indigebis clysteri. Et scias, quod non est
res magis iuuans eos, quam uomitus post cibum.
Et de solutiuis in principijs eius, quae sunt propin-
quiora & equalitati, est aqua algeleniabin deco-
cti: & sirupus acetosus. Et fortasse ponemus in ea
casiam fistulam. Et fortius illo est, ut ponas in ea
uirtutem turbit. Et clysteria in principio sunt ma-
gis dilecta quam solutiua alia. & sunt clysteria in
quibus est uirtus albaecech, & chamaemilla, & si-
cla, & cartami, & uiolarum, & sebesten & ficus,
& odor turbit. Et ex eis est & casia fistula & o-
leum sisaminum, & nitrum. & fortasse indiget
unoq; istorum secundum elongationem febris a
pura. A diuuantia autem ad digestionem sunt si-
cut sirupus acetosus permiscus cum aliquanto de
algeleniabin: aut sirupus acetosus de radicibus, et
post septimum sicut decoctio absinthij: est enim
iuuatiua, subtiliatiua materiae, & confortatiua sto-
machi. Et similiter aqua sceniculi, & aqua apij cum
sirupo acetoso. Et si pertranlit xiiij. tunc non est
malum

malū dare in potu trochiscos ros. minores. Si autem ægritudo prolongatur, non inuenimus ex euasationem, quin demus ea quæ sunt sicut trochisci de eupatorio, & decoctio eius: Et calefactio partium hypochondriorum est huius generatis. Et emplastratio mirach eorum iterum cum eis, quæ digerunt, & maturant, & mollicant tensionē, quū uenerit illic. Quum ergo sciueris, quod digestio iam aduenit, tunc euacua, & prouoca, & non cures. Et de euacuationibus bonis eis est, ut sumantur hieræ picræ. 3. v. lucci. 3. lactucæ. 3. & eupatorii amborum. an. 3. iij. feminis apij, myrobal. citri. kebulorum an. 3. v. turbit. 3. vij. fiant pilulæ ex eis cum aqua apij: & sit dosis eius. 3. ij. Et de illis est decoctio bona inuentione nostra: R. eupatorii, absinthij, myrobal. kebulorum an. 3. v. feminis melonis, feminis cucumeris, & 3. citrul. 3. sc. apij. 3. poly podij, 3. fuchaha, bedecard omnium an. 3. x. turbit. 3. j. casig. 3. 3. vj. passulorum enucleatarum. 3. xx. ficuum. x. numero, sebecen numero. xxx. gelenia bin facit cum ros. persicis pondus. 3. xv. decoquatur omnia secundum 3. descriptionem huius. 3. Et sumatur de ea cadus magnus, in qua posita sit fili qua. j. scammonæ. Et fortasse necessaria est medicina fortis uno modo, & debilis alio modo: eius uero fortitudo est secundum hoc, quod ipsa euacuat humorem uiscosum, sed ipsius debilitas est secundum hoc, quod ipsa non euacuat plurimum, uice una: imò possibile est ut fiat gradatio in eas, quare euacuet humorem, cuius euacuatio est necessaria, multis uicibus, ut non destruat uirtutem. Et hæc medicina est, quæ potest 3. subtiliare, & aggregare, 3. & soluat parum eius & soluat plurimum eius, sed parum, parum ex malo: & plurimum plurimum ex malo. De decoctionibus uero parum fortasse non facit aliquid. Et huiusmodi quidem medicina est, ut sumatur turbith quantitas. 3. s. & plus, secundum necessitatem, & scammonæ propriè altusugi. i. aut supra id: & conficiatur cum geleniabin prædicto, & bibatur. Aut sumatur de agarico, & scammonæ secundum hanc compositionem, & conficiatur, cum geleniabin prædicto, & bibatur. Aut ponatur in succo rosarum recentium, cuius quantitas sit. 3. j. & bibatur. Aut in situ po ros. & bibatur.

ANNOY.

Adi Galenum 1. ad Glac. Paulum lib. 2. Actium lib. 5. Trallianum lib. 12. Acis in superiori capite citatis. Vnum autem hic animaduersione dignum est, quum author noster ait, Et post septimum sit decoctio absinthij &c. 3. Nempe absinthij decoctum post septimam, hoc est apparente coctione in non puris tertianis exhibet. At Gal. 1. ad Glac. id præsidij genus in puris commendat. Sane Trallianus uir diligentissimus, de Gal. admiratur, qui adeo indistincte scripserit, ut exquisita tertiana correptis absinthij dilutum à septimo die proponendum dicat. Atque is non in exquisitis sed nobis potius tertianis id exhibuisse testatur admisso oxymelitis momento. Ceterum ut pro Gal. dicamus, absinthio ut Diascor. lib. 3. Gal. 6. de simpl. med. fac. & Paulus lib. 7. ut inest, ut biliosus è uentriculo humores per aluum & urinas ducat, quare concocta iam bile non alio præsidio est opus, quam quod expurget. absinthium ergo cōmodum præsidium est, præsertim uero quod ui sui astris floridæ uentri robur conciliat, quamuis igitur acedinis

ratione febrilem calorem siccitatemque accendere huius usus posset, non tamen si semel eius dilutum exhibeas, quicquam lædes: læderet autem usus frequentior. Probe ergo post septimum diem, hoc est apparente coctione absinthium Galenus ueluti expurgatorium medicamentum semel offert (neque enim sæpius utendum docet.) Trallianus uero frequentem eius usum damnat, ubi febres exquisita tertiana est, quum in nobis alioqui & is & Auic. recte exhibeant.

De febre causon, & est illa, quæ nominatur faricos.

Cap.

41.

Causon est secundum duos modos: aut enim causon est cholericæ, & est causa in ea multitudo putredinis: aut intra uenas corporis totius: aut in uenis quæ sequuntur partes cordis propriè: aut in uenis partium oris stomachi: aut in hepate: Aut phlegmatica, & fit ex phlegmate salso, putrefacto in uenis, quæ sequitur partes cordis, sicut dixit Hippo. in epidimia. Et nō fit phlegma salsum, sicut sciuit, nisi ex aquositate phlegmatis cum cholera acuta. Est ergo cholera quæ putrefit 3. aquositas 3. pmissa aquositati plurimè. Et quoniam causon uehementiora habet acidentia, quam tertiana, oportet ut sit breuioris spatij quam ipsa. Et senibus quidem parum accidunt febres causonides: & quum accidunt eis, pereunt, quoniam non sunt in eis nisi à causa ualde forti. Amplius eorum uirtutes sunt debiles: In iuuenibus autem, & pueris plurimum accidunt: & est in infantibus leuior propter humiditatem eorum. Et quandoque est in eis cum profundatio ne somni, propter eleuationem uaporum ad caput. Et Hippo. quidem dixit, quod si alicui accidit in febre causon tremor, tunc permistio mentis resoluit ab eo tremorem. Et 3. est simile 3. ut sit illud, quoniam cerebrum calefit ualde, & calefit nervi: & est 3. simile 3. sit causon, & sit permistio mentis, & resoluitur ab eo per tremorem, propter expulsionem materierum ad neruos. Et plurimum quidem consumitur cum uomitu, & solutione ueteris, aut sudore, aut fluxu sanguinis nariū.

ANNOY

Videtur nonnunquam ardentis febris nomen de qua uis magna febre dici: quandoque etiam pro tertiana cōtinua usurpari. propriè tamen causus seu ardens febris intelligitur, quæ ut in finitionibus med. scribitur, cum inflammatione multa sit, nullamq; corpori requiem præbet, linguam assecat, denigrat, frigida desiderium affert, atque ut auctor libri de affectionib. in quæsebris detinet, & stis fortis, & lingua aspera ac nigra fit à spiritus caliditate. et color subbiliosus fit, & spumosa biliosa. Et eger extrinsecus quidem frigidus fit, intrinsecus uero ualde calidus, atque ut Gal. ait 4. de rat. uict. in ac. quum & corporis incendium & præterea sitis quoque incompeccibilis hominem affligit. De hac ardente febre hoc in loco agitur. Hæc autem auctore Gal. 4. de rat. uict. in ac. altera exquisita est, altera non exquisita. exquisita ex bile intra uenas cordi propinquas putrescente, & coniuncta magna illa habet symptomata, de quibus dictum est. Non exquisita uero ex salsa pituita est, de qua Hip. 4. de rat. uict. in ac. in hac autem symptomatum magnitudo remittitur. De utraque plura habes ex Hipp. 4. de rat. uict. in ac. & ex Gal. ibidem. Habes item de ardente quadam febri maligna 2.

Avic. D 3 uulg.

Text. 62. & de-
inceps.
Cap. 30.
Cap. 70. Cap. 3.
lib. 12.

ulgarib. morb. sect. prima plura. Pro barum uero cu-
ratione uide Paulum lib. 2. Aetium libr. 5. Trallianum

Signa.

Cap. 42.

a B. reperiis

b B.

c B. quæ

d B.

e B. sicut di-

xit Hippoc.

Signa. Cap. 42.
Signa eius sunt inseparabilitas, & occultatio
temporum, & uehementia accidentium ex
asperitate linguæ, & ex citrinitate eius in pri-
mis, & ex nigredine eius secundo. Et ex retentio-
ne sudoris nisi apud crisim. Et uehementia sitis.
Inquit Hipp. nisi accidat tussis parua, & tussis
namque est accidentalis: sedat ergo illa sitim.
Et uidetur, ut sit uehemen-
tia sitis eorum propter causam pulmonis: ergo
quum mouetur tussis parua, humectatur per id
quod currit ad ipsum ex carne molli. Et calidi-
tas in causone quidem secundum plurimum non
est ita fortis in exterioribus, sicut fortitudo eius
in interioribus. Et est confractio in ea leuior,
quàm in alijs. Et in facta quidem ex cholera, for-
tia fiunt accidentia mala ex uigilijs, & inquietudi-
ne, & adustione, & permissione mentis, & flu-
xu sanguinis narium, & dolore capitis, & pullatio-
ne temporum, & profunditate oculorum, & solu-
tione uetris cum cholera pura, & casu appetitus.
Et quando accidit infantibus, abhorrent mamila-
lam, & non recipiunt eam, & corrumpitur illud
quod sugitur de lacte, & acetat.

Cura causonidis.

Cap. 43.

a B. aquæ

b B. infrigida-
tione

c B. viæ

d B. barch al-
zachi est eis bo-
na ualde. Et co-
sideret ine B.
f B. infrigida-
tione uehe-
mentemg B. qualibet
hora

Et cura tertianæ puræ. Et quum indigent
euacuatione sicut cum illis quæ dicta sunt,
tunc festinatio est melior. Complementum
uero est apud digestionem. Et non phlebotome-
tur: fortasse enim inflammabit eos: & fortasse iu-
uabit eos, si fuerit illic turbiditas, & rube-
do. Verum indigent subtiliatione, & regimine
uehementiore, & infrigidatione actu eius quod
ipsi sumunt. Et quum times casum uirtutis, est ne-
cessarium cibare eos, quamuis non appetant; &
proprie in eo, ex quo resoluitur res plurima: mul-
toties enim aduenit eis bolusinus propter priua-
tionem sensus. Et indigent lenificatione in prin-
cipio fortiori, & curationibus febris acutæ præ-
dictis, secundum omnes species narratas. Et quæ-
doque conueniens est, ut dormiant apud tepore
paruum febris super aquam tamarindoram. Et
quandoque ponitur in ea parum camphoræ. Et
diligitur eius sirupus acetosus, aut emulsio semi-
nis portulacæ, aut emulsio seminis endiuie: &
melon alkin est bonus ualde. Et sit contentus
potatione aquæ frigida secundum quod diximus
illud: Si autem non fuerit quod prohibeat, de-
tur in potu de ea etiam usque ad satietatem. Et
fortasse aduenit eis permissio mentis, & obliui-
scuntur petere aquam: quare oportet, ut sorbeant
de ea paulatim forbitiones
plurimas: & proprie in eo, cuius linguam uides
siccam. Et cura accidentia eius superflua cum eis,
quæ diximus in capitulis suis. Et oportet, ut ca-
ueatur in eis timor apud eos. Et oportet ut obser-
uetur anhelitus eorum: & non dimittas partes pe-
ctoris spalmari. Et oportet ut obserues capita eo-
rum cum aceto, & oleo rosæ, & sandalis, & aqua rosæ,
& camphora, & his similibus. Et embroches cum
decoctionibus, in quibus decocta sunt ea, quæ di-

ximus. Et quando fortes sunt in eis uigiliae, tunc
cura eos. Et non est malum, ut in potu des siru-
pum de papauere etiam, & si sit de nigro, in huius
modi dispositione. Et in fine eius da in potu tro-
chiscos, qui conueniunt eis, sicut sunt trochisci de
camphora. Et in illa hora conuenit eis sirupus ace-
tosus cum emulsione seminis cucumeris, & semi-
nis endiuie, & seminis portulacæ: de unoquoque
eorum sit pondus. 3. xxv. usque ad xxxv. secun-
dum quod uidetur. Et si fuerit illic uentris solu-
tio, tunc dentur trochisci de spodio constricti-
ui. Trochisci boni, & spodij. ro. an. 3. iij. s. croci
sexta. 3. j. seminis portulacæ, seminis endiuie. an.
3. iij. seminis cucurbitæ, seminis cucumeris an. 3.
ij. sandalorum. 3. j. s. succi liquiritiæ, amyli an. 3. j.
camphoræ sextam. 3. j. s. & dosis eius sit. 3. iij. Et
iterum rosæ. 3. iij. s. melonis, & citrulis, cucumeris, &
& portulacæ omniū an. 3. ij. croci tertia. 3. j. cam-
phoræ sextam. 3. j. gummi, amyli, dragacanti, succi
liquiritiæ an. 3. j. dosis eius. 3. ij. Et quum decli-
nat ægritudo manifestè, tunc non est malum uti
balneo, cuius aqua declinat ad frigus. Et illi, in
quibus magis diligitur balneum ex eis, sunt quo-
rum febris est ex phlegmate falso.

De febre sanguinis.

Cap. 44.

Pinatus est Gal. quod non sit febris sangui-
nis à putredine sanguinis. Nam sanguis
quum putrefit, sit cholera, & non est san-
guis: sit ergo tunc febris cholericæ, non sanguinea:
& sit causon prædictus, & tertiana: & cura eam
cum illa cura. Hic uero sermo eius est contrarius
sermoni Hipp. & contrarius ei, quod est conue-
niens: & plurimum quidem erroris eius est in ser-
mone eius: quando putrefit sanguis, sit cholera:
iste enim sermo facit opinari duas intentiones: qua-
rum una est, quod quando putrefit, peruenit ad hoc,
ut fiat post putredinem cholera: & sit

& secunda, quod quan-
do putrefit, sit cholera: sicut dicitur, quod
lignum quando calefit, sit cinis. Consideremus ita-
que in unamquamque duarum propositionum. In-
tellectus uero primus est corruptæ acceptionis
tribus modis: quorum primus est, quod sanguis
quando putrefit, conuertitur subtile eius ad cho-
leram malam, & spissum eius ad melancholiam;
non ergo cum totalitate sua sit cholera. Et secun-
dus est, quod illud sit post putredinem: & nostra
consideratio est in dispositione putredinis. Et
tertius est, quoniam post illud sit cholera, & non
scimus, an in ea sit putredo, an non: nam plurimæ
res putrefiunt, & separatur ex eis subtile, & spif-
sum: & non est in spisso, neque in subtili putredo:
quoniam non est necessarium, ut sit putridum id, quod gene-
ratur à putrido: sit. n. ex putredine, quod non est pu-
tridum. Et si generatio eius à putredine faceret pu-
tredinem eius necessariam, oporteret ut esset spissum
cinerulentum iterum putridum: esset ergo illis febris
melancholica iterum: hoc ergo est illud, quod fa-
cit esse necessarium expositio eius, quod prius in
tellectum est. Quod uero intelligitur secundum,
est mendacium. Quoniam putredo
est uia corruptionis: Et putredo quidem non
habet tempus. Et conuersio sanguinis in chole-
ram non fit nisi in tepore. Et putredo quid est
corruptio accedens sanguini: & est sanguis: sicut
accidit phlegmati, & est phlegma: & non sit chole-

h B. Alia litera
ij. B. alchazar &
alcheta

a B. aus

b B. sicut dici-
tur, lignum quæ-
do inflamat, &
efficitur cinis
c B. sit in dispo-
sitione quæ ipse
putrefit

d B. purum

e B.

f Affirmatiue
legit Zimara in
tab. in dis. pu-
trefactio

g B.

h B. dum

ra, neque melancholia, nisi conuertatur post illud cum complemento putredinis. Verum ueritas sana est sermo Hippo. quod ex sanguinis putredine generatur febris. Dicamus ergo nunc, quod febris sanguinis est febris putredinis, & febris calefactionis, & ebullitionis, quā nominauit Hippo. synochum conclusum^h sine alijs. Et plurimum ebullitionis eius est ex oppilatione suffocante caliditatem. Et quandoque fit à causis alijs, quæ uehementes fiunt supra uehementiā febris ephemeræ & inominatur profundum somni, fortis. Et est de summa febrium, quæ sunt inter febres putredinis, & febres ephemeræ: quæ differunt à febribus ephemeris, propterea quod calefactum primum in ea est humor: & differt à febribus putredinis, quoniam non est ei putredo: Et est febris acuta, non febris ephemeræ, neque febris hectica, neque febris putredinis. Et multoties quidem permutatur ad febrem putredinis, aut febrē hecticam. Et multoties quidem facit eam currere Gal. cursu febrium diei. Et uidetur Galeno quod febris sanguinis non componitur cum reliquis febribus, quoniam putredo in sanguine est communis omni humori: & in hoc est contradictio quibusdam intentionibus suis, in quo non est necesse prolongare sermonem, quoniam non iuuatur cum eo medicus. Et causa quidem huius febris est repletio: & oppilatio: & multitudo exercitij, & propriè non consueti: & dimissio euacuationis, deinde usus exercitij laboriosi. Et quodque facit putredinem in eo multam aquositas sanguinis, ex comestione fructuum aquosorum; quare conuertitur ad putredinem: & multitudo humoris crudi in eo est propinqua, quare præparat ipsum ad putredinem: sicut qui generatur ex cucumere, & altheid, & piris, & similibus. Et hæc quidem febris est continua, quæ non tepescit propter continuitatem materiei, & eius adhaerentiam usque ad crissim, aut mortem. Et eius species sunt tres, quarum saluior est hepaugmaticus: incipiens cum difficultate, & non cessat diminui, quoniam resolutio in eo est maior quam putrefactio. Deinde est homotenus: & fortasse similatur, vii. diebus. Et nequior eorū est augmasticus, quoniam resolutio in eo est minor quam putrefactio, & eius crisis est usque ad septimum secundum plurimum. Et eius consumptio est cum euacuatione, aut sensata, aut insensata. Et quandoque permutatur ad caustionidem, & ad siccum: & quandoque permutatur cum infrigidatione plurima ad lethargiam: & quandoque permutatur ad uariolas, & morbillum: Et quandoque accidit in eam profunditas somni, & inflatio uentris, ex qua peruenit, sicut uox tympani; & non deponit eam uentris solutio cum rarificatione. Et quando solutio uentris, non ualet, deinde egreditur alaf uiridis lata, propriè est de signis mortis.

ANNO.

Magna hic inter Auicennam & Galenum questio est, num ex sanguine febris putrida eueniat. Galenus passim, & 2. de diff. feb. & 2. de crissib. tria tantum putridarum febrium genera esse ait, biliosarum, pituitosarum, melancholicarum. Cuius rei rationem reddit 2. de crissib. et 2. de feb. diff. nempe, dum putrescit sanguis, quatenus est in bilem, & quod crassum, in atrum humorem

ait degenerare, dulce enim ut idem ait 2. facult. nat. quia supersaturatur, tenuius fit, & amarum redditur. Ita etiam quod crassum, multo fit crassius & siccus. Contra tamen Galeni sententiam Auicennas hoc in loco ex proposito pugnat, sequiturque huius institutum & Auerroes 3. Coll. Profectio magna hæc questio est, in qua docti plerique laborarunt. Paucis tamen, dari ex sanguine putridam febrem, præterquam quod ualidissimis rationibus hic auctor probat; uel ex Galeni ipsius uerbis elicitur, qui & 2. de diff. feb. putrescere nonnunquam sanguinem in aliqua parte corporis ait, fierique ex hoc simpliciore febrem quam in alijs. & 9. meth. de syncho non putrida agens, quam ex inflammato sanguine oriri putat, nisi succurratur fieri assensit synochū putridam. ex quibus certè assentiri Galenum Auicennæ necesse est. At cur ergo rogabit quispiam, hic auctor Galenum carpit, si modo eiusdem est uterque sententia? Ob id opinor, quod sicuti de alijs putridis febribus & signa & curationes Gal. aperte & ex proposito tradiderat; ita de putrida sanguinea planè non egerit. id quod profecto Galenum ambiguum fuisse significat, sicuti & Auerroes 3. Coll. extitisse eum putat. Non ignoramus etiam sanguinem, ubi putrescit, ex propria natura in icorem degenerare, bili autem aut atræ similem (quod enim alioqui in bilem uel atrum humorem naturalem à putrida calore fiat, res est, de qualicet dubitare.) unde & morbi qui ex eiusmodi procreantur sanguine, tertianarum fere periodos seruare solent, quo pacto etiam pleuritides ex sanguine per tertias solent exacerbari. At uero, quod ob id de sanguinea ea febre fuerit silendum, quoniam propriam periodum non habeat, non uidetur rationi consentaneum. curatio namque sicuti & cognitio eadem non est, quæ biliosarum febrium; & quum in his Gal. 9. meth. sanguinem ad animi usque deliquium in laborante seruo duxerit; in biliosis tamen neque etiam de sanguinis educatione quicquam meminit. Adde item, quod ubi putrescit sanguis, est tenuior eius portio in bilem euadat, non in solam tamen bilem totus, sed in atrum quoque humorem crassior eius pars conuertitur. Non temere ergo hic auctor de putrida sanguinea ex proposito uerba facit, & eam quæ fuisse uidetur, Galeni sententiam diluit. Ceterum queret hoc in loco aliquis. Si hæc putrida ex sanguine febris datur, qualisne est: continua, an intermittens? Existimant nonnulli; magni sane nominis uiri, & intermittentem dari & continuam: intermittentem quidem, quum sanguis extra uenas erumpens inflammationem facit & putrescit: continuam uero, ubi intra uasa putrescit. Verum hi, quum diariam febrem pro putrida perperam agnoscant, propriam etiam synochæ uocem uidentur confundere: quæ quidem uox, si continuam significat, non intermittentē dicit. Sed magna hic rursum in Auicennæ uerbis emergit dubitatio, quum aduersus Galenum differens ait. Et putredo quidem non habet tempus, &c. nempe putredinem non habere ait tempus. i. non fieri in tempore. At mirum hoc uidetur, quum philosophorum omnium testimonio nulla forma in non tempore inducatur; sed præuie unicuique generationi & corruptioni dispositiones sint opus. Verum, quod ad hanc dubitationem pertinet, tametsi uidemus alios alia hoc in loco commentari; pro certo tamen ipsi habemus deprauatum esse codicem. adiectamque temere esse negationem, & affirmatiue legendum. Et putredo quidem habet tempus: id quod & doctissimus M. Antonius Zimara animaduertit. in tabula in dict. putrefactio.

Signa.

Cap. 45.

a B. ubi iam po
lice fuerintb B. humida va
porosa similis
caliditati bal
nei non sicca
c B. fortisd B. & in ter
tiana

Signa febris sanguineæ sunt adhaerentia febris
Et rubedo faciei, & oculorum. Et inflatio ue
narum, & temporum. Et repletio completa
absque rigore. Et non est sudor nisi apud crism:
Et multoties associatur ei pruritus in naso, & in
loco collis, in quo ponuntur 3 uentosa: Et con
strictio in anhelitu: Et multoties accidit eis pro
funditas somni: & difficultas sermonis, & est ma
lum: Et similiter apostema gutturis, & duarum
amigdalarum, & uia: Et curus lachrymarum. Et
caliditas eius est plurima: propter humiditatem
uaporosam, & lacunalem non exsiccata, sicut in
causonide: Et pulsus eius est magnus, leuis, &
plenus, uelox, frequens ualde, diuersus non plu
rima diuersitatis, & est minoris diuersitatis, & ue
locitatis quam in causonide. & 3
Et non est caliditas eius in termino causonidis,
& tertiana fortis. Et illius quæ ex ea est a putre
dine, caliditas, & accidit sunt uehementiora, &
cura eius est difficilior, & magis similis cum cau
sonide. At uero subtilitas sanguinis & grossitu
do cognoscuntur propter illud, quod egreditur
de eo. Et synocha feruida est res magis similis in
principio sui febris ephemeræ: uerū caliditas eius
est parua mordicationis, & laxis: & inuenit ex
ea inflammationem, & dispniam: & est plurimū
impressionis eius propè cor. Putrida uerū est æ
qualis, & similis æquali secundum plurimum. Si
gna autem permutationis eius sunt cuiusque eo
rum ad quod permutatur, ut præfocationis, & a
postematum gutturis, & duarum amigdalarum:
& tu iam sciisti ea. Et signa uariolarum scies: &
signa siften, & doloris capitis, & permissionis mē
tis, & aliorum iam sciisti. Signa uerū longitu
dinis eius, sicut iam sciisti, sunt ex postpositio
ne signorum digestionis, & tornatilitate faciei,
& diuersitate dispositionis eius in spatio suo ex
additione, & statione, & diminutione, ita ut sit
quasi ipsa sit tepida. Illud enim significat, quod
sanguis est plenus humore crudo. Spatium ue
ro crisis eius significant apparitio signorum dig
estionis: quæ si tardatur usque post tertium, &
quartum, non sit crisis in septimo: Et multoties
quidem sit crisis eius in quarto.

ANNOT.

I Signa uerū longitudinis & c. 3 Longitudinem syno
che febris ex tarditate coctionis & faciei extenuatio
ne significari ait. At contra in superioribus, quum de si
gnificationibus accidentium febrium ageret, ex celeri
faciei attenuatione celerem quoque morbi motum si
gnificari docuit id quod Hipp. 2. aph. Euidens pro
fecto contradictio est. putamus autem, quauis de sola
bic longitudine morbi uerba faciat, simul tamen etiam
breuitatem intelligi, quasi dicat longitudinem & breui
tatem synochæ febris ex postpositione signorum coctio
nis & faciei demacratione, ac cæteris hys dignosci: hoc
est, uel ex his uel ex eorum contrarijs. ut, sicuti signorū
coctionis & demacrationis tarditas prolixitatem, ita
celeritas celeritatem significet.

Cura febris sanguinis.

Cap. 46.

Intentio in curatione febris sanguinis est eua
cuatio plurimi usque ad syncopim. Et ingros
satio substantiæ sanguinis, si fuerit subtilis ual
de, aquosus, & cholericus. Et infrigidatio eius, &

mundificatio, & subtilisatio ipsius si fuerit gros
sus, & sumpserit æger prius generatiua sangui
nis grossi, & generatiua humoris crudi. Et dige
stio materiei facientes febrem, & eius resolutio.
Euacuatio autem non est aliqua sicut phlebotom
ia ex manu, in quacunque hora accidat: & non
expectatur crisis, neque digestio, nisi sit repletio
nauseatiua: tunc enim caue eam, & remoue ipsam.
Quod si febris perseverauerit, tunc phlebotomaz

10 & non cesses phlebotomare, donec æger appro
pinquat syncopim, aut cadat in syncopim, si corpus
fuerit forte: Syncopis nāq; infrigidat cōplexio
nem fortem. Et scias quod phlebotomia, & su
mere in potu aquam frigidam quandoque excu
sant: & ab infrigidatione alia. Et partitio quidem
in ea est melior, si non fuerit quod necessarium fa
ciat festinationem: nam fortasse erit in ea, quæ est
infra appropinquationem syncopis, & ultimat
io.

3. Et fortasse sequetur phlebotom
iam ultimam statim fluxus uentris cholericus,
& sudor, quem oportet omni hora abstergere
donec cōtinuetur, & fortasse enim saluabitur cū
eo. Et succurrat ei quod accidit de debilitate,
& syncopi cū cibo subtili, & q̄te. Et oportet, ut
dēmittatur lenificatio nature cū illis, q̄ sciunt
de illis, q̄ sūt sicut duorū granatorū aque. I. dulcis
& muzi usque ad 3 terminū, & 3 siracost, & tama
rindi, & collyria leuia, de quibus diximus. Et quā
doque est necessarium apud digestionem euacua
re cum eis, quæ sunt sicut myrobal. & fumus ter
ræ, & casia sūt. & his similia de illis, quæ sciisti.

Quod si dispositio non tolerat phlebotomiam in
manu, phlebotometur uena, quæ est in cornu
frontis, aut ponantur uentosa. Si autem non præ
paratur aliquid eorum, & hoc propter accidens
quod prohibet, tunc fac solutionem uentris secū
dum modum, qui est in causonide. Et 3 regimen
sit cum eis, quæ aperiunt, & incidunt, & sedant
ebullitionem. Et si acciderit ex phlebotomia

40 syncopis, ciba cum pane, & aqua agrestæ. Quod
si accidat fluxus sanguinis narium per se, non ab
scindatur, nisi quum appropinquauerit syncopis.
Sanguinis uerū ingrossatio fiat cum eis, quæ sunt
sicut rob iuiubarum: & est, ut decoquantur. c. iui
ubarum cum lib. v. aquæ, donec remaneat tertia, &
inspissetur cum zuccaro: & quanto plus minora
tur zuccarum, tanto est melius. Et lentes iterum
proprie præparatæ cum aceto acetoso, forti, sunt
huius generis. Et caue, ne des in potu rob iui
ubarum, aut corpus lentius, materia existente gros
sa. Eius uerū infrigidatio fit cum eis, quæ sunt

sicut aqua lentium infrigidata: & aqua lactuca in
frigidata: & sumere in potu aquam frigidam, si
non fuerit quod prohibeat: & fortasse sumitur in
potu, donec tremere faciat, & 3 flatiet: 3 forsitan
enim sanat eum. Et quandoque permutatur fe
bris ad phlegmaticam, & curatur cum trochiscis
de rosis, & similibus. Et hæc quidem cura est
quorundam antiquorum: & sequuti sunt eam qui
dam modernorum. Dare autem in potu aquam
hordei, est curatio conferens ei, sed cum lenitate
naturæ. Et melior horarum ad hoc, est hora ue
hementis ebullitionis, & angustia, & inflamma
tionis, & frequentia: 3 pulsus cordis. 3 Et scias,
quod esse contentum infrigidatione, & dimitte
re phlebotomiam, & uentris solutionem, addit in

oppila.

a B. regimini
alio.b B. in cura
tionec B. ita q̄ abster
sio succellius fi
at uel absterfio
continue succe
dat sudori
d B. continuet.e B. Alia litera
emipnam
Alia litera
f B.

g B. inter duo

h B. infrigida
tio.i B. infrigidat
uehementius

k B. casia

1 B. secunda
m B. secundum
diuerſitatē exi-
gentis

oppilatione, & coarctatione: quare additur putredo & caliditas in his reliquis dispositione. Mundificatio enim fiat ^m cum eis, quæ sunt sicut soluentia cholera, secundum responſionem necesse fitatū iuritis, & debilitatis, cum digerentibus humorem crudum; quoniam fortasse ipse est causa in putrefactione sanguinis. Et in fine eius da ei in potu, quæ sunt sicut trochisci de camphora, & trochisci de spodio: & isti etiā trochisci sunt boni. Recipe spodij. 3. iij. seminis portulacæ. 3. v. seminis cucumeris. 3. iij. seminis cucurbitæ. 3. vj. gummi, & dragacanthi, & amyli omnium ana. 3. iij. succi liquiritiæ pondus. 3. vij. fiant ex eis trochisci. Descriptio alia, & propriè apud debilitatē hepatis. Recipe rolarum. 3. iij. succi berberis. 3. iij. seminis cucumeris, & melonis, & citruli. 3. & portulacæ, & spodij omnium ana pondus. 3. j. gūmi, & dragacanthi, & amyli omnium ana. 3. s. r. u. cedreni, & croci, & camphoræ omnium ana pondus quartæ. 3. j. fiant trochisci. Cibi uerò sint illi, qui sunt ex iulibus, & illi qui sunt ex lentibus cum aceto, & granatis, & sumach. Et si sit aliquid eorum, constructio cuius timeatur, frangatur cū siracoſt, & prunis: & cum ^o 2 eo3 qui fit de cucurbita, & cum ^p herba acetosa. Et eius fructus, sic pira de ſceni, & granata, & mala de ſceni. Et eius olera sint ^o 3 cucumeres, & cucurbitæ & alkechethe, & endiuia, & olus benedictum, & acetosa, & coriandrum, & quæ sunt eis similia. Et si accidat dolor capitis, aut pulsus cordis, aut uigilia, aut profunditas somni, aut fluxus sanguinis narium superfluis, destruens uirtutem, & alia de accidentibus suis; cura cum eis, quæ docuimus te in loco suo.

ANNO.

Si ex sanguine febris dependeat, mittendum aut sanguinem, ubi ſ. multitudine peccet, ad animi deliquium. Id seipsum egisse Gal. scriptum reliquit 9. meth. Aduersatur tamen hac in re Galeno Alerroes. 7. Coll. neque unquam mitti ad animi usque deliquium sanguinem, conſentit. Verum egimus & de hac re lib. 1. ut hic frustra adem non sunt repetenda.

De febre phlegmatica.

Cap. 47.

Si uisisti, quæ febris putredinis phlegmatis quæque est paroxysmalis, & quæque est inseparabilis: & sci uisisti causam in hoc. Et sunt ei hora, sicut reliquis febribus. & minor horarum sui principij secundum plurimum est. xvij. dierum: & eius eradicatio in pluribus est ^o 1 intra. xiiij. dies. Et saluor earum est illa, quæ est mundorum ^b 2 temporum, & præcipue illa, quæ est multi sudoris: significat enim subtilitatem materiei, & paucitatem eius, & raritatem corporis. Longior ergo partium huius ægritudinis est augmentum: quamuis eius declinatio iterum sit longior declinatione tertianæ, plurimum. Et phlegma quidem putridum quandoque est uitreum: & quandoque est acetosum: & quandoque est dulce: & quandoque est salum: & tu iam sci uisisti quomodo ex falso sit causon. Et plurimum quidem accidit febris phlegmatica humidis, & ^c 3 quietis, & senibus, & infantibus, & patientibus nauſeatiua facietatem, & exercitantibus & balneantibus se super repletionem, & habentibus cruciationem acetosam, & habentibus repletio

nem, & patientibus catarrhum, & descensum humoris ad stomachum, qui putrefit in eo. Et parum quidem euacuatur a latione in ore stomachi. Et scias quod cum omni febre cum qua est frigus, constringitur pulsus, & minoratur.

ANNO.

Februm quæ a putrescente pituita sunt, non una est species neque differentia, sed plures pro loci, temporis, & symptomatum ratione, ut Mesues ait: præsertim uero pro materie uarietate uariæ earum species sunt. Sane pituita species libro primo fustus auctor noster recensuit: breuibus tamen, quod ad hunc locum facit, pituita uel est naturalis uel non naturalis. naturalis insipida est neque tenuissima, neque crassissima. non naturalis uero quæcunque ab hac substantia uel qualitatibus recedit. estque acida, dulcis, acris, salsa, uel crassior aut tenuior. adde etiam, quæcunque cum alijs humoribus immista est. Vbi naturalis pituita putrefcit, arbitramur exquisitam quotidianam gignit: ex ceteris uero quibus uis, non exquisitam, uocanturque in uniuersum febres omnes a pituita cotidiana, quod singulis diebus exacerbentur: quamuis a falsa pituita etiam causus fiat & ardens febris, quæ pituita nomen non uidetur suscipere, de qua supra est actum: sicut uero quotidianarum forme ita penes materiam & qualitates uariantur, non ita tamen uaria singulis nomina obtigere. est quotidiana exquisita, quotidiana notha, intermittens, continua: leges etiam lityrie, epialæ, diurnæ, nocturnæ, syncopalis humore morose & syncopalis minutæ uoces; sed hæc nomina aliunde quam ex materia desumuntur: nempe ex accidentibus, sicut singulis suis locis patebit. De febris huius causis in uniuersum habes ex Gal. 2. de diff. feb. quæcumque perfectio pituitam copiosorem gignunt, ea pituitosis febribus procreandis aptissima sunt.

Signa phlegmaticæ periodicæ.

Cap. 48.

Nulla quidem, in qua causa est phlegma uitreum, aut acetosum, frigus multiplicatur ualde. Et rigor in uitreo est uehementior. At frigus non incipit in ea subito, imò paulatim in extremitatibus: deinde perueniunt ad hoc ut fiant sicut nix, quæ non calefiunt nisi cum difficultate, neque calefiunt subito, neque secundum gradationem continuam, imò paulatim cum reditu frigoris: & fortasse commiscetur frigori eius, in principio, & rigor. Fit ergo frigus propter illud, quod non putruit: & horripilatio propter illud, quod iam putruit. Et maius frigus eius, & ipsius rigor, sunt in periodis status. Et hæc quidem febris non est ex materia, quæ faciat punctionem, ita ut sit causa rigoris in uia expulſionis: putredo namque eius est putredo rei leuis: Et incipit cum grauitate, & profunditate somni. Et multoties incipit, in paroxysmis primis sine frigore, & neque est rigor, imò postponitur usque ad tempus: & fortasse erit frigus, & non erit rigor. Et multoties incipit cum syncopi, & non fit. Et in hac quidem ægritudine multiplicatur syncopis propter debilitatem oris stomachi, & casum appetitus, & priuationem alitimbæ: quæ est fundamentum materiei nutrimenti, & uirtutis. Illa uero, quæ est ex phlegmate falso, & sequitur horripilatio, & non fit uehemens frigus eius. Illam autem, quæ est ex phlegmate dulci, raro antecedit in principio usque ad plurimos paroxysmos

n B. alchechi. i.
cucumeris sanguinalis

o B. cibo

p B. cibo qui fit
ex succo limo-
num uel ex ace-
tositate citri
uel aranciorum
q B. & alchechi
i. cucumeris sanguinalis

Cap. 5.
Cap. 8.

a B. inter xl. &
lx.

b B. teporum

c B. ocioſe ui-
uentibus

uoluntate

uoluntate

uoluntate

uoluntate

uoluntate

uoluntate

uoluntate

uoluntate

uoluntate

uoluntate

uoluntate

uoluntate

uoluntate

uoluntate

uoluntate

uoluntate

uoluntate

uoluntate

uoluntate

uoluntate

uoluntate

uoluntate

uoluntate

uoluntate

uoluntate

uoluntate

mos horripilatio, neque frigus, neque rigor. Et plurimi quidem periodi febris phlegmatis incipiunt cum syncope: Et iam apparet in ea in principijs calor uehementior: & in postremis minoratur illud. Et est simile ut sit causa in hoc, quoniam putredo antecedit prius ad magis dulce, & magis salum, & magis subtile, deinde ad grossius & frigidius. Et tactus caliditatis eius i primis est debilis, & uaporosus; deinde quum prolongatur positio manus super membrum, sentit manus a-
 10 cutitatem & mordicationem. Veruntamen non est similis, neque æqualis in omnibus, super quæ cadit manus, imò est diuersa: quoniam inuenit in loco uno asperitatem, & in loco alio lenitatem: & est quasi caliditas coletur post re cribellatam: quoniam phlegma uiscosum est, quare diuersificatur eius pascio^h & caliditate: sicut accidit in reliquis uiscosis quum ebulliunt: ipsa enim disrumpuntur in quibusdam locis, & non
 20 disrumpuntur in locis alijs. Et qualiscunque sit caliditas eius, secundum plurimum minor est, quæ ut inflamet, & angustiam faciat, & magnificet desiderium aeris frigidi, & aquæ frigide^h & inspissationis, & rarificationis anhelitus magni, & exustantis. Et multoties quidæ accidit caliditati eius, ut sedeat tempore ipse quo habet, & quæritate horæ unius aut duarum horarum; quare existimatur quod ipsa iam peruenit ad statum, quum ipsa adhuc sit in augmento: uidebis enim eam iam incipere augmentari: & similiter sunt ei in declinatione stationes. Et febres quidæ phlegmatis sunt multæ^m oppilationis: propter multitudinem humiditatis, & uaporis sui; pauci sudoris, propter uiscositatem humoris. Et quum sudare facit, est res non exuberans. Et de prioribus significationibus eius, est paucitas sudoris, & priuatio eius. Et sitis quidæ minoratur in febribus phlegmatis, nisi propter causam falsedinis, aut causam uehementiæ putredinis eius: & cum hoc est minor, quàm sitis, quæ est in alijs. Et inflatio laterum multiplicatur in eis. Et quandoque accidit cuti lateris, ut subtilietur cum tensione. Color autem patientium phlegmatis febrem, est decliuus ad uiriditatem, & citrinitatem, currentes in albedinem: ita ut sit illud quod aggregatum est, sicut color plumbus^h & in statu. Et raro quidæ rubet color in eo, cuius rubedo sit rubedo in statibus reliquarum febrium. Pulsus uero eius est pulsus paruius submersus, debilis, rarus in primis, deinde fit frequens in fine. Et frequentia quidæ eius, & eius paruitas, & tertianæ: & eius paruitas, & uehementia frequentiæ eius est, propter uehementiam paruitatis ipsius, uerum non est uelocior pulsu quartanæ: & quandoque est tardior eo: aut similis ei in primis: & est uehementis diuersitatis, cum priuatione ordinis: & parui, & debiles ex eis, sunt in diuersitate eius plus, & significationes quidæ pulsus super eam sunt de certioribus significationibus. Urina autem eius in primis quidæ est alba, & subtilis, propter multitudinem oppilationum, & frigoris, deinde fit rubea propter putredinem, & conturbatur propter malitiam digestionis, & quandoque alteratur in ea dispositio uno tempore. Et quandoque mundificabitur ex materia grossa & resolutur putridum, & redibunt oppi-

lationes, dealbabitur^g una hora, & alia: quando remanet intra materiam grossam, & dispositio-
 nem putredinis, & aqua hora oppilationum est alba: deinde quando putrefit, res plurima post illud^g expellitur, & aperit^g oppilationes, rubet usquequo^g ueniat super^g oppilationes, quod oppilet eas uice alia de illo eodem humore. Eius uero egestio est lenis, subtilis, phlegmatica. Et de eis, quæ significant, quod febris est phlegmatica, est ut sit paroxysmus eius. xviij. horis, & dimissio eius, vi. horis, & non est dimissio eius dimissio munda, quoniam materia cum grossitudine, & uiscositate est multa. Significant ipsam ætas, & consuetudo, & tempus, & regio, & cibi, & aduentus causarum antecedentium ex facietate nauicatua, & significat ipsam forma prædicta ex colore faciei, & inflatione eius, & lenitas tactus, & debilitas oris stomachi, & calus appetitus: Et quandoque magnificatur in ea splen, &
 20 sequitur eam eructuatio acetosa in pluribus horis multoties.

ANNO.

Februm omnium, quæ ex pituita sunt, commune signum est, si modo in ijs accessiones fiant, cum frigiditate incipere. habet uero id duplicem in hoc febrium genere causam: alteram quidem omnibus putridis intermittentibus communem, innati caloris accessum initio ab externis ad internas partes contractio
 30 nem: alteram uero propriam humoris, dum super sentientes particulas affunditur, frigiditatem. Quare & quum putride intermittentes omnes eos a Gal. distinguantur, quod a frigore, horrore, uel rigore incipiant, frigiditas propriè pituitosis ascribitur. Solent tamen in his quoque rigores accidere, ut 1. ad Glauc. de signis tertianæ; uerum non ij tamen magni ut in tertiana, neque etiam in exquisitis quotidianis, quæ ex naturali putrescente pituita eueniunt; sed in spurjis, ex ea quæ naturam propriam est egressa, quæ. s. uel frigidior euasit, ut uita
 40 trea, uel mordacior, ut quæ acris & salsa est, uel crassa sior aut uiscidior; aut etiam quæ alijs immixta humoribus fuerit: ita ut propriè fortasse a Galeno ut proprium quotidiana exquisita indicium positum sit, a frigiditate inchoare. Sunt tamen præter hoc signum, alia quoque plura, quæ subtilissime hic author prosequitur: de quibus
 50 Gal. 2. de diff. feb. & 1. de crisib. Paulus lib. 2. Aetius li. 5. Trallianus lib. 12. Est tamen hic controuersia. Ait author de pulsibus agens, hos in quotidianis frequentiores & minores esse, quàm in quartanis, & tertianis. At contra Gal. 2. de crisib. quartanæ adeo paruos imbecillos, tardos, & raros pulsus in inuasionib. facere ait, sicut, ulla alia dispositio. Sed assentitur auctori nostro hac in re Gal. 1. ad Glauc. ubi idem planè affirmat, in quotidianis minores esse pulsus quàm in quartanis. Quod autem in lib. de crisib. secus sentire uideatur, id intelligendum est, si cum paruitate, tarditate, raritatem, imbecillitatem, coniunxeris; non autem si paruitatem quartanarum cum quotidiana paruitate comparaueris.

Signa phlegmaticæ inseparabilis, & est illa, quæ nominatur laticæ.

Cap. 49.

Sunt sicut reliqua signa febris phlegmaticæ, præter eradicationem; & quod simulatur eradicationi. Et apud inceptionem sunt rigor, & frigus, & horripilatio. Et est res magis similis eum hæctica

o. videtur

f. B. Alia litera aduentionem

g. B. aduentionem

h. t. B. & eius subtilizatio

i. B. vesicantur

k. B. neq. huiusmodi caliditas declinat ad discoopertur & iquicudinem & magnificatio nem anhelitus, & exufflatione

l. B. iter ad quætitatem

m. B. humorositas vel roris in cute

n. B. ita ut inflatio etiam

o. B. hora post horam p. B. remanet

g. B. vrima

f. t. B. & f. B. aperitur t. B. redcat ad

n. B. antecedit

Cap. 5.

Cap. 4.

Cap. 54.

Cap. 85.

Cap. 7.

Cap. 3.

Cap. 7.

a. B. præter inceptioem cū rigore & frigore &

horripilatione,
& est res magis
similis hēctice
& est illic tepor
in sex horis & si
mile ei supra il-
lum qui fit in
continua quā
b. Etia nō eua-
cuatur a tepore
qui tamen est
occultus
Alia litera non
eucuantur rem-
anentia vel a
reliquis febris
quāvis sint oc-
culte non appa-
rentes
c. B. loci
d. B. & sunt fe-
bris appropria-
ta nocte synco-
pali humorosa &
febris synco-
pali minuta

hēctica. & fit illic rigor in .vj. horis aut tātū supe-
rans illum, qui fit in periodica: nam ꝑ periodica
ꝑterum non euacuatur à residuo, ueruntamen
est occultum, ꝑnon apparet. Febres, quę sunt ꝑse-
cundum plurimum de genere plegmaticarum, & sunt
quandoque ex cholera, & non sunt ex eis quę sunt
ex melancholia appropriata cum nominibus, & iu-
dicijs. Et sunt febres epiales, & lipyria: quę am-
bæ sunt, de summa febrium, in quibus diuerfi-
ficantur loca caloris, & frigoris, intus & ex-
terius, propter diuersitatem, & locū eius, quod
putrescit & quod non putrescit. Et sunt tres diui-
siones febris ꝑappropriata, syncoalis humorosa,
& febris ex syncoপি minuta subtilis, & febris diu-
turna, & nocturna.

ANNOT.

Quotidianam continuam intelligit, quę sola exacer-
batione & sola remissione ab intermittente differt.
Quod uero hanc hēctica similem asserat, id ob caloris
paruitatem intelligendum est. Alioqui & mollities cor-
poris & multa alia differunt.

Febris in qua occultatur frigus, & apparet in ea calor,
& est epialis. Cap. 50.

a. B. cōprehēso
b. B. infrigidat
locum
c. B. &
d. B. infrigidat
e. B. fuit appa-
rens
f. B. qm fuit ge-
tum cōfectum
&
g. B. spargitur
sparsione
h. B. Alia litera
opprimat totū
corpus

Haec febris fit ex phlegmate uitreo, ꝑsed est
comprehensum ꝑin occulto, & profundo,
quod ꝑinfrigidatur ꝑubi est. Verum ipsi ac-
cidit iam putredo: quare spargitur ex eo uapor
eius quod computruit, & dispersitur. Et ꝑinflā-
matur in exterioribus: & illud quod non est pu-
trefactum, ꝑinfrigidatur ꝑin interioribus. Et eius
quidem frigus non ꝑapparet ꝑin huiusmodi tem-
pore, quoniam ꝑest quietum, & associatur ei, &
non ꝑatitur ab eo, quod occurrit ei: postquam er-
go incipit in eo putredo, mouetur, & ꝑinfrigidat-
ur infrigidatione ꝑquadam, quamuis non perue-
niat ad hoc, ut ꝑcommunicet toti corpori. ꝑ
Signa. Signa eius sunt eadem, quę prædicta sunt
Et quod eius urina est frigida, cruda, minoris ca-
lilitatis quā urina aliarum sui generis. Et pul-
sus eius est rarus, tardus: Et ipsa secundum plu-
rimum additur omni die: Verum propter grositu-
dinem materię suę conuertitur quandoque in
quartanam, & tertianam, quoniam huiusmodi
materia in corpore est ꝑparua, & parua putre-
factionis, ꝑsignea, & paucitas quidem est ex cau-
sis elongationis periodi. ꝑEt propterea quod pa-
roxismus non redit omni die, non remanet hæc
febris, quin sit phlegmatica; sed propterea est
phlegmatica, quia putredo eius est putredo phleg-
matis, ꝑet hoc nō extrahit eā ab hoc quin sit phleg-
matica: sed ꝑpropterea quod
putredo est putredo phlegmatis, non propterea
quod ꝑproximus ꝑnon ꝑredeat omni die. Spatiū
uero ꝑproximi eius est ā. iij. horis usq; ad. xxiiij.
horas & secundum plurimum consumitur ante
illud, quoniam hæc materia non est cū illa mul-
titudine.

ANNOT.

De epiala febre agit Gal. 2. de diff. feb. & ex pitui-
ta uitrea fieri ait. Non eodem tamen pacto hæc uox ab
Auic. hic usurpatur, quo à Galeno & Græcis. Gal.
sentiri in toto corpore calorem simul & frigiditatem
dicat eodem tempore, ut patet 2. de diff. feb. & in libro.
de ineq. in temp. Hic uero, quod & Mesues, quum in

Cap. 8.

festare calorem & frigiditatem simul arbitretur, nō
in minimis tamen omnibus particulis id putat accidere,
sed feruere externa, interna uero uiri putat. Verum
contēdunt aliqui dari hoc febris genus non posse (quod
alioqui Græci ignorarunt) quum in putrida febre al-
gere interna uiscera nequeant: præsertim, quando ex
Auic. sententia febrilis calor in corde primo loco in-
choat. Verum ad hæc ubi uitrea pituita putrescit,
intra uenas præcipue putrescit (neque enim quum crasa
sus admodum & uiscidus sit humor, ferri per muscu-
los & extra uenas tam facile potest.) Actū frigidus est
hic humor, quo fit ut partes, quas tangit, refrigeret.
dum tamen putrescit, ex concepta ea putredine calidi
quoque uapores excitantur, atque hi dum extra in uni-
uersum corpus feruntur, calfaciunt, solis alioqui ijs
partibus, in quibus pituita residet, ob illius contactum
frigescentibus. Non ergo rationi reluctatur, quod au-
thor noster ait. Est enim internas præsertim partes in
febris putridis calidas esse oportet ob putredinem; si-
mul tamen ob uehementem eius humoris imatam frigi-
ditatem, commistum calori frigus sentiunt, calorem
quidem in externis partibus solos putridos uapores nō
etiam pituitam suscipientibus: frigus uero in internis
quę uitream ipsam pituitam continent. Patet ergo fie-
ri illud posse, ut in putrida febre frigida interna sint,
calida uero externa. Quū uero à corde febris inchoare
soleat; non ob id tamen rationi repugnat, dari hoc fe-
bris genus. nempe quum in uenis seu internis uisceri-
bus pituita hæc putrescat, quam diximus; non in cor-
de tamen putrescit aut residet: feruntur tamen ad ip-
sum putridi uapores, qui calidi sunt, & ipsum calfa-
ciunt: à quo postmodum in uniuersum corpus calor dia-
geritur, ipsis alioqui partibus ubi pituita residet, fri-
gescentibus.

Febris in qua occultatur calor, & apparet in ea frigus,
& est lipyria. Cap. 51.

Haec febris secundum plurimum non est
phlegmatica, & quandoque est cholera
ex cholera grossa ualde. Quomodo autem
est phlegmatica? est quoniam phlegma intrinse-
cum quando inflammatur & putrescit, calefacit il-
lum locum, ꝑꝑ quoniam non resoluit, nisi quā
do ꝑꝑ calefacit exteriora corporis cum spars-
ione uaporis sui calefactione plurima. Et quādo
uirtus effunditur ad locum, ubi est læsio; tunc eua-
cuantur exteriora à calore: quare infrigidantur,
propriè quando in exterioribus sunt phlegmata
cruda, uitrea, frigida. Et iterum quoniam resolu-
tur multoties ex eo uapor, qui non putrescit, sed
eleuatur, & facit caliditatem, & associatur ei ca-
lidas spatio paruo, deinde separatur ab eo sepa-
ratione uaporis aque calefactæ. Quum ergo sepa-
ratur ab eo, & fuit in radice ante putredinem ue-
hementis frigiditatis; redit & infrigidat corpus.
Modus autem, quo fit cholera, est, quoniam cho-
lera quando est pauca, & intrinseca, & putrescit,
& calefacit locum, & non resoluitur ex ea ali-
quid; accidit quod diximus in sua compare ex
phlegmate. Et appropriatur hæc cholera nomi-
ne taburos. Verum lipyria est nomen generis, &
est longioris spatij quam hemitriteus. Et habet
aliquis ut dicat, quomodo erit febris & non pro-
cedet in ea caliditas ex corde in totum corpus: il-
lud namque quod narratur, est de genere eius, in
quo non procedit caliditas ex corde in totū cor-
pus.

a. ꝑ B. &
b. ꝑ B. non

c. B. propter

pus. Responso itaque est, quod in terminis harum rerum attenditur una conditio, ut non sit quod prohibeat: sicut si finimus aquam frigidam & humidam, quando adposita est secundum naturam suam, & non fuerit quod prohibeat: & si finimus graue, quod est illud, quod tendit inferius, quando dimissum fuerit cum sua natura: & in istis omnibus caliditas peruenit ad cor, & procedit in arterias, & spargitur. At uero accidit prohibitio illius, in quibusdam locis, sicut accidit ei super quem ponuntur pruinae. Nocumtum uero harum necessarium est esse actu.

ANNO.

Lipyrria febris Galeno in finit. medic. ea est, in qua extrema & superficies refrigerantur, uritur profundum, excretiones detinentur, aspera stititibus lingua est, pulsus paruus atque obscurus, quasi calor se intra receperit. Idem & in lib. de inequali intemp. lipyrrias febres esse affirmat, quando intus in ipsis uisceribus calor sentitur, in externis uero partibus uniuersus frigus, quamuis praeter has tale esse quoddam ardentium febrium perniciosissimum genus asserat, id quod etiam 4. aph. Contraria haec est febris illi, de qua iam diximus, in qua intus frigescent, extra uero calida sunt corpora. Est uero hic quaestio dignum, a qua nam materia haec febris fiat. Author noster primis statim uerbis plerumque a pituita; quandoque tamen etiam a bile fieri ait. Gal. uero 4. aph. eiusmodi febres esse ait, quando aliqua fortis inflammatio uel erysipelas, in corporis parte profundiori euenerit, toto. s. ex uniuerso corpore ad locum affectum tracto sanguine; unde & uri profunda, & cutim refrigerari accidit. Aetius quoque lib. 5. si circa uentrem ignis fuerit sacer, febrem ex hoc accensam lipyrriam nominari ait: si uero circa hepar, urentem siue fumosam, si circa pulmonem algidam. Ita ut ex Gal. & Aetii sententia lipyrria, quum ex istis febribus sit, quae inflammationes sequuntur, non putrida sed diaria di ei debeat, si modo febres, quae inflammationes sequuntur, diariae sunt. aut etiam si ex istis sit, quae ex humoribus pendent, ab ea materia pendeat, quae inflammationes & erysipelata facit; sanguinea. s. & biliosa; non autem pituitosa, ut hic author scribit. Profecto facile non uidetur statuere ut res haec se habeat. Si tamen rem diligentius perpendamus, & si Gal. de pituita non meminit, non ab re tamen & hic & Mesues lipyrriam ex pituita procreari existimant. Quum enim lipyrria ea sit febris in qua quum interna urantur, frigent tamen externa; non mirum, ex tali pituita id prouenire, ex quali putat Auicenna frigidam, crassam, & uiscidam. si enim haec puret, certum est & uapores qui ex puret scente ea sunt frigidos, fore & crassos, & uiscidos: ad de etiam paucos, quum crassitudo eius dissolutioni obstat. Excitantur autem ex profundis corporis partibus; certe quia crassi & uiscidi, non multum facile ad externas partes egredi; neque quia frigidi, calfacere multum poterunt. frigidos autem natura & potestate intelligimus, licet ob putredinem actu calidi sint: unde etiam si a fonte putredinis, a qua incaluere, recesserint, ad propriam eorum naturam redire, frigidos uidelicet euadere oportebit. internae uero ipse partes non distipatis his neque difflatis magis etiam incalascunt. Ad haec uero sit etiam ut externa partes frigida pituita scateant, quod hic author ait; tunc certum est, magis id, quod diximus, sequi oportere; calefcere interna, & refrigerari externa. cum enim uapores exter-

nis istis partibus multa pituita crassa refrigeratis occurrentes refrigerantur; tum etiam relictis neque diffundi uiam nanciscuntur retrocedunt, & interni ardoris perspiratum densiori ueluti nube impeditentes, maioris in his feruoris sunt cause. Ita ut probe author noster lipyrriam febrem a pituita fieri dixerit. Neque uero (ut ad obiectas rationes eamus obuiam) quicquam prohibet rem ita esse. Quamuis enim Gal. & Aetius ex internis inflammationibus lipyrriam fieri dixerint, propterea tamen inter diarias non inter putridas est reponenda. neque enim quaecunque inflammationem sequitur febris, diaria est; sed tandiu, sententia nostra, diaria est, quamdiu, inflammatio nondum putrescit. ubi uero putrescit, tum putrida quoque ipsa euadit. testimonio est Hipp. qui febres omnes ex bubone malas esse ait praeter diarias 4. aph. innuens profecto his uerbis buboni & inflammationibus febres succedere ab ephemeris diuersas. Quum ergo diaria haec non sit tunc quamuis inflammationes et erysipelata hanc sequi Gal. asserat, non tamen eandem putrescenti pituitosa materiae negat succedere. Ceterum, quicquid de hac re sit, licet lipyrria ea & Graecis & Arabibus intelligatur, qua interius aegri uruntur, exterius uero algent; non uidentur tamen in eius & ardoris & frigiditatis causa conuenire: quum Gal. non ob externas obstructions, sed ob innati caloris & spirituum ex internae inflammationis calore uel dolore ad uiscera tractionem, algere extrema, uri uero praecordia arbitretur. unde & inter arduentes omnes febres perniciosissimam esse hanc testatur. constat uero arduentes febres, una ea excepta quae salsam pituitam sequitur, de qua antea, ex pituita non accidere, praesertim crassa & uitrea, ita ut Auic. & Mesues lipyrriae febris nomen communiorum faciant, quam Galenus.

Febris, in qua sit unaquaeque duarum rerum, in unoquoque duorum locorum. Cap. 52.

Si haec febris fuerit, non erit nisi ubi sunt duae materiae frigidae, mota propter putrefactionem, quarum una est in interioribus, & altera in exterioribus: & non est aliqua earum plurius, nec ueniens. Deinde quum incipiunt putrefieri, mandat unaquaeque earum uaporem calidum comprehendentem cum partibus suis, & ubi est frigidum. Et tu quidem iam sciuisi causam inbre gmine humoris frigidi in dispositione motus.

ANNO.

De hepiala nunc agit, de qua Gal. & 1. de diff. feb. & lib. de inequali intemp. & ex uitrea pituita fieri asserit putrescente mediocriter, alioqui enim si tota putresceret, quotidiana (ait Paulus lib. 2.) fieret: & rigores, ut Aetius, libro 5. febrem praecederent. Hanc rem tamen de qua & Paulus & Aetius, non memini Galenum aduertisse: fortasse, quod perquam raro, ut Paulus ait, pituitam uitream totam putrescere ob eius immensam frigiditatem accidat.

Febris syncopalis humorosa.

53.

Haec secundum plurimum est propter phlegma crudum, quod est ex naucaetia facie tate repletionale, quod facit febrem dispersitiam plurimum, quod iam uincit uirtutem. Et secundum plurimum adiuuat super eam debilitas oris stomachi. Et quando mouetur, & incipit in putrefactione, uincit uirtutem plus, & facit ea haesitante, quae si dimissa fuerit cum materia,

non

non sufficit contra materiā. Et qñ occupatio fit in euacuatione eius cum facilitate, fit inobediens aut mouetur motu præfocante uirtutē. Et quando occupatur in euacuatione eius cum solutione uentris, aut phlebotomia, cum labore, non tolerat uirtus. Quomodo enim tolerabit, quum sit illic cum sua quiete syncopis? Et cum hoc toto ipsi indigent euacuatione uehementer. Et iterum ipsi indigent cibo uehementer, quoniam in humoribus eorum non est quod nutriet corpus, & uiuificet ipsum: & corpus eius est priuatum nutrimento. Quod si studueris in cibando, additur materia diminuta, & si nō cibatur, cadit uirtus. Et accidit in inceptioe sui, ut effundatur ad cor res frigida faciens accidere syncopim, & minora tur pulsus, & tardatur, & fit rarus. Amplius natura sollicita est in calefactione materiei, & subtiliatione eius: & putredo quæ mouetur in quasdam partes eius, adiunat super eam: ergo euadit cor à nocumēto, & frigore eius, & cadit in nocumētū caloris eius: quare fit pulsus uelox, & propriē in cōstrictione sua, plusquam sit uelocitas aliorum: quamuis illud, quod uincit, cum hoc, sit paruitas, & tarditas, & raritas. Et periodus eius est periodus phlegmaticæ: & non alteratur ab ea: & est cū ea inflatio faciei, & mollities corporis. Et colores habentium eam non figuntur super dispositionem unam, & 12

Imò quandoque est cinerea, & plumbea eius materia, & quandoque sit citrina, & quandoque sit nigra: & quandoque sunt labia eorum sicut labia comedentis mora. Oculi uerò eorum sunt fusci, uirides, exeuntes ualde apud cōmotionem ægritudinis. Et fit sicut gmaniacus: & Et quod est sub hypocondrijs eorum, est uehementis inflationis: & similiter uiscera eorum. Et quandoque euomunt acetosum, & quando est eis apostema in quibusdam uisceribus, tunc nō speratur omnino. Et quandoque accidit eis in quibusdam horis ex cholera dominante, grossa: & sit cum ea in uisceribus aduultio, & euomunt choleram, & sunt ei periodi phlegmaticæ secundum plurimū.

ANNO.

Scripte de febre hæc Gal. 12. meth. fustus. Egit et Paulus lib. 2. & Trall. lib. 12. Discrepare tamen hic à Gal. uidetur, quum ait & iterum ipsi indigent cibo uehementer & c. qui syncopali febre ob humorum cruditatem laborant, egerē alimentis ait, quod eorum corpus non alatur. At Gal. 12. meth. qui ita affecti sunt longissimam cibi abstinētiā ferre testatur, & corpus ex crudis ipsis, quos continet, concoquendis succis alatur. Verum ita forte discordia hæc diluitur. Id ægri genus, si modo crudi, quibus affluunt succi concoquantur, mediocriter nutriuntur. alioqui uerò si crudi & succi non coquantur; tum, quum nihil prorsus nutriantur, in eo discernimur sunt, quod Auic. scribit, ut uirtus concedat si nutriantur, quum tamen nutriri possint. & desperatam salutem esse Gal. testatur. Fortasse ergo hos Auic. intelligit, quando nihil nutriri ait, aut etiam non prorsus nihil, sed imbecilliter nutriri intelligit.

Febris syncopalis minuta subtilis.

Cap. 54.

Hæc febris est acuta, & cadit, & pulsus, & uirtus in paroxifmo, uno aut duobus paroxifmis, cum additione, & eueniens in corpore

re cum uelocitate. Et quandoque non sufficit cū ea uirtus usque ad. iij. & fit ex chymis subtilibus, plurimum quorum cholicum est, & uehementis subtilitatis, & profundationis, mala substantia uenenoſa, cui iam accidit putrefactio in corporibus calidæ complexionis, sicca ualde. & plures paroxifmi huius febris sunt paroxifmi tertianæ.

ANNO.

Habes & de hac re ex Gal. plurima 12. meth. Scripsit & de eius curatione Paulus li. 2. & Trall. li. 12.

Febris diurna, & nocturna ex phlegmaticis. Cap. 55.

Diurna est, cuius paroxifmus accidit in die, & eius tepor in nocte. Et nocturna est eō uerso, & utraq; sunt mala: sed diurna est longior, & deterior. & facit cadere multoties propter longitudinem suam, & suum euentum in calore diei, in hecticam. Et si ipsa non esset sæua, nō accideret hora apertionis pororum, & resolutionis uaporis, & non accidit nisi propter multitudinem materiei, & fortitudinem eius. Et est necessarium cum hoc, ut patientes eam cibentur in nocte, & non permittantur dormire super repletio nem stomachi: & præcipiantur uigilia, & est ex eis quæ faciunt cadere uirtutem. Et tolerantia febris in calore diei, & uigilia in frigore noctis, sunt ex eis magis dignæ, quæ faciunt cadere in hecticam: & ad summum est de genere febrium dissilium.

ANNO.

Nocturna ait Hippocrates 1. de uulg. morb. Sect. 3. non admodum letalis; longa tamen est. diurna longior. sunt quibus ad tabem uergat. Reddit huius sententia rationem Gal. in eius loci Commentarijs, quam hic Auicennas.

Cura phlegmatica.

Cap. 56.

Vra huius ægritudinis diuersificatur secundum horas suas, scilicet principium, & augmentum, & statum, & declinationem. Et secundū apparitionē digestionis in ea, & eius occultationē: Et diuersificatur secundū materias suas. scilicet phlegmaticam acetosam, & phlegmaticā uitreā, & phlegmaticā falfam & dulcē. Et oēs eius species cōmunicāt in hora principij in tribus rebus in necessitate lenificationis æqualis, aut uomitus. Et in necessitate administrationis subtiliantium, & incidentium, & diureticorum. Et quum super uenerint febris dies tres, subtiliatur in ea materia propter febrem: & si ante illud mouebis, nocet, & non facies aliquid. Et in augmento cum subtiliatione regiminis secundum æqualitatem. Et fortasse est contentus aqua hordei in primis tribus diebus, sperando, quod sit status eius propinquior, propter subtiliationem materiei aut paucitatem eius. Quod si certe sciretur, quod status eius esset tardus; non subtiliaretur regimen: quamuis fames, & somnus super famem, & exercitium super famem, si non debilitant, sint ultima in iuuamento huius ægritudinis: imò declinetur in principio ad ingrossationē usque ad septimum, deinde gradaretur: uerum augmentū egeret, ut subtiliaretur regimen in primis. Si autem status apparet longinquus, possibile est ut succurratur

AVIC.

E

tur

quente dissolu-
tionē accide-
re. Alia litera addi-
tione dissolu-
tionis accide-
re. B. quorum
plurimi sunt
cholericis

Cap. 4.
Cap. 38.
Cap. 3.

Text. 6.

B. preferua-
tione ab aliquo
nocumēto cū
subtiliatione re-
giminis decli-
nante ad
Alia litera cura
conuenienti cū
subtiliatione re-
giminis decli-
nante ad

B. cura con-
ueniens

tur illi cum ingrossatione regiminis: deinde gra-
detur usque ad horam status, quoniam tempus est
sufferens in acuta. Quoque pertransierit septi-
mus, non stes tunc super subtiliationem; quoniam
illa debilitat, & addit in debilitate oris stomachi.
Et quoties senseris longitudinem maiorem, sub-
tilia minus: quamvis subtiliatio eius in ipsa, omni
no magis sit necessaria quam in quartana. Et simi-
liter oportet, ne festines cibare ipsum cum eis,
quæ sunt sicut pulli, & panis cum muzaguacaz
nisi timeatur debilitas: aut appareat declinatio.
Amplius diversificatur cura eius, cuius causa est
phlegma falsum, & dulce: & cuius phlegma est vi-
treum, & acetosum, & sit ex æqua nimium frigus, &
in qua corpus non calefit. Veruntamen in duabus
primis necessaria est lenificatio cum medicina le-
ni, & in frigidatio quædam: Et in duabus secun-
dis cum medicina magis laboriosa. Et in duabus
primis indiget incisione cum subtiliatis, in
quibus non est calefactio plurima, quavis sit exci-
catio plurima. Et in duabus secundis necessariū
est illud quod subtiliet cum incisione, & calefa-
ctione cum æredine: & proprie quæ phlegma
est permixtum cum melancholia: nam necessaria
sunt in huiusmodi ea, quæ sunt sicut diacymnū.
& cōfectio de sulfure, & administratio salforum.
Et convenientiores medicina, quæ administran-
tur in principio, sunt geleniabin usque ad diem
septimum. Et non est malum, ut administraretur
iterum aqua feniculi, & aqua endiuia, & aqua a-
pij cum geleniabin secundum necessitatem. Et sy-
rupus acetosus est vehemens: necessitatis iterū.
Et aqua mellis cum hyssopo. & est possibile ut cōse-
quatur per eam illud, quod queritur de lenifica-
tione naturæ. Et proprie cū solutio facta de zuc-
caro: & rosæ rubeis nominatis
perficis: quoniam est solutivum, & lenitivum. Et
quando necessarium est, ut confortetur eius leni-
ficatio, confricetur in aqua luleb: & permiscea-
tur si voluerit, cum casia fist. & penidijs. Et iterū
geleniabin acceptum cū melle: & tereniabin per-
mixtum cum aqua luleb: Et non fiat assiduatio
super ea cum solutivis in principio, & post ipsū:
& proprie quando cum materia est cholera: illud
enim perducit ad corruptionem complexionis.
Et multi quidem homines dant in potu in princi-
pio sicut est, medicinam de turbit in omni nocte,
& sicut pilulæ de mastiche in hebdomada bis, &
sicut pilulæ de seminibus diureticis. Descriptio
medicinæ de turbit. R. zingiberis, & mastice am-
borum an. 3. x. turbit sicut alcohol. 3. x. zuecari
tabarzet quantum omnia: & detur in potu ei om-
ni nocte aure. j. & illud fiat, quando natura est nō
lenis: Si enim responderet omni die bis, non indi-
get hoc: Ego uero non diligo. & expectationem digestionis, & lenificationis cum eis,
quæ diximus prius: imo oportet, ut euacuetur ex
ea aliquid, & expectetur in reliqua, usquequo di-
geratur: & fiat illud cum facilitate paulatim, ab-
que superfluitate: deinde perveniat ad diuretica.
Et similiter abhorreo, quod est simile aquæ pru-
norum, & tamarindorum, & similiū de illis, quæ
debilitant, & solvant subtile. Et si
materia fuerit declivis ad additionem frigoris,
miscetur cum ea medulla carthami. Et si fuerit
materia ad choleram declivis, miscetur cum eo

sirupus uiol. aut uiolæ conditæ & siracost, aut uiolæ
sicca contrita. Et adiuues cum clysteribus le-
uibus, factis ex melle, & sale, & aqua sicca, & oleo
sisamino. Et uomitus fiat cum aqua raphani, &
raphano infuso in sirupo acetoso cum seminibus
& his similibus. Et si necessarius est uomitus plu-
rimus propter multitudinem eius, quod accidit
ei de nausea, & alteratione saporis oris, admini-
strentur grana raphani, & bibatur ex eis usque ad
aure. j. cum aqua frigida. Et uomitus quidem cū
eo, quod est in eo de debilitate stomachi, est ue-
hementis iuuamenti ualde: & est ultimus huic æ-
gritudini. Oportet ergo, ut expectetur in eo sep-
timus, ut non accadat ex eo in principio: & debili-
tas apostemans corpus stomachi. Et si sit ægra-
uis in eo uomitus, non prouoces ipsum super ip-
sum cum labore, Et si accidit uomitus, & proprie
in principio periodi, non retineatur nisi

3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

e B. meaurat
Alia litera imo
sit panis cū fer-
culis

d B. eis febris
cuz dī ferunt
dus. i. alzemhe-
rune

c B. acuitate

f B. iuuamenti

g B. Alia litera
rubro
Alia litera

h B. volubilis

i B. nisi

j B. stomachi

k B. Alia litera
labor

l B. difficilis

m B. superfluo
&

n B. moderat

o B. Alia litera
mobilis seu
ruius

p B. Alia litera
propria

q B. plus

r B. si excisum
fuerit

ete pondus. 3. s. Et quum uides, quod digestio ap-
paret, adiuua eam cum eis, quæ sunt sicut folia a-
pij, & fœniculi, & radices squinathi, & capillus ue-
neris. Si autem scias, quod materia est frigida ual-
de, non est malum uti pipere pauco, & uti uino
pauco, subtili, non plurimo. Et quandoque adiu-
uant unguenta resolutia ad digestionem & re-
solutionem cum uirtute forti: & sunt conuenien-
tiora in hac ægritudine, quam in reliquis febris-
bus. Et oportet, ut consideretur in hoc uirtus, &
febris, & rigor. Quod si uirtus fuerit fortis, & fe-
bris non fuerit scæua ualde, adde in unctio-
nibus confricando 3 & si nō, administrentur olea
subtilia, quæ ad æqualitatem sunt decliua. Et quā-
do pertransit. xiiij. tunc necessarium est admini-
strare, quod subtiliat plus, sicut fœniculum, & a-
pium: & fortasse indigemus semine amborum, &
aniso, & eo quod est sicut sirupus acetosus cū se-
minib. in quo ponuntur hyssopus, & althææ: & ad-
ministratione trochiscorū de rosæ: & fortasse est
necessarium addere in eis propter stomachum,
thus, & mastice, & cyperum, & absinthium, &
his similia, secundum quod exigit illud, quod præ-
sens est. Et uinum subtile confert eis in hac ho-
ra, cum subtiliatione sua, & quia confortat calo-
rem innatum, & quia prouocat, & sudare facit. Et
quum uideris digestionem, & fortitudinem, da-
bis ei in potu post illud trochiscos de absinthio.
Et quum uideris frigus in principio paroxysmo-
rum nocere; & ægritudo non est in principio 3 da
in potu aquam calidam, in qua decocta sunt ea,
quæ sunt sicut semen apij, & anisum, & ocymum:
& administrabis iterū huiusmodi, & fortiora eis,
embrochando, & uaporando, & huiusmodi. Et
quandoque datur in potu ad rigorem uehemen-
tem decoctio, secundum hunc modum. R. zingi-
beris, origani, ammeos, omnium an. 3. iij. corian-
dri. 3. iij. rosarum, calamethi, amborum an. 3. iij.
passularum. 3. vij. decoquantur secundum descri-
ptionem & sit dos. 3. iij. Et quum uideris 4

phlegma, 3 dabis in potu tyriacam: & dentur iterū
in potu trochisci de rosæ magni cum aqua fœni-
culi: & detur ei omni nocte medicina de turbit:
& pilulæ de aloë, factæ cum 1

3 quæ sunt
sicut piper. Et ad illud est decoctio huiusmodi.
Recipe hieræ. 3. vij. turbit. 3. x. myrobalanorum
nigrorum. 3. v. eupatorij. 3. v. salis indi. 3. ij. bedeo-
ard, suchaha omnium an. 3. iij. anisi. 3. iij. decoquan-
tur cum aqua apij, & sumatur de ea in potu secun-
dum quantitatem necessitatis. Et fortius illo est
illud, quod recipit duarum radicum & radicis
3 lilij omnium an. 3. x. hieræ. 3. vij. succi eupato-
rij. 3. v. seminis apij, & fœniculi, omnium an. 3. iij.
spicæ, menthæ amborum an. 3. vij. fiant ex eis tro-
chisci & administrentur. Decoctio bona. R. dua-
rum radicum ambarum an. 3. x. passularum enu-
cleatarum. 3. vij. anisi, & mastice, amborum, an.
3. iij. bedeoard, & suchaha, & eupatorij, omnium
an. 3. iij. decoquantur in libris tribus aquæ, usque
quo redeat ad libram. j. aquæ, & sumatur in potu
aliquot diebus in ieiunio. Trochisci boni apud
chronicas febres, & uehementiam rigoris. Reci-
pe hieræ, succi eupatorij, absinthij, suchaha, be-

deoard omnium an. 3. v. seminis apij, fœniculi, an-
si omnium an. 3. iij. sal. naphthici. 3. iij. seminis cu-
scutæ, myrobalanorum kebulorum, omnium an.
3. x. agarici. 3. xv. trochiscorū de ros. 3. xx. de tur-
bit. 3. xxx. fiant ex eis trochisci: & sunt solutui. Et
iterum aloes, myrobal. citrinorum, & reubar. ma-
sticis, succi eupatorij, absinthij, omnium an. par-
tem. j. croci partis unius medietatem, terantur,
& administrentur. Et iterum hieræ, myrobal. ke-
bulorum, salis, omnium an. 3. iij. seminis apij, &
fœniculi, & anisi omnium an. 3. j. s. absinthij. 3. v.
trochiscorum de ros. 3. iij. suchaha, bedeoard om-
nium an. 3. ij. terantur, & informantur pilulæ. De
coctio bona. Recipe eupatorij. 3. v. & radicis lilij,
& radicis liquiritiæ, & ammeos, omnium an. 3. iij.
seminis apij, fœniculi an. 3. iij. rosarum. 3. v. deco-
quantur omnia, & sit dos. 3. iij. Et
iterum, radicem trium, omnium an. 3. x. seminis
seminis anisi, apij, omnium an. 3. j. suchaha be-
deoard, eupatorij, absinthij omnium an. 3. v. cen-
tauræ. 3. iij. decoquantur, & bibantur. 3. iij. Et
iterum herbæ eupatorij, fumiterræ, bedeoard, su-
chaha, absinthij omnium ana drac. v. passularum.
3. x. myrobalanorum citrinorum. 3. x. Et hæc qui
dē cura est falso. & ei, i quo uincit cholera, magis
conueniens. Et agaricum, quum de eo sumitur
in puluere ex 3. j. ulque ad 3. j. & tertiam, diebus
continuis, prohibet elongari ægritudinem. Suma-
tur ergo pulvis ex eo, & commisceatur cum mel-
le, & bibatur. Et semen urticæ post digestionem
est mirabile ualde, sumptum in puluere, aut cum
melle. Verum si 2 acciderit ei modus aliquis so-
lutionis uentris, oportebit ut addatur in eo 3 pro-
pter debilitatē hepatis 2 3 semē cu-
scutæ: & propter debilitatem stomachi mastix, &
anisum: & propter debilitatem splenis, & grosi-
tudinem eius, radix 3 3 apij, & scolopendria: nam
multoties associatur huic ægritudini splen: &
fortasse oportet, ut addantur propter ipsum cy-
peri, & grana de ben, & fœnugracum, & conside-
retur cum hoc dispositio uehementiæ febris, ut
non accadat uehementia calefactionis. De eua-
cuationibus uerò, quæ sunt fortiora, & indiget
eis in hac ægritudine apud digestionem, est, ut au-
gmentetur dos. 3. iij. de pilulis de turbit, & admini-
stretur clysteria fortia. Et de illis sunt pilulæ istæ.
Recipe mastice sextam. 3. j. succi absynthij quartam.
3. j. pulpæ coloquithidæ sextam 3. j. hieræ pi-
cræ. 3. s. agarici. 3. s. informantur pilulæ cum siru-
po acetoso mellino, & sumantur in potu. Et de
illis sunt pilulæ de mastice, & de aloë. Quod si
materia fuerit ad caliditatem decliuis, sumantur
de trochiscis de spodio solutuius tres trochisci, &
de turbit aurei. j. scammonæ aure. s. succi eupa-
torij aure. ij. & dentur in potu secundum quanti-
tatem uirtutis. Et iterum eupatorij, absinthij, ca-
pilli ueneris, & myrobalani, fumiterræ, passularū
mundatarum æquales sumantur partes, & 4

3 dentur in potu secundum quantita-
tem necessitatis. Et si non suffert corpus solu-
tionem uentris, perueniatur ad diuretica, & sub-
tilliatia, & sudare facientia: Et de summa illorū,
quibus indiget, tunc est infusio aloes cum mel-
le. Et quando declinat ægritudo, non est tunc
introitus balnei ante cibum malus. Cibi autem
eorū sint subtiles sicut acetum & oleum: & quan-
doque

AVIC.

E 2

doque

doque ponitur in eis parum almuri, & propriè in fine eius. Illi autem, qui sunt fortiores, sunt gal-
taragis & pulli & alcubugi, & his similia, post declinationem. Et oportet, ut ponantur in eis, & propriè apud digestionem ea, in quibus est incisio, sicut acetum, & sinapis, & almuri. Et si fuerit phlegma acetosum, malum, uiscosum, porrum & aqua ciceris sunt de melioribus cibis eis: & quandoque ponuntur in eis cuminum, & anethum, & oleum. Et iterum flegueridz facta ex sicla, & almuri, & aceto, & oleo abluto, & alchaguamach sicut Kemmach de capparibus, & remachz de anetho, & origano, & aniuden, & asparagis. Et deventur olea, in quibus est infrigidatio & humectatio. Et hora cibi est post teporem paroxysmi, & eradicationem eius; & ante paroxysmum ad minus. iij. horis. Mensura autem somni eorum est, ut sit æqualis uigilijs; ut sit digestio materiei ad somnum, & resolutio ad uigilias. Et balneum quidem est uehementis nocumendi, nisi post declinationem. Et succurritur uomitui eius quando superfluit: Et oportet ut administretur in illo, quod sit sicut miua, & sirupus de granatis cum mentha simul cognitus. Et si necessarium est fortius, sumatur de granis granatorum mazorum. 3. x. & thuris albi, & masticis amborum an. 3. v. mentha. 3. vij. decoquantur in duab. libris aquæ, in qua sint folia mentha, donec minuat. Et succurritur fluxui uentris eius, quum superfluit, cum retentione eius cum eis, quæ sciuisi de stipticis & regimetalibus, & medicinalibus. Sed eius quidem debilitationi succurritur, ut cibetur succelsione eius pullis aflat, & in patellis coctis: & ut adhibeantur suffumigationes, & odores uiuificantes. Et si acciderit inflatio in facie, & extremis, iuuantur quum administrentur huiusmodi trochisci. Recipe anisi, & lacce ablute, amborum an. pondus. 3. v. amigdarum 1. x. exorticatorum, croci, marmacor omnium an. 3. iiii. feminis apij, feminis foeniculi, floris squinanthi, omnium an. 3. iiii. & floris eupatorij. 3. iij. spice. 3. v. hieræ picræ. 3. vij. rosarum. 3. x. fiat ex eis trochisci, & administrentur. Et fortasse indigebis eis, quæ sunt sicut homorulia, & dialacca, & medicamen de amigdalibus amaris. Et ad longitudinem febris. Recipe rofarum, pondus. 3. x. masticis, & spice, & foeniculi, & feminis apij, & feminis endiuia, & succi eupatorij, & succi absinthij, omnium an. 3. iiii. spo dij. 3. v. fiant trochisci: & sit dosis ex duabus. 3. v. que ad. v. cū. 3. x. de geleniabin in decoctionis foeniculi quantitate. 3. ij. Et ammeos confectum cum melle est magni iuuamenti in huiusmodi loco. Et fortasse indiges propter longitudinem frigoris fricatione: & modus in ea est, ut incipiat ab humeris, & inguinibus, quando spargitur caliditas in manibus, & pedibus, & calefiunt. Si autem senserit similitudinem lassitudinis, fiat permutatio ad fricationem dorsi. Et quando uehemens sit calefactio, quæ necessaria est in eis, tunc dimitte eam ad aliud membrum. Et de oleis bonis eis est oleum dulce, in quo non est stipticitas, & oleum chamæmillinum, & oleum de anetho decoctum in uase duplici. Quum ergo compleueris, tunc absterge cum oleo aliquo, ut non angustie-

tur. Et non est malum, si fricationem siccam sequatur fricatio cum oleo aliquo. Et de illis, quæ seruant stomachos eorum, ut non debilitentur, sunt unguenta inuncta capiti stomachi, quæ sunt sicut chamæmillinum, & oleum nardinum, & oleum anethinum, & fortius illo. Et de emplastris iuuatiuis est, ut decoquatur chamemil la cum re pauca masticis decoquendo cum uino cum duplo sui de melle. Et si ceciderit appetitus, tunc melius est ut non administretur uinum, imò in quo decocta sint sicut chamæmilli la, & dactylis & melilotum, & absinthium.

ANNOT.

Scriptis de quotidiane intermittētis curatione Gal. I. ad Glau. scripsere Paulus lib. 2. Aetius lib. 5. quam breuissime. Fuslus Trallianus lib. 12. Pulchre totum hoc negocium author noster prosequitur. Atque, quum Gal. in tradenda pituitose febris curatione, quæ uarias pituitæ species sequi potest, unum tamen curandi modum proponat, de qua re etiam à Tralliano taxatur; docet author noster quomodo huius curationem pro teporū coctionis, ac materierum uarietate uariari oporteat: quæ etiam de re Trallianus plurima. Duo hic præsertim animaduersione digna uidentur. Gal. in his febris ab initio ad statum usque, materię uacat concoquende: à statu uero, & uomitione & purgationibus concoctam materiam educit. Auicennas tamen, quod & Trallianus, non exacta & absoluta coctione per interualla purgant: ita, ut, quod recentiores ferè omnes, partim concoquant, & partim euacuent. Galenus item generatim quæ incidunt attenuent; in pituitosa febre proponit. Auicennas tamen, cui & Trallianus consentit, pro uarijs speciebus uarias quoque curandi formas tradit: neque in salsa pituita ratione alia curandū putat, quàm ijs quæ refrigerent & humectent. Verum ad hæc. An etiam ante statum purgare liceat, & partim concoquere partim educere, ut nostri faciunt; an uero summus status & summa coctio expectanda, uidentur nobis non aliunde quàm ex pituitæ natura statuentum. Hæc suapte natura frigida est & uiscida: coctionis propterea non satis apta. Quod si præterea multitudo accedat, certè multo etiam difficilior negocium reddit. Non inepte ergo partim concoquitur, partim educitur, quum tota simul concoqui nisi longissimo tempore nequeat: quum etiam, si exactissimam coctionem expectaueris, in discrimine res sit, ne, quæ concocta iam erat, denuo eius, quæ reliqua est, putrescat. At si tenuis pituita est, non multum uiscida, neque plurima, id quod forte euenit, quum naturalis pituita putrescit, expectari summa posse coctio uidetur, quod est à Gal. obseruatum. De uarijs uero curationum modis. iri profecto inficias, qui rectè rem perpendit, non potest, neque unam hæc curandi febris esse rationem; neque saluam pituitam, quæ ad bilis naturam uergit, calfacientibus, attenuantibusque, sed frigidis & humidis concoquendam. In exquisita tamen quotidiana, quæ ex naturali & pituita fiat, non alia curatio conueniet, quàm, quæ à Galeno tradita est. His ita solutis questionibus, nunc reliquis prætermisiss, ea tantum perpendenda sunt uerba quum ait Ego uero non diligo expectationem digestionis & quæ profecto summis uiris negocium fecere. Alij enim negatiue legunt, ut modo legimus: alij affirmatiue Ego uero non diligo nisi expectationem. Harum lectionum utra probanda sit, difficile est iudicari, quum in

o. B. est oleum alrachachi

p. B. imò almi bachtegi

q. B. Alia licera fismbrum

aph. 25. Cap. 86. Cap. 7.

in educenda purgatorio medicamento materia, alij expectari coctionem uelint, alij nolint. Nobis tamen utramvis elegeris, non multum uidetur laborandum. Si affirmatiue legas, non diligi nisi expectationem coctionis. i. laudari ab Auic. ut coctionem expectes; id de exquisita purgatione erit intelligendum, quæ certe non nisi obita coctione tentanda est Hipp. consilio 1. aph. sin uerò negatiue legeris, non diligi expectationem. i. non probari ut coctio pro purgante medicamento exhibendo expectetur; id de exquisita coctione & non exquisita purgatione dictum erit. ut scilicet pro purgante medicamento non exquisito perfectam coctionem expectari nolit: quin antequam perfecta ea sit, si modo appareat, euacuari aliquid iubeat, sed ut ait, cum facilitate: deinde uerò expectari, ut quod reliquum est concoquatur. cuius certe rei supra rationem attulimus, quæ causam reddidimus cur Auic. & nostri in quotidianis partim concoquant, partim euacuent, neque summam coctionem pro summa purgatione expectent. facit uerò & ad hanc rem eorum placitum (de quo iam sepius) qui morborum etiam initio purgatoria exhibent. qui certe si morbi initio felici euentu medicamentum ex purgantibus exhibent, quanto felicius, si id apparente, licet non perfecta coctione egeris, res eueniet: Verum obijces statim re non ita se habere, quum propterea superioribus uerbis Raslm hic author reprehenderit, quod hac curandi ratione sit usus. At non eadem tamen est ratio. neque enim propterea Raslm damnat, quod medicamenta non concocta materia exhibeat; sed, quod singulis noctibus si alius laxa non erat, medicamentum ex turbidulis propinaret. Videtur ergo hic author frequentem & quotidianam purgationem improbare; non tamen si paulatim concoxeris, & paulatim eduxeris; leui tamen & facili purgatione, non autem forti. Hoc sentire nobis Auic. uidetur, & nobis posterior hac lectio satisfacit, quamuis, ut diximus, & alia quoque probari possit.

Cura phlegmaticæ continuæ, quæ nominatur laticæ.

Cap.

57.

Est cura facientis paroxysmum omni die: & differt ab ea, quoniam oportet ut in illa sit administratio subtiliantium calidorum cum facilitate. Et hoc si fuerit contentus eis, quæ sunt sicut sirupus acetosus, & geleniabin, & iuleb de melle, & aqua eius. & aqua fœniculi, & apij, & radicem trium sine dubio confert. Et quâdoque confert eis & kisch de anetho, & kisch de caparibus, & propriè cum uestigijs digestionis. Et præparentur cibi eorum in obseruatione temporum, & diuersitatis eius, & fortitudine uirtutis, & debilitatis eius in præparatione, cuius rememoratione præterijt. Et de medicinis bonis ad eos sunt trochisci de decem generibus. Et iterum de medicinis expertis ad eos est illa, quæ recipit ros. 3. vj. succi liquiritiæ fumiterre, spicæ, omnium an. 3. iij. masticis. 3. iij. karabe. 3. iij. anisi. 3. ij. præparentur. Et iterum trochisci eupatorii. 3. iij. rosarum. 3. i. & tertiam, spodij. 3. ii. & s. & t. & f.

Et iterum, troch. absinthij, quorū descriptio. Recipe. f. t. & assari, seminis apij, anisi, amigdarum amararū, suchahæ, bedoard, succi eupatorii, spicæ, masticis, omnium an. 3. ij. & t. & f.

Et iterum, eupatorii. 3. iij. rosarum.

rum rubearum. lib. i. spicæ. lib. s. spodij. 3. iij. & f.

Cura epialos & lipyrie.

Cap. 58.

CVra eorum propinqua est curæ, quam diximus, & sūt ambe associatæ uni uia: & oportet, ut incipiatur in primis à sirupo acetoso mellino, & zuccarino. Et præcipitur in eis ambabus, ut administraretur rob agrestæ decoctū cum melle, & sirupo ros. deinde fiat gradatio de uia sumendi in potu semina, & aquas eorum ad infusio nem aloes: & trochiscos de rosas cum masticæ: & pilulas de aloes, & hieram picram, & pilulas de eupatorio. Et oportet ut in eis ambab. simul stomachi sollicitudo habeatur, & administraretur vomituum cum aqua phascolorum & raphani, & anethi, & calamenthi, & diuretica. Et de solutiuis iuuatiuis est illud, quod fit ex myrobalanis nigris, & citrinis, & turbit, & zuccaro. Et de illis, quæ conferunt eis iuuamentum magnum, sunt clysteria decliua ad acuitatem, & in quibus ponuntur medulla cartami, & cetaurea minor, & anethum, & chamemilla & alhascech, & melilotum, & almuri & mel. Et regimen lipyriæ indiget subtilitate plusquam regimen alterius.

Cura febris cum syncope humorosa.

Cap. 59.

HAec febris est difficilis curæ. Et modus in curatione eius est euacuatio gradata in subtili ad fortem: & propriè quando natura non respōdet ex se: tunc enim cum clysteribus mūda quod est in intestinis & uenis propinquis eis, ex superfluitate. Et administra in residuo subtiliationem cum fricatione. Et Gal. quidem dixit, quod si deficit in euacuatione plurimū eorum, nisi cum fricatione. Et melior modorum in fricatione eorum est, ut incipiat à coxis, & cruribus, descendendo à superiori ad inferius, & administraretur illud cum mantili aspero, abradente cutem: deinde permutetur ad manus, descendendo ab humero ad spatulam, ita ut igniatur cutis: deinde ad dorsum, & pectus: deinde redeat ad crura: & reuertatur ad ordinem primum. Et ponatur medietas temporis eorum fricationi, & medietas temporis eorum dormitioni, si possibile est. Et ad summum, canon curationis eorum est subtilitatio, non calefactio ualde. Et de illis, quæ conferunt eis, sunt subtiliantia, sicut aqua mellis cum uirtute hyssopi, & feminis apij in matutinis, & similibus eis. Quod si fuerit illic fluxus uentris superfluus, decoque & inel & decoctione uehementiore, & non soluet nisi parum, & temperatum, iuuatiuum. & Et sirupus acetosus mellinus iterum confert eis, in æstate quidem & cum consuetudine potus aquæ frigida, permixtus cum aqua frigida, & in hyeme oportet ut non sumat eā in potu penitus, & sit contentus aqua calida. Et assumere calidum ex potibus est melius eis, nisi apud necessitatē estus estatis, & uehementiam caloris plurimi. Et conuenientius, quo potantur ad sitim, est sirupus acetosus mellinus. Et uinum

confert in eis principio, & propriè si fuerint febres eorum & languinæ; sed parum & sunt, & propriè in senibus. Et necessarium est eis uinum post cibum. Et tibi quidem necessarium est, ut consideres pulsū habentiū hanc ægritudinē semper; & quum uideris eum in

AVIC.

E 3

cipere

a B. deficiunt plurimi eorum ab euacu.

b B. aqua mellis
c B. temperate cum iuuamento

d B. aquosum
e B. fortes & raro

a B. lista

b B. q. contentetur

c B. chemach
d B. chemach

e t. B. Et iterum eupatorii. unc. iij. rosarum lib. s. spodij. unc. iij. spicæ. lib. s. t. B. absinthij

g t. B. contumax & erbellentur & mactentur & fiat trochisci

h B.

f. B. sequatur il-
lam fricatio

g. B. leuis
h. B. dignus est
ut iuuat

Cap. 3. 4.

† cibis acetosis

a. † B. quæ

b. B. diuersificetur

c. B. diuersari,
& successione
februm
d. B. Alia litera
qui generantur
ex eis
e. B. incinerati
suerint

cipere debilitari, & cadere; subito ciba eum pane infuso in uino commisto, si non prohibet apostema in uisceribus. Quum ergo associatur ei huiusmodi ægrotudo, non est curationi modus, neque fiducia locus. s. quando accidit huiusmodi alteratio in pullu: & hæc quidem cibatio est ex eis, quæ necessaria sunt, quando uehemens fit syn-
copis; uerum oportet, ut prohibeatur illud. Cibus autem, super quem fit dormitio, est aqua hor-
dei, super quam non addatur nisi quum cadit uir-
tus: & si additur, tunc fit panis infusus in iuleb,
aut aqua mellis. Et balneum quidem est de rebus
nocibilibus istis. Et calidum, & frigidum
ualde ex acre: cum calido enim non fit securitas
de cursu humorum ad pulmonē, & ad cor, & ad
cerebrum: & frigidum prohibet digestionem ei-
us, & addit in oppilationē eius. Quod si fuerit in
ea humor cholericus aliquis, tunc, si facilis est uo-
mitus, & leniatur, & est iuuatius ualde: & ad ul-
timum ^h melius est, ut alsidue proficiat in ea.

ANNOT.

Habes & huius & sequentis febris curationes ex
Gal. 1. 2. meth. sed & Paulus lib. 2. & Aetius lib. 5. &
Trallianus lib. 1. 2. de iisdem scribunt.

Cura febris cum syncope minuta. Cap. 60.

Portet ut emplastretur pectus eius cum san-
dalis, & aqua ros. & uiuificetur cum cibo
paulatim. Et sit cibus eius, sicut panis de
simila infusus in aqua granatorum, in frigiditate,
si desiderat ipsum; & similiter in aqua de fructi-
bus. Si autem indiget ad uirtutem salmosufat
factis ex pullis, cum aceto & aqua agrestæ, & ole-
ribus frigidis, & proprie coriandro, erit iuuamen-
tum in hoc, si exhibeatur.

Regimen nocturnæ & diurnæ. Cap. 61.

Regimen earum ambarum est regimen
phlegmaticarum, neque est diuersitas in
eis.

De quartana periodica. Cap. 62.

Primum quartana est periodica: & minorat
casus quartanæ inseparabilis. Cause uero
quartanæ sunt ea, quæ generant melancholiā,
postea, & putrefaciunt eam: & tu iam
sciuisti totum illud. Et sciuisti, quod melancholia
alia est, quæ est fax sanguinis, & alia quæ est adu-
stio eius, & cinis humorum. Et sciuisti, quod de
illa est sanguinea, & de illa est phlegmatica, & de
illa est cholerica, & de illa est adustus ipsius melā-
choliæ naturalis. Et existimauerunt quidam ho-
minum, quod quartana non generatur ex melan-
cholia naturali, quoniam ipsa non putrescit. Et
huius quidem sermo non oportet ut auscultetur:
imò de proprietatibus omnis humiditatis est,
ut putrescat, quamuis ^b rarificetur in præpara-
tione. Et plurimum quidem euenit successione
ægritudinum: & febrium diuersarum: & putrida-
rum propter diuersitatem humorum: & ex qui-
bus generantur, & eorum putrefactione, & quæ
adunantur: & non euacuantur, multiplicatur
melancholia, deinde quum putrescit, est quarta-
na. Et multoties quidē accidit successione sple-
nis: & cum hoc ipsa secundum plurimum non

euacuatur ex dolore splenis, aut duritie eius. Et
saluior quartana est illa, quæ non accidit ab apo-
stema splenis, aut alijs: aut cum qua non est a-
postema splenis. Quartana enim, quæ euenit ab
apostemate splenis, aut cum qua est apostema
splenis, multoties perducit ad hydropisim, & per-
nitentem. Et quartana, quæ salua est, liberat ab ægri-
tudinibus malis melancholicis, sicut melanco-
lia, & epilepsia. Et in ea est securitas à spasmo,
quoniam humor est siccus. Et secundum pluri-
mum est ægrotudo salua. Et quando non accidit
in ea error, non addit supra annum: & quando-
que perdurat. xij. annis, & quod est infra eos. Et
quæ ex ea longa est, perducit ad hydropisim. Et
scias, quod autumnus est inimicus quartanæ.

ANNOT.

Quod quartanæ plerumque intermittentes sint, raro
autem continuæ, scribit et Gal. 2. de diff. feb. cur uero
id accidat, hæc uidetur ratio. nempe quod pauca plerum-
que atri humoris copia in corporibus nostris affluit: ex
qua propterea cōtinua febris gigni nō potest. neq. n. so-
la secundū locum differentia continuam aut intermit-
tem facit: sed multū facit & materiæ copia & crassitu-
do & uisciditas, quamuis neque hæc sole sufficiant sine
loco, de qua re in superioribus est actum. Quum ergo ex
atra bile quartanæ fiant, & uariæ sint atri humoris dis-
ferentia; differt tamen magni inter se medicinæ prin-
cipes uidentur, quum Gal. unam tantum quartanæ spe-
ciem ex atro humore naturali putrescente agnouisse ui-
deatur; Auicennas uero hoc in loco febrium numerum
specierum huius humoris numero respondere existimet.
Verum admiratur de Gal. Trallianus lib. 1. 2. quomodo,
quasi una esset quartanæ species, unum curandi modum
tradiderit, quū alloqui & multiplices sint eius species.
& curationes diuersæ. De his tamen rursum speciebus
quot sint, non conueniunt inter se Auicennas & Tral-
lianus. sed hic quidem duplicem putat, alteram ex atro
& naturali humore, alteram uero ex assata bile: is uero
& ex adusto præterea sanguine & pituita exusta fieri
quartanam putat. Non desuere tamen & qui natura-
lem atrum humorem putrescere non posse crediderint,
ut Trall. memoriæ commendauit. sed hi quū nullus sit hu-
mor qui non putrescat, non sunt pluribus consultandi.
Hæc quum ita se habeant, damnant tamen nonnulli &
Trallianum & Auicennam. Trallianum quidem, quod
de assata bile meminert etia Gal. 3. prognost. ubi quar-
tanam ex melancholico fieri humore dixit, cuius du-
plex generatio est, & ex crassiori sanguine, & ex bile
uehementer assata: quam rem. 3. quoque aphor. confir-
mare uidetur. quamuis de hac ubi ex proposito de quar-
tana agit. 2. de diff. feb. 1. de crisib. & 1. ad Glauc. pro-
pterea nō meminert, quia in his locis nō nisi de exquisi-
ta agit quæ ex naturali atro humore putrescente pro-
ficiscitur. Auicennam uero eo nomine dammandum cen-
sent, quod ex pituita atram bilem gigni posse, & quar-
tanam ex ea fieri existimet. id quod tamen fieri nunquā
pōt. Ita ut hætenus, multiplex sit discordia. Ceterum,
scuti uidetur nobis Trallianus non iniuria de assata bile
& de quartana, quæ ex ea procreatur, mentionem &
curationem à Galeno desiderare, quæ diuersam curan-
di rationem exigit. siue exquisitam, siue non exquisitam
dicas; ita et doctissime author noster alias adiecit spe-
cies quartanæ uidetur, ex alijs atræ bilis speciebus ma-
nantes. An uero ex assata pituita atra fieri bilis pos-
sit, quod in controuersiam uocant, nos libro 1. fusius su-

Cap. 3.

Cap. 5.

Com. 27.

Com. 22.

mas

mus prosequitur: ut propterea ijs suppositis hoc in loco, quartanam ex melancholico humore, qui ex adusta pituita fiat, procreari cum medicis ferè omnibus facile credamus. Atq; hæc de proposita discordia dicta sint. Eset uero hic rursus questione dignum, quia quartana nonnunquam lienis tumores sequuntur; in quarum nam febrium genere ea sint reponenda. an forte inter diarias, quum tumorem sequatur. Sed paucis. Febris, quæ lienis inflammationem sequitur, quartana non est, sed quamdiu non putrescit inflammatio, tandiu fortasse diaria est; nempe, quæ neque cum putredine est humorum, neque cum solidarum partium siccitate. putrescente uero ea & putrida hæc quoque enadit, & continua. At quum ex lienis hoc in loco uitio quartanam sequi dicimus; non ob aliam rationem sequi ea consuevit, quam ob affluentem & putrescentem atrum in uniuerso corpore succi, qui uel ob repletum lienem, uel ob infarctas crasso & uisido humore uias, per quas, quod sanguini feculen tum inest, in ipsum lienem expurgari consueuerat, expurgari non potest. hæc uero febris neque diaria est, neque lienis uitium immediate sequitur, sed copie attribui moris, in uniuerso corpore putrescentis succedit: quam uis non ignoremus quartanis laborantes ita aliquando in acceptione, lienis dolore inuadi, ut ab eo ueluti putredinis fonte accendi febris uideatur. Quamobrem quartana, etsi ob lienis uitium procreatur, nunquam tamen in diarium genere potest collocari.

Signa

Cap. 63.

Signa sunt, quod quartana incipit in primis cum frigore paruo: deinde incipit frigus eius addi, postea minoratur parum apud statum, sicut in phlegmate. Quumque calefit corpus, non est caliditas uehemens, licet sit maior, & magis apparens quam illa, quæ est in phlegmatica: ipsa enim cum difficultate sua in inflammatione non inflammatur inflammatione de qua curatur; sicut ignis in lignis & grossis, & Et non comprehendit super corpus totum; imò est illic caliditas cum horripilatione: & causa in hoc est grossitudo humoris. Et est cum frigore & aliquantulo dolore, quasi frangat ossa: Et est illic & contractio propter quam strident dentes; uerum non sicut in phlegmatica: quapropter perducit illud ad debilitatem uisus; uerum & lenitur & apud digestionem, quoniam malitia minoratur, sicut fuit in principio parumper. Et de signis quartanæ, sunt causæ eius antecedentes ex febribus, quæ prolongatæ fuerunt: & ex splene, aut dolore. Et de signis quartanæ etiam sunt dispositionio complexionis, & significationes melancholice, & ætas, & tempus, & cibus, & forma, & consuetudo, & quæ sunt his similia. Et periodus eius est, xxiij. horarum. Et multoties est febris tertiana in æstate quidem, & sit quartana in hyeme. Et multoties perducunt febres diuersæ ad febres permixtas, in quibus non est ordo propter diuersitatem residui humorum remanentium post febres. Quum ergo confirmatur secundum cinctatit additionem, confirmantur super quartanam. Et illius quidem, quæ est à phlegmate adusto, sunt paroxysmi longiores. Et accidit & eis frigus secundum plus successione assiduationis. & est sudor tardior, & urina grossior, & durities uerum minor: & sit secundum plurimum successione febrium phlegmaticarum. Et illam, quæ

est à sanguine adusto, antecedunt signa sanguinis, & febris eius, & rubedo urinæ: & significant ipsam formam, & ætas, & tempus: & fortasse erit post febres sanguineas. Et in illa, quæ est à cholera adusta, est pulsus uehementioris uolocitatis, & frequentia: & incipit cum horripilatione, & frigore in carne, & siti, & sudore. Et quandoque fit ira, & furor, & inflamatio: & significant ipsam formam, & tempus, & ætas: & quandoque significant ipsam, quod ipsa sit successione febrium cholericarum. Et pulsus in quartana est decliuus ad duritiem propter siccitatem humoris: Ipse enim trahitur ad interiora, quasi ipse esset pulsus senilis: & ad æqualitatem, dum non mouetur: & si mouetur, diuersificatur pulsus ualde propter grossitudinem superfluitatis: & fit & mûdificatio eius apparès apud teporem: & est significatio completa super quartanam. Et multoties accidit in eo diafoles inæqualis, & systoles uehementis uolocitatis, secundum contrarium eius, quod est in tertiana. Et pulsus quidem quartanæ melior est pulsus phlegmaticæ in paruitate, & frequentia: sed est similis ei in tarditate. Et apud in ceptionem paroxysmi additur tarditas sua, & fre quetia: & diuersitas eius est maior diuersitate reliquarum febrium: deinde incipit magnificari, & fieri frequens, & uelox. Et urina in quartana est similitum horarum in priuatione digestionis, propter frigus materiei, & grossitudinem eius, nisi apud statum bonum. Verum dispositiones eius, & colores eius diuersificantur: & illud ideo, quoniam melancholia generatur ex humoribus diuersis. Et de signis digestionis quartanæ est leuitas inter moris. & Urina autem in principio est alba ad uiriditatem decliuus, cruda, cui non est digestio. Et post principium diuersificatur eius dispositio, & propterea quod plurimum melancholia est generatum ex humoribus diuersis: & est apud declinationem nigra. Et sudor in quartana est plurimus per comparisonem ad phlegmaticam: & non multiplicatur per comparisonem ad alius: & sitis minoratur in hac febre, nisi sit à melancholia cholerica.

ANNOT.

Habes de quartanæ signis plura ex Gal. 2. de diff. feb. 2. de crissib. & 1. ad Glauc. Actio lib. 5. Tralliano lib. 12. & Paulo lib. 2.

Cura.

Cap. 64.

Consideretur in hac ægritudine, an sit melancholia phlegmatica: aut melancholia sanguinea, aut melancholia cholerica, aut melancholia melancholica. Deinde rege unamquamque earum cum eo, quod ei est conueniens, de illis quæ dicemus. Verum omnibus speciebus suis sunt iudicia, in quibus communicant: & illud est, quod, ipsæ minuuntur in principio. quare necesse est, ut attendatur, an sit sanguis dominans in ea: & proprie quado quartana est à melancholia sanguinea; tunc enim phlebotometur, & extrahatur sanguis secundum quæritatem necessitatis: & fortasse exigit multitudo eius, & ut extrahatur de eo res plurima. Et quado non est necessaria phlebotomia, tunc phlebotomia est nocua, in quantum debilitat, & in quantum

E 4 tum

g B. Alia litera
tractione seu
contritione
h B. quædam
& sitis

i B. spasmati

k B. raritas

l B. raritas eius

m B. rigoris

n B. & coloratio

o B. melancholia generatio

Cap. 4.
Cap. 5.
Cap. 6.
Cap. 8.
Cap. 11.

a B. Alia litera
quoniam in omnibus earum sit euacuatio

b B. & spiritus
tudo seu fecalitas eius
Alia litera
& fecalitas & malicia ipsius

a B. uiridibus

b B. & grauitate

c B. aliquid ex dolore
d B. rigor & concussio uel commotio

e B. Alia litera
manifestatur seu clarescit

f B. & accidit
plurimum illius
successione quod uidetur

tum educit contrarium melancholia: & inquantum mouet humores ad exteriora. Et si oportet, euacuatur à principio de humore faciente febrē aliquid, & ad alleuiandum, & mundificandum. Illud enim apud digestionem est secundum quod innuam ad ipsum. Et sit post paroxysmū per diē. Et non oportet, ut fiat prouocatio in primis cum fortitudine: Et oportet ut administrentur mollificancia. Et si tibi non uidetur bonum uti potionibus, administra loco earum clysteria conuenientia, sed oportet ut sint leuia: & nō conceditur cōfortatio eorum, nisi quando consequitur ægritudo statum. Et si medicus iam præsumperit, & solutione eduxerit melancholiam in principio, aliquoties solutione forti & prohibuit ægritudinē penitus, sed est rectum ab errore. Et oportet, ut prohibeatur in die paroxysmi à comestione, & præcipiatur ieiunium. Et prohibeatur ab aqua frigida illa die. Et est necessarium in reliquis diebus uti carne taugi, aut pulli: in primis taugi usque ad tres uel quattuor periodos, deinde pulli; tūc enim pullus est melior. Et sit medicina in die paroxysmi geleniabin & confricatū cū aqua calida in die bis, aut iter. Sintque. 3. iij. geleniabin cum 3. x. sirupi acetosi. Et tu quidem scis, quod quando melancholia est cholericā, tūc oportet ut administretur in ea quod soluat eam ex genere myrobalanorū, & uiolæ. Et si est phlegmatica, i

oportet ut administretur in ea aliquid in primis, in quo sit uirtus polypodij, & epithymi, & similia. Et scias quod aqua casei est bonum uehiculum ei, quo administratur de uirtutibus prædictis: & fortasse confert administratio eius solius, quando est caliditas uiolenta. Nam geleniabin & aqua eius colata & cum decoctione sua forti, est loco ipsius: propriè quando est in stomacho debilitas: aut est illud quod uincit, humor frigidus. Et uomitus iterum, & propriè ante cibum, & post cibum est cōuenientior: & propriè in die paroxysmi, & ante paroxysmum: & propriè quando melancholia est phlegmatica, est de rebus iuantibus in ea: & non in principio tantum; imò & in omni hora. Oportet ergo, ut non laboretur in principio, & in principijs digestionis usque ad aduentum complementi digestionis in euacuādo superfluitatem cum eo quod calefacit cum fortitudine; neque cum eo quod exsiccat cum fortitudine ex medicina, & dimissione ciborum; neque cum eo, quod debilitat ex solutione uentris; neque iterum cum eo, quod debilitat in principio ex subtiliatione regiminis. Et scias, quod quando incipit quartana in æstate, aut hyeme; tūc oportet, ut in potu detur in primis de aqua hordei, & secaniabin, ut aperiat uias oppilatas, propter prouocationem, & consumatur uelociter: & illud est post periodum antecedentē tribus horis, aut quattuor. Et cum accidet quartana in hyeme, tūc non est modus, ut dentur in potu trochisci. Et scias, quod res frigide, & humidæ faciles digestionis, boni chymi sunt conuenientes huic ægritudini in quantum est febris, & ex hoc quod sunt contrariæ uniduarum qualitatum melancholia; quæ est siccitas; quare oportet ut administrentur iterum, ubi

non timetur nocumentum digestionis: & non sit quātitas ex qua timeatur nocumentum in digestionē: aut misceatur cū eis aliquid quod earum frigiditatem temperet, & nō minuat earum humiditatem: & istæ sunt res calidæ cum æqualitate. Et alienetur omne frigidum, & siccum. Et res humidæ & frigidæ huic ægritudini conuenientes, sunt sicut endiua, & lactuca, & melon, & persica quandoque. Et non oportet ut deuitetur huiusmodi nisi aut propter uehementiam frigoris, & est illud inuentum sicut in lactuca, & non est inuentum sicut in melone dulci: aut propter uehementiam prouocationis perducens ad ingrossationem sanguinis, & illud est inuentum in melone dulci: aut propterea quia præparata sunt ei quod permisceat & putredinem: & est illud inuentum in persicis: & oportet ut obserues huiusmodi. Cibi uero calidi cum æqualitate, cum additione in humiditate, sunt iuuant ualde: & propriè quum uolunt æquationem caliditatis eorum, ubi non diligitur ut per ea fiat iuuamentum ad digestionem cum frigidis & humidis: sicut commissio ficuum cum endiua. Et non est malum in primis fumere ea, in quibus est falsedo, & sacredo, & incisio, quum non timetur incrementum caliditatis: In fine autem ægritudinis non est excusatio illius. Et trochisci de absinthio iuuatiui sunt usque ad finem ægritudinis. Et de illis, quibus sit iuuamentum, est scisio in aqua calida dulci ante cibum omni die: & balneatio quæ humectat, & non facit sudare, neque excitat caliditatem; & continuatio deliciarum & quietis: & abhorre re exercitium, & motus corporeos, & animales. Et omnes istæ febres indigent humectantibus: & diuersificantur in quātitate in frigidationis, & calefactionis. Et necessitas sua, quæ indigent exsiccantiis, est propter illud, quod est in eis de uirtute incisionis, & abstersionis, & solutionis, & non propter exsiccationē. Et oportet, ut obseruetur stomachus cum emplastris bonis, confortantibus, quæ sunt inter uirtutem caliditatis, & subtilitatem eius secundum quod exigit dispositio. Et obseruentur splen, & hepar: & regantur, ut non indurentur, & apostementur. Et fortasse est necessarium ad prouocandum uomitū uti aqua raphani cum semine suo, quæ misceantur cum sirupo acetoso. Et fortasse iuuatur cum antecessione comestionis & sicla, & eius, quod salitum est de piscibus, & sinapis, & his similia ante ipsum. Et adiuuatur post illud cum potu aque multæ. deinde fiat successio cum sirupo acetoso, & euomat. Et de illis, quæ conferunt ei, est ut sumat ipsum in die paroxysmi: deinde euomat super ipsum. Et securitatem facit à nocumento febris, quod est propter frigus, & rigorem, & acuitatem febris, si sumat allia & mel, & bibat sirupum acetosum melinum, & impleatur cibo: deinde sumat aquam calidam & euomat. Quum ergo consumitur paroxysmus, cænet rem paruam, & balneetur in mane. & si sumat ante paroxysmum. v. horis cibum, ut euomat, fortasse iuuabit illud, licet non euomat. Et uomitus ante paroxysmum, quicunque humor sit, aut alleuiat paroxysmum, aut eradicat ipsū. Et de regimine bono est, quod ieiunet in die paroxysmi, si non est quod prohibeat: & non sumat cibum, donec consumatur paroxysmus.

e B. propter al leuiationē non propter mundi ficationem vel eradicationem d. B. sic

e B. melioratio est facta

f. B. alio a die g. B. commistū h. B. tres. 3. geleniabin cum 3. x. sirupi acetosi.

Alia litera tres. 3. geleniabin in x. diebus cum sirupo acetoso

i. B. oportet ut administretur quod soluat eum in primis aliquid in quo sit uirtus rurbith. Et si est melancholia

k. B. & geleniabin quidem l. B. a

m. B. & fiat euacuatio superfluitatum n. B. non

o. B. est curandum cum facilitate &

p. B. ex parte febris & ex parte

q. B. aut r. B. non

f. B. ad

c. B. acuitat

u. B. Alia litera atriplicis

x. B. frigoris & rigoris & acuitatis

y. B. totum

roximus. Et ingrediatur balneum die secundo, si quidem fuerit digestio secundum descriptionem: & si non fuerit digestio, non fiat in eo nisi effusio aquæ calidæ quantitate, qua delectat corpus, & humectat, minus quam ut perueniat ad hoc, ut liquefiat ex ea humor. Et in die tertio administratur uomitus propter illud, quod superfluit de cibo, & quod resoluit balneum: quamuis oporteat ut administratur uomitus in die paroxysmi iterum. Quod si melancholia fuerit sanguinea, iu uabitur cum phlebotomia ex basilica, deinde per euacuationem subtilem cum eo, in quo ponuntur de mundificantibus sanguinem, sicut uirtutes suchaha, & bedcoard, & polypodij, & fumiterræ, & myrobalanorum rebulorum: & hoc quidem genus uelociter recipit curationem. Et si fuerit melancholia cholericæ, tunc tibi inest, ut administras in frigidationem & humectationes ultimas, ex medicinis, & cibis. Et administra aquam temperatam sedendo in ea & ablundo. Et fiat lenificatio naturæ in principio cum eis, quæ sunt sicut illud, quod fit ex uiol. & quod fit ex aqua calidæ cum uirtute polypodij: aut sirupus acetosus cum epithymo, & sirupus ros. & aqua luleb: & casia fist. At uerò solutio eius integra speratur post .xx. dies, quoniam digestio apparet in eo. Quando materia est melancholia cholericæ: deinde fiat gradatio ad illud, quod subtiliat, & incidit. Et si necessaria est rectificatio stomachi, tunc fiat cum inunctionibus, & oleis, & epithimatis, quæ non pertranseant uirtutem chamæmillæ, & absinthij, & meliloti, & similium. Et ieiunium plurimum, & quæ in die perodi. Et quædoque iterum est ex eis, quæ non conueniunt ei. Et si sit in die perodi, sufficiat eis de cibo parum modicum. Et de mundificantibus iuantibus sunt ea, in quibus est decoctio myrobal. & epithymi, & senæ in sirupo acetoso, in quo decoctæ sunt uiolæ. Et fortasse sumitur in potu gente in eo 3 assa in ieiunio, proprie in die paroxysmi, & euomat ipsum, si nauseat cum ea anima eius. Et si fuerit melancholia phlegmatica, & redeat ad sirupum acetosum & mellinum cum aqua apij, & feniculi, & similium. Et si necessaria fuerit lenificatio, misceatur cum eo in principio uirtus solutiua phlegmatis de uirtutibus turbit, & polypodij: & fiat gradatio pauca ad uirtutem agarici. Et fiat ut uomat cum sirupo acetoso mellino de feminibus, & his similibus, usquequo incipiat digeri. Et sit uaporatio stomachi & eius emplastratio cum eo quod est fortius, ita ut cum dactylis, & ficibus, & similibus: Et similiter inunge ipsum cum oleis calidis, perueniendo usque ad oleum de costo. Et fortasse est necessarium in eo prouocare uomitum cum sirupo acetoso: & sit in eo uirtus sinapis, & 3 ellebori albi: imò fortasse est necessarium ut in potu detur elleborus albus in raphano, aut uirtus ellebori in raphano, aut elleborus cum dispositione sua, quæ non timetur debilitas dispositionis uirtutis. Et si fuerit melancholia melancholica pura, de genere facis sanguinis, tunc rectificatur solutio eius in primis cum aqua luleb, & penidijs: & est conueniens administratio geleniabini mellini, & zuccarini. Et in fine eius euacuetur cum eis, quæ sunt sicut decoctio myrobalanorum citrinorum, & nigrorum, & fumiterræ, & passularum. Quum ergo

ægritudo digesta est, tunc bonum est phlebotomare ex basilica. Et administratur uomitus super cibum cum fortitudine: aut leuiter secundum horam, & necessitatem. Et oportet, ut assiduet ipsum, quoniam est radix ad euacuationem cum medicinis, & clysteribus fortibus. Et medicinæ quæ administrantur in huiusmodi hora, sunt epithymum, & polypodium, & agaricum, & sticados, & lapis armenus, & lapis lazuli abluti, & non abluti, & succus foliorum 3 centaureæ 3 cum sirupo mellino. Et fortasse necessarius est elleborus niger, & fortasse 3 infunduntur in cholericæ senæ, & fumiterræ cum epithymo, & in sirupo acetoso. Deinde habes consilium tunc apud euacuationem, & da in potu phlegmaticæ & melancholicæ ex ea tyriacam, & mitridatum, & medicamen de assa, & sulfur: & piper solum bibatur in aqua. Et de illis est sinapis, quæ administratur non assidue, imò in omnibus tribus diebus: & in primis, & ante illud in spatio longiore: & similiter diapipereon. & similia illi de electuarijs. Et non festines cum aliquo horum ante digestionem: nam si tu dederis in potu tyriacam, & similia illi in primis, compones quartanam cum quartana: & fortasse attrahes ægritudines alias, & proprie in hyme. Et in fine eius si necessaria fuerit phlebotomia, aude super eam. Inquit Gal. sanauit gentem plurimam a quartana ita. Dedi eis in potu post digestionem solutiua: deinde dedi eis in potu succum absinthij. deinde dedi eis in potu tyriacam. Et dico quod assa, & piper singularia sunt iuuatiua ualde, quando apparet digestio, & peruenit statim. Et ciba illum sahane, & selbune & keniculi capparibus, & sinapis, & almuri, & omnibus in quibus est uirtus solutiua cum fortitudine. Et fortasse erit tibi necessarium, ut des ei in potu post .xl. dies, omni mane quantum est nabaca una de eis, quæ sunt sicut medicamen de assa, & omni secundo similiter, quum febris non fuerit acuta, & materiei radix non fuerit cholericæ. Et de trochiscis iuuatiuis in hac hora, & apud declinationem, sunt trochisci secundum hunc modum. Recipe. succi eupatorij, & croci amborum an. pondus. 3. iij. scopolendriæ, aristol. & lactucæ, & reubarbari. & spodij omnium an. 3. v. & sem. acetosæ, & sem. portulacæ, & ros. & spicæ, & se. cuscute, & anisi, & se. apij, & radicem capparibus, & granorum alben, & se. feniculi, omnium an. 3. iij. conficiantur cum aqua apij, & fiant trochisci, & dentur in potu cum aqua feniculi, & endiuia, & cuscute: & hæc quidem medicina iuuatiua est modis pluribus. Et si digeritur materia, tunc fac istud. Recipe, myrrhæ. 3. xv. spicæ, 3. 3. xij. agarici, costi, floris squinanthi, omnium an. 3. v. 3 petroselin. 3. xv. anisi. 3. x. conficiantur cum uino antiquo, & cum melle, & zingibere. Et sit dosi eis quantum est nux. Et quandoque dabis in potu in fine, & conualescentibus, & apud paucitatem nocimenti in ea, & multitudinem caliditatis cum subtiliatione materiei medicinæ huiusmodi. Recipe feminis huiusmodi albi, mandragoræ, amborum an. 3. filiquæ. j. & assæ circiter tertiam fabæ. j. Et de hoc genere est, ut sumantur iterum calamenthi domestici aut. iij. & feminis urticæ aure. xx. & epithymi aure. j. fiant trochisci parui ualde, & sit dosi. 3. j. Et ex eis, quæ bona sunt eis, est ut administratur post appa-

i B. pentaphilo

k B. sufficit

l B. prouoca

m B. chamach
de capparibus
& sinapi & al-muri
Alia licera & la
de, & chamach
de capparibus
condito

n B. lacce

o B. quædo ma
teria fuerit di
gesta
p B. pyrethri
costi sumitatu
squianthi. 3. v.
q B. aut melle
zingiberis

r B. & passula-
rum altherny

apparitionem digestionis usque ad finem eius
stud. Sumatur passularum de semi, & aut de alacoe
& alii sylvestris & mirthi recentis, omnium an.
pars. j. & decoquantur in aqua dulci postquam in
fusa sunt in ea, deinde bulliant exquisitè, & cole-
tur, & detur de ea. 3. j. Et iterum seminis apij, &
anisi, & cordumeni, omnium an. 3. v. origani syl-
vestris, eupatorii omnium an. 3. vii. ammeos. 3.
iii. suchaha. 3. iii. passularum. 3. v. decoquantur in
tribus libris aquæ usque quo redeat ad lib. i. Et
de illis, quæ bona sunt eis, est, ut sumantur ammeos,
spicæ, & calamenthi omnium an. 3. x. & carui, &
anisi amborum an. 3. vii. & asle podus. 3. v. & zin-
giberis pondus. 3. iii. & calsiæ pondus. 3. iii. confi-
ciantur cum sufficientia mellis. Et sit dosis eius
pondus. 3. i. cum aqua apij, & fœniculi. & trochi-
sci huiusmodi. Recipe succi eupatorii. 3. x. scolo-
pendriæ, spodij, fœniculi, spicæ, croci, omnium
an. 3. v. lacæ, & reubarbari, omnium an. 3. iii. se-
minis cucumeris, & semis portulacæ, omnium an. 2.
3. vi. fiat trochisci cū aqua apij, & fumant in potu
cū sirupo acetoso. Et iterum ad phlegmaticā myr-
rhæ. 3. lxxxv. 3. croci, petroselini, amborum an. 3.
v. spicæ. 3. iij. s. castorei. 3. iij. anisi. 3. iij. s. feminis
apij, & karui, amborum an. 3. iij. amomi, corti-
cum castæstoracis, omnium an. 3. iij. & tertiam, si
seleos, Adriani confectionis, omnium an. 3. j. &
tertiæ duas. Et quando uehemens sit rigor, est
uomitus cum aqua tepida, & sirupo acetoso ad il-
lud iuuatuum. Quod si uirtutes eius non obe-
diunt, tunc 3. cum eis, quorum reme-
moratio præcesserit, secundum horam. Et fiat
uaporatio cum embrocha, in qua decocta sunt
secha, & chamæmilla, & similia, homine cooper-
to cum pannis lanceis aggregatibus calefactione.

A N N O T.

Quartane curationē proseguitur Gal. 1. ad Glau-
Item 2. Paulus lib. 2. Actius lib. 5. Trallianus fustus
lib. 12. sed hic propositis pro uniuscuiusque melanco-
licæ speciebz præstidij, copiosissime omnium agit.

Rememoratio solutiuorum, quibus indigent post dige-
stionem. Cap. 65.

Kebulorum. 3. vi. epithimi, absinthij, ambo-
rum an. 3. v. mirobalanorum citrinorum, suc-
ci eupatorii, emblici omnium an. 3. iij. semi-
nis apij, & anisi, feminis fœniculi, omnium an. 3. ij.
fiat ex eis decoctio, & soluat cū eo cū facilitate.
Aut sumatur 3. absinthij pondus 3. x. myro-
balanorum kebulorum, & epithimi omnium an.
3. viij. & fumiterre pondus. 3. vij. & suchaha, &
centauræ maioris, amborum an. podus. 3. v. eu-
patorii, & radices squinanthi, amborum an. pon-
dus. 3. v. decoquantur cū quinque libris aquæ, do-
nec redeat ad lib. j. Pilulæ leues, quæ, quando ad-
ministrantur in omnibus quinque diebus semel,
sunt iuuantes in ea, & sunt expertæ. 3. epithymi,
& turbit amborum an. 3. x. carui anisi amborum
an. 3. viij. ammeos. 3. viij. feminis apij, & fœniculi,
amborum an. 3. iii. polypodij. 3. vi. agarici albi,
qd facile teritur. 3. viii. falis indi. 3. v. hieræ picæ.
3. xv. fiat pilulæ cum aqua menthæ. & sit dosis. 3.
j. s. Et quæ materia ē phlegmatica, cōferūt istæ pi-
lulæ. Recipe epithymi, agarici, ammeos, omnium
an. 3. viii. feminis apij, anisi, fœniculi, omnium an.
3. iii. falis naphthici. 3. v. hieræ picæ, turbit, ambo-

a B. passularum
sine arilis

rum an. pondus. 3. x. 3. 3. Et quando est cum dolore
splenis, iuuatur hoc medicamine, & soluit eum
cum facilitate. Recipe scolopendriæ. 3. xv. agarici,
3. xii. mirobalanorum nigrorum, hieræ, an. 3. x.
kebulorum, absinthij, omnium an. 3. viii. suchaha,
bedeoard chamepitheos, succi eupatorii, omnium
an. 3. vii. fructus tamarisci, radicem capparorum
amborum an. 3. vi. feminis apij, anisi, feminis fœ-
niculi, omnium an. 3. iii. fiat confectio, aut pilulæ.

Cibatio patientium quartanæ.

Cap. 66.

Regius est, ut inclinetur regimē eorum in
primis septimanis usque ad tres septima-
nas ad subtiliationem quandam, præter
quod destruat uirtutem: & illud est, ut abstine-
ant à carne, & 3. alzumet: hoc enim minorat eorum
materias, & 3. alleuiat eos: & abbreviat spatium
ægritudinis eorum. Et post illud necessariū est uir-
tutem uiuificare cū eis, quæ sūt sicut pisces 3. ala-
dradi, & oua forbilia, & pulli, & 3. alhatagi.
Quum ergo peruenit ad tempus, in quo 3. sequun-
tur 3. in ea 3. alzumet, & non minoratur ægritu-
do; tunc necessarium est custodire uirtutem, &
cibare cum eo, quod est fortius ex carnibus galli-
narum, & pullorum, & arietum, & heedorum, &
auium mollis carnis, sicut sunt pulli, & 3. aldu-
ragi, & pisces boni, qui non sunt magni. Et scias
quod condicio in eo, ex quo cibatur habens quar-
tanam, est quod sit aggregans proprietates, qua-
rum una est, ut nō sit crudū, imō reuoluens 3. cru-
ditatem, 3. quam facit accidere melancholia: Et
secunda est ut non sit grossū, imō subtilians gros-
sum. Et tertia est, ut non sit constrictiuum, imō
soluens uentrem. Et quarta, ut sit sanguis ex eo
generatus laudabilis. Et plurimum quidem est
in ea illud, quod habet caliditatem & humidita-
tem. Et tu iam sciisti, quomodo cibetur ante
paroxysmum, & per quot horas, & quare 3. 3.
illud. Et sciisti iterum, quod quandoque neces-
sarius est cibus in paroxysmo, & in proximo eius
propter causam prædictam. Verum rectius est,
ut eueniat febris ventris uacuo, ut non occupetur
natura cum materia alia: nisi cum materia ægritu-
dinis, donec expellat eam: Et uinum 3. sit purum,
subtile. 3.

Cura quartanæ continuæ.

Cap. 67.

Dispositio huius febris est secundum quod
enunciauimus ante ipsam. Et canon in ea,
est homogeneus canoni quartanæ, inter-
pollatæ: & non diuersificatur ab ea, nisi in rebus
paucis. De illis est, quod declinatio in illa ad æ-
qualitatem in calefacientibus, & ad infrigidatio-
nem, in hac est melior propter adhærentiam feb-
bris: quare oportet ut administrentur in curatione
eius ea quæ sunt sicut sirupus acetosus 3. cum se-
minibus: & geleniabini, & aqua de radicibus æ-
qualis: & 3. suppositoria cum melle. 3. Et de illis
est, quod phlebotomia in hac est magis necessa-
ria, quoniam materia est magis comprehensa in
uenis. Et de istis est, quod licentia in carnibus in
hac ægritudine est minor: ideo caue hoc.

b 3. B. confici-
tur pilulæ & 3.

3. unctuosus
a B. est leue su-
per
3. Alia litera
allicuius eorum
materiam
3. parui petrosi
3. aues parua
b B. prohibetur
3. unctuosus

3. turrures

c B. uenroscæ
tes

d 3. B. ac

e B. elarum sub-
tile album est
inuatuum

De

De febre sextana, & septena, & similibus illis. C. 68.

ET nominatur phitanos: & quidam noiant huiusmodi febres reuolubiles. Ista generatur ex materia homogenea materiei quartana, sed est minor & grossior. Et plurimum quidem sunt ex melancholia phlegmatica. Sextanam autem & septenam, & quæ sunt post illas, Hipp. dixit: & Gal. dixit, Ego non uidi in uita mea aliquam ex eis, ^a† & neque uidi quintanam ^b†

Inquit, & non est longinquum, quin sit causa in septena, & uerbi gratia, & nouena, regimen, quod quando administratur, & ^c† & curritur super ipsum, facit febrem. ^e† Nam iteratio & facit necessario in huiusmodi hora illam febrem: & si dimitteretur, & restitueretur, non faceret. Est ergo causa in periodis eius, & in ipsius iterationibus, reiteratio regiminis: & periodi eius non sunt periodi materiae, quæ effundatur, & eius reductiones. Inquit, oportet ergo ut obseruetur in experientia huius ægritudinis hæc intentio, ita ut non accidat error quamuis Gal. sit quasi negans aduentum harum febrium, & quasi quidem sit necessarium ut sit huiusmodi febris ^f† alia & radix. Verum Hipp. iam uerificauit sermonem in inuentione septenæ, & nouenæ, & non est illud manifestum mirabile, neque manifestæ impossibilitatis, ita ut sit necessarium redire in eo ad ^g† administrandum. ^h† Et sermones quidem, quos locutus est Hipp. in cap. harum febrium sunt, quod septena est prolixa, & non est mortifera, & nouena est longior ea, & non est mortifera. Et dixit, quod quintana est deterior febrium, quoniam sit ante phisim, & post ipsam. Et dixit Gal. in ea sicut scitis. Et ego quidem opinor huic sermone modum quenda: & est, ut ⁱ† sit phisim significans hæctica: & sit sermo, eius quintana, subiectum propositionis indefinitæ non significantis communiter: ergo est, quasi dicat, quod de quintana est una species deterior febrium: ^j†

ergo est significatio huius sermonis eius, quod, quum febres prolongantur ^k† & permiscantur, & diuersificantur, perueniunt plurimum ad inflammandum membra principalia, & ad hæcticam: & de proprietate harum febrium est, ut stent in fine suo secundum ordinem ^l† & unum. Et plurimum illius super quartanam. Et iam testificati sumus eam quintanam; uerum ipsa perducit ad quartanam, quando in humoribus est exuberatio, & in humiditatibus multitudo. Quumque liquefactio iam multiplicatur, & euacuationes senfate, & insenfate frequentes fiunt, non remanet in humoribus cinereitas, nisi illud quod minus est & grossius, & illud facit esse necessariū, ut sit paroxysmus tardior: & fiat illa, quæ fuit quartana, quintana. Et in huiusmodi quidem dispositione ^m† fortasse erit corpus præparatum, ut inflammetur, & fiat hæctica. Et iterum hæctica quæ antecedit, non est longinquum, quin faciat accidere in humoribus cinereitatem quandam propter paruitem suam in postremis hæcticæ: & accidit illi cinereitati putredo; quare accidit febris: & iam destruxit febris hæctica corpus: est ergo mala ex hoc, quod ipsa est signum aduersionis humoris,

de quo non remansit nisi parum, & sit adustus parum: & ex hoc, quod ipsa est causa additionis febris, & duplicationis eius. Et non oportet, ut ne gentur ægritudines, quas non contingit uidere in tempore quodam, & quadam regione: nam hoc genus non comprehenditur per multitudinem. Neque iterum oportet, ut dicatur, quod si est quintana, tunc necesse est ut sit materia quinta: nam melancholia generat quartanam, non propter hoc ipsum, quod ipsa est melancholia; imò propterea quod ipsa est pauca, grossa. Et iam non pro longatur, quin sit in quibusdam corporibus melancholia grossa, pauca, cui accidit putredo. Et non cōuenit alicui, ut dicat, possibile est in phlegmate, ut fiant ei paroxysmi alij, quando ingrossatur, & minoratur: quoniam concessio est res amplā: & raro sit possibile, ut necessario consequatur eius contradictio. Amplius non est dispositio in concessione eius, quod nunquam uidetur, & non auditur, neque, de quo testificatur experientator, aut sapiens, sicut concessio eius, quod testificatur, qualis Hipp. Et iam retulit mihi fidelis quidam, se uidisse nouenam. Quintanam uero nos multoties uidimus: & non cogimur propter hoc dicere, quod illic sit humor alius.

ANNO.

De quintana, septimana, & nonana febre meminit Hipp. ¹ de uulgarib. morb. sect. 3. Eum locum interpretatus Galenus, quintanos circuitus seipsum uidisse quidem, sed obscuro testatur, septimanos uero uel nonanos, nunquam. Quare, si quis id febrium genus experientia non didicerit, in Hippocratem, quod Diocles fecit, cum ratione disputare posse asserit; nempe rogandum esse Hippocratem, quibus ex signis, aut humoribus quintanus, septimanus, nonanus circuitus fiat. Ac, si eiusmodi febres accidunt, cur in libris uulgarium morborum nusquam de ijs meminit, ubi priuatis exemplis communia præcepta manifestat? Ita ergo Galenus hos circuitus ob triplicem ferè rationem non admittit; tum, quod nullus in corpore est humor, cui hos circuitus ascribas: tum quod nullis signis dignosci hi possint; tertio quod particulatim nusquam de ijs senex mentionem fecerit. Experientia uero se nunquam quidpiam tale conspexisse, & ibidem & primo de differ. feb. testatur: quamuis obscure quintanam animaduertit. Videtur ergo hos circuitus Galenus damnare. Unde & 3. in 3. uulgar. morb. ea de quintana, septimana, & nonana febre uerba interiecta ab aliquo fuisse, non propria Hippocratis arbitrat. Cæterum pluribus hoc in loco auctor non stet Hippocratem, seu potius dari hos circuitus tuetur; ubi & præclare admodum eius uerba de quintana interpretatur. Nobis tamen liceat ex de hac questione pauca dicere. Certè, si dantur, (dari autem experientia comprobatur & Auicennas & alij affirmant) hi circuitus, non tamen propterea alios esse humores oportet præter sanguinem, pituitam, utranque bilem; sed ex ipsa prorsus ob mutatam uictus rationem fieri nihil obstat, id quod idem Gal. in primum uulgar. morb. affirmat. mutari, si febres mutata uictus ratione, non semel deprehensum est. De signis uero quibus agnoscantur, non est fortasse præter circuitum ipsum indicium aliud; sed neque alijs præterea indicijs est opus, quum quartanarum naturam sequantur quintanus, septimanus, nonanus, omnium testimonio. De exemptis uero, quum raro accidunt febres eiusmodi, mirandum fortasse non erit, si neque hos uiderit Hippoc.

a † B. imò
b B. apparen-
tem fortiter

c B. huiusmodi
d B. procedit
e B. Et quum
reiteratur

Alia litera
f — B.

g B. manifestū
h B. manifesta

i B. per phisim
intelligatur
hæctica

j † B. quoniam
ipsa est ante hæ-
ctica & post
eam &
k B. & lesione
facerint

l B. Alia litera
m uim

n B. rectius est
quod sit

tex. ap.

Cap. 5.

Cap. 64.

Com. 7.

Hippoc. sed ex superioribus tamen medicis confirmatos
acceperit. Verum de hac re satis.

Cura specierum huius febris. Cap. 69.

Appropinquat huius febris cura curæ quar-
tanæ phlegmaticæ: & indiget in curatio-
ne eius superfluo ieiunio: & subtiliatione
cibi, & regiminis, & somno digerente, ut resol-
uatur p illud materia grossa, & digeratur. Et ite-
rum indiget ingrossatione regiminis, ut non de-
struatur in eo uirtus: & sunt ista duo sicut duo
contraria. Et propterea quoddam febres istæ non fa-
ciunt accidere læsionem uirtutis, non curamus si
subtilis regimen, & faciamus ægrum uti ieiunio
uno tempore, & succurrimus illi sicut ostendimus,
ita ut cibemus cum eo cuius bonum est nutrimentum,
& uelox sit, & multiplicatur: & in quo non est
ingrossatio materiei, neque additio in ea. Et de
curationibus magis conferentibus ad illud, est uomitus
cum elleboro, & semine raphani, & raphano, &
elleboro, & semine atriplicis, & nucis uomicae, &
euacuatio cum hieris. Et post illud administratio
tyriacæ, & eis similia. Et confert tunc sudatio
cum medicinis, & cum balneo calido absque
administratione aquæ, & absque administratione
humectantium,

TRACTATUS TERTIUS.

De hectica.

Cap. 1.

Am sciuisi, quod in membris sunt humiditates diuersarum specierum, de quibus sunt humiditates præparatæ ad nutrimentum & humectandum iuncturas. De illis ergo est illud, quod est repositum in uenis: & de illis est illud, quod est sparsum in membris, sicut ros. Et istæ sunt duæ diuisiones, & prima earum est materia febris putredinis, & aut & febris ebullitionis, sicut sciuisi, quum nutrimentum non totum expanditur, & imò remanet de eo illud, quod est in semita expandendi, & remanet quod est in semita recedendi. Et de illis sunt humiditates proximi temporis coagulationi: & sunt humiditates, quæ sunt actu nutrimentum attractæ ad locum, & quod est permutatio eius, quod est de eo resolutum: & sunt additio in eo similis illi: ueruntamen tempus cursus earum propinquum est: ergo sunt non coagulata. Et de eis sunt humiditates, cum quibus continuantur partes membrorum similium partium à principio creationis: & per ipsarum destructionem perueniunt ad separationem. Et similitudo humiditatum primarum est oleum lucernæ effusum in lucerna. Et similitudo secundarum est oleum imbibitum in corpore lichnij. Et similitudo tertiæ humiditatis est humiditas, qua continuantur partes cotti, de quo factus est lychnius. Et quum inflammantur membra radicalia, & proprie cor, est illud ipsa ægritudo, quæ est hectica, secundum quod sciuisi. Et caliditas quidem hepatis quandoque perducit ad hecticam: uerum non est ipsa hectica: imò hectica est illa, quæ est causa cor-

dis: & similiter dispositio pulmonis, & stomachi. Verum dum ipsa permanet finiando humiditates in digestionem prima in membris & proprie cordis, sicut finit candela oleum infusum in lucerna; tunc est gradus primus appropriatus nomine generis, quod est hectica: & græcè hecticos, quum non habeat in speciebus suis nomen. Et quum finit & humiditates, quæ sunt diuisionis primæ, & incipit resolvere humiditates, quæ sunt diuisionis secundæ, & finire eas, sicut & finit flamma oleum euacuatum in lucerna, & incipit finire imbibitum in corpus lychnij, erit gradus secundus: & nominatur dubul & forosmos, & habet latitudinem, & principium, & medium, & statum. Amplius non rectificatur ille, qui consequitur statum aldubul, & parum recipit curationem, nisi deus uelit: & proprie quando peruenit ad hoc, ut caro & minuat. Quum ergo finiuntur istæ, & incipit finire humiditates, quæ sunt diuisionis tertiæ, sicut incipit flamma adurere corpus lychnij, & humiditates eius radicales, est ægritudo gradus tertiæ, & nominatur curuatiuus, & almukast, græcè. Et hæc quidæ ægritudo est ex febris, quæ non habent paroxysmos, neque horas paroxysmorum. Et quidam dixerunt: febres hecticæ, aut pendent cum humiditatibus propinqui temporis cum coagulatione: aut cum eis, quæ sunt sicut caro: aut cum membris radicalibus duris, sicut sunt ossa, & nerui. Et si ex sermone isto intelligitur, quod pendent secundum semitam, quod finiunt quod in eis est de humiditate radicali continuata eis, erit hæc & intentio prima æqualis. & si significat, quod primum, quod finit hectica, est humiditates propinqui temporis cum coagulatione, non erit sermo sanus. Et hectica quidem quandoque accidit post febrem ephemeram. Et quandoque accidit post febres putridas, & apostematum: & longinquum est ut accidat hectica incipiente: quare sunt membra radicalia iam inflammata, & non inflammatur humor, neque spiritus ante illud; imò oportet ut calefiant illa in primis, deinde secundum processionem dierum calefiant ista, nisi accidat causa fortis ualde. Et causa quidem una quandoque est causa febris hecticæ: & quandoque est causa febris ephemeræ, secundum uehementiam mutationis suæ, & debilitatem suspensionis suæ sicut ignis. nam ipse obuiat lignis secundum duos modos, quorum unus est secundum modum, quod calefacit ea, & finit in eis: & secundus est secundum semitam inflammationis. Et febris quidem putredinis, & apostematum permittitur multoties ad hecticam propter uehementiam febris & uehementiam subtiliationis cibi in ea, & prohibitionem aquæ frigida, & paucitatem observationis lateris cordis cum unctionibus, & emplastris, & epithimatis, & proprie in ægritudinibus membrorum uicinorum cordi, sicut diaphragmatis. Et multoties facit cadere in eam necessitas medicorum, propter calum uirtutis, & frequentiam syncopis ad dandum in potu uinum, & aquam carnis, & medicinam de muscho, & his similia. Et quandoque componitur hectica cum febris putredinis, & apostematum. Et hectica quidem in principio rei est difficilis cognitionis, & facilis curationis. Et in fine sui est facilis cognitionis, & difficilis

a. T. in quo sit uirtus ellebori

a. B. 2.

b. T. in cibum sicut aduenit
c. T. in cibum seu in nutrimentum

d. B. que sunt lo

e. B. diuisionis primæ membra rum &

f. B. finit

g. B. quum finit

h. B. debul & marasmus

i. B. liquefacit

k. B. almukast & rythas

l. B. cum eis m. B. unam & idem

n. B. membra radicalia uel propria

o. B. suspensionis uel debilitatis speciei dependentis p. A. facit ex caliditate euaporacione

difficilis curationis. Et finis albul non recipit curationem penitus.

ANNO.

Solidarum nostri corporis partium quia continua dissipatio est, continuam etiam instauracionem esse oportuit. hæc non nisi alimentis, imò non nisi sanguine perfici possit. Nutritur uero, quodcumque alitur, simili propter eam; huius rei gratia solidis ipsis natura prouidentia, tunc alteratrix ea facultas indita est, cuius ut quod longe erat dissimile, simile tamen enadatur: tum expultrix, ut quod inutile, propellatur: tum attritrix, et retentrix, ut harum opè materia alteranda in mœbra ipsa traheretur, et retineretur. Porro alimenta hæc, ex puriori sanguinis parte ministrantur. hic uero sicuti in uenis sedem habet, ita ab ipsis, a maioribus ad minores, a minori bus ad extréma usque capillamenta, et ex his in uacua solidorum loca, serie quadam perpetua protrahuntur. atque, quum is, dum per uaria hæc transit loca, uenarum et partium, in quibus reperitur, singulari ui, quæ inest omnibus alterandi, a priori eius natura commutetur; nonisime tam in his solidis ipsis partibus alimento proximè redditur, ac tandem fit propriè alimentum. est uero propriè alimentum, quado et ipsis adhaesit partibus, et simile ipsis prorsum est redditum (quo ad qualitates uide licet, ut Auic. i. primi interpretatur; alioqui enim non esset alimentum sed pars ipsa, si etiam quo ad substantiam esset idem) antea uero, quum tantum uel appositum erat, uel adhaeserat, non nutrimentum, sed ueluti nutrimentum erat. sicuti quum in uenis, aut uentre, aut alibi esset, futurum nutrimentum dici poterat. Ita et Hipp. in lib. de alimentis nutrimentum triplex facit, quod uere nutrimentum est, quod ueluti nutrimentum, et quod futurum nutrimentum. quod et Gal. i. de facult. nat. confirmat. Hæc, quum ita se habeant, præter humores quatuor, sanguinem, pituitam, utranque bilem, auctor noster libro primo Can. quid de humoribus ageret, quatuor quoddam humide substantiæ species, quas humiditates nuncupabat, esse docuit. primam esse dicens portionem sanguinis quæ in paruorum uenarum extremo erat, et innotinam uocant: secundam, id quod in membris diffusum est sanguinis, et rorem dicunt, tertiam, nutrimentum quod membris iam adhaesit, et in eorum similitudinem conuersum quo ad qualitates, nondum tamen quo ad essentia completæ (ita enim ait) similitudinem; et cambium uocatur. quartam uero humorem esse ait, qui ab ortu nostri primordiis singulas partes coniugit, seruatiq; continuas. Ex his patere existimo, in quo Hippocrati et Galeno auctor noster consentiat, dissentiat uere. certe, quam tertio loco hic ponit, et cambium dicitur; Gal. propriè alimentum ex Hippocratis sententia uocare uidetur. quam hic secundò, rorem. Gal. proximum alimentum appellat. In eo solum discrepare uidentur, quod hic inter sanguinem qui in uenis et uentre est, quem Galenus futurum alimentum dicit, primam illam humiditatem in extremis uenarum finibus postea reponit, quam innotinam uocant: quæ certe futurum et ipsa alimentum est: sed multo quam qui in uenis ipsis continetur, aptius. ita ut, prius illud futurum alimentum, duabus humiditatis, ut ita loquamur, speciebus commune sit, et loco et substantia quoque ipsa (ut uerisimile est) aliquantum differentibus. De quarta uero humiditate, quam hic ponit, quæ partes ipsas continet, continuatiq; consentiunt omnes, atque hoc innatum (quod etiam radicale dicunt) humidum est. Sanè bis positus de hectica febre acturus Auic. quæ solidarum partium est morbus,

primum eum, de quo meminerat humorem, futurum. si alimentum reijcit: nempe ex sanguine, hoc est, humoribus qui intra uenas, ubi putrescat, putridas gigni febres constat, de quibus actum est antea: reliquos uero humores tres, rorem, cambium, innatum humidum, aut si Hippocratis uocibus utaris, proximum alimentum, propriè alimentum, et innatum humidum, ad hunc locum facere admonet. quippe, quod ex horum siccitate, tres etiam num hectica febris species desumantur, eo ordine singule deteriores, quo pro tuenda solidarum partium natura singule necessariae sunt. unde etiam, sicuti proximum alimentum seu ros, uero alimento seu cambio, et innato humido minus est necessaria solidis pars; ita et febris hectica, quæ primus ille humor consumitur, minus est ceteris noxia, in quibus duo reliqui humores dissipantur. ita etiam, quæ cum ueri alimenti noxa est, minus ledit, quam si innatum humidum contabescit. Hæc quum auctor noster sentiat; Gal. tamen. i. o. meth. alia methodo uarias hecticae species gigni putat. atque, quam hectica febris ea intelligatur, quæ solidas partes occupat, eas, si quæ humoribus et speciebus opponuntur, has triplici rursus constare substantia docet: primo quidè fibrosas et membranosas partibus, quæ et propriè solidæ sunt, et ueluti aliarum fundamentum: secundò, carnosam substantiam, quæ fibrosas et membranosas uestit: tertio, proprio quo singula nutriuntur partes, humidum; quod uide diff. feb. naturam humiditatem uocare uidetur. Vbi propriam, qua nutriuntur, partium humiditatem, cordis præcipue, febris depascit; tunc primum hecticae gradus facit: ubi carnosum id genus, quod circa fibrosas et membranosas partes heret, inuasit; secundus est gradus, hecticae scilicet, marasmus: ubi hinc fibrosas et membranosas ipsas partes populat; tertiam hecticae speciem putat, quam eadem nuncupant. Hæc ferè Gal. i. o. meth. de hectica speciebus pronunciat. Ceterum idem rursus. i. de diff. feb. alia methodo eandem rem uidetur explicare. quum in natium humorem eius febris species omnes referat: nihil de carnosam uel membranosam fibrosam substantiam loquutus. Namque, ubi primum naturalis cordis temperies euerit coeperit, atque natia humiditas, quæ in unoquoque dispergitur corpore, in spacijs simplicium partium intermedijs, ex qua primum nutriuntur particula (cambium uidelicet intelligere uidetur) in cordis corpore effruescit, neque utrius plurimum laborat; tunc primum hecticae gradum facit: ubi hæc absumpta humiditas fuerit, tertia est species, quam eadem exquiritam uocat: secunda uero inter priorem effruescit, et posteriorè cõsumptione ambigit, diu, protracta in longum effruescit humidum absimitur: tunc uero ipsa similes particulae, quæ ueluti sunt cordis elementa, sicciore redduntur, et inopia alimenti laborant. Atque hoc pacto, priore relicta methodo, in natiam eam humiditatem qua nutriuntur singula, dum effruescit, dum absimitur, et quum consumpta est, omnes hecticae gradus Gal. refert, nulla de carnosam, membranosam, fibrosam partibus facta mentione: de quibus antea. Hæc, quum hi auctores scribant, uidentum esset diligenter, an tres ij dicendi modi possint cõcurrere: et an ueri singuli sint esset, explicandum. Breuibz ergo, sicuti probanda uidentur hæc omnia ita eandem esse sententiam dici non potest. aliud profectò est proprium, quo aluntur partes humidum, siccat, quod Gal. in lib. meth. et Auicennas, qui rorem hoc ipsum uocat; et aliud effruescere tantum, quod idem Gal. i. de diff. feb. Aliud est carnosam liquari substantiam, quod in lib. meth. idem aserit. aliud siccat cambium quod Auicennas. cã

AVIC.

F binnu

tum enim non carnosam ipsa substantia est, sed uerum et eius, et membranosa et fibrosa partis alimentum: atque, quum in lib. de diff. feb. secundum hectica gradum esse dicat, quum proprium id humidum consumitur; in lib. tamen meth. quado hoc exsiccatum primum esse eiusdem gradum scribit. Ita uero et de tertio gradu, aliud est proprium humidum in quo particule nutriuntur et ros a nostris uocatur, consumptum esse, quod Gal. in lib. de diff. feb. aliud quod innatum humidum res continens, humidum, radicale, siccetur, quod Auicennas, aliud rursum quod membranosa et fibrosa partes siccitate correpta sint. Ex his uero, quae nam maxime probanda opinio sit, nos modo non differimus, uidentur autem probande omnes. Et si enim auctor noster hoc in loco Galeni sententiam de qua in lib. meth. non satis probare uidetur, (de altera enim nihil prorsus.) non is tamen improbat, sed interpretatur, ut licet cuique animaduertere. Haec de hectica speciebus modo sufficiat. De earum uero causis, quae deinceps auctor subiungit, pete ex Gal. 1. de diff. feb. 10. meth.

Cap. 9.
Cap. ult.

Signa.

Cap. 2.

Signa pullus est minutus, durus, frequens de bilis, fixus secundum habitudinem unam. In tactu uero eorum est illud, quod sentitur de caliditate, minus caliditate synochi, et ei similitudinem inflammatarum in materia: et in principio dum tangitur, est magis suauis: et quum remanet super eum manus hora una; apparet cum fortitudine, et mordicatione, et non cessat augmentari: et est calidius quod est in eo locus uenarum, et arteriarum. Et est eorum caliditas similis, non enim minuitur; uerum ipsa quando superuenit ei cibus, augmentatur uelociter: et fit fortis pulsus ualde, et incipit magnificari: et propter illud accidit stultis medicorum, quod prohibent eis cibum propter illud, quod accidit eis de eo ex accedentibus, quare perdunt eos: Sicut augmentatur flamma propter iniectionem olei, et sarta go quum effunditur aqua super eam. Et iste quidem significationes eius sunt fortes. Et cibus in reliquis quidem febribus proculdubio non incedit hac incensione, sicut inuenitur huic: quamuis necessario faciat diuersitatem per motus naturae: et haec inflammatio non est sicut incensio reliquarum febrium post coarctationem, neque secundum periodos notas; imò quum comedunt, et in quacunque hora sit. Et est habens aegritudinem non uehementer discernens illud, quod est in eodem de caliditate, quoniam facta est complexio membro conueniens: et iam sciuit in libro .j. qualitatem dispositionis in huiusmodi: uerum ipsa apparet apud susceptionem alicuius ciborum propter uehementiam suam. Et de significationibus permutationis febris ephemeræ ad febrem hecticam: est uehementia fortitudinis caliditatis in .iij. ualde: nam secundum plurimum incipit febris post .xij. horas declinare. Quum ergo pertrahit febris .xij. horas: et non apparent signa declinationis; imò continuatur usque ad tertium omnidie, et fit fortis, tunc illa est hectica. Et de significationibus compositionis hecticae cum febribus putredinis est remansio caliditatis siccae post finem declinationis, et post sudorem exuberantem: et additio in arefactione, et extenuatione secundum illud, quod facit necessarium illa aegritudo: et un-

R. frictio
taginis

b. B. exacerbat
tionem

ctuositas in urina, et egestionem. Et si fuerit hectica illud quod apparet, et occultum aliud, et significat ipsum coarctatio accedens in paroxysmis: huiusmodi enim est non inuentum in hectica omnino. Et scias quod quandoque incipit hectica d. gretentazcum stomacho; quare corrumpit complexionem hepatis per uicinitatem.

ANNO.

De hecticarum febrium signis, quae hic, et in sequenti capite auctor scribit, habes ex Gal. 1. de diff. feb. Haec ite ex Aetio lib. 5. Tralliano lib. 12. et Paulo lib. 2.

c. B. apparet
& alia occulte
tunc

d. B. accensu

Cap. 9. & 10.

Signa aldubul.

Cap. 3.

Signa uero aldubul sunt, quod quando febris expellitur et aldubul, uehemens fit durities pullus, et eius debilitas, et paruitas ipsius, et eius frequentia: et proprie quando causa calis in hecticam est apostema, quod non resoluitur: nam illud. f. frequentia additur ualde, et similiter uelocitas: et fit pulsus eius de genere eius, qui nominatur cauda muris. Quod si fuerit ex potu calidi uini, erit loco caudae muris: et acualis: et non erunt accidetia: et aldubellatiz uehementia ualde: non enim dat ei spatium usque ad huiusmodi. Et apparent in urina unctuositas, et petala, et incipit oculus profundari. Quum ergo aldubul peruenit ad statum, fit fortior profundatio amborum oculorum: et multiplicatur lippitudo sicca, et crescent extremitates ossium omnis membri, et in facie: et plantantur tempora: et tenditur cutis frontis: et destruitur color cutis, et fit quasi sit super eam puluis quidam: et ex adustione solis: et perducit ad grauedinem eleuandi supercilia: et fit oculus somno lentus, et clausus absque somno: et subtiliatur nasus, et elongantur pili, et apparent pediculi: et uidetur uenter iam minorari, et adherere cum dorso, quasi sit cutis sicca, quae iam attrita est: et attrahitur cum ea cutis pectoris. Quum ergo curuantur ungues, et arcuantur: tunc iam uenit ad statum: et incipit tendere ad occasum: et quum incipit redere ad occasum, et liquefiunt cartilagine.

a. B. peruenit

b. B. similis
c. B. aldubul

d. B. & adustio

e. B. almeos
& quam pro
nerit in alme
cet

Cura hecticae.

Cap. 4.

Intentio in curatione febris hecticae, est infrigidatio, et humectatio. Et unaquaeque earum completur cum approximatione suarum causarum, et expulsiōe causarum sui contrarij. Et fortasse est causa unius earum, causa contrarij alterius: sicut causa infrigidationis. ipsa. n. quoniam: est causa exsiccationis, quae est contraria humectationi: si cut infrigidatio cum trochiscis caphoratis, et illis, quae sunt ex spodio, et his similibus. Et fortasse humectatio iterum est causa calefactionis, quae contraria est infrigidationi, sicut uinum: nam ipsum humectat, sed calefacit. quare oportet, ut obseruetur illud. Et si necessitas uocat ad fortem infrigidationem, non erit nisi cum re, cui coniungitur, aut quam praecedit, aut cui succedit res, in qua est uirtus humectationis. Et similiter quum uocat necessitas ad fortem humectationem uelocem in ea, sicut aqua carnis, et uinum: tunc oportet ut adiungatur ei, aut antecedit eam, aut sequatur eam illud, in quo est infrigidatio. Et si fuerit causa hecticae apostema, aut laesio in membro: tunc necessarium est curare ipsum in primis. Et qui diligit

a. B. & non
nisi cum troch
obungatur de
eis aut pro
dat ad ea, quae
succedat

• В. notorum

B. sparcitatē
et rotunditatē

Larū quidem, quę sunt cum infrigidatione,
rememoratio iam præterijt. Et restat nunc cō-
siderare in qualitate dandi in potu genera lac-
tis, & lac, de quo extractum est butyrū, & in qua-
litate administrationis tina, & balnei, & admini-
stratione unguentorum, & oleorum, & epithema-
tis, & reliqui regiminis. Et nos quidem iam do-
nimus modum dandi in potu genera lactis in ca-
tulo phthisis, & siccitatis stomachi; quare oportet
ut sit illud caninum. Et non est lac post lac mu-
eris, sicut de asina, postea lac caprarum, cuius
asina oportet esse ex herbis, & oleribus frigidis.

ACVIC. F 2 humidis.

humidis, sicut scis: nā ipsū, & propriē lac asinā eradicat hecticam, si fuerit ei eradicator; & non est electio super ipsum, nisi prohibeat putredo accidens, aut expectatio materiei compræhensæ. Et lac quidem iuuatium est eis à principio hecticæ usque ad finem eius. Et lac mulieris fugēdo sumptum conuenientius est omnibus. Et canon in dando in potu lac de quo extractum est butyrum, est proximus illi iterum. Et melius quidem est, ut incipias à .3. x. usque ad .xxx. & quod est supra eas, si fuerit uirtus adiuuas. Et tibi inest, ut commisceas cum eo aliquid de trochiscis infrigidantibus. Et tibi inest, ut addas supra summam prædictam in potionem primā, & postrema, si fuerit potens uirtus super digestionem. Tina autem illa est melior, quæ est tepida, in qua non est caliditas multa: & est cum hoc cum uirtutibus olerū, & herbarum infrigidantium, & humectantium: & non sit ita ut rorificet, nedum quod sudare faciat: & non licet ut uapor tinæ sit calidus: & si nō esset quod prohiberet administrationem tinæ frigida, non eligeretur super eam: uerū quod prohibet ab hoc, est debilitas corporum eorum, & eo tum extenuatio. In primis uerō rebus fortasse sanatur eos istud, uerū debilitatem corporis sanat. Nam illud cum infrigidatione pauca, quam facit in complexione eius, quæ possibile est, ut curetur. Quod si fuerit debilius illo, timetur quod cadant in hecticam senilem: & illud secundum minus. ueruntamen cum illo tardatur magis tempus mortis, & fortasse uiuit cum ea tempore, cui est quantitas. Et multoties quidem est rector permutatio eius ad illam hecticam. Illud autem, in quo sumus de relatione tinæ, rectius est, ut fiat inceptio in ea cum aqua, quæ est calida ad terminum: & fiat gradatio ad frigidam, & ad temperatam frigidam tolerabilem; hæc enim gradatio facit corpus susceptibile aquæ frigida, quum læsio non fiat nisi per aduentum contrarij in complexione subito. Et iterum corpus acquirit ex aqua calida similitudinem terneritatis, & tolerat cum ea frigidā. Et si iteretur tina in die tribus, uicibus erit rectum. Et oportet, ut administretur cum facilitate, ut non cadat uirtus. Et si sumpserit aquam hordei ante tinam duabus horis, erit conueniens. Et si præmittat tina post emulsionem lactis super corpus eius, secundum quod dicemus, ut dilaret tina meatus cibi, deinde suscipiat aquā hordei, & quæ sunt ei similia, postea expectet, deinde administretur aqua tinæ: ut dilaretur cibus; erit bonum. Et administretur post tinam, & balneum inunctio cum oleis infrigidantibus, & humectantibus, sicut oleo uiol. propriē, quando factum est ex oleo de cucurbita: similiter oleo nenupharino, & oleo de cucurbita. Et si permutteretur post tinam ad illud, quod est de liuius ad frigus parum tolerabile, deinde inungatur, erit rectum. Et si præmittatur inunctio, & festinet, & deinde ingrediatur aquam frigidam parum, erit rectum: & illud secundum tolerantiam: & non est malum gradari in eo. Et melior quidem horarum huius actionis, est post digestionem cibi. Et si possibile est, ut submergatur post tinam calidam in aqua frigida subito, absque gradatione: est magis ultimum ex parte curæ: & magis forte ex parte timoris. Et effusio eius cum facilitate est

minoris timoris, quàm submersio infirmi in ea subito, & minoris iuuamenti. Et sit frigus secundum quantitatem frigoris aquæ æstatis, quæ est inter tepidam, & illam quæ est uehementis frigoris. Et si præmittatur emulsio lactis super membra sua, si non fuerit debilis: aut eius quod mistū est aqua, si fuerit debilis, deinde si administretur tina; erit rectum. Nam emulsio lactis super corpus est uehementis humectationis. Et generat quidem lactis bona ad emulgendum, sunt prædicta. Et oportet ut emulgeantur ex ubere. Et dignius est, ut fiat fixio super inunctionem fricando ex medicinis prædictis corpori toti, & iuncturis. Ingressio autem balnei non conceditur ei, nisi fuerit ita, ne sudare faciat, neque igniat, neque alteret anhelitum, & sit calidum aquæ eius minus calido sui aeris: & sit caliditas aquæ eius ita, ut delectet, & non lædat, & non faciat sudare. Et quando non est in corpore eius materia præparata putredini, & propriē quum illud est, & nō digestus est cibus, imò oportet ut sit illud quum uoluntas est, ut expandatur digestum eius in corpore, & non prolonget moram eius in eo, imò separetur ab eo uelociter: & quando separatur ab eo, sumat aliquid de humiditatibus, & de forbitionibus, quæ non nocent ei, factis ex hordeo, & lacte. Et quando accidit ei in balneo sitis, sedet cum aqua hordei, & aqua arabis. Et lac sit lac asinæ. Et oportet ut sit introitus in balneum, deinde exitus eius ab eo secundum modum, ut non sit labor in eo omnino. Et iam enunciauimus illud in locis alijs, & iterabimur de illo conditionem. Oportet ut permutetur ad balneum in lecto portato, in quo sunt strati stratus ingeniose ita ut perueniat cum eo ad primam domum: & permutetur ad illud, quod ex duobus pannis factū est plenū lana uel cotto. & dicitur græce pedetelo, lene, quod conueniens est balneo: & exuatur uestimentis suis in ea aut in media tina. Si nō fuerit calida: & nō moretur in aliqua earū, nisi quietate permutatiois, & anhelitus pauci: & exutus uestimentis, deinde ingrediatur ad domum secundam, & tertiam; ueruntamen non sit uehementis caliditatis: & stet in ea quantitate qua tolerat tinam. Hoc est illud, quod dictum est. & quod magis est dilectum mihi, est ut sit tina eius in domo media temperata. Quum ergo separatur a tina frigida, cooperiatur mantili, aut sarcha habente duas tunicas, & permutetur ad stratum suum, & lectum suum cum sua sabana, & excietur sudor eius cum mantili, & inungatur, & cibetur.

De curatione habentium hecticam. Cap. 7.

Oportet ut separetur in eis cibus: & non cibus in saturitate eorum uice una. Amplius melius, quo cibatur, est aqua hordei, & hordeum, & panis tritici abluti infusius in aqua frigida. Et generat lactis, quum ab eis non prohibet aliquid eorum, quæ diximus: & lac uaccinum, de quo extractum est butyrum, quoniam est plurimum nutrimenti. Et almes, & cucurbita: & de fructibus melones, & pastinacæ, & sunt alraki cognominati apud nos indi. Et quando sentit rectificationem, tunc non est malum cibare ipsum caseo humido non salito. Et si uirtus debilitatur, non est malum ut cibetur iure isidabegi cum coriandro humido, decocto cum

a B. principijs
verò rei ipsi

b B. quandoq;

c B. rectificatio
seu curatio

d B. ante

e B. tina

f B. eam

g B. frigidior

h B. oleis

i B. lectica portata in qua lectus stratus aqualiter plenus, donec k B. tunc permutetur ad stratum lenem, quæ sunt conuenientia l B. domo

m B. quantitate qua exuatur n B.

o B. claudite

p B. seu q B. & lecticum seu sbata iure

a B. f. farctus

b B. festinacæ sunt melones alrachi

e B. pullorum
& helaman
d B. & alchari
e B. iouis
f B. alcharis

eum eis, quæ sunt sicut alduragi, & alteiugi. Et fortasse oportet ut detur eis in potu aliquid uini subtilis, permisti cum aqua multa. Et fortasse est necessarium, ut cibus cum mosos ex carne alduragi, & alteiugi, & alcubugi, & e pulis & hofune acetoso, aut e congelato acetoso ex carne hœdi, aut carne e uaccina quando est illic fortitudo digestionis: & acetum almosos, & e congelati est iuuatium eis, & confortatium in hac dispositione. Et fortasse non est excusatio ab aqua carnis permista cum sirupo de fructibus, frigidis, acetosis, aut uitello oui forbilis. Et quando prolongatur cum ea debilitas ad syncopim, est necesse ut cibentur aqua carnis accepta ex lateribus hœdi, cum sale pauco, quæ coletur, & fundatur super eam quantum totum eius est de aqua malorum, & quantum est decima eius de uino odorifero, & potetur tepida. Aqua uero frigida, quæ non est ualde uehementis frigoris, non est malum si in potu detur eis, si non fuerit debilis, aut aliquid prohibens: & illud prohibens, aut erit apostema sub hypocondriis, aut erunt in corpore toto chymi putridi, & chymi crudi, qui omnes digestionis indigent, & non apparet signum digestionis: quod si appareat timor, erit minor. Et similiter, si fuerit hectica permutata ex firsē aut bifen: nam cum hac melius est ut interdicitur potus aquæ frigida, quam cum aliis. Hectica enim quæ superuenit ægritudinibus destruentibus uirtutē, mollificantibus eam, arefacientibus ossa, & carnē, superuenit debilitati: Quum ergo coniungitur ei super debilitatem post sumptionem aquæ frigida, non moratur quin cadat in genus alterius hectice, quæ communicat huic generi in siccitate, & diuersificatur ei in calore, & frigore: & nominatur hectica senectutis, & hectica senii. Et illa quidem est ægritudo seu a, in qua innatus calor iam destructus est. Et similiter aqua ultimi frigoris, & plurimi, nocet eis in omni dispositione, & corrumpit innatum calorem membrorum eorum radicalium. Et fortasse festinat ad mortem cum eis, aut permutat eos ad modum alium hectice.

De succurrendo dispositionibus sequentibus hectica c. 8.

DE illis est syncopis: & iam diximus regimen in hoc multoties. Et de illis est fluxus uentris. Et oportet ut curetur, & succuratur ei: Nam in hoc est timor magnus. Et de curis eius in primis est, ut sit aqua hordei eorum aqua fauich. Et ponantur in aqua hordei eorum milii torrefactum, & gummi, aut lentes elixate iterata, aut lac decoctum cum lapidibus, aut cum igne solo, donec consumatur eius aquositas: & proprie cum milio: & potent hos trochiscos. Recipe boli armeni. 3. v. castaneæ torrefactæ, rosar. omnium an. 3. iiii. spodi. karabe amborum, omnium an. 3. iiii. seminis acetosæ excorticati, granorum berberorum, omnium an. 3. vi. fiant trochisci cum succo cydoniorum: & detur in potu aquæ pitorum in mane, & apud somnum. Et detur in potu psyllium torrefactum: & si militer suffus de spodio, in quo est bdellium de mecha, est iuuatium ualde. Et si peruenit ad excoriationem, curetur excoriatio cum clysteribus, quæ icis; quoniam illud est conueniens.

De hectica senectutis.

Cap. 9.

VRrit consuetudo ut dicant hecticam senectutis post febrem hecticā, & nos etiam in cedamus uia consueta: intentio itaque hectica senectutis est dominium siccitatis super complexionem absque febre. Et quandoque fit cum æqualitate in calore & frigore; & illud est secundum minus: Et quandoque fit cum frigore, & nominatur hæc dispositio e senectus & hectica senii: quoniam corpori accedit in e hora senii illud, quod accedit in illa hora e de aldbul & siccitate. Et senes quidem sunt uelocioris casus in ea, quam iuuenes. Et iuuenes uelocioris casus in ea quam pueri, licet accedat in iuuenibus, & pueris. Et causa faciens cadere in eam, aut est frigus dominans cum debilitate corporis, quare prohibet uirtutem nutritiam ab operatione sua integra: sicut accedit iterum in fine uitæ. Et de hoc capitulo est potus aquæ frigida non in hora sua, aut super debilitatem corporis cum febres, & aut in dispositione e aut succisione exercitii resoluentis uirtutem, & aperientis poros, & quod uocat ad attrahendum aquam frigidam ad uiscera subitō. Aut uapores mali, frigidi, qui eleuantur ad cor, & infrigidant complexionem eius. Aut caliditas, quæ resoluit, & liquefacit humiditates; quare caliditas innata debilitatur, & succedunt frigus, & siccitas. Et quandoque sequitur euacuationes. Et quandoque attrahit hanc ægritudinem superfluitas in infrigidando patientes febres, cum eis quæ bibuntur, & emplatrat. Et hæc quidem ægritudo quando confirmatur, non curatur: & si esset ei ingenium, esset morti ingenium.

a B. hectica senectutis
b f. non
c B. ex debul seu arefactione

d B. &
e f. B. cruditas

ANNOT.

Hæc, febris non est, quum non adstet caliditas, sed sola est totius corporis sicca intemperies. de qua tamen hic ubi de febribus agitur, uerba facit, ob similitudinem, quam cum hectica habet. De hac meminit Gal. 10. meth. Cap. 11.

Signa.

Cap. 10.

IN istis uidentur signa aldbul, & exsiccationis: & non uidetur in eis incensio, & inflammatio, imò fortasse inueniuntur frigidi tactus. Et eorum pulsus non est sicut pulsus habentium febres hecticas; imò est tardus, paruus, & rarus, nisi fortis fiat debilitas: quoniam tunc incipit pulsus fieri frequens, & proprie in illis quibus aduenit hoc ex potu aquæ frigida. Et quandoque est urina eorum alba, subtilis, aquosa, & sunt in dispositionibus suis sicut senes.

Curatio hectice senectutis.

Cap. 11.

ON adhibetur hæc cura nisi quum nondum confirmata est: & speratur quod non confirmetur: & quum confirmata est, speratur ut postponatur perditio parumper. Et canon quidem in curatione eorum est calefactio, & humectatio. Et ex humectatione sunt balnea secundum quod sciuit, quæ non administrantur nisi post digestionem: nam si ipsa administrantur successione comestitionis, faciunt cadere uirtutem. Et clysteria facta ex capitibus, & pedibus, & cicere e co trito, & sicubus cum e melle, & chamæmilla

a B. & tritico uehementer decocto
Alia f. & pedi b. & tritico uehementer decocto
b B. hasech

AVIC.

F 3

de

de quo administretur quantitas mediæ lib. cum
 3. ii. olei sisamini, & aliquantulo olei de ben: &
 administretur fricatio super cibationem. Et lac
 & coctum cum lapidibus est uehementis iuu-
 menti eis. Et mel est ultimum in iuuamento eo-
 rum, sicut est ultimum in nocimento habentiū
 febrem hecticam. Et omnis cibus humectans, fa-
 cilis penetrationis, uelocis & descensionis, & in
 quo non est uiscositas, sicut aqua carnis, & uireli-
 li ouorum sorbilibus, & uinum subtile odorife-
 rum, parua quantitas, est uehementer conue-
 niens eis. Et oportet, ut obseruetur humectatio
 prædicta in capitulo hectica: & misceatur cum
 ea quod calefaciat ex odoribus, & emplastris, &
 unctionibus fricando, & cibus aliis.

TRACTATUS QUARTVS

De febribus pestilentialibus, & quæ sunt eis ho-
 mogenea, & uariolis, & morbillo.

De febre pestilentiali. Cap. I.

VANDOQUE accidit aeri
 quod docuimus te in libro uni-
 uersali: sicut accidit aquæ
 de alteratione in qualitate
 sua ad calorem, & frigus: &
 de alteratione in natura sua
 ad profundationem, & putredinem: sicut
 profundatur aqua, & foetet, & putrefit: Et
 sicut aqua non putrefit in illo modo propter suā
 simplicitatem, imò propter illud quod admisce-
 tur ei de corporibus terrenis malis, quæ permi-
 scuntur ei, & accidit toti qualitas mala: similiter
 aer non putrefit in illo modo propter suam sim-
 plicitatem, imò propter illud quod admisce-
 tur ei de uaporibus malis, qui permiscuntur ei, & ac-
 cidit toti qualitas mala. Et quandoque est illud cau-
 sa uentorum deferentium ad locum bonum fu-
 mos malos ex locis foetidis, in quibus sunt ual-
 les profundæ, & corpora exiccata in prelio aut oc-
 cisa non sepulta neque tumulata. Et fortasse est
 causa propinqua loco in quo uenit. Et quandoque
 accidit putredines in interioribus terre pro-
 pter causas, quarum euentus ignoratur, & noce-
 re faciunt aquam & aerem. Et febres quidem ac-
 cidentibus causa aeris sicci &

a B. conuersio-
 ne
 b B. conuersio-
 ne
 c B. transmuta-
 tionem
 d B. transmuta-
 tur
 e B. secundum
 dispositionem
 sue simplicita-
 tis
 f B. secundum
 dispositionem
 sue simplicita-
 tis

g B. loquens
 in quibus sunt
 loca flagitiosa al-
 terata ad putre-
 dine aut in qui-
 bus sunt corpo-
 ra, cadaverum
 corrupta in pre-
 lio aut corpora
 mortua ex pe-
 ste non sepulta
 aut non combu-
 sta & quando-
 que
 h B. cum suis
 particularitati-
 bus quare per-
 nemunt ad
 i B. minus sunt
 quam huiusmo-
 di accideret ex
 aere humido in
 fi q. cholera
 multiplicatur
 in aere sicco
 quare est ille
 k B. harum alte-
 rationum

l B. eleuantur

sunt iterum causa ut eueniant febres cholericae.
 Pestilenciales uero sunt ex aere turbido, & humi-
 do. Et febres in aere humido sunt plures euentus,
 sed sunt minoris acuitatis, & longioris spatij. In
 estate uero sicca, pauca pluuie sunt minoris euen-
 tus, & maioris acuitatis, & uelocioris seperatio-
 nis. Et meliora tempora sunt quæ seruant natu-
 ram suam. Et principium omnium horum sunt
 formæ ex formis celi facientes esse necessarium il-
 lud, cuius aduentus ignoratur: licet sint quidam,
 qui dixerunt in eo aliquid non proportionatum
 ad causam eius: imò oportet ut scias quoddam causa
 prima longinqua ad illud sunt figuræ celestes, &
 propinquæ dispositiones terrestres. Et quando
 faciunt necessario uirtutes agentes celestes, & uir-
 tutes patientes terrestres, humectationem uehe-
 mentem aeri, & expelluntur uapores, & fumi ad

ipsum, & sparguntur in ipso, & putrefaciunt eum
 cum caliditate debili; & quando fit aer secundū
 hunc modum, uenit ad cor; quare corrumpit co-
 plexionem spiritus, qui est in ipso, & putrefit quod
 circumdat ipsum de humiditate, & accidit calidi-
 tas egressa à natura, & spargitur in corpore
 per causam suam, & erit febris pestilentialis. Et
 communicat multitudini hominum, qui iterum
 habent in se ipsis proprietatem præparationis. a-
 gens enim solum quum peruenit, & patienti non
 est præparatio; non accidunt actio & passio. Et
 præparatio corporum ad illud in quo fumus de
 passione, est ut sint plena humoribus malis: nam
 munda non forsitan patiuntur ex illo, & corpora
 debilia iterum patientia sunt ex ea, sicut illa,
 quæ multiplicat coitum, & corpora dilatatorū
 pororum, humida, multa balneationis.

ANNOT.

De aeris immutatione satis est ab auctore nostro, &
 à nobis lib. primo Can. dictum est, ut hic non sit diutius
 laborandum. Illud modo questione dignum uidetur
 quia ipsi uerbis: Et principium omnium horum sunt for-
 mæ ex formis celi etc. pestilentialis aeris causas in cele-
 stes formas, hoc est, aspectus siderum refert; num fieri
 possit, ut ex astrorum aspectibus corrumpi aerem, uel
 quicquam tale pati accidat. Quum enim Astrologi id
 asserant, quod etiam auctor noster tum lib. primo Can-
 non. tum in Canticis parte prima affirmasse uidetur; phi-
 losophi tamen contra fieri id prorsus negant, quum ex
 sideribus non nisi laudabiles actiones eueniant, quod
 Auer. in Com. canticorum iam citat. Verum de hac re,
 non contenderim profecto astris malignam quampiam
 uim inesse; ex earum tamen actione immutari aerem
 & pestilentem euadere, illud potissimum affirmare ui-
 detur; quod certis quibusdam stellarum aspectibus im-
 mutari ferè semper aerem, & euenit, & antequam eue-
 niret Astrologi diuinant. id, quod certe, aut astrorum
 lationes, aut celestis quæpiam uim sequi uidetur. An hoc
 tamen particularem quampiam astrorum uim, quam in-
 fluentiam uocant, ut Astrologi arbitrantur; an uero co-
 mune duntaxat luminis & motus actionem sequatur,
 ut philosophi res est, quæ multis laborem facit; non es-
 set tamen studiosis difficile in communem causam, calo-
 rem, frigus, humiditatem, & siccitatem, hoc ipsum &
 alias quasuis aeris ac inferiorum mutationes referre.
 Sed hæc non est hic locus, ut pluribus prosequamur. Il-
 lud potius inquiramus, quid in causa sit, quum pestilen-
 tes febres non ex aere tantum, sed etiam ex prauis alimen-
 tis fieri uideantur primo de diff. feb. & lib. de cib. bon.
 & mal. succi; cur auctor tamen noster de solo pestilen-
 ti aere uerba faciat. Sanè pestis, à qua pestilens febris
 dicitur, communis est, & uulgaris morbus. sunt autem
 communes morbi à communi causa; priuati à priua-
 ta, communis causa est aer, qui nos ambit, quem
 omnes inspiramus; priuata uero uictus ratio, non tam
 cibos quam somnum & uigiliam, motus & quietem,
 & animi perurbationes intelligimus. Constat ergo
 go, quum pestis communis sit morbus, eam ex aere
 nunquam non procreari. Eadem ergo de pestilenti fe-
 bre est ratio, ut ex solo aere, non ex alia causa fiat. hoc
 ergo in causa fuisse arbitramur, cur de aere solum pesti-
 lenti non etiam de uictu Auicenna uerba fecerit. Sed
 Galeni auctoritatem obijcis, qui primo de diff. feb. &
 lib. de cibis boni & mali succi, pestilentem febrem ex
 uictu fieri asserit. Verum pauci, neque id Galen. ait,
 neque

m B. causa
 uoluntatis
 & fit

tex. 108.

Cap. 1.
 Cap. 1.

neque alioqui uere pestilentes febres esse dici possunt, quæ communem causam aerem non sequuntur. Ait certe Gal. in lib. de bon. & mal. succ. cib. ob prauorum ciborum usum egrotasse multos; non is tamen pestilentiæ affectum nuncupat; quum alioqui id uitium per solos agrestes uagaretur. Est uero in lib. de diff. febr. nonnullos ob prauorum ciborum usum pestiferis febribus interisse affirmat; putamus tamen non uere pestilentes eas dici; sed malignas intelligi, & ipsi similes, quales in pestilenti aere solent accidere. Ex hoc genere esse uidentur esse, quas Hippoc. fortasse & pemphingodes. 6. uulg. morb. sect. prima uocat; & nostra tempestate frequentius, Venetijs præsertim, est uidere, cum cute ipsi maculis sedata, quas petiolas uocant; quæ certe est pestilentes dicuntur, non habent tamen communem causam, sed priuatam.

Signa.

Cap. 2.

Hæc febris est quæta exterius, conturbans interius, secundum plurimum perdens, ex qua percipitur caliditas, & inflammatio fortis. Et est cum ea magnitudo anhelitus, & eius exaltatio, & constringitur & multum, & curatur multum, & frequentatur, & uehementia sitis, & siccitas linguæ: Et quandoque fit cum nausea, aut casu appetitus: & si non resilitur ei cum comestione uiolenter, interficiet eum: Et dolor oris stomachi. Et magnitudo splenis. Et angustia uehementis, & inquietudo. Et fortasse erit tussis sicca. Et casus uirtutis, & peruenit in eam ad syncopim, & commotionem rationis. Et tenditur quod est sub hypochondriis: Et sunt cum ea uigilia: Et mollificatio corporis, & tepor. Et quandoque accidit ei ea bothor subalbida, & rubra, & quandoque est uelocis apparitionis, & uelocis occultationis. Et accidunt ei cola, & ulcera: Et fit pulsus secundum plurimum frequens, paruus, & fit uehementis secundum plurimum in nocte. Et quandoque accidit eis dispositio sicut hydropilis. Et fluxus uentris cholera, & aliorum: & est egestio eius lenis, sed non naturalis, & quandoque est melancholica: & plurimū eius est spumofum, foetidū: & est in illa aliquid de genere eius quod liquefit. Et est urina eius, aquosa, cholericæ, melancholicæ. Et multoties euomunt melancholiam, cholera uero plus illa. Et sudat sudore foetido. Et hæc quidem febris incipit cum accidentibus prædictis cum fortitudine sua, & uenit res eius ad syncopim, & frigus extremitatum, & & spasmus, & alueuz. Et quandoque est de his febribus pestilentialibus, in qua non percipit æger, nec tangens propinquus multitudinem caloris, & non alteratur pulsus, & aqua magna alteratione, & cum hoc ipsa est interficiens uelociter, & hæsitat medici in esse eius. Et plurimi quorum anhelitus foetet ex istis, & ex primis, moriuntur: nam putredo est iam confirmata in corde.

ANNOT.

Si uerum notitia uel per causas uel per effectus est, ita & morborum & particularum pestilentis febris cognitio habenda est. hic docet quomodo præsentem pestiferam febrem ex effectibus noscās, qui eam sequuntur, quos omnes ad tria iam sæpius repetita capita, paruo negotio ut referas, licebit; actiones læsas, affectus corporis sensibiles, excreta & retenta. Pro his quæ copio

se hic auctor refert, pete Paulum lib. 2. Aetium lib. 5. & Rasin in libello de peste. Vnum animaduersione dignum Auicennas scribit, quum ait, & Et quandoque est de his febribus pestilentialibus, & c. Talem hecticam non nunquam accidere ait, in qua calor neque ab egroto, neque a medico sentitur: neque multa in pulsu aut lotio a naturali statu uariatio est; quum tamen hæc cito interimat, medicis de hac re ambiguis. Disserunt hoc in loco medici, qui fieri possit, ut in tanta putredine neque calor sentiat, neque uariantur pulsus aut urina. & uariuaria asserunt. Sed paucis. ut nos quoque hanc rem expendamus. Duo sunt Galeni sententia pestilentium febrium genera. altera putrida tantum, ex humorum substantia: non dicam ut uelle magnos quosdam medicos uideo putrescente; sed aliarum hecticarum instar infecta iam a præter naturali putrido & pestilenti calore, pestilentem & putridum calorem diximus differentie ab alijs hecticis gratia, in quibus, est confirmata absolute caliditas & siccitas est, & cordis corpus ueluti habitus quidam occupans; non illi tamen caliditati iuncta est pestilens qualitas. de priori autem febre pestilenti ex humoribus meminit passim Gal. de hectica uero non ita quidem frequenter; uerba tamen de ea in 3. de præagat. ex pulsib. facis. His ergo ita suppositis, facile est proposita dissoluere dubitatione. arbitramur enim propositis uerbis auctorem hunc pestilentem hecticam intelligere, non putridam, seu humoralem: nempe sicut in hecticis, quæ pestilentes non sunt, calor neque a medico ferè neque ab egroto persentitur, æqualis enim ea intemperies est; ita in pestilentibus euenire uerisimile est, & id ipsum testatur Gal. 3. de præag. ex pulsib. & 9. de simpl. med. fac. Eadem ratione & pulsus parum a naturali statu (excepta celeritate) uariet, qua in cæteris hecticis. De urina uero hæc fortasse ratio est, non quia, ut aiunt, natura soli cordi uacet, rerum aliarum oblita; quin imò, quum urina in febribus ob calorem præsertim uariantur, propterea non multum uariante a statu naturali caliditate, neque etiam bas multum uariari oportet. Hæc ergo de proposita questione dicta sunt.

Signa pestilentie.

Cap. 3.

De illis quæ significant pestilentiam, de rebus, quæ currunt cursu causarum, est ut multiplicetur & photoni, & asuhub in principijs autumnii & inebul: nam indicat pestilentiam indicatione causa. & quando multiplicatur auster & subsolanus in Kenis diebus aliquot. Et quoties uideris turbiditatem aeris & nebulositatem eius, & existimaueris pluuiam, & inueneris, & aerem uacuum siccum, & non pluit; tunc scias quoddam complexio hyemis erit corrupta. Pestilentiam autem æstiuam malignam, malam, significat paucitas pluuiæ in uere, cum frigore; deinde multiplicatur auster, & conturbatur aer aliquot diebus, deinde clarificatur post hebdomadam unam & non supra; & accidit frigus in nocte, & in die calor est uehementis, & præfocatio, & conturbatio, & caliditas, tunc iam uenit pestilentia, & expectatur febres pestilentia, & uariolæ, & his similia. Et similiter quando æstas non est uehementis caloris, & est uehementis conturbationis, habens matutina alterata & & iam præterierunt in autumnio & asuhub, & ignes, & uehizim, & alia; est signum pestilentie & aliorum. Et similiter quando uideris aerem alterari in die uno

F 4 multis

Cap. 36.
Cap. 95.
Cap. 4.

Cap. 3.

cap. de bolo armena.

a B. alragii. & alcheb. i. apparitiones igneæ sicut fydera cadentia, & similia in principijs autumnii & in aut. i. in mens. septembris b B. chanun. i. in mente Decembris

Aij Nouëbrem intelligunt c B. pulueris. tum siccum nō cum pluuiā

d B. & quod est supra eam

e B. pulueris. lenta f B. alcheb. i. apparitiones igneæ & ignes & miazech. i. bel la comata

multis uicibus, & clarificatur aer die aliquo, & oritur sol clarus, & conturbatur die alio, & oritur in uelaminibus nebulæ, quæ est ut puluis; tunc iudica quod pestilentia accidet. Signa autem, quæ sunt secundum semitam societatis causæ, sunt, uerbi gratia, ut uideas ranas iam multiplicari, & uideas reptilia generata ex putredine iam multiplicari. Et de eis, quæ significant illud, est, ut uideas mures, & animalia, quæ habitant sub terra, surgere ad superficiem terræ, & exire manifestè. & uideas animalia male naturæ sicut alkalikis & eis similia fugere ex nidis suis, & ire ab eis; & fortasse dimittere oua sua.

g B. pati sedar
A commoueri
hinc inde sicut
animalia ebria
h. B. fenilis na-
turæ sicut alle-
chalach

ANNOT.

Igneæ aeris, quas uocant, impressiones, non sunt pestilentis aeris causæ sed signa. quum tamen hæc statum aeris presentem, & earum, quæ cōtinuè fiunt à terra ex balationis uaporum uerè naturam significant, ex quorum miscela aer aliàs aliter afficitur mutatur uerè; propterea uidetur ea, quam hoc in loco tradit, futuræ pestilentis febris, dignoscendi ratio, ex causa desumi. Est tamen hic dubitatio, quomodo pestilentia indicia esse igneæ impressiones & cometæ queant, quod hic auctor putat; quum contra potius omnia hæc, caloris, & immoderate præsertim siccitatis ut Arist. 1. meteor. testatur, sint signa. pestilentem autem aerem reddunt imbecillus calor & superflua humiditas, quæ apta faciunt putredini constitutionem. Profecto, igneæ hæc aeris phantasmata nulli dubium est, quin & siccitatem & calorem sequantur, & eadem significant. Res tamen ita forte se habet. ex immodica aeris siccitate aridiora nostra redduntur corpora & acutis morbis parata. id quod Hipp. 3. aph. simul uerò & innatus calor maxime dissipatur, & innatum humidum exsiccat, ut propterea interire ab ijs acutis morbis plures eueniat. Adde, quod immodicæ illi siccitati, terræ quoque sterilitas succedit, & rerum penuria, ob quam & prauorum cibarium usus, & mala nutritio, & prauis ex animalium corporibus halitus effluunt, quorum expiratu aer inficitur, & inspiratu uitales & alios spiritus corrumpi necesse est, & una etiam uergari morbos & interitus oportet. Ceterum, quamuis hæc pestilentium fortasse morborum causam docent, qui ex prauæ corporum dispositionis uitio uagantur, non tamen corrupti aeris, nisi leuiter, causam attingunt. ferè enim æstimatu dignum non est ex prauo aliquorum expiratu halitum longe lateq; adeo corrumpi aerem, ut ex eo pestilentes tempestates eueniant. Certè si siccitates imbris salubriores; si putredo humidam præsertim constitutionem calori adiunctam sequitur; si corruptus aer & pestilens siccantibus præcipue temperatur, quomodo ex siccitatibus pestilens idem euadat, non est cognitum facile. Fortasse tamen, si reddi de hac re causa à nobis potest, in hunc modum res sese habet. Exsiccat ob immodicam aeris caliditatem siccitatem uel lacus, flumina, fontes, & maria, ex quorum deinceps limosis alueis prauis & fetidi halitus (tales enim ferè semper sunt) uberrime excitari necesse est. ab his aer corrumpitur & euadit pestilens sed de hac re satis.

Curationes febrium pestilentialium.

Cap. 4.

a B. alleuatiu

Summa curationis earum est æstificatio. & illud cum phlebotomia, & solutione uentris. & oportet ut incipiatur in ea ad euacuandū. Si autem materia uincens fuerit sanguinea, fiat phlebotomia; & si fuerint humores, alii euacuen-

tur. Et oportet ut infrigides domos eorum, & rectifices aeres ipsarum. Domorum autem infrigidatio fit, ut uallentur fructibus odoriferis, frigidis, & extremitatibus arborum frigidarum, & linimentis, & rorationibus sumptis ex fructibus frigidis, odoriferis, & ex camphora, & aqua rosæ & sandalis: & roretur domus eorū omni die aliquoties, & proprie cum aqua rosæ & de bali-
cibus & de nenufare: & si fuerint in domo nationes, & rorationes aquæ, erit melius. Aeris uero rectificationem dicam. Et administrantur eis trochisci de camphora, & robur frigida, & aqua lactis acetosi, & lac acetosum ablato butyro, & aqua rosæ in qua dissolutum est serū æ acetosum bonum, & acetum cum aqua iterum. Et aqua frigida plurima subito est inuatiua ualde: pauca autem consequenter exhibita fortasse excitat caliditatem. Quod si res prolongetur ad hoc, ut tendantur hypocondria, & infrigidentur extrema, & prolongentur uigilia, & permittio mentis, & uides pectus & quod est super ipsum, eleuari, & descendere; tunc necesse est administrare regimen trahens caliditatem exterius. Et quando cadit appetitus, & restantur ad comestitionem: nam plurimi eorum, qui uiriliter agunt super illud, & comedunt uiolenter, absoluuntur, & uiuunt: & necesse est restaurare eos super cibum. Et oportet, ut sint cibi eorum ex acetosis, & defecatiuis: & sint pauca quantitatis. Cibi namque eorum sunt iterum mali; quare nocet eorum multitudo, & in quantum fit additio: & nocent, in quantum sunt mali. Rectificationis autem pestilentie pars est secundum sanos, quæ sunt in ea, & partes eius est secundum sanos & ægros. In illa uerò, quæ est secundum sanos, intentio est, ut exsiccentur aer, & fiat boni odoris: & prohibeatur eius putredo cum quacunque re sit: & rectificetur cum xilaloos crudo, & ambra, & thuræ, & muscho, & costo dulci, & storace, & sandaraca, & assa, & gariofillis, & mastice, & glutine albotin, & ladano, & melle, & croco, & bomki, & cupresso, & iunipero, & lauro, & cyperis, & squinantho, & sauiua, & acoro, & galia, & amigdalibus amaris, & asfaro. Et quandoque fiunt ex istis composita. Et aspergatur domus aceto, & assa. Secundum sanos uerò, & iterum febricitantes, & ægros est suffumigatio cum sandalis, & camphora, & corticibus granatorum, & myrto, & malis, & cydonijs, & ebeno, & allegi, & tamarisco, & ribes: & oportet ut multiplicetur suffumigatio.

ANNOT.

Summa curationis &c. Paucis uerbis maximum ne gocium hic doctissimus uir explicat, summam curationis in pestilenti febre exsiccationem esse dicens, cum euacuatione. Nempe, si pestilentis febris causa summa est putredo, hæc summam humiditatem ferè sequitur. exsiccatione ergo est opus, quæ putredinem tollat. Prius tamen inchoandam curationem ait à sanguinis euacuatione, si affluat; & aliorum humorum educatione si ipsi exsperant, hoc ipsum ex ipsa quoque rei natura desumens, quum multitudo detractionem postulet. Sunt tamen hoc in loco dissidia, neque ea quidem mediocria. tum enim de uenæ sectione ambigitur, an in pestiferis febribus conueniat, tum etiam de purgatione. Sane, ut priorem dubitationem

b B. kalc

c B. lactis acetosi boni

d B. cooperare ram trahentem e. & cogant ad comestitionem quare cogente est eos ad

f B. ex parte plectionis

g B. glutine p riorum
h B. f. cha. galia
i B. althar
k
l B. alfababach

m B. allegi

bitationem breuibis examinemus. Antiqua & toti fere
 orbi communis est controuersia, quum alij uenā intrepide
 de secant (redundante uidelicet sanguine) alij nūquam se
 candam putent; alij uero quandoque secant, quandoque
 minime. Qui mittendum sanguinem putant, eo potissi-
 mum inniti uidentur, quod magnus est morbus, extremis
 autem morbis extrema remedia conueniunt, præsertim
 uero ex ijs uenæ sectio est, quam etiam in magnis mor-
 bis Hipp. probat. 4. de rat. uict. in ac. Itēq; quod in omni
 febre putrida saluberrimum esse uenā incidere ait Gal.
 1. meth. secanda ergo præsertim in pestifera, quæ ma-
 gnā putredinem sequitur. Astipulari his uidetur Gal.
 qui. 1. in 3. de uisg. morb. de Hip. admiratur, cur in Cri-
 tonis curatione pestifera febre laborantis de sanguinis
 missione non meminerit. Assentiri Paulus lib. 2. Aetius
 lib. 5. ex Rufi monitis uidentur. & Auenzoar 3. The-
 sis tr. 3. & Rasis in libello de peste non semel. secanda
 ergo in his uena uidetur. Aduersus tamen horum senten-
 tiam, quam etiam author noster sequitur, plura sunt, quæ
 non iniuria quis obijciat. Primum autem illud constat,
 uires in pestilenti affectu esse imbecilles. at hoc uenæ se-
 ctioni relictatur. Secta item uena intro trahi solet, quod
 natura extra protrudit. aduersatur uero id Hippocrati
 qui. 1. aph. quo natura uergit, eo ducendum iubet. Adde
 quod in ijs, qui uenenis periclitantur, non secatur uena
 (nisi forte in cane rabido ut Aulic. putat.) non dissimilis
 autem est febris pestilens ueneno. Accedat ad hæc Gale-
 ni auctoritas tum in lib. de cibis boni & mali succi, ubi
 grassante Romæ asserit pestilentia, non ausos esse medi-
 cos sanguinem ducere, etiam initio, nisi per paucos. ne-
 que ab re, ait Gal. qui uires prius dissoluerentur. Idem
 9. de simpl. med. fac. pestilentia affectos, quibus sumpta
 est bolus armena, curatos testatur; quibus uero id medi-
 camentum non profuit, nullum præterea auxilium pro-
 fuisse; neque uero is de sanguinis missione quicquam me-
 minit. Postremo si sanguinis missione aut metodo, qua
 in cæteris febribus utimur, curari pestilens posset, mi-
 rum esset, quod neque in libris methodi neque alibi loco-
 rum Gal. de huius curatione uerba fecerit. Omisit uero
 is propterea, quod curari metodo non potest, sed sola
 experientia. Hæc de proposita questione quum ultro
 citroq; ferantur, incerta adhuc harum febrium curandi
 ratio uidetur. Pro qua tamen rixa concilianda, si quod
 distat ratione, & astipulante experientia à nobis uel
 ab alijs obseruatum est, ipsi proferemus; nolumus tamē
 in re adeo periculosam sententiam nostram, quam du-
 bitandi rationem protulisse. Vrgent profectō utrinque
 rationes, urget experientia. Obseruatum est à multis,
 in pestilenti cōstitutione quib. secta est uena, conualuisse.
 sæpe etiā interijisse. HIERONYMVS BONPERTVS
 NOuariensis uir, nostri tēporis & scientia & usu
 rei medicæ peritissimus, quum non multis ab hinc an-
 nis quibus nouissime per totam Italian pestis grassaba-
 tur, Venetijs medicinam faceret, ausus primus omnium,
 reluctantis alijs, uenam morbi initio in his tundere,
 felicissimo euentu, & magna cum sui auctoritate, inue-
 teratam iam contrariam opinionem euerit. Alij tamen
 tunc temporis alibi locorum, quibus sanguis missus fue-
 rat interijisse omnes obseruauerunt, uiri alioqui diligentis-
 simi. Obseruatum post ea tempora frequentissime est,
 quandoque recte cessisse, nonnunquam male. Ita, ut si tum
 rationes tum experientiam spectes, statueri nequeas, ut-
 rum agas. Breuibis tamen nos, ubi morbi huius naturā
 animaduertimus, in eam sententiam ferimur, sicuti pro-
 bari perpetuo in hac febre, ita non planē improbari eam
 dem posse, quando autem obeunda, & quando omitten-

da sit, ex rei natura ita doceri uidetur. Quum uenæ se-
 ctio, ex sanguinis multitudine, ex putredine, ex morbi
 magnitudine indicetur, uidendum est tamen num uires
 coindicent, an contraindicent: num actus nobis astipu-
 letur naturæ impetus, an contra. Si coindicent uires, si
 naturæ conatus & inclinatio coindicet; nulli dubium
 est, id agendum, quod affectus primo loco indicauit. con-
 tra uero, si aut uires, aut naturæ impetus contraindi-
 cent, indicante quantumuis morbo, ab agendo repellimur.
 Sit autem, ut in pestilenti febre ob multitudinem,
 ob putredinem & morbi magnitudinem de secanda ue-
 na indicetur; animaduertendæ statim uires, animadu-
 tendus est motus. Vires in magna humorum corrupte-
 la integræ profectō sunt nunquam, præsertim uero in pe-
 stiferis affectibus maxime prosternuntur ob putredin-
 em immodicam, ob aduersam naturæ nostræ pestis na-
 turam. ita ut in pestilenti febre si uires animaduertas in
 ea prorsum sententia standum uideatur, nunquam esse
 sanguinem mittendum. Ita uero in pestilentibus hisce fe-
 bribus non una est naturæ inclinatio, neque unus est im-
 petus. quādoque fluxus alui colliquantur eueniunt, quā-
 doque carbunculi sub alis, aut pustule, exanthemata ue-
 in dorso aut toto corpore, aut alia id generis accidunt.
 Vbi hæc adsint, certum est, neque fluente aluo secandam
 etiam uenam; neque carbunculo uel pustulis apparenti-
 bus, retrahendum esse uenæ sectione naturæ impetum ab
 externis ad internas partes. Ergo si de febre pestilenti
 ac de peste loquaris, pro constanti illud habendum uide-
 tur, quod FRANCISCVS MODEGNANVS LAV-
 DENSIS, uir quantum nostra ætas habet, eruditus, nū-
 quam mitti secta uena sanguinem oportere. Cæterum his
 tamē non obstantibus, quum duplex ferè pestilentium fe-
 brium sit ortus; alie nanque initio pestilentes inuadunt;
 alie uero neque pestilentes inuadunt, neque ulla initio
 pestilentia notas secum ferunt; sicuti in prioribus febr-
 bus uires primo statim insultu maxime impugnantur;
 ita in ijs à uenæ sectione abstinendum omnino uidetur.
 at in posterioribus, ubi febre quis corripiatur, futura
 quidem pestilenti, ut tu suspicaris, nondum tamen talis;
 quum & integræ (quantum febris putridæ ratio postu-
 lat) sint uires; nullum commodius, uel utilius in harum cu-
 ratione, præsidium esse uidetur, quàm uenæ sectio, si mo-
 do, & sanguinis multitudo & alia id genus consentiāt.
 Sunt uero huius modi pestilentes febres frequentissimæ.
 Quamobrem in his mittendus initio est sanguis, quod
 Aetius & Paulus ex Rufi admonent; quod admiratur
 Galenus in Critone ab Hippocrate prætermisum. Quæ
 uero pestilentes primo insultu inuadunt; tunc & omit-
 tendum sanguinis ductum (alioqui enim Rasis in libello
 de peste sententia nobis nō placet, qui in his quoque san-
 guinem ducit) & solis uiribus succurrendum, quæ infla-
 gniter collabuntur, pro constanti habemus. Habent n-
 id generis febres quid ueneno simile, & solis antidotis
 opus habent. Sit ergo illud, quantum nos assequimur,
 constitutum, si libet, in pestiferis febribus ubi factæ iā
 sunt pestilentes, ubi confirmatæ, non esse secandam uenā.
 secari autem posse & debere morbi initio, quum nondū
 sunt tales, futuras tamen uereris. Erit nihilominus &
 hac in re utrum non præsentium dumtaxat, sed futura-
 rum quoque habenda ratio, neque, quamuis multitudo,
 seu ætas atque aliud quidpiam de mittendo sanguine uel
 indicet uel coindicet, copiosorem tamen inacuationem
 moliri est tutum; sed talem prorsus, quæ multitudinem
 imminuat, quæ obstructions mediocriter auferre, &
 uires subleuare sufficiat. His ita constitutis, non diffici-
 le esse arbitramur, ut, qui uolet, obiectas utrinque ratio-
 nes

nes dissoluat. Nunc autem, quia de pustulis & exanthematis facta est mentio, sunt autem & petiulae uulgo dictae, quas malignas febres & pestilentes sequi uideamus, & ipsae ex genere exanthematum; locus admonet, ut de his aliquid subiiciamus. queri enim solet, an ijs in cute apparentibus mitti sanguis debeat. Nos ergo questionem hanc breuiter sic definiremus. si exanthemata haec a multa & larga cacochymia ortu habeant, quod certe magna ex parte contingit; statim purgandum est corpus neque etiam cucurbitule inter initia admoventur, quae Oribasij fuit opinio. sin uero sanguinis plenitudo sit, quod ex calore pustularum, signisq; plethorae cognoscere licet; tunc, sanguinem mittere, nostra quidem sententia, nisi quid praeterea impediatur, nihil obstitit. neque enim obstat, quod aliquis dixerit naturae impetum, quo ad cutem fertur, intro reuocari. alioqui enim & sudores qui in febrium principijs occurrunt, a sanguinis missione purgationeq; nos detererent. Non timemus tamen inficias in tali morbi genere maligno & fraudulento, quin summa utrum habenda sit ratio: neque hic copiosorem sanguinis missionem probamus: sed tantum ferè sanguinis detrahendum, ut quod putridi excrementi superest, natura tandem euincat, quod Galeni consilium est 9. & 11. meth. Cucurbitulas uero deinde cuti affligere tuto possumus, & naturae inclinationem illam tunc temporis adiuuare. Est ergo & sanguinis intermissio in hisce exanthematis opportuna, atque, haec si quis opportunè fecerit, plurimum est emolumenti & agis altatura. Neuius nos DOMINICVM CASTELLVM VENETVM, uirum & doctrinae & peritiae insignè, hoc praesidij genere hisce apparentibus maculis felicissimè usum non semel. Verum sicuti est eius remediij occasio maxime praecipis; ita etiam acerrimo iudicio opus habet. Aestimande diligenter sunt uires, aestimanda est multitudo. his uero assequutis nihil erit de quo praeterea sit uerendum. Ceterum insurget hoc in loco quistiam, & nos inconstantiae accusabit, qui, paulo antea quum dixerimus, in febribus, quae pestiferæ iam sunt, neque apparentibus pustulis, neque flucte alio secandam uenam; nunc tamen apparentibus petiulis idem praesidium aduimus. Mirè profectò hæc repugnantia uidetur. Verum neque hæc superiorem sententiam nostram inturbant. Vbi pestilens iam est febris, nunquam mitti sanguinem oportere arbitramur. Atqui febres, in quibus petiulae apparent, non semper ex genere sunt pestilentium. pestilentes nanque cacochymiam non sanguinis plethoram sequuntur. nos uero, ubi cum hisce exanthematis, quae rubra sunt, sanguinis coniungitur multitudo; uenam tundimus, quod pestilens affectus non est, quamuis mali, ut aiunt, moris: secus uero si non rubra, sed uel nigra uel uiolacea uel alterius coloris exanthemata fuerint: tunc enim, quae talia sunt, cacochymiam praeseferunt. sed de hac re satis. Nunc de medicamentis, quae disceptatio secundo loco erat proposita, expendamus quid sit sentiendum. Profectò auctor noster primis statim uerbis, si alij a sanguine humores affluant, inchoari ex alui solutione curationem iubet. Contra tamen, quum uires in his imbecilles sint, non uidentur purgatoria medicamenta esse opportuna. Adde, quod frequenter his colligantes fluxus iunguntur, qui purgationem omnem interdiciunt. Itemq; acritas & uenena quodammodo sunt quae purgant, ut irritare potius morbum, quam eius causam apta sint educere. Sed ad hæc paucis. Quod uires in hac febre sint imbecilles, nexia & praua humorum copia facit, qua propterea detracta subleuari naturam oporteat. detrabi uero

non nisi medicamentis potest; ut his agendum sit prorsus. hæc tamen, sicuti non omnia unius sunt generis, & alia purgatoria sunt ac fortia, quae acredine quoque alijs praestant; alia uero leuia: ita non uno tempore omnia sunt opportuna. Morbi initio, quum nondum pestilentis affectus notae apparent in ijs, quae in pestilentes febres degenerant, nihil obstat, si quod futurum est, prauidetur, etiam purgantibus & ualidis medicamentis pranos humores aggredi, ut educas. at, si pestilens inuadit, aut ubi talis non erat, in talem tamen degenerat; tunc abstinendum certe ab acerbis ijs & fortibus; utendum tamen erit leuibus, qualia habemus multa, & educenda omni ingenio praua materia est. Secus si colligantes fluxus accedant: tunc enim astringentibus uti licebit, non soluentibus; nisi utraque ea fortasse ratione misceas, qua in dysenteria saepenumero, quum ex rubro baro, myrobalanis, & alijs id genus, medicamenta propinamus, educendae causae gratia, quae dysenteriam facit. Sed & illud ipsum in hisce febribus diligentius expendendum, in quibus uires magis oppugnantur.

Et quado cadit appetitus &c. Idem ferè auctor, quid de huius febris indicijs ageret. Desumunt ex his locis multi in hoc febrium genere copiosius uti alimentis oportere. Aduersari tamen hos Hippocrati constat, qui in acutis morbis tenuem uictum, non plenum; & extremis morbis extrema remedia, etiam summam in ediam praescribit. Hos ergo non est ut pluribus refellamus, quos certum est ea uictus ratione non tam egros nutrire, quam interficere, dum naturam praua materia & morbi ui oppressam etiam ciborum sarcina magis onerant. Sed & de authoris huius sententia, non est, ut multum laboremus, quum eius uerba nihil planè aliud doceant, quam in appetitûe deiectione (quod symptoma hos morbos saepissime sequi solet) cogendos esse egros ut comedant. His uero, hunc emulari Hippocratem constat 3. de uulg. morb. sect. 3. ubi de diuturna quadam peste uerba faciens, quum multis adco prostrata uentriculi uis esset, ut mori mallet quam cibos capere; ex ijs conuulsisse illos testatur, qui comederint. An uero pleno uel tenui uictu sit utendum, tum senex in aphorismis, tum Cel sus libro. 3. docet; non esse, dicens, egros fame cruciandos, sed nutriendos ex leuissimis cibis. Non negarim tamen, quia plura in his morbis symptomata & animi deliqua & alia id genus eueniunt, paulo quoque uberius, quam in acutis alijs esse nutriendos, uirum gratia, quid ea accidunt, at si ea non accidunt (quamuis raro id fiat) nulla uidetur aduersari ratio, quo minus eadem in hisce atque alijs acutis morbis seruari uictus ratio debeat. alioqui uero neque experientiam multum reluctari hac in re uidemus.

Et aqua frigida plurima &c. 3. Huius profusus contrarium iussit Rasis in libello de peste. nempe frigidam paulatim sorberi ait, praesertim quum incensa est febris: quod sudorem elicit, promouetq; & recrementis in extimam cutem expellendis opitulatur. Verum alia ratio ne uterq; agat; Rasis citèd sudores, hic uero refrigerandi.

Preseruatō à pestilentia. Cap. 5.

Portet ut extrahantur à corpore humiditates superfluae; & inclinetur regimen eius ad exsiccationem ex omni modo, & ex minoratione cibi, nisi exercitio. Oportet enim ut non administretur, neque balneum, neque & uina & neque toleretur sitis. Et rectificetur aer cum eis, quae diximus. Et declinet cibus ad acceptos, Et minoretur ex eo. Et sit caro quae administratur

^b B. alhelam nistratur decocta in acetosis. Et sumatur de ^b alheluen & alcharis, & almosos factis cum aceto, & absque aceto cum sumach, & aqua agresta, & aqua limonis, & aqua granatorum. Et condita in aceto iuuatiua sunt: & proprie capparis aceto condita. Et ^c algeleniabini & ex illis est, quæ conferunt, & prohibent ab eis putredinem. Et de illis quibus ex ea fit euasio, est administratio tyriacæ, & mithridati ante eam, cum reliquo regimine bono. Et de medicamine facto ex aloë, & croco, & myrrha sumatur omni die circiter. 3. i. quoniam est iuuatiuum.

ANNOT.

Cap. 95.
Cap. 5.
Cap. 36.

Quomodo pestem cauamus, docet Galen. 1. de diff. feb. Sed fustus Aetius ex Rufi sententia lib. 9. & Paulus lib. 2. ac Rasis in libello de peste.

De uariolis

Cap. 6.

Quandoque accidit in sanguine bullitio se-
cū dū semitā putredinis cuiusdam, de ge-
nere ebullitionum, quæ accidit succis:
& talia quidem accidentia sunt per eā, ita ut par-
tes eorum ab inuicem discernantur. Et de hoc est
cuius causa est res quasi naturalis, faciens ebulli-
tionem sanguinis, quare putrefit ab eo illud, qd
admiscetur ei de reliquijs nutrimenti sui mensrua-
lis, quod ^b est in prægnatione: aut generatur in ea
post illud ex cibis fæculētis, & malis, de illis, quæ
rarificant substantiam eius, & faciunt eā ebul-
lire, donec fiat ei substantia recta fortior prima, &
magis apparens: sicut illud quod natura efficit in
fucco uiræ, ita quod rectificat ipsum, faciendo ui-
num similis substantiæ, & iam ^d putruit & spuma
aërea & fæx terrena. Et de hoc est, cuius causa est
res adueniens extrinsecus, ebullire faciens occul-
ta, quæ permiscet humores cum sanguine, com-
missione existente in dispositione ebullitionis, &
est stationis sub sole; & sicut accidit apud alteratio-
nem temporis, & proprie ueris ab eo, quod per-
tinet ei de qualitatibus & ordine. Et uariolæ qui-
dem, & morbilli sunt de summa ægritudinum
aduenientium. Et multiplicatur in successio-
ne austrinorum, quando multiplicatur eorum
perflatio. Et corpus quidem uariolis præparatū
est illud, quod est calidum & humidum, & con-
turbat humiditatis: proprie quod parum extra-
hit de sanguine per phlebotomiam. Et de cibis
sunt cibi, qui faciunt cadere in uariolas uelociter,
& proprie quando non sunt consueti, & admini-
strantur super eos medicinæ, & cibi calefacien-
tes, sicut lac, & proprie camelorum, & equo-
rum, quum multum repellitur ex eis ille, qui
non assuetus est eis, deinde bibit uinum plurimū,
aut medicinas calidas. Et uariolæ quidem sunt,
quasi modus quidam crisis. Et plurimum quidē
accidunt uariolæ infantibus: deinde iuuenibus:
& minoratur earum euentus in senibus, nisi pro-
pter causas fortes, & in regionibus uehementis
caliditatis, & humiditatis. Et earum euentus in
corporibus humidis est plus, quàm sit ipsarum
euentus in corporibus siccis: & earum euentus
in uere plus est, quàm ipsarum euentus in hyeme.
Et post uer, in fine autumnū: & proprie quando
præcedit æstas calida, & sicca, & fuerit ille autum-
nus calidus & siccus, Et uariolæ non accidunt in

cute solum, & in eo quod sequitur illud quod ap-
paret: imò accidunt in omnibus membris simi-
lium partium, apparentibus, & occultis, ita quod
uelaminibus, & neruis. Et quando apparent uari-
olæ, faciunt incurrere pruritus, deinde appa-
rent res sicut capita acuum similia milio, deinde
egrediuntur, & implentur sanie, deinde ^g euacuantur
& sunt crustæ diuersorum colorum, deinde cadunt.
Et fortasse permutantur uariolæ ad phlegmonem, & ^h esse & adubellati, quæ
aggregat sanie. Et plurimum quidem quæ
apparent, habent colorem phlegmonis, uerum-
tamen quandoque egrediuntur secundum colo-
res diuersos cineritiæ, & uiolacæ, & nigrae.
Variolæ enim sunt species, & colores: nam de eis
sunt albæ, & de eis citrinæ, & de eis sunt rubæ,
& de eis sunt uirides, & de eis sunt uiolacæ, &
de eis sunt ad nigredinem declinues. Et uirides qui-
dem, & uiolacæ sunt malæ: & quanto plus ad-
ditur declinatio ad nigredinem, tanto est deterius:
& quanto plus sunt decliniores ad illud, tan-
to plus sunt decliniores ad malitiam. Et albæ qui-
dem sunt meliores: & proprie quando sunt pau-
ci numeri, magnæ quantitatis, facilis exitus, pau-
cæ angustia, debilis febris: & uides febrem mi-
nuī cum earum apparitione, & ipsarum egressio-
ne: & est principium exitus earum in tertio, &
quod ei approximatur: & post illas sunt albæ, ma-
gnæ, pluri numeri, propinque absque conti-
nuatione: nam illæ, quæ continuantur adinuicē,
ita ut continuentur in frusto magno carnis habē-
tes ⁱ latera & aut rotundam formam, sunt malæ:
Et similiter iterum duplices magnæ, in uentre
unius quarum est uariola alia. Albæ uero parua,
dura, propinque, difficilis exitus, licet faciant
existimari in principio rei salutem, tamen time-
tur in eis quod difficilis fiat earum maturatio, &
fiat cum eis mala dispositio ægri, & perueniat
per eas ad perditionem; quoniam causa in eis est
grossitudo materie. Et de speciebus malarum ti-
morosarum, quæ plerumque interficiunt, sunt il-
læ, & quarum diuersificatur egressio: nam quan-
doque apparent, & quandoque occultantur, & p-
prie quando apparent uiolacæ: & similiter tena-
ces, quarum ^k operatio non cessat à debilitate uir-
tutis, & uiridificatione membri, & nigricatione
eius, & perdunt. Et si uiriditas, & nigredo, quibus
succedit ^l refudatio, non faciunt cadere uirtu-
tem, imò additur cum eis uirtus, non sunt morti-
feræ: sed fortasse cadere faciunt in ulcera, & quæ
currunt cursu eorum. Et ut sit febris, deinde uari-
olæ, saluius est, quàm sint uariolæ præcedentes,
deinde consequatur eas, & accidat super eas fe-
bris. Et illud quidem quod plurimum conside-
rare oportet in esse patientis uariolas, est eius an-
helitus, & ipsius uox: nam ipsa duo, quum rema-
nent bona, est res salua. Et quum uideris anhelitum
patientis uariolas consequentem, & similiter
patientis morbillum, tunc existima casum uirtu-
tis, aut apostema diaphragmatis: deinde quum ui-
des sitim uehementem fieri, & angustia assiduati
& ea quæ apparent, infrigidantur: & uariola &
morbilli uirides fiunt, tunc iam percipitur æger
mori: & ^m festinat illud, si uariolæ fuerint de ge-
nere earum, quarum egressio, & apparitio tardan-
tur. Et plurimi eorum, qui moriuntur per uario-
las,

g B. ulceratur

h B. massere

i B. costæ

k B. quare di-
uerificatur di-
spositio

l B. conatus ad
excundum non
cessat debilita-
re uirtutem &
uiridificare mē-
brum & nigre-
facere ipsum
m B. declinatio

n B. uerificatur

o B. alhamica
est aliquid in-
ter uariolas &
morbillos & ef-
fauior ambob^{us}
p † B. aluum

De variolis meminisse Hippocrates videtur ter=

30h.30

Tex. 62.

Cap. 8.

beni, ut si fimum certe hoc vitium esse oportet. quomodo ergo neque Hipp. neque antiqui medici de hoc us-
piciam egerunt? Hæc ferè obijciunt. Cæteru, ut ad ea pau-
cis. Etsi, quod primo loco obijciunt, ex purissima ma-
teriu sanguinis portione factus alitur, non is tamen ex
purissimo sanguine nutriti ait. inest enim purissima illi
mæstium portioni quid noxiu: quod processu demum de
temporis expultricis facultatis vi ad cutim propellitur.
Quod tamen diutius nonninqum id vitium proroge-
tur, neque multis præcedentibus morbis expurgetur,
non est certè, quod exactissimum reddamus rationem,
quid tam exquisitè huius vel illius corporis naturam sci-
re non possimus; non id tamen miror: sicut neque eos
quibus podagrica parentes contingere, primis statim an-
nis, neque certo semper ex exacto tempore podagra in-
uadit, neque quibus epileptici fuerè, epilepsia. Cur ne

Cap. 61

Cap. 7.

faciel

Cap. 8.

a subuersio fio
machi in eoch
plus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
579/D Vol. 2

ANNO.

Si recte morbilli naturam perpendas, quam hic docet, non differre ab exanthematis & pulicari morbo uidetur. Hunc affectum nosse uidetur Hippoc. quum 5. uulg. morb. Euphranoris filio pustulas ueluti culicum morsus accidisse asserit. & lib. 7. Pherecyde octaua die ueluti culicum morsus apparuisse. Meminit & Aetius lib. 3. de uibricibus culicum morsui similibus. Sed hunc affectum cum hoc de quo hic agitur eundem asserere non audemus: qui culicum morsus in tumorem attolli sciamus, quod in morbillis non accidit. neque rursum id negamus, quum similitudinem eam non ad tumorem, sed ad ruborem referre senex potuerit. Meminit & Galenus lib. de atra bile de nigris quibusdam in pestilenti affectu pustulis, quae nigris erant exanthematis similes, quibus praesertim ueluti quama decideret, talesque etiam non febricitantibus accidere testatur. de qua itidem res. meth. agit. Quum tamen morbilli de quibus hic agitur, non emineant cuti, pustula uero aliquo pacto in tumorem elata sint, neque id pro certo asserere audemus, eas morbillis esse; fortasse tamen uariolas intellexit. Quandoque pemphyngea pulicarem hunc morbum existimauimus, & pemphynodem febrem eam intelligi, quam pestilentem nostri uocant, cui pulicares maculae coniunguntur. Verum, quum pemphynodem febrem aut thor finitionum medicarum eam esse dicat, quae per caloris intensiorem pustulas in ore, quae graecis phlyctides dicuntur, generat: neque id ipsum pro certo habemus, praesertim, quod Galenus 1. in 6. de uulg. morb. de pemphynode febre, quid sit, non satis aperte statuatur. Videatur ergo hic quoque affectus à Graecis ignorari.

Signa salutis eius.

Cap. 9.

Sunt sicut signa salutis uariolarum: nam illae, qui est uelocis processio, & apparitionis, & maturationis, est saluus. Et durus, & uiridis, uolaceus est malus: & qui est tarda maturationis, frequentis syncopis, & angustia, est perniciosus. Et qui occultatur iterum subito, est malus, faciens syncopim.

Cura.

Cap. 10.

Portet in uariolis ut incipiatur, & extrahatur sanguis sufficiens, quum conditiones fuerint. Et similiter si morbillus fuerit cum repletionem sanguinis. Et spatium illius est usque ad quartum. Sed quum procedunt uariolae, non oportet tunc ut administraretur phlebotomia, nisi inueniatur uehementia repletionis, & dominium materiei; tunc enim phlebotometur quantitate, quae excidet. Et conuenientius quidem, quod in hac administraretur aegritudine, est phlebotomia. Et si phlebotometur uena nasi, confert iuuamentum fluxus sanguinis narium, & tuetur partes superiores à malitia uariolarum. Et est b. t. fa cilis super infantes. Et quando necessaria est phlebotomia, & non phlebotomatur iterum complete, timeatur super ipsum corruptio extremitatis: Et similiter timeatur quandoque simile illi super illum cuius assiduatur extinctio, & uenter soluitur. Et oportet, ut fiat in eis cibatio in primis cum eis, in quibus est confortatio cum repercussione & extinctione absque coactione naturae, & inspersione sanguinis sicut quod fit de iuiubis cum tamarindis, & casia fist. & cum eo quod fit ex da

ctylis immaturis, & ex lentibus praeparatis, & isfidabegi. Et lenificatio uehementis. Et si similiter oportet, ut sint cum istis tamarindis, & quae eis conueniunt. et cibis factis ex cucurbita & melon h. alraki. imò oportet, ut sit natura lenis in principio, & si sit intentio in eis quibus lenitur, & tamarindis. Et si non obedit cum eis, additur super eos siracost cum facilitate, & cautela. Et si tereniabin, aut infusio prunorum. Et confert quandoque si in potu detur in principio apparitionis uelutiorum uariolarum pondus. 3. iij. de rob. dactylorum syluestrium cum uno de trochiscis camphoratis. & sirupus t. m. de dactylis t. m. immaturis est uehementis iuuamenti in huiusmodi hora. Quum ergo t. m. pertransierit aegritudo, diem secundum, & incipiunt uariolae apparere; tunc fortasse erit infrigidatio causa erroris magni, ex eo quod retinet superfluitatem interius, & p. delationem eius super membra principalia; & fortasse non sit eis possibile procedere, & apparere; & accedit in quietudo, & angustia, & fortasse accidet nausea. imò oportet ut iuuentur superfluitates in huius dispositione cum eis, quae faciunt ebullire, & aperiant oppilationes: sicut feniculum, & apium cum zuccaro, & succus eorum, aut decoctio radicum, & seminum. Et fortasse odoratur aliquid de eroco: Et aqua ficuum est bona ualde: ficus enim sunt uehementis expulsiōis ad exteriora: & illud est una de causis euasione, à nocumento earum. Et de illis, quae conferunt ualde in huiusmodi hora, est ut sumatur lacte ablute. 3. v. lentium excorticatarum. 3. vij. dragacanthi. 3. iij. deinde coquantur cum lib. 3. s. aquae, usque quod remaneat quarta lib. unius, & detur in potu. Et de illis, quae sunt uehementis iuuamenti ad faciendum apparere uariolas, est ut sumantur ficuum citrinum. 3. vij. lentium excorticatarum. 3. iij. lacte. 3. iij. dragacanthi, seminis feniculi an. 3. ij. de coquantur cum lib. s. aquae donec remaneat ex ea ferè tertia, & coletur, & detur in potu de ea. expellit enim caliditatem à partibus cordis, & prohibet pulsus cordis. Et oportet, ut non appropinquet ei in hac hora oleum aliquod omnino. Et oportet, ut fregatur, & elongetur ab aere frigido, & proprie in hyeme: & fiat cum illo illud quod fit cum sudante: frigus enim oppilat poros, & redire facit materias retro. Et multitudo potus aquae frigidae cum niue: et introitus in domum uenti mala sunt ualde: Et fortasse phlebotomia est mala, propterea quod repellit, & conuertit illud quod procedit; quare caueatur post duos dies, aut tres. Et quando accedit ex coopertura, & calefactione quasi syncopis, aut t. m. accedit syncopis; tunc necessarium est regimen aeris, qui attrahitur, & reuertitur ad odores camphorae, & sandalorum. Et si non fuerit excussio, quin detegatur corpus domui uenti, aut aeri frigido, paulatim fiat: & similiter quando adiutorium est cum calefactione, aut dimissione infrigidationis. Et quando incipiunt exire, & non inuenitur cum exitu earum alleuatio, imò inuenitur caliditas inflammata, & lingua ad nigredinem declinans, tunc caue ne calefacias. Et oportet, ut tu alienes ab habentibus uariolas, & morbillum, emplastrationem uentris: in hoc enim est timor coactionis

AVIC.

G

nis

e B. in asfidabegi idest praeparatis istis floribus dactylorum & lentibus in modum feruli liquidi
Alia litera, & abique ingrossatione sanguinis sicut cibis qui fit ex iuiubis cum tamarindis & cibis factis ex thal-
na & lentibus praeparatis in asfidabegi. i. praeparatis in modum feruli liquidi
f B. Alia litera propter illud g B. ex illis quae conueniunt eis sunt
h. u. batheca alraki
Alia litera abzachi uel a-
raki
i B. melius cum quo fit lenificatio est
k B. aut
l B. alchedar
Alia litera rob alchedar
m t B. de floribus dactylorum seu
n t B. parui
Alia litera de alchah. i. f. r. upus de dactylis
o t B. addit & p B. defer. eam ad
q B. cu eo quod r B. syncopis f B. j. a.

t B. cooperta-
tur

u t B. existit
tur quod
x B. non est ex-
cussio ab infri-
gidatione aeris
qui attrahitur
proprie, & pra-
paratione

2 B. Kalef

q. B. superas
gere cerulari
litargirium

De obseruatione membrorum, & defensione eorum à nocumēto uariolarum, & morbilli. Cap. 11.

Membra que oportet custodiri à nocumēto uariolarum, sunt sicut guttur, & oculus, & partes superiores narium, & pulmo, & intestina: hæc enim membra sunt illa, quæ ulcerantur. Fortasse enim oculus destruitur, & fortasse accidit i eo albugo. In gutture uerò fortasse accidit præfatio: & fortasse accidunt ulcera, quæ prohibent deglutitionem in meri: & fortasse perueniunt ad hoc ut sit illic corrosio pernitiola. In superioribus uerò partibus narium fortasse accidunt ulcera, quæ stringunt meatus odoratus. In pulmone autem accidit fortasse ex bothor uariolarum, & morbilli, constrictio anhelitus uehementis: & fortasse faciunt cadere in phthisim quum ulceratur. In intestinis fortasse accidit excoarctatio, cui succurrere est difficile. Conseruatio autem oculi melior est ut fiat alcohol oculo cum almu-
ri, & aqua coriandri, & aqua rosæ in qua iam posita sunt sumach, & camphora, & proprie in primo die: & cum almu-ri solo. Et similiter fiat alcohol cum alcohol nutrito ex aqua coriandri, & aqua sumach, posita in ea camphora: & succus pulpæ granatorum est bonus iterum in principio. Quæ uerò apparent, tunc facere alcohol cum aqua rosæ, & camphora est magis conueniens. Et dictum est, quod facere alcohol cum naphtha alba est bonum in hoc. Et oleum de fisticis est de eis quibus utitur mulieres in regione nostra, post uariolas & euentum nocumēti in oculo, & eradicat caliginem si fuerit, & rectificat oculum. Et collyrium album est bonum ualde apud apparitionem bothor. Conseruatio autem oris, & gutturis est sicut suctio granatorum, & suctio granorū eius in principio: & suctio mororum de leni, & gargarizatio cum rob eorum: & proprie quando conqueritur de dolore in eis: & tunc oportet ut lambatur de rob eorum aliquid post aliquid. Sed superiores partes narium cum epithimatione ex memithæ, & sādalis, & rob agrestis, & acetæ. & odorare acetæ solum est uehementis iuuamenti. In conseruatione uerò pulmonis non est quod sit sicut lohoc ex lentibus leue cum semine papaueris. In testina autem plurimum quidem oportet ut conseruentur post iniectionem cū stipticis. Et quæ incipit solutio uētris in fine ægritudinis, curetur cum trochiscis de spodio, & ribes, & trochiscis de semine acetosæ.

De eradicatione uestigiorum uariolarum. Cap. 12.

In hoc quidem loquimur uice alia, quum loquimur de decoratione: nunc uerò dicemus illud quod est magis conueniens & magis peritens. Et de eis quæ eradicant uestigia uariolarum sunt radices arūdinum, & 2 3 sarcocolla, & semen melonis, & cortices eius exsiccati, & rizi ablutū, & aqua hordei, & albumen oui, & creta rara uel lutum, & litargyrium: & zucarum tabarzet, & amyli, & amigdalæ dulces, & amigdalæ amaræ. Et de oleis oleum de lilio, & de fisticis, & adeps afini cum oleo rosæ, & quæ sunt ei similia: & aqua quæ fit in ungula camelis, & que affatur, est ultima. Et de illis, quæ sunt fortiora, est spuma maris, & lapis piperis, & costus, & ammoniacū, & thus, & sapo

cum nitro, & ossa uetusta adusta & semen raphani, farina raphani exsiccati, aristologia, lupini. Et de cibis rectificandis coloris plumbeum sunt granata dulcia, & cicer, & uinum bonum, uicelli ouorum sorbilibus, ius gallinæ, & alcubugi, & alduragi impinguati. Et oportet ut assiduet habes ea balneationem. Et de compositis est, ut sumas ossium adustorum, & stercoris ouini antiqui, & 4 5 ostracorum nouorū, & amyli, & seminis melonis, & rizi ablutū, & ciceris, omnium an. partes x. & granorum alben, & lupinorum, & costi, & aristologiae longæ, omnium an. partes. v. 3 & radicis arundinis sicæ partes xx. fiat ex eis 6 7 epithema, cū aqua melonis, aut cū aqua cucumeris syluestris, aut cum aqua hordei, aut cum aqua fabarum, & liniatur cum eo membrum, & abluatur in mane cū decoctione uiol. Aliud ostracorum nouorum, ossium antiquorum, radicis arundinis persicæ, amyli, seminis melonis, rizi ablutū, granorum 8 9 granatorū, costi partes æquales, fiat ex eis gumera. Et iterum lupini, & cicer nigrum liniatur cum eis.

De febribus apostematum.

Cap. 13.

Am sciisti dispositiones febrium, quæ sequuntur apostemata apparentia. & quod sunt secundum plurimum de genere febrium diei, quæ apostemata ipsa secundum plurimum non perueniunt ad cor, nisi cum calefactione sua absque sua putredine: & plurimum quidem horum est à caulis primitiuis. Quum autem peruenit putredo eorum ad cor, propter suam magnitudinem, aut propter suam propinquitatem, fit febris 1 2 & fortasse non de genere febris diei. Et plurimum quidem similitum horum non fit nisi à causis antecedentibus corporeis, & repletionalibus, 3 4 & crudis. 3 Et quandoque fiunt ex ulceribus, ad quæ attrahuntur materie malignæ: & retinentur in carnibus mollibus. Febres autem quæ sequuntur intrinseca apostemata 5 6 fortasse non fiunt ex applicatione calefactionis ad cor sine putredine. Et 7 8 uementiores quidem febres fiunt ab apostematibus intrinsecis, quando sunt ex genere erysipilæ in quibusdam uisceribus, & 9 extenditur dolor, & sitis, & inflamatio: & significant ea significationes permistiois cholere plurimæ cū sanguine. Et hæc apostemata intrinseca sunt sicut apostemata cerebri, & uelaminum eius, & simach auris, & gutturis quandoque, & in uelamine quod sequitur pectus, & hepate, & rene, & uesica, & matrice, 10 & intestinis, & quæ sunt eis similia. Et diuersificantur febres eorum in uehementia & debilitate, secundum propinquitatem cordis, & longitudinem. Et eorum iterum febres, quæ sunt in membris carnosiss, est febris uehementior. Et eorum febris, quæ sunt in panniculis, & eorum similibus, est debilior. Et eorum, quæ sunt in uicinitate arteriarum febris est uehementior. Et eorum quæ sunt in uicinitate uenarum solum, febris est debilior. Et non euacuantur istæ febres à periodis secundum materias quæ effunduntur ad apostemata earum: periodus namque earum sunt secundum generationem earum, & secundum motum ipsarum, & secundum attractionem caliditatis, & doloris ad ea: unicuique enim humori est periodus quæ sibi conuenit. Et scias quod multoties sanatur apostemata in pleuresi, & alijs, & remanet febris.

AVIC.

G 2

bris,

†baucal

c — B.

d B. testarū seu uasorū extera
e B. osium antiquorum radicis arundinis sicæ amyli lupinorum semen melonis rizi ablutū granorum alben costi partes æquales
f B. limentum

g B. alben Alia litera

a — B.

b — B.

c B. non existimatur q. siant
d B. detiores

e B. uehementis sit

bris; & significat tunc, quod mundificatio non accidit. Et istæ quidem febres quando prolongantur, perducunt ad hæcticam: & proprie quando apostemata sunt in hepate. Illæ uero quæ sunt in uelaminibus, quum confirmantur, non expectant usque ad hæcticam.

ANNO.

Febres, quæ inflammationes sequuntur, accidentia uocat Gal. 1. ad Glau. Has pulchre author distinguit, quando diuise febres dicantur, & quando non ex diuinarum sint genere. Ducti paulo antea nos ex rei naturatandiu diuise esse has dicebamus, quamdiu inflammationes non putrescunt: putrescentibus uero ijs, non diuinas amplius, sed in putridarum esse numero referendas.

De signis earum & ipsarum iudicijs.

Cap. 14.

a. B. Alia litera
quæ ambo signi-
ficant apa

b. B. apostemata
c. B. & fortitu-
dine earum, &
continuatione
earum, & ip-
sarum teporibus

a. B. imò

c. B. si

f. B. Alia litera
quando inflama-
tur

Cum febribus ex apostematibus intrinsecis inueniuntur tres species signorum, & accidentium. scilicet signa, & accidentia significantia membrum infirmum: & signa, & accidentia significantia materiam: & signa, & accidentia significantia dispositionem infirmi. Prima autem signorum species est sicut pulsus ferrinus, & dolor pungitius^a & apostematis in partibus pectoris. Et similiter tussis sicca in primis, & humida secundo, & quæ sunt illis similia, de signis pleuresis significantibus apostema in partibus pectoris. Et ad summum dolor, & grauitas in membro: & est calidius reliquis membris addita calefactione non consueta. Et sicut spasmus, quoniam ipse multoties associatur apostematibus calidis in membris neruosis. Species uero secunda est sicut significatio uehementiæ febris tertianæ significat quod materia est cholericæ. Accidentia uero infirmi sunt dispositiones, quæ indicant eius salutem, aut indicant ipsius mortem. Et in membris quidem occulta diuersificantur in faciendo febres, & recipiendo eas, & perdurante earum, & ipsarum periodis secundum magnitudinem eorum in se ipsis, & magnitudinem uenarum eorum, & secundum membra sua. Nam in membris intrinsecis sunt, quæ sunt appropinquæ cordi, & uehementis communitatis, sicut uelamen, & pulmo: & de eis sunt, quæ sunt longinquæ à corde, & debilis communitatis sicut renes: ipsi enim non semper faciunt propter apostemata sua febres fortes, neque continuas. Et multoties quidem sunt interpolatæ, & sunt de genere febrium commistarum, & febrium tertianarum, & quartanarum, & quintanarum, & sextanarum: & fiunt cum eis rigor, & horripilatio: & ambiguum fit esse earum; & significat ea grauitas in loco renum, & in partibus alchati, & dolor & proprietates caliditatis in membro maioris consueta. Quum autem aggregatur in membro, ut sit proximum principali, aut fortis communitatis cum eo, aut uehementis sensus, & est neruosum; tunc cum uehementia febrium comitantium apostemata eius accidunt ei inquietudo magna, & spasmus: & fortasse comitantur ipsum accidentia extranea: sicut apostemata matricis: associatur enim ei cum febre sorda, & dolor ceruicis. Et caliditas quidem, quæ uis inflammatur in his apostematibus, tamen non est ualde uehementis acuitatis, sicut est in caustide, nisi sit res magna: & causa in eo est, quoniam putredo non est sparsa, neque mota ad exteriora.

Et pulsus quidem in febribus apostematibus intrinsecorum est pulsus febrium putredinis paruus in principio, uelocis constrictionis apud statum, deinde magnificatur, & fit uelox, & spissus secundum membrum, & materiam, & secundum quod sciuit: deinde erit undosus, & ferrinus, & faciens secundum membrum in neruositate, & carnositate sua. Et urina secundum plurimum est ad albedinem decliuus, & paucitatem tincturæ, propter declinationem materiei ad apostema, secundum quod sciuit.

Cura earum.

Cap. 15.

Curatio harum febrium est curatio febrium acutarum post curationem apostematum. Radix enim in eis est cura apostematis, cum obseruatione curæ febris de infrigidatione, & humectatione. Et in his febribus non conceditur

potus aquæ frigida, neque introitus balnei. Et si fuerit apostema erysipela, licet ut fiat positio rerum frigidarum, & infrigidatarum actu, de foris super ipsum, sicut succus lactucæ, & semperuiui, & portulacæ cum aliquantulo de sauii hordei albi, quæ sine cessatione infrigidantur super niuem, & permutentur: & fortasse permiscetur cum eis oleum omphacinum aut oleum rosaceum. Et si comederit lactucas ablutas infrigidatas, pertransit, & iuuatur cum eis.

De dispositionibus febrium compositarum. Cap. 16.

Febres quandoque componuntur adinuicem. Fortasse enim componuntur ex eis species ingredientibus in genera elongata, sicut compositio febris hæcticæ cum febre putrida. Et quandoque componuntur species ex eis in genere proximo conuenientes, sicut est compositio specierum febrium putredinis: sicut tertianæ cum phlegmaticæ, ut pote febris nominata hemitritæus: & sicut compositio febrium apostematum. Et quandoque componuntur de eis species conuenientes in specie, sicut compositio duarum tertianarum & duarum quartanarum, & trium quartanarum. Quare fiunt duæ tertianæ in apparitione dispositionis secundum paroxysmis phlegmaticæ: & tres quartanæ in paroxysmis phlegmaticæ. Et quandoque componuntur tres de febribus tertianis. Si igitur fuerint secundum coalternationem, erit paroxysmus in die. iii. uehementior: quoniam pertinet ei periodus diei primi, & inceptio diei tertij, & similiter in die quinto. Et similatur hæc hemitritæus, sicut compositio duarum tertianarum, similatur paroxysmis phlegmaticæ. Et propter huiusmodi non oportet, ut tota occupatione occupetur cum paroxysmis, imò oportet ut occupetur cum accidentibus. Et quandoque accidunt si fuerint febres istæ tertianæ puræ, & ut flectantur paroxysmi earum ad eam contentam ideo ad illam quæ fortior est, ita ut destruat debiliorem earum prius. Et quandoque significat compositionem reditio horripilationis post quietem. Et turpe quidem est medico scienti significationes cuiusque febris, & accidentia eius, ut non percipiat compositionem à primo die, aut secundo. Et compositio febris hæcticæ cum febre putredinis, est ex illis, quæ ualde ambigua sunt: quoniam ipsi

a. B. Iste fe-
bres diuersifi-
tur in corrupti-
one earum a fe-
bribus calidioribus puræ, quæ

a. B. ex eis quæ
accidunt quon-
do
b. B. sunt
c. B. breuiter

ipsi vident interpollationes, & inceptions rigoris, & horripilationis, & reditionem sudoris si fuerit, & horas particulares; quare existimant quod sint illic febres putredinis tantum inseparabiles, aut compositae ex continua & interpollata. Et quandoque continuatur compositio ita, ut appareat febris una continua similis, quae similatur syncho; & tunc quidem non est excusatio reditionis ad significationes. Et si fuerint paroxysmi breues, non consequitur eorum continuatio, nisi propter rem magnam de multitudine numeri corum & proprietate: & fortasse vides interpollationes harum febrium longas. Et quando componuntur febres diuersae, sicut hemitritae, & postrema earum, & remanet chronica pura; siue sint duae interpollatae, aut duae continuae: aut interpollatae & continuae. Et quandoque componitur cum hemitritae alia tertiana, & phlegmatica, & melancholica: nam si est cum tertiana, eradicatur tertiana, & purus fit hemitritus: & si est cum phlegmatica, aut melancholica, eradicatur hemitritus, & depuratur phlegmatica: & similiter melancholica. Et quandoque accidit compositio in eis secundum modum alium: & est, ut componatur interpollata & continua diuersi generis: aut conuenientes ambae in eo: aut conuenientes in specie, sicut tertiana periodica cum tertiana inseparabili: & sicut componuntur duae interpollatae, similiter componuntur duae continuae. Quidam autem existimauerunt quod duae continuae non componuntur, sicut duae tertianae: quoniam quando materia est intra uenas, non est possibile ut diuersificetur illud in quo accidit putredo: putredo. n. est & procedens in toto. Et haec sententia non est de illis, quae necessaria sunt proculdubio apud me: quoniam putredo incipit proculdubio ex loco; deinde spargitur; deinde currunt iudicia uehementiae, & interpollationis: & secundum gradationem putredinis primae: & secundum eam sunt ei motus. Non ergo elongatur, quin accedat putredo in parte materiei, cui non sit dominium sequendi: & in ea ut incipiat, & ut sequatur simul, quare erit ei gradatio teporis: quare experitur. Et species quidem compositionis febrium sunt tres: intrans, & coalternata, & communicans. Et intrans est ut ingrediatur una earum super alteram. Et coalternata, ut ingrediatur post eradicationem eius. Et communicans est, ut incipiat cum ea. Et quum uideris febrem conclusam, & est in ea rigor, & non sudor, & fortasse accidit in rigoribus pluribus sudor unus; tunc testifica compositionem in ea. Et similiter quum uideris in conclusa superfluitatem in frigore extremitatum, & in frigore, sed parum de ambobus; tunc fortasse est in conclusa.

ANNOT.

De febrium compositione siue per complicationem, ut aiunt, siue per confusionem plura Gal. 2. de crisib. & 2. de diff. feb. Vnum hic author scribit animaduersione dignum ijs uerbis: Quidam autem existimauerunt & c. Quorumdam sententiam damnat, qui implicari posse continuam continuam ex eadem humoris specie negarunt, quia materia intra uenas putrescens, ubi alicubi putrescit, in uenas statim omnes putredinem diffundit. Impugnat er-

go horum sententiam uti non necessariam. fit enim ut aliquo in loco materia putrescat, puta bilis: & ex putrescente hac, per uniuersum corpus putredo diffusetur, unde febris accenditur, increscitque pro putredinis expansione: fieri tamen interea potest, ut alio in loco, uelut foci alio, dum prior febris affligit, non prioris illius putredinis ui, sed suo pte uitio eadem bilis putrescat, & rursum febrem alteram inchoet: atque ita duae continuae febres, altera post alteram, possunt ergo ob locorum uarietatem in eadem humoris specie duae continuae impleri: est enim intra uenas humor putrescit: potest tamen prior eius portio in iecore, altera uero in superioribus uenis, puta in uena cava, quae ad iugulum, non eodem tempore putrescere. Adde tu, sit eadem humoris species in parte una crassior, in altera tenuior, sitque in utraque putredinis fomes, fieri potest ut quae tenuior est primo loco putrescat, & prior febre faciat: rursum uero, ubi prior ad incrementum accedat, quae crassior erat, accendatur, & alteram febrem producat. Non uidentur profecto haec rationi ipsi reluctari.

De hemitritae.

Cap. 17.

Hemitritus est febris composita ex duabus febribus, quarum una est tertiana, & altera est phlegmatica: & fit in die uno paroxysmus tertianae, & quotidianae simul. Aut secundum semitam communitatis, & inuentionis. Aut secundum semitam coalternationis, & uicinitatis. Aut secundum semitam introitus. Et de diuisionibus, difficilior ad cognoscendum est prima, deinde secunda. Et quandoque sunt febres duae continuae, quando duae putredines sunt intrinsecae: & quandoque duae sunt periodicae, quae eradicantur quando duae putredines sunt extrinsecae: & quandoque est continua cholerica, quia eius putredo est intrinseca: & phlegmatica est e contrario: & quandoque est e contrario. Et quidam ponunt hemitritam puram febrem compositam, quae fit ex tertiana extrinseca, & phlegmatica intrinseca: & illam quae est praeter eam, nominant non puram: & non est illud de illis in quibus superflua occupatio sit habenda. Et fortasse antecedens ad putredinem est cholerica: & fortasse antecedens ad putredinem est phlegmatica: & fortasse ueniunt simul. Et iterum quum est materia faciens febrem phlegmaticam magis dominans, & quum est materia faciens febrem cholicam magis dominans: & quomodo cunq; sit materia phlegmatica ponit paroxysmos cholicos longiores, & tardioris crisis: & materia cholerica ponit paroxysmos phlegmaticos conuersos. Et fortasse extenditur hemitritus longo tempore, usque ad vii. menses, & supra. Et quandoque fit ex hemitritae aegritudo acuta. Et quandoque est hemitritus de febribus magis interficientibus, quoniam perducit ad hecticam, & aegritudines chronicas, & difficiles.

ANNOT.

De hemitritae exquisita & non exquisita agit Gal. 2. de diff. feb. Itē & 2. de crisib. scribit & Aetius lib. 5. & Paulus lib. 2.

Signa hemitritae.

Cap. 18.

Agis proprium signorum eius, & primū eorum, licet necessaria sint: & cōparia alia, est ut sit spatium huius febri in uno duorum dierum longius spatio tertianae, & magis quiete: deinde sit in die alio leuioris paroxysmi, & paucorum accidentium. Et quandoque iteratur in ea

AVIC. G 3 horripilatio

^horripilatio secundum plurimum aliquoties, propter illud, quod accidit de pugna duarum materierum, aut introitu unius earum super alteram. Et fortasse accidit hæc iteratio tribus vicibus, aut quatuor: & iam calefiunt membra aliqua horripilatione fixa adhuc. Et ex hac quidem, quæ est hemitritæus, corpus non mundificatur integrè. Et quandoque fiunt principium eius: & augmentum ipsius uehementis commotionis: & propriè quando fuerit communicatio: aut fuerit introitus in huius hora: tunc enim fiunt horripilationi redditus. Et est status longinquus. Et quæ existimatur, quòd corpus iam calefactum est, & febris habet statum, inuenis horripilationem redeuntè: & ista accidentia sunt propter pugnam humorum. Et status quidem huius ægitudinis in horis particularibus, & uniuersalibus. est ante statum phlegmaticæ, & uelocior statu eius, & tardior statu cholericæ: quoniam caliditas non expanditur nisi cum labore, & propriè in primis. Et fit fortis eius acuitas apud statum. Et similiter fit declinatio longa propter illud, quod accidit de stationibus, quas efficit reluctatio unius duarum materierum cum alia. Et parum quidem tepescit cum sudore. Et in hac febre dies tertius de diebus eius est similis primo, & quartus secundo. Et quandoque cadit significatio super hemitritæum ex modis diuersis: nam quandoque accidit ex consuetudinibus: & quandoque accidit ex accidentibus. Et casus consuetudinum est, sicut si in corpore hominis multiplicetur cholera & putredo eius, deinde utatur delictis, & dimittat exercitia: & utatur cibis de speciebus regiminis generantibus phlegma. Aut multiplicetur in corpore hominis phlegma, & putredo eius, deinde exercitetur plurimum, & utatur eo, quod generat choleram de speciebus regiminis: & si fecerit necessarium etas illud in eo, ita ut fiat adolescens post pueritiam, & dominiū humiditatis: aut fiat senex post iuuentutē, & acuitatem complexionis. Ex accidentibus uerò sicut est pulsus, & urina, & processio eius, quod procedit ex uomitu, & egestione, & dispositione digestionis, & signa eius, & dispositio sitis, & dispositio tactus, & dispositio horripilationis & rigoris, & dispositiones horarum, & paroxysmorum. Pulsus autem fit in ea minoris magnitudinis, & uelocitatis, & frequentæ, quàm ille, qui est in tertiana, & contrariæ earum sunt minores, quàm illæ, quæ sunt in phlegmaticæ. Urina uerò est tardæ digestionis, & uomitus est permixtus ex cholera & phlegmate. Et egestio est permixta ex cholera & phlegmate. De dispositione autem calefactionis, & frigoris, & sitis, & horripilationis, & horarum paroxysmorum iam locuti fuimus quod oportuit. Et non expectatur statio super dominantem duorum humorum nisi per uincētē ex significationibus: nam si dominatur phlegma, sunt paroxysmi longiores, & horripilatio minor, & coarctatio, & propriè in pulsu, fortior, & extremitates sunt uelociiores ad luscipiendum frigus in principis ægitudinis, & tardioris mundificationis à suo frigore: & sitis est minor, & uomitus cholera minor, & urina uehementioris albedinis & eruditatis, & sudor minor, & ætas pueritia, aut senectus, & complexio corporis significat eam, & similiter consuetudo, & quæ currunt cum ea. Et si domi-

natur cholera, sunt paroxysmi breuiiores, & extremitates uelociiores ad calefactionem, & sitis, & uomitus cholera plus, & sudor magis exuberans, & fortasse declinat ad horripilationem, quæ est sicut rigor, & fit urina uehementius tincta, & ætas est iuuentus, & complexio corporis quandoque significat eam, & similiter consuetudo, & quæ currunt cum ea. Et quando æquantur duo humores frequentantur significaciones, & est horripilatio pura completa, non rigor, & non perueniens ad rigorem. Et quando compositio est manifestior in periodica & cōtinua, & quamplures hominum appropriant nomine hemitritæi puri, & est continua ipsa phlegmatica, est rigor debiliior quando materia extrinseca est cholerica, & non est contrarium ei ex parte phlegmatis extrinseci cum ea, in eo quod necessarium est de rigore, sed est debiliior, & fortasse iteratur in ea frigus & horripilatio ita, ut faciat errare in statu, sicut scis. Et multiplicatur in ea caliditas uiscerum, & uentris cum frigore extremitatum. Et fit pulsus uehementioris paruitatis & raritatis. Si autem cōtinua est ipsa cholerica, non fit rigor, neque magna horripilatio, & fit pulsus maior, & uelocior: & angustia uehementior. Et si componuntur duæ continuæ, non erit rigor omnino. Et accidit tertianæ continuæ ut alleuietur ante alleuiationem phlegmaticæ, licet non redeat ante eius reditorem.

De cura hemitritæi.

Cap. 19.

Necessarium est in hemitritæo, ut uehementem habeas sollicitudinem in euacuando materiā secundum species euacuationis ex solutione uentris, & uomitu, & prouocatione, & sudatione, & plusquam uehementia, quæ est per extinctiua. Et cum solutiuis oportet ut conueniat digestio, nisi sint ex genere, quæ leniunt naturam, & soluunt, & non inquietant: sicut aqua lubble cum geleniabin, si fuerit illud, quod superat, phlegma. Et sicut tereniabin, & siracost, & in fusio tamarindi, & sirupus uiol. si dominans fuerit cholera. Et sicut, quod componitur ex istis, si fuerint duo humores quasi pares. Et post apparitionem digestionis, si euacuatio fiat humoris cum fortibus, pertransit. Et uomitus oportet, ut sit iterum secundum humorem dominantem, aut ex aqua raphani cum sirupo acetoso, calido: aut sirupo acetoso cum aqua calida. Et prouocatio oportet ut fiat cum eis, in quibus est æqualitas. Et quæ festinatur in potando decoctiones ante digestionem, timetur sisen. Medicinæ uerò iuuatiuæ in uia perueniente ad statum, ad rectificandā materiā, & maturandum ipsam, & succurrendum nocuentis eius, ex singularibus est absinthium: uerum post septimum, & apparitionem digestionis ita ut sit romanum quod ex ipso bonum est. Et quum tu festinas cum eo, mouet humores. & non euacuat eos, & quumque sumitur, facit accidere angustiam, & tristitiam, & nauseam: deinde reuertitur super eos cum sua caliditate, & exsiccat eos, & cum sua stipticitate facit eos pigros. Et Gal. quidem & qui ante eum fuerunt, curauit eos cum aqua hordei in qua est uirtus piperis. Et dixit quidam primorum medicorum, quod Gal. & trāgressus est in alienatione, & stetit ubi oportet ut mīretur de eo: & non sciuit quod piper inflammaret

e B. equantur

f B. diminuta neq; perueniens ad diminutionem
g B. inter inter polatam & continuam & est illa
h B. debilis

b B. intrans

c B. aut

d B. egestio eius quod egestiur

a B. &

b B. amariorum ne
c B. stiptica eos quare

d B. cecidit in errore maxime & permansit

ANNOT.

Et Gal. quidem & qui ante eum fuerunt & c. 3. Gal. 1. ad Glauco. in tertianis notis, ubi .f. pituitosa materia biliose mista est, pituitosa piper iniecit, aut origanum, aut hyssopum. At Galeni institutum reprobant Trallianus lib. 12. neque tutum existimat ijs in febribus piper exhibere, quum hoc & febres ueementiores accendere possit, praesertim, si biliosum sit corpus, & pituita mitior quam bilis. Tuetur ergo Galenum Auic. hoc in loco, ut uidere licet.

De reciduatione.

Cap. 20.

Reciduationo est deterior radice: & consiliū quidem est, ut in ea non fiat ^a & inceptio ^a ad curandum, donec manifestus sit modus aegritudinis: nam secundum plurimum est saeva.

FEN SECVNDA

De pronosticatione & iudicijs crisiſis.

Cap. 1.

Nos dicemus in hac Fen dispositiones crisiſis, & dies eius, & signa ipsius, & signa digestio- nis, & quod appropriatur uni- cuique significationum de iudicio, & de signis bonis & no- bonis. Et istae quidem sunt res, super quas ^a & re- soluuntur res in hac pronosticatione. Et pronosticatione est ut ^b & dicit de significationibus inuen- tis super rem futuram, ad quam peruenit dispositio aegritudinis de euasione, aut perditione, propter illud qd cognoscitur de uirtute, & fixatione eius, aut calu ipsius, & aut cognitione horae eius, & modi qui erit, uerbi gratia, an erit, ^d & ^e

TRACTATVS PRIMVS

De crisiſis, & intentionibus significationum eius & bonitatis, & malitiae in crisiſis, & quid est in diuisionibus suis, & suis iudicijs crisiſis. Cap. 2.

CRISIS intentio est separatio in locutionibus. & Et ipsius expositio, est alteratio, quae fit subito aut ad latus sanitatis, aut ad latus aegritudinis: Et habet significationes, quibus peruenit medicus ad id, quod fit de ea. Et declaratio huius est, quod aegritudo corpori est sicut inimicus exterior ciuitatis, & natura sicut dominus cōseruans eam, inter quos ambos iam cucurrerūt ^a & rixae leues, de quibus non curatur, & iam uehementis fit inter utroque pugna, quare accidunt tunc ex signis uehementiae pugnae, dispositiones, & causae, sicut ^c & impulsio fortis, & sicut rugitus, & clamor, & sicut cursus sanguinis: deinde fit separatio in tempore non sensatae quantitatē, & quasi in momento uno, aut ut uincat dominus exterior, aut ut uincat inimicus exterior regē: & uictoria quidem aut erit completa, in qua erit unius duarum partiū completa superatio, & dimissio ciuitatis: aut erit non completa, in qua erit superatio non prohibens reditum & reuersionem, ita ut accidat pugna

G 4 pugna

flammat febrem, & aqua hordei pigram efficit materiā. Et iste quidem cōtradictor errauit errore, qui non appropriatur in hac intentione; imò canon datus in adiutorio naturae, quando praeparatur ad resistendum huiusmodi materijs, est cū medicinis compositis ex infrigidantibus, & calefacientibus, ut discernat natura inter duas uirtutes, quare occupatur infrigidantium cum febre, & partibus cordis, & calefactium cum materia. & quis est, qui curet hemitriteū absque hoc? Et si natura non est fortis ad discernendum, tunc non prodest curatio quocunque modo fiat. Et errauit in alijs modis, in allatione quorum non est necesse nos incidere uia prolōgantium: Et iste quidem cōtradictor dixit, quod oportet ut administrentur subtiliantia, in quibus non est fortis calefactio, sicut apium, & anethum: & nō sciuit quod possibile est, ut piper infrigidetur minoratione sui ad hoc: & ut frangatur eius calefactio, & non abbreuietur eius subtilitatio à subtiliatione apij plurimi: & sit aqua hordei adiuuans ipsum in faciendo peruenire uirtutem eius, & destruendo superfluitatem eius, & faciendo cadere materias ad ipsum, ut alleuietur penetratio uirtutis eius in eis. Amplius mirabile fuit, quod ipse posuit Gal. de illis qui ignorant, quod piper inflammat febrem: & nominat ipsum de illis qui obliuiscuntur, ab hoc ubi iudicat de hoc. Composita uerò de medicinis, quibus oportet uti in hac hora, sūt sicut trochisci de absinthio, & trochisci de rosas. Trochisci leues boni ad hemitriteum. ³ Ros. radicum liquiritiae, amborum an. 3. iij. tereniabin. 3. iij. spicae, succi absinthij, spodij, omniū an. pondus. 3. iij. fiant ex eis trochisci. Trochisci alij ad inflammationem. ³ Ros. 3. vj. seminis acetosae, gummi, omnium an. 3. iij. amyli pondus. 3. iij. berberis, spodij, seminis portulacae omnium an. pondus. 3. iij. dragacanthi, croci, spicae, reubar. omnium an. 3. j. camphorae pondus tertiar. 3. j. fiant trochisci. Trochisci alij boni habentibus hanc febrem, & proprii quando conqueruntur cum hoc de solutione uentris, & tussi. ³ Spicae aromaticae, xiloloes, croci, berberis, & succi eius, omnium an. 3. iij. reubarbari. 3. iij. spodij, ros. cū capitibus suis, laccae, gummi torrefacti, karabe, omnium an. 3. v. sem. acetosae torrefacti. 3. vj. & cretae romanae. 3. vj. fiant trochisci. Descriptio alia bona. ³ Ros. rubearum. 3. vj. berberis, gummi, seminis acetosae, omnium an. 3. iij. spicae, eupatorij, spodij, amyli, seminis portulacae, granorū cucumeris, omnium an. pondus. 3. iij. seminis endiuiae, seminis culcitrae, omnium an. 3. j. s. succi liquiritiae. 3. j. laccae, reubarbari, amborum. an. 3. s. aggregentur illa, & fiant trochisci. Pilulae bonae ad hanc aegritudinem, & omnes chronicae febres, laedentes uiscera, & proprii quando materia phlegmatica est magis uincens. ³ Aloes, masticis, myrobalanorum citrinorum, reubarbari, succi eupatorij, succi absinthij, ros. rubearum, omnium an. partes aequales, croci partem mediam, fiant pilulae cum aqua endiuiae: & sit dos. 3. iij. cum sirupo acetoso. Descriptio bona conueniens post digestionem. ³ Aloes, masticis, 3. iij. succi absinthij, ros. omnium equaliter, croci. 3. s. informantur pilulae cum aqua endiuiae: & sit dos. 3. iij. cum sirupo acetoso.

e B. quod per piper uoluerit cum paucitate eius

f B. infundendo seu lenificando materiam

g B. luci romanae id est terra sigillata

h B. succi eupatorij

Cap. 6.

a B. festinatio

a B. fundatur

b B. iudicium fiat ex

c B. Alia fa & d f B. an non

a B. de modis

b B. fit & de

c B. alteratio nibus.

d B. pugna

e B. puluerizatio aeris fortis & strepitus

¶ B. aliquo
 k B. & aureo-
 dicat ad ipsum &
 inueniatur ac-
 celeratio crisis
 morte
 l B. in die unde
 cimo
 n B. tamen et-
 tiam significat
 quod natura ac-
 celerat expul-
 sionem
 ¶ B. Alia litera
 ueridicum in il-
 la agitudine
 ¶ B. fiat ambi-
 gua non stabi-
 lis
 ¶ B. eradicatio
 nis
 r B. non
 f † B. ueri
 ¶ B. concitati
 ua
 u B. similis
 x B. oppressa
 uel concitata
 y B. ægreditur
 uel non euadit
 animum ex for-
 titudine uel
 z — B.
 a B. sia fuerit
 b — B.
 c † B. bona
 ¶ B. sicut quartodecimo,
 k quonia antecedit super eum, & inuenitur prin-
 cipium crisis moueri 3 ante ipsum in die, quamuis
 sit criticus, sicut 1 5 undecimus, 3 tunc illud signi-
 ficat quod crisis non erit completa: & licet quan-
 doque fit bona, m sed significat quod natura iu-
 uata est in pugna. 3 Quid si ægrotudo fuerit mala,
 fraudulenta, tunc non speratur quod crisis sit bo-
 na: & si ægrotudo fuerit salua, tunc non speratur
 quod crisis sit completa. Et ad ultimum quidem
 antecessio motuum crisis ante statum, n 3 quæ
 ægrotudo illa meretur: 3 aut fit propter uirtutem
 ægreditinis, aut propter uehementiam motus e-
 ius, & acuitatis ipsius: aut propter causam extrin-
 secam excitantem quod de ea quietum est, propter
 errorem in cibo, aut in potu, aut exercitio, aut
 propter accedens animale. Nam acciditibus ani-
 malibus inest introitus in motionem crisis, & in al-
 teratione partis eius. Timor enim ponit crisim
 ut fiat fluxus uentris, aut uomitus, aut urina, & gau-
 dium facit ut ipsa fiat sudore. Et illud quidem fit
 secundum motum spiritus ad interiora, & ad exte-
 riora. Et quando antecedit pugnam taliter ut uir-
 tus 3 † 3 non figatur 3 cum
 ea usque ad statum, est illud significatio mortis,
 & fortasse remanet uirtuti residuum aliquod us-
 que ad statum, & est saluum. Et scias quod crisis
 non cadit in 3 die & 3 hora quietis, & 3 tranqui-
 litatis 3 neque in hora teporis ad uehementiam, nisi
 raro, & parum: & primum amborum est minus.
 Et Archigenes quidem 3 neque 3 uidit ipsum in
 crisisibus suis nisi his: & Gal. femel. Et melior qui-
 dem crisis est illa quæ fit in hora status 3 † 3
 in ea uero quæ ipsum antecedit, non est fiducia:
 imò est ad diminuta, aut mala, 3 † 3 com-
 pressius. In principio nunquam fit crisis, nisi per
 nitiosa. Et ad ultimum quidem accidentia signo-
 rum crisis in primis diebus ægreditinis, significat
 perniciem: & in eius augmento quam est lauda-
 bilis, significat crisim diminutam: in declinatio-
 ne uero nunquam fit crisis. Qualiter uero eue-
 niat in ipsa mors, aut dispositio 3 3 quæ non est 3
 bonæ crisis, post dicemus. Et scias quod crisis in
 ægreditinibus saluis postponitur: natura enim
 non est 3 3 ægrefacta quia possibile est ei ut expectet
 usquequo inueniat complementum digestionis:
 & in mortiferis antecedit. Et non 3 3 relinquatur
 æger 3 ad impugnationem suæ ægreditinis subito.
 z 3 Et non est 3 secundum semitam resolutionis, ni-
 si 3 3 quia est quandoque 3 euacuatio laudabilis, 3
 aut exitura laudabilis. 3 3 Et 3 resolutionem autem
 liberantem, & arefactionem mortificantem, non
 antecedunt accidentia timorosa, neque euacua-
 tiones sensibiles. Et scias, quod ægreditines sunt
 diuersæ: de eis enim sunt, quæ mouentur in prin-
 cipio, deinde sedantur, & quiescunt: & de eis sunt,
 c conuerso. Et multoties quidem significant si-
 gnificationes, quod crisis erit per expulsionem
 materiæ ægreditinis à natura ad latus aliquod:
 & in expulsionem materiæ ad ipsum est nocumen-
 tum; quare necessarium est ut confortetur illud
 latus, & illud membrum, & declinetur materia ad
 contrarium. Et scias quod quandoque uenit cri-
 sis 3 † 3 3 & numeratur ex sexto, & est se-
 ptimi. Et iam tunc uerificatur principium ægri-
 tudinis: nam bona crisis raro fit in sexto. Et crisis

quoddam species alterationis ægritudinis sunt sex: ægritudo enim aut alteratur ad sanitatem subito, aut ad mortem subito: Aut ad sanitatem paulatim, aut ad mortem paulatim: Aut aggregantur in ea utraq; res, & conuertitur ad mortem, aut ad sanitatem. Et scias quoddam nomen crisis, secundum quod dixit ille cuius sermoni creditur, esse derivatum in lingua græca à separatione prolocutionis, quæ est in duorum disputantium, aut cōtrouersio, & exitus ab 4 alteratione.

Sermo uniuersalis de signis crists. Cap. 3.

[illegible]

uetur uersus expulsiōem : & fit illud secundum duos modos, nam aut incipit expellendo ex omni parte, & ^a longitudo: & est illud ad totum illud, quod apparet, & est hoc cum sudore: aut incipit tendere uersus partem unam: & quum incipit pars eius ex omni parte & fortasse est pars taliter, quod quando incedit, non est excusatio quin in cessus sit per membra principalia, sicut pars altera: nam materia tendens ad eam pertransit super fines membrorum anhelitus, & super fines cerebri, quare accidunt iterum accidentia similia accidentibus eius, si non esset expulsa: imò & esset uolenter ibi permanens. Et fortasse est pars uersus membra, quæ sunt minus quam principalia, sicut os stomachi, quum intentio materiei expellendæ per crīsim est, ut expellatur uomitu. Aut est de principalibus, ueruntamen & est tolerans commune officium non uelociter perueniens ad corruptionem, sicut peruenit ad fines hepatis, & expellitur ex uia uiscerū aut fellis, & ex omni parte loci expulsiōis crīsis, sicut in stomacho, uomitu: & si ad fines capitis, fluxu sanguinis narium, & similibus ei: & ad fines hepatis, urina: & ad partes intestinorum, fluxu uentris. Et quando est forma hæc, non est longinquum, quin motui eius in omni parte sit signum significans, quod illud quod speratur de expulsiōe eius, est illius generis, si crīsis quæ expectatur, fuerit bona: aut signum significans malitiam eius primam, ex suo aduentu impediēte illud membrum, si fuerit crīsis mala. Et fortasse est signum unum bonum ad hoc, ut significet partes plures, sicut pulsus cordis quandoque significat, quod materia est expulsa ad os stomachi, & significat quod materia uiolenter superuenit cordi. Et fortasse est signum unum significans rem uniuersalem communem motui ad partem unam, & expectantur signa alia, quibus significatur modus, quo expellitur ex illa parte: sicut dolor capitis, & stricatura anhelitus, & tensio hypochondriorum ad superiora: ista enim significant, quod materia mouetur ad superiora: deinde non iudicatur, quod ipsa expellatur ex uia uomitus, aut ex uia fluxus sanguinis narium, nisi per signa alia. Et quandoque significat quod crīsis & cadens ex parte aliqua & est retentio eius quod currit: & separatur ex contrario illius partis: sicut retentio naturæ cum signis crīsis bonæ, significat quod motus criticus superior non inferior: & est: aut fluxu urinae, aut sudore, aut uomitu, aut fluxu sanguinis narium. Et quandoque significat speciem aggritudinis partem crīsis eius: & sicut apostema hepatis, quum est in latere gibbofo, tunc crīsis eius est aut per fluxum sanguinis naris dextræ, aut per sudorem laudabilem, aut per urinam. Et si est in latere concauo, est per fluxum uentris, aut per sudorem, aut per uomitū. Et sicut febris caufon: plurimū enim crīsis eius est aut per fluxum sanguinis narium, aut per sudorem, & antecedit eam tremor. Et quandoque sit uomitu, & fluxu uentris, & proprie sicut tertiana. Et similiter febris apostematum capitis crīsis: & non fit unquam fluxu sanguinis narium: neque peripneumoniæ, neque lethargiæ: pleuresis uero est inter hæc & hæc. Et multo tics quid sit aggritudinis crīsis: speciebus, quæ

rum aggregatione cōpletur & crīsis sicut caufon, quum fit in ea crīsis prius fluxu sanguinis nariū, deinde completur sudore abundante. Et prægnans quidem multoties habet crīsim cum abortu. Et scias quod non quotiescunque existunt signa crīsis, faciunt necessario crīsim bonam, aut malam: imò quandoque non sequitur eam crīsis omnino in hora illa; licet non sit excusatio, quin crīsis sequatur ea proculdubio bona, aut mala in alia hora, quàm in illa hora, in qua continuatur signa. Nam, non quoties uides sudorem, & uomitum, & fluxum uentris, & dolorem capitis, & perturbationem sensus, aut malitiam anhelitus, aut profunditatem somni, aut aliud de omnibus illis, quæ numerabimus, est cum eis crīsis: licet secundum plurimum significant. Nam quædam eorum sunt signa tantum crīsis, sicut dolor capitis. Et quædam eorum sunt signa, & pars crīsis, sicut nauſea. Et quum apparent signa crīsis, & non fit crīsis: tunc aut est secundum quod dixit Hippo, significatio mortis, aut difficultas crīsis. Et quandoque est aliqua de rebus, quæ sunt de signis crīsis, accidens per causam aliam ab ea, quæ facit apparere crīsim, quamuis sit in aliqua horarum signorum crīsis, sicut accidit in tertiana longa ante paroxysmum inquietudo, & commotio, & in pluribus horis antecedentibus paroxysmum absque significatione crīsis: in tertiana uero pura secundum plurimum est signum crīsis. Et de illis, quæ tibi indicant uiam ad cognoscendum & infirmo, quod eius sanitas aut mors erit cum crīsi, aut non, est consideratio tua in motu aggritudinis, & uirtute eius, & natura, & hora præſentis: ista nim indicant tibi, quod dispositio facit necessario pugnam fortem inter materiam, & naturam, & sustinet pugnam. Et scias, quod significationes bonitatis crīsis sunt significationes significantes uictoriam naturæ: & non fallit hoc. Et significationes malitiæ eius, & ipsius diminutionis, significant iurgium & duellum, quod currit inter naturam, & inter illud quod impugnat eam. Et nō est possibile tibi, ut ex toto iudices, quod natura uincetur proculdubio, nisi multiplicentur, & magnificentur. O quanta timorosa signa uidimus de profunditate somni, & casu pulsus, & abſciſſione sudoris, perducunt post horas ad crīsim completam, & bonam, quoniam natura in huiusmodi iam cessauerat ab omnibus operibus suis, & tota occupata erat in aggritudine; & postquam redijt tota uirtus ad eam, uicit eam, & expulit: & fortasse non sufficit cum ea. Et illud in pluribus horis est, quoniam ipsa non cessat ab omnibus operationibus, nisi propter rem magnam: nam dubium non est, quin propter rem magnam deficiat. Et scias, quod exuberatio signorum crīsis secundum continuitatem in duobus diebus continuis, sicut tertio, & quarto, uerbi gratia, significant uelocitatem crīsis: deinde est bonitas, & malitia secundum scoparia, quæ ego dicam: & proprie, quando antecedit paroxysmus febris plurimum: & præcipue quando apparet in pulsu alteratio subito. Si ergo fuerit ad magnitudinem, & non descendit, latere. Et scias, quod siccitas corporis, qualis est in senibus, & eius obſcure in diebus aggritudinis, significat tarditatem crīsis. Et aggritudines sicæ ualde, aut sunt mortifera, aut tardæ crīsis. Et significat quandoq;

ciebus crīsim
& cōpletur ea
aggregatione
carum

n B. ia

o B. signa

p. B. inuenitur
dispositio

quandoque horas crisis, & dispositiones eius omnes, & iudicia signorum eius, illud super quod signum inueniuntur signa & agitudinis secundum plurimum. Et scias, quod pullus apparens, est sicut significatio communis speciebus crismus euacuationum. At uero magnus significat, quod motus est ad exteriora cum sudore, aut fluxu sanguinis narium. Et non magnus, & uelox ad interiora, significat uomitum, & fluxum uentris. Et ad summum, omnis aggregatio ad expellendam materiam natura existente forti, non caret manifestatione pulsus. Et si non fuerit latus, & decliuus ad ambo latera, & antequam fiat fortis, indiget constrictione, & coarctatione. Et fortasse aggregantur duo signa, & sunt duae res, sicut uomitus, & sudor: & sicut uomitus & fluxus sanguinis narium. Et quia iam satisfecimus de istis canonibus, intendamus in distinguendo parum.

Signa motus materiei in crisi ad superiora. Cap. 4.

a — B. **S**ignum illius est dolor capitis propter eleuationem uaporum in significationibus uomitus, & aut cum communitate oris stomachi
b — B. **I**terum in significationibus uomitus. Et iterum de significationibus illius sunt uertigo, & grauitas in utrisque temporibus, & sonitus, & tinnitus, & surditas, quae omnia accidunt subito. Et quandoque associantur ei, aut antecedunt illud tempore paruo constrictione anhelitus, & dolor in collo, & tensio mirach, & hypochondriorum ad superiora, & absque dolore, & inflammatio capitis. Et scias, quod agitudines, & accidentia fortia sunt in nocte, quoniam natura occupatur in digere materiam, & in alijs, & omni re.

Signa distinguendi omnia illa. Cap. 5.

a B. est quod uidet aliquid splendidum
b — B. **Q**uod si associatur omnibus illis tenebrositas, & caligo in oculo, quae non separantur, & sunt cum eis amaritudo oris, & tremor labij inferioris: & apparet affirmatio rei per casum doloris in ore stomachi, aut nauseam, & attractionem saliuarum, & pulsus cordis, & coarctationem pulsus, & constrictionem: & proprie quando accidunt infirmo post ista horripilatio, & frigus sub hypochondrijs; tunc iudica, quod ipsa uentura est per uomitum: & proprie quando materia est cholericus, & febris cholericus, non existens de incensu: & proprie quando citrinatur facies in hac dispositione, & cadit color. Et multoties quidem attrahit uomitus eueniens post grauitatem capitis, & dolorem stomachi, pueris propter debilitatem neruorum ipsorum, spasmus: & in mulieribus propter consuetudinem matricum ipsarum, dolorem matricum: & in senibus propter debilitatem uirtutum eorum, & agitudines diuersas expansiones propter expansionem materiei, quae mouetur in eis. Quod si associata fuerit illi tensio in parte hepatis, aut parte splenis absque dolore: nam splen communicat supremis etiam per uenas, quae sunt in eo approximantes parti nasi, & uenis eius, quamuis non continentur cum eis, & uidet infirmus fila rubra, aut lucentia, & resplendens, & rubet facies multum, aut oculus, aut nasus, aut latus eius, & currunt lachrymae subito, & apparet pulsus, & inundat & festinat eius dilatatio, & accipit nasus, & est inflammatio capitis

uehemens ualde, & dolor capitis percussiuus; tunc expectetur fluxus sanguinis narium: & proprie quando significant agritudo, & aetas, & consuetudo, & complexio, & reliquae significationes, quod materia est sanguinea, licet materia cholericus iterum faciat quandoque crism per fluxum sanguinis: & indicant illud splendor: & imaginationes similes filis, & res ignea, citrina, uisae coram oculis, & plurimum eius est in febre

causa cholericus. Et quandoque significat pars radij, & pruritus nasi, quod fluxus sanguinis narium accidit ex nare dextra, & sinistra, & ex ambabus naribus simul. Et quandoque adiuvat istas significationes iterum frigus adueniens in die crism, & siccitas calchati & cutis. Et quandoque significat aetas: fluxus enim sanguinis narium plurimum accedit ei, cuius anni sunt infra triginta. Et quandoque adiuvat has significationes iterum uehementia doloris capitis ualde: ultra hoc, quod facit necessarium esse casus uomitus cum laesione alij, & inflammatio & febris: & sunt eius significationes aliae bonae, non significationes mortis; & in huiusmodi expectatur fluxus sanguinis narium, cuius non est excusatio.

Iudicium de istis signis communibus praedictis, et proprijs. Cap. 6.

30 **D**e signis communibus praedictis sunt, quae sunt conuenientiora fluxui sanguinis narium, sicut lachryma, & tinnitus, & surditas, & tensio hypochondriorum in uno duorum laterum hepatis, & splenis, absque dolore: & inflammatio capitis. Et de eis sunt propria uomitui, sicut strictura anhelitus, & tensio hypochondriorum absolute in anteriori parte, cuius plurimum est cum dolore in stomacho. Et scias, quod constrictione anhelitus, & tensio hypochondriorum ad interiora in signis fluxus sanguinis narium non accidunt nisi quum uehementer nititur natura ad expulsionem fluxus sanguinis narium, propterea quod concauitas uentris impletur, & impellitur materia ad superiora, & comprimit membra anhelitus. Et de signis proprijs fluxui sanguinis narium & uomitui, sunt quae in uno eorum inuenta opponuntur inuenta in altero: sicut imaginatio radiorum splendentium est de signis fluxus sanguinis narium, & opponitur ei imaginatio tenebrositatis, & caliginis. Et de signis uomitus est rubedo faciei, & de signis fluxus sanguinis narium, & opponitur ei casus coloris, & citrinitas eius de signis uomitus. Et quandoque signum unius eorum non est oppositum aliquid de signis alterius, sicut tremor labij: ipse enim est de signis uomitus, & non opponitur ei aliquod de signis fluxus sanguinis narium; & sicut pruritus nasi: nam in se est de signis fluxus sanguinis narium, & non opponitur ei aliquod de signis uomitus.

De signis declinationis materiei ad sudorem. Cap. 7.

60 **C**um sit pulsus uehementis undosus, & est tactus manus super cutem, ita quod super ea peruenit roritas, & tingitur rubee, & inuenit calefactionem cutis cum hoc maiorem ea quae fuit, & inflammationem eius, & rubedinem ipsius maiorem ea quae fuit: & urina est tinta, tendens ad grossitatem; & proprie quando tingitur

e f. B. narium

f. B. Alia licera
partē inherētia
Alia licera
vel uisiog. B. cadet ex
nare dextra aut
sinistra auth. B. Alia licera
ventrisi. B. supra illam
quae

a. B. ingrediens

b. B. accidit nisi
quum preparat

c. — B.

d. B. &

e. B. aliquid

a. B. inflatio

gitur in quarto, & ingrossatur in septimo, tunc exi-
stima quod sudor erit. Et similiter quando acci-
dit in agitudine erronica rigor fortis, uehemēs,
& post ipsum fit febris uehemens, uirtute existen-
te forti, & signis bonis, expecta tunc sudorem: &
præcipue quando minoratur egestio, & urinæ flu-
xus continuatur super ipsum. Et ad summum,
febres incensuæ, quum non terminantur fluxu
sanguinis narium, terminantur sudore; & antecedi-
dit ipsum rigor. Et si æger uidet balneum, & ti-
nam, & præparationem ad illud in somno suo;
tunc est significatio sudoris. Et tinctura urinæ si-
gnificat per significationem primam, quod mate-
ria faciat crism per uiam uenarum: & illa uia est
sudoris, aut urinæ, deinde separatur per id, quod
diximus. Et non oportet, ut expectetur crisis su-
doris cum solutione naturæ dominante. Et oportet
in euacuatione expectata cum sudore, ut fit il-
lic augmentum febris, & caloris, & & expansio,
& apparet cum uirtute forti.

De signis declinationis materiei ad membra urinæ.
Cap. 8.

Significant illud grauitas in uesica, & retentio
in egestionem, & defectus signorum solutionis
uentris, quæ ego dicam, & signorum uomitus,
& fluxus sanguinis narium, & sudoris, quæ di-
ximus. Et scias, quod ardor uirgæ cum grauitate
uesicæ, & reliquis significationibus, est significa-
tio fortis, quod crisis erit fluxu urinæ. Et quando
que significant ipsam exuberatio urinæ, & grossi-
tudo eius in alijs diebus: & inuentio sediminis in
ea. Et fortasse accidit fluxus urinæ in ea: & secun-
dum significationem egestionis, & secundum quod
dicam in capitulo egestionis. Et scias, quod quan-
do multiplicatur aggregatio urinæ in uesica cum
paucitate solutionis uentris, & paucitate sudoris
in ea hora, aut in natura infirmi, & forma mem-
brorum eius; & aut sensu quod apparet de eo: tunc
expectatur crisis per urinam abiq; fluxu uentris,
& sudore; & proprie in hyeme.

De signis declinationis materiei ad uiam egestionis.
Cap. 9.

Significant illud in primis genus superfluita-
tis, quum scitur, quod non est sanguinea; &
quum scitur quod cum hoc est multa: deinde
fit maior affirmatio eius: & ex signis difficultatis
urinæ, & puncturæ, & quæ inuenit eum
in toto uentre, & grauitatis in inferiori parte ue-
tris: & defectus signorum uomitus, imò euentus
rugitus, & inflatio emuntorij, & multitudo tin-
cturæ egestionis ante, & eius uocatio plus quā
fuit consuetudo, & altitudo eius quod est sub hy-
pochondrijs, & augmentum eius, & permuta-
tio rugitus ad dolorem dorsi, & fortasse est illud
iterum propter uentositatem, & fortasse prouoca-
tur urina post significationem egestionis, & pro-
prie in infirmo difficilis uentris, duri ex consuetu-
dine parui tactus, & præcipue in aere frigido. Et
quandoque fit pulsus paruus cum uirtute & non
induratur, & paruitas eius est ad coarctationem.
Et significat quandoque crism, quæ fit fluxu uen-
tris, consuetudo in paucitate fluxus sanguinis
narium, & sudoris: & multitudo fluxus uentris,
& proprie in eo, qui assuetus est potare aquam fri-

gidam. Et dicitur, quod quando urina post crism
in omni hora est alba, subtilis; tunc expectatur
fluxus uentris, qui forsitan erit cum rasura inte-
stinorum: quoniam cholera quando non egreditur
cum urina, & alijs, egreditur cum fluxu uen-
tris. Et raro quidem accidit crisis per solutionem
uentris, cum dominio sudoris, aut fluxu urinæ.

De signis crisis, quando fit ex uia matricis. Cap. 10.

Vando non inuenis reliqua signa, & non
est euacuatio fluxu uentris, & inuenis gra-
uitatem in matrice, & in chatin, & dolo-
rem illic, & tensionem, tunc existima quod erit
menstrualis.

De signis quod crisis erit ex apertione uenarum
an. Cap. 11.

Vandoque significant illud defectus reli-
quarum significationum, & consuetudo
huius materiei fluxus, & grauitatis in par-
tibus ani, & pulsus magnus tendens ad fortitudinem.

Signa crisis, quæ fit cum permutatione. Cap. 12.

Fortitudo febris cum fortitudine doloris, &
retentio euacuationis urine, & egestionis, &
sputi, & sudoris exuberantis, & tarditas di-
gestionis, aut ipsius priuatio cum sanitate uirtu-
tis, & bonitate pulsus, & præcipue in agitudini-
bus saluis, tardis, priuatis digestionem. Et partem
quidem permutationis significant dolor, & infla-
tio uenarum in locis uacuis, quæ ipsum sequitur,
& uehementia inflammationis. Et iterum pars, in
qua est membrum debile, aut dolor læsionis iun-
cturarum, aut membrum fatigatum. Ex hypochon-
drijs uerò, quando tenduntur, & dolent, non est
possibile ut significetur locus ipse, neque pars.
Ipsa enim sunt, & sicut communia omnibus: & do-
loribus. Et scias quod & permutatio-
nes & exituræ fiunt in frigore, & tempore eius, &
in ætate senectutis plurimum: in primo quidem,
quoniam frigus est retinens, constringens: in se-
cundo uerò quoniam uirtus deficit ab expulsi-
one completa. Quidam enim dixerunt, quod illius
crisis, qui pertransit quinquaginta, imò qui per-
transit triginta, raro fit per exituram, & permuta-
tionem, sed non est illud cui sit intendendum: imò
permutationi sunt duæ causæ, quarum una est in
materia, & est, ut non sit suscipiens expulsionem
uniuersalem, propter grossitudinem sui secun-
dum plurimū, & multitudinem suam secundum
minus: & secunda est uirtus, & est ut non sit uir-
tus fortis ualde, uehementis, & importunitatis: ne-
que debilis iterum, & pigra, & non expellat om-
nino à membris principalibus. Et duæ istarū cau-
sarum sunt duæ causæ: & principijs se-
nectutis. Et multoties quidem antecedunt signa
permutationis, & superuenit ei euacuatio magna,
& proprie per urinam exuberantem, albam: quam-
obrem non accidit permutatio.

Signa, quod illa permutatio est ad inferiora. Cap. 13.

Ventus doloris ad inferiora cum inflama-
tione, & inflatio duorum emuntoriorum,
& anchorarum duarum.

Signa

b B. Alia litera
proceditur seu
fit continuatur
super ipsum. f.
minoracionem
egestionis &
urine

c B. Fortificatio
& uirtus ut for-
tis

a B. post

b B. & ficitate
exteriori

a B. cum signis
retentionis
b B. uentris
c B. inuenitur

d B. obedientia

e B. eminentia

f B. parui pul-
sus Alia litera

g B. febre ter-
tialis

a B. B. declinatio
b B. declinatio
c B. omnes

d B. motio
e B. deficientia
non expellens
f B. proportio
nate

Signa quod illa permutatio est ad superiora. Cap. 14.

Significant illud grauitas capitis, & sensuum, & proprie auditus: ita ut quandoque perducatur ad surditatem, post constrictionem anhelitus, & alterationem ordinis ^a eius, donec quasi quiescat illud subito, & accidit in capite illud, quod accidit. Et similiter ut eueniat profunditas somni. Et plurimum horum fit cum exitura in radice auris. Et similiter, si perseverauerint exuberatio quidem, & pulsatio temporum, & rubedo in facie firma, quæ non separatur.

Signa permutationis ad agritudinem aliam. Cap. 15.

Quam uideris agritudinem acutam fieri fortem apud declinationem, tunc scias quod ipsa tendit ad chronicam.

Signa quod crisi erit cum exitura. Cap. 16.

Quando uirtus est sana, & signa sunt bona, & ^a est ^b subtilitas urinae tempore longo, tunc illud est de illis, quæ indicant exituram, & ^c ubi est agritudo, & materiei in qua est caliditas. Et similiter quando melioratur infirmus absque crisi apparente, imò secundum semitam permutationis, deinde uidet ambas artes temporis uehementis dilatationis, plurimæ percussiois, quæ forsitan non quiescunt, & uidet colorem ^d pallidum, & anhelitum ^e frequentem: & fortasse uidet tussim siccam: tunc ille qui habet hoc, est præparatus exituræ in iuncturis suis. Et membrum, quod in infirmo plus appropriatur sudori, est illud in quo expectatur exitura. Et tempus hyemis, & ætas senectutis, secundum quod diximus, sunt de signis casus crisis cum exitura: imò sunt de causis eius: Et sunt exituræ factæ tunc, tardè suscipientes digestionem; ueruntamen reditioes earum in hyeme, & senectute, sunt minus, propterea quod facit illud esse necessarium frigus ex quiete: licet quidam dixerint contrarium istius, sicut retulimus. Et quando multiplicatur urina aquosa, quum ascendit febris; significat ^f & dolorem ^g & accidentem in interiori parte corporis. Et de signis fortibus, quod eris erit cum exitura, est tarditas crisis aliarum, & prologatio infirmitatis usque ad tempus, quod est post uiginti. Et quum in huiusmodi agritudine longa accidunt dolores subito in quibusdam locis, tunc expecta exituram: Et in febris ^h & ter neque fluxus sanguinis narium, neque fluxus uentris, tunc expecta exituram iuncturarum propriè in die critico. Et de signis fortibus, quod illa crisis tarda non erit completa cum tarditate sua, neque rediens, sunt signa alia. Et febris lalsitudinalis quando non faciunt crisis in quarto cum urina spissa, tunc expecta fluxum sanguinis narium: si autem prolongantur, expecta exituras iuncturarum, quæ fatigatae sunt, aut ad partem mandibularum: siue lalsitudo sit ex exercitio, aut per se ueniens. At uero exitura accidens in mandibulis in extensua est plus: quoniam iuncturarum labor non est uehemens, neque est in eis iuncturarum attractio, & sit febris ascenso, & carnis mollis receptio. Quum autem lalsitudo est motiua, est il-

lud in iuncturis plus. Et multoties quidem expectatur exitura, quam ipsius signa significant: & mingit qui habet eam, urinam plurimam, grossam, albam, & expellitur. Et si febres fuerint incipientes cum rigore, & desinentes cum sudore, raro fiet in eis exitura: & illæ sunt sicut tertiana, & quartana: nisi materia sit multa ualde. Et ad ultimum rigor rediens euacuat sua expulsionem omni die materiam plurimam: quare raro superfluit in eis exitura aliquid: hoc ergo contingit quum rigor est solus: qualiter ergo erit cum sudore? Et fluxus urinae grossa iterum minoratur cum exitura. Et exituræ quæ sunt in chronica longa, secundum plurimum sunt in membris inferioribus. Et in illis, quæ sunt magis acutæ, in membris superioribus. & in medijs, in utrisque lateribus: & in lethargia ^k & de exituris radicis auris. Et ^l exituræ illæ multoties accidunt crisi completa. Et peripneumonia multoties facit crisis cum exituris iuncturarum.

Iudicia de huiusmodi exituris.

Cap. 17.

Quæcunque de istis exituris eueniunt, & occultantur absque ^m maturatione earum, dispositio non caret duabus rebus, aut ut redeat maior quæ fuit, aut ut redeat agritudo, aut ut expellatur materia ad iuncturas, aut ad membra dolorosa, aut fessa, aut debilia. Et melior istarum exiturarum est illa, quæ facit incurere leuitatē: & est post maturitatem: & est uehementis declinationis ad exteriora: & est longinqua à membris nobilibus. Et quocunque istorum apostematū est leue, cedens manui, quum superponitur, est minoris malitiæ quàm durum ⁿ acutum: ueruntamen est tardius: quoniam est frigidius: & eius quidem malitia non minoratur, nisi quia ei non associatur uehemens dolor. Et si cum huiusmodi remanet febris, & non resoluatur, facit collectionem post sexaginta: & quod est infra ista, inter sexaginta & uiginti. Et exituræ minoris malitiæ sunt, quum membrum, ad quod declinant, est inferius: & est præter hoc quod est ex generatione sua inferius, ignobile, ampli loci, capiens totam materiam. Nam si non capit eam, accidet ex reditu eius secundo ad loca in quibus ^o penetrauerat ^p illud, quod accidit eis, quum ea redire facit medicus stolidus cum infirrigatione, & refrenatione ad locum à quo uenit: & iam augmentata est malitia ex eo, quod superuenit ei ^q de constrictione, & reditioe, & ^r recipit. Et de deterioribus exituris criticis est, quæ ad interiora est, & interior. Verum de locis magis aptis exituræ est ille, qui est debilis: aut cum quo est agritudo, ^s & propriè in interioribus, qui appropriati sunt multitudinī cursus sudoris ab eis. Et exituræ meliores, & longinquiores ad hoc ut sequatur eas reciduiatio, sunt quæ aperiuntur: sicut illæ, quæ de eis ^t remanent ^u sunt magis signi ficatiuæ reciduiationis.

Signa euentus spasmus in pueris. Cap. 18.

Quam in ^v eis ^w multiplicatur timor in somno, & constringuntur eorum naturæ, & multiplicatur ipsorum stetus, & conuertuntur eorum colores ad uiriditatem, & rubedinem, & tenebrositatem, ut in senibus, tunc expectatur spasmus. Et illud fit usque ad nouem annos: &

AVIC.

H

nos: &

nos: & quāto fuerint paruiores, erit illud plus. In adolescentibus uerō quum torquentur eorū oculi in febre acuta, & multiplicatur ipsorum palpitatio, & torquetur eorum colla, & ipsorum facies, & multiplicatur confricatio dentium eorū; tunc iudica euentum spāmi. Et multoties quidem prolongantur dolores colli, & grauitas in capite cū febre, & sine febre. Quūque fuerit apostema calidum, accidet spasmus, aut uomitus ut flos aris, & propriē quum fuerit in partibus^b stomachi. §

Signa casus rigoris.

Cap. 19.

Quū uides i febre acuta signa salutis, & signa crisis bonæ, & minoratur urina; tunc scias quod accidet rigor, cū quo eueniet crisis: nisi fuerit fluxus uentris transiens æqualitatem: æqualis uerō non repellit rigorem, qui expectatur: & multoties sequitur ipsum sudor: nam in ægritudinibus acutis, incensu^a rigorē antecedit sudor. §

Signa significancia crislum bonam.

Cap. 20.

Scias, quod melius signorum crisis bonæ est ut^a § sit completa. Dein de fiat in aliquo dierū crisis laudabilis, quos ego dicam. Et iam indicauit cum aliquis dierum indicationis ei proportionalis. Et est cum euacuatione, non cum permutatione, & exitura. Et euacuatio^b § cum quā sit humoris facientis ægritudinem in parte proportionali, & toleratur cū facilitate. Et quandoque facit sperare bonitatem crisis natura ægritudinis in specie sua: sicut tertia, & caufon, quum inuenitur crisis proportionalis: § aut suæ dispositiones § sicut illæ in quibus currunt res uirtutis. Et pulsus secundum quod oportet: & dispositio uirtutis. Et dispositio pulsus in horis signorum prauorum quando est fortis, & § rarus: § & propriē quando additur eius uirtus, & minoratur eius diuersitas, & æquatur, tūc est §, & perpendicularis, & sustentatio, § super quam incedendum est. Et illius complementum est aduentus tranquillitatis, & leuitatis. Et scias quod signa mala quum aggregantur, & est dies criticus, tunc spes est uerior, & fortior, quā ut sit cōtrario: oportet ergo ut innitatur sup illud. Et multoties quidem magnificantur signa timorosa, & uidetur pulsus sanari, & æquari, & fortis fieri. Et scias quod infirmus bonorum humorum quum ægrotat, & apparet digestio in urina eius in primis quum ægrotat, tunc sis securus. Et quoties apparent in eo signa timorosa, tunc § sanatio in ipsa magis debet esse, § quoniam crisis est propinquior.

Signa significancia crislum malam

Cap. 21.

Ipsorum radices, & principia sunt, ut sint contraria signis bonis prædictis. Et illud est sicut sit motus crisis ante statum, & digestionem: quod Hip. nominauit præcessionem uix. & tu iā sciuiti causam in malitia eius, & ut sit in die non critico. Et ut pulsus sit cum eo ad casum, & paruitatem tendens. Et scias quod signa crisis quando ueniunt ante statum & digestionē, & § antecedit ea euacuatio multa, tunc non decipiari per eam: nam illud est propter multitudinem eius: & est expulsio^b § a pigritia, uel debilitate, absque re-

gimine: sicut leuitas, quam inuenit eger absque euacuatione manifesta, est ex eis, in quibus nō est habenda fiducia: nam illa^c § quies materiei non est § propter bonitatem eius, imō multoties digeritur^d § & pigra sit natura in § expulsiōe eius.

Indicia de iudicijs signorum significantium crislum malam.

Cap. 22.

Quando aggregantur signa mala priuationis digestionis, aut alterationis, ab eo quod oportet, aut alicuius alterius de signis malis, iudica ex eis quod infirmus moritur. § hora § ergo iudicij secundum uelocitatem & tarditatem est ex eo, quod scitur de dispositione causarum antecedentium crislum, de illis quas diximus: sicut hoc, quoniam quando sunt signa mala, & est sedimen nigrum, & alia, & illud est in quartā, tunc mors est in septimo, aut in sexto si necessarium faciunt causæ prædictæ^b post ipsa. §

Signa digestionis, & eius indicia.

Cap. 23.

Digestio cognoscitur ex urina: & hoc iam est expositum in loco suo. Et oportet, ut non confidas per uehementiam tincturæ urinae, quum non fuerit sedimen: illud enim non est propter digestionem. Et priuatio digestionis in substantia magis nocibilis est quā in colore: per substantiam enim præparatur materia ad difficultatem expulsiōis, § & § facilitatem eius. Et quā apparent signa digestionis cū principio ægritudinis, tūc ægritudo est salua, neque est ambiguitas in ea: & si tardantur, non oportet ut sit semper cum timore: fortasse enim est longa: & non est in ea timor: & est necessarium ut sit longa. Et quoties est crisis bona, tūc iam digestio facta est. Sed non quoties digeritur, est crisis: imō quandoque ægritudo consumitur cum resolutione. Et scias quod non sit febris^b § sublimatio § cum apparitione digestionis: sicut non fit cum digestionē apostematis dolor uehemens, & quando tarda tur digestio, & uidet accidentia bona, & uirtutē fixam, tunc expecta eam.

Iudicia de signis absolute.

Exp. 24.

Non omnis alteratio subito facta in colore, aut tactu, est mala. Imō est significans bonitatem magnam, & crislum utilem: imō consideretur cum hoc dispositio corporis post illam. Nam quodcunque signorum arefactionis in forma, & facie, & extremitatibus, accidet causa uigiliae, & laboris, & exercitij, & fluxus uentris, est saluum: & redit ad salutem in duobus diebus aut tribus. Et quodcunque est causa adustionis, & casus uirtutis, est malum.

Narratio signorum bonorum.

Cap. 25.

Signa bona sunt tolerantia ægritudinis, & firmitudo uirtutis, & formæ cum ea, & si accidentia eius fortiora fiant: & § uirtus pulsus, & eius fortitudo § & eius ordinatio, & apparitio signorum digestionis, & § utilitas § crisis, & bonitas signorum eius, & leuitas, reperitur post euacuationem: & redit pulsus cum ea ad bonitatem, & horripilatio accidens post euacuationem; de signis sūt bonis. Significat. n. eradicationē caloris, & succedit frigus cū eradicatione materiei. Et melius hoc

b B. capitis & colli
Alia litera
capitis & colli
tunc affirmat illud

a B. rigor & antecedit sudor

a B. digestio
1218

b B.

c B. & in dispositionibus suis
Alia litera
in forma dispositionibus

d B. apparet

e B. res substantias

f B. spes & letitia cum eis est habenda magis

a B. & sequitur eam

b B. ex defectu

c B. est propter quietem materiei non
d B. etiam & de ficit natura propter eius debilitatem ab

a B. forma

b B. antecedit

a B. aut

b B. fortificatio

a B. fortis & fortitudo pulsus & eius uirtutis
b B. uelocitatem

lius hoc est, ut sit euacuatio humoris impediens cum facilitate, & secundum rectitudinem. Et scias, quod fixio uirtutis cum signis malis necessariam facit ipem: Et similiter fixio rationis, & bonitas anhelitus, & facilitas tolerantiae eius, quod accidit super eum de dispositionibus timorosis extraneis. Et inuentio leuitatis post somnum est bona. Et de signis bonis est anhelitus bonus, facilis. Et de signis bonis est appetitus cum aequalitate, & bonitas receptionis cibi, & eius fames, & eius utilitas, & eius. Et de signis bonis, optimis, naturalibus est situs iacendi naturalis, & somnus naturalis, & aequalitas caliditatis in membris corporis. Et scias, quod signa bona cum salute uirtutis significant sanitatem festinam, & cum debilitate eius significant sanitatem tardam.

Iudicia signorum malorum.

Cap. 26.

Scias, quod signa mala, quae sunt in summo malitiae, indicant mortem. Quod si uirtus fuerit fortis, prolongatur aegritudo; deinde interficit aegrum. Et si fuerit debilis, interficit abique prolongatione. Et multoties quidem apparent signa mortifera in diebus malis, deinde accidit crisis bona, & permutatio materiei ad membrum, & fit sanitas. Et oportet, ut confidas in signis bonis apud statum: & ut timeas mortalia, quae incipiunt: & non iudices per ea iterum, dum non uides uirtutem cadere. Causa enim uirtutis solus est signum malum. Amplius oportet, ut tu confideres in aegritudinibus acutis, quarum principium est ex membro adiuuante, sicut pectus cum pleuresi, quod est de dispositionibus illius membri: ipse enim significatiua magis sunt quam dispositiones membri alterius: nam digestio sputi in pleuresi est magis significatiua salutis, quam digestio aquae. Et necessarium quidem est medico physionomico, quum uidet in facie, & alijs formam malam, non naturalem; & secundum plurimum, ut cognoscat in primis, an sit illud naturale secundum illud indiuiduum, & iudicium: & non iudicet temere in pulsu etiam. Et iterum, ut cognoscat, an illud sit ex aegritudine, aut ex causa primitiua: fortasse enim eueniet uerbi gratia, super linguam tinctura mala, & asperitas superflua propter comestionem rei facientis illud, non propter aegritudinem.

Narratio signorum malorum.

Cap. 27.

Signa mala diuersificantur secundum unamquamque operationem, & unumquodque membrum. Et fortasse dicemus illud cum distinctione.

Signa mala pendentia ex forma, & colore. Cap. 28.

Quum forma uiui est sicut forma mortui, non propter uigiliam, neque propter famem neque propter euacuationem; tunc est signum malum. Et facies, quae simulatur faciei mortui, & diuersificatur a faciebus sanorum; est illa, cuius oculi profundantur, & acuitur nasus, & planantur tempora, & contrahuntur, & infrigidantur aures eius, & inuerfatur pulpa eius, & tenditur cutis ipsius, & obfuscat color eius, & denigratur, & fit uiridis, & eleuatur super eam cinereitas, uel pilositas. & proprie, quando est sicut cinereitas, & cotti carminati, est signum mortis

festinae. Et scias, quod, quando infirmantur sani paucae infirmitatis, significat timorem. Et illud, quod est de hac alteratione propter causas, quae sunt praeter aegritudinem, redit uelociter ad dispositionem naturalem: & si non in breuiori tempore, saltem in die, & nocte. Aliud uero cuius causa est aegritudo, & est illud, cuius signum est malum; non redit ad rectificationem cum facilitate. Licet plurimum quod est causa famis, & euacuationis, & uigilia, & eius quod dictum est cum eis, non est bonum iterum, uerum tamen est sanius alio. Si autem accidit illud in aegritudinibus acutis, est malum, quod significat, & aegritudo uincet: & cum hoc est sanius quam illud, quod fit in aegritudinibus acutis causa aegritudinis; non causa illorum comparium. Et propter illud oportet ut cognoscatur differentia inter illud, quod apparet de signis tornatilitatis, & alterationis coloris, causa corruptionis aegritudinis, aut causa uigiliae, aut euacuationis, cum qua non est plurimum malum. Et propter illud dicimus illud in oculo. De illo est, si causa fuerit eius uigilia, quod accidit cum eis grauitas in palpebris, & declinatio ad profunditatem somni, & spissitudo uehemens pulsus, & antecessio uigiliae impediens. Et in illo, cuius causa est fluxus uentris, inuenitur fluxus uentris praecessisse, & superfluisse. Et in illo, quod est ex fame, inuenitur illud accidere gradatim, non subito. Et de illis, quae magis affirmant, quod est ex aegritudine, est defectus illarum causarum, & uehementia acuitatis febris, & sensibilitas rerum, quae sunt sicut scintillae offendentes manum apud tactum. Et citrinitas coloris subito, est signum non bonum. Et denigratio eius subito, est signum malum; & deterius omnibus illis est niger color: & ipsius plurimum est ex morte innati caloris, & te nebrofitas sequitur ipsum, & citrinitas non est bona, sed est magis salua; & quoniam quandoque fit a caliditate, non est tota a frigidityte: & fortasse est a uigilia, aut a fame, aut a dolore, & est salua. Et si acciderint in fronte & naso & gami, & non est signum malum.

Signa sumpta ex dolore capitis.

Cap. 29.

Quando dolor capitis perseverat, & uirtus est debilis, & aegritudo acuta, & sunt illic signa mala; tunc aegritudo est mortalis. Et si non fuerit, tunc expecta usque ad septimum fluxum sanguinis narium, & post septimum aliquid currere ex naso, aut aure. Quod si perseverauerit usque ad uigesimum, raro erit tunc resolutio eius per fluxum sanguinis narium; sed aut per saniam currentem ex naribus, aut aure, aut per exituram, & proprie inferius. Et plurimum quidem incipit dolor capitis a principio aegritudinis, & fit fortis super eam in quarto, & quinto, deinde eradicatur in septimo. Et plurimum quidem in ceptionis eius est in tertio, & fit difficilis in quinto, & eradicatur in septimo, & undecimo. Quidam uero dixerunt, quod ratio est, ut sit in decimo; quoniam decimus est septimus tertius, sed ipse non est dies criticus: & hic sermo apud me non est aliquid. Comparatio enim non est secundum hoc genus: & si incipit in quinto, eradicatur in quarto decimo, si res currit secundum quod oportet.

A V I C.

H

tct.

ter. Et plurimum quidem, quod accidit de hoc dolore capitis, accidit in tertiana.

Signa sumpta ex parte stomachi. Cap. 30.

Singultus in agritudinibus acutis malus, & propriè post fluxum ventris: & similiter inflatio in stomacho. Et pulsus cordis stomachalis cum caliditate febris, est malus.

Signa mala ex membris anhelitus. Cap. 31.

Anhelitus frigidus in agritudinibus acutis malus: significat enim mortem innati. Et similiter diuersus malus. Et anhelitus similis anhelitui flentis, intersectus, qui attrahit aerem, & est anhelitus factus: propter permissionem rationis, & est malus. Et ille qui est propter apostema in partibus pectoris, est deterius. Et illorum, qui morti præsentis fiunt, ventres crescunt, & consequentes fiunt eorum anhelitus, & anhelant. *Salte.*

Signa mala ex parte sensus. Cap. 32.

Si non uidet infirmus, & non audit, est signum malum. Et si fugit à uocibus, & odoribus, & coloribus habentibus fortitudinem, est signum malum, significans debilitatem spiritus animalis.

Signa facta in oculo. Cap. 33.

Refundatio oculi, & contractio ipsius, & uel concauatio, non causa fluxus ventris, & uigilia, & famis, est signum non bonum. Et tenebrositas albedinis oculi, & eius rubificatio tēdens ad colorem pauonis aut cœlestem, est signum malum. Et paruitas unius duorum oculorum in agritudinibus acutis, & phrenesi, & similibus, est mala ualde. Et si non uidet infirmus aliquid, est signum mortiferum. Et tortuositas oculi, & ipsius strabositas in febre acuta, est signum malum ualde. Et si hæc tortuositas fuerit ex ipsa proprio lacerto oculi tantum, absque nocumento in cerebro; tunc signum illud est, quod non est permittio rationis, & similia. Signa autem sumpta ex eo, quod uidet, & splendore, sunt quoniam splendor niger significat uomitum plus.

Et declinationem sanguinis ad superiora: & significat unumquodque signorum aliorum. Et curfus lachrymarum absque uoluntate, & propriè ex uno oculo, est signum malum: nisi sit signum crisis, & sanitatis: & significat ipsam alia signa fluxus sanguinis narium, cum incolumitate signorum aliorum. Et considera ex lachrymis paruitatē & multitudinem, & subtilitatem, & grossitatem, & calorem, & frigus, & exitum cum uoluntate, aut sine uoluntate. Et fugere lumen, est signum non bonum. Si autem uehemens sit amor tenebrarum, tunc est mortale, nisi sit uehementia & dolor. Quod si non fuerit, tunc est propter casum uirtutis spiritus animalis. Et intuitus stans absque palpitacione, & motu, est malus. Et multitudo aggregationis lippitudinis, ita quod aliquid eius post aliquid, est mala. Et lippitudo sicca ualde.

Et huiusmodi quidem lippitudo generatur propter pigritiam uirtutis oculi innatam in maturando materiam. Et similiter sentit cum

plurimo eius per exuberationem rei uenientis ad oculum, quæ conatur exire. Et non licet ut dicatur, quod illud sit propter multitudinem humiditatum uenientium ad oculum, propterea quod pigra sit natura in digerendo eas: quoniam oculus in hac dispositione est sicus, profundus: & signa siccitatis manifesta: & similiter siccitas lippitudinis, & uelox.

Signa proportionalia istis. Cap. 34.

Si aggregatur super pupillam, quum est aperta, aliquid sicut tela aranæ, deinde recedit ad palpebram, & fit lippitudo, & non cessat esse sic, est signum propinquitatis mortis. Et uehementia rubedinis oculi, & permanentia eius ita, in acuitate febris, est mala, & significans apostema cerebri calidum. Et in ore stomachi. Et permutatio eius ad colorem pauonis, & cœlestem, est deterius. Et apertio oculi iterum, & multitudo splendoris, est significatio mala: & fortasse est propter materias calidas, multas, & apostemata in partibus cerebri. Et si remanet palpebra in fomno aperta, absque consuetudine, est signum non bonum. Et siccitas palpebrarum est signum malum. Et si remanet oculus in uigilia apertus, & approximatur ei digitus, & non palpitat, est significatio mortis. Et uehementia apertionis oculi iterum, cum alienatione, & debilitate, est mortalis. Et dicitur quod ille, sub cuius oculis apparet pustula, sicut lens alba, moritur in die decimo, & apparet in eo desiderium dulcedinis.

Signa sumpta ex parte nasi. Cap. 35.

Tortuositas nasi, mala: & significat propinquitatem mortis. causa enim in ea est ipsa mus malus, mortalis. Et appanatio eius iterum, est mala. Et esse conuentus in attractione aeris naso, & naribus, est malum. Et si inuenis anhelitu eius odorem piscis, aut butyri, aut luti, est malum. Et distillatio aquæ citrinæ ex naso in febribus acutis, fortasse est significatio propinquitatis mortis. Et si non sternutat cum optarmicis, est significatio mortis. Et destructio sensus similiter. Et si non facit ei fluere sanguinem percussio & rascatio. Et si infirmus assidue mittit digitum suum ad nasum suum, quasi mundificat ipsum absque causa, est signum non bonum. Et exitus aquæ per nasum est malum.

Signa sumpta ex parte auris. Cap. 36.

Xsiccatio pulpæ auris, & eius inuersionis, & contractio extremitatis, est signum malum. Et dicitur, quod, quum sordes auris dulcescit, est signum malum apud Gal. mortale apud primos. Aduentus doloris in aure cum febre acuta, est timorofus: est enim mortalis nisi currat aliquid, & quiescat: & illud in senibus. In iuuenibus uerò contingit, quod moriuntur antequam saniam faciat propter uehementiam sensuum eorum.

Signa sumpta ex parte dentium. Cap. 37.

Commotio dentium, & in febribus acutis, & quasi ille cuius sunt, comedat aliquid, signum est non bonum.

a. B. malitia anhelitus facta
b. B. Alia litera cum debilitate est mala

c. B. est intersectio plurima

a. B. duorum oculorum & contractio ipsorum

b. B. & rubedo & splendor eius fluxus sanguinis narium plus
c. B. significant unumquodque signa alia
d. B. per fluxum sanguinis narium

e. B. renfio

f. B. est mala
g. B. defectum
h. B. p. illud

i. B. sicut punitionem

k. B. deficiat

l. B. p. illud
m. B. est

a. B. aut in f. B.

b. B. eminetia uel egressio
c. B. Alia litera uisionis

a. B. diuisio est ita quod partes extrinsecas nari cartilaginosa uideantur diuisæ etiam Alia litera descriptio extrinsecas nari est

b. B. medicinis sternutare facientibus
c. B. facit fluere sanguinem ex naribus instrumenta pungentia, nalis supposita que solent prouocare fluxum sanguinis narium

a. B. cartilaginosa extrinsecas nari in parte exteriori auris

a. B. effricatio
b. B. adinuicem

bonum. Dicitur, quod ille, cuius dentes cooperiuntur in febribus, uiscositatibus, significat quod febris eius sit uehemens: significat enim caliditatem uehementem, & materiam uiscosam tardam resolutionis. Quum accidit infirmis omni hora, ut munda ficient dentes absque consuetudine, quæ currit, est significatio non bona. Stridor dentium, & comotio eorum absque consuetudine, fortasse indicat, & maniam; & si mania non accidit, deinde accidat illud, significat perniciem: nisi in illo, qui affuetus est eo, propter debilitatem d⁵ cordis eius: & tunc, & strident dentes eius ex qualibet causa. Et uiriditas dualium est signum malum.

Signa sumpta ex parte lingue, & oris, & quæ sequuntur ea. Cap. 38.

D Enigratio lingue in ægritudinibus acutis est signum ad malitiam declinæ. Et exsiccatio eius oris, & saliuæ non sunt bonæ. Et quando exsiccatur in primis, deinde exasperatur cum statu, deinde denigratur, est mortale: & proprie in quartodecimo. Et scias, quod uehementia fœtoris oris in ægritudinibus acutis, est significatio mortalis: quoniam significat corruptionem humorum omnium. Subleuatio unius duorum labiorum, & in febribus acutis, est malum. Scissio labiorum in febribus acutis significat superfluitatem inflammationis. Et contractio eorum, & frigus ipsorum est malum. Si remanet os apertum in ægritudinibus acutis, est significatio mala. Superfluitas siccitatis lingue est signum non bonum. Dicitur, quod quum exuberat super linguam in febre acuta sicut cicer niger, & sicut granum alkeruæ; tunc mors est proxima: & accidit ei desiderium rerum calidarum. Asperitas lingue, & siccitas eius est significatio phrenesis. Et considera in asperitate lingue, & alteratione coloris eius consideratione superflua, ne sit causa eius res tingens. Et scias, quod non tingitur lingua ab omni humore dominante, in omni dispositione, donec peruenit ad eam cum substantia sua, aut per uiciniam aliquorum membrorum communicantium.

Signa sumpta ex radice lingue, & gutture, & meri. Cap. 39.

P Ræfocatio subito facta non in die crisis, est signum malum. Et præfocatio sine spuma est leuior: spuma enim non fit, nisi quum cor iam ad tantam peruenit calefactionem, quod destruitur ei operationes pulmonis, & diaphragmatis; quare non potest facere, ut redeat anhelitus cum æqualitate. Et istud non fit, apostemate non existente in gutture, nisi propter rem magnam. Et multoties quidem fit, imò plurimum, causa cerebri. Et ad ultimum, quando accidunt in febre forti præfocationes prauæ, tunc iam aduenit mors: quoniam cor eget causa uehementiæ caliditatis, anhelitu plurimo; sed uia eius iam est oppilata; quamobrem inflammatur cor, & superfluit malitia complexionis eius; quare non tolerat uitam. Et similiter contorsio colli, cum prohibitione deglutitionis: illud enim aut fit propter remotionem spondylis, aut propter uehementiam siccitatis: & neque aliquid est deterius eis ambabus cum febre æterum. Et si non potest fieri deglutitio nisi

cum labore, est significatio mala, & similiter si breij cum aqua, & egreditur per nasum, & similiter quando strangulatur cum ea in omni hora, est significatio non bona.

Signa mala sumpta ex parte uenarum. Cap. 40.

D Ixit Hipp. quando apparent uenæ parua apud frontem, & palpebram, est malum.

Signa mala sumpta ex mollificatione corporis, & malitia resupinationis, & debilitate. Cap. 41.

M Ollificatio corporis, & malitia resupinationis, & debilitas quandoque fiunt causa multitudinis humorum grossorum in uisceribus. Et quandoque fiunt propter siccitatem corporis, & paucitatem humorum. Et quandoque fiunt propter superfluitatem debilitatis uirtutis in lacertis. Et non est significatio distinguens inter ea essentia corporis grossi, aut macri, sicut quidam existimauerunt. Et multoties quidem sunt uiscera plena humiditatibus, & corpus est ex tenuatum. Et multoties debilitantur uirtutes in lacertis, & corpus est pingue: imò signa alia sunt, quæ dicta sunt in locis alijs.

Signa mala propter formam iacendi. Cap. 42.

R Esupinatio super lectum, non secundum formam consuetam, imò secundum permissionem, & exitum à consuetudine, est malum signum: maxime quum infirmus precipitatur ad stratum suum paulatim, quoties æquas eum, & præparas ipsum præparatione bona, conuertitur super dorsum suum, & diligit discooperire extrema, & projicit ea projectione non naturali, absque caliditate ualde manifesta; est ergo causa angustia magna. Et oportet ut tu attendas in hoc etiam rem unam: fortasse enim homo est pinguis, grauis corporis, uelocis mollificationis, diligens in dispositione sanitatis ut iaceat omni hora secundum hanc formam: aut est prohibens dolor præter resupinationem: illud enim iterum est ex eo, cum quo non magnificatur timor. Omnis præparatio non consuetæ de resupinatione, & tensione, & reliquis, quam non fecit in dispositione salutis, est in ægritudinibus acutis mala. Et scias, quod amor resupinationis, aut est propter multitudinem humorum in uisceribus; aut propter siccitatem, & resolutionem humorum; aut propter debilitatem, quæ accidit lacertis ex parte alia. Et si non potest iacere, & resupinari, & uti alijs positionibus, imò desiderat federe, est significatio mala: & plurimum eius, propterea quod anhelitus sit difficilis, quum iacet propter apostemata, & nocumenta in membris anhelitus, in quibus scita est dispositio ex eo, quod præterijt. Et si diligit fugere ab hominibus, & conuerti ad parietem, est signum non bonum. Et declinatio in somno super uentrem, absque consuetudine, est malum: aut enim est à permissione rationis, aut à læsione in uentre. Et iacere humidum est laudabile: & illud est quum iunctura ægri sunt recipientes plicationem uelociter.

b B. stragulat

c B. salua
Alia littera
cum difficultate
deglutit saluam suam

a B. & succulam.

c B. amentiam
seu alienationem
rationis. Et si
alienatio rationis
iam acciderit
d B. lacertis
dibula
e B. enim

a B. super alterum
absque creatione
est signum
malum corruis
tas labij

b B. dum non
e B. cum uapore
suo ex aliquo
membro communicante

a B. alium finem

b B. quare debilitantur lacertis

Signa sumpta ex cute.

Cap. 43.

QUum desiccatur cutis, ita quòd, quando extendis eam, non redit ad locum suum; tunc illud est significatio mala. Exitus uaporis calidi ex cute cū anhelitu frigidus, est significatio pernitiōsa; & non fit nisi quia caliditas cordis finita est.

Signa accepta ex uentre, & partibus hypochondriorum.

Cap. 44.

a B. detumescit uel contrahitur

b B. eminent

c B. eminentior

d + B. est significatio mala

e + B. cum excitatione
f B. & ficitas
cū eo, & si non
non est excita-
tio

INflatio uentris in ægitudinibus acutis, & paucitas æ complicationis eius, & propriè, quum illic est solutio uentris, est signum mortis: præcipue quando apparet in eo pustula ampla, coloris fusci. Tensio hypochondriorum, & essentia uentris duorum laterum magis ^b augmentata, & quam alterius: & similiter essentia omnis lateris ^c augmentatio omni latere, quod est ei simile in eminentia, & depreffione, & similiter in lenitate tactus, & duritie, ^d + ^e + ^f +
Quando inflatur mirach non a uentositate ^e & siccitate, tunc intra ipsum est apostema, scum quo non est nisi dolor, et obfuscatio. Et tensio hypochondriorum, si est cum dolore, tunc materia declinat ad inferiora: & si est absque dolore, tunc materia declinat ad superiora.

Signa sumpta ex ano.

Cap. 45.

Ex i r v s ani in febris acutis per se ipsum, est significatio mala.

Signa sumpta ex uirga, & testiculis. Cap. 46.

a + B. magnificatio uel apostematio

b + B. caloris &

Lenitas testiculorum est signum malum: & similiter, & exuberatio ^a amborum in ægitudinibus acutis. Contractio testiculorum, & uirga, significat mortem innati ^b + ^c +
dolorum uehementem. Pollutio in principio ægitudinis significat longitudinem: & est in postremo ægitudinis laudabilior.

Signa sumpta ex matricibus.

Cap. 47.

Ex i r v s matricis mulieris, & uulua in febre acuta, est signum malum.

Signa sumpta ex parte extremitatum. Cap. 48.

a B. quum

b B. extinctio

c B. coloratio colore rubeo purpurino

DE eis sunt ex parte qualitatis earum, sicut frigus extremitatum cum caliditate febris acutæ, & fixatione eius ^a & non eradicatur, est signum non bonum; cum chronica uero non est illud horribile. Et causa eius in febris acutis est apostema magnum in cōcauitate uentris, aut ^b submersio caliditatis innatæ, aut aduentus syn copis, & resolutionis. Et fortior significatio frigoris extremitatum in febris acutis super mortem, est, quæ est frigoris accidentis eius in principio ægitudinis. Et similiter, quum est frigus, cum quo non calefit: & hoc totum significat fugam sanguinis totius ad interiora propter apostema. Obfuscatio digitorum manuum, & pedum, & unguium eorum, est signum mortale. Rubedo extremitatum, & earum ^c alteratio subito, magis pernitiōsum est, quàm earum obfuscatio. Si autē inuenitur grauitas tunc iam appropinquat; quoniam grauitas significat debilitatem uirtutis animæ, & obfuscatio significat debilitatem calidi

tatis innatæ, & rubedo significat corruptionem, & dominium humorum. Et nigredo melior est, quàm obfuscatio, & rubedo. Et cum hoc toto, quum uideris signa plurima, non est longinquus, quin saluetur in firmus: Et casus extremitatum eius alteratarum, & adustio extremitatum, & cutis cum frigiditate uentris, est signum mortis iterum. Et ex eis ex parte situum earum, sunt sicut spasmus: & propriè post fluxum uentris est mortale. Alcuze cum alienatione, & uehementia febris, est significatio mortis.

Signa ex parte somni, & uigilie. Cap. 49.

SI somnus sit diurnus, non nocturnus, est signum non bonum. Et si non dormit in eis ambobus, est deterius: causa enim est corruptio cerebri qualitercunq; fit. Et salubrior somnus diurnus est, qui est in principio eius: & hoc totum in statu paroxismi febris est deterius. In principio uero eius, multoties fit, & non nocet. Et profunditas somni cum debilitate pulsus, est malum: est enim propter debilitatem uirtutis, nō propter humilitatem cerebri: & propriè quum est cum permissione rationis. Et quandoque est hoc à putrefactione humoris frigidi. Somnus augmentatus in ^a nocte, qui succedit permissioni rationis, & associatur frigori extremitatum, est malus; sicut somnus, cui succedit leuitas, est bonus.

a B. ægitudine cui succedit permissio

Signa mala sumpta ex actione manus. Cap. 50.

Collectio palmarum, & peruenire omni hora ad aliquid, quasi colligat ex se, aut ex pariete, est signum malum. Et causa in eo est ex uaporibus, qui eleuantur ad cerebrum; ergo faciunt imaginari illud, quod non est, propter descensionem eorum ad oculum & humiditatem albugineam.

Signa sumpta ex doloribus. Cap. 51.

Dolor uehemens in uisceribus in febris acutis est signum malum: significat enim adustionem uehementem, aut magnitudinem apostematis, aut exituram. Quum est in aliquo membrorum dolor uehemens, & sedatur subito quiete completa absque causa; tunc illud est malum.

Signa sumpta ex uoce, & loquela, & silentio. Cap. 52.

Vox fortis ualde est bona: & loquela ordinata est bona: & contrarium illius est malum. Et taciturnitas plurima, prolixa, significat secundum plurimum ^a inquietudinem, & aut mollificationem lacertorum linguæ, & epiglottis, aut spasmus eorum: aut destructionem imaginationis, quæ est principium sermonis. Et quum infirmus loquitur in crisi, est bonum. Et ad ultimum, taciturnitas uerbosi significat ^b causas inceptions, & algescences, aut aliquid de eis, quæ dicta sunt. Et multitudo sermocinationis in taciturno, significat initium alienationis, & permissionem rationis.

a B. imaginatio nem malum uel corruptam

b B. Alia littera initium subit

Signa

*Signa sumpta ex ratione. Cap. 53.**a B. aluchar. i. cum quiete*

Alienatio cum motu, & percussione in capite, & nare, est saluum. Et cum ^a galguacre & apoplexia est mortalis.

*Signa sumpta ex motibus. Cap. 54.**a B. & peripneumonia & est*

Multitudo permitionis, & inquietudinis est signum non bonum: & significat multitudinem uaporis eleuati ad caput. Salus infirmi omni hora, & sessio eius est significatio mala: & est propter angustiam, aut propter permitionem rationis, & contractionem anhelitus, & praefocationem; & ^a in peripneumonia, & deterior; quoniam plurimum eius est propter praefocationem, & contractionem anhelitus, licet sit propter causas alias iterum. Et quum grauantur membra à motu etiam, est significatio mala. Et quando obfuscantur ungues, tunc mors est praesens. Et tremor est signum malum, quum non sit crisis bona.

Signa sumpta ex existimatione. Cap. 55.

Quoniam est plurimus timor mortis, tunc est timor.

*Iudicia sumpta ex salu, & halicibus. Cap. 56.**a B. Ositationes**b B. illud**c B. nisi redat tunc enim**d B. est occupatio uel concitatio naturae, &*

Saltus & halices sunt propterea quoddam natura mouet membra lacertosa, ut expellat ex eis superfluitatem. Et dum membrum permanet rarum, & materia est pauca, obediens, non indiget illo; imò illud est ei necessarium propter contrarium eius. Et si fuerit ^b cum permutatione ex calore ad frigus ^c per naturam, & tunc ^d est signum non malum. Et significat multoties quoddam natura non potest facere resolutionem, nisi cum adiutorio uillorum, propter multitudinem materiei, aut propter debilitatem uirtutum.

Signa sumpta ex somnijs. Cap. 57.

Multoties uidet infirmus de genere illius, quo sit crisis eius, sicut uidet habiturus crisim cum sudore, quod ingreditur balneum, & praeparatur ei.

*Signa sumpta ex appetitu. Cap. 58.**a B. sed*

Destructio appetitus in aegritudinibus chronicis est malum. Et in aegritudinibus acutis etiam, ^a si est infra illud: Et ad summum significat humores corruptos, aut mortem uirtutis animalis, & naturalis. Et quum destruitur fitis in febribus adurentibus, est significatio mala; & proprie cum nigredine linguae.

*Iudicia & significaciones ictericiae. Cap. 59.**a B. rationem*

Icteritia ante septimum, & ante digestionem est malum signum: nisi succurrat ei fluxus uentris, quemadmodum quidam existimauerunt, & est secundum ^a considerationem. Et ad ultimum icteritia ante septimum non est laudabilis. Et si fuerit icteritia post septimum, tunc est iterum non ita salubris, dum non coniunguntur ei signa alia. Quod si accidat icteritia in septimo, aut nono, aut quartodecimo cum signis laudabilibus, & absque nocumento in partibus hepatis,

aut duritie, & apostemate; tunc est laudabilis. Et multoties quidem accidit propter huiusmodi crisis completa: & significat laudem ^b & dispositionem leuitatis, quae reperitur post ipsam. Et significat malitiam eius dispositio ^c & contrarij leuitatis. Et ex illis, quae significant malitiam eius, est ut sit cum icteritia fluxus uentris cholericus, multus, qui ebullit, & exitus rerum ^d & spumolarum adurentium: in huiusmodi enim timetur de infirmo, nisi succurrat ei fluxus uentris multus, mundificans, aut sudor communis, & sit iam uirtus fortis; tunc enim fit leuitas uelociter.

Significaciones sumptae ex apostematibus. Cap. 60.

Quoniam febris acuta ^a peruenit ad apostemata tunicillarum, & extremitatum, est deterior, quam ut sint prius illa apostemata, deinde sequatur ea febris causa putredinis, quam uis illud etiam sit malum. Apostemata, quae accidunt in radice auris, & non maturantur cum sanio sitate, sunt mala ^b; &

aut quae non sequitur aliqua de euacuationibus fortibus, est signum malum. Et non oportet iterum, ut fiducia habeatur in maturatione, quum accidit exitura, & reliqui humores sunt indigesti: illud enim est non sufficiens: sicut ista etiam multoties accidit, & existimatur iam declinatio adesse, & interficit. Omnis pustula, & omne apostema quod appareret, & postea ^c credit, est malum: ^d & ueruntamen quandoque significat fortitudinem naturae: Et ^e fortasse haec apparitio, & profundatio est consueta homini alicui in natura sua: quare non est significatio uehementis malitiae.

Signa sumpta ex parte pustularum, quae simulantur eis. Cap. 61.

Pustula cicercalis, nigra, in febribus acutis est mala ualde. Et quando ^a in fine uenit, uel tardatur, & moritur ille, qui eam habet, in secundo multoties. Conuersio ulcerum in corpore ad uiriditatem, & nigredinem, & celestem colorem, aut citrinitatem, est signum malum. Et citrinitas est leuior eis. Dicitur, quod si apparet super genu infirmi aliquid nigrum, simile uuae nigrae, in cuius circuiitu sit rubedo, moritur cito. Quod si protendatur usque ad diem quinquagesimum, tunc signum mortis eius est, quod sudauit sudore frigido. Quando apparet super uenam, quae est in ^b gutture, aliquid simile grano alkerua, cum ^c quariola alba, magna, & accidit ei desiderium rerum calidarum moritur in uigesimo. Et nos quidem iam diximus illud, quod accidit in lingua ^d adolecentibus, & de pustulis mortiferis. Dicitur, si fuerit febris quaelibet, & apparuerit super digitos utriusque manus similis apostema nigrum, sicut granum erui, cum dolore uehementi; morietur in quarto; & accidet ei grauitas, & profunditas somni: si autem natura confringatur, cum hoc accideret ^e pleuresis. Et quandoque confringitur adeo, donec fit lapis.

Signa sumpta ex forma uenarum. Cap. 62.

Dixit Hippo, si apparent uenae paruae, quae sunt in fronte, & quae sunt in palpebris, & furcula, est malum. Alteratio coloris uenarum

*b B. eius dispositio**c A. contrarij**d B. malarum aduatarum**a B. perducit ad apostemata e-nunctoriorum. f. locorum sub aure & sub ascellis & inguinis**b B. nisi sequatur ea euacuatio, quod si non fuerit aliquid illius & non fuerit digestio &**c B. profundatur d B. nisi redat tunc enim e B. quandoque**a B. Alia litera multiplicatur uel excitantur**b B. collo**c B. pustulis albis pluribus Alia litera saphati alba plarima d B.**e B. firmiter*

narum apparentium à dispositione sua cum colore pauonis, ^a†‡ & apparet earum, quæ de eis non apparebant ante cum hoc, ^b†‡ est malum.

Signa sumpta est rigore.

Cap. 63

Rigor plurimæ reditionis in febre praua, cum debilitate uirtutis, est mortalis: & cū firmitate uirtutis iterum, quando febris cū eo non remouetur, non est bonus. Et deterior omnibus est, ut sequatur ipsum euacuatio non adiuuans, & non sedetur cum eo febris. Et si non accidat euacuatio iterum, tunc significat q̄ humor motus est uincens, ^a‡ qui expelli non potest; & est malum. In accidente uerò uice una, nō forsitan uerificatur aphorismus iudicans, an est propter debilitatem superfluum uirtutis, aut propter aliud.

^a B. deficiens à digestionē

Iudicium euacuationis.

Cap. 64.

Euacuatio iuuatiua per fluxum uentris, & uomitum, & alia, est illa, quæ est post digestionem, & quæ euacuat humorem, quem oportet; & quæ fit cum facilitate, & cui succedit leuitas. Et de signis: & euacuationis humoris, quæ euacuat medicina, aut non medicina, est, ut incipiat in euacuatione humoris alterius; ^b‡ deterius eo est, ut finis eius permittatur ad exitum curata; aut ad sanguinem nigrum, aut humorem fortidū, aut humorem purum. Et similiter in uomitu. Et quando abbreviatur euacuatio, postquam ^c‡ effecerit, quod efficit, oportet ut adiuuetur. Et quando superfluit euacuatio, & nondum incepit digestio, tunc non est illud, cuius iuuamento fit innitendum. Et euacuatio debilis, pauca, fluxu sanguinis narium, aut sudore, aut alio, significat quod natura mouit, & non potuit: & si hant mala signa alia, significant mortem, & si non sunt mala, significant longitudinem.

^a B. quod euacuatio consumperit uel mundificauerit humorem qui est curandus cum medicina aut absque
^b B. malis ex ea est ut permittatur ad raturam curari
^c B. incipit

Iudicia sudoris.

Cap. 65. 40

SUDOR est bona crisis in ægri tudinibus acutis, & phlegmaticis; & iterum speciebus apostematum timoroso rum, & apostematibus uiscerū.

Causa multitudinis sudoris.

Cap. 66.

SUDOR multiplicatur aut causa materiei pp multitudinē suā, aut subtilitatē suā, aut cā uirtutis ex uehementia expulsiuā, aut mollificatione retentiuā; aut causa pororū eius, quando dilatantur ppter causas dilatationis. Et minorat sudor propter contraria illarum causarum. Et sudor quidem, quando tergitur, exuberat; & quando ^a‡ mouetur abscinditur.

^a B. dimittitur

Diuerſitas membrorum in sudando.

Cap. 67.

Membra, quæ plus sudant, sunt illa, in quibus ^a‡ est materia faciens ægri tudinem ut magis; & illa quæ non sudant, sunt membra in quibus nō est materia; & illa in quibus dominatur aliquid de causis constrictionis pororū: de quibus est, quod latus super quod dormit infirmus secundum plurimum, raro sudat, quoniam est coarctatum, siccas habens uias, & non currit ad ipsum humiditas, neque currit ab eo. Et sudor quidem multiplicatur in mēbris posterioribus,

^a B. faciens ægri tudinē est plus uel plurima

ut in dorso, plusquam in anterioribus; sicut pectore. Et multiplicatur in superioribus magis, quam accidet in inferioribus, & propriè in capite.

Diuerſitas dispositionum in sudando, & alijs.

Cap.

68.

SOMNVS plus facit sudare quàm uigilia, quoniam calor innatus in eo plus agit in humiditates, & quia nocumentum anhelitus in ipso est ^a‡ magis parum, & illud mouet materias ad ^b‡ interiora. Inquit Hip. sudor plurimus in somno absque causa faciente illud, significat quod ille plus cibi suo offert corpori, quàm toleret: Si autem fuerit illud præter quod ille de cibo sumat, tunc scias quod indiget euacuatione: & causa in hoc est, quod sudor plurimus cum sanitate uirtutis, non fit nisi propter multitudinem materiei, cui pertinet ut expellat eam natura: & illa multitudo aut fit per causam propinquam, quæ est repletio propinqua; & repletio propinqua est ex cibis sumptis tunc; & hanc repletionem expellunt fames, & exercitium, & sudor, qui expellitur per naturam: aut fit per causam antecedentem longinquā, quæ est ex superfluitatibus antecedentibus. Et nō excusat in huiusmodi nisi euacuatio mundificans corpus ex eis: per sudorem uerò fortasse non egreditur de ea nisi illud, quod subtile est, tenue, paruū; & dimittit corruptum inobediens in corpore. & consuetudo naturæ est, quod diligit expellere humorem corruptum: & illud est de illis, quæ debilitant eum. Et scias, quod quanto plus caliditas innata est fortior, est resolutio magis oculta: quare non fit sudor, nisi fuerint causæ aliquæ: & propter hoc fit sudor egrediens à natura, aut à repletionem, & multitudine, & uehementia dilatationis pororum: aut propter defectum uirtutis à digestionem bona, aut propter uehementiam motus.

^a B. difficilior
^b B. Alia licet exteriora

^c B. opprimetur natura sub grauitate humoris corrupti

Dies in quibus multiplicatur sudor & minoratur.

Cap. 69.

SUDOR in ægri tudinibus acutis plurimum fit in tertio & quinto, & minoratur in quarto: imò parum contingit ut ^a‡ & ægri tudines istæ crisin faciant in quarto, nisi raro. Et parum quidem contingit secundum quod experimentatores existimant, ut sudet eger in uigesimo septimo, & trigesimo primo, & trigesimo quarto.

^a B. curat

Modi significationum sudoris.

Cap. 70.

SUDOR significat per tactum suum, si est calidus aut frigidus. Et significat per colorem suū, si est clarus, aut ad citrinitatem, aut uiriditatem decliuus. Et significat per gustum suum, si est amarus, aut dulcis, aut ad acetositatem decliuus. Et significat per odorem suū, si est foetidus, aut acetosus, aut dulcis, aut alius. Et significat per subtilitatem suam, sicut si est subtilis, aut uiscosus. Et significat per quantitatem suam, sicut si est paucus, aut multus. Et significat per locum suum, si est communis in toto corpore, aut abbreviatus. Et quod ex quocunque membro est, in ipso est ægri tudo. Et significat per horā suā, si est in principio, aut statu, aut declinatione. Et significat per illud, quod succedit ei, sicut succedit ei nocumentum, aut leuitas, aut rigor, aut horripilatio, aut aliud.

Signa

Signa sumpta ex parte sudoris. Cap. 71.

SUDOR frigidus, cum caliditate febris, est signum malum ualde: & propriè qui appropriatur capiti, & collo: & significat syncopim, licet non sit frigidus: quomodo ergo frigidus? & est deterior specierum sudoris, quoniam significat ^a ðrem quæ fuit, non rem ^z quæ erit. Quod si febris fuerit magna, tunc est mors proxima. Et non fit sudor frigidus, nisi iam ceciderit caliditas innata: quare non seruat humiditates, imò separatur ab eis: quare segregat eas, & euaporat caliditas extranea: deinde separatur ab eis illa caliditas propter suam extraneitatem: quare infrigidantur. Sudor intersectus est malus. Et sudor multus significat longitudinem ægritudinis propter multitudinē materiei. Et non conueniunt habenti eum phlebotomia, & uentris solutio propter debilitatem suam, imò clysteria leuia. Et quando post sudorem non inuenitur leuitas, non est signum bonū.

^a B. syncopim quæ fuit nō syn copim

^b B. inueniatur post ipsum

^c B. erat confra cta cum per mitione eius cum humiditatibus resolutis cum sudore
^d ð B. est
^e ð B. qua

^f A. phlebotomiam

Signa sumpta ex parte pulsus. Cap. 72.

PULSUS martellinus, & formicans, & uehementis ferrillitatis, aut undosus malus est. Et gazellinus cum debilitate est malus. Et diuersitas, in qua est intersectio uehementis, & motus debiles, deinde succurrit illi unus fortis succursus non succurrende, imò ex momento ad momentum, est mala ualde. Dixerunt quidam, quum pulsus sinister esset frequens, & pulsus dexter rarus, & illud est cum debilitate, tūc est significatio mala. Et scias,

quod plurimorum hominū pulsus naturales sunt diuersi, mali, absque ægritudine; quare oportet, ut tu scias hoc iterum.

Iudicia fluxus sanguinis narium. Cap. 73.

EA, quæ sunt sicut ^a ð pleuresis ^z & apostemata hepatis ^b ð acuta, uel calida & ^c ð ^z sub hypochondrijs, terminantur crisi completa per fluxum sanguinis narium: primum uero ex quacunque nare sit: alia uero ex illa, quæ sequitur ea: & similiter febres incensuæ, & sunt de genere primo. Peripneumonia uero non facit crisin per eum. Et pleuresis est res in eo media. Et tertiana facit crisin per ipsum. Et plurimum quidem accidit fluxus sanguis narium in uia tuius in imparibus: & parum fit in quarto: in tertio uero, & quinto, & septimo, & nono fit. Et, quum speratur fluxus sanguinis narium bonus, & est debilis, inuenitur secundum quod docuit Hippocritum effusione aquæ calidæ super caput, & cum uaporatione: sicut quando timetur superfluitas eius, prohibetur cum aqua frigida, & cum positione uentose super hypochondria, & quæ sequuntur ipsum. Et melior quidem fluxus sanguinis narium est, qui sequitur partem infirmam: & diuersificans non est cum illa bonitate. Et apostemata conuenientiora ad hoc ut crisin faciant per fluxum sanguinis narium, sunt illa, quæ sunt supra ^d ð umbilicū. Et in apostemate quidē phlegmatico, quod incipit transire in lapideitatem, & prolongatur ^e ð saniofitas ^z eruptio, non expectatur crisis per fluxum sanguinis narium. Et similiter non expectatur in apostemate frigido in cerebro, & in peripneumonia, crisis per fluxum sanguinis narium.

^a B. sicut
^b B.
^c ð B. apostemata calida
^d B. umbilicū
^e B. & expectatur in ea sanies

Significationes sumptæ ex fluxu sanguinis narium. Cap. 74.

LUXUS sanguinis narium paruus est malus & plurimus. Et ^a ð fluxus sanguinis narium pluris malitiæ est, qui est sanguinis nigri. Et parū fit fluxus sanguinis malus ex sanguine rubeo, splendido. Et fluxus sanguinis narium qui cadit in quarto, significat difficultatem crisis: imò bonus est ille, qui cadit in imparibus.

^a B. Alia litera ut plurimū fluxus sanguinis narium malus

Significationes sumptæ ex sternutatione. Cap. 75.

STERNUTATIO bona est, quando accidit apud statum: in primis uero eius est de signis coryzæ, aut humoris mordicatiui.

Iudicia egestionis. Cap. 76.

IAM locuti fuimus de egestionem in libro primo sermonem uniuersalem abbreviatum. Et necessarium est nobis, ut repleamus sermonem in ea multa repletionem, & secundum illud, quod ^a ð sequitur ^z de sermone in ægritudinibus acutis.

^a ð B. conuenit
^b B. Et scias quod qui sudat sudore plurimo non aduenit ei crisis completa cum fluxu uentris

Signa sumpta ex egestionem. Cap. 77.

DIuersitas coloris eius, quod egreditur de egestionem, est laudabilis in duabus horis, non alibi: quarum una est diuersitas critica, post digestionem in die critico, & signo critico; & altera post potionem ^a ð solutiuam, pertranseuntem, fortem. Et significat in duabus dispositionibus modificationem corporis expectatam. In alijs uero significat aduersionem, & liquefactionem,

^a B. solutiuū diuersi fortis

nem, & multitudinem humorum corruptorum. Egestio foetida similis egestionis puerorum, & in fantium, est mala. Egestio cholerica in principio ægritudinis significat dominium cholerae, & est non bona: & in fine eius apud declinationem significat quoddam corpus mundificatur, & est significatio bona. Et quando separatur egestio cholerica multa, & non alleviatur ægritudo, tunc illud est significatio mala. Et fluxus ventris multus post signa mala, ^b significat casum uirtutis; & præter quoddam succedat leuitas, est significatio mortis, licet febris etiam sit eradicata. Fluxus ventris, super quem est unctuositas, non ab acceptance rei unctuosæ, significat liquefactionem membrorum radicalium, & est significatio mala, sed non est mortalis; & fortasse est unctuositas ex carne. Et quando super ipsam est simile uirus, & emanat citrinum, & dominatur foetor, & illud in febris acutis, est mortale. Egestio super partes, cuius stat res subtilis, significat quoddam est uirus ex hepate, & est mordacitudo: & facit exire egestionem cum uelocitate; & fortasse egreditur sola, & est mala. Quum in egestionem sunt aliqua similia corticibus lupinorum in omnibus ægritudinibus, tunc est signum mortale.

Iudicia uomitus.

Cap. 78.

Iam locuti fuimus etiam in libro primo de uomitu. Et necessarium quidem est, ut afferamus hic aliquid de eo, & de alijs. & eius positio magis licita est in hoc loco: Dico ergo, quoddam uomitus magis iuuatius, est ille, qui ex phlegmate & cholera: in quo, in re euomita uel effusa est uehementis permissio, & non est uehementis grossitiei. Et quanto plus uomitus est purior, tanto magis est deterior: cholericus enim purus significat uehementiam caloris: & phlegma purum significat uehementiam frigoris.

Signa sumpta ex uomitu.

Cap. 79.

Vomitus diuersificatus à calore uomitus consueto, qui est albus, aquosus, & citrinus est malus: & ille, qui est sicut uiridis, & qui est sicut color porri, & proprie foetidus, & qui est sicut color siclae. Et rubeus a cum nigredine, & obscurus. Et deterior est, qui est sicut flos aris, & niger, & proprie b cum sit spasmus subito: ipse enim interficit statim, nisi sit illic uirtus: fortasse enim remanet usque ad duos dies. Et oportet ut consideretur in eo, ne sit tinctura in re comesta. Et quando euomuntur omnes isti colores, est malum ualde. Et uomitus foetidus est malus. Et uomitus purus, sicut diximus, est malus.

Iudicia urinae.

Cap. 80.

Iam præmissa sunt à nobis uerba uniuersalia de urina in sen, in qua sunt accidentia, in libro primo: & nos afferamus hic de illo & de alijs quod magis conueniens est huic loco. Dico ergo, quoddam non oportet, quum non uidetur in urina signum digestionis forte, iudicare de morte: fortasse enim liberabitur æger cum hoc, per euacuationem cadentem ex parte aliqua cum uirtute expellente digestum, & indigestum: & fortasse resoluetur humor secundum longitu-

dinem? & tolerantia? aut fiet crisis per exituram, & proprie quando non fuerit humor uehementis malitiae: sed est malus secundum plurimum, & significat fortitudinem infirmi: & minor significatio in eo est super longitudinem. Et similiter urina, quæ remanet secundum colorem urinarum sanorum in horis ægritudinis omnibus. Si autem incipit alterari cum sublimatione ægritudinis, tunc est magis incolume. Et quandoque est urina in ægritudinibus pestilentialibus bona, naturalis in substantia sua, & colore, & sedimine, & ille cuius est, tendit ad mortem. Et scias, quoddam multo tics mingunt infirmi urinas malas in substantia sua, & colore, & alijs: & est illud expulsiō critica: & proprie in ægritudinibus acutis, quarum causa est hepar, & partes urinae.

Signa mala sumpta ex paucitate, & multitudine urinae. Cap. 81.

Vrina, quæ mingitur quandoque pauca, & quandoque multa, & quandoque retinetur, & non mingitur, est signum malum in febrilibus acutis, significans pugnam uehementem ægritudinis, & naturæ, quæ uincitur, & uincit: & significat laborem naturæ: & significat etiam grossitudinem materiei: & quoddam ipsa difficulter suscipit digestionem. Si autem febres fuerint quietæ, indicat longitudinem propter grossitudinem humoris.

Signa sumpta ex tenuitate urinae.

Cap. 82.

Vrina tenuis quandoque fit sicut in diabete, & est cum ea alsiduatio sitis, & uelocitas surgendi ad urinam, & facilitas egestionis. Et quandoque fit propter cruditatem, & oppilationem prohibentem exitum materiei: Et quandoque fit propter debilitatem uirtutis alteratiæ, & non est cum facilitate exitus, & est minoris malitiae quam diabetes. Et quando mingitur urina tenuis in ægritudinibus acutis per aliquot dies, significat permissionem. Quod si accidat permissio, & perseveret tenuitas, significat mortem uelocem: propterea quoddam materiei super ueniunt in cerebro, & auferitur anima. Et quando conuertitur ad grossitudinem, cum qua non sit alleviatio; fortasse est propter liquefactionem membrorum. Quando multiplicatur urina aquosa, apud horam exacerbationis febris totalis, significat quoddam apostema eueniet in inferioribus. Et considera in substantia permixta colori in capitulis, quæ sunt post istud etiam. Et scias, quoddam tenuitas est, sicut ipsa non iungatur nigredini, & rubedini. Si autem fuerit, tunc scias, quoddam causa in hoc est res tingens, aut uehementia uirtutis qualitatibus ægritudinalis imprimendis in aquam.

Signa sumpta ex grossitudine substantiæ, & conturbatione eius. Cap. 83.

Quam conuertitur urina tenuis in grossam in febre continua, & sunt signa bona, significat crisin cum sudore. Si uero non fuerint signa bona, aut fuerit febris uehementis adustionis, significat inflammationem in corde, aut in hepate. Et clarificatio urinae grossæ ante crisin, est signum non bonum: illud namque significat

b. B. &

a. B. quod est magis conueniens

a. B. uehementior

b. B. cui succedit spasmus

a. B. temporaria

b. B. augmentatio

a. B. perseverantia

b. B. augmentatio
c. B. uniuersalis

eat retentionem materiei, & defectum naturæ in expellendo eam. Vrina groſſa, turbulenta, in qua non reſidet aliquid, & non clarificatur, ſignificat ebullitionem humorum propter uehementiam caliditatis extraneæ, & debilitatem innatæ digerentis; quapropter eſt mala. Cum urina ſpiſſa, & proprie in quarto, multiplicatur criſis februm ex laſſitudine; & proprie ſi aſſociatur ei fluxus ſanguinis narium

Signa ſumpta ex urina alba.

Cap. 84.

Vrina alba in ægritudinibus acutis ſignificat declinationem materiei non ad partē uenarum, & inſtrumenta urinæ: fortasſe enim declinat ad cerebrum, & erit dolor capitis aut phrenetiſis. Et fortasſe declinat ad quādam uiſcera, & ſignificat apoſtēma. Et ſi ſunt ſigna ad incolumitatem decliui, ſignificant, quod egredietur cum uomitu ſecundum plurimum, & proprie quando non eſt ſignum in ſolutione uentris, cui ſuccedat excoriatio inteſtinorum. Et quando eſt urina alba, tenuis, in febre acuta, deinde accidit ei conturbatio, & groſſitudo cum albedine ſua; ſignificat ſpaſmum, & mortem.

Signa ſumpta ex colore in urina nigra in febris acutis.

Cap. 85.

SCITAS, quod non uerificatur iudicium penitus de morte, propter nigredinem coloris urinæ, in ægritudinibus acutis, licet in ſe ipſo ſit ſignum malum. Et quamuis aſſocietur ei iterum ſigna alia mala; quum uides uirtutem in ea fortem, & eſt potens facere euacuationes diuerſas ex omni genere, ſuccedit ei quies: ſicut accidit mulieribus, quando cum menſtruis purgantur ab humoribus malis: & propter hoc, & ſi mulieres ſunt ſaniores, & quoniam ipſæ fortiter propter cauſam aliquam, & conſuetudinem ſunt euacuari ab huiusmodi materiæ ex uia menſtruorum. Et ſcias, quod urina nigra quanto plus eſt pauca, tanto eſt deterior, ſignificans conſumptionem humiditatis. Et iterum quanto magis eſt groſſior, tanto eſt deterior in ægritudinibus acutis. Et quando nigra eſt decliui ad ſubtilitatem, & tenuitatem, & eſt in ea ſedimen pendens, & eſt ei odor acutus in febris acutis, indicat dolorem capitis, & permiſſionem: & certior diſpoſitionū eius eſt, quod ſignificat fluxum ſanguinis narium nigri: quoniam materia eſt acuta, uincens. Et fortasſe erit cum eo ſudor propter caliditatem, quum non ſuperfluit neque minoratur, & expellit uerſus ſuperfluitatem: & antecedit ſudorem eius horripilatio. Et quando aſſociatur urinæ nigra, in qua eſt ſedimen pendens, res nigra, rotunda, aggregata, cum qua inuenitur odor malus, & tenſio in lateribus, & apoſtēma ſub hypocondrijs, & ſudor, ſignificat mortem. Et huiusmodi quidem tenſio ſub hypocondrijs ſignificat ſpaſmum: & huiusmodi quidem ſudor ſit ex debilitate. Vrina tenuis, aquoſa, ad nigredinem decliui, ſignificat tenuitatem ſua longitudinem ægritudinis, & ſua nigredine malitiā ſuam. Et dicitur, in urinis nigris ſubtilibus, quando ille, cuius eſt urina, deſiderat cibarium, moritur. Et urina tenuis nigra, quando conuertitur ad ſubalbedinem, uel flauitatem, & groſſitatem, & non aſſociatur ei ulla quies, ſignificat ægritudi-

nem in hepate, & proprie iſteritiā: quoniam hæc conuerſio, quæ eſt ad groſſitatem à tenuitate, & ad ſubalbedinem à nigredine, ſignificat diminutionem caliditatis, & caſum digeſtionis. Et illud eſt de illis, quibus aſſociatur, aut ſuccedit leuitas. Et ſi non fuerit propter illud, ſignificat materiam iam inuiſcatam in hepate, & non propter mundificationem, & ſi aſſociatur ei accidere oppilationem: imò ſi eſt caliditas, tunc iam ſubito faciet accidere apoſtēma. Vrina tenuis nigra, quæ mingitur in febris acutis paulatim, in tempore longo, quando eſt cum dolore capitis & colli, ſignificat deſtructionem rationis gradatim: & eſt in mulieribus magis ſaluū.

Signa ſumpta ex urina rubea.

Cap. 86.

Vrina rubea in ægritudinibus acutis, quando eſt cum rubedine ſubtilis, ſignificat cum ſignis laudabilibus criſis uelocitatem: & cum contrarijs eorum ſignificat uelocitatem mortis. Et ſex totoꝝ inflammationem uehementem. Et ſubtilitas cum rubedine ſignificat in ægritudinibus acutis dolorem capitis, & permiſſionem. Et urina rubea, groſſa, in ægritudinibus acutis quando eius egreſſus ſit paulatim, & frequenter, & eſt cum fetore, ſignificat timorem: quoniam ſignificat caliditatem uehementem, & inquietudinem, & defectum naturæ. Verum, quando eſt abundantis exitus, multi ſediminis, ſignificat ſeparationem: & proprie in febris incenſiuis.

Et qui mingit ſanguinem purum in acutis, moritur: quoniam ſignificat repletionem ſanguineam, uehementem, cum acuitate ebullitionis: & timetur de huiusmodi, præfocatio, quæ ſit ex repletionem uentriculorum cordis, ſi declinat ad cor: aut apoplexia, ſi declinat ad cerebrū. Vrina rubea ualde ſi conuertatur in febris ex laſſitudine factis ad groſſitatem, deinde appareat ſedimen plurimum, non ſub ſidens, & ſit illic dolor capitis, ſignificat longitudinem ægritudinis, quoniam materia eſt inobediens: quam obrem nō ingroſſatur prius: & poſtquam ingroſſatur, non ſubſidet uelociter: uerum eius criſis ſit per ſudorem, quoniam materia eſt decliui ad uenas. Et huiusmodi quidem urina aſſimilatur urinæ iſtericiæ, & differt ab ea in hoc, quod non tingit panos. Et ad ſummum, urinæ rubæ ſubſtantie, & rubei ſediminis, ſignificant appetitum, & cruditatem: & ſignificant longitudinem, & eſt illa quæ eſt decliui ad turbulentiam.

Signa ſumpta ex urina flaua.

Cap. 87.

Vrina flaua in febre acuta, quando conuertitur ad albedinem, aut ad nigredinem, eſt mala: quoniam ſignificat per albedinem eleuationem materiei ad caput, & per nigredinem acuitatem qualitatis ægritudinis.

Signa ſumpta ex ſedimine.

Cap. 88.

Sedimen diuerſum in ſubſtantia, & colore, quod ſignificat humorum diuerſorum multitudinem, eſt malum. Et deterius eo eſt illud, quod eſt minorum partium: ſignificant enim, quod natura non poteſt expellere, niſi poſtquam minorantur partes. Et ſi leue quidem multoties

Alia ſignificatio ad tenuitatem ſeu ad citritatem ſuam à nigredine

e B. ita ſignificatio materiam iam adherentem in hepate non mundificatam quæ ſi fuerit caliditas uel acuitas eius tunc cū ea, iudica quod iam acciderit

a B. in ſumma ſignificatio

b ſi B. incenſiuis per uirtutem Alia ſignificatio per uirtutem

c B. immaturitatem

d ſi B. proprie

e B. ſit

a B. ſuſcit, ſeu urina citrina cū ſuſcitacine

a B. leue eſt

est magis significatium bonitatis, quam album. Et multoties uiuit ille, cuius sedimen est decliue ad rubedinem, sed est ^b leue. Et moritur ille, cuius sedimen ad albedinem declinat, sed est diuersum, asperum. Substantia enim bonitas, uehementius est facilis ad suscipiendam expulsionem, quam bonitas coloris. Et significat iterum, quod humores non patiuntur ab ægritudine plurimum: Sicut sedimen bonum, quando minorantur eius partes, significat quod natura operata est iam in eo ualde, & ægritudo non egit in eo. Sedimen spumofum, & spuma plenum, cuius albedo est propter commotionem aeris cum eo, est malum ualde, egre diens à natura: & crudum est malum. Et sedimen, cuius superiora sunt rotunda, & mouentur, melius est quam sedimen, cuius superior superficies est congelata: & magis significatium quod ægritudo est uelocis status, & acuta. Et sedimen, quod non antecedit tenuitas, & paucitas superfuitatis, imò est inuentum in principio, significat quod humor est plurimus, non quod sit digestus, imò oportet ut ^d rubeat: sedimen post aduentum digestionis, & postquam fuerit urina subtilis in primis, & postquam fuerit hypostasis pauca, et dum non est ita, significat quod materia grauis, grossa, est multa: & quod ægritudo interficit. Et similiter uehementia tinctura absque sedimine ^e paucio. Et dum non est ita, non significat bonum, & quandoque significat bonum, & maturitatem. Et quandoque accidit illud propter dolorem, & propter uehementiam caliditatis, & fame: tinctura enim urinae ieiuni additur, & minoratur eius sedimen. Et sedimen rubeum significat multitudinem sanguinis, & tarditatem digestionis: & associantur eis in febribus incensui: iterum ^g an gustia, & tristitia. Et si prolongatur usque ad quadraginta, prolongatur ægritudo: & fortasse non speratur crisis in lexagesimo. Iterum sedimen rubeum pendens, in quo est declinatio ad superiora, quum est in urina tenui, significat in ægritudinibus acutis peruersionem rationis: si autem per seuerat, timetur perditio. Si autem urinae substantia incipiat peruenire ad grossitudinem, & incipit pendens subsidere, & albificatur, significat salutem. Sedimen quod est secundum formam frusti carnis, in febribus acutis, sine significationibus digestionis, significat quod est ex rasura membrorum, & non est ex renibus. & quando est illic digestio, aut non est febris, significat illud, quod scis, de dispositione renum. Et illud, quod est simile squamis piscis, & non est signum digestionis, & febris est acuta, est ex rasura febris, quam facit in neruis, & ossibus, & uenis: & in alijs fit ex uesica. Et furfurum quidem significauit simile illius: & quod febris incipit radere ex profundo: & distinguit inter ipsum, & inter illud de uesica, quoniam illud de uesica est cum signis lationis uesicæ, & ^h cum digestionem, & grossitudine.

b. B. leue.

c. B. pars superior est subtilis & inferior grossa in modum figure pyramidalis melius est quam sedimen congelatum habens superiores partes depresso uel planis d. B. priuatio diminutis e. B. adueniat

f. B. non significat bonitatem, & digestionem

g. B.

h. B. in febre est

a. B. Urina uel quousa uel similis pinguedinis uel unguositate liquefacte b. B. pinguedinis liquefacte uel unguositate liquefacte

Signa sumpta ex dispositionibus aggregatis propter significationes diuersas, coloris, et substantie, quarum prima est in urinis oleagineis. Cap. 89.

Oleaginea est illa, cuius color & substantia simulantur colori olei: & eius substantia: & licet sit mala, tamen quando

aliæ significationes significant salutem, non est cum ea malum. Sedimen uero, quum est oleagineum, est malum ualde. Et omnino oleagineum purum est malum, & est illud, quod facit te uidere colorem olei: & citrinitate & uiriditate. Et quando oleagineum est accidens post urinam nigram, tunc est significatio bona, secundum quod testificatur de ea Rufus sapiens. Et deterius oleagineum est illud, quod est in principio ægritudinis. Et quando significationes significant malitiam, & mingitur urina oleaginea in quarto, indicat mortem infirmi in sexto. Et urina quæ alteratur subito ex signis laudabilibus ad signa uituperabilia, significat in ægritudinibus acutis mortem: quoniam significat casum uirtutis subito, propter prauitatem accidentium. Urina oleaginea quæ doque significat permissionem rationis: quoniam facta est ex exsiccatione. Urina, in qua sunt frusta sanguinis congelati in febre acuta, quando cum ea est siccitas lingue, est signum malum: si autem fuerit nigra cum hoc, tunc illud est deterius. Et non currit sanguis in urina in febre acuta, nisi propter uehementiam acuitatis eius, & propterea quod dirumpit uasa, & uias eius: & eius congelatio est propter uehementiam caliditatis ipsius. Urina alba, tenuis, in qua est spuma, & nubes citrina, significat timorem uehementem propter illud quod ipsa significat de exacerbatione & uehementia acuitatis materiei. Et nos quidem iam locuti fuimus de urina tenui, nigra, illud in quo est sufficientia. Urina tenuis ^d laua in principio febrium acutarum, quando conuertitur ad grossitatem, & ad albedinem, deinde remanet faculentata, turbida, sicut urina asini, & incipit exire inuoluntarie, & sunt illic uigilia, & inquietudo: significat spasmodum utriusque lateris, cui succedit mors, quando non fuerint signa bona uincientia illa. Urina enim quæ est cum ^e flauo colore, non subtiliatur, nisi propter dominium humoris cholerici, calidi: & non ingrossatur, & inspissatur, nisi propter exacerbationem ægritudinis, & commotionem in dispositionibus materiei. Et dixerunt de urina pauca, quæ est cum colore sanguinis, quod est mala, præcipue quando cum infirmo est passio ^h uenensola.

c. B. pinguedinis liquefacte

d. B. similis pinguedinis liquefacte uel urina unguosa

e. B. commotio

f. B. ruffa

g. B. ruffa

h. B. scintilla

Signa mala sumpta ex parte qualitatis separationis urinae. Cap. 90.

Vando febrem acutam patiens non potest mingere nisi parum, & cum dolore, absque ^a uulnere, & aut apate in instrumentis urinae, & cum frequentia pulsus, & debilitate, est signum malum. Quum retinet urina in febre continua, & est uehementia doloris capitis, & multitudo sudoris, significat euzegi. Urina, quæ guttatim stillatur in febre ^b continua, & cum uehementia doloris capitis, & multitudine sudoris, significat euzegi. Et urina, quæ guttatim stillatur in febre quieta, significat fluxum sanguinis narium. Quod si febris fuerit acuta, incontinua, significat dispositionem malam aduenientem cerebro. Et si fuerit quieta, significat multitudinem repletionis, & debilitatem naturæ in expellendo. Et causa urinae egredientis in febribus acutis inuoluntarie, est debilitas uirtutis, aut nocumetum in cerebro: & non fit illud, nisi propter ascensionem materiei acutæ, calefactæ

a. B. ulcere

b. B.

Et ad cerebrum, quare communicant ei membra lacertosa.

Numeratio signorum malorum in urina. Cap. 51.

A Quosdam & procedens, & foetida, & nigra, & grossa est mala. Et illa, in qua procedit ex inferiori parte eius usque ad ipsius superiorem sicut fumus, est mortalis, propinqua. Et iterum pinguis, cuius color est color aque carnis, cum foetore dominante, est mortalis.

Signa in agrotis mala generum diversorum, quorum malitia est propter aggregationem eorum, in febriantibus, et alijs. Cap. 52.

Q Vando aggregantur vomitus, & punctura, & permixtio rationis; tunc illud est signum mortale. Quando diversificatur alteratio corporis in tactu, & in colore, & in eo quod euomitur, & in eo quod euacuatur; significant quod natura est ambigua, & cum humoribus diversis, & aggritudinibus diversis, cui est necessarium resistere eis omnibus; & est proculdubio de illis, quae deficiunt ei. Quando aggregantur in febre inseparabili frigus eius quod apparet, & aduersione interiorum, & uehementia sitis cum hoc, tunc illud est mortale. Quando aggregatur cum percussione dentium permixtio in ratione, tunc aeger appropinquat perditioni. Quando accidit infirmo subito fluxus uentris nigri, cum aduersione, & mordicatione, & dolore adurente in eum uentre eius, & pulsus cordis, & synopsis, est signum mortis. Quando sudant duo cornua frontis sudore frigido, & citrinis ungues, & uirides fiunt, & alterantur, & apostematur lingua, & apparet super ipsam, & super corpus pustula extraneae; tunc mors est proxima. Et si fuerit in partibus hypocondriorum percussio, & saltus cum febre: deinde cum hoc oculus mouetur motu malo; tunc oportet ut expectetur malitia dispositionis: quoniam haec dispositio significat uentositatem inflatam, & percussione, quae fit propter apostema uehementem, & propter uehementiam & constrictionis uentris magnae. Et pulsus uehementis percussione, & continuus, & magnus, ualde associatur & mania; & oportet ut consideretur: fortasse enim percussio, & saltus non sunt submersae ad uiscera, imo in eo quod apparet de mirach, & illud non est nocuum, & quando est cum eo apostema, nisi superfluat ualde in magnitudine. Et si perseverat haec dispositio uiginti diebus, & non sedantur apostema, & febris, significat quod aperietur: & tunc fortasse saluabitur in firmus: & illud erit per urinam exuberantem, aut per mutationem materiei ad extremitates, & proprie ad pedes. Illi, qui debilitantur ex aggritudinibus, quando accidunt eis anhelitus frequens, & synopsis, tunc iam appropinquant morti: & non addunt super quatuor horas. Quum homo habet febrem incensuam, & inuenit alleuacionem, & quietem caliditatis subito, absque crisi manifesta cum euacuatione, aut permutatione, & sine extinctione ultima, & sine permutatione de aere ad aerem in regione una, aut in duabus regionibus, & quiescit quod est in pulsu de uelocitate, & inuenitur sicut tranquillitas; tunc iudica, quod moritur uelociter. Quum homini inest febris, & pul-

sat cor eius subito: & inuadit eum singultus, & stringitur uenter eius sine causa cognita, moritur. Quum, qui aggritudinem habet acutam, mingit urinam, & albam, & subtile, deinde ingrossatur, postea & ebullit, & albescit, & remanet ebulliens, & quasi urina asini, & mingitur inuoluntarie, & sunt uigiliae, & inquietudo; significat tetanum apparere in utrisque lateribus, deinde morietur. Dicitur, quum urina fuerit, & similis mori, postquam fuerit alba ante illud, & super ipsam fuerit sicut spuma, deinde cucurrit ex naribus sanguis niger; tunc illud est res mala. Et de signis malis, quae quidam medicorum dixerunt, & non tendit ratiocinatio ad ea nisi cum aggritudine, & sunt quod dicitur, quando apparet in homine super uenam, quae est in collo eius pustula similis grano cucurbitae cum uariolis albis, plurimis, & accidit ei desiderium rerum calidarum. Et dicitur, quando apparet in homine in tempore sinistro pustula, dura, rubra, & accidit habenti eam cum hoc pruritus uehementis in oculis eius, & moritur in die decimo, & habens hunc dolorem desiderat sisamos. Et dicitur, quaecunque aggritudo uehementis accidit subito, deinde sequitur illam uomitus, aut fluxus uentris, est significatio mortis. Dicitur, quod quando accidunt febrienti, & alij, apostemata, & ulcera leuia, deinde destruitur ratio eius, moritur. Dicitur, quod quando inest homini mollities in facie, & corpore eius, & non est dolor, & accidit ei in principio illius pruritus in naso suo, moritur in secundo, & tertio. Et dicitur, quod quando inest homini super genu eius simile uuae rotunda, & illud est nigrum, & in circuitu eius rubrum; moritur cito, & usque quo expectentur quinque dies. Et signum mortis eius est, quod sudat sudore frigido.

Signa longitudinis aggritudinis. Cap. 53.

SCIAS, quod longitudo aggritudinis fit propter grossitudinem in uisceribus, aut propter permixtionem in regimine, & secundum omnem dispositionem debilitatur in ea stomachus, quoniam tangit ipsum tarditas, & digestio aequalis significat eam, aut tarditas sediminis pendens, aut assiduatio sediminis rubei, & iterum paruitas enim apparitionis, & sediminis significat longitudo aggritudinis. Et similiter, quando est cum acuitate aggritudinis pulsus magnus, & facies eius pinguis, & hypochondria inflata, quae non detumescent; significat paucitatem resolutionis, & longitudo aggritudinis. Quum adueniunt signa crisis ante digestionem, & non cadit uirtus, & non apparent signa mortis; tunc aggritudo prolongatur. Et scias, quod & terribilitas crisis, quando non iuuat, & non nocet, & dispositiones remanent secundum modum suum; tunc aggritudo est longa. Et multitudo saltus in aggritudine, significat longitudinem eius, & proprie quod & uehementis sit a principio rei: in fine uero eius est rectius. Et quando associantur euacuacionibus paucis, quae significant, quod natura mouit materiam, & deficit in expulsioue eius integra, siue sit

AVIC.

I

ue sit

I B. subalbidu vel flauum
M B. coturbat
II B. vel conturbata

O B. choleric

P B. difficultate

Q pustulis

R B. moritur

S B. moritur in die quarto. Et dicitur cui apparet bochor sicut lens sub oculis
T B. & desiderat dulcia

U B. nisi tardauerit ad

A B. ipse extenuatur, & signa tarditas digestionis significant ipsam & B. Et C. B. extenuationis

D B. extenuant

E B. & accidentia ipsius quando non inuaduntur
Alia litera accidentia diffilia quae accidunt in crisi & passionibus eius quando non inuadunt.
F B. investigationis
G B. incipit
H B. plurimus sulor significat longitudinem

i B. aliud à signis bonis

ue sit sudor, aut fluxus sanguinis narium, aut alia signa bona, aut priuatio signorum malorum, significat longitudinem. Et quando remanet sedimen rubeum usque ad quadraginta dies, indicat longitudinem febris, ita ut non speretur crisis, & separatio, usque ad sexaginta. Pollutio in principio ægritudinis significat longitudinem. Quum uides signa longitudinis ægritudinis in diebus antecedentibus, tunc non est significatio eorum, sicut significatio ipsorum post illud. Et quum uideris illud, quod est contrarium illis signis, magis uerificari, forsitan apparere in medijs diebus, & in posterioribus eius, tunc considera iudicium indicationis, ut scias ipsa in quo die erit: & ille dies, qua die indicatur: & obserua conditiones prædictas in ea; & considera dispositionem uirtutis, & ætatis, & temporis, & complexionis, & dispositionem motuum ^k ægritudinis in quantitate, & qualitate sua, & antecessione, & postpositione sua, & horarum suarum, propriè in statibus acutis, & longitudine eius, & abbreviatione eius, an sit ad motum declinans, aut ad quietem; & iudica per quantitatem eius.

k B. ægritudinis

Signa, quod ægritudo consumetur crisi, aut resolutione. Cap. 94.

a — B. b. f. & ægritudo acuta

Quam fuerit uirtus fortis ^a æqualde, ^b & paroxysmi augmentati in qualitate, & quantitate, & ætas, & complexio, & tempus declinant ad motionem, non ad quietem, & digestionis & eius contrarij signa festinantia, tunc ægritudo consumetur cum crisi. Et si res fuerint e contrario, & signa tarditatis inuenta; tunc ægritudo prolongatur, & interficitur cum resolutione, aut remouetur. Et si diuersificatur, erunt crises diminutæ, & tardatæ, & cum permutatione. Mors autem, & uita significantur per dispositiones uirtutis, & signa alterationis uniuscuiusque & duarum rerum, & sui contrarij.

c B. aut remouetur cum resolutione

d B. demonstrat unamquamque

Iudicia reciduationis. Cap. 95.

a — B.

Dterior reciduationis est illa, quæ est uelocior, & est cum uirtute debiliore. Et ^a associantur ei proculdubio, quum est eius forma hæc ^b signa reciduationis. Et ut eueniat reciduationis errore regiminis saluus est, quàm ut eueniat per se cum rectificatione regiminis. Et de errore in hoc est, dare in potu calefacientia, & medicinas, quibus uult aliquis bonitatem appetitus, & trochisci rosacei, & similia. Et reliquæ, quæ remanent post crisin, attrahunt reciduationem cito nisi succurratur. Et reciduationis uehementior est quàm radix, quoniam ^d malitia eius est ueniens, & status & est debilis.

b B. forma sunt signa mortis Alia litera forma associant ei signa mortis

c + B. & digestionis

d B. ægritudo est rediens & natura seu uirtus

Signa reciduationis. Cap. 96.

a — B.

Et in illo, cuius febris non quiescit per crisin completam & in die suo, timetur reciduario. Et si fuerit quies eius sine crisi omnino, non est exculatio reciduationis: & propriè quando crisis est cum eis, quæ sunt sicut uariolæ, aut icteritia, aut scabies: & ad summum cum ea, quæ fit in cute. Et significatur quandoque, quod erit reciduationis ex debilitate uirtutis, & appetitu,

b B. forma sunt signa mortis Alia litera forma associant ei signa mortis

c B. ægritudo est rediens & natura seu uirtus

& nausea, & malicia animæ, & paucitate digestionis, & corruptione cibi in stomacho, tendentis ad acetositatem, & fumositatem, & inflationem hypochondriorum & partium hepatis & splenis, & corruptione somni, & longitudine uigiliarum: & uehementia sitis. & uehementia inflationis faciei propriè est signum ^a & malum, & propriè in palpebra superiore, & propriè eius apostematio, & ipsius ^b abbreviatio, & similiter cum resolutione inflationis faciei. Et de illis, quæ significant eam, est ut corpus bene recipiat cibum, & non remoueat per ipsum extenuatio, & propriè quando ista accidentia mala apparent, & uehementiora sunt in horis paroxysmorum ægritudinis, quæ fuit. Et quandoque significatur reciduationis ex pulsio, quando remanent in eo spissitudo, & uelocitas. Et ex profundatione exiturum criticarum, & occultatione earum. Et ex urina, quando in ea remanet tinctura plurimæ citrinitatis, aut flauedinis, aut rubedinis, aut est ^c ex illis, in quibus non pendet sedimen, neque residet, & quando urina infirmi non simulatur urinae eius naturali. Et quædam tempora significantiora sunt reciduationis quàm quædam alia, sicut autūnus: in ipso enim plus cadit reciduationis, quàm in reliquis temporibus. Et genus ægritudinum iterum adiuuat ad significandam reciduationem, sicut febres apostematose quum post se relinquunt caliditatem, & ^d inflationem in uisceribus: & sicut ^e epilepsia, & leotomia, & dolores renum, & hepatis, & splenis, & hemieranea, & cephalæa, & catarrhus, & quæ ab ipso generantur de ^f asthma, & alijs, & ægritudinis anhelitus.

a B. maximum

b B. remanentia

c B. cruda in qua

d B. Alia litera inflammatorum

e B. foda

f B. ophthalmia

Cause mortis. Cap. 97.

Mors fit aut propter causam, qua corrumpitur complexio cordis: aut propter causam qua resoluitur uirtus, quare extinguitur. Et facta propter causam qua corrumpitur complexio cordis: aut est ^a dolor uehementis, aut qualitas superflua de qualitatibus notis: aut est qualitas extranea uenenosæ, aut est ^b retentio materici anhelitus: ^c & Et propter hoc oportet, ut ne dimittantur resupini, & ne dimittantur guttura eorum desiccari.

a — B.

b + B. & partem bitem secunda plurimum moritur per priuatiorem anhelitus

Species mortis, quæ accidit in horis febrium, & signum qualitatis mortis infirmi. Cap. 98.

E illis est mors, quæ accidit eis ^a in principio paroxysmi febris ^b & augmento eius, aut ^c reuolutione eius. Et plurimum eius est in febribus apostematum intrinsecorum, ubi effunditur ad ipsa superfluitas subito. Et in ægritudinibus malignis, a quibus superatur natura in primis cum mouetur quum fortitudine, præcipue si fuerit debilis: & ad summum est, sicut prefoecans, & sicut extinctio ignis a multis lignis. Et de illis est mors in statu paroxysmorum febris propter superationem naturæ ab ægritudine. Et tertia est mors facta in declinatione, & est pauca, & rara. Et plurimum eius est in declinatione particulari, non uniuersali: & causa in ea, quod natura in ipsa est sicut secunda, & expanditur caliditas, & partitur, & dispartitur retentio, quæ necessaria est in horis principij. Et plures eorum moriuntur

a B. cum

b B. aut

c B. periodo

d B. periodi
ppter mollifica-
tionem uirtutis
& resolutione

e B. vera

f B. dispositio-
ne moris

g B.

a B. signifi-
cat

b B. &

c B. &

d B. &

e B. &

f B. &

g B. &

h B. &

i B. &

k B. &

l B. &

m B. &

n B. &

o B. &

p B. &

q B. &

r B. &

s B. &

t B. &

u B. &

v B. &

w B. &

x B. &

y B. &

z B. &

tur cum, syncopi subito, & quidam eorum grada-
tim. Et fortasse declinatio est declinatio, & quae
est sine mollificatione uirtutis, & resolutione ca-
lidity innata: quare estimatur, quod sit declina-
tio & leuiss, & pulsus quidem diuersificatur in u-
trisque declinationibus: ipse enim in uera con-
fortatur, & in falsa mollificatur: & in uera aqua-
tur, & in falsa diuersificatur, & egreditur ab or-
dine. In declinatione uero totali non moritur ali-
quis, nisi propter causas laboriosas de foris, quae
superueniunt infirmo, & debilis, sicut motus, aut
eleuatio, aut ira: & quandoque accidunt hmoi.
Et primus. Et hmoi quidem mortem antecedit sudor
paucus, uiscosus. Et multoties moritur aliquis in
uariolis in declinatione. Et multoties quidem ante
cedit eam sudor equalis ad frigus declinatio: et for-
tasse est in capite, & collo tantum, aut in pectore
tantum. Et quando cutis in aliqua specie est
secca, tunc non erit mors per sudorem: & cum
eius contrario, erit cum sudore. Verum pluri-
mum mortis in aegritudinibus mortalibus fit ex
modo aliquo in hora, in qua fit crisis bona in a-
greditudinibus saluis: sicut si est aegritudo in pari-
bus, erit mors in paribus: & si fuerit in impari-
bus, erit mors in imparibus. Et scias, quod cau-
sa, & quae ei sunt similia, attrahunt mortem apud
statum paroxysmi: & accidunt cum ea accidentia
mala de permissione rationis, & uehementia angu-
stiae, & profunditate somni, & debilitate toleran-
tie febris: deinde accidunt dolor capitis, & tenebro-
sitas oculorum, & dolor oris stomachi, & inque-
tudo. Et phlegmatica attrahit mortem in princi-
pio paroxysmi: & tunc est frigus longum, & non
calefit: & pulsus paruus ualde, & uermicularis, &
uehementis fit somni profunditas, & pigritia. Et
ad summum unaquaeque attrahit mortem in ho-
ra, in qua ipsa fit uehementior super infirmum plus,
siue sit incipiens, siue sit in augmento, aut in sta-
tu. Et mors quidem in augmento apparente
quandoque accidit, in paucis tamen. Et quum tu
consideras signa mortis in hora quam diximus, &
non inuenis ea, tunc non timeas: quod si inuenie-
ris ea, tunc existima quod erit mors. Si autem co-
sequitur fuerit illud aliquid malorum signorum
praedictorum, tunc iudica secundum plerumque,
si fuerint paroxysmi impares, quod ipse morietur
in septimo; aut pares, quod morietur in sexto, pra-
cipue si fuerit aegritudo uelocis motus.

Significationes mortis absque crisi. Cap. 99.

DE illis est debilitas uirtutis, & defectus e-
ius ad resistendum aegritudini. Et de illis
est tarditas signorum digestionis omnino.
Et de illis est uirtus aegritudinis cum tarditate
motus ipsius. Et quando aggregantur omnia ista,
est magis & perniciosa.

Dispositiones accidentales conualescentibus. Cap. 100.

QUANDOQUE accidit conualescentibus reci-
diuatio, & accidit eis uehementia
uirtutis & debilitas ipsius, quum in eis est illud
quod diximus in capitulo regiminis eorum. Et
accidit eis, ne iuuentur ab eo, quod sumunt de ci-
bo, & ne redeant corpora eorum ad uirtutem. Et

accidunt eis exitura, quum non sunt mundi-
ficata corpora eorum ab humoribus per euacu-
ationem. Et quandoque accidit eis corruptio
quorundam membrorum, propterea quod
expellitur materia illie. Et quandoque accidunt eis
aegritudines contrariae aegritudinibus, quae fue-
runt in eis, quum superfluet in eis in contrario eius
quod est cum eis: sicut accidit eis grauitas in lin-
gua, & paralysis, & colica frigida, & appoplexia,
& epilepsia, & dolor capitis inseparabilis, & hemi-
cranea, & quae his sunt similes, quando in frigidatio,
& humectatio modum pertransierunt. Et quan-
doque accidit eis pruritus plurimus, quem remo-
uet aqua tepida. Et accidit eis, ut albescunt eo-
rum capilli, propterea quod capilli priuantur nu-
trimento, & propterea quod spargitur humi-
ditas innata, quae stat nigredo: sicut accidit segeti-
bus, quod quum siccatur, albescunt; postea quando eo-
rum dispositiones bonae fiunt, redit nigredo ca-
pillorum: sicut accidit iterum segetibus, quando
potatur aqua, quoniam tunc redit ipsarum uiriditas.

Regimen conualescentis. Cap. 101.

PORTET, ut in conualescente aluiatio fiat
in omni re: & non afferatur ei aliquid gra-
ue ex cibis, neque aliquid ex motibus, &
ex calefacientibus, & causis comprimentibus,
donec ad uoces perueniatur usque & alia: & gra-
datim perducatur ad exercitium aequale, facile:
ipsum enim iuuatuum est ualde. Et, ut occupe-
ris in eo, quod augmentum efficit in sanguine
eius. Et oportet agere, ut quiescat, & letetur, &
gaudeat, & prohibeatur ab euacuationibus, &
proprie coitu. Et uinum cum temperamento est
ei iuuatuum, proprie uinum subtile, tenue. Et de
conualescentibus conuenientior ad hoc ut inter-
dicatur ei facietas, est conualescens, cuius crisis
fuit occulta: quoniam ipse est expositus recidiua-
tioni: & huiusmodi forsitan indiget euacuatione.
Et conuenientior ei est fluxus uentris subtilis:
praecipue quum uideris egestionem cholicam,
aut declinam ad colorem humoris: &
qui est ex humoribus, ex quibus fuit
febris: & uideris in appetitu defectum. Et quum
uolueris illud, tunc fac quiescere conualescentem,
& conforta uirtutem eius, &
deinde euacua. Et fortasse necessarium est tibi ut
euacues, & confortes simul cum cibatione: & pra-
para ei tunc, uerbi gratia, cibos medicinales, solu-
tios: aut commisce eis uirtutes medicinarum so-
lutiatarum conuenientium, sicut pruna, & sirac-
cost, & tereniabin, & similia illis, habentibus cho-
leram. Et quandoque iuuantur per diuretica, &
mundificantur per ea uena eorum: & quandoque
faciunt illud ista diuretica cognita, & sicut facit il-
lud uinum commistum. De phlebotomia autem
sciendum est, quod parum indiget conualescens extra-
ctione sanguinis, & fortasse indiget etiam: & signi-
ficant illud forma, & signa sanguinis: praecipue
quum inuenis febrem occultam in uenis, & uide-
des pustulam in labio. Et fortasse cogit te ad
phlebotomandum infirmum malicia sanguinis
eius, propter illud, quod remansit in ipso de cine-
reitate humorum malorum: quare necessarium
est ei, ut extrahatur sanguis eius malus, & aug-
mentetur in eo sanguis bonus. Et melius in hoc

AVIC. I 2 est

c B. Alia litera
resoluitur

a B. balneis, &
causis opprimen-
tibus ita ut et
voces & alia ei
non afferantur

b B. & subtili-
tatem eius

c B. cum faci-
litate

d B. &

e B. quasi sit, p-
pter reiquitas
Alia ista inueni-
untur in febre
sicut reliquae

est, ut facile fiat, & non faciat aliquid subito. Et somnus diurnus fortasse est magis nocius cōualefcenti, propterea quod mollificat eum, & fortasse confortat eum, propterea quod ipsum quiescere facit. Et quando non conuenit, fortasse attrahit febrem, propterea quod facit cruditatem, & frangit de uirtute caloris innati. Et obseruatio in omnibus conualefcentibus mundificatis, & non mundificatis, est ut currat esse eorum secundum regimen, quod fuit in ægritudine ex cibarijs, & alijs duobus diebus; in eo, quod est inter eos, & ad summum secundum mensuram qua res dici critici pertranseat secundum regimen quod fuit in sanitate eius, deinde illud quod sequitur sanitatem eius; deinde eleuetur ad illud, quod est supra ipsum. Et oportet in mundo, & eo cuius febris fuit salubris, ne subtilietur regimen eius, quoniam febricit corpus eius, & mala fiet eius dispositio. Et oportet, ut redeat ille cuius extenuatio, & macilentia in diebus paucis fuit, ad pinguedinem in diebus paucis: quoniam uirtus eius est fixa: & fiat cum contrario eius contrariū illius. Et si non appetit conualefcentis, tunc in ipso est repletio. Et si appetit, & non impinguatur post ipsum, tunc affert sibi ultra uirtutem suam, & supra uirtutem naturæ suæ: quare non potest digerere illud, & diuidere in corpore: aut in corpore suo sunt humores plures, in quibus natura est occupata, aut uirtus stomachi eius est prostrata ualde: aut uirtus totius corporis eius, & caliditas ipsius innata, sunt prostrata: quare non alteratur cibis alteratione conuenienti; ut exemplificet, uel restauret naturam ex eo. Et huiusmodi quidem, licet appetant in principijs rei suæ cibum, tamen quandoque conuertitur in eis dispositio ad hoc, ut non appetant: quoniam nocumenta, & repletio humorum malorum, sunt fortiora, & augmentantur. Et ne appetant, deinde appetant propter uiuificationem uirtutis suæ, melius est quam ut appetant, deinde non appetant. Quum ergo perseverat appetitus, & non alteratur corpus ad uirtutem dominantem, tunc uirtus appetitiua, & instrumentum eius sunt sana: & uirtus digestionis, & ipsius instrumentum sunt debilia. Ergo melius est, ut gradatim deducatur conualefcentis ex æuarijs, & pullis ad hœdum: & non reducantur ad consuetudinem, dum adhuc in uenis est strictura. Et fortasse sirupus acetosus faciet eis euenire excoriationem intestinorum propter debilitatem intestinorum ipsorum, & similiter acetosa. Et de regimine conualefcentium est permutatio eorum ad aerem contrarium ei in quo erant. Et de regimine conualefcentium est obseruatio eius quod oportet cauere de specie ægritudinis eorum, ut opponatur ei quod securitatem faciat ab ea: sicut in pleureticis: oportet enim ut timeatur in eis asperitas pectoris. Et non oportet ut cōualefcentis sudet in balneo: propter raritatem carnis suæ debilis. Quum ergo multiplicatur sudor eius, tunc in ipso est superfluitas. Et abrasio cum nouacula nocet ei, propter illud cuius narratio præcessit.

Cibatio conualefcentis.

Cap. 102.

Oportet, ut sit cibus eius in qualitate boni chymi, facilis digestionis. Et oportet ne toleret famem, neque sitim. Et fortasse est necessarium, ut declinet qualitas ad contrarium complexionis ægritudinis præteritæ, propter ætatem alicuius rei: & ad cautelam. Et scias quod cibi humidi, fluidi, & uelocius nutriunt, & minus sunt audaces: & grossius, & grauis est & contrarium siue sit cibus, aut potus. Et oportet ne super se afferat frigida nisi uocet ad illud residuum caliditatis, imò ut regatur cum eo quod est temperatum, & sit ei caliditas subtilis cum humiditate completa, uelociter recipiens digestionem. Et ut sit cibus eius in quantitate cum mensura, qua fiat bona eius digestio & eius superatio; & adde secundum gradationem, quum non uides grauitatem, neque rugitum, neque uelocitatem defensionis, neque tarditatem retentionis. Et minue ex eo si non uideatur ex eo quod uideri debet. Et quando repletur subito, & tenditur stomachus eius, tunc fortasse febricit. Et similiter non oportet, ut bibat subito; fortasse enim est ex eo timor. Hora autem cibi eius est hora æqualitatis aeris, in quæspere, & æstatis, & hora post meridiem hyemis, nisi sitis nocens aliquid festinū. Et oportet ut diuidatur super ipsum quantitas, quæ est minus facietate eius. Et aqua uehementis frigoris est ex eis, a quibus oportet alienari cōualefcentis: quandoque enim interficit: fortasse enim superueniet lædendo quibusdam uisceribus: & fortasse faciet spasmodum: & nos iam sciimus, qui mortuus est propter illud. Et scias, quod appetitus cōualefcentis quandoque minoratur propter debilitatem, aut propter humores in stomacho: & associatur eis secundum plurimum: & syncopis. Et quandoque minoratur causa hepatis, & paucitate attractionis eius, & apparet in colore, & in egestionem tenui & alba. Et quandoque minoratur causa humorum in corpore toto, & facietatis nauseatiua. Et quandoque propter debilitatem uirtutis corporis, & caliditatis innatæ, aut in stomacho, proprie. Rege uero unūquodque cum eo, quod sciisti de regimine eius, quanto plus facilius est. Et scias, quod secaniabin de cydonijs est bonum medicamen conualefcentibus, proprie quando eorum appetitus est prostratus propter debilitatem in stomachis eorum, & facit securitatem ab excoriatione intestinorum. De confortantibus uero stomachum, quæ sunt calidiora eo, sunt sicut trochisci ros. et quæ sunt eis similia: & fortasse enim sunt causa reciduationis.

Motus ægritudinum.

Cap. 103.

Am sciisti horas ægritudinis, & sciisti quod motus in periodis quandoque fit addendo in labore, & significat statum; & quandoque fit minuendo, & significat declinationem. Et uehementiores fiunt motus ægritudinum, & accidentia eorum in nocte, propter uehementiam occupationis naturæ in digerendo materiam tunc ab omni re.

f B. & qui eis uicinantur & alia ista qui ipsam sequuntur g B. quantitas temporis qua pertranseat dies critici qui sequuntur die salutis eius uel diem euasione ab ægritudine.

h B. fugat

i B. & pinguedinem seu restaurationem

k B. theingi. i. perdicibus

l B. & resoluat caro eius & quum

a B. reuocantibus uestigijs aut p

b B. siue uelocioris penetrationis & minoris nutrimenti. Et grossi & spissi sunt

Alia ista uelociter nutriunt & sunt minoris nutrimenti & grossi.

c B. eius multum d B. uideris ex illo aliquid

e B. halsiat f B. meridiet g B. exigens

h B. sicut

i B. oris stomachi

k B. quodammodo

De diebus crisis, & horis eius.

De principio aegritudinis, & prima computatione criss.

Cap. I.

DE HOMINIBVS sunt, qui dicunt, q̄ principium ægri-
tudinis, ex quo numeratur compu-
tatio dierum crisis, est extremi-
tas horæ, in qua sentit æger ue-
l stigmam ægreditinis. Et de ho-
minibus sunt, qui dicunt non imò extremas ho-
ræ, in qua se ipsum projicit, & apparet in eo nocu-
mentum operationis. Et hæc quidem diuersitas
non aduenit nisi in febribus, quæ non accidunt
subito, in illis autem, quæ subito accidunt, non
æstigit principium horæ. Et illud est, sicut accidit
quibusdam febricitantibus, b⁴ q̄ subito incipit
febris inceptione apparente, & sit homo an-
te illud non habens ægreditinem; quare dormit,
aut ingreditur balneum, aut laborat, & febris su-
bito. In febribus autem, quas antecedit contra-
ctio, & dolor capitis, & similia, deinde accidunt,
q̄ ambæ res diuersificantur. Et q̄ for-
tius est, ut consideretur hora inceptions ipsius
febris, & illic est iam apparitio exitus à dispositio-
ne naturali in complexionem manifesta: inceptio
vero doloris capitis, & contractionis, considera-
tionem non habet; & q̄ decumbit in lecto, & som-
nus, non sunt de illis quibus est inueniendum: for-
asse enim infirmus non decubuit, & iam in capite
febris. Et si pepererit mulier, deinde accidat fe-
bris, tunc non in computetur ex febre, & non
nisi ex partu, est illud error. de hoc dixerunt qui-
dam, quòd plurimum q̄ accidit post secundum,
tertium, & quartum partum.

De causa dierum crisiſ & periodorum eius.
Cap.

Pures quidem homines posuerunt causam
in mensuratione temporum crismum agri-
dinum acutarum, ex parte lunæ, & q̃ uirtus
eius est uirtus incedens in humiditates mundi, &
sciens in ea species alterationis, & adiuuans ad ma-
turandum, & digerendum, aut ad contrarium,
secundum præparationem materiei. Et significat
hoc per dispositionem & extensionis, & contractio-
nis, & augmentationem cerebellorum cum au-
gmentatione luminis in luna, & uelocitatem ma-
turationis fructuum arborum & herbarum cum
apparitione eius. Et dicunt,
quod humiditates & sciuitatū & patiuntur à lu-
nā, quare differantur dispositiones earum se-
cundum diuersitatem dispositionum lunæ. Et fit
uehementior apparitio diuersitatis cum ueheme-
nti apparitionis diuersitatis in dispositione lunæ,
& fit illud uehementius, quando luna est secun-
dum oppositionem dispositionis, in qua fuit, de in-
de secundum quadrationem: & hoc per diuisionē
euolutionis suæ ad medietatem: deinde ad me-
dietetatem medietatis. Dixerunt propterea, quod
euolutio lunæ est in uigintinoem diebus, & ter-
a ferē, diminutis diebus coniunctionis ex eis:

propterea quòd lunæ non est operatio, d' §
quæ sunt ferè duo dies & medietas & tertia
re remanent uigintifex dies. e' §

Et erit medietas eius tredecim dies, & quarta diei. Et quarta ipsius sex dies, & medietas diei, & octava diei. Et octava eius tres dies, & quarta diei, & medietas octavae diei: & est minor reuolutio eius. Et fortasse extrahunt eam secundum modos alios, diuersificantes hac computationes parumper, & addunt in ea parumper; verum in hoc est transgressio, quia dicunt, quod non debent dicere. ¶ Sunt ergo ista tempora facientia necessarium, ut appareat in eis diuersitates magna, & fundes: speriorum paruum. ¶ Et quando incipit, ¶ & materia est bona; & apparet apud statum eius alteratio manifesta tendens ad bonitatem. Et quando incipit tempus, ¶ & dispositiones sunt corruptae; & alteratio apparet apud complementum temporis ¶ secundum corruptionem. Crisis uero aegritudinum, quae in temporibus procedunt, & ultra mensiem; numerantur ex sole. ¶ Et in hac quidem mensuratione & experientia est ambiguitas. Et in eis sunt ¶ glo- & tali modo, quod multiplicatur occupatio cum hoc super naturalem, & non impedit super medietatem; aliquid est ¶ super medico quidem non inest, nisi ut cognoscat quod egreditur cum ¶ scribitur pluribus: & non pertinet ei ut sciat, quae sit causa eius, quum declaratio illius causa extrahat eum ad artem aliam; imò oportet, ut sit sermo de diebus crisis, sermo quem loquimur secundum semitam experientiae, aut secundum quaiam positionis & axiomatum. ¶ Et scias, quod plures eorum nominant reuolutionem illud, ex quo non egreditur ¶ multiplicatio; & genere suo: & est eius intentio, quod non egreditur cum ea duplicatio ad diem non criticum: & exemplum horum est quartanus, & septenus: Nam eorum ¶ medium ¶ peruenit semper ad diem criticum secundum ¶ experientiam ¶ dierum crisis, quae accidit aegritudinibus, quibus conueniunt isti, quartanus, & septenus. Et reuolutiones quidem bonae radicales sunt tres, reuolutio quartanorum, ¶ & reuolutio septenorum; & est completa; sed reuolutio ¶ decenorum ¶ est magis completa, quam omnes: quadragesimus enim & sexagesimus, & octuagesimus, & omnes illi dies sunt crisis. Verum duae primae reuolutiones sunt diminutae ¶ ex hoc, propter fractionem, quam attendere oportet; & per quam sunt tres septem uigintides, ¶ & quartanus primus est quartus, & quartanus secundus ¶ est in quo restauratur fractio. Et propter illud ¶ fit in septimo: quoniam sunt sex dies; & res plura de septimo: & propter illud cadit continuatus: & quartanus tertius cadit in undecimo. Et illud ¶ peruenit ¶ hora duplicationis septeni: quare ¶ quicquid ipsum septenus secundus, & est in quartodecimo. Et quando restaurauerimus septeni ¶ rtes in quartanis secundum hoc, quod quartanus primus, & secundus sunt continuati: & secundus, & tertius disgregati: & tertius & quartus conuati. Quum ergo pertransit quartaldecimus, ¶ ne iam cadit diuersitas. Et laudabiles quidem ¶ ut Hippo. & Gal. incaperunt à continuatis;

AVIC.

13

fruit

a B. septimus
decimus est ex
quartus con-
tinuatus & uige-
simus primus ex
septenis secun-
dum diuifio-
nem. Et inueni-
unt duos
b 7 septenus

c B. Alia litera
separatus a qua-
tuor septenis

d B. quare erit
secundum conti-
nuationem

e B. quintus

f 7 B. Alia litera
& septenis

g B. Archige-
nes testificat
nobilitate quar-
todecimi esse su-
pra nobilitate
decimi octauum
ex parte septe-
norum

h B. pp illud

i B. p non

k B. raro fiat

fuit ergo ordo dierum ita, 7 septimus, & quar-
tusdecimus, & uigefimus est continuatus: ex quar-
to decimo ergo uiginti multiplices sunt septeno-
rum secundum intentionem, quare inuenimus se-
cundos septenos segregatos, quos sequitur ter-
tius 7 7 continuatus complens uiginti:
deinde separantur ex uiginti: & est uigefimus
quartus: deinde uigefimus septimus continuatus:
postea trigefimus primus separatus: & est super
quatuor septenos: 7 7 trigefimus quartus conti-
nuatus: deinde septenus continuatus: quare sunt
quadraginta. Deinde currit multiplicatio super
tres septenos, secundum quod ipsi sunt uiginti,
7 7 sit continuatio 7 sexaginta & octuaginta & ce-
tum, & centum uiginti. Et non est consideratio
plurima ad illud quod est iter eos de diebus. Alij au-
tem sicut Archigenes dixerunt, quod post quartum
decimum est octauusdecimus, & est dies crisis, & uig-
efimus primus: & uigefimus octauus: deinde tri-
gesimus secundus: postea trigefimus 7 octauus
cum continuatione septeni. Et quidam numera-
uerunt quadragefimum secundum, & quadragesi-
mum quintum, & quadragefimum octauum dies
crisis: & iam transgressi sunt in hoc: & considera-
tu, qualiter cadat, quod ipsi fecerunt de distinctio-
ne quartanorum, & septenorum. Nam quarta-
nis 7 7 in diebus
crisis inest uirtus fortis, usque ad uiginti dies:
deinde uirtus aduenit septenis usque ad triginta
quatuor: quum ergo aeger in aegritudine chroni-
ca pertransit uiginti, tunc attende septenos. Et
apud Archigenem quidem dies uigefimus primus
ualde plus est criticus: quam uigefimus qui 7 7 est
septenus non distinctus apud octauum decimum
ubi currunt septeni. 7 Hipp. uero, & Gal. & qui
post eos ambos fuerunt, non inuenerunt rem se-
cundum illud. Et similiter est diuersitas in uigesi-
mo septimo, & uigefimo octauo. Archigenes e-
nim uidit aliud a sententia amborum: & fecit me-
liorem uigefimo octauum. Et similiter est di-
positio trigefimi primi cum trigefimo secundo:
& trigefimi quarti cum trigefimo quinto: & qua-
dragesimi cum quadragesimo secundo. Et scias,
quod de aegritudinibus sunt, quarum crisis est in
septem mensibus, imò in septem annis, & quatuor
decim annis, & uiginti uno anno. Et sunt quidam,
qui existimant, quod post quadraginta non sit cri-
sis cum euacuatione forti, uerum res non est ita.
Et non est etiam necessarium ut alteretur aegritu-
do 7 7 ad acutam, aut ut in ea sit recidi-
uatio, aut sit in ea compositio aegritudinum. Et
non est prohibitum in aegritudine chronica, 7 7 quinq;
cesset natura digerere ipsam, deinde confortetur
super ipsam uice una, & expellat eam quamuis
7 7 sit pauca. 7 Verum plurimum est secundum
quod dictum est: & sit separatio in ea, aut cum
crisi diminuta, aut per exituram tardi motus, aut
per resolutionem. Inquit Hipp. dierum criticorum
alii sunt pares, & alij sunt impares. Et impares qui-
dem fortiores sunt in crisis secundum pluri-
mum, & in plurimum numero. Et parium quidem
exemplum est quartus, & sextus, & octauus, & de-
cimus, & quartusdecimus, & uigefimus, & uig-
esimus quartus, & alij, quos numerauimus de pari-
bus secundum duas sententias. Et impares qui-
dem sunt sicut tertius, & quintus, & septimus, &

nonus, & undecimus, & quintusdecimus, & septi-
musdecimus, & uigefimus primus, & uigefimus se-
ptimus & trigefimus primus. Amplius Gal. nega-
uit quod dictum est in hoc 7 aphorismo 7 de esse
octauum, & decimi: & inuenit illud diuersum radi-
cibus Hipp. Et forsasse hic sermo Hipp. est ante-
quam bene sciret esse dierum crisis: 7 7 & 7 habet
expositionem. Et scias, quod quandoque conti-
nuantur dies, & sunt sicut dies unus crisis: & illud
plus contingit post uiginti, siue sit euacuatio, siue
exitura. Et scias, quod in die bonae crisis, quan-
do apparent signa mala, tunc illud est deterius, &
significat mortem plurimum, sicut si accadat eis
aliquid in septimo, & quartodecimo.

De proportionalitate dierum crisis aduicem, & de
bilis, & comparatione eorum ad aegritudines.

Cap.

Ierum criticorum alij sunt fortes in ulti-
mo, in quibus forsasse semper sit crisis: &
alii sunt debiles ualde, & alij sunt medij.
Et ego dicam eos distincte, & postquam dixerò,
quod primus dies crisis est dies quartus: & cum
hoc non multum cadit in eo crisis, & est indicati-
uus septimi. Dies autem septimus est dies fortis
ualde, & indicat ipsum quartus. Et licet ut septi-
mus ponatur in primo ordine superiore. Et dies
undecimus non est in uirtute quartidecimi: uerum-
tamen in aegritudinibus, in quibus paroxysmi ea-
rum 7 7 incipiunt 7 in imparibus, ut tertiana, est
fortis ualde, & fortior quartodecimo. Et dies
quartusdecimus est dies fortis ualde: & de forti-
tudine eius est, quod non inuenitur dies, cui non
proportionatur quartusdecimus, qui sit ultimus,
in fortitudine in iudicijs crisis, & salute eius, ne-
dum a complemento eius. Dies septimusdecimus
est fortis: & qui proportionatur ei ex diebus, est
fortior. Et proportionalitas eius ad uiginti, est
proportionalitas undecimi ad quartumdecimum.
Octauusdecimus est de diebus crisis, 7 interficien-
tibus: & eorum magis perniciosus 7 est dies uig-
esimus septimus, & est quasi non sit dies crisis. Et
dies quadragefimus est fortior trigefimo quarto,
quamuis trigefimus quartus, sit bonae uirtutis, &
fortior trigefimo primo. Et scias, quod aegritudi-
nes, quae paroxysmum faciunt in imparibus, sicut
tertiana, & plures acutae, sunt uelocioris crisis,
& earum crisis sit in imparibus: quapropter expe-
ctatur in tertiana undecimus, & non expectatur
quartusdecimus, nisi paruum: quamuis secundum
plurimum paroxysmus septimi declinet a quarto
decimo parumper. Et illa, quae faciunt paroxys-
mum in paribus, sunt tardiores: & crisis earum
plus est in paribus.

7 7 Dies critici.

Cap.

4.

Illi 7 qui sunt in ordine superiore, sunt sicut se-
ptimus, & undecimus, & quartusdecimus, & se-
ptimusdecimus, & uigefimus. Et quandoque
sunt resolutiones in aegritudinibus conuenien-
tes secundum plurimum numero dierum crisiu;
quare sunt septem resolutiones tertiana, sicut se-
ptem dies caulionidis. Et quandoque sit dispositio
numeri mensium, & annorum in chronicis,
secundum dispositionem numeri dierum in acu-
tis; quare sit quartana septem mensium, uerbi gra-
tia

1 B. capitulum

m B. aut

a B. ueniunt

b B. est ex die-
bus criticis, &
ninus propor-
tionatur uig-
esimus primus. Et
es uero uig-
esimus quartus, &
trigefimus pri-
mus sunt ex die-
bus criticis 7
ro euentibus
& magis raro
ueniunt q ipsi
Alia litera
Et minus pro-
portionatur vi-
gesimus primus
dies uigefimus
quarto. Et tri-
gesimus primus
est ex diebus cri-
sis minimis seu
paris. Et non
noro eo
Capitulum se-
quens sic conti-
nuatur cum ter-
tiana
a B. Dies autem
critici

tia, & currunt eius indicationes secundum considerationem indicationum dierum: & cadit inter eas de antecessione, & postpositione secundum considerationem, quæ cadit in diebus, & dicam illud.

De diebus cadentibus in medio. Cap. 5.

Dies isti, quos diximus, sunt dies critici radicales. Verum quandoque accidit diebus criticis propter aliquam causam accidentium extrinsecus, aut ex ipsa agitudine in uelocitate motus sui, aut tarditate sua, aut ex dispositione corporis in uirtute, aut debilitate, aut ex accidentibus, quæ accidunt, sicut uigilia uehementes ex uigiliis extrinsecis, aut ex causis corporeis, aut animalibus, quando superfluum uehementer, ut cadat ante eos festinatio, aut tardatio ab eis: licet non ex eleuetur statione crisis necessaria in hora sua, imò minuatur ex ea. Et si non esset causa fortis accedens, uerificaretur crisis, & non antecederet, neque tardaret. Verum, quando accidit illud accedens, & est forte, & declinat hora, & tardatur, aut antecedit: & si fuerit debilis, fit diffidens crisis. Et prohibet eam ne sit completa, & nominantur dies, in quibus cadit hæc reflexio, dies cadentes in medio, & habent iudicia dierum crisis ex parte. Et isti dies sunt sicut tertius, & quintus, & sextus, & sicut nonus, & sicut tertiusdecimus: tertius enim & quintus continent quartum: & nonus est inter septimum, & undecimum. Et fortasse erit dies cadens magis conueniens uni duorum dierum, qui sunt in duobus lateribus eius: aut erit dies criticus, qui est inter illos cadentes, in latere altero magis pertinens ei: festinatio enim undecimi ad nonum, plus est quam tardatio septimi ad nonum: quamuis unusquisque eorum sit plurimum.

De uirtute dierum cadentium in medio, & debilitate eorum. Cap. 6.

Scias, quod nonus est dies fortis prelatum in eis, deinde quintus, postea tertius, & nonus, ab breuitate quarto, qui est radix, abbreviatio ne manifesta. Et tertiusdecimus quasi propter suam debilitatem non est de illis, in quibus fit crisis. Sextus autem est dies, in quo cadit crisis: ueruntamen illa est mala. Quod si euenerit non mala, erit diffidens, occulta, diminuta, non salua à timore: & ipsa est propter paruitatem casus crisis in eo siue mala sit, siue non mala, & est quasi contrarius septimo: & indicat ipsum quartum in malitia. Et parum quidem completur indicatio quarti cum bono, nisi cum difficultate: quare accidunt in eo signa timorosa, sicut & somnus profundus, & syncopis: & proprie si fuerit euacuatio, tunc accidet syncopis, & cum uomitu, & accidet in eo casus uirtutis, & horripilatio, & tremor, & destructio pullus: si autem apparuerit in eo sudor, non erit aqualis: Et fortasse minuitur in eo crisis cum euacuatio: quare erit completum eius cum exitura mala, & ieteritia. Et erit urina mala, malis sediminis, hoc est, quando fuerit salua. Et si non fuerit, & tunc quocunque modo fuerit, erit salus eius per accedens, & reciduationis. Inquit Gal. Septimus est sicut rex iustus, & sextus sicut rex iniustus, & octauus est proximus sexto.

De diebus bonis, & malis, qui secundum ordines suos critici sunt, aut cadentes in medio, aut dies indicationis. Cap. 7.

Eorum meliores sunt septimus, & quartusdecimus: Et post eos sunt nonus, & septimusdecimus, & uigesimus: deinde quintus, postea quartus, & post octauus, & deinde tertiusdecimus. Et scias quod dies crisis fortioris iudicii, & fortiores dies cadentes, & dies indicationis, sunt illi, qui sunt in diebus antecedentibus: & quanto magis procedunt, debilitatur eorum iudicium.

De diebus, qui non sunt critici, neque intentione prima, neque intentione secunda. Cap. 8.

Si sunt dies primus, & secundus, & decimus, & duodecimus, & tertiusdecimus, & nonusdecimus, & quintusdecimus iterum est huius summæ. Et est mirabile, quod plures eorum sequuntur diem criticum.

De diebus indicationis. Cap. 9.

Dies indicationis sunt dies, in quibus uidentur uestigia, quæ sunt significationes alterationis materie, aut significationes uictorie unius duorum, & alternatorum, & agitudinis, & uirtutis: aut inceptions pugne leuis, quæ currit inter naturam, & agitudinem, non propter separationem, sed propter furiositatem. Primæ quidem sunt sicut significationes digestionis, & contrarij digestionis. Significationes uero digestionis sunt, sicut nubes rubra, aut ad albedinem tendens: significationes indigestionis iterum notæ sunt. Secundæ uero sunt sicut apparitio uirtutis appetitus, aut casus eius in eo: & leuitas motus, aut grauitas eius. Tertiæ autem sunt sicut dolor capitis, & angustia, & strictura anhelitus, & tremor, & sudor non communis, & euacuatio non completa. Quum ergo apparent ista uestigia in istis diebus, erit crisis in diebus notis sequentibus eos: & erit quartus indicans, quod erit in septimo: si fuerit signum bonum: aut sexto, si fuerit signum malum. Et proprie in caufonide, & si fixa quod fiat in septimo, & minus quod in sexto: uerum in tertia multiplicatur, quod sit in sexto, & in septimo, aut in undecimo, aut secundum plurimum in quarto decimo.

Et aut uigesimo, aut uigesimoprimum. Et septimusdecimus iterum indicat in uigesimo, aut in uigesimoprimum. Et octauusdecimus indicat in uigesimoprimum. Et uigesimus in quadragesimo. Et de diebus cadentibus in medio, tertius in quinto: & si fuerit malum, tunc in sexto: & quintus in nono, & si fuerit malum, tunc in octauo. Et scias, quod significationes indicationum quandoque declinant à diebus suis propter causam prædictam in declinationibus crisis à diebus suis, quos merentur ad illos, qui sunt ante eos, aut post eos. Et scias, quod sequitur diem secundum de diebus indicationis aliquid de genere eius, quod fuit in die indicationis, tum agitudine est uelocis motus. Et considera signa festinantia & tardantia, & iudicia in diebus indicationis qui indicant ea, si festinant, aut tardantur ex hoc.

Cognitio dierum crisis quum dubitatur. Cap. 10.

Cognitio dierum crisis est necessaria ad intentiones plures. Oportet enim, quum crisis est propinqua, ut regatur aeger regimine quodam: & quum est longinqua, ut regatur regimine alio. Et oportet in die crisis, & qui ei proximus est, ut regatur aeger regimine proprio. Non ergo moueatur omnino cum medicina: fortasse enim adiuuabit natura ad euacuationem; quare superfluet uehementer, & fortasse faciet ei contrarietatem in parte sua; quare parietur labor & non crism, & non fiet euacuatio, & in hoc est illud quod est in eo. Et oportet in cognitione dierum crisis, ut obserues iterum res naturales & alterantes dies crisis notos. Et nos inuenimus cognitionem diuidi in duos modos, quorum unus est in crisi ægritudinis absolute: & alter est in ipso & die crisis & ex parte temporis, in quo est crisis. Fortasse enim prolongantur dispositiones crisis duobus diebus, uel tribus, quare dubitatur ad quem eorum proportionetur. Modus uero primus significatur ex duobus modis, ex signis abbreviationis ægritudinis, & longitudinis eius: & ex naturis ægritudinum, & uirtutibus earum. Significatio uero ex signis longitudinis, & abbreviationis est, quoniam fortasse crisis secundum consumptionem ægritudinis: sicut si sit ægritudo non de illis quas possibile est consumi in quarto, & qui ipsum sequitur, & possibile est consumi in septimo, & qui sequitur ipsum. Nam si appareret signa digestionis apparitione bona in eis qui sequuntur quartum, speratur quod crisis erit in septimo. Et si apparent signa longitudinis ægritudinis prædicta in capitulo suo, scias quod crisis eius tardabitur, & erit successio eius absque crisi. Et si nullum eorum appareret, speratur quod consumetur ægritudo inter septimum, & quartumdecimum. Significatio uero ex naturis ægritudinum est, sicut, uerbi gratia, dies impar est melior, sicut sciuit, ex eo quod mouetur de ægritudinibus in die impari, & cum caliditate acuta: & par est de eis, quæ diuersificantur ei. Modus uero secundus significatur ex modis propter considerationem reuolutionum, & ex numero horarum crisis, & tempore crisis, & uerificationibus dierum, & uirtutibus eorum. Significatio ex consideratione reuolutionum est, sicut, uerbi gratia, tu scis, quod dies par est melior cuidam ægritudini, & impar est melior alicui ægritudini, uerum ex tempore crisis est, ut consideres, & cognoscas, in quo duorum dierum sit labor longior, & ponatur ei crisis: nisi si sequatur, quod sit fortioris iudicii quam iudicium huius significationis. Et de hoc secundo capitulo est illud, quod facit esse necessarium ut ponatur in eo crisis dies in medio ex diebus tribus cum conditione prædicta. Significatio autem ex uirtute dierum, & naturis ipsorum est, sicut si sit sudor incipiens in nocte seprimi, & non cessat sudare in octauo tota die; tunc crisis erit in septimo, non in octauo; quamuis febris eradicetur in octauo. Et si fuerit secundum diuersitatem huius, & incipit sudor in decimotertio, & non cessat infirmus sudare usque ad decimumquartum, & eradicetur febris in decimoquarto; tunc non proportionabitur crisis nisi ad decimumquartum: & illud est, quoniam octauus, & decimustertius non sunt in uirtute duorum dierum aliorum: & ex bonitate. Et mors cum sexto, conuenientior est quam sit cum septimo, & cum decimo magis conueniens quam sit cum nono. Significatio autem ex aggregatione iudiciorum est, sicut illud cuius narratio præterijt, uerbi gratia, in decimoquarto, in eo, quod diximus, aggregantur sudor, & eradicatio simul. Significatio uero ex diebus indicatiuis est, ut consideres, an inuenias in exemplis prædictis indicationem ex quarto; tunc iudica, quod crisis erit in septimo: aut inuenias in exemplis in undecimo; tunc iudica, quod crisis erit in decimoquarto.

De declaratione proportionis dierum crisis ad plures ægritudines. Cap. 11.

Iam sciuit, quod oportet ut crisis ægritudinum ualde acutarum sit ad septimum: & oportet, ut illarum crises, quæ sequuntur eas in acuitate, sit ad quartumdecimum, & ad uigesimalum: & quæ has sequuntur, ad quadragesimalum: deinde post illud faciunt crism ægritudines chronice absolute. Quum incensua uehemens sit in ipso, paribus, illud est tunc signum malum: & multoties interficit in sexto, & indicat in quarto: & sit in ipso sudor frigidus, & his similia: Et quæ est exsiccata, erit crisis eius secundum plurimum ad undecimum cum acuitate sua: quoniam inceptio magnificationis eius sit secundum plurimum post tertium, & quartum: deinde facit crism in septimo: scias ergo illud.

INCIPIT FEN TERTIA.

De apostematibus, & pustulis.

TRACTATUS PRIMVS

De illis quæ ex eis sunt calida, & corrupta.

Sermo uniuersalis de apostematibus. Cap. 1.

Iam locuti fuimus in libro primo de apostematibus, & speciebus eorum, & curis ipsorum sermone uniuersali, ad quem redire oportet illum, qui nult audire, quod nunc loquimur. in hoc autem loco loquimur de eis sermonem particularem. Dico, quod omne apostema, & pustula aut est calidum, aut non calidum: & apostema calidum aut est a sanguine, & quod currit cursu sui eius: aut a cholera, & quod currit cursu ipsius. Et quod est a sanguine, aut a sanguine laudabili, aut a sanguine malo. Et sanguis laudabilis, aut est grossus, aut subtilis. Et factum quidem a sanguine laudabili grosso, est phlegmon, qui accipit carnem & cutem simul, & est cum pulsatione. Et a subtili, phlegmon, qui accipit cutem solam, & est spina, & non est cum pulsatione. At uero a sanguine grosso malo sunt species exiturarum malarum. Nam si eius malitia uehemens fiat, & ipsius adustio, proueniet erysipela: & eueniet contusio, & crusta: & deterior ea est ignis periculosus. Et a subtili malo, accidit phlegmon, qui declinat

ad erysipelam cum malitia, & fraudulentia. Si autem fuerit subtilior, erit erysipela phlegmonides, & quando fuerit eius malitia maior, erit erysipela habens inflationes, & uesticas, & combustio nem, & crustam. Cholericum autem, aut est à chole ra subtili ualde, quæ non continetur in eo, quod sit magis intus, quàm illud, quod apparet de cute, & est acuta; & fit ex ea formica, aut ambulatiua sola, & est subtilior, aut ambulatiua corrosiua, & est mala. Aut ex cholera grossiore illa, & minoris caliditatis, & continetur magis intus quàm prima in cute: & uestit quasi fit in ea phlegmatica, & fit ex ea formica miliaris: & est minoris inflama tionis, & tardioris resolutionis. Et si fuerit mate ria grossior, & deterior, accidet formica corrosi ua. Et si pertransierit in grossitie sua usque ad sub stantiam sanguinis, & fuerit mala, accidet erysi pela mala. Et in omnibus illis, materia est: & fit propter subtilitatem suam, quæ expellit eam na tura, & non retinetur in aliquo, nisi in cute, & quod approximat ei. Et quando multiplicatur materia apostematis calidi, & magnificatur apo stema; tunc est de summa apostematum: & acutatum mortificantium. Et de summa prædicto rum est, quæ dicitur barachiem. Et istæ species malæ, & quæ eis simulantur, multiplicantur in an no pestilentie. Et de apostematis calidis illa sunt mala, quæ non exsiccantur ad declinationem quam sequuntur leuitas, & detumescit: neque ad aggregationem materiei, imò ad corruptionem membri. Et non semper fit à magnitudine aposte matis, & multitudine materiei, imò fit quando que à malignitate materiei. Et scias, quod aposte mata parum sunt singularia pura, sed plura coru sunt composita. Et scias, quod omne apostema in exterioribus, cum quo non est pulsatio, non fa cit sanum: de intrinsecis uero iam locuti fuimus.

ANNO.

Apostematis nomine, quod etiam lib. 1. annotaui mus, Graeci ab secessu intelligunt. hic tamen pro tumore ea uox sumitur, quæ recepta iam omnibus significa tio est. Quid tumor sit, fufus est in eodem 1. lib. ex plicatum. nunc singulas eius species perquirat, & singu las deinceps curationes generatim in sequentibus tra det. Porro nunc subobscurè agit, ut multi discrepare cū à Galeno miris modis putent. Ab illo tamen minimum uariare deprehendet, qui diligentius rem perpenderit. Hæc ferè Auicenne sententia est. Tumorum alij calidi, alij non calidi. De calidis hic uerba facit. in sequenti bus uero etiam de non calidis. Calidos esse ait ex sangui ne uel sanguinis soboles: & ex bile uel biliosa fluxione. Ex sanguine tumores sunt, aut probo, aut malo. Si ex probo, uel crasso. i. mediocri (neque enim crassissimum in telligit; sed crassum uocat alterius collatione, quem huic ut contrarium membrum opponit) est; phlegmone cum pulsatione, carnem simul & cutim occupans: uel ex tenui, & erit phlegmone cum punctione (punctionem uero spine nomine significat) quæ solam cutem apprehendit. Rursum uero si ex non laudabili sanguine tumor fiat, aut ex eo crasso, aut ex tenui. si ex crasso, uel ex malo adusto; & esse ait erysipelas cum uestica & crusta; uel ex deteriori etiam sanguine: & fit ignis persicus. si ue

ro ex tenui & malo; uel ex mediocriter fit tenui, estq; phlegmone ad erysipelas uergens, cum malitia & frau dentia, hoc est, ut nos intelligimus, quum uideatur phlegmone, fallit tamen medicum, & mala est inflamma tio. uel ex tenuiori & malo sanguine, & est erysipelas habens inflationes & uesticas & combustionem & cru stam. Hos tumores fieri ait ex sanguine. Gignantur uero etiam ex bile. ij. autem uel ex tenui, & formicam uocat, quæ solam cutem occupat: esseq; hanc ait, uel ambulati uam solam uel etiam corrodentem: hoc est, uel solum cutem depascere, uel etiam ulcerare. Aut ex minus te nu quam prior, & hic profundâ carnem magis arripit, uideturq; commistam habere pituitam, & minoris es se inflammationis, & tardioris resolutionis: uocaturq; hæc formica miliaris. aut ex crassa & deteriori bile fit tumor, & formicam esse corrodentem ait. aut ex crassiori adhuc bile, & ad substantiam sanguinis acci dente, & gigni dicit erysipelas malum. Hæc Auicennas quum asserat, parte ex alia Gal. 2. ad Glau. in hunc se re modum eandem rem docet. Si tumor ex sanguine fiat, aut ex eo optimo & mediocrem crassitudinem obti nente, diciturq; is nomine generis inflammatio. nempe tumores ex sanguine omnes, inflammationes dici solent. uel ex calido & crasso sufficienter, cui etiam ulcus con iungitur & crusta, ac quod circumiacet, in inflammatio nem effervescentem, grauiusq; dolentem eleuatur; & carbo dicitur. uel ex feruente, crasso, & seculento tu mor gignitur, qui & sanies admixta habens, pustulas quasdâ per summa cutis excitat, his similes, quæ ex igne: quibus disruptis crustosum sub ipsis ulcus inuenitur; et carbo itidem uocatur. At uero ex bile in aliquo membro consistente fit herpes. atque hic, si bilis crassa est, & to tam cutem ad carnem usque suppositam occupat ulce ratq; Hippocrati exedens dicitur. si tenuis quidẽ est, & in superficie tantum ueluti deurit, absolute her pes uocatur. si autem minus calida, minusq; acris bi lis fuerit quàm prior, miliaris herpes nuncupatur. hunc in lib. de tumorib. præter naturam gigni ex bile & pi tuita, idem suspicatur. At uero quia commiscetur hi tu mores plerunque, si ex bile & sanguine tumor fiat, uel etiam ex sanguine tenuissimo feruescente; tunc erysi pelas, ait Gal. gignitur: idq; si solam cutem occupet, nihil inferiorem carnem molestas, exquistum erysipelas dici tur: si uero inferiorem etiâ partem occupet; tunc, non ex quistum. sed erysipelas inflammationi mistum uocatur. in hoc autem uel præualent erysipelatis accidentia, & est erysipelas phlegmonodes; uel inflammationis, & est phlegmone erysipelatodes, uel neutrum præuallet et infla matio dicitur erysipelati mista. Hæc Gal. 2. ad Glau.

Que quidem, quum ita se habeant, constat certè (ut à san guine incipiamus) de tumoribus, qui ex probo sanguine sunt, non multum à Gal. autorem nostrum discrepare. solam, quum Gal. unum duntaxat ex mediocriter cras so sanguine, phlegmone, s. gigni asserat, hic alterum ex tenui sanguine adiecit; non aliud tamen quàm exquisi tum erysipelas intelligens, quod Gal. inter eos tumores po nit, qui ex sanguine & bile, seu ex feruescente & tenuis simo sanguine procreantur. Placuit uero Galeno id in ter bilis tumores referre, quod sanguis, ex quo ipsum fit, ad bilis naturam maximè uergit. Auic. uero inter san guineos collocat, quod uerè ex ipso fit sanguine, licet te nuissimo. De tumoribus uero ex malo & crasso sangui ne, si rectè aduerteris, per erysipelas cum crusta & uesti ca, & per ignem persicum non aliud quàm duo carbonu genera intelligere uidetur, de quibus Gal. De prauo au tem & tenui sanguine discrepare certè uidentur, quum hic

a B. fuerit per miltum

b B. mala

c B. alchoin

d B. peruenit

e B. sequitur

f B. Alia litera & oportet ut de tur ut potu pati ent apostema intrinsecum a qua endiuz & aqua solari cit medulla casie fistula

Cap. 1.

Cap. 9.

Cap. 1.

hic tres species tumoris gigni ex eo arbitretur, phlegmonem ad erysipelas inclinantem, erysipelas phlegmonodes, & erysipelas, cui bullæ, uisio & crusta coniungitur, de quibus non uidetur Gal. meminisse. Sed & Gal. priores duas species phlegmonem erysipelaceam & erysipelas inflammatorium inter eos tumores posuit, qui ex sanguine & bile calidioribus, uel ex sanguine tenuissimo feruescente fiunt. de tertio uero eo eryspellate, non is quidem uidetur dixisse quidpiam; putamus tamen eryspellate inflammatorij speciem esse ex paulo acriori & feruidiori materia genitam. De ijs autem, quæ ex bile, per formicam nihil aliud hic quam herpetes intelligit. uerum quum formicam dicit aliâ esse ambulatorem, aliam corrosiuam; id membrum quod exquisitum herpes Gal. uocat, in duo, pro bilis uolentia, secatur; quæ non cutem de pascit, sed etiâ acrior potestate prædita ipsam ulceret, profundior em tamen substantiam intactam relinquens. per formicam uero miliarem, herpetem miliarem; per corrosiuam, exedentem intelligit. Addit tantum ad hæc tumorem eum, qui ex crassiori bile ad sanguinis substantiam accedente oritur; a quo fieri ait erysipelas malum: per hoc fortasse erysipelas ulceratum intelligens, de quo Gal. 1. 4. meth. nempe quum superiora erysipelata non ulcerent, hoc quod ulcerat, eorum collatione malum dici potest. Non ergo tantum a Gal. hic author discrepat, quantum dissentire multi putant.

Cap. 1.

De phlegmone.

Cap. 2.

a B. submersus
& fuerit propinquus
b B. & non fuerit sicut plurima ex uisceribus
c B. sicut scilicet dispositiones ipsorum

c B. quibus fit
spiratio et transpiratio

d B. inflatio uisio seu tumor uentrosus vel uaporosus
e B. Alia litera aut debilitas

f B. dolorosa

g B. cum horij

h B. statum
i B. sanies

Am sciuisti phlegmonem, & signa eius ex caliditate, & inflammatione, & additione quantitatis, & tensione, & impulsione, & pulsatione. si est submersa, uel quia est propinqua arterijs, & membrum in quo est tale, est cui adueniunt nerui; quibus sentitur non plus quam sensibilitas, sicut sciuisti dispositionem eius. Et quanto plus fuerint arteriæ maiores, & magis grandes, erit pulsatio eius, & ipsius dolor uehementior, & eius resolutio, aut ipsius collectio uelocior. Et quum phlegmone est in membro sensibili, sequitur ipsam dolor uehemens, qualitercunque sit, & committitur ipsam, ut appareant uenæ illius membri parue, quæ erant occultæ. Et scias, quod nomen phlegmonis in lingua grecorum est absolutum super omne, quod est inflammatum: deinde dicitur de omni apostemate calido: postea dicitur de eo, quod est ex apostemate calido cum proprietate prædicta, & non caret inflammatione propter coarctationem sanguinis, & oppilationem meatuum. Et parum, quod contingit ut phlegmon sit simplex: sed secundum plurimum ei associatur erysipelas aut durities, aut furiositas. Et habet causas, de quibus sunt antecedentes corporeæ, ex repletione: aut malitia humorum, & cum debilitate membri recipientis, licet non sit repletio, neque malitia humorum. Et de eis sunt primitiue, sicut contusio, aut incisio, aut fractura, aut dislocatio, aut ulcera, quæ multiplicantur in membro, quare declinat ad ipsum materia propter dolorem, & debilitatem, & fortasse declinant ad ipsam materiem, & retinentur in uis, quæ sunt debiliores, sicut accidunt cum ulceribus & scabie. Et apostemata in locis uacuis. Et augmentum quidem eius declaratur additione magnitudinis, & tensionis. Et status ipsius, per huiusmodi: & illic aggregatur materia, & debet aggregari. Et

declinatio incipit tendere ad lenitatem, & debilitatem. Et malus est, qui non tendit ad declinationem, neque aggregat saniem: & huiusmodi quidē perducit ad mortem membri, & putrefacit ipsum. Et multoties quidem fit illud propter magnitudinem apostematis, & multitudinem materiei ipsius. Et multoties fit illud causa malignitatis materiei, si apostema fuerit paruum. Et tu quidem scis illud, quod & gratificatur, quoniam pulsatio incipit in tensione, & inflammatio incipit in sedationem. Et scis illud, quod aggregatur per additionem pulsationis, & caliditatis, & fixationem utriusque. Et scis illud, quod putrescit, propter digestionis difficultatem, & tenebrositatem, & uehementiam tensionis. Et scias, quod dum non submergit naturam materiam, non peruenit ex ea apostema, & respicit per ignem eius, quod apparet exterius. Et scias, quod quando uicinatur, & pulsula demenuati indicat demenuatum malignum. Et oportet, ut tunc in potu tribuatur habenti apostemata interiora aqua endiuia, & aqua solatri cum medulla casia fistula.

ANNOT.

Prima phlegmones, seu inflammationis differentia, ait Gal. 2. ad Glauco. est secundum quam hanc quidem humidam, illam uero siccam esse contingit. sicca nuda est absque humore calida intemperies; humida uero, intemperies cum materia. hæc uero rursum, quæ cum materia est, absolute quidem calidum quemuis tumorem significat a sanguine, bile, aut quocunque alio calido humore manantem. contractio autem generis nomine tumorem ex sanguine significat, de quo hoc in loco agitur. Hanc ergo, ut Gal. in lib. de tumorib. præternat. solent Græci de partibus dicere, quæ in maiori tumore sunt, carnositas, intensus, reuoluentibus, pulsanti dolore dolentibus, & rubentibus. Ceterum, ut ibidem Galenus, quicquid in tumorem attollitur, altera ex duabus huius causis attollitur. uel quod eiusdem rei substantia a calore funditur, uel quod in spiritu uertitur, & in maiorem molem ex crescit. uel, quod foris aliquam nouam substantiam assumit. substantia uero hæc in carnositas partibus (de his n. hic agimus) uel caro est uel humores. uidendum ergo a qua nam causa inflammatio, quam contractio generis nomine ita uocari diximus, oriatur. Certè, si ex fusione excreuerent carnosæ partes, conuersa uidelicet a calore in spiritus earum substantia; tum spiritibus plenas esse quamdiu tumor adest; tum superueniente frigore, in naturalem statum redire oporteret. At nihil horum in his deprehendere est: quum si eas feces, non spiritus sed sanguis multus effusus appareat. quum etiam refrigerata non tamen detumescant. non ergo ex priori causa phlegmone gignitur. Quod si ex noua aliqua substantia foris assumpta in tumorem attolli dixeris crit; hæc uel caro, uel sanguis. non caro, quum huic neque color inflammationum adsit; neque calor inmodicus, neque dolor, & alia id genus, quæ inflammationem sequuntur, sed sola multitudo; effectusque ea partis incrementum, non cum alteratione tumor. Esse ergo ex influente sanguine inflammationem oportet, ex eo, quod ab ipsis uasis per eorum tunicas resudante, & in omni carnis particula uoris instar permixto. Hæc, pulchra sanè methode Gal. lib. de tumorib. præternat. inflammationis causam inquirunt. damnat uero pluribus eorum sententiam, qui ex spiritibus inflammationes oriri existimant; sed ea non est, ut hoc in loco fusius describamus. His ita constitutis, inflammatio tumore

k B. resolutur ex pulsatione quæ incipit sedari & mineri & ex inflammatione quæ incipit quietare
l B. seu corruptur

m B. vincit naturam materiam Alia ita alterat naturam materiam
n B. o B. bochor ad duntel indicat Alia litera pulsula adumelie indicant apostema
t furunculi

Cap. 1.

Cap. 2.

Cap. 3.

Cap. 2.
Com. 1

mor est carnisformis particula, cui succedit cutis tensio, tangenti renixus, dolor, profunda pulsatio, rubor & calor, ut ait Gal. 14. meth. & fen 4. in 6. vulgar. morbum quem hic author noster emulatur. Quum diximus carnisformis particula tumorem esse, ossa reiecit, quia, quia inflammatorium quiddam pati Gal. scripsit 1. de comp. med. per loca, veram inflammationem pati quiddam opinantur, quum tamen ea neque sanguinis fluxum in se admittant, neque sentiant (nisi ambientis membranae sensum ossum esse dixeris) neque tendi uere possint. Cutis in inflammatione tenditur ob sanguinis in subiectam carnem confluxum, renixitur eadem tangenti ob spiritus sanguini permixtos, & doloris ratione irruentes, symp- ni in modum. dolor, calidam intemperiem & tensionem sequitur, profunda uero pulsatio, ob arteriarum, quae passim admixtae sunt carni, compressionem; de qua re Gal. 2. de loc. aff. & lib. de tumorib. prater nat. rubor humoris naturae, calor uero tum materiae calidae affluxum, tum prohibitam perspirationem sequitur. Habes ergo inflammationis naturam, de qua hic uerba sunt, breuissi- me explicatam.

Cura phlegmonis.

Cap. 3.

Quum accidit phlegmon à causa primitiua, non deest quin aut causa primitiua, & eius uestigium inueniat mundificatione corporis, aut repletionem. Quod si obuiet mundificationi, non est necessarium nisi curatio apostematis in quantum est apostema, & extractio materiei extraneae, quae fecit accidere apostema: & illud fit per mollificationem, & resolutionem leuius, sicut emplastrum de fari na tritici cocta cum aqua & oleo. Et quandoque excusat sacrificatio labore, & proprie quando apostema est multae materiei. Quum autem inuenieris corporis repletionem, tunc oportet ut non tangas apostema cum mollificatione, quoniam attrahetur ad ipsum supra quod resoluitur ab eo: imò oportet ut euacuetur materia per phlebotomiam: & fortasse indiget solutione uentris: & quum feceris illud, administra mollificationem. Et eius quidem curatio est proxima curationi eius, cuius causa primitiua inuenit mundificationem corporis: & differt ab ea in hoc, quod non indiget curatione cum reperculsione plurima in principio sicut indiget illa, imò minus illa. Quum autem causa est antecedens, non primitiua; tunc oportet ut incipias cum euacuatione, & comple ei quod meretur ex phlebotomia, & ex solutione uentris, si indiget ea. Et necessitas quidem eius est, aut quoniam corpus est immundum, aut quoniam aegritudo est magna; quare necessaria est euacuatio, & minoratio materiei, & attractio ad contrarium. Et licet corpus non sit multarum superfluitatum, tamen in membro quandoque aduenit, quod ipsum debilitat: quare attrahuntur ad ipsum materiae corporis, licet non sint materiae superfluitatis. Et oportet ut obserues conditiones praedictas in hoc, ex aetate & tempore, & regione, & alijs. Et incipe cum reperculsione, nisi in locis, quae conditionauimus in lib. primo. Deinde oppone augmentum cum intromissione mollificationum, & humectantium cum refrenatiuis, & quantum procedit in augmento, procedas in additione mollificationum paulatim: & apud finem, & statum, & ultimitatem

magnitudinis & additione suae ultimitatis & fac uincere mollificationem, & fac ea pura. Et exsiccantia sunt, quae sanant in fine: uerum humectantia & mollificationia sunt ad dilatandos poros, & ad sedandum dolorem. Et exsiccatium est illud, quod sanat: & prohibet remanere aliquid, quod fiat sanies. Si autem non sanat integrè, & dimittit aliquid, non relinquit nisi rem modicam, quam resoluit illud, in quo est acuitas. Et quandoque accidit ex refrenatione uehementia doloris propter suffocationem materiei, & soliditatem membri. Et quandoque accidit ex ea reductus materiei ad membra principalia; & quandoque accidit, ut induretur apostema. Et accidit quandoque ut incipiat membrum tendere ad uiriditatem, & nigredinem, proprie quando medicatur cum eis in fine rei, & prope statum. Et scias, quod uehementia doloris facit te indigere medicinis mollificantibus absque attractione: & fortasse erit cum eis in frigidatio non prohibens mollificationem. Ex reductu uero materiei ad membra principalia securat euacuatio: & nisi quando illud, quod prouenit ex eis, est secundum semitam expulsionis ex eis, & sunt membra recipienda ab eis, sicut euacuatoria illorum: illic, non est uia ad repellendum & expellendum penitus: & nos iam uerificauimus ista in loco suo. Et quum timetur ut declinet ad duritiem, administra mollificationem, in quibus est calefactio, & humectatio cum fortitudine. Medicinae autem repercussivae sunt, quae sunt medicis sicut succi herbarum frigidarum, quas multoties diximus in locis alijs: sicut succus portulacae, & cucurbitae, & endiuiae, & uirgae pastoris, & aliarum; & succus solati proprie. Et corpora eorum contrita parata ad emplastrum: & succus psyllij etiam. Et ceratum cum aqua frigida. Et fortasse excusat laborem in eo spongia infusa in acetum, & aqua frigida. Et kekendi est fortis in principio: & similiter cortices granatorum, & semperuiua. Et fauic decoctum ualde, & proprie cum aceto misto aut sumach, & stilub. & est bonum iterum. Et si indiget fortiore illo, adde in eis sandalum, & acatiam, & memithe, & faufel, & hyusquia mû albû. Et herba, quae nominatur herba apostematum, est in principio ualde bona. Et quandoque iuuatur eius desiccatio, & stipticitas cum croco, & humectatio in principio est timorosa. Et quando cadit superfluitas in infrigidatione, fortasse perducit ad corruptionem membri, & corruptionem humoris contracti in apostemate, & tendit apostema ad uiriditatem & nigredinem. Si ergo timueris aliquid de hoc, tunc emplastra locum cum farina hordei, & uolubili, & in quo est mollificatio. Si uero apparet aliquid de hoc, tunc sacrifica locum, & excoria ipsum, & non expectes collectionem, neque maturationem: & illud quando uides illud, quod effusum est, plurimum ualde: & fortasse moritur membrum. Et scalpellationis alia est, & magis apparet, & alia magis profunda: & illud est secundum locum apostematis, & dispositionem membri. Et quum scalpellaueris, tunc embroca cum aqua maris, & reliquis aquis salis. Et emplastra cum eo, in quo est mollificatio. Et si non indiges rorificatione, & embrocatione, sis contentus mollificatione. Et scias, quod administratio eorum fortiter repercutit in primis, & eorum

f B. Alia licera
& ultimitatem
tensionis
g. B. ex exsicca-
tibus quae dam
sunt pura uel
ponuntur pura
in statuh B. repercul-
sione
i B. conuulsa-
tionek f B. Alia licera
nisi fuerit qd
prohibeat ab-
ca &
l B. fuerit
m B. nisi fueritn B. Alia licera
& quae declinant
ad mediocritatem
sunt

o B. althaleb

p B. fac sacrifici-
ationem profun-
damq B. Alia licera
extrinseca uel
superficialisa f B. Et cura-
tio apostematis i qui
tu est apostemab f B. Et cura-
tio sufficiense B. Alia licera
et repletio

d B.

e B. reperculsi-
uis

& eorum quæ fortiter resoluunt in fine, est mala: caue ergo quantum potes in frigidatio enim uehementis perducit ad illud, quod sciuit. Et aqua frigida similiter est de illis, quæ oportet cauere, nisi in eis, quæ sunt sicut erysipela. Et in resolutione uehementi accidit dolor. Si ergo uoueris regere in principio cum sedatione doloris, non approximes eis aquam calidam, & olea mollicia, & emplastra facta ex huiusmodi medicinis: ipsa enim uehementer sunt contraria ei, quod est necessarium de prohibitione effusionis. Et si redeas ad bolum armenum solum in aqua frigida, aut cum oleo rosæ, & melius oleum rosæ, est illud, quod est ex resis, & oleum oleo quippe est resolutione quædam: aut lentes decoctas cum rosæ: aut merdalengi cum oleo rosæ. Si uero ista non ualent, & quæ eorum cursu currunt, administra uolubilem, quoniam ipsa est uehementis iuuamenti in principio, & statu, & salirengi, & alhasech, & apium, & albedarungi similiter. Et multoties quidem sedat dolore uinum dulce mistum cum oleo rosæ, imò cōgelatū uinæ, & parum cere super lanā, aut lana hyssopi in frigidata in ætate, & tepēfacta in hyeme: aut spongia infusa in uino stiptico, aut acetō, & aqua frigida. Et crocus ingreditur in sedatione doloris. Quum ergo uides in ceptionem apostematis incedere itinere exituræ, tunc dimitte in frigidationem: & incede in uiam eius, quod maturat, & aperit. Quum autem apostema peruenit ad statum, tunc necessaria sunt qualia sunt anethum, & chamemilla, & maluauicus, & semen lini, & similia: imò emplastra, quæ nominantur basilicon, & quæ nominantur diachylon. Et emplastrum de colocat exsiccat absque dolore, & propter illud est eius administratio cōueniens, quæ sit inflammatio phlegmonis. Et est cōueniens quædo non timetur aggregatio: & melius est ut ponas super ipsam desuper lanam infusam in uino stiptico. Et caro minus indiget exsiccatione, quam neruis: quoniam neruis non redit ad suam completionem cum exsiccatione parua. Et caro minoris necessitatis est, quæ pauciores habet arterias. Et multoties quidem cadit necessitas scapellandi ante maturationem. Et multoties ingeniatur in attrahendo, apostema ex membro nobili ad ignobile, cum attractiuis: deinde curatur, & aperitur. Et in apostematibus calidis, quæ indigent fanioletate, emplastrum caput eius cum psyllio, & cum exinctiuis in circuitu eius. Et liniatur ex epithimaribus, & emplastris cum penna, quoniam digiti ledunt ipsum.

ANNOT.

Et incipe cum repercusus sit. &c. Digna est animaduersione questio, an semper in inflammationum principijs ea sint ex usu, quæ repellunt. Gal. 13. meth. generatim repellendum admonet. Nostri tamen plures casus excipiunt. primo quidem, quando adenosas partes phlegmone occupat, uel prope particulam est principem, quando uenenata, aut multa, aut ualde crassa uel impacta materia est. quum crissim sequitur. quum a procatartica sit causa. quum imbecilla est pars, aut plethoricum corpus, aut maxime dolorosa inflammatio est. Addidit autor non solum ad huius capitis initia, quando tumores puris corporibus occurrunt. Egent tamen limitatione hæc omnia. Primum enim quod in glandosis, & quoque partibus repel-

lere liceat, testimonio est Gal. qui. 3. de comp. med. per loca in parotidibus repellentia, quamuis leuia & discutientibus multis permixta admouisse morbi initio testatur: quæ tamen & in adenosis partibus, & prope cerebrum inflammatio est. Celsus quoque lib. 6. in iisdem sine morbo fiant primum esse ait experimentum reprimendum. De uenenata autem & multa materia testatur certe id ipsum Gal. 3. de comp. med. per loca, ut plurimum in inflammationibus repulsoriam curationem scribens conuenire: atque id maxime, quum neque malignum est, neque multum quod affluit, neque corpus humoribus ex æquo redundat. De crassa uero quod atunt, materia, quæ uis non negem ob id in carbunculo parua repellentia a Gal. interdicta, quod crassior materia est, quam repellat. non hoc tamen reprimentia propositus interdicat, sed moderatur, propterea quæ his ea quæ discutunt, admiscetur. At, quod de impacto humore dicunt, uanum esse res ipsa ostendit, quando impacta iam materia morbi initium non est, de quo hic agimus. De critica quoque inflammatione, faciemur, si bona est crissis (arripet enim quæ huiusmodi fuerit, ignobilem particulam, non nobis leui) non esse reprimendam materiam naturæ consilio impulsam, at si mala sit crissis, feraturque ad principem partem humor, quis neget hic esse repellendum? Quod uero de procatartica causa limitant, id sicut ex hoc male intellecto auctore desumitur, ita non perpetuo obseruatur. Ait quidem hic de procatartice causis agens, si purum sit corpus utendum esse apostematis curatione in quantum apostema utendum. si spēsidijs, quæ tumori facta conueniunt, non is tamen absolute in omnibus a procatartica causa tumoribus arceat repellentia. quin is, qui ulcera hoc in loco inter procatarticas tumorum causas ponit, non negat in ulcerum inflammationibus reprimentibus esse utendum, si quando inflammatio in causas fuerit, ne curetur ulcus. Quum uero a partis imbecillitate prohiberi hæc asserit, gratis admittimus idque etiam Gal. 13. meth. testatū reliquit, sicut tamen, si imbecillitas ea innati caloris quodammodo frigiditas fuerit, non uehementis exarsio, tunc ab ijs esse abstinendum certum est, quæ quia frigida sunt, repellunt; ita etiam in eodem imbecilli calore, quamuis non satis conueniant, quæ refrigerando reprimunt; non prohibentur tamen quæ astringendo id agunt. De plethorico autem corpore fatetur id ipsum Gal. 3. de comp. med. per loca ante citato, reperiendum docens, nisi corpus humoribus ex æquo redundet. At quod de dolore asserunt, non ita absolute uidetur statuendum, quando enim inflammatio magnus coniugitur dolor, perpendendum, an ob acriorem calidiorēque materiam dolor affligat, an ob nimiam tensionem. si ob tensionem, utendum profecto est relaxantibus non repellentibus, ijs præsertim quæ astringunt, & superficiem corporum quibus adhibentur, magis cogunt. si tamen ob calorem immodicum urget dolor, non uideo cur non refrigeres, repellasque. Est ergo, de repellentibus in inflammationum principio euitandis non ita plane statuendum, ut hi asserunt. Verum, si recte aduerteris in tot enumeratis casibus alia quidem repellentia prorsus interdiciunt: alia non omnia interdiciunt, sed quædam alia eadem moderantur, non omnino reijciunt, quæ omnia licet, ut ex ijs quæ diximus, colligas. De phlegmone uero curanda, quod reliquum est, pete ex Gal. 2. ad Glau. 13. meth. Paulus lib. 4. Itemque retere quæ lib. 1. Fen. 4. doct. 5. & ab Auicenna & a nobis fuisse animaduersa.

Erysipela.

Erysipela, & species eius.

Cap. 4.

Iam sciisti causas erysipela, & species eius in lib. primo. Et illa, ex quibus discernitur à phlegmone sunt, quoniam erysipela magis apparentem habet rubedinem, & a puriorem. Et ex phlegmone apparet rubedo ad nigredinem declivis, aut uiriditatem. Et plurimum coloris eius est occultum in profundo. Et rubedo erysipela destruitur per tactum, & statim, & albet eius locus causa subtilitatis materiei ruberæ, aut separationis eius: deinde redit uelociter: & non similiter est rubedo phlegmonis. Et uides in rubedine erysipela colorem croci, & citrinitatem: & non uides illud in rubedine phlegmonis. Et apostema erysipela non fit nisi in eo, quod apparet de cute: & phlegmone profundatur in carne etiam. Et erysipela est pura: & non est ita phlegmon, & peruenitur quandoque ex caliditate erysipela ad hoc ut comburat cutem: & est eius uirulentia uescit & minoratur illud in phlegmone. Et pura non impellit penitus, & phlegmon impellit, & quanto plus multiplicatur additio sanguinis super cholericum, est impulsio magis apprensus, & dolor & pulsatio uehementiores. Et erysipela attrahit febrem uehementius, quam phlegmon. Et quandoque consequitur ex caliditate erysipela ut comburatur cutis: & quare alteratur illud quod nominatur erysipela & non est ita phlegmon: non est ergo inflammatio erysipela minor inflammatione phlegmonis, imò plus. Verum tensio phlegmonis, & dolor eius est propter tensionem, & quandoque fit maior, quia propter dolor erysipela est minor. Et ubi plus accidit erysipela, accidit in facie: & incipit à lepore nasi augmentatur apostema, & expanditur in facie tota. Et quando accidit erysipela à fractura ossis sub cute, tunc illud est malum. Et tu quidem iam cognouisti diuersitatem inter erysipelam, & phlegmonem in loco alio ab isto.

ANNOT.

De erysipela agit, quod ex tenuissima sanguinis fit parte, ut Gal. 2. ad Glauc. Et si enim idem in lib. de tumorib. præter nat. ex bilioso hoc fieri humore ait; est tamen, ut diximus, res intelligenda; fieri certe ex sanguine exquisitum erysipelas, sed eo tamen tenuissimo & feruido, ad bilis naturam accedente. Quamquam autem Gal. 14. meth. erysipelas carnis subiecta partem nonnunquam occupare testatur; hic uero author in sola cute consistere asserit; non differunt tamen. quin Gal. 2. ad Glauc. hoc ipsum confirmat quod de exquisito erysipela uerba facit. non est autem exquisitum id de quo in 14. meth. Vñ hoc in loco Auic. scribit, de quo quis non mediocriter admiretur, quum ait, & peruenitur quandoque ex caliditate erysipela, & erysipelas ait cō quandoque calor tendere, ut cutem urat, & sui uolentia bullas exciaret. At Gal. 2. ad Glauc. si tenuior bilis fuerit, quod in superficiei est, deuri solum dicit; tumorem uero, qui ex ea fit, herpetem simpliciter nuncupari. Item & in lib. de tumorib. præter nat. de herpete & erysipela agēs, ex eo bilioso humore, qui cutem ulcerat, fieri herpetem; ex aquosa uero sanie & sanguine erysipelas: quod priori minus ait esse acre, magisque in tumorem attollere quam ulcerare. Videtur ergo hic, author, id quod herpetis est, ascribere erysipelati, & unum cum altero confunde-

re. Sed paucis non negat eo loco Gal. erysipelas quandoque cutem deurere ulcerareque; imò, quum minus acrem huius quam herpetis materiam dicit, magisque in tumorem attollere quam ulcerare; ex hoc erysipelas quoque ulcerare inuit, magis tamen & frequentius attollere in tumorem.

Cura erysipela.

Cap. 5.

Pottet ut euacues corpus in ea cum solutio cholera. Et si indigent phlebotomia, phlebotomia etiam. Et phlebotomia quidem non multum confert, nisi quando materia est inter duas & cutes. Si autem profunda fuerit, tunc eius iuuamentum minoratur: & fortasse attrahit. Et si indigeris reiteratione solutionis uentris post phlebotomiam, fac illud secundum quod & calefit ex duabus materijs. Deinde permuta te ad infrigidandum eam cum infrigidatiuis foribus scitis in cap. phlegmonis: & cum effusione aqua frigida: & fac illud donec alteretur color: pura enim & destruitur cum alteratione coloris, & diminutione ipsius. Et ad ultimum infrigidatio in erysipela est magis necessaria, quoniam flamma, & dolor inflammatus in ea est plus: Et euacuatio in phlegmone est magis necessaria, quoniam materia in ea est magis inobediens, & grossior. Et oportet ut sit infrigidatio eius in principio fortis stipticitatis, ad hoc ut forsitan augmetetur eius stipticitas super ipsius frigus. Circa statum uero sit ipsius frigus uehementius stipticitate eius. Et caue cum hoc ne redire facias materiam ad membrum intrinsecum, aut ad membrum nobile. Et caue iterum ne denigretur membrum, & fuscum fiat, & incipiat ire in uiam corruptionis. Et quando apparet aliquid de hoc, incede in contrarium uia stipticitatis, & infrigidationis. Et si fuerit erysipela & super cutem, curetur ex scoria plumbi cum uino pontico bullito cum folijs sicla bullitæ cum uino: & curetur cum eo in quo est resolutio, & exsiccatio fortis cum infrigidatione. Et illud est sicut fumatur lana ueteris adusta non lota pondus. 3. xij. & s. carbonis de cortice arboris pini tantundem, cera. 3. xx. scoria plumbi. 3. ix. sepi caprini ueteris abluti cum aqua. 3. xv. olei myrtini. 3. v. Et iterum leuius illo emplastrum fiat ex scoria plumbi cum succo ruthæ, & oleo rosæ, & cera.

ANNOT.

In erysipelatis curatione questio est, nū uena sectio si opportuna. Author noster eam probat, ubi est opus; conferre autem scribit non multum, nisi quum materia intra duas est cutes; minus uero si profunda fuerit. Gal. de mittendo sanguine, nihil. Paulus tamen lib. 4. secunda ait humerariam si uires patiantur. Et Aetius hoc ipsum iubet, si sanguis redundarit. lib. 14. Discrepare ergo hi à Gal. uidentur. Sed fortasse non discrepant. Erysipelas, aliud diximus exquisitum solam cutem occupans: aliud non exquisitum, quod non cutem solum, sed subiectam quoque carnem apprehendit. quod in sola est cute, ex tenuissima & feruente materia fit: quam retrahere si uelis secta uena, non possis. retrocedere enim non potest, quod in summam iam cuticulam euasit. At quod non exquisitum est, id non tam in summa cute, quam in subiecta est carne. hoc uero ex crassiori quam prius, sanguine esse solet, & sanguini comista est bilis. si pura enim hæc

AVIC.

K

esset,

esset, non eryspelas, sed herpes fieret. quod uero tale est, neque summam cutem, neque etiam profundiores partes occupat. & in eo mitti sanguinem iubet hic auctor: quando materia intra duas cutes existente id ipsum con-
sultat. At si rursus crassior materia fuerit, quæ eryspe-
las facit, tunc in profundis partibus & sanguini crassâ
coniungi bilem, & uitiatum propterea sanguinem signi-
ficat. quo in casu, si insigniter uitiatum est sanguis, multum
peccet, si de mittendo sanguine cogitas: sin autem non
multum sit uitiatum; non adeo tamē uenæ sectio confert,
ut in superiori: quum & prauus est sit sanguis, & cum
eo non tam qui prauus est, sed etiam probum simul
educas, malo adhuc derelicto. Probè ergo de secunda ue-
na consulere hic auctor uidetur. Quod tamē de ea Gal.
non meminert. ob id putamus, quia de exquisito eryspe-
late uerba facit. Paulus uerò, Aetius, & Celsus de non
exquisito, quod ex bile & sanguine fit non multum tenui:
quod uero in facie & capite accidere consuevit, intelligit.
quo in casu duplici nomine secunda est uena, tum peccan-
tis humoris ratione, qui non pura est bilis, sed biliosus
sanguis: tum offensa partis gratia, à qua toto ingenio re-
trahenda est fluxio. Hæc fortasse propositam dubitatio-
nem dissoluunt.

Et si fuerit eryspelas super cutem &c. 3. Multis
hic locus dubitandi ansam præstitit: ita ut non de-
fuerint, qui Auicennam erroris damnet, putetq; ab eo
eryspelatis & herpeticis nomina cōfundi, nempè ex pili
bi scoria, astringente uino, & beta medicamentum pro
eryspelate parat; quo Paulus lib. 4. in herpete uitur.
Adde & quum proximis, uerbis ait: Et cura cum eo, in 3.
quo est resolutio & exsiccatio 3. illud in hoc iubet, quod
Gal. 2. ad Glau. in herpete. Vitur præterea etiam me-
dicamento ex lana ueteri ulla: quo itidē presidio in her-
pete Paulus. Accedat ad hæc quod superiori loco dice-
bamus, quum enim supra eryspelas cutem deuere &
bullas excitare asserat, quam rem herpeti Gal. ascribit,
uidetur omnino alterum per altero usurpare. Sed ad hæc
paucis. An eryspelas cutem deurat uescietq; supra ex-
plicuimus. Nunc autem, etsi bis presidij in eryspelate
hic uitur, non in omni tamen; sed in eo quod ince-
dit super cutem, ut castigatio codex legit, eamq; depa-
scit: tale enim non tantum eryspelas est, sed ulceratum.
hoc uerò, quod ulcerat, non multum ab herpete differt,
neque dissimilia præsidia exigit. quæ propterea, quam-
uis Paulus uel Gal. de herpete protulerint, eryspelati
tamen ulcerato non minus commodi asserre, quam her-
peti possunt.

De formica^a & miliari. Cap. 6.

Formica est pustula aut pustulæ, quæ egre-
diuntur, & faciunt accidere apostema^b & pu-
rum, 3. & ambulant: & fortasse ulcerant: &
fortasse resoluuntur: & tu iam sciisti causam u-
niuscuiusque illorum. Et color quidē formicæ
ad citrinitatem est decliuus: & est inflammata cū
substantia ueruchali, & rotunda: & secundum pluri-
mum habet radicem latam, nisi quædam species
eius, 3. acruhaurod, & est radicis parua: quasi sit
pendens. Et sentitur in omni formica sicut pun-
ctura formicæ. Et ad summum omne aposte-
ma^d 3. in cute 3. ambulatiuum, quod 3. latitudine
non habet, est formica. Verum alia est miliaris, &
alia est corrosiua secundum q. sciisti. Et quan-
do fit ulcus, & putrefit, appropriatur nomine pu-
tridi.

ANNOT.

Herpetas intelligit. horum tres species fecit cap. 1.
quum de tumoribus generatim uerba faceret. quod &
Gal. in lib. de tum. præternat. & Aetius lib. 1. 4. quam-
uis Paulus lib. 4. duas tantum species agnoscat. Non ui-
detur Paulus Galeni scripta hac de re satis percurrisse,
unde & de miliari herpete agens, de Oribasij sententia
ex pitiuita & bile excitari ipsum ait; quasi id Gal. antea
memorie non commendari in lib. de tumorib. iam cita-
to. Mirandum & de Auicenna uidetur; qui de herpete,
quam formicam nuncupat, uerba faciens, simul etiam de
uerrucis & myrmecia specie agit, quod ab herpete lon-
ge diuersum uitium est. Nos profectò, quum auctorem
hunc de tumoribus 1. capite agentem tres herpetum spe-
cies enumerare, neque de uerrucis uerbum, quidem: qui
etiam de uerrucis in sequentibus agere ipsum animad-
uertimus; non possumus nō admirari, suspicamurq; quā-
uis Rasm, quem hic passim emulatur, in eodem esse er-
rore non ignoremus; in hoc quidem capite interiecta
quopiam ea uerba set est inflammata & c. 3. usque ad ea
3. Et sentitur in omni formica & c. 3. ut legendum sit con-
tinuata serie. 3. Et color quidem formicæ ad citrinitatem
est decliuus. Et sentitur in omni formica sicut punctura
formicæ. 3. resfectis ceteris; quæ certè uacant. In sequen-
ti quoque capite ea sunt expungenda, quum ait 3. Et Gal.
uidetur dixit esse conueniens & c. 3. usque ad ea. 3. Illorum
autem formicæ & c. 3. Non audemus tamen nos, hunc
in tanto hominum odio tueri contentiosus: qui & erra-
re ipsum potuisse certo scimus. Fieri nihilominus po-
tuit, ut uerba illa à quopiam alio, qui Rasm legerit, in-
terposita sint, q. illi interponenda uiderentur. Vt ut autē
res hæc se habet, fluxisse profecto ex Rasi hunc errorem
constat. cuius rei ansam Gal. uidetur præstitisse, qui, 1. 4.
meth. de herpete agens, de myrmecia quoque meminit.
Neque tamen accusandi propterea tantum acriter Ara-
bes hac de re sunt, quibus patrius sermonis usus quum
sit, ut formicæ nomen & herpetas & myrmecias indi-
cet; non est tamen ipsa res ignorata, sed de hac re satis.

Cura formicæ, & quæ eius cursu currunt. Cap. 7.

Quum non incipis in ea cum euacuatione
humoris secundum quod oportet, imò
medicaris ulcus cum eo, quod sanat, redit
ex alio loco^a 3. cum nō cumento, 3. & ex loco ip-
so: & non cessat^b 3. humor facere corrosione^c
post corrosione. Et aqua quidem cafei cum scā-
monea inuatiua est in euacuatione materiei for-
micæ, & ei similia. Via autem, secundum quam
curatur formica, est, ut quæ ex ipsa est corrosiua,
alienetur ab humectatione, quam iam administra-
sti in eryspela: humectatio enim non est conue-
niens ulceribus. Et administra in principiis eius
prius^e 3. 3. sicut lactucam, & nenuphar,
& semperuium, & d. uolubile, 3. & portulacam.
3. Et si fuerit necessarium f. 3.
tunc quod sit sicut solatrum & proprie sicum,
tritum: in ipso est exsiccatio: & sicut arnoglossa,
& rubus, & lens: & post ipsam sauch hordei, &
cortices granatorum, & rami uitis. Et quum ti-
mentur super eam corrosio, & ulcera, administra
cum istis infrigidatiuis aliquid mellis, & similia,
aut farinam thuris cum aceto. Et aqua, quæ cur-
rit ex ligno uitis humido, quum aduritur, & ster-
cus ouium cum aceto, & sterus uaccinum cum
aceto. Quum ergo corrosio, & ulceratio appareat,
tunc

Cap. 10.

Cap. 11.

a. B. &

b. B. paruum,

c. B. quæ nomi-
natur acruarod
quæ habet radi-
cem subtilem
d. B. cutaneum
e. B. profundita-
tem

Cap. 9.
Cap. 10.
Cap. 11.

Cap. 19.

Cap. 17.

a. B. propinquus
b. B. corrosio
c. B. corrosio
cutim corrosio
ne

c. B. non

d. B. muscum
e. B. imò
f. B. admiscere
stra

a. B. est e
b. B. conc
c. B. t
d. B. e
e. B. n

g B. Alia litera
nue

h B. imprimat
in

Cap. 17.
Cap. 15.
Cap. 60.

ANNO.

Cura miliaris.

Cap. 8

a *B. uirens* epi
thimi
b *B. altherma-*
zech & sandali

e B. Alia litera
qua

De pruna, & igne persico.

Cap. 9.

a B. Alia litera
est choleric
materia
b B. Alia litera
concauitatis
c † B. paruis
d B. calidus
e B. commorio
nis

f B. niger & ra-
dix exiture seu
apostematis est
declivis ad i-
gneitatem

g † B. istis &
cum
h ——— B.

i B. tempore
uel in āno pesti
lentia

ANNOT.

Cap. I.

Cap. 1.

Сар. 10.

Cap.4.

Cap. 6.

Curatio prunæ & ignis perfici. Cap. 10.

Cap. 10.

AVIC.

K 2

do

do materia est declivis ad cholicam. Cura autem localis necessaria est ut sit, sicut cura erysipelæ. Verum non oportet ut sit linimentum vehementis in frigidationis, sicut in erysipela: quoniam materia ad grossitiem est declivis, & quoniam ipsa est taliter, quod non tolerat ut redeat parum ex ea ad interiora, quoniam materia est venenosa. Et non licet ut administrantur ea, quæ sunt vehementis stipticitatis iterum, nam illa materia est tarda resolutionis. Et non licet ut administrantur resolutiva, neque in principio rei quum appareret, neque apud quietem inflammationis, quoniam additur in qualitate materiei: imò oportet ut administretur medicinas exsiccativas, in quibus est in frigidatio, & resolutio quedam cum expulsionem; sicut emplastrum, quod fit de arneglossa, & gallis, & lentibus, & pane plurimi furfuris: nam huiusmodi panis subtilior est in substantia sua: & emplastra istis similia de illis, quæ scripta sunt in antidotario: Et iterum gallæ cum aceto vini: Et alumen cum aceto vini. Et de medicinis bonis in hac hora, & post ipsam, est ut fumantur granata, acetosa, & scindantur, & decoquantur cum aceto, donec leniantur, deinde terantur, & ponantur super pannum, & administrantur: ipsum enim conueniens est in omni hora: & eradicat hanc ægritudinem in principio, & statu. Et quandoque cadit in medicinis huius * *apostematiz* nux recens, & folia eius cum fauic & uua passa, & ficus cum uino & oleo papaueris nigri: & melius est ut ex omnibus fiat emplastrum. Et de medicinis conuenientibus in pluribus horis sunt opium, & acatia, & *b* *dragacanthum*. similiter & cortices granatorum, & de unoquoque quorum fumatur pondus 3. i. floris eris. 3. j. semen hyusquiami al. Et huiusmodi medicinarum non ponuntur nisi super illud, quod non est ulceratum. In illo uero, quod de eo est ulceratum, est necessarium illud, quod fortiter exsiccet, sicut medicamen andaron, *c* *farafio*, & trochisci ranudos, & medicamen de keisim *z* cum uino dulci, & cum rob: & reliqua, quæ dicta sunt in curatione erysipelæ ulceratæ, & formicæ miliaris. Et oportet, ut emplastrum desuper emplastra in die bis, & in nocte semel & bis. Et non administretur *d* *exsiccativa* quantum potes, quoniam ipsa addunt in malitia ægritudinis. Et oportet ut tu subuenias ei, quod continet locum, & loca adustionis cum bolo ar. & aceto, & aqua, & reliquis, quæ in frigidat & repercutiunt. Et id, quod est propinquius illo, est lana hyssopi infusa in uino. Quum ergo quiescit inflammatio, & remanent ulcera, curentur cum eis, quæ sunt sicut emplastrum *e* *de merdascengi*, & emplastra diabutiarian *z* & cum reliquis medicinis ulcerum corrodentium prædictis in antidotario. Et nux antiqua unctiosa est conueniens igniperisco in hac hora.

ANNOT.

Orditur statim a uene sectione. At contra, quum bis 60
lis exuperet, & ea quidem atra, repugnare principiis
Aucenne id præsidium uidetur, qui superante bile nun
quam sanguinem educit. Verum, sicut in superiori capi
te dicebamus. Fit quidem carbo ex sanguine, sed ex fer
uido & crasso: proptereaque sectione uene est opus; tum
ob id, tum quod carbunculo semper ferè plenitudo coniu

gitur, ut Gal. 2. ad Glau. At de extrahendi sanguinis co
pia rursum questio est larga ne an parca esse debeat. Sa
ne auctor noster ad animi deliquit ubi formidabilis est
morbus mitti sanguinem iubet, cui *Gal. 1. 4. meth.* &
Aetius lib. 1. 4. & Paulus lib. 4. assentiuntur. Contra ta
men, quum sanguis crassior sit ad bilem atram, exustam,
uergens: unde *et repellentibus in hoc morbo abstineri*
Gal. monet. 1. 4. meth. quod repelli ob crassitudinem eius
materia nequeat: quum præterea id uiti genus ex eo
rum sit numero, qui plerumque maligni quidpiam retinet
(carbunculi enim in pestilenti constitutione frequentes
sunt) non uidetur tam copiosa sanguinis euacuatio satis
opportuna. Sed paucis. magnarum inflammationum po
tissimum remedium est uene ad animi deliquit sectio ut te
statur. 1. aph. Gal. magnus uero morbus carbunculus est. *aph. 2. 3.*
Et si uero malignum ferè semper quidpiam hoc tumo
rum genus secum aduehit, non semper tamen pestilens.
In pestilenti abstinendum a sanguinis missione *et copio*
sa et parua. at in alijs, qui ob acriorem et feruidiorem
uim maligni sunt, non est ea comodius præsidium aliud:
hæc enim feruidum sanguinem refrigerat, et increscen
tem tumore cohibet. neque uero aliqui sanguinis cras
situs, eius. s. qui tumorem facit, uene sectioni relucta
tur, quæ non eum qui fluxit, sed qui insuit, quæ fluxu
rus est, retrahit. Quod reliquum curationis est, pete ex
Gal. 1. 4. meth. Paulo lib. 4. & Aetio lib. 1. 4. Dubitant
autem hoc in loco nonnulli, suspectumque habent. Auic.
præsidium, quod hoc in loco ex malis punicis, itemque ex
bolo armena parari iubet, ob id uidelicet quod hæc Ga
leni indicationibus non resistere deant, qui profecto et repel
lendum et unâ discutiendum ait, quum hæc tantum re
primant. Verum ad hæc de præsidio ex punicis malis
amulatur auctor noster Paulum et Aetium, quamuis
Aetius solos cortices exëplis interioribus in usum uo
cet, neque id repellendi aut discutiendi, sed sanam par
tem a praua separandi gratia admoctur. De eo uero,
quod ex bolo armena, alia ratio est. nam præterquam
quod inest maligni semper carbunculis quidpiam, cui præ
uacuo qualitati summe efficax præsidium bolus armena est
aceto subacta: prohibet etiam ne ad feruentem particu
lam copiosior succus irruat, et ipsum quoque feruore
refrigerat: ac præterea non mediocriter olei gratia, quod
huic medicamento admiscetur, relaxat, et tumoris duri
tiem emollit. non ergo medicamentum hoc, quod multo
rum alioqui usum, dammandum est.

De uesticis, et inflationibus. Cap. 11.

Inflationes accidunt secundum duos modos,
quorum unus est propter aquositate, quæ ex
pellitur ex ebullitione in humoribus, cum qua
elevator materia subito ad illud, quod est sub cu
te, & inuenit cutem spissiore, quam illud, quod
est sub ea, quare non penetrat in eam, imò remanet
inflatio aquosa. Et secundus est, ut sit loco a
quositate sanguis, quare sit pus defubtus.

De cura inflationum. Cap. 12.

Mundificatio quidem corporis cum phle
botomia, & similibus est secundum quod
sciisti: & administratur regimen, & ci
bus secundum modum, qui est dictus. Et ponatur
super eas in primis quum apparent, quod sit sicut
lentes coctæ cum aqua, & sicut cortices granato
rum, aut cortices ramorum eorum decocti cum
aqua: totum illud ponatur secundum quod scis in lo
co suo post decoctionem, & leuitatem, tepidum.
Si

Si autem exierit uescica, & uolueris ipsarū curationem: quoniam illa, quæ sunt in grossiore cute dolent, oportet ut aperiantur cum acubus, & curat quod in eis est: & quæ de eis sunt subtiles, aperiantur per se. Et non oportet ut tardetur, inid aperiantur etiam: & exprimatur, quod est in eis cum facilitate, paulatim. Deinde non euacuantur, aut ut sanentur, aut ut ulcerentur. Et si ulcerantur cum emplastris, quæ sunt de cerusa, & quæ sunt de merdasegi, & similibus: & proprie quando cadit in eis sicut ireos: & emplastris erysipela quando ambulat, & corrodit: & formica, & reliquis, quæ diximus. Medicamen compositū etiā. Recipe merdasegi. lib. j. olei ueteris. lib. j. s. arsenici. lib. j. decoquatur merdasegi cum oleo donec non adhæreat, deinde fundatur super ipsum arsenicum. Et iterum medicamen conueniens ei, quod de ipsis accidit super testiculos, & labia, & eis similia, & ad ultimum supra membra, quæ uehementer indigent exsiccatione. Recipe colco-tar, & calcadis. viij. de unoquoque 3 foliorum rosa 3. ij. terantur cum aqua, & admixtrentur: & similiter simus caprinus cum melle. & quum cadūt escaræ, & carnes corruptæ, & apparet caro sana, tunc curetur cura 3 uulnerum planorum. Et cadere quidem faciunt escaræ, & carnem malā medicina notæ. Et in Alexandria faciunt eas cadere cum herba nominata 3 fereicis, 3 & iterum tar-behalis: Et oleum de alhacuen est bonum ad deiciendum eas. Et ad ultimum administratio causus escaræ, & curationis residui cū curatione uulnerum sanorum, est conueniens ualde. Medicamen bonum expertum antiquorum, quod quidā modernorum concesserunt. Recipe sarcocolla, & aloes, & olibani, & cerusæ, & tzinia omnium æqualiter, & quātum est totum de bolo armeno, & fiant ex eis formæ similes auellanis: sumantur, & dissoluantur cum aceto, & aqua, & liniatur cū eis locus ponendo 3 epithema super epithema 3 donec accidat in eo contractio uehemens, fiat escara: & tunc aut cadet per se si fuerit sub ea humiditas: aut est necessarium ut e 3 radas 3 eam, & facias ipsam cadere, & non cesses facere illud, donec cadat totum.

De 3 effere.

Cap. 13.

Esere est pustula parua 3 lata 3 sicut uescica, & ad aliquantulum tendens rubedinem, & pruritus faciens, & angustiam: eueniens subito secundum plurimum. Et accidit quādoque ut currat ab ea humiditas: & fortasse est sanguinea. Et secundum plurimum fit uehemens in nocte, & eius angustia fit in ea uehementior, & eius tristitia. Et causa eius est uapor calidus eleuatus in corpore subito, aut à sanguine cholerico, aut à phlegmate baurachio. Et sanguinea quidem est uehementioris rubedinis, & caliditatis: & uehementioris & uelocioris apparitionis. Et phlegmatica est minor in omnibus illis: & uehementia phlegmatica est in nocte plusquam uehementia sanguinea. Et quum esere inuadit locum amplū, tunc si non fiat phlebotomia, timetur febris tertiana. Et oportet ut fiat phlebotomia in spatio, quod est inter illud, & inter 3 statum. 3

De cura effere.

Cap. 14.

Sanguis quidem fuerit uincens, tunc oportebit ut in primis perueniatur ad phlebotomiam: deinde consequenter adhibeatur solutiū cholera, si tolerauerit uirtus, quod sit sicut, quod sit de duabus partibus myrobalanorum, & parte una hierge, cuius potio sit. 3. iij. in sirupo acetoso: Et feda eam cum eis quæ sint sicut tamarin di, & aqua duorum granatorum cum corticibus suis: aut aqua granati 3 acetosi 3 cum cortice suo: & infusione chrysomilorum, & aqua lactis acetosi, & trochiscis de spodio camphoratis cum aqua granatorum: Et dare in potu aquam calidam in die multoties, est ex eis, quæ conferunt ei: & lenire naturam habentis eam. Et de eis, quæ sedant eam, est infusio fumach colata, de qua sumantur. 3. iij. Et ex cibis 3 3 basil, 3 & acetum cum oleo 3 3 amigdalas, 3 3 & sisamino, & oleo cum aqua uuar acerba 3 & lacte acetoso. Si autem humor fuerit baurachius, euacuetur corpus cum myrobalanis, & cum turbit, de quo sit quantum est medietas myrobalanorum: & sit potio eius. 3. iij. Et detur infirmo de nucē cupressi humida. 3. j. cum aloes. 3. j. Et sumatur crocus hortulanus, & teratur, & concutatur cum aceto, & sumatur in potu. Aut detur in potu aqua magræ, aut aqua urcei noui. Et ad phlegmatica sumatur cubebæ. 3. i. cum tribus. 3. zuecari, & pondere. 3. iij. feminis agni casti in lacte dulci. Et de eo, quod est expertum, & conuenit in omni specie, est istud. Calamenthi. 3. ij. spodij. 3. ij. rosar. rubearum. 3. s. camphoræ. K. rat. j. detur in potu cum aqua granati acetosi. Aut sumatur in potu, 3 fauina, 3 quum est iciunus.

De 3 esthiomeno, 3 & differentia inter granagrinas, & 3 aschabilos.

Cap. 15.

Sermo de his rebus est proportionalis quodammodo sermoni de rebus, quarum rememoratio præcessit. Dico ergo, quod membrum accidit corruptio, & putrefactio ppter causam corruptentem complexionem eius, & spiritum animale, qui est in ipso. Aut propter aliud prohibes eum peruenire ad ipsum. Aut propter aliquid congregans utraque intentiones: sicut uenena calida, & frigida: & ea, quæ cum sua substantia sunt contraria spiritui animali. Et sicut apostema, & pustula, & ulcera mala ambulatiua uenenosæ substantiæ. Et ea, in quibus erratur, sicut erratur in effundendo oleum in ulceribus, p fundis, quare putrefit caro. Et cum infrigidatione uehementi super apostemata calida, quare corrumpitur complexio membri, quæ est in ipso. Prohibens autem 3 eum peruenire ad ipsum, aut aggregans utranque intentionem: prohibens quidem 3 est oppilatio: & illa oppilatio, aut est accidentalit 3 3 primitiua, sicut constrictio quorundam membrorum in radice sua, fortis: nam illa quando perseverat, corrumpit membrum propter retentionem spiritus animalis ab eo: aut retentionem uirtutis sparsæ super spiritum animale, qui est in ipso, qui expanditur ex corde, & anima: quare corrumpitur complexio eius, & moritur. Et quandoque fit propter oppilationem corporalem, sicut apostema calidum, malū, fixum,

A vic.

K

3

fixum,

fixum, magnum, grossa materia oppilans meatus, & introitum anhelitus, quo indiget spiritus animalis: & hoc cum hoc, quod retineatur, etiam corrumpit complexionem. Et quod de hoc est in principio, & non corrumpitur cum eo sensus eius, cui est sensus, nominatur gangrena: & proprie, quod est phlegmonides in principio. Et quod ita confirmatum est, ut destruat sensus eius cui est sensus, & illud est ut ^d destruat ^z caro, & quod ipsam sequitur, & usque ad os, siue sit incipiens, aut succedens apostemat; nominatur aschachilos. Et quandoque gangrena sunt aschachilos: imò sunt uia ad ipsam: & totum hoc accidit in carne. & accidit in osse ^e ^f ^g ^h ⁱ ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^{aa} ^{ab} ^{ac} ^{ad} ^{ae} ^{af} ^{ag} ^{ah} ^{ai} ^{aj} ^{ak} ^{al} ^{am} ^{an} ^{ao} ^{ap} ^{aq} ^{ar} ^{as} ^{at} ^{au} ^{av} ^{aw} ^{ax} ^{ay} ^{az} ^{ba} ^{bb} ^{bc} ^{bd} ^{be} ^{bf} ^{bg} ^{bh} ^{bi} ^{bj} ^{bk} ^{bl} ^{bm} ^{bn} ^{bo} ^{bp} ^{bq} ^{br} ^{bs} ^{bt} ^{bu} ^{bv} ^{bw} ^{bx} ^{by} ^{bz} ^{ca} ^{cb} ^{cc} ^{cd} ^{ce} ^{cf} ^{cg} ^{ch} ^{ci} ^{cj} ^{ck} ^{cl} ^{cm} ^{cn} ^{co} ^{cp} ^{cq} ^{cr} ^{cs} ^{ct} ^{cu} ^{cv} ^{cw} ^{cx} ^{cy} ^{cz} ^{da} ^{db} ^{dc} ^{dd} ^{de} ^{df} ^{dg} ^{dh} ^{di} ^{dj} ^{dk} ^{dl} ^{dm} ^{dn} ^{do} ^{dp} ^{dq} ^{dr} ^{ds} ^{dt} ^{du} ^{dv} ^{dw} ^{dx} ^{dy} ^{dz} ^{ea} ^{eb} ^{ec} ^{ed} ^{ee} ^{ef} ^{eg} ^{eh} ^{ei} ^{ej} ^{ek} ^{el} ^{em} ^{en} ^{eo} ^{ep} ^{eq} ^{er} ^{es} ^{et} ^{eu} ^{ev} ^{ew} ^{ex} ^{ey} ^{ez} ^{fa} ^{fb} ^{fc} ^{fd} ^{fe} ^{ff} ^{fg} ^{fh} ^{fi} ^{fj} ^{fk} ^{fl} ^{fm} ^{fn} ^{fo} ^{fp} ^{fq} ^{fr} ^{fs} ^{ft} ^{fu} ^{fv} ^{fw} ^{fx} ^{fy} ^{fz} ^{ga} ^{gb} ^{gc} ^{gd} ^{ge} ^{gf} ^{gg} ^{gh} ^{gi} ^{gj} ^{gk} ^{gl} ^{gm} ^{gn} ^{go} ^{gp} ^{gq} ^{gr} ^{gs} ^{gt} ^{gu} ^{gv} ^{gw} ^{gx} ^{gy} ^{gz} ^{ha} ^{hb} ^{hc} ^{hd} ^{he} ^{hf} ^{hg} ^{hh} ^{hi} ^{hj} ^{hk} ^{hl} ^{hm} ^{hn} ^{ho} ^{hp} ^{hq} ^{hr} ^{hs} ^{ht} ^{hu} ^{hv} ^{hw} ^{hx} ^{hy} ^{hz} ^{ia} ^{ib} ^{ic} ^{id} ^{ie} ^{if} ^{ig} ^{ih} ⁱⁱ ^{ij} ^{ik} ^{il} ^{im} ⁱⁿ ^{io} ^{ip} ^{iq} ^{ir} ^{is} ^{it} ^{iu} ^{iv} ^{iw} ^{ix} ^{iy} ^{iz} ^{ja} ^{jb} ^{jc} ^{jd} ^{je} ^{jf} ^{jj} ^{jk} ^{jl} ^{jm} ^{jn} ^{jo} ^{jp} ^{jq} ^{jr} ^{js} ^{jt} ^{ju} ^{jv} ^{jw} ^{jx} ^{ky} ^{kz} ^{la} ^{lb} ^{lc} ^{ld} ^{le} ^{lf} ^{lg} ^{lh} ^{li} ^{lj} ^{lk} ^{ll} ^{lm} ^{ln} ^{lo} ^{lp} ^{lq} ^{lr} ^{ls} ^{lt} ^{lu} ^{lv} ^{lw} ^{lx} ^{ly} ^{lz} ^{ma} ^{mb} ^{mc} ^{md} ^{me} ^{mf} ^{mg} ^{mh} ^{mi} ^{mj} ^{mk} ^{ml} ^{mm} ^{mn} ^{mo} ^{mp} ^{mq} ^{mr} ^{ms} ^{mt} ^{mu} ^{mv} ^{mw} ^{mx} ^{my} ^{mz} ^{na} ^{nb} ^{nc} nd ^{ne} ^{nf} ^{ng} ^{nh} ⁿⁱ ^{nj} ^{nk} ^{nl} ^{nm} ⁿⁿ ^{no} ^{np} ^{nq} ^{nr} ^{ns} ^{nt} ^{nu} ^{nv} ^{nw} ^{nx} ^{ny} ^{nz} ^{oa} ^{ob} ^{oc} ^{od} ^{oe} ^{of} ^{og} ^{oh} ^{oi} ^{oj} ^{ok} ^{ol} ^{om} ^{on} ^{oo} ^{op} ^{oq} ^{or} ^{os} ^{ot} ^{ou} ^{ov} ^{ow} ^{ox} ^{oy} ^{oz} ^{pa} ^{pb} ^{pc} ^{pd} ^{pe} ^{pf} ^{pg} ^{ph} ^{pi} ^{pj} ^{pk} ^{pl} ^{pm} ^{pn} ^{po} ^{pp} ^{pq} ^{pr} ^{ps} ^{pt} ^{pu} ^{pv} ^{pw} ^{px} ^{py} ^{pz} ^{qa} ^{qb} ^{qc} ^{qd} ^{qe} ^{qf} ^{qg} ^{qh} ^{qi} ^{qj} ^{qk} ^{ql} ^{qm} ^{qn} ^{qo} ^{qp} ^{qq} ^{qr} ^{qs} ^{qt} ^{qu} ^{qv} ^{qw} ^{qx} ^{qy} ^{qz} ^{ra} ^{rb} ^{rc} rd ^{re} ^{rf} ^{rg} ^{rh} ^{ri} ^{rj} ^{rk} ^{rl} ^{rm} ^{rn} ^{ro} ^{rp} ^{rq} ^{rr} ^{rs} ^{rt} ^{ru} ^{rv} ^{rw} ^{rx} ^{ry} ^{rz} ^{sa} ^{sb} ^{sc} ^{sd} ^{se} ^{sf} ^{sg} ^{sh} ^{si} ^{sj} ^{sk} ^{sl} ^{sm} ^{sn} ^{so} ^{sp} ^{sq} ^{sr} ^{ss} st ^{su} ^{sv} ^{sw} ^{sx} ^{sy} ^{sz} ^{ta} ^{tb} ^{tc} ^{td} ^{te} ^{tf} ^{tg} th ^{ti} ^{tj} ^{tk} ^{tl} ^{tm} ^{tn} ^{to} ^{tp} ^{tq} ^{tr} ^{ts} ^{tt} ^{tu} ^{tv} ^{tw} ^{tx} ^{ty} ^{tz} ^{ua} ^{ub} ^{uc} ^{ud} ^{ue} ^{uf} ^{ug} ^{uh} ^{ui} ^{uj} ^{uk} ^{ul} ^{um} ^{un} ^{uo} ^{up} ^{uq} ^{ur} ^{us} ^{ut} ^{uu} ^{uv} ^{uw} ^{ux} ^{uy} ^{uz} ^{va} ^{vb} ^{vc} ^{vd} ^{ve} ^{vf} ^{vg} ^{vh} ^{vi} ^{vj} ^{vk} ^{vl} ^{vm} ^{vn} ^{vo} ^{vp} ^{vq} ^{vr} ^{vs} ^{vt} ^{vu} ^{vv} ^{vw} ^{vx} ^{vy} ^{vz} ^{wa} ^{wb} ^{wc} ^{wd} ^{we} ^{wf} ^{wg} ^{wh} ^{wi} ^{wj} ^{wk} ^{wl} ^{wm} ^{wn} ^{wo} ^{wp} ^{wq} ^{wr} ^{ws} ^{wt} ^{wu} ^{wv} ^{ww} ^{wx} ^{wy} ^{wz} ^{xa} ^{xb} ^{xc} ^{xd} ^{xe} ^{xf} ^{xg} ^{xh} ^{xi} ^{xj} ^{xk} ^{xl} ^{xm} ^{xn} ^{xo} ^{xp} ^{xq} ^{xr} ^{xs} ^{xt} ^{xu} ^{xv} ^{xw} ^{xx} ^{xy} ^{xz} ^{ya} ^{yb} ^{yc} ^{yd} ^{ye} ^{yf} ^{yg} ^{yh} ^{yi} ^{yj} ^{yk} ^{yl} ^{ym} ^{yn} ^{yo} ^{yp} ^{yq} ^{yr} ^{ys} ^{yt} ^{yu} ^{yv} ^{yw} ^{yx} ^{yy} ^{yz} ^{za} ^{zb} ^{zc} ^{zd} ^{ze} ^{zf} ^{zg} ^{zh} ^{zi} ^{zj} ^{zk} ^{zl} ^{zm} ^{zn} ^{zo} ^{zp} ^{zq} ^{zr} ^{zs} ^{zt} ^{zu} ^{zv} ^{zw} ^{zx} ^{zy} ^{zz} ^{aa} ^{ab} ^{ac} ^{ad} ^{ae} ^{af} ^{ag} ^{ah} ^{ai} ^{aj} ^{ak} ^{al} ^{am} ^{an} ^{ao} ^{ap} ^{aq} ^{ar} ^{as} ^{at} ^{au} ^{av} ^{aw} ^{ax} ^{ay} ^{az} ^{ba} ^{bb} ^{bc} ^{bd} ^{be} ^{bf} ^{bg} ^{bh} ^{bi} ^{bj} ^{bk} ^{bl} ^{bm} ^{bn} ^{bo} ^{bp} ^{bq} ^{br} ^{bs} ^{bt} ^{bu} ^{bv} ^{bw} ^{bx} ^{by} ^{bz} ^{ca} ^{cb} ^{cc} ^{cd} ^{ce} ^{cf} ^{cg} ^{ch} ^{ci} ^{cj} ^{ck} ^{cl} ^{cm} ^{cn} ^{co} ^{cp} ^{cq} ^{cr} ^{cs} ^{ct} ^{cu} ^{cv} ^{cw} ^{cx} ^{cy} ^{cz} ^{da} ^{db} ^{dc} ^{dd} ^{de} ^{df} ^{dg} ^{dh} ^{di} ^{dj} ^{dk} ^{dl} ^{dm} ^{dn} ^{do} ^{dp} ^{dq} ^{dr} ^{ds} ^{dt} ^{du} ^{dv} ^{dw} ^{dx} ^{dy} ^{dz} ^{ea} ^{eb} ^{ec} ^{ed} ^{ee} ^{ef} ^{eg} ^{eh} ^{ei} ^{ej} ^{ek} ^{el} ^{em} ^{en} ^{eo} ^{ep} ^{eq} ^{er} ^{es} ^{et} ^{eu} ^{ev} ^{ew} ^{ex} ^{ey} ^{ez} ^{fa} ^{fb} ^{fc} ^{fd} ^{fe} ^{ff} ^{fg} ^{fh} ^{fi} ^{fj} ^{fk} ^{fl} ^{fm} ^{fn} ^{fo} ^{fp} ^{fq} ^{fr} ^{fs} ^{ft} ^{fu} ^{fv} ^{fw} ^{fx} ^{fy} ^{fz} ^{ga} ^{gb} ^{gc} ^{gd} ^{ge} ^{gf} ^{gg} ^{gh} ^{gi} ^{gj} ^{gk} ^{gl} ^{gm} ^{gn} ^{go} ^{gp} ^{gq} ^{gr} ^{gs} ^{gt} ^{gu} ^{gv} ^{gw} ^{gx} ^{gy} ^{gz} ^{ha} ^{hb} ^{hc} ^{hd} ^{he} ^{hf} ^{hg} ^{hh} ^{hi} ^{hj} ^{hk} ^{hl} ^{hm} ^{hn} ^{ho} ^{hp} ^{hq} ^{hr} ^{hs} ^{ht} ^{hu} ^{hv} ^{hw} ^{hx} ^{hy} ^{hz} ^{ia} ^{ib} ^{ic} ^{id} ^{ie} ^{if} ^{ig} ^{ih} ⁱⁱ ^{ij} ^{ik} ^{il} ^{im} ⁱⁿ ^{io} ^{ip} ^{iq} ^{ir} ^{is} ^{it} ^{iu} ^{iv} ^{iw} ^{ix} ^{iy} ^{iz} ^{ja} ^{jb} ^{jc} ^{jd} ^{je} ^{jf} ^{jj} ^{jk} ^{jl} ^{jm} ^{jn} ^{jo} ^{jp} ^{jq} ^{jr} ^{js} ^{jt} ^{ju} ^{jv} ^{jw} ^{jx} ^{ky} ^{kz} ^{la} ^{lb} ^{lc} ^{ld} ^{le} ^{lf} ^{lg} ^{lh} ^{li} ^{lj} ^{lk} ^{ll} ^{lm} ^{ln} ^{lo} ^{lp} ^{lq} ^{lr} ^{ls} ^{lt} ^{lu} ^{lv} ^{lw} ^{lx} ^{ly} ^{lz} ^{ma} ^{mb} ^{mc} ^{md} ^{me} ^{mf} ^{mg} ^{mh} ^{mi} ^{mj} ^{mk} ^{ml} ^{mm} ^{mn} ^{mo} ^{mp} ^{mq} ^{mr} ^{ms} ^{mt} ^{mu} ^{mv} ^{mw} ^{mx} ^{my} ^{mz} ^{na} ^{nb} ^{nc} nd ^{ne} ^{nf} ^{ng} ^{nh} ⁿⁱ ^{nj} ^{nk} ^{nl} ^{nm} ⁿⁿ ^{no} ^{np} ^{nq} ^{nr} ^{ns} ^{nt} ^{nu} ^{nv} ^{nw} ^{nx} ^{ny} ^{nz} ^{oa} ^{ob} ^{oc} ^{od} ^{oe} ^{of} ^{og} ^{oh} ^{oi} ^{oj} ^{ok} ^{ol} ^{om} ^{on} ^{oo} ^{op} ^{oq} ^{or} ^{os} ^{ot} ^{ou} ^{ov} ^{ow} ^{ox} ^{oy} ^{oz} ^{pa} ^{pb} ^{pc} ^{pd} ^{pe} ^{pf} ^{pg} ^{ph} ^{pi} ^{pj} ^{pk} ^{pl} ^{pm} ^{pn} ^{po} ^{pp} ^{pq} ^{pr} ^{ps} ^{pt} ^{pu} ^{pv} ^{pw} ^{px} ^{py} ^{pz} ^{qa} ^{qb} ^{qc} ^{qd} ^{qe} ^{qf} ^{qg} ^{qh} ^{qi} ^{qj} ^{qk} ^{ql} ^{qm} ^{qn} ^{qo} ^{qp} ^{qq} ^{qr} ^{qs} ^{qt} ^{qu} ^{qv} ^{qw} ^{qx} ^{qy} ^{qz} ^{ra} ^{rb} ^{rc} rd ^{re} ^{rf} ^{rg} ^{rh} ^{ri} ^{rj} ^{rk} ^{rl} ^{rm} ^{rn} ^{ro} ^{rp} ^{rq} ^{rr} ^{rs} ^{rt} ^{ru} ^{rv} ^{rw} ^{rx} ^{ry} ^{rz} ^{sa} ^{sb} ^{sc} ^{sd} ^{se} ^{sf} ^{sg} ^{sh} ^{si} ^{sj} ^{sk} ^{sl} ^{sm} ^{sn} ^{so} ^{sp} ^{sq} ^{sr} ^{ss} st ^{su} ^{sv} ^{sw} ^{sx} ^{sy} ^{sz} ^{ta} ^{tb} ^{tc} ^{td} ^{te} ^{tf} ^{tg} th ^{ti} ^{tj} ^{tk} ^{tl} ^{tm} ^{tn} ^{to} ^{tp} ^{tq} ^{tr} ^{ts} ^{tt} ^{tu} ^{tv} ^{tw} ^{tx} ^{ty} ^{tz} ^{ua} ^{ub} ^{uc} ^{ud} ^{ue} ^{uf} ^{ug} ^{uh} ^{ui} ^{uj} ^{uk} ^{ul} ^{um} ^{un} ^{uo} ^{up} ^{uq} ^{ur} ^{us} ^{ut} ^{uu} ^{uv} ^{uw} ^{ux} ^{uy} ^{uz} ^{va} ^{vb} ^{vc} ^{vd} ^{ve} ^{vf} ^{vg} ^{vh} ^{vi} ^{vj} ^{vk} ^{vl} ^{vm} ^{vn} ^{vo} ^{vp} ^{vq} ^{vr} ^{vs} ^{vt} ^{vu} ^{vv} ^{vw} ^{vx} ^{vy} ^{vz} ^{wa} ^{wb} ^{wc} ^{wd} ^{we} ^{wf} ^{wg} ^{wh} ^{wi} ^{wj} ^{wk} ^{wl} ^{wm} ^{wn} ^{wo} ^{wp} ^{wq} ^{wr} ^{ws} ^{wt} ^{wu} ^{wv} ^{ww} ^{wx} ^{wy} ^{wz} ^{xa} ^{xb} ^{xc} ^{xd} ^{xe} ^{xf} ^{xg} ^{xh} ^{xi} ^{xj} ^{xk} ^{xl} ^{xm} ^{xn} ^{xo} ^{xp} ^{xq} ^{xr} ^{xs} ^{xt} ^{xu} ^{xv} ^{xw} ^{xx} ^{xy} ^{xz} ^{ya} ^{yb} ^{yc} ^{yd} ^{ye} ^{yf} ^{yg} ^{yh} ^{yi} ^{yj} ^{yk} ^{yl} ^{ym} ^{yn} ^{yo} ^{yp} ^{yq} ^{yr} ^{ys} ^{yt} ^{yu} ^{yv} ^{yw} ^{yx} ^{yy} ^{yz} ^{za} ^{zb} ^{zc} ^{zd} ^{ze} ^{zf} ^{zg} ^{zh} ^{zi} ^{zj} ^{zk} ^{zl} ^{zm} ^{zn} ^{zo} ^{zp} ^{zq} ^{zr} ^{zs} ^{zt} ^{zu} ^{zv} ^{zw} ^{zx} ^{zy} ^{zz}

d B. corrumpatur

f sphacelos

e B. & alijs

f B.

g B. corrosio

h B. corrupta

i B. putrefactio

Alia litera

& dicitur dispo

sio partis me

mbr quod est pu

resciti in vrs &

nisi esset grossi

tudo materiei

tunc ipsa non

adhereret sed

expelleretur

Cap. 13.

Cap. 9.

Cap. 13.

Cap. 6. & 8.

ANNOT.

Phagedenam gangrenam, & sphacelon intelligit. Quamvis enim sint, qui per esthiomenon, herpetem exedentem sumi uelint; quia tamen antea, quum de formica ageretur, & de exedente uerba fecit; existimamus phagedenam hic ea uoce significari, affectum ab herpete exedente in hoc diuersum, ut Gal. in lib. de tumor. preter nat. quod hac cum cute quæ subiecta quoque sunt attingit, herpes uero solum cutis exulceratio est. Italis uocari phagedenam lupam arbitramur. Quid hi singuli affectus sint, quid gangrena & sphacelos, ab iude Gal. & 2. ad Glau. & in lib. de tumorib. de phagedena uero in eodem de tumorib. Quum gangrenam ait hic auctor ex interclusa animalis spiritus & anima uia fieri, uitalem spiritum intelligit: id quod & alij aduertere. Alioquin, animalium obstructio paralytici atque id genus uitia solet parere, non gangrenas. Animalem autem hic spiritum uocat, quasi anime sedem; quem etiam a corde proficiat, ut ait, ut tu quem nam ipse spiritum dicat, statim intelligas. Quod si in exacto uocum rigore persisteras, ut statere quosdam uideo; quod animales spiritus dicat, non est rationi dissentaneum. in gangrena etenim quod primo loco pati animaduertis sensus est, ut excludi animalis spiritus uideatur. procedente tamen morbo etiam uitales prohiberi deprehendis, ut propterea non tam grauiter hic sit lapsus, ut ij putant.

De cura

Cap. 16.

De gangrenis quidem, dum in principio pfeuerat, speratur quodd sanetur. Quum autem confirmatur corruptio in carne, tunc necessarium est accipere totum ipsius. Quum ergo uides membri colorem alterari, & est in uia putrefactionis; tunc oportet ut succurras linendo ipsum cum eo, quod prohibeat putrefactionem, sicut est bolum armenum, & terra sigillata cum aceto. Si autem illud non ualet, non inuenis exulcationem, quin scalpellationem profundam facias diuersorum modorum in locis, & ponas sanguifugas, & phlebotomes uenas proximas ei paruas, ut accipiatur sanguis malus cum caute la eius, quod circumdat locum, sicut cum epithemariibus prædictis. Et ponatur super ipsum lo-

cum scalpellatum, quod prohibeat putredinem, & sit ei contrarium, de illis, quibus inest profundatio fortior, sicut farina erui cum sirupo acetoso, aut cum farina fabarum: et proprie permista cum sale. Et de illis, quæ desuper liniuntur, est assa, & semen urticae etiam, & aristologia rotunda, & succus foliorum ^a & acori: & de unoquoque sumatur pars una, floris aeris pars media. terantur cum aqua, donec fiat secundum spissitudinem mellis: & line cum eo ^b & in circuitu eius. Et de medicinis prohibentibus corrosione. est, ut sumatur floris eris, & mellis, & aluminis æquales partes, & liniatur cum eis: prohibet enim & facit cadere illud, quod est putrefactum, & seruat illud, quod sequitur ipsum. Si autem pertransit dispositio dispositione apostematis, & dispositione corruptionis coloris eius, & incipit peruenire in molliem, & humectatur parumper; tunc hæc est inceptio eius in putrefactione; quare oportet ut puluerizetur super ipsum aristologia rotunda, & gallæ æquali mensura acceptæ, donec desiccetur. Et similiter dragacanthum iterum, & colcotar sunt bona, proprie cum aceto. et folia nucis, & similiter cucumeris asinini, aut succus eius epithimando. Quod si pars carnis incipit corrumpi, incide eam. aut fac eam cadere cum eis, quæ sunt sicut trochisci andaron, & fortius eis calcadicon. Quumque fecerit cadere ordinem unum, succurre cum butyro ponendo desuper: deinde fac cadere secundo, donec peruenias ad eam cutem & sanam. Et dragacanthum rubeum est puluerizatio bona super molliem, & putrefactionem. Et quado apparet putrefactio, non ^d expellas cum incisione & consumptione, quoniam & magnificatur malum. Et quando magnificatur apostema in circuitu putrefacti, tunc laudatum est ei fauicæ cum succo hyulquiæ al. uerum apud me nō est bonum ei: imò oportet ut huiusmodi administretur super locum sanum, ut prohibeat ab ipso, & repellat. Et quum inciditur membrum, quod putrefactum est, tunc oportet ut cauterizetur illud, quod ^e continet & ipsum cum igne: quoniam illud est ^f cum cautela & aut cum medicinis cauterizantibus, adurentibus: & proprie in membris facile suscipientibus putrefactionem, propter caliditatem suam, & quia superfluitates calide approximant ei & sicut sunt testiculi, & anus: hæc est ergo quantitas, quam diximus hic. Et tu quidem inuenies in sermone nostro, qui est de ulceribus putrefactis, quod oportet te addere huic capitulo.

ANNOT.

De gangrene curatione abunde agit Gal. 2. ad Glau. agit Paulus lib. 4. & Aetius lib. 14. Item & Celsus lib. 5. Vbi gangrena in sphacelum abiit, consulunt medici de affecta parte abscindenda. nempe quæ, quum rescit amplius nequeat, proximas etiam corrumpit. At ubi agendum hoc est, queritur nū id solum quod noxiū est detrahendum, an etiā sani quidpiā. Gal. Aetius & Paulus præcidi aiunt oportere quo sanam partem attingit: ut nihil prorsus putridi ac cariosi relinquatur. At Celsus lib. 7. ex sana potius parte aliquid excidi iubet, quā ut ex ægra relinquatur. Discrepare ergo Gal. & Celsu uidetur. Sed uere non discrepat, si recte aduerteris. nam neque Celsus secari sanam partem iubet: sed ex loco citato.

a B. perficorū

b B. ualeus

Cap. 16.

citato, & li. 5. usque ad sanum corpus excidendum ait. Illud tantum innuit, quod si modo in alteram partem sit inclinandum, de sana potius parte est detrahendum, quam utiati quidpiam relinquendum: de qua re Gal. nihil. An vero id agendum quod Celsus consiluit, uel potius contrā: res ipsa docet. Certē ea est huius morbi uis malignitasq; ut si quidpiam prauū superfit, quod reliquū est, infici oporteat, & in eundem statum morbum recidere. proptereaq; tutius uidetur aliquid ex parte sana abscindere, quam eius utriusq; semina remanere. Contra tamen sepe numero & animi deliquia, & sanguinis fluxiones & convulsiones sequuntur, si de sana parte feces, quæ non minus negotij medicis plerunque faciunt, quam affectus prior. Vbi igitur ut hanc rem absoluerimus, neque crassior quæpiā uena asiterit, neque neruus locus fuerit, sed solam carnosam partem morbus occupat, uidetur certe compendiosior curatio, ut etiam de sana parte abscindas, quam ut quidpiam corrupti superfit, in quo postmodum extirpando diutius labores: probaturq; propterea in hoc casu Celsi potius consilium, quam alterum. At si eorum symptomatum discrimen impendat, quod non tamen semper impendit; satius uidetur, ut recentiores sequuntur, quod putridi est reliquum candenti ferro exuras, quam ut de uina parte abscindas.

Bubone pestilenti

De althoboin.

Cap. 17.

a B. althoboin
b B. althoboin
c B. collo & ma
millis & radice
d B.

e B. de illo
f B. deinde al
thoboin est de illo
quod est cum
hoc apostema
calidum perni
ciosum
g B. de oi apo
stemate perni
cioso
h B. ipsi uicina
sur

i B. Alia litera
chumata & ex
necessarij est
ut huiusmodi
apostemata per
niciosa accide
nt. B. in mēbris
debilibus sicut
1. B. & dererio
ra eorum sunt
illa, quæ sunt
sub alceis &
post aures
m. B. eorum
n. B. althoboin
o. B. cumata

Antiquissimi antiquorum nominauerunt eum nomine, quod translatum est in arabi co ^a althoboinz omne apostema existens in membris glandosæ carnis ^b aut alibi. Et sen sibilis quidem sunt sicut caro glandosa, quæ est in ^c maxilla, & origine linguæ. Et illa, quæ sensum non habent, sunt sicut caro glandosa, quæ est in mamilla, in subcellis, & inguinibus, & eis similibus. Deinde dictum est post hoc ^e ei, quod est cum hoc apostema calidum ^f & perdens: & deinde dictum est ^g apostematio perniciosa propter conuersionem materiei eius ad substantiam uenenosam, quod corrumpit membrum, & alterat colorem eius, quod ^h sequitur ipsam: & quandoque refudat sanguinem, & uirus, & similia illis: & adducit qualitatem malam ad cor ex uia arteriarum: quare accidit uomitus, et pulsus cordis, & syncopis: & quando eius accidentia sunt uehementia, interficit. Et uidetur, quod primi nominabant hoc postremum ⁱ carmata. Et est necessarium, ut sit deterius eorum illud, quod accidit secundum plurimum ^k & in subcellis, & inguinibus, & post aures ^l & in

propter uicinatem ^m eius ad membra, quæ sunt uehementius principalia. Et saluius ⁿ althoboin mortalium est illud, quod est rubeum: deinde citrinum: Et ex eo, quod ad nigredinem est de elio, non euadit aliquis. Althoboin quidem multiplicatur in pestilentia, & in regione pestilentia li. Et inueniuntur nomina græca rerum, quæ alsimulantur althoboin, sicut tursios, & ^o carmata & carmachile, & furios; uerum apud nos non est magna distinctio inter eorum nominationem.

ANNOT.

Bubonem proculdubio pestilentem intelligit, quamuis aliqui de carbunculo pestilenti agi uelint. bubonem nempe testatur Paulus lib. 4. febribus pestiferis pluri

ma ex parte superuenire, quod author noster de althoboin. & buboni similia sunt, terminthum, phymata, & phygethla, quæ author noster ijs nominibus tursios, carmata, & carmachile, & furios, uidetur significare, quæ alioqui de carbunculo nihil eiusmodi sit, quod ostendas.

De cura.

Cap. 18.

Evacuatio quidem cum phlebotomia, & cū eo, quod tolerat hora, aut quod sit necessarium ex eis, quæ educunt humorem putrefactum, est necessaria. Deinde oportet ut reuertaris ad cor cum defensione eius, & confortatione ipsius cum eis, in quibus sunt infrigidatio & odoramentum, sicut acetositas citri, & ^a miua, & rob pomorum, & cydoniorum, & sicut grana acetosa, & olfactus sicut rosarum, & caphoræ, & sandali. Et cibus sit sicut lentes cum aceto: & sicut cibus cū aceto ualde acetosus, factus ex carnis ^b zarahengi & hædorum. Et oportet, ut ^c roretur manlio infirmi cum aceto plurimo, & folijs falicis & uiol. & ros & nenuphare, & similibus. Et ponantur super cor epithemata infrigidantia, confortantia, ex eis, quæ cognoscuntur de medicinis habentium pulsum cordis calidum, & habentium pestilentiam. Et ad ultimum regantur regimine habentium aerem pestilentialem. Althoboin uero ipsum, & quod currit cursu eius de eis, quæ nominata sunt, curetur in principio cum eis, quæ constringunt, & infrigidant cum spōgia infusa in aqua, & aceto, aut in oleo ros. aut oleo de pomis, & arbore masticis, aut oleo de myrto. ista fiant in principio: ^d & in statu uero ^e curetur cū ^f calpellatione: si possibile est, & fiat ut currat, quod est in ipso: & non dimittatur ut ^g brunum fiat, quoniam additur uenenositas eius. Et si indiget uentosis sugentibus cum subtilitate, fiat. Et in illo, quod habet substantiam exitura, oportet ut ^h administretur ⁱ apud statum eius, aut circa statum eius cum ^j apertione. Et quando est illic febris, ^k & tardabis cum infrigidatione, ne reducas cum ea materiam retro. Et apertio ^l quidē fit cum eis, quæ sunt sicut embrocha cū aqua chamæmillæ, & anethi, & reliquorum ^m & aperientiū subtilium, quæ dicemus in capitulis uulnerum. Dixerunt ⁿ carmata autem, & sephiros, confert emplastrum de capillo ueneris: & attripice, & uolubili, & radice ^o zhybilci cum pauca gumma piniz & melle cum uino: aut ^p gluten cum gumma piniz: & ceratum, aut sordes alueariorum apum: & lupini infusi in aceto: aut radix cucumeris afinini cum glutino albotin: aut nitrum cum ficibus, aut cum ^q fermento.

ANNOT.

In pestifero bubone à uene sectione curationem orditur. At contra Rasis sanguinis missionem interdicat. Verum repetenda pro huius questionis dissolutione ea, quæ antea de pestilenti febre diximus. Cautē hic author sanguinis uacuationem proponit, de uirium tolerantia mentionem faciens. Neque uerō hic locus sententiam nostram de uene sectione in affectu pestilenti deturbat, qui ubi facta iam febris est pestilens, nullo pacto secari uenam uelimus. quoniam aliud sit de pestifera loqui febre, quæ communis toti corpori est morbus; aliud de pestilenti bubone, in quo totum corpus recte se habet, ea excepta particula in qua est bubo. Non negarim tamen

K 4 citissime

citissime uniuerso corpori id uirus communicari, & febrem accendi: quo in casu nos omnino à sanguinis missione abstinendum putamus, quamuis in ijs qui à uirulento sunt quoniam demorsu, ubi dispersum per totum corpus est uirus, qui casus est huic similis, Paulum sanguinem statim detrudere non ignoremus.

De apostematibus accidentibus in glandulis. Cap. 19.

a B. althohoin

b B. quæ incedunt in uis in quibus sunt
c B. firmatur in

d B. sicut sciunt
e B. in hoc q. in eis non incipit cu reper-
cussione, neq. cu festinatione
f B. expectetur

g B. Alia litera deinde resoluat
Alia litera cum eo quod resoluat

h B. carne molli vel laxa aut

Apostemata glandosa, quæ non incedunt uia^a & atangarij^z quandoque accidunt in loco aliquo casu in crisis: & quandoque cadunt casu expulsiõis à membris radicalibus. Et fortasse attrahunt ea, ulcera & apostemata alia super extrema, ad quæ currunt materia^b, & in uis quarum incedunt^c carnes illæ: quare, & inuoluuntur cum eis, sicut accidit inguini, & subcellæ ex apostematione amorum in eo, qui habet scabiæ, aut ulcera super pedes, & manus. Et quandoque sunt cum repletionem corporis. Et quandoque nõ est in corpore plurima repletio. Et eorum cura^d est diuersa à cura apostematum aliorum, & in principio, cum expletione; & non administratur in eis illud: imò euacuatio per phlebotomiam, & solutionem uentris est illud, quod est necessarium. Curatio uero alia^e prolongetur^z in eis, si possibile est, donec declaratur dispositio. Nam, si fuerit secundum semitam crisis, aut secundum semitam expulsiõis ex membro principali, tunc non oportet ut prohibeatur omnino: imò trahatur ad membrum quacunque attractione est possibile, & etiam cum uentolis. Si autem fuerit propter multitudinem repletionis, tunc euacuatio est radix: & minoratio cibi, & subtilitatio. Et non administras expulsiua, imò mollificatiua; ita tamen ut non administras mollificatiua iterum absque euacuatione: fortasse enim eueniet illud super membrum cum attractio ne materiei plurimæ; imò quando administras mollificatiua, euacua cum hoc: & trahere materiam ad diuersum. Timor enim in expulsiuis est reditus materiei ad uiscera, & ad membra principalia: Et timor in mollificatiuis, est attractio materiei plurimæ. Et euacuatio, & declinatio materiei securant ex nocumento mollificantium. Et quando dolor sit uehementis, tunc necessarium est ut sedes ipsum cum eis, quæ sunt sicut lana infusa in oleo calido: deinde adde in eo salem in fine eius, donec sedetur dolor^f & statim, & in primis fortasse addit in dolore. Et quando corpus est mundum, aut mundificasti ipsum, tunc resoluere, & non cures. Et quandoque ualet in resoluendo illud, quod est sicut farina tritici: & saluius illa est farina hordei. Et fortasse magnificatur per resolutionem fortem apostema, quare nõ administratur, nisi quando est necessaria repulsiõ ex membris principalibus, & attractio materiei ab eis ad apostema, timendo super illa principalia. Et multoties quidem sanat ea in principio oleum calefactum, quod effunditur solum. Verum quando apostema est in^h & quantitate, & substantia sua molle, & in membro nobili, sicut mamilla, & testiculo, & non timetur ex prohibitione eius nocumentum; tunc prohibe, & repelle: sed quando sentis declinationem ad duritiem, tunc lini ubicunque sit.

ANNOT.

Bubonum non pestilentium ortum & curationem
prosequitur. pro qua re adi Gal. 13. method. & 2. ad
Glauc. Item uide quæ Gal. in 3. de comp. med.

De exituris calidis.

Cap. 20.

tabescentibus

Exitura est de summa dubellet, quæ collectionem faciunt ex apostematibus calidis: quasi nomen aldubellati cadat super omne apostema^a & ulcerat^z in interiore, cuius est locus, ad quem effunditur materia aliqua: & remanet in eo, quacunque materia sit. Et exitura^b & quando est ex hac sua dispositione calida, & tunc aggregatur materia. & Et quandoque incipit apostema calidum sicut est, cum aggregatione, & solutione continuitatis intrinsecæ. Et quandoque non incipit ita: imò incipit in inceptione apostemat^c calidorum sanorum: deinde conuertitur esse eius apud statum, ut incipiat in aggregatione: & nos in posterioribus differimus sermonem de dubellet frigidis, quæ comprehendunt humores uiscosos, & gypseos, & lapideos, & arenosos, & capillares, & alios. licet sint quidam, qui appropriant nomine aldubellet illud, in quo sunt humores illius generis: uerum nos loquimur nunc de eo, quod aggregat^d materiam: hoc enim^e & si incipit exitura, propter materiam, quam expellit natura, & nõ est possibile ut penetret cutem, neque & etiam superficiem carnis: imò separat eius continuitatem per grossiciem suam, separatione aperiens: tunc quiescit in uacuitate eius, quod separatur^f & & secundum plurimum: & quare^g apparet ei caput acutum; & proprie si fuerit materia acuta. Istæ ergo exiture incipiunt, & aggregant^h saniam: & deinde maturatur sanies: postea rūpitur. Et fortasse indiget confortatione in maturatione, & eruptione: & fortasse non indiget. Et quanto plus est exitura uehementioris eleuationis, & acutioris capitis, & rubedinis, est humor attractus uehementioris caliditatis; & est uelocioris maturitatis, & resolutionis, & eruptionis: & proprie eminens, procedens extra pinealis. Quæ autem est cum diuersitate, lata, profunda, pauca rubedinis, est grossæ materiei, mala, declinans ad interiora, pauci doloris, grauis motus. Et deterior ista est illa, cuius eruptio est ad interiora: & corrumpit illud, super quod uadit. Et est de ea, quæ expellitur ad utrumque latus. Et laudabilior eruptio eius est adⁱ uentriculum proprium^j mēbro, cui est uia currens ad exteriora, sicut exitura stomachi: ut enim crumpatur ad interiora eius, & ipsius concauitatem, melius est quam rumpatur ad exteriora eius, & ad^k uentriculum continet^l mirach; sicut eruptio eius, quæ in cerebro ad duos uentriculos anteriores laudabilior est, quoniam ambobus sunt meatus, sicut nasus^m & & aures. Et quando rumpitur ad spatium continens cerebrum, aut ad uentriculum posteriorem, non inuenit meatum ad exteriora, & nocet nocumento uehementi. Et non est omne membrum conueniens ad hoc, ut eueniat in ipso exitura: in iuncturis enim minoratur egressio exiture, quoniam in eis sunt humores mucilaginosi, & loca eorum ampla, non suffocantia materiam, neque retinentiaⁿ & egressionem putridi. Quod si egrediatur

a B. existens in loco uacuo uel concauo uel habens locum uacuum
b B. est illa que est ex summa illorum
c B. & quæ aggregat materiam
Alia litera tunc aggregatur sanies

d B. saniam
e B. esse

f B. imbibit et caro

g B. &
h B.

i B. materiam

k B. conuenientem propriam

l B. conuenientem quam continet

m B. Alia litera & os

n B. unde conuenientem ad putredinem

egredietur illic exitura, erit propter rem maximam. Et deterior exiturarum, & malignior earum, est, quæ egreditur super extremitates lacertorum, & propriè lacertorum plurium nervorum. Et exituræ quidem diuersificantur propter spatium maturationis saniei suæ, secundum humorem in subtilitate, & grossitudine suæ: & complexionem in calore, & frigore eius, & æqualitate eius: & secundum tempus, & ætatem, & substantiam membri. Et non contingit ^o neque maturetur exitura, & ^p neque conuertatur quod in ea est in pus, nisi propter paruitatem caloris innati in membro, aut propter grossitudinem substantiæ, quæ est materiæ. Et quandoque contingit ex hoc, ut fiat sanies in interiore parte sui, & non appareat sensui propter profunditatem puris, & grossitudinē eius, quod est super ipsum: Et statim super maturitatem saniei uelociter, & quandoque non statim secundum substantiam suam in grossitudine. Quod si maturatur, & subtiliatur, lenitur substantia eius uelociter, & secundum quod est de carne ista plurima, & pauca. Et propter causas exituræ & casus ad saniem propter repletionem & multitudinem materiæ & corruptionem eius. Et causæ [†] & [‡] eius sunt naufragia facietas, & exercitia mala: & ægrotudines, quæ non faciunt crīsim cū euacuatione apparente: & nocumēta alia ex angustijs, & sollicitudinibus corruptentibus sanguinem. Et de exituris quidem est species, quæ nominatur turmuisos: & est exitura, quæ rumpitur: & quod est sub ea, est simile carni bonæ, deinde apparet ab ipsa sanies alia. Et de exituris est species, quæ nominatur albir, & est exitura [†] uasallīs rotunda, & rubea: quam, qui habet, secundum plurimum non expoliatur à febre: & eius euentus secundum plurimum est in capite: & quandoque accidit in alijs locis.

ANNOT.

Cap. 3. & 4. Cap. 18. tex. 42. Com. 44. Cap. 6. & 7. Cap. 5. Cap. 12. Abscessum intelligit, quod norit qui Galenum in lib. 4. de tumorib. præter nat. & Paulum lib. 4. accurate legit. Prosequitur rem hanc fusius hic auctor & in sequētib. Pro quibus adi Hipp. 1. progn. Gal. 2. aph. & 2. ad Glauc. & 13. meth. & 14. meth.

Significatio quod apostema fit exitura. Cap. 21.

Q Vum uideris pulsationem plurimam, aut duritiem prolongatam, & caliditatem, tūc existima quod apostema est in uia ut fiat exitura.

Significatio maturationis & eius signum. Cap. 22.

Q Vum uideris lenitatem quandam, & sedationem doloris, tunc scias quod est in uia maturationis.

Iudicia saniei.

Cap. 23.

Sanies laudabilis est illa, quæ est alba, lenis, cui non est odor horribilis, & in qua non operata est nisi caliditas innata, licet non sit ex cufatio à cōmunitate extraneæ. Et nō additur eius lenitas, nisi ut sciatur, quod ipsa est præparata pati à uirtute digestiua: & non diuersificatur eius ^b præparatio in inobediente, & obediēte. Et oportet ne sit ei odor uehementis horribilitatis, ut sit longinquior à putrefactione. Dixerunt, & requiritur ex ea alba, quoniam color membrorum radicalium est albus: & non alius similis ei nisi natura potens super eam. Et sanies mala est foetida, significans putrefactionem, quæ est contraria maturationi, & significat dominium caliditatis extraneæ. Et quando egreditur sanies diuersarum partium, & conuenientium colorum, & substantiarum, est etiam de genere diuerso à bona. Et necesse est omni ^d saniei, ut faciat euenire in corpore putrefactionem, aut maturitatem, aut diminutionem, aut alteretur cum modo alio.

Significatio exituræ intrinsecæ.

Cap. 24.

Q Vando accidit apostema calidum in uisceribus, & accidunt horripilationes, & febres, & non est eis ordo, & fit dolor uehementior, & est horripilatio in primis longioris spatij, deinde non cessat abbreviari spatium eius, & additur grauitas apostematis: tunc scias quod apostema fit exitura, & quod peruenit ad collectionem sui. Et non fiunt dolores isti in principio uehementiores: & quanto plus approximat status, minorantur, nisi quoniam eruptio [†] fit in principio ^b & solutio continuitatis ^c & dolor prouenit ex ea ^d quando colligitur ^e & quando fit materia sanies, quiescit ^f & etiam ^g calefactio fortis, & inflammatio: quare quiescit febris eueniens per cōmunitatem cordis. Et scias, quod durities pulsus est testimonium magnum. Et quando apparet signum exituræ [†] & alidubellati in uisceri ^f & bus, & non induratur pulsus, non iudices penitus, quod fit exitura interior. In huiusmodi enim fortasse non erit in uisceribus; imò in siphac quod continet uiscera. Et tu quidē iam sentis latus, in quo est exitura, per grauitatem, quæ pendet ex eo, & per dolorem.

Significatio maturationis intrinsecæ. Cap. 25.

Q Vando accidunt significationes exituræ intrinsecæ, deinde quiescunt accidentia, quæ sunt ex febre, & horripilatione, & dolores sedatione completa, & remanet grauitas; tunc scias quod sanies iam confirmata est, & maturatio adest.

Significationes propinquitatis eruptionis intrinsecæ. Cap. 26.

Q Vando redeunt dolores, & fiunt punctiones, & mordicatio, & grauitas fit uehementior, & simulantur febres; tūc eruptio iam appropinquat. Quum ergo accidit rigor subito, & sedantur grauitas, & dolor; tunc iam eruptio facta est: & proprie quando apparet sanies euacuata, mordicans illud, quod pertransit. Et est necessarium ut sit arefactio uirtutis, & debilitas arefaciens. Et quando exituræ intrinsecæ fit eruptio subita, & egreditur res plurima; tunc fortasse accidunt pulsus cordis, & syncopis mala, & fortasse accidunt mors propter resolutionem uirtutis: & fortasse accidunt uomitus, & uentris solutio: & fortasse accidunt sputum saniei plurimæ subito, quando exitura est in pectore: & fortasse accidunt præfocatio, quando erumpit ad pectus res plurima subito.

Curationes

c B. diuersorum

d B. materia quæ accidit in corpore ut putrefacit uel digeratur aut infunditur

a † B. dolorosa
b † B. & eruptio quidem
c B. ex quæ prouenit maior dolor est illa quæ accidit
d † B. materia
e B. tunc

f † &

Curationes exiturorum apparentium. Cap. 27.

Evacuationes quidem, & ea quibus medicantur apothemata in principijs suis, nisi timeatur reditus materiei ad membrum nobile si cut declarauimus, & sicut errant in hoc stolidi; sunt res, in quib. comunicant exitura calida, & apothemata calida, quæ non sunt exitura. Illud uero, quod ei appropriatur de regimine, est resolutio eius, quod aggregatum est in ea. Et illud est secundum duos modos regiminis: quorum unus est regimen currens secundum rectitudinem, quum a B. apothema

a B. apothema

b B. &

c B. magnificatio

d B. similiter

e A. diminutio

f B. porositibus

g B. Alia litera

h B. scarificatio & peritio

i B. propter illud

k B. esse cum in cellu linearum

l B. scarificato

Et est, ut ingenietur in maturatione materiei, ut fiat sanies, & in eruptione eius post illud b, t. & ut tu obserues uirtutem, & conserues eam ne prosternant eam dolor & eruptio, subito. plures enim hominum mortui sunt syncopizando ex arefactione uirtutis: imò oportet ut obseruet eam medicus, qualiter confortet uirtutem, & cōseruet eam cum eo, quod seis: quare oportet ut cibetur patiens dubellati cibis bonis, nisi sit exitura in uisceribus: quoniam tunc oportet necessarium, ut subtilietur cibus. Et secundus est regimen egrediens à rectitudine propter necessitatem dispositionis: & est, quoniam, quando ægritudo est magna, & exitura pertransiens in magnitudine sua illud, quod consuetum est, & timetur c. & festinatio rei in expectatione maturationis in ea, & scitur q. uirtus non sufficit in maturatione illius totius, & si administrantur maturatiua, perducet illud ad uestigium immaturationis; tunc necessaria est perforatio cum cautela, ne ferrum tangat illud, quod sequitur exituram de membris nobilibus, in tactu, quorum à ferro est timor: Et a. & illud est q. quum senseris, quod materia talis est grossitici, q. nō maturabitur: & quod calor innatus in membro tanta est paruitatis, q. non maturabit: aut timueris q. ipse propter suam æ. & abbreviationem q. est talis quod alterabitur alteratione non maturationis uera: aut exitura est prope iuncturas, & membra principalia; quare timetur q. ipsa corrumpat ea. Et si fiduciam habet in medicinis facientibus inuiscationem, & maturantibus; non elongabitur, quin inuiscantia prohibeant penetrare inspirationem in f. & spatium, & & maturatiua moueant caliditatem debilem: & totum illud iuuat ad putrefactionem membri. in huiusmodi ergo est necessaria g. & incisio q. profunda, & perforatio disrumpens: deinde sequantur illud medicina, quæ sunt in ultimo resolutionis, & exsiccationis. Et oportet, ut sint h. perforatio, & sectio q. incedentes in longitudinem uillorum nervorum membri, nisi sit uoluntas ut destruat operatio illius membri, timendo casum spasmus: tūc enim incide uillos in latitudine, & saluabis ab eo, quod timebas. Et plurimum quidem longitudinis uillorum est cum longitudine corporis, nisi in membris appropriatis. Et i. & similiter q. inuenis plurimum longitudinis uillorum k. & cum plurimo ligaturæ, & rugarum, nisi in membris appropriatis, sicut in fronte. Et oportet, ut non appropinquet perforatio, neque l. & sectio q. aqua, neque oleum, neque aliquid, in quo sit pingue. Et si non est exculatio quin lauetur, tunc fiat cum aqua, & melle: aut aqua cum uino, aut cum aceto. Quod

si uehementiora fiant apothemata, & inflammatio post perforationem, m. & uaporetur cum lentibus. Et si non fuerit illud necessarium, administrabis incarnatiua, & emplastra. Et scias quod hæc perforatio est generatiua uirus, & forditiæ, & fistularum: uerum quum non inuenis excusationem, tunc non est ingenium aliud. Et loca conuenientiora ad expectandum ut in eis maturetur, sunt loca carnosā, paucorum neruorum, & uenarum. Et scias, quod pineales, eleuata: acutorum capitū, parum indigent perforatione, neque ante maturitatem, neque post ipsam.

Regimen maturationis, & ingenium ad faciendum pus in exituris apparentibus. Cap. 28.

Medicinarum maturatiuarum caliditas oportet ut sit proxima caliditati corporis, & sit eis inuiscatio quædam. De illis sunt in primis gradibus embrocha cum aqua tepida, & emplastratio cum farina tritici, aut hordei: & triticum masticatum est melius in hoc: & panis cum a. & pice q. aut cera: & crocus: & puluis olibani, & pice cum oleo ros. aut adeps porci: aut emplastrum de malua uisco, & semine lini. Et iterum emplastrum de ficibus siccis, dulcibus, grasis, pinguius solis: aut cum farina hordei: & farina hordei iterū, & proprie si ponantur in ea hyssopus, & origanum syluestre: aut aggregetur cum aqua, in qua decoquantur cum paucis sale, & non superfluo. Et quandoque ponitur in eo adeps, aut oleum b. & aut q. fortius illo c. & duæ partes glutinis q. albotim. Et medicinæ compositæ ex uuis pasis, & storace, & galbano, & myrrha. d. & f. & ladano, & resina, & butyro, & mastiche, & hyssopo humida, & radice cucumeris asinini, & radice sanguinis draconis. Et emplastrū galeni cū oleo de kerua absque cera: & proprie quando soluitur hoc emplastrum in oleo: & similiter emplastrum didimos, & emplastrum basilicon. Et de bonis in hoc est medicamen de lapide marchasitæ cum ammoniaco, quod desuper ponatur donec cadat per se.

Regimen exiturorum, quando maturæ sunt. Cap. 29.

Quam inuenis exituram grossæ cutis, cum maturatione, cuius nō speratur ipsius eruptio: et sunt illic uenæ, & chordæ, & nerui; tunc oportet ut perfores, quoniam si dimiseris saniem, corrumperetur: & corrumperetur, & corroderet uenas, & uillos neruorum: & illud quidem uehementius erit quū fuerit prope iuncturas: & tu quidem quære cum tua perforatione locum saniei. Et sis sollicitus ut cadat porta perforationis inferius, nisi ubi non est possibile. Et si illud, quod est super exituram, fuerit grossum, & a. & secueris, tūc seca portam tantum, quoniam b. & adhærebis grossum cum eo, quod est post ipsum. Et si fuerit extenuatum, tunc seca totum eius in longum. Et scias, quod locus, in quo est sanies, declaratur per tactum: & c. & f. & quando tangitur cum digito d. & proprie: & tu obserua cum digitis alijs, saltem alterius manus, an expellatur aliquid ex e. & cysti. Et locus quidē saniei apparet ex declinatione coloris ad albedinem: & dū non est matura, est decliuis ad rubedinem. Et quadoque est locus saniei decliuis ad f. & rubedinem, & citrini-

m B. emplastre tur

a B. aqua & leo

b B. & c B. est uasturium cum glutine d. & f. B. & anacardo

*

a B. uolueris scindere b. f. tunc non

c. f. B. proprie d. f. B. proprie

e B. tactu uel ex compressione

f B. uiriditate

g. B. & fundam-
entum. f. co-
gnitionis loci
sancti est tactus
h. B. Et oportet
i. B. Alia litem
non
k. B. rugarum
l. B.
m. B.
n. B. loco ruga-
rum
o. B. rugas
p. B. perforatio-
nem a rugis
q. B. rugis

r. B. si cutis se-
sta orificia, &
dura

f. B. Alia litem
ra & magis
carneo

e. B. in loco oculi
li
u. B. tortuosa
f. flexuosa

x. B. perforatio-
ne arcuati seu
lunari
y. B. sit perfo-
ratio sequens fi-
guram creatam
seu naturalem
Alia litem
incisio seu perfo-
ratio sequen-
tur figuram lo-
ci uel figuram
creatam
z. B. Crura
Alia litem
uicque illi. In-
quit considera
a. B.
b. B. tortuosa
uel flexuosa

& citrinitatem quum sanies non est bonas. Et
sustentare in tactu & absque visu: ueruntamen ui-
sus est adiuuans. h. Oportet ergo & ut in sectio-
ne i. & consequaris lineas naturales k. & li-
gaturae: & nisi, quae sunt apud sumen nisi apud
necessitatem m. & & in membris diuersificantib-
us situm uillorum in longitudine sua n. & loco li-
gaturae. & Nam si tu secutus fueris illud in perfo-
ratione exiturae, quae est super frontem. f. & ligitu-
ram, & cadet cutis frontis super faciem: imo
oportet ut tu diuersifices p. & ligituram. In eis ue-
ro, quae sunt sicut inguina, oportet ut uadas cum
q. & ligitura & in latitudine cutis. Et quum tu per-
foraueris exituram, & extraxeris quod in ea est;
tunc necessarium est, ut tu succuras ad congluti-
nandum cutem cum carne, ut non rumpatur &
indurescat, & fiat taliter q. non glutinetur: qua-
re fiat sinus, qui non cesset impleri, & redeat si-
milis exiturae primae: & quoties mundificaueris,
non morietur iterum quin impleatur: & fiat in ui-
riditate de genere fistularum. Et antequam facias
ipsam conglutinari in hora, oportet ut mundes ea.
Et si tibi necessarium fuerit, ut in ipsam intromit-
tas radium, super cuius caput sit pannus asper, cu-
quo mundifices ipsam, & frices, deinde fac ipsam
adhærere, & conserues eam cum ligitura secundum
quod dicemus de ligaturis cauernarum, &
ulcerum profundorum, erit conueniens ualde.
Et oportet, ut tu obserues in perforatione illud,
quod diximus de conditionibus: deinde perfora-
30 in loco maturiore t. & parte lo-
giore a uenis, arterijs, & chordis. Inquit Antilus
si exitura fuerit in capite, tunc sectio eius sit sectio
aqualis, & sit cum radice natiuitatis pilorum, ne
sit transuersa in ea, ut cooperiant eam pili, & non
ostendatur quum sanabitur. Dixit: & quando est
locus: & eius oculus, tunc eius perforatio sit u. & la-
ta. Et si acciderit in naso, perforabimus eam a-
qualem cum quantitate longitudinis nasi. Et si
fuerit prope oculum, perforabimus eam perfo-
ratione simili capiti lunae nouae, & faciemus tor-
tuositatem inferius. Si autem acciderit in mandib-
ulis, secabimus eam aequali sectione: quoniam
compositio huius loci est aqualis: & scitur illud
ex corporibus senum. Post aures uero perfora-
mus illud aqualiter. Brachia autem, & cubitos,
& manus, & digitos, & inguina omnia perfora-
mus in longitudine. Inquit, & si fuerit prope co-
xas, perforabimus eam perforatione rotunda. Et
perforatio quidem rotunda est, quae apprehen-
dit cum apprehensione sua in longitudine corpo-
ris aliquid de latitudine eius. Inquit, quoniam qui
locus iste non perforatur rotunde, possibile est
ut aggregentur in eis materiae, & fiant fistulae. Et
similiter etiam perforatur quod est prope anum,
propter locum humiditatis, quae aggregatur in
eo. Et in latere, & costis, perforatur x. & aprien-
do. In testiculis uero, & uirga aqualiter. In-
quit: & sinus propti semper, ut y. & confutum sit
sequens figuram loci & quanto plus potuerimus
super ipsum. z. Coxae autem, & adiutoria secan-
tur in longitudine, & conserua ut non laedas ner-
uos. a. Et scias q. perforatio diuersificatur secun-
tum loca, quoniam quando est apud oculum,
tunc perforatio eius est b. & lata, & similis fuit
oculi. Et in naso est cum longitudine nasi. Et in

mandibula est cum longitudine mandibulae. Et
prope aurem secatur aqualiter, quoniam compo-
sio huius loci est aqualis. Et cognoscitur illud
ex corporibus senum: Post aures uero perfora-
tur aqualiter. Et in brachijs, in cruribus, & coxa,
& uirga totum aqualiter sit in longitudine: & si-
militer in lacertis uentris, & in dorso, & in ingui-
nibus, & subascellis pones eam perforationem ac-
cipientem ex latitudine etiam, ne fiat in ea sinus,
10 qui fiat fistula. Et similiter in ea, quae est prope a-
num accipe de latitudine etiam, ne proueniat si-
nus, & fiat fistula. Et testiculis, & uirga aqualiter,
& in longitudine. Et in latere, & costis accipe in
latitudine etiam, ut sit & transuersa, quoniam situs co-
stae est similiter: & caro, quae est super eas. In-
quit, considera semper situm carnis, & uillos la-
certorum, quoniam non sumus prompti nisi ad
hoc ut perforemus cum imitatione loci, ut non
proueniat incisio: & sit locus incarnationis bo-
nus, non d. & grossus. & Et sit in omni dispositione
studium tuum ne incidas arteriam, neque uenam ma-
gnam, aut neruum, aut uillos lacerti: & perfora-
tio sit secundum magnitudinem exiturae. Sed si
fuerit parua, & currit, qd est in ea ex loco uno,
tunc seca eam in loco uno. Et si fuerit magna, tunc
perfora eam ex principio deinde intromitte di-
gitum tuum indicem, & sinistrum in eo, & perfo-
ra eam ubi peruenieris h. & caput eius, deinde
intromitte etiam in foramine secundo, & secun-
30 dum hoc, donec uenias super eam. Et si exitura
fuerit locus i. sufficiens, ex quo sit possibile exi-
re, quod est in ea: perforabimus ipsam in illo lo-
co: & si fuerit rotunda, aut fuerit ei figura ne egre-
diatur, quod est in ea ex perforatione una, perfo-
rabimus eam in interiore parte sui in duobus lo-
cis, aut tribus secundum quantitatem quam scis,
quod omne, quod aggregat in ea, currit in hora.
Inquit, & nisi sit exitura coniuncturalis, aut mem-
brum nobile, aut membrum propinquum ossi,
40 aut panniculo, festinabimus in perforatione eius
antequam confirmetur eius maturatio, ne pus
corrumpat aliquid de his membris. dico ergo, istud
est regimen, quando non inuenimus excusationem
de perforatione. si autem speramus quod rumpatur
per se, non perforabimus. et similiter si spera-
mus, quod ipsa erumpatur per medicinas facien-
tes eruptionem: fortasse enim inuenimus in me-
dicinis facientibus eruptionem, quod stat loco
perforationis. Et multoties perforatur cutis per-
foratione aliqua, aut accipitur de ea aliquid, pos-
tea ponitur super eam eruptionem faciens, ut sit
ei profundatio.

De x. eruptionibus exituralibus. Cap. 30.

Exituras quidem saluas, in quibus non est
magna malitia, aperit aqua calida, & erumpit
eas: putrefactae autem laeduntur ex hoc uehementes,
propter illud, quod attrahitur eis ex materia.
Et quum uides exituram, quam aqua calida rectificat,
confide tunc de bonitate eius.

a. De cura.

Cap. 31.

Et scias, quod emplastratio cum radice nar-
cisci rumpit omne prauum: & proprie cum
aqua, & melle: bulliatur totum illud cum
oleo de lilio, aut irino: Aut radix cannæ recens
cum

c. B. tortuosa

d. B. turpis

e. B. Alia litem
in loco cum per-
foratione maio-
ri

f. B.

g. B. donec
h. B. ad
i. B. inferius

k. B. si

a. B. erumpenti-
bus exituras.

a. B.
& continuatur
cum precedenti

cum melle, aut pice sicca cum sordidie alueario-
rum apum: Aut emplastrum arbores: Aut sumatur
cera, & resina, & butyri omnium an. lib. j. &
pice sicca, & mellis amborum an. lib. s. & floris
aris, 3. iij. & olei quantum sufficit. Et medicamē
de alliis est bonū valde. Aut fumantur ammonia
ci. vj. cera. iij. glutinis albotin. iij. sulfuris citri-
ni. iij. nitri. iij. & fiat ex eis emplastrū. Et de illis,
quæ nos experti sumus, est ut fumantur medulla
granorum cotti, & nux rancida, & fermentum, &
caules decocti, & cepæ decoctæ, & sinapis, & fi-
mus columbinus, & fiat ex eis emplastrum: rum-
pit enim uelociter. Et iterum diaquilon solum
in mucilagine sinapis, & sapone, associatum cum
ficibus. Et de medicinis erumpentibus stantibus
loco perforationis, est, ut administretur emplas-
trum factum ex melle anacardiorum, & pice hu-
mida: quæ duo aggregentur cum igne æqualiter,
deinde ponatur super exituram per medium diē,
quoniam rumpet eam. Et de eis iterum, quæ sunt
fortia, est, ut fumantur alkali, & calx nō extincta,
& ponatur in submersione sui, & media aque: &
deinde coletur postquam bullierunt: & sint in il-
la aqua alkali, & calx: deinde fumantur, & ponan-
tur in caldaria de ære, & ponantur super prunas
& congelentur in salem. Et fumatur de hoc sale
aliquid, & quantum est quarta eius de sale ammo-
niaci, & ponatur in mucilagine nasturtii, in qua
sit aliquid de melle anacardi, & administretur.
Aut fumantur cantharides, & terantur, & ponan-
tur super oleum vetus, & ponantur super ignem
leuem. I. ignē prunę, donec totum 3. coaguletur, &
deinde teratur sicut teritur 3. emplastrum, & fiat
ex eo emplastrum, & ponatur super ipsum mel
anacardi: & proprie si ponatur in eo stercus 3. ac-
cipitris, aut stercus passerum, aut stercus anatis.
Et quidam iam dixerunt 3. kalbeikez. 3. Et de me-
dicinis resoluentibus, est omne calidum, resoluti-
um, iteratum super membrum cum rarificatione
membrum, & raritate eius, cum uaporationibus
facientibus illud de illis, in quibus est humiditas
calida. Et quanto plus resoluitur, 3. emplastrum
multoties locus, & embrochetur. 3. Et oportet ne
uacuum sit regimen à medicinis lenientibus, do-
nec leniatur durities ipsius: h. t. 3.

quia 3.
necessarium est, ut administrantur lenientia sola.
Et ista medicina resoluentes saniem sunt de sū-
ma albaurach, & sinapis, & stercus auium, & arse-
nicum, & calx, & cordumeni: & misceantur cum
eis, quæ sunt, sicut thus, & glutinū albotin, & ma-
stix, & 3. alidibic, & aggregentur cū aceto, & oleo
antiquo. Et medicamen factum cum alliis, aut ex
albacū aut ex pyrethro, & stasifragia, & 3. nitro cū
melle. Et ante omnia ista mundaetur locus cum
aqua calida. Et medicamen de marchasita, cuius
descriptio. 3. lapidis marchasite. 3. xij. ammonia
ci tantundem, farina fabarum. 3. vj. misceatur cū
resina humida, & liniatur super cutem, & ponatur
super 3. saniem 3. donec cadat per se; & oportet
ut administretur statim, quoniam excisecatur ue-
lociter. Et medicamen factum 3. 3.
ex salis ammoniaci quantitate partis unius, & ex
bezahard quantitate quartę partis unius, & ex ly-
thargyrii quantitate partis unius & tertie, & ex
olei antiqui quantitate partis unius, & duarum

tertiarum partis, sumatur ex eo. linimentum. Et
quando non conferunt medicina, sicut prædixi-
mus, necessarium est perforare, aut cauterizare.

Regimen exiturarum intrinsecarum. Cap. 32.

Aldubelet quidem intrinsecā oportet ut
regatur cum euacuatione: & proprie quā-
do cholera est egrediens in egestionē, &
urina, significat q. sanguis totus est malus. Quan-
do uero uerificatur ex existimatione medici, q.
sanguis est bonus, præter illum, quem expellit
ad exituram, & post euacuationem, tunc oportet
ut maturetur cum medicinis æqualibus, sicut est
uinum tenue subtile, quom bibitur paulatim. &
illud, cui inintendū est in maturatione exquisitissi-
ma eorum, sunt medicina subulatiua, & exci-
catia, sicut myrrha & cinnamomum, & reliquæ
species: & consequantur cum potu uini subtilis,
quod est ad albedinem decliue. Et de compositis
sunt tyriaca, & mythridatum, & homorusia.

De aldemenu. Cap. 33.

Aldemenul iterum sunt de genere exitura-
rum: & plurimum eorum fit ex malitia di-
gestionis. Et ex motibus super repletionē:
& quæ currunt cursu illorum. Et deteriores alde-
menul sunt, qui sunt profundiores.

ANNOT.

De furunculo agit, qui dothiengræci. De hoc Gal.
in lib. de tumorib. Item et Paulus lib. 4.

De cura aldemenu. Cap. 34.

Qvando apparent aldemenu, tunc eo-
rum cura circiter tres dies, est cura apo-
stematum calidorum: deinde post illud
oportet ut sit occupatio in resoluendo, & matu-
rando: fortasse enim resoluentur, & illud est se-
cundum minus: & fortasse maturantur. Et non
oportet ut sit negligētia in curatione aldemenu:
multoties enim conuertitur ad exituram magnā:
& cura eius est euacuatio secundum quantita-
tem necessitatis phlebotomie, & solutionis uen-
tris. Et quum fuerit in aldemenu pulsatio, & ba-
sis radices, tūc est necessaria maturatio: ergo adiu-
uetur ad illā. Et 3. illud quidē, qui passus est mul-
titudinem egressionis aldemenu liberat solutio
uentris, & rarificatio cutis cum balneis admini-
stratis semper, & exercitio. Et de maturatiuis qui-
dem est semen almaru tritum cum lacte, aut cum
ficibus & melle. et ficus cum melle ipso. Et tritū
cum masticatum est bonum ad maturationem eo-
rum. Et similiter passæ confectæ cum 3. nitro. Aut
ficus cum sinapi permixtæ cū oleo de lilio. Et me-
dicamen aldemenu cognitum. Et medicamen de
fermento notum. Et medicamē cui inest iste mo-
dus, maturat. 3. butyri. 3. j. & mediam, fermenti
acetosi. 3. j. feminis almaru triti, & ppyllij omniū
an. 3. j. s. 3. lactis fici. 3. iij. scenugræci, & sem. lini
omniū an. 3. v. bulliant in lacte, & administre-
tur: ipsum enim est iuuatiuū temperatū. Et quū
aldemenul difficiliter uenit ad pus, & cum quiete
caliditatis grauis, tunc phlebotomia uenā, quæ im-
bibit ipsum: deinde uentosa locum: & non facias
istud in principio, quoniam egredietur sanguis
uirulentus, & retinebitur grossius, & fiet illic
ulcus

b. B. aqua qua
submergatur
uel cooperiatur
quantitate una
& media

c. B. fiat unum
d. B. unguentum

e. B. falconis

f. B. alchibiche
gi

g. B. minorabis
reiterationem
positionis &
embrocationis

h. t. B. si accide-
rit & non con-
geletur sanies,
quod si remota
fuerit sanies, &
resolutio facta
fuerit & reman-
ferit durities,
tunc

i. B. aldebac

j. B. aurach

k. B. locum fa-
lini

l. B. Alia liti-
ra de sale am-
moniaci cuius
descriptio

Cap. 16.
Cap. 23.

a. B. securat ab
hoc

b. B. corpus re-
pleum in quo
multiplicatur
egressio

j. B. aurach

c. B. olei fici

ulcus durum. Et quando maturatur, & non aperitur, perfora ipsum, aut cum medicinis, aut cum ferro, aut secundum quod dicitur est in exituris. Et de bonis erumpentibus, est, illud semen lini, simus columbinus, & fermentum.

De Moro.

Cap. 35.

Hoc est apostema molle ex carne addita, quod accidit in carne rara: & plurimum eius fit in ano, & uulua: & quandoque est saluum, & quandoque est malignum dolorosum.

ANNOT.

Thymum uel thymium, uel etiam condyloma hoc nunc cupant, sed ut hec differant, & curentur, docet Paulus lib. 6. Egit & hic author in lib. 3. Fen. 20.

TRACTATUS SECVNDVS

De apostematibus frigidis, & quæ currunt cur-
su eorum.

Cap. 1.

VMORES frigidi: & qui currunt cursu eorum in corpore, sunt phlegma, & melancholia, & uentositas; & compositum ex eis: & tu iam sciisti species eorum. Et apostemata frigida, aut sunt phlegmatica, aut melancholica, aut uentosa, aut composita. Et apostemata phlegmatica, aut sunt simplicia, & nominantur apostemata mollia: aut aquosa sicut accidit membro alicui ut in eo aggregetur aqua, sicut hydropisis, proprie: aut dubiles, in quibus sunt sicut nodi gelens, aut dura, sicut scrofulæ, & nodi duri. Et melancholica aut i sephiros, aut cancer: & tu scies differentiam inter utrosque. Et uentosa aut sunt eleuatio, & aut inflatio. Et eleuatio, quidem est quando uentositas permiscetur substantiæ membri. et inflatio est, quando est uentositas aggregata in spatio uno, fixa in eo. Et quandoque componuntur illa apostemata ad inuicem, & cum calidis ex eis.

De apostemate molli phlegmatico, quod nominatur tumidum.

Cap. 2.

Et apostema album, molle, in quo non est caliditas: & quanto plus materia est subtilior & magis madida, est mollificatio eius uehementior, & digitus facilius penetrat in eo, quod comprimit, cum prohibitione eius, quod est in eo quod non est in eleuatione, & quanto plus materia est grossior, est ad duritiem, & frigus, & decliue: & plurimum eius est a uapore phlegmatis: & est de genere eleuationis. Et differunt undimiam ab apostematibus melancholicis, per paucitatem duritiæ, & paucitatem obfuscationis. Et quando accidit ex percussione & similibus, non occurrit materia, quæ attrahitur ad locum eius, nisi phlegma; tunc non apostemat præter apostema phlegmaticum: & illud est parum, & non euacuatur ex dolore.

ANNOT.

Oedematis uoce tumorem omnem Hipp. intelligit. posteriores tamen medici ad laxum tumorem, qui dum premitur, dolore uacat, & digitis cedit, eam uocem contra

xercent Gal. 1. prognost. fit, ut Gal. 1. q. meth. quandoque a tenui, nonnunquam a statuosa pituita. Et author noster plerumque a statuosa ipsa pituita gigni ait. Admiratur ergo quissiam, quoniam idem Gal. statuosa tumore ab oedemate distinguit in lib. de tumoribus. Et meth. Sed uerè tumor qui ex statulenta pituita, non est ex statibus: sed medius inter pituitosum & statuolum. dignoscitur uerò ut in eodem 1. q. meth. Gal. scribit, quod in statuoso non redditur ex digiti compressione, sive a. Pro cui ratione uide Gal. 2. ad Glau. & Paulum lib. 4.

Curatio apostematis mollis.

Cap. 3.

EVacuatio quidem, quæ fit cum solutione uentris, & abstinentia ab eo, quod generat phlegma, est res, quæ est necessaria. Et quæ factum fuerit illud, oportet ut sit repercussio eius in principio, cum eo, quod aggregat exsiccationem, & resolutionem. Et oportet ut fricetur locus cum mantili fricatione dura, deinde administrantur super ipsum exsiccantia. Et non oportet, ut contangat ipsum aqua. Et de illis, quæ bona sunt in principio, est, ut administraretur super ipsum spongia noua infusa in aceto commilito: aut infusa in aqua nitri & cineris. In substantia enim spongiæ sunt exsiccatio, & resolutio. Et quoties additur ægritudo, ponatur acetum, in quo infunditur spongia fortius parum. Et apud statum perueniat cum ipso finis in fortitudine, & administratur solum cum spongia, & permiscetur cum oleis uehementis resolutionis. Et in illa hora iterum administra spongiam infusam in aqua cineris sicci, & uitis, & silicis, & similibus. Et oportet ut comprehendat spongia omnia latera, ne declinet materia ad latus aliud. Et quandoque administras loco spongiæ, quum non inuenitur, pannus duplicatus in duabus tunicis cum aqua cineris: & quando assiduatur super ipsum una uice post aliam, fortasse sufficit. Et aqua calcei est fortior. Et de illis, quæ conferunt iterum, est oleum rosæ cum aceto, & sale, & sulfure combusto. Et ipsum sulfur est bonum. Et cicer cum aqua caulis est mirabilis iuuamenti. Et memithe in principio solum, & cum quibusdam exsiccantibus calidis est bonum. Et strictura cum ligamenti confert ei, in quo non est materia grossa. Et oportet in illa ligatura ut sit inceptio ab inferiore ad superius. Et succus myrti est bonus in principio: & bonitas eius post illud est, ut cum eo conficiantur medicina post. Et quum hoc apostema est in membro neruoso, spisso, aut ligamento, aut chorda, permisceatur in medicinis, quod incidat cum lenificatione. Et quando est cum hoc dolor propter causam, quæ dicta est, tunc oportet ut sedetur dolor in primis cum his, quæ sunt sicut hyssopus humida, & uinū coctū, & cerataria ex oleo: & ut administraretur embroca cum uino stiptico nigro: & post illud administraretur, & cum cinere, & similibus. Et de epithematibus, bonis est ut sumantur myrrha, & lyciū, & cyperi & aloes, & crocus, & acacia, & boli armeni parū, & conficiantur cum aceto. Et aqua caulis, & folia tamarisci, & sal, & oleum, & bolum armenum emplastra cum aceto. Et iterum ei quidem, cuius antecessit dolor, sumantur sordes balnei, & bulliant cum aqua, & inspissentur cum calce, quæ ponatur in ea, donec fiat mollis, & liniatur. Et iterum liniantur loca cum oleo, & ponatur desuper spongia

AVIC.

L

gia

eia, aut ilana imbibita aceto, & ligetur super ipsū.
 ig med camen de fermento est iuuatium. Et de
 & s, quæ sunt iuuatua, est ut fumantur folia lilij,
 & exconterantur bene, & exprimantur, & superpo-
 nantur: est enim mirabile. Et similiter alumen, &
 lycium contrita cum aceto, & aqua cineris. Et de
 epithematibus fortis iuuamenti est istud, stercus
 uaccinum, & olibanum, & storax, & ulnea, & cala-
 mus aromaticus, & spica, & absinthium, & omnia
 iuuatua, & omnes medicinae prædictæ in areolis
 apostematum, & rememorate in antidotario. Et
 quandoque confert mollitici accidenti in apo-
 stematibus prægnantiū, ut submergatur summi-
 tas canna, de qua fuit scopæ, in aceto, & ponatur
 desuper. Et melius eo est istud, quod fit post con-
 tritionē, & ex chimolea cum aceto, & anethum.
 Et de embrochis, decoctio caulium, & anethi: aut
 decoctio corticum citri. Et mollitici, quæ est fe-
 quens hydropsium, & ægrotudines alias, quæritur
 cura, quæ est causa.

De nodis.

Cap. 4.

NOdi sunt dubellet phlegmatici, compre-
 hendentes humores phlegmaticos, aut gene-
 ratos à phlegmate, qui sunt facti sicut ca-
 ro, aut sicut spuls, & aut sicut mel, aut sicut aliud:
 & proprie qui eueniunt in curuaturis iuncturarū,
 aut res dura, non est longinquum quin' necessa-
 rium faciat eius obuiatio esse melancholiam, ite-
 rum. Nos posuimus eā phlegmaticam, quoniam
 radix illius duri est phlegma, cui accidit ut defici-
 caretur grossa. Et quandoque accidit ut node
 tur neruus, & similatur nodo, & non fit de nodis:
 & differt à nodis per hoc, quod non separatur ex
 omni parte, & non separatur in longitudine, imò
 dextra, & sinistra. Et multoties accidit ex percus-
 sione, quod assimilatur nodis. Quum ergo cura-
 tur in principio cum strictura superposita, remo-
 uetur, & resoluitur.

ANNOT.

Melicerida, atheromata, & seathomata intelligit,
 de quibus Gal. in lib. de tumorib. præter nat. fusus etiā
 Paulus lib. 4. & 6.

De cura.

Cap. 5.

NOdorum, qui sunt glandosi, curatio est in
 cisto & perforatio, non aliud. Et similiter
 ualens in duris & similibus. Inquit Antil-
 lus, tende in primis cutem, quæ est super nodos
 cum manu tua sinistra, aut minister extendat eā
 tibi, secundum modum, qui est possibilis. Verum-
 tamen oportet ne secetur cystis nodi, quoniam il-
 lud prohibebit te ultimare excoriationē. Et quū
 extenderis tibi cutem bene, tunc seca eam cum fa-
 cilitate: quoniam possibile est quandoque, ut ue-
 lamen nodi tendatur cum eo in dispositionibus:
 tarda ergo donec appareat tibi uelamen nodi, de-
 inde extēde tibi cutē utriusque lateris cum unci-
 nis, & icipe excoriare cystim à carne, quoniam pos-
 sibile est excoriare ipsam, & fortasse est annexa ei,
 & tūc excoria ipsā cū gamedin, donec egrediatur
 cystis sana cum eo, quod est in uentre eius: illud e-
 nim est magis certum, quod esse potest. Quum er-
 go extraxeris illud, si cutis non superfluit à loco
 uulneris propter paruitatem nodi, tunc absterge

sanguine & ablue uulnus cum aqua mellis, & sue-
 eam, & incarna. Et si magnificatur super ip-
 sum plurimum propter cōpressionem nodi, tunc
 absconde radicem eius totam, & deinde cura. Et
 si nodus est uicinus neruo, aut uenæ, & est de il-
 lis, qui excoriantur, tunc necesse est excoriare
 ipsum, & si est de illis, qui excoriantur, qui non
 indigent excoriatione cum gamedin, & timetur,
 quod abscondatur aliquid de illo, tunc extrahe ex
 eo illud, quod egreditur, & pone in residuo medi-
 camen acutū, & non incarnes ipsum, donec scias,
 quod non remansit in eo aliquid de cysti: quoniam
 illud, quod de eo remanet, redit quum uult no-
 dus magnus: ergo imple ipsum cotto, & tunc

& cura ipsum cum medicamine. Et quū
 perforatur, oportet ut auferatur cystis, quæ est ei,
 cum complemento sui: & si non cum alio, saltem
 cum uncinis: quoniam quando dimittitur, & si
 minimum sit de ea, redit. Et si possibile est ut ex-
 corietur, tūc si accipiantur cystis cum nodo, erit
 melius: & si relinquitur aliquid de cysti, ponatur
 in ea medicamen acutum, deinde consequenter
 adhibeatur butyrū. Et in mellino quidem, quod
 est de exituris, sis sollicitus adeo ne rumpatur cy-
 stis eius, & ingenia ut egrediatur cum cysti: nam
 si eius cystis rūpitur, eius egressio erit difficilis.
 Si uero accidat ut rumpatur, tunc rectum est ut
 conferues ipsam secundū illud, quod est in ea, &
 excoriatum ab ea aggregetur, & stringatur cū
 ligamentis. Et quando currit de illo res plurima,
 tunc oportet ut custodiatur patiens ipsum cum
 confortantibus naturā suam: & conferuetur apud
 somnum: fortasse enim adueniet syncopis ei: &
 oportet ut medicetur curatione eius, qui timet
 syncopim. Et multi quidem de habentibus no-
 dos, non tolerant excoriationem, neque medici-
 nas acutas propter magnitudinem ægrotudinum
 eorum, & propter complexiones eorum etiam,
 neque sufferunt aliud nisi perforationem. Opor-
 tet ergo in istis ut perforentur eorum nodi, & ex-
 trahatur, quod egreditur ab eis: & neque præsu-
 mas de cysti: imò pone in eo omni die postquam
 egreditur illud, quod aggregatur, oleum cum
 butyro tepidum: nam cystis putrefiet, & egredietur
 per se. De bona autem curatione mellini fa-
 uosi est, ut incipiatur, & euaporetur cum aliquo
 calido: deinde emplastrum cū passis enucleatis.
 Et melius est ut excorietur cutis: deinde ponan-
 tur super eam emplastra. & fortasse consequitur

medicamen acutum in excoriatione cutis finem
 notum, sicut calx, & sapo, & cinis, & alia de illis,
 quæ currunt cursu eorum, de illis, quæ dicta sunt
 in erumpentibus exituras. Et iterum sumatur cal-
 cis. 3. iij. & fecis uini adusti. 3. ij. & nitri. 3. ij. ma-
 gre. 3. j. ferueat in aqua cineris ebullitionibus pau-
 cis, & ponatur in ampulla de plumbo, & roretur
 semper, ut nō siccetur. Et hoc medicamen est bo-
 num iterum, & altheolij & glandibus, & simili-
 bus: & est ut fumantur ellebori, & arsenici rubei
 amborum an. partes duæ, & corticum aris partes
 quatuor, & fiat ex eis linimentum cum oleo ros.
 Et sumatur ex semine urtica, & corticibus aris,
 & arsenico cum oleo ros. Et de emplastris bonis
 iterum mellino, & omnibus exituris, & in illis
 lidis, & in quibus est humor leuis, est istud. R. lau-
 dani, & galbani, & bdellij, & forditeci uasis
 apis,

e B. elixentur

d B. pedibus

e B. &

a B. infensa fari-
lieb B. fit necessa-
rium ipsam re-
perire & esse de
genere melan-
cholicæ uerū

c B. grossum

Cap. 5.
Cap. 34.
Cap. 37.

g B. melinis

b B. superfluit

c B. superfluit
rotumd B. nō ē mala
c — B.f B. si reman-
sit ex eo aliquid
redit sicut erat
& deterius, &
quando incidit
seu eradicatur
nodus magnus
per excoriationem
tunc
g B. in illa dieh B. ipse fuit
super illud quod
est in eoi B. facit colle-
ctionem seu in-
flammat

k B. & alia

l B. & alia

m B. ammonia

apis, & glutinis albotin æquales partes, & sumatur ex istis. & Et ex o & solutis & sine plurima mordicatione est ut sumatur & nitru & medietas eius ellebori, & fiat ex eo P & emplastrum & ex cera, & oleo ros. Et iterum calcis pars. j. colcotar pars una, arsenici pars. j. Glandulas autem, quæ similes sunt asilac, & sunt species nodi, si tibi est possibile extrahere, extrahe sicut asilac: & si non fiat inde nocumentu nervo, aut membro vicino, fac. Et si fuerit in manu, & pede, & in loco coniucto cum nervis, & chordis, nō præsumas extrahere ipsum: quoniam faciet cadere patientem in spasmus: imò contere ipsum, & contringe super ipsum cum aliquo, cui sit grauitas, donec & maturret eum. & Et signum eius est, quod huiusmodi compressio super ipsum stupefacit membrum.

De glandulis. Cap. 6.

Q Vandoque generatur in quibusdam membris apostema glandulosum, sicut auellana, & nux, & minus eis: & multoties super & uolam manus, & super frontem: & est in principio taliter, quod quū super ipsum sit compressio, separatur: deinde redit multoties, & multiplicatur: & fortasse non redit. Et cura eius est de genere curationis nodorum. Et quandoque sufficit ut conteratur, & comprimitur, deinde super ipsum stringatur plumbum grauis strictura, quoniam digerit ipsum, & propriè quando liniatur super plumbo epithema digestiuum de illis, quæ sciuntur. Et oportet iterum ut strictura administraretur post eius digestionem, quoniam illud est causa prohibens reditionem.

ANNOT.

Putant aliqui glandularum nomine ganglia Auic. intelligere. Verum, quum ganglium annotat Paulo lib. 4. nervorum concretio sit: hic uero de nervis nihil asserat: nos id non affirmamus, præsertim quod de ijs concretis nervis in superiori cap. quum de nodis ageret, uerba fecit, & curationem tradidit. Fortasse per glandulas tumores quosdam intelligit ex concreta ueluti pituita genitos, & superioribus nodis differentes, quod ij capsula & uesicula ueluti quadam ocluduntur, hi uero nihil tale habent: unde & sola compressione & contritione curantur, quum alioqui in prioribus uescam extrahi oporteat, quod & hic auctor admonuit.

De pustulis glandulosis. Cap. 7.

Accidunt etiam quandoque pustule glandulose parue. Et earum cura est ipsarum contritio, & expressio eius, quod est in istis, & stringere plumbum super eas.

ANNOT.

Non uidentur hæc à superioribus differre, nisi magnitudine: unde & curatio eadem est.

De fugille. Cap. 8.

Fugille est de genere apostematum glandulorum: & quasi hoc nomine appropriatur illud, quod sit post aurem. Et nos quidem id diximus sermonem uniuersalem in omnibus, quæ currunt cursu eius. Et cura eius est cura prædicta in capitulo apostematum glandularum, & in apostematibus, quæ sunt post aurem. Et de illis, quæ

sunt ei propria, est cinis limaciarum confectus cũ antiquo adipe, non salito: & huic quidem medicina non est par: & iterum cinis mustellæ permixto in eo cerato cum oleo de lilio. et antiquatur, & administretur: Et confert scrophulis etiam.

ANNOT.

Non desunt qui parotidas per fugille putent hoc in loco intelligi. Verum, quum parotides inflammationes sint calide, hic uero de frigidis agat tumoribus, non dicuntur parotides. quum non ignorem proponi hoc in loco ab Auic. & cochlearum & mustellæ cinerem Gale ni exemplo, qui. 3. de comp. med. per loca ubi de parotidibus agit, hysdem utitur.

De scrophulis.

Cap. 9.

Scrophulæ simulantur nodis: sed differunt ab eis in hoc, quod nō sunt separate, sicut nodi: imò sunt suspensæ cum carne. Et plurimum quidem accidunt in carne molli. Et est eis iterum uelamen neuosum. Et fortasse sit scrophula uehementis magnitudinis. Et fortasse ex una earum generantur plures: & simulantur in hoc & altheel til: & Et quandoque ordinatur nodi, & sunt sicut & cingulus pendens ex collo ad unam partem, & & quali sint racemus. & scrophulæ ad ultimum, sunt glandulæ: & scleroticæ: & Et de scrophulis quidem sunt, quibus associatur dolor, & sunt illæ, quibus permiscetur apostema calidum, & materia calida: Et est de eis, quibus non associatur dolor, & est difficilis curationis. Et fortasse in eius curatione est necessaria perforatio, & putrefactio. Et homines uehementius expositi ad habendas scrophulas in partibus colli, & capitis, sunt curta habentes colla, humidarum complexum. Et loca, in quibus generantur plus scrophulæ, sunt collum, & subascellæ. Et uidetur quod non nominantur scrophulæ, nisi propterea quod multum accidunt porcis propter gulositatem eorum, aut propterea quod figura earum secundum plurimum assimilatur porcis. Et saluiores scrophulæ sunt, quæ accidunt infantibus, & grauiiores earum sunt, quæ accidunt iuuenibus.

ANNOT.

Strumæ glandulæ sunt scirrhus induratus, ait Paulus lib. 4. & scrophulæ à nostris, & à Græcis σκροφιδες, quod morbus sit qui scrophulis frequens accidit.

De cura.

Cap. 10.

Radix, super quam est fiducia in curatione habetium scrophulas, est euacuatio, & subtilitatio regiminis. Et de euacuatione laudabili est uomitus. Et est necessarium solutione educere phlegma grossum: & propriè cum pilulis nominatis & algausili. & Et iterum sumantur turbit, & zinzib. & zuccari partes æquales, & bibatur usque ad. 3. ij. & hoc quidem est cum hoc, quod soluit phlegma grossum, non calefaciens, neque intestinorum faciens rasuram. Et phlebotomia iterum est inuatiua: & oportet proculdubio ut fiat ex cephalica. Regiminis uero subtilitatio est, quoniam oportet ut deuitet cibos grossos, & potum aquæ super eos, & nausatiua facietatem, & repletionem, & toleret famem quantum potest: & abhorreat omne quod replet caput materia:

A V I C.

L 2

& oportet

& oportet, ut custodiat præparatus eis caput ab
 o, quod facit currere ad ipsum materiam ex præ-
 parationibus faciendis currere: sicut prosternere
 se super faciem, & curuare se super genua prolixè, &
 habere puluinar^b planum, & ab operationibus,
 quæ trahunt materias ad caput, sicut locutio plu-
 rima, & dolor capitis, & rixa, & uentofatio est in
 conueniens patientibus scrophulas secundum plu-
 rimum: & illud ideo, quoniam non est ei possibile
 ut euacuet ex materia, quæ est in scrophulis, &
 quæ currunt cursu eius: imò trahit ad eas, & ingros-
 sat ipsas per id, quod extrahit de sanguine subti-
 li. Et multoties quidem redeunt scrophulæ inci-
 pientes extenuari, & resolui, ad dispositionem suam
 primam. Et omnino regimen scrophularum si-
 milatur regimini sephiros ex parte ipsius ægritu-
 dinis. Et quum scrophulæ sunt magnæ, tunc spla-
 garij alienant se à curatione earum cum ferro, &
 medicamine acuto: et illud est de illis, quæ du-
 cunt ad ulcerationem earum, & ipsarum corruptio-
 nem. Et est necessarium in huiusmodi uti euacua-
 tione, & mundificatione, & subtiliatione cibi, &
 administrare medicinas resolutiuas super eas cum
 facilitate. Et iam inuenimus^d emplastrum apo-
 stolicum relatum ad Christianos, in scrophulis mor-
 talibus, ruptis, sanationis magnæ: sed cum facili-
 tate & lenitate. Et de emplastris^e & calefacientibus
 scrophulas est emplastrum diaquilon. Et quan-
 doque permiscetur cum hoc emplastro medici-
 na alia^f, & quas posuit Hip. & sicut radix lilij pro-
 priè cum proprietate, quæ est in ea: & sicut ster-
 cus caprarum, & ouium: & sicut nasturtium, & ra-
 dix cucumeris asinini, & uua montana, & ficus,
 quæ cadunt ante maturationem^g & albe, & aut fa-
 rina fabarum, & amygdalæ amara, & bdellium: &
 aggregentur ad illud, & administrantur. Et de
 emplastris bonis est emplastrum huiusmodi. Re-
 cipe farinæ fabarum, & hordei, & pinguedinis por-
 ci, & hⁱ ricij omnium an. partem. j. & radices collo-
 quintidæ, & aluminis iameni, & radicem lilij,
 & picis humidæ omnium an. partem. s. aggregen-
 tar illud cum oleo antiquoⁱ cum pinguedine fri-
 xa, & post liquefactionem pinguedinis, & picis in
 oleo, & confert. Emplastrum bonum resoluens
 duritiem in hebdomada, & in eo, quod est minus
 ea, in tribus diebus, quod Gal. narravit in cata ge-
 ni. Recipe sinapis, & seminis utricæ, & sulfuris, &
 spumæ maris, & aristologiæ, & bdellij an. j. j. am-
 moniaci, & olei antiqui, & ceræ an. j. ij. Et de me-
 dicinis, quæ super eas ponuntur, est pix^k & confe-
 ctis cum ea ficibus aut cum squilla, aut confecta
 cum ea radix caulis contrita, & radix capparis cum
 bdellio, & lupini cum aceto & melle, aut cum sy-
 rupo acetoso, & stercus uaccinum aggregatis uel
 decoctis cum aceto, aut omnia ista cum adipe por-
 ci, aut cum oleo. Medicamen bonum: Fœnugre-
 ci partes. iij. calcis, & nitri amborum an. pars. j.
 aggregentur cum melle. Et iterum radix cucu-
 meris asinini, & folia lauri contrita cum glutino
 alborum: aut cinis amborum aggregatus cum eo:
 Et iterum aggregentur farina erui, & stercus ca-
 prarum, & ouium, & propriè montanarum cum
 urina infantis, & fiat linimentum. Et iterum hoc
 medicamen: Myrrhæ. x. ammoniaci. vij. & dibic.
 j. uisci quercini. j. glandium. v. galbani olei de be-
 zahar & iorditici aluearum. m. & j. teratur & ite-

rum aggregentur in mortarioⁿ & albidic præpara-
 tum, & resina, & sint pro omni lib. galbani. j. ij.
 aggregetur illud: & est linimentum bonum. Et
 de medicinis bonis sunt. Ceræ, gummi pini, ad-
 pis porci non salita, prasij, & floris aris partes æ-
 quales, fiat ex eis linimentum. Et iterum resina
 daetylorum^o corticum aris an. par-
 tes. ij. aluminis iameni, arsenici omnium an. par-
 tes. iij. sumatur ex eis linimentum. Et de medi-
 cinis bonis est medicamen de kitrâ: & medicamen
 cucumeris asinini: & medicamen de condisi: &
 medicamen nominatum sandaros: & medicinæ
 factæ cum serpentibus, & singulis ex eis, est ut su-
 matur serpens mortuus, & p^r & projiciatur in uas lu-
 tatum luto sapientiæ, & dimittatur in furno de
 lateribus, deinde conficiatur cum æquali quanti-
 tate sui aceti permixti cum melle secundum medie-
 tatem. Et de medicinis bonis est medicamen de
 cordermeni, & nasturtio, & fimo columbino cum
 oleo, & omnia iuuatiua sunt iterum singularia. Et
 similiter farina erui cum eis, & sola cum aceto, &
 cum melle, & cum pice, & cera & oleo. Et iterum
 sumantur uua montana, & nitrum, & resina, & fa-
 rina erui, & aggregentur cum aceto & melle. Aut
 accipe radices lilij, & sc. lini, & q^r & infundantur in
 uino, & ponatur in eis ambobus post illud fimi
 columbini quantitas, quam exigit illud, quod præ-
 sens est, & fiat ex eis quasi emplastrum, & est mi-
 rabile. Et iam experta sunt urina cameli arabici,
 & r^r & anodatum eius emplastrum, aut epithema
 commissis cum eis medicinis, quæ sunt ad scro-
 phulas, & fuerit iuuatiua. Et almugat est ex e-
 pithematibus mirabilibus. Et existimauerunt qui-
 dam, & est Alkindus, quod s^r menses cornu capri-
 ni quum aduritur & bibitur hebdomada una om-
 ni die pondere. j. ij. & uideo, quod non oportet
 fieri in omni mense hebdomada una. Et scias, q^r
 de scrophulis sunt, in quibus est cancerositas: &
 in huiusmodi quidem oportet ut cõficiantur me-
 dicinæ calidæ prædictæ cum oleo ros. & dimit-
 tantur per dies aliquot, & administrantur. In scro-
 phulis autem, quæ sunt calidæ complexionis, non
 oportet ut superflua sit administratio medicina-
 rum acutarum, imò sufficit eis, quod est sicut sa-
 uich de tritico cum aqua coriandri. Et fortius il-
 lo est mirra cum duplo sui de lycio, confecta cum
 aqua coriandri: & est regimen in hoc ut uincat a-
 qua coriandri, aut uincat medicamen aliud, secun-
 dum quod præsens est: & quod necessarium facit
 uehementia inflammationis, aut paruitas eius. Et
 de illis, quæ conferunt eis, est, ut fiat sternutatio
 cum oleo de nucleis persicorum, excoctatorum,
 adustorum. Quod si necessarium fuerit in cura-
 tione scrophularum uti ferro, oportet tunc ut sit ad-
 ministratio eius in scrophulis uicinantibus uenis
 pluribus, & uenis pulsantibus, & neruis cum cau-
 tela, & defensione. homo enim quidam errauit
 quum perforaret quasdam scrophulas, & obuia-
 uit ramo neruorum reuersuorum, quare destru-
 cta est uox: & iam accidit, ut non inueniret ner-
 uum, sed detegeret cum frigori, quare corrupta
 est complexio eius, & destructa est eius operatio,
 usque quo rediit ad ipsum eius complexio cum
 calefactione: & fortasse errauit, & inuenit i alqui
 degi: & deterior aliquidem in hoc est illa, quæ est
 profundior: quia propter quum excoriatur ex la-
 tere

b B. demissum
seu nō elcuarū

c B. cyrugici

d B. unguentū
apostolorū qd
factum fuit pro
discipulis Chri-
sti esse magnæ
impressionis
vel sanationis
scrophulis ma-
gnis pernicio-
sis eruptis vel
viceratis
e B. dilectis &
conuenientib
scrophulis
f B. quæ faciūt
ipsum fortioris
operationis
g B. Alia ista &
sunt exsiccate

h B. anferis

i B. contritiōe
bona

k B. cū qua sit
confecta farina

l B. galbani
quod & bazard
m B. an. partē j.
terantur oia

n B. viscus arsi
ficialiter collu-
tum

o j. partē j.

p B. incineret
in uase lutato
luto sapientiæ po-
sito in taur

q B. bulliant

r B. quod ex ea
est coagulatum
applicando ip-
sum in empla-
stro aut unguen-
to
s B. emplastris
t B. melas

u B. sanar eis &
oportet ut fiat

trenas iugule
res

tere & saluo oportet ut fumantur scrophulae, & destruat, quod residuum, est cum medicamine acuto, & non perueniat lateri laesio.

ANNOT.

Habes de huius morbi curatione ex Gal. 14. meth. Paulo lib. 4. & 6. Item ex Celso lib. 5. Videntur tamen Aui. & Celsus ab alijs discrepare. quum Celsus quidem strumis affectos elleboro expurget; & author quoque noster tum purgationem, tum uene sectionem in his commendat, de quibus alij ne uerbum quidem. Sed paucis si repletio adfit, supponit Gal. & Paulus, euacuandum & uene sectionem si redundarit sanguis, & purgatione, si humores ceteri. praeferunturque id ueluti omnibus notum praesidium. Aut fortasse de factis iam strumis intelligunt, in quibus neque purgatione, neque sectione uene induratum iam & impactam materiem retrahas.

De apostematibus duris.

Cap. II.

Apostema durum, nominatum est sephiros, quod purum est, est illud cui non associatur sensus, neque dolor. Et si remanet cum eo sensus, & dolor paruum, tunc non est sephiros purum. Et purum quidem, & non purum, cum quo est sensus quidam, & est priuans dolorem. Et sephiros aut fit à melancholia feculenta sola, radi cal; & color eius est cineritius; Aut à melancholia commissa cum phlegmate, & color eius est decluius ad colorem corporis. Aut ex phlegmate solo, quod iam induratum fuit. Et puri quidem color ut multum, est color plumbi, & est uehementis tensionis, & duritiei; & fortasse & supereminet ei pilis; & hoc est illud, cui non est sanitas. Et est quodam ex eo, cuius color est color corporis, & permutatur de membro ad aliud, & nominatur fermos; & quandoque est cum colore corporis durum, magnum, quod non sanatur, neque permutatur unquam. Et omne sephiros aut incipit & apparet paulatim, & additur: aut conuertitur ex fluxione, aut erysipila, aut exitura in loco uacuo. Et quando plurimum accidit durities in uisceribus, non accidit nisi post apostema calidum, quando curatur cum infrigidantibus uiscosis, ex medicinis, & cibis. Et quandoque caceratur sephiros. Et propinquitas sephiros ad cancerum, & elongatio eius ab eo, est secundum multitudinem inflammationis eius, & paucitatem, & apparitionem pulsationis in eo, & occultationem eius, & apparitionem uenarum in circuitu eius, & non apparitionem earum.

ANNOT.

Scirrhum exquisitum, id est, qui sine sensu, & non exquisitum intelligit: ex pituitosa materia uel melancholica. Definit scirrhum Galenus in 2. ad Glaucon. praeter nat. durum esse tumorem sine dolore. Vide & quae in lib. de tumorib.

De cura.

Cap. 12.

Oportet ut de his apostematibus illud curetur, cui est sensus, & ut sit & incisio & post mundificationem corporis cum eo, quod educit humorem facientem aegritudinem. Et fortasse est illa mundificatio cum phlebotomia, si est sanguis plurimae nigredinis. Et super illud sit, quod resoluit, & lenit simul. Et non curetur cum eo, quod resoluit, & exsiccat tantum: quoniam illud

perducit ad uehementiam lapideitatis propter exsiccationem grossi, & resolutionem subtilis. Et oportet ut ponantur curationi eius duae resolutiones: reuolutio resolutionis cum lenitate cum eo, quod non exsiccat plurimum: quia omne resolutionum secundum plurimum exsiccat: & humectatium raro resoluit. Et oportet ut sit gradus eius in caliditate ex secundo ad tertium: & in exsiccatione ex gradu primo. Et reuolutio alia lenificationis. Et sint istae duae resolutiones succedentes. Et oportet, ut membrum famem pati cogatur in reuolutione resolutionis, & trahatur nutrimentum ad eius oppositum cum motione illius oppositi, & exercitio eius, & ipsius famelicatione. Et cibetur in reuolutione lenificationis, & fiat ei causa appetendi nutrimentum cum frictione, & quae sunt ei similia, & liniatur cum pice. Et diuersificetur necessitas in uirtute medicinarum resoluentium, & lenificantium, & debilitate earum secundum raritatem membri, & ipsius spissitudinem, & uehementiam duritiei, & debilitatis eius. Et iterum compositio medicinarum oportet ut aggregetur inter duas uirtutes. Et oportet ne multum utantur balneo, quoniam resoluit subtile, & aggregat spissum, & non peruenit ad hunc finem ut leniat spissum. Et lenificantia quidem, in quibus est reuolutio quaedam, sunt sicut adipēs gallinarum, & anserum, & uitulorum, & boum, & ceruorum proprie, & medullae eorum, & adeps hirci, & asini adeps est bona eis, & adipēs rapacium leonum, & ursi, & lepardi, & adib, & quae currunt cursu eorum de uulpibus, & lupis, & adipēs rapacium auium. Et oportet ut miscantur cum eis, quae sunt sicut ammoniacum, & bdellium, & galbanum, & storax, & mastix, quando praeparantur ad resoluendum: & fiant singularia. Et de praedictis adipibus melior est adeps leonum, & ursi. Et in mucillagine fenugraci, & lini, sunt reuolutio & lenificatio. Et oportet ne in istis adipibus, & earum similibus de mollificantibus, sit sal omnino: quoniam sal exsiccat, & induratur; imò oportet ut sit earum operatio solis in cera, quae lenit, & liquefacit, & non peruenit ad hoc ut exsiccat. Et de lenificantibus iterum, in quibus est reuolutio, quaedam sunt sicut bdellium, & sicilensis, & oleum antiquum, & oleum de alcanna, & oleum de lilio, & galbanum, & laudanum, & storax, & isopus humida. Et meliora eorum sunt, quae sunt minoris antiquitatis, & exsiccationis, & uehementioris humiditatis: & iterum mastix alba appropinquat praedictis. Et in oleo de alcanna, & oleo de lilio, & ficibus, & alkerua est de resolutione, & lenificatione simul, quod est supra sufficientia. Et de lenificantibus quidem est, ut sumatur fœx seminum, & fœx aceti, & ferueant, & effundatur post ebullitionem bonam super guttasque, quod est ei conuenientius, & administretur. Et de medicinis bonis ad illud est, ut fumantur stercus asini, & radix hybisci, & fiat ex ambobus linimentum: & si fuerit cum ambobus storax, erit melius. Et iterum quando apparet lenitas, oportet ut liniatur cum ammoniaco soluto cum aceto forti diebus pluribus, deinde redeat lenificatio: aut galbano, & opopanaco, & aut fumantur galbanum, & ammoniacum, & bdellium, & teratur omnia, & inuoluatur

AVIC.

L 3 tur

b B. staturetur cibo
c B. dimittat ad ipsum fluere

d B. aluener & lupi
c B. alidabha

f B. administratur singulariter quando praeparantur ad leniendum

g B. resolutionis in quibus lenificatio aliqua etiam
h B. alchalabi

i B. albecki

k R. olei seminis lini

l B. eas uinctas caude castratorum aciet

m B. sumat galbanum & opopanacum

tur cum oleo de be n, & oleo de lilio cum aliqua
tulo mucilaginis fenugraeci, & lini: & fiat sicut
emplastrum. Et fordities balnei est ex medicinis
vehementis iuuamenti, quando ponitur in empla-
stris apostematum durorum, Et quum non inue-
nitur fordities balnei, tunc administratur loco
cuius aqua tunc efficitur, & nitrū. Et de emplastris bo-
nis in hora resolutionis sunt emplastra: quæ sunt
ad scrophulas, de illis, quæ diximus: & emplastra iu-
lios, & colophon. Et quum apostema est ueheme-
tis grossitici, tunc non est excusatio ab aceto: ip-
sum enim incidit, & debilitat uirtutem membris:
& proprie quando est neruosum: quoniam est ue-
hementius uacuum à materia: & dimittit eā cau-
sa imprimendi de foris: uerum oportet ut sit ad-
ministratio aceti, & intromissio eius i medicinis,
in fine rei, non in eius principio: & ubi cadit ulti-
matio in lenificatione, & cum intromissione tep-
piditatum lenificationis: & alleuietur in admini-
stratione aceti. Et quum non sit alleuiatio cum
aceto, nocet neruis, & conuertit in lapideitatem.
Et medicus tunc fit audacior in administrando
acetum, quando apostema est in membro carno-
so: sicut id, quod est in splene. Et quandoque lini-
tur locus cum aceto, & uaporatur cum eo, deinde
cōsequitur cum epithemate, sicut illud, quod est
de opopanaxo, deinde ammoniacum: & deinde inci-
pit cum pauco leui, postea additur uirtus, dein-
de gradatur ad lenificationem. Et oportet ut ad-
ministratur super apostema oleum lene, in quo
non est stipticitas: & est magis conueniens quam
aqua: & proprie oleum de anetho factum cum
anetho humido. Et illud duritici, quod est in ner-
uis & chordis, curetur cum incisiui. Et de curatio-
nibus bonis ad illud est uaporatio ex lapidibus
ignitis, & s. f. lapide molendini: & melius, quo fit
uaporatio ab eo, est cum aceto: & melior, à quo
fit uaporatio, est marchasita. Et oportet, ut
ad hanc perueniatur summam in uaporando, &
suffumigando, donec appareat sudor. Et quan-
doque lenitur cum marchasita trita cum aceto, &
confert. Et oportet ut alleuiatio iterum fiat in ad-
ministratione aceti, ut non separet subtile, & in-
duret spissum, & ut non corrumpat uirtutem ner-
uorū superflue: & est in principio deterius: & po-
nantur administrationi eius interpollationes, in
quibus est lenificatio. quum ergo incipies, tunc
uaporetur membrum cum eis, quæ diximus, & le-
niatur tunc cum medicinis conuenientibus: & ut
illud fiat in membro carnosum, est saluissimum.

ANNO.

Cap. 4.

Egit de scirrhi curatione Gal. 2. ad Glauc. & 14.
meth. Egit & Paulus lib. 4. neuter tamen de uene se-
ctione aut purgatione: ea fortasse ratione, de qua in su-
perioribus, quum de strumatum curatione est actum.

De duritie iuncturarum.

Cap. 13.

Quandoque accidit in iuncturis durities
prohibens moueri iuncturas cum facilita-
te, & non destruit sensum. Et quandoque
est neruus cum quo est stupor aliquis, & quan-
doque est carnosior. Et cura est cum eo, quod
sciuisti.

a. N. neruosa cu
qua
b. E. carnosior

ANNO.

Accidere hoc uitiū solet in articulari morbo: & po-
ri dicuntur, ex crasso & glutinoso humore geniti. quo-
rum curationem habes ex Gal. 14. meth.

Cap. 4.

De eis, quæ nominantur almismar.

Cap. 14.

Almismar est nodus rotundus, albus, si-
milis capiti clauī. Et plurimum quod
accidit, ex percussione, & post exituras
& post curationem earum amplius multiplica-
tur in corpore. Et plurimum accidit in pedibus
& digitis pedum, & in inferioribus: & ledit in tā-
tum, quod prohibet incesum: quare oportet ut
sectio fiat super ipsum, & extrahatur: aut monetur
cum manu semper: & annectatur ei plūbū, & quo-
niam taliter est quod non est possibile ut extraha-
tur. Et plurimum quidem eius: quum non cura-
tur, fit cancer.

a. B. almismar

b. B. quando

De cancro.

Cap. 15.

Cancer est apostema melancholicum de me-
lancholia adusta à materia cholericā, aut
in qua est materia cholericā, cum qua com-
busta est, non à pura feculenta. Et differt à se-
phiros per se, cum dolore, & acuitate, & pulsatio-
ne quadam, & uelocitate additionis propter mul-
titudinem materici, & inflatione propter illud
quod accidit in illa materia de ebullitione, quum
ipsa uenit ad membrum. Et differt ab eo iterum
per uenas: quas mittit in circuitu suo ad membrū
in quo est, quasi pedes cancri: & non sunt rubæ
sicut in phlegmone, imò decliues ad nigredinem,
& obfuscationem, & uiriditatem. Et iam diuersifi-
catur ab eo, quoniam plurimum aduentus sui fit
incipiendo: & aduentus duri fit permutando ex
calido. Et differt à sephiros, & quoniam
est ei sensus, & illi non est sensus omnino, & plu-
rimum quidem accidit in membris raris: & illud
est in mollioribus plus, & i hepate, & in membris
neruosis iterum. Et in primis quum accidit, est
occulte dispositionis, & quando apparet can-
cer, ambigitur esse eius in primis, & quando ap-
paret secundum plurimum: deinde apparet signa
eius. Et in primis quādo apparet in principio, est
sicut faba parua, durus, rotundus, fusci coloris, in
quo est caliditas quadam. Et cancer quidem est
uehementis doloris. Et alius est parui doloris,
quietus. Et alius est, qui perducit ad ulcerationē:
quoniam est ex melancholia, quæ est adustio san-
guinis, & adustio cholerae puræ folius. Et alius
est siccus, qui non ulceratur. Et quandoque per-
mutatur ulceratus ad non ulceratum. Et quando
que reducit eum ad ulceratum curatio eius cum
ferro: & ponit ei labia grossiora, & duriora. Et ui-
detur, quod hoc apostema sit nominatum cancer
propter unam duarum rerum, aut propter suam
tenacitatem cum membro, sicut est tenacitas can-
cri cum eo, quod uenatur, aut propter formam
suam in rotunditate sua, secundum plurimum cum
colore suo, & egressionem uenarum: quæ sunt sicut
pedes eius in circuitu ipsius.

a. B. puro

b. B.

c. B. quoniam

d. B.

Alia littera

e. B.

ANNO.

Cancer ab aquatici animalis similitudine uocatus, in
omnibus corporis partibus, præsertim uero in mollioribus
& raris

b. B. resistentia
ad manum com
primentem &
habet disposi
tionem simili
veri inflato: &
fortasse causat
sonitū percus
sio ipsius cum
manu
c. B. ingreditur
d. B. separatur
e. B. ingreditur

uapore uentoso, & nominatur inflatio: & est ei
impulsio, & uicissitudinaria accessio: & fortasse
percutit percussione manus: & proprie quan
do inuenit spatium, ad quod aggregatur, sicut sto
machus, & intestina, & quod est inter panniculos
circundantes ossa, & inter ossa circūdata lacertis
& inter lacertos, & similiter quod circūdat chor
das: & fortasse non resoluunt spatia, imò d. subtili
atque membra coniuncta: & resoluunt ea, & gene
ratur in eis: quod facit necessarium disrumpere
ea. Et uentositas remanet, & retinetur propter
spissitudinem suam, & propter grossitudinem suā
& propter spissitudinem eius, quod continet eā,
& constrictionem pororum. Et quandoque exis
timat homo, quod super membrum eius sicut genu
sit apostema indigens perforatione; quare perfor
rat ipsum, & egreditur uentositas tantum.

ANNOT.

Habet et huius affectus causas, signa, et curationē ex
Gal. 1.4. meth. & 2. ad Glau. Plura et Paulus lib. 4.

Cap. 7. & de
inceps.
Cap. 5. Cap. 28.

De cura.

Cap. 20.

a. B. alchebegi
curatio est ex
genere

Illius autem, quod est simile a. astuationi cum
augmento loci curatio est genus curationis
eius. In inflationis uero curatione est necessa
rium, quod cutem ingreditur, & resoluat illud,
quod est in ea. Et sit possibile, ut sit ei super locū
mora spatij longi. Et est necessarium ut sit in fine
subtillationis, ut firmetur subtilitas partium eius
ex profundatione ultima. Et fortasse indiget po
sitione uentofarum absque scarificatione, ut car
minetur uentofitas. Et de medicinis eius locali
bus sunt olea calida, sicut oleum subtilium par
tium, in quo decocta sunt, sicut ruta, & ciminum:
& de seminibus subtiliantibus semen apij, anisi, &
ammeos, & quæ simulantur illis. Et de emplastris
resoluentibus: & proprie propter illud, quod cadit
in membris chordosis, & lacertosis, est illud, quod
recipit sorditiem balnei, quæ ponatur cum aqua

b. B. Alia litera
inflatio

c. B. & effunda
tur super eam
calcis nō ex
tra quantitas

d. B. aut linime
tum
e. B. Alia litera
egritudinem

Alia litera

f. B.

& emplastra resoluentia sicut emplastrum præ
dictum.

De uena medeni.

Cap. 21.

† dracunculis

Est ut accidat super partem corporis pustula
quædam, inflans deinde uescicam, postea e
greditur ex eo quiddam rubrum, ad nigre
dinem decliue, deinde non cessat prolongari, &
prolongatur: & fortasse est ei a. motus uolunta
rius sub cute, ac si esset motus animalis, & quasi
in ueritate sit uermis: donec existiment quidam,
quod sit animal, quod generatur. Et existimat qui
dam quod sit ramus uilli nerui b. per uehementiā
grossitudinis. Et plurimum quidem accidit in
cruribus. Et ego iam uidi eam super manus, & su
per latus, & multiplicatur in infantibus super ut
runque latus. Et quando extenditur, & abscindit
tur, magnificatur in ea labor, & dolor: imò c. per
spatium dolet, & si non incidatur. Et Galenus
quidem dixit, quod non fuit comprehensum esse
eius aliquid manifestum, super quod sit initē
dum, quoniam ipse non uidit eam omnino. Et di
xit quod causa eius, est sanguis calidus, malus, melan
cholicus, aut phlegma adustum d. adunatum? cū
uehementia siccitatis complexionis. Et fortasse
generat eam quædam aqua, & olera cum proprie
tate, quæ est in eis. Et de cibis, qui plurimum ge
nerant eam, est ille, qui est calidus & siccus: Et
quanto plus fuerit materia, à qua generatur, acut
ior, erit dolor uehementior. Et fortasse accidet
in corpore uno in locis quasi quadraginta eius,
aut quinquaginta, ex qua tamen euadet cum cura
tione. Et minoratur in corporibus humidis, &
assuetis balneationibus, & cibis humidis, & assue
tis uino cum mensura. Et plurimum quidem ge
neratur in e. medena: & propter hoc proportio
natur ei & generatur etiam in terra corascenti,
& alijs: & multiplicatur iterum in terra Aegypti,
& in terris a.

a. B. motus ma
nifestus
Alia litera sicut
motus uermis

b. B. corrupti
& grossi

c. B. attrahere
ipsum est causa
doloris

d. B. Alia litera
acutum

e. B. medena, &
propter hoc
nominata est
ab ea

ANNOT.

Scribit de tibia dracunculis Gal. 6. de loc. aff. ner
uosa natura, colore, crassitudineq. lumbrius similibus,
in quadam Arabia regione nascentibus: quos tamen nū
quam uidisse ait. Vidit tamē et author noster. & Rafis.

Cap. 3.

De cura.

Cap. 22.

Sollicitudo & quidem eius in terra, in qua
generatur, & cibis, ex quibus generatur,
in quibus est materia, quæ est causa eius:
illud est cum euacuatione sanguinis mali phlebo
tomando ex basilica, aut ex saphena secundum lo
cum: & mundificatione sanguinis cum eis, quæ
sunt sicut syrupus de myrobalanis, & decoctio epi
themi: & potare pilulas cochias proprie: & admi
nistratio triseræ factæ ex sene, & fumoterre: & hu
mectatio corporis cum cibis humectantibus: &
balneationes, & reliquum regimen humectantiū
notum. Verum quum apparet esse eius in primo
apparitionis eius, tunc rectum est ut administre
tur regimen membri cum emplastris infrigidanti
bus, & humectantibus: sicut sunt succi frigidi no
ti, cum duobus sandalis, & caphora, post mundifi
cationem corporis, & c. administrationem ite
rum factam cum d. misissione sanguisugarum su
per locum. Et de epithematibus bonis est epithe
ma

a. B. Prescrip
tio
b. B. est euacua
tio cibos ex quib.
generatur & op
ponere causa
eius &

c. B. prauis
d. B. applica
tio

ma ex sandalo, & aloë, & camphora, aut mirra, & pyllium, & lac dulce. Si autem non separatur sed incipit cadere, fortasse prohibet eam, & auferit eam, & alleviat laborem in ea, si bibat patiens eam secundum continuitatem tribus diebus, omni die pondus .3. ij. aloës: aut bibat de eo in die una .3. s. in secundo .3. j. & in tertio .3. j. s. tribus diebus. Et liniatur super eam aloës, aut liniatur super orificium eius humiditas aloës humidi, uiscosi.

Et similiter in principio quum egreditur, si non curatur de ea & egreditur, tunc rectum est ut præparetur ei, quod stringat eam, & super quod reuoluatur cum facilitate paulatim, donec egrediatur usque ad finem sui, absque incisione: & melius est plumbum, super quod inuoluitur: & sit sufficientia super gravitatem eius in attractione eius: quoniam attrahitur cum facilitate, & non absconditur. Et sit studiū tuū in allevatione egresionis eius, ut incipias, & extenuas membrum, & rarifices ipsum cum embrochis, ex aqua calida, & mucillagini bus infrigidantibus, & oleis lenificantibus frigidis, & subtilis caliditatis, & quæ currunt cursu eius, ut facilis fiat exitus eius. Et fortasse non sit facilis per illud: imò indiget eis, quæ sunt sicut linimentum cum oleo de keiri, imò sambacino, imò oleo de ben, & ut administraretur super ipsam emplastrum de pice. Et si existimatio fecerit necessarium, ut perforetur, ut egrediatur cum totalitate sua, & non fuerit, quod prohibeat; perforetur & extrahatur. Et si egresio eius cum extractione prædicta non fuerit facilis, & perforatio ipsius non fuerit possibilibus, tunc putrefac eam cum butyro: putrefiet enim tota, & egredietur. Et caue ne administres calida ex medicinis, quoniam fortasse perueniet ad esthiomenum. Et quando assiduatur super s. & posteriora s. eius fricatio cum sale paulatim. h. & illud sit retro, cum facilitate & egresione eius cum subtilitate; egreditur cum totalitate, & s. & proprie quando scinditur s. aut penetratur, quod est post ipsam, & intromittitur stylius sub ea illic, & expellitur: & assiduatur absterfio, quum ipsa egreditur, cum sale paulatim, & cum facilitate: nam quum illud sit cū ea, egreditur tota. Quod si incidatur, & m. & redit non erit excusatio, quin perforetur n. nisi inueniatur modus alius, deinde egrediatur cum facilitate, & curetur locus cura vulnorum.

TRACTATUS TERTIUS

De lepra.

Quid sit lepra, & causa eius.

Cap. I.

LEPRA est infirmitas mala, proueniens ex sparsione cholera nigra in corpore toto; quare corrumpitur complexio membrum, & forma ipsorum, & figura eorum: & fortasse corrumpitur in fine eius ipsorum continuitas, ita, ut corrodantur membra, & cadant casu, qui sit ab ulceratione. Et est sicut cancer communis corpori toti: fortasse enim ulceratur, & fortasse non ulceratur. Et est aliqua, quæ cum patiente eam, manet tempore longo ualde. Et melancholia quidem

quandoque expellitur ad membrum unum, & facit accidere duritiem, aut sephiros, aut cancrum secundum dispositiones suas. Et si fuerit subtilis dominans, proueniet esthiomenus: & si expellitur ad superficiem cutis, eueniet illud, quod nominatur baras, & morfea nigra, & impetigo, & his similia. Et quandoque spargitur in corpore toto, & tunc si putrefiat, proueniet febris melancholica: & si s. & conculcetur, & non putrefiat, eueniet lepra. & causa eius efficiens b. antiquior est malitia complexionis hepatis, declinans ualde ad caliditatem, & siccitatem; quare adurit sanguinem in melancholiam, aut complexio corporis totius: aut sunt ambe ita, quæ faciunt sanguinem acquirere per causas suas frigus, & causa eius materialis sunt cibi melancholici: & cibi phlegmatici iterum, quando componitur in eis facietas nauseatua, & aut operatur in eis caliditas: quare resoluit subtile, & ponit ipsum melancholiam, & repletiones, & coctiones super facietatem sunt ad hanc eandem intentionem. Et causa eius iuuatiua sunt oppilatio pororum, quare præfocatur calor innatus, & infrigidatur sanguis, & ingrossatur: & proprie quando splen oppilatus debilis non attrahit, neque potest mundificare sanguinem ex humore melancholico: aut est uirtus expulsiua in uisceribus debilis ab expulsiua illius in uenas ani, & matricis, & sunt pori stricti. Et quandoque adiuuat illud totum corruptio aeris in se ipso, aut propter uiciniam leproforum, quoniam ægritudo est s. inuadens. Et quandoque accidit propter hereditatem, & propter complexionem s. embryonis, ex qua erratus est in seipso propter complexionem, quæ est ei, aut acquisitam in matrice, propter dispositionem, quæ est ei: sicut si accidat ei ut sit conceptio in dispositione menstruum, & quando aggregatur caliditas aeris cum malitia cibi, & eius essentia ex genere piscium, & carne salta, & carne grossa, & canibus asinorum, & lētibus, proculdubio est ut eueniat lepra: sicut multiplicatur in Alexandria. & cholera nigra quando permiscetur sanguini, adiuuat parum eius ad generandum multum ipsius, quoniam proculdubio ingrossatur ex duobus modis: quorum unus est per substantiam suā grossam: & secundus per frigus suum congelans, & quando ingrossatur s. per partem humiditatis suæ, tunc est s. exsiccatio eius per caliditatem corporis faciliior. & iam peruentum est ex grossitudine sanguinis leproforum ad hoc, ut egrediatur in phlebotomijs eorū quiddam, quod est sicut arena: et hæc ægritudo nominatur leonina: & dicitur quod non nominatur ita, nisi quoniam plurimum accidit leonibus. & dicitur quoniam terribilem facit faciem patientis eam, & ponit eā in forma leonum: & dicitur quoniam rapaciter tenet, quod capit rapacitate leonis. Et de hac ægritudine, quæ est debilis, difficilis est curationis: & de curatione fortis non fit spes. & incipiens quidē est susceptibilior: & confirmata est magis inobediens. Et facta ex melancholia cholera, est magis fetida, & plurius nocuenti, & difficiliorum accidentium, & uehementius adurens, & ulcerans: sed est susceptibilior curationis. Et facta à fece sanguinis est saluior, & quietior, & non ulcerat. Et facta à melancholia adusta, simulatur cholerica in suis accidentibus, sed est tardius suscipiens curationem.

† cirrhuma

a. B. Alia literatura
aggregetur
b. antecedes
uel remotac. B. adiungitur
d. B. &

e. B. contagiosa

f. B. aluache

g. B. minuitur
humiditas & efficitur tunc

g. B. fines & extrimitates
h. B. aut fricet
i. B. cum inungatur locus ex quo egreditur
Alia literatura cum & trahatur ex loco egresionis cum subtilitate seu cum in genio & facilitate
k. B. sua
l. B. locus longinquior eo
m. B. retrocedat uel contrahatur
n. B. & capiatur uice alia deinde extrahatur

† elephantiasis

tionem. Et hæc quidem ægritudo non cessat cor-
rumpere complexionem membrorum per quali-
tatem contrariā qualitati conuenienti uitæ. I. cali-
ditati, & humiditati, donec peruenit ad membra
principalia: & illic interficit. Et incipit in primis
ab extremitatibus, & membris leuibus: & illic ca-
duat pili ab ea, & alteratur color eius: & fortasse
peruenit ad ulcerandum: deinde uadit paulatim
in corpus totum. Nam quamuis prima genera-
tio eius sit in uisceribus, tamen ^b primum uesti-
gium ^z eius est in extremitatibus, quoniam sunt
debiliores. Veruntamen quandoque moritur pa-
tiens eam, antequam conuertatur malitia eius ap-
parens super ulcera, & membra principalia: & est
mors illius cum ⁱ attractione, & propter mali-
tiam complexionis illius. Et quando cancer, qui
est lepra membri unius, sit de illis, quibus non est
sanatio; tunc quid dicemus de lepra, quæ est can-
cer corporis totius? Veruntamen in lepra est res
una: & est, quæ ægritudo spargitur in totū corpus:
Et quum administrantur curationes fortes, & su-
stentant ægritudinem, & non agitur super membra
simplicia, & in cancro non est ita.

ANNOT.

Vbi atra bilis supra naturalem cōstitutionem in cor-
pore affluit, seu ob imbecillam lienis attractoriam uim,
seu etiam ob icteris intemperiem, atque ad hunc gignē-
dum succum aptitudinem; turbidus fit & crassescit, qui
in uenis continetur, sanguis, ut Gal. 2. ad Glau. d. uenis
autem nonnunquam excreticis facultatis uel per hemor-
rhoidas excrentur; sæpius etiam ad uarices decumbit:
quandoque ad partem corporis aliam consistit; ac si na-
turalis sit ater humor, seirrhum facit: si uero exusta &
crassior bilis, cancerum aut phagedenam. nonnunquam
etiam ad cutem pellitur uniuersam, tunc uero uariæ ui-
tiorum species sunt. nāque si ad cutis superficiem spar-
gatur, & summam tantum cutem infestet, gignitur, ait
Alic. baras, & morphea nigra, & impetigo, atque alia
his similia: hoc est, lepra Græcorum; ut illico, seu alphas ni-
gra: & impetigo, aliæque his similia sicuti scabies. Quod
si non in cutem dumtaxat summam, sed sub cute in uni-
uersum corpus atra bilis dispergatur, si putrescat, fiet
febris melancholica; si etiam non putrescat, ait author,
eueniet lepra. Quid uero lepræ nomine intelligat, pri-
mis statim uerbis declarat, & esse cōcludit, sicuti totius
corporis cancerū. quæ quidē uerba, qui cū elephantiasis
descriptione contulerit, de qua Græci, idem planē esse le-
pram Arabum, & elephantiam Græcorum confitebi-
tur. Nempe elephantiasim fieri ait Gal. & 2. ad Glau.
& 3. de Sympt. caus. si nigra in totum corpus, & ad cutem
uniuersam bilis expellitur; cancerum uero, si in unā
quampiam partem incumbat. Ac Paulus quoque lib. 4.
elephantiam totius corporis quendam esse cancerum, sicuti
& hoc in loco author noster scribit. Hanc rursum
subdit Paulus aliam esse mitiorem absque ulcere: alterā
uero maligniorem, in qua totum corpus fœdatur ulce-
ribus. Idem de lepra & Alic. subiungit. Ait item Gal.
elephantiasim tum icteris, tum lienis uitio procreari.
2. ad Glau. tum ob crassi & feculentis succi alimenta,
tum ob lentum cochlearum, asini carniū, & salutarum
usum Alexandria plurimum generari. eadem ferē hic
Alic. repetit. Meminit Aetius lib. 13. de duplici ele-
phantia nomine, quam alij leontiasim alij satyriasim uo-
cant. hic itidem de leonina lepra uerba facit, ut demum
qui hoc caput cum Græcorum scriptis contulerit, nihil

esse Arabum lepram, quā Græcorum elephantiam, fa-
teri oporteat.

De signis.

Cap. 2.

Quando incipit lepra, incipit color a ^z fieri rubeus, tendens ad nigredinem. Et apparet in oculis obfuscatio ad
rubedinem decliuus: Et apparet in anhelitu stri-
ctura, & in uoce raucedo, causa nocumēti pul-
monis, & canna eius. Et multitudo in sternutatio-
ne: Et apparet in naso ^b ganetu, & fortasse fit
striatura in naribus, & cassamu: & incipiunt ca-
pilli in subtilitatem, & paucitatem peruenire, &
apparent uenæ in pectore, & parte faciei. Et est
odor corporis, & proprie in sudore, & odor anhe-
litus ad fœtorem decliuus. Et apparent mores me-
lancholici, & mali, & dolorosi. Et multiplicantur
in somno somnia melancholica. Et sentit in som-
no quasi super corpus suum sit graued maxima:
Deinde apparet ^d sparsio in capillis & cadunt in
eis ex toto, & proprie in pilis, qui sunt in facie, &
partibus eius. Et quandoque ^e dillocatur locus
pilorum, & finduntur ungues. Et incipit forma
fieri fœda, & facies fit terribilis, & color deni-
gratur. Et incipit sanguis congelari in iuncturis,
& putrefit. Et additur constrictio anhelitus, do-
nec peruenit ad difficultatem uehemētē, & dif-
pnam magnam. Et peruenit uox in fine raucedi-
nis. Et ingrossantur labia, & denigrantur. Et ap-
paret super corpus additio glandulosa, similis ani-
mali, quod græcè nominatur fatos. Deinde inci-
pit corpus ulcerari, quando lepra est non quicita.
Et corroditur cartilago nasi, deinde cadunt na-
sus, & extremitates. Et currit uirus fœtens. Et re-
dit uox ad occultationem, & tunc iam non reman-
ent pili, & denigratur color ualde. Et pulsus qui
dem leprosi est debilis propter debilitatem uirtu-
tis, & paucitatem necessitatis, quum ægritudo sit
frigida, & fætarda ^z non uelox propter debilitatē
frigoris, & fit necessaria spissitudo, quum non sit
uelocitas, neque magnitudo.

ANNOT.

Elephantiasis signa pulchrè Aetius docet, libro 13.
quem hic emulatur.

De cura.

Cap. 3.

Portet ut ^a incipiatur ^z in ea cum euacua-
tionibus, & mundificatione, antequam in-
grossetur ægritudo. Et quum tu uerifica-
ueris quod illic sit sanguis plurimus corruptus,
tunc oportet ut ^b incipias & phlebotomes phle-
botomia ultimæ: & si non aliunde, saltem ex ma-
nibus. Et si nō uerificaueris illud, tunc non phle-
botomes: phlebotomia enim ex uenis magnis
quandoque plus nocet, quā sit eius inuamen-
tum. Verū sit securitas cum phlebotomia eius
ex separationibus uenarum paruorum, si timetur
phlebotomia magnarum. Et scias, quod san-
guis frigidus est in eo, quod apparet, quare fit
illud magis ultimum quā uentosæ, & sangui-
fugæ, & minus nocens uisceribus: & illæ sunt
sicut uenæ frontis, & nasi. At uero secundum plu-
rimum phlebotomia est necessaria in curatione
huius ægritudinis. Et de illis, quæ uocāt ad illud,
est constrictio anhelitus eius, & difficultas ipsius,
& fortasse est necessarium phlebotomare ^d gū-
dez ^z apud

B. prima im-
presio

B. lepra

B. sic occupa-
rio & actio in
ægritudinem, &
non sit nocu-
mentum
1 B. Alia littera
sana

Cap. 16.

Cap. 7.
Cap. 10.

Cap. 1.

Cap. 10.

Cap. 120.

a. B. Alia
facies

B. ganet

c. B. oppilatio
in naso & prius
tio olfactus

d. B. castus capil-
lorum & scissio
seu fractio i eis
e. B. eradicatur
seu corroditur

f. B. tardus

Cap. 120.

a. B. festinatur

b. B. festinet
c. B. etiam si sit
ex duabus ma-
nibus uel bra-
chijs

d. B. uenam gū-
deg

dez & apud uehementiam raucedinis uocis, & timorem praefocationis: si ergo phlebotomatur, oportet ut quiescat hebdomada una, deinde euacuetur cum eis, quae sunt sicut hieralogodion, & hiera de pulpa coloquinthidae: & euacuetur cum apozimatibus, & pilulis factis ex epithimo, & sticados, & polypodio, & myrobalanis nigris, & kebulis, & elleboro nigro, & lapide lazuli, & lapide armeno: & non nocet si misceatur eis pulpa coloquintidae, & scamonea etiam, proprie quando illic est cholera: & adiungantur eis aloes, & cucumer asininus: & ex theodoricon est bonum eis: & hiera picra iterum, & proprie quando sit fortis cum scamonea, est de illis solutius, quae sunt bona leprosis: & praecipue quando est odoratum odoramentum ellebori: aut ponitur cum ea lapis armenus. Et in aestate oportet ut exsiccentur, & non ultimetur in decoctione fortiter: ut non spargatur, & multiplicetur. Decoctio ad leprosos. Recipe myrobal. citrinorum, & nigrosum amborum an. 3. x. ameos. 3. v. althie boni. 3. s. passularum enucleatarum minam. s. decoquantur cum tribus beberis, donec perueniat ad tertiam, & exprimitur, & misceatur in ea de aqua mellis pondus. 3. v. & detur in potu. Et ungatur corpus eius ex butyro, & sedet in sole, donec frigatur: aut ambulet septuaginta passibus: & conuertatur super dextram, & sinistram, & dorsum, & uentrem. Et comedat cappares cum melle. Sumat in potu hanc medicinam secundum quod narrauimus, septem diebus, & renouetur decoctio eius omni die. Et non sufficit in curatione istorum, qui non sunt confirmati, euacuatio una; imò fortasse est necessaria euacuatio in mense bis, aut in omni mense semel, secundum quod testimonium facit esse necessarium: & illud cum medicinis temperatis. Et quandoque soluitur omni die cum facilitate ascillatione una, aut duabus ascillationibus cum eo, quod soluit illud de potionibus quatuordecim ex medicinis predictis, quadraginta diebus. Fortes uero ualde, sicut elleborus, & ei similia, quae sunt multi poteris, sufficiunt in anno semel in uere, & semel in autumnno, aut plus hoc. Et oportet ut ueniat super cerebrum eorum cum mundificatione cum eis, quod sunt sicut gargarismata predicta in cap. & gritudinum capitis, & cum caputpurgijs notis. Descriptio caputpurgij. Recipe macropiperis, & chelidonie, & thapsie, & nasturtij, & burugij omnium an. 3. j. nucis mulchatae, pulegij amborum an. 3. s. succi agni casti cotylas. iij. olei sisamini cotylas. iij. misceatur, & decoquantur donec consumatur aqua: deinde coletur, & seruetur in uitriata: & fiat caputpurgium in naribus quantum capiunt: Deinde sequatur quando illud multiplicatur cum caputpurgijs, humectantibus predictis. Et oportet ut prohibeantur ab omni quod exsiccat, & resoluit humiditatem innatam. Et super eos interdicitur labor, & angustia. Et ut permutentur de aere ad aerem, qui contrarius est ei. Et dentur ei in potu post mundificationem olea, sicut oleum de amigdalibus cum eis, quae sunt sicut expressum uuae: & illud quando euacuati sunt multoties. Et oportet, ut exercentur omni mane post expulsionem superfluitatum ab intestinis. Et praecipiantur eleuare uocem altam. Et saliant, & luctentur, deinde fricentur: quum ergo sudauerint, tunc su-

mant potum: & post illud inungatur oleis temperatis in calido, & frigido, humectantibus secundum plurimum, confortantibus in primis: ipsi enim indigent in primis confortantibus sicut myrobalani iterum, & galla cum aceto. Et quandoque administratur super eos inunctio ex oleo cum lacte mulieris. Et similiter oportet ut fiat eis caputpurgium cum eo, quando multiplicatur siccitas: & quando commouetur in eis nausca, & caueatur, & melius quidem est ut balneentur deinde inungatur. Et quando balneati sunt, tunc eorum inunctiones sunt sicut oleum myrtinum, & masticinum, & oleum de summitatibus uitii, & darisahan, & oleum de costo super extremitates: deinde ille, qui de eis est medicatus, quiescat media hora: & praeparetur uomitui cum penae: deinde sumat in potu aliquid de absinthio. Et fortasse est necessarium inungere eos in balneo cum subtiliatis resoluentibus, in quibus cadunt nitrum, & sulfur, & baccae lauri, & glutinum carpentariorum, imò sinapis, & origanum, & piper, & macropiper, & pyrethrum, & staphisagria, & synapis, & aloes, & calamentum; & emplastrare eos super iuncturas eorum. imò fortasse est necessarium, quod est sicut euphorbium: & illud, quando praecipitur eis ut balneentur propter resolutionem superfluitatum eorum: & propter sudorem ipsorum, & inunctio zenim eorum est canon in curatione ipsorum. Et quandoque inunguntur fricando cum theriaca, & scellite, & allefangiem. Et fortasse est necessarium inungere cum huiusmodi in sole calido. Et melior ablutionum eorum in balneo est aqua, in qua decoquitur scenugracum cum sapone bono. Et oportet ut alienetur leprosus a coitu penitus. Res uero, quae in potu tribuuntur, multae sunt: nam de melioribus medicinis est theriaca maior, facta cum carnibus uiperarum: & theriaca diatesaron: & alafmenam: & diasulfur. Et quandoque fit caputpurgium cum istis etiam. Et ut in potu sumant de trochiscis tyrisiis, & trochiscis squillae iterum. Et scias, quod caro uiperarum, & illud, in quo est uirtus carnis eius, est de nobilibus medicinis ei. Et non oportet ut sit uiperarum de luto, aut litoralis, aut de locis humidis, quoniam in ea secundum plurimum est parum iuuamenti. Et de eis, quae plurimae est malitiae, est illa, quae sitim facit, cum qua est perditio: imò eligatur montana, praecipue alba. Et abscindantur capita earum, & caudae uice una subitoe: & tunc si multiplicatur cursus sanguinis, & remanent uiuae, & agitantur agitatione plurima, tempore longo, tunc istae sunt bonae: & si non, dimittantur. Et quae ex eis sunt conuenientes, sunt illae ex quibus plurimus currit sanguis: & quae sunt plurimae agitationis. Et post decollationem mundificentur, & decoquantur sicut dicemus tibi, & comedatur ex eis, & iure ipsarum. Et ex potatione quidam uini in quo moritur uipera, aut iuuat iam sanati sunt quidam accidentaliter, aut intentione interficiendi, ex eo, qui in potu tribuit ut moriatur ille leprosus, & quiescat, aut quiescat ab eo: aut sit illud obediendo somno, aut uisioni. & sal uiperarum inuatius est iterum. Elixatio autem uiperarum est, ut sumatur uipera abscissis extremitatibus, mundificata a uisceribus: deinde elixetur cum porris,

¶ B. asfadarithus

¶ B. ponitur odor ellebori seu aliquid parum

¶ B. Alia litera alleuicetur & non projiciatur fortis decoctione

¶ B. abarich

¶ B. sudor

¶ B. excellens seu solutius suauitatis

¶ B. scitharagi & interioris citri omnium Alia litera scitharagi, & nasturtij, & breuch kebuli

¶ B. uomum

¶ B. sudor

¶ B. uini costi

¶ B. de loco sterili in quo non nascitur aliquid aut de loco humido aut litorali iuxta aquas

¶ B. & propter multam malitiam ex ea in faciente sitim & per eam sequitur perditio seu mors

¶ B. de quo bibet uipera

ponis, & anetho, & cicere, & sale pauco, & deco-
quatur cum aqua plurima, donec dissolvatur: &
sumantur ossa eius tunc ab ea, & mundetur caro
ipsius: & detur ad comedendum caro eius, & for-
beaturs ipsius: & ponantur ossa eius tunc super
micas panis de simila: & fortasse projicitur cum
ea aliquid de pullis columbarum, donec bona fiat.
Et huius quidem regiminis iuamentum fortasse
non apparet in principio; deinde apparet sub-
ito: & fortasse antecedit sanitatem separatio ratio-
nis diebus aliquot. Et signum apparitionis iua-
menti eius: & applicatio ad horam, in qua oportet
ut abstinetur ab administratione eius, est, ut inci-
piat leprosus inflari: quare inflatur: deinde fortasse
permiscetur ratio eius: postea excoriatur: deinde
sanatur. Quum ergo non patitur scotomiam,
neque inflatur, tunc iteretur super eum regimen
vice alia. Et de illis, quæ narrata sunt ad illud, est
ut sumatur serpens niger excoriatus: & sepeliatur
donec in eo fiat uermis, & extrahatur cum uermi-
bus suis, & exsicceetur, & detur in potu illi, super
quem superfluit lepra ex eo tribus diebus, omni-
die pondus. 3. j. cum syrupo de melle. Et inunctio
iterum cum eo, in quo est uirtus uiperæ, & iua-
mentum ei, sicut oleum, in quo decoquatur. Et
sicut hoc medicamen: sumatur serpens niger ex-
coriatus, & ponatur in olla, & fundantur super ip-
sum de aceto forti. 3. vii. & de aqua. 3. j. & de
zaphira humida: & radice dracotæ: de unoquo-
que. 3. ij. decoquatur totum super ignem leuem,
donec dissolvatur serpens, & coletur aqua a ser-
pente: & fricetur cum ea post abrasionem barbæ.
& capitis: fiat illud tribus diebus. Et eis quidem
accidit ex administratione medicinarum uispera-
rium excoriatio cutis corruptæ: & permutatio
carnis, & cutis sana: quamuis inunctio leprosi cum
humectatiuis temperatis in caliditate, est ex illis,
quæ conferunt in quibusdam horis, quum uehe-
mentior sit siccitas. Et similiter facere caput pur-
gum cum eo, quod est sicut oleum uiol. & sit in
eo parum olei de keiri. Et iterum sicut adipem rap-
acum, & boum, & uolutillum: & sicut cum oleo
de costis, aut dariisahan. Et oleum de lilio seruat
extremitates: & illud post mundificationem, &
ante mundificationem non inungatur omnino:
quoniam oppilat poros. Et de eis, quæ bibuntur,
& conferunt eis, est: almuir gilin, & medicamen
asclideni. Et lac est de conuenientioribus, qui-
bus curatur: & propriè apud constrictionem an-
helitus & difficultatem eius, & raucedinem uocis
eius, & in temporibus, quæ sunt inter euacuationes.
Et oportet, ut bibatur in dispositione, qua mul-
getur lac: & lac ouium est de rebus magis conueni-
entibus. Et oportet ut bibatur de eo quantitas, quæ
digeratur: & si sint contenti eo solo si possibile
est, erit iuuatiuum ualde. Et si fuerit necessarium,
non addatur super ipsum aliquid, si possibile est,
præter panem mundum, & alesidabegi cum car-
nibus arictum, & quæ illis sunt similia de eis, quæ
dicemus. Et quando anhelitus redit ad rectitudi-
nem, tunc melius est ut dimittatur lac, & conuer-
tatur super res acuti saporis, ut uomat cum eis non
propter aliud nisi illud: & euacuetur cum eo, quod
diximus: deinde si necesse fuerit redire ad lac, fiat
ulque ad terminum prædictum. Et oportet ut sit
hoc regimen in anno multoties. In phlebotomia

nerò eorum, qui confirmati sunt, non oportet ut
sit occupatio neque in solutione ventris eorum
cum medicina forti: quoniam superfluitates in
eis mouentur, & non separantur: imò fiat alleuia-
tio in declinando materias eorum ad intestina.
Et administratur de foris, quod carminet, & resol-
uat. Et de potibus conuenientibus eis, est ut: sum-
matur acori. 3. j. s. & nitri tantum, & succi caulis
agrestis usque ad 3. iij. misceatur totum, & bibatur
mane, & uespere. Et ut sumatur eis de limatura
choris pondus. x. sacraati, & detur eis in potu in
tribus. 3. vini, & butyri: Aut sumatur althit cum
melle quantitate nucis: Aut sumatur de squilla
quantitas. x. & sacraati cum syrupo squillæ in spif-
sato sicut lohoc. Aut sumatur cymini. 3. s. & mel-
lis quantitas quæ inspissetur sicut lohoc. Et suc-
cus calamenthi est eis ualde bonus ex tribus obo-
lis, usque ad. vi. Et oportet ut utantur piscibus sa-
litis in quibusdam horis, sicut utuntur medicina.
Et alienentur ab acutis nisi propter uomitum, &
nisi secundum semitam: & albecikir, & in eo in quo
sumuntur. Et quandoque medicantur cum caute-
rio dispartito super membra eorum, sicut sinci-
put & sumitas: & super radicem epiglot-
tis, & duo tempora. & collum: & iuncturas ma-
nuum, & pedum. Et dixerunt quidam, oportet
ut cauterizentur in principio timoris lepræ cum
cauterio in anteriore: & capite, ut conferat calua-
riæ, & alio inferiore illo, & apud locum, in quo
capilli tonduntur. & super supercilia: unum de in
dextra capitis: & aliud in sinistra: & unum
posterius super nucham: & duo apud duas com-
missuras corticales: & unum super splenem: & sint: & cocture illæ cum
cauterijs leuibis minutis. Et quando cauteriza-
tur super caput, oportet ut perueniat usque ad os
donec excoriatur os: & saltem: & uicibus pluribus,
postquam: & conferatur applicatio illius ad cete-
rum: & secundum summam corrumpet cõple-
xionem eius. Nam stolidi quandoque interficiunt
cum hoc, quum non alleuiantur manus ipsorum.

ANNOT.

Habes elephantie seu lepre curationem fuffime ab
Actio descriptam lib. 13. habes et ex Paulo lib. 4. me-
minit et Gal. 2. ad Glauc.

Modus medicinarum conferentium compositurum.

De quibus sunt: & albedarungi, & albes, &
quod stat in loco carnis uiperæ in hac egri-
tudine. Et de illis est medicamen: & alfulen-
dati. uerum bedarugi: & habet: & descriptionem ma-
gnam, quam dixerunt Indi: & experti fuerunt ip-
sum. Et de eius modo est, ut sumatur myrabol. ni-
grorum, & scitaragi Indi amborum. 3. x. macropi-
peris. 3. s. & zbecz albi. 3. ij. s. terantur, & liniantur
cum butyro uaccino, & conficiantur cum melle:
& sit portio eius ab uno auro usque ad. ij. 3. post
mundificationem corporis. Si autem sumatur cum
eo, cum æquali mēfura sui de diamuscho, non timebitur
eius malitia: quoniam ipsum est eius bezabar.

Modus confectiois nominatæ: & zbederauilla: maioris.

Est: & zalmebaram: & conferens lepræ, & ba-
ras, & morpheæ, & impetigini, & aquæ ci-
trina, & pruritui, & scabiei antiquæ, & cõ-
firmat rationem, & destruit obliuionem, & est bo-
num

f. B. possit in
eo mictis panis
de simila & po-
nitur cum

e. B. scitharagi
humido

u. B. albertzacha
li & medicamē
alselache

x. B. ut transfiga-
tiat seu bibat
ceri. unc. j. s. d. l.
tran

y. B. kiras

z. B. alabazir

a. B. commiso-
ra
b. B. spondilia

c. B. p. p. cap-
tis magis in-
quam in-
alud inter-
lo & apud loc-
ubi terminat-
turi capiti: & in
frontem & in
d. B. seu com-
missuras: & in
les in summa-
capitis
e. B. duo caute-
ria illa lobis
nita
f. B. aut
g. B. sit obliu-
ione
h. B. sic

Cap. 12.
Cap. 1.
Cap. 10.

a. B. albertzacha
li & albus
b. B. alfulen-
dati. uerum albedar-
um albertzacha
li
c. B. Alia litem
descriptions
plures quæ

d. B. albia

a. B. albertzacha
li
b. B. alcham-
dran

num conseruationi conferēs syncopi. Et hoc me-
dicamē fecerunt sapientes Indi regibus suis. R.
myrobal. bellicorum, & emblicorum, & cap-
sia omnium an. 3. xiiij. nucis muschatæ, d. f. j.
& corticum thuris, & meu, & phu,
& piperis & macropiperis, & f. f. f. gamonati &
narcifari & neremisch, & condifi, & succi squil-
la, & folij Indi omnium an. aure. viij. & f. f. f. albes ua-
rij boni aure. iij. terantur medicina, & cribellen-
tur, & teratur albes solum: & qui terit ipsum, op-
pilet nasum suum, & nares suas, & inungat eas an-
te illud cum butyro uaccino: & ueniat eius tritu-
ratio super medicinas: & sumantur de penidijs
f. f. f. alaramu, & alahanghemina. ij. & media de bal-
dac: terantur, & projiciantur in ollam nouam: &
projiciatur desuper de aqua cum mensura, qua
soluantur: & quando liquefuerint, remoueantur
ab igne, & puluerizentur desuper medicina, &
conficiantur cum eis bene, deinde fiant ex eis for-
mae similes auellanis, quarum unaquaque sit unius
aurei: & detur in potu omni die una in ieiunio cum
aqua tepida, aut uino.

Modus confectiois f. f. f. alulud. 3.

Est medicamen Indum magnum in uia
b. f. f. albe de rauili & ipsum confert iterum
ad casum, f. f. f. palpebrarum,
& albedinem capillorum, & asthma, & tremore
cordis, & teporem appetitus, & fluxum uentris
superfluum, & hydropisum, & icteritiam, & pauci-
tatem feminis, & fistulas, & canitiem senum, & co-
fert pruritus, & ulceribus. Recipe. d. f. f. aluludati
mundatae ablute ducentos sexaginta aur. Et f. f. al-
fulendati quidem est urina hircorum montano-
rum: & illud est, quoniam ipsi mingunt diebus ex-
situationis suae super lapides in mote, qui nomina-
tur f. f. aluludati & denigrantur lapides, & sit sicut
pix pinguis, subtilis, & myrobal. bellicorum, & em-
blicorum, & piperis, & macropiperis, & lauri, & nu-
cis muschatæ, & cinnami, & naciis, & xilaloos, &
darkele, & spodij, & attemet, & burugi, & meris:
omnium an. aure. iij. bdellij. cc. & sexaginta aur. & zuc-
cari tabarzet. c. xxxiij. aure. & auri rubei, & argē-
tineri, & gris rubei, & ferri, & f. f. allohoonoc & alfe-
lud omnium an. aure. f. f. f. comburantur minera-
lia, & terantur, & triticocinentur cum medicinis, &
misceantur omnia cum melle, & butyro. & repo-
nantur in uitreata uiridi: cuius dosi sit duorum
aureorum cum lacte caprino, aut aqua tepida: &
addatur in eo de melle dispumato aure. xxxvij. &
butyri aure. xxxiij. quoniam eius decoctio erit
bona, ueruntamen cretici & peruenit ad finem
in. xxj. die.

Modus aduentionis f. f. alulud. 3.

Malleo sunt laminae de ferro, deinde de-
coquantur myrobalani bellicici, & embli-
ci, & coletur aqua eorum, & ponatur in
uase gris, & accendatur sub eo ignis leuis & cale-
fiat f. f. alulud: donec rubeat, & ignitū submerga-
tur in illa aqua, deinde redeat ad ignē, & rubeat,
quum ergo rubuerit, submergatur iterum in illa
aqua: & fiat illud uiginti una uice deinde coletur
aqua illa, & fumatur f. f. f. in qua residet aliquid de
f. f. alulud: deinde reducatur uas super ignem, & po-
natur in eo urina uaccæ, & igniatur ferum, & sub

mergatur in ea iterum uiginti una uice: & suma-
tur iterum f. f. f. eius, donec remaneat de face eius
aurei. viij. f. f. f. similiter fiat de gre donec compleantur ex eo ite-
rum. viij. aurei. Argentum uero limetur cum li-
ma, donec fiat sicut terra, deinde decoquatur cum
aqua salis in cochleario ferreo, donec adurat bñ,
sicut nō aduritur, projiciatur in cochleariū parū
fulfuris citrini, quoniam comburetur, & sumatur
de eo. viij. aurei, & totum illud sit tritum, & cri-
bellatum. Auri uero combustio est ita, oportet
ut aurum limetur donec fiat simile terræ, & sit cū
eo aureus unus ex f. f. f. amioch & remaneat cum au-
ro donec liquefiant utraque simul. deinde dimit-
tatur per horam unam, deinde limetur iterum, &
addatur super ipsum aureus unus ex f. f. f. amioch
& limetur iterum cum lima, deinde f. f. f. frigitur in
cochleario, & fundat super ipsū aqua salis, & fer-
ueat donec consumatur aqua, & remaneat aurum
f. f. f. amioch, deinde teratur in mortario bñ, do-
nece fiat sicut puluis, & misceatur cum medicinis.
f. f. f. Mundificatio aurem alfuludati est secundum
hunc modum: sumatur de aqua f. f. f. alhafce & urina
uaccæ, & projiciatur ambe super f. f. f. alfuludati in
uase nouo, in tanta quantitate, quod submergant
ipsum, & ponatur in sole calido hora una. deinde
fricetur uehementer, & coletur aqua ab eo in ua-
se nouo, & ponatur in sole tribus diebus, deinde
coletur, & fumatur f. f. f. eius spissa, deinde fundan-
tur aqua f. f. f. alhafce & urina super f. f. f. alfuludati:
puluerizetur sicut puluerizata fuit prius, & fiat
illud tribus uicibus: deinde ponatur in sola uigin-
tuno die donec ingrossetur, & fiat similis melli,
& denigretur sicut pix.

Modus f. f. f. aluludati minoris.

Est iuuamenta eius sunt sicut iuuamenta
maioris. Recipe f. f. f. aluludati & colatae parte
unam & f. f. f. alcor: partes quatuor: teratur al-
cor, & misceatur cum eis quantum est pondus eo-
rum de melle, & quantum ipsum est de zuccaro:
& quantum est medietas mellis de butyro uaccino,
& reponat in uitreata: & dosi eius sit aureus
unus cum lacte uaccino tepido. Modus medica-
menti conferentis lepræ. R. myrobalanorum nig-
rorum mundatorum, & zingiberis, omnium an.
3. x. ammeos. 3. v. altit bonæ. 3. iij. passularum mū-
datorum. d. f. s. mekulæ & decoquantur cum tribus
de baldach donec consumantur duæ tertiae, & re-
maneat tertia: deinde exprimitur, & coletur, &
projiciatur super colatum de melle, quod suffi-
cit ei: & detur in potu de eo lib. j. & inungatur su-
per totum corpus infirmi butyrum uaccinum, &
sedcat in sole donec fudet, & præcipiatur ut am-
bulet post illud. lxx. passibus: & iaceat aliquando
super latus suum dextrum, & aliquando super
latus suum sinistrum, & semel super uentrem
suum, & semel super dorsum suum: & cibetur pa-
ne, & melle, quantitate f. f. f. abbreviata. 3. vij. diebus,
ita ut liniantur ei medicinae omni die.

Modus f. f. f. epibematiz lepræ.

Svmatur serpens niger excoriatus, & decolle-
tur, & ponatur in uas: & fundatur super ip-
sum de aceto forti. 3. viij. & aqua. 3. j. & al-
fetaragi humidi, & radicem draconæ amborū,

AVIC.

M aua

d B. purificetur
e f. f. f. de f. f. f.
alfulud aur. vi. j.f B. alanch &
liquetur plabu

g f. alanch

h B. ponatur

i B. alanch

k B. clarifica-
tio autem alfe-
laha

l B. alhafcech

m B. alfulaha

n B. alhafcech

o B. alfeisha &
regatur sicut re-
daa B. confectio-
nis alfulaha

b B. de alfulaha

c B. alchur

d B. mechul me-
diume B. duarich a-
qua & duarich
est quatuor li-
brae regionis
bagadedi

f R. moderata

a B. liuimentis

B. ij.

B. linimenti

B. omphanci
no
c — B.B. ordeo mun
do

ana. j. & xij. & decoquatur super ignem leuem, donec decoquatur serpens, deinde coletur cum panis, & separentur ossa à carne, deinde ponatur fax in uase uitreo. Quum ergo uolueris curationem, præcipe ei, ut radat pilos superciliorum, & capitis: & lini desuper ex illo tribus diebus. Modus

Epithematis alterius. Rec. staphisagria, & myrobalanorum nigrorum mundatorum, & emblicorum, omnium an. partem. j. frigatur cum oleo antiquo, & liniatur cum eo latus uel locus postquam abluitur cum decoctione senticis, & curionum, & balaustia. Et iterum comburantur myrobalani, & galla, & liniatur desuper cum aceto. Cibi aut eorum sunt oia, q̄ sunt uelocis digestiois, boni chymi, sicut carnes uolatilium notorum. f. earum isidabegi: & pisces humidi, leuis carnis, cum speciebus, quæ sunt necessaria. Et melior cibus eorum est panis de f. & simila mundus, & panis cadarnij, & sorbitiones factæ ex eis: & olera humida. Et est necessarium ut permisceantur cum eis, quæ sunt sicut sicla, & raphanus, & porri. Et non oportet ut negligat administrare incisua: & propriè ante mundificatione, sicut capparitis, & fenicolum, & porri: ista. n. mundificant eorum cibos à superfluitatibus, & præparant superfluitates expulsioni. Quum ergo administraueris medicinas laudabiles, tunc administra etiam hoc regimen. Et pisces saliti in hoc cap. sunt ualde boni eis. Et nos promptiores sumus super ista, quum uolumus: ut faciamus eos uomere, aut uentrem eorum soluere. Et caulis confert eis cum proprietate sua. Et panis cum lacte, & melle: & ficus, & uua, & pasfule, & amigdalæ torrefactæ, & cartami, & pinæ. Et quæ fiunt ex istis, conferunt eis. Et oportet ut comedat in die bis secundum mesuram digestionis. Nam semel comedere nocet eis. Et non bibat uinum quum excitatur agridudo, nisi parum. Et quum quies est egritudinis, bibat de subtili, quod non est antiquum, quantitate temperata, consueta. Et quando cadunt pilis superciliorum ex supercilij, & similibus, tunc fiat curatio cum cura alopecie, & reliquorum, quæ dicemus in libro decoctionis.

Modus epithematis alterius.

Svmatur staphisagria, & myrobal. nigrorum mundatorum, & emblicorum omnium an. pars. j. & frigantur cum oleo omphacino, & liniatur cum eo locus postquam ablutus est cum decoctione senticum, & balaustia. Modus alius. Comburantur myrobalani, & galla, & liniantur cum aceto desuper.

FEN QVARTA

De solutione continuitatis: & est præter id, quod pedit cum fractura, & talgebra. Et est quatuor tractatus.

fluxatione

TRACTATVS PRIMVS

De ulceribus in membris.

Sermo uniuersalis de solutione continuitatis. Cap. 1.

AM ostendimus in libro. j. species solutionis continuitatis secundum modos, qui necessarii fuerunt in loco simili illi. Et uolumus nunc innuere summas de speciebus earum, quas oportet nobis esse notas ante illud, quod uolumus declarare. Dico ergo q̄ nos conamur in quibusdam membris, quorum cōtinuitas est soluta, ut redeat eorum cōtinuitas sicut fuit, & illud sicut in carne. Et conamur in quibusdam eorum, ut remaneat cōtactus eorum cum cōseruatione, licet non redeat ipsorum cōtinuitas: & illud in ossibus, nisi in ossibus puerorum, & infantum. in eis enim quandoque speratur reditus ille. De neruis uerò, & uenis dixerunt quidam medicorum, q̄ non redeunt ad cōtinuitatem, imo fortasse remanet in eis cōtactus conglutinationis, cōseruatione corrente super eos, & coniungit eos. Et dixerunt quidam, quod illud non prouenit nisi in arterijs solis. Gal. uero iam contradixit eis istud, & dixit, imò quandoque incarnantur arteriæ per testimonium experientie, & cū concessione ratiocinationis. Testimonio uerò quoniam nos iam uidimus arteriam, quæ est sub basilica, & a. & capitulo arteriæ temporis, & cruris, incarnari. Et concessione, quæ est ex ratiocinatione, quoniam os est extremitas in duritie, & non incarnatur nisi parum in infantibus: & caro, quæ est extremitas in lenitate, incarnatur: sed uenæ, & arteriæ sunt mediæ inter ossa, & carnem: quare oportet ut sit earum dispositio inter carnem, & ossa: ergo sunt minus recipientes incarnationem, quàm caro: & facilius suscipientes eam, quàm ossa. Et incarnantur, quando sectio est minima, & parua, & corpus est humidum, & lene: Et nō incarnantur in diuersificato ab eo. Et hoc est modus disputationis & rhetoricus: & illud, in quo confiditur, est experimentum.

a. b. uidetur ar
teria reposita,b. b. argumen
ti probabit
nos demonstra
tius

ANNOT.

Solidarum nostri corporis partium alie ex sanguine, alie ex semine ortum ducunt. ex sanguine caro & glandes. ceteræ omnes, uenæ, arteriæ, nerui, ligamenta, tendones, cartilagine, cutis, ex semine. Harum, quæ ex sanguine, si abscondantur, gigni rursus possunt. reliquæ uerò non possunt, ut Gal. 1. de semine. ac priores si transferantur fecerunt, nullo negotio, adductis dumtaxat sectarum partium labris, iunguntur: talesq; prorsus redeunt, quales antea. posteriores uerò eo pacto, quæ prima intentio uocatur insanabiles sunt, ait Gal. in lib. art. med. secunda tamen intentione, hoc est, glutine quopiam diuisas partes nec lente, coniungi possunt. Quæ uerò caro & glandes ceteræ, si abscondantur, rursus gigni queant, ceteræ.

Cap. 10.

Cap. 91.

Cap. 11.

cetera uero nequeant pluribus disferit Gal. 1. de semi-
ne. cur uero illæ quidem iungantur absque medio; hæ ue-
ro non nisi agglutinate; & partium natura prouenit. quæ
ficciores aut molliores sunt. ita enim & in externis re-
bus corpora, quæ mollia sunt, facile iunguntur nullius
alterius rei nexu: at quæ dura, nunquam nisi quodam ue-
luti glutino coniunguntur. neque enim testa cum testa
lapis cum lapide sine glutino iungi possunt, ut Gal. 5.
meth. sunt uero carnes quidem & glandes, molles: alie
uero duriores. Caterum quamuis hæc generatim ita se
habeant, particulatim tamen, non molles solum, sed etiã
duras ualescere deprehendi uidetur: non tam eas quæ
ex duris molliores sunt, ut uenæ & arteriæ; sed etiam
planæ duras, ut ossa. De ossibus profecto, testimonio est
Gal. in lib. art. med. De uenis uero & arteriis, disferit ad
uerfus alios quosdam medicos Gal. 5. meth. probatq; tum
ratione, tum experientia etiam has coniungi. ratione qui-
dem, quoniam, quum hæ non ita sicce sint & duræ, ut os-
sa & cartilago, imò his longè molliores: propterea non
esse ait desperandum, quo minus coeant. experientia ue-
ro, quoniam idem se coniunctam uidisse arteriam testa-
tur. Verum sicuti ossa non nisi in infantibus, atque id
etiam perraro coeunt; ita & arterias & uenas, non
nisi in mollioribus natura & habitu corporibus necti,
atque etiam raro accidere Gal. in locis iam citatis affir-
mat. Auicennas tamen hoc in loco, qui eadem serè scri-
bit, sicuti rationem, quæ Gal. sectam arteriam aut uenam
coniungi posse ait, probabilem putat: ita etiam quod de
experientia idē ait neque aperte assentitur, neque dis-
tit. Tu uide, quod ad hunc locū facit. Hipp. 6. aphorism.

aph. 19.

Summa de uulneribus in membris. Cap. 2.

a B. profecto
Alia litera
b

Membra, in quibus quum cadit uulnus, ma-
gnificatur eius nocumentum, & interfici-
tur secundum plurimum, & a fortasse
non interficitur nisi raro, sunt sicut uelica, & ce-
rebrum, & renes, & intestina minuta, & hepar:
quamuis sit possibile ut saluetur super ea, quum
est leue. In corde autem non speratur salus, quū
in eo accidit uulnus. Et plurimum illæ, cui acci-
dit uulnus in uentre suo, quum accidit ei nausea,
aut singultus, aut solutio uentris, moritur. Et quā-
do uulnus est in loco, in quo oportet ut uehementis
fiat dolor, & apostema, sicut sunt capita lacerto-
rum, & posteriora eorum, & proprie illorum, qui
sunt neruosi, & non accidit apostema; significat il-
lud nocumentum intrinsicum, ad quod conuer-
tuntur materiæ, & non perueniunt ad uulnus. Et
oportet ut tu obserues illud, quod dicemus in ca-
pitulo ulcerum de iudicijs, in quibus communi-
cant ulcera & uulnera: & postposuimus ea usque
illic, attendentes ad illud, quod est conueniens.

ANNO.

aph. 19.

Vesica scribit Hipp. 6. aph. discessa, aut cerebro, aut
corde, aut p. cordijs, aut aliquo ex tenuioribus intesti-
nis, aut uentriculo, aut iecore, lethale est. Author quoq;
Coac. prænotionum, Moriuntur, ait, maxime ex uulne-
ribus si quis cerebrum sauciatus fuerit, aut spinalem me-
dullam, aut hepar, aut septum transversum, aut cor, aut
uesicam, aut uenam crassam. Moritur autem etiam si in
arteriam & pulmonem ualde magnæ plagæ fiant; ita ut
pulmonem percussio paucior spiritus per os procedat, quā
is est, qui ex uulnere elabatur. Verum, sicuti priorē sen-
tentiam limitat Gal. de magnis uulneribus, quod innu-
i sene ait ea dictione, discessa (excepto corde, quod ne mini-

mum quidem uulnus sustinet) ita & posterior limitanda
uidetur. Hippocrate emulatur & Celsus lib. 5. seruari
ait, non potest, cui basis cerebri, cui stomachus, cui loci
noris portæ, cui in spina medulla percussa est, cuiq; aut
pulmo medius, aut ieiunum aut tenuius intestinum, aut
uentriculus, aut renes uulnerate sunt, cuiue circa sau-
ces grandes uenæ uel arteriæ præcisæ sunt. Limitat ta-
men auctor noster quod de uentriculo dictum est, ubi ex
uulnere nausea, singultus, uel alui solutio accidit, nēpe,
ut putamus, quod symptomata hæc internæ uentriculi tu-
nicæ uulneratæ indicia sunt; alioqui enim si uel exterior
uel carnosæ pars uulnus patitur, si modo adiuuari pos-
sint medicamenta, curari & uentriculus potest. Addit
etiam neruorum ac extremitatum in musculis partium
uulnera, si in circumstantibus partibus non sit tumor, ex
Gal. 5. aph. namque exactissimi sensus eiusmodi partes
sunt, & maxime propterea periculose, præsertim uero,
quum materia quam extra uergere oporteret, intro ad
eas ipsas neruofas partes reuocetur.

Sermo uniuersalis de cura uulnerum.

Cap. 3.

Vulnus carnosum non euacuatur, quin aut
sit sectio plana, recta: aut sectio rotunda:
aut habens latera: aut sectio cū diminutio-
ne aliquantulæ carnis. et quandoque est profun-
dum, penetrans. et quandoque est discoopertū.
Et unicuique eorum est regimen: Et communi-
cant omnia in retentione sanguinis currentis. &
iam posuimus ad illud capitulum. Et fortasse cur-
sus sanguinis quantitate temperata confert uul-
neribus, & prohibet apostema, & a oppilationē
& febrem. Nam de melioribus, cum quibus inten-
dimus in uulneribus, est, ut prohibeamus eorum
apostemationem: quoniam quando non accidit
apostema, possibile est ut b eius fiat curatio: ue-
rum quum illic est apostema, aut attritio, aut con-
tusio, aggregatur in uacuitate eius cum uulnere
sanguis, qui uult fieri apostema, aut pus: & non
est possibilis curatio uulneris, & dum non præ-
paratur illud, tunc curetur apostema. Et si reti-
netur in contritione sanguinis, tunc d non fit se-
curitas, qd ipsius resolutio festinet, si fuerit ei quā-
titas, de qua sit curandum, & tensio; & illud cum
conuersione eius in pus, & resolutione ipsius; & il-
lud fit cum omni calido leui de illis, quæ tu scis.
Et propter hoc oportet ut adiuuetur cursus san-
guinis, quando abbreviatur. Quum ergo sectio
est e plana, & recta, de qua nihil cecidit; sufficit in
regimine eius strictura, & ligatura, & prohibitio
f sanguineitatis, & aquositate ab ea, & prohibe-
re, qd aliqua rerum g cooperiat eam, neque pilus,
neque aliud: postquam tu conseruaueris comple-
xionem membri, & sollicitus fueris in hoc, ne at-
trahatur ad membrum nisi sanguis naturalis. Et
si fuerit ita magna, ut ne concurrant extremita-
tes eius, quoniam sunt rotundæ, elongatæ, aut
diuersæ figuræ, aut iam destructa est ex ea caro
pauca, non plurima; tunc eius cura est futura, &
prohibitio aggregationis humiditatis in ea, cum
administratione exsiccantium reperculsiuorum,
& h administratione subtiliantium, quæ & dice-
mus. Et si fuerit profunda, tunc strictura etiam
facit eam adherere multoties: & non est necesse
detegere eam i +

si est possibile illud: & illud est, quando nō
confert strictura cum ligatura k firmans eam: &
AVIC. M 2 1 &

Cap. 26.

Com. 66.

a B. bother

b B. uulneris

c B. dum nō re-
gis res illa, &d B. erit neces-
saria festinatio
in resolutione
ipsius

e B. simplex

f B. olei vel vn-
ctuositate
g B. ingrediath B. administ-
ratio rerum quæ
adherere faciūt
quasi + B. & strass-
est necessarium
detegere eam

k B. firma

1 — B. 1. & fortasse necessarium est detegere eam & sicut ostendam: & proprie ubi non cadit strictura bona super radicem profundi: quare effunduntur ad ipsum materiam propter debilitatem eius, & dolorem, qui necessarius est: & propter dispositiones, quas dicam in capitulo ulcerum. Et si est necessarium ut detegatur, non erit excusatio quin ponatur cottum, & quod currit cursu eius super eius orificium, exsicicans ipsum, proprie ubi strictura non cadit super radicem, sicut diximus. Aut est eius preparatio talis, quod non est possibile materiam malam effundi ab ea. Aut est in ea os. Aut iam m^o cavata & est, & facta est fistula, & fit in ea humiditas mala valde: & est tunc in iudicio ulcerum, non vulnere. Et dixit sapiens, quod vulnus non indiget nisi ligatura aggregante labia, quando quaeritur adherentia, & incarnatio: verum si fuerit necessarium ut nascatur in ea caro, tunc non est in eo necessarium illud: sed est necessaria aliquando ligatura, cum qua effundatur sordities ex orificio eius: Et aliquando ligatura fit tali mensura, quae retineat medicamen desuper. Inquit, & sufficit ut sit orificium vulneris locus, ex quo effundatur sordities semper per naturam: aut ita ut cadat perforatio illic, aut ut tu figures ipsum cum illa figura. Ego enim iam sanavi vulnus magnum, cuius profundum erat ubi est genu, & ipsius orificium in coxa, praeter quod fecerim ei orificium aliud inferius apud genu: sed praeparavi coxam tali praeparatione, quod profundum fuit superius, & orificium inferius: quare sanatum est absque perforatione in inferiori parte. Et similiter quandoque suspenduntur brachium, & palma, & alia taliter, quod orificium semper est inferius: hoc est ergo sermo eius. Et dico quod fortasse tibi cadet vulnus, ubi tibi erit necessarium incidere complete, & secare membrum. Quum autem ex vulnere abscinditur caro plurima, tunc necessaria sunt ea, quae carnem nasci faciunt. Et non sufficit illud quod exsiccat, & prohibet, & fortasse nocet exsiccatium, & prohibitium, & ex parte quod repellit materiam, ex qua nascitur. Et quandoque est profunditas, & diminutio osium taliter, quod non est possibile ut nascatur complete, quare remanet profundum. Sicut quandoque accidit ut nascatur plus, quam sit necesse: quare est caro addita. Et oportet ut cibetur aeger, qui vult ut nascatur caro in vulnere suo, cibo laudabili, boni chymi. Et quandoque est illud, quod facit nasci, ita, quod possibile est ei ut faciat nasci carnem, cutem vero non facit nasci, quum iam abscisa est totaliter: imò non facit nasci loco eius nisi carnem duram, supra quam non nascitur pilus. Venarum autem rami multo tics & eminent, & nascuntur sicut caro. Et de vulnerebus sunt quaedam habentia timorem, sicut vulnere cadentia in nervis, & extremitatibus lacertorum: & dicam ea in capitulo dispositionum nervorum: & multoties sequitur ea accidentia mala: sicut illud, quod sequitur vulnus extremitatis lacertorum, de alteratione coloris, & casu pulsus, post spissitudinem, & paruitatem, & perducit ad lyncopim, & casum uirtutis: & quandoque sequitur ea spasmus. Et similiter illa, quae cadunt ante genu, apud rotulam: quoniam sequuntur ea accidentia mala, & sunt perimentia, a quibus parum liberantur, Et quando accidit spasmus ex hu-

iusmodi vulnerebus, lacertosis, & non recipit curationem; tunc curatio est incidere lacertum in latitudine: & est uoluntas ut destruat operatio lacerti: Verum illud est de illis, quae oportet ut post ponantur quantum est possibile: & curetur ipsam, & permittio rationis, cum re alia praeter ea. Et sicut vulnus geniculi: fortasse enim necesse est, ut & ponatur cum sectione dura. Et ut sit festinatio in apostematibus eius, & ulceribus ipsius, & vulnerebus cum phlebotomia, & solutione uentris, & prohibitione incarnationis, donec mundificentur mundificatione ultima, deinde incarnentur.

ANNOT.

Et unicuique eorum est regimen &c. & ubi aliquis ictus est qui servari potest ait Celsus li. 5. protinus perficienda duo sunt, ne sanguinis sit profusio, ne inflammatio interimat. Sanguinis certe profusus animae formitem atque ipsam animam ex corpore educit: Inflammatio vero & dolorum & febrium, & omnino causa est, ne curetur vulnus. Quia duo haec vulnere curationi incommodent, videtur tamen alteri alteri adversari: sanguinis profusio inflammationem prohibet, quo minus fiat. idem si parum profuat, inflammationem auget. propterea ergo in fluxu sanguinis ulcerum servandus ita est modus, ne eorum unum, uel alterum succedat. Sanguinis fluxio symptoma est praeter naturam, quod omni recenti ulcere coniungitur, (nisi intro fortasse sanguis reuocetur, cui vulnere mors prope est) inflammatio uero non statim. Quare & primum quod in vulnerebus recens illatis agendum est, sanguinis tentanda suppressio est, ut hic auctor ait. Rursum tamen cohibito sanguine, nisi satis pro arcenda inflammatione fluxerit, eiusdem fluxio erit procuranda. Hoc ipsum & Hipp. in lib. de ulcerib. affirmat, quum ait, Omni recenti ulcere, praeter quam in uentre, conducit frequenter sanguinem defluere facere, prout opportunum uisum fuerit, & ab ipsis partibus ulcus complectentibus, tum alias, tum si in tibia ulcus fuerit, aut in digito pedis aut manus, magis quam si alicubi in alia corporis parte. sanguine enim defluente, gracilescunt sicciora sunt ac minora. prohibet enim hoc maxime talia ulcera humectari: deinde uero in omnibus putredo sanguinis ex sanguinis transmutatione fit. At dignum hic quaestione est. num si sanguis copiose non fluxerit, citandaque propterea est fluxio, ex vulnere ipso an ex alia parte uel uicina uel remota prouocandus sit sanguis. Hipp. si iam descriptam legas sententiam, non ab ipso vulnere, sed a uicinis partibus ducere sanguinem uidetur, quum dicat, a partibus ulcus complectentibus. At contra Gal. 4. meth. si ait, perpetuum est, quod ab eo (Hippocratem intelligi) didicimus, incipientem fluxionem ad contraria trahendam esse: fixam uero in iam laborante particula uacuandam esse uel ab ipsa particula, quae affligitur, uel a maxime uicina; in promptu nobis & de sanguinis detractione colligere est, quod in principio haec e longinquo, postea ab ipsis exulceratis partibus sit emolenda. Discrepare ergo ab Hipp. Gal. uidetur, quum hic quidem initio a contrariis postea uero a uicinis & exulceratis ipsis partibus. Hipp. uero neque de exulceratis neque de contrariis, sed de partibus ulcus ipsum complectentibus sanguinem detrahat. Profecto, quid agendum in recenti sit vulnere, ubi copiosus sanguis non fluxerit, doctissime Gal. admonet: neque statuere aliter potest, qui rem animaduenerit. At de Hipp. quod a circumpositis partibus duci sanguinem uelit, mirandum esset: quum in recenti adhuc vulne

p. B. fiat scilicet cum sectione facta in modum crucis, & ut aduertatur seu fiat praeservatio.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 16.

Cap. 6.

m. B. ostracata

a. B. imò

o. B. incarnant, vel consolidant

Cap. 6.

re, circumposita partis scarificatio fluxionem ad uulne-
ratam partem concitare queat, non sedare. Sed paucis.
quamuis uulgatus Cornarij & Latini & Grecus co-
dex, quem passim sequimur, ita legat, ut supra recitauimus:
legisse tamen aliter Gal. constat ex 4. meth. iam ci-
tato. Omni (legit Gal. recens facto uulneri, nisi in uentre
sit, expedit ex ipso statim sanguine plus minusve efflue-
re, quippe pblegmone minus tentabitur tum ulcus ipsu-
tum, quæ circumposita loca sunt. Addit deinceps. Et ab
ipsis, quæ inueterata sunt uulnera, ut sanguis crebro fluat,
prodest, utcumque opportunum uidebitur, tum ab ipsis
ulceribus, tum à circumpositis ulceri partibus. Ita legit
Gal. Hanc lectionem si sequaris, constat senem in recen-
ti uulnere, de loco ex quo ducendus sit sanguis, nihil
proferre; sed in antiquo. Suppositum autem ea in recenti,
quæ alibi de fluxione docuerat. Sedabitur ergo propo-
sita controuersia si ita legas. legi uero ita oportere, non
res ipsa dumtaxat, sed & VIDI FLORENTINI

uiri nostra tempestate clarissimi interpretatio plane do-
cet, quæ hic adiungimus. Recenti, ait, cuius uulceri, nisi
fuerit in uentre, pro ualitudine est sanguis amplius minus-
ve plaga statim fluens. nam & ipsum uulnus, & quæ
iuxta sunt, minus inflammatione premuntur, prodest etiã
in diuturnis ulceribus id agere, ut sanguis crebro tam
ab ipsis, quàm à partibus adiunctis utcumque oppor-
tunum uidebitur, effundatur. atque adeò, si ulcus fuerit
in crure uel in digito pedis aut manus, magis quàm si in
alia parte corporis. exhaustum enim sanguinis eruptio-
ne scitius redditur ac minus: neque madere ullo pacto
sinitur. adde quòd à putri atque alienato sanguine om-
nia proficiuntur. Ita doctissimus ille uir eleganter atq;
erudite eum locum conuertit.

Quum ergo sectio est plana & c. 3. Vulnere, sicuti pri-
mis statim uerbis admonuit, uel simplicia absq; substan-
tiæ ammissione sunt, & recta, uel rotunda, alteriusue
figure; uel cum ammissione substantiæ, uel profunda, uel
superficiem tantu occupantia. Vi hæc singula curari de-
beat, breuissimè hic explicat. Galeni & in lib. art. med.
& 3. meth. præsertim & 2. ad Glauco. imitatus. Est
tamen hic illud animaduersione dignum. De simplici uul-
nere bos scopos proponit, striduram, ligaturam, exter-
norum corporum prohibitionem, partis temperiem con-
seruandam, & prauis humoris à uulnere auersionem. At
nonne & in simplici uulnere futura quodque est opus,
ueluti si transversim secetur musculus, uel Gal. 3. de corp.
med. per loca & non hic tamen meminit de futura. Quia
item de seruanda partium temperie ait, queritur quo nã
pacto temperamentum uulneratæ partis seruetur? Con-
seruantur profecto similia similibus. an ergo uulnerata
humida parte humidis utendum erit? Hoc si asseras, ad-
uersaris Galeno, qui seruari partium temperaturam ait
mediocriter exsiccantibus. Quòd si etiã rursus statuas
exsiccantibus utendum; aduersatur communis medicoru
nostri temporis consuetudo, qui humectans semper ali-
quid, quod ipsi digestum nuncupant, medicamentis ad-
miserunt. Sed ad hæc paucis. Per ligaturam, conseruatio-
nem coniunctorum ulceris labiorum intelligi ab Auic.
putamus, siue per fascias fibulas, siue per suturas, seu
etiam per panni alicuius supra ulcus agglutinationem
fiat. De seruanda uero partis temperie, caro quæuis
temperamento quantum uis humido constans secca est
ubi sana est, Hippoc. enim in libro. de ulcerib. sic cum
sano propius esse ait, & humidum nò sano. propterea
non nisi exsiccantibus uulneratæ partis temperies ser-
uatur, magis tamen aut minus pro temperamenti cuius
uis ratione. Quòd tamen nostri digestiuis quæ uocant,

passim utantur, id non conseruandæ partis gratia, sed
ut humores, qui in affectum locum plerumque fluunt,
& ipsi uulneratis partibus impacti sunt, conco-
quant: alioqui, si in ipsam affectum partium sub-
stantiam non affluant succi, temere concoquentia ad-
hiberi certum est magis quam ut pluribus differamus.

Et oportet ut cibetur eger & c. 3. Si gigni proba ca-
ro nò potest nisi ex probo sanguine, quod Gal. 3. meth.
ui dubio procul optimis cibis in uulneratis est opus.
quod hic auctor. At uero num multis an paucis, num
pleno uictu an tenui, non explicat. Docet autem id Hipp.
in lib. de ulcerib. Modicus, inquit, cibus & aqua, quam
maxime omnibus ulceribus conducunt, & magis recen-
tioribus quàm acutioribus (& si quod aliud ulcus in-
flammatum est, aut inflammationem minatur, & si peri-
culum est corruptionis) & ulceribus, ac inflammationi-
bus in articulis: & ubi conuulsionem fieri periculum
est: & uulneribus in uentre: maxime uero omnium fra-
cturis in capite ac femore, & si cui alij parti fractura
contigerit. Atque huius certe præcepti non alia esse ui-
detur ratio, quàm exsiccandi scopos, qui ulceribus &
uulneribus omnibus est communis; quum siccum sit sa-
no propius, & humidum non sano. Certum autem est &
ex uictu parsimonia minus alimenti ad uulneratam
partem ferri, & ex aque potu minus concitari fluereq;
ad affectam partem humores; id quod tamè limitat in re-
centibus uulneribus, magis quàm in antiquis esse obser-
uandum. Sane tamen nostra tempestate etiam, qui & sa-
tis plenum uictum, & uinum quoque ipsum meracissi-
mum seruandarum, ut aiunt, uirum gratia exhibent: quæ
profecto uictus ratio, quum uires non tantum seruet,
quantum fluxionem plerumque & inflammationem am-
plificat, ita, quamuis quandoque bene cedat res, pluri-
mum solet interficere, nisi purum & minime plethoricu
sit eius, qui curatur, corpus. Medicus uero, qui Hippo-
cratem emulatur, tandiu & à pleno uictu, & à uini po-
tu abstinere (nisi quidpiam, ut syncope, & uirum imbe-
cillitas obstitit) quamdiu inflammationis uel copiosio-
ris ad uulnus materiæ confluxus discrimen fuerit; quod
sanè tempus, & si septem dierum à medicis passim præ-
scribitur, neque tamen semper idem est, neque à medico
tam exactè statui potest, quum non una omnium sit &
corporum & temporum uis & natura.

De cognitione eius, quod facit nasci, & quod incarnat,
& quod sigillat, & quod corrodit, ex medicinis.

Cap.

4.

Medicamen faciens nasci carnem est illud,
quod coagulat sanguinem sanum in car-
nem. Quod si fuerit exsiccatio ei uehe-
mens, prohibet sanguinem uenientem: quare nò
habet materiam caro. Et si est ei absterfio ue-
hemens, remouet eum, & facit eum currere: quare
cōsumit materiam inuentam carni: ergo oportet
ut non sit ei plurima exsiccatio, imò usque ad
terminum: neque absterfio fortis ualde, imò ab-
sterfio pauca, in tanta quantitate, ut abstergat for-
ditiam, absque mordicatione: & non indiget sti-
pitate, de qua est curandum. Et oportet iteru,
ut sit in caliditate, & frigiditate sua & t

si fuerit separata & t
cundum quantitatem separationis. Et si non fue-
rit separata separatione, de qua curetur, tunc as-
similetur calido ualde calidum ualde, & frigido
ualde frigidum ualde. Et obseruetur iterum im-

AVIC.

M 3

presio

a tñ. secundū
quid diget ea uul-
nus & vlcus
b tñ. ab ea

pressio medicinz in loco, ut opponatur ei, si superfluit, in malitia complexionis. Medicinæ autem incarnatiuæ sunt illæ, quæ aggregant inter duo elongata: & nõ oportet ut operentur nisi in superficiebus amborum, & facientes adherere inter ea utraque cum rore, qui est in substantia amborum. Et si fuerit sanguis purus, tunc est illud quod exsiccet sanguinem ^e plurimum, sufficiens cum eo in adherentiâ cum exsiccatione ^d vehementi, & ueloci, antequam fiat pus. Et non firmat ei illud, nisi fuerit cum illo superfluitas uirtutis in exsiccando: uerum oportet, ne sit abstergens, quoniam absterio est contraria intentioni, quæ est in eo: quoniam intentio in eo est ponere illud quod colligitur de sanguine, nutrimentum, & adherentiâ: & abstergens abstergit illum sanguinem: quare dispartitur, ergo ^f consumitur materia, qua expectatur conglutinatio. Et non indiget diminutione in exsiccatione, sicut indiget ea illud, quod facit nasci: quoniam faciens nasci indiget ut, curat ad ipsum materiam, & illius materiei cursum prohibet exsiccatio: & incarnatiuum non indiget; imò indiget incarnatiuum exsiccatione fortiori, & pauca stipticitate. Consolidatiuum uero sigillatiuum uehementius indiget stipticitate, quàm illa duo: quoniam est ei necessarium ut ^g recuperet quod est per naturam uehementioris exsiccationis. scilicet cutem: & quoniam indiget ut exsiccet humiditatem extraneam, & radicalem uehementer. Et illud, quod est ante ipsum, eget ut exsiccet humiditatem extraneam exsiccatione plurima: & radicalem cum mensura, qua conglutinetur, & ingrossetur, & non minuat ex substantia. At corrosiua diminuens carnem oportet ut sit uehementis absterisionis ualde. ^h Et illud quidem, quod est rectum in curatione uulnery quando perforantur, est ut non approximet eis aqua. Et si fuerit necessarium, & nõ suffert æger à balneatione, oportet ut ponatur super ea de emplastris, & de panno infuso cum oleo secundum modos ligationis, & non permittatur aqua peruenire ad ipsum.

ANNOT.

Per medicamentum faciens nasci carnem, id intelligitur, quod sarcoticon Greci uocant, exsiccans uidelicet primo gradu, & mediocriter ac citra morsum abstergens; quod profectò eo nomine uocatur, nõ quòd ipsum carnem gignat, id enim natura est munus: sed quòd tum sordem tum ichorem auferat, quæ gigni carnem prohibebant. habet tamen hic gradus latitudinem; conuenienti quæ nonnunquam secca magis uel minus pro partis & corporis cui adhibentur, temperamento, ut fufius Gal. 3. meth. Sed obijciat statim hoc in loco quippiam Aristotelem, qui, 1. problem. scilicet puris & sanescentibus ulceribus humida imponi offerit. Verum animaduertere ex eo loco est, humida ipsum medicamenta hæc nuncupare acrium & siccorum comparatione, quæ tetrus ulceribus admoventur, quum tamē & hæc secca esse oporteat. Post carnis generationem, agglutinantia (incarnantia à nostris uocantur) usu ueniunt; quæ, scilicet quod iam genitum est firmant, roborent, ac ueluti conglutinent; suntque hæc secundo ordine uel etiam tertio exsiccantia; non tamen detergentia ut priora, sed astringentia. sui profectò astringentia & siccatione carnem in uulnere ortam quodammodo obdurant, ueniuntque non mediocriter. Accē

dunt tertio loco epulotica, quæ à nostris consolidantia, prioribus siccora & magis astringentia, minus uero abstergentia. hæc enim obdurat iam carnem maiori de siccatione astringentia; ita densant, ut uicem cutis præbeat, quæ alioqui abscissa gigni rursum non potest. sunt præterea & medicamenta alia, quæ redundant carnem auferende admoventur; atque hæc corrodentia uocant, quæ, quum potēter desceant, potenter etiam abstergunt. sed hæc omnia uberius ex Gal. habes. 3. meth.

Cap. 3. 4. 5.

De perforatione uulnery, & aliorum: quum oportet ut discooperiantur.

Cap. 5.

Ixit Gal. oportet ut feces ex loco eius uehementioris eminentia: ^a & ut inclines ipsum. ^b Et non sit ^c tractus perforationis nisi ^d ad partem, ex qua est possibile currere pus ad inferiora. Et ut obseruentur in perforatione ^e & alefuiati, & rugæ secundum modum, quæ diximus in capitulo ^f uulnery, & dabellet, nisi in eis, quæ excepimus. In eis uero, quæ sunt sicut inguina, & subascelle oportet ut uadat perforatio cum cute in natura: Deinde ponatur desuper exsiccatiua absque mordicatione, de illis, quæ sunt posita in tabulis medicinarum singularium. Et pulvis olibani melior est in eis: quàm olibanum, quoniam illud est uehementius stipticum. Et rectum quidem est in curatione uulnery, quum perforantur, ne approximet eis aqua. Et si fuerit necessarium, & eger non suffert à balneatione, tunc oportet ut uulnus occultetur sub emplastris, conuenientibus, tectis cum pannis infusis cum oleis, secundum modum cooperturæ, quæ separatur inter aquam balnei, & humiditatem eius, & inter uulnera: aut ingenietur in illo aliquid ingeniorum possibilibus in ipso.

a B. & tumoris aut subiliore
b B. locus
c B. in parte
d B. alafere
e B. excuturæ
f B. excuturæ

ANNOT.

Vbi uulnera sinum habeant, in quem sanies recipitur neque effluit; nunquam sanescunt, nisi sanies effluxum patres fieri id quandoque solo membrum situ commutato potest, quandoque etiam, nisi alterius loci sectione non potest, ut 2. ad Glau. Vbi de sectione hac obeunda contraheris, admonet quæ seruari oporteat: de quibus etiam antea, quum de abscissionibus secandis ageret. Vnum hic ad monet, quod & in iam citato loco cauendum in ulceribus ab aqua, id quod ferè etiam ab Hipp. in lib. de ulceribus est animaduersum, quum uulnera non nisi uino bume standa docuit. Quod si fistulas idem Hipp. in lib. de fistulis calente aqua perfundit; id agit emolliendæ fistulæ & calli gratia, ut emollita ea pars exsiccantibus facilius abradi possit. Ita etiam siccora uulnera nonnunquam restituendi temperamenti causa sine quo curari uulnus non potest, calida aqua abluuntur.

Cap. 5. Feb. 3. 4. 5.

De regimine uulnery habentium apostema, & dolores.

Cap. 6.

Necessarium est in huiusmodi uulneribus ^a & alleuiare, & credere quòd uulnus non consolidatur omnino, dum apostema non sedatur. Et illud, quod non completur nisi cum eo, in quo est exsiccatio, & infrigidatio in principio rei: & mollicatio in secundo: & ut administretur in eo cura apostematū omnino. Et quod est proprium in hoc cum communitate sui iuuenti in omni membro à capite usque ad pedes, est ut sumatur granatum dulce, & decoquatur cum uino

a B. procedere cū facilitate

uino pontico, & emplastretrur cum eo locus. Et oportet ut tu obserues illud, ad quod conuertitur dispositio apostematis: sicut si tu administraveris unguentum nigrum, & uideris uulneris rubore uehementem fieri, & uescari, declina ad infrigidantia, & ad unguentum album: & si uideris ipsum mollescere, aut indurari, & tu iam administrali album, administrali nigrum & alia.

ANOT.

Vbi ulceri coniuncta inflammatio est, curari ulcus nisi ablata ea non potest. quod frequentissime Gal. in libris meth. admonet. Quomodo inflammationes curari debeant, supra docuit, & hic quoque breuissime repetit, curandum dicens in initio, ante absolutam uidelicet inflammationem, ijs, in quibus desecandi & refrigerandi uis inest, ijs, repellentibus; deinceps uero mollientibus, id est suppurantibus; ac demum tumorum curatio ne, quæ reliqua est. Roget hic quissiam cur non discutitibus potius agatur res in inflammationum harum statu, quæ præterquam quod inflammationem curant, eo etiam nomine quod exsiccant, ulceri sunt opportuna. His ita satisfacere est. Quia discutitibus non leuiter calida sunt, quæ propterea, si inflammata & ulcerata partem eule apponantur, ignem feruorem uulneri inducunt ex quo & augebitur phlegmone, & subiectæ partis temperamentum alterabitur. Satiùs ergo est suppurare: id quod lenibus, calidis. s. & humidis sit medicamentis, quæ effectæ partis calorem non multum excellunt. Ob id forte ait Hipp. in lib. de ulcerib. ulcera omnia recentia, tum ipsa, tum circumstantes partes minime inflammationem incurere, si quis quam citissime suppuret, ac, si pus ab osculo ulcers non interceptum supprimatur.

Regimen uniuersale in uulneribus uiscerum interius. Cap.

Intentio in eo, quod existimamus, quod est fissura, aut disruptio interius, est ut incarnetur: & non dimittatur sanguis congelari in interioribus, & ita ut prohibeatur fluxus sanguinis. Et medicinae conferentes in utrique intentionibus primis sunt siccæ, & uellimenta, quando decoquantur in aceto. Aut detur in potu de centaurea maiore pondus 3. j. Et terra sigillata in hoc inest, & curatio magna. Illud autem, quod in potu sumitur causa fluxus sanguinis, est sicut dauidic unguentum, & de semine hyusquiami al. cum aqua mellis: & reliquæ medicinae prædictæ in prohibitione spui sanguinis, & fluxus sanguinis. De uulnere autem, & fissura apparentibus, dixit sapiens, quod in dispositione mirach uolueris, donec egerdiantur quædam intestina, oportet ut scias quomodo, & applices intestina, & intromittantur. Quod si egerdiatur aliquid de zirbo, oportet ut scias an sit necessarium ut ligetur cum ligatura firma, aut non: & an suatur uulnus, aut non: & qualiter sit uia in suendo ipsum. Et Gal. quidem dixit anatomia almirach. et diximus nos ipsum in anatomia. Et propter illud, quod iam diximus in anatomia, locus illic est minoris timoris quam disrumpitur, quam locus aluorati. Et aluorati quidem est medium corporis utriusque lateris, mensura quatuor digitorum ab alborati. umbilico. Inquit, quoniam fissura quum accidit in loco alborati, egerdiuntur cum ea intestina plus: & reditus eorum in ea est difficilis. Et illud

ideo, quoniam res, quæ tenet eam, non est nisi duo lacerti descendentes in longitudine corporis, qui protenduntur ex pectore usque ad os pectinis: & propter illud quando disrumpitur unus horum duorum lacertorum, oportet ut egerdiatur pars intestinorum, & augmentatur inde disruptio, & et illud ideo, quoniam lacerti, qui sunt in utriusque illic, plus coarctant ipsum: uerum est ei in medio lacertus fortis continens ipsum. Si autem præparetur, ut sit disruptio magna, egerdicitur numeratio intestinorum: quare erit eorum intromissio uehementior, & difficilior. In uulneribus autem paruis, si non succurratur cum intromissione intestini, inflatur, & ingrosclatur. Et istud propter illud, quod generatur in eo de uentositate: quare non ingreditur ex illa disruptione. Et propter illud saluora uulnera accidentia in mirach, disrumpentia, sunt illa, quæ sunt æqualis magnitudinis. Inquit, & indigent ista uulnera rebus quatuor, quarum prima est, ut reducatu intestinum apprensus ad locum, qui est ei proprius: & secunda, ut suatur: & tertia, ut ponatur super eam medicamentum conueniens: & quarta ut sit sollicitudo ne proueniat alicui membrorum nobilium propter illud timor. Pone ergo quod sit uulnus tantæ quantitatæ, ut non possimus propter paruitatem eius intromittere intestinum procedens ab eo, tunc qui dem est nobis necessarium, ut resoluamus illam uentositatem, aut ut dilatemus ipsam disruptionem: & ut dissoluamus uentositatem, est melius si possibile est in ea. Et causa quidem in inflatione intestini est frigus aeris: propter illud ergo oportet, ut submergatur spongia in aqua calida, & exprimas ipsam, & uapores ipsum. Et uinum stipticum quando calefit, etiam est iuuatuum in hoc loco: & illud, quoniam calefacit plus quam sit calefactio aquæ, & confortat intestinum. Quod si hæc cura non resoluit inflationem intestinorum, tunc administretur amplificatio uulneris. Et conuenientius instrumentorum ad hanc sectionem, est instrumentum, quod cognoscitur ad perforandas fistulas. Cullelli autem perforandi acuti ex duabus partibus facti ad caput cauantur. Et rector figurarum, & præparatio infirmo est, ut si fuerit uulnus latus, uadens ad partem inferiorem, sit figura, & præparatio ad superiorem. Et si fuerit uulnus uadens ad superiorem, figura & præparatio uadant ad inferiorem. Sit ergo intentio tua, quam intendis in utrisque rebus simul, ut non cadant reliqua intestina super intestinum, & cuius inferius apparet. Et quum tu posueris hanc tuam intentionem, scias, quod si fuerit uulnus in parte dextra, tunc oportebit ut facias egrum declinare ad partem sinistram. et si fuerit in parte sinistra, facias eum declinare ad dextram. Et sit intentio tua semper, ut ponas partem, in qua est uulnus, altior rem parte altera: hæc est enim res, quæ est communis omnibus istis uulneribus. Quum ergo seruat intestina in locis suis, quæ sunt eis propria, postquam reducta sunt ad uentrem, quum uulnera sunt magna, tunc necessarius est minister edoctus: & illud ideo, quoniam oportet ut teneat locum illius uulneris totâ manu sua deorsum, & colligat ipsum, & aggreget, & detegat de eo aliquid ministro suenti ipsum, & redeat ad illud, quod insutum est de eo etiam, & aggreget ipsum, & colli

M 4 gat

i. B. egerdiatur
quædam intestina
& emineant
seu exeat ex illa
disruptione
k. B. exprimitur
ipsum, & non
l. B. ipsa

m. B. & acuti ca
pitis

n. B. egerdiens
& non graue:
super eam

gat paulatim, donec suatur uulnus totum sutura decenti. Et ego narro tibi illud, quod melius est de a sutione, uentris: dico ergo quoniam propterea, quod res, quæ est necessaria est ut °comprehendatur illud, quod est iterz mirach & siphac, iam est necessarium tibi ut incipias, & intromittas acum in cutē deforis ad interiorem partem. quū ergo penetrauerit acus in cutem & in laceratum euntem secundum rectitudinem in longitudine uentris totius, dimitte marginem siphac in hoc latere, & non intromittas in ipsum acum, & fac penetrare acum in marginem alium deintus ad exteriora. & deinde fac penetrare eam ab intus ad exteriora in margine alio mirach: & quum feceris eam penetrare, tunc fac penetrare eam secūdo in hoc eodem margine mirach, aut deforis ad interiora: & dimitte marginem siphac, qui est in hoc latere: fac ergo penetrare acum in latus aliud deintus ad exteriora: & fac eam penetrare cum tua penetratione in siphac in marginem mirach, qui est in parte eius, donec facias eam penetrare totum: deinde incipe iterum ab hoc eodem latere, & sue ipsum cum margine, qui est siphac in latere alio: & extrahe acum ex cute, quam penetrauit: deinde reduc acum in illam cutem: & sue marginem siphac, qui est in latere alio cum hoc margine mirach: & extrahe eā ex cute, quæ est in parte eius: & fac illud una vice post aliam, usquequo suas uulnus totum secundum illud exemplum. In mensura autem, quæ est inter duo puncta, cauca-
 20 amplitudo non tenet secundum quod oportet: & strictura: quoniam adunat. & Et filum iterum, si fuerit chordosum, adiuuat ad disfrumpendū, & si fuerit molle, absconditur, & eligatur lene, durum. & Et similiter si profundaueris pūcturam in cute, & si fuerit longinqua punctura, uerum remanserit de uacuitate intra ipsum & extra eam, non incarnatur, & si serua æqualitatem illic etiam. Inquit: & pone intentionem tuam in suēdo uentrē adherē-
 40 tiam siphac cum mirach, & fortasse enim adherēbit, & incarnabitur: quoniam est neruosum. Et iam conferunt ipsum quidam secundum hunc modum. Oportet ergo ut figamus acum in margine mirach exteriorē, & faciamus eam penetrare ad interiora, & dimitamus marginem siphac totum: deinde reducamus acum, & faciamus eā penetrare: deinde penetret acus ex contrario par-
 60 tis, quam penetrauit, deinde faciamus eam penetrare in marginem alium de marginibus mirach secundum hoc. Et iste modus conluendi est melior consuitione communi, quæ comprehendit quatuor margines in pūctiōne una: & illud ideo, quoniam iam cooperitur siphac retro mirach, & continuatur cum eo coopertura decēte. Inquit: deinde pone super ipsum de medicinis incarnatiuis. Et necessitas ad ligandum est uehementior in his uulnibus. Et madefac lanam^u & inarahaze^u cum oleo calido parum, & inuolue super^u & a libreni, & alalibreni sicut uadunt, & clysteriza ipsum cum aliquo mollificatiuo etiam, sicut sunt olea, & mucillagines. Et si uulnus iam peruenerit ad intestina, & fuisit ipsum, tunc regimen sit illud, quod diximus. Veruntamen oportet ut clysterizetur cum uino nigro, stiptico, tepido: & proprie

si uulnus iam consecutum fuerit, aut appropin-
 quauerit ad minuta intestina: quoniam intestinū
 ieiunum non sanatur omnino ex uulnere. quod
 in ipso accidit, propter subtilitatem sui corporis
 & multitudinem eius, quod est in eo de uenis, &
 propinquitatem suam ad naturam neruorum, &
 multitudinem effusionis cholerae ad ipsum, & ue-
 hementiam caliditatis eius, quoniam est imago
 propinquum hepatis, quā intestina alia. Inferio-
 ra uero uentris propterea quod sunt de natura car-
 nis, sis de medicatione ipsorum confidens. Inquit
 Gal. in lib. de ingenio sanitatis: & sit intentio tua
 apud disruptionem mirach uentris cum siphac,
 ut suas eam confusione conglutinante siphac cū
 mirach, quoniam est neruosum, tardæ incarnatio-
 nis cum alio: & illud cum modo sutionis, quæ di-
 ximus: quoniam ipsa aggregat, & conglutinat. In
 punctura siphac. & Inquit: & intestina quum egre-
 diuntur, tunc confert uinum nigrum forte, & ca-
 lesiat, & submergatur in eo lana, & ponatur desu-
 per: quoniam ipsa dispergit inflationem eorum,
 & detumescere ea facit: Si autem non fuerit præ-
 sens, tunc administra quasdam aquas stipticitatis
 fortis, calefactas. Quod si non fuerint præsen-
 tes, tunc uapora ea cum aqua calida, donec detume-
 scant. Si autem non ingrediuntur in illud, ampli-
 ficetur locus. Inquit Hip. quum egreditur zir-
 bum uentris in uulnere, necesse est ut putrefiat,
 quod de eo egreditur, quamuis moretur tempo-
 re paruo: & est in hoc uehementius quā inte-
 stina, & hepar, & quoniam intestina, & extremita-
 tes hepatis, si non remanent exterius spatio lon-
 go, donec infrigidentur ualde uehementer, tunc
 quum ingrediuntur uentrem, & incarnatur uul-
 nus, redeunt ad naturas suas, & zirbum uero licet
 moretur tēpore paruo, tamē necesse est ut quod
 ex eo quod apparet, ingreditur uentrem, putre-
 fiat. Et propter illud properant medici in incidē-
 do ipsum: & non intromittunt quod de ipso ap-
 40 pareat in uentrem. & si inueniatur in zirbo diuer-
 sum ab hoc, illud est ualde parum: fortasse non in-
 uenitur. Et si egreditur aliquid de zirbo, tunc ne-
 cesse est tibi ut scias, an oporteat incidi, an non:
 & an oporteat sui uulnus, an non: & qualiter sua-
 tur. Nam si uulnus cadat in^u & alnourati^u & est
 medium uentris, tunc est pluris timoris: quoniam
 sunt extremitates lacertorum^u & cooperte super
 uentrem. & si autem fuerit in ilijs, & sunt à duobus
 lateribus medij uentris, à dextra, & sinistra quasi
 50 quatuor digitis, tunc est saluor: quoniam non est
 in^u & eo^u aliquid, de extremitatibus lacertorum
 & neruorum. Loci uero^u & alborati^u futura
 iterum est difficilis, & illud ideo, quoniam intesti-
 na eminent, & egrediuntur à disruptione, quæ est
 in hoc loco: & reditus eorum in hoc loco est dif-
 ficilis: & illud quia illud, quod est plicat ea inten-
 tione eorum, & est duo lacerti protensi in lon-
 gitudine uentris, carnosus, qui descendunt ex pe-
 ctore ad rachaba, & est os peccinis. Et propter il-
 lud quando cadit uulnus in hoc loco, & incidunt
 60 hos lacertos & est eminentia h^u & in
 testini uehementior: quoniam lacerti, qui sunt in
 ilio continent ipsum, & non est eis in medio
 lacertus fortis, retinens ipsum. Si autem^u & præ-
 paratur^u cum hoc, ut sit uulnus magnum, tunc ne-
 cesse est, ut emineat, & egrediatur ex eo numerus
 intestinorum

o B. coniungat
vel aggregetur

p B.

q B. disfrumpit

r B. quare eliga-
tur inter durū
& lenef B. & fuerit lō-
ginqua à disrup-
tione uel à lo-
co uulnēris ue-
rum tamen re-
manet ex futu-
ro uel ex filis fu-
turæ intra vul-
nus quare non
incarnatur seu
consolidatur
quare
f B. quoniam
cum difficulta-
te adheret & in-
carnaturu B. merhaz
& B. à labache-
in, & alalibreni
teiay B. Alia littera
quālibet pun-
cturam uel scit-
suram siphac
cum mirachu B. extremita-
tes hepatis

a B. alibere

b B. exenford
super uentrem
neruosa
Alia littera
in medio ipsiusc B. eis
d B. neruosis
e B. aliberef B. aggregat
& tenet eag B. incidunt
illi lacerti
h B. & egredi-
unturi B. illis expi-
munt ea
k B. accidat

intestinatorum : quare fit intromissio eorum difficilior .

ANNOT.

Intentio in eo quod existimamus & c. § Scripserat in superioribus in uulnerib ut sanguis effluat conferre , de qua re nos plura . hic uentris uulnera excipit (thoracem . s . & inum uentrem intelligens) Hippocratem æmulatus , qui in lib . de ulceribus uentrem ipse quoque excipit . At cur uentrem excipit ? Fortasse id ueretur , ne dum sanguis effluit , ad internas partes aliqua eius portio effundatur . putrescatq ; & praua aliqua symptomata producantur . Fortasse etiam suppressa uulnera hæc statim iubet , ne tum ex sanguinis profluvio , tum ex ambiente acre , internæ & partes innati caloris sedes perfrigeretur , ac sanguis ipse frigidior euadat , & corrumpatur . propterea ut quod bi de uentris uulneribus iubent , de internis dumtaxat & profundis intelligans .

De uulnere autē & c . § æmulatur Gal . 6 . meth . ubi de omni putrescentis excisione plura . pro quare adi 20 & Paulum lib . 6 .

De qualitate ligandi uulnera .

Cap. 8.

Vulnera autem , & fissura apparentia quum uis ut incarnentur , tunc fac illud , quod dixit sapiens de illis , quæ sunt huius artis . Inquit : quum uis ut incarnetur huiusmodi fissura , tunc adhære ei ligaturam incipientem ex duobus capitibus , non aliam de ligaturis . Quod si fuerit magna , erit tibi necessarium ut adhære ei facias 30 puluillos triangulatos . Et si fuerit locus ^a decliuis & indiget futura etiam . Et puluilli quidem triangulati meliores sunt in aggregando labia ^b uulcerum quàm quadrati : quoniam coarctant super fixuram tantum , & situs puluillorum triangulorum est secundum hoc exemplum : linea recta inter duos puluillos sit fissura , & duorum puluillorum triangulorum unus sit . b . & alter . g . decenter compositi secundum figuram , quam uides .

Quum ergo ligatur locus iste , & cadit ligamen duorum capitum , est ligamen tenens super locum fissuræ uehementius , quàm si fuerint quadrati . Et non

licet ut sit in applicatione ^c & ulcerum & ligamen non habens duo capita : & isti sunt puluilli triangulati , & figura stringendi . Et dicitur in libro de ingenio sanitatis : quidam homo habuit uulnus , cuius profundum erat proximum inguinibus , & ipsius orificium proximum genu , & sanauimus ipsum sine ^d & perforatione & penitus , ita quod posuimus sub genu eius ^e puluillos , & præparaui-
mus ipsum taliter , quod ^f factum & est orificium eius directum cum facilitate : & similiter fecimus de uulnere , quod fuit in coxa , & brachio : & sanata sunt omnia . Inquit ille , qui iam præuidit in experientia , scias quod uulnera indigent ut fiat sanies si possibile est eis intus , ad hoc ut penetrent cum ea reliqua , quæ sunt illis meliora & uelocioris alterationis simul . Vulnera disrupta , elongatorum labiorum , egent ut aggregentur cum ligamento aggregante labia eorum , nisi fuerit super ea ex illo dolor , aut fuerint apostemosa , quoniam dolent propter illud , quamuis sit cum facilitate : aut fuerit lacertus , qui sit disruptus in latitudine , quoniam

tunc non aggregatur : imò ponatur in medio lycinum , timendo ne incarnetur cutis : & remaneat lacertus non incarnatus . Inquit : & similiter quādo findimus cutem capitis , ponimus inter labia aliquid , quod impleat ea : fortasse enim contrahitur cutis labiorum ad interiora uulneris : quare necesse est tunc , ut coneris cum ligamentis , ut trahas eam ad exteriora . Et quum cadit uulnus in longitudine , tunc ligamen sufficit , & aggregat ipsam deceter : & quum fuerit in latitudine , indiget ut suatur : & secundum mensuram profunditatis uulneris erit profunditas futuræ ^h & dignior ex aditione & anatomia . Inquit , quando fuerit nobis necessarium ut addamus in amplitudine uulneris , quum est strictum , & timuerimus quod propter profunditatem eius incarnetur eius superius , & non incarnetur eius profundum , aut fuit membrum uulneratum in hora uulneris secundum figuram , quod quando redit ad equalitatem suam , non est possibile ut currat ex eo sanies , neque ut ingreditur ipsum medicina , & ⁱ ut redeat & ad suam figuram quādo egreditur , & commouet dolorem aliū & tunc necesse est ut findatur sectione conuenienti . Et scias secundum summam , quod uulnera , quæ sunt in latitudine lacerti , sunt digniora ut labia eorum sint uehementius elongata : quapropter sunt facientia maiorem necessitatem ad perferendum subtiliter in aggregando labia . Et fortasse nō erit excusatio à futura , & administratione puluillorum triangulorum , & propriè si ceciderit in carne diminutio : nam cadens in longitudine minus eget illo .

ANNOT.

De uulneribus fascia uel sutura coniungendis habes ex Hippoc . plura in lib . de officina medici . commentario 2 . & in de articulis & fracturis . passim . Habes & ex Gal . 3 . meth . & 3 . de comp . med . per genera plura . sed uide & Paulum lib . 4 . & Celsum lib . 5 .

Medicine incarnantes uulnera .

Cap. 9.

Harum medicinarum uirtutes iam narrauimus , & continuationis earum locum : & non dubitamus quin sit necessarium ut puluis earū sit minoris uirtutis , quàm illud , quod eis sit cum oleis , & ceratis . Et necessitas quidem perducens ad olea , & cerata , est propterea quod medicina sicca , & propriè , quæ sunt sicut merda fengi , & reliquæ minerales , non submergantur usque ad profundum , & non penetrant in poros . quum ergo ex eis sit ceratum , ad ultimum peruenire facit eas cursus olei ad locum , quem uolumus . Et istæ medicina incarnatiue sunt ex mineralibus , & sunt ex plantis , & animalibus , & ex omni specie . Et sunt ex mineralibus sicut cerusa , & oleum myrrinum , & cera . Et ex plantis folia , sicut folia quercus masculæ , emplastrata , folia ^b salicis & folia caulis , & folia arborum malorum , & cortex ^c palmæ , & folia arnoglossæ , & ^d spar-
tum infusum & in aceto , aut aliquantulo uini : & propriè quando miscentur folia arboris pini masculæ , & feminæ , ligata cum corticibus suis , & folia cupressi , & rami eius , & folia pentaphyl . cum melle . Et ex gummis glutinum albotin propriè prope ^e & membra magna . & Et ex fructibus , & granis nux recens contrita cum aqua , & sale , aut uino ,

h . B . Alia litera & melius & ro-
dus est ut fiat
ex cognitione

i . B . si reducitur
k . B . commouetur
dolor

Cap . ult .
Cap . 2 .
Cap . 26 .
Cap . 36 .

a . B . gradus ope-
rationis earum

b . B . alkalef

c . B . corticis ei
d . B . aliales in-
fusus

e . B . ramos ma-
gnos

uino, bullita cum folijs acetosæ, aut folijs siclæ, aut lactucæ, & pirorū syluestrium cum eo, quod est in eis de prohibitione fluxus: & nux cupressi: & alia combusta: & puluis molendini: & hordeū adustum propriè senibus, cū cera, & oleo ros. Et de illis, quæ simulantur floribus, flos sorbæ: & herba caudæ equinæ, & propriè in uicinitate f. impletionis: & membri, aut carnis, & ad uulnera, quæ sunt propinqua lacertorum capitibus. Et ex animalibus, lac acetosum ualde conglutinat uulnera magna. Et de compositis medicamen Ruffi, & aureum, & elculeus, & medicamen de salicibus, & pulegio, & emplastrum de lino.

ANNOT.

Cap. 14. & 15.

Que carnē gignunt propemodū infinita sunt. plura de his Gal. 2. de comp. med. per genera. & Paulus lib. 4. Medicina consolidatiua, & sigillatiua. Cap. 10.

HArum medicinarum naturas iam sciuiti: & scis iterum, quod oportet ne puluis eorum sit in uirtute eius, quod ponitur in emplastris. Et nunc oportet ut scias, quod non est necessarium ut medicinæ istæ administrentur, quā iam æquata est superficies carnis duræ cum cute ultima æqualitate: Verum caro humida: & iam æquatur, & additur, sed est b. & spissa taliter quod quum exsiccat, descendit: imò non oportet ut administres eas: & nisi cū hoc, quod est ita q. quando exsiccat æquatur. & Et hæc res cognoscitur ex estimatione. Oportet ergo ut administretur medicina consolidatiua antequam carnis nascencia in uulnere, in quo caro nascitur, ad hunc finem perueniat: quoniam consolidatiua etiam addit in quantitate carnis usquequo consolidat, & additur cum ea uirtus naturalis: ergo additur secundum hanc ultimationem, imò oportet ut sit taliter, q. quando exsiccat, & facit operationem suā, iam natura fecerit nasci cum quantitate ei necessaria cum ultimatione consolidatiuæ ultimæ in cōsolidando, quæ compleat duas operationes d. & continuando inter carnem, & cutem prædictas, mensura, qua æquetur superficies ulcerata. Quod si non auferatur istud, proculdubio fiet uestigium uulneris: & superius in cute. & Et oportet, ut administres sigillatiuum in primis, quum ipsum ad ministras, humidum: deinde administra ipsum siccum tunc, quum appropinquatur sigillationi, faciens ipsum transire super ipsum cum extremitate radij. Et medicinæ quidem istæ sunt, sicut cortices arboris pini cum cerato de oleo ros. aut myrtino: & resina sicca, & abrotanum assatum, & cortices grisei, & puluis olibani, & merdasengi, & centaurea minor, & uenæ sunt bone, & ossa combusta iterum, & aristologia adusta est uehementis consolidationis, & alumen iterum, & gallæ immature, & folia fici. Et Hipp. quidem inquit de pede alhaueas, sicut dixerunt: & est simile, & quod intellexit per eum herbæ quæ nominatur pes corui. Et sterces canis comedentis ossa, & sterces la certi: ueruntamen est & facilius primo, & quare oportet ut frangas ipsum cum stipticis, & radix liij celestis, & cortices h. & zopopanicis, & tutia. Et de facientibus nasci carnem mirabilibus in uulneribus calidæ complexionis, apostemosis, sunt sandali, & nenuphar, & aloes: & pro

prie in partibus ani, & testiculorum, i. & medicina aristologia: si fiat unguentum, aut indiges eo, quod est fortius de illis, quæ sunt inter consolidantia, sicut climia, & propriè combusta, & colcotar combustum, & lythargirium, & cerusa. Et quādoque cadunt in medicinis eius draganthum, & colcotar: quamuis sint de summa corrodentium, carnem: uerum ipsa fortasse consolidant in uehementi humiditate, & propriè quando aduruntur: & sunt minoris consolidationis, & non minuitur de corrosione eorum, & præcipue si abluantur, i. & sunt ad consolidationem decliniora. Flos uero grisei, & medicinæ, quæ sunt uehementioris corrosione non sunt rectæ ad illud, nisi cum regimine forti, & in quibusdam uulneribus, & ulceribus uehementis humiditatis. Aes uero adustum, quando abluatur, est bonum in consolidatione. Et quum uoluntas est ut fiat emplastrum, sunt necessaria, quæ sunt fortiora, de illis, quæ sunt inter consolidatiua, sicut climia, & propriè adusta, & colcotar adustum, & lythargirium, & cerusa. Qualitas uero faciendi illud est, ut dissoluatur cerusa, & merdasengi cum aceto, deinde administretur: & climia teratur. Et melius quidem est ut aduratur, deinde misceatur illud cum colcotar, & imbibatur oleo n. & ros. cum aceto, & uino stiptico, Et fortasse adduntur super ipsum draganthum adustum, & balaustia, & gallæ: quando uulnus, & ulcus sunt uehementis humiditatis. Emplastrum de lino est mirabile. Sume pannum de lino ablutum, nitidum, & tere donec fiat sicut alcohol, deinde sume oleum fortis stipticitatis, aut oleum myrtinum, & pone in ipso parum galbani, & dissolue in oleo, & pone in ipso pannum contritum: & fac de eo emplastrum, quoniam est mirabile. Et unguentum nigrum magnum facit nasci carnem. Quod si uolueris ut fortius faciat nasci, tunc pone in ipso de thure, opopanax, & aristologia: & adusta æquales partes, ut sit sicut pondus medicinarum quatuor. Modus pulueris alius. Recipe cerusæ, & merdasengi amborum an. partem j. scorie plumbi, & myrrhæ, & gallarum omnium an. partem s. Puluis alius, ostracorum combustorum. 3. xij. granati parui quod cadit ab arbore, & exsiccatum est, calcadis amborum an. 3. xvj. cornu ceruini combusti, abrotani, climiæ, resinæ, radicum lilij, omnium an. 3. iij. minuti thuris, corticum arboris pini amborum an. 3. vj. corticum granatorum, cerusæ, aluminis, omnium an. 3. viij. gallarū. 3. j. Puluis p. & rubeus? Recipe q. & rubeus? & osiū combustorū, merdasengi omniū an. 3. ij. thuris, aloes, amborū an. 3. iij. sarcocollæ memthæ amborum an. 3. j. fiat puluis. Puluis alius. Rosarū, cerusæ plumbi, balaustia, omniū an. 3. viij. gallarum, & feminis rosarum, & aluminis æqualiter, aristol. aure. ij. minuti thuris aure. j. Modus emplastri ad uulnera corporum senum. Combustur hordeum, & fiat ex eo ceratum cum oleo ros. aut oleo myrtino cum cerusa plumbi,

ANNOT.

Glutinantia dicebamus ea esse quæ secundo ordine desiccant, absque abstersione. ita & Gal. 3. meth. statuit, quem uide & 2. de comp. med. per genera. Ad i. & Paulum lib. 4.

Alia litera

k. B. & sunt consolidatione eorum, & non minoris corrosione

m. B. cōuenit

n. B. Alia litera myrtino

o. B. aggregata

p. B. alius q. B. dura

f. B. duriciei

a. B. quandoque b. B.

c. B. in illis quæ quando exsiccat æquatur

d. B. carnis & cutis in una hora

e. B. altius & eminentius quā cutis

f. B. per similitudinem ipsorum intellexit de pede alhaueas, sicut dixerunt: & uidetur

g. B. Alia litera magis absterisum quam primum

h. j. B. radices

De

De medicinis faciētibz nasci carnem in uulneribus,
& ulceribus.

Cap. 11.

I Am sciisti proprietatem medicinarum faciē-
tium nasci carnē: & quomodo oportet ut sint
in complexionibus suis. Et oportet ut admi-
nistrentur medicinae facientes nasci carnem, cum
iam mundificatus est locus a sordibus, & simili-
bus: & si non fuerit basis uulnere nisi os, tunc
mundifica illud os, & exsiccā in ultimo: & non di-
mittas in eo obfuscationem, aut corruptionem,
neque corticem, & humiditatem, quae non exsic-
cet, & proprie in capite: nā lenitas ossis, & eius
humiditas est una caulorum prohibentium nati-
uitatem carnis super ipsum: & quā exsiccatur, &
& exasperatur, est illud, & super quod fit materia,
ex qua generatur caro, in eo magis faciens nasci.
Et scias quod quandoque est medicina, facies na-
sci carnem in corpore, aut membro, & non est fa-
ciens nasci in alio: & illud ideo, quoniam fortasse
exsiccāt in corpore & non exsiccāt in corpore
eius propter complexionem duorum corporum.
Et secundū quod sciisti, fortasse superfluit in cor-
pore: & non superfluit in cor-
pore, neque est absterfio omnino: quum haec me-
dicina indigeat exsiccatione quadam, & abster-
fione quadam mensuratis secundum corpus, non
absolutis: & res mensurata est diuersa cum impres-
sione sua in rebus, quae non sunt conuenientis qua-
titatis in passione. Et omne exsiccātium qui-
dem, cuius siccitas est minor siccitate corporis,
quod cum eo curatur, est iterum abbreviatum ab
hoc ut faciat nasci carnem eius: imo oportet ut sit
siccior eo. Et propter illud sit quod olibanum
non facit nasci carnem in corporibus: & donec
pertranscant aequalitatem in siccitate. Et expe-
rimētum quidem est illud, & quod scitur, quod est
ex exsiccantibus, & stantibus: aut ex nascientia car-
nis secundum processione, uel continuitatem:
aut ex sordidatione. Quod si uideris exsiccatio-
nem, cum qua fortasse non nascitur caro, tunc hu-
mecta parumper medicamina sicca: & tunc
& dimitte illud, quod
uadit secundum uirtutem suam. Et quandoque
iterum est quibusdam corporibus proportio-
nitas, cum quibusdam medicinis, absque aspectu
operationis earum: propter illud ergo opor-
tet, ut misceantur medicinae plures debiles, & for-
tes. At uero quare facta sint emplastra, & quae
sit eorum necessitas, iam sciisti. Et oportet ut
non sis contentus medicina super exsiccationem,
& humectationem; imo obserua ambas qualita-
tes agentes, secundū quod praemisimus earū narratio-
nem: neque iterū super exsiccationē, & humectationē:
imō cum consuetudine considerationis inter di-
spositionē ulceris, & dispositionem complexionis
corporis: quandoque enim corpus est humidum, &
ulcus siccum: & quandoque est corpus siccum, &
ulcus humidum: & quandoque sunt ambo humi-
da: & quandoque sunt ambo sicca. Et administretur
in primis, quae sunt debiliora, sicut olibanum,
& farina fabarū, & farina hordei, & similia. Quod
si corpus fuerit siccum, & ulcus humidum ualde;
tunc necessariae sunt medicinae uehementis exsic-
cationis cum comparatione ad medicinas facien-
tes nasci carnem, sicut aristologia, & radix opo-

panacis, & draganthum adustum: & in residuo
sunt necessariae medicinae: & si
cut ireos, & farina lupinorum. Et quandoque ac-
cidit ut sint quaedam medicinae, in quibus sit ali-
quid proprietatis, quae egent medicinae facientes
nasci carnem de exsiccatione, & absterfione, sed
superfluit: sunt ergo, uerbi gratia, propter exsic-
cationem suam uehementem retinentes sorditiē,
& prohibentes materiam: & superfluit absterfio,
& corrosio: sed quando permiscetur cum ea ali-
quid de illis, quae sunt illi contraria, frangit ex eo,
& temperat ipsum, & fit faciens nasci, sicut flos
aridis: quum enim cum ipso associantur oleum, &
cera, & quae humectant membrum, & fixum fa-
ciunt: tunc ipsum propter exsiccationem, & uehe-
mentiam absterfionis, fit consolidatiuum: quare
oportet ut sit flos eris una decem partium cerati,
quando administratur in corporibus, quae sunt
sicciora: & una duodecim partium, quando ad-
ministratur in corporibus, quae sunt humidiora:
& oportet ut obseruetur in istis, quando experiū-
tur praedicta. Senes egent medicinis, in quibus est
caliditas maior, & attractio fortior. Et cadunt in
eis, quae sunt sicut pix, & thus, & farina hordei, &
farina fabarum, & farina erui, & radix lilij, & ari-
stologia, & climia, & herba opopanax. Et quan-
do prohibetur medicina a iuamento, declina ad
aliam: quū ergo sit difficilis, curetur cū eo, quod
est proprium ulceribus.

ANNOT.

Habes haec ferē omnia ex Galeno. 3. meth.

Cap. 2. & 3.

De curatione uulnerum a seitheregi. i. quae sunt in ca-
pite.

Cap. 12.

a. B. alsegi. i.
excoriatione cu-
tis capitis

Regimen quidem ossis in eis, & quid acci-
dat ex accidentibus eorum timidis, iam di-
ctum est in capitulo ossium, & b. alsegi. i.
Verum incarnatiua ulcerum eorum, & quae sunt
extra ea, sufficiunt quaelibet medicinae exsiccati-
uae, leues, puluerizatae super ea ex medicina: & tunc
Et d. t. medicina, quae est facta
ex aloē, & myrrha, & olibano, & sanguine draco-
nis: & similiter medicinae leues, praedicta in uul-
neribus. Quod si fuerit illic curfus sanguinis, tūc
curetur cum eo, quod diximus in cap. fluxus sangui-
nis. Et oportet ut cibetur habens eam cerebellis
gallarum affatis, quantum possibile est: ipsa enim
secundum quod testificantur quidam, confortant ce-
rebrum, & retinent sanguinis fluxum: licet sit in
eis sententia alia. Et similiter aqua granati muzzi,
& emplastratur cum uirga pastoris. Et de medi-
cinis bonis ad uulnus, & sanguinem, est ut sumat-
ur fermentum & purum siccum, & teratur, &
puluerizetur desuper, & non humectetur. Quod
autem prohibet & aegritudinem est emplastra-
tio cum farina hordei, & similia confectis cū hy-
sopo humida: & similiter cum sauch hordei, & re-
cum calamentho: & confert attritioni eius: & re-
liquum regimen sumatur ex cap. ossium.

b. B. alsegi. i.

c. t. B. capitali

d. t. B. est

e. B. Alia litera

correfactum

Alia litera

acetosum

f. B. apostema

g. B. Alia litera

cum augegi

TRACTATUS SECVNDVS

De excoriatione, & attritione, & contusione, & torsione, & casu, & offensione, & disrptione, & fluxu sanguinis, & similibus illis.

Sermo uniuersalis.

Cap. 1.

AM sciisti in libro primo, quæ sit intentio contusionis, & attritionis. Contorsio autem est, ut sit membrum separatam à iunctura sua, separatione non completa, neque apparente manifesta, quare est dislocatio. Et æquamen quidem est infra torsionem: & est quasi æquatum tensionis commouens ligamentum in iunctura, & quod continetur de eo in carne. Et si cum eo fuerit aliquantulum separationis, erit torsio. Et de hominibus sunt, qui nominantur intentionem quam nominauimus, torsionem nomine communi. Et de hominibus sunt, qui nominant torsionem separationem unius duorum laterum, & lacerti, sicut unius duorum laterum, & lacerti uolæ manus, & rascetæ cum ad herentia lateris alterius, quamuis separatio sit apparens. Illud autem, quod uolumus præmittere & loqui de eo in primis, est contusio, quæ accidit lacertis in medio eorum: & attritio in extremitatibus ipsorum.

De contusione, & attritione.

Cap. 2.

QVando accidit lacerto ut contundatur, accidit ex hoc inter partes eius numerus solutionis continuitatis. & multoties effunditur ad ipsum sanguis plurimus, ex quo apostemat. Et ex pauciores sunt eius dispositiones, in quibus non aggregetur ad ipsum sanguis, & putrefiat: quoniam plurimum speratur eius resolutio per poros, et proprie per poros, qui sunt contracti contractione impellente, ab illo, quod fecit contusionem exterius, & a contractione accidente ex apostemate interius, et propter illud, si non succurratur ei in ea, perducit ad corruptionem membri. Et fortasse ex coriatio sequitur casum, & offensionem: quare oportet ut præparetur ad curationem eius, ut non cæceretur: & oportet ut administratio fiat in attritione, cum redictione continuitatis uillorum incisorum, imò ad sedandum dolorem.

ANNOT.

Contusio uocat solutione continui in carne ex re graui: attritio uero quæ in nervosis partibus, ut ex superiori capite habes: quas tamen communi contusionis nomine licebit ut uoces. Hæc ubi accidit, tum ex contusa parte in carnium spatia sanguis effunditur: tum ex uicinis particulis frequenter eodem aliquid trahitur, unde intumescere quæ contunduntur uidetur. Quamquam autem, quicquid effunditur, corrumpi necesse est, teste Hippocrate. Non id tamen uno semper eodem sit modo: sed magis aut minus, pro innati ipsius caloris inspiratione plus minusve prohibita corrumpitur. hæc uero pro humorum in affectu particula spatia effusorum

copia maiori aut minori uariatur. Vbi partis dumtaxat offensa humores effunduntur, quamuis non æque diffusetur calor ut antea: perspirat tamen adhuc, & effusum sanguinem quantum potest regit, & a putredine quantum potest auertit, ac processu temporis tandem discutit. at non ita, si præter proprium affectu particule humorem ex circumstantibus quoque particulis fiat fluxus, id quod frequentius euenit: tunc enim ita obstruitur, ut nisi occurreris, & partes laxas reddideris, humores attenuaris, & calorem innatum temperatè calidis molliter fueris, non difficile emoriatur, particula ipsa tandem suppuretur. Hæc quum ita se habeant, quid hic sibi Aulic. uelit, patere existimo. quum enim uariantur codices, & antiqua uersio obscurior sit, recentior uero correctio non satis clara: quia ut diximus, in contusione minor aut maior innati caloris sit obstructio: uidetur hæc ferè author hoc in loco asserere. raro contusiones fieri in quibus sanguis non putrescat: quod tamen quando accidit, plerumque sanguinis illius, qui effluxerit, speratur discussio per cutis meatus, quamuis ex contudente re ipsa adstrictiores fuerint redditæ. At si ex irruente à uicinis partibus fluxione obstructio augeatur: tum nisi occurreris, contusioni membri successuram syderationem.

De cura.

Cap. 3.

Non reperitur in pluribus harum dispositio num in hac accidentia exculatio à phlebotoomia: imò opifices artis properant ad illud, quamuis sit corpus mundum. Et quando sit phlebotoomia, & festinatur ad emplastra prohibentia, oppilantia, non accidit ex eis illud, quod est necessarium ad curationem, & quæ multum conuenit, & est eorum prohibitio cum infrigidatione, & stipticitate: aut cum uno eorum. Quum autem tardatur illud, & properat sanguis ad dispositionem eius. Quod si fuerit taliter, quod sit possibile ut resoluatur propter raritatem pororum cum embrochis aquarum calidarum, & si miliu eis, fiat: & fortasse administratur super uerberatos de illis, quæ diximus, & iterum cum medicinis carminantibus sanguine mortuum, & oleis resolutentibus lasitudinem, & ut dentur in potu deiciatis res adiuuantes ad resolutionem, fiat illud: & sis contentus illo. & ista mundificantiæ adiuuantiæ ad illud, sunt sicut bdellium iudaicum, & costus, & centaurea maior cum syrupo acetoso, & ut adiuuet syrupus acetosus iterum ad illud cum incisione. Medicinæ uero carminantes sanguinem mortuum sunt, sicut farina hordei, & isopi humida, & similia confecta cum aqua. Et forte est sicut calamentum montanum cum sauch: & proprie quando cadit in capite. Et ad ultimum illud, cui est mollificatio cum caliditate subtili, resoluente resolutione subtili, & ex eis, quæ exsiccant exsiccatione subtili. Nam ea, quæ sunt uehementis resolutionis, & exsiccationis, & quam administrantur, in imprefione eius resoluunt subtili, & inspillant ipsillum cum exsiccatione sua, & oppilant poros iterum cum exsiccatione sua: & hæc fortasse mensura exculat folliculidinem in eo, cuius continuitas soluitur propè cutem: & in eo, quod apparet non profunda. Quod si non fuerit ita, & fuerit solutiones multe, & profundæ, & longinquæ

a B. ita ut sit
b B. aluphen
c B. aliquantulum
la tensio adueniens
ligamentis in iuncturis
& eo quod de carne cum eis
circundatur
d t B. Alia litera
aluphen &

e B. iunctura
f B. calcanei aut
rascetæ manus

a t B. Alia litera
plurimus
b B.
c A. minus non
cum eodem
est quod in ea
aggregetur

d B. post contusionem & casum
& offensionem
sequitur gadu
e B. non oportet ut occupetur

apb. 20.

a B. ægritudine
ne accidentie

b B. cum multum frangitur

c B. concutitur

d B. impedire reditum carnis

e B. carminantia

f B. festinatio præstione eorum

g B. resolutio

h B. curatio
quæ fit

i B. propter il-
lud non obedit

k B. maior ista
& fiet membrum
declinans ad a-
postema ma-
gnum eorum
quod collectio-
nem faciet

l B. facientia fa-
ciem & conuer-
sionem eius
m B. eo quod
facit saniem. Il-
lud enim secun-
dum omnem di-
spositionem fa-
cit saniem velo-
citer

n B. fiat pus
Alia litera

o B. saniem fa-
cientes

p B. ampliando
pororum
Alia litera

r B.

f B. & nō ponas

& longinquæ ab eo, quod apparet, non erit excusatio à scalpellatione: & h. resoluatur, quod resoluatur in apostematibus, & ulceribus malis. Et eius quidem dispositio non est dispositio uerberati: in uerberato enim trahitur materia ad cutem: & cutis est in uia ulcerationis: Et in hoc si soluitur continuitas profunda submersa, tunc illud non speratur: quapropter necessarium est administrare attrahentia cum fortitudine, & uentosas, & scalpellatione: fortasse erit res maxima, & fiet ad apostematizationem magnam exterius, & aggregabit. Et tunc oportebit ut festinetur ad aperendum, & resoluendum illud, quod aggregatur in eo, in saniem, ut sedetur dolor cum eo, quod facit pus, & resoluatur materia cum m. aperitione, illud enim est secundum dispositionem aperientem. & ut n. aperiat, & uelocius cum adiutorio curationis est saluus. Et fortasse resoluatur ea medicina p. aperientes absque saniositate, proprie quando adiuuant eas caliditas innata, & spori. Amplius obserua medicinas prædictas in cap. casus, & offensionis. Ligatura autem, quæ administratur super contusionem, iam dictum est in modo suo, quod quando accidit attritio, aut contusio, tunc liga ipsam: & sit instrumentum tuum super locum ipsum strictum ualde: & uadat cum ligatura ad superiora processione plurima. Et ad partes hepatis, & ad inferiora parum: & non addas hastellas neque puluillos. Et lini ergo desuper hastellas plurimas: quoniam est necessarium resolueri illum sanguinem mortuum: & est necessarium multum intendere, ut uadat ligatura ad superiora, ne effundatur ad ipsam aliquid: & eius processio desuper sit mollior. Et sit pannus durus subtilis, & sufficerat stricturam. Et festinet continuitas embrocharum cum ea. Et præparetur membrum ad superiora, sicut fit in fluxu sanguinis. Et hæc cura scilicet ligatura, oportet ut sit antequam apostematizetur membrum: quoniam membrum quando apostematizatur, non suffert nisi ligaturam æqualem, nedum ad uerementiam compressionis: & propter illud medicetur tunc cum emplastris, & cōtinuitate effusionis aquæ calidæ desuper. Glandularum autem curatio, quæ sequitur contusionem, est quum plūbo desuper posito ne addantur, & magnificentur, & fortasse euacuantur, & fit in eis contusio.

ANNO.

Si qua caro, ait Hipp. in lib. de ulceribus, ex telo cuncta & dissecta est, eam curare oportet, quo quam celerius rimè suppuretur: nam & minus inflammatur, & necesse est carnes contusas, ac dissectas putrescere, ac pus fieri, & eliquari, ac consumi: & postea nouas carnes nasci. Alibi quoque & hic Gal. in uulneribus cum contusione omnibus, ad suppurantia statim properandum admonet, ut inflammatio prohibeatur, quæ attenuantibus & discutientibus excitatur. Ceterum si contusio tamē incidat leuis aut absque uulnere: non suppurantibus illiaco, sed discutientibus tentare antea oportet, ut effusum sanguinem dissipet. postmodum uero si id nō assequaris, suppurantibus uti licebit. Hoc fuit à nobis aduertendū propter eos qui re non animaduersa contusiones promissæ omnes suppurantibus curari cōtendunt. Vide quod ad hunc locum facit, Gal. 4. meth. & Paulum lib. 4.

De casu, & effusione ad lapidem, aut parietem, aut aliud. Cap. 4.

Casus & offensio ledunt, & impediunt cum contusione, & attritione: & est in eis timor propter solutionem continuitatis, & accidentem in uisceribus.

a B. offis aut solutionem continuitatis

in panniculis suis, & neruis eorum, & uenis magnis: quæ sunt in eis. Et est in eis timor iterum propter uehementiam doloris. Et quanto plus corpus est maius, est timor uehementior. Et propter illud fit, quod non accidit infantibus in casibus eorum de læsione, quod accidit puberibus. Et glandulæ iterum multiplicantur in casibus, & offensionibus, & uerberationibus. Et est necessarium ut succurratur cum eo, quod narrauimus in loco suo. Et accidunt quandoque ex casu, & offensione nouimenta magna ex incisione lateris in corde, aut stomacho, & moritur statim. Et accidit quandoque ut retineantur urina, & egestio: & egrediuntur inuoluntariè. Et quandoque accidunt uomitus sanguinis, & fluxus sanguinis narium uehementis, propter incisionem uenæ in capite, aut hepate, aut splene. Et aperitio uentris. Et strictura anhelitus, & abscissio uocis, & locutionis. Et iste, cui aduenit offensio, aut casus, aut aliud, & abscinditur sermo eius, & inclinatur caput eius, & arescit anhelitus eius, & sudat frons ipsius, & moritur statim. Et quando accidit ei, & aut punctio, aut uerberatio percussione clamosa, uomitus sanguinis in hora, & lenitas naturæ, moritur. Et facilius est ei ut euomat ipsum permistum cum cibo proprie. Et si illud, quod apparet, iam apostematatum fuerit, deinde occultatur apostema, & quiescit apostema, deinde euomit post ipsum sanie, moritur statim. Et ille, qui cadit super pla-nitiem, & deinde currit ex eo sanguis plurimus, tunc necessarium est ut apostemetur, & moriatur. Et ille, qui cadit super caput suum, multoties nō loquitur: & quum remanet usque ad tertium, nō minuitur, neque additur, & tunc laudatur in tertio, expectatur usque ad septimum, & non mouetur ante illud cum aliquo. Et quum locus casus, illius, qui cadit, nō rubet, tunc locus est neruosus.

b B. Alia litera
inflatio

c f B. & facies
sic citrina aut
viridis
d B. & punctio
& uerberatio
e B. saluus

f B. semacham

g B.

ANNO.

Et quanto plus corpus est maius &c. Non uidetur apposta ratio asserri, cur pueruli ex casu & contusio- ne minus ledantur quam maiores natu. neque enim id ob corporis magnitudinem accidit, sed ob mollitiem. mollia namque minus ex collidentibus offenduntur quam dura. Sed non aliud planè author intellexit, si modo maioris corporis nuncupatione antiquius intelligas. scilicet ciora enim sunt quæ antiquiora, molliora uero, quæ primo ortui propiora. Quod si de magnitudine corporis, non de etate loqui uelis, alia erit ratio: grauiora nēpe corpora terræ allisa magis quam leuia offenduntur.

De cura.

Cap. 5.

Si non fuerit fractura, & dislocatio, & fluxus sanguinis, oportet ut succurratur membro offenso, aut læso per casum, quare ponatur super ipsum, quod stringat ipsum. Et cum hoc est necesse curanti hoc capitulum, ut refirmet donec uideatur ei, quod interius non est causa prope-rans ad perditionem. Et si est necessarium ut stinet, plus, & fecerit necessarium dispositio illud, AVIC. N oportet

a B. præuideat

quæ omnes rectificant torsionem, quare omnes
sumantur inde. ¹³

De excoriatione, & est in ea excoriatio calciamenti.

Cap. 9.

EXcoriatio est ruptio, quæ accidit in super-
ficie cutis per tactum laboriosum. Et quan-
doque est cum apostemate: & quandoque
est sine apostemate. Et quandoque est cutis tota
excoriata, aut incisa, aut pendens: & est necessariū
inuiscare ipsam, quare curetur cum inuiscatione,
quæ dicta est in capitulo uulnerum. Et oportet
quantum possibile est, ne incidatur cutis: imò di-
latio super eam fiat, & si multoties fiat, quoniam
inuiscatur in fine rei. Et si non adheret, inuiscetur
cum emplastris factis ad hanc rem. In detecta uero
est melius, ut administretur desuper medica-
men absque ligatura, nisi si non fuerit possibile:
Nam eius exsiccatio cum medicinis, cum adiuto-
rio aeris, est melior. In excoriatione autem leui,
de medicinis bonis excoriationi singulari, & pro-
prie excoriationi calciamenti, est ut sumatur pul-
mo, & proprie pulmo arietis, & inuiscetur desu-
per, & sanat ipsam. Et si non a fuerit apostema,
tunc confert ei pannus adustus, aut oleum rosæ,
arsenicum rubeum. Et cucurbita adusta est ualde
mirabilis, cum qua est fiducia: & proprie in exco-
riatione calciamenti. Et ex medicinis sigillatiuis,
incarnatiuis, consolidatiuis, est omne illud, in quo
est siccitas leuis, sicut acacia, & gallæ, & pro-
prie adustæ: & quum sit illud in excoriationibus
leuib, & gratis, sufficit. Et fortasse sufficit ite-
rum unguentum album. Et de illis, quæ sunt for-
tiora, est ut sumantur cerusa, & ammoniacum, &
oleum rosæ, & myrti, aut oleum de kerna, & oleum
de lilio: dissoluatur ammoniacum cum aqua, &
uino, & fiat ex eis emplastrum. Et fortasse suffi-
cient myrrha, & merdæ fengi sola cum uino. Et su-
mach est exsicicans excoriationem leuem, & pro-
hibens apostema. Et ex embrochis proprie quan-
do accidit fissure ex excoriatione, sunt lætes,
& decoctio orobi, & lentæ, & aqua maris tepi-
da: & emplastratio cum fece sicca. Si autem de-
struitur cutis tota, tunc necessarium est ut prohi-
beatur apostema, cum eis, in quibus est exsiccatio,
& sigillatio fortis: & sit res in ea magis difficilis.

ANNOT.

Excoriationem, cutis agglutinatione curari docet,
quod Gal. in lib. de fract. Com. 3. Contra tamen no-
stra tempestate quosdam temere cutim abscindere ui-
deas. Aemulatur & Paulum lib. 4.

De punctura & disruptione & extractione eius,
quod retinetur ex spinis & sagittis & osi-
bus.

Cap. 10.

Punctura, & disruptio uicinæ sunt ex hoc,
quod unaqueque earum est penetratio cor-
poris acuti duri in corpore. Et iterum di-
uerificantur in quantitate corporis
penetrantis: & est similatur ut punctura sit cum
paruitate penetrationis signans paruitatem pene-
trationis, quasi ipsa non pertranscat cutem. Et
huiusmodi quidem est leuis nocumenti, si non
commoueat, & quando dimittitur rectifica-

tur per se, quamuis inueniat malitiam carnis: nisi
in uehementi malitia carnis: fortasse enim aposte-
matur locus eius, & accidit ei pulsatio: & proprie
quando est illa disruptio, & punctura uehemen-
tior, & facta est punctio perueniens ad carnem.
Et plurimum quidem meditationis huiusmodi
est, ut sedetur apostema eius, & dolor ipsius: &
non indiget regimine uulneris, Disruptio uero
indiget regimine uulneris, & regimine doloris

10 ¹³ & apostematis. Et iam quidem dictum
est in regimine uulnerum, & in regimine aposte-
maturum illud, in quo est sufficietia. Et illud, quod
necesse est nos rememorari in hoc loco de esse
puncturæ, ¹³ est regimen in extrahen-

do illud, quod retinetur in corpore de res punga-
te, & disruptente, siue sit spina, siue sagitta, &
quæ sunt similia illis. Et hæc extractio quando-
que fit cum instrumentis continentibus rem, quæ
trahunt: & quandoque fit cum expresseione, &
quæ ei simulantur: & quandoque fit cum proprie-

20 tatibus medicinarum trahentium, quæ extrahunt
illud, a quo deficiunt: & forpices, & reliqua instru-
menta. Canon autem in eo, quod extrahitur cum
instrumentis retinentibus, est sicut extractio sa-
gittarum cum forpicebus habentibus capita ut li-
mæ, ut uehementis fiat earum retentio. Canon er-
go in ea est, ut caueatur contractio eius, quod eis
comprehenditur, ¹³ sit uia earum ad il-

30 lud, quod auferendum est ampliata, nō prohibes
bonitatem possibilitatis tenendi illud: & ut inqui-
ratur facilius uia extrahendi ipsum. Et si fuerit pe-
netrans ex duobus lateribus, tunc dilatetur, latus,
quod est magis conueniens ad hoc, ut egrediatur
ipsum ¹³ Ingenium uero ad

hoc, ut non frangatur, est, ut non moueatur mo-
tione ¹³ subita: imò comprehendat su-
per ipsum: & commoueat cōcussione, qua scia-
tur quantitas fixationis eius: & tunc capiat ipsum,
aut ¹³ suspendatur in eo: & deinde trahatur tractio-
ne, quæ est secundum rectitudinem. Et multo-
ties est necessarium, ut dimittatur aliquot diebus,

40 ut ¹³ suspendatur in eo, deinde extrahatur. Et iam
dixerunt quidam sapientes huius artis sermonem
quem attulimus secundum summum modum: quod
iste, qui auferit sagittas, oportet ut sciat ante illud
species sagittarum: nam quædam earum sunt ex
ligno, & quædam ex arundine, & earum ¹³ zugi
sunt ex ferro, & ex ære, & ex plumbo, & alcalai, &
ex cornibus, & ex ossibus, & ex lapidibus. Et quæ-
dam earum sunt rotundæ: & quædam habent tres

50 angulos, & quatuor angulos. Et de eis sunt quæ
habent linguam unam, aut linguas duas, aut tres.
Et de eis sunt, quæ habent zugi, ¹³ Et illarum quæ
habent zugi, fortasse est zugi earum inclinatum
retro, ut quando tenditur ad exteriora, suspenda-
tur cum carne. Et in quibusdam earum est zugi
ad anteriora, ut impellat. Et quædam earum sunt,

60 quarum ¹³ zugi mouetur cum re simili storno. &
Quumque extenditur ad exteriora dilatatur, &
prohibentur sagitte ab egressione. Et quædam
sunt, quæ habent ¹³ zugi magni: & aut ¹³ est ei ex-
tremitas quantitate ¹³ digiti unius & nominatur caudata. Et quædam
sunt ¹³ plane, & quædam sunt, super quas addun-
tur ferra minuta. Quum ergo extrahitur sagitta,

AVIC.

N 2

remanet

curatio in ea, &
dimittatur abs-
que curatione

c 13. &

f 13. & disru-
ptionis habent
g. B. alchazach
alchazach

h. B. Alia litera
tenales habent
tes caput aspe-
rum sicut est a-
speritas lime

i. B. Et

k 13. cum dif-
latione
l 13. forei

m. B. commo-
ueat hinc inde

n. B. commo-
ueat hinc inde

o. B. azagiecha

p 13. & de eis
sunt quæ habet
zagi

q. B. ferrum seu
extremitates
ferree
r. B. alulob
s. B. ferrum
t. B. &
u. 13. tridm di-
gitorum & qua
di quantitate
x. B. simplices

a 13. Et si fue-
rit illic dolor
tunc molifica
ligaturā & si nō
tunc non est
curandum

a. B. est possibi-
le tunc confert
le pellis alchal-
che aduflorum

b. superficialib.

c. B. inducione
armorum

Com. 43.

Cap. 14.
a. B. non
b. 13. nifi
c. B. Alia litera
videtur quod
punctura sit pe-
netratio facta a
re subili parua.
Et disruptio sit
penetratio facta
a re magna
corpulenta
Alia litera vide-
tur ut sit pūctū
te cum parua
te penetratio
periciens bre-
uem penetra-
tionem, quasi ip-
sa non pertran-
seat cutem
d. B. & nō fiat

remanent ferra illa in profundo⁷ sagittarum⁸. Et quorundam⁹ zugi¹⁰ est fixum in hastula, & quorundam zugi habet cannulā, in qua ingreditur hastula. Et quādam stringuntur¹¹ ex ipso¹² z ut quando trahitur ad exteriora separatur hastula a¹³ zugi¹⁴ & remaneat¹⁵ zugi¹⁶ in corpore. Et quādam sunt uenenosae, & quādam sunt non uenenosae. Et sagittae quidem extrahuntur secundum duos modos: unus quorum est extractio, & alter est impulsio. Et illud est, quoniam quum sagitta¹⁷ figuntur in eo, quod apparet de corpore, tunc extractio eam fit cum attractione: & administratur iterum¹⁸ d¹⁹ zugi²⁰ attractione²¹, quoniam figitur sagitta in profundo corporis. Et nos quidem timemus ex locis, quae sunt opposita sagittis, quod si extrahatur, accidet ex eis fluxus sanguinis, qui interficiet aut nocumentum uehemens faciet. Et egreditur²² e²³ zugi²⁴ sagitta cum impulsione, quādo figitur in carne, & f²⁵ in corporibus, & in eis, quae opponuntur ei non est²⁶ aliquid, quod prohibeat a scissione, neque neruus, neque os, neque aliquid aliud simile illis rebus. Quod si illud, quod extrahendum est, fuerit os, tunc nos administrabimus attractionem. Quod si fuerit sagitta apparet, tunc trahimus ipsā: & si est occulta, tunc oportet, sicut dixit Hipp. si possibile est uulnerato, ut ponat se ipsum secundum figuram, secundum quam fuit, quando fuit uulneratus, quare oportet ut signifi- cetur per ipsum super sagittam. Et si non est possibile, tunc oportet ut resupinetur secundum²⁷ quod est ei possibile ex figura, & ut administrantur inquisitio, & expressio. Et si est fixa in carne, tunc trahatur cum manibus, aut cum ligno suo, si non ceciderit; praecipue si non fuerit ex arundine: & si iam cecidit lignum eius, tunc extrahatur extractione, quae fit cum²⁸ zugi²⁹ forcipibus, & aut cum instrumento, quo extrahuntur sagittae. Et oportet in quibusdam horis ut findatur caro scissione plurima, quando non est possibile ut egrediatur³⁰ zugi³¹ ex scissione prima. Et si sagitta peruenit ad oppositionem membri uulnerati, & non est possibile ut egrediatur ex latere, per quod intrauit, tunc oportet, ut findamus illa loca, quae opponuntur ei: & extrahatur ex eis, aut per extractionem aut per impulsione³² i³³ zugi³⁴.

zugi³⁵ re alia, & impellatur cum ea ferrum ad exteriora. Et oportet ne incidamus cum nostra impulsione neruum, aut arteriam. Et si fuerit³⁶ zugi³⁷ cauda³⁸ tunc sciemus illud ex inquisitione. Et oportet ut intromittamus illam caudam in cannam instrumenti, quo impelluntur sagittae, & impellamus ipsum cum ea. Quā ergo egreditur³⁹ zugi⁴⁰, & uidet in eo locum putrefactionis, & est possibile ut ponas⁴¹ in ea ferra alia minuta, tunc administra inquisitionem iterum. Quod si inuenerimus scissuram ex istis ferris, extrahamus eam cum hoc ingenio. Quod si zugi ha- buerit ramos diuersos, & non obedit nobis ad egressionem; tunc necesse est nobis ut dilatemus scissuram, si non fuerit propē ipsum locum membrum, de quo timemus⁴² i⁴³ zugi⁴⁴. z⁴⁵ adeo ut quando detexerimus illud zugi, extrahemus ipsum cum facilitate. Et de hominibus sunt, qui ponunt ramos in canna, ut non⁴⁶ zugi⁴⁷ egrediatur caro, deinde si uulneratus fuerit quietus non habes apostema calidum administra⁴⁸ i⁴⁹ zugi⁵⁰ suturam⁵¹ z⁵² aut com-

plezuratione, quae facit nasci carnem. Quod si ac- ciderit uulneri apostema calidum, tunc oportet, ut curetur cum embrochis, & emplastris. In sagittis autem uenenosis oportet, ut concauetur caro⁵³ p⁵⁴ zugi⁵⁵. ex alteratione sua⁵⁶ q⁵⁷ zugi⁵⁸. z⁵⁹ a carne sana. Caro enim uenenoſa est mali coloris, fusca, & quasi ipsa sit caro⁶⁰ z⁶¹ maligna⁶², si autem sagitta figatur in os, extrahemus eam cum instrumento: si autem prohibet ex hoc aliquid carniū, tunc oportet, ut concauemus ipsum, aut⁶³ z⁶⁴ sp⁶⁵ perforemus illud. z⁶⁶ Quod si sagitta infixā fuerit in profundū ossis, tunc nos sciemus illud ex firmitudine sagittae, & paruitate motionis eius, quum mouerimus eam: tunc necessarium erit nobis, ut incidamus in primis os, quod est, supra sagittā, cum incisorio: aut perforemus ipsum cum terebello faciendo foramen in circuitu eius, si os fuerit grossum, & eua- dit sagitta per illud. Quod si sagitta fixa fuerit in aliquo membrorum principalium, sicut cerebro, aut corde, aut pulmone, aut uentre, aut intestinis, aut hepate, aut matrice, aut uesica, & apparent signa mortis; tunc oportet ut abstineamus ab attractione sagittae, quoniam fiet inde inquietudo plurima, ne superueniat nobis locus sermonis stolidorum cum hoc, quod parum conferemus infirmo. Si autem non apparuerint signa mala⁶⁷ z⁶⁸ alia, ex quibus timemus de accidentibus, tunc praemitemus sermonem in perditione, quae acci- dit plurimum, deinde incipiemus in curatione: multoties enim de illis, quibus accidit illud, salua- tur, aliquis absque spe mirabiliter. Et multoties egreditur pars hepatis, & aliquid de siphac, quod est super uentrem, & zirbo, & matrix tota, & non accidit inde mors. Veruntamen si nos dimiserimus iterum in his membris principalibus, accidet mors secundum omnem dispositionem, & proportionabimur ad paucitatem misericordiae: si autem abstulerimus sagittam, fortasse saluabitur infirmus quandoque.

ANNOT.

Plura hic ex paulo mutuatur lib. 6. Sed uide, quod ad hunc locum facit & Celsus lib. 7. Ad & Galenus 5. de comp. med. per genera.

Medicina attrahentes.

Cap. 11.

Oportet, ut super illum locum ponatur am- moniacum, quoniam est attractiuum forte. Aut sumatur radix arūdinis, & teratur, & emplastretur cum ea, & fortasse conficitur cū melle. Et affodili iterū. Et folia papaueris nigri. Et folia arboris fici cum sauiā. Aut semen hyus- quiami⁶⁹ z⁷⁰ albi⁷¹ propriē cum calcadis. Et similiter fructus hyusquiami albi cum dispositione sua. Et iterum alkeiri, & species eius: & aristologia: & ce- pe narcisci. Et ex animalibus res plures, de quibus est rana excoriata: & est mirabilis ualde fixis in os- sibus. Et similiter eradicat dentes. Et cancer ite- rū contritus, & z⁷² utrique lepores⁷³ & coagula omnia. Et dicitur q⁷⁴ lacerta est uehementis attractio- nis ad illud, super quod finditur. Et de composi- tis, caput lacertae statim cum abscinditur cum ari- stologia longa: & radix cannae, & cepe narcisci. Illud uerō, quod appropriatum est cum attractio- ne

7 B. corporis
z B. ferrum

a B. cum eo ita
b B. ferro
c B. ferrum

d B. attractio

e f B. uel extra
h¹itur
f B. fuerit cor-
pus seu pars cor-
poris quae oppo-
nitur ipsi sagit-
te paruum ha-
bens magnitu-
dine seu grossi-
tū, & si fuerit
illuc

g B. tenaleis

h B. zugi

i f B. si fuerit in
ligno eius zugi,
& si ceciderit li-
gnum eius, im-
pellatur
k B. zugi habes
caudam

l B. ferrum sa-
gitte & uidetis
in eo loca perfo-
rata & sit possi-
bile q¹ in eis ap-
plicata fuerint

m f B. auxum
sanguinis

n B. uulneret
carnem deinde
si uulnus fuerit
quietum
o B. primo de-
inde

p f B. ad quam
peruenit sagit-
ta si fuerit pos-
sibile, ut scilicet
illa caro
q f B. & peruen-
tione sua
r B. mortua

s B. sciendū
Alia litera dese-
gam¹ ipsum cū
instrumento

t B. postponi-
mus seu carde-
bimus seu propo-
nere illud quod tunc
mus accideret
& praemittere
sermonem de-
clarando affec-
tus periculum
& perditionem
quae accidet ex
illo secundum

Cap. 88.
Cap. 5.

a B.

b B. alabian

ne ofsium corruptorum de sub ulceribus, quæ cō
solidantur dicemus in capitulo ofsium

Canon curationis combustionis ignis.

Cap. 12.

a B. prohibitio

Intentio in curatione combustionis ignis, est
duæ intentiones: una earum est^a sequi cū pro
hibitione uescificationis, Et secunda est rectifi-
care, quod est combustum. Et sunt necessariae in
prohibitione uescificationis medicinae infrigidan-
tes, præter quod associetur eis mordicatio. Et se-
cunda ubi curatur, quod est combustum, indiget
medicinis, in quibus est absterfus quædam cum
exsiccatione quadam, non magna: & præter quod
mordicent, cum hoc ut sint temperatæ in calidi-
tate, & frigiditate. & quando indiget^b regimine
simul, regatur cum infrigidatiuis prius, deinde si
indiget^c secunda, fiat. Si autem inuenitur, & iam
uescificatum est, tunc necessarium est regimen secu-
dum. Et medicinae eius sunt sicut chimolea, & lu-
torum genera, & exsiccantia, & lentes decoctæ,
& encaustum indū, & similia. Ea uero quæ sunt
sicut thus, & glutinum, & pinguis, non conueniunt
ad illud: quoniam quadam eorum sunt calidiora
quàm oportet: & non^d curent uirtute mordicati-
ua: & quadam eorum sunt humidiora quàm oportet.

b B. duobus re-
giminibus

c B. Alia licet
occurritur infir-
mo tpe quo iā
uescificatio est fa-
cta

d B. quæ magni-
tudine vel cor-
pulentia lenem
non grauem ha-
bent

e B. euacuanti

ANNOT.

Cap. 12.

De ambustis plura habes ex Paulo lib. 4.

Medicina ad combustionem, quæ sunt secundum
intentionem primam.

Cap. 13.

Sumatur sandali, & faufel, & later albus, recēs,
aut ostracum, & liniantur cum aqua solatri,
& aqua ros. Aut unguentum de uitellis ouo-
rum, & oleo ros. Et iterum endiuia, & farina hor-
dei abluta, & uitelli ouorum, & oleum ros. & len-
tes elixatæ cum ros. cum oleo ros. Et iterum bo-
lum armenum, & acetum. Et iterum oleum ros.
& cera secundum quod oportet, deinde ponatur
in eo de calce abluta ablutione integra, cum ceru-
sa, & opio, & albumine oui, & aliquantulo lactis.
Et iterum sumantur folia maluar, & ficlæ: & elixē-
tur cum aqua dulci, deinde terantur, & munden-
tur a rebus filosis, quæ sunt in eis: deinde aggre-
gentur eis merdasengi conditi cum clinia, & ce-
rusæ de plumbo^a, & galgalai^b amborum an. partes. ij.
s. & olei ros. partes. iij. & aquæ solatri, & aquæ co-
riandri amborum an. pars una.

a B. alchalhai

Medicinae, quæ sunt ad combustionem, secundum
intentionem secundam.

Cap. 14.

Melior rerum ad illud est unguentum de
calce. Sumatur calx. & abluatur septies,
donec separet eius acuitas tota, deinde
conquassetur cum oleo ros. aut oleo oliuæ, & pau-
ca cera, si indiget ea: & fortasse adduntur super ip-
sum chimolea, & albumen oui, & parum^c zuiui. &
Vnguentū calcis cum modo alio. Abluatur calx
sicut sciuisi, & fiat ex ea cum aqua foliorū ficlæ,
& cum aqua foliorum caulis, & oleo ros. & cera
unguentum. Et de illis quæ conueniunt hic, &
ubi non timetur pustulatio, & uescificatio, est^b ligi-
re desuper folia alhetil^a adusta, aut filique com-
bustæ. Vnguentum conueniens ad paruitatem ca-
liditatis: & est longæ compositionis: expertum
est, & inuentum est bonum. R. stercoreis uaccæ

a B. acetij

b B. proijcere
desuper folia
alachel

pascentis exsiccati, & corticum arboris pini, &
pulegij omnium an. x. merdasengi. iij. scoræ
argenti. ij. scoræ plumbi. iij. calcis abluta cum
aqua frigida multoties. v. & chimoleæ. v. & luti al-
cabrusi, aut romani, aut armeni, & cerusæ, omniū
an. vij. uirgæ pastoris contritæ. x. encaustri persi-
ci, aut syrii. vj. tutiæ uiridis vij. stercoreis ouis. vij.
granorum uolubilis, & foliorum eius amborum.
xv. scoræ ferri, & succi foliorum maluauilci, &
succu foliorum maluar omnium an. x. & lillij do-
mus, & cepæ eius, & lillij celestis, & croci, om-
nium an. v. camphoræ. iij. ceræ faui, & olei ros. &
medullæ cerui, & adipis eius quantum sufficit. Et
de illis, quæ sunt fortitudinis uehementioris, &
conueniunt ei, quod est minoris caliditatis, est, ut
sumantur limatura æris, & ferri, & conficiantur
cum luto^d & zaut luto rubeo, deinde

c B. fufen azad

d B. alhar,

comburantur in patella, aut furno, & fiant inde
trochisci, & seruentur, & administrantur redacti
in puluerem ubi, necessaria est exsiccatio, aut li-
niantur cum oleo ros. Et de hoc genere iterum
est istud, comburatur simus columbinus in pan-
no lini, donec^e accendatur, & liniatur cum oleo
aliquo, quoniam est mirabile. Et locis ulceratis
conferunt porri elixati, aut portulaca cū saulich,
& folia myrti contrita in puluerem redacta. Si au-
tem fiat inobediens, tunc folia galhetil^f adusta,
aut folia galgebut^g adusta. Et si fuerit magis in-
obediens illo, administrantur medicinae consoli-
dantes ulcera maligna.

e B. incineref

f B. alharel

g B. aliembur

Combustio aquæ calidæ.

Cap. 15.

Quandoque accidit, ut effundatur olla fer-
uens, aut aqua calida super membrum ho-
minis, & facit operationem ignis. Et con-
uenientius ei est, ut succurratur statim antequam
uescietur cum eis, quæ sunt sicut sandali, & aqua
ros. & camphora: & non dimittantur exsiccari,
imò consequenter adhibeatur omni hora pannus
infusus in aqua frigida congelata: hoc enim pro-
hibet ipsum uesciari. Et quidam properant, & ro-
rant desuper aquam oliuarum, aut aquam cine-
ris: & melius est ut teratur quodlibet amborum
cum saulich: aut unguentum de calce. Et iterum
medicamen factum de fimo columbino prædi-
ctum est mirabile ualde. Et ulcera quidem curan-
tur cum porris elixatis: aut exsiccatis contritis, &
est melius, & cum reliquis, quæ diximus in capi-
tulo primo.

De fluxu sanguinis, & retentione eius.

Cap. 16.

Iam scitum est in libro primo, quod sanguis egre-
ditur à uenis: & non egreditur nisi aut pro-
pter apertionem orificiorum uenarū propter
debilitatem in uenis: aut propter uehementiam
repletionis: aut propter motum fortem^a & usque
ad uocem, & saltum: aut propter^b uaporem^c ac-
cidentem^d & zuenietem de foris: aut pro-
pter disruptionem earum: & ipsarum incisionem
propter causam primitiuam incidentem, contun-
dentem: aut propter causam corrodentem inte-
rius: aut uehementiam motus cum repletionem: aut
propter resudationem ab eis propter raritatem
accidentem corpori uenarum, & panniculo earū.
Et conuenientior uenarum ad hoc ut currat,
quod est in ea, quando inuenit uiam, est arteria.

a B. sicut pp ve-

ciferationem

fortem

b B. calorem

atrahentem

c B. uel

AVIC.

N 3

Nam

Nam corpus eius est mobile: & qd est in ea quandoque contrahitur, & quandoque expanditur: & quando non desuper coarctatur locus eius post solutionem continuitatis eius, & inuenit uacuam tem, peruenit res ad emborismum, quod nominatur mater sanguinis. Et arteria quidem licet sit de illis, quæ incarnantur, tamen est de illis, quorum difficilis est incarnatio. Et multoties quidem non incarnatur arteria: & incarnatur illud, quod continet arteriam, & coarctat super eam; quare sanguis non potest facere cursum superfluum: imò egreditur ex eo aliquid usque ad fines cutis quantitas quam capit. Et quando a falluatur eum compressione redit, & occultatur: sicut accidit rupturæ. Et fortasse remanet uena: & sola & sub cute, & sentitur pulsus eius, & ipsius succellio. Et multoties accidit illud arterijs deintus, & disrumpitur præter quod disrumpatur euis: & congregatur sub cute emborisma, si apostema leue ex sanguine, & uentositate: quod possibile est quiescere cum compressione: & hoc quidem multoties accidit in collo, & in uenibus, & curuaturis per se: & multoties accidit ex causa extrinseca, aut ex phlebotomia. Et multi medicorum existimant, quod omnis disruptio arteriarum perducit ad matrem sanguinis, & quæ quidem plurimum fit in incarnetur & illud, quod est in circuitu eius, & fiat apostema notum, sed ipsam non incarnatur: & res non est ita. Ille quidem qui negauit incarnationem, & controuersus est & cum consideratione, & experimento. Consideratione uero, quoniam una duarum tunicarum arteriæ est cartilaginosa, & cartilago non incarnatur. Experimento uero, quoniam non uisa est incarnatio. Et opposuit eis Gal. cum consideratione, & experimento: consideratio uero est rhetorica: & eius forma est, quod est inter incarnatum sicut caro, & non incarnatum sicut ossa, quare oportet ut sit incarnata, sed est difficilis incarnationis. Et testimonium quidem quoniam ipse narravit se meduisse plures arterias, & fuerunt incarnate: & hæc quidem est res, a qua nos iam expediti sumus. Nos uero dicimus nunc, quod dispositio processio sanguinis a membris, diuersificatur: & quæ disrumpuntur, sicut hepatis, & pulmo. Et de illis sunt, a quibus parum procedit sanguis. Et in unaquaque duarum diuisionum sunt, quæ sunt timorosa: & de eis sunt, quæ sunt absque timore, sicut emanatio sanguinis ex pulmone.

in qua est timor: & ab utrisque emanat sanguis plurimus. Et de illis sunt, sicut uesica, & matrix, & renes: ab eis enim non emanat sanguis plurimus ualde summam, imò quandoque multiplicatur cum longitudine spatij, & peruenit ad successiones illaudabiles: & Et diuersificatur dispositio fluxus sanguinis ex arterijs, quoniam fit in quibusdam earum difficilis, ualde timorosa, sicut ex arterijs magnis, quæ sunt super manus & pedes: & huiusmodi interficiunt secundum plurimum, & non retinetur, & in quibusdam fit facilis sicut in arterijs cranei: retentio enim fluxus sanguinis earum est facilis, & sufficit in eis restrictio sola. Et multoties quidem currit ex arterijs parui sanguis, deinde retinetur per se. Et differentia quidem inter

sanguinem arteriæ, & aliarum cognoscitur, quoniam sanguis arteriæ egreditur cum saltu & impulsione: & est uehementior purpurcatis, quam alius: neque declinat ad nigredinem sanguinis uenæ, & eius essentia. Et scias quod omnis, cui accidit euacuatio, & propriè sanguinea, & propriè arterialis, & superfluit, & accidit ei spasmus, est malum. Et similiter si accidit ei singultus, est mortalis. Quod si fuerit syncopis cum singultu, tunc mors est festina: & alienatio, & permissio rationis sunt mala. Quod si fuerit spasmus, tunc est mortale secundum plurimum.

ANNOT.

Alum de sanguinis fluxione libro primo & alibi sepe est, ut hic plura repetere non oporteat. Facit ad hunc locum Gal. 5. meth. Vide & Paulum lib. 4.

Canon curationis omnis fluxus sanguinis. Cap. 17.

Portet in curatione fluxus sanguinis, ut incipiat, & retineatur: deinde cures ulcus eius si fuerit. Et non est tibi possibile. In eo, cuius causa est fixa, ex corrodente, & similibus, nisi ita ut auferatur causa. Et si dispositio non tolerat ut auferatur causa, est necessarium ut retineatur cum suis retentiuis: & sunt in causis, quæ sunt ei, & abscondit sanguinem currente: & illæ causæ sunt scitæ in libro. j. Verum ego narrabo eas secundum modum & destinationis. Dico ergo quod istæ causæ, aut sunt prohibentes in illo illud, quod egreditur ab exitu: aut sunt aggregantes rem de illo, aut res. Et diuisio prima est conuersio ad partem aliam, quæ aut fit cum attractione ad contrarium præter quod fiat exitus alius: sicut ponitur uentosa super hepatis, & remouetur fluxus sanguinis ex nare dextra: aut ita quod accidit exitus alius, sicut phlebotomatur patiens fluxum sanguinis narium ex manu pertinenti nari phlebotomia stricta: Retinens autem sine exitu, est illud, quod prohibet motum sanguinis, & eius penetrationem. Et est aut per causam ignientem, aut per causam stupescientem. Et stupefaciens quidem aut est medicina, aut est dispositio corporis, sicut syncopis: ipsa enim multoties retinet sanguinem. Causa autem retinens sanguinem in locis, est oppilans exitum aut cum ligatura, aut cum repulsionem ex buccellatione, aut cum repulsionem absque buccellatione: & aut escara cum cauterio: aut medicina cauterizante: aut cum congelatione rei retentæ: aut cum inuiscatione: aut cum exsiccatione: aut cum incarnatione: aut cum coarctatione carnis circundantis uenas: quare oppilat ipsum, & claudit ipsum clausione uehementi. Et oportet, ut scias, quod quando associatur uulnere apostema, & cum quantitate plurima huius, non est possibile ligare cum filis: neque intrinsece licinia: neque strictura laboriosa: & neque est possibile tunc, nisi administrare glutinationem, & stipticitatem, & stupefactionem, & inspissationem sanguinis. Et si est curatio restrictura, aut fistula, aut propinquitate medicæ, & quando est dolor est mala ualde: Et omnis præparatio dolorosa est mala. Et oportet ut præparatio sit aggregas duas res, quarum una est defectus doloris, & altera est infrenatio partis cui

d B. en facilitas comprimatur

e B. ipsa

f B. quoniam non incarnatur imò plurimum eius quod incarnatur est

g B. argumentatur

h B. ipsa

i B. experientia uero est testimonium

k B. quædam sunt a quibus emanatio sanguinis est multa

l B. & ex naso quoniam emanatio sanguinis ex puluione est piculosa, & ex naso est non piculosa

m B. finem illaudabilem

n B. & est subtilior

Cap. 2. j. & deinceps

a B. v. red-

b B. Alia sunt quæ sunt res quibus inchoat sanguis fluere vel remouendi sanguine fluxum & illæ res sunt: a. praesens clarationis d. B. res autem diuertere res vel attrahentes ad partem aliam a parte illa i qua est exitus, aut ex infra partem exitus aut exitum ad locum cum exitu aut sunt prohibentes in loco exitus illud quod egreditur ab exitu, aut aggregationes duas res illis, aut plures illis, aut diuisio prima quæ est diuersio & attrahens ad partem aliam fit aut e. B. ingrossationem uel inspissationem

g B. prohibens plurimas ex his operationibus & non est possibile ligare cum filis, neque intrinsece licinia, neque strictura laboriosa non

h B. facit de lorea

i B. eleuatio partis ex qua fuit sanguis

l. B. descensus
l. illud quod
est magis con-
ueniens

m. B. ad contra-
rium non ad lo-
cum extrinsecum
dam est faciens
dolere morbum
cum fricatione
& ligatura & stric-
tura & cum
uentosis. Et o-
portet ut sit
membrum com-
municans loco
lato sitacum
super extremi-
tatem in extre-
mitate diame-
tri vnius que
cadit inter ea
in longitudine
aut in latitudi-
ne, & eligatur
de membro co-
trario
n. B. expectare
diuersionem
completam
o. B. fac stricu-
ra
p. Principio
a loco qui est
pinquior mem-
bro aliaui
q. B. sed est

r. B. inspiciens
sanguinem

f. B. & aquam
frigida & ex-
ponatur
t. B. inducatur
sominus &

a. B. continua-
ta cu corde ex
vno duorum la-
terum tantum
ita ut quod strin-
xeris illud lacus
solus ites leuatur
x. B. profundas
in ea seu que
aduenit in ea
y. B. per viam
aliam ab ea
z. B. Alia litera
in huiusmodi

a. B. liges

b. B. ne retineat

sus sanguinis: & quare non adiuatur cum appen-
sione, & suspensione: & fiat facilis & processio
sanguinis, & eius exitus. Et quum prohibent duae
intentiones, declinetur ad leuiorem & secundum
illud, & quod praesens est, & propinquus ad tole-
randum in dispositione. Et est necessarium ut nar-
remus modum eius, postquam sciueris: quod primus,
quod oportet considerare est, ut cognoscas an ue-
na sit arteria, aut uena, per signa sua: quare agas cu
arteria, & sis sollicitus plus, quam sollicitus, &
agas cum uena. Amplius dicimus quod de attractio-
ne magis uera ad contrarium, non ad exitum, est ne-
cesse membro cum fricatione aut ligatione & stric-
tura aut cum uentosis. Et oportet ut sit mem-
brum communicans positum ex membro cogni-
tio super extremitatem lineae unius continuitatis
inter ea ambo cum longitudine & latitudine: &
eligatur de diuersificatis in situ longitudinis, & la-
titudinis quodcumque amorum est longinquus:
& dimittitur quod est propinquum: sicut fit in
duobus lateribus capitis, aut duobus lateribus ma-
nus: nam longitudo inter ista duo est propinquior
illa, ex qua oportet: & timeri nocumentum com-
pletum: & Et haec res exigit ut rememoremur il-
lud, quod in ea diximus, ubi locuti fuimus in li-
bro. j. de canonibus euacuationis. Et oportet ut
o. & sint extensis & fricatio, & his similia & alsi-
dua ex eo quod est propinquus membro secundo
deinde descendatur ab eo. Et oportet ut non ex-
pectetur in disrutionibus arteriarum, & ei simi-
lium, quod sit hoc artificium sufficiens in retinendo
fluxum sanguinis: & & adiuuans. Et similiter est
iudicium in phlebotomia lateris communis lon-
ginquus. Vnus autem duorum modorum diuisionis
secundae, & est causa: & stupefaciens, & est uerbi
gratia, ut cibetur ille, cuius fluxus sanguinis na-
rium multiplicatur, aut alius ab illo, cibis grossi-
chymi ingrossantibus sanguinem, sicut sunt lites,
& iuiube, & eis similia. Modus autem secundus est
uerbi gratia, ut in potu detur stupefacientia: & i-
gida uero exponunt corpus frigori, & t. &
& fortasse accidit syncope: & reuinetur
fluxus sanguinis. Modus autem praedictus in di-
uisione alia est quoniam oportet ut obseruetur in
eo capitulum unum: & est, quoniam fortasse ar-
teria non est: & una duarum, quae continuantur
cordi: imò duorum laterum eius, ita ut quum strin-
xeris ea, inuenies eam firmiorem, & imò fortasse
continuatur cum latere altero ramus alterius arte-
riae, quae & accidit in eo: & adducit ad eam san-
guinem: & praeter uiam, & quam strinxisti: quare
indiges stricturnis duabus. Et & ante illud & opor-
tet ut cognoscas partem, quae est principium ue-
nae: in quibusdam enim locis est inferius: & in qui-
busdam est desuper. Et in quibus est inferius, sunt
sicut in collo. Et in quibus est inferius, sunt
in coxa, & pede. Et quando cognoueris partem,
administra in ea ligaturam, & stricturnam. Et de re-
gimine in illo est ut peruenias ad extrahendam ue-
nam cum uncino: & etiam cum incisione pauca
carnis, quae nelat eam, & occultat ipsam: deinde
in uolue eam, postea administra medicinas, quas
dicemus. Quod si fuerit pulsatilis, tunc melius est
ut & uelut & eam cum filis lini: et similiter si fue-
rit non pulsatis: ueruntamen multoties & eleua-
tur sanguis eius. Quum ergo feceris illud, dein-

de annexeris ei medicinas, tunc dimitte ligatu-
ram usque ad diem tertium, & quartum. Quod si
tunc uideris medicinam glutinationem facientem,
adherentem loco eius, tunc non eradices eam om-
nino, sed pone in circuitu eius de genere ipsius
aliquid, quod mades faciat ipsam parumper. Quod
si accidat ei & processio ex se ipso, quando tu au-
fers illud, quod est super ipsum, tunc & tene, quod
est sub loco in uia itineris uenae: & prima pressio
ne, cum qua fiat securitas de saltu sanguinis: & era-
dica illud: & quod eleuatur de eo & in loco suo: &
permuta illud cum alio. Et sit praeparatio tua,
quam facis membro in ista hora, secundum quod
oportet, & est ut sit orificium eius & magis imum
quam principium: ita ut quando est uerbi gratia
in inferioribus intestini, & matricis, tunc sterna-
tur stratum aliquid, quod eleuet inferiora, & de-
ponat superiora secundum maiorem elongatio-
nem, quae est ex dolore: deinde dimitte ipsum tri-
bus diebus: deinde annecte ei hunc modum ut-
que quo & eleuetur sanguis. Refrenatio autem
cum bucellatione non est possibilis nisi in arte-
rijs magnis: fac ergo licinium ex pilis leporis, aut
ex tela araneae, aut subtili coto, aut panno lini ue-
teris: deinde pulueriza super ipsum medicinas pro-
hibentes sanguinem. Et mitte in ipsam arteriam,
sicut bucellam, deinde stringe super ipsam ligatu-
ram. Et fortasse administrabis licinium ex pilis
leporis solis: & excusat sollicitudinem. Et opor-
tet ut stringas stricturna adherentes, quae non sepa-
retur donec incarnetur. Licinium uero & ex se &
naturam regit in extractione eius paulatim, & ex-
pulsionem eius, aut alijs ab hoc: & Impletio uero si-
ne bucellatione est ut imponatur, uerbi gratia, il-
la res in orificium eius, & ligetur desuper praeter
penetrationem eius in uenas: & ut retineatur cu
eis, quae sunt sicut puluilli: & proprie spongia: &
cum uittis & fortis stricturna stringentibus ipsum
cum conuersione stricturnae, quae est attrahens. Stri-
cturna uero & prima oportet ut sit prope orificium:
deinde & simul uolueris uadens retro, & solue stricturnam
gradatim. & Et scias, quod stricturna puluillorum,
& uittarum, quando est debilis, uenit ex ea nocu-
mentum stricturnae: & est attractio: & non proue-
nit ex ea iuuamentum stricturnae, & est retentio,
& impletio: oportet ergo ut subtilietur in hoc ca-
pitulo. Quum ergo stringitur stricturna bona, &
stringitur iterum ex latere diuerso, declinat ma-
teriam, & resistit attractioni hac stricturna. Et no
oportet ut perueniatur cum stricturna, & prohibi-
tione, nisi quae sit infra dolorem: nisi si illud fue-
rit necessarium in primis, deinde mollifica ea pau-
latim. Et multoties quidem oportet ut suas fixu-
ram carnis, & colligas labia eius, & uittis tegas:
multoties enim sufficit collectio labiorum, & po-
sitio puluillorum seruat ea & colligendo uenas
ipsorum. Amplius stringe super medicinas pulue-
rizatas rare. Et inclina ante aliquid quando co-
trahitur, ubi coarctatur & apud principium suum
cum digitis unius duarum manuum: deinde an-
necte ei medicinas, & puluillos apud orificium eius
cum manu altera. & Impletio uero cum refrena-
tione prouenit, aut cum stricturna impletis in facie
orificij eius, cum manu altera non cessante: re-
tinere, donec congeletur sanguis, & fiat & imple-
tio: & aut cum re intrigidante ualde, quae & infrigi-

c. B. separatio
medicaminis
d. B. deprimere
cum manu tua
quod est infra
locum exitus i-
uia & sit per
quem uenit ue-
na ad locum ex-
itus
e. B. medicam
quod iam per
se eleuatum est
& separatum ex
eo & commouet
f. B. alius

g. B. retineatur
sanguis. Cōstri-
ctio autem cum
alcham

h. B.

i. B. Constrictio
uero sine ala-
cham

k. B. fortiter
stringentibus
& stricturna cum
eis sit conuer-
sio uel econtra-
rio stricturnae, &
sit ad attrahendum
quod stricturna

l. B. fiat inuolutio
procedens
retro & mino-
retur stricturna
gradatim. Et in
hac sit eodera-
rio

m. B. unita &
coniuncta sicut
sciisti deinde
liga super medi-
cinas pulueriza-
tas incarnantes,
& sicut aliquid
gi quando diffu-
si sunt oportet
ut coarctetur vel
comprimetur

n. B. Constrictio
uero uel obtura-
tio cum alchal-
che sit ita ut ap-
plicet loco orifi-
cij aliquid quod
stringat seu op-
pilet replendo
in facie orificij,
& non cesses
Alia litera

o. B. obturatio
orificij replendo
ipsum

p. B. impletio in

q. B. Coarctatio
autē loci facta a
carne est
r. B. contrahit

f. B. pulueriza
tur super locū
& similiter spu
ma maris mul
toties quum

r. B. uehemen
tor

u. B. attrahitur
materia pluri
ma
x. B. oppilat seu
stringit

y. B. erugo

z. B. ostracori

datꝫ sanguinem, & congelat ipsum in orificio eius: aut propterea quod caro coarctat locumꝫ sicut si incidatur uena in latitudine, & suspēda turꝫ ad duo latera in prima uice; quare claudit super eam caro ex latere, ex quo currit: & hoc non fit nisi in loco carnosio. Et multoties quidem accidit, quod necessarium est incidere ramū extremitatis uenæ, ut sit introitus eius in profundum uehementior, deinde ponitur desuper medicinē. Et multoties accidit incarnatio meatus absque matre sanguinis. Striclura autem cum escara fit cum igne ipso, quando magnificatur timor: & fit cum medicinis cauterizantibus, sicut calce & flore æris: & generibus draganthi, & generibus arsenici, & cymino etiam, & limilibus, & cū eo, quod est debilius. quando tꝫ

z puluerizatur super locum, & stringitur, retinet. Verum timor in illo est, qꝫ escara est uelocis eradicationis ex se, & ex quolibet resistente ex eruptione sanguis, & qualibet aliarum causarum: & quādo cadit escara, redit timor igneus. Et propter illud preceperunt, ut fiat cauterium cum ferro uehementer ignito, profundē, ita ut faciat escaras profundas, grossas: quarum casus non fit facilis, & cadant in tempore longo, in quarum simili caro iam est nata: ex cauterio nāqꝫ debili proueniūt escaræ debiles, quæ cadūt ex qualibet causa: & cum hoc facit accidere saniem, & calefacit uehementer. Cauterium uero forte implet cum escaris fortibus, & remouet rupturam, & detumescere eam facit, & contrahit eam. Et de cauterizantibus bonis temperati regimini est, ut sumatur albugo oui, & aggregetur cum calce non extincta, & inuoluantur cum eo pili leporis, aut ei similia, & ponatur super locum, & stringatur. Et de bonis peruenientibus ad ultimum multoties, est ut sumantur cymini, & calx, & ponantur super locum, & stringantur: & quandoque super additur eis colcotar. Et genera draganthi in hac summa sunt habetia stipticitatem cum cauterio: calx uero est cauterium, in quo non est stipticitas, de qua sit curandū. Et illud, quod generatur de escaris cum cauterio, quod habet stipticitatem, est lōgioris fixationis & profundius. Et succus fimi asinini, & substantia stercoreis asinini sunt de illis, quæ aggregant ad cauterium acuitatem, & glutinationem. Medicina uero retinens cum glutinatione sunt sicut gypsum ablutum, & glutinum decoctum, & amyllum, & puluis molendini, & gumme, & thās, & resina, & iterum passa de uuis ipsis. Et rana sunt huius generis, secundum qꝫ dicitur. Et iterum stella scemis. Medicina uero retinens eū exsiccatione, & incarnatione sunt sicut aloes, & cortex thuris. et sicut interiora passularū una contrita ualde: & gallæ cum oleo aliquo, & comburantur: & quando completur inflammatio earum, extinguantur: & papyrus adustus, & resina: & scorizierri, & stercus equi, & stercus asini adusta & non adusta: & cinis ossium tꝫ

non ablatorum: quoniam abluta prohibent glutinationem: & sponsia noua submersa in oleo aut uino, deinde aduratur: & pili adusti.

ANNO.

Pulchre & breuiter admodum Hipp. 6. uulg. morb. sect. 7. sanguinis profusionem curari docet his uerbis. Sanguinis uenarum suppresiones faciunt animi deliquium, figura alterata, interceptio, linamentum intortū, appositio, deligatio. Addit uero etiam in lib. de loc. in homine. uisionem & uenæ mediæ sectionem. Vberime, hoc negocium author noster prosequitur. pro quare uide etiam Galenum in lib. de curandi rati. per sanguinis miss.

De narratione medicinarum simplicium, & compositarum, specierum diuersarum, fortium in prohibitione fluxus sanguinis. Cap. 18.

Et de illis, quæ dixit Gal. & narrauit bene, & experta sunt post ipsum, & inuenta sunt plurimi iuuamenti, est ut fumantur de colcotar. xx. & de minuto thure. xvj. & de aloes, & glutino siceo an. viij. & de arsenico. iij. & de gypso uehementer trito puluerizato ut atomi post tribulationem. xx. curetur cum eo puluerizando super licinia, & spargēdo super locum, quoniam est mirabile. Aut sumatur sarcocolla, & aloes de mecha, & sanguis draconis, & ponatur super liciniū, & stringatur. Et aloes, & thus solum cum pilis secundum quod sciuit. Et iterum sponsia adusta, sicut diximus, & later adustus. Sumantur sponsia, & scoria plumbi, & tutia, & aloes. Aut sumantur thus, & aloes, & sulfur: aut thus, & sulfur, & fiat puluis: aut administretur licinium cum albumine oui. Aut sumatur de colcotar. xx. & de thure, aut minuto thuris. viij. & de resine. viij. & de gypso adusto. viij. Aut sumantur colcotar, & de gypso, adusto. viij. Aut sumantur colcotar, æris utti, & calcadis, & draganthi adusti partes æquales. Et de bonis ad fluxum sanguinis propriè ex tꝫ dragato, est ut sumatur aloes pars. j. s. tꝫ primum amborum in corpore graui: & secundum eorum in corpore leui, & corticum thuris in corpore graui. j. j. & thuris ipsius grossi pinguis in corpore leui pars una, sint contenti super ea ambo. Aut sanguis draconis, & sarcocolla, & conficiantur cum albumine oui, & ponantur super pilos leporis, & præparentur secundum locum.

TRACTATUS TERTIUS

De ulceribus.

Sermo uniuersalis de ulceribus. Cap. 1.

LCERA generantur a uulneribus, & ab exituris eruptis, & a pustulis. tꝫ Et tꝫ solutio continuitatis in carne quando facit saniem, & pus, nominatur ulcus: Et non facit pus, nisi propterea quod cibus, qui uenit ad ea, conuertitur ad corruptionem propter debilitatem membri. Et quoniam propter debilitatem suam resoluntur ad ipsum, & attrahuntur uersus ipsum, superfluitates membrorum uicinantium ei: aut propter unguenta mollificatia membrum, & lenientia ipsum cum humiditate sua, & unctuositate sua. Et quod est de genere pus subtile, nominatur uirus: & quod

& quod est grossum, & nominatur sordities: & est res spissa coagulata alba, aut ad nigredinē declivis, aut sicut fex. Et uirus quidem non generatur nisi ex subtilitate humorum ^b & aquosorum, & ipsorum calido. ^b Et sordities generatur ex grossitie humorum. Et uirus quidem multiplicatur cum generatione apostematis. Et uirus eget exsiccante: & sordities abstergente. Et ulcera sunt apparentia: & sunt habentia profunditatem. Et ulcus, quod profunditatem, habet non euacuatur quin aut iam indurata sit caro circundans ipsum, & nominatur fistula: & est sicut canna penetrans in membrum: aut non induratur aliquid, & nominatur abscessio, & cauerna. Et quandoque dicunt quidam abscessionem illud, quod ^c elongatum est ^c sub cute, & separatur ab eo cutis. Et cauernam illud, quod inflectitur sub carne, & dilatatur in ea. Dicunt quidam; imò dilatatum est cauerna, & strictum profundum fistula: & non est contrarietas in nominatione. Et quando est durities super ulcus apprensens, nominatur ulcus ostrachinū. Et fistula quidē mala ē illa, q̄ nō sentit: & secundum quantitatem elongationis eius a sensu, erit eius malitia. Et de ipsa quā dā est æqualis: & de ea est quā dā obliqua. Et q̄ uadit ad neruū, dolet uehementer: & proprie q̄ tangitur eius inferius cū ^d tenta, & & fortasse difficilis sit operatio illius membri: & est humiditas subtilis, tenuis, sicut fit ab illa, quæ peruenit ad os. Et quando peruenit ad ligamentum, est illud, quod currit, propinquum illis. Verum dolor in ossuosa, & ligamentali fortasse non magnificatur. Et humiditas, quæ uadit ad os, est subtilior, & decliuor ad citrinitatem. Et ex perueniente ad uenas, & arterias multoties egreditur: ^e & ^e fax. Et quandoque si fuerit tendens ad uenam sanguis plurimus: ^f & ^f ad arteriam sanguis ^f sub albidus: cū fluxu sanguinis, & ^g processione. Et ex ea, quæ peruenit ad carnē, currit humiditas uiscosa, grossa, turbida, cruda. Et multoties sunt fistulæ orificia plurima, cuius esse ambigitur: & non scitur, an sit fistula una. Et multoties effunditur in quoddā orificiorum eius humiditas habens tincturam: & tunc si fuerit fistula una, egreditur ex orificijs alijs: color unus, qui est fistulæ. si diuersus, albus, & tenebrosus, & alius. Et ulcera quidem diuiduntur in specie diuisionum: & dicitur quod ulcerū quā dā sunt, quæ sunt dolorosa: & quā dā sunt, quæ sunt priuata dolore. Et quā dā sunt apostemosa, & quā dā sunt priuata apostemate. Et quā dā sunt munda, & quā dā sunt immunda: & immunda quidem propterea quod in eis superfluit humor plurimus, & humiditas copiosa, quā uis non sint mala. Et de eis sunt sordida, & de eis sunt ^h minorata. Et de ulceribus sunt putrida. Et de rebus magis nociuis eis, sunt meridies, & humiditas aeris cum caliditate ipsius. Et de eis sunt corrosiua. Et de eis sunt ambulatiua. Et de eis sunt mollia: aut dura: aut frigida, aut calida. Et mollia sunt de ulceribus facientibus cadere pilos ab eo, quod sequitur ea. Et sunt quandoque de ulceribus quā dā resudantia, ex quibus resudat uirus citrinum, calidum. Et fortasse ⁱ est calidum: & comburens, quod est in circuitu eius: & est malū mortificans. Et de eis sunt difficilis consolidatio nis. Et putrefactio est ^j præter corrosionem. ^j

Quod si fuerint, erunt ambæ ambulatiue: Et fortasse corrodēs est corrodens illud, quod cōtinuatur ei, proprie propter acuitatem absque putrefactione: & neque est febris omnino. Verum cum ambulatiuo putrefactiuo multiplicatur febris, aut non separatur ab eo. Et Gal. quidem nominauit huiusmodi ulcera corrosiua, ignem persicū, & formicam ambulatiuam. ^o &

Et post ulcus putrefactum est compositum ex ulcere, & ex ægritudine putrefacta: & uni cuique eorum est dispositio. Et ulcera quidem dura, incipientia ire uersus uiriditatem, & nigredinem, sunt mala. Et ulcera frigida sunt mollia, alba, quiescentia propter medicinas calefacientes: & calida ad rubedinem decliua ^p & delectantur ^p frigore. Et quando ulceribus malis associatur color corporis malus, sicut albus, plumbeus, aut citrinus; tunc illud est significatio super corruptionem complexionis hepatis, & corruptionem sanguinis, qui uenit ad ulcus: quare fit difficilis eius consolidatio. Et ulcerum quidem, quorum radices ^q sunt acutæ, & cum quibus est pruritus, superfluitates sunt acutæ: & quorum radices sunt late, albe, pauci pruritus, illorum cōplexiones sunt frigida. Et ulcera generata successione ægritudinum, sunt mala: quoniam natura expellit ad ea residuum corruptionis superfluitatum. Et ulcera deiciencia pilos ab eo, quod sequitur ea, sunt mala. ^r Et meliores significationes significantes salutem ulcerum & uulnorum, sunt quum succedentia eorum decliua sunt ad saniam. Et dicitur in signis mortis uelocis, quum sunt homini apostemata, & ulcera leuia, & destruitur eius ratio, moritur. Et malignorum quidem ulcerum cause, sunt quandoque uulnera obuiata superfluitatibus malis lignis corporis, aut regimini corrupto, & quādo que sunt sequentia pustulas malas: quare sunt ab eis festinantia ad ulcerationem post pustulas. Et significant malignitatē ulceris, eius putrefactio, & ipsius ambulatio, & corruptio eius, quod est in ipsius circuitu, & difficultas sanationis in seipso, cum rectificatione curationis exhibitæ ei. Et meliores significationes significantes salutem ulcerum, & uulnorum sunt, quū in ^s successionebus ^s eorum est sanies, quæ est cum medicina faciente pus, & ex operatione naturæ: illa enim operatio naturæ est secundum cursum naturalem: & non generatur sanies nisi à digestionē naturali: & nō associatur ei malum ex accidentibus ulcerum malorum: & proprie sanies laudabilis, alba, lenis, æqualis, quæ consecuta est complementum digestionis: & neque associatur ei fetor, quum in ea nō sit putrefactio: & fortasse nō euacuatur à fetore paruo ^t & sanies, cui ^t accidit cum adiutorio caliditatis innatæ, & alterius extraneæ. Et nos quidem ita locuti fuimus de sanie in locis alijs. Ulcera autem quæ accidere faciunt spasmus: & ulcera ^u & putrefacta, scrofulosa, & algeromati ^u & corrosiua, & cancerosa, & quæ eorum cursu currūt, sunt in quibus non generatur sanies: imò quando apparet in ulcere sanies, & apostema, est signum bonum, cū quo non timetur spasmus, & permistio rationis, & his similia: quamuis sint in loco, quod facit illud necessarium: sicut sunt membra posteriora, & anteriora: nisi res pertransierit terminum. Quod si apostema occultetur subito, & ^x non re- ^x deat ^x

o ^o B. ulcus corrosiuum.

p ^p B. quiescunt.

q ^q B. uel circuitus sunt calidi.

r ^r B.

s ^s B. sine uel processu.

t ^t B. q̄n sanies.

u ^u B. putrida & cancerosa & alchiranie.

x ^x B. profunde-
tur &

b ^b B. & aquositate ipsorum & caliditate ipsorum.

c ^c B. penetrat.

d ^d B. stylo.

e ^e B. sicut
f ^f B. mundus
aut
g ^g B. rufus.

h ^h B. salu ipso.

i ⁱ B. Alia litera
& color fistulæ
diuersus existit
albus & tenebrosus & ruber
& alius ab eis
Alia litera color
unus & fistulæ
diuersificatur
est enim alba
aut rubra
aut tenebrosa
aut alia ab illis.

k ^k B. uirulenta.

l ^l B.

m ^m B. Aut ex eis
aqua calida.

n ⁿ B. Alia à corrosiua.

y. B. deinde sit
uicinum

z. B. etiā sunt
super laceris
neruosis qui
sunt in eis con-
uertunt rem
a. B. uenosis &
plurimum eorū
sunt in anterio-
ri uentre
b. B. immedia-
te in inferiori
ventris

c. B. accidat

d. B. recidiunt

e. B. firmitudo
exulitatis
die

f. B. recidiunt

g. B. simile ei
sunt fuerit ossa
conuulsi vel inci-
pit oftracari
vel indurari

deat & non resoluetur per pus aut ei similia. ¶ Am-
plius sunt uicinantia & membris neruosis, sicut ul-
cera dorsalia, quoniam sunt in uiciniate dorsi,
& nucce: & ulcera quæ cadant in anteriore parte
coxe, & genu, quoniam ipsa & iterum sunt sicut
laceri neruosi, in quibus res conuertitur & ad spas-
mum, & permissionem rationis etiam. Si autem
euenierint in membris & neruosis plurimum, quo-
rum est in antecedente extensionis & corporis tim-
etur aut cursus sanguinis, si ceciderint & im-
mediate inferiori extensionis. & Et similiter time-
tur ex eis quandoque permistio rationis. Et time-
tur quod & cadit & pleuresis, & saniositas post ip-
sam: aut quæ proueniat sputum sanguinis si cecide-
rint in medietate superiore eius: & tu iam sciisti
intentionem saniositatis in pectore ex lib. iij. Et
quandoque timetur in eis iterum permistio ratio-
nis. Et de signis bonis in ulceribus est, ut in cir-
cuitu eorum nascantur pili, qui ceciderunt. Et
corpora susceptibilia curationis ulcerum sunt,
quæ sunt melioris complexionis, & paucioris hu-
miditatis superflue, cum inuentione sanguinis
boni in eis. Illa uero, quæ sunt multæ humidita-
tis, aut siccitatis, sunt tardè suscipientia rectifica-
tionem ulcerum: quamuis humida, sicut infantiū
sunt susceptibilia, quæ sicca sicut senum: & pro-
priè quando complexio radicalis est sicca, priua-
ta sanguine mundo, & accidentalis humida, mol-
lis, sicut in senibus iterum. Et propter illud ite-
rum sit in hydropicis curatio ulcerū eorum dif-
ficilis: & in prægnantibus iterum, propter reten-
tionem superfluitatum earum, propterea quod ip-
sarum menstrua retinentur. Sed & in senibus non
sanantur eorum ulcera propter illud, & propter
paucitatem sanguinis eorum boni. Et quando-
que sanantur ulcera, deinde & rescinduntur, & quo-
niam non generatur in eis caro nisi ante mundifi-
cationem: quando ergo retinetur in eis superflui-
tas non munda, oportet inde ut corrumpatur con-
tinuitas proueniens, secundo. Et quandoque exi-
stimantur fistule, propterea quod accidit eis dis-
positio exsiccationis, & retentionis prohiben-
tis respirationem: quod ipse sunt sanata: quoniam
illarum earum dispositio est similis saluti, sicut di-
ximus, deinde & rescinduntur & propter quemlibet
motum, & commotionem, & tussim, & offensi-
onem, & malitiam facendi, & alia: Et de ulceri-
bus, in quibus nascitur caro, quedam sunt in qui-
bus nascitur caro addita: & quedam in quibus non
nascitur illud. Et illa in quibus generatur caro ad-
dita, sunt illa, in quibus fit festinatio nascentiæ car-
nis ante mundificationem. Et illa in quibus non
nascitur illud, sunt illa, in quibus non nascitur ca-
ro nisi post mundificationem. Quum ergo pro-
longatur spatium ulceris, & corroditur, & putre-
fit, & destruitur de substantia eius res plurima,
tunc non expectatur consolidatio eius, nisi secun-
dum profundum, et proprie quando uelcus est
antiquum, remanens spatio anni. & proprie quā-
do est disruptum, & incipit ex eo disruptio. si fi-
stula, & antiquum, necesse est ut educat os ex os-
sibus, quæ ei sunt uicina. Et ulcera quidem meli-
cholica non sanantur, nisi ab eis auferatur tota
eorum corruptio usque ad carnem, & ossa sana.
Et cause quæ quum accidunt, corrumpunt ulce-
ra, sunt debilitas uirtutis membri: quare recipit

omnem materiam, & malitia complexionis mem-
bri, & malitia eius, quod aduenit ei de sanguine,
aut in qualitate, aut in quantitate: In qualitate ue-
rò plurimum eius est propter malitiam comple-
xionis hepatis, & color est in eo, decliuus ad albe-
dinem plumbeam, aut citrinitatem: aut propter
splenem, & est color ad nigredinem, & alteratio-
nem decliuus, & lentiginositatem: quare est cum
eo malitia omnium humorum in corpore. Et hu-
iusmodi quidem præter hoc, quæ ex ipso non acqui-
ritur, quæ conuertatur in carnem, nocet per illud
quæ conuertitur ad ipsum de superfluitatibus. In
quantitate uero quia additur, aut diminuitur: quæ
re non inuenitur cum quo caro ulceris generetur:
& est ulcus clarum, mundum, properas ad escaræ:
& nescitur si est corpus mundum pauci san-
guinis, aut est propter ostracositatem, quæ acci-
dit parieti eius & margini ipsius: aut propter dila-
tationem uenarum, quæ adueniunt ei: aut propter
corruptionem quæ sequitur ipsum, ex osse: aut
propter corruptionem eius incipientem ire uer-
sus tenebrositatem, & uiriditatem, & nigredinem:
aut propter membrum malæ complexionis, quod
uicinatur ei. Et ulcera quidem prauæ curationis
sicut rotunda, & eis similia, sunt interficientia in
fantes, non tolerantes uehementiam dolorum,
& ulcerum, & difficultatem curationis eorum
& ipsorum prauitatem.

ANNOT.

Habent ulcera, sicut morbi alij suas causas, sympto-
mata, signa diagnostica & prognostica. Hæc omnia
uberrime hic prosequitur, ut additione opus non habea-
nt. Vnus tantum a nobis excidendus est serupulus quæ
breuissime. Receptum iam omnibus ferè est, ulcera pro-
catarticas causas non habere, sicut & vulnera inter-
nis carent. Verum quod illi fallantur, qui ita sentiunt,
uel ex eo constat, quum & ex urente caustico ue medica-
mento membra ulcerentur, & ex eorum consuetudine,
qui uel scabie uel Gallicis ulceribus & elephantiasis la-
borant, ulcera contrahantur. est rancens, est taliebræ
eiusdem erodentis species, cuius cōtactū crura ulcerā-
tur. plures sunt denum huiusmodi res, a quibus ulcerari
accidit. Quamobrem est a procatarticis causis non ita
frequenter ulcera sunt: quod in causa fuit, ut non nisi de
internis causis scriptores meminerint; sunt tamen quan-
doque sicut & alij morbi ab externis, quum tamen uul-
nera non nisi extrinsecus adueniant.

Canon curationis ulcerum.

Cap. 2.

Scias, quod omnia ulcera indigent exsiccatione & quadam, & præter facta ex attritione la-
cerorum, & ipsorum contusione. Ita enim
indigent in primis ut mollescantur, & humecten-
tur. Et cum hoc quod indigent ulcera in domi-
nantiore dispositionum exsiccatione, indigent
quandoque dispositionibus alijs mundificationis,
& abstersionis, & aliorum & consequentibus ul-
cera, præter ipsa ulcera. & Et quanto plus est ul-
cus maius, & profundius, indiget exsiccatione ue-
hementiore: & ut aggregentur labia eius uehe-
mentiore perscrutatione. Et fortasse est tibi ne-
cessarium fuisse ea. Et considera ex dispositio-
nibus necessitatis ad perscrutandum in illo, & eis
similibus, illud quod diximus in cap. uulnecum.
Et scias quod ulcera fortasse indigent in curatio-
nibus

h. B. Alia litera
an impleatur
fuerit
Alia litera non
operatur neque
repletur nisi
fuerit

b. B. ab eis
dispositio-
nibus
occurrunt
ab ipso ulcere

nibus suis administratione medicinarum, quarū
quædam sunt currentes, penetrantes, & quæ ini-
ciuntur profundantes: & tunc necessarium est ut
sint unguenta, & eis similia: quare oportet tūc ut
sit ^c illud, quod apparet humidū, & quod occul-
tum est, sic cum. & proprie in illis, quæ sunt ad fi-
stulam oportet ut sit siccitas ^a & orificiorum eius
uincens humiditatem substantiæ: & eius uehemen-
ter. Et est quidem quandoque necessarium ut ea-
rum medicinæ permisceantur cum eo, quod cur-
rit, ut fiat viscosæ, adherentes, scias ergo illud ite-
rum in eis. Et scias quod ulcera indigent ligatu-
ris, & strictura propter tres modos: quorū unus
est, ut currat sordities: quare oportet ut sit forti-
tudo stricturæ eius ^e & à fine stricturæ: & ulcers: &
mollicatio stricturæ ipsius apud eius orificium,
ut ipsius expressio bona fiat: Et secundus est, ut
seruetur medicamen incarnatiuum super ulcus:
& non indiget strictura uehementi. Et tertius est
ad incarnationem labiorum: & oportet ut non sit
strictura in ipso mollis apud duo labia, imò com-
plicata complicatione uehementi. Et non oportet
ut cum ligatura perueniatur ad lesionem, ita
ut apostemetur. Et oportet ut ^f sit adiuuans: & in
prohibendo apostema, quoniam non est possibi-
le cum apostemate ut curetur ulcus. Et si non est
tibi possibile ut prohibeas, & apparet apostema,
tunc occupatus sis cum apostemate, & cura eius:
quodcumque apostema fuerit cum obseruatione
ipsius ulceris, usque quo ^g separeris: ex curatio-
ne apostematis: & tunc remanebit sola obserua-
tio ulceris. Et similiter quando corrumpitur, quod
est in circuitu ulceris, & uiridescit, & nigrescit,
cura illud cum scalpellatione, & extractione san-
guinis: & si etiam cum uentosis: deinde adhære
ei spongiam siccam, & postea medicinas exsiccantes.
Et quum ^h separatur ^h ulcus, aut inuenis ulcus
purum, tunc oportet ut obserues in primis an
ex corpore aliquid ad ulcus effundatur, aut nō
effundatur, imò iam sit abscessum: quod si nihil
effundatur ad ipsum, sit intentio tua in medicando
ipsum: & si aliquid effundatur ad ipsum, sis solici-
tus in eo ⁱ & eo ⁱ quod ad ipsum effunditur cum
phlebotomia, aut solutione ventris, aut uomitu:
quoniam uomitus quandoque confert etiam in
hoc: & Hippoc. testificatur de eo. Et si in ulceri-
bus fuerint frustra osium, & panniculi, aut alia,
non properes in extrahendo ea, sed fac illud, qd
diximus in cap. osium. Et primum quidē quod
oportet te ^k & præparare de esse ulceris, est ^l & aper-
tio ^l cum medicinis suis: deinde mundificatio cū
medicinis suis: deinde nascentia carnis, & conso-
lidatio. Et si inueneris ulcus mundum æquale,
quod non habet profunditatem; tunc consolidatio
tantum fiat cum eo, quod non habet mordica-
tionem. In sordidis uerò necessarium est abster-
gens, mordicans Et in primis quum curantur, in-
digent mordicatione, quoniam sensus non sentit
ipsum; deinde gradatim perueniatur ad illud, qd
est leuioris mordicationis, usquequo ^m sentiat ^m
hora nascentiæ carnis. Et caue in omnibus illis
ne dolere facias, quantum potes: & propriē quan-
do est illic caliditas, & inflammatio. Et oportet,
ut remoueas causas prohibentes à consolidatio-
ne; & sunt causæ, quas numerauimus, & diximus,
quæ declinant cum ulcere ad malitiam. Nam si

tu ⁿ & t ⁿ curaueris eas in primis, non eris
uacans ad curationē ulcerum sicut oportet: imò
non erit tibi possibile. & multoties quidem recti-
ficata est complexio membri, & suffecit in recti-
ficatione ulceris. Et multoties est ulcus molle su-
per quod oritur caro mala, quæ est in seipsa ad ru-
bedinem, & calefactionem decliuis; ergo curetur
cum epithematibus infrigidantibus carnem cir-
cundantem ipsum, sicut succus solatri cum bolo
armeno & aceto, & epithemata de sandalis, &
camphora infrigidata cum niue; quare non cessat
consolidari uulnus, & constringi. Et oportet ut
in ulceribus dolorosis, quæ sunt uehementis do-
loris sis occupatus in primis in sedando dolore,
& illud cum mollicatiuis, quæ tu scis proculdu-
bio, & quamuis sint contraria ulceri. ueruntamen
quum non sedatur dolor, non præparatur nobis
ut curemus. quum ergo sedauerimus, & conseque-
mur. Et ulcera quidem sordida indigent, ut mū-
dētur, & sunt illa, quorum humiditas, & quod ex
eis currit, est plurimum. Et forsitan mundifican-
tur cum ^p & melle, & fortasse mundificantur cum
pulueribus, & unguentis: & quando non mundi-
cantur, non est possibile ut obuiet eis medicamē
purum usque ad corpus eorum, & propriē pulue-
res; quare oportet ut mundificentur, deinde na-
scatur caro. Et in mūdificante quidem est abster-
sio plus ^q & ^q

30 sicut sciisti ante. Et fortasse oritur ca-
ro mala; quare est necessarium ut corrodatur cū
medicamine acuto: & liniatur deforsis cum infrigi-
dantibus. deinde eradicetur cum eo, quo eradi-
catur escara: deinde curetur. ^r & ^r

Et medicamen quidem unum
secundum quædam corpora facit nasci carnem,
& secundum quædam eorum est corrosiuum ue-
hementis abstersionis, quum corpora illa sint le-
uia ualde: aut est secundum quædam eorum non
abstergens, neque faciens nasci, & propter illud
eget medicamen ut confortetur, aut ^s & frangendo
commisionem ^s eius, aut minuendo eius unctio-
nitatem, aut iniungendo ei medicamen aliud, in
quo sint exsiccatio & abstersio. Et in corpore
alio est per comparisonem ad ipsum corrosiuū,
indigens ut minuatur de pondere eius, aut adda-
tur in unctuositate eius, aut adiungantur ei stipti-
ca aliqua. Digniora ergo ulcera ut confortetur
eorum medicamen sunt illa, quorum difficilis est
consolidatio. Et de illis, quæ sunt necessaria est,
ut dimittatur medicamen super ulcus tribus die-
bus, deinde dissoluatur: nam si ^t & ipsum tunc non
operatum fuerit, non faciet suam operationem.
Et oportet ut elongetur oleum quodlibet ab ul-
ceribus, qd si fuerit necessarium, tunc oleum de
kerua, & oleum myrtinum, & oleum masticinū.
Et quum ibi non est nisi ulcus, tunc oportet, ut
alleuietur in sensibili membrorum, non toleran-
tium ipsum, & caueatur à doloratione eius cum
medicamento forti. In illo uerò, quod est parui
sensus, non abstineat à necessaria medicatione.
Et intrinseca quidē, & sublimia preciosa, & multi-
uiuamenti, & suscipientia nocumenta uelociter,
sunt de capitulo sensibili, & iudicio eius, & eorū
contraria sunt de capitulo insensibili, aut quorū
sensus est debilis. Et propter huiusmodi causam
non

c. quod est
humidum appa-
renter, sit siccū
interius & uir-
tuallyter
d. B. uirualis
eius uincens hu-
miditatem cor-
poris

e. super finē

f. B. Alia litera
sis sollicitus

g. B. expeditus
lueris

h. B. perueni-
tis ad

i. B. prohiben-
do illud

k. B. regere
l. B. sanatio

m. B. Alia litera
aduocat

n. B. non

o. B. succurre-
mus

p. B. Alia litera
ablutione

q. B. & in fa-
ciente nasci car-
nem est abster-
sio minor

r. B. Et hac via
curantur fistu-
lam etiam. Indi-
get enim ut era-
dicetur ostraco-
sitas eius dein-
de curetur

s. B. augendo
pondus

t. B. prius cura-
ueris uel si ante
tres dies solu-
eris

non sufferunt ulcera intrinseca ea, quæ sunt sicut flos aris, & ei similia: & propriè ea, quæ bibuntur: & indigent illis, quæ faciunt glutinationem plus, sicut draganthum, & gummi: Et illa, quibus clysterizatur, indigent eo, quod est inter duas res. Et de illis, quæ recta sunt in curatione ulcerum, est, ut quæta sint membra eorum, & non moueantur: Et si mouentur in principio motu paruo, minus nocumentum est, quàm si moueantur post principium motu laborioso: & propriè in corpore maiorum humorum. Et oportet ut timeatur in ulceribus quodd cadat ex uicinitate eorum incarnatio inter duo membra uicinantia, sicut adhaerentia quæ accidit inter palpebram, & oculum: & inter duas palpebras, & inter duos digitos. Et cauerna, & abscessiones sunt uelocis conuersionis ad fistulas. Et ulcera quidem uicinantia arterijs, & uenis magnis perducunt ad apostema illud, quod uicinat eorum de carne molli, sicut testiculi, & subascellæ, & quod est post aurem, sicut perducit scabies, & ei similia, de illis, quæ diximus propter illam eandem causam: & propriè quædo corpus est plenum mala superfluitate: & tunc quidem uehementis fit dolor, & peruenit ad ulcus: quare oportet ut curetur illud cum mundificatione corporis, & cum eo quod est dictum in capitulo. Et dum non mundificatur apostema, non speratur eius curatio. Et est necessarium in huiusmodi ut tucaris ulcus ex nocumento cum basilicon, & ei similibus si corpus fuerit mundificatum. Et ponas inter ipsum & inter membrum, quod distinguit, & prohibeat nocumētū peruenire ad ulcus in ostensione. Et oportet ut audias sermonē cōem, & est q̄ de illis q̄ sunt necessaria, est ut sit illud quo curatur, ulcus aut conueniens, aut inconueniens. Et conueniens licet non cōferat in dispositione, tamen non associat ei nocumentum. Et inconueniētiā: & diuersificatio aut est quoniam ipsum est debilius, & significat illud additio eius quod est contrarium ei, quod ex ipso expectatur de exsiccatione, aut mundificatione, aut alijs præter corruptionem aliam: quare oportet ut addatur in uirtute eius: aut est q̄ diuersitas, & propter modos alios, sicut quia ipsum calefacit ultra quàm necesse sit ei; quare facit accidere rubedinem, & inflammationem: quapropter oportet, ut minuatur de fortitudine eius, & extingatur de inflammatione eius cum emplastro infrigidante: aut declinat cum eo ad nigredinem, & obfuscationem; quare scitur, quodd infrigidat ipsum: aut non calefacit ipsum mensura qua indiget; ergo oportet ut addatur in uirtute calefactionis eius: aut mollescat ipsum; quare indiget ut addatur in uirtute stiptici, & exsiccatiuorum, sicut sunt balauftia, & galla, & ei similia quæ exsiccent, ut succurratur cum exsiccatione eorum de illis, de quibus diximus tibi: aut corrodit, & profundat ipsum sicut ostensum est; quare oportet ut frangatur fortitudo abstersionis. Et multoties quidem non conuenit medicamen propterea quodd complexio infirmi est superflua in capitulo eius, cuius medicamen oportet esse fortius in extrahendo illud capitulum: & adeo donec reducat ipsum ad complexionem suam: aut debilis in capitulo conueniente ei.

u B. iugina

x B. mala conuenientia

y B. mala conuenientia

z B. contrario illius capituli

ANNOT.

Ulcera ratione, quæ ulcera sunt, unitatem continuitatis indicant, ratione autem, quæ duplici semper excremento aquoso & sordido affluunt, exsicccandum & abstergendum significant. Quæ abstergunt, eadem etiam sicca sunt: non tamen sicca omnia abstergunt, quando & acerbæ & astringentiæ quum siccent non abstergunt. Querat ergo quispiam, si duo humores, seu duo potius excrementa in ulceribus affluunt, quorum alterum desiccari, abstergi alterum debet; cur tamen de sola exsiccatione uerba fiant, quando de ulceribus agitur; neque de abstersione quicquam? Sed facile ad hæc respondere est. Quodd ulcus desiccantia postulet, hoc in ulceribus perpetuum est, quæ etiam si nullo excremento scateant, exsiccare tamen ob id postulat, quodd humidiora sunt sanis partibus, ut Hipp. in lib. de ulcerib. at abstersione, neque ubi agglutinandum est ulcus, neque ubi excitari cutem oporteat, uti est opus. propterea; communis ulcerum omnium indicatio desiccatio est non etiam abstersio. De ulcerum curatione copiosissimè hic scribit. Tu uide etiā Gal. 3. meth. quem præsertim æmulatur.

Curatio ulcerum utrulentorum.

Cap. 3.

Necessarium est ut in eis administrentur medicina exsiccantiæ, ut mundificetur uirus: deinde sit occupatio in nascencia carnis. Quod si fuerint mollia, tunc administrentur super ea medicina ad faciendum nasci eorum profunditatem, & ipsorum margines propter debilitatem corporum illorum ulcerum: sed oportet ut exsiccentur in primis, deinde administrentur. Et quum tu administrueris medicamen, & non inueneris humiditatem minui, aut uideris eam augeri; tunc scias, quodd medicamen secundum illud corpus non est exsiccantium: quare adde in confortatione eius, & ipsius exsiccatione: & adiuua ipsum cum abstersione pauca, sicut est mel, uerbi gratia, & medicinis stipticis, sicut sunt balauftia, & alumen: & minora de uirtute olei: & pone ipsum oleum, in quo fit exsiccatio: Quodd si uideris ulcus iam superfluere iterum in exsiccatione, tunc minue de uirtutibus omnibus, scilicet exsiccatione, & abstersione, & stipticitate: & serua hoc præceptum in medicinis facientibus nasci carnem ulcerum. Et non faciat te errare quiddam, & est ut sit medicamen magis abstersiuum quàm oportet, quare corrodit membrum, & resoluat carnositatem eius ad humiditatem currentem, quam existimas uirus, & addis in uirtute abstersionis: & huiusmodi quiddam medicamen ponit ulcus profundius, & calidius, & magis simile cum apostemoso: & sentit q̄ in firmus mordicationem manifestam. Et scias, quodd medicinarum exsiccantium ulcera, quædam sunt, quæ sunt uehementis infrigidationis, sicut hyulquium album, & opium, & radix mandragoræ: & quædam sunt uehementis calefactionis, sicut resina, & pix: quare tibi inest ut temperes unam earum cum alia: & secundum oppositionem alicuius complexionum particularium. Et medicina quiddam mundificantes uirus sunt istæ medicinae exsiccantiæ, sicut alumen, & galla, & cortices granatorum, & cortex thuris, & merdasengi, & farina hordei, & eius sauch, & flores papaueris rufi, & folia arboris æculicum: Quum ergo sit emplastrum

a B. & administrentur super ea medicina facientes nasci carnem, tunc faciat ipsa profunda & parit

b + B. libia ostracola & stracit

c Balsama

plastrum cum folijs nucis recentis: & sit emplastrum cum nuce sicut est, aut decocta cum uino; confert ualde: & exsiccat humiditates absque no cumento. Emplastrum bonum. sumatur merda- sengi, & imbibatur aceto uice una, & uice alia oleo, donec albefcat: deinde sumantur antimonij & calcuceaumenon, & uenarum, & gallarum, & balaustiarum, sanguinis drac. & aluminis, & cli- mix argenti, omnium partes æquales, terantur bene, & sit de unoquoque. vi. pars eius, quod præ paratum est de merdalengi, & misceatur omnia. & administrentur medicinz quas dicemus in an- tidotario, ⁴⁷

In ulceribus profundis: & de illis est aqua maris. Aqua uero aluminis abluit, & repercutit, & exsiccat. Et omnes istæ me- dicinæ prædictæ nunc, nocent, si cum ulcere est apostema. Et aqua, in qua decocti sunt cyperi, est bona ad exsiccationem. Et decoctio mirobal. ci- trin. & belliricorum, & emblicorum, & decoctio ⁴⁸ ætetrach, & folia aledre sunt bona in illo.

ANNOT.

Vlcera intelligit humidiora. propterea desiccantibus insitit, non etiam abstergentibus. ita tamen ut intelli- gas abstergentia renui non planè omnia, sed ualida quæ do fieri ferè non potest, quin aliquid sicce illius sorditiei adsit, quod absterstone opus habet. quando etiam quæ siccant, nisi astringentia sint, aliquid omnino abstergunt.

Curatio ulcerum sordidorum.

Cap. 4.

Portet, ut in eis administrentur medicinz abstergentes: & incipiat in primis ab eo quod est fortis mordicationis, secundum quod diximus in canone: deinde gradatim perue- niatur ad illud, quod est sicut ⁴⁹ thapsia, & aristologia cum melle, & pauco aceto. Et iterum glutinum albotin cum æquali mensura sui olei rosæ aut butyri. Et iterum radix lilij cum melle. Et iterum farina erui, & herba opopanacis. Et de compo- sitis emplastrum indum: & unguenta uiridia omnia cum flore aris, & simplicia, aut permista cum am- moniac, & similibus. Et emplastra corticalia, & emplastra facta cum farina erui: & emplastrum de sale. Et trochiscus niger: & trochiscus uiridis. Et medicinz ex exsiccatiuis, sumantur fæcis olei, & mellis, & aluminis iameni partes æquales. Et su- mantur cerusæ, & polij partes æquales. Et quan- do uehementis sit sordities, sumatur prassium cum melle. Et de emplastris bonis sūt oliuæ salita. Et quandoque accidit necessitas hic iterum admini- strandi aliquid de currentibus, quo ablatur secū- dum quod dicemus in capitulo profundorum: & omnia lædunt ea, si fuerint apostemata.

ANNOT.

Hic maiori absterstone quam siccate utendum est, ubi etiam maior crassi & sordidi excrementi copia as- fluit. Vide Gal. loco antea citato.

Cura ulcerum profundorum, & cauernarum, & abscessionum.

Cap. 5.

Ista indiget in curatione sua, ut carne repleant & illud quidem non fit nisi cum ubertate cibi, & sanguinis. Et sunt necessaria in hoc medi- ⁵⁰

na uehementis exsiccationis, & mundificationis simul. Et oportet ut sit situs eorum talis, ne in eis retineatur uirus, imò currat: & si inuenis huc situm conuenientem: & est in eo radix ulceris membri ad superiora, & orificium eius ad inferiora; tunc iste est. Quod si fuerit diuersum illius, & fuerit possibile homini ut alteret situm profundi, cum eo quod potest facere de præparatione altera- ⁵¹ tione naturalis, faciat. Et si non est ei possibile, nō est excusatio, quin secetur ulcus usque ad radicem suam sectione exquisitissima, qua non relinquat cauernam: aut quin fiat, ut accidat cursus, aut mea- tus in radice sua præter eius orificium ⁵² talis, ut recipiat salutem. Et obseruetur in hoc dispositio membris: & an accidat ei timor ex illo. Quum ergo factum fuerit illud, stringatur ulcus cum liga- tura incipiendo ab orificio eius, & perueniendo ad radicem, a qua decoctio facta est: & in ⁵³ principi- pio ⁵⁴ contrario illius: & ponatur strictura in par- te superiore in duobus modis simul. Et non oportet ut perueniatur cum ligatura ad dolorē, ⁵⁵ & quando non est tibi possibile ut

scindas, administra abluitionem: & intromitte ten- tas facientes nasci, & mundificantes; quarum mun- dificatio non destruit eius natuitatem propter uirtutem duarum rerum in eis. Et nos quidem iā experti fuimus emplastrum apostolicum, & fuit bonum ultimum, conferēs ⁵⁶ per medicationem. Et centaurea, quando ab ea impletur, est mirabi- lis ualde: deinde sufoton: postea ireos: deinde fa- rina erui. Et abscessionibus, quando, non succur- ritur, non adheret cutis conglutinatione bona: ue- rum est possibile ut exsicceetur cutis ita, ut con- glutinetur conglutinatione simili sanæ. Et ulce- ra quidē profunda, & abscessiones, & cauernas nō mundificant medicinz mundificatione ultima, neque faciunt in eis nasci carnem, nisi fiant curre- tes, & lauentes, quæ in ea injiciuntur cū infectorijs: aut mittuntur cum tentis: & proprie quum corū figura non est figura in mundificatione, quorum sufficiant præparatio, & expressio ligaturæ, secun- dū quod ostendimus. Et mel quidē est ex lauati- ⁵⁷ uis, & proprie mistum cum uino: & in aqua cice- ris est ablutio fortis, quam non suffert quod ex ulceribus parum est sordidū. Et aqua maris pro- pinqua est illi: quoniam ipsa lauat, & exsiccat. Et aqua aluminosa est lauatiua: & cum hoc est pro- hibitiua eius quod attrahitur ad membrum. Et quando est apostema, non conuenit aliquid ex il- lis, neque uinum. Et oportet ut ponantur super ista ulcera, supra medicinas in ligaturis earū, pāni- ⁵⁸ limiti ex eis, quibus indiget membrum in rectifi- catione suæ complexionis: & quibus indiget ad resistendum emplastris, quæ interius administ- rantur: & sit super orificium ulceris pannus alius li- nitus cum eo, quod oportet, ex medicamine. Et significatio q̄ ipsum conglutinatur, est paucitas eius quod currit: & descendit ⁵⁹ eius ad inferiora. Et fortasse exprimuntur ab eo cum ligatura, & uirtute medicinz, humiditates plurimæ subito: deinde exsiccat, & conglutinatur.

ANNOT.

Quod profunda & cauernosa ulcera eueniant, erro- dentium excrementorū & sorditiei & ichoris copia fa- cit. utendumq; propterea summè exsiccantibus & ab- stergentibus. non tamen abstergentia exsiccantib. paria sint

AVIC.

O

fint

a B. præcipitur uel cogitur de præparatione & situ nō naturali

b B. cuius euen- tus sit cum ope- ratione manus

c B. primo

d B. f. & aposte- ma

e B. cum facili- tate

f B. derumescē- tia

Cap. 8.

sint oportet, ob carnis quæ restituenda est defectum, quæ quæ maxime abstergunt, imminuunt, non augent. Aemulatur hic Gal. tum. 2. ad Glau. tum in lib. meth. 3. & 4. Vnum tamen scribit quod aduersari quis Hippocrati crediderit. Probat maritimam & aluminosam aquam in ulceribus. At Hipp. ulcera humectari prohibet, nisi uino. Sed uerè Hipp. quum uinum probet, ea reiecit, quæ extra uini facultatem sunt. uinū exsiccat abstergitq. aqua uerò dulcis & simplex humectat. non ita tamen quæ salsa & aluminosa est: quum hæc & exsiccant ut uinum, & abstergant.

Curatio uermium ulcerum.

Cap. 6.

DE rebus conferentibus ad illud est succus calamenthi fluuiialis: & medicinæ quas diximus in capitulo uermium auris in libro tercio.

Nascentia carnis in ulceribus.

Cap. 7.

a B. administratur facientia nasci carnem

Oportet, ut non creetur caro, donec mundificetur: aut trahatur ad ipsum nutrimentum, si minoratur, & non peruenit ad ipsum. Quum ergo mundificata est, tunc elongetur omne mordacituum, & abstergium cum fortitudine, qualiacunque sint ulcera, & ubicunque sint. Et oportet ut in administratione obseruentur medicinarum facientium nasci carnem præcepta, prædicta de hoc quod oportet ex superfluitate humiditatis aut superfluitate exsiccationis: fac ergo illud quod diximus in capitulo ulcerum uirulentorum: & non in quantum remanent ulcera humida, aut fuerint sicca exsiccatione uehementi: imò quantum ad carnem, quæ creatur, quum est uehementis humiditatis, aut pauca exsiccationis. Et de illis, quæ minorant exsiccationem eius, est: & additio in cera eius, & ipsius oleo, si est emplastrum. Et de eis quæ addunt in eius exsiccatione, est ut ingrossetur, & inspissetur, & minoretur eius unctuositas, & multitudo medicinarum: aut addatur in eis sicut mel. Et creatio quidem carnis in eis cum emplastris conuenientior est, & tardior: & cum pulueribus difficilior, & uelocior. Et quandoque induratur caro: & est tunc de refectione, ut puluerizentur pulueres: & circumdetur cum emplastris, & uino, proprie stiptico. Medicamen bonum ad omnia ulcera cum eo quod lauat, & exsiccat.

e + B. & mundificat & fortificat, &

f B. alfaberch

g B. uicrum

¶ Nos quidem iam diximus medicinas creatiuas carnis in capitulo uulnorum: & fortasse rememorabimur de electoribus earum hic aliquid: & est dignius in hoc loco, & est antimonium adustum, & sarcocolla, & glutinū pisciū, & limaciæ adustæ, & scorpiæ & alcerbacham, & plumbum adustum, & acorus, & beremasis, & dragontea, & cyperi, & proprie ad sordida: & polliū est forte, & centaurea est ulcima, & nitrum adustum est mirabile in exsiccatione eorum, & ipsorum consolidatione.

Curatio ulcerum corrodentium se.

Cap. 8.

CAnon uniuersalis in curatione corrosiuorum, & fraudulentorum est, ut mundificetur corpus, & membrum, si fuerit corpus mundum cum uentosis, & missione sanguisugarum super ipsum, & permutatione complexionis

eius cum epithimatis, & refectione cibi abique tarditate, & dilatione: Nam dilatio in hoc est ex eis, quæ addunt in malitia eorum. Et quandoque facit esse necessarium ambulatio corrosio nis, ut incidatur membrum. Et confert corrosiuus, cum quibus non est putrefactio, embrocatio cum aqua frigida, & aqua myrti, & aqua rosarum, & aqua uirgæ pastoris, & uino stiptico si non fuerit caliditas, & aceto permixto cum aqua rosæ, & aqua pura plurima si fuerit caliditas, & similibus ex aquis infrigidantibus, & exsiccantibus. Et si fuerit illic putrefactio, tunc aqua maris, & reliqua de illis, quæ diximus in capitulo putridorum. Amplius melior curatio eorum est administratio stipticorum exsiccantium, infrigidantium, sicut cortices granatorum, & lentes, & folia masticis, & semen rosarum, & spina ægyptiæ, & grana myrti, & embrochæ harum medicinarum. Et confortentur huiusmodi cum alumine, & similibus: & similiter emplastratio cum folijs acetosæ, & ramis eius bullitis cum uino. Et emplastratio cum bolo armeno confecto, aut syrupo acetoso, aut cucurbita sicca adusta, aut arnoglossa cum sauiach, aut folijs oliuarum.

ANNOT.

Serpentia ulcera & phagedenas intelligit. In his Paulus ijs utitur quæ desiccant, astringunt, quæ hic autor proponit. Vtitur tamen præterea Auenennas frigida aque affusio, quæ in re aduersus Hippocrati uidetur, qui nō nisi uino ulcera iubet perfundi. Verū, hæc, quæ hic utitur, frigida perfusio, non ulceris curatio est, sed feruoris qui ulceri coniungitur. neque alienum in calidiori hac intemperie id præsidium est. Alioqui uerò non desunt etiam nostra tempestate, qui non ulcera hæc solum, sed uulnera omnia, solius frigida, & dulcis aque ablutione curant. quæ certè, tum repellendo sui frigidityte inflammari ea prohibet: tum ob filamenta quæ ad uulnus post profusionem factam adhibentur, exsiccare etiam non mediocriter potest: quamuis non igno remus adiungi præterea à superstitiosis susurramenta, & uerborum quorundam formulam, ex quibus agi hæc non naturali & manifesta uia, sed incantatione quissimam crediderit.

Curatio ulcerum putridorum, & malorum.

Cap. 9.

Horum malorum ulcerum curatio melior est mundificatio corporis, aut membri ipsius, si corpus fuerit mundum, cum eo quod mundificat ipsum solum cum uentosis, & sanguisugis, & epithimatis refectionibus complexionem, secundum quod diximus multoties, & similibus, & cibo. Et non oportet ut sit dilatio in curatione eorum, nam eorum putrefactio addit ipsorum malitiam. Et oportet, ut prohibeantur ab eis apostemata calida: & de illis, quæ eam sedant, est semen hyulquiami albi cum sauiach. Et iterum, quum huiusmodi ulcera superfluent in corruptione, sit necessarium ut euellatur cum cauterio cum igne, aut cum medicamine acuto, aut cum incisione, ut non remaneat nisi caro sana, cognita per bonitatem sanguinis eius, aut coloris ipsius, & os sanum album mundum. Et medicamen quidem acutum accipit omnem ostracitatem, & extrahit ipsam: & succurritur completo ei cum butyro, ponendo desuper uice una

a B. bonificatio ne cibi
b B. astringens

c B. Alla licet lupinus

d B. doloris lesioni

una post aliam: ista enim licet non sint fistulae, neque ostracata, tamen sunt mala fraudulenta. Et fortasse sit necessarium incidere membrum, ut saluetur ex putrefactione sua. Et embrocha quae conueniunt ei, sunt, sicut aqua maris, & aquae praedictae in capitulo fistularum. Et quum super ista ulcera, & alia administrantur medicinae, oportet ut dimittantur diebus aliquot, & non soluantur. Et medicinae quas oportet administrare in istis sunt sicut farina hordei, & farina erui cum aliquantulo aluminis: aut caro piscium salita, sicca cum aliquantulo medullae panis: & aristol. & radix caulis, & radix siclae, & radix cucumeris asinini, & semen lini contritum cum calcadis: & haec cum papis, & aut sicubus, & f.

c. B.
f. B. aut folijs
arboris sic aut
nitro, & cinino
& farina
g. B. cum melle

h. B. furi

i. B. eo cu spatula parua

k. B. non

l. B. & chaur

m. B. acetu

n. B. & aggregentur

o. B. experti sunt

p. B. quum lachrima est alata

q. B. differunt & est ex n. inera

r. B. fuit super membrum viri

s. B. fuit super membrum viri

t. B. fuit super membrum viri

u. B. fuit super membrum viri

v. B. fuit super membrum viri

w. B. fuit super membrum viri

x. B. fuit super membrum viri

y. B. fuit super membrum viri

z. B. fuit super membrum viri

ANNOT.

Ulcerata quae medicamentis non cadunt rite recteque adhibitis, cacoethe à Graecis, à nostris contumacia & rebellia nuncupata, ex vitiosis admodum succis proueniunt ut 4. meth. habes. Curari haec docet, etiam uestione, ex Cap. 5. ignito seu scalpello, seu medicamento. In hac re Hipp. 7. aph. Quaecunque aut, medicamentis non curantur, ferum curat, quae ferro non curatur, ignis curat. quae igne non curantur, ea exstirpare oportet immedicabilia. aph. 91.

Curatio eorum, quae sunt difficilis consolidationis, & aliorum, quae sunt in ultimo malitiae. Cap. 10.

Cias, quod ulcera difficilis consolidationis absolutae sunt praeter corrosiua, & praeter putrida: sicut est commune praeter proprium: ipsa enim ambo sunt ambulatiua: & cum istis quandoque non est ambulatio: & stant secundum dispositionem suam per aliquod spatium. Et ista sunt praeter fistulas iterum: quoniam oportet ut ipsa sint incedentia. Et ad ultimum corrosiua putrida, & fistulae sunt ex summa difficilis consolidationis absque conuersione. Alii alienati vero sunt ultima in corruptione in elongatione à consolidatione. Et canon in curatione horum ulcerum est, ut si causa fuerit malitia complexionis, rectificetur: Aut si fuerit malitia sanguinis, ponatur cibus qui generet sanguinem bonum contrarium illi: Aut paucitas eius, multiplicatio eius, & dilatatio in cibo bono. Quod si causa fuerit mollificatio, & sordidatio, tunc cura curatione mollis, & sordidi. Et si causa fuerit exsiccatio superflua, & non fuerint fistulae adhuc, tunc cura cum humectatione aequali. Et de eo, quod bonum est in illo, est ut facias ea sudare cum aqua calida, usquequo sudet membrum, & rubeat, & infletur: deinde abstine, & non pertransas illam quantitatem, quoniam attrahes cum eo materiam plurimam, & non cumctum maximum ad membrum: Et fac ut medicamen post illud sit minoris exsiccationis. Et fortasse confert ponere pannos infusos in aqua tepida. Et quandoque est necessarium fricare ulcus,

fricare membrum eius, & administrare emplastra attractiua picea. Et si causa fuerit malitia dispositionis accidentis ei quod continetur cum eo de carne, cura cum eo quod sciueris, ex scalpellatione, & extractione sanguinis: & succursu cum exsiccatiuis. Et si causa fuerit vitis ambulatiua, incide eam, & fac currere sanguinem eius, aut extrahe eam, quoniam multoties facit quiescere illud. Et si fuerit repletio: tunc incipe cum phlebotomia, & euacuatione humoris eius melancholici, si fuerit: deinde obuia uitae, & fac currere ex ea sanguinem, quantum tibi possibile est, ut non accidat ex obuiatione tua ad uitam: quod est deterius ulcere primo: deinde cura uulnus, quod accidit ex uitae, postea ulcus difficile. Et si causa fuerit debilitas membri, & illud est propter malitiam complexionis, non qualitercunque accidat, imò malitiam complexionis superflua, elongata ab aequalitate quam existimamus ex calore, & frigore, & quod sequitur complexionis ex raritate superflua, aut spissitudine uehementi: & primum est ut sequatur caliditas, & humiditas: & secundum, frigiditas, & siccitas: oportebit ut

AVIC.

O 2 curetur

a. B. quoniam non oportet ut ipsa sint ostracata uel ostracola
b. Alchirum

c. B. & fricare ipsum ita ut ex eo signis exeat Alia litera & facere, ut ex eo fluat sanguis & illud cum tractione ipsius

d. B. fuerint uarices quae imbibunt ea seu que mittunt humorem ad ea tunc incide ipsas e. B. & extrahe eas f. B. sis occupatus circa uarices g. B. uarices

h. B. uarice

curetur faciens illud cum contrario. Et multo-
ties quidem contingit, quod causa est à calidita-
te attrahente materiam, & mittente eam; & sunt
necessaria in curatione eius infrigidantia stiptica.
Quod si causa fuerit fistula, tunc cura curatione
fistule. Et si causa fuerit corruptio ossis, quod se-
quitur ipsum, incidemus, & detegemus ab osse.
Et si fuerit possibile auferre illud, quod est super
ipsum cum fricatione; faciemus: & subtilissime
inquiremus: & si non, incidemus, & faciemus il-
lud, cuius expositio est in capitulo corruptionis
ossis. Inquit Gal. fuit adolescens habens fistulam
in pectore suo, quæ iam peruenerat ad os quod est
in medio calsi sui: deteximus ergo ab osse calsi
totum illud, quod continet ipsum, & inuenimus
iam aduenisse corruptionem: & fuit nobis neces-
sarium incidere ipsum: & fuit locus corruptus, ex
eo locus super quem figitur suspensorium cordis.
postquam ergo uidimus illud, sterimus statione
uehementi in ablatione ossis corrupti, & fuit finis
noster dimittere panniculum tegentem ipsum de
intus, & seruare ipsum secundum salutem suam:
& fuit illud quod continuatur de hoc panniculo
cum calso iam putrefactū. Iterum inquit, & nos
aspeximus ad cor aspectu manifesto; sicut illud
quod uidimus cum deteximus ab eo cum uolun-
tate cum anatomia. inquit, sanatus est ergo iste
adolescens, & nata est caro in illo membro, quod
incisimus ex calso, donec replectum est, & conti-
nuatū est adinnicē: & factū est stans inter uelamē
cordis, & uelamē ipsū, sicut stetit eū eo ante illud
cap. capsula cordis. Inquit: & non est hoc maius
quam uulnera in quibus respirat pectus. Et hoc
dixit: quod quando putrefiunt uenæ, & antiquan-
tur; tunc de eo quod est rectum, est ut ^k & currat
ex eis sanguis; secundum quantitatem quæ licita
est in eis. Medicinæ uerò preparatæ ad difficul-
tatem consolidationis, & dominantibus disposi-
tionibus, sunt sicut scoria æris, & flos æris adustus,
& non adustus, & scoria ^l & alchehefebram, & sco-
ria reliqui ferri, & conglutinatio auri: & fiant ex eis
cerata: & colcotar, & dragantum, & quæ sunt eis
similia cum rebus prohibetibus attractionem ad
mēbrum, si fuerit, sicut sunt alumen, & gallæ. Et
de illis, quibus curantur ea, quæ sunt difficilis co-
solidationis, est illud quod recipit climia, & consoli-
dationis auri, & aluminis, omnium an. viij. floris
æris, & corticum æris an. j. gummi cupressi. iij.
cera, & olei, ^m & aluminis ^z quantum scis. Et iterū
sumantur cera, & gumma pini an. vij. climia. iij.
& colcotar. vj. & olei myrtini quantum sufficit.
Et iterum decoquantur colcotar, & climia cum
aqua maris, aut aqua agrestæ, aut aqua in qua de-
cocta sunt alkali, & calx, decoctione pauca secu-
dum commissionem nutritionis eorum in sole
in æstate: deinde coletur ab eis præter quod fiat
sal desuper aqua maris, aut aqua alkali. Et iterum
sumantur æris usti, & resina, & salis gemmæ om-
nium an. j. ij. cera, olei myrtini quantum sufficit.
Et conferunt eis medicinæ fistulares, quando ex-
siccantur, & teruntur. & ex eis sunt farina crui, &
ireos, & aristologia adusta, & es usti, & terra thu-
ris secundum diuersitatem, quam meretur omne
corpus ex compositione. Medicamen bonum.
sumantur limatura æris, & limatura ferri, & con-
ficiantur cum aqua aluminis, & argillentur cum

argilla rubea, & adurantur in furno, deinde extra-
hantur, & terantur, & administrentur pulveriza-
ta: aut fiat ex eis, & ex merdasengi emplastrum.
Modus emplastri aurei boni. Recipe merdasen-
gi aurei boni minam unam, cera, & radice alme-
zerio an. aur. xxxvj. floris æris aure. xvij. limatu-
re auri trita, limaturæ almerdasengi an. aure. xl.
olei antiqui. lib. iij. ponantur super ipsum in pri-
mis merdasengi, & aurum, & flos æris, deinde
reliquæ medicinæ. Et iterum fumantur ostracū
furnorum, & cinis uenarum, & plumbum com-
bustum ablutum, & fiat ex eis emplastrum cum
oleo myrtino. Et oportet ut sit illud oleum in-
spissatum cum merdasengi, uerbi gratia. j. &
ex aceti acuti triplo ipsius, & ex oleo aut oleo
myrtino aut olei ⁿ janethi. j. j. moueantur cum
facilitate, donec resoluantur merdasengi, & inspis-
setur, & non aduratur: Et ^o & alicerenati de eis ^z
cortices æris, flos æris, calx abluta sine exquisito
ne, fiat ex eis puluis: & antequat, & liniat ea cū
melle, deinde puluerizet super ea hunc puluerem
contritum. ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^{aa} ^{ab} ^{ac} ^{ad} ^{ae} ^{af} ^{ag} ^{ah} ^{ai} ^{aj} ^{ak} ^{al} ^{am} ^{an} ^{ao} ^{ap} ^{aq} ^{ar} ^{as} ^{at} ^{au} ^{av} ^{aw} ^{ax} ^{ay} ^{az} ^{ba} ^{bb} ^{bc} ^{bd} ^{be} ^{bf} ^{bg} ^{bh} ^{bi} ^{bj} ^{bk} ^{bl} ^{bm} ^{bn} ^{bo} ^{bp} ^{bq} ^{br} ^{bs} ^{bt} ^{bu} ^{bv} ^{bw} ^{bx} ^{by} ^{bz} ^{ca} ^{cb} ^{cc} ^{cd} ^{ce} ^{cf} ^{cg} ^{ch} ^{ci} ^{cj} ^{ck} ^{cl} ^{cm} ^{cn} ^{co} ^{cp} ^{cq} ^{cr} ^{cs} ^{ct} ^{cu} ^{cv} ^{cw} ^{cx} ^{cy} ^{cz} ^{da} ^{db} ^{dc} ^{dd} ^{de} ^{df} ^{dg} ^{dh} ^{di} ^{dj} ^{dk} ^{dl} ^{dm} ^{dn} ^{do} ^{dp} ^{dq} ^{dr} ^{ds} ^{dt} ^{du} ^{dv} ^{dw} ^{dx} ^{dy} ^{dz} ^{ea} ^{eb} ^{ec} ^{ed} ^{ee} ^{ef} ^{eg} ^{eh} ^{ei} ^{ej} ^{ek} ^{el} ^{em} ^{en} ^{eo} ^{ep} ^{eq} ^{er} ^{es} ^{et} ^{eu} ^{ev} ^{ew} ^{ex} ^{ey} ^{ez} ^{fa} ^{fb} ^{fc} ^{fd} ^{fe} ^{ff} ^{fg} ^{fh} ^{fi} ^{fj} ^{fk} ^{fl} ^{fm} ^{fn} ^{fo} ^{fp} ^{fq} ^{fr} ^{fs} ^{ft} ^{fu} ^{fv} ^{fw} ^{fx} ^{fy} ^{fz} ^{ga} ^{gb} ^{gc} ^{gd} ^{ge} ^{gf} ^{gg} ^{gh} ^{gi} ^{gj} ^{gk} ^{gl} ^{gm} ^{gn} ^{go} ^{gp} ^{gq} ^{gr} ^{gs} ^{gt} ^{gu} ^{gv} ^{gw} ^{gx} ^{gy} ^{gz} ^{ha} ^{hb} ^{hc} ^{hd} ^{he} ^{hf} ^{hg} ^{hh} ^{hi} ^{hj} ^{hk} ^{hl} ^{hm} ^{hn} ^{ho} ^{hp} ^{hq} ^{hr} ^{hs} ^{ht} ^{hu} ^{hv} ^{hw} ^{hx} ^{hy} ^{hz} ^{ia} ^{ib} ^{ic} ^{id} ^{ie} ^{if} ^{ig} ^{ih} ⁱⁱ ^{ij} ^{ik} ^{il} ^{im} ⁱⁿ ^{io} ^{ip} ^{iq} ^{ir} ^{is} ^{it} ^{iu} ^{iv} ^{iw} ^{ix} ^{iy} ^{iz} ^{ja} ^{jb} ^{jc} ^{jd} ^{je} ^{jf} ^{jj} ^{jh} ^{ji} ^{jj} ^{jk} ^{jl} ^{jm} ^{jn} ^{jo} ^{jp} ^{jq} ^{jr} ^{js} ^{jt} ^{ju} ^{jv} ^{jw} ^{jx} ^{ky} ^{kz} ^{la} ^{lb} ^{lc} ^{ld} ^{le} ^{lf} ^{lg} ^{lh} ^{li} ^{lj} ^{lk} ^{ll} ^{lm} ^{ln} ^{lo} ^{lp} ^{lq} ^{lr} ^{ls} ^{lt} ^{lu} ^{lv} ^{lw} ^{lx} ^{ly} ^{lz} ^{ma} ^{mb} ^{mc} ^{md} ^{me} ^{mf} ^{mg} ^{mh} ^{mi} ^{mj} ^{mk} ^{ml} ^{mm} ^{mn} ^{mo} ^{mp} ^{mq} ^{mr} ^{ms} ^{mt} ^{mu} ^{mv} ^{mw} ^{mx} ^{my} ^{mz} ^{na} ^{nb} ^{nc} nd ^{ne} ^{nf} ^{ng} ^{nh} ⁿⁱ ^{nj} ^{nk} ^{nl} ^{nm} ⁿⁿ ^{no} ^{np} ^{nq} ^{nr} ^{ns} ^{nt} ^{nu} ^{nv} ^{nw} ^{nx} ^{ny} ^{nz} ^{oa} ^{ob} ^{oc} ^{od} ^{oe} ^{of} ^{og} ^{oh} ^{oi} ^{oj} ^{ok} ^{ol} ^{om} ^{on} ^{oo} ^{op} ^{oq} ^{or} ^{os} ^{ot} ^{ou} ^{ov} ^{ow} ^{ox} ^{oy} ^{oz} ^{pa} ^{pb} ^{pc} ^{pd} ^{pe} ^{pf} ^{pg} ^{ph} ^{pi} ^{pj} ^{pk} ^{pl} ^{pm} ^{pn} ^{po} ^{pp} ^{pq} ^{pr} ^{ps} ^{pt} ^{pu} ^{pv} ^{pw} ^{px} ^{py} ^{pz} ^{qa} ^{qb} ^{qc} ^{qd} ^{qe} ^{qf} ^{qg} ^{qh} ^{qi} ^{qj} ^{qk} ^{ql} ^{qm} ^{qn} ^{qo} ^{qp} ^{qq} ^{qr} ^{qs} ^{qt} ^{qu} ^{qv} ^{qw} ^{qx} ^{qy} ^{qz} ^{ra} ^{rb} ^{rc} rd ^{re} ^{rf} ^{rg} ^{rh} ^{ri} ^{rj} ^{rk} ^{rl} ^{rm} ^{rn} ^{ro} ^{rp} ^{rq} ^{rr} ^{rs} ^{rt} ^{ru} ^{rv} ^{rw} ^{rx} ^{ry} ^{rz} ^{sa} ^{sb} ^{sc} ^{sd} ^{se} ^{sf} ^{sg} ^{sh} ^{si} ^{sj} ^{sk} ^{sl} ^{sm} ^{sn} ^{so} ^{sp} ^{sq} ^{sr} ^{ss} st ^{su} ^{sv} ^{sw} ^{sx} ^{sy} ^{sz} ^{ta} ^{tb} ^{tc} ^{td} ^{te} ^{tf} ^{tg} th ^{ti} ^{tj} ^{tk} ^{tl} ^{tm} ^{tn} ^{to} ^{tp} ^{tq} ^{tr} ^{ts} ^{tt} ^{tu} ^{tv} ^{tw} ^{tx} ^{ty} ^{tz} ^{ua} ^{ub} ^{uc} ^{ud} ^{ue} ^{uf} ^{ug} ^{uh} ^{ui} ^{uj} ^{uk} ^{ul} ^{um} ^{un} ^{uo} ^{up} ^{uq} ^{ur} ^{us} ^{ut} ^{uu} ^{uv} ^{uw} ^{ux} ^{uy} ^{uz} ^{va} ^{vb} ^{vc} ^{vd} ^{ve} ^{vf} ^{vg} ^{vh} ^{vi} ^{vj} ^{vk} ^{vl} ^{vm} ^{vn} ^{vo} ^{vp} ^{vq} ^{vr} ^{vs} ^{vt} ^{vu} ^{vv} ^{vw} ^{vx} ^{vy} ^{vz} ^{wa} ^{wb} ^{wc} ^{wd} ^{we} ^{wf} ^{wg} ^{wh} ^{wi} ^{wj} ^{wk} ^{wl} ^{wm} ^{wn} ^{wo} ^{wp} ^{wq} ^{wr} ^{ws} ^{wt} ^{wu} ^{wv} ^{ww} ^{wx} ^{wy} ^{wz} ^{xa} ^{xb} ^{xc} ^{xd} ^{xe} ^{xf} ^{xg} ^{xh} ^{xi} ^{xj} ^{xk} ^{xl} ^{xm} ^{xn} ^{xo} ^{xp} ^{xq} ^{xr} ^{xs} ^{xt} ^{xu} ^{xv} ^{xw} ^{xx} ^{xy} ^{xz} ^{ya} ^{yb} ^{yc} ^{yd} ^{ye} ^{yf} ^{yg} ^{yh} ^{yi} ^{yj} ^{yk} ^{yl} ^{ym} ^{yn} ^{yo} ^{yp} ^{yq} ^{yr} ^{ys} ^{yt} ^{yu} ^{yv} ^{yw} ^{yx} ^{yy} ^{yz} ^{za} ^{zb} ^{zc} ^{zd} ^{ze} ^{zf} ^{zg} ^{zh} ^{zi} ^{zj} ^{zk} ^{zl} ^{zm} ^{zn} ^{zo} ^{zp} ^{zq} ^{zr} ^{zs} ^{zt} ^{zu} ^{zv} ^{zw} ^{zx} ^{zy} ^{zz}

ANNOT.

Sunt & hæc ex superiorū genere, sed peiora, tali uero
quæ Chironem medicum optarent. Habes de his plura
4. meth. Repetit hoc in loco Auic. Hippocratis præce-
ptum, quo in antiquis ulceribus, in lib. de ulcerib. con-
ducere scribit ut frequenter tum ex circumstantibus tū
ex affectis partibus sanguis effluat.

Curatio fistularum, & coriorum, quæ non conglutinan-
tur. Cap. II.

IN fistulis uerò, & earum iudicijs, & specie-
bus ipsarum iam est dictum quod dictum est.
Verum quod necessarium est de regimine cur-
sus uirus, & humiditatum corruptarum ab eis, cū
præparatione aut perforatione, iā declarauimus
iterum in locis ante hunc locum. Curatio autem
propria fistulis diuersificatur iterū. Fistule enim
aut sunt recentes ^a & currentes: aut sunt antiquæ,
quarum ^b & concauitates: iam profundatæ sunt
in carne uehementer; & istæ quidem sunt diffi-
lis curationis: nam illud quod necessarium est in
^c & hoc, est acceptio illius concauitatis totius: cū
incisione eradicante ex lateribus cum nouacula,
aut alijs: aut per cauterium cum igne: aut cū me-
dicamine; & illud est prauum, & inquietum &
proprie quando est in uicinitate nerui, aut mem-
bri sublimis. Et fortasse æger est declinior ad
hoc, ut remaneat illud cum eo, & toleret illud,
quàm ut patiatur eius curam. Et fortasse est pos-
sibile ut exsiccecur, & corrodatur eius caro ^d & un-
ctuosa, frandulenta: intra ipsam, & exsiccecur reli-
duum carnis eius mortuæ: & consolidetur, & re-
maneat quæta spatio longo, præter qd sit adhuc
consolidata integre. Et qui uult illud, oportet ut
mundificet

i B. Alia litera
dico quod quæ
do ulcera sunt
antiqua & lō-
gi temporis
k B. facias fluere
ex eis cum rubi-
ficantibus
Alia litera
cum incisione
facias ex eis
fluere sanguis
l B. alfaburcha
& scoria reli-
quarum specie-
rum ferri, & id
quo aurum ad-
hæret

m — B.

n B. aut oleo
quocunque
o B. ad ulcera
de eis quæ do-
cuntur alchimi-
nie fumantur

p B. Recipe
corticum
q B. aluminis
partes duas

Cap. 37.

a B. facies
b B. rostrata
tes

c B. isti est acc-
ceptio uel reman-
tio illius ulcus
colicatis

d B. mala fræn-
dulenta
Alia litera
caro frandulenta
& alioquin

e B. aludchi

f B. mundificat
g B. errorh B. longi tem
poris
i B. uel remo-
tio ostracofita-
ris cum incisio-
ne
k B. uel cum in-
cisioe meatus
obliqui toruo-
si ita ut fiat
meatus secun-
dum situm re-
ctum ut sciatur
inaccessus caue-
rij, & penetra-
tio ipsius cum
cannella & ob-
seruatione do-
nece cauterizet
& eradicet. Aut
fiat cauterium
cum medicinis
acutis
l B. & praefo-
cetur uel repona-
tur in ampulla
bene obturatam B. facilis cu-
rationis
n B. Et non est
melior
Alia litera
O — B.p B. siccis aut
humidatis seu
mollicis pa-
rumper non cur-
rentibus
q B. commemo-
rato

r B. succutum

s B. aluari

t B. cum ace-
ro aut ammo-
niacumu B. Alia litera
radix anchusa

mundificet fistulam à carne fraudulenta & un-
ctuosa, quæ est in ea: deinde impleat eam medi-
cinis exsiccantiis, & dimittat eam cum dispositio-
ne exsiccationis eius; quoniam ipsa & remanet, &
dum non cadit, & timor in repletionem, aut humi-
ditate complexionis, aut aduentu aquæ, aut situ
iacendi super eam doloroso: aut offensione: aut
uerberatione: aut tussi: aut tremore. De curatio-
ne uero eradicationis eius, & ipsius euulsionis,
scias, quod quum ipsa est fraudulenta & putrida, gan-
tigua, non est medicamen, nisi abscessio: & cum adu-
sione, & aut cauterizare eam cum igne, secundum
quod ostendimus, cum perforatione & meatus tor-
tuosi inter meatus eius, ut sciatur intentio caute-
rij, & penetratio cum cautela inuentionis eius,
donec coquat, uel cauterizet, & abscindatur. Et
cauterium cum medicinis acutis est, sicut sunt
sal ammoniacum, & arsenicum, & sulfur, & flos
æris. & argentum uiuum est de summa eorum.
Extinguatur argenti uiuum, & misceatur cum
tanto limaturæ ferri, quantum ipsum est, & alka-
li quantum est eius medietas, & calcis quantum
est eius medietas, & sublimetur in aludeli & aut
præfoceatur in kimima secundum quod sciuit illi
qui occupati sunt cum hoc capitulo, & sublimetur
sicut sal. Quum ergo ponitur ex eo super fistu-
lam, inflammatur, & affatur, & separat à carne,
quod accipitur cum forcipibus, & extrahatur:
& assidue cibatio membri ex butyro una hora
post aliam, ut quiescat dolor: deinde curetur cu-
ratione ulcerum. De fistulis uero, quæ est reces,
& currens, oportet ut abluatur cum medicinis
fortibus, & aqua cinerum, & aqua maris, &
aqua saponis, permixtis cum ea arsenico, & sale
ammoniaci: & aqua sublimata ex calcuceaume
non, & sale ammoniaci & sicco, & ex sampluco non
currente: & aqua in qua decoquantur alkali,
& calx corticum ouorum, & calx. Quum ergo
mundificata fuerit, ponatur super eam medica-
men de kerua. Et emplastrum de arsenico & rei-
terato in medicinis algarab, est mirabilis iua-
menti. Et medicamen Galalcartusini. Et medi-
cina composita ex dragantho, & calcadis, & ære
usto, & flore æris, & quæ sunt familia illis: Et ex
centaurea, & farina erui, & ireos, & & suructas. &
Et iam experta est radix scolopendria: nam ipsa
quum fistula impletur ex ea, sanat ipsam. Et simi-
liter quum fistula impletur ex elleboro iterum,
& dimittitur tribus diebus, sanat ipsam. Et simi-
liter & alsenij, & similiter succus cucumeris agre-
stis cum glutino albotin. aut succus radicis al-
maroth, aut flos æris, aut ammoniacum, & &
& calcadis, & dragan-
thum, & colcotar, & gummi cum aceto. Aut su-
matur urina infantium, & sine celsatione teratur
in mortario plumbeo, donec inspissetur, & exsic-
cetur, & administretur. Medicamen, quo utun-
tur illi de Alexandria & opopanis, & draganthi
affati, & colcotar, & floris æris, & aluminis om-
nium an. pars. j. catharidarum pars. s. fiat puluis,
aut emplastrum, aut aggregetur cum aceto, in quo
decoctæ sunt cantharides: & fortasse ponitur cum
eo mel. Et iterum sumantur aloes, & flos æris, &
merdasengi, & cortices ouorum calcinati, quod
est eis fortius plurimum, & permisceantur. Et

iterum medicina fortes, quas diximus in capitulo
eorum, quæ sunt difficilis consolidationis. Et
quum apparet caro bona, administra conglutina-
tia, facientia nasci carnem. Et quando est propè
eam os corruptum, tunc oportet ut rectificetur
& curetur curatione sua. Et quum uides humidif-
tates uirulentas minorari, aut saniosas redire; tunc
iam curatio confert.

ANNOT.

Fistule generationem, curationemq; abunde Hipp.
in lib. de fistulis profectur. De his Gal. in lib. de tumo-
rib. præter nat. Agit & Paulus lib. 6. ex quo discet con-
tra quam multi sentiant, fistule callum coniungi.

Cap. 5.

Cap. 77.

De carne addita super uulnera. Cap. 12.

IN curatione illius sunt necessariae medicinae
absteruæ, & exsiccantiæ: & quæto magis sunt
minoris mordicationis, tanto sunt meliores.
Et oportet ut non expectetur hoc de adiutorio
naturæ, quod expectatur in nascentia carnis: na-
scentia enim carnis est opus naturæ. Et & omne,
quod natura nasci non facit, siue sit cum adiuto-
rio medicinae, aut absque eius auxilio, est contra-
riū operationi naturæ: propter illud igitur opor-
tet ut sit plurimum sustentationis super medi-
cinam. Et scias, quod trochisci facti ad hoc non
conferunt illi quod ex ea antiquum est, imò recē-
ti. Quod si ex eis fuerit aliquid necessarium, tunc
oportebit ut in faciendo trochiscos sit conserua-
tio, & reponantur in loco, quem non corrumpat
aer. Et iam laudatæ sunt ad hoc faeces acetis, sed il-
lud non est apud me penitus sanum: & facere eos
trochiscos, & formas similes auellanis est magis
conseruans uirtutem. Quod uero dicitur quod
ipsa indiget ut imbibatur aqua & calida de arse-
nico, & alijs & est illud quod præpara-
rat eam ad resolutionem uirtutis, & adiuvat aere-
rem corrumpentem eam. Et medicamen quidem
quod est grossius, & fixioris uirtutis, est magis
iuuatuum in hoc capitulo, non ex parte uirtutis,
quoniam fortasse subtile est fortius: sed propterea
quod passio eius ex aere, & humoribus com-
mixtis est minor, & fixio eius cum dispositione sua
est maior. Et istæ medicinae sunt sicut cortices
æris, & ostraca adusta, & duæ species eritorum
adustorum cum carnibus suis: uerum eritij & fre-
manent, & constringunt carnem plusquam opor-
teat, & fortius de illis, quæ numerauimus, est flos
lapidis nominati & esie, & fortius eo est & sco-
riæ, & glutinum auri, & colcotar: & & dragan-
thum adustionis minorat uirtutem eorum, &
mordicatione simul, & addit eorum subtiliationem:
& flos æris est fortis, & non est sicut ziniar:
& proprie factum ex corticibus æris. Et ex eis,
quæ corrodunt carnem additam, & &

a B. Alia litera
conuulsio uel
corrosio eius
quod natura na-
sci facitb B. acuta
c B. & acered B. mundificat
parume B. asius
f B. aluari
g B. uiridulum.
Et adultioh B. corrosio
ne bona est al-
chali & uiride
æris. Et multo-
ties resoluunt car-
nem additam &
deruiscere fi-
cit eam si proij-
ciatur super eam
pannus infusus
in aqua maris
aut in aqua in
qua dissolutum
fuerit sal ama-
rum. Et quado-
que sumitur

AVIC. O 3 lin, corrodit

lin, corrodit carnem sine mordicatione: & medicamen dudume: & medicamen dianor: & medicamen factum ex corticibus aris, & minuti thuris, est conueniens carni: & male, & accipit humiditatem: sicut cottum, & omnes medicinae factae ad hoc, ut mittantur in nasum.

Regimen ulcerum disrptorum post consolidationem.
Cap. 13.

Curatio post eorum disrptionem est, ut accipiat caro mala, & os quod sequitur ea: deinde occuperis in desiccatione eius, secū dum quod scis. Et extrahentia ossa fortasse sunt cum medicinis attractiuis, sicut sunt folia papaueris nigri emplastrata cum folijs fici, & sauiich: aut semen hyusquiami albi, & calcadis aequalibus partibus emplastrata.

Eradicatio uestigiorum ulcerum, & uulnerum.
Cap. 14.

Indiget eradicatio uestigiorum ulcerum, & uulnerum medicinis abstergiuis, fortis absterisionis, mundificatiuis: & sint uirtutes earum proximae uirtuti eius, quod abstergunt: ergo curatur forte cum forti: & quod est minus eo cum eo quod est minus eo. Medicinae autem mundificatiuae fortium uirtutum sunt, uerbi gratia, ut sumatur squama ferri cum lacca, & trisera, & liniantur desuper. ^a & calx, & mel aut succus calamethi, & albugo oui: & ^b & arsenicum, & lapis piperis cum eo. Medicinae autem ^c & leues lenibus sunt fabae, & farina ciceris, & semen raphani, & lutum molle, rarum ^d & cortices melonis. Et adeps asini est bona ualde: & proprie quando affociantur ei quaedam praedicta. Vestigia autem ulcerationis, aut uerberationis, abstergio, cum oleo de lilio de let uelociter. Amplius ^e & trochisci, quos ego dicam in cap. decorationis.

TRACTATUS QUARTUS

De solutione continuitatis neruorum, & quod non pendet cum restauratione de solutione continuitatis neruorum.

De uulneribus neruorum, & quae currunt cursu eorum.
Cap. 1.

NERVIS propter uehementiam sensus eorum, & continuitatem suam cum cerebro accidunt ex uulneribus dolores uehementes ualde: & lesiones ualde magne, sicut spasmus, & permissio rationis, & multoties perducunt ad spasmus absque antecessione lesionis prauae: & non fit in eis excusatio, quin illic sit apostema magnū absque dolore magno. Et faciliores eorum dispositiones sunt febres: & apostemata multa apparent in alijs locis, quam in uulneribus: & sitis, & uigiliae, & de siccatio linguae, & proprie quando accidit illic apostema. Et similiter est dispositio uulnerum chordarum lacertorum: & proprie in latere capi

tis earum. Et quando apostematur nerui, & quae sunt eis similia: aut aduenit eis frigus, spasmatur. Et si aduenit eis putrefactio, ^b & corrumpitur membrum, & augmentatur. Et putrefactio quidem festinat ad eos, quoniam ipsi sunt creati ex humiditate, quam congelauit, & coagulauit frigus. Et ad huiusmodi quidem properat putrefactio ex humiditate, & ex caliditate humida, & decoquitur in eo. Et similiter aquae quidem frigidae nocent ex parte spasmī: & calidae ex hoc, quod putrefaciunt: & similiter oleum. Verum oleum quādoque est necessarium. Illud quod est calefactū propter necessitatem sedandi dolorem, aut propter subtiliadas medicinas, & facere eas currere; & sunt medicinae resistentes qualitati humectanti. Et ^c & pungentes solae quandoque perficiunt hanc operationem. Et quandoque qui ex eis uulneratus est, apostematur ^d etiam, & est eius operatio tardior. & similiter eius maturatio, & curationis susceptio est tardior. Et quandoque ulcerantur nerui: & sunt ulcera tardioris consolidationis, & tardioris maturationis. Et omne uulnus, quod fit in neruis, aut est punctura, aut scissio. Et fissura quidem aut fit cū detectione nerui, aut sine eius detectione: & illud quidem aut fit in longitudine, aut latitudine. Et uulnera quidem cadentia secundum longitudinem in neruis, saluiora sunt cadentibus in latitudine: nullus enim sanus laeditur, ex uicinitate incisi, & nocetur per ipsum, & nocet cerebro, & facit accidere spasmus, & ^e & gritudines magnas. Et fit iterum multoties necessarium tunc abscindere uulneratum, & punctum cum totalitate, & prouenit ex eo quies, & separantur accidentia mala. Et uulnera quidem in panniculis sunt leuiora eis, quae sunt in chordis, nedum eis, quae sunt in neruis: & tu quidem scis panniculum cum testimonio, & fortasse sciisti eum ex anatomia. Et si panniculus apostematur, non uidetur in eo incessus uillorum in longitudine: & in chorda panniculari uidetur incessus ^f & panniculorum in longitudine. Et chorda est dura ualde, & non est pannicularis in eius duritie. Et panniculus suffert futuram. Et in uulneribus, & disrptionibus, quae adueniunt ligamentis nascentibus ex osse ad os non est malum, & sufferunt uehementiorem curam, & non timetur ex abscissione neruorum illud, quod timetur de eorum conuulsatione, & de incisione partis eorum in latitudine, quamuis membrum ^g & contrahatur.

ANNOT.

Quo differant nerui, tendines, ligamenta, cartilagineae, cuique patet. Ex his autem sciti ligamenta & cartilagineae (ea ligamenta excipio, quae tendinibus iunguntur) nihil sentiunt: ita exactissime nerui, qui sensu instructi sunt: minus uero exacte tendines. Sane si sensus ex neruis est ipsis, atque ipsis exactissime sentiunt, statim constat, quantum discriminis horum uulnera offerant, praesertim uero quae neruis ipsis insidit: sit, postea uero quae tendinibus. Certē quia exactissimi sunt sensus, dolores uehementes excitari oportet. dolorem inflammationes sequuntur. inflammationem tum conuulsiones, tum febres, tum delirium ob ipsum cum cerebro consensum. quod hoc in loco Auic. ait. quod Paulus lib. 4. quod ante. Gal. 6. meth. quem hic per omnia emulatur. Accidit uero ad haec omnia putrefactio. cui maxime opportuni sunt

ⁱ B. quae est ad dita ualde raris uel mollis
^k B. hemorrhoides nasi

^b B. corruptum membrum appa stemando

^c B. punctura sola quandoque perficit
^d B. & est apostematis appa tio tarda

^a B. Alia lra & apud me erugo ferri est melior & uiride
^e & punget cum acu & liniantur desuper calx & mel aut liniantur desuper stasfagra
^b B. ad illud quod est inobediens & difficile sumatur
^c B. leuis excitationis
^d B. & semen melonis
^e B. lege quae

^a B. osium

^e B. uillorum

^f B. ieremena

Cap. 14.
Cap. 13.

sunt nervi. nempe quod ex humida substantia geniti sint, frigoris ut concreta, ut hic author scribit. Sed obijciat statim hoc in loco quippiam. Primum quidem friuola & uanatio est, qua putrescere nervos facile asseris, quia frigidi sint & humidi, quum aduersetur putredini frigiditas, non parit. Post uero, quod nervi non ex humida substantia, neque ex frigore concrecant, ostenditur, tum huiusmet authoris testimonio, qui lib. Canonis. 1. nervos inter secas corporis partes reponit: quia rem etiam omnes asserunt. tum Aristotelis autoritate, qui 2. de generat. animal. nervos & ossa ab interno calore fieri testatur reliquit. quod & Hipp. ante in lib. de carnibus. Sed paucis ad haec. Quod concrecant a frigido, id dissolvitur a calore, ut in 4. meteor. Arist. docet. iure ergo, si nervi ex frigido constiterent, etiam ex calido dissolventur corruptenturque. Quod uero secundo loco obijciat, quum nervi secas constent substantia, eorum tamen ortus ex humiditate est, atque ut ait Arist. 3. de hist. animal. ex humore qui mucrosi est similis. nihil. n. uidetur nervus, quam mucos congelatus. unde & accedente humido & calido facillime nervi dissoluantur, cum alioqui neque carnes neque ossa ita dissoluantur. Quamvis uero ex caliditate & nervi & reliqua in corpore omnia gignantur, hi tamen ex imbecillo sunt calore, ut ex frigiditate quodammodo constare uideantur.

Canon curationis solutionis continuitatis nervorum.

Cap. 2.

Medicamen uulnorum nervorum est illud, quod est calidum, siccum, subtilium partium, aequalis caliditatis, ita ut non mordicat, & sit eius exsiccatio uehemens ualde cum attractione, non cum stipticitate omnino. Et omne, in quo est caliditas subtilis cum exsiccatione uehementi, subtilis substantia, non euacuatur ab attractione: & caueatur stipticum in eis, & proprie in principio rei, nisi sit cum abstersione, sicut as ustum, & scoria aris. & quod est huius generis substantia, subtilia ipsum cum trituratione in aceto, in quo non est stipticitas. Et quandoque timetur ex aceto, & subtiliatione eius, & percussio caliditatis subtilis in re spissa. Et si necessaria est fortis caliditas quandoque, tunc necessaria est ut non sit profundans tantum: sed ut frangatur, & declinetur cum ea ex eo, quod ei admiscetur ad aequalitatem, ut calefaciat cum mensura, & efficitur cum fortitudine. Et si fuerit nervus detectus, non sufficit aliquid cui sit acuitas omnino. & est nocumentum illius cum eo magnum. Et similiter, si inuenierit medicamen, aut pannum, & quod administratur super uulnus, cui obuiat dum est frigidum actus, tunc laesio nervi ab eo est uehemens. Et quando accidunt uulnera in nervis, tunc non oportet ut properent ad incarnationem, sed oportet ut incipiatur a sedatione doloris, uaporando cum panis calidis, & cum oleis calidis, & cum oleo omphacino proprie, quoniam in ipso est stipticitas quaedam: & cum adipibus iterum. Et sit eorum calefactio supra tepidum, propter frigida. Et similiter sit tua intentio in sedatione apostematis. Et de illis, quae administrantur etiam tunc, sunt emplastra facta cum syrupo acetoso, & cum aqua cineris, & ex his cibis & potibus, sicut farina fabarum, & crui, & ciceris, & lupini amari, & sauch hordei, & alijs: imò ista iterum administrantur antequam apostementur. Et quia

doque confert administrare illud, quod est leue. Quum ergo sit in eis illud, & accidit securitas ex superfluitatibus, quae effunduntur, per illud quod administratur de phlebotomia, & euacuatione, tunc in carna. Et non sedes dolorem eorum cum aqua calida omnino, imò cum oleo subtilium partium, in quo non est stipticitas, calido usque ad terminum non superfluum: & calidum enim superfluum, & frigidum non conueniunt ei. Et multoties quidem contingit, quod uulnus iam appropinquat sanitati, & nocet ei frigus, & sit uehemens dolor, & reddit laesio: quare sit necessarium ut succurratur statim cum sedatione, & cum oleis calefactis embrochado cum eis. Quod si nervus ille fuerit discopertus, & fuerit incisio in longitudine, tunc stude ut cooperias ipsum carne, & pone super ipsum medicinas, & punctiuas, quas diximus. Et stringe ipsum cum pannis longis strictura colligente, & aggregante, & semper rem magnam loci sani. Si autem distumpatur in latitudine, tunc necessarium est suere ipsum. Et si non potest

conglutinetur. Et quandoque proprie rat res, & times putrefactionem, succurre quantum tibi est possibile. Quod si apostemetur & adueniat frigus ei, proueniet ei spasmus, & putrefactio contrahit membrum: quapropter non oportet ut incarnetur caput uulneris, neque colligatur nisi post sanitatem. Quum ergo est in eo strictura, ampliatur: quoniam illud perducit ad putrefactionem uulnorum per illud quod aggregatur in eis de uiro, & alijs: & cum hoc dolor sit uehemens: quare non oportet ut incarnetur omnino, nisi postquam exsiccatur exsiccatione decenti: & securitas sit ex omni apostemate, & putrefactione. Et propter illud oportet ut soluiatur strictura super medicamen, & medicamen, ut festinetur ex alio. Et fortasse soluitur in die, aut in nocte bis aut ter. Et fortasse est necessarium ut faciat illud, iterum in nocte illius dici, aut die illius noctis, si fuerit in longitudine, & proprie quando illic est mordicatio. Quod si non fuerit, tunc necessitas illius erit minor, & sufficit bis facere illud, mane, & uespere. Et oportet, ut obserues in medicinis eorum ne calefaciant ultra quam sit necesse, neque abbrevietur in calefactione necessaria: & similiter in abstersione, & exsiccatione, & in contrario utriusque. Quum ergo uideris quod iam calefactum est, tunc infrigida ipsum. f. membrum cum mensura, quae minuat additionem ab eo, quod est necessarium. Et quandoque experitur cerata facta cum euphorbio super crus hominis sani, & similis infirmo in complexione sua, & ipsius forma; & consideratur an superfluant in calefactione eius, an non calefaciant ipsum in aliquo, de quo sit curandum, aut calefaciant ipsum calefactione temperata: & tunc secundum illam quantitatem postea administratur super infirmum, & experiuntur super ipsum secundo: uerum ut experiantur super alium de illis, qui simulantur ei in primis, est melius; ut non sit necessaria in experientia eorum super ipsum alteratio plurima. Et cum hoc toto quum nervus est discopertus, & uulnus amplum ualde, & non suffert aliquid ualde calidum sicut euphorbium, & sulfur, & eis similia: imò indiget medicamine quod est sicut tutia: & iterum medicamine facto ex calce abluta ablu-

O 4 tione

h. B. superfluum

i. B. sedentes dolorem vel puncturam doloris
k. B. latis

l. B. sit uulnus
m. B. minime
n. B. magnificatur dolor vel laesio & timetur putrefactio in uulnere cadente in latitudine tunc seca vel in cide ipsum toraliter & stude ut praeserues ab apostemate & putrefactione quantum est tibi possibile cum si apostematur & adueniat ei frigus proueniet ei spasmus & putrefactio destruentes motum membri
p. B. a medicamine velocius quam

q. B. longa

a. B. simile huic graui, uel grossae substantiae

b. B. egresio

c. B. applicauerit
d. B.

e. B. calefactis

f. B. quoniam tepidum est ex genere frigidorum & similiter sit uehemens conatus
g. B. pulueribus

tione ultima in hora una. Et oportet ut sit oleū quod administratur in ceratis eius, & eius linimē tis, sicut oleum ros. & myrtinum, quod non teti- git sal. Et glutinum iterum quando administra- tur in istis medicinis, oportet ut sit ablutū. ¹ Et mel iterum, ut sit ablutum, & tertia oportet ut sit abluta. Et non oportet omnino, ut sit in eis de acuitate, & mordicatione. Et si fuerit in eis sti- pticitas parua in curatione discooperti, ² licet & cum uirtute resoluente sine mordicatione, & pro- priè quando infirmus est debilis complexionis: ³ Membra itaque digniora & elongari à frigido, & aquositate, & unctuositate, & eis similibus sūt ⁴ quæ sunt discooperta: & non enim est eorum nocumentum in discooperto cui obuiat, & quod lædunt, sicut est eorum nocumentum in eo cui non obuiat, nisi parum: & nō obuiat nisi ei, quod continet ipsum, & ipsum sequitur: & si non fue- rit excusatio, tunc secundū quod diximus. Quod si fuerit illic uirtus aliqua in creatione, tunc non erit malum si administres trochiscos Pauli, & tro- chiscos de colotar, & trochiscos Andronis, & prasiū cum uino coctū, aut cum oleo: in hye- me quidem cum oleo subtili, sed in æstate cum oleo ros. Et thus, & glutinū albotin, & albezard cū quātitate minore quā de medicinis discoo- perti. Et de eo quod rectum est, qualiacunque sint uulnera, est ut ponatur super medicamen- ⁵ & methahazelenis infusus & in oleo. Et sicut ner- uus discoopertus est dignior alijs neruis, ut alle- uatio fiat in eo, similiter ligamenta quæ nascun- tur inter ossa sunt figurarum digniorum, ut ope- retur super ea cum medicamine forti. Ligamen- ta autem, quæ continguntur cum lacertis, sunt in- ter utrasque res. Et de uulneribus à quibus neces- se est magis elongare aquam, est uulnus nerui: & similiter frigus, quamuis minoretur; tamē est de rebus nocibilioribus ei. Et oleum iterum nocet, & non est necessarium nisi apud sedationem do- loris calidum. Et nō oportet ut abluatur uulnus, neque cum aqua, neque cum oleo; imò sollicitus sis ut abstergas humiditatem cum pannis, aut la- na in sine lenitatis: neque etiam cum uino coctū, nisi sis securus à nocumento humiditatis eius. Et quando exigit aliqua ægritudine ut super ip- sam ponatur, & propriè super illud, quod est dia- scoopertum, oleum; tunc oportet ut transeat su- per ipsum in primis uinum coctū, deinde o- leum. Inquit Gal, accidit cuidam homini pun- ctura cū ferro minuti capitis, & disrupta est cutis, & continuata est quibusdam neruis manus eius: medicus ergo posuit emplastrum, quod iā expertus fuerat in incarnatione uulnerum ma- gnorum in carne; quare apostematus est locus: & postquam apostematus fuit, posuit desuper me- dicinas mollicantes, sicut emplastrum de farina tritici, & aqua & oleo; quare putrefacta est ma- nus hominis, & mortuus est. Et quando accidit spasmus ex ulceribus in eis, tunc de eo quod ne- cessarium est, si iam ⁶ stricta fuerit scissura cu- tis, est ut aperiatur, & administrentur medicinæ conferentes illis ulceribus exsicantes ea, subtil- les ualde. et ut sit sollicitudo in hoc, ut perue- niant ad profundum. Et quando est ⁷ uulneris disruptio & punctura, & non est apostema, tunc curatio est curatio localis, Et oportet ut sit for-

tioris caliditatis, & fortioris exsiccationis, quā illud, quod administratur super scissuram: quod- niam illud penetrat ad ægritudinem facilius. Et oportet ut sit regimen uulnerati in neruis, subtil- le, & ut sit in ultimo subtiliationis. Et quum do- lor facit accidere apostema, tunc necessarium est dare cibum: & propriè quando uulnera sunt in latitudine: nam necessaria est illic phlebotomia uenæ sine sollicitudine, & sine timore syncopis uerbi gratia. Et oportet, ut sit stratus eius ⁸ hu- midus, & obserues membra propinqua uulneri bus cum inunctione: & similiter caput eius, & col- lum, & subascellas ipsius cum inunctione, si fue- rit uulnus in superioribus: & similiter pectinem, & inguina, & propriè si fuerit uulnus in inferiori bus, & partibus cruris.

ANNO.

Aemulatur per omnia Galenū. 6. meth. & 3. de cōp. med. per genera, & Aetiū lib. 1. 4. & Paulum lib. 4. Est autem hic dubitandi locus. In uulneratis, offensarum par- tium temperies seruanda est. nerui autem frigidi sunt & seci. sicut ergo in his secandum & strenue quidem ob eorum temperamentum medici iubent: cur non etiam refrigerandum? Atque si desiccandum est, quomodo oleū in his admittitur, quod mollit & humectat? Ac si calfa- ciendum, cur oleum omphacinum probatur? Verum ad hæc. Seruandum perpetuo uulneratarum partium tem- peramentum est. & in uulneratis neruis duplici nomine desiccandum; tum ulceris, tum neruorum gratia: unde & ualde secare oportet. Oportet etiam, si eorum tempera- mentum spectes, frigidis uti, non calidis. Verum quia hi frigidi quum sint, facile in maiorem labuntur frigidita- tem, præsertim qui uulnerati sunt, propterea rationi cō- sentaneum est ait Gal. 5. aph. in his calida admoeri. in qua tamen re ea neruorum ratio habetur & eorum tem- peramenti, quod nō calidiora, sed moderate calida admo- uentur. Quum uero perpetuo secandi in his propositus sit scopus, licebit tamen nonnunquam doloris & conuul- sionis gratia ipsi uti, quæ actu emolliant, humectentq; facultate tamen desiccant. propterea non quouis oleo uel hic uel Gal. uisitur; sed ueteri: quod, si potestate sicc- eat, quamquam neque summè uetus, sed uel bimum uel trimum usu uenit doloris gratia, qui ualidiora discusso- ria ferre non potest. Quod uero hic omphacinum oleū proponat, quod potestate frigidum est non; curandi, sed secandi; & hoc ipsum doloris sit gratia. atque id actu ta- men calidum admouetur. Adde quod non ipsum oleum affundere Auic. uidetur; sed sedandum ait dolorem esse uaporando.

Medicine uulnerum neruorum, & ulcerum ipsorum.
Cap. 3.

Glutinum albotin est de melioribus medi- cinis uulnerū neruorum. Verum illis, qui sunt sicut infantes, & mulieres, & cuius cō- plexio est uehementis humiditatis, sufficit, quod est sicut glutinum albotin solum, puluerizatum cum pauco oleo, quod ipsum leniat, & uiscosum faciat, si fuerit siccum: & refina loco eius. In il- lo autem, cuius complexio est siccior, & caro du- rior; oportet ut miscetur cum eo euphorbium, & quod est ei simile: aut uetus, aut recens: aut parum, aut multum secundum complexionem corporis: & eius calefactionem. Et sit summa eius quod datur de forti recentis, xij. pars cerati: aut de

1 B.

4 B. est licitum

5 B. & nerui di- gniores

u B. nerui di- scooperti

5 B. methazeli- nus

y B. fuerit fa- cta strictura uel cōsolidatio est, ut scindatur cu- tis

z B. in uulnere punctio

a B. mollis

Cap. 2. & 1
Cap. 27.
Cap. 3.
Cap. 54.

Com. 18.

aut de glutino albotin, aut ei simili sit. iij. pars ce-
rati, aut eius cum quo miscetur. Et quandoque
admiscetur ei præter euphorbium de lacte tithy-
mali, quoniam est mirabile, & de assa, & de serapi-
pino, & de opopanaco, & quod est debilius. f. t. ni-
tro, & spuma eius, & sulphur calefactum cū oleo
secundum quantitatem sorditiei balnei, & flos la-
pidis asiu: & omne attractiuum humiditatum ad
exteriora: & draganthum iterum, & cinis pur-
gationis arist¹ §

& con-
glutinatio auri. § Et fortasse non reperitur in
principijs uulnorum neruorum nisi fermentum;
& administratur, & confert eis, & attrahit ex pro-
fundo attractione bona. Et multoties iuuantur
cum sorditie uasorum apum, quum est non præ-
sens euphorbium, aut farina lolij cum aqua cine-
ris, emplastrata. Et administratio glutini albotin
est melior res, cum qua incipitur. Et post ipsum
sicut emplastrum basilicon confortatum cū eo,
cum quo oportet ut confortetur de illis quæ di-
cta sunt: & fortasse permiscetur b. t. § cū
ceratis, & calefacit eas: & oportet ut sit ablutum.
& qd eo melius est, est illud quod est ablutū cū
aqua maris in sole calido: & quāto abluatur plus,
fit magis iuuatiuum. Et de medicinis bonis est
medicamen Gal. compositum ex cera, & resina,
& euphorbio & pice. c. § & oleo grosso de uno-
quoque sit pars media, & de oleo pars una. Et
oleum balsami cum subtilitate sua non est multæ
calefactionis: dico propter uelocitatem suæ re-
solutionis. Et quum d. § uulnera fuerint gauzira-
tum aut punctura, & non associatur eis aposte-
ma, neque putrefactio, tunc oportet ut admini-
stretur emplastrum cum euphorbio, aut fimo co-
lumbino, scilicet ponatur in corpore b. § subtilio-
re euphorbium, & in spissiore § fimo colubinus:
& adde, & minue secundum quod uidetur de dispo-
sitione corporis, & eius forma f. t. §

& dilata, si sunt stricta §
Et scias qd medicamē qd necessariū est in § gau-
ziz necessariū est, ut sit fortius eo, quod est neces-
sarium in scissioe. Et quum accidit in uulneribus
putrefactio, tunc serapinum est bonum, & farina
erui: uerum quum accidunt apostemata, tunc fa-
rina hordei, & farina fabarum, & farina erui ite-
rum, quæ iam decoctæ sunt cū aqua cineris, aut
aqua pura, in qua sit uirtus serapini. Et quum ui-
des uulnera ad sanitatem peruenire; non timeas
tunc administrare desuper uinum coctum. oportet
ergo ut administras medicinas b. § ifusas in eo,
deinde calefac' ipsum, & accipe ipsum cum pan-
nis infusis, & stringe desuper.

ANNOT.

Habes & hæc, & quæ deinceps de uulneratis ner-
uis, omnia. 6. meth. & 3. de comp. med. per genera. Vi-
de & Aetium lib. 1. 4. & Paulum lib. 4.

De apostematibus, quæ accidunt neruis uulneratis.

Cap.

4.

I Am scitur ex eis, quæ præmissimus, & scire feci-
mus ex canone curationis neruorum, quis
sit modus curationis apostematum, quæ acci-
dunt eis, quum uulnerantur. Et oportet ut itere-
mus illud explanando. Dico ergo illud, quod Gal.

dixit in libro cata geni. Inquit, quum accidit in
uulneribus neruorum, & membrorum neruoso-
rum phlegmon: & phlegmon est fortis inflam-
mans ualde, tunc oportet ut administretur in cu-
ratione eius medicina facta cum aceto, & lapidi-
bus mineralibus, quas dixi, & plurimum eorum
est in tractatu secundo cata geni, quarum una hæc
est. Recipe calcadis, 3. j. & quartam, & draganthi.
3. ix. & s. & quartam, & scoria^a § plumbiz, 3. ij. &
3. ij. s. & corticum thuris, 3. j. s. bezard. 3. j. & ce-
ræ. 3. vij. & olei. 3. ix. & aceti fortis lib. ij. & quar-
tam: terantur medicina sicca, & infundantur
cum aceto. x. diebus, & soluantur ea, quæ soluun-
tur, & infrigidentur, & misceantur omnia in olla,
& moueantur motu exquisitissimo donec æquē-
tur. Et oportet, ut distilletur super membrum in
firmum ex oleo bis, aut ter in die. Et quum ponit
hoc medicamen desuper, oportet ut ponatur
super ipsum de foris lana iam infusa in aceto &
oleo calefactis æquali caliditate. Nam non est ali-
quid nocibilis omnino neruis infirmis, neque
deterius super eos, quā illud quod est frigidum.
Quod si necessarium sit emplastrare ista mēbra in
dispositione, emplastro facto cum aceto, & melle
& cinere; tunc oportet ut emplastrum sit coctū,
& ut sit farina eius farina erui. Si autem non fue-
rit tibi præsens, tunc administra farinam faba-
rum, aut hordei.

De attritione neruorum, & eorum torsione.
Cap.

5.

Q Vum neruis aduenit attritio; tunc si non
fuerint cum eo uulnera, neq; apostemata
adhuc, curetur cum eo, quod sedat dolo-
rem. Et similiter quando accidit apostema, tunc
non cures ipsum cum eo, quod rumpit, § sicut
aqua cineris, & similia: imò cura ipsum cum sedā-
tibus dolorem: & similiter oportet ut embroche-
tur membrum cum oleo calefacto embrochatio-
ne continua: & sint in uirtute illius olei mollifica-
tio, & resolutio. Et de oleis bonis in hoc est oleū
anethinum, & oleum de alachoen, & oleum de ru-
ta: & similiter emplastra conuenientia ad illud.
Et similiter malua uiscus est mirabilis, quum teri-
tur, & ponitur super neruos tritos. Et caro § uer-
neriarum § est mirabilis. Et fortasse curatur cum
c. § cepa bis cocta. § Quod si fuerit illic apostema,
tunc regimen in sedatione apostematis eius, est
ut administretur desuper congelatum uinæ cum

uino, & pauco aceto, & oleo cum quantitate con-
ueniente: & calefiat cum æqualitate, & submerge-
tur lana sordida, & proprie lana isopi, & ponat-
ur desuper. Et si fuerit hæc læsio in iūcturis, tūc
illic est melius ut sedetur dolor, & ponatur medi-
camen fortius, & compositum cum eo quod ma-
turatur, & resoluit: sed cum stipticitate tempera-
ta: & opponatur per id apostemati, & non addat
in eo. Et considera in dolore, & apostemate, & in-
tende ad id ex eis, quod est uehementioris inten-
tionis. Et quando non est dolor, tunc perfora, &
administra id quod est forte, sicut aqua cineris, &
acerum, & uinum iterum. Et quando apostema iā
prolongatum est, tunc conforta medicamen
d. t. §

factum cum aqua cineris, & quod sit cum sordit-
tie.

a B. eris

a B. resolu

b B. ostracorū

c B. bulbis ue-
hementer co-
ctisd t. § appone
resoluens uehe-
mentius neque
timeas ponere
in eo stiptica
omnino sicut
medicamen for-
te

tie balnei. Quod si fuerint illic in cute uulnera etiam, tunc necessaria sunt illa in quibus sunt exsiccatio fortis, & aggregatio, & strictura, quibus colligantur partes.

e. f. B. aggregantur partes contusae, & confrat uulneri. Quod si non aduenit cuncti aliquid de attritione uel contusione, & uulneri, tunc administrentur emplastra facta ex his, quae sunt

z sicut farina farbarum, & acetum, & mel, & est medicamentum bonum. Et si uis, ut sit fortioris exsiccationis, pone in eo farinam erui: & si adest uoluntas ut sit fortius iterum, ponatur in ipso radix lilij. Et si fuerint uulnera taliter ut non curetur de eis; tunc curentur nerui cum eo quod prohibet apostemationem neruorum, & non sit occupatio cum eis. Et caro ostrearum est mirabilis, & quandoque curatur cum cerato ex sale, & emplastrum cum olibano, & myrrha est communis iuuamenti in utrisque dispositionibus. Et si fuerit cum utrisque rebus dolor clamorosus, tunc oportet ut misceatur cum medicinis pix, & emplastrum cum illo calido. Et oportet ut caueatur in torsione neruorum aqua, & non approximetur neque calida, neque frigida; imò administrentur olea, in quibus est uirtus aromaticorum stipticorum, calefacta, & specierum cum quibus est haec dispositio.

Indicia neruorum corruptorum. Cap. 6.

Q Vandoque accidit frustis neruorum corruptio: & est necessarium ut extrahantur: oportet ergo ut extrahantur extractione ueneris ciuilibis.

a. B. medeni

De neruorum duritie, & eorum torsione. Cap. 7.

H Oc multoties accidit à uerberatione, aut casu: & quando premittitur, sentitur cum eo stupor. Et cura duritiei neruorum proxima est curationi apostematum durorum, & aliof bot: & nos diximus in tabulis medicinarum singularium, & in antidotario quod necessarium est rememorari de medicinis eius. Et quod narrabimus hic, sunt medicinae expertae in eo, de quibus sunt leues, sicut ut sumatur bdellij iudaici pondus. 3. x. & infundatur in aqua, & soluatur in ea, & conficiatur cum eo quantum ipsum est de radice malua uisci contriti ualde, & emplastrum cum eo. Et similiter radix lilij confecta cum congelato uuae. Et iterum ammoniacum, & galbanum, & euphorbium aggregata cum face olei. Et iterum sumatur semen almaru: & fiat emplastrum cum uino cocto. Et iterum medicamentum diaquilon cum medietate sui de stercore caprino est ultimum.

Rememoratio aegritudinum ossium. Cap. 8.

I N ossibus autem accidunt aegritudines ex corruptione complexionis, & ex solutione singularis, & fractura, & dislocatione, & putrefactione, & ulceratione, & excoriatione. Et nos qui dem loquimur de fractura, & dislocatione, quae indigent restauratione, post hunc locum. Illas autem, quae de eis indigent alijs medicinis, dicemus hoc quarentes auxilium à deo.

De uentositate spinæ & corruptione ossis. Cap. 9.

V Entositatis spinæ causa sunt humores acuti, penetrantes in os, & corrodescentes ipsum. Et incessus uentositatis spinæ, est incessus doloris iuncturarum. Veruntamen materia in dolore iuncturarum est in carne, & in uentositate spinæ est in osse. Et æius additio corrumpit ossis partem unam post aliam. Dixerunt quidam, quod spina est spasmus in toto corpore propter uleus, & non affirmatur.

a. B. est eius incessus uel eius dilatacio uel p gressio corrum pens

Signa corruptionis ossis. Cap. 10.

Q Vum ossi accidit corruptio uidetur carne super ipsum mollescere, & mollem fieri: & incipit in uia fetoris, & uirus: & penetrat per eam tenta facillime ad os. Quumque peruenit ad os, non inuenit ipsum lene, ita ut lubricet ab eo imò adhæret ei parumper, & quasi inuenit rem non firmam in se ipsa, imò habentem fracturam, aut putrefactionem: & fortasse destruitur, & lenitur, & proprie quum non est corruptio in principio. Nam in hora principij non apparet illud cum tenta. Et fortasse significat lubricitas eius superflua corruptionem eius ex hoc, quando lubricat in eo tenta in omni latere, significat separationem panniculi ab eo: & illud propter corruptionem eius, quæ incipit, & illa quæ incipit quum corrumpitur caro supra ipsum. Et quum discooperueris eam ab eo, inuenies ipsum mali coloris. Et multoties quidem antecedit ipsum apostema, & corruptio carnis, & membri in primis, & mors deinde uenit ad ipsum.

a. B. quandoq techas chas

Curatio eius. Cap. 11.

C Vratio corruptionis ossis est eius fricatio, & ipsius destructio, aut eius abscissio, & ipsius ferratura, siue sit fistula, siue non sit. Nā necesse est fricare ipsum & radere: aut cauterizare perueniendo ad ultimum corruptionis eius, ut cadant cortices corrupti, & remaneat sanum. Et quandoque cadunt cortices ossium per medicinas iterum, sicut cadunt cortices capituli, & aliorum. Et de illis est medicamentum, cuius hæc est descriptio. B. aristol. ieros, myrrhā, aloem, cortices plantæ opopanax, cambil adustum, scoriam aris, cortices pini, aggregetur, & est mirabile faciens cadere cortices ossium, & nasci carnem bonam super ea. Et si fuerit corruptio ossis profundior illa, tunc necesse est concuare ipsum. Quod si corruptio iam persecuta est medullam, non est excusatio, quin assumatur illud os cum medulla sua. Et si corruptio fuerit de illis, quas non sanat nisi abscissio, & ferratura totius ossis membri, aut plurimum eius quod circumdat ipsum; tunc scias locum in quo oportet ut incidatur, ita, ut reuoluatur tenta usquequo, consequatur locum, in quo inuenit adhærentiam ossis ultimam: quoniam illic est terminus. Verum, quando est os corruptum ex capite coxae, & anchar, & sicut spondili dorsi; tunc fugere ab eius curatione est melius propter nucham. & si timetur, quod corruptio ossis sequatur corruptionem carnis cuius casus accidit prius, tunc infrigidare, & accidere carnem ab eo est conueniens, & est eius cura. Et oportet ut infrigidetur membrum sanum cum

a. B. ossium

b. B. super

cum epithematibus, quæ sciisti in capitulo corruptionis carnis discoopertæ ab eo etiam, & cū eorum similibus.

Modus ferrandi os corruptum. Cap. 12.

a B. & accipiat vitæ seu falcia &

Inquit eleuetur caro ab eo osse ita, ut ponatur in extremitate eius filum, cum quo tendatur ad superiora, & iuncta, ergo & tendatur cum eo membrum, aut aliud ex illo loco ad inferiora, ut non associetur ei dentes, & ferra ipsum. Et quando est tibi necessarium ferrare costam, aut os sub quo est tunica, aut aliquid nobile, sicut tunica costarum nuchæ; pone sub ferra laminam, qua conferuetur membrum nobile. Quod si caro fuerit secundum rotunditatem suam tota discooperta, tunc ferra ipsum: quoniam non oritur caro super os, quod iam discoopertum est ex omnibus lateribus suis. Quod si partes ossis corrupti fuerint proxime iunctura, tunc extrahe ipsum ex iunctura. Et si corrumpitur os brachij totum, aut cruris, tunc auferatur totum. Caput autem anchæ, & coxæ, & spondiles dorsi, quando corrumpuntur, tunc fugiatur ex curatione eorum propter locum anchæ.

De eo, quod remanet de frustis ossium, & corticem eorum in ulceribus consolidatis. Cap. 13.

a B. quibus est cōuenientia vt exeat & manifestetur vel ex tra egrediantur

Illud quod est melius, est ut non festinetur in extractione eorum: imò dimitantur natura, & adiuentur: & illud cum attractione pauca eorum, quæ extrahunt in spatio non festino. Et non moueantur cum medicinis, & operatione manus: nam quod extractum est uiolenter, non euacuatur quin faciat accidere ulcera fistulosa. Quum ergo expellit ea natura ad cutem, & incipiunt exire, & iam separata sunt, tunc incarna, & cura uulnus. Et similiter est iudicium in frustis eorum, & panniculis, & de quorum ueritate est ut manifestentur: nam quum tu properas, & extrahis ea uiolenter, tunc est in eis timor spasmi, & permissionis, & febrim. Quod si fiant saniosa, non est in eis magnum nocumentum: Si autem uis scire medicinas illius, tunc de illis est medicamen huiusmodi: fumantur oleum uetus, & cera citrina, & sordities uasorum apum, quæ utræque sint quantum est oleum: deinde soluatur omnia, deinde fumatur pars una euphorbij, & pars una lactis tithymali, & tres partes aristologie, & fiat ex eis sicut ceratum. Et fumantur iterum ammoniacum, & bdellium, & liniantur cum oleo de lilio, deinde aggregando totum cum contritione, fiat emplastrum & ponatur desuper: ipsum enim est de illis, quæ extrahunt ossa cum uelocitate, & facilitate.

De medicinis fracturæ ossis. Cap. 14.

a B. 3. x. mir- zæ &

b B. Alia littera & myrsina folio

Fractura est curatio cum manu, quam dicimus, & curatio cum medicinis quas dicimus, conferentibus fracturæ ossium, & torsioni. Epithema ad fracturam & torsionem. R. mugath mes excorticatum ana. ʒ. x. aloes, maluanis albi, acaciae an. v. luti. xx. liniantur cum albumine oui, si fuerit apostema calidum. Iterum folia alethil, & cupressi, & myrti, & salicis terantur, & exprimentur, & fumantur galia, & rosæ. & cepa narcisci: & est, de illis, quæ dicta sunt, & de

sandalis rub. & bolus armenus & laudanum, & faufel, & Kamaha, & althea, & mes, & acacia, & melilotum, & sampsucū: & adde in eo si indiges calefactione, & sampsucum, & enulam, & cupressum. Ad fracturam, & torsionem cum apostemate calido. R. mes excorticatum. ʒ. xx. mugath, balaustia, acacia, emplastrum: & est forte ualde. Et de medicinis eius sunt folia myrthi, & laudanum & galia, & crocus, & lutum est bonum attritioni. Et zoleum iterum est iuuatium ad fracturam, & ad dislocationem, & ad torsionem. Iterum mugath, & mes, althea, acacia, lutum, aloes, myrtha, liniantur cum aqua myrti.

c B. altheu, &

FEN QUINTA

Incipit de restauratione: & sunt tractatus tres.

TRACTATUS PRIMVS

De dislocatione, & restauratione.

Sermo uniuersalis de dislocatione.

Cap. 1.

DISLOCATIONIO est egressio ossis ex loco suo, & situ suo: qui est per naturam apud illud, quod ei uicinum existit. & tunc

a B. egressio

integra. Si autem non egredietur integrè, nominatur separatio iuncturæ ad partem profundam, aut procedentem uel eminentem, quæ cognoscitur sensu. Et est separatio non integra, quam quidam nominant torsionem. Quum ergo est latio quæ non mouet os, sed attrahit quod continet ipsum, tunc est alguaenu, & non est ex genere torsionis. Et quandoque accidit iuncturæ res tertia, & est ut elongetur, & addat super longitudinem suam naturalem, & non cōsequitur ad hoc dislocationem, ueruntamen fit facilis dislocationis. Et illud quidem multoties accidit in adiutorio, & coxæ. Et de hominibus est quidā, qui preparatus est dislocationi in iuncturis suis, quoniam concauitates ossium iuncturarum suarum non sunt profundæ, & bucellæ, quæ ingrediuntur eas, non sunt intrantes; & ligamentum quod ordinatur inter ea ambo, non est firmum, imò de bile in creatione sua, minutum, aut humidum suscipiens extensionem: aut iam effusa sunt ad ipsum humiditates, uiscosæ, lubricare facientes: aut facti sunt margines cōcauitatum ossium, in quas ingrediuntur de ossibus iuncturarum: quare sunt concauitates prostratae, super quas non est distinctio. Et de iuncturis quidem sunt iuncturæ faciles dislocationis: & de eis sunt iuncturæ prauæ dislocationis: & de eis sunt medię. Facilis ergo sicut iunctura poplitis propter lenitatem ligamenti sui: quoniam ipsa est creata lenis ligamenti propter iuuamenta scita in anatomia: ergo fit propter illud facilis dislocationis: & propter illud sustentatur cum pila. Et fit iterum facilis reditionis ad salutem: nam facilitas reditionis est secundum quantitatem facilitatis dislocationis: & difficultas eius est secundum difficultatem eius. Et iunctura humeri est proxima ei in macilentis, non in pinguibus. Præter uero dislocationis sunt si-

b B. extrahit os uel ex qua non egredietur os sed attrahit uel conuertit illud quod continet uel circueit ipsum tunc est altheu

cut

cut iunctura digitorum ipsa enim fortasse non dislocantur, imò franguntur antequam dislocentur: & sicut iunctura cubiti, & propter illud reditio eius est praua. Media uerò sunt sicut iuncturae anachae. Et quandoque accedit, ut sit facilis dislocationis, quæ non est facilis dislocationis propter aliquam causam: quare fit etiam facilis reditio: sicut accedit, ut fiat pyxis anachae plena humiditate, quare fit facilis eius dislocatio: & cum hoc fit facilis eius reditio, sicut accedit habentibus: & uenam uel quare ei omni hora dislocatur eius ancha, & redit per quemlibet laborem, deinde dislocatur, postea redit: & hoc indiget cauterio, & non alio. Et prauior dislocatio est, cum qua abscinduntur capita frustorum ossis, quod conglutinat os cum osse, & parum reuertitur ad dispositionem suam naturalem: & plurimum illius fit in capite anachae, deinde in capite adiutorij, & in duobus facilibus duorum pedum apud calcaneum. Et dislocatio quidem est foedior quam fractura, quum neque redit dislocatio, neque restauratur fractura.

ANNOT.

Quot modis ossa in animalium corporibus ex natura instituto iungi solent, totidem luxationum species sunt, non tres ut quidam putant. carent tamen eæ proprijs nominibus, quum alioqui contrariæ ipsi conjunctiones quæ tum per unionem tum per articulum sunt, sua ferè singula nomina obtinuerint, de quibus Gal. in libello de ossibus. Generatim uerò luxationes uel perfectæ sunt, quibus ossa suis sedibus prorsum exciderunt. & generis nomine eæ luxationes dicuntur. ab Hippocrate in lib. de offic. med. sect. 3. excidentie dicuntur. uel ossa non prorsus excidere, sed à naturali tamen connexionem decessere, & hæc subluxationes dici possunt. uel quum non exciderint, quoquo tamen pacto uel peruersa uel distorta ossa uel eorum ligamenta laxata aut producta sunt. & huiusmodi luxatio tortio dici solet ab Hippocrate in de offic. med. iam citato. De luxationum modis curationibusq; habes Hippocratis libellum de articulis cum Gal. Commentarijs. multa & de hac re passim in lib. de fracturis. Plura & Celsus lib. 8. & Paulus lib. 6. Sed ne nos singula prosequamur, uide TAGAVLTII compendium hac de re, ex iam dictis scriptoribus doctissime collectum.

Signa dislocationis uniuersalis. Cap. 2.

Accidit in iunctura inclinatio, & profunditas insolita: sicut accidit accedens apprensus in magnitudine carnis spatulae, & in dislocatione iuncturae pedis: & magis apprensus, quam illa, quæ est in iunctura colli. Et comparatio est ex illis, quæ extrahunt illud extractione sana: & est, ut tu consideres infirmam cum sorore sua sana illius infirmi eiusdem, non alterius. Et quum uideris iuncturam non moueri, tunc iudica quòd dislocata est dislocatione integra: sicut quando mouetur motu suo ad omnes partes, & peruenit ad omnes fines suos, non est eum ea aggritudo pendens cum separatione.

De signis declinationis. Cap. 3.

Et, ut uideatur concavitas cum & augmento & alterius lateris, & b priuatur in sensu augmento, quod fuit sensatum ad interiora

in huiusmodi cum hoc, quòd quidam motus est possibilis.

Signa additionis longitudinis iuncturae, absque dislocatione. Cap. 4.

Signum eius est, ut sit sicut suspensa: quum ergo compresseris eam, redit ad mensuram suam naturalem absque labore: si uerò dimiseris eam, redit ad mensuram suam accidentalem. Et accidit profunditas, in quam fortasse ingreditur digitus, ubi non est caro uehementis multitudinis, sicut humerus.

Curatio declinationis, & dislocationis. Cap. 5.

Non euacuatur, quin dislocatio aut perueniat ad medicum singularis, aut composita cum ægritudine alia ex ulcere, & uulnere, & apostemate, & alijs. Quòd si fuerit cum alia, tunc oportet ut consideres: quoniam si dislocatio fuerit ex illis, quæ redunt cum tensione leui, non faciente dolere ulcus dolore uehementi, qui perducit ad apostema non tolerabile; fac redire dislocationem. Et si res fuerit contraria, tunc oportet ut curetur in primis ulcus, aut uulnus: deinde cura dislocationem, & proprie in iunctura & difficilibus. Quum uerò uolumus curare dislocationem, tunc fortasse perducit illud ad spatium maximum secundum plurimum. Et proprie quando dislocatio est in membris proximis membris principalibus. Et similiter est dispositio in apostematibus, in quibus est regimen secundum quod nos experimur. Nam si res fuerit facilis, & non commouetur ex ea dolor, neque reditio cum ea est difficilis, restauramus dislocationem, & non curamus. Si autem accidit dolor, tunc oportet ut non presumamus: & si fecerimus, tunc oportet ut destruiamus ligaturam, si fuerit dolorosa. Quòd si ingreditur cum facilitate, curabimus apostema iterum, & ulcus. Et si fuerit dislocatio, & fractura simul, & fuerit tensio in parte una permittens regimen utriusque rei, fiat. Et sapiens quidem narrauit, quòd cecidit lapis super extremitatem humeri hominis, & uulnerata est cutis & caro, donec apparuit extremitas lacerti nuda, & iam dislocatum erat subtus eam caput furculæ: tunc ergo quidam stolidorum experimentatorum occupatus est in æquando os, & reduxit super ipsum carnem, & cutem: & emplastrauit, & strinxit: quare accidit ut feeteret caro, & corruperet propter uiciniam suam os, donec factum est uiride. Et non sciuit, quod oportet ut huiusmodi caro abscindatur, & cõcoquatur ille locus cum oleo feruente. Et similiter si fuerit illic apostema magnum, oportet ut curetur apostema in primis. In dislocationis autem singularis, & simplicis rectificatione regimen est, ut tendatur ad contrarium partis à qua separatum est, donec opponatur extremitas ossis extremitati ossis alterius; deinde reducatur ad locum à quo exiit, & tunc redit. et multoties quidem significat illud uox, quæ auditur. deinde ligetur: & in ligatura est securitas ab apostemate, aut adiutorium ne apostemetur. Et necessitas ad prohibendum apostema laboriosum, est maior. Et abhorretur ut membro obuiant panni & calidi; & quoniam ipsi calefaciunt, & addunt in apostemate: imò oportet ut sint

a B. eminentia
b B. consideret
sensu eminentia
que fuit sensata
propter pene-
rationem uel
introitum]

c B. feci

sint infusi cerato in frigidato, aut uino pontico. Veruntamen Hipp. iussit ut tardentur tensio, & reditio usque ad diem tertium & quartum, nisi in diebus exceptis. et declinationi iterum necessaria sunt huiusmodi, deinde ligetur. Et quando membrum dislocatur in omni motu, & quoties redit, dislocatur, tunc illud est propter mollicationem, & humiditatem; quare indiget cautio. Et quando remanet post reditorem dislocationi aut separationi, durities, & quasi apostema; administretur epithemata, & embrochas lenificata. In inceptio uero indiget epithematibus, & embrochis confortantibus. Et melius est, ut embrochetur super strictionem proculdubio, in hyeme quidem cum oleo calefacto, quod sit ex oleis confortantibus, & in aestate cum aqua frigida. Et oportet, ut sit cibatio in dislocatis cum eo, quod confortat iunctionem, & ligat eam secundum firmitudinem necessitatis.

Curatio elongationis iuncturæ.

Cap. 6.

Oportet, ut reducat os mollicatum ad interiora illius, in quo quiescit, à quo mollicatum est: & emplastrum cum emplastris, in quibus est uirtus siptica, commistis cum eis, quæ habent uirtutem calefactiua: sicut si misceantur gallæ, & balustia, & acacia, & similia; sicut cum aliquantulo castorei, & costii, & usneæ. Et iterum sufficiat quod est sicut nux cupressi, & iuniperus, & reliqua, quæ cadunt in emplastris ruptura: deinde stringatur sicut caput.

De dislocatione mandibulæ.

Cap. 7.

Accidit mandibulæ inferiori, ut dislocetur ab ordine suo; quare remanet os apertum; quamuis sit illud de illis quæ parum fiunt, & non accidit casu completo. Et quando dislocatur, inclinatur ad anteriora, ex contrario eius, quod accidit apud mollicationem: quæ fortasse accidit ei apud *falsum. & est applicatio unius eorum ad aliam difficultis: licet non priuatur motu cum lacertis suis, qui ueniunt ei à posterioribus. Et quædoque cadit dislocatio ex latere uno: est ergo tunc forma significans ipsam, quæ declinatio mandibulæ est ad anteriora cum transuersione: & curatio quidē est una. Et est de summa eius quod indiget ut festinetur ad reducendum ipsum: & si non, perducet ad ægri tudines, & nocumetas: & cum hoc sit praua eius reditio: nā facilius reditio eius, est illa quæ est uelocior: quæ si differatur, induratur, & apostemat, & extendit lacertos, & commouet febres inseparabiles, & dolorem capitis stantem propter illud quod associatur ei de uehementia tensionis lacertorum: & fortasse sit res praua, donec interficit in decimo. Et quandoque accidit ut soluiatur ei uenter cum superfluitatibus cholericis, multis puris, & euomat similes eis, quare oportet ut festinetur ad curam. Et modus regiminis eius est, ut teneat unus caput eius, deinde intromittat restaurator pollicem suum in os, & conuenit infirmo mollicare mandibulam suam ex omni modo: nam illic sunt lacerti qui iam transuersati sunt propter uehementiam dislocationis: postea moueat mandibulam dextram, & sinistram: deinde extendat eam subito, deinde reducat eam. Et ipsa quidem non in-

trat ad illud, à quo separata est, nisi retro: quare oportet ut extendat eam ita, ut æquetur secundum illam præparationem. Et signum equationis eius est æquatio quadruplorum, & coopertura, & clauisionis: deinde *sustentetur cum puluillis, & cerato ex cera, & oleo ros. deinde dimittat eam, quoniam sanabitur quam uelocius est possibile. Si autem non festinet fiat, & iā acciderit durities, oportebit tunc ut incipias, & lenias duritiem cum embrochis ex aqua calida, & oleo, in balneo, embrochatione plurima, donec leniatur: deinde sedeat restitutor post infirmum, & trahat mandibulam eius ad posteriora, donec deceter locetur, & stringatur. Et oportet post illud ut resupinetur eger super puluinar, cuius impletio sit lenis: ut teneat unus caput eius, ut non moueatur, usquequo compleatur sanatio.

De dislocatione furculæ.

Cap. 8.

Inquit, furcula non separatur à latere interiore, quoniam ipsa est continuata cum pectore, non separata ab eo. Et propter hoc non mouetur ex hoc latere: & si percutiatur de foris percussione uehementi, & *stringatur, & tunc ipsa æquatur: & curatur curatione, qua curatur si frangitur. Veruntamen extremitas eius, quæ sequitur humerum, & separatur ex eo, non dislocatur plurimum: quoniam lacertus, qui habet duo capita, prohibet eam ab hoc: Et prohibet eam iterum caput spatulæ. Et non mouetur iterum furcula in motu uehementi, quoniam ipsa non est posita, nisi ut separet pectus, & amplificet ipsum. Et propter hoc est furcula facta homini soli inter reliqua animalia. Et si accidat ei dislocatio ex luctamine, aut ex re alia simili huic; tunc ipsa æquatur, & ingreditur ad locum suum cum manu, aut puluillis plurimis, qui ponuntur super eam cum ligatura, quæ necessaria est. Et rectificat hæc cura extremitates humeri iterum quum separantur, & reducit eas ad locum suum. Et illud, quo ligantur furculæ, & humerus, est os cartilaginofum, & *ipsum ingrossatur in macilentis. Et quando *remouetur, existimat ille cui non est experientia, quod caput adiutorij iā separatum sit, aut exiit de loco suo; & *quod caput spatulæ uidetur tunc acutius: & uidetur locus qui est eo inferior, concauus: uerum oportet ut distinguatur cum significationibus. *De curatione eius est ut nullo modo applicetur ad caput. & similiter humerus. &

De dislocatione humeri.

Cap. 9.

Humerus quandoque dislocatur *aut æt in dislocatione spatulæ ambigitur, & *significatur si dislocatur. Verum quandoque accidit iuncturæ humeri ex adiutorio, ut dislocetur facile, quoniam eius concauitas non est profunda, & ligamenta eius non sunt firma, imò sunt leuia, subtilia, posita *propter illud *facilis motus. Et eius dislocatio est res, in qua non accidit in eo quod scimus, nisi secundum partem unam exitus apparens plurimus: ipsa enim non dislocatur ad superiora, quoniam eminentia humeri prohibet ipsam: neque ad posteriora, quoniam spatula prohibet eam: neque ad partem uentris, quoniam lacertus habens duo capita ex ante

AVIC.

P riori

b. ligetur

a. B. paretur

b. B. est illud quo accidit error in macilentis quum enim

c. B. quoniam

d. B. Et de signis eius est quod contrahitur manus uentris caput & in spatula non est sic

a. B. sed b. B. est quid magnam & mirabile quod ipsum dislocetur. Nota quod ubi habetur humerus in arabico habetur almenescheb, & ubi habetur spatula in arabico habetur alcheif c. B. sic ut sit

riori non permittit eam cum prohibitione capitis humeri: uerum non dislocatur nisi ad latus do-
mesticum, aut syluestre, & separatur ad illud se-
paratione parua ad latus uero inferius egreditur
quandoque exitu plurimo, & proprie in extenua-
tis, macilentis in istis enim cadit dislocatio adiu-
torij, & eius reditio per quamlibet causam. Et res
utrequae sunt in pinguibus praeualde. Et quan-
doque accidit adiutorio dislocatio in hora par-
tus difficilis, & apud sectionem ab embione; de-
inde si non redit uelociter, ^d tunc non cre-
scit post illud in longitudine, & remanet post il-
lud cubitus paruus, quamuis rectificetur. Et quā-
doque non recipit etiam in quibusdam eorū;
imò remanet breuis, minutus, minutum habens
adiutorium, & brachium in pluribus eorum: &
recipit & fit bonae dispositionis in pluribus eo-
rum, sed est secundum dispositionem breuem si-
milis pedi mustellae. Coxa uero non euacuatur
à duabus diminutionibus simul. Et quando acci-
dit adiutorio fractura in latitudine sua, deinde re-
stauratur, tunc non est possibile reducere dislo-
cationem eius, nisi etiam frangatur restauratio.

De signis dislocationis adiutorij.

Cap. 10.

a. B. deficiens
concaua

Signum eius est, ut uideatur concauitas apud
caput humeri, & ^a in firmamento; uerū-
tamen istud non est proprium isti; imò est
iterum propter conuersionem capitis spatulae; &
uidetur extremitas humeri alterius acutior hac
extremitate, si non acciderit ei iterum separatio
in se ipsa, aut in osse, quod est caput eius per of-
fensionem, aut per aliud. Et quandoque sedatur
cum curatione laesio eius, & existimatur quod non
sit laesio cum eo. Et uidetur capiti adiutorij dis-
locatio, cum eminentia ^b plurima in parte sub-
ascellae ad inferiora: & fortasse est possibile in
infantibus ut aequetur caput adiutorij; & uideat-
ur adiutorium non bene annexum lateri, boni-
tate annexionis manus sanae, ad quam non appro-
pinquat nisi cum labore, & dolore uehementi.
Quod si desiderat eleuare manum ad superiora,
& tangere aurem suam, non praeparatur ei, & dif-
ficiles sunt eis motus alij. Et ista signa iterum,
quandoque accidunt propter torsionem, & apo-
stema, aut percussione.

b. J. sperica

c. — B.

De cura dislocationis adiutorij.

Cap. 11.

a. B. manus sub
ascella

Curatio quidem illius, quae de illa est faci-
lis, & in corporibus infantium, & qui leuia
habent corpora, est ut extendatur cum ma-
nu, & intronittatur ^a sub titillico; apud propin-
quitatem capitis adiutorij; deinde teneat illa pro-
pinquitatem, & impellat eam ad superiora: & ma-
nus altera extendat adiutorium ad inferiora. Et
fortasse est possibile in infantibus, & ut aequetur
caput adiutorij cum digito medio, & extendatur
cum illa eadem manu. Quod autem est ueheme-
ntioris dislocationis in eorporibus fortibus, le-
uior modorum in illo est, ut restaurator intro-
mittat pedem suum in latus infirmi, & locet cal-
caneum suum propè caput adiutorij, aut pilam
siccam, aut inunctam, si fuerit apostema adherens
propè caput adiutorij, infirmo resupino: & exten-
dat manum manibus suis secundum rectitudinem,
quasi uelit eradicare eam ex spatula: & inclinet

manum suam parumper ad interiora; & ingredie-
tur: & iste est rectior modorum omnium, & le-
uior eorum. Et iterum quae ratur uir fortis lógus,
longior infirmo, & intronittat humerum suum
sub ascella infirmi, & eleuet ipsum à terra suspen-
sum ab humero suo, & iam extendant ^b manum
eius ad uentrem ipsius. Quod si infirmus fuerit
leuis ponderis, cuius corpus non grauet super ma-
num eius, suspendat cum eo aliquid quod grauet
ipsum, & quandoque ponitur loco ^c pedis perp-
dicularis eleuata super terram, & est super caput
eius pila ex pannis & corijs stans in operatione
loco humeri uiri: & restaurator extendit manū
ex latere alio, & grauat uirum, si necessarium est
ei illud cum pondere, aut suspensione. Et quan-
do sit prauum, aut sit difficile, & prolégatur tem-
pus, tunc fortasse indiges eo, quod est fortius post
embrochationes, & balneationes. Et fit quando-
que instrumentum simile manubrio faculi, & est
uirga breuis, cuius longitudo est longitudo adiu-
torij, aut plus, aut minus, super cuius caput est pi-
la, & ipsius pila facilior est ut sit ex pannis & co-
rijs, & impellitur ^d tunc cum illa uirga spe-
ra sub titillico. Et oportet tunc, quum uolun-
tas est, ut fiat, & ut annectat uir fortis instrumen-
tum titillico, & impellendo ipsum cum eo ad su-
periora, aut duo utri, ^e donec resistant restaura-
tori extendenti manum, & teneat uir alius hume-
rum eius alterum, ut non ^f separetur subito aut
impellat illum humerum, & restaurator ille iam
incepit extendere manum eius, & trahere eam ac-
si in uoluntate eius sit, ut separet eā à spatula era-
dicando, & sit illud ad ^g anteriora parumper.
Et quando fit illud, cadit adiutorium in iunctura
sua, deinde pila annectatur titillico annexione
forti, sustentando ad superiora caput adiutorij;
& oportet ut sit ^h sustentatio secundum ipsum, & spera
sit super illud quod sequitur caput adiutorij in-
firmo, & oportet ut in fine quod est sub eo, & ut non
frangatur adiutorium: quoniam non est possibili-
le post restaurationem eius, ut redeat ad locum
suum propter illud, quod sciuit. Et medicatur
quandoque cum scala ita, ut ponatur caput adiu-
torij super gradum scalae, qui iam lenificatus est,
praeparatus cum inuolutionibus secundum for-
mam convenientem: & suspenditur uir ex alio la-
tere, & extenditur manus, & ingreditur caput
adiutorij in locum suum: uerum oportet ut sit su-
spensio, & gradus scalae propè caput adiutorij;
ut non frangatur: & fortasse ponitur loco gra-
dus, & glomeris sphericis, res potens ex illo codē
loco, & non remouetur ab eo ad locum alium,
quoniam timetur ex hoc fractura adiutorij. Et cu-
ratur quādoque alijs modis deriuatis ex istis mo-
dis: & melior modorum est modus primus. Quā-
ergo redit dislocatio ad locum suum, tunc me-
lior ligatura eius est, ut ligetur pila cum humero,
ligatura facta cum uitris latis, prohibentibus sepa-
rationem eius quod redit; & oportet ut penetret
uitta super ipsum, aut uitta alia desuper, secundum
modum crucis usque ad humerum alterum. Et
quandoque cadit crux super humerum infirmū,
deinde ligatur adiutorium cum latere ad inferio-
ra, & ligatur cubitus, & extremitas manus ad supe-
riora ex parte colli: & non resoluitur usque ad se-
ptimum, aut post ipsum, & ciba ipsum sicut scis.
Quod

b. — B.

c. B. uiri colum
parua stans ego
era super terra
& super caput
eius sit pila ex
pannis aut

d. J. fursum

e. B. illud ut ap-
plice uir fortis
uirgam seu bar-
culum cum pila
sub ascella
f. B. ita ut
g. B. eleuetur
ab impellente
aut ut non ele-
uetur humerus
illeh. B. Alia litta
interiorai. B. applicatio
sua adhaerens
signi & pila su-
per id enim uir-
cinatur caput
adiutorij & ap-
pelle ipsum, &
& non super lo-
cum qui est sub
fra ipsum.

k. B. affidua fiat
dislocatio

Quodd si affidua fiat, quoties redit: tunc ne-
cessarium est cauterium.

De dislocatione spatulae. Cap. 12.

Am dictum est illud, & est de illis, quorum ca-
sus non accidit: & mirantur ex ea tales, quales
Hipp. & Gal.

De dislocatione osis parui apud hume-
rum. Cap. 13.

Accidit quandoque osi paruo, quod est ca-
put humeri, ut separetur a loco suo; quare
accidit etiam concavitas, sicut in disloca-
tione.

De cura. Cap. 14.

Non oportet, ut extendatur tensione fra-
cti, sed coarctetur, & stringatur cum digi-
tis, & inclinetur ad locum suum, & stringa-
tur sicut stringitur furcula cum puluillis. Nam
ipsa ligatura iterum quandoque facit ipsum redi-
re ad locum suum uiolenter: & non curatur de il-
lo, quod est de uoluntate illius ligaturae, & ser-
uatione eius, sicut curatur de eo in furcula.

De dislocatione cubiti. Cap. 15.

Vius a & membri & dislocatio fit difficilis,
& fit difficilis ipsius reditio propter uehe-
mentiam ligamentorum continentium ip-
sum, & eorum breuitatem, & propter suam con-
trarietatem concavitati. Et quandoque accidit
ei separatio parua. Et accidit ei dislocatio inte-
gra in quibusdam horis. Et quando dislocatur, si-
gnificat eius dislocationem gibbositas in latere,
& arcuatio in latere. Et deterior eius est, quod
dislocatur ad posteriora; quoniam dicitur est inobe-
dientis curationis, & ualde. Et plurima quidem dis-
locatio non accidit nisi in facili inferiori, & est
turpior, & faciliior propter illud, quod accidit ei
de reditione. Facili uero superiorum parum acci-
dit, & non est cum foeditate dislocationis inferio-
ris: quoniam ipsum est uehementioris continua-
tionis cum e uoluntate, & est longinquius ab hoc ut
remoueat: Et non est possibile, ut dislocetur
unum duorum facilius, nisi elongetur a secun-
do, & elongatione aliqua.

De cura. Cap. 16.

Oportet, ut festinetur ad eius curationem,
quoniam properat ad ipsum apostema ca-
lidum, prohibens a curatione; quoniam
extendere ad eundem ipsum tunc, perducit
ad perditionem: licet iterum non sit possibile
ut aequetur apostemate illic existente. Et separa-
tioni quidem paruae succurritur cum qualibet
difficultate, imò adiungat uolam cum reditio-
ne eius ad locum suum. Et dislocatio completa
si est ad anteriora, est ei regimen: & si est ad po-
steriora, redit ad locum suum, quem percutit uo-
la sua humerum, qui opponitur ei, percussioni-
bus aliquibus, manu iam praeparata sicut oportet,
& adiunget manu altera, & ingreditur. Disloca-
tio uero ad posteriora, oportet ut extendatur ten-
sione uehementi, deinde percutiat eam ad po-
steriora. Quodd si non obedit per illud, teneant

adiutorium, & brachium duo fortes, & linat re-
staurator manum suam cum oleo, & incipiat ab-
stergendo inungere cubitum cum uehementia,
donec ingrediatur: deinde oportet ut stringat ip-
sum & ponat brachio, & suspensorium dimittens
cubitum angulatum, & secundum quantitatem,
quam tolerat in prima hora, deinde non cesset co-
stringere suspensorium paulatim, donec costringa-
tur, & angulus.

De dislocatione iuncturae rascetae. Cap. 17.

Vinctura rascetae est facilis dislocationis, & dif-
ficilis unionis: nam quando extenditur ex-
tensione parua, & opponitur unum duorum
membrorum alteri, redit: sed eius bucellatio est
praua, quoniam illud quod continet ipsam de cor-
poribus, apostemat, & prohibet bonitatem uni-
onis. Et modus extensionis eius est, ut exten-
dat uir facili ad posteriora, & extendat restau-
tor uolam ad contrarium illius partis, imò ad an-
teriora, & extendat unumquemque digitum inci-
piens a pollice, & proueniens ad minimum: nam
aequatur per illud, & redit: deinde emplastret ip-
sum, & stringat.

De dislocatione digitorum, & signis eius. Cap. 18.

Quando dislocantur digiti, inclinantur ad
interiora: & apparet illic eminentia in in-
terioribus, & apparet concavitas in dor-
so. Et similiter fit in omnibus rascetae.

De cura. Cap. 19.

In reditione digitorum a dislocatione est dif-
ficultas quaedam: & non oportet, ut extenda-
tur extensione aequali: imò oportet, & ut ex-
pectes super eos, & eleues radicem ex manu tua,
sub qua cadit radix eius, quando stringis super
eam ad inferiora, ac si tu eradices ipsum ex loco
suo, & tunc uidebis dislocationem iam intrasse,
& rectificari.

De separatione osium rascetae. Cap. 20.

Oportet, ut in ea fiat, quod possibile est de
aequatione, & impulsione omnis declina-
tionis, & eminentiae ad contrarium par-
tis illius, & positione hastellarum, & strictura earum
desuper, & dimittantur super eam, & ut po-
natur loco earum super eam plumbum equatum
conseruans locum cum granitate sua. Verum opor-
tet ut antequam ponatur desuper hastella, aut plu-
bium, ut emplastres cum emplastro confortatio
de illis, quae scis, & non moueatur.

De dislocatione spondilium, & separatione earum. Cap. 21.

Quando spondiles dislocantur dislocatio
ne completa, interficit proculdubio. Et
non completa iterum, quando remouen-
tur remotione plurima, quamuis sit minus quam
completa, est mortalis: quoniam proculdubio
coarctat nucham coarctatione forti, & si resistit,
& non obedit. Et si est spondilis prima colli, &
quae sequitur eam, priuat animal anhelitu, & mo-
ritur statim: quoniam nervi anhelitus coarctan-
tur, quare non faciunt operationem suam. Et si est de
spondilibus dorso, & dislocatur ad partem anteriorem,
non est

b. B. rem que
ipsum suspen-
dat dimittens
cubitum arcua-
tum seu aliqua-
liter flexum
c. B. arcuatio
vel costringa-
tur plicatio cur-
biti angulariter
facta

a. B. Dislocatio
iuncturae rascetae
est facilis redi-
tionis & diffi-
cilis unionis
vel fixationis
vel stabilitatis.

a. B. ut constrin-
gas eos seu co-
neas eos & ele-
ues ad superio-
ra digitus index
manus tuae qua
cadit sub eis ra-
dicem apud id
quod costringi-
gitur, ac si tu
eradices eos, &
tunc uidebis ut
dislocatum est
intrare & soni-
tum reddere

a. B. licet proli-
get uel aliquali-
ter tardet mors
& non soluat co-
tinitatem.

nō est possibile ut curetur: & est de illis, quę inter
ficiūt velociter. Et si moratur, & nō est possibile
taliter quodd prohibeat; anhelitū, retinet stercus,
& urinam, & interficit. Et si moratur, non coar-
ctat nucham coarctatione uehementi; aut coar-
ctat, & non apostemat; aut sedatur quod est cum
eo de apostemate; non est excusatio, quin nocu-
mētum ingreditur nucham, & neruos, qui sunt
sub illo loco, & facit superfluitates exire inuolun-
tariē. Et si est ad posteriorem, tunc nocumentū
quod facit nuchā, est minus: uerū necessarium
est nocumentum iterum: & h̄ coarctatio neruo-
rum, quę debilitat pedes, debilitat lacertos & ue-
sica, & aniquare necessaria est uirtus fortis, & im-
pulsio uehementis, & percussio magna, quę ferē
franget: & simenta eius, donec redeat ad locum
suum: & antequam redeat ad locū suum, iam fra-
cta sunt per illud eius d̄s sinenia. & Et quando dis-
locantur ad duo latera, & ad superiora, Et in hu-
ius quidem capituli diuisionibus iam locuti fui-
mus, ubi locuti fuimus de gibbositate, ergo com-
pleatur illic. Et signum illius est, quod uidēs il-
lic aut eminetiam in posterioribus, aut arcuatio
nem in pectore, ac si fractum sit s̄sinenium: sed
in eius fractura non est magnum malum. Et in
dislocatione spondilis, est timor mortis.

De cura. Cap. 22.

Illa quidem, quę est ad anteriora ex dorso,
spes est parua: & paruus profectus est in eius
curatione. Illa uerō, quę est ad posteriora, in-
diget & compressione cum genibus, & fortitu-
dine, sicut est operatio balnearum, & ponan-
tur super eam: cum fortitudine, aut faciat ipsum
iacere super uentrem suum, & stet super eum cū
calcaneis suis, aut fricat ipsum cum b̄aliobich fri-
catione asini lillazaraeti. & Quod si res fuerit ue-
hementior illa, & fuerit recēs, dixit Hippo. quod
oportet ut sumatur lignum, cuius longitudo &
latitudo sit tantę quantitatis, quę capiat infir-
mum, & terminetur ita, ut sit secundum hanc
mensuram propē parietem d̄ extensum ad latus
parietis in longitudine: & non sit elongatio eius
a pariete plus quantitate unius pedis: & ponatur
super ipsum stratus planus ad corpus infirmi, de-
inde balneetur, & applanetur super lignum, aut
super podiale & super faciem suam: deinde inuo-
luantur super pectus infirmi ligaturę amplę dua-
bus uicibus: & earum extremitates egrediantur
de subascellis, & ligentur inter duas spatulas. &
ligentur extremitates ligaturarum laterum ad li-
gnum longum simile f̄ manubrio mortarij; &
eleuetur hoc lignum super lignum positum, aut
podiale: & detur ministro stanti apud caput in-
firmi, ut teneat ipsum s̄ ut fiat extremitas infe-
rior inuoluta ad aliquid, & extendatur superior,
quę est apud caput, in hora, qua oportet, & fiat
per illud extensio: & ligentur iterum pedes am-
bo simul cum ligatura ampla alia super genua: &
supra h̄ duas spatulas iterum, ligando iterum lo-
ca quę eleuantur ex loco, & in quo aggregantur
extremitates horum ligamentorum, & ligentur
ad lignum aliquod simile manubrio mortarij, si-
cut est lignum cuius præcessit narratio, & s̄ ele-
ua ipsum apud extremitatem ligni primi: & dein-

de præcipe ministris, ut extendant & cum hoc
ligno extensione, quę sit secundum contrariū.
Et de hominibus sunt, qui faciunt hanc extensio-
nem cum instrumentis, & sunt & sicut sagittæ su-
per lignum erectum apud extremitatem huius li-
gni magni, aut podialis. & duas extremitates, quę
sequuntur caput, & pedes: & quando reuoluun-
tur illæ sagittæ, inuoluuntur & cum eis ligaturę,
quę extenduntur. Et oportet, ut quando fit ex-
tensio, & impulsio fiat apud gibbositatem cum
radice uolarum manuum. Quod si fuerit nobis
necesse federe super ipsum, faciemus illud, & non
timebimus aliquid. Et si non æquatur spondilis
cum istis rebus, & infirmus fuerit tolerans com-
pressionem, tunc oportet ut concauetur fouea
in pariete, qui est propinquus, & cum longitu-
dine similis canali, & recipiendus gibbositatem
cum mensura, quę sit longitudo foueæ & quan-
titas unius brachij: & non sit altior spondili
infirmi, neque inferior ea plurimum: imō opor-
tet ut iam primum sit facta. Verum ad hanc ægri-
tudinem, ad quam diximus in principio, ut sit li-
gnum positum propē parietem, deinde sumat-
ur tabula æqualis mensuræ, & ponatur una ex-
tremitatum eius in foueam, quę est in pariete, &
ponatur medium s̄ loci, qui consequitur ex ea su-
per gibbositatem, deinde impellatur extremitas
eius alia inferius, donec uideas quod spondilis iā
æquata est æquatione manifesta. Et Hipp. quidē
iam dixit, quod & concauatio sola absque tabula
rectificat hanc rem. Et dixit iterum, & compres-
sio cum tabula sola facit illud. Quod si illud est
uerū, tunc non est & possibile, & ut administretur
extensio, quam diximus f̄. In principio
speciei, quę nominatur separatio spondilium ad
anteriora absque compressione. Et oportet post
æquationem ut administretur tabulam de ligno, cu-
ius latitudo sit quātitas trium digitorum, & eius
longitudo quantitas, quę comprehendit gibbosi-
tatem, & quoddam s̄ partis sani: & inuoluantur
super eam panni linei, aut stupa incisa, ut non sit
dura: & ponatur super gibbositatem, & ligetur
cum ligamento, quod est necessarium: & admini-
stretur infirmo cibus subtilis. Et si remanserit
post illud residuum ex gibbositate, tunc oportet
administrare curationem, quę sit cum medicinis
quę mollificant, & leniunt cum administratione
tabulæ, quam narrauimus tempore longo. Et qui-
dam homines administrant tabulam de plumbo.
Et si dislocatur ad unum duorum laterum, æqua-
tur cum hastella, aut hastellis duabus, & stringi-
tur. In facta uerō ex hoc in collo ad posteriora, &
est illa quę curatur, oportet ut resupinetur infir-
mus: deinde extendatur caput eius ad superiora
cum facilitate, & æquetur spondilis eius cum cō-
pressionē, & absterfione: & quando æquatur, pon-
natur super eam emplastrum confortatiuum: &
uela super ipsum cum pannis, & stringe desuper
hastellam cum mensura colli, & longitudine eius,
& liga eam ad caput & s̄ adiutorium, ita ut non
cadat ligamentum ad guttur, & solutur in nume-
ro dierum, & ponantur, fila cum quibus stringis
secundum formam uitæ, ex marginibus pan-
norum, quoniam illa quę rotundantur, lædunt.

quod exten-
tatem ligni vel
capitū suprad-
it quę uicinat
pedibus infirmi
sicut possunt
in ligno primo
k. B. hoc lignū
l. B. baculi qui
uoluntur sup
lignū stans vel
erectum apud
extremitates li-
gni magni fu-
pradicti aut ca-
pitū supradic-
tæ. Caput ex-
tremitates q̄ sunt
iuxta pedes &
caput, & quidē
reoluntur li-
li baculi reuo-
luuntur
m. B. eius sicut
impellatur ip-
dylia gibbosa
vel facientia
u. B. in
o. B. opposito
gibbositati cu
mensura & fi-
quātitas foue
uel canali.

p. B. eius

q. B. extensio

r. B. malum

s. B. hic

t. B. alia littera

u. B. quoddam spon-

dylis sanum

u. B. spondilia

v. B. alia littera

w. B. quoddam spon-

dylis sanum

x. B. spondilia

y. B. alia littera

z. B. quoddam spon-

dylis sanum

a. B. spondilia

b. B. alia littera

c. B. quoddam spon-

dylis sanum

d. B. spondilia

e. B. alia littera

f. B. quoddam spon-

dylis sanum

g. B. spondilia

h. B. alia littera

i. B. quoddam spon-

dylis sanum

j. B. spondilia

k. B. alia littera

l. B. quoddam spon-

dylis sanum

m. B. spondilia

De dislocatione alhosos. i. iuncturae ofis caude.

Cap. 23.

Alhosos, quando dislocatur, tunc illud scitur sensu. Sed & magnitudinem dislocationis scies per sensum iterum: & q̄ ager nō expandit pedem, neque in loco dislocationis neque apud genu, imō est plicatio genu ei laboriosior. Regimen uerō illius est, quoniam quum uis æquare illud, oportet ut intromittas medium dig-
 10 gitum in anum, usquequo opponatur loco: deinde preme cum eo ad superiora cum fortitudine: & obserua cum manu tua alia locum alhosos, donec æques ipsi: deinde emplastra ipsam, & stringe: & ager minoret cibum, & minorabitur & egessio: & sumat cum hoc quod leniat naturam.

a B. minoretur

De dislocatione anchæ.

Cap. 24.

Coxa quandoque accidit simile ei, quod accidit adiutorio de dislocatione ad inferiora, sicut mollicare. Et non est possibile si
 20 dislocatur coxa, ut expādat pes, neque iuxta dislocationem, neque apud genu: imō est illud in genu magis prauum. Et eius quidem dislocatio quandoque fit ad interiora: & quandoque fit ad exteriora. Verum plurimum dislocationis eius est ad exteriora: & minoratur eius dislocatio ad interiora. Et dislocatur iterum ad interiora, & ad posteriora, & per illas easdem causas. Et quando
 30 accidit in dispositione partus, & strictura super em bryonem, quod dislocatur illa pes; tunc facit eū habere crus minutum, & deficiens à delatione corporis: quare debilitatur, & non corrumpitur.

De signis.

Cap. 25.

Accidit ex dislocatione anchæ ad interiora, ut uideas pedem dislocatum longiorē altero, & genu eminentius: & non potest
 40 duplicare pedem suum apud inguē inflatum, apod stematum, quoniam caput coxæ iam intravit in ipsum. Et si dislocatur ad exteriora, abbreviatur pes; & apparet in inguine profunditas; & accidit in eo, quod opponitur ei à posterioribus, eminetia, & inflatio; & genu est quasi ipsum sit submersum ad interiora. Et si dislocatur ad anteriora, pes est longior: & est possibile infirmo ut expandat crus suum, & non sit ei possibile, ut plicet ipsum nisi cum dolore: & non præparatur ei de ambulatione penitus: & si uult ambulare, ambulat super calcaneum; & accidit ei multoties ex hoc ut apod stemetur inguē eius, & retineatur eius urina. Et
 50 si dislocatur ad posteriora, abbreviatur pes eius, & sit super eum expansio difficilis: & aparet in ipsius inguine mollicatio: & est caput coxæ decliue ad obliuationem.

De cura.

Cap. 26.

Oportet, ut ad curandum sit festinatio, nam si non redit uelociter, fortasse effundetur ad eam humiditates, & putrescent, & perducant ad corruptionem membri totius, & sequetur illud de timore id quod scis. Regimen uerō dislocationis coxæ ad inferiora, est ut extendas pedem: deinde fac eum redire cum uehementia postquam moueris cum dextra & sinistra, donec

opponatur ei ad quod redit: & pone

pedi quasi statam, & stringe super crus, deinde stringe super coxam, & super genu strictura quæ seruet eam: deinde suspendatur ex humero suspensione, ne sit possibile cruri cum hoc ut extendatur: Quando uerō dislocatur ad interiora, tunc præcipitur ut & flectat genua, & teneat eum humo fortis ex latere emunctorio, & capiat restaurator manu sua caput coxæ apud genu, & trahat ipsum ad interiora, ita ut impellat extremitatem aliam, & impellat ipsum impulsionem tendente ad superiora, & exteriora. Et si adiuuat eum alius ab extremitate alia, ex contrario motus eius, & iam ligauit eam cum uitta, aut cum fune; erit bene: deinde ligetur cum ligamento. Verum quando dislocatur ad exteriora, oportet tunc, ut & firmet restaurator extremitatem coxæ, quæ est apud genu: & moueat eam ex contrario motus prædicti; & sit alius tenens ab extremitate alia mouens eā ex contrario motus primi: & iam ligauit uittam, aut funem. Et in illa, quæ est ex illo ad anteriora, aut posteriora, stringat restaurator radicem coxæ cum ligatura lata, & capiat super humerū ad partem, quæ oportet secundum declinationem dislocationis: & accipiant uiri duas extremitates ligaturæ amplæ; deinde extendant eam omnes simul extensione, qua suspendant infirmum in aere. Et cum huiusmodi iterum est possibile, ut redeant
 60 modi prædicti ad rectificationem: & medicant eam quandoque cum & thibrem: & modus illius est secundum quod retulit de eo quidam eorum, & bene egit: inquit, oportet ut caues foueam longā in ligno toto similem & aquæ ductibus, & non sit longitudo foueæ, & profunditas eius plus quā
 70 titate trium digitorum, & non sit & longitudo eorum ad inuicem plus quatuor digitis, & ponatur extremitas & thibrem in partem illius foueæ, & sustentent eum eo, & sit impulsio eius ad partem ad quam oportet impellere, & oportet ut & sustententur in medio ligni magni: aut podialis lignum aliud erectum, cuius longitudo sit quantitas unius pedis, & grossitudo eius quantitas manubrij fossorij, ut quando resupinat & super dorsum reuoluatur hoc lignum in eo quod est inter alhahafegi & caput coxæ, quoniam prohibet sequi illud quod extendit ipsum à parte pedum, licet illud iterum multoties indigeat extensione quæ sit à superioribus. Et cum hoc, & quum corpus impellitur ad inferiora, impellit hoc lignum caput anchæ ad exteriora: & oportet ut sit & manus ad inferiora secundum modum, quem diximus ante hoc, præcipue ex pede. Quod si caput coxæ non ingreditur per hanc speciem curationis, tunc oportet ut auferatur lignū erectum sustentatum: & ut figatur duo ligna alia super duo domicilia loci illius ligni. s. in omni latere eius lignum, ut sint sicut postes portæ, & non sit unumquodque eorum minus pede: deinde equitet super ea lignum aliud, sicut equitat lignum scalæ, ut sit figura & sex lignorum, similis literæ, quæ nominatur græcè & bitaneu, hæc . n. figura sit quum ponitur lignum & trinum in medio inferius duobus extremis parumper: deinde oportet ut resupinetur infirmus super latus sanū & extendat coxam sanam in eo, quod est inter

AVIC.

P 3

hos

a. & accipiat fascia fortis aut cingulum, iatam

b. B. infirmus siado flectat caput & humeros

c. B. capiat firmicer

d. B. albiram

e. B. canali

f. B. quatuor g. B. elongatio

h. B. albiram

i. B. cum qua sustentatur seu firmatur

k. B. figuratur

l. B. habentis foueam prædictas

m. B. ager super dorsum, sit hoc lignum stans inter alhahafegi & caput coxæ circum quod lignum infirmus in girum uertitur, quoniam tale lignum prohibet corpus infirmum ne sequatur extensionem quæ sit in partibus pedum ipsius & secundum plurimum non indiget extensione quæ sit ad superiora licet quadoque fiat illud etiam

n. B. quoniam

o. B. extensio

p. B. à latere

q. B. trinum

r. B. ita

s. B. tertium

hos duos postes, sub ligno quod est simile gradui scalæ, & ponatur coxa infirma super hunc postem, ut sit caput coxæ equitas super ipsum, postquam expansi fuerint super postes panni plicati plicatione plurima, ut non lædat postis coxam: postea sumatur lignum aliud æqualis latitudinis, cuius longitudo sit tantæ quantitatis, quæ comprehendat ex capite coxæ usque ad locum calcanei, & ponatur in longitudine sub coxa ab interiori parte, ut retineat caput coxæ ad calcaneum cum eo; deinde administretur^u & ligetur

in gibbositate. Verum secundum quod diximus in eo quod præcessit, oportet tunc ut extendatur crus ad inferiora cum ligno ligato cum eo, ut redeat caput coxæ ad locum suum cum hac extensione uehementi. Et est iterum modus alius, cum quo ingreditur caput coxæ absque extensione infirmi super lignum: & est modus quem laudat Hipp. & ille existimat, quod oportet ut ligentur manus infirmi simul cum ligamento lato, leni: & ligentur pedes eius ambo cum ligamento lato, forti, leni, super duos calcaneos, & super duos genua: & sit longitudo cuiusque eorum à compari suo quantitas quatuor digitorum: & sit crus infirmum extensum plus altero quantitate duorum digitorum: & suspendatur infirmus super caput, & sit elongatio eius à terra quantitas duorum cubitorum: deinde excurrat adolescens habens experientiam, puberque cum brachijs suis, & extrahat coxam infirmam in grossiore loco eius ubi est caput coxæ iterum: & suspendatur cum infirmo sub bito nam iunctura quum factum fuerit illud & iunctura ea, & ingreditur ad locum cum quolibet studio, & et iste quidem modus est faciliior alijs, quoniam non indiget operatione plurima. Verum plures medicantium non bene operantur in eo, quoniam ipsi spernunt eum propter suam facilitatem. Et si fit dislocatio coxæ ad exteriora, tunc oportet ut extendatur infirmus secundum quod diximus cum hac ligatura, quæ est super alahafegi inguinis, & furculam, secundum quod diximus, deinde est necessarium medicanti, ut eucllet cum thibrem de foris ad interiora, postquam posuerit extremitatem thibrem in aliqua parte foueæ quam diximus ut strigat super eam. Et sint aliqui ministri ex parte coxæ sanæ impellentes iterum: & opponatur impulsio, ut non impellatur plurimum. Et quum dislocatio est ad anteriora, tunc oportet ut extendatur infirmus, deinde ponat uir fortis radicem uolæ manus suæ dextræ super inguē infirmi, & coarctet ipsum cum manu altera, & ipse cum hoc ponat coarctationem extensam ad inferiora ad partem genui. Et quando dislocatio est ad posteriora, tunc non oportet ut extendatur infirmus ad inferiora, eleuatus super terram: imò oportet ut sit positus super aliquid durum, sicut oportet, & tunc sit iterum quando separatur ancha eius ad exteriora, sicut dixi in gibbositate: oportet ergo ut extendatur infirmus super lignum, aut podiale super faciem suam, & sint ligamenta stricta non super coxam, imò super crus, sicut diximus nuper. Et oportet iterum administrare coarctationem cum tabula, & super alahafegi, & locum, ad quem egreditur iunctura. Hic est ser-

mo noster in speciebus dislocationis, quæ accidit anchæ ex causâ manifesta antecedente illud: uerū quia quandoque dislocatur coxa propter multitudinem humiditatis accidentis ei, sicut dislocatur spatula, oportet tunc ut administretur cauterium, sicut diximus in loco, in quo diximus hoc cauterium.

De dislocatione genui.

Cap. 27.

Genu est uelocis dislocationis: fortasse. n. dislocatur absque causâ præter deambulationem uelocem, aut lubricat parum: sicut carnalis multoties dislocatur absque causâ præter saltum. Et genu quidem dislocatur ad omnem partem, nisi ad anteriorem propter rotulam, & adiutorium eius.

De cura.

Cap. 28.

Edeat infirmus super sedem propinquam terræ, & eleuentur pedes eius parumper: deinde extendat uir fortis manum suam desuper & de subtus extensione forti: & reducat restaurator iuncturam ad dispositionem suam secundum iudicium dislocationis uniuersalis, & liget eam.

De dislocatione areffatu, & est rotula genui.

Cap. 29.

Quando accidit ei dislocatio, oportet ut pes planè ponatur in terra, & reducat rotula: deinde impleatur curuatura geniculi pannis prohibentibus à duplicatione, & ponantur desuper hastellæ resistentes ei in parte, ad quam declinat. Quum ergo restringitur, & adhæret, nō duplicetur genu cum festinatione, sed paulatim, donec alleuietur.

De dislocatione iuncturæ tali apud scalcaneum.

Cap. 30.

Islocatur scalcaneus: indiget ergo, si dislocatur, extensione forti, & curatione uehementi, & impulsione cum fortitudine ut redeat. Deinde oportet ut dimittat deambulationem circiter. xl. dies, ut non dislocetur secundo. In separatione uero pauca sufficit quælibet extensio, deinde reducat. Et quando completè dislocatur, tunc oportet

ut reducat secundum quod dicunt antiqui, inquit, oportet ut extendatur infirmus super dorsum suum super terram, & ab eo quod est inter coxas eius apud alahafegi sit paxillus longus intrans in profunditatem terræ, non permittens corpus eius moueri, quæ procedit pes eius ad inferiora: imò oportet ut figatur iste paxillus antequam respicietur infirmus. Quod si præsens tibi fuerit lignum magnū

in cuius medio diximus esse aliud lignum fixum; tunc oportebit ut fiat extensio super hoc lignum: & oportet ut sit minister tenens coxam, & extendens eam, & minister alius extendens pedem, aut manibus suis, aut ligamento secundum contrarium extensionis ministri primi: & æquet medicus manu separationem, & teneat minister alius pedem alium ad inferiora. Et oportet post æquationem ut ligetur ligamentis fortibus, & uadat cum parte ligamenti ad pectinem pedis, & cum parte eius ad calcaneum.

e B. uel clauiculi
lam calcanei
u t B. extensio
aut cum ligno
quod est simile
pistello mortarij
fecit secundum
administratur
x B. aut
y t B. &

v B. amplexat
seuulcor habens
experientiam
iunius fortis
a ——— B.
b ——— B.
c B. adiutorio
trahentis ad inferiora

d B. tensione ligaturæ quæ est super alafagi & super inguinia
e B. impellat cum albiram
f B. albiram in aliqua ex foueas quas diximus ut firmetur vel sustentetur

g B. aut

h B. alahafagi & super nates

a B. clauiculus

b B. alchab

c t B. si est dislocatio uehementis non obediens

d B. figat inter coxas et apud alahafagi paxillus longus seu baculus longus fortis
e B. trahatur pedes
f t B. concutatur quod diximus
g B. sic

h B. clauiculus calcanei

neum, & ligetur illic. Et oportet ut caueatur ex
neruis, qui sunt supra talum posterius, ut non sit
super eos ligatura uehemens, & ut prohibeatur
infirmus à deambulatione. xl. diebus: & isti, si co-
nantur ambulare gante, non sanantur secundum
complementum, & dissoluitur & in eis membrum
& corrumpitur curatio. Quod si separatur os ta-
li ex saltu: nam illud accidit multoties; aut acci-
dat huic membro apostema calidum: oportet tunc
ut præparetur hoc membrum cum resupinatio-
ne infirmi super faciem suam, & extensione mem-
bri, & æquatione eius, & cum embrochis, quæ se-
dant apostemata calida: & administratione liga-
mentorum fortium: & ut quiescat infirmus, & nō
moueatur donec rectificetur membrum integrè.
Et ligatura quidem tali & oportet ut sit & ad digi-
tos, & dimittatur & talus & apertus.

De dislocatione ossis pedis.

Cap. 31.

EIUS regimen est proximum regimini dislo-
cationis ossis scalcanei, & fortasse sufficit
ut aques, ita, ut & scalcæcum pede tuo su-
per ipsum panno existente inter ea, donec æque-
tur: deinde emplastra, & stringe secundum modū
quem scis.

TRACTATUS SECVNDVS

De radicibus uniuersalibus in fractura.

Sermo uniuersalis in fractura. Cap. 1.

FRACTURA est solutio con-
tinuitatis propria ossibus. Et
accidit quandoque & sparsa:
& quandoque non est sparsa,
& quandoque accidit æqualis,
& quandoque accidit scissa.

Et æqualis quandoque accidit in latitudine: &
quandoque accidit in longitudine. Et cadens in
latitudine quandoque accidit & diuisa, & quan-
doque accidit non diuisa. Et cadens in longitudi-
ne est diuisio & alcaem que nō accidit separata.
Et quidam nominauerunt species fracturæ: no-
minibus suis, dicentes fracturam magnam inceden-
tem in latitudine & profunditate, & raphana-
lem & hastalem, & arundinalem. Et dicentes in-
cedentem in longitudine, fracturam linealem. Et
dicentes incedentem in latitudine cum longitu-
dine, lunalem, & nerualem. Et illa quæ est parua
rum partium & unam sauchiem, & alierusiem cū
alhuberien & Et quando fractura completur, non
est possibile ut remaneant duo ossa, secundum quod
necesse est inter ea de oppositione secundum præ-
parationem continuitatis naturalis: imò separan-
tur necessario ab oppositione. Et similiter sepa-
ratio faciens accidere puncturam necessario in eo
quod continetur de uelaminibus, & carne: & quæ
accidit dolor sequens eam. Et quādo est æqua-
tio rotunda, sine frustis, & conuertitur membrū
cum facilitate. Et ut declinet fractura ad exte-
rio- ra secundum quod dixit Hipp. melius est quā
ut declinet ad interiora, quoniam illud, quod oc-
currit ei de neruis illic, est plus: quare laedit. Et

quando cadit fractura apud iuncturam, & & &

& restauratur, remanet

motus difficilis propter duritiem, & & rasbadij
quod accidit indiget spatio donec declaretur. &
Et illud quidem prauius accidit in iuncturis os-
sium paruorum. Et de illo iterum est, ubi est iun-
ctura in creatione strictior, sicut est iunctura & ca-
uilla. & Et fractura prauioris incarnationis, & uni-
tionis est illa, quæ est secundum rotunditatem:
deinde illa, quæ declinat: non enim adhæret nisi
super ipsum prolongetur ligatura habens fabri-
cationem mirabilem tempore longissimo: & su-
mat ex cibis, & medicinis: & ex eo quod mit-
tit sanguinem ad illam partem, & secundum quod
dicemus. Et deterior fractura ossium est ad inte-
riora, non ad exteriora secundum quod dicitur.

Et quod dicitur de incisione medullæ, & interfi-
cit, est intentio cui nō est utilitas: medulla enim
habet lenitatem & uiscositatem, & nō inciditur.
Et quandoque accidunt cum fractura accidentia,
sicut uulnera, & fluxus sanguinis, & aposte-
ma, & attritio eius quod circundat eam ex carne;
que si non & præparetur & cum prohibitione pu-
trefactionis, aut scalpelletur; accidet ex eo corro-
sio. Et locus quidem fracturæ magnorum scitur
per dolorem, & per & casum. & Fracturæ uerò

puerorum paruorum apparent per dolorem, &
apostema: & nam in ipsis accidunt plura iadi-
cia restorationis. Et quādo ista ossa redeunt ad
situs suos, possibile est in infantibus, & qui sunt
eis proximi ut & restauraretur ei uillus & uirtutis
prima in eis in ætate uerò adolescentiæ, & quæ
est post ipsam, non restauratur: imò currit super
eam incarnatio ex materia cartilaginosa, coniun-
gens inter duo ossa de genere eius, quod facit cur-
rere & ærarius de duobus plumbis & super conti-
nuationem aris, & aliorum. Et ossa magis inobe-

dientia ad restorationem faciendam est adiuto-
rium, deinde brachium. Amplius furcula, quan-
do frangitur ad interiora, praua sit eius cura. Et
fractura foedior in duobus fociis est fractura
focilis inferioris eorū, sicut dictum est in disloca-
tione. Res autem coxæ, & cruris est facillior;
quoniam restauratio non prohibet ea à dilatione.
Et membra quidem diuersificantur in spatio res-
taurationis uerbi gratia, quoniam nasus resta-
ratur secundum quod dicitur, i. x. & costa i. xx. &
ulna in eo quod approximatur à. xxx. usque ad. xl.
& coxa i. l. & fortasse extenditur longè, donec re-
stauratur coxa usque ad menses tres, aut quatuor,
& quod est supra hoc. Et ut declinet membrum
in & firmatione & restorationis ad uentrem eius,
melius est, quā ut declinet ad dorsum ipsius,
quoniam fit declinatio eius in latere & urinæ. & Et
causæ, propter quas non restauratur os, sunt mul-
tudo embrochationis aquæ: & multitudo solu-
tionis ligamentorum, & ligationis eorum: aut fe-
stinatio in motu: aut paucitas sanguinis absolu-
tè: aut paucitas sanguinis uiscosi in corpore: &
propter illud minoratur restauratio fracturæ cho-
lericorum, & conualescentium. Et de illis, quæ si-
gnificant restorationem, est apparitio sanguinis,
qui uidetur quasi ipse sit superfluitas, quā expel-

g. & B. facti sunt
margines qui
sunt super no-
gram ossium, &
super coucau-
tatem ipsorum
in qua recipit
bucellatium seu
additamentum
iuncturæ efficit
iunctura illa p-
parata ad dislo-
cationem. Et qñ
cadit fractura
apud iuncturam
h. p. robor
seu carmen cal-
losam q̄ indiget
tempore donec
leniatur
i. B. clauicula

k. B. q̄ præpa-
rant sanguinem
ad illam rem

l. B. regatur

m. B. aduentū
causam fractu-
re & per tactū
manuum
n. B. & rubedi-
nem Capiculi
indicia restaura-
tionis & eius co-
trarij. Ossa fra-
cta quā redeunt
ad loca sua uel
o. B. restaurati
pp remanentia

p. B. faber de
plumbo

q. B. in errore

r. B. grauitatis

lit natura ex multitudine sua, cum studio ad fracturam.

ANNOT.

Cap. 91. & de inceptis.

Habes et de fracturis libros ex Hippocrate cum Galeni Commentarijs. Scripsit et Paulus lib. 6. Plura et Celsus lib. 8. Hic fuisse et distinde totam rem amplectitur. quam etiam in paruum libellum ex his omnibus collegit doctissime TAGAVLTIVS.

De radicibus restorationis, et ligatura. Cap. 2.

Restorationis basis est extensio membri cum quantitate, quæ oportet: Nam additio in ea spasmatur, & læsionem facit, & proveniunt ex ea febres; & quandoque accidit ex ea mollificatio. Et illud quidem in corporibus humidis est minoris nocimenti propter obedientiam eorum ad extensionem. Et diminutio eius prohibet bonitatem consolidationis, & ordinis, & quod in dislocatione, & fractura est æquale. Quod ergo extenditur secundum modum qui oportet, est ubi fit occupatio cum præparatione duorum ossium secundum rectitudinem, & positionem pulvillorum, & ligamentorum secundum quod oportet: & cooperire ea hastellis, & cooperire hastellas ligamentis. Et oportet, ut quiescat membrum quantum est possibile, nisi quandoque secundum quantitatem quam tolerat, quum non fuerit nocimentum & apostema, ut non moriatur natura membri. Et oportet ut caueatur doloratio vehementis apud extensionem, & stricturam in fractura, & dislocatione simul. Et similiter illud, quod accidit ex strictura vehementi, & tardatione solutionis, & quoniam illud perducit ad hoc, ut moriatur illud membrum, & putrefiat, & fit necessarium abscindere ipsum. Et intentio in plurimo restorationis est, ut eveniat alroboth in eis, quæ non sunt sicut ossa capitis: nam super ea non oritur alroboth; quare oportet ut præparetur ita, ut non eveniat. Et siccum, neque paucum, & iterum grossum plurimum pertransiens mensuram. Et de sicco est, quod magnitudo eius diversificatur secundum membrum, & quantitatem fracturæ, in magnitudine sua, aut multitudine ipsius; aut in contrarijs ambarum. Et tu quidem scies in diminutione, quod oportet fieri in illo, quasi apud rememorationem ciborum, & apud rememorationem fracturæ. Et oportet quum accidit alroboth ut prohibeatur a motibus comprimentibus, & coitu, & ira, & iracundia; quoniam adurunt sanguinem, & fugit locum calidum, & sanguis quærit frigidum. Et adjuvatur cum emplastris fortibus, stipticis, in quibus est caliditas quædam, & glutinatio: & ponantur in eis quæ sunt sicut nux cupressi, & dragacanthum, & medicinæ quæ sunt ad rupturam. Et quando accidit fracturæ, ut non restauretur restoratione, de qua curatur, tunc fiat in ea quiddam simile fricationi in ulceribus, quæ non sanantur; & est ut fricetur utrisque manibus, donec auferatur viscositas villis, debilis, quæ est quasi ipsa non sit aliquid: quare accidit ut eleuetur in locum, & impellatur ad ipsum sanguis bonus, novus, & coaguletur super ipsum alroboth forte. Et multoties quidem egredijuntur, & alteratur color ossis, res similes corti-

eibus, & squamis propter fricationem, & super huiusmodi non ponantur hastellæ: imò si fuerit necessarium, sufficiat ligatura bona. Et quando aggregantur fractura, & vulnere, tunc non est possibile ut differatur restauratio, usquequo sanentur vulnere: os enim induratur, & non recipit restorationem, nisi cum prauitate, & extensione vehementi, & dispositionibus maximis. Et cum hoc, quando accidunt cum vulnere dolores, & apostema, in quibus est timor, tunc ut torquatur membrum, melius est, quam ut accidat timor magnus: quare oportet ut in huiusmodi fractura non perveniatur ad ultimum in re restorationis. Et quando est cum fractura attritio, est cum illo timor in corrosione membri: quare oportet ut scalpelletur locus ad hoc ut egrediatur sanguis; quoniam in ipso est timor, & est ut moriatur membrum. Et si fluat sanguis, tunc oportet ut retineatur. Et multoties quidem fit necessarium propter timorem apostematis, & nocimentum vulneris, ut facias aliud quam sit necessarium de curatione membri: quare phlebotomias, & soluis ventrem, & subtilias cibum. Et quandoque accidit ex strictura, pruritus: & est necessarium ut solvatur, aut embrochetur membrum cum aqua calida, donec resolvantur humiditates mordacitiae. Et Hippocritus quidem præcipit ei, qui restauratur, ut fugat aliquid de elleboro in illa hora: & fuit eius intentio ut trahantur materiæ ad interiora: & Galenus prohibet hoc, imò præcipit ut bibatur agariû. Quod si fuerit necessarium, tunc detur aliquid de syrupo acetoso, in quo sit virtus acuta, & dicitur quod illud fuit in tempore Hippocriti. Et superfluitas quæ est inter duo tempora, est mirabilis. Et quum volueris facere restorationem, deinde dolet, & inquietat; tunc rectius est ut dimittas illud: & ex trahe illud quod redire fecisti: fortasse enim remouebis per illud infirmum a doloribus. In fractura autem in longitudine sufficit, ut membrum adhæreat cum strictura vehementi, & vehementiore, quam in alijs, in cuius compressione ultimatio fiat ad anteriora. In fractura autem, quæ est in osse, oportet ut duo ossa stent secundum rectitudinem in fine, qui possibilis est, obseruando illud ex parte situs partium sanarum: & considera an sit oppositio ossis huius ad suum compar ossis alterius, deinde restaura, & observa: nam inter illud sunt res de illis sicut frustra, & additiones, & de illis sunt uacuitates: Verum frustra quando non decenter componentur, solvuntur inter os, & inter restorationem. Et quando frangitur iterum, & remanent inter duas scissuras ossis, non permittunt ut adhæreat una earum alteri, & separantur: quare fit ulcus in quo super aggregatur virus: quare accidit inde, quod ipsum met putrefiat, & putrefacit membrum: Amplius unio non fit fortis: fortis enim non fit, nisi quando decenter continuantur frustra, & additiones in oppositione sua, quæ ei opponitur: est ergo necessaria extensio, postquam fuerit verificata oppositio inter duo ossa, & inter additiones, & meatus qui deglutiunt eas, & verificata fuerit restauratio. Quum ergo extenderis, & opposueris, rectum est quum inuenis oppositionem verificatam, ut mollesces extensionem paulatim, & obserues oppositionem, ut non declinet cum

1. B. remanere dorsum

a. B. hoc

b. P. multoties videm

c. B. paucitate curæ vel animaduersionis super illud

d. B. nutrimentum
e. B. neque etiam
f. B. ex manifestis vel cognitis est quod magnificatio
g. B. distinctio- nibus vel in capitulis illud quod oportet fieri in illis omnibus
h. B. subillant sanguinem & abhorreat locum calidum, & quæ rat locum

i. B. abel &

k. B. cogit alteratio coloris ossis & impressio vel elevatio corticis & squamarum: ut fiat fricatio

m. B. essebori
n. B. multoties vel excellentia ipsius

o. B. in latitudine

p. B. inter illa res de quibus sunt

q. B. non decenter componuntur vel componuntur medietate vel sunt prohibentia inter os & inter restantem & quæ do franguntur inter scissuras ossis, quæ non permittunt ut adhæreat una alteri, & separantur: quare dimittuntur in qua aggregatur continue

r. B. scissura quæ sunt sicut compuncturae d'egia tunc, vel recte piamt

attractione,

attractione: & obserues cū manu tua dispositio-
nem eius, quod decenter componitur: & si inue-
neris eminentiam, aut aliud, rectifica illud cum
manu: deinde necessarium est ligamentum con-
seruans membrum secundum quietem suam: non
durum, quoniam dolere facit ualde: neque lene
quoniam dimittit conseruationem: & de rebus,
quarum est media, est melior. Et oportet ut
sit ligamentum positum ad illud, ad quod est in-
clinatio, uel euentius. Et si fractura est comple-
ta, tunc oportet ut æquetur æquatione stringen-
te eam ex omni parte. Quod si fractura fuerit in
parte plus, oportebit ut sit strictura illic plus. Et
si cum fractura fuerit aliquid ex frustis, ossibus
paruis, tunc si fuerit lædens, dolorem faciens, tūc
i uade ad illud cum rectificatione. quod si nō
fuerit lædens, tunc non cures de eo, neque appo-
nas manum. Quod si, uerbi gratia, audita fuerit
eius crepitatio, tunc speratur quod currit super
eam roboth. Quum ergo ^a § securus fueris ^b de
illo, tunc non oportet ut ^c § tarderetur ^d res eius.
Et quando accidit ex frustis disructio carnis, nō
est tunc rectum occupari in dilatatione disrup-
tionis, operatione stolidorum; sed est necesse, ut
extendantur duo ossa ad duo latera secundum ul-
timum finem rectitudinis, ne sit tortuositas in eis,
quoniam in tortuositate tūc est corruptio ossis.
quum ergo extenderis ipsum, tunc redi ad fru-
stum, & reduce ipsum, & stringe illud. Si autē non
redit, tunc non dilates disructionem: imō ^e § præ-
fens sis ut uideas mensuram, qua indiges: & per-
fora in ea secundum quantitatem, qua ingredia-
tur in eam, frustum; & compone super ipsum fru-
stum cutis lenis, super quod possit esse foramen
spissum, & penetret frustum in ipsum: & preme
super cutem, & manum, & compressione grauante
eas ambas; & procedet os in foramine, processio-
ne ad radicem suam: deinde feretur cum serra
operationis, & est serra minuta, subtilis, acuta,
sicut serra facientium pectines. Et fortasse per-
foratur radix, cuius ^f § perforatio est necessaria
cum tripano, & faciendo foramina continua, acci-
piendo locum, ^g § cuius queritur fractura: & illud
non est auferens timorem, ubi est post os corpus
nobile: licet fortasse sit saluus, quam instrumen-
ta mouentia motu suo, aut sua collectione, aut in-
cisione sua. Et quandoque ingeniatur ut ponatur
tripanum super latitudinem substantiæ, non
permittentem tripanum penetrare, nisi secundū
quantitatem adiuuantem: quare est tunc mino-
ris nocuenti, quam instrumenta mouentia. Et
propter hoc oportet, ut sint apud restauratores
ipsum tripanorum species plures præparatæ.
Et fortasse non apparet frustum, sed ^h § est neces-
sarium ad incus illud quod exsiccat, & retinet ip-
sum; deinde ⁱ § fieri illud quod oportet. Quod
si fuerit frustum, aut petia ossium separatam, pū-
gens ^j § locum, & § dolorem faciens; tunc neces-
se est ^k § scindere, & uti regimine ad extrahendū
illud quod egreditur: & multoties oportet serra

re illud. § Et quando fuerit illud, quod fractum
est, ^l § comminutum, magnum, & fuerit eius cō-
fractio, & comminutio plurima; tunc necesse erit
ut extrahatur totum. Si autem fractura non fue-
rit cum comminutione, & fuerit dislocatio eius,
& scissura capiens locum plurimum; tunc incide
infirmiorem locum, & dimitte reliquum: quoniā
non est nocuentum in eo; imō nocuentum
in abscindendo totum est magnum.

De admonitione restorationis

Cap. 3.

Necesse est restauratori, ut consideret incli-
nationē ossis; quoniam ipse inuenit apud
partem ad quam inclinatur, gibbositate:
& apud partem a qua inclinatur, concauitatem.
Et plurimum quidem intelligit illud cum tactu:
& illud iterum quando dolor sit uehementis in par-
te, ad quam est inclinatio, & crepitatio, iterum si
gnificat illud: & super illud fabricet rem suam,
Et est necessarium restauratori, ut ^a § extendat ma-
num suam super locum fracturæ in dispositione
^b § itineris ^c § eius ad superiora, & inferiora cum fa-
cilitate, & subtilitate, donec si uiderit separatio-
nem, aut eminentiam, aut frustum, cognoscat ip-
sum, ut non liget uice altera, & non secundum quod
oportet: quoniam accidet confusio, aut dolor.
Et non oportet ut confidas in æquatione sensata
per manum ante complementum sanitatis: nam
multoties occulatur apostema confusionem, &
torsionem. Quum ergo restaurator peruenit ad
fracturam, & inuenit illud; si non exquisitè ope-
ratur in eo, deturpatur membrum: & si exquisi-
tè operatur, perducit ad spasnum, & febrem pra-
uam: ergo melius est ut dimittat illud, & non tan-
gat ipsum. Quum ergo incipit peruenire ad re-
stauracionem partis ossium, & ^d § non penetrat,
oportet ut non uim faciat: § & faciat ipsam in-
gredi cum difficultate secundum omnem dispo-
sitionem, quoniam ingreditur super infirmum
quod est maius, quam ut remaneat os non æqua-
tum. Et si ^e § dolet reditio, & rectificatio ualde,
& est possibile medico, ut reducat illud ad dispo-
sitionem fracturæ, tunc ^f § est delitix infirmo, &
^g § concupiscentia magna. Et oportet ut restau-
rator festinet ad restaurandum illud quod fractū
est, & restauret in die suo; quoniam quanto plus
elongatur, tanto est eius introitus difficilior, &
nocuenta in ipso sunt plurima, & propē in ossi-
bus, quæ circumdāt lacerti, & nerui plures, sicut
coxa. Et oportet ut adiuuet ad festinationem re-
stauracionis cum causis ^h § in contrario causarū
oppositarum prædictarum: & prima est conglu-
tinatio sanguinis uiscosi. §

De præparatione restaurandi.

Cap. 4.

Oportet, ut omni membro, quod tu resta-
ras, sit præparatio conueniens, prohibens
dolorem: & melior præparatio cum hoc
est illa, quæ est ei per naturam: uerbi gratia, ut sit
in manu ^a § ad furculā: & sit in pede ad illud quod
impellit, & obseruatio cōsuetudinē infirmi in hoc.
Et sicut mēbrum quod oportet suspēdi, oportet ut
suspendatur scdm equalitatem; similiter mēbrū,
cuius dispositio significat ne suspendatur: opor-
tet ut sit eius accubitatio, & ipsius locus super re-
planam,

f. B. obuia ei

e. B. non sperat
B. dimittatur

a. B. sit præfens
ibi situm seu
pannus grossus
molis quantita-
te qua indiget
& fac foramen
in eo secundum
mensuram qua
ingredietur in-
uidia in eo fru-
stum ossis & su-
perpone super
ipsum filtrum
frustum cutis
vel corii lenis
quantitate ip-
sius, & fiat fora-
men in eo sicut
est foramen il-
lius. § filtri & in
eo penetret fru-
stus ossis & com-
primatur super
cutem vel co-
rium, & filtrum
compressione
premente ea
ambo ad infe-
riora, & proce-
dat os uel egre-
diatur os in fo-
ramine processio-
ne uel egres-
sione qua os e-
greditur usq;
ad radicem suā
deinde ferretur
os cū serra cōi-
vel cum serra
qua cōiter fa-
ber lignarius
operatur

y. B. necessarii

est ut manifestetur uel ut abscindatur cum terebello

u. B. a quo queritur ut frangatur uel remouetur frustum ossis, & illud non est abf

que timore

a. B. ex necessitate fuit uolentia quare significatur per illa super frustum, & cu-

retur illa uolentia cum eo

b. B. fiat

d. B. regimine uel ad extrahendum illud quod egreditur, & ferrandum illud quod

oportet serrare.

e. B. commin-
tum ualde

a. B. protrahat

b. B. processio

c. B. secundum
quod non

d. B. os est ino-
bediens uel im-
pediens & non
prodest. § cura-
tio uel opera-
tio, tunc non o-
portet ut labo-
ret
e. B. dolorem
causat ualde re-
ditio, & rectifi-
catio
f. B. erunt
g. B. quies

h. B. quæ sunt
oppositæ causis
causantibus ip-
sam prædictis.
Et prima eorū
est cum eo quod
generat sangui-
nem uiscosum

a. B. Alia litera
alruie ad pēq;
& in pede decli-
natio ad tensio-
nem

b. B. firma vel
adherens alicui
fiat
c. B. eleuatio

planam, ut non suspendatur pars eius, & b. § re-
stringatur § pars eius. Et suspensio quidem est
mala omni restaurato: sicut c. § impulsio § ad su-
periora est illi conueniens, dum prohibens non
prohibet. Et quā preparatio membri fit ita, ut
sit alterius quā oportet, aut magis infimum; in-
clinat membrum, & contorquet ipsum secundū
inclinationem suspensionis, & preparationis.

a. B. puluillorū De qualitate ligamentorum, c. § hastellarum. § C. 5.

Portet, ut sint panni ligamentorum mū-
dinam fordus est durus, & facit dolo-
rem. Et sit subtilis, ut penetret res, si lini-
tur super ipsum. Et sit levis, ut non grauet super
membrum infimum. Et oportet, ut ligamenta ca-
pian de loco sano aliquid cui sit quantitas: illud
enim est magis tenens restauratos, quā ut sepa-
retur, & magis firmum: quamuis sit necessarium,
ut non sit superfluitas in illo; quoniam faciet ut
membrum habeat meatu stricto, non suscipien-
tes nutrimentum. Et iterum illud, quod admo-
nuimus de strictura, est magis exprimens humi-
ditatē effusam ad membrum infimum, ad illud
quod est lōginquius eo expellendo, & magis pro-
hibens illud quod attrahit ad ipsum. Et ligamen-
tum latum ad illud est melius, quoniam magis fa-
cit adherere, & plus dilatans; uerū secundum
quod possibile est in omni membro: nam illud
quod possibile est ex hoc in pectore, nō est sicut
illud quod possibile est in manu, & quod non est
ex membris latum: nam illud non est possibile in
eo: imō quando lata est uitta, non fit bona eius
ordinatio super membrum simile illi: b. § imō fit
fecda; quapropter oportet ut sit cōtētus de hu-
iusmodi in illa cuius amplitudo est trium digito-
rum, usque ad quatuor: Et illa sunt sicut focile,
& furecula, & sicut illis similia: nam non est in eis
possibile illud: imō si non ligantur cum subtili,
non est possibile: in furecula enim non conuenit
lata. Et in huiusmodi quidem est necessariū mul-
tiplicare inuolutiones, ut stent loco dilatationis:
Et uitta quā inuoluitur, sufficit ut sit latitudo
eius trium digitorum, aut quatuor, & longitudo
ipsius trium cubitorum. Et puluillorum c. § forti-
tudo § quandoque fit uehemens in adiutorio li-
gamentorum, ad faciēdum adhaerentiam: uerū
puluillorum sunt duae species: Vna earum est, in
qua est intentio æquare concauitatem membri:
& adhibeatur studium, ut non cadant inter d. § ea
ambo foramen, § & ut non superponantur super
positione diuersa, & ut c. § bucellentur cum eis ul-
cera, § Et altera est, in qua est intentio, ut coope-
riat cum ea ligamentum, & æquat æquatione se-
cundū q. sunt hastellae: & ligamentū inferius pro-
hibet materias: & secundum, torsionem: Et opor-
tet ut sint margines puluillorū ubi possibile est:
& illa quantitas exigat, ut sit numerus § puluillo-
rum. § Et fortasse est necessarium administrare
puluillos paruos, quos copperit puluillus unus
equans super eos in lōgitudine ligamenti cadentis
super locum. Et ligamentum, quod nomina-
tur habens duas facies, & habens duo capita; est
illud quod administratur ita. ponatur medium
panni cum quo conseruatur æquatio loci infir-
mi super locum suum, & sit illud in medios § al-
hadacati: deinde accipiat cum § unaquaque dua-

rum medietatum ad partem diuersam; & fiat in-
uolutione earum cū utriusque manibus simul, &
cundum quod est famosum, quod non est nobis
necessarium exponere.

De qualitate ligamenti cum expositione, & distinctio-
ne. cap. 6.

Portet ut incipiatur cum ligamento à lo-
co fracto, & ab eo ubi declinat ad os, & il-
lic sit uehementius strictum: & ubi fractu-
ra est uehementior, oportet ut sit ligamentum for-
tius. Et ad ultimum a. § locus fra-
cturae, & locus à quo est necessarium expellere
materias, & ut seruetur super ea situs, b. § & illud
quidem securat ab apostematione, imō fortasse
resoluit apostemationem: & est cum securatione
ab apostematione, & à putrefactione ossis. iterū
illud quidem non confert § ad uirus, si generatur
in ipso osse perueniens ad medullam, & corrumpens
medullam, & os. Et est necessarium ut fran-
gatur, & ab eo discooperiatur: & ut fiant uiae
ad pus ad egrediendum. Et c. § est melior lo-
corum, cum defensione eius quod uenit de
eius genere, qui sit, § licet membrum inferius
quandoque expellat ad superius superfluitatem
suam: quando superius est debile. Et non oportet
ut fiat ultimatio in strictura ligamentorum, & ha-
stellarum tanta, quā prohibeat aduentum nutri-
menti, & sanguinis: illud namque est ex illis quæ
prohibet restaurationem. Et Hipp. quidem adiu-
uat ligamenta in eo, quod conatur de expulsiōne
apostematis, cum ceratis reperculsiuis cum oleo
omphacino, & cera: d. §

& fortasse est necessarium sedare apostema cum
eis quæ sunt sicut oleum chamæmillinū, & sicut
cum uino stiptico: nam ipsum resoluit apostema
& confortat membrum. Et ubi fuerit ulcus, non
appropinquet ceratum. Et fortasse est necessariū
illud in quo est § fortitudo, & resolutio § sicut o-
leum, & mastix, & ammoniacum. Et ad ultimum
quum ligamentum administratur, & fractura est
recens, quæ nondum apostemat: tunc oportet,
ut sit f. § ex ligno, § & infrigidatum reperculsi-
uum. Et fortasse sufficit, ut liniatur cum aqua
& aceto: & fortasse administratur cum cerato, &
similibus de illis quæ narrauimus. Et si admini-
stratur post apostema, tunc melius est, ut sit li-
gamentum ex lana, quæ sit infusa in oleo resoluente
apostema, & liniente ipsum. Et secundum om-
nem dispositionem § in ligamento, super quod
ponitur ceratum defubtus, § est securatio à com-
motione doloris: & propriè quando medicus nō
est presens: quum ergo accidit dolor, succurritur
cum solutione, & ligatione. Et non oportet, ut
administretur ceratum, & propriè quando est il-
lic ulcus: fortasse enim attrahet ad membrum pu-
tredinem: & ponatur loco eius uinum nigrum.
Et plurimo quidem fracturae h. §

§ associatur ulcus: quapropter o-
portet ut elongetur ceratum: & sit sufficientia in
uino stiptico, in quo infusus sit puluillus longus.
Et nos quidem ponemus epichematis fractu-
re capitulum singulare. Et quā inceperis cum li-
gamento à loco exigēte; tūc inuolue ipsum inuo-
lutionibus, quas addes secundum additionem
magnitudinis

Alia littera
b. — B.

e. B. villitas
d. B. partes ei
vacuas seu
concauitas
e. B. repellatur
ei eis vacuitas
f. B. ligatura
strictior in loco
& mollior i lo-
co, & ut adhe-
reant cum ea
hastellæ adhe-
ria bona. Prima
ergo ambarum
est propter liga-
turas & vittas
& secunda pp.
hastellas & liga-
mentum inter-
ius prohibet
materias & se-
cundum prohi-
bet torsionem,
& oportet ut
sint puluilli fa-
ti ex margini-
bus tellæ (ex
tella firma for-
ti, & leni ubi
sunt ligamenta
fortiora, & ut su-
per equitent
vel superponan-
tur
g. B. panni dein
de trahatur

a. B. ubi est

b. §. s. oportet

ut stridat sit

uehementior

& cum hoc opo-

rtetur securatio

ab apostematio-

ne imo fortasse

resoluitur ap-

stematio

& securatio

cum apostema-

tionē securat

putrefactione

ossis quamuis

illud non conte-

rat

b. locus di-

gnior obserua-

tionē & regim-

ne eius quod

essantur ab

ipso est illa qui

est supra

d. B. & quæ est

necessaria in

frigidare liga-

menta adu-

tere frigido que

aqua vi. probi-

beat ut spelle-

ma

e. B. virtus reco-

luta

f. B. ligamenta

ex lino

g. B. Alia littera

ligamentum ip-

per quod ponit

ceratum est de-

subtus & in eo

h. §. B. diuersa

inæqualia

i B. diminue

i B. diminue
cui
B. fortifican-
dum ipsum &
ad intentionem
preparationis

1 B. extenuatur
vel moritur

m B. inuolutio
nis

n B. debilita-
te vel & est ex
fractura locus
debilis
o B. fundame-
tum &

p B. deterior
fractura est illa
q est ipsamans

q B. horarum
ad inspicendi
bonitatem
r B. decet dies
vel circa

s B. quod parte
os is incarna-
ta & coniungit
dumque quando
adharet vel co-
iungit ut os is
tunc non strin-
gatur valde &
relaxetur

t B. quod
u B. causis pro-
hibentibus ip-
sum

magnitudinis fractura, & spartem earum secundum diminutionem eius & secundum apostema, si fuerit apprensus: deinde reduc ipsum ad illum locum, deinde uadat usque ad locum sanum, hoc est ergo ligamentum primum. Deinde fac presens ligamentum secundum, & inuolue ipsum super fracturam bis, aut ter: deinde fac ipsum descendere ad inferiora, mollificando paulatim: postea fac esse presens ligamentum tertium, & fac similiter ad superiora, & tunc facies ligamenta esse paria ad expellendum superfluitas a membro, & ad re-
ctificandum ipsum super intentionem in prepa-
ratione huius ligamenti. Et non sis superfluitas iterum in elongando stricturam in utrisque late-
ribus; quoniam sit membrum oppilatarum uena-
rum, non suscipiens nutrimentum: & fortasse tra-
hatur, & quandoque non sit ita; imò incipit cum ligamento ascendendo; deinde sequitur cum ligamento descendendo; deinde cum ligamento incipiente ab inferiori parte ligamenti inferioris ad superiorem partem ligamenti ascendens, quasi ipsum sit conseruans duo ligamenta illa, & ponatur uehementior strictura eius apud fracturam. Et intentio quidem in uno duorum ligamento-
rum est contraria intentioni in ligamento, quo queritur attractio materiei ad membrum: quare stringit sub membro cum longitudine ab eo, & non cessat mollificari inuolutio: & est ligamentum diuersificans. Ista ergo sunt ligamenta, quæ sunt sub hastellis: & hæc sunt ligamenta, quæ sunt supra hastellas. Ligamentum uero superius oportet ut sit ita, ut ponat membrum sicut frustum unum, cui non sit motus, & prohibeat torsionem. Et quum fractura est in latitudine completæ, sit necessarium ut ligamentum sit æqualis commi-
ssionis & stricturæ. Et si fuerit plurimum fractura ad partem unam, & est ex fractura, oportet ut sit sollicitudo uehementior super latus, in quo est fractura plus. Et non oportet ut diuersifices super eam figuras ligamenti, faciendo figuram post figuram; quoniam illud corrumpit illud, quod confortauit restauratio: & dolorem quidem facit incurere contorsio, quæ fortasse accidit inde: & strictura ligamenti ipsamans: nam quum stringitur, facit dolorem: & quum mollificatur, torquet. Et Hipp. quidem facit esse rectum, ut soluiatur ligamentum una die sic, & una die non: illud enim est melius ut non irascatur infirmus, & non approximet cum palpatione eius, & ipsius fricatione, propter illud quod necessarium est ut proueniat ad membrum de humiditate subtili impediēte, quæ fortasse conuertitur in uirus. Et magis conueniens horarum consuetudinis bonitatis ligamenti, & conseruationis eius secundum conditiones prædictas, est post fracturam propter partes uiginti: nam illud est hora inceptions alroboth: & rubei: deinde quando adharet os, non stringatur ualde: & respiret locus strictus eius, ut non coarctetur, & prohibeatur alroboth, aut prohibeatur eius generatio cum quantitate sufficiente: quare non accidet nisi subtile debile: nisi quando accidet iam alroboth, & incipit addere magnitudinem, qua non indiget, & tendit in superfluitatem. Nam una de conuenientijs eius est stri-

ctura uehementis: & iterum administratio scriptio-
rum prohibentium: ipsa enim prohibent nutri-
mentum, & stringunt alroboth: ergo non pene-
trat in ipsum nutrimentum iterum. Et non oportet iterum, ut sollicitudo detur, & permittatur ut fiat ligatura in non sua hora.

De qualitate hastellarum.

Cap. 7.

Portet, ut sit subtilia, de qua sunt hastel-
la, aggregans ad duritiem suam tenacitatem, & lenitate, sicutalcona, & lignum oleadri, & lignum granati, & eis similia. Et oportet ut sit grossius quod est in ea, locus qui obuiet fracturæ duobus lateribus: nam oportet ut sit grossius hastellarum principium earum, quod sequitur latus fracturæ, aut partem uehementiorem fracturæ: & sint latera earum subtiliora: & sint plenarum extremitatum, ne opponatur in eis glutinatio, imò planum ligamenti. Et si ponantur hastellæ a lateribus quatuor; tunc est magis defendens: & non est malum si est ei superfluitas longitudinis: quoniam non est nocumentum in illo, neque detrimentum in hoc. si capiunt propè iuncturam, præter quod tegat iuncturam ipsam. Et longius laterum eius sit ad latus, ad quod est motus inclinationis membri, cum hoc. si ut non sit ita quod grauet, neque premat uehementèr, neque coarctet; & ut non minuatur ab eo ligamenta diminutione plurima: quoniam sunt hastellæ comprimentes, coarctantes. Et quum uideris aliquid de hoc, oppone cum diminutione, donec inuenias æqualitatem. Et non oportet, ut hastellæ obuiet loco denudato, super quæ non est caro, imò est neruofus, ossuofus.

De qualitate administrationis hastellarum cum distinctione, & expositione.

Cap. 8.

Hora, quæ exigit, ut ponantur hastellæ, est post .v. dies, & supra: usquequo fiat securitas a nocumentis. Et quanto plus magnificatur timor, tanto magis oportet ut tardetur positio hastellarum: & multoties attrahit festinatio in hoc nocumenta ex apostematibus, & pruritibus, uescis. Verum quum tardantur hastellæ, tunc oportet ut sit illic quod steret loco earum ex bonitate ligaturæ cum uita, & de bonitate præparationis. Quod si illud non fuerit, tunc necessariæ sunt hastellæ etiam in principio rei. Oportet ergo, ut annexantur hastellis ligamenta, & puluilli annexione descendente, æquante, cooperiente, & decente componente, quorum, grossius sit apud fracturam: & non fortiter stringat: imò addatur in strictura paulatim cum experientia infirmi, & cum dispositione ipsius. Et si fuerint ligamenta, & puluilli grauantur eam, tunc non fiat eorum multiplicatio. Et de nocumentis eorum quando descendunt, est ligamentum molle. Et oportet, ut non ligentur ligamenta superiora super hastellas ligaturæ dissoluente eas, & remouente ipsas a decente compositione situs earum. Et oportet, ut soluantur ligamenta necessitate electionis in omnibus duobus diebus, in principio rei: & propriè quando accidet pruritus: & tunc quidem oportet ut fiat illud, quod præcipimus. Quum ergo pertransit septimus a strictura, soluitur in spatio tardiore, & in omnibus quatuor, aut quinque:

x B. quiescat
seu volupet
& permittatur
abique

a B. flexibilis
tem

b B. grossior
hastella prima
earum quæ
c B. uehementioris
d B. & sint extremitates le-
nes ut non sit
earum obuiatio
& contritus dif-
ficilis, & asper,
imo sint moles
& planæ ad liga-
turam

e B. detinens
tum si hastella-
rum longitudo
capiat spatium
quod est circiter
a iunctura
vique ad

a B. membrum
est magnum

b B. situationis

c B. adherente
& retinente &
circundante

d B. non adha-
rentes membro
nisi secundum
extremitatem
ipsorum
e B. & eorum
inuolutio quæ
quum adha-
rent membro
nisi secundum
eorum extremitatem
tunc effici-
antur ligamē-
ta mollia
f B. quæ faciat
eas tortuosas si-
tuatas

quinque in hac enim hora fit securitas à pruritu, & apostemate. Et illic iterum fiat mollificatio ligamentorum paulatim, ut non prohibeat penetrationem nutrimenti. Et si fuerit tibi possibile ut retineas hastellas, & non soluas eas etiam usque ad .xx. non erit nocibile: deinde solue eas. Attamen quādoque soluuntur in quibusdam horis non propter causam apparentem, sed propter defensionem, & ad uidendum illud quod accidit, & considerare ad illud quod discoopertum est de carne, si fuerit, an corruptus sit color eius, & eius dispositio. Et iam sciuit quod oportet, ut non fiat ultimatio cum strictura, ultimatio prohibente aduentum nutrimenti ad fracturam: ipsa enim non restauratur nisi cum sanguine, & nutrimento forti, quod uenit ad eam. Et non sit festinatio in auferendo hastellas, & proiciendo eas, quamuis credatur esse coherentia: quoniam fortasse accidit inde, ut sit alrosboth non confirmatum adhuc: quare contorquetur membrum. Et ut remaneant hastellæ super membrum, quā non sunt necessariae, est melius; quam ut deponantur ab ante, quā non sunt necessariae: non ergo festines, sed tarda.

De fractura cum uulnere.

Cap. 9.

ET quando aggregantur fractura, & uulnus, tunc restaurator uehementer alleuiet restorationem, & faciat penetrare hastellas à loco uulneris: & ponat super uulnus quod oportet ex emplastris, & propriè piccis: & quidā præcipiunt, ut incipiant cum strictura à duobus lateribus uulneris, & dimittatur uulnus discoopertum: & hoc quidem est melius, si uulnus non fuerit super fracturam ipsam. deinde oportet ut sit super ipsum uelamen, & ita ut tegat ipsum ab aere. Quod si fuerit super fracturam cum ingenio ita, ut mundificetur ex omni latere: & separetur parumper à uulnere ipso cum præparatione conueniente ad illud: & infundantur puluilli in uino nigro stiptico. Et hoc ingenium est, ut ponatur extremitas ligamenti super labium uulneris; deinde contorqueatur retro, & firmetur cum ligamento alio: & ponatur super labium aliud inferius; deinde ordinetur reliquū ligamentum, secundum quod oportet: deinde contorqueatur ita ut remaneat uulnus ipsum apertum: & quod est præter ipsum, sit firmum ex eo, ita quā iam ascendit ligamentum, & descendit ligamentum: & cadat super fracturam strictura uehementis, & remaneat uulnus apertum, ut discooperiat ipsum propter illud: & oportet ut ponat super hastellas foramen è contrario illius, ut perueniat super hastellas foramen oppositum illi, ut perueniat bonitas medicinae ad uulnus, & sit possibile egressio uirus ab eo: & sit ita, ut possit tegere super ea utraque simul: quamuis dimittere uulnus coopertum sit malum, & propriè in frigore: imò oportet ut non sit coarctatum tantum, & ut custodiatur in nocte. Quod si uulnus sanatur, & administrentur hastellæ si iam est conglutinatum, & firma hastellam illi loco, si ille locus fuerit declinatus ab eo. Et quum uoluntas fuerit soluere illud, quod tegit uulnus, mane, & uere

sperare, est magis possibile propter curationē eius propriam: & non sit ex eo contrarietas in ligamento restorationis fracturæ omnino. Inquit Hipp. oportet ut ligetur uulnus ex medio ligamenti, si fuerint recēs: & si est antiquum, & fecit pus post maturitatem; tunc ligetur ex superiori eius, usque quo consequatur medium eius. Et de illo, quod est bonum, est ut ponatur illud, quod sequitur uulnus ex ligamentis, & propriè superius, strictius, ut sit possibilitas currendi: uerum eius strictura sit secundum tolerantiam: & quanto magis elongatur à uulnere, ponatur leuius. Et quando est uulnere profunditas uehementis, stringatur super locum profunditatis ligatura ligamenti. Et si conuenit strictura ligamenti loco restorationis, tunc iam peruenit intentio. Et si non, incipe uelare uulnus cum eo quod diximus. Et quum peruenitur ad fracturam, iterum ponatur ligamentū strictius: & oportet ut ponatur præparatio membri ita, ut facilis fiat cursus puris si aggregatur in uulnere. Et oportet in astate, ut infrigidentur ligamenta continentia uulnus etiam, ut sit adiutorium ad prohibendum apostema. Et non oportet ut appropinquet loco ceratum, & propriè in estate; quoniam fortasse putrefiet membrum: imò si necessaria est repercussio, tunc fiat cum uino stiptico, secundum quod præterijt à nobis eius declaratio. Et quā fractura est attritio, & timeur mors membri, tunc scalpelletur. Et scias omnino, quod quando uulnus ligatur secundum quod conuenit, expellit ligamentum defensionis. Et si erratur in ligamento, apostemat: & propriè quando mollificatur super locum uulneris, & stringitur super illud, quod est post ipsum: & si non fuerit ei detectio, non curret ab eo uirus; neque peruenit ad ipsum medicamen. Et si dimittitur discoopertum, putrefit, & infrigidatur, & accidit mors membri, & perducit ad dolores, & febres; quare necessarium est medico ut faciat aliquid inter hoc, & hoc: & consideret illud quod accidit, & succurrat ei, antequam confirmetur.

De fractura male restaurata. 3

Cap. 10.

QVandoque fractura est restaurata non secundum quod oportet: est necessarium ut iteretur eius fractura; quare oportet ut restaurator sciat dispositionem alrosboth, qui restituit os. Quod si fuerit magnus, fortis, non uadat ad frangendum ipsum secundo. fortasse enim non erit possibile, ut frangatur ex loco fracturæ primæ propter fortitudinē alrosboth, quare frangatur in alia parte loci. Quod si non inuenitur ex cufatio; tunc oportet ut præcedat, & leniat, donec mollificetur alrosboth: & mollificancia ipsū sunt medicinae prædictæ in capitulo duritieri illi, sicut cutis galleaniatis & dactyli, & sicut species facum oleorum, & galcile & medullæ ossium, & medullæ granorum cocti, & eis similia: deinde frangatur. & oportet ut assiduetur cum hoc embrochatio cum aqua calida, & introitus tinae in die multoties. Quod si non profecerit illud: & experimentum, & motio significauerint firmitudinem uehementem; tunc oportebit, ut secetur caro ita, ut sit possibile fricare alrosboth ex latere, & destruere: & cum ea, deinde frangatur, & restauretur: & curetur

g B. & non est nocibile tunc non soluas

h B. quā sit hora in qua

a B. elonget

b B. aliud

c B. cadit securitas & firmatudo

d B. trahat uel inuoluetur ut uersaliter ad posterora

e B. transuerfa liter ducatur

f B. discooperias ipsum quā uolueris & tibi inest ut facias super hastellas foramen oppositum illi uulnere ut perueniat medicina ad uulnus, & sit possibile egressio uirus ab eo: & sit ita, ut possit tegere super ea utraque simul: quamuis dimittere uulnus coopertum sit malum, & propriè in frigore: imò oportet ut non sit coarctatum tantum, & ut custodiatur in nocte. Quod si uulnus sanatur, & administrentur hastellæ si iam est conglutinatum, & firma hastellam illi loco, si ille locus fuerit declinatus ab eo. Et quum uoluntas fuerit soluere illud, quod tegit uulnus, mane, & uere

g B. cooperiat h B. est sanum i B. est iam tarsi dacti

k B. relaxatus

l B. cura

m B. ligamentum illud quod ad ipsum descendit & fuit

a B. osit male restaurati

b B. alale c B. alale

d B. uel dacti e B. uel dacti

tur uulnus curatione sua. Et multoties quidem est possibile, ut curetur fractura male restaurata absque fractura secunda, leniendo alrosboth cum eo quod scis, deinde aequetur: & quando seruat super ipsam, aequatur super ipsam alrosboth iterum, & excusat fracturam, proprie in corporibus lenibus.

De epithematibus fracturæ, et que currunt cursu eorum. Cap. 11.

Epithematum alia sunt, quæ prohibent apostema, & rectificant pruritum. Et alia sunt ad indurandum alrosboth, & glutinationem faciendam in ipso. Et alia sunt ad æquandum alrosboth magnum. Et alia sunt ad remouendam duritiem iuncturarum, quæ accidit post restorationem. Et alia sunt ad auferendam mollificationem, si ceciderit in iuncturis.

De epithematibus conferentibus, et que currunt cursu eorum, et rectificantibus pruritum. Cap. 12.

Iam diximus in capitulo ligamenti quitas ad illud, quod oportet sciri in hoc capitulo: & diximus cerata, & embrochas cum uino stiptico, & illis similia: & reiteramus nunc, & dicimus. Non oportet ut sit illud, quod administratur de cerato, aut alijs, ita, ut asperitas sit in eo aliquo modo; imò sit leuius, quanto plus esse potest, & mollius. Et non oportet ut administrentur cerata, ubi timetur putrefactio, neque ubi multiplicentur partes fracturæ: huiusmodi enim præparatum est ad suscipiendam putrefactionem, quoniam plurimum eius est cum ulceribus. Super aquis autem calidis, & earum effusione iam locuti fuimus: & fecimus scire, quod utilitas in eis est resolutio materierum, quæ incurrere faciunt pruritum, & attractio materiei nutritiæ. Et sunt iterum necessariae quandoque, quum membrum iam debilitauit strictura, & exsiccauit ipsum: & illud quod ultimè consequitur, est scitum.

Epithemata ad indurandum alrosboth. Cap. 13.

Res cōferentes in hoc sunt embroche stiptica, subtiles, & emplastra quæ simulantur eis, sicut decoctio myrti, & eius oleum, si necessarium est oleum: & oleum alcannæ: & epithema cum aqua foliorum myrti, & granorum eius: & decoctio arboris alicortz, & decoctio radicis aldirar: & decoctio foliorum eius est incarnatiua, induratiua. Et emplastrum factum ex melle, proprie quādo ponuntur cum eo crocus, & myrrha, & cōficitur cum uino odorifero, est bonum ualde. Et b. distillatio spatularum palmarum est bona iterum.

De regimine æquationis alrosboth. Cap. 14.

In principio quidem, dum permanet reces, stiptica prædicta: quoniam ipsa aggregant ipsum, & stringunt ipsum, & minorant quantitatem eius: post illud uero, quando superfluit, & proprie propè iuncturam, est necessarium secare ab eo, & fricare, donec aequetur. Et omnia ista cum eo, quod dictum est in eo.

Medicine lenientes duritiem iuncturæ. Cap. 15.

Oportet ut embroches, & incipias cum aqua calida: deinde administres desuper emplastra, & inunctiones quæ fricando sunt, lenientes, factæ ex mucillaginibus & gummis, & adipibus, & oleis: & si ponatur in eis acetum forte, erunt magis profundatiua. Et de illis quorum administratio propinquat, est dactyli: & allelia ti, & oleum sisaminum: quoniam est emplastrum leue: & iterum b. mollitium de kerua, & permisceatur cum tanto butyro quāta est ipsius medietas, & mellis quantum est ipsius quarta. Et fortasse sufficit ceratum de oleo lilij solum. Et quandoque adiuuatur cum omnibus lenificantibus prædictis in capitulo sephyros. Et quum sentis alterationem complexionis ad frigus, tunc adde in eis ex castoreo, & serapino, & opopanaco. Medicamen bonum. R. faciem olei de lino, & faciem olei

sisamini, & scenugracum coctum in lacte, & the il ad ipsum, & administretur. Et iterum radices altheæ, & radices cucumeris asinini, & bdellium, & ammoniacum, & opopanacum dissoluantur cum aceto forti & liniantur. & unguentum eburneum est bonum. Medicamen bonum. Recipe mucillaginis scenugraci, & seminis lini, & mucilaginem cucumeris asinini, & ammoniacum, & laudanum, & hyssopum, & midam, & oleum de lilio, & adipem anatis, & bdellium lene, & t. & zpurum, & medullam uituli, resoluantur in oleo, & fiat unguentum. Aliud forte. Recipe olei ueteris. lib. 2. olei de lilio. lib. s. storacis liquide. lib. quartam, cere citripe. lib. s. glutinis albotim. 3. 2. euphorbij. 3. 2. medullæ ovisium cerui. 3. iij. fiat unguentum. Vnguentum bonum ad duritiem iuncturarum, quam acquisiuit restauratio. Ammoniaki partem. j. bdellij iudaici partem. j. laudani partem. s. olei de alcanna, adipis anatis, amborum ana partis quartam: solue gummas, & aggrega omnia. Vnguentum bonum. Ammoniaki. 3. 6. & cere citrinæ tantundem, gummi albotim, bdellij, & galbani omnium ana. 3. viij. olei de alcanna. 3. iij. terantur gumma contrite in aceto, deinde aggregentur in mortario inuncto cum oleo de lilio: & similiter t. & z.

ad spasmus earum, & nodationem: quæ accidit sicut glandula f. ubi est. Et iam diximus eam in capitulo suo, & administrentur unguenta quæ diximus nunc. & administratio castorei, & costi, & fimi columbini, & sinapis emplastrando est ultima. Lenitiuum bonum. Recipe faciem olei de lilio. 3. j. & faciem olei seminis lini. 3. j. & storacis liquide, & galbani, & serapini, & opopanaci, & ammoniaci omnium ana. 3. s. bdellij lenis. 3. j. adipis ursi, aut gallinæ, aut porci s. t. & z. apud illum qui diligit illud ex sapientibus diuitum. fiat ex eis unguentum.

Facientia fortitudinem mollificationis. Cap. 16.

Suffragatio in curatione eius est super stiptica subtilia sicut f. fauina, & dactyli immaturi, & his similia, aut super stiptica spissa. Et quandoque miscetur cum his sicut crocus, & cinamomum, & myrrha. Et enula est bona ualde: & proprie quando coquitur cum ea acorus, & cinis uitis cum adipe antiquo: & cortices b. spatularum

a. B. alalie

b. B. farina granorum alkerua vel iterum, grana de alkerua contrita

† c. cirrhi

c. B. abelil

d. † B. bazard

e. † B. pistello ipsius mortarij inuncto & f. B. ubicunque sit iam diximus in capitulo suo administratiōnem vnguentorum

g. † B. unc. ij.

a. B. abel & nux cupressi

b. B. althalha palmæ vel dactylorum

AVIC.

Q

larum palmarum, & omnia quæ dicta sunt in inducendo alrosboth.

De administratione aque calide, et olei. Cap. 17.

SCias quod aqua calida, & oleum non conueniunt apud restaurationem: quoniam prohibent restaurationem; sed conueniunt ante ipsam: quoniam ambo præparant restaurationem: & conueniunt post ipsam, quoniam ipsa abstergunt, quod remanet ex apostemate, & duritie, & alrosboth, & ^a pustulas quas ^b euenire fecerunt ligamenta in neruis: quare sit motus cum eis non facilis. Quum ergo administrantur aqua calida, & oleum, & adipēs, & medullæ, succurrunt illis non cumentis: inter illud uerò aqua & oleum sunt ual de prohibentia ab incarnatione. & fortasse administrantur in infantibus, & qui sunt eis proximi, non in alijs, quum emplastra exsiccata sunt super eos, & faciunt eis dolorem: quare indigent tunc ut oleo inungatur locus, qui dolet: deinde ^c sustentetur, & restauretur: apud quietem uerò ^d non datur licentia in hoc.

Et medici quādoque utuntur embrocha ex aqua calida, quum ipsi soluunt ligamentum primum, querentes ex eo inuamentum: & est, ut attrahant ad ipsum materiam. Et oportet, ut sit illa aqua talis, ut quū cadit apud infirmum, sit temperata: calida enim fortasse resoluunt ex corpore mundo super illud quod attrahit: & propriè quando prolōgatur tempus effusionis eius: & attrahit ex corpore repleto supra illud, quod oportet: & propriè si abbrevietur tempus eius: imò oportet ut sit aqua cum caliditate ad æqualitatem tendens: & sit tempus effusionis eius secundum quantitatem quæ uidetur ex augmento membri, & eius inflatione: & non effundatur quum incipit detumescere. Et nos quidem iam diximus de iudicijs embrochæ in capitulo dislocationis illud, quod oportet attendere etiam hic. Et magis dilectum mihi, quando non est illic dolor, est ut non appropinquet membro oleū, neque aqua calida omnino, nisi illud quod antecedit ipsum in principio rei ad defensionem. Et de illis quæ ponuntur super iuncturas, quæ indurantur post restaurationem, super torsionem, & attritionem, sunt dactyli & ^e alleliati ^f emplastrando.

De cibatione restaurati, & positione eius. Cap. 18.

Oportet, ut sit cibus eius ex eis quæ generant sanguinem spissum siccū; & non spissum siccū, imò spissum uiscosum, ut generet alrosboth ^a & tenacem, & fortem non siccū debilem ^b & lenem: & illa sunt sicut pedes, & frumentum coctum cum multa aqua quousque sit sicut puls, & uentres, & capita, & cutis hœdi, & arietis decocta, & similia eis: & uinum grossum, stipticum: & ex illis quæ dantur in secunda mensa, sunt castaneæ, & grana in quibus non est acuitas. Et alienet omnia quæ subtiliant sanguinem, & calcificiunt ipsum, & elongant ipsum a coagulatione, sicut uinum subtile, & res ^c confortantes ualde: ^d & ^e.

Et ad summum regimen eius sit ingrossatio, nisi sit illic prohibens ex uulnere requirente subtiliationem cibi, secundum illud quod est super ipsum de magnitudine eius, aut ipsius par-

uitate, & apud timorem doloris. Qui uerò securus est ab illo, dilatetur in cibo, & potu. Et qui amat defensionem, incipiat cum regimine subtiliante, ut securetur a malitia apostematis. Et illud est, sicut si oporteat iterum ut phlebotometur, & soluatur uenter: deinde post dies paucos administret illud, quamuis sit quandoque necessarium iterum ut dimittat hoc regimen, quando superfluit alrosboth in magnitudine, & est necesse prohibere ipsum. Modus cibarij cōueniētis ei quod administratur hora coagulationis. Sumatur panis de simila, & farina rizi, & sepi uaccæ pinguis, & lac, & fiat ex eis cibarium simile frumento cocto ut puls cum bonitate suæ concussionis: Medicina autem eius, quam sumit ad restaurationem, mumia est, quæ est mirabilis.

De rebus quæ consequuntur fracturam, & restaurationem: & necesse est succurrere eis. Cap. 19.

QVandoque accidit ex ^a rupturis ^b disrptione carnis, quæ non conglutinetur. Quod si non incidatur, putrefit, & putrefacit illud quod sequitur eam ex osse: quare est necessarium ut incidatur, & ^c coquatur. Et quandoque accidit fluxus sanguinis, & est necesse ut prohibeatur. Et quandoque accidit confusio, & attritio fortis carnis, quæ si non curentur cum scapellatione, aut cum medicinis prohibentibus putrefactionem, peruenit ad esthionem: quare oportet ut obseruetur illud. Et quādoque accidit apostema calidum, in quo est timor, quare oportet ut regatur regimine suo. Et quandoque accidit uulnera, quæ egent ut curentur cum eo cuius præterijt narratio. Et quandoque accidit alrosboth superfluum in fractura, cuius quantitas non est necessaria: quare oportet ut minoretur nutrimentum, & prohibeatur eius generatio cum prohibitione cibi, & strictura deluper, & reliquis quæ sunt dicta. Et quādoque accidit mollificatio iuncturarum ex extensione. Et quandoque accidit ut currat uirus ad medullam, quæ generatur in osse: quare necesse est ut extrahatur os, & discoperiantur uia uirus ad ^d iuncturam.

TRACTATUS TERTIVS.

De fractura carni.

Cap. 1.

MULTOTIES accidit ut findatur cranium, & non findatur cutis, imò apostemetur. Quum ergo occupatio sit in curatione apostematis, & non ^a peruenitur ad plagam, & fortasse accidit ut putrefiat os defubus. Et accidunt ante sanitatem, aut post ipsam, ægritudines male ex febribus, & tremore, & destructione rationis, & alijs; quare est necessarium ut findatur. Et multoties quidem significat locum infirmus ipse, & quod tangit ipsum omni hora, & hoc propriè: & tunc quidem est necessarium ut redeat uulnus ad dispositionem suam. Et ^b ut curetur fractura, ^c oportet ut findatur ^d & a cute cum quantitate, qua non retineatur in ea uirus in hoc ^e & neque aliud: ^f oportet enim ut non retineatur uirus, nisi fuerit securus de

a B. ficitate quam

b B. applicent puluill

c B. dolores

d B. alie

a B. flexibilem b B. frangibile

c B. almerubele d B. sicut aromata & species vel femina accutata

a B. fractura

b B. caurentis

c B. egressio uirulentæ

a B. eurat scilla ra uel excoctio

b B. ex coctione & cauda quem facit super ipsum al hanc

c B. d. & B. curis i B. quales cuncte sit Alia licita & in alio

g † B. diminu-
tum, & si fuerit
scissio in cute
parua, quæ non
opponitur nisi
fracturæ vni ex
numero fractu-
rarum, aut fue-
rit apostema
h B. tantū tūc

Biscendum
viam vel lineā
viam rectam
diel secundum
diel metrum ei
oppositum

B. Alia litera
instrumentis
eu cum stilis
B. inuestigat
tractura cu si-
gnatione visus
el cum firmo
tenitu
B. cruciali-
er vel in modu
crucis & excor-
care vel pena-

B. quod suspi
tar fractum
llefum
B. suppose
luillum infu
in
† B. siptico
B. vulnera ve
alheasme, &
menachele
† B. sun:
B. minor di
positionum fra
tior offum

est effractus
in ea contu-
vel scissio
rricalis
3. Itar. deter-
natur apud
andam com-
fluram vel a-
quandam
tem ofsis p-
nam & krus
di est quasi
ulta sensui
n tali
cris.

vt appareat
Si a
qu
qu
ced
et
fit

vel infe-
 em partem
 s
 illa litera
 nosce
 securitas

b †B. seu in cō
fusionibus

† B. vel con-
fusio
† B. alsemach
eu superficies
ut cortex ossis
ranci
† B. cum infri-
dantibus
† B. aggregent
bia

in albumine
i & super ip-
a

Alia litera

1. *Diuerſe*
 2. *ſpecies*
 3. *of*
 4. *the*
 5. *ſame*
 6. *genus*
 7. *and*
 8. *ſpecies*
 9. *of*
 10. *the*
 11. *ſame*
 12. *genus*
 13. *and*
 14. *ſpecies*
 15. *of*
 16. *the*
 17. *ſame*
 18. *genus*
 19. *and*
 20. *ſpecies*
 21. *of*
 22. *the*
 23. *ſame*
 24. *genus*
 25. *and*
 26. *ſpecies*
 27. *of*
 28. *the*
 29. *ſame*
 30. *genus*
 31. *and*
 32. *ſpecies*
 33. *of*
 34. *the*
 35. *ſame*
 36. *genus*
 37. *and*
 38. *ſpecies*
 39. *of*
 40. *the*
 41. *ſame*
 42. *genus*
 43. *and*
 44. *ſpecies*
 45. *of*
 46. *the*
 47. *ſame*
 48. *genus*
 49. *and*
 50. *ſpecies*
 51. *of*
 52. *the*
 53. *ſame*
 54. *genus*
 55. *and*
 56. *ſpecies*
 57. *of*
 58. *the*
 59. *ſame*
 60. *genus*
 61. *and*
 62. *ſpecies*
 63. *of*
 64. *the*
 65. *ſame*
 66. *genus*
 67. *and*
 68. *ſpecies*
 69. *of*
 70. *the*
 71. *ſame*
 72. *genus*
 73. *and*
 74. *ſpecies*
 75. *of*
 76. *the*
 77. *ſame*
 78. *genus*
 79. *and*
 80. *ſpecies*
 81. *of*
 82. *the*
 83. *ſame*
 84. *genus*
 85. *and*
 86. *ſpecies*
 87. *of*
 88. *the*
 89. *ſame*
 90. *genus*
 91. *and*
 92. *ſpecies*
 93. *of*
 94. *the*
 95. *ſame*
 96. *genus*
 97. *and*
 98. *ſpecies*
 99. *of*
 100. *the*
 101. *ſame*
 102. *genus*
 103. *and*
 104. *ſpecies*
 105. *of*
 106. *the*
 107. *ſame*
 108. *genus*
 109. *and*
 110. *ſpecies*
 111. *of*
 112. *the*
 113. *ſame*
 114. *genus*
 115. *and*
 116. *ſpecies*
 117. *of*
 118. *the*
 119. *ſame*
 120. *genus*
 121. *and*
 122. *ſpecies*
 123. *of*
 124. *the*
 125. *ſame*
 126. *genus*
 127. *and*
 128. *ſpecies*
 129. *of*
 130. *the*
 131. *ſame*
 132. *genus*
 133. *and*
 134. *ſpecies*
 135. *of*
 136. *the*
 137. *ſame*
 138. *genus*
 139. *and*
 140. *ſpecies*
 141. *of*
 142. *the*
 143. *ſame*
 144. *genus*
 145. *and*
 146. *ſpecies*
 147. *of*
 148. *the*
 149. *ſame*
 150. *genus*
 151. *and*
 152. *ſpecies*
 153. *of*
 154. *the*
 155. *ſame*
 156. *genus*
 157. *and*
 158. *ſpecies*
 159. *of*
 160. *the*
 161. *ſame*
 162. *genus*
 163. *and*
 164. *ſpecies*
 165. *of*
 166. *the*
 167. *ſame*
 168. *genus*
 169. *and*
 170. *ſpecies*
 171. *of*
 172. *the*
 173. *ſame*
 174. *genus*
 175. *and*
 176. *ſpecies*
 177. *of*
 178. *the*
 179. *ſame*
 180. *genus*
 181. *and*
 182. *ſpecies*
 183. *of*
 184. *the*
 185. *ſame*
 186. *genus*
 187. *and*
 188. *ſpecies*
 189. *of*
 190. *the*
 191. *ſame*
 192. *genus*
 193. *and*
 194. *ſpecies*
 195. *of*
 196. *the*
 197. *ſame*
 198. *genus*
 199. *and*
 200. *ſpecies*
 201. *of*
 202. *the*
 203. *ſame*
 204. *genus*
 205. *and*
 206. *ſpecies*
 207. *of*
 208. *the*
 209. *ſame*
 210. *genus*
 211. *and*
 212. *ſpecies*
 213. *of*
 214. *the*
 215. *ſame*
 216. *genus*
 217. *and*
 218. *ſpecies*
 219. *of*
 220. *the*
 221. *ſame*
 222. *genus*
 223. *and*
 224. *ſpecies*
 225. *of*
 226. *the*
 227. *ſame*
 228. *genus*
 229. *and*
 230. *ſpecies*
 231. *of*
 232. *the*
 233. *ſame*
 234. *genus*
 235. *and*
 236. *ſpecies*
 237. *of*
 238. *the*
 239. *ſame*
 240. *genus*
 241. *and*
 242. *ſpecies*
 243. *of*
 244. *the*
 245. *ſame*
 246. *genus*
 247. *and*
 248. *ſpecies*
 249. *of*
 250.

remouere
tractura

umeretur
& descen
ulentiæ
riora nō
rem^{us} os

tigitur

de ne frigus adueniat uelamini, quoniam est malum, & timorofum. Et subtilia regimen, & assidua effusionem olei tepidi. Et si apparet super uelamen nigredo, & est fortasse in eo quod apparet de ipso, & non est nocens, & fortasse caula eius sunt medicinae; tunc cura ipsam cum melle conculso cum triplo sui olei ros. donec remoueat nigredo; & pulveriza desuper medicinam capita leui, & si nigredo fuerit confirmata, tunc fuge.

p B. secandi

Quin ergo uerificatur necessitas extendendi aliquid, & incidendi illud, aut extrahendi ipsum, tunc festinetur, & non expectetur complementum generationis puris in loco: & hoc quidem non toleratur, nisi ubi non est panniculus nominatus mater, coarctatus aut punctus: quoniam punctura facit in dispositione apostema, & spasmus, & fortasse perducit ad apoplexiam: quare oportet ut extrahatur illud os statim, & redibit sensus, si fuerit apoplexia, statim. Si autem fuerit foramen, tunc res erit uehementioris festinationis. Et quando frangitur cranium, & infundatur uelamen, & apostemat, nominatur illud fistula, & tunc tibi inest in eo quod diximus cum huiusmodi festinatione: aut si fuerit necessaria expectatio, tunc sit usque ad duos dies, aut tres. Et in plurimo rei oportet ut curetur in secundo cum incisione: & quandoque fit cum ferra subtili: & praedicta, & quandoque fit ita, ut fiant foramina parua: & similia foraminibus quae fiunt ab acubus quibus sub-

q B. egreditur

r B. fatera

f B. & incisio

t B.

u B. continua

vel iuxta se in-

uicem posita

sellia sunt, ubi oportet, ut cadat ex eis, licet in eis sit timor: quoniam fortasse penetrant subito usque ad panniculum, ubi ingeniatur cum instrumento quod diximus, quoniam est saluus: qualiter uero fit haec curatio, nos dicemus in hoc illud, quod dixerunt primi. Inquit: Oportet ut radatur in primis caput uulnerati, & fiant in eo duae fissurae se secantes orthogonaliter, & secet una earum alteram secundum figuram crucis: & oportet, ut sit una duarum sectionum, sectio prima, quae fuit ex percussione, deinde oportet, ut ex-

x B. perforatio

vel incisio

y B. perforare

vel incidere

z B. deinde

a B. perforatio

ne vel incisio

& percussione

corietur sub angulis quatuor, ut discooperiatur os totum, cuius concauatio debet fieri. Quod si accidat inde fluxus sanguinis, tunc oportet, ut impleatur panno infuso in aqua, & aceto: & si non, imple ipsum panno secco: deinde pone super eum puluillum infusum in uino, & oleo: & administretur ligamentum quod conuenit ad illud, ita ut quum fuerit mane, si non acciderit aliquid ex accidentibus malis, tunc oportet ut incipias concauare os fractum. Et illud est, quoniam oportet, ut facias sedere infirmum, aut praecipias ei ut resupinetur secundum figuram quae conuenit fracturae, deinde oppila aures eius cum lana, aut cotone, ut non ledatur ex uoce percussione: & solve ligamentum uulneris, & aufer panum ex eo, & absterge ipsum: deinde praecipe duobus ministris ut teneant cum pannis subtilibus quatuor angulos cutis, quae iam scissa fuit, & extendant eam ad superiora, scilicet cutem quae est super os fractum. Et si os fuerit debile ex natura sui, aut ex fractura, quae accidit ei, tunc oportet ut auferas ipsum cum incisorijs ponendo quaedam contra alia: & incipiendo ab eo quod ex eis est latius: & fiat permutatio ex eis ad incisoria subtilia: deinde peruenias ad capillaria. Et administra facilitatem in percussione praua, & magna: ut non ledatur

caput, & inquietet ipsum. Et si caput fuerit forte, tunc oportet in primis ut perforetur cum tripanis, quae nominantur non profundantia: & sunt perforatoria quibus est eminentia parua: & tertius ex locis acutis eorum, ut prohibeat ea illa eminentia profundare: & peruenire ad siphac, donec concaues cum eis os scissum, & eradicet ipsum, & non subito immodico paulatim: & si fuerit nobis possibile ut eradicemus ipsum cum digitis, tunc illud est: & si non, cum

10

tenalijs aut cum forcipibus aut his similibus. Et oportet, ut sit inter illud ex foraminibus exitus quantitate stili ita, ut fiant propere superficiem ossis interioris. Et oportet, ut remaneat tactum foraminis aliquid ex siphac. Et propter hoc oportet, ut sint perforatoria secundum mensuram essentiae ossis: & ut administrentur in hoc perforatoria plurima: Quum ergo fractura non est nisi in loco originis ossis tantum, tunc oportet, ut fiat permutatio ad illas res tantum: ita ut eucaueris os, tunc oportet ut aequas asperitatem ossis capitis, quae fit ex incisione, & concauatione, aut cum nouacula: aut cum aliquo incisorijs, quae similitur faciei ensis postquam posueris: & instrumentum

20

quod cooperit siphac, & seruat ipsum. Et si remanserit aliquid ex ossibus paruis, aut frustis, tunc oportet ut accipiantur cum facilitate: deinde perueniatur in curatione cum operatione: aut unguentis. Nam iste est facilius qui fit ex modis curationis, & minoris nocimenti. Inquit Gal-

30

quum tu discooperueris partem ossis capitis, tunc pone sub eo incisorijs, in fine cuius est pars quae assimilatur lenti, eminens, si est lenis, & est acuitas in longitudine, donec sit latitudo lenti similis, sustentata super siphac, & oportet, ut percutiatur desuper cum malleo paruo, & incidatur os capitis: Quum ergo fecerimus illud, erit ex eo totum illud quo indigemus: & illud est quoniam siphac non mouetur tunc, neque si medicans esset dormiens, quoniam siphac opponitur lateri lato instrumenti similis lenti. Et si peruenit hoc instrumentum ad os capitis, tunc ipsum eradicat illud absque laesione: & illud ideo, quoniam postremum figurae similis lenti circumdans hoc incisorijs retro, incidit os capitis: & non est possibile ut inueniatur species alia ad eradicandum hoc os facilius, neque uelocioris operationis quam haec species. Curationem uero quae fit cum ferris

40

& instrumentis, quae nominantur, & moderni uituperauerunt propter malitiam eius: hic est ergo sermo noster in curatione ossis capitis, quum accidit ei scissura. Et conuenit haec eadem curatio in reliquis speciebus fracturae, quae incidit ossi capitis, quamuis nos non diximus nisi curationem fissurae, & posuimus eam exemplum alijs. Inquit Paulus, & Galiterum docuit nos quantitatem ossium, quae oportet incidere: & iste est sermo eius. Non oportet, ut incidatur ex osse nisi illud, quod est infirmum, nam illud, quod ex eo est comminatum uehementer, oportet ut auferatur totum: In illo autem ex quo extenduntur scissurae extensione plurima (nam illud quandoque accidit) non oportet tunc ut concauatis fissuras usque ad finem earum: & ut scias, quod non accidit propter hanc causam res noci-

50

60

113

b R. Alia f. 101

c B. vel addita-

mentum parui

ingrediens in

loco vel in par-

te eius acuta &

prohibet illud

additamentum

ne pars acuta p-

tundatur & ne

perueniat ad si-

phac vel ad ve-

lanam donec co-

caues aut perfo-

res cum eis os

scissum vel con-

culsum & eradi-

ca ipsum non in

una vice

d B. melius

e B. foramina

ipatum

f B. perueniat

g B. caueatur

ne perforatoria

tingant

h B. Alachna

i B. fiat forame

super illam ta-

bulam ossis

k B. lima

l B. cultello par-

uo

m B. infra vel

subtus

n B. tenuis

o B. Alia littera

monetur ad ex-

tra

p B. Alia littera dif-

ferat tunc uis

fit cyngicus os

uolentius aut

ineptus

q B. uolentius

aut ineptus

r B. quod simi-

latur lenti ro-

undum repetit in

cisiorum retro

quare inciditur

r B. hanc ad-

ferat

s B. illud autem

quod oportet

incidit ex osse in

firmitate est qm

ua, quando in reliquis opertationibus, quas oportet ipsum facere, est secundum quod oportet. Amplius oportet post curationem cum ferro, ut accipias pannum lini extensum quantitate ossis uulneris, & infunde ipsum in oleo ros. & cooperi cum eo os uulneris, deinde accipe pannum duplicatum aut triplicatum, & infunde ipsum in uino, & oleo ros. & lini uulnus totum oleo ros. deinde pone super ipsum pannum quanto lenius potes, ut non grauet siphac: deinde administra desuper ligamentum latum, & non stringas ipsum nisi cum quantitate quae teneat pannos tantum: deinde administra regimen, quod remoueat inflammationem, & destruat febrem, & humecta uelamen desuper cum oleo ros. in omni hora: & solve ipsum in die tertio, & absterge ipsum, & cura ipsum curatione qua creat carnem, & sedat inflationem, & pulueriza super siphac puluerem ex medicinis siccis, quae nominantur medicinae capitis, donec oriatur caro: & in quibusdam horis super os, si indigerimus hoc, quod ossa sunt eminentia: & ut nascatur caro uelociter, & cura ipsum cum reliquis medicinis, quas diximus in curatione uulnerum. Et inquit Paulus. Multoties accidit in siphac capitis post curationem cum ferro, apostema calidum, ita quod si superueniet spissitudini ossis capitis, & spissitudini cutis iterum, & est cum hoc grauitas, & prohibitio motus eius naturalis. Et multoties accidunt istis extensio, & accidentia alia mala, & sequitur has res mors. Et non accidit apostema calidum siphac nisi, aut propter os, & eminens sub eo: aut propter grauitatem tetrarum: aut propter frigus: aut multitudinem cibi: aut multitudinem uini: aut propter causam aliam occultam. Quod si apostematis calidi causa est manifesta, tunc oportet ut abscindas illam causam uelociter. Quod si est ex causa occulta, tunc stude in separatione eius, & administra phlebotomiam uenae, si non fuerit prohibens ad hoc: & minorationem cibi, & regimen quod conuenit apostematibus calidis, sicut embrochatio cum oleo ros. calido, aut cum aqua in qua bullita sunt althea, & fenugrecum, & semen lini, & chamemilla, & eis similia: & administra emplastrum ex farina hordei factum cum aqua calida, & oleo, & semine lini. Et administra adipem gallinae in lana, & humecta cum ea caput, & ceruicem, & spondiles, & distilla in aures aliquid ex oleis, quae sedant caliditates. Et fac sedere infirmum in aqua calida in domo, & iunge ipsum. Quod si apostema calidum perseverat, & non est aliquid quod prohibeat, & si sumere medicamen solutiuum, & soluere semel, fiat illud: nam Hipp. precipit illud. Inquit Paulus: si denigratur siphac, & nigredo est in superficie eius: & illud est in sume dicamine iterum, quo curatur, nam medicamen nigrum fortasse facit illud, tunc oportet ut sumas ex melle, & oleo ros. partes, & permisceas, & linias cum eo pannum, & ponas super siphac. Quod si accidit in siphac nigredo ex se ipso, & peruenit usque ad oculum, & praecipue cum signis alijs malis, tunc oportet ut desperes de salute huius infirmi: quoniam est significatio consumptionis caliditatis innatae, & destructionis eius. Et ego iam uidi quendam cui accidit fractura in capite suo, & concauatum est os capitis eius post annum, &

sanatus est: & illud ideo, quoniam fractura fuit in sincipite, & fuit ex percussione sagittae, & erat ei curulus, & propter hoc non aduenit siphac aliquid, imò saluatum est à corruptione. Inquit Gal. accidit homini ut frangeretur sinciput eius, & iterum os temporis fractura extensa, & composita est fractura cum dispositione rerum ossis sincipitis, & incidimus ipsum ad intentionem notam, & suffecit illud, & sanatus est uir.

e. n. dimissa est fractura tota cum dispositione sua nisi aliqua pars

ANNOT.

Multoties accidit ut findatur etc. De uulneribus capitis Hippocrates integrum libellum scripsit. Eadem de re Galenus 6. Meth. & Paulus lib. 6. necnon Celsus lib. 8. Sanè pericranium quod cuti statim subiacet, si uulneretur, non maiorem sui gratia diligentiam postulat, quam aliorum ossium tegumentum, quod periostrum uocant. Ita & caluaria si rumpatur, suapte natura neque symptomatum malorum est causa, neque difficultior est curatu. Verum pericranium quidem cranij, id uero membranarum cerebrum inuoluentium causa; atque haec rursum ob cerebrum summa egeat animaduersione. Si frangatur caluaria, ex eius fractura uel aliquid sanguinis in subiectas membranas illabi accidit, hic uero putrescens (quod fieri oportet semper, ubi praeter naturam sanguis effunditur) & membranas & cerebrum quoque ipsum inficit, & praeuorum symptomatum est author. uel offensum os aut eius pars ita deprimitur, ut membranam suo innixu premat, pungatque, aut eius pars aulsa in membranas cadat: quod quum eueniat, & conuulsiois & doloris & febrim atque aliorum symptomatum est causa. Ob id ergo, cranij summa ratio habetur: neque huius solum, sed etiam pericranij. hoc enim si offensum sit, euident fracturae caluariae indicium uidetur: non tamen si non offensum appareat, incolumis eiusdem cranij certum est signum, quum id sepe numero eueniat frangi alterum altero non offenso. Fit ergo, quia tanti momenti res est caluariam frangi, uel integram remanere, ut in capitis uulneribus medici tantum adhibeant diligentiae. Profecto os capitis multifariam frangi accidit, quam rem Hipp. in de uulnerib. capitis, & Gal. 6. meth. & Paulus lib. 6. & author finitionum medic. Simplices tamen fracturae tres esse uidentur, quas Gal. in 6. meth. recenset, fissura, contusio, sectio seu sedes seu teluestigium. Ex his uero alias & ab Hipp. & a Gal. & a Paulo enumeratas species, si quis animaduertit, componi uidebit. Ex quibus tamen omnibus, quae profunde sunt, multi aestimantur: superficialia paruum negotium faciunt, quum ex his neque sanguis effluat, neque os commouetur. Vbi interiores membranas uel sanguine infici uel comprimuntur ex fractio ossis accidit, solum praesidium est abstergi sanguinem, & auferri quod pungit, & primit, molestatque. Fieri uero horum nihil potest nisi aperta sit caluaria. Quamobrem illud quoque planè perpetuum esse uidetur, ubi horum quidpiam ueremur, ut aperiatur cranium, atque libera tum inspectioni, tum manibus pateat uia, quam rem Hipp. Gal. Paulus, Celsus, & author noster hoc in loco pluribus prosequuntur. Est tamen hac de re non leuis controuersia. Primum quidem, an ubi de ossis ruptione ueremur, perpetuo aperienda caluaria sit: deinde uero ubi agendum id fuerit, quando agi oporteat. Profecto Hipp. in lib. de uulnerib. cap. si nudum & conspicuum os non fuerit, interrogatione & mente colligendum ait circa specilli admotionem, an sit fractum. Contra tamen Paulus, & Celsus, uulnus ampliant, & eutem atque ipsum pericranium scindunt, ut,

Cap. 6.
Cap. 90.
Cap. 4.

Cap. 6.
Cap. 90.

AVIC.

Q 3

O oculis,

et oculis, et specillo demisso fracturam pernoſcant. De tempore etiam, quando id agi oporteat, ubi oporteat, Hippocrates triduum ait excedere non oportere citra perforationem: ſed tunc proſorandum, tum aliis, tum tempore calido, ſi ab initio curationem ſuſceperis. Paulus tamen hyeme omnino ante quartum decimum, eſtate uero ante ſeptimum diem auferri iubet, prius quam praua ſymptomata oriantur. Sanè in tanta diſcordia, in tanti momenti re, quid ſit ſtatuendum, non ſatis eſt iudicatu facile. Dicemus tamen nos quod ſentimus. An, ubi os nudatum non eſt, ſecari ſemper et cutis et pericranium debeat, quamuis et Celfus et Paulus et plerique noſtræ tempeſtatis chirurgi id aſſerant; uidetur tamen nobis aduerſus horum ſententiam dirimi ab Hippocrate conſtrouerſa, qui ait mente et interrogatione colligendū, an cranium ſit abruptum. Nanque ſi fractum iudicaris, non negat ſenex nudandum os et aperiendum. At ſi eius rei indicia non appareant, quorſum pro unius mali curatione aliud temere ex induſtria procurare et præſertim quum non mediocriter pericranium ſentiat, et ex eo incifo dolores et alia mala ſequi poſſint. His ergo ſortaſſe hos authores conciliabis. At uero quo tempore, ubi agi id oportuerit, aperienda caluaria ſit. Inuit certe Paulus rationem, cur intra ſeptimum aut quartumdecimum diem ſecari oporteat, nempe, quod eo tempore ſequi praua ſymptomata ſoleant, qua ratione perſuaſū iridem Hippocratem putamus. Videndum tamen erit, quo tempore ſymptomata oriantur et inualeſcant; atque iuxta horum tum ortum tum incrementum ſoluenda quæſtio uidetur. Certè ſi rectè aduerteris, licet inflammationes, dolores, et alia id genus, in ſeptima aut decima quarta poſiſſimum exaſperentur; eadem tamen antea etiam infeſtare ſolent: neque certum huic rei præſcriptum eſt tempus. Tutius ergo Hippocratis conſilium uidetur quam Pauli, quamuis noſtri temporis medicos Pauli præſertim inſtitutum ſequi, non ignoremus.

Verum illud quod eſt rectius etc. 3. Quæſtio hoc in loco eſt, an capitis uulnera perfundi oleo ſit ex uſu. Author noſter roſaceum tepidū ut aſſundatur, probat. At Hip. in lib. de uulnerib. capit. nihil tale proponit; ſed tantandum ait, ut ulcus quam citiſſime ſiccum fiat. et ſeſtione peracta cætera agi iubet, quæ ulceris curatione poſtulat. Porro eouſque roſacei uſus proceſſit; ut noſtra tempeſtate non ſolum hoc utantur, ſed minimum quod uis et cuiuſque generis uulnus quod capiti accidit, ad ſatietatem et nauſeā uſque perfundant: id quod aduerſari Hippocrati nullus non uidet. Noſtra ergo ſententia, quod Auicennas roſaceum ſupra fiſſuram, ut ait, adhibeat; non, quod uulnus ipſum eo perfundatur intelligi oportet, quod certè non minus ſordida et mala huius partis ulcera reddere quam alterius poſeſt; neque id etiam perpetuo agi iubet. Verum, quod in cæteris uulneribus uſu uenit, ubi inflammationis periculum ſit; uel ſi ſanguinis profluuium urgeat; leuiter repellentibus, quale roſaceum oleum eſt, et inflammatio arcenda, et profluuium ſtandendum, non ut ipſo uulneri oleum aſſundatur, ſed ut circumſtantes illi partes illinantur. In iſis enim (ait Hipp. 5. aph.) frigido uendū eſt, unde ſuit ſanguis aut fluxurus eſt, non ad ipſa ſed circa ipſa unde in ſuit. At ipſum uulnus et linamentis, et aſtringenti uino, et pulueribus, quos capitales uocat hic author, præſertim ſi ſanguis profluat, et ea in uniuerſum curandi ratione tractari oportet, qua cætera, qua Hipp. utendum iubet.

Et ſi appareat ſuper uelamen nigredo etc. 3. Idem Paulus, idem et Celfus. Non eſt tamen prorsus deſperari

dum, etiam ſi denigrata membrana eſt ſui ipſius uitio, quæ mellis roſacei uſu abſtergi nequeat, niſi in imo poſitiſſimum nigredo conſtiterit, ut ait Paulus. CLAVS. DIVS RICARDVS Imperatorius medicus ſuperioribus annis, quum Venetijs medicinam faceret, oſtendit nobis denigratam in iuvene quodam membranam, quam duram uocant; quæ ſuapte ſponte non medicamentis infecta mellis uel alterius medicamenti uſu abſtergi non poterat. Videre id ipſum et alij ex primarijs medicis. Mortem uno omnes ore prædicunt. Nos uero et magnum uirium robur, et ſymptomatum lenitatem intuiti non deſperamus. Abſterſa tandem huius diligentiffimi medici ſtudio membrana eſt, et euasit ille admirantibus multis. Sed hæc, ſicut non niſi optimi curatoris ſollicitudinem poſtulant, ita etiam raro accidunt; ut propterea et hic author, et Celfus, et Paulus de ſalute ambigant non iniuria.

De fractura mandibule.

Cap. 2.

Inquit ſapiens, quum 2. et inciditur ad interiora non frangatur: quod ſi frangitur mandibula dextra, tunc intromitte indicem, et medium manus ſiniſtræ in os infirmi. Et ſi frangitur mandibula ſiniſtra, tunc intromitte manus dextræ, et eleua cum eis marginem fracturæ exterius et interiorius: et oppone eas ambaſque manu altera de foris, et æqua eam, et cognoſce eius æquationem ex æquatione denticum, qui ſunt in ea. Si autem 3. frangatur mandibula in duobus locis, et tunc extende eam in duo latera ſecundum oppoſitionem, miniſtro extendente eam, et miniſtro retinente ipſam: deinde ueniat medicus ad æquandum ipſam, ſecundum quod diximus: et liga dentes qui torti ſunt, et ſeparati ſunt ad inuicem. Si autem accidat cum fractura uulnus, aut fructum, et 4. tunc 4. et 5.

et administra conſuturam, et puluillos, et medicinas incarnatiuas poſt redictionem, et æquationem. Inquit: et ligamentum eius ſit fecundum hunc modum. Pone 6. et medicamen uitæ ſuper nucham colli: et uadant duæ extremitates à duobus lateribus ſuper duas aures uſque ad extremitatem mandibule: deinde uadant cum eis iterum ad nucham: deinde uſque ad locum ſub mandibula ſuper duas maxillas uſque ad ſynciput, et uadens 7. ex eo iterum uſque ad locum qui eſt ſub nucha: et ponatur ligamentū aliud ſuper frōtem, et in poſterioribus capitibus, et ſtringatur tota inuolutio quæ inuoluta eſt: et ponatur deſuper 8. et pannus 7. lenis. Et ſi ſeparentur ambe mandibule ſimul ex extremitatibus earum, tunc 9. in ciapiatur: cū utriſque manibus paulatim, deinde 10. et opponantur 7. et coniungantur: et confidetur ad compositionem denticum: et liga duales cū filo auri, et ut non ſeparetur rectificatio, et ponatur medicamen ligamenti ſuper collum, et uadant caput eius ad extremitatem mandibule: et præcipiatur infirmo ut quieſcat, et ſit tranquillus, et dimittat locutionem: et ponatur cibus eius ſorbitiones. Et ſi alteratur aliud ex figura, tunc ſoluatur ligamentum niſi accidat apoſtema calidum. Quod ſi accidat tunc, non negligas uti emplaftris, et embrochis quæ conueniunt ad illud ex illis, quæ ſedant, et reſolunt cum æqualitate. Et os quidem mandibule ſtringitur ante tres hebdomadas:

a. B. frangitur
uenerius horum
ra, et non ſep
ratur in dextr
pares ſep
tione tota
ſi fracta ſunt
ſi fracta deſ
intromitte
tunc indicem
medium
dextra et d
vel compo
cum eis ce
cum fructu
uerius exte
ra ab inter
b. A. Al
b. A. Al
mancula
duas par
paratione
ſi
c. 7. p. oſi
genti
d. 11. d. d
ant d. d. d
extr. aut
ſum, et
e. B. vitum
bindam

f. n. d. d. d
cedatur

g. B. haſſe
h. B. ex
i. B. coſp
k. B. et
monetur
rio aut
mirale
natur me
ligament
parem
poſterior
proceſſu
tendatur

das, quoniam est lene, & est in eo medulla plurima replens ipsum.

De fractura nasi.

Cap. 3.

a. B. vel contritio & compressio faciens nasum firmum seu latum compressum & declinatio

b. B. priuatione olfactus

c. B. in interiori parte licini radix penne ut sit magis conueniens ei deinde emplastrum & adhaereat super eum papius emplastrum ut non extrahatur d. B. visque quo peruenit ad summam & per seclam confirmationem, & e. B. inuoluat f. B. finem compressum g. B. quam de pressio bonificat

h. B. comminatio os

i. B. suat & post

k. B. Alia littera incipiendo l. B. latere colli ad quod an f. B. & n. f. B. est

o. B. aquo

Nasi superior pars est os, & inferior est cartilago: & illi quidem cartilagini non accidit fractura, imò attritio, & quòd comprimendo dilatatur tota: & quòd dilatatur inferior pars eius superiore remanente ut est, & separatio & ad unum latus. Superiori uero parti ossis accidit quandoque fractura. Et quando frangitur nasus, & non curatur, perducit ad b. & casum. Et iterum quòdque induratur, & remanet secū dum tortuositatem suam, quare nō recipit æquationem: oportet ergo ut festinetur in die primo, & non pertranscat decimum. Et scias quòd quando fractura nasi consequitur loca superiora eius, magis conueniens est, & rectius regimē in ea est, ut sumatur stilus decenter factus, lenis, & intro mittatur cum facilitate in nasum, usque ad finē alchaisim, & teneat ipsum cū manu sua, & eque nasum cum manu altera, donec æquetur: deinde subtiliter intromittendo licinium conseruans ipsum in figura æquationis: & melius quidē est ut sit ex lino. Et cautela est, ut intromittatur in utraque nares simul, licet non sit nocuum nisi in latere uno. Et quandoque ponitur c. f.

licinium d. in latus unum, usque quo eius ultimatio peruenit ad cōfirmationem, & restauracionem. Et non e. componatur super nasum ligamentū, quoniam facit ipsum f. latum, & nisi sit illic eminentia magna, & f. & timeatur secundum eam de scensio. Quum autem accidit in partibus inferioribus, tunc possibile est ut æquetur cum duobus digitis duarum manū, sicut duobus indicibus, aut duobus auricularibus. Et quando accidit in hac dispositione apostema, tunc unguentum diaquilon est bonum ualde: quoniam sedat apostema, & conseruat iterum figuram æquationis, & confortat. Et similiter medicamen factum cum aceto, & oleo, & similia, & minuto thuris, super quod puluerizetur cinis, & emplastrum cū eo. Et quando fractura est attritio h. aperta, & tūc non est possibile, ut redeat cum ea ad rectificationem, nisi postquam finditur, & extrahitur cōminutio ossium, & f. cum futura eius & puluerizetur desuper pulueres. Et quando accidit inclinatio, & separatio cartilaginis, tunc æquante eam super illud: & est ut ponas ligamentum k. extensum & ex l. latitudine ceruicis, super quam f. est inclinatio m. f. ex eis quibus sit facile hoc ligamentum, & n. f. bonum, est ut sumas marginem panni fortis, aut corrigiam cui sit latitudo digiti unius: & lini unam extremitatem eius cum glutino piscium, & glutino corij uaccini, aut cum gumma, aut cum reliquis glutinationem facientibus: & inuisca ipsam super extremitatem nasi ex latere o. super quod f. est inclinatio, donec exsicceetur super ipsum, & reducat nasus ad situm suum cum uolentia, deinde extendē illam corrigiam, aut pannum, donec æquetur cum eo, & inclina ipsum ad latus diuersum inclinationi primæ, & restaura ipsum super

collum, & liga ipsum ligamento tenēte ipsum secundum illam formam, & emplastra cum emplastris quæ sunt necessaria.

De fractura furculæ.

Cap. 4.

Furcula frangitur, aut propter pondus delatum, aut propter casum magnum, aut propter percussione uementem. Amplius furculæ restauratio fit difficilis, & indiget subtiliatione. Dixerunt in restauracione eius, si a. con teritur propē cassum, erit descensio capitis adiutorij inferius minus. Inquit, quando b. con teritur f. furcula in duas medietates, tunc fac federe infirmum super sedem, & teneat minister adiutorium in quo est furcula fracta, & extendat ipsum ad exteriora & ad superiora iterum, & extendat minister c. iterum ceruicem, & humerum d. in clinatum e. cum quantitate quæ est necessaria. Et æquat medicus cum digitis suis illud quod est eminens, impellens ipsum, & quod est concuum f. commoueat ante, & retro, & extrahat ipsum. Et si indiget in illo extensione plurima, ponat sub titilico pilam magnam f. de pilis, & eleuet f. cubitum, donec approximet ipsum costis, quoniam extendetur secundū quod uult. Et si g. inciditur f. extremitas furculæ ad interiora h. frangendo, aut i. non obedit cum attractione medici, & non i. suspenditur, quoniam est ad profundum plurimum; tunc prosterne infirmum super collum suum, & pone sub humero puluinar gibbosum, & k. demerge f. humerū eius inferius, donec eleuetur ad os furculæ: deinde æqua ipsum, & rectifica cum digito tuo, & stringe. Quod si infirmus inuenerit puncturam ex deambulatione manus super ipsum, tunc frustum i. p. git ipsum secundum m. situm: ergo f. scinde, & aufer frustum: & fiat illud a te cum facilitate, & propriē si fuerit frustum subius, ut non disrumpas siphac pectoris: & intromitte instrumentum conseruans siphac pectoris sub ossē, deinde frange os. Quod si non acciderit apostema calidum, tūc sue fissuram, & incarna eam. Et si accidat apostema calidum, tunc infunde puluillos cum oleo aliquo. Et si n. dimittitur f. caput adiutorij apud fracturam cum frusto furculæ ad inferiora, tunc oportet, ut suspendatur adiutorium cum ligamento lato, & o. eleuetur ad partem ceruicis. Et si frustum furculæ fuerit inclinatum ad superiora, & illud quidem parum fit, tunc nō suspendatur adiutorium, sed resupina illum, cuius est furcula fracta super dorsum suum: & subtilia regimen eius, & p. stringetur furcula in mense, & minus. De furcula autem dixerunt: quod furcula non seiungitur ex latere intrinseco, quoniam annexa est pectori, non seiuncta ex eo: & propter hoc non mouetur ex hoc latere. Et si percutiatur exterior uementem, & separetur tunc ipsa æquatur, & curatur curatione, qua curatur quum frangitur. Extremitas uero eius, quæ sequitur humerum, & se paratur ab eo, non dislocatur plurimum: quoniam lacertus, qui habet duo capita, prohibet eam ab hoc, & prohibet eam iterum caput spatulæ. Et non mouetur furcula motu uementem, quoniam ipsa non est posita, nisi ut separetur pectus tantū, & dilaret ipsum: & propter hoc facta est furcula homini foli inter reliqua animalia. Quod si acci-

a. B. frangitur

b. B. frangitur

c. B. alius collū d. B. oppositum

e. B. attrahatur & ad extra extrahatur.

f. B. ex panno & impellat

g. B. frangitur

h. B. plurimū & i. B. eleuatur ad superiora

k. B. comprime

l. B. pp. frustum quod m. B. siticius tunc

n. B. fuerit

o. B. deinde eleuetur ad partē colli

p. B. firmabitur

dat ei dislocatio ex luctamine, aut re alia simili huiusmodi ipsa æquetur, & intromittatur ad locum suum cum manu, & puluillis plurimis, qui ponuntur super eam cum ligamento, quod oportet. Et conuenit hæc curatio extremitati humeri iterum quum separatur, & reducit eam ad locum suum. Et illud, quo ligatur furcula humero, & humerus, est os cartilaginosum, & ipsum ingrossatur in macilentis. Et quum remouetur, existimat ille cui non est experientia, quod caput adiutorij iam se paratum est, & exiit de loco suo, caput enim spatule uidetur tunc unum, & uidetur locus à quo permutatum est, concauum: uerum oportet, ut distinguatur significationibus, quas & experimur post.

De fractura spatulae.

Cap. 5.

Spatula quidem locus latus parum frangitur plurimum enim quod accidit de fractura eius, accidit marginibus, & lateribus, & frustis. Et quando accidit, cognoscitur tactu, & per illud quod sequitur eam de punctura, uerum plurimum accidit ei scissura, quam significat asperitas, quæ cognoscitur tactu, & dolore locali, & punctura, si fuerit, licet non sint reliqua signa. Et fortasse accidit fractura ad interiora, & significat ipsam in cisionem accedens, & crepitatio leuis quam percipit auditus, & quum crepitat miser cum ea, & inuenitur per attractionem manus quæ consequitur eam, & dolorem, Et cura eius iterum est subtilitatio manus, & bonitas conuenientia impulsione ab inferioribus, & æquationis: & fortasse indiget uento sis, secundum quod existimo, donec attrahitur ad superiora, & æquetur cum cautela à nocumento in aggregatione materiei. Frustula autem spatulae quum franguntur, si sunt inquietantia, pungentia, lædencia, tunc necessarium est extrahere ea: & si sunt quæta, æquantur & ligentur ligamentis similibus ligamentis furculæ. Et oportet ut dormiat habens fracturam spatulae super latus sanum, non super aliud.

De fractura casti.

Cap. 6.

Accidit casto scisso, sicut ligno: & accidit fractura ad interiora. Et primum quidem cognoscitur sonitu sensato per tactum, & auditum, & quandoque inuenis ipsam manifestam, cuius duæ partes sunt manifestæ, & cum extensione doloris: secundum uerò sequuntur accidentia mala ex constrictione anhelitus, & tussis sicca: & fortasse paties illud, sputum sanguine, & quandoque generatur ex eo putrefactio uelaminis. Et cura istorum est cura illius, qui habet illud in humero. Et si inclinatur inferius, tunc cura est illa, quæ descripta est in compressione fureule depressæ per fracturam. Et si ingrediuntur costæ, administra super eas ligamentum factum ex lana cum reuolutione, post ligamenta posita super eas de subtus cum rectitudine: deinde aggrega extremitates duorum ligamentorum, & liga eas adinuicem, quoniam ipsæ prohibent ligamenta reuoluta à solutione.

De fractura costarum.

Cap. 7.

Ostis ueris septem accidit fractura, à duobus lateribus: falsis uerò accidit fractura à latere dorsi. Et quoniam extremitas, alia

est cartilago hypochondriorum, secundum quod sciisti, non accidit ei: & attritio. Cognitio autem fracturæ costarum est facilis, quæ non occultatur tactui propter illud, quod sentitur de asperitate, & motu in non suo loco: & fortasse auditur, si auscultatur crepitatio occulta. Quod si fuerit inclinatio costæ ad interiora, & significant eam accidentia pleuresis, & est fortasse cum ea sputum sanguinis: tunc non audent restitutores curare ipsam cum extensione ad exteriora propter defectum ingenij: quoniam illud est difficile absque uentosis: & quoniam ex uentosis timetur quod aggregetur materia plurima ad interiorum locum: & est in ea illud, quod est de corruptione. Quod si expellis eas, & non prolongas retentionem earum, non est malum. Verum quandoque cibant infirmum cibis inflatiuis ualde, ut infletur uenter eius, & comprimat inflatio fracturam, & impellat eam ad exteriora. Et hoc quamuis sit de illis, à quibus in quibusdam horis non est excusatio, est tamen causa magna ad faciendum ut accidat apostema. Inquit quidam sapientum. Oportet, ut cooperiatur locus cum lana infusa in oleo calido, & ponantur puluilli in eo quod est inter costas, donec repleatur, ut sit ligamentum æquale, quando inuoluitur secundum rotunditatem, sicut narrauimus in pectore: deinde ponatur sicut ponitur in habentibus pleuresim secundum quantitatem conuenientem osi: & si oppresserit nos res uehemens, & os pungit uelamen punctura lædente: tunc oportet, ut findatur cutis, & discooperiatur illud, quod discooperitum est, de costa: deinde ponatur sub eo instrumentum quod conseruat siphac, ut non egrediatur siphac, & incidantur cum facilitate ossa, quæ pungunt, & exire facias: deinde, si non accidit apostema calidum, aggregentur fissuræ, & medicentur cum unguento. Et si accidit ei apostema calidum, cooperiatur cum puluillis infusis in oleo, & cibetur infirmus & curetur cum eo, quod sedat apostema calidum: & resupinetur super latus, quod leue est super ipsum. &

De eo, quod accidit spondilibus, de fractura. Cap. 8.

Inquit Paulus, rotunditatibus spondilium accidit quandoque attritio: sed fractura parum accidit: & tunc minuitur siphac & & nucha: & nucha ipsa: & communicant eis ambabus nerui in nocumento: & sequitur ea utraque mors, si accidat illud spondili colli. Et propter hoc oportet, ut premittamus sermone, & enuntiemus perditionem factam. Et si est possibile ut præsumamus, & auferamus os lædens cum scissione, tunc illud est: & si non, oportet, ut uisitemus eos cum regimine quod sedat apostemata calida. Et si remanet aliquid ex partibus eminentibus spondilis, quæ qua sunt, & quæ nominantur spinæ, (nam illud cadit uelociter sub digitis, quum uolumus eius communitio nem: quoniam illud, quod communitum est, mouetur, & separatur à loco suo) tunc oportet, ut auferatur illud scindendo cutem exteriori: deinde aggregetur cum sutura, & administretur in eo curatio incarnatiua. Et si frangitur os alkeil in inferiore parte alchatim, & alohosos, tunc intromittatur digitus index sinistræ manus in anum, & æquetur

a B. incuratio

b B. quum tunc fuerit tunc curatio uel exquisito seu manifestante & accidit manus quæ uicinatur ei dolor, & curatio eius est cum attractione subtili seu ingeniosa & bonitate impulsione cum facilitate ex anterioribus, & æquatione

c B. posteriora

a B. Quæ accidit casto separatio seu elongatio ossium adinuicem pura & quæ accidit alia littera Quæ accidit casto separatio quæ est sicut scissio & accidit

a B. nisi

b B. cum facilitate administras

c B. super quod allicuitur

a B. eis & tunc exprimitur seu compressum pannculi

b B. præcipuum

c B. fiat

d B. tunc oportet ut regiminetur ipsorum

e B. q. sicut ex eis

æquetur os fractum cum manu altera, secundum quod possibile est: & si senserimus os fractum iam separatim esse, tunc oportebit iterum, ut auferatur cum scissione, sicut diximus: deinde administratur ligamentum, quod conuenit ano, & curatio conueniens ei.

De fractura adiutorij.

Cap. 9.

O S adiutorij, quum frangitur, secundum plurimum non declinat nisi ad exteriora: quare oportet, ut tu facias illud, quod oportet fieri in reditione fracturæ: & cuius situs est secundum quod sciuit: & tange ipsam manu tua æquatione ultima: & liga eam cum ligamento ascendente etiam usque ad humerum: & stringe cum eo si est proxima illi: deinde ligamento communis secundum quod sciuit etiam usque sub cubito, si fuerit fractura propinqua cubito: postea liga ipsam ligamento tertio ascendente ab inferiori usque superius: & suspende manum angulariter & multiplicet eius suspensio extendendo, quoniam est malum. Et melius quidem est, ut stringatur adiutorium ad pectus.

Secundum angularitatem in cubito, ut non moueatur: & propè cubitum. Et pone super ligamenta aut aquam & acetum, aut aquam solam, si fractura adhuc non apostemat: & fac ipsam ex lino cuius latitudo sit quatuor digitorum, non plus. Et si iam superuenit ei spatium, & apostema est, tunc pone ipsam ex lana, & abluc ipsam in oleo, si tibi possibile est: & si non fuerit aliquod prohibens, non soluas usque ad septem, & quod est post eos usque ad decem: tunc solve, & liga cum hastellis: & si defensio vocat te ad aliud, tunc solve in tertio: & est illud ad quod inclinatur Hipp. quoniam aufert nocumta, licet noceat refectioni. Verum in qualitate ponendi hastellas oportet, ut sufficiat tibi illud, quod tibi declarauimus in cap. suo: & non separe ab ea strictionem ad minus usque ad xl. dies. Et quando indiges secundum consuetudinem extensione uehementi, & non obedit tibi, & non excusaris auxilio, alicuius adiuuantis te; tunc fac sedere infirmum super sedem subleuatam, & sit ad stantem plus declinatus, quam ad sedentem: & apodietur super gradum scalæ, aut quod simile sit ex eis, quæ sciuit in cap. dislocationis, & locus ille sit planus factus, & mollificatus, & linitus: deinde suspende in humero eius aliquid graue extendens ipsum ad inferiora: quum ergo extenderis extensione quasita, tunc

tunc liga cum uitta forti sub fractura, & supra illam: & fac in firmum resupinum: & extende illud quod ligasti uitta cum fortibus uiris: usque subtus & ad superiora; in illo enim est sufficientia. Et quando fractura est in medio adiutorij, pone ligamentum longitudine una ad duabus extremitatibus iungatur. Et si fuerit propinquior ad latus, pone ligamentum uehementioris propinquitatis extremitati longinquæ quam alij. Et si fuerit scissura sola, tunc cura est curatio scissuræ, & stringatur super eam ligamentum.

De fractura brachij.

Cap. 10.

Accidit quandoque, ut frangantur duo fossilia simul. Et quandoque accidit, ut frangatur unum eorum. Et fractura facilius inferioris est uehementior, & turpior, quam fractura facilius superioris, quando singularis sit fractura unius eorum: & illud ideo, quoniam facilius inferius est brachium deferens: quare eius fractura est deterior: & quoniam est nudum carne, tunc est fractura turpior. Et iterum superius facilius suscipit curationem, & sufficit ei extensio parua: & non similiter est inferius; & propriè si frangantur simul. Et oportet, ut sustentetur apud extensionem adiutorij super alchou & est radix uolæ. Et cognoscitur strictura ligamenti, quoniam si accidit ex ea in digito apostema paruum, aut dolor paruum, tunc ligamentum est æquale: & si non est, tunc est molle: quod si est plurimum superfluum, tunc est uehementis, & oportet ut mollicetur. Positio autem hastellarum non est ex illis, quæ occultantur tibi: sed oportet ut non consequantur cum longitudine sua uolam, & radices digitorum: imò abbrevientur ab hoc parumper, nisi necessarium faciat illud propinquitas fracturæ iuncturæ rascetæ. Verum tunc iterum oportet, ut non tangerentur albaragim digitorum. Et quum restitatur, & ligatur, oportet, ut suspendatur ad collum secundum figuram angularem. Et oportet, ut sit suspensio eius, propriè si est eius fractura ad inferiora, cum panno cuius latitudo capiat longitudinem brachij totius, quoniam si fuerit obuiatio suspensorij propè fracturam, & reliquum eius separatim a sustentatione, accidet tortuositas proculdubio, & declinatio super illud, quod facit ipsam sicut uolam: imò oportet, ut sit uola, & plurimum brachij in suspensorio. At uero si fractura fuerit ad superiora, oportebit ut suspensio sit ita, ut uideatur fractura, & eleuetur duas extremitates ex latere uolæ, & ex latere cubiti. Quod si separaretur quod est inter illud, erit adiuuans ipsum ad æquationem figuræ. Et sit suspensorium pannus leuis. Et sit suspensio taliter, ne ullo modo sit possibile moueri: & ut non dilatet ipsum dilatactione laboriosa. Et fortasse accidit brachio, ut restitatur in latitudine circiter. xx. & octo dies.

De fractura rascetæ.

Cap. 11.

Osibus istis parum accidit fractura, quoniam ipsa sunt dura ualde, & quando aduenit eis causa aliqua, remouet ea à locis suis, & non frangit ipsa: quare sunt ultima ad curationem, & quemadmodum diximus in dislocatione.

De osibus digitorum fractis.

Cap. 12.

Istis iterum parum accidit fractura; imò accidit separatio. Dixerunt quidam, si accidit eis fractura, oportet, ut sedeat infirmus super sedem eleuatam: & præcipiatur ei, ut ponat uolam super sedem æqualem: & extendat ossa fracta minuter, & æquet ea medicus cum pollice, & indice. Quod si pollex fuerit inclinatus ad inferiora, tunc oportebit administrare ligamentum desuper: & fortasse

a B. Nota quod ubi habetur adiutorium in arabitico habetur alhadab & ubi habetur brachium in arabico habetur alfa had

b B. ad locum suum

c B. descendente

d B. mezu vel meruzi & non sit suspensa medelli

e B. ligetur

f B. & secundum meruzi & g B. &

h B. &

i B. &

j B. &

k B. &

l B. &

m B. &

n B. &

o B. &

p B. &

q B. &

r B. &

s B. &

t B. &

u B. &

v B. &

w B. &

x B. &

y B. &

z B. &

aa B. &

ab B. &

ac B. &

ad B. &

ae B. &

af B. &

ag B. &

ah B. &

ai B. &

aj B. &

ak B. &

fortasse accidit apostema calidum. Et ad locum mollificationis horum ossium aggregatur super fluitas plurima: & coagulatur uelociter; quare stringitur. Et si accidat fractura^a fulenizant digito, si est pollex, oportet, ut ligetur ligamento proprio ei, & ut ligetur iterum cum uola, ut firmetur, & non moueatur. Et si accidit fractura alia cui reliquorum digitorum, si fuerit index, aut auricularis; tunc ligetur cum illo, qui approximet ei. Et si est de digitis medijs, tunc ligetur cum illo, qui est ex latere eius: aut ligentur omnes secundum continuitatem adinuicem, quoniam est melius: firmantur enim & non mouentur, & sunt tunc quasi ligati sint cum hastellis, scilicet ossa fracta.

De fractura ossis lati, & anche. Cap. 13.

Ossa anche quandoque frangitur: sed raro cum dispositione fortitudinis suae. Et accidit illud ei secundum semitam comminutionis extremitatum. Et quandoque finditur in longitudine: & quandoque impellitur intus ad uentrem. Et accidit post istas dispositiones iterum ex dolore, & punctura, & stupore cruris, & coxae proximum ei quod accidit adiutorio ex fractura humeri. Et quando frangitur os latum, quod est supra alihos, aut^a finduntur ut lingua lacerti eius; & sit res difficilis in rectificatione eius: quare sit una duarum anchorarum decliuus ad diminutionem. Et cura eius est, ut iaceat infirmus, & incipiat duo homines fortes extendere duas coxas eius, quisque eorum extendat coxam; & iam tenuit ante unus manus eius, ut non festinet ad expellendum illum, qui extendit coxam eius: & incipiant duo restauratores comprimere ancham eius cum uehementia, & fortitudine, donec aequetur: deinde præparent super eam emplastrum, postea resupinetur super aliquid, quod sit sicut glomerex panno, aut ei simile ex illis, quæ habent duritiem. Et hoc quidem est proximum ei, cum quo curatur spatula iterum. Et quando frangitur ex latere anche, tunc cura eius est cura^a humeri. Et oportet, ut administretur humectatio super ligamentum: & aequetur puluilli sicut oportet: & est necesse ut sit sustentatum super locum planum.

De fractura coxae. Cap. 14.

Quam coxa frangitur, necessaria est extensio uehementis: deinde aequetur secundum formam naturalem, quæ est ei. Et est gibbositas syluestris partis eius, & cœcauitas pauca i eius domestico, secundum ambulationem formæ, quæ est ei in sanitate. Et obseruentur in dispositione fracturæ medij eius, aut extremitatis eius superioris, & inferioris, dispositiones, quæ dictæ sunt in capitulo adiutorij: & sit strictura ad superiora cœseruans, & retinens. Dixerunt, quando frangitur, conuertitur ad loca anteriora, & ad exteriora: & illud ideo est, quoniam ipsa est lata ab hac parte per naturam: & aequetur manibus, & ligamentis, & speciebus extensionis, quæ sunt secundum aequalitatem; aut cum strictura unius duarum ligaturarum supra fracturam^a in medio. Si autem fractura fuerit inclinata à medio, & fuerit propinqua capiti coxae, tunc sumatur ligamentum, & in

uoluitur in medio eius lana, ut non incidat carnem, & ponatur medium eius super peccinem, & ascendant extremitates eius ad partem capitis, & dentur ministro ut retineat eas ad inferiora. Et si fractura fuerit in eo, quod sequitur genu, tunc nos ponemus ligamentum in superiore parte fracturæ, & eleuabimus extremitates eius ad illum, qui extendat eas ad superiora: & teneat genu cum ligamento, inuoluens ipsum desuper: & aequetur membrum istud infirmo iacente super faciem suam, & crure eius extenso. Et si fuerint ossa pungentia, tunc oportet ut aequetur, sicut diximus multis: & quæ ex eis eleuantur, capiantur: regimen uero sit secundum quod diximus in curatione adiutorij. Et os quidem coxae stringitur in noctibus. Et ego enuntiabo quomodo oportet ut sit situs eius, postquam aggregatur curatio cruris. Et oportet ut ponatur inter duas coxas tunc pila de ligno, & ei similibus, seruans eam ad formam, secundum quam æquata est: & restauretur restoratione cognita, & secundum quod intelligitur propter illud, & quod accidit de apostemate, & pruritu. Et quando accidit super coxam^c nam est apostema forte, & est ex eis quæ festinant ad coxam; tunc oportet ut^d propriè perueniatur: & ad soluendum ut respiret, & extendatur apostema. Et tu quidem iam sciisti embrochas proprias. Verum in caualibus, & albaruach, & sunt tabulæ magnæ in quibus est parum concauitatis, ut decenter^e componantur super inuolutiones, & capiant longitudinem pedis: quoniam si breuiantur, & non restaurantur^f super crus: & est abscondunt infra illud, utilitas non est utilitas quæ sita. Et si prolongantur, erit infirmus ex eis in labore, licet si ipsæ abbrevientur, non erit expert laboris. Et utilitas elongationis earum est, ut prohibeant iterum partem sanam pedis moueri, quam fuerit motus illius quantitatis nociuus fracturæ: & propriè in dispositione dormitationis, & somni. Et necessitas horum instrumentorum non est nisi in fractura magna ualde. Et non est possibile cum hoc uti eis, nisi antequam apostemetur: quoniam apostema non tolerat huiusmodi: & ad ultimum est grauitas, & malitia, & labor. Et oportet ut fugiatur ab eis, dum^h exceptio perseverat: cum ingenijs alijs. Situs autem restauratæ coxae oportet ut sit secundum quod fuit consuetudo eius in sanitate, de assiduatione constrictionis, & dilatationis. Et illud quod est magis uincens, est dilatatio. Et scias, quod ille, cuius coxa, & anche sunt fractæ, parum denudatur à claudicatione. Et quando absconduntur frustra lacertorum eius, & mandat prius, deinde minuitur secundo.

De fractura rotule poplitis. Cap. 15.

Rotula parum frangitur, & secundum plurimum conteritur. Et cognoscitur illud quod accidit^a cum tactu, & asperitate, & cum uacuitate, quæ intelligitur ei cum tactu, & auditur aure. Et oportet in curatione eius, ut extendatur crus, deinde intromittatur rotula in locum suum. Et si separata fuerit, aggregetur prius, deinde intromittatur.

De

De fractura cruris.

Cap. 16.

Quando frangitur os paruum cruris, est saluius, quam si frangatur os magnum. Et quando frangitur arundo parua superior, est inclinatio ad exteriora, ante: & est ambulatio cum hoc possibilibus. Et si frangitur arundo magna inferior, declinat: & ad ^a & ^b &

& exteriora. Et quando frangitur utræque arundines simul, tunc est deterius: & tunc quidē accidit cruri inclinatio ad omnes partes. Et scias, quod curatio fracturæ cruris est secundum considerationem curationis ^b & adiutorij & in eius similitudinem. Et non est dispositio cruris in tortuositate, quæ accidit figuræ suæ naturalis, sicut dispositio adiutorij: imò est rectū. Quare oportet, ut sit extensio eius ad hoc, ut redeat ad rectitudinem.

De ^a & Calcanei & fractura.

Cap. 17.

Calcaneus est excusatus à fractura propter duritiem suam, & per circumdationem defensionum: & plurimum eius quod accidit ei, non est nisi dislocatio, & iam dictum est de ea.

De fractura tali.

Cap. 18.

Fractura tali est praua: & eius curatio est difficilis: & plurimum quidem frangitur, quā cadit homo ex loco alto ^a & quoniam contretur superius pedis. Et fortasse accidit cum eo attritio ossis cum cursu sanguinis ad uētes ^b & ^c & qui coagulat in eis, Et quādoque perducit ad agritudines magnas ex febre, & permissione rationis ex tremore, & spasmo pedis. Quoniam ergo accidit in eo apostema cōgelatum, quod non apparet, & non egreditur: & apparet iam tenebrositas, quæ non fuit: est signum malus, significans quod est in uia putrefactionis. Si autē est apostema apparens, impellens manum, tunc est melius: & fortasse fit facilis eis eruptio. Et quando talus restauratur, deambulatio est dolorosa super ipsum. Et quando non restauratur talus secundū quod oportet, destruitur iuuentū.

De fractura digiti pedis.

Cap. 19.

Curatio eorum in fractura, & dislocatione, est curatio digitorum manus. Et quandoque restauratur æquat eos pede suo, calando eos cum eo.

FEN SEXTA LIBRI QVARTI

De uenenis.

Et est quinque tractatum.

TRACTATVS PRIMVS

10 Est de radicibus eius, quod scitur de dispositionibus uenenorum cibitorum, & distinctio ne sermonis in curationibus uenenorum, quæ non sunt ex animalibus: cuius sunt summatres.

Sermo uniuersalis de cautela à uenenis, quæ in potu datur, & curatione eorum.

Cap. 1.

Qui timet, quod in potu sumat uenenum, oportet ut sibi caueat à cibis dominantium saporum, in acetositate, aut salitudine, aut acuitate aut dulcedine, aut dominantium odorū:

ipsi enim frangunt ^a & per illud quod ponunt, odorem eius. Et oportet ut non presentetur ei aliquid ex eis, quæ diximus, super famem uehementem, & sitim uehementē: unaqueque earū enim occultat illud quod oportet ut detegatur ei propter uehementiam uoracitatis. ^b & Et iterum,

quia quum repletur cibo, & potu: & quum in potu sumit uenenum, accidunt ueneno duo accidentia, quorum unum est, quod sepelitur in uacuitate eius quo repletus est: & secundum est, quod uenæ sunt plenæ: quare non inuenit uenenum in eis penetrationem. Et fortasse est in eo ^c & sapor rei repugnantis ueneno. Et necessarium est ei iterum, ut ipse sit suscipiens: secundum uiam consuetudinis medicinas expellentes nocumentum uenenorum, sicut mithridatum: nam eius experimentum est iuuentū: sicut & confectio de bolo armeno. Et similiter ficus cum folijs ruthæ, & nucibus, & sale trito: pondera uerò sunt, quoniam sumuntur ruthæ sicæ partes. xx. & nucum partes. ij. & salis partes. v. & ficum sicarum partes. v. Et algeduar est mirabile in expellendo nocumentum uenenorum omnium, & ^d & facit fidutiam iterū.

Et ego nō uerifico an sint duæ medicinæ, aut una medicina. Et iterum, feminis ^e & napi parui pondus. 3. j. s. f. & decoquatur & cum uino decocto. Et rutha, & sal etiam similiter. Et necessarium est cauenti, ut non sit omnis cautela eius in cibo dato ab alio, aut quod in potu sumit tantum: quoniam fortasse accidit ei unde non existimabit: imò quādoque contingit, ut cadat res maligna sicut lacerata, & rutela, & scorpio in eo quod decoquitur, & in uasis in quibus est uinum: plurima namque uenenorum diligunt odorem uini, & currunt ad ipsum: & quandoque moriuntur in ^f & cecubis: &

60 & quandoque bibunt ex eo, & euomunt in ipso: & propter hoc oportet ut cauantur recta: & quod est sub arboribus magnis: & herbosa loca.

Sermo uniuersalis de uenenis, quæ bibuntur. Cap. 2.

Species uenenorum sunt duæ. f. facies operationem suam cum qualitate, quæ est in ipso: & efficiens cum forma sua, & tota substantia sua.

^a B. cum illis saporibus & odoribus quod ipsi ponunt seu occultant

^b B. quamuis quum repletus cibo, & uino sumperit in potu

^c B. aliquid repugnantis uel contrarium

^d B. bis mus bu ha

^e B. selgiem al fogar
^f B. bibatur

^g B. denam in quibus reperitur uinum

fua. Et primum quidem aut est corrodens, putrefaciens, sicut lepus marinus. Aut inflammans calefaciens, sicut euphorbium. Aut infrigidans stupesciens, sicut opium. Aut oppilans vias anhelitus in corpore, sicut ^a plumbū uisum. ^z Efficiēs autem cum tota substantia est sicut napellus: & sicut alhelcil, quod dicitur esse gummi napelli: & sicut cornu spicæ; & sicut fel ^b leopardi, & quæ sunt illi similia: & hæc sunt deteriora uenena. Et iterum de uenenis sunt, quæ agunt super unum & idem membrum, sicut cantharides super uesticam: & lepus marinus super pulmonem. Et de eis sunt, quæ agunt super totum corpus, sicut opium. Et ^c omnis quidem, qui ^z interficit cum permutatione complexionis, aut cū putrefactione, aut cum aduentu super membrum; possibile est, ut sit effectus post tempus: licet putrefaciens quanto plus remaneat in corpore, tanto plus est effectus eius deterior. Et salus ex eo est cum resolutione accidente ei: & per illud quod succedit ei per sudorem, & similia: aut per curationem contrariam. Et scias, quod nocumentum narcoticorum in complexionibus calidis ex parte est debilius: & ex parte est fortius: & quæcunque duarū fuerit dominans, erit iudicium ei: in quantum enim complexio calida in corde resistit eis, est eorum effectus debilior: & in quantum ipsa inueniunt in corporibus calidis, subtiliationem substantiæ suæ frigida, grauis: & attractionem per uirtutem motus arteriarum, & attractio earum est apud constrictionem: erit eorum nocumentum in corporibus calidis uehementius: præcipue quum ipsa sint contraria complexionibus eorum. Et ^d est simile ^z ut sit sermo in uenenis calidis ille sermo iterum: complexio enim calida resistit eis cum expulsiōne a corde, & resoluit uirtutem calidorum uenenorum: sed arteriæ complexionis calidæ attrahunt ea: quare accidit sicut illud. Et propter illud dixit Gal., quod ^e zalfarsas & existimo ipsum esse napellum, aut uenenum interficiens, interficit hominem, & non interficit ^f z turdos. ^z quoniam ipse non peruenit in ^g z turdis: ad cor, nisi post spatium in quo iam passus est a corpore passionem; postquam non remanet nisi passio conuersionis cibi: & in homine festinat ante illud, propter latitudinem meatuum, & uehementiam caliditatis, & uirtutem motuum attrahentium arteriarum: & dico quod iste est modus quidam. Verum proportionalitates iterum inter uirtutes agentes, & patientes, sunt ex eis, quæ oportet considerari. Et unde sciuit, quod ^h zalfarsas ^z sit uenenum per comparisonem ad complexionem latam, quæ est animalis absolute ita, ut sit interficiens, quum figitur in homine: & non interficiēs, quum non firmatur in ⁱ z turdis? fortasse enim alfarfas ^z non est uenenum per comparisonem ad complexionem ^k z turdorum. Et si non conuerteretur in cibum uel nutrimentum, & perueniret ad cor eorum, sicut ipsum peruenit ad cor hominis cum uelocitate, non interficeret. Inquit, & fuit quædam anus suscipiens in principio rei de napello rem paruam: deinde non cessauit uti eo, donec affuefacta est eo natura: & audacter usa est eo, & nihil nocuit ei. Et dico hoc: & dixit Rufus, quod nutrita fuit puella cum ueneno, ut interficerentur per eam reges, qui cum ea conueni-

rent. Et quod ipsa in complexione sua consecuta est consecutionem maximam, ita ut salua eius interficeret animal, & non appropinquaret eius salua gallina.

Significationes specierum uenenorum. Cap. 3.

Significantur quandoque per ea, quæ eueniunt in corpore de ^a z ægritudinibus. Nam si euenit simile mordicationi, & incisioni, & puncturæ, & corrosioni, sicut quod uenenum est de genere medicinarum acutarum, calidarum, mordicantium, sicut arsenicum: & ^b z almusum, & argentum uiuum extinctum. Et si accidunt inflammatione uehementis, & exuberatio ^c z sudoris, & rubedo oculi, & angustia, & sitis, significant quod est uenenum propter caliditatem tantum, sicut euphorbium. Et si accidunt profunditas somni, & stupor, & frigus, significant quod uenenum est de genere narcoticorum. Et si non apparent nisi calidus uirtutum, & sudor frigidus, & syncopis, tunc est de uenenis quæ contraria sunt ^d z rebus: cum tota substantia; & est deterius eorum. Et quandoque significantur per odores, aut odorem corporis totius, sicut ^e z sensibilitas odoris ^z opij in eo, qui bibit ipsum. aut odorem membri eius, sicut odor oris, quum bibuntur uenena putrefactitia, sicut lepus marinus, & ^f z alfratatum ^z cætharides. Et quandoque significantur per uomitum: nam quum euomitur uenenum, non elongatur, quin uisus cadat super substantiam eius, quod in potu datum fuit de eo: aut cognoscat per odorem, aut per saporem: sicut cadit uisus super lithargyrium, & gypsum, & super sanguinem congelatum, & lac coagulatum: & similiter opij cognoscitur per odorem: & lepus marinus: & rana per abominabilem saporem. **Signa mala.** Quum incipit ei, qui uenenum sumpsit, superuenire syncopis, & permutatur eius pupilla, & occultat eius nigrredo; tunc non speratur euasio: & similiter si rubeant oculi eius, & egrediatur lingua ipsius. Et casus pulsus, & sudor frigidus est significatio mala. et in huiusmodi dispositione parū uiuit.

Canon curationis eius, qui in potu sumit uenenum. Cap. 4.

Oportet, ut non moretur, imò propter quum sentit ipsum, antequam uirtus eius perambulet in corpore, & bibat aquam tepidam, & oleum sisaminum aut oleum de oliuis, & euomat; & perueniat in hoc ad ultimum quantum potest. Et melius quidem est, ut in ea sit uirtus ^a z aluminis, & ^z nitri. Et quandoque admiscetur cum oleo lycium, & adeps anseris. Et diligatur ut sit illud, quod ipse bibit ad uomendum ^b z propter hoc, & alia, aqua ^z plurima, & cibi plurimi: ipsi enim licet non euomantur, tamen quandoque frangunt uenenum, & superant ipsum: & quum uomuerit quod possibile est eideinde bibat lac plurimum: quoniam ipsum frangit nocumentum ueneni. Et non est malum si euomit ipsum iterum, ut bibat decoctionem feminis urticae cum butyro cocto, ad expellendum uenenum uomendo, & solutionem faciendo: deinde bibat lac. (et butyrum crudum est melius lacte.) et iterum decoctionem feminis lini. Et similiter uinum dulce

dulce cum adipe anseris liquefacto. Et similiter aquam cineris lignorum uitis. Et oportet, ut sequantur uomitus clysteria, proprie quando sentitur descensus lesionis ad inferiora: Si autem fuerit commotio supra illud, utatur eo quod facit uomere, & soluit. Et non dimittatur potus lactis. Et si tibi necessarium fuerit, ut in potu tribuas ei, uerbi gratia, theriacam de terra sigillata, fac: ipsa enim adiuuat corpus ad expellendum uenenum, & proprie quum in potu datur in principio rei: ipsa enim facit euomere uenenum sicut est, cuius descriptio est. Baccarum lauri aure. ij. terrae sigillatae aure. ij. & ireos, conficiatur cum oleo. Et sit dosis eius auellana una. Et iterum carpopallami, hyssopi siccae, seminis: napi syluestris, & piperis albi, & nigri, piperis longi, acori, anisi, petroselini, assari, cymini carmeni, seminis hyssopii albi, omnium an. aure. iij. spicae, floris squinanthi, amborum an. aure. v. castae. x. xliij. amomi, croci, amborum an. aure. vj. conficiantur cum melle: & detur in potu quantum est faba romana. Et sumere in potu terram sigillatam, sicut ipsa mer est, cum uino, facit illud. Et existimauerunt quidam, quod in potu sumitur sterus galli, & in dispositione, & statim facit euomere uenenum. Et ex eis, quae in potu dantur iterum, sunt succus prasijs, & folia cannarum, & celtica, & semen bauria, & castoreum, & auellanae, & ficus, & ruta. Et de illis, quae laudata sunt in hoc capitulo, est ut in potu detur galbani foetidi pondus. x. iij. & myrrhae. x. cum uino dulci. Et quando post uomitum accidit inflammatio uehemens, tunc da ei in potu aquam niuis, & oleum rosae in frigidatum, & uomat cum hoc. Et oportet, ut non dormiat omnino: & non dimittat se ipsum taliter, ut dormiat: imò oportet, ut euigilare ipsum faciant omnino: & rideant: & clament in circuitu eius. Quumque manifestatur ei forma, & cognoscitur uenenum, curetur omne uenenum cum eo quod dicitur in suo capitulo. Et haec quidem manifestatio fit secundum duos modos, quorum unus est ut cognoscatur cuius generis sit uenenum: & secundus ut sciatur cuius speciei ipsum sit. Exemplum primi est, ut sciatur, quod ipsum est ex incisuiis, acutis, quare curet ipsum cum eis, quae sunt sicut lac, & butyrum crudum, & scilicet currens factum cum oleo amigdalino, aut butyro cocto; & cum omni quod frangit acuitatem. Aut sciatur, quod est ex inflammantibus: quare in frigidetur cum canphora, & aqua rosae, & aqua coriandri, & quae sunt similia illis. Et omnia illa sunt in frigidata cum niue: & emplastrantur membra eius principalia cum eis, quae sunt sicut althaleb, & alia: & renouetur super eum in frigidatio in omni hora. Et ex eis, quae conferunt huiusmodi ualde, est lac uaccinum, de quo extractum est butyrum in frigidatum. Et si indiget phlebotomia, phlebotometur. Aut sciatur, quod ipsum est ex stupefacientibus: quare ad ministrantur ea quae sunt sicut theriaca, & medicamen de assa foetida in uino puro: & similiter scilicet. Aut sciatur, quod est contrarium per substantiam: quare curetur cum mithridato, & theriaca, & medicamine muschi, & bezard; & utatur escarum, & uino. Et administratur agro aromaticum. Et euentetur locus, ad quem uadit, causa morandi. Et induatur uestibus aromatizatis. Et

sternutet. Et fricetur os stomachi eius. Et sufflatur in os ipsius. Et redantur capilli ipsius. Quum autem cognoscitur species ueneni, curetur cum eo quod ipsi proprium est, de illis, quae dicemus. Et ad summum ex medicinis, quae bibuntur causa uenenum, aut quaritur contractio acuitatis ueneni, aut resolutio substantiae eius: & sicut ex laetis & albezahar. Aut quaritur per eas exitus substantiae eius, sicut per terram sigillatam. Aut quaritur oppositio qualitatis eius, sicut potare allium in uino ad illum, quem pupugit scorpio.

Medicinae communes ad uenena. Cap. 5.

Vnt medicinae, quae contrariae sunt ueneno: quare non permittit ipsum peruenire ad cor, & sunt sicut theriaca, & mithridatum, & albezahar: & quae sunt experta: & terra sigillata: & theriaca facta ex ea: & theriaca diateseron. Et dixerunt quidam, quod flos oleandri, & folia eius liberant a ueneno. Et dicitur quod granum iuni-peri in hac re non est par. & R. aniuaden, & radices eius, amborum an. x. j. & sccha armenae. x. iij. conficiantur cum melle: & detur in potu cum aqua malorum. Et medicamen ex eo factum est ultimum. Et radix buchormariem quando potatur cum uino, & calamentum iterum, & semen napi. & Et iterum agarici. x. iij. cum uino: & capilli ueneris, & maluae: & semen eius: & folia ipsius iterum: & cinamomum, & medulla leporis cum duabus. j. aceti de uino: aut de castoreo aureus unus cum j. ij. olei oliuae, & abrotani. Et iterum sumatur aqua galbanæ expressa: & detur in potu. Et semen bauria, proprie Cretensis. Et assa. Et decoctio polij. Et decoctio fiseleos. Et semen arboris: & mirabile est. Compositum. R. seminis napi syluestris, & castorei, & foliorum arundinis, omnium an. partem. j. pulpae coloquintidae triplum omnium, detur in potu ex ea auellana magna. Et res, quarum operationes proportionantur cum proprietatibus in eis, sunt sicut illud, quod dixerunt: quod caro danula syluestris mundificata, salita, est de fortioribus medicinis ad expellenda uenena.

SYMMA PRIMA

De uenenis congelatorum ex mineris, & alijs.

De lapide azarmeno.

Cap. I.

a. B. rubeo

IX ERUNT quidam hominum quod in lapidibus est lapis uenenosus, similis corallo: & quod pondus sextae. x. j. ex eo est interficiens. Et inuenimus ipsum in uenenis ueris, quae operatur tota substantia, sicut napellus. Et dixerunt quod cura eius est cura napelli: & medicinae magis iuuatiue sunt albezard.

De argento uiuo.

Cap. 2.

Argentum quidem uiuum plurimi qui bibunt, non leduntur eo. Egreditur enim cum dispositione sua per inferiorem regionem. At uero ei, in cuius aure funditur argentum uiuum, accidunt dolor uehemens, & commi-

AVIC.

R

stio

h. B. Alia litera euellatur

i. B. cum eo quod est sicut lac

a. B. harar est mirabile in hac re cui non est par. Descriptio ad illud

b. B. rapae

c. B. alhasceha

d. B. serapini

e. B. arboris serapini

e. B. alfeludegi Buidum

f. B. Alia litera alium

g. B. Alia litera aqua carnis

stio rationis, & quandoque perducit ad spasum & sentit grauedinem uehementem illius lateris: & quandoque perducit ad epilepsiam, & ad apoplexiam propter læsionem substantiæ cerebri cū frigore eius, & commotionem, & permutationē ipsius. Extinctum autem, & sublimatum, uel subtiliatum est malum, nociuum, incisuum; ex quo accident accidentia similia accidentibus eius, qui bibit lithargyrium, ex punctura, & torsione intestinorum, & deambulatione sanguinis, & grauitate linguæ, & grauedine stomachi; & apostematatur corpus eius, & retinetur urina ipsius.

CVRA. de bona curatione post uomitum, & ea quæ currunt cursu eius, est ut in potu detur de medicinis, quæ sunt sicut myrrha, pondus. 3. iij. in uino: & tribuatur in potu cum aqua mellis uice una post aliam. Et iterum fiat clystere cum ea cum baurach: deinde consequenter post illud adhibeatur curatio rasuræ, & clystere eius, cum confortatione cordis iterum cum medicinis communibus. Quum autem est effusum in aure, oportet tunc ut surgat super pedem unum, & saliat super partem illam, quum inclinauerit caput suum quam plurimum possibile est ei declinare, & propriè quando suspenditur per manum, quæ est in latere alio ab aliqua re: & similiter quando commouetur super illam partem. Et ille, qui uult colligere ipsum cum radio plumbi intromisso in aure, & inuenit argentum uiuum cum eo suspensum, est errans, quoniam argentum uiuum quando est in illo loco, & qui propinquus est ei, non indiget patiens nisi ut concutatur, & saliat tantum: & si fuerit profundius quam in illo loco, non fit iuuamentum per illum stillum, & non peruenit ad ipsum.

De lithargyrio, & limatura plumbi. Cap. 3.

Accidit ei, qui bibit lithargyrium, ut apostematetur corpus eius, & grauetur lingua ipsius, & retineatur eius urina & sterco: & fortasse non retinetur sterco, imò superfluit fluxus uentris eius, & sentit grauitatem in stomacho suo, & suis intestinis: ita ut quandoque egrediatur anus, & perueniat ad rasuram, & sit in supremo eius inflatio; & exit in uentre eius quasi glandula lapidea; & sit color eius plumbinus; & constringitur anhelitus ipsius, & fortasse præfocatur; & quandoque accidunt cum eo accidentia ileos; & sit color corporis, sicut color plumbi.

Et similiter limatura plumbi. **CVRA** eius. Oportet, ut succurratur, & incipiatur cum curatione communi ex uomitu: & sit cum aliquo, in quo sit aperitio, sicut decoctio seminis apij, & ficus, & anethi & nitri. Et oportet, ut in potu dentur myrrhæ. 3. iij. in uino; aut detur in potu spica romana cum fimo columbæ pascens cum uino, quoniam ipse curat. Et oportet, ut in potu tribuatur absinthium, & hyssopus: aut semen apij: aut piper, propriè totum illud cum uino: aut pondus. 3. j. myrrhæ cum pondere mediæ. 3. j. piperis, donec fudet. Et dentur ei in potu sex siliquæ scamonæ in aqua mellis. Et cibi eius, quibus oportet ipsum assidue uti, sunt alephidabegi facta ex carne agni. Et signum sanitatis eius est, quod soluitur natura, & prouocatur urina. Et ad ultimum indiget aperiti

uis: & cognitis, prouocatiuis, & solutiuis.

De potatione ceruse. Cap. 4.

Accidit ei, qui bibit ipsam, ut albificetur lingua eius, & mollescentur membra ipsius, & uehementes fiant tusles, & singultus eius, & permisceatur eius ratio, & infrigidetur corpus eius, & infrigidetur eius cerebrum, & exsicceetur, & superueniat ei syncopis: & quandoque sentit in gutture suo ponticitatem, & inuenit in uua, & lingua sua asperitatem, & siccitatem: & in uentre suo puncturam, & in stomacho mordicationem, & in ore stomachi dolorem, & in hypochondrijs tensionem, & in anhelitu strictionem: & fortasse peruenit ad præfocationem, & albificatur color corporis eius: & quandoque mingit nigrum, & sanguineum. **CVRA** eius, est similis curæ lithargyrij: & datur in potu scamonea in aqua mellis: & prouocantia urinam: & clysterizatur: & non permittitur dormire. Et de his, quæ in grediuntur in faciendo ipsum uomere, sunt oleum alacohen, & oleum de lilio, & oleum de narciso: & cadūt in medicinis eius gumma pruni: & medicamen de sanguine draconis: & fraxinus. Et iterum de illis, quæ conferunt ei, est ut comedat fismum paruum, & masticet ipsum, & bibat super ipsum uinum.

De gypso. Cap. 5.

Ex gypso accidit simile ei, quod accidit ex cerula. Verum eius strangulatio magnificatur: & oportet, ut curetur cura ceruse, & curatione fungorum: deinde dentur in potu mucilagines uiscosæ: & remoueat asperitas gutturis propter lenificationem prædictam: & sorbitiones lenificantes. Et indiget solutione uentris cum scamonea, & similibus: & iteretur solutio aliquoties: & si abrasio fiat, curetur abrasio. Et de eis, quæ rememorantur ad gypsum, est cinis extrematum uitis cum halce.

De azurifur, & almagra de minera. Cap. 6.

Accidunt ex ambobus accidentia similia accidentibus argenti uiui extincti: uerum est almagra: & quandoque accidit solutio uentris plurima: & est dignius signorum eius. Cura est illa eadem cura. deinde administrentur sorbitiones pingues: & adipēs lenes.

De alzinari. Cap. 7.

Accidunt ex eo punctura uehementēs, & mordicatio fortis in gutture, & incisio in uisceribus & ulcera & uomitus. Curatio est similis curationi arsenici, quam dicemus.

De limatura ferri, & eius scorïa. Cap. 8.

Accidunt ex illis dolor uehementis in uentre & siccitas in ore, & inflammatio, & superat dolor capitis. Cura est dare in potu lac cum eo quod soluit cum fortitudine: deinde detur in potu butyrum coctum, & erudum, tã diu donec sedentur dispositiones illæ. Et assiduatur effusio olei rosæ & olei uiolæ & olei de salicibus: & conuassatorum cum aceto super capita eorum. Et quandoque datur in potu potanti ipsum aliquid de magnete, ut aggregetur illud quod separatum

c. B. Alia litera sudare facientibus diureticis

a. B. & duadem alderdar.

a. B. rangier & de sech

b. B. sech

† eruginæ

a. B. Alia litera & sic spuma in ore eius, & constringitur anhelitus

† baurach

b. B. kirat

ratum est ad se ipsum: deinde consequenter adhibentur solutiva prædicta. Et quandoque datur ei in potu ex ipso omni die pondus. 3. j. deinde datur ei ad forbendum post ipsum iura unctio, lu-
b. Bur
brificatiua, cum butyro uaccino, cocto: & solutio uentris fiat, si fuerit descendens: aut euomat ipsum cum eis, si est adhuc in stomacho.

De calce, et arsenico.

Cap. 9.

EI, cui datur in potu ex ambobus simul, accidunt punctura, & ulcera in intestinis. Et ei, cui in potu datur arsenicum sublimatum, accidit ex ipso proximum illi, quod accidit ei ex magna. Et quandoque accidit tussis lædens. Et cui in potu datur calx sola, accidunt siccitas oris, & dolor stomachi, & difficultas urinæ, & solutio uentris cum sanguine & egreditur calx in urina eius: & quandoque accidit ex ea frigus extremitatum: & accidit syncopis: & quandoque exsiccat lingua: & accidit præfocatio. CVRA. Incipiat cum eo quod oportet: deinde detur in potu aqua calida: cum iuleb, ut euomat, aut cum oleo: deinde sumat decoctionem seminis lini, & decoctionem rizi: & decoctionem cruce, & aggregationem ambarum: aut succum molochie cum melle: & non cesset fumere in potu lac, & mucilagines, & uiscosa, & unctiosa, & iura cum adipibus: & proprie cum maluis. Et curetur tussis si acciderit ei cum lenitiuis: Et cura calcis est uomitus, & clysteria, & unctuositas, & lenificatio. Et cura eius est proxima cura: & arsenicorum: & de istis quæ dicuntur in hoc, est ut fumatur urina asini & fel gazeli, & detur in potu quantitas. 3. j. in aqua calida.

De aqua saponis, et draganti, et aluminis. Cap. 10.

Aqua saponis propinqua est dispositioni calcis, & arsenici. Et cura eorum est cura illius: & draganthum, & alumen commo-
a. B. Capitulo de dragato seu uirgilio, & alu mine
uetur ex potu amborum tussis uehemens, perducens ad phthisim. CVRA. eorum est potare lac asinum, & potare butyrum crudum, & zaccarum, & sirupos de hyssopo, & similia.

De potu aque frigide in ieiunio.

Cap. 11.

EX potu illius in ieiunio, & post balneum, aut coitum, timetur corruptio complexionis, & hydropisis. CVRA. est medicamen de curcuma, & medicamen de muscho, & similia. Et quandoque sufficit uinum purum, & potare ipsum super eam.

SVMMA SECVNDA.

Venæarum ex plantis.

De napello.

Cap. 1.

NAPELLVS est de deterioribus. Et accidit potanti ipsum, ut apostementur labia ipsius, & lingua eius, & egrediuntur oculi eius, & frequens sunt super ipsum uertigo, & syncopis, & ferura ipsius non operantur, & est malum: & qui euadunt ex eo, raro euadunt, quin cadant in

hecticam, aut phthisim, & quandoque accidit tussis. Et eius succo imbibuntur sagittæ, & interficiunt quæ inueniunt statim. CVRA. Oportet, ut festinetur ad faciendum uomere bibentem ipsum cum decoctione seminis gnapi, & dentur in potu uini, & butyrum coctum uaccinum, dando potum super potum: & similiter decoctio corticum gladium cum uino. Deinde cura eius principalis est bezahar, & medicamen de muscho, & algeduar, & thure. & theriaca magna quandoque confert in eo usque ad terminum. Et de melioribus rebus, est ut in potu detur muschus in fri-
d. B. buha seu bis mus buha
catione albezahard, aut quantitas. 3. j. de medicamine muschi cum filiqua una muschi. Et existimant quidam, quod radices capparis sunt bezahar na pelli. Et omnia albezahard sunt bona ei: & proprie illud, quod similitur aluminis, & habet filam sicut fila lithargyrii. Et animal nominatum furi-
c. B. mus na pelli
nus, & est mus contrarius napello, & destruitur eius operatio, quum comedit ex ipso.

De cornu spicæ.

Cap. 2.

APPARENT in eo, qui in potu ex eis sumit, signa fursen, & nigredo linguæ: & distillat sanguis ex uirga eius guttatim. CVRA. Oportet post curam communem ex uomitu cum aqua hordei cum oleo rosæ tepido, & similibus, ut in potu detur camphoræ aureæ. 3. j. in aqua rosæ. Et emplastreutur hepar, & cor ipsius cum emplastris uehementis: & siccitatis, & camphoratis, & cum sandalis confectis. Et detur in potu, quod fit sicut fauich malorum acetosorum: & fauich hordei cum aqua niuis in iuleb: & dentur in potu succus granatorum acetosorum: & succus citrulorum & melonis, & alraki, & aqua hordei, & aqua solatri, & aqua lactis acetosi.

De murkion.

Cap. 3.

Anc medicinam ignoro: & existimo ex quibuldam modis existimationis, quod ipsa est similis napello. Et signa, quæ propria sunt huius medicinæ, dicuntur esse, quod accidunt ei qui bibit ipsam mordicatio in uentre, & singultus, & syncopis, & citrinitas in facie tota & proprie in labijs, & infrigidatur anhelitus eius, & foetet corpus eius, & stupefit, & permiscetur ex ea ratio post grauitatem in capite, & minoratur pulsus, & absconditur, & sudat sudore frigido, & rubet, & moritur. Et cura eius est cura na pelli.

Numeratio medicinarum uenenosarum calidarum.

De euphorbio.

Cap. 4.

Accidunt ex eo angustia uehemens, & inflammatio, & eueniunt mordicatio in uentre, & singultus, & fluxus uentris ex ipso cum superfluitate. CVRATIO. Oportet ut euomat, deinde infrigidetur, & detur in potu butyrum crudum, & coctum cum fortitu dine: deinde curetur curatione cornu spicæ: & ster super aquam granati muzi, & aquam malorum muzorum, & aquam lactis acetosi.

De lacte thymalorum.

Cap. 5.

ET ipsa quidem sunt septem dicta in medicinis singularibus: & proprie lac alfabrem, & lac albasir, & lac alhagati. Et non acci-

AVIC.

R 2

dit

dit ex eis ex mordicatione, & solutione uentris sublimi, nisi quod accidit ex euphorbio: quare oportet ut frangatur eorum uirtus cum lacte extracto butyro: & butyro cocto, & crudo. Et curetur accidens proueniens ex eis de solutione uentris cum sanguine, aut mictu eius, cum eo quod scitur in capitulo eius. Et dicitur, quod de lacte fabrem interficit pondus. 3. ij. Et cura eius est balneatio cum aqua ^a & dactylorum immaturorum. Et lactis alhascir interficit pondus. 3. iij. in duobus diebus, & ^b & constringit hepar. Et cura eius iterum est similis illi.

^a B. aqua niuis

^b B. coimuit hepar in partes minutas

De scammonia.

Cap. 6.

Dosis eius interficiens est. 3. ij. & habet dispositiones proximas illis, quæ dictæ sunt. Et de eis, quæ oportet, ut frangant malitiā eius, sunt lac extracto butyro, & sauch malorum, & rob cydoniorum, & rob de ribes, & sumach.

De almezzerion, & chamelea.

Cap. 7.

Dosis interficiens eius est. 3. ij. Et accidunt ex eo uomitus, & solutio uentris superflua. Et nigrum, quod nominatur chamelea, est interficiens plus: & accidunt ex eo mordicatio uehemens in uisceribus, & dolor in corpore toto, & commotio, & singultus: deinde uomitus phlegmaticus, & spumofus: deinde perducit ad ipsam, & destruit uocem. CVRA. Necessarium est dare in potu lac dulce, & butyrum coctum frequenter, & iuleb iterum, ut illud frangat malitiam eius. Et quando magnificatur timor, tunc necessarium est dare in potu theriacam, & mithridatum, & medicamen de terra sigillata. Et quum sedatur, datur in potu post ipsa, oxymel & endiuia diebus aliquot, ut remoueat malitia complexionis.

De oleandro.

Cap. 8.

Oleander plurimum interficit homines, & animalia, & parū ipsius facit incurrere angustia uehementē, & inflammationē uentris, & inflammationē maximā. Et est calida, & secca, mordicativa, incisiva. Et aqua, qua nascitur oleander, est mala: & quum non est excusatio ab ea, oportet tunc ut distilletur, aut misceatur cum iuleb. CVRA. Oportet ut sumat decoctionem scenu-græci, & dactylos ^b & acsebehir, & quoniam sunt mirabiles: & semen agni casti, & agnus castus ipse, & decoctio amborū est theriaca eius: & ficus cum melle, & zuccaro, & iuleb: & dulcia omnia, & rob uirgæ est bonum: & cum hoc necessaria sunt unctiuosa, quæ sciuit multoties, & sequi ea cum clysteribus.

^a B. inflatione

^b B. alsherit

De Anacardis.

Cap. 9.

Accidunt ex eis incisio in gutture, & concavitate uentris, & inflammatio, & aggritudine acuta: & quandoque ^a & destrunt quædam membra. Et quum ex eis saluatur, facit accidere alienationem, propterea quia adurunt melancholiam. Et, quod de eis interficit, est pondus. ij. aureorū. Et quandoque non nocent quibusdam hominibus cum proprietate: & proprie quando comedunt eos cum nucibus. Et ego iam

^a B. paralitican tur

uidi, qui ex eis ^b & mordebat & cum nucibus, & non ^c & corrumpebatur & ex eis. CVRATIO. Dentur in potu oleum amigdalinum, & sisaminum, & butyrum coctum, & crudū: & lac dulce, & unctiuosa ex iuribus, & ea quæ currunt hoc cursu, ut sedentur mordicatio & ^d & madhid: & deinde dentur in potu lac acetosum uaccinum, infrigidatū cum niue: & oleum uiol, infrigidatū: & aqua hordei infrigidata: & aqua fructuum infrigidata: & sedeat in aqua ^e & dactylorum immaturorum, & curetur curatione siren. Et de rebus quibus curatur, sunt grana pini, Et nux est eorum bezahar.

^b B. comedebat

^c B. nocebatur

^d B. adustio accidens ex malitiatione

^e B. niuis

De alkebi kengi.

Cap. 10.

Est iterum de eis, quæ interficiunt sua acuitate. Eius cura est similis cure anacardorum. Et olea sunt de rebus magis iuuatuis noimento eius.

De staphisagria.

Cap. 11.

Accidit eius, & dolores ipsius sunt sicut accidentia cantharidarum. Et cura earum est cura eius, Et nos dicemus illud in capitulo suo.

De ruta agresti.

Cap. 12.

Accidunt eis, qui bibunt ex ea, egressio oculi ad exteriora, & adustio, & inflammatio uehemens. CVRA eius. Oportet, ut euomat cum aqua calida, & oleo: deinde curetur cura oleandri, & similia.

De thefisse.

Cap. 13.

Hæc est gummæ rutæ montanæ: & quandoque sentitur in sapore eius sicut sapor albedarungi: & est calida. Et accidit illi, qui bibit eam, retentio eorum omnium, quæ currunt ex utrisque uis: & apostemat lingua, & accidunt rugitus, & inflammatio & adustio in gutture, & stomacho: & egressio oculi, & rubedo faciei: & fortasse sunt fere in corpore ex acuitate eius: & multoties perducit ad difficultatē, & paruitatem anhelitus. CVRA est, ut properet, & euomat, & sumat in potu post illud lac, & butyrum coctum, & crudū, & aquam hordei, & gargari: & cum oleo ros. & lacte dulci: & dentur in potu syrupus acetosus, & infusio absinthij. Et ex eis, quæ nota sunt apud eos, sunt sicut bezahar, & semen eius: & gluten albotin, & radix almaruth, & decoctio origani. Et dicitur iterum, quod castoreum cum aceto calefacto, aut melle: & hoc forsitan est secundum semitam proprietatis, aut secundum semitam expellendi a corpore cum resolutione, uerū secundum apparitionem necessitatis infrigidatio est conuenientior.

^a B. caliss

^b B. caliss

^c B. caliss

^d B. caliss

^e B. caliss

De algilbehech.

Cap. 14.

ACCIDENTIA eius, & cura ipsius, & curationis conditi, & ellebori albi sunt eadem.

De adene asini.

Cap. 15.

Accidit ex eis solutio uentris maxima ualde. CVRA. Oportet ut euomat, si potest: & fragatur uirtus eius dando in potu lac, & butyrum crudum, potum post potum: aut de

^a B. alden (p)

^b B. alden (p)

^c B. alden (p)

tur in potu lac extracto butyro: & elaboretur in prohibendo solutionem uentris. Et quandoque succurrit ad nocumtum earum ad prohibendam solutionem ipsarum theriaca.

De condish, & elleboro albo, & ciclamine, & succo cucumeris asinini, & speciebus, nigelle male, & agarico nigro. Cap. 16.

Condisi facit euomere uomitum magnum, & quandoque fit praefocatio ex eo. Et similiter ciclamen, & elleborus albus: ipse enim facit uomere, & facit nauicam, & quandoque aggregat quod non expellitur: imò praefocat: & quandoque mouet solutionem uentris. Et omnia 2 perueniunt cum homine 3 ad syncopim, & casum uirtutis, & sudorem frigidum, & spasmodum: & proprie elleborus albus & agaricum nigrum: quoniam ambo sunt similis impressiois. Inquit Gal. pulsus bibentis elleborum album in principio suo est latus, rarus, debilis ualde, tardus ualde 20 propter praefocacionem caloris innati sub materia plurima, quam 6 confecta est 3 uirtus medicinalis subitò, & non potest eam expellere natura. Et quum dominatur, apparet diuersitas, cui non est ordo: quoniam uirtus intrinseca est coarctata. Quum autem incipit ordinari, & aequari ualde, incipit egri dispositio bona fieri. Quod si eius dispositio non fuerit tendens ad rectificationem, imò ad singultum, & spasmodum, debilitatur pulsus, & diuersificatur, & inspissatur ualde: quum ergo 30 praefocatur, 6 rarificatur 3 sine ordine, & tardatur, quoniam calor extinguitur: & quandoque apparet in ipso undositas 3 humiditatis. 3 Et elleborus quidem est ex eis, quae interficiunt canes. CVRA. Oportet ut properes ad mundificandum eum cum eis quae scis, aut facias descendere materiam nocumti eius cum clysteri forti, cum eis quae sunt sicut pulpa colochinthidae: deinde 3 ad ministrare clysterem cum eis quae dominantur in capitulo fungorum. Et quando minoratur uomitus, si est in principio, fiat ut euomat: & non sit res plurima: quare oportet ut impletur uenter eius aqua tepida, deinde euomat: deinde iteretur. Et quando accidit spasmodus, detur in potu lac cum butyro plurimo, & inungantur iuncturae eius cum ceratis lenibus: & applicentur tinae temperatae: & curetur cura spasmi sicci.

De elleboro nigro. Cap. 17.

Accidunt ex eo solutio uentris uehemens, 50 & praefocatio: & quum dantur in potu, 3. ij. spasmat, & interficit, & antecedunt illud pulsus cordis, adustio linguae, & 2 stricturae super eam, & eructuatio plurima, & inflatio: deinde 30 de spasmatibus 6 ex eo quod est cum ipso: 3 & tremor, & moritur. CVRA. Frange iterum uirtutem eius cum eis, quae sciisti, & des in potu absinthium cum uino. Aut fumantur cymini, & anisi, & castorei, & spicae partes aequales: & dentur in potu ex eo circiter, 3. ij. cum uino. Et pone 60 super inflationem pannos calefactos 6 propter putrefactiones exsiccantes 3 ex eis, quae sciisti: deinde ciba ipsum caelo recenti cum melle, & butyro recente, & cocto, & iuribus unctuosus, & uino dulci, & uino plurima comissionis. Et si acciderit ex eo spasmodus, tunc fac illud quod di-

ctum est in capitulo ellebori albi. Et quum solutio uentris eius superfluit, sedeat in aqua frigida, & bibat arobum & medicinas restringentes.

De 2 amoras danic. 3

Cap. 18.

Accidunt ex pondere. 3. ij. eius pruritus, & apostema mortale. CVRA eius est cura euphorbij.

De 2 aldediu. 3

Cap. 19.

Qvando plurimum sumitur ex eo, interficit. CVRA eius est illud, quod facit uomere, & solutionem uentris cum generibus lactis, & unctuosus, secundum modum quem sciisti.

De 2 kesbu alkerua & sissamo 3

Cap. 20.

Dicitur, quod perferutatio ultima in exprefione horum duorum est uenenum uehemens interficiens. Et quod cura eius est cura communis.

De castoreo.

Cap. 21.

Quam castoreum rancidum fit, accidunt ex eo accidentia bitum calidi, cum strangulatione: & interficit illud in die uno: & proprie illud, quod de eo est nigrum, & foetidum, & cinerulentum, quod declinat ad nigredinem. CVRA. Oportet ut euomat ex eo cum aqua anethi, & calamethi, & sebesti cum melle, & uino: deinde detur in potu acetosa, sicut acetositas citri, & robur fructuum acetosorum, & acetum uini solum, & lac uaccinum acetosum, & succus malorum, & lac asininum.

De squilla 2 & agrosti. 3

Cap. 22.

Qvandoque accidit ex acceptione eius, & ex multo usu tenendi 6 3 eam, & differendi iterum, 3 exulceratio intestinorum, & uiarum hepatis: & antecedunt eam punctura, & incisio quum accidit illud: quare oportet ut festinet, & sumat in potu lac decoctum cum frustis ferri ignitis, & uitellos ouorum elixatorum in aceto, & iussus seminum, & cum frixis, & similibus.

De strangulatore adib, & strangulatore 2 3 leopardi. 3

Cap. 23.

Accidunt ei, qui sumit ex eis ambobus, ponticitas in palato, & uua, & meri, & canna pulmonis: & siccitas cum apostemate: & eleuatur ex ore eius uapor fumosus: & peruenit 6 3 lesio ad separationem linguae eius, & tremorem temporum ipsius: deinde ad tremorem, & spasmodum, & obfuscationem coloris, & praefocacionem: & fit illud cum rugitu in uentre, & uentositate plurima: & accidunt bibeti strangulatores leopardi, scotomia, & tenebrositas oculi, quoties uult ire, cum humore in oculis: & grauatur pectus eius. & strangulator quidem 6 3 leopardi nascitur in terris 3 3 edeilla 3 & locis alijs, & est amari saporis, & horridi odoris. CVRA. Oportet, ut properes ad faciendum ipsum uomere cum eis, quae scis: deinde clysteriza ipsum: postea da in potu sicut origanum montanum, & pralsium, & rutha, & absinthium, & scea armenum cum uino, & camepi theos in uino: aut detur in potu olei balsami quā

AVIC.

R 3

titas.

a B. harmed-lich

a Baldadi

a B. kesb alkerua & sissami

a B. Alia licera mala.

b B. eius quae est bona est

a B. alucmes

b B. res ad grauitatem

c B. alnemer

d B. arencosis

titas. 3. j. s. in uino. Et melius uinum est illud, in quo extinctum est ferrum, & argentum, & aurum, & scoria ferri ipsius est bona: & coagula, & proprie coagulum cerui, & gazeli, & hoedi; deinde iura unctiosa.

De ξ Areddarot. 3.

Cap. 24.

Folia eius interficiunt animalia, & lignum eius quandoque interficit. & cura eius est cura comunis: & est proxima curae oleadri.

De cortice rizi.

Cap. 25.

Lili, cui datur in potu cortex rizi, secundum quod dixerunt quidam primorum, accidit statim dolor in ore, & in lingua, & apostematur lingua eius, deinde extenditur dolor in ξ umbilico, & stomacho, & intestinis eius: & inflammatur totum corpus eius: & nominat eum ξ in uenenis. 3. CVRA. curetur curatione cantharidum: & oportet ut sint in oleo, quod ipse in potu sumit, decocta cydonia.

De semine urticae.

Cap. 26.

Accidit ex eo illud, quod accidit ex squilla: & iterum accidit ex eo quandoque tussis fortis: & cura eius est cura squilla. Verum tussis eius curatur cum lenitiuis, sicut est syrupus uolcum aqua hordei & alijs, ex medicinis tussis.

De Turbitulo malo, citrino, & nigro.

Cap. 27.

Accidit ex eo sicut sunt accidentia ellebori nigri, & agarici nigri. Et cura eius est illa cura: & appropriatur ei sorbere oleum amigdalae magnae.

De Sebardion.

Cap. 28.

Ego non cognosco naturam huius medicinae, neque curam eius, nisi communem: & existimo ipsam esse de acutis: & non elongatur quin sit de non acutis. Dixerunt ergo, est medicina, ex qua accidit permistio rationis, & tetanus: ut accidat labio eius de tensione dispositionis similis risui: & exemplificant Graeci quod ipse rideret risu ξ Sebardion. 3. Et cura eius est cura comunis. Et dixerunt quidam oportet, ut euomat bibens ipsam, & bibat post ipsam aquam mellis: & conferunt ei potus lactis, & inungere manus cum calefacientibus: & administratio tinae calidae: & fricatio: & medicina ad spasmus malignum.

De tusom.

Cap. 29.

Huius iterum non cognosco naturam, neque curam, & existimo ipsam esse de acutis: & non est longinquum, quin sit de non acutis. Et dicitur, quod facit accidere phlegmonem in labijs, & lingua, & maniam, & alienationem, & casum pulsus.

De medullis fructuum rancidis.

Cap. 30.

Dispositiones earum, & cura, proxima sunt eis, quae dicta sunt in squilla: & proprie cum robur fructuum, sicut est syrupus de agresta, & ribes, & malorum, & urticae: & accidunt ex eis nausea, & syncopis, & angustia: & istae medullae sunt sicut nubes, & nuclei chrysomilorum neregil, & amigdalae.

De uino puro in ieiunio. Cap. 31.

Multoties facit illud accidere praefocationem, & dolores, & inflammationem, & proprie post exercitium, & laborem: & proprie quando uinum est grossum, & dulce. CVRA. est euacuatio per phlebotomiam, & solutionem uentris, si necesse est: & uomitus est optima medicina, si ξ possibile est deinde infrigidetur complexio cum aqua frigida, & aqua lactis acetosi, de quo extractum est butyrum: & aqua fructuum, & trochiscis de camphora, & similibus.

De melle malo.

Cap. 32.

Lurimum eius affertur de regione Arabiae: & hoc mel est acutum, faciens sternutare illum, qui ipsum odorat: & accidunt ex ipso iterum accidentia mala, & similia eis quae accidunt ex squilla, & urtica, & similibus. Et festine ueniunt odorant ipsum syncopis, & sudor frigidus. Et de melle est aliud malum, quod dicam in accidentibus suis. Et cura eius est sicut iudicii ξ hyusquiami nigri, ut comedat rutam, & pisces, salitos, & potet syrupum nominatum aumeli: & non cesset comedere & uomere quantum possibile est ei.

De ξ alidibic.

Cap. 33.

Iquis bibit ξ alidibic, & accidunt rugitus in uentre, & punctura absque fluxu uentris, & uertigo. CVRA. Oportet, ut in potu dentur aqua, & mel, & euomat ea: & clysterizetur clysteri leui: & confert ei fumere in potu absinthium cum ξ melle, & syrupum acetosum. Et illud, quod appropriatur, cum decoctione feruacae. Et iterum spicam cum castoreo, & pipere, & uaporetur cum aqua calida & aceto.

S V M M A T E R T I A

De medicinis, quae sunt ex plantis uenenosis frigidis.

De opio.

Cap. 34.

Accidunt si bibitur opium, stupor extremitatum, & frigus earum, & pruritus, ex quibus odoratur odor opij, & uertigo, & singultus, & tenebrositas oculorum, & strictura gutturis, & anhelitus, & citrinitas eorum, & obfuscatio extremitatum, & citrinitas laborum, & faciei, & difficultas sensata, & profunditas somni, & retentionis linguae, & submersio oculorum: deinde perducit ad spasmus praefocantem, & sudorem frigidum, & anhelitus frigidum, & mortem. Et de causis interfectionis eius est ingrossatio sanguinis, quare non currit: & quod ipsum infrigidat spiritum, & spasmatur instrumenta anhelitus. Et dosis ex eo interficiens est pondus. 3. ij. interficit enim in duobus diebus: & proprie quando datur in potu cum uino: quoniam ipsum facit illud magis operari, nisi uinum ad hanc summam deueniat, ut ei resistat: & in corporibus calidis: quoniam uehementius

a B. azadarach

a B. meriplus

b B. inter uene

na

a B. plurimum

a B. Alia litera

cachino seu ri-

fu eius qui ri-

det ore aperto

uociferando

a B. Alia litera

paritas eius

a B. eruditio

nis

a B. grammas

a B. & aligay

cio

uehementius est ei contrarium, & uelocius pene trans, secundū quod diximus in canone. CVRA eius. Administrentur in eo regula euacuatiua communes ex uomitu cum oleo, & aqua, & sale. & nitro: deinde cum syrupo acetoso: & dentur in potu aqua, & mel: deinde clysterizetur clysteribus fortibus. Et de medicinis eius sunt syrups acetosus, & absinthium: & iterum syrups de absinthio: & assa est theriaca eius, & similiter cinna momum propriè, & cum aceto, & syrupo acetoso iterum: & similiter castoreum propriè: & piper cum uino, aut syrupo acetoso: & origanū, & rutha, & sal, & similiter oleum ros. cum aceto, & aut cum melle. Et alia, & nucs sunt bona in eo. Et detur in potu bibenti ipsum theriaca propria ei. Recipe assa, & sauch, & castorei, & piperis aequales partes conficiatur cum melle, cuius dosis sit à quantitate auellana usque ad quantitatem nucis. Et multoties liberat ab eo potare aure. assa in pondere. 3. xxv. uini odoriferi. Et uinum antiquum plurimè quantitatit est mirabile ei, & propriè quando est subtile, odoriferum, plurimum tolerans aquam: & est cum cinnamomo: & non est quod sit sicut theriaca, & sagenea, & mithridatum cum uino. Et oportet, ut commoueatur cerebrum eius per sternutationem cum cōditi, & similibus: quoniam est curatio bona ad expellendas causas eius. Et oportet, ut trahatur capilli eius: & non permittantur dormire, & ut inungatur corpus eius cum oleis calidis sicut est oleum de costo, & oleum de lilio: & odoret quod est sicut castoreum, & sicut muschus. Et oportet, ut sedeat in tina calida, ut non spasmetur, & non fiat fortis cum eo pruritus, & forbeat iura pingua, & medullas propriè, & adipēs.

De nucē methel.

Cap. 2.

Accidunt ex ea uertigo, & rubedo oculorū & tenebrositas, & ebrietas, & profunditas somni: & quandoque interficit ex ea aureus unus in die unus: & propriè est illa, quæ est in da: & antequam interficiat, accidunt ex ea sudor, & anhelitus frigidus. Illa autem, quæ est minus media, 3. facit profunditatem somni & inebriat, & non interficit nisi debiles hominum. CVRA. Maior cura eius est uomere cum nitro, & aqua, & oleo, & butyro, & theriaca eius: & detur in potu cum ea uinum plurimum cum pipere, & pyrethro, & bacis lauri, & cinamomo, & castoreo: & confert ponere extrema in aqua calida, & calefiat corpus cum panno. Et inungatur cum oleo de ben, & costo: & laboret quantum possibile est ei: & exercitetur, & cibetur post illud cibus pinguibus, & uino dulci, & administretur cura opij:

De aliabroce, 3. est radix mandragoræ: est assebzegi.

Cap. 3.

ACCIDENTIA eius sunt accidentia nucis methel: & dispositio eius est sicut lethargia, & pruritus, & cupez, & surditas: & quod in ea detur, sunt cortices ipsius: & grana ipsius, sunt proxima illis: & corpus eius iterum quandoque efficit aliquid ex hoc. CVRA proxima est cure nucis methel, & opij. Et oportet, ut in potu detur absinthium in uino, & iterum piper, & castoreū & uinum, & sinapis, & acetum iuuatiuum est eis,

& omnibus scalefactis. Et fiat ut sternutet iterū cum huiusmodi medicinis, & olfaciat picem, & fumum galbani extincti. Et de eis quæ oportet, ut ponantur super capita eorum, sunt acetum uini, & oleum ros. & non dimittantur dormire: imò euigilentur trahendo capillos, & faciendo sternutare, & premendo radicem pollicis.

De hyusquiamo nigro.

Cap. 4.

St medicina de summa narcoticorum: & est i natura hyusquiami albi, & inebriat. Et accidunt ex ea in primis nausea, & singultus, & punctura, & dispositio sicut ileos: & quandoque facit uomere sanguinem, & solutione uentris facit ipsum exire, & perducit ad syncopim, & facit profundum somnum, & mortificat ex quoque usque ad septimum post stupefactionem corporis totius. Et cura eius est cura communis.

De hyusquiamo albo.

Cap. 5.

Accidit ipsum bibenti, ut mollescat mēbra eius, & apostemetur lingua ipsius, & egrediatur spuma ex ore eius, & rubent oculi ipsius, & accidunt ei uertigo, & tenebrositas oculorum, & constrictio anhelitus, & surditas, & pruritus corporis & gingiua, & ebrietas, & permissio rationis, & fortasse facit epilepsiam, & quæque narrat uocibus diuersis, & quandoque rudat, & quandoque hinni, & quandoque emit tit uocem, 3. ut mulus: & quandoque ut mula. CVRA. Oportet, ut in potu dentur statim aqua, & mel, & lac uaccinum, aut caprinum, aut ouinum iterum cum melle, & absque melle, & butyrum, & grana pini decocta cum uino, aut amigdale pini. Et iterum decoctio ficuum, & iterum uinum dulce plurimum, & iterum cepe assatum: & detur in potu semen raphani: & sinapis, & nasturtij, & semen urticae, & omne acutum incisuum. Et dentur in potu aqua cepæ, & allij, & raphani, & semen eorum. Et non est aliquid sicut mithridatum, & theriaca, & sagenea, & similia, & theriaca opij. Et cura eius est uomere.

De hyusquiamo nigro.

Cap. 6.

Accidunt ex eo præfocatio, & frigus extremi tatum, & tensio uehemens, præfocans, & tenebrositas uisus: & forsitan non uidet aliquid, & destruit imaginationem, & infrigidat extrema: deinde spasmatur, & præfocatur, et interficit. CVRA. Administra in primis clysteria, et uomitum, et uentris solutionem secundum quod sciisti, incipiendo à clysteribus: deinde da in potu de uino puro aliquid post aliquid, hora post horam: quoniam est magni iuuamenti, 3. cum eo quod bibi, & absinthium: et detur in potu piper cum uino: et similiter castoreum, et rutha, et mentha, et alit, et folia lauri, et grana eius, ea rob uua iterum. Et theriaca opij iuuatiua est ei. Et ex illis, quæ conferunt eis, sunt semen urticae, et alpiu den, et cordumeni, et storax, omnia illa cum uino: et similiter decoctio corticum mori, et oleū balsami cum lacte. Et oportet, ut emplastrentur uenter eius, & stomachus ex farina tritici cum uino.

b. Stupefacti-
uis
c. B. licinij lam-
padi exindis
nouiter

a. B. Alia litera
Derusitum

a. B. uis & quæ
facit uocem cor-
nucis

a. B. sucharau.

b. B. deinde def
in potu lac vac-
cinum

De una vulpis stupefactina, mala. Cap. 7.

Accidit ex ea obfuscatio coloris, & exsiccatio linguae, & fingulus, et uomitus^a plurimus, et subito, et fluxus ventris cum abrasione, mucosis. Et accidit ex ea in gustu, sicut fa-
por lactis. **Cvra** eorum est secundum curatio-
nem communem: fiat illud: aut detur in potu
lac asinum cum aqua mellis: et lac caprinu i-
terumet alit cum aniso, et cochleæ omnes iuati-
uæ sunt ei: et pectora gallinarum decocta: et co-
mestio amigdalorum amararum.

De coriandro humido. Cap. 8.

QVum multum sumitur de coriandro humido, et comeditur circiter media libra, aut bibitur de succo eius subito, et quod proximum sit ei. c. iiii. eueniunt inde uertigo, et fctotomia, et permittio rationis, et gsfositudo uocis, et profunditas somni, et defectus uocis, et feromionis, sicut ebrietas ex sordidis sermonibus ebrietatis, et alia: et odoratur ex eo odor cotiandri.

CYRA. Oportet ut euomat, et proprie cum oleo de lilio, aut oleo oliuz, proprie cum decoctione anethi: et fit in ea nitru, et cibetur uitelliscius ouorum sorbilium cum sale, et pipere, et iure galline pinguis cum sale plurimo, et pipere: et similiter iure anferis cum uiuo forti, puro: et detur ei in potu paulatim: et sit illud, qd ipse comedat, cum pipere plurimo, et sale. §

aqua falsa, et b'rob' est ultimum ei.

De psyllio. Cap. 9.

Accidūt ei, qui bibit psyllium, casus uirtutis, et pulsus, et frigus totius corporis, et tristitia, et constrictio anhelitus, & tensio, & inquietudo, & stupor cum debilitate, deinde syncope. **CYRA** eius est sicut cura coriandri.

De fungis, & tuberibus malis. Cap. 10.

Nocumentum fungorum, aut est per genus
corum, quoniam de eis sunt qui sunt mor-
tales: aut propter multam commestione[m]
ex eis. Et mali quidem in genere suo sunt illi, quo-
rum ortus non est in loco, in quo cognoscitur lu-
lus eius, quod nascitur in ipso: imò est nativitas
eius in loco malo, & apud lapides venenosorum,
& apud arbores fortis qualitatis. Et qui de eis ni-
gri sunt, & uirides, & ut color pavonis, omnes
sunt mali: & accidunt ex eis strangulatio, & con-
strictio anhelitus, & inflatio ventris, & stomachi,
& singultus, & punctura, & citrinitas coloris, &
paruitas pulsus, & horripilatio, & syncopsis, & su-
dor frigidus, & interficiunt. CVRA. Fiat ut eo-
rum cum eis quæ scis, & propriè cum succo ra-
phani cum folijs suis: & deinde detur eis cinis ut-
riusque in sirupo acetoso: & pyra sunt theriaca co-
cta post uomitum, ut in potu detur de muri nabati
aliquid post aliquid: & de t. nitro. Et mel iterum
est theriaca eis. Et sterces gallinæ est maximi iu-
uamenti eis, quum in potu datur in sirupo aceto-
so: & t. nitri iterum: & sal Indus: & succus calamæ
thi cum sirupo acetoso, & t. nitro. Et confectio-

nes calidæ sicut diapipeleon: & dyaciminum, &
uinum antiquum forte, & aristol. & radix opopa-
næis, & sæx uini, & sinapis: & iterum absinthii,
& origanum montanum, & decoctio amborum:
& decoctio ficuum. Et oportet, ut uaporetur qd
est sub hypochondrijs eius, semper.

De sagittis Armenis. Cap. II.

IO **E**T de illis quæ conveniunt in hoc capitulo
est regimen curationis sciscus, quem adun-
t sagitta Armena. Dixerunt quidam
oportet, ut bibat statim galbanum, quoniam est
curatio illius. Dixerunt, & donnula sylvestris ex-
coriata sex eius uisceribus aliatur, & excicetur
& bibantur ex ea duo aurei cum uino, & iam per-
uenit ad me, q potus stercoris humani est the-
riaca ad illud.

TRACTATVS SECVNDVS

De uenenis ebibitis, quæ sunt ex animalibus. Cap. I.

HORM uenenorum ebibito-
rum ex animalibus quedam
sunt, quæ sunt caro illius ani-
malis, & totum corpus eius,
qualitercunque sit. Et qua-
dam, quæ sunt membrum pro-
prium animalis. Et quedam, quæ sunt in humidi-
tate eius. Et omnis diuifio est secundum duas di-
uisiones: ex ipso enim est, quod est propter sub-
stantiam eius, sicut caro ranarum lacunalium: &
ex ipso est, quod est propter accedens ei, sicut pi-
sceus frigidi, & asaturæ suffocatur, & lac coagula-
tum in stomacho.

De animalibus, quæ interficiunt omnino corpori-
bus suis, aut corrumpunt. Cap. 2.

40 **P**rima quidē diuifio ex diuifionibus eft ſtel-
lio, & cantharides, & ranæ, & lepus marinus,
& lacertus. Et diuifio ſecunda eft piſces fri-
gidi: & aſſaturæ ſuffocata.

De cantharidibus. Cap 3.

C Antharides sunt acutæ ; mordicantia
^a ⁊ ⁊ facientes accidere
 puncturam, & dolorem in ^b ⁊ membris, &
 omnino dolorem extensum ab ore usque ad pe-
 ctinem, & etiam apud anchas, & ^c ⁊ genua, ⁊ ⁊ hy-
 pochôdia, & ulcerant uesciam ulceratione dolo-
 rosa, apostemante : & apostemant uirgam , & pe-
 ctinem, & partes eius cum inflammatione uehe-
 menti, & faciunt furgere ad urinam. Quumque
 ille, qui eas sumpsit, uult mingere, non potest,
 aut mingit sanguinem, & frustum ^a ⁊ sanguinis
 cum dolore uehementi. Et quandoque accidit
 cum hoc solutio uentris cum abrasione : & synco-
 pis, & grauitas, & permistio rationis, & casus
 quum surgit ad scellam. ^c ⁊ ⁊
 Et plurimum lësiões earū est in uescia, & in ue-
 nit fumens eas in ore suo sapore alitran, & pi-
 cis : ista quidem animalia sunt nocibilia ^f ⁊ in
 eo quod sequitur ortum aesti harazante, & post:
 in autumno. **CYRA.** Oportet ut euomat, & cly-
 sterizetur sicut scis : & oportet ut ponatur in eo
 cum quo uomit, & clysterizatur, nitrum : & deco

^a B. perniciosa
^b B. Alia licra
 uisceribus
^c B. ences
^d B. carnia
^e ⁊ B. alia licra
 ⁊ nauica
 ⁊ grauitas
^f B. apud ornum
 albari

ctio sicum iterum : & sit uomitus continuus , uel frequens . Et si uiderit , ut intendat conseruationem uescicæ , faciat : deinde detur in potu lac potu frequente : & iterum pſyllium , & aqua portulacæ , & butyrum crudum plurimum : deinde clysterizetur iste cum aqua hordei , & altheæ , & albumine oui , & mucillagine seminis lini , aut aqua hordei , & aqua rizi , & decoctione scœnugraci , aut decoctione candarufij , & iuribus pinguibus , & oleo amigdalino , & adipe anseris , & uitellis ouorum forbiliū , & butyro cocto , & melle , aut iuleb , & oleo amigdalino . Et lac acetosum uac cinum bonū est ei . Et conferunt ei aqua mellis ,

B. f.

& decoctio cum granis diureticis : sicut sunt grana melonis , & cucumeris , & decoctio ficum cum syrupo uiolaceo . Et sicut si in potu detur oleum de cydonijs , est theriaca ei : & oleū de lilio : & similiter lutum samium . Et confert ei solutio uentris cum syrupo hydromelle . Et oportet ut distilletur in uirga bibētis ipsum oleū ros . non cum h̄ scēlepydra , imō cum emboro sub tili , & ienore quod est : & administretur tina tepida .

De lepore marino.

Cap. 4.

ACCIDUNT ex ipso , si de eo in potu datur , constrictio anhelitus , & difficultas eius , & rubedo oculorum , & tussis sicca , & sputum sanguinis , & difficultas urinæ , & mictus sanguinis : & h̄ urina uiolacea , & dolor in stomacho , & uomitus superfluous cholerae , & sanguinis : & icteritia , & angustia , & dolor renium : & egestio eius est uiolacea , & quandoque est mucosa : & sudat sudore fetido , & abhorret cibum : & quum uidet pisces , terretur ab eis . Et quum sit talis , ut non terreatur ab eis , tunc iam sanatur : & inuenit saporem piscis fetidi in ore suo , & in eructatione sua cum salitudine etiam . Et plures , qui ex eo euadunt , cadunt in pthisim . CVRATIO eius , confert ei potare lac caprinum iuuamentum ultimum , & lac asinum iterum , & lac mulieris ex mamilla : & h̄ uirga alcanna : & semen altheæ : & humidum elixatum : & ius cancri fluuiialis propriæ , quoniam ipse potest comedere ipsum sine reliquis lenis cantibus : & ericius assatus recens , aut sanguis eius . Et lacertum marinum non refugit , & comedit ex eo . De medicinis uero fortibus sunt calamentum fluuiiale , calidum , recens , & sanguis anseris etiā : & urina hominis antiqua : & radicem buchormariæ octo oboli cum uino : aut kitram illa quantitas , & in uino , ellebori parum cum uino : Et quum aduenit dies secundus excitationis accidentium , & quiescunt , fiant ei pilule de elleboro nigro , & scammonia , & agario cum succo liquiritiæ : & h̄ partiibus aequalibus , quarum dosis sit , 3. j . & quod supra est parum cum e . & kilef . Et signum sanitatis est , quod uidet pisces , & non terretur ex eis , & comedit . Et quum uadit in pthisim , curetur pthisis .

De stellione , et alharbe .

Cap. 5.

ARO stellionis mortificans est : & quando que cadit in uino , & moritur in eo , & dissoluitur , & sit illud uinum sicut uenenum : &

accidunt ei qui ipsum bibit , uomitus , & dolor oris stomachi uehemens . Et alharbe iterum mortificatiua est : & circiter ut hoc : & ouum eius , sicut dicitur , est uenenum unius horæ , & dicam ipsum . Et dixerunt quidam : quod quum hoc animal decoquitur , & spargitur decoctio eius in aqua balnei , sit uiridis omnis qui balneatur ex eo spatio quodam , deinde redit ad dispositionem paulatim . Et hunc quidem sermonem non uerifico .

CVRA est cura communis : & est sicut cura cantharidum .

De Lacertis .

Cap. 6.

Species lacertorum est salamandra : aut in ipsa est similitudo naturæ eius . Et , qua ei similitur , mortificant . & accidunt ei qui bibit carnem eius , apostema linguæ , & pruritus , & dolor capitis , & adustio , & tenebrositas oculorum . CVRA . Sumantur sſamum , & xilocoractæ nabati , & zucarum æqualiter : & dentur in potu cum butyro cocto uaccino . Et oportet , ut detur in potu lac dulce , & inungatur cum oleo aliquo , & balneetur .

De potu Salamandræ .

Cap. 7.

HAEC est species mordicantium , quam dicam in capitulo mordicationis : & accidunt ei qui bibit eam , dolores uehementes in h̄ ano , & apostema sicut hydropis , & in uentre spasmus , & retentio urinæ . Et dicunt quidam aliter dicentes , & est A tius alamediu , & alij : quod accidunt ei qui bibit ipsam , apostema lingue , & destructio rationis , & mollificatio , & zemenæ , & denigratio locorum corporis , & putrefactio partium corporis , quæ cadunt quum curatur homo ; quare sanatur . CVRA eius communis est , ut cura opij : & dentur in potu theriacæ : & plures sicut asfaro , & mithridatum , & similia . A tius autem alamediu dixit , quod cura eius est cura illius , qui accipit cantharides . Et de illis , quæ appropriantur ei , est ut sumantur e . & ammoniacum , & gluten albotin , & sumatur de eis , aut ambo , cum storaace . Et confert ei aqua decoctionis camepitheos , in qua decocta sunt grana pini parua , & folia cupressi , & semen urticæ , & bibatur cum oleo : & si militer conferunt oua testudinis marinæ , & ranæ decoctæ cum calamentum .

Ranæ lacunales uirides , & marinæ rubæ .

Cap. 8.

ACCIDUNT ei qui bibit eas , obfuscatio coloris ad citrinitatem tendens , & apostematio corporis secundum semitam mollitiæ , & adustio in gutture , & ore , & difficultas anhelitus , & tenebrositas oculorum , & uertigo , & scœfor oris . Et quandoque accidit spasmus , aut tetanus , & quandoque accidunt ei solutio uentris dysenterica , & nauſea , & uomitus , & permittio rationis , & syncopis , & quandoque expellit sperma , & urinam , & menstrua sine uoluntate . Et eius qui euadit ex eis , non soluuntur dentes , imō cadunt . CVRA . Euomat cum oleo , et aqua calida , aut uino plurimo , et multum utatur exercitio , et appropinquetur balneo , et tina calida , et inunctionibus cum oleis calidis : et confert ei dyacureuma , & i .

& , et omne quod confert

confert hydropis: et conferunt ei uinum plurimum, ^a et pondus 3 3. iij. radicum arundinis: et similiter cyperus, et calamus aromaticus cum uino.

De ranis citrinis. Cap. 9.

Abscinditur ex eis appetitus cibi, et acetat eructatio, et corrumpitur color, et fit syncopis, et nausea, et uomitus, et dolor oris stomachi, et apostemantur uentres, et crura. CVRA. Proxima est cura ranarum primarum lacunalium, et marinarum.

Diuisio alia huius ueneni.

De piscibus frigidis. Cap. 10.

Ex piscibus frigidis, et proprie positis in loco humoso, accidunt accidentia fungorum: et quandoque non apparet aliquid usque ad unum diem, aut duos. CVRA. Cura eorum est mundificatio: et reliqua cura fungorum.

De assaturis suffocatis, et carne corrupta. Cap. 11.

Oportet quum assatur caro, quacunque caro sit, ut non coapiatur submergendo, imò dimittatur discooperta donec euaporet. Nam quum submergendo cooperitur, fit uenenum, ex quo accidunt signa cholerica passionis ex tristitia, et solutione uentris: et quandoque deficit ratio comedentis ipsam uno die, aut duobus diebus, et quandoque facit profunditatem somni, et

interficet. CVRA. Euomat et detur ei in potu muiat, et habnesh, et uinum odoriferum cum succo cydoniorum, et malorum. Et terra sigillata est bona ei post uomitum, et curetur eius cholerica passio. ^a et ^b Genus secundum de animalibus, et sunt sicut fella interficentia, et extremitas caude cerui. De felle viapera. Cap. 12.

Hoc est ex uenenis, quod quum bibitur secundum modum quo interficit, frequens fit syncopis, et parum confert medicina. CVRA. Si aliquid confert, tunc uomitus cum butyro cocto una dispositione post dispositionem aliam. Et illud quo succurritur post uomitum, est theriaca & mithridatum. & albezahar est sublimis res ei & muschus est medicamentum eius, & quum frequens fit syncopis, dentur ad sorbendum uinum, et aqua carnis pullorum cum aliquo uel aliqua re muschi, aut medicinis de muscho.

De felle a Leopardi. Cap. 13.

Acidit ei, qui bibit ex eo, ut euomat cholera uiridem, aut citrinam: et inuenit odorem aloes in naso suo, et saporem eius in ore suo, et accidit ex eo icteritia, et est mortale: quod si pertranseat tres horas, speratur. CVRA. Euomat sicut scis, et detur in potu theriaca propria ei, quae recipit terram sigillatam, et baccarum lauri, amborum an. partem. j. & coaguli gazeli partes. iij. & seminis rutae, & myrrhae, amborum an. partem. s. conficiantur cum melle, cuius dosis sit ei quantum est nux: & cum hoc euomat iterum: & oportet ut fiat tina ex aqua ^b et ^c zodorifera.

De felle canis aquatici. Cap. 14.

Dixerunt quidam, si comederit homo de felle canis aquae, quantitatem lentis unius, interficit post hebdomadam. CVRA. Detur in potu butyrum coctum uaccinum cum gentiana romana, & cinnamomo: & iterum coagulum leporis: & inungatur cum oleo aromatico: & subtiliet regimen.

De extremitatibus caude cerui. Cap. 15.

Accidunt eis qui bibunt ipsam, angustia uehemens, & syncopis: & est uenenum interficiens. CVRA. Euomat bibens ipsam sicut scis, & melius eius est cum butyro ^a et ^b et anetho: deinde dentur in potu auellanae, et fistici, et zfeluzaharagis confecta simul, omni hora auellana magna detur ei in potu, illud in die quater. et ^c Pars tertia de sanguine Lauri recenti. Cap. 16.

Accidunt ei qui bibunt illum, qui ex eo recens est, difficultas anhelitus & dolor ^a et ^b & meri, & rubedo linguae, & frusta sanguinis congelati in debibus, & gingiuis, & nausea uehemens, & angustia, deinde apparet corrosio in lingua: deinde perducit ad praefocationem, & spasmodum ^c et ^d CVRA. Oportet ut ipse properet ad clystere, & solutionem uentris: nam uomitus timorofus est: quandoque enim expellitur, cuius expulsio non toleratur; quare praefocat. Et oportet ut in potu dentur medicinae conferentes in congelatione sanguinis, sicut ficus immatura plena ^e et ^f & cruda, & semen caulis, & radix alani piden, & alia, & baurach, & cinis lignorum fieri in aceto, & piper in aceto, & succus foliorum ^g et ^h alhalaich in aceto, & coagula in aceto. Quum ergo abscinderimus ⁱ et ^j sanguinem congelatum in uentre eius, cum medicinis soluantur tunc, & emplastreut uenter eius ex farina hordei ^k et ^l cum aqua alcarati. ^m De sudore animalium. Cap. 17.

Ex eo fit facies uiridis, & apostematur, & currit ex corpore sudor foetidus ut ex ascelis. CVRA. Vomatur cum aqua tepida, & detur in potu uinum cum olei rosae, pondere medietatis, & reubarbari medietatis, & salis gemmae. Et confert ei theriaca de terra sigillata.

De Ovis albarbe. Cap. 18.

Existimant quidam, quod qui bibit de ouis albarbe, moritur statim: & si non festinetur, non confert aliquid. CVRA. eius, detur in potu stercus ^a et ^b accipitris in uino, deinde euomat uomitu integro, & inungatur corpus eius cum butyro uaccino cocto: & emplastreut caput eius cum sale: & cibetur ficibus siccis, & zoleo ^c et ^d gentiana.

De lacte corruptio. Cap. 19.

Est illud quod conuertitur in uia acetofactis ad putrefactionem aliam, & generatur ab eo uertigo & syncopis, & picatura in ore stomachi, & quandoque accidit ex ea cholerica passio.

palsio mortifera. CVRA eius est euomere cum aqua mellis, deinde potare uinū purum cum dia pipereon, & euaporare stomachū eius cum oleo nardino.

De sanguine congelato.

Cap. 20.

Sanguis cōgelatus in uentre est proculdubio uenenum huius generis, licet ipse non adeptus sit uenositatem extra corpus: quoniam ex ipso ubicunque congelatur in eo. s. ex concavitatibus, uentris, pectoris, & stomachi, aut intestinorum, & uelice accidit accidentia mala. Quum enim ipse congelatur in pectore, destruitur color, & minoratur pulsus, & debilitatur, & perducit in primis ad frequentiam, & mollificationem agri, & perducit ad syncopim: & quando congelatur in stomacho, infrigidatur corpus, & accidit præfocatio, & paruitas pulsus, & syncopis continua: Et quando congelatur in uelice, accidit accidentia proxima illis quæ diximus: & similiter in intestinis. Medicinæ communes ad illud, sunt alacohen alba propriè, & rubea etiam: & bdellium, & alhase: & coagulorū tres oboli, & propriè coaguli leporis: & lac fici: & acetum acutum: & alit: et aqua cineris lignorum fici iterata. Et ex eis, quæ dixerunt, et est mirabile, est lac caprinum: dixerunt enim quoddam ipsum lique facit congelatum omne in concavitatibus. Et iterum fumatur alaniudem et caulii partes æquales, et detur in potu cum aceto, et est medicamentum mirabile. CVRA cōgelati sanguinis in stomacho, et uelice. Nos iam diximus illud in lib. iij. femel: quare apponamus nunc duo capitula, et dicamus, quod habens illud, oportet ut euomat illud si potest, cum melle, et succo apij. Et conferunt ad illud theriaca de terra sigillata, et farina cartami, quum soluitur in aqua calida, est iuuatua ualde. Et hoc est medicamentum. Recipe terre sigillatæ. viij. 3. coaguli leporis. 3. xxxvj. coaguli gazel. 3. xxxij. gentianæ. aristol. ros. seminis rutæ syluestris. myrrhæ. 4. 3. omnium an. 3. iij. conficiatur cum melle: et fit dosis eius sicut nux in aqua calida, aut in sirupo acetoso. Et iterum fumatur cineris ficuum pondus. 3. ij. cum medulla leporis quantitate aurei unius: et existimo quod sit coagulum liquefactum in aceto uini, et bibatur. Et sal gemma cum coagulo hœdi iterum: aut aureus unus stercoris canis. Et appropriatur ei quod de eo congelatur in uelice, ut infirmo detur succus foliorum zeridarae: ei enim est proprietas mirabilis in hoc, & assidue potum sirupi acetosi. 4. 3.

3 aut in aceto iterum. acetū enim est bonum huic rei. Et similiter aureus unus cordumeni cū aqua calida, & medio auro alit. Aut detur ei in potu agaricum, aut si seles, aut aliquid coagulorum, aut. 3. ij. carpobalsami, aut 3. ij. blattæ bizantiæ, aut 3. ii. ligni pœoniæ. Et administrantur medicinæ frangentes lapidem bibitæ, & clysterizatæ, & linitæ. Et iniicitur in uescam eius pondus nuclei unius salis triti soluti in aqua: aut administrantur aquæ cineris uitis. Si uerò hoc non ualuerit, non erit exculatio sciendū à sanguine congelato, & extrahendi eū sicut extrahitur lapis.

De congelatione lactis in stomacho. Cap. 21.

Quandoque congelatur lac in stomacho propter aliquam causarum præsentium, & congelantium: aut propter præparationem fortem in lacte, aut propter coagulum bibitum in lacte, & accidunt ex eo sudor frigidus, & syncopis, & febris rigoris. Et si eius congelatio fuerit cum coagulo, tunc erit deterior, & uelocior ad præfocandum. Et congelatio quidem lactis in stomacho est ex genere congelationis sanguinis: & accidunt ex ea dispositiones male, sicut accidunt ex illa, & ex uenenis. Nam accidunt iterum propter congelationem ipsius in stomacho frigus corporis, & paruitas pulsus: & præfocatio cōstringens anhelitum, & syncopis: & quandoque accidit inflatio uentris bibenti ipsum. CVRA. Oportet ut alienetur ille, in cuius stomacho caseatur lac, à salitis: ipsa enim addunt ei caseatē. Verum oportet, ut detur ei in potu acetum solū aut mistum cum aqua. Et detur ei in potu calamenthi sicci pondus. 3. v. quoniam est mirabile, resoluens ipsum statim: & propter uirtutem suā in hoc prohibet lac multum à caseatione, & cōseruat ipsum. Et detur ei in potu de coagulis aliquid usque ad aureum unum: ipsa namque resoluunt ipsum, aut educunt ipsum per uomitū, aut solutionem. Et detur ei in potu iterum medicinæ prædictæ ad congelationem sanguinis in stomacho: & propriè quæ sunt ex terra sigillata, de illis quas dixi: & medicamentum alaniudem 4. 3. caulium: & detur in potu cum equalitate in aceto. Et aqua cineris ligni fici iterum, quando iteratur et administratur cinis in ea.

a B. Alia litera accidentium

b B. lac nouiter multum
c B. subtiliat

d B. Alia litera medicamen sub finis

Inceptio sermonis in morsione, et punctura.

TRACTATUS TERTIVS

40 De regimine morsionis uniuersali. Et de effugatione uenenosorum. Et de curatione mordicationis serpentum, & speciebus eorum. Cap. 1.

Cias, quod canon maximus in curatione ueneni est confortatio caloris innati, et excitatio ipsius ad expellendum, 4. 3. sicut facit theriaca, et 3. napsus barbaricus 3. ut 3. lubricare faciat uenenum, et expellat ipsum ad exteriora. Et consideratio confortationis uiscerū deinde expulsio ueneni, et destructio operationis eius cum potionibus, et epithematibus, quibus inest illud cū proprietate sua, aut natura sua cognita, secundum quod dicam. Et quandoque ingreditur in his intentionibus res alia, et est regimen 4. 3. in humiditatibus, quando inuenit eas, aut calcet eas. 3. Et ingrediunt in hoc capitulo phlebotomia, et solutio uentris, et similia. Et conuenientior horarum phlebotomiæ est quum scitur, quod uenenum iam sparsum est in corpore: et non est ex eis, quæ attrahuntur: et propriè ei, qui est repletus. Et quandoque ingreditur in hoc capitulo res alia, et est facere humores moueri ad partem 4. 3. membrorum principalium. 3. Et ea quæ bibuntur

a 4. 3. id quod debet expelli
b B. labè barbarie
c B. comburatur seu resoluaturd B. Alia litera minorans humores corporis qui penetratio ueneni in membris radicalibus duris difficilior est & laboriosa magis super ea penetratio ei ad humiditates quum inuenit eas vel defertur super eas.
e B. Alia litera aliam à membris principalibus.

būtur sup uenenū, aut sunt theriacæ, et bezahart uniuersalis, aut propriè illi ueneno: aut medicina contraria ueneno cum complexione, sicut alit contraria est ueneno scorpionum cum proprietate sua: aut perducentes uenenum ad exteriora, cū motione humorum ad exteriora, sicut medicina notæ, aut medicina remouentes humores à facie ueneni, nō ergo inuenitur ex eis, quæ diximus compositū, sicut medicina solutiue, et uomitiue, et diuretica, & i.

f B. prouocates sudorem

g B. in morsionibus & similiter prouocatiue, aut medicina mouentes materias ad locum quicquid à morbis principalibus quare expellit, quod mouetur ad ipsa per istas medicinas solutiue & uomitiue & diuretica

h B. i B. vel linite k B. Alia litera meatum

l B. si est possibile misio vel impositio sanguisugæ tunc

m B. non

n B. nocumentum tunc fugat & expellat subito, & quoties fugit o B. illud quod fugit

p B. uenenū

q B. quibuslibet uenena r B. ipsa

s B. non verificatum.

t B. permans vel conuerrens naturam ueneni permutatiōe vna ex permutatiōibus, aut congelatiōe u. B. aut adfusione x B. cum y B. contraria ei

z B. si est possibile misio vel impositio sanguisugæ tunc

aa B. si est possibile misio vel impositio sanguisugæ tunc

ab B. si est possibile misio vel impositio sanguisugæ tunc

ac B. si est possibile misio vel impositio sanguisugæ tunc

ad B. si est possibile misio vel impositio sanguisugæ tunc

ae B. si est possibile misio vel impositio sanguisugæ tunc

Et in medicinis quæ administrantur super morsiones uenenosas epithemata, sunt intentiones, quarum una est ut prohibeant penetrationem ueneni in corpore: et illud fit aut cum ligamentis, et cōstrictione, & extremitatis, & prohibitione somni: ut moueatur calor innatus ad exteriora, et expellat, et de hoc capitulo est incisio membri morsionis, aut cum medicinis, et causis attractiuis. Et propter illud stiptica nociua sunt eis; quoniam non est aliquid magis iuuatiuum, quam medicamen quod trahit uenenum ad exteriora, et prohibet ipsum penetrare ad interiora: et propriè quando uenenum est ad exteriora adhuc, et non spargitur, et huius quidē generis sunt uentosa: et fortasse indiget incisione, si iam submersum est, et elongatur, et est infirmum. Et misio sanguisugarum bona est excusans ab illo, & à suctione dum permanet in cute: nam suctio quādoque sufficit. Et oportet, ut sugens sit non ieiunus, imò iam comederit, & abluat os suum, & habeat dentes magis corrosos, & colluat os cum uino odorifero, & bibat ex eo aliquid, & teneat in ore suo oleum rosæ, aut oleum uiolæ. Et quum fuerit in ore suo aliquid, & expellit totum, quod fugit iste sugens, tunc oportet ut expuat. Medicinæ uerò, quæ sunt sicut notæ, ebibitæ, rubificant, etiam, & attrahentes uenenum, aut sunt propter uirtutem calefacientem attrahentem, & i.

aut causa similitudinis ad attrahendum illud quod simile est ei, sicut facit adeps crocodili ad morsum crocodili. Et caro uiperæ post abscissionem extremitatū eius in attractiōe ueneni sui: ita ut accidat medicinis ualentibus ad uenena, & iterum: uerum, & sunt debiliora: & quasi ipsæ sint inter complexionem corporis, & complexionem ueneni: & sermo hoc est ex eis, in quibus oportet cum sapientibus considerare, ut sciat quod est inconueniens: & medico autem nō nocet, si non scit hoc. Et plures quidem embrocharum attrahentium exulcerant, & uescant: quare oportet, ut currat quod est in eis: hæc ergo est ex conditionibus medicina epithemata. Et ex conditionibus eius est ut sit medicina resolutiua naturæ ueneni aliquarum resolutionum. Congelatio autem est sicut operatio radicis mandragoræ. Adustio uerò est sicut operatio cauterij in igne aut cum oleo, & pice, propriè oleo feruente, & est operatio ægyptiorum: aut cum proprietate materij, aut cum qualitate in calore, & frigore contraria ei. Et quando administratur quod attrahit in principio, aut facit aliquid eorū quæ diximus, & non confert, & est res maxima: incide quod est in circuitu puncturæ, & accipe

carne totam usque ad os: & si timor fuerit maior hoc, incide membrum, deinde cauteriza. Et de illis, quæ necessaria sunt in omnibus medicinis uenenosorum, propriè in epithematibus, est ut sint sedatiue doloris, & succurrentes accidentibus timorosis, sequentibus mordicationem, sicut alcocotar ponitur in epithematibus mordicationum, ut retineat sanguinem, quum superfuit in cursu suo à morfu. Et de præceptis quæ oportet, ut considerentur in uenenis: & moribus, est ut prohibeatur consolidatio uulneris usque ad horam sanationis ægri ex malitia ueneni.

De eis, quæ bibuntur super morsionem. Cap. 2.

EX medicinis bonis est, ut in potu detur semen andachochæ in aqua, & uino. Et decoctio specierum calamenthitrium. Et castoreum est mirabile. Lac uerò zalcicha, & existimo ipsum esse theriacam nominatam alkufaki, & alfarauia, sunt uehementis iuuamenti ad morsum omnis uiperæ. Et aliuduar, & alfar, & senuifer & alandron & albedeard & nasturtium, & iterum illud quod assimilat nigellæ, & alkei-

sin, & allium, & cortices, & folia iuniperi, & pipere, & piper ipsum. Inquit Galuinus, in quo cadit uiperæ, confert mordicationi uenenosorum, quomodo ergo theriaca? Et semen citri contrarium est ueneno omni: & dosis eius auri duo.

Et radix alaniudem iuuatiua est ad omnia uenena. Et fructus agni casti. Et oleum balsami, & grana agni casti, & nux cum scibus, & auellanis cum gētiana. Et opopanax cum aristol. & oleum de oleandro, & folia eius, & fructus albulb recens mirabilis est in hoc, & cinnamomum, & stercus caprinum adustum, emplastratum, & in potu datum, et chamædros, et reismos, & serapinum, et fistici cum uino, et calamenthum, & decoctio eius bibendo, & emplastrando, et enula, et abrotanum, & cordumeni, & agaricum, & radix alhasce, & iij.

Et similiter uentres mustellæ, usque ad stomachum suum, quum implentur coriandro, & exsiccantur, & sumitur ex eis, quum necessarium est. Et decoctio malæ hortulanæ, & semē althææ, & rebella gallinarum propriè cum coagulo, & ius mustellæ morantis in domo quando bibitur cum uino: & ius muris morantis in domo, quando bibitur, & testudo magna, & salita, & decoctio cancrorum fluuiialium, & testudinis, & galbanum est ultimum, & gentiana est mirabilis, & semen bauciæ syluestris est iuuatiuum. Et de illis, quæ conferunt in hoc ex medicinis frigidis, est radix mandragoræ emplastrata cum melle. Et endiuiæ syluestris est mirabilis in hac re. Et capillus ueneris: & quandoque componitur agaricum cum aureo uno aristol. lōgæ. & iterum theriaca mirabilis. Recipe opij, & myrrhæ, & amborū an. 3. j. & piperis. 3. j. s. radicis aristol. longæ & rotundæ an. 3. iij. & iuini. 3. ij.

conficiantur cum melle, & aqua erucæ, cuius dosis sit aureus unus cum decoctionibus bonis. & iterum medicamen terræ sigillatæ, & baccarum lauri, ana, & aure. ij. terræ sigillatæ & obolos duos: bibatur cum oleo: & sit dosis auellana una in tribus.

Et de illis, quæ necessaria sunt in omnibus medicinis uenenosorum, propriè in epithematibus, est ut sint sedatiue doloris, & succurrentes accidentibus timorosis, sequentibus mordicationem, sicut alcocotar ponitur in epithematibus mordicationum, ut retineat sanguinem, quum superfuit in cursu suo à morfu. Et de præceptis quæ oportet, ut considerentur in uenenis: & moribus, est ut prohibeatur consolidatio uulneris usque ad horam sanationis ægri ex malitia ueneni.

De eis, quæ bibuntur super morsionem. Cap. 2.

EX medicinis bonis est, ut in potu detur semen andachochæ in aqua, & uino. Et decoctio specierum calamenthitrium. Et castoreum est mirabile. Lac uerò zalcicha, & existimo ipsum esse theriacam nominatam alkufaki, & alfarauia, sunt uehementis iuuamenti ad morsum omnis uiperæ. Et aliuduar, & alfar, & senuifer & alandron & albedeard & nasturtium, & iterum illud quod assimilat nigellæ, & alkei-

sin, & allium, & cortices, & folia iuniperi, & pipere, & piper ipsum. Inquit Galuinus, in quo cadit uiperæ, confert mordicationi uenenosorum, quomodo ergo theriaca? Et semen citri contrarium est ueneno omni: & dosis eius auri duo.

Et radix alaniudem iuuatiua est ad omnia uenena. Et fructus agni casti. Et oleum balsami, & grana agni casti, & nux cum scibus, & auellanis cum gētiana. Et opopanax cum aristol. & oleum de oleandro, & folia eius, & fructus albulb recens mirabilis est in hoc, & cinnamomum, & stercus caprinum adustum, emplastratum, & in potu datum, et chamædros, et reismos, & serapinum, et fistici cum uino, et calamenthum, & decoctio eius bibendo, & emplastrando, et enula, et abrotanum, & cordumeni, & agaricum, & radix alhasce, & iij.

Et similiter uentres mustellæ, usque ad stomachum suum, quum implentur coriandro, & exsiccantur, & sumitur ex eis, quum necessarium est. Et decoctio malæ hortulanæ, & semē althææ, & rebella gallinarum propriè cum coagulo, & ius mustellæ morantis in domo quando bibitur cum uino: & ius muris morantis in domo, quando bibitur, & testudo magna, & salita, & decoctio cancrorum fluuiialium, & testudinis, & galbanum est ultimum, & gentiana est mirabilis, & semen bauciæ syluestris est iuuatiuum. Et de illis, quæ conferunt in hoc ex medicinis frigidis, est radix mandragoræ emplastrata cum melle. Et endiuiæ syluestris est mirabilis in hac re. Et capillus ueneris: & quandoque componitur agaricum cum aureo uno aristol. lōgæ. & iterum theriaca mirabilis. Recipe opij, & myrrhæ, & amborū an. 3. j. & piperis. 3. j. s. radicis aristol. longæ & rotundæ an. 3. iij. & iuini. 3. ij.

conficiantur cum melle, & aqua erucæ, cuius dosis sit aureus unus cum decoctionibus bonis. & iterum medicamen terræ sigillatæ, & baccarum lauri, ana, & aure. ij. terræ sigillatæ & obolos duos: bibatur cum oleo: & sit dosis auellana una in tribus.

Et de illis, quæ necessaria sunt in omnibus medicinis uenenosorum, propriè in epithematibus, est ut sint sedatiue doloris, & succurrentes accidentibus timorosis, sequentibus mordicationem, sicut alcocotar ponitur in epithematibus mordicationum, ut retineat sanguinem, quum superfuit in cursu suo à morfu. Et de præceptis quæ oportet, ut considerentur in uenenis: & moribus, est ut prohibeatur consolidatio uulneris usque ad horam sanationis ægri ex malitia ueneni.

De eis, quæ bibuntur super morsionem. Cap. 2.

EX medicinis bonis est, ut in potu detur semen andachochæ in aqua, & uino. Et decoctio specierum calamenthitrium. Et castoreum est mirabile. Lac uerò zalcicha, & existimo ipsum esse theriacam nominatam alkufaki, & alfarauia, sunt uehementis iuuamenti ad morsum omnis uiperæ. Et aliuduar, & alfar, & senuifer & alandron & albedeard & nasturtium, & iterum illud quod assimilat nigellæ, & alkei-

sin, & allium, & cortices, & folia iuniperi, & pipere, & piper ipsum. Inquit Galuinus, in quo cadit uiperæ, confert mordicationi uenenosorum, quomodo ergo theriaca? Et semen citri contrarium est ueneno omni: & dosis eius auri duo.

Et radix alaniudem iuuatiua est ad omnia uenena. Et fructus agni casti. Et oleum balsami, & grana agni casti, & nux cum scibus, & auellanis cum gētiana. Et opopanax cum aristol. & oleum de oleandro, & folia eius, & fructus albulb recens mirabilis est in hoc, & cinnamomum, & stercus caprinum adustum, emplastratum, & in potu datum, et chamædros, et reismos, & serapinum, et fistici cum uino, et calamenthum, & decoctio eius bibendo, & emplastrando, et enula, et abrotanum, & cordumeni, & agaricum, & radix alhasce, & iij.

Et similiter uentres mustellæ, usque ad stomachum suum, quum implentur coriandro, & exsiccantur, & sumitur ex eis, quum necessarium est. Et decoctio malæ hortulanæ, & semē althææ, & rebella gallinarum propriè cum coagulo, & ius mustellæ morantis in domo quando bibitur cum uino: & ius muris morantis in domo, quando bibitur, & testudo magna, & salita, & decoctio cancrorum fluuiialium, & testudinis, & galbanum est ultimum, & gentiana est mirabilis, & semen bauciæ syluestris est iuuatiuum. Et de illis, quæ conferunt in hoc ex medicinis frigidis, est radix mandragoræ emplastrata cum melle. Et endiuiæ syluestris est mirabilis in hac re. Et capillus ueneris: & quandoque componitur agaricum cum aureo uno aristol. lōgæ. & iterum theriaca mirabilis. Recipe opij, & myrrhæ, & amborū an. 3. j. & piperis. 3. j. s. radicis aristol. longæ & rotundæ an. 3. iij. & iuini. 3. ij.

conficiantur cum melle, & aqua erucæ, cuius dosis sit aureus unus cum decoctionibus bonis. & iterum medicamen terræ sigillatæ, & baccarum lauri, ana, & aure. ij. terræ sigillatæ & obolos duos: bibatur cum oleo: & sit dosis auellana una in tribus.

Et de illis, quæ necessaria sunt in omnibus medicinis uenenosorum, propriè in epithematibus, est ut sint sedatiue doloris, & succurrentes accidentibus timorosis, sequentibus mordicationem, sicut alcocotar ponitur in epithematibus mordicationum, ut retineat sanguinem, quum superfuit in cursu suo à morfu. Et de præceptis quæ oportet, ut considerentur in uenenis: & moribus, est ut prohibeatur consolidatio uulneris usque ad horam sanationis ægri ex malitia ueneni.

De eis, quæ bibuntur super morsionem. Cap. 2.

EX medicinis bonis est, ut in potu detur semen andachochæ in aqua, & uino. Et decoctio specierum calamenthitrium. Et castoreum est mirabile. Lac uerò zalcicha, & existimo ipsum esse theriacam nominatam alkufaki, & alfarauia, sunt uehementis iuuamenti ad morsum omnis uiperæ. Et aliuduar, & alfar, & senuifer & alandron & albedeard & nasturtium, & iterum illud quod assimilat nigellæ, & alkei-

sin, & allium, & cortices, & folia iuniperi, & pipere, & piper ipsum. Inquit Galuinus, in quo cadit uiperæ, confert mordicationi uenenosorum, quomodo ergo theriaca? Et semen citri contrarium est ueneno omni: & dosis eius auri duo.

Et radix alaniudem iuuatiua est ad omnia uenena. Et fructus agni casti. Et oleum balsami, & grana agni casti, & nux cum scibus, & auellanis cum gētiana. Et opopanax cum aristol. & oleum de oleandro, & folia eius, & fructus albulb recens mirabilis est in hoc, & cinnamomum, & stercus caprinum adustum, emplastratum, & in potu datum, et chamædros, et reismos, & serapinum, et fistici cum uino, et calamenthum, & decoctio eius bibendo, & emplastrando, et enula, et abrotanum, & cordumeni, & agaricum, & radix alhasce, & iij.

Et similiter uentres mustellæ, usque ad stomachum suum, quum implentur coriandro, & exsiccantur, & sumitur ex eis, quum necessarium est. Et decoctio malæ hortulanæ, & semē althææ, & rebella gallinarum propriè cum coagulo, & ius mustellæ morantis in domo quando bibitur cum uino: & ius muris morantis in domo, quando bibitur, & testudo magna, & salita, & decoctio cancrorum fluuiialium, & testudinis, & galbanum est ultimum, & gentiana est mirabilis, & semen bauciæ syluestris est iuuatiuum. Et de illis, quæ conferunt in hoc ex medicinis frigidis, est radix mandragoræ emplastrata cum melle. Et endiuiæ syluestris est mirabilis in hac re. Et capillus ueneris: & quandoque componitur agaricum cum aureo uno aristol. lōgæ. & iterum theriaca mirabilis. Recipe opij, & myrrhæ, & amborū an. 3. j. & piperis. 3. j. s. radicis aristol. longæ & rotundæ an. 3. iij. & iuini. 3. ij.

conficiantur cum melle, & aqua erucæ, cuius dosis sit aureus unus cum decoctionibus bonis. & iterum medicamen terræ sigillatæ, & baccarum lauri, ana, & aure. ij. terræ sigillatæ & obolos duos: bibatur cum oleo: & sit dosis auellana una in tribus.

Et de illis, quæ necessaria sunt in omnibus medicinis uenenosorum, propriè in epithematibus, est ut sint sedatiue doloris, & succurrentes accidentibus timorosis, sequentibus mordicationem, sicut alcocotar ponitur in epithematibus mordicationum, ut retineat sanguinem, quum superfuit in cursu suo à morfu. Et de præceptis quæ oportet, ut considerentur in uenenis: & moribus, est ut prohibeatur consolidatio uulneris usque ad horam sanationis ægri ex malitia ueneni.

De eis, quæ bibuntur super morsionem. Cap. 2.

EX medicinis bonis est, ut in potu detur semen andachochæ in aqua, & uino. Et decoctio specierum calamenthitrium. Et castoreum est mirabile. Lac uerò zalcicha, & existimo ipsum esse theriacam nominatam alkufaki, & alfarauia, sunt uehementis iuuamenti ad morsum omnis uiperæ. Et aliuduar, & alfar, & senuifer & alandron & albedeard & nasturtium, & iterum illud quod assimilat nigellæ, & alkei-

sin, & allium, & cortices, & folia iuniperi, & pipere, & piper ipsum. Inquit Galuinus, in quo cadit uiperæ, confert mordicationi uenenosorum, quomodo ergo theriaca? Et semen citri contrarium est ueneno omni: & dosis eius auri duo.

Et radix alaniudem iuuatiua est ad omnia uenena. Et fructus agni casti. Et oleum balsami, & grana agni casti, & nux cum scibus, & auellanis cum gētiana. Et opopanax cum aristol. & oleum de oleandro, & folia eius, & fructus albulb recens mirabilis est in hoc, & cinnamomum, & stercus caprinum adustum, emplastratum, & in potu datum, et chamædros, et reismos, & serapinum, et fistici cum uino, et calamenthum, & decoctio eius bibendo, & emplastrando, et enula, et abrotanum, & cordumeni, & agaricum, & radix alhasce, & iij.

Et similiter uentres mustellæ, usque ad stomachum suum, quum implentur coriandro, & exsiccantur, & sumitur ex eis, quum necessarium est. Et decoctio malæ hortulanæ, & semē althææ, & rebella gallinarum propriè cum coagulo, & ius mustellæ morantis in domo quando bibitur cum uino: & ius muris morantis in domo, quando bibitur, & testudo magna, & salita, & decoctio cancrorum fluuiialium, & testudinis, & galbanum est ultimum, & gentiana est mirabilis, & semen bauciæ syluestris est iuuatiuum. Et de illis, quæ conferunt in hoc ex medicinis frigidis, est radix mandragoræ emplastrata cum melle. Et endiuiæ syluestris est mirabilis in hac re. Et capillus ueneris: & quandoque componitur agaricum cum aureo uno aristol. lōgæ. & iterum theriaca mirabilis. Recipe opij, & myrrhæ, & amborū an. 3. j. & piperis. 3. j. s. radicis aristol. longæ & rotundæ an. 3. iij. & iuini. 3. ij.

conficiantur cum melle, & aqua erucæ, cuius dosis sit aureus unus cum decoctionibus bonis. & iterum medicamen terræ sigillatæ, & baccarum lauri, ana, & aure. ij. terræ sigillatæ & obolos duos: bibatur cum oleo: & sit dosis auellana una in tribus.

bus, 3. aquæ mellis. Et iterum theriaca communis ad puncturam, & ea quæ bibuntur. Recipe piperis pondus 3. x. spicæ aristol. & radicis k 3. bau-
cia omnium an. 3. j. conficiantur cum succo xillocaractæ, & ponatur in sole xl. diebus, & moveatur omni die semel, & quoties exsiccat, humectetur, & detur in potu cum aqua calida. Et dixerunt quidam, quod ipsa confert iterum facto alcohol ex ea, et decoctio cancerorum fluuiatili, & sanguinis testudinis, & testudo magna, salita.
Medicamen iuuatium ad omnem morsum. R. nigellæ, feminis alharmel, cymini, omnium an. 3. ij. gentianæ, aristol. rotundæ, an. 3. j. piperis albi, myrrhæ, an. 3. s. conficiantur cum melle: cuius dosi sit faba una romana in uino. Et iterum gentiana aure, ij. piperis, ruthæ amborum an. aure. j. cōficiatur cum melle, & est dosi una in uino. Et iterum amomi, carpobalsami an. aure. ij. aristol. radicis alatiuden nigri amborum an. aure. ij. myrrhæ, & croci amborum an. aure. j. luti albohæra, aure. iij. conficiantur cum melle dispumato: & sit dosi quantum est faba. Et iterum carpobalsami & hyssopi sicca, & feminis 3. napizyluestris, & piperis albi, & nigri, & macropiperis, & acori, & anisi, & petroselinis, & asfari, & cymini carmeni, & seminis hyulquiami albi, omnium an. 3. iij. spicæ, floris squinanthi amborum an. 3. vj. conficiantur cum melle: & sit dosi faba romana.

De epithematibus super puncturas. Cap. 3.

DE eis, quæ super eas liniuntur, est petroleum album, aut subalbidum, aut alijum siccut est elixatum, cum butyro cocto, aut ea floreum cum oleo, aut succus porri quod non tigit aqua, & calamentum fluuiiale optimè attrahit uenenum, & sulfur cum urina: & gallina, & galus scissi dum uiui sunt; & emplastrum cum eis punctura, uel morfus, & permittetur omni hora; & administratur emplastrum. Quidam autem dixerunt, quod gallina est uehementis caloris, & propter illud eliquat 3. os deglutitum, & arenam, & lapide: & uidetur quod fiat illud in 3. gutture, & 3. stomacho, & non alibi. Et ex eis quidem, quæ emplastrantur, est sal, aut acetum, aut fel tauri, aut sisimbrium, & folia aphodili, & cinis, & acetum, & propriè cinis ligni fici, & uitis, & propriè in principio, & 3. oleum, & sal decocta. Et dixerunt, quod emplastrum cum alijs, & sale, & stercore caprino, iuuatium est in omni morione, nisi moridicatione aspidis. Et emplastrum cum calce, & melle, & oleo, iuuatium est, ita quod ad aspidem. Et iterum sumantur sinapis, & calx, & acetum, & liniatur desuper cum aqua saponis, & alixitran, aut cū decoctione picis, & cū sale, & liniatur. Et pex feruens bona est in lana 4. 3. super morionem, ita quod morsui uiperæ: et est ex curationibus ægyptiorum: et est 3. bona ualde. 3. Et cepe cum laui, et emplastrum factum cum sale, et emplastrum de nitro. Et de embrochis bonis est aqua maris calida, singularis 3. 3. cum aceto: et decoctio muris 3. 3. habitant in domo, et mustellæ. 3.

De epithematibus, ex quibus quum corpora liniuntur, non approximant eis uenofosa.

Cap. 4.

DE illis, quæ dicta sunt ad hanc rem, sunt cerebrium leporis cum aceto, et oleo. Et storax, quando soluitur in oleo. Et oleum in quo infusa sunt folia pini recentia, trita cum ea: aut flos cupressi, et grana 3. iuniperi. 3. et similiter folia agni casti in oleo, et abrotanum, et radix aniuden, et asphodili, et daucus, et carpobalsamum, et radix nasturtij: et omnia illa cum oleo. Et composita, de quibus est, ut fumantur radicis aniuden nigri, et floris allegi recentis, et granorum 3. iuniperi 3. omnium an. partes. ij. radicis mandragoræ medietas partis. j. carpobalsami, cordumeni, omnium an. partes iij. terantur: & cū oleo tam diu bene coquantur, donec habeant spissitudinem sordis balnei, et inungatur cum eo. Et iterum asphodili. 3. j. et carpobalsami, et hyulquiami albi, amborum an. aureus medius; misceatur cum aceto, et oleo; et liniatur cum eo. Et iterum floris pini pars. j. radicis mandragoræ partes. ij. seminis hyulquiami albi partes. ij. misceantur omnia cum oleo et liniatur cum eo: Et hoc iterum conueniens est ad suffumigandum. Et iterum granorum 3. iuniperi 3. partes. ij. storacis pars. j. misceatur totum cum oleo et liniatur cum eo. Et epithematio cū oleo de raphano fugat cimices.

Ad effugandum uenofosa uniuersaliter. Cap. 5.

Oportet ut aspergatur domus eis, quæ dicemus: et sternatur eis: et liniatur foramina, et fenestræ eis, quibus embrochatur, ex illis quæ dicemus in suffumigationibus, et alijs, ut non approximant eis uenofosa. Et suffumigationes sunt sicut fumus ligni granati, quoniam ipse effugat uenofosa. Et similiter radix lilij. Et uirgæ granati sunt mirabiles in hoc. Et similiter galbanum. Et cornua, et ungula, quæ finduntur ut bouis. Et ungula quæ non finduntur, ut equi, et pili. Et serapinum, et asfa, et folia lauri, et grana eius. Et calamentum, et sceha, et stramentum cum eis: 3. et similiter nasturtium, et similiter cinis ligni pini, et propriè cum galbano, si fiat suffumigium ex opio, et nigella, et galbano, et cornu ceruino, et sulfure, et cornibus capræ.

De effugatione serpentium, et uenoforum animalium. Cap. 6.

ET iterum storax, et cornu ceruinum, et nigella, et asphaltum de unoquoque pars. j. et suffumigetur cum eo lectus. Aliud, cordumeni, et radicis aniuden nigri, et storacis omnium. 3. j. corticum oui struthij, nigellæ, feminis harmel omnium an. 3. ij. Et iterum seminis hyulquiami albi, foliorum cupressi, et pini, nigellæ, omnium an. aure. j. corticum radicis mandragoræ aure. j. capillorum capitis, aure. iij. calamenthi. 3. j. asphalti aure. iij. misceatur totum, et fiat suffumigatio cum eo super 3. os fenestrarum, et in eius suffumigatione est securitas. Et de illis, ex quibus fugiunt plura uenoforum animalium, quado cum eis sternitur locus, sunt sisimbrium, et ozimum, et agnus castus.

Cautela mirabilis à uenofosis animalibus. Cap. 7.

Quando sternitur in circuitu dormitorij sisimbrium, et sceha iterum, et asfa iterum, et laurus, est mirabilis in hoc. Et similiter quando

AVIC.

S

^a B. mendelin
quo fit cinis

^b B. ciconia
^c † B. & ericius

^d B. altamur

quando ponitur in circuitu loci quo sedetur,
^a & mandilla ex cinere ligni pini. Et de illis, qui
bus est apparitio in elongando ea, est ut ponatur
cerei, et cādele in loco longinquo à dormitorio,
quoniam declinant ad ipsum. Et de illis, in qui-
bus est apparitio in expellendo uenenosa, est te-
nere ea quæ sunt sicut grues, et pauones, et ^b & ci-
gni, et ceruus ^c † & et cattus, et
multella, et quæ currunt cursu eorum: uenenosa
enim animalia terrentur ex istis quum apparent,
et mordent ea. Et dixerunt quidam, ei qui facit si-
bi stratum ex corio ^d & leopardorum non appro-
ximat serpens; et similiter, si ex eis facit sibi coo-
pertorium. hoc autem narravit, in cuius sermo-
ne non est fiducia.

Res, quas quidam dixerunt in destructione rapacium.
Cap. 8.

^a B. alnemeria
terficat alnemer

^b B. abenau,
^c B. aradarche
interficiunt al-
beicam

Inquit, elleborus interficit canes, & muscas.
Et stragulator, & leopardi interficit leopardū. ²⁰
Et strangulator adib interficit adib, et canē,
et ^b & ibenanguē, et amigdala amara interficit uul-
pes. Et oleander, et folia ^c & alzeridaraet interfi-
ciunt albeihem: & plurimum horum est notū.

De effugatione serpentum. Cap. 9.

De illis, quæ fugant eos ex suffumigationi-
bus sunt cornua cerui, et radix lilij, et pyre-
trum, et sulfur. Et qui linit manus suas
spolio dragonæ, et succo eius, et decoctione
eius, non mordet ipsum uipera. Et aspersio loci
ex aqua, in qua solutum est sal ammoniacum, est
ex eis à quo fugiunt: Et sinapis interficit eam; et
quādo ponitur super semitas eius, refugit ab eo.
Et de illis quæ interficiunt serpentes, est sputum
ieiuni proiectum in os eius, et propriè quando
assumit in ore suo sal ammoniacum.

De effugatione scorpionum, & interfectione eorum.
Cap. 10.

^a B. Alia litera
contritus

Scorpiones interficit sputum ieiuni, calidæ
complexionis, super eos proiectum: & rapha-
nus ^a & mallicatus, & succus eius quum tan-
git ipsum, uel eos: & folia ipsius: & similiter albe-
darungi. Suffumigium educens scorpiones. su-
mantur storacis, & arsenici, & stercoris ouium,
& adipis zirbi omnium an. partes æquales: dissol-
uatur cum uino, & miscetur cum eo medicina,
& fiat suffumigatio apud foramen scorpionum.
Et quando ponitur raphanus incisus super fora-
men scorpionum, non timetur, quod egrediatur
ex eo: & est ex suffumigationibus ad scorpiones
ipso, quum sit suffumigatio ex ipso: & similiter
arsenicum.

De effugatione pulicum. Cap. 11.

^a B. sulfuris
^b B. nominata
chichdanu
^c coniza

Quando aspergitur domus cum infusione
coloquithidæ, salit pulices, & fugiūt:
& similiter ex decoctione rubi. Et dixe-
runt quidam, quando ponitur sanguis hirci in fo-
uea, in domo, aggregantur pulices apud eum, de
inde moriuntur. Et similiter aggregantur super
lignum linitum ex adipe eritij: & effugiunt ex
odore ^a & caulis, & foliorum oleandri. Et est hæc
herba nota ^b & † iecum cimeu. f. herba pulicum,
quæ quum ponitur in lecto, inebriat eos, & stupe-
facit eos, quare non uiuificantur.

Effugatio culicum, & cimicum. Cap. 12.

Fiat suffumigiū cū serraturis ligni pini, aut
cū calcadis, aut cū nigella: & melius quidē
est ut aggregatio fiat inter ea. Et similiter
suffumigatio cum myrto sicca, & cum sulfure, &
bdellio, & spina foetida nominata coru, & ster-
core uaccino, & alharmel tritum, & positum su-
per lectos, & fenestras, & cum folijs cupressi, &
nuce eius. Et quando aspergitur domus ex deco-
ctione radice lupinorum, confert: aut ex deco-
ctione nigellæ, aut decoctione harmel, aut deco-
ctione ablinthij, aut decoctione rutæ.

De effugatione mustelle. Cap. 13.

Dixerunt, effugat eam odor rutæ.

De effugatione muris, & eius interfectione. Cap. 14.

Vrem interficiunt ^a & lithargyrium, & &
elleborus, & iterum elleborus, & semen
hyusquiami albi, & similiter radix ^b & cau-
lis, & similiter cepa muris, & ^c & suc, & & scoria
ferri, & crocus eius. Et fugat ipsos mus masculus
quū excoariatur, & dimittitur in domo, aut castra-
tur, aut abscinditur cauda eius: & excoariatio est
fortior. Et dicitur, quod si ligatur mus eorum in
domo, ligato pede cum filo ad paxillū, effugiunt
reliqui: & in eo est consideratio.

^a B. merdaler
gi
^b B. Alia litera
lauri
^c B. alfech

De effugatione formicarum. Cap. 15.

Quando ponitur super cauernam eorum
xitran, fugiunt ex ea: & similiter ex ma-
gnete: & ex felle tauri: & ex picce: & ex as-
fa: & fugiunt ex fumo ipsarum formicarum.

De effugatione muscarum, & earum interfectione.
Cap. 16.

Interficat eas arsenicum, quando de eo ponit-
ur aliquid in lacte, & fugant muscæ, & inter-
ficat eas fumus eius, & fumus thuris, & deco-
ctio ellebori nigri.

De effugatione uesparum. Cap. 17.

Effugiunt ex suffumigatione ^a & sulfuris, & &
alliorum. Et non appropinquant ei qui
linitur ex althea: aut succo maluæ, & oleo.

^a B. Alia litera
caulium

De effugatione scarabeorum. Cap. 18.

Fugat eos secundum quod dicitur, fumus
aldub, & propriè fumus foliorum eius.

De effugatione ^a & alharabati. Cap. 19.

On aggregantur ^b & alharathatiz in domo,
in qua sunt hudud. Et suffumigatio cum
membris ad hudud, & pennis eius, interfi-
cit ^c & alharathatiz secundum quod dicitur.

^a B. alarde
^b B. alarde
^c B. alarde

De effugatione tineæ. Cap. 20.

Blinthium prohibet pannos à tineæ, & si-
militer calamentum, & similiter corti-
ces citri.

De speciebus serpentum. Cap. 21.

Apietes esse serpentum, & naturas eorum in
tres diuidunt partes. f. uehementis acuitatis
non morantes ex dispositione ultra tres ho-
ras:

ras: & neque morfus eorum curantur, quoniam sunt furdi, & alafilet: & neque ualet ad eos nisi incisio membri statim, aut combustio ultima pene trans, quoniam comburit uenenum, & cōstringit meatus. Et quandoque * § confert in curatione eorum uomitus post eam super repletionem ex piscibus salitis; deinde post illud succedunt curationes alie. Et si serpens est debilior parum, sufficit ligatio uehemens, deinde reliqua curatio communis. Et b § partem debilem parum interficientem, & partem mediam, quæ non tardatur a tribus horis usque ad septem. Inquiunt: draconis autem marini, & similibus serpentum magni corporis morfus curatur in quantum est ulcus tantum; non in quantum est uenenum, de quo sit curandum. Et dixerunt: ordo primus est generalis: de eis enim est sicut serpens, qui nominatur regulus, & græcè basiliscus, qui quidem interficit suo uisu, & auditu uocis suæ. Et de eis est serpens nominatus hirundo, cuius color similis est colori hirundinis, & longitudo ipsius est circiter cubitum unum, & interficit ante horas duas. Et de eis est serpens nominatus aspis sicca, propter uehementiam siccitatis suæ cutis: & est in quantitate sua inter tres cubitos usque ad quinque: & color ipsius est cineritius, & ad citrinitatem decliuus, & oculi eius sunt uehementis luminis, & interficit a duabus horis usque ad tres. Et de eis est expuens, quoniam ipse potest interficere per sputum suum, & projiciunt ipsum quidam dentes eius confecti super alios, quare interficit illud super quod cadit sputum eius, & odor sputi eius: & longitudo eius est usque ad duos cubitos; & color eius cineritius ad citrinitatem declinans, & interficit illum quem mordet, antequam c § redeat. § Et ordo quidem hic non rememorat in libris propter spem plurimam, quæ sit in curatione eius: uerum non ualet ad ipsum curatio, nisi illa, cuius operatione diximus: ipsa enim confert quandoque cum eo quod diximus ibi. Et surdi arcuati habent species alias, quæ multiplicatur in terris ægypti. Et quandoque quidem eorum habent duo cornua, quorum color est diuersus, albus, & subalbidus, & rubeus, & mellinus, & cineritius: & quandoque sunt secundum creationem uiperarum. Et quidam eorum habent dentes, sicut uncinos. Et dracones interficientes statim, sunt huius generis. Et ordo secundus est de uiperis, quarum species iterum sunt diuersæ, de eis enim sunt uiperæ alefilati: & de eis sunt uiperæ quercinæ, & de eis sunt facientes sitire, et reliquæ quas dicemus. Et accidit serpentibus diuersitas iterum, non in specie, imò secundum convenientiam in specie una, quando diuersificantur in masculinitate, et foemineitate: et masculi quidam pauciores habent dentes, et plus ueneni, et acutius; licet quidam dicant quod foeminae sunt deteriores propter multitudinem dentium suorum, et iterum propter ætatem, quoniam d § senes deteriores sunt iuuenibus propter corpus, § nam magni deteriores sunt paruis, curtis, quum species eorum est una. Aut propter locum, nam illi qui habitant loca inaquosa, et montes, deteriores sunt eis, qui habitant littora, et loca plurium aquarum. Aut propter dispositionem suam in repletionem, et uacuitate: nam illi qui de

cis famelici sunt, deteriores sunt ueneni. Aut propter passionem eorum animales: nam irati, et audaces deteriores sunt eorum. Aut propter tempus: nam uenenum eorum in æstate est deterius. Quidam autem existimauerunt, quod uenenum serpentum, et uiperarum est frigidum, et est error. Et illud quod accidit ex frigore morso ab eis, est propter mortificationem caloris innati propter contrarietatem ueneni: calor enim innatus est qui calefacit corpus sua sparsione, et inflammatione. Quum autem non est calor innatus, et si inflammatur cor igne leui, non oportet tamē ut calefiant propter ipsum extremitates. Et quidam existimauerunt, quod uenenum alefilati proprie est frigidum, et aggregat sanguinem cordis, et congelat ipsum, et propter hoc stupefacit ualde: sed non est ita, imò fortasse resoluit calorem innatum, et mortificat ipsum. Et illud, quod rationatur istud, est, quod animalia frigida complexionis sunt in hyeme mortua, et c § calore calor additur et acuitas. § et quicumque sit qui hoc dicat, sciat, quod eius ratiocinatio non est sana: et neque hæc dictio est in uenenosis paruis, sed in animalibus magnorum corporum, et quod significat corruptionem huius sermonis est uel paucilla: complexionis ualde, et est ex eis quæ mortificantur in hyeme, quare non mouetur: et non est longinquum quin sit serpens cum caliditate complexionis suæ, quæ non mouetur propter contrarietatem complexionis naturalis: et propter illud, quod accidit ei de rebus alijs.

De morfu basiliscæ, qui est primus surdorum, et harenæ, de quo ignoro an est ipse aut alius. Cap. 22.

Dixit quidam ipse nominatur regulus, quoniam habet coronatum caput, cuius longitudo est duorum palmorum, et caput est acutum ualde, et oculi eius sunt rubei, et color eius ad nigredinem et citrinitatem decliuus, qui adurit totum super quod incedit, et neque oritur in circuiu cauernæ eius aliquid: et quum ponitur habitationi eius auis, cadit, et non sentit ipsum animal, quod non terreatur; quod si sit propinquius hoc, stupefit, quare non mouetur. et interficit sibilo suo si exultat ipsum: et ille super quem cadit uisus eius, t § ex longinquo, moritur, et non est sicut dicitur, quod ille cuius uisus cadit super ipsum, moritur, et illius quem mordet corpus liquefit, et inflatur, et currit uirus, et moritur statim, et moritur omnis qui appropinquat illi mortuo. Et parum quidē euadit qui presens sit uicinitati eius. At uerò possibile est in quibusdam horis, ut tangat eum cum uirga, & secundum quidem plurimum qui tangit eum cum uirga, moritur; & est mediante uirga: & propter illud iam tetigit illud miles quidam cum laca sua: quare mortuus est miles, & animal eius, & tetigit ipse labium equi; quare mortuus est equus, & miles. & hic quidem serpens multiplicatur in terra b § arachæ, & Nubia. Signa morfus eius sunt, si uideris mortuum subito absque casu causæ primitiue apparentis, & proprie quando est in loco ubi scitur illud animal, & non est curatio ei proflus.

De harmene.

Cap. 23.

Iam diximus harmene in proprietatibus proximis reguli, ex hoc quod non æquatur, & interficit morfu tantum, imò & visu, & auditu sui sibi: & quodcunque animal mordet dissoluitur, & moritur quod appropinquat ei ex animalibus. At uerò quantitatem eius narrauerunt diuersam à quantitate reguli: existimauerunt enim quod est ab uno cubito usque ad cubitum & semis. Et dixerunt quod morfo ab eo non confert aliquid: si uerò aliquid confert ei, tunc semē papaueris ualet usque ad 3. j. & castoreum usque ad 3. j. quidam iam testificati sunt illud.

Signum morfus serpentis, qui nominatur hirundo, & est de surdis.

Cap. 24.

Accidunt ei singultus, & alteratio coloris, & stupor, & singus membrorum, & profunditas somni, & clausio palpebrarum cum uehementia pulsus cordis ei propria, & magnitudo doloris. Et cura eius est cura surdarum.

Signa morfus aspidis sicce, & est de surdis. Cap. 25.

Illi, quem mordet, accidit illud quod accidit ei quem mordet hirundo: quare alteratur color eius, & stupefit, & multiplicatur singultus eius, & infrigidantur membra ipsius, & clauduntur eius palpebræ, & profunde dormit. Et cura eius est cura surdorum: & iam diximus eam.

De morfu spuētis, & afflus. Cap. 26.

Quem mordet, remanet sine sensu, & sine motu, quietus, profunde dormiens post res alias prædictas in capitulo aspidis, post 3 saltus continuos, & clausiōem oculorum, & torsionem colli, & spasum, & pulsū inordinatum, & non sentit dolorem: & quandoque sentit in initio rei dolorem: & intestinorum, quem 3 uidebis intromittentem digitos suos in guttur suum, ut euomat, & quidam iam rememorati sunt asilus, & narrauerunt de eo quod eleuat caput suum, & expuit uenenum. Ego igitur non scio, an ipse, & ille quem diximus, sint unius speciei: & est de genere spuētium. Verum dicitur de accidentibus eius, quod locus morfus eius est paruus secundum quantitatem puncturæ acus absque apostemate, & currit ex eo sanguis paucus niger. Et accidunt ei, qui ab eo morfus est, tenebrositas oculorum, & dolor in uisceribus, & ore stomachi in primis; deinde accidunt clausio oculorum, & profunditas somni; & non uiuit ultra tertiam diem. Et cura eius est de genere curationis surdorum, & iam diximus eam.

De cornuta.

Cap. 27.

Cornuta est genus surdorum, cuius longitudo est ab uno cubito usque ad duos: & sunt super caput eius duæ eminentiæ, sicut duo cornua. & color corporis eius est color cineris. & uenter eius est sicut squamæ sicce, duræ, quæ strident super terram cum strepitu. & dentes eius sunt æquales non recurui. & plurimum eius est in locis arenosis. Inquiunt quidam, & de eis est genus quod nominatur 3 paruus, & est propterea quod cornua eius sunt breuia, aut iam

cecidit cornua eius, & est etiam paruus, breuis: & est 3 pluris generis, & similiter nominatur græcè.

Signum morfus eius.

Cap. 28.

Sentitur in locis morfus quasi acus, aut clauis infixi in eis. Et dixerunt, continuatur corpori eius grauitas maxima, & inflantur 3 glabia 3 eius, & accidunt ei uertigo, & tenebrositas oculorum, & destruitur ratio. Et cura eius iterum est cura surdorum. Et quod ei appropriatur, est ut in potu detur semen raphani cum uino: & propriè quando euomit cum eo, & quum euomerit, confert ei cyminum Indum: & sisumum confert ei iterum quem momordit, cum uino: & castoreum cum uino: & calamentum campestre cū uino: & semen raphani est mirabilis iuuamenti in eo. Et ponatur super morfum sal tritus confectus cum alkitran: aut cepe tritum cum aceto.

De serpente, qui dicitur Andrius, & Kedusu durus. Cap. 29.

Hunc serpentem, quum est in aqua, nominant græci Andrius. Et quando habitatio eius est in campo, nominatur Kedusu, durus, & est minor quam alefilati furda, & latior 3 capitis, 3 & deterior, & nocibilior: & accidit ex morfu eius, ut incipiat morfus cum dolore uehementi, & inflammetur. deinde fit uiridis, & corrodit, & accidunt morfo uertigo, & uomitus 3 cholera: & motus inordinatus, & debilitas uirtutis, & moritur secundum plurimum in hora tertia, & non transit tertiam. Si autem euadit, quoniam est aquosus, aut quoniam complexio morfi est fortis, comitantur eum egritudines, à quibus forsitan non sanabitur.

Cura.

Cap. 30.

Cura. Vratio eius est cura communis, 3 & illud, quod ei appropriatur, est ut bibat de nucis cupressi mūdāta cum grahis myrti, de unoquoque aureum unum cum aqua mellis aut uino: & similiter aristol. pondus 3. ij. cum uino, aut cum aceto commisto: & similiter succum prassij. Et emplastreut cum calce, & oleo, & cala mentho montano, & corticibus radices quercus, & similibus, singulariter, & compositæ. Et de eis, quæ illis admiscantur, est farina hordei.

De Hydra.

Cap. 31.

Non dixi hydram in summa, nisi quia non sum cōsidens an ipsa, & Andrius sit unus, quum iam diuersificetur per deriuationē, & nomen, sicut cadit in scriptura sermonum græcorum; aut serpens alius. Verum locum, ex quo hoc consideratur, iam dixi narrans accidentia alia morfus eius: & dixi quod morfus eius egreditur, & dilatatur, & obfuscat color eius, & egreditur ex eo humiditas nigra, plurima, fetida ualde: & prolōgatur curatio eius, & fit difficilis. quare oportet, ut consideret alius à me in hoc, & cognoscat dispositionem eius ut permuetur ad secundum ordinem serpentum.

Sermo uniuersalis de morfu uiperarum, & indiciis earum. Cap. 32.

Deteriores uiperarum, & draconum sunt de eis, qui sunt masculi. Foemina uerò sunt incolumiores. Et morfus quidem foemine cognoscitur

b. habens genus maxillas & propriè hoc nominatur maxillaris

a. B. palpebre

a. B. colli

b. B. rei.

a. B. Alia furdis

a. B. est

b. B. ofcitatio- nem succeden- tem continuā

c. B. naufragiū et

a. B. Alia licera curum

cognoscitur per inuentionem fixationum plurimū quam duorum dentium in parte in qua momor-
dit; & egreditur à principio rei ex loco duorum
dentium, aut dentium plurimum, sanguis; deinde
uirus feruens. Et fortasse incipit aquosus, deinde
spumofus, deinde ut ærugo æris, & tunc quidem
conuertitur ad substantiam ueneni, & colorem
eius. Et dolet locus: deinde peribulat dolor eius:
postea apparet apostema calidum, rubeum, ha-
bens bothor, & uescas, sicut ex adustione ignis:
& quandoque perambulat, deinde fit uiride illud
apostema propè mortuum, & sub ore: & accidit in
uisceribus inflammatio, & in corpore ³ rubedo
cum rigore: deinde sudor frigidus, & corruptio
coloris, de cuius ad uiriditatem: & commotio uerti-
ginis, & frequentia anhelitus, & nausea, & singul-
tus, & quādoque euomit humorem cholicum:
& difficultas fit urinae, & grauiatur caput: & quan-
doque aduenit ei fluxus sanguinis narium, & ap-
paret grauitas in dorso, deinde sudor frigidus, &
tremor uehementis, & syncopis. Et plurimum qui-
dem moritur in tribus diebus, & quandoque re-
manet usque ad septem.

*Curatio morsus uiperarum cum eo, quod est sicut
canon.*

Cap. 33.

Considera radices cōmunes in curatione.
deinde fortior curatio est properare ad
theriacam de uiperis: & quum tardatur,
tūc possibile est, ut conferat theriaca multoties.
& possibile est, ut non conferat. Nocumentum
autem instrumenti ueneni non est malum, quo-
niā natura est quæ utitur instrumentis. ² Rei ue-
rō extraneæ non est possibile ut utatur eis, nisi
accidat commotio amborum simul. Et si possibi-
le est uti multitudine ³ somni & uini, fortasse ex-
cusat ab omni curatione, et similiter cepe, et por-
ri cum uino, si non inueniuntur allia. Et iam dixe-
runt quidam, quod uirga cerui assata, quum come-
ditur, in dispositione confert. Et alharmel est de
medicinis liberantibus. Et similiter grana citri.
Et de theriacis proprijs eis fortibus est illa: quæ
recipit anises ⁴ fuseni pondus. 3. j. & 3 piperis aure.
iiij. corticis aristol. rotundæ, castorei ⁵ 3 amborū
an. aure. j. conficiantur cum uino, cuius dosis sit
nux una. Et iterū myrrhæ, et castorei, et piperis,
arsenic, rubei omnium an. 3. ij. seminis anethi. 3.
ij. conficiantur cum uino. Et iterum semen anda-
cochæ, & aristol. rotunda, et rutha syluestris, et
non est alharmel, secundum quod existimauerūt
quidam: imò est species ruthæ ipsius. Et oportet,
ut detur butyrum uetus plurimum ei, propriè an-
tiquum. multoties enim liberat butyrum solum.
et sedeat in tina lactis, et indicantur ei uigiliæ, et
fiat ut deambulet, et balneetur in quibuldam ho-
ris, et in balneo faciente sudare: et dentur ei in
potu coagula, et similia successione eorum; et me-
lius eorum est coagulum leporis recens: et ipsum
iterum est melius quando sumitur in potu cum
iiij. 3. aceti uini permisti cum æqualitate: et coa-
gulum cerui iterum est bonum. Dixerunt quidā,
si homo accipiat cepe syluestre, et masticet ipsū,
et deglutinat illud, quod currit ex eo, et empla-
stretur cum facie eius, non morietur penitus. Et
quidam experti fuerunt ius ranæ, et fuit iuuatiuū
liberans, quum comestum fuit. Et caro mustel-

la condita aceto, et sale. Et cancri marini. Et san-
guis testudinis marinæ. Et dixerunt quidam, quod
in lapide, qui nominatur lapis serpentis, quum su-
spenditur, est sanatio.

Reliquæ potiones laudatæ in morsu uiperarum.

Cap.

34.

Dixerunt quidam, apium syluestre, et est su-
mirion, est bonum ad illud, et radix acori,
et folia aristol. et radix eius, et radix ² 3 al-
maru alfeisi, aut 3 alfeisirefi, aut agaricum quodcū-
que illorum fuerit, sumatur, ex eo in potu cum
uino dulci quantitas unius aurei, similiter succus
anagal. lauriculæ muris: et similiter cyminiū, præ-
cipuè montanum, et succus caulis, aut costi duo
aurei cum duobus obolis piperis: aut radix bu-
chormariæ, aut semen Keisim, aut radix eius, et
semen alharmel cum succo porri, aut succo ³ car-
dii: et iterum coagulum leporis, et farina erui, p-
priè, & zingiber in lacte mulieris, & detur in po-
tu radix ⁴ 3 bauciae, & aut harmel, quæ est cognita in
partibus ⁵ 3 frigoris, & est uehementis iuuamenti;
& cortex aristol. & radix alandacoche. Et quidā
iam existimauerunt, quod quum turbith sumitur
in potu cum lacte dulci, est iuuatiuum ualde, &
lac ⁶ 3 alagiati, & existimo ipsum esse theriacam al-
farauia. & alkusaki est iuuatiuum. Et iterum de
eis quæ dicta sunt ad morsum uiperarum, & om-
nium uenenosorum animalium, est opopanaci
pondus. 3. ij. cum aceto: & iterum sumantur co-
sti aure. iiij. & gentianæ. Et iterum, quæ bona
sunt, est sterces caprinæ comminutæ in uino.
& detur in potu. Et omnia incisiua acuta; & pro-
priè allia, & cepe, & porri, & raphanus, & aquæ
eorum, & omnia salita, propriè uenter mustellæ,
& scorpio assatus, & fel galli, & reliquarum auiū.
Et de succis uehementis iuuamenti sunt succus
ruthæ, & succus foliorum malorum, & succus
sampsuci, & acetum ipsum, de quo bulliantur. 3.
iiij. & dentur in potu, & succus extremitatū cau-
lis nabathi, & urina hominis secundū quod dicitur.

Emplastra d. foris.

Cap. 35.

Emplastra ista sunt attractiua, quæ admini-
strantur ante quam apostematio fiat: & sunt
facta ex ² 3 lauina, & bacis lauri, & ex cha-
mamilla, & squilla assata propriè. & farina erui:
omnia illa singulariter, aut commista cum uino.
Et emplastratio cum caseo antiquo est bona ulti-
ma. Et emplastratio cum gallina fissa est bona ual-
de ultima. Et similiter cum carne uiperæ, & cum
ranis scissis. Et ex oleis oleum laurinum, & oleum
in quo decoquitur laurus.

*De serpentibus, qui egredi faciunt sanguinem ex poris
omnibus. Sicut sunt a fudiis, & sabrin. Cap. 36.*

Isti serpentes sunt mali; & quum mordent,
distumpuntur pori & meatus omnes fluen-
tes, & manantes ² 3 3
3 ita quod ex ³ 3 ulceribus ⁴ consolidatis cum
dolore continuo, & uomitu sanguinis, & sputo
sanguinis. Et sapientes quidam dixerunt, quod
isti duo serpentes corpora habent arenosa, & su-
per corpora eorum sunt puncta nigra, & alba: &
longitudo eorum est longitudo cornuti. Et dixe-
runt quidam, quod ipsi sunt minores uiperis: &

AVIC.

S 3

capita

a B. Alia licera
myrrhæ & alfe-
sera &

b B. cardii

c B. alhaza
d B. turchie

e B. alhaie

a B. abel

b 3 B. ualde
b B. vulnerib.

capita eorum, & ipforum caudæ sunt minuta, & sunt coloris arenosi. Et quandoque sunt nigri, & rubei, & albi, & sunt super eorum capita squamæ albæ incisæ, & eorum incessui est strepitus propter siccitatem corticum uentrium ipforum ac si esset strepitus foliorum uirgæ, & sunt grauis motus, & qualium dentium: & hos narrat cum speciebus quibusdam ordinis primi. Et horum quidem serpentum morsus dirumpit poros, & meatus naturales, faciens ex eis manare sanguine, ita quod ex angulis oculorum, & comprimitur in sanguine, & sputo sanguinis narium, & uomitu, & dolore in stomacho. Et dixerunt quidam, quod locus apostematur, & denigratur, & currit ex eo res parua aquosa, & soluitur uenter, & constringitur anhelitus, & difficultas fit urinae, & abscinditur uox, & mollescantur membra, & uincit super corpus dispositio obliuionis, & accidit spasmus, & cadunt dentes, & moritur patiens.

De cura.

Cap. 37.

CVra eorum est proxima curæ alafilet, & uiperarum, in quantum datur eis in potu uinum plurimum, & euomunt super ipsum post cibationem cum eis, quæ sunt sicut oia tarica, & pisces saliti, & alia. Et iteretur super eos uomitus: deinde comedant post illud panem, & pisces positos super prunas, & comedat uuas passas. Et semen raphani iterum est ex eis, quæ conferunt ipsis, & propriè cum uino: & succus papaueris cum radice lilij caelestis cum uino. Et quandoque confert eis albugo oui cum uino. Et confert eis in quantum est expulsiō sanguinis, emplastratio cum portulaca, & farina hordei aut folijs uitis decoctis, aut arnoglossa, aut gallis. Et ex eis, quæ retinent sanguinem per cauterium, sunt porri, & urtica, & rutha cum farina hordei, & albugine oui.

De faciente stim.

Cap. 38.

DIxerunt, quod serpentis facientis stim lonigitudo est palmi unius: et super a corpus eius sunt uestigia nigra, plurima: & caput eius paruum, & collum ipsius grossum, & incipit creatura eius ex collo grosso usque ad caudam subtilem. Et dixerunt quidam, quod hic plurimum est in regione lokiat, & alsim: & forma eius est forma uiperæ, & color postremi eius usque ad caudas est ad nigredinem decliuus, & incedit quatiendo caudam suam. Et dixerunt quidam, quod est in litoribus. & dixerunt quod accidit mors ab eo ut aduratur uenter eius, & inflammetur, quare non sanatur ex aqua, imò non cessat bibere absque exitu alicuius rei per urinam, aut sudore, ita quod inflatur uenter eius totus: & currit aqua in uenas ipsius.

De cura.

Cap. 39.

Regimen eorum post commune regimen, est indefinenter facere eos bibere oleum plurimum, & euomere: deinde clysterizare eos cum eis quæ educunt faeces, & humiditates, & trahunt aquam ad inferiora: & ut dentur diuretica, sicut decoctio apij, & spica Indæ, & cinamomi, & assari, & fiseleos, & petroselinij, & similia. & emplastrum exterius cum sale, & calce, & oleo

& emplastratio, quam dicemus ad morsum canis rabiosi, confert.

De casezati, & altararati.

Cap. 40.

Isti serpentes sunt parui, breues, minuti, qui quandoque occultantur in arboribus, insidiat ut projiciant se ipsos ad illum, qui transiit per eos, & exiit procedentes ad eum. Et ego quidem dico, quod uidi genus horum serpentum in partibus de Hestæ, & sunt ad rubedinem declues, & sunt calidizualde. Et dixerunt, accidit ex morsu eorum dolor uehemens, & pertransiit in totum corpus, si fuerit de genere quod uidi, & accidit ex eo mors. Et dixerunt, cura eorum est cura communis, & cura uiperarum.

De saliente ad duas partes.

Cap. 41.

DIxerunt quidam serpentem cuius nomen ankesimen, & dixerunt quod ipse est salies ad duas partes: uerum ego non uerifico, quod ipse sit saliens, aut alius, ut ipsi narrauerunt eum: quod duæ extremitates eius sunt æquales in grossitudine, & æquales medio, & existimo quod hic est ille, quem uidi in ueritate.

Illicinus, & est durissos.

Cap. 42.

Iste habitat in silicibus, & accidit ex morsu eius excoaratio cutis eius quem mordit, & excoaratio cutis illius qui permiscetur ei, & curat ipsum: & habet odorem malignum, & mortificans eum, qui præfens est, morti eius, siue sit lædens, siue non lædens. Et accidunt ex eo iterum accidentia morsus uiperarum.

De cura.

Cap. 43.

CVra ipsius est cura uiperarum, & confert eis propriè bibere aristol. longam cum uino, & similiter galhantal coctam, & aphodilli radicem & uinum. & t.

Millares.

Cap. 44.

Serpentum huius generis color propter eicitatem suam est quasi color milij. Et accidunt ei quem mordent, accidentia malarum uiperarum: & cura eorum est cura illa.

Serpens nominatus scisetati.

Cap. 45.

Color eius similis est saliæti ad duas partes, sed ille est deterior, & accidentia eius sunt illa. Et cura eius est illa cura.

Serpens araxis, uel aspis habens colores diuersos.

Cap. 46.

Vidam dixerunt, quod est malignus, interficiens in die secundo, cum corrosione hepatis, & contractione intestinorum. Et curatio eius est curatio uiperarum prauarum.

Serpens triscalis.

Cap. 47.

Narratum est de hoc, quod eius accidentia similia sunt accidentibus uiperarum; uerum sunt cum inflatione loci morsus, & uescis, & duritie apparente, & cursu humiditatis sanguineæ, nigra ex illo loco: & accidunt ei alteratio rationis, & tenebrositas uisus, & spasmus mortificans. Et cura eius est cura uiperarum. Et ego

e B. cannarum

a B. altharich

b B. fluxus

a B. caudam

b B. lubie & syrie

a B. perniciosa
b B. aspa calida
Alia litera
& vlcusa B. Quercus
& est durissos
b B. locis ubi
sunt quercus
multæ.c B. inducent
scoromiam ei
qui ipsum inter
ficat, siue sit ve
neuosus, siue
non venenosus.a B. anachor
cha
b B. & empl
stretur cum fru
ctu glandium.

ego qui dē dixi hunc serpētem in hoc loco existi-
matuē: & non nosco eum, neque ordinem eius,
neque ipsius genus cum uerificatione; & neque
scio an iste sit in iteratione, an non.

Famulus.

Cap. 48.

Dixerunt. morsus eius est similis morsui ui-
perarum; sed accidunt carni eius qui mor-
sus est ab eo, corruptio, & mollificatio, si-
cut accidit ei qui habet hydropisum; & accidunt
ei profunditas somni, & obliuio, & aegritudi-
nes in hepate, & a ieiunio, & colon. Et ser-
monem quidem in hoc serpente attuli secundum
existimationem in hoc loco, sicut sermonem de
illo qui est ante ipsum: & fortasse non est huius
ordinis, imò est ordinis putrefacientium. Et cu-
ra eius est cura uiperarum.

De amidiutus, & canbarus.

Cap. 49.

Dixerunt quidam, quòd lōgītudo cuiusque
horum serpentum est usque ad cubitum, &
color eorum est color arenæ, & super cor-
pora ipsorum sunt uestigia. Dixerunt, & accidunt
ei quem mordent, & dolor uehemens loci mor-
sus, & apostema maximum, & currit ex eo uirus.

& interficiunt in tertio, & h̄ 3 mora
eius 3 post septimum.

Curatio eorum.

Cap. 50.

Dixerunt, quòd curatio eorum est curatio
cōmunis: & est eius proprium dare in po-
tu castoreum, & cinnamomum, & radicem
centauræ, de quocunque istorum fuerit, 3. iij. cū
uino. Et confert eis radix aristol. & propriè lon-
gæ iuuamentum maximum. Et similiter radix
a aloasir, & succus eius propriè, & radix gen-
tiane. Et conferunt eis ex emplastris mel deco-
ctum, & exsiccatum, & tritum: & radices grana-
torum: & similiter centaurea, & semen lini, & la-
ctuca, & semen harmel, & uolubilis, & ruta sylue-
stris: & conferunt eis emplastra appropriata ulce-
ribus putridis.

Serpens nominatus felfir, & est putrefaciens.

Cap.

51.

Existimauerunt quidam, quòd sunt serpen-
tes, qui sunt in regionibus a Assem, & in
Aegypto, habentes lata capita, & sparsa col-
la, curtas caudas, uentres rotundos, & non sunt
super eorū capita lineæ, & squamæ, sed super cor-
pora eorum sunt lineæ diuersi coloris: & quum
incedunt, non 3 rectificantur, imò contrahun-
tur, & accidunt ei quem mordent, apostema do-
lorosum, & putrefactio totius corporis post con-
tritionem eius, & capillorum casus. Et quando-
que festinat putrefactio perdens illud quod sanū
est, & sunt quasi species uiperarum.

De cura.

Cap. 52.

Oportet, ut sit cura eorū cura communis:
& cura media curæ uiperarum: deinde cu-
ratio eius quod accidit ex morsu eorum
de dispositionibus, & accidentibus.

De speciebus serpentum, qui nocent quando mordent
per uulnus, non per uenenum, de quo sit curan-
dum; & sunt serpentes magnorum corpo-
rum ualde. De dracone. Cap. 53.

Dixerunt. minor specierum draconum, se-
cundum quòd dixerunt quidam, est quin-
que cubitorum; magni uerò sunt. xxx. cu-
bitorum, & supra. Dixerunt, & sunt draconi duo
oculi magni, & sub mandibula inferiore est emi-
nentia sicut mentum; quare sunt ei dentes pluri-
mi. Et dixerunt quidam, quòd ipsi multiplican-
tur in partibus Nubiæ.

Indi sunt maiores, & illi de Nubia qui sunt in re-
gione a Asia 3 sunt usque ad quatuor cubitos;
& Indi sunt magni ualde. Et dixerunt, de illis
sunt quos diximus: & habent facies citrinas, &
nigras, & sunt eis ora uehementis amplitudinis,
& supercilia cooperiunt oculos eorum, & super
colla eorum sunt squamæ. Et in omni mandibu-
la sunt tres dentes. Et ego dico, quòd iam uidi
quendam huius generis, super collum cuius in la-
titudine descendente erant pili grossi. Dixerunt,
& accidit ex morsu eorum dolor paruus, deinde
inflammatur: & masculi eorum sunt deteriores fo-
minis. Et dico, quòd iam uerificatum est, quòd
in regionibus alijs ab India, sunt dracones ma-
gni ualde. Et dixerunt, cura eorum est cura ul-
cerum malorum tantum.

Albedissimon persin.

Cap. 54.

Videtur, quòd sit iste de generibus draco-
num, & dixerunt quòd illi, quem mordet
albedissimon, accidunt ea quæ accidunt re-
liquis moribus draconum. Sed dixerunt de dra-
conibus, quòd eorum dentes sunt uehementes.
Et de proprietate eius est quòd a carminat car-
nem; quare effodit eam: 3 quomobrem magnifi-
catur timor in uulnere eius, & indiget curatione
uulnerum malorum ualde.

De morsu draconis marini.

Cap. 55.

Dixerunt. liniatur morsus eius cum sulfure,
& aceto. & dixerunt. conferunt ei adeps
crocodili emplastrata, & piscis nominatus
tricha: & plumbū quando fricatur super ipsum,
iuuatur eo. Et medicinæ quas scribemus in cap-
rutula, & propriè theriaca prima. Et albedarun-
gi bibitum & emplastratum confert ei.

Harem carmen.

Cap. 56.

Dixerunt quidam Arabes sapientes. & exi-
stimo quòd sunt de genere draconum ma-
rinorum, aut aliorum, quos ambos nomi-
uit semurion ille sapiens, dicens, quòd accidit ex
morsu uiperarum. Et simulatur quòd sit cura eo-
rum cura uiperarum.

De alhatraf & hauden.

Cap. 57.

Dixerunt quem mordet alhatraf, & hau-
dem, accidunt ei dolor uehemens, & frigi-
ditas plurima, & stupor, & mors proculdu-
bio, & peruenit ad hoc ut sit eius cura frigidorū
uenenorum. Dixerunt quidam, oportet ut em-
brochetur morsus eius cum aceto tepido, & em-
plastretrur locus cum folijs lauri, & inungatur cū
oleo

a B. Alia litera
& scotomia &
singultus

a B. Alia fassa
singultum &
accidit ei dolor
in vesica, & he-
pate & mirach
clamosus, & est
ex his quæ
b B. non morat

a B. alia fassa

a B. Syrie
b B. Subtilia

c B. eleuantur
uel eriguntur
in situ erecto.

oleo castino, & oleo de pyrethro, & quæ similan-
tur eis ex oleis, in quibus est uirtus squille, & urti-
cæ. Ea uero, quæ in potu dantur eis, sunt ut yfuc-
cus & foliorum lauri cum aceto: & aniu den cum
ruta, aut fumantur myrrha, & piperis, & rutæ par-
tes æquales, cuius dosi sit aureus unus in uino.
Et theriaca prima dicta in cap. rutelæ.

TRACTATUS QUARTVS

De morfu hominis & quadrupedum. Cap. 1.

DICAM in hoc tractatu lesio-
nes morfus hominis, & mor-
fus canis, & leporis, & similiū,
& morfus canis rabiosi, & lu-
porum, & crocodili, & morfus
simij, & morfus mustellæ, &
morus alcæ, & mugali.

Sermo uniuersalis de curatione morfus. Cap. 2.

DETERIOR morfus est ille, qui est à ieiunio: si
ue sit homo, aut non homo. Et qui uult
curare morfum, oportet ut ponat in pri-
mis super morfum pannum infusum in oleo; aut
inungat abstergendo cum ipso oleo: deinde fit
a + §
b — B.
c — B.
§ consequitur ipsum intentio b & §
emplastretur cum eis, quæ sunt sicut mel, & cepe,
& fabæ masticata, c & § crudæ sicut sunt: illud
enim est mirabile in hac re. Et iterum uinum co-
ctum, & d § lithargyrium. § Et emplastratio cum
c § oleo orobi est mirabilis. Et si uidetur in eo
corruptio, mūdificetur prius cum suctione f § ac-
tolarum, aut medicamine § acuto, § & dimittat-
ur, donec faciat pus. Et consideretur: & tunc si
uidetur in suppuratione eius putrefactio, tunc
scitur quoddam mundificatio, & attractio lesionis
non fuit ultima: quare curetur cum attractiuis
fortibus, quæ diximus in cap. morfus serpentum.
Et si non fuerit in h § morfu corruptio, prohibea-
tur apostematio, & § consolidetur uulnus. Et de
melioribus unguentis ad morfum, & infixiones
unguium auium, & spinarum, & similitum, est un-
guentum nigrum administratum post extractio-
nem malitiæ, si ea indiget, & post abluitionem
cum aqua, & sale.

Morsus hominis, in homine. Cap. 3.

PONATUR super morfum, quum accidit ut sit
uehemens, cepe, & sal, & mel die, & nocte:
deinde curetur cum unguento nigro facto
ex adipē, & cera, & oleo, & albezar: est enim me-
lius emplastrum ad illud, quod morfum est. Et
similiter cinis confectus cum aceto & melle.
a + §
b — B.
c — B.
§ Et iterum minutum thus cum
uino, & oleo. Et iterum ossa uitulorum adusta ut
que quo albificentur confecta cum melle: Et ite-
rum sal tritum cum melle. Aut myrrha, & gum-
mi albotin uulnere iam repleto anetho sicco,
adusto, & liniatur cum eo, & ligetur. Et liniatur
super ipsum iterum cinis caulium. Et quando-
que accidit ex morfu hominis, & proprie ieiuni
b § accipientis medullas granorum præparatas §
ad corruptionē, & proprie lentes c § corruptio. §
quare oportet, ut inungatur morfus cum oleo,
abstergendo: & emplastretur ex radice feniculi

cum melle, aut farina fabarum cum aqua, & ace-
to: & permutetur emplastrum omni uice.Morsus canis domesticus, non rabiosi: morsus simili-
ter adib, & similitum. Cap. 4.

SINGULARIS curatio illius ex eis, quæ dixi-
mus in cap. uniuersali, & in curatione mor-
fus hominis: & fortasse sufficit ut aspergatur
locus statim aceto: & conuasletur manu multo-
ties: deinde ponatur super ipsum nitrum cum
aceto, & renouetur super ipsum omnibus tri-
bus diebus, & proprie quum timetur malitia ra-
biei. Et quandoque sufficit ut curetur cum cepe
& sale & ruta, & fabis, & amigdalas amaris cum
melle, aut arnoglossa cum sale, & folijs cucume-
ris, & citrulli, & calamentho contrito cum uino.
Et iterum epithema super ipsum cum lithar-
gyrio: & proprie quum est illic inflammatio ue-
hemens, cum farina orobi cum melle. Et ex illis,
quæ conferunt ei, est origanum campestre cum
sale, & melle. Et almuri a § resolutum cum aceto
liquido dimissum diebus aliquot: & hoc quidem
confert omnibus primis.

Morsus canis rabiosi, & adib rabiosi, & b § mu-
stella rabiose: et aliorum de illis, quæ dicuntur. §
Cap. 5.

ACCIDIT cani rabies, quæ est conuersio suæ
complexionis ad c § malitiam malam, & ma-
lignam, uenenosam. Et accidit ei hæc con-
uersio, aut ex aere, aut ex cibis & potibus. Ex aere
uero quoniam calor uehemens adurit humo-
res eius: quare fit rabiosus in autumnio: aut con-
gelat frigus uehemens sanguinem eius, faciens ip-
sum decliuem ad d § nigredinem; § quare fit rabio-
sus in uere. Ex cibis uero, & potionibus, quoniam
lambit e § in sanguine interfectorum, § & comedit
ex cadaueribus, & bibit ex aquis putridis, quare
re f § impletur melancholia putrida, & quamobrem
accidit iterum creaturæ eius, ut uarietur: & acci-
dit complexionis eius, ut alteretur, sicut accidit le-
prosis. Et quandoque apostematur corpus eius,
& conuertitur color eius ad cineritatem, & ad-
ditur perseuerantia in causis corruptionis eius:
ipse namque famem patitur, & non comedit,
e + §
§ & non bibit aquam: & quando
obuiat aquæ, timet ex ea, & abhorret eam, & quæ-
doque horripilatur ex ea, & tremet, & b § multi-
plicatur horripilatio, & § est in cute faciei suæ,
imò quandoque moritur ex ea timendo, & pro-
prie in fine rei suæ. Et accidit ei multitudo te-
nebrofitatis oculorum, & est semper solitarius,
ignarus, non cognoscens dominum suum, & ui-
debit eum rubeum oculis, uehementis aspectus,
& horribilis: & extrahit linguam, & currit salua
spumosa, & fluit: § natus § capite eius iam dimis-
so, & auribus eius mollicatis: quare mouet eas
ambas: & iam § curuatum est dorsum, & inclina-
tur dorsum eius ad latus: quare fit iam tortus ad
latus, & ad superiora, & ad latus. Et si firmatur
cauda eius, § ambulat timidus, decliuus, quasi sit
ebrius, tristis, angustiosus, & præceps sit in om-
ni passu. Et quum apparet ei forma, currit con-
tra illam, inuadendo ipsam, siue sit paries, aut ar-
bor, aut animal: & l § parum parificatur § inua-
sio ipsius cum eius latratu ad illud quod inuadit,
secundum

a B. decoctio

a + §
b — B.
c — B.d B. merdase-
gi
e B. farina
f B. aut cum lue
rois
g B. atrahenach B. membro
corruptio cum
apostemate

a + § cepe

b B. comedetis
grana præpara-
ta
c B. dispositio
malaa B. preparat
cum aceto aut
aceto in quo
dissolutum fue-
rit sal
a B. Qualitates
seu conditiones
b B. habet in ra-
biosi & aliorum
animalium ra-
biosorum.d B. melancholia
licetateme B. & comedit
ex sanguine
malum deco-
laturum iam
corrupto
f B. declinans
humores eius ad
melancholiam
putridamg + §. Alia ita
& licet
h B. plurimum
cretorumi B. ex naso res
nocens spissa
k B. Alia ita
fit cauda eius
habens pilos
eleuatos & spua-
tosl B. raro fit pro
pingua

secundum consuetudinem canum; imò est taci-
tus, squalidus, & quando latrat ^m;

z videbis canes fugere à uia
eius, & fugiunt ab eo ipso longinquo. Quòd si
fiat præsens alicui eorum, repente blanditur ei,
& obediens fit inter manus eius, & conatur fuge-
re ab eo. Et ⁿ adibz deterior est eo. & similiter
o qz qui de lupis est in quantitate eius, ea quæ di-
ximus.

De narratione eorum, quæ sunt rabiosa, præter
ea quæ diximus. Cap. 6.

Dicitur, quòd uulpes fit rabiosa, & mustel-
la fit rabiosa. Et dixerunt quidam, quòd
quidā nulli rabiosi facti sunt, & momor-
derunt dominos suos, & incurrerunt mania, quæ
accidit ex reliquis rabiebus.

Dispositiones eius, quem mordet canis rabiosus.
Cap. 7.

Quoniam canis rabiosus mordet homines, nō
uidetur nisi uulnus habes dolorem, sicut
reliqua uulnera: deinde apparent super
ipsum post dies aliquot, aliquid de cogitationi-
bus corruptis, & somnus corruptus, & dispositio
quasi ira, & murmuratio, & commistio ratio-
nis, & responsio absque eo quod queritur ab eo,
& uides ipsam rem extrema eius, contrahendo ea
ad se, & refugit lumen, & saltus uelaminis, & sin-
gultus, & sitis, & siccitas oris, & fugit ex ^a præ-
lura, & amat accensionem luminis: & quando-
que abhorret lumen, & rubent membra eius, &
proprie facies eorum, & rauescunt uoces ipso-
rum, & plorant ^b in timore aque & humidita-
tum. & quoties approximatur eis aqua, imaginan-
tur canem, quare timeant ex eo: & quòdque non
terrentur, imò nauiscant eam, & quandoque dili-
gunt uolutari in terra. Et quandoque accidit eis
proiectio spermatis sine desiderio, & perducit
proculdubio ad spasmodum, & cupez: & quando-
que peruenit ad sudorem frigidum, & syncopim,
& mortem: & quòdque moritur ante has dispo-
sitiones sitiens: & quandoque desiderat aquam,
deinde proclamat ex ea, quum obuiatei: & quan-
doque forbet ex ea, quare strangulatur per eam,
& moritur: & quandoque latrat sicut canis, &
quasi sit cum eo raucedo: & quandoque abscon-
ditur uox eius, & fit sicut apoplecticus, non ua-
lens tolerare ut clamet. Et quandoque mingit ^c
& pinguedinem, in qua sunt res carnosæ mira-
biles, quasi sint animalia, & quasi canes parui. In
pluribus uero dispositionibus est urina eius sub-
tilis, & quandoque mingit nigrum, & aliquando
retinetur urina eius, quare penitus mingere non
ualet: & uenter eius secundum plurimum est sic-
cus. Et de mirabilibus dispositionibus eius est,
quòd ipse est promptus ad mordendum homi-
nem. Quòd si momorderit hominem post com-
motionem suam, accidit illi homini illud quod ac-
cidit ei, & similiter ^d & ex superfluitate cibi
eius fit illud. Et non terribis est aliquis eorum
ex aqua, qui euasit per curationem, aut absque ea,
proprie quum uidit faciem suam in speculo, &
non cognouit se ipsum: aut cui in eo imaginatus

est canis, nisi duo uiri: ipsi namque, secundum quod
existimant primi, uixerunt in huiusmodi disposi-
tione. Et ipse quidē canis non momordit eos am-
bos: imò non momordit eos ambos, nisi homo
quem canis rabiosus momorderat. Ante uero
terrorem ex aqua, cura eius est propinqua. Et
quandoque interfecit inter hebdomadam, & si-
milis usque ad sex menses. Et spatium tempera-
tum est .xl. dies. Et dixerunt quidam, & non cre-
ditum est, quandoque terretur post septem an-
nos. Dixerunt quidam, & est sicut Rufus, nō ter-
rentur ex aqua, & diligunt uolutari in terra, nisi
quoniam complexionis eorum ^e & iam dilexerunt
siccitatem: & quare abhorrent contrarium com-
plexionis, & diligunt conueniens. Ad hunc ser-
monem nō est declinatio. ^f Declinatio enim ad
illud, quod conuenit complexioni propinque, est
ex eis ad quæ non currit. ^g Et sanioris dispositio-
nis quem momordit hic canis, est ille, ex cuius
morsu plurimum ^h ⁱ currit. Et
propter illud quando mingit post potum medi-
cinarum theriacalium sanguinem, securatur ex
timore aquæ. ^j & scias ergo. ^k

Differentia inter morsum canis rabiosi, & non rabiosi.
Cap. 8.

Quandoque mordet homines canis, & nō
aduenit affirmatio formæ eius, & uerifi-
catio dispositionum eius, & indiget cura
tione eius. Et curatio quidem eius in quantum
est uulnus, est consolidatio: & in quantum est mor-
sus canis rabiosi, est saniofitas, & apertio. Nam si
consolidatur, est in ea perditio: quare indiget il-
lud signo, ex quo eius dispositio cognoscatur.
Et ex eis, quæ dixerunt in hoc, est ut fumatur nux
regalis aut alia: & ponatur super uulnus: & dimit-
tatur super ipsum una hora. deinde fumatur, &
proijciatur gallinæ: tunc si renuit eam, canis est
rabiosus: & si comedit eam, & moritur, tunc can-
is iterum est rabiosus. Et fumatur frustum pan-
is & liniatur cum eo, quod currit ex illo uulne-
re, siue fuerit sanguis, siue non sanguis: & proij-
ciatur canibus. Et si renuit ipsum, tunc morsus
est morsus canis rabiosi. Et dixerunt, quòd de
signis eius est, quia quando funditur super ipsum
aqua frigida, calefit corpus eius successione eius:
& dico, quòd hoc signum est non proprium.

De cura.

Cap. 9.

Oportet in principio rei, ut non dimittas
uulnus consolidari: imò dilata, & aperi, si
non fuerit amplum: & fac cum eo de su-
ctione, & positione uetofarum quod dictum est
tibi in cap. morsu serpentum. Et minus, in quo
non oportet consolidari uulnus, est spatium .xl.
dierum. Et si traxeris in principio, deinde non
consolidaueris: facies operationem inuatiuā ual-
de. Et si error iam ceciderit, & consolidatum est,
tunc oportet ut ^a conuertatur, & ad ultimum
perueniatur in eo. Et oportet ut ponas super ip-
sum de apertiuis, quum ^b & consecutus fueris ip-
sum in primis diebus: sicut sunt opopanacum,
& nux, & allia: & emplastrum de piee, & opopana-
co, & aceto, & fumatur aceti Kist. j. & oportet ut
sit acutum, & picis lib. j. & opopanaci. j. iij. in fun-
datur opopanacum in aceto, donec resoluiatur,
deinde

e B. confirmate
sunt in siccita-
te

f B. quoniam
declinatio com-
plexionis extra
ne ad id quod
ei est conueniens
seu consimile
est ex eis quæ
non habent ra-
dicem seu uerita-
tem,
g B. sanguinis
h B.

i B. confirmate
sunt in siccita-
te
j B. quoniam
declinatio com-
plexionis extra
ne ad id quod
ei est conueniens
seu consimile
est ex eis quæ
non habent ra-
dicem seu uerita-
tem,
k B.

l B. confirmate
sunt in siccita-
te
m B. quoniam
declinatio com-
plexionis extra
ne ad id quod
ei est conueniens
seu consimile
est ex eis quæ
non habent ra-
dicem seu uerita-
tem,
n B.

o B. confirmate
sunt in siccita-
te
p B. quoniam
declinatio com-
plexionis extra
ne ad id quod
ei est conueniens
seu consimile
est ex eis quæ
non habent ra-
dicem seu uerita-
tem,
q B.

r B. confirmate
sunt in siccita-
te
s B. quoniam
declinatio com-
plexionis extra
ne ad id quod
ei est conueniens
seu consimile
est ex eis quæ
non habent ra-
dicem seu uerita-
tem,
t B.

u B. confirmate
sunt in siccita-
te
v B. quoniam
declinatio com-
plexionis extra
ne ad id quod
ei est conueniens
seu consimile
est ex eis quæ
non habent ra-
dicem seu uerita-
tem,
w B.

x B. confirmate
sunt in siccita-
te
y B. quoniam
declinatio com-
plexionis extra
ne ad id quod
ei est conueniens
seu consimile
est ex eis quæ
non habent ra-
dicem seu uerita-
tem,
z B.

aa B. confirmate
sunt in siccita-
te
ab B. quoniam
declinatio com-
plexionis extra
ne ad id quod
ei est conueniens
seu consimile
est ex eis quæ
non habent ra-
dicem seu uerita-
tem,
ac B.

i B. carbou
gentiane fac

gin
uu-

nit esse suum ad timorem aquæ, tunc tu non pa-
ueas iterum, dum non sit talis, ut non cognoscat
faciem suam in speculo. Dixerunt enim, fortasse
ipse cognoscat faciem sui ipsius, & fortasse imagi-
natur post illud quoddam in speculo sit canis. Et da ei
in potu illud quod diximus de aqua in qua extin-
guitur ferru cū ingenio quod dicemus, est enim
curatio optima. Et ingenia super ipsum cum om-
ni ingenio in dando ei in potu aqua. Et si necessa-
rium fuerit tibi stringere ipsum, & uim inferre,
tunc emplastra stomachum eius cum infrigidan-
tibus. Et iam quidem expertum est uinum mistu
per medium, & contulit iuuamentum mirabile.
Et contulit quidem in hac hora medicamen hu-
iufmodi. Recipe coaguli leporis, & luti lacunæ a-
sportati de Alexandria, & granorum juniperi, &
gentianæ omnium ana. aure. iij. baccharum lauri,
& myrrhæ, amborum ana. aure. viij. conficiatur cū
melle, & sit dosis quantum faba ægyptiaca. Et ite-
rum sigillorum lacunæ, & granorum iuniperi, am-
borum ana. x. coagula uulpis. iij. coagula leporis
v. radicem aristol. rotundæ, baccharum lauri, semi-
nis amomi, seminis rutæ syluestris, omnium ana.
aure. iij. præparetur eorum massa cū uino dolci:
deinde conficiatur cum melle: & sit dosis faba
una. Et iterum, terræ sigillatæ aure. viij. granorū
aldemest tantundem, coagula leporis. xvj. coagu-
la gazel. xxxij. radicem gentianæ. iij. myrrhæ. iij.
aggregentur cum melle, & retineatur: cuius do-
sis sit ut cicer, cum aqua calida. Et quidam homi-
nes dixerunt, qui suspendit super corpus suum de-
tem canis rabiosi, fugit ab eo canis rabiosus, &
non intendit ad eum: similiter reliqui canes, & nō
est eis in quo est fiducia. Medicinæ quæ bibun-
tur, simplices quidem sunt lycium, & alit, & ab-
sinthium, & polium, & terra sigillata cum uino:
& Ænigella est mirabilis in hoc capitulo: ita qd no-
men eius in graeco est deriuatum ex intentione
iuuante ad morsum canis rabiosi. Et myrrha bo-
na est bibita & emplastrata. Et dixerunt, non est
ad illud medicina melior gentiana: & chamæ-
dreo iterum. Et dicunt quidam, quod oculi can-
cri, quum bibuntur, sunt magis iuuatiuæ res ad il-
lud. Et dixerunt quidam, quod si in potu detur
coagulum æmuris parui in aqua, sanat. Et existi-
mant quidam, quod sanguis ipsius canis rabiosi,
est curatio. Verum ego non audeo illud. Et simi-
liter dixerunt. ciba illum hepate canis, & Æ
proprie illius qui eum momordit. Et dixerunt
post timorem aquæ, ciba eum hepate prædicto,
& ante ipsum: aut cute Æadabaci claudicantis, as-
fata. Et dixerunt, quum in potu dederis Æ me-
bedhanæ, & castoreum in hac dispositione, & fece-
ris collyrium ex eo, iuuabitur eo, & remouebitur
timor. Et de compositis sunt medicamen Gal. &
theriaca propinqua ei, quod diximus in præteri-
to. Recipe cancri fluuiialis adusti, & gentianæ, am-
borum ana. partes. v. thuris, calamentum ana. partes.
iij. terræ sigillatæ partes. ij. sumat in puluere ex
ea. 3. iij. in ieiunio cum aqua tepida, & tres alias in
uesperis: & utatur illa diebus pluribus ante. xl. Al.
Recipe cantharidarum magnarum, pinguum,
ablatis pedibus, & capitibus, & alis partem. j. len-
tium excorticatarum partem. j. & croci, & spicæ,
& gariofillorū, & cinnamomi, & piperis, omniū
sexam partis unius: terantur omnia optime, &

proprie cantharides, & conficiantur cum aqua,
& informantur trochisci ex eis quorum unusquis-
que contineat tertiam. 3. j. Et detur in potu ex
eis omni die trochiscus unus cū aqua tepida. Et
si acciderit punctura in uescia, bibat decoctionē
lentium excorticatarum, & oleum amigdalinum
aut batyrum crudum, & coctum. Et ingrediatur
balneum omni die post potum eius, & sedeat do-
nec mingat in tina. Et administretur cibus hume-
tatiuus, & ales fidabegi cum pullo impinguato,
& bibat uinum, & caueat sibi à frigore. Descri-
ptio abbreviata medicaminis de cātharidibus. Su-
mantur cātharides secundum quoddam narrauimus,
& infundantur in lacte acetoso die, & nocte, dein
de effundatur illud lac acetosum ab eis, & permu-
retur aliud lac acetosum, & dimittatur in eo die
& nocte, & fiat illud tribus uicibus, deinde exsic-
centur in umbra, & terantur cum tantis lentibus
excorticatis quantæ sunt ipsæ: & fiant ex eis tro-
chisci, de quibus sit dosis tertia. 3. j. cum uino, aut
aqua tepida. Quū ergo biberit ipsum, fiat ut per-
ueniat ad sudandum cum eo quod est ei possibili-
le de deambulatione, aut cooperimento. Si autē
illud quod bibit, angustiat ipsum, bibat super ip-
sum sacraiat de butyro cocto, aut oleo, & utatur
tina, & mingat in ea: quum ergo minxerit sangui-
nem, tunc iam securabitur à timore aquæ. Empla-
stra, & similia ad attrahendum. Assa est emplastrū
bonum, & dicitur quod emplastratio eius cum he-
pate canis rabiosi iuuatiua est ualde, & testatur
de ea communitas. Et alia emplastrata, & bibita:
& caro piscium salita est bona iuuatiua. Et de eis
quæ trahunt uenenum ab eo cum fortitudine, est
ut ponatur super morsum urina hominis æ iuue-
nis, & proprie cum nitro. Et cinis uitis solus, &
acetum, & mentha cum sale. Et opopanax mir-
abile est ualde. Et folia cucumeris hortulani ue-
hementis iuuamenti sunt ad illud, & radix fenicu-
li. Et dixerunt, quandoque confert ei iuuamentū
mirabile, ut liniatur locus ex glutino pisciū mul-
tories. Et iterum ut emplastratur cum formicis
trititis. Et iterum, fumantur floris æris, & salis, am-
borum partes. iij. adipis uitulorum partes. xij.
fiat ex eis emplastrum. Et iterum uolubilis. 3. iij.
& nitri. 3. ij. spumæ maris. 3. j. salis. 3. iij. adipis an-
feris. 3. x. olei de alcanna quantum necesse est. In-
genium in dando aquam in potu. Quidam dixe-
runt sicut Æ feligorus, quod quādo timer ex aqua
tunc detur in potu ei in uas ex cute Æ adabon
& aliorum, aut in uase cooperto cum cute Æ ada-
bon, & proprie si fuerit de ligno, aut cute canis
rabiosi. Et dixerūt quidam ut ponatur super uas,
aut sub eo pannus, qui sit de pannis latrinæ. Et di-
xerunt alij ab istis, quod aliquid de hoc non excu-
sat. Et quidam ingeniose faciunt canalem longū,
& mittunt in guttur eius à longe, & fundūt aquā
in ipsum tectum ex eo quod cooperiat aquam. f.
ponitur eius extremitas in guttur, & funditur
aqua in ipsum, aut fistulam proprie ex argento.
Et ex eo quod bonum est in dando aquam in po-
tu, est ut fiat iterum lignum concauum ex conge-
lato melle, aut ex cera, & ponatur in eo aqua, &
præcipiatur deglutire ipsum.

e R. antiquata
seu iam diu mi-
cta

† baurach

† philagrius

f B. aldbabha

g B. aldbabha

a B. alnemer & alhed &

De morfu leopardi ex genere leonis, & uulne
re unguum eorum. Cap. 10.

Isti rapaces, & qui simulantur eis, non sunt sicut canes salui, & homines: imò dentes eorum, & ungues ipsorum non sunt uacui à natura ueniosa: quapropter oportet, ut curentur in primis cum attractione: deinde cum consolidatione. Et in eius attractione sufficit res parua.

De morfu crocodilli. Cap. 11.

a B. ex istima mundificatio eius impletur uuln⁹ butyro &

Ille, quem mordet crocodillus, regatur regimine predicto in cap. morfus canis non rabiosi cum attractione ueneni, ex quo non euacuatur morfus eius, quauis sit saluus. Et illud fiat cum illis, quæ sunt sicut nitrum, & mel. Et quado di-
fingitur fissura eius, liniatur uulnus cum & adipe cerui, & adipe anseris, & melle: deinde consolidetur. Et adeps eius est magis iuuatiuus rerum ad morsum eius. Dixerunt quidam, quod sanatio uulneris eius, quod fit quum crocodillus corrodit partem corporis alicuius, est adeps crocodilli.

De morfu simij. Cap. 12.

a B. & cepe

b B. aperitur ipsum Alia litera assumat ipsum in modum pulueris Alia litera assumat in potu nigellam in modum pulueris & mel & potum aut horobum & mel

In illo iterum, quem mordet simius, fiat quod attrahat uenenum eius, si fuerit in morfu eius. Et illud fit cum eis, quæ sunt sicut emplastratio cum cinere & aceto⁴ & melle: aut amigdalas amaris, & sicibus, & propriè immaturis: & lithargyrium cum sale: & radix fœniculi: & sedat apostema eius lithargyrium liquefactum in aqua: & cooperiat ipsum cum nigella & melle & eruo & melle.

De morfu catti. Cap. 13.

Quandoque accidit ex morfu catti dolor uehemens, & uiriditas in toto corpore. Et curatio ipsorum est cura communis. Et iuuantur cum emplastro cepe, & emplastratione calamenthi campestris, & per comestitionem amborum iterum: & cum emplastro facto ex nigella, & sisamo cum aqua.

De morfu mustella. Cap. 14.

Dixerunt quod morfus eius est uelocis doloris: & est colore eius decliuus ad obscuratorem. Et cura eius proxima est curæ quam diximus ex emplastratione cum cepis, & aliis, & comestitione amborum cum uino puro super ambobus. Et conferunt ad illud sicut immaturæ cum farina orobi. Et in lib quidem theriaca dicitur, quod si emplastratur cum ea morfus super morsum eius, & super morsum canis rabiosi, est bona iuuatiua, sanans statim.

De morfu mugali & est alcale. Cap. 15.

a B. curfus vel incessus ei⁹ est Alia lra aperio eius est ampla

b B. extremitas oris

Dixerunt quidam, hoc animal minus est mustella in quantitate eius. Et color eius est decliuus ad cineritatem cum subtilitate, & tenuitate: & longitudo oris est ad ultimum, & glabium eius in ultimo: dixerunt & hoc, quum uidet animal salit ad ipsum, & suspenditur cum testiculis eius. Et dixerunt quidam est in forma muris, & in colore eius, uerum & muscidæ eius est acuta: & oculi sui sunt parui, & dentes eius habent tres ordines, quorum alij super alios torti sunt re-

torfione parua ad superiora. Et dixerunt quidam accidunt ex morfu eius dolores uehementes, & punctura in corpore, & apparitio ruboris in locis secundum dentes eius, & accidunt in circuitu morfus uesciæ plenæ humiditate sanguinea, & super bales fuscas, & quod ipse continent, & fuscum: & quum di-
finguntur ab eo quod est sub eis, & gregeditur caro alba in colore nerui, habens tunicas: & quandoque apparet in eis aduultio quædã: & quandoque corroditur, & cadit: imò currit in primis pus uirulentum, deinde putrefit & corroditur, & cadit caro eius. Et quandoque peruenit res ad puncturam in intestinis, & difficultatem urinæ, & sudorem frigidum corruptum. C V R A.

Dixerunt, oportet ut ponatur super locum galbanum singulare, & cum aceto: & embrochetur cum aqua¹ & farina hordei, sirupo acetoso: & findatur animal ipsum, & ponatur super ipsum pyrethrum, aut malua, aut allia contrita, aut sinapis: totum illud, si non fuerit apostema. cum apostemate uerò, cortices granati dulcis decocti, & emplastratur cum eis. Illud uerò quod in potu datur ei, est sichea armenum bullitum cum uino, aut eruca, aut sisimbrium, aut nux cupressi cum uino aut pyrethrum, & semen eruca, & cartamum. Et ex eis, quæ sunt iuuatiua, fortia, est buchormarie cum sirupo acetoso: aut opopanacum: aut radix gentianæ: aut coagulum agni: & coagulum hædi: & sunt ambo bona ualde. Et confert ei lac cum sirupo acetoso iuuamentum ultimum. Et dixerunt quidam sapientes, res magis conferens ei est succus foliorum lauri, & folia lauri humida cum uino decocto, aut eruca: aut decoctio abrotani: aut decoctio lublebe cum uino, aut storax iterum bona est ei quum datur in potu cum uino. Et similiter quum comeduntur res predictæ cum dispositione sua. Quum ergo cadit caro corrupta, curetur uulnus attractione sua.

TRACTATUS QUINTVS

De punctura paruorum uenenosorum, & moru su eorum. Cap. 1.

ICAM in hoc tractatu puncturam scorpionum, & rutelæ, & uelparum, & aranæ, & eorum, quæ currunt cursu illorum: & incipiam ab habentibus aculeos de eis.

De speciebus scorpionis syluestris. Cap. 2.

Dixerunt quidam, quod scorpio scemina maior est masculo: masculus enim extenuatus est, minorus: & scemina pinguis, magna: & aculeus scemine est subtilis: & masculi aculeus est grossius. Et accidit, ut quibusdam scorpionibus sint duo aculei secundum quod existimant quidam: quoniam dimittunt duo foramina apud puncturam suam: & infrigidatur punctura, & calefit reliquum corpus, & infrigidatur sudor iterum. Scorpio autem cum alis est magnus: & prohibet multoties eum uentus, quum uolat, ab hoc ut cadat, quare uadit cum eo de regione in regionem.

c B. & superba ses seu superba dices est fulcedo & quod ipse circuit d B. quum finduntur ab eo qd eis vicina Alia lra quum finditur quod est sub eis e B. Alia litera profundatur

f B. Alia lra falsa calida, & fiat illa operatio quæ præcipitur in curatio cõ, aut ponat super ipsum

nem. Et in dispositionibus quidem cauda scorpionum diuersificatio est: de eis enim sunt qui habent sex spondiles, quorum malitia fit fortis in tempore ortus: & alsehora, & interficit morsus eius. & de eis sunt qui habent pauciores. Et existimauerunt quidam, quod scorpiones sunt noue colorum, albi, citrini, rubei, & cineritij: & ferrandi: & virides: & de eis sunt aurei, habentes nigras caudas, & extremitates caudarum: & de eis sunt uinofi coloris, de quorum percussione sentitur punctura acus, & dolor nocivus: & de eis sunt fumosi, & accidunt ex morsu eorum: & grifus, & permissio rationis.

Quod accidit de punctura eorum.

Cap. 3.

Accidit punctura eius ut apostemetur ab hora sua apostemate duro, rubeo: & dolor protensus: & quandoque inflammatur, & quandoque in frigidatur, & imaginatur apud eum, quod corpus eius: & comprimitur cum pilis sal. Et accidunt dolores subito, & punctura, sicut punctura acus: & sequuntur illud sudor, & tremor labij, & frigus eius, & expulsio uomitu rei uiscose, quae congelatur super ipsum: & horripilatio, & ruptura: & pilorum, & tremor: & frigus extrematum, proprie earum, quae sequuntur uulnus: & mollificatio totius corporis, & eminentia amborum inguinum, & tenio uirga: & accidit inflatio in ventre, & fortasse excitatur super morsum: & bumbus, & proprie si fuerit morsus in inferiore: accidunt apostemata ascellarum, & eructatio plurima, & proprie si fuerit percussio superius: & alteratur color. Si autem scorpio fuerit uehementis malitiae, erunt accidetia mala ualde, quare superfluent dispositiones praedictae, & est punctura sicut cauterium in adurendo: & corpus totum rigorem patitur cum frigore: & eleuatur super labium humiditas uiscosa, quae congelatur super ipsum: & currit ex oculo similiter humiditas: deinde coagulatur lippa in angulis: & erudit alteratio formae, & egreditur anus, & apostematur priapus, & ingrossatur lingua, & strident dentes, & spalmantur membra posteriora: & quadoque componuntur quidam dentes super alios, & non aperiantur, & est significatio mala. Inquit Gal. si sua percussione inuenerit arterias, accidet syncopis, aut inuenerit neruos, accidet spasmus: aut inuenerit uenas, accidet putrefactio. CVRA. Curetur per canones communes, & per uaporationem cum eis quae sunt sicut sal, & milium, & similia. Et primum, quod facis, est fectio cum conditionibus suis: & reliqua quae dicta sunt in attractione, & administrentur super ipsum medicina acuta, subtiles, uelocis inflammationis, sicut sunt assa, & allium, & pyrethrum. Verum a steracus est de melioribus medicinis ei. Et similiter est auellana, Inda, & omnis auellana: & herba cuius folia sunt quasi folia samplici, expansa super terram secundum rotunditatem, cuius diameter est unius palmi, & in sapore eius est uiscositas, cuius gustus est sicut gustus alnabae recentis, & bibitur cum aqua, & sedat dolorem statim. Et dixerunt iterum herbas & arbores cum nominibus suis, quas ego non noui. Et iterum arbor, cuius crus eleuatur super terram quantitate unius digiti, deinde nascuntur uirgae aequales quae ele-

uantur quantitate unius cubiti, & apparet super eas res, sicut & bala: cuius sapor est sapor & bala. i. sacculus palmae in quo daetyli nascuntur, & cuius potus sedat dolorem statim. Et napi & barbari sunt ultimi in hoc. Et cepa squilla est mirabilis quando comeditur: & conferunt ei theriaca magna, & myrridatum, & theriaca Eisdra, & theriaca diateseron, & sagzenea, & medicamen de assa. & assa est medicamen bonum ei, & uitis alba, & alharmel est ex eis quae experta sunt nunc. Et car tamum campestre secundum quod testatur Gal. si retinuerit ipsum, sedat dolorem, & est de speciebus: & carduorum pungitiuorum. Et dixerunt quidam, si in potu detur de napello quantum est granum silami, sedat dolorem eius subito, & non interficit: quoniam interficiens est usque ad mediam. Et de medicinis bonis ei sunt allia bibito uino super ea post horam. & proprie quando sunt cum aequali quantitate nucum, & comeditur de ambobus circiter .j. Et oportet post acceptionem aliorum, & ubi uti: & praeparatur in loco uehementis aestus. Et si ingenietur, ut eius praeparatio sit super uaporem aquae calidae, erit iuuatium. & intentio quidem in hoc est ut fudet: & intentio in hoc ut fudet, est mouere materias ad exteriora: & sudare in balneo est uehementis iuuamenti ei. Et quum & mouetur, & bibat uinum purum. Theriaca bona. Aristol. longa, gentiana, baccarum lauri, cortex radicem capparis, radices coloquintidae, absinthii nabathi, uene citrine, uitis alba, aggregentur cum melle. Alia bona. seminis rutae campestris, cymini aethiopici, seminis andacocho, omnium an. & alisulf, & aceti quantum sufficit ad conficiendum, gummi quantum conglutinet acetum, & aggregat medicinas: & sit dosis eius aurea. & non addatur super illud, quoniam in eo est timor: imò si necessarium est post horam alia addere, detur in potu medius aureus alius. Theriaca alia. Recipe aliorum, & nucis amborum an. partem unam, foliorum rutae siccae, & alit, & myrrhae omnium an. parte media, conficiantur cum lacte, & sit dosis eius, .j. cum uino. Theriaca bona ei. Castorei, piperis albi, myrrhae, opij omnium an. partes, & sint aequales: informantur ex eis trochisci, cuius dosis sit tres oboli cum quatuor. .j. uini: & confert iterum morsui rutelae. Et iterum opopanaxum, myrrha, galbanum, castoreum, & piper album conficiatur cum storace, & melle cum equalitate. Et medicamen exercitiale, cuius confectio haec est, radices coloquin, radices capparis, absinthii, aristol. longa, taraxacon omnium an. partes aequales: cuius dosis sit pueris tertia. .j. & magnis. & est enim mirabilis, ultima cui non est par. Reliqua quae bibuntur. Et ex medicinis bonis est alit, & iterum uitis alba, & iterum cordum pondus. .j. cum uino: & cyperi, & grana myrthi, & albedarungi, & semen acetosae campestris, & altaxacon, & endiuia, & serapinum bibitum, & linitum, & calamentum campestre, & cancri fluuialis, si bibatur cum lacte asinino. Et Arabes quidam dant in potu morsu pondus. .j. de radicibus coloquintidae, & confert ei iuuamentum uisibiliter. Et quidam experti sunt sale: & massa, quando ex eo sicco sumitur quantum planta manus capit. Et existimauerunt quidam

AVIC.

T

quod

e. B. Alia litera
nix
f. B. balha. i. flo
rum daetyloru
g. B. labe barba
rie sit viciosa

h. B. cardorum
spinoform.

i. B. cooperia
ca uellimentis

k. B. egreditur

l. B. parte vna

n. B. j. j.

o. B. qui ponit
in palia panis
quando ex eo
in modum pul
ueris

a. B. canicule

b. B. & cussi

c. B. Alia litera
fouitus vel fire
pitus in loco
morsure

a. B. percussio
cum frustis ro
tundis ex niue
confructis
Alia litera
super corpus e
ius proficiatur
fistula niuis ro
tunda
b. B. Alia litera
contractio

c. B. seu in ho
mine qui est
morsus exitus
ventositatis per
inferiora cum
sonitu

d. B. balhaza

quod aluinem uiridis, quādo conficitur cum butyro cocto uaccino post contritionem, & cribellationem, & sumitur ex eo propē duos aureos, est maximi iuuamenti. Et ei qui comedit raphanum, & albedarungi, non nocet scorpio. Et locusta quæ non habet alas, magni corporis, quæ nominatur ^p *hercules* quum exsiccat, & bibitur cum uino, confert. Inquit Fidelis, quod si in potu dētur morsis ab eo opiū, & semen hyusquia mi albi æquali mensura confecta cum melle, conferunt. Et existimauerunt quidam quod encaustum Indum iuuatium est bibitum, sicut cōfert linitum. Et agaricum est mirabilis iuuamenti: & fructus aphodili, & flos eius, & bacca lauri propriē, & semen alandacocha, & folia raphani, & ^q *kemech* bauciarū, & iterū aristol. nigella, radicis opopanaci, seminis harmel, partes æquales: cuius dosis sint aurei duo cū uino. Et iterum pyrethri, aristol. bauciae an. pars. i. piperis pars. s. maruch quarta pars unius: cuius dosis sit sicut faba. Et iterum aristol. longæ, pyrethri, æquales partes, conficiantur cum melle, cuius dosis sit. 3. ii. cum uino. Et iterum myrrhæ, opopanaci, opii partes æquales, uitis albæ partes. iiii. fiant ex eis trochisci. Et iterum corticum radicum aristol. longæ, pyrethri, amborum an. pars. i. detur in potu quantitas necessaria. Et dixerunt quidam, sumantur facis uini. 3. vi. & sulfuris citri. 3. vii. seminis rutæ. 3. iij. & castorei, & seminis erucæ, amborum an. 3. ij. aggregentur cum sanguine testudinis marinæ: cuius dosis sit. 3. j. cum. v. 3. uini. Epithemata, & emplastra. Scorpio ipse est de emplastris bonis ad scorpionem, & cauda eius, iterum planta quæ dicitur ^f *planta* scorpionis propter similitudinem quam cum ea habet, quāuis ipsa stupefaciat illud quod cum ea emplastratur in dispositione sanitatis, & mortificat sanguinem in eo, secundum quod existimat quidam ^g *Tu* dæorum. Et mus quum finditur, & ponitur super puncturam scorpionis, iuuat ^f *cum* continuitate, & similiter rana. Et nos quidem iam experti sumus encaustum Indum liniendo: & contulit, & sedauit dolorem. Et similiter lac sicuum immaturarum, & castoreum. Et anacardus secundum quod quidam dicunt, est mirabilis in hoc, sedās dolorem. Et alcali est bonum. Et sulfur uiuum cum gumma pini, aut glutine albotin. Et caro piscis salita, & allia decocta, & butyrum coctum, ponantur calida. Et iterum semen ^t *raphani*, & aut semē althææ, aut ambo cum sale. Et iterum ^u *hor* deum ^u *cum* succo rutæ, aut decoctione eius. Et iterum sulfur tritici decoctus cum fimo columbino. Et albedarungi est de epithematibus bonis, sedans dolorem statim. Et similiter sunt radices coloquinthidæ, & taraxacon, & endiuia, & amomum cum albedarungi. Epithema bonum est sampucus sicus. Et iterū sal urinæ est ex medicinis, post quas non est iuuamentum. Et ex eis quæ conferunt ei, est ut teneat morsum super uaporem ^x *calidum* superuenientem ^z *lapide* ignito. Et ex embrochis eius, est decoctio furfuris, & decoctio urticæ, & decoctio chamæmillæ est mirabilis: & aqua maris calefacta, & succus andacochæ, aut decoctio eius: unaquæque est mirabilis: & naphata alba calefacta est mirabilis. Et oleum in quo decoctus est stellio, quum

distillatur super morsum calidum, est mirabilis iuuamenti.

De algerarat.

Cap. 4.

Isti sunt sicut scorpiones habentes corpus gibbosum, acutas caudas: & eorum uenenum est calidum: & multiplicatur in alcoz, & in ascariononito, & propriē in mineris alaniuden: & quando mordent, non curatur de eis in hora illa, imō in mane, aut post: deinde accidit angustia, & alteratur color. Et quandoque accidit ictericia, & apostematatur lingua, & ulceratur locus pūcturæ, & mingit sanguinem: & quandoque retinetur natura, & fortasse conuertitur esse eius ad perditionem, & incipit cum pulsu cordis, & syncope: & non oportet ut negligatur propter lenitatem ^a *situs* eius, quoniam est mali ueneni. **CYRA.** Post curam communem meliores curationes, sunt cauterizare locū, & potiones ^b *aqua* lactucæ amaræ, & aquæ altaracon, & aquæ hordei, & omnia extinctiua propriē, quum fortis sit ^c *inflammatio*. Et melior curationum eius expertarum, est sauih malorum cum aqua frigida. Et dixit quidam, radix polij quū bibitur cum aqua, confert. Et enula est medicamen bonum ei, secundum quod dicitur. Et theriaca alhascari est bona, cuius descriptio est hæc. Corticum capparis, gentianæ, absinthij romani, aristol. rotunda. ^d *omnium* an. pars. j. terantur omnia: & sit dosis eius pondus. 3. ij. Theriaca alia eis. Taraxacon sicca, & foliorum malorum acetosorum, coriandri, omnium partes æquales: sumatur pulueris eius quantum in uola manus capitur. Et quum accidit ei inflammatio uehemēs, sedetur cum aquis fructuum, & succo eorum in frigidatis. Et si acciderit pulsus cordis, confert sirupus de malis alsenius, et sauih de malis, & lac ualde acetosum cum trochiscis de camphora. Et si angustia sit fortior, tunc adhibeantur aquæ fructuum cum oleo ros. infrigidato. Quod si natura retineatur, clysterizetur. Et si mingit sanguinem, phlebotometur, & administretur curatio mictus sanguinis. Et si apostematatur lingua, phlebotometur uena quæ est sub ea, & gargarizet eū aqua endiuia, & sirupo acetoso. Et si acciderit in morsu corrosio, curetur cum medicamine acuto, & in partibus eius cum bolo armeno, & aceto linito. Et curetur cura ulcerū malignorū.

Species aranearum, & asceiben, & rutelarum.

Cap.

5.

De rutelis quidam iam dixerunt illi, qui considerant, & experiuntur has res, quod sunt sex species: deinde diuersificati sunt interpretando de proprietate omnis speciei earum. Dixerunt enim quidam antiquorum medicorum, quod prima species earum nominatur albarhasion, rotundæ figuræ, uuei coloris: & significat per uueum colorem, illum qui est ad nigredinē decliuus. Et secunda nominatur anchos, & est latioris corporis illa, rotundæ figuræ: & in partibus, quæ sunt in ^a *loco* eius, sunt squamæ apparentes: super os cuius sunt tria corpora eminentia, procedentia ad exteriora, rara, lenia. Et tertia est murkion, & est in magnitudine ^b *apis* magnæ, nominatæ ageruf, & color eius est ad cineritatem

p B. harchuch

q B. chnamich
althææ, & chnamich
capparorum

g B. cauda

f B. ex sententia
cōi omnium
medicorum

t B. lini
u B. Alia littera
farina hordei

x B. Alia littera
aceti

a B. doloris

b B. sunt aqua
calci amara

c B. dolor

d B. taraxacon

a B. colle

b B. Alia littera
formice

cinereitatem decluius, & tegitur corpus eius cor-
poribus eminentibus, paruis, rubeis, & proprie
apud dorsum eius. Et quarta est sagluuoclon,
quoniam totum corpus eius, & caput eius est du-
rum: & est habens alas, sicut sunt alae formicae ma-
gnae. Et quinta est fuclion, nam ipsa est longi cor-
poris, subtilis, & super corpus eius sunt puncta,
& proprie apud caput eius, & ipsius collum. Et
sexta est furbulētis, nam ipsa est longi corporis,
uiridis coloris, cui est quasi aculeus sub colo ip-
sius. Et iste medicus posuit puncturam omnium
specierum rutelarum accidentia una, & addidit
alius accidentia propria. Et alius ab his duobus
uiris dixit: rutela est animal simile araneae, quae
nominatur alsehed: & est nenatrix muscarum, &
quae species eius sunt plures. Et secundum quod di-
xit Gal. sunt duodecim species, & earum deteri-
or est egyptiaca. De eis enim est rubea quasi ip-
sa sit aranea rotunda. Et de eis
est alba habens rotundum ventrem, parum os,
stellata: & ipsa est acuti dorsi cum lineis lucidis.
Et de eis est citrina, pilosa: & de eis est uuea ap-
propriata hoc nomine. Et de eis est cuius mediū
capitis, & pedes sunt breuia, decluiua ad postero-
ra; & quum uult pungere proicit se super pedes
suos: & quando uult, & bibere, euomit humidita-
tem paucam, & est subtilior uuea prima. Et de eis
est formicalis, similis formicae, rubeum habens
collum, nigrum caput, album dorsum, punctu-
ra coloribus diuersis. Et de eis
est uespalis rubea similis uespa: deinde ponit
unicuique earum accidentia. Et de eis est alsehe-
nati, quae nominatur per hoc propter paruitatem
suam, & est quasi ipsa sit eruus, rotunda, paruum
habens os, & subalbidum ventrem, albos pedes,
& multorum pilorum. Aegyptiaca uero, quae di-
cta fuit prius, est maligna, habens ventrem ma-
gnum, & caput magnum, simile animali quod uo-
lat in circuitu candelae.

De eo quod accidit ei, quem momordit rutela uniuersali-
ter, & de distinctione. cap. 8.

Inquit Gal. non accidit morsui rutelae quod
accidit puncturae scorpionis; quamobrem non
obuiat uenae laedendo, & non facit difficulta-
tem egestionis secundum plurimum. Et inquit
ille, qui dixit species rutelarum, & nominauit eas
nominibus primis, quod omnes illae, communi-
cant in apostematione loci morionis: & est lo-
cus morionis in primis horis rubeus, & in plu-
rimis eorum est coagulatio sanguinis uiridis, in
quo habetur pruritus, & quod sequitur ipsum: &
quandoque extenditur usque ad crus: & addide-
runt alij, quod est illic eminentia plurima ualde,
& inflatio. Et dixit primus, & accidit membris
neruosis, & ossibus frigiditas semper. Et eis quae
sunt sicut genua, & alchatiim, & dorsum, & spatula:
& fortasse infrigidatur corpus, & trem-
remit, & horripilatur. Inquit, & sunt illic dolor
uehemens, clamor, & uigilia: & citrinitas colo-
ris: & ambo sunt humidiores, quam consueuerunt: &
distillant lachrymae guttis frequentibus: & senti-
tur in inferiore parte uentris, & proprie prop-
peccinem, sicut uacuatio, & inapitio; & incipit na-

tura expellere materiam aquosam superius, & in-
ferius: & quandoque apparet in illa materia quod
est sicut tela araneae: & accidit inguinibus, & te-
sticulis inflatio: & iuncturis contractio, sicut spas-
mus, quorum forsitan dilatatio non aequatur, &
accidit dolor oris stomachi, & nausea: & emittit
corpus sudorem frigidum: & fortasse capitis in-
currit dolorem sicut est dolor capitis patientium
birsen. Et addiderunt alij, quod accidit faciei ci-
trinitas, & corpori grauitas, & urinae motus, cui
fortasse associatur punctura, & quandoque egre-
ditur cum ea sicut aranea: & accidit neruis, & ge-
nibus, & pectini tensio uehemens, & similiter in
stomacho, & lingua abbreviatio & retentio, &
fortes sunt dolores. Inquit Primus proprietas au-
tem speciei sextae, & secundum quod narrauerunt
est quod accidunt ex ea dolor uehemens in sto-
macho, & rigor uehemens ualde, cum tremore
plurimo ualde: hoc dixit. Distinctio uero quam
dixerunt Gal. & alij, est quod ipsi dixerunt: ex mor-
su quidem eius, quae de illis rubea est accidit do-
lor paruus, uelocis sedationis. In nigra uero, aut
uariae morsu, fit fortis dolor cum horripilatio-
ne, & frigore, & tremore, & grauitate in coxis

putrefactione, & mollificatione uentris, & fluxu
eius. In stellata uero morsu fit fortis dolor cum
pruritu, & horripilatione, & stupore, & grauita-
te capitis, & mollificatione corporis. Ex uuea uero
accidunt dolor uehemens in loco percussio-
nis, & frigus corporis totius, & horripilatio, &
tremor, & spasmus, & sudor currit frigidus, & ab-
scissio uocis, & stupor in corpore toto, & aposte-
ma in uentre, & tensio in uirga & pectine, & uo-
mitus rei absque uoluntate, & urina turbida. Ve-
rum magna sumosa est maligna, & accidit ex ea
dolor stomachi, & frequentia uomitus, & dolor
capitis: & tussis consecutua, & difficultas egeren-
di interficiens uelociter. Ex morsu autem citri-
nae pilosae fit dolor fortis ualde, & accidunt tre-
mor, & sudor frigidus cum inflatione uentris, &
interficiunt multoties. Et addunt quidam eorum
in narrando, & quandam uenam de erectione
uirgae, & tensione priapi, & abscissione uocis, &
expulsione spermatis, & spalino: & illud non est
fidum, existens ex eis quae approbamus. Formi-
calis autem morsus est uehemens, & parum dolorosus. Sed ex eis
accidunt uelociter corporis, &
grauitas lingua. Ex uespali uero accidunt apo-
stema in loco, & spasmus, & profundus somnus,
dominans, & debilitas amborum genuum. Verum
alkefinati est maligna, cuius accidentia sunt
de genere accidentium uueae, sed ipsa sunt diffi-
ciliora accidentibus uueae. Aegyptiaca uero est
maligna, & facit accidere dolorem capitis uehe-
mentem, & profunditatem somni, & succedit ei
morsus & uita.

De cura. Cap. 9.

In cura eorum iterum administratur canon
uniuersalis ex attractione, & suctione, & lini-
tur cum aqua salina: & dantur theriaca praedicta in cap. scorpionum,
& balnea, & rina sunt uelociores res in sedando
dolores

dolores eorum. Nam quum ipsi humectantur in tina, sedatur dolor eorum: & si egrediuntur ab ea, redit: quare oportet ut balneetur omni hora. Theriaca bona ad rutelam, & draconem marinū, & genera serpentum. Dixerunt, detur in potu in morfu eorum, quæ sunt sicut furiutrugon medicamen huiusmodi: & bdellij al. & aristol. radicis lilij calestis, spicæ celticæ, & erucæ & pyrethri, dauci, ellebori nigri, & cymini, & aphodilli, & foliorum agembin, & asuitonæ capitum granatorum, coaguli leporis, cinnamomi, cancri fluuiialis, storacis, succi papaueris, carpobalsami, omniū en. j. j. terantur, & conficiantur, & informantur trochisci, quorum unusquisque sit unius aurei: & est dosis una: detur in potu cum uino, & semine alandacochæ, & nucis cupressi, & semine apij. & Reliquæ medicinae. Grana pini, & cyminum æthiopicum, & folia arboris aldulb, & cortices eius, & semen alandacochæ, & cicer nigrum, & propriæ campestris, & grana magna sunt bona ualde: & semen abrotani, & sem. anethi, & aristol. et fructus tamariisci, & succus semperuivæ, & lac lactuæ campestris: et dosis cuiuslibet istorum sit pondus. ij. aure. cum uino. Et iterum uinum, in quo decocta est nux cupressi, et propriæ cum cinnamomo: et ius cancorum: et ius anseris: et decoctio radicis asparagi cum uino, et aqua. Et ex eis, quæ ipsi in potu tribuntur compositæ, sunt, aristol. et cymini partes æquales. et sit dosis eius. 3. iij. in aqua calida. Theriaca ad illud experta. Recipe nigellæ. 3. x. dauci, cymini amborū an. 3. v. radicis nucis, cupressi, amborum an. 3. iij. spicæ nardi, & baccarū lauri, & aristol. ro. et carpobalsami, & cinnamomi, gentianæ, seminis andacochæ, sem. apij, omnium an pondus. 3. ij. conficiantur cum melle: & dosis sit quantitas nucis cum uino antiquo. Epithema ra, & similia. De bonis eorum est cinis ligni ficis confectus cum uino, & sale, & b. eulcasia: & spongia infusa in aceto, & expressa: & aristol. cum farina hordei coacta cum aceto: & folia galcorisuf, & & porri, & uirgæ pastoris, & aristol. cum arbore fici. Emplastrum bonum: sumantur cortices granatorum, aristol. & farina hordei cum aceto: ad ministrantur post ablutionē uulneris cum aqua, & sale. Et de unguentis est oleum de andacocha, embrochatum, calefactum. Et de embrochis est aqua marina calefacta. Et omnis aqua falsa: & de coctio galcorisuf, & decoctio nucis cupressi.

De Sciebi, & cura eius.

Cap. 10.

Hoc est sicut aranea habens plures pedes, & longos. & dixerunt, accidunt ex morfu eius dolor stomachi: & uomitur & difficultas urinæ, et egestio: & est interficiēs. & ægyptiacum est deterius. Dico autem quod ego nescio an hoc ægyptiacum est illud quod prædictum est in capitulo rutelæ aut illud. Et cura eius est cura rutelæ.

Aranea, signa eius, et curationes.

Cap. 11.

Accidunt ex morfu eius uentostitas plurima in uentre cum horripilatione, & frigore extremitatum, & erigitur uirga. Et cura eorum est ex genere curæ rutelæ. Et confert eis sumere in potu uinum galicuius quantitaris post

aliā: & tota die: & ponere morisionem in uino: & sudare in balneo. Et de medicinis eorum sunt nigella, & uinum, & ruta sicca cum uino sola, aut cum cyperis.

Duo animalia, quæ dixerunt quidam sapientum medicorum.

Cap. 12.

Vnt ambo iterum de genere cuius præterijt rememoratio. Verum ego nō scio esse eorū, & an ipsa ingrediantur in eis, quæ sunt præterita, aut non: & cognoscuntur per hoc, quod habent quatuor mandibulas. Inquit ille sapiēs, sunt ambo ex genere rutelæ: & unum eorum est latū habens pedes albos, & super caput eius sunt duæ eminentiæ, quarum una descendit in anteriore parte capitis secundum rectitudinem: & altera transijt incidendo hanc in latitudine: quare facit imaginari illud quod habet duo ora: & quatuor mandibulas. In alio uerō loco eminentiarum sunt duæ lineæ facientes imaginari illam imaginatiōnem. Et accidit ex morfu eorum illud, quod accidit ex morfu scorpionum, & dolor uehemens, & albedo coloris morisionis, si extenuatio faciei, & capitis, & uigilia. Et cura illius est cura morisionis rutelæ: & medicina magis propriæ de illis quæ sunt ad rutelas, sunt ozimum, & radix opoponacis, & alandacocha, & abrotanum.

Animal aliud nominatum tubarse.

Cap. 13.

Hoc animal retulit ille sapiēs, & dixit: accidunt ex morfu eius dolor uehemens, & rubedo, & difficultas urinæ: & conferunt patienti per ipsum fructus tamarisci, & cyminum campetris, & folia nucis, & allia, & uinum dulce.

Pediculus uulturis, nominatus debe persicæ, & menluce græcæ: & ragarius indicæ: & hæc bestia est sicut pediculus, aut sicut paruos alcandam. Cap. 14.

Dixit Gal. est paruus, a quo non cauetur, & fortasse non uidetur morfus eius. Et est ex eis, quæ faciunt erumpere sanguinem per urinam, & per nares, & in ano, & ex stomacho per uomitum, & ex pectore, & pulmone, & ex radicibus dentium: & quandoque magnificatur timor in eo, quare nō recipit medicinam. cuius cura est similis curæ algerarati. Et ex eis quæ ei propria est, sunt ut liniatur morfus cum bezahar, & cum succo lactuæ, & sandalis rubeis, & confert morfui eius lac lactuæ, & caprinum, & butyrum crudum, & terra sigillata, & algeduar, & portulaca, & succus eius, & psyllium, & mucillago eius: & reliqua extinguentia, sicut aqua endiuia, & aqua lactuæ, & cucurbitæ, & citrulli.

Altamula, & porcus luti.

Cap. 15.

St bestia habes multos pedes acuti ueneni. & est in iudicio pediculi uulturis, & uespæ.

De uespæ.

Cap. 16.

St uehementioris calefactionis quam apis: & accidunt ex morfu eius dolor, & rubedo, & apostema: & de uespis magnis est genus habentium capita nigra, & habentium aculeos plurimos interficiēs. Et magna quidem sunt maioris cautelæ prorsus, & magis perniciosa: quapropter

b. B. Recipe pi-
peris albi
c. B.
d. B. ethiopici
& foliorum aliq
bur.

e. B. cum suc-
co sciebi

f. B. in quadam
lfa, & radice li-
lji albi, & ramoc-
rum balsami, &
seminis andac-
choche, & nu-
ces cupressi &
seminis apij
g. B. myrthi

h. B. alcaladij

i. B. arcef

k. B. altharief

a. B. Alia liti-
ra & iunctura
rum

a. B. sumendo
de ipso aliquid
post aliquid

b. B. cyperi

a. B. Althababi

quapropter fortasse perducunt ad spasum, & ad debilitatem genuum, sed in paruarum iterum morfu quandoque magnificatur timor, quare faciunt accidere uescas, & grauant linguam.

De cura.

Cap. 17.

Administratur desuper ex fuctione illud quod scis: & si magnificatur timor, tunc illud quod succurrit tunc, est pondus medice. 3. seminis sampuci, quoniam sedat dolorem in loco eius: aut tres uolae coriandri fici: & sumat succos infrigidantes cognitos, & potus infrigidantes. Et quandoque supponitur glacies sicut collyrii, & confert. Et de epithematibus eius est aqua maluae, & aqua albedarungi, & scitulli sunt mirabiles cum proprietate sua, & althæa iterum & scitulis & folatrum, & sisamum contritum, & folia eius, & iterum ficus: & acetum, & lutum, & aqua agrestæ, & iterum iterum uaccinum, proprie cum aceto: & iterum folia sisimbrij, & folia lauri recentis. Et iterum sumatur opium, & semen hyusquia mi nigri, & camphora, & liniatur cum succis frigidis: & tegatur cum panno lini infuso in aqua frigida: & liniatur in circuitu eius cum luto, & aceto. Et similiter herba fluminis cum aceto est mirabilis. Et similiter uiriditas quæ accidit super cursum aquæ. Et iterum, secundum quod existimant quidam, uaporetur cum aqua, & sale, & linian tur cum lacte & fici. Et iterum suregi parietum cum aceto: & quandoque sunt ex aquis horum, & decoctionibus ipsorum, embrochæ. Et expertum est, quod quando membrum dimittitur in aqua calida hora una, deinde permutatur subito ad aquam salinam, mistam cum aceto, sedatur statim. Et de fricationibus eius sunt muscæ, quoniam ipsæ sedant dolorem.

De apibus, & cura ipsorum.

Cap. 18.

Habent dispositiones proximas uespæ, nisi quia dimittit aculeum in punctura. Et cura eius proxima est cura uespæ.

Formica uolans, & res alia ei simili.

Cap. 19.

Illa est dispositionis proximæ api, & sanior ea. Et dico, quod de habentibus mucronem, & aculeum, est res similis formicæ uolanti, uerum tamen est longior ea plurimum, & non est longitudine eius, & habet pedes araneales, longos, citrinos, longiores pedibus uespæ, & cingulum, quod habet, est citrinum, & non est ei de ingenio ad fabricandum habitaculum suum, quod est uespis: imò fabricat ipsum de luto, habente orificia lata, & facit pullos, sicut aranea: qui quum egrediuntur de cauernis suis, incedunt ambulatione araneæ, quasi excoercentur posterius, & uolant: & apud me est de iudicio uespæ.

Stellio, & lacerta.

Cap. 20.

Quando mordet, dimittit in loco sui morsus dentes paruos, subtiles, nigros: & non cessat locus dolere, & prurire, donec auferrantur cum ferra, aut cucullo transeunte super eos, & assumat eos, & colligat eos: quare sedatur dolor. Et quandoque extrahit dentes eius oleum & cinis: deinde sugatur locus, & ponatur in aqua calida. Et dictum est, quod comedere altaxacô,

ualde iuuatium est ad morsum eius. Quod si dolor magnificetur, detur in potu theriaca rutelæ.

Animal habens quadraginta quatuor pedes. Cap. 21.

Et animal cognitum per intromissionem auris: & quandoque est in longitudine eius palmus unus, & habet in omni latere uiginti duos pedes: & quandoque ambulat ad anteriora, & quandoque conuertitur eius dispositio: & habet secundum quod dicitur, uenenum quoddam, cum quo accidit dolor paruus, qui sedatur statim. Et flos aphodili est de theriacis eius: & quandoque sufficit in eo administratio salis cum aceto.

De morsu salamandræ.

Cap. 22.

Existimatur, quod ipsa sit bestia similis laceræ, habens quatuor pedes, curtæ caudæ. Et existimant quidam, quod ipsa non adurit: & si projicitur in larem, extinguit ignem. & accidunt ei quem mordet, dolor uehemens, & inflammatio in corpore: & grauitas linguæ, & punctio eius & tremor, & stupor: & multoties accidit nigredo membri secundum figuram rotundam, & casus eius.

De cura.

Cap. 23.

Dixerunt quidam, cura eius est cura cantharidis: & proprius quo curatur, est ut in potu detur resina ex quacunque pino fuerit cum melle, & detur eis in potu decoctio chamæpithæos, & decoctio lilij cum folijs urticæ, & oleo. Et de eis sunt, qui dant illis, ranas decoctas, & dant ipsis in potu de iure earum, & emplastrant eos cum carne ipsarum, & quandoque comedunt eas. Et similiter est fuctio testudinis campestris: & marinæ decoctæ.

Saculusudurni campestre, & marinum. Cap. 24.

Et ego quidem non cognosco ipsam: & non est longinquum quin iam expleuerimus narrationem eorum. Dixerunt quidam, accidit ex morsu campestris, ut obfuscetur morsio, & fiat rosei coloris, & parum rubet rubedine clara, imò parum ualde: & sunt dolor uehemens, & pruritus in corpore. Marini uero morsus est aquosi coloris: & similatur ut sit cura eius cura rutelæ, & similia. Et dixerunt quidam, emplastratur cum sale: aut cinere cum uino, aut cinere confectio cum aceto squillitico, aut cum sisamo adusto, & uino: & embrochetur prius cum oleo plurimo, & aqua calida: deinde ponatur desuper.

Scorpio marinus.

Cap. 25.

Existimo, quod accidunt ex morsu scorpio nis marini inflatio uentris, & forma hydro pica: & quandoque accidit ex eo exitus uentositatis absque uoluntate: & oportet ut caueatur in cognitione eius. Et cura eius est cura draconis marini, & rutelæ. Et dixit quidam, in cuius sermone non confiditur, quod scorpio aquæ est calidi ueneni.

AVIC.

T 3

Aranea

Aranea marina.

Cap. 26.

VIDETUR, q̄ sint dispositiones eius propinquas dispositionibus scorpionis marini.

De morfu rane marine rubee.

Cap. 27.

Narrauerunt plures sapientum, q̄ ipsa est maligna, mala, inuadens animalia, & corpora, & salit ad ea ex lōgīnqua ut mordeat ea: & si non potest mordere, sufflat ad ipsa exustationem nociuā: & accidunt ex morfu eius apostema magnum, & perditio uelox. Dico, simile est ut sit cura eius cum theriaca magna: & quod est eius generis.

Summa curationis reptilium marinarum uenenosorum.

Cap. 28.

Dixerunt, oportet ut curentur cum theriacis, & cum eis quibus curatur uenēū frigidum, & cum medicinis rutelarum, & theriaca earum.

FEN SEPTIMA

De decoratione, quā est tres tractatus.

TRACTATVS PRIMVS

De dispositione capillorum: & in ipsos sunt sursures.

Cap. 1.

a B. per id q̄ succedunt & refluatur

APILLVS nascitur ex uapore fumoso quando coagulat in poris, & oritur super eos: & proprie per illud q̄ assumit ex alimēto: & proprie quando est humiditas corporis uiscosa, unctiosa, non aquosa, neque lutosa, sicut arborum unctuosorum folia non cadunt. Et iam quidem dictum est in lib. primo, de denigratione eius, & canitie ipsius, & reliquis coloribus. Verum quod pendet ex sermone de decoratione, est regimen substantię eius cum nascentia, & depilatione. Et regimen numerationis eius cum multiplicatione, & minoratione. Et regimen quantitatis eius cum ingrossatione, & subtiliatione, & prolongatione. Et regimen figurę eius cum applantione, & crispatione. Et regimen coloris eius cum denigratione, & subalbatione, & dealbatione. Et nos loquamur in hoc tractatu secundum hanc intentionem.

b B. ruffedine vel flauedine

De causa destructionis capillorum.

Cap. 2.

Capilli destruuntur, uel minuuntur aut propter causam in materia: aut propter causam in re in qua nascuntur. Et causa in materia est ut minoretur, aut priuetur. Et paruitas est aut causa eius quod ipsam submergit, aut alterat eam, aut causa paruitatis substantię primę, sicut est paruitas uaporis fumosi in pueris: & mulieribus propter multitudinem uaporis humidī; quare non nascitur barba eis: paruitas autem radices substantię, aut est propter accidens, aut quoniam natura consumit eam. Illud uero, quod est propter accidens, est sicut accidit conualescentibus, cum exsiccant eos aggritudines longę, phthisicę, & hecticę: quare non remanet eis materia, de qua cibentur capilli: quare cadunt, & non nascuntur, sicut accidit plantis irrigatis, quando non irrigantur. Et sicut accidit castratis ex similitudine eorum cum mulieribus in humiditate, & frigore propter causam testiculorum eorum: & propterea quod illud quod generatur sperma, conculeatur in eis, & infrigidatur, & peruenit frigus eius ad membra sublimia, & infrigidat ea: quare non resoluitur humiditas eorum ad exsiccandū, & quod resoluitur non remanet in poris, propter paruitatē suam, & subtilitatem ipsius, imo egreditur. Et sicut ei, qui afluere utitur, & inficitur grauibz super caput suum. Illud uero quod est ex uia naturę est sicut caluitium: caluitiū enim accidit propter abbreviationem materie pilorum: & ex caluitio. Et illud est propter paruitatem eius aut propter submersionem cerebri ab eo quod tangit ipsum de cranco: quare non imbibit ipsum ea imbibitione, qua imbibit quā est obuians. Illud autem quod fit propter causam in re, in qua nascuntur, est secundum tres modos, aut ut non penetret in eam materia pilorum: aut ut penetret in eam, sed non retineatur: aut ut corrumpatur in ea, & resoluatur ad qualitatem non convenientem ut pili generentur. Et non penetrat in eam, nisi propter oppilationem pororum: & non oppilatur pori nisi propter uehementiam soliditatis eius per siccitatem ipsius, sicut est de adiuuantibus ad caluitium, & festinat in calida complexionione propter uelocitatem exsiccationis eius: & propter illud multiplicatur super preparamos ad caluitium pili corporis & pectoris propter caliditatem complexionis eorum. nam parum quod est ex pilis eorum, est difficilis euulsionis: aut propter soliditatem eius, causa uestigiolorum ulcerum preteritorum, sicut est dispositio in glabris. Et illud quod non retinetur in ea, est propter uehementiam raritatis eius, & amplitudinem pororum eius, sicut est ex aliquo adiuuantium ad hoc, ut non nascatur barba: etiam usque in fine uitę: aut propter siccitatem complexionis: quare constringuntur pori cum humiditate complexionis propter paruitatem caliditatis. An non uides, quod non fit caluitium: & est residuum capillorum istorum subtile, facilis euulsionis, sicut est mulieribus, & castratis? Et illud quod corrumpitur in ea aut est propter humorem fixum, malignum, sicut in alopecia, & theriaca: aut propter ulcera mala corrosiua, sicut est in quibusdam speciebus glabraciei. Et caluitici quidem curatio est difficilis, quamuis sit possibile ipsam repellere antequam incipiat, aut tardare eam. Et propter illud quidē quod dixit Hip. quod quando caluis uarices accidunt, nascuntur capilli eorum, uoluit per depilatos intelligi alopeciam, & similia. Et pili super ciliorum, & palpebrarum non cadunt uelociter, propterea quod eorum origo est ipsa, cartilaginosa, conseruatiua: & propter illud tardatur caluitium in æthiopicis & cingis propterea quod cutes eorum uehementer retinent pilos eorū: durū. nō euellitur, & propter illud minorantur cū eo pili uerū ipsam seruat pilos. quare non cadunt uelociter, & non depilantur. Et blebi quidem non

a B. paucitas

b B. paucitatis
Alia litera paucitatis radices
c B. paucitas

d B. vel paucitas

e B. cooperaturis

f B. a scilicet
sen a loco ubi
accidit caluitium
g B. paucitatis
h B. uel remotionem

i B. conuertat

k B. rinea

l B. & si residuum capillorum istorum subtile facilis euulsionis est

m B. rinea

n B. abstinens in eangi

o B. transi

non sunt calui propter multitudinem humidita-
tis cerebrorum eorum: & propter illud multipli-
catur in eis diarrhoea facta à catarrho. Medicine
conferuantes capillos sunt illæ, in quibus est cali-
ditas subtilis, attractiua, & uirtus stiptica: & illæ,
in quibus sunt proprietates, quibus operantur: &
iam diximus simplices harum medicinarum in
medicinis singularibus: & dicemus iterum in an-
tidotario composita ad eos. Et dicemus hoc de
medicinis, quæ sunt conuenientiores huic loco.
Medicinæ igitur simplices, quæ conueniunt ad
conseruationem capillorum, & succurrendum
inceptioni eorum in casu, secundum summam ut
quequo conditionem post conditiones neces-
sarias, in regimine ipsarum, sunt huiusmodi, myr-
tus, & grana eius, & laudanum, & emblici, & my-
robalani kebuli, & myrrha, & aloes, & capillus ue-
neris. Et cadunt in eis gallæ propter stipticitatē
earum, & alfeleaharagi propriè cum uino stipti-
co, & oleo myrtino, aut oleo masticino, & aqua
myrti, aut succo foliorum ^p alcerideræ. & ite-
rum adustum ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ

omnia super prunas commistione subtili, & ad-
ministratur. Et folijs quidē alzerideract, & aqua
foliorum eius inest proprietates bona in hoc, &

b B. adusto seu
cineri

c B. inungatur

d B. faderuan

e B. viro

z corpori z feminis lini administrato cum oleo
sislamo. Compositum. fumantur folia alzeride-
raet, & capillus ueneris recens romanus: & myr-
ra, & emblici: & c. z commouendo tegatur cum
eis caput in quibusdam ablutionibus cognitis.
Et iterum sinapis: & ponatur in decoctione si-
clae: & abluatur cum ea caput, & inungatur post
ipsam cum oleo myrtino, aut cum oleo de embli-
cis. Compositum bonum. Recipe fellis taurini,
& fellis urfi, & myrobalanorum emblicorum,
Kebulorum, & belliricorum, & d. z sede guarum z
& gallarum integrarum, omnium an. partem. i. te-
ratur, & nutriatur cum succo solatri. vii. diebus,
deinde exsiccentur, & administrantur ex eis epi-
themata cum aliqua decoctione post ablutionē
capitis & barbae cum aqua, & melle, & c. z nitro z
contrito. Et iterum hordei contriti. z. xxx. em-
blicorum. z. v. decoquantur cum aqua decoctio-
ne uehementi, donec aqua sumat uirtutem am-
borum, & decoquantur in illa aqua existente in
ipsa olei uiol. quantum est medietas aque, & lau-
dani pondus. z. iiii. foliorum sisami, & foliorum
althae, & foliorum cucur. humidorum, aut sicco-
rum omnium an. pondus. z. x. non cessetur deco-
qui aqua donec consumatur, & remanet oleum.
Descriptio alia, & refertur ad Alkindum: scire-
blegi. z. x. decoquantur cum duabus lib. aqua, us-
quequo redeat ad quartam, & fundatur super eā
quantum ipsa est olei de ben, & aliquid hordei
excorticati, aliquid laudani, & decoquatur usq;
quo redeat ad tertiam.

De facientibus nasci pilos fortibus. Cap. 4.

a B. curatio il-
la que est cura
possibilis in
cura caluicie
& casu

b B. algarab

c B. in loco

d B. Alia litera
cum aceto

Et in ipsis est cura caluicie, cuius ratio
est possibilis, & casus superciliorum, & si-
milium: & omnes medicinae quas dicemus
in capitulo alopecia: & omnis modus regiminis
ex fricatione capitis, & rubificatione eius, & ad-
ministratio adipum super ipsum, deinde admi-
nistratio medicinarum fortis attractionis, &
resolutionis, cum proprietate quā habent in alo-
pecia, sunt inuatiua: in caluitio, & faciendo nasci
pilos in depilato, & in supercilijs, & barba. Et
corticibus radicis z salicis z cum oleo est con-
fortatio, & conseruatio mirabilis cum denigra-
tione. Medicina autem, de quibus est nostra in-
tentio, ut hic narremus eas, quamuis iterum sint
inuatiua: in alopecia, postquam fecerimus illud
quod diximus, in fine capituli conseruationis ca-
pillorum, sunt ista: fumantur cantharides recētes,
ablatis pedibus & capitibus, exsiccatæ in umbra,
& terantur in oleo uiol. aut decoquantur in eo,
aut in oleo oliuæ donec ingrossetur, & lini cum
eo, ubi uolueris: uescabit enim, deinde nascetur
pili. Et similiter melanacardi, quando ponitur
super locum, cuius pili depilati sunt, aut teratur
cōditi in oleo ouorum, & liniatur cum eo homo
c. h. z
ubi uoluerit multoties: faciet
enim nasci pilos. Aut fumatur ungula asini adu-
sta, & cornua combusta, & liniantur cum oleo
sislamo: z est enim forte. Oua autem formica-
rum cum oleo de ben sunt conuenientia in faciē-
tibus nasci: & apud communitatem hominum,

sunt ex eis quæ prohibent ortum. Et ex eis quæ
sunt experta, est lacerta, quæ est in domibus, quæ
interficiatur, & exsiccet, & teratur, & liniatur
cum oleo. Et iterum tritura c. z nitri Pharaonis
cum sambaco. Et ex eis quæ sunt leuiores illo, est
ut fiat manica, & tabula de plumbo, & ponatur
inter ea ambo aliquod oleis ad capillos, aut a-
deps ex eis, quæ sciuntur & terantur, donec res-
oluatur ad ipsum uirtus plumbi, & liniatur cum
eo, & emplastretur locus cum folijs fici bene
decoctis, & usque ad uirtutem quandam. Et ite-
rum sumatur medulla. xx. auellandarum, & asse-
tur donec teratur, & aggregetur cum oleo rapha-
ni, aut sumatur herbe nominatæ: z hircus, & z pri-
pi asini, & splenis eius assatorum, omnium an. lib.
s. & laudani. xx. pondera: misceantur omnia post
solutionem laudani in uino, & administrantur.
Et ex eis quæ dixit Philagrius, est, ut sumantur
adipis tauri saliti. z. 96. alufnem, & gumme rutæ
agrestis amborum an. z. 28. myrrhæ. z. 8. laudani
tantundem, capilli ueni. z. xlvij. 84 z

c B. virri

f B. charchus

g B. priapi
h B. priapi
i B. priapi

z splenis asini. z. xcvi. assetur splen asini
z teratur, & aggregetur totū
cum uino nigro, & radatur caput, & liniatur cum
eo, & dimittatur quinquē diebus, deinde abluat-
ur, & dimittatur quiescere duobus diebus, dein-
de iteretur: quod si exulcerauerit, curetur locus
cum adipe anseris. Et iterum ad depilatos. fuman-
tur sex uentres leporum, & exsiccentur optime,
& adurantur in uase lutato, & projiciatur super
eos de folijs ramni, & de folijs, myrti tantundē,
& de capillo ueni. z. viij. & adurantur uice alia
in uase uitri, deinde teratur: & misceatur cū tribus
lib. adipis urfi, & quantum ipsum olei de rapha-
no, & reponatur, & administratur quum necessa-
rium fuerit in oleo aliquo aromatico: & baccæ
lauri, & oleum de pipere, & oleum de kera: &
similiter illud quod adiunxit in faciendo nasci. Et
iterum cinis abrotani quādo misceatur cum oleo
antiquo, facit nasci barbam tardæ nascentiæ. &
z cinis lilij cum aqua, & propriē in supercilijs. Et
iterum ad supercilia comburantur duæ nuges, us-
quequo terantur tantum, & adiungatur eis amba-
bus aure. j. de nucleis dactylorum. z. i. z
similiter absque persecutione ultima. & xv. gra-
na piperis, & bulliat cum oleo ros. Et iterum ci-
nis abrotani, & auellane adusta, & laudani, &
cantharides, & conditi bulliant in oleo de ben in
cochleario. z. donec denigrentur, &
misceatur cum tanto galia, quantum ipsum est,
& fricetur locus, & liniatur cum eo. Et iterum ca-
pillus ueni, & grana myrti, & semen apij, aduran-
tur parum, donec denigrentur, & aggregentur
cum adipe urfi, & oleo raphani. Medicamen fa-
ciens nasci pilos in supercilijs. Recipe thuris au-
re. iiii. stercoris crocodilli, stercori ericii marini,
& rutæ montanæ, omnium an. aure. i. terantur cū
uino stiptico, & misceantur cum adipe urfi, & ad-
ministrantur. Aliud ad depilationem antiquam,
difficilem ex alopecia, & aliis. Recipe sceba partē
i. spumæ maris partes. viii. euphorbii, & baccarū
lauri, amborum an. partes. iiii. picis humidæ par-
tes. ii. liquefiat pix cum oleo de lilio, & liquefiat
in ea euphorbium, deinde admisceantur cum eo
reliquæ medicinae. z. Simile ei: radicū
arundinis adusta partes. vii. cineris ranarum par-
tes. v.

z
ca
est
sta
b l
ag
c
d
nō
e
t
tibi

m B. Alia

B. alferas

tes. v. seminis erucæ partes. iiii. radices. n. & alistas & partes. iiii. terantur cum oleo laurino, & administrantur.

De Alopecia ex tyria. Cap. 5.

Iam sciisti, quod causa in generando alopeciam est materia mala, manens in cute, in originibus radicum pilorum; quare corrumpit radices originum pilorum, corrodens eas, prohibens nutrimentum bonum eis, & nominatur alopecia, propterea quia ipsa accidit uulpius. Et differentia quidem inter ipsam, & thyriam est, quod in tyria non tantum cadunt pili, imò excoiatur cum ea cutis tenuis, sicut accidit serpenti. Et fortasse accidit in ea figuratio proueniens, sicut figura serpentis. Et materia quidem quæ facit accidere, & incurrere alopecia & thyriam quandoque est cholericæ; & quandoque est melancholicæ; & quandoque est phlegmaticæ; & quandoque est ex sanguine corrupto. Et significatur super totum illud per illud, quod apparet quum sit abrasio, ex colore cutis; & proprie quum fricatur illud frictione aliqua. Et quandoque significatur illud ex regimine præcedente, & ex accidentibus quæ afficiantur ei. Et ex eis quæ significant illud, est humor dominans de illis quos sciisti. Et quandoque significatur uelocitas sanationis eius, & tarditas ex eo quod uidetur de uelocitate rubificationis eius, per frictionem; & propter uelocitatem attractionis sanguinis boni ad ipsam, aut tarditatem eius, quamuis fricatio plurima exulceret; quare prohibet originem pilorum.

De cura. Cap. 6.

Non est dubium, quin rectificatio regiminis in ea sit euacuatio illius humoris, faciens in primis, & intromissio ciborum chymii ualde boni ad corpus, de illis quos sciisti. Et uini temperati, commisti, declius ad impressionem dulcedinis parum, cum tenuitate, & claritate; nam hoc nutritilius est. Et balneum confert ei ante omnem frictionem, & post ipsum. Et incipiat prima res cum euacuatione corporis in primis ab humore faciente cum medicinis educentibus ipsum, aut cum phlebotomia, si materia exiguè illud; deinde cum euacuatione capitis ab eo cum quod sciisti de caput purgij, & odoramentis, & gargarismis, ex eis quæ dicta, sunt in cap. mundificationis capitis, secundum unamquamque superfluitatem; deinde permutandum est super cutem, & mundificationem eius ab eo, quod in ea mansuum est; & extractionem eius ab ea, & resolutionem ipsius. Et festinandum est in hoc, ut non recipiat cutis qualitatem mansuam malam. Et non est ambiguum in hoc, quin oporteat ut medicinæ euacuantes ex locis materiam malignam, sint incisivæ, & resolutione non consequente exsiccationem, propter uehementiam calefactionis; quare adipiscatur cutis calefactione, quæ in futuro sit causa pilorum, quamuis in præsentem forsitā destruat alopeciam. Quod si fuerit calida fortis, sicut & guma ruta agrestis, quæ est radix in cap. 4. & frangatur caliditas eius cum oleis temperatis, uincentibus super eam, & cum aquis quibus subtrahatur. Et de ea quidem melior est recens: & illa

super quam præterierunt anni tres, est debilis. Et de iudicio fortis est, ut minoretur ipsius quantitas, & frangatur eius complexio; & festine accipiat ab eo quod cum ipsa linitur. Et de iudicio debilis est, ut fiat contrario, & oportet, ut sit subtilis; & si non penetrabit uirtus eius in profundum cutis. Et oportet ut sit in illis medicinis confortatio, & prohibitio, ut non recipiat caput materiam malignam. Et non oportet ut associetur illi uirtuti stipticitas plurima, prohibens materiam peruenire ad locum, deinde penetrare in poros eius. Quum ergo corpus mundificatum est ab illo, oportet tunc ut in eis sit uirtus attrahens sanguinem eius bonum, & uaporem eius temperatum; postquam ipsa resoluerit corruptum, qui est in cute; ut aggreget resolutionem corrupti, & propinquum; & attractionem boni longinqui; & illud post mundificationem. Et quum tu admistras has medicinas, oportet ut tu consideres impressionem earum; & incipias in eis à debilibus in complexione & minoratione, & considera in eo quod est ex eis, quod si inuenis agrum tolerantem, & impressionem incolumem, adde in uirtute, & si non tolerat, & magnificatur impressio, minue quantitatem, & commistionem; & stude ita ne perducatur ad exulcerationem, & apostemationem, & proprie in corporibus leuis complexionis, aut ætatis, aut temporis. Et si perduxerit ad apostemationem, & exulcerationem, succurre illi cum adipibus, & lini eos de super sicut est adeps anatis, & gallinæ; & sicut ceratum leue, quum ergo sedatur, reuera cum quantitate quam tolerat, quumque magnificatur res parum, non cesses facere illud, donec resoluatur corruptum, & attrahatur bonum. Et signum quidem impressionis medicinæ in ea est, ut rubeat cutis cum frictionibus; & minoris numeri, quam frictiones, quibus rubeat ante administrationem medicinæ; si autem dispositio non alteratur, tunc scias quod indiget medicina fortiore; & quando non rubet, frica cum panno uehementius quam sit illud, donec timeatur excoiatio; deinde frica cum eis quæ sunt sicut cepe. Quod si non rubet, non erit excusatio quin scalpelletur locus, & liniatur cum eis, quæ sunt sicut allia. Et de eis quibus indiget in mundificanda cute à materia alopecie malæ, sunt sanguisugæ, & uentrosatio, & pungere cum acubus pluribus. Et iterum uesticatio cum medicinis acutis, quas dicam: & mundificatio eius quod uesticatum est, & sanatio eius ut egrediantur pili ab ea. Et de eis quæ adiuuant in resoluendo materiam, est cooperire caput pileo de pellibus semper nocte, & die: ipse enim resoluit, & facit sudare. Et oportet ut radatur omnibus duobus diebus, aut tribus cum nouacula; & quoties nascuntur, radatur caput. Et oportet ante administrationem epithematum, ut radatur caput, & fricetur cum panno aspero, aut sicut cum cepe, aut corticibus raphani, donec rubeat, & fiat susceptibile uirtutis medicinæ; & aperitis poris, & quandoque excusat balneum; ab hoc, quod si non raditur, subtiliter medicina perueniens ad illud. De euacuantibus autem euacuatur cholericæ cum decoctione myrobalanorum, & cum uirtute ellebori, & epithymo, & pilulis cochijs, & cum hiera picra; & iterum hiera diacoloquinthidos

B. Alia litera augmentetur eius multo

B. Alia lra dulcē ex corpore

B. Alia litera extranei

B. Ienib &

B. Ienib &

B. Ienib &

B. Ienib &

B. Ienib &

B. Ienib &

B. Ienib &

B. Ienib &

B. Ienib &

B. Ienib &

B. Ienib &

B. Ienib &

B. Ienib &

B. Ienib &

B. Ienib &

B. Ienib &

B. Ienib &

B. Ienib &

B. Ienib &

B. Ienib &

B. Ienib &

B. Ienib &

B. Ienib &

B. Ienib &

quinchidos est bona, pphre phlegmatica. Si autem fuerit illic melancholia, misceatur cum ea aliquid de elleboro nigro. Et si fuerit illic cholera, misceatur cum ea scammonia. & hiera Rusi, & logidiō bona sunt, propriē melancholicæ. Et multoties quidem sanatur euacuatione una. Et species quidem horum euacuantium sunt de eis, quorum scientiam collegisti in eis quæ sunt præterita. Et si uolueris leuius illo, da ei in potu de hiera amara composita cū pulpa coloquintidæ, & turbit in mense tres portiones, aut quatuor. Et quando non ualeat euacuatio una, itera post quietes in eo quod est inter illud. Et quum uideris cutem capitis rubere, aut uenas eius rubedine repletas, phlebotoma post phlebotomiam uniuersalē, si exigit illud consilium, uenas capitis, & uenas frontis, & temporum. Si autem non uolueris illud, tunc non facias aliquid de hoc. sanguis enim est quo indiget illud. Gargarismata autem, & caput purgia, & similia iam sciui in cap. curatio num capitis. Medicinarum uero superponendarum fortiorum est euphorbium, super quod non transferunt ultra tres anni, præparatum secundum quod dedimus de regimine in canone. Et post ipsum est gumma rutæ syluestris, quoniam ipsa est mirabilis ualde. Deinde nasturtium, & sinapis, & cinis cantharidarum confectus cum pice humida aut staphylagria confecta cum oleo laurino, aut lac tithymali cū quo uescit: & aperiatur, ut curat quod sub ea est. Et quū cadit cortex, oriuntur pili sub eo: & alzei ponitur super membrum tempore paruo: & indiget ea in alopecia quæ est fortis. Et post illud sulfus, & duo ellebori, & semen erucæ, & spuma nitri, & duæ species spumæ maris, & cortices arundinum, & radices earū adusta, & stercus muris, & stercus ouium adustum, & piper longum, & sinapis, aut auellana combusta, & folia fici, & conditi & uenæ chelidonis, & alkitran: & quandoque confert in ea fel taurinum, deinde quod est sicut amigdala amara, adusta cum cortice suo, & sicut thus tritum aliquot diebus in aceto bono. Et xilocara nabathi sunt ex medicinis huius ægritudinis. Et de istis oleis administratis in ea, meliora sunt oleum laurinum, & oleum de Kerua. Et de medicinis, quæ sunt, & ceræ, melior est alkitran, deinde pix: de adipibus melior est adeps ursi: & propriē qui antiquatur. & Linimentum forte euphorbij, gumma rutæ agrestis, olei laurini, omnium aur. ij. sulfuris uiui, & ellebori de quocunque amborum fuerint nigro, aut albo, omnium an aure, fiat cera tum cum cera, quantum sufficit. Et iterum nitri Africani partes. ij. salis ammoniaci pars. j. adurantur ambo, & terantur in aceto fortis, & liniuntur cum eo loca, post frictionē faciēdo epithema leue: & iterum post tres horas, medicamine iam exsiccatō in diebus tribus diebus. Si autem uesciauerit, fac illud quod fecis. Et iterum cantharides, & sinapis decoquantur in oleo, donec fiant sicut algalia: deinde uescitur cū eo locus fortis, & frangatur uirtus eius cum commistione, & debili. Et de illis quæ sunt leniora hoc, & sunt mirabilis iuuamenti, est ut sumatur acetum forte cum tanto oleo ros. bono quantum ipsum est, & cum galange: & deinde

fricetur locus cum pāno aspero, & liniatur ex eo. Et iterum inunctio cum algalia, in qua est aliquid de gumma rutæ agrestis. Et scias, quod infantibus sufficit abstinentia, & puberes tolerant, 3. s. de pilulis cochij. & habentes annos. x. tertiam. 3. unius.

De eis, quæ abradunt pilos.

Cap. 7.

Vmantur calcis partes. ij. & arsenici partes. ij. & liniatur cum eis ambobus cum pauco aloē posito in eis: abradet enim statim. Et si ponantur calcis partes plures, & arsenici pauciores, erit magis æqualis: & si addatur calx, erit tardioris operationis: ueruntamen operabitur. Et quandoque sumuntur calcis, & arsenici partes. ij. & pars. j. & decoquantur in aqua tandiu donec depilet pennam. Quod si iteretur operatio in illa aqua, erit melior. Et quæ præparatur cum sole, est melior. Et sumatur aqua illa, & decoquatur in ea oleum minus ea, & secundum plurimum donec recipiat uirtutem eius, & liniatur cum ea. Et quandoque dimittitur aqua illa coagulari in salem, & administratur sal ille in aqua. Et calx coctularum efficit operationem calcis cum arsenico: & est subtilior. Et si sumatur loco calcis aqua calcis, in qua calx iteratur, ponendo sub sole, aut decoquendo, & ponatur in aqua arsenicum tritum, erit bonum. Et quandoque administrantur etiam sanguisugæ uirides, quæ sunt sub urceis. Quod si uolueris, ut sit illud quod nascitur, subtili, proiciatur in pilotro, cinis uitis, aut nitri: & multiplicetur eius, & commotio: & deinde abluitur cum farina hordei, & fabarum, & semine melonū. Et quandoque componuntur calx, & arsenicum cum eis quæ sunt sicut aqua alkisch, & aqua rizi. Et quandoque ponuntur in ea myrrha & mastix: & quandoque iuuatur cum spuma maris.

De cæura eius, quem combustus pilotro.

Cap. 8.

Portet ut minoretur eius motio, & festinetur ipsius ablutio cum oleo rosaceo: iam super eam præmissio: quumque abluitur cum aqua calida, sedat post illud in aqua frigida: illud enim est curatio bona: deinde liniatur desuper lentes excorticatæ, trite cum aqua rosacea, & sandalis, & propriē si adurit. Quod si fortis fecerit adustionem, tunc necessarium est adhibere quod sit sicut unguentum cerusæ, & sicut epithema cum lichargyrio nutrito cum albumine oui, & oleo ros. & camphora.

De eis, quæ prohibent odorem pilotri.

Cap. 9.

Linatur post ipsum cum creta nutrita cum aromaticis, aut creta cum aceto, & cum aqua ros. Et foliis persici inest proprietas in hoc mirabilis, & foliis uitis, & foliis alsehefabram tritis, & alcannæ, & fæcis croci hortulani, & rosæ & cyperis, & galix, & squinantho, & similibus singularibus, & compositis.

De illis, quæ prohibent ortum pilorum.

Cap. 10.

Prohibent ipsum stupefacientia, in frigidantia, sicut ut incipiat, & depiletur, deinde liniatur cum hyusquiamo albo, & opio, & aceto, & aqua hyusquiami nigri cum eis, & sola, & si fuerint decocta in aceto, erit melius. Et corpus

m. B. uideris

n. B. alchibichē

gi

† baurach

o. B. radices al

membran

p. B. cerebrales

q. † B. Linimen

tum forte linia

tur cum sinapi

& alkitran.

† baurach

† B. assidue

† B. Alia fite

ra in

p. B. conuascet

seu simul pmi

scat agitando

a. B. Alia litera

aut

b. B. in plur

mo aque

thaurach

c. B. fricatio

vel inuasio

a. B. his que p

hibent adustio

nem pilotri

b. B. Alia litera

fricatio

Modus confectiōnis temperatæ, bonæ.

MYrobalani nigri, & durungi, & piper longum, & emblici, & quandoque est loco piperis longi scorïa ferri, & zuecarum fiat ex eis triphera. Et de bonis expertis, est ut sumantur zingiber, & myrobal. Kebulorum, & macropiperis partes æquales, & administretur. Et iterum ut sumatur myrobal. Kebulorum pòdus. 3. xx. scorïe ferri pondus 3. iiii. agazici. 3. v. & zin giberis, & macropiperis, & garofillorum omnium an. 3. iij. & conficiatur cum melle. Et oportet ut sumat ista facientia adolescentiam anno integro amator adolescentie, ex huiusmodi confectiõni bus, super quas expectet usque ad meridiem, de inde comedat cibum.

Linimenta prohibentia à canitie.

Cap. 17.

Omnia olea calida, confortantia, & omnia
currentia quæ sunt similia in natura, sunt
conferuantia complexionem capillorū,
super calorem innatum, & non ⁊ fugatur? quod
penetrat in eis de nutrimento: ista sunt sicut al-
kitrā: & quæ eo linitur, dimittitur quatuor hor-
is: deinde ingreditur balneum. Et dixit iterum
curationem habentis caput^{bz} calidæ complexionis.
Et similiter iterum pix humida, currens sub-
tilis. Et similiter oleum de coslo, quoniam est
forte ualde, & oleum de ben, & oleum de nigella
est forte ualde fortius omni re: & oleum factum
cum pulpa colquini, & oleum de sinapi. Et bo-
num forte est ut fumatur de oleo sinapis, & de ni-
gella, & ut coquatur in eo nigella, deinde coquatur
in ipso colquini. post ipsam, aut cum ea. Et
oleum expressum ex oliuis syluestribus, quando
assiduatur inunctio cum eo omni die, prohibet
canitē. Oleum bonum, olei omphacini ꝑ ac-
sat ꝑ tres, spice, ꝑ .i. s. blattæ bizantiæ, floris squi-
nanti amborum an, ꝑ .s. decoquantur medicinæ
aut in oleo, donec remaneat tertia eius, aut in
aqua, donec fuscipiat uirtutem earum uolūmen-
ter; deinde decoquatur oleū iterum in illa aqua,
donec consumatur aqua. Et rectius quidem est
tunc, ut minoretur quantitas olei, sufficiat list.
j. & .s. deinde fumatur. ꝑ .j. iacacie, & dissolu-
atur cum uino, & teratur optimè, & misceatur cū
eo acacia, & administretur. Oleum bonum ꝑ ꝑ
ꝑ oleum de granis corti,
& olei myrtini, & olei de emblicis partes æqua-
les: & mensuretur de summa eorum lib. i. fuman-
tur cyperi & casia ꝑ ꝑ ꝑ & spice, &
nigella, & garofillorum, & spurge coluquin. &
cosli, & xilaoles crudi, & florum squinanti, &
calami aromatici, omnium partes æquales: & su-
matur earum pondus, ꝑ .c. & decoquatur in lue-
co coluquin. li. inueniunt, aut in succo cortium
nucis, cuius quantitas sit lib. iiii. quumque media-
tur aqua, ponatur super ea oleum, & incessanter
decoquatur, donec remaneat oleum, & consuma-
tur aqua, & coletur, & administretur.

Linimentum bonum adeo, quod destruit recentē ex ea.

Svmantur acacia, & gallæ, & fœnugræcum,
& femē melon. & coriandrum siccum, & spi
ca, & laudanum, & succus corticū nucis ex
siccatus, & succus florū papau. Ruffi exsiccatus,

& rubigo ferri & calcuceaumenō, & a fremeah;
& alume nigrum, de quibus fiant trochisci subti-
les, & exsiccentur ei, & administrentur in mense
tribus uicibus liniendo cum aqua emblicorum,
aut aqua myrti.

2 B. vitriolum
romanum

Linimentum bonum cum quo liniatur caput tangendo.

MYrobalanorum nigrorum, emblicorum,
& gallarum omnium partes. x. laudani
partes. xx. foliorum myrti, & granorum
eius an. partes. xxx. ponantur in tribus lib. olei, &
dimitantur in eo tribus diebus, deinde coquantur
donec ingroscentur, et fricentur cum eo cap-
pilli. Et de eis que experti sunt illi, qui fuerint an-
te nos, & experta sunt in tempore nostro, est po-
tare draganthi rubei albæque pondus. 3. j. ipsum
enim depilat canos, & facit nasci loco eorum ca-
pillis nigros: ueruntamen non tolerat illud ni-
si qui habet forte corpus, & humectati. Et opor-
tet ut administretur post ipsum, quod mūdificet
pulmonem, & humectet ipsum.

De rememoratione tincturarum.

Cap. 18.

Repentuntur in libris olea, de quibus existimatur quod sint tincturae. Et experimentum ^a facit esse necessarias uirtutes specierum propriarum, quibus cum supereminet oleum, resoluit inter eas, & inter capillos: quare non penetrant in eis, et ^b operantur aliquid, nisi fuerit illic uirtus uehemens, aut proprietates maxima: et non operatur uirtus uehemens, nisi ex rebus fortis tinctura, sicut est arugo ferri, et sicut est arugo plumbi, & sicut cortices nucis: tunc enim forsitan ista, et similes eis, quia uirtutes earum iterantur in oleis, et uirtutes medicinarum penetrare facientium medicinae interueniunt, sicut aceti, et uini, operantur: nam si possibile est ut sit aliquid, tunc est illud. Video et audio quosdam testantes ueritatem eius, quod dicitur: quod una ex ^b uenizis nucis quando inciditur in principio ueris, et ponitur ut bucella in uase uiri, in qua est oleum, et sepelitur simul in terra, exsiccat illud quod est in uase: et exsiccando, et fugendo: deinde remittit illud in autumnum, et reddit plurimum eius ad uas, et est tinctura. Et plurimum quod accidit de hoc capitulo, et impletur, non fit illud ex eo nisi cum iteratione. Amplius species tincturae, quibus tinguntur capilli, sunt tres, denigrans, et faciens flauos, et dealbans: et nos incipimus narrare numerum denigrantium bonorum.

a B. affirmat
quando olea
ponuntur ap
virtutes spec
rum seu medi
caminum impo
tium tunc inter
ipsas & inter ca
pillos cadit mo
dians prohibet
quia in ipsos ca
pillos non pene
trant ille virtu
as & non

h. B. radicibus

Denigrantia.

Cap. 19.

Alcanna quidem, et ^a indicum ꝑ sunt radix, super quam aggregantur homines: et diuersificantur amborum impressiones secundum diuersitatem, et preparationem capillorum. Et ^b homines ꝑ incipiunt cum alcanna, deinde consequenter adhibent indicum post abstinentiam: et expectant super unumquodque amborum mora, quæ quantitati habet: et quāto plus expectant, est melius. Et de hominibus sunt qui aggregant ea. Et de hominibus sunt, qui sunt contenti alcanna, et delectantur eius flauitate. Et de eis sunt, qui sunt contenti indico, et delectantur colore pauonis proveniente ex eo. Et indicum quidem Indum bonum est, uelocioris tincturæ: sed est

a B. alufine. Et
sic vbiq; per
indicū in hoc
cap. intelligat
alufine

b B. plurimā
hominum

sed est uehementius faciens colorem pauonis, et flauitatem. Et indicum carmenum est minus tingens, et tardius: uerum eius tinctura est declinans ad nigredinem flauam, et non est multitudo coloris pauonis in ea. Et qui uult ut redeat tinctura indici ad colorem capillorum, et destruat eam flauitatem, et tunc ipsa destruet colorem pauonis, et reducet eam ad colorem flauitatis. Et melius quidem est, ut non prolongetur eius mora, immo festinetur ad abluendum eam. Et alcannam, quae fuit post tincturam primam. Et de hominibus sunt, qui coniungunt ea cum aqua, et sicla, et cum aqua granatorum, aut cum aqua lactis acetosi: aut componunt cum eis almasal, et aqua corticum nucis: et totum illud est inuatiuum. Et de eis sunt, qui coniungunt ea cum aqua in qua proijciuntur calx, et lithargyrium de coquendo, aut sub sole dimittendo, donec denigret lanam. Et hoc iterum bonum est, quando ponitur in tinctura pondus, et gariofillorum, denigrat ualde: et prohibet malitiam eius a cerebro. Tinctura autem alia, quae administratur multoties, ueruntamen minus quam administratur prima, est, ut fumantur gallae, et inungantur cum oleo, et adurantur cum oleo. Et quod de hoc est melius, est ut fiat in uase lutato: et finis adustionis est quantitas qua denigrentur, et terantur: et non perueniant ad ultimum in ea. Et fumatur de eis pondus. drach. xx. et calcucecaumenon. drach. x. et aluminis. drach. ii. et salis gemmae. 3. i. et fiat ex eis tinctura: denigrat enim capillos denigratione fixa. Et quandoque administratur secundum hanc descriptionem. Sumatur lib. gallarum, quae cum oleo inungantur, et frigatur, donec scindantur, et fumantur calcucecaumenon, et aluminis, et draganthi omnium an. 3. xx. et salis. 3. viii. terantur bene omnia, et conficiatur cum aqua calida, et tingatur cum eis, et dimittatur tribus horis: et quandoque permiscet cum eis alcannam, et indicum. Et illud quod est famosum post hoc, est illud quod fit ex calce, et lithargyrio, et creta, quae comeditur, aut alcanzi, aut creta chimolea, aut quamcumque cretam uolueris de speciebus cretae capitis partibus equalibus assumpis, conficiatur cum aqua confectione tincture, et administrantur, et cooperiatur folijs siclae: et necessarium rei est uehementia contritionis lithargyrii. Et si sit aqua eius aqua alcanne, et indici, facta cum iteratione decoctionis amborum, aut positionis eorum sub sole in ea, tunc est melior: uerum necessarium est ut dimittatur circiter sex horas, et conferuetur super eam humiditas eius. Et iterum fumantur alcanne, et indici, et lithargyrii triti, sicut alcohol, et calcis, et gallarum frigarum, et calcucecaumenon, et aluminis, et draganthi, et gariofilli, partes aequal. et tingatur cum eis. Et hic sunt tincturae denigrantes, quae iam dictae sunt in libris, de quibus attuli illas, quae sunt propinquiores ad hoc, ut diligat eos cor, aut cum quibus cadat fiducia. Modus tincturae bonae. Recipe alcanne partem. i. et indici partes. ii. et calcucecaumenon, et aluminis, et salis gemmae, et gallarum frigarum, et scorae ferri partes aequales. terantur cum aceto, et dimittantur donec ferme-

tetur, et administretur. Et de illis quae dicuntur in hoc, est ut fumatur scoria ferri post contritionem in aceto uini supereminente ei quatuor digitis, contritione uehementi: et decoquatur usque ad sui medietatem, deinde dimittatur in eo duabus hebdomadis donec erugines, et fumatur quantum est scoria de myrthobalan. nigris, et fundatur super eos illud acetum post contritionem eorum: et decoquatur donec exsicceetur illud acetum, et fiat sicut alcohol, et deinde submergatur cum oleo, et decoquatur donec fiat sicut algalia: et si uolueris, aromatiza ipsum. Et hoc si tingit cum oleagine, tunc propter uirtutem rubiginis ferri. Et iterum scoria argenti decocta in aceto uehementer, numeratur de summa denigrantium fortiter. Et magis dilectum apud me est, ut sit loco aceti, acetositas citranguli, et aut citri: et ut loco decoctionis sit dimissio ferri in eis spacio aliquo. Et dixerunt iterum, si ponatur in Kenina ordo unus de floribus papau. ruffi, et ordo alius aluminis: et sepeliatur in stercore, resoluitur in tincturam bonam. Dixerunt, et similiter si inhumetur planta hordei humida antequam spicas habeat cum medietate sui de alumine in fimo, in concauitate uasis uitrei, fiet totum aqua nigra, et linimentum denigrans. Dixerunt, et similiter si cucurbita humida exsistens super arborem suam, et cum circuitione aperitur, et extrahatur quod in ea est, et ponatur in ea sal, et aliquid parum de scoria ferri, et reducatur cortex, qui cum circuitione fuit ablatus, et luteretur tunc totum quod in ea est, resoluatur in aquam nigram, quae erit tinctura ut encaustum. Dixerunt, et si terantur folia capparis, et decoquantur cum lacte, et proprie lacte mulieris donec perueniat ad tertiam, et dimittatur nocte tota, erit tinctura bona. Et melius quidem est apud me, ut sit de summa conseruantium. Et Gal. quidem testatur de hac tinctura, et inquit, fumatur de flore qui est sicut uua in arbore nucis, et teratur cum oleo, et liniatur ex eo cum butyro uacino humido. Et dixerunt quidam, quando miscetur cum eo stercus caprinum, fit bonum. Et dixerunt: et similiter quando cortices radicum algarab terantur cum oleo, et inungitur cum eo, tunc ipsum denigrat. Et apud me quidem, si fuerit tingens etiam, debilitat operationem eius oleum: et si esset loco olei aqua, forsitan esset melius. Et similiter est sermo meus in eo quod dixit Paulus, quod si rosa papau. ruffi conteruntur in oleo, donec fiat sicut algalia, fit tinctura: Nam si fuerit intentio ad hoc, tunc necessaria sunt, et profundantia sicut alumen. Et similiter est sermo eorum in nutriendo oleum cum corticibus nucis: et in hoc quod ipsi decoquant ipsum in aqua eius: et intrmittere parum aluminis in eo: et totum hoc est ex eis, quae debilitant ipsum: et similiter illud quod dicitur in decoctione olei in aqua papau. ruffi, donec finiatur. Et sicut illud quod dixerunt, quod oportet ut fumatur oleum sisaminum, et proijciatur super ipsum tertia sui emblicorum, et decoquatur hora una cum facilitate, et coletur, et fumatur ad omnem libram, quarta librae laminarum plumbi subtilium, deinde frigatur cum facilitate, ut non liqueat plumbum, et

AVIC.

V

ut non

c. B. capillorum

d. B. & eius
tinctura
e. B. cam

f. B. capillosum

g. B. fumach

h. B. alchaluch

i. B. Nota quod
ubi habetur cit-
ranguli in ara-
bico habetur
aranciorumk. B. concanet
eleuando prius
paret corticis
eius in rotun-
dum meism
l. B. reponatur
cortex qui ab
ea per incisio-
nem in rotundis

m. B. racemus

n. B. re aliqua
debitumineo. B. Alia litera
iuuans
p. B. ponticaq. B. & retere
tur illud tribus
vicibus

ut non inflammetur oleum, & moueatur semper, deinde dimittatur tribus diebus, deinde sumatur: & dico, in hoc est fiducia aliqua, proprie quando est in eo alumen. Dixerunt, & similiter cum ponitur oleum de ben in concavitate: & auergilati, deinde firmatur ex latatione eius, & ponitur in furno positione cum cautela, egreditur oleum tingens: & melius est ut numeretur hoc in summa eorum, quæ prohibent canitiem. Dixerunt: & si mundentur grana passularum, & terantur optime sicut alcohol, & submergantur cum oleo sisamino, & inhumantur mense uno in fimo, erit tinctura bona: & bonum, & ex eis quæ sunt quasi illud super quod est convenientia, est quod ouum alaciat, est tinctura fortis, & similiter ouum auitardæ. Et accidit quod in tempore nostro in diebus uitæ Regis Sedubelæ, ut egeret una de genetis suis super unam partem barbæ genet alterius dormientis, & tinxit eam nigredine.

Galia quam elegerunt.

Dixerunt, sumatur ^a §. 3. i. falis & lib. i. & s. quæ myrti humidæ expresse, & iij. lib. aquæ, decoquatur donec minuaturs medietas: deinde remoueaturs ab igne, & sumanturs ^b §. lib. iij. hybisci, & l. alcannæ, & l. indicis, & drach. xx. gallarum fixarum, & drach. x. draganthi, & 3. l. gummi, & projicianturs in ea & ingrossetur cum decoctione, & aromatizetur cum muscho, & galia: & cooperiendo cum ea tã gendo illud quod uolunt tingere: tãta quantitate quod ei supereminet. Dixerunt: & sumatur olei de granis corti pondus. 3. xxx. & projiciatur in eo limaturæ ferri, & limaturæ plumbi, & calcu cecaumenon, omnium an. pondus. 3. iij. teratur totum cum eo: & dimittatur, donec denigretur, deinde frigatur, & aromatizetur cum muscho. Et scias quod hordeum combustum, aut cortices fabarum, aut cortices granatorum, sunt de summa eorum, quæ intrant in tincturis introitu alcannæ: & similiter cortices nucis. Et nos quidem iam diximus medicinas tincturæ in medicinis singularibus: & quod ipsæ sunt sicut: & capsiæ & myrrha, & lycium, & sinapis, & sal, & elleborus, & attriplex, & emblici, & capillus ueneris, & rosæ papau, rufi, & alcanna, & indicum, & æs ustum, & scoriam ferri, et aqua corticum fabarum humidarum, et cortices nucis, et aqua eorum, et acacia, & fenugræ, et semen sicæ, et myrtus, et grana eius, et laudanum, et lithargyrium, et calx, et scoriam omnes, et limaturæ.

De facientibus flauum, & quæ currunt cursu eorum.

Cap. 20.

Dixerunt, quod scurrat ex arundine nabathi recente: ablato ab eo cortice eius, quæ acceditur super: & eam ab alio latere tingit sicut aurum. Et similiter ærugo ferri cum aqua draganthi, super quam expectetur, sicut expectatur super alcannam. Aut sumanturs alcannæ, et facis uini, et §. gummi: partes æqual. et aliquid de squinantho, et tingatur cum eo. Aut sumatur alcanna, et tingatur cum ea, postquam conficitur cum decoctione conditi. Dixerunt, et tingatur cum alumina, et §. galiffixeo et croco, aut cum myrrha, et staphysagria: & et dimittatur die ac nocte cum aqua, et iteretur illud diebus aliquot. Et cum iterantur: &

per ipsum lupini confecti cum aceto, est bonum. Et iterum sumanturs lupinorum contritorum. 3. x. myrrha. 3. v. falis: & tingentis. f. allauregi. 3. iij. facis uini exsiccatæ adustæ. 3. iij. aquæ cineris ligni uitis, quantum sufficit.

De rubificantibus fortibus.

Cap. 21.

Sumanturs sumach. 3. ij. et gallarum. 3. iij. et alidion citri. 3. ij. & capillis ueneris duæ bacæ, & absinthium baccarum. 3. i. & lupinorum excorticorum siccorum pugilli duo, teranturs, & infundanturs in lib. x. aquæ diebus aliquibus, deinde emplastreter cum eo caput, quæ est tepidum. Dixerunt: & decoctio lentium, & conditi in aqua est bona faciens flauum. fortis. Dixerunt, sumatur facis uini adustæ, & §. miscetur cum oleo de ben, aut oleo de squinantho.

De albificantibus.

Cap. 22.

Eis est sterco hirundinum, & de eis sunt ^a §. uicri: & de eis sunt almes: & de eis est ^b §. albus: & de eis sunt cortices raphani, & fel tauri, & uapor sulfuris, et cacumen caparis, et cacumen oliuarum singulariter, et conium: et proprie cum acetore: et proprie post uaporationem eius cum sulfure. Sumanturs semen enulae, et cortices raphani sicci, et alumen, et aggregetur cum attritione cum medietate partis. i. de gummi arabico. Et iterum sumanturs folia §. aluf: & cortices cappari, et mandrag. et si fuerit loco amborum hyusquiami albi erit forte, et miscetur tinctura: et si fuerint in eo camphora, et aqua rosæ erit melius. Et quandoque madesunt capilli, deinde inuoluuntur in sulfure, deinde suffumigantur cum eo: fiat cum eo illud in nocte semel, aut duabus uicibus.

Succursus dispositionibus sequentibus tincturas.

Cap. 23.

Lures species tincturæ sunt infrigidentes cerebrum, et corrumpentes ipsum, et faciētes ipsum cadere in preparatione ad catarrhos, et ad apoplexiam, et similia, curetur ergo illud cum eis, quæ uicinantur tincturis: aut administretur succisione earum de aromaticis calidis, sicut sunt muschus, et gariofilli, et similia. Et quandoque accidit ex tinctura, ut tendatur capilli quasi ut chordæ, et remoueaturs eorum crispitudo, et deturpetur eorum situs: et succurrit illi, si ponatur cum tinctura illud, quod, subtiliat, et crispatur, et proprie in genere capillorum, qui faciunt illud. Et quandoque accidit ex tinctura, ut debilitentur capilli, et exsiccentur barba, & deturpetur facies, & deturpetur capilli, et succurrit illi, si consequenter adhibeatur oleum uiolaceum, et oleum alkeiri. Et quandoque accidit ex tinctura ut denigretur facies: et homines quidam lauant eam cum farina fabarum, et ciceris, et similia: et non est melior ablutio ad illud quam de oleo calido. Et quandoque accidunt post tincturam alnusul. Et melius quod administratur in eis, est, ut sumatur de tinctura quantum est nux, et exsiccentur, et proprie de tinctura in qua est uirtus profundans: et quoties apparet alnusul, aut forsitan apparebunt, accipe lignum sicut illud cum quo fricantur gingiua, et inuolue: unum super extremitatem

f. B. nargil deinde firmet vel securum fiat cu

f. B. & bonum ad radicem capillorum & de eis in quibus est quasi conuenientia & iam accedit in tempore nostro in diebus uitæ regis semisaledele quod leopardus vnus egerit sterco super partem barbæ eius hominis qui leopardus donit & infuit ad feras capiendos homine hmodi dormiente ad lacus leopardi seu iuxta leopardum & tincta est barba nigredine.

a. B. 3. l. emblici & lib. 3. s. b. B. altheæ & alcannæ & foliorum Indici osum an. 3. l. c. B. inungatur cum ea

d. B. & inungatur tanta quantitate qua linimen tum tingens sit perueniet seu eleuet super capillos.

e. B. sithragi

a. B. flores arundinum nabathi recentes b. B. extremitas eius alteram

c. B. rasine

d. B. alafarachi & croco & myrrha & alserugi

e. B. & ponunt

f. B. cinthori alserugi

a. B. & non adusta

a. B. alneferia Alia litera nigella b. B. albusci albi

c. B. alneferia

a. B. infitrent capilli & corrumpetur b. B.

c. B. & accipe super extremitatem eius de illa tinctura & inuolue

mitatem eius de resolutione illius tincturæ coagulata; et consequenter cum eo alnuful. Et quidā accipiunt fumum olei aromatici sicut oleum de ben, et laudanum, aut ceram, et inungunt cum eo alnuful: et quando exsiccat, linitur.

De furfuribus.

Cap. 24.

Quoniam sermo de furfuribus est proportionalis sermoni de capillis ex aliquibus modis, tunc loquimur de eis. Furfur est ^a salabirati. i. cantabrum, quod est in capite ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^{aa} ^{ab} ^{ac} ^{ad} ^{ae} ^{af} ^{ag} ^{ah} ^{ai} ^{aj} ^{ak} ^{al} ^{am} ^{an} ^{ao} ^{ap} ^{aq} ^{ar} ^{as} ^{at} ^{au} ^{av} ^{aw} ^{ax} ^{ay} ^{az} ^{ba} ^{bb} ^{bc} ^{bd} ^{be} ^{bf} ^{bg} ^{bh} ^{bi} ^{bj} ^{bk} ^{bl} ^{bm} ^{bn} ^{bo} ^{bp} ^{bq} ^{br} ^{bs} ^{bt} ^{bu} ^{bv} ^{bw} ^{bx} ^{by} ^{bz} ^{ca} ^{cb} ^{cc} ^{cd} ^{ce} ^{cf} ^{cg} ^{ch} ^{ci} ^{cj} ^{ck} ^{cl} ^{cm} ^{cn} ^{co} ^{cp} ^{cq} ^{cr} ^{cs} ^{ct} ^{cu} ^{cv} ^{cw} ^{cx} ^{cy} ^{cz} ^{da} ^{db} ^{dc} ^{dd} ^{de} ^{df} ^{dg} ^{dh} ^{di} ^{dj} ^{dk} ^{dl} ^{dm} ^{dn} ^{do} ^{dp} ^{dq} ^{dr} ^{ds} ^{dt} ^{du} ^{dv} ^{dw} ^{dx} ^{dy} ^{dz} ^{ea} ^{eb} ^{ec} ^{ed} ^{ee} ^{ef} ^{eg} ^{eh} ^{ei} ^{ej} ^{ek} ^{el} ^{em} ^{en} ^{eo} ^{ep} ^{eq} ^{er} ^{es} ^{et} ^{eu} ^{ev} ^{ew} ^{ex} ^{ey} ^{ez} ^{fa} ^{fb} ^{fc} ^{fd} ^{fe} ^{ff} ^{fg} ^{fh} ^{fi} ^{fj} ^{fk} ^{fl} ^{fm} ^{fn} ^{fo} ^{fp} ^{fq} ^{fr} ^{fs} ^{ft} ^{fu} ^{fv} ^{fw} ^{fx} ^{fy} ^{fz} ^{ga} ^{gb} ^{gc} ^{gd} ^{ge} ^{gf} ^{gg} ^{gh} ^{gi} ^{gj} ^{gk} ^{gl} ^{gm} ^{gn} ^{go} ^{gp} ^{gq} ^{gr} ^{gs} ^{gt} ^{gu} ^{gv} ^{gw} ^{gx} ^{gy} ^{gz} ^{ha} ^{hb} ^{hc} ^{hd} ^{he} ^{hf} ^{hg} ^{hh} ^{hi} ^{hj} ^{hk} ^{hl} ^{hm} ^{hn} ^{ho} ^{hp} ^{hq} ^{hr} ^{hs} ^{ht} ^{hu} ^{hv} ^{hw} ^{hx} ^{hy} ^{hz} ^{ia} ^{ib} ^{ic} ^{id} ^{ie} ^{if} ^{ig} ^{ih} ⁱⁱ ^{ij} ^{ik} ^{il} ^{im} ⁱⁿ ^{io} ^{ip} ^{iq} ^{ir} ^{is} ^{it} ^{iu} ^{iv} ^{iw} ^{ix} ^{iy} ^{iz} ^{ja} ^{jb} ^{jc} ^{jd} ^{je} ^{jf} ^{jj} ^{jh} ^{ji} ^{jj} ^{jk} ^{jl} ^{jm} ^{jn} ^{jo} ^{jp} ^{jq} ^{jr} ^{js} ^{jt} ^{ju} ^{jv} ^{jw} ^{jx} ^{ky} ^{kz} ^{la} ^{lb} ^{lc} ^{ld} ^{le} ^{lf} ^{lg} ^{lh} ^{li} ^{lj} ^{lk} ^{ll} ^{lm} ^{ln} ^{lo} ^{lp} ^{lq} ^{lr} ^{ls} ^{lt} ^{lu} ^{lv} ^{lw} ^{lx} ^{ly} ^{lz} ^{ma} ^{mb} ^{mc} ^{md} ^{me} ^{mf} ^{mg} ^{mh} ^{mi} ^{mj} ^{mk} ^{ml} ^{mm} ^{mn} ^{mo} ^{mp} ^{mq} ^{mr} ^{ms} ^{mt} ^{mu} ^{mv} ^{mw} ^{mx} ^{my} ^{mz} ^{na} ^{nb} ^{nc} nd ^{ne} ^{nf} ^{ng} ^{nh} ⁿⁱ ^{nj} ^{nk} ^{nl} ^{nm} ⁿⁿ ^{no} ^{np} ^{nq} ^{nr} ^{ns} ^{nt} ^{nu} ^{nv} ^{nw} ^{nx} ^{ny} ^{nz} ^{oa} ^{ob} ^{oc} ^{od} ^{oe} ^{of} ^{og} ^{oh} ^{oi} ^{oj} ^{ok} ^{ol} ^{om} ^{on} ^{oo} ^{op} ^{oq} ^{or} ^{os} ^{ot} ^{ou} ^{ov} ^{ow} ^{ox} ^{oy} ^{oz} ^{pa} ^{pb} ^{pc} ^{pd} ^{pe} ^{pf} ^{pg} ^{ph} ^{pi} ^{pj} ^{pk} ^{pl} ^{pm} ^{pn} ^{po} ^{pp} ^{pq} ^{pr} ^{ps} ^{pt} ^{pu} ^{pv} ^{pw} ^{px} ^{py} ^{pz} ^{qa} ^{qb} ^{qc} ^{qd} ^{qe} ^{qf} ^{qg} ^{qh} ^{qi} ^{qj} ^{qk} ^{ql} ^{qm} ^{qn} ^{qo} ^{qp} ^{qq} ^{qr} ^{qs} ^{qt} ^{qu} ^{qv} ^{qw} ^{qx} ^{qy} ^{qz} ^{ra} ^{rb} ^{rc} rd ^{re} ^{rf} ^{rg} ^{rh} ^{ri} ^{rj} ^{rk} ^{rl} ^{rm} ^{rn} ^{ro} ^{rp} ^{rq} ^{rr} ^{rs} ^{rt} ^{ru} ^{rv} ^{rw} ^{rx} ^{ry} ^{rz} ^{sa} ^{sb} ^{sc} ^{sd} ^{se} ^{sf} ^{sg} ^{sh} ^{si} ^{sj} ^{sk} ^{sl} ^{sm} ^{sn} ^{so} ^{sp} ^{sq} ^{sr} ^{ss} st ^{su} ^{sv} ^{sw} ^{sx} ^{sy} ^{sz} ^{ta} ^{tb} ^{tc} ^{td} ^{te} ^{tf} ^{tg} th ^{ti} ^{tj} ^{tk} ^{tl} ^{tm} ^{tn} ^{to} ^{tp} ^{tq} ^{tr} ^{ts} ^{tt} ^{tu} ^{tv} ^{tw} ^{tx} ^{ty} ^{tz} ^{ua} ^{ub} ^{uc} ^{ud} ^{ue} ^{uf} ^{ug} ^{uh} ^{ui} ^{uj} ^{uk} ^{ul} ^{um} ^{un} ^{uo} ^{up} ^{uq} ^{ur} ^{us} ^{ut} ^{uu} ^{uv} ^{uw} ^{ux} ^{uy} ^{uz} ^{va} ^{vb} ^{vc} ^{vd} ^{ve} ^{vf} ^{vg} ^{vh} ^{vi} ^{vj} ^{vk} ^{vl} ^{vm} ^{vn} ^{vo} ^{vp} ^{vq} ^{vr} ^{vs} ^{vt} ^{vu} ^{vv} ^{vw} ^{vx} ^{vy} ^{vz} ^{wa} ^{wb} ^{wc} ^{wd} ^{we} ^{wf} ^{wg} ^{wh} ^{wi} ^{wj} ^{wk} ^{wl} ^{wm} ^{wn} ^{wo} ^{wp} ^{wq} ^{wr} ^{ws} ^{wt} ^{wu} ^{wv} ^{ww} ^{wx} ^{wy} ^{wz} ^{xa} ^{xb} ^{xc} ^{xd} ^{xe} ^{xf} ^{yg} ^{yh} ^{yi} ^{yj} ^{yk} ^{yl} ^{ym} ^{yn} ^{yo} ^{yp} ^{yq} ^{yr} ^{ys} ^{yt} ^{yu} ^{yv} ^{yw} ^{yx} ^{yy} ^{yz} ^{za} ^{zb} ^{zc} ^{zd} ^{ze} ^{zf} ^{zg} ^{zh} ^{zi} ^{zj} ^{zk} ^{zl} ^{zm} ^{zn} ^{zo} ^{zp} ^{zq} ^{zr} ^{zs} ^{zt} ^{zu} ^{zv} ^{zw} ^{zx} ^{zy} ^{zz} ^{aa} ^{ab} ^{ac} ^{ad} ^{ae} ^{af} ^{ag} ^{ah} ^{ai} ^{aj} ^{ak} ^{al} ^{am} ^{an} ^{ao} ^{ap} ^{aq} ^{ar} ^{as} ^{at} ^{au} ^{av} ^{aw} ^{ax} ^{ay} ^{az} ^{ba} ^{bb} ^{bc} ^{bd} ^{be} ^{bf} ^{bg} ^{bh} ^{bi} ^{bj} ^{bk} ^{bl} ^{bm} ^{bn} ^{bo} ^{bp} ^{bq} ^{br} ^{bs} ^{bt} ^{bu} ^{bv} ^{bw} ^{bx} ^{by} ^{bz} ^{ca} ^{cb} ^{cc} ^{cd} ^{ce} ^{cf} ^{cg} ^{ch} ^{ci} ^{cj} ^{ck} ^{cl} ^{cm} ^{cn} ^{co} ^{cp} ^{cq} ^{cr} ^{cs} ^{ct} ^{cu} ^{cv} ^{cw} ^{cx} ^{cy} ^{cz} ^{da} ^{db} ^{dc} ^{dd} ^{de} ^{df} ^{dg} ^{dh} ^{di} ^{dj} ^{dk} ^{dl} ^{dm} ^{dn} ^{do} ^{dp} ^{dq} ^{dr} ^{ds} ^{dt} ^{du} ^{dv} ^{dw} ^{dx} ^{dy} ^{dz} ^{ea} ^{eb} ^{ec} ^{ed} ^{ee} ^{ef} ^{eg} ^{eh} ^{ei} ^{ej} ^{ek} ^{el} ^{em} ^{en} ^{eo} ^{ep} ^{eq} ^{er} ^{es} ^{et} ^{eu} ^{ev} ^{ew} ^{ex} ^{ey} ^{ez} ^{fa} ^{fb} ^{fc} ^{fd} ^{fe} ^{ff} ^{fg} ^{fh} ^{fi} ^{fj} ^{fk} ^{fl} ^{fm} ^{fn} ^{fo} ^{fp} ^{fq} ^{fr} ^{fs} ^{ft} ^{fu} ^{fv} ^{fw} ^{fx} ^{fy} ^{fz} ^{ga} ^{gb} ^{gc} ^{gd} ^{ge} ^{gf} ^{gg} ^{gh} ^{gi} ^{gj} ^{gk} ^{gl} ^{gm} ^{gn} ^{go} ^{gp} ^{gq} ^{gr} ^{gs} ^{gt} ^{gu} ^{gv} ^{gw} ^{gx} ^{gy} ^{gz} ^{ha} ^{hb} ^{hc} ^{hd} ^{he} ^{hf} ^{hg} ^{hh} ^{hi} ^{hj} ^{hk} ^{hl} ^{hm} ^{hn} ^{ho} ^{hp} ^{hq} ^{hr} ^{hs} ^{ht} ^{hu} ^{hv} ^{hw} ^{hx} ^{hy} ^{hz} ^{ia} ^{ib} ^{ic} ^{id} ^{ie} ^{if} ^{ig} ^{ih} ⁱⁱ ^{ij} ^{ik} ^{il} ^{im} ⁱⁿ ^{io} ^{ip} ^{iq} ^{ir} ^{is} ^{it} ^{iu} ^{iv} ^{iw} ^{ix} ^{iy} ^{iz} ^{ja} ^{jb} ^{jc} ^{jd} ^{je} ^{jf} ^{jj} ^{jh} ^{ji} ^{jj} ^{jk} ^{jl} ^{jm} ^{jn} ^{jo} ^{jp} ^{jq} ^{jr} ^{js} ^{jt} ^{ju} ^{jv} ^{jw} ^{jx} ^{ky} ^{kz} ^{la} ^{lb} ^{lc} ^{ld} ^{le} ^{lf} ^{lg} ^{lh} ^{li} ^{lj} ^{lk} ^{ll} ^{lm} ^{ln} ^{lo} ^{lp} ^{lq} ^{lr} ^{ls} ^{lt} ^{lu} ^{lv} ^{lw} ^{lx} ^{ly} ^{lz} ^{ma} ^{mb} ^{mc} ^{md} ^{me} ^{mf} ^{mg} ^{mh} ^{mi} ^{mj} ^{mk} ^{ml} ^{mm} ^{mn} ^{mo} ^{mp} ^{mq} ^{mr} ^{ms} ^{mt} ^{mu} ^{mv} ^{mw} ^{mx} ^{my} ^{mz} ^{na} ^{nb} ^{nc} nd ^{ne} ^{nf} ^{ng} ^{nh} ⁿⁱ ^{nj} ^{nk} ^{nl} ^{nm} ⁿⁿ ^{no} ^{np} ^{nq} ^{nr} ^{ns} ^{nt} ^{nu} ^{nv} ^{nw} ^{nx} ^{ny} ^{nz} ^{oa} ^{ob} ^{oc} ^{od} ^{oe} ^{of} ^{og} ^{oh} ^{oi} ^{oj} ^{ok} ^{ol} ^{om} ^{on} ^{oo} ^{op} ^{oq} ^{or} ^{os} ^{ot} ^{ou} ^{ov} ^{ow} ^{ox} ^{oy} ^{oz} ^{pa} ^{pb} ^{pc} ^{pd} ^{pe} ^{pf} ^{pg} ^{ph} ^{pi} ^{pj} ^{pk} ^{pl} ^{pm} ^{pn} ^{po} ^{pp} ^{pq} ^{pr} ^{ps} ^{pt} ^{pu} ^{pv} ^{pw} ^{px} ^{py} ^{pz} ^{qa} ^{qb} ^{qc} ^{qd} ^{qe} ^{qf} ^{qg} ^{qh} ^{qi} ^{qj} ^{qk} ^{ql} ^{qm} ^{qn} ^{qo} ^{qp} ^{qq} ^{qr} ^{qs} ^{qt} ^{qu} ^{qv} ^{qw} ^{qx} ^{qy} ^{qz} ^{ra} ^{rb} ^{rc} rd ^{re} ^{rf} ^{rg} ^{rh} ^{ri} ^{rj} ^{rk} ^{rl} ^{rm} ^{rn} ^{ro} ^{rp} ^{rq} ^{rr} ^{rs} ^{rt} ^{ru} ^{rv} ^{rw} ^{rx} ^{ry} ^{rz} ^{sa} ^{sb} ^{sc} ^{sd} ^{se} ^{sf} ^{sg} ^{sh} ^{si} ^{sj} ^{sk} ^{sl} ^{sm} ^{sn} ^{so} ^{sp} ^{sq} ^{sr} ^{ss} st ^{su} ^{sv} ^{sw} ^{sx} ^{sy} ^{sz} ^{ta} ^{tb} ^{tc} ^{td} ^{te} ^{tf} ^{tg} th ^{ti} ^{tj} ^{tk} ^{tl} ^{tm} ^{tn} ^{to} ^{tp} ^{tq} ^{tr} ^{ts} ^{tt} ^{tu} ^{tv} ^{tw} ^{tx} ^{ty} ^{tz} ^{ua} ^{ub} ^{uc} ^{ud} ^{ue} ^{uf} ^{ug} ^{uh} ^{ui} ^{uj} ^{uk} ^{ul} ^{um} ^{un} ^{uo} ^{up} ^{uq} ^{ur} ^{us} ^{ut} ^{uu} ^{uv} ^{uw} ^{ux} ^{uy} ^{uz} ^{va} ^{vb} ^{vc} ^{vd} ^{ve} ^{vf} ^{vg} ^{vh} ^{vi} ^{vj} ^{vk} ^{vl} ^{vm} ^{vn} ^{vo} ^{vp} ^{vq} ^{vr} ^{vs} ^{vt} ^{vu} ^{vv} ^{vw} ^{vx} ^{vy} ^{vz} ^{wa} ^{wb} ^{wc} ^{wd} ^{we} ^{wf} ^{wg} ^{wh} ^{wi} ^{wj} ^{wk} ^{wl} ^{wm} ^{wn} ^{wo} ^{wp} ^{wq} ^{wr} ^{ws} ^{wt} ^{wu} ^{wv} ^{ww} ^{wx} ^{wy} ^{wz} ^{xa} ^{xb} ^{xc} ^{xd} ^{xe} ^{xf} ^{yg} ^{yh} ^{yi} ^{yj} ^{yk} ^{yl} ^{ym} ^{yn} ^{yo} ^{yp} ^{yq} ^{yr} ^{ys} ^{yt} ^{yu} ^{yv} ^{yw} ^{yx} ^{yy} ^{yz} ^{za} ^{zb} ^{zc} ^{zd} ^{ze} ^{zf} ^{zg} ^{zh} ^{zi} ^{zj} ^{zk} ^{zl} ^{zm} ^{zn} ^{zo} ^{zp} ^{zq} ^{zr} ^{zs} ^{zt} ^{zu} ^{zv} ^{zw} ^{zx} ^{zy} ^{zz}

De cura.

Cap. 25.

Furfuri qui est levis, sufficit cura levis: et de fruitur ipsum epithemare caput cum oleo ros. et uiol. et cū mucillaginibus. Et de fursure est qui est uehementior illo: & indiget eis in quibus abstersio est, & resolutio fortis: deinde consequenter adhibeantur ea quæ humectant, & æquent. Et de eo est malus ualde, perducens ad ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^{aa} ^{ab} ^{ac} ^{ad} ^{ae} ^{af} ^{ag} ^{ah} ^{ai} ^{aj} ^{ak} ^{al} ^{am} ^{an} ^{ao} ^{ap} ^{aq} ^{ar} ^{as} ^{at} ^{au} ^{av} ^{aw} ^{ax} ^{ay} ^{az} ^{ba} ^{bb} ^{bc} ^{bd} ^{be} ^{bf} ^{bg} ^{bh} ^{bi} ^{bj} ^{bk} ^{bl} ^{bm} ^{bn} ^{bo} ^{bp} ^{bq} ^{br} ^{bs} ^{bt} ^{bu} ^{bv} ^{bw} ^{bx} ^{by} ^{bz} ^{ca} ^{cb} ^{cc} ^{cd} ^{ce} ^{cf} ^{cg} ^{ch} ^{ci} ^{cj} ^{ck} ^{cl} ^{cm} ^{cn} ^{co} ^{cp} ^{cq} ^{cr} ^{cs} ^{ct} ^{cu} ^{cv} ^{cw} ^{cx} ^{cy} ^{cz} ^{da} ^{db} ^{dc} ^{dd} ^{de} ^{df} ^{dg} ^{dh} ^{di} ^{dj} ^{dk} ^{dl} ^{dm} ^{dn} ^{do} ^{dp} ^{dq} ^{dr} ^{ds} ^{dt} ^{du} ^{dv} ^{dw} ^{dx} ^{dy} ^{dz} ^{ea} ^{eb} ^{ec} ^{ed} ^{ee} ^{ef} ^{eg} ^{eh} ^{ei} ^{ej} ^{ek} ^{el} ^{em} ^{en} ^{eo} ^{ep} ^{eq} ^{er} ^{es} ^{et} ^{eu} ^{ev} ^{ew} ^{ex} ^{ey} ^{ez} ^{fa} ^{fb} ^{fc} ^{fd} ^{fe} ^{ff} ^{fg} ^{fh} ^{fi} ^{fj} ^{fk} ^{fl} ^{fm} ^{fn} ^{fo} ^{fp} ^{fq} ^{fr} ^{fs} ^{ft} ^{fu} ^{fv} ^{fw} ^{fx} ^{fy} ^{fz} ^{ga} ^{gb} ^{gc} ^{gd} ^{ge} ^{gf} ^{gg} ^{gh} ^{gi} ^{gj} ^{gk} ^{gl} ^{gm} ^{gn} ^{go} ^{gp} ^{gq} ^{gr} ^{gs} ^{gt} ^{gu} ^{gv} ^{gw} ^{gx} ^{gy} ^{gz} ^{ha} ^{hb} ^{hc} ^{hd} ^{he} ^{hf} ^{hg} ^{hh} ^{hi} ^{hj} ^{hk} ^{hl} ^{hm} ^{hn} ^{ho} ^{hp} ^{hq} ^{hr} ^{hs} ^{ht} ^{hu} ^{hv} ^{hw} ^{hx} ^{hy} ^{hz} ^{ia} ^{ib} ^{ic} ^{id} ^{ie} ^{if} ^{ig} ^{ih} ⁱⁱ ^{ij} ^{ik} ^{il} ^{im} ⁱⁿ ^{io} ^{ip} ^{iq} ^{ir} ^{is} ^{it} ^{iu} ^{iv} ^{iw} ^{ix} ^{iy} ^{iz} ^{ja} ^{jb} ^{jc} ^{jd} ^{je} ^{jf} ^{jj} ^{jh} ^{ji} ^{jj} ^{jk} ^{jl} ^{jm} ^{jn} ^{jo} ^{jp} ^{jq} ^{jr} ^{js} ^{jt} ^{ju} ^{jv} ^{jw} ^{jx} ^{ky} ^{kz} ^{la} ^{lb} ^{lc} ^{ld} ^{le} ^{lf} ^{lg} ^{lh} ^{li} ^{lj} ^{lk} ^{ll} ^{lm} ^{ln} ^{lo} ^{lp} ^{lq} ^{lr} ^{ls} ^{lt} ^{lu} ^{lv} ^{lw} ^{lx} ^{ly} ^{lz} ^{ma} ^{mb} ^{mc} ^{md} ^{me} ^{mf} ^{mg} ^{mh} ^{mi} ^{mj} ^{mk} ^{ml} ^{mm} ^{mn} ^{mo} ^{mp} ^{mq} ^{mr} ^{ms} ^{mt} ^{mu} ^{mv} ^{mw} ^{mx} ^{my} ^{mz} ^{na} ^{nb} ^{nc} nd ^{ne} ^{nf} ^{ng} ^{nh} ⁿⁱ ^{nj} ^{nk} ^{nl} ^{nm} ⁿⁿ ^{no} ^{np} ^{nq} ^{nr} ^{ns} ^{nt} ^{nu} ^{nv} ^{nw} ^{nx} ^{ny} ^{nz} ^{oa} ^{ob} ^{oc} ^{od} ^{oe} ^{of} ^{og} ^{oh} ^{oi} ^{oj} ^{ok} ^{ol} ^{om} ^{on} ^{oo} ^{op} ^{oq} ^{or} ^{os} ^{ot} ^{ou} ^{ov} ^{ow} ^{ox} ^{oy} ^{oz} ^{pa} ^{pb} ^{pc} ^{pd} ^{pe} ^{pf} ^{pg} ^{ph} ^{pi} ^{pj} ^{pk} ^{pl} ^{pm} ^{pn} ^{po} ^{pp} ^{pq} ^{pr} ^{ps} ^{pt} ^{pu} ^{pv} ^{pw}

De rebus facientibus colorem bonum cum splendore,
& rubificatione & abstersione subtili. Cap. 2.

SCias, quia omne, quod mouet sanguinem, & spiritum ad cutem, induit eam pulchritudine puerilem, & mundificationem, & rubedine, & adiuuat ipsum illud, quod abstergit abstersione leui, ponens cutem subtiliorem, & detegit ab ea illud quod est mortuum super faciem eius, de tectiōne subtili: & propriē si fuerit tinctura: & in diget cum hoc toto cautela à calore, & frigore, & uento. Et res quidem mouētes sanguinem ad cutem, efficiunt illud secundum tres modos. De eis enim sunt, quæ generant sanguinem, & propriē subtilē: sanguis namque bonus quum generatur, & multiplicatur, & spargitur, consequitur ipsum omnis locus. Et de eis sunt mundificantes sanguinem. Et de eis sunt spargentes sanguinem, & dilatantes ipsum, propterea quod mouent eum ad exteriora, & aperiunt meatus, & attrahendo ipsum uolēter ab interioribus ad exteriora. Et res, quæ bonum faciunt colorem per uiam primam, sunt, sicut assumere cicer, & oua forbilia, & aqua carnis, & uinum odoriferum, & assumptio sicui: ipse enim generant sanguinem subtilē, expulsū ad cutem, & propter illud faciunt pediculos. Et si color alicuius conualescentium turpis fiat, tunc si uoluerit ut redeat ad colorem suum pristinum, iuuabitur cum sicibus siccis: & aqua dactylorum immaturorum: ambæ enim sunt addentes in sanguine subtili, & caliditate innata. Et de eis, quæ sunt experta ad illud, est ut bibat diebus continuis in ieiunio uinum, & lac. Et res quæ operantur per mundificationē sanguinis, sunt sicut triphera minor, & myrobalani conditi, quum administrantur secundum assiduationem, & myrobalani Kebuli sunt fortiores triphera. Et res, quæ faciunt illud cum dilatazione sanguinis, & sparsione eius, sunt sicut aliti, & piper, & cyperi & garyofilli quū ponuntur i cibo, & sicut crocus, licet crocus tingat sanguinē iterū, & propriē in uino cocto, cuius dos sit usque ad. 3. i. & sicut hyssopus. Sumat hyssopi. 3. ij. & croci. 3. s. & potentur cum zuccaro. Et acorus iterum facit colorem bonum. Et cum napi de Barbaria ex. 3. i. usque ad. 3. ii. quando potatur: & fauic & kisch, est iuuamētum super illud uehemens, ut non incurrat inflationem turpem. Et de oleribus sicut raphanus, & porrum, & cepe, & caulis propriē: & assiduatione comestitionis eius, & allium iterum. Et de operationibus, & motibus, iracundia, & ira, & alteratio, & exercitium temperatum, & luctatio, & iterum gaudium, & letitia, & aspicere quod delectat de actionibus, & operationibus sicut est cantilena cum instrumentis, & gaudium, & sedere cum pulchris decenter indutis, & aspicere ad species litigantium de pignoribus in uictoria, & iurgium, & alia. Et res, quæ faciunt deforis cum attractione, & abstersione iterum, sunt linimenta, & ablutiones acceptæ ex farina fabarum excorticatarum, & farina hordei, & farina orobi, & farina tritici, & amylo, & farina ciceris, & propriē farina lentium, & farina risi, & glutine piscium, & ireos, & laudano, & sicibus, & thure, & mastice, & oleo eius, & corticibus oui, & carne ostracorum & bdellio, & lithargyrio, & cerusa, & limatura eboris, & olsibus ue-

tustis, & almahaleb, & d. rubea aromatica est fortis iterum, & amigdalæ dulces, & amaræ, & semē citrulli, & melonis, & atriplicis, & cucurbitæ, & farina seminis raphani, & semen cruce. Et multo ties quidem clarificat faciem, & mūdificat eam, epithema ex amylo & dragacantho cum lacte: & tota 3 die: & succus cucumeris syluestris, & hachar, & croci hortulani: & lac sicut mulgetur, & decoctio ungularum uitulorum. Et iam expertus sum in eo decoctionem carnis ostracorum, & albuminis oui: et decoctionem fenugraci, aut decoctionem meliloti. Ablutio bona. Sumantur fabæ excorticatæ, eruus, lupini, semen raphani, semen melonum excorticatum, cicer, amylo, fiat ex eis ablutio. Gamera bona. Recipe farina fabarum, & farina hordei omnium ana partem j. et farina ciceris partem j. lentium excorticatarum, draganthi, amyli, omnium ana partem. s. granorum melonis partes. ij. croci quantitatem quæ tingat, liniatur in nocte, et abluatur in die cum decoctione corticum melonis, et decoctione uiol. et similium. Alia. Recipe amigdalorum dulcium, et draganthi, et gummi, et farinæ fabarum, et ireos, et glutinis piscium partes æquales, liquefiat gluten in aqua, quæ sufficiat omnibus, deinde ponantur in ea medicina, et fiat cum ea epithema. Alia. Sumatur farina fabarū, et hordei, et ciceris, et similia, et liniatur cum albumine oui. Et de eis, quæ abstergant abstersione forti, sunt bulbus, et cepe, et nitru, et ammeos cum melle, et ammoniacum, et oleum chamæmillæ, et storax humida sunt uehementis iuuamentis: et sulfur iterum, et arsenicum, et stercus lacerti, et radix narcisci. Gamera fortis. Sumatur 3. fæx croci hortulani, et decoquatur usquequo ingrossetur, et sumatur de ea. 3. j. et conficiantur cum ea confectiōne epithematis istæ medicina, stercus passerum, farina lupinorum, farina ciceris, semen melonis excorticatum: terantur, et aggregentur cū ea et liniatur. Gamera alia. Recipe draganthi, & nitri de fenigriti sicut puluis, et croci, et lupinorum, et medullæ granorum cotti omnium ana. aure. j. liniatur cum oleo amigdalarum. Et quandoque liniatur facies omni nocte cum sinapi albo, et arsenico rubeo, et citrino cū lacte, et abluatur in mane, rubet facies rubore uehementi. Et istæ medicina fortis abstersionis cōferunt formæ, quæ est ex principio lepræ, quæ nominatur asokt, & bothor. Et butyrum coctum quum administratur super eas, destruit eas. Et de eis quæ sunt propria ad hoc iterum, & mūdificant cum fortitudine, est gummi album t nitru, thus, & sulfuris citrini æquali mensura: fiant trochisci cum aceto, & exsiccentur, & administrentur quum necesse fuerit cum aceto, & melle. Et spuma nitri melior est in hoc, quam nitru. Et iterum sumatur lib. saponis, & ammoniaci tantundē, & resoluantur liquefaciendo in. iii. lib. aquæ, deinde projiciantur desuper thuris, & mastice, & nitri partes æquales cum. 3. vij. & terantur omnia in uase vitreato uehementer, & administretur in nocte. Et iterū farina erui, & farina ciceris & fabarū, & hordei, & lupinorum, & ireos, & radices narcif. omnium partes æquales, & gummi, & radices lilii amborū ana. pars. s. fiant trochisci. Et scias, quod omne quod conuertit pano, & maculis lētiginum maiorum, & ueligijs,

d. R. Alia litera
cinnamomum
aromaticum est
forte etiam in
hoc

e. B. omni
f. B. alchanabe
ri &

a. B. Alia litera
dactilis imma-
turus

b. B. quum bibi-
tur in fauic bu-
lito bulitione
uehemēti ut nō
incurrat inflam-
mationem facit
bonum colorem
Alia litera
in fauic tunc
eius permissio,
& eius potatio
prohibet ut nō
adueniat infla-
matio facia

c. B. propriē &

f. baurach

g. B. croci hor-
tulani

h. B. nitri de fe-
ni

i. baurach

j. baurach

k. baurach

l. B. marmor

uestigijs, & tenebrositati sanguinis, cōfert in hoc fortiori iuuamine: & parum de eo sufficit.

De conseruatione cutis à sole, & uento, & frigore.
Cap. 3.

O Portet, ut liniatur cum albumine oui, aut cum aqua gummi, aut cum cera, & tunc aut sumatur grossum similæ infusæ in aqua colatæ, & misceatur cum æquali mensura albuminis oui, & inungatur cum eo facies.

De uestigijs percussione, & uestigijs nigris. Cap. 4.

E Radicat ea lithargyrium albisficatum, quando linitur cum aliquo ex adipibus, aut cum medulla panis. Et similiter piper notum confert ad illud, quando cum eo linitur, manifestæ. Et olus, quod dicitur piper aquæ: & similiter thus, & folia caulis, & coriandrum, & raphanus, & menthastrum humidum, & arsenicum, & totum illud cum aqua coriandri, & apij. Et quando linitur locus cum calce, aut nitro rubeo cum aceto forti, remouentur uestigia uiridia: & similiter cū thure, & nitro. Et aloës eradicat uestigia coloris melongenæ: & absinthium cum melle: & similiter cum glutine albotin: & laudanum iterum oportet ut dimittatur super locū diebus aliquot. Et emplastrum dyaquilon est bonum iterum. Epithema ad illud bonum. Amigdalæ excorticatæ. 3. i. ostracorum adustorum, nasturtij albi, amborum an. 3. ij. mes excorticatorum. 3. s. ciceris albi excorticati. 3. ii. orobi. 3. i. lupinorum. 3. s. spumæ maris. 3. i. osium uehementis exsiccatiōnis, & uetustatis. 3. ii. sarcocol. 3. i. iterantur, & cōficiantur cum aqua hordei, & zaccaro, & liniantur cum aqua & rosæ. Et iterum confectio d' astraci, & linitur super locum, Keixen, & cum oleo jamigdalino. Et iterum nitri, ammoniaci, myrrhæ, sulfuris citrini, omnium equaliter, fiat ex eis epithema cum aceto confectum, ut non ulceret. Et similiter chimoleæ, & fimi columbini, & saponis, & thuris æquales partes, & liniantur cum aceto, & cornu cerui adusti donec albescat, & thuris, farinæ lupinorum, & farinæ erui, & farinæ fabarum partes æquales ammoniaci, & amigdalæ amaræ omnium tertia partis. i. dragacanthi, gummi amborum an. iiii. partem unius. Et iterum emplastrum cū glutine, deinde sumantur nitrum, & calx, & cinis uitæ, & aggregentur cum melle, & liniantur: & hoc est conueniens lentiginibus, & uestigijs ulcerum. Et fortasse indigent scalpellatione.

Vestigia ulcerum, & uariolarum. Cap. 5.

O Mne, quod est forte de illis quæ diximus, confert debilibus uestigiorum ulcerum. Et de medicinis prædictis ad illud, & expertis, sunt adipēs asini, et succus radicis arundinis humidarum cum aliquanto mellis: et cæseus cum sale massæ confectus, cum melle apum. Et decoquatur uitis alba in oleo, donec ingrossetur, et est expertum. Et similiter emplastrum huiusmodi iros, et costus, et lithargyrium ablutum, et cornu cerui adustum, et nitrum, et ammoniacum, et stercus antiquum administratur, ita quæ ad lentigines, et pannum. Et iterum sumantur stercoreis antiqui, ueteris longi temporis, albi, et

osium ueterum amborum an. partes. x. radicem arundinis sicca, partes. xx. et nasturtij recetis partes. x. amyli partes. x. et lupinorum partes. v. seminis melon excorticati, rizi excorticati, et farinæ ciceris, omnium an. partes. x. et granorum de bē partes. xv. conficiatur cum aqua hordei, et liniantur. Et si ponantur in eo costus, et myrrhæ, et aristol. omnium an. partes. x. erit melius. Et nos quidē iam inuimus ad curationes horum uestigio rum in loco, qui est ante hunc locum.

Sanguis mortuus, & lentigines magnæ, & pannus.
Cap. 6.

L Entigines et sanguis mortuus sunt propter sanguinem, à quo apertum fuit orificium uenæ, ut euomeret repletionem: aut scissum fuit eius orificium propter percussione, aut aliud. Et præfocatus, et sub superiore parte cutis in loco, in quo apparet color eius, et figura eius. Et ille, qui est ad rubedinem decliuus, est lentigo. Et qui de eo delinitus est, nominatur pannus. Et quidam nominant punctalem pannum. Et ille, qui est ad nigredinem decliuus, est barafsen. Et multoties quidem accidit habenti lentiginibus, scissura labiorum propter siccitatem complexionis suæ. Et oportet ut præparetur ad curationem omnium illorum antequam uehementis fiat rubedo sanguinis, et denigretur: nā post illud, eorum cura est difficilis. At uerò sanguis mortuus, & baras, quandoque egreditur cum extremitate phlebotomi, remouendo cutem subtili lem & ablatione non ulcerante. Quod si fuerit illic aliquid congelatum, accipiemus cum facilitate: & si fuerit non congelatum adhuc, fiat ut curat cum facilitate: deinde curetur per complementum absterisionis cum medicinis. Et nos quidem iam curauimus albaras, & lentigines, & huiusmodi, & ablata sunt. uerum oportet ut consequatur illud emplastrum, in quo sit stipticitas, ut non curat ex orificijs uenarum sanguis uice alia: licet necessaria sit commistio medicinarum stipticarum in eo, quod administratur, & resolutum ut non attrahant resolutiue materiæ ex uia quæ dilatata est uenarum, & propriè in inceptio ne panni: & similiter illud super quod non oportet ut sit uehementis mordicatio: antiquus uerò stans non timet illud, imò oportet ut administretur super ipsum resolutiua, mordicatiua, auferendo, & ponendo secundum continuitatem: & antiquus niger, non alius. Et quandoque possibile est ut resoluatur sanguis mortuus in principio rei embrochando ipsum cum aqua calida, plurimam, tempore longo, & propriè si fuerit in illa aqua uirtus resolutiua. Et quandoque scalpellamus in primis. Et quandoque confert collyrium de myrrhæ, & collyrium rosarum ad illud linitum. Et iterum illud, & quod currit cursu eius in die bis, postquam abluitur locus cum eis, quæ sunt sicut decoctio meliloti. Et melius, quo administratur istæ duæ medicinæ, & alia, est aqua fenugræci. Et collyrii facti ex myrrhæ eradicat illud quod residuum est ex mundificatione medicinarum, quæ sunt debiliores. Et si quis infusa in aceto, acetosæ, quandoque resoluunt sanguinem mortuum: & similiter nitrum asatum, & timus colubinus, & nitrum cum æqualitate sumpta, & liniantur cū

AVIC.

V

3

melle.

melle, Et iterum abluatur locus cum nitro: deinde emplastratur cum gümma albotin, & ligetur strictè sex diebus, deinde abluatur, & pungatur cū acubus ut sanguinetur, deinde exsicceetur sanguis, & dimittatur sex diebus: deinde fricetur cū sale, & dimittatur media hora, deinde ponatur super ipsum hoc medicamen, quod dicemus. v. diebus, quare egreditur totum residuum sanguinis. Medicamen est istud. thus, & nitrum, & calx, & cera, & mel: liquefiat cera cum melle, & misceatur, & fiat cum eo emplastrum, & administretur in omnibus tribus diebus, aut quatuor usque ad v. dimittendo super locum: resoluatur ergo ut fligia sanguinis mortui, & alguassem. Et de medicinis singularibus bonis est conditi cum medulla panis, & amigdalæ amaræ, & semen caulis, & semen raphani, & lac fici, & aqua ^d & calcis: cum fel le uaccino, & e ^z thus: & folia mandragore fricata super lentiginis, & alia uestigiorum, & hebdomada una. Et sampucus quidem est linimentum bonum ad sanguinem mortuum: & omnes medicinæ fortis absterisionis prædictæ in capitulis præteritis. Et iterum sicut cordumeni, & myrrha, & gümma ^f & pigani: & cepa azir, & radix serpentariæ cum melle. Et iam expertus est Gal. & alij nucem rancidam terendo eam optimè, & ligando desuper in nocte, deinde iteretur. Et uitis alba iterum, & albesifelim, & fax granorum albæ, & sambucus, & propriè humida, & limatura eboris, & crocus hortulanus cum aceto, & duo ellebori, & cinnamomum, & acetositas citri est bona iterum, & andacocha iterum, & stercus columbari, & stercus passerum, & stercus ^g & accipitris. Aut sumatur piperis pars. j. calcis pars. i. & arsenici rubei, & citrini amborum an. partes. ij. conficiatur cum melle, & reponatur in uase figuli: & quando ipsum est necessarium, abluatur locus cum nitro: deinde emplastratur cum gümma pini quinque diebus, deinde resoluatur, & pungatur locus cum acubus, & exaccetur, & pulverizetur super ipsum sal: & iteretur super eum medicamen quinque diebus alijs: fiat illud aliquoties, quoniam delebit sanguinem mortuum, & alguassem. Aut fumantur i nitru, & dragacanthum cum æqualitate, & informantur inde trochisci, & liniantur cum aceto, & abluatur cum sapone. Aut liniatur cum cucurbita sicca trita bene cum pauco croco: est enim bonum ultimum. Aut sumatur bolus de creta, & grana corti, & aggregetur cum aqua saponis, & liniatur: sanat enim pannum, & bothori, & lentiginis. Et similiter fax olei adusta, & ^h & oleum de eruo: & farina lupinorum accepta secundum æquales partes: conficiantur cum ficibus infusis in aceto. Et de medicinis leuibus, quæ conferunt albaras, & lentiginibus, & omnibus uestigijs, est mucillago cydoniorum cum croco, & grana cucurbitæ cum decoctione fenugræci. Et de eis, quæ delent pannum, sunt semen raphani, & sinapis confecta cum ficibus infusis in aceto. Et medicamen factum ex sinapi, & arsenico, quando est secundum quantitatem, quæ excoriat parum, & non ulcerat. Et deletur iterum, si sumatur costus cum cinnamomo, quæ ambo conficiantur cum ⁱ & aldargagi: & liniatur. Aut sumantur terra argenti uiui, & semen melonis, & almahaleb, & amigdalæ amaræ, & admini-

strentur. Et iterum ^k & aldargagi: & confectis cū eo bdellio, & semine erucæ. Et iterum bdellium cum aceto. Administrentur istæ medicinæ. & quoties mordicant, auferantur, deinde iterentur. Et iterum cepe croci, & cepe narcisci. Et iterum sumantur seminis erucæ, & amyli, & lithargirij albificati omnium an. pars. i. ^l & piperis, & croci, stercoris lacerti, & stercoris canis, & farinæ fabarum, et farinæ hordei, & farinæ fœnugræci omnium an. partes. ij. olei amigda. dulcium, & olei alneregil cum quo aggregentur. Et iterum dyacuilon secundum hunc modum. decoquatur. ³ lithargyrij in duabus. ³ olei antiqui, donec resoluatur in eo: deinde sumatur mucillaginis fœnugræci, & mucillaginis sinapis an. ³ j. et bdellij, et myrrhæ amborum an. ³ v. duæ medicinæ terantur, deinde super eas ambas proiciantur mucillagines, et terantur uehementer, deinde aggregetur cū oleo, et fiat ex eis dyacuilon. Trochiscus bonus. Recipe mezerion. ³ iiii. sinapis albi. ³ x. ammoniaci. ³ ii. bdellij. ³ ii. dissoluantur in aqua secundum quantitatem qua residuum aggregetur, & fiant trochisci. Medicamen uigilantis bonum. Recipe ^m & fenkesud ³ j. i. nitri. ³ i. feminis raphani, et ossis putridi et granorum albæ, & lapidis piperis, et lupinorū, et feminis melonis, et costi, et amigdalorum amararum, fiant ex eis trochisci, et administrentur. Medicamen bonū ultimum, cui par non inuenitur: interficiatur argenti uiui. ³ i. in molitione. ³ iiii. amigdalorum amararum, conterendo, donec non appareat eius uestigium, et denigretur post molitionem: deinde proiciatur quantum est totum de semine melonis trito ualde, & liniatur per hebdomadam unam omni nocte, et abluatur in mane. Et iterum rutæ mōtanæ, et hyssopi, amborum an. pars. j. marmoris boli uiridis tertia partis unius, thuris pars. j. ⁿ nitri partes. ii. et s. et gümmi albotin cum oleo ros. resoluantur ^o nitru, et marmor boli cum aqua calida, et aggregentur omnia, & misceatur cum eo aliquid mellis: & administretur secundum cautelam ab ulceratione. Dixerunt, & de eis, quæ delent pannum, est phlebotomia ^p que næ leporis: ueruntamen ponit faciem in rubedine faciei ^q & habentis afahafa. ³

De Alguassem.

Cap. 7.

Vandoque eradicant alguassem duæ medicinæ quas prædiximus in capitulo lentiginum. Et fortasse sufficit ut abluatur locus cum nitro, & ponatur super ipsum gluten albotin hebdomada una, & stringatur ligando, deinde soluatur, & fricetur cum sale bene, & reiteretur super ipsum glutē albotin, usquequo eradiceatur, existente cum eo nigredine alguassem. Quod si illud non confert, non erit excoisatio, quin consequatur pūctio uestigiorum alguassem distillando anacardos, ut ulcerent ea, & corrodant ipsa.

De curatione albedissem, & rubedinis superflue.

Cap.

Albedissem est rubedo extranea similis rubedini eius, in quo incipit lepra, quæ apparet super faciem eius & super extremitates, & propriè in hyeme, & frigore: & fortasse

d B. eruce
e B. gümmi
cardi

f B. rutæ sylue
stis

g B. falconis

h B. aurach

i B. & farina
probi

j B. alzardagi
Alia litera
rosata

k B. alzardagi
vel alzardagi

l B. parum

m B. aurach
m B. falconis
ue

n B. leporis
o B. Alia litera
alcafabas

tasse sunt cum ea ulcera. Et causa eius est, quia frigus coarctat uaporem plurimum sanguineum. Et eius curatio est uentris solutio, & phlebotomia, & uentosa; & appositio sanguisugiarum, deinde administratio regiminis eius, qui habet alseker in principio leprae, praedicti in capitulo ante hoc capitulum.

De morphea, & alguada, & albaras alba, & nigra. Cap. 9.

Differentia inter duas morpneas & albaras albam ueram, est quod utraque morphea est in cute, & si est profunda, est parum ualde; & albaras est in cute, & carne usque ad os. Et causa communis omnibus est debilitas operationis alteratiuae, quando non assimilatur assimilatio integra: uerum materia est in utraque morphea, & si est subtilior, & uirtus expulsiua fortior, quare expellit ad superficiem. Et materia in baras est grossior, & uirtus expulsiua debilior, fixa interiore parte; & corrumpit complexionem eius, quod penetrat in eam: quare est additio, & adherentia, & non fit assimilatio: & tu quidem iam sciuisti has intentiones in capitulo uirtutum. Et quando ^b componitur haec materia, conuertitur nutrimentum, quod uenit ad eam, ad naturam suam, & si fit melius nutrimentum: sicut complexio bona conuertit materiam corruptam ad rectificationem, & facit eam conuenientem: & sicut arbores permittuntur de plantatione ad plantationem, & conuertuntur a uene nositate ad comestibilitatem: & a comestibilitate ad uenositatem: sicut narrauit Cal. & alii, quod arbor nominata allabae est in Persia uenens fructus, & quum plantatur in aegypto est fructus eius de eis quae comeduntur: & sicut color animalis, & plantae ^c conuertuntur materias secundum membra, quoniam ipsa sunt eis, sicut regiones: & quoniam membrum fit phlegmaticum: & caro eius est sicut caro ostracorum, & conuertit sanguinem bonum ad complexionem suam phlegmaticam, & colore suum album. Et differentia quidem inter ambas morpneas est, quod una earum est propter materiam melancholicam, & altera propter phlegmaticam ^d & proprie. Res uero, quae nominatur albaras nigra, proportio ad albaras albam, non est proportio morphee nigrae ad morpheam albam: imo est genus diuersum in intentione ad albaras alba: & illud ideo quoniam albaras nigra est illud, quod nominatur impetigo excorticatiua, & est scabiositas accedens cuti, aspera, uehemens, & facit squamas, sicut sunt piscium cum pruritu, & est propter humorem melancholicum imbibetem cutem de eo quod est iuxta eam imbibitione fortiore, quam in colore imprimat tantum: & est de accidentibus lepra, & est cum malicia: & cum hoc quod quae est ex ea antiqua, non sanatur: & similiter quae ex morphea est antiqua, est magis salua quam albaras alba: & causa huius totius est nota. Et scias, quod albaras sequitur uentosa: & apparent uestigia earum, & multiplicatur super ea propter illud quod attrahitur cum sanguine de humiditate, & non associatur ei quum suctio fit uentosarum, & remanet in cute: & propterea quod debilitatur cutis ulcerata a complemento suae operationis.

Signa. Morphea quidem nigra esse non ambigitur: Ambiguum uero est differentia inter alguada, quae est in morphea alba, & albaras malam. Et de differentia quidem inter utraque est, quod pili oriuntur super alguada, & sunt pili nigri, & flauis: & nascuntur super albaras albi, non alij: & est cutis magis depressa, & uehementius defossa, quam cutis reliqui corporis. Et fortasse est illud in alguada: sed est parum ualde. Et iterum punctura cum acu extrahit ex alguada sanguinem, & ex albaras non sanguinem, imo humiditatem aquosam: & hoc non sanatur. Et iterum, quae rubet cum frictione: est ad speciem declinans, & ad hoc ut sit morphea: & quae non rubet per eam, est mala. Differentia uero inter morpheam nigram, & albaras nigram, est excorticatio, & squamositas, & testositas: quoniam ipsae non sunt in morphea nigra. Amplius albaras iterum est rara, & quoniam de ea est aspera, & de ea est leuis & leuior utrumque nigrarum est melior, quoniam est morphea. Et de ea est uehementis elongationis a colore corporis: & de ea est, quae est propinquior ei, & est magis salua. Et in ea, quae est submersa, & non rubet, neque sanguinem emittit, & est uehementis dilationis, capiens locum magnum, non est species. Et similiter illa, quae omni hora incipit in additione, quoniam complexio eius est fortis, conuertens illud quod ad eam uadit ad suam similitudinem: & propter illud est mala ualde.

Cura Morphea nigrae. Cap. 10.

Oportet, ut incipiat cum phlebotomia, si fuerit illic multitudo sanguinis: & cum euacuatione humoris adulti, & melan cholici cum eis quae sunt sicut decoctio epithymi, & agarici, & myrobal. nigrorum, & polypodii, & stictados cum passulis, & ficibus, & similibus. & lapis armenus, & lazuli quando ponitur in medicinis eius, est iuuatiuus, & elleborus, & hieralogodion, & hiera Ruffi, & alia ab illis. Et de euacuantibus sublimibus est aqua caiei cum epithymo: potetur omni die pondus 3. i. epithymi in cada uno aquae caiei. Et a dare in potu sambacum confert ei. & confert ei administratio ciborum boni chymi, & administratio balnearum: & administratio tripherae factarum cum epithymo. Suffus iuuatiuum ei, & baras nigrae. Recipe myrobal. nigrorum emblicorum, nigellae omnium an. partem. i. zusefere partem. i. et. s. bibat omni die. drach. iii. in mane, & iii. drach. in sero: & quando calefit corpus, dimittatur aliquot diebus: deinde iteretur. Et oportet ut praecipitur eis quatenus occupentur in dispositione rectificandi splenem, si fuerit corruptus, aut debilis ab attrahendo sanguinem: & post illud administratur epithemata fortis abstersionis, & fortiter attrahentia sanguinem sanum, quum ergo uescatur, quiescat diebus aliquot, donec cadat cutis: deinde iteretur si eius fuerit necessitas: & quandoque non dimittitur: & cadere: imo quoties incipit mordicare auferatur, donec quiescat: deinde iteratur. Et ista medicinae sunt sicut gumma ruta agrestis, & piper, & sinapis & nasturtium, et. lac. uichymali, & zithopias & harmel, & semen raphani, et cortices radicis caparis & Kebikengi. Et alkebikengi iterum est iuuatiuum in morphea, & baras, propter

e. B. lenior & q. de albis est lenior est mala & quae de nigris est lenior est bona qm de morphea quaedam quae

a. B. dare in potu cu facilitate Alia litera mundificat cum facilitate

b. B. melancholicam

c. B. uescare

d. B. alscitragi & sic ubique pro capsa scenaragi

Et de adiuvantibus ad iuvamentum medicinarū
est ut administres linimēta in sole. Et melior me-
dicinarū ad baras est illa, quæ ulcerat, aut uesciat,
quoniam facit currere materiam, & sanatur. & ite-
retur: & fortasse non dimititur ut uesciet, imò
mordicet eam, & iteratur post quietem. Et medi-
cina ad baras secundum experientiam primam
sunt fortes de illis quas diximus, sicut ^k ellebo-
rus, & calx, & arsenicum, & condisi, & staphy-
sagria, & radix uitis albis, & gentiana, & sauiua, &
gūma pini, & radix sanguinis drac, & radix apho-
dili, & spuma maris, & assa, & cortices radices cap-
paris, & sinapis, & harmel, et semen raphani, et ra-
dix cucumeris asini, & cruca, et rubea, et carda-
momum, et almezerion, et draganthum, et calcā-
thum, et arsenicū, et sulfur, et alkitran in balneo
et bulbus, et costus, et aristol. & flores papaueris,
russi, et gūmma rutæ agrestis, et euphorbium, et
cordumeni est uehementis iuvamēti: et sulfur ite-
rum cum aceto, faciendo epithema post epithe-
mationem: et cepe narcisci. Et de eis, quæ sunt ex
perta, est sal ammoniacus, et oleum ouorū. ^l &
Epithema bonum ^m & ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^a ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q <

† Critonia

† cariton, elleborus niger, uitis al. radix almezerion, sulfur citrinum, draganthum, flos aris, limatura ferri, spuma maris, folia fici, terantur cum aceto sicut alcohol, & seruetur in uase plumbi, & liniatur in sole post fricationem. Aliud Gabriel. sulfuris, euphorbii, ellebori omnium an. 3. i. anacardi, pyrethri, capsie omnium an. aure. i. liniatur cum aceto. Iterum seminis raphani, condisi, gumma ^e pigani & mezerion, rubea tincturum, capsia, nasturtium, pyrethrum, staphisagria, aggregentur cum sanguine ^d nigri excoriati & informantur trochisci, & administrentur cum aqua rubee tinctura, decocta uehementer, colata, post balneum. Et iterum rubea tinctura, capsie omnium ana 3. v. seminis raphani. 3. x. condisi. 3. viii. liniatur cum aceto post balneum. Medicamen regale. folia almezerion, & semen eius excorticatum, & elleborus niger, & piper decoquantur cum submersione aceti, donec biscocta sint, deinde proiciatur in eo draganthum & cantharides, & limatura ferri, & nitru, & spuma maris, & decoquatur donec ferueat, & liniatur, & toleretur, & non abluatur quantum possibile est, & aperiantur uesicae. Aliud bonum. mellis anacardi 3. vii. pyrethri gumma ^e pigani 3. iii. euphorbii. 3. iii. capsie persicae. 3. i. liniatur cum eo co facto cum lacte. Et in eis quae experti sumus, est ut fumantur mellis anacardi, & alkebikengi, & fimi columbini, & cantharidarum, & capsie, & seminis raphani, & seminis sinapi, & rubea tinctura, & alcanna, & Indici, & draganthi omnium partes aequales: uesicetur cum eo, & aperiantur uesicae, & curentur ulcera: & iteretur donec sanetur. Et illud, quod delet baras uestigiorum uentosorum, est aqua cucumeris agreltis, & aqua samplici, & rubea tinctura, & capsie linita cum aqua albham. In uncturis autem quae administrentur super albaras, non est possibile, ut referatur secundum pondera eadem, propter diuersitatem colorum facierum, imò in eis afferunt canones, & praemittuntur, & postponuntur. de eis itaque est ut fumantur ^f mandragora, & myrrha, & sex uini, & magra, & rubea, & alumen, & similia, & componentur, & liniatur. Aut cum tinctura nigra, quam experti sumus. R. cortices nucis, & quantum ipsae sunt de alcanna, & quantum est alcanna de Indico. Et iterum calcis, & arsenici, & capsie omnium ana pars j. rubea tinctura partes ii. aggregetur illud cum aqua cepe, & administretur secundum quod uidetur. Tinctura alia, lithargyrium, & calx, & galla, draganthum, alcanna, conficiantur cum melle, & cum aceto nigro, & administretur ex eis epithema. Et iterum draganthum, & calcanthum, & galle terantur, & conficiantur cum aceto nigro: & fricetur membrum in sole, & liniatur cum eo delibutionibus aliquibus: & est tinctura remanens. Et iterum capsia nigra, & scoria ferri, & draganthum citrinum, & flos aris, & rubea tinctura, & cortices granatorum terantur cum aceto uini, donec denigretur, & liniatur super eam uinum. Et cibi habentes hanc passionem sint assata, & frixa, & quae praeparata sunt in patella, & quae cocta sunt cum oppilatione uasis ex carnibus leuibus cum seminibus. Et sit contentus uino, & dimittat potum aquae omnino, si possibile est, aut minoret ipsum: & utatur

illa quae ex ea decocta est, aut mista cum uino.

De cura albaras nigrae.

Cap. 12.

Et cura morphea nigra: & indiget humectatione corporis uehementiore, & euacuatione fortiori: deinde administrentur magis abstersiuae medicinae morphea nigra. Et accidit quandoque habenti eam, ut inueter coitu: uerum balneum plurimum confert ei. quod si uehementius fiat, & ad ultimum perueniat, curetur curatione lepra.

TRACTATUS TERTIUS

De eis quae accidunt in cute, non in colore eius.

De sabafati, ^a refrenge, ^b balkiati, ^c aluathim. 3.

De † sabafati.

Cap. 1.

SABAFATI est de summa bothor ulcerosarum: & cucurrit consuetudo in pluribus lib. ut dicatur in capitulo decorationis. Et sabafati quidem incipiens est bothor ^b spartae, fixae, leues, diuinae & in numeratione locorum: deinde exculcerantur ulceribus crustosis, & sunt ad rubedinem decliues: quandoque etiam emittit uirus, & nominatur ^c refrenge, & sabafati humida. Et quandoque ^d incipiunt squamae siccae: & Et multoties apparet in hyeme, & auferitur uelociter. Et causa quidem sabafati est humiditas mala, acuta, corrosiua, quae permiscetur sanguini: & humores grossi iterum mali, quare grossum ^e fit & apostema, & ^f exsiccat & subtile. Et causa eius, quae de ea sicca est, est humor melancholicus, plurimus, cui permiscetur humiditas acuta: quare expellitur ad cutem, & corrumpit, & corrodit. balkiati uero est de genere sabafati mala, sed ^g aluathim & sunt ulcera melancholica, quae apparent in crure, ex eadem materia, ex qua fiunt uarices: & appropinquat cura eius curationi earum.

De cura.

Cap. 2.

Cura eius est curationi proxima impetiginis, & dicemus illud. Nos uero dicemus nunc, quod confert alfabafati siccae euacuatione humoris cholerici, & melancholici, & phlegmatis salis, cum eis quae sunt sicut decoctio myrobali. cum epithymo: & ponantur in ea aloes, & scamonea: & administrentur post ea quae mundificant residuum cum humectatione, sicut aqua casei, & fumiterae humidis: de summa cuius fumantur lib. i. & miscatur cum utrisque myrobali. nigrorum, & citrinorum amborum an. 3. iii. epithymi pondus. 3. ii. & salis naphitici tertia. 3. i. deinde post illud sit contentus aqua casei, & epithymo, sumendo omni die pondus. 3. xxx. de aqua casei, & 3. i. s. de epithymo si tolerat natura, & non superfluat, aut secundum quod tolerauerit. Et dimittat omne quod habet dulcedinem superfluum, & proprie dactylos: aut amaritudinem, aut acuitatem, aut falsedinem: & sit contentus insipido, generante humorem sanum, in quo non est mordicatio: & humectatione corporis, humiditate aquali

c B. rutae agrestis

d B. uiperis nigrae

e B. rutae syluestris

f B. Alia literatura staphisagria

a Balsifrenge albalcore & albothin. † achoribus

b B. pruritus faciens leue usum.

c Balsifrenge d B. incipit in petiginibus

e B. rutae & facit f resoluunt

g Balsifrenge

æquali cum balneo, & aliis. Et phlebotometur uena ^a & corporis & si necessitas fuerit eius, ex uena quæ imbibit illud membrum: sicut uena frontis in safahati facta super caput: & uena quæ est in cute capitis: & uena quæ est post aures. Et ipsa quidem sit secundum plurimum rei super caput. Et uentosa iterum ad illam quæ est in capite. Et si fuerit in membris inferioribus, phlebotometur duæ saphenæ. Et quum feceris illud, fricabis alfa hafati fricatione forti, donec sanguinetur: & stude in hoc ut curat ex ea sanguis plurimus, deinde curetur cum medicinis localibus, & propriè quum fricatur post sanguinationem cum sale & aceto. Et ei quidem, quæ de ipsa sicca est, confert balneum frequens absque longitudine ^b & tensio- nis, & uaporatio membri super uaporem aquæ calide, aut tepidæ in die aliquoties: & olea, & adipes, & regimen humectatium cum nutrimento, & inunctio, & cum caput purgij. Et sunt necessaria in euacuando eam medicina attrahentes melancholiam attractione forti, & educetes eam. Et administratur post hoc aqua calci, secundum dictum est. Et non malum est apponere sanguisugam iuxta: deinde necessaria est fricatio, & sanguinatio: deinde administrantur medicinae locales. Et existimauerunt quidam quod phlebotomia

^c & safahati & ex uena proxima ei, sicut uena post aures, ad safahati capitis est curatio eius: deinde liniatur cum melle, & cum aqua ^f betæ, & dragantho. Medicinae autem locales ad humidam, incipientem quidem quæ est super corpus humidum, & corpora infantium, sunt sicut alcanna, & sicut Indicum cum gallis adustis, & cum oleo alke tri: & est enim expertum ultimum: sicut medicina facta ex stipticis exsiccatiuis, sicut sunt cortices granatorum cum aceto uini, & oleo ros. & quandoque ponitur in eo lithargyrium: & quandoque necessarium est administrare illud in quo est absterfio iterum, sicut est aristol. Et multoties quidem sanat illam, quæ de ea media est, fricatio cum aceto, & sale, & alumen uiridi: quare exsiccat, & cadit. Et de medicinis, quæ sunt in istis ordinibus, sunt tucia, & elimia, & chimolea, & charta combusta cum aceto, & gumma pini cum balauftiis, & aceto, & oleo ros. aut sumatur lithargyrii, & scorix argenti, & amigdal. amararum ^e ^f & uenarum tinctorum, omnium an.

3. i. cum aceto, & oleo ros. Et similiter radices lilii celestis, & xilobalsami ^f & semen, & cyminum resolutum, & gumma ^g albotin contrita: & iterum lentes, & magra cum aceto. Et rursum amigdale amaræ, & gallæ uirides, quibuscunque earum contritis: & fiat ex eis epithema cum aceto postquam ^h & præparatum fuerit cum sale. Dixerunt: & sumantur cancri uiui, & terantur cum samplico, & exprimantur, & fiat caput purgium cum eo, & cum humiditate cancrorum solum. In antiquo autem, & in illa quæ est super corpora dura, sunt necessaria ea, quæ sunt sicut colcotar, & calcanthum, & ⁱ & cupressus, & draganthum encaustri, & sal, & sulfur, & terra argenti uiui, & uenæ tinctorum, & medicamen de chartis, & scorix aris, & fuligo furni, & sal ex stipticis resolutiuis. Et iterum sicut lithargyrium, & cerusa. Nalturtium uero siccum ex exsiccatibus est fortibus, & simus columbinus ex resolutiuis uehementis absterfio-

nis, & exsiccationis: & similiter stercus lacerti, & stercus ^j & turdorum ^k & ^l & propriè & comendatum rizi. Et emplastrum uenarum est ex eis, quæ conferunt omni safahati. Et emplastrum rubei factum ex uenis citrinis, & alcanna, & aristol. & corticibus granatorum, & lithargyrio: & medicamen quod dicemus in capitulo sicce. Medicamen bonum, Chimolea, sulfuris uiridis, cineris cucurbitæ, & pulpæ coloquithidæ, omnium partes æquales cum aceto. Aut coriandrum siccum adustum, & ^m & nalturtium excorticatum ⁿ & alcanna cum aceto, & oleo ros. Et iterum cinis ligni uitis, & aristol. ros. & balauftiæ, & gallæ, & gumma pini cum aceto, & oleo ros. Medicamen bonum ualde. Abluatur alfa hafati cum decoctione oleandri, deinde liniatur cum scorix aris, & myrrhæ pondere. 3. ii. & terræ argenti uiui, thuris, & aluminis iameni omnium an. 3. iiii. aristol. & colcotar, & cineris uitis, & aloes omnium an. pondus. 3. i. cum aceto, & oleo rosaceo.

Medicinae locales ad safahati siccam, & antiquam.

Quæ de ea fortis est, indiget medicamine acuto, corrodente eam, ulque quo perueniat ad carnem sanam: deinde curetur cum emplastro ulcerum, sicut est oleum de uenis, & lithargyrio, & aceto, & oleo. Et quæ est infra illam, curetur cum eo cum quo curatur antiqua, prima prædicta, & conferunt ei humectatio corporis cum cibis, & odoramenta, & clysteria, & alia. Medicina bonum ad safahati humidam, & siccam. Recipe olei amigdalarum amararum, & olei sinapis, amborum an. s. sacraiat, aceti sacraiat. i. s. hief me- mithe, & gallarum, amborum an. aure. iiii. ^a & fellis zeharagi ^b aure. i. uenarum citrinarum, & ^c & nitri, amborum an. aure. s. terantur medicinae, & miscantur cum duobus oleis, & aceto permistione uehementi, conterendo: deinde administrantur super omnem safahati, & scabiem, & pediculos, ^d & ^e & depilationem, & alopeciam & furfures. Et ^f & albalkiati ^g quidem est de genere alfa hafati malæ. Et quandoque est causa eius morbus sicut ^h & sinifis ⁱ maligni. Et cura eius est cura illius. Medicamen nostrum forte. Recipe aristol. & floris eris, & ammoniaci, & bdellij, & sinapis, & dragacanthi partes æquales: aggregentur cum oleo de frumento, & aceto quantum est oleum, & pauco melle: & administrantur.

De impetigine.

Cap. 3.

Impetigo non est longinqua à safahati, & non diuersificatur ab ea, nisi cum re occulta: & propriè alfa hafati sicca. Et pertransit, ut sit alfa hafati sicca impetigo malignior, & deterior, & magis corrosiua, & longinquioris profunditatis. Et causa impetiginis est propinqua causæ alfa hafati: Nam est aquosa herifiata acuta, permista iterum materiæ grossæ melancholicæ, grossiori materia scabiei. Et impetigo quidem uelocioris sanationis, est illa cuius subtile est magis uincens. Et impetigo quidæ alia est humida, sanguinea, in qua apparet, quum fricatur, ros, & est magis salua. Et alia est sicca, cuius plurimum est à phlegmate falso, conuerso per adustionem in melancholiam. Et de impetigine est excorticata propter uehementiam siccitatis, & multitudinem profundationis: & est

i B. stornello-
rum
K. — B.

l B. extremita-
tum seu superfi-
cici alcanur seu
furni
Alia litera
cazet alcanur

a B. felixeregi
fbaurach

b f B. & impeti-
ginem

c B. alfa hafati

d B. cimices
Alia litera
alraud

& est sicut albaras nigra, & sicut cortices. Et de ea est non excorticata. Et de impetigine est ambulatiua, maligna. Et de ea est stans. Et de impetigine est recens, & de ea est antiqua, mala, & est agritudo ^a & herisiati. ^z

^a B. alcharis.

De cura impetiginis.

Cap. 4.

Indiget impetigo in radice curationis medicinis aggregantibus resolutionem, & incisionem, & liquefactionem, & subtiliationem cum sedatione, & humectatione. Et prima earum est secundum materiam grossam. Et secunda est secundum materiam acutam subtilem. Et secundum dominium unius duarum rerum, est necessarium ut uincat unum duorum regiminum. Et appositio sanguisugarum est de melioribus medicinis eius. Et est necessarium in re eius, mundificare, & consequenter adhibere aquam casei secundum modum quem exigit illud, quod est praesens, & cibationis & humectationis, & regiminis humectantis illud quod est necessarium alshahafati. Et similiter balneum est de sublimioribus curationibus eius. Et fortasse indiget separatione aeris sicci. Dixerunt quidam. & de eis quae prohibent euenire impetiginem & sanant quod de ea euenit, est ut in potu detur laccæ abluta ablutione aloes, pondus. ^z i. cum tribus. ^z decoctionis ^a & myrti. ^z Et quando expanditur impetigo, & multiplicatur, tunc cura eius est cura lepræ.

^a B. ozimi

Curationes locales.

Cap. 4.

De medicinis quidam singularibus eius, quare recens est & media, est acetositas citri. Et fortis iterum, gummi arabicum cum aceto: & gumma amigdalæ: & gumma ^a & pinizcum aceto: & storax liquida cum aceto: & sinapi cum aceto est ultima: & aqua sulfurea, & aqua falsa, & spuma maris, & glutinum de corijs, & salina hominis ieiuni, & illud quod residet super dentes eius, & semen melonis, & radix aphodili, & ^b alifrasz cum oleo amigdarum amararum est bonum, & folia capparis cum aceto. Et ^c & saia noua confert omni impetigini cum proprietate sua, & accia, & mugath. Et oleum de tritico est conueniens ei quare accidit omni corpori, & debili, & forti, & uenæ citrinæ: & incipienti ut assidue effusio aquæ calidæ super eam, deinde fricetur cum oleo uiol. fiat illud secundum assiduationem. Et aqua hordei linita fortasse delet eam, & proprie cum ^d & semine ^z tamarisci. Et conferunt alshahafati ^e & humidæ cucumerz & mucillago psyllij, & succus humidus eius, & aqua portulacæ, & guma prunorum confert ad impetiginem infantium. sumatur gumma amigda. & glutini de corijs, & storacis partes æquales, & aggregentur cum aceto, & liniatur: aut sumantur gluten carpentariorum, & thus, & sulfur, & acetum, & terantur, & administrantur. Antiqua uero mala ex ea indiget medicinis fortioribus, sicut succo acetositis citri ^f & confortato ^z cum decoctione, & sicut oleo ciceris, & oleo rizi, & oleo frumenti proprie, & gumma amigda. amararum, & sulfure, & stercore caprino adusto, & spuma maris. Et alkitran, & pix sunt mirabilia ambo. Et similiter assiduatione epithemandi eam cum naphtha alba, & stercus animalium predictorum in capitulo alshahafati, & agnus

^d B. fructu vel nuce
^e B. sicce citru
^f B. infusato

castus, & capparis, & ammoniacum, & elleborus, & grana albam, & gumma rutæ agrestis proprie: precipue quum sit ex ea ceratum cum oleo. ^g & ^h & ⁱ & ^j & ^k & ^l & ^m & ⁿ & ^o & ^p & ^q & ^r & ^s & ^t & ^u & ^v & ^w & ^x & ^y & ^z & ^{aa} & ^{ab} & ^{ac} & ^{ad} & ^{ae} & ^{af} & ^{ag} & ^{ah} & ^{ai} & ^{aj} & ^{ak} & ^{al} & ^{am} & ^{an} & ^{ao} & ^{ap} & ^{aq} & ^{ar} & ^{as} & ^{at} & ^{au} & ^{av} & ^{aw} & ^{ax} & ^{ay} & ^{az} & ^{ba} & ^{bb} & ^{bc} & ^{bd} & ^{be} & ^{bf} & ^{bg} & ^{bh} & ^{bi} & ^{bj} & ^{bk} & ^{bl} & ^{bm} & ^{bn} & ^{bo} & ^{bp} & ^{bq} & ^{br} & ^{bs} & ^{bt} & ^{bu} & ^{bv} & ^{bw} & ^{bx} & ^{by} & ^{bz} & ^{ca} & ^{cb} & ^{cc} & ^{cd} & ^{ce} & ^{cf} & ^{cg} & ^{ch} & ^{ci} & ^{cj} & ^{ck} & ^{cl} & ^{cm} & ^{cn} & ^{co} & ^{cp} & ^{cq} & ^{cr} & ^{cs} & ^{ct} & ^{cu} & ^{cv} & ^{cw} & ^{cx} & ^{cy} & ^{cz} & ^{da} & ^{db} & ^{dc} & ^{dd} & ^{de} & ^{df} & ^{dg} & ^{dh} & ^{di} & ^{dj} & ^{dk} & ^{dl} & ^{dm} & ^{dn} & ^{do} & ^{dp} & ^{dq} & ^{dr} & ^{ds} & ^{dt} & ^{du} & ^{dv} & ^{dw} & ^{dx} & ^{dy} & ^{dz} & ^{ea} & ^{eb} & ^{ec} & ^{ed} & ^{ee} & ^{ef} & ^{eg} & ^{eh} & ^{ei} & ^{ej} & ^{ek} & ^{el} & ^{em} & ^{en} & ^{eo} & ^{ep} & ^{eq} & ^{er} & ^{es} & ^{et} & ^{eu} & ^{ev} & ^{ew} & ^{ex} & ^{ey} & ^{ez} & ^{fa} & ^{fb} & ^{fc} & ^{fd} & ^{fe} & ^{ff} & ^{fg} & ^{fh} & ^{fi} & ^{fj} & ^{fk} & ^{fl} & ^{fm} & ^{fn} & ^{fo} & ^{fp} & ^{fq} & ^{fr} & ^{fs} & ^{ft} & ^{fu} & ^{fv} & ^{fw} & ^{fx} & ^{fy} & ^{fz} & ^{ga} & ^{gb} & ^{gc} & ^{gd} & ^{ge} & ^{gf} & ^{gg} & ^{gh} & ^{gi} & ^{gj} & ^{gk} & ^{gl} & ^{gm} & ^{gn} & ^{go} & ^{gp} & ^{gq} & ^{gr} & ^{gs} & ^{gt} & ^{gu} & ^{gv} & ^{gw} & ^{gx} & ^{gy} & ^{gz} & ^{ha} & ^{hb} & ^{hc} & ^{hd} & ^{he} & ^{hf} & ^{hg} & ^{hh} & ^{hi} & ^{hj} & ^{hk} & ^{hl} & ^{hm} & ^{hn} & ^{ho} & ^{hp} & ^{hq} & ^{hr} & ^{hs} & ^{ht} & ^{hu} & ^{hv} & ^{hw} & ^{hx} & ^{hy} & ^{hz} & ^{ia} & ^{ib} & ^{ic} & ^{id} & ^{ie} & ^{if} & ^{ig} & ^{ih} & ⁱⁱ & ^{ij} & ^{ik} & ^{il} & ^{im} & ⁱⁿ & ^{io} & ^{ip} & ^{iq} & ^{ir} & ^{is} & ^{it} & ^{iu} & ^{iv} & ^{iw} & ^{ix} & ^{iy} & ^{iz} & ^{ja} & ^{jb} & ^{jc} & ^{jd} & ^{je} & ^{jf} & ^{jj} & ^{jh} & ^{ji} & ^{jj} & ^{jk} & ^{jl} & ^{jm} & ^{jn} & ^{jo} & ^{jp} & ^{jq} & ^{jr} & ^{js} & ^{jt} & ^{ju} & ^{jv} & ^{jw} & ^{jx} & ^{jy} & ^{jz} & ^{ka} & ^{kb} & ^{kc} & ^{kd} & ^{ke} & ^{kf} & ^{kg} & ^{kh} & ^{ki} & ^{kj} & ^{kk} & ^{kl} & ^{km} & ^{kn} & ^{ko} & ^{kp} & ^{kq} & ^{kr} & ^{ks} & ^{kt} & ^{ku} & ^{kv} & ^{kw} & ^{kx} & ^{ky} & ^{kz} & ^{la} & ^{lb} & ^{lc} & ^{ld} & ^{le} & ^{lf} & ^{lg} & ^{lh} & ^{li} & ^{lj} & ^{lk} & ^{ll} & ^{lm} & ^{ln} & ^{lo} & ^{lp} & ^{lq} & ^{lr} & ^{ls} & ^{lt} & ^{lu} & ^{lv} & ^{lw} & ^{lx} & ^{ly} & ^{lz} & ^{ma} & ^{mb} & ^{mc} & ^{md} & ^{me} & ^{mf} & ^{mg} & ^{mh} & ^{mi} & ^{mj} & ^{mk} & ^{ml} & ^{mm} & ^{mn} & ^{mo} & ^{mp} & ^{mq} & ^{mr} & ^{ms} & ^{mt} & ^{mu} & ^{mv} & ^{mw} & ^{mx} & ^{my} & ^{mz} & ^{na} & ^{nb} & ^{nc} & nd & ^{ne} & ^{nf} & ^{ng} & ^{nh} & ⁿⁱ & ^{nj} & ^{nk} & ^{nl} & ^{nm} & ⁿⁿ & ^{no} & ^{np} & ^{nq} & ^{nr} & ^{ns} & ^{nt} & ^{nu} & ^{nv} & ^{nw} & ^{nx} & ^{ny} & ^{nz} & ^{oa} & ^{ob} & ^{oc} & ^{od} & ^{oe} & ^{of} & ^{og} & ^{oh} & ^{oi} & ^{oj} & ^{ok} & ^{ol} & ^{om} & ^{on} & ^{oo} & ^{op} & ^{oq} & ^{or} & ^{os} & ^{ot} & ^{ou} & ^{ov} & ^{ow} & ^{ox} & ^{oy} & ^{oz} & ^{pa} & ^{pb} & ^{pc} & ^{pd} & ^{pe} & ^{pf} & ^{pg} & ^{ph} & ^{pi} & ^{pj} & ^{pk} & ^{pl} & ^{pm} & ^{pn} & ^{po} & ^{pp} & ^{pq} & ^{pr} & ^{ps} & ^{pt} & ^{pu} & ^{pv} & ^{pw} & ^{px} & ^{py} & ^{pz} & ^{qa} & ^{qb} & ^{qc} & ^{qd} & ^{qe} & ^{qf} & ^{qg} & ^{qh} & ^{qi} & ^{qj} & ^{qk} & ^{ql} & ^{qm} & ^{qn} & ^{qo} & ^{qp} & ^{qq} & ^{qr} & ^{qs} & ^{qt} & ^{qu} & ^{qv} & ^{qw} & ^{qx} & ^{qy} & ^{qz} & ^{ra} & ^{rb} & ^{rc} & rd & ^{re} & ^{rf} & ^{rg} & ^{rh} & ^{ri} & ^{rj} & ^{rk} & ^{rl} & ^{rm} & ^{rn} & ^{ro} & ^{rp} & ^{rq} & ^{rr} & ^{rs} & ^{rt} & ^{ru} & ^{rv} & ^{rw} & ^{rx} & ^{ry} & ^{rz} & ^{sa} & ^{sb} & ^{sc} & ^{sd} & ^{se} & ^{sf} & ^{sg} & ^{sh} & ^{si} & ^{sj} & ^{sk} & ^{sl} & ^{sm} & ^{sn} & ^{so} & ^{sp} & ^{sq} & ^{sr} & ^{ss} & st & ^{su} & ^{sv} & ^{sw} & ^{sx} & ^{sy} & ^{sz} & ^{ta} & ^{tb} & ^{tc} & ^{td} & ^{te} & ^{tf} & ^{tg} & th & ^{ti} & ^{tj} & ^{tk} & ^{tl} & ^{tm} & ^{tn} & ^{to} & ^{tp} & ^{tq} & ^{tr} & ^{ts} & ^{tt} & ^{tu} & ^{tv} & ^{tw} & ^{tx} & ^{ty} & ^{tz} & ^{ua} & ^{ub} & ^{uc} & ^{ud} & ^{ue} & ^{uf} & ^{ug} & ^{uh} & ^{ui} & ^{uj} & ^{uk} & ^{ul} & ^{um} & ^{un} & ^{uo} & ^{up} & ^{uq} & ^{ur} & ^{us} & ^{ut} & ^{uu} & ^{uv} & ^{uw} & ^{ux} & ^{uy} & ^{uz} & ^{va} & ^{vb} & ^{vc} & ^{vd} & ^{ve} & ^{vf} & ^{vg} & ^{vh} & ^{vi} & ^{vj} & ^{vk} & ^{vl} & ^{vm} & ^{vn} & ^{vo} & ^{vp} & ^{vq} & ^{vr} & ^{vs} & ^{vt} & ^{vu} & ^{vv} & ^{vw} & ^{vx} & ^{vy} & ^{vz} & ^{wa} & ^{wb} & ^{wc} & ^{wd} & ^{we} & ^{wf} & ^{wg} & ^{wh} & ^{wi} & ^{wj} & ^{wk} & ^{wl} & ^{wm} & ^{wn} & ^{wo} & ^{wp} & ^{wq} & ^{wr} & ^{ws} & ^{wt} & ^{wu} & ^{wv} & ^{ww} & ^{wx} & ^{wy} & ^{wz} & ^{xa} & ^{xb} & ^{xc} & ^{xd} & ^{xe} & ^{xf} & ^{xg} & ^{xh} & ^{xi} & ^{xj} & ^{xk} & ^{xl} & ^{xm} & ^{xn} & ^{xo} & ^{xp} & ^{xq} & ^{xr} & ^{xs} & ^{xt} & ^{xu} & ^{xv} & ^{xw} & ^{xx} & ^{xy} & ^{xz} & ^{ya} & ^{yb} & ^{yc} & ^{yd} & ^{ye} & ^{yf} & ^{yg} & ^{yh} & ^{yi} & ^{yj} & ^{yk} & ^{yl} & ^{ym} & ^{yn} & ^{yo} & ^{yp} & ^{yq} & ^{yr} & ^{ys} & ^{yt} & ^{yu} & ^{yv} & ^{yw} & ^{yx} & ^{yy} & ^{yz} & ^{za} & ^{zb} & ^{zc} & ^{zd} & ^{ze} & ^{zf} & ^{zg} & ^{zh} & ^{zi} & ^{zj} & ^{zk} & ^{zl} & ^{zm} & ^{zn} & ^{zo} & ^{zp} & ^{zq} & ^{zr} & ^{zs} & ^{zt} & ^{zu} & ^{zv} & ^{zw} & ^{zx} & ^{zy} & ^{zz}

^g B. de
^h B. fengiabus

ⁱ B. contrit
^j B. contrit
^k B. fengiabus

^l B. fengiabus

^m B. fengiabus

ⁿ B. fengiabus

^o B. fengiabus

^p B. fengiabus

^q B. fengiabus

^r B. fengiabus

^s B. fengiabus

^t B. fengiabus

^u B. fengiabus

^v B. fengiabus

^w B. fengiabus

^x B. fengiabus

^y B. fengiabus

^z B. fengiabus

ria subtiliore, & minus declinante ad falsedinem :
& in ea generatur . Et fixio generis eius in cute,
postquam natura expellit eam, est oppilatio poro-
rum, & paruitas mundificationis . Aut retinetur
propter debilitatem expulsiuā, sicut accidit de-
crepitis in fine agridinum, & propriē quando
materia est plurima, aut grossa . Aut propter ci-
bos malos ex quibus generatur chymus malus,
acutus : sicut sunt cibi falsi, & acuti, & similes eis .
Aut propter maliciā digestionis, cum qua putre-
fit cibis . Et à pruritu quidem resoluuntur corti-
ces furei, & nō accidit ex profundo aliquid . Et
pruritus quidem senilis parum obedit curationi:
neq; ualet ei, nisi ut regatur, & bladiatur . Et scias
q; scabies excorticata, & impetigines multiplicā-
tur in autumno . Et ad ultimū materia pruritus ag-
gregatur inter duas cutes . Quōd si de ea aliquid
est in corpore, tunc est scabies sicca . Et dulcia
quidem generant pruritus, & bothor . Et non ac-
cidunt plurimum nisi inter digitos, quoniam sūt
debiliores . Et scabies quidem foeda attrahit suul-
nera, & permutatur ad impetigines, & alia fati .
Et olea nocent eis . Et syrupus acetosus confert
eis, si non timetur rasura .

De cura .

Cap. 7.

CVra quidem scabiei prima, & melior, & cū
qua multoties est sufficientia, est euacua-
tio cum eo quod educit humorem acutū,
adustum, & phlegma falsum: deinde rectificatio
cibi, & regimen humedationis secundum quōd
sciuisti in dispositionibus huius capituli . Et admi-
nistratio rerum aquosarum inspidarum, & ueloci-
tas putrefactionis quarum sit secura, sicut sunt
melones indi, & lactuca, & endiuia, & similia, &
extrinsecus iterum . Et dimittat coitum omnino:
coitus enim mouet materias ad exteriora, & exci-
tat uaporem calidum, putridum, uenientem ad
partem superficiei cutis, quare putrefacit illic, &
propter illud foetet iterum odor corporis . Et pro-
pter hoc praecipitur fricatio in ablutione pollu-
tionis . Et de bonis quidem euacuantibus species
materierum scabiei est decoctio epithymi cum
mirobal, citrinis, & fumoterra, & sena, & poly-
podio, & absinthio . Et quandoque ponuntur in
ea rosa, & semen endiuia, & similia . Et quando-
que ponitur in eam chelidonia, cum proprietate,
quae est in ipsa . Et quandoque ponitur in ea scā
monea . Et iterum pilulae de aloē, & scammonia
sunt bone, iuuatiuā . Decoctio bona sumatur my-
robalanorum citrinorum, & passularum an. pondus .
3. xx. & decoquatur cum .iii. lib. aqua, donec
remaneat tertia, & coletur, & sumatur de tota a-
qua duae tertiae . lib. j. i qua fricetur manibus cas-
sia fist. x. 3. quumque in ea confricatae sunt, cole-
tur iterum, & ponatur in ea agarici . 3. i. Pilulae bo-
nae, & sunt pilulae de fumoterra . Recipe myroba-
lanorum citrinorum, & Kebulorum, & nigrorū,
omnium an. 3. v. & aloes Scotrensis . 3. vii. & scam-
monea . 3. v. siue cessante conficiantur cum a-
qua fumiterra, & dimittantur donec exsiccantur,
& bibantur uice altera, & dimittantur donec ex-
siccantur, & fiat illud tribus uicibus, & in omni
uice fiat sicut sorbitio: deinde dimittatur donec
inspissetur, & compactum fiat, & fiat inde pilulae .
Medicamen, bonum, forte ad antiquam scabiem .

Recipe myrobalanorum citrinorum, & myroba-
lanorum nigrorum, & emblicorum, & abrungi, &
Kebulorum, & excorticorum omnium an. 3. i. et
turbat. 3. ii. conficiantur cum penidiis, & fiant in-
de trochisci: et sit dosis ad solutionem integram
ex. 3. x. usque ad. 3. xv. & usque ad. xx. cū aqua ca-
lida: et fortasse ponitur in eis scammonia, quum
potantur . Et fortasse liberat ex scabie mala anti-
qua, si assidue potus aloes, sed frequenter, tri-
bus diebus, omni die, sumendo aure. i. deinde ter-
tietur post diem, et diem non, tribus diebus cur-
rentibus secundum dimissionem tertij: aut dimit-
tatur diebus tribus: et iteretur frequentia: & dein
de tertietur post diem et noctem, & aut quiescat
prout uidetur secundum quod praesens fuerit, &
et curetur rasura, si superucnerit, cū clysteribus,
illud enim est iuuatiuum, eradicans scabiem . Et
bonum quidem est, ut bibat ipsum infusum in a-
qua endiuia, et cum ea sit parum aquae feniculi,
si non fuerit ab aqua feniculi aliquid prohibens:
et quantitas quae est in ipsa de aloē, sit ex. 3. i. us-
que ad aureū . Et quando nō tolerat medicationē,
dimittatur . Et infusiones de prunis sunt iuuati-
uā iterum . Aut sumatur rob myrobalanorum
citrinorum factum ex exsiccatione aquae, in qua
ipsi decocti sunt, exsiccando in sole: et sumatur
ex eo humidum quod sit ex. v. usque ad. x. cum
zuccaro: et est ad cholicam, et humidam . Et
possibile est, ut fiat simile illius ex omnibus solu-
tiuis, & bonis, & et miscantur adinuicem: et quo-
niam componuntur adinuicem, et sunt ex eis ro-
bub, et pilulae . Et aqua calida, & cafei, et epithy-
mum bona sunt quando administrantur omni
die, secundum quod dictum est nuper in alio ca-
pitulo ab isto, et cum myrobal. et succo fumiter-
rae diebus continuus est ultima . Et de eis, quae cur-
runt cursu mundificantium cum facilitate, est ut
fiant pilulae de aloē cum scammonia, et croco: et
sumantur de eis in omni dosi, quinque cicera, et
est descriptio . myrobalanorum citrinorum, aloes
Scotrensis, amborum ana 3. j. dragaganthi, rosarū,
amborum ana 3. i. croci 3. iii. & iterum suma-
tur ex medicamine in quo ponitur abrungi, et
nos iam diximus ipsum, omni die aut duobus die-
bus a. 3. ij. usque ad 3. iii. Dixerunt quidam, quan-
do multiplicantur euacuationes, et non inueni-
tur utilitas, tunc melius est ut alleuietur, et suffi-
ciat dare in potu habēti passionem omni die ma-
ne & sero sauiū de tritico cum zuccaro, & aqua
plurima . Dixerunt . de eis quae conferunt habenti
scabiem siccam, & pruritus ostrachinum, est ut
bibat tribus diebus omni die de sisamino pōdus,
3. c. & xxx. cum medietate sui de syrupo acetoso,
& similibus: & de hominibus sunt qui miscent cū
eo aquam iuiubarum, & nos iam experti sumus
hoc, & fuit curatio ultima, ueruntamen debilitat
stomachum . Et de compositis proportionali-
bus istis medicinis, est scorina argenti, & lithargy-
rium, & cambil, & uenae, conficiantur cum aceto
& oleo ros. & liniatur: & hoc est ad fortē ultimū
iterum . Et leuius illo est, boli armeni, cam-
phore, croci, omnium an. 3. s. cum aceto: & aqua
squilla, & oleum ros. sunt communia ad exsiccā-
tionem . Et ad illam quae est fortior parum & se-
men feniculi teratur cū aceto, & oleo ros. & ad-
ministretur in balneo . Et iterum aqua granatorū
& nitrum:

c. B. albrengika
bulid. B. administre
tur qualibet ter-
tia die . Luna die
sic & alia die

e. B.

f. B. restitucio
nem uelocita-
tis

g. B. leuibus

h. B. Alia litera

i. B. tertia . 3. i.

k. B. Alia litera

vique ibi conse-
dionis uero
&c.l. B. Alia litera
impetiginem
etiamm. B. Alia lite-
ra corticis gum-
mi pini

AVIC.

X

& nitrum: & melior aqua granatorum est illa, in qua est uirtus pulpæ eorum: & similiter farina le-
tium, & magra, & acetum miscetur & ponatur in sole donec igniatur, deinde liniatur. Confectiones uero quibus oportet eum uti, sunt sicut confectiones, quas oportet potare habentes impetiginem, & aliafati, & morpheam. f. quæ de eis sunt leues ex triphera minore cum Kefmes. Et iterum sicut hæc confectio. Recipe amyli, & fumiterræ, amborum an. 3. ij. & myrobalanorum citrinorum pondus. 3. iij. & alkefines ablutaram duplum totius. Medicinæ autem locales ad scabiem sunt omnes, in quibus est absterfio: & quandoque sufficit illud cuius absterfio est cum confortatione cutis, & rectificatione complexionis eius, sicut aqua maluarum, & acetosæ, & sicæ, & granatorum, & sicut fursur similæ, & farina lentium ex corticatarum. Et iterum acacia cum acetato: & grana melonis: & uenter melonis.

Sicut est, & quæssesengi citrinum, & succus apij, & decoctio apij, & decoctio fenugreci: & aqua corticum: & muzi. Et fortasse indiget eis in quibus est resolutio fortis, sicut pulpa colorinthidæ, & gluten alimbat cum aqua menthe, & gumma pini cum acetato: & draganthum asfatū, & propriè citrinum cum acetato, & oleo rosæ, & similiter calcanthum, & quæ sunt de genere ipsius. Et oleander est fortis ualde: & fortasse sufficit acetū eius in quo ponitur, deinde coquitur cum sisamino. Et miscetur cum acutis sicut oleum rosæ: ut prohibeat superfluitatem: & sicut cortices granatorum, & cōsimiliū illius. Et ex eis, quæ experta sunt est semen crucæ, cuius oleum sumatur, & fricetur cum eo scabies: & inungatur cum eo in sole calido aut foculari: & iteretur, quoniam est bonum & ultimum. Medicamen bonum. Recipe lithargirij, & draganthi, & encaustri æquales partes, quæ terantur cum acetato uini, & ponatur in urceolo testeo, uitreato, & sepeliatur in loco humido, mense uno: & administretur post illud epithemando: est enim iuuatium in ultimo cum pauca mordicatione. Et condifi, & argentum uiuum extinctum: & scoria argenti, & aristol. & sulfur, & cambil: et alkali & æs adustum, & almugath, & sal ammoniacus, & lentres, & myrrha, & semen har mel, & ammoniacum, & flos aris, & usnen: & fullo-nū, & stercus canis, & stercora prædicta in cap. alijs, & cucumer asininus. Et iterum cortices ligni uitis adusti puluerizetur super locum scabiei inunctum cum butyro crudo: & ligetur stricte post illud, & renouetur usquequo destruat. Et quandoque cōfert cordumeni cum acetato, & gluten alimbat cum eo. Et de compositis nostris bonis, est ut fiat ex argento uiuo extincto, & ex folijs oleandri & ex climia argenti, & lithargyrio epithema cum acetato, & oleo rosæ super quod dormiat in nocte, & abluat corpus in mane in balneo cum acetato, & usnen uiridi, cum aqua calida in primis: deinde: & proferet, & inungatur cum oleo. Medicamen facile: sumantur lithargyrij, & draganthi citrini partes æquales, terantur cum acetato hebdomada una in sole, & liniatur cum eo quomodo necesse fuerit. Et iterum argentum uiuum, extinctum, & storax liquida, & oleum rosæ aggregentur, & administrantur. Et iterum argenti uiui extincti: &

& florum uiol. & costii partes æquales. Et iterum condifi pars. i. & magræ partes. iij. & liniatur cum acetato. Et quum administras fortia exsiccatia resolutia, & sicca exsiccatia, tunc consequere eam cum oleis cognitis, sicut est oleū de cyperis, & salicibus, & nenupharis, & et uiol. et similia illis: et propriè in sicca, et in illa quæ est pauca humiditas. Et administra in humida ea quæ sunt uehementioris exsiccationis: et in sicca quæ sunt minoris exsiccationis. Et longa illud in quo ponitur argentum uiuum extinctum, quātum poteris, a partibus stomachi et membrorum nobilium. Cura autem pruritus sciei post euacuationem, si indiget ea cum illis quæ seis, est ut des in potu lac uaccinum acetosum: et sicut balneatio cum aqua tepida: et administratio inunctio-num oleaginatū ex oleis frigidis: et propriè quando ponitur in eis succus apij, Et curatio scabiei sicca, et pruritus sciei est uicina. Et de medicinis

leuibis in hoc est papauer tritus cum acetato: et iterum folia lilij, et iterum aloes cum aqua endiuia. Et sene iterum est ex eis, quæ ponuntur in medicinis eius: et aqua apij, et acetum, et aqua rosæ sunt bona. Et de medicinis fortibus est ceratum in quo ponitur opium, cum quo inungatur corpus, et quiescet pruritus. Et ex medicinis fortibus, est ut componatur ex medicinis primis compositum, et ponatur in eo sal ammoniacus: et liniatur cum acetato, et propriè super testiculos. Et iterum alumen frustum, et alkitran, et hoc iterum cōfert pruritibus intrinsecis in uulua, et ano quod ponatur super pannum. Et scies quidem iuuantur in curatione pruritus, qui accidit eis si liniatur ex fece uini cum aliquanto sanetho humido. Balneum uero pruritus, et scabiei sunt sicut aqua maris calefacta, aut cum dispositione sua, aut decoctio cucumeris asinini. Cibis autem habentibus scabiem, et pruritus sit ex eis quæ humectant, et generant sanguinem laudabilem ex cibis declinibus ad frigiditatem, et humiditatem: et æqualibus. Et habentibus pruritus ostrachinum necessarium est administrare olea leuia in eis, quæ assument, sicut oleum amigdalinum, et sisaminum, et similia illis. Et scias, quod uento sa in utrisque cruribus conferunt scabiei foeda.

De sudatione.

Cap. 8.

Quandoque sunt bothor in corpore aut membro plurimi sudoris ualde, pauca ablutionis, aut parua frictionis apud ablutionem, & propriè in regionibus calidis: & spatiosa: & quasi ipsæ sunt ex materiis, quæ sunt pingra: propter suam grauitatem, in consequendo sudorem uelocis consumptionis, propter subtilitatem sue materiei: quare retinentur in superficie cutis. Et sunt quasi sint sudoris feces, inobedientes ad resudandum. Et quandoque non sunt bothor apparentes, imò accidunt, & fit asperitas.

De cura.

Cap. 9.

Incidunt materiam, si multiplicatur in corpore, phlebotomia, & solutio uentris. Et similiter oportet ut properet assuetus ea omni hora in euacuando humores acutos. Et ex eis, quæ prohibent eam, & auferunt ipsam, sunt balneatio, & mundificatio: deinde administretur aqua frigida

† B. Alia ista continens semina
B. Nefestegi alia for
B. Muzæ

B. Alia litera ferri

B. Asafir

† B. cum frigida deinde

† B. & storax liquida

B. Alia litera liquoris

B. Aluminis humidum

† B. cambis

B. Asafir

B. P. & flos bothor spissus

a B. cum alface
sejan

gida balneando in ea: & confert eis fricatio in balneo ex carne melonis cum farina lentium post sudorem: & deinde alseheffabrem post ipsam: & caro melonis cum lentibus, & farina fabarum. Sandali uero prohibent eam à pruritu, qui accidit cum ea. Quum ergo sunt cum camphora, non faciunt illud. Et alcanna iterum, si non abhorretur eius tinctura, confert ei. Et assumere illud cui assimilantur aqua granatorum, & acetosa, & lentes, & pruna, & tamarindi. Et administratio omnis quidem prohibet sudorem ex eis, quæ sunt sicut decoctio myrti, & rosarum: & aqua coriandri dicitur, & confert ei aqua calefacta in sole. Et prohibent eam omnes aquæ quæ decoquuntur in eis stiptica: & dimissio motus, & alienatio à locis calidis sudare facientibus: & petere loca uentosa, & flabellatio cum flabellis plurimis simul: & ablutio cum aqua frigida. Et iterum inunctiones ex eis quæ sunt sicut oleum myrtinum, & oleum rosi. Et butyro crudo inest proprietas maxima in ipsa, propriè cum dragantho, & gummi. Et iterum inunctiones, in quibus est uirtus lithargyrii, & scoriz. Et tuciz inest proprietas. Et cinis foliorum myrthi & ammoniacum, & folia lauri recentia, & ruta, & minutum thus. Et quandoque confert de sudationi epithema glutinis piscium dissoluti in aqua. Et quandoque indiget fortis staphylagria & thure, & sulfure. illa uero quæ de ea iam ulcera ta est, curetur cum eis quæ sunt sicut uenæ, & galia, & bolus armenus & cerusa cum scera. & emplastrum de cerusa est bonum ad illud. Et fortasse peruenient ulcera ista ad finem maximum corruptionis: quare erit cura eorum cura aduersionis ignis. Nam illa, quæ de ea confirmata est, curatur curatione alfacefati.

De plantis noctis.

Cap. 10.

Si quis passus est desudationem cutis, & oppilationem pororum, & bonitatem digestionis, quandoque accidit in frigore noctis pruritus, & asperitas, & bothor parua, quæ nominantur plantis noctis: & causa est retentio eius quæ oportet ut resoluatur, propter constrictionem pororum in radice quæ adiuuat, & in qua addit soliditas frigoris: & propriè in hora, in qua multiplicatur digestio: & sequitur multitudinem eius multitudo uaporis, & aer noctis: & propter illud nominatur planta noctis, quia plurimum accidentium eius est in nocte. Et de dispositionibus huius passionis est, quod pruritus in ea fit uehemens, & delectat prius, deinde perducit ad dolores uehementes quos efficit in locis pruritus.

De cura.

Cap. 11.

Oportet, ut sit regimen in dilatando poros cum balneis: & inunctionibus notis ad illud, & in mundificando uenas à materia plurima; & illud cum phlebotomia, & euacuatione secundum quod dictum est in cap. pruritus, si fuerit illius necessitas, & non fuerit sufficientia in medicinis localibus. Medicinæ uero locales, sunt aloes: & myrrha est de melioribus medicinis, & propriè cum aqua mellis. Et similiter aloes cum farina lentium, cum paucis aceto, & melle. Et aqua apii de currentibus est ei proportionalis.

Et de medicinis conferentibus ei sunt sex acetisola, & nitrum, & alcanna, & crocus.

De uerrucis, quæ ex eis sunt ut clauis: & recuruis, quæ de eis sunt ut cornua, & quæ currunt cursu earum. Cap. 12.

Causa efficiens eas prima, est expulsio naturalis: & materialis est humor grossius melancholicus. Et quandoque conuertitur melancholia à phlegmate sicco ualde, quando multiplicatur in sanguine. Et quandoque accidit ipsi sanguini propterea quod ipse coarctatur, & multiplicatur, & propter priuationem causarum putrefactionis, ut conuertatur ad siccitatem & frigus, & propriè in uenis paruis, in quarum similibus non putrefit sanguis propter suam paruitatem, & propinquitatem ad causas extrinsecas, quæ sunt ad hoc ut ipse exsiccent uelocius quàm ad hoc ut putrefaciant: præcipue quum sanguis non ualde est calidus in substantia sua: & quandoque oritur ex eis uena magna, & fit causa ad conuertendam complexionem eius, quod peruenit membro uicino de nutrimento ad complexionem materiei suæ, quare desiccatur illud, & infrigidatur, & multiplicatur uerrucæ: quum ergo cadit, aut destruitur per quodlibet regimen, cadunt alia: & nominantur magnæ habentes capita, sicut capita clauorum habentes subtiles radices clauis: & longæ recurvæ cornua. Et de uerrucis est genus quod nominatur tussus, & numeratur in eis: licet sit necessarium ut discernatur ab eis: & finduntur quando scinduntur à sanie quæ est sub eis.

De cura.

Cap. 13.

Roperare quidem ad minorandum sanguinem: & ad euacuandam melancholiam est res quæ est necessaria: & quando multiplicatur ægritudo iteretur phlebotomia, & similiter regimen generans bonum chymum: & alia de illis quorum præterit rememoratio multoties. Cura autem localis est cum medicinis, quæ habent amaritudinem, & stipticitatem ad leues ex eis: sicut est inunctio uerrucarum cum oleo fisticino assidue, aut cum decoctione solidaginis colata, dimissa post tres dies: & aqua porri alnabathi cum sumach, & oleo de bē. Et iterum cum folijs capparis, & nucis cupressi: & oliuæ immatura: & fructus tamarisci est bonum iterum: & folia myrti humidæ sunt bona ad fortes: & cortices nucis humidæ cum ficibus siccis: & xilocaractæ cum paucis nocumeto suo conuenientes sunt illis, quæ de eis sunt magnæ, & ad fortes. Et cortices radicem algarab, & cinis eius cum aceto uini. Et de eis, quæ sunt bona, & ultima, est ut sumantur alharmel, & alcanna: cribel letur & liniantur cum aqua frigida. uerum quod ex eis forte est, est ad fortes, sicut epithemata facta ex calee, & arsenico, & alcali: & propriè cum argento uiuo extincto, præcipue cum cinere querqus & oleo. Et sal cum aqua cepæ, & bulbus, & stercore caprinum. Et iterum cantharides cum arsenico. Et iterum & fæx mellis anacardi est fortis in puluerizatione sua. Et lac tithymali quado iteratur super eas aliquoties deicit eas: & lachrima uitis, & alkebikengi iterum magnificè deicit eas. Et nigellæ confectæ cum urina, si emplastrum

Avic.

X 2

tur

fbaurach

a f. cum phlebotomia

b B. pertransfert humor quantitatem æqualem

d B. frumenta

e B. mel anacardi est forte in sanatione ipsius

tur cum eis, sunt mirabiles: & fel hirci iterum, & asla, & emplastrum acutum & disrumpens aldu-
beller, & est emplastrum de anacardis. Composi-
tum æquale, corticum nucis humidorum, & dra-
ganthi, & calcis uiuæ, omnium an. pars. i. terantur,
& cribellentur, & ponantur desuper. Aut suman-
tur floris aeris, & chartarum ^f t

f t B. adustarū

tbaurach

g t B. difficili
quadam & ex-
premitas eius
fit acuta inci-
sura & degluti-
tur in ea uerru-
ca deglutione
h B. comprima-
tur
i B. & eradic-
tur ipsa

zamborum an. 3. v. & pulpe coloquithide,
3. vi. t nitri. 3. vi. salis ammoniaci. 3. iiii. cali, & ar-
senici citrini amborū an. 3. vi. fellis uaccini. 3. vi. 10
ulnium persici. 3. vij. terantur & cribellentur & li-
niantur desuper cum aqua saponis. Et de curatio-
nibus uerrucarum est eorum eradicatione: & illud
quidem quandoque fit cum cannulis de penna,
aut de canna, aut de ferro, quarum concaluitas fit
cum quantitate in qua deglutiantur uerruæ, de
glutitione ^g t

fit difficultas quædam, & inuoluatur super ea, &
h ^h profundetur parum apud radicem eius, ⁱ qua
re eradicat eam. Aut tende eas cum uncinis, do-
nec extendantur eorum radices, deinde asuman-
tur cum instrumento acuto, submerso ad radices
earum: & ponatur super eas butyrum coctum post
radicationem. Et iterum quoties tangit eas me-
dicamen acutum, & infestat, auferatur medicamē
acutum, & ponatur desuper butyrum coctum,
& dimittatur parumper, deinde iteretur usquequo
compleatur earū casus. Et inciditur ita ut, quod
est in circuitu earum, secetur cū ferro subtili, ape-
riendo in circuitu, deinde uadit super eas medica-
men acutum. Et nos iam experti sumus cum no-
uacula profundius, quantum possibile est cum cau-
tela superficie cutis, deinde fricando locum cum
sapone, & cyperis, & rosis, donec ecurrit quod
fluxit de sanguine, & retentus est. Et deiecit post
illud, quod remansit, si accipitur lignum, & ince-
datur in igne, donec inflammetur, & approxime-
tur uerrucis, donec excorticentur uerruæ, & inu-
gantur cum manu, una uice post aliam, donec de-
leantur.

De cornibus.

Cap. 14.

a B. curue

b B. remouea-
tur

Vnt additiones spissæ ^a & ungulares, nascen-
tes super iūcturas in extremitatibus propter
uehementiam operationis. Et cura eorū est
in cisio, ut ^b & resoluatur ex eis illud quod non do-
let: deinde administrantur super residuum medi-
cine uehementer acutæ ex medicinis uerrucarum,
donec cadat: deinde cōsequatur butyrum coctū.

De fissuris, quæ apparent super cutem, & labia, &
extremitates, apparitione in cute in omni loco.

Cap.

15.

a B. scindat &
b t B. est

c B. Alia litera
aut infrigidata
te ualde uel con-
gelate

Causa omnium fissurarum est siccitas in cu-
te adeo, donec ^a & exsiccentur illa siccitas,
aut ^b t ^c propter complexionem
singularem, aut propter malitiam humorum mit-
tentium materiam exsiccantem, acutam, aut pro-
pter calorem exsiccantem, aut uentositatem exsic-
cantem rorem, aut frigus indurans, inspissans, si-
cut accidit terræ exsiccatæ, & arefactæ per uentū,
aut calorem, & & commotæ, & ualde ut findatur.
Et quandoque accidit causa aquarum stipticarū,
& illarum in quibus est uirtus aluminis, & simi-
lium, quando accidit ut cum eis fiat ablutio. Et

eis quidem sunt contrariæ aquæ sulfureæ, & aspal-
tinæ: & nos experti sumus differentiā inter aquā
enidem, & quod est in circuitu eius, & aquam
in labor, & non fuit in hoc capitulo experimen-
tum forte.

d B. hemda &
quod est in cir-
cuitu & aquam
nisatur

De cura fissurarum communi. Cap. 16.

Portet, ut euacuetur si fuerit humor ma-
lus: & permutetur, si fuerit complexio sic-
ca: & bibat olea propriæ fissam excorticati
usque ad. 3. i. s. omni die in expressione uuæ, aut
infusione passularum dulcium aliquot diebus: &
similiter decoctio cancerorum fluuialiū cū aqua,
& zuccaro. Et assiduet inungi. Et si sunt ex fri-
gore, tunc confert eis acacia. Et iterum decoctio
naporum, & napi, & folia ficlæ, & decoctio
eius, & propriæ ceratis factis ex eis, cum adipibus
notis, & medullis, & pice humida, & alkitran. Et
si fuerint ex calore, tunc cum ceratis frigidis, & hu-
midis, conuassatis cū succis frigidis & humidis.
Et rectificatio cibi, & administratio balnei cum
aqua ^b & calida.

a B. raparum
Alia itera
raparum & ra-
pæ

b B. repida

De fissura labiorum. Cap. 17.

Vra in fissuris labiorum est siccitas, aut pro-
pter uentum contrahentem cutem, & de-
siccantem eam, & exsiccantem ipsius rore:
aut propter frigus: aut propter calorem: aut pro-
pter complexionem siccam sicut sciuiti. Prohibi-
tio uero eius est, ut liniatur antequam pertueni-
atur ad ipsius ^a & curam cum ceratis, & adipibus,
& medullis, & oleo ros. cum islopo humida. Et
ista iterum quandoque auferunt illud quod acci-
dit. Et facere ut adhæreant pelliculæ super eas, si-
cut pellicula oui, & arundinis, & cortices alio-
rum, & ceptarum: ablationi autem eius quod
de ipsius accidit de eo quod bonum est, est ut su-
mantur fæx ^b t

a B. causam

b t B. uia

& assata, &
glutinum albotin, & miscantur cum adipe, sicut
gallinæ, & anseris, & melle. Aut sumatur tritura
gallarum immaturarum sicut pulvis, confecta cū
gumma albotin, liquefacta super ignem. Et di-
ctum est, quod inungere umbilicum in hora dor-
miendi, aut applicare cortū submersum in oleo, cō-
cauitati umbilici, est inuatiuum, & bonum.

De fissuris pedum. Cap. 18.

Vandoque accidunt propter uapores ma-
los: & quandoque accidunt propter siccita-
tem, & ariditatem denigrantem. Et ad
summum quandoque contingit de eis inuamen-
tum propter illud, quod resoluatur ex ipsis, si pos-
sibile est ut remoueat cum assiduatione ponen-
di pedes in aqua calida, & inungendi eos cū oleis,
& adipibus, & propriæ adipe caprarum, & uacca-
rum, & ouium confortatis parumper cum cera.
Et iterum oleum de kerua ^a & propriæ, & oleum
alketi & oleum de lini, quoniam est ultimū ual-
de, & oleum effusum ^b de lentisco opposito igni,
quoniam est bonum ualde. Et alcanca est bona,
& propriæ confecta cum decoctione alharmel, &
sergin uuæ est bona curatio eius. Et si non ua-
lent illa, indiget bucella faciente glutinationem,
& penetrante in ea, sicut curant eam quidā post
balneationem, & positionem pedum in aquam ca-
lidam: tunc oportet ut ponatur dragacanthū ^c pæ-
paratum

a Boleum de
uindicta
colligitur ex
coctione rube-
arum & de
menter deco-
rum
b B. ex alio
c B. tergi
Alia litera
fregi ita

paratum cum contritione in fissura, quoniam est mirabile. Et iterum fumantur cera, & oleum sifaminum, & glutinum albotin, & storax liquida, aggregentur, & fissuris ut bucella adhibeatur, quoniam est mirabile. Et iterum alkitran cum mollitione sifami est mirabile ualde: & olibanum & tritum, & olea, & adipēs iuuatua sunt ualde. Et iterum epithema ex cancro adusto, contrito cum oleo oliuæ: & est in fissuris manuū uelocius, & magis iuuatuum. Aut fumatur interius cepæ squilla, & ferueat in oleo, in quo liquefactum sit glutinum albotin, & ponatur in fissuris. Et glutinum albotin iterum in oleo solum est ultimum. Et iterum confectio: fumatur de farina granorū alkerua emollitorum cum pauca aqua, & fiat ut adhæreat calcaneo. Et ipse fructus alkerua est bonus ad antiquas, & ulceratas. Aut fumantur lithargyrium, & cera, & oleum, & mel cum æqualitate, & fiat ex eis aliquid præparatum. Aut decoquantur cancri fluuiales, & sifaminum. Et iterum fumantur fæx olei, & adeps anatis, & glutinum albotin. Curatio bona nostra: fumatur dragacanthum, & teratur sicut puluis, & radicem polypodij pondus medietatis eius, & karabæ, & thuris tritorum omnium ana. tria pondera, & glutinis albotin duplum dragacanthi, terantur omnia cū oleo de kerua, & administrentur. Et dicimus, qui usus fuerit inunctione calcanei omni nocte, non dimittens, securatur ex hoc.

De fissuris manuum. Cap. 19.

CVRENTVR curatione fissuram pedum leuium.

De fissuris quæ sunt inter digitos.

CVRENTUR cum huiusmodi. Et eis quidē proprium est, ut emplastretur cum radice polypodij trita sicut puluis.

De exulceratione ^a galchatin. Cap. 20

QVandoque accidit ^b galchatin ꝑ ut rubeat in primis & findatur, aut ulceretur propter multitudinem resupinationis, & propriè in ægris: quare oportet, quum incipit rubere, ut dimittatur resupinatio, & administretur de super repercusua. In ægris uerò administretur stratus ex eis, quæ sunt sicut folia salicis, ablata à uirgis, & sicut milia, & sicut pennæ. & totum illud fiat implendo ꝑ sicut pennæ leues, aut cui similes sunt alkiriss. Si autem exulceretur, tunc emplastrum de cerua adhibeatur.

De odore horribili in cute, & ascellis, & urina, & egestionē. Cap. 21.

ODOR corrumpitur propter putrefactionē humoris, aut sudoris. Et quandoque adiunt ad illud motus commouentes humores. Et dimissio ablutionis à pollutione, & menstruis, & retardatio eius, & assumere ea quæ sunt sicut scœnugræcum: & ea de proprietate quorum est mouere materias acutas ad manifestum corporis: de fœtore uerò oris, iam dictum est.

De cura corruptionis odoris corporis cōmuni. Ca. 22.

ILLUD ^a uerò, quod rectificat humorem, est euacuatio, & ^b complexio cum permutatione, & acceptatione ꝑ eius, cuius bona sit dig-

stio in qualitate, & quantitate: & mundificatio in balneo, & alia. Et assumere in ieiunio per quod sudor sit boni odoris, sicut est casia, & feleniati. Et iterum apium, & capita cardui, & asparagus, & omne prouocatiuum urinæ, mundificatiuum sanguinis à putrefactione: uerum quædam eorū, sicut asparagus, faciunt fœtere urinam. Et de eis, quæ conferunt ad illud, est ut bibat infusionem chrysomilorum, boni odoris, & chrysomila ipsa. Et liniatur super corpus, quod sit sicut aqua myrti, & aqua in qua dissolutum est alumen iamenti, & ^c salmeisus, & decoctio sifimbrii, & menthe, & calamenthi, & samplici, & folia citri, & folia salicis. Et similiter inunctio cum myrto trita. Et iterum sandali propriè, & cyperi, & flos squinanthi, & calamus aromaticus, & alsidere, & rosa, & propriè sampfucus, & ^d alschefabrè, & alufati ꝑ folia citri, et cortex eius, et folia malorū, et folia lilii iuuatua sunt in hoc capitulo ualde. Et iterum trochisci de rosas cum ^e zuccaro, ꝑ et iterum de eis quæ oppilant poros, et prohibent sudorem, sunt lithargyriū, et tucia, et cinis foliorū lilii, et alumen, et similia eis et myrrha, et aloes, et oleum myrtinum, et oleum rosatum.

De cura fœtoris ascellarum. Cap. 23.

EXISTIMAUERUNT quidam, quod fœtor ascellarum, et pediculi sunt ex reliquijs uestigiorū spermatis, ex quo creatus est homo, quæ iam ceciderunt in partibus ascellarum, et penetrauerunt in poris cutis: et hoc non est ex eis quibus oportet iniri: et ut proportionetur ad uaporem materie, quæ conuertitur in sperma in homine, et ad ^a mouentem ipsam ꝑ in eo est melius.

CVRA autem eorum est, quoniam oportet ut curentur post mundificationem si ea indiget, cū tucia, et lithargyrio condito et climiis, et cum cinere myrti, et oleo myrtino, et cū aqua in qua soluitur alumen: et quandoque conficiantur ista cū sandalis, et permiscetur cum camphora. Trochiscus bonus. Recipe sandalorum et casie, et galie, et spicæ, et aluminis, et myrrhæ, et folii, et rosarū omnium an. partem. i. et tucia, et lithargyrii albi: ficati amborum an. partes. iiii. et camphoræ partem. s. fiant ex eis trochisci cum aqua ros. et administrentur post exsiccationem. Et iterum fumatur rosarum rubearum lib. j. et galliæ, et spicæ, et cyperi, et myrrhæ, et aluminis omnium an. 3. x. fiant trochisci cum aqua ros. et administrentur, de libationem faciendo. Puluis bene faciens redolere corpus, et confert complexionibus calidis.

Recipe spicæ et cyperi, et folii, et floris squinanthi, et storacis ^b aslemine, et est lubria ro. ꝑ omnium an. aure. x. rosarum siccarum, extremitatū myrti, omnium an. aure. xx. spica, cyperum, et flos squinanthi, et folium madehiant cum uino odori fero, et exsiccantur, et terantur: deinde proiciantur super ea rosæ, et extremitates myrti contritæ, et dissoluatur crocus cum aqua ros. et permiscetur ipsum cū medicinis reliquis, et exsiccæ eas in umbra, deinde tere ipsum, et pulueriza super corpus post balneationem, ita ut exsiccet sudorem corporis in primis exsiccatione ultima, deinde pulueriza super ipsis medicinas. Aliud abscondens odorem sudoris fœtidi, conueniens habentibus complexionibus frigidis. Recipe spicæ aromaticæ, AVIC. X 3 & gario-

d B. Alia licera contritum cum oleis & adipib.

c B. almisufen

d B. alschefabrè & alufica

e B. galia

a B. Alia licera motum ipsius materie

a B. alchacha

b B. alchacha

a B. alchacha

b B. liquida

a B. alchacha

& garofillorum, & amomi, & xilobalsami, & cassia, omnium an. aure. iiii. costi, & blatē bizantiæ, & spicæ Indæ, & cinnamomi, omnium an. aure. iiii. extrimitatum samplici, & spicæ ro. omnium an. aure. iiii. & lubrie ro. & resoluantur ista cum uino, & tere reliqua cum aqua balsamita, & administra illud. Aliud secundum illud exemplum abscondens odorem sudoris. Recipe cinnamomi, et spicæ Indæ, & blatta bizantiæ, et costi omnium an. j. ii. & absin. & boli lacunæ, & scoriz plumbi, & cerusæ ablutæ, omnium an. j. s. sccha, & spicæ rom. omnium an. j. i. croci, & rosarum siccarum amborum an. j. iii. tere sicca cum aqua myrti, & crocum cum aceto uini odoriferi, et administretur.

De cura uehementis febris stercoreis, & uentostatis.
Cap. 24.

It illud causa putrefactionis humorum: & rerum, de proprietate quarum est illud, sicut alastirgar & allia, et eruca, & porri, & alaniuden, & alalithi, & iterum oua. Verum eorum febre delect bonitas digestionis: & assumere ea que declinare faciunt putrefactionem ad partem urinae sicut fenugrecum, ipsum enim facit foetere sudorem, & urinam: & delect febre digestionis. Et uinum aromaticum aufert febre egestionis.

De febre urinae. Cap. 25.

Aus febris egestionis: & iterum diuretica, sicut asparagus, & similia: ipsa enim faciunt bonum corporis odorem: & faciunt foetere odorem urinae. Et iterum ulcera uesciae. Et cura eius est facilis ex eis que sciuit.

De pediculis, & lendibus. Cap. 26.

Materia humiditatis in qua est caliditas aliqua, quum expellitur ad cutem, fortasse est tantæ tenuitatis, & subtilitatis ut resoluatur, & non sentiat. Et sequitur eam illud, quod resoluatur in sudorem. Et sequitur eam quod resoluatur, & coagulatur in sordes. Et sequitur eam quod retinetur in spuma tunicarum cutis, & generantur ex ea sicut furfures & desudationes: & quæ sunt ambabus similia. Et sequitur eam quod retinetur profundius illo. Quod si fuerit mala ualde, facit sicut alopeciam, et similia illi, et impetiginem, et alia fati. & si fuerit minus mala, & non fuerit uirtus uiulenta, & non festinat ad eam putrefactio, & dominans uirtus, & est conueniens ut sit materia recipiens uitam, insinuat super ipsam uita ex creatore suo, et proueniunt pediculi, & mouentur, et egrediuntur: quandoque accidit de eis plurimum subito. Et quandoque adiuant ad generationem pediculorum, & mouent eos cibi boni chymi, tenuis motus ad illud, quod apparet, sicut ficus. Et ad illud adiuant motus mouetes eum ad illud, præcipue quum associatur ei uapor spermatis generantis, sicut coitus. & Et quandoque adiuant ad illud dimissio mundificationis, et abluitionis, et administratio eius quod aperit poros cutis, et mouet materias retentas in ea ad resolutionem, et facit ingredi ad eam statim prohibentem eam a conuersionibus putrefactionis

nis et assimilatione cum putrefactione. Et quandoque superant pediculi adeo, donec fluat sanguis habentis eos, et citrinetur color eius, & cadat appetitus eius, et extenuetur corpus ipsius, & resoluatur eius uirtus.

De cura. Cap. 27.

Pediculi plures generati non abscessi indigent in curatione sua in primis mundificatione corporis: & proprie euacuatione cum phlebotomia, & rectificatione regiminis, et dimissione eius quod mouet materias ad exteriora de eis quæ diximus. Deinde administra medicinas locales: et confert ad illud assiduatio balneationis, et mundificationis. Et ut assiduet balneationem cum aqua salia, deinde cum aqua dulci, est melius. Et oportet ut assiduet permutationem uestium, et induatur serico et lino: et bibat medicinas interficientes pediculos, sicut allia decocta, et calamentum montanum. Medicina uero locales oportet ut sint exsiccativæ, resolutivæ, attractivæ ad exteriora.

Quod si fuerit res magna, est necessarium ut miscantur cum eis uirtutes uenenosæ. Et de medicinis localibus sunt sumach, et oleum, et acetosa etiam, et folia eius, et radix eius, aut alumen cum oleo, aut folia azedaræ, aut folia granatorum, et semen lini. et calamus aromaticus, et cinnamomum, aut folia colominthidæ, aut folia myrti, aut folia cupressi. et oleum cartami iuuatium est, prohibitium. Et oleum de raphano est mirabile, & cortices cassiæ lignæ, & creubarbarum, & pyrethrum, & radix althææ, & sisimbrium, & polium, & anisum, & pulgium, & semen urticæ, & alberengis, & cordumeni. Sumantur sicut memithe. 3. iij. costi. 3. s. t. n. tri. 3. j. amyli quantum omnia, soluantur, & liniatur. Et de abluitionibus, est decoctio lupinorum, quoniam est bona fortis: & decoctio sicla, & decoctio tamarisci, & decoctio calamentum montani, & decoctio foliorum cupressi, & foliorum pini. Et genera fellis, quum ponuntur in abluitionibus, sunt bona. Et de suffumigationibus est suffumigatio cum condisi, & staphysagria, & cum guma pini, & cum galia propriæ, & cum sulfure. Et de medicinis fortibus est ut fumantur staphysagria, & arsenicum rubeum, & t. n. trit. teratur omnia cum aceto, & oleo, & liniatur cum eo caput. Aut elleborus albus, & t. n. trit. aut folia oleandri cum oleo. Aut folia colominthidæ. Aut fumantur sinapis, & condisi trita, & fundatur super eam parum aceti, & extingatur post illud in eis argenti uiuum terendo: & est forte. Et similiter quod sit ex sulfure, & arsenico, & aristol. & cinere siliicis, & et costo, et myrrha. Aut fumantur condisi, & arsenicum rubeum, & aristol. longa, & alkitrans, & fellis uaccini quantitas tanta de utrisque, cum qua medicinis conficiantur: & est epithema forte. Et iterum alkitrans, & gentiana, & arsenicum, & oleum de lilio. Et iterum staphysagria, & folia oleandri, & alumen iameni. Et iterum liniatur in balneo cum sicut memithe parte. i. & t. n. trit. me dietate partis, colligit. Sexta partis, amyli quantum omnia: & liniatur cum eo post phylotrum confecto cum aceto. Et administra has medicinas post uaporationem cum eis quæ sunt

e. B. Horacis li. quidæ

d. B. Igitur libet

a. B. Alia ista & causa corruptionis digestionis humorum

b. B. Cutem & ad

a. B. seu bohor parui

b. B. in ea

c. B. festinatione Alia litera inuolmans

d. B. moti
e. B. generat & commotus à coitu uel apud coitum
f. B. acere respirat seu aerem frigidum conreperantem & Alia litera aerem respirantem seu aerem frigidum conreperantem pro-

hibentem à conuersionibus putrefactionibus & ab eis quæ finiuntur putrefactioni
B. Alia litera citum ab herreat habens

a. B. quorum generatione non absconditur

b. B. Alia ista quod materia exteriora & poros interegrediantur

c. B. aristolop

baurach

d. B. arsenico reallgar seu coitu moris propriæ

baurach

baurach

e. B. quercus

baurach

f. B. amari

i. B. coru spior

sunt sicut conditi. Et staphysagria est melior, & propriè quum incipit ab ablutionibus de genere eius quod diximus.

TRACTATUS QVARTVS,

De dispositionibus, quæ pendent ex corpore, & extremitatibus: & est complementum libri decorationis.

De extenuationis ablutione.

Cap. I.

XTENUATIO fit aut propter priuationem materici pinguedinis: & cibi:

aut fit propter multitudinem usus cibi subtiliantis, quare non generatur in corpore sanguis plurimus, & ex regimine contemto de eo quod est præter illud quod non generatur in corpore: sanguis bonus: aut propter debilitatem uirtutis operantis in cibo, aut digestiua, aut attrahiua ad membra, propter corruptionem complexionis, cuius plurimum est frigidum: aut propter quietem plurimam cum qua sopitur uirtus attrahiua, propriè quando est post exercitia: quorum auxilio consuevit natura attrahere cibum. Quum ergo dimitunt, non attrahit neque nutrimentum temperatum etiam: aut propterea quod sanguis conuertitur ad materiam cholericam: uel melancholicam ex humida aquosa: aut propterea quod splen comprimit hepar, quum magnificatur, quare attrahitur ad ipsum plus sanguinis, & debilitat uirtus hepatis per contrarietatem, quæ est inter utraque: aut propterea quia uermes coarctant corpus: aut propter coarctationem pororum: aut propter ipsorum coarctationem ab humoribus: aut cooperturam eorum: & ceteris: quam fecit frigus, aut calor, aut nuda siccitas: quorum unumquodque cognoscitur suo signo: aut propter ligamenta assidua super ipsius: quare oppilantur pori, & meatus: quam obrem non attrahitur ad ipsum nutrimentum & propriè à scretis comestis: aut propter multitudinem resolutionis, quare non figitur quod attrahitur de nutrimento ad membra, imò separatur, sicut accidit in exercitijs uelocibus, & tristitia, & angustia, & ægritudinibus resoluentibus. Et corpora quidè, quæ extenuantur in tempore breui, tolerant ut redeat ad eam: & ceteris: in tempore breui: & illa quæ extenuantur in tempore longo, non tolerant nisi blandimentum debilitatis uirtutis, ad hoc ut administret nutrimentum plurimum. Corpora igitur susceptibilia pinguedinis, sunt quæ de eis meliorem habent cutem, & quæ de eis magis susceptibilia sunt tensioni. Et de eis quæ faciunt homini esse necessarium fugere ab extenuatione, sunt debilitas, & uehementia passionum à calore, & frigore, & à uerberibus, & à percussionibus, & à passionibus animalibus, & onere, & labore, & inquietudine, & ab euacuatione, & coitu, & retinetur nutrimentum: & ceteris: in uenis ipsius: & non penetrat, quare putrefit. Et pinguedini iterum in sunt nocumenta, quæ ego dicam. Et non est sicut æquale, dum ergo perleuerat pinguedo, ita quod non facit accidere nocumentum, non abhorreas

eam, uita nanque in humiditate existit. Verum oportet ut tu caueas, & abhorreas eam in uia superfluitatis, licet non appareat eius nocumētum repente aduenit, & subito secundum quod dicitur in loco suo, & quando desiccantur corpora: & propter aerem, est extenuatio.

De cura.

Cap. 2.

Oportet, ut consideretur, quæ causa sit in extenuatione de causis extenuationis, quas diximus: & curetur, & remoueat, uerbi gratia, si fuerit cibus non generans sanguinem grossum, fortem, afferatur ille qui generat ipsum, & non sit contentus eo, qui generat sanguinem laudabilem tantum, quoniam fortasse generabit subtilem, & resolutiuum. Quod si fuerit uirtus attrahiua ad membra, pigra: moueatur, & confortetur: & consideretur ad malitiam complexionis, si fuerit, & permuteetur. Et fricatio in hora expergefactionis à somno est ex eis quæ expergeficiunt uirtutem attrahiua. Et quandoque est necessarium prohibere nutrimentum à latere altero, & attrahere ipsum ad latus extenuatum, quum diuersificantur duo latera: sicut si sit una duarum manuum extenuata, & altera pinguis: tunc enim necessarium est ut ligetur pinguis cum panno, incipiendo ab inferiore, ligatura non uehementi, neque dolorosa: & cum mensura quæ constingat tantum, & prohibeat nutrimentum à penetratione, quare redeat ad locum: & diuersionis, & attrahatur ad latus alterum. Et excita attrahiua cum fricatione, & propriè cum oleo aliquo, sicut oleo oliuæ cum pauca cera calefacto, fricatione non exsiccante: & quoties inflatur membrum, & calefit, dimittatur, deinde iteretur, quum quiescit. Et si pori fuerint oppilati, tunc oportebit, si corpus fuerit uehementis soliditatis, quapropter oppilantur pori, mollificare cum humectatione, & calefactione, cum calefacientibus ex eis quæ assumuntur, & motibus corporeis, & animalibus, si fuerit frigus illud, quod inspissauit ipsum: & infrigidatione, & humectatione, si fuerit calor inspissans ipsum, & paties ipsum compactum. Et melius, quod calefit membrum, quod non recipit: & calefactionem propter frigus suum, est ut fricetur: deinde ponatur super ipsum rubificatiuum. Et si fuerit causa in extenuatione propter splenem, curetur splen. Et si fuerit extenuatio propter uermes, interficiantur, & extrahantur cum omnibus quæ dicta sunt in cap. eorum. Et adhibeantur ei delitiae, & amenitas, & stramenta leuia, & habitet in umbra, & dilatetur: & aromatizetur, & detur in potu: & frigida: ista enim confortant uirtutem naturalem ualde: quare bona sit eius administratio in nutriendo, & expellendo superfluitates. Et illud quidem est principium causarum pinguedinis. Et de impinguantibus est assumptio uini grossi: & cibi boni chymi, fortis, & exsiccantis: quum digeritur, sicut frumentum sine cortice coctum ut puls, & & aliud abet: & rizi cum lacte, & assata de carnibus, propter illud quod retinetur in eis de uirtute carnis, & generant carnem duram: decoctum autem ex carnibus generat mollietatem, & ténitūdinem non firmam. Et caro anatis est impinguiua: & caro gallinæ similiter: & caro

k B. propter aerem sic
Alia litera
& aer tunc sit

avallina & i
vini argentei
sunt dicitur

argentei & i
mullis goss
sunt dicitur

a B. imò

b Balchasine

c B. Alia litera
pinguefactio
nem

d B. letetur &
gaudeat
e B. aqua

f B. spissitudi
nis

g B. algiu daba

*h. B. Jebub cum
succaro*

zaro alcubegi est ultima in eo. Et similiter *h. z. lub*
zuccari. Et balneum post cibum est uehemen-
ter attrahens nutrimentum ad corpus, impingua-
tuum: uerum utens eo exponitur oppilationi ac-
cidit in hepate suo, proprie quum est cibum eius
cibus eorum qui sunt impinguandi: & propter
illud multiplicatur lapis in eo, qui querit hoc: &
illi sunt aptiores ad hoc ut in eis multiplicentur
istæ oppilationes, & lapis, quorum uenæ sunt in
creatione strictæ, & sunt non omnes ita. Et isti,
quum sentiunt grauitatē, in latere dextro, sumāt
in potu aperitiua in oppilationibus hepatis nota:
& fumant in potu ante cibum suum capparem
cum aceto, & melle, & oximelle cum seminibus,
donec auferatur grauitas. Et melius quidem bal-
neum est illud quod est post digestionem pri-
mam, & quum iam descenderit cibus: licet come-
dere cibum post egressionem à balneo absque
superfluitate est de causis impinguationis. Et
balneum quidē est bonum impinguationum plu-
ribus hominibus, & proprie illis qui sunt in dispo-
sitione, quæ est sicut arefactio. Et oportet ut sit
balneum post primam digestionem. scilicet quando de-
scenderit cibus à stomacho, nisi in rebus eisdem.
Et calefactis quidem est *h. ad hoc congruum fa-*
ctum ex lacte, de quo extractum est butyrum, nō
facto acetoso. Et de ingenio impinguandi, est re-
tentio sanguinis super membrum, ligando mem-
brū quod ei æquē distat in latere altero, sicut di-
ximus ante: & ligetur illud quod est sub mem-
bro, ex quo uadit nutrimentum ad ipsum, quum
est pingue, aut non queratur eius impingatio,
sicut cum alfeid est extenuatum, & planta manus
est sana, & pinguis, tunc ligetur apud rascetam:
aut quum adiutorium est extenuatum, & alfeid
non ligetur apud cubitum, à superiore parte
alfeid. Et ex impinguantibus est illud quod pen-
det ex exercitio: & est omne exercitium leue, tar-
dum: & totum illud sit æquale post frictionem
uelocem, bonam, paruam, temperatam in duri-
tie & lenitate; & proprie frictionem, quum inci-
pit ad hoc peruenire, ut rubificet cutem: & post
illud exercitetur cum æqualitate, & balneetur
balneatione breui: deinde inungatur corpus eius
& fricetur frictione sicca: deinde administren-
tur linimenta impinguatia. Et permutatio quin-
dem aeris, & aquæ est ex uno eorum, quæ opor-
tet obseruare, quoniam fortasse extenuatio est
causa eorum. Et de impinguantibus sunt linimen-
ta, quæ administrantur post motionem membro-
rum, & ipsorum rubificationem: sicut est pix sola,
ita ut sit uehementer liquida, aut soluta in oleo
cum quantitate, qua faciat eam currere linimen-
tum: & quandoque administratur sola super cutē
approximata igni, donec liquefiat; deinde inuisca-
tur, & eleuatur quando congelatur; ipsa enim at-
trahit nutrimentum ad membrum, & retinet ip-
sum in eo, & remouet frigus eius, si fuerit causa
eius debilitas uirtutis, aut oppilatio pororum in
cutē; & dat ei uiscositatē, & asperitatē; & strin-
git super ipsum poros, & excitat uirtutem attra-
ctiuam: quare remanet mora tanta, qua figitur,
& sit pars membri, & non resoluitur. Et oportet
ut administretur in æstate semel in die, in quo ad-
ministratur, & in hyeme bis. Et consideretur in
ablatione eius à membro, & dimissione ipsius su-

*h. B. Alia litera
temporis inter
missione.*

*R. congrui
aldog factum
ex raib non*

*h. B. sanum pin-
gue*

per ipsum, uelocitas rubificationis eius, & infla-
tionis quas facit ei & tarditas ipsius. Quum ipsa
enim festinat in hoc, non sit ultimatō in dimis-
sione eius super ipsum, & dominatione ipsius;
imò remouetur uelociter: & fortasse sufficit ut
auferatur quando inuisatur, calida, & infrigida-
tur. Et quandoque confert ut præcedat super pi-
cem fricatio uelox, aspera, dura: deinde liniatur:
aut percutiatur cum uirga brusci æquali, non no-
dosa, & proprie inuncta, donec rubeat, & infle-
tur, deinde abstineatur: nam additio in frictione,
& percussione resoluit: deinde inuisetur pix ca-
lefacta cum æqualitate apud ignem. Quumque
coagulatur, & infrigidatur, auferatur ab eo euclen-
do subito. Et melius quidem est ut effunda-
tur super ipsum ante picem aqua ad caliditatem,
& mordicationem quandam decliuis, deinde ap-
ponatur pix. Et aquæ sulfureæ, & quæ sunt de
asphalto, sunt attractiuæ iterum nutrimenti ad il-
lud quod apparet. Inquit Galienus uidi uendito-
rem animalium impinguisse hoc regimine adole-
scem sine natibus: & factus est lenis, habens
pingues anchas in tempore breui. Qui uero ab-
horret picem, utatur loco eius oleo ex oleis op-
pilantibus cum caliditate quadam: & si utatur a-
qua frigida, & tolerat eam super corpus totum,
aut super membrum, faciat. Et melior horarum
ad illud est hora, qua operatur linimentum in at-
tracto: fortasse enim tunc uirtus resoluit ipsum
in sanguinem, & non oportet ut fugias à cura,
quum prolongatur, & non confert: imò oportet
ut assidues frictionem cum pannis, & effusione
aquæ calide: deinde cum frictione cum manu:
deinde adhibeas picem. Et fortasse est necessariū
ut attrahatur sanguis absque frictione, imò cum
medicinis rubificantibus, & cum eis quæ sunt si-
cut pyrethrum, & sulfur, & cum eis quæ sunt si-
cut gummæ rutæ agrestis. Et de membris sunt
quædam, quæ egent ad impinguationem sui nu-
trimento pluri consueto: quoniam resoluitur ex
eo iam plus consueto, & indiget impinguatō su-
perfluitate remanente, præcipue quum fricatio
iam resoluit. Et referamus nunc medicinas quæ
assumuntur, & clysteria. In eis autem, quæ sumū-
tur, est intentio, ut medicinæ confortent digestio-
nem: & retineant cibum in stomacho, & in intesti-
nis parum, propter uirtutem retentiuam: & fa-
ciunt ipsum penetrare in uenis, & ad partes hepa-
tis, & faciūt illud diuretica æqualia, & præcipue quū
bibitur in cibo, & post ipsum spatio paruo. Et est
necessarium ut coaguletur in membro: & faciunt il-
lud infrigidantia, & stupefacientia, sicut hyosquia-
num album, & ei similia. Et de habentibus pro-
prietatem, & quæ sunt nobiliorum uirtutum ad
temperatos, est illud quod recipit amigdalas, & si-
sticos excorticatos, & grana uiridia, & sisamum,
& grana pini maioris: conficiantur cum melle,
& fiant inde pilulæ similes nucibus, & fumantur
de eis omni die quinque nuces usque ad decem:
& bibat super eas uinum: hoc enim impinguat, &
bonum facit colorem, & confortat super uolun-
tate cocundi. Medicamen bonum, quod impin-
guat, & colorem efficit bonum. Recipe *in z. mu-*
tucæ farinæ simile & *z. v. larcocollæ*, & inuoluan-
tur cū butyro uaccino cocto inuolutione forti,
& fiant ex eis trochisci: & comedantur mane, &
uespere.

h. B. methus

uespere. Aut assumantur amigdale, & auellane ex corticata, & grana uiridia, & silamum, & papauer cum equalitate kesile media pars, penidiorum quantum est totum, sumatur in puluere omni mane, & apud somnū usque ad. 3. xx. Et Alkindi medicamen, quod recipit quartam keleiat de kerua excorticato, cuius tritura fiat optima, & fundatur super ipsum lib. ii. lactis dulcis, & conficiatur bene cum farina tritici, quantum ipsum tolerat: & fiant trochisci ex eo, quorum omnis sit. 3. i. s. & fiant ut panis, & siccantur: & sumantur de omni die duo trochisci contriti.

Regimen bonum ad extenuationem factam causa
3. creta, & oppilationis partium hepatis, & splanchnicorum. Cap. 3.

Sumantur passule bonæ, & fundantur super eas quatuor pondera ipsarum de aqua, & decoquantur usque ad medietatem, & proiciantur super omne Kasilium passularum pondus. 20 lib. scoræ ferri, & pugillus. i. ammeos, & pugillus. i. zuccari, & pugillus. i. origani, & quando fuerit, dimittatur duobus diebus aut tribus, deinde coletur: & bibat de eo in ieiunio quantitatem lib. i. & post tres horas comedat panem cum Kemich capparis, & pororum: & bibat super ipsum uinum forte quantitatem lib. i. deinde quando prætereunt. vii. horas, comedat carnem pinguem, & bibat uinum durū usque ad. iii. lib. hoc enim efficit in complexionibus fortibus operationem mirabilem, & colorem facit bonum. Aut sumantur dragacanthi, & seminis papau. & nucis hendem, & amborum been, & capparis & 3. zedoaria, & almu-
gath omnium an. 3. iii. s. terantur, & frignantur in butyro, & proiciantur super pondus duarum minarum sauih tritici, & sumatur omni die de toto usque ad. 3. xxx. & decoquatur de eo sorbitio cum lacte, & butyro cocto, & zuccaro, & sorbeat, & balneetur post ipsum balneatione leui. Aut sumantur almugath. 3. i. ellebori. 3. xx. dragacan. 3. xl. 3. zedoaria. 3. xxx. cribellent: & sumatur quantum est tertia totius de pane similia, & quantum est tertia eius de amigdalibus excorticatis, & quantum est tertia eius de zuccaro sulimeni, & sumatur de eo omni die pondus. 3. xx. in lacte ouino, & expressione uinæ de unoquoque quorū sit lib. i. & fiat sorbitio: & sorbeat ipsam. Et utatur de medicinis impinguius temperatis ex medullis: & nux hendem, & alkefile propriè cum sauih quoniam ipsum d. f. f.

3. cum hoc frangit 3. f. inflationem 3. sauih, & genera impingui, uerum ipsa tardantur in stomacho: & almugath, & zedoaria, & duo been: & omnia quæ mouent sperma ex eis quæ sunt sicut bulbos, & erui, & faseoli. Et ex eis quæ currunt cursu proprietatum est, ut sumatur uermis apis, & exsiccentur, & teratur, & miscatur de eo aliquid cum sauih, & detur de eo in potu aliquid. De regimine bono ad calefactos est, ut sumatur dog lactis dulcis cuius non uehemens sit coagulatione, neque acetositas, imò accepta est, & ablata eius unctuositas, ut sit magis penetratium, & leuius: & detur de eo in potu extenuato quantitas media lib. & moretur super ipsum tribus horis, donec digerat ipsum: deinde sumat de eo in potu tantundem uice altera, & abstineat a cibo usque

ad noctem: & sit cibus eius pollus impinguius, & si tolerat ut bibat uinum subtile, faciat: & si balneetur ante cenam super illud, quum iam biberit cadum uini tenuis 3. puri, & deinde egrediatur, & cetera, erit melius. Et sumatur cicer, & infundatur in lacte uaccino die & nocte: & si renouetur super ipsum lac, & nutriatur in eo plus illo, licet. Et sumatur rizi abluti albi, & seminis papaueris triti, & tritici, & hordei tritorum, omnium an. pō-

10 dus. 3. xxx. & panis de simila exsiccati, & zuccari alb. amborum an. pondus. 3. xxx. amigdalarum excorticatarum. 3. i. aggregetur omnia: & decoquantur de eo omni die pondus. 3. xxx. cum lacte dulci, aut oleo, & butyro cocto: et bibat ipsum: et balneetur in tina post ipsum quantitate, quæ resol-

uatur. 3. Aut sumatur lib. i. lactis dulcis, et lib. i. aquæ ferueat cum facilitate, donec consumatur aqua, et proiciatur super ipsum. 3. i. penidiorum, & 3. i. butyri uaccini cocti, & oleum silaminum, & ferueat bullitione una, & sorbeat. Aut sumatur farinæ ciceris, & fabarum, & hordei, & rizi partes æquales, lentium excorticatarum, & papueris albi, & mes excorticati, omnium an. pars. s. tritici triti, silami excorticati, amborum an. pars. s. zuccari partes. ii. fiat sorbitio cum lacte ouino, & sorbeat in mane. Aut sumatur hyusquamū album, & decoquatur in aqua decoctione bona, & coletur ab eo aqua fortiter, deinde exsiccentur in umbra, & ponatur in medio massæ, & fiat panis, &

30 coquatur in furno super laterem: quumque massa rubet, ac si esset 3. tosta, extrahatur, & teratur, & proiciantur. ii. aurei. in lib. i. pulvis factæ ex silamo, & papauere, & sumantur de eo mane & uespere tres plantæ manus. Medicamen mirabile. sumatur hyusquamū al. & abluatur cum aqua 1. f. f.

3. postquam infusus est in ea die, & nocte, exsiccentur. & inuoluatur butyro cocto inuolutione facili, & bulliat quantum meretur, & proiciatur super ipsum quadruplum sui de amigdalibus excorticatis, & quantum ipsum est, de nucibus, & quantum ipsum est de zuccaro: & sumat de eo 3. ad mansionem 3. pondus. 3. v. & isti quidem impinguiantur cum Kekengi, & solatro, & lactuca, & 1. f. moris 3. & carne alcubegi. Et qui ad ultimum peruenerunt in extenuatione, indigent ad curationem sui humectatiuis, quæ diximus in capitulo hectice, & in cap. siccitatis stomachi; quare redi ad ea. Et isti iterum oportet ut liniantur cum pice, omnibus quatuor diebus

50 aut tribus secundum modum notum. Et de illo regimine est ad infrigidatos. Recipe ellebori al, 3. i. seminis papaueris al. omnium an. pondus. 3. ii. 3. nitri. & granorum pini amborum an. 3. iii. granorum impingui pōdus. 3. iii. hermodactylorum, seminis hyusquamii, pyrethri, galangæ, been albi, omnium an. pondus. 3. i. Kesile pondus. 3. v. tritici albi 3. mutæ 3. i. infundatur triticum in lacte do-

60 nec turgescat, deinde exsiccentur in umbra, & torrefiat, & sumatur de eo in puluere omni mane, & sero pōdus. 3. x. & super ipsum bibatur lac. Aliud notum. ellebori albi, farinæ ciceris, & ammeos, omnium an. pars. i. kesile partes. ii. cymini Karmeni, & piperis, amborum an. pars. s. terantur, & conficiantur, & coquantur in furno ut panis, & exsiccentur, & commisceatur cum tanto pane de simila exsiccata

f. B. Alia litera clari

g. B. tolleratur

h. B. beffer

i. f. tepida

k. B. apud somnum

l. B. Alia litera medullis

m. f. B. duorum taderi 3. baurach.

n. B. muchuck

B. B. Alia litera luti

B. B. zurrumbet & charabz Nota 7 ubi in hoc capitulo habetur zedoaria in arabico habetur zurrumbet

B. B. zurrumbet

3. f. B. est mirabile & e. B. uerose sita nem

exsiccat quantum ipsum est : & fiat de eo omni die sorbitio cum lacte, & sumatur : aut ponatur in iure pulli pinguis, & forbeatur ante cibum. Vinum ad eos. Recipe xfile pondus. 3. v. & dimitatur super. ii. lib. vini boni, cui non sit acetositas omnino, & bibat de eo tres cados mane, & uespere. ° § & ad mansuetudinem 3. f. in omni dispositione cadum. i. Et confert ut consequenter adhibeatur fauich. Et napi Barbarici in fauich sunt uehementis iuuamenti ad eos, calefaciendo, & humectando eos: uerum ipsi sunt uehementis caliditatis. Et de illo est ad habentes siccitatem, qui curatur curationibus eorum cum humectantibus notis, & regimine hecicorum : deinde regatur ille, siccitatem cuius attrahit caliditas, regimine calefactorum. Et ille, siccitati cuius associatur frigus, cum regimine habentium hecicam fenectam. Clysteria uero sunt, omne clystere impingans renes, sicut lac ouinum, & proprie quando soluitur in eo de albeard aliquid : & de eis sunt composita, quae iam dicta sunt in capitulo desiderij coeundi, & dica de eis unum. sumatur caput ouis pinguis, & mundificetur, deinde teratur ualde, & aggregatur illi. s. lib. p. 3 illiatiz et. ii. lib. lactis. Et sumatur tritici, & rizi, & ciceris tritorum, omnium an. quartam lib. i. postquam fuerit iam aggregatum totum illud, & dissolutum in aqua, & colatum : & fundatur ipsum, & aqua eius iterum super comestionem aliam, & reducat totum ad decoquendum in furno, donec discotum sit caput iterum, & coletur totum : & sumantur de iure. 3. iii. & de pingui. 3. ii. & de 3 farina 3 amigdalorum, & nucum ambarum an. 3. i. fiat clystere cum eo, & dormiat super ipsum.

De impinguando membrum aliquod sicut manum, aut pedem, & labium, & nasum, aut praeputium, aut uirgam. Cap. 4.

Possibile in hoc est illud quod appropriatur illi membro : & non est illud ex parte eius quod comeditur, & bibit : quoniam illud commune est corpori : imò ex parte attractionis cibi ad ipsum, & retentionis eius super ipsum : & conuersionis eius ad naturam ipsius. Et illud quod admodum sciuit fit per fricationem rubificantem, cum asperitate : & cum medicinis rubificantibus : deinde cum fricatione quae est fortior : & cum effusione aquae calidae : deinde liniatur pix. Et quidam ponunt sanguifugas campestres, & sunt uermes rubei in uirtute picis. Et tu quidem iam sciuit in primis cap. qualiter administratur pix : & administratur secundum modum, quem necessarium facit materia ueniens ad ipsum, stringendo uiam ab eo ad aliud : & appropriatur ei aliqua ex operationibus ferri, sicut labio, & naso, & auri. Et dictum est in capitulo alio ab isto. Dixerunt : quum labium, & nasus sunt diminuta, oportet tunc ut aperiat membrum, & discoperiat cutis ab utroque latere, & incidatur caro, quae est in medio : quae indurata est ex ea, quae prolongabitur, & aufertur ab eo callositas. 3.

De 3 macie 3 superflua pinguedinis. Cap. 5.

Pinguedo superflua est compes corporis à motu, & deambulatione, & 3 conuersione 3 coarctans uenas coarctatione constringen-

te eas, quare oppilat spiritui uias suas, quamobrem extinguitur multoties : & similiter non peruenit ad eos spiraculum aeris, quare corrumpitur propter illud complexio spiritus eorum : & sunt in timore quod expellatur sanguis eorum iterum ad locum constrictum : quare fortasse findetur uena subito scissione pntiosa. Et in huiusmodi quidem dispositione, quae est ante eam, accidunt eis constrictio anhelitus, & pulsus cordis : quare succurratur tunc dispositioni eorum cum phlebotomia. Et isti quidem penitus expositi sunt morti repentine. Et ad summum mors super ultimos in pinguedine festinat, et proprie illos, qui impinguntur in prima aetate : ipsi enim minutas habent uenas, & constrictas. Et sunt expositi apoplexia, & paralyti, et pulsui cordis et diaria propter humiditatem ipsorum, et malitiae anhelitus, et syncope, et febribus malis : et non tolerant famem, neque sitim causa constrictio meatuum spiritus, et uehementiae frigoris complexionis, et paucitatis sanguinis, et multitudinis phlegmatis. Et homo quidem non peruenit ad ultimum magnitudinis impinguationis, nisi quum est frigida complexio. Et similiter isti 3 sunt non generantes, neque in semine suo ad commodum peruenientes, 3 et sperma ipsorum est paucum : et similiter quae de mulieribus sunt pingues non concipiunt, et quum concipiunt, abortiuntur, et earum appetitus iterum est debilis. Et quum isti quidem omnes curantur cum medicinis, non fortasse penetrant medicinae in uenas eorum usque ad membra eorum laxa. Et quando infirmantur, non sentiunt nocumentum uelociter, quoniam sensus eorum sunt debiles. Et phlebotomia eorum est difficilis. Et in eorum solutione uentris est timor : fortasse enim mouebit humores eorum : et non erit possibile ut penetrant in uenas redeundo propter coarctationem earum : quare fortasse ducet ad perditionem illud. Si autem faciunt aliquid, in firmat eos : quoniam calor eorum innatus est debilis, quoniam eius locus est strictus. Et nos qui dem iam diximus, quod laudandus est temperatus : & proprie in adolescentia. Et pinguis quam uis laborent, & debilitentur à motu, tamen ipsa per id quod associatur eis de significatione humiditatis, significant longitudinem uitae.

De extenuando. Cap. 6.

Regimen extenuandi est contrarium regimini impinguandi : & est minoratio cibi : & post ipsum balneti : & exercitii uehementis, cum penetratione eius : & ponere ipsum de genere qui non nutrit, & de genere eius cuius nutrimentum est siccum, aut 3 aere 3 aut falsum, sicut sunt lentes, & caugamich, et 3 acetosa. 3 Et sit panis eorum panis de quo non est eiectus furfur, et panis de hordeo. Et multiplicent species calidas quae pro condimento ponuntur in cibariis suis. Et de eis quae adiuant ad minorandum cibum eorum praedictum cum eo quod narratur, est ut sit pinguis ualde, ut satiet uelociter : quoniam appetitus eorum debilitantur. Et sint cibi, et potus eorum tales, ut adiuuent ad resoluendam materiam, si aggregatur de ea. Et adiuuat ad illud uehementia raritatis corporis eorum per exercitia laboriosa, et grossitudinem indumenti, et lecti, et permutationem aquae frigidae.

frigida ad calidum, & aeris frigidi ad calidum: & detectio semper ad frigus, ut constringatur pori, & oppilentur, & consolidetur corpus propter horripilationem, quare non recipiat nutrimentum, & prohibeat resolutionem aequalē, quare præcedit attractionem eius, quod est post ipsam. Quod si fuerit cōstrictum, detegatur calori, donec multiplicetur eius resolutio: quare resoluatur supra illud, quod attrahitur ad membrum. Et euacuatio nes, & uomitus non æqualis: nam uomitus quū est æqualis ante cibum, & post ipsum, impinguat: uerū illud quod est plurimum, extenuat. Et alteratio complexionis ad contrarium complexionis facientis pinguedinem, si est frigus, tunc calefactio: & si est caliditas æqualis, tunc inclinatio eius ad frigus, aut calorem superfluum. Et secundum plurimum de rebus magis iuuatiuis pluribus, qui superfluū in pinguedine, & sit uerbi gratia illud à frigore, est administratio medicinarū subtilianrium: & hoc iterum ad calorem est iuuatiuum. Et oportet ut adhibeantur eis exercitia laboriosa, & euacuationes. ipsa enim efficiunt in humoribus tres operationes: quarum unaqueque est iuuatiua ad extenuandum: & de illis est subtiliatio humoris in eo, & elongatio eius à coagulatione: & exponere ipsum ad resolutionem. Et de illis est, quod ipsa prouocant, & mouent humores non ad partem uenarum. Et de illis est, quod ipsa faciunt sanguinem lucrari qualitatem acutam, non malignam, ad uirtutem attractiuam. Et medicina administratæ in doloribus iuncturarum sunt ualde fortes in prouocatione urinæ, non temperatæ, quæ quum permiscuntur uadūt cum cibo ad uenas, & non possunt perducere materias ad suctionem uenarum, neque ad partem urinæ, sumendo à parte uenarū, nisi in potu sumatur quā iam secunda aduenit digestio: tūc enim perueniūt ad hepā & illic incipit prima operatio earū: imō fortes quæ remanent discernentes ualde humores ad non partem uenarum, quare famem patiuntur uenæ: & faciunt reliquas operationes: & istæ medicinæ iterum prouocant menstrua cum uirtutē, quam obrem adiuvat ad extenuandum in mulieribus. Et istæ quidem medicinæ sunt sicut geniana, & semen rutæ, & aristol. rotun. & petroselinum, & polium. Et sandaracæ quidem inest uirtus extenuatiua ualde, contraria uirtuti karabæ. Et lacca habet in hoc uirtutem propriam iterū. Et similiter semen apij. Et draganthum forte est & i. §. 60. timorofum. Et amara racum similiter. Compositum. Recipe aristol. ro. pondus. 3. i. centaureæ minoris. ij. tertias. 3. i. gentianæ rom. & polij, & petroselini, & salis uiperæ, omnium an. 3. iiii. & est dosis. j. Medicamen forte. sumatur radix cucumeris asinini, & radix altheæ, & radix opoponacis, & sumatur in puluere decocto. 3. i. Et iterum sumantur seminis ammeos, & sem. rutæ, & cymini æquales partes, & sampluci, & j. nitri amborum ana, quarta partis unius, & lacca pars. i. cuius dosis omni die sit aureus. Et de medicinis subtiliantibus sunt acetum, & almuri, & propriè in ieiunio: ueruntamen ille qui habet debilitatem perurum, & quæ habent nocumentum in matrice, deuitent acetum. Et potare uinum in ieiunio quandoque extenuat iterum per hoc quod resoluit, & per hoc quod replet ue-

nas uapore, quum fuerit illud quod potatur plurimum: quare uenæ non recipiunt interius aliud super ipsum ex cibo. Et similiter medicinæ leniores naturam: ipsæ enim conuertunt cibum à uenis: & quando administrantur multoties, sit uirtus attractiua pigra, & consuefunt uenæ euacuari ab eo quod uadit ad eas apud quemlibet motum humorum ad intestina. Et quando apparent medicinæ lenientes naturam, & subtiliantes, diuretica, non peruenit ad uenas res magna. Et de medicinis extenuantibus sunt theriaca, & usus eius, & sal uiperæ, & diacurcuma, & diyaciminū, & diapipeō, & sagzeneæ, & anacardinū, & medicamē de lacca, & athanasia, et homorufia, & triphēra minor. Epithemata uerō eorū oportet ut sint de genere eorum quæ in frigidat, & stupefaciunt uirtutē attractiuam, & sit in eis uenenositas: sicut hyusquiamum nigrum, & hyusquiamum album. Aut de genere eorum quæ resoluunt resolutione uehementi, sicut sunt olea, & inunctiones fortis resolutionis. Et oportet ut sit eorum balneatio in ieiunio: & sit æcrea, sudare faciens, non aquosa & humectans. Et si fuerit aquosa resolutiua, sit alfiduatio in ea, ut non accidat ex ea attractio superflua absque resolutione: deinde non festinet ad comedendū super ipsam, imō expectet, & dormiat post ipsam, aut moueatur, & exercitetur: deinde quiescat: post comedat rem debilem. Et similiter oportet ut sit fricatio eius fricatio resolutiua, continua.

De extenuatione membri particularis sicut mamillæ, & testiculū, & manus, & pedis, & similia illis.

Cap. 7.

Redi in hoc regimine iterum ad dispositiones, & conditiones, quas dixi in extenuatione absoluta, & iuuetur cum iuuantibus quibus appropriantur. Et iuuat ad illud, sicut facere ipsum quiescere cum frigore suo, & ligare uias cibi ad ipsum, & stringere cum ligamento, & alsiduatio eius super illas uias sub eo, & attractio cibi ad oppositum eius. Et de epithematibus quæ prohibēt testiculum fieri magnum, & mamillam à magnificatione, est ut sumatur chi molea, & cerusa plumbi, & misceantur cum expressione hyusquiami albi, & oleo myrtino, & ad ministretur in unguento: & alsiduetur epithematia eius ex fricatione lapidis, in quo phlebotomatores sua acunt ferramenta, quum unus fricatur super alium cum aceto, aut cum succo hyusquiami albi. Et similiter multitudo epithemandi cum alumine omni die. Aut sumatur cretæ pars. j. & gallarum uiridium, quæ utræque sint trita, & liniatur cum melle in die: deinde abluatur cū aqua frigida: fiat illud in mense. iij. uicibus. Et appropriatur māmilla ut ligetur super eam cymini, & cōtritum confectum cum aceto, ex quo emplastre-tur māmilla: & dimitatur super eam pannus infusus aceto, tribus diebus, deinde soluat, & consequenter adhibeatur cepa lilij albi, & stringatur, & non soluat, tribus diebus alijs: fiat illud in mense tribus uicibus. Loquamur nunc de agritudinibus unguium.

De

De panaritio.

Cap. 8.

PAnariticum est apostema calidum, exiturale, accidens in latere unguis, & est difficile, uehementis doloris: & quandoque ulceratur, & perducit ad corrosiōem. Et quandoque currit ex ulceratione eius sanies subtilis, foetida, & est in hoc timor digiti.

De cura.

Cap. 9.

Si necessaria est phlebotomia & uentris solutio, fiat. Et est necessarium subtiliare cibum, & in frigidare ipsum. Et oportet ut currat in curatione cursu reliquorū apostematū. In obseruatione dispositionis principij, & augmenti, & status & declinationis, secundum quod sciuit. Medicinæ autem locales sunt, quoniam in principio oportet ut submergatur in aceto calido. Gal. nāque narrat, quod est uehementis iuuamenti ad panariticum, & non est dubium quin principio sit magis iuuatiuū & propriū cum sulfure, aut farina hordei & emplastrum camphoratum factum ex camphora: & quando conficitur opium cum mucillagine psyllij extracta cum aceto, est iuuatiuum ualde. Et emplastra cum gallis contritis pulverizatis fortasse refrenant ipsum. Et similiter fordes auris cum lycio quandoque prohibet ipsum collectionē facere, & lyciū iterū iuuatiuum est bonum. Et similiter

a. + B. fumach & abrafio eboris & acacia administrata cum ea cum sirupo aceto emplastrum & similiter

b. B. scorio vel cortices aris & ficus sicca Alia litera scorio vel cortices aris & amirberis

c. B. aut arugo ferri aut + Andronis & Musæ

gallæ confectæ cum melle: illud enim est ex eis quæ prohibent eius confirmationem: & submergatur semper in aqua frigida, & sedatur dolor eius cum opio, quoniam est mirabile: & mucillago psyllij tunc est iuuatiua. Aut fumantur gallæ, & cortices granatorum acetosorum, & lapides calcis, & ficus sicca: cum æquali mensura, conficiatur cum melle, aut cum rob uuae, aut cum iulebi: & ligetur super ipsum. Et non approximet oleo aliquo, neque humiditati, quum timetur ulceratio. Et radix lilij, & olibanum tritum solum, & cum alijs, & grana myrti decocta cum rob uuae fortasse refrenant ipsum. Medicamen sanās panaritium, fumantur aloes, & balaustia, & olibanum & gallæ, & aggregentur cum melle, & administrantur. Et non oportet, ut stetur super infrigidantia: nam ipsa quando transit hora prima principij, inspicant cutem, & obsident materiam, & uehementior fit dolor. Et non attendatur tunc illud quod sentitur de caliditate, quamuis sit sicut ignis, in iudicio resoluitur, & exsiccat. Et fortasse confert submergio in oleo calefacto, & tolerantia super ipsam. Et in medio teratur olibanum, & ponatur super ipsum aut flos ferri, & nigella iterū trita: & mucillagines iterum lenientes, & adipēs, & similiter trochiscit Andaron, & Musces. & fordes auris bona est ei ante collectionem. Et quum accidit maturatio, tunc pone super ipsum semen almaru, & psyllium cum lacte. Et quum est propē statum, & collectionem, tunc perforetur perforatione subtili, & parua, ut egrediatur quod est in ipso: & emplastrum quum egressum fuerit, cū stipticis, sicut sunt lentes, & rosæ: & sicut sauich de nabach, & sauich malorum, & sauich de zarur. Et post illud ex farina lupinorum cum melle. Et quando ulceratur, tunc aloes est de melioribus

curationibus eius. Et similiter thus cum arsenico. Et emplastrum de flore aris permixtum cum emplastro de cerusa, & sarcocolla, & cooperiatur illud cum panno imbibito in uino. Et oportet tunc ut separetur caro ab ungue ab omni parte, & incidatur illud quod pūgit carnem ex ungue. Emplastrum bonum quod dixit Paulus. Recipe draganthi uisti, thuris, amborum an. partem. j. floris aris partem. s. teratur cum melle, & administratur. Et iterum emplastrum huiusmodi. Cortices granatorum acetosorum, & gallæ, & scorio aris, & flos eius misceatur cum melle, & liniatur, & ligetur. Et nō tangat locū aqua, neque oleum. Emplastrū bonū, draganthi uisti, & thuris, amborum an. pars. j. d. f.

d. + B. viridit. ris pars mella

Aggregetur cum melle, & ponatur super ipsum. Et fortasse est necessarium, quum est timor corrosiōis, administrare calcadicon ex arsenico, & dragantho, & flore aris, & calce, quoniam exsiccat ipsum & non est melius eo. & quando incipit currere ex panaritio ulcerato sanies, e. f.

d. + B. Alia f. facida

tunc cauterizetur, & incidatur, ut non perambulet malitia eius in digito toto. Et nos quasi, iam locuti fuimus de panaritio uice alia.

Aures muris, & scissura unguium, & excoriatio earū, & ipsarum scabies. Cap. 10.

Quandoque accidunt hæc accidentia causæ siccitatis complexionis melancholicæ. Et illa fissura unguium, quæ est decliuus ad partes acutas pendentes cum carne, & pungentes & quæ ledunt, dicitur auris muris. In curatione uero eius est necessaria mundificatio corporis cū euacuatione humoris melancholici, si fuerit dominans. Et medicinæ locales sunt, ut liniatur alafas cum sale massæ, & face uini: & emplastrum cum cepa muris assata, & propriè cum oleo sisaminæ, aut seminis lini: aut nasturtium: & emplastrum factum ligetur super ipsum cum melle. Et nasturtium, & sal trita conferunt ad illud, & eradicant frustra. Aut liniatur: cum alafas, & sale, & face uini: & hoc confert scabiei, & excoriatiōi. Et similiter massæ dissolutum cum sale trito.

a. B. cum alafas & aceto, aut

Spasmus, & curuitas & leprositæ, quæ accidunt ungui. Cap. 11.

Sæpè passiones iterum accidunt ungui secundum plurimum ex melancholia, quare cōuertitur eam, & spasmat eam, & curuat ipsam, & facit eam leprosam. Et multoties quidem est causa eius aliquod eradicantium accidens ungui: quū ergo uult oriri origine bona, non custoditur, & tangitur multoties, & nō egreditur: & si egreditur, egreditur secundum formā malā: & uadit in generatione super illam summam: quia illud quod aduenit ei de nutrimento, aduenit ei, & non inuenit in ea penetrationem, & de eo resolutionem secundum duos modos naturales: quare componitur in radice unguis tali compositione, quod fit ei difficilis extensio totius radicis. Et multoties quidem curatur curuata cum adipe. vij. diebus, deinde fricatur cum uitro: deinde iteratur donec æquatur. Et multoties eradicatur unguis per causam: quare fit fortis dolor, & facit incurere febrem.

CYRA.

C V R A. Illa cuius causa est melancholia, indiget euacuatione eius, si fuerit corpori communis, & fuerint omnes unguis iam factæ similiter. Et rectificatio cibi est de rebus magis conuenientibus ad illud: & qui bibit oleum sifaminum & assiduatur ipsum, æquantur unguis eius. Et si fuerit melancholia propria uni ungui, tunc oportet ut curetur curationibus localibus. Et de curationibus quidem localibus ad illud, aliæ sunt, quæ leniunt unguem, & præparant ipsam ad excoriationem & æquandum, sicut administratio calcis, & arsenici super eam: quare fit talis ut radas cum cultello quam quantitatē uolueris. Et similiter multitudine emplastrationis cum face alfochahæ quoniam facit eam facilem ad æquandum. Et similiter si tolerat manus, calefac eam cum cera, & aqua eam. Et gümma cupressi est emplastrum bonum ad liniendum eam: & semen lini iterum est bonum ad spasmum. Et adeps ouis, quando ligatur super ipsam diebus aliquot, & dimittitur, lenit eam: si autem non sufficit, iteretur super ipsam multoties usquequo leniatur, & præparetur ad æquandum: & confert ad scabiem unguium iterum.

a B. Alia litera eradicatione

Ingenium in incisione unguis male in forma sua, & colore suo & reliquis maculis, ut nascatur loco eius unguis bona. Cap. 12.

Svmatur gümma cupressi, & emplastretur cū ea unguis maligna, dolorosa, diebus aliquot ut leniatur: deinde pungatur radix eius cum acu, & currat de ea sanguis plurimus: deinde ligetur super eam allia in die & nocte bis, quoniam ipsa cadet. Et assiduatio emplastrandi eam iterum cum oleo, & quandoque præparat eam ad casum cum quolibet regimine, propriè quando miscetur cum eo opopanacum, & sulfur fractum, contritum cum adipe. Et de medicinis fortibus ad eradicandum unguem, est scierapinū, & iterum dabag glandis & gümma pigani & arsenicum, & cantharides aggregentur cum aceto: & assiduatur emplastratio eius cum eis in omnibus. x. diebus. Et iterum utrunque arsenicum, & sulfur citrinum, & glutinum albotin: fiat ex eis emplastrum cum aceto, & resoluatur omni hebdomada.

b B. passulis

c B. chibichen-
gi & iterum da-
bach quercinus
& gümma rutæ
syluestria

De obseruatione eius, quæ oritur. Cap. 13.

Oportet, ut ingenietur, donec magnificetur, & tūteatur ad tactu cum manu, & acre, & alijs, & crescat. Et magis conueniēs quod scitur ad illud, est ut fiat aliquid super digitum, sicut pileus de argento, & sit in eo connexio

a B. cooperiat

retis, & si rupturæ ut non prohibeatur aer omnino: Quod si oportuerit prohibere aerem propter calorem, aut frigiditatem, aut aliud, cooperiatur cum re alia: & oportet ut figura huius pilei sit figura qua fiat securitas ab obuiatione digiti à parte unguis, quum ligatur super ipsum, & obuiet ex parte ante, & obliuiscatur super digitum spatio mensis unius: tunc enim nascetur unguis melior, quæ est.

b B. perforatio seu apertura

c B. dimittatur

De baras, quæ sit super unguis. Cap. 14.

Svmatur nux cupressi, & teratur, & miscetur cum aceto, & farina, & propriè farina lupinorū, & emplastretur cū eo: quoniam eradicat albas. Et similiter semē lini, cū nasturtio. Et similiter fax adusta permista cū arsenico rubeo. Et gümma pini, & pix humida mirabiles sunt in hoc. Et cum arsenico rubeo cum nuce cupressi. Et glutinum piscium est mirabile ultimum. Et radix acetosæ iterum linita cum aceto.

a B. propriè

De citrinitate, quæ accidit unguibus. Cap. 15.

Svmatur ex gallis, & alumine cū adipe anatis, aut cū felle uaccino, aut cū semine erucae contrito, bene confectio cum aceto.

De attritione unguium. Cap. 16.

Emplastretur in primis cū folijs myrthi, aut cū folijs granatorū lenibus, deinde adhibeatur lenientia. Et si accidit capitibus neruorum earum uenientium ad eas dilatio, administra super ea adipes notos & cerataria leuia.

Mortuus sanguis sub ungue ab attritione eueniens. Cap. 17.

Cvetur cū farina permista cum pice, & emplastretur cū ea: si autē nō excusat, imò indiget operatione manus; tunc oportet ut findatur unguis cum facilitate, scissura obliqua, cum instrumēto acuto, ita ut egrediatur sanguis, qui est sub ea. quod si accidit ex hoc ut eradicetur unguis, fac ut currat sanguis, & inuiscetur unguis: & super illud quod est sub ea cū facilitate, ut sit iuuamen eius, & non doleat: deinde confidetur post dies aliquot: & si fuerit illic uirus, prematur unguis, & tūc inde eā cum facilitate, & reducat, & ligetur. Et non diuidas carnē, quoniam commouet dolorē magnum, maiorem quam panarium, imò tege eam cum ipsa. Et embroca super unguem aquam & oleum tepidum. Et pone super ipsam post, & in fine eius, emplastrum basilicon.

a B. aut

Finis libri quarti Can. Auicennæ.

LIBER QVINTVS

CAN. PRINCIPIS

AVICENNÆ.

ET EST ANTIDOTARIVM.

a. Editum vel
compilatum

POSTQVAM expedi-
ti sumus in libris qua-
tuor à relatione sum-
mæ scientiæ speculati-
uæ, & operatiuæ artis
medicinæ conseruan-
tis sanitatem, & facie-
tis acquisitionem sa-
nitatis, adest nobis tē-
pus ligillandi librum canonis per librum quintū
a. uariatum & in medicinis compositis, ut sit
antidotarium libri. Et hunc quidem librum diui-
simus in tractatum scientialem, in quo inuimus
ad radices scientiæ compositionis, in duas sum-
mas. Summa prima est de compositis essentiali-
bus, quæ est .xii. tractatus. Primus est de theria-
cis, & de confectionibus magnis. Secundus de
hieris. Tertius est de electuatis nutritiuorum
solutiuis, & non solutiuis. Quartus de suffufet &
alchamaia, & muret infantū. Quintus de loheat
ad spiritalia. Sextus de sirupis, & rob. Septimus
de cōditis, & aligibet. Octauus de trochiscis. No-
nus de decoctionibus, & pilulis. Decimus de
oleis. Vndecimus de unguentis, & emplastris.
Duodecimus de inuamento dictorum appropria-
to unicuique membro. Et summa secunda est de
medicinis cōpositis expertis in unaquaque agri-
tudine, quæ est octo tractatus. Tractatus pri-
mus est de medicinis compositis conferentibus
egritudinibus capitis, & eis quæ sunt in ipso. Se-
cundus de medicinis oculi. Tertius est de medi-
cinis doloris auri, & apostematis eius, & puris ip-
sius, & grauitate eius. Quartus de medicinis den-
tium, & dolorum ipsorum. Quintus de medicini-
nis oris, & gutturis, & uentris superioris. Sextus
de medicinis uentris inferioris. Septimus de me-
dicinis doloris iuncturarum, & sciaticæ. Octauus
de medicinis alopecie. Quum ergo attulerimus
hos tres modos, sigillabimus librum.

TRACTATVS SCIENTIALIS,

In quo inuimus ad radices scientiæ cōpositionis.

De necessitate compositarum medicinarum.

QVANDOQVE non inueni-
mus in omni egitudine, pro-
priè composita, medicinam op-
positam ei de singularibus: &
si inueniremus nō eligeremus
super eam. Imò fortasse non in-
uenimus de compositis, quam opponamus com-
positæ. Aut inuenimus eam: ueruntamen indi-

gemus uirtute addente in uno simplicium eius,
quare est nobis necessarium ut adiugamus ei sim-
plicem, confortantem uirtutem eius: sicut est cha-
momilla: ea enim est uirtus resolutionis plus, &
uirtus stipticitatis minus; quare confortamus uir-
tutem stipticitatis cum medicina simplici stipti-
ca, adiungentes eam ipsi. Et quandoque inueni-
mus medicinam singulare calefacientem, uerū
nobis est necessarium calefacere minus, quā ip-
sa: quare est nobis necessarium ut adiugamus ei
infrigidantia: aut plus ipsa, quam obrem est ne-
cessarium nobis ut adiugamus ei calefacientem
aliam. Et quandoque indigemus medicina cale-
faciente quatuor partibus, & non inuenimus nisi
quæ calefaciat tribus partibus, & aliam calefacien-
tem quinque partibus: quare aggregamus inter
eas, confidendo quod proveniat ex toto calefa-
ciens quatuor partibus. Et quandoque est medi-
cina, quā addimus, inuatiua in eo quod uolumus;
sed est nociua in re alia: quare est necessarium ut
permisceamus cum ea quod frangit partem nocu-
mentis eius. Et quandoque est abhominabilis, hor-
ribilis quā gustatur, quam abhorret stomachus,
& expellit; quare adiungimus ei quod eam bonā
faciat. Et quandoque est intentio in ea ut agat in
membro lōgino, quam obrem timemus quod
frangat eius uirtutem digestio prima, & digestio
secunda: quare associamus eam cum conseruan-
te, non patiente conuerrere ab ea audaciam dua-
rum digestionum, ita ut perueniat ad membrum
de quo intenditur sanatio: sicut ponimus opium
in medicinis theriacæ. Et quandoque est intentio
in ea, penetratio, sicut proicimus crocum in tro-
chiscis camphore, ut faciat eos penetrare ad cor;
uerū quum ipsi peruenierint ad cor, insurgit uir-
tus discretiua, & denudat ab eis crocum, & de-
struit ipsum, & operantur infrigidatiua extingue-
tia in corde, sicut facit uirtus discretiua separan-
do uirtutes resolutionis, & stipticitatis, siue medi-
cina sit naturalis, siue facta: quare procedit resolu-
tiua ad ipsum membrum lēsum, & quare & resolu-
uit materiam: & b. & refrenatiua & ad uias materiæ
ad ipsum, & c. quare & prohibet materiam. Et quan-
doque uolumus medicinam quæ moretur in tra-
situ suo parum, donec opereatur illic actionem no-
bilem, plurimam: deinde sit medicina illa uelocis
penetrationis: quam obrem permiscemus eam cū
re tardante, sicut sunt plures medicinarum aperi-
tiuarum: ipsæ enim sunt uelocis penetrationis ab
hepate: & fortasse est necessaria mora earū in he-
pate, quare permiscemus cum eis medicinas at-
tractiuas ad contrarium hepatis: sicut semen ra-
phani attrahens ad os stomachi: quam obrem d. & h.
sit & medicina e. & in quantitate, quæ perueniat
cuius

a. B. &
b. B. reprecuat
ua stiptica
c. B. &

d. B. quiescit
vel rariū
e. B. dante

eius iuamentum ad hepar, deinde penetrat. Et quandoque est medicina quam inuenimus, communis duabus uis: & intentio nostra est in uia una: quam obrem associamus cum ea quod defecit eam ad illam, sicut cum ponimus cantharides in medicinis aperitiuis, ut conuertent eas à parte uenarum ad partem renum & uesicæ. Et scias, quod plurimis medicinarum insunt operatio, & statio. Et quandoque intenditur cum ea operatio longinquior statione eius: quare indiget faciente uiam. Et quandoque intenditur cum ea operatio propinquior statione eius: quare indiget ficiente, uel tardante. Et scias quod medicina experta melior est non experta. Et parum medicinarum melius est plurimo earum in intentione una. Causa autem in hoc, quod parum medicinarum est melius plurimo earum, in exposita est in principio libri secundi. At uero causa in hoc, quod experta melior est non experta, est quod omnis medicina composita habet iudicium ex simplicibus suis, & iudicium ex tota forma sua. Et non experta non iudicatur nisi ex & enunciatione suorum simplicium tantum: & non scimus illud, quod facit ei necessarium complexio eius facta ab eis, an est addens in intentione earum, an non addens, an est contra agens in sua forma. Et experta quidem iam uerificata sunt utraque res. Et fortasse est utilitas in forma complexionali maior, quam illa quæ accidit ex simplicibus eius.

De qualitate compositionis.

Scias, quod quando accidunt tibi quatuor necessitates, & non inuenias ad eas medicinam in natura, nisi artificialem: sicut si indiges euacuatione cum scammonea, & pulpa coloquithidæ, & aloë, & turbit: & uis aggregare ista ut sit tibi medicina aggregata; tunc considera si necessitas earum, & operationis ipsarum fuerit æqualis, quum ipse sint quatuor medicinarum: tunc accipe de unaquaque earum quartam portionis, & compone. Et si non fuerit necessitas earum æqualis, imò quarundam earum magis, & quarundam ipsarum minus, tunc ex ista estimatione artificiali, & mensura summam existimatione artificiali, & mensura summam necessitatis, & pone proportionem necessitatis ad necessitatem, canonem: & adde super illam portionem aggregatam quantitatem cuiusdam, & minue quantitatem cuiusdam secundum proportionem necessitatis: & compone. Et scias, quod medicinarum compositæ conferenti, ut theriaca, insunt secundum simplicia eius, uestigia & uirtutes: & secundum formam ipsius, quæ non fermentatur in spatio, nisi ut faciat accidere complexio eius uestigia, & uirtutes: & fortasse sunt meliora, quam simplicium. Non ergo respicias ad illud quod dicunt medici, quod confert theriaca ad hoc propter spicam, & confert ad hoc propter myrrham: imò confert ita: uerum illud cui intendendum est, est forma eius. Et iam aduenit per accidens, & sublimitas iuuatiua: & non possumus innuere ad eam, & ad proportionalitatem eius ad operationes ipsius inuentione nobili. Et scias, quod in compositis sunt medicinarum, quæ sunt quibus est innitendum, & radix qua quæ priuantur destruitur basis: sicut caro uiperæ in theriaca: & aloë in hiera picra: & elleborus in hialogodon: & medicinarum conuenientes ad hoc

ut eiciantur, & permulentur, & ut addatur in eis aut minuatur: & medicinarum, quæ si adduntur, nocerent: nam si ponerentur in theriaca anacardi, corrumpent medicinas. & propriè carnem uiperæ: Et medicinarum, quæ si adderentur, non nocerent: sicut si tu adderes in theriaca nucem muschatam, non inuenires cum impietate magna. Et scias, quod plurimum compositionis perducit ad corruptionem: & plurimum eius perducit ad perfectionem, & operationem eius. Et plurimum compositionis fit à singularibus, & compositis: sicut theriaca à singularibus suis, & à trochiscis tribus: nam unicuique trochisco causa complexionis inest proprietas, quæ non reperitur in singularibus. Et quandoque est medicina composita ex compositis. Summa prima de compositis essentialibus.

TRACTATUS PRIMVS

De theriacis & confectionibus magnis & theriaca alfaroch.

Theriaca est sublimior medicinarum compositarum, & melior earum, propter multitudinem sui iuamenti: & propriè in uenenis, quæ sunt ex putris: sicut serpentum, & scorpionis, & canis rabiosi, & uene

nis ebibitis interficientibus. Et ad ægrotudines phlegmaticas, & melancholicas, & febres earum: & ad uentositates malignas, & paralytism, & apoplexiam, & epilepsiam, & torturam, & tremorem, & ad eum qui secum loquitur, & maniam, & ad lepram propriè, & albaras: & confortat cor, & acuit sensus, & appetitus, & confortat stomachum, & alleuiat anhelitum, & delet pulsus cordis, & retinet sputum sanguinis, & confert ad plures dolores renum & uesicæ, ex quacunque causa sint; & frangit lapidem, & propriè in uesica: & confert ad ulcera intestinorum: & durities intrinsecas in hepate, & splene, & in aliis ab eis utriusque; & ad periodos amorum. Et non efficit has operationes nisi propter proprietatem formæ eius, sequentem complexionem simplicium ipsius, ita ut confortet spiritum, & calorem innatum, quare iuuatur natura per illud super contrarietatem facientia frigida, & calida: & uincit uirtutes earum. Et melior descriptionum huius medicinarum est descriptio radicalis Andromachi. Et iam dixi, sunt plures medicinarum, sicut Gal. & alii, ut adderent, & minuerent in ea, non propter necessitatem facientem necessarium illud eis, neque propter aliquid forte uocans eos ad illud: sed quærentes ut rememorarentur, & ut remaneret ab eis in ipsa uestigium, sicut remansit Andromacho. Et meum quidem consilium est, ut non remoueat aliquid, quod experimentum iuuatiuum inuenit: fortasse enim illa complexio cum illo pondere est significans illud cuius iuamentum inuenit experimentum: quod quando ipsa mouetur à suo pondere, non consequitur illam proprietatem. Quod si aliquis eorum dicat, quod scit causam facientem illa pondera facere illam proprietatem, tunc dicet mendacium in eo: cui contradicetur super illud: AVIC. Y 2 sicut si

b. B. peccatum magnam seu ex rorem magni.
c. B. plurima ex compositis seu quod quidam composita perducuntur ad corruptionem & quidam ex compositis perducuntur

a. B. De

b. B. soliditate

c. B. Alia litera

d. B.

e. B. fluxum humorum ex amobus causa debilitatis ipsorum

f. B. expulsiōe contrarietatiū frigidorum & calidorum

g. B. exigens

sicut si dicat aliquis scientiam ponderum elementorum in equis, & homine, & aliis. Et theriac qui dem adfunt infantia, & pubertas, & adolescentia, & senectus, & mors. Et fit infans post sex menses: deinde incipit in pubertate, & augmento usque ad tempus, in quo stat per .x. annos in regionibus calidis, & .xx. annos in regionibus frigidis: deinde stat aut .x. annis aut uiginti: deinde declinat aut post uiginti annos, & deinde post .xl. annos: deinde expoliatur uirtute theriac, aut post .xl. annos, aut post .lx. & fit una confectionum declinata à gradu theriac. Et oportet ut detur in potu morfo de illa, quæ est recens, & fortis: & reliquis quibus in potu datur de alia, quæ est debiliior. Et fortasse est necesse ut in potu detur morfo de recenti ex medio aureo usque ad aure. i. Et ex eis, quibus distinguitur inter illam, quæ est recens, & fortis, & inter antiquam, & debilem, & inter

ut in potu sumat homo catharticum, & confidetur tunc si soluerit eum, sumat in potu theriac: tunc, si retinet eum, est recens bona: & si non, est mala. Et ex experimentis est illud, quod dixit Gal. quoniam oportet ut capiatur gallus syluestris, quoniam ipse est siccoris complexionis, quam ille, qui nutritur in domibus, & existimo ipsum esse phasianum masculum, & mittatur super ipsum animal uenenosum, deinde detur ei in potu theriac: si ergo uixerit, tunc theriac est bona. Et iterum experitur in illo, qui in potu sumit opium, & hyulquium nigrum, & alia. In napello autem iuuamentum theriac est paruum: & quantitas eius ut expellat mortem, est mora parua. Et forsitan medicamen de muscho, sicut existimant quidam, est magis iuuatiuum in eo, quam omnia. Quantitates autem quæ in potu dantur de theriac in unaquaque ægritudine, sunt istæ. In tussi quidem antiqua, & dolore pectoris, & lateris datur in potu lupinus unus in aqua mellis, aut iuleb, si fuerit febris. In rigore autem periodico, & frigore, & uomitu in initio periodi, detur in potu lupinus unus cum aqua, aut cum uino quod non sit minus tribus. j. neque plus quatuor. j. & .s. Et sumat in potu ille, qui habet cholicam, & inflationem in stomacho, & puncturam, quantitatem lupini cum aqua mellis, aut iuleb sicut scis. Et patiens casum appetitus similiter in aqua aut uino, sicut scis, & de theriac lupinum in decoctione affari. Et detur in potu in hydropisi ante cibum lupinus unus de ea, deglutendo, aut cum quantitate. j. i. s. aceti commisti. Et sumat in potu patiens sputum sanguinis, si fuerit tempus eius in ægritudine propinquum, usque ad aure. unum in aceto commisto. Et si fuerit spatium cum eo antiquum, detur in potu ultimum in decoctione. j. fumifuton j. mane, & sero. Ille uero qui patitur abscessionem uocis, sumat in potu de ea fabam unam in aqua mellis, aut rob uuar: aut teneat eam sub lingua. Et detur in potu ad ulcera intestinorum, & solutionem uentris cum sanguine in aqua sumach. Et ad constrictionem anhelitus cum oxymelle squillitico, quod sit minus. j. i. Et fiat gargarismus ad epilepsiam in primis: deinde detur in potu de ea quantitas quartæ aure. unius usque ad medium aure. in aqua, aut oxymelle squillitico. Et si

militer in dolore capitis, & hemieranea. Amplius ipsa frangit lapidem in uescica & renibus, quum potatur in decoctione apii. Et prohibet cholericam passionem. Et retinet naturam. Et illi, qui utitur ea in hora sanitatis, non nocent uenena: & non impetunt in eo nocumenta: & fit securus ab ægritudinibus pestilentia. Descriptio. j. trochiscorum squilla aure. xlviii. trochiscorum uiperæ aure. xxiiij. trochiscorum alindaracron, & piperis nigri, & opij, omniū an. tantundem, & cinnamomi in descriptione aure. xii. & in descriptione aure. xxiiij. ros. aure. xij. & in descriptione aure. xxiiij. & seminis ꝑnapij syluestris rotundi. j. & scordei, & radices lilij celestis, & agarici, & succi liquiritia, & olei balsami, omnium an. quantum est hoc pondus, & myrrhæ, & croci, & zingiberis, & reubarbari, & centaureæ, & calamenthi montani, & prasilij, & petroselinij, & sticados, & costij, & piperis albi, & macropiperis, & pulegij Indij, & olibani, & floris squinanthi, & gummi albotin, & calsiæ lignæ nigra, & spicæ, & polij, omnium an. aure. vj. & storacis liquida, & sem. apij, & fiseleos, & seminis fiseleos, & t. j.

& ammeos, & chamædros, & chamæpitheos, & succi hypoquiltidos, & spicæ celticæ, & scæhæ montana, & folij, & gentianæ, & seminis sceniculi, & terræ sigillata, & colcotar adusti, & amomi, & acori, & nasturtij albi, & carpobalsami, & hypericon, & phugæ, & gummi, & cordumeni, & anisi, & acacie, omnium ana. aur. iiii. dauci, & bdellij subalbidi, omnium ana. aur. iiii. bezard, & asphalti, & opoponacis, & centaureæ minoris, & aristol. rot. omniū ana. aur. ii. & in alia descriptione centaureæ, aristol. rotun. loco longæ, castorei uero in descriptione quadam aur. ii. & in descriptione, aur. iiii. & similiter est sermo in serapino: & mellis lib. x. & uini antiqui odoriferi kist. ij. liquefiant quæ de eis liquefunt, & infundantur quæ infunduntur, & terantur sicca, & cribellentur, & conficiantur cum melle: & ponatur in uase uitreo, aut plumbeo, aut argenteo, & non impleatur uas, imò sit in eo superfluitas, ut respiret medicina. Et omnes medicinae præter mel, & uinum, sunt. lxiij. Descriptio alia. Recipe trochiscorum squilla aure. j. xxviii. trochiscorum uiperæ, & trochiscorum alindaracron, & piperis nigri, & opij boni, omnium ana. aure. xxiiij. & alij syluestris, & rosarum rubearum siccarum, & seminis ꝑnapij syluestris: & ireos, & agarici, & succi liquiritia, & olei balsami, & cinnamomi, omnium ana. aure. xij. myrrhæ, & prasilij, & croci, & macropiperis, & zingiberis, & ozimi montani, & petroselinij, & pentaphylony syluestris, & fiseolini, & costij amari albi, & sticados, & piperis albi, & muschi, & pulegij, & supioris squinanthi, & glutinis alimbat, & olibani, & calsiæ, & spicæ, omnium ana. aure. vj. & gentianæ, & almealestis, & est nasturtium album, & storacis liquida, & fiseleos, & spicæ celticæ, & est nereiden, & seminis ammeos, & chamædros, & chamæpitheos, & hypoquiltidos, & folij, & epithymi, & phugæ, & meue, & seminis apij, & seminis sceniculi, & boli lacunæ, & colcotar afflati, & amomi, & hypericon, & acori, & carpobalsami, & acacie, & gummi arabici, & cordumeni, omnium an. j. aur. iiii. & azufera, & galbani, & opoponacis

i. B. B. & inter
fortem
l. B. & inter
bonam

m. B. fucharan

n. B. Alia liera
fumefarcon
Alia liera
fufurhun

o. B. rapæ

p. B. pentaflo

q. B. mescharra
mesia

r. B. Alia liera
f. B. & femina
alcalalis

s. B. Alia liera
non superfluit

t. B. Alia liera
mu

u. B. Alia liera
xlvij.

v. B. rapæ

w. B. reubarbari
x. B. floris

y. B. Alia liera
b. B. alcalalis

z. B. Alia liera
d. B. Alia liera
3. iij. & dauci

c. B. chie

essil ala e o
saxandion

f. B. rapz

g. B. Alia litera
cinnamomi o-
pij agarici om-
nium an. aur.
xij. olei de bal-
samo an. x. ra-
uendomi nitr-
is croci cas-
sia lignee
h. f. B. & sumi-
zum squinanthi
& calameti mo-
zani & thuris
masficii ex pol-
lij omnium an.
aur. vj.i. B.
k. f. B. mastice
& gummi albo-
tis & zingibe-
ris
l. f. B. ofum an.
m. B. Alia litera
terre sigillate
aur. iij. phum. B. Alia litera
terre sigillate
aur. iij. phun. B. Alia litera
terre sigillate
aur. iij. phuo. B. Alia litera
terre sigillate
aur. iij. phup. B. Alia litera
terre sigillate
aur. iij. phuq. B. Alia litera
terre sigillate
aur. iij. phur. B. Alia litera
terre sigillate
aur. iij. phus. B. Alia litera
terre sigillate
aur. iij. phu

panacis, & serapini, & bituminis iudaici, & centaureæ, & aristologiæ rotundæ, & castorei, omnium ana pondus aur. ii. Et additæ sunt in hac descriptione istæ medicinæ: & sunt firmatæ in descriptionibus aliarum linguarum: & sunt ozimi fluuiialis, & galbaniz & dragacanthi, & ciclamini, & aristologiæ longæ, et seminis hyusquiami albi, omnium ana aure. ij. Istæ ergo sunt species. lxx. in commitione, excepto melle: & mel sit duplum medicinarum: quarum sit summa eius, qd est in theriaca, mille, & quadringenti & triginta quatuor aurei: & teratur crocus per se, & infundatur in uino, et teratur myrrha, et opium, et olibanum per se, & infundatur illud in uino decocto nocte; & liquefiant glutinum, & galbanum cum oleo balsami, & teratur colcotar solum: deinde terantur reliquæ medicinæ, & cribellentur, & conficiantur summa earum cum melle despumato. Et conteratur, quum sit aggregatio, in mortario, contritione bona, donec commisceantur, deinde ponatur in uale nitri, quod sit sicut urinale, aut testeo uitreato, & administretur post quatuor annos. Et sit dosis integra pondus. 3. j. cum aqua tepida in ieiunio. Descriptio alia. Recipe trochisquilla aure. xlvij. & trochi. tyri. aure. xxiiij. piperis longi aure. xxiiij. trochi. alindaracaron pondus aure. xxiiij. ros. rubearum siccarum ablatis capitibus aure. xij. radices lilij cælestis aure. xij. & radices liquiri. aure. xij. seminis spapi syluestris aure. xij. & scordeon aure. xij. xilobalsami & saure. x. opij. aure. xij. agarici aure. xij. piperis albi aure. vj. resini sem. apij ana aure. iij. myrrha puræ aure. vj. costi amari aure. vj. croci. aure. vj. calsiæ aure. vj. spicæ indæ aure. vj. melanopiperis aure. xxiiij. & thuctaminis & est pulegium, aure. vj. & prassij aure. vj. h. t. z.

& sticados aure. vj. & petroselini & est semē apij montani, & saure. vj. & macedonici aure. vi. & f. z. & quinque folij t. z. & aure. vi. chamæpithos aure. iij. & amomi aure. iij. & meuzæ aure. iij. & nereiden et est spica romana, aur. iij. et similiter chamædrios aure. iij. gentianæ romanæ aure. iij. anisi aure. iij. gummi aure. iij. sem. fœniculi aure. iij. cordume ni aure. iij. sislecos aure. iij. ammeos aure. iij. serapini aure. iij. castorei aure. ij. aristologiæ longæ aure. ii. centaureæ minoris aure. ii. bezard et est galbanum, aure. ii. et fiat de ea quod diximus de contritione, cribellatione, & confectioe cum melle.

Ars trochiscorum de uiperis.

Accipiantur uiperæ quum est finis ueris, et incipit æstas: etsi fuerit uer hyemale, dimittantur usquequo consequatur æstas. Et uiperæ quidem sunt serpentes capita habentes plana, quæ sunt lata propriè apud propinquitatē colli minuti, subtilis ualde, quorum caudæ sunt curvæ, & strepitum facientes, et sonitū in incessu. Et istis quidem trochiscis non conueniunt omnes uiperæ, imò flauæ, et de flauis fœminæ. Et eorum signum est quòd masculi in omni latere habent unum dente: et fœminæ plures uno. Et oportet ut alienentur cornutæ, et uariæ aspidēs decli-

ues ad albedinem. Et non capiantur ex piscinis, et littoribus fluuiorum, et aquarum, et marium: neque petrosæ, quoniam in eis sunt quercinæ, facientes sitim, imò capiantur in loco longinquo ab humerositate. Et non capiantur illæ, quæ sunt debilis motus, imò eligantur illæ quæ sunt uelocis motus, habentes caput eleuatum. Et oportet ut non morentur, quum capiuntur, si possibile est, et abijciantur à parte capitis eius quatuor digiti et similiter à parte caudæ ipsius, et ani eius.

Quòd si cucurrit ex ea sanguis plurimus, et fuerit motus eius in illa dispositione plurimus, et mors ipsius tarda, tunc erit electa. Et si fuerit parui motus, et pauci sanguinis, uelocis mortis, tunc erit mala. Et de signis eius iterum est, ut sit motus eius uelox, et aspectus eius aspectus audacia, et presumptionis: et sit egresio facis eius: & ex postremo caudæ eius. Quumque mortua est, extrahatur uiscera eius, et propriè fel ipsius: et ablatur cum aqua, et sale ablutione exquisitissime facta: deinde decoquatur in aqua, et sale: et si cum ea fuerit anethum, non erit malum in eo decoctione discoquente: cum qua leuis fiat collectio carnis eius ab osse ipsius. Mundificetur ergo caro eius ab osse: et projiciatur in mortario, et teratur bene: et precipiatur illi, qui facit illud, ut odoret oleum balsami, et inungat ipsum super digitos. Quum ergo contrita est, misceatur cum tortellis secundum descriptiones diuisas: et non eligatur supra descriptionem Andromachi: deinde fiant ex ea trochisci minuti, subtiles: et exsiccentur in umbra, et reponantur in repositoio. Et oportet, ut non cadat super eos radius solis omnino, neque ante exsiccationem, neque post ipsam: sol namque destruit, et expoliat eos à uirtute appropriata carnibus uiperarum, interficiente uenena, quæ sunt ex mortione, et ebibita.

Ars trochiscorum squille.

Oportet ut eligatur de squillis humidis illa quæ est grauis, et non est magna: et non linias ipsam cum luto, quoniam illud facit eam rancidam, & corrumpit ipsam: imò line eam cum fermento, & assa eam in olla, donec coquatur: aut in furno iam calefacto, & extracto cinere eius: aut in patella de terra super quam coquitur panis eius. Quum ergo extrahitur inde, tunc sumatur interius eius lene, & teratur optimè, & misceatur cum eo farina orobi recens, & secundum uirtutem squillæ, & exitus eius. Andromachus uerò miscebat cum parte una squillæ duas partes farinæ: & alij æquali mensura. Quum ergo permixta est squilla cum farina orobi, tunc fac ex ea trochiscos subtiles: & inunge manus tuas, quum facis ex ea trochiscos, oleo ros. & exsicca eos, & serua eos sicut conseruas trochiscos de uiperis. Medici autem nostri temporis accipiunt squillæ partes. ii. & farinæ orobi partem unam.

Descriptio trochiscorum alindaracaron.

Recipe corticum radices aldarisahan aure. vi. superiores squinanthi aure. xij. calami aromatici, & costi, & xilobalsami, & asfari, & myrrhæ, & ammomi, & polij, omnium an aure. xxiiij. mastice, & emeruckit & est alachoen alba, & phu, omnium an. aure. vi. & poni utoor aure. xx. reubarbari, siliquæ, cinnamizan. aure. x. spicæ

b. B. locis aridis & littoribus fluuiis & marium neque ex locis nemorosis seu arborosis

c. B. prope postremum

d. B. opposita uenenis q sunt ex mortione & uenenis ebibitis

e. B. Alia litera

f. B. Alia litera retentiam seu nouitatem

g. B. Alia litera

h. B. reubarbari casie lignee cinnamomi omnium

AVIC.

Y 3

cæ

ca Indæ aurei xvj. folij tantundem, croci aur. xii. teratur totum, & cribelletur per se, & conficiantur cum uino odorifero, antiquo, declinante ad dulcedinem, & fiant trochisci, & exsiccentur in umbra, & conferuentur sicut conferuantur trochisci de uiperis.

DESCRIPTIO alia horum trochiscorum. Recipe ligni aldarisahan, & calami aromatici, & costi, & assari, & xiloballami, & amomi & myrrhæ, & phu, & alacohen, omniū an. aure. xviii. & croci aure. xii. & spicæ Indæ, et folij, amborum an. aure. xii. & myrrhæ aure. xxiij. teratur totum, & fiant trochisci sicut diximus in unaquaque descriptione, quæ sunt ante istam.

DESCRIPTIO alia horum trochiscorum. Recipe asclibet, & est darisahan aure. vi. floris squinanthi aure. xii. calami aromatici aure. vi. myrrhæ, & assari, & xiloballami, omnium an. aure. vi. cinnamomi aure. xxiij. amomi aure. xxiij. casia aure. vi. & amaracon & est alacohen alba, aure. xx. spicæ Indæ aure. xvi. polii aure. vi. in alio myrrhæ aure. xxiij. masticis aure. vi. croci aure. xii. aggrega has medicinas tritas, & puluerizatas, & chode cum uino puro, & fac trochiscos sicut diximus, & conferua.

Confectio mithridati nobilis.

Est confectio quæ fecit Mithridates rex Pontis, & nominauit suo nomine, & composuit ipsam, & est ex medicinis expertis super uenena propriæ, & super agritudines alias, ut esset aggregatum iuuamenti uenendorum diuersorum & agritudinum diuersarum: fuit ergo ipsum tyriaca in illo tempore: deinde postquam accidit Andromacho illud, quod expertus fuit ipsum super iuuamentum carniū serpentum, & aliorum, & addidit in eo trochiscos de uiperis, alteratum est parum per additionem, & diminutionem. Fuit ergo tyriaca magna in multitudine iuuamenti: ueruntamen tyriaca magna est magis iuuatiua ipso in re una, & est uenenum serpentum. In reliquis uero rebus non diminuitur mithridatum à tyriaca diminutione, de qua sit curandū: imò est magis additū in pluribus earum iuuamenti, & confidentioris utilitatis. & non prolongemus sermonem in numero illorum iuuamentorum quoniam ipsa sunt illa prædicta, quæ sunt tyriacæ, & sit dosis copiosior parumper.

Confectio mithridati ex descriptione communi omnium.

Recipe myrrhæ, & croci, & agarici, & zingiberis, & cinnamomi, & dragacanthi, omnium an. 3. x. spicæ, & olibani, & alleis, & est nasturtium babylonicum, squinanthi, xiloballami, sticados, & sileos, & costi, & camæpitheos, & galbani, & znebecet, & macropiperis, & succi barbæ hircinæ, & castorei, & melakion & est opium, & folij Indi, & storacis, & opopanax omnium an. 3. viii. casia, & leucopiperis, & melanopiperis, & hermodactylorum, & polii, & feor-deon, et dauci, & xiloballami, & trochiscorum cokion, & bdellii, omnium an. 3. vii. rutæ 3. ii. ammoniaci, & spicæ romanæ, et masticis, et gummi, et petroselini, et cordumini, et sem. feniculi omnium an.

3. v. anisi, & acori et gmen, et serapini et assari, omnium an. 3. iiii. opii, et rosarum rubearum, et pullegij, omnium 3. v. phu, & acacia, & umbilici stin ci, & sem. hyperici, omnium an. 3. iiii. s. uini odori feri antiqui in quo infundantur ea, quæ oportet infundi, mellis dispensati quod sufficit. Misceatur, & feruetur, & administretur post sex menses. Et sit dosis sicut auellana cum eo quod est conueniens de potibus. Et in hac quidem descriptione sunt medicina, quæ nō sunt in descriptione Gal. tresdecim: & sunt agaricum, & hermodactyli, & ruta, & ammoniacum, & sticados, & assarum, & dragacanthum, & sticados, & camæpitheos, & bdellium, & xiloballamum, & melanopiper, & bdellium. Et in descriptione Gal. sunt due medicina, quæ non sunt in hac descriptione: & sunt radix lilij, & sal. Et in descriptione alia est medicina una, quæ non est in hac descriptione: et est semen rutæ.

Ars cokion administrati in mithridato.

Recipe passularum rubearum enucleatarū pondus 3. iiii. glutinis albotin pondus 3. xxiij. squinanthi, et myrrhæ, amborum an. 3. xii. cinnamomi, et bdellii subalbidi, et blattæ bizantiæ, et spicæ romanæ, et casia, et meliloti, et cyperi, et baccarum lauri, omnium an. 3. iiii. calami aromatici pondus 3. ix. croci 3. i. bituminis iudaici 3. ii. s. Et hæc descriptio est Sabor filii Sehel, in qua est additum bitumen iudaicum. Et in descriptione alia 3. i. s. Et in descriptione alia sunt additæ assari 3. ii. s.

Tyriaca Esdræ.

Recipe amomi pondus aure. xii. superioris squinanthi aure. viii. pyrethri aure. vi. croci aure. xxxvi. cinnamomi aure. vi. et myrrhæ aure. xii. petroselini et est semen apii montani, et dauci et est semen baucæ syluestris montanæ Cretensis, omnium an. aure. iiii. dragacanthi, aure. xxx. succi hypoquistidos aure. viii. radices lilij celestis aure. xv. sem. feniculi aure. vi. bdellii subalbidi aure. viii. sem. hyusquiami albi aure. xxxviii. casia lignæ aure. ix. sem. papau. al. aure. xxx. spicæ Indæ aure. xii. sem. rutæ aure. i. granorum citri excorticatorum, sumach semini amborum an. aure. ii. sem. anethi, et hepatis almeliki, et assari, et cordumini, et euphorbii, et opii, omnium an. aure. vi. melanopiperis aure. xxx. rosarum rubearum siccarum ablati capitis aure. ix. folij Indi aure. xii. olei balla, aure. xxiij. nerciden Cretensis et est spica Romanæ ameis et est superius, & uitis, amborum an. aure. 3. vi. 3. rosarum oleandri, et 3. superioris 3. almaru, amborum an. aure. iiii. lacca mundatæ aure. xij. memithæ, gariofilorum, amborum an. aure. xij. superioris spicæ romanæ aure. iij. 3. reusini aure. xij. succi aluise, et est alfelengesif 3. dicitur 3. abrotanum syluestre, aure. x. radicum endiuæ aure. xx. costi, & gentianæ romanæ, amborum an. aure. xii. foliorum citri, aure. xxiij. & trochiscorum alindaracaron aure. vii. anisi aure. vi. squinanthi aure. xii. Aggrega has medicinas terendo, cribellando, infundendo quæ de eis infunduntur in uino claræ substantiæ, & est radix, aut

d B. myrrhæ

e B. Alia litera
mescharane-
siha

† cyphos

a B. Alia litera
serapionisa B. Alia litera
bdellii subal-
bidi aure. vii.
oliban al-
bi aure. vii.
fursi crudi au-
rei. vi.b P. & auianæ
& est flos
c B. iiii.
d B. florise P. reubarbat
succu alanchi
misa & est albe
rengesif
f B. g. est

b B. mu

c B. mu

a B. & talestis

b B. tenaseb

c B. melakion
& est folium
Indum
Alia litera
folij Indi

g B. cum algie-
muri
h B. de paffulis

aut ē communis, aut triplicato, aut uino h paffo
aut mellino, & confice cum melle difpumato fe-
cundum quantitatem, quæ neceffaria est: & repo-
natur in uafe, & adminiftratur ficut adminiftra-
tur tyriaca maior. Et de medicinis funt quidam
qui ponūt in ea de ammoniaco: & de eis funt qui
bus illud nō uidetur, quoniam ammoniacum no-
cet ftomacho.

Descriptio tyriacæ Eſdræ.

a B. Alia litera
mu

R Ecipe amomi, 2. myrrhæ 3. amborum an.
3. v. pyrethri. 3. ij. s. quinquanthi. 3. iij. calſie
lineæ. 3. xii. s. ſtoracis liquidæ. 3. vi. s. dau-
ci. 3. i. croci. unc. xii. petroſelini. unc. i. & 3. ii.
ireos. unc. ii. s. ſem. ſceniculi, & bdellii, amborū
an. unc. iiii. s. olbani. unc. ix. dragacanthi. unc. x.
fucci hypoquiſtidos. unc. iii. granorum citri ex-
corticorum, aure. i. ſem. anethi, & hepatis alme-
liki, & lignorum citrinorum, omnium an. aure.
ii. hyſquiſtami albi lib. i. ſem. papaueris albi, lib. ii.
ſpicæ. unc. ix. & 3. i. rutæ ſiccæ. unc. i. & 3. ii. ſu-
mac. unc. iiii. aniſi, & aſſari, & cordumēti, omniū
an. unc. iiii. opii. unc. ii. & 3. i. s. euphorbii. unc. ii.
s. piperis. unc. i. s. roſarum. unc. iiii. folii Indi, &
carpobalaſami, amborū an. unc. iii. anacardi. unc.
ii. s. laccæ mundatæ. unc. v. cinnamomi. unc. iiii.
3. i. meu 3. unc. ii. ſpicæ Cretenſis. unc. ix. ſulfuris.
unc. iiii. memithe, & reuſini, & coſti amari, omniū
an. aure. iiii. foliorum citri. aure. v. trochiſcorum
alindaracaron aure. iiii. olei ballami aure. vii. ſuc-
ci abrotani lib. i. galangæ, 3. i. &
3. unc. vii. lili. unc. vi. gariofillorum. unc.
v. mellis quantum ſufficit.

b B. myrrhæ
c B. & gentia-
na omnium

*Confectio trochiſcorum alindaracaron adminiſtratorum
in ea.*

a B. & mu

R Ecipe chamæmil. rub. & chamæmillæ al-
bæ, & ſumach 3. i. &
phu, & aniſi, & aſſari, uſneæ, & calami aro-
matici, & xilobalaſami, omnium partes æqualis
ponderis. aggrega has medicinas contritas, & cri-
bellatas: & confice cum uino puro, bonæ ſubſtan-
tiæ, & eſt radix, aut 3. communis, 3. tribus diebus
continuis, & moueatur in omni die ſemel: & ad-
de, ſuper illud de uno horum uinorum, ſi indiget
illo: & fac trochiſcos ponderis aurei. i. & exſicca
in umbra. Hanc tyriacam fecit Eſdras, & eſt ui-
caria tyriacæ alſaroch in rebus omnibus.

b B. uino ue-
ſeri

Tyriacæ diateſſeron.

R Ecipe gentianæ romanæ, baccarum lauri,
ariſtologiæ longæ, & myrrhæ, omnium par-
tes æquales, teratur, & conficiatur cum mel-
le difpumato ſecundum quantitatem ſufficientē:
cuius doſis ſit aure. i. cum aqua calida. Et dicitur,
quòd de medicinis quidam ſunt, qui ponunt lo-
co myrrhæ coſtum amarum. Et refert Seruaget
quòd inuenit in deſcriptione quadam additionē
croci partis. i. Hæc tyriaca de quatuor ſpeciebus
conſert puncturæ ſcorpionum, & aranearum, &
ægritudinibus frigidis, propriè epilepſiæ, quæ ſu-
bito accidit, & tremori oris ſtomachi.

Sotira liberans magna.

Hæc medicina eſt aggregatiua iuuamenti,
conferens epilepſiæ, & uertigini, & dolori
capitis antiquo, & tremori, & prohibet

materiam attrahi ad oculum, & quandoque fit
cum ea alcohol poſt 2 ſabſtractionem aquæ: 3 qua-
re prohibet 3 ſaniem, & prohibet euentum no-
cumentum ad oculum, & abſciſſionem uocis, &
paralyſim, & algueſques, & dolorem dentium,
& dolorem oculi, & dolores pulmonis, & late-
ris, & peſtoris, & hypochondriorum, bibita in
aqua mellis: & ualet ad expulſionem ſanguinis
potata in aqua arnogloſiæ, & uirgæ paſtoris: &
uentofitatibus in ſtomacho, & doloribus eius,
& icteritiæ 3. & apud paſſiones frigidas, 3. & cla-
rificat colorem, & delet cogitationes, & remo-
uet eructuationem, 3. & 3.

10

3. & ſanat 3. & uſicam, 3. & ægritudines
intestinarum, & 3. puncturam 3. eorum: & clyſte-
rizatur cum ea, 3. & quare eradicantur 3. apoſtema-
ta eorum apoſtemata ſplenis & prouocat ſuper-
fluitates renum, & uſicæ, & confortat teſticulos,
& linitur ſuper eos, & additur deſiderium, et con-

20

fert doloribus iuncturarum & ſpaſmo et poda-
græ, et conſert ad uenena ex morſionibus, et ebi-
bita, & conſert febribus antiquis & periodis rigo-
ris, & reſoluit apoſtemata. Cuius permiſſio. Re-
cipe myrrhæ, & calſiæ, & quinquanthi, omnium an.
3. i. s. caſtorei, & petroſelini, & eſt ſemen apii ſyl-
ueſtris montani, amborum an. aure. xv. ſeminis
apii. 3. ii. ſiſeleos aure. i. coſti amari, & cinnamo-
mi, & trochiſcorum aladarmæ, & ſtoracis liqui-
dæ, & aſſari, omniū an. aure. vi. aniſi aure. x. piper
al. aure. xii. piper. lon. aure. iiii. ſpicæ, aure. iiii. amo-
mi, & croci, amborum an. aure. iiii. opii. aure. x. ag-
grega has medicinas tritas, & cicotrigonizatas,
& confice cum melle difpumato, & reponē in ua-
ſe, & utere poſt ſex meſes.

30

ARS trochiſcorum aladarmæ adminiſtrato-
rum in liberante magna. Recipe amomi, & dar-
ſiſan, & coſti amari, & calami aromatici, & ga-
rioſillorū, & piperis albi, & ammeos, omnium an.
aure. iiii. cinnamomi, & maſticis, & croci, omniū
ana aure. vi. phu aure. i. ſpicæ romaticæ, & folii In-
di, amborum an. aure. vii. myrrhæ aure. vi. aggrega
has medicinas contritas, & cicotrigonizatas,
& confice cum uino clario, aut alio, & fac trochi-
ſcos paruos ponderantes aureum unum, & exſic-
ca in umbra, et utere.

Nedrech Darij.

Nedrech Darii eſt una de medicinis Perſi-
cis, magnis, electis: quæ procedit in celſio-
ne philonii, & tyriacæ, & ſcelithe: & ipſius
iuuamentum eſt magnum in colica. Cuius hæc
eſt permiſſio. Accipe croci, & ſem. hyſquiſtami
albi, amborum an. ſextarium. i. opii & euphorbii
amborum an. 3. xx. & ſpicæ, & ſtoracis liquidæ
amborum an. ſextaria duo, & folii Indi, & gario-
fillorum amborū an. 3. iiii. & piper al. 3. ii. & mar-
garitarum non perforatarum, & ſalis ammoniaci,
& ſem. rutæ ſylueſtris, & muſchi, & camphoræ,
& cardamomi, & cinnamomi, & calſiæ, omnium
ana pondus. 3. i. & coſti. 3. viii. ſem. alharmel, &
pyrethri, & macropiperis omnium an. 3. iiii. ſera-
pini, & caſtorei, & opopanacis, omnium an. pon-
dus. 3. ii. & 3. zedoariæ, & doronici, & olei balla-
mi, omnium an. aure. viii. & in deſcriptione Syra,
& Græca, myrrhæ. 3. iiii. & camphoræ. 3. iiii. te-
re ſiccæ, & cicotrigonizata, & infunde ea quæ lique-
ſcunt

a B. vlcera vel
ſuccelſionem
vlcerum
b B. materiam

c — B.

d B. acetofam
e B. vlcera ve-
ſicæ
f B. dolorē pun-
gitium
g B. ad

a B. xurumbet

seunt in uino decocto: deinde aggrega omnia. co-
fice cum melle, & antiqua sex mensibus. Cuius
dosis fit sicut nux cum aqua tepida.

CONFECTIO philosophorum & est illa
quæ nominatur materia uitæ. Valet ad superflui-
tates phlegmatis. confortat animam, lætificat, di-
gerit, facit eructare, assimilata ut sit sicut uiati-
cum adolescentiæ, & addit in conseruatione, &
memoria, & rationem efficit bonam, & absoluit
linguam, & destruit frigora, & abscondit fluxum
urinæ, & sedat uentositates, & addit in spermate,
& confortat memoriam, & detumescere facit car-
nem gingiuarum, & stringit dentes, & remouet
dolores dorsi, & iuncturarum, & iliorum, & emu-
toriorum: Cuius permissio. Recipe piperis,
& macropiperis & zingib. & cinnamomi emblico-
rum, & belliricorum & b. casia, & aristol. rot,
de sceni, & uenarum citrinarum, & uentris grano-
rum pineæ maioris. Et in descriptione alia, nucis
Indi & fucution & est testiculus uulpis, omniū
an. 3. i. s. chamæmillæ. unc. s. & plantæ granorum
uux. unc. iiii. auferatur interius passularum rubea-
rum, deinde terantur bene, & fumatur quantum
sunt omnes medicinz mellis, & coaguletur: de in-
de conficiantur cum eo species quas diximus: &
fumatur de ea secundum omnem dispositionem
quantum est nux parua^d & in olei nucis Indi men-
sura, cum qua inuoluatur. &

Scelithe.

IN hac medicina sub fidei uisione affirmant
omne iuuamentum existere, & in composi-
tione eius omne mirabile. Nos uero non in
uenimus ei impressionem plurimā, nisi in^a & aspe-
ritate & accidente linguæ & mollificatione eius.
At uero medici dicunt, quod scelithe magnū cō-
fert iuuamentum manix, & agitudinebus frigi-
dis melancholicis, & phlegmaticis, & paralyti, &
epilepsia, & apoplexia, & tortura, & alguesgues,
& locutioni animæ, & dolori capitis, & hemicra-
næ, & obliuioni, & melancholia, & frigori cere-
bri, & tremori, & pulsui cordis, & conseruat em-
brionem, & confert abortui, & confert distilla-
tioni urinæ, & doloribus matricis, & uentositati
eius, & mollificationi linguæ, & uertigini, & tri-
stitiæ, & nocimento fungorum, & uenenis, & læ-
ti quod coagulatur in stomacho, & alijs, & con-
fert doloribus iuncturarum, & omnibus dolori-
bus antiquis, frigidis. Et datur in potu ad omne
rem ad quam pertinet, sicut ad frigus uehemens
in aqua calidæ fistulæ: & dicitur quod in uino est
magis iuuatiuum: & ad oppilationes intrinsecas
cum aqua radicum: & ad dolores matricis cum
aqua anisi: & ad dolores superiores cum aqua
sampsuci, aut cum aqua radicum siclæ: & pueris
cum oleo uiolaceo. hæc ergo sunt ea, quæ dicunt
medici. Et illud quod est apud me, est quod est
medicina inordinata, non ordinatæ compositioni-
nis, adurens sanguinem, & humores, deficiens à
trochiscis. Cuius commissio. Recipe muschi
& camphoræ, & ambræ, omnium an. pondus. 3. ii.
margaritarum non perforatarum, & croci, ambo-
rum an. 3. x. auri contriti & argenti contriti, am-
borum an. 3. s. amomi, & sem. harmel, & euphor-
bii, & usnen nabati, & usnæ, & sem. apii, & sem.
ruta, & stercoris uaccæ montanæ, & sulfuris ru-

bei, & citrini, & ellebori al. & storacis liquidæ, &
cyperi, & b. z. meifulen, & sunt ligna asparagi,
& uenarum alesind & est alharmel alba, & c. che-
lidonia, & granorum almahaleb, & xiloballami,
& hezerhasen, & sinfindar, omnium an. pondus. 3.
ij. & floris squinanthi, & folii, & nucis muschatæ,
& castorei, & sem. erucæ, & sem. bauciæ, omnium
an. pondus. 3. x. & d. elzarub & azkei, & dragan-
thi magisterii, & nigellæ, & stercoris uulpis, &
radicis capparis, omnium an. 3. s. & ferici crudi,
& sem. anethi, & radicum eius, & c. zedoaria, &
& doronici, & zingiberis, & gentianæ, & linguæ
auis, & salis Indi, & pyrethri, & corali, & bitumi-
nis iudaici, & phu, & psylli, omnium an. 3. iiii. ga-
riofillorum, & spicæ, & assari, & costi, & casia, &
cardamomi, & capilli ueneris, omnium an. 3. viii.
& macis, & ireos, amborum an. pondus. 3. i. & fru-
ctuum mandragoræ siccorum numero. xx. &
casia mundatæ, & lignorum calsig, amborum an.
pondus. 3. s. & florum squinanthi pondus. 3. x. &
sem. feniculi & hyssopi sicca, amborum an. 3. x.
& origani perfici, & origani^f & alinci & amborum
an. 3. iiii. & bedoard, & nodorum palæ ueteris in
parietibus, & reusini omnium an. 3. vii. & piperis
albi, & nigri, & macropiperis, & opii, et aristolo-
giæ longæ, et rotundæ, & granorum almahaleb,
omnium an. 3. xx. et^g & auellane Indeg pondus. 3.
ii. et duas tertias. 3. i. et^h & superioris falicis, et ue-
narum Indarum siccarum et est almeius & polii,
et succi ireos, et darsifahan, et abrotani, omnium
an. pondus. 3. i. et aniu den nigra pondus. 3. iiii. et
quartæ, et meliloti pondus. 3. iiii. et duarum tertia-
rum. 3. i. et capillorum algol, et digitorum citri-
norum, etⁱ & guttæ baracost, et alit boni odoris,
et serapini, et opoponacis, omnium an. pondus. 3.
ii. et terre^k & uiarum quadratarum, & pōdus. 3. iiii.
Et illud, quod inuenitur de medicinis quæ intrat
in scelithe, in codicibus græcis additum supra il-
lud quod est in hac descriptione, est istud^l & alzu-
rub, et alesis & alba an. 3. ii. radices alkeirei rubei
pondus. 3. iiii. superioris alcannæ. 3. ii. agni casti.
3. iiii. cordumeni pondus. 3. ii. reusini, et carpopal-
sami, et xiloballami, et granorum myrti ægyptiæ,
et^m & sigillati & regisⁿ & i. nucis mulcha-
tæ. 3. iii. granorum alben excorticorum. 3. iiii.
spodii 3. i. euscute, et karabe, et^o & mudafcon, et ge-
stafrid, et nucis fauinæ, et mugathi, et marmacori,
et utriusque been rubei et albi, omnium ana. 3. ii.
anisi. 3. iiii. sceha. 3. iiii. salis tabarzet, salis Indi, et fa-
lis panis, et dauci, et petroselinii, et succi liquiri-
tiæ, et succi eupatorii, omnium an. 3. ii. et corticū
citri siccorum, et fustium pæonia, omnium ana
pondus. 3. iiii. churudem. 3. v. magnetis. 3. vi. cal-
canil et est ozimum montanum, et amigdalarum
amararum, omnium ana. 3. vii. Tere, sicca, et cico
trigoniza, et infunde ea, quæ liquefiūt, in uino bo-
no, et confice cum melle quod sit triplum ponde-
ris medicinarum, et repone in uase uitreo, quod
sit sicut urinale: et antiquetur sex mensibus. Cu-
ius dosis sit quantum est cicer cum aqua tepida.

COMMISSIO eius secundum aliam de-
scriptionem. Recipe muschi boni pondus. 3. ii.
margaritarum non perforatarum pondus. 3. x.
P. auri fusi, et argenti fusi & amborum ana pondus.
3. s. ambræ pondus. 3. iiii. zarub pōdus. 3. i. ferici
adusti

b. E. margiuba
c. E. memiran

d. E. zarub et
& alchie & dra-
ganchi pro co-
tis praparan-
dis ad forularet
e. E. aurumbet

f. B. alchusi

g. E. nucis Indi
h. S. Alia liera
florum kalci
radicum emli-
næ siccarum

i. B. & kessleri
kest

k. B. que est in
loco quadrato
vel habet qua-
tuor vias
l. E. Alia liera
abrarub & ce-
ruse

m. B. sigilli
n. B. lapidæ
dauid

o. B. merdala-
fran & gref
afrid

p. E. limarum
auri & argenti

adusti aut non adusti pondus. 3.iiii. gariofillorū,
et spicæ boni odoris, amborum ana. 3.iiii. croci
pondus. 3.x. zedoarię, et doronici, amborum ana.
3.iiii. radices lilii cœlestis pondus. 3.i. amomi pō-
dus. 3.ii. masticeis pondus. 3.s. folii Indi, pondus.
3.x. carobalsami pondus. 3.s. macis pondus. 3.i.
fructuum mandragoræ numero. x. lignorum casti-
sę, et calsiæ, amborum ana. 3.v. leucopiperis, et
zingiberis, et radicem anethi, omnium an. 3.iiii.
costi amari pondus. 3.viii. nucis muschatę pon-
dus. 3.x. castorei pondus. 3.x. euphorbii pondus.
3.ii. floris squinanthi pondus. 3.x. sem. anethi, et
gentianę romang, et superioris lingue auis, om-
nium ana pondus. 3.iiii. cardamomi pōdus. 3.viii.
seminis harmel. 3.viii. seminis foenugræci pōdus.
3.vi. fustium capillorum ueneris pondus. 3.viii.
salis Indi pondus. 3.iiii. nigellę, et est granum ni-
grum, pondus. 3.s. origani persici pondus. 3.iiii.
phus, pondus. 3.vi. draganthi artificis pondus. 3.
s. ufsen nabati pondus. 3.ii. sem. apii, sem. rutę,
et usneę, et sulfuris citrini, omnium an. 3.ii. ster-
coris uacę montang, aut caprę mōtang pondus.
3.ii. bedeoard pondus. 3.vii. sem. erucę pondus.
3.x. fauine pōdus. 3.iiii. melanopiperis, et macro-
piperis, et seminis hyusquiami albi, 1 1 1

q B quod admi-
nistratur in co-
stis preparadis

r B. & opij
f B. & pyre-
thri. 3.iii.
t B. loci qua-
druij

u B. Alia litera
auellanz Inda

x B. asafid

y B. kestberi-
kist

a B. asafid

a B. asafid

a B. citrinatę

b B. alzarumb

Sume has species post cicotrigonizationem cum
orali, & permisce permisione decenti conteren-
do, deinde accipe emblicorum mundatorum bo-
norum recentium lib. i. & decoquantur in lib. ix.
aquę dulcis, donec remaneat tertia: deinde cole-
tur, & iteretur illa aqua in olla, super quam proii-
ciantur de penidiis sachari lib. ii. deinde bulliat
cum facilitate donec ingrosetur, & fiat in spissi-
tudine lohoc ad pectus grossi, deinde auferatur
olla ab igne, & puluerizentur in ea medicina, &
moueat cum ligno falicis, donec permisceatur
commistione æquali. Quumque infrigidantur,
reponantur in uase uiridi. Cuius dosis sit quod
est ab uno aureo ad duos:

Confectio alia Inda.

c 1 1

c 1 B. proxima
primæ in villi-
tate bonificat
colorem, con-
fortat dētes, &
visum & stoma-
chum, & mundi-
ficat ea, & lenit
naturam, & con-
fert hæmorrhoi-
dibus.

R Ecipe piperis, & macropiperis, & myroba-
lanorum nigrorum, & belliricorum, & em-
blicorum ablatis nucleis ipforum, & cen-
taureæ, omnium an. sextaria. iii. & mellis, & buty-
ri uaccini quantum conficiat ipsam: cuius dosis
sit aure. i. aut plus unicuique homini secundum
quantitatem suę uirtutis.

Confectio nominata algere.

Q Væ confert utrique cholera, 1 1
& pruritui, & frigoribus, & con-
fortat stomachum: & ualet ad colicam, &
uentositates, & facit appetere cibum, & confortat
ad coitum. Cuius permistio. Recipe scammo-
neæ, & medullę turbit, & macropiperis, omniū
an. 3. vi. pyrethri, & sem. apii, & ammeos, & zing-
beris, & salis Indi, omnium an. pondus. 3. i. gario-
fillorum, & zarubzamborum an. 3. s. alfiengeti
aure. i. mahaleb excorticatę. 3. ii. zuccari tabarzer
& croci, amborum an. 3. iii. Accipe has medici-
nas post cicotrigonizationem, exceptis scammo-
neæ, & croco: quoniam ipsi simulsteruntur: dein-
de permisce medicinas commistione decenti, &
confice cū melle dispumato, secundum pondus
earum bis, & semis: cuius dosis sit ab eo quod
est inter. 3. ii. usque ad. 3. ii. s. & usque ad. 3. iii.

a 1 B. & almel-
loru

b B. xarneb

c B. ipsa per se
sola

d B. citrinatę

e B. heyusua

CONFECTIO alia dilatans animam, con-
fortans, & lartificans, & confortans corpus, colo-
rem faciens bonum, destruens lumbricos, & odo-
rem oris faciens odoriferum: & sudorem, & con-
fert stomacho, & hepati: & non est in ea nocumē-
tum: & recipitur ante cibum & post ipsum. Cu-
ius commistio. Recipe rosarum rubearum par-
tes. vi. cypri partes. viii. gariofi. & masticeis, & spi-
cæ, & assari, omnium partes. iii. cinnami, & zaruby
& croci an. partes. ii. macis, & cardamomi. & zel-
baugę & nucis muscha. omnium an. partem. i.
Terantur, & cribellentur & sumatur ad omne pō-
dus. 3. xxxiii. de omnibus medicinis lib. i. embli-
corum recentium, & decoquatur omnis lib. cū
ix. lib. aquę usquequo remaneat lib. ii. deinde co-
letur, & proiciatur super illam aquam pro omni
lib. emblicorū, lib. i. penidiiorum sachari, et deco-
quant donec fiat in spissitudine electuarii grossi:
deinde puluerizentur desuper medicinę, & con-
uenienter fiat eius permistio, & reponatur in ua-
se uitreo uiridi: cuius dosis sit ab aure. i. usque
ad aure. i. & s.

CONFECTIO tyriacalis magna ex nostra
arte

Arius Darij.

Est medicina Inda, quę letificat, & con-
fortat cor & corpus, & colorem efficit bo-
num, & auferet lumbricos, & facit odorem
oris bonum, & sudoris: & inuamentum eius ad he-
par est magnum, & non est in ea nocumentum ap-
parens, & sumitur ante cibum & post ipsum. Cu-
ius commistio. Recipe rosarum rubearum pon-
dus. 3. vi. cypri pondus. 3. v. gariofillorum, &
masticeis, & spicæ, & assari, omnium an. 3. iij. cin-
nami, & zaruby & croci, & macis, & cardamo-
mi, & nucis muschatę, omnium an. pondus. 3. ii.

arte expertorum iuuamentorum, prædictorum in confectionibus quæ sunt ante eam. Recipe corticum citri, & gentianæ, & myrrhæ, & carpoballami, & foliorum zozimi citratæ, & sem. eius, & sem. alfelengemisch, & zedoariæ, & doronici, omnium an. 3. iiii. & muschi, & ambre amborum an. aure. i. & xilaloes Indi aure. ii. & camphoræ aure. s. & costi, & cinnamomi, & acori, & croci, & spicæ celticæ, & absinthii, omnium an. 3. iiii. & phu, & meu, & petroselinii, omnium ana. 3. ii. s. & sem. erucæ, & sem. sgnapi, & sem. porri, & linguae auis, & granorum piperis, & omnium an. pōdus. 3. ii. & opii pondus. 3. iiii. conficiatur secundum descriptionem, & fermentetur sex mensibus, deinde bibatur.

Confectio tyriacalis minor ex arte nostra.

Recipe carpoballami, & costi, & myrrhæ, & gentianæ, & cinnamomi, & leucopiperis, & xilaloes Indi, & petroselinii, omnium an. partem unam, & muschi tertiam partis, castorei quartam partis. Conficiatur cum melle & ad ministratur.

Confectio Cæsaris ualēs ad pulsū cordis, & epilepsiam, & dolores stomachi frigidi, & intestinorum, & oppilationes, & putrefactionem sanguinis longam, & difficultatem digestionem, & difficultatem anhelitus, & singultu uehementem. Cuius permistio. Recipe castorei & succi liquiritiæ, & calsiæ, & costi amari, & melanopiperis, macropiperis, & storacis, et opij, & croci, & spicæ aromaticæ, omnium an. pondus. 3. iiii. opopanax pondus. 3. i. muschi pondus sextæ. 3. i. zedoariæ, & doronici, & margaritarum non perforatarum, omnium an. 3. s. myrrhæ pondus. 3. ix. aggrega has medicinas tritas, et cribellatas, et confice cum melle dispumato, et utere quū necesse est, quantitate ciciris.

TRIPHERA magna ualēs ad malitiam digestionis, & frigus stomachi propriè, & intestinum, et mollificationem in stomacho, et uescia, & addit in desiderio coeundi. Cuius permistio. Recipe myrobalanorum nigrorum excorticatarum pondus. 3. vi. belliricorum & embli. & sem. apii montani, & scapliæ Indæ, & ammeos, & origanii persici, omnium an. 3. i. spicæ, & amomi, & heil, & acori ana pondus. 3. iiii. cinnamomi pondus. 3. iiii. leucopiperis, et melanopiperis, et nere misch, et salis Indi, omnium ana unc. s. scoriz ferri unc. iiii. sinapis unc. i. s. et salis ammoniaci. 3. s. tere, et cicotrigoniza, et inuolue cum oleo amigdalino, et confice cum melle dispumato, de quo sit triplum ponderis specierum, et utere quum necesse fuerit.

Descriptio alia.

Recipe myrobalanorum Kebulorum, & belliricorum, & sciremblegi, & buzeidem, et macis, et cap- sæ Indæ, et secacul, omnium ana partem unam, & bedarungi, & rubei, et costi, & sem. rubei, omnium ana partem mediam. Aggrega has medicinas contritas, cribellatas, et confice cum melle dispumato, et butyro, et utere, quum necesse fuerit.

Zebemirem magnum.

St medicina Indæ, conferens malitiæ complexionis frigida, et debilitati stomachi, et addit in desiderio coeundi, et cōfert algues, et melancholiam, et rectificat motus corporis, et conseruat embryonem, et conseruat renes, et uesciam, et frangit lapidem. Cuius permistio. Recipe acori, et costi amari, et aristologiæ longæ, et aristologiæ rotundæ, omnium an. sextaria. iiii. macropiperis, et zingiberis amborum an. pōdus sextariorum. v. feminis apii, et ammeos et carui, et sem. sceniculi, et feminis salrathai, et feminis portulacæ, et sem. erucæ, et bedarungi rubei, et bedarungi albi, et auriculæ muris, et cymini carmeni, et sem. anethi, omnium an. pondus sextariorum. vii. gariofillori, et usneæ, et calami aromatici, et xiloballami, omnium an. sextaria tria, meliloti, et sccha, et zarub, et carpoballami, omnium an. sextaria tria, et calsiæ, et macis, et cardamomi, et cinnami, omnium an. sextaria. iiii. myrobalanorum citrinorum, et seremblegi, et belliricorum ablatis nucleis, omnium an. sextaria. vii. pomorum mandragoræ siccorum, et ellebori albi, et marmacore, et sem. hyusquiami albi syluestris, et sem. hyusquiami albi hortulani, et afech hortulani, et calsiæ Indæ, et zerele, et granorū citri excorticatarum, et zueanarum, et seritem, Indæ, et been rubei, et been al. et linguae auis, omnium an. xiiii. nucis muschatæ. xxx. numero, radicū cucumeris syluestris, et sem. agni casti, omnium an. sextaria. iiii. sem. bauciæ, et amomi, amborum an. 3. vi. opii, et euphorbii, et castorei, omnium an. 3. iiii. myrobalanorum nigrorum ablatis nucleis pondere. 3. iiii. folii Indi, et scenugræci, et meu, et petroselinii, et dauci, et reusini, omnium ana. 3. vi. aggregentur medicina ista trita, et cribellata. Et lumentur penidii albi pondere medicinarum dictarum omnium, et butyrum uaccinū pondere medicinarum et penidiorum simul: et mellis dispumati pondere medicinarum, et penidiorum, et butyri simul: et conficiantur secundū hunc modum. Sumantur penidii, et incidantur, et proiciantur super eos tres lib. aquæ, et decoquantur donec liquefiant, et ingrossent, et fiat sicut melle: deinde proiciatur super eos mel, et fiat tepidum butyrum uaccinum, et inuoluantur cum eo medicina trita, et cribellata, deinde proiciantur penidii, et mel cocta simul in mortario magno, et puluerizetur desuper medicina inuoluta in butyro, et conficiantur donec æquantur, et reponantur in uase, in quo fuit mel tempore longo, et reponatur sex mensibus, et administratur post illud. Cuius dosis sit sicut galla in principio 4. diei, et fine eius, tribus diebus, et tribus noctibus cum aqua calida, aut cum aliquo de uinis.

Permistio eius ex descriptione alia.

Recipe assari, et costi amari, et aristologiæ longæ, et rotundæ, omnium an. sextaria tria, macropiperis, et zingiberis an. sextaria. v. Et in descriptione alia, amborum an. sextaria duo loco quinque, sem. apii, et ammeos, et karui, et sem. sceniculi, et sem. alrotab, et sem. portulacæ, et sem. erucæ, et sem. samplici, et tuderii albi, et rubei, et cymini carmeni, et sem. anethi, omnium an. sextaria.

a B. emblicorū
b B. & feminis apii
c B. sythragi
d B. doronici
e B. doronici

a B. alrabba

b B. zerele
c B. zarub & B. ras

a B. scitaragi
b B. ludg

d B. menis

sextaria. vi. gariofillorum, usneq, calami aromati-
ci, ^{a B. xilobal-} carpobalsami, ^{mi} omnium an. sextaria. iij. meli-
loti, et sccha, et zarub, et carpobalsami, et calsie,
et macis, et cardamomi, et cinnami, omnium an.
sextaria. iij. myrobalanorum citrinorum, et bel-
liricorum, et emblicorum, omnium an. sextaria.
viii. pomorum mandragore siccorum, et myrti
sicce, et ellebori albi, et marimacor, et sem. hyu-
quiami albi syluestris, et sem. hyuquiami albi hor-
tulanis, et ^{b B. hafceh & sithragi Indi} zafech, et calsie Indae, et zerech, et gra-
norum citri excorticatorum, et scires Indi, et za-
ror, et been albi, et rubei, et lingue auis, omnium
an. aure. xxiii. nucis muschate. xxx. numero, radi-
cum cucumeris syluestris, et sem. agnicalti, ambo-
rum an. sextaria. iij. sem. baucie, et amomi, ambo-
rum an. ^{3. vi. opii, et euphorbij, et castorei, omniu}
an. ^{3. iij. myrobalanorum nigrorum pondus. 3.}
iij. folij Indi, et petroselinij, et dauci, et reusini,
omnium an. ^{3. vi. aggrega has medicinas post ci-}
cortigonizationem, et pone cum eis penidios se-
cundum pondus medicinarum omnium, et inuolue
cum butyro, & confice cum melle dispumato,
et reponere in uase. Cuius dosis sit. ^{3. ii. s. forti, et}
debili minus hoc.

Alzchemirem parum.

Iuamentorum proximorum est ei. Recipe
acori, et costi, et aristol. rot. et longe omniu
an. sextaria. iij. granorum ^{a B. rafed} sarafe, et sem. har-
mel, amborum an. sextaria. ii. et piperis, et macro-
piperis, et zingiberis, omnium an. sextaria. v. et
sem. apii, et ^{b B. feminis portulace} scarui, et cyperi, et sem. ^{c B. rapae} napi, et se-
alrotab, et sem. cepe, et sem. eruce, et zaror, et tu-
deri rubei, et albi, et sem. porri, et sem. lini, et sem.
andacoche, et sem. feniculi, et ammeos, et sem.
citri excorticati, et sem. portulace, et calamenthi,
et bechir, et ^{d B. feminis anethi} fenugreci, et sem. lamplici, et cymi-
ni carmeni, et ^{3. x. gariofillorum, et heil, et us-}
cia, omnium an. ^{3. x. gariofillorum, et heil, et us-}
neq, et folij Indi, et cardamomi, et cinnami, et
enule, et cyperi, et nucis muschate, et calami aro-
matici, et zarub, et meliloti, et marmacor, et car-
pobalsami, omnium an. ^{3. xx. & calsie, & macis,}
& granorum myrti, et zerech, et lingue auis, &
spica, omnium an. pondus. ^{3. xxiii. & ros. siccaru}
pondus ^{3. v. et myrobalanorum nigrorum, et ke-}
bulorum, et belliricorum, et emblicoru, omniu
an. sextaria. iij. sem. hyuquiami albi et euphorbij,
et opii, omnium an. ^{3. iij. castorei sextarium. i. &}
3. calsie Indae, et ^{3. & alafech, et zedoaria, & been ru}
bei, et albi, et reusini, et durungi, et sem. portula-
ce, et galange, et storacis, omnium an. sextaria.
iij. et penidiorum cum pondere omnium harum
medicinaru, et commisce, et inuolue butyro uac-
cino, et confice cum melle dispumato. Cuius
dosis sit aure. i. cum aqua tepida.

Confectio Gal.

Haec confectio calefacit instrumenta urine
ex renibus, et uesica: aperit oppilationes, et
rectificat corpus. Cuius permistio. Re-
cipe leucopiperis, et melanopiperis, et amomi, &
costi amari, & spicae aromaticae, & folij Indi, &
croci, et sem. apii, et anisi, et pyrethri, et sem. urti-
cae, et sem. rutae montanae, omnium an. partes a-
equales. Aggrega has medicinas tritas, et confice

cum melle dispumato, et utere. Cuius dosis sit
pondus. ^{3. i. cum aqua corticum radices feniculi}
& corticum radices apii. Cuius permistio ex de-
scriptione alia. Recipe piperis nigri, & albi, &
amomi, et costi, & spicae, et calami aromatici, &
folij Indi, & sem. apii, et croci, & anisi, et sem. urti-
cae, et pyrethri, et sem. rutae montanae, omnium
an. partes aequales: conficiantur cum melle: et sit
dosis pondus. drach. i. cum aqua radicum fenicu-
li, et apii.

CONFECTIO alia Galualens ad dolorē
hepatis, & tulsim, et expulsionem sanguinis. Cu-
ius permistio. Recipe croci, cinnamomi, ambo-
rum an. pondus. ^{3. i. bdellij. 3. iij. z. alzabet 3. duas}
tercias. ^{3. 3. i. quinanthi. 3. iij. calami aromati-}
ci. ^{3. ii. calsie, spicae celticae, myrrhae, omnium an.}
3. ii. gummi cupressi sextaria. iij. et mellis. ^{3. i. iii.}
passularum enucleatarum, pondus. ^{3. xl. et uini bo-}
ni quod sufficit. terantur, et cicotrigonizentur,
et conficiantur cum melle.

CONFECTIO Hermetis, cōferens poda-
gra ualde, et doloribus iuncturarum, et dolori-
bus renum et stomachi, et uentositatibus, et ulce-
ribus intestinorum, et hydropisi, et icteritia, et uer-
tiginis: & eius quidem proprietas est in iuncturis
et podagra. Et sit dosis aure. i. aut. ^{3. ii.} Cuius
permistio. Recipe agarici, et aslari, et acori, &
cordumeni, et sem. rutae, & euphorbij, & plu, &
hyssopi siccae, omnium an. ^{3. i. aristologiae logae,}
& radicū cyclaminis amborum an. ^{3. ii. ammeos,}
& gariofillorum, amborum an. unc. ii. gentia-
nae romanae. ^{3. vi. hafce, & sem. apii, amborum an.}
unc. ii. et ^{3. i. 3. i.}

^{3. i. 3. i.} centaureae minoris, & est ^{3. i. 3. i.} al-
halcil ^{3. unc. viii. calsie, & costi amari, & myrrhae,}
omnium an. unc. iij. spicae aromaticae, & sccha mo-
tani, & petroselinij, omniu an. unc. ii. polij, & pra-
fsij, amborum an. unc. viii. chamæpitheos, & cha-
mædreos, & scordeon, omnium an. unc. viii. Ag-
grega has medicinas tritas, & cicotrigonizatas, &
confice cum melle dispumato, & reponere in uase:
& bibatur in diebus ueris. Commistio eius ex de-
scriptione alia. Recipe agarici, & acori, & aslari,
& cordumeni, & sem. rutae, & euphorbij, & plu,
& hyssopi siccae, omnium an. unc. i. ammeos & ga-
riofillorum, amborum an. unc. ii. gentianae. unc.
vi. aslari, & feminis apij, amborum an. unc. ii. cen-
taureae minoris unc. viii. calsie, & costi, & aristol-
o. longae, omnium an. unc. iij. ^{3. i. 3. i.} myrrhae ^{3. i. 3. i.} & spi-
cae, & calamenthi montani, & petroselinij, omniu
an. unc. ii. praefsi, & polij, amborum an. unc. iij.
chamædreos, & chamæpitheos, & scordeon, om-
nium an. unc. viii. mellis quantum sufficit. Cu-
ius dosis sit. ^{3. iij. aut aure. i. in hora ueris.}

CONFECTIO Hermetis ualens ad tena-
monem, quā de ea sumitur in potu pondus ^{3. 3. i. 3. i.}
xxx. ^{3. cum aqua frigida, & ad dolorē capitis cum}
aqua mellis ros. & ad febrem cum aqua tepida, &
ad dolorem stomachi cum aceto commisto, & ad
dolorem renum cum uino commisto, & ad reli-
quos dolores & praefocationem cum aqua tepi-
da, & si non fuerit cum eis febris, cum uino com-
misto, & ad expulsionem sanguinis cum aceto cō-
misto in quantitate fabae, & ad dolorem ilij sicut
quantitas illa, & ad retentionem intestinorum, &
uentositates cum uino antiquo commisto, & est
conue-

conueniens ad dolorem capitis, & alguesgues, & maniam quā in potu sumitur in nocte, & ad tussim siccam potata in principio noctis cum uino commisto, & ad morsum serpentum cum aqua alitereniabin, & liniatur super locū morsum, & confert ad uenena mortalia, quando in potu sumitur cum aqua gentianæ; & ad morsum canis rabiosi, quando in potu datur cum s. lacte de indaru. Existimauit zille, qui ipsum edidit, quod est experimentum. Cuius permistio. Recipe piperis albi, & sem. hyusquiami albi, amborum an. sextaria. x. croci, & s. gumon, & amboru an. sextaria. x. s. & opii, & ammoniaci, & folii, & pyrethri, & radicem mandragoræ, & s. alhomiat, & calsiæ, & spicæ, & sem. apii omnium an. sextaria. vi. & xilobalsami sextaria. iii. et mellis dispumati quantum sufficit, cōficiantur, et administrantur sicut narrauimus.

ALKE SKIN ENGI est confectio plurimorum iuuamentorum, ualens ad egritudines in fantum, et puerorum, et ad epilepsiam ipsorum, et torturam eorum, et spasnum ipsorum, et colicam eorum, et confert præfocationi matricis, et temperat additionem menstruorum, et sedat uentositates matricis. Cuius permistio. Recipe calsiæ et s. gestafrid, & et radicis mandragoræ, et sem. harmel, et sem. sceniculi, et carpobalsami, et aristologie longe, et rotundæ, et muschi, et ambre, omnium an. 3. iiii. heil. 3. xxi. opii, et costi, et nucis muschatæ, et myrobalanorum citrinorum, omnium an. 3. xii. gariofillorum, 3. xxi. cinami, et confectiois alkefire, et arlenici citrini, et sem. lilii omnium an. 3. ii. acori 3. viii. ferapi, et doronici, et myrrhæ, et s. olei de steragæ, omnium an. 3. vi. s. legast, et macis, et cypri, et croci, omnium an. 3. x. mugath. 3. xv. storacis liquidæ. 3. xv. murdafacon, et foliorum myrti, et nucis cupressi, et seminis lauinæ, omniū an. 3. iiii. teratur, et cribelletur, et conficiatur cum melle dispumato, et administratur.

CONFECTIO alkefire administrati in ea. Recipe calami aromatici, et blattæ bizantie, et oliban, omnium an. 3. iiii. usneæ, et cinnami, et croci, omnium an. 3. i. storacis. 3. iiii. muschi, et xilobalsami, amborum ana. 3. s. conficiatur cum uino antiquo odorifero, & dimittatur donec fermentetur, & administratur.

CONFECTIO de muscho, faciens ad pulsum cordis, & ad omnes infirmitates melancholicas, & ad difficultatem anhelitus, & est medicina confortans animam. Cuius permistio. Recipe s. zedoariæ, & doronici, et margaritarum non perforatarum, & karabe, & coralli, omnium ana. 3. i. serici crudi. 3. i. s. been rubei, & albi, et folii Indi, & spicæ, & cardamomi, & gariofillorum, & castorei omnium ana. 3. i. s. zingiberis, & macropiperis, amborum ana. tertiam. 3. i. muschi octaua. 3. i. Terantur omnia, & conficiantur cum melle crudo. Cuius dosi sit sicut cicer cum uino odorifero.

CONFECTIO de muscho alia, quæ ualeat ad dolorem hepatis, & stomachi, & debilitat eorum, & resoluit uentositates, & inflammationem. Cuius permistio. Recipe pōdus tertiar. 3. i. de muscho, & spicæ aromaticæ, & calsiæ, & folii Indi, & lacæ mundatæ, & reusini, omnium ana pondus. 3. ii. gentianæ romanæ pondus. 3. ii. croci, & am-

meos, & seminis apii, & masticeis, omnium ana. 3. iiii. cinnamomi, & piperis, & aristologie rotundæ, omnium ana pondus. 3. iiii. xilobalsami Indi, & gariofillorum, & myrrhæ, omnium ana pondus. 3. i. s. confice has medicinas tritas, cicutrigonizatas cum melle dispumato, & repone in uase, & utere. Cuius dosi sit sicut faba cum aqua calida.

MEDICINA de muscho cum absinthio, quæ ualeat ad pulsum cordis, & alguesgues, & apostemata epiglottis, & exsiccet humoresitate stomachi. Cuius permistio. Recipe absinthii, & aloes, amborum. 3. viii. reusini. 3. viii. ammeos. 3. viii. & croci, et seminis apii, amboru an. 3. iiii. muschi, et nereiden et folii, et myrrhæ, omnium ana. 3. ii. castorei. 3. i. s. commisce, et confice cum melle. Medicina de muscho alia, conferens ad melancholiam cholericam. Recipe masticeis, et croci, amborum an. 3. i. s. superius absinthii, et s. ozimi citrati, et epithymi, omnium ana. 3. i. x. i. loaloes, et galgæ, amborum an. 3. i. s. muschi. 3. s. s. zedoariæ, & doronici, amborum an. 3. ii. margaritarum, et karabe, et coralli, et ferici, omnium ana. 3. iiii. aloes. 3. x. mellis quantum sufficit. Dosis eius integra pondus. 3. duarum cum aqua tepida.

MEDICINA de muscho dulcis, ualens ad pulsum cordis, et egritudines melancholicas, et difficultates anhelitus, et ad epilepsiam, et paralytim, et torturam, et quartanam. Cuius permistio. Recipe s. zedoariæ, & doronici, amborum an. pondus. 3. i. margaritarum non perforatarum, et coralli, et karabe, et ferici crudi adusti, omniū an. pondus. 3. i. s. been albi, et rubei, et folii Indi, et spicæ, et gariofillorum, et castorei, omniū ana pondus duarum tertiarum. 3. i. et zingiberis, et macropiperis, amborum an. tertias duas. 3. i. muschi pondus sextæ et s. 3. i. Tere medicinas, ecribella, et confice cum melle, quod est sicut extrahitur de fauis, quod non inuenit ignis, crudum, ad unum tria: et repone in uase, & utere.

MEDICINA de muscho alia efficiens illa iuuamenta. Recipe s. zedoariæ, & doronici, & margaritarum paruorum, & karabe, & coralli, omnium an. 3. iiii. & tertiam. 3. i. & ferici crudi pondus. 3. ii. & been albi, & rubei, & spicæ, & folii, & cardamomi, & gariofillorum, omnium an. 3. iiii. & duas tertias. 3. i. & usneæ, & macropiperis, & zingiberis, omnium an. pondus. 3. i. & tertiar. 3. i. castorei pondus tertiar. 3. i. & muschi boni pondus aure. i. incidatur sericum incisione parua donec fiat sicut puluis. deinde aggregetur in mortario cum margaritis, & corallo, & karabe: & terantur optime, & terantur alia medicinar, & conficiatur cum melle crudo. Cuius dosi sit pondus medii aure. cum aqua tepida.

MEDICINA de muscho alia similis illi. Cuius commistio. Recipe absinthii, & aloes, amborum an. 3. viii. spicæ, & muschi, & folii, & myrrhæ, omnium an. pondus. 3. ii. reusini pondus. 3. vi. ammeos, & croci, & sem. apii omnium an. pondus. 3. iiii. castorei. 3. i. s. Tere, & confice cum melle. Cuius dosi sit integra sit aure. i.

SAGZENE magna. Hæc medicina est experia, ualens ad omnes passionis frigidas, & uentositates grossas, & dolorem dentium, & corrosione eorum, & ad frigus stomachi, & tarditatem digestionis,

stionis, & colicam, & difficultatem urinæ, & ad frigus, & phlegma, & ad mucositatem urinæ. Cuius permistio. Recipe castorei, & opij, & cinna-
 momi, & assari, & phu, & meu, & dauci, omnium an. 3. i. piperis, & macropiperis, & galbani, & costi
 3. s. liquesiant cum aqua mellis, & terantur sicca, & resoluatur galbanum cum melle, & conficiatur, & administretur post sex menses. 4. i. §

ius permistio ex descriptione alia. Recipe castorei, & melanopiperis, & croci, & meu, & phu, & dauci, & assari, & opij, & leucopiperis, & bezard, omnium an. pondus. 3. ii. costi pondus. 3. i. cinna-
 momi. 3. ii. terantur, & cribellentur, & conficiatur cum melle dispumato.

SAGZENA minor, quæ est in intentione eius. Recipe castorei, & opij, amborum an. 3. x. piperis, & macropiperis, & galbani, & myrrhæ, & costi, omnium an. 3. x. § lx. & terantur, & meu, & phu, & dauci, & assari, omnium an. 3. x. & croci pondus quartæ. 3. i. Et in descriptione alia, zingiberis. unc. i. et storacis liquidæ. unc. iii. Et in descriptione alia, castorei, & melanopiperis, & croci, & meu, & phu, & dauci, & assari, & opij, & cinnamomi, & leucopiperis, omnium an. 3. i. costi pondus. 3. i. Tere omnia, & confice cum melle, & antiquetur sex mensibus. Cuius dosis sit aurea. cum aqua tepida in ieiunio. Et in descriptione alia, dosis quod est inter sextam. 3. i. usque ad duos aure. Et in descriptione alia dosis quantum est granum piperis. Et dicitur, quod teratur siliqua, & liniatur ad uenena. Et ad uentositates in matricibus, & paucitatem conceptionis, & menstrua, soluatur de ea, quantum est faba, cum oleo de lilio, & supponatur cum lana, & liquefiat de ea cum oleo sambacino, & odoret de ea mulier, & suffumigetur cum ea etiam. Et ad dolorem pectoris, & tussim, & renes, & difficultatem urinæ ex frigidibus, bibat de ea mulier, quantum est cicer, cum uino puro: et ad naufragium faciat ad aure. cum uino puro.

HOMORVIA, quæ confert ad debilitatem hepatis, & splenis, & duritiem eorum, & aperit opilationem, & prouocat urinam, & frangit lapidē in renibus: & iuuamentum eius in inceptione hydropis est magnum. Cuius permistio. Recipe dauci & est semen baucie syluestris, & cymini carmeni, xilobalsami, casia, & cordumeni, floris squinanthi, seminis apii, omnium ana pondus. 3. i. macropiperis, & costi amborum ana. 3. s. leucopiperis. 3. s. 2. § myrrhæ § pondus. 3. iii. baccarum lauri. x. numero, acori, & croci, amborum an. pondus. 3. ii. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas, & confice cum melle dispumato. Cuius dosis sit secundum quantitatem auellanæ cum aqua tepida.

ANACARDINVM, & est albeladorium, quod est iuuatium ad contractionem, & id est eos, qui se mouere non possunt. Cuius permistio. Recipe myrobalanorum nigrorum, & bellicorum, & emblicorum, omnium ana. 3. xxxvi. nigellæ pōdus. 3. xxxiii. spodij pōdus. 3. vi. heil pōdus. 3. vii. cyperi. 3. vi. anacardi. 3. vi. piperis, & macropiperis, & zingiberis. & § felfelmure, & anisi, omnium ana. 3. xii. Tere, & cribella, & per-

misce cum eo penidiorum pondus. 3. dc. & resoluantur cum aqua secundum quantitatem, quæ sufficit, & confice medicinas, & sepeli uas in quo est medicina, in hordeo sex mensibus: deinde utere.

CONFECTIO anacardi, quæ confert ad omnes species dolorum stomachi, & confert ad dolorem capitis antiquum, & ad uertiginem stomachicam, & ad maniam, & alienationem, & dolorem pectoris, & hepatis, & splenis, & renum: & complexionem frigidam, & dolores matricum, & podagram, & lepram, & ægritudines melancholicæ. Cuius permistio. Recipe spicæ, & meu, & croci, & casia, & folij, & epithymi, & squinanthi, & carpopallami, & aristologiæ longæ, & gariofillorum, & granorum alben, & zingiberis, & aloes, & bdellii, & myrrhæ, & olei balsami, omnium an. 3. i. masticis, & mellis anacardi, & agarici, omnium an. partes. viii. radices lilij celestis. 3. ii. corticū radices feniculi lib. iii. acetū § alceri §. iii. Infunde cortices feniculi in aceto tribus diebus, & proiciantur in ollam, & ferueat bullitione leui, & coletur, & exprimantur radices, & adiungatur illi aceto mellis lib. i. s. & bulliat ad ignem leuem super carbonem, donec ingrossetur parumper, & permisceantur cum eo medicina. Et sit dosis pōdus. 3. ii. cum eo quod conuenit de potibus.

CONFECTIO alia anacardina faciens ad paralytim, & ei similia, & ad torturam, & mollificationem. & abstergit cerebrum, & facit ipsum bonum. Cuius permistio. Recipe spicæ, casia, folij Indi, myrrhæ, croci, scia armeni, epithymi, superioris § aladrion, reusini, & carpopallami, gariofillorum, omnium an. pondus. 3. ii. granorum alben excorticorum, & zingiberis, amborum an. 3. i. e. § alkei § 8. mellis anacardi, & Kerbel, omnium an. 3. iii. agarici pōdus. 3. ii. Et in descriptione alia, pōdus. 3. viii. aloes Scortēsis. 3. i. ireos. 3. ii. corticum uenarum feniculi lib. iii. acetū fortis lib. ix. infundatur cortices in aceto tribus diebus continuis, & proiciantur tunc in uase, & ferueat tribus ebullitionibus cum igne medio, deinde coletur, & proiciantur cortices, & iterum reponatur acetum in ollam, & effundantur super ipsum de melle lib. x. s. decoquatur cum igne leui donec ingrossetur, & puluerizetur desuper tunc medicina trita prædicta, & permisceas. & utere hac confectioe post. vi. menses. Cuius dosis integra sit pondus. 3. i. cum aqua tepida.

ARISTON magnum. Et eius expositio est, bonum. conferens ad frigus corporis, & ad phthisim, & dolorem uentris, & febrem commissam, & ad quartanam, & ad colicam, & dolorem matricis. Cuius permistio. Recipe opij, & croci, & casia, & amomi, & euphorbi, & acaciæ, & costi, & myrrhæ, & spicæ, & gummi arabici, & sem. alkerua, & sē. aladacocha, & granorū urtie, & bdellii, & olibani, & § adibic § sumac, & sulfuris citri ni, & storacis liquidæ, & leucopiperis, omnium an. 3. v. pyrethri, & seminis artanithæ, & est adranoch, & rosarum siccarū, & sem. raphani, & sem. apii, & seminis citri, omnium ana. 3. iii. ammeos et seminis altaxacon syluestris, omnium ana. 3. iii. seminis sinapis. 3. i. seminis hyusquiami albi, pondus. 3. decem, cartami, & zingiberis, amborū ana pondus. 3. ii. Et de eis quidam sunt, qui non ponunt in ea piper. Tere, sicca, & infunde reli-

AVIC.

Z

qua

qua in uino odorifero tribus diebus, donec resoluantur, & ponantur cum melle, & tunc effundatur de super olei balsami boni, 3. i. & ponatur super ignem in uase lapideo, & accende sub eo, & ferueat duabus ebullitionibus, deinde remoueat ab igne, & antiquetur sex mensibus. Cuius dosi integra sit pondus aure, i. Et quanto plus antiquatur, est melius.

ARISTON minus, conferens ad omnia, quibus confert maius. Recipe opii pondus. 3. iiii. acaciae, & piperis, amborum an. unc. i. pyrethri pondus. 3. iiii. amomi. 3. v. casia. 3. iiii. croci. 3. iiii. & sulfuris citrini. 3. i. & euphorbij. 3. iiii. spicae. unc. i. Terantur, & cribellantur, & conficiantur cum melle.

DIAMARTE, quod est iuuatium ad oppilationes hepatis, & splenis, & frigus matricum, & tussim humidam, et quartanam, et constrictionem anhelitus, et icteritiam oppilatiuam, et molificationem. Cuius permistio. Recipe sem. harmel heminam. i. s. olibani. 3. x. aristol. longa. & reusini, amborum an. 3. xx. zedoariae. 3. & doronici, amborum an. pondus. 3. iiii. masticis, & carpobalsami, et croci, & meliloti, et spicae aromaticae, omnium ana pondus. 3. x. opii, & zingiberis, et costi, et casiae, omnium ana sextaria. ii. & istarum medicinarum trium in descriptione alia. 3. xii. cyperi sextaria. x. aloes Scotrensis pondus. 3. xiii. gariofillorum pondus. 3. vi. ellebori albi, rosarum rubearum siccaturum, nigellae, omnium an. sextaria vi. piperis pondus. 3. x. aggrega has medicinas cōtritas, & cicotrigonizatas, & confice cum melle dispumato, & utere.

BEDMEREGI. Eius iuuamēta sunt sicut iuuamenta diamarte. Cuius permistio. Recipe zedoariae, & doronici, & opii, & castorei, & pyrethri, & piperis, & macropiperis, & casia, & fest ex almasus, & sem. hyulquiami al. & storacis liquidæ, & opopanaci, & croci, & sem. omnium an. drach. vj. foenugraeci. drach. viii. margaritarum pondus. 3. ii. galbani, & myrrhae, amborum ana. 3. xii. Tere, & cribella, & confice cum melle.

CONFECTIO algarith. conferens ad dolorem capitis antiquum, & datur in potu cum uino cōmisto cum melle & aqua tepida. & confert illis, qui epilepsiam patiuntur, quum bibunt de ea, & est iuuatiua ad obliuionem, & ad apostema durū. & abscondit superfluitates, quae attrahuntur ad oculos. Cuius permistio. Recipe myrrhae, & casia, & macropiperis, & cinnamomi, & siseleos, & amomi, omnium ana pondus. drach. iiii. & spicae, & floris squinanthi, amborum ana drach. xij. & croci pondus drach. vi. & opii pondus. 3. v. & sem. apij montani pondus. 3. xv. anisi, & sem. apij hortulani, amborum ana 3. xx. & piperis pondus. 3. xxxviii. storacis liquidæ, & costi, & rubeae, & assari omnium ana 3. j. Tere, & cribella, & sicca, & infunde humorosa in uino odorifero. deinde confice totum cum melle. Cuius dosi sit pondus drach. j. cum aqua tepida in ieiunio.

CONFECTIO citrina felini, ualens ad aegritudines cholerae nigrae, & uentositates, & pulsū cordis, & dolores infantum, & dolores matricū. Cuius permistio. Recipe piperis albi, zingiberis, & salis Indi, omnium ana pondus drach. vi.

opij, & euphorbij, & castorei, & gariofillorum, & croci, & masticis, & pyrethri, omnium ana 3. v. costi drach. vi. felire, & felirefol, & cyperi, & zedoariae, & doronici, & aristologiae longa, omnium ana drach. ii. olei balsami, & aque camporae, amborum ana drach. iiii. Tere, sicca, & infunde gummas in uino, & confice cum melle dispumato. Cuius dosi sit unicuique homini secundum mensuram suae complexionis.

CONFECTIO nigra felini, quae confert ad 15 mes, & paralytum, & ad guale, & ad cholerae nigram, & omnes aegritudines frigidas. Cuius permistio. Recipe sem. harmel. 3. c. & uiginti, opopanaci. 3. lxxx. nigellae, et bezard, & cucumeris syluestris, omnium an. pondus. 3. lx. acori, & serapini, et ammoniaci, & aristol. longa, & sinapis, et bdellii subalbidii, et ellebori, et radices endiuiae, et castorei, et radices coloquinthidae, et sulfuris citrini, et sem. erucæ, et agni casti, et ruta montanae omnium an. pondus. xl. opii, & euphorbij, et hyulquiami albi, et piperis albi, et condisi, et salis Indi rubei, et salis naphthici nigri, et radices m. fasshebeza, & est radix febisfeh & est mandragora, & radices hyulquiami albi, et pyrethri, et myrrhae, & aloes, et olibani, et casiae, & sem. omnium an. 3. xx. spicae, et masticis, & zedoariae, & doronici, omnium an. 3. viii. croci. drach. iiii. Tere, sicca, et infunde gummas in kitran de scemi secundum quantitatem quae sufficit, deinde tere, & commisce medicinas omnes, deinde sepiatur in cinere duobus mensibus, deinde administretur post illud. De qua datur forti aur. iiii. & medio. ii. & debili. i. & infanti quantum est granum piperis.

CONFECTIO albumelsi, & est illa, quae nominata est succurrens, & est de stupefactiuis, sedatiua dolorum ex omni uentositate, & ex omni aegritudine dominante, sicut incubo, & ex algeuigues, & ad omnem dolorem est iuuatiua, & sedatiua. Cuius permistio. Recipe opii, & hyulquiami albi, amborum ana aur. x. euphorbij, & croci, & spicae, & pyrethri, & hermodactylorum, & cardamomi, & macropiperis, omnium ana drach. v. Tere, & cribella, & confice cum melle dispumato. De qua datur aur. s. forti & magno, & paruo & debili pondus sextae. 3. j.

CONFECTIO dealliis, faciens ad morpheam, & frigiditatem, & humorē crudum, & phlegma, & addit in uirtute, & clarificat colorem, & conuertit utentem se quasi ad formam adolescentiae, cōferens omni aegritudini: potatur in hyeme, calefacit corpus, & alleuiat corpus, & erigit naturā. Cuius permistio. Recipe casios duos ciceris de scemi, qui infundant in nocte in aqua dulci, deinde cum igne leui coquantur donec aqua eius de nigretur, & confrangatur cicer, deinde coletur aqua: postea sumantur allia, & findantur unumquodque granum eorum, deinde coquantur cū ea donec discocta sint allia, & fiant sicut cerberū. postea fundatur de super lac uaccinum dulce in tanta quantitate, quae submergat ipsa quatuor digitis, deinde coquantur lento igne sicut 3 candelae, donec exsiccet lac, aut quasi: deinde fundatur de super butyrum uaccinum recens cum mensura. postea decoquantur cum igne leui, sicut 3 candelae, donec exsiccet ipsum: deinde confice ipsum in uase aeneo, donec fiat sicut massa:

B. zurumbet

B. zurumbet

B. heumalmegius
B. & costi

B. almes

B.

B. sythragis
B. xxx.B. est ignis li
patisB. ignis ut
hamme laupo
dis

massa: postea effunde desuper mellis albi clari quantitatem, quæ supercremeat ei quatuor digitis, & decoque ipsum similiter donec coaguletur, aut quasi: deinde pone super unamquamque lib. aliorum aure. xii. de tuderu rubeo, & albo, aur. iij. piperis, & aur. x. portulacæ, & aur. x. cymini carmeni, & aur. x. galangæ, & tantundem cinnamomi. Tere has medicinas, & proice desuper, & permisce ea, & pone in uase uiridi, & sumatur de ea quantum est nux secundum omnem dispositionem.

ATHANASIA magna quæ est cū hepate adib. confers doloribus hepatis, & splenis, & stomachi, & uentositatibus, & dysenteria, & tussi antiqua, & eis qui euomunt sanguinem, & est sedatiua dolorum, sicut confectio philonis. f. philoniū romanum, & ad stuporem, & fluxum uentris, & sanguinis expulsionem, & dolorem renum, & uescicæ, & asthma, & tussim, & mundificat pectus, & confert sicut emplastrum super hæmorrhoidas posita: & eius dosi est quarta aurei usque ad aur. s. Cuius permistio. Recipe croci, & myrrhæ, & opii, & castorei, & sem. hyusquiami albi, & costi, & cordermeni, & papaueris, & spicæ, & eupatorii, & hepatis adib. & cornu dextri de cornibus capræ adusti, omnium partes æquales. Tere quæ de eis teruntur, & liquefac quæ liquefunt cum uino, & confice cum melle dispumato, & utere post sex menses.

ATHANASIA minor, iuuamenta cuius sunt illa eadem. Cuius permistio. Recipe storacis, & croci, & costi, & spicæ, & opii, & casia, omnium an. drach. iij. succi eupatorii. 3. viii. radices li. lii. 3. xii. mellis quantum sufficit: dosi eius sicut auellana cum eo, quod conuenit de potibus. Et in descriptione alia addita sunt duæ medicinae, quæ sunt myrrhæ, & xilobalsamum, de unaquaque quarum ponuntur. 3. iij.

DIACURCUMA minus: confers ad debilitatem hepatis, & splenis, & stomachi, & ad duritiem eorum, & ad inceptiōem hydropisis, prohibens eius generationem, & colorē efficit bonum ualde, & confert ad plurimas egritudines antiquas. Cuius permistio. Recipe spicæ aromaticæ, & myrrhæ, & casia, & costi, & floris squinanthi, & cinnamomi, & croci, omnium partes æquales. Terantur, & cribellentur, & infundatur myrrhæ die & nocte in triplicato, & permisceantur omnia, & conficiatur cum melle dispumato, & reponatur in uase, & administretur. Et in descriptione alia loco spicæ, nerciden.

ARS diacurcumæ maioris ex arte Gal. quod confert ad dolores antiquos existentes in hepate, & splene ex frigore, & grossitudine: & aperit oppilationes accidentes in omnibus instrumentis nutrimenti, & fugat uentositates grossas ab eis, & prouocat urinam, & confert omnibus doloribus renum, uescicæ, & matricis accidentibus ex materijs grossis, & duritiæ quæ est in eis, & hydropicis. Cuius commistio est hæc. Croci pondus. 3. xii. & meu, & phu, amborum ana pondus drach. 3. & spicæ pondus. 3. vi. & anisi, & dauci, & aslari, & reulini, & petroselinii, omnium ana pondus. 3. iij. costi, & casia, & floris squinanthi, & omniū ana pondus. 3. i. & rubeæ pōdus. 3. ii. & succi lilii, & eupa-

torii, & polii, & scolopendriæ, omnium ana pondus. 3. iij. et olei balsami unc. s. et myrrhæ. 3. iij. Et in descriptione alia, loco spicæ, & carpobalsami. drach. j. capparis romanæ. 3. iij. Tere, & cribella, & confice cum melle postquam inuoluuntur cum oleo balsami. Cuius dosi sit pondus drach. j. cum sirupo, de melle.

DIALACCA magna confers iuuamenta diacurcumæ, et frangit lapidem. Cuius permistio. Recipe lacca. 3. viii. amigdalæ excorticatæ, et cinnamomi, et folij. et gariofillorum, omnium an. 3. v. chamæpitheos, et meu, et phu, et myrrhæ, et hyssopi sicca, omniū an. 3. iij. spicæ. 3. xii. dauci, et seminis apij, et bdellij, omnium an. drach. vii. s. croci. drach. iij. aslari. drach. vii. carpobalsami, et casia, et masticis, et calami aromatici, omnium an. drach. 4. gentianæ, et aristol. rotundæ, omniū ana. drach. vii. et succi liquiritiæ. drach. xii. s. reubarbari. 3. xv. s. polii, et squinanthi, omnium an. drach. iij. piperis nigri, et costi, amborum an. 3. x. s. fiseleos, et olei balsami amborum an. drach. 3. s. Tere, sicca, et cribella, et solue quæ liquefunt, cum uino odorifero: et confice cum melle quantum sufficit. Et dosi eis sit sicut auellana cum eo quod conuenit ei de potibus, et additur in ea. 3. i. algees, et piperis nigri, et aristol. longæ, et coriandri, omnium an. 3. iij.

DIALACCA minor, quæ confert ad debilitatem hepatis, et stomachi, et frigus amborum, et duritiem eorum, et ad duritiem splenis, et aperit oppilationes. Cuius permistio. Recipe lacca, et costi, et baccarum lauri, et lupinorum, et foenu græci, et piperis, omniū an. 3. ij. reulini. 3. iij. mellis quantum sufficit. Cuius dosi sit pondus. 3. i. cum aqua decoctionis absinthij. Et in descriptione alia loco baccarum lauri, ponitur flos squinanthi.

ARS alkokin, quod confert ad tussim, et duritiem hepatis, et pleuresim. Cuius permistio. Recipe myrrhæ et incensis, amborum an. 3. iij. spicæ, et croci, et cinnamomi, et casia, omnium an. pondus. 3. j. floris squinanthi, et calami aromatici, et bdellij subalidi, omnium ana. pondus. 3. ij. s. Et in quibuldā descriptionibus loco bdellii mucalibus passularum magnarum enucleatarū et ablatis corticibus. 3. xv. mellis quantum sufficit. Cuius dosi sit pondus. 3. i. cum decoctione hyssopi. Infundantur, quæ infundenda sunt de medicinis cum passulis in uino odorifero: et terantur sicca, et cribellentur, et resoluantur sicca cum melle, et misceantur omnia, et conuassentur.

PHILONIVM Romanū, Tarfense, quod facit ad egritudines plurimas, et proprie ad dolores colicæ: et ipsum est sedatiuum dolorum. Inquit Gal. in libro decem tractatum, in quo narrauit narrationem Philonis: inquit enim uerba medici nā. Ego sum de expositiōe Philonis medici Tarfensis: et meum quidem iuuamentum ad eum cui dimissa est mors, est iuuamentum maximum. Et rectifico dolores accidentes in egritudinibus pluribus, & illud est: quoniam si accidat intestino nominato colon, et est dolor colicæ, et sumat in potu patiens dolorem de me uice una, sedo dolorem eius. Et si data fuero in potu ei qui patitur difficultatem urinæ, aut ei qui patitur lapidem ledentem ipsum, confero ei, et sano splenem etiā,

AVIC. Z 2 et anhe-

f. B. Alia litera
balsami

c. B. renasce

f. B. & carpobalsami

et anhelitum præparationis lædentem, et phthisim, et spasmus, et dolorem amborum laterum timorofum. Et si data fuero in potu ei, qui sput sanguinem, aut euomit sanguinem, separo inter ipsum et mortem, et separo eam ab eo, et sedo omnem dolorem accidentem in intestinis, et uisceribus, et tussim, et præfocationes, et singultum, et catarrhos descendentes à capite. Cuius permistio. Recipe leucopiperis, et seminis hyusquiami albi, amborum ana aure. xx. opii aure. x. croci aure. v. euphorbii et spicæ, et pyrethri, omnium ana aure. i. castorei, et zedoariæ, et doronicici, et margaritarum non perforatarum, et fel, omnium ana 3. i. mellis dispumati quantum sufficit. Dosis eius sicut cicer cum aqua tepida.

PHILONIUM persicum ualens ad fluxum menstruorum, & hæmorrhoidarum, & solutionem naturæ, & processione sanguinis, & illas quæ de prægnantibus menstruantur, & ad uentositates accidentes in matricibus, & conseruat embryones. ¹¹†

u. † B. & strig-
git os matricis,
& prohibet flu-
xum, & prohi-
bet, ne molli-
scatur propter
vehementiam
uentositatis in
matrice & phleg-
mate, & clari-
cat intellectum,
& excitat appe-
titum
B. zumbibet

permistio. Recipe piperis albi, & seminis hyusquiami albi, amborum ana. 3. xx. opij, & terræ sigillatæ amborum an. pondus. 3. x. croci. 3. v. euphorbii, & spicæ, & pyrethri, omnium an. pondus. 3. ii. castorei pondus. 3. j. zedoariæ, & doronicici, & margaritarum non perforatarum, & muschi omnium an. drac. s. camphoræ sextam & semis. 3. i. mellis dispumati et colati quantum sufficit. Dosis eius pondus. 3. i. cum eo quod conuenit de potibus.

CONFECTIO alkekengi conferens ad ulcera in uesica, & renibus, & ad eos qui mingunt sanguinem, experta. Cuius permistio. Recipe seminis hyusquiami albi, & sem. apii, & sem. foeniculi, omnium an. 3. vii. granorum cucumeris. 3. v. Et in descriptione alia, granorum cucumeris. 3. ii. hyusquiami nigri 3. & sem. acetosæ, & opii, & granorum pineæ frisorum, & croci, & auellandarum assatarum, & amigdalorum amararum frixarum, omnium an. 3. iii. grana alkekengi numero. xxv. dragacanthi. 3. iii. Tere, & cribella, & confice cum uino cocto. Cuius dosis sit pondus. 3. i. cum candi con, aut cum aqua mellis post sex menses.

y B. sucharan

DIAPHIRVNDINIS, ualens ad dolorem gutturis, & squinantiam, et dolores, qui sunt supra hypochondria. Cuius permistio. Recipe anisi, et seminis apii, et ammos, et floris squinanthi, et radices lilii, et cinnamomi, et amomi, et aristol. longæ, et aluminis iamenti, et sem. harmel, et myrrhæ, et radices 3. lilii, 3. et calsiæ, et croci, omnium an. 3. i. confectionis crocomagmati, et sem. rosarum sicci, et rosarum siccarum, omnium an. 3. ii. costi, et cineris hyrundinum recētis, omnium an. 3. 3. 3. iii. spicæ, et amyli de tritico, omnium an. unc. s. gallæ immaturæ mediæ, in quantitate numero. 8. Tere, et cribella, et confice cum melle dispumato, et utere: et sumatur de eo quantitas gal. læ. i. et dissoluatur cum aqua mellis, aut cum aqua hordei, aut cum decoctione rosarum, et lentium, et radices liquiritiæ: et gargarizet cum ea: et administretur iterum cum uino, tribus aut quatuor uicibus in die.

z B. liquiritia

a B. unc.

A R S crocomagnetis administrati in diaphiridine. Recipe croci, et cinnamomi amborum an.

3. ii. rosarum siccarum, ammomi, costi, omnium an. 3. i. myrrhæ. 3. iii. radices liquiritiæ, et folij Indii, amborum an. 3. iii. s. Terantur, et conficiantur cum uino, et fiant trochisci, et exsiccentur in umbra.

DIASYLEVR. fortasse medicina hæc æquatur tyriacæ: quare confert ad febres periodicas frigidæ, et ad febrem quartanam, et febrem phlegmaticis, et tussim propriè antiquam, et sputum saniei, et constrictionem anhelitus, et confert spasmus, et ualet ad hydropisum, et splenem, et prouocat urinam, et extrahit lapidem. Amplius confert ad puncturam serpentum, et scorpionum iuuamentum manifestum: et liberat ex nocimento medicinarum perimentum. Cuius permistio. Recipe sulfuris citrini, et sem. hyusquiami albi, et cordumeni, et storacis, myrrhæ, omnium an. 3. 8. rutæ, et costi, amborum an. 3. x. opii, et croci, amborum an. 3. ii. calsiæ. 3. xii. leucopiperis. 3. xxii. Tere medicinas, et confice cum melle, et utere post sex menses: et sumat in potu æger de eo ante periodum febris secundum mensuram suæ ætatis.

CONFECTIO de asâ, quæ confert ad periodos febrium, et auert febrem quartanam apud digestionem, et expellit nocimentum puncturæ, propriè scorpionis, et rutelæ, et quæ sunt sicut illa duo. Cuius permistio. Recipe asâ, et piperis, et myrrhæ, et foliorum rutæ partes æquales, conficiantur cum melle. Cuius dosis sit pondus. 3. i. in punctura scorpionum cum uino, et in febre cum oximelle ante periodum per horam unam.

CONFECTIO salis Indii, mundificans stomachum, et retinens uomitum phlegmaticum & melancholicum, et sanat uertiginē factam ex phlegmate, et melancholia. Cuius permistio. Recipe myrobalarum nigrorum, et belliricorum, et emblicorum, et myrobalarum kebulorum, et sticados, omnium an. 3. iii. epithymi. 3. iii. salis Indii. 3. ii. hieræ picræ 3. x. agarici. 3. iii. Teratur, & cribellentur, & conficiantur cum sirupo acetoso. Dosis eius pondus. 3. iij. in mane, in ieiunio cum aqua tepida.

DIACOSTVM ualens ad dolores hepatis, & stomachi. Cuius permistio. Recipe cinnamomi, calsiæ, costi, omnium an. pondus. 3. xxx. anisi, & sem. apii, amborum an. pondus. 3. x. asari. 3. xxix. croci pondus. 3. 8. reusini pondus. 3. x. floris squinanthi, & myrrhæ, amborum an. 3. 24. Infundatur myrrha in uino, & coletur, & proiciantur de super medicinz, & conficiantur cum melle dispumato. Cuius dosis sit triplum unius, & administretur.

CONFECTIO Kabith regis faciens ad dolores iuncturarum, & podagram, sedans dolorem eius, & prohibens eam accidere, & ad febrem antiquam, & dolorem splenis, & uentositatem grossam, & difficultatem anhelitus, & tussim, & ulcera intestinorum, & syncopim, & dolores oculi, & gutturis, quum bibitur duobus diebus: & conseruat corpus quum eam sumit homo, à passionibus, & egreditur. Cuius permistio. Recipe sem. rutæ, & prassij, & scordeon, & camapitheos, & opopapnatis, & gentianæ romanæ, & sticados, & cordumeni, et storacis liquida, omnium an. pondus aure. v. myrrhæ, & croci, & costi amari, & piperis albi, & squinanthi, & spicæ nardi, & euphorbii, & corticum

b B. hezargie-
fan & faferastin
& est sendar

c †B. seminis
apii sextaria
duo muschi.
ʒ. vj.

d B,debach

В.пущего.
сссс.

F. R. Horum
Gliconis

B. fytbragi
B. zhiut b
weiden

Bloch

K B.dabha

1 B. hezeria-
fen & rutæ &
fythræ Indi
& pulpæ alcher
cheden

o B. thalissar

p B. capparid

ALKEKELENGI magnum, qđ cōfert ad mol
lificationē stomachi, & frigus eius, & ad febres an
tiquas, & syncopim, & difficultatē urinz, & alba
ras, & morpheam, & uigiliās, & fracturam ossū,
& tūsim humidam, & phthisicos quando non ad
fert febris, & ad illum cuius iam frigidatum est
corpus, & ad hæmorrhoidas, & spleneticos, & ad
dubellari, & colicā, & hydropicos, & ad mulierem
quæ ægrotat in pregnancy sua, & ad præfoca
tionem matricis, & uentositates quæ sunt in iun
AVIC. Z 3 turis, &

AYIC.

Z 3

cturis, &c

Eturis, & inflammationem, & ad dolores genu, & dorsi, & lacerti. Cuius permistio. Recipe myrobalanorum nigrorum, & belliricorum sciremblegi, & piperis, & macropiperis, & zingiberis fini, & spica, & 1/2 casia, & fulfulminue, & 1/2 salis Indi, & salis rubei, & salis naptici, & salis 1/2 massa, & lingua auis, & cyperi, & heil, & cinnami, & buungi, & origani persici, & nigellæ, & granorum nil, & cymini, & folii Indi, & sem. apii, & coriandri sicci. Et inuenimus in quibusdam descriptionibus has medicinas, iterum 1/2 faufel, & est iafel, & alammuth, & encoftbaracost, & omnium an. 3. 4. opopanacis. 3. viii. turbit lib. i. & sextaria. iiii. & passularum enucleatarum aure. c. emblicorum aur. cc. penidiorum lib. vi. s. olei sisami lib. iiii. & in descriptione alia lib. i. Tere medicinas, & cicotrigoniza, & cribella, & decoque passulas per se cum aqua, & cola, & infunde casiam fistulam in ea, & infunde emblicos in aqua libris. 2. 4. die, & nocte: & decoque usquequo remaneant lib. viii. & proice emblicos, & reduce aquam emblicorum ad uas secundo, & confrica in ea casia fistulam infusam in aqua passularum fricatione bona, aut adiunge ad aquam emblicorum, quæ est in uase, & proice desuper penidios, & decoque cum leui igne usquequo resoluantur penidii, & conuertatur aqua in spissitudine mellis, & post illud proice super eam oleum sisaminum, & commoue usquequo commisceatur cum aqua, & non adhæreat manui, aut panno: & remoue ab igne, & pulueriza desuper medicinas contritas: & utere. Cuius dosi sit aure. iiii. aut. iiii. unicuique homini secundum mensuram suæ uirtutis.

ALKEKELENGI minus, ualens ad hydropicos, & dolores hepatis, & splenis, & icteritiam, & oppilationem, & carbunculos: & est sanum, & expertum. Cuius permistio. Recipe myrobalanorum citrinorum. 3. xx. myrobalanorum nigrorum, & belliricorum, omnium an. 3. xv. emblicorum lib. iiii. tamarindorum. 3. l. passularum enucleatarum lib. i. Aggrega has medicinas, & proice super eas aqua lib. xxx. & bulliat usquequo remaneant de ea lib. viii. & colet, & accipe casia fistula mundata à canna, & granis suis lib. i. & proice super eam aquam colatam, & ferueat ebullitio ne una, & confrica bene, & cola per colatorium, & accipe lib. iiii. penidiorum, & proice super eam cum aqua, & bulliat usquequo resoluantur penidii, & fiat eis spissitudo mellis: deinde proice desuper olei sisamini recetis lib. i. s. & commisce cum eis bene, & ferueat duabus ebullitionibus, & remoueat ab igne: & accipe laccæ abluta, & spica, & rosarum, & petroselinum, & dauci, & phu, & reusini, & salis Indi, & radicis lilii celestis, & agarici, omnium ana. drach. vi. chamædros, & si seleos, & aristologia longæ, & aslari, & masticis, & xilobalsami, & gentianæ, & 1/2 torongi ex-corticati, & casia, omnium ana. drach. iiii. succi eupatorii, & succi absinthii, & cyperi, & floris squinanthi, omnium an. 3. v. feminis culcutæ, & feminis attriplicis, & radicis liquiritiæ, & succi liquiritiæ, & scamoneæ, omnium ana. 3. x. feminis apii, & costi, & acori, & feminis feniculi, & anisi, omnium ana. drach. iiii. turbit albi, drach. cl. cymini carmeni nigri. 3. iiii. Tere, & cribella has medicinas, & accipe mezerion. 3. xx. & funde su-

per ipsum aqua lib. i. & olei sisamini. unc. iiii. ferueat donec consumatur aqua, & cola oleum, deinde inuolue cum eo medicinas, & projice super eas penidios decoctos, & commisce bene, & pone in uase uitreato. sit dosi. drach. iiii. cum lacte camelle, aut cum aqua casei, aut cum aqua uulpi, & alkekengi. Et ego dicam in descriptione alia in summa secunda.

CONFECTIO candorius, ualens ad uentositates grossas, & pūcturam, & colicam, & obliuionem, & datur in potu mulieribus pregnantibus propter illud quod accidit eis de ægritudinebus frigidis. Cuius permistio. Recipe feminis hyusquiami albi, & opij amborum an. 3. xx. euphorbii, & pyrethri, & spica, & croci, omnium an. 3. vij. Terantur, & cribellentur, & cofician tur cum melle, & administretur post sex menses.

CONFECTIO cognominata cōdari, præciosa ualde. Rec. croci aure. ij. myrrhæ, & aslari, & phu, & reusini, & dauci, & petroselinum, & meum, omnium an. aur. iiii. spica Indæ, & Romanæ, amborum an. aure. vi. costi, & casia, & floris squinanthi, omnium an. aure. j. carpobalsami aure. 3. s. rubæ aure. viij. succi liquiritiæ, & scolopendriæ, & polii, & succi eupatorii, omnium an. aur. iiii. olei balsami aure. vi. permistiois andaracis aure. v. mel lis quantum sufficit. Cuius dosi sit sicut auella na cum gelenabin de melle. 3. i.

CONFECTIO de calamentho, quæ confert doloribus stomachi, & hepatis, frigidis, & horripilationi uehementi, & febribus habentibus periodos. Cuius permistio. Recipe calamenthi fluuiialis, & montani, & petroselinum, & sileris, omnium ana. drach. xx. feminis apii, & chamæmil læ, & halsee, omnium ana. 3. iiii. & reusini. 3. xv. pi peris. 3. 44. Et in descriptione alia. 3. 24. conficiantur cum melle, & administretur.

CONFECTIO de feminibus, faciens ad dolores hepatis, & splenis, & stomachi, & uentositates generatas in uentre. Cuius permistio. Recipe casia, & amomi, & spica, & ammeos, & feminis feniculi, & sem. apii, & anisi, & fiseleos, & castorei, & feminis anethi, & aristologia longæ, & galbani, & aslari, & carui, omnium partes æquales, & mellis dispumati quantum sufficit, & permisceatur, & administretur.

CONFECTIO de hiacyntho, nostra. Hæc est confectio nostra, quam experti sumus in regibus, & eorum similibus: & cognouimus in ea iuuamentum maximum, propriè in egritudinibus alguefugues, & alguescet, & pulsus cordis, & debilitate cordis, & iam eradicaui de eis ægritudines antiquas in quibus non conferunt curationes. & inuenimus in ea iuuamentum maximum in ægritudinibus cerebri, & stomachi, & hepatis, & propriè splenis, & colica, & ualet ad dolores iuncturarum, & febres antiquas. Cuius descriptio. Recipe fracturæ hiacynthi, & propriè 1/2 rubæ granatæ, & ei similitum, pondus aur. i. quæ ponatur in instrumento terendi, & incipiat eius cōtritio cum facilitate subtiliter, ut teratur, deinde ponatur in tabula, & præparetur super eam ad terendum, & sumatur 1/2 lapidis aluminis 1/2 pondus 3. i. 1/2 alhaki 1/2 pondus. 3. i. & auri liquati in crucibulo suo linito cum lithargyrio, donec aurum fiat sicut uitrum, & teratur, pondus tertiar. 3. i. & argenti

q. B. sychragi & fulfulmin. un
r. B. panis

f. B. hesffel & est alschacul & Kestberikist

e. B. brengi

u. B. checium

x. B. rubei finit
lis color granorum

y. B. lapidis
chich

argenti uitreati cum odore stanni pondus sextæ.
3. i. & fiat cum unoquoque eorum de contritio-
ne & puluerizatione illud quod fit in hiacyntho :
deinde sumatur summa eorum, & projiciatur in
tabulam nitream, & inuoluatur in uino odorife-
ro, & teratur donec exsiccet, & teratur donec
fiat pulvis subtilissimus, deinde sumatur, & repo-
natur. Sit ergo summa pars. i. deinde sumatur aga-
rici, & epithymi, & piperis, & zingiberis, & gario-
fillorū, & samplici, omnium an. pars. s. & sumatur
lapidis armeni, & lapidis azuli, & salis naphthici.
& zedoariæ, & doronici & been, & lingnæ bouis
omniū an. tertia partis. i. deinde sumatur spicæ,
celticæ, & est nereiden, & amomi, & acori, & fo-
lij, & cinamomi, & origani, & hæse, & hyssopi, &
cymini, omnium an. quarta partis. i. deinde suma-
tur pulegij, & petroselinij, & lapidis iudaici, & se-
apij & myrrhæ, & olibani, & croci, & piperis albi,
omnium an. sexta partis. i. & sumatur olsium ele-
phatis tertia partis. i. Tere ergo omnes has medi-
cinas, & projice super eas calcem lapidum,
et tere, & confice cum melle emblicorum
quod sit pondus dupli eorum : & fac trochiscos
aure. i. & da in potu.

CONFECTIO alia de medicinis Gal. quæ cō-
fert ægritudinibus canæ pulmonis, & ulceribus
pulmonis, & spūto sanguinis, & puris, & saniei at-
tractæ ad pectus, & difficultati spūti. Cuius per-
misto. Recipe gummi alborin aure. iiii. croci au-
re. iiii. olibani aure. iiii. myrrhæ aure. iiii. radicem li-
lij excorticatarum, aur. iiii. granorum pini magni
aur. iiii. spicæ scemi aure. ii. s. calsiæ nigræ aure. ii.
dragacanthi aure. iiii. carnis dactylorum scemi au-
re. iiii. cretæ scemius, quæ dicitur stella aur. iiii. gal-
bani clari mundi aure. xxx. colli aur. iiii. & inueni-
mus in descriptione alia aure. i. mellis boni coty-
las. iiii. decoquatur mel, & gummi alborin in uase
duplici: quumque peruenit ad terminum spissitu-
dinis, tunc permisce cum eo galbanum, & deco-
que ipsum, donec perueniat ad terminum, & ualeat
ut quum de eo distillatur stilla una, non dilate-
tur. deinde infrigida ipsum, & projice super
ipsum medicinas reliquas tritas, & permisce ip-
sum : & utere.

CONFECTIO, quæ pertinet arosmacis,
mirabilis ad tussim, & spūtum sanguinis, & ulcus
pulmonis, & saniem eius collectam, & apostema
ipsum, & corruptionem lacerti, & uomitum cibi,
& cholicam passionem, & fluxum uentris, & la-
cerum uescicæ, & præfocacionem matricis, & fe-
bres habentes paroxysmos data in potu ante ho-
ram per horam unam, & extenuationem, & mali-
tiam complexionis, & uenena ebibita, & ex per-
cussione euenientia. Cuius permisto. Recipe
nereiden, costi, galbani, castorei, opij, melanopi-
peris, & macropiperis, & storacis, omnium ana
unc. j. mellis kist. j. Tere medicinas siccas, & cri-
bella: galbanum uero decoque cum melle donec
liquefiat, & quum liquefit, tunc cola ipsum, &
funde super ipsum medicinas, & pone in uase ui-
tri aut uase argenti: & de ea da in potu quantum
est faba ægyptiaca cum aqua mellis, quantitate
duorum cadorum: & distilla super ipsam digitis
tuis de oleo sisamino guttas tres.

CONFECTIO, quæ comparatur ad cana-
bitis, extrahens arenam in urina, & reliquas mate-

rias ulcerum. Cuius permisto. Recipe radicem
lij aure. iiii. fiseleos, chamædreos, fenichia, hype-
ricon & est folium alkemeleos, hayf & est semen
alkanabotis, omnium ana aure. iiii. amomi aur. viii.
cinnamomi aure. xii. fileris montani, spicæ Inde,
croci, fanalafin, semapii montani, polij, sem. ru-
tæ syluestris, pulegij Cretensis, omnium ana pon-
dus illud idem, radicis liquiritiæ, lapidis scemi
malesculi, & scemina, omnium ana aure. i. 6. nastur
10 tij babylonici aure. 2. 4. sem. agni casti, faradie, am-
borum ana aure. 2. 4. cordumeni aure. 4. 8. confi-
ciantur cum melle decocto: & detur de ea in po-
tu quantitas auellana cum syrupo mellino com-
misto quantitate quatuor cadorum.

ARS medicina de gentiana: ualens ad duri-
tiem, & oppilationem, & dolorem hepatis, &
splenis, & febrem antiquam. Cuius permisto
est, ut sumatur gentianæ, & piperis, amborum
ana pondus. 3. x. & dactylorum alborum siccorū,
& folij, & spicæ, & aristol. omnium ana unc. j.
Tere & pulueriza ipsa, & confice ea cum melle di-
spumato, ita ut fiat in loco mellis spissi. Cuius do-
sis sit pondus. 3. i. cum aqua rutæ decoctæ.

ARS medicina, quæ nominatur donum Dei,
& fuit inuenta in thesauro Regis, & dixerunt quæ
confert podagræ, & hæmorrhoidibus, & corru-
ptioni ani, & frigoribus, & facit appetere cibum
& coitum, & prouocat, & conseruat sanitatem
quando bibitur in tempore ueris, aut hyemis tri-
bus mensibus in omni die uentris omnis mensis.
Cuius permisto est. Ut sumatur myrobalanorū
nigrorum & belliricorum, & emblicorum, & aco-
ri, & aristol. longæ, & rotundæ, & secacul, & heil,
et cardamomi, & gariofillorum, & chamæmillæ,
& zingiberis, & silami non excorticati, omnium
an. pondus. unc. vi. & nucis muschate, & spicæ, &
turbat albi, in alio myrrhæ, & meu, & phu, & dau-
ci, & assari, & sem. apij montani, & euphorbij, om-
nium an. pondus. unc. ij. & almene & est ammeos,
40 & medullæ tritici, & sem. porri, & tuderij, & pa-
paueris, & zedoariæ, & doronici, & iuenerum li-
quiritiæ, & amomi, & pyrethri, & spodij, & fise-
leos, & assæ fetidæ, & cymini, & cinnamomi, &
hæcalsiæ Indæ, & calsiæ persicæ, & alcatamon
& usnæ, & cyperi, & radicis nenupharis, & ma-
cropiperis, & calami aromatici, & castorei, om-
nium an. j. iiii. & corticū radicis apij. unc. viii. &
scoriæ ferri mundatæ, trita, nutritæ tribus hebdo-
madis. s. hebdomada una cum zuccaro, & hebdo-
50 mada cum aqua & melle, & hebdomada cum ace-
to: deinde incipe & infunde eam uno die in ace-
to, deinde conuerte eam in mane ad zuccarum, &
tertia die conuerte eam ad aquam mellis, fac il-
lud de ea tribus hebdomadis secundum hunc mo-
dum: deinde sicca eam in umbra, & tere eam, do-
nec fiat sicut alcohol, & tere reliquas medicinas,
& pulueriza eas, & cribella ipsas: deinde pondera
de medicinis partes. 3. & de scoria partem unam:
deinde inuolue eas ex butyro uaccino bono, &
confice cum melle bono, & pone cum eo de peni-
dij pondus scoriæ: deinde liquefac penidios, &
funde eos desuper cum melle, donec fiat in loco
mellis spissi: deinde pone eam in uase uiridi nouo
mundo, & liga caput eius: & sepeli ipsum in hor-
deo sex mensibus: & da ipsam in potu. Cuius do-
sis sit sicut galla in mane ieiuno, & non comedat
Z 4 aliquid

a B. Alia litera
radicum anir-
beris

b B. sythragi in
di & persici & al
fellelimum

c B. sythragi in
di & persici & al
fellelimum

d B. sythragi in
di & persici & al
fellelimum

e B. sythragi in
di & persici & al
fellelimum

f B. sythragi in
di & persici & al
fellelimum

g B. sythragi in
di & persici & al
fellelimum

aliquid donec tres horæ dici prætereant, deinde comedat, & rege ipsum regimine æquali: & fugiat ab eo nauseatiua satietas & preparatio: & reliqua ex quibus timetur ei nocumentum. Quidā autem medicorum existimauerunt, quod hæc medicina effugiat malitiam ueneri perniciosi, & facit possidere sanitatem.

MEDICINA confecta, quæ confert debilitati hepatis, & torsioni, & sputo sanguinis. Recipe balaustiarum, et sanguinis draconis, et foliorum alafis, et aluminis iameni, an. partem unam, te re ea, & pulueriza, & decoque ipsa, & cola aquā eius, & da ipsam ad potandum tepidam, quoniā bona est.

CONFECTIO kiume medici, quæ facit ad corruptionem complexionis, et apostemata hepatis, et confortat stomachum, et clarificat colorem. Cuius permistio est. Ut sumatur myroba-

c B. alkie

d B. alcalefir

lanorum, & c. falkegin 3. amborum ana pondus. drach. 3. 5. zingiberis, cinnamomi ana. 3. x. piperis al. pondus. drach. 2. 4. & faltalafir pondus. drach. 3. & galangē pondus. drach. x. & neremisch pondus. drach. vi. & succi absinthij. drac. 5. & uini cocti, & almeisus quantitas qua conficiantur medicina. Tere medicinas, et pulueriza eas & confice eas cum uino, & almeisus: et fac de eis pilulas similes piperi, & sit dosis eius. 3. ij. cum aqua tepida.

e B. alshesef
f B. carnosita
tis Kebuturum

CONFECTIO cognominata imperialis: quæ confert ad difficultatem urinæ, & dolorem dorsis, & debilitatem renum, & frangit lapidem. Cuius permistio. Recipe seminis papaueris, et seminis porri & seminis anethi, & sem. aplj, & sem. lilij, et sem. lactuca, & sem. endiuia, et sem. portulacæ, et been albi, et rubei, et linguæ auis, & seminis alkerua, et Kefile, et sem. falkesefabrē, & seminis sampluci, et fsem. kekilie, et piperis, et turbit, et granorum nasturtij, & seminis maru, et usneæ, et ammoniaci, et floris squinanthi, et sem. napi, et dragacanthi, et seminis hyulquiami albi, et origani, et zarub et feleniati, et granorū nil, & costi, et carui, et pilylij, et fauinæ, et enulæ, et olibanij, et seminis merfulen, et cassiæ, et sem. lini, et salis Indi, et sem. rutæ, et sem. alkeiri rubei, et albi, et cymini carmeni, et cinnamomi, et sem. felen gemisk, et mugat, et sene de Mecha et hermodactylorum, et epithymi, et anisi, et sem. fulgē, et firachs granorum folis, omnium an. 3. iij. tuderī albi, et rubei, et ammeos, et zedoarię, et kinauz & sem. feniculi, & cinnamomi, & myrobalanorum citrinorum, & kebulorum, & seminis harmel, & granorum myrti, & sinapis, & cannabis, & sisami excorticati, & fenugraci, & sem. bauciæ, omnium ana drach. v. secacul, & zingiberis, amborum ana 3. iij. Kie, & piperis albi, & gariofilli, & spicæ, & florum alcannæ, & pyrethri, omnium drach. j. s. scammonæ pondus tertie. 3. i. seminis melonis, & sem. melonis longi, amborum ana 3. x. olei sisamini 3. xl. mellis lib. ij. dosis integra. 3. ij. cum aqua tepida.

g B. xurumbet
& galbanum
Alia litera
xurumbet &
granum eius

CONFECTIO, quam narrauit Asaïmeri, & dixit quod est experta, quæ est conueniens paralyti, & torturæ, & mollificationi, & reliquis agritudinibus, quarum radix est phlegma: de qua sumatur secundum quantitatem quam tolerat eger, & si liniatur ex ea membrum mollificatum, iuuat.

Cuius permistio. Recipe opii, & euphorbi, & castorei, & cinnamomi, & macropiperis, & hyulquiami albi, & spicæ, & zingiberis, & croci, omnium ana partes æquales. Tere, & cribella, & confice cū melle dispumato. & pone in uase uitreo, & utere quum necesse fuerit.

CONFECTIO impinguiatiua nostra experta.

Recipe mugath, & nucis endem, & been, & zedoariæ, & dragacanthi, & seminis papaueris, & karabe, omnium ana pondus 3. iij. Tere, & pulueriza, & frige cum butyro frizione leui: & permisce cum duabus heminis paruis fauic triti, & hemina. i. zuccari, mensurata cum hemina parua: de inde sumatur omni die pondus 3. xx. & decoquatur cum duabus libris lactis: & proiciatur desuper de butyro, quantum necesse est: & sorbeatur, quoniam bonum est.

Explicit tractatus primus.

INCIPIT SECVNDVS

De hieris.

HIERA est nomen solutiuū rectificantis: & huius quidem interpretatio & expositio est medicina diuina. Et primum quidē solutiuum de cognitis fuit hiera Ruffi: & antiquitus non cadebat nomen hieræ nisi super hanc: deinde nominata sunt aliæ eo. Et non dicitur medicina diuina, nisi quia actio solutiuū est res diuina, saluans ex uirtutibus suæ naturæ. Et antiquitus quidem nō fuerunt data in potu hieræ, nisi quoniam medici timebant ex malitiis solutiuorum simpliciu, sicut pulpæ coloquinthidæ, & ellebori, & aliorum. Et quum uolebant uti eis, permiscebant ea cum facientibus penetrare, & rectificantibus, & bezahard, donec ausi facti sunt in usu eorum. Postea edomiti sunt in eis, & acceperunt succum eorum, deinde ausi sunt in eis adeo, donec acceperunt ea sicut sunt in pilulis. Sciat ergo medicus quod hieræ magis sunt saluæ, quàm decoctiones, et pilulæ. Et non dimittuntur propter malitiam suam: imò propter ea quæ exculant ab eis propter consuetudinem malam. Et quoniam ipsæ non trahunt ex longinquo, sicut decoctiones, et pilulæ. Et dosis de hieris est usque ad 4. aureos. Et quandoque proiciunt super eas salem massę. Et magis conueniens cum quo in potu dantur, est aqua epithymi cum passulis mundatis, propriè secundum descriptionem quorundam eorum, quæ recipit epithymi 3. iij. passularum mundatarum. 3. x. myrobalanorum nigrorum mundatarum. 3. i. sticados. 3. iij. aque lib. iij. aniuden mundati lib. s. detur ad potandum ieiuno. Et consequenter detur seminis althææ. 3. i. seminis citrini. 3. s. cum pauco oleo nucis, et aqua tepida. Et cibus tribus diebus sit zibrabegi cum aqua commista.

HIERA picra scilicet amara. Hæc est hiera de aloë, et associatur ei cinnamomū propter subtilitatem suam, et iuuamentum quod facit uisceribus, et stomacho. Et mastix similiter, et ut conseruet. Et similiter cassia. Et crocus propter digestionem, et confortationem cordis, et stomachi. Et fortasse crocus facit incurtere in ea dolo-

rem

rem capitis: quare oportet ut minoretur pondus eius, aut expellatur. Et assarum quoniam inest ei adiutorium ad solutionem faciendam, et præcipationem humiditatum. Et quandoque ponuntur loco eius cubebe, et sunt subriles. Et carpo balsamum, et xilobalsamum propter confortationem stomachi, et resolutionem, et albezaharati. Et de hominibus sunt quidam, qui ponunt in ea florem squinanthi, quoniam prohibet rasuram que timetur ex aloë: et rosas, ut expellant malitiam caliditatis aloës à stomacho, et capite. Et quandoque fermentatur cum tanto melle, quantum ipsa est. Et quandoque est sicca non fermentata. Ego uero informo de ipsa puluerizata trochiscos cum aqua bdellii, et exsiccō eos in umbra, et utor eis: nam inuenio illud magis ultimum, quam aliud: et fortasse bdellium est ferè pars. i. Et antiqui quidem diuersificati sunt in quantitate refectionis aloës. Sunt enim de eis quidam, qui ponunt pondus medicinarum sexcuplum ponderis aloës: & de eis sunt qui octuplum, & addunt, & minuunt. Et iterum quandoque accipiunt ipsum ex abluto quod est debilius soluens, & magis conueniens calefacto, & febrienti. Et non dant ipsum in potu omni febrienti: imò ei cuius febris est leuis. Et de eis sunt, qui accipiunt de aloë non abluto, & est fortius soluens: secundum est magis nocuum febricitantibus: quamuis de eo fumant in potu quidam, & non noceat eis. Et hiera quidem non est res festinans in solutione: imò eius solutio fit cum facilitate, & paulatim, & cum tarditate: & fortasse efficit operationem suam in die secundo. Et non est iterum eius solutio cum attractione ex longinquo: imò non soluit nisi illud cui obuiat, & cui contigitur, ex stomacho & intestinis. Et longinquior terminus suæ attractionis est pars hepatis absque uenis. Descriptio autem cognita uniuersitatis est hæc descriptio, quæ confert ad humiditates generatas in capite, & stomacho, & dolores iuncturarum, & colicam, & torturam, & grauitatem linguæ, & mollificationem membrorum. Cuius hæc est permissio. Recipe mastice, & cinnamomi, & assari, & spicæ, & carpo balsami, & croci, & xilobalsami, & cassiæ, omnium ana pondus. 3. i. aloës sublimis duplum medicinarum. Tere, & cribella: & sit dosi integra. 3. i. cum melle, & aqua tepida.

HIERALOGODION: Hæc confectio est benedicta, plurimi iuuamenti, mundificans corpus ab ultimis extremitatibus suis cum solutione, in qua non est labor, omnium humorum, & superfluitatum: & confert ad ægrotudines capitis, & dolores, & hemicraniam, & cephalæam, & uertiginem, & alguescences, & maniam, & epilepsiam, & timorem, & paralytum, & mollificationem, imò ad apoplexiam. Et totum illud accepta in puluere, sicut dictum est de scilicet, & est melior illo plurimum. Et confert ad dolores auris, & oculi, & confortat stomachum, & aperit oppilationes hepatis, & prouocat menstrua, & remouet difficultatem anhelitus, & confert ad quartanam, & omnes passionem phlegmaticas crudas, & febres antiquas, & ualet ad dolores iuncturarum, & podagram, & uenam sciaticam: & est utilis ad tyriam, & alopeciam, & ulcera antiqua in capite, et alia, & ad baras, & morpheam, & impetiginem, & excoriationem, &

lepram, & ad serophulas, & apostemata frigida, & caneros. Cuius hæc est permissio. Recipe pulpæ coloquintidæ. 3. v. cepæ squillæ assatæ, & agarici, & scammonæ, & ellebori ni. & ammoniaci, & scordeon, omniū an. 3. iiii. s. & in descriptione alia omnium an. 3. ii. s. epithymi, & chamædreos, & bdellii, & aloës omnium an. 3. iiii. hæc, hypericæ, & folii Indi, & prassii, & polii, & cassiæ, et melanopiperis, et leucopiperis, et macropiperis, et croci, et cinnamomi, et opoponaci, et polypodii, et serapini, et castorei, et myrrhæ, et petroselinii, et aristol. longæ, et succi absinthii, et euphorbii, et spicæ, et amomi, et zingiberis, omnium an. pōdus 3. ii. gentianæ, et sticados an. 3. i. s. mellis quantum sufficit: et dosi integra aur. iiii. cum aqua tepida, et melle: aut cum decoctione epithymi, et passulorum enucleatarum.

HIERALOGODION secundum descriptionem Philagrii. Recipe pulpæ coloquintidæ, et scorci, & ammoniaci, et cortici ellebori albi, et scammonæ, et hypericon, omnium an. aure. x. epithymi, et polypodii, et bdellii, et aloës, et chamædreos, et prassii, et cassiæ, omnium an. aure. 8. macropiperis, et leucopiperis, et melanopiperis, et cinamo. et croci, et opoponac. et serapini, et castorei, et petroselinii, et aristol. longæ omnium an. aure. 4. conficiatur cum melle dispumato: et sit dosi aure. 4. aut. iiii. secundum uirtutem cuiusque hominis cum aqua mellis, et sale.

HIERALOGODION secundum descriptionem Pauli. Recipe pulpæ coloquintidæ aure. xx. cepæ muris assatæ, et agarici, et ammoniaci, et cortici ellebori ni. et scammonæ, et hypericon, omnium an. aure. x. polypodii, et epithymi, et bdellii, et aloës, et chamædreos, et prassii, et cassiæ, omnium an. aure. 8. myrrhæ, et opoponaci, et serapini, et petroselinii, et trium piperum, et cinnamomi, et croci, et castorei, et aristologie longæ, omnium an. aure. 4. mellis quantum sufficit.

HIERA Ruffi, faciens ad choleram nigram, et phlegma, et alopeciam. Recipe pulpæ coloquintidæ aure. xx. chamædreos aureos. x. serapini, et opoponaci, amborum an. aure. 8. seminis apii montani aure. v. aristol. rotundæ aure. v. piperis albi, et nigri, amborum an. aure. v. cinnamomi aure. 4. cassiæ aure. 8. sticados, et croci, et polii, et myrrhæ, omnium an. aure. 4. infunde myrrham cum uino, et tere medicinas, et confice cum melle dispumato, et pone in uase, et utere quum necesse fuerit. Et in descriptione alia, pulpæ coloquintidæ. 3. xx. aloës Scortensis pondus. 3. v. galangæ. 3. x. chamædreos. 3. xx. serapini, et opoponaci, amborum an. 3. 8. aristol. rotundæ, et petroselinii, et piperis al. & nigri, omniū an. 3. v. spicæ, et cassiæ, et cinnamomi, et croci, et zingiberis, et myrrhæ, et polii, omnium an. aure. ii. et inuenimus additum in descriptione alia relatum ad hoc quod est in usu riamati: de medicinis, chamæpitheos, et agarici, et prassii omnium an. 3. x. et conficiatur cum melle, et sit dosi eius pondus. 3. iiii. cum aqua calida, et melle, et sale in ieiunio post abstinentiam.

DESCRIPTIO uniuersitatis hieræ Archigenis, quæ confert omni ægrotudini generate ex phlegmate crudo, et non crudo, et melancholia, et uitio aque in oculo, et dolori capitis, et facit ad uertiginem, et epilepsiam, et ualet ad in-

a Bagarici

b Lingua Syria

c Principie

ptionem

ptionem egritudinum uisus, et raucedinem humi-
dam, & dolores gutturis, & difficultatem anhel-
tus, & spasmus, & exituras ex materiis grossis,
& confert ad aquam citrinam, & scabiem. Et quā
doque datur in potu parumper propter dolores
stomachi, & uentris, & matricis ⁴¹ §

ad 18. & cursum
ex eis

e. Erenum &
eum. & uentris
cum aqua spii
& ad

quandoque ponitur in ea castorei parum. f. usque
ad siliquas. iiii. & ad dolorem dorsi, & § metron.
& ad uenam § sciaticam, & ei similia cum aqua cē-
taurea: & permiscetur cum ea etiā succus cu-
cumeris alinini, & coloquithidæ siliquæ. iiii. in
aqua abrotani, & datur in potu ad morsum canis
rabiosi, & facit securitatem à timore aquæ præci-
puè cum pōdere. 3. i. de adustione cæcri fluuialis.
Cuius hæc est permissio. Recipe pulpæ colo-
quinthidæ. 3. xxii. prassii, & sticados, & ellebori
nii. & chamædreos, & scammonæ, & leucopipe-
ris, & macropiperis, omnium an. 3. ii. cepæ muris
assatæ, & euphorbii, & aloes, & croci, & gentianæ,
& petroselinii, & ammoniaci, & opopanaci, om-
nium an. unc. i. polii, & cinnamomi, & serapini, &
myrrhæ, & spicæ, & squinanthi, & calamenthi mō-
tani, & aristologie rotundæ omnium an. 3. ii. mel-
lis quantum sufficit: & sit dosis aure. 4. cum deco-
ctione epithymi, & passularum mundatarum.

HIERA Archigenis descriptione Pauli. Reci-
cipe prassii, & agarici, & chamædreos, & pulpæ co-
loquinthidæ, & sticados, omnium an. pondus au-
re. xx. opopanaci, & serapini, & petroselinii, et ari-
stol. rotundæ, & piperis al. omnium an. aure. v. cin-
namomi, & spicæ, & polii, & croci, omnium an. au-
re. 4. Tere ex medicinis, q̄ sicca sunt. et conqassa
gūmas, et infunde in melle, et pmisce: & sit dosis
aur. iiii. cū salis triti pōdere. 3. i. cum aqua mellis.

THEODORICON magnum, quod ualet ad
corruptionem complexionis frigide, et repletio-
nem, et superfluitates uiscolas grossas, et obliuio-
nem, et tenebrositatem uisus, et difficultatē anhe-
litus, et stuporem, et dolores hepatis, et stomachi,
et splenis, et renum, et matricum, et prohibitionē
menstruorum, et colicam: et est solutiūū absque
labore: cuius dosis sit pondus aur. iiii. cum deco-
ctione epithymi, et agarici, aut cum aqua calida.
Cuius hæc est permissio. Recipe aloes Scotren-
sis pondus. 3. x. agarici albi pondus. 3. xx. croci, et
cinnamomi, et acori, et masticis, et olei balsami,
omnium an. pondus. 3. iiii. reusini. 3. i. s. xilobalsa-
mi, et carpobalsami, et euphorbii, et macropipe-
ris albi, et nigri, et gentianæ ro. et floris squinan-
thi, omnium an. pondus. 3. ii. costi amari, chamæ-
dreos, epithymi omnium an. 3. iiii. assari, et calsig,
et scammonæ omnium ana pondus. 3. vi. spicæ
odoriferæ pondus. 3. iiii. s. meu, & amomi ambo-
rum an. pondus. 3. i. Aggrega has medicinas tri-
tas, et cribellatas, et confice cum melle dispuma-
to, et reponē in uase, et utere post sex mensens.

ad 18. & cursum
ex eis

f. B. alkie

g. E. mu

THEODORICON aliud, quod confert omni-
bus egritudinibus excitatis ex frigore, et phleg-
mate. Recipe aloes pondus. 3. xxx. agarici pon-
dus. 3. xii. acori, et croci, et cinnamomi, et § al-
keia, et hermodactylorum, et calsiæ omnium an.
3. iiii. chamædreos, et leucopiperis, et assari, et xilo-
balsami, omnium an. pondus. 3. ii. melanopiperis,
et castorei amborum an. 3. iiii. reusini, et § myr-
rhæ § et spicæ omnium an. pondus. 3. i. mellis quā-
tum sufficit: dosis eius pondus. 3. iiii. cum aqua
calida: et antiquetur. vi. mensib.

tum sufficit: dosis eius pondus. 3. iiii. cum aqua
calida: et antiquetur. vi. mensib.

THEODORICON aliud faciēs ad illas passio-
nes. Cuius hæc est permissio. Recipe h § aco-
ri pondus. 3. viii. nucis muschatæ. 3. xii. aloes Sco-
trens. 3. lx. agarici pondus. 3. xliiii. reusini. 3. iiii.
piperis albi et gentianæ, amborum an. pondus. 3.
i. croci, et gariofillorum, et acori, § in alio gal-
bani et keiati § et cinnamomi omnium an. 3. vi. af-
fari, et xilobalsami amborum ana pondus. 3. iiii.
calsiæ, et scammonæ omnium an. pondus. 3. xii.
spicæ. 3. viii. scordeon pondus. drac. ix. amomi, et
rubæ, et piperis ni. et piperis longi, et squinanthi,
omnium ana pondus. drach. ii. iros pōdus. 3. viii.
Tere et cribella, et cum melle quantum sufficit, cō-
fice, et antiquetur. vi. men. et sit dosis pondus. 3.
i. cum aqua calida.

h. B. achen. 1.
xviii. nucis mu-
schatæ raucendi-
ni.

i. B. & chie

THEODORICON cum nucē muschatæ, faciēs
ad omnes egritudines antiquas capitis, et ad ma-
niam, et alguesgues, et dolorem capitis, et uertigi-
nem, et ad epilepsiam, et ad debilitatem uisus, et
ad dolorem hepatis, et splenis, et renū, et colicā,
et prouocat menstrua retenta, et ad lepram, et ba-
ras, et ad dolorem podagræ, et iūcturam, et an-
charū, et ad febres chronicas antecedentes: et eius
solutio est sine nocumento. Cuius hæc est per-
missio. Recipe aloes drac. lx. agarici. 3. xliiii.
scordeon, et xilobalsami amborum an. 3. iiii. co-
sti. 3. viii. acori, et masticis, et cinnamomi, et ga-
riofillorum omnium an. 3. vi. calsiæ, et nucis mu-
schatæ amborum an. 3. xii. epithymi. 3. xviii. spi-
cæ. 3. vi. chamædreos. 3. viii. § myrræ. 3. ii. triu-
piperum, et euphorbii ana. 3. iiii. floris squinanthi
3. ii. gentianæ. 3. iiii. amomi. 3. ii. scammonæ. 3. i.
xviii. mellis dispumati quātum sufficit. Cuius do-
sis sit. 3. iiii. cum decoctione epithymi.

k. B. Alia lina
mu

THEODORICON aliud usitatum. Reci-
pe aloes. 3. lx. agarici. 3. xliiii. masticis, et croci, et
acori, et cinnamomi, et spicæ, omnium an. 3. vi.
aristol. et carpobalsami, et euphorbii, et trium pi-
perum, et gentianæ, omnium an. 3. iiii. chamæ-
dreos, et costi amborum an. 3. v. calsiæ, et epithy-
mi amborum an. 3. xii. myrrhæ, et floris squinan-
thi, et amomi, omnium an. 3. ii. scammonæ. 3. xx.
mellis quātum sufficit. Cuius dosis, et administra-
tio, et iuuamenta sunt sicut primi.

HIERA Gal. descriptione uniuersitatis, et
de iuuamentis eius est, quod ipsa est subtilior, et
efficacior quā theodoricō, et logodion: faciēs
ad paralytum, et torturam, et spasmus, et mollifi-
cationem, et purgat à corpore superfluitates ui-
scosas, grossas, et diuerfas, et stringit mollificatio-
nem uescicæ, et exitum urinæ absque uoluntate.
Cuius hæc est permissio. Recipe pulpæ colo-
quinthidæ, et agarici, et cepæ muris assatæ, & am-
moniaci, et scammonæ, et ellebori nigri, et hype-
ricon, et euphorbii omnium an. 3. xvi. polypodii,
et epithymi, et bdellii subalbidii, et chamædreos, et
prassii, et calsiæ omnium ana pondus. 3. vii. myr-
rhæ, et serapini, et aristol. longæ, et trium piperū,
et cinnam. et opopanaci, et castorei, et petroselini
osum an. 3. iiii. Et de hominib. sunt quidā, qui po-
nūt in ea croci pōdus. 3. iiii. Aggrega has medici-
nas tritas, et cribellatas, ifusus eis q̄ ex ipsis infun-
duntur in triplicato, et confice cū melle dispuma-
to, et utere quum necesse fuerit post sex mensens.

HIERA

HIERA Gal. descriptione Pauli. Recipe chamædreos, et leucopiperis, et macropiperis, et agarici, et sticados, et ellebori nigri, et scammonæ, et spicæ, et epithymi, et cepæ muris assatæ, omnium an. aure. vi. myrrhæ, et croci, et ammoniaci, et hypericon, omnium an. aure. viii. mellis quantum sufficit.

HIERA Gal. Recipe pulpæ coloquinthidæ. drach. 4. chamædreos, & cepæ muris assatæ, & croci, et agarici, scammonæ, et ellebori nigri, & sticados, et ammoniaci, & hypericon, omnium an. drach. 3. & sextam. 3. j. epithymi, et polij, et bdellij, et chamæpitheos, et pralsij, & aloes, & cassiæ, et polypodii omnium an. 3. i. s. & trium piperum, et myrrhæ, et cinnamomi, et croci, et opopanax, et serapini, et castorei, et petroselinij, et aristologiæ rotundæ, et euphorbij, omnium ana medietatem et tertiam. drach. i. & mellis quantum sufficit. Dosis sicut logodion, et iuamenta eius sicut illius.

1 B. fulfulmum
& ozonium mō
taum & kie

HIERA eufacaris et est Hipp. medici, confers ad humiditatem stomachi, et ad dolores capitatis generatos ex uaporibus corruptis, et ex tristitia timere faciente. Cuius hæc est permissio. Recipe gentianæ, et spicæ, et aristol. rotundæ, et cassiæ, et cinnamomi, omnium an. pondus. 3. i. petroselinij, et chamædreos, et sticados, et fulfulmum, et est ozium montanum, et keiatiz omnium an. 3. i. myrrhæ pondus. drach. iii. granorum alben, et croci, amborū an. 3. i. aloes ru. pondus. 3. viij. pulpæ coloquinthidæ pondus. 3. vj. conficiantur cum melle, et administratur post sex menses. Dosis eius pondus. 3. iij.

HIERA alia Hipp. quæ facit ad maniam, et alguefcus, et uertiginem in capite, et dolorem capitis uehementem, et spasmodum, et scissuram manui, et dolorem iuncturarum, et ad permissionem rationis, et corruptionem intellectus, et dilatationem pupillæ, et iniectionem quæ in oculo, et ad lepram et albaras et ad patulism, et torturam. Cuius hæc est permissio. Recipe cucumeris asinini, et trium piperum, et chamædreos, omnium ana pondus aure. v. croci, et myrrhæ, et scammonæ, omnium ana pondus. 3. ij. ammoniaci pondus. 3. i. mellis quantum sufficit. Dosis eius medietas. 3. i. cum aqua calida.

HIERA Andromachi, quæ confert ad dolorem stomachi, & uentris. Cuius hæc est permissio. Recipe cinnamomi, et cassiæ nigre, et calami aromatici, et xilobalsami, et floris squinanthi, omnium ana 3. iij. s. Tere medicinas, et proice in uase figuli nouo, et funde super eas aquæ pluuialis danich. vi. et decoque ad medietatem, et cola: deinde accipe aloes rubei lib. i. s. et pone super ipsum aquæ pluuialis quantum sufficit, et tere in meridie, et ablue donec abstergetur, et funde super ipsum aquæ pluuialis quantum sufficit, et tere in sole donec exsiccet: deinde tere, et proice in ipso croci, et myrrhæ, et fulfulmum omnium an. unc. iij. et in descriptione antiqua, omnium an. unc. j. deinde tere omnia, et pone in uase uitri, aut uitreato, et utere: est enim iuuatua ad spasmodum, et ad percussionem, quæ fit obuiando, et percussione et fracturam, et ad dolorem lateris, et aperit stomachum, et dolores eius et sputum sanguinis, et dolorem ilij. Dosis eius integra pōdus, drach. j.

m B. species
n B. chie

cum aqua tepida, et omni homini secundum quantitatem suæ uirtutis: et ad apostemata dura cum situpo acetoso, et fit ex ea emplastrum ad apostemata oculi cum succo menthæ, aut uiaz uulpis, et apostemata ani cum oleo rosaceo, et uino bono, et confert ad ulcera, quæ accidunt unguibus, quando liquefit cum aceto uini, et ad adustionem oris gargarizata.

HIERA Andromachi faciens ad retentionem menstruorum, & ad lepram, & tumorem. Cuius hæc est permissio. Recipe sticados, & chamædreos, et agarici, & ellebori nigri, & piperis nigri, & albi, & mezerion, & scammonæ, & squillæ assatæ, omnium ana pondus 3. viii. croci, & euphorbij, & ammoniaci, omnium ana 3. viii. myrrhæ. 3. iij. interioris cucumeris asinini 3. iij. mellis lib. v. dosis eius pondus. 3. ii. cum melle & aqua & sale.

HIERA faneligoris faciens ad melancholiam, & mundificat uelamina cerebri, & aufert chymos grossos, uiscosos, terrestres: Cuius hæc est permissio. Recipe pralsij, & sticados, & ellebori nigri, & chamæpitheos, & chamædreos, & petroselinij, & polij, & aristol. rotundæ, & croci, & gentianæ, & 3. keiatiz, & dragacanthi, & fo-lij, & assari, & amomi, & costi, & cinnamomi, & phu. & meu, & piperis, & carpopalsami, & allij syluestris, & cassiæ, & hypericon, & floris squinanthi, & spicæ, omnium ana pondus. 3. ii. epithymi, & agarici, & polypodij, & pulpæ coloquinthidæ, omnium an. 3. iij. aloes Scotrensis. unc. vj. Tere, et confice, et antiqua sex mensibus. Dosis eius tertiam. 3. i. cum aqua calida.

o B. chie

HIERA busitus, confers ad uisum, et confortans eum, et sedat dolorem capitis assiduum, et confert ad dolores stomachi et splenis & hepatis, et ad dolores melancholicos, & phlegmaticos, et ad uertiginem, et dolorem qui nominatur corona. Cuius hæc est permissio. Recipe chamædreos pondus. unc. xij. agarici pondus. unc. xvi. et in descriptione alia, agarici unc. x. pulpæ coloquinthidæ. unc. ij. sticados, & piperis albi, et nigri, omnium an. unc. 12. meu. unc. 3. croci. unc. 28. ellebori nigri, et scammonæ, et aloes Scotrensis omnium an. unc. xvi. Tere, & cribella, et confice cum melle: dosis eius. drac. iij. post sex menses. et in descriptione alia, spicæ, et cassiæ, amborum an. unc. xii. bibatur cum infusione epithymi post abstinentiam.

HIERA catagini Anthiocheni, quæ confert ad spasmodum, et dolorem capitis antiquum, et ad timorem accidentem ex melancholia, et ad tremorem iuncturarum. Cuius hæc est permissio. Recipe pulpæ coloquinthidæ pondus. 3. xx. chamædreos, et pralsij, & agarici, omnium an. 3. x. aristologiæ longæ, et petroselinij, et piperis albi, et serapini, et opopanax, omnium an. 3. v. myrrhæ, et spicæ, et polij, et croci, et cinnamomi, omnium an. 3. iij. Infundantur humida cum melle, deinde decoquantur super ignem parumper, & terantur sicca, et proiciantur super ea, et miscantur, et administratur post sex menses.

DESCRIPTIO alia hieræ, quæ addit in uisum, & confortat ipsum, et confortat ad dolorem capitis

et passiones stomachi et hepatis, et splenis, Cuius

p 18. percussio
nem capitis &
agritudines

ius

ius hæc est commissio. Recipe pulpæ coloquin-
thidæ. drach. x. chamædæos, & calsiæ, & trium pi-
perum, omnium ana 3. ii. aloes, & myrrhæ, & thu-
ris masculi, & croci, omnium ana 3. i. scammo-
near. drach. vi. succi absinthii pondus drach. ii.
mellis quantum sufficit. Dosis pondus 3. iij. cum
aqua calida.

HIERA nostra experta. Recipe ellebori
pondus 3. i. pulpæ coloquinthidæ aur. i. & aloes
aur. ii. & salis Indi. 3. i. & tertiam, & agarici pon-
dus aur. ii. & lapidis armeni aur. s. & rosarum pon-
dus 3. i. & piperis albi pondus aur. i. & zingiberis
pondus aure. ii. & acori, & ammomi, & asari, &
carpobalsami, & alhasce, & origani, & seminis
apij, & dauci et est semen baucig, omnium an. 3.
iij. & bugiosse pondus 3. x. seminis alphascebram,
et sem. alfelengemisch, et seminis ozimi citrati
et seminis citri, et menthe sicce, omnium an. 3. ij.
et epithymi pondus 3. ij. s. conficiantur omnia
cum duplo sui mellis, et reponatur sex mensibus,
deinde administretur.

TRACTATUS SECVNDVS

De electuarijs solutiuis, & non solutiuis.

Os dicere uolumus in hac sum-
ma de electuarijs famosis, & q̄
sunt similia uniuersalibus. Illo-
rū uerò, quorū iuuamēta sunt
particularia, digniora loca di-
cendi sunt in summa secunda.

ELECTVARIVM dyaciminum faciens ad
dolores uiscerum, quos generauit frigiditas, et
ad ægritudinem phlegmatis senum, & confortat
stomachū, & digerit cibum, et aufert appetitum
caninum, et eructuationem acetosam. Et sit dosis
magnitudo gallæ cum aqua calida. Et confert ite-
rū ad febres frigidas melancholicas, et phlegma-
ticas. Cuius hæc est permissio. Recipe cymini
carmeni infusi in aceto uini die & nocte, exicca-
ti, torrefacti, & foliorū rutæ exsiccatorum in um-
bra, et piperis, et zingiberis, omnium an. sextaria.
v. baurach armeni pondus 3. x. Aggrega has me-
dicinas, tritas, cribellatas: & confice cum
melle dispumato, & reponatur in uase, & ad-
ministretur.

DIACYMINVM Gal. quod facit ad uen-
tositates frigidas, & facietatem nauseatiam, & re-
soluit uentositates, et confert ei, qui non digerit
cibum. Cuius hæc est permissio. Recipe bau-
rach medietatem partis, cymini carmeni infusi in
aceto, torrefacti, piperis albi, & piperis longi, fo-
liorum rutæ, omnium ana partē unam. Et hoc
quidem fit secundum duas descriptiones, quan-
doque enim fit ex partibus equalibus in omni-
bus suis commissionibus. f. cymini, piperis, & ru-
tæ baurach: & iste modus resoluit naturam ualde.
Et quandoque permiscetur de speciebus reliquis
quantitas equalis, et de baurach medietas huius
quantitatis. Et eligitur de cymino, carmenum: et
infunditur in aceto forti, deinde torrefit. Et sit
piper album: et illud ideo, quoniam ipsum con-
fortat stomachum plusquam duæ alię species. f. pi-
per longum, et piper nigrum: & hoc est illud qd̄
non est paruum, neque contractum, et neque est

cortex eius grossus, imò est ex illo quod dicitur
grauis ponderis: et eligatur de eo magnum, & fa-
num. Et baurach. Fiat ergo medicina ad illum, cu-
ius natura retinetur cum baurach dicto, nitrum
nauraccon, et est rubeum. Et quum feceris ipsam
ad illū cuius natura est soluta, administrabis bau-
rach aliud. Et sit illud quod de eo proijcies, me-
dietas quantitatis uniuscuiusque medicinarum
quas diximus. Et folia rutę iterum. Sint ergo sic-
ca cum mensura: et illud ideo, quoniam si exsic-
centur uehementer, quum sint calidę complexio-
nis, est calefactio eorum ultra mensuram, et si
non exsiccantur uehementer, remanet in eis hu-
miditas superflua, quę non consequitur ultima-
tionem digestionis; quapropter non destruitur
eius inflatio in aliquo. Et istę quatuor species
quandoque permiscetur cum melle dispumato
& quandoque non permiscetur cum aliquo, et
referuntur per se absque melle. Quum ergo ip-
se sunt necessaria, proijciuntur in aqua hordei,
aut in cibo alio conueniente. Et hæc medicina
sumitur sola ante cibum, et post cibum. Et illa, q̄
permiscetur cum melle dispumato, est magis con-
ueniens in hac dispositione: et illud ideo, quoniam
ipsa destruit inflammationem omnino. Et oportet
iterum ut sit mel bonum, quum non sit neces-
sarium ut sit hæc medicina nisi fortis in resolu-
do uentositatem, et euacuet cum fortitudine. Et
oportet ut scias iterum, quodd quando uis ut sit
eius euacuatio plus, sit cōtritio medicinarum nō
subtilis, sed grossa: & illud ideo, quoniam scio ho-
minem qui contriuit hanc medicinam contritio-
ne ultima, quoniam non sciuit illud quod ego di-
xi: quare non resoluit naturam omnino, imò pro-
uocauit fortiter, et uenit ad nos mirans, & q̄rens:
de causa in hoc: et illud ideo; quoniam ipse existi-
mabat quodd in corpore illius uiri esset pprietas:
quæ esset causa in hoc quod accidit. Postquam er-
go feci scire eum, quodd causa in illo esset disposi-
tio compositionis eius, tūc composui eam secū-
do sicut præcepi ei, & cōpleta est eius operatio.
Et oportet ut seruetur hic determinatio in com-
positione reliquarum medicinarum.

ELECTVARIVM ad subtilitatem, & est aggre-
gationis quod est conueniens ad frigiditatem
stomachi uehementis frigoris: & eructuationem
acetosam, et appetitum caninum, et singultum
qui sit ex repletionem chymorum grossorum, et
phlegmaticorum, & febres antiquas, quę sunt p-
pter frigus, & malitiam digestionis. Cuius per-
missio hæc est. Recipe cymini infusi in aceto ex-
siccati sextaria. xv. piperis, & zingiberis, & rutæ
sicce, et baurach, omnium an. drach. xx. Te-
rantur, & conficiantur cum melle dispumato, &
administretur.

ELECTVARIVM de calamentho fluuiali
descriptione Gal. Recipe calamenthi fluualis,
& campestris, et petroselini, omnium an. 3. xij. zin-
giberis aure. vi. sem. apij, & capitum alhasce, am-
borum an. aure. iij. keisim aure. xvj. piperis aure.
xlviij. sileleos aure. v. Tere, et confice cum melle
dispumato.

ELECTVARIVM de myrto, conferens
ad solutionem naturæ, et uomitum phlegmatis
& humiditatis, et malitiam digestionis quæ est
ex stomacho. Cuius permissio hæc est. Recipe
granorum

granorum myrti bonorum siccorum heminam. j. myrobalanorum nigrorum, & belliricorum, & emblicorum. et talaffir omnium an. 3. xx. leucopiperis et macropiperis, et zingiberis, omnium an. 3. x. masticis, & cordumeni, et carui, et anisi, & cymini, & spicæ, et calsiæ, et cardamomi, et costi, omnium ana. 3. vj. nucis muscatæ, et feminis apij, et ammeos, omnium an. 3. v. folij Indi, et amomi, amborum an. 3. iij. Tere, et confice cum melle dispumato, & dosi sit. 3. i.

ELECTVARIVM sicut alcanzi est bonum. Cuius hæc est permistio. Recipe granorum myrti keiliati. 3. s. spicæ unc. iij. nucis muscatæ cum cortice suo lib. s. gariofillorum, et cardamomi, & anisi torrefacti, & feminis apij torrefacti, et ulnæ, omnium ana. unc. ij. macis unc. i. s. calsiæ. 3. iij. myrobalanorum Kebulorum, et belliricorum, et emblicorum, omnium an. unc. ij. macis. 3. i. s. bulliant medicina cum uino odorifero seruiore uno, deinde exsiccentur, et bulliant ebullitione cum aqua cydoniorum, & exsiccentur super frixorium calidum, & terantur, et inuoluantur miua. Et sit dosi aure. iij. aut. 3. iij. cum sirupo cydoniorum.

ELECTVARIVM Almutaguachil relati Salomoni, quod confortat stomachum, et cõfert ad malitiam digestionis. Et est illud quod in potu dabat Israhelita Mutaguachil, quoniam est bonum & expertum. Cuius hæc est permistio. Recipe spicæ, et gariofillorum, et cinnamomi, & nucis muscatæ, & cardamomi, et galie bonæ, omnium an. aure. i. piperis albi, & zingiberis, et castorei, omnium an. 3. ij. thuris albi masculi aure. iij. zuccari tabarzet quantum sunt medicina: commisceantur medicina cum zuccaro, et conficiantur cum melle dispumato. Et sit dosi, eius aure. iij.

DIACYMINVM aliud, conferens ad dolores uentris commotos à frigiditate, & ad febrè quartanam, et ad appetitum caninum, et febres phlegmaticas, et melancholicas, et ad phlegma plurimum quod accidit senibus, et ad uehementiam frigoris quod accidit in stomacho, & ad eructuationem acetosam, & ad sputum quod fit ex multitudine superfluitatum phlegmaticarum. Cuius dosi sit sicut galla cum aqua calida. Cuius permistio. Recipe cymini infusi in aceto die & nocte, torrefacti, & rute sicca, & zingiberis, & piperis, omnium ana sextaria decem, & baurach armeni. 3. x. conficiatur cum melle dispumato.

ELECTVARIVM diacyminum aliud. Recipe cymini recentis boni. 3. vii. infundatur in aceto uini die & nocte: deinde extrahatur, & proiciatur super corium rubeum, & moueatur: & quādo exsiccat, torrefiat torrefactione leui cum igne, & piperis. 3. iij. zingiberis fini. 3. iij. baurach armeni. 3. ii. commisceantur, & conficiantur cum melle.

DIAPIPEREON faciens ad frigora, & humorem crudum, & dolorem stomachi, & malitiam digestionis, & uentositates grossas, & eructuationem acetosam, appetitum caninum. Cuius permistio est. Ut fumentur leucopiperis, & melanopiperis, & macropiperis, omnium an. 3. iij. Et in descriptione alia. 3. ii. & xiloballami. 3. i. & amomi, & spicæ, amborum an. 3. iij. & zingiberis, &

sem. apij, & fiseleos, & calsiæ, & assari, & enulæ, omnium an. 3. i. Tere, et cribella, & confice cum melle dispumato. Dosi eius pondus. 3. iij. cum aqua tepida in ieiunio.

ELECTVARIVM alsendedicon ualens ad dolorem stomachi, & hepatis frigidi, & debilis, generantis uentositates grossas. Cuius permistio. Recipe zingiberis, & piperis, & spicæ odoriferæ, omnium an. 3. vi. masticis, & ammeos, amborum an. pondus. 3. iij. sem. apij, & meu, & phu, omnium an. 3. v. cymini carmeni, & calsiæ, & carpobalsami, & pyrethri, omnium an. pōdus. 3. ii. folij Indi pondus. 3. i. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas, & confice cum melle dispumato, & repone in uase, & utere quum necesse fuerit.

ELECTVARIVM Alcanzi faciens ad solutionem uentris, & ad malitiā digestionis, & debilitatē stomachi, & frigus eius. Cuius hæc est permistio. Sumantur costi, & cinnami, & spicæ odoriferæ, et carpobalsami, & calsiæ omnium an. 3. x. nucis muscatæ. v. numero, cardamomi, & gariofillorum, & anisi, & meliloti, & calsiæ Indæ, omnium an. pondus. 3. iij. b. t. f.

aristologia, & ulnæ, amborum ana. 3. iij. cyperi, & zingiberis, amborum an. pondus sextariorum. x. calami aromatici, & piperis, & macropiperis, omnium an. pondus. 3. v. myrobalanorum nigrorum, enucleatorum sextaria. ii. bellirici enucleati. x. numero, granorum myrti kaficius semis bonorum sebur. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas, & confice cum melle de arundinibus zuccari, & repone in uase, & utere quum necesse fuerit, post duos menses.

DESCRIPTIO electuarii Alcanzi alia, conferens ad debilitatem hepatis, & stomachi, & frigus amborum, & ad solutionem uentris, & malitiam digestionis: & confert illis, super quos timetur aqua citrina: & est bonum spleni, prouocans urinam. Cuius hæc est permistio. Recipe costi, & cinnamomi, & spicæ, & carpobalsami, & calsiæ, omnium an. 3. x. & de nucibus muschatis nubes. v. & cardamomi, & gariofil. & anisi, et meliloti, et calsiæ, & et nercmisch, omnium ana. 3. iij. macis pondus. 3. iij. et burungi Kebuli. 3. viii. et reusini, et aristologia longæ, et ulnæ, omnium ana pondus. 3. v. myrobalanorum, nigrorum, et Kebulorum an. sextaria. ii. et de belliricis bellirici. x. et granorum myrti, quantum est pondus medicinarum omnium. Terantur sicut alcohol, et conficiantur cum melle tabarzet. Dosi eius sicut galla cum aqua frigida. Et in descriptione alia, zingiberis sextaria decem.

ELECTVARIVM alkefin dictum electuarium ambra. Et hoc electuario usi fuerunt Reges Greci. Et hoc cõfert ad ægritudines frigoris, & propriè renum, & addit in desiderio coitus: & ualet ad paralyfim, & torturā, & tremorem, & pulsus cordis, & addit in recordatione & sensu. & exsiccat humiditatem stomachi, & facit digestionem esse bonam, & est ex eis, quæ conueniunt senibus. Cuius permistio hæc est. Recipe cardamomi maioris, & minoris, & macis, omnium ana pondus. 3. iij. zingiberis, & macropiperis, amborum ana sextaria. ii. cinnamomi. 3. iij. ulnæ pōdus. 3. ii. cinami pondus. 3. i. gariofillorum, & croci omnium an. pondus. 3. x. nucis muscatæ pondus. 3. v. Et

AVIC.

A a

in

a B. sythragi in di
b f. B. macis. 3. iij. beengi. 3. viij. nagafet. 3. iij.

c B. sythragi

in quibusdam descriptionibus nuces. v. spice odoriferæ, & masticis, & ambre, omnium ana pondus. 3. ii. muschi pondus. 3. i. feminis hyusquiami albi, & opii, amborum, ana pondus. 3. i. olei balsami pondus. 3. vi. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas, & infunde opium in mensura facraiat, i. de uino bono, & confice cum melle dispumato, & utere post sex menses, & liquefac ambram cum oleo balsami, & adhibeatur de oleo alben quantitas qua omnia inuoluantur.

ELECTVARIVM alsechereben conferens ad frigus hepatis, & stomachi, & aquam citrinam, & choleram nigram: & est soluens uentrem. Cuius hæc est permissio. Sumantur 4. 3. calsiæ Indæ, & zingiberis, & piperis, & cinnami, & cardamomi minoris, & gariofillorum, & pyrethri, & folii Indi, & amyli de tritico, & masticis, & cardamomi maioris, & cinnamomi, & spice, & casia, & sem. apii, & anethi, & ammeos, & sem. foeniculi, & anisi omniuni, ana. 3. vi. epithymi Cretensis, & turbit, amborum ana. 3. xii. scammonæ. 3. x. zuccari tabarzet pondus. 3. xx. Aggrega has medicinas tritas, & cicotrigonizatas, & confice cum melle tabarzet dispumato, & utere quum necesse fuerit.

ELECTVARIVM diaphoenico est electuarium proprii iuuamenti in cholica, & resoluens eam, & confert ad humorem crudum, & frigora, & ad difficultatem urinæ. Cuius hæc est permissio. Sumatur baurach armeni, cymini carmeni, & petroselini & zingiberis, & piperis albi, omnium ana pondus. 3. xii. scammonæ pondus. 3. v. dactylorum heyron mundatorum ex nucleis, & amigdalarum excorticatarum ex duobus corticibus, & foliorum rutæ, omnium an. pondus. 3. x. Aggrega has medicinas omnes tritas, & cicotrigonizatas, & infunde dactylos in aceto uini die & nocte, & tere bene, & permisce cum medicinis, & confice cum melle dispumato, & utere quum necesse fuerit.

DIAPHOENICON aliud. Recipe dactylorum heyron ablatis nucleis, c. numero, & infunde eos in aceto die & nocte, & cōfrica manibus, et cola, & rutæ sicca, & zingiberis, amborum ana. 3. xiii. & piperis albi. xiii. numero, & baurach armeni pōdus. 3. v. & de amigdalibus excorticatis ex duobus corticibus. cl. numero, & scammonæ pondus. 3. xv. & turbit pondus. 3. xx. Tere, & cribella, & cōmisce cum melle.

DIAPHOENICON aliud, quod confert ad febres, & alia, & potatur in æstate & hyeme, & soluit sine inquietudine. Cuius hæc est permissio. Recipe zingiberis, & piperis albi, amborum ana. unc. i. scammonæ. unc. ii. s. tamarindi heyron mundatorum ex nucleis aut siren, & amigdalarum dulcium excorticatarum à duobus corticibus, & foliorum rutæ, omnium an. unc. iii. Tere medicinas secundum singularitatem suam, & infunde dactylos in aceto uini, & terantur per se, & colentur, & terantur amigdalæ iterum per se, & misceantur omnia post illud, & conficiantur cum melle dispumato: & sit dosis. 3. ii.

ELECTVARIVM cabrosius muschatum, faciens ad uentositates, & hæmorrhoidas, & humorem crudum, & confortat stomachum, & adiuuat ad desiderium coitus, & clarificat colorem, & calefacit renes, & confert ad uentositates matricis, &

fluxum 4. 3. qui sit ex hæmorrhoidibus. Cuius hæc est permissio. Recipe myrobalanorum citrinorum, myrobal. Kebulorum, & 3. calsiæ, & seminis apii, omnium ana. 3. vi. belliricorum, & emblicorum, & ammeos, & turderi rubei, & albi, & macropiperis, & sisami excorticati, omnium ana pondus. 3. iiii. cinnami, & spice, & nucis muschatæ, & zingiberis, & 3. alfulimolimon, 3. omnium ana. 3. viii. gitbuc, & costii, & calsiæ, & gariofillorum, & macis, & galangæ, & nere misch, omnium ana. 3. vi. cyperi, pondus 3. x. & muschi, pondus aure. ii. & ambre aure. i. & scoriz ferri nutritæ quantum est pondus medicinarum omnium, & butyro sextaria. x. Conficiatur cum melle dispumato. Et sit dosis pondus. 3. ii. cum lacte uaccino concusso, sublatu butyro, aut cum uino passo bono duabus hebdomadis.

ELECTVARIVM de thure. Recipe thuris pōdus. 3. lx. piperis, & macropiperis, amborum ana. 3. x. zuccari 3. lx. zingiberis, & galangæ, amborum ana. 3. xii. nucis muschatæ, & gariofilli, & 3. gitbuc, 3. omnium ana. 3. v. muschi boni. 3. s. Teratur unumquodque eorum per se, & cribelletur, et cōficiantur cum melle.

ELECTVARIVM altalifafar faciens ad frigus stomachi & uentositates grossas in stomacho, & hepate. Cuius permissio. Recipe talifafar pondus. 3. v. zingiberis pondus. 3. xx. piperis pondus. 3. xii. heil, & cinnamomi, amborum an. pōdus. 3. vii. zuccari tabarzet lib. v. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas, reponere in uase, et utere.

ELECTVARIVM Episcopi. Recipe scammonæ Antiochenæ, & turbit concaui, albi, amborum ana aure. v. piperis, & cardamomi, amborum ana. iii. zingiberis, & cinnamomi, & emblicorum, & gariofilli, & polipodii, & nucis muschatæ, omnium an. aure. ii. s. Et in descriptione alia, scammonæ, et turbit, amborum ana. aure. iii. Tere, et cicotrigoniza, et proice super ea lib. i. zuccari cōtriti, & confice cum melle. Cuius dosis integra sit aure. iii.

TRIPHERA de scoriz ferri magna, faciens ad uentositates hæmorrhoidarum, et mollificationem uescicæ, et stomachi, et addit in desiderio coitus, et calefacit stomachum. Cuius hæc est permissio. Sumantur myrobalanorum nigrorum, et belliricorum, et sciremblegi ablatis nucleis, et 3. calsiæ Indæ, & sem. apii, et ammeos, et origani persici, omnium an. unc. i. spice odoriferæ, et amomi, et heil, et acori, omnium an. unc. iii. cinnamomi pōdus. 3. iiii. piperis, et macropiperis, et pyrethri, et salis Indi, omnium ana. unc. s. salis ammoniaci, pondus. 3. s. scoriz ferri pondus. 3. iiii. Aggrega has medicinas tritas, et cicotrigonizatas, et confice cum melle dispumato, et butyro uaccino quantum sufficit, et utere.

TRIPHERA minor faciens ad mollificationem stomachi, et humiditatem eius, et uentositates hæmorrhoidarum, et colorem efficit bonum. Cuius hæc est permissio. Sumantur myrobalanorum kebulorum, et sciremblegi, et belliricorum ablatis nucleis, omnium partes æquales, inuolue cum butyro uaccino, et confice cum melle dispumato, et reponere in uase, et utere.

ELECTVARIVM anacardinum, conueniens ad dolorem stomachi antiquum, et frigus, et obliuionem,

uionem, et facit bonum esse colorem, & subtiliat cogitationem, et sensum, et est electuarium sapientum: et dicitur quod est Salomonis. Cuius hæc est permissio. Recipe piperis, et macropiperis, myrobalanorum nigrorum, et belliricorum, et emblicorum, et castorei, omnium an. 3. iiii. costi, et anacardi, et burungi, et zuccari tabarzet, et baccharum lauri, omnium an. 3. xii. cyperi. 3. viii. Tere anacardos solos bene, et tere medicinas, et cribella, et bulli butyrum uaccinum, et mel cum æqualitate, et proice super ea medicinas, et coagula, et utere post sex menses. Dosis eius. 3. ii. cum aqua decoctionis apii, et feniculi. Et seruet se à labore, et angustia, et ira, et uino plurimo, et coitu, et comedat jus isfidabegi subtile.

ELECTVARIVM alfanguis, quod est iuuatium ad mollificationem stomachi, et uentositates hæmorrhoidarum, et corruptionem complexionis, et fœditatem coloris, et addit in coitu. Cuius hæc est permissio. Recipe myrobalanorum belliricorum, et sciremblegi ablati nucleis, et piperis, et macropiperis, et zingiberis, et cyperi 3. i. calsiæ Indæ, et spicæ, omnium an. 3. x. feminis anethi, et sem. porri, amborum, an. pondus. 3. iiii. scorix ferri tritæ infusæ in aceto uini, xiiii. diebus exsiccatæ, torrefactæ. 3. c. Aggrega has medicinas tritas, & cicotrigonizatas, & cõfice cū melle dispumato, & butyro uaccino, quantum necesse est, & repone in uase, & utere post sex menses. Et sit dosis eius pondus. 3. ii. & ponatur in eo iterum de muscho. 3. ii.

FANGIVS aliud cum muscho etiam, quod confortat stomachum, & calefacit ipsum, et confert ad hæmorrhoidas, & addit in coitu, & est expertum. Cuius hæc est permissio. Recipe myrobalanorum kebulorum, & belliricorum, & emblicorum, & piperis, & macropiperis, & zingib. & cymini, & sem. anethi, & sem. apii, & feminis porri, & sem. erucæ, & sem. 3. napi, & sem. bauciæ, & asseniati, & rosarum rubearum, & calsiæ, & cyperi, & cinnamomi, & gariofillorum, & nucis muschatæ, omnium an. 3. i. macis, & heil, & cardamomi, & galix, & xiloloes crudi, & muschi, omnium an. 3. ii. granorum nasturtii albi. unc. iii. scorix ferri quantum sunt medicinx. teratur, & conficiatur cum melle dispumato.

FANGIVS aliud. Recipe 3. calsiæ Indæ, & zarub, & talisafar, & heil, & myrobalanorum nigrorum, & belliricorum, & myrobalanorum citrinorum, & gariofillorum, & carpobalsami, & granorum almahaleb, omnium an. aure. vi. menthæ, & 3. feleniati, 3. zedoariæ, & doronici, & piperis longi, & emblicorum, omnium an. aure. iiii. cinnamomi, & cinami, & spicæ, et nucis muschatæ, & costi, & zingiberis, & sulfulimon, omnium an. aure. viij. cyperi aure. x. zuccari aure. xvi. scorix ferri 3. heminam, 3. muschi. 3. i. conficiatur cum melle dispumato.

AARS scorix decocta, quæ confert ad frigus, & dolorem dorsi, et corruptionem menstruorum, & hæmorrhoidarum, et clarificat colorem, et facit appetere cibum, et destruit humorem crudum, et infrigidationes, et confortat stomachum & matrices, et uesticam. Cuius hæc est permissio. Recipe feminis apii, et feminis feniculi, et anisi, et petroselinæ, et dauci, et feminis bauciæ, et

feminis porri, et feminis cepæ, et feminis 3. napi, et feminis raphani, et feminis 3. alratab, 3. et ammeos, et feminis urticæ, et granorū uiridium, & aniuden, & feminis anethi, & piperis, & feminis lini, & cymini, & coriandri, omnium an. pondus. drach. iiii. et zedoariæ, et doronici, et been albi, & rubei, & tuder rubei, & albi, & nucis muschatæ, et macis, & cinnamomi, & galangæ, & zingiberis, et piperis, & cyperi, & spicæ, et islimbrij, omnium an. 3. iiii. et myrobalanorum belliricorum, et emblicorum, et 3. ggest 3. glandium, & corticum radices capparis, omnium an. 3. decem 3. calsiæ, & ulnæ, et assari, & blattæ bizantiæ, & calami aromatici, & linguæ auis, & neremisek persici, 3. 3. et cardamomi, et 3. ggerboe, & sandali, & cinnami, et nucis muschatæ, omnium an. 3. v. & nucis enden, & nasturtii et 3. keciati, & rosarum siccarum. & marmacor, & corticum thuris, & menthæ, & calamenthi, omnium an. 3. viij. & scorix alhassari calefactæ & extinctæ in uino odorifero multoties secundum mensuram medicinarum omnium. Decoquatur cum uino pontico, donec ingrossetur, et auferatur ab igne, & coletur. Et detur de eo in potu quantitas. 3. i. in ieiunio dum est tepidum, et comedat post medium diem isfidabegiati cum carne caprina, & bibat uinum purum, hebdomada una, aut duabus hebdomadis.

DESCRIPTIO alia de scorix ferri, et conueniens ad frigus stomachi, & hæmorrhoidas. Cuius permissio. Recipe myrobalanorum kebulorum, & belliricorum, et emblicorum, & radicem lilij, & zingiberis, et xiloloes crudi, & nucis muschatæ, & galix, et rosarum, & spicæ, & squinanthi, & masticis, omnium an. 3. x. muschi. 3. j. limaturæ acuum infusæ in uino odorifero septē diebus, & sumatur, & teratur & torrefiat super frixorium ferri, & misceatur cum medicinis, et in uoluitur oleo de amigdalibus dulcibus, et conficiatur cum melle dispumato. Cuius dosis sit aureorum duorum cum uino odorifero.

DESCRIPTIO alia de scorix ferri, conueniens ad debilitatem stomachi calidi. Quæ recipit myrobalanorum kebulorum, & belliricorum, & emblicorum, & radicem lilij, & rosarum rubearum, & squinanthi, omnium an. drach. x. scorix ferri quantum omnes medicinx. Infundatur scorix septē diebus in aceto, & coletur ab eo, & frigatur super frixorium, & conficiatur cū melle tabarzet. Et sit dosis. ii. 3. s. cum sirupo de malis.

SCORIX ferri decocta, conueniens ad debilitatem stomachi, & caliditatem complexionis. Cuius commistio hæc est. Recipe scorix ferri de bassari, & myrobalanorum nigrorum, & belliricorum, & emblicorum, & rosarum & balustiarum, & squinanthi, omnium partes æquales: bulliant cum uino, & dentur in potu de eo. 3. iiii.

ELECTVARIVM dyacitonien, reuolvens naturam ex solutione uentris & debilitate stomachi, et uominu, et malitia digestionis, et facit colorem esse bonum. Cuius hæc est permissio. Sumantur cydoniorum excorticorum mundatis interioribus, et mellis dispumati, amborum an. lib. ij. piperis, & macropiperis, & zingiberis, omnium an. 3. v. heil pondus. 3. viij. cardamomi, & gariofillorum, & spicæ odorifera, & cinnamomi

AVIC.

Aa 2

& croci,

& croci, omnium an. pondus. 3. ij. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas: & fume cydonia, & decoque cum aceto uini boni. Et de medicinis sunt quidam qui decoquunt ea cum uino: & ipsum est radix: deinde remoue ab igne, & cola, & dimitte donec currat ab eis aquositas humiditatis, & tere bene, & fume mel, & commisce cum eis, & decoque cum igne leui, & moue paulatim donec ferè coaguletur: & comoue donec æquentur, & destruat aquositas cydoniorum ab eis: deinde remoue ab igne, & pulueriza super ea medicinas, et concute donec æquentur: & projice super tabulam marmoris, aut mensam planam inunctam oleo rosaceo, aut oleo sisamino, et dilata super eam dilatazione æquali, & dimitte duobus diebus, aut tribus, donec exsicceatur, & induretur: & incide cum cultello in frustra quadrata, & sit frustum pondus aure. iij. et ponatur gradatim in fossiliis citri, & eligetur, & reponatur, et administretur quum necesse fuerit. Et de medicinis sunt quidam, qui ponunt in ipso pondus drach. ij. muschi.

ELECTVARIVM diacytoniten solutium uētris, quod confert ad colicam, et exsiccat superfluitates corporis. Recipe cydoniorum excorticorum mundatis interioribus, lib. i. & mellis di spumati lib. ij. zingiberis, et macropiperis, amborum ana. 3. iij. cinnamomi pondus. 3. iij. heil, & cardamomi, & croci, omnium ana. 3. iij. malicis pondus. 3. v. scammonæ pondus. 3. x. turbit albi boni pondus. 3. xxx. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas, et decoque cydonia cum uino, & fac de eo sicut factū est de diacytoniten retētiuo: & præparetur sicut est illius præparatio, & reponatur in uase, & administretur. Cuius dosi sit aure. iij. cum aqua calida.

DESCRIPTIO alia diacytonitē laxatiui. Sumatur cydonium boni odoris, & induatur super ipsum deforis fermentum, et assletur: & sumatur de carne eius. 3. iij. piperis, et zingiberis. Amborum ana. 3. ij. scammonæ pondus. 3. i. teratur & conficiatur cum melle. Cuius dosi sit pondus. 3. ij. cum uino.

ELECTVARIVM dyacytoniten factum cum succo cydoniorum, quod confert ad destructionem appetitus, & ad eum qui non digerit cibum suum, faciens ad illum, cuius hepar est debile, & stringit stomachum. Sumantur cydonia magna mundata intus & foris, & terantur, & exprimantur, & sumantur de aqua eorum kist. ij. romani, et misceatur cum ea mellis dispumati quantum ipsa est, & aceti de uino kist. j. s. & decoquatur super ignem leuem, & auferatur spuma eius, & sumantur zingiberis. unc. ij. piperis albi. unc. ij. terantur, et projiciantur de super, & coaguletur sicut conueniens est electuario. Hoc namque confert ei, cuius hepar est debile. & oportet ut sumatur secundum plurimum ante cibum duabus horis, aut tribus. Et non nocet si accipiat post cibum. Quod si tu feceris hanc medicinam ei, in cuius stomacho est caliditas, aut in cuius stomacho est cholera, aut quocunque modo sit, oportet ut projicias ab ea piper, & zingiber, & administres aquam cydoniorum & mel & acetum tantum, secundum quantitatem mensuræ quam diximus. Et si feceris eam illis quorum complexionēs sunt

mediæ, ita ut non aggregetur in eis superfluitas cholerae, neque superfluitas phlegmatis, proice in eam medietatem quantitatis quam diximus de zingibere, & pipere. I. ut projicias in ea piperis unc. i. & zingiberis. unc. i. s. Et si feceris eam illis, in quorum stomachis aggregatur phlegma, pone duplum quantitatis, quam diximus, pones enim in ea zingiberis. unc. vi. & piperis. unc. iij. Cuius dosi sit. unc. i. s.

ELECTVARIVM dyacytoniten, quod facit appetere cibum, & confortat stomachum. Sumantur succi cydoniorum lib. iij. mellis lib. iij. decoquantur super prunas, et auferatur spuma eius, & sumantur zingiberis. 3. v. piperis albi, & nigri, et macropiperis an. 3. iij. cinnamomi. 3. ii. xilo aloes crudi. 3. iij. Terantur et commisceantur cum melle, & aqua cydoniorum, & aceto: & coquatur donec coaguletur. Cuius dosi sit colearium unum ante cibum, et expectet super ipsum duabus horis.

ELECTVARIVM Indum faciens ad colicam, & dolorem iuncturatum, & podagram, & dolorem dorsi. Cuius hæc est permissio. Recipe scammonæ aure. x. & girboe, & cardamomi, & zingiberis, et cinnamomi, & cinnami, & nerenmisch, & gariofillorum, & piperis, omnium ana. aure. v. et turbit aure. c. zuccari, aure. c. Tere has medicinas simul, et cribella, & confice cum melle.

ELECTVARIVM Regum & est medicina anni quæ sumitur anno integro omni die. Eius igitur acceptio rectificat iuscipientem se usque ad finem uitæ suæ præcepto dei, et qui assiduatur ipsam, non uidet ægritudinem in corpore suo quæ non fanetur, & neque canescit, nisi quantum factus est canus ante eius acceptionem. Et est medicina regum, qui secundum quod narratur, cum ea medicati fuerunt, ualens ad fistulas, & nigras, et albas, & rubeas, & ad cursum cholerici & frigora, & pulsationem cordis, & iuncturatum: & abstergit usum, et colorem, et multiplicat coitum, & non est ei malitia, & non abstinet super eam utens ea. Cuius permissio est hæc. Sumantur myrobalanorum nigrorum, & belliricorum, & emblicorum, omnium ana. aure. vi. nigella aure. 3. xxxiij. leucopiperis, & ammoniaci, & macropiperis, & zingiberis, & fulfulminæ, & zomnium ana. aure. ii. cubebe, & anacardi, amborum ana. aure. vi. Tere unumquodque per se, & cribella, ita ut nihil remaneat, & proueniat secundum suam diuisionem, & quod narrauimus de ponderibus. permisce ergo ea, deinde accipe aure. dc. penidiorum & sabakir, & pone in patella, aut uase mundo æreo, & accende sub eo ignem leuem, & asperge super ipsas aliquid aquæ, ita ut liquefiant penidii. Quum ergo liquefacti sunt & bulliunt, tunc proice super eos hæc commista, & moue ea tandiu, donec optime commisceantur, & aufer ea ab igne, et dimitte ea donec tepescant, deinde fac de eis formas auellanis similes, quarum unaqueque sit aure. ij. & quarta: & inunge manum tuam oleo, aut butyro uaccino. Deinde bibe de eo omni die formam unam similem auellanae cum aqua frigida. Et ipsum est dominus medicinarum.

ELECTVARIVM musuachoiem, faciens ad

ad podagram, & dolorem dorsi, & omnes ægritudines frigidas. Cuius hæc est permissio. Recipe scamoneæ, & cinnamomi, & calsiæ, & zingiberis, omnium ana. 3. viij. piperis. 3. vj. cardamomi, & gariofillorum, & seminis apii. et ammeos, omnium an. 3. ij. s. masuachoiem. 3. iij. Tere et confice cum melle. Cuius dosi sit. 3. iij. aut. 3. ij. cum aqua tepida.

ELECTVARIVM de sisamo. Recipe sisami excorticati, & cymini carmeni, & zingiberis, omnium ana. 3. x. macropiperis, & piperis, amborum ana pondus. 3. v. cinnamomi pondus. 3. ii. cardamomi, & heil, amborum an. 3. iij. & zuccari tabaret. 3. lx. Aggrega has medicinas tritas & reponere in uase, & utere.

ELECTVARIVM de granis uiridibus, qd facit ad hæmorrhoidas, & frigus stomachi, & malitiam digestionis, & solutionem uentris. Cuius permissio. Recipe granorum uiridium, et melis anacardi, & sisami excorticati, omnium an. sextaria. vi. zuccari tabaret sextaria. xxiij. myrobalanorum kebulorum, et bellricorum, et emblicorum ablati nucleis, & zingiberis, et macropiperis, et burungi, et folii Indi, & calsiæ, & omnium an. pondus. 3. iij. piperis, & sampuci, et calsiæ, ana pondus. 3. ii. confice has medicinas cum melle dispumato, & butyro uaccino, & utere post sex menses. Dosis eius pondus. 3. ij. cum lacte uaccino concusso. In cibo autem sit rizi decoctum cum lacte, dum perseverat accipiens ipsum.

ELECTVARIVM de aniuden, faciens ad inflationem uentris, & stomachi, & rugitum, & uentositatē grossam. Cuius hæc est permissio. Sumatur piperis, & sem. apii, amborum an. 3. xii. aniuden nigri pondus. 3. xiii. petroselinii, & chelidonii, & calamentii, & halce, & sileos, omniū ana. 3. viii. keisim. 3. xiii. Aggrega has medicinas tritas, & cicotrigonizatas, et confice cum melle dispumato, & reponere in uase, et utere quum necesse fuerit.

DESCRIPTIO alia de aniuden, faciens ad magnitudinē hepatis, & frigus eius, & aquā citrinam, & frigus stomachi, & renum. Recipe aniuden nigri pondus. 3. x. seminis erucæ, et sem. porri, omnium an. pondus. 3. vi. zingiberis, & bellricorum, & emblicorum ablati nucleis, omniū an. pondus. 3. vii. ammeos, et seminis apii, & anisi, & cardamomi minoris, et cymini carmeni, & cinnamomi, omnium ana pondus. 3. v. myrobalanorum nigrorum sublati nucleis pondus. 3. vii. cinnamomi pondus. 3. i. piperis, & macropiperis, amborum ana pondus. 3. iij. spicæ odoriferæ pondus. 3. ii. penidiorum alborum pondus. 3. xx. Aggrega has medicinas tritas, et confice cum melle dispumato, et reponere in uase, et utere quum necesse fuerit. Dosis eius pondus. 3. ii. cum aqua anisi, & masticiis, et spicæ.

ELECTVARIVM de camphora, ualens ad debilitatem stomachi, & hepatis, & fugat uentositates grossas, & adiuuat ad digestionem. Cuius hæc est permissio. Recipe camphoræ, & croci, et xilaloos, et cardamomi, et gariofillorum, et usneæ, et spicæ, et macis, et sandali albi, et macropiperis, et cinnamomi, et calsiæ, & neremisch,

et secacul, et galangæ, et nucis muschata, et zingiberis, et cyperi, et fulfulminu, & omnium partes æquales: zuccari quantum est pondus medicinarum omnium.

ELECTVARIVM de camphora descriptione alia, faciens ad malitiam digestionis, et debilitatem stomachi, et phlegma grossum. Cuius hæc est permissio. Recipe piperis, et nucis muschata, et zingiberis, et gariofillorū, et macis, et cinnamomi, et cinnami, et pyrethri, et fulfulminu, & gariofillorum hortulanorum, et camphoræ, & croci, omnium an. pondus. 3. ii. Tere has medicinas tritas & cribellatas, & confice cum melle dispumato, et reponere in uase, et utere quum necesse fuerit.

ELECTVARIVM de camphora fortius primo. Cuius hæc est permissio. Recipe zingiberis, & piperis, & macropiperis, et cinnamomi, et cinnami, et folii Indi, et spicæ odoriferæ, et calsiæ Indi, & nucis muschata, et sandali citrini, et caroballami, et cardamomi, et macis, et gariofillorum, et pyrethri, et talisafar, et cyperi, et spodii, et xilaloos Indi, puri, omnium an. pondus. unc. s. cāphoræ, et muschi, amborum an. 3. ii. zuccari tabaret. unc. x. s. Conficiantur cum melle dispumato, et reponatur in uase, et administretur quum necesse fuerit.

ELECTVARIVM de xilaloos quod confortat stomachum, et calefacit eum absque superfluitate, et digerit cibum, et exsiccat phlegma. Cuius permissio hæc est. Recipe spicæ odoriferæ, et spicæ romane, et sem. apii, et anisi, et masticiis, omnium an. 3. i. xilaloos, 3. iij. gariofillorū. 3. ii. macis. 3. ii. s. cinnami, et galia, amborum an. 3. ii. myrobalanorum kebulorum infusorum in uino et torrefactorum, et selenginisk amborum an. 3. ii. nucis muschata, 3. i. s. marmacor. 3. iij. rosarū, et calami aromatici amborum an. 3. ii. conficiantur cum miua. Dosis eius. aure. ii.

ELECTVARIVM de cinnamomo ualens ad debilitatem hepatis, et stomachi, et renum, et mūdicat humores grossos, et fugat uentositates. Cuius hæc est permissio. Recipe cinnamomi, et xilaloos, & enulæ, omnium an. 3. vi. gariofillorū, & piperis nigri, & macropiperis, & spicæ, & assari, omnium an. pondus. 3. v. zingiberis unc. i. menthe. 3. viii. k ggiroboe, & cinnami, & amborum an. 3. ii. Keiati & anisi, & sem. feniculi, & calsiæ, omnium an. pondus. 3. iij. conficiantur cum melle dispumato, & administretur.

ELECTVARIVM Indum faciens ad colicam & frigus stomachi, & dolorem iuncturarum, & podagram. Cuius permissio hæc est. Recipe calsiæ, & folii Indi, amborum an. pondus. 3. iij. nucis muschata, & ammeos, amborum ana sextaria. ii. piperis, & macropiperis, amborum ana sextaria. v. zingiberis sextaria. v. myrobalanorum nigrorum sextaria. xxx. neremisch sextaria. iij. gariofillorum. 3. v. nucis muschata, sextaria. ii. macis. 3. iij. penidiorum sextaria. x. Sumantur de puluere eius quum necesse fuerit, drach. ii. cum uino antiquo.

ELECTVARIVM de zingibere conferens ad debilitatem stomachi & intestinorum, & digerit cibum, & fugat uentositates, & ualet ad cholericam passionem, & retinet uentrem. Cuius per-

AVIC. Aa 3 mistio

mistio hæc est. Recipe zingiberis, 3. xx. gummi arabici, & ° girboe, 3. amborum an. pondus, 3. x. gariofillorum, & cinnamomi, omnium an. 3. v. de nucibus muschatis nux. 3. i. croci pondus, 3. i. amyli, 3. xlii. zucchari tabarzet, lib. i.

ELECTVARIVM de muscho, conferens ad debilitatem stomachi, & inflationem eius, & uentositates hæmorrhoidorum, & pulsus oris stomachi. Cuius hæc est permistio. Recipe muschi aure. i. s. p. 3. girboe, 3. & cardamomi, & gariofillorum, & zingiberis, & macropiperis, omnium an. pondus, 3. x. cinnamomi, pondus, 3. iii. xilaloos Indi, unc. i. croci, 3. ii. zucchari quantum pondus medicinarum omnium: deinde conficiantur cum melle.

ELECTVARIVM de citro, quod fugat uentositates, & digerit cibum, & odor oris efficit bonum. Cuius hæc est permistio. Recipe corticum citri, citrinorum siccorum pondus, 3. xxx. gariofillorum, & nucis, muschatæ, & macropiperis, & piperis, & ° girboe, 3. & cinnamomi, & galangæ, & zingiberis, omnium ana pondus, 3. i. & muschi pondus sextæ & s. 3. i. conficiatur cum melle, et administratur.

ELECTVARIVM Cesaris cōferens ad colicam, & frigora, & humorem crudum, & extrahit superfluitates grossas uiscosas, & ualet ad podagram. Cuius hæc est permistio. Recipe macropiperis, zingiberis, et myrobalanorum citrinorum, et scāmoneæ, et turbit, omnium an. 3. xii. feminis apii, et ammeos, et pyrethri, et salis tabarzet, omnium an. 3. vi. zucchari, 3. xvi. conficiantur cum melle, et administratur.

ELECTVARIVM destincto addens in coitu. Cuius hæc est permistio. Recipe sem. asparagi, et sem. cepe, et sem. 3. napi, et sem. 3. alrotab, et feminis porri, et feminis bauciae, et feminis eruce, et feminis urticae, et granorum uiridium, et linguae auis, et sisami excorticati, et feminis raphani, et tuderis utriusque, et amigdalorum, et pinæ, et granorum nasturtii, omnium an. 3. iii. zingiberis, et secacul, et galangæ, et macropiperis, omnium an. pondus, 3. v. cinnamomi, et nucis muschatæ, et been utriusque, omnium an. 3. ii. feminis stinci, 3. v. squillæ aslatæ pondus, 3. iii. penidiorum quantum pondus harum omnium medicinarum. Tere et cribella et confice cum melle dispumato. Dosis eius pondus, 3. ii. cum triplicato, aut cum lacte dulci, aut cum aqua mellis in ieiunio.

ELECTVARIVM aliud cōferens ad pulsus cordis, et confortat stomachum, et digerit cibum, et soluit uentrem. Cuius hæc est permistio. Recipe myrobalanorum kebulorum, 3. xv. talizafar 3. v. zedoariæ, et doronici, et casia, omnium an. 3. iii. turbit, 3. xx. scammonæ, 3. iii. penidiorum, 3. xx. conficiatur cum melle. Dosis eius, 3. iii.

ELECTVARIVM expertum nostrum. Recipe xilaloos, 3. iii. camphoræ quartā, 3. i. muschi, 3. iii. macis, neremisch, cyperi, selengemisk, zurubet, zedoariæ, omnium ana aure. i. cinnamomi, et masticis, zingiberis, piperis, et gariofillorum, omnium ana, 3. ii. buglossæ, 3. quinque, feminis feniculi, et feminis apii, et acori, et spicæ, omnium ana, 3. iii. Aggregetur cum melle.

TRIPHERA maior, quæ facit ad mollificationem stomachi, et uentositates hæmorrhoidarum

intrinsecarum, et addit in coitu. Cuius hæc est permistio. Recipe myrobalanorum nigrorum, et belliricorum, et emblicorum, et macropiperis, et piperis, omnium ana partes tres, zingiberis, et buzciden, et ° sciremblegi, et casia Indæ. Et in descriptione alia, macis, omnium ana pars. i. tuderis albi, et tuderis rubei, et linguae auis, et feminis granati syluestris, et est affechedenegi, et granorum alkilil, et est perfici darisahan, et sisami excorticati, et zucchari tabarzet, omnium ana partes duas, been albi, et rubei amborum ana pars, s. Tere sicca per se, et sisami per se, et inuolue cum butyro, et confice cum melle dispumato.

ELECTVARIVM de xilaloos nostrum. Recipe heil, et zingiberis, et cinami, et casia, et croci, et piperis, et selengenisch, et zedoariæ, omnium an. 3. v. cyperi 3. zarub, 3. folii Indi, & gariofillorum, omnium an. 3. iii. xilaloos crudi pondus, 3. vii. ambra aure. i. lapidis lazuli, & camphoræ antertia, 3. i. turbit 3. iii. salis Indi pondus, 3. i. conterantur omnia, & fiat ex eis electuarium cum melle aut zuccharo.

TRACTATUS QVARTVS

De suffufet, & alchamaia, & muret infantium.

Non afferemus de suffufet nisi simile illi, quod attulimus de electuariis, & postponemus reliquum usque ad locum suum.

MICLETE conferens ad tenasmonem, & punctionem, & solutionem uentris, & hæmorrhoidas. Cuius hæc est permistio. Recipe granorum nasturtii torrefactorum lib. i. s. cymini carmeni infusi in aceto die & nocte, & sem. porri torrefacti, amborum an. sextaria. x. feminis lini torrefacti, 3. iii. 3. keia ti, 3. i. myrobalanorum kebulorum molitorum cum butyro uaccino, 3. iii. Dosis eius, 3. i. cum rob de cydoniis, & aqua frigida.

Suffus conferens ad uentositates hæmorrhoidarum, & solutionem uentris, & tenasmonem, & punctionem. Recipe granorum nasturtii torrefactorum lib. i. feminis lini torrefacti, & psyllii, omnium an. pondus, 3. iii. sem. apii torrefacti, & boli armeni, & seminum marium, omnium ana pondus, 3. ii. s. gummi arabici, 3. i.

Suffus, quod nominatur kesley, & retinens uentrem. Cuius hæc est permistio. Recipe kesley, & ° granorum 3. ellebori albi, & zedoariæ, & nucis endem, & dragacanthi, & mugath, & lycii, & auellana, & fistulicorum, omnium ana partem. i. & amigdalorum dulcium excorticatarum ex cortice suo, pondus, 3. x. & farinae adarmache unc. xx. permisceatur, & administratur.

Suffus hobede, quod confert pregnantibus, & fugat uentositates, & confortat hepar, & stomachum. Recipe margaritarum paruarum, & pyrethri, omnium an. 3. i. zingiberis, & ° uisci romani, amborum an. pondus, 3. iii. zedoariæ, & doronici, & feminis apii, & acori, & girboe, & nucis muschatæ, & piperis, & cinnamomi, omnium ana aure. ii. & tuderungi, & feminis feniculi, omnium ana aure. i. zucchari quantum pondus medicinarum omnium.

Suffus

f. B. Alia litera
abique lignis

Suffuf hobede, quod confert ad extenuationē hepatis & mollificationem stomachi, & humiditatem eius. Recipe lacæ f. lignorum, & granorum myrti, & glandium siccarum, & zucari tabarzet, & mastice, & corticum granatorum, & gallarum, omnium ana. partem unam, oli bani, & zingiberis, amborum ana quartam partis, misceantur post cicotrigonizationē, & sumatur pulvis eius mane, & quum est hora dormiendi, ab aure. i. usque ad. ii. hebdomada. una: & non gustet carnem.

Suffuf, quod facit ad caliditatem in corpore & febrem, & erysipelam, & alia hanc, & sternutationem, & retentionem linguæ, & bilsen, & fricatur cum eo lingua. Cuius hæc est permissio. Recipe muschi pondus tertia. 3. i. galie, & lycii, amborum ana. 3. i. camphoræ 3. i. & tertiam. 3. i. croci pondus. 3. ii. cardamomi, & gariofillorum, & nucis muschata, omnium ana. pondus aure. iiii. rosarum rubearum, & balaustiarum, & spodii, omnium ana. aure. vi. zucari tabarzet albi. 3. lx. commisceantur medicina istæ post cicotrigonizationem. Et si dominans fuerit super ipsum caliditas, extrahat ex eo quod medicatur, nux muschata, et est iuuatium. Dosis eius magno sit medietas aurei, et paruo quod est à duobus granis usque ad siliquam unam.

Kamiati melonis longi, quod est ad stomachū mollem, et retinet uentrem ex dominio mollificationis stomachi, et confortat animam debilem. Cuius hæc est permissio. Sumatur melon longus, et extrahatur quod est in concauitate eius de granis, et aliis, deinde impleatur sauch de nabac, et sauch de bdellio, et hypoquistidos, et glutino medenio trito, et rizi torrefacto, acceptus aequali mensura: et dimittat donec melonis humiditas exsicceetur. deinde extrahatur quod intus est, et exsicceatur, et teratur, et sumatur de eo uola magna. f. quantitas, quæ sit. 3. iiii. est enim bonum et expertum.

Suffuf, quod fit pueris, quibus dominatur humiditas. Sumantur myrobal. nigrosum, et cymini carmeni, amborum ana. 3. v. mastice 3. xx. zingiberis. 3. ii. Teratur unumquodque eorum per se, et cribelletur: deinde fiat eorum permissio, et inuoluatur in æstate cum oleo sisamino, et in hyeme oleo oliuæ, et zucicarum eius in æstate tabarzet, et extrahatur ex eo zingiber. Et hoc quidem non conuenit nisi illis pueris, in quibus dominatur humiditas.

Suffuf Aristotelis, quod ipse scripsit Alexandro, ad t. diariam, et corruptionem stomachi, et citrinitatem coloris, et fetorem oris, et obliuionem, et digerit, et laxificat. Cuius hæc est permissio. Sumantur cinnami, et folii Indi, et heil, et xilaloos Indi, et assari, et 3. Keiati, et myrobalanorum kebulorum enucleatorū, et meliloti et b. existimo ipsum esse 3. selengenisk, et ne remisch, et narkeisar, et cymini, et cinnamomi, et usneæ, et piperis, et macropiperis, et zingiberis, et gariofillorum, et granorū granatorum, & nucis muschata, et cardamomi, omnium ana. partes. ii. muschi, et ambre, et camphoræ, omnium ana. pars. i. zucari tabarzet sexcuplum medicina totius. Dosis eius, quod est inter pondus. 3. i. usque ad. 3. iiii. cum aqua frigida in ieiunio, et post cibum est ma-

gni iuuamenti in eo quod narraui.

Suffuf albarmak quod est iuuatium ad uermes, et debilitatem stomachi. Cuius hæc est permissio. Recipe myrobal. kebulorum, et emblicorum, et citrinorum, omnium ana. partem unam, et medullæ turbit quantum illud totum, et penidiorum tabarzet duplum illius totius. Dosis eius. 3. x.

Suffuf de squilla, quod est 1. 3. uiur 3. puerorum, i. B. ugiur expertum, faciens ambulare, et facit currere uentrem, et abscondit ab eis nocuentū cholera, et phlegmatis. Recipe myrobalanorum belliricorum, et emblicorum, et pyrethri, et rosarum rubearum, et balaustiarum, et sumach, et kei muradat, et uenarum, et nucis uomicæ, et granorum myrti, et gallarum, et ozimi, et cardamomi, et gariofillorum, omnium ana. partes æquales. Terre, et cribella, et utere: est enim iuuatium.

Vur ad pueros, mundificans corpora eorum à phlegmate, et cholera. Cuius permissio.

Recipe 3. hadebe, et spodii, et ambre 1. 3. et asseidenem 3. et chelidoniam, et ozimi, et balaustiarum, et myrobalanorum citrinorum. v. et lycii, et galie, et croci, et cardamomi, et gallarum, et zucari tabarzet, omnium ana. quantum est pondus myrobalanorum, et sumat de eo secundum quantitatem suæ magnitudinis, et paruitatis.

Vur aliud ad pueros. Recipe ros. & balaustiarum, & climiæ, & pyrethri, & sumac, & succi liquiritiæ. 3. hadebe, 3. et myrobalanorum, & belliricorum, & gallarum, & macis, & granorum myrti, & spodii, & cubebe, & cardamomi, & lycii, & croci, & galie, & uenarum, & cassiæ, & ambre, & asseidenem, & ozimi, & corticum rizi, omnium partes æquales, commisceantur post cribellationem.

Vur aliud ad pueros. Recipe zucari tabarzet, & rosarum rub. siccarum, & lycii, & croci, & sumach, & spodii, & chelidoniam, & ozimi, & balaustiam, & acaciæ, & hadhati, omnium ana. partem unam. Dosis kirat unum paruo, & magno secundum quantitatem illius.

Kamiati, ad rasuram, et solutionem uentris superfluam, & corruptionem stomachi, & debilitatem eius. Recipe cort. & hypoquistidos, amborum ana. partes. v. galie partem. i. Teratur unumquodque per se, & misceatur, & sumatur de eo omni mane pondus. 3. ij. & in sero tantundem: est enim iuuatium.

Suffuf ad splenem & malitiam digestionis, & coloris. Recipe ellebori albi quartam keleiat, super quem fundatur quod submergat ipsum de oleo sisamino, & accendatur sub eo ignis leuis, donec coaguletur: deinde projice super ipsum almugath contriti pondus. 3. lxxiii. cymini carmeni. 3. iiii. ammeos de Scemi pondus. 3. ii. sumat de eo in mane uolam unam cum aqua frigida: & abstineat super ipsum ab aceto, & piscibus salitis, & recentibus, & ab omni quod est ex lacte, & oleribus, & fructibus.

Suffuf conueniens ei, qui habet icteritiam, & dolorem hepatis, & uomitum cholera citrinæ. Recipe lacæ abluta aure. i. spodii. drach. ii. croci. drach. i. reusini sextam & medietatem sextæ. drach. i. camphoræ sextam. drach. i. Dosis eius drach. ii. cum decoctione prunorum,

A a 4

& aqua

k. B. hadebe
l. B. sendiane

m. B. hadebe

† cortic. grana
torum

et aqua tamarindorum quantitate lib. s.

Suffuf conueniens illi, qui habet dolorem hepatis & splenis, & solutionem uentris, ppter choleram. Cuius hæc est permissio. Recipe facis uini, & reubarbari, & spicæ, & laceæ ablutæ, omnium ana aure. i. scoriz ferri bassari. 3. vii. Tere. Dosis eius aure. i. cum aqua coriandri sic ei, quantitate, 3. i.

Suffuf, quod confert ad hepar & icteritiam, & oppilationes, & sputum sanguinis. Recipe granorum cydoniorum excorticatarum, & amyli, & seminis citruli excorticati, omnium ana drach. iiii. boli armeni, & laceæ, & rosarum, & spicæ, & liquiritiæ, omnium ana 3. i. spodii. 3. s. masticis. 3. i. tertiam. Dosis eius. 3. i. cum aqua frigida.

Sal conueniens calefactis, ad resolutionem utriusque cholerae, & facit appetere cibum.

Sumatur sal gemma, & disrumpatur in frusta parua, & torrefiat super sartagine ferri, aut super lapidem, aut uas figuli: deinde aspergatur super ipsum acetum uini forte multoties: deinde teratur, & cicotrigonizetur, & misceatur cum eo de granis granatorum torrefactorum parumper, & fumach mundati ex granis suis quantum est tertia salis, & coriandri sicci torrefacti, & succi amirberis contriti: commisceatur, & administretur.

Sal alius faciens stomacho & hepati, et ad dolorem iuncturarum, et ad omnes passionis, quæ fiunt propter superfluitates. Recipe falis cibi pondus lib. i. falis ammoniaci pōdus unc. ii. & piperis albi pondus unc. iiii. & zingiberis, & piperis nigri, amborum ana pondus unc. ii. & anisi, & granorum pini, et granorum erucæ, & ammeos, & spicæ, omnium ana unc. i. & ozimi unc. ii. & granorum apii syluestris unc. i. s. Tere, & pulueriza. Et sit dosis pondus aure. iiii. cum aqua tepida.

TRACTATUS QUINTVS

De allohocat ad spiritalia.

SERMO noster in allohocat est secundum modum nostri sermonis in capitulis, quæ sunt ante ipsum. Et allohocat quidem non sumuntur secundum plurimum nisi ut teneatur in ore, et currat ex eis aliquid post aliquid ad pulmonem, & non impellantur subito ad stomachum: quia prolongatur spatium eorum ex stomacho ad pulmonem.

Lohoc ad tussim siccam. Sumatur semen lini torrefactum, & conficiatur cum melle, et reponatur in uase, & administretur quum necesse fuerit.

Lohoc aliud ad tussim ex caliditate & siccitate. Recipe semi. citruli excorticati. 3. v. amigdalorum dulcium excorticatarum. 3. vi. semi. althææ, & seminis maluæ amborum an. 3. v. gummi, & dragacanthi, & amyli, & granorum cydoniorum excorticatarum, omnium an. 3. iiii. succi liquiritiæ, & penidiorum, amborum an. 3. iiii. s. Terantur, & cicotrigonizentur, & fumantur ra-

dices liquiritiæ mundatæ, & sebesten, & passulæ dulces mundatæ, et decoquantur cum aqua donec aqua ingrossetur: deinde proiciatur cum ea rob, et coagulentur cum ea medicinae. Et detur in potu cum pulvis factis ex aqua furfuris, & farina fabarum, & penidiis, et oleo amigdalino dulci, & potetur post ipsum aqua hordei.

Lohoc ad tussim ex caliditate. Recipe sebesten pugillos tres, iuiubas magnas numero. i. radicum liquiritiæ excorticatarum, contritarum. 3. xxx. & tertiam, Keismen dulcium mundatarum. 3. xl. cassiæ fistulæ mundatæ ex arundine sua. 3. xx. decoquantur cum lib. vii. aque donec remaneat lib. i. deinde coletur, & proiciatur desuper rob. lib. s. penidiorum tertia lib. i. & decoquatur donec ingrossetur sicut mel: deinde misceatur cum ea farina fabarum cicotrigonizate, cum orali quantum sufficit.

Lohoc de papauere, conferens ad expulsionem sanguinis per uomitum, & febrem calidam, & tussim, et dolorem pectoris, et pleuresim. Cuius hæc est permissio. Recipe rosarum rubeorum ablatis capitibus, & gummi arabici, amborum ana. 3. s. amyli de frumeto, & dragacanthi, & granorum papaueris, omnium ana pondus. 3. ii. spodii, et croci, amborum ana. 3. s. succi liquiritiæ pondus. 3. ii. Aggrega has medicinas, tritas et cribellatas, quæ ex eis cribellantur, et confice cum triplicato, et repone in uase, et utere quum necesse fuerit, et bibatur cum tereniabin, aut decoctione hyssopi.

Lohoc de spodio, conferens ad tussim, et ætuo mitum sanguinis, et superfluitates grossas, et dolorem pectoris, et ulcera pulmonis. Recipe cardamomi pondus. 3. iiii. gummi pondus. 3. viii. amyli de tritico, et granorum papaueris albi, et zingiberis, omnium ana. 3. decem, spodii pondus. 3. iiii. zuccari tabarzet pondus. 3. xl. granorum cucumeris excorticatarum, & amigdalorum excorticatarum, omnium ana pōdus. 3. viii. & amigdalarum amararum excorticatarum ex duobus corticibus suis, & succi liquiritiæ, et dragacanthi, omnium ana pondus. 3. v. seminis feniculi pondus. 3. ii. granorum papaueris nigri pondus. 3. ii. Terantur, et aggregentur medicinae istæ tritæ, et cicotrigonizate de eis, quæ cribellantur, et conficiantur cum melle dispumato, et butyro uaccino confectio leui, et ponatur in uase, et administretur quum necesse fuerit.

Lohoc aliud de spodio, conferens ad febres phthicas, et ulcera pulmonis. Recipe gummi, et cardamomi, amborum an. pondus. 3. vi. zingiberis, et amyli ex tritico, amborum an. pondus. 3. xii. spodii pondus. 3. iiii. zuccari pondus. 3. lx. granorum cucumeris excorticatarum, et granorum pini excorticatarum, amborum an. 3. vii. Aggrega has medicinas tritas & cicotrigonizatas, quæ cicotrigonizantur de eis, & confice cum butyro, & melle dispumato confectio leui, & repone in uase uitri, & lambat de eo, & bibat cum aqua calida, aut cum lacte asinae.

Lohoc de squilla, conferens ad difficultatem lanhelitus & sputi, et dolorem laterum, & pectoris. Sumantur succus squilla, & mel dispumatum, & coagulentur simul, & lambat de eo ante cibum, & post ipsum.

Lohoc

L Ohoc de aliis faciens ad tulsim excitatam à phlegmate: et mundificat pectus et digerit materias subtiles. Sumatur aliorum mundorum lib.ii. et decoquantur cum lib. i. butyri, donec dissoluta sint in decoctione, et coletur & teneatur alia optime, & fundatur super ea mellis di spumati lib. ii. & decoquantur lento igne, donec ingrossetur, & remoueat ab igne.

L Ohoc aliud. Recipe granorum cydoniorum,
& psyllii, amborum an. 3. v. feminis papaueris
pondus. 3. x. radicum liquiritiæ, & scabsten,
amborum an. 3. vii. decoquatur cum aqua lib. iiii.
& decoquatur cum lento igne, donec ingrossetur,
et fundatur desuper de rob pondus. 3. xii. &
dragacanthi, & gummi arabici, amborum an. pon
dus. 3. vii. & penidiorum sextarius unus.

L Ohoc albotin, ad raucedinem uocis, & ulcus
pectoris, et ad illum qui spuit sanguinem,
aperit opilates: Cuius hæc est permittio.
Recipe seminis lini torrefacti, & papsul. mundata
rum, amborum an . lib . i. amigalarum pini, &
amigalarum dulcium, & amigalarum ama-
rarum mundatarum, omnium an . drach . vi.
aueellanarum torrefactarum, & glutinis albotin
duell.

d †B.liquiritiæ
& gummi om
nium ana. ʒ.
xxx. piperis al
bi & farinæ fa
barum & cice
ris & aristolo
giæ & amyli &
ammeos & na
sturtij & stora
cis liquidæ

3& radicū lilii cœlc-

TRACTATUS SEXTVS

De sirupis, & robub.

scipfos:& tirupi sunt decoctiones,& succi inspif-
fati cum dulcedine.

Sirupus acetosif communis cum feminibus, qui extinguit febres & inflationem stomachi, & incidit phlegma, et abstergit ipsum, & vincit cholera, et aperit oppilationes in hepate, & splene, et prouocat urinam. Cuius hæc est permissio. Sumantur aceti antiqui boni lib. x. & proiciantur super ipsum aquæ dulcis claræ lib. xx. aut plus, aut minus secundum quantitatem acetosifis aceti, et bonitatis eius: et ponantur in eo corticum radicum feniculi, & corticum radicem apii, omnium ana. unc. iiii. sem. feniculi, & sem. apii, amborum ana. unc. i. & dimittatur die & nocte, et post hoc decoquantur lento igne donec consumatur eius sexta: deinde auferatur ab igne, & dimittatur donec infrigidetur. postea coletur: & proiciatur super ipsum pro omnibus duabus partibus huius aquæ & aceti decoctorum cum ra-

dicibus & seminibus.pars.i.zuccari tabazet, aut
mellis pro omnibus duabus partibus & s.aceti &
aqua decoctorum cum radicibus & seminibus,
pars.i.et decoquatur lento igne donec remaneat
medietas eius,et remoueaturs ab igne,et infrigide
tur,et coletur, & administretur, ipsum eius iam
collecta in hora ebullitionis eius. Et qui uult,
ponat in eo post ablationem spumae eius, et
postquam bullierit ebullitione una, aut duabus,
croci non moliti pondus. 3.iii.in panno, et sulphu
dat in uase,et fricat manibus, aut instrumeto ali
quo hora post horam, donec egrediaturs uirtus
eius in eo.Et est de hominibus qui fricant in eo
post expletionem eius croci moliti pondus. 3.ii.
et non coquant ipsum,

Modus sirupi acetosi Gal. mel bonum pone super leues prunas, et aufer spumam eius, et proice super ipsum acetum, quod non fit apparetis acetositatis, neque debilis: et bulliant ad ignem paulatim, donec commisceantur bene, et non sit acetum crudum. deinde remouea tur ab igne, et serua ipsum. Si ergo uolueris uti eo, commisce ipsum aqua tanta quantus est sirupus. Et si ille, qui bibit ipsum, abhorret ipsum, propter acetositatem eius, aut dulcedinem ipsius, tunc¹ § 3 utatur eo assidue. Quod si uoluerit bibere ipsum ita, ut sit manifeste acetositatis, tunc addatur in aceto eius: ¹ § 3

30 est, quoniam non est laudabile ut fiat secundum
quantitatem unam. Et uidetur mihi, quodd hoc
simile sit ei, quod facit homo quando præcipit
hominibus, qui bibunt unum, ut commutent
ipsum cum aqua præter quodd quid quodd in eis
sunt quidd qui consueverunt bibere ipsum⁴ scilicet
quum ergo bibūt ipsum⁴ forte, scilicet purum, et
scilicet duntur statim: et il-
li qui consueti sunt bibere ipsum⁴ forte, quum bi-
bunt ipsum, aliumque, et aliumque.

naufcam. Quom ergo huiusmodi accidens con-
tingat in potu uini, et sit de consuetudine homi-
num ut bibant ipsum plurimum, quomodo non
contingit in potu sirupi acetosi plusquam sit co-
suetudo nostra ut bibamus ipsum minus, quam si
bibamus uinum ualde, et sit eo fortior? quare o-
portet ut eius aequalitatem præparemus secundum
eum, qui ipsum bibit, et non secundum nos. Et
ego quidem diligo, ut scias quod magis conue-
niens est qui ipsum sumit, et ille qui apud eum est
magis delectabilis, et propter hoc ipse plus con-
fert ei, et qui ab eo lædatur est ille qui abhorret
ipsum: et æquatio harum specierum est, ut fiat se-
cundum quod conuenit pluribus hominibus: et
ita oportet ut fiat secundum omnem dispositione-
nem. Sumatur acetum pars. i. et misceantur cum
ea mellis dispartum partes. ii. et decoquantur super
ignem leuem, donec commisceantur sapores co-
rum. similiter sapor acetum iterum non rema-
neat crudus à principio sui. Et similiter oportet
ut fiat in melle de quo fit sirupus acetosus. f. pon-
tantur super omnem partem mellis quatuor par-
tes aquæ puræ, deinde decoquantur lento igne cū
æqualitate, donec eleuetur spuma mellis s. mali,
quoniam malo mellis spuma eleuatur: h. f.

3 quapropter non est necessarium ut
decoquantur plurimum, sicut eget illud quod est

b † B. & si uo
luerit bibere ip
sum pauce ace
tositatis tunc
minuatur de
aceto eius

c B. permistum
d ——— B.
e † B. etiam si
sit modice
quantitatis
f B. purum

g B. quoniam
in malo melle
h † B. & in bo
no non eleua
tur spuma

ante ipsum. Et plurimum quidem quod remanet de primo, qui permiscetur hac quantitate, est medietas eius: & iteratur eius decoctio, donec commisceatur bene, & non remaneat acetum crudum. Et fit sirupus acetosus, quando permiscetur species tres à principio. ¹¹³

i 70, rei

¶ Funduntur acetum pars una, et mellis partes duæ, et aquæ partes quatuor, & decoquantur donec remaneat quarta, & auferatur spuma eis. Quum ergo uis ipsum facere fortio-
10 rem, pone tantum acetum quantum mellis, & bibatur sicut bibitur uinum commistum; & non bibat ipsum assidue, imò die, & die, quoniam ipse submergitur in iuncturis, & attrahit chymum ex intestinis inferioribus, & resoluit humiditatem corporis. Et de hominibus sunt qui bibunt ipsum sine aqua, quæ sit quantum est sirupus acetosus, sicut bibunt unc. i. & post ipsum illud quo uult habere ægritudinem ut extrahatur humiditas ex ore stomachi, & trahat ipsam ad inferiora. Et qui bibit
20 ipsum, expectet super ipsum usque ad medium diem, deinde utatur pullis, & alzirabegi.

Sirupus acetosus noster. Accipe zuccearum bonum, & assa ipsum in patella, & infunde super ipsum acetum fortis. Acetum uini tantum, quod apparet submersio eius sub zuccearo, & non cooperiat zuccearum. Et si uis ne acetum, minue de hac quantitate, deinde pone ipsum super prunas aut ignem leuem, donec liquefiat, & aufer spumam eius cum
30 radicibus sitularum, & accipe eam cum panno: & non expumes ipsum nisi cum eleuatione, & positione absque collectione: & quum ergo mundificatum fuerit, fundes super ipsum aquam donec subtilietur, deinde decoque ipsum, & inspissabis eum.

k. n. fundo & superficie fundi coclearij magni & remouetur spuma à superficie coclearij cum panno & non remouetur spuma eius nisi modo prædicto absque profundatione ne concuiscatur coclearij in eo.

Sirupus acetosus solutione educens choleram. Sumatur mel dispumatum, aut zuccearum, & acetum forte sicut narrauimus prius, & decoque lento igne, & accipe succi cucumeris asinini, & scammonæ, amborum an. unc. i. aut plus, aut minus secundum quantitatem necessitatis, & secundum mensuram quam uis: & tere ipsa, & pone in panno lini, & suspende ipsum in uase, & confica
40 omni hora, donec consumatur, & non remaneat in panno aliquid. Quum ergo coagulatur, remoue ipsum ab igne. Et quidam proiciunt loco scammonæ, radicem scammonæ cum radice apii, & radicibus fœniculi in principio decoctionis.

Sirupus acetosus alius educens phlegma. Sumatur mel, & acetum squillæ cum radicibus prædictis, & decoquantur, & accipe medullam cartæ m. quod scis esse conueniens uirtuti hominis, & tere ipsam, & pone in panno, & suspende in uase sicut primum, & utere ipso.

Sirupus acetosus alius expellens melancholiam. Sumatur mel aut zuccearum, & acetum, & decoquatur sicut decoquitur prius. Deinde epithymi quantum uis, & polypodii, & ellebori nigri, & tere ipsa, & pone in panno, & suspende in uase, & coque ipsum sicut primum.

Operatio acetum squillitici. Accipe squillam albam mundatam, & incide ipsam cum cultello de ligno, & infila ipsam cum filo, ita ut frusta ad inuicem non adhæreant, & munda ea, & pone in filo, & nō sit unum ubi est aliud, & exicca in umbra. xl. diebus: deinde accipe de ea heminam. i. &
50

proiice super eam acetum boni lib. xviii. & pone ipsum in sole. lx. diebus, et oppila uas bene, deinde extrahe ex eo squillam, et exprime ipsam, et cola ipsam cum panno. Quidam uero accipiunt ad unamquamque heminam squillæ, acetum lib. vii. s. et alij non exsiccant squillam in umbra, sed mundant eam, et ponunt de ea illud inde pondus, et dimittunt eam sex diebus: quare est illud quod fit secundum hunc modum, magis soluens. Et confert, quando colluitur cum eo os, ori et carni gingi-
10 uarum, et sanguinem currentem ex eis abscondit, quoniam constringit ipsum, et exsiccat humiditatem carnis gingiuarum, et dentium, et indurat dentes qui mouentur, et facit os odoriferum, et odorem oris, et ualet ad fetorem oris. Nam si de eo detur in potu, abstergit cannam pulmonis, et indurat eam, et clarificat uocem, et confortat eam: et est conueniens iterum ei, qui habet dolorem stomachi, et ei qui non digerit cibum, et ei qui patitur epilepsiam, et ad scotomiam, et ei cui dominatur cholera nigra, et almatuine, et alguesgues, et iterum ei qui habet præfocationem matricis, et ei qui habet splenem grossum, et ad uenam sciati eam, et confortat corpus mollificatum arcastrum, et colorem corporis efficit bonum, et acuit uisum, et confert ad stricturam pectoris et anhelitus. Et si administratur in dolore auris quum funditur in eam, sedat ipsum: et conuenit ad omne quod dixi, si non fuerit intus in aure ulcus. Et sumatur in
30 potu omni die de eo in ieiunio parumper, et gradati m, donec perueniat ad unc. i. s.

Sirupus acetosus squillitici solutiuus, confertrens ad difficultatem urinæ, et dolorem laterum, et stomachi, et malitiam digestionis, et eru-
40 tuationem acetosam. Recipe interioris cepæ squillæ lib. ii. zingiberis unc. i. sem. apii unc. ii. seminis baurici syluestris unc. s. sem. fœniculi, et anisi, amborum an. unc. i. ammeos. 3. s. cymini carmeni unc. i. radicem aniudeni, et pyrethri, amborum an. unc. i. superioris hyssopi unc. i. calamenchti, et menthæ, amborum an. unc. i. keifim. unc. s. cordumeni pondus. 3. ii. myrrhæ unc. s. sem. rutæ unc. s. folii Indi, unc. s. trita contritione grossa infundatur in acetum squillitici kist. vi. et mellis dispumati kist. ii. et ponatur in uase uitri, et administratur, et bibatur ante cibum et post cibum.

Modus faciendi iuleb. Sumatur hemina una zuccearum, et fundantur super ipsum aquæ unc. iiii. et decoquatur lento igne, et fundantur de super aquæ rosaceæ unc. ii. et auferatur
50 ab igne, et coletur, et administratur.

Aqua mellis et zuccearum faciens ad ægritudines frigidas, & dolorem hepatis, et pectoris.

Mellis pars. i. aquæ partes. ii. sumantur, & decoquantur lento igne, & auferatur spuma eius, & ferueat donec remaneat tertia eius, & auferatur ab igne, & coletur. Et similiter aqua zuccearum etiam quum ergo uolumus calefacere ipsam, & fortio-
60 rem facere, ponimus in ipsa post ablationem spumæ, masticis, & croci, & aliarum specierum, sicut cinnamomi, & galangæ, & aliarum aliquid.

Descriptio aquæ mellis alia, quæ confert ad febrem, & inflationem, & multitudinem sitis in stomacho, & tussim ex caliditate, & confert ad pleuritim. Sume rosarum rubearum mundatarum lib. iiii. & pone eas in uase uitri die & nocte,

ete, & proiice super eas aqua calida lib. x. & strin-
ge caput uasis super eas oppilando bene, & dimit-
te eas die & nocte, deinde extrahe eas, & exprime
ualde, & cola ipsam, & proiice super eam zucca-
ri lib. x. & coque ipsam lento igne donec ingrosse-
tur, & cola, & utere.

I Vlebe cum aqua rosacea. Sumatur zuccarum
tabarzet tritum, & mensuretur, & proiciantur
super omnem mensuram zuccari, tres mensu-
rae aqua rosa. clara, bonae substantiae, & decoqua-
tur lento igne, donec remaneat eius tertia, & au-
feratur spuma. Et qui uult ponere in ipso croci
dum coquitur, tunc quum sublata est spuma eius,
proiciat in ipso de croco non trito in panno, &
exprimat hora post horam usque ad complemen-
tum ipsius. Et qui uult ponere in ipso crocum
post decoctionem, tunc quum deponit ipsum ab
igne, confricat in eo croci tritu antequam in frigi-
detur, & reponatur in uase uitri, & administretur.

S Irupus de cydoniis, & est miua qui confortat
stomachum, & stringit uentrem, & confert ad
dolorem hepatis, & uomitum, & nausae, & sin-
gultum. Cuius haec est permistio. Recipe suc-
ci cydoniorum acetosorum lib. xxx. uini boni an-
tiqui lib. xxv. decoquatur leui igne donec consu-
matur medietas: deinde tollatur spuma eius, & co-
letur, & auferatur ab igne donec clarificetur, &
reducatur ad uas secundo: & proiciantur super
ipsum mellis clari dispumati lib. x. & bulli ipsum
lento igne: deinde fumantur zingiberis, & masti-
cis, & amborum an. 3. ii. cardamomi maioris, & mi-
noris, & cinnamomi, & heil, omnium an. 3. iiii. ga-
rio fillorum. 3. iiii. croci non triti. 3. iiii. Tere con-
tritione grossa, & pone in panno lini, & proiice
in uase, & cofrica omni hora, & bulliat super igne
donec inspissetur: deinde deponere ab igne, & cola
ipsum. deinde accipe muschi. 3. s. & pone ipsum
in uino antiquo, & proiice ipsum desuper, & per-
misce ipsum bene, & reponere eum usque ad horam
administrationis. Quod si uolueris facere ipsum
sine speciebus, tunc fac ipsum cum succo cydonio-
rum mizorum, & decoque ipsum usque ad me-
dium, & cola eum, & accipe de eo lib. ii. et succi
malorum montanorum mizorum decocti usque
ad medium, & colati, lib. i. uini antiqui boni lib. i.
mellis boni aut zuccari lib. i. decoquatur leui
igne donec ingrossetur, & aufer spumam eius, de-
inde accipe xilaloes crudi. 3. ii. mastiacis, & galie,
et croci capillorum, omnium an. 3. i. macis. 3. i. s.
spicae, & gario fillorum, & nucis muschat, & heil,
et 3. cardamomi, & 3. cinnamomi, & zingiberis,
omnium ana. 3. i. muschi tertiam. 3. i. Tere om-
nia praeter muschum, & galiam: et liga in panno
lini, & proiice in uase in quo est succus: et tere
muschum, & galiam per se: et permisce ipsa cum
uino, & permisce cum medicinis, & utere.

C Onditum conueniens ad frigus stomachi,
et diminutionem digestionis, et debilita-
tem hepatis ex frigore, et quartanam, et
ad senes. Recipe uini ueteris lib. v. mellis clari
lib. i. s. zingiberis. 3. v. 3. cardamomi, & heil, am-
borum an. 3. s. 3. gario fillorum sextam. 3. i. croci
sextam. 3. i. cinnamomi sextam et medietatem sex-
tae. 3. i. piperis nigri, & muschi, amborum an. sex-
tae et medietatem sextae. 3. i. Terantur medicinae
contritione grossa praeter muschum, & crocum,

et ligentur in panno lini cum croco, & decoqua-
tur donec ingrossetur, & antequam deponatur
ab igne, proiciatur in eo muschus, & deponatur
ab igne et reponatur in uase, & administretur.

C Onditum aliud. Recipe spicae, & gario
fillorum, & cardamomi, & xilaloes cru-
di, omnium an. aure. ii. croci aure. i. cinna-
momi, & zingiberis, & piperis, omnium an. aure.
iii. galie aure. s. muschi quartam aure. i. Tere me-
dicinas contritione grossa, & liga in panno lini pre-
ter muschum, & galiam, & proiice super eas uini
odoriferi antiqui lib. xii. et dimitte duobus die-
bus et duabus noctibus, deinde redi ad uas, &
proiice desuper mellis clari lib. iiii. & zuccari ta-
barzet lib. ii. decoquatur donec fiat ei spissitudo,
et auferatur ab igne, & proiciatur super ipsum
muschus, & alia, & reponatur, & administretur.

S Irupus salmuniu, qui confortat stomachum,
et facit appetere cibum, & destruit pulsum cor-
dis. Recipe lib. i. corticum citri. unc. i. marma-
cor, aure. ii. gario fillorum, aure. i. xilaloes crudi:
conterantur, & proiciantur super ea lib. v. uini, &
dimittantur tribus diebus cum noctibus suis, de-
inde proiciantur super ea lib. iiii. zuccari albi ta-
barzet, & aure. i. mastiacis, & 3. s. croci, & tertia. 3.
i. galiae bonae: & decoquatur lento igne donec
compleantur, & colentur, & recondatur in uase:
et administretur sicut iuleb.

S Irupus de granis myrti, conferens ad debilita-
tem stomachi, & solutionem uentris super-
fluam, & retinet menstrua, & confortat uiscera.
Cuius haec est permistio. Recipe succi gra-
norum myrti decocti, colati, dauich x. mellis co-
lati dauich x. permisceantur ambo, decoquantur
donec ingrossetur, & administretur.

R o b de myrto. decoquatur succus myrti so-
lus donec ingrossetur, & administretur.

S Irupus de metha faciens ad uomitum, et 3. s. fa-
ciens ad fluxum uentris. Cuius haec est permistio.
Terantur granata dulcia et acetosa cum pulpis
suis, & decoquatur succus donec medietur, deinde
fumatur de eo lib. ii. & succi menthae lib. i. mel-
lis lib. i. aut zuccari lib. i. & decoquatur donec in-
grossetur, & coletur.

S Irupus de pyris faciens ad fluxum uentris, &
confortat stomachum. Sumantur pyra non
matura, & decoquantur donec dissoluta sint,
& colentur: & reducatur ad uas secundum: & deco-
quatur donec ingrossetur, & administretur.

S Irupus de malis, faciens ad debilitatem stoma-
chi, & pulsum oris stomachi ex caliditate, & ab-
scindit uomitum cholicum, & sitim. Suma-
tur malorum montanorum hemina, terantur: &
exprimantur, & decoquatur succus donec medie-
tur, & coletur & dimitatur in nocte, & reduca-
tur ad uas, & decoquatur lento igne donec ingros-
setur, & coletur, & ponatur in uase uitri. Si autem
fuerit aetas, tunc dimitte ipsum in sole diebus ali-
quot, donec consumatur eius aquositas, & serue-
tur, & administretur. Quod si uolueris ipsum dul-
corare, pone ad omnem heminam succi lib. i. zuc-
cari, & coque ipsum & utere.

S Irupus de agresta faciens ad caliditatem sto-
machi, & solutionem uentris cholicam, & do-
lores caliditatis, & uenena, & abscondit sitim,
& confortat

p. B. Chaudi
cuu

q. B. submersio
u. m. stomachi

m. B. chachole

n. B. chaudi
cun

o. B.

& confortat stomachos pregnantium ut non recipiant humores malos. Sumatur succus agrestis, & decoquatur donec remaneat medietas, & coletur, & dimittatur in nocte, deinde reducatur ad uas, & proiciantur super ipsum. 3.iii. gariofilorum, & decoquatur donec auferatur ab eo odor, & ingrossetur, & coletur, & administretur. Si autem uolueris ipsum dulcorare, proiice super ipsum zucarum post decoctionem cum lento igne, donec ingrossetur secundum quantitatem subtilitatis succi, & inspissa ipsum, & utere.

Sirupus de fructibus, confortans stomachum, & uiscera, & abscondit uomitum, & solutionem uentris, & cholera, & confert pregnantibus, quum uomitum aduenit eis. Cuius hæc est permissio. Sumatur succus cydoniorum, & malorum, & pyrorum, & granatorum mazorum, & sumac, & zarur: & decoquatur leui igne donec ingrossetur. Si autem uis dulcorare ipsum, proiice super ipsum zuccari quantum uis, & bulli ipsum, & cola, & utere.

Sirupus delectabilis, confortans stomachum. Cuius hæc est permissio. Sume de corticibus citri recentibus lib. i. & decoque eos cum aque kist. i. s. donec remaneat tertia, & cola ipsam, & proiice super eam mel, & decoque ipsum lento igne donec ingrossetur, & utere sicut iuleb.

Sirupus de papauere. Oportet ut sumantur cum papauera media in quantitate, postquam exsiccantur super arborem suam: non ergo habeant succum, & neque sint multum immatura, & non exprimantur ab eis nisi subtile: & non sit subtile eius currens subtilis expressionis, multarum superfluitatum: deinde proiciantur super ea kist. x. aque pluuiialis, si inuenitur propter eius elongationem a putrefactione, aut aque fontium: & infundantur in ea die & nocte, donec leniantur. Si autem non leniuntur, dimittantur plus hoc, deinde decoquantur usquequo dissoluantur cum facilitate, deinde exprimantur: deinde inspissentur cum medietate sue mensure de dulcedine. Quod si fuerit ad 3. mollificandum illud quod est in pectore, & subtiliandum ipsum, ponatur mel: & robura est magis aggregans iuuamentum.

r. mundificandum

f. B. cholera

Descriptio sirupi de papauere alia, conferens ad eos, quibus materia descendunt: et phibet illos qui euomunt sanguinem. Sumatur de papaueribus mundatis ducenta numero, & aque pluuiialis lib. xv. et infundantur in ea tribus diebus, & decoquantur donec dissoluantur, & co sumatur eius medietas, et exprimantur papauera, et proiciantur, et coletur aqua bene, & mensuretur de ea lib. i. iij. s. & mellis, & decoctionis, amborum an. lib. i. s. et decoquantur, donec fiat ei spissitudo, deinde terantur acacia rubea, et croci & myrrha, & balaustiarum, & succi barbae hircinae omnium an. 3. i. Inspissetur bene, & reponatur in uase, & administretur.

Descriptio sirupi, qui confert ad tussim, & pleuresim, et confortat stomachum. Recipe aque granatorum dulcium lib. i. iij. aque malorum de Scemi lib. i. aque cannarum zuccari tabarzet, aut penidiorum lib. i. decoquatur donec habeat spissitudinem, & administretur.

Sirupus de fauis mellis ex sermone Gal. & ipse bibitur iterum sicut bibuntur res infrigidates:

quoniam ipse destruit sitim in aestate, quum misceatur cum aqua frigida, & confert ei in quo sunt humores viscosi, qui non digeruntur, & proprie quando acceperint, et illud est quoniam læditur ex istis qui suscipiunt ipsum propter multitudinem eius, & paucitatem: et quandoque sit cum quatuor que aqua presenti, et non sit cum aqua pluuiali, sicut sit sirupus de melle. Et hic est modus eius.

Extrahatur mel bonum de fauis, deinde fundatur in patella in aqua, & est aqua fontium clara, dulcis: & decoquatur cum ea donec consumatur reliqua aquositas in eorunde reponatur aqua, & seruetur, & administretur.

Sirupus de fauis mellis alius. Proiciantur super partem. i. mellis partes. ii. aque pluuiialis antiquæ, & ponatur in sole, & quidam fundunt super ipsum aquam fontium, et decoquant ipsum donec remaneat tertia, et seruant ipsum.

Sirupus de absinthio, conferens ad casum appetitus, et debilitatem stomachi. Sumantur uini antiqui kist. i. iij. mellis dispumati kist. ii. proiciantur super ipsum mastice. 3. iij. quinquanthi, & folij Indi, & spica, & rosarum rubearum siccatæ, & aloes Scotrensis, omnium an. 3. ii. costi. 3. iij. herba absinthii romani. 3. vii. agarici. 3. ii. croci. 3. i. Tere medicinas grosse, & liga eas in panno lini, & infunde in uino septem diebus in sole in aestate, et confica pannum omni die multoties, deinde utere. Sitque dosis eius. unc. i. in ieiunio.

Sirupus de absinthio ex compositione nostra, et experti sumus ipsum, & confert plus illo. Sumantur absinthii romani pondus. 3. c. & coquantur in tribus heminis aque paruis, donec remaneat quarta, & illud cum igne leui ualde, et co fricetur manibus, et coletur, & sumatur de succo eius tertia illius aque, & mellis quarta eius, & uini medietas eius, & decoquatur totum, & inspissetur.

Sirupus extinguens, et conferens ad sitim. Sumatur aque granatorum acetosorum lib. i. & aque acetositis citri lib. s. & aque pyrorum lib. i. & aque tamarindorum lib. i. decoquatur lento igne donec ingrossetur, et detur de eo in potu cum aqua frigida, aut cum aqua niui.

r. B. prunorum

Sirupus de fructibus conferens ad uomitum, qui accidit ex cholera citrina. & facit calefactos appetere cibum, et confortat stomachum. Cuius hæc est permissio. Sumantur cydonia, & mala, et acetositas citri, & pyra, & granata, & agrestia, et exprimatur aqua eorum omnium: & infundatur in ea aliquid de sumach, et zarur, et al nabach, & granis myrti, & almirberis, & dimittatur die & nocte: & exprimatur, et coletur, & proiciatur desuper mel, et decoquatur donec fiat ei spissitudo, & administretur.

Sirupus de prunis, conferens ad sitim, & resoluatur naturam. Sumatur de prunis dulcibus quantum necesse est, & extrahantur nuclei eorum, & ponantur in uase lapidis mundi: & fundatur super ea de aqua quod cooperiat ipsa: & decoquantur bene donec resoluantur, deinde coletur, & reducatur ad ignem secundo: & ponatur super ipsam zuccari tabarzet, quantum necesse est, & decoquatur donec inspissetur, & conuertatur ad spissitudinem mellis.

Sirupus

Sirupus Democriti, qui conseruauit eum ab infirmitatibus omnibus diebus uitæ suæ, & est conferens ad debilitatem stomachi, & splenis, & corruptionē cōplexionis. Cuius hæc est permissio. Recipe ireos, & sem. feniculi, & piperis albi, omnium an. pondus. 3. i. & calsiæ. 3. iij. & myrrhæ, & sem. absinthii, amborum ana. pondus 3. ij. Terantur, & ponantur in uase uitri, & fundatur super ea uini albi quantitas quæ submergat ea additione digitorum. iij. & stringatur ex capite suo, & administretur post sex menses. & in quibusdam descriptionibus & danieli junum.

u B. daruch

Sirupus de uua, conferens ad dolores gutturis, & apostema quod fit in eo ex ulceribus factis in stomacho. Cuius hæc est permissio. Sumantur succi uuæ ponticæ stipticæ lib. vi. & decoquatur usque ad tertiam, & fundatur super ipsum mellis lib. i. & fumac, & radices liquiritiæ, & gallarum, & balauustiarum, & superioris rosarum, omnium ana sextarium. i. & croci pondus. 3. ii. & myrrhæ, & aluminis iamenti, amborum ana. 3. i. & decoquatur, & coletur, & putetur.

a B. daruch. x. & daruch est pondus lib. iij.

Rasaton, sumitur de eo in hyeme senibus. Sumantur succi uuæ bonæ & substantiæ daugua in x. & daurac lib. iij. & decoquatur lento igne donec auferatur spuma eius: deinde proiciatur super ipsum mellis boni spissi ad omnes. iij. lib. lib. i. & bulliat lento igne, donec auferatur spuma eius iterum, & consumatur eius medietas. deinde fumatur heil, & cardamomi, & cinnamomi, & gariofillorum, & macropiperis, omnium ana pondus drach. i. terantur contritio ne subtili, & ponantur in panno lini subtili, & proiciantur cum eo in decoctione post ablationem spumæ. Quumq; completur eius decoctio, & possibile est intromittere manum in eo, confricetur pannus in eo uehementer, donec egrediat, & ponatur in eo croci pondus. 3. iij. ponatur in ampullis, & stringatur ex capitibus suis. Et si fuerit in eo subtilitas, ponatur in sole, deinde tollatur ab eo, & quanto plus antiquatur, est melius.

y B. rosarum

Sirupus de absinthio, qui confortat stomachum, & aperit oppilationes, & solutioe educit choleram. Recipe pondus. 3. viij. agarici. 3. iij. aloes. 3. ii. masticeis, & sem. apii, & squinanthi, & anisi, omnium an. 3. i. menthæ. 3. iij. calamenthæ. 3. i. s. croci. 3. ii. radicum amborum, an. 3. ii. absinthij. 3. iij. radices liquiritiæ. 3. iij. assæ tantundem spicæ, & assari, & folij, omnium an. 3. i. decoquantur cum. viij. lib. uini, donec remaneat medietas, & coletur, & coaguletur cum lib. i. s. mellis.

a B. alkedre

Rob de cydonijs & granatis & malis, & alijs: ista omnia sunt sicut sirupi eorum, nisi quia ipsi succi eorum inspissantur cum facilitate absque dulcedine. **S**irupus & alkedre ex compositione nostra. Sumantur de succo alkedre partes. ij. & si non est præsens, sumatur ipsummet alkedre, & ferretur, & sumatur eius ferratura, & tere, & accipe contritum eius, & adiunge cum medietate sui de sandalis in aceto distillato, aut in aqua agrestæ pure aliquot diebus, deinde decoquatur in eo decoctione facili cum longitudine, donec dissoluatur, deinde exprimitur, & sumatur de expressione. & quanto est acetum plus, aut aqua agrestæ, est melius: deinde sumatur aqua adog acetosi, ablatis ex

calce adog, aut dimittendo residere ultimè, & mutando de uase in uas, aut cum decoctione, sicut est decoctio aquæ calce, donec auferatur aquositas: deinde fumatur farina hordei, & fiat ex ea, & ex aqua alraib focha, et fiat acetosum illud focha, deinde resideat, postea renouetur acceptio alfocha eius ex farina hordei: et quanto plus iteratur, est melius. Et sumantur de eo partes. v. & sumatur aqua pyrorum de Scemi, et aqua cydoniorum acetosorum plurimæ aquæ, & aqua alzarur, & aqua prunorum acetosorum, & aqua attala, & aqua alcondisi recentis, & aqua mororum de Scemi, quæ non integra sunt natura: & aqua chrysomilorum immaturorum acetosorum, & succi agrestæ, & succi ribes, & succi præputiorum uitis, & succi rosarum perficarum, et succi nenufaris, & succi uiolarum, omnium an. tertia partis. i. & succi acetosatis citri, & succi acetosatis citranguli, amborum an. tertia. i. partis. i. & succi coriandri, & lactucæ, & foliorum papaueris humidi, et endiuæ, & portulacæ, omnium an. quartâ partis. i. & succi foliorum salicis, & foliorum malorum, et foliorum pinorum, et foliorum alzarur, & foliorum rosarum, & foliorum uirgæ pastoris, omnium an. quartam partis. i. & succi barbæ hirci, et rosarum siccarum, & nenufaris, & sem. almirberis, & sem. endiuæ, & sem. lactucæ, & balauustiarum, omnium an. medietas partis. i. & succi menthæ humidæ sexta partis unius, & succi almirberis humidæ medietas partis. Aggrega medicinas istas & succos, et compone super ignem, & proice in eo lentum partes. iij. hordei excorticati partes. ij. & sumach partes. iij. & decoquantur omnia super ignem, donec remaneat medietas: deinde deponatur ab igne, & dimittatur donec infigidetur, et confricetur fortiter, & coletur, & fumatur camphoræ ad omne pondus. 3. xxx. aure. i. & teratur camphora, & puluerizetur super radicem cucurbitæ aut & kinuine: & fundantur super eam medicamina cum facilitate, deinde obstruat caput eius cum re uehementis uirtutis, deinde ponatur super prunas, donec sciatur quod forsitan bullit, postea fumatur, & cocutiat, & ponat in & bustu, & et stringatur caput eius ut non euaporet camphora, et euolet. Dosis eius usque ad. 3. x. Et de hominibus sunt qui ponunt in eo spicæ, & zingiberis, & seminis feniculi, & anisi, & cyperi, & piperis partes æquales, secundum quod uidetur.

a B. fundum
b B. uasis vitæ

Descriptio focha nostra, quod est iuuatuum, & addit in coitu. Recipe piperis, & zingiberis, & spicæ, & nucis muschata, omnium an. 3. v. scoriz ferri trita. 3. x. sem. porri. 3. xv. sem. erucæ, & seminis napi, & sem. urticæ, & sinapis, omnium an. 3. iij. linguæ auis, & granorum alkil, & granorum & alkelem, & granorum uiridiū omnium an. 3. iij. Terantur, & ponantur in panno sicut fcis, deinde ponatur hoc in dog. xi. diebus, & moueatur in eo, et misceatur illud adog cum focha panis, & fiat focha.

d B. alkelem

Descriptio sirupi de absinthio nostra. Recipe absinthij pondera. c. & uini. ccc. & succi cydoniorum. ccc. infundantur in eis tribus diebus, et ponantur super ipsum mellis. c. & inspissetur super ignem.

Medicina nostra conueniens ad ulcus uescicæ, & ulcus uirgæ, iniecta in foramen

AVIC.

Bb

uirgæ

nirga. Recipe plumbi usti, & medullæ seminis melonis, omnium ana 3. v. spodi 3. ii. gummi arabici, & sem. papaueris, & cornu ceruini adusti, omnium ana. 3. iii. opii. 3. s. hyusquiami albi tertiam. 3. ii. myrrha. 3. ii. Terantur omnia bene, & fiat ex eis collyrium cum aqua endiuæ, sicut collyria oculi. & administretur cum iniectione resolutum in lacte, aut in oleo de granis melonis.

TRACTATUS SEPTIMVS

De conditis, & alingibet.

ELENABI in iuuatium ad febre, & dolorem stomachi.

Sumantur rosæ rubæ ablatis cæpitibus, incise, mundatæ ex uenis suis albis, duris. & expandantur super pannum mundum, donec exsiccentur humiditas earum, & proiciatur in liurello, & fricetur donec 3. dissolutæ sint; & proiciatur super eas mellis dispumati quantitas, qua conficiantur, confectio leui, & ponantur in uase uitri, aut uitreato, & ponatur in sole. xl. diebus, & moueatur in mane, & uesperis. Et si indiget melle, addatur in eo, & reponatur, & administretur post sex menses: & similiter fit cū uiol. Quod si fiat cum zuccaro geleniabin, aut uiolæ, soluat ur zuccarum cum modico aquæ dulcis, donec fiat sicut fit algeleniabin.

Citrum conditum, conueniens ad debilitatē stomachi, & digerit cibum. Sumatur citrū recens, & incidatur secundum longitudinē in quatuor partes totum citrum, et mundetur interius totum acetosum, & proiciatur in liurello testeo, & infundatur ex aqua dulci clara cum sale grosso albo septem diebus, donec stringatur: deinde septem diebus alijs sine sale, imò cum aqua, donec alteretur color eius, & sit album illud quod est exterius, sicut quod est interius; & gustetur aqua tam diu donec non sit in ea falsedo. Et sumantur mellis boni pars i. aquæ partes ii. secundum quantitatem quæ cooperiat citrum, & proiciatur in uase: & decoquatur leni igne duabus horis: deinde tollatur ab aqua & melle, & in mane sumatur mel, & ferueat, & tollatur spuma eius, & proiciatur in eo citrum, & ferueat bullitione una, & tollatur & reducat ur citrum in liurello & puluerizetur super ipsum ista medicina ad omnes duas heminas citri. Croci, & heil, & cardamomi, omnium ana aure. i. gariofillorum, & cinnamomi, amborum ana. aur. s. muschi sexta & medietas sexta. 3. j. Tere has medicinas, & pulueriza super citrum ex utroque latere eius, & proiciatur in uase, & proiciatur super ipsum mel, & administretur.

Descriptio alia. Sumantur de citris media matura, & qualis superficiei, longa: & scindantur in longum, et fiant de unoquoque citro, iiiij. frusta, & infundantur in liurello testeo nouo, & illud sit in 3. kenini primo quā sol ingrediatur Capricornum. Et melius quod fit de eis, est in anno uehementis frigoris: quoniam quanto plus congelatur super ea aqua, est magis indurans ea, & sunt magis remanentia: deinde abluantur in omni die bis, postquam fricata sunt cum sale grosso, & mundificentur, & reducatur ad aquā frigidam usquequo transeant super ea tres hebdomadæ, deinde extrahantur ex aqua, & fundantur super planum aliquod ut tabula, et mundificentur cum cultello si iam aliquid cōputruit ex eis, & reducantur ad aquam dulcem, & abluantur in extremitatibus diei cum facilitate donec prætereant super ea. xl. dies: deinde extrahantur ab aqua, & abluantur ab omnibus quæ adueniunt eis ex putrefactione, et corrosione: et dimittantur die & nocte, donec auferat ab eis humorositas, deinde ponantur quasi in mane in uase habente latum caput, aut patella munda: & effundatur super ea tantum aquæ quod ipsa cooperiat, & puluerizetur super ea de zuccaro contrito quantum est tertia pōderis citrorum, & decoquantur igne leui, & misceantur cum spatula, deinde extrahantur, & abstergantur & mundificentur, & ponantur super planum ut est tabula, & dimittantur duobus diebus continuis: deinde reducantur ad patellam, & proiciatur super ea de zuccaro quantum est medietas pōderis citrorum, & aquæ quæ cooperiat ea: & super fluat. iiiij. digitis coniunctis, & decoquantur lento igne sicut coxisti ea prius, & caue in hoc ne corrumpatur in igne, quoniam sunt debiliora eorum quæ coniunguntur. Et sit mens tua, & intellectus tuus totus ad ea quum ignem accendis sub eis, ut sit ignis leuis, & quietus: deinde extrahantur, & expandantur super tabulam, & dimittantur tribus diebus continuis, & noctibus suis: & à die quarto mundentur, & mundificentur cum capite cultelli: & reducantur ad uas, & fundantur super ea mellis colati quantitas quæ cooperiat ea, & superfluat. iiiij. digitis, & decoquatur leui igne quinque horis, aut sex, donec uideatur mel egredi super illud quod apparet de citro, sicut similitudo margaritarum, & ingrossetur mel ingrossatione aliqua: deinde auferantur ab igne, & infrigidentur: & sumantur spicæ, & gariofilli, & cinnamomi, & zingiberis, & cardamomi, & macropiperis, & 3. girboe, 3. omnium ana. pars. i. & sit pondus omnium quantitas medietatis decime ponderis citrorum. Et est ut sint duo sextaria pro unaquaque hemina citrorum, & terantur grosse: & ponantur in uase uiridi, & puluerizetur in eo res parua de medicina, & fundatur desuper citra quantitatem tunice unius, deinde puluerizetur super ea medicina, & fiat cum eis ita, donec compleanturambo simul: deinde fundantur super ea in patella de reliquijs mellis donec cooperiat ea, & superfluat. iiiij. digitis, & stringatur caput uasis, & ponatur in loco, in quo non adueniat ei frigus, neque humorositas. Et scias quod signum maturitatis citri, est eius submersio in liurello sub aqua.

Idonia condita, quæ conueniunt ad confortandum stomachum, & stringunt naturam, & ad malitiam digestionis, & uomitum propter causam oris stomachi. Sumantur cydonia bona magna, & mundentur interius, & excorticentur, & incidantur in frusta, & decoquantur cum aqua, & melle. Et sint aquæ partes ii. & mellis pars i. Quidam uerò decoquant ea cum uino, & melle, & est melior operatio, & infrigidentur, & in die secundo decoquantur cum melle solo: deinde expandantur in liurello, & puluerizentur super

a B. bene conficatur

c B. nucis schar

b B. chauru

per ea medicinæ prædictæ in citris. Et fundatur super ea mel, & feruentur.

Descriptio alia cydoniorum cōditorum, quæ conferunt ad debilitatem stomachi, & solutionem uentris. Sumantur de cydoniis maturæ, & incidantur in. iiii. frusta, et mûdetur quod est in interiore parte eorum ex granis, & abstergantur interiora eorum cum mantili de lino, & fundantur super ea mellis pars. i. & aquæ partes. iiii. cum quantitate quæ cooperiat cydonia, & ferueant duabus ebullitionibus, aut tribus: deinde colentur, & reducuntur ad uas, & fundantur super ea mellis dispumati pars. i. & aquæ pars. i. & bulliant ebullitionibus duabus, aut tribus: deinde colentur & expandantur super planum aliquod ut est tabula, & dimittentur donec exsiccentur quod in eis est de humerositate: deinde abstergantur, & reducuntur ad uas: & fundatur super ea mellis quantitas, quæ submergat ea, & emineat. iiii. digitis coniunctis, & ebulliant ebullitione una, & pulverizentur super ea species, quas diximus in operatione citrorum, & ponantur in uase uitreato uiridi, & oppiletur strictè caput eius. Quidam uero medici non proiciunt super ea de speciebus nisi cardamomum, & gariofillos, & crocum.

d. B. Alia licera
Noces

e. B. nucibus
sturis

f. B. sordicia

Bauciæ conditæ, quæ conferunt ad frigora, & debilitatem renum, & dolorem dorsii, & adiuuant ad uoluntatem coeundi. Sumantur de ³⁰ $\frac{1}{2}$ bauciis duræ, $\frac{1}{2}$ clari coloris, mundæ, & abscondantur duæ earum extremitates, deinde proiciantur super eas penidiorum, aut zuccari pondus ipsarum, & fundatur super eas de aqua quod cooperiat eas, & decoquantur leui igne donec leniantur, & auferantur ab igne, & expandantur super planum aliquod ut tabula, donec exsiccentur, & abstergantur ex eis quod supereminet eis ex ⁴⁰ $\frac{1}{2}$ malo $\frac{1}{2}$ & reducuntur ad uas, & fundatur super eas mellis dispumati quantitas cooperiens eas, & supereminens eis quatuor digitis, & decoquantur lento igne, donec uideatur mel penetrare ex omnibus partibus earum, & auferatur ab igne, & ponatur tunica una ex eis in uase uitreato, & pulverizentur super eas species: & fiat de eis ita ut que ad finem ipsarum.

Myrobalani cōditi fiunt ex recentibus in Sini, & India, & qui afferuntur inde sunt boni ualde, & fiunt apud nos hic secundum hunc modum. Sumuntur myrobalani kebuli, & fit fouea in terra in loco humoso, arenæ dulcis, non salis, & ponitur de myrobalanis tunica una, & supra eos de arena humida tunica una, & sub eis de arena tunica una, & aspergitur super eos de aqua: & post duos dies accipiuntur myrobalani, & proiciuntur super eos arena alia recens, non prima, & dimittentur duobus diebus donec humectantur. Fit illud decem diebus donec intumescant myrobalani, & humectentur & inflentur: tunc ergo ablue eos cum aqua dulciter, aut quater, & accipe dactylos, & cyperum, decoque eos cum aqua plurima, & proice myrobalanos in illam aquam decoctam, & decoque eos paulatim super ignem leuem. Quia ergo decocti sunt, ablue eos ablutione mundante, deinde accipe mel, & bulli ipsum, & aufer spumam eius, & coque eos cum eo, & accipe medicinas quas diximus in citris conditis, & pone eas in panno lini, mundo, subtili, & su

spende ipsum in uase, & confrica ipsum omni hora donec egrediatur uirtus specierum cum myrobal. Quum ergo decocti sunt, tunc proice eos in catino uitreato, & dimitte eos duobus diebus, aut tribus, donec recipiant myrobalani uirtutem medicinarum, & proice eos in uase uitri, & proice in eo mel dispumatum, & proice super eos muschi, et croci, & parum ambre quantitatē quā uis, & stringe os uasis, & utere eis. Et quāto plus ¹⁰ antiquantur, sunt meliores.

Descriptio alia myrobalanorum cōditorum. Sumantur de myrobalanis magnis kebulis centum numero, & infundantur in aqua, & ponantur ad solem. v. diebus, deinde extrahantur ex aqua, & ponantur infimo humido. v. diebus, in omni die extrahantur & abluantur, ablutione mundante, & reducuntur ad fimum humidum, & sepe liantur in eo: ita fiat tribus uicibus: deinde extrahantur, & lauentur ablutione mundante, & proiciantur in aquam rizi, & zuccari. 3. xxx. & dactylorum quantitate cooperiente ipsos, & decoquantur leui igne donec consumatur aqua, & extrahantur, et abstergantur cum panno lini, et pungantur cum acubus: et fundatur super eos mellis arundinum quantitas cooperiens eos, et supereminens. iiii. digitis, & decoquantur donec ingrossentur, et administrentur.

Pecies eorum alia. Sumantur ex myrobalanis kebulis bonis. c. myrobal. et lauentur ablutione mundante, et dimittantur nocte donec exsiccentur paulatim, et fundatur super eos aqua aut aqua alkisch hordei cum quantitate quæ cooperiat eos, et supereminet. iiii. digitis, et decoquantur leui igne donec consumatur aqua, et ponantur in furno, et quasi mane extrahantur, et expandantur super uas planum ut tabula, et abstergantur cum panno, et pungantur cum acubus: deinde fundantur super eos de rob, et decoquantur donec leniantur, et deponantur ab igne, et puluerizentur super eos species, et reponantur et administrentur.

Ecacul conditum. Secacul est uenæ sicut zingiber, et adfertur ex India, et fit de eo cum teneritudine sua conditum in loco suo, et est nobis ualde. Apud nos autem fit secundum hunc modum. Humectatur in primis cum aqua calida, donec mollificetur cortex eius exterior, deinde excorticatur cum cultello, postea infunditur in aqua frigida. vii. diebus: et omni die alteratur aqua, et fit illud de eo donec humectatur interius eius, et ipsius exterius, et leniatur: deinde decoquitur cum aqua, et melle postquam humectatur, et sunt aque partes. ii. et mellis pars. i. deinde ponitur mel solū, et bullit ebullitione una, et proicitur in uase uitri: et quum subtiliatur mel ex humiditate eius extrahitur ab illo melle, et ponitur in uase alio dispumato cum speciebus quas diximus.

Zingiber conditum. Zingiber est uena de uentre terre, sicut uenæ tinctorum, et fit de eo cōditum in Sini cum teneritudine sua. Apud nos autem affertur conditum cum melle, aut cum aqua rizi, et fit apud nos cum melle, et speciebus cum siccitate sua postquam infunditur melle uno absque sale. Quidam uero alii sepeliunt ipsum in arena sicut myrobal. deinde decoquatur, et fit secundum modum quem diximus in myrobal.

AVIC.

Bb 2 Pruna

Pruna condita : si sunt humida decoquantur postquam tolluntur interiora eorum cum melle, & aqua : deinde cum melle solo, & proiciuntur super ea species, secundum quod diximus ante : & si sunt sicca, tunc infundantur in aqua tribus diebus, deinde decoquantur.

^a B. rapæ condita. Sumantur rapæ bonæ

Napi conditi. Sumantur napi boni & inciduntur in quatuor partes, & secundum quantitatem magnitudinis, & paruitatis eorum excorticentur ex cortice suo exteriori, & infundantur in aqua & sale. iiii. diebus : deinde tribus diebus cum aqua calida, & decoquantur cum aqua, & melle : deinde cum melle solo, & fiant odoriferi.

Algidæ conditæ. Eligantur de eis dulces cum teneritate sua, & corticibus suis : & coquantur ita ut non infundantur, & perforentur, & ponantur in speciebus boni odoris.

Ligna balsami condita. Et sit ex lignis balsami recentibus, quando decoquantur duabus uicibus, & proiciantur super ea species sicut diximus.

Emblici conditi. Eligantur ex emblicis meliores, qui non sunt fracti, & infundantur. vii. diebus in aqua frigida, donec leniantur, & inflentur, & humectentur : deinde decoquantur bis secundum quod diximus, & proiciantur super eos species, deinde ferueant duabus ebullitionibus cum aqua : & proiciantur super eos mel dispartum, & species, & administrentur.

Mala condita conuenientia ad uomitum : decoquantur poma dulcia de scemi cum duabus partibus aquæ, & parte una mellis : deinde decoquantur secundo cum melle solo, & ponantur in uase uitri, & proiciantur super ea mel dispartum, & proiciantur super ea species prædictæ in operatione citrorum.

TRACTATUS OCTAVVS

De trochiscis.

Sermo noster in hac summa est sicut sermo præteritus.

TROCHISCI stellæ. Iam cõsecutum est ex magnificatione antiquorum medicorũ, quod nominauerunt trochiscos stellæ : almaracaneæ. s. trochiscos stelles, qui non permittunt uitã recedere. Et isti quidem trochisci conueniunt stomacho recipienti superfluitates expulsas ex reliquis membris, & auferunt cructuationem acetosam, & liniuntur super frontem, & sedant dolorem capitis, & conferunt ad catarrhos, & dolorem dentium positi cum galbano in corroso ex eis, et conferunt ad dolorem auris, & conferunt ad sputum sanguinis & cursum eius ex omni membro, & ad tussim chronicam, & conferunt ad febres periodicas sumpti in potu cum aqua sampluci, & ad uenena ex percussione ebibita cum aqua rutæ, & ponitur in eis stella terræ. Et dixerunt plurimi eorum, quod est talk : & quidam eorum quod est lutum scemium, & fortasse talk lenit^a & asperitatem stomachi, & & insidet ei, & non patitur a calore innato donec agat ipsum in alio. Et nos

^a B. superficies
^b B. intrinsecã
& adhæret

dicemus eorum permissionem sicut ipsi dixerunt. Quorum hæc est permissio. Myrrhæ, & castorei, & spicæ, & cassiæ, & terræ sigillatæ, & corticum mandragoræ, omnium an. 3. iiii. opii, & croci, & costi, & stellæ terræ & est talk, omnium an. 3. v. papaueris albi. 3. vi. dauci, & anisi, & fiseleos, & sem. iulquiami albi, & storacis liquidæ, & seminis apii, omnium. 3. viii. infunde gummas in uino odorifero, & tere medicinas, & confice cum eo : & fac trochiscos ponderantes. 3. s. & exsiccantur in umbra.

Trochisci de rosis uniuersitatis, qui conferunt ad dolorem stomachi, & absterunt humiditates stomachi, & auferunt febres phlegmaticas, & chronicas. Quorum hæc est permissio. Sumantur rosarum rub. ablati capitibus. 3. xx. spicæ odoriferæ, & radicum liquiritiæ, omnium an. pondus. 3. x. & sunt quidam medicorum qui ponunt loco radicum liquiritiæ succum liquiritiæ. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas : & confice cum triplicato, & fac trochiscos, & exsiccantur in umbra.

Descriptio trochiscorum de rosis Aclepiadis, qui extinguunt & conferunt ad dolorem stomachi, et confortant ipsum, et ad dispnoeam et caliditatem, et inflammationem, et humiditatem, et subuersionem stomachi, et adustionem. Quorum hæc est permissio. Recipe rosarum recentium aure. vi. radicum liquiritiæ aure. 3. iiii. spicæ Indæ aure. ii. conficiantur cum rob. et informantur trochisci ponderis. 3. i. et exsiccantur in umbra.

Trochisci de ros. cum scammonæa, qui conferunt ad febres, et ad difficultatem. Recipe rosarum rubearũ ablati capitibus. 3. xii. spicæ odoriferæ, et radicum liquiritiæ, omnium an. 3. viii. scammonæa pondus. 3. iiii. Aggrega has medicinas tritas, et cribellatas : et confice, et fac trochiscos, et exsiccantur in umbra, et bibantur cum aqua frigida, et iuleb, et sirupo acetoso.

Trochisci de ros. cum spodio qui conferunt ad febres cõmissas ex phlegmate et cholera antiquas. Recipe rosarum rubearum ablati capitibus pondus. 3. v. spicæ odoriferæ pondus. 3. ii. spodii pondus. 3. i. succi eupatorii pondus. 3. viii. Aggrega has medicinas tritas, et cribellatas, et fac trochiscos, et exsiccantur, et utere quum necesse fuerit.

Trochisci de ros. nominati diarhodon, qui conferunt ad oppilationes splenis, et hepatis, et febres melancholicas, et flegmaticas. Quorum hæc est permissio. Recipe rosarum. 3. x. et succi liquiritiæ. 3. v. et spicæ, et cassiæ, et floris squinanthi, et croci, et myrrhæ, et masticis, omnium an. pondus. 3. ii. Terantur et cribellentur, et infundantur myrrhæ, et crocus in aceto : et conficiantur cum eo, et fiant trochisci : et si uis, confice cum melle.

Trochisci de ros. conferentes ad febrem tertianam. Recipe rosarum rub. partes. v. spicæ, et croci, et masticis, et anisi, et lacæ ablatæ lignis, omnium ana. partes. x. succi eupatorii, et absinthii, amborum an. partes. ii. floris squinanthi, et myrobalarum citrinorum, amborum an. partem. i. Et in descriptione alia rosarum quantum spicæ, et masticis. Tere, et confice

ee cum aqua apii, et fac trochiscos quorum unusquisque sit aure. s.

T Rochisci de rosis cum spica, facientes ad dolorem hepatis. Recipe spica, & laccæ ablutæ, & radicem liquiritiæ, omnium an. 3. iij. absinthii, & xicaiaet croci, et succi eupatorii, et reusini, omnium an. pondus. 3. iij. rosarum drach. vii. Tere, et cribella, et confice cum aqua, & fac trochiscos.

T Rochisci de camphora extinguentes inflammationem febrium, cōferentes ad hecaticam et phthisim, & auferit sitim, et angustiam, et uomitum sanguinis. Quorum hæc est permistio. Recipe spodii. 3. iij. ros. 3. vii. sem. maluæ, et sem. portulacæ, et sem. dulcis cucurbitæ, et dragacanthi, et nereidem, et gummi, et liquiritiæ, et xiloaloes crudæ, et cardamomi, omnium an. 3. iij. croci. 3. ii. zuccari tabazet, et tereniabin, omnium an. drach. vii. camphoræ drach. i. s. Terantur, et conficiantur cum mucillagine psyllij, et informantur trochisci.

D Escripio alia trochiscorum de camphora, qui conferunt ad inflammationem quæ fit in stomacho et hepate, et uomitum sanguinis, et sitim, et febres acutas, quorum hæc est permistio. Sumantur spodii pondus. 3. iij. rosarum rubearum ablatis capitibus pondus. 3. x. xiloaloes puri boni, et cardamomi, et succi liquiritiæ, omnium an. pondus. 3. iij. zuccari tabazet, et tereniabin, et granorum cucumeris excorticatorum, omnium an. pondus. 3. ii. croci, et camphoræ, amborum an. pondus. 3. i. Aggrega has medicinas tritas, et cribellatas, et confice cum mucillagine psyllij, et informa trochiscos, & drachmeos, et exsicca in umbra, et utere.

T Rochisci de camphora secundum descriptionem aliam, qui conferunt ad febres acutas, et aperiunt opilationem hepatis uehementem. Quorum permistio hæc est. Recipe violarum siccarum, et nenufaris, amborum an. 3. iij. et seminis cucumeris, et spodii, et croci, omnium an. pondus. 3. ii. et rosarum. 3. v. et reusini, et laccæ, amborum an. pondus. 3. i. et dragacanthi, et gummi arabici, et succi liquiritiæ, omnium an. pondus. 3. ii. camphoræ aure. s. Et in descriptione alia, camphoræ aure. i. tereniabin, et zuccari, amborum an. pondus. 3. x. Terantur, et fiant trochisci.

D Escripio alia camphoræ, et xiloaloes crudæ, amborum an. pondus. 3. s. croci, & spodii, amborum an. pondus aure. ii. seminis cucumeris, et seminis alcond, et dragacanthi, et laccæ, et succi liquiritiæ, et cardamomi, omnium an. 3. ij. & rosarum. 3. vii. & zuccari, et tereniabin, amborum an. pondus. 3. x. Terantur, & conficiantur, & informantur trochisci.

T Rochisci camphoræ, nostri. Recipe sem. endiuæ, & lactucæ, & portulacæ, omnium ana drach. ii. & granorum cucurbitæ excorticatorum, omnium ana pondus drach. ii. & tertiam, & seminis alkedre si inuenitur, & si non, sandali drach. iij. & cancri combusti, & croci, & succi liquiritiæ, & camphoræ, omnium an. pondus. 3. i. rosarum. 3. iij. & informantur trochisci.

T Rochisci de spodio cum tereniabin, qui profunt ad febrem acutam, & extinguunt.

Recipe rosarum, drach. vi. tereniabin, drach. iij. amyli. 3. drach. iij. gummi arabici, & dragacanthi, & spodii, & croci, omnium ana. 3. ii. conficiantur cum aqua tereniabin, & mucillagine psyllij. Quidam autem addunt in eis seminis citruli, & seminis cucumeris, & seminis portulacæ, & seminis cucurbitæ dulcis, omnium ana 3. ii. terantur, & conficiantur & informantur trochisci.

T Rochisci de spodio cum semine acetosæ facientes ad febres cholericas, & tertianam, & præcipue quando est illic solutio naturæ. Cuius hæc est permistio. Recipe ros. 3. viii. gummi, & seminis acetosæ excorticati, & amyli torrefacti parum, omnium ana drach. iij. spodii. 3. iij. croci. 3. ii. Tere, & cōfice cum aqua granati acetosi, aut cum aqua agrestæ, & informa trochiscos, & dentur in potu cum rob de agresta puro, aut cum sirupo de ribes. Quidam uero addunt in eis boli armeni, & succi berberis, amborum ana 3. ii. castaneorum torrefactorum. 3. iij.

T Rochisci de berberis, facientes ad febrem acutam, & apostemata iu hepate, & sitim uehementem. Recipe succi berberis. 3. iij. seminis citruli, & mastice, & spodii, omnium ana drach. ii. laccæ, & reusini, amborum ana drach. i. rosarum. 3. xii. croci. 3. i. spica, & succi eupatorii, & radicem liquiritiæ, & tereniabin, omnium ana drach. ii. informantur trochisci pondere. 3. i. & dentur in potu cum eo quod conuenit ex potibus. Quidam autem addunt in eis succi absinthii. 3. ii. assari, & seminis apii, & seminis sceniculi omnium an. 3. j. rubicæ tinctorem. 3. i. s.

T Rochisci de berberis descriptione alia, qui conferunt ad febres inflammatas, & apostemata hepatis & apostemata stomachi. Recipe berberis, & succi liquiritiæ, & rosarum, & seminis cucumeris, & seminis melonis excorticati, contriti, & cribellati, omnium ana pondus. 3. iij. mastice, & spica odorifera, & succi eupatorii, omnium ana pondus. 3. ii. rubicæ, & reusini, & croci, omnium ana pondus drach. i. seminis cuscutæ, & seminis endiuæ, omnium ana pondus drach. iij. spodii pondus drach. i. s. tereniabin pondus. 3. vi. Tere, & confice cum aqua tereniabin, & informa trochiscos, quorum unusquisque sit aure. j. & potentur.

T Rochisci de berberis, qui conueniunt ad dolores hepatis cum febre, & siti, & ictericia.

Recipe rosarum recentium. 3. vii. succi berberis, et tereniabin, amborum an. 3. iij. cuscutæ sicci, aut seminis eius. 3. i. s. nereidem, & spodii, amborum an. 3. i. s. croci, et laccæ, et reubarbari, omnium an. 3. i. succi liquiritiæ. 3. ii. s. Tere, et confice cum aqua tereniabin, aut cum aqua endiuæ.

D Escripio alia trochiscorum de berberis, qui conueniunt ad febres inflammatas, et sitim & angustiam, et extinguunt ualde. Recipe berberis aut succi eius, et succi liquiritiæ, aut spodii, omnium an. 3. iij. spica, 3. i. seminis citruli pondus. 3. iij. s. ros. 3. vi. s. seminis portulacæ, & croci, amyli dragacanthi, omnium an. 3. ii. camphoræ. 3. s. conficiantur cum aqua tereniabin, et informantur trochisci.

D Escripio alia trochiscorum de berberis, qui faciunt ad febrem, & tussim, et dolorem hepatis, et sedant sitim. Recipe berberis pondus.

AVIC.

Bb

3

dus.

du. 3. xii. & seminis cucumeris, et alcondi, et masticeis, et spodii, omnium an. pondus. 3. vi. laccæ, et reusini, amborum an. 3. iii. & rosarum. 3. xl. croci, et spicæ, et succi eupatorii, et succi liquiritiæ, & tereniabin, omnium an. 3. vi. Tere, et fac trochiscos.

Trochisci de berberis descriptione alia. Recipe berberis, et spicæ, et seminis portulacæ, et liquiritiæ, et dragacanthi, et gummi arabici, et amyli, omnium an. 3. iii. s. spodij, & camphoræ, et croci, omnium an. pondus. 3. i. Tere, & confice cum aqua, et informa trochiscos.

Trochisci de berberis. Recipe succi berberis. 3. v. eupatorii, et spodij amborum an. 3. ii. laccæ ablutæ, et croci, et keder et spicæ, et succi absinthij, et reubarbari, et buglossæ, omnium an. drach. ii. s. seminis endiuiz, et sem. cuscute, omnium an. pondus. drach. iii. seminis portulacæ. 3. i. s. croci pondus. 3. i. informa trochiscos cum aqua endiuiz.

Trochiscus de absinthio, conferens ad febres antiquas, aperitiuus ualde, prouocatiuus, faciens appetere. Recipe anisi, et absinthij, et assari, et seminis apii, et amigdalorum excorticatarum, omnium partes æquales: conficiantur cum aqua frigida, et fiant trochisci, et dentur in potu.

Trochisci de absinthio alij, facientes ad hepar et splenem, et stomachum, et febrem tertianā, et et triangulam. Recipe anisi aure. ii. assari, et absinthij romani, & seminis apii, et amigdalorum excorticatarum ex cortice suo, et masticeis, et spicæ, omnium ana. aure. i. alocs Scotrensis, et folij Indi, amborum ana. aure. i. s. succi eupatorii aure. i. Terantur & conficiantur, informantur trochisci.

Trochisci de eupatorio, qui conferunt ad febres inflammatas, antiquas: et ad sitim, et opilationes: et apostemata hepatis, et splenis, et icteritiam. Recipe succi eupatorii sextaria. vi. rosarum rubearum ablatis capitibus, et spicæ odoriferæ, omnium an. sextaria. ii. tereniabin mundatæ sextaria. vi. spodij pondus. 3. iii. Aggrega has medicinas tritas & cribellatas, et confice, et fac trochiscos.

Trochisci de cappare: qui conferunt ad dolores splenis. Recipe corticum radices capparis sextaria. iii. ammoniaci sextaria. iii. reubarbari sextaria. ii. seminis agni casti, et piperis, omnium an. pondus sextariorum. vi. Aggrega has medicinas tritas, et confice ammoniacum cum aceto uini, et aggrega cum eo medicinas, et fac trochiscos.

Trochisci de lacca. Recipe lacca lignorum, et rubear, et anisi, et sem. apii, et absinthij, et assari, et amigdalorum amararum mundatarum, et costi, et cinnamomi, et aristologie longæ, et succi eupatorii, omnium an. 3. v. Tere, et confice trochiscos.

Trochisci alkekengi, conferentes ad dolores renum, et uesicæ, et mictum sanguinis, et scabiem uesicæ: quorum hæc est permistio. Recipe seminis melonis aure. xxxvi. opii aure. vi. seminis hyulquiami albi et sem. apii, et sem. acetosæ omnium an. aure. vi. seminis hyulquiami nigri et

sem. coriandri, amborum an. aure. xviii. seminis sceniculi, et granorum pini torrefactorum, et croci, et amigdalorum amararum, omnium an. aure. ix. et granorum alkekengi montani grana. lxxv. Tere, et confice cum coagulato uux, et fac trochiscos. Dosis sit à duobus aure. usque ad. iii.

Trochisci alkekengi, descriptione alia, qui conferunt ad ulcus renum, et uesicæ, et ad distillationem urinæ. Recipe seminis apii, et seminis hyulquiami albi, et scchedenigi, omnium an. pondus. 3. vi. seminis sceniculi. 3. ii. croci et seminis acetosæ syluestris, & amigdalorum pini, & opii, & amigdalorum amararum excorticatarum, omnium an. 3. iii. et granorum alkekengi magnum numero. xxv. & sem. cucumeris. 3. xii. Tere, & confice, et fac trochiscos.

Trochisci de reubarbaro conferentes ad ægritudines antiquas, & duritiem hepatis, & grauitatem eius, & apostemata ipsius, & dolores splenis, & percussione euenientem in corpore. Recipe reusini pondus. 3. viii. rubear, lignorum lacca mundatæ, omnium ana. pondus. 3. iii. seminis apii, & eupatorii, & anisi, omnium ana. pondus. 3. iii. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas, & fac trochiscos secundum descriptionem.

Trochisci, quos composuit Aminullus, qui conferunt ad caliditatem, & solutionem uentris, & dolorem hepatis, quorum hæc est permistio. Recipe spodij, & berberis, & xilaloos, & seminis acetosæ, & masticeis, & galie, & spicæ, omnium ana. aure. i. gummi aure. iii. rosarum aure. v. conficiantur cum aqua ros. & informantur trochisci.

Trochisci alij. Anisi, & seminis apii, amborum ana. pondus. 3. i. amyli, & amigdalorum amararum, & masticeis, & spicæ, & folij Indi, omnium ana. pondus. 3. i. & succi eupatorii, & aloes, amborum ana. 3. ii. assari. 3. i. Tere, & confice, & fac trochiscos.

Trochisci alij amigdalorum amararum, & anisi, & absinthij, omnium ana. 3. ii. assari. 3. i. Tere, & confice, & fac trochiscos.

Trochisci meron: & sunt cogniti betricon. & croci, & opii, & myrrhæ, & seminis hyulquiami albi, & corticum radices mandragoræ partes æquales: conficiantur cum succo lactuæ, & fiant trochisci, & quum necesse fuerit, tere, & dissolue cum aqua, et line super tempora.

Permistio trochiscorum. Recipe calami aromatici, et meliloti, amborum an. 3. iii. cardamomi unc. i. s. foliorum anefrin unc. i. rosarum rubearum unc. s. muschi aure. i. Tere, et cribella & fac trochiscos.

Trochisci ualentes ad ulcus intestinorum, & expulsionem sanguinis, undecunque sit.

Rec. superioris de rosis, & opii, & acaciæ, & gummi, omnium an. unc. i. gallarum. unc. s. feluzaharagi unc. i. s. conficiantur cum succo galcarcos, & fiant trochisci.

Trochisci Andromachi, conferentes ad expulsionem sanguinis. Recipe arsenici, et opii, & coralli, omnium an. 3. iii. olibani. 3. viii. stellæ terræ, & amyli, et boli armeni, omnium an. drach. iii. seminis papaueris. 3. ii. balaustiar. drach. s.

d. B. triangul.
cam

e. B. albarcus

f. B. frigus

drach. s. Tere, et confice, & fac trochiscos. Rochisci Andromachi descriptione alia, facientes ad dolorē stomachi, & ad difficultatem uentris, & difficultatem urinæ. Recipe seminis apii. 3. vi. anisi. 3. iii. reusini, & piperis albi, & floris squināthi, et castorei, et spicæ, & cinnamomi, et opii, omnium ana. 3. i. s. absinthii. 3. iii. aloes Scotrensis, & masticeis, & croci, omnium an. pondus. 3. i. Tere, et cribella, et confice, et informa trochiscos.

Rochisci Alkindi, qui conferunt hepatis quod debilitatum est in generando sanguinem, adeo quod debilitatus est appetitus cibi, & appetitus coitus. Recipe lacæ lignorum partes v. berberis partes. iii. reusini, rosarum rubeorum, et xilaloos Indi, omnium ana. tertiam partis. i. sticados, & uenarum lilii subalbidi, amborum an. partem. s. croci, et anisi, et seminis apii, et keisim romani, et petroselinii, omnium an. quartam partis unius. Tere, et fac trochiscos.

Rochisci Andromachi absterfui conferentes ad humorem crudum, & cholera, fortes ualde. R. myrobalanorum belliricorum, et emblicorum, et burungi, omnium partē. i. post cicotrigonizationem, et medullā turbith albi quantum est illud totum, et penidiorum quantum omnia. ponantur penidii in patella, et fundatur super eos aliquid aquæ. Quum ergo bullierint, auferantur: et puluerizentur super eos medicina post commistionem, et permisceantur commistione decēti, deinde fiant trochisci: et sit unusquisque trochiscus ponderis. 3. x. Dosis sit trochiscus unus cum aqua, in qua infusum est coriandrum sicum a principio noctis: deinde coletur hora qua potatur medicina in mane. ipsi enim faciunt ascellare a decem sellis usque ad. xx. et sit cibus eius super ipsos quum fuerit uespere, micæ & in aqua ciceris cum oleo abluto. Et si est necessarium, ut educatur phlegma uitreū uiscosum, addatur in eis quantum quarta pars myrobalanorum de pulpa colocynthidæ.

Rochisci almezerion, conferentes ad nausæam, et singultum, et tenasmon. Recipe anisi, et seminis apii, et calamenthi hortulani, et menthæ, & petroselinii, & ammeos, omnium an. 3. vi. & opii, & castorei, & piperis albi, & macropiperis, & sisimbrii, & myrrhæ, & absinthii, omniū an. pondus. 3. iii. & corticum cassiæ. 3. xii. conficiantur cum melle, & fiant trochisci.

Rochisci mezerion alii. Recipe seminis apii, & anisi, & cinnamomi, omnium an. 3. vi. absinthii romani. 3. iii. myrrhæ, & piperis, & opii, & castorei, omnium ana. 3. ii. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas, & fac trochiscum cum triplicato, & utere ad debilitatem stomachi, & fluxum uentris, & uomitum.

Rochisci alkondinon, conferentes ad febres inflammatas, & apostemata hepatis, & febres copositas ex cholera & phlegmate, & sanguine, & humiditate. Recipe rosarum rubeorum ablati capitibus pondus. 3. vi. spicæ odoriferæ, & croci, amborum an. 3. ii. succi liquiritiæ, & radicis liquiritiæ, & granorum cucumeris excorticatorum, & tereniabin mundati, omnium ana. 3. iii. dragacanthi, & gummi, amborum an. pondus. 3. i. Aggrega has medicinas tritas, & cribellatas,

& confice cum aqua dulci, & fac trochiscos.

Rochisci alkondinon descriptione alia. Recipe granorum melonis, & granorum citruli, & granorum cucumeris, & cucurbitæ dulcis excorticatorum, omnium ana. pondus. 3. x. succi liquiritiæ pondus. 3. vi. dragacanthi pondus. 3. iii. seminis feniculi, & rosarum, amborum, an. 3. ii. croci pondus. 3. i. tere, & confice cum aqua psyllii, & fac trochiscos, & utere.

Rochisci marini, conferentes quum approximat æger ileos, ualentes ad inflammationem, & conferentes ad uomitum. Quorum permistio. Recipe seminis apii, & anisi, amborum ana. pondus. 3. vi. absinthii romani, masticeis, an. pondus. 3. iii. piperis, & myrrhæ ana. pondus. 3. i. cinnamomi pōdus. 3. vi. opii. 3. ii. castorei pōdus 3. ii. Tere, & cribella, & confice, & fac trochiscos.

Rochisci de papauere, conferentes ad fluxum sanguinis, & tussim, & febrem, & dolorem peccoris. Recipe rosarum, gummi arabici, amborum, ana. pondus 3. iii. amyli, & dragacanthi, amborum ana. pondus. 3. ii. papaueris albi, & nigri, amborum ana. pondus 3. iii. spodii pondus. 3. i. succi liquiritiæ pondus. 3. ii. croci pondus tertiar. 3. i. Tere, aggrega, & fac trochiscos.

Rochisci de balauistiis, conuenientes eis qui habent fluxum uentris, & egestionem emittunt sanguineam & sanie, & habent tenasmon. Recipe balauistiarum, & sumach, & corticum glandium torrefactarum, & sauiich nabath, & granorum myrrhi, omnium an. 3. viii. & gallarum torrefactarum extinctarum cum aceto, cymini infusi in acetum, torrefacti, omnium an. 3. iii. Tere & confice cum aqua ros. aut succo malorum. & informa trochiscos drachmeos.

Rochisci dissulidis, conferentes ad ulcera renum, & uescicæ, & mictum sanguinis, & difficultatem urinæ. Quorum hæc est permistio. Recipe seminis apii, & seminis hyusquiami albi, & scchedenigi, omnium an. pondus. 3. v. seminis feniculi pondus. 3. ii. croci, & granorum pini, & seminis acetosæ, & opii, & amigdalorum amararum excorticatarum, omnium an. 3. iii. granorum alkexengi montani. xv. numero, seminis cucumeris excorticati. 3. xii. Tere, & confice, & informa trochiscos.

Rochisci alandaron descriptione ascelenidis. Recipe capitum granatorum. 3. saluminis iameni. 3. iii. calcadis. 3. xii. dragacanthi 3. xii. myrrhæ. 3. iii. olibani. 3. viii. aristologiæ. 3. xii. confice cum aqua mellis, & fac trochiscos.

Descriptio alia. Recipe aristol. & gallarum uiridum, omnium an. 3. viii. & reliquæ medicinæ sint secundum quantitatem zuccari, & informentur trochisci.

Rochiscus alius: qui confert ad ulcera intestinorum, & sputum sanguinis ex pectore, & conseruat foetum. Recipe antimonii, & scchedenigi, & sanguinis draconis, omniū ana. sextaria. iii. sedaran sextarium. i. laudani, & zuccari, & croci, omnium an. 3. iii. balauistiarum, & gallarum, omnium an. 3. xx. lycii, & cornu cerui adusti, & acaciæ, omnium an. 3. x. conficiantur cum aqua arnoglossæ, aut cum aqua uirgæ pastoris, & administretur secundum tres modos. Ad cursum

h t z

z ex inferioribus
B b 4 cum

cum clysteri in receptrice. Et modo secundo supponatur cum lana. Et modo tertio detur in potu cum succo citri, & cum aqua uirga paltoris. Et ad sputum sanguinis ex pectore, cum aqua portulacæ: & dysenterie cum rob cydoniorum puro.

Trochisci de aniso, aperientes oppilationes, rectificantes hepar, lenificantes naturam, auferentes febres antiquas. Quorum hæc est permistio. Recipe anisi, 3. iiii. absinthii, & assari, & seminis apii, & amigdarum amararum ex corticatarum, & spicæ, & masticis, & folii, & seminis anethi, omnium an. 3. i. eupatorii, 3. iiii. aloes, 3. iiii. s. conficiantur cum aqua absinthii, & fiant trochisci drachmei, & dentur in potu cum sirupo acetoso.

Trochisci lenientes naturam, auferentes angustiam, conferentes ad stricturam anhelitus, prohibentes uomitum. Quorum hæc est permistio. Recipe turbith, 3. v. uolarum siccarum, 3. x. succi liquiritiæ, 3. ii. s. conficiantur cum aqua, & fiant trochisci. Dosis eorum, 3. iiii. aut. iiii. & bibantur cum 3. x. zuccari.

Trochisci de seminibus: qui conferunt ad resolutionem naturæ, & ulcera quæ sunt in intestinis, & ad illum qui non digerit cibos & punctiorem uehementem, & tenasmon, & fluxum sanguinis mulierum frequentem. Quorū hæc est permistio. Recipe granorum myrthii, 3. ii. & seminis feniculi, anisi, ammeos, seminis apii, seminis hyusquiami, & dauci, omnium ana. unc. i. opii 3. vi. conficiantur cum uino, & fiant trochisci ponderantes, 3. s. & administrantur post sex menses.

Trochisci ad iniectionem aquæ & ad duritiem hepatis. Recipe ros. 3. iiii. berberis, 3. ii. spicæ tantundem, masticis, & succi eupatorii, & absinthii, et squinanthi, & assari, & anisi, & seminis apii, & seminis feniculi, & scolopendriæ, & fructus tamarisci, & radicum capparis, omnium ana. 3. i. reubarbari, & lacæ, & succi liquiritiæ, omnium an. 3. i. s. croci, 3. s. informetur trochisci,

Trochisci de rosis: qui conferunt ad dolorem stomachi, & febrem phlegmaticam. Recipe rosarum siccarum, 3. ii. spicæ, & radicis liquiritiæ, omnium an. 3. i. Karabe & masticis, amborum an. 3. vii. carpobalsami, 3. v. Tere, & confice cum rob, & fac trochiscos.

Trochisci de rosis lenitiui: qui in ætate in potu sumuntur. Recipe ros. pondus, 3. x. spicæ, radicum liquiritiæ, omnium an. 3. v. scammonæ, 3. iiii. Terantur & conficiantur cum aqua frigida, & informantur trochisci.

Trochisci de rosis & eupatorio, conuenientes ad febres antiquas, & dolorem hepatis, & ictericam. Recipe ros. 3. v. spicæ, 3. ii. spodii, 3. i. succi eupatorii, 3. viii. Tere, & confice cum aqua tereniabin, & fac trochiscos, & da in potu cum aliquo siruporum.

Trochisci de lacca conuenientes ad oppilationes hepatis, & splenis, & febrem assiduā, & prouocant urinam. Quorum hæc est permistio. Recipe lacæ, & rubæ, & anisi, & seminis apii, & absinthii romani, & assari, & amigdarum amararum excorticatarum, & colti, & aristol. longæ, & succi eupatorii, & succi liquiritiæ, & succi berberis, omnium an. pars. i. informen-

tur trochisci drachmei, & dentur in potu cum eo quod conuenit de sirupis.

Trochisci, de rubea: qui conueniunt ad grauedinem splenis, & dolorem hepatis, & febrem chronicam. Quorum hæc est permistio. Recipe rubæ, 3. xii. corticum radicum capparis, & aristol. longæ, & radicum liquiritiæ, omnium an. 3. i. conficiantur cum sirupo acetoso, & informantur trochisci ponderantes, 3. i. Do-

Trochisci de cuscute conuenientes ad febres chronicas, & extingunt. Quorum hæc est permistio. Recipe seminis citruli, & seminis alchebabrem, omnium an. 3. iiii. fucæ, & benedoard, & fumiteræ, omnium an. 3. iiii. dragacanthi, & amyli, & gummi, omnium an. 3. i. s. apodii, & turbit, & seminis cuscute, omnium an. 3. iiii. tereniabin, 3. xxx. zuccari alhasir, 3. xxx. croci, 3. iiii. conficiantur cum aqua, & melle, & fiant trochisci, & administrantur.

Trochisci de decem medicinis: qui conueniunt ad quartanam antiquam, & dolorem hepatis, & mollitiem. Recipe anisi, 3. iiii. assari, & folii Indi, & absinthii, & seminis apii, & spicæ, & amigdarum amararum excorticatarum, & masticis, omnium an. pondus, 3. i. aloes, 3. ii. succi eupatorii, 3. iiii. Tere, & confice cum decoctione absinthii, & informa trochiscos drachmeos, et da in potu cum aqua tepida.

Trochisci conferentes ad febres antiquas, et inflammationem, et uomitum, et leniunt naturam. Recipe rosarum rubearum ablatis capitibus pondus, 3. vi. granorum cucumeris excorticatarum, et masticis, et reusini, et succi eupatorii, omnium an. pondus, 3. iiii. croci pondus, 3. ii. aloes Scotrensis pondus, 3. i. Aggrega has medicinas tritas, et cicotrigonizatas, et confice cum aqua dulci, et fac trochiscos, et utere cum aqua frigida, aut citruli, aut cum sirupo acetoso.

TRACTATUS NONVS

De decoctionibus, et pilulis.

Nos postponemus sermonem de cathartecis: quorum quedam sunt apozimata, et quedam pilulæ: et sermonem de gargarismis, et obtarmicis, et emplastris, et epithymatibus, et medicinis oculi, et dentis, et aliorum, usque ad summam secundam: et sigillabimus hanc summam loquendo de oleis, et unguentis: et ante illud afferemus descriptiones apozimatum, et pilularum, quorum narrationem uidimus esse ante hanc summam secundam.

Decoctio aquæ de radicibus conferens ad oppilationes, et difficultatem urinæ, et dolorem hepatis, et stomachi, et administratur cum oleis, et aliis. Recipe corticum radicum feniculi, et corticum radicum apii, et radicum squinanthi, et seminis feniculi, et apii, et anisi, et spicæ odoriferæ, et capilli ueneris, et masticis, et passulorum enucleatarum quantum necesse est: decoquantur, et dentur in potu quantum est necesse. Decoctio

DEcoctio aquæ de radicibus ad dolorem hepatis Alkindi. Recipe corticum radices feniculi, & apii, amborum an. pondus. 3. i. feminis feniculi, & feminis apii, amborum an. pondus. 3. s. ros. rubearum mollitarum, & calamenthi, & squinanthi, omnium ana. 3. s. & passularum enucleatarum pondus. 3. ii. & assari pondus tertiar. 3. i. & spicæ pondus tertiar. 3. i. fundantur super ea aquæ tertiar. 3. lib. unius, & decoquantur donec remaneant unc. ii. & plus parum, deinde coletur, & fundatur super eam ex oleo amigda lino dulci pondus. 3. unius, deinde potetur.

Apozima de absinthio, conferens ad dolorem hepatis & stomachi, & febres commistas frigiditas phlegmaticas, & melancholicas. Cuius hæc est permissio. Recipe anisi, & feminis apii, & absinthii romani, et assari, & feminis feniculi, & radicem squinanthi, omnium quantum necesse est: decoquantur, & extrahatur aqua eorum, & detur in potu.

DEcoctio eupatorii, conueniens ei, qui habet febrem quartanam, & febrem phlegmaticam, & febrem diuersam, & lenit naturam. Recipe myrobalanorum nigrorum, & passularum mundatarum, & fumiterre, & bedoard, & eupatorio, et succaba, omnium æqualiter, decoquantur, & colentur.

Capitulum de pilulis.

Pilulæ quæ conueniant illi, qui habet uentositatem grossam, & inflationem, & spasum neruorum, & inflationem testiculorum. Recipe feminis apii, & feminis harmel, & anisi, & masticiæ, & croci, omnium an. 3. ii. myrobalanorum nigrorum, & belliricorum, & emblicorum, omnium an. 3. ii. serapini, & bdellii subalbi, omnium ana. 3. i. s. calamenthi, & petrofelini, & floris squinanthi, & assari, & costi, & zedoariæ, & ligni acori, omnium ana. 3. s. informantur pilulæ.

Pilulæ scetidæ magnæ: quæ expellunt humores grossos, et aperiunt oppilationes, et conferunt ad dolores iuncturarum, et iliorum, et albaras, et morpheam, et lepram, & elephantiam. Et sunt pilulæ cognitæ almecheru. Recipe ammoniaci, et serapini, et opopanaci, et bdellii, et aloes, et harmel, et myrobalanorum, et pulpæ coloquinthidæ, omnium an. 3. viii. et alsabram, et epithymi, et euphorbii, et cassiæ, et hermodactylorum, omnium ana. pondus. 3. iiii. & turbit. 3. x. et castorei pondus. 3. ii. et scammonæ pondus. 3. iiii. agarici. 3. ii. et croci, et spicæ, et cardamomi, et radicis altheæ albæ, et alkeia, et cinnamomi, et galangæ, omnium ana. pondus. 3. i.

Pilulæ scetidæ maiores conferentes ad dolorem colicæ, et podagræ, et dorsi, et genium: et resoluunt humorem grossum uiscosum in corpore, quarum hæc est permissio. Recipe bdellii, serapini, ammoniaci, opopanaci, feminis harmel, et pilulæ coloquinthidæ, et aloes Scotrensis, et epithymi, omnium an. 3. x. scammonæ. 3. vi. cinnamomi, spicæ, croci, & castorei, omnium an. 3. ii. euphorbij. 3. i. infundantur gumme in aqua porri, & fiant pilulæ. Dosis. 3. ii.

Pilulæ scetidæ minores, mundificantes humorem grossum, uiscosum, ex dorso, et genibus. Re-

cipe serapini de spahani, & ammoniaci, & opopanaci, & bdellii, omnium ana. drach. x. turbit. 3. xx. pulpæ coloquinthidæ. 3. xii. infundantur gummi, & conficiantur cum eis medicina. Dosis. 3. ii. cum aqua tepida.

Pilulæ scetidæ Alkindi. conferunt ad dolorem iuncturarum & podagræ, & omnem dolorem ex humore crudo, & cholera, & melancholia, & paralyfim: quarum permissio hæc est. Recipe aloes, & myrobalanorum citrinorum enucleatorum, & harmel, & epithymi Cretensis, & medullæ turbit, & ammoniaci, & opopanaci, & serapini, & bdellii iudaici, omnium ana. partes. iiii. pulpæ coloquinthidæ partes. iiii. scammonæ partes. ii. euphorbij, & castorei, & cinnamomi, & croci, omnium ana. partem i. infunde gummas in aqua porri, aut caulis die & nocte: deinde tere medicinas, & tere gummas, donec fiant sicut unguentum: deinde pulueriza medicinas super eas, & tere donec permisceantur, & fac pilulas similes piperi, & exsicca in umbra. Dosis earum pondus. 3. ii. in principio noctis cum aqua tepida, & sit cibus super eas pullus conditus in zibrabegi, & uinum eius sit uinum mellis, aut de pallsis.

Pilulæ de 4. capsia maiores: quæ sunt conferentes ad dolores humerorum, & ancharum, & uenæ sciaticæ: & solutione educunt humorem grossum uiscosum. Recipe serapini, & ammoniaci, & bdellii, & euphorbij, & opopanaci, omnium ana. drach. i. aloes, & epithymi, & agarici, omnium an. 3. j. s. aristologia rotundæ, & centauræ, et castorei, omnium an. 3. ii. macropiperis, & zingiberis, et cymini, et ammeos, et feminis apii, et anisi, et myrrhæ, et croci, omnium ana. tertias. ii. 3. i. myrobalanorum citrinorum, & hermodactylorum, et radicis almeheizaheregi, omnium an. 3. ii. s. sinapis, et 4. capsia, & pulpæ coloquinthidæ, et ligni acori, et salis Indi, omnium ana. tertias. ii. 3. i. confice cum aqua alkekengi, & fiant inde pilulæ. Dosis pondus. 3. ii.

Pilulæ 4. casia minores, conferentes ad molificationem partis, et paralyfim, et dolorem ancharum & genium et iuncturarum, et podagram frigidam, et solutione educunt humorem crudum grossum. Recipe myrobalanorum citrinorum. 3. x. aloes. 3. xx. zingiberis. 3. ii. piperis, & macropiperis, omnium an. 3. i. sinapis. 3. iiii. 4. capsia Indæ, & salis Indi, et pulpæ coloquinthidæ omnium an. 3. ii. penidiarum. 3. iiii. conficiantur cum aqua 4. porri, & informantur pilulæ. Dosis drachmæ duæ cum aqua tepida.

Pilulæ de casia descriptione alia. Recipe aloes, & turbit, et hermodactylorum, omnium ana. 3. x. 4. capsia, & acori, et salis naphthici, et pulpæ coloquinthidæ, & agarici, et granorum harmel, et bdellii, et serapini, omnium an. 3. ii. zingiberis, et macropiperis, et piperis, et masticiæ, et sinapis, et anisi, et costi, et ammeos, omnium an. 3. ii. epithymi, et myrobalanorum nigrorum amborum an. drach. v. conficiantur cum aqua caulis, et alkekengi, quorum dosis sit. 3. ii. aut. iiii. cum aqua calida.

Pilulæ de eupatorio, facientes ad dolorem hepatis, & icteritiam, & ad febres. Recipe aloes, & succi eupatorii, et mirobal. citrinorum, omnium æqualiter. Tere, & cribella, et confice cum aqua apij,

apii, et fac pilulas. Dosis pondus drachmarum duarum.

Pilulæ proſicui, cōferentes ad paralyſim, & tor-
turam, et dolorem genuū, et dolores iunctu-
rarum ex phlegmate. Recipe albedumaru,
& eſt medicina Inda, et ſatī, et aſrang; & eſt me-
dicina alia Inda: et turbit, et granorū alnil Indi,
& herbæ eupatorii, omnium an. aure. xx. deco-
quantur cum lib. laquæ, donec remaneat medie-
tas: deinde colentur, et reducatur aqua eorum ad
ignem, et bulliat donec coaguletur, et proiciat-
tur ſuper eam. ^{g B. dend} ^{h B. dend} ^{i B. dend} ² deinde de Scemi mundati à corti-
ce ſuo exteriore, et eſt ſimile linguæ auis poſitæ
in medio ſui. Et ſumantur cinnami, & agarici, et
maſticis, et aloes Scotrenſis, et albrengi excorti-
cati, et ſucci liquiritiæ, omnium an. aure. xx. Tere
et cribella cum orali præter. ² deinde de tere
deinde ſolum, et miſceatur cum medicinis, quo-
niam non cribellatur propter unctuoſitatem
ſuam, deinde proiciantur ſuper illam aquam de
coctam coagulatam, et facta eſt ei ſpīſitudo mel-
lis, et conſiciantur cum ea iſtæ medicinæ, &
informentur pilulæ, & ſumatur de eis pondus
tertiæ drach. i. uſque ad drach. s. et quando mul-
tiplicas, da duas tertias. drach. i. cum aqua calida
in nocte.

Pilulæ aliathelicæ: et ſūt pilulæ abſtergētes phleg-
ma, et melancholiam, et educentes ea ambo,
et frangunt uentofitatem debilitatis digeſtio-
nis, et dantur in potu hyeme & æſtate, quarum
hæc eſt permiſſio. Recipe cinnamomi, et coſti
et ſpicæ, et amomi, et chamædreos, et granorum
alben, et mahaleb, & cinnamomi, et agarici, om-
nium an. pondus. 3. ii. & myrrhæ, & croci, et ga-
rioſillorum, omnium ana. 3. iii. aloes. 3. xvi. ſiant
pilulæ in æſtate cum ſucco roſarū, et in hyeme cū
ſucco caulis. Dosis earum pondus. 3. ii. cum
uino ante cibum, et cibetur in hora ſua cum aqua
ciceris.

Pilulæ aldurie ex libro Alcaemet: quæ odorife-
rum efficiunt oris odorem, et abſtergunt ui-
ſum, et conſumunt phlegma, et faciunt appe-
tere cibum, et confortant dentes maſticantes.
Recipe cinnami, & piperis, & ruberæ, et coriandri
et heilbace, et condeiati, et faufel, et cabreus,
omnium ana. pondus drach. ii. et Kirat. i.
muſchi. Tere, et cribella, et conſice cum aqua
gummi ſoluti.

Pilulæ, quæ conferunt ad uentofitatem, et debi-
litateſtomiachi, et ad hæmorrhoidas: quarū
hæc eſt permiſſio. Recipe ſcoriæ ferri aure.
c. quæ infundantur in aqua porri ſeptem diebus
continuis, et renouetur aqua in ea omni die ſe-
mel, et granorum naſturtii. 3. cc. ſeminis porri &
ſeminis eruce, et ſeminis alfeſul, et ſeminis apii, &
ſeminis bauciæ, & ſeminis raphani, & ſcœnugræci
& ſeminis cepæ, omnium ana. 3. xxv. Tere, & cōfi-
ce cū aqua porri, & ſit forma pilulæ ſicut ciceris.

Pilulæ de ² deinde de conferentes ad torturam, &
colicam, & dolores dorſi, & genuū, et omnē
dolorem, cuius cauſa eſt phlegma groſſum ui-
ſcoſum, et omnem uentofitatem groſſam. Reci-
pe ² cinnamomi excorticati à cortice ſuo ſupe-
riore, de quo proiciantur linguæ repertæ inter
duo fruſta, & granorum dende, et ſucci liquiri-
tiæ, et agarici albi, & ² galceiati & herbæ eupato-

rii, & abſinthii, aloes, partes æquales. Tere, & cōfi-
ce cum aqua apii, & informentur pilulæ paruæ.
Et ille, qui de eis facit pilulas, inungat manū ſuā
oleo baſſami odorifero. Dosis earum eſt quod
eſt à . 3. j. uſque ad. 3. ii. Et ſit cibus ſuper eas
zibrabegi.

Solutiuus, conferens ad torturam, & abſter-
git uiſum, et acuit auditum, et ad dolores ſple-
nis, & ad podagram, et dolores iuncturarum,
& mollificationem lacerti, et nouemta frigori-
ſis, & humiditatis. Cuius hæc eſt permiſſio. Sa-
lis gemmæ. 3. vi. piperis. 3. xii. zingiberis, & ſemi-
nis apii, & hyſſopi, & aniuden, et petroſelini, et ſe-
minis ſcœniculi, et aniſi, et folii Indi, et agarici, &
ſcammonæ, & naſturtii, et garioſillorum, om-
nium ana. 3. iiii. Aggredientur poſt cribellatio-
nem, et reponantur in uafe, & adminiſtrentur.

Pilulæ ſtomaticæ Alkindi: quæ confortant ſto-
machum, et faciunt appetere cibum, et ſunt ua-
lentes ad ſtomachum, & hepar, & ſplenem, &
mundificant ſenſus, et inteſtina, et educunt ſuper
fluitates ex toto corpore, & phlegma. Recipe
myrobalanorum Kebulorum partes. vi. ſalis Indi
& abſinthii romani, & agarici leuiſ, & ſcammo-
næ ſubalbidæ, omnium ana. partes. iiii. aſſari, et
aniſi, & ſeminis apii, omniū ana. partes. i. medullæ
turbit albi partes. xvii. epithymi Cretenſis rubei,
mundi, recentis, partes. v. hyeræ picræ partes. vii.
garioſillorum partem. i. commiſceantur medici-
næ iſtæ poſt cribellationem, deinde ponatur ſup
eas paulatim, & ipſæ conterantur aqua in qua
bullitæ ſunt partes. iiii. penidiorum ſahari, donec
conuerſa ſit in ſubſtantia. ſucci daſtylorum, de-
inde informentur pilulæ ſimiles piperi. Dosis ſit
pondus. aure. ii.

Pilulæ albaromaki mundificantes caput, et ex-
tremitates, et conferunt ad apoſtemata. biban-
tur, & dormiatur ſuper eas propterea quod
ſunt ultimæ in attraſtione: quarum permiſſio
hæc eſt. Recipe aloes Scotrenſis, et pulpæ colo-
quinthidæ, amborum aure. vii. croci, & ſpicæ, &
cinnamomi, et granorum baſſami, & aſſari, & ma-
ſticis, & abſinthii romani, & ſcammonæ, & tur-
bit, omnium an. aure. ii. caſſiæ aure. s. Tere bene,
& cribella, & conſice cum aqua tepida, & fac pi-
lulas, & inungat manum ſuam oleo amigdalino
dulci, et ſumatur de eis ſecundum quantitatem
lenitatis naturæ, et ſiccitatis eius, minus pilulis.
iii. & plus de eis pilulæ. ix. Dosis integra. 3. ii.
quum uadiſt ad lectum ſuum.

Pilulæ filii Alharith expertæ ad morpheam ſcœ-
dam, auferunt enim eam in tribus diebus, &
conferunt ad febrem, et uentofitatem, et dolo-
res iuncturarum, & omnem paſſionem phlegma-
ticam, et melancholicam. Recipe myrobalano-
rum nigrorum, & citrinorum, & aloes Scotrenſis
& ſarcoſcolle, & bdellii rubei, & ſerapini de ſaphi-
ni, & pulpæ coloquinthidæ, omnium an. partes.
v. naſturtii albi, & origani perſici, et nigellæ, &
cinnami carmeni, et ſalis gemmæ, & uſci roma-
ni, omnium an. partem. i. Accipe has medicinas
poſt contritionem, et cribellationem, et commi-
ſce perfecte, & infunde gummas in aqua porri
in uafe æris tantæ quantitatis qua conſiciantur
medicinæ, & ponatur in ſole donec reſoluantur
gummæ, deinde projiciantur medicinæ cribella-
te

te defuper, & conficiantur bene uehementer co-
terendo, donec sit possibile ut fiant pilulæ simi-
les piperi, & exsiccentur in umbra. Dosis earum
aure, i. cum aqua tepida. Et abstineat ante ipsas
duobus diebus ab omnibus rebus nisi pane, & al-
zibrabegi.

Pilulæ filij Hubeire, super quibus est conueni-
tia manifesti iuuamenti in uentositatibus, &
cholera, et uentositatibus hæmorrhoidarum,
& humore crudo, et morphea, & pruritu. Et bibū
tur in omni die, & nocte, hyeme, & æstate, quarū
permissio hæc est. Recipe myrobalanorum ci-
trinorum, & nigrorum, et belliricorum, ablati
nucleis, omnium an. aure. xii. emblicorum aure.
vi. ⁿ casia Indæ, & macropiperis, amborum ana
aure. v. nucis muschata, et salis gemmæ, omnium
an. aure. ii. turbit albi, et aloes, amborum ana au-
re. iij. Tere & cribella omnia, et fac confectionē
cum oleo uiolaceo, et fac pilulas, et exsicca in um-
bra. Dosis earum aure. vi. apud mediam noctem
cum aqua calida, uidebis enim mirabilia ex iu-
uamento.

Pilulæ aggregatiuæ filij Ilgeben: quæ conferūt
ad superfluitatem existentem in corpore ex
phlegmate, & cholera rubea, et cholera nigra.
Et similiter conferunt capiti quum in ipso est su-
perfluitas ex istis humoribus, aut ex uno eorum,
et resoluunt surditatem accidentem inde, et con-
ferunt stomacho, et hepatis, et confortant ea. et
conferunt ad omnem febrem antiquam, et sedāt
humores omnes, et sedant sanguinem, et sanant
species ulcerum, et pruritum. Et ille qui habet hæ-
morrhoidas, & indiget potu earum, tangat indi-
cem & pollicem suum cum aliquanto oleo amig-
dalino, deinde tangat illas pilulas digitis suis quā-
titate qua fluant cum oleo, deinde bibat eas: non
enim nocebunt ei quum fecerit illud, quarū per-
missio est hæc. Recipe hieræ picæ. 3. xxiii. my-
robalanorum nigrorum, & citrinorum, amborū
ana drach. vi. mastice, & anisi, & succi eupatorii,
& succi absinthij, omnium ana drach. ii. rosarū ru-
bearum. 3. iiii. Terantur, & cribellentur, & confi-
ciantur cum aqua, et informentur pilulæ similes
piperi. Dosis. 3. ii. usque ad. 3. ii. s. & bibantur
post duas horas à principio noctis, antequam
dormiat utens eis, deinde surgat, et facient ascella-
re à duabus scellis usque ad. iiii. & erit earum ope-
ratio in die.

Pilulæ factæ cum euphorbio conferentes ad a-
quam citrinam, et ad dolorem dorsi, et anchæ,
& podagram, et mollificationem membrorū:
Quarum permissio hæc est. Recipe euphorbij,
& mastice, eorum amborum an. 3. iiii. scammo-
næ, et agarici, amborum an. 3. v. pulpæ colo-
quinthidæ. 3. iij. aloes, & epithymi, amborum ana
pondus. 3. xv. succi absinthij pondus. 3. v. salis In-
di pondus. 3. j. s. macropiperis pondus. 3. ij. anisi
pondus. 3. iiii. spicæ pondus. 3. x. Tere medicinas
et cribella, & confice cum aqua caulis, et in-
forma pilulas sicut piperis. Dosis huius medi-
cinæ, est. xi. pilulæ usque ad quantitatem. 3. s. ante
cibum, & post ipsum, Et bibatur super eis aqua
calida.

Pilulæ aliæ conferentes ad febrem chronicam,
& debilitatem splenis, & hepatis, et in ceptionē
aquæ. Recipe chamæpicheos, et chamædreos

& radicum liquiritiæ, et croci, & lacæ, et absin-
thij, omnium an. 3. x. seminis apii, et anisi, et semi-
nis sceniculi, omnium an. 3. v. succi eupatorii, et
reufini, & rosarū omnium an. 3. viij. seminis cuseu-
tæ. 3. xv. polij, et si habuerit splenem, adde in eis
scolopendriæ. 3. x. radices capparidis, et fructus ta-
marisci, amborum an. 3. viij.

Pilulæ aliæ ad febrem chronicam ex humori-
bus commistis, & dolorem hepatis, & in ceptio-
nem aquæ. Recipe absinthij, & succi eupato-
rij, et myrobalanorum citrinorum, et aloes, &
mastice, et croci, et aristol. & lacæ, et anisi, et
cassie, et hieræ, omnium ana partem. i. Terantur
& informentur pilulæ.

Pilulæ conferentes ad febrem chronicam acci-
dentem ab humoribus commistis, & ad dolo-
rem hepatis, & in ceptionem hydropisis. Re-
cipe absinthij aut succi eius, & succi eupatorii, &
myrobalanorum citrinorum, & aloes, & mastice,
& croci, & reubarbari, & lacæ ablutæ, & anisi, &
folij sicci, & hieræ picæ omnium an. partē. i.
Terantur & conficiantur cum succo solatri, & in-
formantur pilulæ. Dosis pondus aure. i. cū aqua
tepida in nocte. Quod si fuerit tussis, permisce
cum medicinis succi liquiritiæ quantum est medi-
cetas ponderis omnium medicinarum.

Pilulæ quæ aperiunt oppilationes, & subtrahant
humores grossos, & faciunt descendere humo-
res, & humiditates viscosas, & mucilaginosas.
Quarum hæc est permissio. Recipe solij In-
di, & myrrhæ, & floris squinanthi, & floris absin-
thij romani, & mastice, & croci, omnium an. 3.
s. seminis apii, & anisi, & bdellij, & serapini, et opo-
panaci, omnium an. 3. i. aloes. 3. vii. turbit, et aga-
rici, amborum an. 3. iiii. et. s. fiant pilulæ.

Pilulæ de serapino: quæ conueniunt ad dolorē
genuum, et anchorum, et laterum. Quarum
hæc est permissio. Recipe seminis apii, & semi-
nis harmel, amborum an. 3. i. serapini, et bdellij,
amborum an. 3. ii. hieræ. 3. iii. pulpæ colquinthidæ,
et agarici, amborum an. 3. i. turbit. 3. vi. fiant pilu-
læ. Dosis. 3. ii. cum aqua tepida.

Pilulæ de opopanaco Salomon. conuenientes ad
dolorem genuum, et dorsi, et paralyfim, et tor-
turam. Recipe zingiberis, et piperis, et ma-
cropiperis, et capsie Indæ, et myrobalanorum ci-
trinorum, et belliricorum, et emblicorum, et myr-
rhæ, et turbit, et scammonæ, et croci, et castorei,
omnium an. 3. ii. opopanaci, et hermodactylorū,
et serapini, et bdellij, et ammoniaci, et pulpæ co-
loquinthidæ, omnium an. 3. x. aloes. 3. xi. infun-
dantur gummiæ in aqua caulis, et conficiantur
cum eis medicinis, et informantur pilulæ. Do-
sis. drach. ii.

Pilulæ de euphorbio conferentes ad paralyfim,
et mollificationem, et humores crudos descen-
dentes ad nervos. Recipe agarici, pulpæ co-
loquinthidæ, euphorbij, serapini, bdellij, omnium
an. 3. i. aloes. 3. ii. Terantur et conficiantur cum
aqua caulis, et fiant pilulæ.

Pilulæ Indæ factæ cum muscho conferentes ad
dolorem stomachi, et auferunt fetorem oris,
et malum odorem potus uini, et exsiccant hu-
miditates torum. Recipe P. remisk & et cappa-
ris, amborum ana lib. i. conterantur, et abluantur
cum aqua et proiciantur in uase, et proiciantur
super

o. B. sumiterra
sicce

p. B. ramech

super ea aqua lib. xl. et decoquatur donec remaneant lib. v. et coletur: deinde reducatur ad uas mundum, et decoquantur cum aqua secundo sola, donec coaguletur: et tu remouebis eam cum cochleario ita, ut non adhæreat, et aduratur: deinde proiciatur in catino uiridi, et exsicceetur sicut exsiccat aloes ablutum. Quum ergo uolueris facere ex eis pilulas, sume de eis aure. xx. et tere, et cribella: deinde accipe heil, et gariofil. et nucis muschatæ, et macis, et xilaloos Indi, et folii, et centaureæ, et sandali albi, et girbaugue, et cubebe, omnium an. aure. i. muschi aure. v. camphoræ, aure. x. Tere unumquodque per se, & cribella, deinde permisce: postea accipe 9 remisk secundo. aure. v. & proice super eam aqua. 3. vi. decoque eam donec remaneant 3. ii. & cola eam, et confice cum ea medicinas, & informa pilulas sicut cicer, & exsica eas, et utere eis quum necesse fuerit.

q. B. ramech

TRACTATUS DECIMVS

De oleis.

Sermo noster in hac summa de oleis est secundum nostram conditionem.

Oleum nardinum. Eius quidem iuuameta sunt multa, & est de nobilioribus oleis ad omnem dolorem, qui fit ex frigidityte in uentre, & uentositem intrinsecam, & sedat dolores auris frigidos, & remouet eos, & aufert dolorem capitis, & hemieranem facto caput purgio ex eo, & colorem efficit bonum, & aufert colicam, & punitionem uentosam, & confert ad dolores earum, & sedat dolorem hepatis, & uentris, & calefacit matricem, & inicitur in foramen uirgæ, & confert renibus, & uesticæ, & ad mollificationem uesticæ. Cuius hæc est permissio. Sumantur calamini aromatici, & cyperi, & foliorum lauri, et xilobalsami, et folii Indi, et enulæ, et fauine, et squinanthi, et myrti, et cordumeni, et samplici, omnium an. 3. ii. Terantur cōtritione grossa, et proiciantur in uase, et proiciantur super ea uinum et aqua, et infundantur super ea olei sisfami kist. v. et decoquantur lento igne in uase duplici sex horis, et moueantur omni hora: deinde auferantur ab igne, et dimittantur donec infrigidetur, et coletur oleum. Decoctio secunda. Cuius hæc est permissio. Recipe ros. rub. et casie, et succi myrti humidi, et myrrhæ, omnium an. 3. ii. Terantur grosse: et proiciantur super ea aqua, aut uinum donec humectentur, et oleum decoctum: et decoquantur leui igne tribus horis, et infrigidetur, et coletur. Decoctio tertia. Cuius hæc est permissio. Spica, et gariofillorum, et storacis, omnium an. unc. iii. nucis muschatæ, unc. v. olei balsami. unc. vi. Tere medicinas grosse, et proice super eas aquam. quum ergo calefit, proice desuper oleum quod decoctum est, et oleum balsami, et storacem liquidam, & moue donec misceantur, et ferueant donec consumatur aqua, et remaneat oleum.

Oleum de storace conueniens iuncturis, ad quas effunditur materia, et calefacit lacer-

tos, et apostemata frigida, et matricem frigidam, et calefacit renes, et uesticam ex frigidityte. Recipe olei sisfami Kist. i. storacis sicæ. 3. iii. decoquatur lento igne donecumat oleum uirtutem storacis, et reponatur.

Oleum de chamamilla. Recipe olei sisfami kist. i. fenugraci, superioris chamamillæ abluti, et exsiccati in umbra, amborum ana. 3. ii. et reponatur in uase uitri, et ponatur in sole. xl. diebus, et administretur.

Oleum de mastice, conueniens ad debilitatem stomachi, & apostemata eius, et lenit duritiam. Recipe olei sisfami kist. ii. mastice. 3. vi. Teratur mastix, & proiciatur super oleum in uase duplici.

Oleum de absinthio, factum in sole, calefaciens & confortans membra frigida. Recipe olei sisfami 3. danic. 3. i. proice ipsum in uase uitri, et absinthii. 3. ii. et ponatur in sole. xl. diebus, et administretur.

Oleum de anetho. Recipe olei sisfami Kist. i. seminis anethi exsiccati in umbra. unc. i. proiciantur in uase uitri, et ponantur in sole. xx. diebus, et administretur.

Oleum de lilio: quod confert ad frigus matricis, et præfocationem matricis, et ad colicam, et calefacit renes, et uesticam. Recipe casie lignæ, et costi, et carpobalsami, et mastice, omnium an. 3. i. gariofillorum, et cinnamomi, amborum an. 3. s. croci. 3. i. Tere et proice in uase uitri cum lib. i. s. olei sisfami, et liliis. xxx. numero, postquam proieceris illud, quod est in eis de citrinitate, et radices foliorum eorum, et ponatur in umbra in loco temperato, usquequo summat oleum uirtutem eius, et administretur.

Oleum de 3. hæce 3. quod confert ad difficultatem urinæ. Recipe olei sisfami. 3. i. aquæ lib. i. et quartam, zingiberis. 3. iii. 3. hæce. 3. x. Tere medicinas grosse, et proice in uase cum aqua, et oleo sisfami, et decoquatur donec consumatur aqua, et remaneat oleum: et distilletur de eo in foramen uirgæ.

Oleum de 4. hæce 3. aliud, ad iuncturas, et colorem efficit bonum, et addit in desiderio coeundi, et commouet super coitum, et rectificat renes, et uesticam, et dorsum quum de eo bibitur quantitas. 3. i. omni die cum rob. aut eū uino, et administratur etiam in clysteribus. Cuius hæc est permissio. Recipe olei sisfami, et lactis uaccini dulcis, et succi 3. hæce 3. humidus, omnium an. lib. x. penidiorum alborum lib. v. zingiberis lib. ii. s. Terantur penidii, et cribellentur, et proiciantur omnia in uase figuli, et accendatur sub eo ignis leuis donec consumantur aquæ 3. hæce 3. et lac, et remaneat oleum solum, et bibatur de eo sicut diximus: est enim iuuatuum ad debilitatem renum, et addit in desiderio coeundi, et spermate.

Oleum de 5. hæce 3. aliud, conueniens ad difficultatem 3. uentris 3. et dolorem iliorum, et renum, et uesticæ. Cuius hæc est permissio. Recipe aquæ dulcis sacraia. xv. zingiberis pondus. 3. iii. contriti 3. hæce 3. pondus. 3. x. olei sisfami sacraia. ii. decoquantur in uase mundo, igne leui, donec consumatur aqua, et remaneat oleum: et auferatur, et dimittatur donec infrigidetur.

a. B. danuch

b. B. hæcech

c. B. hæcech

d. B. hæcech

e. B. hæcech

f. B. hæcech

g. B. hæcech

h. B. urina

i. B. hæcech

detur: et coletur, et fiat clystere ex eo posterius, et ante, effundendo in foramen uirgæ.

1 B. ani

Oleum de serpentibus, conferens ad impetiginem et mollificationem ^k stomachi. 3.

Sumantur olei sisamini kist. iii. et ponantur in uase figuli, et ponantur in eo de serpentibus nigris à.v. usque ad.x. et stringatur caput uasis, et decoquantur lento igne, donec in decoctione dissoluantur, et auferantur ab igne, et dimittatur donec infrigidentur, et aperiat caput eius, et caueatur à uapore eius: quare dimittatur, donec infrigidetur, et respiret, et auferatur ab eo uapor, et ponatur in uase, et administretur in epithemate quum ipsum est necessarium cum penna inunctum.

1 B. felange, & fychragi

Oleum regis David: quod est uiuatiuum ad paralytim, et torturam, et podagram, et tremorem, et ad dolores iuncturarum, et dorsis, et ad fistulas, et hæmorrhoidas, et ad colicam, et elephantiam. Cuius hæc est permissio. Recipe

bdellii. 3. x. ammoniaci, et serapini, et opoponaci, et carpoballami, et opii, et polypodii, et ellebori albi, et zarur, et 1/2 felieniaci, et casia, et amigdalum amarum exorticatum, omnium ana. 3. vi. gariofillorum, et nucis muschatæ, et zingiberis, et galangæ, et cinnamomi, et laudani, et castorei, omnium ana. 3. iiii. kesi, et feminis hyusquiami albi, et fiseleos, et olibani, et nigellæ, et feminis crucis, et feminis porri, et ammeos, et costi, omnium

1 B. felange, & fychragi

ana. 3. v. cyperi, et granorum harmel, et myrthi, et granorum uiridum, et granorum alkerua, et fampluci, omnium ana. 3. iiii. foliorum eupatorii, et uisnæ amborum ana. 3. v. Terantur medicinæ istæ cōtritione grossa, et proiciantur in uase, et fundantur super eas lib. vi. fucci caulis, et decoquatur igne leui, donec redeat ad lib. ii. et remoueat ab igne, et coletur, et exprimitur ita ut non remaneat in eo aliquid de uirtutibus harum medicinarum, et reducat ad uas, et fundantur super ipsum de oleo

1 B. felange, & fychragi

oliuæ lib. vi. et butyri uaccini, et olei ^m arazaki, et olei de Kerua, et olei aldemest decocti cū speciebus, et affertur hoc oleum de Aegypto, omnium ana. 3. x. et farinæ amigdalorum amararum. 3. ii. granorum lauri, et pini, amborum ana. 3. vi. olei de lilio, et olei de eruca, amborum ana. 3. v. granorum uiridum pondus. 3. x. olei sisamini, aut arazaki in quo decoctæ sunt rutæ. 3. iiii. usneq. 3. iiii. olei de alhanna. 3. v. mellis anacardi. 3. iiii. et addantur super olea in uase, et dissoluat cū pauco illius aquæ de sagzenea pōdus. 3. x. decoquatur lento igne secū dum facilitatem donec remaneat aquæ quantitas

1 B. felange, & fychragi

facraiati. i. et auferatur ab igne, et coletur cum matili spisso, et reducat ad uas, et proiciantur ammoniaci. 3. x. mellis. 3. x. et ponatur super prunas donec liqueat, et misceantur cum eo de storace liquida, et naphtha alba, et olei balsami, omnium ana. 3. x. et ponatur in ampulla, et claudatur strictè caput eius. Dosis eius à quarta. 3. i. usque ad aurei. cum aqua ciceris tepida.

Oleum de costo datur in potu, et confert ad frigus lacertorum, et proprietate hepatis, et stomachi, et aperit oppilationes lacertorum, cōfortans eos, faciens colorem esse bonum, conseruans nigredinem capillorum. Recipe costi amari. 3. x. casia. 3. vi. foliorum almarinacori sextaria. x. Terantur grosse, et infundantur in uino in nocte, et proiciantur super eas olei sisamini lib. i. s.

& decoquatur uase duplici, donec consumatur uinum, et remaneat oleum.

Oleum de costo aliud, ad dolorem hepatis, et stomachi, et dolorem iuncturarum ex frigiditate, et mollificatione lateris. Recipe gariofillorum. 3. i. calami aromatici, et spica, et folii Indi, et storacis, et radices lilii celestis, et cinnamomi, et usneq. et costi, omnium ana. 3. ii. enulæ, et casia ana. 3. i. myrrha, 3. s. Tere medicinas grosse, et infunde in aceto in nocte, et effunde super eas olei et aquæ, amborum ana. lib. v. et decoquantur lento igne donec consumatur aqua, et remaneat oleum, et coletur, et misceatur cū primo.

Oleum ieribuet. et est medicina Indæ, faciens ad uentositates grossas, et ad dolorem matricis frigidum. Recipe serapini, et galbani, et cyperi, et sinapis, et ellebori, omnium ana. 3. xv. glutinis alimbat. 3. viii. opoponaci, 3. iiii. cinnami, et costi, et aristologiæ longæ, et rotundæ, omnium

ana. pondus. 3. ii. acori, et ammoniaci, et sir, et est medicina Indæ, et fel, et pyrethri, omnium ana. 3. ii. s. zedoariæ, et doronici, et castorei, et rutæ, et hæscæ, et abrotani, et radices liquiritiæ, et rutæ montanæ, et maruas de firem, et caulis, et sampuci, et sisimbrii, et gariofillorum hortulanorum, omnium ana. 3. s. myrrha, et asæ odoriferæ, et fœtidæ, et alaniuden, omnium ana. 3. quartam. i. olei oliuæ lib. ix. et aquæ lib. xviii. decoquatur lento igne donec consumatur aqua, et remaneat oleum.

Dosis eius à media, drach. usque ad duas cum aqua anethi.

Oleum sindin, quod nominatur abrusmed, conferens ad tussim, et uentositates grossas, et attrahit humores grossos, et confert ad hæmorrhoidas. Cuius hæc est permissio. Recipe fauina, et piperis, et macropiperis, et Kesim, et zingiberis, et 1/2 casia Indæ, et 1/2 salis rubei, et cymini, omnium ana. drach. vi. fauic nabac kascius. i. in aqua, et coletur super medicinas.

Oleum de kerua: quod confert ad mollificationem, et paralytim, et torturam, et aperit oppilationes hepatis, et splenis: et confert ad colicam. Cuius hæc est permissio. Recipe ammeos, et origani, et calamenthi montani, et myrrha, et marmacor, et feminis apii, et feminis fœniculi, et anisi, et feminis alandacocha, et mastice, et assari, et fœnugraci, omnium ana. 3. vij. et alfel, et albel, et alfel, et acori, et 1/2 casia Indæ, et bdellii, omnium ana. 3. v. serapini, et ammoniaci, et opoponaci, omnium ana. 3. iij. et radicem apii, et corticum radicum: fœniculi, et squinanthi, et radicem liquiritiæ, et enulæ sicæ, et 1/2 hæscæ, 3. omnium ana. 3. x. hezerihafen, et sinfider, amborum ana. 3. iij. zingiberis, et cinnamomi, et gariofillorum et cardamomi, et 1/2 girbauge, et cubebe, et macropiperis, et piperis, et nucis muschatæ, et macis, et nigellæ, et costi, et carui, omnium ana. 3. iij. zedoariæ, et doronici, amborum ana. 3. v. Tere medicinas grosse, et funde super eas de aqua quod submergat eas, et decoquantur donec dissoluantur, et coletur: et fundantur super ea olei de Kerua recentis lib. vij. et decoquantur lento igne donec consumatur aqua, et remaneat oleum: et administretur cum necesse fuerit pondus aurei. ii. aut. iiii. cum aqua de radicibus.

Dosis eius à quarta. 3. i. usque ad aurei. cum aqua ciceris tepida.

Oleum de costo datur in potu, et confert ad frigus lacertorum, et proprietate hepatis, et stomachi, et aperit oppilationes lacertorum, cōfortans eos, faciens colorem esse bonum, conseruans nigredinem capillorum. Recipe costi amari. 3. x. casia. 3. vi. foliorum almarinacori sextaria. x. Terantur grosse, et infundantur in uino in nocte, et proiciantur super eas olei sisamini lib. i. s.

Dosis eius à quarta. 3. i. usque ad aurei. cum aqua ciceris tepida.

AVIC.

Cc

Oleum

Oleum de Kerua simplex. Decoquitur cum aqua sola, et minoratur à caliditate sua, quā decoquitur cum aqua sola, et est in loco olei arazaki quum abluitur cum aqua sola.

Oleum de cucurbita: quod confert ad omnē caliditatem, et ad acuitatem in toto corpore, si fuerit membrum inunctum cum eo, et si fuerit in uescia aut renibus, inungatur cum eo: & olfaciat ex eo, et inungatur cum eo. Et si fuerit in capite, fiat caputpurgium ex eo. Et si fuerit in intestinis acuitas cholericā fumere in potu ex eo est iuuatium ad omnia illa. Cuius hæc est per mistio. Sumatur cucurbita magna integra, et ex corticentur, et teratur, et exprimitur, et sumantur de aqua eius partes quatuor, et olei sisamini recentis pars. i. decoquatur lento igne. donec cōsumatur aqua, et remaneat oleum: deinde coletur in uase uitreato, et administretur.

r B. alsehefezā

f B. de allehefe fram

Oleum ḡāsehefabrenz: quod confert ad uentositatem in genibus, et iuncturis, et toto corpore. Sumatur ḡāsehefabrenz pars. i. et olei sisamini pars. i. et decoquatur donec consumatur aqua tota, et remaneat oleum: coletur ergo et reponatur in uase uitri et claudatur stricte os eius. Dosis sit ab aure. i. usque ad unc. s. sicut diximus: & bibatur super mensuram. 3. ii. aqua ciceris, in qua quum cicere decoctum sit aliquid cymini: & sit cibus super ipsum zibrabegi. Et si fiat ex eo inunctio super membra, confert.

Oleum auris. Recipe olei sisamini lib. ii. origani. 3. xv. rubæ. 3. ii. opopanaci, & serapij, & myrrhæ, & bdellii, & ammoniaci, & aloes, & olibani, omnium ana drach. ii. Tere medicinas, & proice super eas parum aquæ, & confricentur cum manu bene, & proiciantur super eas oleum, et decoquatur lento igne donec inspissetur: & coletur, et administretur.

Oleum auris descriptione alia. Recipe sceha. unc. ii. quæ confricetur cum olei lib. i. et aquæ samplici lib. s. decoque omnia lento igne in cochleario ferreo, et cola ipsum, et distilla de ipso in aurem.

Oleum alfeseld conueniens ad dolorem iūcturarum, et spasmus, & mollificationem membrorum. Recipe sel, et bel, & sel, et acori, et capsia, et enula, et macropiperis, et nucis uomicæ, et radicis lilii, & seminis fœniculi, & costi, et myrrhæ, & zedoariæ, & daronici, omnium an. 3. v. Terantur grossæ, & proiciantur in ollam, & proiciantur super ea olei sisamini, et lactis, & aquæ, omnium ana hemina. ij. decoquantur in uase duplici, donec consumantur aqua, & lac, & remaneat oleum, & coletur, & administretur.

Descriptio alia, quæ confert ad dolores uesticæ, et matricis frigidarum, et ad uenam sciaticam, et frigus renum, & mollificationem membrorum, et colicam, et torturā, & paralytim, & ad uentositates frigidās grossas quæ accidunt in neruis, et dolorem dorsi, et omnem dolorem qui fit ex frigore, & grossitudine, & est oleum Indum. Recipe sel, & bel, & sel, & acori, & capsia, et radicis lilii celestis, & enula, et macropiperis et nucis uomicæ, et nucis cupressi, et pini, et costi & seminis fœniculi, et zedoariæ, et buzed, & daronici, omnium an. 3. x. Terantur omnia grossæ, &

sumantur lactis dulcis: et aquæ, amborum an. lib. x. et olei sisamini lib. v. decoquantur in uase duplici, donec consumatur aqua, & remaneat oleum.

Oleum de ouis fit aut molendo uitellos elixatorum aut distillando in uase uitreo compositum: aut cum distillatione sublimata.

Oleum alkekengi: quod est conueniens ad epilepsiam, & paralytim, & mollificationem, & frigiditatem, & spasmus, et debilitatem stomachi, & uenam sciaticam, & dolores iuncturarum, & dorsi, et confert ad colicam, & prouocat menstrua, & calefacit matricem, & frangit lapidē & sedat dolorem ani, & aperit oppilationes corporis. Recipe myrobalanorum kebulorum, & belliricorum, & mirobalarum nigrorum, & emblicorum, omnium an. 3. x. radicis apij, & radicis fœniculi, amborum an. 3. vii. macropiperis, & piperis, & zingiberis, omnium an. 3. v. opopanacis hyusquiami & secunda pini, omnium an. 3. v. turbit sextaria. iiii. caulis recentis, & rutæ recentis, & ḡāseche humidi, omnium an. m. j. Terantur sicca grosse, & incidantur olera, & proiciantur in uas, & proiciantur super ea aquæ lib. xxxiiii. & decoquantur donec remaneat medietas, & proiciantur super ea olei de kerua hemina. iiii. & decoquantur donec consumatur aqua, & remaneat oleum. Quidam uerò addunt in eo radicem lilii sextaria. ii. & ḡāseche, 3. iiii. & anisi, & edebes, & asid, & cordermeni, omnium ana. 3. ii.

r B. hasech

u B. sythragi

Oleum de croco: quod lenit neruos, & aufert spasmus, & confert ad duritiem matricis, & colorem efficit bonum. Recipe croci. 3. vi. calami aromatici drach. v. myrrhæ drach. s. cordermeni. 3. vi. infundantur medicina per se, & myrrha per se in aceto, præter cordermeni: & dimittantur diebus. v. in sexto die infundantur cordermeni in aceto, & dimittantur die uno, & infundantur super ea in die septimo olei sextaria. v. & decoquantur lento igne donec consumatur aqua, & remaneat oleum.

Oleum de usneæ. Recipe usneæ sextaria. v. costi drach. x. capsia, & calami aromatici, amborum ana drach. iii. marmacor. 3. ii. storacis drach. v. olei myrti lib. s. Terantur medicina, & infundantur in aceto: & dimittantur tribus diebus continuis, & coquantur cum oleo, donec consumatur acetum, & remaneat oleum, & coletur, & recondetur.

Oleum de euforbio nostrum, conferens ad dolores frigosos, & propriè in neruis, & ad uenam sciaticam, & dolorem dorsi, & pedum. Cuius hæc est permissio. Recipe costi amari pondus. 3. x. castorei pondus. 3. v. & calamenthi sicci pondus. 3. xii. & pyrethri pondus. 3. vii. & condifi pondus. 3. iiii. & staphisagria pondus. 3. iij. Terantur omnia, & decoquantur in uase cum. xl. 3. uini odoriferi postquam infusa sunt in eo die et nocte usquequo perueniat ad id quod est minus tertia, deinde infrigidentur, & confricentur uehementer, & coletur & fundatur super ipsum quantum est medietas ponderis eius olei sisamini. aut olei sambacini, aut olei alkeiri, et decoquantur usque quo consumatur uinum, & remaneat oleum: deinde sumantur ad omnia. x. pondera olei, euphorbii albi recentis. 3. iiii. & teratur sicut puluis, & misceatur

ſceatur cum oleo, & ponatur ſuper ignem donec bulliat, & recondatur.

Oleum, quod romanè dicitur demanum, & eius expoſitio eſt medicina. x. ſpecierum, cōferens ad frigus neruorum & ſtomachi, conſortans membra, repellens ſuperfluitates, lenificans neruos. Recipe ſtoracis. unc. iiii. & maſticis pondus unc. xii. & folii Indi, & ſpicæ, amborū an. j. iiii. & euphorbij unc. iiii. cinnamomi unc. vi. ceræ albæ unc. xii. olei de ben. unc. xlviii. olei baſami unc. xii. piperis unc. i. Terantur ſicca, & ſoluantur quæ ſunt præter illa, & reponatur.

Oleum de floribus papaueris Ruſſi, calefaciēs ſtomachum frigidum, & reſoluit commotionem, et apoſtemationem quando commiſceatur cum adipe anferis, aut gallinæ. Sumantur olei boni lib. i. & roſ. papaueris Ruſſi unc. ii. ponatur illud in uafe, et ponatur in ſole. x. diebus, & reponatur: ueruntamen non habet illud oleum odorem.

Olea pura de lilio, & cydonijs, & malis, & ſina piper, cucumere aſinino, ſunt ita ut ſint olei ſiſamini pars. i. & aquæ partes. iiii. & ſtent in ſole quadraginta diebus, & reponatur.

TRACTATUS VNDECIMVS

De unguentis, & emplaiſtris.

VNGVENTVM de ceruſa, qd conſert ad aduſionem ignis, et exoriationem. Recipe lithargirii. 3. i. ceruſæ. 3. v. ceræ albæ. 3. vii. olei roſ. unc. ii. liqueſcant cera, & oleum, proiciantur ſuper ea ceruſa, et lithargyrium in mortarium, & miſceantur ſimul antequam inſrigidentur, & miſceatur cum eo albugo oui unius, & adminiſtretur.

Vnguentum aliud. Recipe ceruſæ. 3. iiii. lithargirii. 3. ii. ſcoriæ argenti aurei. i. dragacanthi. 3. i. Terantur, & cribellentur cum orali, & ſumatur ceræ albæ unc. i. quæ liqueſcat cum unc. iiii. olei roſ. & proiciantur ſuper ea medicina in mortario, et conterantur.

Vnguentum baſilicon magnum conferens ad ulcera, & conuenit locis neruoſis, & uulneribus in quibus non eſt caliditas. Recipe ceræ lib. i. picis unc. vii. myrrhæ, et reſinæ, omnium an. unc. iiii. glutinis alimbat unc. iiii. olei lib. vi.

Vnguentum baſilicon minus. Recipe reſinæ, & picis, et ceræ æquales partes, & adminiſtratur cum oleo oliuæ.

Vnguentum de ceruſa cum aceto. Sume lithargirii 1/2, & quantū uis, & cribella & proice in 1/2 ciminili, & proice ſuper ipſum acetum, & oleum, et commiſce bene cum manu, et utere.

Vnguentum de flore æris: ad ulcera antiqua. Floris æris. 3. ii. ceræ, & reſinæ, amborū an. 3. v. teratur flos æris, & liqueſcant reliquæ medicina cum oleo, menſura quæ eſt neceſſaria, & proiciatur de ſuper flos æris, & commoueatur donec æquetur et adminiſtretur.

Vnguentum de calcadis: quod nominauit Gal. ſmutkin, conferens ad apoſtemata peſtilentia, & conſolidat uulnera, quæ difficile conſolidantur, & ſanguinea, & conſert ad difficultatem urinæ, & difficultatem egeſtionis, & omnia apoſtemata. Recipe adipis zirbi antiqui libri. iiii. olei antiqui lib. iiii. calcadis. unc. iiii. liqueſiat adeps, & teratur calcadis, & miſceatur cum tribus lib. olei, & terantur lib. iiii. lithargirii, & miſceatur cum eis, & cum adipe in mortario, deinde ponatur in frixorio mundo, & permiſce ea cū ſpatula quæ ſit abſciſſa ex palma, donec æquetur, & adminiſtretur.

Vnguentum nigrum d 1/2 lithargyii. unc. j. aceti fortis. unc. iiii. olei. unc. ii. decoquantur omnia cum ſtudio ne adurantur, & commoueatur donec coaguletur.

Vnguentum diaphylon, conferens ad nodos, & ſcrofulas, & apoſtemata dura. Cuius hæc eſt permiſtio. Fenugraci, & ſem. lini, & althææ albæ, omnium ana Keliati. i. inſundatur unumquodque eorum per ſe die & nocte. deinde ſumantur de mucillagine uniuiuiſque eorum lib. j. & quarta, & lithargyii lib. i. & s. & olei lib. ii. bulliant mucillagines ebullitione una, deinde auferatur ab igne, poſtea bulliat oleum cum lithargyrio trito, donec coaguletur, & alteretur color eius. deinde proiciantur ſuper ipſum mucillagines una poſt aliam, & coaguletur igne leui.

Vnguentum rubeum. Recipe lithargyii heminam. i. contriti cribellati, olei oliuæ lib. ii. aceti lib. x. concutiatuſ donec coaguletur, & ponatur ſuper ipſum poſtquam coaguletur lib. j. de uenis tinctorum.

Vnguentum apoſtolorum: & eſt apoſtolicum, & nominatur unguentum e 1/2 ueneris, & eſt unguentum rectificans cum facilitate ſiſtulas difficiles, & ſcrofulas paruas, nec eſt aliud ſimile ei. & mūdicat uulnera ex carne mortua, & pus, & conſolidat. Et dicitur quod eſt medicina xii. apoſtolorum. Cuius hæc eſt permiſtio. Recipe terebinthina, ceræ albæ, & reſinæ, omnium ana drach. xiiii. opopanaci, & ſoris æris, amborum ana 3. ii. ammoniaci pondus 3. xiiii. ariſtol. longæ, & thuris maſculi, amborum ana 3. vi. myrrhæ, & galbani, & amborum ana drach. iiii. bdellij pondus 3. vi. lithargyii pondus 3. ix. inſundatur bdellium in aceto uini, & decoquatur in æſtate cum duabus lib. olei, & in hyeme cum lib. iij.

Vnguentum de uziſur, conferens ad ſcrofulas, & cancrum, & apoſtemata teſticularū.

Recipe lithargyii, & galbani, amborū ana drach. v. oliban, & ammoniaci, amborum an. pondus 3. x. glutinis alimbat. 3. vi. ceræ ſexta. x. uziſur 3. viii. & olei quantum ſufficit.

Vnguentum 1/2 karmez & alkarmum, conferens ad dolorem ani, & ignem perſicum.

Recipe pulpæ coloquinthidæ, & condiſi, & uſſen, & ſulſuris, omnium an. 3. iiii. lithargyii, & ſieſ memithe, amborum an. 3. vi. harmel, & ſmarcor, & eſt uermis 1/2 alkarmez, & omnium ana 3. xii. ſambaci, 3. ii. picis 3. x. liqueſiat almarcor cum oleo, & adminiſtretur.

AVIC. Cc 2 Vnguentum

c. B. marhechi

d 1/2 B. conſolidans ulcera & ſiſtulas in corporibus teneris ſicut ſunt pueri & mulieres & caſtrati Recipe

e B. alhauariq

hæc eſt alia d

f B. Karmez

g B. karmez

h B. karmez

Vnguentum cauterii. Recipe colcotar assati pondus. 3. x. calcis non extinctæ, et storacis liquidæ, omnium an. drachmas duas.

Vnguentum generati. Recipe chelidonæ, & uenarum citrinarum, & galbani, et ammoniaci, et sarcocollæ, & gummi, & sanguinis draconis, omnium ana partem, i. lithargirii quantum est pondus medicinarum omnium, & olei flammini, et olei oliuæ quantum est pondus medicinarum omnium: liquefiat cera cum oleo in uase testeo nouo, & puluerizentur de super medicinarum trita, et eribellata, misceatur & administretur.

Capitulum de emplastris.

Emplastrum Andromachi: quod confert splenetis, & hydropicis, & qui patitur tensionem laterum, & ad dolorem iuncturarum, & ad uenam sciaticam, & ægitudines chronicas antiquas. Cuius permixtio hæc est. Recipe cere, & picis, omnium an. lib. i. gummi pini lib. i. olei 3 cyathi. 3. viii. arfenici rubei uel aurei, aluminis iameni, calcis quam aqua non inuenit, omnium an. unc. ii. præpara ipsum secundum quod narratur.

Emplastrum mirabile, relatum ad Andromachum, quod conuenit ubi uult aliquis ut sugatur ex eo aliquid: frangit ei ipsum, et extrahit ossa corrupta, & furunculos, & spinas, & confert ad uenam sciaticam, & sputum sanici, & duritiem uiscerum, & torsionem membri super membrum, & sigillationem uulnerum. Recipe granorum, quæ inueniuntur in fructu plantæ, quæ dicitur aumeli, & baurach rubei, et salis ammoniaci, & aristol. Creticæ, & radices cucumeris asinini, & gummæ alborin, omnium an. pondus aure. xx. piperis, & macropiperis, et ammoniaci, et amomi, et xilobalsami, omnium ana. aure. x. thuris maseuli, et myrrhæ, et resinæ siccæ, b. galdabac frigida, 3. omnium an. aure. x. et lactis arboris mori aure. x. cere aure. xxx. et adipis capræ aure. xv. et facis olei de lilio, quantum sufficit ad conficiendum medicinam. Terantur medicina siccæ, et fricentur etiam, et inungat qui fricat eas, manus suas cum facie olei de lilio, ita ut, quæ permixta fuerint omnia, bene reponatur, et seruetur: et quum necesse fuerit uti eo ad auferendam laxitudinem, tunc sumantur de eo. unc. iii. adipis anatis. unc. iii. et olei de alcanna. unc. iii. et permisceatur, et administretur.

Emplastrum ad dolorem iuncturarum, et podagræ, et est medicamen expertum utile. Seminis hyusquiami kist. i. agarici, et fenugræci, an. kist. i. baurac. unc. i. cere lib. i. resinæ decoctæ lib. i. olei antiqui lib. i. medullæ ossium cerui. unc. iii. radices lili. unc. iii. Terantur medicina siccæ, & cribellentur, & liquefiant ea quæ liquefiunt, & dimittantur donec in frigidetur, & proiciantur super medicinas siccas, & commisceantur, & reponatur, & administratur.

Emplastrum philagrius ad dolorem stomachi, & hepatis, & dolores matricum, & apostematata, quum linitur exterius, & administratur mulieribus in lana linendo cum eo matricem. R. croci. 3. ii. & in descriptione alia. 3. xii. bdellii, & masticis, & ammoniaci, & aloes, & storacis hu-

midæ, omnium an. 3. viii. cere, sextaria. iii. adipis anferis, 3. xij. hyssopi siccæ aut humidæ. 3. xxx. olei nardini, quantum sufficit.

Vnguentum, quod confert ad uehementiam debilitatis hepatis, & stomachi, & lenit duritiem, & retinet ascellationem. 3. epithemat. 3. Recipe tortellarum de scemi pondus. 3. iii. 3. alkeia, & absinthii, & olibani, omnium ana. pondus. 3. ii. & myrrhæ, & aloes, & 3. aderati 3. & xilaloes, & acaciæ, omnium ana. pondus. 3. i. & laudani pondus. unc. ii. & cydoniorum excorticorum decoctorum mundatorum à granis suis, pōdus. 3. vj. & dactylorum alcabs dactylos. I. numero, & cere, & olei nardini, & olei ros. quati tatem cum qua fiat unguentum. Infunde dactylos, & tortellas in uino, & accipe cydonia, & munda ea ex cortice & granis suis: deinde coque ea in uino donec mollia sint, & quum decocta sunt, tere ea bene, & permisce ipsa cum dactylis, & tortellis: deinde contere ea cum tortellis, donec misceatur, & liquefac ceram cum oleo, & tere reliquas medicinas, & cribella eas, & pulueriza eas super ceram liquefactam cum oleo: deinde aggrega eas simul in mortario, & permisce eas in eo, donec permisceantur bene: deinde line ex eo super lannam. i. pannum, & pone ipsum super hepar, & stomachum.

Vnguentum factum cum pulpa coloquintidæ, quod confert ad illud quod dictum est. Cuius hæc est permixtio. Pulpa coloquintidæ pondus. 3. xij. turbit, & scammonæ, & euphorbi, omnium an. 3. viii. seminis anethi, & salis, & myrrhæ, & aloes, & fellis uaccini, & salis Indii, & nigellæ, & staphisagriæ montanæ, & piperis, & zingiberis, & myrobal. citrinorum, & mezerio, & belliricorum, omnium an. pondus. 3. xii. & amigdalarum, et ammoniaci, & opoponaci, & serapini, omnium an. 3. vii. baurac, & sulfuris citrini, amborum an. 3. xv. fenugræci, & chamemille, & feminis lini omnium an. pondus. 3. x. storacis, & cere, amborum an. sextaria. x. liquefac ea quæ liquefiunt de istis medicinis cum butyro uaccino, & Infunde quæ ex eis infunduntur in uino, & tere quæ ex eis sicca sunt, & cribella ea: deinde tere infusa, & permisce ea simul donec fiat unguentum: deinde line ex eo stomachum, et hepar: ipsum enim facit descendere aquam citrinam. Et qui indiget ascellatione, et non potest bibere medicinam, liniat ipsum super stomachum, quoniam soluet eum.

Emplastrum factum cum cordumeni, quod confert ad dolores antiquos, qui sunt in hepate, et stomacho, et splene, et duritiem accidentem in eis, et frigus. Recipe cordumeni, et spicæ, et amomi, et piperis, et macropiperis, et colli, et casia mundatæ et thuris & pyrethri, et amigdalarum, et ammoniaci, et 3. alkeia 3. et myrræ, et storacis, et carpobalsami, et aristol. long. et rotundi, et cypri, et meliloti, et laudani, et gariofilorum, omnium an. pondus. 3. iii. eroci, pondus. 3. ii. et ireos, et opobalsami, et adipis uaccæ, aut anatis, omnium an. pondus. 3. v. et gummi amigdalæ amaræ, pondus. 3. v. liquefac ceram cum oleo nardino: et fac ipsum sicut narraui tibi.

TRACTATUS DVODECIMVS

De iuuamento harum medicinarum appropriato unicuique membro.

Ad frigus capitis conferunt scelithe, et anacardinum, et diacuminum caputpurgio facto. Grauitati capitis confert infusio de hiera et pilulæ alboromaki quæ mundificant caput.

Ad dolorem capitis frigidum antiquum fortira, scelithe secundum quod dicitur, hiera Eufhratis, hiera picra, hiera Archigenis. Theodoricon, hiera catagini, trochisci stellæ epithema ti super frontem. Et ad cepheam iterum oleum nardinum. Ad hemiraneam trochisci stellæ lini ti super frontem, oleum nardinum, suffus infusio nis hieræ, cōfectio Hermetis facto caputpurgio.

Ad vertiginem fortira pura, cōfectio Hermetis, anacardinum, hiera Archigenis, theodoricon, electuarium de ambra magnum.

Ad obliuionem: et recordationem, et mentem, anacardinum, electuarium de anacardis, scelithe secundum quod dicitur facto caputpurgio ex eo, suffus Aristotelis, electuarium de ambra, firmos, hiera picra.

Ad algues, et maniam tyriaca, et mithridatum, tyriaca Esdræ, scelithe secundum quod dicitur, tyriaca iarbe ramagum, hiera catagini, medicina de muscho et proprie descriptio facta ad melancholiam. anacardinum quando æquatur in sua receptione, cōfectio de hiacyntho nostra.

Quæ confortat sensus sunt tyriaca, mithridatum, pilulæ stomacice Alkindi.

Ad epilepsiam tyriaca, mithridatum, tyriaca Esdræ, tyriaca diatesaron, fortira, scelithe, Tyriaca nostra, cōfectio Cæsar, alkelkilengi, proprie ad pueros, Theodoricon, hieragarios, hiera nostra, medicina de muscho dulcis, et amara, hiera picra, acetum squillæ, et oxymel eius.

Ad apoplexiam tyriaca, mithridatum, tyriaca Esdræ, oleum alkelkengi.

Ad paralytim, et mollificationem in membris, tyriaca, mithridatum, tyriaca Esdræ tyriaca diatesaron, medicina de muscho dulcis, et amara, anacardinum, diamarte, bedemeregi, hiera nostra: electuarium de uua, pilulæ utilitatis, oleum arasced, hiera Gal. episcopalis, pilulæ de euphorbio, cōfectio aseimeri, caputpurgium alhabis, hiera picra clysterizata.

Ad torturam scelithe. Medicina de muscho dulcis, et amara, anacardinum, electuarium de uua, pilulæ proficui, pilulæ de dende sal.

Ad tremorem, tyriaca, mithridatum, tyriaca Esdræ, fortira, electuarii nostrum, hiera catagini.

Ad spasmus, fortira, oleum alkelkengi, oleum de croco: hiera Gal. hiera catagini.

Ad dolorem oculi fortira, hiera picra, medicina Keted regis.

Ad cæcitatem et aquam quæ sit in oculo: hiera Archigenis in principio.

Ad dolorem auris: trochisci stellæ, oleum nardinum.

Ad frigidum: acetum squilliticum, & oxymel eius ad illam in qua non est ulcus.

Ad dolorem dentium: fortira, sagzenea, cōfectio de scoria, trochisci stellæ. In corroso. Cōfectio philosophorum, oxymel squilliticum, acetum eius restringit sanguinem, & detumescere facit carnem gingiuarum.

Rectificatio nodationis linguæ, & mollificationis eius: scelithe est electum in hoc, cōfectio philosophorum, hiera picra.

Ad apostemata cordis & dolores eius. Cōfectio de muscho, medicina Keted regis, medicina Gal. aqua, confert ad agitudines canna.

Ea quæ confortant cor sunt, tyriaca, mithridatum, tyriaca Esdræ, tyriaca diatesaron, nadrech Darii, refus Darii, cōfectio Alkindi, tyriaca nostra, cōfectio de hiacyntho nostra: cōfectio Gal. electuarium de ambra, electuarium aliud.

Ad pulsus cordis. tyriaca, mithridatum, scelithe, tyriaca nostra, cōfectio Cæsar, mitta, sirupus de malis calidus, cōfectio de muscho, medicina de muscho dulcis & amara.

Ad syncopim. medicina de muscho, mithridatum Kelkelengi.

Ea quæ mundificant cannam pulmonis, & pectus, medicina Gal. & pilulæ quæ sunt in x. tractatibus, & medicinæ. Iohoc de aliis, trochisci de stomachis sunt mirabiles, sirupus de hyssopo.

Ad raucedinem uocis & abscissionem eius, Lohoc de melone, acetum squilliticum, & oxymel eius, pilulæ quæ sunt in x. tractatibus.

Ad abscissionem uocis. tyriaca, mithridatum. Ad difficultatem anhelitus. cōfectio Cæsar, medicina de muscho, pilulæ dictæ in x. tractatibus. medicina diamarte, de curcuma, diasulfur, philonium, medicina Keted regis.

Ad asthma & anhelitum præparationis, lohoc de squilla, & eius oxymel.

Ad difficultatem & constrictionem, trochisci de papauere.

Ad dolores pulmonis, & pectoris, & hypochondriorum, fortira, kokium, tyriaca mandurucos, tyriaca Esdræ cōfecta.

Ad tussim antiquam. tyriaca, & mithridatum, & scelithe secundum quod dicitur, et diasulfur, oleum asindin, & lohoc de papauere, trochiscus de papauere.

Ad sputum sanguinis, & fluxum eius, & ipsius uomitum, & saniei. Trochisci Gal. proprie conferentes saniei, trochisci Aristomachis mirabiles, lohoc de papauere.

Ad uomitum sanguinis, & sputum eius medicina alheiron, lohoc de melone, lohoc de spodio.

Ad frigus hepatis oleum de anetho Alcanzi, se hereriaran, oleum de hasee, pilulæ quæ sunt in decem tractatibus.

Ad dolorem hepatis cōfectio de seminibus, medicina de gētiana, unguentum de cordumeni, trochisci de eupatorio, aqua de radicibus, trochisci de decem tractatibus, cōfectio de muscho, cōfectio de calametho, athanasia, cōfectio Hermetis cum aqua algeleniabin, diacurcuma, diacostum, philonium, kelkelengi, suffus de accoro facto trochisco. pilulæ de eupatorio, theodoricon, sal, acetum squillæ.

Debilitas hepatis, & quæ confortant ipsum. diacacca.

AVIC.

Cc 3 lacca,

lacca, & pilulæ stomaticæ Alkindi, & unguentum cum pulpa coloquintidæ, sal est plurimum, & medicina alindrion, diacurcuma, medicina quam Alkindus, & alii dixerunt esse Gal. Alcanzi, confectio de scoria, electuarium Gal. oleum de cinamomo, suffus hubede.

Ad extenuationem hepatis, resus Darii est confortatium ualde, tyriaca nostra, confectio Alkindi, confectio de muscho, sagzenea, singularia fecimus omnia quæ conferunt ad dolorem eius.

Ad apostema hepatis. medicina kiume medicis, trochisci de berberis, trochisci de reubarbaro, trochisci alzedarion.

Ad duritiem hepatis, & splenis, trochisci de reubarbaro, electuarium de aniuden.

Ad dolorem hepatis, & splenis. Tyriaca Efdraz, mythridatum, diacurcuma, dialacca.

Ad hydropisum & initium eius, tyriaca, mythridatum, confectio Hermetis, medicina kiume, hiera Archigenis.

Ad malitiam complexionis, d t t
z oleum de euphorbio suffus alkekengi, f b a
stissucha z diasulfur.

Ad inceptionem malitiæ complexionis, homorussia, diacurcuma, dialacca, trochisci de berberis, medicina kiume, aqua de radicibus, pilulæ alkekengi. Et ad fortem iterum Alcanzi, seherearen sanios, & rectificat sanguinem. electuarium aliud.

Ad debilitatem stomachi, medicina kiume, Vnguentum ad debilitatem hepatis, & stomachi, electuarium de xilaloos, & sagzenea, sal factus suffus, donum dei.

Et ad debilitatem, & corruptionem suam electuarium Alcanzi, electuarium kameiati rectificat corruptionem eius.

Ad corruptionem, & mollificationem eius, oleum afusme, confectio Hermetis, diacurcuma, oleum aliud, aqua de radicibus, tyriaca, mithridatum, alkarme, tyriaca nostra, electuarium de ambra, trochisci stellæ.

Expellunt ab eo superfluitates, pilulæ alkekengi, hiera picra, diacyminum, confectio Alkindi, infusio picræ mundificat eum, suffus aburmaki, acetum squillæ, & oximel eius, miua, sirupus de malis calidis, & sirupus de pyris, & citrum conditum, & cydonia condita. Et de eis quæ mundificant ipsum, sunt electuarium Gal. pilulæ stomaticæ simul, triphera de scoria, & alia.

Et ad mollificationem eius. triphera maior, triphera de scoria, suffus, hobede, oleum de serpentibus.

Ad caliditatem stomachi confert sirupus de agresta.

Ad frigus stomachi, electuarium de xilaloos temperatum, oleum menum, oleum de costo, oleum de papauere russo, electuarium de aniuden, electuarium alfangius, fendedicon, alcanzi seherearen, triphera de scoria, electuariū talisafar.

Ad infusionem stomachi. hiera picra, pilulæ Indæ, hiera picra, triphera, suffus hobede.

Ad dolorem stomachi, confectio de seminibus, dactylicon, medicina de gentiana, aqua de radicibus, hiera Andromachi, electuarium diapipereon seherearen. Vnguentum de cordumeni, pilulæ Indæ, oleum ros. oleum de costo, electua-

riū Gal. confectio Hermetis, pilulæ bonæ ad dolorem uentris. emplastrum philagrius, aradon, diacurcuma, philonium, confectio de calamentho.

Ad uentositatem stomachi sotira, nedrech Darii, alkarmiu, triphera magna, oleum nardinum.

Ad apostema stomachi conferunt trochisci de berberis, & eupatorio, f t t

z ad duritiem stomachi oleum de mastice.

Ad appetitum electuaria, & alkekengi confortat appetitum.

Ad appetitum caninum, de curatione eius est dyaciminum.

Ad digestionem, tyriaca, mithridatum, confectio philosophorum, confectio Cæsaris, alcanzi diacydoniten propæ muschatum, triphera magna, confectio de muscho, sagzenea, diacyminum, electuarium de ambra, suffus aristol, electuarium de granis uiridibus, confectio de hiacyntho nostra, electuarium aliud, citrum conditum electuarium.

Ad singultum, confectio Cæsaris est bona in eo ualde, miua, sirupus de mentha, et trochisci de mezereon.

Ad uomitum, nauseam, trochisci Aristomachis, confectio de sale Indo proprie ad phlegmaticum & melancholicum, sirupus de mentha, sirupus de malis, sirupus de prunis, & confert ad syncopim.

Ad sicim sirupus de agresta, camphora, trochisci de spodio, & si fuerit cum resolutione naturæ.

Ad eructuationem acidam, dyaciminum, trochisci stellæ, diapipereon.

Ad splenem, sotira, homorussia, kelkelengi, confectio de seminibus, anacardinum, alcanzi, dyamarte, et aperit oppilationem eius, bedemeregi, diacurcuma, diasulfur, oleum albusume, confectio de hiacyntho nostra, theodoricon, hiera nostra sal, f t t

z Vnguentum cordumeni, suffus de trochiscis de decem tractatibus.

Ad frigus intestinorum, pilulæ quæ mundificant intestina, pilulæ stomaticæ Alkindi, pilulæ aburmaki.

Ad colicam, et siccitatem naturæ, araston, kelkelengi, oleum de nasturtio, oleum de kerua, ffermos, sehereare, dactylicon. Et ad dolorem eius, philonium, episcopale, dyacydoniten solutium, electuarium Indum, electuarium Cæsaris.

Ea, quæ leniunt naturam, sunt hiera picra, confectio Indæ, sirupus de prunis, sparū de bdellio, pilulæ de capsia, trochisci. z confectio de allijs.

Solutiua grossa, pilulæ stomaticæ Alkindi, pilulæ aliæ ad melancholiam, pilulæ de capsia, hiera Gal. pilulæ de euphorbio. attrahunt ex longinquo et ex nervis, hiera philagrius, electuariū Cæsaris, seherearen, pilulæ filij Alharith.

Ad retentionem solutionis uentris, tyriaca, mithridatum, diacydoniten t t

z muschatum, unguentum Alkindi, sirupus de agresta, ad cholericos suffus conueniens choleris ca mehatu.

Descriptio ex selangios, suffus Aristotelis, miua, sirupus de malis, sirupus de mentha, sirupus de pyris, cydonia condita, trochisci de balustijs, trochisci de spodio, trochisci de seminibus, trochisci de diasacramenton ad difficultatem urinæ.

Ad

f t t. & oleum de mastice

z B. cognita

h B. & chirur-
gus & seheria-
ram & electua-
rium de dactylica

i B. & parum
de eo quod est
sicut pilulæ de
syehabi & tro-
chisci de rosia

z k t t. confectio
cium.

Ad solutionem uentris cum sanguine & sanie, trochisci diascramenton, trochisci de lacca.

Ad ulcera intestinorum, & rasuram, tyriaca, mithridatum, tyriaca Eldre, confectio Hermetis, trochisci nostri, trochisci alii, athanasia, medicina keted regis, trochisci de balauftijs, trochisci diascramenton, trochisci de seminibus.

Ad punctiorem, trochisci de seminibus.

Ad uehementem punctiorem, micleta, firduros, oleum nardinum, suffus ad tenasmon, miclete, confectio Hermetis, trochisci de mezereon, trochisci de seminibus, trochisci de balauftijs, suffus ad colicam palsionem, tyriaca, electuarium filij Messeniati, electuarium de granis uiridibus.

Ad dolorem ani. oleum alkekengi. Et hæmorrhoidas electuarium de muscho, donum dei, suffus, miclete, oleum alfindin.

Et ad dolorem renum, & uescicæ, tyriaca, mithridatum, tyriaca Eldre, tyriaca nostra, confectio alkekengi, electuarium de aniuden, ad frigus amborum.

Conferunt renibus, & uescicæ omnia quæ confortant ea, trochisci alkekengi, oleum de kerua. Pilulæ ad frigus renum, trochisci regales, electuarium ad dolores amborum, confectio Hermetis, diacurcuma. Et ad dolorem amborum confectio alkekengi, nux condita, oleum de storace.

Quæ mundificant renes, & uescicam, mithridatum, theodoricon, anacardinum, hiera nostra, electuarium de ambra.

Et conferunt ad frigus amborum, trochisci alkekengi.

Et ad mollificationem uescicæ, hiera Gal. triphera de scoria, triphera alia.

Et ad mictum sanguinis & puris, confectio de pilulis alkekengi, & trochisci alkekengi.

Et ad inuoluntariam emissionem urinæ & distillationem eius, confectio philosophorum, scelithe secundum quod dicitur, hiera Gal.

Ad lapidem, tyriaca, mithridatum, tyriaca Eldre homorusia, dialacca, dialafsur, pilulæ in decem tractatibus.

Educentes arenam in urina. trochisci Arcomacris.

Ad frigus matricis, oleum de storace, oleum de beiritar, oleum nardinum, alkekengi.

Ad uentositatem matricis, alkekengi.

Et ad dolores matricis scelithe secundum quod dicitur, anacardinum, diamarte, bedemeregi, philonium propriè pregnantium, sermos Archigenis, emplastrum philagrius, diacurcuma.

Ad præfocationem matricis alkekengi, acetum squillæ, & oximel eius.

Et ad duritiem matricis pilulæ memithe, diacurcuma, oleum de croco.

Ad corruptionem menstruorum rectificant ea theodoricon, kelkelengi, trochisci de seminibus, confectio de scoria.

Ad prægnantes, & cõseruatione fetus, suffus, tyriaca conseruat foetum, mithridatum, scelithe secundum quod dicitur, & alcatarahan sermos.

Ad dolorem iuncturarum, & podagram, & uenam sciaticam, sotira, scelithe secundum quod dicitur, confectio philosophorum, confectio Hermetis, anacardinum, confectio hieræ Archigenis,

theodoricon, electuarium de massacumia, emplastrum, electuarium Indum, electuarium Cæsaris propriè ad podagram, oleum de storace calcificat iuncturas et expellit ab eis superfluitates clysterizatum. Et ad uenam sciaticam, electuariū phlegmaticum, medicina kebeth regis, hiera picra, oleum affeled, ramiscd, oleum alkeifed, oleū alkelkelengi, & propriè ad uenam sciaticam kelkelengi, & propriè ad uentositates iuncturarum, hiera catagini, & propriè ad tremorem earum, pilulæ de scapfia zsal.

Ad dolorem dorsi hiera Archigenis, pilulæ iuamenti, pilulæ de dende, oleum kemissed, oleum kelkelengi, oleum de euphorbio, pilulæ de capfia, pilulæ alia de kelkelengi, electuarium Indum, confectio de scoria, nuces condita, & ad dolorem dorsi clysterizatio.

Et ad dolorem ancarum, pilulæ de scapfia de scriptio nostra, oleum de euphorbio, confectio Hermetis.

Expleta est summa prima antidotarij.

SYMMA SECVNDA.

Incipit.

N hac summa afferemus de medicinis compositis illas quæ sunt magis propriæ unicuique ægritudini: postquam reiterabimus rememorationem eorum quæ dicta sunt in summa prima ut sit ei qui legit hunc librum comprehensio omnium curationum, aut plurimum earum ualde: & illud est, quoniam uerbi gratia, quum comprehendit curationes scabiei eat ad librum secundum, & est liber medicinarum simplicium, et sciet in hora una comprehensionem omnium medicinarum particularium ex tabulis: deinde quum permittatur ad capitula libri tertij, & quarti, querat capitulum scabiei, & comprehendet curationes prædictas: deinde quum permittatur ad antidotariū, comprehendet reliquas curationes compositas. Erit ergo ei uia ad comprehendendum curationes particulares omnes, aut plurimum earum. Et diuisi hanc summam in tractatus.

TRACTATVS PRIMVS

De dispositionibus capitis & de eis quæ sunt in eo, ut cerebrum.

TYPEFACTIVVM doloris capitis Antilis. Cuius hic est permissio. lactis alfarandi aure. xvi. lactis papaueris & est opium aure. iiii. anisi, croci, seminis hyusquiami albi, scamoneæ, omnium an. aure. 3. iiii. conficiantur omnia cum aceto, deinde fiant ex eis trochisci, & exsiccentur in umbra, quumque indiges eis, liquefac, & lini super frontem ab uno tempore ad aliud: quod si infirmus fuerit febriens, liquefac eos cum aqua, & lini eos.

Cc 4

Trochisci,

I B. scythragi &

na B. scythragi

Trochisci, quibus utebatur Antil. Recipe baccharum lauri aure.iiii. scammonæ, & opii & myrrhæ & succi aquæ agrestis, omnium aure.iiii. seminis apii, & croci, & amomi, omnium aure.viii. conficiatur illud cum aceto quantitate quæ sufficit, & fiant ex eo trochisci, & administrantur liniendo.

Caputpurgium, quod mundificat caput, & confert patienti ophthalmiam longam, & cui aduenit dolor capitis, & facit descendere ex capite humiditatem plurimam. Recipe nigellæ aure.ii. salis ammoniaci aure.ii. succi cucumeris asinini aure.i. Teratur illud bene & conficiatur cum oleo quod fit ex oleo quod dicitur scionium, aut cum oleo de nigella aut cum oleo de alcanna, donec perueniat ad spissitudinem ceræ liquefactæ cum oleo liquefactione humida & pone ipsum in uase, & utere ipso ita ut linas ex ipso in concuitate narium, & præcipe infirmo ut naribus attrahat aerem.

Caputpurgium aliud, quod purgat sine nocu mento, & sedat dolorem capitis statim. Sumantur buchormariæ aure.viii. radicum lili aure.ii. baurach rubei aure.i. misceantur, & ad ministrantur.

Caputpurgium aliud. Buchormariæ. unc. iii. succi foliorum lebleb unc.i. s. alfedion sextam aure.i. succi cucumeris asinini sextam aure.i. permisce ea, & conferua ipsum in uase uetri: quum ergo indiges eo, fac de ipso collyrium, & liquefac ipsum cum lacte mulieris, & fac caputpurgium cum eo.

Caputpurgium quod confert ad paraly sim & torturam, & mollificationem membrorum & tremorem, & ad omnes dolores frigidos, & humidos, & oppilationes quæ accidunt ex frigidityte & humiditate in lacertis, & nervis. Cuius permistio hæc est. Sumatur succi radicis coloquinthidæ humidæ, & succi radicis sielæ, & succi radicis rutha, omnium an. cochlearium. i. & nigellæ, & grana harmel, & terantur ambo bene, deinde confice ea cum his succis ita, ut commisceantur, deinde repone ea: quumque indiges eo, fume de hyssopo pondus sexta. 3. i. & solue caputpurgium cum lacte mulieris lactantis puellam, & fac caputpurgium infirmo ex eo: ipsum enim aperit oppilationes, & calefacit, & confert cerebro, & capiti ad illud quod est in ipso de superfluitatibus.

Caputpurgium aliud conferens ad dolores capitis antecedentes. Recipe mumiæ, & nucis muschatae, & ambræ, & camphoræ, & muschi, omnium an. pondus. 3. j. Teratur unumquodque eorum per se, deinde misceantur, & conficiatur cum oleo sisamino, & aliquanto olei de balsamo, & sumatur de eo pondus granorum. vi. & sol uatur cum aliqua aquarum, & fiat caputpurgium cum eo.

Confectio hieræ mundificantis expertæ quæ mundificat caput, & expellit ex eo illud quod est in ipso de superfluitatibus, & aggritudines malas. Pulpæ coloquinthidæ mundatæ ex granis & corticibus suis pondus aur. x. thuris, & piperis albi, & nigri, & macropiperis, omnium an. aure.iiii. & croci aur. i. scammonæ affatæ pondus aure. vi. & succi absinthij aur. ii. Terantur,

& cribellentur, & conficiantur. Dosis eius sit aure. iii.

Hiera relata ad busicos, quæ confert ad dolorem capitis, et tenebrositatem, & dolorem stomachi, & splenis, et hepatis. Cuius hæc est permistio. Sumantur thuris mundati, & agarici, amborum an. aure. xvi. & pulpæ coloquinthidæ mundatæ ex cortice & granis suis pondus aure. ii. & sticados, & piperis albi, et nigri, omnium an. aur. xvi. & myrrhæ aur. iii. & croci aur. vi. & corticum ellebori nigri, & aloes, & scammonæ, & squillæ affatæ, & spicæ, et calsiæ, omnium ana. aure. xvi. & sandaracæ, & euphorbii, omnium an. aure. viii. Terantur medicina sicca, & infundantur gumma, & misceantur, et conficiantur, & sit dosis eius aure.iiii.

Confectio hieræ relata ad Drios. Pulpæ coloquinthidæ mundatæ, & excorticatæ a granis suis, et thuris, amborum an. 3. xx. & aristol. rotund. & seminis apii montani, & piperis albi, omnium an. 3. v. & serapini, & opoponacii, amborum an. pondus. 3. viii. & spicæ odoriferæ, & lingue auis, & cinnamomi, et calsiæ, & croci, & zingiberis, & polii, omnium an. 3. iiiii. Terantur medicine sicca, & infundantur gummi, & misceant. Pulpæ saluæ mundificantes caput. Recipe tur bith, & aloes, amborum an. 3. x. coloquinthidæ, & scammonæ, omnium an. 3. iii. anisi, & salis, amborum ana. 3. ii. Dosis eius. 3. ii. & debilis aur. i.

Pulpæ conferentes ad dolorem capitis ex melancholia. Epithymi, & agarici, amborum an. 3. iiiii. polipodii. 3. iii. hieræ. 3. vii. salis. 3. ii. s. myrobalanorum nigrorum. 3. v. lapidis lazuli. 3. ii. Dosis. 3. ii. s.

Pulpæ conferentes ad dolorem capitis ex phlegmate, & melancholia. Recipe myrobalanorum Kebuturum, & belliricorum, & emblicorum, omnium an. pondus. 3. iii. salis. 3. iii. sticados. 3. ii. hieræ picræ. 3. viii. pulpæ coloquinthidæ. 3. iii. absinthii. 3. ii. agarici. 3. viii. turbith, & epithymi, amborum an. 3. xv. ellebori nigri. 3. v. Dosis earum. 3. iii. s.

Decoctio aquæ de radicibus cum qua sumitur in potu oleum de kerua ad dolorem capitis ex phlegmate, & uertiginem, & epilepsiam. Recipe corticum radicum apii, & feniculi, omnium an. 3. x. radicum squinanthi, & calamæ thii, & spicæ odoriferæ, & aristol. rotundæ, omnium an. 3. viii. fumiterræ. 3. vii. myrobalanorum citrinorum pondus. 3. viii. epithymi. 3. iii. mastiacis. 3. iii. s. polii. 3. iii. decoquantur cum. iii. lib. aquæ donec remaneat lib. i. & infundantur in ea hieræ picræ. 3. iii. & fumantur de ea omni die. 3. iii. cum pondere. 3. i. olei de kerua.

Decoctio collecta, quæ solutione educit humores. Recipe myrobalanorum nigrorum, & citrinorum, & kebulorum, omnium ana. 3. x. pruna. xxx. numero, tamarindorum. 3. xv. fumiterræ. 3. vii. absinthii. 3. iii. decoquantur cum tribus lib. aquæ donec remaneat lib. i. s. & fumantur de ea duæ tertie. lib. s. & conficiantur in ea. 3. j. turbith, & aloes duæ tertie. 3. i. agarici. tertia. 3. j. & bibatur. Et si uoluerint eam debilem, non proiciantur illa tria, sed fricet in ea calsæ fistulæ mundatæ a granis suis. 3. x. Hemicranca

Hemicranæa trochisci qui conferunt & efficiunt operationem quum linitur ex eis bis, aut ter ex tempore ad tempus. Quorum hæc est permissio. Recipe croci aure. xv. & calcadis aure. x. & myrrhæ, & aluminis, & opii, & succi agrestis, & succi colcothar, omnium an. aure. iiii. & gummi aure. xv. Terantur illa, & proleiat tur desuper uini stiptici quantum sufficit, & teratur sicut teritur collyrium, & fiant ex eo trochisci. Quumque indigebis eis, liquefac eos cum aceto permisto, & utere eis.

b. B. facis olei
de croco

Medicamen ad hemicranæam antiquam. Piperis albi aure. ii. b. commistionis croci aure. ii. euphorbii. aure. s. fimi columbini aure. s. encausti scriptorum aure. s. Tere has medicinas, & permisce, & confice, & line cum eo lacertum temporis & annecte fronti illius partis.

TRACTATUS SECVNDVS

De oculo, ophthalmia, & attractione materierum ad oculum.

COLLYRIUM quod composuit uir faciens alcohol de terra persarum. Re. sief memithe aure. xlviii. sarcocolle aure. xxiii. scedenegi aure. xii. opii aure. xii. succi mandragoræ aure. viii. gummi aureos. xvi. conficiantur cum aqua pluuiali, & administrentur cum albumine oui.

Confectio medicinæ Aristarati faciens ad scabiem, & ophthalmiam antiquam, & confert auri ex qua currit pus, & ulceribus quorum consolidatio est difficilis, & corrosioni quæ accidit in ore. Recipe uitti combusti aure. ii. myrrhæ aure. ii. draganti adusti aure. i. piperis aure. iiii. croci aure. s. uini. 3. ix. coagulati uinæ. 3. xlv. Tere medicinas siccas, & asperge super eas in tritura uinum. Et quum exsiccentur proice super eas coagulatum uinæ, & terantur cum eo, & ponantur in uase, & decoquantur lento igne, & seruetur in uase aris.

Epithima quod composuit Filodesis confers ad materiam plurimam, & dolorem uehementem. Recipe rosarum recentium aure. ii. seminis hyusquiami albi aure. viii. turis aure. vi. myrrhæ aure. iiii. fauch hor. 3. xviii. uitellum oui. i. assati, succi mandragoræ aure. iiii. croci aure. ii. opii aure. iiii. conficiantur cum uini stiptici quantitate quæ sufficiat, & fiant ex eis trochisci, & administrentur.

Aliud quod dicitur uulnera. Aeris usti abluti aure. xii. croci. aure. vi. piperis albi aure. iiii. myrrhæ, & opii amborum ana. aure. iiii. gummi. aure. xii. Teratur cum uino, & administrentur.

Collyrium aliud quod administratur ante balneum conferens ad cursum materierum plurimarum, & proprie quando oculus est difficilis humectationis, & est apostema eius ad albedinē declinē in colore suo, ita ut sit in eo aliquod de uestigiis ophthalmie uehementis, in qua eleuatur albedo oculi super nigredinem eius. Et non est nobis necessarium ut utamur eo, nisi in hora qua præcipimus infirmo ut ingrediatur in bal-

neum in successione eius. Recipe lapidis quod dicitur sahasatos aure. viii. thuris aure. vii. gris usti abluti, & opii, & gummi omnium ana. aure. viii. myrrhæ aure. iiii. conficiantur cum uini quantitate quæ sufficit, & administretur cum albumine oui subtile ita, ut distilletur de eo in oculo multoties.

Collyrium aliud quod administratur ante balneum, quod composuit Hermes factor alcohol faciens ad dolores uehementes, & sedat eos in die suo sedatione plurima, & confert ad ophthalmiam antiquam etiam. Aloes aure. viii. æris usti abluti, opii, & gummi omnium an. aure. xvi. myrrhæ aure. xii. croci aure. viii. climiæ aure. iiii. thuris aure. iiii. conficiatur cum uino uel sirupo qui dicitur candinifon, & administretur cum albumine oui, & soluatur subtile: & oportet ut oculo fiat alcohol ex eo in horis separatis, in eo quod est inter omnes tres horas, aut quatuor, deinde dimittatur oculus quiescere, & pausare, & præcipiatur infirmo post illud, ut ingrediatur balneum.

Collyrium ualens: quod sedat dolorem in die suo & dicitur rabiosum, & resoluit apostemata, & carminat ipsum in hora sua. Recipe antimonii, & acaciæ amborum ana. aure. xl. climiæ aure. vi. æris usti abluti aure. xiii. cerusæ de plumbo aure. viii. spicæ, & lycii, amborum ana. aure. iiii. castorei, & aloes, & apii, & colcothar adusti, omnium ana. aure. ii. gummi aure. xl. conficiantur cum aqua in qua decocta sunt rosæ & administrentur cum albumine oui, & liquefiat declinans ad spissitudinem quandam.

Collyrium quod composuit Gal. & cognominatur compositum proprium, proficiens ad dolores uehementes, & ægri tudines quum sunt in declinatione sua. Recipe climiæ ablute aure. xvi. acaciæ aure. xl. æris usti abluti aure. xiii. opii, & lycii, & folii, & spicæ odorifera, & croci, & aloes, & castorei, omnium ana. aure. ii. myrræ aure. iiii. cerusæ de plumbo, & antimonii abluti amborum ana. aure. viii. gummi aure. xl. conficiantur cum aqua, & administretur in iniectione ægri tudinis.

Collyrium quod dicitur fakis: & composuit ipsum mulier reginæ faciens ad dolores uehementes. Cuius hæc est permissio. Climæ aure. xvi. cerusæ ablute aure. xl. amili, & dragacanthi, & acaciæ, & opii, omnium ana. aure. ii. gummi aure. xii. conficiatur cum aqua pluuiali: Si autem aduenit hora in qua facis ex eo collyrium, proiice super albumen oui recentis, & utere eo.

Collyrium quod nominatur æstium. Climæ adusta ablute, & boli, sermos, cerusæ de plumbo omnium ana. aure. xx. corticum æris ablutorum, & acaciæ, & corticum thuris, omnium ana. aure. ii. dragacanthi aure. v. gummi aure. xv. conficiantur cum aqua, & administretur cum albumine oui.

Collyrium quod dicitur stella: quod non uincitur, conferens ad dolores uehementes, & bo thor, & apertionem pupillæ, & ulcera sordida, & ulcera corrosa, & ægri tudines antiquas, & abstergit, & aufert uestigia. Recipe climæ adusta ablute, & cerusæ de plumbo ablute, omnium ana. aure. xv. amyli, & antimonii amborum ana. aure. xii. cineris de fornace in qua purgatur es, flanni

stanni adusti abluti boli firmos, omnium an. aure. viii. myrrhæ, opii, amborum an. aure. ii. dragacanthi aure. viii. conficiatur cum aqua pluuiali.

Collyrium Theocratis: & est medicamen ualens. Recipe clinie, & croci amborum an. aure. xii. opii, & corticum gris, amborum an. aure. vi. corticum sabrocam mundatorum, & plūbi adusti abluti, amborum ana. aure. v. myrrhæ aure. iiii. spicæ odoriferæ aure. ii. acaciæ aure. ii. succi rosarum, & gummi, omnium ana. aure. xii. conficiantur cum aqua pluuiali.

Collyrium quod nominatur rosaceum: & cōposuit ipsum Biblis, faciens ad dolorem uehementem, & ad attractionem materierum subtilium plurimarum, & bothor, & dilatationem pupillæ. Cuius hæc est permistio. Rosarum recētium ablatis capitibus aure. iiii. croci aure. iiii. opii sextam aure. i. spicæ odoriferæ, sextam aure. i. gummi aure. iiii. conficiatur cum aqua pluuiali, & administretur cum albumine oui.

Collyrium aliud rosaceum: quod nominatur bonum, & confert ad has ægritudines prædictas. Recipe rosarum mundatarum aure. xxiii. croci aure. xii. amili aure. vi. balaustrarum aure. iiii. opii aure. iiii. dragacanthi aure. viii. conficiantur cum succo foliorum cupressi.

Collyrium rosaceum quod composuit Tarētios. Recipe rosarum recentium aure. xii. cineris de fornace in qua purificatur æs, & spicæ odoriferæ, & croci, & opii, & gummi omnium an. aure. iiii. conficiantur cum aqua pluuiæ.

Collyrium rosaceum quod composuit Debigorus, & nominatur collyrium magnum, cōferens ad dolorem uehementem in locis bothor, & ulcera profunda saniosa, accidentia in tunica cornea, & dilatationem pupillæ, & materiā quæ attrahitur tempore longo, & ophthalmiam antiquam, cuius sanatio est difficilis. Recipe rosarum recentium ablatis capitibus aure. lxxii. clinie adustæ ablutæ aure. vi. opii aure. iiii. antimoni aure. ii. & quidam ponunt de eo aure. vi. corticum æris, spicæ odoriferæ an. aure. ii. myrrhæ aure. iiii. Et quidam homines ponunt de ea aure. vi. floris æris aure. ii. Et quidam ponunt de eo aure. iiii. gummi aure. xxiii. conficiantur cum aqua pluuiali, & administretur cum lacte.

Collyrium iuuatiuum factum cum iusemin

cōferens ad attractionem materierum. Recipe acaciæ, & succi sambac, amborū ana. aure. xlvi. cineris fornacis in qua purgatur æs, & croci, amborum an. aure. xxiii. opii aure. iiii. & in descriptione alia aure. vi. myrrhæ aure. iiii. succi hyusquiami albi aure. iiii. æris vlti abluti aure. iiii. gummi aure. xl. conficiatur cum uino.

Collyrium quod dicitur pomale, conueniens ei cuius non tolerat oculos tactum medicinarum, & confert ad bothor, & ulcera profunda, & sordida accidentia in tunica cornea, & ad dilatationem pupillæ, & ad materiā plurimam, & ægritudines proximi temporis. Recipe clymiæ adustæ extinctæ in lacte aure. xvi. cerusæ de plumbo ablutæ aure. viii. croci aure. iiii. dragacanthi aure. ii. conficiantur cum aqua pluuiali, & administretur cum albumine oui.

Collyrium quod nominatur nomine deriuato à nomine illius qui composuit ipsum su-

ribes, & est collyrium utile, conferens ad dolores antiquos, & consumit carnem additam quæ est in angulo maiore de angulis oculi, & est ægritudo quæ dicitur lachryma, & ad uulnera quæ exeunt in hoc angulo, & sunt fistulæ. Recipe clymiæ ablutæ, & sedenegi adusti abluti, omnium an. aure. xxviii. cineris de fornace in qua purgatur æs aure. xxiii. myrrhæ aure. xlvi. croci aure. iiii. opii aure. viii. piperis albi grana. xxx. numero. gūmi aure. vi. conficiantur cum uino, & administretur cum albumine oui in locis propinqui temporis, & sit utile. Et quidam homines sunt qui ponunt in eo croci aure. xii.

Collyrium acreum, quod nominatur Indum. de proprietate cuius est ut prohibeat generationem omnis speciei ophthalmiæ, & confert ad corruptionem, & pruritum, & corrosione anguli maioris oculi, & delet uestigia, & conseruat oculum cui ex eo fit alcohol, ita ut non conturbetur cum eo post ipsum. Recipe cerusæ de plumbo aure. xlvi. clymiæ cabrussæ aure. xxiii. encaustri Indi aure. v. armenios, & commistionis, quæ dicitur kesuricō & eius expositio est hedus, & succi agrestæ sicci, & opii, omnium an. aure. vi. piperis albi aure. vi. olei balsami aure. viii. Et in descriptione alia aure. vi. gummi Arabici aure. xvi. cinnamomi aure. ii. conficiatur cum aqua pluuiali, & administretur.

Medicamen conferens ad apostema uehementem, & apostema oculi quod excitatur ex attractione caliditatis. Recipe opii, & dragacanthi, & feluzcharagi, & cerusæ, omnium an. vi. gummi Arabici. 3. xii. Tere, omnia & contere, deinde accipe sephabrem recens & decoque ipsum cum lib. i. aquæ pluuialis, donec perueniat ad tertiam: deinde cola aquam eius, & confice cū ea medicamen: deinde fac ipsum in pilulas similes ciceri, & exsicca eas in umbra. Quumque uolueris facere oculo alcohol ex ipsis, frica eas cum aqua frigida, aut cum lacte mulieris, aut cum albumine oui, aut cum aqua fenugræci decocti super frustum ostrachi, aut super cotem uiridem, deinde fac oculo alcohol ex eo in mane, duodecies imponendo cum radio, aut septies: & in uesperis totidem ipsum enim fragit caliditatem, & abscindit infusionem quæ attrahitur ad ipsum, & confortat oculum, & delet apostema.

Medicamen conferens ad ophthalmiam uehementem, sedans apostema, & remouet infusionem, & sedat caliditatem. Recipe sief memithe. 3. xlvi. croci pondus. 3. xxiii. & opii pondus. 3. xii. & feluzcharagi, & trochiscorum succi hyusquiami albi sicci, omnium an. 3. vi. & foliorum rosarum humidarum quorum foliorum radices albæ abscissæ sunt pōdus. 3. xl. & gummi Arabici pondus. 3. xlvi. Tere totum illud, & cōtere ipsum cum aqua pluuiali, & aqua meliloti si fuerit humidum, & exprime ipsum. Si uero fuerit siccum, decoque ipsum, deinde cola aquā eius, & cōtere medicinas, & cōfice eas cum aqua eius, deinde fac de eo pilulas similes ciceri, & exsicca eas, deinde frica ipsas super cotem aut ostracum cum aqua frigida, aut cum lacte mulieris, aut cum albumine oui, deinde fac oculo cum eo alcohol, materiæ & in fero.

Medicamen

Medicamen quod nominatur duo maiora ru-
beum faciens ad ulcera quæ sunt in oculo,
& ad ardorem uehementem, & mandificat
oculum ex humerositate quæ attrahitur in eo ex
multitudine humiditatis, & superfluitatum, & cõ
fortat tegmentum oculorum. Recipe opii, & sce-
denegi, æris usti, & ostracorum adustorum, & me-
dullæ tritici omnium an. pondus. 3. viii. gummi
Arabici pondus. 3. xlviii. cerusæ pondus. 3. lxiiii.
clymiæ. 3. xxviii. Tere scedenegi, & æs vstum per
se cum aqua contritione bona, deinde permisce
omnia, & contere ea quum sunt sicca, deinde fac
ex eo alcohol oculo, sicut fit alcohol cum an-
timonio.

a. B. rufefactio
acm

Confectio emplastri: quod ponitur super ocu-
lum, conferens ad uehementem calorem, &
exsiccationem 3 oculi, & abscondit ab eo
humiditatem quæ attrahitur ad ipsum, & confor-
tat oculum, & sedat dolorem. Recipe foliorum
rosarum seccarum, & corticum granatorum dul-
cium humidorum & lentium, omnium an. pon-
dus. 3. v. & funde super ea lib. i. aquæ, & decoque
ea bene, & cola ipsa ex aqua, & contere ea bene,
& confice ea cum aliquanto aquæ rosacæ, & olei
rosacæ: deinde pone ea super oculum.

Medicamen conferens ad dolores oculi cali-
dos. Recipe croci, & olibani, & aloes, &
myrrhæ, & opii, & sarcocollæ, omnium an.
3. v. disfrumpe, & contere ea, & lini super oculum
in principio doloris cum aceto, & aqua endiuia,
aut aqua portulacæ, aut aqua hyusquiami albi,
aut aqua coriandri humidi. Quum autem proten-
ditur dolor, lini ex eo super oculum, & frontem,
& cornua frontis cum uino, & calefac ipsum ali-
quantulum: aut fume de fauic hordei pondus. 3.
iiii. & croci hortulani syluestris pondus. 3. ii. &
opii pondus. 3. j. Tere ipsa bene, & cõfice ea cum
oleo rosaceo, & pone ipsum super oculum patien-
tem ophthalmiam, & apostema calidum.

b. B. rufefactio
acm

Chol quod nominatur astalticon confe-
rens conturbationem oculi, & rubificationem
eius quum stillatur, & quum fit ex eo alcohol
ad inceptiorem cataractarum. Et quando misce-
tur cum eo alcohol rosaceum. Recipe tucæ, &
æris usti, & aloes omnium an. partem. i. & myr-
rhæ, & spicæ, omnium an. quintam partis unius,
& croci, & opii, amborum an. partem. i. & acacig
puræ partes. iiii. & lycii quintam partis. i. & gum-
mi Arabici partes. iiii. Tere tuciam, & æs, & aloë,
& acaciam cum aquæ dulcis sextariis. iiii. deinde
tere lycium, & crocum, & opium in tabula alia
quinque diebus, deinde commisce cum eis, & in-
fundel aloen in aqua ita ut liquefiat, & funde su-
per medicinas, & permisce conterendo, deinde
fac trochiscos, aut pilulas, & fac cum eis alcohol.

b. B. rufefactio
acm

Chol conferens ad omnes dolores oculi ac-
cidentes ex cataractis. Sumantur folia rubi,
& exprimat aqua eorum, & coletur, & te-
ratur in tabula donec ingrossetur, & teratur pau-
latim, deinde sumatur quantum ipsa est de gum-
mi Arabico, & fundatur cum aqua pauca ita ut
liquefiat, & fiat sicut mel: deinde misceatur cum
aqua rubi, & conficiatur cum ea b. 1. 3
& aliquot diebus ita ut sit possibile fieri
ex eis pilulas, deinde fiant pilulæ, & exsiccentur
in umbra, & fiat cum eis alcohol.

Vlcera oculi & bothor eius & pus in eo.
Scias qd collyrium stellæ prædictum est ue-
hementis iuuamenti in eis, & similiter col-
lyrium iuuatiuum, & collyrium pomale est ul-
timum.

Collyrium quod refertur ad macur faciens
ad ægritudines, & pus quæ sunt in oculo.

Recipe tucæ aure. xxxii. æris usti aure. xxii.
croci aur. xvi. myrrhæ aur. xvi. sedine aure. x. pipe-
ris albi grana. xl. numero, gummi aure. xl. confici-
antur cum uino, & in descriptione alia, ponun-
tur in eo opii aure. x.

Disruptio corneæ. Collyrium rosaceum con-
ferens ad omnes ægritudines, & species dila-
tationis pupillæ.

Pvluis replens foueas corneæ. Recipe ostracorum
magnum adustorum, & scedenegi,
amborum ana drach. j. terantur, & puluerizetur
cum eo oculus.

ALGARAB. Collyrium quod composuit Su-
ribes est iuuatiuum ad algarab.

Albedo uestigiorum ulcerum. Conferunt
ad albedinem medicamen ægyptium, & col-
lyrium Indum, & alcohol cum stercore stel-
lionis est iuuatiuum.

Collyrium citrinum aliud scitur kiles alma-
tran, conferens ad caliginem, & tenebrosita-
tem uisus, & ad ægritudines & acutas, & de-
let uestigia, et durities. Recipe clymiæ aur. xxiii.
succu agrestæ sicci aur. xii. salis ammoniaci tantu-
dem, opii aure. viii. gummi aure. xxiii. cerusæ de
plumbo tantundem, croci aur. xvi. piperis albi au-
re. xxiii. confice cum aqua pluuiali.

c. B. antiquas

Chol aliud mirabile: quod expertum est, &
laudatur in albedine, et lachryma, et est me-
sie, et abstergit caliginem, & omnem grossi-
tudinem quæ est in palpebra, et acuit uisum ual-
de. Recipe tucæ Indæ. 3. ii. s. antimonii de spa-
hani. 3. iiii. marchasitæ pondus. 3. ii. s. æris usti pō-
dus. 3. ii. & duarum tertiarum. 3. i. clymiæ auri, &
clymiæ argenti amborum an. aure. i. scedenegi
pondus. 3. i coralli, & margaritarum paruarum,
et corticum æris, omnium an. pondus. 3. ii. sceha
armene pondus. 3. ii. & duarum tertiarum. 3. i. a-
quæ distillationis uitri pondus. 3. s. & uitris pha-
raonis pondus. 3. s. Tere has medicinas cum a-
qua pluuiali, & quando contrita sunt, proice su-
per eas camphoræ trita pondus sextæ. 3. i. mu-
schi pondus siliquæ. i. & misce conterendo, &
fac pilulas, et exsicca in umbra, & frica in ostraco
cum aqua, et fac alcohol cum eo.

Aliud iuuatiuum ad albedinem expertum mi-
rabile. Sumantur limaturæ acuius. 3. ii. & sam-
baci pondus. 3. i. deinde terantur ambo si-
mul, & ponantur in concauitate arundinis, &
stringatur os cannulæ oppilando cum massa, &
cooperiatur arundo tota cum massa, & desuper
inuoluatur luto confectio cum capillis, inuoluan-
tur super ipsum, & cooperiat post illud cum luto
alio: deinde apponatur carbonibus donec uerta-
tur in lapidem, & fiat sicut testa, & extrahatur,
& auferatur medicina illa, & accipiat clymiæ al-
bæ trita pondus 3. iiii. & misceatur cum hac medi-
cina, & reducat ad cannulam aliam, deinde fiat
ex ea sicut factum est ex prima. Quum ergo in
lapidem conuertitur, extrahatur, & intendatur
ad folia

ad folia lini collecta antequam aduenerit eis plu-
uia, & exsiccata, & sumatur de eis pondus. 3. i. &
margaritarum non perforatarum pondus. 3. s. &
terantur bene cum reliquis medicinis, & terantur
omnia simul cōtritione ultima, donec fiant sicut
puluis. Quum ergo uolueris curationem face-
re cum eo, tunc fac oculo alcohol cum succo ra-
dicis lilii tribus diebus continuis, deinde fac ei al-
cohol post cum hac medicina, & fac alcohol post
illud uno die ex hac medicina, & uno die ex suc-
co lilii.

Vluis ad albedinem. Recipe floris aris, & am-
Pmoniaci, & cancri marini adusti, omnium ana.
3. v. pulpæ coloquithidæ. 3. ii. s. fellis tauri,
& baurach armeni, omnium ana. 3. ii. salis gemmæ.
3. iii. piperis albi. 3. xx. spumæ maris. 3. iii. corti-
cum ouorum ex quibus egressi sunt pulli sub gal-
lina. 3. iii. limaturæ cotis. 3. v. stercoreis lacerti. 3. x.
margaritarum. 3. iii.

Ebel. Cohol bonum ad sebel de eis quæ ex-
Sperta sunt & laudata. Sumantur cortices otto-
rum hora qua aperiantur sub gallina, & bulliāt
cum aceto forti decem diebus continuis, deinde
colentur, & ponantur in ampulla uetri, aut in ua-
se uitreato, & ponatur uas in loco qui sit ut nidus
sub sole donec exsiccet, quod in ipso est, deinde
fumatur, & teratur, & fiat alcohol cum eo.

LACHRYMA Collyrium quod dixit Mesias
ad albuginem factum ex tucia confert ad eas.

Rositudo palpebrarum: & grauitas earum.
GConfert ad eas alcohol cognominatum mis-
sandros, & dicam ipsum in capitulo scabiei,
& confert medicamen Aristratis prædictum, &
collyriū de tucia quod dixit Mesias ad albedinē.

Collyrium expertum kebime, ægyptium, con-
Cferens ad durities, & albedinem, & abscondit
corticem durum statim. Recipe floris eris,
& ammoniaci, amborum ana. aure. vi. salis defossi
aure. iii. pulpæ coloquithidæ aure. iii. & duas ter-
tias aure. i. fellis uaccini aure. ii. baurach nigri au-
re. i. & s. piperis albi grana. xl. numero, mellis bo-
ni cyathos. vi. & 3. ix. permisceatur, & ponatur in
uase, & recondatur.

Collyrium quod dicitur arastusemon confe-
rens ad attractionem materierum chronicā,
& ad grauitatem palpebrarum, & asperitatē
earum, & liquefactionem lachrymalis oculi, & se-
iunctionem eius, & corrosionem ipsius, & ad hu-
miditatem plurimam quæ est in oculo, & ad aug-
mentum panniculi, & aufert uestigia, & durities.
Recipe antimonii aure. iii. aris ulti, & cerusæ de
plumbo, amborum ana. aure. ii. trochisci, & myr-
rhæ, & corticum thuris, & floris aris, & lentium
rubeorum, omnium ana. aure. i. piperis albi aure. s.
gummi aure. ii. conficiatur cum uino, & admini-
stretur dissolutum cum eo.

Collyrium citrinum quod dicitur fanaratis,
& est collyrium iuuatiuum conferens ad sca-
biem, & corrosionem in utrisque lachryma-
libus, & pruritus uehementem, & grauedinem
palpebrarum. Recipe clymiæ aure. lxxx. col-
cotar albi aure. xxx. conficiatur eū aqua pluuiali.
SCABIES oculi & pruritus eius. Collyriū
Indum confert ad pruritus.

Cohol non errans: quod composuit Cæsar fa-
ctor alcohol, faciens ad pruritus, & ad grof-

situdinem palpebrarum. Recipe clymiæ cabru-
fiæ aure. xiiii. sedine aure. vi. Et in descriptione
alia aure. xvi. Terantur, donec fiant in loco fauic
& conficiatur cum melle, & aduratur, & infunda-
tur uinum quod extinguat ipsum, & exsiccet, &
deinde teratur, & fiat cum eo alcohol.

Cohol mesiton ad pruritus & humiditatem
Coculi, & corrosionem lachrymalium, & sca-
biem uehementem in palpebris. Clymia
frangatur in frusta parua, & conficiatur cum mel-
le, & ponatur in urceolo figuli & oppiletur os
eius, & luto liniatur & fiat foramen in medio coo-
patorii, ut sit fumo eleuato ex aduersione medici-
næ spiraculum, per quod ægrediatur, deinde po-
natur urceolus præparatus in medio carbonum
acenforum. Quumque inceperit clymia aduri,
tunc considera fumum ascendentem, tunc si uide-
ris eum decliuem adhuc ad nigredinem dimittē
medicinam comburi, donec uideas illum fumum
fieri album, tunc enim scias quod medicinæ iam
confirmata est combustio: tunc ergo remoue ur-
ceolum ab igne, & extrahe clymiam, & funde su-
per eam uini quantitatem qua infrigidetur, deinde
pone eam in mortario, & contere eam bene,
& exicca, & serua eam donec commisceas ipsam
in alcohol, cum quo permiscetur: & hæc est de-
scriptio alcohol. Recipe clymiæ huius aure. vii.
& antimonii tantundem, tere omnia, & confer-
ua, & fac ire ex eo super palpebras mane & sero.

Collyriū Apollonii ad scabiem, & casum pal-
pebrarum, & ægriitudines antiquas. Scede
negi adusti abluti aure. xxxii. eris adusti ablu-
ti aure. xvi. lapidis faialistos adusti abluti aureos.
xxxii. floris aris fricati aure. xvi. opii aure. iii. Et
in descriptione alia, aure. vi. clymiæ aure. iii. col-
cotar adusti aure. iii. gummi aure. xvi. conficiatur
eum aqua pluuiali.

Medicamē quod composuit Celsius, ad aquā
quæ descendit in oculum. Sumatur fel tau-
ri, & euacua ipsum in uase aris, & dimitte ip-
sum. x. diebus, deinde fume de ipso aure. xii. cro-
ci, & olei balsami, & opoponaci, omnium ana. aur.
ii. piperis grana. xii. numero, mellis boni duplum
quantitas fellis: misce omnia & decoque in uase
aris, deinde pone ipsum in pyxidē aris, & confer-
ua ipsum.

Medicamen aliud quod composuit Polonis-
cos. Sume spumam maris, & adure ipsam
super testam, & tere cinerem eius, & confi-
ce ipsum cum sanguine d. 3. tice & pone in uase
de cornu: Quumque euellantur pili, tunc lini su-
per locum eorum de hoc medicamine.

Pithima quod composuit fulukefanis conse-
rens ad materiam plurimam, & dolorem ue-
hementem. Recipe ros. recentium aure. ii.
sem. hyusquiami al. aure. viii. thuris aure. vi. myr-
rhæ aure. iii. fauic de hordeo aur. xviii. uitellum
oui. i. assari, succi mandragoræ aure. iii. croci au-
re. ii. opii aure. iii. conficiatur cum uini stiptici
puri quantitate quæ sufficit, & fiant ex eo trochi-
sci, & administrentur.

Collyrium quod dicitur Indum, & regium,
conferens ad iniectionem descensus aquæ,
& ad omnem caliginem humidam existentē
in oculo, & aufert uestigia ulcerum in oculo.
Clymiæ rubeæ adustæ ablutæ, unc. xvi. encausti In-
di. 3. vi.

d. B. uernis: qui
dicitur cæcha
qui auribus
canum adheret

di. 3. vj. cerusæ de plumbo. 3. iij. piperis al. 3. vj. fellis deboha. j. & fellis safer & existimauerunt quodd est subot. vij. fellium alcubugi. iij. lactis pa paueris. unc. j. olei balsami. unc. ij. opopanaci, & & ferapini. amborum an. unc. ij. gummi, unc. xlj. confice cum succo fœniculi, aut cum succo plan te quæ dicitur abradies.

Chol conferens ad tenebrositatem: & in ceptionem aquæ in oculo. Fellis urfi. unc. iij. opopanaci, & piperis amborum ana. 3. iij. olei antiqui, & e 3 oppobalsami, & succi fœniculi humidi, omnium ana. 3. ij. clymiæ pondus. 3. j. mellis. unc. j. Tere ipsum, & misce, & pone ipsum in ampulla uitri munda, & pone ipsum in sole diebus. vij. deinde fac oculo alcohol ex ipso cum extremitate radij mane & sero.

Medicamē quod confert ad tenebrositatem: & ad illum qui uidet rem ex longinquo, & non uidet eam ex proximo, & ad aggrega tionem aquæ in oculo. Cuius hæc est permittio. Fellis corui nigri, & fellis perdicis, & fellis gruvis, & fellis adhoba, & fellis capræ, omnium ana pondus. 3. ij. mellis colati pondus. 3. iij. & olei bal sami. 3. j. & s. Tere ea simul & permisce ipsa, & fac oculo alcohol cum eo mane & sero.

Detructio uisus. Collyrium citrinum est iu uatuum ad debilitatem superfluam in uisu: & collyrium de tucia quod dixit Mesias in al bedine.

Collyrium quo utebatur floris. Recipe, aca cia, & ros. siccarum, & meliloti, omnium an. aure. xlvij. cineris fornacis in qua purgatur 30 es aur. xliij. mandragoræ aure. xii. feminis ius quiam albi aure. xvij. opij aure. vj. gummi au. xl. uini. unc. ix. aquæ pluuialis. unc. ix. commisceatur aqua cum uino, & projiciantur super ea rosæ, & melilotum, & iusquiamum, & postea mandrago ra aut cortices mandragoræ, & dimitte ea donec infundantur tribus diebus, aut quinq; & expri me ea & accipe expresionem eorum & confice 40 cum ea medicamen, & fac ex eo collyria, & ute re eis.

Medicamen basilicon: & ipsum est abster sium oculi, ex quo fit alcohol in dispositio ne sanitatis in omni die semel, aut in omni bus duobus semel, & abstergit uisum, & conser uat uisum sanum secundum dispositionem suam. Recipe climiæ, & spumæ maris, omnium. an. 3. x. gris usti. 3. v. cerusæ, & salis gemmæ, omnium an. 3. iij. salis ammoniaci, & macropiperis omnium 50 an. 3. ij. gariofillorum, & usnæ amborum an. 3. i. piperis. 3. iij. camphoræ. 3. s. Tere optime, & fac oculo alcohol cum eo.

Basilicon aliud conferens ad omnia, quæ dixi mus. Recipe climiæ. 3. vij. scedenegi, & ma cropiperis amborum an. 3. ij. salis ammoniaci drac. ii. aris usti, & cerusæ, & salis gemmæ, om nium ana drach. iij. spumæ maris. 3. iij. salis Indi, & gariofillorum, & heil, & usnæ, & spicæ, omniū ana drac. j. Confringe, & contere ipsum, & fac ex 60 ipso oculo alcohol.

Medicamen quod confortat uisum, & conser uat ipsum secundum sanitatem suam, & au fert multitudinem lachrymæ, quæ currit ex oculo. Sume de antimonio, & infunde ipsum xxj. nocte in aqua pluuiali, aut in aqua quæ distil

lat ex cisterna, deinde accipe de eo pondus. 3. xii. & marchasitæ. 3. viii. & tuciæ, & climiæ, omnium ana drach. xii. & margaritarum paruorum nō per foratarum, drach. ii. & muschi tertiam. 3. i. & cam phoræ sextam. 3. i. & croci, & scedenegi, amborū ana. 3. i. Tere unumquodque per se, deinde aggre ga antimonium, & marchasitam, & climiam, & tuciam, & margaritas, & tere bene ea omni die cum aqua multoties, donec exsicceatur aqua eo rum, deinde accipe scedenegi, & crocum, & proii ce ipsa simul in mortario, & tere ea bene, de inde tere cum eis muschum, & camphoram. Deinde reponere ipsum in uitreata, & fac ex eo al cohol mane & sero in dispositionibus sanitatis: ipsa enim confortat uisum debilem, & conser uat eum.

Brod fugitiuum abstersiuum, & confortati uum. Recipe scedenegi, & aris usti, amborū ana drach. v. aloes Scotrensis, & baurac arme ni, amborum ana drach. i. floris aris, & piperis al bi, & macropiperis, & pulpæ coloquithidæ, & croci, & ammeos, omnium ana drach. s. confrin ge, & contere, & utere.

TRACTATVS TERTIVS.

De aure.

Dolor auris, & apostema eius, & pus, & gra uitas eius.

EDICAMEN Aristotelis prædictum in capitulo oculi est iuuatiuum ad aurem ex qua currit pus.

MEDICAMEN cōferens ad oēs dolores in aure: & oia ulce ra accidentia in ea. Recipe myrrhæ aur. i. olibani aure. iij. nitri aure. iij. croci aure. iij. succi papau eris aure. ii. galbani aure. ii. amigdalarum excortica tarum. xx. numero. Teratur illud totum, & confi ciatur cum aceto, & fiant ex eo trochisci. Quæ ergo fuerit ipsum necessarium, soluiatur si fuerit in aure dolor uehemens, cum oleo rosaceo, & di stilletur in aure: & si fuerit, in ea grauitas in audi tu, soluiatur cum aceto, & distilletur.

Confectio medicaminis, quam narrauit Gal. Recipe myrrhæ aure. iij. aloes aure. iij. oli bani aur. iij. & in descriptione alia, aure. ii. croci. aur. iij. nitri aure. iij. succi papaueris aur. iij. amigdalarum amararum. xxx. numero, galbani au re. ii. aceti boni quantum sufficit.

Medicamen ad aurem ex medicinis Gal. con ferens ad apostemata, & dolores uehemen tes clamoros. Cuius hæc est permittio. Recipe galbani & est albeard aure. ii. cinnamo mi aure. ii. myrrhæ aur. viii. croci aure. viii. oliba ni aure. iij. nitri aur. iij. aceti quantum sufficit, ad hoc ut fiat in spissitudine mellis.

Medicamen aliud ad apostemata auris: & ad maniem, & ad pus uenientia ex aure: & ad do lores auris antiquos. Cuius hæc est permi stio. Recipe uentris fabæ ægyptiæ amari saporis & aluminis iameni, & piperis albi & nitri, & cro ci, & opij, & corticum granatorum, & olibani, & spicæ, omnium an. aure. ii. castorei aure. i. mellis

AVIC.

D d & aceti

& aceti quantitatem qua conficiatur medicamen: & quidam homines ponunt in eo mellis aur. vi.

Medicamen aliud de medicinis berotas. Recipe croci, & myrrhæ, & spicæ, omnium an. aure. s. aris usti medicatam & tertiam aure. i. opii aure. s. castorei tertiam aure. i. aluminis iameni aure. i. aluminis rotundi aure. i. Si ergo fuerit in aure uirus, cura eam ex hoc medicamine cū decoctione triplicati. Et si in ea fuerit dolor uehementis, cura eam cum oleo ros. Et si generantur in ea uermes, permisce cum hoc medicamine ellebori nigri aur. ii.

Medicamen auris, ex qua currit pus. Recipe capitum granatorum, & aristol. & colcotar & draganthi cabrulis, & gallarum, & corticum æris, omnium an. aure. i. myrrhæ, oliban, & calcanthi aflat, & aluminis iameni, omnium an. aur. s. terantur cum aceto, & fiant trochisci, & ad ministrantur.

Medicamen anticates: ad dolorem difficilem uehementem. Croci unc. ii. & quidam homines ponunt de eo unc. i. myrrhæ, & salis ammoniaci, amborum an. unc. i. aluminis iameni ammoniaci an. unc. s. sediminis olei de lilio, aut facis olei galuisci. ꝓ unc. ii. Terantur cum uino mellito, aut uino dulci quantitate qua fiat in spissitudine mellis, & administretur.

Medicamen ad grauitatem auditus: & sonitum, & tinnitum existentem in aure. Recipe ellebori albi aure. i. castorei aure. s. nitri aure. iiii. misceatur, & administretur cum aceto, & confidat in eo utens ipso, quoniam est medicamen utile.

Medicamen aliud, quod dicitur algelariui ad ægrotudines antiquas quæ sunt de ægrotudinebus auris, ellebori albi, & myrrhæ, & oliban, & croci, & castorei & opii, omnium an. aure. iiii. calcanthi aur. vi. pipe. aure. ii. infundantur myrrhæ, & opium, & castoreum, & olibanum in aceto, in quo decocti fuerint cortices granatorum, donec dissoluti fuerint, deinde ponantur elleborus, & crocus, & piper & calcanthum trita, & conterantur omnia bene. Quum ergo completur, proiciatur super ipsum de uino mellito quantitas qua fiat in spissitudine mellis subtilis. Quumque ipsum est necessarium, tunc tepidetur, & distilletur in aurem: est enim medicamen mirabile.

Confectio medicaminis, quod cōfert ad omnes dolores auris, & omnia ulcera euenientia in ea. Recipe myrrhæ aure. i. oliban aure. iiii. & quidam homines ponunt in eo aur. vii. nitri aur. iiii. croci aur. iiii. & quidam homines ponunt in eo aure. i. succi papaueris aur. ii. galbani aur. ii. amigdalorum excorticatarum. xx. numero. Teratur illud totum, & conficiatur cum aceto, & fiant ex eo trochisci. Quumque necessarii fuerint, soluantur si fuerit in aure dolor uehementis cum oleo rosaceo, & distillantur in aurem: & si fuerit in ea grauitas in auditu, soluantur cum aceto & distillantur.

Confectio scoræ ferri: & est medicamen forte. Sumatur scoræ ferri, & conteratur, & abluatur cum aceto, deinde proiciatur super testam, & exsicceetur: deinde proiciatur secū

do, & tertio, & fiat illud septies, deinde decoquatur cum aceto forti decoctione uehementi, donec fiat sicut mel, & auferatur & distilletur de eo in aurem quum indiget eo.

Vlcera nasi. Confectio sacramentos, & est medicamen eradicans omnem additionem quæ oritur in corpore. Recipe draganthi adusti, & colcotar adusti, aut calcanthi adusti, aut draganthi rubci, & corticum æris, omnium partes æquales. Tere ergo ea, & cura cum eis sic: & oportet ut frices additionem, antequam medices eam cum hoc medicamine per diem, deinde medica cum eo in mane postquam patiens ægrotudinem comederit cibum suum. Et quum tu curas cum eo fistulas nasi, tunc lini ante curationem interiora nasi asphalto, aut pice humida, aut pinguedine myrrhæ.

TRACTATUS QUARTVS

De dentibus, & doloribus eorum.

CONVENIENS est ad dolores difficiles uehementes & ad corrosionem dentium, & confert iterum ad tussim medicamen, quod recipit opii aur. ii. myrrhæ tantundem, ghafeꝓ tantundem, piperis albi, galbani, an. tantundem. conficiantur cum coagulati uiræ quantitate quæ sufficit, & terantur simul, & fiant ex eis collyria, & liniatur ex eis super dentes, & ponantur de eis super locum corrosum.

Medicamen, quod narrauit Andromachus ad omnem dolorem dentium, & ad omnes ægrotudines accidentes ex eo, & ad stuporem. Recipe piperis, & pyrethri, et lactis tithymali, & galbani, omnium an. partem. i. Terantur & conficiantur cum storace, & ponatur super locum corrosum.

Medicamen iuuatuum: ad pulsationem dentium. Recipe pulpæ coloquinthidæ partem. i. & aloes partem. i. & bulliant in pyridæ lapidis, aut cochleari de ferro, ebullitione uehementi cum oleo, & aceto uini, deinde auferratur ab igne, & distilletur de eo in aurem quæ sequitur molarem dolentem distillatione post distillationem.

Cauterium molaris. Intende ad molarem in quo non ualet medicamen uehementis pulsationis: assume ex oleo quantitatem unc. i. & aquæ sampsuci sicci, & harmel, omnium an. 3. s. Terantur bene, deinde proiciantur in oleo, deinde intende ad duas acus magnas quibus utuntur scellarii, & igni eas in loco foraminis earum, deinde aperios ægri, & considera dentem, quem uis cauterizare: & tunc si fuerit in eo aliquid, munda ipsum: & pone super ipsum cannulam ferri, aut arundinis: aut argenti, & submerge unam duarum acuum in oleo illo, deinde inromitte eam in cannulam, & pone eam super molarem. Quumque infrigidatur illa, accipe aliam, fac illud septem uicibus numero: nam dolor eius sedatur, & egreditur ex molari aqua coloris dentium.

Dentifricium, quo fricantur dentes: quod narrauit Democritus in libro suo. Accipe cor-

nu cerui adusti quartam libr. xvi. sal. unc. ii. ammoniaci siccus quod non est amari saporis, frustum. i. magnum, uel masticeis. lib. iii. aut plus parum, squinanthi albi tantundem, piperis albi unc. j. folij unc. ij. Terantur omnia & admixtrentur.

Medicamen, quod nominatur surmale, conferens ad apostemata gingiue, & mollificationem eius, & mundificat dentes. Accipe corticum granatorum pondus. 3. ii. & uenarum, 10 & balaustiarum, & sumac, omnium an. unc. i. confringe, & contere illud deinde affer ex eo cum digitis tuis, & frica cum eo locum doloris, deinde accipe ex eo cum panno lini, & pone ipsum super eum.

Dentifricium mundificans dentes: & stringit gingiuam, & efficit bonum oris odorem.

Sumatur falgemma, & teratur, & conficiatur cum melle, & ligetur in charta, & proiciatur in prunis, & dimittatur ibi donec fiat sicut pruna, deinde auferatur ab igne, & extingatur cum kistrum, & proiciatur in uino bono aut meius, & dimittatur donec infrigidetur, & teratur, & sumatur de eo pars. i. & spuma maris pars. i. & ponatur cum illo cinnamomi pars. i. & myrrhæ pars. i. & cineris sceha, & cyperi, & floris squinanthi, omnium an. vi. partis. i. fragmentorum xilaloes, medietas partis. i. & zuccari partes. iii. & camphora. x. partis. i. Teratur illud, & misceatur, & fiat dentifricium in omni mane.

Medicamen, quod confortat dentes: & molles, quum est in eis debilitas. Recipe ceræ & mellis, amborum an. partes. ii. liquefiant in sole, aut cum aqua calida, & commisceatur cum eis picis pars. i. & ponatur in termino unguenti, & præcipiatur utenti eo ut masticeat ipsum. Quod si uideris medicamen exsiccatum, permisce in eo aliquantulum olei. Et mastix iterum quum masticeatur, facit in hoc ultimam operationem.

Aliud, quod confortat dentes & gingiuam. Cornu ceruini adusti pondus. 3. x. & foliorum cupressi adusti pondus. 3. v. & nucum cupressi non adustorum pondus. 3. v. & radiis centaureæ pondus. 3. x. & capilli ueneris adusti pondus. 3. v. & ros. ablatis capitibus & spicæ odoriferæ, omnium an. pondus. 3. iii. Tere & cribella cum orali & utere.

TRACTATUS QUINTVS

De ore, & gutture, & uentre superiore, & squinantia.

NONUIT Gal. quidam existimauerunt quod pulli hirundinum siue sint recentes, siue siccificati, sanant sinantiam statim: & permisceatur pueris, & senibus cum radice liquiritiæ. **D**e uuula, & duabus amigdalibus. Medicamen conueniens ad uuulam mollificatam apostemofam. Piperis albi aure. i. myrrhæ aure. i. aluminis iamenti aur. ii. gallarum uiridium, aur. ii. terantur & admixtrentur.

Venter superior: humiditas pectoris. Medicamen iuuatuum ad humiditatem factam in pectore. Recipe galbani, & storacis liquidi, amborum ana unc. ii. opij quartam unc. i. radi cum liquiritiæ unc. ii. Terantur quæ ex eis teruntur, & misceantur cum storace, & galbano, & aliquantulo mellis dispumati, & lambatur ex eo.

De tussi medicamen gutturale. Dixit Gal. quod ipse medicabatur cum eo. Recipe olibani aur. i. & in descriptione alia, aur. i. iij. myrrhæ aur. i. & in descriptione alia, aur. i. iij. croci aure. i. Et in descriptione alia, aure. i. iij. squillæ aur. ii. uini dulcis sacraiat. i. decoquatur squilla cum uino donec uinum inspissetur, deinde proiciatur squilla, & ponantur reliquæ medicinae super uinum.

Medicamen gutturale: quod refertur tellusatis, dixit Gal. quod ipse medicatus est cum eo illum, qui habebat ulcus in pulmone: &

est medicamen iuuatuum ualde. Recipe spicæ Cretensis aur. i. iij. amomi aur. viii. folij Indi aur. i. iij. spicæ Indæ aur. i. iij. squinanthi aur. ii. calsiæ aure. viii. cinnamomi aur. x. olibani aur. i. iij. myrrhæ aur. i. iij. costi aure. i. iij. commistio asfedegei aur. i. iij. succi liquiritiæ aur. i. iij. succi mandragoræ aur. v. masticeis aure. i. iij. croci aur. vii. Aggrega has medicinas, deinde accipe dactylos, & decoquantur in aqua mellis, aut uino bene, & fume de eo sacraiat. i. & proice in eo de granis pini maioris contritis grana. xx. & commisce cum eo de medicamine quantitatem auellanae. i. & da in potu de eadibus aliquot, deinde da in potu post ipsam de medicamine duobus diebus, aut tribus ita, ut non commisceatur cum oleo aliud præter ipsum: deinde sumat in potu post ipsum de hiera facta cum aloë quantitatem cochlearii. i. in die uno cum aqua: & cura cum hac medicina illum, in canna pulmonis cuius est ægritudo, cum lacte asinino & præcipe ægro ut gargarizet cum ea, deinde dimitte eum aliquot diebus, & cura eum per hoc medicamen cum assiduatione medicinarum, quæ sedant dolorem. Quod si materierum cur sus fuerit fortis, tunc permisce in hac medicina opium, & castoreum.

Aliud de medicinis Gal. faciens ad ægritudinem canna pulmonis, & ulcera pulmonis, & sputum puris, & sanguinis, & materiam attractam ad pectus, & ad illud cuius sputum est difficile, et est medicamen ualde forte. Recipe gummi albotin aur. i. iij. croci aur. i. iij. olibani tantundem, myrrhæ tantundem, cinnamomi tantundem, amomi aur. i. iij. granorum pini magnæ aur. i. iij. radicem lilii excorticatarum tantundem, spicæ de Scemi aur. ii. s. calsiæ lignæ nigre aur. ii. draganthi aur. i. iij. carnis dactylorum de scemi aur. i. iij. strusez quod dicitur stella aur. i. iij. galbani clarimundi duas tertias aur. i. costi aure. i. iij. Et inueni in descriptione alia, aur. i. mellis boni cotylas. i. iij. decoquantur mel, et gummi albotin in uase duplici. Quumque sit in termino spissitudinis, tunc permisce cum eo galbanum, & decoque ipsum donec perueniat ad terminum, ut quum de eo distillatur stilla aliqua non dilatetur, deinde infrigida ipsum et proice super ipsum medicinas contritas, et utere eo, et quum fugitur de aqua caulis masticeando, et proiciatur tax, et de glutitur

AVIC.

Dd 2

glutitur

glutitur succus, ualet ad illud ualde.

Pululæ quæ ponuntur sub lingua; et conferunt ad asperitatem canna pulmonis, et abscessionem uocis, et reliquas ægitudines canna.

Recipe dragacanthi, et gummi amborum ana aure. iij. myrrha, et olibani, amborum ana aure. i. s. croci aure. i. succi liquiritiæ aure. s. carnem dactylorum trium, uini dulcis quantum sufficit ad cōficiendum cum eo, et ponatur sub lingua de hac medicina quantitas fabæ, et præcipiatur ægro ut deglutiat quod liquefit de ea.

Natit ad illum qui habet tussim. Recipe seminis lini torrefacti contriti, et passulatum carnosarum enucleatarum, amborum ana kist. i. granorum pini inagni torrefactorum, et auellanarum excorticatarum, amborum ana. cotyl. i. piperis albi unc. ii. croci unc. i. mellis boni lib. iij. confringantur, et terantur, et decoquantur semen lini, et mel donec inspissentur, deinde proficiantur super ipsum reliquæ medicina, et permisce eas, et confice, et da de eo quantum sufficit.

Oleum diuinu conferens ad tussim, et est medicina nobilis, de qua dixit Gal. qd ipse medicatus est cum ea. Recipe opij aur. x. sem. lactuca aur. xx. castorei aur. xviii. ruta hortulanæ sicca aure. xiiii. sem. lini aur. xvi. radicum opoponaci aur. xxxvi. myrrha aure. xiiii. croci aure. vii. conficiantur cum melle, et detur de eo in potu quantitas fabæ unius; et oportet ut sumat de eo in potu illi, qui habet febrem cum aqua, et qui febrem non habet, cum uino, et illud in sero.

Pululæ ad tussim. Recipe storacis, & myrrha, & opij. omnium ana. iij. olei balsami, et croci amborum ana. iij. Tere simul, et confice et utere.

Medicamē quod confert ad omnem tussim: et ad omnem materiam currentem, et du-bellet interiores quod narravit Abulucos. Recipe serapini, gentianæ, myrrha, opoponaci, piperis albi, omnium ana. iij. baccharum lauri mundatarum aur. iij. Terantur et conficiantur cum aqua.

Medicamen ad sputum sanguinis: quod narrauit Andromachus. Recipe acaciæ aur. iij. rosarum siccarum aure. viii. fructus granatæ agrestis aur. viii. myrrha aure. ij. dragacanthi aur. i. conficiatur cum aqua, et fiant ex eo trochisci: et sit pondus cuiusq; trochisci aur. j. et detur in potu cum aqua pluuiali.

Medicamen aliud ad tussim conferens ad species tussis, et abscessionem uocis. Recipe granorum papaueris, et sunt papauera cum cortice suo. l. numero, et apii montani triti lib. iij. et sucoton, mundati, et reusini, et ros. siccarum, et radicem lilij, et balauftiarum, omnium ana. unc. iij. et cinnamomi pondus. 3. ii. et spice pondus. 3. i. s. contere has medicinas, et infunde in aqua pluuiali ac fat. v. et dimitte tribus diebus, deinde decoque super ignem leuem, donec remaneat aquæ tertia pars, deinde exprime, et cola, et projice faciem eius, deinde tere gummi arabici, et dragacanthi, amborum ana. lib. i. myrrha lib. s. et succi liquiritiæ lib. i. et mastice, et croci amborum pondus. 3. i. Teratur totum illud ultimè, et imbibatur ex illa aqua paulatim donec cōplea-

tur tota, deinde fundantur super ipsum rob lib. xxiiij. et decoquatur leuim igne, donec coaguletur, et reponatur in uase uitri, et medicetur cum eo omnis species tussis.

Loch de pino, quod confert illis super quos tussis fit uehemens, et quando excitatur in eis expellunt pus, et superfluitates. Cuius hæc est permistio. Seminis lini torrefacti, et amigdalorum dulcium mundatarum, et granorum pini, et gummi arabici, et dragacanthi, omnium ana. pondus. 3. iij. et dactylorum alheiron. x. numero. Tere medicinas et dactylos, et funde super eas mellis, et butyri quantum sufficit, et teratur donec fiat sicut mel spissum. Cuius dosis sit sicut galla mane et sero.

Loch quod fit cum glutino alimbat, faciens ad asperitatem gutturis, et abscessionem uocis, et sputum sanguinis, et puris, et aperit opilaciones. cuius hæc est permistio. Seminis lini torrefacti, et passularum ablatis granis, amborum ana. lib. i. granorum pini, et amigdalorum dulcium, et amigdalorum amararum, omnium ana. 3. vi. et ireos, et assari, et glutinis alimbat, et uenarum liquiritiæ, et gummi arabici, omnium ana. unc. iij. et fenugræci cocti, et dragacanthi, amborum ana. unc. iij. et piperis albi, et erucæ emollitæ, et ciceris molliti, et aristol. et medullæ tritici, et ammeos, et nasturtii, et sicuum, omnium ana. unc. i. et myrrha, et croci, et olibani, omniū ana. unc. s. confrange totum, & contere ipsum bene, & confice eū melle, aut cum uino decocto, & fac lambere de ipso mane & sero quantum est galla. i. & ponat ipsum sub lingua sua quando dormit.

Medicamen, quod confert ad tussim: & uehementi siccitati pectoris. Amigdalorum dulcium, & amararum, & sem. lini torrefacti, & granorum pini, omnium ana. 3. s. & anisi, & dragacanthi, & gummi arabici, omnium ana. 3. ii. & succi liquiritiæ, aut uenarum eius pondus. 3. i. & zuccati, & penidiorum, amborum ana. unc. ii. Tere ea & pulueriza, & confice ipsum cum aqua feniculi humidi, & fac de ipso pilulas, & ponat sub lingua sua ille qui uult dormire unā aut duas. Och ad tussim: quando fit ex chymo frigido uilisco. Cinnamomi, & sem. feniculi amborum ana. 3. v. storacis liquidæ. 3. x. fistici, & amigdalorum, amborum ana. pondus. 3. x. olibani, & gummi amigdalorum, & glutini omnium ana. 3. v. kesses et sunt passulæ paruulæ sine granis. 3. xx. agarici. 3. v. storacis, et aloes, amborum ana. 3. iij. Tere storacem cum melle, et infunde olibanum, et aloem, et alkesmes in rob, et tere reliqua, et confice cum melle storacis. Dos. 3. i.

Ad sputum sanguinis. Trochisci quos composuit medicus de illis de tebulis, conferentes patientibus sputum sanguinis, et patientibus ulcus in pulmone, & habentibus sanem aggregatam in pectore, et patientibus ægitudines, quæ sunt ex genere materierum attractarū. Quorum hæc est permistio. Seminis hyusquiami albi, & corticum mandragoræ, amborum ana. aure. v. mastice aure. xx. karabe, et radicem lilij, et croci, omnium ana. aure. xxx. psyllii aur. xlv. aquæ dulcis acsati. iij. permisceatur, et administretur.

Trochisci

T Rochifci alii, qui nominantur piper, confertentes patientibus sputum sanguinis, et habetibus fluxum uentris, et ulcera in intestinis, et ei ad cuius stomachum attrahitur materia. Recipe florum caducorum granatorum, et spinarum ægyptiarum, et granatorum syluestrium, et succi barbæ hirci, et succi acaciæ, omnium ana aure. vi. lycii, et reubarbari, et opii, omnium ana aure. iiii. myrrhæ aure. ii. Terantur bene, et conficiantur cum aqua, in qua decocta sunt grana myrti, aut cum aqua frigida, et administrentur.

Confectio, quæ refertur Arastomacis: et est medicina mirabilis conferens patientibus sputum sanguinis, et habentibus tussim, et qui habet ulcus in pulmone, et ei in cuius pectore est sanies congregata, et ad disrptionem accedentem in lacertis, et ad stomachum qui expellit cibum, et colicam passionem, et fluxum uentris, et ulcera in intestinis, et ægritudines uesciæ, et præfocationem matricis, et febres quæ habent paroxifimos, quum de ea sumitur in potu parum ante horam periodi per horam unam, et ad malitiam cõplexionis, et extenuatione, et medicinas perniciosas, et morfum reptiliũ habetũ uenenũ. Cuius permistio hæc est. Cinnamomi, et costi, et galbani, et castorei, et opii, et melanopiperis, et macropiperis, et storacis, omnium ana. unc. i. melis kist. i. Terantur medicina, et cicotrigonizentur, et decoquantur galbanum cum melle donec liquesciat, deinde coletur, et proiciatur desuper reliqua medicina, et reponatur in uase uitri, aut argenti: et detur in potu de ea quantitas fabæ cū aqua mellis, et distillentur super ipsum de oleo si famino tres guttæ.

Trupus qui refertur faciens ad difficultatem sanhelitus, et est medicamen utile. Sumantur passularum enucleatarum acunẽ. i. et est pars, et fœnugræci abluti tantundem, et aquæ pluuiialis kist. i. decoquantur donec dissoluantur, et coletur aqua eorum, et seruetur, et sumatur de ea in potu multoties continuo postquam calefit.

Medicamen conferens ad sputum sanguinis, et pus, et superfluitates quæ attrahuntur ad pectus. Recipe granorum hyusquiami albi, et corticum radicem mandragoræ, et uini boni, et olibani albi, et storacis liquidæ, et opii, et granorum pini, et cupressi, omnium ana pondus drach. x. et masticis, et karabe, et alefius, omnium ana 3. xxx. infundatur alesius in aqua calida nocte una, deinde exprimatur, et sumatur aqua eius, et terantur, reliquæ medicina bene, et misceantur ad inuicem, et fiant trochisci. Sitq; unusquisque trochiscus. 3. s. et detur in potu apud mansionem trochiscus unus cum aqua frigida.

Medicamen, quod confert ad sputum sanguinis. Opii pondus 3. i. et cinnamomi pondus 3. i. et castorei, et piperis, et macropiperis, et myrrhæ, omnium ana 3. i. et croci pondus 3. ii. s. et karabe pondus 3. s. et balauftiarum, et gummi, et anisi, omnium ana 3. i. Terantur medicina, et conficiantur cum succo auriculæ hædi, et fiant trochisci, et sit omnis trochiscus. 3. s. et exsiccentur in umbra, et bibatur de eis trochiscus unus cum aqua tepida.

T Rochifcus alius. Recipe karabe, et coralli, amborum ana 3. iiii. acaciæ, et succi barbæ

hircinæ, amborum ana 3. ii. balauftiæ. 3. ii. semportulacæ. 3. vii. papaueris albi, et nigri, ea rosarum, et spodii, omnium ana 3. ii. cornu cerui adusti. 3. ii. s. reufini 3. i. s. cochlearum adustarum. ii. terræ sigillatæ. 3. iiii. fiant trochisci aure. i. et administrentur.

T Rochifcus alius ad sputum sanguinis, quum Test ex humiditate, et mollificatione uenarũ.

Corticum thuris, et thuris amborum ana 3. v. radices squinanthi. 3. vii. reufini, et masticis, amborum ana 3. iiii. darisahan, et cymini torrefacti, et calamenthi montani, omnium ana 3. v. myrrhæ, et croci, amborum ana 3. vii. calcadis. 3. iiii. spicæ, et castorei, et succi barbæ hircinæ, et acaciæ, et rosarum, omnium ana 3. iiii. Tere, et confice cum decoctione gallarum, et fac trochiscos aurei unius.

Coagulatio saniei in pectore. Medicamen conferens ad illud. Fœnugræci molliti. 3. ii. aristol. pondus 3. i. myrrhæ pondus 3. iiii. anisi, rosarum amborum ana 3. ii. radicem liquiritiæ, et piperis, et salis. omnium ana 3. i. Confringantur, & conterantur, & conficiantur cum aqua frigida, & fiant trochisci quorum unusquisque sit pondus drach. i. & exsiccentur in umbra, & detur in potu de eis trochiscus unus cum aqua radicis fœniculi, & radicem apii decoctarum, quantitate sacra iati. i. & teratur trochiscus, & miscetur cum ea, & sumatur in potu: est enim medicamen bonum quoniam liquefacit sanguinem congelatum, & educit ipsum, & mundificat locum eius.

Hthifis & ulcera pulmonis. Medicamen conferens ad ulcera: quæ sunt in pectore, & pulmone & consolidat ea, & sanat ea. Recipe balauftiarum, & rosarum siccarum, amborum ana 3. iiii. sanguinis draconis, & medullæ tritici, & olibani, omnium ana 3. ii. gummi arabici, & dragacanthi, & masticis, omnium ana pondus 3. iiii. acaciæ, & croci, amborum ana 3. s. karabe, & myrrhæ, amborum ana 3. i. anarcine. 3. v. Terantur, & conficiantur cum rob cydoniorum, aut rob myrti, deinde fiant trochisci: sitq; omnis trochiscus aure. i. & exsiccentur in umbra, & dentur in potu.

Medicina quæ sunt ad cor. Confectio, in qua ponitur harmel iuuatiua. R. sem. harmel, & nigellæ, & camphoræ, & castorei, & feminis hyusquiami albi, & aristol. & cyperi, & alfesire, & alfesirefim, & pyrethri, & piperis, & origani, & coloquinthidæ, & spicæ, & sem. apii, & feminis rutæ, & carui, & croci, & nucis mulchata, & calsiæ, & costi, omnium ana 3. s. & serapini, & opopanaci, amborum ana 3. iiii. & zuccari pondus 3. j. & mellis quantum necesse est. Dosis eius fortis pondus 3. i. & debilis pondus 3. s.

Medicamen aliud conferens ad pulsus cordis, & timorem, & epilepsiam. Spicæ, & cinnamomi, & zedoariæ, & daronici, omnium ana 3. ii. feminis anethi. 3. i. s. medicina terantur, & permisceantur, & detur in potu de eo pondus 3. i. cum 3. i. uini in quo infusa fuit lingua bouis, & bibatur de illis in omni mense tribus diebus continuis.

TRACTATUS SEXTVS

De uentre inferiore,

Debilitas stomachi,

L E V M iuuatium ad mollificationem stomachi, & eius debilitatem. Cuius hæc est permissio. Masticeis, & aloes, & succi absinthii, & opii, & olei nardini, & olei de cydoniis quantum sufficit, permisceatur, & inungatur cum eo stomachus cum lana leni. Quod si uolueris ut adiciatur huius medicina calor, adde in ea laudani partem unam, & storacis partes duas. Si uero uolueris facere ipsam stipticam confortatiuam, tunc adde super illud de succo agrestis, aut succo hypoquistidos.

M Edicamen ad debilitatem stomachi, & malitiam digestionis. kebulorum bullitorum cum aqua cydoniorum, & bulliant. 3. iiii. belliricorum, & emblicorum, & cymini infusi in aceto & torrefacti, & cyperi, & masticeis, omnium an. 3. ii. feminis apii, & anisi infusori in aceto, amborum an. 3. i. xilooloes, & galie, amborum ana. 3. i. s. menthae. 3. iii. 2 mugdunis. 3. 3. i. s. rosarum 3. iiii. granorum granatorum. 3. viii. sumach. 3. iiii. cinnami, & corticum thuris, & spica, omnium ana. 3. i.

A chlachatum confortans stomachum. Aquæ aloes, & aquæ rosarum, et aquæ malorum, et aquæ cydoniorum, et aquæ salicis, omnium an pars una, sandali albi, & rubei, & rosarum, et croci, et camphoræ, et laudani, et balaustiarum, et ramich, et xilooloes, et galie, omnium an. pars. s.

E mplastrum ad apostema stomachi Durii. Recipe absinthii, et spica, et cassia, omnium an. 3. viii. aloes, et storacis, amborum ana. 3. iiii. croci. 3. ii. xilobalsami, et carpobalsami, et myrrhæ, omnium an. 3. i. olei nardini quantum necesse est.

A stomaticos. Hiera quæ refertur antiferros, confert stomacho. Recipe aloes aure, iii. masticeis aure. ii. assari. unc. s. rosarum siccarum, et floris sequinathi, et cassia, omnium an. 3. s. utatur ea sicca, sicut utitur hiera.

R ocisci, qui dicuntur à meduniis, facientes ad inquietudinem stomachi propinquam ileos, et ad omnem inflationem, et est conueniens ei qui euomit cibum suum, et ad ægritudines intrinsecas. Recipe sem. apii aure. vi. anisi aure. vi. absinthii aure. iiii. Et inueni in descriptione alia, masticeis iterum aure. iiii. piperis aure. ii. myrrhæ aure. ii. cinnamomi aure. vi. opii. aure. ii. castorei aure. ii. conficiatur cum aqua, et fiant de eis trochisci, et dentur in potu. Dosis eius æqualis est aure. i. ad stomaticos cum uino misto.

H iera, quæ refertur menifon, confert ad inquietudinem stomachi, et ei qui inuenit inflationem, et aufert omnem inflationem, et confert ad tarditatem digestionis, et ad ægritudines matricum, et ipsa iterum prouocat urinam, et est medicina mirabilis ad hepaticos, et ad illum qui habet dolorem renum, et prouocat mēstrua.

Recipe aloes aure. c. masticeis. 3. j. et croci. 3. i. spica. unc. i. cinnamomi, et assari, et carpobalsami, omnium ana. unc. i. Tere, et cribella, et serua eam siccam, et utere ita, ut des in potu illi cuius digestio tardatur pondus aure. i. cum aqua frigida, et illi qui euomit choleram, et effunditur ad stomachum eius materia, da in potu de ea aure. s. et illi qui habet apostema in aliquo membrorum interiorum, confert quum sumit de ea in potu cum aqua mellis; et ille qui indiget ut prouocetur urina eius, aut prouocentur mēstrua, sumat de ea in potu cum aqua feniculi contriti bulliti, et colati.

E mplastrum polycharchis conferens ad omnes ægritudines humiditas intrinsecas. Recipe cyperi, cordumeni, minuti thuris, cere, omnium ana. heminam. i. gummi albotin heminam. i. s. olei de alcanna quantum sufficit, et quandoque additur bdellii iudaici hemina una.

E dicamē quod dicitur diaireos, faciens ad omnes corruptiones complexionis stomachi, et aggregationem aquæ, et lenit uentrem. Recipe ireos pondus. 3. xxiii. piperis pondus. 3. xx. zingiberis, et aniden, amborum ana. 3. xii. anisi, et masticeis, et sem. feniculi, omnium an. 3. iiii. ammeos, et feminis apii, omnium an. 3. viii. Tere, et confice cum melle. Dosis eius sit sicut galla cum aqua.

L ectuarium de carui, conferens ad dolores stomachi, & oppilationes quæ sunt in eo & in hepate, & paruitatem digestionis. Sumatur carui, & ammeos, & sem. apii, & zingiberis, & passularum enucleatarum, & fiseleos, & sem. baucic, omnium an. 3. iii. amigdalorum amararum mundatarum ex cortice suo pondus. 3. vi. Tere, & confice cum melle. Dosis eius quantum nabac cum aqua tepida.

L ectuarium de galanga, conferens ad uehementiam frigoris in stomacho, & hepate: & digerit cibum, & fugat uentositates, & stomachum efficit bonum. Recipe galangæ, & cinnami, & piperis albi, omnium an. 3. ii. heil, & cinnamomi, & neremisich, omnium an. 3. iii. macropiperis. 3. vi. zingiberis. 3. viii. feminis apii, & anisi, & cymini, & carui, & talisafar, omnium an. 3. i. pēnidiorum, & zuccari triplum medicina. Tere, commisce, & sit dosis eius. 3. ii.

A ppetitus. Confectio abscondens appetitum luti. Recipe hieræ. 3. vi. myrobalanorum nigrorum, & belliricorum, & emblicorum, omnium an. 3. iiii. nucis henden. 3. v. conficiatur cum melle dispumato, & dentur in potu de ea. 3. iiii. cum aqua, in qua decocta sunt mastix, & anisum, & mentha, & scorina decocta.

V omitus & nausea. Sirupus abscondens uomitum phlegmatis. Recipe cymini. 3. iiii. masticeis. 3. iiii. granorum granatorum. 3. xx. menthae, & sisimbrii, amborum an. 3. i. tunicas. 3. v. decoquantur cum aquæ lib. iiii. donec remaneat lib. i. & coletur, & prouiciatur galie. 3. i. & detur in potu de eo in mane & sero.

I ngultus. Medicamen ad singultum mirabile, forte. Vini boni odoris. lib. viii. mellis dispumati lib. ii. decoquatur illud bulliat, & consumatur eius sexta, deinde auferatur ab igne, & prouiciantur in eo costi, & masticeis, amborum an.

a. B. macdune:

b. B. manipulos paruos.

an. 3. iiii. absinthii pondus. 3. vii. squinanthi, & spica, & solii, & rosarum, & aloes, & agarici, & croci, omnium ana. 3. ii. assari, & xilaloos Indi, & cassia, omnium an. 3. iiii. tritorum. Et sit dosis eius cochlearium.

Hepar & apostemata hepatis. Unguentum de muradafacrim conferens ad apostema quod accidit ex corrosione, aut alijs. Cuius permistio hæc est. Recipe ^d 3. almuradafacrim. 3. iii. & xilaloos, & croci, & baccarum lauri, & ammoniaci, & myrrhæ, & galkeiati, omnium an. pondus. 3. iii. & ceræ pondus. 3. iii. confringe ea, & contere & aggrega ipsa & liquefac ceram cum sufficienti quantitate olei de lilio, et olei arazaki pondere. 3. iii.

Vitries hepatis. Confectio facta cum hepate adib conferens ad dolorem hepatis, & splenis, & stomachi, & ventositates, & dysenteriam, & tussim chronicam, & illis qui euomunt sanguinem. Recipe croci, & myrrhæ, & opii, & castorei, & seminis hyusquiami albi, & cordumeni, & papaueris, & spica, & eupatorii, & hepatis adib, & cornu dextri de cornibus capræ adusti, omnium partes æquales. Terantur quæ ex eis teruntur, & soluantur quæ soluenda sunt in uino, & conficiantur cum melle dispumato, et administretur post sex menses. Et sit dosis sicut cicer cum eo quod conuenit de potibus.

MAlitia complexionis. Oleum de mezereon. 3. x. infundatur in lib. i. aquæ die & nocte, & ponatur in uase, & bulliat lento igne, donec remaneat de aqua lib. s. & auferatur ab igne, et dimittatur donec infrigidetur, & coletur, & reductatur ad uas, & fundatur super eam olei amigdalini dulcis quarta lib. i. et bulliat donec consumatur aqua, & remaneat oleum, et inuoluantur medicina contrita cribellata cum hoc oleo. Et sunt myrobalanorum citrinorum, & belliricorū & emblicorum, omnium an. 3. x. tamarindorum. 3. lxxx. prunorum. xxx. numero, iuiubarum tantūdem, cassia fistula lib. i. passularum lib. s. Aggrega has medicinas tritas præter cassiam fistulam, & pone in uase lapidis, & funde super eas aquæ lib. x. & decoquatur donec remaneat tertia, & coletur super cassiam fistulam, & confricetur manibus, & coletur, & reductatur ad uas, & proiciatur super eam penidiorum hemina. i. et decoquatur donec fiat ei spissitudo mellis, & fundatur super ipsam olei amigdalini lib. s. & puluerizentur de super medicina cribellata delinitæ oleo prædicto, & bulliat donec coaguletur, & deponatur ab igne, & ponatur in uase uitri. Cuius dosis sit. 3. vi.

Visus ad iniectionem aquæ factum cum lacte scamclorum, aut cum aqua casei, aut cum aqua olerum. Cuius hæc est permistio. Recipe succi eupatorii. 3. i. s. lacca. 3. ii. aristol. 3. i. s. floris squinanthi. 3. i. croci. 3. i. s. seminis cuscute. 3. ii. seminis cucumeris, & portulacæ, amborum an. 3. j. scamoneæ. 3. i. Dosis aur. i.

Pleni sterica medicina splenetica. Medicamentum iuuatuum, quod nominatur medicamentum uomitus. Recipe dabach glandium lib. ii. calcis lib. i. ponatur aldabach in uase figuli, & ponatur super prunas donec liquefiat. Quumque liquefecit, puluerizetur super ipsum calx, & permisceantur ambo simul, & liniatur ex eo dum perse-

uerat calidum super cutem adib, & ponatur. Et oportet quando administratur hoc medicamentum, ut ingrediatur æger utens eo balneum, & dimittat emplastrum super se, & non auferat ipsum donec cadat per seipsum, & oportet ut sit sollicitus ita ut abscondat illud, quod augmentatur de corpore in primis.

Liud operatio iuuamenti cuius ad spleneticos est manifesta in die suo. Et oportet antequam cum eo emplastrum, ut regatur æger regimine quo oportet tribus diebus. Cuius hæc est permistio. Recipe myrrhæ unc. iii. thuris minuti unc. iii. sinapis Alexandrini, cordumeni, amborum an. unc. ii. aceti squillæ quantum sufficit. Terantur sinapis, & cordumeni, & cribellentur. Minutum uero thuris, & myrrhæ terantur, & proiciatur super ea ambo medicamentum siccum, & conficiatur, & fiat simile unguento, & ponatur ab hora duarum horarum usque ad horam nouem horarum: deinde ingrediatur æger balneum, & stet emplastrum super eum, quum ergo mollescat fac eum ingredi tinam, & præcipe ei ut prolonget moram in tina, & egrediatur illud quod est in eo de aqua, et ut non superueniat ei syncopis approximetur naso eius acetum, & calamentum syluestre, quæ ipse olfaciat, & solue pannos quibus ligatum est emplastrum paulatim. Quumque egreditur de balneo, ciba eum piscibus salitis sine pane, & da ei in potu die primo, & in die tertio, & præcipe ei ut exercitetur ante illud exercitio in quo possibile est ut fiat anhelitus frequens continuus.

Liud fugitium forte: et est medicamentum uile, & confert hydropicis, & splenetis, & habentibus ægritudines antiquas. Recipe resina decoctæ lib. iiii. ceræ lib. ii. sulfuris, quem non inuenit ignis lib. i. minuti thuris lib. i. picis lib. ii. aluminis humidum lib. i. baurach lib. i. aristol. unc. iii. radices cucumeris asinini unc. iii. aloes unc. vi. pyrethri unc. vi. lactis mori unc. iii. aceti kist. i. s. uini Italici kist. s. & nos ponimus loco aceti olei cotylas. iii. præpara ipsa secundum illud exemplum.

Liud fugitium forte de illis, quæ efficiunt operationem ultimam, est hoc medicamentum. Sumatur de canceris fluuiatilibus, & abscondantur pedes eorum, & caudæ ipsorum, & exsiccantur ipsos, & contere eos, et accipe de eis pondus aur. i. & commisce cum eo opii sextam aur. i. & solue ipsum cum aqua illius fluuii de qua sumptus fuit cancer, et da ipsum in potu habenti ægritudinem, & pone in quibusdam horis cum opio de oleo balsami cum pondere sui secundum ægritudinem.

Vitries splenis. Unguentum, quod confert ad duritiem existentem in splene, & sanat.

Recipe cordumeni, & sinapis, & pyrethri, & scenugraci decocti, omnium an. partem. i. Tere ergo ea bene, & contere ipsa cum aceto, deinde funde super ea oleum, deinde line cum eo splenem, & habens ipsum abluit se in balneo, deinde ponatur emplastrum.

Capitulum de intestinis.

Lystere conferens ad ulcera in uentre, ex quibus habens ea emittit sanguinem, & nominant ipsa Romani dysenteriam. Accipe

de adipe renum capræ iuuenis, & decoque eam cum kisch. deinde accipe de aqua kisch, & pingue dine adipis sacraiat. ii. & accipe de aqua rizi decocti, & oleo ros. de unoquoque sacraiat. i. & acacia trita, pondus. 3. i. s. & gummi arabici triti, & cerusæ trita, amborum an. pondus. 3. i. & uitellu ouii, permisce ergo simul omnia, donec fiant in loco unguenti, & clysteriza cum eo, aut accipe sacraiat. i. aquæ albersandaru humidi, & sacraiat. s. olei ros. & misce illud per clystere. Et fac ut cibus eius sit ius cicercis cum oleo amigdalino, & granis granatorum, & fac ipsum bonum quantum potes, & ciba ipsum de fructibus cydoniorum.

Solutio uentris. Suffus conferens ad fluxum uentris chronicum. Recipe balaustrum, & glandium infusarum in aceto, & torrefactum, & sumach. & granorum myrthi, & corra, & hypoquistidos, omnium an. 3. ii. cymini, & gallarum torrefactarum in aceto, & capitum granatorum dulcium, & fructus tamarisci, & ramich, omnium an. 3. i. xilooloes, & galia, & mastice, & spica, omnium an. 3. i. seminis acetosæ, & gummi, & boli, & succi barbae hircinæ, & granorum passularum torrefactarum, & xilocaractæ, & inest omnium an. 3. s.

Lectuarium ad abscondendum fluxum uentris factum à frigore, & uentositate. Recipe seminis apii, & calami aromatici, & cyperi, & ammeos, & xilobalsami, & laudani, & macis, omnium an. 3. v. anisi. 3. iii. piperis albi. 3. ii. cinnamomi. 3. iii. s. croci. 3. vii. camphoræ. 3. iii. blattæ bizantiæ. 3. iii. s. radicum squinanthi. 3. iii. cordumeni. 3. ii. sandali albi. 3. iii. dauci. 3. iii. zingiberis. 3. iii. granorum myrthi. 3. vii. conficiatur cum rob malorum.

Sirupus de fructibus, abscondens fluxum uentris & superans cholera. Recipe acetositas citri, & berberis, & ribes, omnium an. lib. i. zarur, granorum granatorum, & sumach, omnium an. lib. iii. cydoniorum, & malorum granatorum, & pyrorum, omnium an. lib. iii. aquæ tantundem infundantur duobus diebus, & decoquantur donec sint discocta, & coletur, & coquantur secundo & ponatur super ipsam zucarum.

Rasura & ulcera intestinorum. Medicamen, quod dicitur sanguisuga: conferens ad ulcera intestinorum. Recipe acaciæ aur. xxv. corticis granatorum aur. lxxv. gallarum aur. xxv. opii aur. xxv. seminis hyusquiami albi aur. lvi. & uellanarum tritarum aur. clx. sumach scemii aur. lxx. succi sumach scemii aure. ii. s. thuris aure. xxv. Terantur, & aggregentur, & commisceantur cum uino nigro. Dosis eius integra aure. i.

Medicamen quod bibitur: & refertur ad Lukios Tarfensem, & est medicamen iuuatiuum ad omnem materiam quæ attrahitur, & ad omnem inflationem. Recipe anisi, & seminis apii, amborum an. aure. ii. sem. fœniculi, & seminis bauciæ syluestris, & sem. atardilon, & est species siseleos, omnium ana aur. iii. opii, & seminis hyusquiami albi, amborum an. aur. i. s. conficiatur cum aqua, & administretur.

Clystere, quo utebatur Gal. et est clystere eius, et est conueniens ad descriptiones plurimas antiquorum. Recipe succi agrestis sicci aure. vi. aluminis iameni tantundem, calcis

quam non inuenit aqua, corticum ^b thuris 3. omnium an. aure. vi. arsenici rub. aure. iii. arsenici citrini aure. viii. chartæ combustæ, aureos. xv. conficiantur cum sirupo de granis myrthi, & fiant ex eis trochisci, & sit pondus trochisci aure. iii. aut. iii. & clysterizetur ex eo cum uino permisto cum aqua quantitate cyathorum. ii. & in quibusdam clysterizatur ex eo cum aqua pluuiæ.

Trochisci alfenginati: qui conferunt ad fluxum uentris, & ad ulcera intestinorum, & nominantur trochisci beritos, & sunt ex medicinis uti libus abscondentes fluxum uentris statim. Quorum hæc est permistio. Croci aur. iii. myrthæ aur. ii. aloes Indis, succi barbae hircinæ. lycii Indis, succi eupatorii, opii, gallarum recentium, dragacanthi, piperis albi, omnium an. aur. ii. conficiantur cum uino, & fiant ex eis trochisci, cuiusque quorum pondus sit aur. s.

Suffus ad rasuram ex phlegmate falso. Recipe nasturtii torrefacti. 3. x. sem. ^c galischabren. 3. vii. mastice. 3. v. sem. maru. 3. x. sem. porri. 3. v. bdellii tantundem, gummi frixi. 3. vii. boli armeni. 3. x. Dosis. 3. iii.

Clystere ad rasuram propter medicinam ebibitam, & clysterizatur cum butyro, & sanguine draconis, & est clystere ad inceptionem rasuræ, & cholera, & expulsionem materiei. Recipe lentium. 3. x. granorum myrthi, & corticis granatorum, & zarur, omnium ana. 3. vii. cydoniorum mundatorum ex granis suis, & pyrorum, omnium an. 3. xv. decoquantur cum tribus libris aquæ, & unc. iii. aquæ granatorum muzorum, & aquæ agrestis hemina. i. donec remaneat lib. i. & coletur, & sumatur de ea tertia. & misceatur cum boli armeni aur. i. gummi tantundem, chartæ combustæ, & acaciæ, & cerusæ, omnium ana drach. i.

Confectio medicinae ad colicam, mirabilis, qua usus est Gal. in eo, cui aduenit agritudo quæ dicitur ileos, & in eo qui euomit stercus suum, & datur in potu de ea quum dolor est uehemens, quantitas fabæ cum quantitate trium aure. iii. cyathorum aquæ frigide. Recipe seminis hyusquiami albi, piperis albi, amborum an. aure. lx. opii. aur. xx. croci aur. x. spica odoriferæ, euphorbii, pyrethri, omnium an. aur. ii. conficiantur cum melle decocto.

Medicamen ad colicam secundum quod inuenit ipsum Gal. in libro rabeo Socratis, & nominatur albobeis, & confert stomaticis, & patientibus ophthalmiam, quando in eis uehemens sit dolor, & ad dolorem matricum, quando bibitur cum aqua, & melle, in qua decocta est ruta. Cuius hæc est permistio. Croci aur. i. spica aur. ii. myrthæ aure. ii. costi, piperis albi, macropiperis, galbani, omnium an. aure. ii. olei balsami aure. iii. cinnamomi, & corticum radice mandragoræ. Et inueni in descriptione alia, succi mandragoræ, castorei, omnium an. aur. ii. seminis dauci aure. iii. s. serapini aur. iii. casia aur. iii. conficiatur cum melle.

Mollificatio ani: & egressio eius. Medicamen Gal. conferens ad exitum ani. Recipe fructus plantæ quæ dicitur garbei, & gallarum cerusæ de plumbo, acaciæ, succi barbae hircinæ, corticum pini, quæ dicitur fantis, thuris, & myrthæ,

a B. milij con-
triti.

b B. xii.

c B. alfabola-
fian.

d Barbebi.

rhæ, omnium an. aur. iij. pulverizentur sicca, postquam abluitur anus cum uino pontico.

Capitulum de lapide renum.

DIco, quod omne, quod frangit lapidem uescit, non est dubium, quin frangat lapidem renum, sed non conuertitur.

Confectio conferens illi: qui habet lapidem, quoniam est medicina, quæ frangit lapidē, et prohibet generationem eius post ipsum, Recipe cascæ aure. ii. seminis apii aur. iij. myrrhæ aure. iij. piperis albi aur. ii. thuris aure. iij. lapidis scemii masculi aure. i. seminis baucæ, anisi, amborum ana aure. ii. storacis. unc. iij. radices lilii alozonkii aur. iij. seminis papaueris albi aure. ii. spicæ tantundem, amigdalorum amatarum excorticatarum, assari, amborum an aure. iij. seminis lini, et cyperi, amborum an aure. ii. mellis boni quantum sufficit, sumatur in potu de ea omni die.

Medicamen aliud utile: inquit Gal, Scio plurimos de illis quorum renes erant ægri, qui medicati cum eo, et sanati sunt à suis ægritudinibus. Et oportet quidē, ut assidue uteretur usui huius medicinæ diebus pluribus. est enim medicamen sanans illum, qui habet lapidem: & qui habet ægritudinem colicæ, & sanat iterum ægritudinem uesciæ: & est iste modus artificij eius. Recipe auellandarum excorticatarum, & seminis cucumeris hortulani excorticati, & seminis carui mundati, omnium an aur. iij. seminis hyusquiami nigri, & croci, & seminis citruli albi, & omnium an. aur. vj. seminis hyusquiami albi, seminis apii, amborum ana aure. xij. conficiantur cum melle, & fiant de eis trochisci. Et detur in potu de eis aur. s. cum aqua mellis tepida mūdāta quantitate cythorū. iij. Et inueni in descriptione alia, quod ponuntur in eo harmel aure. vi.

Lapis uesciæ: quod dictum est in hoc cap. & testificatur, est quod quum lepus comburitur subtiliter sicut scis, & conseruatur combustum eius, & sumitur de eo in potu diebus aliquot pondus. 3. ii. cum aqua tepida. frangit lapidem.

Rs medicamenti: quod fit cum scorpionibus, frangens lapidem qui generatur in renibus, & saluat illum qui eo utitur, à generatione lapidis in renibus suis. & hoc medicamentum facit suā operationem cum proprietate non per complexionem. Sumantur de scorpionibus uiuis. x. numero, & ponantur in olla noua munda, & liniatur olla ex massa tritici, deinde defertur ad furnum, & calefiat cum lignis uitis donec rubeat, & ponatur olla in illo furno fero, & dimitatur in eo in nocte, deinde extrahatur post illud, & sumatur quod inuenitur in olla de cinere scorpionum, postquam in frigidata fuerit, & reponatur in uale, & administretur de eo mane, & uespere in hora curationis dolorum renum, pondus li-
quarum. ij. cum uino quod dicitur bardicon. 3. Frangit enim lapides, & facit eos descendere in urina frustatim. Et illud ideo, quoniam scorpiones in naturis suis sunt contrarii lapidibus generatis in renibus, & uesciæ, sicut carnes uiperæ sunt contrariæ uenenis serpentum, & reliquorum re-

ptilium uenenosorum.

Confectio trochiscorum: qui frangunt lapidem generatum in uesciæ, & renibus. Recipe seminis baucæ syluestris, & seminis cucumeris alrekiij, & anisi, & myrrhæ, & seminis apii montani, & seminis apii hortulani, & cascæ, & cinnamomi, & spicæ, omnium an partem. i. Tere has medicinas, & cicotrigoniza, & confice cum aqua, & fac trochiscos in unoquoque quorum sit pondus. 3. i. aut aure. i. aut fac pilulas magnas, sicut cicer, & da in potu de eis pilulas decem in ieiunio cum aqua calida.

Confectio quæ frangit lapidem. Recipe spice Indæ, darkimet. iij. zinziberis, darkimet. iij. macropiperis tantundem, assari. 3. i. dauci tantundem, cascæ siliquas. xij. cinnamomi darkimet. iij. polij darkimet. iij. croci darkimet. ii. castorei darkimet. iij. floris squinithi tantundem, scordeon tantundem, costi darkimet. ii. piperis albi tantundem, petroselinii tantundem, carpopalsami darkimet, iij. acori darkimet. ii. conficiatur cum melle.

Istillatio urinæ. Trochiscus conferens ad distillationem & diarrhœam. Rec. castorei. 3. ii. & sampsi, & rutæ, & seminis hyusquiami albi, & anisi, omnium ana pondus 3. i. & granorum granatorum grana. xv. Terantur, & fiant trochisci, & sit dosi pondus, drac. ii. Et da ei in potu pondus. 3. i. de granis cucumeris mundatis cum albumine oui subtili.

Ebilis erectio: & desiderij. Confert ad dillud hoc medicamen. Recipe seminis cepe. 3. ii. & granorum erucæ pondus. 3. iij. & seminis acchedenigi, & buzeiden, & 3. alfahafdarong & squillæ assatæ, omnium an pondus. 3. vi. & secacul pondus. 3. iij. & sisami mundati pōdus. 3. v. & alaniuden, & alnaricu albi, amborum, ana pondus. 3. iij. & penidiorum pondus. 3. vi. tere ea & permisce, & sit dosi pondus. 3. ii. cum uino permisto.

Et confert ad illud hoc medicamen. Sume uenarum alfarunigi, & est asparagus, & lactis uaccini, & butyri uaccini, omnium an lib. iij. & seminis erucæ, & seminis baucæ, & seminis napi, & omnium an. unc. iij. Tere medicinas sic cas, & permisce cum lacte, & butyro, Dosis eius pondus sextariorum. v. aut. x. postquam decoxeris ipsum donec consumatur lac, & remaneat butyrum, & cola ipsum, & da ipsum in potu.

Rs electuarii Indi: quod addit in spermate, & confortat appetitum. 3. i. Recipe zingiberis, & piperis, & macropiperis, et cinnamomi, et folij, et spicæ, et nucis muschatæ, et sandali rubei, et cardamomi minoris, et inacis, et tagamed, et talisafar, et kerfeteni, et cyperi, et spodii, et nucis Indæ, omnium an. 3. iij. muschi, et camphoræ, amborum an. x. zuccari tabazet quantum medicinæ omnes, tere, et cribella quantum sufficit cum melle dispumato, dosi eius sit pondus. 3. ii.

Confectio medicaminis alterius: quod addit in spermate, et conuenit regibus. Recipe caudæ stinci. 3. i. s. seminis napi, & sem. baucæ, et allest, et seminis cepæ albæ dulcis, et seminis urticæ, et seminis erucæ, omnium an. unc. i. et melanopiperis, et leucopiperis, et macropiperis, omnium m

a B. Alia licera cucumeris, & opij.

c P. & ammoniaci, & assari.

d B. rapæ.

e f B. coitus.

b R. chandicū,

omnium an. 3. v. et cepæ muris assatæ pondus. 3. iiii. pinearum exorticatorum. unc. ii. s. et pyrethri pondus drac. iiii. & linguæ auis pondus. 3. vi. & cerebellorum passerum masculorum qui nidificat in parietibus pondus. drac. iiii. et testiculorum galli. unc. i. Tere has medicinas, et confice cum butyro uaccino, et melle et sit butyri tertia, et mellis tertiæ duæ, et reponere in uase. Dosis illius sit. drac. s. cum uino dulci post cibum.

ARs olei cum quo inunguntur pecten, et uirga, et quod est coram renibus, et erumpere facit desiderium cocundi, et addit in eo. Recipe, euphorbii, et galbani, amborum an pondus. drac. ii. macis pondus. drac. i. macropiperis. 3. i. s. pyrethri pondus. drac. ij. s. et feminis erucæ, et castorei, amborum an. drac. s. olei de narciso. 3. i. s. et ceræ. 3. s. Tere medicinas siccas, et liquefac ceram cum oleo, et projice super eam medicinas, et permisce bene, et inungatur cum illo.

DVities matricis. Pessarium ad matricem frigidam, et apostema durum resolutiuum. Vnguenti diaquilon, unguenti basilicon, & adipis tauri, et gummi amigdali, et adipis gallinæ, et adipis anatis, et medullæ cruris cerui, et f. ster coris & ouini, et storacis liquidæ romanæ, et olei nardini, omnium an. unc. j. myrrhæ puræ. unc. s. croci. drac. ii. liquefac adipem cum oleo, et aggrega omnia, et pone de eis super pessarium de lana, et adminitra.

TRACTATUS SEPTIMVS.

De doloribus iuncturarum, et podagra, et uena sciatica.

MPLASTRUM ad dolorem iuncturarum, et podagram factum cum hyusquiamo nigro, et agarico, et est medicamen utile, feminis hyusquiami nigri kist. i. agatici kist. i. fenugreci kist. i. baurach. unc. i. ceræ lib. i. refine decoctæ lib. i. olei antiqui lib. i. medullæ ossium cerui. unc. iiii. radicem lilii alurikiu. unc. iiii. Tere medicinas siccas, & cribella cum cicorricozinio, & liquefac medicinas quæ liquefiunt, & dimitte donec infigidentur, & projice super medicinas siccas, & permisce, & reponere, & utere.

T confert ad illud hoc medicamen. Recipe hermodactylorum. drac. xii. & ellebori albi pondus. drac. iiii. & piperis, & cymini amborum ana. drac. iiii. Tere, & pulueriza. Dosis eius pondus. drac. i. cum aqua mellis.

EMplastrum, quod confert ad debilitatem quæ accidit in pedibus. Recipe assari, & aloes, & sief memithe, & casia, & gutta. i. costi, & sar cocollæ, & myrrhæ, omnium an. drac. iiii. & castorei drac. iiii. conterea, & tere ipsa cum uino boni odoris, deinde lini ipsum desuper.

ARs medicaminis pilularum: quæ fiunt cum alfesira, & est medicamen factum cum heze rihafen, & est inuatiuum ad podagram, & dolorem genuum, & dolorem iuncturarum. Recipe medicina quæ dicitur alfesira pondus. drac. i. & hermodactylorum pondus. 3. xx. cymini carmeni pondus. drac. i. cinnamomi, & origani per-

fici, & aristol. rotundæ, & zingiberis, & foliorum capparis, & cineris hirundinum, omnium an. pondus. drac. i. Tere has medicinas, & pulueriza, & cofice cum uino, & fac pilulas paruas, & exsicca in umbra. Dosis illius pondus. 3. s. cum aqua, in qua decoctum est anethum, aut fiat de eo suffus pondere. drac. s. cum aqua mellis calida, in qua decoctum est anethum, cochlearijs duobus, & olei cochleario. i.

Pilulæ aliæ: quæ fiunt cum alcanna ad podagram, & claudatæ. Recipe myrobal. nigrorum ablatis nucleis pondus. drac. x. belliricorum, & emblicorum, & casia, & cinnamomi, et zingiberis, & macropiperis, & salis Indi, omnium an. pondus. drac. iiii. aloes pondus. drac. xxx. origani persici, & radices capparis, & bdellij, & alcannæ, omnium an. pondus. drac. ii. hermodactylorum quantum medicina omnes. Tere medicinas, & cico trigoniza, & infunde bdellium in uino, & permisce, & cofice, & fac pilulas paruas, & sit. Dosis eorum pondus. drac. ii.

Vena sciatica. Medicamen ad uenam sciaticam quod sedat eam ultime. Cuius hæc est permistio. Picis partes. ii. fulfuris quod non inuenit ignis pars. i. Terant simul & permisceantur, & puluerizentur super locum infirmum postquam ingressus fuerit habens eam balneum ut adhæreat ei medicamen, & conglutinetur super ipsum charta, & dimittatur usque quo cadat per se ipsum.

Odagra. Medicamen de hyusquiamo nostro prædictum in cap. dolorum iuncturarum est ultimum ad eam.

TRACTATUS OCTAVVS.

De alopecia.

CONFECTIO alopecia. Recipe euphorbii, & gumma rutæ agrestis, & olei lauri, omnium an. aur. ii. & fulfuris quod non inuenit ignis & ellebori nigri, aut albi quodcumque duorum est repertum, omnium an. pondus aur. i. Aggrega has medicinas tritas & cribellatas, & permisce cum pondere. drac. ix. ceræ liquefactæ cum oleo laurino, aut oleo alkerua, aut oliuæ oleo antiquo, & utere hoc medicamine secundum quod ipsum est forte ualde in curatione alopecia, quum prolongatur, & difficilis sit eius cura. Inquit Gal. ego permiscui cum eo in quibusdam horis nasturtii pondus aur. i. & spumæ adustæ pondus aure. i.

Alkidob nigrum in quo inuoluuntur capilli: uel manus: uel aliquot membrorum. Existimauit Gal. quod quando sumitur urina canis, & putrefit quinque diebus aut sex, deinde sit cum ea illud conferuat nigredinem.

Descriptio ponderum, & mensurarum ex breuiario alfer. i. uigilis.

Inquit. 3. kist hordei est. unc. xviii. kist uini est lib. lxx. kist mellis est lib. c. viii. 3. Chous uini est lib. 3. ix. 3. Chous mellis est lib. xxiii. & s. Corboni olei est. unc. ix. Corboni uini unc. x. Corboni mellis. unc. xiii. s. 3. Mesitrum magnum

a B. & sybragi

a B. linimenti

b B. Tindura nigra

a B. Chous olei est lib. ix.

b B. x.

c B. Mesitrum

Descriptio mensurarum & ponderum ex breuiario filii Serapionis .

ptiaca est unc. xvi. Et mina est sextaria. xl. Et lib. est sextaria xx. Sextarium est unc. vi. & danich. ii. aut aure. iiii. Et dalkmet est aur. i. Et dorach Italicum est iohlein. viii. Et iohlein est ac sat Romana fex. Et cotyla. i. unc. ix. Mestron magnum est unc. iiii. & parum est dalkmet vi. Ac tumesi est dalkmet. xvi. ^b Choatoz est unc. i. s. Gormia est quarta. 3. ufq; ad duos danich. Aumius & andanikis est unc. i. & unaquæq; earum est aur. vii. Adar. unc. i. Euib mellis lib. iiii. Euib olei mina. i. s. Aldorach lib. iiii. kist mellis lib. ii. & s. Alhemem sextaria. v. & drac. xxx. & an tulli. iiii. Semimet minc. x. & s. Faba Aegyptiaca semimet quatuor. Obolus est danich. i. s. ficut in uenit Alexandrinus antuli. i. iiii. Auellana. i. est dalkmet. i. Nux est xiiii. semimet. Alfacraati parua est semimet. vii. Alfacraati magna est semimet. xiiii. Faba graeca est duo semimet aut duo oboli. Alfacraati est sextaria. vi. & quarta. Cochlearium mellis est aur. iiii. Cochlearium medicinarum est aure. i. & drach. i. Alfatil. i. est sextaria. ii. Dalkmet est oboli. vi. Et omnis obolus est kirat. iiii. Et omnis Kirat est iiii. grana hordei. Et oboli. iiii. sunt kirat. ix. Alcautus est unc. i. s. Choati. ii. sunt. unc. iiii. Oboli. viii. sunt kirat. xxiij.

Finis librorum Canonis Principis Auicennæ.

LIBELLVS

LIBELLVS AVICENNAE DE VIRIBVS CORDIS

TRANSLATVS AB ARNALDO

DE VILLANOVA BARCHINONE

FELICITER INCIPIT.

Tractatus primus de origine spiritus, & generibus eius: & principiis
suae generationis & informationis.

Capitulum primum de origine spiritus.

CREAVIT Deus ex
concauitatibus cor-
dis sinistram, ut esset
armarium spiritus &
minera generationis
illius. Creauitque spi-
ritum latorem virtu-
tum animae in mem-
bra animalium tendē-

tium mediante ipso. Creauit itaque primum ap-
pendiculum uirium animae spiritum, & manationem
secundam in membris corporis mediante ipso.
Produxit etiam spiritum ex subtilitate humo-
rum, & igneitate quemadmodum produxit
corpus ex grossitate ipsorum & terrestreitate.
Etenim comparatio spiritus ad humorum subtili-
tatem, est sicut comparatio corporis ad ipsos
humores, quemadmodum enim membra consti-
tuuntur, & spiritus propter

commistionem ipsorum adinuicem perducunt
ad formam aliquam compositionis, & qua com-
mistum disponitur ad recipiendum habitum non
conuenientem ei ratione simplicium: simili mo-
do constituitur spiritus ex subtilitate humorum
& commistione ipsorum quatuor.

Ad formam & complexionem qua spiritus
praeparatur ad receptionem uirium animae, quas
ex simplicibus non acquirit. Principium autem
eius est ex manatione diuina sine auaritia & dimi-
nutione: quando eius dispositio completur perfe-
cte, quemadmodum enim unicuique membro,
quamuis ex ipsa substantia humorum constitua-
tur, nihilominus inest sua complexio ratione sin-
gularitatis proportionis quantitatum humorum,
& formae commistionis ipsorum: & similiter uni-
cuique spirituum, uidelicet tam animalium, quam ui-
tali, quam naturali.

Quamuis eorum substantia ex subtilitate humo-
rum sit, nihilominus propria inest complexio ra-
tione proportionis quantitatum subtilitatis hu-
morum, & formae, & commistionum. Et sicut
etiam membra generalia quamuis plura sint nu-
mero, unum tamen est generatio, & principium
qualecunque sit illud secundum diuersitatem opi-
nionum, cuius generationem sequitur generatio
ceterorum membrorum: similiter spiritus genera-
les quamuis plures sunt numero, nihilominus
unus ipsorum generatione primus est: qui secun-

dum sententiam potius philosophorum gene-
ratur in corde, & exinde procedendo manat &
penetrat in cetera principalia membra, in quibus
quum sufficienter permanferit, adipiscitur ibi
complexionem particularem & propriam: ita
quod in cerebro complexionem acquirit, qua di-
sponitur ad receptionem uirtutum sensus & mo-
tus. in hepate uero complexionem susceptiuam
uirtutum nutritionis, & augmenti, in testiculis au-
tem acquirit complexionem, qua praeparatur ad
receptionem uel ad recipiendum generatio-
nem. Et existit tamen harum omnium uirtutu
principium secundum dictum philosophorum, in
corde, quemadmodum apud eos qui diuersifican-
tur a sententia eius, principium uirtutis uisus,
auditus, & gustatus, est in cerebro: sed nihilo-
minus secundum eos spiritus disponitur ad reci-
piendum has uirtutes, & particulares in membris
aliis, ita quod uisus mediante complexione chy-
stallinae humiditatis, quando complexionis spiri-
tus coniungitur: auditus uero mediante comple-
xione optici nervi: gustatus autem mediante
complexione humiditatis, quam sub radice lin-
guae generat spongiosa caro. Supradictorum au-
tem repugnantium quidam sunt asserentes, quod
uirtutes spiritus afferit a cerebro, nullo modo e-
gens ad perfectionem uirtutis complexione me-
mbri ad quod procedit: sed ipsum membrum est ta-
tum conueniens instrumentum actioni uirtutis
naturalis, nihil conferens eius essentiae. Verunta-
men exquisita perferutatio ueritatis omnino cal-
sat istorum opinionem, & uerificat insuper, quod
calefactionem uirtutis adipiscitur spiritus in
membro, quod est operis instrumentum: & secun-
dum formam praedictae opinionis. Dixerunt qui-
dam ex sequentibus philosophis, quod spiritus
uires animae recipit a corde
perfecte ita quod ad receptionem ipsarum perfe-
cte in ipso corde disponitur taliter, quod non in-
digeret alio membro, sicut de hepate, aut de cere-
bro. Sed hanc opinionem respuit, & penitus cal-
sat ultima inquisitio ueritatis.

Capitulum secundum de definitione & natura spiri- tus, & eius utilitate.

Ita & quaecunque perfectio, & omne
bonum quibus res distinguuntur, non
nisi a prima ueritate sunt, quae omnium
bonorum prima est, & uniformis manatio. At ue-
ro receptibilia sunt carentia dispositionibus ad
receptionem

a. A. medicinis.
cordalibus.

b. B. subtili par-
te humorum &
ex uaporibus ip-
sorum.

c. f. B. ex humo-
ribus.
d. B. unam com-
plexionalem.
e. f. B. perduce-
tem.

f. B. unam com-
plexionalem.
g. B. Imo prin-
cipium ipsarum
est ex manatio-
ne diuina extra
hente eas de po-
tentia ad alium
absq; intermis-
sione temporis
& absq; auaritia
quando comple-
ti est praepara-
tio ipsarum ad
suam perfectio-
nem & sicut uni-
cuique membro in-
est complexio
propria quam-
uis ex ipsis hu-
moribus substi-
tialiter gene-
ratur, & non acci-
dit unicuique ip-
sorum comple-
xio appropriata
nisi propter
proportionem
quantitatum hu-
morum & pro-
pter formam &
qualitatem per-
mitionis.
h. f. B. & eis qui
ipsos sequuntur.
i. B. pp. formam
& qualitatem co-
mitionis.
k. B. generata.
l. B. primum.
m. B. qui in no-
bis sunt.

n. B. recipien-
dum uirtutes ge-
neratium.

o. B. secundum
ueritatem & per-
fectionem.

p. B. nerui ex-
istit in superficie
oculi auri no-
minati aliam-
ch.

q. B. perfectio-
nem.
r. B. quomodo sit
in superficie
membrum fere-
ntem uel opinio-
nem ita dicitur
f. f. B. conuer-
t. B. absq; hoc
quod spiritus in
quod membrum
alio sicut cere-
bro & hepate in
dispositione ad
receptionem est.

a. B. Neq; uita
neq; aliqua per-
fectio neq; bo-
num aliquod pro-
uenit a prima
ueritate aliter
ma & a man-
atione prima cu
auaritia. Sed per

receptibilia quan-
doq; sunt caren-
tia seu uacua a
preparationi-
bus ad receptio-
nem ipsorum qui
non quodlibet re-
ceptibile sit re-
ceptum cuiusli-
bet rei.
b. B. essentiam
uel naturam hu-
manam & cor-
pora quidem mu-
di ita receperunt.
c. B. existimant
quod ipsa re-
spectu totius
non habere qua-
ritatem sensibi-
lem & ipsa qui-
dem.
d. B. multum
e. B. per compa-
rationem ad il-
lud quod est in
fra. corpus satur-
ni sine sicut pu-
eris circuli.

receptione ipsorum. Et idcirco quodlibet suscepti-
bile non est dispositionis cuiuslibet receptivum: &
quapropter nequit lana in quantum lana, recipere
formam ensis, nec similiter aqua sub forma a-
quæ recipere virtutem humanæ naturæ. Sic igitur
omnia corpora recipiunt uitam, præter illa
quæ numero & quantitate sunt diminuta. Nume-
ro quidem, quoniam non uiuentia corpora, qua-
tuor elementa sunt, & quæ illis approximant in
natura. Quantitate uero, quia omnia elementa
quatuor sunt ferè insensibilis quantitas & zimi-
nora sunt. & zomnibus rotabilibus sphae-
ris: nec elongatur ab intellectu, quin ex stellis fixis
sit aliqua maior eis. Demonstratio iterum con-
cludit, quod hæc omnia elementorum corpora
uel demonstrato iterum hoc, & quod omnia
elementorum corpora sint ueluti punctus respec-
tu corporis Saturni: quanto igitur est amplius
respectu superiorum? Amplius autem apud com-
prehensores ueritatis causa propter quam non re-
ceperunt uitæ formam hæc corpora, est illud
quo cetera uiuentia corpora tam simplicia quam
composita diuersificantur ab eis, scilicet contra-
rietas naturarum: natura enim uniuscuiusque est al-
terius nature contraria: idcirco à genere corporum
coelestium ualde elongantur: quoniam coelestia
corpora disposita sunt ad nobiliorem speciem ui-
tæ corporalis. Elementa uero à uita omnino sunt
elongata: in corporibus autem compositis com-
missio frangit formam cōtrarietatis eorum: & exin
de causatur forma complexionis, quæ quidem cō-
plexio medium quoddam est inter contraria. me-
dio uero nihil absolute est contrarium. Et idcirco
compositum disponitur ad uitæ receptionem,
ita uidelicet quod quanto amplius ad medium com-
plexio uicinatur, tanto mistum redditur habilis
ad recipiendum nobilioris uitæ perfectionem,
& adeo quod quando intantum temperatur com-
plexio quod per æqualitatem cessat contrarietas,
disponitur mistum ad receptionem uitæ confor-
mis uitæ coelestium corporum: quæ dispositio in
humano tantum spiritui reperitur. h. est igitur
in summa spiritus sub generata commissione ele-
mentorum uergens in similitudinem coelestium
corporum. Et propterea iudicatur de spiritu quod
sit substantia luminosa: propter quod dicitur de
uisu spiritus, quod sit radius atque lux. Et exin-
de anima gaudet ex intuitu lucis, & tristatur in te-
nebris: quoniam spiritui, qui sedes est animæ, il-
lud est conforme: id autem contrarium.

Capitulum tertium de principalibus passionibus spiri-
tus cordialis, & primis causis ipsorum: scilicet po-
tentia, & dispositione.

Sapientes philosophorum, & medici eos se-
quentes concorditer ponunt, quod gaudium
& tristitia, & timor, & ira, sunt ex passionibus
spiritus cordialis. Et quod que-
libet passionum intenditur & remittitur non so-
lum propter agens, sed etiam propter intentionem
& remissionem dispositionis in substantia patien-
tis. Assignant etiam sapientes subtiliter differen-
tiam inter potentiam, & dispositionem, dicentes
quod potentia respicit utrumque contrariorum
æqualiter; dispositio uero non. quamuis enim
gaudere, & tristiari etiam possit homo; nihilomi-

nus aliquis est tantum ad læticiam dispositus: ali-
quis uero ad tristitiam tantum. Et simile iudiciū
est de timore, & ira, & ceteris passionibus. Est igitur
esse & ratio spiritus gaudentis in potentia
b. & tristitia
aliud esse ab esse et ratio-
ne spiritus dispositi ad alterum prædictorum. Vi-
detur enim quod dispositio sit perfectio poten-
tiæ respectu alterius oppositorum. Ex quo patet,
quod si spiritui conueniat in quantum inest ei po-
tentia, tristitari uel gaudere, & indifferenter, non ta-
men ei conuenit ex parte ipsius dispositionis, & in-
differenter alterutrum. Rursus etiam ex hoc pa-
tet, quod potentia ad hæc duo inseparabiliter in-
heret spiritui ex generatione ipsius. Dispositio
uero, quæ ipsum ad alterum oppositorum in-
clinat, non inseparabiliter ex generatione in-
heret ei, sed accidere potest ex superuenientibus
causis.

Capitulum quartum de gaudio, & intrinsecis causis de-
lectationis, & tristitia: & eorum diuersitate.

Gaudium est delectatio quædam: omnis au-
tem delectatio est apprehensio aduentus
proprie perfectionis ab aliqua uirtute ap-
prehensiuæ, sicut in sensibus apprehensio dulcis
& sapidi gustui: & apprehensio uictoria ira-
scitiuæ uirtuti: & præceptio alicuius utilis contin-
gentis existimatiuæ, & opinatiuæ uirtuti. Om-
nis autem perfectio, & seu etiam delectatio est natu-
ralis alicui uirtuti: & conuerso. Omnis igitur
que perfectio alicui uirtuti est delectatio ei. For-
sit autem contingit in aliquibus uirtutibus, quod
non omnino delectantur nisi apud separationem
dispositionis innaturalis. propter quod & etiam
quidam opinantur quod delectatio sit exitus à di-
spositione innaturali. Fixio namque à disposi-
tione uel habitu naturali non est delectatio. hic
autem error incidit, quia quod est per accidens,
accipitur ut per se in elenchis enim ostensum est
quoniam hæc est una fallaciæ. Delectatio ue-
rò huiusmodi, quantum ad propositum spectat,
est quoniam nullum apprehendens aliquid appre-
hedit nisi apud alterationem, sicut in tactu patet.
tangibilis enim qualitas tandiu delectat, quam-
diu membrum tactuum permanet: & contraria
qualitatis, & patitur ab alterante qualitate. Quod
ergo fuerit passum ab ea, & sufficenter, & efficitur
qualitas complexio membri. Et ideo non delecta-
tur ab ea quoniam omnis alteratio cum qua-
dam alteratione persistit: & nihil alteratur à se
metipso. Similiter in contrario non læditur qui-
dam hecticus calore qui fortior est quàm sit in acu-
tè febricitantibus. Acutè tamen febricitans lædi-
tur calore, qui secundum ueritatem est citra il-
lud. Et hoc, quia calor in hectica est collocatus seu
habituatus in membris ac si esset eorum comple-
xio: & in acuta uero febre est quasi uolitans supra
ipsa, & timetur à complexione membrorum. Me-
dici etiam proprio nomine uocant qualitatem in-
herentem membris, sicut in hectica, malam comple-
xionem æqualem. Quæ autem se habet sicut in
causione, proprie uocant malam complexionem
diuersam. Iam igitur ex his relinquitur manifestum
quod causa propter quam delectatio cessat, post-
quàm habituata fuerint perfectiones sensibiles, est

AVIC.

Ec

priuatio

b. B. & tristitia
tis in potentia

c. B. simul seu
equaliter
d. B. nisi unum
ipsorum

a. B. perfectio-
nis appropriatæ
alicui uirtuti
apprehensiuæ
b. B. & appre-
hensio boni o-
poris sensui ol-
factus

c. B. est res natu-
ralis
d. B. igitur ap-
prehensio rei
naturalis cum
uirtute aliqua
est delectatio

e. B.

f. B. & quod si-
xio super dispo-
sitionem natu-
ralem non sit
possibile ut sit

g. B. sentitus
h. B. diuersum
ei in qualitate
& patitur ab ea
i. B. & qualitas
ipsa fuerit fir-
mata

k. B. ipsa non
sentitur, quoniam
omnis sensatio
fiat cum quadam
alteratione

l. B. Et patiens
hecticam non
læditur a calidi-
tate uehemen-
ti, quæ est for-
tior caliditate
febris causo-
nis. Et patiens
causonem lædi-
tur a caliditate
quæ est minor
illa.

m. B. Et calidi-
tas febris cau-
sonis est acci-
dens super mē-
bra & comple-
xio membrorum
diuersificatur
ab ea.

n — B. priuatio apprehensionis introitus ipsarum, & quod causa delectationis apud principium exitus dispositione innaturali, est apprehensio introitus dispositionis naturalis. Sed propterea quod currit apprehensio introitus dispositionis naturalis cum exitu a dispositione innaturali, contingit ut sit delectatio cum exitu illo: & idcirco putatur quod dictum est: sed non est ita. sed causa est introitus perfectionis sensu percepta, & non aliud: hæc namque est causa delectationis per se. Causa uero dispositionis ad delectationem est per circa delectabiles spiritus secundum meliorem habitum in quantitate & qualitate. s. ut non sit in substantia diminutus, nec habitus siue dispositio eius sit innaturalis in his, quæ conueniunt ei. In quantitate quidem, quoniam si spiritus

si fuerit multus, uehementior erit uirtus ipsius augmentum enim in quantitate præstat additamentum uirtuti in fortitudine: quem admodum est in radicibus scientiæ naturalis declaratum. Et exinde est, quod propter multitudinem suam durat amplius in abundanti mensura in origine seu minera ipsius. Et diffusio eius abinde ad membra in dilatazione quæ est apud gaudium & delectationem, sit ab abundantiori mensura: si enim modicus fuerit, quia cito dissoluitur, natura conseruat eum apud originem suam, nec dat ei facultatem liberè dilatandi. In qualitate uero, quoniam si fuerit nobilissima complexionis, & nobilissima substantiæ. i. abundantissima lucis, tunc est substantiæ cœlestis similis, hæc ergo sunt causæ dispositionis ad delectationem & gaudium: contrariæ uero sunt causæ dispositionis ad tristitiam, & dolorem. Quum enim scitur quod hæc sunt causæ delectationis in genere, consequenter proculdubio scitur quia eadem sunt causæ gaudii quod delectationis est species. Spiritus ergo, qui est in corde, quando multus existit in quantitate, propter materiam multitudinem ex qua uelociter & continue generatur, & est temperatus in cōplexione, & in substantia luminosus, splendens, tunc est ad gaudium dispositio fortis. Quum autem fuerit exiguæ quantitatis, sicut in conualescentibus, & diuturnis morbis, & senibus, non temperatus in cōplexione sicut in morbis: & fuerit ualde spissa, & grossæ substantiæ, sicut in melancholicis, & senibus, ita quod delectari nequit propter grossitatem & spissitudinem eius, aut fuerit nimis tenuis substantiæ sicut in conualescentibus, & mulieribus ita ut quum dilatatur sanari non possit: aut fuerit tenebrosus sicut in melancholicis, tunc est uehementis dispositio ad tristitiam.

Capitulum quintum de causis exterioribus delectationis, & tristitiæ, & earum diuersitate.

Effectus est dispositio ad effectum aliquem est duplum causarum, illius effectus, sicut sulfur ad inflammationem: ipsum enim adeo igne modico inflammatur, quod cum duplo eius lignum inflammari non potest. Quum ergo anima habuerit spiritum perfectè dispositum ad recipiendum lætificantium causarum impressiones, modica ex causa lætatur: propter quod in bibentibus laudabile uinum, lætitia multiplicatur intantum aliquando, quod putantur sine causa

lætare, quum tamen ita non sit. Et enim impossibile est, quod in aliqua re fiat impressio sine aliquo impressore. Sed causa est quia uinum quando bibitur moderate copiosum, generat spiritum moderatæ complexionis, & substantiæ, & uehementis luminis, & splendoris: unde ad lætitiā ualde disponitur. Et idcirco ualde lætificat & ob minimam causarum suscitantium. & recipit impressiones ex causis utilibus in præsentī fortius, quam ex causis utilibus in futuro. et ex causis conuenientibus delectationi amplius, quam ex causis conuenientibus honestati. Et similiter recipit tunc impressionem a causis quæ congruunt potius ad generandū opinionem, quam solidū intellectū. Et huius quidē causa est, quia uirtus animæ suam in cerebro exercet actionē, & exigit spiritū temperatæ humiditatis, ut obediāt motui cogitationis, & exercitio intellectus. & Tunc autē est uehementis humiditatis

et nimij motus propter missionem uaporum ascendentium & inundantium ibi in moderate humectantium ipsum: quomobrem non obtemperat intellectui, nec motibus cogitationis, nisi in rebus ualde materialibus & corporeis; non in rebus subtilibus, & spiritualibus: & cum in stabilitate seu agitatione ipsius non obedit formationi seu præsentationi rerum spiritualium, sed formationi tantum ualde corporalium rerum: unde ueritas seu perfectio sui operis apud cognitionem ualde debilitatur, & retrahitur intellectiua uirtus ab eo tantum, quantum exigit, aut procreat dispositio eius donec ad temperamentum eius complexio reducatur, & ipsius inundatio quietetur: quia enim uirtus animæ, quæ in corde est, uehementis existit dispositionis ad gaudium, & non perueniunt ad eam lætificantiæ usitata inter sensum & phantasiam aut etiam cogitationem, quibus opus animatarum uirium roboratur, propterea quod diximus tunc concomitari spiritui quæ fortiora sunt in eo, secundum excessus humiditatis, & inundatio; idcirco tunc sensus dominatur interiori spiritui, & supra motum eius efficitur intellectu potentior: Intellectus autem, quando contra se illum spiritum inuenit sic proteruum, iuuatur sensu, & subicit ipsum, sicut in geometris, & ceteris scientiis fit. Quando igitur res taliter se habet, diminuitur in anima potioris impressio honestorum, & intelligibilium, & praualeat impressio lætificantium dulcium & delectabilium, sensibus præsentium maximè. Et quoniam est dispositio fortis, idcirco sufficit ad lætificandum debilissima causa: sicut in pueris patet: propter quod putatur, quod sine causa lætentur, quum tamen sit impossibile: quinimo causarum gaudii & tristitiæ quædam sunt fortes, quædam sunt debiles: quædam cognitæ siue manifestæ, quædam incognitæ siue occultæ. Earum uero, quæ incognitæ sunt siue occultæ, plures sunt asseruæ: quanto enim amplius asseruæ sunt, tanto minus percipiuntur. De causis autem gaudii & lætitiæ fortibus, & manifestis, non est necessarium facere mentionem. Aliæ uero sunt sicut intuitus celi inter lætificantes: cuius signum est, quia contrarium tristitiam causat, si licet

r. B. natura tunc avara sit de ipso & retinet

f. B. debilibus & greditur in

t. B. debilibus u. B. dilatari non sit sufficiens

a. B. dispositio ad aliquem effectum sufficit debilissima causa

b. B. lætatur

c. B. lætatur

d. B. lætatur

e. B. Et apud ebrietatem f. B. unde non obediunt intellectu & cum hoc est plurimi

g. B.

h. B. propter suam humiditatem

i. B.

k. B.

l. B. etiam

m. B.

n. B.

o. B. quare, diffinitio est admodum

p. B. Amplius quia

q. B. in ebrietate

r. B. cogitationis pura seu uera propter id quod diximus de causis probibentibus, impediunt ad ipsam lætificationem quæ cadunt seu quæ operantur inter sensum & existimantur & sequentem ad ipsam fortissimam cum eo, ut cum eo, & inter sensum & cogitationem conforatam cum eo in admiratione virtutum anime conforatam cum eo quoniam

t. B. uirtutem

u. B. futurum &

u. B. opinalia

x. B. sunt incognitæ quædam sunt quæ plurimè sunt conseruæ, & quædam

licet in tenebris permanere: Aut sicut conuersari cum consimilibus: cuius signum est, quod solitudo attristat. De lætificantibus similiter, obtinere desideratum: & explere intentionem secundum exigentiam intenti sine impedimento: & præponere facere quicquam placidum: & similiter confidentia: & memoria præteriti delectabilis, & futuri: & spes: & meditatio in rebus ambiosis: & mutua confabulatio dilectorum: & euasio à tormento: & extraneitas rerum: & admiratio, & eleuatio mentis: & obuiatio amicorum, & amicabilem uicinorum: & quandoque delusio & defraudatio, & uictoria in minimis rebus: & multa consimilia, quorum mentio fit in libris rhetoricorum, & moralium: quæ inquam omnia diuersificatur in gentibus secundum affectus & consuetudines & ætates: nec aliquis ab eis reperitur omnimode uacans, nec contingit similiter ut causæ communiter lætificantes in duplo plus, aut amplius lætificent cæteris: nisi pro tanto, quia & dispositio: & quandoque uehementer respicit alterum oppositorum, & non patitur à causis alterius, nisi fuerint ualde fortes, patitur tamen à causis suis: & si fuerint debiles. Et propter hanc causam in ebriosis durat lætitia: & in melancholicis habentibus spiritus tenebrosos perdurat tristitia: & leuius ex causis desolationis, & tristitiæ: sicut rememoratio distantis patriæ naturalis: & reminiscencia multorum nocuentorum iam diu præteritorum: & odia seu rancores: & difficultas sanationis, & onerosa conuersatio: & imaginatio terribilium futurorum, & propriè necessitatis mortis, à qua se auerit intellectus & intelligens discretio, quum sit inuitabile mori: & cogitatio sollicitantis meditationis in aliquo. Et separatio ab occupatione placenti, & cogitatio distractionis ab ea, & distractio à desiderato seu à uolito. Et multa alia consimilia, & aliqua quæ nequeunt comprehendere: hoc enim & consimilia contristant de facili animam dispositam ad tristandum. Amplius in melancholico fortitudo imaginationis contristantium rerum facit ei apparere, quod iam sit in actu res cuius similitudo animæ representatur: & idcirco in continua perseverat tristitia. Fortitudo autem imaginationis erat propter siccitatem spiritus, quam uis rectificet motum eius. Et etiam quia intellectus à sensu & phantasia distrahitur ab actibus rationis, propter corruptionem complexionis spiritus, qui propriè mouetur secundum exigentiam disponens complexionis, & qualitatis pessimæ, & obscuræ.

Cap. 6. in quo ostenditur quod unaquæque passio cordis disponitur ad generationem sui ipsius.

Non est autem opinandum quod omnis causa disponens ad gaudium uel tristitiā, & similes, medietate coniungatur substantiæ spiritus, sicut quantitas eius, & qualitas: imò alias esse contingit causas à quantitate, & qualitate spiritus: ut potest animæ passiones, quæ nihilominus disponunt ad alterum prædictorum, & quæuis hoc faciant mediantibus causis intrinsicis ipsi spiritui scilicet quantitate, & qualitate ipsius: hoc est, quia temperant complexionem ipsius aut rectificant spiritum, & multiplicant quantitatem: & sic dis-

ponunt ad gaudium: aut accidunt eis causa contraria & sic ad tristitiam contrario modo disponunt: & sunt ergo causæ exteriores primariæ & remotæ. Inherentes uero ad rationem unicam deducuntur: & est, quia omnis actio contrarium habens, si sæpius iteretur, reddit uirtutem eius cuius est, potentior ad imprimendum effectum. omnis autem fortificatio uirtutis fit quædam dispositio ad effectum: hoc autem sufficienter inductione manifestatur. Et enim corpus si pluries calefiat, disponitur ad calefactionem uelocem: similiter si pluries infrigidetur: aut rarefiscitur: aut spissatur: & in interioribus uirtutibus, accidit illud. Et enim ex frequenti actione, & passionibus habitus generantur in eis: sic enim morales habitus acquiruntur: Huius autem causa forsitan est, quia passio: & adueniens rei frequenter efficitur: & conueniens substantiæ eius: quod autem est alicui conueniens, suo contrario disconueniens est. Si ergo sæpius iteretur, dimittit dispositionem ad illud contrarium expellendo id, quod est conueniens illi. hæc igitur est declaratio supradicti per inductionem, manifestare uero illud syllogismo ex per se notis accepto & demonstratiua ratione, ualde prolixum est. Sed ex prædictis elicitur, quod lætandi frequentia disponit spiritum ad lætitiā, & tristandi frequentia ad desolationem & tristitiā. Causa uero huius secundum naturalem perquisitionem est, quia lætandi frequentia duo consequuntur. Et primum scilicet fortificatio naturalis uirtutis, secundum uero rarefactio spiritus, quam in lætitia propter dilationem acquirit. Confortationem uero naturalis uirtutis hæc tria consequuntur, quorum quodlibet est causa lætitiæ, primum est temperamentum spiritus, secundum uero est multiplicatio generationis ipsius: & super illud quod ex eo dissoluitur, tertium est conseruatio ipsius à dissolutione persua. Rarefactionem uero spiritus consequuntur duo, uidelicet dispositio ad motum & dilationem propter subtilitatem substantiæ eius, & secundum est attractio nutrimenti ipsius propter motum dilationis in diuersam partem motui nutrimenti, ista autem natura est inclinatio naturalis corporalis ad euitandum uacuum. De natura enim est talis motus ut in ipso motu succedere faciat posteriora prioribus. Et secundum hanc naturam trahuntur aquæ ualde distantes usque ad primos fluxus ipsarum: & uenti similiter: & cutis etiam à uentosis, & aquæ iterum in fistulis. Tristandi uero frequentiam, duo consequuntur, uidelicet debilitas naturalis uirtutis, & secundum scilicet inspissatio spiritus, propter frigiditatem accidentem apud extinctionem caloris naturalis causatam à uehementi coadunatione, & coarctatione spiritus. Ad hæc uero duo sequuntur contraria eorum, quæ paulo ante iam diximus. Est igitur manifestum, quod lætandi frequentia disponit spiritum ad lætitiā, & tristandi ad tristitiā. Et quod in dispositis ad lætitiā contristati non imprimunt, nisi fortia sint. lætificantia tamen debilia imprimunt. Et similiter in tristitia fit conuersio.

Avic.

Ec 2

Capitulum

sunt intrinsecæ in qualitate spirituum & quantitate ipsorum ita quod per eas equatur completio spirituum & substantia ipsorum & multiplicatur quantitas ipsorum & distinguitur natura ipsorum d. B. & illæ causæ extrinsecæ sunt causæ primariæ & remotæ & istæ substantiales. i. accidentes. substantiæ spiritus sunt causæ secundæ & proximæ: & istæ causæ accidentales remotæ uero existimantur quod non possint computari uel comprehendere in numero, aut difficultas est eorum numeratio. Verum summa earum sicut puto comprehendit, in una intentione e. B. inherens continetur alicui rei quando accidet est Alia littera omnis passio perducens ad rationem est i. B. & contrariio diffinitiones quando reiteratur multoties tunc diminuitur dispositio uel preparatio ei opposita & additur in dispositione uel preparatione contraria quæ est ei conueniens. Declaratio uero supradicta in tentionis fit per inductionem & per syllogismum seu per rationis assumptam ex per se notis manifestare uero illud ratione demonstratiua est ualde prolixum. Consideratio autem in hoc quæ magis pertinet ad perquisitionem naturalem Alia littera. & contrario diffinitiones quæ do reiteratur tunc diminuitur dispositio uel preparatio ei opposita & augmentatur preparatio contraria quæ est ei conueniens. Quum ergo ita fit tunc frequentia lætandi præparat ad lætitiā & frequentia tristandi præparat ad tristitiā & desolationem g. B. loco eius h. B. attractio i. B. in eis. Dispositio uero eorum qui sunt preparati ad tristitiā est contrario.

y. B. Alia littera neque etiam à causis tristitiæ, quæ currunt in debilitate & fortitudine cur spiritum lætitiæ. Verum.

z. B. est appropriata uni duorum oppositorum a. B. oppositi b. B. si perseverauerint c. B. propter causas istas oppositas quæ sunt

a. B. sit causa quæ b. B. operationes animales c. B. & videtur quod sine ipse disponens spiritus ad illud tamen mediante aduente alicuius ex illis causis quæ

Capitulum septimum de differentia debilitatis cordis
seu pusillanimitatis, & tristitia, & eorum contrariis.

a B. Alia litera
in hoc capitulo
consideratur
dispositio quae
est debilitas
cordis & alia
dispositio quae
dicitur tristitia
seu fastidium
& strictura pec-
toris quae am-
bæ dispositio-
nes simulantur,
sed tamen in-
ter eas est diffe-
rentia. Simili-
ter in hoc capi-
tulo considera-
tur dispositio
quae est fortitu-
do cordis, &
alia dispositio
quae dicitur di-
latatio pecto-
ris & ambæ i-
stæ dispositio-
nes simulantur,
inter eas tamē
est differentia
b B. secundū
plurimum

c B. secundum
quod cor parū
tolerat ipsam.
Scriptura uero
pectoris & tri-
stitia
d B. corporale
e B. animale
g B. diuersa

h B. quidam;

i B. ad motum
elongantem.
k B. seu in stri-
ctura pectoris

l B. intentionē
aliam
m B. are noci-
ui & erit ille
appetitus uolū-
tarius seu ele-
ctius &

n B. corporea di-
uersa

a B. Sanguis
exuberans clar-
us temperate
substantia &
complexionis
propterea qd ex
ipso generatur
plurimū de spi-
ritu splendido

Debilitas cordis & tristitia, quam qui-
dam uocant constrictionem pectoris
siue cordis, similia sunt, & nihilominus
differunt. Et idem similiter est iudicium de ipso-
rum contrariis scilicet fortitudine cordis, & læ-
titia, quam quidam appellant dilationem pecto-
ris, siue cordis. Latet autē differentia inter ista,
propterea quia ad alterutra communiter conse-
quuntur; b t §

§ putatur enim de duobus primis, quod sint passivæ dispositiones; de alijs uero duobus quod sint activæ: attamen inter extrema utriusque contrarietas est de differentia manifesta: primo quidem quia non consequuntur ad inuicem; non enim omnis debilis corde, est tristis, nec omnis tristis corde debilis: & cordis est per comparisonem ad rem contristantē, § similiter iterum nec omnis fortis corde est gaudens, nec etiam ē contrariio. Secundo uero quoniam ipsorum rationes sunt differentes: debilitas enim cordis est dispositio sumpta respectu terribilium rerum, § quoniam est impotentia tolerandi res illas. Tristitia uero § sumitur respectu contristantium rerum, quoniam est paucitas tolerantiae ipsarum a corde: & terribile nocitium quidem est: & cordi: § tristans uero nocitium § animæ § est. Terriō similiter differunt quantum ad consequentia quæ sunt animæ: § t § nam debilitas cordis mouet ad fugam: tristari uero seu cordis strictura h t §

§ mouet ad resistētiā, siue ad repellendum; & causat effectum eius quod est contrarium fugæ, scilicet inuadendi præterea debilitas cordis tepescere facit motiua uirtutes: tristitia uero excitat & mouet eandem. Et sic in debilitate cordis duæ sunt passionēs, scilicet una læsionis, & alia desiderij siue affectus. i t §

§ In tristitia uero k t § § unica est passio, scilicet nocuitum uel læsionis: nec naturaliter sequitur eam affectus ad fugam: imō forsitan eligitur ipsa fuga, propter l § aliquod accidens § absque appetitu inclinante ad recedendum, m § Et si dicatur, appetitus est electio, & non naturalis, aut § forsitan eligitur inuasio, & repugnantia, & non fuga. Quarto iterum differunt quantum ad consequentia n § quæ corporis sunt. § debilitatem namque cordis apud obuiationem proprii nociui sequitur remissio naturalis caloris, & uictoria frigoris: tristitiam uero apud obuiationem proprii obiecti uel nociui, inflammatio naturalis caliditatis. Quinto etiam differunt penes causas dispositiua: ad cordis namque debilitatem nimia subtilitas spiritus disponit, & frigiditas complexionis ipsius: ad tristitiam uero densitas spiritus, & caliditas suæ complexionis.

Capitulum octauum, qualiter sanguis secundum sui di-
uersitatem causat differentes passiones cordis.

Sanguis abundans, & clarus, & additæ caliditatis, propter multitudinem suæ inflammationis, & uelocitatem sui motus, disponit ad iram. Abundans autem & clarus, & temperatus, quoniam ex eo generatur copia clari spiritus, & substantiæ laudabilis, & temperatæ com-

plexionis, disponit ad gaudium. Sanguis autem subtilis, & clarus, & aquosus, & frigidus disponit ad timorem, & cordis debilitatem: propterea quia spiritus ex eo generatus est grauis, motus ad extra, & inflammationis modicæ propter frigiditatem, & humiditatem illius: & ideo non disponit ad lætitiā, nec ad iram. Et quum sit celeris resolutionis propter suam subtilitatem, est etiam generationis exigua propter frigiditatem, Sanguis autem grossus, & turbidus, & additæ caliditatis, disponit ad tristitiā, & ad iram etiam perdurantem. ad tristitiā quidem, quia generatur ex eo spiritus turbidus: ad iram uero, quia uelociter inflammatur propter caliditatem suam: quod autem efficit firmam iram, est spissitudo eius, spissus enim quando calefit, tardè infri-
gatur. Ira uero causata ex sanguine cholericō & subtili uelociter excitatur, & deletur, propter intensam caliditatem spiritus ex eo generati, & eius tenuitatem: si uero cum hoc splendens, & clarus fuerit sanguis, est etiam lætificans. Sanguis autem grossus, & additæ caliditatis, non tamen turbidus, (quod raro contingit) efficit hominem nō tristē, sed audacem, & fortis cordis: & est modicæ iræ, propterea quia lætitia frangit iram: & tristitia disponit ad eam, Ira enim est motus ad expellendum: lætificantiā uero delectationi cōuenientiā sunt. In delectatione uero fit § aqua § motus ad attrahendum: idcirco in tali homine ex rebus magnis creatur ira: & est § uehemens § propter spissitudinem § spiritus eius: & propter etiam eandem causam est parui timoris, Sanguis autem grossus, & additæ frigiditatis, & non turbidus, nec tristabilis, nec iocundum efficit hominem: nec etiam fortis iræ: sed est mediocriter timidus: & est etiam hebes & sincerus in omnibus rebus propter similitudinem sui spiritus ad sanguinem eius. Sanguis autem grossus, & additæ frigiditatis, & turbidus, facit hominem desolabilem, & tristabilem, & etiam lentē ire, nisi ex forti causa. Et eius ira d § minus § est firma, quā in calido, & habente ceteras conditiones: § huiusmodi similes, § firmior tamen est in eo quā in sanguine subtilis substantiæ, proinde est homo rancoris aut odij, § Odium enim § est perseverantia formæ nociui in imaginatione seu phantasia: & perseverantia simul imaginationis affectus ad uindictam sumendam ex eo. hoc autem est ideo quia ira est quodammodo firma: & motus ad uindictam non ualde fortis. Et quia etiam ira non est contra ualde fortem, nec contra debilem ualde, Sciendum est enim quod ira quando cessat uelociter, non perdurat in imaginatione seu phantasia formæ nociui, sed cito deletur: & ideo non causat rancorem, Et similiter quando est affectus & motus ad uindictam ualde fortis, accidunt duo prohibentiā § odium seu rancorem: § quorum unum est, quoniam anima quando totaliter ad uindictam trahitur, & mouetur, & aueritur a cōsideratione conditionum nociui, & h t § § eorum quæ sequuntur ad ipsum: § ab instantia formationis memoriæ. § De natura enim motiua uirtutis est, ut ab apprehensio nociui retrahat animam: & etiam ē conuersio. k t § § Sciendum uero est, quia quando ualde

mundo, temperate subtilis, & complexionis preparat ad gaudium & sanguis subleis, clars additæ caliditatis uel secundū aliam literam. Et sanguis clarus additæ caliditatis propter multitudinem suæ inflammationis & uelocitatem sui motus preparat uel disponit ad iram.

b B. inclinans
c B. uehementer spissus
Alia litera & ideo in tali homine causatur ira in rebus magnis &

d B. Alia litera magis
e B.

f B. Alia litera De odio & rancore. Cap. 9. Odium autem

g B. uehementiam rancorem Alia ira dispositione rancoris h t B. & a specie & confidentia rione i B. & ab impressione seu formatione ipsi rura in memoria k t B. & de natura exterioris est uel auerant ab interioribus & conuersio

I. B. impresioe

m. B. Forma. n. ad quam vehemens sic motus & versus causa valde festinat. Imaginatur vel representatur apud imaginationem quasi obtenta. n. B. in imaginatione. o. t. B. Vnde

p. B. rex & hō magna portio & dignitas de quo timor est habendus. q. B. non aduenit ei forma de fideri praeiū neque forma inferendi nocumētum seu neque forma rei nocentis i imaginatione vel cogitatione. r. B. quae mouet desiderium

f. B. acquirendi desideratum patitur ab eo imaginationis passio ne ac si esset obtentum. e. t. B. in praecedenti capitulo

a. B. per id quod in eis est de excitatione vel exactione. b. B. aut. c. B. K. bulb. d. t. B. & coralli vel albed. e. B. substantia. f. B. substantia. g. B. substantia. h. B. substantia. i. B. substantia. k. B. substantia. l. B. substantia. m. B. substantia. n. B. substantia. o. B. substantia. p. B. substantia. q. B. substantia. r. B. substantia. s. B. substantia. t. B. substantia. u. B. substantia. v. B. substantia. w. B. substantia. x. B. substantia. y. B. substantia. z. B. substantia.

ualde intenditur affectus ad uindictam in aliquo, & non ingreditur ipsum timor, peruenit ad hoc ex affectus i instantia & ut efficiatur quasi tum quasi apprehensum & iā obtētū apud imaginationem ipsius. ^m Quom enim aliquis uirtutis motus intenditur & uersus illud festinat, ualde representat illud imaginatio quasi obtentum, & iam existens. Quom uero in imaginatione imprimitur forma quasi, siue desiderati, sicut forma iam existentis: & ad eam & peruenit forma eius sicut forma rei ad quam terminatur motus; & castatur affectus ab imaginatione, & deletur in eo forma, ita quod in memoria non perdurat: ideo non fit rancor. Nocium uero, quando est magnus, sicut res aliqua magni timoris, tunc desperatio de uindicta obtinenda, & timor prohibent fixationem in anima formae desiderij ad uindictam: proinde & deletur representatio formae desiderij, & formae nociui ab imaginatione seu phantasia: & quoniam representatur forma timoris existens in anima: proinde etiam ibi representatur forma desiderij ad fugam, non ad inuasionem: & ideo tunc in anima non perdurat forma rancoris. De pueris autem, & debilibus, quia facilis est possibilitas sumendi uindictam ab eis, & modicum timetur, representatur ac si iam fuisset accepta. Etenim nimia leuitas accipiendi uindictam, representatur apud imaginationem quasi obtentum, & iam existens: imaginatio autem in uet non secundum id quod in re, sed secundum id quod in ea representatur: & ideo quando apud eam uindicandi leuitas praesentatur quasi obtentum, reputatur uindicatio ex debilibus sicut accepta: & ideo in cōtinenti cadit affectus ad eam, & omnino deletur. Quod autem imaginatio moueat secundum representata, non secundum existentiam rerum, manifestatur ex eo, quod homines melius abhorrent, quando apud eos assimilatur euomitae cholerae: similiter cibos laudabiles atque sapidos quando colores eorum assimilantur coloribus horribilibus corporum, & etiam forma formis, quamuis etiam talia non esse credantur: Similiter in proposito quando quaedam similitudo rei supradictae representatur, siue propter uehementiam motus desiderij, siue propter leuitatem & acquiescentiam desiderati tanquam esset obtentum, afficitur ac si iam realiter esset: ideo non fit rancor: Sic ergo ex praedictis & est manifestum, quod inter complexiones superiores nominatas ultima est ualde disposita ad rancorem.

Capitulum nonum de differentiis modis letificandi, et confortandi, repertis in medicinis.

Medicinae letificantes, letificant quidem propter aliquam supradictarum causarum, utpote uel quia nutriendo restant spiritum, sicut uinum: Aut praebent ei splendorem, & lumen, sicut margarita, & sericum, & seu potentia abstergeri quam habent: & Aut congregando, & prohibendo celerem dissolutionem ipsius: sicut & emblicis & karabe. Aut temperando complexionem, siue cum caliditate ut doronicum: siue cum frigidityte ut camphora, & aqua ros. Aut confortando & per delectabilem complexionem ipsius, sicut

suauia aromatica, & aut sequestrando melancholicum & turbidum humorem ab eis: sicut buglossa, & lapis lazuli, & illud separatim, ut dictum est, aut coniunctim: sicut si coniungatur corallus, & karabe, & buglossa, quemadmodum docebimus in cap. ultimis huius libri. Aut forte letificant propter proprietatem & innatam sicut hiacynthus. & proprietatem autem quandoque coniungitur alicui praedictarum causarum, sicut in muscho, & ambra: haec enim letificant cum proprietate quae inungitur aromaticitati refocillanti spiritus: similiter etiam succus matianorum, ipse enim letificat cum proprietate: & quando spiritus complexio est calida, ualde letificat, simul quidem cum proprietate ignota, & cum aliqua causa ex cognitis, ualet cum frigidityte. Doronicum similiter quidem cum proprietate letificat, & quando spiritus complexio frigida est: letificat etiam cum proprietate simul temperando complexionem & per calefactionem.

³⁰ Supradictarum autem, illa, quae proprietati coniungitur, quandoque est uniuersalis, quandoque particularis: illa ergo quae uniuersalis est, nullius eget repressioe in aliqua causa debilitatis cordis aut tristitiae, qualis causa est aromaticitas. Si uero particularis fuerit, in aliquibus eget repressioe, sicut frigiditytas succi uel sirupi matianorum, quae inquam letificat in una complexione, & non in alia. Quom ergo quis in frigida complexione uti proposuerit ad letificandum sirupo matianorum, & frangere oportet cum calefacientibus ipsius frigiditytatem. Erit autem rectius si frangitur cum calefaciente quod etiam ex proprietate letificat, sicut si miscetur sirupo matianorum aliquid muschi uel ambrae, quando secundum intentionem curationis ad letificationem propinatur frigida complexionem habenti. Ad qualitates autem conuenientes substantiae naturalis cum appetitu inclinatur uirtutes: & quarum propria sunt obiecta, & sicut sunt aromaticitas & dulcedo, hoc enim desiderant olfactiua, & gustatiua, & naturalis uirtus etiam inclinatur naturaliter ad ipsas. Duarum enim medicinarum & equalium in uirtute, dulcior quidem & aromatica magis efficacioris est in uauamenti, propterea quod uirtus attractiua & membrorum recipit fortius: & spiritus celerius inde nutritur, si potentiam habuerit nutriendi: & ab ea celerius patitur in quantum est medicina: & Veruntamen substantia aromatica tatis est substantia: & quaporosa siue fumalis: substantia autem dulcedinis est spissa substantia terrestris: & ideo aromatica magis congrua sunt nutrimento spirituum: dulcia uero corporis nutrimento: proinde etiam in cordialibus nutrimentis potius exigitur aromaticitas quam dulcedo, & quoniam cor est minera generationis nutrimenti spirituum. Hepar autem quia est minera generationis nutrimenti corporis & exigit in nutrimentis ipsius de aromaticitate minus & de dulcedine pluiquam in corde. arom aticitas autem exigitur in eis, & ideo quia hepar est minera spiritus naturalis: non quidem minera generationis ipsius & apud contemplatores ueritatis & sed

AVIC. Ec 3 tantum

Alia litera
substantiam ip
forum cum co
uenientibus na
ture eorum de
lectantibus ip
fos sicut sp
boni odoris &
dulcia
f. B. vapore
g. B. solam oc
cultam sicut ia
chur

h. t. B. iporum
& calefacient
eos & quando
que aggregat
proprietatem cum
causis cognitis
pluribus quam
vna sola

i. t. B. cum pro
prietate sua
frangere oportet
cum calefacientibus
ipsius frigiditytatem
Erit autem rectius
si frangitur cum ca
lefaciente quod etiam
ex proprietate letificat
sicut si miscetur
sirupo matianorum
aliquid muschi
uel ambrae

k. B. spiritus
l. B. sentientes
eas, & reliquae
substantiae spi
ritus per natura
ram
n. B. vitalis
Alia litera
virtus natura
lis & virtus vi
talis
n. t. B. hepatis

o. B. quae habue
rit qualitates
praedictas si ip
se ambra fuerit
medicinalis
p. t. B. subtilis
q. B. medicinis
r. t. B. & medici
nae hepatica po
tius exigunt
dulcedinem quam
aromaticitatem
f. B.

t. B. & illud quod
de aromatica
te exigitur in
hepate est plus
quam illud, quod
de sapore exigitur
in corde
u. B. imo est mi
nora permanen
tia eius
x. B. & non apud
eos qui speculatur
in scientia
medicinarum

tantum minera receptionis & sedes: apud tamen artificem medicina sic. Spiritus enim naturalis inclinatur ad aromaticitatem, & confortatur, & refocillatur ab ea, & consequenter inde uirtutes naturales proculdubio confortantur.

Capitulum decimum de proprietate, quid sit, & quantum differat a naturalitate.

Proprietas est in ueritate nihil aliud quam natura. Natura uero est principium motus & quietis in rebus in quibus est, per se cunctarumque operationum per se & convenientium eis & propriarum. Veruntamen differt proprietate a natura, sicut proprium a communi. Vulgaris autem opinio est, quod differant sicut opposita: ueruntamen non est sic: sed ueritas quidem est, quod in elementis, quae & componentia sunt uenerabilium & corruptibilium corporum, & primo causantur quaedam uirtutes actiuae.

Prout existunt in statu simplici, prout sunt signis & aer & aqua & terra. Secundum uero causantur aliae in commistis causata complexione, mediante qua disponuntur ad receptionem earumque secundum quancunque duarum opinionum: quarum quidem una est, quod in generatione formarum dispositiones introducuntur: alia uero, quod omnes formarum dispositiones inherant materiae uel hylei sui primordiali origine. Sed quando aliqua ex formis aduenit materiae, prohibet siue ligat aliarum formarum dispositiones. Quum uero alia forma superuenit aufertur praerexistens, cassando illam, cassat dispositiones & prohibitionis ipsius, & tunc hylei ad naturalem potentiam dispositionis regreditur. Sed qualitercunque sit, hoc est uerum, quod hylei forma huiusmodi perfectius manet in composito uirtus, quae nequit in simplicibus inueniri: & quod dispositio ad receptionem illius complectitur post commissionem simplicium uerbi gratia, siue est in magnete uirtus attractiua ferri, quam nulla elementarium uirtutum inuenitur habere. Sed exitus eius est a manatione diuina procedente in omnibus rebus & producente cunctas uirtutes de potentia in actum, siue cum dispositione prima sicut in elementis, siue cum dispositione secunda quae est complexio in compositis seu commistis: ipsa enim disponit ad receptionem praedictae uirtutis, & non est ipsa uirtus, nec forma ipsius. Et eadem hylei quidem est responsio ad quaestionem de proprietate factam; quae est responsio facta ad quaestionem de natura, sicut enim quando quaeritur propter quid comburit ignis, nemo potest aliter dicere uel respondere quam propter caliditatem; & hoc quidem nihil aliud dicere est, quam quia habet per naturam caliditatem combustiuam: similiter si dicatur, quare magnes attrahit ferrum, non potest quidem aliter responderi, quam quod dicatur, quod naturalem habet uirtutem attractiuam ipsius. Ex quo patet, quoniam sicut sciens propter caliditatem comburit ignis, est sciens secundum ueritatem, & non est ignorans: similiter & qui scit quod magnes attrahit ferrum, quia uirtutem habet cuius natura est attrahere ferrum; si cut natura uirtutis quae nominatur caliditas, est in igne comburens; proculdubio sciens est non

ignorans: sed combustiuam quidem uirtus nomen habet appropriatum: alia uero non: & est etiam communiter alia uia quasi extranea. Nec opinandum est quod rei perfecta notitia per hoc nomen habeatur, adeo quod sine ipso haberi non possit ullo modo; quoniam notitia impositi nominis non tollit ignorantiam, quam inducit extraneitas rei. Praedicta autem responsione non sunt contenti uulgares, ideo, quia supponitur apud eos, quod omnis operatio procedens a corpore fiat a caliditate, uel frigiditate, uel humiditate, uel siccitate: aut grauedine, aut leuitate, aut motu: uel aliquo ex his quae in simplicibus manifeste inueniuntur. Quum ergo actio nulli attribuitur praedictorum: nec est in sensu manifesta ratio processus eius ab illo corpore, & putant quod omnia principia eius ignota sint: quum tamen non ita sit. Enim intelligens, bene scit quia procedit uel a uirtute naturali, uel animali, uel intellectiua, uel accidentali. Cetera quae dicuntur super actione magnetis, quod trahit ferrum cum caliditate sua, uel frigiditate, uel anima, & hylei, & hylei cum emissionem corporum eorum ad modum hami, uel cum similitudine, quam natura eius habet cum natura ferri, uel cum uacuitate, quae est in ipso, omnia inquam falsa sunt: quorum falsitas consideranti ueritatem leuissimè reuelatur. magnes enim adipiscitur uirtutem ferri attractiuam cum complexione: sicut plantae acquirunt cum complexione nutritiuam uirtutem: Nec ignorantia de ista uirtute quare potius sit in magnete quam in aliqua re alia, inuenitur maior quam ignorantia in alijs rebus. Haec enim ignorantia in duobus consistit, quorum primum est ignorantia factorum principiorum producentium hanc uirtutem in esse: haec autem ignorantia non magis appropriatur huic uirtuti, quam cuiuslibet cognita naturae. Secundum uero est ignorantia receptibilis, uidelicet dubitare de causa propter quam ad receptionem uirtutis huius disponitur plus hoc quam aliud corpus: Et haec similiter ignorantia non est magis propria huius uirtutis quam aliarum naturalium rerum, talis enim ignorantia est in nobis de coloribus, & odoribus, & uirtutibus animae, ceterisque similibus. De omnibus enim his rebus scimus, quoniam ad actum essendi perueniunt a principijs actiuis, quorum causa Deus est benedictus: & scitur etiam quoniam illud est propter appropriationem materiae, causa dispositionis sequentis complexionem: ponimus etiam proportionem simplicium causare complexionem aliam, quam quidem proportionem simplicem huius commissionis ignorabimus quamdiu uiuemus in hoc mundo, unde patet, quoniam ignorantia causarum penitus huius uirtutis in magnete non est mirabilior, quam ignorantia causarum disponentium res ad rubedinem, aut citrinitatem, aut corpus, aut animam. Sed a rebus quidem consuetis admittit ratio cadit: & negligit anima de ipsis inquirere, quod autem raro est, excitat admirationem, & inducit ad inquirendum, & ad speculandum de causis eius. In summa ergo, proprietate est natura inuenta in commistis corporibus, procedens in eis a superna & plenissima influenza, & propter complexionem propriam, quae particularem & propriam

r. B. illa est natura vel uirtus & ista est
f. B. ita ut quado intentioni non est nomen nullo modo sciatur neque notitia effectus collit seu remouet ignorantia modi seu cause extraneae

ad rem a
r. B. manifestus modus sui esse. Alia licet manifesta ratio a qua procedit esse ipsius

ad rem a
r. B. manifestus modus sui esse. Alia licet manifesta ratio a qua procedit esse ipsius

ad rem a
r. B. manifestus modus sui esse. Alia licet manifesta ratio a qua procedit esse ipsius

ad rem a
r. B. manifestus modus sui esse. Alia licet manifesta ratio a qua procedit esse ipsius

ad rem a
r. B. manifestus modus sui esse. Alia licet manifesta ratio a qua procedit esse ipsius

ad rem a
r. B. manifestus modus sui esse. Alia licet manifesta ratio a qua procedit esse ipsius

ad rem a
r. B. manifestus modus sui esse. Alia licet manifesta ratio a qua procedit esse ipsius

ad rem a
r. B. manifestus modus sui esse. Alia licet manifesta ratio a qua procedit esse ipsius

ad rem a
r. B. manifestus modus sui esse. Alia licet manifesta ratio a qua procedit esse ipsius

ad rem a
r. B. manifestus modus sui esse. Alia licet manifesta ratio a qua procedit esse ipsius

ad rem a
r. B. manifestus modus sui esse. Alia licet manifesta ratio a qua procedit esse ipsius

ad rem a
r. B. manifestus modus sui esse. Alia licet manifesta ratio a qua procedit esse ipsius

ad rem a
r. B. manifestus modus sui esse. Alia licet manifesta ratio a qua procedit esse ipsius

ad rem a
r. B. manifestus modus sui esse. Alia licet manifesta ratio a qua procedit esse ipsius

ad rem a
r. B. manifestus modus sui esse. Alia licet manifesta ratio a qua procedit esse ipsius

ad rem a
r. B. manifestus modus sui esse. Alia licet manifesta ratio a qua procedit esse ipsius

ad rem a
r. B. manifestus modus sui esse. Alia licet manifesta ratio a qua procedit esse ipsius

ad rem a
r. B. manifestus modus sui esse. Alia licet manifesta ratio a qua procedit esse ipsius

ad rem a
r. B. manifestus modus sui esse. Alia licet manifesta ratio a qua procedit esse ipsius

x. P. Et iste est
sermo de pro-
prietate secun-
dum veritatem

propriam dispositionem acquirit. ¹ Etenim lo-
quendum est secundum veritatem de propieta-
te corporum commistorum. Veruntamen secu-
dum consuetam opinionem differt proprietas à
natura, quoniam proprietas dicitur uirtus in cō-
mixtis inuenta corporibus, à qua procedit in alio
corpore actio inuenta quantum ad manifestam
naturam. Dicitur uero natura, uirtus qua corpora
simplicia operantur. De hoc igitur ad tantum
se extendit cognitio uulgarium, & debilitate per-
scrutantium ueritatem. Quod si ignis esset res dif-
ficilis inuentionis, & de loquinis partibus affer-
retur, admiraretur utique uulgi de proprietate
eius amplius quam de proprietate corporum
ceterorum: & inquireret attentius de causis pro-
prietatis ipsius, quam de causis aliarum proprie-
tatum, quoniam ipsius operationes ualde mirabi-
les sunt. Etenim presentia eius extrahit uisum de
potentia ad actum: & tangi se prohibet: & ascen-
dit sursum: & ascendere facit ea quæ uincere po-
test: & generatur ex modico ipsius in una hora
quantitas magna: & corrumpit omne illud cui
obuiat, & transmutat ad sui substantiam: nec etiā
minuitur si accipitur ex eo. Et hæc quidem in
ueritate mirabilia sunt, quæ tractus ferri à ma-
gnete, uel quam cætera proprietates. Sed quoniā
ista usitata sunt, & quotidie apparentia, cadit ab
eis admiratio, & sollicitudo perquirendi causam
ipsorum. Actio uero magnetis quia rara est, &
inuitata, inducit admirationem, & prouocat ad
inquirendum de causa ipsius.

TRACTATUS SECVNDVS

Capitulum primum de numero & notificatione uirtu-
tum medicinarum in genere.

XPEDIT, ut tractare uolen-
tes de conditionibus medicina-
rum cordialium, memoremus
opera cuiuslibet speciei ipsarū:
ante tamen hoc conueniens est,
ut omnium medicinarum uni-
uersaliter quantitates secundum ordinem numere-
mus, diuidentes, quoniam secundum qualitatū
medicinarum quædam inhaerent ipsis substantijs
medicinarum ex se, siue ante patiātur à corpore,
siue non: quædam uero eis attribuuntur per com-
parationem ad effectum quem in corpore dere-
linquunt, & in his quæ in ipso reperiuntur. Qualita-
tes autem quæ in ipsis substantijs medicinarum
ratione sui attribuuntur, sunt uerbi gratia, calidi-
tas, frigiditas, siccitas, humiditas, subtilitas, &
grossities, & congelatio. ¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰ ¹⁰⁰¹ ¹⁰⁰² ¹⁰⁰³ ¹⁰⁰⁴ ¹⁰⁰⁵ ¹⁰⁰⁶ ¹⁰⁰⁷ ¹⁰⁰⁸ ¹⁰⁰⁹ ¹⁰¹⁰ ¹⁰¹¹ ¹⁰¹² ¹⁰¹³ ¹⁰¹⁴ ¹⁰¹⁵ ¹⁰¹⁶ ¹⁰¹⁷ ¹⁰¹⁸ ¹⁰¹⁹ ¹⁰²⁰ ¹⁰²¹ ¹⁰²² ¹⁰²³ ¹⁰²⁴ ¹⁰²⁵ ¹⁰²⁶ ¹⁰²⁷ ¹⁰²⁸ ¹⁰²⁹ ¹⁰³⁰ ¹⁰³¹ ¹⁰³² ¹⁰³³ ¹⁰³⁴ ¹⁰³⁵ ¹⁰³⁶ ¹⁰³⁷ ¹⁰³⁸ ¹⁰³⁹ ¹⁰⁴⁰ ¹⁰⁴¹ ¹⁰⁴² ¹⁰⁴³ ¹⁰⁴⁴ ¹⁰⁴⁵ ¹⁰⁴⁶ ¹⁰⁴⁷ ¹⁰⁴⁸ ¹⁰⁴⁹ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁵¹ ¹⁰⁵² ¹⁰⁵³ ¹⁰⁵⁴ ¹⁰⁵⁵ ¹⁰⁵⁶ ¹⁰⁵⁷ ¹⁰⁵⁸ ¹⁰⁵⁹ ¹⁰⁶⁰ ¹⁰⁶¹ ¹⁰⁶² ¹⁰⁶³ ¹⁰⁶⁴ ¹⁰⁶⁵ ¹⁰⁶⁶ ¹⁰⁶⁷ ¹⁰⁶⁸ ¹⁰⁶⁹ ¹⁰⁷⁰ ¹⁰⁷¹ ¹⁰⁷² ¹⁰⁷³ ¹⁰⁷⁴ ¹⁰⁷⁵ ¹⁰⁷⁶ ¹⁰⁷⁷ ¹⁰⁷⁸ ¹⁰⁷⁹ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁸¹ ¹⁰⁸² ¹⁰⁸³ ¹⁰⁸⁴ ¹⁰⁸⁵ ¹⁰⁸⁶ ¹⁰⁸⁷ ¹⁰⁸⁸ ¹⁰⁸⁹ ¹⁰⁹⁰ ¹⁰⁹¹ ¹⁰⁹² ¹⁰⁹³ ¹⁰⁹⁴ ¹⁰⁹⁵ ¹⁰⁹⁶ ¹⁰⁹⁷ ¹⁰⁹⁸ ¹⁰⁹⁹ ¹¹⁰⁰ ¹¹⁰¹ ¹¹⁰² ¹¹⁰³ ¹¹⁰⁴ ¹¹⁰⁵ ¹¹⁰⁶ ¹¹⁰⁷ ¹¹⁰⁸ ¹¹⁰⁹ ¹¹¹⁰ ¹¹¹¹ ¹¹¹² ¹¹¹³ ¹¹¹⁴ ¹¹¹⁵ ¹¹¹⁶ ¹¹¹⁷ ¹¹¹⁸ ¹¹¹⁹ ¹¹²⁰ ¹¹²¹ ¹¹²² ¹¹²³ ¹¹²⁴ ¹¹²⁵ ¹¹²⁶ ¹¹²⁷ ¹¹²⁸ ¹¹²⁹ ¹¹³⁰ ¹¹³¹ ¹¹³² ¹¹³³ ¹¹³⁴ ¹¹³⁵ ¹¹³⁶ ¹¹³⁷ ¹¹³⁸ ¹¹³⁹ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁴¹ ¹¹⁴² ¹¹⁴³ ¹¹⁴⁴ ¹¹⁴⁵ ¹¹⁴⁶ ¹¹⁴⁷ ¹¹⁴⁸ ¹¹⁴⁹ ¹¹⁵⁰ ¹¹⁵¹ ¹¹⁵² ¹¹⁵³ ¹¹⁵⁴ ¹¹⁵⁵ ¹¹⁵⁶ ¹¹⁵⁷ ¹¹⁵⁸ ¹¹⁵⁹ ¹¹⁶⁰ ¹¹⁶¹ ¹¹⁶² ¹¹⁶³ ¹¹⁶⁴ ¹¹⁶⁵ ¹¹⁶⁶ ¹¹⁶⁷ ¹¹⁶⁸ ¹¹⁶⁹ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁷¹ ¹¹⁷² ¹¹⁷³ ¹¹⁷⁴ ¹¹⁷⁵ ¹¹⁷⁶ ¹¹⁷⁷ ¹¹⁷⁸ ¹¹⁷⁹ ¹¹⁸⁰ ¹¹⁸¹ ¹¹⁸² ¹¹⁸³ ¹¹⁸⁴ ¹¹⁸⁵ ¹¹⁸⁶ ¹¹⁸⁷ ¹¹⁸⁸ ¹¹⁸⁹ ¹¹⁹⁰ ¹¹⁹¹ ¹¹⁹² ¹¹⁹³ ¹¹⁹⁴ ¹¹⁹⁵ ¹¹⁹⁶ ¹¹⁹⁷ ¹¹⁹⁸ ¹¹⁹⁹ ¹²⁰⁰ ¹²⁰¹ ¹²⁰² ¹²⁰³ ¹²⁰⁴ ¹²⁰⁵ ¹²⁰⁶ ¹²⁰⁷ ¹²⁰⁸ ¹²⁰⁹ ¹²¹⁰ ¹²¹¹ ¹²¹² ¹²¹³ ¹²¹⁴ ¹²¹⁵ ¹²¹⁶ ¹²¹⁷ ¹²¹⁸ ¹²¹⁹ ¹²²⁰ ¹²²¹ ¹²²² ¹²²³ ¹²²⁴ ¹²²⁵ ¹²²⁶ ¹²²⁷ ¹²²⁸ ¹²²⁹ ¹²³⁰ ¹²³¹ ¹

n. B. facta cum
aqua dulci
B. alufinen

p. B. uel parufi
cans magnitu
dinem ipsius
humoris seu
paruas efficit
paruas magni
tudo ipsius hu
moris abfque
subtilitate aut
confutatio
nis subtilitate
ipfius facta
cum refolutio
ne.
q. B. ingroffati
uo uel infpiffa
tuo
r. B. uacuitates
uel concauita
tes rei rarifica
te.

f. B. Alia licera
acutam subti
lem

e. B. atratione
faciente perue
nit ipfum ad
exteriora uel ad
superficiem qua
re rubificat ei
finapis & ficus
& menftra
& rubificatiua
quidem
u. B. in cute.

x. B. chebichen
gi.

y. B. naturalis

z. B. capfia.

a. B. preter il
lam quæ aggre
gat uel conti
nuat partes
eius & eas indu
rat

rem remouet eos abunde propter motum eius
super illorum superficies: sicut aqua hordei, & aqua simplex calida: quod si fuerit ibi uirtus absterfua, erit ablutio fortis, sicut est aqua faponis, & saponaria. Incisua autem est medicina subtilis, perfectè potens penetrare inter superficiem membri, & superficiem uiscosi humoris, ad hærentis ei, donec saperet ipsum ab ea: & similiter penetrare potens inter partes humoris, donec diuidat eas, & continuitate remoueat diminues
congeries ipsius humoris absque subtilitate substantia, atque ipsum soluendo consumit. Et incisuum quidem opponitur adhærenti uiscoso, quæ admodum subtilitatum & grosso & opponitur. Attractiua uerò est medicina habens uirtutē ualde penetratiuam, mouens humorem, quem attingit, ad superficiem, aut cum proprietate, aut cum calefactione: calefactione quidem quia dissoluit, & ad locum dissolutæ humiditatis, necessitate uacui, alia subsequitur uice primæ. iterum etiam quia rarificat, propter quod attractio fit ad replendum & uacuum. & iterum propterea quia causat dolorem. Et ad membrum quidem dolens confluunt materiæ duplici de causa: quarum prima est, quia dolor uirtutem membri debilitat, & idcirco recipit superfluitates quæ ab alijs membris expelluntur ad ipsum, secunda uero est, quia spiritus naturalis procedit ad ipsum ad impugnandum causam nocuam, quem sequitur sanguinis multitudo. Mordicatiua uerò medicina est illa quæ habet qualitatem & subtiliter & penetrantem, causans in continuitate solutionem multiplicem numero, parua tamen quantitatis, & propinquus situs, generans dolorem. Rubificatiua uerò est, quæ forti caliditate membrum cui obuiat calefacit in tantum, ut ad ipsum fortiter trahat subtilem sanguinem & rubificantem superficiem eius, sicut sinapis cum ficibus & mentha: propter quod eius actio & uicem cauterij supplet. Ulceratiua uerò est, quæ habet potentiam rubificandi adeo excellentem, ut dissoluat humiditatem continuatiuam partium, quibus obuiat, causatque ulcera uel uulnera, & attrahit ad ipsum superfluitates, quæ obrem uel efficiunt: qualis est anacardus. Pruritiua autem est quæ potest acumine & caliditate sui usque ad poros humores mordicantes attrahere, nec tamen ulcerare potest: quemadmodum & serapinum. Adustiua uerò est quæ facit euaporare humiditatem ab humoribus, relinquens cineritatem ipsorum in corpore: sicut euforbium, & assa fœtida. Corrosiua uerò est quæ dissoluendo & ulcerando, peruenit ad diminuendum substantiam carnis. Putrefactiua uerò est, quæ continuitatem membri corrumpit, dissoluendo naturalem spiritum, atque calorem ipsius & absque eo quod corrodat ipsum, aut cauterizet, aut comburat: sed relinquit in eo humiditatem in quam agit calor innaturalis: Dispositio autem humiditatis in quam agit calor innaturalis, putrefactio nominatur. Tales autem medicinæ sunt arsenicum, & ruta syluestris. Cauterizatiua uerò est quæ cutem comburit taliter, ut eius consumat humiditatem, & propter quod eius partes corrugantur: sicut in eo quod affatur: quamobrem efficitur substantia cutis oppilans meatum

humoris fluentis. Maturatiua medicina est illa quæ rectificat substantiam humoris, utpote subtilizando & si fuerit grossus, aut è contra, propter quod ad expellendum habitat. Et illud quidem facit quandoque cum substantia sua: nam si subtilis fuerit subtiliat nimis grossum: si uerò grossa, quod nimis est subtile, ingroffat, quadoque uerò facit illud cum qualitate: nam si fuerit calida, maturat per se: frigida uerò per accidens. Etenim calida subtiliat quod est grossum, & naturaliter separat inter corpora, & rem extraneam: frigida uerò quadoque nimis subtilis procurat substantiam mediocrem, & nimis caliditatis complexionem temperat. Et omne quidem, quod à calido liquefit, à frigido coagulatur: & è contra. Quomodo ergo subtilitas humoris causatur à caliditate extranea, ita quod caliditas naturalis efficitur propter illud impotens ad expellendum ipsum, frigidum quidem tunc frangit extranei caloris acumen. Digestiua uerò medicina est quæ transmutat cibum in humores laudabiles, quibus corpus nutritur: & humores in substantiam corporis. Inflativa uerò est medicina est in cuius substantia dominatur grossa humiditas extranea: & tunc peratè commistæ in qua cum egerit caliditas naturalis & generatur inde uentositatis, quæ non dissoluitur, sicut sunt fæcoli. Inflationem in stomacho quædam causant inflatio nem in stomacho: quædam in uenis, in quibus prædicta humiditas fortius est commista, non dissoluitur inde multa uentositatis, nisi apud separationem partium medicinæ, idcirco causatur in uenis inflatio, non in stomacho: tales autem medicinæ sunt sicut zingiber, & eruca: & sunt medicinæ congruentes ad excitandum libidinem. Frangitiua uentositatis medicina complens est cum caliditate subtili & ignea defectum caliditatis debilis, quæ & dissoluit nequit uentofam humiditatem in quam agit. Dissolutio autem huius medicinæ quandoque peruenit ad dissolutionem inflationis causatam in uenis à cibis & medicinis: quale est semen rutæ, & agni casti: & huiusmodi medicinæ nocent libidini. Ingroffatiua uerò medicina est contraria subtilitati. Inuiscatiua seu lenificatiua medicina est illa quæ sui uiscositatem extenditur supra superficiem membri diuersarum partium in situ, scilicet asperi, sicut stomachi, & matricis, & tracheæ arteriæ: quamobrem causat in eis superficiem extraneam & atque lenem. Lubrificatiua autem medicina est, quæ humectat superficiem corporis in meatu retenti, & liberat meatum ab eo quod retinetur: corpus namque retentum cum grauitate propria & naturali & mouetur: propter quod medicina efficitur per accidens mouens ipsum, quales medicinæ sunt pruna, & mucillagines. Compressiua uerò medicina est sicca, causans in membro siccitatem, & coadunationem ipsius ad seipsum, unde obturatur transitus & meatus: & ex fortitudine compressionis, & coadunationis partium membri adinuenit, coguntur humiditates subtiles in eius concauitatibus permanentes exprimi uiolenter ex motu eius opposito. Oppilatiua medicina est illa, quæ in meatibus currens resistit uirtuti motoris, & remanet apud

b. B. temperat

c. B. Et quia
est subtilitate
humoris à caliditate extranea
tunc est possibi
le caliditate natu
rali expellere
ipsum & frigidum quidem
frangit acutem
rem uel acutem
caliditatis ex
traneæ contra
riæ caliditatis
naturalis & sic
dominatur ca
liditas natura
lis.
d. B.
e. B. moderat
quantitatis

f. B. penetrant
g. B. conuenit
humiditates in
uentofam
quam resolu
re nequit

h. B. complet
natura uerò me
dicina est me
dicina uiscosa
quæ expandi
tur uel extendi
tur super orifi
cia meatuum
& oppilat ipsa
& lenificatiua
& lenificatiua
medicina seu
appilatiua est
conglutinatiua
quæ
i. B.

k. B. noua
l. B. noua
m. B. noua
n. B. noua
o. B. noua
p. B. noua
q. B. noua
r. B. noua
s. B. noua
t. B. noua
u. B. noua
v. B. noua
w. B. noua
x. B. noua
y. B. noua
z. B. noua

apud quamlibet constrictiuam, & replet ulcus, si
cut est lutum comestibile. Repercutiua uero,
medicina est frigida, quæ adeo infrigidat mem-
brum, q. ipsum inspissat, & eius meatus restrin-
git, & fluens ad ipsum congelat, & inspissat extin-
guendo caliditatem ipsius: quamobrem reinet
ipsum, & prohibet eius motum, & propriè si fue-
rit grossa substantia: sicut oleum rosatum infri-
gidatum, & mucillago psyllij & consimilia. Stupe-
factiua, est medicina frigida, quæ adeo infrigidat
membrum, q. propter frigiditatem alterat substā-
tiam spiritus penetrantis in ipsum, ¹ &

1. ad com-
plexionem fri-
gidam

m. B. substan-
tiam &
n. B. nocumen-
ta
o. B. sicut lu-
tum sigillatum
& tyriaca

& extrahit à complexione sua, quæ
recipit uirtutem sensus & motus, & permutat
etiam complexionem ipsius membri, unde ampu-
tat sensum eius. Confortatiua medicina est quæ
adeo temperat ^m & ^z complexionem
membra, ut prohibeat ipsum recipere ^q corrup-
telam: & aut cum proprietate, ^o & ^z
aut cum sua complexione, ita scilicet q. infri-
gidat nimis calidum, & nimis frigidum calefacit,
quemadmodum de oleo rosato commemorat
Gal. Incurdatiua medicina est, quæ frigiditate
sua prohibet maturationem, & digestionem: sicut
aqua frigida cum bibitur in apostemate stoma-
chi. Mortificatiua medicina est illa, quæ corrumpit
complexionem, & substantiam spiritus cor-
dis: aut per formam ipsius specificam, sicut uene-
num: aut per excellentiam alicuius qualitatis acti-
uæ, sicut opium per frigiditatem, & euphorbium
per caliditatem. Medicina autem, quæ propriè ap-
pellatur uenenum, est illa, quæ corrumpit com-
plexionem spiritus per contrarietatem substantiæ
speciei suæ ad substantiam & speciem spiritus, si-
cut napellus. Medicina autem tyriacalis, & libe-
rans à ueneno est illa, quæ complexionem spiri-
tus ab impressione ueneni reducit ad naturalita-
tem, & ab ipsa præseruat eam cum sua propieta-
te. Medicina autem prouocatiua urinæ, ac sudo-
ris, & medicina laxatiua, & iterum sanguinis edu-
ctiua, & retentiua ipsius, & his consimiles, mani-
festas quidem habent intentiones: quapropter
notificationem non indigent.

Capitulum secundum, in quo ostendit quæ sunt uirtutes
medicinarum, quæ ad confortationem cordis & la-
tificationem conferre possunt aliquo modo.

Supra nominatarum medicinarum, quædam medi-
nas cordis ingrediuntur: quædam uero non. Fa-
ciemus autem nunc de ingredientibus mentionem: 50
Medicina laxatiua profunt ad confortationem cor-
dis dupliciter. Vno quidem modo intenditur iuu-
mentum cum eis procurari iam dictum per eua-
cuationem nociui humoris à toto corpore, aut à
partibus: hepatis, & cerebri, sicut fit cum deco-
ctione epithymi, aut cum ^q medicina cum epithy-
mo confecta. Secundo uero modo quando inten-
ditur cum medicina laxatiua non prædicta eua-
cuatione, sed mundificatio tantum sanguinis qui
propriè est in corde, ad hoc quod spiritus mun-
dus generetur in eo: sicut quando ponitur in me-
dicinis cordis lapis lazuli, aut armenus, ex quibus
medicinis quum peruenit earum uirtus ad cor,
adipiscitur ^z & ^z uirtutem
expulsiuam melancholici humoris à sanguine ten-
dente ad ipsum, & melancholici uaporis à ^z san-

a. B. cordis

b. B. pilulus fa-
biarum epi-
thymo facti.

c. B. ex eis na-
tura cordis
d. B. spiritibus
generatis in
eo, & illud qui-
dam

guine generatis in ipso qui demetiam iuuamentum
procedit ex corde ad cerebrum. Nocet uerunta-
men medicina laxatiua cordi, quoniam omnis
euacuatio naturam duobus modis comprimit.
primo quidem quoniam cum eo quod nociuum
est euacuatur aliquid de conueniente natura.

secundo uero, quoniam affert supra naturam
eadem membra, quod trahit à membris, unde ^z gra-
uantur: natura enim trahit humores ad sedem ip-
sorum, & ibidem quiescere facit eos. medicina ue-
ro laxatiua huic contrarium efficit. & accidit ergo
ex hoc natura debilitas & pigrities, quamo-
brem non præualeat ei. Tyriacalis autem medici-
na sistit uomitum, atque fluxum ^h & ^z
confortando naturam, & ^z repugnando illi pro-
ut habet substantiam uenenosam, & cum sua ue-
nenositate euacuatur. Et iccirco fertur bene di-
xisse sapiens Hipp. q. medicina laxatiua mundifi-
cat, atque ^z & dicit. Rursus autem iuuamentum la-

xationis maius quidem est in tristitia propter mū-
dificationem spiritus, quam in cordis debilitate.
Laxatio namque diminuit materiam spiritus, &
debilitat cordis ^z complexionem. & Medicina ue-
ro prouocantes urinam, & sudorem sunt utiles
in debilitate cordis, quæ causatur ex subtilitate
sanguinis, & eius aquositate: nociua autem in tri-
stitia quæ causatur ex turbido, ac melancholico
sanguine, quoniam augent sanguinis siccitatem,
& grossitatem, & turbulentiam ^z melancholicā. &
Euacuatio uero sanguinis nocet debilitati cordis
quæ causatur ex frigiditate sanguinis, & paucita-
te ^z & ^z prodest autem

debilitati, quæ causatur ex suffocatione caloris
naturalis, & superfluo sanguine, sicut in ^z cardia-
ca, & hæc est synocha inflatiua sanguinea. & Medi-
cina subtiliatiua medicinis cordialibus associatur
quando tristitia causatur ex turbiditate sanguinis
aut in debilitate cordis quæ ex grossitie sangui-
nis, & eius frigiditate causatur, unde generatio
multi, & temperati spiritus prohibetur. Eodem
uero modo similiter absterliua, & aperitiua illis
adiungitur, ut cum sui aperiendi potentia pene-
trare faciat medicinas cordis, quæ sunt sicut kara-
be, & terra sigillata. Inflatiua medicina ualde no-
cua est tristibus, & corde debilibus, quoniam re-
plet substantiam spiritus uaporibus ^z & ^z
& incongruis, & intransmutabilibus, ^z & ^z
& habentibus se ad ipsos sicut se habent su-
perfluitates ad membra, obtenebrant ergo spiri-
tus, atque grauant, & ad suas operationes debi-
les eos reddunt: propter quod debilitatione cor-
dis atque tristitiam simul causant. Constrictiua
medicina, & ^z inuiscatiua & medicinas cordis
ingrediuntur ut substantiæ spiritus solidita-
tem & continuitatem laudabilem tribuant; ne
uelociter dissoluatur quolibet leui motu: ue-
runtamen ipsarum utilitas in debilitate cor-
dis est maior, quam in tristitia; quoniam ex subti-
litate spiritus, & sanguinis, cordis debilitas am-
plius accidit. Tristitia uero potius fit ex grossitie
sanguinis & turbulentia eius. Repercutiua uero
medicina tunc medicinas cordis ingreditur, quan-
do propter debilitatem eius causatam à mala cō-
plexione calida, patitur nocumenta. Stupefactiua
medicina ponitur in medicinis cordis, ut uirtu-
tes ipsarum à corruptione custodiat in uia usque
ad

c. B. &
f. B. violentat
naturam quo-
niam natura

g. B. & dum ip-
sa non accidere
facit debilitate
in uirtute natu-
rali & defectu,
tunc ipsa nou
præualeat eis seu
non potest sup-
cos. Tyriaca au-
tem

h. B. ventris
i. B. faciendo ei
dominari super
id quod est ve-
nenosus substantia
cum qualitate
re enim uene-
nositas fit euacua-
tio.

k. B. inueteras
l. B. uirtutem

Alia litera
m. B.

n. B. & subtili-
tate

o. B. cascan
seu tremore
cordis sangui-
neo.

p. B. non pro-
portionatis
q. B. ad ipsos

r. B. glucinati-
ua

ad

f B. corpore
t B. etiam re-
maneat.

u B. xurum-
bed &

x B. sicut cam-
phora & semen
lacuæ

y B. quoniam
uenenum quod
est cum sub-
stantia contra-
rium substantiæ
spiritus effi-
tur etiam ei co-
trarium cum
qualitate sua &
quandoque ue-
nenum non & co-
trarium nisi cu
qualitate sua
solummodo ita
ut sint tunc ne-
cessarie ille
qualitate tyria-
calium prædi-
ctorum, & for-
tasse in tyriaca-
libus necessaria
est caliditas ve-
hementis multis
ex causis quæ
sunt ut sit spiri-
tus fortis mo-
tus & vehemen-
tis extensionis
vel spansionis
ut obuiat vene-
no ex longin-
quo præcipue
cum tyriacali
proprietate vel
contrarietate
quare resistat
veneno.
z B. &
a B. facilitans
spiritum
b B. corpore
sint crudi.
c B.
d B. cum refo-
lutione subtilis

e B. mentastru,
& sicut myro-
balani.

e B. via vniuer-
sali.

ad cor, & in corde postmodum tempore suffi-
cienti, & similiter ad faciendum impressionem, si-
cut opium in confectionibus cordialibus. Medi-
cina autem confortantes tyriacitate sua omnes,
inquam medicinas cordis ingrediuntur, quoniam
humanæ naturæ eius proprietate conueniunt, cu-
ius inquam naturæ principium cor existit, & quo-
niam etiam cor confortant, ut à uenenis non pa-
tiantur, quales sunt doricum, & muschus.

Et omnes quidem medicina læ-
tificantes cor, & confortantes ipsum, sunt tyriaca-
les, non tamen omnes tyriacales sunt lætificantes,
propterea quia quædam ipsarum sunt ualde calidæ
ut castoreum, quædam ualde frigida, & r

ut lactuca, & portulaca. Et
sunt quædam tyriacales illis qualitatibus indigen-
tes, & diuersis ex causis, uenenum enim cui repu-
gnat, contrariatur cum sui substantia, & forte cu
qualitate prædictæ qualitati contraria, aut solum
contrariatur cum qualitate qualitati prædictæ

contraria, aut forte necessarium est ut medicina
ueneno repugnans siue calido siue frigido sit ue-
hementis caliditatis multis ex causis. quarum una
est ut sit spiritus fortis motus. Secunda quidem
est ut sit uehementis extensionis ad hoc quidem
ut cum potentia mortificandi & tyriacali quam
habet longe possit obuiare ueneno, & impugnan-
do & expellendo ipsum antequam cor attingat.

Tertia uero est ut sit fortis ad corrumpendum
& cōburendum uenenum in modico tempore, in
quo, cum hoc quod dictum est, insuper conserua-
tur spiritus in suo saluo esse tyriacali proprietate.

Vomitua uero medicina prodest cordi, quo-
niam alleuiat anhelitum, ut inde cor melius euen-
tetur. Dissolutiua medicina debilitati cordis, &
tristitiæ ualde nocet, nisi ex grossitie spiritus, &
frigidityte causetur, & in corde sint inflatiui hu-
mores. nocet autem debilitati cordis, propterea
quia dissoluit spiritum exiguum, & subtile. qd
enim dissoluitur, quæcūque sit substantia eius, ex

genere est uaporis, & uenti. Tristibus autem no-
cet, quoniam tristitia si causatur ex paucitate spi-
ritus, dissoluendo addit in paucitate, aut & subti-
lem spiritum efficit turbulentam.

& remanenti spissitudinem au-
get. Quod si necessitas coegerit uti ea, expedit ei
commiseri confortatiuas medicinas, & congre-
gantes, aut continuitatem seruantes, dum tamen
sint ex his quæ conueniunt cordi sicut & myrtus,
& kebuli.

De simplicibus medicinis cordialibus secundum ordinem alphabeti. Cap. 3.

Postquam locuti sumus de uniuersalibus iu-
dicijs medicinarum, & ostendimus, quæ ex eis medicationi
cordis conueniunt, & quæ non, & etiam propter
quid nunc iam expedit, ut tam ad iudicia particu-
laria medicinarum cordialium simplicium, quæ
compositarum, ammodo descendamus, à simpli-
cibus inchoantes secundum ordinem alphabeti.

*Inquit translator. quoniam alpha-
betum arabicum nequit ordi-
nem alphabeti nostri seruare: ite-
circo medicinas simplices de
quibus auctor hic loquitur, ad
alleuiandum laborem studentibus
secundum seriem nostri al-
phabeti scripsimus.*

De litera. A.

Ambra. Aurum. Argentum. Acedu-
la. Agaricus.

De ambra.

Ambra calida & sicca in secundo, & cum
subtilitate, & uiscositate sua nihilominus
habet uehementem proprietatem lætifi-
candi, & confortandi simul. Est autem ad hoc po-
tentior propter fortitudinem suæ aromaticitatis.
Et ideo confortatiua est substantiæ cuiuslibet spi-
ritus. Et membrorum principalium & multi-
plicatur ipsius effectus, & est multo temperan-
tior muscho. Tam autem patens est huius natura
cum subtilitate, & uiscositate, & soliditate.

De auro.

Vrum iudicatur inter iudicium argenti, &
iudicium hyacinthi, & est quidē infra hya-
cynthum, & supra argentum. cuius quidē
complexio temperata est, aliquantulum uicina ca-
lori, & est eius operatio à proprietate.

De argento.

Argentum aliquantulum est frigidum &
siccum. Et eius quidem effectus similis est
effectui hyacinthi, hoc excepto quod est
multo debilius illo.

De cecidula.

Cecidula propinqua est acetositati citri:
attamen quamuis in complexione non
sit ea debilius, in proprietate tamē mul-
to debilius est.

De agarico.

Agaricus calidus est in primo, siccus in se-
cundo. Inest autem ei proprietas tyriaca-
lis contra omne uenenum, & propter sub-
tilitatem quæ eius caliditati commista est, aperiti-
uus est, & laxatiuus humoris turbidi: propter
quæ omnia inest ei proprietas confortandi cor,
& lætificandi.

De litera. B.

Basilicon. Ben.

a B. bedarungi

De *Aspillico*.

b B. calefactio-
ne &

c B. quia
d B.
e B. istis duab.
intentionibus

Aspillico calidum est & siccum in primo, habet autem aromaticitatem & stipticitatem cum subtilitate, præter hoc etiam est in eo superflua humiditas, lætificat autem cum proprietate, quam adiuuat aromaticitas, stipticitati & subtilitati asfociata: Finaliter tamen usus eius non est in lætificatione laudabilis: quoniam substantia nutritiua quæ est in ipso, contrariatur ipsius medicinali substantiæ: etenim substantia medicinalis efficit quæ dicta sunt: nutritimentalis uerò sanguinem turbidum atque melancholicum generat. Et illa superfluitas in super, & quæ est in ipso, causat inflationem in uenis. iam autem ostensum est quod nocua sunt ista duo.

De *been*.

Been calidum est in secundo, siccum in primo. Ipsius autem quoddam est albu, quoddam rubrum. Sed rubrum quidem calidius est. Et est nihilominus in utroque stipticitas cum subtilitate, & apertione. Inest ei fortis proprietas confortandi cor: & etiam simul lætificandi: ad quæ quidem iuuatur stipticitate subtilitati coniuncta.

De *litera*. C.

Citrum. Corallus. Cinnamomum.
Crocus. Camphora. Coriandrum.
Calamentum. Calsia lignea. Caro.
Cyperus.

De *citro*.

Citri cortex est ex lætificantibus tyriacalibus, cuius proprietatem caliditas quidem adiuuat. Est enim calidum & siccum in tertio, cui appropinquat folium, & flos eius, suntque subtiliores eo. Et eius etiam acetositas est ex confortantibus cor calidæ, & sicca, & complexionis: & est ex conferentibus cardiæ calidæ: post hoc autem est in eo tyriacalitas, unde confert moriui b'reptilium, & serpentis, & est frigida & sicca in tertio. Semen autem eius est tyriaca, & conferens uenenis. Videtur etiam quod sit ex confortantibus cor præbendo soliditatem substantiæ spiritus: & est frigida ac sicca complexionis in tertio: & nec elongatur ab intellectu quin sit ex alleuiantibus ipsum.

a B.
b B. scorpionu
algerarat & pe
diculorum a-
quilæ & serpen
tum etiam
c B. communis
d B. quoniam
ipsum est sic-
cum in tertio
Alia litera
quoniam ipsum
est frigidum &
siccum in se-
cundo
e B. quin ipsum
fletu lucidanti-
bus vel quin sit
ei luciditas

De *corallo*.

Corallus frigidus est in primo, siccus in secundo: & cum proprietate confortat cor, & lætificat: quam quidem proprietatem adiuuat illuminatio, & absterfio, & solidatio cum stipticitate.

a B. exsiccatio
vel euuacatio

De *cinnamomo*.

Cinnamomum alitimum calidum est in secundo, siccum in tertio, habetque modicam stipticitatem: & inest ei lætificandi proprietas, quam adiuuat aromaticitas eius, & fortitudo subtilitatis. Et propterea confert iuamento tyriacæ.

a B. restitunt
ambo vehemen-
tia caliditatis
& fortificant
iuuamentum
tyriacale vel eo
serunt iuamē-
to tyriacali

De *croco*.

Crocus calidus est in secundo, siccus in primo: & sunt in eo stipticitas, & dissolutio fortes: ad quæ digestio sequitur proculdubio. Et inest ei proprietas uehemens in confortando cor, & substantiam spiritus, & lætificandi, cum hoc quod illuminat, & dilatat, & solidat ipsum: & adiuuat ad hæc aromaticitas fortis cum natura prædicta. Multitudo uerò comesttionis eius, superflue dilatat spiritum, & mouet ad extra donec accidat propter hoc, ut discedat à nutritimentali materia, & sequatur inde mors. Dosis autem eius ad hoc non est, nec oportet de ipsa mentionem facere.

a B. ne ipsa co-
gnita exhibea-
tur à maliuolis.
Alia litera
fuit inuenta
sed melius est
non facere me-
tionem de ipsa.
a B. & habet
proprietaem
fortem ut sit
conueniens sub-
stantia
b B. in corde

De *camphora*.

Camphora frigida est & sicca in tertio. Quiritus eius est saluare substantiam spiritus cum dominio suæ frigiditatis, quando eius quantitas moderatur: & fortasse adiuuat ipsam absolute frigiditas in calida complexione: quando propter malitiam eius complexionis debilitatur spiritus, & dissoluitur. Aromaticitas autem eius adiuuat absolute proprietatem ipsius in omni complexione. Temperatur uerò frigiditas eius cum ambra, & mulcho. Siccitas autem cum oleis humidis, & aromaticis: sicut est soleum uiol. Et est tyriaca, & proprie contra calida uenena. Et acquirit ab ea spiritus subtilitatem, & luminositatem uehementem: & propterea lætificat, & confortat in hoc autem karabe assimilatur ei. Sed camphora quidem fortioris proprietatis est, & uehementioris saluationis.

c B. oleum de
keiri &

d B. conuenien-
tiz

De *coriandro*.

Coriandrum est frigidum in secundo, siccum in tertio. Et inest ei proprietas confortandi cor, & lætificandi: & proprie in calida complexione, & adiuuat ipsum aromaticitas & stipticitas eius.

a B. siccum

b B. conden-
sans uel solidas
substantiam
spiritus
a B. neman
b B. Neman

De *calamentho*.

Calamentum si reprimitur eius caliditas, & siccitas cum oleo uiol. & remanescit aromaticitas, & penetratio eius, confert in temperando spiritum in cerebro existentem: & proprie si fuerit complexionis phlegmaticæ: tunc enim repressio non indiget, nec est auditum quod spiritui conferat, qui existit in corde, iuamento magno: ueruntamen ex his quæ diximus de qualitatibus eius, uidetur quod conferre possit eidem.

De *calsia lignea*.

Calsia lignea appropinquat in complexione cinnamomo alitinio, non tamen in subtilitate.

De *carne*.

Aro licet sit nutriendus pure, attamen aqua eius ingreditur curatione debilitatis seius: non igitur obest de ipsa loqui. Et idcirco dicimus quod carnis aqua si laudabilis fuerit caro animalis, aut bidentis ouis, aut iuuenis arietis, aut

a B. cordis
b B. ex carne
arietis iuuenis
aut carne alci-
ni id est capre
iuuenis aut ex
carne agnorum
Alia litera
aut

ex carne arietis
alutuli. i. ex car
ne unius auii,
aut ex carne
arietis alche
mi. i. ex carne
arietis duorum
annorum aut ex
carne agnorum
c. B. subtilitate
d. B. arietis iu
uenis & capra
iuuenis
Alia litera
arietis vnus an
ni aut arietis
duorum anno
rum

a. B. spica & cy
pero & folio
b. B. ista sunt
propinqua in
natura & vide
tur quod sint in
secundo calida
& sicca & iudi
cium ipsorum
est iudicium spe
cium aromati
carum in qui
bus est stiptici
tas cum subtili
tate: & proprie
tas ipsorum est
confortare & la
tificare, quare
lege quod de
illis dicta sunt.

a. B. caliditas
b. B. substantia
stiptica
c. B. fortis
d. B. forte

a. B.

b. B. medicinis

c. B. cordis
d. B. in spissius
substantiam
spiritus

e. B. spirituum

f. B. exucuat
eos
g. B. & in sum
ma est ex medi
cinis confortan
tibus membra
omnia.
a. B. taraxacon
b. B. Taraxacon

aut hœdi: uel caro laudabilium auium: est ultima
rerum debilitati cordis. Quod si causatur ex
debilitate spiritus, tunc utilior est caro anima
lis aut bidentis ouis. Si uero ex ipsius grossitie,
& turbiditate & paucitate, tunc leuiore ex eis me
liore sunt. Plures autem medicorum sunt opi
nati, quod aqua carnis sit brodium decoctionis ip
sius: non tamen est ita. Sed potius aqua carnis est
succus per decoctionem extractus à carnibus co
minutis, donec resudando fluat ab eis, & in qua
frigitur caro, cuius colatura potui ministratur.

De cypero.

Cyperus de eo dicitur in cap. de spica
nardi.

De litera. D.

Doronicum.

De doronico.

Doronicum calidum & siccum est in princi
pio secundi gradus. Inest autem ei proprie
tas ualde fortis in confortando cor, & in
laetificando: cui non repugnat excessus suus
& adiuuat tyriacalitas ipsius & quod in ipso
est de stipticitate subtili: proinde est tyriaca
cunctis uenenis, & laetificans & con
fortans. Reprimitur autem excessus suae calidita
tis cum commistione strupii matianorum. Sed in
cardiaca ualde calida commiscetur ei modicum
camphorae, propter quod remanet proprietates
eius, & reprimitur caliditas.

De litera. E.

Emblicus. Endiuia.

De emblico.

Emblicus, de complexione eius sunt differē
tes opiniones. Et hi qui plures sunt, dicunt
eum esse frigidum & humidum & hoc
quidem rectius est. Isaac autem Iudeus opinatus
est, ut dicitur, ipsum esse calidum. Sed qui frigidū
iudicant, diuersificantur: nam quidam ponunt
frigiditatem eius in primo: quidam uero in secū
do, uidetur tamen quod sit in fine primi: siccitas au
tem eius est in secundo: propter quod est ex me
re confortantibus stipticitate. Et inest ei proprie
tas confortandi cor, & laetificandi: quam adiuuat
stipticitas eius: cuius etiam frigiditas in comple
xionibus & frigidis cum modica re
leuiter temperatur. Est enim medicina solutiva
spirituum. Cuius tamen iuuamentum in conforta
tione maius est quam in tristitia: tunc autem in
tristitia prodest, quando est eius causa subtilitas
sanguinis cum paucitate, atque uelocitas dis
solutionis illius. Et quoniam est ex medicinis
confortantibus cor propter proprietatem & pro
pter hoc quod mundificat etiam: idcirco est
medicina uehementer conferens intellectui &
memoriae.

De endiuia.

Endiuia syluestris sicca est in primo. In
est autem ei proprietates tyriacalis, & in
greditur cordis medicationem potata &
emplastrata.

De litera. F.

De fistulis.

Fistilis inest aromaticitas, & stipticitas cum
uiscoficate: propter quod aiunt esse laetifica
tes cor, & confortantes: & inde numeran
tur inter medicinas tyriacales.

De litera. I.

Hiacynthus, Ixmel.

De Hyacintho.

Hiacynthus temperata esse uidetur. Inest au
tem ei proprietates laetificandi, & confortan
di cor, & fortiter obuiandi ueneno. Et hæc
quidem proprietates est uirtus non suis attribuē
da componentibus, sed manat ab ipsa eo modo
quo diximus de magnete. De his autem quæ
in consideratione hiacynthi persuadere oportet,
est ut inconueniens esse dicatur calorem natura
lem agere in hiacyntho, quum sumitur intra cor
pus, transmutationem, & dissolutionem, atque com
missionem eius substantie cum euaporabili sub
stantia spiritus, quemadmodum & dicimus de
croco & similibus. Et in summa & congruum
quidem est quod dicatur quod hiacynthus in sub
stantia sui patitur à calore naturali: & exinde post
modum eius opus manifestari. Etenim eius sub
stantia, quemadmodum patet sensui, ualde est
ab huius passione remota. Videtur ergo, quod calor
naturalis nec imprimat in substantia, nec in acci
dentibus formæ suæ inhaerentibus, sed solum
in ubi eius, & loco, & qualitatibus eius acciden
talibus. In ubi quidem, & loco, quoniam facit ip
sum cum sanguine penetrare usque ad partes cor
dis. quapropter quæ efficiatur propinquius pas
so, fortius imprimitur suum effectum. In qualita
tibus quidem accidentalibus, quoniam calefacit
ipsam hiacynthum: de natura uero calefactionis
est, ut manifestet proprietatem, & educat uir
tutem, sicut apparet in karabe: ipsum enim quan
do debiliter paleam trahere uidetur, fricatur qui
dem donec calefeat, post hoc apponitur palea
trahens ipsam. Videtur ergo & finaliter quod im
pressio hiacynthi sit ista, & quod actio eius sit se
cundum additionem elongationis aut appropin
quationis eius ad id in quod naturaliter im
primatur. Illud autem in quo testificantur antiqui la
tificare hiacynthum scilicet ferre ipsam, &
proprie in ore, testantur quoniam ad laetificatio
nem alteratione non indiget in substantia sua, uel
in accidentibus inhaerentibus ei, nec est neces
sarium quod passum tangatur ab ea: sed sufficit quod
uirtus laetificandi quæ ab ea manat, ipsum attin
gat: quamuis eius actio confortetur calefactio
ne, & appropinquatione sicut in proprietatibus
ceterorum. Videtur etiam
quod adiuuet actionem suam proprietatis quod hæ
bet de illuminatione cum abstersione, & tem
peramento complexionis.

De ixmel.

Ixmel planta est aromatica similis cinnamo
mo: quam quidam de Lamehc afferri
dicunt. Et est calida in secundo, sicca in
primo.

a. B. ex magnete
enallat uir
tus per quam
magnet attrahit
ferri ex longinquo.

b. Baglein
c. B. iustongru

d. B. inseparabilis

e. B. exher
f. B. & attrahit
ipsam uelociter

g. B. quod uirtus
impressio natu
rae uolens uel ca
loris naturalis
nostri in hiacyn
tho sit ista & quod
actio sit additio
manationis ex
co ad illud ad
quod fit natura
tio naturaliter
& additio appropin
quationis
h. B. quæ sit se
cundo uel tercia
do
i. B. essentiali
bus uel insensibi
libus
k. B. operanti
bus in corpore
&
l. B. de exsecu
tione cum

a. B. armal
b. B. armal
c. B. & dicitur
quod ipsa deferret
ex regione tie
meo & dicit quod
sa deferret ex tie
dia

primo. Et est ei proprietates ualde sublimis confortandi spiritum, quam adiuuat aromaticitas & stipticitas cum subtilitate, sicut frequenter in prædictis recolimus: confortat etiam cor & cerebrum & omnia uiscera: & in summa, omnium uirtutum naturam adiuuat, & actiones.

De litera. K.

Kadrem. Karabe.

De Kadrem.

Kadrem est ex medicinis lætificantibus, & confortantibus magnis: & est ex nobilioribus tyriacis contra morsum serpentis & puncturam, nec habet excellentem caliditatem. Et idcirco cum hoc, quod est tyriaca, confortat, & lætificat simul. Est enim herba similis aristolochie, crescens cum napello: cui napellus cum ei uicinatur in quocumque loco nec fructificat, non frondefcit, propter quod quidam opinati sunt quod sit tithymalus, quoniam hæc ei conuenit: non tamen est ita.

De karabe.

Karabe calida est in primo, sicca in secundo. Opinio tamen est quod sit frigida. Inest autem ei aromaticitas camphoralis, & radiositas modica, & proprietates confortandi cor, & ipsum lætificandi, ac depellendi cardiacam & iuuamento temperato, & soliditate, quam præbet spiritui.

De litera. L.

Lingua bouis. Lapis lazuli. Lapis armenus. Lilium. Lignum aloes.

De lingua bouis.

Lingua bouis calida est, & humida in primo: cuius proprietates est lætificare. & mundificare namque substantiam cordis. & melior tamen est quæ de beth Corintho affertur, habens spissum folium, uelut plurima lanugine: quod inquam post exsiccationem nec contrahitur nec est siccum: quæ autem in his partibus reperitur, est ex genere ceterius plantæ, & accipitur pro lingua bouis propter similitudinem illius ad illam, quum tamen non sit illa. Sed etiam conuenit ei cum uirtute proprietatis, & appropinquat eius natura temperamento, nec tamen immitit sicut illa.

De lapide armeno.

Lapis armenus proprietatem habet confortandi cor, & ipsum lætificandi: separando insuper uaporem melancholicum, ac fumum a spiritu, & mundificando similiter corpus ab humore melancholico.

De lapide lazuli.

Lapis lazuli similem uim habet cum eo quod dicitur de armeno lapide, nisi quia est ipso debilior modicum.

De lilio.

Lilium in iudicio & natura croco appropinquat: minus tamen habet caliditatis, & siccitatis eo. Et lilium quidem conuenientius est ad confortationem cordis. Crocus autem ad lætificationem. In lilio est potentia solidandi spiritum, propinqua ei quæ est in croco; non tamen habet siccitatem, & crocus habet uehementem potentiam dilatandi spiritum foras & mouendi extra: a tunc proinde amplius confert syncope quam crocus. Lilium enim mouet spiritus minute dilatando, & extrahendo, & fortius retinendo, Crocus autem minus retinendo, & fortius dilatando, & extrahendo.

De ligno aloes.

Lignum aloes appropinquat in iudicio ambra, tamen est ea debilior. Etenim temperamento propinquior est complexio eius, & omnia membra confortat.

De litera. M.

Myrtus. Myrobal. Melissa. Macis. Muschus. Mumia. Mentha. Malum granatum. Matianum. Margarita.

De myrto.

Myrus non est ita perfectæ commistionis ut patet, quam unica & singulariter prædominans uirtus ei conueniat per naturam: imo uidetur duplicem habere substantiam, in quarum una frigiditas dominatur, in altera uero caliditas: inter quas quidem commistio non perficitur, nec actio & passio taliter, ut perducatur ad complexionem unicam dominantem eis: in quo quidem iudicio plurimæ considerationis est myrtus: uidetur enim plus esse frigiditatis in ipsa: nec tamen adeo fortis est ipsarum commistio, quin calor naturalis separet inter eas: quumque separauerit, penetrat primo substantia calida, & calefacit: postea uero sequitur substantia frigida, & confortat, & stringit: & idcirco excellit eius iuuamentum in generatione pilorum: etenim substantia calida trahit primo materiam, & dilatatur poros: quum ergo ad ipsos trahitur materia conueniens generationi pilorum, condensatur in pilum. Est autem sedes aromaticitatis quæ in ipsa est, substantia calida.

Quum autem iudicatur myrtus secundum complexionem eius prædominantem, & fortiolem, est frigida in primo, & sicca in secundo: & inest ei cum hoc subtilitas: est quoque conueniens spiritui propter aromaticitatem suam, & stipticitatem cum subtilitate subtilitativa eius. Et mundificatiua, etiam propter alteram substantiarum eius simplicem: propter quæ iterum omnia est ex medicinis conferentibus cardiacæ, & cordis debilitati, proprietate quam complexio adiuuat.

De myrobalanis.

Myrobalani kebuli frigidi sunt in primo, sicci in secundo: inestque naturaliter eis stipticitas, quod significat ipsorum ponticitas.

a B. suseu azad.

b B. suseu azad.

c B.

d B. quam habet crocus

e B. confortat

f B. minute

a B.

a B. quod substantia subtilis in qua dominatur caliditas sit minor & substantia spissa in qua dominatur frigiditas sit plus

b B. & sedes ponticitatis eius est substantia frigida.

c B. propter id quod est faciens ipsum spiritum seu solidum mundificans substantiam eius dilatans uel ipsam genus ipsum

a B. kebulis & indis.

b. nō soluunt
nisi
c. B. expressio
& abstergeant
cum ponticita-
te & ambo foli-
uunt & prae-
cipue indi nigri
& ambo aggre-
gant mundifica-
tionem sangui-
nis à corde, &
hepate &

citās. Et b. § soluunt § cum proprietate, quā c. § cō-
plexio adiuuat myrobal. Indi tamē ad hoc fortio-
res sunt kebulis. Communicant tamen in mundi-
ficando cor, & consolidando, & confortando
etiam: idcirco lātificat. § uidetur etiam quōd ad
hoc similiter inlit proprietās.

De melissa.

Melissa calida est & sicca in secundo. Inest
autem ei proprietās mirabilis lātificādi,
& confortandi cor similiter: quam qui-
dem adiuuat aromaticitās, & subtilitās aperitiua,
& stipticitās, quā in ea sunt. Et cum hoc etiam
cunctis uisceribus confert. habetq; naturam leui-
ter solutiua, ita scilicet quōd sufficit ad soluē-
dum à spiritu uapores melancholicos, & a § fan-
guinem § qui existit in corde: nec tamen id effice-
re ualet à cāteris membris, & corpore toto.

De mace.

MACIS. de eo dicitur in capitulo de spica. 20

De muscho.

Muschus calidus est, & siccus in tertio. Est
autem similis croco: non tamen a § cro-
cus loco eius permutari potest in omni
loco. § Et muschus est tyriacalium nobilior b. §
§ contra napellum, & grana eius §
& cornu spica: & reprimunt caliditās eius cum
camphora; & siccitās cum oleis humidis, sicut §
cum oleo uiolaceo, & ros.

De mumia.

Mumia calida est in fine a § tertij: § sicca
prout creditur in primo. Inest autem ei
proprietās omnem spiritum confortan-
di, b. § quod adiuuat continuatiua uiscositās,

De mentha.

Mentha habet subtilem aromaticitatem, 40
& dulcedinem amaritudini commistam,
cum delectabili commistione ponticita-
tis, & conuenientis stipticitatis: quā inquam si-
cut saepe diximus, adiuuant lātificandi proprietā-
tem. a § uidetur autem quōd
eius complexio sit calida in fine primi, sicca in
principio secundi.

De malo granato.

Malum granatum dulce conueniens est cō §
plexioni spiritus cum bonitate, & dulce-
dine sua, & proprie spiritus qui existit in
hepate.

De matiano.

Matianum frigidum est, & siccum in pri-
mo: & inest ei magna proprietās lātifi-
candi, & confortandi, quam adiuuat
aromaticitās & dulcedo, & cum hoc quōd est me-
dicina, est nutriendus: quamobrem confert spiritui
nutriendi, & temperando ipsum: & prodest e-
tiam ei sua proprietate.

De margarita.

Margaritae similes sunt karabe in natura,
& luminositate: uerum a § tamen in ope-
re non consequitur illas: tamen § ei inest
proprietās ualde magna.

a. B. fortiores
sunt ualde q. ka-
rabe &

De litera N.

Nenufar.

De nenufarse.

Nenufar appropinquat camphorae in iudi-
cio, nisi quia est a § humidior ea. § Et eius
quidem humiditas b. §

causat in substantia spiritus qui existit in cere-
bro pigritiam, & torporem, nisi egeat & hume-
ctatione ut temperetur. Spiritus autem qui est in
corde, non uidetur ab ea pati hoc nocumentum
quod patitur spiritus cerebri: imò praebe-
t forte iuuamentum: nam proprietās suae aromaticitatis
confortat spiritum qui in corde est: nocumentū
uero frigiditatis & humiditatis ipsius est secun-
dum quid, & temperatur croco, & cinnamomo.

a. B. humidum
b. § B. propter
suam fortitudi-
nem & multam
infrigiditatem
vel frigiditatem
quae associat ei

De litera O.

Oua. Olibanum. Ozimum.

De ouis.

Oua quamuis a § medicina § non sint, ad con-
fortationem cordis tamen recipiuntur,
ipsam enim ualde confortant, uitella b. § qui
delicet: § dummodo tamen accipiantur ex ouis
uolatiliū, laudabilis carnis, sicut gallinae, & per-
dicum, & starnae, & phasiani. Ista enim uitella tē-
peratae complexionis sunt: quibus tria conue-
niunt, scilicet uelociter in sanguinem transmutari:
& parum superfluitatis post transmutationem
relinquere: & sanguinem generare conformem
sanguini, quo nutritur cor: scilicet subtilem, &
clarum. pellitur ergo festinanter ad ipsum. Et id-
circo praeter cāteris nutrientibus conueniens est in
dissolutione substantiae spiritus, & diminutione
materiae ipsius, sanguinis scilicet cordialis.

a. B. de medici-
nis subtilitate
bus
Alia litera
de medicinis
absolute
b. § maxime

De Olibano.

Olibanum calidum est in secundo gradu &
siccum in primo. Estque confortatiuum
uitalis spiritus & animalis: & proinde con-
fert hebetudini, & obliuioni: cuius inquam ope-
ratio conformis est operationi beati a, § nisi quia
eo debilius est in confortatione cordis, & maio-
ris aromaticitatis. & propter tyriacitatem, quā
in ipso est, § prodest fumus eius in pestilentijs.

a. B. Verum est
debilius eo in
proprietate &
fortius eo in
aromaticitate
& tyriacitate &
est in eo &

De ozimo.

Ozimum est basilicon de quo superius est
dictum: minus autem est melissae in iudi-
cio simile, excepto quod est ea calidius
modicum.

De litera P.

Polypodium. Pyra. Peonia.

De polypodio. §

Polypodium § lātificat, non per se, sed per
accidens: euacuatur enim à corde, & cere-
bro, & corpore toto § melancholiam.

a. B. felengie-
mech
b. § B. felengie-
mech
c. B. substantia
melancholica
in sanguine

De pyris.

Pyra quidem habent aromaticitatem & sti-
pticitatem atque soliditatem substantiae: quae
inquam ad frigiditatem declinantia, habent
uirtutem confortandi cor: & adiuuant eam
quae

quæ diximus. Matiana tamen ad hoc meliora sunt eis.

De peonia.

a. B. est ligni
erucis &

Peoniam temperata est in caliditate & frigiditate, fortè habens siccitatem, & stipticitatem cum subtilitate: quæ inquam, omnia proprietatem ipsius adiuuant in confortatione spiritus animati, & expulsionem superfluitatum a cerebro, cum potentia, quam habet educendi melancholiam, & phlegma ex illius substantia tantum: à cuius proprietate adipiscitur cerebrum potentiam resistendi eorum receptioni. Videtur etiam illi conuenire uniuersaliter imprefio in corde, quamuis non recitetur.

De lirera. R. Rosa.

De rosa.

a. B. Alia lirera
habet substantiam raram

Rosa imperfectæ commisionis est in eius substantia, sicut diximus de myrto. Est enim in ea substantia cuius complexio frigida est in secundo, & substantia cuius complexio calida est in primo. Et est in ea substantia lenitua, & humectatiua, & substantia inspissatiua & sicca. Conuenitque cum aromaticitate sua substantia spiritus: & propriè quando supercalefactus extiterit, confert enim ei tunc sua frigiditate, ac solidat ipsum cum sua stipticitate, propter quod ualde proficit & syncopi, & cardiacæ, & quando paulatim deglutitur aqua ipsius. Estque cunctis uisceribus conferens.

De lirera. S.

Sericum. Scicados. Spodium. Sandalus. Secacul.

De serico.

a. B. propter illud
co est subtilitatis & exu-

Sericum ex fortibus lætificantibus est: excellentius tamè est crudum. Sed quandoque cadit in usum coctum, potissimè si non fuerit tinctum. Est autem calidum & siccum in primo: & insunt ei subtilitas, & raritas, & paruitas, atque fulgor, & proprietates lætificandi, & confortandi cor, ad quod iuuatur prædictis, unde dilatat spiritum, & solidat, & abstergit, & clarificat, & illuminat: nec tamen eius confortatio tantum uni appropriatur spiritui, sed est potius conueniens substantiæ spiritus cuiuslibet, ita quod confert spiritui animato: quod patet ex eo quod usum confortat, si oculi ex ipso colliguntur: patet etiam propterea quia confert memorie. Et quod spiritum præterea confortat qui existit in hepate, quod impinguit manifestat: planum est autem quod non impinguit, propterea quod temperet corpus, relinquitur ergo quod facit hoc, quia confortat spiritum naturalem ad nutriendi actionem perfectius causandam, utitur etiam eo sine reprefione.

De scicados.

a. B. condeus
b. B. confert ve-

Scicados arabicum calidum est in primo, sicut in secundo inest autem ei proprietates educendi humorem melancholicum, & propriè ex cerebro, & ex corde: unde etiam lætificat. & confortat cor depurando substantiam spiritus in cerebro, & in corde simul à melancholia: habetque stipticitatem modicam, & ideo substantiam spiritus in corde consolidat. uidetur etiam quod propter hoc proprietatem habeat confortandi cor: propter quod vehementer confert in uenenis purificationem & morsuram ad confortandum cor, & ad corroborandum memoriam.

De spodio.

Spodio inest proprietates confortandi cor, & lætificandi. Confert multum cardiacæ, & syncopi calidis: cuius proprietatem stipticitas adiuuat. & complexionaliter autem est frigidum in secundo. In complexionibus frigidis temperatur cum croco, uidetur quod lætificet, & confortet causando luminositatem, & soliditatem in spiritu.

De sandalis.

Sandalus habet proprietatem lætificandi, & confortandi cor, quam quidem adiuuant aromaticitas, & stipticitas: & illius subtilitas. Estque complexio eius frigida, quamuis albus frigidior sit & minus siccus: omnes tamen in his qualitatibus perueniunt ad secundum gradum.

De secacul.

Secacul quidè est secundum ueritatem frigida, ut fertur, propter subtilitatem & caliditatem & humiditatem addit in uirtute spiritus.

De lirera. T.

Terra sigillata. Tamarindi.

De terra sigillata.

Terra sigillata temperata complexionis est in caliditate & frigiditate, conformis & humane complexionis: nisi quia eius siccitas maior est humiditate ipsius: habetque humiditatem cum sua siccitate uehementer commistam. Et propterea insunt ei uiscositas, & confortatio, quia uerò maior est siccitas in ea, ideo cum illis inest etiam eidem & absterfio. Habet etiam proprietatem mirabilem lætificandi, & confortandi cor cum tyriacitate manifestata, propter quod cunctis obuiat uenenis: ita quod siue bibatur ante uenenum, siue post, naturam sustinet, & confortat ad expellendum ipsum. Videtur etiam quod insit ei proprietates illuminandi, & temperandi spiritum. Adiuuant autem uiscositas, & stipticitas quæ in eo sunt. Etenim soliditatem & continuitatem auget spirituum, propter quod fortius lætificat, & confortat.

De tamarindis.

Tamarindi frigidi sunt & siccii in secundo: de quibus opinio est, quod confortant cor: uidetur tamen quod illud propriè sit in habentibus malam complexionem ad naturam cholericam declinantem. Etenim temperant in frigidando, & à cholera mundant cum uirtute solutiuam quam habet.

De lirera. V.

Vinea.

De uinea.

Vinea calida est in primo, sicca in secundo: quæ propter sui aromaticitatem conueniens est substantiæ spiritus, quam etiam soliditate, & stipticitate consolidat, & confortat de facili, & penetrat propter sui subtilitatem. Et ideo confortatiua est cordis, & cardiacæ confortans.

De lirera. Z.

Zedoaria.

Zedoarium utrunque calidum est & siccum in tertio: in quibus etiam inest cum subtilitate stipticitas, & conuenit eis

AVIC.

Ff 2

cum

a. B. in complexionem calidam in frigidatione eius autem est

a. B. subtilitatis in eo frigiditas autem eius non adiuuat nisi in complexionem lapsam à natura in caliditate & cibis ex eo est uehementioris frigiditatis, & est in secundo, & siccitas eius est minor quam siccitas rubei quæ est in secundo, & siccitas rubei in fine ipsius & spiritus acquiritur ex eo motum dilatationis cum soliditate ipsorum.

a. B. Opinatur quod secacul propter suam calefactionem substantiam & humectationem

a. B. valde b. B. conglutinatione c. B. exuacatio

d. B. Absoluta

e. B. Inclinat

a. B. & sui confortatione & stipticitate condensat ipsum & ad ipsum

a. B. zurumbet & zarnob.

b. zurumbet & zarnob.

c. B. & confortatio cordis & inest ei proprietates lætificandi & confortandi cor & uidetur quod ipsa zurumbet sit multo plus quam

a. B. tunc cum
eis ambobus
maius sic tun-
mentum in co-
fortatione cor-
dis
u. B.3. m. ligni-
tare putrefactio-
num

x. B. in tempo-
re calido

y. B. Et sequit-
tyriacum & mi-
thridatum in
hoc capitulo
vel in hac inen-
tione

z. B. & in con-
fortatione cor-
dis. In confort-
atione tamen
a. B. quoniam
plurimum opera-
tionis eius est
in corde & plu-
rima impressio
ipsius est in cor-
de letificando
& viuificando
spiritum neque
resistit omni-
bus uenientibus
sed eis
quæ currunt cur-
su napelli.

b. B. ribes

c. B. proficua

d. B. Alia licet
magis conue-
niunt cardiacæ
& sincopi &
hæc

e. B. Nota q. in
arabico hæc li-
tera est princi-
pium capituli
g. B. sirupus ace-
tosus quem
h. B. mundificat
causam morbi
cum facilitate
aut digerit vnde
eucucatur
cum quocunq;
soluio cuius
descriptio.
i. B. sem. beda-
rurgie sem. me-
lisse sem. ozimi
gariolati za-
rumbet doroni-
eiben albi & ru-
bei folii Indi-
spice
k. B. feminis
l. B. omnium

plexionis quando utitur altero ipsorum tempore temperato aut frigido, & in quantitate etiam moderata nec minus frequenter, & profunt ei ad confortationem cordis maximo iuuamento, & conseruat sanitatem in ipso, atque securum efficit ab incurfu pestilentialium accidentium, & à prauis humorum motibus, atque lationibus obuijs uenenorum, cunctasque uirtutes eius corroborat, & uitæ longitudinem præstat ei. Qui uero calidæ complexionis existit, &

& in calida regione, nec istis, nec etiam alijs confectionibus calidis uti debet, nisi in necessitatibus manifestis. Præterea ex cap. mithridati & tyriacæ sunt diamusculus amarus, & dulcis: sed amarus quidem conueniens est temperatam habentibus complexionem, aut frigidam: dulcis autem habentibus calidam. Ceterum diamusculus in letificando non multo debilior est quam tyriacæ: in confortatione tamen cordis ea moderate debilior est in confortatione quidem & cæterorum membrorum multo debilior est ipsa. & Amplius autem impressio eius in corde letificatio est, & uiuificatio ipsius. Insuper autem utilitas quæ in morbis, & puncturis est minor est quam eius utilitas in uenenis bibitis. Tyriacæ uero, & mithridatum ad omnia profunt: Potest autem diamusculus amarus sic temperari, uidelicet, ut accipiantur ex eo aur. x. & ex succo marianorum dulcium, et granatorum dulcium, & cydoniorum dulcium, ana aurei. l. & coquantur simul usque ad spissitudinem: post hoc uero poterit eo uti calidam habens complexionem. Quod si utens ualde calida complexionem extiterit, fiat illud cum succo & cedulæ & citri acetositate: sitque dos quantitas, ut dos. f. diamusculi cum adiuncto saluetur: sicut si dos succorum huius sit aur. i. iiii. tanta quidem diamusculi adiungatur quod reprefa excellenti qualitate ipsius prodesse possit secundum sui proprietatem. Et similiter intelligendum est in cæteris letificatibus tam magnis, quæ paruis. Confectio uero est profectus, & quam Alchindus composuit, utilis est ualde melancholici cordis debilitati ex morbo melancholice: amplius autem confert purificando quam confortando. Diamusculus uero & letificans confectionis manifestis confortando præstat iuuamentum quam purificando: & idcirco & confectionis profectus conuenientior est tristitia melancholica: & ipsi melancholice. & Diamusculus autem & confectionis letificans potius conueniunt syncopi & cardiacæ passioni. & Ex medicinis autem, quæ huic passioni conueniunt, sunt illæ quas nos fuimus experti, & quarum compositio fuit inuenta post tempus compositionis memoratum: ex quibus & una est oxyzacara, quam nos composuimus patientibus tristitia melancholicam, & epilepsiam: quorum morborum causam emendat suauiter, atque digerit: præterea leui solutione euacuat. Recipe epithymi. drac. x. polypodij. 3. vj. buglossæ. 3. xv. thymi. hyssopi. camæpitheos, omnium ana. 3. iij. capillorum ueneris. 3. v. turbith. 3. vj. & utriusque ozimi, feminis melissæ, zedoariæ, becn albi, & rubei, folij, spicæ nardi & cardamomi, omnium ana. 3. iij. s. k. & cuscute, sem. endiuie radicis eiusdem l. & radicis lilij ana. 3. xij. zuccæ rosæ ad pondus omnium, Supradicta igitur omnia

in purissimo & fortissimo aceto remolliantur per diem & noctem. & In crastino uero adiungantur toti. lib. o. & vij. & aquæ mundissimæ, totumque suauiter decoquatur usque quo redeat & quasi ad medietatem aceti. & quod si zuccarum rosaceum non suffecerit dulcorare tantum ut in his remaneat sapor zuccari ad hoc sufficiens, sunt addenda. & postea uero ab igne depositum feruetur: sit autem dosis eius a. 3. xv. ad. xx. quod si recipiatur. x. diebus continue, manifestabitur eius iuuamentum in his in quibus fuerit multa materia melancholica. Si uero modica fuerit materia, sed membra principalia tamen disposita sunt ad hoc ut &

humor generetur in his, & illa modica ipsius quantitas in lacertis maneat, & arterijs, & uenis, tunc experti sumus in tali casu syrupum, cuius dispensatio talis existit. Recipe sem. endiuie, & feminis melissæ, & ozimi minoris, omnium ana. 3. xx. radicem lilij. 3. v. buglossæ. 3. xxx. foliorum melissæ. 3. xv. polypodij, maratri, omnium ana. 3. vj. & omnia hæc coquantur in septuplo & sui de aqua, & duplo sui de succo marianorum dulcium, usque quo sui tertia remanescit pars: postmodum coletur, & colaturæ addatur zuccarum, & syrupizetur ad modum iulebe: uel potest fieri ad modum syrupi acetosi secundum mensuram decoctionis. & Confectio alia nobilis ualde, quam experti sumus in forma electuarij: & etiam troscisci. cui addidi & subtraxi secundum diuersitatem complexionum: prodest enim uehementi iuuamine cordi ad confortandum. Recipe margaritarum, karabe, coralli, omnium ana. i. s. ferici crudi, cancrorum fluuium adustorum, omnium ana. i. & s. buglossæ 3. v. limaturæ aur. i. & 3. i. feminis & melissæ, ozimi utriusque ana. 3. iij. becn albi & rubei, ligni aloes, lapidis armeni, lapidis lazuli loti, mastice, casia: lignæ, cinnamomi & alitini, & croci, & nucis muschate, cardamomi minoris, cubebe, & omnium, ana. aur. i. epithymi. 3. ij. & s. sticados & arabici 3. iij. & ambra: & aur. i. qd si non inueniatur, ponatur loco ipsius & duplum zedoariæ & doronici & romani aur. ij. feminis endiuie. 3. v. feminis cucumeris. 3. iij. manna. 3. decem, rosarum rubearum. 3. iij. muschi. 3. ij. camphoræ aur. i. ambra: aur. i. spicæ nardi, folij, amborum ana. 3. ij. Hæc igitur sunt radix, & firmamentum: & sunt inde trochi. cum melle: præparatur autem quandoque secundum exigentiam temperatæ complexionis, & tunc nulla fit in eo mutatio. Quandoque uero præparatur habenti malam complexionem calidam, aut malam complexionem frigidam, & tunc secundum exigentiam cuiusque sit in ea mutatio. fiat ergo trochisci ad pondus unius aurei, cum triplo sui de melle optime dispumato. Si uero fermentari debeat propter conseruationem, & post fermentationem usui referuari, expedit ut addatur opij. 3. v. & castorei puluerizati tantundem: quibus appositis non usui ministretur nisi post sex menses. Si cui autem dominetur mala complexio calida, expedit ut crocus, & musculus ad medium aurei reducantur: & subtrahatur epithymum, uice cuius ponantur. 3. v. fumiteræ, & iij. fenæ: addanturq; ros. 3. xviij. feminis portulacæ, & spodij. 3. i. feminis lactucæ. 3. ij. sandalorum

maelectuarij: & etiam troscisci. cui addidi & subtraxi secundum diuersitatem complexionum: prodest enim uehementi iuuamine cordi ad confortandum. Recipe margaritarum, karabe, coralli, omnium ana. i. s. ferici crudi, cancrorum fluuium adustorum, omnium ana. i. & s. buglossæ 3. v. limaturæ aur. i. & 3. i. feminis & melissæ, ozimi utriusque ana. 3. iij. becn albi & rubei, ligni aloes, lapidis armeni, lapidis lazuli loti, mastice, casia: lignæ, cinnamomi & alitini, & croci, & nucis muschate, cardamomi minoris, cubebe, & omnium, ana. aur. i. epithymi. 3. ij. & s. sticados & arabici 3. iij. & ambra: & aur. i. qd si non inueniatur, ponatur loco ipsius & duplum zedoariæ & doronici & romani aur. ij. feminis endiuie. 3. v. feminis cucumeris. 3. iij. manna. 3. decem, rosarum rubearum. 3. iij. muschi. 3. ij. camphoræ aur. i. ambra: aur. i. spicæ nardi, folij, amborum ana. 3. ij. Hæc igitur sunt radix, & firmamentum: & sunt inde trochi. cum melle: præparatur autem quandoque secundum exigentiam temperatæ complexionis, & tunc nulla fit in eo mutatio. Quandoque uero præparatur habenti malam complexionem calidam, aut malam complexionem frigidam, & tunc secundum exigentiam cuiusque sit in ea mutatio. fiat ergo trochisci ad pondus unius aurei, cum triplo sui de melle optime dispumato. Si uero fermentari debeat propter conseruationem, & post fermentationem usui referuari, expedit ut addatur opij. 3. v. & castorei puluerizati tantundem: quibus appositis non usui ministretur nisi post sex menses. Si cui autem dominetur mala complexio calida, expedit ut crocus, & musculus ad medium aurei reducantur: & subtrahatur epithymum, uice cuius ponantur. 3. v. fumiteræ, & iij. fenæ: addanturq; ros. 3. xviij. feminis portulacæ, & spodij. 3. i. feminis lactucæ. 3. ij. sandalorum

maelectuarij: & etiam troscisci. cui addidi & subtraxi secundum diuersitatem complexionum: prodest enim uehementi iuuamine cordi ad confortandum. Recipe margaritarum, karabe, coralli, omnium ana. i. s. ferici crudi, cancrorum fluuium adustorum, omnium ana. i. & s. buglossæ 3. v. limaturæ aur. i. & 3. i. feminis & melissæ, ozimi utriusque ana. 3. iij. becn albi & rubei, ligni aloes, lapidis armeni, lapidis lazuli loti, mastice, casia: lignæ, cinnamomi & alitini, & croci, & nucis muschate, cardamomi minoris, cubebe, & omnium, ana. aur. i. epithymi. 3. ij. & s. sticados & arabici 3. iij. & ambra: & aur. i. qd si non inueniatur, ponatur loco ipsius & duplum zedoariæ & doronici & romani aur. ij. feminis endiuie. 3. v. feminis cucumeris. 3. iij. manna. 3. decem, rosarum rubearum. 3. iij. muschi. 3. ij. camphoræ aur. i. ambra: aur. i. spicæ nardi, folij, amborum ana. 3. ij. Hæc igitur sunt radix, & firmamentum: & sunt inde trochi. cum melle: præparatur autem quandoque secundum exigentiam temperatæ complexionis, & tunc nulla fit in eo mutatio. Quandoque uero præparatur habenti malam complexionem calidam, aut malam complexionem frigidam, & tunc secundum exigentiam cuiusque sit in ea mutatio. fiat ergo trochisci ad pondus unius aurei, cum triplo sui de melle optime dispumato. Si uero fermentari debeat propter conseruationem, & post fermentationem usui referuari, expedit ut addatur opij. 3. v. & castorei puluerizati tantundem: quibus appositis non usui ministretur nisi post sex menses. Si cui autem dominetur mala complexio calida, expedit ut crocus, & musculus ad medium aurei reducantur: & subtrahatur epithymum, uice cuius ponantur. 3. v. fumiteræ, & iij. fenæ: addanturq; ros. 3. xviij. feminis portulacæ, & spodij. 3. i. feminis lactucæ. 3. ij. sandalorum

maelectuarij: & etiam troscisci. cui addidi & subtraxi secundum diuersitatem complexionum: prodest enim uehementi iuuamine cordi ad confortandum. Recipe margaritarum, karabe, coralli, omnium ana. i. s. ferici crudi, cancrorum fluuium adustorum, omnium ana. i. & s. buglossæ 3. v. limaturæ aur. i. & 3. i. feminis & melissæ, ozimi utriusque ana. 3. iij. becn albi & rubei, ligni aloes, lapidis armeni, lapidis lazuli loti, mastice, casia: lignæ, cinnamomi & alitini, & croci, & nucis muschate, cardamomi minoris, cubebe, & omnium, ana. aur. i. epithymi. 3. ij. & s. sticados & arabici 3. iij. & ambra: & aur. i. qd si non inueniatur, ponatur loco ipsius & duplum zedoariæ & doronici & romani aur. ij. feminis endiuie. 3. v. feminis cucumeris. 3. iij. manna. 3. decem, rosarum rubearum. 3. iij. muschi. 3. ij. camphoræ aur. i. ambra: aur. i. spicæ nardi, folij, amborum ana. 3. ij. Hæc igitur sunt radix, & firmamentum: & sunt inde trochi. cum melle: præparatur autem quandoque secundum exigentiam temperatæ complexionis, & tunc nulla fit in eo mutatio. Quandoque uero præparatur habenti malam complexionem calidam, aut malam complexionem frigidam, & tunc secundum exigentiam cuiusque sit in ea mutatio. fiat ergo trochisci ad pondus unius aurei, cum triplo sui de melle optime dispumato. Si uero fermentari debeat propter conseruationem, & post fermentationem usui referuari, expedit ut addatur opij. 3. v. & castorei puluerizati tantundem: quibus appositis non usui ministretur nisi post sex menses. Si cui autem dominetur mala complexio calida, expedit ut crocus, & musculus ad medium aurei reducantur: & subtrahatur epithymum, uice cuius ponantur. 3. v. fumiteræ, & iij. fenæ: addanturq; ros. 3. xviij. feminis portulacæ, & spodij. 3. i. feminis lactucæ. 3. ij. sandalorum

maelectuarij: & etiam troscisci. cui addidi & subtraxi secundum diuersitatem complexionum: prodest enim uehementi iuuamine cordi ad confortandum. Recipe margaritarum, karabe, coralli, omnium ana. i. s. ferici crudi, cancrorum fluuium adustorum, omnium ana. i. & s. buglossæ 3. v. limaturæ aur. i. & 3. i. feminis & melissæ, ozimi utriusque ana. 3. iij. becn albi & rubei, ligni aloes, lapidis armeni, lapidis lazuli loti, mastice, casia: lignæ, cinnamomi & alitini, & croci, & nucis muschate, cardamomi minoris, cubebe, & omnium, ana. aur. i. epithymi. 3. ij. & s. sticados & arabici 3. iij. & ambra: & aur. i. qd si non inueniatur, ponatur loco ipsius & duplum zedoariæ & doronici & romani aur. ij. feminis endiuie. 3. v. feminis cucumeris. 3. iij. manna. 3. decem, rosarum rubearum. 3. iij. muschi. 3. ij. camphoræ aur. i. ambra: aur. i. spicæ nardi, folij, amborum ana. 3. ij. Hæc igitur sunt radix, & firmamentum: & sunt inde trochi. cum melle: præparatur autem quandoque secundum exigentiam temperatæ complexionis, & tunc nulla fit in eo mutatio. Quandoque uero præparatur habenti malam complexionem calidam, aut malam complexionem frigidam, & tunc secundum exigentiam cuiusque sit in ea mutatio. fiat ergo trochisci ad pondus unius aurei, cum triplo sui de melle optime dispumato. Si uero fermentari debeat propter conseruationem, & post fermentationem usui referuari, expedit ut addatur opij. 3. v. & castorei puluerizati tantundem: quibus appositis non usui ministretur nisi post sex menses. Si cui autem dominetur mala complexio calida, expedit ut crocus, & musculus ad medium aurei reducantur: & subtrahatur epithymum, uice cuius ponantur. 3. v. fumiteræ, & iij. fenæ: addanturq; ros. 3. xviij. feminis portulacæ, & spodij. 3. i. feminis lactucæ. 3. ij. sandalorum

maelectuarij: & etiam troscisci. cui addidi & subtraxi secundum diuersitatem complexionum: prodest enim uehementi iuuamine cordi ad confortandum. Recipe margaritarum, karabe, coralli, omnium ana. i. s. ferici crudi, cancrorum fluuium adustorum, omnium ana. i. & s. buglossæ 3. v. limaturæ aur. i. & 3. i. feminis & melissæ, ozimi utriusque ana. 3. iij. becn albi & rubei, ligni aloes, lapidis armeni, lapidis lazuli loti, mastice, casia: lignæ, cinnamomi & alitini, & croci, & nucis muschate, cardamomi minoris, cubebe, & omnium, ana. aur. i. epithymi. 3. ij. & s. sticados & arabici 3. iij. & ambra: & aur. i. qd si non inueniatur, ponatur loco ipsius & duplum zedoariæ & doronici & romani aur. ij. feminis endiuie. 3. v. feminis cucumeris. 3. iij. manna. 3. decem, rosarum rubearum. 3. iij. muschi. 3. ij. camphoræ aur. i. ambra: aur. i. spicæ nardi, folij, amborum ana. 3. ij. Hæc igitur sunt radix, & firmamentum: & sunt inde trochi. cum melle: præparatur autem quandoque secundum exigentiam temperatæ complexionis, & tunc nulla fit in eo mutatio. Quandoque uero præparatur habenti malam complexionem calidam, aut malam complexionem frigidam, & tunc secundum exigentiam cuiusque sit in ea mutatio. fiat ergo trochisci ad pondus unius aurei, cum triplo sui de melle optime dispumato. Si uero fermentari debeat propter conseruationem, & post fermentationem usui referuari, expedit ut addatur opij. 3. v. & castorei puluerizati tantundem: quibus appositis non usui ministretur nisi post sex menses. Si cui autem dominetur mala complexio calida, expedit ut crocus, & musculus ad medium aurei reducantur: & subtrahatur epithymum, uice cuius ponantur. 3. v. fumiteræ, & iij. fenæ: addanturq; ros. 3. xviij. feminis portulacæ, & spodij. 3. i. feminis lactucæ. 3. ij. sandalorum

AVIC. Ff 3 3. iij.

m. B. infundant
in aceto forti
& puro
n. B. & si fuerit
aqua plus erit
conuenientius
deinde coletur
acetum & proli-
ciatur super ip-
sâ zuccari quan-
tita qua fiat
musti saporis &
inspissetur.
r. B. iste

p. B. & si fuerit
aqua plus erit
conuenientius
deinde coletur
acetum & proli-
ciatur super ip-
sâ zuccari quan-
tita qua fiat
musti saporis &
inspissetur.
r. B. iste

f. B. ozimi ga-
riolati radica-
ireos. 3. v. bu-
glossæ 3. xxx. ra-
dices liquiritiæ.
3. x. polypodij
sem. feniculi
Alia licet
melissæ. 3. xv. ra-
dices liquiritiæ
3. x. polypodij
sem. feniculi
omnium ana.
3. vii.
t. B. sextuplo
u. B. prima

x. B. danich duo
hiacintuli
concri. i. i. fe.
ozimi gariofla-
ti & sem. albedi
rungei &
y. B.

z. B. heilbua car-
damomi maio-
ris cubebe ma-
cis

a. B.
b. B. gieduar
c. B. zurumbet
aurei.

d. B.

e. B. Nota q. in
arabico hæc li-
tera est princi-
pium capituli
g. B. sirupus ace-
tosus quem
h. B. mundificat
causam morbi
cum facilitate
aut digerit vnde
eucucatur
cum quocunq;
soluio cuius
descriptio.
i. B. sem. beda-
rurgie sem. me-
lisse sem. ozimi
gariolati za-
rumbet doroni-
eiben albi & ru-
bei folii Indi-
spice
k. B. feminis
l. B. omnium

m. B. infundant
in aceto forti
& puro
n. B. & si fuerit
aqua plus erit
conuenientius
deinde coletur
acetum & proli-
ciatur super ip-
sâ zuccari quan-
tita qua fiat
musti saporis &
inspissetur.
r. B. iste

p. B. & si fuerit
aqua plus erit
conuenientius
deinde coletur
acetum & proli-
ciatur super ip-
sâ zuccari quan-
tita qua fiat
musti saporis &
inspissetur.
r. B. iste

f. B. ozimi ga-
riolati radica-
ireos. 3. v. bu-
glossæ 3. xxx. ra-
dices liquiritiæ.
3. x. polypodij
sem. feniculi
Alia licet
melissæ. 3. xv. ra-
dices liquiritiæ
3. x. polypodij
sem. feniculi
omnium ana.
3. vii.
t. B. sextuplo
u. B. prima

LIBELLVS AVICENNAE DE REMOVENDIS NOCVMENTIS,

QVAE ACCIDVNT IN REGIMINE

SANITATIS, SCILICET EX ERRORE VSVS
RERVVM NON NATVRALIVM,

*Traductus ex Arabico in Latinum, per Andream de Alpago
Bellunensem, Physicum Damascenum.*

PROOEMIUM AVICENNAE.

PRINCEPS Mahamet Alsecheli omni uirtute clarissimus, amatorque omnium scientiarum animaduertens medicos in suis codicibus summa cum diligentia commemorasse res homini nociuas in uniuersali, & cauendas pro conseruatione sanitatis: remedia uero nocumentorum ex usu rerum praedictarum accidentium ab ipsis medicis praetermissa fuisse, atque ipsos in hoc maxime defecisse; rogauit, ut ego Auicenna huic defectui supplerem, & libellum componerem de remouendis nocumentis accidentibus ex illis rebus nociuis: ut si quis aut ex appetitu inordinato; aut re cogente: aut alio quouis modo rebus praedictis usus fuerit, a nocumentis ipsarum absolui ualeat. Quam quidem petitionem quam iustam, & utilem esse conspicerem, statui uoluntati Principis promutua beniuolentia, & pro immensis suis beneficiis in me collatis satisfacere: & compedium hoc compilare: in cuius tractatu primo species errorum in regimine rerum non naturalium, & rectificationem ipsarum secundum modum uniuersalem commemorabo: postea in alijs sex tractatibus magis distincte procedens remedia nocumentorum praedictorum ad Principis desiderium pro uiribus describere conabor. Et Deus sit dator auxilij.

TRACTATVS PRIMVS

De speciebus errorum accidentium in rebus non naturalibus, & de aequatione seu rectificatione ipsarum secundum modum uniuersalem. Cap. I.

NINCIPIENDO ergo dicamus, quia sanitas sequitur aequalitatem complexionis, & aequalitatem compositionis, sicut declarauimus in libris uniuersalibus. Ideo conseruatio ipsius sanitatis fit cum aequatione rerum, & cum

abstinentia corporis a multis rebus. aequatio uero rerum est, sicut aequatio aeris, & aequatio cibi, & potus, & aequalitas somni, & uigiliae, & aequalitas motuum corporalium, & animalium, & con-temperantia quietis, & ocij, & aequalitas eius, quod euacuatur, & eius, quod retinetur. Abstinentia uero humani corporis a rebus est, sicut abstinere ab eo, quod contundit, & frangit, & quod incidit, & quod congelat, & ab eo quod assat, & quod adurit, & ab eo quod putrefacit, & ab eo, quod generat malitiam complexionis perniciosam frigidam, aut calidam, & ab eo, quod contrariatur complexionem cum proprietate. Et propterea quod unumquodque istorum praedictorum est genus commune, sub quo ordinantur species distinctae per differentias, & species distinctae per proprietates, necessarium erit nobis ipsas dilatare, & multiplicare, & numerare species egredientes a termino quem diximus, & numerare, quae accidunt de unoquoque errore in unaquaque complexione & quae opponuntur unicuique illorum. Et nobis conueniens esset, ut manifestaremus hoc secundum uiam diuisionis logicalis: uerum intentio nostra in hoc libello, sicut est quaesitum, est abbreviatio, & utilitas operandi, non utilitas uerae scientiae: & conuenit nobis, quod alienemus hic sermones in eis, quorum rememoratio ab antiquis diffuse, & sufficienter tradita est. Quare nos non adducemus hic ea, quae alienari debent, sed erimus occupati circa ea, quae rectificent, & remouent nocumenta. Quia enumerabimus nunc species errorum cadentium in eis non secundum semitam diuisionis, sed secundum semitam compilationis, & aggregationis secundum modum uniuersalem: postea succedet distinctio, & sermo particularis in unoquoque capitulo. Et nos incipiemus ab aeris contemperantia. Et aer quidem in libris medicorum accipitur pro aere communi, & pro aere particulari. & communis quidem est aer omnibus communis: particularis autem est, sicut aer balnei. Et sermo quidem de balneo ingreditur in sermone de aere. Verum nos incipiemus de aere communi. Dicamus ergo, quod rectificatio aeris, & eius contemperantia completur cum contemperantia ipsius in calore, & frigore, & contemperantia ipsius etiam in humiditate, sicut oportet fieri in locis maritimis, & in siccitate, sicut

Ff 4 oportet

oportet in locis campestribus, & petrosis, & aridis, & montuosis, & contemperantia, & rectificatione ipsius aeris in permutatione de calore ad frigus, & de frigore ad calorem, sicut est rectificatio in horis autumnis, & in ingressu balnearum, & contemperantia etiam aeris de foetido ad odoriferum, & de odorifero ad foetidum, & eius rectificatio, quando fit permutatio à septentrione ad austrum, & ab austro ad septentrionem, & rectificatio eius, etiam quando fit permutatio ex complexione regionis ad complexionem alterius regionis, & rectificatio putredinis aeris scilicet pestilentialis: quando enim pestilentia fuerit putredo aeris, oportet cauere ab eo, & ipsum evitare in hora anhelitus uel respirationis: & rectificatio aeris conculcati, & aeris commoti. Nam aeri firmo non commoto accidit alteratio aliqua declinans aut ad similitudinem pestilentiae ex putredine calida, quamuis non sit pestilentia uera, pestilentia enim non accidit nisi à causis aliis: aut declinans ad qualitatem frigidam, cœnosam, paludosam. Et ex aere quidem existente in motu continuo sequuntur etiam species in documento-
rū in corporibus, sicut dicemus in capitulo suo.

Non enim euacuatur, quin ex eo sequatur permutatio uaporum, & puluerum malorum ex locis longinquis ad loca munda, uel ad habitationes mundas. In balneo uero sunt capitula rectificationis, uel contemperantiae ipsius: & eius quidem rectificatio est, ut ordinata sit ingressio in eo. sicut non fiat subita, & est rectificatio aquae ipsius balnei scilicet ut sit dulcis, quae non sit calida ualde, neque frigida, & rectificatio seu regimen morandi in ipso balneo, & regimen ordinis egrediendi ex ipso, & regimen ordinis administrandi fricationes, & unctiones, & abluitionis in eo: deinde in eo alienentur motus fortes, & coitus, & cibus, & res fluidae, frigidae actus, aut quae sint fortis caliditatis in potentia. Et rectificatio seu regimen horae ingressionis in balneum: scilicet ut non sit super uacuitatem stomachi, aut super repletionem; & ut non sit post rem, quae cadere facit uirtutem, uel quae ualde debilitet uirtutem, sicut motus laboriosus, aut euacuatio sanguinis, aut solutio uentris, aut coitus multus. Amplius, non sit festina egressio ab eo, imò prolongetur in eo statio seu mora, & sit assiduatio sudoris, & sedeat in loco calido. Iam ergo diximus de dispositionibus aeris, & de eius rectificatione, & de regimine balnei secundum modum uniuersalem.

De regimine seu rectificatione cibi in uniuersali. Ca. 2.

Rectificatio autem cibi aut est in quantitate, quando est plus, aut minus, quam debet: aut in qualitate. s. quando est calidior, aut frigidior, aut siccior, aut humidior: aut uementius debilis substantiae, unde uelociter putrescit, sicut lac, & aqua pluuialis, aut uehementer fortis substantiae, sicut risum, & grana surgit: aut est cibus horribilis, sicut panis Almeli. i. panis male coctus super cineres: aut propter unctuositatem, sicut res plurimae unctuositatis: aut quia rancidum, sicut res habens unctuositatem alteratam: aut propter acuitatem in sapore suo, sicut cepae, & allia: aut propter amaritudinem, sicut amigdalae amarae: aut propter acetositatem, sicut acetum

forte: aut propter uiscositatem, sicut alherise. i. ferculum ex frumento fracto spissum sicut puls, & sicut pisces: aut propter asperitatem, & stipticitatem, sicut gobera, & nabach & citronia: aut propter lenitatem, sicut alfeludegi, & gumi: aut propter inflationem resultantem propter complexionem humidam, & siccam non bene permistam interius, sicut faseoli, & mora: aut propter inflationem causa humiditatis cum frigiditate, sicut lac acetosum. Et est species rectificationis seu regiminis in ordine cibi, & aggregatione diuersorum ciborum adinuicem. Et error quidem in regimine est, ut post cibum tardae digestionis exhibeatur cibus facilis digestionis, & sic eius digestio praecedet, & retinebitur talis cibus à penetratione propter existentiam cibi tardae digestionis sub ipso. Aut error committitur, si accipiatur aliquid lubricatum ante cibum tardae digestionis, aut solutiuum cum eo, aut sumatur huiusmodi, ante, aut post cibum: aut sumatur aliquid exprimens uel comprimens post cibum, sicut citronia: aut sumatur aliquid retinens uel tardans in stomacho ante cibum, sicut coriandrum: aut sumatur adiuuans ad corruptionem cibo accidentem, sicut si sumatur allia super caules, aut cascus super lac, acceptio enim unius istorum festinat ad corruptionem, & alterum festinat ad cæcationem. Et corruptio quidem ciborum aggregatorum uel permistorum, aut est propter praeparationem

ipsorum ad putredinem: aut propter coagulationem, & malitiam, & propter moram in stomacho aut propter descensionem ita, ut lubricet, aut exprimat uel comprimat, aut soluat, aut modo alio. Et species corruptionis ciborum diuersorum aggregatorum uel permistorum, est dependens à proprietatibus ipsorum. Et ex speciebus rectificationis cibi est hora ipsius, & est, ut sumatur secundus cibus, quum iam uera fuerit fames naturalis, non accidentalis, & agitudinalis, sicut fames canina: & comedatur, quando iam egressus est ex stomacho humor, de quo timetur, ne ad ipsum conuertatur cibus, sicut quando comeditur mel existente cholera in stomacho, aut comeditur lac acetosum existente phlegmate in stomacho. aut comedatur cibus, quando est iam hora conueniens pro exercitio cibi praecedentis hesterni. Et est rectificatio eorum, quae post cibum consequuntur, sicut consideratio, & regimen eorum, quae post cibum administrantur ex motu, & quiete, somno & uigilia ita, ut cibus non agitur motu continuo, neque in crudet ipsum quies continua post eius digestionem; & uigilia quidem est sicut motus: & somnus est sicut quies. Et ex huiusmodi capitulis est consideratio dispositionum animae ex ira, & tristitia, & laetitia, & delectatione, & alia ab istis. Nam cibi calidi cum ira assumpiti nocent, & cibi sicci cum tristitia nocent, & cibi humidi cum laetitia generant multitudinem humorum, & sunt augentes communiter humores quattuor; & similiter cibi frigidi cum timore uehementi, aut laetitia superflua nocent, & similiter cibus multus cum quiete nocet: & paucitas cibi cum motu etiam nocet. Potus autem rectificatio, & regimen fit modis similibus istis praeditis, et potus quidem dicitur de aqua, & dicitur de eo,

Alfeludegi est cibarium factum ex amylo, & zaccaro, sicut fabonia.

Regimen uniuersale in balneo obseruandum.

Res in balneo alienandae.

Hora ingressionis balnei.

Alia literatura zuber

Dilectum. i. inf.
piti nullius fa
poris.

Regimen vini.

Vinum amarū
est vinum po-
tens antiquum
non dulce.

de eo, quod inebriat, & dicitur etiam de robur,
& de potionibus fructuum: sed hic non est inten-
tio nostra, nisi de aqua, & de realia. f. re, quæ inebriat. Dicamus ergo, quod rectificatio aquæ, aut
est in quantitate ita, ut non sit supra quantitatem
quæ oportet, aut minus, quam oportet: aut est in
qualitate ita, ut ipsa aqua sit, & debeat esse subtri-
lis, levis ponderis, priuata sapore, & odore, reci-
piens calorem, & frigus uelociter, & sit ex flumi-
ne currenti super lutum purum, aut super terram
dulcem uelociter currens, longinqua à principio,
à quo oritur, discooperata soli, & uento, & si fuerit
ex flumine maiori, est melior, & quod ipsa sit de-
lectabilis in gustu, & sit uelocis descensus ab ore
stomachi, & ab hypochondrijs: & sit uelociter pro-
uocans urinam, & sudorem. Quod si ipsa aqua
fuerit paludosa, in qua nascuntur cannule, aut
sulfurea, aut aluminosa, aut utriolosa aut ærea,
aut lithargyriosa, aut in ea fuerit uirtus alicuius
mineralis, tunc facit possidere species ægritudi-
nis. Et melior quidem aquarum mineralium est
aqua ferrea. Et de hoc capitulo sunt aquæ salæ,
& aquæ mali saporis, amaræ, & aquæ acetosæ.
Et de rectificatione aquarum est illud, quod de-
pendet ab hora bibitionis ipsarum ita, ut aqua nō
bibatur super ieiunium, neque post repletionem,
hora, qua completa est assumptio cibi, neque post
motum laboriosum, neque post causam rarefa-
cientem corpus supra modum, sicut est coitus, &
balneum, neque post causam spargentem uel dif-
fundentem calorem innatū superfluum, sicut ira, &
lætitia, sed sit post subtiliationem cibi, & digestio-
nem eius per transmutationem factam in chylū:
tunc enim est conueniens ad faciendum penetra-
re, & est conueniens etiam ad curationem ægri-
tudinum acutarum uel calidarum. Regimen
autem potus alterius scilicet inebriantis est in
quantitate sua, quando enim fuerit multæ quanti-
tatis, tunc operatur duas operationes contrarias:
nam in corporibus calidis operatur augmentum
cholerae, aut sanguinis calidi scilicet cholericæ, &
calescit istos humores, aut facit eos putrescere,
aut facit eos fluere ad profundum membrorum.
In corporibus autem frigidis operatur, & causat
humiditatem, & frigiditatem, secundum quod
postea dicemus. Regimen autem in qualitate ui-
ni est, quod in corporibus calidis multæ cholerae
uinū non debet esse grossæ substantiæ: In frigidis
uero corporibus non debet esse uinum uehemen-
tis ponticitatis, & substantiæ tenuis: Et in corpo-
ribus quidem temperatis non administratur ui-
num amarum, neque ualde tinctum in colore, neque
uinum eorum sit habens saporem excessiuum, ne-
que odorem superfluum: sed sit boni saporis, su-
per linguam discurrens, non causans in ea stiptici-
tatem, neque amaritudinem, neque acetositatem. Am-
plius uinum magis conueniens corporibus cali-
dis est uinum album, subtile, factum ex uuis, in
quibus est aliqua acetositas: Sed corporibus fri-
gidis uinum conueniens est uinum uetus, clarum,
rubeum, potens, boni odoris. Et corporibus tem-
peratis uinum conueniens est uinum æquale uel
mediocre: uinum uero permixtum aqua conue-
niens est corpori calido, & sicco. Et nocet habē-
tibus neruos debiles, & habentibus augmentum
humiditatis seu multam humiditatem. Regimē

uero uini secundum horam bibitionis, est, ut non
bibatur super uacuitatē, & stomacho ieiuno, præ-
cipue in corporibus calidis ficcis: neque etiam
potandum est super cibū: neque super cibū acutū,
& post sodā, & stricturā anhelitus à cholera, aut
in principio ophthalmiæ: neque bibat ille, qui
habet species lassitudinis tres simplices, scilicet
laboriosam, extensiuam, & ulcerosam, & species
lassitudinis compositas ex eis: neque bibat ille, in
quo præcesserunt dispositiones causantes rarita-
tem meatuum, & sparsionem caliditatis natura-
lis: neque bibatur uinum super ebrietatem, quo-
niam nocet: non enim est, sicut quidam putaue-
runt, quod iuuat ebrietati: neque hoc est ex eis,
quæ sunt obseruanda. De motu autem quidam
est motus itineris: & quidam est motus exercitij:
& quidam est motus, qui fit in coitu: qui licet sit
conueniens, ut ponatur in capitulo euacuatio-
nis, tamen uisum est nobis ponere ipsum in hoc
capitulo: & quidam est motus animalis. De mo-
tu quidem itineris iam composuimus epistolam
uel consilium pro quodam Principe, & ibi dictū
est diffuse. De motu uero exercitij est species re-
giminis dependens à quantitate sua ita, ut non sit
laboriosus, longus: neque sit paucus ualde. Regi-
men uero à qualitate dependens debet esse ita,
ut non sit uehemens ualde taliter, quod sit sicut
longus, quamuis sit breuis: neque motus prædi-
ctus debet esse debilis taliter, quod sit sicut pau-
cus, quamuis fuerit longus: sed regimen motus
exercitij dependens ab hora sua est, ut fiat post
digestionem cibi primi in uisceribus, & uenis, &
ante cibum secundum, non super cibum, & re-
pletionem, neque etiam super uacuitatem super-
fluam, sed post distantiam temporis magnam à
cibo, sicut in ieiunio: neque post euacuationes præ-
cedentes solutionis uentris, aut coitus, aut sudo-
ris, aut fluxus sanguinis narium, aut fluxus super-
flui menstrualis, uel alio modo, aut prouocatio-
nis urinae, aut post euacuationem ex eruptione,
aut apertura apostematis, aut alia eruptione:
quod si accidat necessitas ad motum fortem no-
centem, procedatur ad ipsum gradatim cum faci-
litate. Motus autem coitus oportet, ut non fiat
super uacuitatem puram, ne superueniat commo-
tio cholerae, aut aliud ex iis, quæ dicemus: neque su-
per repletionem puram: neque post phlebotomiā,
aut uentris solutionem: aut motum laboriosum:
aut febrem: aut syncopim: aut debilitatem factā
aliquo modo: neque super cibum crudum diffici-
lis digestionis: neque super ægritudines renū chro-
nicas, sicut generatio lapidis, aut mistus urinae in
uoluntaria, aut ardor urinae, aut eius difficultas,
aut diabetes: neque motus coitus fiat cum dolori-
bus iuncturarum, sicut podagra, & sciatica, &
quæ eis simulantur: neque cum nocuentis sensus
& motus, sicut stupor, & paralyfis, & ophthalmia,
& debilitas auditus: neque administratur coitus in
hora, in qua laboriosum est naturæ sperma emit-
tere: neque est coitus conueniens ei, qui non appe-
tit ipsum, neque illi, qui coitu utitur absque uero ap-
petitu: neque coitus conueniens est illi, qui sicca
est complexionis, proprie frigida: neque illi, cuius
membra generationis sunt frigida: neque illi, cuius
forma est macilenta: aut membra radicalia ipsius
sunt debilia à generatione. Et dimissio etiam coi-
tus

Regimen mo-
tus in uisuer-
sali

Regimē coitus.

Quibus nocet
dimissio coi-
tus.

tus

Regimen somni & vigilie.

Regimen eius quod euacuat aut retinetur.

Regimen euacuationis per phlebotomiam.

Nota.

Regimen per solutio. nem ventris.

Regimen vomitus, urinae, & sudoris.

tus nocet ei, qui consuetus est, præcipue si fuerit uehemens appetitus, & fuerit temporis distantia magna à tempore, quò usus fuerit coitu, præcipue quando fuerit ociose uiuens, & fuerit corpus pingue uel carnosum, multi sanguinis. Regiminis somni, & uigilie sunt species seu modi: oportet enim quod somnus sit in hora, qua oportet, scilicet super cibum, secundum quantitatem, qua stomachus alleuietur ab eo, & secundum quantitatem temporis digestionis cibi, & secundum quantitatem temporis æqualem, & est circa duodecim horas non continuas: & plurimum eius sit nocturnus: & sit diurnus per spatium unius horæ, aut duarum horarum, si in prandio cibum sumperit: si uero non pransus fuerit, dixerunt antiqui, uituperandus est, nisi propter aliquam causam exigentem illud, scilicet ex labore uehementi, aut ira superflua, aut cogitatione, aut tristitia. Et uigilia superflua nocet præcipue corporibus macris, & habentibus complexionem calidam. Et somnus quidem superfluus nocet maxime corporibus pinguibus repletis. Euacuaciones uero consuetæ sunt, sicut phlebotomia, & uentris solutio, & uomitus, & sudor, & urina, & spermatismis emissio per coitum. Iam quidem diximus de spermatismis emissionibus, scilicet de coitu. Phlebotomia uero oportet, ut fiat post ea, quæ ipsam requirunt, & tolerantiam ætatis, & naturæ, & consuetudinis, & uirtutis, & temporis: Et oportet quidem, ut non fiat post motum, & repletionem, & coitum, & balneum, & laborem, qualitercunque sit, nisi apud necessitatem, neque post præcessionem potus aquæ plurimæ, aut potus aquæ plurimæ, aut potus uini uel potionis agitantis humores: neque fiat phlebotomia cum debilitate stomachi, aut cordis, quantum sit possibile. & procurandum est ita, ut egrediatur quantitas sanguinis quæ sita duabus uicibus, aut tribus, nisi apud uoluntatem sedandi dolores: post succedat ei quies, & non dormiat super eam, quantum est possibile. contrarium autem istius facit accidere præparationes ad ægritudines, quas dicemus. Amplius phlebotomia addita super quantitatem naturalem festinat sanationem ægritudinis dolorosæ, ex quacunque materia fuerit: Verum substantia uel fundamentum caloris naturalis dependens est à sanguine: & substantia uel fundamentum uitæ est dependens à caliditate naturali: & propter hoc securitas, & confidentia in ea est melior, & magis obseruanda. Ventris autem solutio oportet etiam, ut fiat secundum uirtutem corporis, & necessitatem: & fiat cum his, quibus soluitur humor dominans nociuus: & fiat post bonitatem diætæ: & oportet, ne succedat ad ipsam, neque præcedat motus laboriosus, aut coitus, neque bibatur super eam aqua plurima, neque sit in stomacho, dum non retinetur solutio eius: & oportet ut alleuietur cibibus, & potus in illa die ualde: & tibi sufficiat, & contentus sis re modica ex eis, quantum est possibile. Et ex eis, quæ continua sunt huic capitulo, uel pertinet ad hoc capitulum, est succurrere ei, qui bibit solutiuum, & non soluit, aut solutio eius est supra mensuram, quæ oportet. Vomitus uero, quando multiplicatur, nocet nocementis plurimis: & ex uomitus administratione aliquibus

horis uel aliquando sequitur iuuamentum magnum quibusdam hominibus in ieiunio: & quibusdam super cibum, & dignior horarum in eius administratione est æstas. Et Urinæ quidem pro uocatio oportet, ut non sit superflua, neque etiam pauca: Similiter & sudor.

TRACTATUS SECVNDVS.

De remedijs nocementorum accidentium ex aere non conuenienti, & ex rebus sibi coniunctis. Cap. I.

ER quidem calidus calefacit cor, rarificat cutem, postea inspissat, & præparat ad putredinem cholerae: & ad fluxum sanguinis narium, & sodam: & ad febres acutas: & est pauci nocementi in corporibus, quorum complexio naturalis est calida, aut quorum complexio præter naturalis est frigida ualde: & est plurimi nocementi in corporibus è contrario se habentibus. & cautela, & regimen præseruandi à nocemento ipsius est cum quiete in locis frigidis, & rebus infrigidantibus, & alijs similibus. Illa uero, quibus nocet aer calidus, aut sunt corpora calida, & sicca, extenuata, macra: & accidit eis ex hoc febris ephimera, aut febris putrida, & quoadque accidit eis hecistica: & accidit eis etiam fluxus sanguinis narium, & soda, & alia ab istis: aut sunt corpora frigida humida, unde accidit eis soda lenis, & strictura anhelitus, & debilitas iuncturarum, & difficultas motuum: & talis aer reducit eos ad æqualitatem, & oportet, ut patiens hoc odoret camphoram, & sandalos, & aquam rosatam, & abuiatur facies, & corpus, & pedes cum aqua rosata infrigidata, aut cum aqua frigida: & nutriatur cibus leuibus subtilibus, sicut ferculo de agresta, aut ferculo de berberis, aut ferculo facto de nifuch, aut ferculo de almes: & emplastretur cor cum portulaca, & sandalis, & aqua rosata, & camphora: & odoret odores frigidos: & dentur in potu potiones acetosæ ex potionibus fructuum: & consideretur post illud, an moueatur aliquis ex humoribus, & an in eis euaporentur uapores. Et commotionem quidem humorum significant dolores, qui de membro ad membrum permutantur: & est tepiditas in commotione prædicta, præcipue si fuerint humores graues, aut humidi: & est sicut punctura acuum, & mordicatio i lacertis, præcipue si fuerint humores cholericici: & uapores demonstrantur, & significantur per tintum in capite, & obscuritatem in oculo, & sodam, quæ permutatur, & præcipue incipiens à posteriore parte capitis cum paucitate grauitatis: & confirmat illud scotomia, & uertigo cum leuitate. Quod si commoti fuerint humores graues, tunc phlebotomia est eis inuatiua, qualitercunque sit: si uero fuerint cholericici, tunc oportet, ut euacuentur non cum omni, quod euacuat cholera, sed cum eo, quod euacuat, & operatur illud subtiliter seu facilliter, sicut siracost, & tamarindi, & alnifuch, & almen, id est species mæne alia à siracost, & quæ sunt ei similia. & quado existimatur, quod humores non sunt multi, & non nocent, nisi in motu suo, tunc administrantur ea, quæ ipsos sedant

Nifuch est species prunorum paruum in regione Coralce.

Siracost mæne est species mæne in regione Coralce.

Alia litera extinguit. Per alnifuch in hoc loco intelligit elementum de alnifuch.

sedant cum eis, quæ infigrant: & quies est melior in omni dispositione ita, ut etiam nō est post administrandum solutium debile. Et ex eis, quæ maximè iuuant, est lac acetosum infigradatum, & focha seu cerusa facta ex chisch hordei, & ex ci barijs bonis, sicut species alcharis. i. cibi acetosi facti cum piscibus, aut carne uaccina, si uirtus digestiua stomachi fortis fuerit. Et granata muza habent proprietatem in hoc, & granata acra sunt uehementioris extinctionis, sed in eis est superflua asperitas. Plurimum uerò nocumenti ex aere accidit cordi: & poma quidem sunt ex eis, quæ iuuant iuamento ultimo.

De nocumentis a frigore accidentibus. Cap. 2.

Frigus operatur in corporibus absolute operationes, quæ sunt inspissatio, & aggregatio caliditatis naturalis in interioribus membrorum: deinde extinguit eam in fine rei: postea putrefacit: deinde interficit. Et frigori quidem resistitur cum complexionem naturali frigida, quia nihil patitur à suo simili, sed à suo contrario: aut resistitur cum complexionem calida fortiter prohibente: nam contrarium, quando est forte in expellendo suum contrarium, non patitur ab eo. Et frigus quidem, quando operatur inspissationem solum, quæ non fuerit multum distans ab eo, causat prohibitionem uaporum à resolutione in corporibus repletis: quare causat putredinem, & accidentia, sicut febres putredinis: sed in corporibus mundis inspissatio moderata causat retentionem uel retractionem caloris innati ad interiora, quare aggregatur caliditas innata, & fortificatur: unde reperitur in eis digestio cibi, & maturatio humorum plurima, & magis completa. Quando autem frigus fortificatur ita, ut ingrediatur in interiore parte membri, tunc sine dubio extinguit calorem innatum, & succurritur ei uelociter per illud, quod facit retrocedere ipsum frigus scilicet trahendo ipsum per principium uel per uiam, per quam introiuit, & impressit in natura: & si non fiet hoc, tunc putrefiet membrum: quoniam putredo fit propterea, quod humiditas relinquitur à caliditate naturali regente ipsam, & dominatur super eam caliditas accidentalis agens in humiditatem prædictam non secundum modum, secundum quem operatur in ea caliditas naturalis. Curatio autem, quæ prohibet inspissationem, est balneum, & inunctio, & frictio, & compressio leuiter facta super membra, & præcipue balneatio facta cum aquis, in quibus decocta sunt lenificantia, sicut fursur, & chamomilla, & uiole, & melilotum, & anethum. Olea uerò oportet alienare in curatione inspissationis uel condensationis, nisi succedat post inunctionem ablutio uehementis ita, ut destruat oppilatio porositatum, & remaneat lenificatio. Modus uerò præseruationis à putredine extremitatum est frictio ipsarum cum oleis calidis ualde, sicut oleum balsami, & oleum naphricum, & oleum de assa fetida, & alia ab his. Et quando inceperit putrefactio, tunc fiat scarificatio, secundum quod declarauimus in consilio de regimine itinerarium. Sed conseruatio cordis, & uiscerum à frigore: & confortatio complexionis calidæ, ut prohibeatur nocumentum frigoris, est, ut sumantur confectiones

calcfacientes, & uinum purum antiquum, & allium proprie præcipue cum uino, & quæ illis simulantur. Cumq; homo læditur à frigore, tunc ex rebus ei conuenientibus est: ut sorbeat iura pingua ex carnibus permista cum syrupo aromatizato cum pipere, & allio, & cinnamomo. hæc ergo sufficiant nobis circa rem frigoris.

De eo, qui læsus est ab odoribus fetidis. Cap. 3.

CVra læsionis ab odorib. fetidis est, ut odor ret camphoram, & sandalos, & alia odorifera: & naribus attrahat oleum rosatum, & uiolatum, & oleum nenupharinum: hoc fiat, quando non fuerint odores locorum paludosorum, aut cœnosorum, si autem fuerit odor rei cœnosæ, & paludosæ, tunc cura est ei opposita cum speciebus suffumigationis ligni aloes, & odore muschi, & croci. & effundatur aqua calida super caput.

De eo, qui læsus est ex odore carbonum. Cap. 4.

CArbones causant odorem calcfacientem, & exsiccantem, & lædunt, & debilitant uirtutem cerebri secundum qualitatem uenenosam, non secundum qualitatem tangibilem: & cura talis nocumenti est odorare fructus, præcipue stipticos, ut ingrossentur spiritus cum eo, quod eis conuenit: & odorent camphoram, & sandalos, & combustionem corticum granatorum, & citoniorum. Quod si homo lædatur ex odore carbonum, & perueniatur ad sodam, iuuatur cum uomitu, & cum aqua calida effusa super cerebrum, & exhibeatur ei allium, & assiduet attractionem aquæ dulcis per nares, & abluatur nasus, & addatur attractio aquæ rosatæ per nares. Et de rebus conuenientioribus in corpore repleto est abstinentia à cibo.

De eo, qui læsus est ex odoribus bonis. Cap. 5.

OMnis odor bonus per hoc, quod est bonus, & odoriferus, confortat cerebrum, & cor: sed per hoc, quod calcfacit, aut infigrat, nocet in quibusdam dispositionibus: aut per hoc, quod exsiccat, aut humectat, aut exprimit, aut stipticat: odores enim boni aromatici sunt, sicut camphora, & muschus, & lignum aloes, & similia, quorum plurima conueniunt in exsiccatione. Amplius camphora infigrat, & muschus calcfacit: & unumquodq; amborum est cura alterius in calcfactione, & infigradatione. Et ligno aloes, & croco opponitur camphora cum muscho: & sandalis opponitur muschus cum camphora. Verum oportet sollicitari circa rectificationem exsiccationis, aut cum odoriferis humectantibus, sicut sunt uiole, & nenuphar, aut cum oleis attractis per nares. Amplius reliqua odorifera humectantia sunt frigida proculdubio. quod si lædant cum sua humectatione quibusdam complexionibus, & quibusdam ægitudinibus ita, ut augeant ægitudinem, aut faciant eam accidere, tunc curatio est muschus, & crocus, & galia. Illa uerò, quæ nocent exprimendo uel comprimendo, sunt, sicut rosa: ipsa enim sua compressione causat corizam secundum aliquos, aut acuitate, quæ est in ipsa rosa secundum alios, aut infigradatione, quam ipsa imprimit in cerebro secundum opinionem aliam à prædictis: sed quod illud fiat per uiam

Rosa qualiter
causet coryzā

per uiam compressionis est magis proximum ueritati. Si ergo nocumentum prædictum scilicet coriza caulatur à rosa propter compressionem, tunc eius cura est, quod mollit uel relaxat, sicut olfacere odores mollificantes: & propter hoc dicitur, quod uiolæ, & nenusur curant nocumentum rosarum, uerum non iuuat tantum, quantum facit assiduatio effusionis aquæ calidæ super caput. Odoris uero nocumenti causati ex stipticitate, sicut odoris cypressi, & cyperi, curatio est administrare mollificantia prædicta. Et melius quidem est ad id, quod nocet sua compressione, ut olfaciat stiptica, & effundantur super caput mollificantia, donec retineatur, quod resoluitur ex membro, & soluatur quod constringit, & condensat: & propter illud ex odore nigellæ cum balneo est iuuamentum plurimum ad remouendum nocumentum rosarum: imò propter hoc, quando aggregantur cyperi, & rosæ, & cum hoc narius attrahatur oleum, non accidet coriza ab ipsa rosa.

De nocumento septentrionis. Cap. 5.

Nocumentum septentrionis est condensare corpus, & prohibere resolutionem, & exprimere cerebrum, & uentrem: & propter illud sequitur ad ipsum ophthalmia, & tussis. Cura nocumenti septentrionis est administratio balnei, & cohoh cum tucia nutrita uel præparata cum agrestia: & comedere cibum factum ex papauere cum croco: & administratio trochiscorum rosarum paruorum: & distillatio olei keirini permisti cum oleo rosarum tepidi in aure.

De nocumento uenti australis. Cap. 7.

Proprietas uenti australis est dissoluere humores, & facere ipsos fluere ad profundum corporis, & replere cerebrum uaporibus, unde sequuntur ex hoc absque dubio sedar. i. scotomia, & uertigo, & scabies, & dumel. i. furunculi, & alia ab istis: & cura est festinare ad phlebotomia, si fuerit corpus repletum: & administrare fructus stipticos, & robur fructuum stipticorum: & administrare oleum myrtinum super caput, scilicet ut confortetur caput: & odorare camphoram, & sandalos: & administrare coriandrum humidum, & siccam in cibo. & dimittere carnem: sed si non sit excusatio ab ea, tunc administraretur ipsa caro cum acetosis, & elongetur uinum: si uero ab eo non fuerit excusatio, tunc administraretur uinum factum ex uuis ponticis, & ex uuis, in quibus est pauca acetositas: & fiat oris collutio, & narium attractio cum aqua frigida, præcipue cum aqua rosarum: & abluatur, antequam firmetur, cum aqua frigida.

De permutatione ab aere ad aerem. Cap. 8.

Permutatio de aere ad aerem non euacuatur, quin autem sit permutatio ex aere humidiori ad aerem sicciorum, aut è contra: aut ex aere frigido ad aerem calidum, aut è contra: aut ex aere putrido putrefactione aliqua ad aerem magis putridum putrefactione alia, sicut permutatio ex putredine stercoreum ad putredinem aeris paludosum. Et iam dictum est, qualiter sit rectificatio uniuscuiusque eorum. Sed in rectificatione,

& regimine permutationis de quodam eorum ad quendam alium tria requiruntur, seu sunt necessaria, uidelicet tarditas permutationis ita, ut ipsa fiat gradatim: secunda quod ille, qui permutatur, utatur longo tempore uestibus, & odoribus, & cibis conuenientibus aeri primo: deinde sit curatio eius, quod accidet magis ultima uel magis fortis, quam curatio alterius permutationis ad contrarium: Et propter hoc præceperunt medici antiqui, quod homo deferat secum aquam suæ regionis, & lutum seu terram, super quam currit aqua suæ regionis, ut permisceat cum aquis, quas inueniet, & projiciat lutum seu terram prædictam in eis.

De rectificatione pestilentie. Cap. 9.

Pestilentia quidem est putrefactio aeris: & illud quando permiscetur aeri uapores mali, aut boni, uerum remanent tales uapores, & non remouet eos uentus, donec alterentur: & propterea quoddam homo indiget attractione huius aeris per anhelitum, & per porositates corporis, postea perducitur aer attractus modo prædicto ad mineram uitæ: quare conueniens est, ut nocumentum pestilentie sit corruptio complexionis cordis, & spirituum uitalium, qui sunt in eo: postea reliquæ partes corporis consequuntur nocumentum sequens ad cor uel nocumentum accedens cordi: & sequuntur febres male, lenes uel quietæ exterius propter profundationem caloris naturalis: & conturbantes, adurentes interius, ad quas sequitur syncopis semper, & casus uirtutis, & sudor frigidus, & paruitas pulsus.

De ijs, quæ opponuntur pestilentie. Cap. 10.

Qvando uidentur signa pestilentie, quæ sunt humiditas aeris preterita, postea eius calefactio, & status austri non flante uento boreali, tunc propria ad phlebotomia, & uentris solutionem, & administraretur omnia, quæ condensant, & extinguunt, & infrigidant, sicut rob citoniorum, & pomorum, & agrestia, & rob iniubarum: & fiant cibaria ex sumach, & granis granatorum, & quæ current cursu eorum: & assiduè olfacere camphoram, & sandalos: & propter ad aerem frigidum. Et illi, quibus magis nocet pestilentia, sunt corpora sanguinea. Et ex eis, in quibus conuenerunt antiqui super conuenientiam, & iuuamentum ad resistendum pestilentie, est tyriaca magna Andromachi ita, quod Galenus existimauit, quod à pestilentia magna, quæ accidet, non euasit aliquis, nisi per administrationem tyriacæ.

De nocumento aeris stantis, non commoti. Cap. 11.

Ex aere stante, non commoto sequitur concussio uaporum malorum, & fumosorum corruptorum in eo: & sequitur dispositio similis pestilentie, aut alteratio naturæ ipsius declinans ad aerem locorum paludosorum.

De ijs, quæ opponuntur nocumento prædicto aeris non commoti. Cap. 12.

Oportet, in huiusmodi aere, si declinat ad caliditatem aliquam, ut continue mundificetur corpus, & administrantur potiones stipticæ,

nes stipticæ, & robur fructuum eis, quorum complexio est calida: & administretur diamuscum dulce, & lactificans, & mithridatum eis, quorum complexio est frigida: & quod alleuientur in eo cibaria: & quod odorent odorifera frigida. Sed quando alteratio aeris declinat ad humiditatem paludofam, sicut aer, in quo nascuntur canna palustres, & aer loci cœnosi uel limofistunc oppositio fiat ei olfaciendo muscum, & crocum: & administretur exercitium, & sudare facientia, & fricationes. & asia fœtida in hoc capitulo est magni iuuamenti.

De nocumento aeris commoti. Cap. 13.

AEr quidem uehementer commotus generat condensationem pororum, & catarrhos, & tussis, & lachrymas, & priuationem cordis ab aere, qui proximus est caliditati naturali: & si fuerit aer discurrrens uel commotus super loca cœnosa, aut super loca mala, erit corruptio illa similis etiam corruptioni pestilentie. Et oppositum illius, qui simulatur pestilentie, est, ut fiat illud, quod diximus in capitulo pestilentie. Oppositum uero seu regimen resistens ei, qui non currit cursu pestilentie, est, ut absiduatur balneationem cum aquis dulcibus, & fricationes, & unctiones, & exercitium.

TRACTATUS TERTIVS.

De remedijs nocumentorum accidentium ex malo regimine circa balneum. Cap. 1.

NOCUMENTVM balnei est, quod aer balnei non est temperatus: & temperamentum quidem aeris balnei in uniuersali uel in summa est, ut non sit uehementer calidus, neque frigidus, in quo difficilis est sudor. In particulari uero, & distincte rectificatio, & conuenientia balnei est, quod in ipso balneo ad minus sint tres mansiones, uel casus: & quod sit in mansione uel in casa prima temperies, id est quod in ea non sentiatur calor, neque frigus: & quod mansio uel casa secunda non sit faciens angustias: & quod mansio tertia non sit æstuosa adurens, neque prohibens anhelitum rectum, firmum. Balneum quidem calidum ualde facit fluere humores congelatos ad profundum membrorum, & facit accidere aut oppilationem, aut apostema, & facit humores ascendere ad cerebrum, unde facit accidere sodam uehementem, aut sifren, aut cursum humiditatum ad concauitates uacuas, unde facit accidere epilepsiam, aut apoplexiam: & causat quidem epilepsiam, quando fuerit oppilatio diminuta: sed quando oppilatio fuerit completa, tunc causat apoplexiam. Balneum uero frigidum facit currere materiam ad uiam sudoris motu diminuto: quare accidunt ex hoc nocumenta: & quandoque facit accidere pruritum, & scabiem: & quandoque facit accidere corizam: & quandoque punctiorem uel dolorem uentris. Curatio uero nocumenti ex balneo calido aut sit potionibus, & extinctiuis, sicut rob pomorum, & rob cytoniorum, & rob acetositate citri, & syrupus de tamarindis, &

Anhelitus rectus est anhelitus cōfusus in dispositione sana, & hora quieta.

syrupus alnifuch, & syrupus de alchedar, & syrupus acetosus, & alia ab his frigidis non infrigidatis cum niue, aut cum linimentis cum sandalis, & aqua coriandri, & aceto super hepar, & cor: & positio commitionis ex oleo rosarum, & aceto super caput temperatæ caliditatis, & frigiditatis: etiam positio pedum per horam in aqua frigida: deinde parum post effundatur modicum ex ea super spatulas: deinde post horam liniatur caput cum ea: postea effundatur parumper super corpus: & oportet, ut sit aqua frigida moderatæ non uehementis frigiditatis: & oportet, ut non fiat subito post balneum calidum: postea dormiat super stratum lene temperatum. Rectificatio uero nocumenti ex balneo frigido est applicare aquam calidam moderate secundum mensuram, quam tolerat natura: & effundatur super caput aqua calida per horam ante egressionem: & absiduatur fricationes, & unctiones, & compressiones manibus factæ super membra, & ingenia præparantia ad sudorem: postea quam primum egreditur, absiduatur effusio aquæ calidæ super caput solum, postea cooperiatur caput coopertura moderata in æstate, & coopertura magna in uehementi frigore: & egrediatur, & dormiat.

De errore qui accidit ex ingressu in balneum subito, & ex egressione ab eo subito. Cap. 2.

INullis, qui ingrediuntur balneum subito, id est abque gradatione, si fuerit complexio ipsorum calida, timetur, ne accidat sparsio caliditatis innata, ad quod postea sequitur debilitas cordis, & chafacham. In eis uero, qui egrediuntur a balneo subito, timetur catarrhi acuti, & excooratio intestinorum, & dolor iuncturarum. In illis autem, qui sunt frigidæ complexionis, timetur ex ingressu in balneum subito apoplexia, & paralysis, & chafacham: & ex egressione subita timetur congelatio, & saccus, & mictus urinæ inuoluntarijs, & tremor. Cura eius, qui ingreditur balneum subito, si est complexionis calidæ, est, ut gradatim exeat ad domum uel mansionem balnei primam, & aspergatur super axillam sinistram aqua rosata subito, & quod induat uestimenta frigida, neque sugat seu bibat aquam frigidam subito, deinde curetur cum eo, quo curatur nocumentum uehementis caloris balnei. Si uero fuerit frigidæ complexionis, administrentur ei illa, deinde administretur in potu aliquid de rob pomorum cum pauco diamuschi, & dormiat. In cura eius, qui egreditur ex balneo subito, si fuerit calidæ complexionis, effundatur super eum, & super caput eius aqua calida plurima: & fomentetur caput eius cum panno calido, & dormiat. Si uero fuerit frigidæ complexionis, tunc sedeat in mansione calida ualde: & naribus attrahat oleum hiasiminum, & oleum de lilio, aut oleum rosarum alneferim: & liniatur caput cum mistione facta ex spica, & cypero: & succentur membra: & exhibeatur in potu mitridatum, & thyriaca de quattuor rebus: & cibetur cibario, in quo sit allium: & detur in potu parum de uino puro, & dormiat.

De aqua salsa in balneo. Cap. 3.

Aqua salsa in balneo confert scabiem, & pruritum: uerum rarefacit cutem, postea condensat. Et quando non fuerit pruritus, AVIC. Gg tunc

Syrupus de alchedar est ille, de quo habetur in quarto can. de cura variolarum.

Alia litera est, quæ calefaciunt.

Saccus est disposicio quahomo stat, sicut congelatus in tuendo semper oculis apertis uertis uersus locum uiuui.

Lutum odorif-
rum est lutum
comestibile, qd
comedunt præ-
gnantes, quid
appetunt aliqd
extraneum, &
Damaſcenę mu-
lieres vtuntur
eo in balneis ad
capillos prolon-
gandos,

tunc ipsa facit accidere pruritus, & maerescit corpus, & nocet oculis, & facit accidere catar-
rhos, & ophthalmiam, & sensu turbatione. Cu-
ra nocuenti ex balneatione cum aqua falsa est,
ut ablutio fiat cum aqua frigida: & confert lutum
boni odoris liniendo corpus cum eo, postea ablu-
do cum aqua calida dulci: deinde fiat fricatio cum
oleo rosato odorifero cum facilitate, & frequen-
tetur ablutio cum aqua dulci post eum.

De aqua aluminosa.

Cap. 4.

Aqua aluminosa condensat cutim & con-
stringit ipsam: & quandoq; facit accidere
febrem ephimeram corporibus macris: &
quandoq; ex ea fit casus in spasmodum. Cura nocu-
menti ex ablutione cum aqua aluminosa: abluantur
isti post eam cum aqua calida multoties, ablu-
tione uehementi: deinde fricentur, donec sudent:
deinde abluantur post, deinde inungantur cum
oleo chamomillino, aut oleo de keiri, postea
dormiant.

De aqua sulphurea, & naphtica.

Cap. 3.

Aqua sulphurea, & naphtica corrumpit co-
plexionem cutis corporis, & præparat ip-
sum ad putredinem, & facit accidere ca-
tarrhos: & si prolongatur mansio in aere ipsius, ti-
metur ex eo hydropisis: sed quod magis accidit
ex ea, est ictericia. Cura nocuenti ex ablutione
cum aqua sulphurea, & naphtica. Ablutio fiat cum
aqua temperata frigiditatis, deinde cum aqua ca-
lida, deinde sudet, postea abluatur cum aqua tep-
pida, postea inungatur cum oleo rosato bono, po-
stea dormiat.

De aqua ferrea.

Cap. 6.

Ablutio cum aqua ferrea confert iuuamen-
tis plurimis, & non accidunt ex ea nocu-
menta plurima: quod si nocet, non nocet,
nisi quia condensat cutim.

De administratione fricationis, & unctionis, & ablu-
tionis in balneo.

Cap. 7.

Corpus temperatum, quando ingreditur bal-
neum, sedere debet in qualibet mansione
balnei hora una, postea expectare, donec
corpus eius incipiat rectificari, & aliquantulum infla-
ri, & appareat odor: & tunc effundatur aqua pri-
mo super spatulas & reliqua membra, deinde su-
per caput, postea radatur caput seu administretur
abrasio capitis, postea fiat compressio mem-
brorum cum manibus, & fricatio cum facilitate,
& sollicitudo sit administrare huiusmodi super iu-
cturas, neq; fiat illud in reliquis membris, nisi in
paciēte asthma, ut resoluantur humores mali: neq;
fiat aliquod dolorosum seu fricatio dolorosa, ni-
si in habentibus phlegma crudum, ut resoluantur
humores crudi à iuncturis.

De errore, & nocumento accidente ex fricatio-
ne superflua.

Cap. 8.

Illi, cui administratur fricatio superflua, si fue-
rit calida complexionis, aut sicca, accidunt ca-
sus uirtutis, & commotio cholerae, & quando-
que præparatur ad febre: & si fuerit caput re-
pletum, accidit ex illo commotio humorum. Cu-

ra quidem primi est ungere cum oleo rosato, &
oleo uiolato, & cedere cibos leues extinguētes
sicut alchisch, & almes, & assumere sirupos extin-
guentes, sicut sirupos acetosus, & iuleb. Et cui ac-
cidit ex hoc contritio natura, detur in potu si-
rupus alnisuch.

De operatione, & nocumento aque frigide in
balneo.

Cap. 9.

Operatio aque frigide in balneo, si balneū
fuerit calidum, est sicut operatio, & nocu-
mentum egressionis ab eo subito, & nocu-
mentum est maius. Et cura ipsius est curatio il-
lius, & magis fortis. Sed quando fuerit balneum
frigidum, eius operatio etiam, & nocumentum
est, sicut operatio aeris frigidi. Et quando nocet,
tunc eius cura est illud, quod dictum est.

De operatione, & nocumento aque calide in bal-
neo.

Cap. 10.

Nocumentum, & operatio aque prædictæ
est, sicut operatio aeris calidi uehementer
in balneo, et nocumentum magis forte.

Verum propter breuitatem temporis eius, est mi-
noris impressionis, & propterea quod non adue-
nit cordi, sicut aduenit aer calidus, quare minus
& leuius debilitat, & cura eius est cura similis illi:
& administretur sirupos de tamarindis, & illis,
quibus cum hoc nocumento accidit fluxus uen-
tris, exhibeatur sirupos pomorum, & citonio-
rum, & agrestæ.

Cum hoc i. qd
aqua calida

De errore, & nocumento ex mora in balneo.

Cap. 11.

Ex mora in balneo in consuetis hominibus
accidit dolor iuncturarum, & extensio in la-
certis, & quandoque sequitur febris ephi-
mera, & cura est abluere cum aqua calida, & frica-
tio facilis cum oleo chamomellino, & oleo oliuari
nouo, & si non sedatur cum hoc, oportet, ut fiat
phlebotomia in omni dispositione in die secun-
do post balneum.

De eo, qui usus est exercitio forti ante balneum,
aut post egressionem à balneo.

Cap. 12.

Balneum quidem temperatum non nocet
plurimum eis, quibus accidit motus super-
fluus, aut eis, qui uolunt uti motu post bal-
neum. Imò quando fuerit balneum temperatū,
& non fuerit in eo mora, quæ faciat sudare pluri-
mum, & non fuerit in eo mora, nisi secundum
mensuram, qua ex balneo acquiritur corpori hu-
meſtatio, uel humiditas, est iuuamentum eis,
quibus accidit motus fortis, & non nocet, nisi p
longam moram in balneo ita, ut balneum acci-
piat de humiditate, plusquam tribuat. Et cui ac-
cidit hoc, perducitur ad heſticam, quā uehementē
fiat cordis calefactio, aut perducitur ad hydropi-
sim, si resoluta fuerit caliditas naturalis, & debili-
tata, & inſtigata fuerit complexio uiscerum.
Cura illius est balneatio cum aqua frigida; & ef-
fundere oleum tepidum in hyeme, & in æſtate in
frigidatum, & lac nouiter multum super caput,
& applicare iuncturis mucilaginem altheæ con-
quaſtatam cum oleo uiolato, & bibere uinum al-
bum ualde permistum, & forbere iura facta ex aui-
bus contusis uel contritis, & ex carne arictum ca-
stratorum

stratorum contrita, & si appareat frigus in uisceribus, cuius signum est mala digestio, & inflatio, & eructatio acetosa, tunc succurratur cum diacurcuma, & distilletur oleum uiolatum in auribus eius, in quo dominatur cholera. & oleum alkeiri in eo, cuius uiscera sunt infrigidata, confert in hac ægritudine.

De longa mora in balneo. Cap. 13.

Longa mora in balneo operatur operatio-
nem, quam operatur motus uehemens. &
cura eius est, sicut illa cura.

De nocuentis balnei super cibum. Cap. 14.

Balneum super cibum causat oppilationes in hepate, & uenis, propterea quod attrahit materias cibi indigestas ad exteriora corporis propter fluxum humiditatum ad ea per sudorem. & ad oppilationes sequuntur ægritudines oppilationis, sicut apostemata, & prohibitio cibi, ne uadat seu transeat ad exteriora, & sequitur fluxus uentris peridiodicus, & sequuntur febres putredinis, quia oppilatio est una ex causis putredinis. Cura uero est administrare sirupum acetosum de feminibus, & euacuatio debilis facta cum hiera picra, & administrare cibos leues aliquibus diebus.

De nocumento eius, qui bibit in balneo rem frigidam. Cap. 15.

Potare in balneo rem aliquam frigidam, sicut aqua frigida, & ceruisia, est timorofum ualde. Quoniam res frigida fluida, quando puenit ad stomachum in balneo, in quo iam porositates sunt apertæ, & meatus sunt rectificati, & aperti, subito attrahitur ad hepar, & ad cor, quare infrigidantur ambo infrigidatione uehementi, aut debilitatur caliditas naturalis, & debilitantur omnia uiscera, & disponuntur ad hydropisim. Succurritur uero illi nocumento assumendo aliquid modicum de uino puro post balneum, aut potando diamusculum, aut dialaccam, aut diacurcum, aut mithridatum, aut fomentando hepar, & cor cum pannis calidis, aut assumere cibaria aromatizata. Et caulibus inest proprietas remouendi hoc nocumentum, & ex oleribus est enula, & ex potionibus est sirupus de pastinaca, & sirupus de absinthio, & sirupus de alchandicum.

De nocumento ex ingressu balnei corpore repleto. Cap. 16.

Hoc etiam est periculofum, quoniam ex eo accidit putredo humorum retentorum in corpore, & agitatio ipsorum, & apostemata in uisceribus, sicut pleurefis, & peripneumonia, & apostema hepatis, & timentur ex eo etiam nocumenta cerebri, & ipsius apostema: aut timentur febres, quæ sunt ex rebus, quæ magis proximæ sunt, ut accidant, quam aliæ. Cura eius est, quod succedit ei grauitas, & lassitudo, aut tactus ulceris, aut tensio, tunc oportet, ut propere fiat phlebotomia, & extrahatur quantitas conueniens de sanguine. Quod si remouetur, & quiescat ex hoc, bonum est: si non, tunc euacuatur cum sirupo de fructibus, & assumat potiones prohibentes putrefactionem, sicut rob citoniorum, rob po-

morum, rob prunorum, & alia ab istis. Et liniatur hepar, & cor cum linimentis conuenientibus, sicut coriandrum, & acetum, & solatrum cum pauco camphoræ, & sandalis.

TRACTATUS QUARTVS

De remedijs nocumentorum accidentium ex errore regiminis circa cibum. Cap. 1.

MULTA cibatio causat, quod corpus parum restauratur ex cibo illo addito uel multo, & causat in corpore multiplicationem humorum crudorum, et causat oppilationes in meatibus, & debilitat uirtutes naturales, et causat putredinē, & febres permistas, & difficultatem anhelitus, & sciaticam, & dolores iuncturarum. Succurritur autem errori illi leniendo naturam cum cibis lenificantibus naturam. In habentibus quidem complexionem frigidam cum eis, quæ sunt, sicut ius caulium, & aqua cicerum. In habentibus uero complexionē calidā exhibeatur, sicut ius blitis, uel sicut decoctio blitis, & decoctio siue ius lentiū, & almes, & chisch, & melius his in habentibus complexionem calidā est sirupus rosarū: & alienetur sirupus prunorum & tamarindorum, quoniam ipse debilitat stomachum, & auget debilitatem acquisitam ex grauitate cibi. Et in frigida quidē complexionē sicut cochlearium seriarum, & confectio regalis, & diaciminū, deinde alleuietur cibus per unum diem, aut duobus diebus, & administretur exercitium, si non præceserit causa exiens repletionem.

De nocumento paucitatis cibi. Cap. 2.

Qvandoque accidit multis hominibus, quod famescant fame uehementi in tempore sterilitatis, aut in itinerationibus, aut in mari, aut propter causas alias ex ægritudinibus: unde causatur calidus appetitus, & calidus uirtutis, & præparatio fit ad hecticā, & syncopim: & quādo que facit cadere habentes complexionem frigidā in speciem hecticā, quæ hectica senectutis nūcupatur. In succursu, & remedio illius non oportet ut isti festinent ad saturandum cum cibis se ipsos subito: iam enim uidimus copiam hominum interimi, & ex hac uita decessisse, propterea quod huiusmodi homines, quam primum egressi sunt ex sterilitate magna, quæ accidit in ciuitate dicta Bochara, in qua sterilitate homines illi assumebant herbas in cibum, quæ non esset possibiles ipsos habere panem, aut carnes: statim uero inuenio panem, & habita carne abundanter comederunt ex eis quantitatem multam, & mortui sunt. Pluribus hominibus uero illius ciuitatis ex consilio præceptum est, ut post illam famem subito non saturarentur, sed gradatim cibum assumerent, & tales euaserunt. Sed illi, quibus accidit paucitas cibi prædicta, oportet, ut primo festinent ad illud, quod de cibis est subtile, & leue, sicut sunt alæ auium, & aqua hordei, & alia: deinde paulatim paulatim accipiant in comestione cibos consuetos: & quod assident interim masticationem thuris, & mundificationem stomachi.

AVIC.

Gg 2

intro-

Intromissio pē
næ in gutture
commouet sto-

Sirupus alchandicum est potio ex uino cū zucaro, & aromatibus, quam Veneci appellant claream.

machum unde
licet non vomat
aliquid tam
en ex tali vomitu
stomach⁹
vigoratur.

intromittendo pennā in gulam absque uoluntate uomitus: & fricetur cum facilitate illud, quod est sub hypochondriis: & quod administretur cibus uicibus frequentibus parum pro uice, quoniam cum hoc ingenio, & regimine possibile est, quod euadant.

De nocumento cibi calidi grossæ, uel subtilis substantiæ. Cap. 3.

Allium calefacit sanguinem, & putrefacit ipsum.

Cibi calidi aut sunt leuis seu debilis substantiæ, sicut allium, aut grauis substantiæ, sicut melongena. Et illud quidem, quod est sicut allium, nocet cerebro magis, & de proprietate eius est calefacere sanguinem, & ipsum putrefacere: sed nocumentum cibi grauis substantiæ est ledere magis membra inferiora. Amplius talis cibus grauis generat sanguinem melancholicum, quare nocet hepatis sua contrarietate, & spleni apostemando ipsum, & replendo: & communitate amborum læduntur reliqua membra. Et nocumentum quidem primæ diuisionis est uelocius, & magis propinquum ut ei succurratur idest facilius curæ: nocumentum uero diuisionis secundæ est tardius, & magis remotum, ut ei succurratur. Succurritur uero diuisioni primæ cum his, quæ alterant complexionem, & eam permutant, & extinguunt, & cum hoc in eis est aliqua incisio, sicut sirupus acetosus: aut cum his, cum quibus prohibentur uapores à cerebro, sicut sirupus rosarum, & sirupus cytoniorum, & sirupus iuiubarum. Sed succurrendo diuisioni secundæ exhibeantur ea, quæ extinguunt, & aperiunt oppilationes, & incidunt, & soluunt naturam: & magis conueniens omnibus illis est sirupus acetosus de feminibus, & sirupus acetosus factus cum epithymo, & quandoque operatur uinum album subtile operationem eius. Et qui multiplicat usum istorum ciborum calidorum grossorum, se finet ad phlebotomiam, & solutionem uentris cum eo, in quo cadit epithymum. Et huiusmodi cibi sunt, sicut melongena, & caro cameli, & caro equi, & caro asini syluestris, & carnes salitæ exsiccatæ, & pisces salsi, & quæ currunt cursu eorum. Et quando non administratur euacuatio, timeatur super eum lepra, & albaras, & morphea nigra, & impetigo, & febres quartanæ, & apostemata splenis, & species epilepsiæ, & hæmorrhoides, & uarices, & alopecia, & tyria, & elephantia, & corrosio, & quæ eis simulantur.

De nocumento frigidorum ciborum, grossæ, uel subtilis substantiæ. Cap. 4.

EX cibis frigidis etiam sunt, qui sunt debiles uel leuis substantiæ, sicut almes, & aqua hordei, & quidam sunt grauis substantiæ declinantes ad humiditatem, sicut pisces, & lac acetosum, & quidam est grauis declinans ad siccitatem sicut lens, & sicut cytonia pontica: & qui ex eis sunt leues, non imprimunt supra permutationem complexionis impressionem notabilem. Cibi uero graues humidi generant humores crudos, unde sequitur paralytis, tortura oris, & tremor, & sciatica, & lapis in renibus, & species epilepsiæ, & apoplexiæ, & ægitudines aliarum similes istis. Cibi uero graues grossi sicci generant melancholiam

quietam, unde sequitur apostema splenis, & cancri quieti, & uarices, & imaginatio mala seu sollicitudo: & quando putrefit, facit accidere illud, quod dictum est de cibis grauib⁹ calidis. Succurritur autem eis opponendo frigidis leuib⁹ cum his, quæ permutant complexionem, & prouocant sicut aqua mellis, & uinum purum, & sirupus de enula. Sed opponendo cibis frigidis humidis grauib⁹ oportet, ut sollicitudo sit in ueloci extractione ipsorum ex corpore: & similiter cibis siccis frigidis grauib⁹, nisi in eis, qui indigent huiusmodi cibis secundum uiam curationis, & medicamentorum: & oportet, ut administretur in cura nocumenti ciborum frigidorum grauium humidorum, sicut diacyminum, et diapipereon: & quando tardatur eorum euacuatio, exhibeatur seriaram, & electuarium de dactylis, nisi uideatur, quod homo sua complexionem resistat illi nocumento, tunc enim oportet, ut dimittatur natura: postea in fine rei exhibeatur aqua mellis, & sirupus acetosus de feminibus fortium seminum ut abluat, quod remansit ex eis, & abstergat, & aperiat oppilationes eorum. Sed succurrendo nocumento ciborum frigidorum grauium siccorum oportet, ut super eos fumatur uinum uetus purum in eo, quod non habet complexionem superflue calidam acquiritam, & exhibeatur sirupus acetosus de epithymo factus cum fortibus seminibus ei, in quo erat superflua malitia complexionis calida: deinde oportet, in cibo secundo ut opponatur cum contrario temperato.

De nocumento ciborum, qui sunt debilis substantiæ. Cap. 5.

Intentio sermonis nostri, quum diximus debilis substantiæ, est, quod humiditas ipsius cibi non sit bene permixta cum sua siccitate ita, ut uelociter ab ea separetur, deinde humiditas eius uelocis sit conuersionis ad omnem naturam cui obuiat uel occurrat, sicut lac, & persica, & crysmila, & melon, & quæ eis simulantur: & aqua pluuialis similatur istis, & proprietates quidem istarum rerum est uelox ipsarum conuersio uel alteratio, quando remanent. Et quando administrantur huiusmodi cibi, & in stomacho existat cholera, tunc conuertuntur ad ipsam cholera: & si sit phlegma, tunc huiusmodi cibi conuertuntur ad ipsum phlegma, & tales quidem cibi uelociter putrescunt: & ad quamcunque materiam conuertantur, sequitur ex eis aut febris cholericæ, aut febris phlegmaticæ secundum plurimum. Pro rectificatione uero nocumenti ipsorum oportet, ut administretur super eos, si fuerit natura calida, sirupus acetosus simplex: & si fuerit frigida, sirupus acetosus de feminibus, aut aqua mellis: & in summa exhibeatur id, quod prouocat naturam: & si in hoc accidit defectus, tunc sit sollicitudo in prouocatione sudoris cum ijs, quæ faciunt sudare.

De nocumento ciborum difficilis uel fortis substantiæ. Cap. 6.

Cibi difficilis uel fortis substantiæ sunt cibi, qui parum recipiunt de digestionem, & alterationem, sicut rizus, & grana surgi, & quæ eis simulantur: & causatur ab huiusmodi cibis uenustitas, & retentio naturæ, & dolores uiscerum propter

Per naturā hīc intelligitur cōpellatio. Cum remanent, sicut in stomacho.

propter ipsorum grauitatem: & generantur agri-
tudes crudæ. Remedium, & rectificatio isto-
rum ciborum est, ut bibatur super eos in princi-
pio comestionis in homine calidæ complexionis
uinum subtile, aut aqua mellis plurimæ permi-
stionis: sed in homine frigidæ complexionis bibe-
tur uinum purum, aut aqua mellis fortis: deinde
consequenter exhibeantur ea, quæ digerunt, &
quæ faciunt descendere, & lubricare illos cibos,
sicut electuarium de dactylis cum oleo amigda-
larum, & seriarum cum oleo: & intentio quidem
in oleis est lubricare.

De nocumento ciborum horribilium. Cap. 7.

Virtutes quidem naturales membrorum ab-
horrent cibos abhominabiles naturaliter.
unde sequitur defectus in digestionem, & re-
tentionem, & expulsionem, & extractionem, & accidit
ex eis operatio fastidiosa: postea ex abhominatio-
ne, & fastidio corrumpitur complexio stomachi,
& corrumpitur appetitus. Remedium autem
est aut uomitus, aut super tales cibos abhomi-
nabiles comedantur ea, quæ anima appetit, & deside-
rat, scilicet aut dulcia, aut amara, aut acetosa secū-
dum appetitum. Et acetosa quidem dulcorata,
i. permista cum aliquo dulci proprietatem habent
remouendi abhominacionem.

Acetosa dulco-
rata à proprie-
tate remouent
abhominacionē
cibi.

De nocumento ciborum pinguium uel unctuosorum.
Cap. 8.

Res quidem unctuosæ pingues debilitant
stomachum, & propriè os eius: & oppilant
meatus: & prohibent cibum à penetratio-
ne: sed nutriunt plurimum. Rectificatio nocu-
menti ipsorum est comedere super ipsas cibaria
stiptica exsiccantia, sicut citonia, & incisiua, sicut
acetum, & sirupus acetosus. Et ingeniatio sit in
ueloci ipsarum descensu: deinde sequantur ea,
quæ abstergunt, sicut aqua mellis, & sirupus ace-
tosus de feminibus, aut id, quod remouet unctuo-
sitate uel eius nocumentum, sicut caseus, & a-
gresta, & citonia.

De nocumento cibi acuti, uel amari, uel horribilis sa-
poris. Cap. 9.

Cibi horribilis saporis sunt uelocis putrefa-
ctionis cum reliquis, quæ diximus de un-
ctuofo. Rectificatio nocumenti est admi-
nistrare, quod dictum est in capitulo unctuosi:
sed debent addi aromata, sicut cinnamomum, &
femina, & alia aromata. Et quando de assa proij-
citur aliquid modicum in cibis, destruit horri-
bilitas saporis eorum.

De nocumento ciborum calidorum. Cap. 10.

Cibi quidem calidi, qui sunt, sicut allium, &
cepe, mordant stomachum, & lædunt os
stomachi, & faciunt cadere uirtutes natu-
rales quattuor, & faciunt accidere in superficie sto-
machi, & intestinorum ulcera. Succurratur co-
medendo super eos cibaria, quæ eis conerantur
sicut confectiones: & ad mordicationem suman-
tur unctuosæ, & inspidæ, & priuata omnino im-
pressionem saporis, seu et priuata sapore, sicut amy-
lum, & quod fit ex eis. Et portulaca quidem, &
olus iamenum, & cucurbita, & cucumeres, & ci-

trulli multum imprimunt in expellendo nocumē-
tum istarum rerum. Et oportet ut non admini-
stretur acetum pro oppositione istorum ciborum
uel pro rectificatione nocumenti istorum cibo-
rum, quoniam acetum adiuvat operationem ip-
sorum sua mordicatione.

De cibo amaro. Cap. 11.

Amarum contrariatur complexionem, & ap-
petitui, & naturæ, quoniam est ex rebus
magis remotis à substantia cibi, quum cibi
substantia sit dulcis secundum sententiam. Gale-
ni: & fortasse amarum facit accidere spasmus.
Rectificatio est, ut comedantur dulcia, & unctuo-
sa leuia: & administrentur odorifera olfaciendo
ipsa, & masticando.

De cibo acetoso. Cap. 12.

Acetosa nocent stomacho, & hepati cum
uehementi asperitate ipsorum, & abster-
sione humiditatum existentium in facie ner-
uorum, & exteriori parte ipsorum, & cum uehe-
menti extinctione, & mordicatione ipsorum ace-
tosorum contraria uirtutibus sensitiuis: quare fa-
ciunt accidere singultum, et spasmus, & cuzei.
Rectificatio nocumenti est cum eo, quod cōglu-
tinat, sicut mucillago psyllij, & cucurbita, & gū-
mi arabicum, & amyllum, & dulcia decocta: aut
cum eo, quod mollificat, sicut iura pinguium: & de-
lectant sensum, sicut cibaria ex carne conuenien-
tia complexionem ex sua substantia, non ex sua qua-
litate: & bibere oleum amigdarum tepidum, &
butyrum quidem cum lacte proprietatem habet
remouendi hoc nocumentum.

De aspero stiptico. Cap. 13.

Aspera stiptica generant cholicam, & exsic-
cationem humiditatum naturalium. Re-
ctificatio nocumenti est, ut comedatur
ferculum factū ex prunis, aut chrysomilis: aut fer-
culum ex chisch cum oleo plurimo, uel unctuosu-
tate plurima.

De inflatiuis. Cap. 14.

Inflatiua cibaria generant colicam, & sodam,
& prohibent digestionem cibi, & generant in-
flationem, & apertionem seu rupturam uena-
rum, & arteriarum: & tinnitum, & sibilum. Re-
ctificatio est masticatio thuris, & ciminum, & co-
medere confectionem calamenthi, & diacymini,
& parum bibere de aqua super ea. Et quādo post
eorum assumptionem pertransierint horæ quat-
tuor, assumat in potu quantitatem modera-
tam uini.

De nocumento comestionis cibi facilis digestionis post
cibum tardæ digestionis. Cap. 15.

Cibus quidem facilis digestionis, quū as-
sumitur post cibum tardæ digestionis, tunc
digeritur ante cibum tardæ digestionis: &
quando talis cibus facilis digestionis digestus fue-
rit, indiget, ut expellatur ad intestina, & egredia-
tur ex stomacho, & nō inuenit uiam ad hoc, quū
cibus difficilis digestionis sub eo existens prohi-
beat: quare remanet supra, & putrefit ipse, &
quod ei associatur de cibo, & generat humores

AVIC. Gg 3 malos:

malos: & ad cerebrum ascendunt vapores malignoscentes corruptentes. Rectificatio, & remedium conuenientius, & dignius est, ut soluantur cum quibusdam solutiuis securis prædictis, sicut sunt pruna, & syracoſ, & syropus de fructibus, & loch fructuum in habentibus complexionem calidam: & seriarum, & electuarium regale, & electuarium factum cum abſynthio in habentibus complexionem frigidam: in quibus est alia cura: & est, ut ipsi assumant res bonificantes digestuum cum substantia sua forti operatione ita, ut mo faciat intentionem possibilem cum modico ipsius, & uirtute medicinali in eo existente, sicut coriandrum siccum, & cafeus humidus recens, & cytonia pontica, & psyllium, & portulaca.

De nocumento lubricantium ante cibum tardæ
digestionis. Cap. 16.

Q Vando post cibos lubricantes, sicut batheca fere melo, & crysomila, & pruna, & mora, succedit cibus aliquis, habens substantiam absq; tempore, tunc est causa, quod isti cibus grauis lubricat ex lubricatione cibi lubricantis, & festinat eius descensio ante digestionem ipsius in stomacho: quare descendit cibus ad hepar in mesaraicas non existente adhuc cibo digesto, neq; transmutato transmutatione completa: quare facit accidere oppilationes. Rectificatio illius aut est uelocitando egressionem eius: aut assu-
mendo exasperantia ante cibum super cibum lubri-
cantem, si est possibile: aut post ipsum, deinde
iaceat, & dormiat super latus sinistrum, postea
administrentur diuretica aperientia oppilationes,
sicut uinum, & syrupus acetosus de feminibus, aut
aqua mellis secundum dispositiones, secundum
quod dictum est.

De nocumento cibi compressiui. Cap. 17.

Nocumentum cibi compressiui post cibum 40
est proximum nocumento cibi lubricatiui
secundum unum modum : & est longin-
quum ab eo secundum alium modum : similiter
enim ei ex parte, quod uelocitat defensionem illius
cibi, qui est tenuis, & subtilis : & est longinquum
ab eo ex parte, quod cibum grossius tarde desen-
dit, quare cibum compressius nocet nocumento
cibi lubricantis, & nocet nocumento putredinis,
Rectificatio eius est administrare lenientia mol-
lificancia super ipsum, sicut ferculum factum de 50
prunis, & tamarindis, & sicut syracost, & sicut ci-
bus de almes, & de alnifich in habentibus com-
plexionem calidam, & in dominio caloris, & con-
sidera quod dictum est : habentibus complexio
nem frigidam exhibetur sicut electuarium rega-
le, & seriarum, imò etiam administrentur penidii,
& mel, quoniam sunt meliora, & conuenientio-
ra : deinde curetur post egressionem eius cum ab-
sterfione, & apertione, & prouocatione uicinz
cum eis, quæ diximus. 60

De ijs, quæ morantur in stomacho. Cap. 18.

MOrantia in stomacho, & retinentia cibū
in eo est, sicut coriandrum. Nocumen-
tum eius est putrefactio. Rectificatio
est similis eis, quæ dicta sunt in capi, præcedenti.

De ijs, quæ adiuvant ad putredinem. Cap. 19.

Q Vando assumitur in cibum aliquid, cuius natura est, ut recipiat putredinem: deinde de succedit illud, quod adiuuat ipsam putredinem sicut alium, & caules, tunc nomen est uelocitas putredinis. Rectificatio est assumere extinctiua, incisua, sicut sirupus acetosus, aut stiptica, sicut rob cytoniorum, & rob pomorum, & rob agrestæ.

Allium, & caule
les simul vitu-
perantur.

De adiuuantibus ad coagulationem, et ingrossationem
uel condensationem. Cap. 20.

Huiusmodi sunt, sicut caseus cum lacte, & acetum super ipsum lac, & quæ illi similitur, & sicut caseus super ova, & cytonia super pisces, & similia, & nocumentum horum est naufragia facietas, & colica. Rectificatio, & cura est administrare illud, quod incidit, & resoluit, sicut fengius, & sirupus de scorïa: & in fine rei uomitum cum aqua anethi, dum permanet in stomacho: quumq; peruenerit ad intestina, administretur seriarum, & electuarium regale, & quæ eis similitantur: & supponantur suppositoria soluentia naturam moderatè fortitudinis.

Fengius. i. con-
fectio de sco-
ria, cuius in. s.
can. habentur
duæ descriptio-
nes.

De noimento cibi assumpti super cibum. Cap. 21.

Cibus assumptus supra cibum nocet tribus modis: quorum unus est, quod uirtus non est fortis, nisi post quietem eius à cibo primo: quare applicatio eius ad cibum secundum, & ad digestionem eius perducit ad debilitatem ipsius. Et secundus modus est, quod cibus digestus permiscetur cum indigesto, & currit sic in uenas: quare facit accidere opilationes. Tertius uerò modus seu tertia ratio est, quod cibus digestus permiscetur cum indigesto, & retinetur cum eo, donec ipse digeratur, & obedit ad penetrandum cum eo, uel tardat, ut penetret cum eo, & putrescit propter longam moram, & additionem moræ supra id, quod requirit natura de ipso. Rectificatio non est alia, nisi uomitus, & uentris solutio, postea abstergio, & ablutio prædicta in reliquis capitalis, postea prolongare famem: & somnus plurimus post illum cibum: & exercitium post talem somnum.

De eo, qui comedit cibum conuertibilem ad materiam
existentem in stomacho. Cap. 22.

Q Vi comedunt cibum conuertibilem ad materiam existētem in stomacho, sunt si cut si comedāt mel cholera in stomacho existente: aut comedant lac existente phlegmate in stomacho. Et conuenientius quidem est, ut isti uomant ante coctionem, ut non multiplicetur materia mala propter conuersionem cibi ad ipsam, quæ facit accidere omnem speciem ægritudinum ei appropriatam prædictam. Rectificatio, ut euomatur iste cibus: aut opponatur ei cū suo conuario: si enim fuerit materia cholerica, bibatur sirupus deagresta, & sirupus de pomis, & sirupus granatorum, & sirupus acetosus. Et ex his comedatur, sicut cucumeres longi arcuati, & cucurbita, & portulaca: & confert ei iuuamento maximo psylliū cum sirupo acetoso: deinde post eius digestionem succedant solutiua, sicut quæ sunt

Applicatio eius
s. virtutis ad ci-
bum secundum
supple ante co-
pletam digestio-
nem cibi primi

Abſque tempe
re. i. abſque in-
termiſſione tē-
poris.

Alia litera cale
facientia.

sunt facta ex prunis, & alnifuch, & tamarindis: Si uerò in stomacho materia fuerit phlegmatica, tunc bibatur uinum purum, & aqua mellis, & sirupus acetosus factus cum reubarbaro, & confectio de cymino: deinde post eius digestionem soluat cum electuario regali, & suffus de turbit cū zingibere, & hiera picra solutione parua, neq; prætermittatur, quoniam nocebit uehementer.

De exercitio, & iuuamento eius. Cap. 23.

EX superfluitatibus quædam sunt superfluitates primi cibi, & expelluntur cum egestionibus, & urina: quædam uerò sunt superfluitates, quæ remanent in partibus hepatis, & chistis fellis, & splenis, deinde in uenis, & arterijs, deinde in lacertis, deinde in iuncturis: & istæ quidem superfluitates quando successiue expurgantur, & continuè expelluntur, tunc remanet corpus absq; superfluitatibus. Et modus quidem expulsiōis illarum superfluitatum, quæ sunt propinqua intestinis, est cum lenitiuis, & diureticis, & exercitio. Sed modus expellendi superfluitates, quæ sunt uicina profunditati membrorum, fit cum exercitio, & cum lenitiuis. Et diuretica quidem mediocria in huiusmodi non conferunt, nisi præcesserint solutiua fortia supra ea, quæ currunt cursu consuetudinis, uel supra ea, quæ sunt consueta. Exercitium uerò solum per se sufficit ad duas res simul: nam ipsum soluit naturam, & prouocat urinam, & sudorem. Et exercitium etiā adiuuat, ut quod de cibis est propinquum digestionem, & adhuc est crudum, digeratur completè fortificando caliditatem naturalem. Et exercitium quidem est iuuamentum excellens in conseruatione sanitatis.

De nocumento propter diminutum exercitium. Cap. 24.

NOCUMENTUM ex intromissione cibi super cibum, postquam est digestum, sed nō est super administratum exercitium, est maius, quàm nocumentum ex intromissione cibi super cibum non digestum: Et illud, quoniam cibum quando intromittitur super cibum indigestum, est secundum plurimū grauis, & descendit, & egreditur, neq; sūt superfluitates eius, & corruptio eius, quæ penetrēt ad profundum membrorum: quare tempore proximo seu breui possibile est, ut euacuetur cum quocunque leniente naturam id, qd erat retentum in meatibus corporis. Sed illud, quod oportet, ut per exercitium euacuetur, est superfluitas profunda, quæ penetrauit in profundū membrorum. Rectificatio quidem huius, si fuerit plurimum, quod faciat accidere tensionem, aut dolorem, aut ulcus, aut laborem seu lassitudinem absque causa, aut faciat accidere dolorem in membris, tunc fit cum solutione uentris forti, aut temperata, secundum quod melius uidetur. Si uerò nocumentum non fuerit plurimum, & superfluitates non fuerint, tunc rectificatio fiat cū tolerancia famis, & exercitio forti transeunte æqualitatem: postea administrēt diuretica post exercitium, & lenitionem, sicut sirupus acetosus de seminibus, aut sirupus acetosus de epithymo, aut sirupus acetosus de seminibus, in quo sit positum turbit cō cinnamomo quātitate moderata,

De motu supra cibum.

Cap. 25.

MOTUS supra cibum corrumpit cibum: & nocet tribus modis: quorum unus est, quia agit cibum commotione tali, quod nō adhæret cibi superficiē instrumentorum circumuentum ipsum, quare non digeritur. Et secundus est, quod ex motu prædicto spargitur caliditas naturalis ad exteriora corporis, & remanet pars eius interior frigida, & priuatur uritus digestiua eo, quod de calore naturali requiritur. Tertius autem modus est, quod motus talis facit descendere cibum adhuc non digestum, quare operatur, quod dictum est. Rectificatio est sollicitari in expellendo illum cibum omni sollicitudine, postea ablueri impressionem eius cum eo, de quo præcessit sermo in capitulis præcedentibus.

De quiete multa.

Cap. 26.

QUIES multa nocet in crudando cibum: & prohibet superfluitates secundas, & tertias à resolutione: & retinet materias in iuncturis, & lacertis, & aggregat eas in eis. Rectificatio eius est rectificatio nocumenti sequentis ex priuatione exercitii.

De reliquis dispositionibus, quæ cibo associantur.

Cap.

27.

SI autem cibo associantur aliquæ dispositiones calefacientes, aut infrigidantes animales, aut naturales, redire debeat ad id, quod dictum est.

TRACTATUS QUINTVS

De aqua, & ijs, quæ bibuntur.

De nocumento potus plurimæ aque. Cap. 1.

POTUS plurimæ aquæ nocet tribus modis: quorum unus est quod debilitat caliditatem naturalem in membris uniuersaliter, & debilitat membra principalia: quare accidit eis tunc debilitas uirtutum naturalium quattuor. Membris autem instrumentalibus accidit debilitas motuum, & tremor. Secundus modus est, quod uirtus sequestratiua in hepate debilitatur in sequestrando omnem aquositate à sanguine, quare aut effunditur aquositas ad partes inter mirach & sisach, & accidit hydropisis aquosa: aut penetrat aquositas cum sanguine ad membra, & accidit hydropisis carnosa. Et uirtus sequestratiua in renibus debilitatur, quia accidit ex eo mictus uring inuoluntarius cum difficultate in ea, & debilitantur renes. Tertius uerò modus seu tertia ratio est quod ipsa aqua multa soluit cibum, & facit ipsum descendere ante horam. Rectificatio in habente quidem complexionem frigidam fit bibendo super ipsam aquam dialacca in uino, aut athanasia, aut mithridatum ita, ut prouocet cum fortitudine, sed habentes complexionem calidam sumant super eam prouocantia urinam, & confectioem de seminibus, & uinum subtile odoriferum: deinde transglutiant aquam frigidam post illud: & expectent super eam: & sint cibi ipsorum ea, quæ prouocant, & sedant sitim: sicut cibus de spinachiis, & cibus de cydoniis.

Gg 4 De

Superficie instrumentorum circumuentum. i. superficiē stomachi.

Alia litera congelat.

Soluit naturam stimulo, & ad egestionem.

Huius, f. nocumenti si fuerit plurimum, i. si fuerit cum multa superfluitate

De nocumento aquæ mali odoris, cœnosa, in qua nascuntur cannule. Cap. 2.

Aquæ mali odoris, cœnosa, tardant descensum suam à stomacho, & penetrationem cibi. Et sitis quidem augetur cum aquis huiusmodi, & uirtus debilitatur. Et quia ipsæ non sunt puræ simplices, imò in huiusmodi aquis est terreat plurima, quare ex eis generatur humor aut phlegmaticus vitreus, aut melancholicus: & propter illud multiplicat ægritudines splenis in hominibus, qui plurimum bibunt de ipsis: & accidere faciunt hæmorrhoidas, & hydropisum propter malitiam complexionis hepatis inductam ab eis, & mictum urinae inuoluntarium propter malitiam complexionis renum. Rectificatio istarum aquarum est, ut ipsæ distillentur, si possibile est, aut cum lambico, aut cum panno posito super orificium uasis, in quo bulliantur, & postea exprimendo panem illum: aut colantur, & purificantur tales aquæ cum pane, aut pomis, aut cidoniis, & talis colatura est melior: si uero aquæ illæ bullitæ fuerint secundum dispositionem suam, scilicet secundum quod sunt, oportet ut super eas sumatur confectio de aristologia, & fumantur super eas illæ, quæ prouocant urinam plurimam, & bibatur super eas uinum plurimum. Et cæpæ proprietatem habent in resistendo aquis prædictis, quando comeduntur crudæ: Et quando homo post potum aquarum prædictarum per diem biberit uinum purum modicum in ieiunio, & non fuerit quod prohibeat ex parte complexionis eius, confert uehementer.

De nocumento aquæ sulphureæ. Cap. 3.

Istæ quidem aquæ adurunt humores, & eos putrefaciunt: quare sequuntur in principio febres cholericæ, postea in fine febres melancholicæ propter adustionem sanguinis ex eis factam. Et melancholicus quidem humor, qui ex huiusmodi aquis generatur, est humor melancholicus malus, qui nominatur cholera nigra. Et nocumentum istarum aquarum est causare icteritiam, & pruritus, & febres tertianas, & conclusam, & sordidam, & ophthalmiā, & catarrhos calidos, & urinae difficultatem, & corporis maciem. Rectificatio earum, si est possibile ipsas distillare, sicut dictum est, erit conuenientior. Et si bibantur cum aceto, & projiciantur in eis lutum Armenum, & lutum sigillatum, frangitur nocumentum ipsarum. Sed quando bibuntur, sicut sunt, uel secundum suam dispositionem, tunc sirupus granatorum cum sirupo uiolato frangit plurimum de nocumento ipsarum. Et sirupus quidem acetosus zaccarinus factus cum aceto, & succo citoniorum resistit eis uehementer. Et lac seminis portulacæ triti assumptum cum sirupo uiolato, & sirupo de pomis est iuuatiuum. Et potus aquæ rosatæ super ipsas aquas prædictas est etiam conferens. Amplius sint cibaria leuia, & inctiosa, in quibus ponitur oleum, & butyrum calefactum. Et quando appareret earum nocumentum, & non fuerit febris cum eo, tunc bibatur lac, & butyrum calefactum. Si uero fuerit febris, bibatur aqua hordei cum sirupo acetoso, & aqua granatorum muzorum.

Nota, qd si ponatur pannus super orificium uasis, in quo bullitur aqua, tunc vapor aquæ resumpitur in tali panno, & conuertuntur in aquam, quare si talis pannus postea exprimat, tunc ab eo exprimitur aqua subeillis distillata. Item colantur aquæ ponendo panem, aut citonia in aquis: aut faciendo, bullire aquas illas cum pane, aut pomis, quia re per hoc fit resistentia, & sequitur stratio partium malarum, & sicur panis, aut poma uel pyra decocta cum sirupo, ita &c.

De aqua aluminosa. Cap. 4.

Nocumentum istarum aquarum est stipticare, & cōstringere naturam, & exasperare peccatus & uocem, & causare difficultatem urinae, & stringere uias cibi, & causare corporis maciem. Rectificatio nocumenti est administrare pinguiam, & transglutire oleum oliuæ, & amigdarum super eas, & uinum subtile odoriferum. Et ex potibus est sirupus uiolatus, & sirupus prunorum. Et aqua hordei resistit eis ualde. Et aqua quidem cicerum cum oleo bono, quodque oleum sit comestibile, est iuuatiua. Et magis iuuatiuum omnibus rebus in resistendo aquis prædictis est sorbitio facta ex decoctione furfuris cum zaccaro administrata. Et confectioes de granis uel medullis sunt iuuatiuæ non modicum.

De granis uel medullis dicitur pines, & amigdale.

De nocumento aquarum uitriolarum, seu currentium super mineram uitrioli, uel in qua fuerit positum uitriolum. Cap. 5.

Nocumentum istarum est compositum ex nocumento aquæ aluminosæ, & nocumento aquæ sulphureæ: quare accidit ex stipticitate, & exasperatione res similis ei, quæ accidit ex aqua aluminosa: & ex putrefactione, & adustione materierum uel humorum accidit res similis ei, quæ accidit ex aqua sulphurea. Et nocumentum quod faciunt huiusmodi aquæ uitrioli in pulmone, est magis ultimum seu uehementius. Rectificatio est bibere sirupum de hyssopo denominatum frigidum, & asumere sirupum rosarum cum sirupo de liquiritia, & aquam melonis Indi extractam post ipsius assationem in pasta, aut aquam cucumeris, & citrulli, aut mucilaginem psyllij, & seminis citoniorum cum uiolis conditis: quodcumque istorum resistit nocumento prædicto.

Nota, quod sirupi de hyssopo sunt multæ descriptioes, in quarum una ponitur res frigida, ideo talis sirupus nominatur frigidus.

De aqua mineræ lythargirij, uel de aqua, in qua positum fuerit lythargirium. Cap. 6.

Nocumentum istius aquæ est simile nocumento aquæ sulphureæ: sed hæc proprietatem habet ulcerandi intestina. Rectificatio est similis rectificationi nocumenti aquæ sulphureæ, & additur administratio eorum, quæ prohibent ulcerationem intestinorum, sicut sunt troch. de gummis, & troch. de spodio cum sirupo uiolato ut resistat stipticitati eius uehementi. Et psyllium confert ei ualde.

De aqua mineræ uiridis aris, uel de aqua, in qua positum fuerit uiridis aris. Cap. 7.

Nocumentum istius aquæ est simile etiam nocumento aquæ sulphureæ: uerum est maioris nocumenti, quam illud secundum unum modum: & est, quod huiusmodi aqua aperit orificia uenarum, & lædit ea, & facit accidere mictum sanguinis, & fluxum sanguinis per uentrem, & spiritum sanguinis ex pulmone. Rectificatio est administrare troch. de karabe super eam, & administrare sumach, & berberos. Et troch. de terra sigillata remouent nocumentum eius cum stipticitate, & uirtute theriacali, quæ est in eis. Et sirupus de iuiubis ingrossando sanguinem. Et administrare lohoc de papauere, confert nocumento pulmonis, & renum. Et consideretur impressio, in quo membro uehementer fuerit, & curetur cum eis,

eis, quæ sunt appropriata illi membro. Et hepatis quidem, & quæ ei continentur, appropriantur troch. de karabe. Pulmoni uero appropriantur troch. de papauere. Intestinis autem appropriantur troch. de terra sigillata. Renibus troch. alkekengi, & troch. de papauere cum balauftijs.

De aqua salis armoniaci.

Cap. 8.

Nocumentum aquæ salis armoniaci est, sicut nocumentum aquæ uiridis eris, & difficilius eo. Et proprietas eius est nocere cerebro, & oculis. Rectificatio est, ut administrantur omnia, quæ administrantur pro rectificacione nocumenti aquæ uiridis æris cum extinctione uehementi facta cum troch. de camphora, & odore ipsius, & cum linimentis frigidis super caput ex oleo rosarum, & aceto, & aqua rosata, & sandalis, & succo olerum frigidorum, & facere oculis alcohol cum aqua coriandri, & antimonio nutrito cum agresta.

De aqua eris.

Cap. 9.

Nocumentum istius aquæ debilius est, quā nocumentum aquæ uiridis æris, & quod ei similatur.

De aqua naphthica.

Cap. 10.

Nocumentum istius aquæ est debilius, quā nocumentum aquæ sulphuris, & quod ei similatur.

De aqua falsa.

Cap. 11.

Proprietas istius aquæ est facere obscuritatem uisus, & grauitatem auditus, & sibilum in capite, & pruritus. Rectificatio est extingui eam cum robore frigidis, in quibus non est stipticitas uehementis: & administrare unctuosam secundum quod dictum est in capitulis precedentibus: & collyrium oculis facere cum tucia nutrita cum aqua agresta: & distillare oleum de keiri in auribus.

De aqua amara.

Cap. 12.

Aqua amara putrefacit, & facit accidere febres cholericas: & timetur ex ea hydropisis. Rectificatio est administrare potus dulces, sicut iuleb, & sirupum uiolatum: & administrare ea, quæ prouocant urinam, sicut medullas seu semina melonis, citrulli, cucumeris, & cucurbitæ.

De aqua acetosa.

Cap. 13.

Aqua acetosa ulcerat intestina, & stomachum, & facit nauseam, & facit accidere hydropisim. Rectificatio est administrare glutinaria sicut pedes, cum cymino, & quæ frangunt uentositatem, sicut carui, & organum, & assumere sirupum de pastinaca, & sirupum de enula: & ex cibis administrare oua forbilia, & medullas ossium cum sale aromatizato cum speciebus.

De nocumento aquæ bibite in ieiunio.

Cap. 14.

Aqua bibita in ieiunio debilitat stomachum, & facit accidere catarrhos infrigidando cerebrum, propter duas rationes: quarum una est propter communiter stomachi cum cerebro: & secunda ratio est propter ascensum uaporum aquosorum purorum: nocet etiam infrigi-

dando hepar, & splenem: & præparat ad hydropisim. Rectificatio est assumere aliquid modicum de uino puro ueteri, odorifero super eam: deinde festinare ad comedendum panem siccum, & tortellas tritas, & sauch, uel sauch, & ea, quæ habent proprietatem exsiccandi aquositatem, & retinendi ipsam a ueloci penetratione ita, ut resistatur infrigidationi cum uino antiquo, & melle: & penetrationi cum his, quæ ingrossant, & inspissant.

De nocumento aquæ bibite super cibum, & repletionem.

Cap. 15.

Nocumentum bibitionis aquæ super cibum, & repletionem est interpositio ipsius inter cibum, & inter partes stomachi apprehendentes, & circumdantes ipsum cibum ita, ut ex hac impediatur cibus a digestionem: Nocet etiam extinguendo uel infrigidando partes stomachi a fundo eius usque ad os ipsius: & frangit uirtutem digestiuam, & debilitat eam sua infrigidatione: & facit penetrare cibum indigestum propter fluxibilitatem substantiæ aquæ: & multoties facit accidere dolorem hepatis, & stomachi. Rectificatio est assumere compressiua super ipsam cum diureticis uelociter, sicut cydonia, quoniam expellet aquositatem uelociter, postea prouocabit. Et non est aliquid in hoc capitulo, sicut cydonium, uerum oportet, ut bibatur post digestionem aliquid uini, aut mellis, ut fragatur, quod aggregauit uel causauit potus aquæ plurime, & cydonium sua infrigidatione: aut fumatur aliquid de semine apij cum penidijs. Quod si accidet dolor in hepate, aut stomacho, curet cum diacimino. Et si sentitur corruptio cibi ex hoc, & declinet ad fumosum, tunc soluat cum sirupo de fructibus: si uero declinat ad acetosum, soluat cum electuario Alseriarum: & non oportet, ut in hoc deficiat.

De nocumento aquæ potatæ super motum laboriosum, aut super raritatem corporis a causis alijs.

Cap. 16.

Nocumentum est rarificare corpus propter causas alias similes eis, quas diximus de potu aquæ in balneo communi. Rectificatio est rectificatio illius.

De nocumento potus aquæ super coitum.

Cap. 17.

Potus aquæ super coitum facit accidere tremorem cordis, & debilitatem eius propriam, & ea, quæ diximus in balneo communi. Rectificatio est olfacere muscum, & assumere diamuscum dulce in habente complexionem calidam cum sirupo de pomis: sed in habente complexionem frigidam cum uino puro; & comedat alzarauum.

De nocumento focha.

Cap. 18.

Potus focha corrumpit hepar, & cerebrum, & cor, & stomachum, & splenem, & intestina, & renes, & uescam, & debilitat ipsas, deinde generat tremorem, paralytim, & lepram, & baras, & mictum urinæ inuoluntarium, & lapidem uescicæ, & renum, & hydropisim: & est ex rebus, quæ magis nocent neruis: & contrariatur coitui, quoniam infrigidat, & humectat, & spargit humiditates, quæ sunt in facie neruorum: & facit accidere catarrhos

Alzarauum est confectio. Focha est potus factus ex herbarum, & licet etiam ex passillis, sicut hodie, tamen hic non intelligitur, nisi de facto ex herbarum. Nocumentum potus uini super rem malam, aut ante ipsam.

catarrhos malos, & serofulas. Rectificatio est ad ministrare nuces, & amigdalas, & medullas fructuum: & administratio eorum, quæ prouocant urinam. Et caueatur potatio uini super potum foeha: aut caueatur potare ipsum foeha super uinum: quoniam uinum facit penetrare uelociter ad profundum membrorum, & iuncturarum: imò oportet, ut super foeha sumatur lambendo mel, & butyrum, & administratio prouocantium plurimorum. Et alzarani est thyriaca ipsius foeha omnibus modis. Et melius foeha est illud, quod fit ex pane, & in eo ponitur multum de cinnamomo, & ruta, & origano.

De nocumento uini multi. Cap. 19.

Potus multi uini in habentibus complexionem naide calidam multiplicat choleram in uisceribus, & uenis eius: & dominium sanguinis in eo. Et timetur, ne adueniat ei repletio, quæ est secundum receptacula, & uasa: unde accidit apoplexia sanguinea, & mors subitanea. in habentibus uerò complexionem frigidam accidunt agritudines neruorum omnes propter duas causas: quarum una est humectatio superflua uel mala ex operatione uini: & secunda est conuersio uini ad acetositatem: unde ex hoc nerui læduntur, & abraduntur. Et accidit ex illo apoplexia frigida, subet, lithargia, & paralyfis, & tremor, & tortura oris, & stupor: & est magis incolumis, quam illud, quod fit à causis alijs propter leuitatem materiæ generatæ à uino. Rectificatio est, quod oportet habentes complexionem calidam ut absiduunt phlebotomiam, seu frequenter utantur phlebotomia, & euacuatione cum sirupo fructuum, & utantur sirupo granatorum plurimo, quoniam est eis thyriaca: Habentibus uerò complexionem frigidam oportet, ut exhibeatur troch. de absinthio, & troch. de sytagi in aqua radicis fortium: & administretur etiam exercitium. Et quando sentitur tensio grauis, & sentiuntur iestigitationes, tunc euacua cū pilulis allostomicon.

Ex illo. i. ex potatione uini multi in habentibus complexionem frigidam.

In aqua radicis fortium. i. in decoctione radicis habentium virtutem fortem.

De nocumento uini fortis, nigri. Cap. 20.

Vinum forte, nigrum, adurit sanguinem, & corrumpit humores, & causat apostema in uelamine seu diaphragmate, & cerebro, & phthisim. Rectificatio est, ut bibat sirupus granatorum cum sirupo uiolato: & administretur sirupus acetosus simplex, & aqua hordei: & administrentur epithemata uel linimenta frigida prædicta super hepar, & cor, & cerebrum: & assumantur troc. sandalini minores: & super ipsum comedat citonia, & iuiubas: & declinet cibis ad acetosum.

Super ipsum. s. uinum forte, nigrum.

De nocumento uini subtilis aquosi. Cap. 21.

Vinū subtile aquosum in corporibus phlegmaticis facit accidere catarrhos, & agritudines neruorum. Rectificatio est administrare super ipsum sirupum de hyssopo forte, factum cum papauere, & bibatur cum pauco athanasie dissolutæ in eo: & iterum sumatur de mistura turbit, & zingiberis cum melle lambitio una, aut dug in die secundo, & utatur exercitio, si non fuerit corpus uehementer repletum: & manibus comprimantur spondyles dorsi, & iuncturæ compressione laboriosa.

Lambicio vna est, ut assumat tantum, quantum digito uno capere potest de melle, aut loch.

De nocumento uini pontici. Cap. 22.

Vinum ponticum, constringit naturam, & turbidat, & inspissat sanguinem. Rectificatio est super ipsum assumere uinum dulce post eius purificationem seu clarificationem, aut sirupum de melle. In habentibus uerò complexionem calidam sumatur uinum album muzi saporis cum sirupo uiolato. uerum in habentibus complexionem calidam parum nocet.

De nocumento uini in ieiunio. Cap. 23.

Vinum bibitum stomacho ieiuno causat hecticam, & apostemata in uisceribus, & febres putridas, & sodam dominantem. Rectificatio est assumere super ipsum sauium hordei sumendo ipsum in modum suffus, & frangere uirtutem ipsius, & assumere spodium cum luto armeno super ipsum uinum seu in fine mense, aut iuiubas, aut cytonium. Quod si nocet, tunc ex rebus melioribus ad opponendum nocumēto eius est rob granatorum acetosorum, & rob agrestis. quod si nocumētum uini est uehementis, tunc sumantur troc. camphore in potu, neq; administretur sirupus acetosus super eum: quoniam dulcē non confert iuuamento plurimo; immo nocet, & conuertitur in choleram. Et acetosum mordicat, & lædit sua acetositate, & addit nocumētū super nocumētum uini. Amplius oportet, ut sit sollicitudo in epithemando ab extra cum rebus odoriferis super hepar, cor & cerebrum.

De eo, qui bibit uinum, & est febrilis, aut patiens sodam. Cap. 24.

Rectificatio nocumēti ex potu uini assumpti cum febre, aut soda, si fuerit cum repletionē uehementi, est preparare ad phlebotomiam, & extrahere materiam sanguinis, donec timeatur syncopis: & quandoq; præcedat ad phlebotomiam per horam potus rob fructuum solutiu uel lenitiu, sicut rob de prunis, & rob alni-such, & rob de moris, & sirupus uiolatus: Et si non fuerit repletio, tunc assumat troc. camphoræ in sirupo rosarum, aut sirupo prunorum: & fiat epithema frigidum: & effundatur aqua frigida super caput, non in reliquis membris.

De potu uini in strictura anhelitus facta a calore. Cap. 25.

Si patiens stricturam anhelitus à calore, aut à natura cholerica biberit uinum, tunc succurrendo nocumēto illius oportet, ut bibat super eum sirupum de papauere permistum cum sirupo uiolato: & loco aquæ detur aqua rosata, & alleuietur cibus.

De potu uini in ophthalmia. Cap. 26.

Si quis patiens ophthalmiā biberit uinū in principio ipsius ophthalmiæ, oportet, ut succurrendo nocumēto eius festinet ad solutionē uentris cum decoctione myrabolanorum subitō, & assumat coriandrum siccum cum psyllio & zucaro super ipsum, postquam biberit: & fiant epithemata frigida super cerebrum. Et semen caulis est ex eis, quæ iuuant in huiusmodi dispositione, quando assumitur cum coriandro & geneliabin zuccarino recenti sicut est.

De eo,

Alia litera
lascitudinis.

Alia litera
lascitudinis.

De eo, qui bibit unum super unam trium specierum
repletionis. Cap. 27.

In remotione nocimenti peruenientis ex potu super unam trium specierum repletionis oportet, ut festine succurratur, antequam accidat apostema, & febris: & fiat phlebotomia ultima seu copiosa. Et habens complexionem frigidam oportet, ut assumat seu bibat loch de caulibus cum aqua uel succo granatorum: sed habens complexionem calidam bibat sirupum de papauere cum granatis, & sirupo ipsius. Et cibus sit cibus de sumach post phlebotomiam: sed ante phlebotomiam cibus sit factus de alnifuch, aut de prunis.

De nocimento uini super ebrietatem. Cap. 28.

Nocimentum uini super ebrietatem est facere sodam uehementem, & nauicam, & hecicam, & febres difficiles, & apostema uiscerum. Rectificatio & remedium est procurare, ut fiat uomitus cum sirupo acetoso, & aqua calida: deinde exprimantur granata plurima, & bibatur ex illo succo paulatim paulatim, donec expuat. Quod si accidat uomitus, reuertatur ad ipsum uice alia: quique sedatus fuerit uomitus, exhibeat rob agrestis, & sirupus eius. Et sit cibus alhelam idest cibus ex carne bouina cum aceto preparatus, & alcharis idest cibus ex carnibus leuibus cum aceto preparatus, sicut gelatina, & pisces parui preparati cum aceto in modum gelatinæ: & ablatur, & dormiat, & administretur psyllium cum aceto super caput, & stomachum: & tale psyllium sit infrigidatum, nisi fuerit tempus hyemis, quoniam tunc emplastretur uel liniatur cum eo tepido caput: & cum eo inoderate frigido emplastretur stomachus.

TRACTATUS SEXTVS

De motu & quiete.

De motu plurimo. Cap. 1.

Plurimus calefacit primo calefactione uehementi, & exsiccat: deinde in fine infrigidat. Et ex nocimentis primis est putrefactio, & facere fluere materiam malam ad profundum membrorum. Et ex nocimentis secundis sunt agitudines neruorum frigida, & casus uirtutis: & quandoque facit accidere caphacam, & syncopin. Rectificatio est, quod oportet, ut ablatur in aestate quidem cum aqua frigida: in hyeme uero cum aqua dulci tepida. Et suffumigetur cum suffumigatione facta ex camphora: & sorbeat ex sorbitionibus factis cum carne, in quibus non sit, nisi caro contrita, & parum ciceris, & non superfluat in eo: postea inungatur cum oleo: & inungatur iunctura inunctione uehementi: & naribus attrahatur oleum: & distilletur in aures: & mulgeatur lac super caput: & dormiat, & quiescat tempore: & subtilietur cibus primo, & nutriatur cum uitello ouis forbilis, & cum alis auium: & gradatim ascendatur ad cibos consuetos, nisi apud ca-

sum uirtutis: tunc enim exhibeat aqua carnis fortis cum modico uini aromatici.

De motu uehementi. Cap. 2.

Operatio motus uehementis seu fortis est proxima operationi motus plurimi in calefactione: sed est minor ea in resolutione. In rectificatione nocimenti oportet, ut sit intentio ad æquandum complexionem calidam magis declinans, quam ad uiuificandum cum cibus: quare exhibeantur in potu rob fructuum, & aqua frigida post quietem cordis, & pulsus.

De quiete plurima. Cap. 3.

Vies plurima generat humores crudos, & prohibitionem chordarum ab obedientia lacertorum in motibus, & hebetat sensus: Rectificatio nocimenti est, quod si fuerit illud in longo tempore, euacuatur cum pilulis stomaticis, aut pilulis coctis. Si uero fuerit non longi temporis, tunc succurratur cum exercitio forti, & fricatione, & compressione membrorum in balneo.

De motu post euacuationes. Cap. 4.

Oportet, ut sorbeat super eum ius carnis cum uino odorifero: & bibat super eum habens complexionem calidam sirupum de pomis cum laxificantibus frigidis: & habens complexionem frigidam bibat uinum purum cum laxificantibus calidis, & diamuscho.

De motu super cibum. Cap. 5.

Am præcessit sermo de nocimento motus super cibum: est, quod agitat cibum, & prohibet digestionem, & facit descendere cibum ante digestionem: & causat oppilationes. Rectificatio est, ut ingenietur in eius extractione, & solutione ex corpore: postea succedant ea, quæ aperiunt oppilationes, & ablatur impressioem nocimenti præcedentis: deinde alleuietur cibus post ipsum.

De uigilia uehementi plurima. Cap. 6.

Vigilia uehementis plurima est similis motui uehementi plurimo: uerum eius nocimentum magis dominatur cerebro, & cordi. Rectificatio est uehementer inungere caput cum oleo uiolato, & naribus ipsum attrahere, & distillare in aurem: & olfacere aquam rosatam, & bibere uinum multæ permissionis ita, ut humectetur, cerebrum: & administretur balneatio leuis cum aqua dulci temperatæ caliditatis: & sorbeat ius spinachia uel secundum aliam literam ius carniū, & ferculum de cueurbita, ferculum de blitis: & assumat sirupum de pomis: & epithemetur cor cum linimentis, uel epithematibus frigidis.

De somno plurimo. Cap. 7.

Omnis plurimus operatur operatione quietis plurima: uerum nocet cerebro magis. Rectificatio est similis rectificationi quietis plurimæ: uerum oportet, ut maior sollicitudo habeatur de cerebro: quare administrentur sternutatoria: & olfaciat muschum, & althith idest aliam, & gargarizatio fiat cum almuri, & sinapi, & hiera

hiera picra. Et si dispositio requirit euacuati-
nem, fiat euacuatio cum pilulis cochij, aut cum
pilulis de hiera.

De nocumento coitus plurimi. Cap. 8.

Coitus coactus absq; desiderio nocet dimi-
nuendo substantiam spiritus uitalis, & de-
bilitando cor, & causat chafacham, & obte-
nebrat sensus, & facit cadere uirtutem, & prapa-
rat ad omnes ægrotudines neruorum in homine
complexionis frigida: sed in homine complexio-
nis calida præparat ad hæticam. Rectificatio est
secundum duos modos: quare nocumentum hu-
ius capituli est secundum duos modos: quorum
unus est, quod facit declinare complexionem ad
frigus: cuius signum est, quod pulsus est paruus,
aut rarus, aut tardus: & sentitur frigus in mem-
bris, & læditur homo à frigore: & inuatur, &
quiescit cum calore. secundus modus nocumen-
ti est, quod facit declinare complexionem ad ca-
liditatem, & hæticam: cuius signum est frequentia
pulsus cum uelocitate, & inuētio caliditatis post
quietem à motu coitus, & inuenitur angustia, &
inflammatio post cibum. Rectificatio igitur est
secundum duos modos: in rectificatione enim no-
cumenti facientis declinare complexionem ad fri-
gus, oportet, ut exhibeatur in potu uinum odorif-
erum: & cibetur aqua carnis contrita decocta
cum facilitate: donec penetret in ea sapor carnis:
& misceatur cum aqua prædicta uitellum oui cō-
quassatum, & aromatizetur cum cinnamomo, &
gariofillis, & secacul: & odorēt muscum: & assu-
mant diamusculum: & misceantur eorum sorbitio-
nes, & iura cum uino: & exhibeantur fritulae fa-
cta ex ouis cum cepe, & porris: & multum utan-
tur ciceribus, seu multum comedant de ciceri-
bus: & bibant infusionem cicerum permistam
cum uino: & balneentur cum aqua calida: & un-
gātur cum oleo chamomillino, & oleo rosato per-
mistis. & dormiāt super saturitatem cibi aromati-
ti. Et si fuerit stomachus fortis, exhibeatur cepe
assatū, & pastinaca, & rapa, & ambo sint assatę,
& comedantur cum sale, in quo sit semē pastinacę
uel carotę, aut sal stinchorū. Si uero ex coitu p̄di-
cto declinauerit cōplexio ad caliditatem, tūc opor-
tet, ut administrantur ea, in quibus aggregantur
duæ intentiones, scilicet extinctio, et generatio
eius, quod de spermate fuit resolutū: & hoc est, si
cut cibis de cucurbita: & de blitis, & oua forbilis
sumēdo uitellum: & albumē eorum: & lac dulce:
& tereniabin, & chisch confectum cum aqua tri-
bulorum humidorum: & sorbitiones factę de
chisch, & ciceribus elixatis: & cerebra gallinarum
& gallorum: & pisces assati, dum sunt calidi actu,
si fuerint æquales temperati in paruitate, & ma-
gnitudine: & confectiones factę cum zucaro, &
amigdalīs excorticatis contritis: & semen papau-
ris contritum, de quo assumatur quantitas: & ad-
ministrantur hermodactyli seu bugidem cū zuc-
cario, & amigdalīs, quoniam proprietatem habēt
in hoc: & sorbeant ius carniū cum sirupo po-
morum: & odorent camphoram modicum, & in-
frigidetur cor cum epithematibus.

De nocumento dimissionis coitus in consuetis
hominibus. Cap. 9.

Dimissio coitus in consuetis facit accidere
dolorem iuncturarum, & testiculorum, &
grauitatem capitis, & motum, & colli do-
lorem. Rectificatio, administretur coitus, si fue-
rit possibile: & si non, administretur suffus semi-
nis agni casti, & seminis rutę cum zucaro in ha-
bentibus complexionem frigidam: sed in habenti-
bus complexionem calidam exhibeatur semen la-
ctucę, & semen portulacę: & exhibeantur cibi
paucę carnis, & acetosi: & ligetur plumbum su-
per alchatin.

De nocumento coitus super cibi uacuitatem. Ca. 10.

Nocumentum coitus super uacuitatem cibi
est, sicut nocumentum coitus plurimi. Re-
ctificatio eius est, sicut rectificatio illius: ue-
rum cibus ex carne est conueniens. Et ut præse-
uatio fiat ab hætica cum troch. endiuie est con-
uenientius.

De nocumento coitus super repletionem. Cap. 11.

Nocumentum coitus super repletionem est
simile nocumento motus super repleti-
onem: uerū est uehementioris, & pluris no-
cumenti: facit enim penetrare cibum indigestum
ad profundum: & quandoque accidit ex eo colica
difficilis. Rectificatio est, ut consideretur, an
cibus declinat ad lenitatem, aut inflationem, aut
constrictionem naturę: & an reperiatur punctu-
ra in partibus membrorum. Quod si declinat ad
lenitatem, tunc dimittatur, donec egeratur: dein-
de bibatur post illud aqua cicerum decoctorum
permista cum modico uini potatione exuberan-
ti: postea assumat confectione de thure. In eo uero,
qui est frigidioris complexionis, exhibeatur atha-
nasia: deinde sorbeat ius carniū absque ouis, &
bibat infusionem cicerum absque decoctione. Et
cibus si declinauerit ad inflationem, tunc assumat
super eum diacuminum ita, ut remoueat infla-
tio: & si cibus constringit naturam, soluatur uen-
ter cum ijs, quę lubricant, si fuerit cibus reten-
tus propter sui siccitatem, & asperitatem, sicut
est rizum, & milium. Lubricans uero est sicut si-
rupus de fructibus, & casia fistula cum re modi-
ca ex eis, quę resoluunt, & aperiūt, sicut cinnamo-
mum, & turbit. Et si fuerit ex cibis uiscosis hu-
midis constringentibus, administretur super eum
hiera picra, aut electuarium alferiarum.

De nocumento coitus cum phlebotomia. Cap. 12.

Oportet, ut qui administruerit coitum cū
phlebotomia, festine sorbeat iura carniū
secundum descriptionem, quam diximus
in capitulo superflui coitus, aut intinctum cibum
cum oleo de Kerua: aut effundatur de eo super
ius carnis, & conuassetur uitellum oui calefacti
cum uino: & puluerizetur super eo aliquid modi-
cum de muscho ad quantitatem grani hordei, &
bibatur: & decoquatur ferulum de pomis cum
carne contrita decocta ita, ut destruat sapor
carnis: postea exprimat cepe, & fundatur aqua,
uel succus eius in eo, deinde fundatur desuper
pars una uini in partibus decem aquę, in qua est:
postea sumatur farina cicerum, & fabarū, & proii-
ciatur desuper ita, ut fiat sicut sorbitio subtilis:
postea bulliat ebullitione, deinde fundatur i eo ui-
tellum

Infusio ciceri
absque deco-
ctione.

Cibaria viscosa
constringunt
uentrē eo, quia
generant phleg-
ma viscosum,
quod adhæren-
do intestinis
libet descen-
sum facit.

tellum oui, postea forbeatur non subito, sed paulatim paulatim aliquid post aliquid: deinde balneetur cum aqua calida: & inungatur cerebrum uehementer cum oleo myrtilino. & rosato, & dormiat. Et ungantur pedes eius cum adipe caprarum dissoluto, colato, aut oleo rosato conuassato cum adipe anatis.

De coitu facto cum solutione uentris. Cap. 13.

Nocumentum coitus cum solutione uentris est uehementius predicto. Rectificatio est, ut primo quidem bibant rob pomorum cum lactificantibus, aut diamuscum, postea masticetur olibanum per horam, si non accidit syncopis: deinde sorbeant aliquid modicum de zirbagi, id est de cibario facto ex brodio carnis, & aceto, & speciebus: postea sorbeant ius predictum, deinde assumant super eum frusta cydonij, & fugatur succus eius proiciendo fecem eius, seu partem grossam eius, quae masticata fuit: deinde dormiat. Quod si inuenitur inflatio, bibat modicum de uino aromatico: Si uero accidat syncopis, necessarium est sorbere aquam carnis cum uino: & inungantur iuncturae omnes cum oleo: & exhibeantur tortellae infusae in uino aromatico, & aspergantur aqua frigida, & aqua rosata super faciem eius.

De rectificatione nocumenti coitus cum debilitate renum. Cap. 14.

Rectificatio nocumenti ex coitu facto cum debilitate renum est, ut administrantur medulla, sicut nuxes, & amigdale, & auellanae, & pineae, et grana alzelem id est dolcigini, & grana alchalc, & grana uiridia cum dactylis. Quod si debilitas fuerit ex malitia complexionis calidae, tunc administrantur amigdale: & papauer, & zucarum secundum quod diximus ante.

De rectificatione nocumenti coitus cum lapide. Cap. 15.

Rectificatio nocumenti coitus cum lapide est, ut administraretur confectio alzarauini, & mithridatum.

De nocumento coitus cum soda. Cap. 16.

Rectificatio nocumenti coitus cum soda est epithemare caput cum mucillagine psyllij: & inungere ipsum cum oleo mirthino & est melius: & stringere uel ligare brachia, & pedes in hora coitus, & bibere mucillaginem seminis lini.

De nocumento coitus cum ophthalmia. Cap. 17.

Rectificatio nocumenti coitus cum ophthalmia est similis rectificationi nocumenti coitus cum soda, & distilletur aqua coriandri humidi cum albumine oui in oculo: & applicentur uentosa cum igne inter duas spatulas. & dormiat resupine.

De rectificatione nocumenti coitus in patiente dolorem iuncturarum. Cap. 18.

Rectificatio nocumenti ex coitu in patiente dolorem iuncturarum est, quod oportet, ut isti cum facilitate, & leuiter faciant illud apud motum eius: & quod ante ipsum inunga-

tur iunctura dolentes cum psyllio per horam: & quod ligent iuncturas oppositas iuncturis secundum situationem, scilicet superioris ad inferiorem, & dextri ad sinistram ligatione forti: deinde aluenietur cibus, & administretur uomitus: & confert cerebrum cum oleo mirthino permisto cum oleo chamomelino.

De refectione, seu remedio nocumenti coitus in habentibus aegritudines frigidas neruorum. Cap. 19.

Rectificatio seu remedium nocumenti ex coitu in habentibus aegritudines frigidas neruorum est, ut administraretur electuarii de stinchis: & assidue inungere loca dolorosa cum oleo castoreo, & castoreo: & administrentur aquam carnis fortem permistam cum uino puro antiquo, & multiplicent ipsum: & prolongent balneationem, & odorent muschum, & ambra-cam continue.

De rectificatione nocumenti coitus in habente complexionem calidam. Cap. 20.

Rectificatio nocumenti coitus in habente complexionem calidam fit cum lacte, & teneriabin, sicut diximus: & cibo facto de papauere, & amigdalas.

De rectificatione nocumenti coitus in complexione sicca. Cap. 21.

Rectificatio nocumenti coitus in habente complexionem siccam est administrare aquam carnis, & uitella ouorum sorbilia: in habente uero frigidam complexionem est administrare aquam carniarum cum seminibus fortibus predictis, & oleo de kerua.

TRACTATUS SEPTIMVS.

De euacuatione.

De eo, qui nocetur a phlebotomia. Cap. 1.

Ille, qui leditur a phlebotomia, curatur cum eo, quo curatur ille, cui nocet coitus.

De nocumento phlebotomiae super potum aquae plurimae. Cap. 2.

In eo, qui phlebotomatur post potum aquae plurimae, timetur hydropisis propter expulsionem aquae attractae cum sanguine ad profundum membrorum: quare oportet, ut sit occupatus in prouocanda urina, si fuerit calidae complexionis cum diuretico facto ex alkekengi: si uero fuerit frigidae complexionis, cum mithridato, & prouocatio de capparibus: & bibat uinum purum.

De eo qui phlebotomatus est post comestionem rei agentis humores. Cap. 3.

In eo, qui phlebotomatur post comestionem rei agentis humores, timetur cursus humorum commotorum cursu cibi uel nutrimenti in uenas sequentium sanguinem: quare oportet, ut bibantur ante, si fuerit complexio calida, robur fructuum acetosorum: si uero fuerit frigidae complexionis, soluantur cum eo, quod declinat ad caliditatem,

AVIC.

Hh

lilitatem,

Ante ipsum, si coitum.

Prolongent balneationem. i. stent longo tempore in balneo.

lilitatem, sicut loch de casia fistula. si uero ecci dat illud, oportet ut sis sollicitus in prouocatione sudoris post potum eius, q. prohibet putredinē, & motum humorum: in habente complexionem calidam cum rob. fructuum: in habente uero cōplexionem frigidam cum mithridato. Et si fuerit sudatio non completa, occupetur cum cibis conuenientibus contrariis humoribus, ut frangatur malitia eius, quod ex eis currit in uenis.

De eo, qui post solutionem uentris bibit aquam plurimam. Cap. 4.

IN eo, qui post solutionem uentris bibit aquā plurimam, timetur hydropisis, & ægritudines neruorum, & excoiatio intestinorum. Rectificatio est, ut prouocetur illa aqua, sicut diximus in capitulo phibotomia: postea bibat atha nasiam, aut dialaccam, & diacurcumam potione unam, si non fuerit complexio calida prohibens ab ea: q. si fuerit, tunc dentur prouocantia uel diu retica: deinde oportet, ut assumant psyllium torrefactum, aut semen lini torrefactum: aut gummi arabicum cum oleo rosato sufficit.

De eo, qui assumpsit cibum in hora solutionis uentris. Cap. 5.

10 De eo, qui multiplicat cibum post retentionem solutionis uentris. Cap. 5.

IN eo, qui multiplicauit cibum post retentionem, solutionem uentris, oportet, ut sollicitus do sit ut fiat uomitus: quod si uomitus non fuerit possibilis, assumatur dyaciminum, si uides inflationem, et rugitum: et electuarium de casia fistula in die secundo, si uides constrictionem uentris: & exercitetur in die secundo exercitio moderato: & bibat post exercitium tres ciatos uini: & adiuuetur cum somno, quoniam est radix. Quod si accadat egressio cibi indigesti, et excoiatio in testinorum, curetur excoiatio cum eis, quæ diximus. Prohibitio uero solutionis, & regimē eius quod non soluit, existit in libris. Et hæc sufficiat ad intentionem nostram.

Laus Deo semper.

363
TRACTATUS DE
SIRVPO ACETOSO

A VICENNÆ,

TRADUCTVS EX ARABICO IN LATINVM

PER ANDREAM BELLVNENSEM

PHYSICVM DAMASCENVM.

Capitulum primū utrum in compositione radicali sirupi
acetosi sint addenda semina, & radices, aut non.

ET TIISTI à meò Bas-
sad, ut tibi describerē
summam, seu cōpen-
dium de sirupo nomi-
nato squinzibin. i. si-
rupus acetoso: & ma-
nifestarem tibi uerita-
tem in controuersia
quæ est inter te, &
quosdam medicos de sirupo acetoso simplici. Et
ego uolens satisfacere huic tuæ petitioni auxilio
dei altissimi dico, quòd ille errauerit in dictis suis
tu autem recte dixisti: & illud, quia sirupus ace-
tosus antiquo tempore non est, nisi compositus
ex aceto, & melle: & hoc etiam exquirat nomen
Iudaicum. i. Græcum: nam in ydiomate ipso-
rū talis sirupus appellatur aluamali, uel achsumali. i.
sirupus compositus ex aceto, & melle. Intentio
præterea huius sirupi est, quòd confert inciden-
do, & subtiliando absque calefactione, & hoc est
ex his, quæ exquirunt, quòd talis sirupus sit com-
positus ex aceto, & melle solum: si enim uolueris
per ipsum abstersionem absque infrigidatione,
tunc contentari sirupo facto de melle esset me-
lius: si uerò per sirupum acetosum uolueris inci-
sionem, tunc medicinæ acutæ essent in hoc magis
conferentes, quàm sirupus acetosus prædictus:
uerum quia per ipsum sirupum acetosum intendi-
tur, quòd in eo cadat abstersio, & subtiliatio, &
cum hoc in eo non sit calefactio, ideo res magis
conuenientes in his operationibus essent permi-
ssio aceti, & mellis. Nam per hanc perficitur inci-
sio, & subtiliatio, & infrigidatio, & fit fractio cali-
ditatis mellis, & prohibitio, ne conuertatur ad
choleram, & non prohibetur ipse ab abstersione
& ablutione. Nam ipse per se incidit, & subtiliat,
& incisio quidem, et subtiliatio uicina est, & con-
iuncta abstersioni. Et quia medici solertes con-
siderauerunt ea, quæ diximus de sirupo acetoso,
et cognouerunt, quòd zucarum non deficit in
abstersione, imò abstergit abstersione ultima, &
cum hoc est minoris caliditatis, quàm mel, & ma-
gis remotum, ut conuertatur in choleram, ideo
dixerunt esse utile ponere in sirupo prædicto zuc-
carum loco mellis, præcipue in corporibus cali-
dis. Nam sirupus acetosus zucarinus non deficit
in abstersione ab ipso melle: & ipse est maioris in-
frigidationis, quàm mellinus, & magis remotus,

ut conuertatur in choleram. Amplius quidam me-
dicorum postea uoluerunt, quòd per sirupum ace-
tosum non intendatur, nisi subtiliatio tantum, &
apertio oppilationū hepatis, & splenis: & ex hoc
consulunt, quòd in sirupo prædicto ponantur ra-
dices, & semina: & hoc quidem consilium non est
laudabile: nam compositio simplicium est facilis
possibilis, quū uolueris ex eis ipsam facere: & nō
est separatio ipsorum facilis. Et sirupus quidem
acetosus de seminibus est calefactiuus: neque cō-
ueniens est habentibus complexionem inflamma-
tam, & hepar calidum, neque in temporibus, &
regionibus calidis: sicut istis est conueniens siru-
pus acetosus simplex. Et quando cum sirupo ace-
toso simplici indiges incisione, & subtiliatione,
possibile est, quòd bulias istas radices, & semina
in aqua, & effundas talem decoctionem super si-
rupum acetosum simplicem, & contentari ipso so-
lo, & eo, quòd est fortius eo. Et quando necessa-
rium est, ut cum incisione, & subtiliatione sit in-
frigidatio, nō est possibile, neque conueniens ad-
ministrare sirupum acetosum de seminibus: qua-
re melius est, ut fiat semper sirupus acetosus sim-
plex: quoniam eius infrigidatio, quādo uolueris,
est facilis: sed in sirupo acetoso non simplici non
est ita possibilis extractio seu separatio nocu-
ti caliditatis radicum, & seminum ab eo, quando
caliditas illa non est necessaria. Et non fuerunt ra-
dices, & semina addita sirupo acetoso, nisi per
quosdam de secta Alchuzi. Radix igitur in eo, &
fundamentum eius est aceturum, & mel, & hoc est
inuentum in libris græcorum antiquorum: uide-
licet quòd descriptio quælibet sirupi acetosi non
est, nisi illa, quæ fit ex aceto, & melle secundum
diuersitatem eius in quantitate ipsorum secundū
necessitatem incisionis, & subtiliationis, & infri-
gidationis. Iam manifestum est, quòd diximus,
quòd opinio, quæ intendit uel quæ uult semina,
& radices calidas ingredi in compositione siru-
pi acetosi, est opinio non uera, non secuta: quia
per hanc destruitur una duarum intentionum à
sirupo acetoso: neque perficitur intentio altera
perfectione completa: quum reperiantur res plu-
res magis iuuantes in apertione oppilationum, si
administrentur simpliciter, quàm iuuat sirupus
acetosus, & fortiores in hoc, quàm radices, & se-
mina ipsa administrata in sirupo acetoso, quan-
do intentio non fuerit, nisi subtiliatio, incisio, &
apertio: quoniam quando fuerit necessitas ad has
intentiones tantum, tunc non est uia administra-
di sirupum acetosum compositum cum radici-

AVIC.

Hh 2

bu

bus propter debilitatem ipsius in hoc opere uel in hac intentione: imò oportet, ut exhibeantur in illa hora medicinae fortes in hac operatione. In sirupo autem acetoso non est intentio una, imò duæ, sicut diximus: & maior duarum est subtiliatio, & in frigidatio. Et ab eo quidem non fit subtiliatio, & incisio, nisi cum extinctione, & infri-
 10 gigatione. Et apparet etiam, quod sententia, quæ uult, quod in sirupo acetoso ponatur zucarum loco mellis, est sententia melior, & nobilior, quæ opinio, quæ facit compositionem sirupi acetosi cum feminibus, & radicibus: quum zucarum in ab-
 20 sterfione non deficiat à melle plurimum ualde: & sit zucarum minus calidum, quàm mel: & magis remotum ualde, ut conuertatur in choleram, quàm mel. Et manifestum est, quod conuenientius est, quod fiat sirupus acetosus zucarinus, quia currit
 30 cōsuetudo hominum administrare ipsum in estatis tempore, & in ebrietate, & dispositionibus, in quibus existimant homines, quod indigeant extinc-
 40 tionem, & in frigidatione. Sirupus autem acetosus de feminibus secundum plurimum priatur hoc modo iuuamenti scilicet extinctione: imò quandoque nocet calefactis, & habentibus hepar
 50 calidum in tempore calido nocumento maximo: & in eo cum hoc est etiam maxima horribilitas uel abhominatio, præcipue quum fuerint radices, & femina plurima; quare ex hoc fit deterior sto-
 60 macho, & multo magis excitans nauseam, & uomitum, quàm sirupus acetosus simplex: præcipue in eo, in quo os stomachi fuerit ualde sensitiuum: nam in huiusmodi subuertitur anima ipsorum ex
 70 odore sirupi acetosi de feminibus multis, ne dum à potu ipsius. Et ex scientia Gal. eximij apparet, quod ex hoc, quod sirupus acetosus non est con-
 80 ueniens stomacho, fuit necessarium, ut fiat sirupus acetosus cum succo cytoniorum, ubi necessa-
 90 ria est confortatio stomachi cum subtiliatio, & extinctione, aut confortatione absque calefac-
 100 tione: & dixit descriptionem huius sirupi acetosi cum succo cytoniorum in libro de regimine sanitatis. Iam diximus sufficienter in hoc capitu-
 110 lo, secundum quod petisti.

*Capitulum secundum de iuuamentis sirupi acetosi
 excellentibus, & de eius nocumentis.*

DIcamus igitur nunc, quod iuuamenta siru-
 pi acetosi magna excellentia, quæ in alijs
 sirupis non existimantur reperiri, sunt inci-
 10 sio, & subtiliatio, & apertio absque calefactione:
 & huiusmodi uia quidem est magni iuuamenti,
 multa utilitatis uel sufficientiæ in arte medicinae.
 nam principalis uia conseruationis sanitatis est
 20 prohibere oppilationem, ne accadat in corpore
 ita, ut medici medicinas, & cibaria aperitiua ap-
 pellent sana. i. conseruantia sanitatem: & hoc est
 necessarium in his, in quibus conuenerunt sermo-
 nes ipsorum super hoc: sirupus autem acetosus
 30 operatur hanc operationem in sanitate absque ca-
 lefactione corporum: quare est possibile, ut ipse
 propter hoc administraretur rem aliam à si-
 40 rupo acetoso, quæ res esset ex eis, quæ non extin-
 50 guunt, & non infrigidant; tunc calefieret hepar ip-
 60

10 forum, & acciderent eis ægritudines calidæ. De
 necessitate autem sirupi acetosi, quam habent fe-
 brientes, qui indigent apertione oppilationum,
 quæ sunt in meatibus strictis sui hepatis, nō opor-
 tet aliquid dicere, quum hoc sit clarius, & manife-
 stius, quàm quod oporteat de eo aliquid dicere,
 quum ab ipso sirupo acetoso febrientes prædicti:
 non debeant recedere, neque aliquid loco eius
 fumendum, neque est aliquid, quod teneat locum
 20 eius omnino: nam ipse sirupus acetosus aggregat
 in febrientibus hæc iuuamenta, uidelicet extin-
 ctionem febris, & in frigidationem hepatis, & a-
 pertionem oppilationum eius, & incisionem hu-
 morum grossorum, si fuerint in partibus melsarai
 carum, & in inferioribus stomachi. Et hoc quidē
 est præcipuum, quo magis indigent febrientes.
 Et in sirupo acetoso etiam est sedatio sitis causa-
 30 tæ ab inflammatione stomachi, & hepatis, quæ
 quidem sedatio non est in alijs potionibus seu si-
 40 rupis: licet enim reperiantur potiones seu sirupi
 frigidiores, quàm sirupus acetosus; tamen non pe-
 netrant, et non mouent uelociter, sicut penetrat
 sirupus acetosus: aut quia cum potionibus uel si-
 50 rupis prædictis est stipticitas, sicut in sirupo fa-
 cto de cydoniis, & pomis acetosis, & similibus, in
 quibus est stipticitas, & ponticitas: aut quia ipse
 sunt superflue frigidæ generantes caliditatem, si-
 cut est acetositas citri, & aqua ipsa ueri frigoris.
 Et acetum quidem ipsum licet bibatur cū aqua,
 60 tamen non peruenit ad actum sedandi sitim cali-
 dam, sicut peruenit sirupus acetosus: & illud quia
 in eo cadit in frigidatio subtilis mirabilis, & spe-
 culatio subtilis in permissione mellis cum aceto,
 70 et est, quod hepar accelerat attractionem rerum
 dulcium ultima attractione, & fugit ex eis ultima
 suctione illud, quod ei conueniens est ex natura,
 & ex communitate substantiæ. Quum ergo per-
 80 miscetur acetum cum melle, fit illud causa, quod
 ex eo attrahatur attractio in maiori quantita-
 90 te, & uelocius quàm attraheretur de aceto solo:
 imò ex aceto per se non attrahitur res plurima
 propter paucam conuenientiam naturalem cum
 ea. Et si attraheretur etiam de aqua quantitas,
 quæ attrahitur ex sirupo acetoso, non infrigida-
 100 ret, sicut sirupus acetosus, quia mel uel zucarum
 in hoc loco est causa, quæ perducatur acetum, &
 aqua ad has profunditates corporis uelociter.
 Et si exhibeatur sitienti quantitas similis de aqua
 mellis simplicis, licet hepar attrahat eam fortius
 110 & uelocius, tamen non ita sedat sitim, sicut sedat
 sirupus acetosus: nam illud, quod infrigidat, & extin-
 120 guit, non est nisi acetum, & non mel: & plurima
 attractio hepatis ex aqua mellis facit peruenire
 in meatibus mel plurimum: & aqua quidem sepa-
 130 rat a melle: quare calefacit, & causat sitim, & au-
 get choleram, & fortasse generat oppilationem
 quando multiplicatur: quoniam plurimum ge-
 140 nerationis oppilationum in hepate non est ex ci-
 150 bis dulcibus, nisi propter multam suctionem he-
 160 patis ex illis, quæ hepati adherent propter suam
 multitudinem, uel ex huiusmodi dulcibus, quæ
 sua multitudine coarctant hepar, & ipsam oppi-
 170 lant, quia ex natura dulcis non est oppilare, imò
 ipsum est absterfium, aperitiuum: & non oppi-
 180 lat, nisi quia ipsum ab hepate attractum in magna
 quantitate

Veri frigoris id
 est adualiter fit
 gida
 Alia litera
 regimē subiti-
 le mirabile.

Multiplicatur
 i. mel.

quantitate coarctat, & oppilat meatus hepatis. Iam ergo apparet subtilis ingeniatio in permistio-
ne mellis cum aceto, et magnum iuuamentum ex
illa. Et ex magnis iuuamentis sirupi acetosi est
incidere materiam febrium: & illud, quia occur-
rit ei, quod in inferioribus stomachi reperitur, & in
partibus ei vicinis, & ei quod de phlegmate uici-
natur: & huiusmodi per occursum in hoc loco
fit sequestratio materierum, quare expellit partem
earum per secessum, partem per urinam: & si fue-
rint materię in dispositione leuigantium seu na-
tantium, expellit eas per uomitum: quare fit illud
causa abscessionis phlegmaticę, & cum hoc extin-
guat caliditatem extraneam generatam ex putre-
dine, quę caliditas est ipsa febris: quare sirupus
acetosus est causa abscondens materiam febris:
& ex hoc etiam extinguit eam. Medici namque
solertes, quandoque concedunt, quod per exhi-
bitionem alicuius potionis augeatur caliditas fe-
bris, ut abscondatur materia eius, & exhibent in
potu febrientibus propter illam intentionem me-
dicinas calidas: qualiter ergo uel quanto magis
iudicandum est oportere cum festinatione exhi-
bere sirupum acetosum, propterea quod ipse ex-
tinguit febrem. & cum hoc incidit materiam
eius? Et sirupus acetosus etiam quando permi-
scetur cum phlegmate grosso, incidit ipsum: quare
fit ille causa egressionis eius a corpore. Et
quando sirupus acetosus occurrit humori præ-
parato, ut conuertatur in choleram rubeam, pro-
hibet ipsum conuerti ad eam: & si permiscetur si-
rupus acetosus cum cholera citrina, resoluit eam,
si fuerit paucę quantitatis, & frangit super-
fluam eius caliditatem, & eius acuitatem uel no-
cumentum: si uerò cholera fuerit multa, expel-
lit eam per uomitum, uel per secessum, aut per
urinam. Et ex iuuamentis etiam sirupi acetosi
est, quod ipse aperit oppilationes hepatis cum
infrigidatione eius temperata ita, ut prohibeat
ipsum, ne inflammetur, aut accidat in eo apo-
stema calidum. Amplius ipse sirupus acetosus
subtiliat cum hoc grossitatem splenis, & exte-
nuat eum, & attenuat feculentiam sanguinis, quę
est in eo ita, ut effundere faciat plurimum fecu-
lentię eius ab ipso splene ad intestina, & pauci-
faciat effusionem eius ad os stomachi: quare in
hoc est magni iuuamenti. Et ex iuuamentis et-
iam sirupi acetosi est, quod fit causa paucę ge-
nerationis cholere nigre in corpore, propte-
rea quod expellit materiam eius ad intestina de
die in diem. Et ex eis est imprimere appetitum
cibi, propterea quod ad os stomachi pro appeti-
tu excitando peruenit de hoc humore melanco-
lico, cuius uicissitudo est in aceto, uel cuius lo-
cum tenet acetum. Et ex eis est, quod ipse si-
rupus acetosus est fundamentum conseruationis
sanitatis conseruando incolumia hæc duo mem-
bra, scilicet hepar, & splenem: Etiam sirupus
acetosus aggregat conseruationem amborum
membrorum secundum dispositionem suam na-
turalem: quoniam plurimum incolumitatis he-
patis non est, nisi apertio concauitatis uenarum
paruarum peruenientium a concauo hepatis ad
gibbositatem ipsius, & prohibitio, ne accidat in
eo inflammatio, aut apostema calidum. Et plu-

rimum quidem apostematum splenis non acci-
dit, nisi propter multam adhaerentiam fecu-
lentię sanguinis in eo. Sirupus acetosus etiam
mundificat, uel incidit, quod in pulmone de
humoribus grossis oportet expelli: quare per
hoc confert asthmati grosso uel asthmati causa-
to a materia grossa: & confert tussi factę a ma-
teria grossa, non ex hoc, quod prohibeat tuf-
sim, imò quia excitat tussim, & abscondit illos
humores: quare fit illud causa expulsionis eius,
quod in canna pulmonis reperitur, & mundifi-
cationis eius: Et propter hoc Hippocrates, &
alii antiqui administrauerunt sirupum acetosum
in sine folati, & rabu seu asthmatis grossi, & si-
milium ægritudinum pectoris, & pulmonis.
Hæc igitur sunt, quę scio de iuuamentis sirupi
acetosi sublimibus. Habet etiam sirupus aceto-
sus adhuc iuuamenta plurima præter supradicta,
sicut est iuuamentum eius in epilepsia, præci-
pue sirupus acetosus squilliticus, & in squinan-
tia, quando fit gargarisma cum eo, & in de-
scensione phlegmatis a cerebro, & exsiccatio-
ne linguę, & mundificatione phlegmatis a par-
tibus oris: & iuuat bothor, & alchola, & fæto-
ri oris, qui est ex calore stomachi: & prohibet
generationem uermium, & ascaridum: & adiu-
uat ad uomitum, & mundificationem stomachi:
& soluit scrophulas non ulceratas, quando cum
eo permiscetur farina hordei: neque inflammat
in suis iuuamentis plurimis. Illud autem, quod
antiqui dixerunt de sirupo acetoso, est, quod
Dioscorides dixit, quod sirupus acetosus fa-
ctus cum aqua maris soluit humores grossos:
& propter hoc confert sciaticę, & doloribus
iuncturarum, & morsui uiperarum, & ei, qui
sumpsit in potu opium, & taphasia, quę est gum-
mi rutę montanę: & cum prædicto sirupo ace-
toso fit gargarisma ad squinantiam. Dixit Ga-
lenus quod ipse est potio magis conueniens om-
nibus complexionibus, & ætatibus pro conser-
uatione sanitatis ipsarum, quoniam ipse aperit
oppilationes, & uias strictas, & prohibet ne re-
tineantur in eis chymi grossi: & ipse est ex medi-
cinis sanis. Et sufficiunt tibi laudes, & excel-
lentia iuuamenta, quę Gal. sermone absoluto
attribuit sirupo acetoso: & non sic loquitur in
operatione aliarum medicinarum, quia de eis
non commemorat iuuamenta, nisi etiam adiun-
gat nocumenta ipsarum, a quibus cauere oportet.
Et dixit Galen. quod sirupus acetosus fa-
ctus cum aceto squillitico non nocet neruis: &
factus cum succo cytoniorum non lædit stoma-
chum. Et dixit Rufus, quod sirupus acetosus
contrariatur phlegmati, & cholere, & prohi-
bet generationem amborum, & commouet ap-
petitum. Commemoratio uerò nocumento-
rum, & dispositionum, & horarum, in quibus
oportet cauere a sirupo acetoso, est in princi-
pio excoriationis intestinorum, nedum in hora
confirmationis seu status eius, & in hora zair.
Et aliena ipsum uehementer, seu caue ab ipso
uehementer in doloribus matricis, & in hora
generationis colicę, scilicet in principio eius
usque quo remoueat. Et nocet patienti te-
nasmon, & hæmorrhoidas, & rhagadias in ano,
AVIC. Hh 3 & egress-

Nocumenta si-
rupi acetosi.

& egressioni ipsius ani. Et caueat ab eo patiens nauseam plurimam, & subuersionem animæ: & patiens fluxum saliuæ ab ore, nisi quando per ipsum sirupum acetosum uoluerit uomitum. Et caueat etiam ab eo patiens tremorem: & ille, in quo inceperint ictigationes: & ille, in quo timetur paralysis; quoniam ipse in summa nocet neruis: & propter hoc ipse est non iuuans stomacho, & intestinis, & uescicæ, & matrici. Et est malus ei, qui patitur distillationem 10 urinæ à frigore uehementi, & ei, qui patitur dolorem dorsi, & genuum ab humore frigido crudo: & patientibus melancholiam, & cogitationes malas, et in summa nocet patientibus accidentia melancholica, & ei, qui patitur cancrum. Et maior ipsius læsio est in stomacis, & sunt illi, qui uomunt cibum suum cum aceto-

fitate sua, quæ est in stomachis ipsorum: & in mulieribus, in quibus est dolor matricis antiquus. Et sirupus acetosus etiam est ex eis, quæ abscondunt coitum: & infigit partes renum, & uescicæ: & multitudo ipsius sirupi acetosi causat sperma subtile, non aptum generationi. Et in eo, qui multum utitur eo, & non habet fortem calorem hepatis, & stomachi, & non fuerit corpus bonæ habitudinis, multæ carnis, perducit multitudo usus eius ad corruptionem complexionis illius, & ad hydropisim. Iam ergo diximus sufficienter de sirupo acetoso, secundum quod petiisti, & laudes, & iuuamenta, ac nocummenta ipsius manifestauimus.

Finis tractatus de sirupo acetoso.

AVICENNAE CANTICA TRANSLATA EX ARABICO IN LATINVM

A MAGISTRO ARMEGANDO BLASII
DE MONTEPESVLANO.

a B. Ebenfua

Textus primus. Inquit * & Benchine uel ziem. &

b — B.

MEDICINA est
conseruatio sanita-
tis: & curatio agra-
tudinis, quæ acci-
dit ex^b & acciden-
tibus in corpore.
In al. quæ acci-
dit ex^z causa quæ
in corpore existit.

c B. quibus re-
bus

- 2 Cuius prima diuifio est in theoricā, & pra-
cticā: Et theorica ex tribus rebus perficitur,
& completur.
3 Ex^c & rebus autem^z sunt septem naturales;
& ex eis sunt. 6. & omnes sunt necessariae.
4 Adhuc sunt aliae tres in libris scriptae, scili-
cet morbi, causae, & accidentia.
5 Practica diuiditur in duas species: quarum
una manibus exercetur: & alia cum medicina,
necnon eo quod ex cibis ordinatur.

REMEMORATIO RERVM NA- turalium: & primo de elementis.

- 6 **P**ROCULDUBIO ex rebus naturalibus sunt e-
lementa, ex quorum compositione exi-
stunt corpora.
7 Sermo quidem Hippocratis in libro de ele-
mentis in his est sermo uerus: scilicet quod
sunt quatuor: aqua, ignis, aer, terra.
8 Probatio ueritatis praedicti sermonis est,
quoniam quum corpus corrumpitur, reuertit-
ur in eadem.
9 Si non esset nisi unum elementum, non ef-
set aliquid animal cum morbo corruptibile.

Rememoratio secunda rei naturalis, & est complexio.

- 10 **O**st hae autem scientia complexionis est
ex iudicijs in medicina conferentibus.
11 Quatuor sunt potentiae seu uirtutes com-
plexionis, siue diuilerit seu composuerit eas
uir consultus.

De complexionibus in se.

- 12 **S**ensus tactus sentit & percipit caliditatem,
frigiditatem, siccitatem, & humiditatem.
13 Praedictae uirtutes seu potentiae reperiun-
tur in elementis^a & tempore^b & eo quo^z
augetur, seu pullulat, & in loco.
14 Elementum ponitur in ultimo simplicis
complexionis.
15 Caliditas est in igne, & aere, frigiditas ue-
ro in terra, & aqua: & siccitas inter ignem &

a & B. & in
b B. & in eo
quod

terram: & teneritas inter aquam & nubem.
16 Significatur nobis esse & generatio inter
species ipsorum, quum diuersificantur adinuicem,
& uniantur, siue coniungantur.

De complexionibus hominum.

- 17 **D**Iuersificata fuerunt inuicem, ne essent
quid unum & idem: & fuerunt coniun-
cta, & unita, ne uiderentur omnino
contraria.
18 Imaginamur complexionem in alio ab ele-
mentis, puta in composito^a & ab eis a pra-
dominante.
19 Ponimus aequale & temperatum ad referen-
dum ei, eo quod habeat quatuor facies con-
iunctas.
20 Fuerunt autem mixtae & completae in eo se-
cundum existimationem, ut esset pondus &
mensura.
21 Si aliquid ex eis declinauerit ad aliquid ex
tremorum, non tamen inde expoliabitur uel
circumscribetur a uirtutibus praedictis; &
erunt nihilominus in eo absque aequalitate, &
temperie praedicta.
22 Denominatur autem a nomine praedomi-
nantis, ut igneum, terreum, aqueum, aereum.
sunt enim ex eis quae comparantur aeri. omnes
autem dicuntur^b & sic per modum transitus, &
& minus proprie.
23 Iam quidem perfecte sunt nouem species
complexionis: neque^c & nunc accedam ad diui-
sionem nouam.

b B. secundum
uiam medicorum

c B. addidi in eis
aliquid de nouo

Rememoratio de complexionibus temporum.

- 24 **N**unc autem loquar de tempore secun-
dum opinionem, & existimationem:
non enim celsit in eo stilus & modus in-
uestigandi subtilis. Hyems autem habet uim & na-
turam phlegmatis. Et uer excitat sanguinem:
Aestas uero choleram rubeam: Et autumnus
choleram nigram.

Rememoratio partium & specierum eius quod auge- tur, & uegetatur.

- 25 **Q**uod autem augeatur & minoratur, di-
uiditur in species mineralium, & plan-
tarum, & animalium corpus habentium.
26 Quod uincit & superat corpus, est medici-
na: Quod uero nutrit & auget, est cibus.
27 Complexio habetur & cognoscitur ex sa-
pore, & hoc syllogismo uero & iusto.
28 Dulcis & salus & amarus, siccitatem, acu-
tus uero calorem.
29 Omne liquidum, non habens saporem ma-
nifestum,

a B. & ratione
vera & sana.

nifestum, est æquale, & temperatæ sorte complexionis.

- 30 Omnis sapor ponticus & acetosus frigidus est & siccus: necnon etiam omnis stipticus.
31 Omne habens dominium pinguedinis & unctuositatis, est calidum & humidum: & purè insipidum, frigidum & humidum.

Rememoratio complexionum ætatum.

- 32 Nimal per complexionem suam diuersi-
A catur in ætatibus: erit tamen sermo nunc in homine solum.

33 Calor puerorum appropinquat calori iuuenum in complexionem.

34 Iuuenes tamen declinant uersus siccitatem: puer uerò est dominus humiditatis sensibilis.

35 Senectus autem frigida quum ponderabis eam, est, sicut decrepitas ipsa: & adhuc amplius in complexionem cuiuslibet ex eis siccitas manifesta existit: nihilominus & cruditas in humoribus decrepiti.

Rememoratio complexionum masculorum, & feminarum.

- 36 In masculis existit caliditas & siccitas, in feminis uerò frigiditas & humiditas.

Secunda pars primo de signis complexionum sumptis ab habitudine.

a B. humiditas
b B. corpore
pingui & molli

37 Rigiditas & a tenereitas dominatur in
F complexione pinguis, & laudabilis corporis.

38 Habitudo corporis macra & extenuata significat complexionem ipsius esse siccam.

39 Omnes, quorum uenæ sunt ex ipsorum corpore late, sunt calidi.

40 Quicumque autem habens contrariam dispositionem eorum, habet eam propter malitiam frigiditatis.

41 Gradus quidem corporis æqualis & iusti cecidit inter omnes.

Rememoratio signorum à colore corporis, & primo à colore carnis.

42 Non sumas signa à coloribus, si contingat eorum mutatio ratione regionis.

43 Caliditas immutauit adeo corpora incolarum in regione Aethiopiæ & nigrorum, quod nigredo cooperuit uniuersaliter corpora ipsorum: habitantes uerò in Sclauonia tantam adepti sunt albedinem, quod efficit & redigit eorum cutes rutilantes, & candentes.

44 Si determines septem climata, scies species complexionum.

45 Quartum ex eis iustum & æquale, in quo color sequitur post complexionem.

46 Fuscus croceus choleram rubeam; sed obscurus & brunus choleram nigram.

a B. puluerulentus

47 Corpus est rubeum ex dominio sanguinis; & album in colore sicut ebur ex humore phlegmatico.

48 Complexio habentis colorem mistum ex albo & rubeo est secundum existimationem æqualis & temperata.

49 Albus capillus est frigida complexionis:

sed capillus niger est calida complexionis.

50 Cuius complexio est diminuta frigiditatis, habet capillos aureos flatos. Et cuius complexio est diminuta caliditatis, habet capillos rubeos.

51 Color capillorum habentis complexionem æqualem & temperatam est aureus, ex flauo & rubeo mistus & compositus.

Rememoratio signorum sumptorum à colore oculi.

52 Si corpus humiditatis glacialis & albuginea fuerit peruium, purum, & parua quantitas, & exterius localiter prominuerit, quarum lux seu splendor fuerit purè coruscans candens; efficitur quidem inde color oculorum glaucus, & ex causis contrariis contingit antimonialis, id est niger, aut subniger sicut antimonium.

53 Si causæ glaucedinis complectuntur cum causis antimonialitatis, fit fasola, i. uarietas.

54 Si fuerit spiritus uisibilis paruus, fiet obscuritas. Si uerò multus, contingeret inde splendor, & luminositas.

Rememoratio de rebus naturalibus, & sunt humores. † tertia rei

55 Corpus est generatum ex humoribus uarijs & diuersis in colore & complexionem scilicet ex phlegmate, cholea rubea, & sanguine, & cholera nigra.

De phlegmate.

56 Phlegma naturale est insipidum, & frigiditatis temperatæ.

57 Ex eo autem est quod noscitur uitreo nomine: est autem grossum & frigida complexionis.

58 Ex eo autem est adhuc phlegma dulce, quod quidem non absoluitur omnino à calore.

59 Rursus ex eo est quod uocatur falsum: & hoc uidetur uersus calorem & siccitatem declinare.

60 Ex eo est quasi acetosum & † † quum corrumpitur cibus in stomacho.

a † B. & est frigidus eo

De cholera.

61 Cholera sunt uariæ coloribus: & quædam ex ea nominatur fumosa.

62 Ex ea etiam est similis uiridi aris & porro: ista quidem sunt magna malitiæ.

63 Est etiam alia à prædictis quæ uitellina dicitur: neque est perniciofa uirtutis & potentia.

64 Alia species ex ea, est cuius habitatio est in kisti fellis, & omnes quidem declinant & uergunt ad caliditatem.

a B. Et rubra cholera

De sanguine.

65 Rigo & augmentum sanguinis est ab hepate, & transit inde per uenas eius ad totum corpus.

66 Ex eo est sanguis quem continet cor. sanguis autem calidus & humidus est qualitatis.

De melancholia.

67 Itus cholera nigra est in splene, neque est falsa opinio ista.

68 Turbulentia sanguinis est naturalis, quælibet

libet autem ab ista innaturalis.

69 Quæ proculdubio generatur ex commi-
stione, & aduisione aliorum humorum.

*Rememoratio quartæ ex rebus naturalibus, & sunt
membra.*

a R. principalia
& radicalia me-
bra

70 ^a Principia & radices corporis sunt qua-
tuor, alia aut ab eis sunt uelut rami.

71 Vnum ex his est hepar, & ipsum qui-
dem præest cibo & nutrimento in corpore.

72 Cor autem alit corpus uita, & nisi ipsum ef-
flet, corpus assimileretur plantæ.

73 Abinde est calor qui est corpori sicut ele-
mentum, quod ^b ^c ^d ^e ^f ^g ^h ⁱ ^j ^k ^l ^m ⁿ ^o ^p ^q ^r ^s ^t ^u ^v ^w ^x ^y ^z ^{aa} ^{ab} ^{ac} ^{ad} ^{ae} ^{af} ^{ag} ^{ah} ^{ai} ^{aj} ^{ak} ^{al} ^{am} ^{an} ^{ao} ^{ap} ^{aq} ^{ar} ^{as} ^{at} ^{au} ^{av} ^{aw} ^{ax} ^{ay} ^{az} ^{ba} ^{bb} ^{bc} ^{bd} ^{be} ^{bf} ^{bg} ^{bh} ^{bi} ^{bj} ^{bk} ^{bl} ^{bm} ^{bn} ^{bo} ^{bp} ^{bq} ^{br} ^{bs} ^{bt} ^{bu} ^{bv} ^{bw} ^{bx} ^{by} ^{bz} ^{ca} ^{cb} ^{cc} ^{cd} ^{ce} ^{cf} ^{cg} ^{ch} ^{ci} ^{cj} ^{ck} ^{cl} ^{cm} ^{cn} ^{co} ^{cp} ^{cq} ^{cr} ^{cs} ^{ct} ^{cu} ^{cv} ^{cw} ^{cx} ^{cy} ^{cz} ^{da} ^{db} ^{dc} ^{dd} ^{de} ^{df} ^{dg} ^{dh} ^{di} ^{dj} ^{dk} ^{dl} ^{dm} ^{dn} ^{do} ^{dp} ^{dq} ^{dr} ^{ds} ^{dt} ^{du} ^{dv} ^{dw} ^{dx} ^{dy} ^{dz} ^{ea} ^{eb} ^{ec} ^{ed} ^{ee} ^{ef} ^{eg} ^{eh} ^{ei} ^{ej} ^{ek} ^{el} ^{em} ^{en} ^{eo} ^{ep} ^{eq} ^{er} ^{es} ^{et} ^{eu} ^{ev} ^{ew} ^{ex} ^{ey} ^{ez} ^{fa} ^{fb} ^{fc} ^{fd} ^{fe} ^{ff} ^{fg} ^{fh} ^{fi} ^{fj} ^{fk} ^{fl} ^{fm} ^{fn} ^{fo} ^{fp} ^{fq} ^{fr} ^{fs} ^{ft} ^{fu} ^{fv} ^{fw} ^{fx} ^{fy} ^{fz} ^{ga} ^{gb} ^{gc} ^{gd} ^{ge} ^{gf} ^{gg} ^{gh} ^{gi} ^{gj} ^{gk} ^{gl} ^{gm} ^{gn} ^{go} ^{gp} ^{gq} ^{gr} ^{gs} ^{gt} ^{gu} ^{gv} ^{gw} ^{gx} ^{gy} ^{gz} ^{ha} ^{hb} ^{hc} ^{hd} ^{he} ^{hf} ^{hg} ^{hh} ^{hi} ^{hj} ^{hk} ^{hl} ^{hm} ^{hn} ^{ho} ^{hp} ^{hq} ^{hr} ^{hs} ^{ht} ^{hu} ^{hv} ^{hw} ^{hx} ^{hy} ^{hz} ^{ia} ^{ib} ^{ic} ^{id} ^{ie} ^{if} ^{ig} ^{ih} ⁱⁱ ^{ij} ^{ik} ^{il} ^{im} ⁱⁿ ^{io} ^{ip} ^{iq} ^{ir} ^{is} ^{it} ^{iu} ^{iv} ^{iw} ^{ix} ^{iy} ^{iz} ^{ja} ^{jb} ^{jc} ^{jd} ^{je} ^{jf} ^{jj} ^{jh} ^{ji} ^{jj} ^{jk} ^{jl} ^{jm} ^{jn} ^{jo} ^{jp} ^{jq} ^{jr} ^{js} ^{jt} ^{ju} ^{jv} ^{jw} ^{jx} ^{ky} ^{kz} ^{la} ^{lb} ^{lc} ^{ld} ^{le} ^{lf} ^{lg} ^{lh} ^{li} ^{lj} ^{lk} ^{ll} ^{lm} ^{ln} ^{lo} ^{lp} ^{lq} ^{lr} ^{ls} ^{lt} ^{lu} ^{lv} ^{lw} ^{lx} ^{ly} ^{lz} ^{ma} ^{mb} ^{mc} ^{md} ^{me} ^{mf} ^{mg} ^{mh} ^{mi} ^{mj} ^{mk} ^{ml} ^{mm} ^{mn} ^{mo} ^{mp} ^{mq} ^{mr} ^{ms} ^{mt} ^{mu} ^{mv} ^{mw} ^{mx} ^{my} ^{mz} ^{na} ^{nb} ^{nc} nd ^{ne} ^{nf} ^{ng} ^{nh} ⁿⁱ ^{nj} ^{nk} ^{nl} ^{nm} ⁿⁿ ^{no} ^{np} ^{nq} ^{nr} ^{ns} ^{nt} ^{nu} ^{nv} ^{nw} ^{nx} ^{ny} ^{nz} ^{oa} ^{ob} ^{oc} ^{od} ^{oe} ^{of} ^{og} ^{oh} ^{oi} ^{oj} ^{ok} ^{ol} ^{om} ^{on} ^{oo} ^{op} ^{oq} ^{or} ^{os} ^{ot} ^{ou} ^{ov} ^{ow} ^{ox} ^{oy} ^{oz} ^{pa} ^{pb} ^{pc} ^{pd} ^{pe} ^{pf} ^{pg} ^{ph} ^{pi} ^{pj} ^{pk} ^{pl} ^{pm} ^{pn} ^{po} ^{pp} ^{pq} ^{pr} ^{ps} ^{pt} ^{pu} ^{pv} ^{pw} ^{px} ^{py} ^{pz} ^{qa} ^{qb} ^{qc} ^{qd} ^{qe} ^{qf} ^{qg} ^{qh} ^{qi} ^{qj} ^{qk} ^{ql} ^{qm} ^{qn} ^{qo} ^{qp} ^{qq} ^{qr} ^{qs} ^{qt} ^{qu} ^{qv} ^{qw} ^{qx} ^{qy} ^{qz} ^{ra} ^{rb} ^{rc} rd ^{re} ^{rf} ^{rg} ^{rh} ^{ri} ^{rj} ^{rk} ^{rl} ^{rm} ^{rn} ^{ro} ^{rp} ^{rq} ^{rr} ^{rs} ^{rt} ^{ru} ^{rv} ^{rw} ^{rx} ^{ry} ^{rz} ^{sa} ^{sb} ^{sc} ^{sd} ^{se} ^{sf} ^{sg} ^{sh} ^{si} ^{sj} ^{sk} ^{sl} ^{sm} ^{sn} ^{so} ^{sp} ^{sq} ^{sr} ^{ss} st ^{su} ^{sv} ^{sw} ^{sx} ^{sy} ^{sz} ^{ta} ^{tb} ^{tc} ^{td} ^{te} ^{tf} ^{tg} th ^{ti} ^{tj} ^{tk} ^{tl} ^{tm} ^{tn} ^{to} ^{tp} ^{tq} ^{tr} ^{ts} ^{tt} ^{tu} ^{tv} ^{tw} ^{tx} ^{ty} ^{tz} ^{ua} ^{ub} ^{uc} ^{ud} ^{ue} ^{uf} ^{ug} ^{uh} ^{ui} ^{uj} ^{uk} ^{ul} ^{um} ^{un} ^{uo} ^{up} ^{uq} ^{ur} ^{us} ^{ut} ^{uu} ^{uv} ^{uw} ^{ux} ^{uy} ^{uz} ^{va} ^{vb} ^{vc} ^{vd} ^{ve} ^{vf} ^{vg} ^{vh} ^{vi} ^{vj} ^{vk} ^{vl} ^{vm} ^{vn} ^{vo} ^{vp} ^{vq} ^{vr} ^{vs} ^{vt} ^{vu} ^{vv} ^{vw} ^{vx} ^{vy} ^{vz} ^{wa} ^{wb} ^{wc} ^{wd} ^{we} ^{wf} ^{wg} ^{wh} ^{wi} ^{wj} ^{wk} ^{wl} ^{wm} ^{wn} ^{wo} ^{wp} ^{wq} ^{wr} ^{ws} ^{wt} ^{wu} ^{wv} ^{ww} ^{wx} ^{wy} ^{wz} ^{xa} ^{xb} ^{xc} ^{xd} ^{xe} ^{xf} ^{xg} ^{xh} ^{xi} ^{xj} ^{xk} ^{xl} ^{xm} ^{xn} ^{xo} ^{xp} ^{xq} ^{xr} ^{xs} ^{xt} ^{xu} ^{xv} ^{xw} ^{xx} ^{xy} ^{xz} ^{ya} ^{yb} ^{yc} ^{yd} ^{ye} ^{yf} ^{yg} ^{yh} ^{yi} ^{yj} ^{yk} ^{yl} ^{ym} ^{yn} ^{yo} ^{yp} ^{yq} ^{yr} ^{ys} ^{yt} ^{yu} ^{yv} ^{yw} ^{yx} ^{yy} ^{yz} ^{za} ^{zb} ^{zc} ^{zd} ^{ze} ^{zf} ^{zg} ^{zh} ^{zi} ^{zj} ^{zk} ^{zl} ^{zm} ^{zn} ^{zo} ^{zp} ^{zq} ^{zr} ^{zs} ^{zt} ^{zu} ^{zv} ^{zw} ^{zx} ^{zy} ^{zz} ^{aa} ^{ab} ^{ac} ^{ad} ^{ae} ^{af} ^{ag} ^{ah} ^{ai} ^{aj} ^{ak} ^{al} ^{am} ^{an} ^{ao} ^{ap} ^{aq} ^{ar} ^{as} ^{at} ^{au} ^{av} ^{aw} ^{ax} ^{ay} ^{az} ^{ba} ^{bb} ^{bc} ^{bd} ^{be} ^{bf} ^{bg} ^{bh} ^{bi} ^{bj} ^{bk} ^{bl} ^{bm} ^{bn} ^{bo} ^{bp} ^{bq} ^{br} ^{bs} ^{bt} ^{bu} ^{bv} ^{bw} ^{bx} ^{by} ^{bz} ^{ca} ^{cb} ^{cc} ^{cd} ^{ce} ^{cf} ^{cg} ^{ch} ^{ci} ^{cj} ^{ck} ^{cl} ^{cm} ^{cn} ^{co} ^{cp} ^{cq} ^{cr} ^{cs} ^{ct} ^{cu} ^{cv} ^{cw} ^{cx} ^{cy} ^{cz} ^{da} ^{db} ^{dc} ^{dd} ^{de} ^{df} ^{dg} ^{dh} ^{di} ^{dj} ^{dk} ^{dl} ^{dm} ^{dn} ^{do} ^{dp} ^{dq} ^{dr} ^{ds} ^{dt} ^{du} ^{dv} ^{dw} ^{dx} ^{dy} ^{dz} ^{ea} ^{eb} ^{ec} ^{ed} ^{ee} ^{ef} ^{eg} ^{eh} ^{ei} ^{ej} ^{ek} ^{el} ^{em} ^{en} ^{eo} ^{ep} ^{eq} ^{er} ^{es} ^{et} ^{eu} ^{ev} ^{ew} ^{ex} ^{ey} ^{ez} ^{fa} ^{fb} ^{fc} ^{fd} ^{fe} ^{ff} ^{fg} ^{fh} ^{fi} ^{fj} ^{fk} ^{fl} ^{fm} ^{fn} ^{fo} ^{fp} ^{fq} ^{fr} ^{fs} ^{ft} ^{fu} ^{fv} ^{fw} ^{fx} ^{fy} ^{fz} ^{ga} ^{gb} ^{gc} ^{gd} ^{ge} ^{gf} ^{gg} ^{gh} ^{gi} ^{gj} ^{gk} ^{gl} ^{gm} ^{gn} ^{go} ^{gp} ^{gq} ^{gr} ^{gs} ^{gt} ^{gu} ^{gv} ^{gw} ^{gx} ^{gy} ^{gz} ^{ha} ^{hb} ^{hc} ^{hd} ^{he} ^{hf} ^{hg} ^{hh} ^{hi} ^{hj} ^{hk} ^{hl} ^{hm} ^{hn} ^{ho} ^{hp} ^{hq} ^{hr} ^{hs} ^{ht} ^{hu} ^{hv} ^{hw} ^{hx} ^{hy} ^{hz} ^{ia} ^{ib} ^{ic} ^{id} ^{ie} ^{if} ^{ig} ^{ih} ⁱⁱ ^{ij} ^{ik} ^{il} ^{im} ⁱⁿ ^{io} ^{ip} ^{iq} ^{ir} ^{is} ^{it} ^{iu} ^{iv} ^{iw} ^{ix} ^{iy} ^{iz} ^{ja} ^{jb} ^{jc} ^{jd} ^{je} ^{jf} ^{jj} ^{jh} ^{ji} ^{jj} ^{jk} ^{jl} ^{jm} ^{jn} ^{jo} ^{jp} ^{jq} ^{jr} ^{js} ^{jt} ^{ju} ^{jv} ^{jw} ^{jx} ^{ky} ^{kz} ^{la} ^{lb} ^{lc} ^{ld} ^{le} ^{lf} ^{lg} ^{lh} ^{li} ^{lj} ^{lk} ^{ll} ^{lm} ^{ln} ^{lo} ^{lp} ^{lq} ^{lr} ^{ls} ^{lt} ^{lu} ^{lv} ^{lw} ^{lx} ^{ly} ^{lz} ^{ma} ^{mb} ^{mc} ^{md} ^{me} ^{mf} ^{mg} ^{mh} ^{mi} ^{mj} ^{mk} ^{ml} ^{mm} ^{mn} ^{mo} ^{mp} ^{mq} ^{mr} ^{ms} ^{mt} ^{mu} ^{mv} ^{mw} ^{mx} ^{my} ^{mz} ^{na} ^{nb} ^{nc} nd ^{ne} ^{nf} ^{ng} ^{nh} ⁿⁱ ^{nj} ^{nk} ^{nl} ^{nm} ⁿⁿ ^{no} ^{np} ^{nq} ^{nr} ^{ns} ^{nt} ^{nu} ^{nv} ^{nw} ^{nx} ^{ny} ^{nz} ^{oa} ^{ob} ^{oc} ^{od} ^{oe} ^{of} ^{og} ^{oh} ^{oi} ^{oj} ^{ok} ^{ol} ^{om} ^{on} ^{oo} ^{op} ^{oq} ^{or} ^{os} ^{ot} ^{ou} ^{ov} ^{ow} ^{ox} ^{oy} ^{oz} ^{pa} ^{pb} ^{pc} ^{pd} ^{pe} ^{pf} ^{pg} ^{ph} ^{pi} ^{pj} ^{pk} ^{pl} ^{pm} ^{pn} ^{po} ^{pp} ^{pq} ^{pr} ^{ps} ^{pt} ^{pu} ^{pv} ^{pw} ^{px} ^{py} ^{pz} ^{qa} ^{qb} ^{qc} ^{qd} ^{qe} ^{qf} ^{qg} ^{qh} ^{qi} ^{qj} ^{qk} ^{ql} ^{qm} ^{qn} ^{qo} ^{qp} ^{qq} ^{qr} ^{qs} ^{qt} ^{qu} ^{qv} ^{qw} ^{qx} ^{qy} ^{qz} ^{ra} ^{rb} ^{rc} rd ^{re} ^{rf} ^{rg} ^{rh} ^{ri} ^{rj} ^{rk} ^{rl} ^{rm} ^{rn} ^{ro} ^{rp} ^{rq} ^{rr} ^{rs} ^{rt} ^{ru} ^{rv} ^{rw} ^{rx} ^{ry} ^{rz} ^{sa} ^{sb} ^{sc} ^{sd} ^{se} ^{sf} ^{sg} ^{sh} ^{si} ^{sj} ^{sk} ^{sl} ^{sm} ^{sn} ^{so} ^{sp} ^{sq} ^{sr} ^{ss} st ^{su} ^{sv} ^{sw} ^{sx} ^{sy} ^{sz} ^{ta} ^{tb} ^{tc} ^{td} ^{te} ^{tf} ^{tg} th ^{ti} ^{tj} ^{tk} ^{tl} ^{tm} ^{tn} ^{to} ^{tp} ^{tq} ^{tr} ^{ts} ^{tt} ^{tu} ^{tv} ^{tw} ^{tx} ^{ty} ^{tz} ^{ua} ^{ub} ^{uc} ^{ud} ^{ue} ^{uf} ^{ug} ^{uh} ^{ui} ^{uj} ^{uk} ^{ul} ^{um} ^{un} ^{uo} ^{up} ^{uq} ^{ur} ^{us} ^{ut} ^{uu} ^{uv} ^{uw} ^{ux} ^{uy} ^{uz} ^{va} ^{vb} ^{vc} ^{vd} ^{ve} ^{vf} ^{vg} ^{vh} ^{vi} ^{vj} ^{vk} ^{vl} ^{vm} ^{vn} ^{vo} ^{vp} ^{vq} ^{vr} ^{vs} ^{vt} ^{vu} ^{vv} ^{vw} ^{vx} ^{vy} ^{vz} ^{wa} ^{wb} ^{wc} ^{wd} ^{we} ^{wf} ^{wg} ^{wh} ^{wi} ^{wj} ^{wk} ^{wl} ^{wm} ^{wn} ^{wo} ^{wp} ^{wq} ^{wr} ^{ws} ^{wt} ^{wu} ^{wv} ^{ww} ^{wx} ^{wy} ^{wz} ^{xa} ^{xb} ^{xc} ^{xd} ^{xe} ^{xf} ^{xg} ^{xh} ^{xi} ^{xj} ^{xk} ^{xl} ^{xm} ^{xn} ^{xo} ^{xp} ^{xq} ^{xr} ^{xs} ^{xt} ^{xu} ^{xv} ^{xw} ^{xx} ^{xy} ^{xz} ^{ya} ^{yb} ^{yc} ^{yd} ^{ye} ^{yf} ^{yg} ^{yh} ^{yi} ^{yj} ^{yk} ^{yl} ^{ym} ^{yn} ^{yo} ^{yp} ^{yq} ^{yr} ^{ys} ^{yt} ^{yu} ^{yv} ^{yw} ^{yx} ^{yy} ^{yz} ^{za} ^{zb} ^{zc} ^{zd} ^{ze} ^{zf} ^{zg} ^{zh} ^{zi} ^{zj} ^{zk} ^{zl} ^{zm} ^{zn} ^{zo} ^{zp} ^{zq} ^{zr} ^{zs} ^{zt} ^{zu} ^{zv} ^{zw} ^{zx} ^{zy} ^{zz} ^{aa} ^{ab} ^{ac} ^{ad} ^{ae} ^{af} ^{ag} ^{ah} ^{ai} ^{aj} ^{ak} ^{al} ^{am} ^{an} ^{ao} ^{ap} ^{aq} ^{ar} ^{as} ^{at} ^{au} ^{av} ^{aw} ^{ax} ^{ay} ^{az} ^{ba} ^{bb} ^{bc} ^{bd} ^{be} ^{bf} ^{bg} ^{bh} ^{bi} ^{bj} ^{bk} ^{bl} ^{bm} ^{bn} ^{bo} ^{bp} ^{bq} ^{br} ^{bs} ^{bt} ^{bu} ^{bv} ^{bw} ^{bx} ^{by} ^{bz} ^{ca} ^{cb} ^{cc} ^{cd} ^{ce} ^{cf} ^{cg} ^{ch} ^{ci} ^{cj} ^{ck} ^{cl} ^{cm} ^{cn} ^{co} ^{cp} ^{cq} ^{cr} ^{cs} ^{ct} ^{cu} ^{cv} ^{cw} ^{cx} ^{cy} ^{cz} ^{da} ^{db} ^{dc} ^{dd} ^{de} ^{df} ^{dg} ^{dh} ^{di} ^{dj} ^{dk} ^{dl} ^{dm} ^{dn} ^{do} ^{dp} ^{dq} ^{dr} ^{ds} ^{dt} ^{du} ^{dv} ^{dw} ^{dx} ^{dy} ^{dz} ^{ea} ^{eb} ^{ec} ^{ed} ^{ee} ^{ef} ^{eg} ^{eh} ^{ei} ^{ej} ^{ek} ^{el} ^{em} ^{en} ^{eo} ^{ep} ^{eq} ^{er} ^{es} ^{et} ^{eu} ^{ev} ^{ew} ^{ex} ^{ey} ^{ez} ^{fa} ^{fb} ^{fc} ^{fd} ^{fe} ^{ff} ^{fg} ^{fh} ^{fi} ^{fj} ^{fk} ^{fl} ^{fm} ^{fn} ^{fo} ^{fp} ^{fq} ^{fr} ^{fs} ^{ft} ^{fu} ^{fv} ^{fw} ^{fx} ^{fy} ^{fz} ^{ga} ^{gb} ^{gc} ^{gd} ^{ge} ^{gf} ^{gg} ^{gh} ^{gi} ^{gj} ^{gk} ^{gl} ^{gm} ^{gn} ^{go} ^{gp} ^{gq} ^{gr} ^{gs} ^{gt} ^{gu} ^{gv} ^{gw} ^{gx} ^{gy} ^{gz} ^{ha} ^{hb} ^{hc} ^{hd} ^{he} ^{hf} ^{hg} ^{hh} ^{hi} ^{hj} ^{hk} ^{hl} ^{hm} ^{hn} ^{ho} ^{hp} ^{hq} ^{hr} ^{hs} ^{ht} ^{hu} ^{hv} ^{hw} ^{hx} ^{hy} ^{hz} ^{ia} ^{ib} ^{ic} ^{id} ^{ie} ^{if} ^{ig} ^{ih} ⁱⁱ ^{ij} ^{ik} ^{il} ^{im} ⁱⁿ ^{io} ^{ip} ^{iq} ^{ir} ^{is} ^{it} ^{iu} ^{iv} ^{iw} ^{ix} ^{iy} ^{iz} ^{ja} ^{jb} ^{jc} ^{jd} ^{je} ^{jf} ^{jj} ^{jh} ^{ji} ^{jj} ^{jk} ^{jl} ^{jm} ^{jn} ^{jo} ^{jp} ^{jq} ^{jr} ^{js} ^{jt} ^{ju} ^{jv} ^{jw} ^{jx} ^{ky} ^{kz} ^{la} ^{lb} ^{lc} ^{ld} ^{le} ^{lf} ^{lg} ^{lh} ^{li} ^{lj} ^{lk} ^{ll} ^{lm} ^{ln} ^{lo} ^{lp} ^{lq} ^{lr} ^{ls} ^{lt} ^{lu} ^{lv} ^{lw} ^{lx} ^{ly} ^{lz} ^{ma} ^{mb} ^{mc} ^{md} ^{me} ^{mf} ^{mg} ^{mh} ^{mi} ^{mj} ^{mk} ^{ml} ^{mm} ^{mn} ^{mo} ^{mp} ^{mq} ^{mr} ^{ms} ^{mt} ^{mu} ^{mv} ^{mw} ^{mx} ^{my} ^{mz} ^{na} ^{nb} ^{nc} nd ^{ne} ^{nf} ^{ng} ^{nh} ⁿⁱ ^{nj} ^{nk} ^{nl} ^{nm} ⁿⁿ ^{no} ^{np} ^{nq} ^{nr} ^{ns} ^{nt} ^{nu} ^{nv} ^{nw} ^{nx} ^{ny} ^{nz} ^{oa} ^{ob} ^{oc} ^{od} ^{oe} ^{of} ^{og} ^{oh} ^{oi} ^{oj} ^{ok} ^{ol} ^{om} ^{on} ^{oo} ^{op} ^{oq} ^{or} ^{os} ^{ot} ^{ou} ^{ov} ^{ow} ^{ox</}

hoc sicut sapientes retulerunt.

*b. B. impressio-
nes caelestes*

110. Venti etiam generant in aere illud quod generant in eo mansiones.

111. Est quidem in meridionali caliditas, & humiditas: pro tanto generat supercalefactione, & putrefactionem.

112. Frigiditas & siccitas insunt septentrionali, & ideo generatur inde tulsis.

113. Calor & subtilitas insunt orientali. Et frigiditas, & grossities occidentali.

*e. B. locus terre
paludose, circa
quem sunt loca
aquosa*

114. Omnis angulus terræ mollis, cuius circumferentiæ sunt discoopertæ montibus, & habens fontes aquæ dulcis, est quidem complexionis humidæ.

115. Generatur autem siccitas in aere appropinquante alicui uillæ, cuius terra uelut locus saxosus est, & saluus.

116. Domus ualde patula & omnibus uentis discooperta est in hyeme ualde frigida, æstate uerò calida.

117. Ex domo autem depressa & subterranea habetur iudicium contrarium.

*d. B. maschall
ineft*

118. Calor ineft panno facto ex serico, & cotto. Et frigus in rasculo, idest panno plano non lanuginoso seu uelleroso, & lineo.

119. In compositis ex pilo, & lana ineft cum caliditate aliquantulum siccitatis.

120. Iudicatur caliditas super complexionem cuiuslibet floris & cuiuslibet aromatici, exceptis. v. f. myrto, salice, nenuphare, rosæ, & uiol.

*e. B. Et aromati-
ca odorifera sūt
calida præter
sandalos, & cā-
phoram
f. B. quando
splendent &
sunt puri*

121. Laudabilior & utilior ex coloribus uisui, est niger, aut uiridis: albus autem & citrinus necnon omne splendidum lædit, & disgregat lucem oculorum.

Secunda ex rebus non naturalibus, scilicet cibus & potus.

122. **S** cito quoddam uera cibi actio est augere augenda, & restaurare omne deperditum ex dissolutione corporis, & ad pristinum statum deducere.

123. Est autem ex eo eligendus ille, qui in sanguinem laudabiliorem conuertitur, & transmutatur.

124. Leuis autem & subtilis, est panis tritici, & carnes paruorum pullorum gallinæ, & sicut bliti ex oleribus, hi enim conueniunt patientibus ægritudine.

125. Grossi autem ex usualibus sunt similia, & sicut muto laudabilis duorum annorum.

* B. inter saxa

126. Piscis notus habitans in rupibus est cibus congruus uexato ab exercitio, & labore.

127. Ex eis sunt subtilis malitiæ sicut sinapis, cepe, & allium, hi autem generant choleram rubeam. unde & quandoque sumuntur uia medicina.

128. Ex eis sunt etiam generantes melancholiam: ex qua in quibusdam corporibus morbi generantur: uelut hirci antiqui, boues, panis fursureus, & cæcus.

129. Rursus quidam ex his causant, & efficiunt humorem phlegmaticum, sicut pisces grossi, & genera lactis.

130. Aquæ delectabiles & fluuiales conseruat

humiditatem radicalem; & causant egressum fæcum & superfluitatum, digeruntque & deducunt cibum per uenas.

131. Melior est ex aquis pluuiæ munda: quoniam nihil admiscetur eis, quod inferat eis nocumentum.

132. Ex eis autem sunt egredientes à naturali dispositione earum, quarum propria actio est secundum complexionem eius quod admiscetur eis.

133. Omne quod bibitur ex ceruicis, lacte, & uino nutrit corpus.

134. Potus conuertens corpus ad sui naturam est sicut oximel ex sui iuuamento.

Tertia ex rebus non naturalibus.

135. **S** omnis est quies uirtutum animalium motiuarum, & sensitiuarum.

136. Ipse enim calefacit corporis interiora, ex quo fit cibi digestio laudabilior & melior.

137. Si autem somnus multum prolongatur, replebitur caput humoribus.

138. Ipse etiam humectat corpora, & relaxat, extinguitque calorem uiuificantem ipsa.

139. Temperata uigilia excitat ualde sensus, & disponit uirtutes ad exercendum operationes suas, & cum hoc mundificat corpus à facibus, & superfluitatibus.

140. Ex longa autem uigilia contingit expurgatio, & insomnietas generans anxietatem, & angustiam animæ. Ipsa etiam dissoluit spiritum, & corpora sedat, & corrumpit splendorem & claritatem corporis & colorem eius, & profundat oculos, nocetque digestionem, & mentem tollit & disturbat, & corpus infrigidat.

Quarta ex rebus non naturalibus.

141. **I**n exercitijs est quod est temperatum, & hoc decet quoddam fiat, nam ipsum equat, & temperat corpora, & efficit egressum superfluitatum, & humiditatum.

142. Disponit etiam corpus ad hoc ut nutriatur, & disponit parum ad hoc ut augeatur.

143. Immoderatum autem ex eo proprie dicitur labor, qui quidem spiritum euacuat, & educit, & lassat corpus, & emacerat pingues & carnosos, & inflamat calorem extraneum, & ducit etiam humiditates à corpore, & debilitat neruos ex uolentia dolorum, & facit corpus senescere ante ætatem senectutis.

144. Ultima autem quies est inconueniens, neque est iuuamentum in ultimitate eius: imo quidem replet corpus humiditatibus, sicut & glandulis, & nodis, neque disponit corpus ad aliquem cibum.

Quinta ex rebus non naturalibus.

145. **C**orpus indiget uniuersali euacuatione omnium membrorum per phlebotomiam, & pharmaciam, ex qua quidem est perfectum iuuamentum in uere.

146. Vomitus fiat in æstate, sed melancholia educatur in autumno.

147. Gargarismata, & dentificia purgant, & mundificant palatum & dentes.

148. Prouoca urinam, alias incidet in hydropem.

pem. Et prouocat menstrua; sin autem, cor-
rumpentur corpora earum.

149 Educ faeces in cholica: nam in earum edu-
ctione curabitur patiens.

150 Vtere balneo ad tollendum sordes, & im-
munditiam; neq; sis in hoc piger si uelis edu-
cere superfluitates à corporis superficie: & cu-
tem ab accidentibus immunditici mundam
facere.

151 Coitus etiam commendatur iuuenibus, 10
quatenus per eum à nocuentis pernitiis
liberentur.

152 Nequaquam autem concedatur macris, se-
nibus, aut etiam debilibus.

153 Incurret podagram, & dolores alios ille
qui utitur coitu immediate post cibū sumptū.

154 Multus coitus debilitat corpus, facitq; ip-
sum hereditare uarias species nocumento-
rum, & dolorum.

Sexta ex rebus non naturalibus.

155 **R**a animæ excitat calorem, generatq; in-
terdum alia nocuenta.

156 Timor animæ incitat frigiditatem, qui
quandoq; magnificatur in patiente intantum,
donec lædat in ultimo.

157 Magnum & multum gaudium impinguat
corpus, & ideo multum lædit pinguem &
crassum.

158 Ex lamento quidem & tristitia fertur iudi 30
cium nocuenti super macrum, & confert in-
digenti dissolutione.

TRACTATVS SECVNDVS

De rebus extra naturam, & primo de morbis genera-
tis in membris consimilibus.

159 **M**ORBI ex superfluo calo-
re in membris consimili- 40
bus absq; superfluitate ge-
nerati sunt sicut morbus
febrilis & consumptiuus,
sicut in hectica & phthisi.

160 Morbus autem ex calore cum humore, est
sicut febris putrida.

161 Ex eis etiam sunt morbi frigidi absq; ma-
teria, sicut congelatio contingens ex niue, grā-
dine uel frigore. Et ex eis est frigus cum mate-
ria, sicut paralytis cum magna quantitate
phlegmatis.

162 Ex eis est humidus absq; 50
superfluitate, sicut habitudo corporis quæ laxa uel mollis ui-
detur. Et ex eis est morbus humidus cum ma-
teria humoralis, sicut repletio uentris in hy-
drope.

163 Morbus siccus cum materia est sicut can-
cer uel glandula. Sed siccus præter quod in
corporibus sit materia, est sicut spasmus ex
inanitione.

164 In membris organicis existunt morbi
cū accedit in plasmatione lætio uel nocumētū.

165 Est autem morbus in augmento, si fuerit
caput nimis magnum. Et in diminutione si
fuerit stomachus nimis paruus.

166 Si uideatur forma capitis lata uel com-

pressa, erit error uel peccatum in plasmatione.

167 Ex eis etiam est morbus in concauitate
quum accidit ei nocumentum, sicut cum plan-
ta pedis carne repletur.

168 Aut si accidat etiam quoddam interponatur
aliquid in poris & meatibus: sicut contingit in
oppilationibus ex lapidibus renum contin-
gentibus.

169 Aut si membrum quod debet esse asperū
sit lene, ut stomachus in quo superflua humi-
ditas exuberat, aut si quod debet esse lene exa-
speretur, sicut canna pulmonis quum exsiccat.

170 Est autem numerus à natura egrediens in
sex, uel quatuor digitis.

171 Interdum uniuntur duo digiti, & coniu-
guntur. Et interdum 60
iuncta naturaliter
separantur.

b B. mandibu-
le innaturaliter

172 Solutio unionis tñsti in 60
coniunctione
membrorum, aut in separatione. In coniun-
ctione quidem sicut in dislocatione brachij,
& incisione pedis uel manus.

c B. membris
compositis, aut
in simplicibus
i. compositis

173 **S**olutio in osi-
bus est fractura, in tunicis autem & uenis dici-
tur ruptura, sed solutio facta secundum latum
uel longum in neruis, dicitur fixura uel pun-
ctura.

d B. in simpli-
cibus quidem

174 Solutio facta in ligamētis uel chordis dici-
tur 60
quassatio, & arabice dicitur rabathe; sed
facta in carne dicitur uulnus. Si tamen produ-
ceretur tempus eius diceretur ulcus. Sed facta
in musculis uel lacertis dicitur attritio. Sed fa-
cta in sola cute dicitur excoriatio.

e B. adhzrech

Capitulum de rebus egredientibus à natura uidelicet de causis morborum.

175 **C**ausæ diuiduntur in 2
manifestas ap-
parentes, quæ scilicet contingunt cu-
ti, & superficiem corporum, sicut ignis,
& nix, percussio, aut ruptura contingens ex
saltu.

a B. primitiua

176 Ex causis etiam sunt, quæ dicuntur con-
iunctæ: & ipsæ quidem sunt inter has species
differentes, & hoc quidem, quia quandiu con-
tinuatur putrefactio, continuatur febris putri-
da. Ex causis etiam sunt quæ antecedentes ap-
pellantur, omni repleto corpori congruentes.

177 Ex causis efficientibus uniuersaliter est
quicquid corrumpit membri complexionem
ex infusione humoris ad ipsum.

178 Hæc sunt potentia impellentis, & debili-
tas seu impotentia recipientis, & multitudo
mali humoris fluentis, & latitudo meatuum,
& debilitas nutritiua. hoc enim est sufficiens
summa earum: necnon etiam quia uidebis
qualitatem in substantia corporis existentem
superari, & ad suam contrariam declinare.

179 Quod generat in eo calorem, est quidem
causa quare contingat corpori illud quod in-
de eidem contingere consuevit. usus autem
efusus alij est calidum in potentia. Sed calidum
in actu est sicut calor solis, 60

b B. vel astua-
tio aeris

180 Ex his sunt motus animæ, sicut ira, & mo-
tus corporis, sicut labor, & corruptio & putre-
factio, & cibi paruitas: & quod poros cutis
claudit & constringit sicut aer.

Causæ

Causæ ægritudinum ex frigiditate.

- 181 **C**ausa uerò harum ægritudinum est quæ quid in eo frigiditatem generat, & quandoq; soluitur ex eo continuum, cuius uirtus aut est in potentia, uelut contingit in iulquiamo assumpto, aut in actu sicut in niue.
- 182 Fames est pabulum quò spirituum terminatur, & sicut contingit quò terminatur & consumitur oleum in lampade uel curcibulo. uehementem etiam saturitas, & crapula calorem suffocat, & extinguit.
- 183 Motus autē fortes & diurni sunt causa euacuationis spirituum, & in frigidationis corporis, quiete etiam in frigidatur calor, sicut & flamma fumo extinguitur.
- 184 Fortis & ualida corporis dēstas concludit calorem in corpore donec extingatur. corpus immoderate rarum seu spongiosum de facili in frigidatur; quò sit propinquum & dispositum ad hoc ut in eo calor de facili dissoluatur.

Causæ ægritudinum ex humiditate.

a B. humida a Qualiter

- 185 **Q**uinq; sunt numero scripta^a humiditatem generantia, ex quibus aqua calida dulcis super totum corpus infusa est humida in actu.
- 186 Ex humectantibus autem in potentia est usus lactis, & piscium delectabilem, casei recentis, quies corporis, etiam reclusio humiditatis, & immoderata refectio uel saturitas.

Causæ ex siccitate.

- 187 **Q**uinq; sunt siccitatem generantia sensu intellecta uel apprehēsa, ex quibus quædam actu exsiccant, sicut boreas: & quædam potentia sicut esus synapis, & tanta fames seu abstinentia per quam humiditas corporis consumatur. & omnis motus fortis & uiolentus, contingit etiam corporis exsiccatio ex uentris solutione.

Causæ ægritudinum organicarum.

- 188 **C**ausæ magnitudinis membrorum sunt fortitudo, & potentia formatiua, & etiam nutrens.
- 189 Causæ paruitatis membrorum sunt contrariæ eis quæ magnitudinem efficiunt in eisdem.
- 190 Causa corruptionis formarum est in numero similitudinum, quod quidē ratione matritæ complexionis existentis in matrice contingit, aut ex paruitate spmatis, & aut malo egressu fetus in ortu suo, ex cuius tortura contingit peccatum in figura, & forma.
- 191 Ex his etiam est nutritrix, si deliquerit fasciādo ipsum, aut eleuando, uel deprimendo ipsum.
- 192 Vel si forsan augeatur in eo cibus, aut ad nutriendum malus existat.
- 193 Aut si puer debilitate sua cadat, quum nō regitur ab aliquo, & ipsius tibia aut crus inde frangantur: uel eius natus percutiatur taliter quod inde tensionem & depressiōnem patiatur: non enim potest materia rectificari, si moueatur quis impotens se sustinere ratione fra-

a B. paucitate receptiōis spermaris grossi coagulati

cturæ ossis nōdum perfectē consolidatæ.

- 194 Hoc etiam facit multitudo humorum, sicut in leprosis: & ex paruitas eorundem. sicut in hecticam diuturnam, & continuas febres patientibus.
- 195 Aut tortura oris & faciei contingens ex mollietate, & relaxatione nerui, aut corrugatione & nerui tensione uersus collum declinante.
- 196 Vestigia apostematum, & cicatrices ulcerum, & uulnere proculdubio formas in superficie corrumpunt.

Causæ clausonis meatuum & pororum.

- 197 **S**apientes dederunt operam in collectione eorum, quæ sunt de genere claudentium & obturantium poros & meatus: ex quibus sunt fortitudo retentiua, & debilitas expulsiua: interdum etiam frigus est causa huius.
- 198 Siccitas etiam coarctat eos ualde: & similiter faciunt ligaturæ: apostema etiam angustat, & obliquat eos per constrictionem exterius in aliquo membro generatam, & stringit etiam eos medicina stiptica.
- 199 Hoc etiam contingit interdum consolidatione uulnere & ulcerum: & etiam uertu- ca seu poro, & carne innaturaliter augmentata.
- 200 Hoc etiam humor facit, aut fanies, uel sanguis, lac coagulatum, & aqua.
- 201 Hoc etiam faciunt uermes, lapides, & scætica dura, & acris.

b B. paucitas

a B. congregatio

b B. contortio exterius in aliquo membro

c B. coagula- ta
d B. i. uentritas conclusa in membris*Causæ aperitionis meatuum.*

- 202 **C**ausæ aperitionis meatuum sunt fortitudo expulsiua, & debilitas retentiua.
- 203 Ex his etiam est omnis medicina aperitiua calida & humida necessario.

Causæ ægritudinis in quantitate.

- 204 **Q**uicquid augetur & excedit numero in nobis, augetur sicut ex multa materia, ut digitus si fuerit materia laudabilis, aut rana si fuerit materia illaudabilis.
- 205 Quicquid minuitur in nobis numero, contingit a contrario eius, cuius rememorationem fecimus.

Causæ asperitatis.

- 206 **C**ausa generans asperitatem est ablatio humiditatis, quæ interdum ex humore frigido contingit, puluere, stipticitate ciborum, & medicinarum.
- 207 Causa leniens asperitatem est sicut humor uiscosus: & omne pingue, & unctuosum.

Causæ coniunctionis, & unionis separatorum.

- 208 **P**roculdubio omne illud de cuius natura est ut stet separatum ab aliquo, cum aliquo modo ei unitur, si cum eodem coniungatur. Si uulnus non debite consolidetur, quod sit res in membro inopinata, ostendetur.
- 209 Ex hoc etiam est fortitudo immutatiuæ, & debilitas informatiua.

Quamuis

† morbus est sub lingua, quæ sedet in uocant.

210 Quamuis separatio contingens cuilibet ex eis, de quorum natura est ut sit in situ coniuncta, sit de genere & numero ægritudinum sitis, & positionis in mēbris organicis: nihilominus est propriè de genere solutionis diuisi, seu continuitatis, cuius quidem solutionis causa hic referuntur.

Causa solutionis diuisi.

a B. aut putrefactum, aut corrosiuum, & disrumpens, aut grauitas extendens aut disrumpens.

211 Quidam est humor habens uim & qualitatem uisum, & calefactiuam, & corrosiuam, aut hypostasis impulsiva seu imbibita contusionem conferens, & uel uiscositas relaxans quod mouere deberet, uel salus contundens, lanians & disrumpens, uel lapis offendens, & contundens.

212 Ex eis sunt medicinae corrosiue, & uisui ut ferrum corrodens, & lanians: & quandoque uentus scindit ratione tensionis. Idem etiam agit ignis sicut & in cæteris.

Capitulum tertium de rebus egredientibus à natura, & sunt accidentia morborum.

213 Quidam ex accidentibus reperiuntur in operationibus, & quædam in quibusdam corpori contingentibus, & quædam in egredientibus ab eodem: puta in spūto, siccibus, egressu sanguinis, sudore, & urina.

214 Egressus naturalis operationis à dispositione sua est triplex, scilicet ipsius debilitas, ipsius ablatio, & ipsius immutatio seu corruptio, quod in quolibet membro est etiam manifestum.

215 Debilitas enim operationis uisus est quæ aliquis debilitate uidet, & ipsius ablatio quum omnino uisus prohibetur uel aufertur, & ipsius corruptio, & incōueniens immutatio, quæ imaginatur se uidere, quæ non uidet.

216 Exempla accidentium proportionalia reperiuntur in accidentibus contingentibus alijs operationibus.

Accidentia super æqualitate corporis.

217 Sensus uisus attingit, & percipit interdum aliquid ex accidentibus qualitatibus corpori contingentibus, sicut citrinitatem, & tumorem uisu perceptibilem. Et interdum attingit & percipit auris aliquid ex eisdem, sicut sonum uentris in hydropē. Et percipit etiam ex eis aliquid sensus odoratus, quemadmodum fetorem contingentem, in ulceribus putridis, & corruptis. Ex eis etiam est quod suo sapore gustu percipitur, sicut contingit cum acrio uel acetositas in ore percipitur. Tactu etiam quoddam ex eis cognoscitur: sic enim per tactum cognoscitur cancri durities.

Accidentia ab egredientibus à corpore.

218 Super accidentia ab egredientibus à corpore sumpta, excitantur quidem quinque sensus.

219 Sicut urina, si rubea sit uel nigra, & spūto si fuerit uelut sanguis, uel sicut butyrum, & in eo quod quidem ratione dissolutionis uel resolutionis egreditur, sicut contingit in uento-

sitate, sternutatione, singultu. In uomitu etiam requiritur interdum acetositas, amaritudo, uel siccitas: & cum urina fuerit foetida, significat quidem super uescicæ ulcera, & in sudore sentitur si frigidus fuerit uel calidus, tenuis, uel uiscosus.

220 Hæc quidem accidentia sunt patientium passionibus, & apud nos signa & demonstrationes. Et postquam feci rememorationem de his quasi transitorie, & in generali, faciam nunc rememorationem de eisdem in speciali.

Rememoratio signorum.

221 Mne signum sicut dictum est, est rememorative, aut præsentis indicatiuum, uel futuri prognosticum: est tamen utile non necessariū nobis quod referimus ex eo quod præterit, sicut humiditas terminati sudoris.

222 Omne illud quod significat super illud quod iam existit, neque non etiam quod significat super illud quod speramus, est quidem multum necessarium, cura enim conueniens fit à nobis cum auxilio huius rei.

223 Ex his quidem signis sunt quædam generalia, & quædam specialia, & particularia alicui ex membris: de quibus quidem specialius faciam rememorationem in arte seu parte artis curatiue.

Rememoratio signorum indicatiuum.

224 Mne signum generale sumitur à membris principalitatem & dominium habentibus, puta ab hepate, cerebro, & corde, hæc enim secundum ueritatem dicuntur principalia.

225 Ut quum est recta formationis seu imaginationis: & rationationis seu cogitationis, sanæ memoriæ, & recordationis.

226 Motus etiam & sensus laudabilis significat super capitis sanitatem, & nocumenta eis contingentia denotant proculdubio, quod morbi existant in cerebro.

227 Quum cor incedit recte in pulsatione sua, tunc eius dispositio est pacifica & tranquilla.

Genera pulsus.

228 Nequaquam fuerunt genera pulsus in numero denario posita nisi ab ore sapientis, quorum quidem primus ab estimatione dilatationis est assumptus: ipse enim significat super dominium & fortitudinem uirtutis: & ipsius æqualitatem.

229 Magnus autem est, cuius dimensiones eminent & descendunt, & significant super fortitudinem secundum suam estimationem.

230 Paruus pulsus est contrarius in uirtute, & etiam pulsus longus, & breuis.

231 Ex eo etiam est strictus, & latus, necnon etiam eminens, & profundus.

232 Genus eius relatum tempori motus, est uarium & diuersum, ex quo est pulsus uelox, magne iactantia, & significat quidem super uim & calorem. Ex eo etiam pulsus est tardus do-

AVIC.

li

minans

a B. Et pulsus quando uariatur à consueto modo significat corruptionem. Et per diuersitatem pulsus significatur super species diuersas ægritudinum.

a B. vel eleuatur.

minans congelationis: unde significat super debilitatem cum frigiditate.

263 Genus sumptum ab existimatione temporis quietis diuiditur in suas species, scilicet in frequentē spissum & sine quiete, significantem super debilitatem uirtutis, & calor, & in rarum, sibi contrarium qui super laxitatem & frigiditatem attestatur.

b. B. Saloren

264 Genus sumptum à dispositione uirtutis diuiditur in fortiter pulsantem & magnum, & in sibi contrarium debilem, cuius pulsatio profunda est & exilis.

265 Ex genere sumpto à corpore uenæ per tactum est pulsus durus, qui attestatur super siccitatem, & ex eo est qui tactu mollis & humidus reperitur, significans super sui corporis humiditatem.

266 Genus sumptum à prima qualitate corporis uenæ significat recte super complexionem, scilicet frigidum super frigidam, & calidum super calidam.

267 Genus sumptum ab eo quo repletur uenæ, declarat dispositionem & esse humorum eius: plenus enim super humorum abundantiam, & uacuum super ipsorum diminutionem habet attestari.

268 Genus sumptum ex motionibus & quietibus pulsus, detegit quidem ad sensum tactus species eius, est autem ex eo species iusti ponderis, & conueniens pulsibus ætatum, temporum anni, & regionis. Ex eo etiam est egrediens à debito consueto.

269 Ex eo etiam est pulsus contrarius ei, quem præmissi sine pondere.

270 Aliud genus eius sumitur ab æqualitate, uniformitate, aut diuersitate, & inæqualitate ipsius.

271 Qui recte incedit uniformiter & ordinate, dicitur unitus siue æqualis: qui uero claudicat & deuiat in hoc, inæqualis dicitur & diuersus.

272 In diuersitate generis sumpti à numero percussionum arteriæ sunt differentiæ.

273 Differens pluribus percussionibus diuiditur in duas species.

c. B. in ordinatum diuersum

274 In inæqualitate & diuersitatibus ordinatum & ordine carentem, quem scilicet anima percipere nequit.

275 Dominus huius ordinis dicitur reuersiuus, & est secundum dictum nostrum ille qui postquam nunc sic percussit, reuertitur consequenter ad percipiendum sicut prius.

d. E. Et quidam

276 Ex eo etiam est cuius regressus minime sunt uniformes, & talis est qui cauda foricis appellatur.

277 Est etiam ex eo qui differens seu diuersus in una percussione reperitur cum mensura quatuor digitorum.

278 Ex eo etiam est proportionatus alicui rei, & quidam sunt qui nulli rei referuntur, & sermo quidem noster erit nunc super nominatas.

e. B. ex his est habens coniunctionem

279 Ex his quidem est pulsus intercisus, & do minus coniunctionis, ex his etiam est altus, humilis, & depressus.

280 Ex his etiam est in cuius percussione duo sunt ictus, & ex eis in quo sunt plures.

281 Est etiam ex eis uermicularis, & ferrinus: similiter formicularis, & undosus.

282 Ex his etiam est ille, qui tremulus dicitur: ex quo est significans super hecticam.

283 Omne quidē pulsus genus continet duas species, & ambæ sunt contrariæ, inter quas est una æqualis, quæ ex ambabus contrariis descendit seu reponitur in gradu.

284 Inter species uero generalis diuersitas est multa, & non æqualis, & media in diuersitate.

285 Ex pulsu temperati corporis cognoscet pulsus cuiuslibet donec scias ex eo cui lateri æquatur, aut inæqualis efficiatur.

286 Omnis pulsus egrediens à dispositione conuenienti dicitur comparari ad egressum complexionis eius.

287 Scito esse uarias species pulsuum in diuersis ætatibus, quatuor anni temporibus, & diuersis regionibus.

288 Et etiam in diuersis complexionibus hominum, & habitudinibus: masculis & mulieribus.

289 Pulsus uelocitas cum magnitudine est calido. Sicut etiam & in ætate iuuentutis, & in masculo.

290 Talis autem est in regione & habitatione meridionali: macro, pregnante, & ætate.

291 In frigido enim est pulsus paruitas, & tarditas, & consimilis quidem est in senibus, & ætate tumno.

292 Consimilis quidem est in mulieribus, & in pingui carnem laxam habenti: & talis etiam est in septentrionali.

293 Cuiuslibet siccus quidē pulsus est durus, & cuiuslibet humidus est quidē pulsus mollis.

294 Pulsus cuiuslibet habetis complexionem æqualem & temperatam, similatur quidē pulsui perfecto ipsius ueris.

295 Quartum clima sequitur complexio prædicta.

296 Pulsus infantis frequens est & mollis: pulsus autem senis est tardus & durus.

297 Pulsus cuiuslibet corporis multum humorem ferentis est ualde plenus.

298 Omne corpus uacuum à materia habet pulsus illaudabilem, & uacuum.

Signa à sputo.

299 **P**ectus & pulmo sunt organa animæ, quæ si quidem sana fuerint, uitæ conseruabuntur.

300 Si operationes eorum declinant ad aliquam malitiam, cor siquidem ignietur ex sui inflammatione.

301 Et sputum quidem habet significare super accidentia pectori contingentia in quacunque ægritudine eidem contingente.

302 Ablatio sputi proculdubio super principium attestatur: significat enim quod materia in multo est digesta.

303 Si autem fuerit paruū & tenue, habebit super digestionem debilem attestari.

304 Si uero fuerit medium & æquale, in hoc quidem significatur quod morbus iam ad medium augmentum peruenit.

305 Si autem fuerit multum spissum, tunc proculdubio est morbus in statu.

Tenuitas

a B. exsiccatio-
nis uel resolu-
tionis
b B. splenden-
tis

276 Tenuitas etiam sputi significat quod hu-
mor faciens morbum leuis sit & subtilis.

277 Tale etiam significat quod morbus sit uelo-
cis & citus^a & digestiois. Si uero fuerit gros-
sum, significabit supra contrarium, & tardu.

278 Nigredo sputi^b & significat
super uiolentiam uisionis.

279 Sputum uero uiridis coloris significat su-
per choleram citrinam, & porrinam.

280 Sputum habens citrinitatem claram signifi-
cat super choleram uitellinam.

281 Sputum album significat super humorem
phlegmaticum. Et rubeum super sanguinem.
Et sputum cuiusq; fetidum est proculdubio
putrefactionis significatiuum.

282 Omne sputum sine fetore significat quod in
eius pulmone nulla sit putrefactio.

283 Si sputi figura rotunda sit: & cum hoc pa-
tiens, febrem patiat; hoc erit quidem ex si-
gnis quod & in diaphragmate eius sit apo-
stema.

c B. in bisfen
cecidit

284 Si patiens non cessauerit tussire, iam qui-
dem incidit in phthisim. Sputum autem egre-
diens sine tussi & difficultate, significat super
perfectam digestionem.^d &

d B. & est in
eo albedo gros-
sities continua
uel aqualis sine
putredine eue-
niens prime

Rememoratio signorum sumptorum ab operatione hepatis.

285 Generatio quatuor humorum est in he-
pate. ex cuius augmento augetur hu-
mor in corpore.

286 Omne membrum ratione ipsius augetur:
est nihilominus in ipso membro propria ope-
ratio.

a B. mundo

287 Ex uapore autem ipsius fit spiritus.
288 Ex reliquo corpore seu humore eius^a & sa-
no fit corpus sanum: est autem humor sanus
quum hepar sanum fuerit.

289 Et aqua quidem deuehunt cibum ad ip-
sum: miscenturq; cuilibet humori super eum⁴⁰
dominanti.

290 Aquae etiam mittuntur ab ipso hepate ad
eius colatoria: & ipsae nihilominus cum hu-
moribus commiscuntur.

b B. & quod ab
eis in ipsa im-
primetur mani-
festatur nobis

291 Et ipsa quidem aqua fert secum colores eo-
rum, & necnon etiam omne illud quod est ne-
cessarium in declaratione & significatione eius.

292 Et proculdubio quicquid diximus est ma-
nifestum, super cuius ueritatem sensus etiam
attestatur: sunt enim apud nos ex urina signifi-
cationes significantes qualis sit processus patietis.

De urina, & primo de coloribus.

293 Lbus color urinae est ex signis super
multitudinem cibi & potus, seu nau-
seatiua satietatem significantibus.
aut super dominium frigoris, uel humiditatis
phlegmaticae: aut super fluxum urinae, uel opi-
lationis hepatis.

294 Quum autem urina uideatur modicum citri-
na, significat quidem super paruitatem chole-
rae: sed quum est in colore ignea, significat su-
per multitudinem choleae.

295 Et color quidem clarus sub rubeo ponitur,
in eo tamen est amplior cholera rubea.

296 Valde autem rubeus erit color eius a natu-

ra sanguinis, nisi tamen fuerit talis ex assumptio-
ne croci, aut applicatione alicuius tingentis ut
alcannae, aut ex colica.^a &

a B. aut ex fe-
bre

297 Si autem uideatur nigra, postquam uisa fue-
rit fusca, significabit quidem super fortem al-
gorem: si uero talis appareat postquam praef-
sit ualde rubea, significabit super fortem hu-
moris uisionem.

298 Iudica autem super morbum ex colore uri-
nae, nisi tamen fuerit talis ex cibo ipsam tin-
gente, puta oleribus, calsia fistula, & omni re
eam breuiter tingente, sicut almuri, & similibus.

Rememoratio substantiae urinae.

299 Tenuitas quidem substantiae in urinis si-
gnificat super paruitatem digestionis.
330 Et proculdubio efficitur urina tenuis
& per corruptionem cibi, & opilationem
hepatis, & apostema.

a B. post nau-
seatiua satie-
tatem

301 Urinae autem grossities significat super di-
gestionem, aut super multitudinem humoris
phlegmatici in corpore existentis.

Rememoratio facis hypostasis tripliciter uaria-
tur ex colore, loco, & substantia.

302 Vm hypostasis uidebitur alba in colo-
re, significabit quidem super salutem
infirmorum.

303 Si autem color eius appareat citrinus, hoc
erit ex acumine cholerae rubeae.

404 Si uero appareat rubea uelut, & sanguis, si-
gnificabit proculdubio super malitiam dige-
stionis ipsius sanguinis.

a B. res habens
colorem ualde
rubeum eris, est
propter malitiam
digestionis ex-
gritudo sangui-
nea

305 Et si talis dispositio ipsius prologetur ne-
que uarietur, erit ex hepate apostemato.

306 Et si fuerit nigra post intensam rubedi-
nem, & petens fundum, postquam prius ap-
paruerit in alto, significat quidem quod iam
peruenit patiens ad hoc quod anima separe-
tur ab eo: & pessime cum casu uirtutis: neq;
est spes de eo aliqua, neq; potest enim quic-
quam proficere, quum sit mors propinqua ex
uiolentia uisionis.

b B. vehemen-
tia

307 Et si appareat nigra post eius fuscedinem,
praeter quod morbi materia sit acuta, & potif-
sime si cum tali fuscedine adsit aliquod signu
laudabile, & radix morbi fuerit ex melanco-
lia; significabit quidem super morbi consum-
ptionem: & hoc secundum plurimum.

308 Si appareat nubes supernatans in superio-
ri parte uasis, significabit super cruditatem, li-
cet sit in ea aliquid digestionis quae ex uentosi-
tate commiscente se ei impeditur, & inde sur-
sum eleuatur.

309 Et scito quod si uideatur pendere in me-
dio, quod parua uetustitas est in tali hypostasi.

310 Et scito quod si praecunte citrina, fuerit
alba lenis & coniuncta, & inferius depressa, &
talis continuo appareat, quod digestio morbi
sit completa.

Rememoratio substantiae.

311 Vm autem & apparet hypostasis non
continuat; significat super debilitatem
uirtutis.

a B. hypostasis
incipit appare-
re, & non per-
uerat, sed desi-
nit apparere

312 Si uero fuerint contenta in ea similia frag-
AVIC. li 2 mentis

mentis hordei, significabit quidem super rasuram uenarum: sed si assimilentur fursuri, & sine fœtore, significabit super ulcera uesciæ. Si autem similetur squammis metallorum, significabit super uisionem & laminationem continentem.

313 Si sanies appareat in uase, significabit super apertionem apostematis.

314 Si uerò prolongetur egressus eius cum sanguine corrupto, significabit super apostema phlegmonicum.

315 Quum autem hypostasis petet fundum, & spermatis simular, est quidem ex humore grosso & crudo: & si cum eadem sit arena mixta, scito illum cuius esse calculosum.

Rememoratio odoris.

316 **P**riuatione quidem fœtoris contingit ex priuatione coctionis & digestionis, aut ex indigestione ratione cibi indigestibilis.

317 Omne illud quod est ultimati fœtoris, est ultimata corruptionis.

318 Si autem odor eius sit extraneus horribilis, scito illum cuius est pati morbum uesciæ.

319 Iam quidem retuli genera urinæ simplicia, ex dictis uerò meis poterit quis uti in iudicijs compositorum ex eis.

Rememoratio signorum sumptorum à fecibus, & primo à quantitate.

320 Interdum attestantur fæces super stomachum, & interdum super intestina, & ipsum hepar.

321 Fæces quidem minuuntur ratione magnæ transmutationis alimenti quum cōuertitur in membris: nisi illius cuius expulsua fuerit debilis, & attractiua fortis, ratione alicuius nocimenti contingentis: & hoc quidem significat repletionem corporis patientis ex malis humoribus.

322 Si autem fuerint magnæ in quantitate, erit quidem signum quod cibum non præbeat augmentum corpori, aut quod attractiua sit in co debilis & diminuta, & expulsua fortis ratione alicuius morbi uel nocimenti.

323 Si autē fæces fuerint albe, erit oppilatio uel sclerosi in meatibus kistis fellis. Et icteritia quidem est ex significantibus super hoc sensibilibus. sub hoc etiam genere est urinæ citrinitas: nisi quum corpus humore phlegmatico uel mala complexione frigida inficiatur.

324 Si uerò appareant rubæ uel ignitæ, significant super excessum, & dominium cholerae rubæ.

325 Sed si simulentur porro aut uiridi æris in colore, significabunt quidem morbum & malitiam magnam.

326 Quum autem apparebunt nigra in colore, hoc quidem continget ex forti & antiqua frigiditate corporis cuius sunt: & si tales appareat in morbo acuto, significabunt super mortem futuram in propinquo.

327 Si autem fæces fuerint duræ, significabunt super fortitudinem attractiua, aut super calorem urentem, uel super cibum stipticum & constrictiui.

328 Si uero fuerint fæces molles, & liquidæ, non erit fortis attractiua in corpore: aut in corpore erit frigiditas mala: aut hoc contingit ex mala alia dispositione corporis: uel ex cibo qui soluit uentrem, & mollicat per naturam suam.

329 Si differatur & tardetur egressus fecum post cibum sumptum, hoc quidem contingit ex difficultate digestionis ipsarum, aut diminutione & debilitate expulsua, aut forti frigiditate, aut ex uentrem necessario constringentibus.

330 Si autem citius debito egrediantur, hoc quidem erit ratione cibi non constrictiui, sed potius per naturam suam mollicatis, & uetis, & aut ratione humorum & humiditatum ad eas fortiter impulsarum: uel ratione mesaraicarum non fugentium & attrahentium, aut ratione nocimentorum in intestinis contingentium, utpote apostematis uel ulceris, aut corruptionis digestionis, & aliarum specierum morborum eisdem contingentium.

331 Si egrediantur cum sono, significabunt super magnam uentositatem.

332 Si uerò fuerint mistæ saniei, significabunt super apostematis in organis cibi existentia.

333 Sed si appareat sanguis cum eis, significabit quidem super ulcera, & stenasionem.

334 Si autem sunt multum foetida, significant super magnam corruptionem. Si uerò uelut oleum supernatat eis, significabunt super liquefactionem pinguedinis corporis, & erunt proculdubio odoris acetosi ex humore acetoso.

Rememoratio signorum sumptorum à sudore, & primo à quantitate.

335 **S**udor multus in morbis humidis factus, & ex accidentibus uim & naturam ipsorum referentibus, neque est sicut ille ex quo fit inuamentum.

336 Superfluous autem in ultimo cum casu uirtutis patientis, contingit proculdubio ex labore, & debilitate uirtutis, & naturæ, unde mors est in propinquo.

337 Sed paruus sudor in morbis, super oppilationem & clausiorem cutis, & grositiem humoris, & debilitatem expulsua, & paruitem digestionis, & uentris molliciem & fluxum significat.

338 Si appareat sudor ualde albus in morbis, significabit super humorem phlegmaticum. Si uerò sit citrinus, significabit super choleram citrinam, & si niger, super melancholiam. Si autem sit rubeus, erit morbus ex sanguine, & similiter præbet nobis signa suo sapore.

339 Sudor subtilis contingit ex subtilitate humorum, & grossus ex grositie eorundem.

340 Si autem fuerit uniuersalis in toto corpore, est bonus. Sed si sit particularis & specialis in uno loco, est malus, & illaudabilis.

341 Qui est contingit tempore suo una cum circuitibus ex paroxysmis febrium, aut in die critica, est quidē bonus & laudabilis: contrarij autem bonitas longinqua est & remota.

Rememoratio

b. B. cum

c. B. incisione

a. B. Multitudo
vel fortitudo

a. B. lubricantis

b. B. excoctio
nem

c. B. si erant
odori acetosi,
tunc illud erit
ex humore phleg
matico acetoso

a. B. si erant
odori acetosi,
tunc illud erit
ex humore phleg
matico acetoso

Rememoratio signorum prognosticorum generalium.

- 342 **P**rognosticatio diuiditur in referentem, & significantem morbum futurum generari in sano, & in significantem quod debet contingere patienti in morbo suo.
- 343 Signa autem referentia super agitudine futuram sumuntur ex accidentibus significantibus super repletionem uel euacuationem cerebri, aut residui corporis.
- 344 Significat autem super repletionem, quies, multitudo cibi, raritas balnei, & exercitij: ex his nanque accidentibus contingit repletionis agitudo, & his contraria pronosticant super intentionis agitudines.

Signa repletionis, & primo secundum uirtutem.

- 345 **G**enus repletionis diuiditur in repletionem penes uirtutem animae, quae si fuerit respectu immutatae, & digestiuae. nequaquam erit appetitus comedendi laudabilis, eritque egestio mollis & liquida: neque erit digestio in urina.
- 346 Significatur autem super repletionem respectu uirtutis motiuae ex grauitate & laesione motus.
- 347 Si autem sit repletio respectu pulsatiuae, erit quidem patens debilitas, & pigritia pulsationis eius.
- 348 Causa uero debilitatis animarum seu potentiarum est illud quod nequeunt pati ex chymis: nam parum ex eis laedit & grauat eas: non autem ideo quia membrorum concauitates ex eis repleantur.

Signa repletionis secundum membra.

- 349 **E**t autem alia repletio praedicta penes concavitates organorum, scilicet quum non poterunt tolerare id ex quo membrorum concavitates replebuntur.
- 350 Hoc autem genus contingit ex repletionem aut sanguinis puri & mundi, aut cholerae, aut humoris phlegmatici, interdum autem animae seu potentiae fortes sunt: nec grauant eas chymi.

Signa dominij sanguinis.

- 351 **C**um dominatur sanguis alijs humoribus, adsunt somnus & dolor capitis in excessu cum tumore & rubore uenarum. Estque possibile quod inde cogitationes mutantur, cum grauitate capitis: & debilitate, & fatigatione sensuum, reperitur etiam tactu calidus cum grauitate humorum, & scapularum latera, & hypochondria, & manifestus fluxus sanguinis a naribus, cum alicibus, & etiam uenter est laxus: non tamen multum cum delectatione, & suauitate uitae, & apparebunt somnia laetitia, & iocunda, cum uarietate & multitudine colorum. accidet etiam pruritus in loco phlebotomiae, cum rubedine oculi insolita, & apostematibus, aut uariolis, aut pustulis corporis, & opinabitur se comedere dulcia in somnis, & uidebitur quod gustet dulcia, & si prius ea non comederit. Unde si haec accidentia sunt

in uere, aut in principio iuuentutis nouella, significabunt quidem nobis super agitudines ex sanguine generandas, quae quidem de facto consequenter apparebunt.

Signa cholerae.

- 352 **C**um dominatur cholera citrina aut crocea, apparet quidem color cutis citrinus, cum debilitate, & casu appetitus cibi, & reperit ille in quo dominatur, oris amaritudinem, & mordicationem ex ipsa cholera rubra in stomacho contingentem: accidetque ei uentris solutio cum qua est cholera rubra & insomnietas cum profunditate oculorum, & siccitas oris & linguae: & eius urina est in colore ualde citrina, accidetque ei syncopis, & riget cutis eius cum permissione & perturbatione, accidet ei sitis post iciuium, & apparent ei in somno corrufcationes cum subtilitate pulsus, & calore corporis. Sunt etiam ex his accidentibus multa & frequens balneatio in aquis calidis, & sulphureis: & motus laboriosi qui sunt in regionibus & uillis septentrionalibus, & frequens & continuus efus acutorum, & maxime si fiat tempore aestiuo.

Signa melancholiae.

- 353 **S**i uero cholera nigra in corpore dominetur, erit quidem fuscus color corporis, cum forti & iugi meditatione & cogitatione, & appetitu cibi forti, & reperietur in ore sapor acetosus.
- 354 Est etiam cum malicia animae, & intuitus fortis, & affixus, & pulsus durus est, & tardus.
- 355 Et urina quidem est alba tenuis, & cruda: nec est in egestionem decoctio.
- 356 Et cibus siccus aridus, anxietas, timor continuus, & tristitia.
- 357 Videtur etiam quod interficiatur in somnis: apparentque in somno eius omnia eum exterrentia.
- 358 Aetas senum, autumnus, & habitationes meridionales, & corporis macies.

Signa phlegmatici.

- 359 **S**i dominetur humor phlegmaticus in corpore, aggrauabitur caput eius, somnus eius erit longus, & fatigabitur inter agendo de facili, & erit eius appetitus debilis, cum repletionem penes uirtutem, & habitationem seu permissionem & sopita laxitate.
- 360 Ex his etiam est fluxus saliuarum, & sputi, & tumor uultus, & color patientis albus, & erit in pulsu eius occultatio, & tarditas, & in urina turbulencia, & grossities, & cruditas.
- 361 Nec est in eo sitis, nisi fuerit phlegma salsum, aut putrefactio affuerit.
- 362 Ex his etiam accidentibus sunt usus omnium ciborum humidorum, & frigidorum, & aetas senectutis, & tempus hyemale, & priuatio exercitij, & balnei, & excedens quantitas cibi, & habitatio humida ratione fluminum, & apparitio marium in somnis, & querimonia ex incubo facta & impotentia digestionis chyli.

AVIC.

li

3

Quum

a B. diminutio
nis

a B. meridionalibus, & aetas iuuentutis

a B. cum qua accidet chuerus vel cucub
b f. B. Et stomachi seu ventriculi
constitutio & morpheia signa, & timor, & uigilia absque agitatione & angustia

c B. regio septentrionalis

a B. erit piger in actionibus, & moribus
b R. p. g. g. ita in deambulatione, & sopita laxitas absque consuetudine
c B. grossities

a B.
b B. quandoque grauantur supercilia, & frons, & manifestus fluxus sanguinis narium. & alicuius uenter etiam est lenis non superflue, & est alacris & letus. vita eius gaudens & ieta

363 Quū autem apparebunt tempore sanitatis cōtinuo accidentia de necessitate super aduentum egritudinum significantia, esto sollicitus in ablotione eorumdem.

Rememoratio signorum pronosticorum tempore morbi contingentium.

364 **E**X signis pronosticis est significans mortem futuram. Et ex eis est quod significat futuram sanitatem seu euasione, 10

*h. hec in scie
tia pronostica
tionis declarau
tur*

365 Ex scientia istorum uidebit medicus, & sciet, quis moriatur, retrahetque inde manus suas à cura eius, sicut etiam uidebit ex scientia eorumdem quis euadere debeat, & curari. pro tanto notificabit & pronosticabit illud.

366 Principium huius scientiæ, est scientia de temporibus morborum, & eo quod apparet in eis de dispositione morborum. est etiam scientia de longitudine & breuitate, & fortitudi- 20 dine, & uiolentia, debilitate, seu tranquillitate egritudinum: & etiam de iudicio eius quod debet generari ex crisi in temporibus morbi.

De temporibus morbi.

367 **I**N quolibet morbo sunt diuisa tempora, in quorum aliquo contingit mors & uita uel salus: & sunt principium, augmentum status. In quolibet potest mors contingere. In quarto autem quod declinatio appellatur, 30 non contingit mors, nisi contingat error undecunque.

368 Principium autem est in quo contingit nocumentum in operationibus, & debilitas in negocijs assuetis.

369 Et hoc quidem tempus durat, donec digestio appareat in hypostasi, sputo, facibus & urina: & post ipsum apparet & cognoscitur augmentum ex longitudine paroxysmorum febrium, & operationibus, & accidentibus. 40

370 Status uero est qui post dictum negociū perfecta digestio apparebit, nec paroxysmi morborum augebuntur: & accidentia in quantitate æquabuntur.

371 Accipit etiam morbus diminutionem & fit interdum crisis perfecta. Vnde quum hoc signum uidebitur, pronosticetur pax & salus patientis, nam mors minime accidit in declinatione, nisi errore super patiente commisso, aut à rebus complexionis malæ & illaudabilis, & nec- 50 nor etiam omni extrinseco contrario eidem contingente.

baE. pestilentiali

372 Scientia autem nostra per quam cognoscimus terminum principij confert quidem in subtiliando cibum, & diætā, sicut decet, & in mediando subtilitatem eius in augmento. Nam hoc expedit patienti donec morbus ad statum peruenerit: tunc autem decet medicum esse sollicitum ad subtiliandum perfectè diætā.

Rememoratio longitudinis & breuitatis morbi.

373 **O**Mnis morbus perficitur in mensura: quæ si fuerit brevis, dicitur acutus, & hic aut interficit in breui tempore, aut per crism laudabilem terminatur.

374 Ipse etiā morbus est citæ digestionis, & breuium temporum, austerus & periculosus.

375 Cognoscitur autem ex breuitate sui principij, pro tanto regatur dicta conuenienti.

376 Non enim sunt multum aggravanda eius uirtutes, nec est auferendus & prohibendus ei cibus omnino à principio, nam forsitan caderet uirtus eius, nec etiam est debilitandus ante statum ipsius: Sed est potius prudenter in quā titate reficiendus sufficienti secundum exigentiam sui ætineris. 3

h. uici

377 Si autem uideas difficultatem, & malitiā signorum, & periculorum, & dolores fortes, & uiolentos cum mala dispositione, & casu uirtutis, & ratione diminuta & permista, ita quod uirtus nequeat morbi malitiam tolerare; pronostica mortem eius futuram ante statum, quam quidem ex malitia accidentium ex morbo cholérico contingentium pronosticabis.

378 Ex morbis etiam est diu durans, & longi temporis, qui chronicus seu temporalis appellatur, qui quidem minime corpus celeriter cōsumit & dissoluit, sed aut necat ipsum cū phthisi & hæctica, egressu sanguinis, aut macie, aut patiens etiam longo tempore curabitur: & morbus per paulatinam dissolutionem, & digestionem consumetur.

379 Cognoscet autem ipsum ex leuitate & facilitate accidentium eius, & frigiditate cuiuslibet ex his morbis.

380 Non cibus istum patientem modico cibo, quoniam caderent uirtutes eius.

381 Inter autem morbos istos sunt alij medij, quorum scilicet tempora non sunt absolute breuia, nec longa: unde cibus eorum in subtilitate medietur: nec fit multus, neque paruus.

De crisi & signis eius.

382 **S**Cito quod crisis est uelox & subita mutatio quæ suo tempore ex difficultate seu malitia accidentium & pugna existente inter uirtutem & morbum generatur: ut celeriter ad uitā uel mortem perueniat.

383 Sex sunt species mutationum in morbis contingentium. Nam aut negocia tardantur, aut citantur in eis, unde interdum conuertitur in temporibus breuibz corpus ad bonum & uitam.

384 Si fuerit laudabile quod præcedit eam, pronosticabis sic super ipsam, scilicet super crism securam, & laudabilem.

385 Est autem alia mutatio uelox ad prædicta quæ quidem significat mortem, in hac quidē ueloci malitia est angustus processus medici: nam hæc crisis est necans, & pernitiōsa.

386 Tertia ex prædictis mutationibus est mutatio tarda inducens ad dispositionem sanitatis, & curans morbum, non tamen cum crisi, sed potius per dissolutionem paulatinam in eū contingentem.

387 Quarta autem species prædictarum mutationum est mutatio tarda ducens patientem ad interitum, nec fit cum euacuatione, sed potius cū hæctica dissolvente corpus patiens.

388 Quinta autem ex prædictis est inter eas media quum inducit mortem, & malitiam ultimatam.

Sexta

389 Sexta uero perducit ad uitam in medio temporum.

390 Hæ autem crises sibi inuicem dicuntur contrariæ compositæ.

391 Crisis quidem laudabilis accidit in statu cum perfecta digestionem & uirtutis fortitudine, contraria uero ei puta illaudabilis fit in augmento.

Rememoratio eorum quæ oportet sciri in crisi.

392 **T**ria oportet scire in crisi.

393 Scientiam uidelicet de prognosticatione eius, & de diebus criticis, & scientiam etiam eius quod significatur per signa nobis significantia in quam crisis speciem terminetur, quum perficitur crisis cuiuslibet morbi.

394 Omnis autem crisis pronosticatur ex uolentia accidentium quæ dicimus.

395 Et sunt permixtio sensus, & intellectus, & dolor aurium & capitis.

a. B. & pueritas
somni.

396 Et fluxus lachrymarum: angustia, & sparsa famis, seu casus appetitus: motus laboriosus, & uigiliarum instantia, & dolor in pectore uel collo, & illaudabilis excitatio à somno cum motu, & rubedine oculorum.

397 Et frondere dentibus, & limatio eorundem in somno, & eorundem percussio, & fortis frictio nasi patientis.

398 Et interdum insinuat aliquis commouendo cum labijs suis. Videbiturque interdum suggere ea.

399 Et uelocitas quidem anhelitus, & desiderium trahendi aerem frigidum cum angustia, & uelocitas pulsus, & frequentia, & tussis cum infusione & sonitu & gargarismatis.

400 Et pulsatio cordis continua, & syncopeis, & conatur patiens à lecto suo surgere, & recedere.

401 Et dolor gutturis & meri cum angustia, quæ si perseverauerit continget ei syncopeis magna, & fortis.

b. B. coctis, &
vehementia no-
cumentis, & do-
loris & in sto-
macho dolor
frequens, &
querimoniam
splenis & hepatis
c. B. animum

402 Et pulsatio in lateribus, & dorso, cum torsionibus uiolentis, & fortibus, & continuo dolore stomachi cum querimonia stomachi uel hepatis, aut dolor uentris aut circa pectinem, aut etiam in renibus & uescica, aut dolor fortis circa uirgam, uel in uirga aut in matrice, aut in omnibus iuncturis, aut quibusdam, aut ex eis intus uel exterius.

403 Quum ergo uidebitur augmentum horum accidentium in die critica, erit proculdubio bonum & laudabile, & potissimè si prius digestio apparuerit: sin autem, erit quidem contrarium manifestum.

De diebus criticis.

404 **C**ausa quidem crisis, si sit eorum ratio uera, est quoniam luna uariat actionem in morbis.

405 Iam quidem quum peragrat, & abscondit celesiter circulum suum, est quidem causa celeris motus & mutationis, & fortificatur quidem interdum in hoc, & interdum debilitatur. hoc autem notum est in arte astronomorum.

406 Nequaquam est operatio suæ actionis sensibilis in eius iuameto uel nocumento, sicut quidè est ad sensum uisibilis eius figura ex eo quod in ea existit de claritate uel lumine solis.

407 Eius autem quarta relucet in quarto, & eius medietas in septima.

408 Et morbus quidè minime contingit nisi ex dispositione qua debilitatur opus naturæ, qui si cum auxilio producat, curabitur quidem: patiens & uita prolongabitur: sed si cum detrimento, morietur quidem, & uita perdetur, separabitur.

409 Crises contingunt interdum in quaternis, & interdum in septenis. Et illæ quidem bonæ sunt & laudabiles, quibus coniunguntur digestio, & pronosticatio attestantes super ipsas.

410 In alijs quidem ab istis nequaquam circuitus & periodi reperiuntur ratione turbationis, & dubitationis contingentis in eisdem.

411 In non habentibus uero digestionem & pronosticationem, contingit quidem dubium in eorum accidentibus, nec contingit crisis in his diebus nisi quum contingit consequenter aliquod finistrum.

Rememoratio signorum super fluxum sanguinis.

412 **Q**uam uideris morbum sanguineum, aut sterum, & uiolentum ualde, cum illaudabili & impetuoso motu: cuius signa patula sint in capite, & manifesta, quæ usque ad omnes sensus extendantur, cum rubore & pruritu nasierit proculdubio crisis eius per fluxum sanguinis narium.

413 Si uero accidentia ipsius deorsum, & in parte inferiori appareant cum dolore continuo umbilici, & præcesserit retentio menstruum; continget quidem crisis per fluxum menstruum.

414 Sed si pars suprema corporis incolumis fuerit, & à dolore immunis, cum dolore tamè hypochondriorum, & patiens querulosus sit de hepate, & dolor usque ad anum extendatur, nequaquam quidem committetur error si pronosticetur crisis illa futura per fluxum sanguinis hæmorrhoidarum.

415 Si autem morbus ex cholera rubea sit in statu, accideritque apostema capiti, & dolor capitis, & angustia augeantur, nequaquam quidem est desperandum, quoniam continget crisis eius per fluxum sanguinis narium.

Signa crisis per fluxum uentris, uomitus, & urinam, & sudorem, & dolorem.

416 **V**erum si eius accidentia sunt in stomacho, & cum hoc prius conquestus fuerit patiens de hepate, cum angustia, & syncope ualida, erit quidè crisis eius per uomitum.

417 Si uero caput eius fuerit sine dolore, & cum angustia uentris, & eminentia umbilici, & præcedente uentris constipatione, pronosticanda quidem erit futura crisis per fluxum uentris.

418 Quod si uenter eius pacem habuerit, & digestionem laudabilem, præter quod morbus eius uiolentus sit & austerus, cum aliquantulo tamen labore, & uigilijs, circumscriptis accidentibus sudoris, morbo quidem sic molli & lento

lento existente, cum doloribus pectinis, erit sermo meus ueridicus, scilicet quod crisis huius patientis continget per urinam.

419 Verum si cum pace & quiete prædicta retineatur urina, præter quod morbus sit in ultimo acuminis, cum apertione tamen pororum cutis, sine forti dolore, & uigilijs & siccitate, erit quidem crisis eius forsitan cum sudore.

420 Si autem contingat dolor membri uel incuturum in acutis, continget proculdubio 10 crisis earum per apostemata.

Rememoratio pronosticorum signorum mortalium sumptorum ex operationibus.

421 **V**tere laudabili regimine ex signis super mortem, euasione, seu quietem, & pacem significantibus.

422 Ex his quidem sunt horror luminis, & lucis, & fluxus lachrymæ cum a z rubore z motu 20 forti, & uertigine.

423 Et paruitas oculi in uno latere, & apertio oris absque oscitatione.

424 Et quum quis iacet & dormit resupinus, manibus & pedibus suis protensis & relaxatis.

425 Ex his etiam est si uideatur patiens descendere in lecto suo, & manus & pedes suos detegere.

426 Necnon mala & illaudabilis imaginatio, qua uideatur fila à pannis suis euellere.

427 Ex his etiam est ultimata grauitas: aut 30 eius manifesta suspensio.

428 Et etiam frendere dentibus præter solitum, & apponere manus super caput, & puluinar.

429 Aut etiam si imaginetur quod uespertilio nē nigri coloris capiat, & uelit eū interficere.

430 Nam hoc contingente in morbo acuto, mors quidem appropinquabit.

431 Ex his etiam est si tacitus efficiatur uerbo sus, & mitis pacificus, iurgiosus.

432 Aut si conqueratur de cecitate, & surditate, uel casu uirtutis, ratione uiolentia morbi. 40

433 Vel etiam si uideatur patienti dum dormit in statu, quod cadat nix super caput eius.

434 Et anima quidem inquieta, domina magnæ frigiditatis, est res mala & illaudabilis.

435 Ex his sunt uigilia nocturna, & somnus diurnus, aut omnimoda priuatio somni.

436 Necnō si dispositio ægri in somno & post somnū deterioretur, & cum dolore efficiatur.

437 Si etiam medicus ordinate & recte operetur, præter quod appareat operationis intentum, erit malum. 50

Rememoratio signorum pronosticorum mortalium asumptorum à qualitate corporis.

438 **E**X his autem sunt facies mortuorum faciebus consimiles, cum planitie seu extensione temporum, ex morbo contingente, & constrictione aurium, & ipsarum frigiditate, & earum inuersione, & oculorum profunditate. 60

439 Etiam rubor, uel nigredo oculorum, aut eorum eminentia, uel principium fulcedinis ipsorum.

440 Aut etiam si quieuerint, a z

z uel si

fuerint infrigidati: z aut palpebrarū tortura.

441 Aut si fuerit nasus acutus cum obliqua fronte, ex glatere labij cōtracto uel marcido.

442 Frigiditas quidem extremorum patientis cum ulcere, & nigredine linguæ laboriosa, & similia cruciantia, sunt quidem illaudabilia in febre urente.

443 Ex his etiam est z uiridis rubor z unguium, & uiror in corpore cum uestigio nigredinis.

444 Ex his etiam est ictericia, si ante septimam diem apparet cum macie hypochondriorum.

445 Et si frigiditas sit in manifesto, & superficie corporis, & calor fuerit & sit interior. Et præsertim si adhuc sit, & remanserit super membra principalia.

446 Et tumor quidem uultus, cum tumore ex trematatum ante duo septenaria, est quidem terribilis, nam huius patientis materia uelox est, z cita, z unde non uidetur quod ad terminum duorum septenariorum ualeat peruenire.

447 Aut si quiescat & cesset febris absque crisi aut si eius fortificatio palam augeatur in diebus paribus.

Signa ex exuntibus à corpore.

448 **E**X his quidem est fæx nigra, uel uiridis, foetida, pinguis, rubea, & sicut aqua z butyrofa, & alba. Hæ namque malæ sunt, & illaudabiles.

449 Necnon etiam si appareat diuersorum colorum: hoc namque mortem, z aut crifum futuram significat.

450 Et si cum casu appetitus egestio sit chole-rica, cum qua egrediatur frustum sanguinis congelatum primo: & consequenter frustum carnis.

451 Et etiam si post egressum cholera apparet sanguinis absque punitione & stimulatione.

452 Et si post extenuationem & macerationem corporis appareat & egrediatur fæx nigra.

453 Et quā constipabitur ueter in febre urente, & uexabitur cerebrum.

454 Si etiam egrediatur uentositas cum sono inuerecundo præter solitum, erit malum.

455 Et urina quidem nigra, tenuis, & pauca significat patientis interitum, estque timendum ut plurimum, & periculosum, quā accidit permistio rationis, & intellectus cum tenuitate urinæ.

456 Ex his etiam sunt uomitus, & fluxus cum nigredine, & foetor ex putrefactione contingens.

457 Frequens etiam tulsis cum modico sputo est signum malum & illaudabile.

458 Sputum etiam diuersorum colorum z in pleuresi cum tulsis laboriosa & difficili, significat mortis propinquitatem.

459 Et sudor solius capitis ad quem seu ad cuius euacuationem non subsequitur quies, est malus.

Rememoratio signorum laudabilium pronosticorum.

460 **S**I facies eorum appareant quales fuerint tempore sanitatis, eorum quidem cura

& certa euasio erit manifesta.

Ex

b B. palpebris ipsarum accide rit tortura.

c B. & labium inferius contra dum uel conuersum fuerit. d B. in inque- tudine & dispo- sitione angustia te est mala.

e B. rubelo & uiriditas.

f B. Ad hydro- pifim.

a z B. & egestio spu- mola uid

b B. nisi illud accideat à crisi

c z B. sanguinis narium

d z B. in phre- nia

e B. cum di- cultate & tulsis

a z B. & oculi steter continue aperti in unum locum inuen- tes.

- 461 Ex his etiam est uniformitas, & æqualitas caloris circūscripta macie hypochondriorū.
- 462 Et si post septimam diem erit manifesta & perfecta ratiocinatio absque malitia, & uigor motus, & sensuum omnium, concomitante facilitate & leuitate sui corporis, & solitus decubitus, & somni aduentus in nocte ut plurimū sine somnō diurno cum uigore patientis post somnum. Omnis etiam somnus tollens dolorem, & perturbationem seu permissionem rationis, & mitigans ægritudinē, est laudabilis.
- 463 Cerebrum quidem patitur ex quibusdam membris compatiētibz secum in passione. Vnde si tunc euaserit à permissione continua, euadet quidem patiens laudabiliter ab hoc morbo.
- 464 Et si cum apostemate capitis adsit sternutatio, ex signis erit super sanitatem. significanti-
a B. à naribus
- 465 Omnis fluxus sanguinis* & etiam ab aure in morbis capitis, est curatiuus corporis. *3 20*
- 466 Anhelitus manifestus non frequens, aut tardus est laudabilis: nec est uerendus si non fuerit intercisus, separatus: aut orthopnoicus, cogens erigere patientem.
- 467 Et similiter est laudabile quū pulsus est uirtuosus fortis* sine angustia: nec est anhelitus urens, nec inflammatiuus.
- 468 Ex his etiam sunt bonitas appetitus, & digestionis cum æqualitate, & laudabili subsistētia facum, & colore medio in citrinitate circūscripta nigredine earū uitiū, & uiriditate. *30*
- 469 Aut exitus etiam humoris cum lumbricis in die critica, hoc quidem est signum uitæ, hoc enim contingente aufertur morbus quum fuerit ex illo humore.
- 470 Egrediente cholera rubea, aufertur surditas, tolliturque inde nocumentum in morbo cerebri.
- 471 Sanguis etiam hæmorrhoidarum curat morbum splenis: hoc etiam est laudabile in melancholia.
- 472 Et fluxus quidem aquæ, & humoris phlegmatici, est cura morbi in hydropisi.
- 473 Eggressus quoque cholera citrinæ in ophthalmia festinat curam eius.
- 474 Ex his quidē signis est, ut uideas urinam similem in colore pomo citrino: cum hypostasi alba, in fundo residente. *50*
- 475 Et si etiam uideas sudorē infirmi æqualem in febre continua.
- 476 Et tumorē exterius apparentem in squinania, hoc enim bonum & laudabile est.
- 477 Tumor quidem testiculorū in tussi chronica, est cura corporis.
- 478 Et similiter apostema pedis in morbis pulmonis: necnon apostema generatum in iunctura cruris, & in inguinibus.
- 479 Et pustulæ narium aut labiorum in tertiana est signum salutis pronosticum.
- 480 Et uarices quidem innatæ sunt cura alopecie, necnon eius quod est in uentre, & splene.
- 481 Et oxiremia quidem in hienteria intestini contingit ex retentione cibi.
- 482 Et febre contingente in spasmo uel epilepsia, sit eorum cura.

483 Si patienti singultum, contingat sternutatio, est cura quidem.

Rememoratio canonum quibus utendum est in iudicio pronosticandi.

484 **D** Ecet quidem ut quum uolueris indicare patientem, quod utaris* & proportionē. *3* *a B. comparatione*

485 Nam ex signis sunt, quorum uirtus uera est & certa. Et ex eis sunt quæ per alia falsificantur.

486 Iusta autem significatio sumitur inter membra ex eis quæ apparent in capite.

487 Si ergo uideas aliquam significationem iuste significantem in corpore, & aliam sibi contrariam sic significantem.

488 Contingit etiam quod apparet super contrariū corporis non sit nisi testimonia debilia.

489 Omne signum non habens contrarium significat recte super curam & euasione.

490 Et omne signum pronosticationis prædictis contrariū significat mortē & perditionē.

491 Quum autem apparebunt tibi signa contraria & debilia, sequitur quidem ad hoc dubium. Vnde sta tunc, & prolonga iudicium.

492 Quum ergo erunt æquata in dispositionibus suis, sta. Sed iudica à prædominante, cum erunt contingentia in inæqualitate sua.

INCIPIT PARS SECUNDA Canticorum, & est pars practica.

PARTIS QUAM ordinavi in parte theoricę medicine quę seriatim audiuitis, & hoc secundum quod in mea mente præordinaueram, incipiam quidem nunc in practica ipsius. Jam autem retuli in principio huius libri illud* & propter quod est necessarium illud, cuius relationem faciam in hoc capitulo. Operationis autem practicę sunt duo modi: quorum unus manualiter exercetur: Alter uerò medicinis, & conuenienti regimine in cibis. Est autem non modicum quod per illud regimen exercetur. Hoc autem regimen in duas partes diuiditur: quarum una conseruatiua sanitatis dicitur. Et altera ægritudinis curatiua: & hoc per uitam meam* & in perfectione medicinę continetur. *3*

2 Et conseruatiua quidem sanitatis dicitur secundum ueritatem de habente eam perfectē & absolute: necnon etiam de eo cuius sanitas est imperfecta. & huius quidem sunt secundum operationem duę species. Vna est in eo cuius debilitas permixta est per totam suam substantiam in omnibus temporibus suis, sicut in sene conualecente, & paruulo, in quibus scilicet debilitas est per totum mista, & in eo in quo apparet aliquod signum prætendens metum quoddam appareat in eo lapsus in aliquem morbum.

3 Alia est in eo in quo apparet morbus in aliqua ex partibus solum sui corporis, puta in cute eius, aut carne, uel ossibus eius. Et sicut etiam

a — B.
b — B.

c B. est finis medicine

d B. naturaliter, & extenuatum

e B. apostema

etiam est in habente stomachum debilem frigidum d & ægrum naturaliter, & necnon etiam in habente læsionem ab utero, & matrice: sicut in habente sextum digitum, aut e & tumorem gibbum. §

4 Et in eo in quo apparet in aliqua ætate, & in aliquo ex temporibus anni, & non in alijs, si cut humidus in complexionem est debilis in pueritia, & postquam auctus fuerit est sanus & fortis. Et siccus per complexionem destruetur uiribus in autumnio, præter quod in uere debilis efficiatur.

Regimen corporis sani perfecti & primo quantum ad aerem eius in generali.

5 **C**onseruatio quidem sanitatis est quoddam genus generale duas compræhendens species ex operationibus medicinali. ex quibus est una, ut quæ intenditur ad cōseruationem complexionis alicuius quod ordinetur ei cibis, & diætā similis. Sed quum intenditur translatio corporis eius à sua complexionem, t § § fiat huiusmodi eo quod contrarietur complexionem antedictæ. Verum regimen sani simpliciter & absolute est, quod attenuatur ad cōseruandum ipsius laudabilem dispositionem.

6 Et moretur seu faciat residentiam suam in aliqua ex ciuitatibus quarti climatis, quæ scilicet perfectum aerem habeant & uaporem, b & habeat speculam uersus heremum, & syluam, & inspicat etiam § uersus partem orientalem, quia ipsa est subtilior.

7 Tempore uero æstiuo declinet ad montes, sitque habitationis locus apertus à parte septentrionali.

8 In noctibus quoque habitet, & quiescat in superioribus locis, & sedibus. In die uero descendat ad inferiores.

9 Caveat etiam & uitet pannos laneos, & de bombice, & condescendat ad subtiles lineos.

10 Utatur etiam aromaticis frigidis, sicut ex oleo rosaceo.

11 Protegatque oculos suos à puluere, fumo, uapore turbido & corrupto, & à radio solis hora meridiei & feruoris, necnon ab occurso fortis caliditatis, nec etiam attente inspicat figuras exiles, & subtiliter intricatas, nec literam minutam & subtilem.

Regimen comestitionis uel cibi in generali.

12 **D**ebeat autem ad minus quilibet comedere semel inter diem, & noctem, & ad plus bis: medium autem inter hoc est si comedatur a § ter in duobus diebus. §

13 Prolongetur etiam tempus b refectionis, § ut fiat cibi bona digestio. fiant etiam paruæ bucellæ, ut bene digerantur.

14 Nam omne id quod c & contundere non poteris, § erit apud te digestionis difficilis.

15 d § Attendatur etiam ut omne præter naturam, & illaudabile curetur § cum contrario eius conuenienti secundum complexionem & malitiam ipsius.

16 Sunt autem quàm plures complexionem inæquales e § cum malitia cibi rectificabiles. §

17 Utatur ergo eis homo secundum usum & consuetudinem suam. nec sunt appetitus nec delectatio cibi omittendi.

18 Omnis namque consuetudo subito, & sine gradatione ablata, nocet, & offendit illum cuius est.

De ordine ciborum & rectificatione eorum.

19 **E**st autem humidum, & lubricum stiptico præponendum. Estque sapor dulcis acetoso uniendus. Et siccum cum humido rectificandum. Et frigidum cum calido, & e contrario. Quod si timeatur a § defædatio § oleaginosi uel eius quod est male digestionis ratione pinguedinis, addatur sal eis, aut aliquid acutum, nam hæc iuuant ad subtiliandum.

Hora refectionis.

20 **P**ost exercitium quoque est refectio facienda, & ipsum postquam exiuerit fax ab eo.

21 Est autem querendus locus tranquilluss & frigidus, & à uento euentatus ad laudabilem refectionem faciendum, necnon etiam tempus & hora frigida, unde decet hominem esse attentum in hoc regimine.

Regimen cibi in qualitate, & quantitate.

22 **T**empore quidem æstiuo est cibi quantitas minuenda. Estque tunc ad subtiliter nutrientia declinandum, unde uitandæ sunt tunc carnes grossæ, & utendum est oleribus, & lactis speciebus.

23 Et piscibus recentibus, hædo, & agno mediocris ætatis: & pullis gallinaceis, & gallinis, carnibus quoque a § columbarum, & coturnicum. §

24 Sunt etiam ex conferentibus tunc fercula ex coriandro, & agresta composita & b § fatibeg, & ceribat §

Regimen potus aquæ.

25 **I**quis ergo uelit à morbis euadere, diuidat regimen suum in tria, quorum unum tribuatur animæ, & aliud cibo, & aliud potui uel aquæ.

26 Et parum quidem aquæ frigidæ satiat, & sitim fedat: ad hoc tamen non sufficeret multum tepidæ.

27 Non est autem aquæ potus frigidæ nimium a § frequentandus, eo quod nervus obstit.

28 Non est etiam offerendus potus aquæ nuius nisi pingui sanguineo, multæ carnis.

29 Est etiam uitandus potus aquæ in mensa nisi b § ratione adherentia, & tardi descensus bucellæ. §

30 Non est etiam sumenda aqua cum cibo, nec in egressu à balneo.

31 Nec etiam post forte exercitium, & coitum, hoc enim est malum & illaudabile.

32 Si tamen quis ex modica tolerandi potentia siti urgeatur, sumat ex ea parum, tantum. f. quod declinatio & impulsio cibi ad inferius stomachi compleatur, quatenus ibidem digeratur. Sumat tamen ex aquis illam quæ sitim fedat

a B. naturali

b B. fanum, & in loco eminenti à quo videatur loca plana, &

a B. semel tantum talis comestio uero non debet esse nisi post 24. horas. Et si bis, post horas. xii. Et si ter in duobus diebus, talis comestio debet esse inter xvi. horas.

b B. masticationis

c B. est difficultas contritionis ex masticatione

d Et quoties appetitus desiderat cibum malum, dimittatur comestio ipsius Et si intentio fuerit firma ad illum rectificet.

e B. quibus comestio cibi malæ & illaudabilis

a B. abhominatio

a B. perdicum & frangulorum
b B. fischbachi, & xirbagi, & dicitur dicitur sicut est chabilla, & cibaria de refectis, & almeius

a B. aut potius nuius

b B. accipit so-rach

det & satiet. aut ex uino quod & quantum con-
gruat & sufficiat.

33 Et si sumpta aqua ad satietatem, aut uino
sufficienti, accidat sitis, uidentur potus eorum,
quoniam talis sitis est mendosa.

Regimen uini.

34 **N**on est curandum de assumptione multi
uini: debetq; sufficere modicum quum
est in usu, nec est continuandus omni
die potus uini: nec est bibendum in ieiunio:
nec etiam post sumptionem cibi subtilis uel
acuti, estq; omni tempore uitæ, nisi semel in
mense, ebrietas euitanda.

35 Et bibat uinum aromaticum: adiuncta si-
bi acetositate mali granati, aut succo cytonio-
rum, & cucumeris, ille cui accidit ex potu ui-
ni dolor capitis, super calefactio & ebrietas, &
bibatq; ipsum cum aqua mistum.

36 Et dādum est in potu ei qui quereulosus est
ratione uentositatum in corpore suo existen-
tium uinum purum & citrinum: nam fortius
ex eis congruit eis amplius, expedit etiam ut
cum salis coniungantur.

37 Tempore autem æstiuo sumendum est ui-
num album & aquosum, eo quod sit subtilitati
& simplicitati propinquius, b cui addantur
acetola, & super comedantur stiptica.

a B. Et ille cui
accidit ebrietas
vel accidentia si
milis epilepsie,
& calefactio ex
uino assumpto,
tunc bibat uinum
aromaticum. Et
post cibum in
secunda mensa,
granata acetola,
& cytonia, &
cucumeres

b B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

a B. naufragius
satietatem.

b B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

c B. frequens
uolens.

d B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

e B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

f B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

g B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

h B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

i B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

k B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

l B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

m B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

n B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

o B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

p B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

q B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

r B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

s B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

t B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

u B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

v B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

w B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

x B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

y B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

z B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

aa B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

ab B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

ac B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

ad B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

ae B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

af B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

ag B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

ah B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

ai B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

aj B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

ak B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

al B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

am B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

an B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

ao B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

ap B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

aq B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

ar B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

as B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

at B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

au B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

av B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

aw B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

ax B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

ay B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

az B. & bibat ip-
sum mistum cū
aqua. Et com-
edat cibaria ace-
tola, & in secun-
da mensa assu-
mat stiptica ac-
etola.

huic quod mihi placuit.

49 Congruit quidem usus omnium: quorum
præmissi relationem secundum qualitatem di-
ctam, in tempore æstiuo, super calefactio iuue-
ni, & ciuitatibus meridionalibus.

50 Et tempore quidem hyemali est utendum
contrariis eis quæ retulimus: ut obuictur & re-
sistatur frigiditati ipsius.

51 Vere quoq; & autumnio incedendum est in
ter æstatem & hyemem.

52 Congruitq; regimen exsiccatium in uere,
& humectatium in autumnio. Vnde fugienda
est exsiccatio in eodem.

53 Est autem utendum regimine conuenienti
tempore æstiuo: & in fine ueris, & in princi-
pio autumnii.

54 Verum in principio ueris, & in fine autum-
ni debet regimen conformari regimini hye-
mis. Vnde utendū est tūc cibis calefaciētib.

55 Regimen autem eis cuius relatio dicta est,
congruit habitantibus, & residentiam facien-
tibus in ciuitatibus, & castris. Verum & mer-
catores & sunt regēdi regimine iter agentium.

Regimen iter agentium, & primo nauigantium.

56 **E**st quidem uitanda nauigatio per mare
in hyeme. & a t & z uolens nauigare de-
bet assumere & colligere aquam multam, &
multa uasa munda, cui præparanda & offeren-
da sunt cibaria humida. Venter & natura eius
est cum medicinis mollicienda. Vnde si timea-
tur uomitus cholerae, euacuetur per secessum:
quibus peractis ingrediatur nauim, & impo-
nat secū succos acetosos, & cum eis stipticos.

57 Et ad uitandum defædantia, & sordes, præ-
paret sibi mundas uestes.

58 Quū autem in aliquo ex iter agentibus mul-
tiplicabuntur pediculi, quos non possit inter-
ficere: lana contorta, & z mersa in oleo: in
quo argentum uiuum fuerit extinctū, appen-
daturq; uestibus eius, donec uideantur cadere
pediculi ab eo.

59 Iter autem agens per æstiuum regatur cum
regimine frigoris.

60 **E**st ergo cauendum ne obuict ei b æstiuus,
quoniam perdetur ratione algoris, &
congelationis.

61 Et reficiatur usq; ad saturitatem: ne moria-
tur fame.

62 Et si fuerit infrigidatus, ingrediatur bal-
neum, & z uiniatur cum habentibusq; corpora
pinguia & carnosa.

63 Et si caligent oculi eius, uisusq; ipsius dis-
gregetur ex gelu, ponatur super faciem eius
peplum nigrum.

64 Et eius extrema protegantur à frigore, &
oleo z fomententur. & unde z in-
uoluatur pedes eius multis coopertorijs prius
quàm solares calcientur.

65 Vnde si cessante dolore extremorum non
recuperent sensum, scito ea esse dissoluta &
mortificata à frigore: pro tātō tūc iugiter sunt
fricanda,

66 **E**st quidem uitanda nauigatio per mare
in hyeme. & a t & z uolens nauigare de-
bet assumere & colligere aquam multam, &
multa uasa munda, cui præparanda & offeren-
da sunt cibaria humida. Venter & natura eius
est cum medicinis mollicienda. Vnde si timea-
tur uomitus cholerae, euacuetur per secessum:
quibus peractis ingrediatur nauim, & impo-
nat secū succos acetosos, & cum eis stipticos.

57 Et ad uitandum defædantia, & sordes, præ-
paret sibi mundas uestes.

58 Quū autem in aliquo ex iter agentibus mul-
tiplicabuntur pediculi, quos non possit inter-
ficere: lana contorta, & z mersa in oleo: in
quo argentum uiuum fuerit extinctū, appen-
daturq; uestibus eius, donec uideantur cadere
pediculi ab eo.

59 Iter autem agens per æstiuum regatur cum
regimine frigoris.

60 **E**st ergo cauendum ne obuict ei b æstiuus,
quoniam perdetur ratione algoris, &
congelationis.

61 Et reficiatur usq; ad saturitatem: ne moria-
tur fame.

62 Et si fuerit infrigidatus, ingrediatur bal-
neum, & z uiniatur cum habentibusq; corpora
pinguia & carnosa.

63 Et si caligent oculi eius, uisusq; ipsius dis-
gregetur ex gelu, ponatur super faciem eius
peplum nigrum.

64 Et eius extrema protegantur à frigore, &
oleo z fomententur. & unde z in-
uoluatur pedes eius multis coopertorijs prius
quàm solares calcientur.

65 Vnde si cessante dolore extremorum non
recuperent sensum, scito ea esse dissoluta &
mortificata à frigore: pro tātō tūc iugiter sunt
fricanda,

a B. iteragen-
tes

b B. inuicta cū
argento uiuo &
extincto, & col-
lo appensa & ap-
plicata

c B. terram, cu-
reut & munda-
ficetur ipsius
corpus cū quie-
te antequam
iter incipiat;

a B. iter agen-
tium per terrā
& proprie in

b B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

c B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

d B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

e B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

f B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

g B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

h B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

i B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

j B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

k B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

l B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

m B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

n B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

o B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

p B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

q B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

r B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

s B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

t B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

u B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

v B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

w B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

x B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

y B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

z B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

aa B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

ab B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

ac B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

ad B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

ae B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

af B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

ag B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

ah B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

ai B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

aj B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

ak B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

al B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

am B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

an B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

ao B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

ap B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

aq B. nix quoniam
ex hoc confer-
nabitur a con-
gelatione, & à
morte

fricanda, & calefacienda cum oleo de synapi calefacto, & consequenter fascianda.

66 Et si inde pedes fuerint nigri, aut liuidi, fasci-
ficentur; & si fuerint in eis putredo munde-
tur. & si aliquid dissolutum fuerit, abscondatur
illud ab eis.

67 Qui uero inde lassitudinem incurrerit, cu-
retur cum oleo, & seruet regimen & dietam
subtilem, fricenturq; & extendantur ipsius
membra in balneo, & requiescat consequen-
ter aliquibus diebus.

Regimen iter agentis per siccum tempore ca-
lido, & secundo.

68 Teragens tempore æstiuo & calido sic est
regendus, ut scilicet prohibeatur ei ne ag-
grediatur iter suum hora æstus & feruoris
in meridie. estq; primo minuendus ne superca-
lescat ex labore itineris. pro tanto extrahatur
sanguis ab eo in magna quantitate, & sic
efficietur securus ab apostemate, scilicet per
phlebotomiam.

69 Verum si cholera in eo dominetur, educa-
tur ab eodem, & sic sitis malitia alleuiabitur,
aut tollitur. estq; ante aggressum itineris suc-
cis conuenientibus extinguenda. & alias ueren-
dum est, ne calor ipsius periculo exponatur.

70 Et fiat ut comedat aliquantulum ex herbis
frigidis, & simul & semel saturetur aqua, &
quiescat quum poterit, nec irascatur fortiter
& aliquatenus, & moretur in locis umbratis;
& uitet seu dimittat clamorem & sermonem,
necnon etiam bellum & iurgium, nec moretur
in loco nimis calido, & sumat in potu sirupum
ex succo uua acerbæ cum succo portulacæ
& aqua.

71 Et si sitiat in meridie, teneat in ore suo pi-
lulam unam ad quantitatem lupini factam ex
trochiscis camphoræ. Et si timeat ne facies al-
teretur à sole, & nigrescat eius cutis, dissoluat
seu liquefaciat rector eius oleum cum cera
& simul iuncta præferat in mulieribus.

Regimen infantis dum adhuc est in utero.

72 Utodiatur taliter infans in utero, ne
contingat corpori eius aliquid nocu-
mentum.

73 Et eligatur nutrix quæ cibabit & potabit
eum, ut sit boni nutrimenti apud eum.

74 Talis est etiam apponenda, intentio super
stomachum prægnantis, ne contingat corru-
ptio in desiderijs seu appetitibus eius.

75 Rectificetur etiam sanguis eius, &
& ipsius superfluitates educantur: ne in-
fantes superfluitatibus offendantur: uerum si
sanguis excitaretur in eis, minime tamen mi-
nuatur. Sed uice prædictæ euacuationis infrigi-
detur sanguis, seu eius feruor extinguatur.

76 Si etiam phlegma in ea excitetur: minime
tamen euacuetur secessus, utatur nihilomi-
nus tunc conuenienter subtiliantibus.

Regimen tempore partus.

77 Vum autem inflabit tempus partus:
utendum est partum facilem efficien-
tibus, unde fricentur in balneo ex omni
parte cum oleo ilia ipsius, & a quod coniungi

tur uerum eius, ut sic nerui eius & musculi mol-
lificentur, ne partus eius laboriosus efficiatur.

78 Unde utatur oleo in cibus eius, & sorbeat
brodium seu ius pingue.

79 Et protegatur à clamore, saltu, timore, pu-
gna, & percussione, & in agone, & uolentia
eius offeratur ei decoctio dactylorum & fer-
nugraci.

80 Expedit etiam ut in partu habeatur obste-
trix discreta: quæ circumscripta omni pusilla-
nimitate trahat fortiter pedes eius, & impri-
mat uentre eius, caute tamen & discrete: post
quam subito eam surgere fecerit.

81 Et si fluat ab ea sanguis multus, offerantur
in potu trochisci ex karabe, si uero ratione ali-
cuius impedimenti non egrediatur ab eo san-
guis in conuenienti quantitate, sumat in potu
trochiscos de myrrha.

82 Et utatur fumigij dissolutis ex myrrha, Ky-
tram, sauina, & sulphure; & colochinthida factis, si secundina non
egrediatur.

Electio nutricis.

83 Et ergo nutrix eligenda mediocris ata-
tis, & carnosa: non tamen laxæ carnis, per
complexionem suam appropinquas æqua-
litati, & temperici, salti & erecti corporis, &
magnarum mamillarum: habens caput mun-
dum & sanum, & oculos immunes ab omni no-
cumento intrinseco, & quod sit sana breuiter
in membris, & iuncturis suis.

84 Et habeat multum lac, cuius color sit albus,
nec sit nimis subtile, nec nimis grossum, & sit
sapor eius dulcis, sine horrore aliquo, sitque
conuictu in partibus, & non fluidus.

85 Congruit autem ut dulcibus pinguibus, &
piscibus recentibus cum oleo nutriatur.

Regimen infantis quum exiit ab utero.

86 Ngatur ergo & liniatur stipticis: cū fa-
sciabitur, donec manifeste induret cu-
tis eius, & a caliditate & ab humiditatibus
eius munderetur: & mediocri ligatura fascietur.

87 Nec est etiam ei longo tempore prohiben-
dum lac quoniam supercalefceret inde.

88 Suntque tollenda & uitanda omnia ipsum
ad iram excitantia, & ipsius somnum prouocare, po-
natur stratus eius capax, & latus satis in loco
opaco: & imponatur papauer in cibus suis: si ex
ablatione somni seu uigilarum instantia con-
tingeret ei aliquid nocumentum.

89 Utilius tamen esset multum; magisque ne-
cessarium, ne alicui infantium daretur aliquid
ad comedendum excepto lacte solo: donec ha-
buerit dentes suos.

90 Et quum surget à somno & excitabitur, ne
cessitetur ad uidendum lucem: taliter etiam quum
inspiciat astra in celo: uideat etiam in die colores
uarios & diuersos: quatenus in hoc exerceret.

91 Et loquatur semper altè: quicumque aut
quæcunque habebit accessum ad ipsum, qui
uoluerit quis ipsum instruere & affluere: &
loquendum.

92 Et ponatur mel in ore eius, leniendo & fri-
cando ex eo palatum, gingiuas, & linguam eius,
& addatur

a B. sufficienti

b B. quoniam

c B. & utatur

d B. hora uel-

e B. & utatur

f B. & utatur

g B. & utatur

h B. & utatur

i B. & utatur

k B. & utatur

l B. & utatur

m B. & utatur

n B. & utatur

o B. & utatur

p B. & utatur

q B. & utatur

r B. & utatur

s B. & utatur

t B. & utatur

u B. & utatur

v B. & utatur

w B. & utatur

x B. & utatur

y B. & utatur

z B. & utatur

f. d. feci
173
& addatur cum eo aliquantulum thuris, & zliquiritiæ.

93 Et prouocetur ei sternutatio, quatenus ipsius nasi oppilationes aperiantur & munden-
tur: hoc enim rectificat & clarificat uocē suā, omnes etiā sensus eius, & cū hoc dilatat pectus & anhelitum bonum facit.

94 Et uitet phlebotomiam, & pharmaciā, donec ad ætatem adolescentiæ pervenerit, nec resista-
tur apostemati, uariolæ seu exituræ eidem con-
tingenti cum attractione.

Regimen conualescentium.

95 **L**icet conualescentes ab ægritudine sani existant, eorum tamen corpora nō sunt fortia, sed debilia, sicut sunt debiles im-
munes à morbo, quorum uirtutibus accidit fa-
tigatio, & sanguinis priuatio in eorū corporib.

96 Si autem macies & extenuatio corporum ip-
forum fuerit longi temporis, & cronica, redu-
cantur paulatim ad consuetudinem propriam
nec fiat hoc subito & festinanter: si uerō ema-
cerati fuerint, & extenuati in tempore breui,
solita, est nihilominus gradatim subtiliādas, do-
nec euasio corporis ipsorum sit manifesta.

97 Detur ergo ei parum ex cibo, qui tamen lau-
dabilis sit uirtutis & chymi.

98 Et sit in quiete & tranquillitate, eo quod eo-
rum membra tenera sint & mollia, rectificetur
que eorum animæ bono & consortio, & lauda-
bili sede, & ministrentur eis aromatica, & om-
nes flores laudabilis odoris, & gaudeant & læ-
tentur, & ipsos exhilaran-
tibus rectificentur, & nitent meditationem, &
tristitiam, & ingredientur tinas in balneo: nec
tamen ibi diu & sedent: & ungantur ibi mēbra
eorum oleis conuenientibus: non tamen cum
forti frictione, nam hæc efficiunt in eis calo-
rem innaturalem.

Regimen senum.
99 **V**ires & uirtutes senum retrocedunt
omni die, & etiam minuuntur.

100 Vnde detur eis fortis cibus in par-
ua quātitate sumptus: qui scilicet non aggrauet
membra ipsorum.

101 Et si euacuantur, nequaquā cholera educa-
tur, sed potius dimittatur, cum sit in eorum
corporibus medicina.

102 Nec prohibeatur eis totaliter phlebotomia
si iam usi fuerint ea: imò minuatur etiā in hoc
casu sexagenarius si corpulentus fuerit & car-
nosus bis in anno, nec abutatur hoc in duobus
anni temporibus, prohibeatur tamen ei omni-
no phlebotomia ex cephalica, & sic erit eius re-
gimen bene ordinatum.

103 Quum etiam peruenerit ad septuagesimū
annum, minuatur semel in anno, nec secunde-
tur in eo etiam in corpulentis, nec etiam est
ex tunc de mediana minuendus, & si fuerit cor-
pus eius quasi plenum; unde cum procefferit
in ætate amplius. v. annis, minuatur bis de basi-
lica in duobus annis.

104 Post hanc autem ætatē est eis omnino phle-
botomia prohibenda. Nam obest multum
senioribus, & decrepitis, nec etiam sunt eorū
apostemata & mitiganda, nec est etiam attra-

ctio in apostematibus eorum fortificanda.

105 Sunt nihilominus mundificandi cum fri-
catione & sudore, denturque eis spingues sci-
licet ficus, per interualla, & mūdificentur etiā
cum cibis mollificantibus, destructio autem
eorum cum medicinis est omnino prohibēda.

*Regimen eius cuius sanitas est diminuta in aliquo ex
membris, & non in alijs aut in aliquo tempore, &
non alijs.*

106 **Q**ui ergo patitur in aliquo tempore
determinato, curetur prius quam
incurrat morbum.

107 Et curetur cum contrario eius de quo co-
queritur illo tempore, & commuta tempus
pro tempore.

108 Si ergo aliquis patiatur in aliquo ex mem-
bris suis, attendatur & recipiatur cura eius ex
his quæ colligam in curis morborum, donec
liberetur & munden ab illo morbo.

Regimen eius in quo apparent signa futuri morbi.

109 **E**t si appareat in alicuius corpore signū
significans super morbum futurum, p-
hibeatur attente aduentus eius, quoniā
occulta est causa in corpore eius pro tanto au-
feratur priusquam detegatur: iam autem rettu-
li quid significat accidens apparens in corpo-
re, & de qua ægritudine timendum sit ex eo,
unde attente curandum est de eo faciendo cel-
sare causas eius, ex his quæ retulimus in capi-
tulo suo.

INCIPIT TERTIA PARS

*Practicæ de reductione sanitatis in ægris cum ci-
bis & medicinis.*

1 **O**STOYAM ergo seruauī cō-
tenta sub genere cōseruatio-
nis sanitatis, nunc incipiā lo-
qui de cura ipsius morbi, et
hoc quidem est unū ex gene-
ribus practicæ. hoc autē sit
obuiando ei cum suo contrario, ut si fuerit
morbus ex caliditate curetur cum frigidityte,
& e conuerso, & si fuerit ex humiditate: cure-
tur cum siccitate: & e conuerso.

2 Curetur ergo cerebri repletio cum euacua-
tione, & sic fiat de membris alijs, & in patiente
obturationem ex oppilatione fiat apertio,
& donec eius mali-
tia fuerit rectificata & lenitas corporis nociua
exasperetur, & similiter asperitas leniatur.

Rememoratio specierum medicinarum.

3 **I**c quidem faciam mētionem medicina-
rum humores educētium per secessum.

4 **V**nde referā illam super quam domina-
tur aliqua complexio, & habentem potentiam
educendi aliquem humorem, & habentē uim
aperitiuam, aut mollificatiuam, & habentem
potentiam urendi, uel putrefaciendi, & exsic-
candi & aperitiuam oppilationis,
& attractiuam, & exsic-
catiuiam, aut sanatiuiam carnis generatiuiam,
aut sigillatiuiam, & his similes in uirtutibus se-
cundis & tertijs.

AVIC.

Kk

Rememoratio

a B. permistum
cum eo quod
calefacit

b B. in calore,
ita vt subtile
dissoluitur grof-
fo remanente

c B. Et medici
ne frigida &
humida.

d B. illa quæ
ne calida, siue
frigida non est

e B. quilla, &
amigda ama-
ra
f B. narcisci, &
baurach
g B. lupini

h B. sicut repe-
ditur re dulci

i B. raphani &
feniculum

k B. sicut ulce-
ratia
l B. fortia

m B. superflue

n B. aut refiste-
do proportio-
biliter virtuti
permeant
o B. medicus
ignorans errat
p B. medicina
que remouet
dolorem quæda
est calida aperi-
tiua, incisa
mollicatua

turatio intenditur, cuiusmodi sunt adipēs, pix,
& gūmi pini: & oleum cum cera simul mista,
& oleum æcum cera bene mistum, & agitatū, &
& frumentum in oleo coctum.

37 Omnis medicina mollicatua est fortioris
caloris, quā sit membrum in quo mollicatio
intenditur: non tamen est tantæ virtutis &
potentiæ, q̃ sui dissolutione, & subtiliatione
manifestetur in corpore nocuentum, & cuius-
modi sunt galbanum, bdellium, ammoniacum

38 Indurantes qui-
dem medicinæ frigida sunt sicut solatrum, sen-
tigo uallorum, & similes his.

39 Omnis medicina oppilatiua est caliditate
& siccitate expoliata manifestā non mordicās
membrum cui coniungitur, & cum hoc terre-
stris est aut uiscosa.

40 Est autem notum q̃ omnis medicina oppi-
lationis aperiatiua, incisiua est & subtiliatiua: cu-
ius sapor est saluus uel amarus: cuiusmodi sunt
cepe, & marina, & radix lili, radix & prouinche,
sal nitrum, & caparis, & faba lupina.

41 Et stipticum quidem potest esse aperiatiua,
sed nullo modo aperiet exterius applicatum:
nihilominus in potu assumptū oppilationem
aperiet in membris existentem.

42 Medicina quidem mundificatiua & abster-
siua est minoris subtilitatis, quā sit præcedēs
sicut faba: fortius tamen eis est dulce, sicut
mel, & dulces amigdalæ.

43 In omni quidem rarificatiua, & resolutio-
ne existit calor temperatus, sicut est oleū catapu-
ciæ, & chamomillæ, & oleū radiciū feniculi.

44 Omnis quidem medicina orificiorum uena-
rum aperiatiua, & mundificatiua est habens ca-
lorem: & mistum cum grositie, cuius-
modi sunt allia cepæ & fella.

45 Quicquid confert ad obrurandum & con-
stringendum meatus, debet esse stipticum &
mordicatione priuatum.

46 Omnis medicina ulsiua est magni & fortis
caloris, & ultimata grositie.

47 Omnis medicina putrefactiua est perfectæ
caliditatis & subtilis substantiæ.

48 Medicinæ autem carnis diminutiua sunt de-
biliore prædictis, sed sigillatiua ulcerum ab-
sterfiua sunt & desiccatiua.

49 Medicina quæ tota specie attrahit humo-
rem seu humiditatem aliquam, est bezahar, &
medicinæ laxatiua seu educatiua.

50 Omnis autem actio medicinæ attrahentis
ratione qualitatis notæ fit a calore ipsius natu-
rali & subtilitate substantiæ, cuiusmodi sunt
ammoniacum, bdellium: aut a putrefaciente, si
cut in egestionibus, & stercoreibus.

51 Bezahar autem confert quū superat, aut ra-
tione qualitatis conuertentis, & immutantis,
aut ex sui natura propria, aut eo etiam quod
confert educendo: & per modum qualitatis ne-
cantis a ueneno. Visus autem harum non est
conueniens tempore sanitatis, ideoq̃ qui uti-
tur frequenter eis, incurrit inde nocuentū.

52 Hæc medicina calida est, & aperiatiua, in-
cisiua, & mollicatua: & ex ea etiam est quæ
stupefaciendū confert, sicut opium & cæte-
ra narcotica.

Rememoratio uirtutum tertiarum medicinarum.

53 Ost relationem quidem prædictorum, re-
perietur relatio tertiarum uirtutum super
his quæ contingunt, & generantur, ex qui-
bus est comminutio lapidis in renibus, quæ
quidem fit ex omni eo quod dissoluit, incidit,
subtiliat, & mollicat, dum tamen calorem
non habeat manifestum, cuiusmodi sunt radix
asparagi, & radix arundinis, & uirum uisum,
& passæ montanæ, i. staslagria.

54 Et similes istis habentes scilicet aliquam ca-
liditatem & humiditatem, faciūt egredi quod
est in pectore per serratam.

55 Quæ etiam sunt temperatæ caliditatis, ge-
nerant lac.

56 Et omnis medicina iuuans sreatum prouo-
cat menstrua: & dum auctam habuerit cali-
ditatem, præter quod fortius exsiccat.

57 Et hæc quidem omnes prouocant urinam, acu-
ta tamen sunt in hoc certiores, & magis con-
uenientes.

58 Postquā ergo retuli uires & uirtutes cō-
plexionum medicinarum, incipiam nunc refer-
re modos medicaminum, & antidotorum. re-
feram ergo omnes modos earum quibus utun-
tur medici tam in interius assumptis quā in
exterius applicatis. Et sunt uelut decoratio-
nes, & pilulæ, sirupi, & loc, li-

nimenta, cerata, ablutiones, fomentationes,
frictiones, stussa uel pyria, balnea, trochisci,
electuaria, suppositoria, licinia, clysteria, stillæ
seu stillicidia, iniectiones, magdaleones, den-
tistricia, sternutatoria, acuatoria, syringa, em-
plastra, & unguenta, pulueres oculorum, & si-
napisma, & sunt caput purgia, collyria, nastalia,
decoctio, colatura, opiata, & fumigia per tra-
iectorium, & sine fricatoria, faccellationes, in-
fusiones, trazeæ, confectioes.

Rememoratio reificationis corruptionis, &
significationis ipsius.

59 Omnis morbus quem sumus relaturi exi-
stet uniuersaliter in toto corpore aut
specialiter in aliquo ex membris eius.
Qui si fuerit sine materia, erit quidem cum
complexioni suæ contrario eius cura.

60 Discernitur autem morbus repleti corpo-
ris a morbo prædicto, sumendo experientiam
ab eo per inuestigationem artificialem, scilicet
si non adfit cū eo aliquod ex signis super reple-
tionem corporis signantibus.

61 Si autem contingat nocuentum ex opera-
tione in cura morbi, erit quidem medicamen-
simile, scilicet morbo in complexione: & reci-
piet iuuamentum ex eo quod contrariatur cau-
sæ efficiēti corruptionem, & morbum.

62 Potest etiam sumi significatio super mor-
bum ex sensu tactus, & debilitate operationis.

63 Et etiam ex eo quod apparet ex illaudabili-
bus: & secundum species &
modos suos: & etiam ex eo quod uidetur de
superfluitatibus exeuntibus.

64 Si ergo patientis urinæ fuerint sine hypo-
stasi, & residētis, & pulsus inequalis, nequa-

AVIC.

Kk 2 quam

a B. mahaleb

b B. &
c B. tunc eius
operatio est sub-
tilior

c B. de cap. ca-
pillorum

f B. suffus & o-
lea & frictio-
nes, & ea que
remouent tun-
dum nigram
frigidam in cu-
te, & ea que ri-
gunt manus &
hæc, & electua-
ria & fidele ex
suach dentifri-
cia, & linim-
ta, & unguenta,
& pulueres & al-
cohol, & capu-
purgia, & distil-
liones, & pesti-
faria & deco-
ctiones & em-
plastra & fomi-
tationes, & gar-
garismata & cly-
steria & sus-
fumigia.

a B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

b B. dispositio-
nibus

c B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

d B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

e B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

f B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

g B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

h B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

i B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

j B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

k B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

l B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

m B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

n B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

o B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

p B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

q B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

r B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

s B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

t B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

u B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

v B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

w B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

x B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

y B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

z B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

aa B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

ab B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

ac B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

ad B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

ae B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

af B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

ag B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

ah B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

ai B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

aj B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

ak B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

al B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

am B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

an B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

ao B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

ap B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

aq B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

ar B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

as B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

at B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

au B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

av B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

aw B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

ax B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

ay B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

az B. neque a-
cede cum eua-
cuatione & gra-
dum cura.

quam ex repletione patietur, sed morbus eius
reponetur potius sub genere morbi inanientis
& consumptiui.

65 Et si dolor sit in aliquo loco, specialiter significabit super passionem illius loci.

66 Sumitur etiam significatio super ipsum ex
ætate, & cōplexione corporis, & ipsius colore,
& quatuor anni temporibus, & eorū constitu-
tionibus, & ipsius propria habitatione, & ciui-
tatibus eius, & ex eo quod præcessit de regi-
mine proprio, ex his enim fit iuamentum su-
per cognitionem & præcognitionem morbi.

Rememoratio morborum significantium supra morbos
ex mala complexionē calida.

67 **S**tergo corpus patiatur de caliditate, lædetur quidem ab omni calido, & tactu caliditatem reperiet: eritq; eius urina rubea, & pulsus uelox & inquietus, cum siti, & labore seu angustia, & nigiliarum instantia, cum motu inordinato, habitudine extenuata, & colore citrino & habitatione meridionali ciuitatis, & ætate iuuenili: ^a & ^b & di-

orum quæ calorem effici

De signis male complexionis.

68 **S**i uero ex mala complexionē frigida patiat³⁰ur, constat quod infirmandia oberunt ei, & omnia calida proderunt eidē. eius etiā frigidas percipitur sēlu tactus. & color eius signanter albus reperitur, pulsusq; tardus, nec patietur sitim, nec uigilium infatiam, quod si pateretur, a t³¹ non tamen inde molestaretur. & si cum colore albo adfir lasitas, & mollities corporis, ætas senectutis, & locus quem inhabitat fuerit septentrionalis, & tempus anni hyems, & usus fuerit in præterito⁴⁰ infirmandibus, erit quidem significatio certa super isto. pro tanto si medicetur & curetur in aliquo, curetur cum calefacientibus. & breui⁴¹ter intendatur in cura eius secundum curam qua curatur spasmus.

De signis ex mala complexionē calida & sicca.

69 **H**I quidem duo morbi nō priuantur alte-
ro ex duobus, unde si fuerit morbus sic-
cus, uidebis patientem siccum, & si fue-
rit humidus, uidebis patientem laxum & spon-
giolum. † §

a †B. vel mollé

70 Hum'dum ergo exsicceetur subtiliter, siue fuerit cum caliditate, siue cum frigidityte, & siccum cum sibi contrario rectificetur. & in omnibus sunt prius auferendæ causæ efficientes, si fiat recta curatio.

Capitulum morborum de repletionē, & conditio-
nes quæ obseruandæ sunt in euacuatione,
est totum de phlebotomia.

71 **C**um ergo erit morbus ex repletionē, ne- 60
quaquā curabitur nisi per euacuationē.

72 In omni euacuatione sunt. x. obseruan-
da: quæ si non a x possint seruari, regule-
tur tamén quantitas, & mensuretur secundum
exigentiam eorum. Quorum primum est lau-
dabilis dispositio accidentium. Et secundum

ut sint morbi de repletionē. Et tertium aetas à iuuentute usq; ad senectutem. Et quartum cōsuetudo euacuandi. Et quintum cōsistentia virtutis. Et sextum tempus veris vel autumnī. Et septimum quòd locus quē inhabitat æqualis sit in omnibus & temperatus. Octauum simpliciter tempus præsens. Et nonum quòd patientis complexio sit calida & humida. Et. x. ut corpus bonè habitudinis sit, & bene carnosū.

De speciebus euacuantiū sciendū, et modis.

De speciebus evacuationum penat, & modis.

73 **C**um ratione eius quod generatum est in aliquo ex membris corporis vultus est ipsum trahere ab inde, trahere ipsum % per evacuationem ab ipso membro, aut per attractionem ipsius solum ad alia membra contraria, sive est æquipollentia: & interdu fiet eius attractio ad membrum habens colligantiam cum membro patiente, & sic fiat attractio cum ventosis positus super mamillas in restrictione mestrui matricis.

74 Iam quidem præmissimus signa repletionis,
& medicinas educitivas.

Cura morborum ex sanguine per phlebotomiam.

75 **G**alenus quidem aperiebat uenam, & sanguinem minuebat quā erat chymus actus, & magnificatus.

76 Fiat igitur minutio sanguinis in corpore ap-
parentibus signis: & potissime cum apostema-
te, servatis conditionibus istis: non autem in
aliis humoribus.

77 Fiat ergo phlebotomia in ijs quæ intellexit
in hoc tractatu, & in morbis illis etiam in qui-
bus ipse fecit eam.

78 Inchoetur ergo à phlebotomia in omni
phlegmone, habito testimonio certo sup ipso.

79 Fiat ergo flos fit in capite interius uel exterius, necnon etiam in tali facto in iuncturis fiat etiam in apostemate sub aures, & ophthalmia oculorum, & in apostematibus linguæ; & mery, gingiuarum, & squinantiz, & in apostematibus intestinorū, & crurium & splenis, & testiculorum renum & uesicæ, necnon in apostemate matricis & umbilici, & iussari, & alijs speciebus rubedinis.}

80 Fiat etiam in ulceribus capitis, & oculorū,
& ^b § rubigine aurium scabiosa. §

81 Est etiam facienda in ^c ξ uolatilibus, ξ & ulceribus pulmonis, & oris, & ^d ξ rasuris & exco-
riationibus. ξ

82 Et fiat in passione intestinorum: quā tamē
constabit de notitia ipsorum, e^e § quum erit in
eis § carnis augmentum innaturale.

83 Est etiam facienda in ξ uariola ξ ubicunq;
fiat, & scabie humida postquam fuerit notum
& manifestum, sicut in ξ uariola ξ oris & oeu-
lorum, & sicut in h ξ uariola in hypochondrijs
generata. ξ

84 Est ergo facienda in repletionē unarum, &
egressus sanguinis ab eis, sicut in fluxu sangui-
nis narium, & in t̄ξ } manan-
te à dentibus, & gingivis, & etiā in egredien- } & ab
te ab auribus, k t̄ξ } : 9. 7. 8.

ore matricis, & in hæmorrhoidibus ani, & i flu
xu menſtruorum, & in ¹ ſanie rubicunda. 3

85 Fiat etiam in dolore capitis, uertigine, & t

a B. ex mēbro
mandante, aut
trahe ex reli-
quis membris
secundum di-
uersitatem, aut
secundum aequa-
litatem & quan-
doque fiet at-
tractio ex mem-
bris communi-
cantibus

a. B. & gingi-
væ & apote-
mæ gula
amigdalina
& in quinif-
 & in catarrh-
 & peripne-
niæ, & in apote-
ma hepatis
stomachicæ
apostematis
intestini
an & splenis
reticulorum
& in specibus
ceæ necnon
apostemæ ma-
trici, & in villi-
tis, & in melle-
 & in specibus
erisipelle
b. B. falan & ar-
ceribus aurium
c. B. ambly-
nus
d. B. & in vario-
lis
e. B. in vicio-
in quibus ef-
f. B. borbor
& B. borbor
& B. illud quæ
generatur in
duob. laterib.
i. B. hamor-
dibus an &
k. B. & phle-
moribus
in ore & labi-
is exsternis
l. B. man-
faniel

store

tore oris: neonon in dolore dentium: & casu capillorum seu alopecia.

m B. cōtuffione

86 Et etiam in membri^m & dissolutione, & & spermatis egressu, uel expulsiōe, & dolore artuum & rheumate.

87 Competit etiam in epilepsia, & in sebel, lingue, & moro: necnon etiam in casu, & ablatio ne appetitus.

n B. Commiffa
re existentis
inter anum &
vuluum

88 Est etiam uena incidenda in passionibus ani, & ⁿ sedis, ancharum, & sciatica, & dolore 10 stomachi.

89 Sic etiam in dolore hepatis pungitiu, & in oppilationibus eius.

90 Intendatur ergo cum regimine, & cura horum morborū, sicut in cura, & regimine synochi cum educatione cholerae rubrae, post phlebotomiam: & usu ciborum infrigidantiū: & furga calefacientium & quod sanguinem auget, & magnificat. & quod eis affertur declinet ad stipticitatem, & propinetur eis acetosa. ^q ^t ^z 20

o B. & muza

91 Sumantur autem signa super hanc passionē significantia, ex capitulo sanguinis dominium significantium. Et in summa declinare ad infrigidationem & exsiccationem est actus medici expediti & ingeniosi.

De morbis ex cholera citrina contingentibus

92 **M**Orbi qui ex cholera rubra generantur sunt sicut ulcera in lubricitate intestinorum contingentia, & permittio rationis: suffocatio matricis, tertiana, sciatica, & fluxus sanguinis per secessum.

93 De tertiana iam fecimus mentionem in ijs quae praecesserunt. & in summa, febris est calor extraneus per totum corpus dispersus, nocens operationibus suis.

a B. ambulati-
uum

94 Et tulsis, & dolor capitis: & apostema: ^z ^q ^d secundum latū, & lōgum in corpore dispergit.

95 Et fortis & acutus dolor aurium, & multitudo scabiei palpebrarum.

b B. fistula

96 Et ulcera & apostemata in iuncturis: & dolor pungitiuus & mordicitiuus in eisdem, & fissura digitorum & panaricum unguium, & maculae apparentes in corpore lentibus similes, & morbus cum citrinitate dentium, & uelae dolor fortis.

b B. fistula

97 Et amor hercos, & fluxus sanguinis, & ^b ^z ^q ^d apostema existens in extremitate oculi, & citrinitas cutis, & ^z ^q ^d uariola.

e B. bothor

98 Et maculae subiles, & nigrae, & oppilationes hepatis, & apostema matricis, & pleuresis 50 & ^z ^q ^d calus, & ablatio appetitus.

d B. excoxiatio

99 Et uertigo, & fissura labiorū, & dolor uuar, & fortis fluxus uentris. ^z ^q ^d

e B. uer cholera
ca passio

100 Et ulcus quod dilatatur, & dubellet, & tumor existens in ano.

101 Et pruritus, & uariola, aut formica, & erysipela, & pulmonis ulcera.

102 In cura quidem horum morborū est sicut in cura febris tertianae procedendum: educatur ergo cholera absque phlebotomia, & attendatur ad infrigidationem ipsorū, sicut in morbis sanguineis: uerū morbi cholericī speciali ter humectentur, nam praedicti ambo morbi uniuocantur, & conueniunt in caliditate, necnon etiam in omni eo quod per eam inferitur patientibus nocumentum. Sumantur autem si

gna super hos morbos significantia ex capitulo signorum dominium cholerae significantiū.

De morbis ex humore phlegmatico.

103 **O**mnis quidem morbus ex humore phlegmatico generatus est sicut apostema tumidū, & laxum, paralytis, & relaxatio, dolor capitis ^z ^q ^d frigida, & epilepsia. ^z ^q ^d 104 Et sicut scabies magna, & ^z ^q ^d grossa, & ipsius constipatio, & retentio, & tumores colli. glandulae, & squammæ capitis, & obliuio, & dolor aurium ^z ^q ^d frigida, & borat ^z ^q ^d macula alba seu morphea, & apoplexia, tulsis ^z ^q ^d sicca, & tortura oris.

a B. frigidus, &
destruatio ratio
nis
b B. uair seu te-
nasmon

c B. frigidus, &
baras
d B. humida

105 Et sicut elephantia pedum, casus appetitus, & pediculi, & tumor ani, & ancharum, & aqua oculorum, & ipsorum dilatatio, & foetor ascellarum.

106 Et ex passionibus uentris, sicut lubricitas intestinorum, & uermes.

107 Vermes etiam ex humore phlegmatico generantur, & difficultas partus, & secundine retentio in eodem.

108 Et dolor renum, & febris quotidiana, & frigiditas splenis, & hepatis, & egressus seu eminentia umbilici, & palsio cum egestione saniei.

e B. ariditas
cutis

109 Et dolor artuum: & nigredo e ^z ^q ^d corporis, & uiror cutis superficiei, & aut ipsius fulcedo, & morbus hydropicus, sicut uterina, carnosa, & tympanites.

110 Procedendum est in cura huius speciei: sicut proceditur in cura complexionis frigidae & humidae. Super cuius ^z ^q ^d complexione utendum est signis positīs in capitulo de signis dominium humoris phlegmatici significantibus. Estq; utendum in euacuatione horum morborum, eo quod retulimus in cura per quam euacuat phlegmaticus humor. Estq; consequenter utendum in his corporibus iis quae corpus calefaciunt & exsiccant: & cibo calido & subtili. & in summa curentur calefacientibus intus & exterius sicut fit in paralyti cum pilulis foetidis: ^z ^q ^d & similibus eductiui.

i B. cognitione

g B. & deco-
tionibus

De morbis ex melancholia generatis.

111 **O**mnis morbus ex cholera nigra generatus in corpore est sicut uerruca, & febris, quartana hemorrhoides, epilepsia, polipus, & spasmus.

112 Et dolor uentris, & cancer, & morphea, & dolor capitis, & uigiliarum instantia.

113 Et apostema durum, & lepra: & quod ex cibo in corporibus corrumpitur: & tulsis sicca, & splenis durities, & uentositas.

114 Et melancholica palsio in capite, & retentio urinae in ea.

115 Et palsio colica, alopecia, & morsus canis rabidi.

116 Et ^z ^q ^d ficus, & lac coagulatum in corpore, & alior hepatis.

h B. impetigo

117 Et caninus appetitus, & rimulatio seu ruptura in anchis facta, & lapis factus in renibus, & uelica: & tumor ancharum dolorosus: & tumor in duobus lateribus, seu hypochondrijs factus: necnon etiam tumor in capite, auribus, palpebris, & pedibus generatus.

118 Procedatur in hac specie morborum secundum

K k 3 dum

dum quod proceditur in cura, & regimine le-
præ, accipianturq; signa super ipsam ex capitu-
lo signorum dominium melancholiæ signifi-
cantium. euacuetur ergo cum epithymo uel
polypodio: & cum alijs quæ retuli. si autem
utatur quis calefacientibus & humectantibus,
prosperabuntur ipsius opera in eisdem.

INCIPIT PARS QVARTA practica, & est manualis operatio quæ in tres diuiditur partes.

POSTquam perfecti primum
regimen curationis, incipiā
nunc in operatione manua-
li: ex qua faciam primum re-
gimen in uenis magnis &
paruis: & secundum faciam
in carne: & tertium in ossē.

- 2 Ex genere uenarum sunt quedam quas ape-
rimus: & quedam quas ligamus, & 3 in parte
scindimus & sequeltramus. 20
- 3 Est autem mediana aperienda in omni mor-
bo capitis & pectoris, sicut i apostemate ipsius.
- 4 Et cephalica superior aperienda est in forti
dolore capitis & fluxu sanguinis narium.
- 5 Et 6 inferior 3 in medicatione nocu-mento-
rum pectori & pulmōi contingentium.
- 6 Et quæ dicitur 4 almerina arabi 3 in malitia
morborum splenis, & hepatis.
- 7 Et in absentia basilicæ, debet funis brachij
aperiri.
- 8 Venæ quoque temporum sunt in continuo
dolore ipsorum aperiendæ.
- 9 Et existens post aures in hemi-cranea, & anti-
quo ulcere capitis.
- 10 Sed quæ sunt in 4 ambabus oculorum ex-
tremitatibus 3 in morbis eorum aperiuntur.
- 11 Et minuatur existens in supremo capitis
in ulcerib. & apostematibus seu pustulis in sup-
ficie & cute generatis, uenæ autem 3 colli sunt 3
in lepra aperiendæ.
- 12 Et uena frontis est aperienda in passionibus
oculi: & in continuo dolore capitis: & 1 3 ti-
nea: 3 aperiatur etiam in parte postero-
ri 3 3 existens in continuo dolore capi-
tis 3 3 Et existens inter nares meatus nasi, ratio-
ne pustulæ seu uariolæ faciei. 3 & existens sub
lingua in squinantia.
- 13 Et aperiatur uena cauillæ in morbis intesti-
norum sub umbilico existentium. Et saphena
existens in tibijs in morbo crurium.
- 14 Et minuatur sciatica in sciatica: & uena pe-
dis in accidentibus eius.
- 15 Venæ quoque pulsatiles sunt in dolore capi-
tis incidendæ, & sequelstrandæ. Et in dolore
oculi: quæ etiam timueris ex uiolentia morbi,
ex fluxu, & descensu aquæ ad oculum.
- 16 Quæ etiam generabitur apostema ex aper-
tione ipsius præter quod fluat sanguis ex ip-
sius superficie, incidemus & sequeltrabimus
eam uel cauterizabimus ipsam: aut si quis ma-
luerit, minuatur aut omnino abscondatur, & si-
statur fluxus sanguinis ab ea cum ligatura uel
cauterio, deinde curetur cum medicinis qui-

bus uulnera curantur, donec sanitati fuerit
restitutus.

- 17 Ex operibus autem in carne faciendæ sunt
scarificatio, incisio, & cauterizatio 1 3
3 sunt ex scarificationibus quæ dā ex qui-
bus fluit sanguis 3 3

3 à superficie cum uentosis, & hoc in cor-
poribus patientibus ulcera, & 1 3 uariolas. 3

- 18 Ponimus autem uentosas sine scarificatione
in eo quo intendimus solum euulsionem, & di-
uersionem materiæ.

19 Et interdum coniungimus eas uacuas: &
interdum cum toto urente ad consumendum
illius loci uentositates, & ad rectificandū mem-
brorum malitiam cum caliditate.

20 Quod scinditur est sicut clauus & altazar.

21 Et omne quod superfuit & putrefit in
extremitatibus, sicut besbeia nasi, & digitus
superfluous, aut inseparabiliter coniunctus, &
coniunctio palpebrarum.

22 Et uena eminens, præputium claudens ca-
nalem uirgæ.

23 Et caro in ulcere innaturaliter auclta, & pu-
trefacta, & ulcus ex contusione putrefactum.

24 Est etiam abscondendum quod innaturali-
ter auget in lingua, & quod cadit in auribus.

25 Est etiam caro incidenda super uitrum in
membro fixum, & profundatum, spinam, aut
festucam. 3 3 ut inde prædicta

- 30 extrahantur, mamme etiam hominum abscon-
dantur interdum, & uarices in tibijs apparcentes.

26 Et 3 3 boaisar & noaisar. 3

27 Et quod fuerit iam denigratum ex pingue-
dine, 3 3 aut putrefactum ex carne.

28 Et etiam omne illud quo elongatur uuula
& omne quod augetur super gingiuas.

29 Abscondatur etiam caro uenæ 3 3 madau, 3
& omne quod nobis aures claudit & obturat.

30 Et omne quod 3 3 existit super uisum, & ue-
lat ipsum: 3 & quod denigratur in nobis ex præ-
putio: & 3 3 quod claudit anum & tussia, & sa-
tera & tussar, & non habens sextum manife-
stum, & ruptura 3 umbilici.

31 Et uulnus quod contingit ex omni co qd
scinditur, uniuersaliter cura cū futura, & cō-
mane membrum uulneratum cōsolidado ipsum.

Ars cauterij faciendi in carne.

32 Mne corpus cauterizatur ad sistendū
hemorolagiam sanguinis à uena pulsa-
tili: aut 3 3 aperiendæ uenæ magnæ fati-
gante medicū in resistendo fluxui sanguinis ab ea.

33 Fit etiam in corporibus humidis ad exsicca-
dum ea: & in carnibus laxis ad indurandū eas,
& ad calefaciendum corpora infrigidata: nec-
non ad tollendum humiditates egredientes à
natura.

Ars perforationis.

34 Timor quandoque perforatione ad extra-
hendū humiditatem nociuam, sicut sa-
niem quam sic extrahimus ab apostema-
te, & sanguinem alicubi corruptum, & aquam
ab oculo uel grandinem: & aquam à capite, &
nodum.

35 Et sicut in hydrope & hernia aquola &
carnola.

i 3 3 & aperi-
seu pforatio, &
k 3 3 & ex eis
sunt ex quibus
fugitur sanguis
quum ponunt
super eas uen-
se & cum eis
fluit sanguis
l. E. bochor

m 3 3 uel uir-
tam

n 3 3 hemoroi-
des, & quod pu-
trefit ex fistula
o 3 3 zithi

p 3 3 medent

q 3 3 est addita
super uisum,
& quod addita
est in angulo
r 3 3 in ano
moram, & alio-
char, uel alio-
& uingula oculi
& hernia pfora-
tione, & emul-
tia

a 3 3 fectio

Pars tertia manualis in ossibus cuius principium debet esse in consolidationibus fracturarum ipsorum.

³⁶ **Q** Vicquid sit per operationem in osse, est sicut in fractura aut dislocatione ipsius: curabimus autem quaecunque fracturam cum consolidatione ipsius, & reductione ipsius fracturæ in osse, donec inde ad proprium situm reducat: & ablatione cuiuscunque pungentis & mordicantis ipsum, & ligatura manu facta, quæ neque laborem, neque molestiam inferat, scilicet non nimis forti, aut debili. Inchoetur autem fasciatio à medio ipsius, & fortificetur strictura super amplius, & ligetur, & superaddantur puluilli & desuper hastellæ coniunctim.

³⁷ Subtiliabimus quoque diætā eius à principio, & in fine ingrossabimus eam, quatenus bene restauretur.

^a B. repercutit
do quod effunditur

³⁸ Est autem cauendum à principio, ne apostema calidum generetur, diuertendo, & ²⁰ attrahendo ad locum fracturæ quod infunditur ex

sanguine toto posse, & prohibendo fluxū eius cum omni frigido competentis, & prohibendo donec curatus fuerit, motum patienti. Cura enim eius sine longa quiete non perficitur.

³⁹ Cura autem dislocationis est cum eo quod trahit ipsum os dislocatum: donec ipsum ad locum proprium redire faciat.

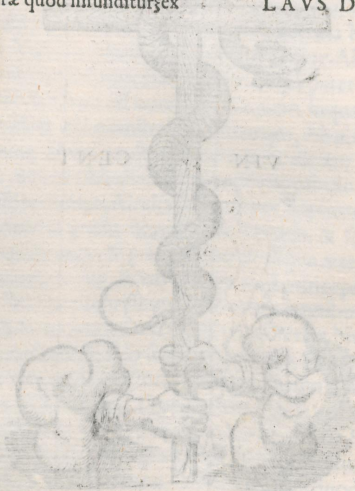
⁴⁰ Postquam autem reductum fuerit sic: ligetur strictè: & stet sic: & quanto tempore dicemus, & utatur stipticis medicinis, & comedat patiens cibos acetosos, donec fuerit securus ab apostemate, nec timeatur de collectione sanguinis: & continuetur autem cura ista ad minus per mensem unum, & interdum amplius per x. dies. & Iam ergo perfecti curam omnium morborum: & ex nunc abscindam sermonem meum, ex quo iam perfecti librum istum.

^b B. determinato tempore & applicentur ei stiptice medicinae

^c B. minus autē tempus quo sanatur est tempus unius mensis, aut dierum quadraginta.

FINIS.

LAUS DEO OPT. MAX.

ANDREAE DE ALPAGO BELLVNENSIS DE
ARABICORVM NOMINVM SIGNIFICATV COMPENDIVM.

Ostquam ego Andreas de Alpago Bellunensis physicus correctiones super libros Auicennae quos de medicina conscripsit, hoc est quinque libros Canonis, de medicinis cordialibus, & Cantica ex originali arabico assumptas edidi, animaduertens propter imperitiam nominum medicinarum simplicium, necnon aliarum dictionum arabicarum excellentissimos philosophos, & medicos multum laborasse ac varias atque stolidas expositiones in libris praedictis commentos esse, statui in honorem Dei & ad communem hominum utilitatem arabicas omnes dictiones in his septem voluminibus repertas ad mentem Ebenbitar, Ebenfis, Sirasi, Benagi albian, & aliorum expostorum arabum seruatō ordine alphabeti pro viribus interpretari. Diuino itaque auxilio implorato prius notabo aliqua circa titulum libri canonis, nomen, & patriam auctoris declarando. Titulus igitur libri in arabico sic iacet. Liber canonis in medicina, quem princeps sapientissimus philosophus Abuhali, Alhasen: Ebenhali, Ebenfina composuit. Circa quem titulum, sciendum, quod Arabes appellant aliquem hominem, si filios procreauerit, nominando ipsum primo patrem primogeniti sui specificando nomen primogeniti; deinde addunt nomen ipsius proprium significando cuius sit filius usque ad nomen aui sui. Nomen Auicennae fuit Hasen, cuius pater fuit nominatus Hali, qui quidem Hali fuit filius Sina. & Auicenna habuit filium etiam nominatum Hali. Auicenna igitur ab Arabicis nominatus fuit hoc ordine. Alraijs Abuhali, Alhasen, Ebenhali, Ebenfina. quorum verborum interpretatio est. Princeps pater Hali Alhasen filius Hali filii Sina. Et consuetudo quidem Arabum est nominare aliquem in quantum est pater nominando suū primogenitum, & sic Mesue & alii nominant Auicennam, Abuhali, id est pater Hali; aliquando nominant ipsum in quantum est descendens à patre, & sic dicitur Ebenhali; aliquando in quantum descendens ab auo, & sic dicitur Ebenfina, & corrupto uocabulo appellatur Auicenna. Confiderandum ulterius, quod ille terminus, Alraijs scriptus per duplicem literā. i. id est literam. i. apud Arabes importat primarium in gradu dignitatis & honoris, & scriptis: per simplicem literam. i. denotat quemcunque praesentem & principalem in aliqua arte, & gubernatione nauis, & uillae, & similibus. Auicenna autem fuit dictus Alraijs id est princeps seu primarius in dignitate, & honore non solum, quia fuit excellentissimus in scientiis omnibus, sed etiam, quia fuit Vzir regis Persiae, id est primarius, & honoratior secretarius regis Persiae. Notandum praeterea quod Auicenna non fuit Hispanus; sicut aliqui de ipso scribunt; imò fuit Persicus ex ciuitate dicta Bochara, sicut in historia arabica de viris philosophorum & medicorum arabū & graecorum per me ex arabica lingua in latinam traducta apparet. Quod etiam potest colligi. 2. fen. primi can. cap. 3. de naturis temporum, & 2. can. cap. de tereniabin, & multis aliis locis. Sciendum ulterius, quod canon secundum expostores arabes est dictio graeca, aut secundum alios est dictio Syra, & Arabes utuntur ea. & intentio apud eos per hoc nomen, canon, idem est, quod arabice Almeftara, quod est instrumentum & tabula filis inhaerentibus directe lineata, cum qua scriptores lineant chartas, ut dirigantur in scribendo recte. Et permutatū est hoc nomen, canon, ad vniuersale, sicut scitur, quod haec, vel illa, aut illa sanitas conseruatur suo simili. Et iudicia quidē, & sententiae vniuersales nō dicuntur canones, nisi quia consideratio ipsarum prohibet, ne quis diuertat à via recta. Vltimo est notandum, quod d ly, al, est quidam articulus, qui apud Arabes nominibus tantum quandoque secundū exigentiā loci praepōnitur, nunquam tamen eius nominis, cui praeadditus est, significatum variat. Et ideo, si aliquando in expositionibus nostris aliquod nomen, cui praeadditus sit articulus ille, exposuerimus; postea illud nomen sine eo articulo inuentum nequaquam exponemus; putā si exposuerimus albacham in litera. a. postea inuenerimus Bacham; hoc in litera. B. non exponemus; sed remitteremus lectorem ad expositionem Albacham. s. in litera. a. ex quo Bacham & Albacham sunt idem. Et si reperiatur quandoque in lectione ipsius principis aliquod nomen incipiens ab al, puta Alchalef; nec in littera. a. expositionem posuerimus: oportebit lectorem videre in litera. C. videlicet Chalef; ibi namque eius expositio inuenietur: & hoc fecimus ne inutilis repetitio fiat: ex quo Chalef & Alchalef sunt idem: & ita in similibus. Et si in aliquibus hic noster canon non seruabitur, scito nos id consulto fecisse: ut melius manifestetur quodcunque nomen, tam cum, al, addito, quam sine, al, idem penitus significare, ut supra diximus.

AVIC.

LI

ANDREAE

ALVSEN seu
aalusen secundum
Ebenbitar scribitur
per duplicem
literam alef & est
herba habens folia
parua cito cadentia, fructus uero ip-
sus est maior folijs, & est ad quanti-
tate seminis cucurbita figuratus ad
formam clipei secundum hanc figu-
ram. & fructus hic habet
duas tunicas, inter quas si-
cut in uagina a dextris & a sinistris
continentur semina lenticulis paruis
similia, & in quolibet stipite istius
herbe multiplicatur huiusmodi fru-
ctus. Et stipites non eleuantur a ter-
ra nisi circa quantitatem palmi. Et
apud Arabes uagine continentur se-
mina dicuntur fructus. Et quia iste
fructus simulatur altors, quod arabi-
ce interpretatur clipeus. ideo talis
herba nominatur arabice altorsla
ideest clipealis. De hac herba scribit
Auic. 4. can. cap. de cura morsus ca-
nis rabidi. De iuuamento etiam hu-
ius plantae contra morsum canis ra-
bidi scribitur diffuse in libro Eben-
bitar de simplicibus. Et est ualde no-
ta in Syria.

Abadan est regio in qua reperitur ali-
quid ex blattis bizantijs secundum
Auic. 2. can. cap. de blattis bizantijs.

Abarich ideest uasis paruis scilicet an-
fialis.

Abenau ideest babuin, & est animal se-
mile canis, latrans in nocte, & come-
dit cadauera, & in Syria inter Da-
maschum & Berutum reperitur ta-
le animal in magna copia.

Abbel secundum glosam arabicam non
est uerum albarar, sed est species
eius. Et in libro Ebenbitar scribi-
tur, quod illi, qui dicunt abbel esse
albarar, errant. Et auctoritate Dios-
coridi ibidem scribitur, quod folia arboris
abbel sunt similia folijs cypressi. Et
quidam dicunt, quod simulantur fo-
lijs tamarisci: & quod fructus ab-
bel simulatur aliquo modo nabach.
Verum fructus abbel est ualde no-
tus apud aromatarios Damasce, &
habet magnitudinem quasi nucis ci-
pressi, & colorem rufum ad nigre-
dinem declinantem. Et cortex eius
habet quasdam eminentias mirabili-
ter & naturaliter figuratas. Et phy-
sici orientales utuntur huiusmodi
abbel in decoctionibus ad mensura
promocanda, sicut in Italia admini-
stratur sauina, unde ex operationi-

bus & ex folijs abbel similibus fo-
lijs tamarisci, ut dictum est, iudicari
potest quod sit fructus sauinae, aut
species eius, & quod non sit fructus
iuniperi, sicut credunt Itali, & q-
non sit etiam fructus albarar, quae
est species pini sylvestris.

Abisina est regio orientalis, ad quam
transit nilus fluuius, & ideo quidam
opinantur ipsum ab ea originem tra-
here, & ab hac regione Abisini di-
cuntur ethiopes orientales.

Abubali uide in probemio.

Abugilefa idem est, quod lactuca asini,
& abuchalefa etiam est species eius.

Abutlon est planta habens fructum &
folia similia fructibus & folijs cu-
curbitae. Sed fructus istius plantae est
longus non rotundus, & reperitur
huiusmodi planta in ciuitate Gazae
non multum distante a Hierusalem.

Aburbatus est nomen medici.

Abulusan seu aiulusan est pondus duo-
rum obolorum.

Acacia uide alcharad.

Acetum almosos est brodium almosos
acetosum.

Achmas est pars concava uel curuata
in planta pedis ad latus domesticum
declinans.

Achalat uide altarich.

Achafunas est species lactuca asini.

Achsunefi est pondus.

Achtalach albachel est permissio ratio-
nis seu intellectus.

Achsat est pondus .vi. kist.

Achid albaneb secundum aliquos lest o-
leum factum ex floribus uiae seu ui-
tis. Quidam alij dicunt, quod est o-
leum factum ex succo uiae multum
in spissato ad substantiam mellis, &
hac uidetur uerior sententia.

Achjura est nomen ponderis graecorum.

Acusum secundum glosam arabicam
est interfectio lupi.

Adbe uide alathel.

Adefla fassa est ferculum ex lentibus
ex corticis habens colorem citrinum.

Adincharut est radix herbe asse, ex
cuius radice extrahitur gummi asse.

Aheal ideest unctuosum pingue, & albe-
at siue alalheat ideest unctuosum uel
pinguius.

Aiulusan uide abulusan.

Alanamel sunt extremitates digitorum
quae a uulgaribus pupule appellan-
tur.

Alachabaliu ideest calcaneo attribus-
torum.

Alargian secundum Ebenbitar est her-
ba cuius flos & folia sunt rubra ual-

de, & tinctorum utuntur ea, & res
colorata colore rubeo dicitur babe-
re colorem alargiani. Dixit Syrach
quod color alargiani est color com-
positus ex citrino & uiridi, quibus
superuenit nigredo. Dixit Lachi ab
brenuitor Auicenna cap. de coloribus
urinae, quod color alargiani in
urina est color rubens ad nigredinem
tendens. Et haec herba secundum quos-
dam arabes nascitur in maris, & ideo
quandoque dicitur alargian mar-
inum.

Alarde est animal habens caput paruum,
& latine dicitur tinea, & corrodit
ligna, pannos, libros.

Alarfegi quidam dicunt quod est bul-
bus & quod est radix amara.

Alargiba est numeri pluralis istius no-
minis alargiaba, quod est funis su-
spensa siue suspensorium, in quo pue-
ri sedent & ludentes mouentur: &
talis motus dicitur alargibat &
etiam altergiba.

Alastardad fricatio est fricatio redu-
ctionis.

Alasceilem uena secundum Syrach est
uena quae est inter digitum anulare
& auricularem situata, & apud la-
tinos communiter dicitur saluarella.

Alarchub in homine idem est quod cla-
uicula pedis. In animalibus uero est,
duo additamenta nervosa habentia
ungulas in parte posteriori pedis si-
tuata, ut patet in porcis & bobus.

Alij uero arabes dicunt quod est ner-
uus grossus in parte posteriori pe-
dis descendens, & terminans ad cal-
caneum.

Alacriti est illud, quod oritur in insula
Creta.

Alaunoch ideest stannum.

Alacath seu alacad. uide alraib.

Alcharas ideest mucositates stagnantes
intestina.

Alaffest secundum Ebenbitar est uoca-
bulum persicum, & est idem quod
fassa quae est species trifolij: quod
datur equis impinguandis, & in Sy-
ria est cibum omnium animalium. Et
dum est secca, appellatur cor: & dum
est humida, appellatur alrathbe.

Alarazi uide ratinegi.

Alasfan seu alasaban est regio Persiae
& illud quod oritur uel deferretur ex
ea dicitur alasabani.

Albachauen seu alachauen est matricaria,
& illa dicitur alachauen alba cu-
ius flos est albus circumferentialiter
& in medio est citrinus, sicut patet
in matricaria. Et uulgares arabici
appellant

appellant alachauē herbā quae apud
latinos dicitur calendula.
Alastergar est illud de quo scribitur. 2.
can. cap. astargar.
Aladar est prosequi equum currentem
cum baculis ipsum percutiendo: cū
gradum seu cursum sistere uoluerit.
Et est exercitium forte.
Alaschafe. uide enclausi: un uel tinctu
ra nigra alaschafe.
Alaserse uide uentofitas alaserse
Alaschar apud Arabes est color pilorū
barbæ aut capillorum rufus, et
uulgares appellant pilos huiusmo-
di rubeos.
Alathel est arbor nota in Aegypto ha-
bens folia similia folijs tamarisci et
ex hoc quidam putant quod sit spe-
cies eius. Sed alathel est arbor ma-
gna cuius rami dilatantur et faciūt
umbram et semen huius arboris ap-
pellatur Adbe seu hadebe et est sti-
pticum: et apud medicos orientales
est ualde in usu. Et Ebenbitar mul-
tas proprietates scribit de hac arbo-
re et semine ipsius, inter quas est q.
semen eius impingat: et infusio seu
decoctio eius prouocat uomitum. Et
appellatur etiam chermazech huius
modi semen siue fructus, et admini-
stratur in medicinis stipticis exsicca-
tiuis. Et chermazech appellatur
etiam fructus tamarisci.
Alame est solutio continuitatis in pani-
culo dura mater appellato.
Alanch et alabunc idem important,
et significant lesionem cogitationis
secundum diminutionem aut destru-
ctionem.
Alalem idem est apud arabes quod do-
lor. Verum dolor non attribuitur ni-
si sensui tactus. Alalem uero est cō-
munis ad sensum tactus et ad alios
sensus cum non percipiunt obiectū
conueniens. Et sic secundum Ebene-
fis expositorem arabici isti duo ter-
mini differunt secundum magis et
minus. Secundum uero alios arabes
termini isti conuertuntur. Et glosa
litteralis arabica dicit quod alalem
idem est quod egritudo, unde Ara-
bes appellant membra alaleme mem-
bra infirma et si sint absque dolore.
Et iste terminus alalem seu alem seu
alm quae idem sunt, deriuatur à iulē
uerbo arabico quod significat idem
quod dolorem efficit. Et ugia idem
est quod alem apud Arabes.
Alhasch sicut scribit Ebenefis, est spe-
cies uolubilis quae inuoluitur super
arbores et exsiccatur eas, et ad eius
similitudinē alhasch nominatur quae
dam egritudo, quia exsiccatur patien-
tem ipsam, et remouet ab eo colorē
splendidi uita.
Alahadate uide etas alahadate.

Alastadad uide exercitium alastadad.
Alastardat uide exercitium alastardat.
Alabariz uide ossa shemie.
Alabar idest plumbum.
Alantifac est tumor palpebrae.
Alasius est herba psilly.
Alasfar sunt extremitates palpebrarū
in quibus sunt orti et fixi pili.
Alarbian ut scribunt arabes sicut Ebe-
nefis et alij est animal aquaticum
declinans ad colorem citrinum et
dicitur etiam de carne molli addita
in naso quae conuenit cum hemor-
rhoidibus.
Alarach est lignum arboris delatum ex
Mechas, quo Aegyptij et Syrii, et Per-
sici communiter fricant suos dentes
Alachdain idest duabus eminentijs po-
sterioris partis capitis.
Alatum est lapis super quem frequen-
tur accēso ignis, sicut lateres furni
Alaschafe est atramentum nigrum, quo
utuntur preparatores coriorum, sicut
scribitur in libro alchui ar-
abico.
Alaseras est radix uiscosa sicut consoli-
da, et ex eius puluere fit colla, quae
ualde in usu Damasci. Et reperitur
aliud alseras quod est alcanthi idest
aphodili. Et uerisimile est quod ala-
seras praedictum sit species consoli-
dae.
Alabexir idest specierum aromaticarū
Alasere idest lineamenta.
Alathein idest duas subascellas.
Alani idest lutum comestibile.
Alacham idest re obturante foramen.
Alalheat uide abeal.
Alathna idest unius tabulae ossis.
Alachich idest corniole.
Alasf secundum quosdam est capparis.
Alasmazoni uide color alasmazoni.
Alatrongi uide calor alatrongi.
Albregia Kebuli est semen de quo ha-
betur ab Auic. 2. can. cap. Brēgike
buli, et est dictio persica. nā brēch
seu brengi apud Persicos significat
rizum: et totum aggregatum scili-
cet brēngikebuli significat rizum
kebuli.
Albagadedi est illud quod oritur in re-
gione Bagaded.
Albelut uide Giese albelut.
Albedasnan est inflatio nasi cum rubedi-
ne fusca in ipso.
Albelchend sicut exponit glosa arabica
et Syriaci est panis azimus frixus
in oleo et submersus, seu intinctus
in aliquo dulci sicut mel, aut sapa,
aut similia.
Albehar est species oximi seu basilico-
nis. Ebenefis autem in libro suo de sim-
plicibus dicit, quod est illud quod no-
minatur chtausem idest oculus
bouis.
Albehar est dispnia seu difficultas anhe-

litis causata ex repletionē arte-
riarum.
Albucalun uide almenalun.
Albengi idest hyusquianus.
Albassari uide alcarad.
Albegi seu allebegi aut allebengi secū-
dum Ebenbitar auctoritate Diosco-
ridis est radix, quae defertur ex In-
dia habens colorem rubeum.
Albegath sunt aues magnae, quae semper
uolant iuxta terram.
Albedo oui apud Arabes intelligitur
pars albuminis oui uiscosa, grossa.
Pars uero eiusdem albuminis, quae
est subtilis, apud eos appellatur al-
zenbach oui seu alrachich oui, nam
isti duo termini idem important.
Albegiendach uide allui.
Albazi est auis, quae dicitur falco.
Albagiat uide bagi.
Albusten abruzi secundum Ebenbitar
est herba cuius folia simulantur fo-
lijs citrulli seu cucumeris angui-
nalis.
Albeizadach est species balaxorum.
Albathia sunt loca paludosa uel lacu-
narum, ubi nascuntur iunci et can-
nae palustres.
Albesti idest pinguibus.
Albist est medicamen, in quo cadit albis
idest napellus.
Alberzachali est confectio, de qua scri-
bitur in antidotario.
Albbere est locus circa umbilicum.
Albhaud est aldidar quae est arbor cimi-
cum
Albaud idest pediculi pharaonis.
Albiram idest baculo.
Albaragen idest radicem.
Albheam idest animalia domestica si-
cut iumenta.
Albalchi est regio Persiae.
Albuscir idest tasi barbasi.
Albachā idest uerzin, et est lignum ru-
beum, quo tinctorum utuntur ad co-
lorem rubeum faciendum.
Albedarumbe idest melissae.
Alchatin est pars continens spondiles
quinque qui sunt immediate infra
spondilem. xij.
Alchangiar est nomen deriuatum ab
hoc nomine alchangiar quod signifi-
cat gladium ualde ustrictum in Syria
et est ad latitudinem tendens cuius
cuspis est incisilius, et chartilago
in fine thoracis quae aspectum habet
ad os stomachi denominatur alchā-
giari, quia extremitati gladij praedi-
cti assimilatur.
Figura gladij alchangiar.

Alcaib uide elleborum alcaib.
Alcabab uarie exponitur ab arabicis.
Quidam enim dixerunt quod est
pars ossuosa emens in parte dome
AVIC. Ll 2 sica

Alca pedis & in parte siliestri, quae quidem eminentia se opponuntur di recte & sunt extremitates osium cruris uidelicet canna maioris & minoris, & talis pars communiter appellatur clauicula pedis, & ab imperitis tenetur quod talis pars sit alcahab. Medici uero indagatores ueritatis asserunt quod alcahab est pars pedis infra duas eminentias su pradictas, scilicet infra clauiculam, & incipit ab anteriori parte pedis infra rasctam pedis & terminatur ad calcaneum. Et si quis bene const deret uerba Auicennae primo can. cap. de anatomia pedis, fatebitur quod alcahab non est eminentia, sed pars infra eminentias ut dictum est.

Alchad est pars carnosae musculosa sit uata infra oculos supra os maxil lare superius occupans magnum spa tium faciei. Pomus uero maxilla ris qui paruum occupat spatium & a quibusdam latinis gena uocatur, ab arabicis appellatur ugene.

Alcharba naturalis idem est quod cala uities naturalis. Casus uero capillo rum propter ulcera seu bothor seu tineam in capite & similia dicitur apud Arabes Alcharba non natu ralis.

Alchalach est inquietudo causata a ca lido aestuoso, aut a re alia stimulante & ledente.

Alcola est ulcus paruum quod accidit in pánico oris & linguae quod non est putridum proprie, illud uero quod est putridum proprie dicitur corrosio.

Alchafazi est saltus sursum ad rem ut cum ea saliens suspēdatur, & est exer citium uelox uehementis.

Alchalambat secundum expostores ara bes maxime Ebembitar, est gummi arboris sificorum. Alij dicunt quod est gummi arboris albotin id est tere binti, & est terbenina.

Alcheta est cucumer longus arcuatus subtilis, qui apud latinos dicitur cu cumer anguinalis seu citrullus & re peritur in Syria, & etiam Venetijs in hortis religiosorum.

Alchamich sunt res preparatae cum aceto, & sale sicut cappares, & oliuae, & alia olera. Et sicut scribitur in libro Menagi aliam arabico alchumich quandoque fit ex men tastro, aut ex alijs herbis acutis cum sale trito & lacte simul adinuicem permistis in uase obturato, & soli exposito, donec fermentetur, postea adduntur semina, aut species acutae ad libitum & secundum exigentiam. Quidam uero faciunt alchumich absque lacte permiscendo herbas odo riferas acuti saporis cum sale & fa rina hordei uel frumenti & parum

aquae, & talem mitionem expo nunt soli per aliquot dies donec pu trefcat, & fermentetur, deinde u sui reseruat, & huiusmodi est ue rum alchumich apud aliquos ara bes. Et nota quod alchumich est terminus pluralis numeri: Chamach uero seu alchamach est singularis numeri, & ideo quandoque reperitur chamach de capparibus & simi lia, & per chamach debet intelligi confectio modo superscripto.

Alcubab uel alchebab est caro minu tim incisa seu tria postea compres sa ad formam rotundam ad quanti tatem nucis uel circa, & postea as sata uel fixa in aliquo unctuofo uel elixata in aliquo ferculo sapido muzzo, & quandoque cum pradicta carne permiscetur herbae et species odoriferae.

Alcherna est planta quae dicitur cata puria maior, & apud uulgares Ve netos dicitur mirasol, folia eius si milantur folijs arboris platani sicut scribit Serapio cap. proprio. Et se men ipsius est uehementer soluti uum, & apud aliquos dicitur gra num regale. Et uidi ego huiusmodi plantam in magnitudine arboris si cus paruae cum stipite & ramis no tabiliter grossis.

Alchael seu alcheel secundum arabes & praecipue Sirasim est locus inter duas spatulas, inde uentose dicitur alchaelie quando ponuntur su per alchael.

Alchaela sunt duae eminentiae postero ris capitis & uicinae duabus uenis situatis in latere colli ad caput ascen dentibus.

Alcheschar uide panis alcheschar. Alchathaf uide panis alchathaf. Alchambadue sicut dixit Syrius est lo cus eleuatus supra nocram. Et qui dam dicunt, quod est alchafa id est pars capitis posterior quae obuiat terre cum homo iacet supinus.

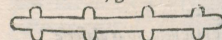
Alcheshfir secundum arabes est rasbot id est caro callosa, & est uocabu lum persicum, quod significat lami nam aut stannum quibus mediantibus partes usorum aris discontia nuatae adinuicem coniunguntur.

Alchaser i. corpus ualde infrigidatum. Alchalchab est species uirioli de quo in secundo can.

Alcolchotar est species uirioli de quo in secundo can.

Alcharad uel archard est fructus ar boris magni spinosus, qui oriuntur in aegypto, & in regione dicta Basse ra, quae non multum distat ab insu la Ormus in mari uel sinu persico, ubi margaritae piscantur, & talis arbor ab aegyptijs appellatur Setan

et licet ex hoc arbore colligatur gum mi simile gummi arabico, tamen gummi arabicum est illud, quod colligitur ex arbore dicta Amgailam. Et Acacia fit ex fructu arboris Setan qui alcharad appellatur & est fructus stipticus in uaginis contentus in modum fabarum & faseolorum secundum hanc figuram.

Acacia igitur fit ex hoc fructu dum est uiridis bullito cum suis uaginis ue menter, postea talis decoctio bene exprimitur & colatur & in sole exsiccatur sicut fit succus liquiritiae Alij uero dicunt quod in decoctio ne pradicta non solum decoquitur fructus cum suis uaginis sed etiam cum folijs & ramulis arboris eius. Et illa acacia dicitur albassari quae defertur ex regione Bassera su pradicta.

Alchot est sasfafa, quae est species tria folij.

Alcharad est species pediculorum habentium plures pedes, & apud uul gares appellantur piatola.

Alchar est quoddam fluidum minerale simile pici featuriens ex terra si cut aqua ex fonte in regione Baga ded seu Ninive, & in loco sui ortus est actu calidum fluidum. Dum uero super terram infrigidatur efficitur ab aere glutinosum & magis densum, quam pix liquida, & uulgari ter ab Arabicis appellatur Chir.

Alchabegif seu alchubugi sunt cotu rices habentes rostra & pedes ru beos, & sunt similes perdiciibus in magnitudine.

Alchata est species columborum sylue strum quorum alae sunt longae ualde, & pennae ipsorum & pluma habent colorem qualearum, & cutis ipsorum extrinseca est ualde dura, & propter hoc physici orientales praecipuum huiusmodi columbos ex coriari & cutem ab eis remoueri. Et in Syria haec species columborum est ualde nota, & habent pedes nigros & curtos ualde.

Alchanabiri est auis nota Damasci, & apud uulgares nostros appellatur Capelluda.

Alcharad seu alchethad est planta spi nosa conglobata ualde non multum a terra eleuata.

Alchetbed est species cucumeris grossa si ad rotunditatem declinantis.

Alchorat est animal, quod adhaeret ca nibus, & dicitur apud uulgares eecha.

Alchabchali id est simile papaueri. Alchailan seu alchilan id est uestigia nigra.

Alchanna

Alchanna seu **aleona** sunt arbores subtiles longae, habentes nodos sicut cā n. sed differunt eo quod buisimodi alchanna non habet concavitatē, et Arabes utuntur eis loco lancearū, et ex eis reperiuntur arbores grosse, ex quibus conficiuntur uasa magna utilia. Et spodium fit maxime ex radicibus arborum predictarum subtilium combustis.

Alcharamed seu **alcharamia** apud Arabes sunt lateres in igne ualde decocti, et antiquati, et indurati, carentes humiditate putrida.

Alchani seu **chani** uide color **alchani**. **Alchaien** uide color **alchaten**.

Alchaisum apud quosdam Arabes est planta non multum à terra eleuata, habens stipites subtiles et folia minuta subtilia sicut folia semperuinae: et color eorū est uiridis, ad albedinem declinans cum quadam lanugine, et flos eius est citrinus, et ipse et folia eius sunt amari saporis et odoris acuti.

Alchencher uide **condifi**.

Alchude est species sode quae dicitur **galea**.

Alchischia est ferculum factum ex hordeo excorticato et fracto.

Alchafad idest depressio.

Alchathara uel **alfatara** idest res emittens rotunda ad extra tumens.

Alcharise est lesio rationis, quae accidit quibusdam decrepitis.

Alchuxer est dolor uehemens subito accidens in tibijs dormientium, et non diu permanens, qui apud Venetos dicitur **granpho**, et ab Arabicis **uchahal** et ex hoc quod causatur à uentositate quia cito accidit et cito recedit debet dici **alcuxer**, et non **spasmus**, quia sicut dixit **Auicenna** raro fit **spasmus** à uentositate.

Alchalibi est quaedam regio sic nominata.

Alchetem ut scribit **glosa arabica**, est aliquid simile **alchanna**. Et **Ebenbitar** dicit quod est semen speciei **alchanna** et est notum in **Andalusia**. Et bene **Albiā** scribit quod est usinae sunt filia nil.

Alchachali est herba multum comendata à **Serapione** et **Rasi** in hydro-pica passione, et apud physicos uentos dicitur **Soldanella**.

Alchafagi idest salus.

Alchuesarech est medicamen compositum.

Alchurais est urtica.

Alchandarus idest far, quod est species tritici.

Alchandicon est uinum decoctum cum aromatibus, et **zuccaro**, aut **melle**, et apud quosdam Italos dicitur **clarea** et eius descriptio habetur in libro simplicium **Ebenesis**.

Alcuzi est illum sic nominatum.

Alchahis idem est quod cibarium factum ex carnibus aut piscibus decoctis cum aceto et aqua.

Alchabisse est cibarium factum ex farina amyli et **zuccaro** et oleo amigdalino aut alio oleo in modum saponis. Et similiter **Alfeludegi** et **alchathais** sunt genera cibatorum facta ex **zuccaro** uel **melle** et amylo et alijs, quae habent opilare. **Alchiardanach** est pullus uel caro auis uel alterius animalis primo elixata postea assata.

Alchalt est mes Indum ut patet ab **Auicenna**. 2. can. cap. chalt. Et quidam dicunt quod est granum seu milium solis.

Alchiebabat seu **alchubebe** sunt carnes assatae super prunas. Alij dicunt quod sunt ballotae quaedam factae ex carne minutim incisa, et permixta cum speciebus et herbis odoriferis, et talis caro reducitur ad quantitatem nucis aut pomi parui, et frigitur, aut elixatur, et est in usu in **Syria** et **Aegypto**.

Alchusegi sunt pisces absque squammis, sicut sunt **tinche** et similes pisces uiscosi.

Alchunchar est species cardii.

Alchiaschenegi est confectio composita scripta in 5. can.

Alchaluch sicut scribit **Benagi** **Albian** est medicamen compositum ex croco et calamo aromatico, et **cinnamomo**, et alijs aromaticis.

Alchade est priuatio gressus seu ambulacionis.

Alchais idest domum frigidam uentositam.

Alchenduri uide **sles** **alchenduri**.

Alchazani idest duris bonis.

Alchalche i. sotularium ueterum aduersorum.

Alchazach idest disrptione.

Alchalat idest ex stanno.

Alchesf est pars media inter collum et extremitatem humeri.

Alchiab idest clauicula.

Alchanaberi est herba de qua in 2. cā.

Alchalifi idest autumnalis

Alchatha est pars immediate sub alchatin et supra os caudae.

Alcherbes est uocabulum persicum et significat idem quod latine stratum seu lectum super quod dormitur.

Alchafme idest communem.

Alchercheden est animal quod dicitur **unicornu** habens in fronte cornu unum, et tale cornu est contra uenenum.

Aldarab est fluxus humoralis chronicus et apud aliquos est quid commune ad fluxum sanguinis, et fluxum aliorum humorum, et ad fluxum diuer-

forum colorum, et apud alios est fluxus humoralis sine sanguine, qui latine dicitur **diarrhoea**.

Aldumel idest furunculus.

Aldemamil idest furunculi.

Aldefissi idest similis frustulis magnis frumeti fracti maioribus quam sint frustula suich.

Aldog est lac acetosum coagulatum de quo extractum est butyrum.

Aldubeleti seu **aldubelati** est exitura seu apostema quod colligit et facit saniem.

Aldebod seu **aldebet** est carnositas callosa quae generatur circa fracturam ossis et nominatur à latinis **rosbot**.

Aldebach est preparatio seu incoriatio et proprie preparatio coriorum cum gallis et specie atramenti et alijs ita, ut fiant dura compacta resistentia rebus duris et acutis ipsa frangentibus.

Aldum est arbor similis palmae siluestri, producens fructus similes nuci Indici sed minores et duriores, quibus fabri lignarij utuntur in capite terebellorum suorum cum arcu comotorum.

Alduragi sunt aues, quae dicuntur **franculini** latine.

Alidib idest lupus.

Alidib alambat idest lupus furiosus.

Aldhen idest mentis seu rationis.

Alduar apud arabes idem est, quod apud nos reuolutio.

Aldebani seu **aldebani** idest muscalis

Aldab est animal simile lacerto in figura, sed quantitate maior, et est serpens habens quatuor pedes.

Aldub est animal, quod apud latinos dicitur **ursus**.

Aladakhir idest radix squinanti.

Alderuxi est extremitas gingivae superior ex qua dens oritur et egreditur secundum partem eius, quae apparet uisui.

Aldebagin uide **sumach** **aldebagin**.

Aldebha idest decollatio.

Aldiacud est syrupus seu confectio de papauere.

Aldemest est arbor lauri.

Aldadi est granum simile hordeo notum in **Mechas**, et de ipso loquitur **Auicenna**. 2. c.

Aldulab est rota, in qua sunt uasa quibus aqua extrahitur et euacuatur postmodum dum ipsa circulariter mouetur, et talis rota communiter usitatur in Italia apud **fullones**.

Aldeftebmuiat sunt species melonis, et sunt rotundi parui dulces, et color corticis eorū similatur cortici comloquintidae uiridis maturae, et est ad magnitudinem eius. Et uulgares **Damasci** appellant hanc speciem melonis **senan**

Aldumelia idest habentes naturam furunculi
Aldami idest ex quo exit sanguis.
Aldidar seu alderdar uide albadud.
Aldent syni idest grano regum.
Aldaru est arbutum habens folia et fructus seu grana similia folijs et granis terebinti sicut scribitur in libro Ebenitar.
Aldebach almamul idest uisci facti cum igne.
Alem uide alalem quia idem sunt.
Alebas est res cooperiens caput.
Alesiniati idest in qua decocta sunt plurima aromata.
Alfahi idest deambulationis turpis qua homines incedunt pedibus et eruribus ualde distantibus ad seinuicem, coxis uero et genibus sibi ualde propinquis.
Alfadag uide chadesian.
Alferfengi idest portulaca syluestris ita exponitur ab Arabicis.
Alfengius uide alfenchal.
Alfeludegi est confectio ex farina amyli et zuccaro aut melle et croco: et parum quidam addunt olei amigdalarum et amigdalas tritas et est sicut saponia. Et descriptio eius habetur in lib. Benagi albian.
Alfrach est nomen commune ad omnes pullos, et quandoque dicitur de galina iuueni, que nondum oua peperit, sed absolute prolata dicitur columbinus.
Alfethi idest unius anni, aut unius cum dimidio, aut duorum annorum.
Alsuachath seu alsuachet est species tururum habentium colorem camelinum seu cineritium. Alij dicunt quod est species columborum syluestriū paruorum habens colorem predictum, et in Syria sunt nota species et nomen ipsorum.
Alfeluzabaragi seu alfelzheregi secundum Sirasim est herba ex cuius succo fit lycium Indum. Et secundum alios quos est ipsum lycium, et reperitur in India et apud Mechem.
Alfhed idest leopardus.
Alfahai est nomen speciei uiperæ, ex qua fit thyraca.
Alfagiua est concavitas cerebri.
Alfasd est euacuatio sanguinis per incisionem uenæ artificiosam scilicet phlebotomia.
Alfaue uide althabel.
Alfatara uide alchathara quia idem sunt.
Alfenid sunt penidij.
Alferbian uide etas alferbian.
Alfettit uide panis alfettit.
Alfagd uide grana alfagd.
Alsefera idest uitis alba.
Alseferasin idest uitis nigra.
Alseudenegi sicut scribit Ebenitar tres

sunt species scilicet campestre, montanum et fluuiiale. et propter hoc per faudenegi quandoque intelligitur, calamentum, quandoque pulegium, quandoque mentastrum.
Alfarad est arbor mororum dulcium alborum
Alfagar idest apertionis oris.
Alfechi est commissura, que incipit a superiori parte frontis descendens per nasum usque ad mentum diuidens faciem in duas partes dextram scilicet et sinistram.
Alfaldicun est medicamentum compositum.
Alsefases est animal ex specie cecharum que canibus et bobus et uulpibus adherent sugendo ab eis sanguinem; et Aui. de ipso facit cap. 2. can.
Alfaruzegi est lapis apud Latinos turchois appellatur.
Alfulfuli idest diapipecon.
Alfelfediun est medicamentum compositum causticum.
Alfulad idest chalibis.
Alfelange est herba similis ozimo.
Algiethu est sessio hominis super calceos pedum suorum iuncturis poplitum plicatis, et super terram adherentibus.
Algam est passio animæ dolorosa ex apprehensione alicuius damni preteriti absque spe aliqua prohibendi illud, aut ex timore alicuius mali absque spe euadendi ab illo.
Algarichi sicut exponit glosa arabica: sunt cortices subtiles interiores ouorum. Et Aui. cap. de cura algarab et apostematum lachrymalium dicit. Et ex eis que mundificant est, ut sumatur garichi barundinum id est panniculus subtilis interiorum adherens superficiei concavitate caninarum; qui panniculus similatur cortici ouorum predicto.
Algarab est arbor nota iuxta flumen Euphratis, et arabice etiam dicitur Athaa. Et quidam dicunt quod est salix, sed non est ita.
Algarabe est apostema uel fistula lachrymalis in angulo lachrymali oculi.
Algisuan secundum glosam arabicam est dictio persica, et est dactylus immaturus et aliquantulum elixatus, et decoctus, et postea exsiccat in sole, et huiusmodi dactyli insilzantur in chorda sicut pater nostri, et deferuntur de Mecha, et administrantur ad stringendum uentrem.
Algielban est herba producens semina, que et ipsa arabice dicuntur algielban, et apud uulgares Latinos dicitur ceserchia seu cesarella.
Algasas est dispositio, in qua cibus remanet circa partes gutturis et in

meri non deglutitus, et non descendit nisi bibatur aliquid aut collum extrinsecus patiatur
Algiasie est ferculum factum ex prunis elixatis uehementer, et postea tritis et colatis per tamisium in decoctione sua miscendo huiusmodi misturam cum pane cocto, aut cum his decoctis, aut cum cucurbita, et similibus, et est in usu in Oriente.
Algiasfe est separatio continuitatis, que peruenit ad substantiam cerebri.
Algialagiel est instrumentum factum ex duabus laminis aurichalchi, quarum figura est in modum scuti rotundi parui, et est habens in medio quandam concavitate, et fit sonitus percutiendo artificiose laminas predictas adinueniem. Et est ualde in usu in Syria.
Algulamie uide etas algulamie.
Algorab uide monchar algorab.
Algiemix uel algiemixi uide ficus algiemix.
Algamur uel alhamur est caro rubra continens et circuens radicem dentis
Algiebeli idest staphyragia.
Algiudebegi est nomen singulare, et algiudebat plurale, et significant cibarium factum ex amylo aut rizo cum lacte aut zuccaro aut melle. Et huiusmodi cibarium quandoque ponitur inter duo folia pastæ, et frigitur cum oleo amigdalino, aut oliue, aut butyro. Et quandoque fit cum dactylis, et quandoque fit cum mulsa, et quandoque cum bateca dulci seu melone dulci, quandoque cum herbis. Et modi diuersi in consiciendo huiusmodi cibarium scribuntur in lib. Benagi albian.
Algasam est membrum circa uulnam et partes gutturis.
Algobere est fructus, de quo Aui. can. facit cap. in 2. can.
Algeri est piscis habens ex utraque parte oris sui aliquid egrediens ad longitudinem digiti rotundum, et magis grossum uersus fauces, quam uersus extremitates, et dicuntur pisces barbati et reperiuntur tam in aqua dulci quam in mari.
Algiebar uide alchalha.
Algiemar idest restaurationis.
Algiuich est instrumentum, quo pasta dura malaxatur, et comprimitur, et est ligneum cuius una extremitas tenetur sub ascella, et altera figuræ late deprimitur in pasta, et Venetijs dicitur la crozola
Algiellanech seu algiellanech est granum paruum coloris citrini uel rufi, quod asportatur ex Persia, et est semen turbit nigri.
Algerera est species scorpionis cuius acus pungens in cauda non portatur elea

tur eleuata sed trahitur sup̄ terram.
 Algol idest Veneris.
 Algieareth secundum Sirasim est uocabulum, et idem est quod uena quatuor laborum à parte intrinseca.
 Albasen uide in probenio
 Albenadan uide istimbre.
 Albandagi uide istimbre.
 Albabed idest dulce quod saporem non habet, neq; substantiam grossam. Vnde pro declaratione sciendum quòd apud Arabes reperiuntur isti termini scilicet albabeds, quod significat dulce supradictum, sicut est aqua et albeses, quod idem est quod inspidum: quod non attribuitur ipsi aque, nisi raro, sed attribuitur rei liquide substantiali. Mesich uero non attribuitur nisi rei grosse sicut phlegmatici, et non aque, tamen omnes tres termini important id, quod saporem non habet.
 Albacab sunt ligamenta seu corde, que nascuntur ex extremitatibus ossium, sicut que sunt inter duo extrema ossium iuncture, seu inter os et alia membra: et annectit unum cum alio annexione forti, et propter talem annexionem fortem denominatur albacab: nam albacab arabice est neruus camellorum conatus in uillis quibus simul cum colla inuoluntur arcus ligatione fortis, sicut fit in ciuitate Damasci.
 Albagiagi est pars continens tres spondiles immediate sub alchatin.
 Albasos est extremitas dorsi continens tres spondiles et terminatur ad finem ita, quòd albasos est inferior pars dorsi, que dicitur os caudæ.
 Albeasme uide uulnera albeasme.
 Albasch sicut scribit Ebenesif est species uolubilis que inuoluitur super arbores et exsiccat eas, et ad eius similitudinem albasch dicitur de quadam ægritudine que exsiccat patientem ipsam et remouet ab eo colorem splendendum uitæ.
 Albach est pars gutturis, ubi fit deglutitio cibi et potus.
 Albalchum est pars gutturis, ubi canna pulmonis et epiglottis principium habet à parte superiori.
 Albatuanie sunt uirtutes que animalibus appropriantur, et huiusmodi apud Latinos uirtutes dicuntur: nam albatuan arabice idem est, quòd latine animal.
 Alhem est tristitia seu fastidium de futuro malo; et est passio composita ex timore et spe.
 Albauch uel albuch est species oximi habens folia lata.
 Albar secundum Ebenitar est terra cretea uiscosa, ex qua fiunt lateres.
 Albarbe est animal quadruplex quod

Plinius appellat chamaleontem.
 Albeame est pars anterior capitis circa uerticem eius. Et uena albeame secundum Arabes est situata in summitate frontis.
 Albasusa secundum Sirasim est os post aurem eminens à capillis denudatum.
 Albanfache uena est parum infra labium inferiorem à parte exteriori, et supra mentum.
 Albelagel est species napelli.
 Albaleb significat emunctorium seu inguen, inde albalebi seu albalebie idest emunctorialis seu inguinalis. Et medicine dicuntur albalebie que conferunt apostematibus inguinum, et dicitur albaleb quia per ipsum transit intrinsecus porrus uritides qui ab Arabicis proprie dicitur albaleb.
 Albasce id est tribuli.
 Albachur sunt ulcera non antiqua, neque multum putrida.
 Albathie seu albadie est lacertus paruus in domibus et hortis communiter repertus à uulgaribus appellatur lucerta.
 Albauri est farina ex frumento in aqua loto et infuso non adeo depurata à surfure sicut simila: alij uero dicunt quòd est frumentum ipsum infusum in aqua et ablutum, postea exsiccatum; et ipsum seu farina ipsius est proxima amylo.
 Alberisse est ferculum factum ex frumento fracto, et uehementer cocto in aqua, aut brodio carniū.
 Albadesiat sunt lentigines.
 Albabes est regio Australis, ex qua flumen Nili originem uidetur habere, et est regio amplissima quam habitant Christiani: quorum rex est Alexander dictus Preteiane, et licet sint nigri, non tamen sunt nigredinis ita intense sicut Aethiopes Africae.
 Albaagi uel alhagi sunt arbores que in regione Coraseni et regione Auic. sic appellantur: et super eas cadit manna dicta tereniabin; et non multum à terra eleuantur; sicut scribunt Arabes.
 Albasser est arbor super quam cadit manna, que dicitur zucarum albaser; et reperitur in Aegypto, et Macha.
 Albarsef uide Condifi.
 Alberais uel alberisa est ferculum factum ex granis frumenti uel hordei confectis, seu contusis, et decoctis cum brodio carnis, aut cum aqua et parum de oleo.
 Alhedian est multa loquutio præternaturalis cum permissione rationis.
 Albeal uel albeyl est cardamomum minus.
 Alhabari est auis magna sicut anser

non multum uolans et est nota apud uenatores Damasci.
 Albada est auis que dicitur miluus.
 Albalefa uide uene albalefa.
 Albalm uide dentes albalm.
 Albarar uide abbel.
 Albabach ut scribit Ebengiesle dicitur prius quòd est origanum, et dicitur quòd est calamentum. et dicitur quòd est folia salicis, et sunt tres species eius, scilicet montanum, hortulanum, et fluuiale. Dixit Ebenitar quòd est species origani, cuius folia simulantur folijs sismibrij.
 Albanur uide algamur.
 Alhab alchadara. i. granorum uiridium.
 Alharf uide alrafed.
 Alhamad est herba que dicitur acetosa.
 Alhauleich est arbor spinosa, que habet folia acetosa et stiptica maxime tempore ueris.
 Alhelamie est cibus factus ex carne grossa cum aceto.
 Albaya est species tithymalorum.
 Albonsol idest squilla.
 Alhaussegi est arbor spinosa, cuius spinæ sunt longe acutæ. Et in euangelica passione ubi in Latina lingua habetur spinea corona, in arabico habetur corona alhaussegi.
 Albaleich est arbor spinosa producens mora siluestria, et dicitur rubus.
 Albudud seu alhedud est auis, que dicitur upupa, et apud uulgares patet uos dicitur gallus paradisi.
 Albagie ex uittellis ouorum est cibus: quem Veneti fritaleam appellant.
 Albalibie idest emunctorijs.
 Albaza idest zuffare, quid autem sit zuffare lege secundo canon.
 Albalebetin idest duo inguina.
 Albalef idest iuncus.
 Albalche idest sanguine congelato.
 Albeuen idest lestoni.
 Albasagi idest partes ani.
 Albadab est pars brachij à cubito usque ad humerum.
 Albaie est species lacticiij.
 Albazix aliemeni est uocabulum Persicum, et est idem, quod centaurea.
 Aliebruba idest mandragora.
 Aliemen est regio, que incipit ab exitu sinus maris rubri usque ad principium sinus Persici, in quo est locus dictus duo maria non multum distans ab insula Ormus, et in loco duo maria dicto explicantur margarite ceteris præstantiores.
 Aliembus est nomen commune ad arborum ex qua fit pix et ad plantam in qua producitur carnub seu chi idest xylocarasta spina. Et Ebenesif et omnes alij Arabes in libris simplicium dicunt, quòd est carnub naba thi seu carnub spina, cuius planta

ā terra eleuatur per cubitum & est spinosa, & eius fructus est longus & grossus ad magnitudinem dactyli magni, sed tendit ad obliquum, & nominatur siliqua seu carub spine. & licet tendat ad rotundum sicut dactylus, tamen secundum colorem & semina intrinseca similatur siliquis seu carubis domesticis & communiter usitatis in cibo. & Damasci reperitur huiusmodi fructus.

Alibarmacham idest regionis safet.

Aliechda est uigilia naturalis.

Alieich idest uenus labiorum interiorum

res

Aliebru alberti idest mandragora syluestris

Alieha secundum aliquos est ericius magnus spinosus, secundum alios uero est ericius minor.

Alkali secundum expostores arabes est cinis herbe que ab Auic. & ab alijs usnen uel asnen appellatur & pars cineris istius herbe combusta, que est in modum lapidis, & residentia reliquarum partium cineris predicti est uerum alkali, & reliqua uero partes improprie apud uulgares appellantur alkali, & Ita li appellant huiusmodi cinerem aluame catina ex quo cinere fiunt uasa uitrea, & saponis.

Alchelef ut patet lib. 4. sen. de decoctione, idem est quod pannus seu macula.

Alkaratan idest mel.

Alkarmazit idest fructus tamarisci.

Alkeiran est instrumentum quod administratur circa partes gutturis & solet fieri ex ligno molli et similibus

Alkabrusti est illud quod oritur in kabros seu kobros idest insula Cypri.

Alkesmes sunt passula sine arillis naturaliter producte.

Alkisch idest ptisane.

Alkischar est panis aliquantulum sursum

raceus.

Alkalsie idest cereforum.

Alkalkal seu alkakil est semen granati siliuestris cuius radix est mugat, de qua habetur cap. 2. can.

Alleba est pars concaua, que immediata est supra furculam colli.

Allachalach ut scribit Arabes est quid compositum ex succo foliorum mirri, & aqua rosata, & sandalis, & parum aceti & aque alkale, aut ex succo fructuum bene redolentium, & huiusmodi mistum fluidum ponitur in uase stricti orificij, & ex applicatione postea uasis predicti & concussione ipsius iuxta nares sentitur odor uirtutem ualde confortans.

Aut allachalach est mistum ex pulueribus odoriferis aut ex rebus odoriferis grosso modo incisus uel con-

tusus absq; aliquo liquore permistis fumendo rosas & folia mirri recentia, puluerem sandalorum citrinorum & flores alchalef aut flores nenufaris aut alia odorifera ex herbis, aut floribus, aut folijs aut fructibus, aut alijs speciebus odoriferis calidis, aut frigidis secundum exigentiam rei. Et huiusmodi quidem sic mista confortant ualde uirtute.

Allebe uena est uena existens in medio furcule in radice colli a parte anteriori parū supra os furcule situata.

Allebengi seu allebegi uide albegi.

Alhabe barbarie est radix nota Damasci & similatur raphano paruo oblongo. Et quidam dicunt, quod est quedam species hermodactylorum & appellatur etiam apud Arabes buzeiden.

Allie est cauda arietum pinguis ualde ita ut propter suam pinguedinem sit ad pondus x. lib.

Allimunie ut patet in lib. Ebengian cap. de limonibus, est ferculum factum cum succo limonum, & modico cinnamomi, & cum amigdalibus, & zaccaro, & est confortans stomachum, & potest fieri cum carne et absque carne, sicut cum herbis aut cucurbita, & similibus, & in cura fode minorantur aromata, que non miscentur nisi ad corrigendam acetositatem limonum.

Allasid est capparis ita exponit glossa Arabica. Scribitur etiam in libro Benegi albian quod est radix caparis.

Adul Arabicę significat contorsionem, & ab hoc accidente denominatur quedam aggritudo quam comitantur contorsiones faciei & colli & humerorum & brachiorum. Et hæc aggritudo Persice dicitur albegien-dac. Et quia talem aggritudinem comitantur tensiones brachiorum cum quadam contorsione ipsorum sicut fit in patientibus alices & oscitationes, ideo dicitur etiam altemed idest tensio.

Allasach est gummi ammoniaci seu ammoniacum de quo scribit Auic. 2. can. cap. Assach, & apud uulgares Arabicos dicitur Vßach.

Allesti uide alselgiem.

Allethe est pars gingiue infra extremitatem superiorem, ex qua oritur & egreditur secundum partem eius, que apparet uisui.

Alluf idest dragonæa.

Allengi est arbor similis seder que alio nomine appellatur lebach apud Aegyptios nota.

Allezin uide derusitum.

Almeßara uide in proemio.

Almeßachalem uide alphachi.

Almachem idest anguli lachrimales oculorum & deriuatum est ab almach quod interpretatur angulus lachrymalis oculi.

Almahagiat idest oculi egressio.

Almethencin sunt duo musculi in fine dorsi sub alhofos uersus nates, quorum unus est a dextris, alter a sinistris.

Almebathase est ex speciebus exercitij fortis uelocis.

Almelacheße est percussio adhaerendo uel approximando pectus unius super pectus alterius, & est exercitij forte uelox.

Almagarab idest multum seu copiosum.

Almajal secundum aliquos est quid commune ad aquam casei, seu ad aquam lactis crudi seu ad aquam lactis decocti cum modico aceto, aut cum sirupo acetoso composito in ipso lacte hora feruoris uel ebullitionis eius. Et ex tali mixture sequestratur pars aquosa a parte caseali que quidem aquositas colata dicitur almasal & etiam dicitur aqua lactis & aqua casei.

Almisusen est sirupus de susan, id est de liijs factus cum aromatibus cuius descriptio habetur in libro Menagi albai.

Almarfegi secundum quod scribitur in libro samarandi de signis & causis quod etiam affirmat Syrafi, est egressio tunice uicinis apud corruptionem corneae causa ulceris aut bothor aut uulneris accidentis in ipsa cornea. & differt a bothor quoniam almarfegi est in cornea sicut caput formice album aut sicut granum perlarum paruum simile capiti formice. Et ego uidi in filia Mammetbi talem egritudinem. Bothor uero non habet albedinem neque similitudinem cum capite formice.

Almachade secundum omnes arabes est anus seu fistula.

Almarmabeigi est piscis marinus qui uipera similatur. & dixit Syrafi quod est nomen persicum compositum ex mar, quod est nomen uipere, & mabeigi quod est nomen piscis, & Aegyptij appellant hunc piscem thaian marinum. Et propter hoc anguille & alij pisces sine squammis similes appellantur hoc nomine.

Almeracha idest pollutio seu emissio spermatis.

Almabat uel alambit uide uene alambat uel almbat.

Almechibelin uide etas almechbalin.

Almele uide panis almele.

Almenacabun seu almebacabun est illud quod Aegyptij uocant albuca mun, & est autis aquatica, quam habitantes infra terram Aegypti in loco nominato alsenur uocant galli aque,

aque, ut dicit glosa arabica & Syra-
rafi.

Almas seu almes quando scribitur per
literam sin seu per literam s abs-
que tribus punctis super ipsam, si-
gnificat lapidem adamantis, si uero
scribitur cum tribus punctis su-
per ipsam literam s, significat gra-
na leguminis similia faeolis paruis
in quantitate, cuius color est cineri-
tius ad uiriditatem tendens. Et hu-
iusmodi legumen in ferculis in Sy-
ria & Persia exhibetur febrienti-
bus.

Almesich est sapor inspidus sicut dixi-
mus supra, uide alhadeb.

Almegieza caro secundum arabes est
caro rubea permixta cum multa pin-
guetudine sicut caro musculosa in mi-
rach animalis impinguati, aut alijs
membris predicti animalis.

Almekense idest scopa, qua mundifi-
tur domus a pulvere & immunditi-
e.

Almesen est res dura plana sicut cos la-
pis, super quam fricantur sies, &
alia medicine oculorum.

Almentagesene est species spicae.

Almagabin seu almagaben sunt emun-
datoria, aut loca sub ascellis.

Almassara apud aliquos Arabes est
amplitudo seu uas amplum, sicut la-
cuna, ad quod effunditur succus re-
rum, quae exprimuntur, quasi hoc no-
men deriuatur a succo expresso &
effuso in uas concuum.

Almarzangius est maiorana seu sam-
pucus.

Almethacharegi sunt loca humida cau-
sancta speciem putredinis quae dicitur
thecaregi, de qua dicitur infra
ubi exponemus althecaregi. uide
ibi.

Almegie est ferculum factum ex almas
seu almes.

Almagast, uide Gast.

Almenemat, i. inducentibus somnum.

Almerfecha idest medicamen letifi-
cans cor.

Almuseregiat idest partium uiscerum emi-
nentium uel egredientium propter
rupturam corneae, quae quidam partes
eminentes & exeuntes extra cor-
neam dicuntur almuseregi.

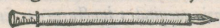
Almiubegi idest staphisagria.

Almorastan est hospitale infirmorum.

Almachadaba uide machadabati.

Almbet est instrumentum cuius extre-
mitas ab una parte est subtilis, obtu-
sa, non incidens, & in parte altera
est extremitas subtilis habens in to-
gitudine aliqualem depressionem a
duobus lateribus, ut merito talis
diuersitatis figura non asperere me-
lius deprimat aquam, & eius usus
est in agitudine quadam oculi.

Figura autem eius talis est.

Almharud est radix aiuden.

Almusfoli est regio in Mesopotamia, in
qua texuntur tela ex bombee uala-
de pulchrae, quae apud Syros &
egyptios & apud mercatores Vene-
tos appellantur musfoli ex hoc re-
gionis nomine. Et principes egyptij
& Syri tempore estatis sedentes in
loco honorabiliori induunt uestes ex
huiusmodi musfoli.

Almedad est encaustum scriptorum
factum ex fumo ligni arboris pini
cum gummi arabico & alijs, cuius
descriptio habetur in libro Ebene-
sis.

Almasfere idest apostema calidum cho-
lericum.

Almechebebe idest cocti super prunas
Almefera idest letificante.

Almeffera communiter sumptum est bo-
thor cholericum quod apud latinos
essere uocatur, sed proprie est tumor
faciei, & capitis, accidens subito ex
uaporibus sanguineis.

Almaudana est planta quae producit
grana regia, & apud Italos dicitur
catapucia minor.

Almedi est humiditas salinalis quae e-
greditur ante coitum dum est dele-
ctatio uehemens coeundi.

Almaherheragi est planta quam Auic.
appellat bustrus & latine appella-
tur tasus barbasus.

Almenstanchaat sunt loca, in quibus
sunt aquae multae stantes, sicut loca
stagnosa.

Almesfetet est tertia species hecticae.

Almesamar idest clauus.

Almencheb est extremitas spatulae ubi
continuat adiutorium cum spa-
tula.

Almetubele idest res acutas.

Almenachele est fractura osis capi-
tis in qua remota est aliqua pars
osis fracta.

Almeliki est avis magna aquatica.

Alnasfaba idest declinans ad citrinita-
tem pilorum zafrauit.

Alnessenie uirtutes sunt uirtutes ab
anima deriuatae uel animae appro-
priatae, & tales in homine sunt
principium cognitionis & motus
uoluntarij. & hoc nomen deriuat-
um est ab alnessi quod idem est quod
anima.

Alnaheeb ut scribunt Arabes, sunt co-
lumbini habentes pennis completas,
ita, ut de proximo possint uolare.

Alnabach est fructus notus in Syria
praecipue in ciuitate Saide seu Sydo-
nis, & est habens magnitudinem se-
besten, seu parum minor, & est sapo-
ris pontici dulcis.

Alnadegi, i. digestio materiae crude co-
tente in membro ulcerato propter
dominium naturae super materiam.

Alnemer est animal minoris magnitudi-
nis quam lynx, quod est lupus cerna-
rius, & alnemer est simile leopardo
in figura & colore sed est aliquantu-
lum maioris magnitudinis habens
pedes & ungues ampliores & acu-
tiores, & oculos habet obscuros &
horribiles, sicut ego uidi. praeterea
est fortius, & magis ferox, & ma-
gis audax leopardo. Nam alnemer
aggreditur homines & interficit
eos. Leopardus autem ab Arabicis
appellatur sed.

Alnemkesut idest caro salita exsiccata.

Alnisuch est species prunorum acetoso-
rum, & secundum aliquos est spe-
cies prunorum paruae quantitates
acetosorum, ex quibus efficitur fer-
culum, quod dicitur alnisuchie.

Alnisuchat sunt caput purgia cum pul-
ueribus aut alijs non liquidis per
nares attractis.

Alneman & sifimbrium apud Arabes
sunt idem, & species menthae habentis
folia declinantia ad aliqualem co-
lorem pauonactum, & Vencius ap-
pellatur mentha gariofilata.

Alnatha est extremitas linguae uersus
dentes anteriores, & alio nomine
Arabico dicitur alseleti.

Alneremisch, i. capita granatorum In-
dorum.

Alnasa uide color alnasa.

Alnesfategi uide sies alnesfategi.

Alnathaf est confectio dura glutinosa
quae cum masticatur adheret denti-
bus, & fit ex zuccaro aut melle in-
spissato per decoctionem ita, ut post
eius incisionem in frusta parua &
infrigidationem remaneat dura glu-
tinosa, ut dictum est, & quidam mi-
scant in ea res calidas aromaticas,
& quidam res frigidas, acetosas si-
cut succum limonum, aut tamarindo-
rum, aut acetum.

Alnergil idest nux Indica.

Alnemehsud est species fassamenti.

Alnathfe idest spermatis.

Alnusul idest radix capillorum.

Alpbachi in fide Maumethi sunt regen-
tes populum declarando & promul-
gando hoc uel illud esse licitum aut
illicitum non adducendo super hoc
aliquam rationem. Qui uero stu-
dent libris in quibus scriptae sunt ra-
tiones & fundamenta quare hoc uel
illud sit licitum aut illicitum, tales di-
cuntur Almetachalem, & sunt sicut
apud nos theologi.

Alraisi uide in probemio.

Alramadi uide sies alramadi.

Alrasife est pars anterior poplitis, quae
a uulgaribus parella uocatur.

Alrad

Alrad uide chadessan.

Alradradi uide pisces alradradi.

Alrabu est difficultas anbelius causa-
ta ex repletionem uenarum, & carno-
sitatis pulmonis.

Alrai est nomen ciuitatis Persie

Alraib est lac coagulatum acetosum, cu-
ius coagulatio fit non ex coagulo
sed ex calefactione ipsius & ex per-
mitione modice quantitatis alte-
rius lactis coagulati & acetosi aut
per se aut ex permitione rei acetos-
antis ipsius & rei diuersae à coagu-
lo habentis uirtutem coagulandi lac
& quae est tanquam fermentum.

Casus ergo qui fit ex alraib prædi-
cto apud uulgares appellatur ala-
chat seu alacad. Et secundum aliquos
alraib est lac de quo extractum est
butyrum & absque coagulo coagu-
latum aut acetosum aut non aceto-
sum. Et nota quod ex alraib non fit
casus nisi addatur lac nouiter mul-
ctum & similiter coaguletur à co-
agulo.

Alrabeb ideo est religiosus monachus qui
fuit eximius physicus, à quo Rasis
multa notabilia suscepit.

Alrathbe uide alasfist.

Alrachme est auis magna sicut miluus
habens plumas corporis albas, &
pennas alarum nigras, & comedit
carnes putridas, & similia, & in Sy-
ria est in magna copia.

Alrabade est piscis stupefaciens mem-
bra licet non tangat ipsa, & scribitur,
& exprimito approbatur quod
huiusmodi piscis existens in retibus
dum approximatur piscatoribus tra-
hentibus retia, stupefacit manus
ipsorum.

Alrachich oui de Alzenbach oui.

Alrabauue uide albamch.

Alrathe est auellana Inda ut habetur
secundo can. cap. rathe.

Alrbase ideo est tremor.

Alrbase uide emplastra alrasbe.

Alrach secundum expositores Arabes
est testudo marina. Alij uero dicunt
quod est testudo fluuiialis.

Alrauthe secundum glossam Arabicam
est extremitas narium.

Alrauend ideo est reubarbarum.

Alrased seu alrasad. i. nasturtium quod
Arabicè dicitur etiam alharf.

Alrebac uide etas algulanie.

Alruie. i. declinatio

Alsenasen Arabicè idem est quod emi-
nentia tendens in acutum, & ad figu-
ram pyramidalem, & quia ossa su-
periores habent talem emin-
tiam, ideo dicuntur ossa alsenasen.

Alselamiat sunt ossa oblonga existentia
in pectine manuum & pedum, ex
quibus ossibus componitur pecten
predictum, inter quae existunt ossa

parua alsememanie dicta scilicet re-
plentia uacuitates iuncturarum seu
uacuitates inter ossa pectinis manus
& pedum & inter ossa iuncturarum
digitorum, & nominantur alsemse-
manie seu semsemanie quod idem est
propter conformitatem, quam habe-
re uidetur cum semine fissanij quod
Arabicè semsem appellatur.

Alsebatu seu subetica uide uene alseba-
ti seu subeticae.

Alshabad est ars brachij infra cubitum
habens duo focilia, & terminatur
ad rascetam manus.

Alseid ideo est brachij.

Alselha est apostema frigidum glando-
sum habens chistim continentem ip-
sum.

Alshubat est arbor, ex qua sunt arcus in
Persia.

Alshearagi est uocabulum persicum &
idem est, quod calx.

Alserab est dictio communis secundum
Arabes ad sirupos medicinales &
ad uinum.

Alsemam sunt uenti calidi ualde her-
bas adurentes.

Alschucharan apud Arabes quosdam est
cicutia. Alij uero dixerunt quod est
semè hyusquiami nigri. Dixit Diof.
quod stipes alschucharan similatur sti-
piti feniculi. patet autem quod talis
stipes potius similatur stipiti cicutiae
quam stipiti hyusquiami.

Alsamach seu alsemach est foramen in
osse petroso in aure sicut se habet fo-
ramen uicæ in oculo. Quandoque
uero apud Arabes accipitur pro pa-
niculo seu neruo strato in concauo
osis petrosi, & quandoque accipi-
tur pro instrumento auditus.

Alsuichi ideo est similis frustulis paruis
suich uel sauch quod idem est, quod
frumentum aut hordeum fractum,
& torrefactum.

Alsus ideo est liquiritia.

Alsenchal uel alsenchar quod est alse-
gius est sirupus secundum quosdam
factus cum succo iuiubarum cum
medicinis sipticis buliendo, donec
fiat spissus, & potest exhiberi in po-
tu & linimento.

Alsemne est herba ex genere lacticio-
rum, & granum eius nominatur she-
danegi beri ideo est canabis syluester,
& forsitan facit dormire propter
unctuositatem quae est in eo.

Alseriara est elleborum solutiuum scri-
ptum in quinto can. & similiter sa-
ganea.

Alsurbed ideo est uene sub lingua.

Alsrbagi ex raphano est cibarium sa-
lum ex brodio carnis, & aceto, &
raphanis in oleo decoctis.

Alsedar ideo est scotomia seu obtenebratio
uisus.

Alsemur uide almenalalbum

Alsebedie sunt apostemata ulcerosa, ex
quibus fluit aliquid simile mellis flui-
ti ex fauo suo.

Alsheb est color cineritius trahens ad
quandam rufedinem seu cineritiam
tem ruffam

Alsam ideo est ex regione Damasci

Alsacrugia est pondus uel mensura.

Alserengi ideo est minium.

Alserbegi est sorbitio facta ex frumen-
to fracto, quae est inflatiua, & facta
cum cepe minus est inflatiua.

Alserach est auis uiridis nota Da-
masci.

Alsemfar est arbor, quae dicitur buffus.

Alsefale est regio Indie.

Alserax uel alserachs ideo est filix.

Alserach est quando aqua uel potus
alius ingreditur arteriam.

Alselach est grostiuo in palpebris, ut
patet fen. tertia primi.

Alsalach est serpens niger longus gros-
sus, cuius pellis est nigra.

Alsinie uide speculum alsinie.

Alsedenege ideo est hemathites.

Alsabiari uide pillem alsabiari.

Alsabeefram est species oximi habens
folia minuta & boni odoris. Et scri-
bitur in libro alchui Arabico,
quod interpretatur odor regalis.

Alsam ideo est intestinum iciumum.

Alsbautbar sunt caput purgiae, quae sunt
cū reb. liquidis per nares attractis.

Alsabar est uigilia superflua praeter
naturalis.

Alsebbha est nomen commune ad omnes
species quadrupedum quae dentibus
& unguibus suis aggrediuntur ho-
mines mordendo & lacerando, &
quandoque mortem inferendo, sicut
leo, lupus, tigris, & similia. Et ab
hoc nomine dicuntur mores alsebb-
haie ideo est mores similes moribus ta-
lium animalium.

Alsebuie est dispositio rationis insana-
tium seu puerorum.

Alsbali est animal simile lupo.

Alsbari ideo est stella canicularis.

Alseilem est lolium seu zizania de quo
in secundo can. cap. seilem.

Alshele est color uariis ideo est medius in-
ter colorem nigrum & coelestem
seu griseum.

Alsbab est piscis sic nominatus & no-
tus in Persia.

Alselgen seu alselgiem & allest sunt
idem & significant rapam.

Alseleti uide alnatha.

Alsuach sunt ligna habentia in cortice
suo aliquam amaritudinem, & cum
huiusmodi lignis communiter frican-
tur dentes.

Alseir est nomen medici.

Alsedabi ideo est ex ruta.

Alsafanin est auis, quae dicitur turtur.
Alfangiar

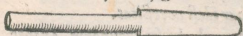

Alfanziar est lactuca asini.
Alfabet idest anethum.
Alfusa secundum Ebenbitar in libro de simplicibus est berengese quod est species abrotani.
Alfudeni est avis nigra habens rostrum citrinum & secundum aliquos est sturnus.
Alfcheb idest apparitiones igne.
Alfjababach seu alfjababech ut scribit Ebenfis de simplicibus est species abrotani, sed Ebenbitar scribit quod est planta seu arbor nota in egypto & nominatur bernus, cuius magnitudo & folia simulantur arbori granatorum. Et succus foliorum eius confert epilepsia, & dolo ri punitivo, & colico, sicut scribit Ebenbitar cap. bernus. Et auctoritate Themimi nominatur etiam sabanech uel sabanezi, & confert epilepsia, maxime pueris.
Alfagi est arbor Indie magnus sicut scribit Ebenbitar, & ferratura ipsius assumpta in potu extrahit uermes auctoritate Rasis in libro continentis.
Alfarmach idest atriplex.
Alfegiagi i. excoaratione cutis capitis
Alfaberchan seu alfaburchan est species ferri quod tenerum est ex quo fiunt clavi & huiusmodi.
Alfch i. realgal seu toxicum muris.
Alfeder est arbor nabach.
Alferugi est sal, qui egreditur ex muris
Alfasachai idest nigrescens.
Alfaber est nomen medici.
Alferas est species affodilorum quidam putant quod sit species consolida.
Albese uide albadeb.
Althoin uel thau est apostema pestiferum uenensum quod fit ex materia corrupte, idest uenosa ut exponunt Arabes. Et licet Aui. fen. prima primi cap. de egritudinibus compositis dicat quod est apostema in locis que sunt emunctoria membrorum principalium sicut caro gladiosa in inguinibus & similia, tamen fen. iij. quarti. cap. de althoin dicit, quod est quodcumque apostema uenensum, & sic antrax, quod accidit in membris non glandosis, dicitur althoin.
Altemmel ut exponunt Arabes, est priuatio stabilitatis seu est inquietudo.
Altherel est inflatio faciei & palpebrarum oculorum similis cachexia, accidens ex permissione uaporum cum substantia membrorum, & est dispositio similis alchebegi. Et quandoque etiam accidit in tibis, & color patetium eam declinat ad plumbeitatem, & citrinitatem propter debilitatem caloris innati.

Alterbel est inflatio accidens in extremitatibus & in membris pauci sanguinis propter dominium phlegmatis subtilis propter debilitatem digestionis. Et quidam expositores Arabes dicunt, quod alterbel est inflatio causata ex permissione substantie aqueose subtilis cum substantia membrorum. Et quidam dicunt quod causatur etiam ex permissione uaporum cum substantia membri.
Altochme arabice idem est, quod nau-seatiua satietas, & exponitur a Syrafi persico, quod sit corruptio cibi in stomacho, & Aui. xij. iij. cap. de signis altochme, & de ablatione digestionis scribit. Et ideo sequitur quod sit corruptio cibi in stomacho, que accidit cibo indigesto, & quia talis cibi corruptus, est superfluitas, ideo ab eo causatur repletio. Et nota quod altochme non solum reperitur in digestionis prima, sed etiam in secunda.
Althecaregi secundum expositores arabes est putredinis species, ad quam sequitur in superficie rei, que putrefit, color albus.
Altergia uide alargiba.
Altamari est electuarium de dactylis.
Altaingi uel alteingi est avis, que dicitur perdix, alij dicunt quod est phasianus, alij asserunt sicut Ebenbitar quod est avis similis coturnici in omnibus, nisi quod sub alijs habet quasdam pennas nigras & albas.
Altuabel sunt semina calida confusa que super cibis sparguntur. Et quandoque species aromaticae calidae puluerizatae dicuntur altuabel, & etiam alfaue.
Altahaleb est lenticula aqua.
Althaleb est herba nascens in paruis fluminibus, & sub aquis riuulorum currentibus & dicitur muscus aqua.
Altaieb est alumen scissum quod uulgariter appellant alume scaiola, & de ipso habetur. 2. can.
Altheil seu althil apud Arabes etiam appellatur negiem uel negim: & est herba, que dicitur gramen, & plures habet species. quaedam enim est lenis quaedam pilosa & de hoc habetur in 2. can. cap. proprio. Et althil dicitur quod sunt folia trifolij quod non multum eleuatur a terra, & habet flores rubeos aut albos.
Altharthut est planta, ex qua extrahitur ammoniacum.
Altharabit est planta stiptica, que nascitur sicut fungus & Aui. de ipsa facit capitulum. 2. can. & Damasci est ualde nota, & usitatur in re-tentione sanguinis per inferius in potionibus & clysteribus admini-

strata. Et secundum aliquos arabes est preputium terre.

Et hec est eius figura.

Altors uide aaulusen.
Altorsla uide aaulusen.
Altbendue est locus mamillarum in uiris.
Altbedi est pars mamillaris in mulieribus.
Altdarigi sunt aues, que dicuntur phasiani.
Alterub est species pini non faciens fructum.
Altenfa est cocodrillus.
Althach est coopertorium sphericum capitis.
Altafasil uel altassil est cibus factus ex lentibus uel mes collatis, sicut decoctio seu brodium lentium forte, aut decoctio lentium excoriatarum cum multa aqua ita, ut fiat cibus potabilis. Alij autem arabes dicunt quod est cibus factus ex lentibus uel mes, & aceto.
Altarebel est mala dispositio corporis humidi causata ab ocio & a causa extrinseca.
Altemed uide allui.
Altaraxacon est endiuia Syluestris.
Althute est egritudo similis moro, althut enim morum significat.
Alternum est cantilena que fit cum frequenti motione gutturis, quam uulgares appellant golizar.
Althalba sunt dactyli immaturi parui, cum primo egrediuntur ex arbore, seu sunt flores dactylorum contenti in uagina habente figuram duarum manuum simul applicatarum, & huiusmodi uagina tempore ueris egreditur in summitate trunci ipsius arboris inter folia ipsius & dum primo incipit egredi, efficitur sicut cucumer dulcis comestibilis, qui arabice appellatur algiemar, & comestus prohibet inflammationem sanguinis. Aliqui dicunt quod althalba est arbor dactylorum.
Altatab est ludus in quo pila rotunda ex corio plena uento aut re alia percutitur & proicitur ab uno homine ad alium & alium.
Altualil id est uerrucis.
Altamur est animal magnum de numero rapacium.
Altaluch idest sex uel linimentum.
Altelasfis idest nasturtium album uel Babilonicum, nam apud Arabes idem sunt.
Alterbarba uide etas alterbarba.
Altarich est species piscis parui curti ad quantitatem palmi, qui piscatur in loco ciuitatis achalat in regione Persie, & huiusmodi pisces saluantur

- tur, & exsiccantur, & in diuersas regiones asportantur, ita exponit Syreſt.
- Aluthar** ideſt neceſſitas.
- Aluſem** uel **aluſm** ſecundum Arabes eſt ueſtigium nigrum artificialiter factum in balneo dum poroſitates cutis ſunt aperte pungendo ipſam cutem cum plurimis puncturis ſibi inuicem contiguis ſecundum lineationem & figuratiōem intentam, poſtea ſuper puncturas prædictas imponitur indicus ſubtiliſſime puluerizatus ita, ut penetret coloratum illud in foraminibus puncturarum. & dimittitur locus cum panno lino, donec conſolidentur puncturæ cum colore prædicto.
- Aludacha** eſt eminentia in coniunctiua oculi ſimilis bothor albo, quaſi ipſi ſit pinguedo uel adeps eius.
- Alurajan** ſeu **alurafen** eſt ſpecies columborum ſylueſtrium, qui ſunt alijs maiores & noti in Syria.
- Alures** ſeu **alures** apud Arabes idem eſt, quod radix curcumæ contrita, cuius color eſt citrinus, ad rubedinem declinans.
- Aluadachule** eſt radix ſic nominata.
- Aludba** ideſt albaras ita exponitur ſuper 2. can. cap. de homine.
- Aludha** eſt genus chonchiliorum quæ appellantur porcelletæ ita exponitur tertio. can. cap. de cura apoſtematum in radice auris.
- Aluſus** uel **aluſuſi** eſt cogitatio uel imaginatio corrupta in qua homo dubitat an id quod fecit, uel eſt faciendum, ſit factum uel fiat bene, aut non bene, & eſt cogitatio dubioſa cum timore & ſaſtidio abſq; cauſa, & latine poteſt dici ſollicitudo melancholica.
- Aluſen** ideſt ireos.
- Alumen** humidum apud Arabes eſt ſpecies aluminis albi coloris, ſicut ceruſa, aut lac, & eſt fluidum non petroſum, ſicut ſcribit Ebenbitar in lib. de ſimplicibus.
- Alurel** eſt animal terrenum ſimile læ certo coloris cineritijs, longum ad quantitatem trium palmorum.
- Aludi** eſt humiditas quæ egreditur poſt coitum uel ante coitum abſq; deſideratione & deſiderio coitus & abſque erectione uirgæ.
- Aludbi** uero cum aſpiratione ſcriptum, eſt humiditas quæ egreditur ex uirga ante & poſt egreſſionem urine.
- Alureſchin** eſt ſpecies uariolarum, & eſt diſpoſitio corporis, in qua apparent in corpore maculæ rubæ uio-lacæ quæ diuerſificantur in magnitudine, & numero, & colore ſecundum diuerſitatem humoris in multitudine & qualitate ſua, & ſcribi-
- tur in tractatu de peſte arabico, quæ ego traduxi quod alureſchin acci-dens in tempore peſtilentiæ eſt ægri-tudo pernicioſa ſecundum plurimum.
- Alubazi** ideſt punctura
- Aludeb** ideſt foramini torcularis perforato in girum.
- Aludchi** ideſt caro dura ad albedinem tendens.
- Alutbel** eſt alambicum, quo utuntur alchimiftæ in diſtillationibus.
- Alzarachbat** ſunt instrumenta in quibus attrahitur aqua, ne detur uacuum, ſicut ſunt traiectoria ſeu ſyringæ, quibus utuntur chirurgici, & ſicut uafa uitrea torta, in quibus per attractionem aeris à concauitate ipſorum eleuatur aqua. Vnde ex ipſis ſunt fontes artiſcioſi, & huiusmodi uafa arabice appellantur ſemarat.
- Alzelabi** uel **zelabiæ** eſt cibus ex paſſa tenera ualde habens figuram lunarem, & talis cibus frigitur in oleo, poſtea comeditur cum melle aut zuccaro, & uſtatur ualde in Syria, & Aegypto, & eſt ualde ſpon-gioſus, diuerſitatem habens in partibus ſuis ſcilicet groſſitie & ſubtilitate. Et de eo ſcribitur in libro Benagi albian.
- Alzeit** uide oleum alzeit.
- Alzagi** ideſt uitriolum uiride, de quo in ſecundo can.
- Alzarazir** apud Arabes ſunt aues, quæ licet ſint ſimiles aliquantulum turdis in magnitudine, differunt tamen ab ipſis. Nam alzarazir habent plumas & pennas nigras cum aliqua albedine ſignatas, & apud Venetos dicuntur ſtornelli.
- Alzerſech** ideſt amirberis.
- Alzenbach** oui uide albedo oui.
- Alzanbach** uel **alzaracha** eſt color celeſtis ſeu griſſus uel glaucus.
- Alzebd** ideſt butyrum crudum.
- Alzimiar** ideſt uiride æris.
- Alzardach** uel **alzardagi** ideſt crocus hortulanus.
- Alzemone** ideſt eos qui ſe mouere non poſſunt propter mollificationem.
- Amaracus** ideſt maiorana.
- Amgailan** uide alcharad.
- Amſagi** idem eſt, quod humiditates permiſta.
- Anuridus** eſt diſpoſitio melancholica, in qua homo ſemper ridet.
- Anzalus** eſt auricula muris.
- Anſadius** eſt ſpecies lactucæ aſini.
- Anſagiari** uide chadeſſan.
- Anſafalan** ideſt ſeparatio.
- Angiadan** ideſt herba aſſe.
- Anzarut** ideſt ſarcocolla.
- Aquæ ſabachiz** ſunt aquæ exiſtentes in locis baurachijs ſcilicet locis aridiſtis.
- Aqua lactis** crudi eſt aqua, quæ colatur ex lacte coagulato acetoso, & huiusmodi lac dicitur crudum, quia non eſt bullitum, neq; decoctum, ſed eſt factum acetosum & coagulatum propter miſtionem alterius lactis acetosi in ea permiſti, quod eſt ſicut fermentum in parua quantitate coagulans & faciens acetosum lac, in quo ponitur.
- Aqua gaderan** ideſt aqua ſtans in gur-gite aut ſoſis.
- Aqua myrrhe** ſecundum aliquos eſt aqua in qua diſſoluta eſt myrrha, aut in ea decocta. Alij dicunt quod ſi myrrha circumdetur albumine oui indu-rato, & ſic dimittatur per dies aliquod in loco terreno humido, tunc liqueſcit myrrha, & liquor ille col-lectus in uafe ſuppoſito, eſt aqua myrrhæ.
- Aqua zuccari** eſt aqua canne zuccari uel ſecundum alios eſt aqua, in qua bullitum eſt zuccarum.
- Aqua ferri** ideſt aqua mineræ ferri.
- Aqua camphoræ** ſecundum Arabes eſt aqua, quæ fluit ex arbore producen-te camphoram, & talis aqua, & ſi militer eius arbor ſunt calida in ter-tio, & camphora eſt frigida, & omnes affirmant: Et de huiusmodi aqua ſcribitur in libro Benagi albian.
- Aqua tabarzet** eſt aqua, in qua diſſo-lutum ſeu coctum fuerit zuccarum tabarzet.
- Aqua ſauich ordeï** eſt aqua, in qua inſu-sum eſt per aliquod tempus parum ſauich hordei.
- Aqua cucumæ** eſt aqua calefacta in uafe eneo, quod apud Venetos dicitur Cuogoma. Et barbitonſores utuntur ea deferentes aquam calidam hinc & inde.
- Aqua oliuarum** eſt aqua ſalita, in qua ſeruantur oliuæ condite.
- Aqua caſei** amara ſit ex contuſione caſei ſaliti, & permiſtione eius cum aqua quæ dimiſſa hoc modo longo tempore efficitur amara.
- Arbor abrahæ** uide bengiecheſt.
- Arbor da li** pater noſtri, uide azada-racht.
- Arbor uel planta mariæ** uide ſegiar mariem.
- Archub** uide alarchub quia idem ſunt.
- Argialeſus** eſt ſpecies lactucæ aſini.
- Argiuan** uide alargiuan.
- Argiaba** uide alargiaba quia idem ſunt.
- Armal** ſeu armel ſeu armach ſecundum quod ſcribitur ab Auic. ſecundo can. cap. proprio eſt lignum odoriferum ſeu aromaticum ſimile cinnamonogroſſo, et naſcitur in regione Iamæ non multum diſtante à mari rubeo. Et hoc idem dixit Raſſi & Ebēbitar.
- Arſef

Arsef est planta spinosa ex genere caradi producens uirgultum simile asparaگو, in cuius summitate est flos, et illud uirgultum elixatur, et comeditur, quia est cibus delectabilis au gens coitum, et Persici non solum comedunt uirgultum tempore ueris, sed ipsum plantam, cum incipit pul lulare antequam expandat folia spi nosa et uirgultum supradictum.

Arzi alnil, uide bulbus.

Asceleb sunt homines quinti uel sexti climatis.

Aschaf dicitur secundum duas intentio nes, quarum una est mollificatio cor poris, et secundum hanc intentio nem caro mulieris dicitur aschaf, id est ravior seu magis mollificata pro pter paucitatem exercitij resoluens et humiditates mollificantes secun dum quod dixit princeps. Altera ue ro intentio est ut dicatur corpus multarum porositatum latarum si cut caro uiri habens porositates plurimas latas.

Aselengi seu aslagi seu aslegi est radix quedam que habet folia et spinas. Et physici in Syria dicunt quod est species artanite, de qua loquitur auic en. 2. can. et fullones utuntur ea la uando et mundificando lanam, et pannos ex ea factos cum decoctione ipsius. Et aromatarij etiam utuntur decoctione huiusmodi radices ponendo parum de ipsa in confectio nibus factis ex melle aut ex sapa, cum uo lunt dealbare confectioes pre dictas ita ut uideantur ex zuccaro et amylo factae. Et confectioes pre dictae nihil de amylo habentes sunt uisose durae ad masticandum, et ra dix predicta est ualde nota apud Da masenos. Et ego expertus sum quod eius decoctio remouet maculas ue stium et mundificat pannos.

Asefid idest synapis albi.

Asfidbegi uel asfidbagi uel asfidbegian uide bag.

Asfahani idest ex regione Persiae que dicitur asfahans uide alasfahan quia idem sunt.

Asnens uide alkali.

Asnens uide usneae.

Asus secundum quosdam idem est, quod nix Sini, que quidem apud Ebēbitar est lapis quidam transparens, sicut sal gemma, qui cum exponitur aeri conuertitur in puluerem, sicut est puluis aluminis cōtriti, et in sapo re est acutus, et salus, et defertur ex Indias sed tamen iste sermo non est conformis dictis Auic. 2. can. qui dixit quod asius est lapis super quem generatur sal ex oratione maris cadentis super ipsum. Cum etiam multi tamen utuntur, nunc Sy

ni loco asius, et affirmat quod Auic en. ignorauit essentiam asius.

Astar est pondus. 3. vi. et duorum da nich.

Astarach uide Segiar mariem et Me ha seu Miha.

Astruslun est species hyssopi.

Athas est apostema in cerebro, et expo sitores Arabes multum diuersifican tur in declarando, quare apostema predictum dicatur athas.

Athas, uide algarab.

Athel, uide chermazech uel charmazech.

Auianes est flos uitis.

Auicenna, uide in prohemio.

Aumali secundum Ebenfis idem est, quod strupus de melle.

Azadarach est arbor apud Damasenos nominata zaizalacht, cuius flores declinant ad colorem uiolaceum cum aliquali cinereitate, et tales flores sunt acuti odoris, fructus autem istius arboris habent corticem album et sunt ad magnitudinem cereforum.

Et huiusmodi quidem fructus habet ossa alba, ex quibus fiunt pater no stri. Et talis arbor reperitur Vene tijs et Patavijs in enclaustris mona steriorum, et mulieres appellant ar bor da li pater nostri. Et folia eius sunt quasi sicut folia agni casti, et reperitur etiam in Syria.

Azad est flos speciei lilij, uide susen azad.

Azagitheia idest extremitates.

Azbagi idest uox fortis.

Azor idest sine pilis.

B

Bachur mariem, uide segiar mariem.

Bachila est pondus. xx. granorum hordei et plus secundum alios.

Bachele idest fabae, et faba est pondus aur. i.

Bacham, uide albacham, quia idem sunt.

Bachele imanihe est olus iamenum, et est herba, que apud uulgares di citur Bione.

Bachat idest manipulus.

Bace idest manipuli,

Bactisuba est nomen medici.

Bagadet, uide Bion fluius.

Bagi est nomen persicum et est commu ne ad omne cibarium cum carne preparatum. Et ab hoc nomine deri uantur ista nomina uidelicet asfidba gi sorbagi, sechbagi, et zirbagi.

Vnde asfidbagi est cibarium ex car ne elixa in aqua simplici absque alia re. Sorbagi est cibarium dictum cui additur rizum aut frumentum fra ctum aut aliquid simile. Sechbagi est

cibarium cum carne elixa in aqua cum aceto et zuccaro uel melle. Zir bagi uero est cibarium ex carne eli xa in aqua cum aceto et melle et cymino, et bagi est nomen singula re. Bagi it uero plurale.

Bancharas sicut scribit glosa Arabica est caro glandosa que est sicut stratus sub uenis pulsatilibus et non pulsatilibus que quidem appodiantur et inuituntur super carnem gla dosam predictam et haec caro etiam nominatur marbad et marabad Ara bice, Latine uero mensenterium.

Bassera seu bassari, uide albassari quia idem sunt.

Bathbath seu bethbath est species uir ge pastoris.

Batecha Indae, uide melon alraki.

Batecha uiridis, uide ut supra.

Batecha filistin, uide ut supra.

Batecha alrachi, uide ut supra.

Bazard uel bezard idest galbanum.

Bedarungi uel bedarugi secundum Ebe bitar est species oximi habentis folia lata, et de eo scribitur in 2. can. et alio nomine appellatur Albuch.

Belba sunt dactyli recentes crudi magis immaturi, quam Besser.

Belbele est uas stricti orificij.

Bemengi est regio iuxta Halep ciuitatem Syriae.

Bengiecheb ut scribit glosa Arabica est granum seu semen arboris abra ham, et dicitur, quod est arbor ma rie, quia huiusmodi arbor Latine agnus castus appellata minorat ap petitum coitus et curat pollutionem et folia eius cum stipitibus suis, et sternuntur sub dorso, prohibent pol lutionem et erectionem uirge. Et mulieres cum ea suffumigantur apud uehementiam appetitus ad coitum.

Benat noctis, sunt ea, que mouentur uel excitantur in nocte.

Berazede uel bezarede est panis in mo dum fugati perforatus cum digitis aut alia re, et est bene coctus.

Bersufan idest capillus ueneris qui alio nomine ab Arabicis appella tur chusbare albir, idest cortandrum putei.

Berbengine, uide nux metel.

Berengef, uide alsula.

Besser est dactylus immaturus recens

Besd et morgian sicut scribit Ebembitar auctoritate Aristotelis est lapis unus et idem. Sed morgian est radix coralli, besd uero est corallus ramifi catus. Aliqui uero Arabes dicunt co trarium huius.

Betaran, uide chadesan.

Bezarede, uide berazede.

Bezard, uide bazard.

Bezabar est lachrima cerni que genera tur in cernis quia cerni comedunt

AVIC. MM uiperas

uiperas maxime in Persia.
Bbear uide albbear quia idem sunt.
Bichie est semen, cuius herba est nota
Damasci & seminatur in campis, &
in hyeme datur in cibum bobus &
equis.

Birsen idest pleurests.

Bis mus est animal, quod inuenitur iuxta
napellum & nutritur eo, & ap-
pellatur Latina mus napelli.
Bis mus bubia idest napellus moisi.

Blatte bizantie est coopertorium cuius-
dam concilij repertum in mari ru-
bro, & in alijs locis scriptis ab Au-
2. can. cap. proprio. In supradictis
namque locis reperiuntur quedam
conchilia seu animalia ostracosa,
quorum coopertura est dura ostraco-
sa in gyrum figurata in modum lima-
tiarum, sed sunt magis oblonga &
maiora quam corpora regentia &
circundantia limatias, & in orificio
ipforum conciliorum est cooperto-
rium, quod clauditur, & aperitur se-
cundum uoluntatem animalis inclusi
& appellatur blatte bizantie, quas
ego sepius uidi adherentes suis con-
chilijs, quae asportata fuerunt ex ma-
ri rubro Damascum.

Bondacha est pondus. J. auellane, quae
est pondus aur. i.

Bothor idest uariolae.

Brench kebuli, uide albrench kebuli
quia idem sunt.

Buared est res comestibilis preparata
cum aceto sicut capparitis, rapa, pa-
stinaca, & similia.

Bulbus secundum aliquos expositores
Arabes est species cepae dulcis saporis
nascentis in montibus & apud
Damascenos appellatur Arabicae
arzi alnil uel hajnil, & huiusmodi
cepa tempore ueris comeditur Da-
masci propter sui dulcedinem, & in
magnitudine & forma est sicut py-
rum muschatellum & est circunda-
tum & inuolutum a multis uillis
subtilibus coloris rufi contextis in
modum rete, & folia ab eo exeuntia
sunt subtilia & longa, & nascitur
in montibus & apud physicos Ara-
bes appellatur bulbus.

Burnia est uas terreum intus & extra
uitreatum.

Bus aldebarindi est species stes qui de-
feruntur ex Armenia & administra-
tur in apostematibus & bothor ca-
lidis.

Buzeiden, uide albabe barbarie.

C

C Achexia, uide rhebegi.
Cacozole, uide condifi.
Cadamcaris est arbor sic dicta,
ex qua plurimum picis fit.

Calcadis est uitriolum.

Calc seu culb est milium solis.

Calib est instrumentum, quo matrix ape-
ritur, & uulua dilatatur, & apud
Latinos dicitur speculum.

Calchidicon est species uitrioli. Alij di-
cunt quod est medicamen compositum,
& est unguentum corrosiuum
sic dictum.

Calcuceraumenon idest aeris adusti.

Camellus alnegib idest qui pascitur in
locis syluestribus. Secundum uero
alios est chamellus ualde uelox in in-
cessu & cursu suo, quem Latini dro-
medarium appellant.

Cambaduti est, pars, quae est apud oca-
ciput

Cambil secundum Siraftm est species ma-
ne habens granula ad rubedinem te-
dentia. Quidam alij dicunt, quod est
species alkekengi.

Canon, uide in probemio.

Candarufum est species frumenti roma-
ni, & eius magnitudo est inter hor-
deum & frumentum, sed est magis
proxima hordeo, & non habet corti-
cem, & plurimum de eo reperitur
in regione Italiae & Romaniae Grae-
ciae, & eius complexio est magis pro-
pinqua complexionis frumenti, &
est boni nutrimenti generans sangui-
nem conuenientem, & augmentum
facit in lacte, quoniam stringit natu-
ram. Ita exponitur a Siraft Ara-
bico.

Canabit est species caulis nota in Syria
& est habens folia & thirfos sicut
caules, & inter folia ipsius est sicut
globus medullaris albus, in cuius su-
mitate sunt sicut semina alba pluri-
ma aggregata, & globus praedictus
est flos canabit ante productionem
seminis completam, non enim com-
plet semina nisi post elevationem flo-
ris praedicti ualde distans a folijs
eius, sicut contingit in flore caulium,
& habet similitudinem aliqualem
eum specie caulium, quae Venetis
dicitur capuzi. Et expertum est, qd
semina capuzi seminata in Syria pro-
dixerunt canabit, & semina canabit
in hortis Venetis prodixerunt ca-
puzios.

Canaberi est auis, de qua loquitur Aui-
cen. in cura colice, & dicitur quod
est auis, quae apud Venetos lodola
appellatur.

Canis alseluchi est canis, quo Veneto-
res utuntur in capiendis auiibus aut
quadrupedibus.

Capilli merselan sunt capilli nutriti no-
tissimi neque abrasit, sed longi in ra-
dice idest ab ineunte aetate, aut ex
antiqua consuetudine.

Carissa est cibatio acetosa, quae apud La-
tinos gelatina appellatur.

Carnub scemi est carnub, quae communis
niter comeditur.

Carnub nabathi uide alieambut

Carnub spine, uide ut supra.

Caras est priuatio loquela.

Carthas uel carathis est herba iunci ex
siccata, ex qua constructae sunt char-
tae pro libris scribendis, sicut iam
consueuerunt antiqui Aegyptij, aut
per chartas intelligitur papyrus ipse
seu iuncus exsiccatus & antiqua-
tus, sicut illud quod assumitur ex
stramento antiquo, quod apud uulga-
res Venetos appellatur stura, & fit
ex papyro seu iunco recenti.

Carui album idest carui commune apud
Arabes.

Carui nigrum idest cyminum apud Ara-
bes.

Casbs est dactylus non bene maturus
sed propinquus maturitati non re-
cens sed exsiccatus.

Casf idest moderata non forti.

Catinus de sceni est uas quod asporta-
tur de regione sceni, & apud Vene-
tos dicitur porcellana.

Caulis aquae secundum expositores ara-
bes est nemusar.

Cazeef est uas figuli coctum.

Cepe althalebaia secundum Arabes
est cepa paruum oblongum acuti sa-
poris, quod apud Venetos dicitur
scalogna.

Chadessan & sabagian secundum expo-
sitores arabes est solutio continui-
tatis in superficie membri, cuius
quidem superficiei partes diuersiffi-
cantur in asperitate, & lenitate in
eminentia, & depressione, quae qui-
dem diuersitas causatur ex solutione
continuitatis supradictae. Verum
chadessan appropriatur solutioni co-
tinuitatis, quae accidit cuti & parti
exteriori superficiei corporis. Saba-
gian uero appropriatur solutioni co-
tinuitatis, quae accidit superficiei in-
trinsecae membri, & propter hoc ex-
coriatio, quae accidit in intestinis si-
cut in dysenteria uocatur arabice sa-
bagian, tamen isti termini quando
que accipiuntur ut synonyma. Vlti-
mus sciendum quod apud Arabes so-
lutiones continuitatis quae accidunt
secundum latitudinem aut secundum
longitudinem aut in partes plures
aut numero paucas diuersimode no-
minantur secundum diuersitatem me-
brorum in quibus cadunt. Nam solu-
tio continuitatis accidens in ossibus
eundem latitudinem uocatur arabi-
ce chesaran idest fractio. Si uero ac-
cidit secundum longitudinem eius,
uocatur sadahan idest scindens ipse
fum. Solutio autem continuitatis ac-
cidens charitilaginibus & nervis se-
cundum tres diuisiones, aut est in
partes

partes duas, aut in partes plures magnas, aut parvas siue secundum longitudinem siue secundum latitudinem. Et solutio quidem continuitatis huiusmodi siue secundum latitudinem uocatur betaran id est incisio. Si uero secundum longitudinem, et eius numerus non fuerit multus uocatur sacba id est scissura. Si uero eius numerus fuerit multus uocatur sadachan id est contusio. Plerumque etiam accidit solutio continuitatis in partibus musculi, que si in extremitate ceciderit musculi siue cadat in corda: siue in neruo uocatur herchan id est attritio. Si uero secundum latitudinem musculi acciderit uocatur hazan id est incisio. Si uero acciderit secundum eius longitudinem, et fuerit eius numerus paruus, et fuerit eius profundatio multa uocatur sagdan id est separatio uel incisio, et si fuerint partes eius multe et dilatare et profundetur solutio continuitatis uocatur radani id est contusio et attritio. Et alrad et alsadg dicitur de omni eo quod cadit in medio musculi quomodocumque sit. Si uero acciderit solutio continuitatis in arterijs et uenis nominatur anfiagar id est eruptio, sed si cadat in longitudine ipsarum uocatur chataban et faselan id est incisio uel abscisio. Si uero processerit in longitudine ipsarum uocatur sadahan id est scissura. Si uero acciderit secundum modum apertionis orificiorum ipsarum uocatur tochban id est perforatio. Et si acciderit in panniculis diaphragmatis uocatur sedachan id est ruptura.

Chastitum est nomen magistri saponis.

Chataban uide chadesan.

Chalaban id est dislocatio.

Chamach uide alchamach.

Chalef est species salicis, et est arbor nascent in locis humidis, cuius folia simulantur folijs cereforum non producent fructum, sed flores ualde odoriferos in principio ueris ante exitum foliorum suorum, ex quibus floribus in Syria distillatur aqua odorifera, que administratur in passionibus cordialibus calidis, et est ualde in usu, et ex floribus etiam predictis infusus in oleo fit oleum chalescunt fit uiolaceum, et ex amigdalibus permixtis cum floribus predictis donec acquisuerit odorem humiditatem ipsorum exprimitur oleum, quod nominatur etiam oleum chalef.

Chachule est cardamomum minus.

Chanbil est semen rubrum notum Damasci quod deferitur ex regione Lamen.

Chasus secundum arabes est herba super quam cadit ros, ex quo generatur laudanum.

Chachali uide alchachali quia idem sunt.

Chartas, uide carbas quia idem sunt.

Chaiar est cucumer communiter uisatus.

Chadam chareis seu chadem charis est granum pini minus, et est notum Damasci.

Chasurudar idem est quod galanga. Nota tamen secundum Arabes quod licet casurudar et galanga sint idem tamen Auic. facit duo cap. in 2. can. unum de chasurudar, alterum de chaulegian, et ambo significant galanga ad maiorem declarationem ut sciatur eandem medicinam nominari diuersis nominibus quorum unum quodque scribitur in cap. suis per ordinem alphabeti. Et sic facit de cera, et de pluribus alijs medicinis propter rationem superscriptam, et etiam ut quod deficit in uno capitulo perficiatur in altero.

Chabazi interpretatur malus.

Chelidonium id est memiran, et Serapio exponit chelidonia. i. memiran.

Chasab darirhe est calamus aromaticus, chasab enim canna: darirhe uero aromatica interpretatur.

Chamel stomachi est superficies eius in trinfeca crispata in modum superficiei existentis in panno de lana habentis pilos eleuatos et crispas.

Chateman id est nubes parua subtilis.

Chasem in naso apud Arabes est oppilatio ad quam sequitur priuatio odoris, et quandoque accipitur pro priuatione odoris quandoque pro oppilatione in naso.

Chasun uel chisun significat foramen seu concuitatem osis in naso existentis et est numeri singularis: chasun uero numeri pluralis.

Chanan est sonitus accedens in naso, quo fit sepius ista uox chaha: uel secundum alios est exitus uaporis fetidi ex naribus: sicut accidit equis.

Chabisse uide alchabisse quia idem sunt.

Chalegi id est pomum seu coopertorium super dentes.

Chanad est nomen medici.

Charis uide alcharis quia sunt idem.

Charegia uide odor charegie.

Charis alsamech tari id est cibarium ex piscibus recentibus decoctis in aqua cum aceto.

Charis albatum est cibarium ex uentribus animalium decoctis in aqua cum aceto.

Charis albachar est charis factum ex carne bouina.

Charis alsamech cum carne piscium.

Chatmazech seu charmazech est fructus arboris athel, que est species

tamarisci, et est arbor magna nota in Aegypto, et fructus supradictus apud Aegyptios, et Syros appellatur hadebe, et in oriente multum administratur in medicinis stipitis eis exsecutius.

Chairbua est cardamomum minus.

Chasur est lapis pumex.

Charchus sicut scribitur in libro Ebenbitar est plantago.

Chachole id est cardamomum maius.

Chanun primo id est mense decembris.

Chazef id est testa contrita.

Cheseran uide chadesan.

Chemed est tristitia seu angustia accedens ex aere turbido.

Chede secundum Syrasim est dispositio, que accidit ex repletionem cibi.

Chetba, uide alchetba quia idem est.

Cherfe uel kerfe apud Arabes est nomen commune ad omnem corticem sed absolute dictum accipitur pro cortice cinnamomi maxime grosso.

Darlini uero apud Arabes est cinnamomum magis aromaticum. Cherfe igitur differt a darlini sicut cortex magis aromatica et cortex minus aromatica. et per cinnamum apud Latinos intelligendum est cinnamomum grossum non multum aromaticum, et per cinnamomum intelligendum est corticem subtilem cinnamomi magis aromaticum.

Cherfe uero gariofilatum est cortex aromatica habens odorem gariofilorum que extrahitur ex arbore ipsorum.

Chencharzed est gummi arsef quod est uomitium. Et arsef est species Cardii, que comeditur in Hispania, et Neapoli, et Sicilia.

Chir, uide alchar.

Chiaugesem, uide albebar.

Chidikan id est oculi, ex quibus fluit lippitudo grossa.

Chiach id est tortelle panis biscocti.

Chisun uide Chasun.

Chistis id est saccus est enim uocabulum corruptum, quia arabice dicitur Chis.

Chiebuannu id est herba pulicum, et talis herba puluerizatur in ciuitate Chairi circa dormientes et ex odore illius pulueris stupidi fiunt publices, et non ledunt.

Chie id est masticeis.

Cholade id est monile.

Chomach id est prefocatio.

Chorni, uide color chorni.

Chufbare arbir, uide bersufan.

Chulzemi est regio maris rubri.

Chuba id est impetigo.

Chusi sicut scribit Benagi albian est electuarium conferens tussi.

Chuatem albyra id est terra sigillata.

Chuamich alhaza et zufara preparata, AVIC. M m 2 et cona

et confecta cum sale et aceto.
 Chur secundum expositores arabes est
 sordities adhaerens parietibus al-
 ueorum apum. Alij dicunt quod est
 bdellium.
 Churcum secundum aliquos exposito-
 res arabes est uena citrina; secun-
 dum alios uero est zafaran.
 Cuminum album apud Arabes est cymi-
 num communiter uisatum.
 Cuminum nigrum est nigella.
 Cinnamum, uide Cherse.
 Cinnamomum, uide cherse.
 Cinis purgationis aris est cinis in quo
 as purificatur a munera sua, et a
 partibus terreis, in quibus gene-
 ratur.
 Cobti idest egyptiacum.
 Colchotar est nitriolum citrinum.
 Colofonia, uide ratinegi.
 Color rubeus alchani seu chani est co-
 lor rubeus clarus uehementis ru-
 bedinis.
 Color chorui est color citrinus ad albe-
 dinem tendens.
 Color rubeus alnasa est color rubeus
 clarus seu purus, ita exponit Syra-
 si. Alij dicunt quod est color rubeus
 peruius, sicut color flammæ ignis.
 Color alatrongi idest color citri.
 Color rubeus alchaten idest color, in
 quo est puluerulentia, et rubedo.
 Color alasmazoni idest color similis flo-
 ribus ircois.
 Cocodrillus secundum Arabes si parit
 oua in aquis tunc generatur alius co-
 codrillus. Si uero in campis iuxta
 aquas tunc nascitur stinbus. Et pro-
 pterea dicitur quod stinbus sit de se-
 mine cocodrilli.
 Confectio alberzachali est confectio
 sic dicta de qua in antidotario.
 Condisi quod arabice dicitur condes
 est radix nota in Syria, et est gros-
 sa sicut digitus pollex habens sapo-
 rem et odorem acutum, neque simila-
 tur elleboro, neque est species eius
 sicut dicunt latini. Ebenbitar enim
 in libro de simplicibus dixit, quod
 neque Dioscorides neque Galeus lo-
 quuti sunt de ipso. Et dixit Isache-
 ben hamran quod condisi est radix
 plantæ, cuius pars interior declinans
 est ad citrinitatem, et pars extrinse-
 ca coricalis est nigra et ipsius plan-
 ta simulatur alchencher, quod est
 alrasef, quod est species cardii, quæ
 in Sicilia appellatur cacozole.
 Confectio albesd idest confectio coral-
 lorum.
 Cornu spicæ quid sit ignoratur.
 Cot, uide alasfe.
 Cötyla est pondus. nnc. x.
 Creta quæ comeditur est lutum come-
 stibile.
 Cubrus est insula cypri inde cubrussi id

est cyprius.
 Cucumer capparis est fructus capparis
 qui subsequitur ad florem eius, et
 est cucumer paruus uiridis durus
 continens semina, et in forma et
 magnitudine simulatur cucumeri a-
 sinino.
 Culb, uide calt.
 Cunicu est cucuma seu uas æreum quo
 barbitonfores utuntur portando a-
 quam calidam.
 Curascia idest ex mari rubro.

D

Ab, uide aldad quia sunt idem.
 Dactyli beiron sunt dactyli ma-
 gni bene maturi.
 Dactyli alsehir sunt dactyli magni be-
 ne maturi.
 Dabab est animal medium inter lupum
 et canem comedens cadauera, et come-
 ditur caro eius ab hominibus, et re-
 peritur in Syria in magna copia.
 Danieb est pondus scrup. s.
 Darfni, uide cherse.
 Darb uel darab, uide aldarab, quia
 idem sunt.
 Daruch, est pondus libr. iiii.
 Darirhe uide chasab darirhe.
 Debach est arbor, quæ producit uiscu-
 et accipitur quandoque pro uisco, et
 fructus eius est sebesten.
 Defle, uide Gion.

Deud secundum Arabes est granu spe-
 cie alkerne, de cuius proprietate
 est, quod medulla alba intra corti-
 cem eius minuatur cum tempore, do-
 nec totaliter finiatur, et non rema-
 neat nisi cortex, ut experimento ui-
 sum est, et in quibusdam regionibus
 tardius consumitur, in quibus-
 dam uero citius, et est granum re-
 gis et medulla ipsius trita et mista
 cum pauco oleo et aceto confert ti-
 nee limitata abrasis capillis.

Dentes alham idest dentes prudentie,
 quia in etate, in qua nascuntur isti
 dentes, ratio et prudentia est per-
 fecta.

Dentes muris apud Arabes sunt addi-
 tamenta superflua dura nascentia
 in extremitatibus unguium iuxta
 carnem secundum latitudinem ipsa-
 rum situatis, et uulgares Veneti ap-
 pellant ipsa spelli.

Denan sunt uasa in quibus reperitur in-
 unum.

Derezi et sunt idem sunt et signifi-
 cant commissuram, inde derezan et
 medaruzan quæ sunt idem et inter-
 pretatur commissuralis.

Derdar secundum Arabes est arbor pro-
 ducens linguam auis, in qua arbore
 generantur quedam capita inflata
 in quibus est humiditas, ex qua ge-
 nerantur uermes in modum cimi-
 cum, qui quum egrediuntur uolant

sicut muscæ parue.

Deutafes est nomen medici.

Derusitun est species uisæ uulpine, quæ
 nominatur allezin.

Dbau diet secundum arabes est hora se-
 cunda seu tertia diei.

Dbelizi apud Arabes est transitus ex
 uno loco ad alium sibi diuersum.

Dbenegi est lapis uiridis, ex quo fit
 puluis, quo utuntur pictores.

Diacodion est confectio de papauere
 de qua scribitur in antidotario et
 dicitur arabice diacude.

Diachebed regum est confectio cuius
 descriptio habetur in antidotario.

Diebbardich est medicamen compositum
 causticum Rasis.

Diuidaru est planta ex genere tithymal-
 lorum.

Diochen idest milium.

Duadens secundum aliquos exposito-
 res arabes est sanguis draconis.

Duaden alderdar idest fructus seu flos
 alderdar, quod est arbor cisticum, ut
 patet secundo can.

Dubellati, uide aldubellati, quia sunt
 idem.

Dub est arbor, quæ dicitur platanus.

Dumel, uide aldimel, quia idem sunt.

Durdi arabice est fex rerum subtilium
 fluidarum non uiscosarum, sicut ui-
 ni aceti, et similium.

E

Ben bali uide in probemio.

Ebensina uide ut supra.

Elektuarium alcaibi idest electua-
 rium ex scoria ferri, seu ex residua
 tia, aut fece ferri.

Embuba idest cannula.

Emplastra alrasebe sunt emplastra in
 quibus cadit merdasengi et pluma
 bum et alia frigida sicca.

Enclaustrum uel tinctura nigra alase-
 chafe idest tinctura, qua magistri so-
 tularium preparent et lingunt co-
 rria, ex quibus efficiuntur sotularia.

Æs cyprum est aurichaleum.

Essere uide almeffera.

Ætas alabadate apud Arabes est ætas
 recens seu uiridis, et nominatur hoc
 nomine propter propinquitatem eius
 ad tempus sue natiuitatis.

Ætas almechethelin idest ætas prime
 senectutis.

Ætas alterharba est ætas, in qua pueri
 fortiter mouentur, et crescunt.

Ætas algulamæ et arebach idest ætas
 pollutionis, seu ætas, in qua incipit
 egredi sperma, quousque barbescat.

Ætas alsefbian est ætas, quando bar-
 ba est completa, quousque destinat
 crescere.

Exercitiu alastadad est exercitium præ-
 parationis scilicet præcedens exer-
 citium forte.

Exercitium alastardat est exercitium
 debile.

debile frequens forte.

Eylbua est cardamomum minus secundum Ebenbitar non est lupinus, sed est uere faba, in cuius concavitate reperitur res uiridis, cuius sapor est amarus, et reliquæ partes non sunt amaræ. In alijs autem fabis non ægyptiacis non reperitur sic illa res uiridis, tamen Auic. cap. de lupinis dixit quod lupinus est faba ægyptiaca, et intelligitur illa in cuius concavitate non reperitur illa res uiridis amari saporis.

Faba ægyptiaca secundum Ebenbitar non est lupinus, sed est uere faba, in cuius concavitate reperitur res uiridis, cuius sapor est amarus, et reliquæ partes non sunt amaræ. In alijs autem fabis non ægyptiacis non reperitur sic illa res uiridis, tamen Auic. cap. de lupinis dixit quod lupinus est faba ægyptiaca, et intelligitur illa in cuius concavitate non reperitur illa res uiridis amari saporis.

Fabe pondus et pondus aur. i.

Fagdan uide Chadeffan.

Fagaie est flos alcanne.

Fagalefus seu fagilinius à quibusdam arabicis putatur esse arbutana illa, quæ est sicut rape.

Fangekeft idest agnus castus, qui alio nomine in arabico etiam appellatur Bengekeft.

Farfiun ut exponit glosa arabica est al sucharan idest cicuta.

Faselan uide chadeffan.

Fasfafa uide alasfest.

Fatrasillum idest apium montanum, hoc enim est fortius quam apium, et quæ petroselinum.

Fater seu fatera est fungus.

Faudenegi uide alfaudenegi, quia sunt idem.

Fechan idest dislocatio à loco suo uel distortio eius.

Fed uide alnemer.

Fechan uide Chadeffan.

Fel secundum expositores arabes est radix nenufaris Indi. Alij autem ut Ebenbitar dicunt quod est fructus.

Feludegi uide alfeludegi, quia idem sunt.

Felizaberegi uide alsfeluzaharagi, quia sunt idem.

Felendifiun est medicamen compositum.

Felengiar seu fel engi est pondus. 3. i. et quarta.

Felfelmuu idest radix arboris piperis.

Ferismus arabice idem est, quod latine priapismus, et secundum Ebencof arabicum talis ægritudo sic appellatur, quia patiens eam similitur statuae hominis, quæ pingebatur in balneis cum uirga multum erecta causatus, ut allicerentur homines ad balnea.

Fefases idest cimex. uide alsefases.

Feterat idest tepores et remissiones.

Fex croci hortulani est illa fex, quæ remanet de croco post eius infusionem in aqua limonum pro tinctura rubra faciendâ.

Ficus algiemizi uel algiemizi est ficus pharaonis, et tales non oriuntur in ramis subtilibus iuxta folia ut alij ficus sed in trûco et in ramis grossis.

Fibachalisfuch idest in commissura coronali, ubi terminatur sinciput sita exponunt Arabes.

Filzaheregi uide alsfeluzaharagi quia idem sunt.

Flos salis est asius de quo Auicem. 2. can. et dicitur etiam flos asius, et ab aliquibus appellatur nix fini.

Flos squinachi uide superius squinathi.

Focha est potus, qui fit aliquando ex passulis bullitis cum aqua, aliquando ex farina hordei, et aliquando cum medulla panis, et quandoque additur mentha, aut ruta, aut apium. Et quædoque ponuntur in eo aromatica, et quandoque non secundum diuersas intentiones, et quandoque fit ex melle.

Focha alcham idest flos uitis.

Fora, uide sabot.

Fuchi ut declarat glosa arabica exterior est species arboris ienbut.

Fulad, uide alsfulad.

Fulfulmun, uide felfelmuu quia sunt idem.

G

Gadu est apostema durum.

Gallus aque uide almenalibun.

Galeme mulieris idest appetitum eius superfluum coitus.

Galline alsethi secundum expositores arabes sunt gallinæ, quæ nondum pepererunt oia.

Galie idest galia semper aromatizata cum musco aut alijs odoriferis.

Gam uide algam, quia sunt idem.

Ganagana uide scaculos.

Gane idest loquutio resonans in naso.

Garichi arundinum uide algarichi.

Gasi idest sincopis, unde almagasi idest syncopizatus.

Gauonis idest amigdalarum gule.

Gede seu giede est ciuitas in littore maris rubri quasi æquidistans ab extremitatibus ipsius maris, et distat à ciuitate Meche itinere duorum dierum. Et ad hunc locum Gede confluunt naues ex India portantes piper et zingiber, et alia aromata, quæ postea per mare rubrum in nauibus paruis uersus litus non multum distans à Sinai monte asportantur, et postea deferuntur super camellos in Syriam et Aegyptum.

Gedi seu giedi idest ex ciuitate Gede supradicta.

Gerati, uide algererat, quia idem est.

Gesa idest durities.

Giaures idest panicum.

Giastr idest opoponacum.

Giedul sunt rami uenarum, quæ sunt sicut rami, et suachi sunt rami giedaul, et ruzda sunt rami suachi ita,

quod giedani sunt rami minores quæ rami uenarum proprie, et suachi sunt minores quam giedaul, et ruzda minores quam suachi.

Gieft albelus secundum Arabes est cortex interior subtilis glandium adhaerens medulle ipsarum, et est coloris rufi, et dicitur Gieft glandium.

Giepsi idest gipsum præparatum igne et artificio, et est laminosum, cuius lamina subtilia sunt transparenentia et perua.

Gies seu gips est gipsum non præparatum, sed naturale ex minera sua extractum.

Giensefran est species basiliconis.

Giezar sunt radices, quæ Venetijs uulgariter appellantur carotte.

Giazarbari est pastinaca syluestris.

Gieduar, uide zeduar.

Gienun apud Arabes est nomen commune ad omnem alienationem, et per missionem rationis, et ad stultitiæ seu defectum rationis et imaginationis. Et quia ex stultitiæ seu per missionem rationis et alienationis, quæ accidit in ægritudine, quæ dicitur melancholica, multoties accidit demoniū secundum opi. Aut. et demonium ab Arabicis dicitur gien. Ideo deriuatum est hoc nomen genun quod est commune ut dictum est. Et patiens defectum rationis aut aliamquam speciem melancholice ab Arabicis communiter appellatur mugienun idest patiens gienun. Et species illa alienationis quæ est superflua et inquieta, et cum motu furioso seu iracundo apud Arabes appellatur gienun mefrath idest demonium superfluum. Et per gienun absolute quandoque intelligitur mania ut patet ab Auicem. cap. de mania. Et Ebeneis in expositione sua super librum samarandi cap. de mania dixit quod Rasis et quidam posteriores dixerunt, quod algiennun seu gienun interpretatur agitatio seu furiositas in moribus, et gestis. Et quia maniaci sunt quasi in continuo motu furioso prædicto. Ideo mania proprie et conuenienter appellatur Arabicè gienun, Latine uero dicitur demonium.

Gieft afrid uel afrench idest corticis interioris afrench.

Gion fluius differt à fluio Defle.

Nam Defle Arabicè est fluius in Mesopotamia, iuxta quem erat ciuitas Ninive, cuius adhuc restant neftigia, iuxta quem fluium etiam est fluata ciuitas hodiernis temporibus Bagaded ab Arabicis nominata non multum distans à loco Ninive, et fluius prædictus apud Latinos Tigris nominatur, et est unum ex AVIC. M m 3 quatuor

quatuor magnis fluminibus originē habentibus secundum fideles a para diso terrestri. Gion uerō est fluvius in regione Corasen inter ciuitatem Samarcandī, & inter ciuitatem He re appellatam, quæ est ualde magna & nota apud Persicos, & talis flu uius Gion sicut mihi relatum est a multis, qui ipsum uiderunt, maior est quàm fluvius Nili, & ab Arabicis affirmatur quod sit unum ex qua tuor fluminibus supradictis.

Gips uide Gies.

Gypsum gipsatum est gypsum quod est adherens muris & parietibus albi catis ex ipso.

Giuneizi uide ficus algiemiz.

Gluten alimbat & gluten albotin sunt unum & idem.

Gluten gariofillorum secundum aliquos Arabes est gariofillum grossum, in quo est gumositas, & appellatur a Venetis antofano.

Gomaris idest linimenta seu pulueres. Grana alchauti idest medicamen com postum de quo scribitur in antido tario.

Granum ben est fructus similis fistico paruo ad aliquam rotunditatem ten dens, & iuxta corticem ipsius durū cōtinetur medulla unctuosā ad citri nitatem tendens. Et huiusmodi qui dem fructus oritur in oriente, & re peritur etiam in Syria.

Granum alzelem est granū, quod apud Venetos appellatur dolcezini, & na scuntur etiam in Aphyrica, & alio no mine Arabico dicuntur Habalzizi.

Grana algul uide segiar mariem.

Granum nil est semen nigrum repertum in planta uolubili, cuius flos habet colorem azurum & figuram campa nelle similem tendentem ad longitu dinem aliquam, & huiusmodi plan ta non est herba, ex qua nil seu indi cum conficitur, sed est species uolu bilis nota, & semen huius plantæ in oriente administratur ad euacuand um humores grossos phlegmaticos & melancholicos sicut dicit Aui cen. 2. can. Vsm. uerō quod est fo lium herbæ ex qua exprimitur succus, qui exsecatus dicitur nil seu Indicum. Et granum nil quod admi nistratur ab Aui. in cura uermium non est Indicum, sicut quidam putāt sed est semen repertum in planta uo lubili supradicta.

Granum uiride est fructus arboris no minate albotin apud Arabes, apud Latinos uerō terebinthus, ex qua colligitur gummi terebentine seu te rebentine uerā quod apud Arabes appellatur gummi albotin.

Grana albarar sunt grana abel, de quo

in 2. can. & est fructus sicut nux cu prefi habens colorem ruffum & sculpturas in cortice exteriori mi rabiles.

Grana alsagd sunt semina agni casti qui Arabicè dicitur fengiecast & dici tur alsagd idest priuans coitum quia proprietatem habet minuēdi sperma.

Grana alcadra sunt grana uiridia, quæ sunt fructus terebinti.

Grana aldarath sunt scebram & nomi nantur aldarath quia exhibitā in po tu causant in uentre turbationes & uentositates plurimas.

Granatum melasse est granatum dulce habens granā magna.

Gubera est fructus notus in Syria sti pici saporis, de quo Aui. 2. can. ca pitulo proprio.

Gummi albotin uide granum uiride.

Gummi albelat sicut scribitur in libro

Alchui, est medicamen compositum ex glutine facto ex pellibus uacca rum, & ex lapide marmoris pulueri zato, & hoc idem scribit Ebembi tar. Quidam alij dicunt, quod gum mi albelat est medicamen simplex delatum ex India. Sed prima opinio est uerior. Et in libro Menagi albi scribitur, quod est quid simplex mi nerale, & secundum alios est quid compositum artificiale conferens ul

ceribus desuper puluerizatum, & ibidem ponitur descriptio compositi onis istius gummi mistæ, quæ ut exsiccat, applicatur parietibus calcē linitis & post exsecationem eius remanet sicut gumma extensa in figuram tabule subtilis marmo reæ, & ideo appellatur Arabicè gummi albellat, nam albellat signifi cat tabulas marmoreas.

Gumera est linimentum, quod ponitur super faciem.

Haben idem est quod hydropisis.

Habiran est herba odorifera, quæ deferitur ex Mecha.

Habel almesachin est herba quæ dici tur funis pauperum & est species lebleb.

Hab alxizi uide grana alzelem.

Hacar ut exponit Syrafi est apostema aut ulcus.

Hacfunesi est pondus ut patet in capitu lo ponderum.

Hadebe, uide charmazech & alathel.

Hagi ar alagi idest lapis eburneus.

Haie est nomen commune omnibus ser pentibus.

Halmes idest permissioni rationis.

Hamica ut scribit Aui. cap. de uariolis circa finem est ægritudo media inter uariolas & morbillos, & est saluio r ambobus.

Handachocha est trifolij species habēs

plures stipites eleuatos a terra ad quantitatem duorum uel trium pal morum producens flores citrios odoriferos, & est planta ualde nota in Syria, & ex floribus eius efficitur oleum ualde conferens & exper tum in passionibus neruorum.

Harba uide alharba quia sunt idem.

Harsef est species cardi quæ apud Sien los comeditur & nominatur apud ipsos cacozole.

Harfui, uide bubus.

Harmel est species rutæ syluestris.

Harimum animal quale sit ignoratur.

Harire est ferculum factum ex frumen to minus contrito quàm sit farina eius decocto in aqua aut in iure pul li. Et hoc ferculum quandoque fit ex hordeo ex corticato & confrato in modum similit frumenti, & uultatur in Syria.

Hasce apud Arabes est thymus, super quem inheret epithymum.

Hasfeh uide alhasfeh quia idem est.

Hasfe idest asperitas cutis bothoralis

Hathas est apostema calidum accedens cerebro secundum Syrafi & Eben

cof non commotado sitim neque ster nutationem aliquam, sicut dicunt La tini, sed hoc nomen impositum est ta li apostemati a primis impositori bus sic.

Haulleich uide alhauleich quia sunt idē

Haurrūni uel haur seu hauri rumi est arbor cuius gumma est karabe, sicut scribit Ebembitar.

Hazan uide Chadesan.

Heali secundum Syrafi idem est quod butyrum dissolutum super ignem, qd butyrum sit recens, & acceptum ex butyro crudo nouo, tale enim super ignem dissolutum tendit ad albedi nem. Sed auctor Samarcandi in tra ctatu suo de cibarijs dicit quod bro dium carniū cum aceto quod dici tur sechbagi uel almosus denomina tur Heali.

Heam apud Arabes est passio animæ permixta ex spe & timore, sicut quā do aliquis timet aliquod damnum su turum cum spe tamen aliqua, quod illud possit amoueri.

Hedian est alienatio mentis.

Heilbua, uide Eylbua quia idem sunt.

Heiuphstidas seu heuphstidos est hy poquistidos.

Hemdam est nomen regionis Persiæ.

Heræ, uide Gion.

Herba mendaria quid sit ignoratur.

Herba apostematum est species semper uiuæ.

Hesme uel Hesame est plures solutiones ofis in modum scissurarum absq; ex tractione uel remotione alicuius partis ofis.

Herchan uide Chadesan.

Henphia

Heuphisticides, uide heuphisticidas.
Heum almeius secundum Ebenfis est
 herba quæ dicitur merbie.
Heil idest cardamomi minoris.
Hesargiesan seu Hesargiesen est uitis
 alba secundum doctores Arabes,
 et de ipsa loquitur Auic. 2. can.
Hezabi est species cantilene sic nomi-
 nate.
Humadie est cibus factus ex carnibus
 et brodio ipsarum cum agresta, et
 alijs acribus.
Humain est nomen medici quem Latini
 appellant Ioannitium.

I Abrua, uide aliebruaba quia idem
 sunt.
Iacut apud Arabes est nomen com-
 mune ad rubinum, saphirum, et hyacin-
 thum citrinum, tamen iacut absolute
 prolatum significat rubinum.
Iasuch idest succipitis.
Iegarach alras idest ut uehementer un-
 gatur caput.
Iegam, uide algam.
Iembut, uide aliambut.
Iezemen idest deperat motum.

Istimbre et albenada et alandagi sunt
 termini qui sepius reperiuntur apud
 Arabes. Est istimbre proprie idem
 est, quod assimilatio nutrimenti sci-
 licet quod est de humiditatibus, se-
 cundis ad nutrimentum. Albenadan ue-
 ro est alteratio cibi facta a calore na-
 turali ac sit potius conueniens uirtu-
 ti naturali quod Latine dicitur dige-
 stio, et est communis ad alterationem
 cibi in stomacho, et in hepate, et in
 uenis, et ad actionem in superfluo,
 ut ad benignum humorem reducatur.
 Alandagi autem est alteratio
 materie facta a calore ad hoc, ut ta-
 lis materia si est mala reducatur ad
 benignum, aut ut preparetur ad ex-
 pulsionem materiam grossam subti-
 liando et subtilem ingrossando, et
 per materiam in hoc loco intelligi-
 tur superfluitas aut humor non
 aptus assimilari nutritio. Differen-
 tia tamen inter albandam et alandagi
 habetur ab ipso Auicena. cap. de
 uirtutibus naturalibus.

Iuleb est nomen persicum significans
 zuccarum cum aqua rosata. Et Ara-
 bes expostores per iuleb absolute
 non intelligunt nisi zuccarum cum
 aqua rosata dissolutum et bullitum
 in modum sirupi.

Iulem, uide alalem.

K Alef est species salicis, et est
 arbor magna habens folia la-
 tiora quam folia salicis, et
 in principio ueris facit flores ualde
 odoriferos et de ipso diximus in
 Cbalet quod est idem.

Kalkalangi est confectio composita, et
 ius descriptio habetur in v. can.
Kamaba quidam dicunt quod est cala-
 mus aromaticus, alij quod est medi-
 camen exsiccatium.
Karmezi est uermis.
Kes est manus, quæ continet pollicem
 et digitos, et huiusmodi pars est co-
 munis ad partem domesticam et sol-
 uestrem palmæ seu manus.
Kekengi est species solatri.
Keliati est mensura.
Kenina idest uase uitreo.
Karse darsini idest cortex cinnamomi
Kerse uide Cherse quia idem sunt.
Kermesi idest kermes.
Kesb alkerua est fex quæ remanet ex
 compressione alkerua, quando ex
 ipsis granis contritis exprimitur
 oleum.

Kesb sfsani est illud quod remanet post
 expressionem granorum sfsani in con-
 tritorum, ut ex eis exprimitur oleum,
 et est illa feculentia expressa, in qua
 nihil quasi remansit de oleo.
Kessengi est genus tuberum.
Kiest est ciuitas in Persia.
Kigie est pondus lib. i. s.
Kist seu kust est pondus unc. xx. secun-
 dum alios uero est pondus libr. i. s.
 secundum alios libr. iij. et secundum
 alios lib. iij. uide in v. can. capi. de
 ponderibus.
Kisse idest culcitra seu linteamine.

L Abe barbarie, uide alaba barba-
 ria quia sunt idem.

Lachrima cerui, uide Bezahar.

Lachut idest incisio.

Lana merhazi est lana capræ subtilissi-
 ma, ex qua fiunt zambelotti, et alia
 uellera subtilia.

Lapis piperis est lapis, qui reperitur
 inter grana piperis, et stimulat pi-
 peri in colore et magnitudine.

Lapis murichis. lapis masius ambo
 ignorantur quid sint.

Lapis anachatis uel achatis secundum
 quosdam est alumen album, et secun-
 dum quosdam est ferrum sandalinum,
 scilicet species ferri, quod in suis
 fracturis et in partibus confricatis
 habet colorem sandali rubei.

Lapis sanguinis est sanguis draconis
 et secundum aliquos est hæmathites

Lapis tafelis uel baselis secundum ali-
 quos Arabes est lapis besd idest co-
 rallus.

Lapis iasb idem est quod lapis iaspis.

Lebeni idest storax liquida.

Leblab est uolubilis seu lupulus, ut pa-
 tet uerba Auic. et Mesue conside-
 ranti.

Lebub sunt grana seu nuclei auellana-
 rum amigdalorum, et pisticorum.

Lefar zadache idest super pastam durā.

Lefan alhamel idest lingua arietis, et
 est plantago.

Letche idest humida uiscosa seu mali
 odoris.

Lignum crucis secundum omnes Ara-
 bes est lignum radices peonia.

Ligamentum alagiagi est cerotum uel
 emplastrum ex stipticis constringens
 et prohibens pulsus arteriarum quan-
 do super eas applicatur.

Linx, uide alnemer.

Lurello idest uase.

Luf, uide alluf quia idem est.

Lufha idest pomum mandragoræ.

Lubach est additamentum cartilagine-
 sum replens uacuitates iuncturarum,
 sicut est in iunctura inter spatulam
 et brachium.

Luluma idest concauitas.

Lutum capitis est lutum comestibile,
 quod mulieres prægnantes et alij
 habentes appetitum corruptum co-
 medunt, et apud aromatarios orien-
 tales communiter uenditur. Et mu-
 lieres maxime utuntur eo in balneis
 liniendo caput pro capillis prolon-
 gandis, et ideo dicitur lutum capi-
 tis, et etiam lutum comestibile, et
 est boni odoris et saporis. Et dicunt
 Arabes quod est obiectum delectabi-
 le sanguisugis, et ideo si locus linia-
 tur eo, ipse uoluntarie se ad illud su-
 spendunt. Et dicitur etiam alijs no-
 minibus Arabicis scilicet lutum co-
 rascenum lutum alnisaburi, lutum
 aromaticum, lutum alcubugi idest
 cyprium, lutum alnabagi lutum sa-
 mium secundum Arabes est lutum
 album frangibile, et est species lu-
 ti Romani et dicitur stella samius
 uel stella sanus.

Lutum albolera est bitumen iudaicum
 uel secundum alios est lutum sigil-
 latum.

Lutum alhar est lutum purum absque
 putredine et malo odore.

Lutum albarire seu lutum albayra
 uel abayra est terra sigillata.

M Achid uaccinum est lac uacci-
 num, a quo propter mul-
 tam eius concussionem in
 utre aut in alio uase extractum est
 butyrum.

Machonach apud Arabes est linteamen
 ex serico aut ex lino, quo mulieres
 orientales utuntur cooperiendo cel-
 lum, et humeros, et alligatur parti
 posteriori capitis, et descendit per
 dorsum.

Macharad est forfex acuti capitis ad in-
 cidendum.

Machilum secundum aliquos est conse-
 ctio sic nominata.

Mach dunes idest petroselini.

Magra est terra rubra seu lutum rubeum,

- de ipso scribitur. 2. can.
Mabaur est axis pertransiens per ali-
 quod corpus sphericum sicut duo
 poli super quem circulariter mo-
 uetur.
Mabeigi, uide almarabeigi.
Mabaleb est granum notum in Syria.
Maudane est herba quam Veneti cata-
 putiam appellant.
Mabafa est uehiculum illud quod com-
 munitur dicitur sbar.
Mabeizaberegi est species lacticiij de
 quo Auic. 2. can. facit cap.
Maluchia est species malua. & Dama-
 sci est in usu, & datur infirmis se-
 brientibus.
Mar, uide almarabeigi.
Marbad, uide Bancharas.
Marmacor seu marmauzi est herba,
 quam uulgares. Veneti appellant
 herbam sancti Ioannis, cuius semen
 est semen maru.
Maran alrasul est unguentum apostolo-
 rum. ita exponitur ab Auic. v. can.
 cap. de unguentis. Dicitur enim un-
 guentum apostolorum, quia Gal. co-
 posuit ipsum pro cura ulcerum, que
 fuerunt in cruribus apostolorum se-
 cundum quod arabes affirmant.
Mast seu mest sicut exponit glossa Ara-
 bica est alraib, quod est lac coagu-
 latum acetosum, & minoris acetosi-
 tatis, quam lac acetosum, quod no-
 minatur aldaug seu aldoo.
Masacuma est spuma utri liquefacti,
 que cum infrigidatur fit sicut sal, ut
 scribit Alehuin.
Masfere est tumor accidens oculis, &
 in facie subito ex uaporibus a san-
 guine eleuatis, & tumescit facies, &
 nasus, & frigidos, & alteratur mul-
 tum dispositione naturali.
Mecha est ciuitas in qua est sepultura
 Maumerbi, inde mechia nomen de-
 nominatiuum significans quod nasci-
 tur uel defertur ex hac ciuitate.
Mechul est mensura.
Mechuch est mensura.
Medaruzan uide derezi.
Meded idest quid successiue restaurans.
Medicina alhalebie uide albalebi.
Medicamen alrasum secundum quod
 exponitur ab Arabicis est medica-
 men, quod applicatur ulceribus seu
 plagis capitis cum fractura ossis. Et
 hoc medicamen describitur ab Aui-
 cen. fen. iij. quart.
Medufat idest compositis.
Medeli idest secundum situm extensum
 uersus inferius.
Medini, uide uena medini.
Meba seu miba est nomen commune ad
 storacem liquidam & siccam. Et
 astarach est species meba ut patet.
 2. can. cap. de storace. Et quidam
 per astarach intelligunt storacem ca-
 lamitam, quidam uero storacem sic-
 cam nigram.
Meiubegi idest staphisagria.
Mel tabarzet secundum auctores Ara-
 bes est zuccarum tabarzet dissolu-
 tum, quod remansit in uase, in quo
 fit zuccarum tabarzet, & non fuit
 coagulatum sed remansit liquidum sicut
 sirupus.
Melones xachi sunt angurie aquose,
 in quarum concavitate continetur
 plus de aqua, quam de medulla.
Melones alfelestini sunt angurie longe
 tortuose uersus stipitem, cum quo
 coniunguntur, & nascuntur in Aeg-
 ypto, & ibidem nominantur bathe-
 ca abdeleui.
Melones Indi sunt angurie uirides, que
 communiter nascuntur, & ustantur
 in pluribus regionibus.
Melon alraki est melon Indus. i. angu-
 ria communis, que apud Arabes quan-
 doq; appellatur batheca Inda, quando
 que batheca uiridis, quandoq; batheca
 filistin, quandoque batheca alxachi.
Memiran est radix nodosa non mul-
 tum grossa citrini coloris, sicut eu-
 cuma, minor tamen est & subtilior,
 & asportatur ex India, et apud phy-
 sicos orientales est ualde nota, &
 usteatur in passionibus oculi.
Menachebe, uide almenachebe.
Mendel idest uas.
Meruzi uel mezui idest declinando ip-
 sam ad pectus.
Merdasengi idest lithargyrium.
Mesch, uide alhadeb.
Mest, uide mast.
Mesue quem allegat Auic. fuit filius
 Mesue antiquior, qui multa scrip-
 sit in medicina. Alius autem fuit
 Mesue posterior, qui composuit li-
 brum Mesue nominatum approba-
 tum ab omnibus Italicis, in quo mul-
 toties allegantur uerba Abuhali id-
 est Auicenna. Et ego uidi librum
 Arabicum filij Mesue antiquioris.
 Sed librum filij Mesue posterioris
 nullibi in arabico reperire potui.
Mesiba est nomen medici.
Mestiarum est pondus.
Mesha est pannus factus ex pilis asino-
 rum & caprarum, & quandoque ex
 pilis caprarum tantum, & Arabes
 habitantes loca deserta faciunt sibi
 tentoria et saccos ex huiusmodi pan-
 no grosso.
Mesas est radix cornu caprini. Alij di-
 cunt quod est pars cornu iuxta pes-
 des animalis.
Metarach est exercitium compositum
 ex debili & tardo.
Mezui, uide meruzi.
Mibachtegi est sapa seu succus uue de
 coctus usq; ad consumptionem quar-
 te partis.
Miba, uide meba.
Miba sceile idest storax liquida.
Miba mumia secundum expositores
 Arabes est mumia dissoluta. Et in
 libro synonimorum Arabico scri-
 bitur quod almuniali & mumie
 sunt idem.
Missusen uel missusan, uide almissusen.
 quia sunt idem.
Monchar algorab idest rostrum cor-
 nicis.
Morus se membra apud Arabes expositi-
 tores sunt membra, que suscipiunt
 uirtutem a membro principali.
Morgian, uide besa.
Mora alfarjad est mora alba dulcis.
Mora scemi est mora nigra saporis
 muzi.
Mores alsebbah, uide alsebbah.
Mucra secundum Arabes est pars exte-
 rior oculi, que nobis apparet.
Mucadabati seu almachadaba est no-
 men commune ad instrumentum cu-
 quo inciditur coniunctiua oculi, de-
 inde penetrando & intromittendo
 dictum instrumentum inter corneam
 & uueam deprimitur aqua ad par-
 tem inferiorem, & ad instrumentum
 supradictum penetrans et deponens
 aquam, sed non incidens habens ex-
 tremam penetrantem obtusam
 non acutam, ue penetrando ledat tu-
 nicas oculi.
Mudaba idest discooperiens os cum
 unica solutione.
Mugienum, uide Giennun.
Mugath est radix, que reperitur apud
 aromatarios Damascenos, & est ual-
 de in usu in cura doloris dorsi apud
 totam Syriam & Aegyptum.
Mun est uocabulum Persicum & est
 idem quod cera.
Muraba idem est, quod hoc nomen con-
 ditus, conditus, conditum. Et propter
 hoc per zingiber muraba intelligi-
 tur zingiber conditum, & sic de
 alijs.
Muriafilun est planta, de qua Ebeni-
 tar, & alij scribunt, quod mirabili-
 ter resistit uenenis.
Musa est fructus suauis nascens, ubi
 oriuntur canne zuccari, & de ipa
 sa habetur. 2. can.
Mussoli, uide almissuli.
Mus napelli, uide Bis mus.
Mutuassem est nomen regis.
 N
Nabati appellatur illud quod ori-
 tur in quadam regione orienta-
 li nominata Nabat que non mul-
 tum distat a Ninive ciuitate, & a
 Bagaded iuxta tigrim fluium sta-
 tuata.
Nabacha est pondus scilicet quantum
 est granum nabach de quo in. 2. can.
Nacham est auis magna paludosa. Et
 secundum

secundum Arabes de hac intelligit
Auicenna. 2. can. cap. de Nham sive se-
cundum aliam literam Nacham.
Napellus albus apud Arabes intelligi-
tur radix napelli alba.
Napellus cineritius intelligitur radix
napelli quae est cineritii coloris.
Nardin idest spica nardi.
Nargil id est nux Indica.
Nasturtium babei idest nasturtium ba-
bilonicum et est nasturtium album.
Nathaf est res condensata in modum da-
styli, quae deglutitur.
Nathif idest loch spissum.
Nebit arabice idem est quod nimum
Latine.
Ned primum secundum Arabes est suf-
fumigium perfectissimum composi-
tum ex ambracan et xilooloe et
musco perfectissimis, et ualde ele-
ctis
Negiem uel negim seu negieme quod
Arabice dicitur althil est species tri-
folij eleuati a terra ad quantitatem
palmi tantum, et producit flores
quasi in figura pyramidalis et in co-
lore rubeos aut albos.
Nermisc, uide alnermisc.
Nerdi, uide os nerdi.
Nesrin est rosa habens odorem acutum,
et uulgares apud Hispaniam et
Barbariam appellantur rosa muscata,
et Damasci dicitur rosa nesrin, uel
nesrin, et est species rose sylue-
stris.
Nesfstezi idest amylinum linitum.
Nesnad uel nudad est liquor aroma-
ticus.
Nesfstezi citrinu est species amyli, quae
artificiose fit citrina.
Nesfstezi alafor idest fex seu residen-
tia croci hortulani in succo limo-
num pro tinctura rubea facienda, si-
cut, fit in Aegypto et Syria apud
Samaritanos.
Nham est auis, quae dicitur struictus.
Niazeh idest stella comata.
Nil est herba, ex qua exprimitur succus,
ex quo conficitur Indicum tingens.
Nisabur est nomen regionis Persiae,
unde nisaburi, scilicet quod est ex ea
regione.
Nix sive, uide Aslus. et flos salis.
Nodi melini sunt nodi, quorum materia
coniuncta est sicut mel.
Nuaged sunt dentes maxillares ultimi
qui nascuntur ab annis. xiiii. usque
ad aetatem consistentie.
Nua est pondus. 3. iij. secundum ali-
quos et secundum alios. 3. v.
Nudad, uide nesnad.
Nura idest calx et significat etiam pss-
lotrum.
Nux regalis secundum Arabes est nux
quae communiter est in usu, quia est
nux maior, et delectabilior gustui.

Nux metel secundum quod scribitur in
libro Ebenbitar et secundum om-
nes physicos Syrios et Aegyptios
est fructus cuiusdam plantae cuius sta-
tura et folia simulantur melonge-
nae, et apud aliquos Arabes appella-
ntur berbengina idest similes me-
longene et florem habet album ma-
gnum oblongum, et fructus eius,
qui dicitur nux metel est sicut nux
aspera, cuius cortex est spinosus, et
grana seu semina huius fructus sunt
sicut semina pomi mandragorae, et
sunt dulcia pinguis. Cortex autem
spinosus similitur cortici spinoso
fructus cuiusdam plantae, cuius fo-
lia sunt similia folijs bederæ paruis
et stipites eius inuoluntur super
uirgulas sicut uolubilis, et fructus
istius plantae et sicut nux uiridis, in
cuius cortice sunt spine grosse acu-
te, et talis fructus a mulieribus Ve-
netis et Patenis appellantur caran-
ze, et ex isto fructu fit oleum ualde
sedas dolores haemorrhoidarum. Et
aromatarij et physici orientales ut-
tuntur hoc fructu in stupefaciendo,
et affirmant quod ipse sit nux metel
eo quia habet conditiones quas scri-
bit Auicenna de nuce metel, et facit ope-
rationes eius sicut docet experientia.
Illa uero nux quam Veneti appellant
nux metel, et quae reperitur inter
neces muscatas non habet spinas
quas scribit Auicenna. et talis nux,
quae asportatur ex India ignoratur
quid sit a physiceis orientalibus et
ab Italis connumeratur inter stu-
pefactiua.

O
Dor charegie est odor rei hu-
mide putride habetis in super-
ficie pilositatem atque lanugi-
nem quae a Venetis dicitur musta.
Oleum Chalef uide chalef.
Oleum xanbach apud uulgares arabi-
cos est oleum liliorum alborum, ta-
men apud physicos peritos est oleum
factum ex floribus iasmini.
Oleum alseini secundum aliquos est o-
leum dethaium, quae est herba notis-
sima Damasci. Et Auicenna in libello
de secretis quem ego traduxi, scri-
bit de ea mirabiles proprietates.
Oleum alrazachi secundum Arabes
est oleum factum ex susen albis. i. li-
liis albis.
Oleum de susen absolute est oleum de
susen asmagium. i. liiis coelestibus
factum cum spica et alijs aromati-
cis sicut declaratur in lib. Mochtar
arabico.
Oleum stragi est oleum ssaminum.
Oleum de aqua secundum aliquos est
oleum omphacinum. Alij uero di-
cunt quod est oleum ablutum cum

aqua.
Oleum alzei idest oleum oliuae.
Oleum hortense est oleum, quod fit ex
oliuis non syluestribus.
Ormus uide alcharad.
Os nerdi est os positum in fine pectinis
pedis uersus partem syluestrem, et
in parte connexa ipsius pedis, et ta-
le os habet figuram hexagonam et
denominatur nerdi quia asimilatur
taxillo hexagono, quo antiqui lude-
bant, et illi taxilli fuerunt appella-
ti nerdi ab inventore, qui fuit philo-
sophus clarissimus et appellabatur
Nerdi.
Ossahemie uel alaberie sunt ossa para-
ua post aures, quae sic appellantur,
quia asimilantur extremitatibus eu-
spidis sagittarum, et acuum.
Oslatum apud Arabes appellatur os
alchatin.
Ouum uenti est ouum super quod non
eccecidit hora coitus roritas, et uir-
tus masculi, et apud uulgares dici-
tur ouum uenti, quia cum sit absque
uirtute masculi non est aptum ad
conceptionem.

P
Panis almele secundum Arabes est
panis coctus super lapides calefa-
ctos et coopertus cineribus ca-
lidis.
Panis alcheshchar est panis factus ex fa-
rina permixta cum furfure.
Panis albauari est panis factus ex farina
frumenti prius abluti et insusi
in aqua, quod quidem frumentum
post eius abluitionem et exsecatio-
nem molitur una uice et non pluri-
bus uicibus sicut quando fit simid
seu simila.
Panis alchathais est panis decoctus in
patella absque aliquo unctiofo.
Panis alseiti est panis non bene deco-
ctus qui postea diuisus in partes ex-
siccat in umbra, et ex eo cum o-
leo amigdalino et aqua conficitur
serculum.
Panis ex fractura simile est panis ex fa-
rina frumenti loti bis molli, quia
per primam molituram separatur
furfur grossum, postea iterum moli-
tur illa farina a furfure depurata.
Pilula alsabiar sunt pilulae assaiaret, et
denominantur alsabiar ab Arabicis,
quia administrantur apud somnum,
alsabiar enim significat illud quod
est amicum somno, uel quod admini-
stratur apud somnum, et est uocabu-
lum Persicum.
Pilula ascebia, et pilula biberem sunt
pilulae sic denominatae a medicis.
Piper longum secundum quosdam arabi-
cos est primus fructus arboris pipe-
ris, quia est flos arboris piperis sive
est flos auellanae et post huius-
modi

modi florem producit piper rotū dum. Nam huiusmodi flos cum magnificatur, tunc grana, quae prius in flore praedicto erant unita, separantur & efficitur flos ille, sicut botrus seu racemus berberis, in quo pendunt grana. Et experientia docet, quod grana piperis completa colliguntur ex botris similibus botris berberis. Quidam autem alij dicunt quod piper longum producit in arbore alia specie diuersa ab arbore piperis.

Pisces sēsa uel besa qualis sit ignoratur. Pisces aladradi sunt pisces petrosi.

Plumbum alcalai est plumbum declinans ad naturam stanni.

Porrum scemi habet in radice sua caput grossum ualde.

Porrum nabathi non est ita, & ambae species sunt notae Damasci.

Pruna armena sunt pruna delata ex Armenia absque cortice exsiccata carnosae ualde. Et ego uidi ipsa transmitti principibus Syriae, & Aegypti in munus ipsis gratissimum, & gustant ipsa in sapore dulcia & delectabilia, & expertus sum ipsa in infusione & decoctione magis lenire & soluere, quam Damascena. Et hoc idem asserit Ebenbitar arabicus cap. de prunis. Et ideo uerificantur uerba Auicē 2. can. cap. de prunis, qui dixit. Et Armena sunt magis abstersiua, & uehementius soluentia.

Pullus chardanegi secundum Sirasim est pullus primo aliquantulum elixatus, postea iuxta ignem assatus.

R

Rachezan idest penetrando. Rachame, uide arachme, quia sunt idem.

Racht idest diuersorum colorum.

Racemus in arbore nucis est flos nucis.

Radani, uide chadessan.

Rabada uide alrabade, quia sunt idem.

Raib est lac acetosum coagulatum & est maioris aquositatis, quam mast seu mest.

Rathane est species piscis.

Ramech est compositio ex rebus scriptis, cuius descriptio habetur in antidotario.

Rapa parua secundum Arabes est species rape, cuius folia sunt similia sticle, & radix eius est rubra interius, & exterius & Damasci appellatur suandar et comeditur in ferculis cum acetosis & speciebus sicut rapa.

Rasbot, uide alcheffir.

Rasēd, uide alrasēd quia sunt idem.

Ratinegi, i. gummā pini. Et secundum

glosam arabicam nominatur etiam calfonta, & in Syria arbor eius nominatur alarazi.

Ratiha est species piscis.

Rathbe, uide alrathbe quia idem sunt.

Razana idest quies corporis seu eius stabilitas.

Realgar, uide alsech.

Rechi seu alrai est ciuitas Persiae.

Rhaune est nocumentum in operationibus cogitativis secundum diminutionem aut destructionem.

Rhai alaman, i. pastus columborum.

Rigil idem, quod aggregatum ex coxa & crure et reliquis partibus pedis.

Riba alfabian, i. uentositas puerorum.

Quidam per riba alfabian intelligunt uentositatem grossam intra caput, quae ipsum replet ita, ut commissurae capitis aperiantur. Et quidam alij exponunt in libro canonis quod est magnitudo capitis causata ex apertione commissurae propter uentositatem & humiditatem in eo aggregatam. Quidam uero intelligunt speciem epilepsiae quae proprie accidit pueris in etate pueritiae. Et quidam nominant hanc egritudinem Sarra alfabian & est quod puer moueatur motu epileptico & quandoque torquentur mandibulae, & oculis accidit Sachus idest dispositio qua oculi continuo aperti manent semper intuentes in unum locum.

Rihan suliman idest gienasfran quod est oximum gariofillatum.

Romaniati est cibarium ex carne cum granis granatorum & passis.

Ruadas, uide Giedual.

Rubus canis est rubus, qui producit flores albos similes rosis syluestribus post quos producit fructus similes oliuis qui in tempore autumnali efficiuntur rubei, & maturantur, & ab aliquibus comeduntur, & sunt in sapore dulces ad ponticitatem, & stipticitatem declinantes, & inconueniens ipsis fructus est quaedam lana seu lanugo, aut pilositas cum semine sicut in capitibus rosarum domesticarum. Et secundum aliquos semine praedictum tam in rosis syluestribus quam domesticis est uerum semen rosarum.

Rubien est species piscis.

Rumi apud Arabes antiquos appellata fuit regio quarti climatis, quod etiam obseruatur hodiernis temporibus, sicut quicquid oritur in illa regione appellatur rumi seu rumie non intelligendo.

Romani in Italia, sed Syriam, Turchiam & Graeciam, quae rumi ab Arabicis appellatur.

Rusachtegi idest de aere adusto, nam rusachtegi significat es ustum.

S

Sabizegi seu sabizech sicut scribitur in libro Benagi albian dicitur de cortice mandragore, & de specie melongene syluestris, cuius fructus est sicut pomum paruum, & in cortice exteriori est spinosum. Et secundum Ebenbitar dicitur nux methel, & est stupefactiuum.

Sababich uel sananich est planta producens carnub nabathi seu carnub feuchi.

Sababech, uide alsababach, quia sunt idem.

Sabanec uel sabanegi, uide ut supra.

Sabot uel fabut est piscis, qui reperitur in flumine dicto Fora apud Persiam.

Sabag apud Arabes uocatur omne faeporosum, in quo caro uel panis intingitur.

Sacha, uide Chadessan.

Sachus uel sachas, uide Riba alfabian.

Sachafilus uel seaculus secundum Alchurast, & Ebenfis expostores Arabicos est apostema accidens in concauitatibus arteriarum cerebri ex sanguine grosso effuso ad ipsum, & putrido, & appellatur.

Sachafilus similitudinaria. Nam sachafilus uerum est mortificatio membrum, quam praecedat Ganaga idest cancrena.

Sachari idest durorum.

Sachragie quid sit ignoratur.

Sadahan, uide Chadessan.

Sadachan, uide ut supra.

Sadenegi idest haematites.

Saderuan ut scribit Ebenbitar est medicamen Indum.

Safarabaun est avis parua circa piscinas existens, quae confert ad lapidem renum. ut scribit Auicē in 3. ca. cap. proprio.

Saffas idem est quod salix, & salix appellatur etiam Kalef quia post florem non facit fructum neque relinquit fructum post se. Verum kalef proprie est species salicis habens folia latiora quam folia salicis, & in principio neris facit flores ualde odoriferos.

Safan idest oseum.

Safasfeli, uide squinzibin safasfeli.

Saganea est electuarii scriptum in v. ca.

Saban ubiq; in Arabico habetur ubi in Latino habetur adeps, & saban idem est quod unctuositas congelata circa renes & xirbum adipinum. Et ubi habetur pinguedo in Arabico habetur semen quod interpretatur unctuositas congelata sub cute & inter musculos sicut apparet in porcis, & in arietibus castratis in Syria existentibus, quae quidem unctuositas apud uulgares Venetos appellatur lardo.

sabagian.

- Sabagian, uide Chadeffan.
 Sabane est species salamenti facti ex pi-
 scibus paruis, salitis, & usitatur in
 oriente uersus Bagaded hodiernis
 temporibus.
 Said est regio iuxta Nilum distans à ei-
 uitate Chari itinere sex dierum.
 Sakaisab Arabice appellatur papauer
 rubeum, quod reperitur in campis.
 Sal uipere est sal, qui ponitur, & reperi-
 tur in uentre uipere salite.
 Sal tabarzet est sal durus mundus cla-
 rus seu salgemma.
 Sameriuma sicut scribitur in libro Al-
 cuin est faudenegi idest calamen-
 thum.
 Sananich, uide Sababich.
 Sarrba alfabian, uide Riba alfabian.
 Sarsar est animal quod Patani appellant
 grillo, & est paruū canis in nocte.
 Sarm seu Srgi est intestinum, quod ad
 anum seu ad ficteri terminatur.
 Sasfaja, uide alrathbe.
 Scaculos, uide fachaflus.
 Sceba seu sciba est species absinthij ba-
 bens folia minuta, & plures ramu-
 sculos, & est herba nota Damasci na-
 scens in locis syluestribus, & pisto-
 res comburunt radices & stipites
 ipsius infurnis calefaciendis, & de
 hac planta loquitur Auicenn. 2. can.
 cap. Sceba. Et sceba Armenum seu
 corascenum est illud quod Latini ap-
 pellat semen sanctum.
 Scemium dicitur illud quod oritur in re-
 gione scemi idest Syriae.
 Sceilem, uide alscilem quia sunt idem.
 Scelita est electuariū, de quo habetur in
 antidotario.
 Scitaragi est radix delata ex India, &
 est rubificatiua, de qua in 2. can.
 cap. Scitaragi.
 Schingibin, uide secaniabin.
 Sciba, uide sceba.
 Sebesten, uide Debach.
 Sechbagi, uide Bagi.
 Sech est galia non semper aromatizata
 Secaniabin quod Arabice dicitur schin-
 gibin est sirupus acetosus, & est co-
 munis ad mellinum, & zuccarinū.
 Sechirustie idest sefirotie.
 Sedar, uide alcedar.
 Seder est arbor ex cuius folijs fit pul-
 uis, quo Sarraceni utuntur in bal-
 neis, & reperitur hec arbor in ter-
 ra promissionis circa Sidonem, &
 ciuitatem safet.
 Sefaihe idest nascens ad radicemontis.
 Sefaiha idem est quod partes laminose
 seu partes late subtilis, sicut partes
 squamose.
 Segiar mariem seu arbor uel planta ma-
 rie, sicut scribit Ebenitar, est her-
 ba, que dicitur alachuen que est ma-
 tricaria, & apud aliquos uulgares
 italos nominatur herba sancte Ma-
 rie. Et segiar mariem dicitur
 etiam de arbore, cuius folia smi-
 lantur folijs arboris cytoniorum
 & ex ea colliguntur grana algul in
 Aegypto. Et in Grecia colligitur
 storax secca gummosa Aromatica
 & odorifera, quæ ab Auicenn. 2.
 can. dicitur astarach & apud uulga-
 res Arabes dicitur bachur mariem
 hoc est suffumigium marie.
 Seles in Arabico aliquando significat
 flexibilitatem & mobilitatem faci-
 lem, aliquando significat laxitatem
 & quid laxum nō compactum, sicut
 iunctura non stricta non compacta
 ligamentis fortibus, quæ facilius
 moueatur aut flectatur. Et secundū
 diuersitatem locorum, in quibus re-
 peritur iste terminus, diuersificatur
 intentio ipsius.
 selgem, uide alselgem quia sunt idem.
 Selgiem alsogar idest rape parue.
 Selet alnabel est mel dactylorum.
 Selk idest blitis.
 Selami idest in nodo uno digitorum.
 Semen est butyrum coctum siue anti-
 quum siue nouū. Et quandoque acci-
 pitur pro unctuositate congelata
 sub cute, uide Sabam.
 Semen mari, uide Marmacor.
 Semiemanie, uide alselamiat.
 Semsem, uide ut supra.
 Semarat, uide alzarachab.
 Semar apud Arabes est auis, quæ apud
 Venetos quælea appellatur.
 Semid apud Arabes est farina ex frum-
 ento grosso modo trito cum mola
 ita ut cortices fursurei grossi sepa-
 rentur & remaneat medulla tritici
 prædicti in modum granorum milij
 paruorum quæ medulla sic trita &
 mundificata a fursuribus Latine di-
 citur simila. Et apud aliquos non so-
 lum illa medulla tritici grosso modo
 trita, sed etiam pars subtilis ipsius
 medulle trita subtiliter & mundifi-
 cata a fursuribus appellatur simid
 seu simila seu flos farine.
 Semacha est separatio continui eueniēs
 in panniculo subtili cooperiente cra-
 neum.
 Semum idest aere uehementer calido.
 Semegenium idest nigrum.
 Semachu idest super partem dextram
 aut sinistram capitis.
 Senan idest dentalis.
 Senafen idem est, quod spina uel illi
 simile.
 Sengar idest lactuca asini.
 Sengiar idest lactuca asini.
 Sembadege est res mineralis apud uulga-
 res Latinos appellata smerio, cum
 quo arma & alia ex ferro constru-
 cta absteruntur, & sunt lucida
 & polita.
 Senasene idest marginis concanuitatis
 spondilium.
 Sengiabue est granum sebesten, sicut ex
 ponit Ebenfis.
 Sendar idest uitis nigra.
 Serengi est minium quod est rubrum
 ualde, & fit ex adustione plumbi.
 Seraff est pars micach charilaginosæ,
 quæ continuatur cum extremitati-
 bus costarum mendozarum ita, quod
 extremitas costarum mendozarum di-
 citur seraff, & est iuxta hypochun-
 drium.
 Seragi alchaitrab sicut scribit Menagi
 albian est herba proxima hyssopo
 ut etiam scribit Auicenn. cap. de lam-
 pade alcotrob. Aliqui Arabes di-
 cunt, quod est mandragora habens
 figuram humanam. Alij autem diuer-
 sificantur circa expositionem huius-
 modi nominis.
 Seregi uue idest rob uue.
 Setan, uide alcharad.
 Sextarius est pondus. 3. vi. s.
 Shad idest cyperus.
 Shemie, uide ossa shemie.
 Shedanegi beri, uide alsemne.
 Shed est fauus mellis.
 Sherzur est regio Persiæ.
 Sicla nigra secundum aliquos est plāta
 quæ in Syria appellatur suandar, cuius
 folia sunt similia folijs scle
 parue, & color ipsorum est ualde
 utridis ad nigredinem declinans, &
 radix est rubea ad magnitudinem ra-
 phani oblonga, & habet corticem
 grossum supra corticem sicut cepæ.
 Ebembitar autem connumerat hanc
 plantam in specie raparum, & scri-
 bit, quod semen raparum, quod pro-
 prie ingreditur thyriacam, est semē
 suandar prædictæ. Et in Syria ra-
 dix prædicta rubea in hortis na-
 scens comeditur elixata in ferculo,
 & condita cum aceto, & oleo, & sa-
 le, sicut fit salatutium ex carotis seu
 ex radice bautiarum domesticarum.
 Et radix ista etiam cocta & condita
 in aceto solo aut in zuccaro. sicut
 conduntur rape, seruatur longo tē-
 pore & comeditur. Et radix præ-
 dicta etiam sicut relatum est a fide di-
 gnis oritur in Macedonia circa ciui-
 tates Durachij & Alexij in locis ca-
 pestribus. Et semen huius radiceis
 seu rape nascentis in locis campe-
 stribus, uidetur magis utilis pro thy-
 riaca conficienda, quam semen hora-
 tulane.
 Sief almezidachiana idest sief Alchueb
 idest sief stello.
 Sief alnesafegi idest sief de amylo.
 Sief alchenduri idest sief de thure.
 Sief alramadi idest sief cineritium de
 quo in antidotario.
 Sigilla lacune idest terra sigillata.
 Silach, uide alselach, quia sunt idem.
 siliqua

Siliqua de Syria est Siliqua, quae comeditur ut patet. 2. can.

Simila, uide simid.

Sinia ideo est ex regione Sin.

Siracost ideo est manna quae apud Italos usatur.

Sirachs est radix silicis nota apud aromarios Damascenos, et est in usu contra uermes.

siragi, uide oleum siragi.

siragi storacis est unctuositas storacis sismibrium, uide alneman.

sorbagi, uide Bagi.

sosati ideo est pleurexis. Quidam Arabes tamen dicunt, quod sosati proprie est apostema costarum.

speculum alfinie est speculum artificiosum in quod si quis inspiciat, uidetur os suum esse tortuosum.

spica nigra est spica nigra aromatica quae declinat ad nigredinem.

spodium, uide alcanna.

spuma absinthij secundum aliquos Arabes est succus absinthij spumosus subtilis depuratus a parte sua fecali residente. Et quidam dicunt quod est succus depuratus, aut non depuratus, et dicitur spuma, quia talis succus secundum plurimum habet spumam.

spuma psyllij ideo est mucillago psyllij. sginzibin safauseli ideo est sirupus acetosus de cydonijs.

stelle alderari sunt stelle luminosae, sicut scribit glossa Arabica.

stella samius uel samus, uide lutum samium.

stineus, uide Cocodrillus.

suachi, uide Gledau.

suadar, uide stela nigra, et rapa parua.

suasera secundum Ebenbitar est musculus diaboli, et est species abrotani.

subet sari ideo est dormitio uigilatiua.

sucharan apud aliquos est hyusquamit nigra, sed apud medicos peritos est planta appellata cicuta.

suchutii est semperuiua, sed glossa Arabica dicit, quod est aliud.

suffumigatio alchamior est suffumigatio rerum odorabilium bullientium in aqua rosata et euaporantium ex uase, in quo bulliunt, quod habet orificium strictum.

sufertun sicut scribitur in libro Benagi albian est semperuiua, et secundum alios est species mandragorae.

suich, uide alsuichi.

sule ideo est saffase seu trifolij.

sulegian est ludus, in quo equitudo percutitur pila rotunda lignea cum baculis, et huiusmodi ludus est in usu in oriente.

sumurion puto quod sit herba habens stipites concauos, et folia similia folijs apij, sed maiora, et apud mulie-

res Venetas appellatur leuistico.

sumach albagadedi est sumach album seu minorem habens rubedinem, et dicitur albagadedi quia asportatur ex regione dicta Bagaded.

sumach aldebagin ideo est sumach, quo preparantur coria et pelles.

superius squinanthi ideo est flos squinanthi, qui simulatur floribus canularum uerum est ualde paruum in quantitate. Et ego emi huiusmodi florem delatum ex Mecha, et erat continuatus cum stipite, et folijs squinanthi. surbagni seu surbagiet est cibarium factum ex brodio cum pauco rizo, aut melle, et alijs, quae in ferculis ponuntur, et est fluidum, et est ualde in usu in Syria. Arabes namque non bibunt aliquid in prandio aut cena sed loco potus sorbent huiusmodi ferculum. Sautus enim putant quam aqua frigidam. Vinum autem ex lege est eis prohibitum.

suriestan est medicamen compositum.

suri est utriusque rubrum.

suregi parietum ideo est illud, quod egreditur ex parietibus, et muris, et est sicut sal.

Surethun est testiculus.

susan, uide alhuissusen.

susen, et ad ideo est floris lilij nondum maturi seu nondum aperti.

sithragi quid sit, uide. 2. can. et est quae si simile castae lignae, uerum frustra eius sunt subtiliora, et est nota apud aromarios Damasci.

T

Abrasten est ciuitas Persiae.

Tachir apud Arabes est substantia medullarum tritarum dura post expressionem seu extractionem olei ab ipsis cum uehementi compressione factam. Et sic tachir amigdalorum est substantia dura, quae remanet post expressionem olei ab ipsis tritis. Et similiter dicatur de tachir granorum ben, et nucum et fistico rum, et similibus.

Taffla quidam dicunt, quod sunt granatae bluestris. Quidam dicunt quod est aliud.

Tachib est ciuitas Persiae.

Tamar beyrun sunt dacilyli magni benematuri.

Tanur est species furni in oriente qui est ualde in usu, et est factus ex luto cocto sicut testis, cuius longitudo est trium cubitorum, et latitudo ipsius est duorum cubitorum uel circa, et figuram habet rotundam, cuius orificium est strictum in parte superiori, reliquae uero partes sub eo exstantes gradatim dilatantur usque ad extremum eius inferius, et cir-

cunquaque partem furni appositi sunt lapides, et lateres calce aut luto firmati, et cum calefactus est cum lignis subtilibus accensis remanentibus prunis in fundo eius: tunc pasta mollis extensa in modum placentae applicatur eius lateribus, ipsisque ad haerendo coquitur a calore lateris tanur: et calore ignis et aeris in ipso existentis: orificium namque clauditur.

Tedmur est regio uersus orientem inter Bagaded et Damascum situata.

Tenur corporis secundum Stralsm est pars corporis concaua comprehendens uiscera.

Tenchis alras ideo est declinationem uel demissionem capitis uersus anteriorem.

Tenaseb ideo est glutinis alborum.

Terbentina est guma arboris productis fructum, qui dicitur granum uiride.

Tereniabin seu trangibin est species manae, quae in oriente est ualde in usu, et de ipsa habetur in. 2. can.

Tercbia ideo gradatim procedere.

Terid ideo est panis comminutus in iure pingui.

Tertiana triangulata ideo est quartana.

Tesfid ideo est capitis apud arabes est figura capitis priuata commissura coronali, aut commissura laude propter priuationem eminentiae partis anterioris, aut posterioris capitis. Alij dicunt, quod est figura capitis non habens commissuras praedictas, unde sequitur nocumentum in operationibus cerebri.

Thabaun uide althoin.

Thaian marinum, uide almarmabeigi.

Tharbuua uide esylua.

Thasugi est pondus.

Thaun, uide oleum ascini.

Thababegiat sunt cibaria preparata cum carne, ex quibus quoddam est acetosum, quoddam salsum, sicut scribit Benagi albian.

Thaibabi est quaedam regio.

Thalisfar est folium oliuae Indae. Alij dicunt quod est lingua auis.

Thala est uinum coctum usque ad consumptionem tertiae partis.

Thebegi apud Arabes idem est quod tumefactio quaedam similis cachexiae. Unde de cachexia est tumefactio faciei et extremitatum causa debilitatis est patiens. Sed thebegi est nomen commune ad cachexiam ueram, scilicet quae prouenit uitio hepatis, et ad tumefactionem membrorum similem cachexiae prouenientem ab alia causa, sicut tumefactio oculorum et faciei ex somno prolixo et alia consimilia. Thefel est sax rerum uiscosarum sicut olei et similitum. Quandoque uero durdi et thefel sunt idem.

Thear

Thear est tempus in quo mulier est munda à menstruis.

Tin alfil uide cylbus.

Tochban, uide chadeffan.

Trangibin, uide tereniabin.

Trehel est tumor membri causatus à materia phlegmatica.

Tri est cibarium ex pasta frumenti quādoq; fermentata, quandoq; non, & uulgariter dicuntur lesagnette.

Trochiscus niger apud quosdā Arabes est trochiscus andaron.

Tubal est squama seu cortex cadens de ere aut ferro ignito percusso à malleo.

V

Vchachal, uide alchuxez.

Vdha, uide aludha.

Vena alabathi sunt uene brachij infra basilicam.

Vena medini ab aliquibus uocatur uena ciuilis, & est egritudo accedens precipue in ciuitate Medini apud Mechem, ubi sepultus est Maimehus. Et licet egritudo prædicta accidat in terris Aethiopiæ, tamē multiplicatur maxime in ciuitate prædicta. Et quia etiam est bothor quod ulceratur ex quo postea egreditur aliquid simile uene, quod non cessat prolongari & quandoq; habet motum uermis. Ideo denominatur uena medini.

Vene citrinae apud Arabes sunt curcuma, apud alios uero sunt radices curmiran.

Vena scellaris ut dixit Siras, est uena quæ apparet inter partem inferiorem brachij & partem domesticam ipsius, & ipsa est ramis basilicæ, ut dixit Auic.

Vena alfabad est uena adiutorij.

Vene albales sunt uene partis posterioris capitis supra foueam nocæ, & est pars, supra quam appodiat caput apud respirationem corporis.

Vene alsebatu seu subeticae sunt uene arteriales situate sub uenis guidegi.

Vena alaleb est uena descendens ad in-

guina & uescan & dicitur porrus uirides.

Vena almat uel almatit est uena quæ est sub genu.

Ventostitas alaserse idem est, quod apud latinos uentostitas grossa causans gibbositatem & de ipsa loquitur Auicem. tertia primi cap. de egritudinibus infantium.

Vermis apum est uermis, qui reperitur in aluearibus apum.

Vgene, uide alebad.

Vgia, uide alalem.

Vgiur idest puluis uel suffus.

Villimechij idest qui ex Mecha deferrunt sunt uilli corticum arboris, ex quo extrahitur bdellium, & sunt albi subtiles longi, sicut filum lineum tendens ad grossitiem aliquam, & ex ipsis fiunt chordæ, & in balneis orientalibus & in domibus apud mulieres sunt ualde in usu ad abstergendas & lauandas manus cum sapone & aqua, nam huiusmodi uilli inciduntur & complicantur sicut manipulus stuppe lineæ, & cum ipsis lauantur manus ut supra.

Vinum aldadi est uinum in quo decoctum est aldadi.

Viscus romanus est gluten albotin.

Vitrum pharaonis est uitrum clarum.

Vmed sicut scribit glosa arabica est calor æstuosus uehemens absq; flatu uentorum.

Vnguentum apostolorum uide Maram alraful.

Vnguentum albaurin idest unguentum discipulorum Christi.

Vresan, uide alurasan quia idem sunt.

Vsme, uide granum nil.

Vsuen, uide alkali.

Vsue est herba nascens in arbore quercus, & Damasci est nota, & dicitur Arabicè asna & est muscus quercinus.

Vssach, uide allasach.

Vulnera albasme sunt uulnera in quibus frangitur uel scinditur os capitis.

Vua montana idest stassagria.

Vzir, uide in probemio.

Vzifur est uocabulum corruptum,

nam Arabicè dicitur zēgiuser quod est idem apud arabes, quod latine cinapium. & ubi apud latinos reperitur uzifur, debet intelligi zēgiuser.

Z

Zachema idest coryza.

Zazi idest branchos, seu barbas, seu uncinos.

Zaizalacht, uide azadaracht.

Zarur est species forbe uel messili ualde nota in Syria.

Zared est concatenatio annulorum ferri concatenatorum in lorica, quæ apud uulgares zaradia appellatur.

Zebd, uide alzebd, quia sunt idem.

Zeduar & gieduar sunt idem & est radix nigra ex India delata, quæ ab ægyptijs, & Syris exhibetur contra uenenum, & uenditur magni precij.

Zedoaria apud Arabes quosdam appellantur cyperi Indi, quia nascitur in India, & similatur cypero.

Zelabie, uide alzelabi.

Zemane est priuatio motus in manibus aut pedibus propter mollificationem.

Zengiufer, uide uzifur.

Zenziar idest uiride aris.

Zenziaria idest similis ærugini aris.

Zenzi sunt æthiopes orientales.

Zerbagi est cibarium quoddam.

Zerfchie est uocabulum persicum, & significat cibum factum ex granis berberis.

zerfch, uide alzerfch quia sunt idem.

zibib est uua passa magna exsiccata & habet arillos.

zirbagi, uide Bagi.

zuccarum sulimentum est zuccarum rubeum.

zuccarum albasser, uide albasser.

zuccarum albatzech est zuccarum de quo Auic. 2. can. cap. de zuccaro.

zufare quid sit lege. 2. can.

zurumbat est radix illa, quam aromatarij Veneti appellant zedoariam.

FINIS.

ANTIQUA EXPOSITIO
Arabiorum nominum.

Iguariscen est genus columbarum.
 Aalgak. i. tribulus.
 Abbel. i. iuniperus.
 Albetairon, id est grana citri.
 Abelus. i. grana capitis, et est staphisagria.
 Abgas. i. panniculus subtilior et teratius quo embryo inuoluitur.
 Abbel id est fructus iuniperi.
 Abir species est exiture.
 Abolfusel id est piper triangularis.
 Abrahamia. i. ulcera quae sunt in ultimo malitia.
 Abusebegue secti. i. somnia pmutabilia.
 Acati. de cutis succo fit acacia.
 Acetret est medicina quae fit ex aloe, hiera mastice, et myrobalanis.
 Aced. i. genus absinthij coloris subalbidi.
 Acemania. i. contractio.
 Acharini est quaedam species lactucae asini, annulus similiter.
 Acinges id est utrum tritum.
 Acor est folium quod assimilat acetosae sylvestri et dicitur bertacti.
 Acratus et asunigie lapides sunt.
 Adab est animal et moratur in aquis.
 Adamarchi id est similia.
 Adabac id est uiscus.
 Adalafi. i. ungula caprina.
 Ademest id est laurus.
 Adereb id est fluxus sanguinis per inferiora cum sit ab hepate tantum.
 Aderere aromaticum.
 Adhoc id est lac uel adech.
 Adib id est lupus.
 Adibk id est muscus.
 Adoc. i. lac acetosum de quo extractum est butyrum, et dicitur adhoc.
 Adruculudidos est auis parua semper mouens caudam ualens ad lapidem renu.
 Adulbus. i. eritius montanus.
 Aduduc est nycticorax, et secundum alios est auis quae dicitur bubo.
 Aduzaruzegi id est gallus et gallina.
 Aenut id est antimonium.
 Afasaragenis id est mala cydonia.
 Afazax calulminum.
 Aficume est quasi nubes in nigro oculi, et dicitur ulcus sordidum habens crustas, et nominatur adustium.
 Aflic. i. ophthalmia cum in primis apparet.
 Afrana id est cibus de carne coctus infrigidatus.
 Afur id est crocus hortensis.
 Agib animal est.
 Agrios id est argentum uiuum.
 Agumbatalo id est strigum.
 Agusa id est hyssopi ceratum.
 Abascenobar id est nucleos pini. (ris,
 Abelsenobar sicbir. i. grana pini mino-

Abugilise. i. lactuca asini, uel lactucella maior, et nominatur simarem, et sinacrem, et super tibymallo.
 Aiesir id est uigil.
 Ainemen id est sisybrium.
 Akakamati id est quis, et dicitur frangens ossa.
 Akasuri, aragie, alesead, aksereh omnes sunt diuersae species camphorae.
 Akanatu id est instrumentum quo aliquis suspenditur.
 Achaisim. i. supremae partes nasi.
 Achael. i. cum aliquis impeditur in proferendo sermonem uel antequam proferat.
 Achasebda id est nasturtium.
 Achais id est acetum compositum ex duabus substantijs diuersis, una calidam, et alia frigida.
 Achaleum id est stannum.
 Achescen id est cibus factus ex hordeo excorticato.
 Alauim est una species calamebi, et alia de qua dicitur calamebi hirci.
 Alasebeofasar id est diptamus.
 Alarnade Romanum siseleos.
 Alabrib id est hypericon, et uocatur syriace uua demonis.
 Alabel id est uini potus.
 Alalcheti est spuma alba quae similatur bedeoard.
 Algarab est sal.
 Alauoch. i. plumbum nondum mudatum.
 Alanutoiden est quod alabasi. s. plumbum.
 Alasaf id est disudatio.
 Alaser id est radix uiris.
 Alachan id est locus ubi collum iungitur capiti exterius et posterius.
 Alarutola. i. calcanei locus.
 Alaib. i. i. epithema de odoriferis.
 Alabacani est os per quod completur iunctura.
 Alasar. i. concauitas.
 Alarfin. i. enula.
 Alasceam. i. ammoniacum.
 Alabari. i. frumentum depilatum decorum cum multa aqua.
 Alaasf est centaurea minor.
 Alagem, uel alhafrac. i. peritenocn qui habet lac.
 Alabi docenec. i. trochisci stelle qui non permittunt uitam recedere.
 Alazar almaries. i. lapis lacteus, qui cum fricatur, facit lac, cuius uirtus est, ut hematites, sed debiliior.
 alazaracoe. i. petra serpentina, et est tribus modis una quasi nigra, alia sub uiridis immixtis lineis albis, et alia uiridis.
 Alazar lazuard. i. lapis lazuli.
 Alazara fengi. i. lapis spongiae.
 Alag. i. sanguisuga.
 Albuzer. i. dactyli.
 Alborati. i. umbilicus.
 Albed sanez est rubedo extranea similis rubedipi leprosi.
 Albelladurum. i. anacardium.
 Alberdi. i. papyrus.
 Albagla antancha. i. portulaca.
 Albara acora scema. i. rapa.
 Albens. i. nux muschata.
 Albelet. i. myrtus.
 Albeldigar. i. fraxinus.
 Albesara segel. i. mala cydonia.
 Albeldil beldemez. i. grana ulmi.
 Albenben de quo fit oleum muscellinum.
 Albedarungi. i. basilicum.
 Albategin. i. extremitates osium quae iunguntur in digitis.
 Albelgaga. i. cucurbita.
 Albarachia est tabula magna cum qua aequatur os fractum.
 Albecal est basileum.
 Albesandar. i. uirga pastoris.
 Albechaubati. i. resistentia malitiei.
 Albondechindi. i. nux de India.
 Albazal. i. cipe.
 Albenexid. i. gummi albotin.
 Albin. i. uua secca.
 Albarnabet. i. cancer in naso.
 Albingia. i. auellana.
 Albeti est arbor pini cuius gumma dicitur tur gumma pini, et est colophonis.
 Albotin. i. arbor cuius granum dicitur granum uiride.
 Albius est lacticiu bochorniz, quod non minatur marinum, quoniam ibi nascitur.
 Albertiriacae cupressus latine est pinus cuius gummi dicitur colophonis.
 Alberengiestiu oximui cum florib. suis.
 Albedilen, uel alcatitui, uel fangujator id est incubus.
 Albutira est species calamebi sylvestris.
 Albel. i. flores palmarum.
 Albaras est morphea alba ut lac, uel nimia eius albicatio.
 Albezard. i. lapis qui omni ueneno resistit, et ideo uocatur qui ueneno resistunt albezahar.
 Alcarondo. i. rosa uinea egebat.
 Alcubezareum, adarar, atemar, altelagi, altatati, asceterac, aues sunt.
 Alcatati caro. i. caro nariu, uel renu.
 Alcolate est species fungoru quae coeditur.
 Alcorath. i. animalia quae dicuntur ugi lese fexis, et sunt canini.
 Alcard. i. cimices.
 Alchatinis panis quod est de genere tritici.
 Alcheel est locus inter duas spatulas sub collo ubi. s. coniungitur collum dorso.
 Aleuchefeti encastrum eorum qui praeparant coria.
 Alcumur est diminutio uisus propter nimium aspectum.
 Alcola sunt parua apostemata in ore.
 Alcurat. i. iurica.
 Alcuttab. i. egritudo.
 Alcandarios. i. triticum Romanum.
 Alcurati est fluxus uentris ex excoriatione factus secundum quosdam alcur.
 Alcatatur syringa, uel id quod injicitur per syringam.
 Alcosbot. i. apostema.
 Alcuncialis

- Alcunicalis est certa species bestiae, in qua apparet forma quae est in de-
crepitis quantum ad colorem.
- Alchori. i. palma sylvestris, & fit de
succo alchar sirupus de succo palma-
rum sylvestrium.
- Alcalat. i. stannum.
- Alchoc arbor est.
- Alcanzi est species cretae.
- Alcornagi. i. humex uel facta acetosa.
- Alcoocal. i. spina.
- Alcuruesik. i. fructus tamarisci.
- Alcarne. i. uitis, & dicitur cochear
quando inciditur.
- Alcakar. i. thapsia.
- Alchecaracha, uel arc adros. i. pyrethri.
- Alchisat. i. dragacanthum.
- Alchlamita. i. fermentum.
- Alchacher. i. alcafor.
- Alcoifos. i. cardui capiti.
- Alchakab. i. ligamentum à posteriori-
bus tendens anteriorius, & ab antio-
bus retro rediens.
- Alchatin. i. locus dorſi in directo renū
uel articulus est in Arabico.
- Alcule. i. parue pustule in ore.
- Alchaseran. i. bruscus.
- Alcube. i. caro affata super prunas.
- Alcubabe. i. ulcera nigra melancholica
quae sunt ad sanandum difficillima.
- Alcuzex. i. retanus & quandoque pro
particulari ponitur.
- Alcarti. i. punella agrestis.
- Alcubugi est auis quae dicitur alauda
capeluta.
- Alcamexit. i. nux tamarisci.
- Alde. i. oua. (rebri.)
- Alderex. i. concuities. i. uentriculus ce
- Alubellet sunt apostemata magna.
- Alubac. i. gluten.
- Aldeguaric. i. mensura cōtinēs. 4. libras.
- Alcstorab. i. storax.
- Alengesis dicitur emula, & est duorum
mori una habet citrini florem, alia
albū, sed melior est citrino flore.
- Alfereascen est uitis alba.
- Alemel sunt ossa subtilia, & minuta
quae sūt in digitorū extremitatibus.
- Alema capitis. i. cacumen.
- Alefeniati. i. species sicut piper & simi
- Alebec. idest filigo. (lia.)
- Alesferi. i. tamariscus masculus.
- Alexorafen. i. rafanus.
- Alesfer. i. uitis.
- Alestrati. i. rime.
- Alesatu. i. rotula genu.
- Alebreati. i. cantabrum.
- Alfachi. i. medicus.
- Alfegin dicuntur omnes species bonis
poris quae cibariis admiscuntur ut
piper, & zingiber.
- Alfaneai. i. locus inter meatum & la-
bium inferius.
- Alfasi. i. cum caro interior sit nigra, &
est ibi solutio cōtinuitatis, hoc fit
quod ex punctione, & sine uulnere
- Alfatarai sylvestris est portulaca ha-
bens lac, & est tithymallus.
- Alferisus est spēs lacticij perniciosi.
- Alfidabeget. i. condimentum.
- Alfirsedi est species mori, & est dulcis.
- Alfat idest medulla panis infusa, & fa-
cta ut pila.
- Alfuturati est agritudo, s. quando exu-
berat uelamen cerebri, & apostema
tur, & fit ut fungus.
- Alfetre. i. radix uitis albæ.
- Alfagi. i. agnus castus.
- Alferuzegi. i. smaragdus.
- Alfese uel atetem sunt agritudines lin-
gae quando aliquis non potest pro-
ferre nisi sese uel tetem.
- Alfaic. i. excedens & est os super galsa
mata habens quatuor latera, duo su-
perius & duo inferius.
- Alfexis. i. animal existens in locis, & a-
pud Arabes dicitur igil. i. cimex de
bitem habens cutem.
- Alfisa sunt species nodi. (guine.)
- Alfeced est pediculus qui nascitur in in-
- Alfiseri est nasturtium basilliconicum.
- Alfit. i. sinapi album.
- Alfurfungi. i. asparagus.
- Alfigel. i. folia salicis.
- Alfa. i. malum mandragore.
- Algueleniti & rebu. i. etas quae est à
prima spermatis emissionem uel emis-
sionis potentia usque barbescent.
- Algeherit. i. sunt quatuor uenae labij.
- Alguasseni. i. herba similis lilio, & dici-
tur lilialis.
- Alguarized. i. electuaria.
- Algeduar. i. xedouaria.
- Alguardagone. i. chelidone.
- Alguesgues. i. alienatio & quando se-
cum loquitur aliena.
- Alguardenigi uel scimosis. i. ophthal-
mia magna.
- Algasamata est caro panniculosa sub
uua pedēs cooperiens caput canna.
- Alguama. i. desiderium mali, ut carbonū
- Algaras. i. caro frigida. i. cum caput
igni cum aceto coquitur.
- Alguadi est humor qui egreditur à uir-
ga, cum quis tangit mulierem.
- Algargaz. i. punctura quae pertransit cutē.
- Algeromati sunt uulnera ultima in cor-
ruptione longata consolidatione.
- Algra est lesio quae nō mouet os de nō
eo suo sed attrahit quod ipsum con-
tinet, nec est de genere torrionis.
- Alguitar. i. alienatio, s. quando homo lo-
quitur plane & cum ratione.
- Alguesceni faciei est nigrum uel album
colorē, & apparet in principio mor-
pheae & leprae & dicitur guascen.
- Alguatha guahis. conficiens.
- Alguandau est pediculus qui nascit in
inguine.
- Alguasai. i. quando aliquis tristatur &
nescit quare.
- Algenares. i. milium.
- Algeorasen. i. acorus.
- Alathatal. i. fluxus humorum à capite
ad tracheam arteriam ex quo fit tuf-
sis, uel arteriae passio.
- Albasar, basabram, alerbe, athenite, al-
menientia, uel alagarati, uel chamæ-
leon, & pentaphylli sunt septem spe-
cies lacticij. Sed lac lacticij ab-
solute est lac aleibe & est illud quod
nominatur birifica alcarnem.
- Albarba. i. lancea.
- Alchacuben est herba similis cotule
fecide.
- Alhangesi. i. rubus. (nori.)
- Albangi est herba similis centauree mi
- Albasaph. i. excorticationes, quae in fis-
suris iuncturarum pp sudorem fiunt.
- Albatier. i. puluinar, & sunt duae ui-
nenae collo.
- Albasue. i. agritudo oculi similis fumo,
& pulueri super nigro oculi existit.
- Albadad. i. decollatio & apostema est
quo uidetur homini quod decolletur.
- Albadani. i. loca quae sunt post aures.
- Alhereis. i. pulvis quae de frumēto fit.
- Alhuniur uel alhauran. i. foramen in
quod intrat dens.
- Alharat. i. alberet. i. interior pars la-
biorum.
- Alhathibleb est species uolubilis.
- Alhauti est uir aequalis complexionis,
& fortis corporis.
- Albebesur. i. femina.
- Albaliben. i. lingua. (pelli.)
- Albebil. i. illud quod dicitur gumma na
- Alharbe est animal uenenosum, & est
auis quae dicitur bubo.
- Albebelim. i. bebele.
- Albasce. i. folia senticis.
- Albasegi est inferior pars coxae.
- Albaguahaen. i. parua animalia, ut ara-
nea.
- Albiada. i. pollium.
- Albosos sunt tria ossa quae sunt inferius
in cauda.
- Albais sunt ossa lata quae sunt sub re-
nibus parum.
- Albalegi. i. a. xiiij. anno usque ad. l.
- Alhiliueti sunt additamenta acularia
ab acu.
- Albasce. i. arbor similis rutæ. i. stoecha-
dos Arabicum, & secundum alios
hyssopus hortula.
- Alibar. i. priuatio luminis.
- Alicod. i. agritudo qua oculi egredimur
ad exteriora.
- Aliebut est species xylocaracta, & dici-
tur quod est de genere pini.
- Alibema. i. uertex.
- Alinisar. i. quando foramen uiae fit la-
tius eo quod fit in natura.
- Aliersfen est fractura minima partium
- Aliabr. uel asibressagi. i. radix man-
- Aliathelic. i. priuatis. (dragora)
- Alimbat. i. terebintina.
- Alii. grana ebuli, uel sambuci.

- Aliada.i. polium.
 Alkaseri.i. structura narium.
 Alchutes.i. plāta cuius gummi est dra-
 gacanthum.
 Alchitili est fructus tamarisci.
 Alchitran.i. pix liquida.
 Alchobob.i. succi acetosi.
 Alchadra.i. grana uiridia & est alfa-
 sasa.
 Alchaisiz.i. supremæ partes nasi.
 Alcheched.i. citruli.
 Alchaichalus est egritudo corrodens
 membra, & quandoque transit in
 besthiomenum.
 Alcharte.i. lignū de quo sūt hastæ lan-
 Alchebinci.i. maiorana. (cearum
 Alchidad nigrum in quo inuoluuntur
 capilli & manus.
 Alcheshmes.i. uux passæ sine granis.
 Alcherjet.i. nasturtium.
 Alcharmez.i. grana.
 Alchinati.i. bdellium subalbidum.
 Alchenda.i. conastrellu.
 Alcbaab duo.i. cauillæ duæ.
 Alckeil.i. sub collo ubi iunguntur fer-
 cule dorfi.
 Alkiuetu.i. color qui fit ex sanguine.
 Alkitran.i. pix. (le.
 Aluos.i. dulces, uel cōfectiones de mel-
 Alliatā sunt apostemata crurū grossa
 Allugati est species tithymalli.
 Almunda.i. rotunditas, in qua contine-
 tur oculus.
 Almodus idest iunctura ad similitudi-
 nem dentis serræ.
 Almekeni.i. duo anguli oculorum.
 Almaium.i. spica celtica.
 Almasal.i. cibus factus de lacte aceto-
 so, & farina hordei.
 Almuzei uel amuzeragi uux egressio,
 & dicitur impetigo. (aque.
 Almaik. i. sapor insipidus sicut sapor
 Almacor est uulnus quod fit à scella cū
 quis equitat, & similibus.
 Almarod.i. radix herbe altit.
 Almechenis est genus lacticiuij, & est
 simile portulacæ.
 Almelib, almeliachbuz, & est orobus.
 Almifar.i. lactuca asini.
 Almuri apud Arabicos est salsa.
 Almuberjem. i. berjem. (scholæ.
 Almeiemeresteui nome loci. in quo sūt
 Almube, uel alecbidu est instrumentum
 quo oculi perforantur.
 Almarinem uel almarti syluestre. i. mar-
 rubium syluestre.
 Almagabani. i. fauces, & similiter
 alcasim.
 Almesus.i. liquor acetosus.
 Almuiati. i. cibi cum aceto parati.
 Almadil uena est.
 Almechem. i. locus à cingulo inferius.
 Almismar est modus similis capiti clauis
 Almuiati. i. medius corporis ex utris-
 que lateribus mensura quatuor digi-
 torum ab alborati.
 Almeliletu. i. dispositio caliditatis to-
 tius corporis ante febrile dyscrasia.
 Almochoati. i. defectio ovis.
 Almuscum. i. magna, & dicitur quod
 sit gypsum.
 Almahaleb. i. uera.
 Almasdaru, & algem cōfectiones sunt
 Almasus. i. casta.
 Almetzabangi. i. genus lacticiuij.
 Almatir. i. uermis qui inuenitur in gra-
 nis.
 Almastice. i. mastix.
 Almeascia stiorax liquida.
 Alnechelmate. i. palma agrestis.
 Alnustanta. i. forma capitis oblonga
 utrinque plana, ut cooptura domus.
 Alnesci. i. anylum.
 Alnuda. i. stros rubeus.
 Alnufa. i. cataputia.
 Almora. i. calx extincta.
 Almuzaragi. i. fixura in oculo.
 Alocen. i. cotula.
 Alofor. i. grana squille.
 Alobofos. i. cauda.
 Alobocat. i. elcunaria mollia quæ labun-
 tur.
 Alorlingen. i. hepaticum.
 Alrodab. i. lutum.
 Alrafefati. i. annulus geniculi.
 Alrosboth. i. porus qui post ovis fractu-
 ram creatur.
 Alrafatum est species ueneni.
 Alscordion. i. scordion.
 Alsamach est foramen auris.
 Alsaguaid caro. i. caro factus de utero
 recenter egrediens.
 Alsangita. i. triticū cū aqua bene coctū
 Alsuled. i. ferrum.
 Alsunesi pondus est in antidotario.
 Alscebedenogi. i. semen canabis.
 Alsaradab. i. morus.
 Alsuledati. i. urina hircorū mōtanorū.
 Alségi ultima quæ sunt in capite.
 Alsfeilez est serpens volute sicut araneæ
 Altarsati. i. pūctura sanguinis in oculo.
 Altrata. i. uiridis.
 Altaitibiati. i. herbe quæ nascuntur in
 aqua ut coca, & pulmonaria quæ di-
 citur ulcus, & alta. i. herba quæ na-
 scitur in flumine.
 Alrejum. i. medicamen capitale.
 Alteraxacon. i. troxumia agrestis.
 Altelea. i. pyra, & fit strupus altelea. i.
 de pyris.
 Altiele. i. dactyli.
 Altsugi pondus est.
 Altribig. i. glutinum glandium.
 Alterera. i. aromaticum.
 Altararat. i. serpens uolans.
 Altrāptia uel poreus luti est bestia mul-
 tos habens pedes acuti ueneni.
 Altsifa. i. altsifegelst, & est abrotanum
 Alti assa. (syluestre,
 Altiagris. i. lignum aloes.
 Alin alamen. i. bolus armenicus.
 Altabastr. i. spodium.
 Alumbari. i. locus super calcaneū retro
 Alusnen. i. culcassa.
 Alumen ianeni. i. scissum.
 Alumbetis tracti. i. pbrenetici.
 Aluebe. i. palpiatio, & est egritudo, ut
 lassitudo.
 Aluthfagi. i. apostema oculi cū pruritu
 Alusnen, & usne idem est.
 Alulen. i. cibus pullorum.
 Aluratim est species sabasati, & sunt
 ulcera mala quæ apparent in crure.
 Aluenie. i. ammeos.
 Aluf. i. dragontea.
 Alusen. i. furfurata.
 Alzubumec. i. unctio sa.
 ambrinas græcæ est cunicella. s. herba
 quæ dicitur cauda equina.
 Amelus est species tithymali.
 Amibazed pondus in antidotario.
 Amuzaragi est ruptura corneæ modica.
 Anagallys. i. auricula muris.
 Anafeni. i. pisces salitus.
 Ambasati. i. extenuatio.
 Andacocha. i. furfurata.
 Anegib. i. camelus arabicus.
 Anuden. i. herba de qua fit assa fetida,
 & dicitur silphium.
 Anigabilem. i. arbor gumme arabice.
 Annulum quasi nubes sub nigro oculi
 submersa habens profunditatem.
 Anzarut. i. sarcocolla.
 Aquianroth. i. species formicæ quæ sola
 parua radicit inuenitur.
 Arabi. i. lacertus.
 Aradrar. i. pisces petrosi.
 Aracamati est auis frangens os.
 Arbor Marie est buchormariem.
 Argeatū. i. genus instrumenti quo ali-
 quid ita fit q. quiescit. & nō quatitur.
 Ariegi. i. attramentum.
 Armenisfi. i. ficus sicca.
 Armem. i. grana sine musco.
 Arterie subtemni. i. faciens dormire, &
 sunt due uenæ quæ apparent in gut-
 ture.
 Arteria alguendi. i. uenalis.
 Artanita buccormariæ, & est cyclamē.
 Asachel. i. spica celtica.
 Arsarnac. i. egritudo palpebræ superio-
 ris. (ris.
 Aschar. i. origanum.
 Asaragi. i. uirga pastorum.
 Asariragiti uel asiluregi. i. puluis qui
 cadit de parietibus salis, & est sal
 Asala affuse. i. radix lili. (tingens
 Ascarat est herba similis myrto habēs
 in medio sui annulum similem oleo,
 & assimilatur semperuiue.
 Alcadid est locus à cubito usque ad ra-
 sectam.
 Ascarat pondus est, in fine antidotarij
 inuenitur.
 Ascures. i. nux Romana.
 Ascebul. i. color paleæ.
 Ascebebram species est tithymalli.
 Ascebere una est de .28. manslionibus
 Luna.
 Ascebebacati

- Ascerebacati, scorina eius in medicina
 ponitur, & dicitur species ferri esse
 que est chalybs.
 Ascolame.i.aphodilus.
 Ascid. i. os quod est a capite usque ad
 manum compositum ex duobus.
 Ascesfeni.i. pastura camelorum.
 Asedeb est arbor cuius granū dicitur
 granū regū, & dicitur mecherarie.
 Asferbin.i.arbor chitran.
 Asfetr.i.inuerfatio palpebræ.
 Asfecher est ebrietas.
 Asfessigual.i.cupatorium.
 Asfeh sunt tubera que apparent ante
 eruptionem sicut in leprosis.
 Asfiba.i.parcilla, & est gummi abietis.
 Asfered.i.acetosa.
 Asfur.i.crocus hortulanus.
 Asnil.i.medium inter album, & nigrū.
 Aschelati.i.terra sclauorum.
 Asomat.i.atrilex.
 Asol asel alchame.i. lingua arietis, &
 est plantago.
 Assamahum, dies caniculares.
 Assurie.i.atramentum rubrum.
 Asius est lapis super quem nascitur sal
 cuius flos dicitur aslus, & eius ge-
 neratio est ex rosa, & imbre qui ca-
 dit super eum.
 Assibar hastella est.
 Asshebasia.i.mandragora.
 Astatalati pondus est in antidotario in
 uenitur.
 Asumbedehti.i.lapis quo inciduntur la-
 pides alij.
 Asusen.i.lilium, & multis ex modis
 melius est ireos.
 Atacarie.i.medicina acuti saporis.
 Atagdan.i.rugæ in facie.
 Ataro.i.lentiscus.
 Athab.i.acetosum.
 Atanigireptile est.
 Atafus.i.inflationes.
 Atanatum.i.apostema pestilentia.
 Atangitanum.i.apostema in carne glan-
 dofa.
 Atansa.i.tamariscus. (dofa).
 Ateiei perdit masculini sexus.
 Atherabel.i.apostema.
 Aatibatim.i.confusum unum ad exerci-
 tium compositum ex fortitudine, &
 uelocitate.
 Athaulacran.i.senticum.
 Athaes aspis est serpens diuersos ha-
 bens colores.
 Atiritalon dicitur omne apostema in
 carne glandosa natum.
 Atitir.i.quinanthum.
 Atorcut.i.arbor de qua gumma, que
 dicitur ammoniacum, colligitur, &
 quandoque uocatur id quod aurum
 adherere facit. s.consolidatio auri.
 Atrium sunt instrumenta per que fiunt
 distillationes sicut instrumenta aquæ
 Atronai.citrus. (rosis).
 Aufeac.i.coagulum ceruinum, & geni-
 tum buffali.
 Auchar locus qui est in inferiori parte
 gula.
 Aumeli. i. oleū dulce spissum sicut mel.
 Auneb.i.uuule.
 Ausci species est nemufaris.
 Ausci.i.ramnus.
 Autartelbos febris.i.quotidiana inter-
 Axufoni pondus est. (pollata).
 Azaraca est instrumentum simile cānæ,
 per quod pueri attrahunt aquā, &
 cum uolunt, uiolenter expellunt.
 Azacareled pondus est in antidotario.
 Azamach arabice.i.gummi arabici.
 Azamech.i.auripigmentum.
 Azadar.i.acetosa montana.
 Azarot.i.sarcocolla.
 Azalaltarosa.i.radix porri.
 Azerezen.i.uitis alba.
 Azedaraz, & adora, et abenagi aues
 Azereon.i.frigi. (sunt).
 Azenza.i.cantharides.
 Azuazar uel azinizar.i.buxus.
 Azon.i.semperuina.
 B Acidem est testiculus uulpis.
 Bachat pondus est.
 Bachati pondus est.
 Bafacaron.i.psyllum.
 Babasce similis uirtuti lentium.
 Bakilla est faba.
 Bakim est prastium.
 Bakabat.i.basilicon.
 Bala est succus palmæ in qua dactyli na-
 scuntur.
 Balgefar abusten pastinaca bortenfis.
 Balkaseruce.i.granum lini.
 Balut id est glans.
 Banulitis est lacticinium quod assimila-
 tur myrto.
 Bangiora.i.urtica.
 Barachia.i.salsa.
 Barchian.i.arbor, & assimilatur folijs
 acetosa syluestris.
 Bartak.i.meatus.
 Barabien.i.apostema pestilentie.
 Barat est uirum salsum.
 Barasceum.i.lentigo maior.
 Barba hircina.i.hypoquistidos.
 Bassara est illud quod apparet.
 Batbeca.i.melo.
 Batarum est caro longa in ore matricis
 orta, & est dura.
 Batrabentem.i.capillus ueneris.
 Baurach kebuli semen indum est.
 Baucia syluestris.i.daucus.
 Bebonigi.i.camomilla.
 Becurdumen.i.carduus syluester.
 Bechat.i.cataputia.
 Bedarungi est oximum fluuiale est bede-
 rabinas secundum quosdam est alabit
 Bederezengi loco eius ponitur in Leti-
 ficando pondus ipsius de seta, & par-
 tes ponderis ipsius de cortice citri.
 Bedil.i.papauer chordosum.
 Bedoar est spina alba.
 Bedemenegi confectio in antidotario.
 Bekat.i.citrulus.
 Belemon.i.tithymallus qui assimilatur
 portulacæ syluestri.
 Belsalbi.i.napelli.
 Belador.i.anacardus.
 Beliataligena.i.galbanum.
 Benzi.i.hysquiamum album uel bo-
 ron.i.semen nigrum.
 Benen maius semen tinctæ declinantis
 ad albedinem, & albi semen quod di-
 citur piper album.
 Bengi.hysquiamus.
 Benuard.i.odor rosæ.
 Berengef.i.abrotanum in libro sim-
 plicis medicina dicitur enula.
 Berseguascen.i.coriandrum putei uel
 lapillus ueneris, & persleæ dicitur
 bursungua, & syriacæ capillus ue-
 neris porcinus, & arabice capillus
 algi.
 Berafme persleæ est fœniculum.
 Berlite est piscis.
 Bersendaru, & uarfe adari, & est uir-
 ga pastoris.
 Beremebez est species frigidi fœni.
 Berafscam: & belerkeb herbum, &
 herba iudaica idem.
 Berbetinem est siphac, & dicitur beri-
 teron.
 Bernara.i.xedoaria.
 Beseber.i.anatan.
 Besejar alfar. i. cape muris quod est
 idem quod squilla.
 Besed.i.corallus.
 Betaderz.i.ozimum.
 Bezard.i.lapis uiridis in quo tāta uis
 existit, ut omne uenenum expellat.
 Bezabarar.i.resistentia uene.
 Bezeriad.i.uirtus bengi.
 Bezard est galbanum.
 Bezol gradatum est instrumentum quo
 euacuatur aqua herniosi. (tur).
 Birisen quandoque pro pleuresi inueni-
 tur.
 Birfen est apostema capitis propter
 cōmunitatem diaphragmatis factū.
 Bisus est quedam species arboris pini.
 Bisac.i.salua hominis ieiuni.
 Bititiron est panniculus sub siphac exi-
 stens & dicitur rotundus.
 Bizeri.i.semen.
 Bizeri alcarafz.i.apij semen.
 Bizeri cotue.i.psyllum.
 Bizeri carmi.i.semen malue maioris.
 Bizeri cubeiz.i.malitia minor.
 Bizeri uma.i.semen trifolij.
 Bizeri carat.i.semen porri.
 Bizeri bengi.i.semen hysquiami.
 Bizeri bangiora.i.semen urticæ.
 Bizeri giasf.i.semen trifolij.
 Bizeri girdel.i.semen sinapis.
 Bizeri olimath.i.semen lapatij.
 Bizeri arascien.i.semen nasturtij.
 Bizeri alasal.i.semen sapule.
 Bizeri chiten.i.semen lini.
 Bizeri olbe.i.semen fœnugræci.
 Bizeri nemen.i.semen sisymbrij.
 Bizeri antancha.i.semen portulacæ.
 AVIC. Nn 3 Bizeri

- Bizeri falagagel. i. semen rutæ.
 Bizeri aformat. i. atriplicis semen.
 Bizeri fugi. i. semen raphani.
 Bizeri uerd. i. semen rose.
 Bizeri zezzir. i. semen cariotæ.
 Bizeri raginna. i. semen urticæ.
 Boari est umbilicus.
 Bondacha. i. auellana.
 Bothor est eminentia in cute. s. apostema paruum siue pustula.
 Botin est eminentia.
 Brehut. i. uirga pastoris.
 Brellis. i. corallus.
 Bucormariem. i. herba Mariæ. i. artanisa. et est cyclamen.
 Budeig. i. polypodium.
 Bule. i. cucumer Indus. et similis cucumeri capparitis.
 Buri est ramex uel bernia ex lapideitate apostematis.
 Burdacatō est pōdus in modū auellane.
 Burules. i. apostema calidum in inguine.
 Burisemne. i. apostema lene ex sāguine. et uentositate.
 Bural deeb. i. limatura auri.
 Bural sada. i. limatura argenti.
 Bus der bendum est collyrium de ammoniac latum.
 Butibede. i. scabiosa.
 Buzeiden est medicina Inda, loco eius ponitur been.
C Aab. i. os per quod iunctura completur in crure.
 Cadunus est nomen Græcum. et est diabet.
 Cafesci. i. uespertiliones.
 Cabab. i. calcaneus.
 Cabana. i. uinum album. et debile.
 Cailagelam. i. semperuua.
 Calcule est herba similis uermiculari.
 Calcutis. i. atramentum album.
 Calcantium. i. atramentum uiride.
 Caldicum. i. album.
 Calcutia assimilatur alisuen. et est herba. que uocatur cassula cordis.
 Cales est alumen Indum.
 Calcateron est ægritudo oculi que assimilatur ungule.
 Calcanil est ozimum montanum.
 Calos. i. pannus faciei.
 Calib est instrumentum. quo caro addita trahitur a profundo.
 Camaduci. i. occiput.
 Cambil est terra rubea minuta que affertur de Media. aut Athena. et cū fricatur super manum. ingreditur cutem: de qua fit unguentum. et penetraat manum.
 Canefis. i. cura pro uniuersali.
 Canzi est species terre cum qua abluuntur canereos est semen ferule. (tur.
 Cāasmich sunt cibaria quorū que dam cū sale. quedam sine sale condiuntur.
 Caniseries est species ostrachi. et gāugiel similiter.
 Cangmarus. i. auium uentres.
 Cancer secundū quosdam est uene. et dicitur esse memithe idest celidonia que est parua et magna dicitur alagurduene.
 Catpatia. i. ferula.
 Cartanum. i. crocus hortulanus.
 Carmeth. pondus est.
 Carati. i. lumbrici terrestres.
 Caras est cum aliquis uult loqui. et nō potest nisi sepius mouendo linguam et os.
 Cares est genus cibarij. id est cibus in frigidatius.
 Carmeson. i. fructus tamarisci.
 Carmata dicitur apostema quod nascitur sub ascellus in carne glandulosa et cū est nigri coloris ē mortifera.
 Carafz. i. apium.
 Carmos est grana capillorum alguli. capillorum ueneris.
 Coragiati. i. lacunalis.
 Carnub. i. xylocrasta.
 Carakilus. i. lacticinium quod dicitur masculus. et ē unum genus. et post ipsum omnes sunt femine.
 Carabitus. i. phrenesis.
 Cafi dicuntur quinque ossa que sunt in pectore. et cāsi. i. storax.
 Cāscu. i. cum aliquis stat super pedum extremitatem.
 Cāscas. i. papauer.
 Cassurie. i. atramentum album.
 Cassurudar. i. galanga.
 Cassanum est uitium quod fit in carunculis nariū que simulantur papillis.
 Casbor. i. coriandrum.
 Catin. i. locus exterior in directo renū.
 Catariōs. i. centaurea.
 Cathmia. i. malua uiscus.
 Causi quandoque pro particulari theatro ponitur.
 Cauerat. i. alatida.
 Caugamich sunt composita. et simplia que comeduntur post cibum siue cut capparitis. et c.
 Caulis aque nenusar figulus que nominauit granum sponsum.
 Cauliati. i. dolor capitis māsirus fixus. chronicus. et dicitur ouum.
 Causalib est tabula magna cum qua æquatur os cruris fractum.
 Caucar genus cardui.
 Calechia. i. cucumer agrestis.
 Capa muris. i. squilla quia mures interficet et cepa canna idem est.
 Cefis. i. semen dauci.
 Chartas. i. charta de panno.
 Chadab algasdir. i. ferrugo colcotar. i. illud quod dicitur surrigena.
 Cheshn. i. siller montanum.
 Chimofis. et dicitur ophibalmia magna. et dicitur alguardenegi.
 Chianfeni. i. finis superioris partis nasi.
 Chofahaleb. i. testiculus uulpis. et est satyrion.
 Choiolohaceb. i. acetum squilliticum.
 Cicarus est apostema in membro uno ad aliud trāsens sine manifesta cau.
 Clymia auri. i. sex auri. (sa.
 Clymia argenti est sex argēti que eleuatur super locū in quo infunditur.
 Clymia alsada. i. cadimia argentea.
 Clymia alodecb. i. cadimia auri.
 Coebium est animal marinum cuius uirtus est propinqua castoreo.
 Cocior alchradar. i. cortex turis.
 Cocior atala alcappar. i. cortex radicis capparitis.
 Cocior atala rascenegi. i. cortex radicis fœniculi.
 Cocior atala rumen. i. cortex radicis mali granati. (celsi.
 Cocior atala asalutri. i. cortex radicis Colcodea persicum nomen est deriuatum a colcodeo qui est dator uitæ.
 Colcotar est atramentum citrinum.
 Cola est apostema in ore. et lingua. et Gale. nominauit ea colon cum in facie perseruant. et cum putrescunt ulcera maligna.
 Cometre. i. pyrus.
 Conitum est medicina uenenosa.
 Condros. i. triticum Romanum.
 Confectio loboc. i. quando linitur.
 Cordumeni. i. carui agrestis.
 Corat. i. portus.
 Cossore. i. spuma maris.
 Cotyla est mēsurā nouē cōtinēs uncias.
 Crat. i. iuncus de Nilo de quo fit acacia.
 Crocoma uel curcuma est sex olei de croco.
 Cuati balbanic est herba que dicitur pupilla oculi. et inuenitur in aquis.
 Cubeiza. i. malua uiscus. (stantibus.
 Cubeiz. i. malua.
 Cucuria. i. semen citri.
 Cumeis. i. urtica.
 Cumenet. i. amomum.
 Cunce. i. aphodili.
 Cupressus syluestris. i. iuniperus.
 Curac. i. urtica.
 Curcuma est quasi chelidonia.
 Curathia. i. mucillago que egreditur.
 Curati est species fluxus uentris.
 Cursus tres sunt species. una earum dicitur laudanum.
 Causa nomen demonis: unde arcusa. i. arcus demonis.
 Cuzegi quando aliquis impetuose caput uertit retro. uel cum loquitur mouet ipsum. uel cum facit strepitum ore quando loquitur et semper profert idem. nec scit quid dicat. uel cum aliquis loquitur. sonum facit. aut recordatur. uel aliquid facit quod extraneum uidetur.
 Cyminum nabatium. i. commune.
 Cyminum carmenum. i. sisseleos.
 Abac. i. gluten.
 Dastyli Indi. s. tamarindi.
 Damuarich mensura.
 Danic pōdus est triū granorū hordei.
 Daps

Daps glandis. i. cortex eius pilosus.
 Darchimet pondus est.
 Darchimet daurach pondera sunt.
 Dar diafcebab. i. sex uini.
 Dar dicefle. i. sex olei.
 Darfetan est uelut spica.
 Darfulful. i. piper longum.
 Darfjeni. i. cinnamomum.
 Dardiascet. i. sex olei.
 Darfifaba. i. arbor grossa habens spinā
 grandem, & dicunt quidam quod est
 radix spinæ.
 Dardagi est crocus hortulanus.
 Darfifceban. i. grana alkilkil.
 Dat. i. capra.
 Dedi nomen persicum est, & est pedicu-
 lus uulturis.
 Defermiliij. i. pulegium ceruinum.
 Deinde est de genere iuniperi, & dici-
 tur pinus inde.
 Deilex locus est de quo fit transitus
 ad alterum locum, & proprie quan-
 do est super terram.
 Demenul. i. carbunculi.
 Demest. i. laurus.
 Dem alachuen. i. sanguis draconis.
 Dem albacar. i. sanguis uacæ.
 Dem alcamer. i. sanguis columbarum.
 Demest. i. laurus.
 Demolua. i. malua.
 Dende est res similis lingue auis posita
 in medio sui.
 Dentibus muris. i. macule que sunt in
 facie maxime infantium propter co-
 mestionem panis corrosi a mure.
 Darc. i. corruptio stomachi.
 Deraria. i. cantharis.
 Detin est granum simile hordeo lon-
 gum, & strictum, & est amarum.
 Digiti Hermetis. i. flores hermodactyli.
 Dinarugua est arbor similis rutæ, et di-
 citur zuzere, & dicitur albaze, cu-
 ius granum est simile alnuden.
 Dipfacos grecum nomen est, & est
 diabetes.
 Dirdar. i. fraxinus.
 Doch acetosum est lac absque butyro.
 Doronigi radix herbe similis zedoarie.
 Dubellet. i. apostema magnum.
 Dun calagrot. i. oleum.
 Dun albuard. i. oleum rosaceum.
 Dun benesfecis. i. oleum de uiolis.
 Dun albencara. i. oleum de semine cu-
 curbite.
 Dun algeus. i. oleum de nucibus.
 Dun alusen. i. oleum liliaceum.
 Dun arani. i. oleum laurinum.
 Dun alarich. i. oleum de squinantho.
 Durusatyras est res que uoluitur super
 arborem antiquam, & sunt glandes.
 Duragib auis est.
 Duramet uocatur zedoar, & est tri-
 plex, scilicet de coriscenti, hierosoly-
 mitana, & hispanica.

Beria mensura quedam est.
 Ede illa est provincia quedam.
 Efriet. i. antimonium.
 Egena est uas rotundum, & est locus
 apud extremitatem oculi.
 Egedde. i. blacte bizantie.
 Elbunc. i. cibarium.
 Eleuis. i. cicer.
 Eledion. i. aphodilus.
 Elen. i. tristitia de eo quod futurum est,
 & uigilare facit, sed tristitia de pre-
 terito dormire, quæ Arabice alofut
 appellatur.
 Elefer. i. uitis.
 Electra. i. saponaria uel herba fulloni.
 Eleteil est locus ubi dorsū ceruici iun-
 Eliemelk est corona regis. (gitur.
 Elkalimbat. i. terebinthina.
 Elnindar. i. olibanum.
 Elmubataffe. i. exercitium sub quo con-
 tinetur species luctaminis.
 Elubie. i. fæcolus.
 Eluesce. i. amyllum.
 Embuba sutorium est. s. cannula qua
 sugitur aqua, uel aliud liquidum qd
 cadit in aurem.
 Emburisme empirisma. i. apostema le-
 ue ex sanguine.
 Emardos. i. expulsorium.
 Emerukie est albacuē alba, & ana-
 Encaras. i. mesaraica. (vacum.
 Endagaue est cardamomum minus.
 Hepar adib. i. hepar lupi.
 Ersimum est quoddam genus ssami.
 Efeute pondus est.
 Esticos Græca hectica febris est.
 Esuc. i. galia muschata.
 Esul. i. Indicus.
 Ethel. i. semen iuniperi.
 Euasdalbiar. i. bulbus caninus.
 Eutoras pifeis est.
 Euzebez nomen est chorde grauem
 reddentis sonum.
 Exalmasus. i. casta.
 Ezegi. i. atramentum.
 Aba Aegyptiaca est lupinus.
 Fafarisan est uitis agrestis nigra,
 & uocatur untana. i. uiticella.
 Fagia est granum simile ciceri habens
 granum sicut mahaleb.
 Fag. i. agnus castus.
 Farifcon. i. prasiium.
 Farca. i. mandibule magnum uillosum.
 Fareton est centaurea minor.
 Faricos dicitur febris causon.
 Farfas dicitur quod sit napellus, alij ue-
 nenum interficiens.
 Far est medicina turehia.
 Fafuricon est medicina ad scabiem.
 Fasts est species arboris pini.
 Fafafata. i. trifolium quod datur equis
 ad impinguandū, & est similis sula.
 Fafsaig. i. portulaca.
 Faudeget. i. calamethum.
 Fausel. i. auellana Inda.
 Faugetcefi. i. agnus castus.

Fauzeligillegi. i. mentastrum montanū
 Faucos est apostema in carne glandulo-
 Felēgiefif est abrotanū syluestre. (sa.
 Felengienfch. i. ozimum gariophylla-
 tum secundum quosdam melilotum.
 Feluzefabaragi. est herba de cuius suc-
 co est litium.
 Felizabaragi. i. fel elephantis.
 Fellehalim est species calamembi.
 Fen est modus locutionis cum de una
 re transitur ad aliam.
 Fenuchia alchemelion.
 Fentebie. i. dactyli.
 Ferfesiin est de genere alfarise.
 Ferinos est species apostematis quod di-
 citur dejenes.
 Feruzegi. i. merillus. (nia
 Festre est hasarasez. i. uitis alba. i. bryo
 Fesefists est animal sicut acorot existēs
 in lectis apud arabes dicitur igil.
 Fesula est species lactuce asini.
 Fesul est semen.
 Fetirat. i. interpositiones.
 Fetirat nomen est anhelitus.
 Fhued. i. os stomachi.
 Fiscalia est potus qui cum hordeo, &
 aqua cum melle permixtus uomitum
 prouocat.
 Fistula est stiptes albi pilosi, immoti
 sunt pilosi, & odor eius est sicut o-
 dor myrrhe.
 Fisk est genus rubeum.
 Flenia. i. pæonia.
 Flos kiles est flos salitis de torrente.
 Foca est aqua hordei acetosa cum spe-
 ciebus ut zinzis, & similia, & est
 in uasis paruis terreis que bene op-
 pilata sunt et cum aperuntur, in ala-
 tum salit.
 Foca est quedam descriptio. in. s. can-
 Forosmos uel timbelex. i. arefactio, &
 est secunda species hectica.
 Fuca fit de pane abramarchio, & men-
 tas, & apio.
 Fufel est propinqua uirtuti sandali.
 Fufel est quedam nux que nascitur in
 India & est similis naci muschata.
 Fugule est apostema post aurem.
 Fulfalimon est ozimum montanum.
 Fulfalminue. i. radix piperis uel li-
 gnum suum.
 Fulfer alasbat. i. piper album.
 Fururati. i. fungus. (orta.
 Fursus est caro addita in ore matricis
 Fursus est ad modum cuiusdam uisceris
 Furlulentis est species aranearum.
 Fufos est materies uolubilis.
 Futratez dicitur agritudo quando du-
 ra infrigidatur mater, & apostema.
 Abgob. i. grana solis. (tur.
 Galangen. i. galanga.
 Galb. i. grana solis.
 Gambus. i. rosa uinea, & dicitur alga-
 rum, & secundum Almanforem est
 spina albaflorem habens citrinum.
 Gamedui est instrumentum chirurgicū.
 AVIC. Nn 4 Gānen.

Ganeu. i. qñ homo uidetur loq per naves
 Garab. i. fistula in angulis oculorum do-
 mestici.
 Garab est arbor sup q generatur borax
 Gardau. i. pediculus qui nascitur in in-
 guine & sub ascella.
 Gasid. i. eupatorium.
 Gau. i. urina.
 Gaukileb. i. urina canis.
 Gauzel. i. urina cameli.
 Gausegi. i. urina hominis.
 Gausabium. i. urina puerorum.
 Gtuez. i. medicamē uulnerū neruorū
 Gedeul uenarum. i. uia uenarum.
 Gedeuil est uia flue canalis minuti in
 Geleniabin. i. mel rosaceum. (testini.
 Gemen. i. opopanacum.
 Gencun est gurma rubea agrestis, & est
 anacardus montanus.
 Genfuct pondus est.
 Genlur. i. corium serpentis.
 Gestehefen est res similis amygdale.
 & habet duas spinas in capite.
 Gese est durities. i. cum accidit in palpe-
 bris difficultas motus ad eleuandū
 uel aperitendum.
 Gesaminum. i. rosa ex qua fit sambacū.
 Geusadoa. i. castanea.
 Geuzebne. i. nux muschata.
 Geushamel. i. nux cupressi.
 Gezar. i. baucia.
 Gezir. i. opopanacum.
 Gilbenez est semen turbit nigri, & cu
 iusdam uirtutis cuius est elleborus
 albus, & est species albi ellebori.
 Gion est fluuius.
 Granum nil est cartanum Indum.
 Granum azelem dicitur piper Nigro-
 rum uel Aethiopum.
 Granum anascen est granum existens
 in quantitate piperis. & in colore
 eius.
 Granum alkakil asimilatur pipere al-
 bo, & persice dicitur darisaban,
 & est arboris tremule.
 Granū uiride cuius semē dicitur albo-
 tin & quæ ex ea est dicitur atharo.
 Grana almabaleb. i. grana nere. i. grana
 cerasi, & similia.
 Grana arafced. i. nasturtij.
 Grana lumborum. i. cataputie.
 Grana nigra. i. nigella.
 Guartil aquaticus. i. stincus, sed uerius
 Guasomabras. i. stellio. (stellio.
 Guadam. i. ostracum.
 Guardenigi. i. ophthalmia magna.
 Guacce est diminutio auditus absq; de-
 structione.
 Guac stracum. i. punctio.
 Guazi est uulnus quod fit in profundo.
 Guaid. i. polium.
 Guale est egritudo quedam.
 Guarisdē est auis, et genus columbarū.
 Guaben est indignatio quæ est infra
 torsionem.
 Guadabum. i. uenera.

Gubes est qdā species rubea ad pallorē
 declinās similis croco puluerizato.
 Guberich sunt uene labiorum.
 Gures. i. lapis q in felle bouis reperitur
 Guelmeum. i. folium Nili.
 Guesgin. i. inquietudo eius qui solus lo-
 quitur.
 Guescir. i. opopanacum, in alio guesir. i.
 galbanum.
 Guidez est uia que in gutture uersus
 collū inuenitur, & sunt due ex utra-
 que gutturis parte quæ dicuntur
 guidezi.
 Gulmar. i. flos mali granati.
 Gumeria sunt confectioes liquide quas
 mulieres faciunt, quibus liniunt fa-
 cies suas.
 Gummi alcburet. i. dragacanthum.
 Gumeria. i. mesfilla.
 Gur. i. laurus.
 Gufne est quoddam genus tuberum. i.
 fungorum.
 Gurzen. i. talpa.

Habel. i. minutus.
 Habel Kalimbat. i. genus fictici.
 Habius. i. est species uolubilis,
 & dicitur alageb.
 Hagneris. i. electuaria stomacho cōueniē-
 tia quæ fiūt de cydonijs uel de pomis,
 uel de prunis boni saporis, siue non.
 Hallem. i. malus odor.
 Halauakaid. i. racemus.
 Haltir. i. medicina Indā similis hermo-
 dactylis.
 Halebleb est spēs uolubilis habens lac.
 Halaedant. i. in locis qui sunt post aures
 Hamaciam. i. senticum.
 Hamelon est species mezerion, & dici-
 tur chameleon.
 Harromati. i. granū cuius uirtus ē uir-
 tuti bordet propinqua, & est mediū
 inter triticum, & ordeum.
 Harmelli herba quæ editi inuenitur, &
 asimilatur cicuta, loco eius posuit
 Constantinus cicutam, & errauit.
 Harrire. i. iuniperus.
 Harcum. i. latum. i. parum.
 Harbe. i. bubete auis.
 Hasek. i. tribuli.
 Hasef. i. morbillus.
 Hasec ē hyssopus qui nascitur in hortis
 Haseilus est apostema in lachrymali o-
 culo apparens, & cum rumpitur fit
 fistula: quæ dicitur garab.
 Hasec dicuntur apostemata acuta quæ
 nascuntur in matrice, et dicitur ala-
 sce, quia asimilantur folijs usce.
 Hassch. i. sandonicum. loco eius poni-
 tur origanum.
 Hasasan est medicina armena, & dici-
 tur persica, cuius uirtus est uirtus
 euphorbij.
 Hausgi. i. ramus.
 Hearsilus. i. laetuca asini.
 Hebel. i. sauina.
 Hebi. i. cardamomum minus.

Hegrife. i. st. i. egritudo habens acuita-
 tem ut nasturtium.
 Helch. i. uiscus.
 Hellsades est semen barbe hircine.
 Heil est species cardamomi.
 Helcudan. i. in locis qui sunt post aures
 Hertise quiddam simile pipere.
 Herbum. i. herba iudaica.
 Herba uiri est herba qua uirum ablu-
 tur & est parietaria.
 Herbū. i. orobus, et est amalictarda, est
 aurum Romanum. i. archirosa, cuius
 gumma dicitur charaba. (tum.
 Herba Marie. i. athanasia uel tamacea.
 Herba fluminis. i. lenticula de amne.
 Hersen semec alcanabotti.
 Hejleben. i. lignum Indum.
 Hefertazen. i. nitris alba.
 Hetis dicuntur res acutæ.
 Herifati. i. actio.
 Hetebet. i. liquefactio.
 Hezetufes dicitur amarugina.
 Hismulim emplastratio omnibus cōis.
 Hiusidochi. i. hypogistidos.
 Holus iudicum. i. althea.
 Honfana nasturtium.
 Hosnatus. i. tria grana cydoniorum
 quæ est quarta pars libe.
 Hucuriz est species lacticinij.
 Hudubub est auis quæ clamat de nocte
 Hulemodus est cibarium.
 Humaim Arabicē, Ioannitus Latine.
 Hyssopus humida est sordities aggrega-
 ta super lanam ouium.
Iabral est radix mandragoræ syl-
 uestris.
 Iageris. i. electuaria stomacho cō-
 uenientia quæ fiunt de cydonijs, uel
 de pomis, uel de prunis, nihil amari-
 tudinis habentia boni saporis, siue
 siue solutius, siue non.
 Iabarich. i. interior pars labiorum.
 Iabedi est rizi.
 Iamenum. i. fumum.
 Iar fluminis. i. iuncus fluminis in aqua
 habens flores similes nenusari.
 Ibanange est mustella.
 Ibet. i. profunditas somni.
 Ibenes. i. bellua.
 Idofobe. i. cardamomum minus.
 Id quo aurum adheret hoc nomen cōue-
 nit ammoniaco, & quandoq; conue-
 nit cuidam rei quæ fit ex urina in-
 fantum mota in mortario æreo cū
 aceto in sole donec coaguletur.
 Icum cimeu, est herba publicum.
 Ieceri chomet. i. herba pulicum.
 Ielcniabin. i. zuccarum rosatum.
 Igil. i. cimices.
 Iesee. i. sciniput.
 Illicinus est genus serpentis.
 Imne est fructus sycomori, & sunt sicut
 ficus agrestis dure acetosa.
 Inarimatu. i. instrumentum quo suspen-
 ditur aliquis.
 Indicum. i. granum nil.

Indebegi

Indebegi. i. cibus qui fit de nucibus par
ue plantae super quas pinguedo are
ne affata defluens funditur, quibus
quodq; herbae coctae admiscetur.
Innoctica. i. dormire facientia.
Interfector patris sui. i. sutirion.
Interfector apum. i. nenusar.
Isfidebegi. i. pullorum cibus qui dici
tur tafeta.
Istagar est salsa ex amygdalis, & sale,
& aqua.

Iudacud est polium maius.
Iudaiba. i. polium minus.
Indebi, cibus quidam ad coitum uales.
Abk. i. tortelle.

Kastitus nomen ponderis est.
Karbon est lignum Indum.
Kachafin est locus post partem supre
mam nasi.

Kalidicon est medicina quaedam.
Karates animal est uenenosum.

Karabe est gummi arboris dictae nux ro
mana ad citrinitatem tides & est ke

Karmezich. i. fructus tamarisci. (kat.
Karabitus est apostema capitis cal
dum, & est birsen.

Karmem. i. grana.
Karon. i. lignum Indum, & non elon
gatur quin sit mugat.

Karmene genus animalis quod dubitat
Aut. an sit basiliscus.

Karbe est animal uenenosum faciens
oua, quae uenosa sunt.

Kasbas. i. papauer.
Katas. i. atriplex.

Kebez kesez est genus tuborum soli
dum adunatum in magnitudine testi
culi, & scrofule.

Kebrkengi est lupinus syluestris, &
sunt species quatuor.

Kesumesi est mensura.
Keduf est genus serpentis.

Keifum. i. abrotanum.
Kefim. i. leuisticum.

keichen est gumma horribilis saporis,
& secundum aliquos est sandarachba

kefelot sunt porri nabathi.
keimati est medicina sicca pro pueris.

kechengi est species solatri.
keleitati est mensura quaedam.

keemelun est species mezerion.
koma. i. condimentum.

keini est uas uitreum in modum pbia
le habens orificium strictum.

Kemanec est genus cibarii.
Kemic est mensura.

kenim. i. mensis.
kenif sunt dies caniculares.

Kerfimus est agritudo quae est magni
tudo uirgae praeter naturam, & di
citur etiam kerfimus agritudo quae

quodlibet aliud membrum praeter
naturam excrescit.

Kermet est pondus. 7. cibrat.
kerua. i. pentadactylus, & est resin.

kerbera. i. curcuma.

kerse. i. aromaticum, & est species cin
namomi grossi.

kerchersebe est cubebe.
kerculus. i. locusta magni corporis non

habens alas.
kercaus. i. liquiritia.

kerba. i. canicularis. i. hyuquidamus.
Kerfenati. i. aranea. i. hectuna propter

sui paruitatem.
keret. i. citroli.

kefte. i. herbus.
kefumen est pondus.

kefmes. i. passula enucleata.
Keted, idest frutex cuius gummi est

dragacanthum.
ketemon est agritudo oculi, & est qua

st nubes.
keuzauguen est persicum nomen, lati
ne lingua bouis.

kien est quaedam regio.
kildaru asaraxi, & felix.

kilus succus ciborum.
kirudo. i. sanguisuga.

kisk bordei est bordei fractu uel ptisa
kist mensura est. (na.

kiskar. i. eleuatum.
kitran est pix.

kostinum pondus est.
kossen est cortex glandium.

ku kendé est rei leuis sicut alusnati lu
ctea, & in rakié nominatur stercus

columbarum & baldac, in Aegypto
nux henden.

kusele sunt fustes nigredini attingen
tes radicibus rubrae similes.

Ac de serfi. i. herba hircina, uel
hypoquistidos.

Lac alraib. i. lac acetosum.
Lactuca asini. i. uirga pastoris.

Lactachatum est medicamen quoddam
confortans stomachum.

Lacterides dicitur almenana cuius fru
ctus dicitur esse amarus, & est ca
taputia.

Ladach est confectio ex musco gario
phyllis, & similibus, qua liniunt se

mulieres.
Laguauit Arabicé, latine ea quae sequi

Lagenaga. i. borago. (tur.
Lalebraz. i. lecten. i. super umbilicum.

Lalec est res quae diu masticatur.
Lābas alcubub est herba propinqua hyf

Langa est genus tithymalli. (sopo.
Lans. i. amygdala.

Lanuga. i. flos arundinis.
Lapis ad estatem est margarita, & est

lapis luminis quod confert oculis.
Lapis bresil. i. corallus.

Lapis iudaicus. i. lapis agapis.
Lapis Vulcani dicitur seme, & praepa

rator corii.
Lapis danascen. i. uiridis quo acuiunt.

Lapis alagi est lapis similis osibus ele
phantum.

Lapis hardis. i. alumen albi simile zuc
Lajar. i. lacrymum silphii. (caro.

Laserpitium. i. silphium.
Lahales sunt epithemata ex rebus be
ne redolentibus, sicut aqua myrti,

sandali, camphora, & similia.
Lenticula aquae est herba quae erigitur su

per faciem aquae in terris lacunalibus
Lenticula de anne est herba fluuiialis.

Lepus marinus est animal ostracosum
lutosum.

Lilium celeste. i. ireos.
Lilen. i. mercurialis.

Lingua canis. i. fructus fraxini.
Lochiati regio quaedam est.

Lubue est arbor sigie.
Lubue est storax, & mel allubue est sto

rax liquida.
Luf est herba quae dicitur luf serpen

tis, & est serpentaria.
Lulume est ungula.

Luse dicitur hernia ex apostemate.
Lutum. i. creta.

Luteola. i. uerruca.
Lutum albothera. i. terra sigillata.

Lutū lemiū. i. propinquū luto armeno.
Lutum samium est sicut lutū sigillatum

in operationibus suis, & est stella se
mius, quod idem est quod talch.

Maceria est locus inter anum,
& uulnam.

Madio est aestuatio uel an
gustia.

Madion. i. auis diuersorum colorum.
Magna. i. aqua lactis.

Magnesia est lapis in uirtute marchast
Mahaleb. i. uera. (i.e.

Marmorea dicitur faba inuersa.
Maru. i. marrubium.

Marmacora secundum quosdam est ari
stolochia longa.

Marmacor est species sumise, & Arae
bicé est lingua bouis, & dicitur scal

ue, & est alafrens sumise, & alia
quae nominatur marmues, & est alia

quae dicitur meisidaf.
Marchasita est sex eris sicut elymia

auri, sex auri, & sicut antimonium
de minera plumbi.

Marastron. i. hospitale.
Marmonta. i. marrubium montanum.

Marcus est uermis qui inuenitur in
Maran. i. emplastrum. (grana.

Maroch est species aniiden.
Masuragi. i. agritudo quae pupilla ape

ritur minus.
Masacumia. i. illud quo uiriantur uasa

Mathabaze. i. pannus factus de pilis
caprae.

Mecadatin, nomen instrumenti pro tela
oculi auferenda.

Mediem. i. tortiniscus, & est herba sca
Mebsi. storax. (tida.

Mehibebene est illud quod dicitur gra
num regum, & arbor eius nomina

tur asubeth.
Mebezeregi est sicut scebran, quidam

N n v numerant

- numerant eam inter lacticia. Muri. i. garus.
 Meiones arechij alchin dicuntur, habent collum longum, & sunt palestini uel Indi.
 Melalac est mel acetosum coagulatum.
 Melcuridus. i. cucumer sarracenicus.
 Melch legumen credo fascoli.
 Melissa. i. sine granis.
 Melanoctron. i. opium.
 Memiren. i. chelidonia.
 Merdajengi. i. lithbargyrium.
 Merusalem est lignum asparagi.
 Meridada. i. maiorana.
 Merdeseris. i. plumbum ustum.
 Meruba. i. facta.
 Mes est quedam egritudo.
 Mescatramestr. i. pulegium ceruinum.
 Messe est proximum substantie fabarum.
 Mesemen, idest locus sub teneitudine costarum.
 Messos genus est cibarium sicut colli bi in aceto colti in quorum uentre ponitur menta uel gelatina, ut c. 7. de cibatione habentium hecicam.
 Mest est triticum.
 Mest. i. aqua lactis.
 Mefus. i. liquor acetosus.
 Metheca. i. sebesten.
 Metabam est capra.
 Methus est locus inter spatulas.
 Meta. i. storax.
 Mezameiz est genus serpentis uel uermis pilosus.
 Mezexion. i. anabula.
 Michadi. i. forfices.
 Micla est compositum ex pane azymo, & oleo.
 Michatefem. i. euerfo cutis in non naturalis colorem.
 Miliaris genus serpentis.
 Ministrum. i. mensura.
 Mismis. i. chrysomela.
 Mismar est nodus rotundus paruis similibus capiti clauis.
 Molochia est species malue.
 Moschibe est species galange.
 Mucalif est tertia species hecice.
 Mugaadod est succus qui in radice xylocaracte nascitur.
 Mugat secundum quosdam est radix graminis sylvestris.
 Mula est pars illa oculi que uidetur.
 Multa chelim. i. prepositus qui docet sarracenos qualiter debent orare, & matrimonium contrahere.
 Mulalac dicitur alladac que est confectio ex musco, gariophyllis, capphora, & alijs odoriferis cum aqua rosacea. cum qua aqua iam multa turbanda liniunt se mulieres.
 Mum purum est parietes domorum apud in quibus faciunt ouas, & pullos, & mum nigrum, est sordities fenestrarum forinsecarum.
 Mundulimon est bdellium, & nucledac idem.
 Muredascon est flos, & habet stipites fragibiles subtiles ad cineritatem, & citrinitatem decliues.
 Mura. i. myrrha.
 Muraba. i. conditum.
 Murzia est quedam terra.
 Murchion est tertia species araneorum.
 Musa fructus est.
 Musaiaba est similis uirtuti neremisch.
 Musaac cibaria sunt ex pullis, anetho, agresta, & ficibus facta.
 Musaac Arabice, latine conexa dicitur.
 Muscis aque. i. pulmonaria aque.
 Mutchin est unguentum de calcadis.
 Nabath est commune quod simile reperitur in omni loco.
 Nabit est potus qui fit ex dactylis, & ficibus, & alijs ab uinis ex quolibet fructuum.
 Nabach est nomen ponderis.
 Naduc est dispositio mala matricis diuersa a mola, & uocabulum persicum est.
 Napellus dicitur quoddam bryonia.
 Napellus Moysi est herba nascens cum napello. napellus uero Moysi est animal quod in radice napelli moratur, & est theriaca omni ueneno.
 Napta est petreolum.
 Nassefengi. i. scolopendria.
 Natif. i. confectio ex melle sicut penidij.
 Naurnaco est dictio attributa sali nitro.
 Neditus, idest apostemata in radice auris nascentia.
 Nefrin est similis narcisso in uirtute, & rosa sera. i. sambucus sylvestris.
 Negesleh. i. ignis descendens.
 Nebeguidegi, uel neguiden sunt quatuor dentes extremi. s. molares qui in alio loco neguedij uocantur.
 Nemen. i. silybrium.
 Nenufar, & Galuocauit caulem aque.
 Neremis. i. musaba, & est flos peonie, uel peonia.
 Nereiden. i. spica romana. s. celtica.
 Neregil. i. mux indica.
 Nersciendaru. i. bersciendaru. i. uirga pastoris.
 Neraberti. i. ameos.
 Neseftengi. i. amyllum.
 Nesfa. i. sciatica.
 Neurlanton. i. rubeum.
 Nigra uena. i. matrix.
 Nison. i. martius.
 Nitrum. i. baurach armenum.
 Noduar. i. liquor quandoque pro aceto quandoque uero non.
 Nonbilech est cum aqua funditur ab alto super aliquem. s. embrocando.
 Nubia est terra quedam.
 Nuolata. i. ea que post cibum sumuntur ut fructus frigidi.
 Nux benden est terra granosa sicut ciner declinans ad citrinitatem, quae musum clarificat eijciendo fecem.
 Nux methel est similis nuci uonice.
 Abel acara. i. cucurbita.
 Occa herba est palustis que in fluminibus oritur.
 Offien. i. opium.
 Oegi. i. acorus.
 Oleum de beni. muscellinum.
 Oleum decamum. i. decem specierum.
 Oleum omphacinum est oleum de oliuis immaturis.
 Olizatrum. i. petroselinum macedonicum.
 Omorenensis. i. dilatatio.
 Omoronenfis nomen medicaminis.
 Orate est pannus de seta quo cribatur subtiliter.
 Ophthalmicum prouocatum sternum tamentum.
 Anis chistar est fermentatus panis.
 Pactus columbarum, & camelorum est herba habens grana sicut granum myrti, & ei proximum.
 Pedecolone est grecum nomen, & podus dupli totius quod balneo est coueniens.
 Pediculus uultus nominatur pedi persice, & merule grece, & tafatis in daice, & est bestia sicut pediculus qui in inguine nascitur.
 Pentaphyllon est quinque folium.
 Pes locustae est sicut olus iamenum.
 Pes coruinus est herba uirtutis hermodactylorum.
 Petalum est residentia in urina, & dicitur crinoides. (melle.)
 Pheludez est cibus ex farina tritici cum phitanos. i. febres erratica, ut sextane.
 Piper aque est herba ut olus nascens in aqua, & approximatur in gustu sapori piperis.
 Pifces aradrada. i. petrosi uel parui.
 Planta noctis est bothor parue.
 Plumbum algalai. i. stannum.
 Polygonia, & polygonos dicitur sanguinaria.
 Psylotrum est medicamen depilatorium.
 Pulcaria & psyllium idem est.
 Pumex & fenic. i. lapis Vulcani.
 Pupilla oculi est eruca aque, & est herba boni odoris, & oritur in aquis stantibus.
 Aan salomoniaca est similis anetho humida, & dicitur quod folia eius sunt sicut malua, & quidam nominant eam habasalerum.
 Racha est species trifolij.
 Rachaba. i. os pectinis.
 Radix alexet. i. radix uitis.
 Radix aufce est radix mandragore.
 Raham. i. myrtus.
 Rab. i. lac acetosum.
 Raedialemen est fumus terre.
 Ramic est confectio quedam constricta.
 Hina qua fit galia muscata.
 Rafza uel rapha, idest patella, uel oculi poplitis.
 Ratuba est alcor.
 Ratiniigi. i. scoloponia, & gumma pini, & nomina

- Et nominatur arbor eius alberci.
 Raueseni. i. reubarbarum.
 Rechi regio quædam est.
 Remebac est linimentum probibens cani
 Resni. i. pentadactylus. (ciem.
 Ribes. i. accedula.
 Rimegi est lapis sicut cancer.
 Rob. i. uinum coctum inspissatum.
 Roba. i. auellana Indica, et est fructus
 in magnitudine auellane similis pa-
 paueri.
 Robub. i. succi inspissati sine alterius
 commitione.
 Robilie. i. legumen.
 Rocen pondus est.
 Roiora est illud quod est in aere apparet
 sicut stella cadens quæ est in motu.
 Roosa est cum aliquis sine causa ridet.
 Rosa foetida est, flos pæoniae.
 Rosbor est porus uel consolidatio ossis.
 Rosetim. i. pondus quoddam.
 Rotab dactyli immaturi.
 Rubus canis, planta est habens fructum
 sicut oliua habens intus lanam.
 Rucalia herba est.
 Rufus. i. tri.
 Rusatagi est es ustum.
 Rutubut est color sanguinis putrefacti
 in facie, et est bestiola existens in su-
 perficie aque, quæ super eam mouetur
 diuersis modis sine ordine, ad cuius
 proprietatem dicitur rebubutib
 quædam species melancholiae, qui pa-
 titur uiuos homines abhorret, et
 appropinquat mortuis.
 Rutela est animal araneæ simile quod no-
 minatur aschebed, et uenatrix mu-
 scarum, et nominatur pluid. i. rapax.
Sabra est species ozimi.
 Sabras animal est.
 Sabin est genus serpentis.
 Sacculus est apostema cerebri.
 saccos est animal paruum ad similitudi-
 nem cuius tubera leprosi apparent.
 Saccaichnabam. i. flores papaueris rufi.
 Sacusilondurion. i. albutueben, et est
 scolopendria.
 Sacraati est pondus.
 Saculufudurni est animal quoddam capre
 Sadurin. i. scotomia. (stre,
 Sadas. i. conculæ marinæ.
 Saffung est auis quæ frangit lapides.
 Saguicla est triticum fractum cum mul-
 ta aqua coctum.
 Saguuscosolon est quarta species ara-
 nearum, suclion uero quinta.
 Sahafat sunt maculæ rubæ quæ fiunt
 cum pustulis paruis.
 Sabara subetia. i. uigilatio dormitina.
 Sahal. i. demon. (uirus.
 Sahafati. i. botbor humida quæ emittit
 sabira est atramentum quod in encau-
 stro ponitur.
 Sahafatos est lapis quidam.
 Sachaic est flos papaueris rufi.
 Sachicharame est rosa rubea ualde.
 Saluatella siue scylem est uena.
 Salguasora alberengesst, et abrotanum
 sunt idem.
 Sandaros est almedon, et est uernix
 quæ dicitur sandaracha.
 Saporbala. i. saccus palmæ in quo da-
 ctyli nascuntur.
 Sarnabraus. i. stellio.
 Sarroc uel sanar. i. ferrum.
 Sarmac apostema bucum auris.
 Sare est passio quando homo maxime
 sentit pruritum.
 Sasaf. i. salis.
 Satarbati. i. syluestris.
 Satil est medicina Indica.
 Sats animal est cui glandulae similitur.
 Sauich hordei est hordeum fractum cum
 multa aqua coctum.
 Sauligo est locus quo superiores partes
 corporis tantum mouentur.
 Saurigen. i. hermodactyli.
 Sauchion. i. fractura ut sauc.
 Scandix. i. melo romanus.
 Scat est arbor in Aegypto.
 Scatabregi carnis. i. brodium.
 Scedenegi. i. amylum.
 Sceni, uel scemi, uel scini est locus qui-
 scibar est lapis lazuli. (dam.
 Scere est infectio cutis sicut impetigo,
 differentia tam inter scere, et impe-
 tiginem est, quia scere totum membrum
 tenet uel medietatem corporis, impe-
 tigo uero sunt maculæ diuersæ.
 Scea romanum. i. absinthium secundum
 quosdam.
 Scea. i. stichados arabicum.
 Sceba. i. tribulus.
 Scedenegi uel sedine est hematites.
 Scebran est species lacticiui.
 Scerbin est arbor alchitran.
 Scerantum. i. stincus de mari rubro.
 Scebedenegi est semine canabis uel sedene-
 Scefcortici. i. anticira romana. (gi.
 Scenem. i. salsa facta ex piscibus.
 Sceiraxirai est lac uestertilionis, et se-
 cundum quosdam est urina.
 Scefabra secundum Almasor est nomen
 græcum, et interpretatur myrtus re-
 gum, et ipsa est basilicon originale
 parua habens folia, summmitate habet
 longam in qua nascuntur flores, quo-
 rum color est, ut color uiolarum.
 Seisfati est genus serpentis, et etiam sefsir.
 Scutu dans. i. testiculus uulpis.
 Sebel est egritudo. s. quando uenæ in o-
 culis apparent.
 Sebasfet aschebete est mandragora.
 Secacul est uenæ sicut zingiber, et asfer
 tur ex India.
 Sedem est uenæ, quæ est inter auriculæ
 rem, et in rasceta manus.
 Sedere dicitur uertigo quæ facit homi-
 nem cadere.
 Sedenegi. i. semen granati syluestris.
 Sefilos, idest apostema nascens in ear-
 ne glandosa.
 Sefiros. i. seliros, et est apostema.
 Seguendegug. i. partes uiarum uenarum,
 quæ in alias diuiduntur uenas.
 Sehenabin. i. oxymel.
 Sebene, et buzi, falsæ sunt quæ fiunt in
 Aegypto.
 Seilen. i. gasatibu. i. lolium.
 Seitaragiem herba similis nasturtio. i.
 capsia.
 Seigi est genus ostracorum, et est ueneretum.
 Sekeri. i. ebrietas.
 Senxesud est arbor croci hortensis.
 Sol est medicina Indica similis zingiberi.
 Selegua. i. capsia lignea.
 Solon. i. sanguis draconis.
 Selec est siligo.
 Selgen. i. napus.
 Semurion est species apij syluestris.
 Semaris. i. fardelle.
 Sen est sapor quidam.
 Senuburnofan. i. ferrum naturale sicut est.
 Sentus est species marrubij.
 Senuseniati. i. stans ad solem.
 Senuat est lactuca asini habens folia si-
 cut lactuca.
 Septabumen est quædam species sorbæ.
 Serpium est species tribui.
 Serembligi. i. emblici in lacte infusi.
 Seradi est quando aqua ingreditur tra-
 cheam arteriam.
 Serassif. i. hypochondria.
 Sefuosick est similis abrotano in uirtute.
 Sefinacab. i. beil.
 Setis sunt duæ arundines quæ sunt inter
 adiutorium, et manum.
 Setegi est medicamen acutum.
 Seterigi. i. fumus terre.
 Setassu. i. ossa pectoris. s. laboracis.
 Setaria. i. capsia.
 Setaragi. i. taphia.
 Seukar. i. pes columbinus cum quo tim-
 gitur oculus uel cera.
 Sibane est mania accidens cum sirsen calida.
 Siela. i. blitis.
 Sief. i. succus.
 Sila. i. apostema in principio sicut glan-
 dula, postea multum augetur.
 Silac. i. grosities in palpebris cum rubore
 sunt oculi.
 Silla species sunt nodi.
 Sileculi semperuiua est.
 siliqua nomen ponderis.
 simarem uel sincarem. i. lactuca intelli-
 gitur magna, et est lactuca asini.
 Simenia ossa sunt acuta, quæ in spondili-
 bus eminent.
 Sinderudar. i. lac arboris quæ similitur
 iunipero.
 singemal. i. hepaticum.
 sinifes est quoddam animal.
 sipit asimilatur magnæ araneæ longos
 habenti pedes.
 sir est medicina Indica. (denegi.
 sirengi. i. azarion, et est uirtutis sce-
 sirsen. i. apostema calidum quod fit in
 uentriculis cerebri, et quando est
 frigidum

frigidum dicitur lethargia, & quando est compositum dicitur subeth asari. f. dormitatio uigilatiua.
 sirfen. i. phrenesis.
 siragi. i. lac fici.
 sirakius fagus est centaurea minor.
 siferum. i. cresones senationes.
 sirra est arbor cuius fructus nabai.
 situla sunt radices quedam.
 sobonec est herba Marie. f. sacana.
 sod. i. cyperum.
 soda. i. dolor capitis.
 sobat est arbor magna in Aegypto.
 sol. i. sambucus.
 solbez. i. almeizara, & est arbor parua unius brachij, habens folia parua ut buxus.
 solem. i. congelatio.
 sofata sunt apostemata que accidunt in uelamine, & partibus pectoris.
 spina iudica. i. nigra.
 spina alba. i. bedecard.
 spica acchia. i. nereiden.
 spuma maris. i. pumex.
 storax est quedam species storacis secundum Diof. & alios est gummum oliue.
 storax affemia. i. lubria romana.
 stellio. i. lacerta uiridis.
 stella feminis, stella terre, lutum semiti idem sunt, & talk etiam.
 strichnum facit semen quod dicitur uua lupina.
 subeth est passio quam qui patitur, stat subtus, & uidetur semper dormire, & uocatur, & uix respondet.
 subeth quandoque ponitur pro profunditate somni.
 subeth asari. i. dormitatio uigilatiua.
 suc. i. galia muscata.
 succinum. f. semperuina, sed secundum quosdam est mandragora.
 succudus quandoque sublimatur clymia, & quod sublimatur est tucia bona, & quod redit inferius ex clymia nominatur succudus.
 succarum est species hyusquilami albi.
 succu. i. clymia.
 sucus est species congelationis quando ager intuetur in unum locum.
 succudrium. i. allium agrestis.
 succi alifir est succus alerage, & dicitur abrotanum syluestre.
 suction. i. testiculus uulpis.
 suffus est medicina secca pro pueris.
 suffus sunt puluerizata que in os projiciuntur, & post ea aliquid bibitur.
 sufufet. i. pulueres qui per se sumuntur.
 subud. i. radius qui est ut ignis flans in aere.
 sufeni est locus in quo oritur anisum bonum.
 sulcitum. i. acetosum.
 sulatum est egritudo oculorum que accidit pueris propter fletum, & est quasi scabies.

sulem est medicina romana.
 sulemi est os quoddam in digitis.
 sula. i. herba arthetica.
 sulemet sunt ossa ex quibus componuntur digiti.
 sule. i. grana uiridia, & eius arbor producit terebinthinam.
 sumbebig. i. sumeril, quo ceteri lapides perforantur.
 sumeiz. i. ficus Pharaonis.
 surabes. i. tasea.
 surum est nigella.
 surin. i. species lacticiuij.
 suriar. i. caro ostenditur secundum partem.
 suregi. i. oleum sissaminum.
 surabiete cibarij nomen est, & raphanati.
 surinus est mus paruus contrarius nappello in uirtute.
 surie species atramenti.
 susar. i. buxus.
 susati est caro mollis existens in interiori parte palpebrarum.
 susen. i. ireos.
T Abulos febris est, & dicitur febris liparia.
 Tabarzet. i. album, & sepius ponitur pro zuccaro albo.
 Tabrasten regio quedam est.
 Tasea taseata est duplex, una que est alba, altera uiridis, alba que fit ex sola aqua, & carne, & uiridis que fit ex carne, & aqua & coriandro uel consimili herba uiridi.
 Tazaris nomen Indum est, & est pediculus uultoris.
 Talisafar sunt cortices slyptici ex India delati.
 Talalon est species aris.
 Taliz. i. maseculus struthio.
 Talch. i. nitrum dulce, & est gypsum.
 Tanoni. i. apostema carne gladiosa natum.
 Tangebil sunt omnes species que in cibarijs ponuntur, ut piper & cinnamomum, & reliqua.
 Tarcon. i. pyrethrum, & est radix altarcon montani.
 Taratis est hypogastidos, secundum quosdam est frusta ligni nodosi ad grossitudinem digiti, & habet uirtutem balastie.
 Taraxis. i. ophthalmia non uera.
 Tarsum uel taxas est destructio auditus.
 Tarim. i. bonum malum.
 Taro. i. lentiscus.
 Tarifilon est planta nascens in uere, & flos eius est similis croco hortulano.
 Taracha. i. pisces uel ova piscium secca.
 Taraxacon. i. scariola agrestis.
 Tarabit est crusta ligni nodosi grossitudinem digiti habentis.
 Taxabuch est retractio cum unus pes offendit alium.
 Tazangi est pondus trium granorum hordei.
 Tauri est auis habens dentes in palato.

Tesie. i. gummum rutae agrestis siue montane.
 Tegmaton est satietas nauseatiua.
 Telosio. i. muscus qui nascitur in lapidi.
 Terentabin est species manne. (bus).
 Terra alcori est fumus in quo decoquitur terra.
 Tasclemum est quedam species sorbe.
 Testiculus canis, & testiculus uulpis sunt plantae. (satyrion).
 Testiculus uulpis. i. buzeidem, & est Thaum est apostema quod fit in carnisbus laxis uel subcellis, uel post aure, uel inguinibus.
 Therifinus. i. egritudo quedam.
 Theriaca alfaroc. i. a morte liberans.
 Thuctaminis. i. pulegium.
 Tille species uini est, seu uinum coctum quod dicitur sapa uel epithema.
 Tilub est muscum lapidis qui est ut hepatica, & dicitur tulub, & uocatur etiam oga.
 Tinfemus est stella, que est in coelis.
 Tinchar est borax, & aliud minerale, & aliud artificiale, & dicitur capistrum auri.
 Tirsim. i. September.
 Torongi. i. cirum.
 Tortella. i. panis biscoctus.
 Tosugi. i. scammonia.
 Tri. i. minuta facta de tritici farina.
 Triscalis est genus serpentis.
 Tricla piscis est.
 Troxymel agrestis est taraxacon. i. endiua syluestris.
 Tubel est scoria uel batitura, unde tubel ferri, uel tubel aris.
 Tubin. i. grana solis.
 Tuderis est herba habens folia similia folijs prasij, & nascitur in testis, & habet radicem quadratam.
 Tuchib masculi. i. faciens brachia erecta plana stare uel iacere.
 Tululie substantia uerrucali.
 Turfle. i. ammoniacum.
 Turferius. i. stella.
 Tyria est egritudo cutis capitis.
V Arices. i. uene tortuose, que sunt in cruribus, uel albi.
 Veditus est apostema.
 Vene costrictae. i. lumbrici terrestres.
 Venera. i. cocela.
 Vene alofemel. uel alesfind. i. bamel alba.
 Vene alsalungi. i. radices asparagi.
 Vene citrine. i. radices chelidoniae.
 Vene tinctorum. i. radices rubee.
 Veremisch electuarium quoddam est.
 Vefstengi est amyllum.
 Vicor. i. quinanthi.
 Vitem. i. uene que procedunt in uitis.
 Vnaba sunt additamenta duo in cerebro caruncularum mamillarum.
 Vnguentum Veneris. i. unguentum apostolorum.
 Vola magna est quedam mensura.
 Vrac Indi. i. folium.

Vfago

Vsago. i. impetigo.

Vine sunt cortices tenues subtiles circa
cunvoluti super arborem glandium.
Pinum et nucem, et habet odorem
bonum, et dicitur alusne, et usnet
est lanugo quae in arboribus auella=
narum uel paruorum nucum inuenitur.
Vinem fullonum est herba de qua fit al=
chali.

Vituen. i. uirga minutae super quas sunt
flores habentes alba folia.

Vua passa montana. i. staphisagria.

Vua uulpis est solatrum.

Vzifur, et sedech. i. cinabrium.

Xebet. i. anethum.

Xiraxeti, id est rob de succis
fructuum forbitium.

Xyloaloe lignum aloes.

Yabrio est radix mandragorae.
Ylisci est agritudo quam aliquis
incurrit propter amorem.

Zair est fluxus uentris, qui fit
in intestino recto.

Zambac. i. iusfeminum.

zametio, uel zamenena. i. priuatio gres=
sus.

zarea. i. sorba.

zarneb. i. solatrum.

zaror, uel zarur. i. sorba, et est alia spe=
cies sorbae quam Graeci nominant re=
stinum, et aliud sentabruum.

zarabut uel masmacora. i. aristolochia.

zarnec. i. auripigmentum.

zebezalbar. i. spuma maris.

zebaragi est animal quoddam.

Zegi. i. uitriolum, et est atramentum.

zibrabegi genus cibarij est.

zinzibil. i. zinziber.

zinziber carmenum est herba cuius fo=
lia assimilantur folijs salicis aliquan=
tulum citrina rubeum habens stipi=
tem acuti saporis sicut zinziber, et
credo quod sit persicaria.

Ziniar. i. uiride eris.

zohode. i. cyperi.

zuccarum albusar. i. cadens super albu=
sar, et est manna.

zufi. i. hyssopus.

zufere. i. arbor quae dicitur albasce, et
est similis rutae, et dicitur dinarugi

Zufese. i. iuiube nigra.

Zugus est fustis sagitte.

zuhumex. i. unctiosa.

zurumbet. i. zedoaria.

FINIS.

REGISTRVM

Primi Tomi.

* ABCDEFGHIKLMNOPQRSTVXYZ Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii
Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss Tt Vv Xx Yy Zz Aaa Bbb Ccc Ddd Eee
Fff Ggg Hhh Iii Kkk Lll Mmm Nnn Ooo Ppp Qqq Rrr Sss Ttt Vuu Xxx
Yyy Zzz Aaaa Bbbb Cccc Dddd Eeee Ffff Gggg Hhhh Iiii Kkkk Llll Mmmm

Omnes sunt Terniones, praeter *, T, & L l Duerniones, Mm, & Mmm Quaterniones.

REGISTRVM.

Secundi Tomi.

* ABCDEFGHIKLMNOPQRSTVXYZ Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk
Ll Mm Nn

Omnes sunt Terniones, praeter Kk Duernionem, & Nn Quaternionem.

V E N E T I I S,

Apud Vincentium Valgrifium. M D LXIII.

Y
Z
X

Antiqua expolito

INDICES

MEMORABILIVM

IN AVICENNA

De medicinalibus

JOHANNIS COSTA

AVICENNAE

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

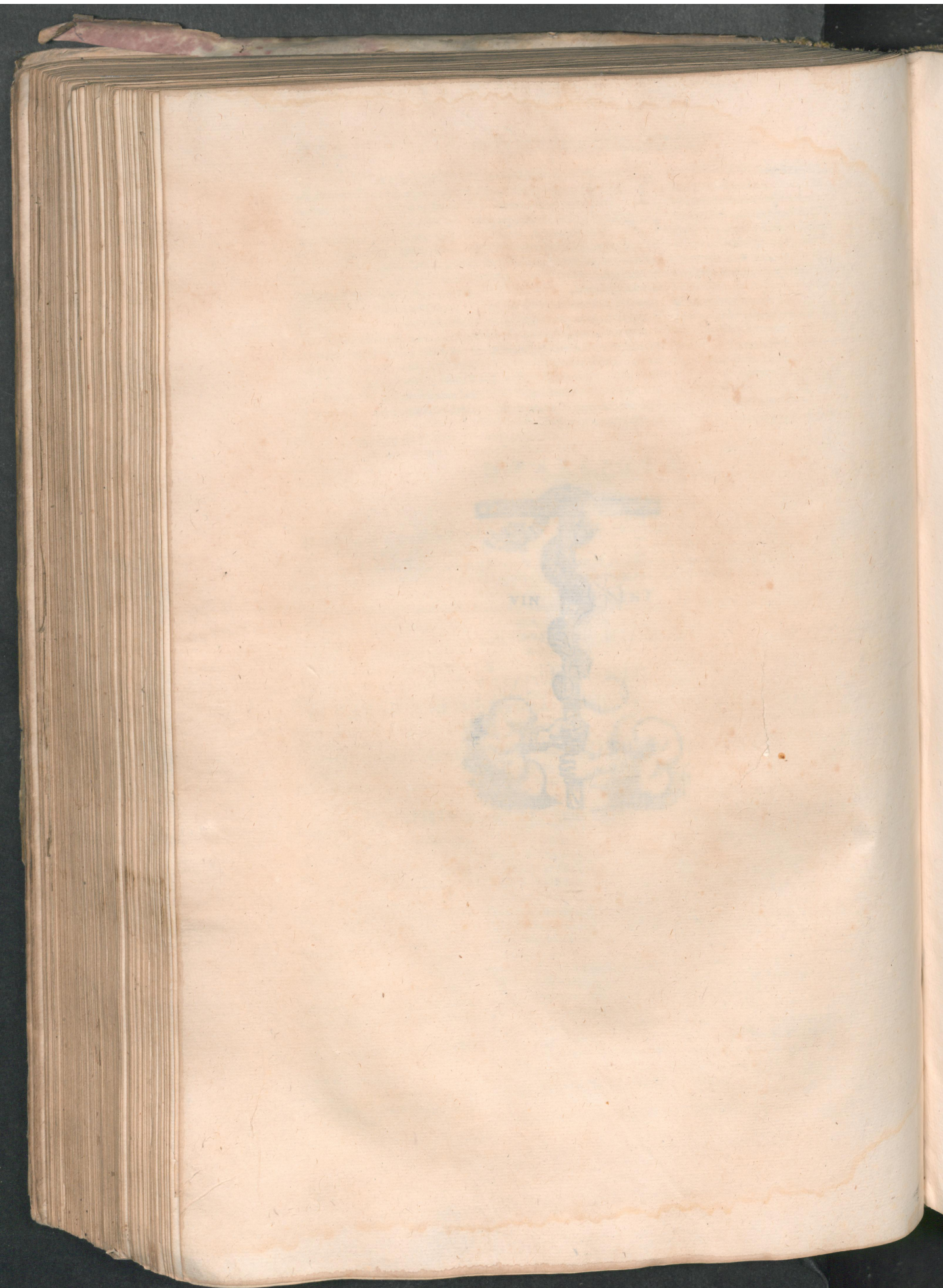
De medicinalibus

De medicinalibus

De medicinalibus

PERPETUUS
Apud Vincetium Valgusum,
M. D. LXIII

INDICES RERVM MEMORABILIVM

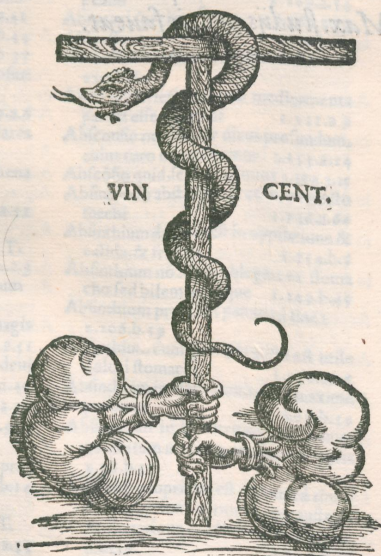
IN AVICENNAE

Dere medica libris:

NEC NON IOANNIS COSTAE I,
AC IOANNIS PAVLI MONGII
annotationibus, locupletissimi.

*Qui, quantum ceteris in ordine sint praestantiores, quàmq; alios omnes
hactenus impressos, breuitate, ac facilitate antecellant: eos,
qui legerint, a quos indices futuros speramus.*

Cum Priuilegijs,

VENETIIS,

Apud Vincentium Valgrisium,

M D LXIIII.

INDEX REARVM MEMORABILIVM

Vincentius Valgrifus Studiosus S.

Reater summam, quam in excudenda Auicenna medicina, diligentiā adhibuimus, admonebat nos res ipsa, Index quoque copioso esse opus, ut scilicet uobis nihil desit, quod studia uestra promoueat. Aggressi ergo hanc prouinciam sunt precibus nostris tres perquam eruditi medici: & longis tandem uigilijs laboribusq; id praeferere, quod ipsi optabamus. Collecti enim duo sunt Indices: alter quidem eorum omnium quae in ipso Auicenna contextu uisa sunt digniora memoratu: alter uero eorum quae in Annotationibus in nostra hac editione additis occurrere. Quo autem iudicio, fide, ordine confecta haec sint omnia: quid tum commodi, tum copia accessurum sit uobis; uos ipsos, studiosi, indices facio, neque pluribus doceo. Illud tantum polliceri & testari ipse possum, nihil hic pratermissum, quod usui uobis fore intellexerim. Suscipite ergo alacriter operam nostram, et ualete. Deus uero Opt. Max. studijs uestris faueat.

VINCENTIUS VALGRIFUS
M D LXXIII

INDEX RERVM MEMORABILIVM IN RE MEDICA AVICENNÆ.

*Sciendum est, numeros 1. & 2. denotare primum, ac secundum Tomum: a,
uerò, & b, designare primam, ac secundam columnam.*

Bdomeu 1. pag. 683.
a. uerfu 39
Abdomeu cito fufci-
pit calorem ob adi-
pem 1.28.b.33
Abdomeu mufculo-
rum anatome 1.60
b. 42.

Abortus caufe 1.920.a.27
Abortus figna 1.920.b.60
Abortus ad præcautionem regimen 1.
921.b.37
Abortus ne fiat præcautio 1.921.a.54
Abortus in qua conftitutione fiat 1.920.
b. 45
Abortus multoties eft crifis prægnantis
2.82.b.4
Abortus quando expectantur 1.94.a.20
Abortus quibus mulieribus fit neceffa-
rius 1.922.a.41
Abortus ubi minoretur 1.920.b.44
Abortus ubi multiplicetur 1.920.b.37
Abortum facientes medicinz compofitæ
1.922.b.42
Abortum facientes pilulæ 1.929.a.6
Abortum facientes medicinz fingulares
1.922.b.11
Abortum facit phlebotomia ex faphena
1.922.a.60
Abortum facientia 1.922.a.51

ABORTVM PROHIBET.

Aqua aluminofa 1.262.a.23
Abortum facit pharmacum folutiuum
1.921.a.55
Abortum quo tempore embryo magis
faciat 1.921.a.51
Abortum mulieres, quæ patiuntur, deui-
tent coitum 1.890.a.46
Abortu quo medicinz faciât 1.922.a.53
Abortum paffæ mulieris regimen 1.924
a. 25
Abortum fore timendum eft, quum præ-
gnantibus menses fluunt 1.709.b.14

ABORTVM FACIUNT.

Cinnamonum 1.278.a.33
Coloquintida 1.279.a.41
Caulis flos, & fuccus eius 1.282.b.28
Cafia 1.286.b.53
Laudani fuffumigatio 1.291.a.11
Cantharis 1.295.a.42

ANHELITVS INSTRV- mentis confert.

Crocus 1.278.b.3
Cyclamen 1.308.a.47
Gentianæ radix 1.311.b.11
Galbanum 1.315.b.13

Ireos fuppositorium cû melle 1.321
b. 18
Arum 1.332.a.59
Squillæ acetû, & fyrupus 1.370.b.29
Stercus caprarum cum pipere, & cin-
namomo 1.375.a.15
Scammonea 1.378.b.57

ABORTVI CONFEREN- tia compofita.

Alcalchatarahan magnû 2.264.a.14
in Abortu maiores funt dolores, quam in
partu 1.920.b.49
Abortiri cur faciat balneum 1.920.a.36
54
Abrotanum eft calidum in primo, ficcû
in fecundo 1.263.b.61
Abrotanum eft calidum, & humidum in
primo 1.269.a.54
Abrotani fpecies 1.269.a.50
Abfceffus qui 1.84.b.37
Abfceffuum fectio qualis facienda 1.
220.b.64
Abfceffuum fectio quæ medicamenta
parata effe oporteat 1.221.a.9
Abfconfio nominatur ulcus profundum,
cuius caro non induratur 2.153.a.14
Abfcoffio quid, fecundû aliquos 2.153.a.15
Abfinthium abftergit, & cõfortat os flo-
machi 1.736.a.64
Abfinthium dari poteft in oppilatione &
calida, & frigida 1.754.b.5
Abfinthium nõ foluit phlegma ex ftoma-
cho fed bilem utranque 1.249.b.45
Abfinthium prohibet pannos à tinea
2.206.b.59
Abfinthium cum fpecie permiftû eft utile
dolori ftomachi 1.250.a.25
Abfinthium in ftatu hemitritæ maxime
probat 2.78.b.54
Abfinthium in hemitritæ ante ftatum
exhibitu maxima nocumenta parit
2.78.b.57
Abfinthij proprietates eft pannum à tinea
& corruptione uermium, encauftrum
ab alteratione, & chartas à tinea pro-
hibere 1.249.b.49
Abfinthij femina os ftomachi ledunt ob
eius falfedinem 1.250.a.22
Abfinthij ftipticitas fortior eft eius ama-
ritudine 1.249.a.43
Abfinthij fuccus malus eft ftomacho
1.250.a.21
Abfinthij loco ponitur polium aut fche-
arm 1.250.a.53
Abfinthio ineft caliditas 1.754.b.3
Abfterfio uehemens medicamento facit
currere fanguinem, & confumit mate-
riam carnis 2.137.b.52

Abftergit fine mordicatione aqua 1.
760.b.58
Abfterfua medicina cordialibus quado
affocietur 2.333.b.40

ABSTERSIVA COMPOSITA

Trochifci Andromachi 2.295.a.21
Pillule aldurie 2.298.a.43
Sal folutiuus 2.298.b.8
Acacia eft mirabilis ex oppilantibus 2.
146.a.39
Accidens morbi quid 1.81.b.42
Accidens, & ægritudo quando coniun-
guntur, quid agendum 1.225.a.38
Accidens plurimum eft caufa ægritudinis
1.81.b.64
Accidentia animi fortia digeftionē pro-
hibent 1.165.a.56
Accidentia animi aliquando mouent cri-
fim 2.81.a.17
Accidētia mala quæ ab euacuatione pro-
hibeant 1.193.a.48
Accidentia morborum fignificationes ua-
riæ 1.120.a.42
Accidentia præfentia præterita & futura
quid fignula conferant medico 1.
120.a.11
Accidentium ægritudinum diuifio 2.
373.a.23
Accidentibus februm etiam occupari
oportet, non tantum cum paroxifmif
2.76.b.53
Acedulæ qualitas 2.334.b.48
Acetum eft de medicinis fubtilitatis
2.251.a.61
Acetum deuitent patientes debilitatem
neruorum 2.251.a.63
Acetum matricis nocumento deuicandû
2.251.a.64
Acetum confert à medicamentis morti-
feris 1.266.b.46
Acetum eft inuatiuum omnibus calefa-
ctis 2.199.b.1
Acetum acre eft calidius 1.266.a.58
Acetum eft compofitum ex caliditate, &
frigidity 1.266.a.55
Acetû eft fortis exficcatiõis 1.266.a.61
Acetum multum ingreditur in curis fple-
nis, & hepatis 1.791.b.61
Acetum uehementer abftergit fua inci-
fione 1.113.b.60
Acetum uniuersaliter reftificat aquas ma-
las 1.261.b.12
Acetum squilliticum quomodo paretur
2.286.a.61
Acetum forte non conuenit hepati, nifi
in neceffitate 1.789.b.59
Aceti cû aqua mixti utilitates 1.636.b.49
A a Aceti

Index

Aceti usus probatur in apostemate gros-
so sephiros. f. sed in fine non in prin-
cipio 2.126.a.10
Aceti assiduatio citrinat faciem 2.231.
b.58
Aceti administratione medicus fit auda-
cior in membro caroso, ut splene
2.26.a.22
Aceti alleuatio nisi fiat, nocet neruis
& couertit sephiros in lapideitatem
2.126.a.20
Aceti squillitici iuuamenta 2.286.b.9
Aceto submersum panaritium curatur
2.252.a.18
Aceto uti in cibo & potu à pestilentia
præseruat 1.181.a.30
Aceto inest uehemens exsiccatio, & uir-
tus resolutionis 2.63.b.1
in Aceto frigiditas magis dominatur 1.
266.a.57
in Aceto est incisio 1.873.b.66
Acetosus sapor significat frigus 1.690.
a.24
Acetosum sua incisione, & expulsione re-
mouet humores uiscosos 1.710.b.55
Acetosum est magis stipticum 1.259.b.23
Acetositas incidit 1.799.a.35
Acetosa quæ 1.807.a.11
Acetosa alia domestica, alia siluestris 1.
259.b.14
Acetosa siluestris dicitur beta siluestris
1.259.b.15
Acetosa siluestris est fortior 1.259.b.18
Acetosa insipida parum resoluit 1.259.
b.22
Acetosa quæ plus nutriant 1.259.b.24
Acetosa cui obsunt, mel aut uinum anti-
quum fumendum 1.168.a.45
Acetosa faciunt egestionem excoria-
tium 1.820.b.37
Acetosa faciunt egestionem mordica-
tium 1.820.b.37
Acetosa faciunt egestionem dolorosam
1.820.b.37
Acetosa frigida est in primo, sicca in se-
cundo 1.259.b.19
Acetosa in debilitate intestinorum, fa-
ciunt excoarctationem ipsorum 2.100.
a.50
Acetosa quomodo famem excitent 1.
710.b.55
Acetosa quandoque inflant 1.900.b.6
in Acetosa folijs dicitur, quod est leni-
tas quædam, & in semine ipsius con-
strictio 1.259.b.44
Acetosa semen frigidum est in primo,
siccum in secundo 1.259.b.20
Acetosa humor est laudabilis 1.259.
b.26
Acetositas præparat stomachum, & fa-
cit acquirere retentionem 1.799.
a.36
Acidum quomodo aliquando fiat à calo-
re 1.691.a.18
Aconiti, uel strangulatoris adib, & stran-
gulatoris leopardi nocumenta 2.
197.b.46
Aconiti assumpti curatio 2.197.b.61
Aconiti loco in depellendis flatibus & in-
uando hepate & splene ponitur cy-
minum cum rhabarbaro 1.256.b.31
Aconiti caliditas subtilis in re spissa time-
tur in uulneribus neruorum 2.163.
a.41
Aconiti 1.903.b.3
Aconiti curatio 1.903.b.11
Actio & passio fit quando agens perue-

nit, & patiens non est præparatum
2.66.b.10
Actionibus frequentatis & passionibus
fortiores habitus fieri 2.327.b.14
Acuta febre laboranti aer quomodo al-
terandus 2.32.b.44
Acuta febre laboranti cibi frigidi conue-
nientes 2.33.a.3
Acuta febre laboranti quomodo sitis se-
detur 2.33.a.7
Acute febricitatis ori assiduare aliquid,
quo humidum os remaneat, est ualde
iuuatum in curis 2.32.b.37
Acute febres, & apostemose quando
non curantur secundum quod oportet
conuertuntur ad arefactionem 2.22.
a.12
Acutarum febrium accidentia 2.33.b.20
Acutarum febrium accidentia diuersa,
ut rigor, & horripilatio, sudor super
fluous uomitus &c. quomodo curentur,
uide febrium accidentia, & eo-
rum curam 2.104.b.20
Acutarum ægritudinum crises quando
fiant 2.32.b.24
Acutarum febrium cura 2.32.b.24
Acutis febribus clystere conueniens 2.
32.b.40
Acutis febribus conuenientia epithema-
tis, emplastræ, & embrocationes ex qui-
bus fiant 2.33.a.25
Acutis febribus quando embrocare con-
ueniat, & quando non 2.33.a.23
ab Acutis febribus raro fit euasio 2.21.
a.19
in Acutis febribus cauendum est à rasu-
ra intestinorum, propter accidentia,
que sequuntur 2.33.a.54
in Acutis febribus probatur papaueris
potus tum quia inspissat materiam,
tum quia somnum facit 2.33.a.61
Acutus morbus quis sit, & qualis 2.378.
a.63
in Acutis morbis sciendum non est hypo-
stasi urinae laudabili ante coctionis
tempus 1.148.b.28
in Acutis morbis urina nigra mortalis
Ruffi sententia 1.142.b.35
in Acutis morbis sitis & siccitas uehe-
mens malum ualde 1.714.a.10
in Acutis morbis quid agendum si me-
dico 2.378.b.5
Acuta faciunt egestionem mordicatiam
1.820.b.37
Acuta faciunt egestionem dolorosam 1.
820.b.37
Acuta faciunt egestionem excoarctatiam
1.820.b.37
in Acutarum ægritudinum sine plerunq;
accidit inflatio uentris, quasi tympani-
tes 1.773.a.28
Adeps quomodo generetur 1.33.a.11
Adeps generatur ex sanguine 1.32.b.36
Adeps & pinguedo frigiditate semper
significat 1.123.b.6
Adeps inter frigiditas partes corporis est
1.16.b.32
Adipis causa effectrix est frigiditas 1.
123.b.18
Adipis paucitas caliditate semper signi-
ficat 1.123.b.15
Adipis natura 1.264.b.45
Adipis materia sanguinis est unctuositas
1.123.b.17
Adipes lenientes cum resolutione qua-
dam 2.225.a.28
Adeps multiplicatur in intestinis pro-

pter frigus eorum 1.823.a.37
Adeps anatis est uehementis iuuamen-
ti doloribus hæmorrhoidarum 1.847.
b.22
Adeps anatis est calidior adipe gallinæ
1.264.b.49
Adeps anatis est subtilis ualde 1.264.
b.48
Adeps caprina est magis stiptica omni-
bus 1.264.b.55
Adeps cerni est uehementis calefactio-
nis 1.264.b.51
Adeps decrepiti est leuior alijs 1.264.
b.54
Adeps galli est uehementis calefactio-
nis 1.264.b.49
Adeps hircina est uehementioris resolu-
tionis 1.264.b.56
Adeps lupi est subtilis 2.164.b.53
Adeps masculi in omnibus est fortior
alijs 1.264.b.53
Adeps uacæ est media inter adipem leo-
ninam, & caprinam 1.264.b.51
Adipis, & pinguedinis nutrimentum
quale 1.284.a.35
Adipis liquefactionem significant urine
pingues, facilis exitus 1.884.b.59
Adiantum quando permittitur cibo gal-
lorum, & coturnicum, facit eos for-
tes & ad dimicandum, & ad interfi-
ciendum 1.272.a.17
Adiantum declinat ad caliditatem ualde
parum, & siccitatem 1.272.a.18
Adiantum quæ substituantur 1.272.a.38
Adib hepar à proprietate hepatis consistit
1.745.b.36 & 1.745.b.50
Adib hepar à proprietate conferre om-
ni hepatis debilitati 1.751.b.50
Adib intestinum est ultimum in iuuame-
to in colica 1.833.b.19
Adib morsus cura 2.212.b.55
de Adib rabiosa 2.212.b.55
Adib stercoris suspensio conuenit colicæ,
nedum potus eius 1.833.b.14
Adiutorij anatome 1.46.a.64
Adiutorij dislocationis cura 2.170.a.50
Adiutorij fractura est magis inobediens
ad resuscitationem 2.175.b.42
Adiutorij fractura & eius curatio 2.
189.a.8
Adiutorij dislocationis signa 2.170.a.25
Admiratio nobis fit ab ijs quæ raro con-
tingunt 2.330.b.61
Adolescentiam conferuantia 2.217.
b.64
Adolescentiam reparantia composita co-
sectio de alijs 2.266.b.49
Adolescentes qui phlebotomandi 1.
210.b.11
Adolescentium humores sunt subilio-
res 1.862.b.1
Adolescentium regimen 1.160.b.12
& deinceps
in Adolescentibus uirtus expulsiua est
fortis 1.862.a.62
Adubellati stomachi curatio 1.725.a.39
Adubellati stomachi uirtus 1.725.b.25
Adubellati stomachi signa 1.725.a.34
Adurere quid 1.1112.a.57
Adurentia medicamenta 2.387.a.43
Adultera medicina 2.332.a.50
Adulterio, quæ non est à uehementia
figoris, signa 1.731.a.41
ADVSTIONI AQVAE
confert 1.224.a.56
Lilij radix, & folia ADVSTI-

Index

ADVSTIONI IGNIS

confert
Vnguentum de cerula 2.303.2.32
Aeger cuius crisis fuerit occulta, quomodo curandus 2.99.b.40
Aeger cum accidit ei apostemata & ulcera leuia, deinde destruitur ratio eius, moritur 2.47.b.28
Aeger cum debili indiguerit solutione, & non operabitur, non magis mouetur, sed dimittatur 1.202.2.49
Aeger non liberatur a sua ægritudine secundum resolutionem, nisi per euacuationem laudabilem, aut exituram laudabilem 2.81.2.47
Aeger in die crisis non mouetur cum medicina omnino 2.104.2.9.
Aeger in morbis acutis si non uidet ali quid est signum mortiferum 2.88.2.37
Aeger perditioni approximat in quo aggregetur cum stridore dentium permittio rationis 2.97.2.26
Aeger leuitas absq; manifesta euacuatione non habet fiduciam quia non accidit ob bonitatem materiæ, sed propter debilitatem, ad pigritiem naturæ in expellendo 2.86.b.1
Aeger sanitas, uel mors ex crisi quibus prænoscat 2.82.b.29
Aegro cum accidit anhelitus frequens, & syncopis mors intra quatuor horas aduenit 2.97.2.55
Aegrorum signa mortalia diuersa 2.97.2.12
De Aegrotantium cibatione sumpta a statu morbi indicatione, & ab eius tēporibus 2.30.b.16
Aegrotis quando cibus omnino subrahendus 2.30.b.16
Aegrotantibus omnibus cibatio conueniens quæ 2.30.b.31
Aegritudo quid 1.81.b.37
Aegritudo quæcumq; uehemens accidit subito, deinde sequitur illam uomitus aut fluxus uentris, est signum mortis 2.97.b.25
Aegritudo quandoq; consumitur cum resolutione 2.86.b.37
Aegritudo est mortalis cum dolor capitis perseverat, & uirtus est debilis, & Aegritudo acuta 2.87.b.46
Aegritudo alterius ægritudinis quando que fit causa 1.81.b.61
Aegritudo est salua, cum apparent signa digestionis in principio 2.86.b.30
Aegritudo non acuta quandoq; cognoscitur ex materia grossa, frigida. 2.6.2.56
Aegritudo acuta, uel non acuta quomodo dignoscatur ex uirtute ægri. 2.6.a.61
Aegritudo ubi non fuerint paroxysmi ex materia cognoscitur, quæ si fuerit acuta, sicut synochi, tunc ægritudo erit acuta; quod si materia fuerit grossa, frigida, tunc ægritudo erit non acuta 2.6.a.53
Aegritudo corpori est sicut inimicus ciuitatis exterior, & natura sicut dominus conferuans eam 2.79.b.51
Aegritudo quibus de causis prolongetur 2.7.a.18
Aegritudo aut alteratur ad sanitatem subito, aut ad mortem subito, aut ad sanitatem paulatim, aut ad mortem paulatim, aut utrunq; simul 2.81.b.2
Aegritudo curabilis quæ 1.86.b.46
Aegritudo non curabilis quæ 1.86.b.48
Aegritudo una quandoq; alterius est ægri

itudinis medicamentum 1.86.b.60
Aegritudo proportionalis cōplexioni, ætati, & tempori minoris est timoris quam alia 1.86.b.52
Aegritudo, & accidens quando coniunguntur quid agendum 1.225.2.38
Aegritudo omnis interficiens interficit, aut secundum semitam crisis, aut semitam arefactionis 2.180.a.22
Aegritudo quomodo dignoscatur ex pulsu si sit acuta, uel non acuta. 2.6.b.2
Aegritudo quolibet attrahit mortē in hora uehementiori ægritudinis 2.99.2.36
Aegritudo quando fit in declinatione 2.6.b.20
Aegritudo quomodo iudicetur longa ex euacuatione 2.6.b.27
Aegritudo acuta cum fit fortis apud declinationem, scias quod ipsa tendit ad chronicam 2.85.2.15
Aegritudo absq; rigore abbreviatione ipsius significat 2.6.b.8
Aegritudo quomodo ex rigore cognoscitur 1.6.b.4
Aegritudo omnis quæ remouetur, aut remouetur per crism, aut per resolutionem 2.80.a.216
Aegritudo cum mouet signa crisis ante digestionem, significat exituram in aliquo membro, aut aliud, & fortasse post sanitatem erit illud 2.80.b.33
Aegritudo acuta quandoq; cognoscitur ex materia acuta 2.6.a.54
Aegritudo acuta quandoq; fit ex hemitriteo 2.77.b.52
Aegritudinis principio pollutio significat longitudinem 2.90.a.38
Aegritudinis causa sæpe est accidens 1.81.b.64
Aegritudinis longitudinem significat sudor multus 2.93.2.15
Aegritudinis principium quando. 2.101.a.9
Aegritudinis principio, urinx sedimen oleagineum est deterrimum 2.96.b.8
Aegritudinis status quandoq; cognoscitur ex ætate, & tempore, & regione 2.6.a.64
Aegritudinis postremo pollutio est laudabilior 2.90.a.40
Aegritudinis longitudinem quomodo ex crisi significetur 2.97.b.55
Aegritudinis longitudinis signa 2.97.b.42
Aegritudinis longitudo fit propter grossitudinem in uisceribus, aut propter permissionem in regimine 2.47.b.42
Aegritudinis longitudinem, euacuationes paræ significant 2.97.b.64
Aegritudinis horæ particulares paroxysmi ex quibus signis dignoscantur 2.6.b.43
Aegritudinis causæ sunt tres: antecedentes, primitiæ, & cōiunctæ 1.87.2.45
Aegritudinis per cōsensum modi uarij 1.86.b.13
Aegritudinis longitudinem indicat pollutio in principio 2.98.2.6
Aegritudinis causam si dubitas an calida sit an frigida, quid agendum. 1.191.2.53
Aegritudinis malitiam significat uomitus, ut succus porri 1.731.2.35
Aegritudinis signa, num consumetur crisi, aut resolutione 2.98.2.25

Aegritudinis furiosæ timore phleboto-mandum ante tres periodos 2.39.2.8
Aegritudinis longitudinem indicat sedimen rubeum, usque ad 40 dies perdurans 2.98.2.3
Aegritudinis tempora quomodo dignoscantur ex parte digestionis, & contrarij digestionis 2.6.b.34
Aegritudinis status cognoscitur quando que ex motu ægritudinis, nam si paroxysmi sunt breues significant quod status est propinquus, ut tertiana pura 2.26.a.47
Aegritudinis figuræ quæ 1.83.2.11
Aegritudinis augmentum quomodo cognoscatur ex parte horarum paroxysmorum secundum antecessionem superfluentem, ita ut unus antecedit superfluitatem alterius 2.6.b.9
Aegritudinis, quæ pertrahit quinquaginta, imò triginta dies, crisis raro fit per exituram, & permutationem ex quorundam sententia 2.84.b.43
Aegritudinis declinatio uera quomodo dignoscatur ab illa dispositione apud mortē, quæ est sicut declinatio. 2.7.a.10
Aegritudinis stat' qñ appareat 1.6.b.17
Aegritudinis alterationis sunt sex species 2.81.b.1
Aegritudinis augmentū quod 1.86.a.26
Aegritudinis longitudo facit debilitatē stomachi 2.97.b.45
Aegritudinis statu crisis apparens est di-minuta, aut mala cōpressiua. 2.1.a.34
Aegritudinis principio nūquā fit crisis, nisi pernitiola 2.81.a.33
Aegritudinis statu melior fit crisis. 2.81.a.33
Aegritudinis declinatione nunquam fit crisis 2.81.a.40
Aegritudini longæ senis quum succedit fluxus uentris, est timorosus. 1.768.a.3
Aegritudini compositæ quandoq; non inuenitur medicina de singularibus opposita 2.254.2.47
Aegritudinē significat appetitus auctus, aut imminutus 1.181.b.37
Aegritudinem significat consuetudo mutata 1.181.b.39
Aegritudinem à uentris constrictione sanari illius euacuationis reuersione 1.194.b.13
Aegritudine ignorata quid agendum 1.187.b.21
in Aegritudine qualibet principium est inueterum licet occultetur aliquādo 2.4.a.6
in Aegritudine acuta urina tenuis citrina perseverans malum 1.145.a.5
in Aegritudine longa cum accident doloribus subito in quibusdam locis, tunc expecta exituram 2.85.a.48
in Aegritudine habente crism phlebotomia quomodo se habere debeat 1.209.b.16
in Aegritudine mala, & fraudulenta, crisis motus ante tempus debitum significat crism malam 2.81.a.7.
Aegritudines breuiiores sunt ætate præsertim sicca 1.92.b.52
Aegritudines exprimēdi, quæ 1.93.a.16
Aegritudines exprimēdi in ætate meridionali multiplicantur 1.93.a.15
Aegritudines ueris quæ auertant. 1.92.b.7
Aegritudines æstiuæ cito adueniunt, ubi æstas cito aduenit. 1.31.a.64
A 3 Aegritu-

Index

Aegritudines autumnales cito adueniunt, ubi hyems cito aduenit 1.91.a.62
 Aegritudines ani sunt difficiles sanatu & cur 1.84.b.57
 Aegritudines alie per essentiam alie per consensum 1.86.b.11
 Aegritudines composite quæ intelligantur 1.84.a.34
 Aegritudines frigidas somnus multus facit 1.101.b.49
 Aegritudines uenæ sectionem postulant præsertim gratia, quæ 1.209.2.44
 Aegritudines plures in stomacho sequuntur satietate naufragia 1.701.b.58
 Aegritudines quas inducat hepatis oppilatio, quando prolatur 1.753.a.12
 Aegritudines longæ quare faciant cade re capillos 2.222.a.66
 Aegritudines acutas faciunt uigilantia 1.101.b.46
 Aegritudines quæ fiunt in stomacho uehementis sensus 1.688.b.5
 Aegritudines loci quatuor 1.83.a.57
 Aegritudines in positione quatuor sunt specierum 1.83.a.57
 Aegritudines hameri quæ 1.83.a.50
 Aegritudines quædam non sunt, quæ tamen cum ægreditibus numerantur 1.85.b.29
 Aegritudines receptaculorum seu in cavitatibus quatuor sunt specierum 1.83.a.26
 Aegritudines in cõnexionibus quæ, & quot specierum 1.83.b.1
 Aegritudines societatis 1.83.b.1
 Aegritudines situs quatuor sunt specierum 1.83.a.57
 Aegritudines alie manifeste, alie occulte 1.86.b.4
 Aegritudines plerumque remouentur subito per exituras 2.80.a.64
 Aegritudines quæ accidunt ex menstruum retentione 1.936.a.42
 Aegritudines quæ fiunt, quando splē debilitatur ab hepatis mundificatione 1.782.a.18
 Aegritudines quæ accidunt enixæ 1.929.a.60
 Aegritudines splenis phlebotomia quandoque indigent 1.789.b.66
 Aegritudines quæ fiunt à menstruum retentione, & paucitate 1.930.a.31
 Aegritudines hæreditariæ sunt quædam 1.87.a.17
 Aegritudines superficiei membrorum quæ 1.83.a.37
 Aegritudines diuersæ ex una quandoque causa in diuersis corporibus proueniunt 1.87.b.51
 Aegritudines aliquæ ad alias ægreditibus mutantur & destruntur ipsæ 1.86.b.57
 Aegritudines aliquæ communes, aliquæ propriæ alicui genti aut regioni 1.87.a.20
 Aegritudines in alias ægritudines quandoque mutantur, & fit dispositio maioris malitiæ 1.87.a.4
 In Aegritudines uelociter incurredi cauere 1.179.b.51
 Aegritudines prolixæ multæ præter febres tenui uictu soluantur 1.187.a.59
 Aegritudines alie simplices, alie composite 1.82.a.64
 Aegritudines melancholicæ quæ 1.782.2.20
 Aegritudines hyeme raro accidunt sanis

corporibus 1.180.b.57
 Aegritudines alie propriæ, alie secundum societatem 1.86.b.11
 Aegritudines, quæ faciunt paroxysmum in paribus sunt tardiores 2.102.b.51
 Aegritudines, quæ faciunt paroxysmum in paribus, habet crismum in paribus, ut plurimum 2.102.b.51
 Aegritudines, quæ paroxysmum faciunt in imparibus ut tertiana, sunt uelocioris crisis 2.102.b.45
 Aegritudines chronice faciunt crismum post.40. 2.104.b.22
 Aegritudines quantitatis, duarum sunt specierum 1.83.a.42
 Aegritudines composite, quæ 1.82.b.3
 Aegritudines in uia trium sunt specierum 1.83.a.19
 Aegritudines contagiosæ quæ sunt 1.87.a.8
 Aegritudines complexionum sunt sexdecim 1.82.b.41
 Aegritudines ueris quæ 1.92.a.48
 Aegritudines compositionis quatuor sunt generum 1.83.a.6
 Aegritudines sicæ ualde aut sunt mortiferae, aut tardæ crisis 2.82.b.64
 Aegritudines, & accidentia fortia sunt in nocte, quia natura occupatur in digerendo materiam 2.83.a.32
 Aegritudines quædam mouentur in principio, deinde sedantur, quædam è conuerso 2.81.a.55
 Aegritudines chronice ut plurimum remouentur paulatim per resolutionem 2.80.a.20
 Aegritudines æstinæ quæ 1.92.b.65
 quas Aegritudines inferat digestionis corruptio 1.716.b.60
 Aegritudines diuersæ 2.81.a.54
 Aegritudines autumnales, quæ 1.93.a.49
 Aegritudinum mater est digestionis corruptio 1.716.b.63
 Aegritudinum acutarum in ordinibus suis, & chronicarum cognitio, est inuatiua in regimine cibi ægri. 2.4.a.48
 Aegritudinum acutarum status peruenit usque ad 14. dies 2.4.a.43
 in Aegritudinum acutarum sine inflatione uentris, ueluti tympanites est signum malum ualde 1.773.a.30
 in Aegritudinum acutarum sine plerumque accidit inflatio uentris, quasi tympanites 1.773.a.28
 Aegritudinum acutarum exitura sunt in membris superioribus 2.85.b.16
 Aegritudinum acutarum, quarum causa est hepar, & partes urinæ, crisis fit per urinas malas in substantia, colore &c. 2.94.b.13
 in Aegritudinum augmento minui cibum 1.185.b.47
 Aegritudinum ualde acutarum longinquior status est usque ad 4. dies. 2.4.a.37
 Aegritudinum acutarum crises quando fiunt 2.104.b.20
 Aegritudinum chronicarum status remotus est 1.185.b.35
 Aegritudinum chronicarum crisis longinquæ est 1.185.b.35
 Aegritudinum chronicarum dispositio est in numero mensium, & annorum, secundum dispositionem numeri dierum in acutis, ut quartana fit in numero. 7. mensium 2.102.b.63

Aegritudinum chronicarum origo corruptio est digestionis 1.716.b.64
 Aegritudinum crisis, quæ ultra mensē procedunt numeratur ex sole 2.101.b.20
 Aegritudinum quarundam crises sunt per fluxum sanguinis narium, quarundam non 2.82.a.52
 Aegritudinum per consensum & proprium dignotio 1.122.b.25
 Aegritudini declinatio quæ 1.86.a.30
 Aegritudini differentie uariæ 1.86.b.4
 ad Aegritudini difficultates aqua hordei cum tamarindis est inuatiua 1.719.b.38
 Aegritudinum genera tria 1.82.b.7
 Aegritudinum horæ uniuersales ex specie ægreditibus aliquando cognoscuntur, na ipsius siccus & epilepsia, &c. sunt, ex ualde acutis 2.6.a.40
 in Aegritudinum initio nutriendum 1.185.b.42
 Aegritudinum logarum, exitura, quæ sunt, ut plurimum sunt in membris inferioribus 2.83.b.14
 Aegritudinum malarum cause sunt temporaria natura propria seruatiua. 1.91.a.43
 Aegritudinum mortalium mors fit plurimum in crisi 2.99.1.20
 Aegritudinum modus ex temporibus diuersitate in unoquoque climate commouetur 1.90.a.58
 Aegritudinum motus 2.100.b.54
 Aegritudinum motus uehementiores, & accidentia sunt in nocte, propter occupationem naturæ in digerendo materiam in illa hora 2.100.b.59
 Aegritudinum multarum est autumnus 1.93.a.26
 Aegritudini myrachialium causer. 727. b.16
 Aegritudinum nomina uaria, & ex uarijs causis 1.86.a.58
 Aegritudinum occasio duplex. 1.179.b.51
 Aegritudinum omnium causa stomachi fortasse debilitas est 1.704.b.9
 in Aegritudinum occultarum cognitione sex regulæ pendendæ 1.121.a.47
 Aegritudinum olisium rememoratio. 2.166.a.55
 Aegritudini principium quod. 1.86.a.27
 Aegritudinum propriarum & per consensum dignotio 1.122.b.25
 Aegritudinum plurimæ tempora quarum habent 1.86.a.14
 Aegritudinum plurium sunt causa menstrua, quum alterantur à dispositione sua naturali 1.930.a.23
 Aegritudinum quarundam principia occulta 2.4.a.8
 Aegritudinum in quantitate aucta cause 1.114.b.48
 Aegritudinum in quantitate imminuta cause 1.115.a.13
 Aegritudinum quarundam crises est in septem mensibus, & in septem annis, & in 14. annis, & in 21. anno 2.102.a.41
 Aegritudinum quæ faciunt paroxysmum in imparibus, crisis fit in imparibus. 2.102.b.45
 Aegritudini resolutiones quandoque sunt secundum numerum dierum crismum, quare sunt. 7. resolutiones tertianæ sicut. 7. dies caufonidis 2.108.b.60
 Aegritudinum signa, uide etiam Signa. Aegritu-

Index

Aegritudinum species quandoque signi-
ficant partem crisis 2.82.a.50

Aegritudinum simplicium species duæ
1.82.a.66

Aegritudinum splenis curatio 1.78.9.
b.48.

Aegritudinum status in tempore calido
& ætate calida festinat 2.6.a.64

Aegritudinum status diuersi 2.4.a.36

Aegritudinum status qui 1.86.a.38

Aegritudinum tempora quæ 1.86.a.15

Aegritudinum tempora dignoscuntur
etiam ex augmento accidentium, &
statione eorum & declinatione ipso-
rum 2.6.b.22

Aegritudinum tempora, & crises plures
attribuerunt lunæ 2.101.a.43

in Aegritudinibus acutis urina alba quid
significet 2.95.a.11

in Aegritudinibus acutis urina nigra
mortalis, Rusti sententia 1.142.b.35

in Aegritudinibus acutis urina rubra sub
tilis similiter, & rubra grossa, quid si-
gnificet, uide 2.95.b.22

in Aegritudinibus acutis, cum urina al-
teratur subito a signis laudabilibus ad
uituperabilia, signum est mortis 2.
96.b.12

in Aegritudinibus acutis urina nigredo
non significat mortem, licet sit signum
malum 2.95.a.30

in Aegritudinibus acutis urina tenuis
perleuerans significat permissionem
2.94.b.40

in Aegritudinibus acutis sedimẽ rubeu,
pendens, ad superiora declinans per-
missionem significat 2.96.a.38

in Aegritudinibus acutis qui mingit fan-
guinem purum moritur 2.95.b.31

in Aegritudinibus acutis lenitas testicu-
lorum, & exuberatio eorũ est signum
malum 2.90.a.35

in Aegritudinibus chronicis necessariæ
sunt medicinae aperitiuæ calidæ 1.
754.a.64

in Aegritudinibus chronicis de uirtute
plus sollicitos esse oportet, quia crisis
longinqua est, & earum status remo-
tus 1.185.b.13

in Aegritudinibus chronicis appetitus
calidus est significatio ualde mala 1.
707.a.25

in Aegritudinibus acutis membri patien-
tis dispositiones sunt considerandæ
2.87.a.31

in Aegritudinibus acutis exitus matricis
& uulvæ mulieris est signum malum
2.90.a.44

in Aegritudinibus acutis anhelitus frigi-
dus malus 2.88.a.11

in Aegritudinibus acutis crisis propin-
qua est 1.185.b.39

in Aegritudinibus calidis hepatis curatio
accidat pulsatio 1.757.b.21

in Aegritudinibus acutis singulus ma-
lus 2.88.a.4

in Aegritudinibus acutis hypochondrio
rum tensio quandoque mala 1.740.b.6

in Aegritudinibus acutis incensus rigo-
rem antecedit sudor 2.86.a.19

in Aegritudinibus acutis quando matu-
ratio expectanda, & quando non
1.193.b.51

in Aegritudinibus acutis quandoque pro-
pter syncopim necessarium est dare
in potu unum: & magis conueniens
est insipidum 1.676.b.14

in Aegritudinibus acutis oculi unius
paruitas facta est ualde malũ 2.88.a.35

Aegritudinibus ex oppilatione non con-
uenit balneum, quia generat putredini-
nem 2.10.b.21

Aegritudinibus compositis aliquando
non inueniuntur oppositæ medicinae
compositæ 2.254.a.53

in Aegritudinibus acutis sudor plurimũ
fit in tertio, & quinto, raro in quarto
2.92.b.42

in Aegritudinibus acutis sitis, & siccitas
uehemens, malum ualde 1.714.a.10

quibus Aegritudinibus confertur tuena-
rum capitis phlebotomia 1.214.a.33

quibus Aegritudinibus conferat uento
sæ in corporis parte qualibet apposi-
tæ 1.116.b.5

quibus Aegritudinibus conferat uenarũ
pedum phlebotomia 1.213.b.59

Aegritudinibus ex frigidityte & humidi-
tate conferuntur aquæ æræ, ferreæ &
falsæ 1.111.a.20

AEGRITVDINIBVS FRIGIDIS conferentia composita.

Sotira confect. 2.259.b.11

Theriaca diatefferon 2.259.a.60

Sagzenea magna 2.264.b.64

Confectio nigra Selini 2.288.b.12

Electuarium ambræ 2.277.b.55

Electuarium musuachoiæ 2.280.b.66

Aqua mellis 2.286.b.52

Aqua zuecari 2.286.b.52

Aegritudinibus intrinsecis conferentia
composita Trochisci 2.318.a.52

in quibus Aegritudinibus maturatio, uel
concoctio expectanda sit, & in quibus
non 1.193.b.46

Aegritudinibus mortiferis crisis antece-
dit 2.81.a.47

in Aegritudinibus paroxysmi principium
quæ signa concomitantur. 2.6.b.45

in Aegritudinibus quarum paroxysmi, ue-
niunt in imparibus, ut tertiana est for-
tis ualde & fortior. 14. 1.102.b.29

in Aegritudinibus paroxysmi augmentũ
cum quibus signis appareat 2.6.b.60

in Aegritudinibus paroxysmi status quo
modo appareat 2.6.b.65

in Aegritudinibus paroxysmi declinatio
qualis 2.7.a.3

de Aegritudinibus pestilentialibus ali-
quando esse colicam 1.824.a.22

de Aegritudinibus pestilentialibus ali-
quando esse ileum 1.824.a.22

in Aegritudinibus pestilentialibus urina
bona, & naturalis in substantia & colo-
re, & sedimine, mortem significat
2.94.b.10

Aegritudinibus omnibus phlegmatis co-
fert coitus 1.889.b.24

**AEGRITVDINIBVS PHLEG-
MATICIS** conferentia composita.

Theriaca magna 2.255.b.31

Mithridatum 2.258.a.47

Confectio philosophorũ 2.260.a.6

Confectio Afameri 2.272.a.64

Hieralogodion 2.273.a.62

Hiera Archigenis 2.273.b.62

Theodoricon 2.274.a.59

Diaciminum 2.276.a.35

Pillulæ filij Alharath 2.298.b.54

AEGRITVDINIBVS HVMIDIS intrinsecis conferentia
composita.

Emplastrum petyarchis 2.318.b.15

Aegritudinibus puerorũ conferentia co-
posita confectio alkelkinegi 2.264.a.19

in Aegritudinibus complicatis, a qua cu-
ratio incipienda 1.225.a.15

**AEGRITVDINIBVS ME-
LANCHOLICIS** confert

Theriaca magna 2.255.b.32

Mithridatum 2.258.a.47

Confectio de muscho 2.264.a.48

Medicina de muscho dulcis 2.264.
b.27

Confectio Anacardi 2.265.b.11

Confectio citrina Selini 2.266.a.62

Hiera Archigenis 2.263.b.64

Pillulæ filij Alhareth 2.298.b.55

**AEGRITVDINIBVS OM-
NIBUS** conferentia composita.

Confectio de allijs 2.266.b.50

Confectio Kabitan regis 2.268.b.62

Alcolchatarahan magnũ 2.263.a.15

Electuarium regum 2.280.b.34

Sirupus Democrati 2.289.a.2

Medicamen 2.319.b.50

**AEGRITVDINIBVS AN-
TIQUIS** conferentia composita.

Diacurcuma 2.267.a.43

Dialacca magna 2.267.b.8

Confectio de hiacyntho 2.270.b.52

Trochisci de reubarbaro 2.294.b.18

Emplastrum Andromachi 2.304.a.19

Medicamen 2.319.b.35

in Aegritudinibus timorosis incipiendũ
a forti medicamento 1.187.b.4

in Aegritudinibus sputum cum digestio-
ne aliqua principium augmenti signi-
ficat 2.6.b.36

Aegritudinibus saluis postponitur crisis,
quia natura expectat completam di-
gestionem 2.81.a.43

Aegritudinibus quibus stomachum ha-
bens uehementis sensus laboret 1.
688.b.10

in Aegritudinibus terror est propter tria
1.173.b.20

in Aegritudinibus urina, in qua est nu-
bes aliqua apparens, principium aug-
menti indicat 2.6.b.37

Aegyllops calida est in primo, sicca in se-
cundo 1.296.b.43

Aequale in medio. i. ad pondus non inue-
niri 1.11.b.53

Aequale, de quo medici, non esse ad po-
dus, sed ad iustitiam 1.11.b.55

Aequale ad iustitiã id est, quod in cõple-
xionato i primis attẽditur 1.11.b.60

Aequalitas ad iustitiam tertij modi ha-
bet quidem latitudinem magnam, sed
angustiorẽ latitudinẽ primi modi 1.
12.b.5

Aequalitas ad iustitiam æqualitati põde-
rali ualde propinqua est 1.12.a.1

Aequalitas ad iustitiam primi modi ha-
bet latitudinem 1.12.a.28

Aequalitas ad iustitiam secundi modi ha-
bet latitudinem 1.12.a.34

Aequalitas magis pertinet caliditati quã
frigidityati 1.13.b.5

Aequalitatis ad iustitiam octo sunt confi-
derationum modi 1.12.a.23

Aequalitatis ad iustitiam tertius modus
1.12.b.5

Aequalitatis ad iustitiam quartus modus
1.12.b.25

Aequali-

Index

Aequalitatis ad iustitiam quineus modus est angustior primo & tertio. 1.2. b. 29.
 Aequalitatis ad iustitiam primus modus 1.12. a. 26.
 Aequalitatis ad iustitiam secundus modus 1.12. a. 33.
 Aequalitatis ad iustitiam sextus modus. 1.12. b. 36.
 Aequalitatis ad iustitiam septimus modus 1.12. b. 41.
 Aequalitatis ad iustitiam octavus modus 1.12. b. 50.
 Aequinoctialem regionem temperatam ferè esse 1.95. a. 15.
 Aequinoctialem regionem qui inhabitant, si modo sub ea habitatio est, certe aequalitati propinquiores esse oportet, quam aliarum regionum incolae 1.12. 2. 55.
 in Aequinoctiali linea aer non impeditur impedimento sensibili 1.13. a. 4.
 in Aequinoctiali linea morantium dispositiones sunt nobiles 1.13. a. 1.
 Aer quid sit 1.9. b. 34.
 Aer elementum est nostrorum corporum & spirituum 1.88. a. 34.
 Aer autumnalis aptus est ad igneatis similitudinem conuertere 1.90. a. 30.
 Aer ambiens non est aer purus. 1.97. b. 18.
 Aer ambiens frigidus est ualde comparatione complexionis spiritus innati 1.88. a. 54.
 Aer ambiens causa est necessaria nostrum corpus disponens 1.87. b. 64.
 Aer bonus qui 1.91. b. 34.
 Aer bonae substantiae qui 1.91. b. 27.
 Aer calidus quibus corporibus sit maxime nocuus, & quibus non 2.246. b. 20.
 Aer calidus laxat uirtutem 1.204. a. 51.
 Aer calidus quos corporibus affectus impingat 2.346. b. 14.
 Aer calidus dissoluit & laxat 1.92. a. 4.
 Aer calidus multum efficit sudorem, & minuit urinam, & digestionem debilitat, & scitum facit 1.92. a. 9.
 Aer calidus resoluunt 1.802. a. 45.
 Aer calidus exsiccant. 1.802. a. 46.
 Aer calidus facit cursum humorum ad pulmonem, & ad cor, & ad cerebrum 2.54. a. 15.
 Aer calidus quibus affectibus obnoxia grauet corpora 2.346. b. 28.
 Aer si de caliditate in frigiditatem mutatur una die, mutantur secundum eas corpora 1.91. b. 8.
 Aer calidior quae mala agat 1.97. b. 61.
 Aer calidior quibus morbis conferat 1.98. a. 6.
 Aer circundans caloris humiditatem exsiccant 1.19. a. 19.
 Aer non commotus quos affectus gignat 2.348. b. 56.
 Aer cois, & particularis 2.343. b. 37.
 Aer commotus quos gignat affectus, & quomodo obfistendum 2.349. a. 15.
 Aer deterior omnibus est, qui cor constringit, & aeris attractionem angustat 1.99. b. 1.
 Aer frigidus quae mala & bona afferat 1.98. a. 9.
 Aer frigidus prohibet digestionem, & addit in oppilationem 2.54. a. 15.
 Aer frigidus constringit, digestionem fortiores reddit, urinam efficit multam, sudorem & egestionem minuit 1.92. a. 11.

Aer frigiditatis fortis non dicitur nisi per comparationem nostrorum corporum 1.89. b. 49.
 Aer ad frigidum multis ingenijs alteratur, & quibus uide 2.35. b. 44.
 Aer grossus a turbato aere differt 1.92. a. 23.
 Aer humidus quae mala & bona afferat 1.98. a. 24.
 Aer humidus cutem lenit 1.92. a. 20.
 Aer maritimus humidus 1.95. b. 48.
 Aer est ad nutrimentum spiritus 1.614. a. 25.
 Aer omnis qui sole oriente cito calefit: & occidente cito refrigeratur, subtilis est 1.99. a. 64.
 Aer putrescens humores putrefacit, & incipit humorem putrefacere qui in corde 1.97. a. 59.
 Aer putredinem ubi concepit, qui disco opertus est, putredinem magis recipit quam occlusus 1.91. b. 31.
 Aer non putrescit propter suam simplicitatem, sed propter admixtionem uaporum maiorum unde fit qualitas mala 2.66. a. 36.
 Aer in pulmones inspiratus spiritus temperat mundificatione & euentatione 1.88. a. 45.
 Aer raritatis fortis calorem & frigus citius recipit 1.90. a. 47.
 Aer resoluunt semper propter illud quod in eo est de uirtute solis & stellarum 1.89. b. 53.
 Aer in genitis iuuat, ut rarificentur, alleuiuntur, subleuiuntur, & ad superiora eleuentur 1.9. b. 39.
 Aer septentrionalis multiplicat dolores uescit 1.868. b. 24.
 Aer siccus cutem exsiccant 1.92. a. 21.
 Aer siccus quae mala & bona afferat 1.98. a. 28.
 Aer spiritum innatum prohibet ne ad igneitate perueniat 1.88. a. 59.
 Aer spiritus nostros temperat 1.88. a. 39.
 Aer temperatus & clarus sanitatem efficit & conseruat 1.88. b. 16.
 Aer turbatus tristificat animam & commouet humores 1.92. a. 22.
 Aer turbatus alius est ab aere grosso 1.92. a. 23.
 Aer turbidus, & humidus est in causa februm pestilentialium 2.66. a. 51.
 Aeris attractio per poros spiritus nostros temperat 1.88. a. 53.
 Aeris caliditas si pauca sit, colorem rubificat, multa uero citrinum colorem facit 1.92. a. 24.
 Aeris calidi iniuria quibus euictetur 2.346. b. 24.
 Aeris complexio putredini aptior calida est & humida 1.91. a. 37.
AERIS CORRUPTIONI
 conferunt
 Citri odor 1.274. b. 46.
 Oleum de costis 1.354. a. 29.
 Aeris diuersitates pro terrae latitudine 1.95. a. 7.
 Aeris diuersitates pro terrarum situ 1.95. a. 52.
 Aeris foetor spiritus conturbat 1.119. b. 7.
 Aeris firmi alterationes 2.344. a. 17.
 Aeris frigiditas non peruenit in terris habitatis tanta, quin aliquo modo resoluatur 1.89. b. 51.

Aeris grossi causa 1.92. a. 30.
 Aeris humidus & sicci nomine quid intelligatur 1.89. b. 21.
 Aeris leuitas est comparatiua 1.9. b. 36.
 Aeris mutatio praeter naturam, aut secundum substantiam est aut secundum qualitates 1.97. b. 17.
 Aeris mutatio secundum substantiam, quae 1.97. b. 20.
 Aeris mutatio secundum qualitates, quae 1.97. a. 49.
 Aeris mutatio uentorum causa qualis 1.95. b. 54.
 Aeris mutationes plurimum accidunt in locis diuersorum situum, & in profunditatibus uallium. Sed in collibus & altis locis paucae proprie existunt 1.91. a. 39.
 Aeris mutationes non secundum naturam quandoque periodice sunt, quandoque non 1.91. b. 57.
 Aeris mutationes coelestium rerum causa, quae 1.94. b. 56.
 Aeris mutationes terrestrium rerum causa 1.94. b. 66.
 Aeris natura calida est & humidat 1.9. b. 37.
 Aeris putrefactio & pestilentia secundum plurimum euenit in postremo aestatis & in autumno 1.97. b. 45.
 in Aeris permutatione tria esse necessaria 2.348. b. 3.
 Aeris rectificationes 2.344. a. 2.
 Aeris resolutio fortior est in uere quam uaporatio 1.89. b. 57. & 90. a. 5.
 Aeris sicci causa quandoque sunt febres cholericae 2.66. a. 48.
 Aeris turbati causa 1.92. a. 30.
 Aeris corruptionis causas diuersas uide 2.66. a. 39.
 Aeris accidit alteratio in qualitate sua ad calorem, & frigus, & putredinem si cui accidit aquae 2.66. a. 23.
 Aeris calidiori occurrere refrigerant 1.112. b. 20.
 Aeris corruptio quomodo occurrendum 1.181. a. 6.
 Aeris mutationes accidunt naturales, non naturales, & contra naturam 1.88. b. 20.
 Aeris pestilenti quomodo occurrendum 1.181. a. 6.
 Aerem corrigunt odores boni 1.184. a. 12.
 Aerem corrigentes suffumigationes 1.181. a. 28.
 Aere corrupto ex terrae uaporibus quid agendum 1.181. a. 18.
 Aere corrupto ex aere ipso quid agendum 1.181. a. 21.
 Aere corrupto ob coelestem uim quid agendum 1.181. a. 25.
 in Aere euaporatione dux res efficiunt 1.89. b. 59.
 ab Aere calido male affectos quid facere oporteat 2.346. b. 35.
 ab Aere non commoto affectibus quomodo succurrendum 2.349. a. 1.
 Aeruginis, siue abiniar nomenclatura, ex eius assumptione 2.194. b. 50.
 Aeris uaporum usus periculosus 1.299. b. 15.
 Aes calidus, & siccus est in tertio 1.299. a. 44.
 Aestas quae secundum medicos 1.88. b. 62.
 Aestas calida cur fit. 1.89. a. 12.
 Aestas sicca est, & cur. 1.89. a. 38.
 Aestas

Index

- Aestas calida & secca morbos cito terminat, humida uero producit. 1.92 b.58
- Aestas calidior & siccior quam fuerit qui morbi & quales expectandi. 1.94 b.12
- Aestas septentrionalis quibus conferat. 1.93.a.21
- Aestas meridionalis ubi fuerit, multiplicabuntur mortalitates, & aegritudines uariolae & morbilli. 1.93.a.11
- Aestas uernalis ubi fuerit, febres erunt bonae dispositionis. 1.93.a.5
- Aestas & autumnus septentrionales & siccior quam fuerint, quid expectandum. 1.94.b.6
- Aestas & autumnus meridionales & humidum quum fuerint, quid expectandum. 1.94.b.6
- Aestatis offensae. 1.92.b.48
- Aestatis regimen. 1.180.b.22
- Aestate multoties tertiana fit, & in hyeme quartana. 2.55.a.54
- Aestate nomius bonus existimatur ab Hipp. 1.181.a.3
- Aestate frigida cur ictericia fiat. 1.783.a.16
- Aestate lumen cur magis sit splendidum. 1.89.a.30
- Aestate morbi breuiores sunt (192. b.52)
- Aestiu morbi qui. 1.91.b.65
- Aetas infantiae quae. 1.18.a.23
- Aetas consensionis quae. 1.18.a.28
- Aetas pubertatis quae. 1.18.a.30
- Aetas fortitudinis quae. 1.18.a.33
- Aetas consuetudinis est circa trigefimum annum. 1.40.b.31
- Aetas phthisi opportuna quae. 1.65.a.41
- Aetas quae ab euacuatione prohibeat. 1.193.a.50
- Aetatis adolescentiae partes. 1.18.a.21
- Post Aetatem consuetudinis calor minui incipit. 1.19.a.17
- Aetate calida festinat status aegritudinum. 2.6.a.65
- Aetates omnes sunt quatuor. 1.18.a.13
- Aetatum temperatura. 2.368.a.10
- Aethiopiis quare tardetur caluities. 2.22.b.61
- Affectus in corpore uel eius partibus quibus dignoscantur signis. 2.346.b.46
- Affectus animi quales qualem cordis temperaturam indicent. 1.664.b.62
- Agaricum quomodo generetur. 1.267.a.20
- Agaricum quod melius. 1.267.a.24
- Agaricum quamuis conferat febri, non tamen frigidum esse putandum est. 1.236.a.5
- Agaricum calidum est in primo, siccum in secundo. 1.267.a.30
- Agaricum durum, & nigrum est malum ualde. 1.267.a.29
- Agaricum masculum non est bonum. 1.267.a.28
- Agaricum nigrum & elleborus albus sunt similis impressionis in nocummentis. 2.197.a.17
- Agaricum quandoque adiuvat medicinas solutivas, & facit eas peruenire usque ad extrema corporis. 1.267.a.60
- Agaricum quod malignum. 1.205.a.8
- Agaricum colica non conuenire. 1.818.b.3
- Agarici facultates. 2.334.b.54
- Agarici species. 1.267.a.17
- Agarici substantia est aerea, terrea, subtilis. 1.267.a.23
- Agarici nigri nocumenta. 2.197.a.8
- Agarici nigri sumpti cura. 2.147.a.25
- Agglutinationis errorem sequitur hydrops. 1.76.a.56
- Agglutinari alimenta corpori prohibet phlegma & aquositas in sanguine existens. 1.168.a.22
- Agnus calidus melior est. 1.168.b.61
- Agni annalis caro, spissi, multi, & boni nutrimenti est. 1.105.a.40
- Agnus castus lac multiplicat minorando sperma. 1.256.a.15
- Alachoo pes. 1.812.b.7
- Alacuth quid. 1.900.b.9
- Alacuth curatio. 1.900.b.18
- Albaras est in cute, & carne, usque ad ossa. 2.235.a.14
- Albaras materia est grossior, & uirtus expulsiua debilior fixa interiore parte. 2.235.a.20
- Albaras causa est debilitas operationis alteratur. 2.235.a.15
- Albaras quare multiplicetur super uero fas. 2.235.a.62
- Albaras sequitur uentosas. 2.235.a.61
- Albaras, & morphea differentia. 2.235.a.11
- Albaras rara, & leuis est melior. 2.235.a.11
- Albaras, quae est submersa, & non rubet, & capit magnum locum, non habet spem. 2.235.b.23
- Albaras quae est propinqua colori corporis est magis salua. 2.235.b.22
- Albaras hereditarius est quandoque morbus. 1.87.a.18
- Albaras fit ex melancholia transmissa ad cutem. 2.129.b.6
- Albaras, quae rubet cum fricatione, est ad spem declinans, quae non rubet, est mala. 2.235.b.12
- Albaras & morphea alba signorum differentia. 2.235.b.5
- Albaras quomodo fiat. 2.235.a.22
- Albaras cura. 2.236.a.20
- Albaras curatione deuitetur phlebotomia & coitus & balneum. 2.236.a.21
- Ad Albaras medicinas quales sint. 2.236.b.96
- ## ALBARAS CONFERT
- Theriaca magna. 2.255.b.36
- Mithridatum. 2.258.a.47
- Alchelchelengi magni. 2.269.b.59
- Hieralogodion. 2.273.a.65
- Theodoricon cum nucem mulsata. 2.274.b.23
- Hiera Hip. 2.275.a.39
- Albaras nigra est propter melancholiam. 2.235.a.54
- Albaras nigro nominatur impetigo excorticatiua. 2.235.a.50
- Albaras nigra antiqua non sanatur. 2.235.a.58
- Albaras nigra est scabiositas accedens cuti aspera, uehemens, & facit squamas. 2.235.a.52
- Albaras nigra est genus diuersum ab albaras alba. 2.235.a.49
- Albaras nigra, & morphea nigra differentia. 2.235.b.12
- Albaras nigra inest excorticatio, & squamositas, & restioitas, quae non sunt in morphea nigra. 2.235.b.16
- Albaras nigra cura. 2.238.b.2
- ## ALBARAS CONFERENTIA
- composita
- Electuarium regum. 2.280.b.46
- Pillulae foetidae magnae. 2.297.a.44
- Alborati est umbilicus. 2.139.a.63
- Alborati uulnera quare sint difficilia. 2.139.b.11
- Alborati loco cum accidit fissura, egreditur intestina, & reditus eorum est difficilis. 2.139.a.64
- Albedo fit ex superfluo calore. 1.23.b.15
- Albedo in corpore superflua phlegmatis dominium significat. 1.127.b.17
- Albedo a frigidityte fit, & a calore. 1.23.b.18
- Albedifanem est rubedo extranea similis rubedini lepra. 2.234.b.61
- Albedifanem curatio. 2.234.b.61
- Albedifanem per se in serpente. 2.211.b.32
- Album uisus dolorem quomodo faciat. 1.116.b.29
- Alchale animal ex quadrupedibus quale. 2.216.a.57
- Alcana est frigida in primo, secca in secundo. 1.158.b.14
- Alcanae facultas. 1.258.b.15
- Alcantarum quale. 1.257.a.40
- Alcaladis quale. 1.257.a.39
- ex Alchati hydrys incipit. 1.770.b.3
- de Alchati ex ulceratione. 2.245.a.40
- Alchati, uide lumbi.
- Alchechengi oleum in mo'a est uehementis iuuamenti. 1.926.a.26
- de Alchohoi, uide de Bubone pestilenti.
- Alcohol missandros iuuamenta. 2.312.a.31
- Alcohol cum stercore stellionis iuuamentum. 2.311.b.24
- Alchola infantum, causa. 1.158.a.28
- Alchola, uide Aphtha.
- Alcolcotar melius quod. 1.257.a.59
- Alcolcotar quale. 1.257.a.38
- Alcalchataran minus confectum. 2.269.b.25
- Alcuze infantum, dentientium quomodo curandus. 1.158.a.22
- Aldarsifahan uisus. 1.752.a.22
- Croci uisus. 1.752.a.22
- De Aldemenul. 2.120.b.21
- Aldemenul causa. 2.120.b.23
- Aldemenul multoties conuertitur ad exituram magnam si sit negligetia in curatione. 2.120.b.40
- Aldemenul conuenientes medicinas. 2.120.b.50
- Aldemenul deteriores sunt, qui sunt profundiores. 2.120.b.25
- Aldemenul cura. 2.120.b.32
- Albedum nomenclatura, & cura. 2.197.b.10
- Aldullati nomen cadit super omne apostema ulceratum in interiore in loco uacuo. 2.116.b.10
- Aldubul, uide Marasmus.
- Aldubellati aperire uirtus, nisi confortetur, non potest. 1.767.a.25
- Aldibic, i. ixix nomenclatura, & cura. 2.198.b.28
- Alauium grossarum magnarum exercitantium sunt boni chymi. 1.283.a.61
- Alfaic quid. 1.602.a.36
- Alfelud adustionis modus. 2.133.a.54
- Alfesis quid. 1.603.a.66
- Algerat

Index

Ad getarat sunt scorpiones habetes cor-
pus gibbosum 2.218.b.4
Algerat animal quale 2.218.b.4
Algerat morsus cura 2.218.b.18
Algerat morsus seu punctura 2.218.
b.10
Alguada est morphea alba 2.235.b.3
Algere confectio, iuuamenta, & descri-
ptio 2.261.b.26
Algalamach quid 1.602.a.34
Algitbehenech nocumenta, & cura 2.
195.b.58
de Alguada, morphea, & albaras 2.235.
a.10
ad Alguada medicinae quales coueniunt.
2.236.b.66
Alguada cura 2.236.a.20
Alguassem curatio, siue stigmatum 2.
234.b.47.

ALGVESGVES CONFEE-
rentia composita
Confectio de hyacyntho 2.270.b.50
Hieralogodion 2.273.a.54
Theodoricon cum nucem muscata 2.
274.b.20
Hiera Hip. 2.275.a.34
Acetum squilliticum 2.286.b.21
Medicina de musco 2.305.a.32
Anacardium 2.305.a.33
Confectio de hyacyntho 2.305.a.34
Theriaca 2.305.a.29
Mitridatum 2.305.a.29
Theriaca Esdrae 2.305.a.30
Scelite 2.305.a.30
Theriaca carbæ 2.305.a.31
Hiera cattagini 2.305.a.31

ALGVESSET CONFERENTIA
composita
Confectio de hyacyntho 2.270.b.51
Alharbe nocumenta & cura 2.201.a.62
Alhaiuanie quæ animæ sit uirtus 1.78.
b.45
Alharbe ouum est uenenum, sicut dici-
tur, unius horæ 2.201.b.3
Alhatras serpens 2.211.b.60
de Alharathi effugatione 2.206.b.52
Alhalce 1.945.a.19
Alienatio, cum motu, & percussione in
capite, & nare est saluum 2.91.a.2
ALIENATIONI CONFEE-
rentia composita
Confectio Anacardi 2.265.b.8
Hiera Hip. 2.275.a.37
Alimenti concocti distributio 2.28.b.39
Alimenti retentio fit per, transuersos uil-
los 1.77.a.7
Alimenta dura puerorum complexion-
i non sunt homogenea 1.78.a.4
Alimenta dura iuuenibus conueniunt
1.78.a.8
Alimenta duriora pueri cur non conco-
quant, iuuenes autem concoquant 1.
78.a.1
Alimenta restaurant illud quod ex no-
stris corporib. dissoluitur 1.53.a.53
Alimenta masticatione aliquam coctio-
nem suscipiunt 1.28.b.10
Alimenta perfecte coquantur in stoma-
cho non ob eius calorem tantum, sed
ob membrorum circumstantium cali-
ditatem 1.28.b.24
Alimenta superflua raro in uenis dige-
runtur quamuis digerantur in stoma-
cho 1.167.b.17
Alimentorum coctionem in ore adiuuat
salua 1.28.b.15

Alimentorum ubi concocta iam sunt,
quæ partes qui humores sunt 1.28.b.61
Alimentorum ordo qualis esse debeat
1.165.b.55
ex Alimentis medicinalibus errores qui
accidunt, quomodo corrigendi 1.
165.a.14
Alindaracon trochisci quomodo fiant.
2.257.b.60
Alchebichengi seu ranunculi nocumenten-
ta, & cura 2.296.b.14
Alchefe confectio 2.264.a.40
Alchelchelengi magni confectio 2.
269.b.57
Alchelchelengi min. confectio 2.270.
a.34
Alchidob nigrum 2.322.b.55
Alchochin confec. 2.267.b.38
Alcheshinengi conf. iuuamenta & de-
scriptio 2.264.a.18
Allabcha est arbor in persia ueneno-
si fructus, & cum plantatur in Aegypto,
est fructus eius de ijs, quæ comedun-
tur 2.235.a.34
Allium est calefactum, exiccatum
in tertio usque ad quartum, & sylvestre
plus illo 1.265.a.37
Allium in uino datur ad illum, quem pu-
guit scorpio 2.193.b.10
Allium non facit sitim 1.833.a.36
Allium, porinum est composita uirtu-
tis ex alio, & porro 1.265.a.36
Allium, qualiter coitum adiuuet 1.
265.b.9
Allium sanguinem calefacere, & putre-
facere 2.352.a.15
Allium sylvestre medicina propria est
spleni 1.789.b.65
Allij species 1.265.a.32
Allio inest proprietas bona in sedando
dolores colicæ frigide 1.833.a.34
Allia sunt ex cibis, aut resistunt uenenis,
& abscondunt ea & repellunt ipsa a
corpore 2.214.a.55
Almezerion assumpti cura 2.196.a.30
Almezerion nocumenta 2.196.a.22
Almezerion dosi interficiens est 3.11.
2.196.a.23
Almezeze hepatis quid 1.759.a.14
Almezeze hepatis signa 1.759.a.17
Almismar est similis capiti clauis 1.20.b.8
Almismar est nodus albus, rotundus 2.
126.b.7
Almismar quomodo curetur 2.126.b.15
Almismar cum non curatur fit cancer 2.
126.b.18
Almismar aliquando fit ex percussione,
aliquando post exituras 2.126.b.10
Almismar plurimum accidit in pedibus
& digitis pedum 2.126.b.13
Albos capillos facientia 2.230.b.20
Aloes est calidus usque ad tertium, siccus
in tertio 1.263.a.26
Aloes sola est mala ualde hepati 2.
776.a.13
Aloes ablatus debilior est solutionis,
sed magis conferens stomacho 1.
263.b.13
Aloes ablatus est debilius soluens, & ma-
gis conueniens calefacto, & febrilen-
ti 2.273.a.23
Aloes non ablatus est fortius soluens.
2.173.a.26
Aloes ablatus non exhibetur omni fe-
brienti 2.273.a.24
Aloes qui melior 1.263.a.17
Aloes est iuuatua ualde infantibus, quo-

rum infantibus uentres 1.728.b.35
Aloes uirtus non penetrat ad longinqua
corporis, immo non pertransit hepar
1.263.b.17
Aloes quum antiquatur, fit nigrior 1.
263.a.25
Aloes euacuat humorem in stomacho
imbibitum 1.698.b.21
Aloes est conueniens in euacuationibus
stomachi 1.699.a.7
Aloes indus est plurimi iuuamenti 1.
263.b.30
Aloes materiei grossæ in febris op-
portunum medicamentum 2.27.a.38
Aloes arabici nocumenta 1.263.b.20
Aloes est radix in hiera picra 2.55.a.65
Aloe epota, frigido tempore, uerendum
ne sanguinem educat 1.263.a.31
Aloe abluta est melior ad confortan-
dum: non abluta, ad purgandum 1.
698.b.23
Aloe est conuenientior aliis solutiuus sto-
machi 1.263.b.13
Aloes, mel permixtus minuit uirtutem
eius 1.263.b.15
Aloe quandoque educit sanguinem 1.
263.b.24
Aloe faeces educit 1.739.a.47
Aloem in potu dare in diebus frigoris
est timorofum 1.267.b.23
Aloe quum ponitur in medicinis soluti-
uis, expellit nocumentum earum a sto-
machi 1.263.b.10
Aloe quid substituendum 1.263.b.33
Aloes dosi 1.225.a.5
de Alopecia 2.246.
Alopecia quomodo generetur 2.246.
a.48
Alopecia nominatur, quia accidat ulpi-
bus 2.225.a.10
2.225.a.18
Alopecie materia 2.225.a.20
Alopecie signa 2.225.a.35
Alopecie cura 2.225.a.6
Alopecie causæ 2.225.a.12
Alopecie differentia à tyria 2.225.a.12

ALOPECIAE CONFERVNT
Abinthium 1.249.b.53
Adrimia 1.251.a.41
Arsenicum cum gumma pini 1.257.
b.47
Asia illinita cum aceto, & pipere 1.
259.a.33
Apium sylvestre 1.260.a.27
Arundinis cortices, & radix 1.163.
b.48
Abrotanum adustum solum, & cum al-
cherua, aut cum oleo de raphano
1.263.b.66
Adeps ursi, & asini 1.264.b.58
Allium montanum 1.265.a.46
Asphodelus 1.266.a.22
Auci limatura 1.266.b.65
Adiantum cinis cum oleo 1.272.a.20
Cepe 1.276.a.1
Caro ranarum adusta 1.284.a.62
Aegyplos 1.296.b.48
Ericij cutis adusta mista cum pice 1.
300.a.32
Eupatorium 1.302.a.54
Carduus 1.318.b.13
Cinis capitis leporis, & proprie mari-
ni 1.325.b.28
Leporis marini caput adustum, pro-
prie cum adipe ursi 1.326.a.8
Muris stercus, & proprie cum cepe li-
nitum 1.347.a.27
Narcissi

Index

- Narcissi radix 1.349.b.2
Nenupharis radix cum pice 1.350
a.57
Oleum laurinum 1.354.a.30
Oleum de cherua 1.354.b.2
Pellis uiperæ adusta 1.359.a.15
Pix 1.359.a.58
Ruta 1.366.b.56
Raphanum cum farina lolij 1.367
b.64
Squilla 1.370.b.3
Spuma maris 1.373.a.44
Stercus caprarum adustum, & talpæ
1.374.b.22
Serpentis comestio 1.375.b.15
Staphisagria 1.376.b.4
Beta 1.380.a.51
Squilla 1.382.a.5
Synapis 1.384.b.63
Rutæ syluestris gumma 1.389.a.66
Caprinæ ungulæ cinis cum aceto 1.
394.b.61
- ALOPECIAM PHLEGMA-**
ticam sanat
Anacardi mel 1.255.a.63.
- ALOPECIAE CONFERTIA**
composita
Hiera logodon 2.73.a.64
Hiera Ruffi 2.273.b.21
Linimentum proprium 2.322
b.40
- Alphaer 1.684.a.12
Alrosbot indurancia epithemata 2.181
a.42
Alrosboth æquationis regimen 2.181
a.56
Alsafafati causæ appropinquant causis
scabiei 2.240.b.63
Alsafafati quomodo generatur 2.246
a.49
Alsulendati confectio 2.133.a.23
Alsulendati est urina hircorum monta-
norum 2.133.a.34
Alsulendati minor 2.133.b.36
Alsurie quale 1.257.a.40
Althea 1.294.a.1
Althea calida est cum æqualitate 1.
265.b.35
Alteratiue debilitas sequitur omnē cō-
plexionem 1.767.b.10
Alteratiue debilitas plurimum est pro-
pter frigiditatem tantum 1.767.b.13
Alteratricis facultatis errore fit atro-
phia 1.76.a.52
Alumen adustum exsiccat in secundo
1.264.b.8
Alumen scissum quale 1.264.a.49
Alumen est calidum, & siccum ad tertiū
1.264.a.54
Aluminis aqua, quæ nocumenta inferat
bibenti, & cura 2.195.a.35
Aluminis species sunt plurimæ 1.264.
a.46
Aluminis species in medicinam ingre-
dientes sunt tres 1.264.a.47
Aluminosæ aquæ retinent hæmorrhoi-
das 1.846.b.53
Aluminosus aquis sunt contrariæ sulphu-
rez 2.244.b.1
Aluminati quæ ægritudo 1.900.b.48
Aluorati est medium corporis utrius-
que lateris mensura 4. digitorum ab
alborati. umbilico 2.139.a.61
Alui excrementa. Vide Egestio.
Alzahir signa 1.804.a.50
- Alziniar, siue æruginis nocumenta, ex
eius assumptione 2.194.b.50
Amara faciunt egestionem mordacitiuā
1.820.b.37
Amara faciunt egestionem excoriatiuā
1.820.b.37
Amara faciunt egestionem dolorosam
1.820.b.37
Amaritudinis oris causa 1.784.b.49
Amarus sapor significat caliditatem, &
choleram 1.690.a.24
Ambra est manatio fontis in mari 1.
262.b.29
Ambra quæ melior 1.262.b.33
Ambra quæ deterior 1.262.b.34
Ambra cum quibus adulteretur 1.262.
b.35
Ambra est calida in secundo, sicca in pri-
mo 1.262.b.38
Ambra complexio 2.334.b.23
Ambra non esse de spuma maris 1.
262.b.30
Ambra non esse stercus animalis ma-
ris 1.262.b.31
Amigdalæ amara est medicina absque
nutrimento 1.260.b.63
Amigdalæ amara est calida in secundo
1.260.b.53
Amigdalæ amara interficit uulpes 2.
206.a.22
Amigdalæ amaræ gummi facultas 1.
260.b.54
Amigdalæ amaræ aperiunt oppilationes
accidentes in extremitatibus uenarū
1.261.a.28
Amigdalæ dulcis est per accidens infla-
tiua 1.260.b.59
Amigdalæ dulcis bonum præbet nutri-
mentum, licet paruum 1.260.b.64
Amigdalæ dulcis æqualis est, ad humidi-
tatem parum declinans 1.260.b.51
Amigdalæ dulcis nutrimentum est par-
uum 1.260.b.60
Amigdalæ quamuis temperata, rancida
tamen calefacit 1.235.b.60
Amigdalæ quæ comeduntur cum zuc-
charo, descendunt uelociter, & earū
succus est grauis commouens chole-
ram sua dulcedine 1.261.a.33
Amigdalæ sunt difficilis digestionis, &
boni humoris, & pauci nutrimenti
1.261.a.31
Amigdalæ mundificant humectationem
stomachi 1.261.a.30
Amigdalæ duræ in radice linguæ quid, &
quod earum iuuamentum 1.602.
a.25
Amigdalæ conditæ 2.292.a.15
Amigdalæ rancidæ, sunt causa unctuosi-
tatis 1.260.b.46
Amigdalæ oleum lenius est corpore
ipsum 1.260.b.65
Amigdalinum oleum omnibus specie-
bus hydropisis iuuatiuum est 1.775.
b.3
Amigdalæ unctuositas est minor un-
ctuositate nucis 1.260.b.45
Medicamen 2.315.a.61
- AMIGDALARVM AEGRITV-**
dinibus confert
AMIGDALARVM APO-
stematibus conferunt
Bitumen iudaicum 1.274.a.50
Faba cum melle, & farina foenugræci
1.303.a.15
Parietaria 1.319.a.28
Lac 1.333.b.58
- AMIGDALARVM DOLO-**
ribus conferunt
Cedrus 1.289.a.57.1.354
a.53
Virgæ pastoris succus 1.394.
a.15
Amigdalas non esse graues stomacho
1.748.b.57
Amiuducus serpens 2.211.a.19
Amimeos calidum est, & siccum in ter-
tio 1.262.a.40
Amni citrinum colorē facit 1.262.a.44
Ammoniacum est attractiuum forte
2.148.b.51
Ammoniacum nocet stomacho 2.259.
a.7
Ammoniacum in potu sumptum ad 3. ij.
cum aqua mellis soluit aquositatem
ascitis 1.778.a.62
Ammoniacū medicina est propria sple-
ni 1.789.b.65
Amomi descriptio 1.258.b.38
Amomi odor est, sicut odor rutæ 1.258.
b.44
Amomi uirtus est, sicut uirtus acori 1.
258.b.64
Amomi facultas 1.258.b.63
Amomum quod melius 1.258.b.48
Amomum quod deterius 1.258.b.50
Amomum calidum est, & siccum in secu-
do 1.258.b.62
Amoras danic nocumenta, & cura 2.
197.b.5
Amylum frigidum est, & siccum in pri-
mo 1.262.a.24
Amylum mundificat, & lenificat 1.262.
a.25
Amylum est frigidum, & humidum 1.
303.b.56
Anas calidior est omnibus auibus do-
mesticis 1.255.b.15
Anatis adeps est subtilis ualde 1.264.
b.48
Anatis adeps est calidior adipe gallinæ
1.264.b.49
Anatis adeps est uehementis iuuamenti
in doloribus hæmorrhoidarum 1.
847.b.22
Anatis adipis facultas 1.264.b.48
Anatis caro spissa, multi & mali nutriti-
ti est 1.105.a.42
Anatis caro est impinguiua 2.247.
b.66
Anatis caro, quæ digeritur nutritibilior
est omnibus carnibus auium 1.255.
b.30
Anatis pinguedo maxime dolorem fe-
dat 1.255.b.19
Anatis caro uentositatem dissoluit 1.
255.b.22
Anatis caro plurimi est nutrimenti 1.
255.b.23
Anatis caro impinguat 1.255.b.24
Anatis caro est grauis, & proprie caro
anseris 1.255.b.27
Anatis caro qualis 1.284.a.1.3.44
Anacardi adurunt melancholiam 2.
196.a.62
Anacardi faciunt ægritudines acutas &
quandoque destruunt quædam mem-
bra 2.196.a.60
Anacardi faciunt accidere alienationem
ei, qui saluatur ex assumptione illorū
2.196.a.60
Anacardi non nocent quibusdam homi-
nibus

Index

nibus cum proprietate, & proprie quando comedunt eos cum nucibus 2.196.a.64
 Anacardi si ponentur in theriaca corrumperent medicinas, & proprie carnem tuperz 2.255.b.3
 Anacardi mel ulceratum est, apostema tium, adustum sanguinis & humoru 1.255.a.59
 Anacardorum assumptorum curatio 2.196.b.2
 Anacardorum bezahar est nux 2.196.b.12
 Anacardorum nocumenta 2.196.a.57
 Anacardorum pondus. 11. aur. interficit 2.196.a.63
 Anacardinum ad contractionem 2.265.a.58
 Ancham fractam habens parum denudatur a claudicatione 2.190.b.51
 Anche doloris regimen leue 1.961.b.8
 Anche doloris in quo sit difficilis curatio 1.964.b.50
 Anche dislocatio 2.173.a.18
 Anche dislocationis signa 2.173.a.35
 Anche dislocationis cura 2.173.a.58
 Anche doloris curatio 1.964.b.37
 Anche dolori uehementer nocet reperculsio 1.964.b.41
 Anche doloris cause 1.955.a.51
 Anche in dolore mortis in xxy. signa. 1.955.b.1

ANCHARVM DOLORIBVS conferunt.

Hartanita 1.262.b.17
 Capparis radices cortices 1.282.a.20
 Cordumen 1.288.a.35
 Hypericon decoctum cu uino 1.322.a.5
 Muria 1.346.a.35
 Origanum 1.356.a.43
 Petroleum 1.360.b.10
 Pilcium salitorum succus 1.361.b.8
 Scammonea cum aceto, & fauich. 1.378.b.42
 Serapinum 1.379.a.30
 Ancharam dolores quandoque sedat in pregnatio 1.915.b.5

ANCHARVM DOLORIBVS

differentia composita
 Theodoricon cum nuce muscata 2.274.b.24
 Pillule de casia maiores 2.297.b.26
 Pillule de casia minores 2.297.b.43
 Pillule de euphorbio 2.299.a.49
 Pillule de serapino 2.299.b.37
 Pillule de casia 2.307.b.18
 Oleum de euphorbio 2.307.b.19
 Confectio Hermetis 2.307.b.19
 Andrius serpens qualis sit 2.208.b.20
 Andrius & hydra, an sint unus, dubitat Auic. 2.208.b.50
 Andrius serpens interficit in tertia hora 2.208.b.33
 Andrij morsus cura 2.208.b.37
 Anemone est calida & humida in secundum 1.382.b.59
 Aneurisma quid 1.83.b.62
 Anginae cause 1.603.b.61
 Anginae signa 1.605.a.55
 Anginae per chirurgiam curatio 1.610.a.21
 Anginae curatio. 1.606.b.54. & 1.607.b.41

in Angina admirabile iuuamentum affertur filum purpura tinctum, a quo uiperas sit strangulata, agri collo circumdatum 1.607.a.15

ANGUSTIAE CONFERENTIA

composita
 Trochisci de camphora 2.295.a.18
 Trochisci de berberis 2.293.b.37
 Trochisci 2.296.a.16
 Anhelitus laudabilis 2.381.a.23
 Anhelitus frigidus in aegritudinibus acutis malus 2.88.a.11
 Anhelitus, quibus fatet in feb. pestil. i. moriuntur, quia putredo est iam confirmata in corde 2.67.a.55
 Anhelitus frequens, cum syncopi, mortem intra quatuor horas adesse significat debili aegro 2.97.a.55
 Anhelitus membris aqua ex niue obest. 1.169.b.32
 Anhelitus aliquando indicat ephemeram. 2.8.b.61
 Anhelitus a quibus instrumentis fiat 1.617.b.26
 Anhelitus est fortis significationis, & currit cursu pulsus 1.618.a.35
 Anhelitus magnus, & parui qui, & eorum cause 1.619.a.42
 Anhelitus breuis qui 1.620.b.40
 Anhelitus longus qui 1.620.b.31
 Anhelitus uelox qui, & eius cause 1.620.b.47
 Anhelitus uehemens qui 1.620.a.58
 Anhelitus altus, & sublimis qui. 1.620.a.64
 Anhelitus frequens qui, & eius cause 1.621.a.3
 Anhelitus dormietis qualis 1.623.a.22
 Anhelitus pulmonem mouens quid significet 1.621.b.4
 Anhelitus frigidus quid, significet 1.621.a.23
 Anhelitus foetidus qui, & quid significet 1.621.a.32
 Anhelitus duplus qui, & eius cause 1.622.a.31
 Anhelitus duplus a frigore, a febre sanatur 1.622.a.51
 Anhelitus difficilis qui, & eius cause 1.622.a.62
 Anhelitus eius, qui ab aliquare repletus est qualis 1.623.a.7
 Anhelitus balneario qualis 1.623.a.15
 Anhelitus dolentis in membris pectoris qui 1.623.a.31
 Anhelitus asthmatici qui 1.623.a.53
 Anhelitus eius, qui contrahitur, qui 1.623.a.49
 Anhelitus paucus, uel dimidiatus qualis. 1.622.a.56
 Anhelitus faciem habentiu. 1.623.a.58
 Anhelitus qualis qualem cordis temperiem indicet 1.664.b.17
 Anhelitus membrorum est communis cum hepate 1.754.a.5
 Anhelitus membra plurimum communcant cu hepatis gibbositate 1.770.a.7
 Anhelitus in hydropsi quandoque alteratur propter compressionem officalem 1.770.a.51
 Anhelitus constrictionis in febr. regime 2.37.a.33
 Anhelitus signa mala 2.88.a.14
 Anhelitus malicie expositi sunt impinguati 2.250.b.17
 Anhelitus constrictione facta causa anginae

quo differat a facta causa percipitur monia 1.605.b.13
 Anhelitus motus e uoluntarius 1.617.b.8
 Anhelitus usus qui 1.617.b.11
 Anhelitus differentiae 1.617.b.61
 Anhelitus membra quae 1.618.a.11
 Anhelitus nocimenti cause 1.618.a.14
 Anhelitus membra quod laborioso mortu affligantur; cause quatuor 1.619.b.47
 Anhelitus parui cause 1.620.b.6
 Anhelitus parui signa 1.620.b.17
 Anhelitus signa 1.620.a.26
 Anhelitus tardi cause 1.620.b.61
 Anhelitus malitia unde 1.621.b.11
 Anhelitus malitia ex gibbositate 1.951.a.9
 Anhelitus constrictionem aliquando accidere facit hydrops 1.770.a.49
 Anhelitus constrictione a quibus causis peccat, & de cura earum 2.37.a.34

ANHELITVS CORRUPTIO ni conferunt.

Vitis alba 1.307.a.8
 Anhelitus constrictione quid, & eius cause 1.621.b.33
 Anhelitus permutatio de uno ad alium quomodo se habeat 1.621.a.45
 Anhelitus difficultas quae 1.621.b.55
 Anhelitus preparatio, quae, & eius cause 1.622.b.24
 Anhelitus diuersitas quae 1.622.a.27
 Anhelitus duplus signum est malum in aegritudinibus acutis, & febribus. 1.622.a.50
 Anhelitus etatum quales 1.622.b.52
 Anhelitus suffocati, qualis 1.623.b.5
 Anhelitus malicie, & difficultatis curatio 1.627.a.39. & b.25
 Anhelitus uehementia pleuriticorum quomodo succurrendum 1.658.a.25
 Anhelitus nocumentum multoties accidit ex stomachi refrigeratione 1.695.b.62
 Anhelitus malitia quandoque fit propter hepar 1.742.b.54
 Anhelitus constrictione quando curabilis, & quando non 1.505.b.55
 Anhelitus difficultas quandoque sequitur hepatis oppilationem 1.754.a.4

ANHELITVS DIFFICULTATI conferunt

Apium 1.260.a.44
 Abrotanum 1.264.a.16
 Balsamum 1.268.b.38
 Ocimum fluuiiale 1.272.b.8
 Crocus 1.278.b.31
 Coloquintida 1.279.a.34
 Cyminum cum aceto mixto cu aqua 1.281.b.29
 Cupressi nux 1.286.a.7
 APOSTEMATIBVS DVRS confert
 Adeps leonis 1.264.b.61
 Ben. 267.b.66
 Bdelium 1.273.b.40
 Ceraua 1.275.b.1
 Cicer. 1.279.b.20
 Coloquintida in oleo cocta oleum. 1.279.a.29
 Cedrus cum aqua hyssopi 1.289.a.52
 Elleborus niger 1.301.a.52
 Fici decoctio cum spuma sinapis. 1.309.b.60
 Oleum

Index

- Oleum de Ireos cum aceto 1.321.
a. 63
Oleum lilij 1.335.a.5
Laurus 1.337.b.50
Amigdalinum 1.354.a.52
Rutæ succus calefactus in cortice gra
nati 1.367.a.8
ANHELITVS . DIFFICVLTI
conferentia composita
Hiera Archigenis 2.274.a.2
Theodoricon magnum 2.274.a.39
Lohoc de squilla 2.284.b.6
Acetum squilliticum 2.286.b.26
Trochisci de rosis Asclepiadis 2.291.
b.26
Trochisci 2.296.a.17
Trochisci de papauere 2.305.b.39
Sirupus proprius 2.317.a.35
ANHELITVS CONSTRI
ctioni conferunt
Trochisci de papauere 2.305.b.39
Confectio Casaris 2.305.b.33
Medicina de muscho 2.305.b.34
Pilula de x.tract. 2.305.b.34
Medicina diamarte 2.305.b.35
Medicina de curcuma 2.305.b.35
Diafufur 2.305.b.35
Philonium 2.305.b.36
Medicina Keted regis 2.305.b.36
Lohoc de squilla 2.305.b.38
Oximel de squilla 2.305.b.38
Anhelitui paruo quando associatur ra
ritas, significat mortificationem natu
re 1.620.b.12
Anhelitui paruo quando iungitur fre
quentia, quid significet 1.620.
b. 13
Anhelitui & eius difficultati cõfert croc
cus uehementer 1.627.b.17
ANHELITVS DILATATIONI
conferunt
Cydonii succus 1.287.a.14
Calamenti decoctio 1.287.b.26
Arum 1.332.a.48
ANO CONFERVNT
Anethi cinis 1.264.b.34
Bellirici 1.271.a.40
Siliquæ 1.293.b.54
Emblieus 1.298.a.30
Vitis fructus 1.393.b.36
Lilij radix, & proprie ireos 1.335.
a. 6
Nigella cum nitro 1.351.a.61
Vrina infantium lactentium 1.392.
a. 48
Anhelitui breui quando associatur ra
ritas, significat mortificationem inna
ti caloris 1.620.b.43
Anhelitum constitui ex duobus moti
bus, & duabus quietibus 1.617.b.6
ob Anhelitum, cordi quod nocumentu
coningat 1.666.a.56
Anhelitum minorant ulcera stomachi
1.726.a.12
ANHELITVM ALLEVIANTIA
composita
Theriaca magna 2.255.b.38, 2.256.
a. 62
Mithridatum 2.263.a.47
Casaris confectio 2.202.a.29
Confectio de muscho 2.264.a.49
Medicina de muscho dulcis 2.274.
b. 28
Diamarte 2.266.a.19
Philonium romanum 2.268.a.1
Diafufur 2.268.b.10
Confectio Kabith regis 2.268.b.57
Hieralohodion 2.273.a.60
Anima luce gaudet, tristatur tenebris,
& cur 2.335.a.84
Animæ uoce philosophi quid intelligat
1.79.a.23
Animæ accidentia omnia sequuntur aut
eis associantur motiones spiritus inte
rius uel exterius 1.102.a.37
Animæ uirtutum latorem in membra
animalium creauit Deus spiritum 2.
324.a.8
Animæ uirtutum primum appendiculum
creauit Deus spiritum 2.324.a.12
Animæ uires affert spiritus ex cerebro,
ut putant aliqui 2.324.b.25
Animæ manatio secunda in membris cor
poris fit mediante spiritu 2.324.a.14
Animæ uires spiritus recipit à corde, se
cundum aliquos, ita quod nõ indiget
alio membro, ut hepate, aut cerebro,
ad perfectionem 2.324.b.37
Animæ instrumentum est corpus 1.125.
a. 39
Animæ ianice sunt tenebre 2.325.
a. 48
Animæ amica est lux 2.325.a.48
Animæ affectus quomodo ad gaudium
uel tristicium disponant 2.327.a.64
Animæ affectus pro sumendorum cibo
rum ratione quales esse debent 2.
344.b.46
Animæ subuersio dicitur nauca in sepa
rabilis 1.729.b.63
Animæ subuersio quandoque dicitur de
structio appetitus 1.729.b.64
Animi accidentia aliquando mouent cri
sim 2.81.a.17
Animi affectiones quantum in cor im
primant 1.666.a.61
Animi affectiones syncopim quando
que & mortem etiam inducunt 1.
666.a.66
ANIMAM CONFORTANTIA
composita
Confectio philosophorū 2.290.a.6
Confectio de muscho 2.264.a.50
Kamati melonis longi 2.283.a.30
Anethi calefactio est inter secundum, &
tertium, & eius exsiccatio inter pri
mum, & secundum 1.264.b.6
Animal habens xliij. pedes 2.221.b.3
Animal plus comedens, & debilioris
cordis est habens maius hepar 1.741.
a. 38
Animalis spiritus non est aptus suscipiē
de animæ quæ principium est sensus
& motus, nisi postquā in cerebro fue
rit preparatus 1.78.b.60
Animalis facultas non aduenit ad mem
bra, nisi post uitalis aduentum 1. 78.
b. 10
Animalis uirtus duplex, una sicut com
prehensua, & altera motiua 1. 79.
b. 13
Animalis uirtus comprehensua est du
plex, manifeste comprehensua, & oc
culte 1.79.b.17
Animalis uirtus sedes cerebrum est
1.75.a.40
Animalis habentis. 44. pedes morsus, &
citra eius 1.211.b.10
Animalem uirtutem laxat somnus 1.
101.b.13
Animales operationes ex cerebro 1.
75.a.41
Animalia quæ interficiunt corporibus
suis, aut corrumpunt, quæ sint, uide 2.
200.b.40
Animalia uenenosa quomodo effugen
tur 2.205.b.46
Animalia rapacia, quæ interficiant 2.
206.a.17
Animalia, quæ sunt rabiosa 2.212.a.10
Animalia frigida complexionis in hye
me sunt mortua 2.207.b.19
Animalia marina reptilia, uenenosa, cu
ratio 2.222.a.18
Animalia cordis magni cur timida 1.
663.a.18
Animalia parui cordis cur audacia 1.
663.a.23
Animalia plura cur in hyeme abstineat
a cibo 1.706.b.7
Animalia ex putri materia ex quibus ci
bentur 1.839.b.7
Animalia ex putri materia cur genera
ta 1.839.a.66
Animalis uirtus comprehensua occulte
est sicut genus quinque uirtutum 1.
79.b.32
Animali ui destructa uirtum tamen mem
brum potest remanere 1.78.b.13
Animalium uenenosorum plurima dili
gunt odorem uini 2.191.b.57
Animalium sudoris nocumenta, & cura
2.202.b.43
Animalium morsionibus medicina quæ
bibuntur 2.204.b.14
Animalium duorum morsus & cura quo
rum nomina sunt ignota Auic. 2.
220.b.8
Animalium uenena quædam sunt in to
to corpore, quædam in aliquo mem
bro particulari 2.200.b.26
ad Animalium puncturas epithemata
2.205.a.30
Animalium uenenosorum morsu, quare
accidat frigus extremitatū 2.207.b.7
de animalium uenenosorum paruorum
punctura, & morsu 2.216.b.45
in animalium quorundam magnorū cor
de os inueniri, & quid sit 1.663.a.31
Animalium ex putri materia generatio
unde 1.839.a.59
ab Animalibus uenenosis cautela mirabi
lis 2.205.b.63
Anus est cum membris facile suscipien
tibus superfluitates propter calidiore
suam 2.114.b.46
Ani signa in crisi 2.90.a.30
Ani uulneribus carnem generantia 2.
142.b.1
Anus est uehementis sensus 1.843.b.62
Ani ægitudines sunt difficiles sanari,
& cur 1.843.b.57
ANI FISSVRIS
conferunt
Agnus castus 1.256.a.28
Aloe 1.263.b.28
Cerufa 1.275.b.7
Cancer fluuiialis cinis 1.286.a.34
Lycium 1.326.b.5
Pix 1.359.b.24
Pisciculorum salitorum aqua 1.361.
b. 29
Sanguis draconis 1.363.a.11
B ANI

Index

ANI VL CERIBVS

confert
Fel tauri 1.305.b.4
Grana granati cum melle 1.316.a.15
Lycium 1.326.b.9
Lac 1.334.a.53
Oleum uetus cum aqua acretz 1.
355.b.12
Olibanum 1.356.a.28
Ruta cu melle, & oleo 1.367.a.28
Tucia 1.389.a.21
Ani apostematum caulz 1.848.a.53
Ani apostemata quum collectionem faciunt, & sunt ulcera, timent super ea, quod fiant fistulae 1.848.a.57
Ani apostemata, quum collectionem faciunt, ante murationem aperienda 1.848.a.59, & b.30

ANI APOSTEMATIBVS

conferunt
Aloe 1.263.a.39, b.29
Althea radices decoctio & eius folia 1.265.b.63
Bdellium 1.273.b.66
Cerebrum anatis 1.278.a.62
Foenugræci oleum 1.304.a.51
Lac 1.334.a.52
Lens facta ex ea emplastro cum mellicrato, & cydonio, & oleo rosato 1.336.a.4
Melilotum 1.338.a.54
Oum cum oleo rosato 1.372.b.44
Oleum de cherua 1.354.b.19
Squinanthi flos 1.371.a.46
Tucia 1.389.a.22
Parthenium 1.391.a.46

ANI APOSTEMATIBVS

conferentia composita
Hiera Andromachi 2.275.b.5
Oleum alchechengi 2.301.b.14
Ani fistulam fieri quando timendum 1.848.a.58
Ani rhagadiarum cause 1.848.b.63
Ani rhagadias habentium uictus 1.849.b.23
Ani rhagadijs olea iuuatiua 1.849.b.2
Ani rhagadiarum medicinarum differentiz 1.849.a.9
Ani rhagadiarum medicinz incarnatiuz sunt stipticæ exsiccatiuz 1.849.a.13
Ani rhagadiarum medicinz incarnatiuz 1.849.a.15
Ani rhagadiarum medicinz a proprietate 1.849.a.27
Ani rhagadiarum hæmorrhoidaliu curatio 1.849.b.12
Ani rhagadiarum apostemofarum curatio 1.849.b.8
Ani rhagadiarum curatio 1.849.a.9

ANI RHAGADIIS

confert
Lactuca asini 1.337.b.3
Ani exitum ad exteriora sequitur numero colica 1.849.b.63
Ani egressiōis curatio 1.850.a.31
Ani egressiōis curatio 1.850.a.37
Ani egressiōis curatio 1.821.a.18

ANI EGRESSIONI

conferunt
Acacia 1.250.b.29
Anagallis 1.257.a.1
Ocimum fluiale cum aceto, & oleo rosato 1.272.a.60

Cydonii decoctio clysterizata

287.a.39
Cyclaminis aqua cu aceto 1.308.a.53
Ani fistulæ penetrantes, & non penetrantes quibus signis distinguantur 1.850.b.35
Ani fistulæ quæ incolumiores, & quæ deteriores 1.850.b.24
Ani fistularum differentiz 1.850.b.23
Ani fistularum caulz 1.850.b.20
Ani fistularum curatio 1.850.b.56
Ani fistularum penetrantium curatio 1.851.a.7
Ani fistularum dolori cum quibus succurratur 1.850.b.65

ANI DOLORI CONFERT

Oleum alchechengi 2.307.a.15

ANI DOLORIBVS CON-

ferentia composita
Oleum alchechengi 2.302.b.14
Vnguentum charmez 2.303.b.59
Ani fistulas incarnantia 1.851.a.1
Ani fistulas non penetrantes sine curatio ne dimitendas 1.850.b.56
Ani mollificatio cum sensu, est incolumior 1.850.a.1
Ani mollificationis curatio 1.850.a.5
ex Ani mollificatione accidit exitus foecis inuoluntarii 1.849.b.59

ANI EGRESSIONI, ET

mollificationi confert

Medicamen Gal. 2.320.b.62

ANI EXITVI CONFERT

Myrti decoctio 1.339.a.14

Masticis folia 1.340.b.35

Oua 1.352.b.6

Ani paralysis cause 1.849.b.46

Ani paralysis quæ icurabilis 1.849.b.57

Ani paralysis curatio 1.850.a.5

Ani lacertus est creatus ad retinendum 1.898.a.43

Ani mollificationis cause 1.849.b.45

Ani pruritus cause 1.851.a.26

Ani pruritus curatio 1.851.a.34

Ani protensio ad exteriora 1.849.b.61

Ani redeuntis curatio facilius est curatione apostemofis, qui non redit 1.850.a.34

Ani ulcerum curatio 1.851.a.50

ANI VL CERIBVS DIFFI-

cilis consolidationis confert

Aloe 1.263.b.43

ANI PVSTVLIS CONFERT

Arsenicum cum oleo rosato 1.257.b.64

ANI CORRUPTIONI CON

ferentia composita

Medicina dicta Donum Dei 2.271.b.28

Hiera Andromachi 2.275.b.5

Anum quid confringat 1.824.a.4

in Ano dolor multiplicatur, quia est uehementis sensus 1.844.a.4

Anum aliquando spasimari 1.801.a.50

ANI DOLORI CONFERT

Oleum alchechengi

Rosa 1.366.b.18

Squillæ semen cum melle 1.370.b.37

Anisum est odoriferum, & nutritium

1.736.a.63

Anisum confert maxime debilitati stomachi 2.51.b.35

Anisi loco carui ponitur 1.249.a.36

Annus malus est qui tempora oia eiusdem qualitatis habet 1.91.a.48

Anni tempora alia sunt secundum medicos alia secundum Astrologos 1.88.b.46

Anserum alæ sunt bonæ digestionis & nutritimenti 1.256.a.46

Antimonium confringit, siccatur sine mordicatione, & sanguinis fluxu cohibet 1.251.a.59

Aperitiua medicina quæ 2.331.b.54

Aperitiua medicina quando cordialibus adiungenda 2.333.b.42

Aperitiuæ medicinz quæ 1.763.b.54

Aperitiuæ medicinz quæ 1.787.b.43

Aperitiuæ medicinz proximæ temperamento quæ 1.754.b.15

Aperitiuæ medicinz calidæ quæ 1.754.b.30

Aperitiuæ medicinz calidæ necessariæ sunt in chronicis morbis 1.754.a.64

Aperitiuæ medicinz frigidæ quæ 1.754.a.65

Aperitiuarum medicinarum differentia 1.754.a.61

Aperientia oppilationes, ut foeniculum & apium conueniunt uariolis 2.73.b.25

cum Aperitiuis cur stiptica commiscenda 1.219.a.15

APERITIVA COMPOSITA

Trochisci de absinthio 2.294.a.22

Aphtha, uide alchola

Aphthæ infantibus cur accidant 1.18.a.28

Aphtharum in infantibus curatio 1.158.a.39

APHTHIS CONFERT

Britanica 1.272.b.27

Butyrum 1.272.a.40

Camphora 1.280.a.37

Cubebe 1.281.a.21

Coriadrî sicci puluerizatio, & succus humidus 1.283.a.17

Cyperus 1.285.b.25

Crocus hortulanus syluestrius cu melle 1.287.a.49

Malua masticata 1.294.a.29

Fel testudinis 1.305.a.50

Glans 1.310.b.56

Galla 1.315.a.3

Lycium 1.326.a.62

Lutum armenum 1.328.a.50

Lingua bouis 1.331.a.31

Plantaginis foliorum aqua 1.331.b.20

Lactuca asini cum melle 1.357.a.35

Folia oliuarum syluestrium masticata 1.355.a.48

Petarphyllonis radices decoctio 1.360.b.41

Piscium paruorum muria 1.361.b.10

Rubi folia 1.367.a.63

Spodium 1.375.b.54

Staphisagria cum melle 1.376.b.11

Testudinis fel 1.388.a.28

Testiculus canis 1.390.a.50

Apis est minoris calefactionis quam uersa 2.210.b.62

Apis morfus & cura 2.221.a.39

Apis

Index

Apis dimittit aculeum in punctura 2.
221.2.40

APIS PVNCTVRAE conferunt

Althea decoctio cum uino, aut aceto
1.266.2.7

Laurus 1.338.2.7

Apium an stomacho conferat 1.260

a. 51

Apium conueniens est comedere cū la-
ctuca 1.260.2.57

Apium aperit oppilationem 1.747.2.39

Apium domesticum secundum Ruffum
est humidum 1.260.2.20

Apium romanum stomacho melius est
1.260.2.56

Apium Romanum motum est fortius
1.260.2.18

Apium est calidum in primo, & siccum
in secundo 1.260.2.19

Apium species 1.260.2.8

Apium comestio in consuetudine replet
humiditate acrimatrem 1.260.2.3

Apium ab acceptione cur ablactans prohi-
benda 1.260.2.6

Apium semen est odoriferum, & nutritiuū
1.736.2.63

Apium semen uermes maxime interficit
1.842.2.41

Apoplexia quibus signis à matricis præ-
focatione differat 1.943.2.37

Apoplexia uere cur accidat 1.92.2.2

Apoplexia autumnu cur quandoque ac-
cedat 1.93.2.2

Apoplexie expositi sunt impingui in
prima ætate 2.250.2.25

in Apoplexie principio sanguinem usq;
ad syncopim educendum 1.213.2.19

Apoplexie parat supinus decubitus
1.172.2.33

APOPLEXIAE CONFE- rentia composita

Theriaca magna 2.255.2.34

Mithridatum 2.258.2.47

Hieralogodia 2.273.2.56

Theriaca 2.305.2.43

Mithridatum 2.305.2.43

Tyriaca efdra 2.305.2.43

Oleum alchechengi 2.305.2.44

Apoplexiam quæ portendant 1.181

b. 26

Apoplexiam inducit ebrietas frequens
1.170.2.37

Apoplexiam minatur iectigatio multa
1.181.2.7

Apoplexiam minatur scotomia frequēs
1.181.2.4

Apoplexiam minatur sensum & motio-
nem turbulencia perdurans 1.181

b. 10

Apoplexiam minatur incubus frequens
1.181.2.3

Apoplexiam prognoscitur urina sper-
mati similis apparet in principio
1.143.2.12

Apoplexia ægritudo est composita 1.

84.2.38

Apoplexia omne habet ægritudinis ge-
nus 1.84.2.42

Apoplexia mollibus membris accidit
1.84.2.56

Apoplexia non peruenit dum naturam
non submergit materia 2.106.2.16

Apoplexia cum incipit incedere itinere
exitura, tunc dimittatur infrigidatio,
& incedatur in uiam eius, quod matu-
rat, & aperit 2.108.2.26

Apoplexia attrahatur à membro nobili
ad ignobile deinde curetur 2.108.

2. 45

Apoplexia quomodo rumpendum 1.

725.2.12

Apoplexia cur inducat syncopim 1.

672.2.20

Apoplexia ex fractura quandoque proue-
nit 1.115.2.49

Apoplexia omne quod apparet, & postea
redit est malum 2.91.2.30

Apoplexia Almelmar dictum, uide Al-
melmar

Apoplexia quod dicitur dracunculus, ui-
de Vena medeni

Apoplexia calidum, aut est à sanguine &
similibus, aut à cholera, & similibus
2.104.2.54

Apoplexia calidum nō ex sanguine & bi-
le tantum, sed ex quacunque materia
fit calida 1.84.2.20

Apoplexia calidum in uisceribus quando
fit exitura, quomodo cognoscatur 2.

117.2.13

Apoplexia calidum quandoque incipit
cum solutione continuitatis intrinse-
ce 2.116.2.15

Apoplexia profundum ad cutem extra-
hendum 1.219.2.51

Apoplexia calidum hepatis quibus signis
à pleuritide differat 1.758.2.47

Apoplexia calidum quando permutatur
ex hepate ad splenem, in bonum 1.

757.2.38

Apoplexia calidum hepatis habenti qua-
lis sit uomitus 1.731.2.48

Apoplexia calidum hepatis uelociter du-
rum euadit 1.760.2.63

Apoplexia quando permutatur ex splene
ad hepar, est malum 1.757.2.40

Apoplexia hepatis quibus signis differat
ab eius oppilatione 1.753.2.54

Apoplexia hepatis quem sanguinem pro-
ducit 1.757.2.34

Apoplexia hepatis quibus signis ab apo-
plematibus lacertorum differat 1.

758.2.41

Apoplexia omne hepatis facit oppilatio-
nem 1.757.2.32

Apoplexia stomachi quandoque singultus
significat 1.738.2.46.58

Apoplexia cerebri quandoque singultus
significat 1.738.2.48.58

Apoplexia cordis quando fit, tum iam in-
terficit, aut interficiet 1.678.2.10

Apoplexia epiglottidis quo distingua-
tur ab apoplemate meri 1.605.2.22

Apoplexia nervi ad stomachum uenien-
tis quandoque singultus significat
1.738.2.48

Apoplexia renum quod mortale 1.855.

a. 51

Apoplexia splenis impedit motum dia-
phragmatis 1.790.2.56

Apoplexia à sanguine est phlegmon 2.

104.2.57

Apoplexia à sanguine, aut est à sanguine
bono, aut malo 2.104.2.56

Apoplexia sanguinem purū, phlegmon
soler appellari 1.84.2.27

Apoplexia in interioribus habentiū uen-
trem soluere difficile est, & facere ut
uomant, proinde quid agendum 1.

197.2.49

Apoplexia in exterioribus cum quo non
est pulsatio, non facit sanie 2.105.2.36

Apoplexia si occultetur subito, & nō re-
deat, non resoluetur per pus, aut ei si-
milia 2.153.2.66

Apoplexia nullum nisi ex intemperie cū
materia accidit 1.84.2.44

Apoplexia nullum nisi cum figura & quā-
titatis lesione 1.84.2.47

Apoplexia frigidum dolor proculdubio
non comitatur 1.118.2.19

Apoplexia glandosum est sicut anellana
& nux, & minus eis 2.123.2.20

Apoplexia in glandulis accidens ex cri-
si, aut ex pulsione mēbri principalis,
non prohibeatur omnino, immo traha-
tur ad membrum etiam cum uentosis
2.116.2.27

Apoplexia omne glandosæ carnis dictū
est ab antiquis bubo 2.115.2.27

Apoplexia cholicum fit uel à cholera
subtili, uel à grossa 2.105.2.5

Apoplexia cholicum spleni raro acci-
dit 1.790.2.32

Apoplexia ex cholera rubea & pura erysi-
pelas solet appellari 1.84.2.28

Apoplexia durum nominatur sepiros
2.125.2.20

Apoplexia durū, & oppilatio mesaraicæ
quibus signis distinguatur 1.760.2.27

Apoplexia durum hepatis cur hypofaræ
sequatur 1.759.2.20

Apoplexia durū hepatis est uia ad hydro-
pifim 1.759.2.20

Apoplexia durum oschei 1.904.2.53

Apoplexia molle undosum pulsū facit
1.139.2.17

Apoplexia magnum cum dolore magno
fit in uulneribus neruorum 2.162.2.57

Apoplexia uentosum quoddā fit à uapo-
re leui, quoddā à uapore uentoso
2.127.2.64

Apoplexia in uulnere nisi sedetur, uul-
nus non consolidatur 2.138.2.59

Apoplexia phlegmaticum cū quibus pro-
hibeatur 1.964.2.64

Apoplexia phlegmaticum raro accidit
spleni 1.790.2.36

Apoplexia in pleuresi multoties sanatur,
& remanet febris ob imperfectā mun-
dificationem 2.75.2.66

Apoplexia deterius est, quod accidit se-
cundum plurimum in subacellis, et in
guinibus, & post aures 2.115.2.46

Apoplexia omne, quod in cute ambulat,
& non habet latitudinem, est formica
2.110.2.60

Apoplexia cum repletionem corporis ne-
tangas cum mollificatione 2.107.2.36

Apoplexia erysipelæ non fit nisi in cute,
phlegmonis uero profundatur in car-
ne etiam 2.109.2.16

Apoplexia & sanies in ulcere est signum
bonum 2.153.2.61

Apoplexia ex incisione in uescicæ lapide
prohibentia 1.870.2.65

Apoplexia omne aut est calidum, aut nō
calidum 2.104.2.52

Apoplexia, quod est in gibbositate hepa-
tis, deterius est eo, quod est apud con-
cauitatem 1.757.2.30

Apoplexia in iuncturis prauum 1.129.

b. 50

Apoplexia dū non mundificatur, non spe-
ratur eius curatio 2.156.2.27

Apoplexia cum fit exitura, quomodo co-
gnoscatur 2.117.2.45

B a Apoplexia

Index

Apoſtema quodcunque eſt leue, cedens
manui tangentis eſt minoris malitiæ
quàm durum acutum 2.85.b.132
Apoſtema ſi fuerit in membra proximo
principali, aut communicante ei, aut
fortis ſenſus, & neruoſo, tunc cum ue
hementia febris accidit inquietudo,
& ſpasmus 2.76.a.55
Apoſtema in curatione ulceris præferen
dum eſſe 2.155.a.28
APOSTEMA GENERARI
prohibent
Acetum 1.266.a.65
Camphora 1.280.a.31
Sanguis columbæ, & turturis cū oleo
roſato 1.373.a.53
Sanguis gallinarum 1.373.a.61
Apoſtematis cauſa quandoque eſt dolor
uehemens 1.81.b.66
Apoſtematis calidi materia cum multi
plicatur, & magnificatur apoſtema,
tunc eſt de ſumma apoſtematum mor
tificantium 2.105.a.22
Apoſtematis ſignificationes tribus ſunt
modis 1.121.b.58
Apoſtematis uentoſi medicinæ locales
2.128.a.34
Apoſtematis cordis incipientis permittei
ſigna 1.678.a.11
Apoſtematis cordis futuri curatio 1.
678.a.15
Apoſtematis duri pulmonis ſigna 1.
649.a.11
Apoſtematis mollis pulmonis ſigna 1.
649.a.20
Apoſtematis cancroſi hepatis uictus 1.
765.a.52
Apoſtematis cancroſi hepatis curatio 1.
765.a.49
Apoſtematis duri hepatis ſigna 1.759.b.1
Apoſtematis duri hepatis cauſæ 1.
759.a.64
Apoſtematis hepatis calidi magni ſigna
1.758.b.35
Apoſtematis calidi hepatis permutatio
nis ad duritiem cauſæ 1.758.b.44
Apoſtematis hepatis in utraque eius par
te ſigna 1.758.a.23
Apoſtematis hepatis uictus 1.762.a.27
Apoſtematis hepatis multoties cauſa eſt
ſaltus, & percuſio 1.761.a.45
Apoſtematis calidi hepatis terminatio
nis modi 1.758.b.38
Apoſtematis hepatis cum uentris ſolu
tione curatio 1.762.a.24
Apoſtematis hepatis concauitatis ſigna
1.757.b.56
Apoſtematis hepatis gibboſitatis cura
tio 1.761.b.10
Apoſtematis hepatis à ſaltu, & percuſio
ne curatio 1.761.a.47
Apoſtematis hepatis ſanguinei curatio
1.760.a.44
Apoſtematis melancholici interni ſigna
1.128.b.38
Apoſtematis phlegmatici interni ſigna
1.128.b.35
Apoſtematis mirachialium lacertorum
crifiſ qualis 1.758.b.58
Apoſtematis lateris gibboſi hepatis ſi
gna 1.757.b.34
Apoſtematis lateris concaui hepatis cu
ratio 1.761.a.50
Apoſtematis ſtatu quæ conueniant 2.
102.a.30
Apoſtematis inflammatio quieſcit quan

do ſeſſantes 2.117.b.29
Apoſtematis maturationis ſignum 2.
117.a.51
Apoſtematis maturi poſt collectionem
ſigna 1.728.b.56
Apoſtematis ſectio, & perforatio quo
modo ſiant 2.118.a.52
Apoſtematis magni perforatio, ubi mul
tum pus ſubito exeat, debilitatis eſt
cauſa 1.119.b.14
Apoſtematis aperti poſt maturitatem ac
cidentia 1.128.b.63
Apoſtematis aperti ſignificatio bona 1.
129.a.6
Apoſtematis ruptæ ſigna 1.725.b.12
Apoſtematis ex incifione in lapide ueſi
cæ curatio 1.870.b.6
Apoſtematis uentoſi cura 2.128.a.23
Apoſtematis ex uentoſa curatio 1.217.
a.48
Apoſtematis intrinſeci duritiæ pulſus eſt
teſtimonium magnum 2.117.b.30
Apoſtematis cum corruptione membri
cura 2.107.b.50
Apoſtematis ex forti ligatura poſt phle
botomiam curatio 1.212.b.64
Apoſtematis generatione multiplicatur
uirus 2.153.a.6
Apoſtematis digeſtione non fit dolor ue
hemens 2.86.b.40
Apoſtematis, ut apoſtema, cura 2.107.
a.30
Apoſtemati cordis futuri conferre arte
riæ partium inferiorum phlebotomiã
1.678.a.15
Apoſtemati hepatis, quum aſſociatur ue
tris ſolutio, mortale 1.758.a.29
Apoſtemati hepatis in ſine qualia conue
niant 1.761.b.59
Apoſtemati calido hepatis medicinæ ſti
ptice qualiter noceant 1.760.b.3
Apoſtemati frigido hepatis indurationi
propinquo medicamentū conueniens
1.764.a.22
Apoſtemati nocet ligatura 1.940.b.43
Apoſtemati in mammilla ex lactis caſea
tione conferentia 1.680.a.63
Apoſtemati plerumque ægritudo in ſitu
coniungitur 1.84.a.49
Apoſtemati ſolutio continui coniungitur
1.84.a.50
Apoſtemati ſimile quoddam oſibus ac
cidit 1.84.a.58
APOSTEMATI MELAN
cholic ulcerofa confert
Nucis medulla maſticata 1.348.a.18
in Apoſtemate duro quid agendum 1.
219.b.53
de Apoſtemate quod dicitur uena mede
ni 2.128.b.3
in Apoſtemate calido gibboſitatis hepa
tis urina prouocanda 1.761.a.10
in Apoſtemate gibbi hepatis crifiſ qualis
ſiat 1.757.a.26
Apoſtemate calido in gibbo hepatis exi
ſtente, cauendum eſſe à uentris ſolu
tione 1.761.a.4
in Apoſtemate calido concauitatis hepa
tis uenter ſoluendus 1.761.a.8
in Apoſtemate caui hepatis crifiſ qualis
ſiat 1.757.a.28
Apoſtemate calido in concaui hepatis
exiſtente cauendum ab urinx prouo
catione 1.761.a.3
in Apoſtemate hepatis calido ſanguine
abundantem extrahendū 1.760.a.59

in Apoſtemate calido hepatis omiſſa
phlebotomia quid mali contingat
1.760.a.52
in Apoſtemate calido hepatis quæ uena
phlebotomanda 1.760.a.48
in Apoſtemate calido hepatis uentrem
nec reſtriſtum nec fluidum nimis eſſe
oportet 1.761.b.10
in Apoſtemate hepatis reſolutua quæ
1.761.b.47
in Apoſtemate hepatis ſingultus quando
appareat, & quando non 1.758.a.13
in Apoſtemate calido hepatis quibus re
ſoluentibus utendum 1.760.b.52
ab Apoſtemate duro tenaſmon curatio
1.820.a.51
ab Apoſtemate hepatis quandoque ſi hy
drops 1.758.a.27
in Apoſtemate hepatis myrobalani citri
ni timendi 1.761.a.61
Apoſtemata acuta, & chronica, quæ
1.640.a.54
Apoſtemata ani, quum collectionem fa
ciunt, ante maturationem aperienda
1.848.a.59, & b.30
Apoſtemata aquoſa quæ 1.85.a.38
Apoſtemata aquoſa quæ ſunt 2.121.
a.32
Apoſtemata calida mala, quæ 2.105.
a.28
Apoſtemata calida quomodo incipiunt
2.116.b.17
Apoſtemata calida, quæ non ſunt exitu
ræ, & exituræ quomodo communicent
in curatione 2.118.a.2
APOSTEMATA CALIDA
maturat 1.259.a.1
Amomum 1.260.a.31
Apium ſumurion 1.275.b.25
Chamemilla 1.204.a.21
Fœnugræcum 1.373.a.44
Sanguis leporis 1.
Apoſtemata frigida digniora ſunt ad ge
nerandum cholera nigram 1.
783.a.27
Apoſtemata frigida aut ſunt phlegmati
ca, aut melancholica, aut uentoſa, aut
compoſita 2.120.a.28
Apoſtemata frigida quandoque compo
nuntur adinuicem, & cum calidis etiã
2.121.a.43
Apoſtemata glandoſa quandoque acci
dunt in aliquo loco caſu in crifiſibus
2.116.a.9
Apoſtemata glandoſa quandoque cadunt
caſu expulſionis à membris radicali
bus 2.116.a.12
Apoſtemata glandoſa, cum dura ſunt,
tunc linienda ſunt 2.116.a.64
Apoſtemata glandoſa quando prohiben
da 2.116.a.59
Apoſtema in glandulis ſi fuerit à multitu
dine repletionis, tunc euacuatio eſt ra
dix 2.116.a.32
Apoſtemata dura, quæ 2.121.a.31
Apoſtemata mollia, quæ ſunt 2.121.a.31
Apoſtemata in partibus pectoris quæ na
ſcantur 1.640.a.24
Apoſtemata ſtomachi uomitum excitare
1.730.a.50
Apoſtemata hepatis, hypochondriorum
& pleuræ, terminantur crifiſ cõpleta per
fluxum ſanguinis narium 2.93.b.6
Apoſtema hepatis melius eſt, ut permu
tetur ad ſplenem, quam ſplenis ad he
par 1.790.b.11
Apoſte-

Index

- Apoſtemata hepatis cum mollificatiuis à medico quodam curata 1.166.
b.22
- Apoſtemata ſplenis plura ſunt dura 1.790.a.29
- Apoſtemata duritiem ſplenis reſoluen- di proprietates ineſt ſemini portulacæ 1.292.a.5
- Apoſtemata ſplenis mollia ſunt in qui- buſdam horis 1.790.a.30
- Apoſtemata calida in ſplene minus fieri, quam frigida 1.790.a.23
- Apoſtemata calida ſpleni quando acci- dunt feſtinant ad duritiem 1.790.a.25
- Apoſtemata apud aures ex ſplenis apo- ſtemate 1.790.a.59
- Apoſtemata neruorum partium ſunt deteriora 1.129.b.45
- Apoſtemata interiorum partium omnia in mirach tenuitatem & macredinem faciunt 1.128.b.47
- Apoſtemata uſcerum interiorum uomi- tum excitare 1.730.a.50
- Apoſtemata phlegmatica ſunt ſimplicia aut aquoſa, aut dubellet lenes & duri 2.111.a.30
- Apoſtemata phlegmatica quandoque cum duritie incipiunt 1.85.a.6
- Apoſtemata phlegmatica diuerſifican- tur pro phlegmatis diuerſitate 2.85.a.23
- Apoſtemata phlegmatica quandoque ſunt melancholicis ſimilia 2.85.a.27
- Apoſtemata phlegmatica uentoſa quan- doque uidentur 1.85.a.27
- Apoſtemata phlegmatica, & frigida non faciunt criſim per fluxum ſanguini- nis narium 2.93.b.30
- Apoſtemata melancholica quomodo in- ter ſe differant 1.84.b.52
- Apoſtemata melancholica, quæ ſunt 2.121.a.35
- Apoſtemata uentoſa, quæ ſunt 2.121.a.39
- Apoſtemata uentoſa ſunt quandoque, quæ phlegmatica uidentur 1.85.a.27
- Apoſtemata uentoſa duarum ſpecierum ſunt 1.85.a.35
- Apoſtemata uentoſa aut ſunt eleuatio, aut inflatio 2.121.a.39
- Apoſtemata quæ dicantur bubones 2.115.a.35
- Apoſtemata accidere facit ſanguis eni- xus, quum retinetur 1.929.b.30
- Apoſtemata quæ accidunt in radice au- ris, & non maturantur cum ſanioſita- te ſunt mala 2.91.b.20
- Apoſtemata alia febres faciunt, alia non 1.138.b.56
- Apoſtemata conuenientiora ad facien- dam criſim per fluxum ſanguinis na- rium ſunt, quæ ſupra lumen exiſtunt 2.93.b.27
- Apoſtemata hyemis plerumque ſunt phleg- matica 1.85.a.12
- Apoſtemata quæ ſunt in inguinibus à ſuperfluatibus hepatis, in aſcellis à ſuperfluatibus cordis, & ſub aure à ſuperfluatibus cerebri, quandoque ſequuntur febres ephemera, quando- que putride 2.15.b.49
- Apoſtemata mala multiplicantiur in an- no peſtilentia 2.105.a.27
- Apoſtemata leuia cum deſtructione ra- tionis mortem ſignificant 2.153.b.32
- Apoſtemata praua inducunt menſtruorū retentio 1.929.b.3
- Apoſtemata deteriora quæ 1.129.b.43
- Apoſtemata pernicioſa quæ 2.115.a.38
- Apoſtemata raro ſunt ſimplicia 2.115.a.34
- Apoſtemata reſolue, niſi cum corpus eſt mundum 2.116.a.58
- APOSTEMATA MATVRAT**
- Anethum 1.264.b.17
- APOSTEMATA RESOLVEN- tia composita**
- Sotira confeſc. 2.259.b.23
- Confeſtio algarith 2.266.a.48
- Hiera Andromachi 2.275.b.2
- Pilule albaromaki 2.298.b.39
- Oleum de florib. papau. 2.303.a.15
- Apoſtematum cauſæ 2.129.a.38
- Apoſtematum differentia 2.129.a.36
- Apoſtematū differentia uaria 1.84.b.13
- Apoſtematum ſigna 1.128.b.18
- Apoſt. materiz ſunt ſex 1.84.b.18
- Apoſtematum fermo uniuerſalis 2.104.b.42
- Apoſtematum non calidorum ſpecies 1.84.b.46
- Apoſtematum calidorum tempora 1.84.b.38
- Apoſtematum calor, ut plurimum, non peruenit ad cor niſi cum calefactione ſua abſque putredine 2.75.b.27
- Apoſtematum melancholicorū tria ſunt genera 1.84.b.49
- Apoſtematum melancholicorum diffe- rentia inter ſe 1.84.b.52
- Apoſtematum phlegmaticorum genus duarum eſt ſpecierum 1.85.a.7
- Apoſtematum phlegmaticarum inter ſe differentia 1.85.a.9
- Apoſtematum doloribus medicamenta conuenientia in principio 2.108.a.12
- Apoſtematum doloris ſedationi non cō- uenit aqua calida, aut olea & empla- ſtra mollificantia 2.108.a.7
- Apoſtematum in emunctoriis curatio 2.119.b.34
- Apoſtematum inflatorū cauſa 1.220.a.1
- Apoſtematū in glādulis curat 1.116.a.10
- Apoſtematum accidentium in glandu- lis cura 2.116.a.20
- Apoſtematum in glandulis dolor, quo- modo ſedetur 2.116.a.45
- Apoſtematum glāduloſorum principio non adminiſtrantur repercutientia, ſi- cut in alijs 2.116.a.22
- Apoſtematum glāduloſorum principio eſt neceſſaria euacuatio per phleboto- miam, & ſolutionē uentris 2.116.a.23
- Apoſtematum durorum, & groſſorum ſtomachi cauſæ 1.724.b.14
- Apoſtematum ſtomachi durorū, & groſ- ſorum ſigna 1.724.b.19
- Apoſtematum ſtomachi durorum, & groſſorum curatio 1.724.b.38
- Apoſtematum ſtomachi durorum, & groſſorum uictus 1.725.a.19
- Apoſtematum calidorum ſtomachi ſi- gna 1.721.b.63
- Apoſtematum calidorum ſtomachi cau- ſæ 1.721.b.35
- Apoſtematum calidorum ſtomachi cu- ratio 1.722.a.22
- Apoſtematum ſtomachi calidorum ui- ctus 1.722.b.15
- Apoſtematum ſtomachi calidorum reſo- lutio 1.722.b.28
- Apoſtematū ſtomachi frigidorū phleg- maticorum cauſæ 1.724.a.9
- Apoſtematū ſtomachi frigidorū phleg- maticorum ſigna 1.724.a.16
- Apoſtematū ſtomachi frigidorū phleg- maticorum curatio 1.724.a.33
- Apoſtematum partium peſtoris, & pul- monis communis curatio 1.653.a.33
- Apoſtematum, & ulcerum canæ pulmo- nis ſigna 1.649.a.59
- Apoſtematum pulmonis, & peſtoris ui- ctus ratio 1.653.a.55
- Apoſtematum meſaraicæ ſigna 1.760.a.16
- Apoſtematum meſaræi cura 1.765.b.27
- Apoſtematum ſplenis figuræ 1.790.a.34
- Apoſtematum hepatis differentia 1.756.b.52
- Apoſtematum hepatis ſigna communia 1.757.b.12
- Apoſtematum hepatis calidorum ſigna 1.758.b.10
- Apoſtematum hepatis calidorum cauſæ 1.758.b.9
- Apoſtematum hepatis calidorum criſis qualis 1.758.b.56
- Apoſtematum hepatis frigidorum ſigna 1.759.a.31
- Apoſtematum hepatis phlegmaticorum ſigna 1.759.a.44
- Apoſtematum durorum hepatis curatio 1.764.a.60
- Apoſtematum interiorum & calidorū ſi- gna 1.128.b.19
- Apoſtematum intrinſecorum tres ſpe- cies ſignorum uide 2.76.a.20
- Apoſtematum interiorum collectionis ſigna 1.128.b.48
- Apoſtematum interiorum apertionem quomodo urinæ ſpiſſæ ſignificent 1.145.b.16
- Apoſtematum febres, uide Febres apo- ſtematum
- Apoſtematum interiorum febres ſunt putridæ 2.15.b.41
- Apoſtematum putredo, cū propter ma- gnitudinem eorum, aut propinquitatem pertinet ad cor, ſit febris, non am- plius diaria 2.75.b.30
- Apoſtematum cum febre cura 2.16.a.23
- Apoſtematum principio fortiter reper- cuſiua, & in fine fortiter reſoluentia ſunt mala 2.107.b.66
- in Apoſtematum principio cur non ſit phlebotomandum ſed expectanda ſit concoctio 1.209.b.4
- Apoſtematum malicia attenditur penes dolorem 2.85.b.37
- Apoſtematum ulcerorū curatio 1.220.a.5
- Apoſtematum curatio 1.219.a.49
- Apoſtematum ſigna in criſi 2.91.b.13
- de Apoſtematibus 2.104.b.34
- APOSTEMATIBVS**
- conferunt
- Adeps porci 1.264.b.60
- Agaricum 1.267.a.37
- Verbaſci foliorum decoctio 1.271.b.49
- Adiantum 1.272.a.23
- Crocum 1.278.b.19
- Coloquithidæ folia uiridia 1.279.a.19
- Cancer fluuiatilis 1.286.a.30
- Calamus aromaticus 1.288.a.65
- Aegylops 1.296.b.45
- Fel aſini ſylueſtris 1.305.a.33
- Galbanum

Index

Galbanum 1.315.a.65
Capillorum cinis quando permisce-
tur cum butyro 1.317.a.14
Parietaria 1.319.a.24
Ireos 1.321.a.51
Mandragora 1.322.b.20
Lycium 1.326.a.57
Lutum chimolea 1.328.b.58
Adum 1.332.a.21
Lac bibitum 1.333.b.17
Syfimbrium 1.350.a.21
Opium 1.351.b.66
in Apoftematibus calidis in ftatu repel-
lentia cum refoluentibus permifceri
1.6.a.54

APOSTEMATIBVS CALIDIS conferunt

Amirberia 1.252.a.33
Plumbum 1.252.a.54
Alcanna 1.258.b.20
Ex afphodelo, & farina hordei empla-
ftum 1.266.a.18
Coriandrum cum aceto, & cerufa, &
oleo rofato 1.282.b.62
Glandis fructus 1.310.b.54
Electrum 1.323.b.52
Lapis lacteus 1.326.b.61
Aceti uapor à lapide molari 1.327.
a. 3
Lutum figillatum 1.327.b.59
Lutum famium 1.328.b.13
Plantago 1.331.b.2
Lupinus 1.336.b.1
Lactuca 1.336.b.57
Laurus cum pane, & fauich 1.337.
b.44
Myrtus 1.338.b.36
Mulfus 1.339.b.65
Memithe 1.344.a.65
in Apoftematibus internis fluxus tangui-
nis ex naribus fignum eft bonum, 1.
129.a.36
in Apoftematibus interioribus quæ ul-
ctus ratio adhibenda 1.220.a.16.32
in Apoftematibus interioribus mortis fi-
gnum 1.220.a.35
in Apoftematibus omnibus intrinfecis
aqua frigida eft inconueniens 1.656.
b.60

APOSTEMATIBVS INTRINSE- cis conferunt

Allium 1.265.a.48
Cafstoreum cum oleo nardino 1.277.
a.10
Maltix 1.340.b.9
Raphani oleum 1.368.a.17
Oleum in quo coctum fit ferrum 1.
382.b.50

APOSTEMATIBVS CALIDIS uifcerum conferunt

Cafia fistula 1.293.b.15
Solatrum, & aqua eius 1.382.a.23

APOSTEMATIBVS INTERNIS conferentia compofita

Hiera menifon 2.318.b.8
de Apoftematibus duris 2.115.a.20

APOSTEMATIBVS DVRS conferunt

Cafia fistula 1.293.b.15
Vitis albæ radix 1.306.b.52
Ficus cum farina hordei 1.309.b.30
Gallia 1.316.b.52
Carduus 1.318.b.17

AN I E X I T V R I S confert

Flos aris 1.303.b.22
Ifopus humida 1.322.a.21
Lens cum aceto cocta 1.335.b.57
Lactuca afini 1.337.a.49
Propolis 1.342.b.14
Pyritus cum gumma pini 1.342.b.61
Oleander 1.353.b.57
Pix 1.359.a.59
Sanguis tauri calidus 1.373.a.48
Horminum 1.388.b.2

APOSTEMATIBVS CALIDIS, & duris confert

Melilotum, proprie cum fapa, & ui-
tello oui, & farina foenugræci, &
femine lini, & papaueris 1.338.
a.38
de Apoftematibus accidentibus in glan-
dulis 2.116.a.18
Apoftematibus glandulofis non conue-
niunt mollificantia abfque euacuatio-
ne & diuerfione 2.116.a.36

APOSTEMATIBVS GLANDV- lofis conferunt

Foenugræci radix cum face uini 1.
266.a.25
Cicer 1.279.b.21
in Apoftematibus calidis hepatis, refo-
lutiuis folis non effe utendum 1.760.
b.19

APOSTEMATIBVS CALIDIS conferunt

Cafstoreum 1.276.b.64
Cicer 1.279.b.20
Fuligo Inda 1.305.b.17
Furfur cum aceto forti 1.304.b.35
Folium Indum cum aqua rofacea de-
coctum 1.306.a.7
Nenupharis radix 1.350.a.60
Blitum 1.351.b.36
Oliuæ filueftres 1.355.a.16
Pflyllium cum aceto 1.357.b.65
Portulaca 1.358.a.27
Pomorum folia, & fuccus 1.364.
a.36
Panis de frumento cum mellicrato
1.365.b.21
Rofa 1.366.a.50
Ruta fylueftris cum fale, & gumma
eius 1.366.b.57
Reubarbarum 1.369.a.18
Squinanthi decoctio 1.371.a.18
Sanguis leporis calidus 1.373.a.49
Sifamum 1.381.b.13
Scoria ferri 1.386.b.6
Viola 1.391.b.62
Cannabis fylueftris radicis decoctio
1.291.a.25
Malua 1.294.a.23

in Apoftematibus phlegmaticis ftoma-
chi uomitus eft malus 1.724
a.61
in Apoftematibus ftomachi myrobalan-
ni quando conueniant, & quando nō
1.722.a.48

APOSTEMATIBVS PHLEGMA- ticis conferunt

Alcanna 1.258.b.20
Apium 1.260.a.30
Abrotanum 1.264.a.7
Spina alba, & proprie radix eius 1.
258.a.45
Cucumeris afinini radix cum farina
hordei 1.292.a.41
Platani folia 1.296.a.66
Foenugræcum 1.304.a.20
Thymus cum aceto 1.317.b.56
Parietaria 1.319.a.16
Lilium 1.334.b.53
Maiorana 1.343.a.23
Mumia 1.343.b.59
Myrrha 1.349.a.22
Nafurtium 1.351.a.44
Nigella 1.372.a.14
Spongia 1.377.
Sal cum mentaftro, & melle 1.377.
a.14
Tefculus canis 1.390.a.52
de Apoftematibus frigidis, & quæ cur-
runt curfu eorum 2.120.a.20

APOSTEMATIBVS DVRS conferentia compofita

Vnguentum diaquilon 2.303.b.20

APOSTEMATIBVS FRIGIDIS conferunt

Bdellium, & proprie diffolutum cum
falua ieiuni 1.273.b.41
Cerufa 1.275.b.1
Parthenium 1.391.a.23
Vifcus 1.392.b.24

APOSTEMATIBVS FRIGIDIS conferentia compofita

Hieralogodion 2.273.b.1
Hiera Andromachi 2.275.b.2
Oleum de ftorace 2.300.b.1

APOSTEMATIBVS CANCER- osis conferunt

Cantharidis 1.295.a.33
Oua 1.352.b.3
Hordeum 1.357.a.32
Stannum cum uino 1.369.b.47
Sarcocolla 1.371.a.65
Lini fermen 1.372.b.11
Sumach 1.380.a.18
Beta 1.380.a.57
Sandalus 1.382.b.13
Anemones decoctio 1.383.a.
Synapis 1.384.b.64
Tamarifcus 1.387.a.26
Mulfus 1.390.b.56
Virga pactoris 1.394.a.13
de Apoftematibus uentofis, & inflatio-
nibus lacerorum 2.127.b.62
de Apoftematibus ueficæ, uide Veficæ
apoftemata
in Apoftematibus fplenis uomitus eft
niger 1.731.a.51
Apoftematib. hepatis in initio quæ me-
dicinæ conueniant 1.761.a.17
Apoftematibus hepatis conferre uomit-
um criticum 1.730.a.47
in Apoftematibus perniciofis langu-
nem ufque ad fynopim euacuandum
1.213.b.20

Apoftematibus

Index

Apoſtematibus in emunctorijs repercul
ſua non eſſe apponenda 1.219.b.14
in Apoſtematibus occultis materia de
membro ad membrum quandoq; mu-
tatur 1.129.a.9
in Apoſtematibus occultis quando con-
tingat error 1.220.a.47

APOSTEMATIBVS IN- flatis confert.

Althea 1.265.b.44

APOSTEMATIBVS PE- ſtilentia conferentia compoſita.

Vnguentum de calcadis 2.303.b.2
de Apoſtematibus neruorum vulnerato
rum 2.165.a.60
Apoſtematibus calidis in membris ner-
uoſis multoties aſſociatur ſpasmus
2.76.a.31
Apoſtematibus dolor & pulſatio ſunt
uehementiores à multiplicatione ſan-
guinis ſuper cholericum 2.109.
a.23

APOSTEMATIBVS CON- ferentia compoſita.

Vnguentum de calcadis 2.303.b.6
Emplaſtrum philagrius 2.304.a.61

APOSTEMATIBVS PE- ſtilentialibus confert.

Lutum armenum 1.328.a.46

APOSTEMATIBVS FRAV- dulentis mortificantibus confert.

Aſſa 1.259.a.236

APOSTEMATIBVS DIF- ficilis reſolutionis confert.

Abrotanum coctum cum cydonijs
1.264.a.7

Apoſtoma de abſinthio 2.297.a.13 Appetitus in conualeſcente abſque im- pinguatione quid ſignificet 2.100. a.24

Appetitus conualeſcentis quare minore- tur 2.100.b.33

Appetitus mendofus atræ bilis eſt ſignu 1.127.b.45

Appetitus imminutus aut auctus morbu ſignificat 1.181.b.37

Appetitus cholericis auferitur quando- que ex corrupto cibo in ſtomacho, quibus dandum eſt aliquid leniens ut pruna, & aliquid ex fructibus alui la- xantibus 1.167.a.11

Appetitus mulierum pinguium eſt debi- lis 2.250.b.29

Appetitus ex duabus confert operatio- nibus 2.369.b.29

Appetitus in ſtomacho calido plus eſt aquæ, quam cibi 1.689.b.64

Appetitus ſanus eligit ſaporem dulcem 1.689.b.54

Appetitus ex melâcholia, & phlegmate acetofa quando multiplicetur 1. 690.a.4

Appetitus nutrimenti communicat mē- bris omnibus 1.690.a.11

Appetitus animalis appropriatur ſtoma- cho, & ſentit cum eo 1.690.a.14

Appetitus qui ex effuſione materie acci- toſa à ſplene ad ſtomachum 1.690. a.34

Appetitus non ſignificat fortitudinē ſto- machi 1.704.a.61

Appetitus cur in febris deiiciatur 1.706.a.46

Appetitus uehementius cadit in febr- bus peſtilentialibus 1.706.a.49

Appetitus proſtratus cur, cum homo co- medere incipit, aliquando reſtituatur 1.707.a.10

Appetitus redit febricitanti cum acce- ptione panis infuſi in aqua frigida 1.707.a.19

Appetitus proſtrati conualeſcentium cu- ratio 1.708.a.36. & b.8

Appetitus proſtrati à frigiditate curatio 1.708.b.18

Appetitus proſtrati in febre curatio 1.708.a.54

Appetitus proſtrati ob caliditatem cura- tio 1.708.a.54

Appetitus proſtrati prægnantium cura- tio 1.709.a.2

Appetitus deprauatus cur prægnantibus accidat 1.709.b.8

Appetitus proſtrati ob uirtutis caſum cu- ratio 1.709.a.10

Appetitus deprauatus prægnantiu quan- do ceſſet 1.709.b.23

Appetitus deprauatus qui melior, & qui deterior 1.709.b.24

Appetitus proſtrati perducentis ad ſyn- copim curatio 1.709.a.43

Appetitus quando cadat ſplenetico 1. 790.a.57

Appetitus eſt oris ſtomachi 1.720.a.1

Appetitus priuatur, quando frigus con- ſequitur finem 1.744.b.62

Appetitus actione ſex facultatum nutri- tiuarum actione uariari 1.718.b.45

Appetitus corruptio unde 1.687.b.3

Appetitus cur adeſt, ſed debilitatur dige- ſtio, quæ danda 1.807.b.64

Appetitus caſus ſi fuerit, aut nauſea, po- nantur loco croci in hiera, roſæ rubæ 1.668.b.40

Appetitus caſus in chronicis ægri- tudini- bus eſt ſignificatio ualde mala 1. 707.a.25

Appetitus deſtructio quandoque dicitur animæ ſubuerſio 1.729.b.64

Appetitus deſtructionis, & debilitatis eaſdem eſſe cauſas 1.707.a.27

Appetitus deſtructionis, & debilitatis ſi- gna 1.707.b.30

Appetitus deſtructionis febricentium re- gimen 2.36.b.33

Appetitus deſtructio quando ſignificet reciduiam 1.706.a.54

Appetitus deſtructionis cauſæ 1.706 a.27

Appetitus deſtructio quæ mala, & diffici- lis curæ 1.706.b.43

Appetitus deſtructionis, & debilitatis curatio 1.708.a.26

Appetitus deſtructioni plurimum confe- rentia 1.709.a.30

Appetitus proſtrati à cholera curatio 1.708.b.42

Appetitus proſtrati à phlegmate cura- tio 1.708.b.18

Appetitus proſtrati per conſenſum cura- tio 1.708.b.49

Appetitus corrupti, uel deprauati cauſæ 1.709.a.64

Appetitus corrupti, ſue deprauati cura- tio 1.709.b.44

Appetitus mortificationis ſigna 1.708

2.7

Appetitus prouocatiua ſunt ſalita cōſue- ta 1.708.a.41

Appetitus uehementis cur ſit, iter in ni- ue peragens 1.706.a.35

Appetitus debilitatis cauſæ 1.706.a.27

Appetitus ſigna in criſi 2.91.a.46

Appetitus carbonum, & ſimilium cauſæ 1.689.b.49

Appetitus luti, carbonum & ſimilium cauſa 1.709.b.4

Appetitus luti curatio 1.710.a.13

APPETITVM LVTI

delet.

Confectio propria 2.318.b.48

Appetitus proſtrato ſtiptica conuenire 1.709.a.54

Appetitus proſtrato uomitus quando cō- ueniat 1.709.a.27

Appetitus proſtrato conualeſcentiu cro- cum obefſe 1.708.a.40

Appetitus proſtrato in conualeſcentibus, quæ conueniant 2.100.b.45

Appetitus uehementius pertinet frigus 1.706.a.31

APPETITVI CORRVP- to confert.

Aloes 1.263.a.63

APPETITVI ADIUVANT.

Thymi ſirupus 1.318.a.3

Maltix 1.340.b.25

Plumbum aduſtum 1.342.a.21

Aqua mellis 1.347.a.3

Morum 1.347.b.14

Nafurtium 1.349.a.41

Oliuæ ſalitz 1.355.a.66

Poma aſſata 1.364.a.51

APPETITVI CONFEREN- tia compoſita.

Theriaca magna 2.255.b.37

Mithridatum 2.258.a.47

Confectio algere 2.261.b.30

Medicina dicta donum Dei 2.271.
b.27

Scoria decocta 2.279.a.62

Diacitoniten ex ſucco cidoniorum
2.280.a.46

Sal 2.284.a.18

Sirupus ſalmuniu 2.287.b.19

Sirupus de abſinthio 2.288.b.19

Sirupus de fructibus 2.288.b.27

Trochiſci de abſinthio 2.294.a.23

Trochiſci alchindi 2.295.a.13

Pillulæ alduriæ 2.298.a.44

Pillulæ ſtomaciz 2.298.b.19

Electuaria 2.306.b.9

Alchechengi 2.306.b.9

Appetitus prouocatiua quæ 1.708.a.42

Appetitus adiuvant aquæ ferreæ 1.
108.a.21.

Appetitus excitat aqua frigida 1.707.
a.18

Appetitus excitant quandoque ſplenis
ægri- tudines, quandoque iplum de-
ſtruunt 1.789.b.2

Appetitus aliquando excitari quum ſo-
lurio ventris ſuperfluit 1.706.a.51

Appetitus cur hyems excitet 1.706.
a.34.

Appetitus excitare ebrietatem 1.707.
a.21.

Appetitus

Index

Appetitum excitat mirabiliter absinthij decoctum uel eius succus 1.250.a.9
 Appetitum uehementem cur uigiliæ superflue commoueant 1.711.a.2
 Appetitum cibi uehementiorem habent spleneticis, quam alij 1.791.b.2

APPETITVM FACIUNT

Absinthium 1.250.a.9
 Citri acetositas 1.275.a.13
 Cæpa 1.276.a.32
 Cydonij syrupus 1.287.a.23
 Calamentum 1.287.b.35
 Emblicus 1.298.a.29
 Piper longum 1.326.a.32
 Lactuca cum aceto 1.337.a.7
 Piper 1.362.a.53
 Persica matura 1.365.a.25
 Ruta 1.367.a.22
 Raphani semen 1.368.a.42
 Squinanthi radix 1.371.a.33
 Sumach 1.380.a.28
 Appetitum cur caliditas destruat 1.706.a.36
 Appetitum quando frigiditas destruat 1.706.a.40
 Appetitum cur frigiditas excitet 1.706.a.38
 Appetitum cibi abscondit exercitium 1.707.a.6
 Appetitum abscondit aquæ plurimæ potus 1.707.a.7
 Appetitum prosternit buprum 1.709.a.50
 Appetitum prosternunt omnia unctiosa 1.709.a.50
 Appetitum prosternere olea omnia 1.709.a.50

APPETITVM DEICIUNT

Crocus 1.278.b.33
 Lapis iudaicus 1.326.b.38
 Medulla 1.346.a.15
 Portulaca 1.358.a.41
 Appetitu corrupto & ad res acutas declinante exosis dulcibus, quid conferat 1.166.b.42
 ex Appetitu stomachi dispositionum signa 1.689.b.37
 Appetitibus quæ dispositiones contrariæ 1.1729.b.62
 Appetentia cibi duabus completur uirtutibus: attractrice, & uirtute sensitrice, quæ in ore stomachi est 1.80.b.66
 Appetentia deiectione cum uomitu, & inflatione, & extremorum dolor colicam portendunt 1.182.a.3
 Appetentia ciborum ubi deiectione est, cur deglutienti actio difficile fiat 1.81.a.26
 Appetentiam comedendi deicit balneum 1.111.a.9
 Appetentiam deiciunt aquæ aluminosæ 1.111.a.42
 Appetitus caninus 1.690.a.9
 Appetitus caninus multoties perducit ad bolismum, & subeth, & mortem 1.710.a.5
 Appetitus canini signa 1.711.a.63
 Appetitus canini curatio 1.711.b.34
 Appetitus canini causæ 1.710.b.15
 Appetitus canini feb. regimen 1.37.a.10
 Appetitus canini à melancholia curatio 1.712.a.47
 Appetitus canini a phlegmate acetoso

curatio 1.712.a.30
 Appetitus canini a caliditate curatio 1.712.a.55
 Appetitus canini post febres fortes curatio 1.712.a.4
 Appetitus canini ex resolutione plurima curatio 1.712.a.10
 Appetitus canini a serpentibus curatio 1.712.a.13
 Appetitus canini a uermibus curatio 1.712.a.23

APPETITVI CANINO conferentia composita

Diacyminum 2.306.b.12
 Aqua quid sit 1.9.b.7
 Aqua alijs melior quæ 1.106.b.29
 Aqua leuior in plurimis dispositionum est melior 1.106.b.50
 Aqua quando bibenda 2.345.a.32
 Aqua potui aptior quæ sit 2.345.a.7
 Aqua ponitur inepta 2.345.a.16
 Aqua quando abstinendum 2.382.b.64
 Aquam non nutrit, sed nutrimentum penetrare facit 1.106.a.57
 Aqua elementorum una hoc habet proprium ut ingrediatur id quod comeditur & bibitur 1.106.a.55
 Aqua nutrimentum liquefacit & attenuat, & facit ut cito penetret 1.106.a.61
 Aqua pluuia quando uti necesse est, acetosa putrefactioni opponuntur, & ab impedimento eius securitatem faciunt 1.107.b.11
 Aqua pluuialis cito putrefcit, & cur 2.344.a.58
 Aqua pluuia cito putrefcit, licet sit aqua melior 1.107.a.64
 Aqua non putrefcit propter suam simplicitatem, sed ex eo, quod permiscetur de corporibus terrenis malis 2.66.a.32
 Aqua pluuia uocem & pectus lædit 1.107.b.1
 Aqua pluuialis stiptica est 1.807.b.23
 Aqua cocta remanet leuior in pondere, & clara 1.107.a.30
 Aqua cocta minoris est inflammationis & uelocioris descensus 1.106.b.59
 Aqua sola non nutrit membrum, uerum aut est pars nutrimenti, aut est faciens penetrare, lubricitate 1.614.a.22
 Aqua calida sitim sedat quandoque 1.715.a.24
 Aqua calida refrigerat per accidens 1.87.b.40
 Aqua calefacta citius congelatur quam frigida 1.90.a.49
 Aqua calida paulatim bibita repletionem stomachi deponit & somnum affert 1.167.a.54
 Aqua calida epota frequenter stomachum infirmat, raro autem ipsum lauat, & uentrem soluit 1.170.a.5
 Aqua calidior cutim inspissat 1.174.a.63
 Aqua calida nociua est iuncturarum doloribus 1.958.b.30
 Aqua calida arte quibus conferat 1.108.a.52
 Aqua calida qualis sit in restauratione fracturæ 2.182.a.26
 Aqua calida, & oleum sunt ualde prohibentia incarnationem 2.182.a.15
 Aqua tepida nauseam facit 1.108.a.46
 Aqua tepida nauseam facit 1.170.a.3
 Aqua tepida tollit pruritum conualescentibus 1.99.b.12

tibus 1.99.b.12
 Aqua frigida quibus conferat 2.25.b.45
 Aqua frigida digerit, & inspissat chole-ram 2.25.b.35
 Aqua frigida uehementer, corrumpit calorem innatum membrorum radicalium in hecicis 2.65.a.38
 Aqua frigida in potu quando conueniat hecicis, & quando non 2.65.a.18
 Aqua frigida cum phlebotomia in febre sanguinis quandoque excusat absinthij giratione alia 2.44.b.14
 Aqua frigida plurima subito in feb. pestil. est inuatiua ualde, pauca autem consequenter exhibita excitat caliditatem 2.68.b.16
 Aqua frigida in febre sanguinis conceditur quousque tremere faciat 2.44.b.55
 Aqua quamuis frigida sit, calefacta tamen calefacit 1.235.b.56
 Aqua frigida calefacit per accidens 1.87.b.38
 Aqua frigida temperatè sanis melior est omnibus aquis 1.108.a.6
 Aqua frigida temperatè temperatis complexionibus conuenientior est 1.169.b.26
 Aqua frigida pedum frigiditati quadoque confert 1.184.a.20
 Aqua frigida excitat appetitum 1.707.a.18
 Aqua frigida sitim quandoque facit 1.715.a.22
 Aqua frigida, quæ bibitur non in hora, conturbat 1.737.a.5
 Aqua frigida in omnibus apostematibus intrinsecis est inconueniens 1.656.b.60
 Aqua frigida multoties in febris sit. causa additionis febris 1.737.a.7
 Aqua uehementis frigoris conualescentibus mala 2.100.b.28
 Aqua corpus quomodo corroborat 1.136.b.47
 Aqua abstergit sine mordicatione 1.760.b.58
 Aqua multa bibenda non est a cibo statim 1.166.b.51
 Aqua multa cibi descensum accelerat 2.355.b.54
 Aqua largè epota quomodo iecur debile reddat 2.355.b.45
 Aqua plurima epota renes debilitat 355.b.51
 Aqua qualiter noceat renum apostematibus 1.86.b.10
 Aqua cum aceto bibita sitim arceat 1.184.b.33
 Aqua post coitum bibita cor maxime afficere, & remedia 2.357.b.48
 Aqua non facit accidere oppilationem 1.760.b.59
 Aqua in febris non oportet, ut bibatur nisi calida 1.737.a.8
 Aqua mala rectificatur si aceto miscetur 1.169.b.42
 Aqua aspera aut est grossa, aut acuta absterfua 1.261.b.6
 Aqua aspera quæ 1.261.b.7
 Aqua pulmonis canne aduersatur 1.261.b.48
 Aqua ne hepati noceat, qualiter exhibenda 1.745.b.62
 Aqua carnis quæ sit 2.336.a.8
 Aqua non approximatur uulneribus, cum perforantur 2.138.a.36 & 2.138.b.27
 Aqua

Index

AQVA AEAEA, ET FERREA

conferunt 1.261.b.15
Visceribus 1.261.b.15
Aqua nitrosa est calefactiua exsiccativa. 1.261.b.14
Aqua falis armoniaci uentrem resoluunt, si in ea fiederint, aut ex ea biberint, aut ex ea factu fuerit clystere. 1.108.b.6
Aqua niuosa & glacialis grossa est 1.107.b.37
Aqua niue infrigidata est mala 1.169.b.29
Aqua super lutum fluens melior est petrosa 1.106.b.22
Aqua fluens super lutum melior est ea quae super petras fluit 1.106.b.22
Aqua palustris deterior est aqua putei. 1.107.b.26
Aqua turbida lapidem & oppilationes generat 1.108.a.65
Aqua turbida epota, comedenda est res protociatiua 1.108.a.66
Aqua ex partibus est in subtilitate & spissitudine similibus. cur autem inspissetur, uide 1.107.a.1
Aqua in qua nascitur oleander est mala 2.196.a.45
Aqua mellis 2.286.b.52
Aqua mellis est magis ultima in humectando 1.653.b.32
Aqua mellis obstructioes in iecore quomodo faciat 2.364.b.54
Aqua mellis debilis decoctionis inflat. 1.833.a.66
Aqua zuchari 2.286.b.57
Aqua de radicibus ad oppil. 2.296.b.58
Aqua de radicibus ad dolorem hep. 2.297.a.1
Aqua de radicibus ad dolorem capitis 2.308.b.44
Aqua maris est acris, calida 1.261.b.13
Aqua falsa uentrem soluit postea exsiccat 1.108.a.60
Aqua falsa soluit, deinde stringit exsiccatione sua 1.262.a.7
Aqua falsa exsiccat & macrescere facit. 1.108.a.60
Aqua falsa corrumpit sanguinem. 1.108.a.64
Aqua falsa oculos, aures, & caput laedi, & curatio 2.357.a.34
Aqua & uini regimen 1.169.b.26
& deinceps
Aqua delectabilis iuuamentum 2.370.b.1
Aqua potus quibus noxiis. 1.169.b.43
Aqua potus quando malus 2.345.a.25
Aqua potus multitudo est res nocibilior coitui 1.892.b.42
Aqua usus in genitis est adfigurandas formas 1.9.b.20
ex Aqua multa potu nocuentis quomodo occurrendum 2.355.b.56
Aqua plurima potus abscondit appetitum 1.707.a.7
Aqua plurima effusio stupefacit. 1.962.b.52
Aqua largam potionem instrumentalia membra debilitare 2.355.b.44
Aqua repleto uentriculo epota nocumenta, & curatio 2.357.b.12
Aqua calidae facultates 1.108.a.41
Aqua calidae utilitas in fracturis 2.181.a.35
Aqua calidae potu si augmentatur sitis, tunc materia est cholerica. 1.689.a.55

Aqua calidae potu si sedatur sitis, tunc materia in pluribus dispositionibus est phlegmatica, aut nitrosa 1.689.a.53
Aqua calidae combustionis curatio 2.149.b.32

AQVAE CALIDAE

ustioni confert

Pini cortex 1.363.a.51
Aqua frigidae nocent ex parte spalmi uulneribus neruorum, & calidae quia putrefaciunt 2.162.b.5
Aqua frigidae potus in colica frigida est nocibilior res, & habet paucam intentionem in sedatione sitis 1.829.b.62
Aqua frigidae potus est malus colicæ. 1.837.a.16
Aqua frigidae potus quandoque dolorem uentris commouet 1.829.b.61
Aqua frigidae nocumenta, ex potu eius in ieiunio & post balneum, & coitum, & cura eorum 2.195.a.45
Aqua frigidae potus quandoque digestionem temperat 1.717.b.42
Aqua frigidae potu falsus sit frequens in hecticis senectutis 2.65.b.50
Aqua frigidae potus in tertiana curatio est. 1.191.a.44
Aqua ieiunio stomacho desumptæ læsiones, & remedia 2.357.a.60
Aqua post solutium pharmacum noxiæ curatio 2.361.a.14
Aqua acetosæ symptomata, & remedia. 2.357.a.51
Aqua leuitas quomodo cognoscatur. 1.106.b.52
Aqua grauitas comparatiua est. 1.9.b.10
ab Aqua uisione asclite laborans prohibendus est, ne dum à potu ipsius. 1.775.a.21
Aqua turbidæ facultates 1.108.a.65
Aqua turbidæ & grossæ nocumentum corrigit allium 1.184.b.50
Aqua spissitudinem decoctionis remouet. 1.107.a.10
Aqua mellis alia descriptio 2.286.b.62
Aqua mellis iuuamenta quæ 2.30.a.20
Aqua mellis facultas 1.856.a.59
Aqua zuchari facultas 1.856.a.59
Aqua casei descriptio 1.785.b.60
Aqua casei facultas 1.856.a.55
Aqua lactis in asclite descriptio 1.778.b.6
Aqua epithymi descriptio 2.272.b.93
Aqua nivalis & glacialis usus 1.108.a.24
Aqua ex niue noxæ 1.169.b.31
Aqua ex canalibus haustæ indicium est indicium aquæ non currentis 1.108.a.4
ex Aqua cænosæ potu nocuentis quomodo occurratur 2.356.a.50
Aqua palustris nocumenta ut euities 1.184.b.46
Aqua stagnantis nocumenta ut euities. 1.184.b.46
Aqua aluminosæ usus 1.108.b.8
Aqua aluminosæ affectibus quæ conducant 2.356.b.6
Aqua eruginosæ nocumenta, & illorum remedia 2.356.b.54
Aqua ferreæ iuuamenta 1.108.a.19
Aqua chalcitæ infectæ nocumenta & eorum rectificatio 2.356.b.22

Aqua lythargirio infectæ nocumeta, & eorum rectificatio 2.356.b.49
Aqua sale armoniaco infectæ nocumenta, & remedia 2.357.a.10
Aqua nitrosæ sulphureæ cineritæ bituminosæ, falsæ natura in balneis. 1.111.a.12
Aqua nitrositati quibus succurratur. 1.261.a.64
Aqua sulphureæ facultas. 1.261.b.27
Aqua thermarum uehementer conferunt colicæ frigidae 1.832.a.32
Aqua amaræ nocumenta, & remedia. 2.357.a.43
Aqua falsæ facultates 1.108.a.60
Aqua marinæ mordicationem sedatus gallinæ 1.262.a.2
Aquam corrigi uinum, quum eius malitia est quia parum penetret. 1.184.b.29
Aquam attenuat decoctio duplici ratione, & quia aufert spissitudinem frigoris, & quia facit, quod commistum est ei, descendere. 1.107.a.23
Aquam coctam qui crassiores putant non cocta torpidius uocat 1.106.b.61
Aquam, & humida appetere facit caliditas 1.710.b.29
Aquam non bibat, quantum potest, splenis inflationem habens 1.795.a.12
Aquam calidam frequenter bibere malum est, quia stomachi debilitat uirtutem 1.108.a.49
Aquam frigidam multam bibere malum est 1.169.b.66
Aquam frigidam ualde non bibat sitiens 1.715.a.18
Aquam ex niue non tolerat nisi uehementer sanguineus 1.169.b.33
Aqua infrigidata cum niue stupefacit sine nocumento 1.593.b.57
Aquam oximel penetrare facit, & expellet nocumentum eius 1.653.b.42
Aquam citrinam eduentia, & doses. 2.386.a.30

AQVA CITRINAM

soluit

Brasica marina, & proprie semen & succus eius 1.291.a.54
Aes cum oxymelle 1.299.b.11
Euphorbium 1.299.b.49
Flos æris 1.303.b.21
Ireos 1.321.b.20
Lacticinium 1.329.b.36
Mezerion 1.341.a.29
Serapinum 1.359.a.44
Vitis radix cum aqua uitis syluestris. 1.393.b.18

AQVAE CITRINAE CONFERENTIA COMPOSITA

Hiera archigenis 2.274.a.4
Electuarium alcanzi 2.277.b.38
Electuarium alscheherben 2.278.a.13
Electuarium de aniuden 2.281.a.44
Pillule de euphorbio 2.299.a.49
Vnguentum ex pulpa coloco. 2.304.b.47
Aquam aluminosam bibere coactis quid agendum 1.184.b.37
Aquam amaram bibere coactis, quid agendum 1.184.b.40
Aquam amaram rectificat dulcia 1.261.b.9
Aquam pon-

Index

Aquam ponticam bibere coactis quid agendum 1.184.b.38
 Aquam falsam bibere coactis quid agendum 1.184.b.39
 Aquam falsam quæ rectificant 1.261.b.10
 de Aqua hordei, uide Hordei aquam
 Aquæ optimæ conditiones 1.106.b.29. & deinceps.
 Aquæ bonæ malis ubi commiscetur fortior superabit 1.108.b.16
 Aquæ meliores alijs sunt aquæ fontium 1.106.b.6
 Aquæ diuersificantur non in substantia solum, sed etiam secundum illud quod eis admiscetur, & secundum qualitatem 1.106.b.3
 Aquæ malæ quæ 1.261.a.58
 Aquæ malæ paulatim deponunt & non cito 1.107.a.49
 Aquæ malæ sublimatione distillatione & deiectione rectificantur 1.106.b.57
 Aquæ malæ si quotidie de uno uase in aliud mutes, quotidie manifestam deiectionem uidebis 1.107.a.46
 Aquæ malæ non perfecte clarificantur 1.107.a.50
 Aquæ Nili maxime probantur 1.107.a.39
 Aquæ ex fontibus haustæ iudicium, est iudicium aquæ non currentis 1.108.a.5
 Aquæ ad suos fontes quomodo nam ducantur 2.327.b.48
 Aquæ puteorum & aquæ ductum sunt malæ, comparatione aquæ fontium 1.107.b.14
 Aquæ pluriæ quæ laudabiles 1.107.a.57
 Aquæ stantes stomacho non conferunt 1.108.a.3
 Aquæ stantes lacunales, præcipue discopertæ malæ sunt & graues 1.107.b.38
 Aquæ stantes lacunales generant chole-ram 1.107.b.42
 Aquæ stantes lacunales perducunt ad hydropisum 1.107.b.51
 Aquæ stantes lacunales quæ mala pariât 1.107.b.46. & deinceps
 Aquæ stantes lacunales splenem increas-ant 1.107.b.46
 Aquæ stantes lacunales perducunt ad ap-ostema pulmonis & splenis, & ad dy-senteriam 1.107.b.53
 Aquæ per canales plumbeos fluêtes de-teriores sunt, & frequenter ad dysen-teriam perducunt 1.107.b.23
 Aquæ immundæ foetidæ quæ faciât sym-ptomata 2.376.a.7
 Aquæ sanguifugales omnes malæ sunt 1.108.a.15
 Aquæ minerales & sanguifugales om-nes malæ sunt 1.108.a.15
 Aquæ aluminosæ quos procreant affec-tus 2.356.b.2
 Aquæ aluminosæ bibitæ, & in ablutione administratæ sunt ex eis, quæ retinêt cursum hæmorrhoidarum 1.846.b.53
 Aquæ aræ corruptioni complexionis utiles sunt 1.108.b.14
 Aquæ feræ splenem resoluunt & non coire ualentes adiuuant 1.108.b.13
 Aquæ thermarum calidiores refrigerant 1.112.b.21
 Aquarum diuersarum malitiæ rob aceto

sum confert 1.185.a.2
 Aquarum diuersarum malitiam quæ re-moueant 1.184.b.52
 Aquarum diuersitatem morbos magis producere quàm ciborum 1.184.b.6
 Aquarum malarum correctio uaria 1.184.b.10. & deinceps.
 Aquarum mineralium ferrea melior 2.345.a.21
 Aquas coenofas straguriam facere 2.356.a.15
 Aquas grossas conturbatas quæ rectifi-cent 1.261.b.2
 Aquas aliquas ulcerare cutem 1.866.b.44
 Aquas aliquas resoluere lapidem 1.866.b.44
 Aquas malas uniuersaliter rectificat ace-tum 1.261.b.12
 Aquis stipticis, & aluminosis sunt con-trariæ sulphuræ 2.244.b.7
 Aquositate plurimæ causæ 1.771.b.33
 Aquositas in sanguine existens prohibet alimentum corpori adherere 1.168.a.22
 Aquositatis asclitidis medicinæ solutiue fortes quæ 1.778.a.38
 Aquositati cholera resistit aliquo modo 1.776.a.31
 Aquositatem asclitidis soluentes medicî-næ salubriores, & debiliores quæ 1.778.b.1
 Aquositatem asclitidis medicinæ solu-entes æqualitati uicinæ quæ 1.778.a.64
 Aranearum species 2.218.b.50
 Araneæ telæ facultas 1.262.b.49
 Araneæ morsus & cura 2.210.a.62
 Araneæ maritimæ usus 1.111.b.26
 Araneæ marinæ dispositiones sunt simi-les scorpionum marino 2.222.a.2
ARANEARVM PVNCTVRIS
 confert
 Theriaca diateffaron 2.259.a.59
 Aracis serpens 2.210.b.55
 Arbor allabohæ est in Persia uenenosus fructus, & cum plantatur in Aegypto est fructus eius de eis, quæ comedun-tur 2.235.a.34
 Arbor marie quid 1.264.a.38
 Arcuatio 1.950.b.51
 Areddarot nocumenta, & cura 2.198.a.7
 Arefactionem siccitas inducit 1.717.b.15
 Arefatu dislocatio, & est rotula genu 2.174.b.27
 Arefactis conuenit balneum 2.248.a.22
AREFACTIONI CONFEREN-
 tia composita
 Acetum squilliticum 2.286.b.24
 Trochisci de rosæ asclepiadis 2.292.b.27
 Argentum quale 2.334.b.43
 Argentum est infrigidatum, exsiccati-um 1.262.b.66
 Argenti combustio quomodo fiat 2.133.b.5
 Argentum uiuum est uenenum de gene-re medicinarum acutarum, calidum, mordicantum 2.192.b.13
 Argentum uiuum non omne esse arte factum 1.256.b.52
 Argentum uiuum frigidum est & humi-dum in secundo 1.256.b.62

Argentum uiuum bibitum egreditur cum dispositione sua per inferiorem regionem 2.193.b.63
 Argentum uiuum plurimi qui bibunt non læduntur ab eo 2.193.b.62
 Argentum uiuum extinctum interficere sua grauitate 1.257.a.13
 Argentum uiuum sublimatum stipicum est 1.256.b.63
 Argentum uiuum sublimatum interficit propter uehementem incisionem 1.257.a.9
 Argentum uiuum cum in alicuius aure funditur, accidit dolor uehemens, & commissio rationis, & quandoque perducit ad spasmus 2.193.b.65
 Argentum uiuum in aure sulum aliquan-do perducit ad epilepsiam, & apople-xiam propter læsionem substantie ce-rebri cum frigore eius 2.194.a.3
 Argenti uiui assumpti curatio 2.194.a.13
 Argenti uiui fumus auditum destruit & foetorem oris facit 1.257.a.4
 Argenti uiui fumus uisum destruit 1.257.a.6
 Argenti uiui uapor paralysim tremorẽ & spasmus facit 1.257.a.2
 Argenti uiui sublimati hausti curatio est lac bibere & uomere 1.257.a.11
 Argenti uiui sublimati, & extincti nocu-menta 2.194.a.6
 Argenti uiui in aure infusi curatio 2.194.a.21
 Aristolochia quadam rotunda, quadam longa, quadam similis palmiti uitis 1.258.a.3
 Aristolochia rotunda dicitur femina 1.258.a.5
 Aristolochia rotunda est fortioris aper-tionis, & subtiliationis 1.258.a.31
 Aristolochiæ rotundæ quæ substituenda 1.258.b.6
 Aristolochiæ longæ descriptio 2.158.a.13
 Aristolochia longa est magis absterfua, & calidior 1.258.a.29
 Aristolochiæ facultas 1.258.a.26
 Aristolochiæ longæ quæ substituenda 1.258.b.8
 Aristolochiæ similis palmiti uitis deseri-ptio 1.258.a.18
 Aristolochiæ omnes species sunt calidæ ad tertium prouenientes, sicce in se-cundo 1.258.a.24
 Ariston magnum, & eius iuuamenta 2.265.b.49
 Ariston magni descriptio 2.265.b.53
 Ariston minus 2.266.a.9
 Arius Darii confectio, & eius iuuamen-ta, & descriptio 2.261.a.56
 Aromatica substantia qualis 2.329.b.50
 Aromatica omnia calida præter quin-que 2.370.a.28
 Aromatica spiritus, dulcia corpus magis nutriunt, & cur 2.329.b.52
 Aromatica in partus difficultate non ef-ficacienda 1.937.a.17
 Aromaticitas conuenit omni membro neruoso 1.736.b.4
 Arnoglossæ non est par in abscondendo fluxum sanguinis 1.932.a.14
 Arnoglossæ succus conuenit ei, qui uen-tris fluxum, & uermes simul habet 1.842.b.50
 Arnoglossæ assatz usus ad puncturam 1.806.a.52
 Arisacon

Index

- Arfacon 1.903.b.3
 Arfacon curatio 1.903.b.3
 Arfenicum est uenenum de genere medicinarum acutarum calidarum, mordicantium 2.192.b.12
 Arfenicum aliud est album, aliud citrinum, aliud rubeum 1.257.b.36
 Arfenicum album interficit 1.257.b.66
 Arfenicum quod melius 1.257.b.38
 Arfenicum calidum est in tertio, siccum in secundo 1.257.b.43
 Arfenicum sublimatum interficit 1.257.b.65
 Arfenici facultas 1.257.b.44
 Arfenici nocumenta ex eius assumptione 2.195.a.10
 Arfenici sumpti cura 2.195.a.10
 Arfenico est uirtus mirabilis in omnibus, quæ sunt necessaria de incarnatione & resolutione sanguinis, & prohibitione nocumenti, cum in potu sumitur 2.146.a.20
 Arteria aorta 1.69.b.4
 Arteria est conuenientior uia ad fluxum sanguinis 2.149.b.65
 Arteria in gula uulnerata multam sanguinis copiam manasse Galenus refert, & quomodo illi succurritur 1.214.b.24
 Arteria uenalis 1.69.a.31. & 72.a.63
 Arteria aspera. uide cannam pulmonis.
 Arteria est de illis, quæ incarnantur 2.150.a.6
 Arteria multoties non incarnatur, & incarnatur illud, quod continet arteriam 2.550.a.9
 Arteria non incarnatur secundum aliquos 2.150.a.29
 Arteria quandoque contrahitur, & quandoque expanditur 2.150.a.22
 Arteria temporis incisa, aut adusta quibus ægritudinibus auxiliatur 1.214.b.13
 Arteriarum corpus est mobile 2.150.a.1
 Arteriarum difficilis est incarnatio 2.150.a.6
 Arteriarum subteritæ 1.69.b.63
 Arteriarum locus cum non coarctatur post solutionem continuitatis eius peruenit res ad emborismum 2.150.a.3
 Arteriarum sanguis egreditur cum saltu, & impulsione 2.150.b.2
 Arteriarum, & uenarum sanguinis differentia 2.150.b.1
 Arteriarum sanguinis fluxus signa mala 2.150.b.7
 Arteriarum sanguis non declinat ad nigredinem sanguinis uenarum 2.150.b.4
 Arteriarum sanguis est uehementioris purpureitatis, quam alius 2.150.b.4
 Arteriarum, quæ est inter pollicem, & indicem, phlebotomia in doloribus antiquis hepatis, & diaphragmatis iuuamentum mirabile 1.212.b.47
 Arteriarum cur minus phlebotomentur 1.211.b.39
 Arteriarum percussæ signum 1.212.b.5
 Arteriarum percussæ curatio 1.212.b.8. & 1.213.b.12
 Arteriarum disrptione qualis escara conueniat 2.151.a.20
 Arteriarum tunicarum duarum una est cartilaginosa 2.150.a.32
 Arteriarum incarnari tenet Gal. 2.550.a.5
 Arteriarum & earum usus 1.31.a.45
 Arteriarum aortæ ascendens anatomie 1.69.b.36
 Arteriarum aortæ descendens anatomie 1.70.a.63
 Arteriarum ex quorundam sententia non redeunt ad continuitatem 2.134.b.33
 Arteriarum multoties disrumpuntur, præter quod disrumpatur cutis 2.150.a.17
 Arteriarum incarnantur, & redeunt ad continuitatem ex sententia Gal. 2.134.b.34
 Arteriarum omnes duas habent tunicas una excepta 1.69.a.5
 Arteriarum maiores, & grandiores faciunt pulsationem maiorem 2.106.a.35
 Arteriarum popariæ 1.69.b.63
 Arteriarum quæ ad testes 1.70.b.34
 Arteriarum quæ ad pedes 1.71.a.4
 Arteriarum origo 1.69.a.11
 Arteriarum origo est ex uentre cordis sinistro 1.662.b.42
 Arteriarum substantia quæ 1.69.a.5
 Arteriarum tunice inter membra sunt calida propter sanguinem & spiritum 1.17.b.22
 Arteriarum cranei fluxus sanguinis facilis est retentio 2.150.a.63
 Arteriarum disrptio omnis perducit ad matrem sanguinis, secundum aliquos, sed non est ita 2.150.a.25
 Arteriarum phlebotomiz utilitas 1.211.b.45. & 1.212.b.47
 Arteriarum fluxus sanguinis aliquando retinetur 2.150.a.62
 Arteriarum solutio continui uaria 1.83.b.56
 Arteriarum tunica inest neruosa ob sensum, & carnosa ob digestionem 1.33.b.39
 Arteriarum tunica neruosa cur intrinseca, carnosa uero extrinseca 1.33.b.40
 Arteriarum tunica cur duplex sit data 1.33.b.6
 ex Arteriarum magnis fluxus sanguinis est timorofus, & interficit secundum plurimum 2.150.a.58
 Arterialis uena 1.69.a.58
 Arterialis sanguinis euacuatio cum superfluit, & accidit spasmus, est malum 2.150.b.6
 In arteria longi temporis materia paulatim euacuanda 1.194.b.33
 Arthetici dolores. uide Arthritici dolores.
 in Arthriticis doloribus urina multa cum hypostasi mucilaginis plurima, bonum 1.148.b.42
 Articulorum dolor cur uere accidat. 1.92.b.2
 Articulorum doloribus & podagræ conserunt aquæ æneæ ferreæ & falsæ 1.111.a.22
 Articulorum dolores quartana sæpe curat 1.86.b.61
 Artes habent quid practicum & quid theoreticum 1.6.a.22
 Artē omnem laboriosam ab euacuacione prohibere 1.193.a.65
 Arum planum calidum est, & siccum in fine primi 1.332.a.9
 Arum crispum calidum est, & siccum in fine secundi. 1.332.a.10
 Arundo est uehementis infrigidationis, & cinis eius est calidus 1.263.b.44
 Ascarides 1.840.a.6
 Ascarides plurimum generantur in eis, qui separantur ab ætate infantia 1.840.b.28
 Ascarides generantur à materia grossa. 1.842.a.22
 Ascarides generantur à materia magis firmi ueneno 1.842.a.24
 Ascarides interficiētia fortiora sunt eis, quæ interficiunt uermes longos 1.842.a.14
 Ascarides necantia 1.842.a.43. & b. 16
 Ascarides medicinz quæ educunt, extra hunt foetum 1.928.b.36
 Aschachilos, uide sphaelos
 de Ascellarum odore horribili 2.245.a.53
 Ascellationis tardæ & uelocis causæ. 1.839.a.20
 Ascellationem retinet complexio calida & etiam frigida 1.839.a.29
 Ascellarum foetoris cura 2.245.b.25
 ASCELLARVM FOETORI conferunt
 Cardui aqua 1.318.b.14
 Myrti folia sicca 1.338.b.34
 Myrrha cum uino, & alumine 1.343.b.55
 Ascites. uide Asclites.
 Ascites quomodo fiat 1.771.a.45
 Ascites est malignior omnibus specibus hydropisis 1.770.a.30
 Ascitis materia est inter zirbum, & siphac. 1.771.a.52
 Ascitis materia quomodo attrahatur ad intestina 1.771.b.16
 Ascitis materia quomodo penetret ad zirbum, & siphac. 1.771.a.55
 Ascitis signa 1.773.b.35
 Ascitis causa 1.769.a.55
 Ascitis causa, quæ est in separato 1.771.b.30
 Ascitis causa in uirtute separatiua hepatis 1.771.b.20
 Ascitis causa coniuncta 1.771.a.41
 Ascitis causæ antecedentes 1.771.b.18
 Ascitis causæ 1.757.a.37
 Ascitis causæ 1.771.a.41
 Ascitis causæ in uis 1.771.b.51
 Ascitis aquositate medicinz solutiue fortes quæ 1.778.a.38
 Ascitis aquositatem medicinz soluentes salubriores, & debiliores quæ. 1.778.b.1
 Ascitis aquositatem medicinz soluentes æqualitati uicinæ quæ 1.778.a.64
 Ascitis aquositatem euacuantia 1.775.b.51
 in Ascitis solutiui non oportet, ut sit illud, quod nocet hepati 1.776.a.7
 Ascitis uictus 1.775.a.20
 Ascitis hydropisis uictus 1.779.b.48
 Ascitis curatio 1.775.a.12
 Ascitis cum febre curatio 1.779.a.50
 Asciti confert caro uiperæ ualde 1.780.a.6
 Asciti hydrops calidæ conferentia 1.778.b.16
 Asciti non ita conuenit phlebotomia, si cut hypofarchæ 1.780.a.57
 Asciti quæ balnea conueniant, & quæ non 1.778.b.64
 Asciti cantharidas non conuenire 1.775.b.16
 Asciti diuretica conuenientia quæ. 1.777.a.30
 Asciti

Asciti

Index

Afcite frigida medicinz singulares conuenientes 1.775.b.5
Afcite laborans si assidue lacte ueretur loco aquæ, & cibi, sanaretur per ipsum 1.776.b.14
in Afcite camelarum lactis usus 1.776.b.31
in Afcite lactis camelarum sumendi tempus opportunum 1.776.b.40
in Afcite lac camelarum quomodo bibendum 1.776.b.42
in Afcite aquæ lactis descriptio 1.778.b.6
in Afcite lac improbantium opinio impugnatur 1.776.a.65
in Afcite emplastru iuuatiua 1.777.a.54
in Afcite emplastrorum administrandum regula 1.777.a.43
in Afcite urinam prouocantia quæ 1.780.a.33
in Afcite incisio facienda non est, aut possibilibus est cura alia 1.777.b.50
in Afcite incisio mirach parum proficit, nisi in corpore ualde forti 1.777.b.47
in Afcite ex incisione dolor cum quibus sedandus 1.778.a.27
in Afcite incisionis modus 1.777.b.55
Afcite laborans prohibendus est a uisone aquæ, ne dum a potu ipsius 1.775.a.21
Afcite laboranti quando necessarium est exhibere aquam quomodo danda 1.775.a.22
in Afcite si fuerit apostema, perueniatur ad phlebotomiam in principio rei 1.775.a.46
in Afcite cauteria quando facienda 1.776.a.49
in Afcite cauteria quot esse debeant 1.776.a.53
in Afcite non sunt dandi trocisci stiptici 1.776.a.63
in Afcite frigida serapinum est solutiu bonum 1.776.a.39
in Afcite calida myrobalani sunt boni solutiu 1.776.a.38
in Afcite enacuatio cum medicinis laudabilior est, quam quæ sit sectione, aut resutatione 1.775.a.57
in Afcite euacuationis hora est, quum non est febris 1.775.a.60
in Afcite frigida euacuationis omnis superfluitas in quantitate, & tempore est mala 1.776.a.41
in Afcite solutiu non oportet ut sit subito, imò secundum uices 1.776.a.10
in Afcite non est soluenda cholera 1.776.a.30
in Afcite solutiua sequi ieiunium oportet 1.776.a.16
in Afcite ultimæ sunt pilule de mezerio 1.778.b.50
in Afcite post solutiua quæ conueniant 1.776.a.18
in Afcitis hydropis sanatione non speretur, si fuerit apostema durum 1.775.a.53
Afcitici hydropici calidam hydropisim habentis à Gal. curatio 1.779.b.1
Aspalathus qui bonus 1.295.a.62
Aspalathus calidus est in primo, siccus in fine secundi, iulque ad tertium 1.295.b.65

Aspalathus quæ substituantur 1.296.a.20
Aspalchi aqua est mala oculo 1.261.b.46
Asphodelus est calidus, & siccus 1.266.a.16
Asphodeli uirtus est sicut uirtus dragonæ crispæ 1.266.a.21
ex Afino medicinarum sumptarum facultas 1.259.b.59
Afinæ lac cõfert hestis quia intrigrat cum humectatione & est melior lacte uaccino 1.263.b.6
Afininum lac ualde cõfert hepatis complexioni calidæ, & sicca malæ 1.749.a.22
Asparagus facit foetere urinam 2.245.b.7
Asperitas & curuitas siccæ complexioni sequuntur 1.124.b.33
Asperitatis causæ 1.113.b.58
Alpis diuersorum colorum serpens 2.210.b.55
Alpis sicca serpens interficit ab horis duabus ad tres, qualis sit uide 2.207.a.23
Alpidis sicca sumpta morsus signa & cura 2.208.a.2
Alili serpentis morsus 2.208.a.32
Alili serpentis morsus est paruus, ad quantitatē puncturæ eius absq; apostemate, cum paucio sanguine nigro 2.208.a.47
Alia alia foetida, alia odorifera 1.259.a.22
Alia foetida est herba uehementis ignei tatis in se tota 1.259.a.25
Alia est calida in principio quarti, sicca in secundo 1.258.a.28
Alia inflat ualde 1.293.b.2
Alia est theriaca opij 1.299.a.9
Alia facultas 1.259.a.29
Alis quæ substituentur 1.259.b.8
Alsam esse solutiua secundum Gal. 1.259.a.25
Alsam non esse solutiua 1.259.b.1
Alsa tarde nutriunt 1.185.b.58
Alsa de carnibus generant carnem duram 2.247.b.62
Alsarum facit solutionem 2.273.a.2
Alsa suffocata carnis nocumenta, & cura 2.202.a.23
Alsarum urinam prouocat 1.739.a.46
Alsarum calidum est & siccum in tertio 1.250.b.50
Assimilatio foetus patri, uel matri unde 1.909.b.13
Assimilatricis facultatis errorem lepra & uiciligo sequuntur 1.76.a.61
Asthma quid 1.623.b.11
Asthma, quum accidit decrepiti, non sanari 1.623.b.14
Asthma est ex agriudibus longis, & habet paroxysmos acutos 1.623.b.19
in Asthma habentibus uirtus est remanens 1.623.a.63
Asthmatis causæ 1.203.b.22
Asthmatis signa 1.624.a.51
Asthmatis uictus ratio quæ 1.625.a.23
Asthmatis curatio 1.624.b.18
Asthmati quæ conferant 1.111.b.12
Asthmati conferunt balnea ex aquis æreis, ferreis, & salis 1.111.a.23

ASTHMATI CONFERVNT
Arenicū in pilulis quæ sunt ad asthma 1.257.b.62
Aristolochia, propriè rotunda 1.258.a.53
Apium 1.260.a.44
Lapis armenius 1.260.b.35
Amigdalæ amaræ 1.261.a.24
Amigdarum dulcium oleum 1.261.a.24
Agaricum 1.267.a.47
Balsamum 1.268.b.37
Capparis saliens 1.282.a.35
Cydonijs succus 1.287.a.14
Cyclaminis radix 1.308.a.40
Galli ius 1.312.b.30
Galbanum 1.315.b.11
Lentium pulmentum cum plantagine 1.331.b.24
Arum 1.332.a.48
Lac camelarum nouiter coctum 1.333.b.62
Myrrha 1.344.a.21
Nasturtium 1.349.a.33
Oliuæ nigre cum flore suo 1.355.a.60
Porum cum aqua hordei, & melle 1.359.b.51
Petroleum 1.360.b.16
Reubarbarum 1.369.a.88
Squilla 1.370.b.16
Sanguis bubonis, ius eius, & caro eius 1.373.b.15
Sisileos 1.378.a.55
Spica 1.381.a.28
Sisamum 1.381.b.24
Parthenium 1.391.a.32
Vrtice semen 1.391.b.32
Vermis rubeus, qui est sub urceis 1.392.b.62
Volubilis 1.393.b.63
Pulmo uulpis 1.394.b.33
Lapis fellis tauri cum butyro 1.398.b.32

ASTHMATI CONFERENTIA
composita
Athanasia magna 2.267.a.19
Lohoe de squilla 2.305.b.38
Oximel squilliticum 2.305.b.38
in Asthmate cur non exhibeantur supelacientia 1.624.b.37
Asthmatici anhelitus qui 1.623.a.53
Astringentes medicinz singulares calidæ, & sicca quæ 1.805.b.7
Astringentes medicinz frigide singulares quæ 1.805.a.58
Astringentes medicinz compositæ frigide quæ 1.805.b.50
Astringentes medicinz compositæ calidæ quæ 1.805.b.66
Astringentium medicinarum species 1.805.a.54
Athanasia magna, & eius iuamenta 2.267.a.12
Athanasia minor 2.267.a.30
Athanasia magnæ descriptio 2.267.a.23
Atra bilis, uide cholera nigra 1.218.a.57
Atramentum 1.218.a.57
Atramentum non adustum est subtilius 1.257.a.53
Atramentum adustum est subtilius 1.257.a.54
Atramentum est calidum, & siccum in tertio 1.257.b.1
Atramentum

Index

generat ex colector 1.257.a.48
 Atramentum cyprium est fortius in oculi aegritudinibus 1.257.a.52
 Atramentum uiride Aegyptium est fortius quam cyprium 1.257.a.51
 in Atramento est uirtus uenenosa deficiens pulmonem 1.257.b.31
 Atramenta qualis substantiae sint 1.257.a.34
 Atramentorum species 1.257.a.31
 Atramentorum facultas 1.257.b.3
 Atriplex calidus est, & humidus in secundo 1.291.b.7
 Atriplices sunt aperitiui 1.737.
 a.14
 Atrophia alteratricis facultatis errorem sequitur 1.76.a.52
 Attractio fit per uillos longos 1.33.
 a.52
 Attractio fit per motum 1.77.a.47
 Attractio nutrimenti fit per transuersos uillos 1.77.a.7
 Attractio ex proprietate, ut magnes a ferro trahitur 1.77.b.40
 Attractio fit uacui gratia 1.77.
 b.41
 Attractio caloris fit gratia 1.77.
 a.42
 Attractio quae ob calorem fit uacui gratia apud certificantes 1.77.
 a.43
 Attritio aliquando fit a casu, & offensione 2.145.b.4
 Attritio sine euacuatione quae 1.218.a.29
 Attritio quibus fiat 2.332.a.17
 Attritio est simplex operatio 2.369.
 b.28
 Attritio non perficitur, nisi uillis longiorinalibus 1.682.a.27
 Attritio folius mesaraicae non est attractio, de qua curetur 1.767.a.14
 Attritio hepatis dignior est quam rei 1.767.a.13
 Attritio quibus modis fiat 1.194.a.60
 Attritionis causa 1.77.b.39
 Attritionis naturalis ab ea quae caloris uel uacui fit ratione, differentia 1.81.a.48
 Attritionem caliditas adiuvat 1.77.
 b.33
 Attritionem conferre, licet non euacuet 1.194.a.55
 in Attritione quae est causa caloris & uacui trahitur primo quod est tenue, postea quod crassum 1.81.
 a.50
 in Attritione naturali trahitur quod est magis conueniens 1.81.a.52
 Attractiua stomachi uirtus quomodo agitur 1.81.a.2
 Attractiua medicina 2.332.a.15
 Attractiua uirtus cum quibus conseruanda 1.704.b.53
 Attractiua uirtus a qua qualitate debilitatur 1.704.b.55
 Attractiua hepatis debilitatur ex frigore 1.750.a.63
ATTRACTIVA
 composita
 Pillulae albarum machi 2.298.b.41
 in Attractiua tempus breue, in reuertiua longum necessarium est 1.77.
 a.58
 Attractiuae uirtutis actio 1.77.
 a.1

Attractiuae uirtutis stomachi uicia 1.705.a.13
 Attractiuae hepatis debilitate curatio 1.752.b.19
 Attractiuae uirtutis hepatis debilitatis signum 1.751.a.27
 Attractiuae hepatis egestio est magis significatiua 1.751.a.32
 Attractiuae hepatis debilitate signa 1.751.a.33
 Attractiuae hepatis defectus plurimum est ex frigore 1.752.b.36
 Attractricis actio motu maxime obitur 1.77.b.34
 Attractrici & expultrici facultati siccitas auxilium praebet 1.77.
 b.11
 Attractricem & expultricem uim spiritus adiuvant 1.77.b.14
 Attractoria facultas plus eget calore quam siccitate 1.77.b.32
ATTRAHENTIA EX LONGINQUO, & neruis composita
 Hiera philagrius 2.305.b.55
 Electuarium Caesaris 2.306.b.55
 Scherearen 2.306.b.56
 Pillulae filij alharith 2.306.b.56
 Attritio cum iungitur fracturae quid agendum sit 2.176.b.14
 Attritionis ulcera indigent in primis ut mollescentur, & humectentur 2.154.b.54
 Attritionis cura 2.144.b.25
 Attritionis unguum cura 2.253.b.27
 Attritioni conueniens ligatura 2.145.a.22
 de Attritione neruorum 2.165.b.30
 in Attritione attendendum dolorem 2.144.a.59
 Auxitrix facultas quae 1.762.a.25
 Auditus exercitium quod 1.162.
 a.34
AUDITVS DIFFICULTATI
 conferunt
 Aceti calidi uaporatio 1.226.
 b.34
 Elleborus niger cum aceto 1.301.
 a.55
 Laurus 1.337.b.49
AUDITVS GRAUITATI
 conferentia composita.
 Medicamen 2.313.b.46
 Medicamen aliud 2.314.a.28
 Medicamen aliud 2.314.a.60
AUDITVM ACUIT
 Aceti uapor 1.266.b.24
AUDITVM ACVTVM
 facientia composita.
 Sal solutius 2.298.b.8
AUDITVM CON-
 fortant
 Aristolochia 1.258.a.48
 Mel 1.346.b.62
AUDITVM CORRVMPTIT
 Argenti uiui fumus 1.257.a.4
 Auellana nutrit magis quam nux, & est tardioris digestionis 1.255.
 b.37

Auellana uomitum excitat 1.255.
 b.53
 Auellana flatus gignit 1.255.b.42
 Auellanae stipticitas maior est quam nucis 1.255.b.41
 Auellanae sunt aperitiuae 1.746.b.49
 & 1.743.a.1
 Auellanae in hepate sunt ultimi iuamentum 1.746.b.10
 Auellanae chymus est bonus 1.746.
 a.50. & 1.748.a.2
 Augmentum est per humiditatem 1.12.
 a.58
 Augmentum corporis quod intelligitur 1.76.a.38
 Augmentum corporis non est pinguescere 1.76.a.41
 Augmentum morbi quod 1.86.
 a.26
 Augmenti prolixitas significat putridam febrem 2.20.b.52
 Auicennas Galeni est interpretes 1.
 19.a.16
 Auic. consilium de theriacae descriptione Andromachi non uarianda 2.255.
 b.58
 Auis altragulidos est uehemens in lapide renum, & uescit 1.864.a.66.
 & 865.b.6
 Auis tragulidos descriptio 1.865.b.6
 Auis tragulidos qualiter in lapide sumenda 1.865.b.15
 Auis francigine saturion 1.865.b.32
 Aues minuae affatae sunt tarde remanentes in stomacho 1.729.b.12
 Auium domesticarum calidissima est aenas 1.255.b.15
 Auris muris est fissura unguum, quae est declinans ad partes acutas pendentes cum carne 2.252.b.33
 Auris signa in crisi 2.88.b.50
 Auris muris curatio 2.252.b.33
 Auris dolores aestate multiplicantur 1.93.b.2
 Auris radice apostemata, quae accidunt, & non maturantur cum sanio sitate, sunt mala 2.91.b.20
AURIS HVMDITATIBVS
 conferunt
 Aqua aerea 1.111.a.27
 Auris sordes prohibet panaritium facere collectionem 2.252.a.27
AURIS LACERTORVM
 apostematibus confert
 Aloe 1.263.a.51
AVRI CONFERVNT
 Aqua aerea 1.261.b.45
AURIS PVRI CONFERENTIA COMPOSITA
 Medicina Aristoteli 2.309.a.34
 Medicamen Aristotelis 2.313.b.32
 Aurium musculos qui nerui moueant 1.67.a.63
 Aurium dolorem fortes soni cur faciant 1.116.b.35
 Aurium extremitas ualde patitur ab infirigiditatis 1.791.1.13
 ad Aures apostemata propter splenis apostemata 1.790.a.59
C
AVRIVM

Index

AVRIVM DOLORI conferunt

Abfinthium	1.249.b.60
Amigdalæ	1.261.a.10
Aranea grossæ telæ alba cocta cum oleo rosato	1.262.b.14
Adeps anferis	1.264.b.64
Adeps uulpis	1.264.b.65
Oleum de ben, proprie cum adipe a- natis	1.268.a.8
Cinnamomum	1.278.a.20
Calcanthum	1.290.a.48
Cannabis succus, & oleum	1. 291.a.2

ANHELITVS VITIIS

conferunt	
Ammoniacum	1.251.b.31
Cucurbitæ succus & proprie cum o- leo rosato	1.291.b.37
Cucumeris asinini succus	1.292. a.56
Intestina terræ cum adipe anferino	1.294.b.45
Res uiridis, quæ est in concauitate fa- barum Aegyptiacarum	1.303. a.3
Galbanum cum oleo de lilio	1. 315.b.6
Grana granati cum melle	1.315. b.53
Salicis succus cum oleo rosaceo bulli- to in cortice granati	1.316.b.41
Galia cum oleo de ben	1.316. b.54
Parietaræ succus cum oleo	1.319. a.31
Electri foliorum succus	1.319. b.25
Iusquiami succus	1.321.a.5
Oleum iusquiami	1.321.a.8.13
Ladanum cum oleo rosato	1.320. a.33
Plantago	1.331.b.12.16
Ari succus	1.332.a.34
Oleum lilij	1.335.a.4
Laurus, & eius oleum	1.337. b.48
Melilotum	1.338.a.46
Maiorana	1.343.a.32
Mumia	1.343.a.57
Mentæ succus, cum mellicrato	1. 346.b.1
Opum cum oleo rosato, myrrha, & croco	1.352.a.6
Oleum de cherua	1.354.b.3
Oleum de scorpionibus	1.355.a.46
Olibanum cum uino	1.356.a.5
Porri cinis cum aceto, & oleo rosato	1.359.b.47
Petroleum	1.360.b.12
Prasium	1.362.b.47
Perficorum oleum	1.364.b.42
Rosa	1.365.a.23
Rutæ succus calefactus in cortice gra- nati	1.366.a.66
Serpentis cutis in uino cocta	1.367.a.7
b.26	
Sal cum aceto	1.377.a.36
Betæ aqua	1.380.a.61
Solatrium	1.382.a.37
Oleum, in quo coctum sit ferrum	1. 382.b.48
Lactuca asini	1.384.a.19

Synapis aqua	1.386.a.5
Oleum, in quo frigitur scarabeus, & corpus eius	1.386.a.59
Parthenii oleum	1.391.a.31
Vrina tauri cum myrrha	1.392. a.38
Vermis plurium pedum, qui est sub amphoris tritus cum cortice grana- ti, & oleo rosato	1.392.b.54
Volubilis succus cum cotto, proprie cum oleo ros.	1.393.b.57
Vulpis adeps	1.394.b.31

AVRIVM APOSTEMATIBVS conferunt

Acetosa	1.259.b.39
Butyrum	1.273.a.39
Crocus	1.278.b.24
Cicer	1.279.b.28
Ficus decoctio	1.309.b.35
Galbanum cum oleo de lilio	1. 315.b.7
Granata dulcia cocta cum uino	1. 315.b.57
Lutum Samium	1.328.b.21
Plantago	1.331.b.4
Melilotum	1.338.a.45
Oui gallinæ uitellus	2.352.b.13
Viscositas limaciarum cum olibano, aloe, & myrrha	1.356.b.21
Stercus uaccinum	1.374.b.58
Solanum	1.382.a.35
Horninum	1.388.b.5
Vitica	1.391.b.26
Viscus	1.392.b.30

AVRIVM SANIEI

conferunt	
Atramentum, facto ex eo & melle li- cinio	1.257.b.19
Aristolochia	1.258.a.49
Asphodeli succus	1.266.a.34
Acetum in quo cocta sit ferri aru- go	1.304.b.15
Lycium	1.326.a.61
Myrti aquæ	1.338.b.55
Mumia cum oleo rosaceo, & aqua a- grestæ	1.343.a.59
Myrra	1.344.a.9
Nucis foliorum succus	1.348.a.24
Sarcocolla	1.371.b.6
Sumach	1.380.a.24
Salicis foliorum succus	1.386.a.50

AVRIVM SONITVI

conferunt	
Amigdalæ, & proprie oleum amaræ.	
1.261.a.11	
Aceti uapor	1.266.b.26
Oleum de ben, proprie cum adipe anatis	1.268.a.8
Baurach cū uino, aut sirupo cum hyf- fopo	1.269.b.39
Caput purgum cum aqua capræ	1. 276.a.19
Centaurea	1.288.b.46
Cucumer asininus	1.292.a.48
Vrina infantium	1.317.a.33
Ireos	1.321.b.4
Lutum armenum	1.328.a.53
Laurus cum melle	1.337.b.51
Oua forbilis	1.352.b.25
Rutæ decoctio cū aneto.	1.367.a.15
Siseleos	1.377.a.55
Serapinum cum aqua rutæ	1.379. a.40
Rutæ syluestris gomma	1.389.b.10

AVRIVM VLGERIBVS conferunt

Atramentum, facto ex eo & melle li- cinio	1.257.b.19
Arsenicum	1.257.b.19
Barbæ hircinæ radix	1.273.b.7
Flos aris	1.303.b.15
Fel hircinum, & taurinum	1.305. a.43
Lycium	1.326.a.61
Myrti aqua	1.338.b.55
Myrrha	1.344.a.9
Volubilis	1.393.b.61

AVRIS DOLORI MELAN- cholic confert.

Anethi succus	1.264.b.22
AVRIS CONFVSIONI confert	
Aloe	1.262.a.10

AVRIVM GLANDIVM APO- stematibus confert

Althea	1.265.b.52
Abfinthium	1.249.b.66
Anethi succus	1.264.b.22
Capræ aqua	1.276.a.19
Viscositas limaciarum cum olibano aloe, myrrha	1.356.b.25
Cicutæ succus	1.384.b.1

AVRIVM PVITREDINI confert

Capræ aqua	1.276.a.19
------------	------------

AVRIVM SORDES mundificant

Aristolochia	1.258.a.48
Baurach spuma cum melle	1.269. b.37
Barbæ hircinæ radix	1.273.b.6
Struthium	1.280.b.65
Calcanthum	1.290.a.47
Ari radix	1.332.a.40
Rutæ succus calefactus in cortice gra- nati	1.367.a.7
Vitis nigris, & albæ & syluestris ra- dix	1.393.b.13

AVRIVM VERMIBVS confert

Capparis succus	1.282.a.27.
Calamenti succus	1.287. b.20
Cedrus	1.287.a.50
Calcanthum	1.290.a.48
Saliua ieiuni	1.317.a.25
Oleum amigdalinum amarum	1. 354.a.21
Perficorum foliorum succus	1.365. a.21
Rutæ succus	1.367.a.8

AVRIBVS CONFEREN- tia composita

Oleum auris	2.302.a.30
Oleum aliud auris	2.302.a.38

AVRIVM APOSTEMATIBVS conferentia composita

Medicamen Gal.	2.313.b.54
Medicamen aliud.	2.313.b.60
Aurium	

Index

AVRIVM DOLORIBVS CON- ferentia composita

Hieralogodion	2.273.a.58
Acerum squilliticum	2.286.b.28
Trochisci stellæ	2.292.a.37
Oleum nardinum	2.300.a.32.& 2.305.a.66
Trochisci stellæ	2.305.a.66
Medicamen	2.313.b.37
Medicamen Gal.	2.313.b.54
Medicamen aliud	2.313.b.62
Medicamen berotas	2.314.a.10
Medicamen anticates	2.314.a.20
Medicamen aliud	2.314.a.50

AVRIVM DOLORIBVS FRIGI- dis conferentia composita

Acetum squilliticum	2.305.b.1
Oximet squilliticum	2.305.b.1

AVRIVM AEGRITVDINIBVS confert

Confectio scoriz ferri	2.314.b.4
Medicamen algarui	2.314.a.35

AVRIVM PVRI, ET SANIEI conferentia composita

Medicamen	2.313.b.61
Medicamen aliud	2.314.a.9
Medicamen aliud	2.314.a.14

AVRIVM TINNITVI CONFE- rentia composita

Medicamen	2.314.a.29
-----------	------------

AVRIVM VERMIBVS CONFE- rentia composita

Medicamen berotas	2.314.a.12
-------------------	------------

AVRIVM VLCERIBVS CON- ferentia composita

Medicamen	2.313.b.37
Medicamen aliud	2.314.a.50
Aurum est æquale, subtile	1.266. b.60
Aurum confert malitiæ animæ, & ei, qui solus loquitur	1.267.a.4
Auri complexio	2.334.b.34
Auri combustio quomodo fiat	2.133. b.11
Auri limatura assumitur in medicinis melancholicis	1.266.b.61
ex Auro melius fit cauterium, & uelo- cius sanabile	1.266.b.62
de Auripigmento uide Arsenicum.	
Auster uentrem soluit	1.802.a.47
Austri affectus, & eorum curatio	2. 348.a.38
Autumnus est inimicus quartanæ	2. 54.b.15
Autumnus temperatus non est inter sic- citatem & humiditatem	1.89. a.51
Autumnus æstatis morbos nutrit	1. 93.a.18
Autumnus melior est humidus & plu- uius. deterior uero sicus	1.93. b.20
Autumnus morbosus, & quare	1. 93.a.26
Autumnus pluuius meridionalis æstati sicæ septentrionali quum superue- nit, quid expectandum	1.94.a.50
Autumnus pluuius septentrionalis æ- stati sicæ meridionali quum super-	

nenerit, quid expectandum 1.

94.a.55	
Autumnus ueri est oppositus	1.88. b.60
Autumnus septentrionalis æstati meri- dionali quum superuenit, qui morbi expectandi	1.94.a.59
Autumnus temperamento inter calidi- tatem & frigiditatem est propinquus	1.89.a.49
Autumnus est ueri contrarius	1.202. a.36
Autumnus est inimicus splenis aposte- matis	1.791.a.53
Autūni noctes & matutina frigida cur sint	1.90.a.33
Autūni nox cur frigidior nocte ueris	1.90.a.45
Autūni principium senibus confert, fi- nis uero obest	1.93.a.47
Autūni regimen	1.180.b.25
Autūno quando euacuandum	1.180. b.37
Autūno euacuationibus cauere mul- tis melius est	1.180.b.39
Autūno multiplicatur scabies excor- ticata, & impetigines	2.241.a.15
Autūno cur uermes plurimum gene- rentur	1.840.b.32
Autūnalis aer aptus est ad igneitatē si multitudinem conuerit	1.90.a.30
Autūnales morbi qui	1.93.a.49
Autūnales sunt plurimæ splenis ægri- tudines	1.789.a.64
Azemena curatio	1.964.a.23
de Azulo uide lapidem armenium	

B

Balaustia frigida est in fine primi, sicca in secundo	1.273. a.10
Balaustiz quæ substituantur	1.273. a.22
Balbutiei causa	1.802.a.53
Balbis cur accidat diarrhoea plurima	1. 802.a.51
Balneum quando conceditur febrienti- bus ephemera	2.10.b.14
Balneum quibus non conueniat	2.10. b.20
Balneum generat ægitudinem putri- dam	2.10.b.22
Balneum non conuenit habenti catar- rhum, nisi sit adustius	2.10.b.26
Balneum quale, quando, & quomodo co- ueniat tertiana pura febrienti	2. 39.b.18
Balneum in tertiana non pura, ideo non conuenit, quia facit descendere phleg- ma indigestum, quod effunditur ad lo- cum putredinis, & permiscet humo- rem malum cum putrido, & resoluit subtile, & facit remanere spissum	2. 40.b.17
Balneum hecticis quale conueniat	2. 64.b.14
Balneum melius quod	1.110.a.52
Balneum differentias habet a parte aquare quæ in ipso fluunt	1. 111.a.11
Balneum temperatum calfacit	1.112. a.32
Balneum humectat præsertim post ci- bum	1.112.b.59
Balneum resoluit subtile sephiros, & ag- gregat spissum, nec lenificat ipsum	

2.125.b.25	
Balneum post cibum impinguat	1. 163.b.47
Balneum post inediam macrescere fa- cit	1.163.b.54
Balneum cholericis conueniens	1. 163.b.61
Balneum febricitanti febris hora inter- dicitur	1.164.a.13
Balneum comestio non præcedat	1. 166.b.35
Balneum ante uentris solutionem con- fert, post ipsam nocet	1.200.b.32
Balneum uentrem constringit	1. 200.b.39
Balneum post medicinam conferre, quæ do, & quomodo	1.202.a.10
Balneum cur noceat ante phlebotomiā	1.211.b.9
Balneum ulceri quando inutile, & quan- do utile	1.222.b.25
Balneum post cibum est impinguati- uum, uerum oppilationes generat	2.248.a.2
Balneum melius est, quod est post di- gestionem primam	2.248.a.15
Balneum est bonum impinguatiuum pluribus hominibus & propriè eis, qui sunt quasi in arefactione	2.248. a.20
Balneum ualde calidum quæ sequantur nocumenta	2.349.a.48
Balneum nimis frigidum quæ gignat no- cumenta	2.349.a.60
Balneum ingressi quomodo tractandi	2.350.a.44
Balneum post cibum ingredi quam sic nocuum, & curatio	2.351.a.16
Balneum repleto corpore ingredi per- iculosum, & cur, & eius curatio	2.351.a.52
Balneum temperatum esse utile ijs, qui ualido utuntur exercitio	2.360. b.54
Balneum conueniens est ei, cui accidit syncopis ex diaria, & cholerica pas- sione	1.676.a.61
Balneum cui syncopi conueniat, & cui non	1.676.a.63
Balneum est mollificatiuum uirtutis	1. 696.b.59
Balneum in siccatate, uel hectica stoma- chi quale esse debeat	1.696.b.61
Balneum retinet fluxum uentris	1.805. a.32
Balneum multoties fit causa sparsionis humorum	1.819.a.9
Balneum multoties fit causa materiei cho- lericæ passionis	1.819.a.10
Balneum multoties fit causa euentus cō- fractionis in membris	1.819.a.10
Balneum abortiri facit	1.920.a.36
Balneum prægnantibus est execrabile	1.918.b.49
Balnei facultates & eius partium dif- ferentiz ac naturæ	1.110.a.57
& deinceps.	
Balnei species uariæ & facultates	1. 111.a.12
Balnei usus	1.163.b.23. & deinceps.
& 2.371.a.5	
Balnei iuuamenta	1.164.a.19
Balnei nocumenta	1.111.a.6
Balnei noxæ	1.164.a.26
Balnei frigidi usus quibus conueniat	1. 164.a.52
Balnei rectificationes	2.344.a.30

C 2 Balnei

Index

- Balnei repentini ingressum qui comitentur affectus 2.349.b.32
Balnei aer qualis esse debet 2.349.a.34
Balnei egressio subitanea quomodo nocet 2.349.b.35
Balnei repentini ingressus nocumenta quibus curentur 2.349.b.40
Balnei aquæ aluminosæ quæ sint nocumenta, & curatio 2.350.a.12
post Balneum à ventosis cauendum, nisi sanguis fuerit grossus 1.216.a.65
Balneo sanitatis conferuandæ gratia quomodo utendum 1.163.b.56
ex Balneo frigido nocumentis quibus succurratur 2.349.b.14
ex Balneo nimis calido affectuum curatio 2.349.a.63
in Balneo frigida potus quid faciat 2.350.b.10
in Balneo calida potus quid faciat 2.350.b.21
in Balneo diu morari malum 2.350.b.34
in Balneo ex longa mora nocumentis, quomodo occurratur 2.350.b.60
in Balneo longa mora ad hæticam, uel hydropem quomodo inducat 2.350.b.56
in Balneo frigidorum potio timorosa, & cur. & eius curatio 2.351.a.30
Balnea non sunt administranda nisi post digestionem 2.65.b.62
Balnea dulcia nocent cachexiæ 1.774.b.15
Balnea quæ conueniant asciti, & quæ non 1.778.b.64
Balnearum aquæ salis quid conferant, & nocumentum 2.350.a.1
Balneatio cum aqua calida retinet uentrem 1.823.b.50
Balneatio humida nocet iuncturarum doloribus 1.962.b.3
Balneati anhelitus qualis 1.623.a.15
Balneationes siccæ iuuant doloribus iuncturarum 1.962.b.6
Balneandis ordo qui seruandus 1.163.b.40
Balneari in thermis qui uoluerit, oportet ut balneetur in eis quiete, suauiter & ordinatim, & non subito 1.111.a.49
Balneari in aquis stipticis exsiccat 1.113.a.8
Balneari multum exsiccat 1.113.a.14
Balsamum quomodo experiendum, an bonum sit 1.268.b.13
Balsamum cū quibus adulteretur 1.268.b.18
Balsamum est calidum in principio tertij 1.268.b.24
Balsami lignum est calidum, & siccum in secundo, & ipsius semen est calidius eo parum 1.268.b.22
Balsami ligna condita 2.292.a.19
Balsami arboris oleum quomodo sumatur 1.268.b.9
Barba non nascitur pueris propter paruitatem uaporis fumosi 2.222.a.60
Barba cur non nascatur mulieribus 2.222.a.60
BARBAM NASCI FACIT
Abrotanum 1.264.a.2
Barba hircina est frigida, in fine primis in siccitate perueniens ad tertium 1.273.a.63
Baras unguium cura 2.253.b.10
Baras caula 1.715.b.46
Basiliscus Græce, nominatus regulus interficit suo uisu, & auditu uocis suæ 2.207.a.17
Basiliscus quare nominetur regulus 2.207.b.36
Basiliscus adurit totum super quod incidit, neque oritur in circuitu cauernæ eius aliquid 2.207.b.41
Basiliscus interficit sibilo suo 2.207.b.46
Basiliscus quibus in locis multiplicetur 2.207.b.61
Basiliscus longitudo est duorum palmorum, & caput est acutum ualde, & oculi eius sunt rubei, & color ad nigredinem, & citrinitatem decliuis 2.217.b.37
Basilisci habitationi cū opponitur auis, cadit 2.207.b.43
de Basilisci morsu, qui est primus furdorum 2.207.b.33
Basilisci morsus signum 2.207.b.61
Basiliscum non sentit animal, quod non terreatur 2.207.b.44
Basiliscum qui tangit cum uirga, moritur 2.207.b.55
Basiliconis facultates 2.335.a.3
Basilicon medicamen pro oculis 2.313.a.43
Basilicon aliud pro oculis 2.313.a.58
Baurach condite ad debilitatem renum 2.291.a.26
Baurach quale sit 1.269.b.4
Baurach quod melius 1.269.b.8
Baurach est calidum, & siccum in fine secundi, & eius siccitas fortasse declinat ad tertium 1.269.b.16
Bdellium quod melius 1.273.b.26
Bdellium Arabicum sanat testiculos 1.950.a.14
Bdellium Iudaicum cum antiquatur, egreditur à lenificatione ad exsiccationem 1.273.b.30
Bdellium Mechium est frigidum, & siccum 1.273.b.32
Bdellium Iudaicum est calidum in fine primi 1.273.b.33
Bdellij facultas 1.752.a.35
Bdellij species 1.273.b.21
Been facultates 2.335.a.19
Been calidum est, & siccum in secundo 1.269.a.1
Been duæ species 1.268.b.66
Been quæ substituantur 1.269.a.6
Been est calidum in tertio, siccum in secundo 1.267.b.53
Been qua substituantur 1.268.a.24
Bedarungi sanguinem corrumpit 1.155.a.59
Bedemeregi confec. 2.266.a.34
Bellirici frigidi sunt in primo, sicci in secundo 1.271.a.30
Berberinem 1.683.a.38
Bilis. uide cholera citrina
Birsen, & sirsen quibus notis distinguantur 1.640.a.29
Bitumen Iudaicum quod melius 1.274.a.34
Bitumen Iudaicum calidum est, & siccum in tertio 1.274.a.37
Blattæ bizantiæ ubi assumentur 1.267.b.24
Blattæ bizantiæ quæ meliores 1.267.b.34
Blattæ bizantiæ calidæ, & siccæ sunt in secundo, & earum siccitas fortasse uicina est tertio 1.267.b.41
Blesi quare non fiant calui 2.23.a.1
Blesi cur multiplicetur diarrhoea à catarrho 2.223.a.3
Blitum est frigidum, & humidum in secundo 1.351.b.34
Bolismus qui 1.712.b.3
Bolismus quandoque perducit ad syncopim 1.712.b.10
Bolismi causæ 1.712.b.15
Bolismi, à frigiditate superflua curatio 1.713.a.15
Bolismi signa 1.712.b.20
Bolismi curatio 1.712.b.39
Bolismi febrilentium regimen 2.36.b.57
Bolismum interdum inducit appetitum caninus 1.711.a.3
Bolismum quandoque generant uermes 1.840.b.1
Bonum omne à prima ueritate est 324.b.46
Boreæ nocumenta, & eorum curatio 2.348.a.24
Bothor differentiar uariæ 1.81.a.45
Bothor differentiar sunt secundum numerum apostematum 1.85.a.48
Bothor albæ quandoque sparguntur super nasum, & super poma maxillarum, ueluti puncta lactis 2.40.b.35
Bothor albæ fiunt propter materiam uirulentam expulsam ad superficiem de uapore corporis 2.240.b.37
Bothor lenium, & albarum cura 2.240.b.39
Bothor generant dulcia 2.241.a.19
Bothor plurimum accidit inter digitorum quoniam sunt debiliores 2.240.a.20
Bothor pulmonis signa 1.649.a.27
Bothor stomachi causæ 1.726.b.54
Bothor stomachi signum 1.19.a.19
Bothor stomachi uictus 727.a.5
Bothor stomachi curatio 1.727.a.3
Bothor anicham 1.791.a.46
Bothor iuncturarum curatio 1.966.b.15
Bothor unguium curatio 1.966.b.34
Brachium fractum est inobediens ad refectionem 2.175.b.42
Brachij fractura, & eius curatio 189.b.1
Brachij fractura restauratur circiter xxviij. dies 2.189.b.47
Brachij musculorum anatome 1.58.b.25
Brachialis. Vide Rasceta. Brachialis

Index

Brachialis musculorum anatome 1.59.
a. 25
Brasica marina calida, & sicca est in primo 1.291.a.47
de Bubone 2.115.a.26
Bubon apud antiquos dictum est omne apostema in membris glandosum carnis 2.115.a.27
Bubon de quibus speciebus apostematū dicitur 2.115.a.35
Bubon ubi est cum febre, cauendum a uehementi in frigidatione, ne reducat materia retro 2.115.b.40
Bubon deterior est, qui fit in subfascellis, & inguinibus & post aures 2.115.a.47
Bubon saluior est, qui est rubeus deinde citrinus 2.115.a.54
Bubon decluius ad nigredinem est mortalis 2.115.a.55
Bubon multiplicatur in pestilentiali, & in regione pestilentiali 2.115.a.56
Bubon non pestilentialis. uide Apostemata glandosa 2.115.b.7
Bubonis cura 2.115.b.7
Bubonis nomina græca diuersa 2.115.a.58
Bubonem perniciosum quidam nominat carmata 2.115.a.46
Bubones perniciosi qui 2.115.a.38
Buchormarien est trium specierum 1.264.a.39
Buglossæ qualitates & iuuamenta 2.337.a.40
Buglossam ualde conferre cordis tremori 1.670.a.27
ex Buglossa iuleb 2.342.a.38
de Bulimo. uide Bolismus
Bulbus est siccus in primo cum humiditate superflua 1.270.a.7
Bulbus quando non digeritur, pungit, & inflat 1.270.a.36
in Bulbo multiplicatur nutrimentum, licet non sit nutrimentum eius laudabile, & præcipue eius, quod est crudum 1.270.a.33
Buris 1.948.b.15
Burod fugitiuum, abstersiuum, & confortatiuum 2.313.b.17
Butyrum calidum, & humidum est in primo 1.273.a.26. 1.274.a.9
Butyrum iter agentibus per frigida loca est bonum, proprie si post ipsum uinum potens bibatur 1.183.b.1
Butyrum crudum est melius lacte in uenenis 2.192.b.65
Butyrum appetitum prosternere 1.709.a.50

C

Cachexia & inflatio quomodo differant Tomo 1. pag. 85. a. uersu 37
Cachexia quandoque accidit propter aggregationem aquæ in pulmone 1.769.a.32
Cachexia tactus est mollis 1.85.a.42
Cachexia cause 1.769.a.9
Cachexia signa 1.769.a.13
Cachexia curatio 1.774.a.35
Cachexia uirtus 1.774.b.57
Cachexia conferunt aquæ aluminosæ &

arramentales 1.111.a.34
Cachexia ualde conferentia quæ 1.774.b.36
Cachexia nocent balnea dulcia 1.774.b.15
Cachexia cum accidit ulcus, difficilis est eius consolidatio 1.769.a.26
Cachexiam digestionis corruptio sequitur 1.769.a.18
Cachexiam a pulmone patientis forma fit similis formæ hydropisi 1.769.a.32
in Cachexia permixti sunt status substantiæ membri 1.85.a.40
in Cachexia, deuotanda phlebotomia, quantum possibile est 1.774.a.61
in Cachexia qualiter phlebotomandum, quum phlebotomia est necessaria 1.774.a.62
in Cachexia phlebotomia quado fit plus necessaria 1.774.a.65
in Cachexia multiplicatur apostemata frigida uirgæ 1.905.b.14
Cachecticus regimē bonum est uomitus ante cibum 1.774.b.17
Cachecticus uomitus cum quibus prouocandus 1.774.b.18
Cachecticos, quantum possibile, permittendos ad exsiccationem, & ad apertionem 1.774.b.21
Cadmia auri quæ melior 1.290.a.9
Cadmia auri est æqualis, ad siccitatem declinans in tertio 1.290.a.12
Cadmia ex quibus sumatur 1.290.a.22
Cape facit sitim 1.833.a.37
Capæ sunt ex cibis qui resistunt uenenis & abscondunt ea, & repellunt ipsa a corpore 2.214.a.55
Capæ exterius ad modum emplastri corpori superpositæ uulnerant, interius tamen receptæ non ulcerant 1.110.a.3
Cur autem id accidat. uide ibidem lin. 11.
Cape est calidum in tertio, & est in ipso humiditas superflua 1.225.b.61

CACICITATI CONFERT

Hiera Archigenis 2.305.a.61
Cæsaris confectio 2.262.a.25
Calamentum prohibet pannos a tinea 2.206.b.60
Calamentum siccum est mirabile ad resoluendum lac congelatum in stomacho 2.203.b.22
Calamenthi species 1.287.a.52
Calamenthi facultas 2.335.b.45
Calamentum exsiccatur, & calefacit ualde 1.287.a.64
Calamus aromaticus qui melior 1.288.a.50
Calamus aromaticus calidus, & siccus est usque ad secundum 1.288.a.56
Calcanes 1.50.b.18
Calcanes nobilior est osibus pedis, insitendo 1.50.b.29
Calcanes est excusatus a fractura propter duritiem suam, & defensionē circundationem 2.191.a.23
Calcanes dislocatio 2.174.b.38
Calcanes fractura 2.191.a.20

CALCANEI EXCORIA-

tionem confert
Pulmo arietis calidus 1.363.b.64
Squilla 1.370.b.4
Calcanei doloris cause 1.966.b.20
Calcanei doloris curatio 1.966.b.22
Calcaneo plurimum accidit dislocatio, non fractura 2.191.b.29
de Calciamenti excoriatione, uide de Excoriatione
Calcanthum calidum, & siccum est ad quartum 1.290.a.39
Calor in pueris & iuuenibus ferè est similis 1.134.b.57
Calor attractionis est causa 1.77.a.42
Calor in humido corpore prius nigredinem facit, postea albedinem 1.23.b.12
Calor apostematum, ut plurimum non peruenit ad cor, nisi cum calefactione sua, absque putredine 2.75.b.27
Calor prohibet uentositatis generationem 1.891.b.26
Calor in humido efficit nigredinem & in eius contrario albedinem 1.23.b.17
Calor in somno occultatur & frigiditas manifestatur 1.101.b.57
Calor & frigiditas sunt duæ qualitates agentes, siccitas uerò & humiditas patientes 1.116.b.2
Calor innatus instrumentum est uirtutum omnium 1.125.a.29
Calor innatus naturæ est instrumentum 1.125.a.2
Calor innatus humores naturales tuetur ne eis calor extraneus dominetur 1.125.a.13
Calor innatus nocumta corpori aduenientia expellit 1.125.a.3
Calor innatus cur non dicatur frigiditas innata 1.125.a.34
Calor innatus innatum humidum exsiccatur 1.19.a.20
Calor post consistendi tempus minui incipit 1.19.a.17
Calor innatus minuitur, quanto siccitas augeatur 1.153.a.24
Calor innatus humiditatem corporum nostrorum superat & procedit ipsam semper exsiccando 1.153.a.7
Calor innatus humiditate consistit naturali & ab extranea extinguitur 1.153.a.40
Calor innatus humiditates nostras resoluunt 1.152.b.62
Calor innatus extinguitur siccitate ad complementum accedente 1.153.a.44
Calor innatus extinguendi seipsum causa est accidentaliter 1.153.a.20
Calor innatus in pinguibus est debilis 2.250.b.40
Calor innatus hyeme fortis fit uehementer 1.180.b.61
Calor innatus cum non est, est inflammatus cor igne leui, non oportet tamen, ut calefiant propter ipsum, extrimitates 2.207.b.11
Calor innatus alicui existens fortis, & plurimus, aut contra debilis, cibum omnino requirit 2.31.a.5
Calor innatus quantumcunque fortis non minuit de uirtute 1.153.a.50

C 3 Calor

Index

Calor præter naturam quanto maior tanto plus minuit de uirtute 1.135.a.53
Calor igneus & propriè hepatis bilis est causa efficiens 1.29.a.26
Caloris causæ omnes superflue in exsic-
cando iuuant 1.191.b.48
Caloris corruptionem a sole remouet,
Qui albumen 1.352.a.59
Caloris mordicatio in rigore & frigore
est apud panniculum tegentem inte-
rius 2.23.a.62
Caloris innati actione siccitas supra siccita-
tem temperatam in corporibus no-
stris augetur, & tandem humiditates
absumentur 1.153.a.17
Caloris innati mortificationem significat
respiratio breuis & rara 1.620.b.43
Caloris innati resolutionis causæ 1.
769.b.12
Caloris debilitas augetur siccitate in mè-
brorum substantia dominante, & ob
humiditatis naturalis imminutionem
1.153.a.34
Calori uehementi occurrere exsiccat
1.113.a.13
Calorem nihil uehementius accendit,
quàm labor & motus 1.137.b.15
Calorem uigiliæ excitant, & quomodo
1.137.b.17
Calorem naturalem retinet & auget so-
mnus super uentrem 1.172.a.30
Calorem naturalem somnus coarctat 1.
101.b.12
Calorem innatum quæ causæ extinguant
1.19.a.36
Calorem innatum extinguit humor ex-
traneus bifariam 1.19.a.40
Calorem innatum extingui, & humi-
dum innatum destrui necesse est 1.
19.a.35
Calorem innatū uiuificat fricatio extre-
mitatum 1.677.b.53
CALOREM INNATVM
confortantia composita
Theriaca magna 2.255.b.47
Mithridatum 2.258.a.47
Calore innato extincto mors sequitur na-
turalis 1.153.a.45
Calidum aut frigidum esse aliquid, quo-
modo intelligatur 1.104.a.7
Calidum superflue, & frigidum non con-
ueniunt uulneribus neruorum 2.163
b. 8
Calidum in fine facilius est refrigerare,
quàm frigidum in fine calfacere 1.
191.b.39
Calidum omne est resolutum iteratum
super membrum cū rarificatione eius
2.120.a.38
Calidi temperamenti signa 2.368.a.36
Calido quicquid liquefit a frigido con-
densatur 2.332.b.14
Calida complexionē prædiorum regi-
men 1.179.a.3
Calidæ medicinæ corrumpunt humores
quandoque, & adurunt 1.825.a.44
Calidarum in corpore partium ordo
1.16.b.10
**à Calidis humoribus digestionis debili-
tatis signa** 1.718.a.47
Calidius in corpore est spiritus & cor à
quo procedit 1.16.b.10
Caliditas in humiditate existit, & ab ea
nutritur 1.12.a.59
Caliditas maior quàm debet, reddit cor-
pus siccius quàm oportet 1.13.b.41

Caliditas tertianæ est saluior caliditate
causonidis, quia illius inflammatio mi-
nuitur manu tangentis, istius uero au-
getur 2.38.a.20
Caliditas in attractione adiuuat 1.77.
b. 33
Caliditas uirtutibus naturalibus omni-
bus seruit 1.77.a.41
Caliditas qualibet exsiccat 1.89.a.64
Caliditas subtilis, cum exsiccatione ue-
hementi, subtilis substantiæ, non eua-
cuatur ab attractione 2.163.a.34
Caliditas non excedit superflue ubi hu-
miditas & siccitas temperatæ sunt 1.
178.b.54
Caliditas accidentalis fortis, medicamen-
to fortissimo extinguenda 1.187.a.42
Caliditas superflua cum oppilationibus
quomodo curanda 1.191.b.13
Caliditas naturæ amica est 1.191.a.59
Caliditas quomodo aliquando causa fit
stomachi lubricitatis 1.688.a.21
Caliditas cur appetitum destruat 1.706.
a. 36
Caliditas appetere facit aquam, & humi-
da 1.710.b.19
Caliditas quomodo sitim, & quomodo
famem excitet 1.710.b.29
Caliditas, & siccitas ori stomachi acci-
dentes commouent nauseam 1.730.
b. 13
Caliditas cur quandoque adiuuat ad reti-
nendum naturam 1.805.a.13
Caliditas dolorosa maturat materias cru-
das 1.824.b.33
Caliditatis mordicatio in febribus pro-
portionatur potius ad horripilationē,
quàm ad frigus 2.18.b.26
Caliditatis febrium extinguenda plures
modi 2.32.b.31
Caliditatis cum siccitate societas durabi-
lis est 1.178.b.58
Caliditatis cum humiditate societas du-
rabilis non est 1.178.b.60
Caliditatis augendæ causæ 1.197.b.1
Caliditatem superfluam cum oppilatio-
nibus curans, cauere debet infrigida-
tionem nimiam 1.191.b.9
Caliditatem hepatis significat color ci-
trinus 1.742.b.49
aliditatem superfluam etiam siccare
1.178.b.57
CALIDITATI CORPORIS
conferentia composita
Suffus 2.283.a.12
Sal 2.284.a.17
Trochisci de rosæ Asclepiadis 2.292
b. 26
Trochisci aminulli 2.294.b.29
Oleum de cucurbita 2.302.a.61
CALIDITATI OMNI CON-
ferentia composita
Oleum de cucurbita 2.302.a.6
Calēfactio extremitatum perducit ad ca-
lēfactionem stomachi ex proximo
1.696.b.24
Calēfactionis & refrigerationis tempus
esse unum 1.191.a.57
Calēfactorum, siue hēcticorum regimen
2.249.a.59
Calēfacere simpliciter quid sit 1.112.a.59
Calēfacientes causas Gal. omnes in quin-
que generibus comprehendere solet
1.112.a.66
Calēfacientia sumpta super repletionem

possunt esse in causa putredinis 2.17.
b. 53
Calēfacientia uesticam 1.862.b.39
CALEFACIENTIA COM-
posita
Oleum de absinthio 2.300.b.17
Caput purgum 2.307.a.47
Calēfacienti frigidum spatium, est sicut
spatium infrigidandi calidum 1.694.
b. 6
Caluaria, uide Cratium
Caluities naturalis hæreditaria quando-
que est affectio 1.87.a.18
Caluities cur non accidat blebis, seu tra-
uolis 2.223.a.1
Caluitiei causæ 2.223.b.17
Caluitiei curatio est difficilis 2.222.b.53
Caluitiem possibile est repellere ante-
quàm incipiat, aut tardare ipsam 2.
222.b.54
Caluis cum uarices accidunt, inquit Hip-
pocritus 2.222.b.56
capilli nascuntur
Caluitium accidit propter abbreviatio-
nem materiei pilorum 2.222.b.15
Caluitium quare tardatur in Actiopibus
2.222.b.61
ad Caluitium præparatus, quare multi-
plicatur pili corporis, & pectoris
2.222.b.32
Calx non extincta 1.218.a.58
Calx quæ nocumenta faciat ex eius af-
sumptione 2.195.a.10
Calcis sumptæ cura 2.195.a.20
Camela qualiter nutrienda, cum eius la-
cte utimur i splenis duritie 1.792.b.38
Camelorum lac est aptus generare na-
riolas 2.71.a.52
Camelorum arabicarum lactis in frigida
hepatis intemperie iuuamentum 1.
748.a.42
Camelorum lac quomodo in ascite admi-
nistretur 1.776.b.18
Camelorum lactis quæ quantitas in ascite
danda 1.776.a.27
Camelorum lacte in exhibendo in ascite
quid obseruandum 1.776.b.31
Camelorum lactis in ascite sumendi tem-
pus opportunum 1.776.b.40
Camelorum lac in ascite quomodo bibē-
dum 1.776.b.42
Camelorum lac qualiter in ascite dandū
1.776.a.59
Camelorum lac est bonū spleni 1.792.b.5
Camelinum lac iuuatium ualde in sple-
nis duritie 1.792.b.35
Camepythis calida est in secundo, sicca
in tertio 1.280.a.62
Camepythos quæ substituenda 1.280.
b. 19
Camomilla est, in qua est uirtus resolu-
tionis plus, & uirtus stipiticitatis mi-
nus 2.254.b.4
Camphora est frigida, & sicca in tertio
1.280.a.29
Camphora & muscus mutua sibi sunt
medicamenta 2.347.b.48
Camphoræ species 1.280.a.26
Camphoræ lignum quale 1.280.a.17
Camphoræ proprietates inest uomitum
calidum prohibendi 1.734.b.30
Camphoræ facultates 2.335.b.18
Canalium amplitudinis causæ 1.113.
b. 34
Canalium angustia causæ 1.113.a.51
Cancer quid 2.126.b.22
Cancer unde sic nominetur 2.126.b.56
Cancer

Index

Cancer 1.782.a.10
 Cancer est apostema melancholicum 2.111.a.38
 Cancer mittit uenas in circuitu suo ad membrum in quo est, quasi pedes cancri, & non sunt rubeæ, sicut in phlegmone, imo decliues ad nigredinē &c. 2.126.b.31
 Cancer plurimum accidit in membris raris 2.126.b.40
 Cancer cum apparet in principiis est oculte dispositionis 2.126.b.42
 Cancer cum apparet in primis est sicut faba parua, durus, rotundus, fusci coloris in quo est caliditas quædam 2.126.b.46
 Cacer quidā e uehementis doloris, alius parui doloris, & quietus 2.126.b.48
 Cancer alius perducit ad ulcerationem alius non 2.126.b.50
 Cancer incipiens aliquando sanatur 2.127.a.22
 Cancer confirmatus non sanatur 2.127.a.23
 Cancer oculus melius est ut non moueatur, ex sententia Hip. 2.127.a.24
 Cancer est lepra membri unius 2.130.a.16
 Cancer ulceratus quibus curetur 2.127.b.48
 Cancris causa 1.715.b.45
 Cancris cura 2.127.a.17
 Cancris soluendi regimen 2.127.b.1
 Cancris medicinz locales 2.127.b.10
 Cancris medicinis localibus quatuor requiruntur intentiones 2.127.b.10
 Cancris destructio penitus est difficilis 2.127.b.12
 Cancris destructio, quibus tentetur 2.127.b.14
 Cancris additionem, quæ prohibent 2.127.b.25
 Cancris parui sufferunt sectionem 2.127.a.37
 Cancris parui quomodo secantur 2.127.a.40
 Cancris sectionem sequatur cauterium nisi timor adsit de membris principalibus 2.127.a.53
 Cancris ulcerationem quæ prohibent 2.127.b.37
 Cancris putrefacti intestinorum signum 1.799.b.62
 Cancris hepatis signa 1.759.b.33
 Cancris hepatis causæ 1.759.a.64
 Cancris ulcerati in matrice signa 1.941.b.9
 Cancris matricis curatio 1.941.b.49
 Cancris & sephiros differentiz 2.125.a.45 & 2.126.b.25
 Cancro malitiam addunt medicinz fortes 2.127.b.20
 in Cancro materia paulatim euacuanda 1.194.b.34
 Cancrosum regimen 2.127.a.29

CANCERIS CONFERVNT
 Horminum cū aqua mellis 1.388.b.1
 Vtricæ semen 1.391.b.16

CANCERIS CONFERENTIA
 composita
 Hieralogodon 2.273.b.2
 Vaguentum de uzifur 2.303.b.53

CANCERINAE
 conferunt

Acetum 1.266.b.6
 Lacticinium 1.329.b.26
 Lupini decoctio 1.336.b.3
 Raphanus cum melle 1.368.a.11
 Canitiei causa secundum Aristotelem & Galenum 1.24.a.10
 Canitiem, quæ tardant 2.227.b.10
 Canitiem prohibens aliud linimentum bonum 2.228.b.7
 Canitiem prohibentia linimenta 2.228.a.18
 Canitiem destruens linimentum 2.228.a.62

CANITIEM ACCELERAT
 Camphoræ usus 1.280.a.30

CANITIEM RETARDAT
 Oleum de oliuis syluestribus 1.355.a.11

CANITIEM PROHIBENTIA
 composita

Electuarium regum 2.280.b.35
 Oleum de costis 2.301.a.63
 de Cane rabioso 2.112.b.25

Canis quomodo fiat rabiosus ex aere

2.212.b.32
 Canis fit rabiosus in autumno, quia calor uehementis aeris adurit humores 2.212.b.32

Canis quare fit rabiosus in uere 2.212.b.35

Canis quomodo fiat rabiosus ex cibis, & potionibus 2.212.b.36

Canis rabiosus famem patitur, & non comedit 2.212.b.45

Canis rabiosus quando obuiat aquæ, timet ex ea, & quandoque horripilatur ex ea, & tremat 2.212.b.47

Canis rabiosus quandoque moritur timendo ex aqua 2.212.b.50

Canis rabiosus ē semper solitarius, ignarus, non cognoscens dominum suum 2.212.b.52

Canis rabiosus est horribilis aspectus, & extrahens linguam 2.212.b.55

Canis rabiosus habet saliuam spumofam 2.212.b.56

Canis rabiosus uadit capite dimisso, & auribus eius mollificatis 2.212.b.56

Canis rabiosus habet curuatum dorsum, & inclinatum ad latus 2.212.b.58

Canis rabiosus ambulare timidus, decliuus, quasi sit ebrius, tristis, angustiosus, & præceptis sit in omni passu 2.212.b.61

Canis rabiosus inuadit quamcunque formam obuiat siue sit paries, aut arbor, aut animal 2.212.b.63

Canis rabiosus est tacitus, squalidus 2.213.b.2

Canis rabiosus quando latrat, canes alij fugiunt à uia eius 2.213.a.2

Canis rabiosi accidentia 2.212.b.42

Canis rabiosi morsus cura 2.213.b.50

Canis rabiosi morsus quomodo cognoscatur 2.213.b.36

Canis rabiosi morsum sequuntur accidentia terribilia, quæ sint, uide 2.213.a.20

Canis rabiosi, & non rabiosi morsus differentia 2.213.b.25

Canis domesticus, non rabiosi, morsus cura 2.212.b.6

CANIS MORSVI

conferunt

Agnus castus 1.256.a.31
 Baurach spuma cum adipe asini, aut suis 1.269.b.57

CANIS RABIOSI MOR-
 sui conferunt

Asia 1.259.b.4

Amigdalæ 1.261.a.47

Allium 1.265.b.13

Acetum de uua agresti cum sale 1.266.b.45

Adiantum cum uino 1.272.a.38

Capæ aqua, aut emplastrum ex capæ cum sale, & ruta 1.276.a.38

Caulis succus cum uino 1.282.b.34

Canis rabiosi sanguis 1.283.a.10

Caro arietum adusta cum uino sumpta 1.285.a.8

Cancris fluuiialis cinis cum melle bibitus, aut cum frumento 1.286.a.37

Cucumeris folia 1.292.a.18

Capilli hominis cum aceto in modum emplastri 1.293.a.61

Hepar canis rabiosi 1.299.a.48

Triticum tritum puluerizatum 1.304.a.1

Foeniculi radix 1.308.b.55

Ficus immatura, aut fici folia 1.310.a.61

Gentiana 1.311.b.14

Orobis cum uino 1.320.a.15

Lycium Indum 1.326.b.11

Lutum figillatum cum uino 1.328.a.17

Plantago cum sale 1.331.b.39

Muria 1.346.a.42

Menta 1.346.b.17

Mel 1.347.a.17

Nux cum capæ, & sale 1.348.a.52

Opopanacum cum pice 1.353.b.12

Ostraci caro 1.357.a.19

Pisces 1.361.b.36

Prasium cum sale 1.362.b.56

Stercus pecudis adustum cum aceto 1.372.b.65

Sanguis canis, etiam rabiosi 1.273.b.33

Sesamum 1.381.b.39

Urina cum nitro 1.392.b.1

CANIS RABIOSI MORSVI
 conferentia composita

Theriaca magna 2.255.b.30

Mithridatum 2.258.a.47

Confectio Hermetis 2.264.a.7

Hiera Archigenis 2.274.a.13

Canis stercus pro anginz curatione quomodo colligatur 1.609.b.19

Canis urina putrefacta conferuat nigredinem capil. 2.322.b.58

Canis urinz facultas 1.283.b.1

Canes interficit elleborus 2.297.a.34

Canes interficit elleborus 2.206.a.19

Canis aquatici fellis nocumenta & cura 2.202.b.1

Canis aquatici fellis quantitas unius lentis, interficit post hebdomadam 2.202.b.4

Canina fames quandoque generatur à uermibus 1.840.b.19

Caninus appetitus multoties perducit ad holismum, & subeth, & mortem 1.711.a.5

Canini appetitus causæ 1.710.b.15

CANINO

Index

CANINO APPETITIVI conferentia composita

- Diaciminum 2.276.a.37
- Electuarium ad subulitis 2.276.b.47
- Diaciminum 2.277.a.40
- Diapipereon 2.277.a.62
- Canna pulmonis ex quibus sic composita 1.613.a.28
- Cannæ pulmonis anatomia 1.613.a.38
- Cannæ pulmonis utilitas 1.613.a.50
- Cannæ pulmonis apostematum, & ulcerum signa 1.649.a.59
- Cannæ pulmonis apostematibus conferunt
- Bdellium 1.273.a.50
- Vinum ficus 1.310.a.10
- Cannæ pulmonis dolori conferunt
- Bdellium 1.273.a.49
- Cannæ ægritudinibus confert
- Medicina Gal. aquæ 2.305.b.13

CANNAM PVLMONIS mundificantiâ composita

- Medicina Gal. 2.305.b.26
- Pilulæ x. tract. 2.305.b.26
- Lohoc de allijs 2.305.b.27
- Trochisci de stomachis 2.305.b.27
- Syrupus de hyssopo 2.305.b.28
- Cannabis semen est calidum 1.897.b.18
- Cannabis semen minorat lac, & sperma. 1.679.a.1
- Cantharides sunt venenum & non agunt nisi super uesticam tantum 1.192.a.11
- Cantharides ulcerant uesticam ulceratione dolorosa, & apostematant uirgam, & pectinem 2.200.b.50
- Cantharis cur uesticam exulceret. 1.295.a.46
- Cantharides sunt acutæ, mordacitæ, &c. 2.200.b.45
- Cantharides asciti non conueniunt 1.775.b.16
- Cantharides sunt superflue caliditatis 1.295.a.20
- Cantharidarum nocumenta. 2.200.b.44
- Cantharidarum assumptionis curatio. 2.200.b.64
- ad Cantharidas assumptas oleum de cydonijs est theriaca 2.201.a.17
- Cantharidibus assumptis qualem urinæ hypostasim quidam excreuerit 1.148.a.23
- Caput quinque ossa habet 1.39.a.34
- Caput habet motus proprios & communes 1.55.a.11
- Caput figuram quartam non naturalem habere non potest ex Galeni sententia 1.38.b.65
- Caput cum stomachi fumum recipit quæ uena phlebotometur 1.214.a.24
- Caput cui frigidum, & stomachus calidus, cur fit difficilis curæ 1.698.a.46
- Caput replent aquæ bituminis iudaici 1.111.a.43
- Caput replent marinæ aquæ 1.111.a.43
- Caput embrocare ubi fuerit catharrus, tussis tensio, &c. malum, quare abstinentium 2.33.a.23
- ad Caput declinantibus materijs conferre uenarum pedum phlebotomiam. 1.213.b.61
- Caput purgium ex decocto caulibus. 1.

- 282.b.13
- Calcantum 1.290.a.46
- Lactuce asini succus 1.337.a.54
- Caput purgium 2.308.a.8
- Caput purgium aliud 2.308.a.21
- Caput purgium aliud 2.308.a.26
- Caput purgium ad paralyfim 2.308.a.33
- Caput purgium ad dolores capitis 2.308.a.50

CAPVT MVNDIFICANTIA composita

- Caput purgium 2.308.a.8
- Caput purgium aliud 2.308.a.21
- Caput purgium aliud 2.308.a.26
- Pilulæ saluæ 2.308.b.26
- Capitis, musculorum anatome 1.55.b.11
- Capitis motus quomodo fiant 1.42.b.10
- Capitis motuum species. 1.55.a.14
- Capitis motorij musculi 1.55.a.19
- Capitis figuræ non naturales tres 1.38.b.48
- Capitis morbi plerumque per stomachi societatem esse 1.123.a.1
- in Capitis anterioribus uentosas apponere cur plurimi abhorriant. 1.216.b.3
- Capitis dolor quandoque est morbus, symptoma, & causa 1.82.a.12
- Capitis dolorem significat urina iumentorum urinæ similis, & cur 1.145.b.58
- in Capitis doloribus urina rubea despicitiam portendit 1.143.b.20
- Capitis doloris signa 1.740.a.59

CAPITIS DOLORIBVS conferunt

- Anisum 1.249.a.19
- Alcanna cum aceto supra frontem linita 1.258.b.31
- Amomum 1.259.a.87
- Amigdalorum amararum arbor trius cū aceto, & oleo ros. & fronti emplastratus 1.261.a.16
- Amigdalorum amararum oleum 1.261.a.29
- Aloe cum oleo rosaceo 1.263.a.48
- Acetum cum oleo, aut oleo rosaceo 1.266.b.20
- Abrotanum 1.269.a.58
- Chamæmilla 1.275.a.33
- Galia 1.316.b.56
- Ireos 1.321.a.60
- Ladanum 1.330.a.34
- Laurus, & eius oleum 1.337.b.47
- Melilotum 1.338.a.50
- Myrti folia in uino decocta 1.338.b.57
- Myrobalani chebuli 1.339.b.24
- Mulchus, & quando fit caput purgium - ex eo cū croco, & camphora 1.340.a.28
- Maiorana 1.343.a.31
- Mumia 1.343.a.54
- Menta, & proprie cum fauic de hordeo 1.346.a.65
- Narcissus, & eius oleum 1.349.a.16
- Sysimbrium siluestre 1.350.a.28
- Nenuphar 1.350.a.63
- Nigella 1.351.a.53
- Bliti succus cum oleo rosaceo 1.

- 351.b.39
- Opium 1.352.a.8
- Opopanaxum 1.353.a.55
- Squilla 1.359.b.12
- Sambucus odoratus 1.376.a.23
- Sisileos 1.378.a.54
- Scammonæ radix, & succus radicis, cum aceto, & oleo rosato 1.378.b.43
- Serapinum 1.379.a.32
- Sesami oleum cum uirtute rosæ 1.381.b.19
- Solatrium 1.382.a.35
- Sandalus 1.382.b.20
- Salix, & aqua eius 1.386.a.48
- Viola 1.391.b.65
- Vitis folia, & pampini 1.393.b.11
- Volubilis 1.393.b.59

CAPITIS DOLORI CON- ferentia composita

- Theriaca magna 2.256.b.1
- Mithridatum 2.258.a.47
- Confectio hermetis 2.263.b.58
- Confectio alia hermetis 2.264.a.1
- Hieralogodion 2.273.a.52
- Hiera archigenis 2.275.b.65
- Theodoricon cum nucis mulcata 2.274.b.20
- Hiera Hip. 2.275.b.64
- Hiera 2.292.a.55
- Trochisci stellæ 2.300.a.33
- Oleum nardinum 2.306.a.10
- Caput purgium 2.308.a.23
- Caput purgium aliud 2.308.a.50
- Caput purgium aliud 2.308.b.3
- Hiera luficos 2.308.b.36
- Pilulæ saluæ 3.308.b.45
- Aqua de radicibus antiquæ quæ 1.111.b.14
- Capitis dolorem frigidum refoleuant

CAPITIS DOLORI ANTIQVO conferentia composita

- Sotira confectio 2.259.a.66
- Confectio anacardi 2.265.b.7
- Confectio algarith 2.266.a.45
- Hieralogodion 2.273.a.52
- Theodoricon cum nucis mulcata 2.274.b.19
- Hiera atagini antiocheni 2.275.b.51
- Sotira conf. 2.305.a.14
- Scelite 2.305.a.15
- Hiera eufriatis 2.305.a.15
- Hiera picra 2.305.a.15
- Hiera archigenis 2.305.a.16
- Theodoricon 2.305.a.16
- Hiera cartagini 2.305.a.16
- Trochisci stellæ 2.305.a.17
- Oleum nardinum 2.305.a.17
- Capitis dolor quandoque facit redire febrem declinatam ad augmentum quare oportet ut sedetur 2.27.a.19
- Capitis doloris febrientium regimen. 2.36.a.44
- Capitis ratio in febribus inspissat euentem eius, quare reuertuntur uapores, & fit fortis febris 2.23.b.22

CAPITIS DOLOREM faciunt

- Abfinthium 1.249.b.58
- Auellana 1.255.b.45
- Agnus castus 1.256.a.11
- Amomum

Index

- Amomum 1.259.a.5
Allium 1.265.a.56
Cepe 1.276.a.20
Crocus 1.278.b.20
Calamentum 1.287.b.21
Cannabis semen 1.291.a.29
Faba 1.303.a.2
Foenugracum 1.304.a.27
Glans 1.310.b.59
Polium 1.358.b.55
Porrum 1.359.b.48
Squinanthum 1.371.a.26
Storax 1.371.b.25
Capitis doloribus frigidis obesse faciei
irrotationem ex aqua 1.111.b.49
- CAPITIS FRIGORI CONF-**
rentia composita
Scelithe 2.305.a.7
Anacardium 2.305.a.8
Diaciminum 2.305.a.8
Caputpurgium 2.305.a.40
Capitis dolor perseverans suffusionem
portendit 1.181.b.54
Capitis dolori ex stomachi ardore con-
ferat unum album tenue & aquosum.
1.170.a.10
in Capitis dolore fluxus uentris superue-
niens a phlebotomia excusat 1.215.
a. 39
Capitis noxæ ex uino praesidia 1.170.
a. 65
Capitis repletioni nocibilior embrocha
est, quæ sit ex mulione lactis, quia in-
ducit apostema capitis, & perditione.
quando autem conferat uide 2.33.
a.32. & 35.b.31
Capitis repletionis signa 2.33.a.39
- CAPITIS APOSTEMA-**
tibus confert
Oleum de cherua 1.354.b.3
Capitis uenæ quæ, & earum phlebotomi-
æ utilitas, & in quibus morbus fa-
cienda 1.214.a.2
Capitis grauitatis in febribus regimen
2.35.b.30
Capitis grauitate abstinendum a caput
purgijs 2.35.b.33
Capitis grauedinem somnus multus fa-
cit 1.101.b.48
Capitis grauitati conferunt non embro-
che, sed uaporationes tantum factæ
ex embrochis 2.35.b.34
- CAPITIS GRAVEDINI**
confert
Cepæ aqua in aurem destillata 1.
276.a.18
- CAPITIS GRAUITATI CON-**
ferentia composita
Infusio de hiera 2.305.a.10
Pillulæ alboromani 2.305.a.11
Capitis tremorem aliquando accidere
propter uenas colli posteriores. 1.
216.b.20
- CAPITIS PVSTVLÆ**
conferunt
Cicer 1.279
Portulaca cum uino 1.358.a.29
Sal cum pulpa coloquintidæ 1.377.a.32
Capiti uinosa aquæ confertur 1.111.a.29
- CAPITIS HVMIDITATEM**
purgant
Amigdalæ cum uino 1.261.a.12
Balsamum 1.268.b.33
Capparis radicis cortices masticatæ 1.
282.a.26
Masticis masticatio 1.340.b.18
Squinanthi flos 1.371.a.30
Anemones succus, & radix 1.383.a.8
Synapis 1.386.a.3
Capitis uulneribus omnibus caueatur
frigus, etiam in æstate 2.183.a.4
Capitis uulnerum curatio 2.143.b.35
Capitis uulnerum medicina 2.143.b.53
& 2.183.a.48
Capitis os cum est basis uulneris mun-
dificetur, & exsiccat nec dimittas
in eo obfuscationem, aut corruptionem
aut aliud 2.143.a.9
Capitis fracturæ ossium minoris timo-
ris, quæ 2.183.a.37
Capitis ossa in frangentibus diuersifican-
tur ab alijs ossibus 2.183.b.30
Capitis ossium inciso in fracturis quan-
do, & in quo loco fieri debeat 2.183.
b. 39
Capitis ulcerum incarnatione, sufficiunt
quælibet medicina exsiccantiæ leues
puluerizatæ 2.143.b.39
- CAPITIS VLGERIBVS**
confert
Balsamum 1.268.b.32
Bulbus 1.270.a.24
Malua cum urina 1.294.a.27
Colla de piscibus 1.295.b.3
Ficus immatura 1.309.b.66
Oleum lilij 1.335.a.2
Lupini farina 1.336.b.12
Myrtus 1.338.b.54
Myrrha 1.344.a.7
Oleum de cherua 1.354.b.2
Olibanum 1.356.a.4
Pix 1.359.b.5
Ruta 1.367.a.9
Rubus 1.367.a.61
Capitis ulceribus manantibus confertur
arsenicum 1.257.b.51
Aquæ sulphureæ 1.161.b.36
- CAPITIS VLGERIBVS CON-**
ferentia composita
Hieralogodion 2.273.a.65
de Capitis furfuribus 2.231.a.7
- CAPITIS CALIDITATI CON-**
ferentia composita
Oleum de cucurbita 2.302.a.10
- CAPITIS DOLORI CONTI-**
nuo conferentia composita
Hiera bustus 2.275.b.35
Capitis catarrhis conferentia composita
Philonium romanum 2.68.a.8
Hieralogodion 2.273.a.52
Trochisci stellæ 2.292.a.55
Capitis doloribus ex uaporibus, & tri-
sticia, conferentia composita
Hiera Hip. 2.275.a.22
Capitis humiditatibus conferen-
tia composita
Hiera picra 2.273.a.39
Hieralogodion 2.223.a.52
Pillulæ aggregatiuæ 2.299.a.26
- Caput purgium 2.308.a.11
Caputpurgium aliud 2.308.a.49
Caputpurgium aliud 2.308.a.61
- CAPITIS AEGRITVDINIBVS**
conferentia composita
Hieralogodion 2.273.a.52
Thebodonicon cum nuce muscata 1.
274.b.19
Pillulæ albaromata 2.298.b.36
Pillulæ aggregatiuæ 2.299.a.26
Caputpurgium 2.308.a.61
Capitis ægritudinibus antiquis con-
ferentia composita
Theodonicon cum nuce muscata 2.
274.b.19
Capillus nascitur ex uapore fumofo,
quando coagulatur in poris 2.222.a.32
Capillus generatur ex humiditate uisco-
sa unctiosa, non aquosa, neque lutosa
2.222.a.38
Capillus ueneris est temperatus 1.860.
a. 26
Capilli aliquando non nascuntur propter
uehementiam raritatis & amplitudi-
nis pororum 2.222.b.39
Capilli quare destruantur, uel minuun-
tur 2.222.a.53
Capilli cur cadant in ægritudinibus lon-
gis 2.222.a.66
Capilli nascuntur caluis inquit Hip. cum
uarices accidunt 2.221.b.56
Capilli quare albescunt conualescen-
tibus 2.99.b.14
Capilli temperaturam corporum quo-
modo significant 1.123.b.40
Capilli tarde nascentes quid significant
1.123.b.47
Capilli nascentes cito, corpus ad siccita-
tem declinare significant 1.123.b.51
Capilli nigri caliditatem significant. 1.
124.a.2
Capilli subalbi frigiditatem significant.
1.124.a.3
Capilli adulti sunt calefactiui, & exicca-
tui fortiter 1.293.a.55
Capilli flauii quid indicent de tempera-
mento 2.368.b.2
Capillorum nigredo stat cum humidita-
te innata 2.99.b.17
- CAPILLORVM NIGRE-**
dinem conferuat
Vrina canis putrefacta. vi. diebus. 1.
322.b.58
- CAPILLORVM NIGREDINEM**
conferentia composita
Oleum de costo 2.301.a.53
Capillorum colores uarij quid signifi-
cent 1.124.a.2
Capillorum defectus quando fit propter
causam in re in qua nascuntur fit se-
cundum tres modos 2.222.b.11
Capillorum corruptionis causa 2.
222.b.50
Capillorum generationis, ad defectus
causæ 2.222.b.1
de Capillorum dispositione 2.222.a.30
Capillorum ortum prohibentia 2.226.
b. 60
de Capillorum canitie, & nigredine 2.
227.b.1
- Capillorum

Index

Capillorum canitiem, quæ tardant.
2.227.b.10
de Capillorum scissione, & cura. 2.
227.a.55

CAPILLORVM CASVM prohibet

Aloes cum uino 1.263.a.37
Adiantum cum oleo myrtino, & uino
1.272.a.22
Laudanum cum uino, & myrrha, &
oleo de myrto 1.290.b.50
Mirti oleum, & succus 1.338.a.29
Mirtha cum oleo myrtino, & ladano
1.343.b.51
Nasturtium 1.349.a.20
Ostracum purpureum coctum cū oleo
1.356.b.19

Capillorum tincturarum rememoratio
2.228.b.23
Capillorum colorem flauum quæ faciāt
2.230.a.52
Capillorum tincturarum nocumenta, &
cura 2.230.b.40
Capillorum colorem temperamenti in-
ditiū facere 2.368.b.8

CAPILLORVM RADICES fortes efficit

Emblicus 1.298.a.22
Myrti oleum & succus 1.338.b.29
Oleum myrtinum 1.354.a.31
Cantharidibus confert
Adeps caprina 1.265.a.20
Baurach cum aqua frigida 1.269.
b.59
Lutum sigillatum 1.328.a.15
Lac 1.334.a.66
Capillorum mictus cause 1.884.b.37
Capillorum mictus curatio 1.885.b.30
Capillos conferunt medicina calidita-
tis subtilis, & stiptica 2.223.a.4
ad Capillos embrochæ plures 2.223.
b.53
Capillos obseruantes medicina 2.223.
a.15

CAPILLOS CONSERVANT

Oleum de oliuis syluestribus 1.355.
a.11
Oleum sesami, in quo decoquitur myr-
tus 1.381.b.10
Capillos incrispantia 2.227.a.25
Capillos crispas facit
Pyrites 1.342.b.60
Capillos planes, quæ faciunt 2.227.a.50
Capillos, quæ subtrahunt 2.227.a.62

CAPILLOS ATTENVANT

Baurach 1.269.a.26
Fabæ cortex 1.302.b.56
Lupinus 1.336.a.60
Pyrites 1.342.b.60
Capillos denigrantia 2.228.b.52

CAPILLOS DENIGRANTIA

Acacia 1.250.b.12
Auellana adusta 1.255.b.44
Emblicus 1.298.a.23
Galla 1.314.b.64
Myrti oleum, & succus 1.338.b.31
Mori, uitis, ficus nigra folia cū aqua
pluuia decocta 1.347.a.58
Oleum myrtinum 1.354.a.32

Sumach decoctio 1.380.a.15
Anemone cum corticibus nucis 1.
384.a.63

CAPILLOS NASCI FACIUNT

Capillorum adustorum aqua 1.293.
a.57
Cantharis trita cum sinapi 1.295.a.29
Leporis uenter cum oleo rosato 1.
325.b.30
Corixæ conferunt
Buchormariem 1.264.a.42
Abrotanum 1.269.a.61
Cinnamomum 1.278.a.17
Nigella 1.351.a.47
Oua 1.352.b.13
Storax 1.371.b.26
Lini, aut seminis eius suffumigatio
1.372.b.16
Sulphur suffumigatum 1.376.a.43
Lapis fellis tauri 1.398.b.26

CAPILLOS PROLONGANT

Adiantum cum oleo myrtino, & uino
1.272.a.21
Myrti oleum, & succus 1.339.b.30
Sesamum, & proprie succus arboris,
& foliorum eius 1.381.b.9
Capillos rubificantia fortia 2.230.b.8
Capillos albificantia 2.230.b.20
Capillos aureos temperatæ complexio-
nis esse indicia 2.368.b.6
Capillos albos frigida temperatæ fi-
gnum 2.368.a.66
Capparis est tyriaca uenenis 1.282.a.46
Capparis color, & siccitas sunt in fecun-
do 1.282.a.6
Capparis radices putantur esse bezahar
napelli, à quibusdam 2.195.b.15
Capparis radices cortices medicina sunt
propria pleni 1.789.b.64
Capparis radices corticis facultas 1.
792.b.7
Capparis radices cortex multoties edu-
cit urinam 1.792.b.8
Caprina caro non est bona multum, & e-
ius humor fortasse est malus ualde 1.
283.b.53
Caprina caro est sicca, & difficilioris di-
gestionis carne ouina 1.284.a.9
Caprina adeps est magis stiptica omni-
bus 1.264.b.55
Caprarum & ouium ubera lac augent
1.156.a.20
Caprarum lac qualiter in ascite dandum
1.776.a.59
Caprinum lac est magis stipticum 1.
806.a.22
Carbones cur aliqui appetant 1.709.b.4
Carbonum odor quos causet affectus, &
quomodo illis succurrendum 2.347.
b.21
Carbonum, & similia appetitus causa
1.689.b.49
in Carbunculis ueteribus materia paula-
tim euacuanda 1.194.b.34
Carbunculis conferunt aquæ areæ, fer-
reæ, & salis 1.111.a.25

CARBUNCULIS CONFERUNT

Asphodeli radix cum foece uini 1.
266.a.27
Ficus, & proprie cum ireos & nitro,
aut calzi 1.309.b.15

Lac bibitum 1.333.b.18
Choleræ fluxum prohibet
Amylum 1.262.a.35

CARBUNCULIS CONFE- rentia composita

Alchelchelengi minus 2.270.a.36
Cardiaci confersens confectio 2.342.
a.22
Cardamomi species 1.288.a.16
Cardamomum calidum est, & siccum in
tertio 1.288.a.20
Carpobalsamum confortat stomachum
2.273.a.5
Carduus est temperatus ad caliditatem
declinans, humidus ad secundum per-
ueniens 1.18.b.1
Carminatiua medicina 2.332.b.37
Caro & eius usus 1.31.b.14
Caro propinquior æqualitati est, quam
cetera membra 1.13.a.19
Caro ex quibus generetur 1.22.a.19
Caro ex quo sanguine generetur 1.33.
a.9
Caro longinquior est à natura sanguinis
quàm unum, uicellus oui, & aqua car-
nis 1.104.b.66
Caro sentiendi uim suscipit, & nullā ali-
uim tribuit 1.31.b.45
Caro minus indiget exsiccatione quàm
neruus 2.108.a.39
Caro minoris necessitatis est, quæ pau-
ciores habet arterias 2.108.a.41
Caro rubea multa humiditatem signifi-
cat 1.133.b.7
Caro dura nascitur supra cutem abscit-
sam 2.136.a.53
Caro non potest generari ex medicame-
to uehementer exsiccante 2.137.b.50
Caro uenenata est mali coloris, fusca
2.148.b.7
Caro non creetur in ulcere, donec illud
mundificatur 2.158.a.20
Caro non oritur super os, quod iā discioo
2.167.a.16
pertum est
Caro quæ bona, & quæ mala 1.283.b.15
Caro quæ melior 1.283.b.28
Caro pinguis qualis 1.284.a.32
Caro illa difficilior putrefcit, quæ paru-
est pinguis, & cuius substantia est sic-
cior 1.284.a.54
Caro minoris est caloris quàm hepar
1.16.b.15
Caro multoties oritur in iuncturis 1.
954.b.63
Caro anatis est impinguiatua 2.247.b.66
Caro gallinæ est impinguiatua 2.247.
b.66
Caro animalium recens natorum mali
chymi est 1.105.a.38
Caro agni annalis spissi multi & boni
nutrimenti est 1.105.a.40
Caro uaccina est multi & spissi nutriti-
ti 1.105.a.31
Caro uaccina spissi multi & mali nutri-
menti est 1.105.b.41
Caro equina spissi, multi, & mali nutri-
menti est 1.105.b.42
Caro salita nutrimentum præstat paucum
& crassum 1.105.a.24
Caro salita spissi pauci & mali nutriti-
ti est 1.105.b.43
Caro assa super prunas multum alit, sed
tarde descendit 1.168.b.41
Caro quæcumque assatur, non cooperia-
tur submergendo immo dimittitur di-
scoperta

Index

scoperta donec euaporet 2.202.a.24
Caro cum affatur, & submergendo coo-
peritur, fit uenenum 2.202.a.27
Caro frixa & affata omnis nocet colicæ
1.836.b.42
Carnis complexio sanguini multum est
propinqua 1.33.b.49
Carnis aqua uicina est naturæ sanguinis
1.104.b.65
Carnis aqua est nutrimentum tenue &
multum 1.105.a.19
Carnis aqua subtilis multi & boni nutri-
menti est 1.105.a.35
Carnis continuas cum est soluta reci-
pit continuitate sicut fuit 2.134.b.23
Carnis generationem, quæ prohibeant
2.137.b.52
Carnis generationem prohibet lenitas,
& humiditas ossium 2.143.a.13
Carnis ulcerum exsiccatio, uel humecta-
tio quomodo ex emplastris augeatur
2.158.a.35
de Carnis nascencia ulceribus 2.158
a.19
Carnis ulcerum creatio conuenientior
est cum emplastris, quam cum pulue-
ribus 2.158.a.41
Carnis nascencia est opus naturæ 2.
161.b.22
Carnes uulnerum medicinz 2.161.
b.45
Carnis facultates 2.335.b.63
Carnis nutrimentum quum non digeri-
tur minoris est noxæ quam panis. 1.
169.a.4
Carnis porcine nutrimentum retine-
tur, nec facile dissoluitur. 1.185.
b.62
Carnis utulinx nutrimentum retinetur
nec facile dissoluitur 1.185.b.62
Carnis facultas 1.284.a.19
Carnis affata, suffocata & corrupta no-
cumenta, & cura 2.202.a.24
Carnis frusti per uomitum reiecti causæ
1.732.b.25
Carnis confortationem, & multitudinē
nutrimenti eius prohibet frixio 1.
895.a.32
Carnis hernia 1.947.b.39
Carni meatus & uentriculi cur non sunt
dati 1.33.b.50
Carni additæ supra uulnera conueniunt
medicinz abstersiue, & exsiccativæ
sine mordicatione 2.161.b.7
Carnem nasci possibile est 2.136.a.50
Carnem facit lacca 1.860.a.63

CARNEM GENERANT

Aristolochia, & proprie longa 1.
258.a.41
Cerusa 1.275.b.5
Ireos 1.321.a.54
Lutum terræ masticeis 1.328.b.41
Plumbum adustum 1.342.a.26
Pix proprie cum thure, & melle 1.
354.a.65
Rosa 1.366.a.53
Gumma pini 1.369.a.66
Sarcocolla 1.371.a.59
Carnem facit nasci medicamen, quod
coagulat sanguinem sanum in carnem
2.137.b.48
Carnem producere medicinas omnes,
quæ sine mordicatione deficiant 1.
222.a.56
Carnem quæ generant in ulceribus 2.

158.a.52
Carnem nasci faciunt quædam medici-
næ in uno corpore & non in alio 2.
143.a.18
Carnem generans oportet ut sit siccius
corpore 2.143.a.33
Carnem putrefacit oleum in ulceribus
profundis 2.113.b.51
Carnem multam qui comedere consue-
uit, si ociosus fuerit, frequenter mi-
nuere sibi debet 1.166.a.42
Carnem uaccinam in calido stomacho
digeri 1.716.b.59
de Carne uulnerum addita 1.161.
b.16

CARNEM ADDITAM

abscindunt

Corallus 1.276.b.18
Calx 1.285.b.1
Chalcitis 1.290.a.65
Ericij cutis cinis 1.300.a.36
Hæmatites puluis 1.300.b.42
Flos æris 1303.b.14

CANCEROSIS VLCERIBVS

confert

Ciceris farina 279.b.24
Fel hircinum 1.305.a.31
Gallæ puluis 1.315.a.1
Chrysocolia 1.323.a.35
Lana adusta 1.336.a.38
Pyrites 1.342.b.66
Papaueris cornuti folia 1.364.b.21
Sarcocolla 1.371.b.1
Sal 1.377.a.17
Tamarisci fructus, & cinis 1.387.
a.31

Carnes affatæ, propter illud quod reti-
netur in eis de uirtute carnis, generat
carnem duram, & pinguedinem 1.
247.b.62

Carnium decoctum generat molliorē, &
teneritudinem non firmam 2.247.
b.64

Carnes affatæ in uentris fluxu 1.807.
a.35

Carnosum corpus absq; pinguedine mul-
ta calidum est & humidum 1.123.
b.27

Carnosa membra alia uillos habent, alia
non 1.33.a.44

Cartamus domesticus est calidus in pri-
mo, sicus in secundo 1.288.b.63

Cartamus alius domesticus, alius silue-
stris 1.288.b.61

Cartamus siluestris est calidus in secun-
do, sicus in tertio 1.288.b.62

Cartamum est calidum, & siccum ad ter-
tium 1.313.a.64

Cartilago & eius usus 1.30.b.48

Cartilago ensiformis 1.45.b.37

Cartilago clypealis 1.55.b.56

Cartilago peltalis 1.55.b.56

Cartilago arytænotides 1.56.a.4

Cartilago coopertoralis 1.56.a.4

Cartilago cymbalaris 1.56.a.4

Cartilago non incarnatur 2.150.a.33

Carui calidum est & siccum in secundo
1.281.b.48

Cafeus qui melior 1.277.a.43

Cafeus recens est frigidus, & humidus
in tertio 1.277.a.38

Cafeus nutrimentum præstat paucum &
crallum 1.205.a.24

Cafeus salitus, & non salitus est malus
stomacho 1.277.b.15

Cafeus salitus antiquus est calidus, & si-
cus in tertio 1.277.a.39

Cafeus affatus facit sitim 1.805.b.13

Cafei species 1.277.a.36

Cafei affati unc. 1. in fluxu uentris sisten-
do est fortior omni re 1.805.b.17

Cafei aquæ descriptio 1.785.b.60

Cafei aquæ facultas 1.856.a.55

Cafeationis lactis in mammilla causæ 1.
680.a.28

de Casu, & offensione 2.145.b.4

Casus nocumenta magna 2.145.b.17

Casus signa 2.145.b.29

Casus cura 2.145.b.60

Casus læsiones cur non accidunt infanti-
bus, quæ accidunt puberibus 2.145.
b.11

Casus impedit, & lædit cum contusione,
& attritione 2.145.b.3

Casus locus cadentis cum non rubet, tūc
locus est nervosus 2.145.b.45

Casus, & offensionis timor propter acci-
dentia, quæ sequuntur 2.145.b.4

Casus timor maior est in corporibus ma-
ioribus 2.145.b.10

ad Casum medicinz conuenientes 2.
146.a.5

ad Casum melior medicina est mumia
pura cum oleo sambucino, & uino 2.
146.a.11

Casibus multiplicantur glandulæ. 2.
145.b.13

Casii fractura, & eius cura 2.188.a.43

Cassia, & cinnamomum sunt medicinz
fortiores omnibus medicinis aromati-
cis alijs 1.752.a.20

Cassia fortius est cinnamomum 1.752.
a.19

Cassia lignea 2.335.b.56

Cassia fistula 1.197.a.53

Cassia fistula quæ melior 1.293.b.9

Cassia fistula est æqualis in caliditate, &
frigiditate, & est humida 1.293.
b.12

Cassia fistula est res congrua in curationi-
bus renum 1.857.a.7

Cassia fistula soluit, & maturat cum faci-
litate 1.856.a.58

Cassia fistula soluit sine nocumento, &
absq; mordicatione, adeo quod ipsa
est conueniens prægnantibus, & sol-
uit eas 1.293.b.26

Cassia uis 1.752.a.14

Cassia fistulæ quæ substituenda. 1.293.
b.29

Cassia fistulæ de corticibus quatuor au-
reos quum in potu sumit mulier, parit
statim 1.928.b.38

Castoreum quod electum 1.276.b.48

Castoreum est calidum in fine tertij uf-
que ad quartum, & siccum in secundo
1.276.b.59

Castoreum uenenum esse, & quod eius
antidotum 1.277.a.26

Castoreum interficit in die uno 2.197
b.26

Castoreum interficiens uno die est ni-
gum, & foetidum, & cinerulentum
2.197.b.27

Castoreum succurrit opij corruptioni. 1.
736.b.5

Castoreum cum rancidum fit, accidunt
ex eo accidentia birsen calidi cū strā
gulatione 2.197.b.24

Castratorum ulcera consolidat
Vnguentum nigrum 2.303.b.15
Castoreum

Index

Castoreum esse maximi iuuamenti in in-
flatione 1.728.b.32
Castorei colicæ mirè confert 1.833.
a. 48
Castoreum in singultu habet propria-
tem mirabilem 1.739.b.13
Castorei nocumenta 2.197.b.23
Castorei assumpti cura 2.197.b.29
Castoreo quæ substituantur 1.277.a.31
Castrati adeps 1.264.b.46
Castratione quando opus sit 1.982.a.25
Catarrhus qui uocetur 1.84.a.66
Catarrhi hyeme quando multiplicentur
1.94.a.24
Catarrhi curatio 1.636.b.64
Catarrhi curatio 1.660.a.34
Catarrhum patienti non conuenit bal-
neum, nisi sit adultius 2.110.b.26
Catarrhus stomachi ulcus inducere 1.
725.b.58
quia Catarrhum hydropicus patitur in
pluribus horis, redit inflatio in spatio
trium dierum 1.771.b.57
Catarrhum qui habet, illi non accidit
splen 1.790.a.49
Catarrho uentris fluxus 1.798.b.62
in Catarrho prohibendo lutum armenū
est mirabile 1.625.b.55

CATARRHO CONFERT

- Lutum Armenum 1.328.a.50
- Storax 1.330.b.15
- Lac caprinum 1.333.b.31
- Laurus 1.337.b.50
- Storax 1.371.b.26
- Sandaracæ fumus 1.377.b.40
- Spina ægyptia 1.385.b.46

CATARRHIS CAPITIS
conferentia composita

- Philonium romanum 2.268.a.8
- Sirupus de papauere 2.288.a.46
- Trochisci stellæ 2.292.a.55
- Medicamen 2.316.a.38

Cati morfus & cura 2.216.a.35
Causa quid sit apud medicos 1.81.b.34
Causa ut in corpus agar tria sunt necessa-
ria 1.87.b.44
Causa una in diuersis corporibus diuer-
fos quandoque morbos producit. 1.
87.b.50
Causa dierum, & periodorum crisis 2.
101.a.40
Causa leui perficitur quodcuq; sua-
pte natura ad aliquid proclinet. 2.
326.a.57
Causa efficiens uniuersalis 2.371.b.47
Causæ primitiue mouent antecedentes
2.8.a.22
Causæ quot sint credere debet medicus
1.8.b.8
Causæ crisis permutationis sunt duæ 2.
84.b.47
Causæ antecedentes & coniunctæ quo
differant 1.87.b.1
Causæ antecedentes quæ 1.87.b.5
Causæ antecedentes & primitiue quo
differant 1.87.b.5
Causæ primitiue & antecedentes quo
differant 1.87.b.5
Causæ coniunctæ & antecedentes quo
differant 1.87.b.1
Causæ coniunctæ & primitiue quo dif-
ferant 1.87.b.10
Causæ primitiue & coniunctæ quo dif-
ferant 1.87.b.10

Causæ coniunctæ quæ 1.87.b.20
Causæ primitiue quæ 1.87.b.22
Causæ omnes aut sunt per se aut per ac-
cidents 1.87.b.35
Causæ sanitatis morbi & dispositionis
mediæ sunt tres: antecedentes, primiti-
uæ, & coniunctæ 1.87.a.45
Causæ antecedentes & coniunctæ com-
municant in hoc, quod ambæ sunt cor-
poræ: humorales, aut complexiona-
les, aut compositionales 1.87.a.51
Causæ coniunctæ & antecedentes in quo
communicant 1.87.a.51
Causæ primitiue quæ 1.87.a.54
Causæ aliæ habent uicarium, aliæ non
habent 1.87.b.55
Causæ dispositiones corporis mutantes
aut conseruantes aliæ necessariae sunt
aliæ non necessariae 1.87.b.60
Causa morbosæ & salubres aliæ necessa-
riæ, aliæ non necessariae sunt 1.87.b.60
Causæ primitiue & antecedentes in quo
communicant 1.87.a.61
Causæ antecedentes & primitiue in quo
communicant 1.87.a.61
Causæ coniunctæ & primitiue quo con-
ueniant 1.87.a.64
Causæ primitiue & coniunctæ quo con-
ueniant 1.87.a.64
Causæ calfacientes, quæ 1.112.a.22
Causæ humectantes, quæ 1.112.b.53
Causæ siccantes quæ 1.113.a.3
Causæ non necessariae, quæ 1.109.b.45
Causæ extrinsecus incidentes duobus
modis operantur 1.109.b.53
Causæ maxime perspicuæ cur incognitæ
nobis uideantur 2.326.b.60
Causæ coniunctæ quæ 2.371.b.41
Causæ antecedentes 2.381.b.46
Causæ efficientes quæ 2.371.b.57
Causæ frigidorum morborum 2.371.a.3
Causæ meatus obstruentes 2.372.b.15
Causæ meatus laxantes 2.372.b.36
Causæ ægritudinis in stō. 2.372.b.42
Causæ magnitudinis uel paruitatis mem-
brorum quæ sint 2.372.a.44
Causæ formæ corrumpentes 2.372.a.50
Causæ asperitatis & lenitatis 2.372.b.51
Causæ solutionis continui 2.373.a.19
per Causæ inuentionem oia cognoscuntur
1.728.a.18
Causarū quatuor sunt species 1.7.b.49
Causarum necessariarum sex sunt gene-
ra 1.87.b.63
Causarum antecedentium exemplum. 1.
87.b.25
Causarum coniunctarum exemplum 1.
87.b.27
Causarum primitiuarum exemplum. 1.
87.b.30
Causarum infrigidantium species 1.
112.b.13
Causas infrigidantes Galenus in sex ge-
nera solet comprehendere 1.112.b.39
Causarum morborū diuisio 2.371.b.36
Cās calfacientes Galenus oēs in quinque
gribus cōprehendere solet 1.112.a.66
Cauarus serpens 2.211.a.19
Cauda equi est frigida in primo, sicca in
secundo 1.295.a.6
Caudæ iuncturarum dislocatio 2.
173.a.1
Cauerna quid secundum aliquos. 2.
153.a.15
Cauerna nominatur ulcus profundum,
cuius caro non induratur 2.153.
a. 14

Cauernam quidam nominat illud, quod
inflectitur sub carne & dilaturatur in ea
2.153.a.17
Cauernæ sunt uelocis conuersionis ad fi-
stulas 2.156.a.15
Caulis syluestris calidus est in primo, he-
cus in secundo 1.282.a.51
Caulis species 1.282.a.51
Caulium substantia commista est ex ma-
teria terrea stiptica & subtili absterfi-
ua nitrosa 1.234.b.57
Causon est febris colerica 2.37.b.12
Causon est secundum duos modos aut
est cholericæ, aut phlegmaticæ. 2.
41.b.12
Causon cholericæ fit aut intra uenas to-
tius corporis, aut in uenis propinquis
cordi, aut in uenis partium oris stoma-
chi, aut in hepate 2.41.b.15
Causon phlegmaticæ fit ex phlegmate
salso putrefacto in uenis uicinis cor-
di 2.41.b.18
Causon est de genere cōtinuæ 2.37.b.29
Causon habet accidentia uehementia 2.
37.b.32
Causon fit circa cor, & in uenis oris sto-
machi, aut in partibus hepatis, & in
partibus nobilibus uicinis cordi 2.
37.b.34
Causon cum habet uehementiora acci-
dentia, quam tertiana est etiam bre-
uioris spatij 2.41.b.24
Causon in infantibus leuior est propter
humiditatem eorum 2.41.b.31
Causon aliquando accidit cum proli-
matione somni propter eleuationem
uaporum ad caput 2.41.b.32
Causon plurimum consumitur cum uo-
mitu, & solutione uentris, aut sudore,
aut fluxu sanguinis narium 2.41.b.40
Causon cum accidit infantibus, abhorret
illi mamillas 2.42.a.55
Causoni non cōuenit phlebotomia, quia
auget inflammationem nisi adsit tardi-
tas aquæ, & rubedo 2.42.a.33
Causoni aqua frigida usq; ad fatietatem
confert nisi sit aliquid impediens 2.
42.a.52
Causoni ex phlegmate salso magis con-
fert balneum 2.42.b.22
Causon, & similia attrahunt mortem in
statu paroxysmi. 2.99.a.15
Causonis signa quæ 2.43.a.10
Causonis scim tulsis sedat 2.43.a.10
Causonis tremor quare ex mentis alie-
natione resoluitur 2.41.b.36
Causonis cura est cura tertianæ pueri 2.
42.a.30
in Causone uehementia scitis fit propter
causam pulmonis 2.42.a.13
Causonicum tremore superueniens me-
tis permixtio resoluit tremorem ex
Hip. sent. 2.41.b.34
Causonidis caliditas est uehementis acui-
tatis, quia materia est sparsa ad exte-
riora 2.76.a.62
Causonidis caliditas est minus salua cali-
ditate tertianæ, quia augetur inflama-
tio eius manui tangenti, in tertiana
uero minuitur 2.38.a.20
Causonides pueris plurimum accidit
2.41.b.30
Causonides in iuuenibus plurimum ac-
cidit 2.41.b.30
Causonides raro accidit senibus, & cū
eis accidit pereunt, quia non sunt
in eis nisi a causa ualde fore, & eorum
uirtutes

Index

virtutes sunt debiles 2.41.b.26
 Cauterium non administratur, cum cancer fuerit prope membra principalia 2.127.a.53
 Cauterium cum medicinis acutis quomodo fiat in curatione fistulae 2.161.a.17
 Cauterium melius est ex auro 1.223.b.4
 Cauterium membro profundo apponendum ubi est, quid agendum 1.223.b.7
 Cauterium melius, & uelocius sanabile est, quod fit cum cauterio auri 1.266.b.62
 Cauterium molaris dentis 2.314.b.48
 Cauterium quale in ruptura aquae 1.949.b.54
 Cauterium securitatem facit sciaticae 2.955.b.28
 Cauterium in iuncturam dolore qualiter, & cum quibus faciendum 1.963.a.3
 Cauterij operatio in extractione ueneni morifonum 2.214.a.59
 Cauterij unguentum 2.304.a.5
 in Cauterio apponendo quae obseruanda 1.223.b.17
 Cauteria in capite cum cautela fiant 2.131.b.45
 Cauteria qua ratione admonenda 2.390.b.50
 Cauteria in ascite quot esse debeant 1.776.a.53
 Cauteria in ascite quando facienda 1.776.a.49
 Cauterizatio conuenit membro inciso propter putrefactionem 2.114.b.49
 Cauteriorum usus in leprosis 2.132.b.22
 Cauterizationis utilitas 1.223.a.64
 Cauterizatio quomodo faciendi in dentium dolore 1.593.a.51
 Cauterizatiua medicina 2.322.a.62
 Cauterizantes medicinae 2.152.a.34
 de Caezefati serpente 2.211.b.3
 Cedrus est calida, & sicca in quarto 1.289.a.37
 Centaurea 2.101.b.2
 Centaurea calida & sicca est in tertio 1.288.b.26
 Centaurae species 1.288.b.14
 Cerata non administrantur, ubi timeatur putrefactio, neque ubi multiplicatur partes fracturae 2.181.a.29
 Cerebrum comparatione cordis & hepatis est frigidum 1.112.b.61
 Cerebrum frigidum est 1.112.a.61
 Cerebrum sensum praebet non absolute secundum quosdam 1.317.b.38
 Cerebrum facultatem suscipit & tribuit 1.317.b.34
 Cerebrum sensoria uis est principium 1.322.a.43
 Cerebrum sua excrementa ad loca reijcit, quae post aures 1.342.a.5
 Cerebrum expurgatur per suturas 1.38.a.60
 Cerebrum neruorum principium est duobus modis 1.64.a.5
 Cerebrum sedes est uirtutis animalis 1.75.a.40
 Cerebrum & uterus stomachus consentiunt in morbis propter cointinuitatem neruorum inter ea 1.86.b.16
 Cerebrum frigidum temperamento quid fortius reddat 2.111.b.16
 Cerebrum cur mollius carne 1.24.a.63
 Cerebrum siccant uigiliae mulier 1.101.b.43
 Cerebrum mundificant

Sternutatio ex auricula muris 1.253.a.60
 Aristolochia cum pipere 1.258.a.51
 Agaricum 1.267.a.45
 Coloquintida 1.279.a.24
 Myrrha 1.344.a.12
 Anemones succus 1.383.a.9
 Cerebrum debilitant uigiliae 1.101.b.43
 Cerebrum debile habens uino abstineat, nisi pauco & misto 1.170.b.48
 Cerebrum offendit uehementer uini potus ieiuno & a motu forti 1.170.b.32
 Cerebrum forte cui est non cito inebriatur uino 1.170.a.43
 Cerebrum frigidum est, & humidum 1.278.a.50
 Cerebrum refrigerandum non est uehementi infrigidatione 1.187.a.13
 Cerebrum quomodo ex stomachi affectionibus in consensum trahatur 1.688.a.50
 Cerebrum quandoque communicare uel siccatur 1.868.b.11
 Cerebrum communicat matri 1.940.a.6
CEREBRVM ABSTERGENTIA
 composita
 Confectio anacardina 2.265.b.29
 Confectio de hyacintho 2.270.b.55
 Hiera faneligoris 2.275.b.20
 Pillulae albaromachi 2.298.b.36
 Caput purgum 2.308.a.49
 Cerebri basis 1.39.a.60
 Cerebri dispositiones quomodo cognoscantur 1.12.a.35
 Cerebri & hepatis humiditatem non temperat cordis siccitas 1.12.a.66
 Cerebri frigiditas non peruenit ad cordis & hepatis caliditatem temperandam 1.12.a.63
 Cerebri affectiones a stomacho 1.668.a.54
 a Cerebri postremo motorij nerui plurimum oriuntur 1.64.a.50
 Cerebri neruorum par quartum 1.65.b.38
 Cerebri neruorum par quintum 1.65.b.45
 Cerebri neruorum tertium par 1.65.a.55
 Cerebri neruorum par secundum 1.65.a.42
 Cerebri neruorum par sextum 1.66.a.20
 Cerebri neruorum par septimum 1.66.b.27
 Cerebri rete admirabile 1.70.a.16
 Cerebri apostema frigidum non facit crisi per fluxum sanguinis natum 1.93.b.33
 Cerebri apostematibus confert Cucurbita 1.291.b.38
 Cerebri oppilationes aperit Ocimum gariophyllum 1.306.a.22
 Narcissus 1.349.b.15
 Cerebri complexionem corrumpunt uigiliae mulier aliquo siccitatis modo 1.101.b.43
 Cerebri exitura laudabilior est, cuius eruptio est ad duos uentriculos anteriores, quoniam ambobus sunt meatus, sicut nalis, & aures 2.116.b.55
CEREBRI AEGRITVDINIBVS
 conferentia composita

Confectio de hyacintho 2.270.b.55
 Hieralogodon 2.273.a.52
 Cerebri complexionem cognoscere ex colore oculi est difficile 1.124.b.2
 Cerebri uulnus interficit 2.135.a.37
 Cerebri exitura deterior est, cum rumpitur ad uentriculum posteriorem, quia non inuenit meatum ad exteriora 2.116.b.54
 Cerebri complexionem corrumpit ebrietas frequens 1.170.b.35
 Cerebri apostema, quandoque singultus significat 1.738.a.48
 Cerebro seruiunt hepar & nerui 1.32.a.64
 Cerebro infantis apostemate calido correpto quid agendum 1.158.b.7
 Cerebro nisi superiorem locum habet quem habet, res male cederet 1.119.b.41
 in Cerebro spiritus acquirit complexionem, qua disponitur ad receptionem uirtutum sensus, & motus 2.324.b.6
 ex Cerebro spiritus affert uirtutes animae, ut putant aliqui 2.324.b.25
 ex Cerebro euacuandum non est totum quod oportet in una hora 1.187.a.12
 Cerebra quae meliora 1.278.a.47
 Cerebralis fluxus curatio 1.815.b.64
 Ceruorum carnes cum grossitudine sua sunt uelocius descensionis 1.284.b.42
 Cerui adeps est uehementis calefactionis 1.264.b.51
 Cerui cornu adustum, statim sedat dolorem colicæ ut aiunt 1.833.b.30
 Cerui caudæ extrinsecum nocumenta 2.202.b.10
 Cerui caudæ extremitatis assumptæ cura 2.202.b.14
 Cerusa frigida & sicca est in secundo 1.275.a.62
 Cerusa bibita uehementer corpus mutat, epichemata uero non 1.110.a.7
 Huius aut rei causam uide ibid. lin. 29
 Cerusæ assumptæ cura 2.194.b.17
 Cerulam bibentis, quæ nocumenta addant 2.194.b.2
 Chamædrys quando colligenda 1.280.b.28
 Chamædrys calidus, & siccus est in tertio 1.280.b.30
 Chamædrys quæ substituatur 1.280.b.51
 Chamædrys nocumenta 2.196.a.12
 Chamædrys dosi interficiens est. 3. ij. 2.196.a.23
 Chamædrys assumptæ cura 2.196.a.30
 Chamædrys niger interficit 1.294.b.36
 Camemilla calida, & sicca est in primo 1.275.b.20
 Chamemilla caliditas est similis caliditati animalis 1.275.b.31
 Chamemilla species 1.275.b.12
 Chamemilla quid substituatur 1.275.b.52
 in Chamemilla uirtus est resolutiua & stiptica 1.274.b.52
 Chalcitis est calidus, & siccus in tertio 1.290.a.56
 Charta calida est in primo, sicca in secundo 1.291.a.63
 Chelidonium maius hirudinis pullorum usum restituit 1.394.b.13
 Cholera generatur ex putrescente sanguine 2.42.b.43
 Cholera putrescens facit tertianum motum 2.21.b.28
 Cholera putrescens tertianam efficit 2.18.a.3
D Cholera

Index

- Cholera tertianæ periodicæ** est in carne, & ad partes cutis 2.37.b.36
Cholera tertianæ continuæ est sparsa in uenis corporis, quæ elongantur à corde 2.37.b.38
Cholera generatur per adiutorium calefacientium 1.964.a.51
Cholera fit ex sanguine, quum corpus superflue calefit 1.782.b.56
Cholera naturalis est spuma sanguinis 1.23.a.11
Cholera quando non egreditur post crifim cum urina, & aliis egreditur cum fluxu uentris 2.84.b.4
Cholera quandoque putrefcit intra uenas, quandoque extra, si extra fit interpolata, si intra fit continua febris 2.18.a.9
Cholera exsiccat uehementer faciem 1.784.b.10
Cholera secundum plurimum soluit naturam 1.823.b.64
Cholera abstergit 1.802.a.35
Cholera abluit intestina 1.687.b.10
Cholera refilit aquositati aliquo modo 1.776.a.31
Cholera procedit ab hepate, & felle 1.810.a.4
Cholera quando in hepate, aut felle retinetur, hepar fit calidius 1.783.a.44
Cholera per quam uiam ab hepate ad fel transmittatur 1.740.a.57
Cholera supra fel retenta quæ ægritudines fiant 1.781.b.29
Cholera ex hepate plurimum effunditur ad stomachum 1.687.b.17
Cholera utraque ab innato calore, non concoquitur, sed ab extraneo corrumpitur 1.22.a.52
Cholera æruginosa in stomacho magis generatur 1.23.b.4
Cholera æruginosa peior est omnibus cholæræ speciebus 1.23.b.23
Cholera æruginosa est de ueneni substantia 1.23.b.26
Cholera æruginosa calidior est omnibus cholæræ speciebus 1.23.b.23
Cholera æruginosa ex prafina generatur uita 1.23.b.8
Cholera prafina in stomacho magis generatur 1.23.b.4
Cholera prafina ex uitellina uita generatur 1.23.b.6
Cholera citrina pura uenit ex felle ad intestinum iciumum 1.797.a.33
Cholera nigra naturalis quæ 1.23.b.28
Cholera nigra naturalis sapore est interdulcedinem & pôticitatē 1.23.b.29
Cholera nigra alia naturalis, alia non naturalis 1.23.b.27
Cholera nigra naturalis sanguinem restringit, confortat, & inspissat 1.23.b.39
Cholera nigra non naturalis non est admodum hypotasis, sed ad modum cinereitatis 1.23.b.64
Cholera nigra excitat facultatem attractiuam 1.23.b.60
Cholera nigra raro generatur in corporibus albis & lenibus 1.117.b.48
Cholera nigra ex phlegmate 1.24.a.19
Cholera nigra appetentiam quomodo excitet in uentriculo 1.81.a.8
Cholera nigra est frigida, & sicca longinquā a proportionalitate animalis 1.839.b.15
Cholera nigra in fine ætatis augetur 1.92.b.45
Cholera notha ob mutationē in sui substantia multiplex 1.23.a.62
Cholera notha & famosa multiplex 1.23.a.45
Cholera maioris & minoris famæ quæ 1.23.a.40
Cholera minoris famæ duobus modis generatur 1.23.a.52
Cholera rubea alia naturalis, alia non naturalis 1.23.a.9
Cholera rubea non habet sedimentum 1.24.a.10
Cholera rubea, quum putrefcit, eius subtilē resoluitur, & spissum remanet & fit cholera nigra adusta non hypotasis sua 1.24.a.18
Cholera rubea ætate augetur 1.92.b.44
Cholera rubea est uehementis caliditatis 1.839.b.13
Cholera generationis causæ extraneæ quæ 1.782.b.62
Cholera generationis causa esse fortiorē causa generationis melancholiciæ secundum aliquos 1.783.b.66
Cholera generatio ratione ciborum 1.782.b.57
Cholera multitudinis generationis causæ 1.782.b.43
Cholera diuisio & temperamentum 2.368.b.46
Cholera dominantis signa 2.377.b.7
Cholera digestio est eius inspissatio 2.25.b.33
Cholera effusa ad stomachum curatio 1.719.a.56, & b.5
Cholera naturalis usus duplex 1.23.a.17
Cholera non naturalis duplex modus 1.23.a.36
Cholera nigræ uariæ species 1.24.a.19
Cholera nigræ causæ 1.29.a.38
Cholera nigræ naturalis usus 1.23.b.34
Cholera nigræ multitudo quæ ex causa cum Cholera nigræ multitudine bonorum humorum generatio minuitur 1.29.a.57
Cholera nigræ redundantis signa 1.127.b.41
Cholera nigræ naturalis stomachum roborat, & famem facit 1.23.b.47
Cholera rubæ causa materialis quæ 1.29.a.28
Cholera rubæ causa efficiens est calor igneus, & proprie hepatis 1.29.a.26
Cholera rubæ redundantis signa 1.127.b.28
Cholera rubæ euacuatio surditatē auferit 2.381.a.38
CHOLERAE CONFERENTIA composita
Confectio algere 2.261.b.27
Sal 2.284.a.18
Sirupus acetosus 2.285.a.53
Sirupus de fructibus 2.288.a.14
Trochisci Andromachi absterfui 2.295.a.22
Pilule filij huibre 2.299.a.9
Oleum de cucurbita 2.302.a.11
Sirupus de fructibus 2.320.a.37
Clystere 2.320.b.27
CHOLERAE SOLUTIVA composita
Sirupus acetosus sol. 2.286.a.36
Sirupus de absinthio 2.289.a.43
Pilule aggregatiuæ 2.279.a.25
CHOLERAE VOMITVM sedantia composita
Hiera menifon 2.318.b.6
Cholera generat hepar 1.782.b.46
Cholera gignit generati morsus 1.782.b.65
Cholera gignit pediculi uulturis punctura 1.782.b.66
Cholera gignit uespæ grossæ perculsio 1.783.a.2
Cholera facit fel leopardi 1.783.a.2
Cholera fel uiperæ 1.783.a.2
Cholera generari in quibusdam intestinis 687.b.57
Cholera generari in stomacho calido 1.687.b.60
Cholera quam fel non attrahit, quæ mala sequantur 1.781.b.27
Cholera corrumpere digestionem 1.689.b.21
CHOLERAM TEMPERANT
Acetosa 1.259.a.26
Citri acetositas 1.274.b.43
Granatum 1.315.b.37
Myrobalani 1.339.b.19
Portulacæ 1.358.a.24
Rosa 1.366.a.27
Spinachia 1.372.a.47
Cholera intestinis expurgandis conferre 1.207.b.7
ad Cholera dulcia facile conuertuntur 1.746.b.39
Cholera qualiter hepar sanum expellat 1.785.a.14
Cholera uomitu esse facilem 1.197.b.25
Cholera nigram uomēs quomodo curandus 1.106.a.21
CHOLERAM LENIUNT
Atriplicis semen 1.291.b.9
Cucumer 1.291.b.64
Oleum amigdalinum 1.354.a.51
Oleum laurinum, & rutaceum 1.354.a.65
Oleum oliuarum syluestrium 1.355.a.39
Oleum rosatum 1.355.a.40
Pruna dulcia 1.357.b.42
Plyllium 1.358.a.5
Portulaca 1.358.a.32
Oleum papaueris cum oleo rosato 1.364.b.39
Rosa 1.366.a.56
Ruta 1.367.a.3
Torpedo 1.369.b.58
Castoreum 1.277.a.7
Camphora 1.280.a.35
Capparis radices cortices masticæ 1.282.a.27
Dannulæ caro cum uino bibita 1.284.b.19
Cedrus 1.289.a.49
Cucumer asinus 1.292.a.54
Additiones illæ, quæ sunt in genuis qui bibitæ cum aceto 1.300.a.7
Cyclamen 1.308.a.37
Galbanum 1.315.b.7
CHOLERAM

Index

CHOLERAM EDVCVNT.

Abfinthium 1.250.a.33
Eleomeli 1.252.b.59
Aristolochia 1.258.a.63
Aloe 1.263.b.5
Allium 1.265.a.56
Agaricum 1.267.a.58
Aqua cafei, præsertim cum melle 1.277.b.26
Coloquinthida 1.279.a.39
Centaurea minor 1.288.b.58
Elleborus niger 1.391.a.58
Ireos 1.321.b.20
Hyperici fuccus 1.322.a.9
Mandrora lac 1.322.b.55
Myrobalani citrini 1.339.b.39
Nasturtium 1.349.a.43
Polipodium 1.358.b.10
Squillæ sirupus, & eius acetum 1.370.b.5
Scamonea 1.378.b.53
Cannabis semen 1.383.a.49
Tamarindi 1.388.a.45
Manna 1.388.b.55
Thymum 1.389.b.65
Viola ficca 1.392.a.8
in Choleram ciborum conuersionis cau-
se 1.782.b.58
Choleræ euacuantia 1.834.a.15
Choleram educunt myrobalani citrini 1.810.a.14
Choleram subtilem euacuantia 1.698.a.53
Choleram educuntia medicamenta, & doses 2.386.a.22
Choleram soluuntia medicamenta 1.785.b.55
Choleram nigram generare digniora sunt apostemata frigida 1.783.a.27
Choleram nigram educunt
Aloe 1.263.a.53
Calamentum montanum 1.287.b.58

CHOLERAM ADVSTAM soluunt

Cassia fistula 1.293.b.25
Aqua cafei 1.334.a.21
Volubilis aqua 1.393.b.65
Cerebri oppilationibus confert
Melissa 1.271.a.49
Maiorana 1.343.a.30
Cholericus cibo humectante & infrigidante indiget 1.165.b.48
Cholericus uentofatus quid post uentofas comedere debeat 1.217.a.65
Cholerici humores quomodo corrigendi 1.209.b.64
Cholerici humores educuntur solutio-
ne uentris cum hiera picra 1.774.a.36
Cholerici morbis à uenæ sectione ces-
sandum 2.389.a.60
Cholerici plurimi frigida actu conue-
niunt 1.817.b.64
Cholerica passio quid 1.801.b.21
Cholerica passio quomodo fiat 1.801.a.42
Cholerica passio quæ incolumior 1.801.b.25

CHOLERICAE PASSIONI conferunt

Calamentum 1.287.b.51
Menta cum granis granati 1.346.b.16
Cholerica febres tres sunt, tertiana con-

tinua, tertiana periodica, & caulon
2.37.b.11

Cholerica passio mala quæ 1.801.b.25
Cholerica passio quando ex potu aquæ frigida multiplicetur 1.801.b.63
Cholerica passio in quo tempore magis accidat, & in quo minus 1.801.b.59
Cholerica passionis causa 1.801.b.25
Cholerica passionis curatio 1.817.a.34
Cholerica passionis materiæ multo-
tiens balneum fit causa 1.819.a.10
in Cholerica passioni apto materiam non esse præparandam 1.200.b.15
Cholerica passioni assuetus minus ma-
li patitur ab ea, quam non assuetus 1.801.b.56
Cholerica passionis à cibis grossis cu-
ratio 1.818.a.14
Cholerica passioni aptitudo ab euacua-
tione prohibet 1.193.a.49
Cholerica materiæ signa 1.957.b.38

CHOLERICAE PASSIONI conferentia composita

Theriaca magna 2.256.b.3
Mithridatum 2.258.a.47
Confectio 2.271.a.49
Electuarium de zingibere 2.281.b.65
Confectio Aristomacis 2.317.a.18
Hiera menifon 2.318.b.6
Clystere 2.320.b.27
Cholerica passioni cuminum est iuua-
tum ualde 1.817.a.9
Cholericam passionem melones com-
mouent 1.801.b.66
Cholericam passionem commouent chry-
somela 1.801.b.66
Cholericam esse materiam febris ter-
tiæ ex eius uehementia comprehen-
ditur 2.76.a.34
Cholerica passione affectis tolerare fi-
tim confert 1.801.b.51
Cholerica passione laborantibus multi-
plicatur sitis 1.801.b.49
in Cholerica passione sitis 1.817.a.42
in Cholerica passione sitis curatio 1.818.b.36
in Cholerica passione sitis, & febris si-
gnificant, quod solutio uentris per-
mutatur ad sanitatem 1.817.b.43
in Cholerica passione fiat permutatio
de una medicina ad aliam 1.817.a.51
in Cholerica passione spasmi curatio 1.818.a.52 & b.53
in Cholerica passione singultus curatio 1.818.a.52
in Cholerica passione omnes medicinae
sunt stomatice 1.818.b.52
in Cholerica passione infantium est plus
timoris 1.801.b.59
in Cholerica passione secundum pluri-
mum sunt fluxus uentris, & uomitus 1.801.b.39
in Cholerica passione cum medicamen-
to solutio miscendum esse uomitiu 1.200.b.18
in Cholerica passione quando fluxus nō
retinendus, & quando retinendus 1.817.a.30
in Cholerica passione febris 1.817.a.43
Cholerica passione affectis cur multo-

ties accidat pulsus destructio 1.801.b.52

ex Cholerica passione urinæ ardor 1.802.a.2

Cholerica superfluitates capitis mundificat

Aloe 1.263.a.46

Cholericas superfluitates stomachi mundificat

Aloes 1.263.a.60

Cholerica corpora si famem tolerant, quæ accidentia insequantur 2.30.b.53

Cholericarum febrium accidentia quæ 2.37.b.39

Cholericarum feb. motu, ut plurimum est ad superiora, & ad id, quod apparet de corpore, & cute 2.37.b.45

Cholericis conferunt

Acetum 1.266.b.1

Storax 1.330.b.16

Chorda est dura ualde, & non est pannicularis in eius duritie 2.162.b.41

Chordarum lacerorum uulneribus quæ dispositiones accidunt 2.162.a.66

Choryzam maturant auellana affixæ comestæ cum pauco pipere 1.255.b.46

Chronicus morbus, & signa, & uictus ratio 2.378.b.20

Chronicarum infirmitatum origo corruptio est digestionis 1.716.b.64

Chryfocolla est calida ualde 1.323.a.23

Chryfomela quæ meliora 1.285.a.34

Chryfomela sunt frigida, & humida in secundo 1.285.a.39

Chryfomela quum sumuntur quæ accipiunt 1.285.a.36

Chryfomela commouent cholericam passionem 1.801.b.66

Chryfomeli nucleorum oleum est calidum, & siccum in secundo 1.285.a.40

Chylus quid 1.28.b.37

Chylus est naturæ propinquæ phlegmati 1.687.b.52

Chylum mēsaica quandoque conuertunt ad sanguinem cōuersione aliqua 1.740.b.41

Chylum album hepar rubificat, & facit ipsum sanguinem 1.678.a.96

Chylosorum materierum multitudinis causæ 1.767.a.61

Chylosæ uentris solutionis causæ 1.767.a.51

Chymus corruptus est materia uermium 1.843.b.23

Cibus melius est qui melius sapit 1.166.a.53

Cibus laudabilior qui 2.370.a.45

Cibus quando sumendus 2.344.b.38

Cibus quando & ubi sumendus 2.382.b.20

Cibus assumendus non est nisi fame urgente & stomacho ac intestinis a poris alimēto exoneratis 1.165.a.27

Cibus quando non sit necessarius 1.706.b.13

Cibus indiget quiete, & somno, ulque quo bona fiat digestio 1.715.b.24

Cibus ut uelociter descendat, facit somnus super dextrum latus 1.718.b.35

Cibus quando tarde digeritur, descendit tarde 1.718.a.33

Cibus pinguis faciat uelociter 2.250.b.60

Cibus conuersus ad similitudinem hepatis est sanguis 1.740.b.45

Cibus quomodo fiat uentofus 1.727.a.14

Index

Cibus assumendus non est nisi post defiderium 1.164.b.61
 Cibus semel in die sumptus stomachis pluribus continet 1.701.a.58
 Cibus conturbatus qui 1.802.a.36
 Cibus infrigidans, & humectans in febribus cōueniens ē Kist hordei 2.39.a.56
 Cibus minuitur aut prohibetur in acutis morbis ut plurimum 1.185.b.29
 Cibus minuitur etiam in chronicis morbis sed minus quā in acutis 1.185.b.31
 Cibus est stomacho inconueniens aut propter quantitatem, aut propter qualitatem 1.702.a.3
 Cibus si acetat in stomacho, quomodo corrigatur 2.39.a.34
 Cibus in stomacho quanto tempore remaneat 1.720.a.52
 Cibus cur in stomacho corrumpatur 1.716.b.38
 quibus Cibus corrumpitur in stomacho, qualis uictus esse debeat 1.807.a.59
 Cibus ā stomacho ut descendat causa naturalis est digestio 1.720.a.39
 Cibus in quo stomacho parum alteretur 1.720.a.60
 Cibus leuis, quum nō digeritur, corrumpitur 1.715.b.29
 Cibus grauis quomodo se habeat ad digestionem 1.715.b.27
 Cibi assumendi antiquorum consuetudo 1.168.b.36
 Cibi quantitas & qualitas quomodo differant 1.185.b.9
 Cibi substantia qualis sit 2.353.b.14
 Cibi debilis substantiæ qui 2.352.b.35
 Cibi debilis substantiæ quæ faciunt nocumenta 2.352.b.45
 Cibi fortis substantiæ qui 2.352.b.62
 Cibi fortis substantiæ quæ faciunt symptomata 2.352.b.64
 Cibi actio uera quæ 2.370.a.40
 Cibi coagulatio quomodo fiat, nocumenta, & eorum remedia 2.354.b.14
 Cibi corrumpendi causa est splen 1.716.b.59
 Cibi ob eius qualitatem corrupti causæ 1.716.b.32
 Cibi retentionis in stomacho causam omnem non esse portonarij stricturam 1.720.a.32
 Cibi uelocis descensionis causa, & curatio 1.705.b.8
 Cibi tardæ descensionis causa, & curatio 1.705.b.5
 Cibi assumendi hora in æstate est quæ est frigidior 1.168.b.37
 Cibi appetitum abscondit exercitium 1.707.a.6
 Cibi minus sumendum est ijs quibus alimenta superfluitates sunt 1.167.b.30
 Cibi plurimi nutrimenti & boni qui 2.12.b.28, & 2.3. & 2.15.a.58
 Cibi nutrimentum adherere corpori prohihet phlegma & aquositas in sanguine existens 1.168.a.22
 Cibi assumptio deterior est quæ stomachi facit grauitatem 1.165.b.1
 Cibi ex stomacho tardæ descensionis causæ 1.720.a.21
 Cibi ex stomacho tardè descendentis curatio 1.720.b.29
 Cibi retentio in stomacho non est nisi propter tarditatem digestionis, usque quo digeratur 1.720.a.26
 Cibi in stomacho acefcentis curatio 1.719.b.17

Cibi ex stomacho citæ expulsiōis causæ 1.720.a.28
 Cibi ā stomacho expulsiōis causæ 1.720.a.39
 Cibi ā stomacho citius descendentis curatio 1.720.b.59
 Cibi in stomacho natantis curatio 1.720.b.29
 Cibi ante horam descensus ā stomacho causæ 1.717.b.24
 Cibi ex stomacho tardè descendentis signa 1.720.a.25
 Cibi comprimentis nocumenta, & eorū remedia 2.354.a.40
 Cibi circa digestionem differentia 1.715.b.53
 Cibi descensionis ante horam signa 1.713.a.43
 Cibi necessitas est, ut suppleat locū eius, quod resoluitur 1.706.b.12
 Cibi ob eius quantitatem corrupti causæ 1.716.a.15
 Cibi detractio ex qualitate est aut quantitate 1.185.b.5
 Cibi generantes uariolas sunt calfacientes & non consueti, ut lac camelarum &c. 2.71.a.48
 Cibi hora in feb. sit post teporem paroxysmi, & eradicationē eius 2.52.a.15
 Cibi uehementis subtiliatio interdum facit peruenire febrem putridam ad hecticam 2.60.b.52
 Cibi humidi fluidi uelocius nutriunt, & minus sunt audaces, & grossius, & grauius est ē contrario, siue sit cibus, siue potus 2.100.b.8
 Cibi putredinem accelerantes, & remedia 2.354.b.3
 Cibus super cibum non concoctum assumere corpori summe obest 1.165.a.30
 Cibus multum subito non esse exhibendum post euacuationes 1.167.b.21
 Cibus minui in morborum augmento 1.185.b.47
 Cibus minui uehementer in statu morborum 1.185.b.49
 Cibus minui in symptomatum augmento 1.185.b.46
 Cibi subtiliari uehementer in statu morborum 1.185.b.49
 Cibus non potest dimittere omnis, qui calorem innatum fortem, & plurimum similiter & debilem habet, qui autem sint uide 2.31.a.5
 Cibus corrumpit potus super illum 1.716.b.30
 Cibus corrumpit aeris & aquæ grossities quæ maximè est in æstate 1.167.a.32
 Cibus corrumpit coitus super illum 1.716.b.31
 Cibus in stomacho corruptum quomodo euacuet 1.167.a.52, & deinceps
 Cibus in stomacho retinet coriadrū forti impressione 1.809.a.33
 Cibus quando non comprehendit stomachus, quæ accidunt 1.689.b.16
 Cibus natare quæ faciunt prohibent digestionem 1.716.b.16
 Cibus natare facit uentositates 1.716.b.14
 Cibus, qui non digeritur, dupliciter se habere 1.715.b.40
 Cibus uelociter eiicit uomitus dolorosus 1.730.b.50
 Cibus ā balneo statim, pingues non as-

sumant 1.166.b.46
 a Cibo quid agendum 1.344.b.50
 a Cibo motus fortis uitandus 1.166.b.51
 Cibo nutriri corpus, medicamento uincit 2.367.b.48
 Cibo assumpto motus paruus inuatur 1.165.a.53
 Cibo corrupto supra bibi uinum temperaturat aut aquam calidam in qua cocta fuerint xiloloes & mastix, nō est malum 1.167.a.34
 Cibo & potu copiosiori assumpto quid agendum 1.165.b.4
 a Cibo incessus præsertim ā prandio probatur a Russo 1.165.b.10
 a Cibo statim dormiendum non est 1.166.b.50
 ex Cibo superfluo quæ mala eueniant 1.167.b.20
 a Cibo caliditas cui accidit, non uentorum comedat hora, sed paulatim per interualla 1.165.b.38
 a Cibo uini potus trahit cibum nondigestum ad hepar 1.755.a.61
 a Cibo aqua multa bibenda non est 1.166.b.51
 a Cibo abstinent, cur corpus eius augeatur 1.702.a.1
 a Cibo cur plura animalia in hyeme abstinent 1.706.b.7
 Cibi semel ne an sæpius assumendi 1.166.b.1, & deinceps
 Cibi sæpius assumendi ijs sunt qui concocquere satis non possunt 1.165.b.45
 Cibi quomodo desumi debeant & inuicem permisceri 2.382.b.10
 Cibi desumendi series 2.382.b.45
 Cibi & potus tripliciter in humanū corpus agunt, qualitate, materia, & totius substantia 1.103.a.59
 Cibi tenues sanitatem conseruat magis, uirtutem autem & fortitudinem minus 1.167.b.7
 Cibi ætate frigidi assumendi sunt 1.165.a.1
 Cibi hyeme calidi assumendi sunt 1.165.a.1
 Cibi sanitatis conseruatori apti quales 1.164.b.47
 Cibi penetrant alij uelociter, alij tarde 1.185.b.57
 Cibi pauci nutrimenti hyeme comedendi non sunt 1.165.a.58
 Cibi mali quamuis digerantur in quibusdam, mali tamen humores post dies generantur 1.166.a.18
 Cibi temperantis hominū uariis qui conueniant 1.165.b.46
 Cibi superflui refrigerant 1.112.b.17
 Cibi confortantes qui 1.836.a.38
 Cibi cito nutriendi necessarii in uirtutis casu 1.185.b.66
 Cibi quomodo corrumpantur 2.344.b.28
 Cibi phlegma generantes 1.839.b.30
 Cibi fortis substantiæ quibus corrigantur 2.353.a.26
 Cibi acetosi faciunt senium 1.208.a.66
 Cibi uictuos post malum cibum ipsi corrumpunt 1.162.b.3
 Cibi uictuosi pigritiam afferunt, & inapetentiam 1.168.a.65
 Cibi pingues quos pariant morbos, & illo-
 rum curatio 2.53.a.50
 Cibi inflatui qui 1.27.a.49

Index

- Cibi inflatiui qui 1.900.a.1
Cibi inflatiui quos faciant morbos, & remedia 2.353.b.45
Cibi humidi tantum febricitantibus conuenientes sunt testiculi gallorum, cerebella hœdorum, & uticelli ouorum 2.39.a.53
Cibi graues humidi quas ferant ægritudines 2.352.a.61
Cibi quum non digeruntur ualde, conuertuntur in humores non conuenientes corpori 1.801.b.25
Cibi ingrossatiui qui 1.898.b.38
Cibi grossi sicci quas faciant ægritudines 2.352.b.1
Cibi stomacho qui magis nocui 1.702.a.30
Cibi stomacho aptiores, qui 1.701.a.32
Cibi leues in quo stomacho corrumpantur, & grossi digerantur 1.716.b.54
Cibi subtilis corrumpuntur in stomacho cholerico 1.719.a.60
Cibi horribilis saporis quomodo noceant, & remedia 2.353.a.46
Ciborum diuisio, qualitates, iuamenta, & nouimenta 2.370.a.50
Ciborum mensura qualis esse debeat 1.165.b.20
Ciborum uarietate nihil est deterius 1.166.a.48
Ciborum in qualitate & quantitate differentia 1.185.b.9
Ciborum nutrimentum aliud uelociter dissoluitur, aliud tarde 1.185.b.60
Ciborum ordo qualis esse debeat 1.165.b.55
Ciborum capiendorum ordo 2.344.b.12
Ciborum assumendorum qui ordo obseruandus 1.716.a.52
Ciborum uarietas nocet dupliciter 1.168.b.29
Ciborum uarietatem antiqui qui exercitabantur, uitabant 1.168.b.34
Ciborum calidorum noxæ quibus emenduntur 1.167.b.38
Ciborum calidorum læsiones, & earum remedia 2.353.a.56
Ciborum grossorum noxæ quibus emenduntur 1.167.b.44
Ciborum frigidorum noxæ quibus emenduntur 1.167.b.42
Ciborum frigidorum diuisio 2.352.a.54
Ciborum fatietas quos morbos pariat 1.165.a.35
Ciborum fatietate nihil est deterius 1.165.a.32
Ciborum repletionem sanos quosdam uomere idq; sine noxa 1.731.a.19
Ciborum prolongatione nihil est deterius 1.166.a.49
Ciborum fatietatis præsidia 1.165.a.41
Ciborum temperate assumptorum signa 1.165.b.31
Ciborum uomitus præsidia 1.753.b.51
Ciborum in cholera conuersionis causæ 1.782.b.58
Ciborum siccorum usus frequens uires deijcit, colorem corrumpit & materiam fœcæ 1.168.a.62
Ciborum qualitatem minuire, & quantitatem augere quando oporteat 1.185.b.18
Ciborum qualitatem augere & quantitatem minuire quando oporteat 1.185.b.25
Ciborum debilis substantiæ nouimenta quibus auferantur 2.352.b.53
Ciborum abhominabilium symptomata, & remedia 2.353.a.15
Cibos cito nutriētes exhibere post eos qui tarde digerentur, cauendum 1.186.a.3
Cibos cocti faciles post difficiles sumere, quæ afferat nouimenta, & illorum remedia 2.353.b.58
Cibos tenues in stomacho igneo corrupti, & fortes digeri 1.166.a.11
Cibos super indigesto cibo aceruare tripliciter nocere, & remedia 2.354.b.30
Cibos laxantes ante concocti difficiles sumere molestum, & remedia 2.354.a.20
Cibos amaros naturæ aduersari 2.353.b.10
Cibos grossos omitti, ubi oppilationis periculum est 1.186.a.8
Cibos lactis uentris fluxus curatio 1.815.b.4
Cibis saturati fertilitatis tempore post famē quæ sterilitatem sequuta est malum esse 1.165.a.4
Cibis malis uti quum oportet, quid agendum 1.168.a.38
Cibis saturari post famem malum colligi 1.165.a.4
Cibis humidis qui cito digerantur nutrimentum est corpus rarum & resolubile 1.166.a.36
in Cibis assumendis cōsuetudo uehemēter est conseruanda 1.166.b.3
in Cibis cōsuetudo attēdēda 1.166.a.18
ex Cibis in uentriculo cholera aceruata quomodo curetur 2.354.b.58
ex Cibis in stomacho aceruata pituita quomodo curetur 2.355.a.3
in Cibis assumendis stomachi dispositio & eius complexio semper est consideranda 1.166.a.8
ex Cibis nutritiuis ægritudinibus quomodo succurrendum 2.352.b.4
Cibis medicinalibus errores qui accidunt, quomodo corrigendi 1.165.a.14
Cibis nutritiui fortis & tardæ digestionis qui nutriendus 1.186.a.10
Cibatio conueniens omnibus ægrotantibus 2.30.b.31
Cibatio cōualefcens qualis 2.100.b.1
Cibaria quibus ætate uti est utile 2.382.b.30
Cibaria acetosa quæ ferrent nouimenta, & quæ, & illorum curatio 2.353.b.20
Cibaria alpera stiptica quomodo noceant, & remedia 2.353.b.37
Cibaria calida & leuia caput petere 2.352.a.10
Cibaria calida & grossa quæ afferunt nouimenta 2.352.a.17
Cicatricem quæ inducunt, qualia sint 1.222.a.51
Cicatricem per se cum stipticis, per accedens cum calidis induci 1.221.a.9
Cicatricibus conferunt
Amigdala amara 1.261.a.1
Orobos 1.319.b.63
Lac 1.333.b.2
Aqua casei 1.333.b.14
Cicatrices nigras delet plumbum adustum, & proprie ablutum 1.342.a.23
Cicer syluestre est melius, & digestibilius 1.279.b.5
Cicer album est calidum, & siccum in primo, & nigrum est fortius 1.279.b.9
Cicer comedendum est in medio cibi 1.279.b.37
Ciceris domestici nutrimentum est melius nutrimento syluestris 1.279.b.8
Ciceris species 1.279.b.2
Ciceri duas inesse substantias 1.279.b.50
Cicerum aqua amaræ aquæ nouimentum aufert 1.184.b.42
Ciclamen. uide Hartanitan
Ciclamen facit uomere uomitum magnum, & quādoque fit præfocatio ex eo 2.197.a.11
Ciclaminis nouimenta, & cura 2.197.a.11
Cicuta frigida est, & sicca in tertio usq; ad quartum 1.384.a.56
Cicutæ cura est uinum purum 1.384.b.9
Cimices prohibet oleum ex absinthio 1.250.a.50
Cimices fugat oleum raphani epithematum 2.205.b.25
Cimicum effugatio 2.206.b.1
Cimices fugat, stercus tauri suffumigatum 1.375.a.52
Cimicum arboris facultas 1.264.b.24
Cinnamomum 1.746.a.64
Cinnamomum malum quod 1.277.b.63
Cinnamomum habet subtilitatem, & iuamentum facit uisceribus, & stomacho 2.272.b.61
Cinnamomum quod melius 1.277.b.54
Cinnamomum accidentia partus alleuiat, & partum 1.928.b.41
Cinnamomum calidum est, & siccum in tertio 1.278.a.5
Cinnamomum contrariatur sua aromacitate uirulentæ 1.736.a.66
Cinnamomum, & casia sunt medicinæ fortiores omnibus medicinis aromaticis alijs 1.752.a.20
Cinnamomū est fortius casia 1.752.a.19
Cinnamomi species 1.277.b.41
Cinnamomi facultas 2.335.a.60
Cinnamomi uis 1.752.a.14
Cinnamomo q̄ substituēda 1.278.a.41
Circularis figura melior est omnibus & tutior 1.44.b.54
Citrum oportet, ut comedatur seorsum ne commisceatur cibo ante se, neque post se 1.275.a.15
Citrum conditum 2.290.a.32
Citri cortex est calidus in primo, siccus in fine secundi 1.274.b.34
Citri cortex non digeritur propter duritiem sui 1.275.a.9
Citri corticis facultates 2.335.a.36
Citri cortices prohibent pannos a tinea 2.206.b.60
Citri acetositas qualitas 2.335.a.38
Citri acetositas frigida, & sicca est in tertio 1.274.b.38
Citri acetositas ē uehemētis absterfiois cum sua incisione 1.788.a.45
Citri caro est calida, & humida in primo 1.274.b.35
Citri caro mixta cū melle est sanior, & magis recipiens digestionem, nisi sic plurima 1.275.a.3
Citri semen est calidum in primo, siccū in secundo 1.274.b.39
Citri semen contrarium est ueneno omni 2.204.b.27
D 3 Citri

Index

Citri femina qualia 2.335.a.45
Citri oleum 1.274.b.31
Citritas cum rubedine unde 1.785.
b. 13
Citritas icteritæ citrinæ quomodo re-
mouetur 1.788.a.51
de Citritate unguum 2.253.b.22
Citri cum suis corticibus uelocius de-
scendunt quam excorticati 1.168.b.7
Clauicula. uide furlula
Clauorum matricis curatio 1.945.b.18
Clima quartum qui incolunt, non utun-
tur, ut qui secundum & tertium: neque
congelantur, ut qui in extremitate
quinti climatis habitant 1.13.a.9
Clima quantum habitantes post eos qui
sub æquinoctiali degunt, magis tempe-
rati existunt 1.13.a.7
Clyster quando non reijcitur, supposito-
rium est ei immittendum 1.832.
b. 33
Clysteris conditio quæ 1.208.b.22
Clysteris æqualis quantitatis iuuamen-
tum non consequitur intestina supe-
riora 1.832.b.42
Clysteris iuuamentum intestinis supe-
rioribus æquale non est ut inferiori-
bus 1.832.b.42
Clysteris usus frequentior noxius 1.
832.b.44
Clysterium forma in colicis doloribus
qualis esse debeat 1.832.a.47
Clystere Gal. 2.320.a.63
Clystere commune in febris putridis
2.255.b.1
Clystere acutum intestina siccant, propte-
rea cauendum senibus 1.177.b.50
Clystere ad ulcera in uentre 2.319.
b. 64
Clystere ad rasuram ob medicinam ebi-
bitam 2.320.b.24
Clystere acutum multoties abscondit uo-
mitum 1.733.a.16
Clystere multoties non soluit, & facit so-
dam 1.828.a.56
Clystere imponendum nõ est dum æger
sternatur, aut tulsit 1.832.b.4
Clystere esse melius in lapide renum
1.867.a.49
Clystere si celerius reijcitur quam debet
reiterandum 1.832.b.39
Clystera intestinis inferioribus esse con-
uenientiora 1.811.a.30
Clystera ad colicam ex complexionem fri-
gida sine materia 1.832.a.4
Clystera quæ in intestinorum ulcere, &
abrasione 1.813.a.61
Collyria ad intestinorum excoarationem
1.813.b.23
Clystera ad uentositatem 1.831.b.28
Clystera magis operantur post euacua-
tionem 1.935.b.16
Clystera in renu apostemate magis con-
ferre, quam potiones 1.856.b.63
Clystera ad coitum 1.894.b.43
Clysteriorum acutorum hora in colica
est posturationem 1.828.a.53
ex Clysteribus acutis timetur cordi, & ce-
rebro 1.828.a.55
Clysterizandi modi 1.832.b.1
Clysterizandi quæ hora melior 1.208.
b. 17
Clysterizari quis sitis melior 1.208.
b. 15
Coagulum coagulat omne liquidum 1.
274.b.3
Coagulum leporis aliis est melius 1.

274.a.65
Coagulum leporis retinet uentrem sta-
tim 1.805.b.25
Coagula omnia sunt calida, sicca, ignea
1.274.a.66
Coagula constrictiua sunt 1.805.b.21
Coarctatio in febris quid 2.20.b.38
Coeundi uirtutem debilitat balneum
1.111.a.10
Coccyx ex tribus est spondilibus cartila-
ginosis 1.44.b.36
Coccygis anatome 1.44.b.36
Coccygis spondiles cartilaginosa 1.44.
b. 37
Coccygis spondiles non habent addita-
menta 1.44.b.37
Coccygis nerui 1.68.b.53
Coctionis signum in urina prima quan-
doque die in acutis febris apparet
2.4.a.12
Coctionis signis non apparentibus non
sunt danda fortia in hepatis oppilatio-
ne 1.754.a.46
Cogitativa uirtus etiam imaginatiua di-
citur 1.79.b.47
Cogitativa est instrumentum existimati-
ue 1.79.b.66
Cogitativa & imaginatiue differentia
1.79.b.55
Cogitativa sedes est uentriculus cere-
bri medius 1.79.b.65
Cogitativa & existimatiue differentia
1.80.a.28
Cogitationes delect
Sotira confectio 2.259.b.12
COGITATIONEM SVB-
tiliantia composita
Electuarium anacardinum 2.279.a.2
Cognoscuntur omnia per causæ inuen-
tionem 1.728.a.18
Cohol dictum astalicon 2.311.a.40
Cohol ad dolores oculi ex catar. 2.311.
a. 56
Cohol cum stercore stellionis iuuamen-
ta 2.311.b.24
Cohol mirabile 2.311.b.34
Cohol ad albedinem uestig. &c. 2.311.
b. 52
Cohol ad febel 2.312.a.20
Cohol missandros iuuameta 2.312.a.31
Cohol non errans 2.312.a.65
Cohol mecton ad pruritus oculi 2.
312.b.7
Cohol ad tenebrositatem 2.313.a.8
Cohol est ex rebus magis nocius stoma-
cho 1.702.a.41
Cohol bonus qui 1.889.b.9
Cohol prohibentur conualescentibus
2.99.b.34
Cohol exsiccat 1.113.a.5
Cohol caudus in autumnio 1.180.b.28
Cohol mouet materias ad exteriora, &
ideo nocet scabiei 2.241.a.36
Cohol cur faciat foetere corpus 2.241.
a. 40
Cohol quibus utilis 2.371.a.10
Cohol quibus interdendus 2.371.a.13
Cohol super cibum, illum corrumpit
1.716.b.31
Cohol plurimus, & proprie super cibum
grossum, colicam facit 1.824.b.12
Cohol est nocius ualde renum ulceri-
bus 1.360.a.43
Cohol quandoq; simulatur epilepsie oc-
cultæ 1.890.a.12
Cohol quando nõ exercendus 1.890.b.14

Coitus quando exercendus 1.890.b.26
Coitus a quo exercendus 1.890.b.41
Coitus quando uitandus 1.890.b.45
Coitus quandoque alleuiat diarrheam
antiquam 1.890.b.54
Coitus deuictur in tempore, & regione
calida 1.890.b.53
Coitus quado nõ exercendus. 1.890.a.55
Coitus cum infantibus est fordis apud
multitudinem gentium, & prohibetur
in lege 1.890.a.57
Coitus cum infantibus ex qua parte sit
nocibilior, ex qua parte minus noci-
uus 1.890.a.60
Coitus quando euitandus 1.892.b.33
Coitus in diminutione cum qua non sit
coeuendum 1.892.b.54
Coitus quem lædit, quo regimine uti de-
beat 1.899.a.19
Coitus abstinentia quos lædat 2.346.a.1
Coitus abstinentie symptomata, & recti-
ficatio 2.360.b.1
Coitus frequentioris nocumenta plura
2.360.a.5
Coitus frequentioris nocumenta varia.
2.360.a.6
Coitus super repletionem nocumenta, &
remedia 2.360.b.1
Coitus post phlebotomiam noxæ, & cu-
ratio 2.360.b.50
Coitus exinanito uentriculo nocumenta
& medela 2.360.b.14
Coitus post uentris solutionem noxæ &
medicamenta 2.361.a.10
Coitus neruorum frigiditate laboranti
noxæ, & curatio 2.361.b.10
Coitus calidioris temperamenti homi-
nis noxæ, & curatio 2.361.b.23
Coitus in debilitate renum nocumenta,
& remedia 2.361.a.30
Coitus siccioris temperamenti hominis
nocumenta, & remedia 2.361.b.30
Coitus calculi laborantis nocumenta, &
medela 2.361.a.40
Coitus sorda patientis noxæ, & rectifica-
tio 2.361.a.45
Coitus ophthalmia nocumenta & reme-
dia 2.361.a.54
Coitus arthritide laborantis noxæ & re-
media 2.361.a.63
Coitus multitudo inducit ardorem uri-
næ 1.875.b.8
Coitus dimissio confert ualde stomacho
1.701.a.45, & 1.702.a.42
Coitus usus confortat uirgam, & facit ip-
sam lacertosam, & ingrossat ipsam
1.888.a.4
Coitus dimissio uirgam liquefacit, & a-
refacit 1.888.a.6
Coitus desiderij causæ 1.889.b.9
Coitus iuuamenta 1.889.b.34
Coitus dimissio quib. noceat 1.889.b.42
Coitus dimissio nocumenta 1.889.b.63
Coitus nocumenta 1.889.b.63
Coitus dimissio est conuenientior resci-
qui habet stomachum debile 1.890.a.44
Coitus hora quæ melior 1.890.b.1458
Coitus diminutionis causæ 1.891.a.33
Coitus diminutionis signa 1.891.b.44
Coitus multitudinem qui uult, dimittat
phlebotomiam, quâ pōt 1.892.a.23
Coitus multitudine qui utitur, utatur in
unctione pedum cum oleis calidis
1.892.a.26
Coitus diminutionis curatio 1.892.a.31
Coitus multitudine qui utitur, quæ ca-
uere debeat 1.892.a.27
Coitus

Index

Coitus multitudo quandoque abscondit
coitum 1.892.b.37
Coitui res nocibilior est multitudo po-
tus aquæ 1.892.b.42
Coitus diminutionis, uictus 1.895.a.30
Coitus desiderii multi causæ 1.896.b.27
Coitus desiderium uiris quando magis
excitetur 1.896.b.58
Coitus desiderium mulieribus quando
magis excitetur 1.896.b.61
Coitus appetentiz immodicæ causarum
signa 1.897.a.13
Coitus appetentiz immodicæ curatio
1.897.a.32
Coitus desiderium deijcit incessus nu-
dis pedibus 1.897.b.36

COITVS DESIDERIVM

sedant
Plūbi lamina super renes 1.252.b.8
Agnus castus 1.256.a.26
Camphora 1.280.a.39
Coriandrum 1.283.a.37
Calamentum montanum 1.287.b.55
Lactucæ semen 1.337.a.10
Nenuphar cum sirupo de papauere
1.350.b.2
Portulaca 1.358.a.45
Ruta 1.367.a.24
Testiculus canis siccus 1.390.a.61

COITVS DESIDERIVM

facientia composita
Sotira confec. 2.259.b.19
Confectio algere 2.261.b.11
Triphera magna 2.262.a.43
Confectio zehemirem magnum 2.
262.b.5
Medicina dicta donum Dei 2.271.
b.28
Electuarium ambra 2.277.b.56
Electuarium cabrosius muschatum
2.278.a.65
Theriacæ de scoria ferri 2.278.b.44
Electuarium alfangius 2.279.a.14
Electuarium sangius 2.279.a.34
Electuarium de stinco 2.282.a.34
Triphera maior 2.282.b.1
Electuarium regum 2.280.b.43
Focha Auic. 2.284.b.50
Bauciz conditæ 2.291.a.28
Trochisci alkindi 2.295.a.14
Oleum de halce 2.300.b.44
Medicamen 2.321.b.32
Medicamen aliud 2.321.b.41
Electuarium Indum 2.321.b.51
Confectio regia 2.321.b.62
Oleum proprium 2.322.a.12
Coitum adiuvant aquæ ferreæ 1.108.
b.13
Coitum sequentes morbi 2.371.a.15
Coitum qui multiplicat, & uirtus expul-
siva, quæ est in lacertis uentris, debili-
tatur 1.823.b.40
Coitum commouent pilulæ de sandara-
cha 1.847.a.33
Coitum requirit complexio plurimorū
1.829.b.34
Coitum deuitent mulieres, quæ patiun-
tur abortum 1.890.a.46
ad Coitum cur melancholici excitentur
1.891.b.5
Coitum quæ diminuant 1.892.b.43
ad Coitum ualentia qualia 1.893.a.11
ad Coitum salis lacerti præparatio 1.
893.b.18
ad Coitum uia recens bona 1.893.b.49

ad Coitum medicinæ simplices 1.893.
a.52
ad Coitum medicinæ compositæ 1.
893.b.57
ad Coitum inunctiones 1.894.b.1
ad Coitum suppositoria 1.894.b.39
ad Coitum clysteria 1.894.b.43
ad Coitum cibi medicinales 1.895.b.9
ad Coitum qualiter ualeant passeris 1.
895.a.58
ad Coitum potus dulces 1.896.a.56
& b.3
Coitum uehementius odit prægnans ha-
bens masculum, quam prægnans ha-
bens foeminam 1.915.a.54

COITVM ADIUVANT.

Anisum 1.249.a.31
Anatis caro 1.255.b.31
Acorus 1.256.b.27
Alfa 1.259.a.62
Apium 1.260.b.5
Allium 1.265.b.9
Bulbus 1.276.a.37
Cæpæ omnes species 1.276.a.35
Crocus 1.278.b.39
Cicer 1.279.b.42
Capparis 1.282.a.45
Cartamus 1.289.a.8
Costus 1.289.b.41
Cera 1.293.a.44
Galange 1.293.b.4
Emblucus 1.298.a.30
Eruca syluestris, & proprie semē eius
1.298.b.38
Ferri ærugo 1.304.b.30
Pini granum 1.311.a.30 & 313.b.66
Galia aromatica 1.315.a.24
Galanga 1.316.a.44
Carduus 1.318.b.23
Hermodyctylus, proprie cum zingibe-
re, & mentastro, & cimino 1.320.
a.47
Lingua auis 1.331.a.9
Arum cum uino 1.332.a.54
Lac 1.334.a.31
Menta 1.346.b.11
Nux Indica 1.348.b.40
Nasturtium 1.349.a.44
Oua præcipue passerum 1.352.b.49
Calcaneus hircinus 1.356.b.3
Porrum 1.360.a.3
Pisces 1.361.b.33
Piper longum, & album 1.362.a.65
Perfica 1.365.a.36
Stinci sal, caro, & adeps 1.372.a.37.
1.380.b.23
Lini semen cum melle, & pipere 1.
372.b.25
Asparagus 1.373.b.63
Serapinum 1.379.a.47
Sesamum cum semine papaueris, &
semine lini 1.381.b.38
Sinapis 1.386.a.17
Horminum, & proprie decoctum cū
uino 1.388.b.12
Testiculus uulpis, proprie cum uino
1.390.a.46
Testiculus canis humidus 1.390.a.60
Vrtica, proprie eius semen cum uino
1.391.b.34
Zingiber 1.395.b.40
a Coitu quando abstinendū 2.345.b.44
Coitu frequenti corpora refrigerari, &
calefieri, & quomodo 2.360.a.14
a Coitu refrigeratum corpus quibus re-
stauratur 2.360.a.27

a Coitu excafactum corpus quibus hu-
meetur 2.360.a.46
a Coitu arcendi qui sunt 2.345.b.60
Coitu inuari eos, qui tremore cordis à
sanguine laborant 1.669.a.30
Coitu qui plus delectantur, plus sunt
cadentes in debilitatem 1.890.a.7
in Coitu est figura mala, si ascendat mu-
lier super uirum 1.890.a.47
in Coitu quæ figura mala 1.899.a.48
in Coitu spermatis retentio est mala ual-
de 1.890.a.52
Coitu qui usus est, eius signa 1.891.a.29
a Coitu pinguis magis defectus est, quā
extenuatus 1.892.a.22
in Coitu spermatis multi prodeuntis cau-
sarum signa 1.898.b.9
in Coitu spermatis multi prodeuntis cau-
sæ 1.898.a.17
in Coitu spermatis multi prodeuntis cu-
ratio 1.898.b.30
Coitu superfluo qui usus est, quo regimi-
ne uti debeat 1.899.b.1
in Coitu uiros, & mulieres delectantia
1.901.b.10
in Coitu delectatio uocat ad emissionē
spermatis festinam 1.901.a.59
in Coitu cum muliere, expellitur ma-
trix ad os matricis, quasi procedens
desiderando attrahere sperma per sui
naturam 1.907.a.7
in Coitu mulieribus est delectatio mul-
tiplex 1.910.a.4
in Coitu mulierum delectationis aliquo-
rum opinio confutatur 1.910.a.9
ex Coitu quæ mulier non satiatur 1.
934.a.61
Cokion administrati in mithridato de-
scriptio 2.258.a.20
Colica passio unde 1.720.a.60
Colica quandoque causa est syncope,
aut paralyfis, aut epilepsia 1.81.b.63
Colica, & phlebotomia raro simul eue-
niunt 1.209.b.36
Colica curatur cū philonio 1.675.a.14
Colica secundum plurimum accidit in
colon intestino 2.798.a.28
Colica ex colon intestino nominatur 1.
798.a.29
Colica phlegmatica 1.751.a.56
Colica uehemens aliquando succedit
uentris fluxui 1.804.b.24
Colica paroxysmos quandoque habet 1.
823.b.10
Colica inuatur febre aliquando 1.823.
b.26
Colica quid 1.823.a.30
Colica fit plurimum in terris frigidis 1.
823.a.51
Colica fit plurimum, stante septentrione
1.823.a.52
Colica pestilens, quæ antiquitus conti-
git 1.824.a.25
Colica permutatur ad paralyfim, sepe-
numero & sanatur per eam 1.824.
b.26
Colica sanatur multoties per dolores
iuncturarum 1.824.b.30
Colica ad quos morbos permutetur 1.
824.b.31
Colica quando permutatur ad uarieta-
tem melancholicam, & melanco-
liam, & epilepsiam est malum 1.
824.b.34
Colica quandoque perducit ad hydropi-
sim 1.824.b.37
Colica quando inuenit dolores articu-
lorum,

Index

lorum & familia, illos dolores, non ap-
parere tribus de causis 1.824.b.38
Colica fit plurimū à phlegmate grosso,
deinde à ventositate 2.824.a.47
Colica accidit multoties post solutio-
nes, quibus expellitur grossum 1.
824.b.48
Colica uentosa quomodo dolorē faciat
1.824.a.59
Colica magis incolumis quæ 1.825.b.5
Colica prauior, & difficilior quæ 1.
825.b.11
Colica quibus signis distinguatur à lapi-
de renum 1.825.b.46
Colica, & excoariatio intestinorum quan-
do simul accidunt 1.828.b.10
Colica cui uentris inflatio tympano si-
milis iungitur, est mala 1.826.b.44
Colica, & excoariatio intestinorum quā
do simul accidunt, est ex nocuentis
mortalibus 1.828.b.14
Colica cui sepe contingat 1.830.a.2
Colica cui sepe contingit, qualiter gu-
bermandus 1.830.a.4
Colica cholericā est ex summa dolorum
colon intestini 1.834.a.8
Colica cholericā leuior est, in qua est hu-
mor effusus in spatio intestini 1.
834.a.11
Colica quo differat ab ileos 1.837.a.29
Colica multoties permutatur ad ileos.
1.837.a.45
in Colica spasmus malus 1.837.a.53
Colica quandoq; generatur propter uer-
mes, & serpentes 1.840.b.19
Colica multoties sequitur ani exitum
1.849.b.63
Colica indiget cibo lubricatio, leniti-
uo 1.836.a.53
Colicæ nomen unde 1.823.a.32
Colicæ causæ 1.823.a.42
Colicæ causæ per se 1.823.a.44
Colicæ ictericæ causæ 1.823.a.65
Colicæ similis est punctio omnis uehe-
mens intestinorum 1.821.a.47
Colicæ uehementer similis est ileos 1.
823.a.41
Colicæ causæ per consensum 1.824.
a.10
Colicæ conuenit quandoque febris 1.
824.b.22
Colicæ sanguineæ confert phlebotomia
1.824.b.32
Colicæ curatio, qua utebantur quidam
medici apud antiquos 1.824.a.33
Colicæ curatio subleuat multoties sin-
gulum punitionis 1.824.b.50
Colicæ signa 1.825.a.10
Colicæ mortalis signa 1.825.b.19
Colicæ uentose signa 1.826.b.16
Colicæ ex fece signa 1.826.b.49
Colicæ ex fece cholericā signa 1.826.
b.55
Colicæ faculentæ à raritate corporis si-
gna 1.826.b.59
Colicæ faculentæ à caliditate, & siccita-
tate uentris signa 1.826.b.62
Colicæ phlegmaticæ signa 1.826.a.63
Colicæ faculentæ à resolutione aeris si-
gna 1.827.a.1
Colicæ faculentæ ab exercitio signa 1.
827.a.2
Colicæ faculentæ à sudore signa 1.
827.a.2
Colicæ faculentæ ex retentione chole-
ræ effusæ ad intestinum, signa 1.
827.a.5

Colicæ faculentæ ex frigiditate hepatis
signa 1.827.a.16
Colicæ ex debilitate expulsiuæ signa 1.
827.b.10
Colicæ faculentæ ex melancholia aceto-
sa signa 1.827.a.12
Colicæ ex debilitate sensus signa 1.
827.b.21
Colicæ ab apostemate calido signa 1.
827.a.19
Colicæ ab apostemate cholericō signa.
1.827.a.28
Colicæ ab apostemate frigido signa 1.
827.a.30
Colicæ ex uermibus signa 1.827.b.31
Colicæ curationis canones 1.827.b.43
Colicæ signis apparentibus prohibenda
repletio 1.827.b.45
Colicæ ex torsione, & ruptura signa 1.
827.a.46
Colicæ uomitus retinentia 1.827.b.55
Colicæ uomitus conueniens 1.827.b.52
Colicæ à frigore intestinorum signa 1.
827.a.59
Colicæ ex cholera citrina signa 1.827.
a.63
Colicæ agaricum non conuenire 1.
828.b.3
Colicæ cholericæ paroxysmus uincitur
cum pilulis aureis 1.828.b.8
Colicæ soluens medicamentum quando
conueniat & quando non 1.828.a.10
Colicæ medicinx solutiue magnæ quan-
titatis malæ 1.828.b.15
Colicæ medicinx dādæ in pilulis, & par-
ua quantitate 1.828.b.18
Colicæ clysteria conueniunt 1.828.a.39
in Colicæ siccis permiscendum iuleb. 1.
828.b.48
Colicæ curatio cum febre 1.828.a.36
Colicæ frigide cura 1.829.a.55
Colicæ passionis qui uomitus 1.729.
b.66
Colicæ frigide confert ualde aer cali-
dus, & aqua calida 1.830.a.1
Colicæ uentose interdicitur cibus om-
nino 1.830.a.38
Colicæ phlegma pilulæ soluentes 1.
831.a.32
Colicæ ab apostemate frigido curatio 1.
832.b.51
in Colicæ doloribus tina est uehemen-
tis iuuamenti 1.832.a.15
Colicæ causa secundum plurimum est
humor grossus, uiscosus 1.828.a.32
Colicæ frigide uehementer confert
aque theriacum 1.832.a.32
Colicæ embrochas esse ualde uehemen-
tis iuuamenti 1.832.a.35
Colicæ utile præsertim est oleū de cher-
ua 1.832.b.64
Colicæ conuenit suspensio stercoris a-
dib, ne dum potus eius 1.833.b.14
Colicæ dolorem sedari statim aiunt cor-
nu cerui adusto 1.833.b.30
Colicæ confert intestinum lupi ultimo
iuuamento 1.833.b.19
Colicæ confert uehementer scorpion-
es assati 1.833.b.23
Colicæ frigide medicinx conferentes
1.833.a.32
Colicæ frigide dolores sedat allium ex
propriate 1.833.a.34
Colicæ frigide emplastra 1.833.b.36
Colicæ confert mirum in modum calis-
teum 1.833.a.48
Colicæ frigide uaporationes 1.833.b.60

in Colicæ cholericæ curatione quando-
que erratur maxime 1.834.a.9
Colicæ apostemose frigide cura 1.
834.b.50
Colicæ & retentione cholericæ curatio.
1.834.a.51
Colicæ melancholicæ curatio 1.834.
b.62
Colicæ apostemose calide curatio 1.
834.a.62
Colicæ facalis curatio 1.835.a.9
Colicæ facalis à raritate corporis cura-
tio 1.835.b.19
Colicæ facalis à uentris caliditate cura-
tio 1.835.b.20
Colicæ facalis à sudore curatio 1.835.
b.20
Colicæ facalis à multitudine urinx cu-
ratio 1.835.b.36
Colicæ frigide ex debilitate expulsiuæ
curatio 1.835.b.45
Colicæ ex debilitate, & ablatione sensus
curatio 1.835.b.56
Colicæ confert melon uehementis ma-
turitatis 1.836.b.4
Colicæ confert omnia dulcia 1.836.
b.4
Colicæ apostemose uictus 1.836.b.5
Colicæ cholericæ uictus 1.836.b.5
Colicæ ex torsione curatio 1.836.a.3
Colicæ à uermibus curatio 1.836.a.10
Colicæ frigide uictus 1.836.b.11
Colicæ facalis uictus 1.836.b.11
Colicæ ex ruptura curatio 1.836.a.18
Colicæ frigide potus sit uinum odorife-
rum purum 1.836.b.33
Colicæ que inimica 1.836.b.37
Colicæ nocet caro omnis fixa & assata
1.836.b.42
Colicæ nocent lactis generat 1.836.b.49
Colicæ nocent olera omnia, præter sit-
clam, & rutam 1.836.b.51
Colicæ nocet mēcha cum inflatione sua
1.836.b.53
Colicæ nocēt fructus omnes 1.836.a.55
Colicæ uentose cibi abstinentia est au-
uatiua 1.836.a.61
Colicæ phlegmaticæ, & uentose cibi di-
missio penitus, est inuatiua 1.836.a.61
Colicæ malum est uinum plurimum suū
per cibum 1.837.a.15
Colicæ malus est motus super cibum 1.
837.a.15
Colicæ malus est potus aquæ frigide 1.
837.a.16
Colicæ uentose curationis canones 1.
830.a.36
Colicæ uentose iuuantia 1.925.b.54
COLICAE CONFERVNT
Amigdalæ dulces 1.267.a.44
Amigdalæ amare 1.267.a.45
Aque ferreæ, & æreæ 1.262.a.12
Coloquintida 1.779.a.39
Galli decrepiti ius 1.284.b.53
Centaurea 1.288.b.54
Cartamus 1.289.a.6
Galange 1.293.b.3
Laurus 1.299.b.10
Euphorbium 1.299.b.10
Galli ueteris ius cum polipodio, &
anetho 1.312.b.36
Galanga 1.316.a.44
Myrobalani chebuli 1.339.b.40
Muria 1.346.a.40
Nasturtium 1.349.a.48
Opopanaxum

Index

Opopanaxum 1.353.b.9
Olei fax, & oliuæ 1.355.b.8
Polipodium in iure gallorum, & pi-
scium, aut olerum 1.358.b.7
Porri radices decoctio cum oleo de
carthamo, aut oleo amigdalino, aut
sesamino 1.360.a.8
Pes coruinus 1.363.b.57
Ruta cum oleo clysterizata 1.367.
2. 27
Asparagus 1.373.b.60
Stercus gallinarum, & lupi 1.375.a.18
Stercus columbarum 1.375.a.36
Serapinum 1.379.a.45
Beta 1.380.b.15
Sapo 1.382.b.30
Parthenium 1.391.a.49
Zuccharum cum oleo amigdalino 1.
397.a.54

COLICAE CONFERENTIA

composita
Theriaca magna 2.256.a.45
Mitridatum 2.258.a.47
Nedrech darij confec. 2.229.b.51
Confectio algeren 2.261.b.29
Confectio alcheshnengi 2.264.a.21
Sagzenea magna 2.265.a.1
Aristion magnum 2.265.b.52
Philonium romanum 2.267.b.54
Alcheshelengi magnum 2.269.b.64
Confectio candorius 2.270.b.10
Confectio de hiacyntho 2.270.b.56
Hierapicra 2.273.a.40
Theodoricon magnum 2.274.a.22
Theodoricon cum nucce mulchata 2.
274.b.22
Electuarium diaphenicon 2.278.a.25
Diactonion solutium 2.282.a.24
Electuarium indum 2.280.b.21
Electuarium indum aliud 2.281.b.51
Electuarium Cæsaris 2.282.a.25
Pillule foecidæ maiores 2.297.a.56
Pillule de dende 2.298.a.60
Oleum nardinum 2.300.a.35
Oleum de lilio 2.300.b.26
Oleum regis David 2.301.a.18
Oleum de cherua 2.301.b.43
Oleum 2.302.a.58
Oleum alcheshengi 2.302.b.12
Medicina 2.320.b.48
Arafton 2.306.b.44
Keshelengi 2.306.b.44
Oleum de nasturtio 2.306.b.45
Oleum de cherua 2.306.b.45
Fermes 2.306.b.45
Scherearen 2.306.b.46
Dactylicon 2.306.b.46
Philonium 2.306.b.47
Episcopale 2.306.b.47
Diacydonitem solutium 2.306.b.47
Electuarium indum 2.306.b.48
Electuarium Cæsaris 2.306.b.48
Medicina 2.320.b.38
Medicamen 2.321.a.28
Colicam quæ portendant 1.182.a.3
Colicam fecum educio curat 2.
370.a.3
Colicam resoluit quandoque aqua mul-
tum calida 1.108.a.49
Colicam facientis oppilationis causæ 1.
823.b.22
Colicam fieri eis caliditate & quomo-
do 1.823.a.47
Colicam fieri ex frigiditate, & quomo-
do 1.823.a.49
Colicam siccitas facit & quomodo 1.

823.a.57
Colicam gignentia quæ 1.824.b.1
Colicam facit coitus plurimus, & pro-
prie super cibum grossum 1.824.b.12
Colicam uentosam sanat uelocissime
febris 1.824.b.25
Colicam esse aliquando de ægritudine
bus pestilentialibus 1.824.a.22
Colicam à sinistra incipere quorundam
falsa opinio 1.825.b.60
Colicam uentosam cur aliquando uapo-
ratio non iuuat 1.826.b.34
ad Colicam frigidam clysteria 1.830.
2. 64
ad Colicam uentosam suppositoria 1.
831.b.57
Colicam resoluit lacticiuniorum omniū
lac 1.831.a.58
Colicam habens debilis, qualiter tina
uti debeat 1.832.a.26
ad Colicam ex cōplexione frigida sine
materia, clysteria 1.832.a.4
ad Colicam ex cōplexione frigida fi-
ne materia, suppositoria 1.832.a.5
Colicam uentosam habens dormiat, quā-
tum possibile est 1.830.a.39
Colicam inducit sæpenuero uentofita-
tis retentio 1.837.a.8
Colicam faciunt accidere uermes 1.
840.b.15.19
Colicam commouet, plurimum isteri-
cia cholericæ 1.784.b.50
Colicam quandoque facit incurere coi-
tus 1.890.a.26

COLICAM FACIUNT

Aquæ minerales 1.262.a.12
Citricaro 1.275.a.16
Cydonium 1.287.a.31
Cucurbita 1.291.b.25
Pyra 1.360.a.42
in Colica caput affici quandoque, 1.
824.b.45
in Colica stupefacientia esse periculosa
1.224.b.25
in colica signa mala quæ 1.825.b.15
in Colica somni multitudo 1.825.b.18
in Colica subeth 1.825.b.28
in Colica bonitas anhelitus est bona fi-
gnificatio ad euadendum 1.825.b.29
in Colica cur sit magna sitis 1.825.a.29
in Colica qualis uomitus 1.825.a.39
in Colica cur dentur stupefacientia 1.
225.a.42
in Colica uomitus frequens cur fiat 1.
825.a.46
in Colica urina cur rubeat 1.825.a.52
in Colica urinae retentio cur quando-
que accidat 1.825.a.57
ex Colica cordis tremor 1.825.a.60
ex Colica sudor frigidus 1.825.a.62
Colica existente post cibum, illum sta-
tim euomendum 1.827.b.49
in Colica soluentia medicamenta non
statim exhibenda 1.827.b.58
in Colica curanda incipiendum à leni-
bus lubricatiuis 1.827.b.64
in Colica clystere non est utendum, dum
aliquid est in stomacho 1.828.b.5
in Colica quando aliquid in potu dandū
1.828.a.8
in Colica clysteria non esse continuandā
1.828.b.7
in Colica cauendum, ne caput afficia-
tur 1.828.b.20
in Colica cauendum est, ne perueniatur
ad uarietatem, & cōmmissionem ra-

tionis 1.828.b.26
in Colica cur cōtingat error 1.828.b.27
in Colica ne caput lædatur, cum quibus
custodiatur 1.828.b.30
in Colica cum quibus hepar aliquando
refrigerandum 1.828.b.35
in Colica soluentia medicamenta cur
noceant aliquando 1.828.a.34
in Colica cor cum quibus refrigerandū
1.828.b.40
in Colica parum bibatur, aut toleretur
sitis 1.828.b.46
in Colica sitis multiplicatur 1.828.b.46
in Colica clysteriorum acutorum hora
est post maturationem 1.828.a.53
in Colica quando est solutio de super, &
oppilatio de sub, quid agendum 1.
828.a.58
in Colica frigida elaborandum in causæ
abscissione 1.829.b.6
in Colica frigida a uehementer calefa-
cientibus abstinendum 1.829.b.10
in Colica frigida quandoque sufficit absti-
nere a cibo, & potu diebus aliquibus
1.829.b.18
in Colica euaporatio quandoque cōmo-
uet dolorem uehementem 1.829.b.20
in Colica dolorem sedare cum narcoti-
cis incipientes, componunt rem ma-
ximi erroris 1.829.a.57
in Colica frigida nocibilior res est po-
tus aquæ frigida, & paucam intentio-
nem habet in sedatione sitis 1.829
b. 62
in Colica stupefacientia cur mala 1.
829.a.63
in Colica olei de cherua exhibendi mo-
dus 1.833.a.1
Colico quæ actiones uitandæ 1.837.a.2
in Colica quæ significatio mala 1.837
a. 51
in Colica singulus quandoque malus 1.
837.a.52
in Colica uomitus quandoque malus 1.
837.a.52
in Colica rationis permixtio mala 1.
837.a.53
in Colica quando est necessitas narcoti-
corum, qualia exhibenda 1.838.a.22
Colicus dolor est magnus 1.825.b.56
in Colicis doloribus clysteris forma
quæ opportuna 1.832.a.66
in Colicis ægritudinibus medicinas acu-
tas necesse est administrare in pluri-
bus horis 1.828.b.24
Colon intestinum 1.796.a.63
Colon intestini anatomia 1.798.a.14
Colon intestini iuuamentum 1.798.a.24
Colon calefit aqua marina seu bitumino-
sa tempore post tempus 1.111.a.47

COLON BONA SVNT

Apium 1.260.b.9
Sesamum 1.381.b.34
COLATORII OPPI-
lationem aperit
Hartanita 1.262.b.19
Aceti calidi uaporatio 1.266.b.25
Struthium 1.281.a.3
Fel 1.305.a.53
Ocimum gariophyllatum 1.306.a.23
Nigella 1.351.a.56
Synapis 1.386.a.8
Cerebro confert
Ambra 1.262.b.44
Chamæmilla 1.275.b.32
Muschus

Index

Musculus 1.340.a.32
Spica 1.381.a.30
Xiloloes 1.395.a.44
Colla cutium calida est, & sicca in primo 1.295.a.51
Colles & loca alta aeris mutationi non multum sunt obnoxia 1.91.a.41
Colli usus 1.42.a.15
Colli anatome 1.42.a.18
Colli nervorum anatome 1.67.a.31
Colli musculorum anatome 1.57.a.36
Collyrium 2.309.a.24
Collyrium ad cursum mater 2.309.a.58
Collyrium Hermetis 2.309.b.8
Collyrium sedans dolorem 2.309.b.22
Collyrium Gal. 2.309.b.33
Collyrium fachiis 2.309.b.45
Collyrium aestium 2.309.b.52
Collyrium stella 2.309.b.59
Collyrium Thocratis 2.310.a.4
Collyrium ros. 2.310.a.12
Collyrium aliud ros. 2.310.a.21
Collyrium ros. Tarentios 2.310.a.27
Collyrium ros. Debigori 2.310.a.32
Collyrium iuuatium 2.310.a.47
Collyrium pomale 2.310.a.55
Collyrium suribes 2.310.b.14
Collyrium aereum Indum 2.310.b.14
Collyrium stella confert ad ulcera oculi, & bothor, & pus eius 2.311.b.1
Collyrium iuuatium confert ad ulcera oculi, & bothor, & pus eius 2.311.b.1
Collyrium pomale confert ad ulcera oculi, & bothor, & pus eius 2.311.b.4
Collyrium macur ad aegrit. ocul. 2.311.b.6
Collyrium ros. ad dilatationes pupillæ 2.311.b.13
Collyrium suribes confert ad algarab 2.311.b.20
Collyrium indum confert albedini uestigiorum ulcerum 2.311.b.23
Collyrium citrinum 2.311.b.26
Collyrium ad albuginem Mel. 2.312.a.28
Collyrium Apollonij ad scabiem oculorum 2.312.b.30
Collyrij de tutia iuuamenta 2.312.a.34
Collyrium Kebime Aegypti 2.312.a.35
Collyrium arastusemon 2.312.a.43
Collyrium citrinum fanatis 2.312.a.57
Collyrium indum regium 2.312.b.62
Collyrij indi iuuamentum 2.312.b.64
Collyrij citrini iuuamentum 2.313.a.26
Collyrij de tutia iuuamentum 2.313.a.28
Collyrium Floris 2.313.a.30
Coloquintida quæ eligenda 1.278.b.55
Coloquintida calida, & sicca est in tertio 1.279.a.12
Coloquintida alia masculus, alia foemina 1.278.b.52
Coloquintida cum quibus præparanda 1.279.a.7
Coloquintidæ quæ substituuntur 1.279.a.66
Coloquintidam aliquando venenosam esse, & eius nocumto dragantum succurrere 1.279.a.51
Color cutis conuertitur ad nigredinem causa solis, aut frigoris, aut venti, aut sordiditæ 2.231.b.46
Color cutis ex quibus causis conuertitur ad citrinitatem 2.231.b.52
Color pristinus in conualescentibus restituitur cum fibus fectis, & aqua distillorum immaturorum 2.232.a.27

Color est uehemens significatio dispositionis stomachi, & hepatis secundum plurimum 1.690.b.11
Color brunus significat frigiditatem, & siccitatem hepatis 1.742.b.51
Color rubeus albus significat sanitatem cordis 1.742.a.48
Color citrinus significat hepatis caliditatem 1.742.b.49
Color plumbinus significat hepatis frigiditatem 1.742.b.50
Color secundum plurimum significat dispositionem hepatis 1.750.b.20
Color spleneticus est declius ad uiriditatem, & nigredinem 1.773.a.41
Coloris, & formæ signa mala in crisi 2.87.a.53
Coloris corrupti est hepatis oppilationem habens 1.753.b.62
Coloris corruptio sequitur hydropis omnes species 1.773.a.40
Colorem album capillorum facientia 2.230.b.10
Colorem rubeum capillorum facientia 2.230.b.8
Colorem nigrum facientia capill. 2.228.b.52
Colorem flauum capillorum facientia 2.230.a.52
Colorum tincturæ in capillis 2.228.b.23
Colorem cutis bonum, quæ faciant 2.232.a.1
Colorem corrumpit usus siccorum ciborum assiduus 1.168.a.64
Colorem corrumpit spermatis inopia 1.896.b.37
Colorem bonum faciunt
Abinthium 1.249.b.52
Acacia 1.250.b.12
Anatis pinguedo 1.255.b.24
Agnus castus 1.256.a.8
Acorus 1.256.b.10
Aristolochia 1.258.a.38
Alfa 1.259.a.34
Baurach 1.269.b.28
Crocus 1.278.b.17
Cicer 1.279.b.18
Cyperus 1.285.b.17
Faba 1.302.b.62
Foenugracum 1.304.a.14
Orobis 1.319.b.63
Lac 1.333.b.2
Myrobalaoni nigri 1.339.b.20
Mastix 1.340.b.6
Oleum de fœnugræco 1.354.a.39
Stercus lacerti, & stellionis, & columbarum 1.374.b.21, 24
Salis usus cum melle 1.377.a.11

COLOREM CLARIFICANTIA

composita
Sotira confec. 2.259.b.12
Arius darij confectio 2.261.a.58
Confectio de alijs 2.266.b.47
Diacurcuma 2.267.a.42
Dialacca magna 2.267.b.8
Confectio Kume medici 2.272.a.16
Electuarium cabrosius muschatum 2.278.a.65
Triphera minor 2.278.b.59
Electuarium anacardinu 2.279.a.1
Electuarium alfarigios 2.279.a.19
Scoria decocta 2.279.a.61
Diacitoniten 2.279.b.60
Suffus Aristotelis 2.283.a.53
Kalmati 2.283.b.51

Electuarium regum 2.280.b.43
Acetum squillicum 2.286.b.45
Oleum nardinum 2.300.a.37
Oleum de hase 2.300.b.44
Oleum de costo 2.301.a.62
Oleum de croco 2.302.b.33
Colores corporis uarij quid significant 1.124.a.34
Colores malos ulcerum uide 2.91.b.41
Colores ascitios de temperaturis indicium non afferre 2.368.a.45
Colores uisum qui aggregant, & contra 2.370.a.33
Colorum cutis dispositiones 2.235.b.45
Colorum diuersitas in una quandoque ægritudine in duobus membris continetur 1.124.b.13
Columbi cum quibus comedendi 280.a.12
Columbarum, & earum pullorum facultas 1.28.a.3
Columbinorum pullorum corpora sunt tardæ digestionis, & longæ moræ in stomacho 1.699.b.39
Columella quomodo excidenda 1.612.a.19
Columella incisa quæ nocumta infestantur 1.612.b.12
ex Columella excisa sanguinis fluxus curatio 1.612.b.48
Combusitionis ignis curatio 2.149.a.23
Combusitionis filotri cura 2.226.b.40
Combusitionis ignis curatione due sunt intentiones 2.149.a.5
Combusitionis cura non conueniunt principia 2.149.a.21
Combusitionis uescificationem prohibet medicina 2.149.a.30
Combusitionis aquæ calidæ curatio 2.149.b.32
Combusitionis uescificationem factam reuocant 2.149.a.50
Comedentem parum a consuetudine non esse euacuandum 1.193.a.41
Comedere aliquos plurimum, nec ob id excernere plurimum, nec impinguarique causa 1.690.a.16
Commixtura secundum ueritatem est loquax mortalis 1.870.a.22
Complexio quid sit 1.11.b.24
Complexio quid sit 2.355.a.22
Complexio cum materia duobus modis est 1.14.a.12
Complexio infantium in calore fere temperato & humiditate fere superflua est 1.18.a.34
Complexio duplex æqualis & inæqualis 1.11.b.38
Complexio ex mutua elementorum actione & passione prouenit 1.11.b.39
Complexio immoderata simplex quocumplex sit 1.13.b.30
Complexio temperatior homini conuenit quam alijs omnibus 1.16.b.3
Complexio unicuique membro obigit quam meretur 1.16.b.6
Complexio membri naturalis omnis si milis est ei, quo nutritur 1.16.b.41
Complexio non omnis semper generat sibi simile, sed quandoque contrarium 1.29.b.2
Complexio frigida & sicca plerumque humiditatem extraneam gignit, ob contrarietatem imbecillitatem 1.29.b.6
Complexio purior quia ad humiditatem plus declinat, ideo eorum retentua est debilis 1.77.b.32
Complexio

Index

- Complexio diuersa nullo modo efficit
dolorem 1.116.a.26
- Complexio diuersa non sentitur 1.
116.a.27
- Complexio ex capillis quomodo cogno
scatur 1.123.b.28
- Complexio corporis ex unguis in mol
litie & siccitate dispositione cogno
sci potest 1.123.a.49
- Complexio corporum quomodo ex me
brorum magnitudine & paruitate co
gnoscatur 1.124.b.10
- Complexio corporum quomodo ex ue
locitate aut tarditate passionis cogno
scatur 1.124.b.28
- Complexio corporis a superfuitatum
excretionem cognoscitur 1.125.b.20
- Complexio corporis ex animae disposi
tionibus quomodo cognoscitur 1.
125.b.29
- Complexio corporum ex cogitationibus
& rebus multum desideratis dignosci
tur 1.125.a.35
- Complexio radicalis senis, est sicca, pri
uata sanguine mundo, & accidenralis
humida mollis 2.154.a.27
- Complexio frigida cui est quibus uti de
beat 1.166.a.45
- Complexio humidior temperatur in co
plemento iuuentutis 1.178.b.65
- Complexio mala sine materia tantum
alteratur, cum materia uero euacua
tur 1.191.a.27
- Complexio mala cum materia quando
que post euacuationem alteratione
eget 1.191.a.32
- Complexio alteranda eget quandoque
eo quod ipsam confortet admittit illi
quod ei contrarium est penetrationis
gratia 1.191.b.63
- Complexio quae ab euacuatione prohi
beat, & quae eam requirat 1.193.
a.26
- Complexio hominis non est nisi in ho
mine 1.234.a.16
- Complexio duplex, prima, & non prima
1.234.a.18
- Complexio prima est complexio pro
ueniens ab elementis 1.234.a.20
- Complexio secunda quae 1.234.a.21
- Complexio secunda quandoque est a na
tura 1.234.a.32
- Complexio secunda duplex, fortis, aut
non fortis 1.234.a.38
- Complexio compositorum corporum
unde fiat 2.325.a.30
- Complexio quomodo perfectior fiat 2.
325.a.37
- Complexio aequalis mala quae dicatur
medicis 2.325.b.61
- Complexio mala diuersa 2.325.b.64
- Complexio omnis dominas facit debili
tatem 1.668.b.9
- Complexio omnis debilitans superflue
facit accidere in omni operatione di
minutionem 1.688.a.18
- Complexio quando est sine materia, hie
ra non esse dandum 1.694.b.19
- Complexio frigida uehementius nocet
digestioni, quam calida 1.715.b.15
- Complexio sicca, & humida qualiter di
gestionem noceant 1.715.b.17
- Complexio frigida facit rem non dige
stam 1.767.b.52
- Complexionis malitiam membrorum
debilitas sequitur 1.87.a.23
- Complexionis frigiditas euacuationem
sequitur eius quod debet retineri 1.
109.b.1
- Complexionis caliditas quandoque eua
cuationem eius sequitur, quod debet
retineri 1.109.b.6
- Complexionis malae causae 1.114.a.60
- Complexionis diuersae malitiae quid sit.
1.116.a.18
- Complexionis frigidae corpora plurimu
sunt mollia 1.123.a.64
- Complexio corporum ex omnibus quo
modo cognoscatur 1.125.b.40
- Complexionis aequalitatem operatio
nes perfecte significant 1.125.a.42
- Complexionis calidae non naturalis si
gna 1.125.b.52
- Complexionis frigidae non naturalis si
gna 1.125.b.62
- Complexionis humidae non naturalis si
gna 1.126.a.1
- Complexionis siccae non naturalis signa
1.126.a.7
- Complexionis intemperatae signa 1.
126.b.34
- Complexionis aequalis signa 1.126.a.58
- Complexionis temperatae signa 1.126.
a.58
- Complexionis siccae pulsus quales 1.
135.b.1
- Complexionis calidae pulsus quales 1.
135.a.43
- Complexionis humidae pulsus quales 1.
135.a.65
- Complexionis frigidae pulsus quales 1.
135.a.56
- Complexionis frigidae species tres 1.
179.b.30
- Complexionis malitia non omnis suo
contrario medicatur 1.188.a.3
- Complexionis malae iam factae curatio
est ex contrario absolute, & dicitur
medicatio absolute 1.191.a.37
- Complexionis malae quae in fieri est sana
tio praeruatio est 1.191.a.40
- Complexionis scientia est ex inditijs in
medicina conferentibus 2.367.a.40
- Complexionis uirtutes esse quatuor 2.
367.a.42
- Complexionis aequalitatem bonitas dige
stionis significat 1.689.a.12
- Complexionis malitiae causae 1.730.
b.43
- Complexionis malitia si confirmetur, de
bilitat omnes uirtutes 1.706.a.45
- ob Complexionis malitiam omnem om
nis uirtus debilitatur 1.711.b.61
- COMPLEXIONI CALIDAE**
conferentia composita
- Scoria ferri 2.279.b.25
- Oleum de cucurbita 2.302.a.6
- COMPLEXIONI FRIGIDAE**
conferentia composita
- Confectio zehemirem magnum 2.
262.b.4
- Confectio anacardi 2.265.b.10
- Alchelchelengi magnum 2.269.b.62
- Theodoricon magnum 2.274.a.37
- Oleum de abinthio 2.300.b.17
- COMPLEXIONIS MALITIAE**
conferentia composita
- Confectio 2.271.a.53
- Confectio Kiume medici 2.272.a.16
- Theodoricon magnum 2.274.a.37
- Electuarium alfangius 2.279.a.18
- Sirupus democrati 2.289.a.4
- Confectio Aristomacis 2.317.a.23
- Oleum de mezereon 2.319.a.29
- Oleum de euphorbio 2.306.a.22
- Suffus alchechengi 2.306.a.22
- Bactisfucha 2.306.a.23
- Diaulfur 2.306.a.23
- Alcanzi 2.306.a.27
- Seherearen fanios 2.306.a.27
- Electuarium 2.306.a.28
- COMPLEXIONIS MALITIAE**
principio conferentia
composita
- Homorufa 2.306.a.25
- Diacurcuma 2.306.a.25
- Dialacca 2.306.a.25
- Trochisci de berberis 2.306.a.25
- Medicina chiume 2.306.a.26
- Aqua de radicibus 2.306.a.26
- Pilula alchechengi 2.306.a.26
- Complexionem esse, si affirmet medicus
errat 1.8.a.60
- Complexionem sibi propriam habet om
ne indiuiduum, in qua alium commu
nicare impossibile est 1.12.b.35
- Complexionem aliam habent sclauis, alia
Indi 1.12.b.10
- Complexionem frigidam & siccam ha
bens, qualis sit 1.29.b.9
- Complexionem mutari ex dolore 1.
119.b.17
- Complexionem calidam amplitudo fe
quitur 1.124.b.10
- Complexionem siccam asperitas & cur
uitas sequuntur 1.124.b.23
- Complexionem calidam actionum cele
ritas significat 1.125.a.44
- Complexionem calidam malam habent
es quandoque frigidae res fortes faciunt
1.136.b.26
- Complexionem frigidam confirmatam
calefacere quasi difficile est, facile au
tem incipientem 1.191.b.34
- Complexione calida praedictorum regi
men 1.179.a.3
- Complexione calida cum passiarum
qualitatum aequalitate praediti, quo
modo regendi 1.179.a.16
- Complexione frigida praedictorum regi
men 1.179.b.30 & deinceps
- Complexione calida & sicca naturali
praediti quomodo regendi 1.179.
a.59
- Complexione calida & humida praediti
quomodo regendi 1.179.a.61
- Complexiones quae sint, & quot sint, cre
dere debet medicus 1.8.b.3
- Complexiones in corporibus generatis
& corruptis sunt per primas elemen
torum qualitates 1.11.b.34
- Complexiones intemperatae sunt octo
1.13.b.20
- Complexiones intemperatae aliae simpli
ces, aliae compositae 1.13.b.25
- Complexiones intemperatae simplices
non diu permanent 1.13.a.40
- Complexiones intemperatae compositae
quot, & quae 1.13.b.54
- Complexiones intemperatae singulae aut
sunt cum materia, & sine materia 1.
13.b.62
- Complexionum signa decem sunt gene
rum 1.123.a.36
- Complexionum

Index

- Complexionum dignotio quomodo habetur 1.123.2.3.6
Complexionū extraneorum accidentaliū signa 1.125.b.5.3
ex Complexionum diuersitate uitae termini diuersi sunt in indiuiduis 1.19. a.48
Composita medicamenta cur inuenta, & cur dentur 4.386.a.50
Compositionis medicinarum ratio 2.255.a.32
Compositionis medicinarum obseruationes diuersae 2.255.b.1.6
de Compositionis medicinarum qualitate 2.255.a.30
de Compositione medicinarum uide etiam de Medicinarum compositione
de Compositionum medicinarum necessitate 2.254.a.4
Compressiua medicina 2.332.b.58
de Computatione crisis, uide de Crisis computatione
Confectiones, licet ex zuccharo, malz tamen sunt, & oppilationes faciunt & sitim 1.169.a.1
Confectio Alisuledati 2.133.a.2.3
Confectio Alisuledati minor 2.133.b.3.9
Confectio bona ad tardam canitiem, & conseruandam adolescentiam 2.218.a.1
Confectio Nedrech darij 2.459.b.47
Confectio sotira, & eius descriptio 2.259.a.63
Confectio philosophorum 2.260.a.4
Confectio scelithe ex sententia Auic. est medicina inordinata adurens sanguinem, & humores & sine trochiscis 2.260.a.57
Confectio inda 2.261.b.18
Confectio algere, & eius descriptio, ac iuuamenta 2.261.b.26
Confectio plurium iuuamentorum, & eius descriptio 2.261.b.44
Confectio Arius darij, & eius iuuamenta, & descriptio 2.261.a.56
Confectio Tyriacalis magna ex arte Auic. 2.261.b.66
Confectio Tyriacalis minor Auic. 2.262.a.18
Confectio Casa is 2.262.a.25
Confectio zehemirem magni, & eius iuuamenta 2.262.b.3
Confectio alia Galeni 2.263.b.11
Confectio alzehemiré parui 2.263.a.25
Confectio Gal. & eius iuuamenta 2.263.a.58
Confectio de muscho cum absinthio 2.264.b.8
Confectio de muscho dulcis 2.264.b.26
Confectio allesire 2.264.a.40
Confectio alia de muscho 2.264.b.41
Confectio alia de muscho 2.264.b.56
Confectio alia de muscho, & iuuamenta eius, ac descriptio 2.264.a.60
Confectio sagzeneae magna, & eius iuuamenta 2.264.b.63
Confectio sagzeneae minor 2.265.a.17
Confectio anacardina ad contractionem 2.265.a.58
Confectio alia anacardi plurium iuuamentorum 2.265.b.5
Confectio anacardi descriptio 2.265.b.12
Confectio alia anacardina 2.265.b.27
Confectio ariston magnum, & eius iuuamenta, ac descriptio 2.265.b.49
Confectio diamarte 2.266.a.16
Confectio bedemeregi 2.266.a.34
Confectio albumuseli 2.266.b.34
Confectio Ariston min. 2.266.a.9
Confectio citrina felini 2.266.a.62
Confectio nigra felini 2.266.b.10
Confectio de alijs descriptio, & dosi 2.266.b.52
Confectio de alijs, & eius iuuamenta 2.266.b.46
Confectio Athanasia magna 2.267.a.12
Confectio athanasia minor 2.267.a.30
Confectio dialacae magna 2.267.b.8
Confectio dialacae minoris 2.267.b.28
Confectio alchochin 2.267.b.38
Confectio diacurcuma min. 2.267.a.39
Confectio philonij 2.267.b.52
Confectio diacurcuma maioris Gal. 2.267.a.52
Confectio diaulfur 2.268.b.6
Confectio philonij perfici 2.268.a.16
Confectio de assa 2.268.b.23
Confectio salis indi, & eius iuuamenta 2.268.b.32
Confectio salis indi descriptio, & dosi 2.268.b.35
Confectio alchechengi, & eius iuuamenta 2.268.a.33
Confectio diacostum 2.268.b.43
Confectio diahirundinis 2.268.a.46
Confectio Alchalcharahan magnum 2.269.a.13
Cofe. Alchalcharah minus 2.269.b.25
Cofe. Alchelhelégi magni 2.269.b.57
Confe. alchelhelengi min. 2.270.a.34
Confectio candorius 2.270.b.9
Confectio condari 2.270.b.18
Confectio de calametho 2.270.b.29
Confectio de feminibus 2.270.b.38
Confectio de hyacintho Auic. & iuuamenta eius 2.270.b.47
Confectio Gal. ad agritudines pulmonis 2.271.a.25
Conf. cōueniens Aroftomacis 2.271.a.45
Confe. ad arenam in urina 2.271.a.65
Confectio de gentiana 2.271.b.15
Confe. dicta donum Dei 2.271.b.24
Confectio ad debilitatem hepatis &c. 2.272.a.8
Confectio impinguiua 2.272.b.7
Confectio Kiume medici 2.272.a.15
Confectio Alaimeri, & eius iuuamenta 2.272.a.61
Confectio Alaimeri descriptio 2.272.b.1
Confectio imperialis, & eius iuuamenta 2.272.a.29
Confectio imperialis descriptio, & dosi 2.272.a.32
Confectio ad lapidem 2.272.a.9
Confectio Aroftomacis ad spumum sanguinis 2.272.a.12
Confectio ad dolorem hep. 2.319.a.16
Confectio cardiaca & cordis debilitati maxime proficua 2.324.a.22
Confe. medicinae Aristoteli 2.309.a.32
Conf. abscondens appetitum luti 2.318.b.48
Confectio hieræ mundificantis caput 2.308.a.59
Confectio hieræ relatae ad Drios 2.308.b.17
Confe. scoræ ferri ad aures 2.314.a.62
Confectio sacramentos ad nasi additiones 2.314.b.5
Confectio frangens lapidem 2.321.b.13
Confectio ad cholicam 2.320.b.38
Confectio ad cor 2.317.b.44
Confectionis profectus 2.341.a.41
Confectionis nominata, bederawilla maioris modus 1.132.b.63
Confectionis scelithe iuuamenta 2.260.a.30
Confe. scelithe descriptio 2.260.a.60
Confe. scelithe alia descriptio 2.260.b.62
Confectionis zehemirem magni descriptio 2.262.b.9
Confectionis zehemirem magni alia descriptio 2.262.b.58
Confe. Hermetis iuuamēta 2.263.b.21
Confectionis Hermetis descriptio, & dosi 2.263.b.26
Confectionis Gal. descriptio 2.263.a.62
Confe. Gal. alia descriptio 2.263.b.14
Confectionis alia Hermetis iuuamenta 2.263.b.55
Confectionis secundae Hermetis descriptio 2.264.a.10
Confe. de muscho descriptio 2.264.a.50
Confe. Alcheschinengi, iuuamenta, & descriptio 2.264.a.18
Confe. de muscho iuuamēta 2.264.a.47
Confe. Homorufae iuuamenta, & descriptio 2.265.a.43
Confe. sagzeneae magna descriptio 2.265.a.3
Confe. algarith iuuamenta 2.266.a.44
Confe. algarith descriptio 2.266.a.50
Cofe. Kabith regis iuuamēta 2.268.b.13
Cofe. Kabith regis descriptio 2.268.b.64
Confectionis de hyacintho descriptio Auic. & dosi 2.270.b.58
Confectionis cor confortatis descriptio 2.341.b.33
de Conditis 2.290.a.13
Conditum ad frigus stomachi 2.287.a.57
Conditum aliud 2.287.b.5
Conditum aliud 1.950.b.52
Concauatio
de Conceptione uide Impregnationem
in Conceptione quid operetur sperma uiri 1.937.b.41
CONCIPIERE FACIENTIA
composita 2.265.a.34
Sagzeneae minor 2.265.a.34
Concoctio, uel maturatio in quibus agri tudinibus expectanda sit, & in quibus non 1.193.b.46
Concoctionis primae & aliarum excremeta quomodo excernantur 1.29.b.18
Concoctionis signis non apparentibus non sunt danda fortia in hepatis oppilatione 1.754.a.46
Conculæ marinæ sancti Iacobi. 1.932
Condisi facit euomere uomitum magnū & quandoq; fit praefocatio ex eo 2.197.a.9
Condisi nocumenta 2.197.a.9
Condisi assumpti cura 2.333.a.16
Confortatiua medicina 1.763.a.54
Confortatiua medicinae quae fortis chymi opus habet, sed non multis 1.167.b.52
Congelatum iam uidi loqui, & iam moriebatur cum sudore, & sine sudore 1.665.a.27
Constrictio quibus modis fiat 1.218.a.62
Constrictiua medicina cordialibus quare permiscenda 2.333.b.52
Confolidantia composita
Vnguentum apostolorum 2.303.b.42
Confectio uide usus
Confectio in cibis attendenda 1.166.a.18
Confectio

Index

Consuetudo mala mutanda est ordinatae 1.181.b.52
 Consuetudinis mutatio morbum significat 1.181.b.39
 Consensus morborum uarii modi 1.86.b.13
 Continua febris quare non admittat intermissionem 2.18.a.54
 Continua febris non separatur post 24. horas 2.21.a.62
 Continuæ febris signa in generali 2.18.a.18. & 23
 Continuæ febris signa inseparabilia 2.21.a.60
 Continuæ febris paroxysmi non eradicantur per sudorem, neque incipiunt cum frigore, nisi propter debilitatem uirtutis, aut propter profundationem caloris innati, tunc enim infrigidantur extremitates, & illud est signum malum 2.18.b.24
 Continuæ febres in quibus putredo est intra uenas, sunt deteriores 2.18.b.58
 Continuis febribus rigor, & horripilatio adueniens sanitatem significat 2.23.a.66
 de Continui solutione 2.134.b.12
 Continuitatis solonis curatio 1.221.b.24
 Continuitatis solutionis consolidatio quomodo fiat 1.221.b.49
 Continuitatem non suscipiunt uenæ, & nerui ex quorundam sententia 2.134.b.28
 Contagiosæ ægritudines quæ 1.87.a.8
 Contorsio 1.950.b.55
 Contorsio est, ut sit membrum separatū a iunctura sua separatione non completa 2.144.a.13
 Contrarii aduentu subito in complexionem fit læsio 2.64.a.39
 Contraria contrariis curari oportere 2.385.b.40
 Contractionis curatio 1.964.a.23

CONTRACTIONI CONFERTENTIA COMPOSITA
 Anacardium 2.265.a.6
 de Contusione, & attritione 2.144.a.34
 Contusio aliquando fit a casu, & offensione 2.145.b.4
 Contusio raro accidit, ut nō aggregetur sanguis, & putrefiat 2.144.a.39
 Contusio cum sit in lacerto, effunditur ad ipsum sanguis plurimus, ex quo apostemat 2.144.a.38
 Contusio cum accidit in lacerto, fit solutio continui 2.144.a.35
 Contusionis cura 2.144.b.25
 Contusionis curatio 1.222.b.60
 Contusionis sanguinis resolutio plurimum speratur per poros 2.144.a.42
 Contusionis curatione artifices prope rant ad phlebotomiam, quāuis sit corpus mundum 2.144.b.28
 Contusionis ulcera indigent in primis, ut mollescantur & humectentur 2.154.b.54
 Contusioni nisi succurratur cum aper tione pororum perducitur membrum ad corruptionem 2.144.a.46
 Contusioni conuenit illud, cui est molli ficatio cum caliditate subtili, & exsic catione subtili 2.144.b.56
 Contusioni non conueniunt, quæ sunt ue hementis resolutionis, & exsiccationis 2.144.b.59
 Contusionis ligatura qualis conueniat

2.145.a.22
 Contusioni confert
 Aloe 1.263.a.50
 ad Contusionem melior medicina est mu mia pura cum oleo sambucino, & ui no 2.146.a.12
 Contusum membrum quando apostema tur, non suffert nisi ligaturam æquale 2.145.a.41
 Conualescens cuius crisis fuerit occulta quomodo regendus 2.99.b.40
 Conualescens parum indiget extractio ne sanguinis 2.99.b.52
 Conualescens nisi appetat in ipso est re pletio 2.100.a.23
 Conualescens non toleret famem, neq; sitim 2.100.b.4
 Conualescentis appetitus absque impin guatione quid significet 2.100.a.24
 Conualescentis cibus sit boni chymi, fa cilis digestionis 2.100.b.2
 Conualescentis caliditas qualis esse de beat 2.100.b.13
 Conualescentis cibus quomodo augeri gradatim debeat, & minui 2.100.b.16
 Conualescentis appetitus quare minore tur 2.100.b.33
 Conualescentis color pristinus restitui tur cum sicibus ficcis, & aqua dactilo rum immaturorum 2.232.a.27
 Conualescentem alienari ab aqua uehe mentis frigoris oportet 2.100.b.28
 Conualescentes ab ægritudine quomo do restituendi 2.385.a.14
 Conualescentium corpora sunt in dispo sitione neutra 1.82.a.53
 Conualescentium dispositiones diuersæ 2.99.a.60
 Conualescentium regimen 2.99.b.22
 Conualescentium cibatio, qualis 2.100.b.1
 Conualescentium hora cibi, qualis 2.100.b.24
 Conualescentium appetitui prostrato quæ conueniant 2.100.b.45
 Conualescentium appetitui prostrato crocum obesse 1.708.a.40
 Conualescentium appetitus prostrati cu ratio 1.708.a.36. & b.8
 in Conualescentium uentribus quando multiplicatur inflatio, indicat conuer sionem 1.727.b.14
 Conualescentibus accidunt exituræ, cū non sunt mundificata corpora eorum per euacuationem 2.99.b.1
 Conualescentibus quandoque accidunt pruritus plurimus, quem tollit aqua tepida 2.99.b.13
 Conualescentibus, quare capilli albifi centur 2.99.b.14
 Conualescentibus exercitium æquale, facile est iuuatium ualde 2.99.b.30
 Conualescentibus augmentum sangui nis procurandum 2.99.b.31
 Conualescentibus prohibeantur coitus, & euacuationes 2.99.b.33
 Conualescentibus num conueniat fom nus diurnus 2.100.a.2
 in Conualescentibus quando multiplica tur nausæa, indicat conuersionem 1.730.a.3
 Cor & spiritus sunt uitæ principium 1.12.a.54
 Cor & spiritus calida sunt uehementer ad superfluitatē declinantia 1.12.a.56
 Cor siccum est, aut siccitati propinquum 1.12.a.64

Cor comparatione cerebri & hepatis est siccum 1.12.b.3
 Cor philosophi sententia est membrum uim tribuens & nō recipiens 1.31.b.50
 Cor uitalis facultatis principium est 1.32.a.43
 Cor sua excrementa ad axillas reijcit 1.34.a.5
 Cor est uirtutis uitalis sedes 1.75.a.59
 Cor est operationum omnium principium secundum Arist. 1.75.a.60
 Cor spirituum principium 1.71.b.4
 Cor solutionem continui non tolerat 1.84.a.3
 Cor refrigerantibus cur crocum aliquoi calidum admiscemus 1.192.a.3
 Cor cum habet uulnus, non speretur sa lus 2.135.a.39
 Cor confortans confectio 1.341.b.33
 Cor est minera generationis nutrimenti spirituum 2.329.b.60
 Cor uocari os stomachi ab aliquibus 1.684.a.12
 Cor non est musculus, quia motus eius non est uoluntarius 1.663.a.39
 Cor decliue est ad sinistram latem 1.614.a.57
 Cor habere tres uentres 1.662.b.27
 Cor cur sit positum in medio pectoris 1.663.a.24
 Cor non tolerat nocumentum dolorum, neque apostema 1.663.a.27
 Cor hepatis siccitatem non uincit omni no 1.743.b.33
 Cor cum quibus in colica refrigerandū 1.828.b.40
 Cor est primum mēbrum, quod creatur in embryone 1.907.b.28
 Cordis caliditatem non temperat cerebri frigiditas 1.12.a.63
 Cordis siccitas non peruenit ad humidi tatem cerebri & hepatis temperandā 1.12.a.66
 Cordis humorem putrefacit primo loco aer putridus 1.97.b.59
 Cordis uias somnus humectat & laxat 1.101.b.14
 Cordis causa fit hectica 2.60.a.66
 Cordis tremor quid 1.668.a.57
 Cordis tremor 1.736.b.55
 Cordis tremoris causæ 1.668.a.8. & 668.a.59
 Cordis tremoris signa 1.669.a.19
 Cordis tremoris calidi curatio 1.670.b.19
 Cordis tremorem calidum habēs ex eis, quibus iuuatur, est permutatio ab aere suo ad aerem frigidum 1.670.b.66
 Cordis tremori calido confert Citri acetositas 1.274.b.61
 Cordis tremoris frigidi curatio 1.671.a.46
 Cordis tremor quādo superfluit, permu tatur ad syncopim: & quando magis su perfluit, permutatur ad mortem 1.668.b.13
 Cordis tremorem quandoque uermes in ducere 1.840.b.25
 Cordis tremor ex colica 1.825.a.60
 Cordis tremor a sanguine laborātes, coi tu iuuari 1.669.a.30
 Cordis tremoris cum nausæa curatio 1.670.a.60
 Cordis tremor quomodo aliquando se detur 1.670.b.6
 Cordis tremor assiduus mortem subitā minatur 1.181.b.1

E Cordis

Index

Cordis tremoris uniuersalis curatio 1.
669.b.45

CORDIS TREMORI conferunt

Argentum alijs commixtum 1.263.
a.10
Aurum 1.267.a.3
Beem 1.267.a.4
Melissa 1.271.a.51
Corallus 1.276.b.27
Ciminum 1.281.b.30
Carui 1.281.b.52
Coriandrum 1.283.a.24
Nasturtium, emplastro facto ex eo, cu
aqua, & sale 1.349.a.23
Sal cum melle, & papis 1.377.a.13
Anemone 1.383.a.3
Cordis dispositiones quo modo cognos
cantur 1.120.a.38
Cordis pulsui exposti sunt impingui
in prima etate 2.250.b.16
Cordis tristitia, & debilitas quo diffe
rant 2.328.a.20
Cordis sinistram concauitatem creauit
Deus, ut esset armarium spiritus 2.
324.a.3
Cordis concauitas sinistra est minera ge
nerationis spiritus 2.324.a.7
Cordis ægitudines à stomacho 1.688.
a.58
Cordis ægitudines quæ interficiant 1.
663.b.32
Cordis ægitudinum signa 1.665.b.39
in Cordis ægitudinibus quomodo phle
botomia exercenda 1.666.b.39
in Cordis ægitudinibus quales medici
næ administrandæ 1.666.b.59
Cordis ægitudinibus confert
Medicina propria 2.317.b.44
Cordis complexio calida quomodo cu
retur 1.667.b.1
Cordis calidæ complexionis signa 1.
665.a.33
Cordis frigidæ complexionis signa 1.
665.a.33
Cordis humidæ complexionis signa 1.
665.a.56
Cordis complexionis siccæ signa 1.
665.a.61
Cordis siccæ complexionis curatio 1.
667.b.14
Cordis calidæ, & siccæ complexionis si
gna 1.665.a.65
Cordis temperaturarum signa sumpta à
fortitudine, & debilitate corporis 1.
664.b.51
Cordis temperaturarum signa sumpta à
pectoris formatione 1.664.b.20
Cordis temperaturarum signa sumpta à
pilis pectoris 1.664.b.29
Cordis temperaturæ signa sumpta ab ali
quo morbo 1.664.b.44
Cordis temperierum signa sumpta à pul
su 1.664.b.9
Cordis temperaturarum signa sumpta à
moribus 1.664.b.46
Cordis temperaturarum signa sumpta à
corporis qualitatibus 1.664.b.37
Cordis temperaturæ signa sumpta ab ani
mi affectibus 1.664.b.62
Cordis temperierum signa sumpta ab an
helitu 1.664.b.17
Cordis apostematum signa 1.666.a.19
Cordis apostema quando fit, tunc iam
interficiat, aut interficiet 1.678.a.10
Cordis apostematis futuri curatio 1.

678.a.15
Cordis apostema calidum est interficiens
statim, & frigidum est ex eis, quæ
sunt difficilia 1.663.b.43

CORDIS APOSTEMATATI bus conferentia composita.

Confectio de musco 2.309.b.12
Medicina Keted regis 2.315.b.12
Medicina Gal. aquæ 2.305.b.12
Cordis nutrimentum 1.663.a.1
Cordis repletio sanguinea remouetur
phlebotomia basilicæ dextræ: sed re
pletio uaporosa phlebotomia basilicæ
sinistræ 1.666.b.56
in Cordis ægitudinibus sanguinis ex
tractio est uehementis necessitatis 1.
666.b.49
Cordis ægitudinibus cur uelociter suc
currendum 1.666.b.35
in Cordis complexione frigida permuta
tunda audendum esse cum calidis me
dicinis 1.667.a.11
Cordis frigidæ, & humidæ complexio
nis curatio 1.667.b.29
in Cordis complexione calida permuta
da non esse audendum cum medici
nis refrigerantibus 1.667.a.18
in Cordis calida complexione permuta
tunda, cum refrigerantibus calida com
miscenda 1.667.a.27
Cordis calidæ, & humidæ complexio
nis curatio 1.667.b.36
Cordis humidæ complexionis curatio
1.667.b.25
Cordis frigidæ, & humidæ complexio
nis signa 1.665.b.21
Cordis malitiæ humidæ complexionis
signa 1.666.a.10
Cordis malitiæ calidæ complexionis si
gna 1.665.b.58
Cordis malitiæ siccæ complexionis si
gna 1.666.a.15
Cordis dispositiones ab octo rebus signi
ficantur 1.664.b.4
Cordis complexio frigida quomodo cu
retur 1.667.b.8
Cordis frigidæ, & siccæ temperaturæ
signa 1.665.b.30
Cordis parui animalia cur audacta 1.
663.a.23
Cordis magni animalia cur timida 1.
663.a.18
Cordis apostematis incipientis perni
tiet signa 1.678.a.11
Cordis apostematis futuro conferre arte
riæ partium inferiorum phlebotomia
1.678.a.15
Cordis anatomia 1.662.a.60
Cordis ulceris signum est dolor in loco
sinistro mamillari 1.666.a.37
Cordis quando fortis fit malitia comple
xionis frigidæ, aut calidæ, aut siccæ
sine materia, incipit corpus procede
re in uia phthisis, & liquefactionis.
1.665.b.47
Cordis calidæ, & humidæ temperaturæ
signa 1.665.b.12
Cordis caliditas uincit humiditatem he
patis in ultimo 1.743.b.37
Cordis caliditas uincit caliditatem he
patis 1.743.a.41
Cordis caliditas uincit humiditatem he
patis 1.743.a.50
Cordis caliditatem parum uincit hepa
tis frigiditatem 1.743.a.47
Cordis caliditas uincit frigiditatem he

1.743.b.7
Cordis frigus uincit caliditatem hepatis
1.743.a.48.52
Cordis frigiditas qualiter uincat calidi
tatem hepatis 1.743.b.21
Cordis frigiditatem debiliter uincit he
patis caliditas 1.743.a.44
Cordis sanitatem significat color rubeus
albus 1.742.b.48
Cordis humiditas non uincit siccitatem
hepatis 1.743.a.42
Cordis humiditatem semper uincit he
patis siccitas 1.743.a.47
Cordis humiditatem ualde uincit hepa
tis siccitas 1.743.b.36
Cordis siccitas quandoque uincit humi
ditatem hepatis parumper 1.743.a.44
Cordis siccitatem uincit hepatis humi
ditatem 1.743.a.45. & b.44
Cordis siccitas quandoque consequitur
humiditatem hepatis parum ualde 1.
743.b.42

CORDIS DOLORIBVS conferunt

Aurum 1.267.a.3
Calamentum hirci 1.287.b.34
Doronicus 1.295.b.41
Endiuia cū farina hordei 1.299.a.11
Ocimum gariophyllatum 1.306.a.25
Granatum 1.316.a.2
Electrum 1.323.b.55
Lacca 1.330.b.41
Lingua auis 1.331.a.3
Lingua bouis in uino, aut cum luto ar
meno 1.331.a.36
Mirtus 1.338.b.63
Myrobalani 1.339.b.37
Muscus 1.340.a.35
Mumia cum aqua cymini, & ameos
& carui 1.343.b.7
Spodium 1.375.b.57
Sandaraca 1.377.b.45
Spica 1.381.a.35
Sandalus 1.382.b.11
Muscus 1.390.b.65

Cordis pulsus prægnantium causa 1.
919.b.50
Cordis pulsus prægnantium curatio 1.
919.b.52

CORDIS PVL SVI CON ferentia composita

Electuarium 2.282.a.50
Electuarium regum 2.280.b.44
Sirupus calmunia 2.287.b.19
Tyriaca 2.305.b.19
Mitridatum 2.305.b.19
Scelithe 2.305.b.19
Tyriaca Auic. 2.305.b.20
Confectio Cæsaris 2.305.b.20
Mia 2.305.b.21
Si uipus de malis calidus 2.305.b.21
Confectio de muscho 2.305.b.22
Medicina de musco dulcis 2.305.b.22
Medic. de muscho amara 2.305.b.22
Medicamen aliud 2.317.b.55

CORDIS PVL SVI DE lencia composita

Theriac magna 2.255.b.38
Mitridatum 2.258.a.47
Cæsaris confect. 2.262.a.25
Confectio de musco 2.264.a.48
Confectio de musco cum abnchio
2.264.b.9
Medic. de muscho dulcis 2.264.b.27
Confectio citrina felini 2.266.a.64
Confectio de hyacyntho 2.270.b.51
Electuarium ambræ 2.277.b.57
Cordi

Index

- Cordi quæ ægritudines accidunt 1.663.
b.24.&c.1.665.a.3
Cordi feruiunt pulmo & arteriæ 1.32.
a.63
Cordi prodesse etiam uomitorium medi-
camentum 2.334.a.33
Cordi prodesse & obesse diuretica 2.
333.b.26
Cordi non ita aduenit apostema, ut per
ipsum induretur pullus, immo interfi-
cit ante illud 1.666.a.32
Cordi, quod nocumentum cōtingat pro-
pter anhelitum 1.666.a.56
- Cordi conferunt
Ambra 1.262.b.46
Been 1.269.a.4
Melissa 1.271.a.51
Ocimum fluuiale 1.272.b.6
Corallus 1.276.b.26
Crocus 1.278.b.28
Doronicus 1.295.b.41
Emblicus 1.298.a.26
Endiuia cū farina hordei 1.299.a.11
Enula 1.300.b.14
Galix odor 1.316.b.58
Lingua bouis 1.331.a.35
Myrtus 1.338.b.63
Muscus 1.340.a.35
Poma 1.364.a.42
Spodium 1.375.b.57
Xilaloos 1.395.a.46
- Cor confortantia in bubone pestilentia
li 2.115.b.12
Cor lædi à medicamentis laxantibus du-
pliciter 2.333.b.5
ad Cor quando peruenit calor purus aut
frigus purus, moritur ille, cuius est
1.665.a.26
Cor debilitant uigilia, & exercitium, &
similia cum resolutione 1.666.b.3
in Cor causæ imprimentes quæ 1.666.
a.48
ad Cor medicinz 1.922.a.14
in Cor quantum animi affectiones im-
primunt 1.666.a.61
- COR CONFORTANTIA**
composita
Theriaca magna 2.255.b.36
Mithridatum 2.258.a.47
Aries darii confec. 2.261.a.57
Confectio de hiacyntho 2.270.b.51
Theriaca 2.305.b.14
Mithridatum 2.305.b.14
Tyriaca esdræ 2.305.b.15
Tyriaca diatesseron 2.305.b.15
Nadrech Darii 2.305.b.15
Relus Daris 2.305.b.16
Confectio Alchindi 2.305.b.16
Tyriaca Auic. 2.305.b.16
Confectio de hiacyntho Auic. 2.
305.b.17
Confectio Gal. 2.305.b.17
Electuarium de ambra 2.305.b.18
Electuarium 2.305.b.18
in Corde secundum philosophos genera-
tur primus spiritus 2.324.b.12
in Corde quorundam magorum anima-
lium os inueniri, & quid sit 1.663.
a.31
in Corde quando accidit ulcus, & currit
ex nare sinistra sanguis; moritur pa-
tiens 1.666.a.35
in Corde essentia caloris innati, & san-
guinis, & spiritus uitalis plurima est;
non inflammata, fumosa immo splen-
dida, pura 1.664.b.56
à Corde suis signa 1.714.b.41
Cordialis est medicina omnis odorifera
1.670.a.57
Cordialis syncopsis signa 1.673.b.43
Cordiales medicinz temperatæ quæ
1.668.a.35
Cordiales medicinz calidæ quæ 1.668.
a.38
Cordiales medicinz frigidæ quæ 1.668.
a.46
Cordialia medicamenta 2.334.b.23. &
deinceps
Cordialibus medicamentis abstergentia
quando permiscenda 2.333.b.40
Cordialibus medicamentis aperientia
quando iungenda 2.333.b.42
Cordialibus medicamentis astringentia
permiscenda & cur 2.333.b.52
Cordialibus nutrimentis aromatica ma-
gis quæ dulcia faciunt 2.329.b.56
Cordialibus medicamentis repercutien-
tia quando iungenda 2.333.b.62
Cordialibus medicamentis stupefacien-
tia quando iungenda 2.333.b.64
in Cordialibus medicinis frigidis cur ca-
lidæ commisceantur 1.667.a.47
Corallus frigidus est in primo, ficcus in
secundo 1.276.b.13
Coralli cur appendantur puerorum col-
lis 1.276.b.10
Coralli species 1.276.b.11
Coralli facultates 2.335.a.53
Corallum stomacho à proprietate con-
uenire 1.701.b.8
Corallum meri conferre à proprietate
1.701.b.9
Coriandrum cur refrigeret per os sum-
ptū, & resoluat facto ex eo emplastro
1.235.a.23
Coriandrum aliud humidum, aliud siccū
1.282.b.39
Coriandrum an calidum sit, uel frigidum
1.282.b.40
Coriandrum frigidum est in fine primi
usque ad secundum, siccum in secundo
1.282.b.50
Coriandrum est fortis impressionis in re-
tinendo cibum in stomacho 1.809.
a.33
Coriandri humidi nocumeta 2.200.a.14
Coriandri humidi assumpti cura 2.200.
a.23
Coriandri succus circa uncias quatuor bi-
bitus cur interficiat 1.283.a.39
Coriandri qualitates 2.335.b.38
Coriandri ueneno confectio
Oleum de lilio 1.335.a.25
Cordumen quæ substitueda 1.288.a.47
Cornuta est genus serpentum furdorum,
cuius longitudo est ab uno cubito us-
que ad duos 2.208.a.56
Cornutæ capiti sunt duæ eminentiæ sicut
duo cornua, & color corporis eius
est cineris color 2.205.a.59
Cornutæ serpentis uenter est sicut squa-
mæ siccæ 2.208.a.61
Cornutæ serpentis morsus signa 2.208.
b.5
Cornutæ serpentis morsus cura 2.
208.b.10
ad Cornutæ serpentis morsum semen ra-
phani est mirabilis iuuamenti 2.
208.b.17
ad Cornutæ morsum ualet sal tritus 2.
208.b.18
- Cornutæ serpentis plurimum est in locis
arenosis 2.208.a.64
Cornutæ oculi grossitudinē attenuat qui
succus acori 1.256.b.16
- CORNEAE EXVL CERATAE**
conferentia composita
Collyrium rosomagnum 2.310.a.35
Collyrium pomale 2.310.a.58
Cornua sunt additiones spissæ ungula-
res nascentes super iuncturas in extre-
mitatibus propter uehementiam ope-
rationis 2.244.a.44
Cornu cerui adustum statim sedat dolo-
rem colicæ ut aiunt 1.833.b.30
Cornu spicæ nocumenta 2.195.b.22
Cornu spicæ nocumentorum cura 2.
195.b.25
Cornuum cura 2.244.a.47
Coronæ dolori confert
Hiera bulbus 2.275.b.39
Corrosiua medicina 2.332.a.53
Corrosionem quæ prohibeant 2.114.
b.11
Corpus simplex unumquodque non pu-
trefcit, sed aut in sui qualitate aut in
sui substantia in aliud conuertitur sim-
plex, sicut aqua conuertitur in aerem
1.97.b.30
Corpus simplex non suscipit sanguinis
aut membri humani formam nisi com-
ponatur 1.106.a.62
Corpus præparatum uariolis est calidū
& humidum 2.71.a.45. & 60
Corpus cum est mundum, tunc eius apo-
stematæ resolue 2.116.a.50
Corpus carnosum absque multa pingue-
dine & adipe est calidum & humidū
1.123.b.27
Corpus macrum magis frigidum est &
siccum 1.123.b.33
Corpus instrumentum est animæ 1.
125.a.39
Corpus nigrum pilosum atra bile redun-
dat 1.127.b.46
Corpus maius habet maiorem timorem
& læsionem ex casibus, & offensionibus
2.145.b.10
Corpus omne terminum habet duratio-
nis 1.153.b.12
Corpus nutriri prohibet phlegma & a-
quositas in sanguine existens 1.168.
a.22
Corpus malis humoribus repletum qui-
bus nutriendum 1.168.a.52
Corpus resolutum aptum, humidis quæ fa-
cile digerantur, nutriendum est 1.
168.a.55
Corpus produxit Deus ex grossitie, &
terrestreitate humorum 2.324.a.17
Corpus quadratum quod 2.368.a.41
Corpus arefcit cum spem ingrossatur 1.
782.a.34
Corpus extenuatur, quando splen impin-
gnatur 1.789.a.11
Corpus laxant balnea 1.115.a.8
Corpus gulosi cur non augeatur 1.701.
b.65
Corpus siccum, & durum quum euacua-
re uouerimus, quid agendum 201.b.3
Corpus nostrum conseruant duæ uirtu-
tes, nutritiua, & pullaciua 1.153.
b.23
Corpus mortuum conseruat Cedrus
1.289.a.38

Index

CORPVS CONFORTANTIA

- composita
Arius darij confec. 2.261.a.57
Confectio zehemirem magnum 2.262.b.6
Confectio Galeni 2.263.a.62
Confectio de alliis 2.266.b.51
Confectio Kebith regis 2.268.b.59
Oleum demanum 2.303.a.6

CORPVS MVNDIFICANTIA

- composita
Hieralogodion 2.273.a.49
Diacitoniten fol. 2.280.a.25
Pillule stomacice 2.298.b.22

CORPVS CALEFACIENTIA

- composita
Confectio de alliis 2.266.b.52
Oleum de abinthio 2.300.b.17
Corporis robur non sequitur multitudinem sanguinis 1.24.b.16
Corporis signa sumpta à mollificatione eius, & malicia resupinationis, & debilitate 2.89.b.10
Corporis mollificatio & malicia resupinationis, & debilitas unde fiat 2.89.b.13
Corporis humani dispositiones tres sunt 1.82.a.43
Corporis siccitas significat tarditatem crisis 2.82.b.62
Corporis extremitatum signa in crisi 2.90.a.47
Corporis repletionem in apostematibus à mollificationis abstinentiis 2.107.a.36
Corporis laxitati conferunt aquae aræ, ferreæ, & falsæ 1.111.a.23
Corporis resolutionem prohibet statio in sole 1.111.b.22
Corporis raritas interna est ex calefactione causis 1.112.a.54
Corporis raritas uehemens refrigerationis est causa 1.112.b.21
Corporis colores uarii quid significant 1.124.a.34
Corporis macies & fulcedo cholerae nigrae redundantis est signum 1.127.b.42
Corporis resolutio ex causis est & intrinsecis & extrinsecis 1.152.b.57
Corporis nostri duratio non ob humiditatem innatam est calori naturali & ambientis resistentem sed ob alimenta 1.153.a.46
Corpora à causis intrinsecis minus læduntur, magis autem ab extrinsecis 1.166.a.40
Corporis odor cur ex coitu foeteat 2.241.a.40
Corporis cura ex odoris corruptione 2.249.a.63
de Corporis odore horribili 2.245.a.55
de Corporis extenuatione 2.247.a.13
Corporis extenuationis causæ 2.247.a.13
Corporis comparatio ad humores est sicut comparatio spirituum ad humores 2.324.a.18
Corpus nutriunt maxime quæ dulcia 2.329.b.52
Corporis humores 2.368.b.26

CORPORIS PERCVSSIONI-

- bus conferentia composita
Trochisci de rheubarbo 2.294.b.21

CORPORIS EXTREMITATES

- mundificantia composita

- Pillule albaromachii 2.298.b.36
Corpori adueniens materia omnis, aut facies, necesse est ut faciat putrefactionem, aut maturationem, aut diminutionem, aut alio modo alteratur 1.117.b.9

CORPORI INFRIGIDATO

- conferentia composita
Alchelchelengi magnum 2.269.b.62
Oleum de abinthio 2.300.b.17
Corpora præparata ad febres quæ sunt 2.3.b.30
Corpora frigida, & humida, & frigida, & sicca, sunt longinquiora corpora à febribus 2.3.b.46
Corpora præparata ad febres pestilentiales, quæ sunt 2.66.b.12
Corpora nostra duobus nocumentorum generibus sunt exposita 1.152.b.34
Corpora nostra in principio in ultima consistunt humiditate 1.153.a.5
Corpora susceptibilia curationis ulcerum, quæ 2.154.a.20
Corpora, quæ tarde suscipiunt curationem ulceris 2.154.a.23
Corpora rara & resolubilia cibis humidis, qui cito digerantur, nutrienda 1.166.a.36
Corpora rara cibos crassos & diuersos tolerant magis quam alia 1.166.a.38
Corpora humida humiditate naturali resolutioni apta sunt 1.167.a.16
Corpora humida humiditate naturali faciem tantum non tolerant ut corpora sicca 1.167.a.18
Corpora, quæ breui extenuantur, breui etiam tempore redeunt ad ténacitatem, seu pinguedinem 2.247.a.48
Corpora, quæ extenuantur in tempore longum, non tolerant nisi blandimentum debilitatis uirtutis 2.247.a.51
Corpora susceptibilia pinguedinis, sunt quæ de eis meliorem habent curationem 2.247.a.53
Corpora pingua propter humiditatem, quæ est in eis, significant longitudinem uitæ 2.250.b.44
Corpora uitam recipere inepta quæ 2.322.a.7
inter Corpora, & medicinas sunt proportionales, quæ non comprehenduntur, nisi experimento 1.625.b.47
Corpora extenuata aliqua non tolerant solutionem, & prouocationem plurimam 1.958.b.59
Corporum humiditates à luna pati 2.101.a.55
Corporum nostrorum generationis principium dux res, sperma uiri, & sperma mulieris ac sanguis menstruus 1.152.b.11
Corporum nostrorum duratio est ob alimenta 1.153.a.53
Corporum intemperatum regimen 1.176.b.46
Corporum morbis opportunitatem regimen 1.179.b.51
in Corporibus crassis uenæ non apparent nisi contringantur 1.213.a.5
Coryzæ infantium quomodo succutendum 1.158.a.14
Costæ cur non ex uno osse 1.45.a.30
Costæ septem superiores cur continuæ 1.45.a.45
Costæ inferiores cur non continuæ 1.45.a.48
Costarum anatome 1.45.a.27

- Costarum fractura, & curatio 2.188.a.63
Costarum fractura signa 2.188.b.3
Costis ueris septem accidit fractura à duobus lateribus, falsis uero accidit à latere dorsi 2.188.a.64
Costus qui melior 1.289.b.20
Costus est calidus in tertio, siccus in secundo 1.289.b.24
Costus maturatur, & confortatur 1.739.a.48
Costus falsificatur cum radicibus enulæ duris 1.289.b.17
Costi species 1.289.b.9
Costo quid substituitur 1.289.b.59
Coturnices nutriuntur elleboro propter similitudinem complexionis 1.286.b.4
Coxæ ossium anatome 1.49.a.37
Coxæ ossium anatome 1.49.b.20
Coxæ musculorum anatome 1.61.b.41
Coxæ fractura est facilior 2.175.b.46
Coxæ fractura, & eius curatio 2.190.a.48
Coxæ os fractura stringitur in noctibus 2.190.b.15
Coxam habens fractam parum denudatur à claudicatione 2.190.b.11
Coxarum dolores autumno cur accidunt 1.93.b.3
Cranium est ut clypeus 1.36.a.34
Cranii cur ex multis ossibus 1.38.a.45
Cranium multoties finditur, & non finditur cutis eius, immo apostematatur 1.93.b.3
Cranii anatome 1.38.a.42
Cranii usus 1.38.a.42
Cranii figura naturalis 1.38.b.10
Cranii figura non naturales 1.38.b.13
Cranii figura expurgando cerebro faciunt 1.38.b.15
Cranii commissura 1.38.b.15
Cranei arteriarum fluxus sanguinis facile retinetur 2.150.a.63
de Cranei fractura 2.182.b.48
Cranei fractura cura 2.183.a.32
Cranei fractura, quæ accidit 2.182.b.6
Cranei fractura dispositione consideranda 2.183.a.8
Cranei fractura, cum infrigidatur uelamen, & apostematatur curatio 2.184.a.21
Cranei sectio, ex primorum sententia, quomodo fiat 2.184.a.35
Cranei fissurarum curatio 2.183.b.7
Cranei incisio, quando, & quo in loco fieri debeat 2.183.b.39
Cranei incisio non toleratur, nisi ubi non est panniculus nominatus mater, pueri, & aut coarctatus 2.184.a.14
Crapula nocumenta plurima, & curatio 2.351.b.10
Crescitua uirtus quæ 1.76.a.25
Crescitua uirtus est ministrata 1.76.a.18
Crescitua uirtutis nutritua seruit 1.76.a.30
Creta comesta facit extenuationem corporis 2.247.a.44
Crisis quid 2.379.b.45
Crisis quæ fit 2.379.b.38
Crisis bona quæ 2.80.a.26
Crisis bona est quæ cadit in die crisis laudabilis 2.80.a.29
Crisis bona fit quando uirtus expellit materiam lædentem à corde, & principalibus membris, & extremitatibus etiam corporis 2.80.a.10
Crisis omnis aut est laudabilis, aut mala 2.80.a.30

Index

- Crisis omnis aut est completa aut dimi-
nuta 2.80.a.31
- Crisis completa est quando natura ex-
pellit materiam expulsionem totali 2.
80.a.32
- Crisis completa fit apud statum, & decli-
nationem 2.80.b.41
- Crisis diminuta qualis 2.80.a.34
- Crisis non fit in 7. si tardatur apparitio di-
gestionis post 3. aut 4. 2.44.a.43
- Crisis aggritudinum capitis est muccus
fanes auris, lippa, & lachryma 2.80.
a.50
- Crisis sanguinis hæmorrhoidarum con-
fect multis aggritudinibus 2.80.a.53
- Crisis aggritudinum pectoris est sputum
2.80.a.54
- Crisis ex permutatione, sunt exitura 2.
80.a.61
- Crisis ex timore, & gaudio fit secundum
motum spirituum 2.81.a.21
- Crisis non cadit in die, & hora quietis,
nisi raro 2.81.a.27
- Crisis melior est illa, quæ fit in hora sta-
tus 2.81.a.33
- Crisis, quæ fit ante statum, est aut dimi-
nuta, aut mala compressiva 2.81.
a.34
- Crisis, nunquam fit in principio nisi per-
niciosa 2.81.a.36
- Crisis nunquam fit in declinatione 2.
81.a.40
- Crisis in aggritudinibus salvis postponi-
tur, quia natura expectat complemen-
tum digestionis 2.81.a.43
- Crisis in mortiferis aggritudinibus ante-
cedit 2.81.a.47
- Crisis cum fit ad membrum aliquid cū
nocumento illius confortetur mem-
brum, & declineur materia fluens ad
contrarium 2.81.a.57
- Crisis, post digestionem completam est
laudabilior permutatio 2.80.b.19
- Crisis laudabilior permutationem signi-
ficat crifim malam 2.80.b.37
- Crisis aggritudinum chronicarum longin-
qua est 1.185.b.35
- Crisis in acutis morbis propinqua est 1.
185.b.39
- Crisis quandoque numeratur ex sexto,
& est septimi 2.81.a.63
- Crisis bona raro fit in sexto 2.81.a.66
- Crisis deriuatur in lingua græca à sepa-
ratione locutionis 2.81.b.6
- Crisis ex fluxu sanguinis narium quan-
doque consumit materias aggritudi-
num furiosarum, & facit sanitatem sta-
tim 2.81.b.55
- Crisis mouetur ad expulsionem secundū
duos modos, aut ex omni parte expel-
lendo, aut ad unam partem tantum
2.82.a.22
- Crisis cum expellit materiam, expellit
per diuersa membra 2.82.a.10
- Crisis, febris causon, plurimum est per
fluxum sanguinis narium, aut per su-
dorem 2.82.a.56
- Crisis quandoque fit uomitus, & fluxu ue-
tris 2.82.a.59
- Crisis pleuresis quandoque fit per fluxū
sanguinis narium quandoque non 2.
82.a.64
- Crisis sanitatis, aut mortis ex quibus co-
gnoscat 2.82.b.29
- Crisis per uia uenarū fit uel per sudorem,
uel per urinam 2.84.a.15
- Crisis sudoris non expectetur cum solu-
tione naturæ dominante 2.84.a.16
- Crisis per solutionem uentris raro acci-
dit cum dominio sudoris, aut urinae
2.84.b.6
- Crisis illius morbi, qui pertransit quin-
quaginta, imò triginta dies raro fit
per exituram, & permutationem ex
quorundam sententia 2.84.b.43
- Crisis febrium lassitudinalium fit cum
exituris, quando non fit cum alijs 2.
85.a.56
- Crisis peripneumonia multoties fit cū
exituris iuncturarum 2.85.b.20
- Crisis bonitatem quandoque facit spera-
re naturæ aggritudinis & pulsus, & uir-
tus 2.86.a.31
- Crisis mala est, si fiat ante statum, & dige-
stionem 2.86.a.57
- Crisis mala fit i die nō critico 2.86.a.60
- Crisis mala est, quando ante statum fit
euacuatio multa, quæ propter multi-
tudinem materię accidit 2.86.a.64
- Crisis est propinquior cum apparent si-
gnatimorosa 2.86.a.51
- Crisis cum est bona, iam facta est dige-
stio 2.86.b.35
- Crisis quando expectanda per signa di-
gestionis 2.86.b.41
- Crisis doloris capitis in septimo est ex-
pectanda cum fluxu sanguinis narium
2.87.b.49
- Crisis nisi accidat illi, qui alieniatur à fe-
bre incensua, est signum uelocis mor-
tis 2.97.a.58
- Crisis cum non fit bona, tremor est si-
gnum malum 2.91.a.20
- Crisis sudoris qualis 2.92.a.41
- Crisis bona sudoris qualis fit 2.93.a.40
- Crisis per fluxum sanguinis narium plu-
rimum accidit in imparibus, ut 3. 5. 7.
& 9. raro uero in 4. 2.93.b.15, & 41
- Crisis completa pleuresis, & apostema-
tum hepatis, & hypochondriorum, &
febrium incensuarum, est per fluxum
sanguinis narium 2.93.b.6
- Crisis quandoque fit per urinas malas
2.94.b.13
- Crisis aggritudinum, quæ in temporibus
procedunt, & ultra mensum, numera-
tur ex sole 2.101.b.20
- Crisis plurimum fit in diebus fortibus in
ultimo 2.102.b.20
- Crisis primus dies ē quartus 2.102.b.23
- Crisis non multum cadit in quarto 2.
102.b.24
- Crisis dies quartus est indicatiuus septi-
mi 2.102.b.25
- Crisis non fit in xiii. propter suam debi-
litem 2.103.a.44
- Crisis cum accidit in vi. die, est mala 2.
103.a.46
- Crisis quando expectanda ex diebus in-
dicationis 2.103.b.40
- Crisis in vii. quādo speretur 2.104.a.32
- Crisis quando speretur inter vii. & xiiii.
2.104.a.37
- Crisis erit in vii. si sudor inceperit in no-
cte vii. & perdurauerit etiam per to-
tum vii. 2.104.a.59
- de Crisis pronoscatione & iudicijs 2.
79.b.20
- Crisis permutationis fit quando uir-
tus expellit materiam à corde, & non
ab extremitatibus 2.80.a.14
- Crisis permutationis expectetur quādo
uirtus est debilior, & dies indicatiōis
& materia grossa 2.80.a.41
- Crisis diminuta dies indicat diem crifim
complete 2.80.a.37
- Crisis permutationis, cui non accidit sa-
nitas quæ fit 2.80.b.14
- Crisis permutatio quæ est ad exteriora
est laudabilior 2.80.b.18
- Crisis signa ante digestionem significat
exiturā aliquam, aut aliud, quod erit
post sanitatem 2.80.b.33
- Crisis motus cum accidit in diebus, &
horis consuetis naturæ ad impugna-
tionem aggritudinis cum expurgatio-
ne conuenienti, est res magnæ fidu-
ciæ 2.80.b.52
- Crisis motus cum accidit ante horam
conuenientem naturæ, quid sequatur
uide 2.80.b.57
- Crisis motus ante tempus debitum signi-
ficat crifim non completā 2.81.a.1
- Crisis motus ante tempus debitum, in
aggritudine mala, & fraudulenta, signi-
ficat crifim malam 2.81.a.7
- Crisis motus ante tempus, in aggritudine
salua, significat crifim non completā
2.81.a.9
- Crisis motus ante statum à quibus causis
fieri solet 2.81.a.10
- Crisim facit aliquando timor per fluxū
uentris, aut uomitum, aut urinam, gau-
dium uero per sudorem 2.81.a.20
- Crisis motus ante statum cum uirtutis in-
constantia significat mortē 2.81.a.23
- Crisis accidentia in primis diebus signi-
ficant perniciem 2.81.a.37
- Crisis signa diuersa 2.81.b.12
- Crisis permutationis alteratio quæ fit ad
inferiora est laudabilior 2.81.b.16
- Crisis signa nocturna sunt uehementio-
ra diurnis 2.81.b.38
- Crisis signa diuersificanrur aut propter
diuersitatem materię, aut causa diuer-
sitate motus 2.81.b.42
- Crisis causa diuersitatis materię quādo
fiat 2.81.b.44
- Crisis causa partis motus quomodo fiat
2.81.b.58
- Crisis signa non semper faciunt crifim
necessario 2.82.b.5
- Crisis signorum quædam sunt signa tan-
tum eius, ut dolor capitis, quædam
sunt signa, & pars crifis, ut nauica 2.
82.b.16
- Crisis uelocitatem significat exuberatio
signorum continuorum in 3. & 4.
2.82.b.54
- Crisis tarditatem significat siccitas cor-
poris 2.82.b.62
- Crisis futuræ signa distinguencia 2.
83.a.35
- Crisis per uomitum uenturæ signa pro-
pria 2.83.a.37
- Crisis uenturæ per fluxum sanguinis na-
rium signa propria 2.83.a.57
- Crisis futuræ signa distinguencia inter
fluxum sanguinis narium, & uomitum
2.83.b.28
- Crisis signa declinationis materiei ad
uiam egestionis 2.84.a.43
- Crisis signa per uia matricis 2.84.b.10
- Crisis signa ex apertione uenarum ani
2.84.b.18
- Crisis permutationis sunt duæ causæ
2.84.b.47
- Crisis permutationis ad inferiora signa
2.84.b.60
- Crisis permutationis ad superiora signa
2.85.a.1

Index

- Crifis permutationis ad aliam ægritudinem signa 2.85.a.15
 Crifis cum exitura signa 2.85.a.20
 Crifis iudicia de exituris 2.85.b.22
 Crifis per euentum spafmi signa 2.85.b.60
 Crifis signa casus rigoris 2.86.a.12
 Crifis bonæ signa 2.86.a.22
 Crifis bonæ melius signum est, ut fit cōpleta, & facta in die crifis laudabilis 2.86.a.23
 Crifis bona significat uictoriam naturæ 2.82.b.37
 Crifis bona est cum euacuatione, non cū permutatione, & exitura 2.86.a.27
 Crifis bonæ euacuatio qualis fit 2.86.a.29
 Crifis signorum iudicia absolute 2.86.b.44
 Crifis malæ signa 2.86.a.55
 Crifis signorum bonorum narratio 2.86.b.55
 Crifis signorum malorum iudicia 2.87.a.17
 Crifis signorum malorum narratio 2.87.a.50
 Crifis signa sumpta ex dolore capitis 2.87.b.44
 Crifis signa mala pendentia ex forma, & colore 2.87.a.54
 Crifis signa sumpta ex parte stomachi 2.88.a.23
 Crifis signa mala ex membris anhelitus 2.88.a.10
 Crifis signa mala ex parte sensus 2.88.a.21
 Crifis signa facta in oculo 2.88.a.30
 Crifis signa sumpta ex parte nasi 2.88.b.32
 Crifis signa sumpta ex parte auris 2.88.b.50
 Crifis signa sumpta ex parte dentium 2.88.b.62
 Crifis signa sumpta ex parte lingue, & oris, & quæ sequuntur ea 2.89.a.14
 Crifis signa sumpta ex radice lingue, & gutture, & meri 2.89.a.44
 Crifis signa sumpta ex parte uenarum 2.89.b.5
 Crifis signa sumpta ex mollificatione corporis, & malicia resupinationis, & debilitate 2.89.b.10
 Crifis signa mala sumpta à forma iacenti 2.85.b.26
 Crifis signa à cute sumpta 2.90.a.1
 Crifis signa sumpta ex uentre, & partibus hypochondriorum 2.90.a.10
 Crifis signa sumpta ex ano 2.90.a.30
 Crifis signa sumpta ex parte extremitatum 2.90.a.47
 Crifis signa sumpta ex matricibus 2.90.a.42
 Crifis signa sumpta ex parte somni, & uigilie 2.90.b.12
 Crifis signa mala sumpta ex actione manus 2.90.b.30
 Crifis signa sumpta ex doloribus 2.90.b.40
 Crifis signa sumpta ex uoce, loquela, & silentio 2.91.a.1
 Crifis signa sumpta a ratione 2.91.a.1
 Crifis signa sumpta ex moribus 2.91.a.5
 Crifis signa sumpta ex saltu, & halicibus 2.91.a.25
 Crifis signa sumpta ex appetitu 2.91.a.46
 Crifis signa sumpta ex somnijs 2.91.a.40
 Crifis signa ex ictericia 2.91.a.55
 Crifis signa sumpta ex apostematibus 2.91.b.13
 Crifis signa sumpta ex parte pultulari, & quæ simulantur eis 2.91.b.36
 Crifis signa sumpta ex rigore 2.92.a.5
 Crifis signa sumpta ex forma uenarum 2.91.b.62
 Crifis signa sudoris 2.93.a.12
 Crifis euacuatio 2.92.a.21
 Crifis signa ex sternutatione 2.93.b.45
 Crifis signa ex egestionem 2.93.b.60
 Crifis signa ex uomitu 2.94.a.40
 Crifis signa sumpta à modo substantiæ urinae 2.94.b.60
 Crifis signa ex pulsu 2.93.a.56
 Crifis signa ex fluxu sanguinis narium 2.93.b.36
 Crifis signa quando longitudinem ægritudinis significant 2.97.b.55
 Crifis reliquæ attrahunt reciduationem cito nisi succurratur 2.98.a.52
 Crifis hora plurimum fit mors in ægritudine mortis 2.99.a.20
 Crifis diebus, & horis 2.101.a.1
 Crifis prima computatione 2.101.a.6
 Crifis dierum, & periodorum causa, quæ fit 2.101.a.40
 Crifis temporum causam plures possunt Lunam 2.101.a.43
 Crifis causam scire non pertinet ad medicum, sed ad alium artificem 2.101.b.28
 Crifis dierum computatio 2.101.b.33
 Crifis dies impares fortiores sunt, paribus in plurimo numero 2.102.a.58
 Crifis dies pares, & impares qui 2.102.a.60
 Crifis dies esse, octauum, & decimum negauit Gal. 2.102.b.3
 Crifis die bona, cum apparent signa mala, tunc illud est deterius, & significat mortem 2.102.b.11
 Crifis dierum proportionalitate, & debilitate, & comparatione ad ægritudines, & plurimum sunt ægritudines, quæ paroxysmum faciunt in imparibus, ut tertiana &c. 2.102.b.45
 Crifis ægritudinum, quæ faciunt paroxysmum in imparibus, fit etiam in imparibus 2.102.b.45
 Crifis dies in tertiana expectatur xi. raro. xiiii. 2.102.b.48
 Crifis ægritudinum, quæ faciunt paroxysmum in paribus, est tardior, & plurimum fit in paribus 2.102.b.51
 Crifis tarditatis, aut antecessoris cause 2.103.a.10
 Crifis dierum cognitio, cum dubitatur 2.104.a.1
 Crifis die non moueatur æger omnino cum medicina 2.104.a.9
 Crifis dierum signa 2.104.a.23
 Crifis signa sex 2.378.b.43
 Crifis laudabilis signa 2.379.a.5
 Crifis signorum catalogus 2.379.a.20
 Crifis tempora 2.379.b.13
 Crifis futuræ per fluxum sanguinis narium signa 2.379.b.30
 Crifis futuræ per fluxum menstruum signa 2.379.b.34
 Crifis cholericis morbi caput petentis 2.379.b.46
 Crifis per fluxum hæmorrhoidarum futuræ signa 2.379.b.40
 Crifis per uomitum futuræ signa 2.379.b.53
 Crifis per uentris solutionem signa 2.379.b.60
 Crifis per urinam futuræ signa 2.379.b.64
 Crifis per sudorem signa 2.380.a.4
 Crifis per apostemationem signa 2.380.a.10
 Crifis signum est aliquando nauica 2.380.a.43
 Crifis apostematum hepatis calidorum qualis 2.380.b.56
 Crifis lacertorum mirachialium apostematum calidorum qualis 2.380.b.58
 Crifis per solutionem uentris signa 2.381.a.33
 Crifis per urinæ prouocationem signa 2.381.a.33
 Crifis in icterico signa 2.381.a.33
 Crifis signum quandoque est intestinum rugitus 2.382.b.17
 Crifis per sudorem facie materia facit, grossa uere, quamuis calida facit per fluxum sanguinis narium, & ita singularem per urinam, per fluxum uentris, & per uomitum 2.380.a.46
 Crifis diminutum significat digestio minuta 2.380.b.38
 Crifis completam significat completa digestio 2.380.b.39
 Crifis completam impedit frigus uentre 2.380.b.45
 Crifis mouent aliquando animi accidentia 2.381.a.17
 Crifis quandoque significant species ægritudinum 2.381.a.17
 Crifis multoties prægnans habet cum abortu 2.381.b.4
 Crifis faciunt apparere aliquando quædam extrinseca familia signis crifis 2.382.b.22
 Crifis omnem indicat pulsus 2.382.b.22
 Crifis facit materia per uiam uentris, quando urina est tincta 2.384.a.12
 Crifis post Crifim urina alba, subtilis indicat fluxum uentris 2.384.b.1
 Crifis, per fluxum sanguinis narium, quæ apostemata faciunt, & quæ non, indicat 2.393.b.27
 Crifis in vii. significat indicatio ex illi 2.104.b.12
 Crifis ægritudinum splenis esse ictericiam nigram 2.384.a.5
 Crifis, aut resolutionem remouentur omnes ægritudines 2.380.a.16
 Crifis signa motus materiei ad superiora 2.383.a.10
 Crifis apparente in tertiana pura fultice aqua hordei, & aqua granatorum, & sirupus acetosus 2.393.a.41
 Crifis signa declinationis materiei ad membra urinae 2.384.a.12
 Crifis tria sciri oportere 2.379.a.10
 Crifis multoties accidit syncope propter expulsiōem materiei calide ad stomachum 2.373.a.2
 Crifis per exituras sunt, diuersarum specierum 2.380.a.26
 Crifis febrium phlegmaticarum, & peripneumoniarum, & lethargiarum, nunquam fiunt per fluxum sanguinis narium 2.382.b.2

Index

Crises ægritudinum acutarum quando fiât
2.104.b.20
Crises ægritudinum chronicarum quan-
do fiât 2.104.b.23
Crises in pleuritide qualiter cognoscantur
1.646.b.36
Crifum euacuationum communis signifi-
catio est pulsus 2.83.a.4
Crifum acutius, & propinquior ad fepa-
rationem est fluxus sanguinis narium,
deinde fluxus uetris, poſtea uomitus,
deinde urina, deinde ſudor, & exitura
poſtea 2.80.a.56
de Crifum exituris, uide etiam Exituras
in Crifibus quandoque exituræ ſunt for-
tiores ſudore 2.80.a.62
in Crifibus plerumque remouentur ægri-
tudines ſubitò p exituras ſine ſaluas,
ſine mortificantes membra 2.80.a.64
Criticus non eſt dies decimus ſecundum
aliquos 2.87.b.63
Criticus uomitus quibus conferat 1.
730.a.46
Critici dies qui 2.102.b.55
Critici dies radicales 2.103.a.8
Critici dies boni, & mali, aut cadentes in
medio, aut dies indicationis 2.103.
a.1
Critici dies non ſunt 1.2.8.10. & 12. &
19. & 15 2.103.b.16
Critici fluxus curatio 1.819.b.7
Critici fluxus uictus 1.819.b.11
Critici ſanguinis miſtus ſigna 1.885.b.5
Criticorum dierum alii ſunt fortes in ul-
timis, alii ſunt debiles uide & alii me-
dii 2.102.b.19
Criticorum dierum meliores ſunt. 7. &
14. poſtea 9. & 17. & 20. 2.103.b.5
Critice exituræ ſunt de deterioribus il-
la, quæ ad interiora ſunt 2.85.b.50
Crocodili morſus, & cura 2.216.a.12
Crocodili adeps ualet ad morſum croco-
di, cauſa ſimilitudinis 2.204.a.43
Crocus licet calidus, in refrigerantibus
tamen cor admifcetur penetrationis
gratia 1.192.a.3
Crocus confortat cor, & ſtomachum 2.
272.b.64
Crocus facit incurere dolorem capitis
2.272.b.66
Crocus melior qui 1.278.b.3
Crocus calidus eſt in ſecundo, ſiccus in
primo 1.278.b.7
Crocus hortulanus eſt calidus, & ſiccus
in ſecundo 2.187.a.42
Crocus maturat, & confortat 1.739.
a.49
Crocus 1.746.b.4
Crocus 1.751.b.23
Crocus anhelitui & eius difficultati ual-
de confert 1.627.b.17
Crocus confortat inſtrumeta anhelitus,
& faciem efficit ſputum 1.616.b.62
Crocus facultates 2.335.b.3
Crocus facultates 2.337.b.7
Crocus hortensis ſemen 1.197.a.52
Crocum trium aureorum pondere inter-
ficere lætificando ut dicitur 1.278.
b.45
Crocum lætitiâ adferre 2.337.b.8
Crocum ſpiritus maxime dilatare 2.
337.b.15
Crocum cur in trochiſcis de camphora
permifceatur 1.667.a.56
Crocum obefſe appetitui proſtrato con-
ualeſcentium 1.708.a.40
Crocus quæ ſubſtituantur 1.278.b.46

Crocoma eſt calefactiua, maturatiua 1.
289.b.60
Crocoma quæ melior 1.289.b.55
Crocomagnetis confect. adminiſtrata in
diabitudine 2.268.a.65
Cruditas refrigerat 1.112.b.38
Cruditatem ſuperfluum qualis urina ſi-
gnificet 1.741.b.31
Cruditatem ſignificat, ſi non eſt fortior
omnino egeſtionum 1.689.a.42
Cruris anatome 1.49.b.50
Cruris muſculorum anatome 1.62.a.61
Cruris fractura eſt facilior 2.175.b.46
Cruris fractura, & curatio 2.191.a.1
Cruris os paruum quando frangitur, eſt
ſalutis, quàm ſi frangatur os magnum
2.191.a.3
Crura inguilibus cõſeſcunt 1.86.b.19
Crura gignilia augendi modus 1.172.
b.44
Crura cur gibboſis ſunt ſubſtilia 1.951.
a.27
Crurium anatome 1.49.b.1
in Crurium ulceribus quandoque ſit cri-
ſis ſplenis apoſtematis duri 1.791.
a.43
Cubebæ ſunt calidæ, & ſiccæ uſque ad ſe-
cundum 1.281.a.15
Cubiti iunctura 1.47.a.42
Cubiti anatome 1.47.a.2
Cubiti offa 1.47.a.2
Cubiti diſlocatio, quare ſit difficilis 2.
171.a.27
Cubiti diſlocationem ſignificat gibboſi-
tas eius in latere 2.171.a.34
Cubiti diſlocatio ad poſteriora eſt deterio-
rior 2.171.a.35
Cubiti diſlocatio plurima non accidit, ni-
ſi in facili inferiori, & eſt turpior, &
ſcedior 2.171.a.37
Cubiti diſlocationis cura 2.171.a.48
Cucumer indus eſt calidus, & ſiccus in ſe-
cundo 1.271.a.16
Cucumer aſininus qui bonus 1.292.a.27
Cucumer aſininus eſt calidus, & ſiccus in
tertio 1.292.a.31
Cucumeris aſinini ſucci nocumenta, &
cura 1.197.a.6
Cucurbitæ. uide Ventofæ
Cucurbitulæ. uide Ventofæ
Cucurbitularum affigendarum modus
2.390.b.10
Cucurbitæ nocumenta 1.291.b.24
Cucurbitæ in eſt proprietates mala in ægri-
tudinibus inſteſtinorum 1.834.b.7
Culicum effugatio 2.206.b.1
Curans eſt uirtus non medicus, qui tan-
tum facit peruenire inſtrumeta ad
uirtutem 2.30.b.12
Cura uſus 1.162.a.1
Curatio. uide medicatio
Curatio confortat naturam 1.753.a.49
Curatio naturam adiuuat 1.753.a.50
Curatio uera eſt abſciſſio cauſæ 1.829.
a.6
Curatio uera non eſt narcoticorum ad-
miniſtratio 1.829.a.59
Curathius 1.801.a.39
Curuitatis unguium cauſæ 2.252.b.48
Curuitatis unguium cura 2.253.a.1
Cuſcute eſt calidum parumper in princi-
pio primi, ſiccum in fine ſecundi 1.
281.a.35
Cuſcutæ ſemen maxime confert debili-
tati hepatis 2.51.b.34
Cutis carne propinquior eſt æqualitati
1.13.a.10

Cutis non patitur à temperato corpore
1.13.a.25
Cutis manus temperatior eſt inter alias
cutes 1.17.a.26
Cutis manus tẽperatẽ inter calidas cor-
poris partes ultima eſt 1.16.b.27
Cutis obſtructiones quibus de cauſis fir-
ma 2.13.b.8
Cutis uolæ temperatior eſt in manu, &
temperatior eſt cutis digitorum præ-
ſertim indicis, & quæ in eius extremi-
tatis pulpa 1.13.a.27
Cutis condensationem paruum uinũ aperi-
rit, in magna uerò ab ipſo abſtinendum
2.17.a.34
ad Cutis ſuperficiem nerui perueniunt
1.64.a.2
Cutis ſigna in criſi 2.90.a.1
Cutis pori inſpiſſantur ex aqua multæ ca-
liditatis 1.110.b.7
Cutis aſtriſtionem calſcare 1.112.a.62
Cutis cum iam abſciſſa eſt totaliter, non
eſt poſſibile, ut naſcatur 2.136.a.51
Cutis abſciſſa non renaiſcitur, ſed caro du-
ra, ſupra quam non naſcitur pilus
2.136.a.51
Cutis capitis cum ſinditur ponatur ali-
quid inter labia eius 2.141.b.4
de Cutis excoriatione 2.147.a.4
Cutis excoriatio quid 2.147.a.7
Cutis excoriatio quandoque eſt cū apo-
ſtemate, quandoque non 2.147.a.8
Cutis quandoq; eſt tota excoriata, aut in-
ciſa, aut pendens 2.147.a.10
Cutis excoriationis cura 2.147.a.13
Cutis quantum poſſibile eſt ne incidatur
2.147.a.14
Cutis excoriationis leuiſ medicine 2.
147.a.21
Cutis raritas maciei quandoque eſt cauſa
1.174.b.3
Cutis raritatis cauſæ 1.175.a.9
Cutis rarioris curatio 1.175.a.10
Cutis denſioris cauſæ 1.175.a.13
Cutis denſioris curatio 1.175.a.24
Cutis diſpoſitiones ex parte coloris
2.231.b.45
Cutis color conuertitur ad nigredinem
cauſa ſolis, aut frigoris, aut uentis, aut
ſorditiei 2.231.b.46
Cutis color ex quibus cauſis cõuertitur
ad citrinitatem 2.231.b.52
Cutis colorem bonum, quæ faciant 2.
232.a.1
Cutis quibus conſeruetur à ſole, & uen-
to, & frigore 2.233.a.3
Cutis ueſtigiorum nigrorum cura 2.
233.a.12
Cutis fiſſuræ 2.244.a.52
Cutis fiſſurarum cauſæ diuerſæ 2.244.
a.57
Cutis fiſſuræ cura 2.244.b.7
de Cutis odore horribili 2.245.a.53
Cuti & reliquis membris ſimilaribus e-
tiam oculis accidunt uariolæ 2.
71.b.1
Cutem lenit aer humidus 1.92.a.20
Cutim iſpiſſat aqua calidior & frigidior
1.174.a.63
Cutem mundificant
Batecha & proprie ſemen eius 1.
270.b.50
Cyclaminis radix 1.308.a.17
Cutem adurunt
Aſenicum 1.257.a.52
Calamentum 1.287.b.10
Cutem exulcerat
Allium

Index

Allium 1.265.a.49
Cydonium quomodo sit uentris prouocatum 1.287.a.26
Cydonium quod melius 1.286.b.62
Cydonium frigidum est in fine primi, sic cum in principio secundi 1.286.b.66
Cydonia condita 2.290.b.56
Cydonia condita ex alia descriptione 2.291.a.3
Cyminum quod fortius 1.281.b.1
Cyminum est calidum in tertio, sicum in secundo 1.281.b.3
Cyminum cholerice passioni est iuuatuum ualde 1.817.a.9
Cyminum est iuuatuum ualde in cura frigiditatis renium 1.853.a.62
Cymini species 1.281.a.59
Cyperi conferuat uirtutem mirach 1.777.a.48
Cypheos administrati in mithridato descriptio 2.258.b.20
Cystis fellis anatomia 1.781.a.51
Cystis quum attrahit choleram, quæ mala sequuntur 1.781.b.27
Cystis fellis iuuamentum 1.781.b.10
Cystis fellis oppilationis causæ 1.783.a.56
D
Actyli alimento similes sunt in regionibus in quibus esse consueuerunt 1.164.b.57
Dactylorum aqua facit boni coloris conualecentibus 2.23.a.27
Dæmoniis confert
Pæoniæ seminis suffumigatio 1.363.a.11
Danulæ siluestris caro mundificata saluta est de fortioribus medicinis ad expellenda medicamenta 2.193.b.41
Darii Arius confect. 2.261.a.56
Darii nedrech confect. 2.259.b.47
Darson nocumenta, & cura 2.199.b.10
Daucus calidus est in tertio, sicum in principio ipsius 1.297.a.30
Debilis qualiter tina uti debeat 1.832.a.26
Debilem, & macrum quomodo regere oporteat 1.193.a.33
Debilis membri aliquando facit declinare materiam phlegmonis ad ipsum 2.106.a.59
Debilitatis membrorum causæ 1.119.a.36
Debilitati ex fatigatione, coitu, ira, & eiusmodi somnus temperatus confert 1.171.a.35
Debilitatem febres faciunt 1.119.b.23
Debilitatem adiuuat pororum latitudo 1.119.b.26
Debilitatem membrorum fames facit 1.119.b.28
Decoctio aquæ de radicibus 2.296.b.58
Decoctio aquæ de radicibus ad dolorem hep. 2.297.a.1
Decoctio eupatorii 2.297.a.21
Decoctio aquæ de radicibus ad dolorem cap. 2.308.b.44
Decoctio collecta educens hum. 2.308.b.56
Decoctiones & pillulæ sunt minus saluæ quam hieræ 2.272.b.43
Decoctiones, & pillulæ magis trahunt à longinquo, quam hieræ 2.272.b.47
Decimus dies non est criticus secundum aliquos 2.87.b.63

Declinatio ægritudinum quæ 1.86.a.36
Declinationis iuncturarum signa 2.168.a.63
in Declinatione totali non moritur ali quis, nisi ex errore aliquo 2.99.a.9
de Decoratione tractatus tres 2.222.a.25
Decrepitorum urinae quales 1.150.a.56
Decrepitorum anhelitus qui 1.623.a.1
Decubitus materiæ in apostematibus qui bonus, qui malus 1.129.a.12
Decubitus materiæ in apostematibus oculis ad superiora uel inferiora, notæ 1.129.a.20
Decubitus apostematum ad superiora malus 1.129.a.32
Decubitus apostematum ad carnem laxam post aures, euasione fiduciam habet 1.129.a.37
Decubitus supini causa in ægrotis 1.172.a.37
a Decubitu signa mala sumpta in crisi 2.89.b.26
Deglutitio quomodo fiat 1.684.b.3
Deglutitio quibus membris perficiatur 1.682.a.34
Deglutitio cur facilius uomitu 1.684.b.8
Deglutitio quum est difficilis, quid agendum 1.608.b.1
Deglutitionis difficilis causa 1.682.a.37
Deglutitionis difficultatis causæ 1.684.b.20
Deglutienti difficulter cum feb. suppositorum est melius quam plurimum solutium de super 2.37.b.1
Deglutendi difficultatis in feb. regimine 2.37.a.62
Deglutendi difficultatis signa 1.684.b.47
Deglutendi difficultatis à uermibus historia 1.684.b.36
Deglutendi difficultatis curatio 1.685.a.7
Deglutendi difficultas sæpius fit ex frigore 1.685.a.14
Deglutitionis constrictionis causæ 1.684.b.20
Deiectionis uetris tardæ, & uelocis causæ 1.839.a.25
Deiectionis uetris multæ, & paucae causæ 1.839.a.28
Delectatio quid 2.325.b.2
Delectatio sequitur alterationem 2.325.b.43
Delectationis priuatio quibus fiat 2.326.a.1
Delectationis definitiones 2.325.b.32
Delectationis & gaudij causæ externæ 2.327.a.1
Delectationis in principio causa quæ fit 2.326.a.3
Delectationis causa per se 2.326.a.10
Delectationi disponentes causæ quæ 2.326.a.24
ad Delectationem procliuiiores natura quæ sunt 2.326.a.38
Delitia, quid 1.118.a.63
Delitiæ superflua refrigerant 1.112.b.37
Delitium causæ 1.118.a.56
Denigrantia capillos 2.228.b.52
Dens quibus de causis commoueat 1.594.a.5
Dentis commoti curatio 1.594.a.33
Dentis prominentis æquatio quomodo fieri debeat 1.597.b.16
Dentis molaris cauterium 2.314.b.48

DENTIS MOLARIS

Aphodeli succus 1.266.a.36
Cicer 1.279.b.37
Galbanum 1.315.b.5
Spina iudaica 1.385.b.40
Sinapis aqua 1.386.a.6
Denti apostema quandoque accidit 1.115.b.52
Dentem apostemari 1.115.b.52
Dentem inflammatione posse compingi 1.115.b.52
Dentem frangit 1.260.a.40
Aprij radix 1.337.a.28
Dentes quando renasci possunt 1.337.a.28
Dentes sentiunt 1.403.b.54
Dentes quum infantibus nascuntur, qui morbi accidunt 1.157.b.17
Dentes obstupescunt quandoque ob imaginationem 1.102.b.20

DENTES ABSTERGUNT

Aristolochia 1.258.a.37
Cancer marinus 1.286.a.52
Cornu cerui, & capræ adustum 1.292.b.22
Capilli adusti 1.293.a.57
Ostracum purpureum adustum 1.356.b.40
Spuma maris plana 1.374.a.50
Sal adustum 377.a.91
Vitrum 1.393.a.25

DENTES MVNDIFICANTIA

composita
Dentifricium Democriti 314.b.65
Medicamen formale 2.315.a.9
Dentifricium aliud 2.315.a.16

DENTES COMMOTOS

firmat 1.257.b.22
Atramentum 1.257.b.22
Acetum, & proprie cum alumine 1.266.b.22
Balaustia 1.273.a.18
Lac asinum 1.333.b.39
Myrrha cum uino, & oleo 1.344.a.3
Oleum de oliuis syluestribus 1.355.a.44
Pyrethrum in aceto coctum 1.362.a.5
Acetum squilliticum 1.370.b.14

DENTES ERADICAT

Corallus 1.276.a.59
Coloquintida 1.279.a.29
Lacticiui lac 1.329.b.17
Folia oliuæ cocta in aqua acrete 1.355.a.12
Rana, & proprie eius pinguedo 1.370.a.20

Dubilet, uel exitur

conferunt 1.359.a.39
Alfa 1.322.b.20
Mandragera 1.356.a.60
Menta 349.b.2
Narcissi radix cum melle, & orobio 1.349.b.2

DENTES STRINGENTIA

composita
Confectio philosophorum 2.260.a.13
Acetum squilliticum 2.286.b.13
Pillulæ aldurie 2.298.a.45
Acetum squilliticum 2.305.b.6
Dentes

Index

DENTES CONFORTANTIA

- composita
 Medicamen 2.315.a.38
 Medicamen aliud 2.315.a.41
 Dentes corrollos frangentia 1.597.a.19
 Dentes cadere facientia medicamenta 1.596.b.34
 Dentes quando eximendi 1.596.b.3
 Dentes quomodo eximendi 1.596.b.10
 Dentium ortus 1.4.c.b.28
 Dentium ortum infantibus faciliant
 Butyrum 1.273.a.42
 Leporis cerebrum, & cum butyro ue-
 teri aut melle 1.325.b.36
 Dentium numerus 1.40.b.17
 Dentium anatome 1.40.b.17
 Dentium stupor ex imaginatione fit quā
 doque 1.87.a.14
 Dentium stuporis curatio 1.598.a.18
 Dentium stupori conferunt
 Ocymum fluuiale 1.272.a.65
 Portulaca 1.358.a.31
 Dentium stuporis cause 1.597.b.27
 Dentium stupefactioni saluade cofert
 1.598.a.27

DENTIVM STVPORI CONF-

- rentia composita
 Medicamen Andromachi 2.314.b.35
 Dentium stridor absque consuetudine si-
 gnificat maniam 2.89.a.7
 Dentium stridor cum permissione ratio-
 nis, ægri perditionem significat 2.
 97.a.26
 Dentium signa in crisi 2.88.b.62
 Dentium dolorem fedat stellionis hepar
 secundum Gal. 1.593.a.38

DENTIVM DOLOREM

- sedant
 Caputpurgium ex anagallide 1.
 254.b.64
 Acorus 1.256.b.14
 Acetofæ succus 1.259.b.38
 Eiusdem decoctio in uino
 Apii radix collo suspensa 1.260.a.39
 Alumen 1.264.b.2
 Allium asiatum 1.265.a.57
 Allii decoctio, & proprie cum oliba-
 no 1.265.a.58
 Ben radices decoctio 1.268.a.10
 Spinæ albæ succus 1.268.a.53
 Verbalci decoctio 1.271.b.54
 Coloquintidæ radix cocta cum ace-
 to 1.279.a.25
 Cupressi decoctio cum aceto 1.
 286.a.4
 Cedrus cum aqua hyssopi 1.289.a.53
 Cucurbitæ ex succo caputpurgium
 1.291.b.46
 Siliquæ cum decoctione oris collutio
 1.293.b.46
 Chelidonij maioris radix 1.294.b.10
 Intestina terræ cum oleo 1.294.b.46
 Platani cortex decoctus cum aceto
 1.296.b.8
 Elleborus niger cū aceto 1.301.a.53
 Capilli adusti 1.317.a.24
 Iulquianus cum aceto, & oleo rosa-
 to, eiusdem semen, & radix deco-
 cta in aceto, & eius oleum 1.
 321.a.6
 Ireos decoctio 1.321.a.62

- Lacticiini radix in aceto cocta 1.
 329.b.32
 Plātaginis radices decoctio 1.331.b.13
 Lillii decoctio 1.334.b.66
 Mezerion decoctio 1.341.a.24
 Mori radices decoctio 1.347.b.3
 Nux tamarisci cum aceto 1.348.b.61
 Nigellæ decoctio cum aceto 1.
 351.a.56
 Niuis aquæ 1.351.b.11
 Opopanacum 1.353.a.54
 Olinarum syluestrium gumma 1.
 355.a.45
 Origanum 1.356.a.44
 Pyrethri decoctio 1.362.a.3
 Pini corticis decoctio cum aceto
 1.363.a.57
 Ranæ fluuialis succus 1.370.a.27
 Asparagus 1.373.b.51
 Acetum, in quo cocta sit cutis serpen-
 tis 1.375.b.27
 Staphisagria cocta in aceto 1.376.
 b.10
 Sandaraca 1.377.b.41
 Sumach gumma 1.380.a.25
 Tamarisci foliorum decoctio cum ui-
 no 1.387.a.32

DENTIVM DOLORI CONF-

- rentia composita
 Sotira confectio 2.259.b.5
 Sagzeneæ magna 2.264.b.65
 Trochisci stellæ 2.292.a.55
 Sotira 2.305.b.3
 Sagzeneæ 2.305.b.3
 Confectio de scoria 2.305.b.3
 Trochisci stellæ 2.305.b.4

DENTIVM DOLORIBUS CON-

- ferentia composita
 Medicamen 2.314.b.22
 Medicamen Andromachi 2.314.b.34
 in Dentium dolore cauterizatio quomo-
 do facienda 1.593.a.51
 Dentium rupturæ & corrosionis causæ
 1.595.a.39
 Dentium rupturæ, & corrosionis cura-
 tio 1.595.b.30
 Dentium corrosionis curatio 1.594.b.25
 Dentium corrosio in apostematibus sple-
 nis 1.791.a.39

DENTIVM CORROSIONI

- conferunt
 Atramentum 1.257.b.21
 Cedrus 1.289.a.54
 Fici lac, & succus ramorum ipsius an-
 tequam frondescent 1.309.b.63
 Gallæ 1.315.a.5
 Galbanum 1.315.b.6
 Opopanacum 1.353.a.53

DENTIVM CORROSIONI

- conferentia composita
 Sagzeneæ magna 2.264.b.65
 Confectio philosophorum 2.305.b.5
 Oymel squilliticum 3.505.b.5
 Medicamen 2.314.b.24
 Medicamen Andromachi 2.314.b.39
 Dentium perforationis, & corrosionis
 causa 1.594.b.24
 Dentium coloris alterationis curatio
 1.595.b.50
 Dentium coloris alterationis causa 1.
 595.b.39
 Dentium congelatio quid 1.597.b.26
 Dentium ortum quæ faciem faciant

- 1.596.a.33
 Dentium stridor, & sonitus in somno
 quando multiplicatur, quid indicet
 1.597.a.48
 Dentium stridoris cause 1.597.a.44
 Dentium stridoris curatio 1.597.a.55
 Dentium uermium curatio 1.597.a.28
 Dentium uermibus confert
 Porri semen 1.359.b.43
 Dentiū debilitatis curatio 1.598.b.10
 Dentium debilitati confert
 Medicamen 2.315.a.32
 Dentium mollificationi confert
 Mori radices decoctio, & collatio
 oris ex succo foliorum mori aceto
 si 1.347.b.1
 Dentium eber quid 1.598.a.38
 Dentium eber causa 1.598.a.39
 Dentium eber curatio 1.598.a.41
 Dentium eber a causa calida signa 1.
 598.a.48

Dentium fordibus confert

- Aristolochia 1.258.a.37
 Pentaphyllon 1.360.b.31
 Stercus uaccarum cum aceto 1.
 374.b.27

DENTIVM PVLSIONI

- conferentia composita
 Medicamen 2.314.b.40

DENTIVM AEGRITVDINI-

- bus conferentia composita
 Medicamen Andromachi 2.314.b.35
 in Dentibus uiscositas significat febrem
 uehementem 2.89.a.1
 Dentibus sensus cur sit inditus 1.40.
 b.58
 Dentibus stupefacientia non obesse
 1.224.b.18
 in Dentibus eximendis quid attenden-
 dum 1.596.b.12

Dentibus confert

- Capparis radices cortex 1.283.a.30
 Piper 1.362.a.46
 Dentificium Democriti 2.314.b.64
 Dentificium mundificans dentes 2.
 315.a.16
 Dentificiorum plurium compositio
 1.598.b.15
 Denfitas & raritas quomodo corpus in-
 frigidet 2.372.a.17
 Desipientiam portendit urina rubea in
 capitis doloribus 1.143.b.20
 de Desudatione 2.242.b.47
 Desudationis cura 2.242.b.60
 Desudationes quomodo generentur
 2.246.a.45
 Desudationes ex cholera sunt rubea pu-
 ra 1.85.a.48
 Deuirginatæ puellæ quid mali interdum
 accidat 1.933.b.48
 Deuirginatæ puellæ nocumentorum cu-
 ratio 1.933.b.52.60
 Deus creauit ex concauitatibus cordis
 sinistram ut esset armarium spiritus
 2.324.a.3
 Deus creauit spiritum latorem uirtutū
 animæ in membra animalū 2.324.a.8
 Deus creauit spiritum primum appendi-
 culum uirtutis animæ 2.324.a.12
 Deus produxit spiritum ex subtilitate
 humorum, & igneitate, sicut corpus
 ex grossitie

Index

- ex grossitie, & terrestreitate ipsorum 2.324.a.15
Deus excelsus cur uescam creauerit 1.868.a.1
Deus excelsus cur creauerit intestina 1.867.b.61
Deus sit exaltatus, qui est rex uerax, laudabilis, & benedictus, & melior omnium factorum 1.916.b.44
Dei donum confec. 2.271.b.24
Dei manus medicamen 1.866.a.11
Dei uirtus sublimis 1.868.a.38
Dei iussu spermati masculino plus inesse de forma 1.888.a.48
de Dei secretis est uirtus formatiua 1.910.b.43
Diabetes 1.875.a.55
Diabetes quid 1.882.b.3
Diabetes a Græcis dicitur diplâcos 1.882.b.8
Diabetes à Græcis dicitur cadumis 1.882.b.9
Diabetes quibus nominibus ab Arabibus appellatur 1.882.b.9
Diabetes quandoque perducit ad ethicā 1.882.b.35
Diabetes quum accidit, plurimum accidit ex caliditate ignea 1.883.a.24
Diabetes curatio 1.883.a.24
Diabetis qualis sit proportio ad ebibita 1.882.b.4
Diabetis fctis 1.882.b.15
Diabetis cause 1.882.b.18
Diabetis uictus 1.883.b.33
de Diabete quorundam opinio, quæ reprobatur 1.882.b.10
Diacalamenthum in calfaciendo pertrahit terminum 1.175.b.66
Diacostum 2.268.b.43
Diacurcuma minus, & eius iuuamenta 2.267.a.39
Diacurcumæ minoris descriptio 2.267.a.44
Diacurcumæ maioris Gal. iuuamenta 2.267.a.52
Diacurcumæ maioris Gal. descriptio, & dos 2.267.a.60
Diacydonites descriptio 1.699.b.49
Diacydoniten retinens naturam 2.279.b.58
Diacytoniten solutium 2.280.a.23
Diacytoniten solutui alia descriptio 2.280.a.39
Diacytoniten cum succo cydon. 2.280.a.45
Diacytoniten aliud faciens appetitum 2.280.b.10
Diacyminum, & eius iuuamenta, & descriptio 2.276.a.33
Diacyminum Gal. 2.276.a.48
Diacyminum aliud, & eius iuuamenta 2.277.a.38
Diacyminum est ualde exsecatiou spermatidis 1.897.b.43
Diacymini alterius descriptio 2.277.a.47
Diacydonites solutius 1.698.b.57
Diagalanga 2.318.b.38
Diahirundinis iuuamenta & descriptio 2.268.a.46
Diaireos 2.318.b.20
Dialacca magna 2.267.b.8
Dialacca minor, & eius iuuamenta 2.267.b.28
Dialacca minoris descriptio & dos 2.267.b.21
Diamarte iuuamenta 2.266.a.16
Diamarte descriptio 2.266.a.20
Diamusculum ad napellum est magis iuuatum quam omnia 2.256.a.35
Diamusculum cum abinthio 2.264.b.8
Diamusculum dulce 2.264.b.26
Diamusculi iuuamenta, & descriptio 2.264.a.47
Diamusculi dulcis, & amari temperamentum & iuuamenta 2.341.a.17
Diamusculi amari correctiua 2.341.a.25
Diaphoenicon iuuamenta 2.278.a.25
Diaphoenicon descriptio 2.278.a.28
Diaphoenicon aliud 2.278.a.40
Diaphoenicon aliud 2.278.a.49
Diapipereon, & eius iuuamenta 2.277.a.59
Diapipereon descriptio, & dos 2.277.a.63
Diapipereon cum uino stomachum uehementer calefacit 1.696.b.6
Diapipereon cum uino singulum inducit 1.696.b.8
Singulum inducit diapipereon cum uino 1.696.b.8
Diaphragma 1.57.a.58
in Diaphragmatis, & hepatis antiquis doloribus arteriæ quæ est inter pollicem, & indicem phlebotomia iuuamentum affert mirabile 1.212.b.47
Diaphragmatis panniculus est ex fiphae. 1.782.b.8
Diaphragmatis motum impedit apostema splenis 1.790.b.56
Diaphragmati & splenis communicatio quæ 1.790.b.60
Diarrhoea facta à catarrho multiplicatur in blebis seu traulis 2.223.a.3
Diarrheæ expositi sunt impingui 2.250.b.16
DIARRHÆÆ CONFERENCE
rentia composita 2.283.a.52
Suffufaristotelis 2.321.b.24
Trochisci 2.321.b.24
Diarrhoeam antiquam quandoque alleuiat costus 1.890.b.50
Diarrhodon troch. 2.298.b.49
Diassulfur, & eius iuuamenta 2.268.b.6
Diassulfuris descriptio, & dos 2.268.b.15
Dies primus crisis est quartus 2.102.b.23
Dies quartus crisis est indicatius septimi 2.102.b.25
Dies sextus est sicut rex uincens iniustus, & octauus est proximus sexto 2.103.a.65
Dies septimus est sicut rex iustus 2.103.a.65
Dies septimus est dies fortis ualde, & indicat ipsum quartus 2.102.b.25
Dies crises esse octauum, & decimum negauit Gal. 1.102.b.3
Dies nonus est dies fortis, prælatum in eis qui cadunt in medio deinde quintus, postea tertius 2.103.a.41
Dies decimus non est criticus secundum aliquos 2.287.b.63
Dies undecimus non est in uirtute. xiiii. 2.112.b.28
Dies decimus in ægitudinibus, quarum paroxysmi ueniunt in imparibus, ut tertia, & fortis ualde, & fortior xiiii. 2.102.b.29
Dies undecimus plurimum est crisis tertianæ raro xiiii. 2.102.b.48
Dies xiiii. non est de illis in quibus fit crisis propter suam debilitatem 2.103.a.44
Dies viii. & xiii. non sunt in uirtute duorum dierum aliorum in bonitate 2.104.b.1
Dies quartusdecimus est fortis ualde 2.102.b.32
Dies xvi. est fortis 2.102.b.36
Dies xxvii. est omnium magis pernitiosus 2.102.b.41
Dies viii. est de diebus crisis interficientibus, & eorum magis pernitiosus est 2.102.b.40
Dies xxx. est fortior xxxiiii. 2.102.b.43
Dies xxxiiii. est bonæ crisis, & fortior xxxi. 2.103.b.22
Dies indicationis qui 2.103.b.22
Dies critici qui 2.103.b.55
Dies crisis pares, & impares qui 1.102.a.60
Dies crisis impares fortiores sunt paribus, & in plurimo numero 2.102.a.58
Dies impar est melior in ægitudinibus 2.104.a.40
Dies critici radicales 2.102.b.60
Dies boni, & mali critici aut cadentes in medio dies indicationis 2.103.b.1
Dies qui non sunt critici sunt dies primus, & 2. & 10. & 12. & 19. & 15. 2.103.b.16
Dies critici in ordine superiore funt. 2.103.b.16
cut. 7. & 11. & 14. & 17. & 20. 2.102.b.57
Dies cadentes in medio 2.103.a.28
Dies cadentes in medio qui fine 2.103.a.28
Diem sextum indicat 4. in malitia 2.103.a.51
Die bona crisis cum apparent signa malitiae illud est deterius, & significat mortem 1.103.a.11
Die sexto accidit crisis, sed est mala 2.103.a.46
in Die crisis non mouetur omnino cum medicina æger 2.104.a.9
Die 6. conuenientior est mors quam in 7. & in 10. quam in 9. 2.104.b.3
Die 4. indicatio significat crifim in 7. 2.104.b.12
Dierum crisis, & periodorum causa quæ sit 2.101.a.40
Dierum crisis computatio 2.101.b.33
de Dierum crisis proportionalitate, & debilitate & comparatione ad ægitudines 1.102.b.15
Dierum criticorum alij sunt fortes in ultimo alij sunt debiles ualde, alij medijs 2.102.b.19
Dierum crifum numero quandoque fuit ægitudinum reuolutiones ut in tertia. 6. reuolutiones, & in caufonide 7. 2.102.b.60
Dierum cadentium in medio uirtus, & debilitas 2.103.a.44
Dierum criticorum meliores sunt. 7. & 14. postea 9. & 17. &c. 2.103.b.5
Dierum crisis cognitio, cum dubitatur. 2.104.a.1
Dierum crisis cognitio est necessaria ad intentiones plures 2.104.a.23
Dierum crisis futura signa 2.104.a.23
Dierum crisis longitudinis & abbreviationis signa 2.104.a.26
Dierum crisis significatio ex uirtute ipsorum 2.104.a.58
Dierum

Index

Dierum crisis cognitione oportet obser-
uare res alterantes dies crisis 2.104.
b. 14
Dierum crisis proportionis ad alias ægri-
tudines declaratio 2.104.b.15
Difficultas urinæ 1.756.a.47
Digestio est subtilatio secundum ali-
quos 2.26.a.39
Digestio in materia tum grossa, tum sub-
tili qualis 2.24.b.61
Digestio quando non præmittenda eua-
cuationi 2.26.b.18
Digestio & maturatio quandoq; sympto-
mata sunt 1.77.a.25
Digestio quomodo fiat 1.77.a.48
Digestio fit per motum 1.77.a.48
Digestio diminuta significat crifim di-
minutam 2.80.b.38
Digestio completa significat crifim com-
pletam 2.80.b.39
Digestio ab una uirtute completur 1.
80.b.35
Digestio cognoscitur ex urinæ 2.86.b.22
Digestio iam facta est cum fit bona cri-
sis 2.88.b.35
Digestio sputi in pleuresi est magis signi-
ficatiua salutis quam digestio aquæ 2.
87.a.35
Digestio bona quando fiat 1.689.a.66
Digestio cibi ut bona fiat opus est som-
no & quiete 1.715.b.24
Digestio impeditur à uigilia 1.715.b.26
Digestio impeditur à motu 1.715.b.26
Digestio in stomachi est fundo 1.
720.a.1
Digestio est causa naturalis descensionis
cibi à stomacho 1.720.a.39
Digestio eius, quod fuit inobediens in
stomacho completur in intestino mo-
noculo 1.797.b.42
Digestio cui debilitatur, & adest appeti-
tus, quæ danda 1.807.b.64
Digestionis signa, & eius iudicia 2.
86.b.20
Digestionis signa cum apparent in prin-
cipio ægritudo est salua 2.86.b.30
Digestionis apparitione non fit febris
sublimatio 2.86.b.38
Digestionis significationes sunt sicut nu-
bes rubæ aut ad albedinem tendens
2.103.b.32
Digestionis prima operatio est substan-
tiam efficere, deinde tingere 1.
145.a.1
Digestionis bonitas significat fortitudi-
nem stomachi & æqualitatem comple-
xionis 1.689.a.11
Digestionis bonitatem paruitas febris
egestionum significat 1.689.a.38
Digestionis corruptionem significat ue-
hementia febris egestionum 1.
689.a.40
Digestionis nocuenti causæ 1.715.b.7
Digestionis offensæ stomachi ratione,
causæ 1.715.b.13
Digestionis corruptio quæ curatum faci-
lior 1.715.b.60
Digestionis debilitas quæ curatu faci-
lior 1.715.b.61
Digestionis nocuentum quod curatu
facilius 1.715.b.61
Digestionis corruptionis causæ 1.
716.a.19
Digestionis corruptionis ratione cibi,
causæ 1.716.a.23
Digestionis corruptæ ratione rerum ex
tinfecarum causæ 1.716.b.25

Digestionis corruptæ quomodo eruſtua-
tio fit causa 1.716.b.11
Digestionis corruptio quas ægritudines
inferat 1.716.b.60
Digestionis corruptio est mater ægri-
tudinum 1.716.b.63
Digestionis corruptio est origo chro-
nicarum infirmitatum 1.716.b.64
Digestionis corruptio multoties accide-
re facit pruritum 1.717.a.2
Digestionis debilis causæ 1.717.a.5
Digestionis bonitas est propter bonita-
tem comprehensionis 1.717.b.48
Digestionis debilitas ad quæ mala indu-
cat 1.717.b.58
in Digestionis tarditate mortis in septi-
ma decima signa 1.717.b.64
Digestionis debilis signa 1.718.a.26
Digestionis debilis ab humoribus cali-
dis signa 1.718.a.47
Digestionis debilitas quæ deterior 1.
750.a.19
Digestionis debilis à frigidis humoribus
signa 1.718.a.50
Digestionis debilis curatio 1.718.b.8
Digestionis corruptio cachexiam conse-
quitur 1.769.a.18
Digestionis debilis ex caliditate cū ma-
teria curatio 1.718.b.48
Digestionis corruptæ signa 1.718.b.66
Digestionis corruptæ signa 1.719.a.47
Digestionis corruptæ à stomachi calidi-
tate curatio 1.719.a.55
Digestionis tarditas in stomacho cibum
retardat 1.720.a.26

DIGESTIONIS DIFFICILIS, uel tardæ sunt

Ocimum fluuiale 1.272.b.10
Citri caro 1.275.a.2
Cæpa fluuiftris 1.276.a.28
Cerebrum 1.278.a.60
Brassicæ caulis 1.282.b.22
Coriandrum 1.283.a.26
Cancer fluuialis 1.266.a.23
Cannabis semen 1.291.a.20
Siliqua 1.293.b.49
Faba 1.303.a.18
Fungi 1.307.b.15
Foeniculum 1.308.b.42
Castanea 1.310.b.43
Pini granum 1.311.a.16 & 313.b.54
Iuiube 1.323.b.15
Lac acetosum 1.334.b.16
Lens 1.335.b.48
Nux 1.348.a.55
Oliuæ 1.355.a.64
Porrum 1.354.b.64
Renes 1.366.b.35
Lini semen 1.372.b.20
Digestioni bonæ retentio necessaria est
quæ fit per uillos 1.119.a.56
Digestioni frigida complexio uehemen-
tius nocet quam calida 1.715.b.15
Digestioni qualiter sicca, & humida cō-
plexio noceant 1.715.b.17
Digestioni confert somnus 1.705.b.66

DIGESTIONI CONFEREN- tia composita

Tyriaca 2.306.b.13
Mithridatum 2.306.b.13
Confectio philosophorum 2.306.
b. 13
Confectio Cæsaris 2.306.b.14

Alcanzi 2.306.b.14
Diacitoniten muschatum 2.306.b.15
Triphera magna 2.306.b.15
Confectio de muscho 2.306.b.16
Sagzenea 2.306.b.16
Diacyminum 2.306.b.16
Electuarium de ambra 2.306.b.17
Suffuf aristol. 2.306.b.17
Electuarium de granis uiridibus 2.
306.b.17
Confectio de hiacyntho 2.306.b.18
Electuarium 2.306.b.19
Citrum conditum 2.306.b.19
Digestionem omnino præmittendam
euacuationi secundum plurimum, &
quare 2.26.a.65
Digestionem debilitat aer calidior 1.
91.a.9
Digestionem adiuuat somni inceptio su-
per uentrem 1.172.a.28
Digestionem corrumpit aqua calida 1.
108.a.41
Digestionem prohibent animi acciden-
tia fortia 1.165.a.56
Digestionem à cholera corrumpit 1.
689.b.21
Digestionem melancholia prohibet, &
eam corrumpit 1.689.b.24
Digestionem corrumpit phlegma 1.
689.b.26
Digestionem prohibet omne cibum na-
tare faciens 1.716.b.16
ad Digestionem quomodo se habeat ci-
bus grauis 1.715.b.27
Digestionem quandoque temperat po-
tus aquæ frigide 1.717.b.42
Digestionem corrumpit, & destruit tri-
stitia 1.718.a.5
Digestionem bonam efficit gaudium 1.
718.a.6
Digestionem ualde iuuat piper 1.718.
b. 30
Digestionem cur plurimū adiuuet som-
nus super sinistram latus 1.718.b.32
Digestionem somnus omnis iuuat 1.
718.b.32
Digestionem ualde iuuat pueri ample-
xus 1.718.b.38
Digestionem corrumpunt uentositates
retentæ in uentre 1.716.b.35

DIGESTIONEM ADIVVAT

Acetum 1.266.a.66
Balsamum 1.268.b.42
Bulbus amarus 1.270.a.33
Melissa 1.271.a.52
Citri flos, & cortex, quum ponitur in
cibarijs 1.275.a.6
Chamadrys sirupus 1.280.b.46
Thymus & sirupus eius 1.318.a.1
Rota nutrita cum melle 1.366.b.12
Ruta 1.367.a.22
Raphanus post cibum 1.368.a.37
Squilla 1.370.b.11
Sisileos radix 1.378.a.61
ir Digestione apostematis nō fit dolor
uehemens 2.86.b.40
in Digestione omni superfluitas aliqua
superest 1.160.b.34
ex Digestione, stomachi dispositionum
signa 1.689.a.65
in Digestione cibi differentie 1.715.
b. 53
Digestium, & euacuationum secundum
plurimum calidum 2.25.a.1
Digestiua plusquam ceteræ naturales fa-
cultates

Index

cultates calore eget 1.77.a.61
 Digestiua facultas humiditate eget 1.77.b.18
 Digestiua medicina 2.332.b.20
 Digestiua uirtus hepatis debilitatur ex frigore 1.750.a.63
 Digestiua uirtus cum quibus conferuanda 1.704.b.59
 Digestiua uirtus hepatis est in carne eius 1.741.b.12
 Digestiua uirtutis actio 1.772.10
 Digestiua destructa signa 1.705.b.44
 Digestiua destructa curatio 1.705.b.54
 Digestiua uirtutis hepatis debilitatis signa 1.751.a.11
 Digestiua uirtutis hepatis debilitate pernitus signa 1.751.a.28
 Digestiua hepatis urina est magis significatiua 1.751.a.31
 Digestiua hepatis debilitate curatio 1.752.a.8
 Digestiua minuunt uigiliae 1.101.b.53
 Digestiua siccitate non eget, sed humiditate 1.77.b.62
 non Digestio humore, non moueas nisi in principio, apud statum uero non moueas aliquid, donec uincat natura & digeratur, & si ipsa non mouet mouetur hora motus eius, & si ipse mouet, aut mouet, dimittit 2.26.b.39

DIGERENTIA MATERIAS
 subtiles composita

Lohoc de alijs 2.285.a.2
 Digerere uere est aquare substantiam materiei, adeo quod facile expellatur 2.262.a.42
 Digerere qui non potest quantum ei sufficit comedendi numerum multiplicet, & quantitatem minuat 1.165.b.45

DIGERERE FACIENTIA
 composita

Diapipereon 2.277.a.61
 Electuarium alcanzi 2.277.b.17
 Electuarium alcanzi aliud 2.277.b.37
 Electuarium ambrae 2.277.b.59
 Diacitoniten 2.279.b.60
 Diacitoniten ex succo cidoniorum 2.286.a.46
 Electuarium de granis uiridibus 2.281.a.18
 Electuarium de camphora 2.281.a.61
 Electuarium de xiloloe 2.281.a.30
 Electuarium de zinzibere 2.281.b.64
 Electuarium de citro 2.282.a.17
 Electuarium 2.282.a.51
 Suffus Aristotelis 2.283.a.54
 Kaimati 2.283.b.50
 Acetum squilliticum 2.286.b.19
 Sirupus acetosus squilliticus fol. 2.286.b.54
 Confectio philophorum 2.260.a.7
 Caesaris confectio 2.262.a.28
 Triphera magna 2.262.a.40
 Sagzenea magna 2.276.a.36
 Diaciminum 2.276.a.50
 Diaciminum Gal. 2.276.b.65
 Electuarium de myrto 2.277.a.27
 Electuarium Salomonis 2.277.a.27
 Conditum 2.287.a.57
 Citrum conditum 2.290.a.33
 Cidonia condita 2.290.b.58

Trochisci de seminibus 2.296.a.25
 Medicamen 2.318.a.22
 Hiera menison 2.318.a.63
 Electuarium de carui 2.318.b.31
 Electuarium de galanga 2.318.b.40
 Digni sedis fractura, & curatio 2.191.a.50
 Dignorum anatome 1.48.a.37
 Dignorum ossa cur non plurima tribus 1.48.a.46
 Dignorum ossa cur non pauciora tribus 1.48.a.51
 Dignorum musculi 1.59.b.11
 Dignos pedis mouentium musculorum anatome 1.63.a.57
 Dignorum curitas hepatis paruitatem significat 1.120.b.13
 Dignorum dislocationis signa 2.171.b.26
 Dignorum dislocationis cura 2.171.b.32
 Dignorum fractura & curatio 2.189.b.58
 Dignorum fissura 2.245.a.35
 ex Dignorum breuitate, & longitudine significatur paruitas, & magnitudo hepatis 1.742.b.65
 Dignis accidunt plurimum pruritus, & bothor ex scabie, quoniam sunt debiles 2.24.b.20
 Dignonem roborat aer frigidus 1.92.a.11
 Dislocatio quae 1.84.a.9
 Dislocatio quomodo fiat 2.144.a.17
 Dislocatio est egressio integro ossis ex loco suo, & situ suo 2.167.b.25
 Dislocatio prauior, quae fit 2.168.a.14
 Dislocatio aut est singularis, aut composita cum exigitur alio ex ulcere & uulnere, & apostemata &c. 2.168.b.15
 Dislocatio, & reditus, cum saepe accidit membro indiget cauterio 2.69.a.6
 Dislocatio mandibulae, nisi curetur, facit accidentia sua & interficit in decima 2.169.a.51
 Dislocatio ossis parui apud humerum 2.171.a.10
 Dislocatio cubiti quare fit difficilis 2.171.a.27
 Dislocatio cubiti ad posteriora est deterior 2.171.a.35
 Dislocatio cubiti plurima non accidit, nisi in facili inferiori, & est turpior, & foedior 2.171.a.37
 Dislocatio spondilium completa interfectio proculdubio 2.171.b.56
 Dislocatio spondilium dorsi, quibus instrumentis restituitur 2.172.a.31
 Dislocatio iuncturarum ossis caudae 2.173.a.1
 Dislocatio anachae 2.173.a.18
 Dislocatio genu, & cura 2.174.b.10
 Dislocatio rotulae genu 2.174.b.27
 Dislocatio iuncturae tali apud calcaneum 2.174.b.38
 Dislocatio ossis pedis 2.175.a.20
 Dislocationis cause 1.114.a.31
 Dislocationis, & declinationis curatio 2.168.b.14
 Dislocatio cum est in membris proximis membris principalibus, & uolumus curare eam, tunc fortasse perducit illud ad spasmus maximum 2.168.b.27
 Dislocationis simplicis regimen 2.168.b.56
 Dislocationis rectificatione abhorretur & membro obuiant panni calidi quia calefactione addunt in apostemata 2.168.b.64

Dislocationis iuncturarum facilitas significat facilitatem etiam reductionis, & e converso 2.167.b.62
 Dislocationis signa 2.168.a.50
 Dislocationis reductionem iussit Hipocrati usque ad tertium, & quartum, nisi in diebus exceptis 2.169.a.2
 Dislocationis adiutorij signa 2.170.a.25
 Dislocationis adiutorij cura 2.170.a.50
 Dislocationis ossis parui apud humerum cura 2.171.a.15
 Dislocationis cubiti cura 2.171.a.48
 Dislocationis digitorum signa 2.171.b.26
 Dislocationis digitorum cura 2.171.b.32
 Dislocationis spondilium cura 2.172.a.28
 Dislocationis anachae signa 2.173.a.35
 Dislocationis anachae cura 2.173.a.58
 Dislocationi iuncturarum qui parui sunt 2.167.b.42
 Dislocationem cubiti significat gibbositas eius in latere 2.171.a.34
 de Dislocatione iuncturarum, unde iuncturarum dislocationes 2.169.a.33
 de Dislocatione mandibulae, & eius cura 2.169.a.53
 de Dislocatione, & restauratione 2.167.b.20
 de Dislocatione fureculae 2.169.b.50
 de Dislocatione humeri 2.169.b.52
 de Dislocatione, & separatione spondilium 2.171.b.54
 de Dislocatione spatulae 2.171.a.33
 de Dislocatione iuncturae rascetae 2.171.b.10
 Dislocationum curandarum curatio 2.391.b.5
 Dislocata mandibula quomodo reducatur 2.169.a.59
 Dispnecia aliquando hydrops inducit 1.770.a.48
 Dispnecia conferit 1.304.a.33
 Foenugraecum

Dispnecia conferentia composita
 Trochisci de rosis Alecepiadis 2.291.b.25
 Dispositio est perfectio potentiae respectu 2.325.b.8
 Dispositio prima quae fit, & quae secundum 2.330.a.20
 Dispositio prima est in elementis, secundum da in mixtis 2.330.a.45
 Dispositio secunda non est uirtus neque rei forma 2.330.a.48
 Dispositiones humani corporis sunt tres 1.82.a.43
 Dispositiones humani corporis non est se tres, sanitatem, morbum, & neutrum 1.6.b.10
 Dispositiones diuersae conualescentium 2.99.a.60
 Dispositiones partium omnium quomodo cognoscantur 1.120.a.33
 Disruptio quid 2.147.a.60
 Disruptio & disruptio quomodo differunt 2.147.b.6
 Disruptio indiget regimine uulneris &c. 2.147.b.8
 Disruptio cum peruenit ad carnem apostematam locum eius & accidit pullatio ei 2.331.b.38
 Dissolutiua medicina 2.334.a.38
 Dissolutiua medicamenta quibus cordis affectibus obuiant 2.334.a.47
 Dissolutiuis, quae medicamenta permittenda 2.334.a.47

Index

- Divina manatio fit sine auaritia, & dimi-
 nutione 2.324.a.31
 Divina esse manationis, res in actum a
 potentia deducere 2.330.a.42
 Diuretica quæ 1.878.a.6
 Diuretica medicina 2.333.a.39
 Diuretica danda in hepatis oppilatione
 parte gibbosa 1.754.a.31
 Diuretica fortia quæ 1.754.b.31
 Diuretica composita quæ 1.754.b.37
 Diuretica in ascite conuenientia quæ 1.
 777.a.30
 Diuretica omnia conferunt hydropisi
 1.780.a.32
 Diuretica propria in icteritia 1.787.
 b.58
 Diuretica non esse danda in renum apo-
 stemate ante maturationē 1.856.b.59
 Diuretica renum ulcerum medicinis cō-
 miscenda 1.860.a.65
 Diuretica medicina cordi profunt, &
 obfunt, & quomodo 2.333.b.26
 Diuretica medicina 1.747.a.62
 Diuretica medicina quæ 1.761.b.15
 de Diureticis fortibus danda sunt pin-
 guia iura, ut ius gallinæ pinguis 1.
 767.a.49
 Dolere quid 1.116.a.24
 Dolere non est nisi contrariæ rei contra-
 rietatem sentire 1.116.a.24
 Dolor uehemens quandoque causa est
 apostematis 1.81.b.66
 Dolor uehemens est causa malitiæ apo-
 stematum 2.85.b.37
 Dolor uehemens non fit cum digestionē
 apostematis 2.86.b.40
 Dolor capitis in septimo aliquando facit
 fluxum sanguinis narium 2.87.
 b.49
 Dolor capitis perseverans usque ad uige-
 simum raro resoluitur cum fluxu san-
 guinis narium 2.87.b.51
 Dolor capitis plurimum incipit à princi-
 pio ægritudinis, & fit fortis in quarto
 & quinto, deinde eradicatur in septi-
 mo 2.87.b.55
 Dolor capitis plurimum accidit in ter-
 tiana 2.88.a.1
 Dolor uehemens cum est in aliquo mē-
 bro, & sedatur subito absque causa, tunc
 illud est malum 2.90.b.45
 Dolor capitis in febribus acutis quomo-
 do indicetur ex urina nigra 2.95.
 a.44
 Dolor uehemens fit in membro sensibi-
 li cum est in eo phlegmon 2.106.
 a.39
 Dolor aliquando facit declinare mate-
 riam ad membrum phlegmonis 2.
 106.b.59
 Dolor accidit in resolutione uehementi
 2.108.a.5
 Dolor phlegmonis fit propter tensionē,
 & est maior dolore erysipelæ 2.
 109.a.33
 Dolor est sensibilitas rei contrariæ 1.
 116.a.13
 Dolor in fortibus sonis cur fiat 1.116.
 b.35
 Dolor essentialiter provenit ex comple-
 xionis mutatione, licet cum ea conti-
 nui separatio contingat 1.116.b.40
 Dolor & pulsatio fiunt uehementiores
 in apostematibus a multiplicatione
 sanguinis super cholerici 2.109.a.23
 Dolor caliditatem commouet & fortior
 fit dolor 1.116.b.53
 Dolor grauius quid significet 1.121.
 b.54
 Dolor extensius quid significet 1.121.
 b.56
 Dolor mordacitius quid significet 1.
 121.b.57
 Dolor membri sedandus antea quàm re-
 uellamus 1.187.a.2
 Dolor attrahit 1.194.a.50
 Dolor omnis, qui fortior est cur interfi-
 ciat 1.224.a.7
 Dolor cur inducat syncopim 1.672.
 a.63
 Dolor extensius significat uentositatem
 1.689.b.34
 Dolor grauius significat repletionē
 1.689.b.35
 Dolor mordacitius significat humorem
 acetosum, aut acutum, aut ponticum,
 aut amarum 1.689.b.35
 Doloris stomachi causæ 1.702.b.21
 Doloris stomachi quandoque facit accide-
 re syncopim 1.703.a.2
 Dolor quilibet quam affectionem signi-
 ficet 1.742.b.16
 Dolor uehemens à quo fiat 1.756.a.54
 Dolor fortior impeditur à debiliore 1.
 824.b.40
 Dolor resoluit superfluitates 1.824.
 b.43
 Dolor corrumpit humores quandoque,
 & adurit 1.825.a.44
 Dolor urinam rubificat 1.825.a.55
 Dolor quandoque associatur in ulceri-
 bus uesicæ, cui est commotio omni ho-
 ra, sicut parturientis 1.859.b.30
 Doloris motus si timeatur ex uini potu,
 non detur uinum in potu 2.13.a.23
 Doloris capitis signa in crisi 2.87.b.43
 Doloris apostematum sedationi non cō-
 uenit aqua calida, & olea, & emplastra
 mollificantia 2.108.a.7
 Doloris causæ 1.116.a.10
 Doloris causæ omnes duobus generibus
 comprehenduntur 1.116.a.14
 Doloris causa essentialis Galeni sententia
 non est nisi solutio continuitatis
 1.116.b.11
 Doloris causa est mutatio complexionis
 subito 1.116.b.63
 Doloris pruritiui causæ 1.117.a.56
 Doloris asperatiui causæ 1.117.a.57
 Doloris pungitiui causæ 1.117.a.58
 Doloris extensiuus causæ 1.117.b.5
 Doloris compressiui causæ 1.117.b.8
 Doloris corrosiui causæ 1.117.b.12
 Doloris frangitiui causæ 1.117.b.17
 Doloris laxatiui causæ 1.117.b.20
 Doloris perforatiui causæ 1.117.b.24
 Doloris acutis causæ 1.117.b.29
 Doloris stupefactiui causæ 1.117.b.31
 Doloris pulsatiui causæ 1.117.b.35
 Doloris fatigatiui causæ 1.117.b.58
 Doloris mordacitui causæ 1.118.a.3
 Doloris effectus 1.118.a.34
 Doloris significationes in duobus com-
 prehenduntur generibus 1.121.b.47
 Doloris sedandi causa una est somnus
 1.224.b.29
 Doloris causæ quæ 1.223.b.61.1.224.
 a.40
 Doloris sedatio in quo consistat 1.
 224.a.2
 Doloris sedationem triplici modo fieri
 1.224.a.10
 in Doloris sedatione quando stupefa-
 cientibus utendum, & quando non
 1.224.a.55
 Doloris uehementiam sedat, occupari
 in eo, quod gaudium efficit 1.225.
 a.10
 Doloris dentium curatio per stupefacie-
 tia 1.593.b.34
 Doloris stomachi à uentositate signa 1.
 703.b.5
 Doloris capitis signa 1.740.a.59
 Doloris hepatis causæ 1.756.a.22
 Doloris hepatis signa 1.756.a.56
 Doloris hepatis curatio 1.756.b.10
 Doloris multitudo attrahit 1.844.a.5
 Doloris ex hæmorrhoidarum incisione
 curatio 1.845.b.38
 Doloris sedatiui medicina in lapide
 1.865.b.63. & 867.a.33
 Doloris calcanei causæ 1.966.b.20
 Doloris calcanei curatio 1.966.b.22
 Dolori à uentositate febris superueniens
 soluit ipsum 1.756.a.59
 Dolori à lapide quibus modis conferat
 theriaca 1.867.b.4
 Dolori nominato corona
 confert
 Hiera bustus 2.275.b.38
 Dolorem neruorum ex uulnere sedat o-
 leum calidum 2.162.b.11
 Dolorem non facit inæqualis intempe-
 ries 1.116.a.26
 Dolorem non omnis intemperies inæ-
 qualis facit 1.116.a.65
 Dolorem facit calidum & frigidum ef-
 fentialiter, siccum uero accidentaliter
 1.116.a.66
 Dolorem humidum nullo modo facit
 1.116.b.1
 Dolorem facit frigus constringendo
 1.116.b.51
 Dolorem facit siccum accidentaliter
 1.116.b.2
 Dolorem siccitas facit per accidens, sfol-
 uendo continuum 1.116.b.7
 Dolorem calidum non facit nisi solu-
 do continuum 1.116.b.14
 Dolorem uisus efficit nigrum, & cur
 1.116.b.27
 Dolorem uisus quomodo album faciat
 1.116.b.29
 Dolorem gustus amarum, salsum, &
 acidum quomodo faciat 1.116.
 b.30
 Dolorem fieri non semper ex solutione
 continui 1.116.b.49
 Dolorem sedans certum quod fit 1.
 118.a.25
 Dolorem sedantes causæ 1.118.a.18
 Dolorem facit motus, & quomodo 1.
 118.b.18
 Dolorem faciunt humores mali, & quo-
 modo 1.118.b.30
 Dolorem faciunt flatūs, & quomodo
 1.118.b.43
 Dolorem sedandum primo, quum do-
 lori coniungitur morbus 1.187.
 b.24
 Dolorē uento sum sedant efficaciter uen-
 tose cum igne 1.224.b.65
 Dolorem sedant stupefacientia destruen-
 do sensum membri 1.224.a.13
 Dolorem sedantia quæ 1.224.a.20
 Dolorem sedat, molliter longo tempore
 incedere 1.225.a.4
 Dolorem omnem altum, aut infimum uā-
 poratio resoluit, quum non est prohi-
 bitio ex repletionē, quam attrahat uā-
 poratio 1.657.b.41
 F Dolorem

Index

cultates calore eget 1.77.a.61
 Digestiua facultas humiditate eget 1.
 77.b.18
 Digestiua medicina 2.332.b.20
 Digestiua uirtus hepatis debilitatur ex
 frigore 1.750.a.63
 Digestiua uirtus cum quibus conferuan
 da 1.704.b.59
 Digestiua uirtus hepatis est in carne
 eius 1.741.b.12
 Digestiua uirtutis actio 1.77.a.10
 Digestiua destructa signa 1.705.b.44
 Digestiua destructa curatio 1.705.
 b.54
 Digestiua uirtutis hepatis debilitatis si
 gna 1.751.a.11
 Digestiua uirtutis hepatis debilitate pe
 nitus signa 1.751.a.28
 Digestiua hepatis urina est magis signi
 ficatiua 1.751.a.31
 Digestiua hepatis debilitate curatio 1.
 752.a.8
 Digestiua minuunt uigiliæ 1.101.
 b.53
 Digestiua siccitate non eget, sed humidi
 tate 1.77.b.62
 non Digestio humore, non moueas nisi
 in principio, apud statum uero nō mo
 ueas aliquid, donec uincat natura &
 digeratur, & si ipsa non mouet moue tu
 hora motus eius, & si ipse mouet, aut
 mouet, dimittite 2.26.b.39
DIGERENTIA MATERIAS
 subriles composita
 Lohoc de allijs 2.185.a.2
 Digerere uere est æquare substantiam
 materiei, adeo quod facile expellatur
 2.26.a.42
 Digerere qui non pōt quantum ei suffi
 cit comedendi numerum multiplicet,
 & quantitatem minuat 1.165.b.45
DIGERERE FACIENTIA
 composita
 Diapipereon 2.277.a.61
 Electuarium alcanzi 2.277.b.17
 Electuarium alcanzi aliud 2.277.b.37
 Electuarium ambre 2.277.b.59
 Diacitoniten 2.279.b.60
 Diacitoniten ex succo cidoniorum 2.
 286.a.46
 Electuarium de granis uiridibus 2.
 281.a.18
 Electuarium de camphora 2.281.a.61
 Electuarium de xilalooc 2.281.a.30
 Electuarium de zinzibere 2.281.b.64
 Electuarium de citro 2.282.a.17
 Electuarium 2.282.a.51
 Suffus Aristotelis 2.283.a.54
 Kaimati 2.283.b.50
 Acetum squilliticum 2.286.b.19
 Sirupus acetosus squilliticus fol. 2.
 286.b.54
 Confectio philosophorum 2.260.
 a.7
 Cælaris confectio 2.262.a.28
 Triphera magna 2.262.a.40
 Sagzeneæ magna 2.264.b.66
 Diaciminum 2.276.a.36
 Diaciminum Gal. 2.276.a.50
 Electuarium de myrto 2.276.b.65
 Electuarium Salomonis 2.277.a.27
 Conditum 2.287.a.57
 Citrum conditum 2.290.a.33
 Cidonia condita 2.290.b.58

Trochisci de seminibus 2.296.a.25
 Medicamen 2.318.a.22
 Hiera menison 2.318.a.63
 Electuarium de carui 2.318.b.31
 Electuarium de galanga 2.318.b.40
 Digni sedis fractura, & curatio 2.191.
 a.50
 Digtorum anatome 1.48.a.37
 Digtorum ossa cur non plurima tribus
 1.48.a.46
 Digtorum ossa cur non pauciora tribus
 1.48.a.51
 Digtorum musculi 1.59.b.11
 Digtos pedis mouentium musculorum
 anatome 1.63.a.57
 Digtorum curitas hepatis paruitatem
 significat 1.120.b.13
 Digtorum dislocationis signa 2.171.b.26
 Digtorum dislocationis cura 2.171.b.32
 Digtorum fractura & curatio 2.189.b.58
 Digtorum fissura 2.245.a.35
 ex Digtorum breuitate, & longitudine
 significatur paruitas, & magnitudo he
 patis 1.742.b.65
 Digtis accidunt plurimum pruritus, &
 bothor ex scabie, quoniam sunt debi
 les 2.24.b.30
 Digestionem roborat aer frigidus 1.
 92.a.11
 Dislocatio quæ 1.84.a.9
 Dislocatio quomodo fiat 2.144.a.17
 Dislocatio est egressio integro ovis ex
 loco suo, & situ suo 2.167.b.25
 Dislocatio prauior, quæ fit 2.168.a.14
 Dislocatio aut est singularis, aut com
 posita cum ægritudine alio ex ulcere
 & uulnere, & apostemate &c. 2.168.
 b.15
 Dislocatio, & reditus, cum sæpe accidit
 membro indiget cautio 2.69.a.6
 Dislocatio mandibulæ, nisi curetur, facit
 accidentia fræua & interficit in decima
 2.169.a.51
 Dislocatio ovis parui apud humerum
 2.171.a.10
 Dislocatio cubiti quare sit difficilis 2.
 171.a.27
 Dislocatio cubiti ad posteriora est dete
 rior 2.171.a.35
 Dislocatio cubiti plurima non accidit,
 nisi in foci inferiori, & est turpior,
 & foedior 2.171.a.37
 Dislocatio spondilium completa in
 terficit proculdubio 2.171.b.56
 Dislocatio spondilium dorsii quibus in
 strumentis restituitur 2.172.a.31
 Dislocatio iuncturarum ovis caudæ 2.
 173.a.1
 Dislocatio anchæ 2.173.a.18
 Dislocatio genu, & cura 2.174.b.10
 Dislocatio rotulæ genu 2.174.b.27
 Dislocatio iuncturæ tali apud calcaneu
 2.174.b.38
 Dislocatio ovis pedis 2.175.a.20
 Dislocationis causæ 1.114.a.31
 Dislocationis, & declinationis curatio
 2.168.b.14
 Dislocatio cum est in membris proxi
 mis membris principalibus, & uolu
 mus curare eam, tunc fortasse perdu
 cit illud ad spasmum maximu 2.168.b.27
 Dislocationis simplicis regimen 2.
 168.b.56
 Dislocationis rectificatione abhorretur
 & membro obuiunt panni calidi quia
 calefactione addunt in apostemate 2.
 168.b.64

Dislocationis iuncturarum facilitas si
 gnificat facilitatem etiam reditionis,
 & econtrario 2.167.b.62
 Dislocationis signa 2.168.a.50
 Dislocationis reditionem iussit Hipar
 dari usq; ad tertium, & quartum, nisi
 in diebus exceptis 2.169.a.2
 Dislocationis adiutorij signa 2.170.a.25
 Dislocationis adiutorij cura 2.170.a.50
 Dislocationis ovis parui apud humeru
 cura 2.171.a.15
 Dislocationis cubiti cura 2.171.a.28
 Dislocationis digitorum signa 2.171.b.26
 Dislocationis digitorum cura 2.171.b.32
 Dislocationis spondilium cura 2.172.
 a.28
 Dislocationis anchæ signa 2.173.a.35
 Dislocationis anchæ cura 2.173.a.58
 Dislocationi iuncturarum qui parui
 sunt 2.167.b.44
 Dislocationem cubiti significat gibbosi
 tas eius in latere 2.171.a.34
 de Dislocatione iuncturarum, uide, iun
 cturarum dislocationes
 de Dislocatione mandibulæ, & eius cur
 ra 2.169.a.33
 de Dislocatione, & restauratione 2.
 167.b.20
 de Dislocatione furculæ 2.169.b.20
 de Dislocatione humeri 2.169.b.52
 de Dislocatione, & separatione spon
 dilium 2.171.b.54
 de Dislocatione spatulæ 2.171.b.33
 de Dificatione iuncturæ rascetæ 2.171.
 b.10
 Dislocationum curandarum curatio 2.
 391.b.5
 Dislocata mandibula quomodo reduca
 tur 2.169.a.19
 Dispnoea aliquando hydrops inducit 1.
 770.a.48
 Dispnoea confert 1.304.a.33
 Fœnugracum
 Dispnoea conferentia composita
 Trochisci de rosis Asclepiadis 2.291.
 b.25
 Dispositio est perfectio potentie respo
 ditæ 2.325.b.8
 Dispositio prima quæ fit, & quæ secun
 da 2.330.a.20
 Dispositio prima est in elementis, secun
 da in mixtis 2.330.a.45
 Dispositio secunda non est uirtus neque
 rei forma 2.330.a.48
 Dispositiones humani corporis sunt
 tres 1.82.a.47
 Dispositiones humani corporis non ei
 se tres, sanitatem, morbum, & neutru
 statum 1.6.b.18
 Dispositiones diuersæ conualescentia
 2.99.a.60
 Dispositiones partium omnium quomo
 do cognoscantur 1.120.a.33
 Disruptio quid 2.147.a.54
 Disruptio & disruptio quomodo diuer
 sificantur 2.147.a.60
 Disruptio indiget regimine uuln
 eris 2.147.b.6
 Disruptio cum peruenit ad carnem apo
 stematur locus eius & accidit pul
 tio ei 2.147.b.5
 Dissolutiua medicina 2.331.b.38
 Dissolutiua medicamenta quibus cor
 dis affectibus obuiunt 2.331.a.36
 Dissolutiuis, quæ medicamenta permitt
 scenda 2.334.a.47
 Diuina

Index

- Divina manatio fit sine auaritia, & dimi-
 nutione 2.324.a.31
 Divina esse manationis, res in actum a
 potentia deducere 2.330.a.42
 Diuretica quæ 1.878.a.6
 Diuretica medicina 2.333.a.39
 Diuretica danda in hepatis oppilatione
 parte gibbosa 1.754.a.31
 Diuretica fortia quæ 1.754.b.31
 Diuretica composita quæ 1.754.b.37
 Diuretica in ascite conuenientia quæ 1.
 777.a.30
 Diuretica omnia conferunt hydropisii
 1.780.a.32
 Diuretica propria in icteritia 1.787.
 b.58
 Diuretica non esse danda in renum apo-
 stemate ante maturationem 1.856.b.59
 Diuretica renum ulcerum medicinis co-
 miscenda 1.860.a.65
 Diuretica medicina cordi profunt, &
 obfunt, & quomodo 2.333.b.26
 Diuretica medicina 1.747.a.62
 Diuretica medicina quæ 1.761.b.15
 de Diureticis fortibus danda sunt pin-
 guia iura, ut ius gallinæ pinguis 1.
 767.a.49
 Dolere quid 1.116.a.24
 Dolere non est nisi contrariæ rei contra-
 rietatem sentire 1.116.a.24
 Dolor uehemens quandoque causa est
 apostematis 1.81.b.66
 Dolor uehemens est causa malitiæ apo-
 stematum 2.85.b.37
 Dolor uehemens non fit cum digestionem
 apostematis 2.86.b.40
 Dolor capitis in septimo aliquando facit
 fluxum sanguinis narium 2.87.
 b.49
 Dolor capitis perseverans usque ad uige-
 simum raro resoluitur cum fluxu san-
 guinis narium 2.87.b.51
 Dolor capitis plurimum incipit à princi-
 pio ægritudinis, & fit fortis in quarto
 & quinto, deinde eradicatur in septi-
 mo 2.87.b.55
 Dolor capitis plurimum accidit in ter-
 tiana 2.88.a.1
 Dolor uehemens cum est in aliquo mē-
 bro, & sedatur subito absque causa, tunc
 illud est malum 2.90.b.45
 Dolor capitis in febribus acutis quomo-
 do indicetur ex urina nigra 2.95.
 a.44
 Dolor uehemens fit in membro sensibi-
 li cum est in eo phlegmon 2.106.
 a.39
 Dolor aliquando facit declinare mate-
 riam ad membrum phlegmonis 2.
 106.b.59
 Dolor accidit in resolutione uehementi
 2.108.a.5
 Dolor phlegmonis fit propter tensionem,
 & est maior dolore erysipela 2.
 109.a.33
 Dolor est sensibilitas rei contrariæ 1.
 116.a.13
 Dolor in fortibus sonis cur fiat 1.116.
 b.35
 Dolor essentialiter provenit ex comple-
 xionis mutatione, licet cum ea conti-
 nui separatio contingat 1.116.b.40
 Dolor & pulsatio fiunt uehementiores
 in apostematibus a multiplicatione
 sanguinis super cholerici 2.109.a.23
 Dolor caliditatem commouet & fortior
 fit dolor 1.116.b.53
 Dolor grauius quid significet 1.121.
 b.54
 Dolor extensius quid significet 1.121.
 b.56
 Dolor mordacitius quid significet 1.
 121.b.57
 Dolor membri sedandus antea quam re-
 uellamus 1.187.a.2
 Dolor attrahit 1.194.a.50
 Dolor omnis, qui fortior est cur interfi-
 ciat 1.224.a.7
 Dolor cur inducat syncopim 1.672.
 a.63
 Dolor extensius significat uentositatem
 1.689.b.34
 Dolor grauius significat repletionem
 1.689.b.35
 Dolor mordacitius significat humorem
 acetosum, aut acutum, aut ponticum,
 aut amarum 1.689.b.35
 Doloris stomaichi causæ 1.702.b.21
 Doloris stomaichi quandoque facit accide-
 re syncopim 1.703.a.2
 Dolor quilibet quam affectionem signi-
 ficet 1.742.b.16
 Dolor uehemens à quo fiat 1.756.a.54
 Dolor fortior impeditur à debiliore 1.
 824.b.40
 Dolor resoluit superfluitates 1.824.
 b.43
 Dolor corrumpit humores quandoque,
 & adurit 1.825.a.44
 Dolor urinam rubificat 1.825.a.55
 Dolor quandoque associatur in ulceri-
 bus uescicæ, cui est commotio omni ho-
 ra, sicut parturientis 1.859.b.30
 Doloris motus si timeatur ex uini potu,
 non detur uinum in potu 2.13.a.23
 Doloris capitis signa in crisi 2.87.b.43
 Doloris apostematum sedationi non co-
 uenit aqua calida, & olea, & emplastra
 mollificantia 2.108.a.7
 Doloris causæ 1.116.a.10
 Doloris causæ omnes duobus generibus
 comprehenduntur 1.116.a.14
 Doloris causa essentialis Galeni sententia
 non est nisi solutio continuitatis
 1.116.b.11
 Doloris causa est mutatio complexionis
 subito 1.116.b.63
 Doloris pruritiui causæ 1.117.a.56
 Doloris asperatiui causæ 1.117.a.57
 Doloris pungitiui causæ 1.117.a.58
 Doloris extensiuus causæ 1.117.b.5
 Doloris compressiui causæ 1.117.b.8
 Doloris corrosiui causæ 1.117.b.12
 Doloris frangitiui causæ 1.117.b.17
 Doloris laxatiui causæ 1.117.b.20
 Doloris perforatiui causæ 1.117.b.24
 Doloris acutis causæ 1.117.b.29
 Doloris stupefactiui causæ 1.117.b.31
 Doloris pulsatiui causæ 1.117.b.35
 Doloris fatigatiui causæ 1.117.b.58
 Doloris mordacitui causæ 1.118.a.3
 Doloris effectus 1.118.a.34
 Doloris significationes in duobus com-
 prehenduntur generibus 1.121.b.47
 Doloris sedandi causa una est somnus
 1.224.b.29
 Doloris causæ quæ 1.223.b.61.1.224.
 a.40
 Doloris sedatio in quo consistat 1.
 224.a.2
 Doloris sedationem triplici modo fieri
 1.224.a.10
 in Doloris sedatione quando stupefa-
 cientibus utendum, & quando non
 1.224.a.55
 Doloris uehementiam sedat, occupari
 in eo, quod gaudium efficit 1.225.
 a.10
 Doloris dentium curatio per stupefacie-
 tia 1.593.b.34
 Doloris stomachi à uentositate signa 1.
 703.b.5
 Doloris capitis signa 1.740.a.59
 Doloris hepatis causæ 1.756.a.22
 Doloris hepatis signa 1.756.a.56
 Doloris hepatis curatio 1.756.b.10
 Doloris multitudo attrahit 1.844.a.5
 Doloris ex hæmorrhoidarum incisione
 curatio 1.845.b.38
 Doloris sedatiui medicina in lapide
 1.865.b.63. & 867.a.33
 Doloris calcanei causæ 1.966.b.20
 Doloris calcanei curatio 1.966.b.22
 Dolori à uentositate febris superueniens
 soluit ipsum 1.756.a.59
 Dolori à lapide quibus modis conferat
 theriaca 1.867.b.4
 Dolori nominato corona
 confert
 Hiera bustus 2.275.b.38
 Dolorem neruorum ex uulnere sedat o-
 leum calidum 2.162.b.11
 Dolorem non facit inæqualis intempe-
 ries 1.116.a.26
 Dolorem non omnis intemperies inæ-
 qualis facit 1.116.a.65
 Dolorem facit calidum & frigidum ef-
 fentialiter, siccum uero accidentaliter
 1.116.a.66
 Dolorem humidum nullo modo facit
 1.116.b.1
 Dolorem facit frigus constringendo
 1.116.b.51
 Dolorem facit siccum accidentaliter
 1.116.b.2
 Dolorem siccitas facit per accidens, sfol-
 uendo continuum 1.116.b.7
 Dolorem calidum non facit nisi solu-
 do continuum 1.116.b.14
 Dolorem uisus efficit nigrum, & cur
 1.116.b.27
 Dolorem uisus quomodo album faciat
 1.116.b.29
 Dolorem gustus amarum, salsum, &
 acidum quomodo faciat 1.116.
 b.30
 Dolorem fieri non semper ex solutione
 continui 1.116.b.49
 Dolorem sedans certum quod fit 1.
 118.a.25
 Dolorem sedantes causæ 1.118.a.18
 Dolorem facit motus, & quomodo 1.
 118.b.18
 Dolorem faciunt humores mali, & quo-
 modo 1.118.b.30
 Dolorem faciunt flatūs, & quomodo
 1.118.b.43
 Dolorem sedandum primo, quum do-
 lori coniungitur morbus 1.187.
 b.24
 Dolorē uento sum sedant efficaciter uen-
 tose cum igne 1.224.b.65
 Dolorem sedant stupefacientia destruen-
 do sensum membri 1.224.a.13
 Dolorem sedantia quæ 1.224.a.20
 Dolorem sedat, molliter longo tempore
 incedere 1.225.a.4
 Dolorem omnem altum, aut infimum uā
 poratio resoluit, quum non est prohi-
 bitio ex repletionem, quam attrahat uā
 poratio 1.657.b.41
 F Dolorem

Index

Dolorem stomachi aliquibus accidere,
quum comedunt, qui sedatur post di-
gestionem 1.702.b.31
ob Dolorem stomachi à uentositate fe-
dandum uentosa qualiter apponenda
1.703.b.40
Dolore mirabiliter sedant uentosa 1.
703.b.44
Dolorem esse à uentositate signum 1.
756.a.36
Dolorem sedat nenuphar 1.847.2.18
Dolorem in renibus multoties facit in-
currere stricture lumbaris 1.852.a.66
Dolorem sedantia composita stu-
pefactiua
Confectio albumeli 2.266.b.36
Athanasia magna 2.267.a.16
Philonium romanum 2.267.a.16.
& b.54
Sirupus de agresta 2.287.b.66
Dolore iuncturarum materia est in
carne 2.166.b.6
de Dolore iuncturarum uide Iunctura-
rum dolorem
de Dolore dorsi uide Dorsi dolorem
de Dolore ilij uide Ilj dolorem
in Dolore stupefacientibus quando uti
oportet, non transcendendum papa-
uer album 1.187.b.28
in Dolore à lapide qualiter agendum
1.867.a.55
in Dolore renali qualiter agendum 1.
867.a.55
in Dolore renum quæ obseruanda 1.
875.a.19
Dolores subito accidentes in quibusdā
locis in ægritudine longa exituram
significant 2.85.a.48
Dolores sedant humectantia, & molli-
ficantia 2.107.b.4
Dolores complexionem permutare
1.119.b.17
Dolores spiritum resoluunt 1.119.b.17
Dolores extendentes uentositates signi-
ficant 1.128.a.40
Dolores uehementissimi accidunt ex
uulneribus in neruis propter uehemē-
tiam sensus eorum, & continuitatem
suam cum cerebro 2.162.a.52
Dolores uentosi fortes, & ad medican-
dum sunt faciles 1.224.b.39
Dolores sedari uenæ sectione larga 2.
346.a.42
Dolores prauī à uentositate ex hepatis
opilatione 1.753.a.16
Dolores articulorum, & similia inciden-
te colica, non apparent tribus de cau-
sis 1.824.b.38
Dolores sunt maiores in abortu, quam
partu 1.920.b.49
Dolorum signa in crisiibus 2.90.b.40
Dolorum genera quindecim 1.117.a.50
Dolorum hypocondriorum causæ 1.
781.a.22
DOLORVM SEDATIVA
Anisum 1.249.a.13
Absinthium 1.250.b.25
Asiarum 1.250.b.52
Anatis pinguedo 1.255.b.19
Apium 1.266.a.24
Anethum 1.264.b.10
Oleum aneti 1.264.b.12
Butyrum 1.273.a.32
Caulis 1.282.a.65
Enula 1.300.b.2
Insiquiamum 1.320.b.62.65

Ladanum 1.330.a.17
Lac 1.334.a.54
Oleum de lilio 1.334.b.46
Melilotum 1.338.a.36
Mumia 1.343.a.51
Nux muscata; quando in oleis poni
tur 1.348.b.1
Opium 1.351.b.63
Oui albumen 1.352.a.52
Oleum chamæmelinum 1.354.a.19
Oleum de ruta, & laurinum 1.
354.a.26
Pssyllium cum aceto 1.357.b.63
Piper 1.362.a.39
Squinanthum 1.371.a.15
Lini semen 1.372.b.5
Siseleos 1.378.a.48
Doloribus apostematum conuenientia
medicamenta in principio 2.108.a.12
in Doloribus fortibus sanguinem usque
ad syncopim ducendum 1.213.b.21
in Doloribus quomodo multoties acci-
dat error 1.224.a.39
Doloribus uincentibus plus cōfert phle-
botomia 1.657.b.43
Doloribus uentosas maximum afferre
iuuamentum 1.657.b.58
in Doloribus moriūtur iuuenes plūsquā
decepti propter uehementiam sen-
sum eorum 1.649.b.40
ex Doloribus, stomachi dispositionum
signa 1.689.b.32
Doloribus renum conueniens medica-
mentum 1.764.a.23
Doloribus splenis medicamentum con-
ueniens 1.764.b.24
Doloribus conferentia composita
Confectio Hermetis 2.265.b.61
Epithima Filodesis 2.309.a.46
Doloribus ex humore crudo, &c. con-
ferentia composita
Pillulæ foetidæ alKindi 2.297.b.8
Pillulæ de dende 2.298.a.61
Oleum 2.302.a.60
Caput purgium 2.308.a.35
Doloribus frigidis conferentia
composita
Oleum 2.302.a.6
Oleum de euphorbio Auic. 2.
302.b.50
Caput purgium 2.308.a.35
Doloribus supra hypocondria confe-
rentia composita
Diahirundinis 2.268.a.47
Doloribus calidis conferentia cōposita
Sirupus de agresta 2.287.b.66
Dolorosus uomitus uelociter eijcit ci-
bum 1.730.b.50
Dolorosam egestionem faciunt acetola
1.820.b.37
Dolorosam egestionem faciunt amara
1.820.b.37
Dolorosam egestionem faciunt acuta
1.820.b.37
Dolorosam egestionem faciunt falsa 1.
820.b.37
Domorum temperies 2.370.a.18
Donum Dei confec. 2.271.b.24
Dormientis anhelitus qualis 1.623.
a.22
Dormiendi post cibum ordo 1.165.
b.13
Dormiendi ordo post cibum 1.165.
b.13

in Dormiendo quid obseruandum 1.
165.b.13
Doronicus est calidus, & siccus in ter-
tio 1.295.b.39
Doronicus facit uentosas 2.336.a.22
Doronicum innata facultate laxificat
2.329.b.16
Doronicum quid substituendum 1.
295.b.46
Dorsum cur ex multis ossibus 1.41.
a.37
Dorsum figuram habet circularem 1.
44.b.53
Dorsi anatome 1.41.a.5. & 1.44.b.51
Dorsi usus quattuor 1.41.a.5
Dorsi neruorum anatome 1.68.a.42
Dorsi spondiles duodecim 1.43.b.40
Dorsi basis sunt spondiles lumborum cū
osse sacro 1.44.a.63
Dorsi musculorum anatome 1.60.b.5
Dorsi dolores autumno cur quandoque
accident 1.93.b.3
Dorsi uena pulsabilis 1.683.a.42
Dorsi dolores quandoque sedat impre-
gnatio 1.95.b.5
Dorsi doloris causæ 1.953.a.18
Dorsi dolor quandoque est ex signis cri-
sis 1.953.b.3
Dorsi doloris signa 1.953.b.3
Dorsi dolores qui indigeant in cura-
tione 1.953.b.19
Dorsi dolores qui indigeant erectione
1.953.b.22
Dorsi doloris aut ex dorso, aut ex uen-
tre signa 1.953.b.31
Dorsi doloris curatio 1.953.b.31
Dorsi in dolore oleo de lilio inest pro-
prietas mirabilis 1.954.a.10

DORSI DOLORI

conferunt 1.279.b.25
Cicer 1.279.b.25
Adeps afini siluestris cum oleo colli-
no 1.284.b.12
Pini granum 1.311.a.26
Maiorana 1.343.a.26
Nux indica 1.348.b.32
Oleander 1.353.b.44
Spinachia 1.372.a.52
Aparagus 373.b.50
Siseleos 1.378.a.43

DORSI DOLORIBVS CONFE-

rentia composita
Confectio philosophorum 2.360.
a.14
Alkelkelengi magnum 2.270.a.22
Confectio imperialis 2.272.a.30
Hiera archigenis 2.274.a.29
Scoria decocta 2.279.a.60
Electuarium indum 2.280.b.23
Electuarium musuachioen 2.280.
b.66
Bauciæ conditæ 2.291.a.17
Pillulæ foetidæ maiores 2.297.a.56
Pillulæ de dende 2.298.a.60
Pillulæ de euphorbio 2.299.a.49
Pillulæ de opoponaco 2.299.b.44
Oleum de halse 2.300.b.46
Oleum 2.302.a.60
Oleum alKeKengi 2.302.b.12
Oleum de euphorbio Auic. 2.
302.b.12
Hiera Archigenis 2.307.b.12
Pillulæ iuuamenti 2.307.b.13
Pillulæ de dende 2.307.b.13
Oleum Kemiffed 2.307.b.13

Index

Oleum chelchelengi 2.307.b.13
 Oleum de euphorbio 2.307.b.14
 Pilula de capsia 2.307.b.14
 Pilula de chelchelengi 2.307.b.15
 Electuarium indum 2.307.b.15
 Confectio de scorja 2.307.b.16
 Nuces condite 2.307.b.16
 Clysterizatio 2.307.b.17
 de Dorso humores grossos extrahen-
 tia composita
 Pilula fortida minores 2.297.a.66
 Dorycnii. i. uulpi stupefactiuz no-
 cumenta, & cura 2.200.a.1
 de Dofibus, uide de ponderibus 2.322.
 b. 62
 de Dracone 2.211.b.5
 Draconis marini morfus curatur inquan-
 tum est ulcus tantum, non in quantum
 est uenenum 2.207.a.13
 Draconis morfu accidit dolor parvus, de
 inde inflammat 2.211.b.24
 Draconis marini morfus cura 2.211.b.42
 Draconis marini morfu confert
 Ocimum fluiale 1.272.b.17
 Cerufa stanni 1.369.b.52
 Draconi sunt duo oculi magni, & sub ma-
 dibula inferiore est eminentia sicut
 mentum 2.211.b.10
 Dracones de Nubia in regione Afia,
 sunt usque ad 4. cubitos
 Dracones interficientes quales sunt 2.
 307.a.47
 Dracones multiplicatur in partibus Nu-
 bia 2.211.b.13
 Dracones Indi sunt maiores 2.211.b.14
 Dracones habent facies citrinas, & ni-
 gras, & ora uehementis amplitudinis
 2.211.b.17
 Dracones in omni mandibula habet tres
 dentes 2.211.b.20
 Draconum minor specierum est. v. cubi-
 torum, magni uero sunt. xxx. cubitoru
 & supra 2.211.b.6
 Draconum supercilia cooperiunt oculos
 eorum, & super colla eorum sunt squa-
 mae 2.211.b.19
 Draconum genere est albedifon perfin
 2.211.b.32
 Draconum dentes sunt uehementes 2.
 211.b.36
 Draconum genere continetur, Harc car-
 men, secundum aliquos Arabes sapien-
 tes 2.211.b.52
 Draconum deteriores sunt masculi, foe-
 mine uero sunt incolumiores 2.208.
 b. 64
 Dracunculus. uide de Vena medeni
 Draganchum est frigidum ad siccitatem
 declinans 1.297.b.41
 Draganchi aqua epota, quae nocumenta
 inferat, & cura 2.195.a.35
 Dubellati hepatis causa 1.759.b.49
 Dubellati hepatis eruptio per quae loca
 fiat 1.759.b.60
 Dubellati in qua parte hepatis fiat 1.
 759.b.65
 Dubellati in profundo hepatis signum
 1.760.a.2
 Dubellati in hepatis superficie signum
 1.760.a.3
 Durities splenis curatio 1.792.a.28
 Dubellati uesicæ signa 1.871.a.46
 Dubellati uesicæ curatio 1.871.b.43
 Dubellati matricis curatio 1.940.b.43
 de Dubellati renum. uide Renum colle-
 ctionem
 Dubellet interioribus confert

Medicamen 2.326.a.39
 Dubellati conferentia com-
 posita
 Alchelchelengi magnum 2.269.
 b. 64
 Dulce facit oppilationes 1.760.a.56
 Dulce nutiens corrumpere sanguinem
 aliquando 1.168.b.15
 Dulcem saporem eligit appetitus sanus
 1.689.b.54
 Dulcedo in ore præter solitum sanguinis
 redundantis est signum 1.127.b.5
 Dulcedo & aromaticitas naturæ maxime
 delectabilia 2.329.b.40
 Dulcia trahuntur ante coctionem 1.
 168.b.16
 Dulcia oppilationes faciunt uelociter
 167.a.28
 Dulcia cui obstant, acetosa sumenda sunt
 1.161.a.41
 Dulcia generant pruritem, & bothor
 2.241.a.18
 Dulcia corpus maxime alunt 2.329.
 b. 52
 Dulcia sua natura non obstruere, sed ab-
 stergere 2.364.b.64
 Dulcia hepati conueniunt 1.746.b.32
 Dulcia oppilationi prompta sunt 1.
 746.b.34
 Dulcia in hepatis apostemate uitanda
 1.746.b.37
 Dulcia facile conuertuntur ad cholera
 1.746.b.39
 Dulcia quæ sunt nocibilia 1.746.b.40
 Duritiem ossium mollificantia 2.180.
 b. 54
 Duritiem iuncturarum sententia 2.181.
 b. 1
 Duritiibus confert
 Castanea cum adipe hoedi, & porci fa-
 lita 1.310.b.52
 Orobus 1.320.a.2
 Ireos 1.321.a.51
 Lutum 1.328.a.34
 Lacticiini radix cum aceto 1.329.
 b. 21
 Storax 1.330.b.7
 Lupinus 1.336.b.2
 Medulla uitulorum, & cerui 1.346.
 a. 11
 Opopanacum 1.352.a.37
 Oleum de lilio 1.354.a.42
 Pentaphillon 2.360.b.32
 Squinanthum 1.371.a.19
 Duritiem lenientia composita
 Oleum de mastice 2.300.b.12
 Oleum de croco 2.302.b.32
 Vnguentum diaquilon 2.303.b.20
 Emplastrum Andromachi 2.304.a.35
 Vnguentum 2.304.b.5
 ad Durities intrinsecas ualet
 Theriaca magna 2.255.b.42
 Mithridatum 2.268.a.47
 Duodenum intestinum 1.796.a.61
 Duodenum intestinum cur sic dictum
 1.797.a.12
 Dysenteria autumnus quando multiplica-
 tur 1.94.a.17
 in Dysenteria cortices excreti quid signi-
 ficient 1.121.b.23
 Dysenteria uide intestinorum ulcera, &
 excoctionem
 Dysenteriam hepaticam ducit uinum no-
 uum 1.170.b.11
 Dysenteriam portendit egestio in ano

adustionem faciens 1.182.a.1
 Dysenteriam qualiter uno die quidam sa-
 naret 1.814.a.33

DYSENTERIAE CON- ferunt

Acacia 1.250.b.27
 Amirberis 1.252.a.37
 Agallochus cum aqua 1.252.b.47
 Bitumen iudaicum, quando fit clyste-
 re ex eo cum aqua hordei 1.
 274. a. 54
 Cydonium 1.287.a.32
 Cornu cerui adustum ablutum 1.
 292.a.31
 Fabæ 1.303.a.24
 Vinum in quo extinguitur ferrum
 1.304.b.27
 Aqua cineris ligni fici 1.310.a.54
 Glans 1.310.b.64
 Galli ius cum medicinis stipticis 1.
 312.b.41
 Sanguis leporis frixus 1.325.a.47
 Lycium 1.326.b.7
 Mastix 1.340.b.32
 Morum salitum, & exiccatum 1.
 347. b. 18
 Opium 1.352.a.22
 Oua cocta in aceto 1.352.b.33
 Olibanum 1.356.a.27
 Psyllium frixum in oleo rosato inuo-
 lutum 1.358.a.10
 Portulaca 1.358.a.42
 Poma assata 1.364.a.58
 Papaueris decoctio 1.365.a.1
 Reubarbarum 1.369.a.34
 Sanguis draconis 1.373.a.11
 Sanguis capræ cum melle 1.373.b.28
 Sal 1.377.a.60
 Sumach 1.380.a.31
 Vitis foliorum succus 1.393.b.31
 Xilaloes 1.395.a.51

Dysenteria conferentia

composita
 Trochisci diasacramenton 2.
 307. a. 2
 Trochisci de lacca 2.307.a.2

ad Dysenteriam conferentia

composita
 Theriaca magna 2.256.a.61
 Mithridatum 2.258.a.47
 Athanasia magna 2.267.a.14
 Philonium 2.268.a.13
 Kaimati 2.283.b.43
 Confectio ex hepate adib 2.319.a.18
 Clystere proprium 2.319.b.66

E

Benus quæ melior Tomo 1.
 pag. 298. b. 3
 Ebenus est calida, & sicca in secun-
 do 1.298.b.8
 Ebrius cito non fit qui cerebrum est forti-
 1.170.a.43
 Ebrum facit uelocius uinum mistum quæ-
 merum 1.170.b.27
 Ebrum fieri semel aut bis in mense quid
 conferat 1.170.b.42
 Ebriosis intellectus cur ad sua munia sit
 impotentior 2.326.b.20
 Ebrietatis frequentis noxa 1.170.
 b. 35
 Ebrietatis uelocitas qua de causa 1.
 174.a.9
 F 2 Ebrietati

Index

- Ebrietati conferunt**
- Abſinthium 1.249.b.61
  - Amigdalæ amaræ 1.261.a.15
  - Caudis decoctio, & eius ſemen 1.282.b.11
  - Cydonium 1.287.a.19
  - Granati uinum, & rob eius 1.315.b.60
  - Lactuca 1.336.b.54
- Ebrietatem prohibentia** 1.171.a.7
- Ebrietatem facientia** 1.171.a.38
- Ebrietatem, præter ſemel in menſe, ſemper uitandam** 2.383.a.14
- Ebrietas excitat appetitum** 1.707.a.21
- Ebrietatem faciunt**
- Amomum 1.259.a.7
  - Palma 1.270.b.2
  - Crocus 1.278.b.23
  - Cyclamen uino commixtum 1.308.a.31
  - Galia in uino data 1.316.b.57
  - Mandragora in uino 1.322.b.26
- Egeſtio actio ex uoluntaria & naturali cōpoſita** 1.120.b.41
- Egeſtio foetida ſimilis egeſtioni puero- rum, & infantum eſt mala** 2.94.a.2
- Egeſtio cholericæ in declinatione eſt bo- na** 2.94.a.5
- Egeſtio cholericæ mala quando** 2.94.a.7
- Egeſtio, cum habet quid ſimile cortici- bus lupinorum, eſt ſignum mortale** 2.94.a.23
- Egeſtio humida uifcoſa quid ſignificet** 1.181.a.42
- Egeſtio uentoſa quid ſignificet** 1.151.a.50
- Egeſtio humida quid ſignificet** 1.151.a.37
- Egeſtio ſicca quid ſignificet** 1.151.a.52
- Egeſtio humida ſiccæ admixta quid ſigni- ficet** 1.151.a.57
- Egeſtio ex colore etiam ſui dignoſcitur** 1.151.b.1
- Egeſtio ſanorum quandoq; habet uirus & ſaniem & eſt laudabilis** 1.151.b.10
- Egeſtio ignea quid ſignificet** 1.151.b.15
- Egeſtio melancholicæ humoris puri mor- tem ſignificat ſecundum plurimum** 1.151.b.30
- Egeſtio chymi nigri multoties confert** 1.151.b.33
- Egeſtio uiridis caloris innati extinc- tionem ſignificat** 1.151.b.36
- Egeſtio fulcæ caloris innati extinc- tionem ſignificat** 1.151.b.36
- Egeſtio cognoſcitur plerunq; ex ſui for- ma** 1.151.b.38
- Egeſtio ſtatioſa quid ſignificet** 1.151.b.40
- Egeſtio uaccino ſtercori ſimilis uentoſi- tatem ſignificet** 1.151.b.40
- Egeſtio cognoſcitur etiam ex hora ſui** 1.151.b.41
- Egeſtio citius aut tardius deſcendens quid ſignificet** 1.151.b.42
- Egeſtio melior quæ** 1.151.b.50
- Egeſtio in ano aduſtionem facies dyſen- teriam portendit** 1.182.a.1
- Egeſtio in febribus peſtilentialibus qua- lis** 1.744.b.28
- Egeſtio ſimilis aquæ carnis quam hepa- tis diſpoſitionem indicet** 1.750.b.32
- Egeſtio eſt magis ſignificatiua attracti- uæ**
- hepatis** 1.751.a.32
- Egeſtio cur chyloſa in hepatis oppilatio- ne** 1.753.a.35
- Egeſtio in hepatis oppilatione cur mul- ta** 1.753.a.37
- Egeſtio cur fit ſubtilis in hepatis oppila- tione** 1.753.b.33
- Egeſtio qualis magnum hepatis apoſte- ma ſignificet** 1.758.b.35
- Egeſtio ſanguinolenta quandoq; fit cū hydropiſi, quæ non abſcinditur, neque ſanatur** 1.800.b.52
- Egeſtio plurima eſt cibi plurimi humidi, ſuper quem bibitur** 1.839.a.40
- Egeſtio pauca eſt cibi pauci ſicci, ſuper quem non bibitur** 1.839.a.41
- Egeſtio minoratur, quando cholera ma- gniſce expellitur ad hepar** 1.839.a.42
- Egeſtio multiplicatur, quando cholera non expellitur ad hepar** 1.839.a.43
- Egeſtio cuius multiplicatur, urina illius minoratur** 1.884.a.26
- Egeſtio cuius ſiccatur, multiplicatur uri- na** 1.884.a.28
- Egeſtionis iudicia, & ſigna** 2.93.b.50
- Egeſtionis diuerſitas in duabus diſpoſi- tionibus eſt laudabilis, in aliis non** 2.93.b.60
- Egeſtionis ſignificatio ex ſui quantitate plerunq; deſumitur** 1.151.a.27
- Egeſtionis multa cauſa humoris eſt mul- titudo** 1.151.a.31
- Egeſtionis augmentum eſt propter hu- morum multitudinem** 1.151.a.31
- Egeſtionis pauca cauſæ** 1.151.a.32
- Egeſtionis ſignificatio ex eſſentia ſui de- ſumitur** 1.151.a.36
- Egeſtionis colores uarii quid ſignificent** 1.151.b.2. & deinceps
- Egeſtionis colores extranei & diuerſi mali ſunt** 1.151.b.49
- Egeſtionis æqualitas & lenitas non om- nis eſt laudabilis** 1.151.b.67
- Egeſtionis foetore aufert uinum aroma- ticum** 2.246.a.27
- de Egeſtionis odore horribili** 2.245.a.53
- Egeſtionis tardæ & uelocis cauſæ** 1.839.a.20
- Egeſtionis carnoſitatis ex hepate ſigna** 1.744.b.21
- EGESTIONIS DIFFICULTATI conferentia compoſita**
- Vnguentum de calcadis 2.303.b.5
  - Vnguentum ex pulpa coloq; 2.304.b.48
- Egeſtionem materiæ egrediuntur, ſi op- pilatio fuerit in latere gibboſo hepa- tis** 1.753.a.52
- Egeſtionem mordacitatem faciunt acuta** 1.820.b.37
- Egeſtionem mordacitatem faciunt ama- ra** 1.820.b.37
- Egeſtionem mordacitatem faciunt ſalfa** 1.820.b.37
- Egeſtionem & urinz in ſtomachi morbis attendendæ** 1.694.b.54
- Egeſtionum ſignificationes** 1.151.a.27
- & deinceps**
- Elaterium quomodo colligatur** 1.292.a.23
- Elaterium quod bonum** 1.292.a.29
- Electrum eſt æquale ad caliditatem de- clinans paucam** 1.319.b.17
- Electrum calidum eſt parumper, ſiccum in ſecundo** 1.323.b.46
- Electuarium ad ſubulitis** 2.276.b.44
- Electuarium de calamentho fluuiali Gal.** 2.276.b.56
- Electuarium de myrto, & eius iuuamēta** 2.276.b.63
- Electuarium ſicut alcanzi** 2.277.a.11
- Electuarium alcanzi** 2.277.b.16
- Electuarium Almutaguachil relatum Sa- lomon** 2.277.a.25
- Electuarium diacyminum aliud** 2.277.a.51
- Electuarium alſendedicon** 2.277.b.5
- Electuarium alcheſin, ſeu ambre** 2.277.b.53
- Electuarium alſcehereben** 2.278.a.11
- Electuarium diaphœnicon** 2.278.a.25
- Electuarium diaphœnicon aliud** 2.278.a.40
- Electuarium diaphœnicon aliud** 2.278.a.49
- Electuarium cabroſius muſchatum** 2.278.a.62
- Electuarium de thure** 2.278.b.18
- Electuarium altaliſafar** 2.278.b.25
- Electuarium epiſcopi** 2.278.b.32
- Electuarium anacardinum Salomonis** 2.278.b.65
- Electuarium alſangius** 2.279.a.16
- Electuarium aliud ſangius cum muſcho** 2.279.a.32
- Electuarium aliud ſangius** 2.279.a.47
- Electuarium diacytoniten retinens natu- ram** 2.279.b.3
- Electuarium diacytoniten ſolutum** 2.280.a.23
- Electuarium diacytoniten cum ſucco cy- don** 2.280.a.45
- Electuarium aliud diacytoniten ad appe- titum** 2.280.b.10
- Electuarium indum** 2.280.b.21
- Electuarium regum, & eius iuuamēta** 2.280.b.30
- Electuarii regum deſcriptio, & doſis** 2.280.b.45
- Electuarium muſnachoien** 2.280.b.66
- Electuarium de ſiſamo** 2.281.a.9
- Electuarii de granis uiridibus** 2.281.a.16
- Electuarium de aniden** 2.281.a.32
- Electuarium de camphora** 2.281.a.59
- Electuarium de camphora fortius primo** 2.281.b.16
- Electuarium de xiloaloe** 2.281.b.28
- Electuarium de cinnamomo** 2.281.b.44
- Electuarium indum ad colicam** 2.281.b.52
- Electuarium de zingibere, & eius iuuamēta** 2.281.b.63
- Electuarium de muſcho** 2.282.a.6
- Electuarium de citro ad uetofitates &c.** 2.282.a.16
- Electuarii Ceſaris ad colicā** 2.282.a.25
- Electuarium de ſtincto** 2.282.a.34
- Electuarium ad pulſum cordis &c.** 2.282.a.50
- Electuarium Anic.** 2.282.a.77
- Electuarii de xiloaloe Anic.** 2.282.b.14
- Electuarium de carui ad dolores ſtom.** 2.318.b.29
- Electuarium de galanga** 2.318.b.38
- Electuarium ad fluxum uentres** 2.320.a.26
- Electuarium indum ad coitū** 2.321.b.50
- Electuarium aliud regale ad coitum** 321.b.61
- Electuarii dyacimini iuuamēta** 2.276.a.33
- Electuarii**

Index

Electuarij dyacimini descriptio 2. 276.
a.40
Electuarij de myrto descriptio, & dosi
2.277.a.1
Electuarij Alcanzi alia descriptio 2.
277.b.34
Electuarij diacytoniten solutui alia de-
scriptio 2.280.a.39
Electuarij de aniuden alia descriptio 2.
281.a.43
Electuarij de camphora alia descriptio
2.281.b.5
Electuarij de zingibere descriptio 2.
282.a.1
Electuarij de papauere descriptio 1.
633.b.16
Electuarij de margaritis descriptio 1.
919.a.7
Elementum quid sit 1.9.a.55
Elementum si unum esset animalia mor-
bis non posse corrumpi 2.367.a.35
Elementum ponitur in ultimo simplicis
complexionis 2.367.a.51
Elementa cur uitae non sunt fulceptibi-
lia 2.325.a.23
Elementa esse res naturales, & quot sint
numero 2.367.a.26
in Elementa corpora quae corrumpun-
tur redire 2.367.a.32
Elementa in corpore inaequaliter inesse
licet unum praedominetur 2.
367.b.20
Elementa & humores sunt subiectum
sanitatis longinquum 1.7.b.55
Elementa esse, affirmare non est medi-
ci 1.8.a.59
Elementa an sint, quot sint, quomodo
sint, & quae sint, credere debet medi-
cus 1.8.b.2
Elementa duo grauius plus iuuant ad me-
brorum generationem & eorum quie-
tem 1.9.b.52
Elementa duo leuius plus iuuant ad gene-
rationem spirituum, & eorum motum
nem, & ad mouenda membra 1.9.b.55
Elementa esse quatuor medicus debet cre-
dere physico 1.9.a.59
Elementa duo sunt leuia, & duo grauius
1.9.a.61
Elementorum corpora omnia ad Satur-
ni corpus collata sunt ueluti punctus
sphaerae 2.325.a.15
Elementis quomodo quid generetur 2.
267.b.2
Elementorum mixtio 2.367.b.17
de Elementis egit Gal. ut philosophus,
non ut medicus 1.8.b.16
Elevatio est quando uetustitas permisce-
tur substantiae membri 2.121.a.10
Elephantia 1.782.a.21
Elephantia quid 1.952.a.45
Elephantia maligna est, quae parum sa-
natur 1.952.b.14
Elephantia oportet, ut dimittatur cum
dispositione sua, si non additur 1.
952.b.15
Elephantiae causae 1.952.a.47
Elephantiae signa 1.952.b.5
Elephantiae curatio 1.952.b.16
Elephantiae conferunt
Coloquintida 1.279.a.18
Calamentum, quum bibitur post ipsi
aqua casei 1.287.b.14
Cedrus 1.289.a.47
Ericii terrenum salicium 1.300.a.27
Fel hircinum 1.395.a.38
Plantago 1.331.b.10

ELEPHANTIASI CONFEREN-

tia composita
Pillulae foetidae magnae 2.297.a.44
Oleum regis David 2.301.a.19
Elephantem in corde os haberi 1.
663.a.35
Elleborus cum dimittitur tribus diebus
in fitula sanat eam 2.161.a.49
Elleborus est ex eis, quae interficiunt ca-
nes 2.197.a.34
Elleborus albus facit euomere uomitu
magnum, & quandoque fit praefoca-
tio ex eo 2.197.a.11
Elleborus albus, & agaricum nigrum
sunt similis impressionis in nocumen-
tis 2.197.a.17
Elleborus medicina fortis 1.201.b.5.8
Elleborus quae mala inducat 1.201.b.8
Elleborus niger malignum est medica-
mentum 1.205.a.6
Elleborus uomituum est forte 1.
205.b.64
Elleborus interficit canes, & muscas
2.200.a.19
Elleborus est radix hieralogodion 2.
255.a.65
Elleborus niger calidus, & fuscus est ad
secundum 1.301.a.16
Elleborus albus interficit 1.302.a.40
Elleborus albus calidus, & fuscus est in
medio secundi 1.301.b.36
Elleborus albus est in aegritudinibus pe-
ctoris securus, & absque timore 1.
625.a.15
Ellebori albi nocumenta 2.197.a.11
Ellebori albi nocumentorum signa ex
pulsu 2.197.a.20
Ellebori albi assumpti cura 1.197.a.35
Ellebori nigri nocumenta 2.197.a.50
Ellebori nigri cum dantur in potu 3.11.
spasmat, & interficit 2.197.a.51
Ellebori nigri assumpti curatio 2.
197.a.56
Elleboro quartanae accessione prohi-
beri collige 1.191.a.46
Elleboro nigro quae substituenda 1.
301.b.13
Elleborum albi bibentis pulsus in prin-
cipio est latus, rarus, debilis ualde,
tardus ualde 2.197.a.19
ad Elleborum conferunt
Castoreum 1.277.a.25
Lac 1.334.b.1
Emblicus est fuscus parum habens frigi-
ditatis 1.298.a.19
Emblici conditi 2.292.a.23
Emblici facultates 2.336.a.40
Emblicum spiritus soluere 2.336.a.52
Emblicum sua proprietate cor conforta-
re 2.336.a.57
Emborisum nominant matrem sangui-
nis 2.150.a.5
Embrochae quid sint 1.209.a.16
Embrochae cuiusmodi esse debeant 1.
209.a.19
Embrochae plures ad capillos 2.223.
b.53
Embrochae sunt debiles impressionis 1.
694.a.63
Embrochae ad iuncturarum dolores 1.
962.a.42
Embrochas colicis esse ualde uehemen-
tis inuamenti 1.832.a.35
Embrochis meliora sunt implastra, &
epichimata 1.694.a.62
Embrocatio si fuerit effundendo aut lini-
do tantum, oppilat poros 2.10.b.32

Embrocare caput quando conueniat &
quando non 2.33.a.23
Embrochare caput grauatum uaporibus
tensione, tussi, & catharro, malu, qua-
re abstinendum 2.33.a.23. & 2.36.a.50
Embryo in principio pauco indiget nu-
trimento 1.709.b.15
Embryo apud quatuor menses pluri nu-
trimento eget 1.709.b.15
Embryon ex quo nutriatur 1.906.b.56
Embryo quo tempore magis abortum
faciat 1.921.a.51
Embrionis nutrimentum 1.32.b.60
ad Embryonis nutrimentum praegan-
tibus menstrua retinentur 1.709.b.13
Embryonis generatio 1.907.a.52
Embryonis formatio 1.908.a.29
Embryonis debilitatis signa 1.917.b.63
Embryonis suspensio ex matrice est, si-
cut suspensio fructus ex arbore 1.
921.a.46
Embryonis conseruatio 1.921.a.54. &
b.37
ad Embryonem triplex humor uadit 1.
32.b.60

EMBRYONEM CONSERVAN-

tia composita
Confectio zehemire magnum 2.
262.b.7
Philonium persicum 2.268.a.20
in Embryone primum membrum, quod
creatur, est cor 1.907.b.28
in Embryone de membrorum genera-
tionis primatu Hippo. opinio refelli-
tur 1.907.b.20
Embryones fortasse in uentre uno sunt
quinque 1.926.b.25
Eminentia in cute est apostema paruum
1.84.a.40
Emplastrum apostolicum est optimum
in scrophulis mortalibus ruptis 2.
124.a.25
Emplastrum ex napsi ad pedum frigus
1.184.a.9
Emplastrum Andromachi 2.304.a.16
Emplastrum mirabile 2.304.a.26
Emplastrum ad dolorem iuncturarum
2.304.a.51
Emplastrum philagrius 2.304.a.61
Emplastrum ex cordumene 2.304.b.51
Emplastrum pro oculis 2.311.a.15
Emplastrum ad apostema. stom. 2.318.a.38
Emplastrum polyarchis 2.318.b.14
Emplastrum dictum medicamen uomi-
tus 2.319.a.61
Emplastrum aliud ad spleneticos 2.
319.b.8
Emplastrum fugitiuum ad hydr. 2.319.
b.33
Emplastrum aliud fugitiuum 2.319.b.45
Emplastrum ad dolore iuncturarum &c.
2.322.a.37
Emplast. ad debilitate pedu 2.322.a.55
Emplastrum resolutia 2.128.a.38
Emplastrum cuiusmodi sint 1.208.b.66
Emplastrum ad morsus uiperarum 2.209.
b.43
Emplastrum soluentia quae 1.833.b.36
Emplastrum ad iuncturarum dolores 1.
961.b.17
Emplastrum, & epichimata sunt meliora
embrochis 1.694.a.62
Emplastrorum differentiae 1.833.b.36
in Emplastris, atque fomentis adhi-
bendis quid obseruandum 1.657.
b.45

Index

- Empyema** quid 1.649.b.19
Empyema quomodo diffundendum 1.659.a.21
Empyema quom non erumpitur, cauterizandum 1.659.a.43
Empyema quando abstergendum 1.659.a.46
Empyematis signa 1.645.a.53. & 1.649.b.42
Empyematis ad phthisim permutationis signa 1.650.a.22
Empyematis curatio 1.658.b.48
Empyematis maturatio 1.658.b.51
Empyematis uictus ratio 1.659.a.13
Empyematis absterfina quæ 1.659.a.52
in **Empyematis** cauterizatione quis uictus conueniat 1.659.b.38
Empyemati scordium uehementer auxiliari 1.659.a.65
in **Empyemate** cur uomitus post coenam timorofus 1.659.a.40
in **Empyemate** cauterizato fi exiuerit fa- nies alba, munda, spes habenda est, & fi non, non est spes habenda 1.659.a.45
ex **Empyemate** decrepitos plus mori, quam iuuenes 1.649.b.38
in **Empyemate** cauterizatio quando, & qualiter adhibenda 1.659.b.20
Empyemate difrupto ante maturacione quid agendum 1.659.b.46
Emunctoria renum 1.868.a.22
Emunctorijs repercuffiua non effe apponenda 1.219.b.14
in **Emunctorijs** apoftematum curatio 1.219.b.34
Emunctorium doloribus conferentia composita confectio philofophorum 2.260.a.15
Endiua quomodo refrigeret & aperiat 1.235.a.9
Endiua frigida est in primo, & ficcitas ficca est in primo, & humiditas humida est in primo 1.298.b.61
Endiua cur in ægitudinibus frigidis hepatis ufu ueniat 1.776.b.10
Endiua qualiter conferat hepati 1.746.b.13
Endiua syluestris facultates 2.336.a.63
Endiua species omnes hepatis læfionibus conferre 1.745.b.33
Endiuarum complexio quæ 1.747.a.26
Enematis iuuenta 1.208.b.5
Enemati balneum non effe præmittendum 1.208.b.24
Enemata acuta debilitant hepar, & perducunt ad febrem 1.208.b.10
Enixæ regimen 1.919.a.31
Enixæ quæ ægitudines accidunt 1.929.a.60
Enixæ fluxus sanguinis curatio 1.929.b.12
Enixæ paucitatis sanguinis fluentis curatio 1.929.b.26
Enixæ febris curatio 1.929.b.43
Enixæ inflationis uentris curatio 1.929.b.51
in **Enixæ** fluxus sanguinis perducit ad ca- sum uirtutis 1.929.b.1
in **Enixæ** quum sanguis retinetur, facit accidere apoftemata 1.929.b.30
Enixarum febrium plurimum est propter retentionem menftruum 1.929.b.45
Enula est calida, & ficca in fecundo 1.300.a.64
Enulæ uinum quomodo conficiatur, & ad quæ utile 1.300.b.15
Enula succus recens ad uermes est mira- bilis ualde 1.842.b.23
Ephemera febris quom fiat 2.11.b.35
Ephemera febris est accensa in re sub- tili, quæ refoluitur cum nocte fua ni- fi conuertatur ad genus aliud febrium 2.2.a.3
Ephemera remanet sex diebus, & con- sumitur integra cõsumptione ex quo- rundam sententia 2.8.a.13
Ephemera est facilis curationis, & diffi- cilis cognitionis 2.8.a.17
Ephemera quomodo ex urina, & pulsu dignofcatur 2.8.6.25. & 37. & 65
Ephemera debet cognofci ex anhelitu, quando ambiguus fit pulfus 2.8.6.60
Ephemera ex bonitate urina, & pulsu tantum, non de neceffitate arguitur, quoniã licet nõ fint boni, non tamen oportet ut nõ fit ephemera 2.8.6.66
Ephemera quomodo permutetur in al- ias febres 2.9.6.55
Ephemera quandoque permutatur ad alias febres, tum hefticas, tum syno- cas cum putredine, & fine putredine ex errore medici in non cibando 2.9.b.56
Ephemera in corporibus cholericis quandoque permutatur ad hefticam eo quod medicus non cibet ægum 2.9.b.57
Ephemera quomodo permutetur in pu- tridam ex denfitate cutis 2.9.b.61
Ephemera quando permutatur ad syno- cham abfque putredine; uidebis ad- ditionem, & repletionem caliditatis, & inflammationem faciei 2.10.a.33
Ephemera quando permutatur ad fe- bres putredinis quæ signa appareant 2.10.a.36
Ephemera ex anguftia, & signa eius 2.11.a.59
Ephemera ex triftitia, & signa, & cura eius 2.11.b.20. & 6
Ephemera ex cogitatione, & signa & cura eius eadem est cum ephemeræ, ex triftitia 2.11.b.30
Ephemera ex ira, & signa eius 2.11.b.40
Ephemera ex uigilijs, & eius signa 2.12.a.1
Ephemera ex fomno, & quiete, & eius signa 2.12.a.25
Ephemera ex labore, & signa eius 2.12.b.1
Ephemera ex labore est plurimi nocu- menti, & grauitatis super uitalem, & animale 2.12.6.3
Ephemera ex euacuatione, aliquando propter medicinas folutiuas, aliquan- do propter phlebotomiam 2.12.b.51
Ephemera phlebotomiam quandoque fequitur 2.12.b.58
Ephemera ex dolore, & eius signa 2.13.a.11
Ephemera ex fyncope, & signa eius 2.13.a.27
Ephemera ex fame, & signa, & cura eius 2.13.a.50
Ephemera ex fiti, & eius cura 2.13.a.63
Ephemera ex oppilatione a quibus cau- fis generetur 2.13.b.8
Ephemera fit quando inflammatio perle- uerat in subtiliori ex corporibus, qd est fpiritus 2.13.b.21
Ephemera ex oppilatione quomodo per- macetur ad alias febres 2.13.b.23
Ephemera ex oppilatione parum per- mutatur ad hefticam 2.13.b.37
Ephemera ex oppilatione est difficilis ad cognofcendum, cuius fimilitudo est proxima fimilitudini febrium hu- morum 2.13.b.42
Ephemera ex oppilatione remanet quæ- doque ufque ad diē tertium, & plus fi fint oppilationes plurimæ fortes 2.13.b.44
Ephemera ex oppilatione quando per- mutatur ad frigus, & horripilatione significat quod ipfa fit putrida 2.13.b.53
Ephemera ex oppilatione cum facit ac- cidere dolorem post phlebotomiam in latere finifiro, nõ est excufatio ite- rationis phlebotomix præcipue cum fedatur febris, & perfeuerat dolor 2.13.b.55
Ephemera ex oppilatione laborantem melius est phlebotomare, cum non febricit 2.14.a.13
Ephemera ex oppilationibus accidenti- bus a groffitie, & uifcofitate humo- rum, non indiget phlebotomia fuper flua, & euacuatione fuperflua, imò in- diget apertione 2.14.a.35
Ephemera ex oppilatione indiget aper- tione cum abftergentibus, non tamen calidis 2.14.a.38
Ephemera ex oppilatione laboranti qua- lis cibus conueniat 2.14.a.45
Ephemera ex oppilationem quando appa- reat cadere in putredinem 2.14.b.18
Ephemera ex nauetiaua fatietate, & re- pletione 2.14.b.22
Ephemera ex apoftemate 2.15.b.40
Ephemera ex terreftreitate, uel ficcitate & afperitate cutis, & eius cura 2.16.a.35
Ephemera ex calore, signa, & cura eius 2.16.b.53
Ephemera ex foliditate caufata a frigo- re, & eius signa, ac cura 2.16.6.30
Ephemera ex foliditate perducit multo- ties ad putredinem 2.16.b.38. & 2.17.a.17
Ephemera ex foliditate cutis ab aquis ftipticis 2.17.a.10
Ephemera ex uino, & eius cura 2.17.a.40
Ephemera ex cibus calidis est hepatica, & in fpiritu naturali, ficut illa quæ est ex fole fecundum plurimum est cere- bralis, & in fpiritu animali; & illa quæ fit ex balneo est cordialis, & in fpiritu uitali 2.17.a.50
Ephemera ex Sole est cerebralis, & in fpiritu animali 2.17.a.52
Ephemera ex balneo est cordialis, & fit in fpiritu uitali 2.17.a.54
Ephemera fecundum plurimum poft XII. horas incipit declinare 2.12.a.57
Ephemeræ signa permutationis ad alias febres 2.10.a.17
Ephemeræ inflammatio non mordaciua afpera, imò bona, ficut caliditas cor- poris laborantis, & ebrj 2.8.b.23
Ephemeræ urina in primo die digelta 2.8.b.26
Ephemeræ pulfus est decliuis ad fpiritu- dinem, & fortitudinem, & magnitu- dinem 2.8.b.37
Ephemeræ

Index

- Ephemeræ pulsus quibus de causis diuersificetur 2.8.b.44
 Ephemeræ pulsus quibus de causis induretur 2.8.b.47
 Ephemeræ pulsus quare aliquando magis festinet in dilatatione, quam in contractione 2.8.b.53
 Ephemeræ eradicatio quomodo ex pulsu habeatur 2.8.b.62
 Ephemeræ signa propria sumpta tum ab horis, tum ab accidentibus ipsius; uide 2.9.a.3
 Ephemeræ eradicatio plurimum fit per sudorem 2.9.a.13
 in Ephemeræ eradicatione qualis, & quæ tus sudor appareat 2.9.a.15
 Ephemeræ indicia ex balneo sumpta, uide 2.9.a.20
 Ephemeræ declinatio absque sudore, & mundificatione pulsus, & cum dolore capitis remanente significat permutationem ad febrem putredinis, aut hecticam 2.10.a.17
 Ephemeræ curatio secundum modum uerisalem 2.10.a.57
 Ephemeræ species, uide 2.11.a.26
 Ephemeræ ex angustia cura 2.11.b.6
 Ephemeræ ex ira signum est rubedo faciei, nisi permisceatur ei timor, quoniam citrinatur 2.11.b.45
 Ephemeræ cura 2.11.b.59
 Ephemeræ ex uigiliis curatio 2.12.a.16
 Ephemeræ ex somno, & quiete curatio 2.12.a.36
 Ephemeræ ex gaudio signa, & curatio quæ 2.12.a.42
 Ephemeræ ex timore signa, & curatio 2.12.a.50
 Ephemeræ ex labore cura 2.12.b.20
 Ephemeræ ex euacuatione cura 2.12.b.63
 Ephemeræ ex dolore cura 2.13.a.20
 Ephemeræ ex syncope cura 2.13.a.40
 Ephemeræ oppilationes ubi aliquando fiunt 2.13.b.13
 Ephemeræ ex oppilatione modus generationis 2.13.b.17
 Ephemeræ ex oppilatione signa 2.13.b.40. & 60
 Ephemeræ oppilationum differentia 2.14.a.1
 Ephemeræ ex oppilatione cura 2.14.a.10
 Ephemeræ ex oppilatione cum causa est multitudo humorum, & repletio, tunc in principio propria ad phlebotomiam, & euacuationem 2.14.a.10. & 19
 Ephemeræ ex nauseatiua satietate & repletionis signa 2.14.b.53
 Ephemeræ ex nauseatiua satietate & repletionis cura 2.15.a.5
 Ephemeræ ex apostemate signa 2.16.a.10
 Ephemeræ ex apostemate cura 2.16.a.22
 Ephemeræ ex apostemate urina est aquosa alba, propter cursum materiam ad apostema 2.16.a.20
 Ephemeræ ex soliditate cutis ab aquis stipitici signa, & cura 2.17.a.20
 Ephemeræ ex cibis calidis cura 2.17.a.60
 Ephemeræ permutationis ad hecticam, signum est illius uehementia caliditatis perdurans usque ad 3. abique declinatione 2.62.a.55
 Ephemeræ principio aqua frigida, existente fortitudine uirtutis conuenit 2.10.b.8
 Ephemeræ ex uigiliis unum est ex reb. magis conferentibus, nisi fuerit dolor capitis 2.12.a.20
 Ephemeræ ex nauseatiua satietate qui sunt obnoxii 2.14.b.32
 Ephemeræ ex soliditate à frigore magis confert unum album, subtile commixtum, quam aqua, quia in eo est magis de sudatione, & prouocatione 2.17.a.3
 Ephemeram patientibus quibusdam etiā in principio bene nutrimenta conceduntur 2.10.a.66
 Ephemeram patientibus ciborum fiat subtilis, sicut in patiente febrem ex oppilatione, & soliditate, & ex apostemate 2.10.b.4
 Ephemeram patientibus omnibus ex ceptis quibusdam, melius est ut postponatur cibatio usque ad declinationem 2.10.b.6
 Ephemeram habenti ex soliditate, & ex spissitudine conuenit mora in aere balnei 2.10.b.30
 Ephemeram omnem ab oppilatione curat fricatio aperiendo poros 2.10.b.34
 Ephemeram quandoque sequitur hectica 2.60.b.36
 Ephemeram habentibus quibus conueniat euacuatio 2.10.b.39
 Ephemeram febrem medicamenta soluentia quandoque inducunt 2.12.b.57
 in Ephemeræ ex angustia quod unum conferat 2.11.b.15
 Ephemeræ febrientibus conceditur balneum propter humectationem, sudationem, rarificationem pororum, & infrigidationem moderatam, nisi timeatur caliditas putredinis 2.10.b.14
 Ephemeræ laborantibus ex ira, aliquando accidit tremor propter motum humoris, aut propter debilitatem naturarum 2.11.b.50
 in Ephemeræ ex ira, unum omnino prohibeatur 2.11.b.66
 in Ephemeræ ex syncope si indigeris, ut des in potu unum, fac, & nō cures de febre 2.13.a.44
 in Ephemeræ ex oppilatione non prope res ante euacuationem ad mundificationem meatus, & apertionem, uide causam 2.14.a.21
 Ephemeræ ex nauseatiua satietate laborans, si post duas aut tres ascillationes phlebotometur, fortis fit super eum fluxus ventris, & fortasse hepaticus 2.14.b.49
 in Ephemeræ ex nauseatiua satietate, & repletionis non confert phlebotomia nisi in declinatione 2.15.b.2
 in Ephemeræ ex soliditate à frigore, quare urina aliquando alba, aliquando tinta apparet 2.16.b.51
 Ephemeræ cur non dicantur acutæ, cum earum etiam status longinquior sit usque ad quatuor dies 2.4.a.38
 Ephemeræ à quibus causis potissimum pendeant 2.7.b.56
 Ephemeræ secundum plurimum recedunt in die uno, & raro pertranseunt tertium diem; nisi permutentur ad alias 2.8.a.7
 Ephemeræ si pertranseunt inflammationem spirituum, faciunt cadere in hecticam, aut in speciem febrium humorum 2.8.a.1. & 8.a.12
 Ephemeræ quibus complexionibus sint obnoxii 2.8.a.19
 Ephemeræ non sunt à causis antecedentibus 2.8.b.11
 Ephemeræ non incipiunt secundum plurimum cum rigore, & frigore extremi tatum 2.8.b.13
 Ephemeram non indicat sudor plurimus 2.9.a.19
 Ephemeræ factæ ex dispositione animaliquæ 2.11.a.31
 Ephemeræ proportionatæ ad dispositiones corporeas, quæ 2.11.a.35
 Ephemeræ, quæ fiunt ex iis quæ accidunt deforis 2.11.a.49
 Ephemerarum causæ ex quorundam falsa sententia 2.8.a.4
 Ephemerarum signa propria 2.8.b.10
 Ephemerarum principio quid appareat 2.8.b.17
 Ephemeris raro accidit rigor 2.8.b.20
 Ephemeris omnibus nutrimenta nutrimento bono, cum uelocitate digestionis conueniunt 2.10.a.57
 Ephemeris oleum est magis iuuatum, quam balneum 2.11.b.10. & 64
 Ephemeris conueniunt cibi, quorum paucum nutrit plurimum, ut uicelli ouorum, & testiculi gallorum 2.12.b.28
 Ephemeris habentibus non conuenit ut prolongent moram in aere balnei, sed in aqua 2.10.b.27. & 2.11.b.9
 Epiglottis 1.623.a.38
 Epiglottis. uide Larynx
 Epiglottidis anatomia, & utilitas 1.613.b.39
 Epiglottidis apostema quo dilinguatur ab apostemate meri 1.605.b.22
 Epiglottidis apostematibus confert Bdelium arabicum 1.273.b.52
 EPIGLOTTIDIS APOSTEMA-
 tibus conferentia composita
 Medicina de musculo cum absinthio 2.264.b.10
 Epiala febris quæ 2.47.a.26
 Epiala fit ex phlegmate uitreo in oculo comprehenso 2.47.a.26
 Epiala febris cura 2.53.b.3
 Epinyctide. uide Effere
 Epinyctidibus conferunt
 Amigdala amara cum uino 1.261.
 a. 6
 Fici folia 1.309.b.46
 Porrum icemium 1.359.b.38
 Epilepsia 1.716.b.62
 Epilepsia quandoque soluitur ex quarta na 2.54.b.7
 Epilepsia sepe sanatur ex quartana 1.86.b.61
 Epilepsia mirachialis 1.740.a.50
 Epilepsia quandoque generatur propter uermes, & serpentes 1.840.b.18
 Epilepsia ex uentositatis retentione 1.837.a.14
 Epilepsia quibus signis à matricis præfocatione differat 1.943.b.27
 Epilepsia causa quandoque est colica 1.81.b.63
 Epilepsia occultæ quandoque similatur coitus 1.890.a.12
 Epilepsia similis est matricis præfocationi 1.942.a.20
 Epilepsia

Index

EPILEPSIAE CONFERVNT

Auricula muris 1.253.a.58
 Aristolochia 1.258.a.52
 Asa cum thure 1.258.a.48
 Asini hepar affatū, & eius ungula adu-
 sta 1.260.a.1
 Marinae aquae uapor 1.261.b.44
 Agaricum 1.267.a.44
 Blattae bizantiae suffumigatio 1.267.
 b. 45
 Balsamum 1.268.b.33
 Coagula omnia, & proprie camelinū
 1.274.b.10
 Cerebrum cameli exiccatum, & bibi-
 tum cum aceto 1.278.a.54
 Coriandrum 1.283.a.11
 Cordumeni bibitum in aqua 1.288
 a. 37
 Vituli marini caro 1.292.b.47
 Epithimum 1.298.a.56
 Elleborus niger 1.301.a.58
 Fel lupi 1.305.a.50
 Fellis odor 1.305.a.52
 Vitis albae radix 1.307.a.1
 Vitis nigrae cor 1.307.a.32
 Ficus 1.309.b.59
 Galbanum 1.315.b.3
 Gagates suffumigatus 1.316.a.65
 Galiae odoramentum 1.316.b.55
 Os hominis adustum 1.317.a.26
 Eleuri fructus 1.319.b.25
 Hirundinis lapis 1.320.b.26
 Leporis coagulum cum aceto 1.325.
 b. 41
 Lapis lunae 1.327.a.33
 Lentium pulmentum cum plantagine
 1.331.b.14
 Mumia 1.343.a.54
 Nucis Romanae fructus cum aceto 1.
 348.b.52
 Testudinis sylvestris oua 1.352.b.15
 Opopanacum 1.353.a.55
 Os hominis in potu data 1.356.
 a. 63
 Oltracum 1.357.a.8
 Pentaphyllonis folia bibita cum uino
 triginta diebus 1.360.b.41
 Paeonia 1.363.a.6
 Papauer cum mellicrato 1.364.b.38
 Sticados 1.371.b.52
 Stercus cameli 1.372.b.50
 Sanguis testudinis cum uino 1.373.
 a. 63
 Sanguis agni 1.373.a.64
 Sanguis cameli 1.373.a.65
 Serapinum 1.379.a.33
 Testudinis sylvestris sanguis, & fel 1.
 388.a.26
 Lapis fellis tauri 1.398.b.27

EPILEPSIAE CONFERENTIA composita

Theriaca magna 2.255.b.34.&
 2.256.a.64
 Mithridatum 2.258.a.47
 Sotira confectio 2.259.a.65
 Theriaca diatefferon 2.259.a.61
 Caesaris confec. 2.262.a.26
 Confectio alcheshinengi 2.264.a.20
 Medicina de muscho dulcis 2.264.
 b. 28
 Confectio elgarich 2.266.a.47
 Hieralogodion 2.273.a.54
 Hiera archigenis 2.273.b.66
 Theodoricon cum nuce mulchata 2.
 274.b.21

Acerum squillicum 2.286.b.20
 Oleum alchechengi 2.302.b.9
 Tyriaca 2.305.a.37
 Mithridatum 2.305.a.37
 Tyriaca esdrae 2.305.a.37
 Tyriaca diatefferon 2.305.a.38
 Sotira 2.305.a.38
 Scelithe 2.305.a.38
 Tyriaca auic. 2.305.a.39
 Confectio Caesaris 2.305.a.39
 Alchelchilengi 2.305.a.39
 Theodoricon 2.305.a.40
 Hiera agrios 2.305.a.40
 Hiera Auic. 2.305.a.40
 Medicina de muscho dulcis, & amara
 2.305.a.41
 Hiera picra 2.305.a.41
 Acetum squillae, & oximel eius 2.
 305.a.42
 Aqua de radicibus 2.308.b.46
 Medicamen 2.317.b.6
 Epilepsiam habentibus aqua arte calida
 confert 1.108.a.53
 Epilepsiam minatur incubus frequens 1.
 181.b.3
 Epilepsiam minatur scotomia frequens
 1.181.b.4

Epilepsiam excitant

Apium 1.260.a.38
 Hepar caprarum 1.299.a.36
 Hircorum hepar 1.299.a.37
 in Epilepsia quae praeservatio conueniat
 1.197.a.32
 Epileptici iuuantur aqua tepida, & lādū
 tur aqua calida 1.261.b.43
 Epilepticorum urinae quales frequenter
 sunt 1.144.b.62
 Epithima Filodesifis ad dolo. 2.309.
 a. 46
 Epithima ad dolores occultos 2.312.
 b. 53
 Epithima ad uulnera 2.309.a.53
 Epithemata ad fracturas diuersa 2.181.
 a. 10
 Epithemata conferentia fracturae, & re-
 ctificancia pruritum 2.181.a.20
 Epithemata ad indurandum alrosbat 2.
 181.a.42
 Epithemata ad puncturas animalium 2.
 205.a.30
 Epithemata praeservantia à uenenis 2.
 205.a.64
 Epithemata esse ex medicinis bonis 1.
 208.b.56
 Epithemata cuiusmodi sint 1.209.a.22
 Epithemata, & emplastra sunt meliora
 embrochis 1.694.a.62
 Epithemata ad dolorem calidum iunctu-
 rum 1.963.a.43
 Epithematum frigidorum administratio
 superflua quandoque perducit ad
 scirrhum 1.760.a.65
 Epithimum 1.201.a.66
 Epithimum inducit humores melanco-
 licos 1.660.a.44
 Epithymi aquae descriptio 2.272.b.53
 Equarum lac est aptum generare uario-
 las 2.71.a.52
 ad Ethicam quandoque perducit diabetes
 1.882.b.35
 Eritus cur in hyeme abstineat à cibo 1.
 706.b.7
 Eritij caro qualis 1.284.a.16
 Eritij caro est fortis prouocationis, uri-
 nae & mundificationis 1.787.b.65

Eritij caro conuenit hepati 1.788.a.7
 Eruca sanguinem corrumpit 1.155.
 a. 59
 Eruca est calida in secundo, sicca in pri-
 mo, & in humida est humiditas in pri-
 mo 1.298.b.37
 Erucam sodam facere, & quid eius nocu-
 mentum auferat 1.298.b.33
 Eructuatio quomodo fit causa corruptae
 digestionis 1.716.b.11
 Eructuatio quando 1.717.b.57
 Eructuatio acetosa quid indicet 1.729.
 a. 29
 Eructuatio non est, si non fuerit calidi-
 tas 1.729.a.32
 Eructuatio acetosa in quo uentris fluxus
 laudabilis 1.799.a.31
 Eructuationis causae 1.690.b.43
 Eructuationis frequentia quando fiat 1.
 689.b.18
 Eructuationis differentiae 1.690.b.38
 Eructuationem mouentia quae 1.721.
 a. 63
 Eructuationis fumosa curatio 1.721.
 b. 13
 Eructuationis acetosae curatio 1.721.b.6

Eructuationi acetosae confert
 Agaricum 1.267.a.54
 Coriandrum 1.283.a.29
 Porrum 1.359.b.53

ERVCTVATIONI ACETOSAE conferentia composita

Diacimum 2.276.a.39
 Electuarium subulitis 2.276.b.46
 Diacimum 2.277.a.43
 Diapipereon 2.277.a.61
 Sirupus acetosi squillicus sol. 2.
 286.b.35
 Trochisci stellae 2.292.a.53

ERVCTVATIONI ACIDAE conferentia composita

Diacimum 2.306.b.34
 Trochisci stellae 2.306.b.32
 Diapipereon 2.306.b.33
 Eructuationem acetosam habentibus tra-
 ro contingit, ut generetur febris 2.
 14.b.40

Eructuationem mouet
 Apium 1.260.a.47

Eructuationem remouet
 Sotira confec. 2.259.b.13

Eructuationem facientia composita
 Confectio philosophorum 2.260.a.7
 ex Eructuatione stomachi dispositionū
 signa 1.690.b.37
 Erumpentes medicinae diuersae 2.119.
 b. 66

Erupitionis intrinsecae propinquitatis si-
 gna 2.117.b.47
 Erupitionis factae signa 2.117.b.53
 Erupitionem exiturae intrinsecae, quae se-
 quantur subito 2.117.b.57
 de Erupitionibus exitualibus 2.119.b.53
 Erupitionum exitualium cura 2.119.
 b. 61
 Erysipela fit à malitia, & adustione fan-
 guinis 2.104.b.63
 Erysipela mala accidit, cum cholera per-
 tranferit in grossitie sua usque ad sub-
 stantiam

Index

- stantiam sanguinis 2.109.a.16
Erysipela ad durities plurimum affocian-
tur phlegmoni 2.106.a.50
Erysipela, & species eius 2.109.a.1
Erysipela quomodo differat à phlegmo-
ne 2.109.a.4
Erysipela apparentem habet rubedinē
puriorē, quæ ad tactum mouetur,
& redit 2.109.a.5
Erysipela habet colorem croci in sua ru-
bedine 2.109.a.13
Erysipela uehementius attrahit febrem,
quem phlegmon 2.109.a.26
Erysipela plus accidit in facie 2.109.
a.35
Erysipela à fractura ossis sub cute, est
malum 2.109.a.37
Erysipela in uisceribus intrinsecis facit
febres apostematum uehementiores
2.75.b.40
Erysipela licet ut fiat positio re rum fri-
gidarum actu deforis super ipsum, fi-
cut succus lactuæ &c. 2.76.b.21
Erysipela phlegmonodes fit à sanguine
subtiliori 2.105.a.2
Erysipela apostema non fit nisi in cute
2.109.a.16
Erysipela inflammatio est maior illa
phlegmonis 2.109.a.26
Erysipela caliditas aliquando comburit
cutem; & uescit sua uirulentia 2.
109.a.19
Erysipela cura 2.109.b.10
Erysipela conuenit solutium cholerae
2.109.b.10
Erysipela quando conueniat phleboto-
mia 2.109.b.13
Erysipela magis necessaria est in frigida
tio 3.109.b.23
Erysipela infrigidatio qualis in princi-
pio, & qualis in statu esse debeat 2.
109.b.27
Erysipela super cutem incedenti conue-
nientia medicamenta 2.109.b.38
Erysipela dolor est minor illo phlegmo-
nis 2.109.a.33
Erysipela causa 1.715.b.46
Erysipela curatio 1.762.b.19
Erysipela causa 1.781.b.34
in Erysipela administrantur humectan-
tia 2.110.b.52
Erysipelati conferunt
Atramentum alcolcotar 1.257.b.8
Arundinis folia humida 1.263.b.51
Acetum 1.266.b.6
Crocus 1.278.b.19
Cupressi folia recentia, & nux, pro-
prie cū farina hordei 2.85.b.61
Chalcitis cum aqua coriandri 1.
290.a.62
Cannabis filuestris radices decoctio
1.291.a.25
Malua 1.294.a.21
Ferri erugo cum uino 1.304.b.12
Fel asini filuestris 1.305.a.25
Ficus cum farina hordei 1.309.b.30
Fax urinae hominis 1.317.a.11
Parietaria 1.319.a.25
Parietariae succus cum cerusa 1.
319.a.17
Iulquium 1.320.b.66
Excoriationi conferunt
Aristolochia 1.258.a.40
Ben 1.268.a.3
Capæ aqua cum adipe gallinae 1.
276.a.14
Platanicinis 1.296.b.2
Elleborus 1.301.a.44
Mandragoræ radix cum aceto 1.
322.b.21
Plantago 1.331.b.3
Eadem cum chimolea, & cerusa 1.
331.b.8
Lilij folia, & semina cum uino 1.
334.b.50
Lactuca 1.336.b.57
Myrtus 1.328.b.37
Muscus 1.339.b.66
Memithe 1.344.a.66
Nucis oleum 1.348.a.28
Oua cum oleo 1.352.b.5
Oliuæ filuestris 1.355.a.15
Pisyllium cum aceto 1.357.b.66
Pentaphyllum coctum in aceto 1.
360.b.35
Papauer 1.364.b.19
Rosa 1.366.a.51
Ruta cū aceto, & cerusa 1.366.b.64
Rubi folia 1.367.a.56
Stercus cameli, & pecudis 1.372.b.56
Sanguis menstruus 1.373.a.46
Solatri aqua cum cerusa, & oleo ro-
sato 1.382.a.26
Sandalus 1.382.b.19
Lactuca asini cum farina hordei 1.
384.a.15
Cicutæ succus 1.384.a.63
Vrinæ fax 1.392.a.30
Virga pastoris 1.394.a.12
Erysipela conferentia composita suffuf-
2.283.a.13
Escar conueniens in disrptione arte-
riae 2.152.a.20
Escaras lenit
Propolis 1.342.b.15
de Effere 2.113.a.45
Effere est pustula parua data, sicut uesi-
cæ subito ueniens cum pruritu, & ali-
quantula rubedine 2.113.a.47
Effere quandoque habet humiditatem
sanguineam 2.113.a.50
Effere plurimum fit in nocte uehemen-
ti cum angustia 2.113.a.52
Effere causa est uapor calidus eleuatus
in corpore subito, aut à sanguine cho-
lerico, aut à phlegmate baurachio 2.
113.a.54
Effere sanguinea est uehementioris ru-
bedinis, & caliditatis, & uelocioris
apparitionis 2.113.a.56
Effere phlegmatica est minoris rubedi-
nis, caliditatis, & apparitionis, in
nocte magis quam sanguinea appa-
rens 2.113.a.59
Effere cum inuadit locum amplum, nisi
fiat phlebotomia timetur febris ter-
tiana 2.113.a.61
Effere ex cholera sunt rubea pura 1.
85.a.48
Effere phlebotomia quādo fieri debeat
2.113.a.63
Effere in pręgnante est malum ualde 1.
915.b.32
Effere cura 2.113.b.1
Effere confert uiscus 1.392.b.26
Esthiomenus quid 2.114.a.15
Esthiomenus fit à melancholia subtili
dominante 2.119.b.3
de Esthiomeno, & differentia inter gan-
grænas, & aschachilos, i. sphacelos
2.113.b.36
Esthiomenos cura 2.114.a.52
Euacuatio ante digestionem mouet, &
non operatur uicē & mouet mali-
gnum cum bono 2.26.b.4
Euacuatio in materia mobili, & furiosa
fieri debet non expectata digestionē,
secus autem non 2.26.b.18
Euacuatio quando conueniat in febre
pestil. & quando phlebotomia, uide
2.68.a.64
Euacuatio multa ante statum significat
malam crifim quia id accidit propter
multitudinem materiae 2.86.a.64
Euacuatio bonæ crifis qualis esse debeat
2.86.a.29
Euacuatio iuuatiua per fluxum uentris,
& uomitum, &c. qualis fit 2.92.a.21
Euacuatio debilis pauca, fluxu sangui-
nis narium, aut sudore, aut alio, si-
gnificat quod natura mouit, & non
potuit 2.92.a.35
Euacuatio securat ex reditu materiei ad
membra principalia 2.107.b.21
Euacuatio & retentio æquales, confe-
runt & uitam conferunt sanam 1.
109.b.28
Euacuatio humoris siccantis humectat
1.112.b.56
Euacuatio uehemens exsiccat 1.113.a.44
Euacuatio & deriuatio securant à nocu-
mento mollificantium 1.110.a.24
Euacuatio relinquenda cruditate exi-
stente in uenis 1.174.b.45
Euacuatio materiae multæ ebullientis ini-
tio tentanda, non expectata coctio-
ne 1.187.a.61
Euacuatio à longinquis quæ, & quæ à
propinquis 1.194.a.19
Euacuatio esse necessarium, ne prope-
ret comedere nutritientia multa, &
mala 1.194.b.1
Euacuatio quid 1.194.b.9
Euacuatio omnis superflua secundum
plurimum febres generat 1.194.b.12
Euacuatio quando paulatim fit facienda
1.194.b.29
Euacuatio quando necessaria, & quan-
do non 1.197.a.20
Euacuatio præseruatiua quæ 1.197.a.30
Euacuatio quibus de causis superfluat
1.204.a.26
Euacuatio prohibet attractionem ad
exteriora 2.224.a.18
Euacuatio cum superfluit, & accidit
spasmus, est malum, similiter & sin-
gultus 2.150.b.6
Euacuatio plus fit si contritio medicina-
rum fit non subtilis, sed grossa 2.
276.b.30
Euacuatio sanguinis est nocibilior eua-
cuationibus cæteris 1.769.b.21
Euacuatio quum est similis aquæ, dein-
de fit similis unguento, mala 1.
800.b.45
Euacuationis iudicium 2.92.a.20
Euacuationis inditium est, sudor pluri-
mus, non à multo cibo causatus 2.
92.b.14
Euacuationis eius quod debet retineri
causæ 1.109.a.52
Euacuationis superfluitas caloris inna-
ti materiam destruit 1.112.b.30
Euacuationis superfluitas refrigerat
1.112.b.30
Euacuationis signa mala 2.150.b.6
Euacuationis retentio quibus de causis
fiat 2.218.a.22
Euacuationis iuuamentum 1.218.a.38
Euacuationis species 2.346.a.23
Euacuationis ipēs & modi 2.388.b.13
Euacua-

Index

Euacuationi celebrandæ decem obseruanda, & quæ sint 2.388.a.64
Euacuationem sequens horripilatio est de signis bonis 2.86.b.64
Euacuationem per cutim somnum quoadq; adiuuare 1.101.b.10
Euacuationem eius quod retineri debet qui morbi sequantur 1.109.b.1.& deinceps
Euacuationem eius quod retineri debet siccatas semper essentialiter sequitur per accedens tamen etiam humiditas 1.109.b.11
Euacuationem superfluum eius quod retineri debet sequitur frigiditas & siccatas in substantia membrorum & in eorum natura 1.109.b.20
Euacuationem non esse faciendam in die motus ægritudinis, uel accessione 1.209.b.13
Euacuationem fieri prohibet uacuitas 1.193.a.19
Euacuationem fieri prohibet uirtutum trium debilitas 1.193.a.20
ad Euacuationem quæ sequantur 1.193.b.6
Euacuationem oportere fieri per membrum ignobilius, & per exitum naturalem 1.193.b.21
post Euacuationem factam somnus multum illam cõtulisse indicat 1.197.b.53
Euacuationem esse iterandam, quum materia aggregatur 1.774.a.51
ab Euacuatione quæ complexio prohibet, & quæ eam requirit 1.193.a.26
ab Euacuatione prohibet macies & raritas 1.193.a.31
ab Euacuatione pinguedinem superfluum prohibere 1.193.a.43
ab Euacuatione ætas quæ prohibet 1.193.a.50
ab Euacuatione quæ hora prohibet 1.193.a.53
ab Euacuatione quæ regio prohibet 1.193.a.54
ab Euacuatione artem omnem laboriosam prohibere 1.193.a.65
ab Euacuatione prohibent accidentia mala ut aptitudo cholerica passioni, & spasmus 1.193.a.49
in Euacuatione omni quinque esse intentiones 1.193.b.2
Euacuatione minus dignus est ille cuius cibis bonus fuerit, & digestio bona 1.194.b.45
Euacuatione parum indigent in regionibus calidis morantes 1.194.b.47
in Euacuatione corporis sicci, & duri quid agendum 1.201.b.3
Euacuationes pauca longitudinem morbi significant 2.297.b.64
Euacuationes prohibeantur conualescentibus 2.99.b.33
Euacuationes fortes somnus retinet 1.101.b.17
Euacuationes motu adiuuari 1.101.b.18
Euacuationes præter eam quæ per cutim, adiuuari 1.101.b.18
Euacuationes operationum debilitas sequitur 1.119.b.9
post Euacuationes cibum multum non esse exhibendum subito 1.176.b.21

Euacuationes cauere in autumno multis melius est 1.180.b.39
Euacuationum crifum speciebus communis significatio est pulsus 2.83.a.4
Euacuationum medicinarum plures sunt contrariæ corpori 1.666.b.62
Euacuat corporis a superfluo humore, signum 1.197.b.43
Euacuandi parua consuetudo ab euacuatione prohibet 1.193.a.64
Euacuandum non esse ante digestionem argumento à natura sumpto, & quare 2.26.a.65
Euacuandum esse in hora interpolationis, & frigidiori diei, & non in die periodi per uentrem inferiorem, neque per phlebotomiam 2.26.b.55
Euacuandum non esse plurimum simul, ne cadat uirtus 2.27.a.7
Euacuandum illum non esse, qui ex consuetudine parum comedit 1.193.a.41
ad Euacuandum quæ sint materiae faciliores 1.194.a.62
Euacuandum esse quandoq; usq; ad lympham 1.194.b.27
in Euacuando decem res demonstrare cõtitudinem iudicii 1.193.a.9
in Euacuando sius membri cognoscendus 1.186.b.2
Euacuare contra ductum naturæ non licet 2.26.b.59. & 2.39.a.66
Euphorbium est uenenum calfaciens inflammans 2.192.a.2
Euphorbium quamuis naturæ calidum, infrigidatum tamen refrigerat 1.235.b.58
Euphorbii bonitatis signa 1.299.b.30
Euphorbium interficit 1.299.b.63
Eupatorium est calidum in primo, sicum in secundo 1.302.a.48
Euphorbij nouimenta 2.195.b.54
Euphorbij assumpti curatio 2.195.b.57
Euphorbij antidotus est
Coagulum leporis 1.274.b.27
Euphorbium prouocat menstrua statim 1.943.b.61
Exasperatiua medicina 2.331.b.44
Excrementa concoctionis primæ & aliarum quomodo excernantur 1.29.b.18
Excrementorum cumulus quomodo in corporibus nostris fiat 1.160.b.35
Excrementorum retentionem quomodo morbi sequantur 1.160.b.44
Excrementorum uacuatio plurimum non perficitur, nisi medicinis uenosis, aut naturæ laborem facientibus 1.160.b.52
Excrementorum hepaticorum differentia 1.776.b.23
Excrementorum hepaticorum substantia qualis 1.766.b.27
Excrementorum hepatis causæ 1.766.b.40
Excrementorum à mesaraica causæ 1.767.a.7
Excoriatio sequitur casum, & offensionem 2.144.a.48
Excoriatio curetur, ne canceretur 2.144.a.49
Excoriatio quandoque est cum apostemate, quandoque sine apostemate 2.147.a.8
Excoriatio est ruptio, quæ accidit in superficie cutis per tactum laboriosum 2.147.a.7
Excoriatio intestinorum melancholica mortifera unde 1.78.a.32
Excoriatio intestinorum quando timen

da 1.802.b.42
Excoriationis cura 2.147.a.13
Excoriationis leuis medicinx 2.147.a.21
Excoriationis intestinorum cura 1.811.b.54
Excoriationis, & ulceris intestinorum uictus 1.812.a.16
Excoriationis intestinorum ob medicinam curatio 1.812.b.14. & 814.b.22
Excoriationis cholerica intestinorum curatio 1.814.a.2
Excoriationis phlegmaticæ intestinorum curatio 1.814.a.16
Excoriationis melancholicæ intestinorum curatio 1.814.a.56
Excoriationis intestinorum ex fece curatio 1.814.b.7
Excoriationi omni intestinorum lutum sigillatum est iuuatium ualde 1.812.a.61
EXCORIATIONI CON-
ferentia composita
Hieralogodion 2.273.a.66
Vnguentum de cerusa 2.303.a.39
ad Excoriationem intestinorum collatoria 1.813.b.23
ad Excoriationem intestinorum trochisci 1.813.b.40
de Excoriatione cutis 2.147.a.4
de Excoriatione unguium 2.25.b.28
in Excoriatione, ex ulcere intestinorum clysteria quæ 1.813.a.61
in Excoriatione, acetosa conuenientia sunt 1.817.b.59
Excoriatum egestionem faciunt acetosa 1.820.b.37
Excoriatum egestionem faciunt fallata 1.820.b.37
Excoriatum egestionem faciunt fallata 1.160.b.18
Exercitium quid
Exercitium uide Motus
Exercitium æquale, facile est inuatiuum ualde conualescentibus prohibet 1.160.b.66
Exercitium intermissum quid mali pariat 1.161.a.18
Exercitium leuius quod 1.161.a.58
Exercitium pectoris quod 1.161.b.46
Exercitium debile quale 1.162.a.1
Exercitium debile quibus conueniat 1.162.a.1
Exercitium debile esse oportet corporis debilis 1.162.a.49
Exercitium calidæ & siccæ complexio nis homines ad morbos quandoque perducit 1.162.b.24
Exercitium est ex impinguantibus 2.248.a.37
Exercitium impinguantium quale sit 2.248.a.38
Exercitium quibus cõueniat 2.383.a.58
Exercitium uentrem soluit, urinam ciet, & sudorem prouocat 2.355.a.28
Exercitium est iuuamentum excellens in conseruatione sanitatis 2.355.a.34
Exercitii utilitas 1.160.b.66. & deinceps
Exercitij species 1.161.a.38. & deinceps
Exercitij differentia 1.161.a.44
Exercitij hora mensura & ordo 1.162.b.1. & deinceps
Exercitij tempus 1.162.b.27
Exercitij ordo

Index

- Exercitii mensura 1.162.b.48
Exercitii laboriosae operationes tres 2.251.a.21
Exercitii intermissione nocumentis quomodo occurratur 2.355.a.54
Exercitii supra cibum nocumenta, & eorum rectificatio 2.355.b.4
Exercitii iuuamentum & nocumenta 2.370.b.38
Exercitio æstate quam hyeme pariori indulgendum 2.383.b.5
Exercitia tæperata calfaciunt 1.112.a.25
Exercitium proprium habet membrum unumquodq; 1.161.b.44
Exercitium laboriosum pisces & quæ eis simulantur comedendi non sunt 1.166.a.1
Exercitium, uigilia, & similia debilitat cor cum resolutione 1.666.b.3
Exercitium abscondit appetitum cibi 2.707.a.6
Exercitio utens temperate, si reliquum regimen conueniens est & rectum, medicamento nõ eget 1.160.b.21
Exercitio utens quæ cauere debeat. 1.162.a.40
Exercitio cõtionem iuuari 2.355.a.30
Exercitio quæ oportet euacuare 2.355.a.50
Exercitio & ocio qualibus utendum 2.383.a.50
Exercitia fortia quæ 1.161.a.60
Exercitijs fortibus præparandi, cibo fortis nutrimenti & tardæ digestionis nutriendi 1.186.a.10
Exercitatio quibus mala 2.383.a.56
Exercitatione mediocri uere & autumno utendum 2.383.b.8
Exercitatus ad balneum uelociter ne accedat, donec perfectè quiescat 1.163.b.36
Exercitati grossa alimenta magis tolerant 1.167.b.54
Exercitatorum urinæ paucum habent sedimen 1.147.b.47
Existimatiua quid 1.80.a.2
Existimatiuæ instrumentum est cogitatiua 1.79.b.66
Existimatiua uirtutis à phantastica differentia 1.80.a.16
Existimatiuæ differentia à cogitatiua 1.80.a.18
Existimatiuam uirtutem quidam imaginatiuam uocant 1.80.a.29
Existimatiua uritur homo in indicijs suis plerunq; 1.80.a.12
Existimationis signa in crisi 2.91.a.22
Exeuntia laudabilia 2.301.a.34
Exitura quæ 1.84.b.33
Exitura quæ dicatur 2.116.b.38
Exitura, quæ fit ad inferiora in crisis, est laudabilior 2.80.b.16
Exitura cum fit ex apostemate dimittatur infrigidatio, & cum eo quod maturat, & aperit incedatur 2.108.a.26
Exitura cum est calida, aggregat materiam 2.116.b.13
Exitura quanto plus est uehementioris eleuationis, & acutioris capitis, & rubedinis humor attractus est uehementioris caliditatis 2.116.b.39
Exitura quæ est cum diuersitate, lata, profunda paucæ rubedinis, est grosse materiei 2.166.b.44
Exitura deterior est, cuius eruptio est ad interiora 2.116.b.47
Exitura laudabilior est, cuius eruptio est ad uentriculum proprium membrum, cui est uia currens ad exteriora 2.116.b.50
Exitura non maturatur, & conuertitur in pus nisi propter paruitatem caloris innati in membro aut propter grossitudinē substantiæ materiei 2.117.a.10
Exitura uentriculi ut erumpatur ad interiora eius melius est, quam ad exteriora 2.116.b.52
Exitura in cerebro laudabilior est, cuius eruptio est ad duos uentriculos anteriores 2.116.b.55
Exitura cerebri, cum rumpitur ad posteriorem uentriculum, est mala, quia non inuenit meatum ad exteriora 2.116.b.58
Exitura quædam nominatur, turnusios 2.117.a.29
Exitura quædam nominatur, albir 2.117.a.32
Exitura cum est in pectore, & fit subita eruptio, accidit aliquando sputum saniei plurimæ, aliquando præfocatio 2.117.b.62
Exitura calida, & apostemata calida, quomodo communicent in curatione 2.118.a.2
Exitura cum est in uisceribus necessario cibus subleuietur, in alijs patiens cibetur cibis bonis 2.118.a.23
Exitura quomodo egeat perforatione diligenti, non expectata maturatione 2.118.a.36
Exitura cum perforata est, & extractū est quod in ea erat, succurrendum est ad conglutinandum cutem cum carne 2.119.a.13
Exituralium eruptionū cura 2.119.b.61
Exitura quomodo secunda 1.220.b.64
Exitura multoties accidit ex partu difficili 1.929.b.3
Exitura egressio minoratur in iuncturis 2.116.b.63
Exitura ex apostemate significatio 2.117.a.45
Exitura intrinsecæ significatio 2.117.b.12
Exitura intrinsecæ testimonium magnū est durities pulsus 2.117.b.30
Exitura intrinsecæ eruptionem, quæ sequantur subito 2.117.b.57
Exitura regimen proprium est, resolutione eius, q̃ aggregatū ē in ea 2.118.a.9
Exitura regimen est secundum duos modos 2.118.a.10
Exitura regimen aliquando est, ut ingeniatur in maturatione materiei, ut fiat sanies 2.118.a.14
Exitura regimen aliquando est, ut propter necessitatem, fiat perforatio cū cautela, ante expectationem maturationis 2.118.a.25
Exitura iuncturarum qui paratus sit 2.85.a.30
Exitura perforata quæ medicamenta apponenda 1.221.a.18
Exituram significant dolores subito accedentes in quibusdam locis in ægritudine longa 2.85.a.48
Exiturā habens mingit urinā albā, plurimā, & grossā, & expellitur 2.85.b.3
Exitura sunt de genere crisis permutatione 2.80.a.61
Exitura per quas fiunt crises sunt diuersarum specierum 2.80.a.66
Exitura plurimum fiunt in frigore, quod confringit, & in senectute in qua uirtus deficit ab expulsiōe completa 2.84.b.39
Exitura facta in hyeme, & in senectute tarde suscipiunt digestionē 2.85.a.38
Exitura raro fiunt, cum febres sunt incipientes cum rigore, & desinentes cū sudore nisi materia sit multa 2.85.b.4
Exitura quæ sunt in chronica longa, secundum plurimum fiunt in membris inferioribus 2.85.b.14
Exitura ægritudinum acutarum sunt magis in membris superioribus 2.85.b.16
Exitura occultata absque maturatione quibus periculis sunt obnoxia 2.85.b.23
Exitura minoris malitiæ sunt, cum declinant ad membrum inferius, ignobile & ampli loci 2.85.b.40
Exitura critica quæ ad interiora sunt, de deterioribus 2.85.b.50
Exitura ex quibus non fit recidiuatio, sunt illæ, quæ aperiuntur 2.85.b.56
Exitura quæ remanent, & occultantur sunt magis significatiuæ recidiuationis 2.85.b.56
Exitura accidunt conalescentibus, cū non sunt mundificata corpora eorum per euacuationem 2.99.b.1
Exitura quæ aggregant saniem, quomodo incipiant 2.116.b.28
Exitura quædam cum incipiunt, aggregatur sanies, deinde maturatur sanies, postea rumpitur 2.116.b.35
Exitura quando egeant perforatione 2.118.a.45
Exitura quæ non indigeant perforatione 2.118.b.10
Exitura putrefacta læduntur ab aqua calida 2.119.b.57
Exitura quandoq; in crisis sunt fortiores sudore 2.80.a.62
Exitura malæ sunt à sanguine grosso malo 2.104.b.62
Exiturarum apparentium curationes 2.118.a.1
Exiturarum cause 2.117.a.24
Exiturarū diuersitas unde fiat 2.117.a.5
Exiturarum quæ melior sit 2.85.b.28
Exiturarum crisis iudicia 2.85.b.22
Exiturarum loca conuenientiora ad maturandum sunt carnosæ paucarum uenarum & neruorum 2.118.b.7
Exiturarum sectio, & perforatio quomodo fieri debeant 2.118.b.52
Exiturarum perforationes, & sectiones diuersæ secundum diuersitatem membrorum 2.119.a.36
de Exiturarum eruptionibus 2.119.b.53
Exiturarum regimen cum maturæ sunt 2.118.b.43
Exiturarum malignior est, quæ egreditur super extremitates lacertorum neruorum 2.117.a.2
Exiturarum intrinsecarum regimen 2.120.b.4
Exituris magis apta loca sūt debilia, aut ægra, & proprie de inferioribus 2.85.b.51
Exituris omnibus calidis emplastrum bonum 2.122.b.63
Exituris intrinsecis medicina conueniētes 2.120.b.47
Exituris materierum grossarum conferentia composita 2.274.a.3
Exituras saluas aperit, & erumpit aqua calida

Index

- calida 2.119.b.55
Exituras erumpentes medicinz diuerse 2.119.b.66
Exituras aperit
Cucumer asinus cum gumma al-
botum 1.292.a.43
Vitis alba radix 1.306.b.53
Exituris fit crisis febrium lassitudinaliu
quandoque 2.85.a.56
Exituris iuncturarum multoties fit cri-
sis peripneumonia 2.85.b.20
Exituris plerunq remouentur agri-
tines subito 2.80.a.64
de Exituris calidis 2.116.b.5
in Exituris ingenium faciendi pus 2.
118.b.13
Experimenti ut sidum sit, conditiones
obseruande 1.235.b.50
Experimenti iuuatui inuentum nihil re-
mouendum 2.255.b.59
Expulsio fit per uillos latitudinales 1.
33.a.54
Expulsio fit per motum 1.77.a.47
Expulsio in crassatione aliqua indiget ut
fiat expressio 1.77.a.54
Expulsio non peruenit, nisi per uillos
latitudinales 1.68.a.32
Expulsio naturalis quandoque penetrat
ad ossa 1.771.a.55
Expulsioni conferunt status 1.77.a.64
Expulsionem frigiditas adiuuat 1.
77.a.63
Expulsionem adiuuat quandoque uirtus
uoluntaria 1.109.a.30
Expulsionem hepatis qui retinetur, er-
rare 1.767.a.41
Expulsione hepatica cohibita quæ mala
contingant 1.767.a.44
Expulsiones hepaticæ omnes fiunt aut
a fortitudine, aut a debilitate 1.
767.a.18
Expulsiones hepaticæ pertinetes ad for-
titudinem 1.767.a.23
Expulsionum hepaticarum substantia
qualis 1.766.b.27
Expulsionum hepaticarum differentia 1.
766.b.23
Expulsionum hepatis cause 1.766.b.40
Expulsionum hepaticarum signa 1.
768.a.16
Expulsua uis minus siccitate eget, quam
attractiua & retentiua 1.77.a.47
Expulsua uis nullo modo quiete indi-
get sed motu & inspissatione pauca
quæ ad exprimendum adiuuet 1.
77.a.53
Expulsua uirtus cum quibus conseruan-
da 1.704.b.57
Expulsua uirtus in infantibus, & adole-
scentibus est fortis 1.862.a.62
Expulsua uirtus, quæ est in lacertis uen-
tris, debilitatur ei, qui multiplicat coi-
tum 1.823.b.40
Expulsuæ uirtutis actio 1.77.a.26
Expulsuæ uirtutis hepatis debilitatæ cu-
ratio 1.752.b.27
Expultrici & attractrici facultati siccita-
tis auxilium præbet 1.77.b.11
Expultricem uim adiuuat frigiditas 1.
81.a.40
Exsiccatio uehemens medicamenti pro-
hibet sanguinem uenientem, unde ca-
ro non habet materiam 2.137.b.50
Exsiccentes cause quæ sint 2.372.a.34
Exsiccatium, cuius siccitas est minor
siccitate corporis, non facit nasci car-
nem 2.143.a.30
Exscreatum iuuans medicina menses et
prouocat 2.387.b.17
de Extenuatione membri particularis 2.
251.b.32
Extenuatio aliquando fit propter priua-
tionem materiei pinguedinis cibi 2.
247.a.13
Extenuatio aliquando fit propter mul-
titudinem usus cibi subtiliantis 2.
247.a.16
Extenuatio aliquando fit propter debi-
litem uirtutis operantis in cibo 2.
247.a.21
Extenuatio aliquando fit, quia sanguis
conuertitur ad materiam cholicam
2.247.a.30
Extenuatio aliquando fit propter quie-
tem plurimam 2.247.a.25
Extenuatio aliquando fit propterea qd
splen comprimit hepar cum magnifi-
catur 2.247.a.32
Extenuatio aliquando fit propter uer-
mes, qui coarctant corpus 2.247.
a.36
de Extenuationis ablatione 2.247.a.11
Extenuationis factæ causa cretæ cura
2.249.a.13
Extenuationis cause 2.247.a.13
Extenuationis cura 2.247.b.8
Extenuationi conferentia composita
Confectio 2.271.a.52
Confectio Anastomacis 2.317.
a.23
Extenuandi regimen 2.250.b.50
Extenuantes medicinz 2.251.a.44
Extenuata corpora breui tempore bre-
ui etiam redeunt ad ténertatem, seu
pinguedinem 2.247.a.48
Extenuata corpora longo tempore, non
tolerant nisi blandimentum debilitatis
uirtutis 2.247.a.51
in Extenuatione quæ fugere oporteat
2.247.a.57
Extenuatis conferunt
Cancer fluuiialis 1.284.b.24
Ericij terreni caro 1.300.a.41
Lac mulieris 1.317.a.35
Orobis 1.319.b.64
Lutum sigillatum 1.318.a.3
Lac asinum, & caprinum 1.333.
b.62
de Extractione sagittæ cum est in mem-
bris principalibus 2.148.b.20
Extractio spinæ, sagittæ, & similium
1.744.b.60
Extractio quibus instrumentis perficia-
tur 2.147.b.20
Extractione sagittarum oportet scire
species earum 2.476.b.45
Extractio sagittarum fit secundum duos
modos 2.148.a.68
Extrahentes medicinz 1.845.a.64
Extrahentia spinas &c. composita
Emplastrum Andromachi 2.
304.a.29
Extrahentia sagittas à corpore 2.
148.b.48
Extremorum putredines à frigore qui-
bus prohibeantur 2.347.b.58
Extrematum fricatio est ex eis, quæ
uiuificant calorem innatum 1.677.
b.53
Extrematum calefactio perducit ad ca-
lesfactionem stomachi ex proximo
1.696.b.24
de Exulceratione alchatin 2.245.a.40
F
Abarum aqua scim facit Tomo 1.
pag. 715.a.uer.13
Ciceris aqua scim facit 1.
715.a.13
Facies similis faciei mortui qualis sit 2.
87.a.58
Facies rubedo ex ira ephemera indi-
cat, nisi permisceatur timor, quia tunc
citrinatur 2.11.b.45
Facies partes 1.52.b.3
Facies musculi 1.52.b.3
Facies colore in itinere per frigida lo-
ca quomodo conserues 1.184.a.55
Facies contractionem applanat amigda-
la amara 1.261.a.2
Facies fissuris confert
Adeps anleris 1.264.b.59
Facies ipsino conferunt
Aqua calæ cocta cum uino in cor-
tice granati 1.277.a.62
Lilium 334.b.49
Facies irrorare aqua quibus confertur
& oblit 1.111.b.44
Facies citrinæ aceti assiduatio 2.31.
b.58
Faciem mundificat
Cucumer asinus siccus 1.292.a.49
Vlmi capium humiditas 1.296.b.59
Triticum, & eius farina 1.303.b.59
Lilium 1.334.b.48
Lupinus 1.336.a.63
Synapis 1.385.b.60
Facultas Vide uirtus 1.762.a.5
Facultas attrax quæ 1.762.a.5
Facultatem attractoriam excitat atra bi-
lis 1.233.b.61
Fames, & somnus excusat solitudinem
in alienatione repletionis 2.15.a.1
Fames & crapula quomodo frigidum
morborum sint cause 2.372.a.8
Fames à mordicatione quæ 1.690.a.1
Fames ex facietate nauscatia, & eius
curatio 1.706.a.5
Fames quomodo à calore fiat 1.710.
b.27
Fames, quæ bolismus dicitur, quæ
1.712.b.3
Fames uaccina 1.712.b.3
Fames syncopalis quæ 1.713.a.21
Fames canina quandoque generatur à
uermibus 1.840.b.19
Fames non fit, nisi ex stomacho tantum
1.744.b.60
Fames quando fortis fiat 1.782.a.30
Fames resoluunt superfluitates 2.142.b.43
Famis nocumenta, & quomodo illis suc-
currendum 2.351.b.40
Famis caninæ cause 1.710.b.15
Famis caninæ signa 1.711.a.63
Famis caninæ curatio 1.711.b.34
Famis caninæ post febres fortes curatio
1.712.a.4
Famis caninæ ex resolutione plurima cu-
ratio 1.712.a.10
Famis caninæ à uermibus curatio
1.712.a.23
Famis caninæ à phlegmate acetoso cu-
ratio 1.712.a.30
Famis caninæ à melancholia curatio 1.
712.a.47
Famis caninæ à caliditate curatio 1.
712.a.55
Famis syncopalis cause 1.713.a.24
Famis syncopalis curatio 1.713.a.27
cui Fami

Index

- cui fami uinum inutile 1.711.b.48
 Famem cholera nigra naturalis excitat 1.23.b.51
 Famem non tolerant senes debiles, & infantes 2.31.a.23
 Famem qui non tolerant 2.31.a.25
 Famem tolerare stomachum putridis replet humoribus 1.164.b.65
 Famem tolerare choleris & febre ex cholera rubra laborantibus nocet 1.167.a.4
 Famem tantum non tolerant corpora humida humiditate naturali quantū sicca 1.167.a.18
 Famem tolerare stomachū malis replet humoribus 1.168.b.38
 Famem tolerare quæ faciant 1.181.b.1
 Famem qui non tolerant 1.698.a.33
 Famem facientia 1.710.b.26
 Famem aliquando uermes, & serpentes excitant 1.710.b.45
 Famem quomodo acetosa excitent 1.710.b.55
 Famem uehementem cur uigilæ superflux commoueat 1.711.a.1
 Famem uinum sedat 1.711.b.38
 Famulus serpens 2.211.a.6
 Fastidij & repletionis causæ 1.119.a.11
 Febris secundum aliquos in duas diuisiones primas diuiditur 2.1.a.13
 Febris ægriudinalis quæ fit 2.1.a.17
 Febris accidens est ut febris apostematizans 2.1.a.22
 Febris apostematis quæ 2.1.a.22
 Febris in tribus accenditur in membris radicalibus, & quomodo 2.1.b.24
 Febris accenditur aliquando in humoribus, & quomodo uide 2.1.b.29
 Febris in spiritibus quomodo accendatur 2.1.b.35
 Febris raro contingit habetibus eructationem acetosam 2.14.b.40
 Febris continua cur non admittat intermissionem 2.18.a.54
 Febris ualde accensa parum accidit febribus 2.18.b.62
 Febris, quæ est propter putredinem cholerae motus est tertianis 2.21.b.28
 Febris tertiana pura est acuta propter subtilitatem materiei, & eius caliditas est magna, mordacitua propter fortitudinem cholerae, sed est salutifera, propterea quod cholera leuis super naturam, & ipsa facit quietem 2.21.b.33
 Febris tertiana non pura est lōgioris spacij, quam pura 2.21.b.37
 Febris tertiana pura raro pertrahit septē periodos, nisi ob errorem 2.21.b.39
 Febris continua quandoque consumitur in hebdomada 2.21.b.40
 Febris à putredine sanguinis qualis 2.21.b.41
 Febris à sanguine quandoque peruenit ad statum in quatuor diebus 2.21.b.44
 Febris phlegmatica qualis 2.21.b.45
 Febris phlegmatica qualis 2.21.b.45
 Febris phlegmatica est longa & cur 2.21.b.48
 Febris phlegmatica est longa propter uiscositatem materiei, & frigus eius, & multitudinem eius 2.21.b.48
 Febris phlegmatica magni est timoris quoniam parum habet spatium inter pollationis 2.21.b.49
 Febris phlegmatica quantū est minus parua est minoris, & breuioris paroxysmi nisi declinet ad melancholiā 2.21.b.57
 Febris quandoque cōtraria requirit, de in frigidatione febris, de contrario uero humor digerendus, & tunc oportet ut oblerueur magis timorosa de una duarum rerum 2.24.b.63
 Febris quandoque est tanta uehemētia, & acuitatis, quod non licet uti regimine causæ, imò indiget in frigidatione ultima 2.25.a.15
 Febris acuta in principijs non habet sedimen, post uerò habet, quod est signū digestionis 2.26.a.56
 Febris pestilentialis pulsus est frequens paruus, & in nocte fit uehemēs ut plurimum 2.67.a.37
 Febris pestilentialis est cum fluxu uetris cholerae, & cum egestione leni, foeda, & non naturali, & aliquando melancholica, & ut plurimum spumosa, & foetida 2.67.a.40
 Febris pestilentialis urina est aquosa, cholerica, melancholica 2.67.a.44
 Febris pestilentialis in qua non percipitur ab ægro, aut tangente, multitudo caloris, nec pulsus alteratur, aut aqua multum, uelociter interficit ægrum 2.67.a.50
 Febris præcedēs uariolas, melius est, quā econtra 2.71.b.51
 Febris conclusa associatur uariolis 2.72.b.43
 Febris apostematum, cum sit à putredine eorum perueniente ad cor, uel propter magnitudinem, uel propter propinquitatem non est amplius diaria 2.75.b.30
 Febris multoties remanet, post sanationem apostematis in pleuresi & alijs, & accidit id propter imperfectā mundificationem 2.75.b.66
 Febris ex apostemate existente in membro proximo principali, aut communice ei, aut fortis sensus, & neruoso associatur inquietudini, & spasmo 2.76.a.55
 Febris intrans est, ut ingrediatur una eorum super alteram 2.77.a.47
 Febris coalternata est, ut ingrediatur post eradicationem alterius 2.77.a.48
 Febris communicans est, ut incipiat cum ea 2.77.a.49
 Febris conclusa cum habet rigorem, & non sudorem, tunc est de genere compositarum 2.77.a.50
 Febris conclusa credita, cum superfluitate in frigore extremitatum, & rigore, non est conclusa 2.77.a.53
 Febris in phthisi est morbus, symptoma, & causa 1.82.a.9
 Febris cum ascendit, & urina multiplicatur aquosa signum est doloris accidentis in interiori parte 2.85.a.43
 Febris causon crisis plurimum est per fluxum sanguinis narium, aut per sudorē 2.82.a.56
 Febris phlegmatica mortem attrahit in principio paroxysmi 1.99.a.32
 Febris omnis, cum qua est frigus, habet pulsū constrictum, & minoratum 2.45.b.4
 Febris Epiala quæ & quomodo fiat, uide 2.47.a.26
 Febris Epiala fit ex phlegmate uitreo in oculo comprehenso 2.47.a.26
 Febris Epiala quandoque uertitur in quartanam propter grossitudinē materiae 2.47.a.43
 Febris Epiala est phlegmatica, quia à phlegmate fit, licet eius paroxysmus non redeat omni die 2.47.a.48
 Febris lypiria quæ, & quomodo fiat, uide 2.47.b.38
 Febris à duabus materijs frigidis, interiorius, & exteriorius genita quæ 2.48.b.37
 Febris syncopalis fit à phlegmate crudo, ut plurimum 2.48.b.60
 Febris syncopalis adiuuatur à debilitate oris stomachi 2.48.b.63
 Febris diurna est facilis cadere in hectici cam 2.49.b.28
 Febris syncopalis hum. signa 2.49.a.26
 Febris syncopalis minuta subtilis quæ 2.49.a.63
 Febris syncopalis minuta malignitatem uide 2.49.b.1
 Febris diurna, quæ 2.49.b.13
 Febris nocturna quæ 2.49.b.14
 Febris syncopalis hum. cura 2.53.b.25
 Febris syncopalis hum. est difficilis cura 2.53.b.27
 Febris rectius est, ut adueniat uentre uacuato, ne occupetur natura cū alia materia, quam cum illa ægritudinis, donec expellat eam 2.58.b.42
 Febris sextana, & septena &c. fiunt ex materia homogenea materiei quartanae 2.59.a.4
 Febris septena est prolixa sed non mortifera, nouena longior, sed non mortifera 2.59.a.32
 Febris quintana est deterior omnium febrium, quia fit ante, & post phthysim 2.59.a.34
 Febris quintana quomodo fiat 2.59.a.52
 Febris pestilentialis est cum siccitate linguæ, & uehementia sitis 2.67.a.24
 Febris acuta est deterior quæ peruenit ad apostematam emunctoriorum, quam quæ sequitur apostematam ipsā 2.91.b.15
 Febris tertiana timetur cum effere inuadit locum amplū nec fit phlebotomia 2.113.a.61
 Febris ubi est cum bubone, cauendum à forti in frigidatione illius ne reducat materia retro 2.115.b.40
 Febris melancholica fit quando melancholia spargitur in toto corpore, & putrefit 2.129.b.7
 Febris ex medicamento soluente æstatis tempore plurimis accidit 1.201.a.45
 Febris imposita bile est, ut remoueat, causa ipsius remanente 1.225.a.31
 Febris facit ægrū indigere anhelitu magno 1.606.a.3
 Febris continua si est cholerica non facit rigorem 2.78.b.22
 Febris superueniens dolori à uentositate, soluit ipsum 1.756.a.39
 Febris cum hypofarcha curatio 1.780.a.60
 Febris tertiana quando in icteritia citrina fiat 1.782.b.33
 Febris quartana quando in icteritia citrina fiat 1.782.b.34
 Febris acuta cui prægnanti aduenit, timetur ei mors 1.915.b.21
 Febris in cholerica passione 1.817.a.43
 Febris, & sitis in cholerica passione significant, quod solutio uentris permittatur ad sanitatem 1.817.a.43

Index

- Febris cui colicæ conueniat 1.824.b.22
 Febris est ex rebus uelocius sanantibus colicam uentoſam 1.824.b.25
 Febris qualis renum apoſtematum 1.845.b.19
 Febris qualis in cancro matricis 941.b.4
 Febris ephemera. Vide ephemera
 Febris tertiana. Vide tertiana
 Febris quartana. Vide quartana febris
 Febris ſanguinea. Vide ſanguinea febris
 Febris definitio 2.12.1
 Febris inflammatio nocet operationibus naturalibus 2.12.10
 in Febris principio uſque ad ſtatum eſt timor, apud declinationē uero non moritur æger ex ipſa febre 2.3.b.65
 Febris principium quid ſit 2.4.2.2
 in Febris ſtatu completur neſtigium digeſtionis, aut contrarij eius 2.4.2.29
 Febris declinatio quid 2.4.2.30
 Febris tempora cognoscuntur etiam ex augmento accidentium febris, & ſtatione eorum, & declinatione ipſorum, & ex additione paroxiſmorum eius in longitudine, & breuiatione ipſorum 2.6.b.22
 Febris tertianus motus ſit à cholera putreſcente 2.21.b.29
 Febris longitudinis cauſa eſt quandoque groſſitudo uicerum, quare reſupinetur febris, & tangantur eius uiscera 2.23.b.15
 Febris alieuatio cum nigredine linguz febre ſepulſam ſignificat 2.23.b.16
 Febris cura requirit ut inſrigidetur, & humectetur 2.24.b.58
 Febris materia, ſeu cauſa indiget digeſtione, & euacuatione 2.24.b.59
 Febris cauſam, & humorem, & cibum abſcinde, & non inſrigides inſrigitatione, quæ prohibeat reſolutionem, ſi inuenis uirtutem reſiſtentē 2.25.a.19
 Febris epialæ urina eſt frigida, cruda 2.47.a.40
 Febris diurnæ malignitatem uide 49.b.17
 Febris ſyncopis minutæ cura 2.54.a.26
 Febris nocturnæ, & diurnæ cura 54.a.38
 Febris peſtilentialis communicat multitudini hominum, qui habent in ſe ipſis præparationem ad eos 2.60.b.8
 Febris peſtilentialis ſigna 2.67.a.18
 Febris peſtilentialis eſt quieta exterius, conturbans interius, ut plurimum per dens, ex qua percipitur caliditas, & inſtammatio fortis 2.67.a.19
 Febris putredinis materia eſt humiditas reſoſita in uenis 2.60.a.40
 Febris peſtil. materia uincens ſi fuerit ſanguinea fiat phlebotomia, ſi alij humores, euacuantur 2.68.a.64
 Febris tertianæ uehementia ſignificat quod materia eſt cholericæ 2.76.a.34
 Febris heſticæ cum putrida compoſitio eſt ualde ambigua, quia exiſtimatur putridam eſſe ſolam compoſitam ex continua, & interpollata 2.76.b.65
 Febris tertianæ criſis plurimum ſit uomitū, aut fluxu uentris 2.82.a.59
 Febris rigor rediens euacuat ſua expulſione omni die materiam plurimam 2.85.b.9
 Febris ſublimatione non ſit cum apparitione digeſtionis 2.86.b.38
 Febris caliditas cum ſudore frigido eſt ſignum malum ualde 2.93.a.2
 Febris ab oppilatione curatio 1.225.
 Febris augendæ cauſa ſæpe eſt aqua frigida 1.737.a.7
 Febris cum aſcite curatio 1.779.a.50
 Febris enixæ curatio 1.929.b.43
 Febris ex cholera rubea nocet ſitum & ſa mem tolerare 1.167.a.3
 Febris ex pharmacia ſumpta aquam hordei conuenire 1.202.a.6
 Febris ex ſiccatione nocuum facit 1.225.a.33
 Febris ſyncopali conferunt
 Tamariindi 1.388.a.48
 Febris antiquæ conferunt
 Aniſum 1.749.a.35
 Abſinthium 1.750.a.45
 Anmi 1.262.a.59
 Agaricum cum uino 1.267.a.65
 Spina alba 1.368.a.61
 Chamæmillæ oleum 1.275.b.47
 Cuſcuta ſemen, & aqua 1.281.a.55
 Cyperus 1.285.b.33
 Ericij terreni caro 1.300.a.52
 Eupatorium, propriæ ſuccus eius cum ſucco abſinthi 1.302.b.1
 Fœniculum 1.308.b.50
 Liquiritia 1.335.a.43
 Myrobalani chebuli 1.339.b.48
 Oleum chamæmelinum 1.354.b.20
 Polium 1.358.b.63
 Reubarbarum 1.369.a.36
 Synapis 1.386.a.18
 Febris quartanæ conferunt
 Alſirgat 1.252.a.22
 Aſſa 1.259.b.3
 Cancer marinus 1.286.a.57
 Endiuia 1.299.a.26
 Cimices cum faba 1.308.a.1
 Plantaginis radix 1.331.b.38
 Pentaphyllonis folia 1.360.b.51
 Febris heſticæ conferentia compoſita
 Trochiſci de camphora 2.293.b.11
 Febrim non ephemeram indicat ſudor plurimus 2.92.a.19
 Febrim non facit materia, quæ non putreſcit 2.23.a.46
 Febrim curare non eſt poſſibile, niſi ea cognita 2.25.a.46
 Febrim declinatam ad augmentum redire faciens dolor capitis eſt ſedandus 2.27.a.19
 Febrim ſextanam, ſeptimanam, & ſequētes Hip. & Gal. nunquam uidiffe 2.59.a.8
 Febrim quintanam non uidit Gal. niſi oculta 2.59.a.10
 Febrim uehementem ſignificat uicoſitas in dentibus 2.89.a.1
 Febrim acutam patiens cum non poteſt mingere niſi parum, & cum dolore, abſque uulnere, eſt ſignum malum 2.96.b.50
 Febrim inenſuam habenti, cum ſuper uenit alieuatio, & quies abſque criſi, ſignum eſt uelociſſimi 2.97.a.58
 Febrim attrahit uehementius eryſipela, quam phlegmon 2.10.a.26
 Febrim augent medicinz calidæ 651.a.65
 Febrim ephemeram inducit ſtomachi mordicatio 1.703.a.53
 in Febre, urina icterica, ſignificat apoſtema, quare curetur cum aqua hordei & ſyrupo acetofa 2.27.a.23
 Febre ignorata ſubtilia regimen, & prouide ne occurrat paroxiſmo, niſi uentrem habeat uacuum 2.25.a.47. & 2.30.b.43
 Febre, & ſyncopi ſimul iunctis, ſyncopi magis conuenit cura 2.37.a.21
 in Febre ſyncopali humoroſa non eſſe euacuandū cū lenitate, quia materia mouetur ad præfocationē uirtutis 2.49.a.2
 in Febre ſyncopali hum. non eſſe euacuandum cum ſolutione uentris, aut phlebotomia quia uirtus non tolerat 2.49.a.4
 in Febre peſtilentiali adeſt magnitudo anhelitus 2.67.a.22
 in Febre peſtil. aqua frigida plurima ſubito eſt inuatiua ualde, pauca autem conſequēter exhibita excitat caliditatem 2.68.b.16
 In Febre tertiana plurimum accidit dolor capitis 2.88.a.1
 in Febre continua urina tenuis cū cōuertitur in groſſam, & ſunt ſigna bona, ſignificat criſim cum ſudore 2.94.b.60
 in Febre acuta urina alba, tenuis, cum conturbatur, & ſit groſſa cum albedine ſua, ſignificat ſpāſmum, & mortem 2.95.a.22
 in Febre acuta, quare ſanguis currat cū urina 2.96.b.22
 in Febre acuta, urina cum fructuſſi ſanguinis congelati, & cum ſiccitate, uel nigredine linguz, eſt ſignum ualde malum 2.96.b.18
 in Febre continua, urina retenta, quid ſignificet 2.96.b.53
 in Febre continua cum aggregantur ſanguis exteriorum, & adultio interiori, & uehementia ſitis, tunc ſignum eſt mortale 2.97.a.23
 in Febre utiliore eſſe uentris ſolutionem, quam uomitum 1.197.b.28
 in Febre putrida quando phlebothomia dum 1.210.a.36
 in Febre phlebothomiam poſſe fieri uſque ad quadraginta dies 1.210.a.53
 in Febre ſanguinis initio uenæ ſectione copioſam non admitti: admitti aut ubi adſit coſtuo 1.210.b.1
 in Febris fluxus uentris ſuperueniens à phlebotomia excuſat 1.215.a.39
 in Febre appetitus proſtrati curatio 708.a.54
 in Febre non oportet, urbibatur, niſi aqua calida 1.737.a.8
 de Febre ſanguinis, uide ſanguineam febre
 Febres apoſtematum, & oppilationum ſunt febres accidentes 2.16.8
 Febres acutæ abſolute ſunt illæ quarum ſtatus peruenit uſque ad xii. dies 2.4.a.43
 Febres quomodo diuerſificentur in temporibus ſuis 2.4.a.51
 Febres apoſtematum interiorum ſunt putridæ, & non ſunt de numero ephemericarum 2.15.b.41
 Febres ſequentes apoſtemata à cauſis primitiuis genita ſunt de genere ephemericarum 2.15.b.59
 Febres ſequentes apoſtemata, quorum cauſæ ſunt antecedentes, ſicut repletiōes, & oppilationes ſunt febres putridæ 2.15.b.65
 Febres malignæ ut plurimum ſunt repletiues, apoſtemata uero ipſarum ſunt leuiores 2.16.a.2
 Febres

Index

- Febres interpollatæ quare aliquando per
uersum habeant ordinem paroxysmo-
rum 2.67.a.18
- Febres quædam componuntur aliquan-
do adeo intense, ut fiant forma insepa-
rabiles, & continuæ 2.18.b.32
- Febres diuersæ diuersos habent pulsus 2.
18.b.64
- Febres, & proprie apostemose, & acutæ
quando non curantur secundum quod
oportet conuertuntur ad arefactionem
2.22.a.10
- Febres senum sunt sepius 2.23.b.13
- Febres cholericæ tres sunt tertiana con-
tinua, tertiana periodica, & caustion
2.37.b.11
- Febres cum diuersificatur, & permiscen-
tur, & prolongantur inflammant mem-
bra principia, & sic hæctica 2.59.a.44
- Febres cholericæ quædamque sunt causa
aeris siccis 2.66.a.48
- Febres pestilenciales sunt ex aere turbi-
do, & humido 2.66.a.51
- Febres in aere humido sunt pluris euen-
tus, sed minoris acuitatis, & longio-
ris spacijs 2.66.a.52
- Febres in æstate sicca sunt minoris euen-
tus, & maioris acuitatis, & uelocio-
ris separationis 2.66.a.54
- Febres pestilenciales sunt à figuris cæle-
stibus, ut à causa prima, & longinqua,
sunt etiam à dispositionibus terrestri-
bus, ut à causa propinqua 2.66.a.61
- Febres pestilenciales quomodo fiant 2.
66.a.63
- Febres apostematum, ut plurimum sunt
de genere diarium 2.75.b.26
- Febres apostematum à quibus causis pe-
deant 2.75.b.33
- Febres apostematum intrinsecorum non
sunt ex calefactione sola cordis absq[ue]
putredine 2.75.b.38
- Febres apostematum sunt uehementio-
res, cum pendunt ab erysipila in uiscer-
ibus intrinsecis 2.75.b.40
- Febres apostematum diuersificantur in
uehementia, & debilitate, secundum
propinquitatem, & longitudinem cor-
dis 2.75.b.50
- Febres apostematum, quæ sunt in mem-
bris carnosiss, sunt uehementiores 2.
75.b.53
- Febres apostematum, quæ sunt in panni-
culis, & similibus sunt debiliores 2.
75.b.55
- Febres apostematum uicinorum arterijs
sunt uehementiores 2.75.b.56
- Febres apostematum uicinorum uenis
sunt debiliores 2.75.b.58
- Febres apostematum, in uelaminibus
existentium, cum confirmantur non
expectant usque ad hæcticam 2.76.a.2
- Febres apostematum quando prolongan-
tur perducunt ad hæcticam 2.76.a.2
- Febres apostematum interiorum tres spe-
cies signorum, & accidentium habent
2.76.a.18
- Febres apostematum intrinsecorum ua-
riantur secundum magnitudinem eo-
rum, & magnitudinem uenarum eorum,
& membra sua, & propinquitatem eo-
rum cordi 2.76.a.40
- Febres aliquando componuntur inter se
licet sint secundum genera elongata, si-
cut hæctica febris cum putrida 2.76.b.34
- Febres aliquando componuntur inter se
in genere proximo, ut est compositio
duarum putridarum febrium, sicut ter-
tiana cum phlegmatica 2.76.b.36
- Febres quandoque componuntur conue-
nientes in specie, ut tertiana cum ter-
tiana &c. 2.76.b.41
- Febres tertianæ duæ compositæ secundum
paroxysmos faciunt apparitionem phleg-
matica, similiter & tres quartanæ, ui-
dentur phlegmaticæ 2.76.b.44
- Febres tertianæ tres aliquando compo-
nuntur, quæ quomodo dignoscantur,
uide 2.76.b.47
- Febres diuersæ quando inter se compo-
nuntur, sicut hemitritæ, eradicatur
postrema earum, & remanet cholerica
pura 2.77.a.13
- Febres duæ continuæ non componuntur
inter se secundum aliquos 2.77.a.30
- Febres duæ continuæ compositæ non fa-
ciunt rigorem 2.78.b.25
- Febres incensuræ cum non terminantur
fluxu sanguinis narium terminantur
sudore 2.84.a.8
- Febres lassitudinales quando non faciunt
crisim cum alijs, faciunt cum exituris
2.85.a.56
- Febres incipientes cum rigore, & desin-
entes cum sudore raro faciunt exitu-
ras, nisi materia sit multa 2.85.b.4
- Febres tertianæ nocte autumno quando
multiplicantur 1.94.a.18
- Febres sanguinis missionem non exigen-
tes quæ 1.10.a.23
- Febres malæ, & perniciosæ aliquando
sunt cum formicæ speciebus 2.111.b.24
- Febres debilitatem cur faciant 1.119.
b.24
- Febres accidere faciunt aquæ sulphuræ,
& lutoæ, & turbidæ, & foetidæ 1.
262.a.16
- Febres cur in habente frigidam hepatis
complexionem sepe fiant 1.743.b.
26, & 1.745.a.6
- Febres ab oppilatione hepatis 1.753.
a.14
- Febres commixtæ quandoque generantur
ab ægitudinibus splenis 1.789.a.60
- Febres malæ unde 1.781.b.31
- Febres cholericæ ex fluxu sanguinis 1.
931.a.32
- ad Febres corpora uehementius prepara-
ta sunt calida, & humida, & proprie
quum humiditas est fortior caliditate
2.3.b.30
- Febres gignunt cibi, aquositatem, humo-
rem crudum, & choleram gignentes
1.168.a.27
- Febres quartanas euenire faciunt aquæ
grossæ 1.262.a.18
- ad Febres commixtas quandoque con-
uertuntur ægitudines splenis 1.789.
a.59
- Febres prauas inducit menstruorum re-
tentio 1.929.b.2
- Febrium differentiarum uariæ 2.2.a.9
- Febrium augmentum quid 2.4.a.14
- Febrium status quomodo dignoscantur
2.4.a.23
- Febrium horæ, seu tempora quot, &
quæ 2.3.b.60
- Febrium horæ quædam uniuersales, quæ
dam particulares 2.3.b.64
- Febrium status quid 2.4.a.18
- Febrium paroxysmorum tempora parti-
cularia quibus signis comprehendun-
tur 2.6.b.43
- Febrium paroxysmorum prolongatio, &
abbreviatio, & eorum causæ 2.18.
b.43
- Febrium diuersarum tempora quomodo
diuerse prolongantur 2.22.a.5
- de Febrium accidentibus, & eorum signis
2.22.a.54
- Febri cum associatur paralysis curetur
febris in primis 2.23.b.19
- Febri cura quandoque uestitur ad fe-
brem, quandoq[ue] ad materiã 2.24.b.56
- Febrium infrigidatio qualis esse debet
2.25.a.28
- in Febrium principijs a somno abstinere-
dum, quoniam prolongatur frigus, &
rigor 2.25.b.22
- in Febrium declinatione somnus est in-
uatiuus, & fortasse non nocet apud
statum 2.25.b.27
- Febrium putr. principijs non conueniunt
trochisci, nisi post digestionem & euacua-
tionem 2.27.b.13
- Febrium principijs magis conuenit ui-
ctus ingrossatio, quia uirtus non est
ualde occupata in materia 2.30.a.54
- Febrium accidentia quæ, & cura eorum
2.33.b.20
- Febrium cholericarum accidentia quæ
2.37.b.39
- Febrium cholericarum motus est ad su-
periora ut plurimum, & ad illud, quod
apparet de corpore, & cute 2.37.b.45
- Febrium frigus fit propter illud quod ad
huc non putruit, horripilatio uero pro-
pter illud, quod iam putruit 2.
45.b.47
- Febrium epialæ, & lypiræ cura 2.
53.b.2
- Febrium sextanarum &c. materia minor
est, & grossior materia quartanæ 2.
59.a.6
- Febrium sextanarum, & sequentium cau-
sa est ex regimine malo 2.59.a.13
- Febrium sextanarum, & sequentium pe-
riodi qui 2.59.a.20
- Febrium sextanarum, septim. & sequen-
tium aduentum negat Gal. 2.59.a.23
- Febrium sextanarum, & sequentium in-
uentionem uerificauit Hip. 2.
59.a.26
- Febrium sextanarum, & sequentium cura
2.60.a.3
- Febrium pestilentialium cura 2.63.a.60
- Febrium pestil. summa curationis est ex-
siccatio 2.68.a.61
- Febrium aposte. periodi quomodo fiant
2.75.b.61
- Febrium apostematum caliditas non est
ualde uehementis acuitatis, sicut est
in causone, quia materia non est spar-
sa ad exteriora 2.76.a.62
- Febrium apostematum intrinsecorum si-
gna quæ sint, uide 2.76.a.20
- Febrium apostematum pulsus qualis 2.
76.b.1
- Febrium apostematum urina qualis 2.
76.b.1
- Febrium apostematum cura 2.76.b.13
- Febrium compositiones diuersas, uide
2.76.b.30
- Febrium paroxysmis non oportet occu-
pari tota occupatione, sed etiam cum
accidentibus licet 2.76.b.53
- Febrium compositionem, aliquando in-
dicat reditio horripilationis post quie-
tem 2.76.b.60
- Febrium compositiones turpe est medi-
cum ignorare 2.76.b.62

Index

Febrium magis interficientium quandoque est hemitritus, quia perducit ad hecticam, & ægritudines chronicas

2.77.b.53
Febrium phlegmaticarum, & peripneumonia, & letargia crifes non fuit per fluxum sanguinis narium 2.82.a.62
Febrium acutarum principio frigus in extremitatibus superueniens mortem significat 2.90.a.55

Febrium acutarum principio urina tenuis, flaua apparens mox grossa, remanet turbida, ut urina asini, & cum exitu in uoluntario, mortem prænuuntiat 2.96.b.31. & 2.97.b.3

Febrium periodicarum periodos abscondit sterus siccum cum melle, aut uino 1.317.a.48

Febrium ardetium sitis quæ 1.713.a.66
in Febrium accessione uomitus 1.730.a.49

in Febribus excoctio intestinorum melancholica mortalis ualde 1.799.b.63
Febrium enixarum plurimum est propter retentionem menstrui 1.929.b.45

Febrium periodis conferentia composita

Confectio de assa 2.268.b.23
Febribus obnoxia etiam corpora calida, & sicca 2.3.b.35

Febribus pestilentialibus quæ corpora sint præparata 2.66.b.12
Febribus pestilentialibus conferunt

Lutum armenum cum uino subtili, & aqua rosata 1.328.a.56
Febribus malis expositi sunt impinguati 2.250.b.18

Febribus parata corpora fortiter ad eas perducunt aquæ aluminosæ 1.108.b.12

Febribus compositis exercitium conueniens 1.162.a.12

Febribus phlegmaticis exercitium conueniens 1.162.a.12
Febribus phlegmaticis conferunt

Spina alba 1.268.a.59
Granum uiride 1.314.a.62
Nigella 1.351.b.1

Olibanum 1.356.a.29
Febribus phlegmaticis conferentia composita

Diaciminum 2.276.a.39
Diaciminum 2.277.a.40
Diaphenicon 2.278.a.50

Trochisci de rosas 2.292.b.14
Trochisci diaphenicon 2.292.b.51
Trochisci de rosas 2.296.a.43

Apozima de absinthio 2.297.a.14
Decoctio eupatorii 2.297.a.22

Febribus acutis conferre uomitus critici cum 1.730.a.47

Febribus acutis conferunt
Chrysomelorum siccorum infusio 1.285.a.52

Granatum mayum 1.316.a.21
Sirupus de nenuphare 1.350.b.13
Pylidium 1.358.a.14

Portulaca 1.358.a.52
Spodium 1.375.b.66
Febribus ethicis conferunt

Bolum armenum 1.388.a.56
Lac caprinum, & asinum 1.334.a.55
Oua sorbilia 1.352.b.24

Febribus periodicis conferunt
Opopanax 1.353.b.11
Reubarbarum 1.369.a.36

Serapinum 1.379.a.52
Synapis 1.386.a.18

Febribus periodis frigidis conferentia composita

Diaulfur 2.268.b.7
Confectio de assa 2.268.b.24
Confectio de calamento 2.270.b.31

Confectio 2.271.a.51
Diaphenicon 2.278.a.51
Trochisci stellæ 2.292.a.59

Confectio Aristomacis 2.317.a.20
Febribus cholericis conferunt
Cucurbita 1.291.b.57

Febribus frigidis conferunt
Endiuia 1.299.a.26

Febribus conferentia composita
Diaphenicon 2.278.a.50
Suffus 2.283.a.13

Sirupus acetosus 2.285.a.51
Aqua mellis 2.286.b.63
Geleniabin 2.290.a.15

Trochisci de rosas cum scammonia 2.292.b.34
Trochisci de camphora 2.293.a.11

Trochisci de berberis 2.293.b.65
Trochisci de papauere 2.295.b.19
Pillule de eupatorio 2.297.b.64

Pillule filij alharith 2.298.b.53
Febribus diuersis conferentia composita

Decoctio eupatorii 2.297.a.23

Febribus antiquis conferentia composita

Sotira confec. 2.259.b.22
Confectio Hermetis 2.263.b.58
Confectio chabir regis 2.268.b.55

Alchelchelengi magnum 2.269.b.58
Confectio de hyacyntho 2.270.b.56
Medicina de gentiana 2.271.b.17

Hieralogodon 2.273.a.62
Electuarium ad subulitis 2.276.b.49
Diaphenicon 2.278.a.50

Trochisci de rosas 2.292.b.15
Trochisci de rosas cum spodio 2.292.b.42

Trochisci de absinthio 2.294.a.21
Trochisci de eupatorio 2.294.a.38

Febribus continuis conferentia composita
Trochisci de lacca 2.296.a.60

Febribus calidis conferentia composita
Lohoc de papauere 2.284.b.20

Trochisci de spodio cum sem. acetosæ 2.293.b.10
Trochisci de berberis 2.293.b.34
Trochisci de berberis alii 2.293.b.56

Trochisci de eupatorio 2.294.a.37
Trochisci alchondinon 2.295.a.57

Febribus antiquis conferentia composita
Theodoricon cum nucem muscata 2.274.b.25

Diaphenicon 2.278.a.51
Trochisci de aniso 2.296.a.8
Trochisci de rosas, & eupatorio 2.296.a.54

Trochisci de rubea 2.296.b.5
Trochisci de culcitra 2.296.b.11
Trochisci 2.296.b.30

Pillule aggregatiæ 2.299.a.29
Pillule 2.299.a.64
Pillule 2.299.b.8

Pillule 2.299.b.15
Febribus melancholicis conferentia composita

Theriaca magna 2.255.b.32

Mithridatum 2.258.a.47
Confectio de musco dulcis 2.264.b.19
Aristion magnum 2.265.b.52

Diaulfur 2.268.b.8
Confectio de assa 2.268.b.24
Diaciminum 2.276.a.39

Diaciminum 2.277.a.41
Diaphenicon 2.278.a.50
Trochisci diaphenicon 2.292.b.51

Trochisci de decem medicinis 2.296.b.22
Febribus phthificis conferunt

Lohoc de spodio 2.284.b.50
Febribus melancholicis conferentia composita

Apozima de absinthio 2.297.a.15
Decoctio eupatorii 2.297.a.22
Febribus tertianis conferentia composita

Trochisci de rosas 2.292.b.59
Trochisci de spodio cum sem. acetosæ 2.293.b.10
Trochisci de absinthio 2.294.a.29

Febribus mixtis conferentia composita
Aristion magnum 2.265.b.51
Diaphenicon 2.278.a.51

Trochisci de rosas cum spodio 2.292.b.42
Trochisci alchondinon 2.295.a.59
Apozima de absinthio 2.297.a.14

Pillule 2.299.b.8
Pillule 2.299.b.16
Febribus interpolatis, uide interpolatas

de Febribus interpolatis, seu intermitte-
tibus, uide interpolatas
de Febribus quartanis, uide Quartanas

de Febribus acutis, uide Acutas
de Febribus tertianis, uide Tertianas
de Febribus quotidianis, uide etiam phlegmaticas

de Febribus putridis, uide Pueridas
in Febribus acutis prima die quandoque uidentur nubes, & signum maturitatis

2.4.a.12
a Febribus sunt longinquiora corpora frigida, & humida, & frigida, & sicca 2.3.b.46

in Febribus coarctatio quid 2.20.b.38
in Febribus capitis ratio inspissat eorum, & fit fortis febris 2.23.b.22

in Febribus quando uirtuti attendendum 2.25.a.22
Febribus conferentia solutiva 2.27.a.48

Febribus non conuenire mirobalanos citranos, nisi post digestionem integram 2.27.a.41

Febribus pestil. quando cadit appetitus plurimi eorum, qui uiriliter agunt, & uiolenter comedunt, absolumuntur, & uiuunt 2.68.b.24

Febribus pestil. conueniunt cibi ex acetosis, & desiccatis, pauca quæcunque 2.68.b.28. & 2.70.b.64

in Febribus aloes conuenit quando materia est grossa 2.27.a.39

in Febribus acutis exitus matricis, & mulieris est signum malum 2.90.a.44

in Febribus acutis frigus extremitatum unde proueniat 2.90.a.52

in Febribus acutis pustula cicalalis nigra, est ualde mala 2.91.b.38

in Febribus acutis urina diuersitas in quantitate, quid significet 2.94.b.20

in Febribus acutis dolor capitis quo indicetur ex urina nigra 2.95.a.46

Index

in Febribus acutis urinæ sedimen ad for-
mam fructi carnis uel squamarum pi-
scium significat rasuram membrorum
2.96.a.46
in Febribus acutis, cur urina inuolunta-
riè egrediatur 2.96.b.63
in Febribus acutis urina foetida absque
offensa instrumentorū urinæ malum
1.46.b.41

FEBRIBVS ACVTIS CONFE- rentia composita

Trochisci de camphora 2.293.a.25
Trochisci de caphora alij 2.293.a.37
Trochisci de spodio cum tereniabin
2.293.a.66
Trochisci de spodio cum sem. aceto-
se 2.293.b.12
Trochisci de berberis 2.293.b.21
Trochisci alij de berberis 2.293.b.34
Trochisci alKondion 2.295.b.59
in Febribus adurentibus cum destruitur
sitis est signum malum, & propriè cū
nigredine linguæ 2.91.a.52
in Febribus, stillicidium urinæ quid si-
gnificet 2.96.b.55
in Febribus; quas antecedunt confra-
ctio, & dolor capitis, & similia, di-
gnus est ut cōsideretur hora inceptio-
nis febris quam reliquorum 2.
101.a.25
in Febribus cum stomachi debilitate fri-
gida aqua prohibetur potanda 1.187.
a.25
in Febribus aliquando phlebothomiam
sciendam, licet non sit necessaria 1.
210.a.63
in Febribus synochis sanguinem usque
ad syncopim extrahendū 1.213.b.17
in Febribus pestilentialibus anhelitus
qui 1.620.a.3
in Febribus stomachi os confortantia
quæ 1.698.b.4
in Febribus cur appetitus deiciatur 1.
706.a.46
in Febribus pestilentialibus appetitus ue-
hementius cadit 1.706.a.49
in Febribus pestilentialibus nausea est
signum malum 1.730.a.44
in Febribus pestilentialibus uomitus ni-
ger malus 1.731.a.54
in Febribus pestilentialibus uomitus fo-
etidus malus 1.731.a.54
in Febribus pestilentialibus multiplica-
tur tensio hypocondriorum 1.
740.a.66
in Febribus uermium exitus cum ege-
stione, non est significatio bona 1.
840.b.43
in Febribus pestilentialibus egestio qua-
lis 1.744.b.28
in Febribus pestilentialibus quandoque
accidit inflatio uentris, quasi tympani-
tes 1.773.a.23
in Febribus pestilentialibus uentris in-
flatio quasi tympanites, est signum
malum ualde 1.773.a.30
in Febribus pestilentialibus multiplicata
hypocondriorū tensio 1.781.a.37
in Febribus cholericis urina alba quid
aliquando significet 1.802.b.39
Febriticans puer lactens curetur rectifi-
catione lactis matris 2.27.a.28
Febriticanti appetitus redit cum acce-
ptione panis infusi in aqua frigida 1.
707.a.19
Febriticantium uictus ingrossatur secun-

dum uirtutis tenorem 2.30.a.53
Febriticantium cibatio conueniens, quæ
2.30.b.31
de Febriticantium cibatione, sumpta à
statu morbi indicatione 2.30.b.16
Febriticantium cibatio in generali
2.29.b.32
Febriticantium uentres quare debeant
esse uacui in aduentu paroxysmo-
rum 2.29.b.41
Febriticantibus fructus omnes nocent
cum ebullitione sua, & corruptione
in stomacho 2.25.a.10
Febriticantibus non conueniunt melo-
nes, & similia olera, nisi ubi non est
materia 2.25.a.5
Febriticantibus cibus est amicus & uir-
tuti, & materiei, unde indiget cano-
ne 2.25.a.40
Febriticantibus subtilitatio regiminis in
cibando magis conuenit in statu 2.
30.a.42
Febriens omnis cuius calor innatus est
fortis, & plurimus, aut contra est de
bilis, non potest dimittere cibum
2.31.a.5
Febriens, cui pulsat cor subito, & inua-
dit eum singultus & stringitur uenter,
absq; causa agnita, moritur 2.97.b.1
Febrienti aqua frigida non est prohiben-
da, nisi humor fuerit crudus, & gros-
sus, quia prohibet digestionem 2.
25.b.29
Febrienti propter cholera confert a-
qua frigida, nisi sint stomachus, aut
hepar debile, aut sit in uisceribus apo-
stema aut dolor &c. 2.25.b.35
Febrientem complexionis sicca non ci-
bes penitus, dum non egreditur per
feces 2.29.b.39
Febrienti febre acuta, cum statu propin-
quo, & uirtute consistente cibum om-
nino subtrahes 2.30.b.16
Febrienti syncopali hum. cibus non con-
uenit, quia materia augetur, ex eius
abstinentia uirtus cadit 2.49.a.12
Febrientium cibatio post ponatur in de-
clinatione paroxysmi 2.29.b.47
Febrientium cibatio est subtilis ualde,
& grossa ualde, & media inter istas,
quales autem sint uide 2.29.b.51
Febrientium regimen, & cibatio qualis
esse debeat in quolibet anni tempore
2.30.a.59
Febrientium corpora cholerica, si famē
tolerant, quæ accidentia insequantur
2.30.b.53
Febrientium cibatio indebita ex errore
medici, quæ incommoda producat
2.31.a.35
Febrientium hora cibi sit post teporem
& eradicationem paroxysmi, & ad mi-
nus quattuor horis ante paroxysmum
2.5.a.16
Febrienti cum accidunt apostemata, &
ulcera leuia, deinde destruitur ratio
eius, signum est mortis 2.97.b.28
Febrientium stomachus quibus confor-
tandus 1.701.a.36
Febrientibus, quibus conferat aqua frigi-
da, & quæ iuuamenta inde eueniant,
& de quantitate 2.25.b.45
Febrientibus, quibus non confert aquæ
frigide potus, quæ nocumenta eue-
niant 2.26.a.5
Febrientibus, quibus confert frigida po-
tus post illius assumptionem, præcedē-

tibus suis minoratiuis, postea altera
digestio, & eradictio, seu causæ ab
scissio omnino conuenit 2.26.a.24
Fæx foetida uehementis foetoris unde
1.767.b.36
Fæcis, & uentositatis prohibitio est ma-
ximi nocumenti 1.702.a.15
Fæcis retentionem quæ mala sequantur
1.702.a.16
Fæcis sicca causæ 1.823.b.34
Fæcis retentio quando prolongatur, in-
flatur uenter, & interficit 1.824.b.44
Fæcis exitus inuoluntariè accidit ex ani-
mollificatione 1.849.b.59
Fæcem cholera uehementer exsiccat
1.784.b.10
Fæcem, & phlegma simul soluentes me-
dicinæ 1.831.a.47
Fæcem plurimam cum phlegmate uisco-
so suppositoria eduentia 1.831.b.4
Fæces. uide Egestio
Fæces educit aloe 1.739.a.30
Fæces uentriculi intestinorum, & hepa-
tis iudicia ferre 2.376.a.30
Fæcum minorationis uel augmenti in
dicia 2.376.a.34
Fæci colores quid indicent 2.376.a.46
ex Fæcum substantia indicia 2.376.a.63
Fæcum tarditas 2.376.b.7
Fæcum festinus exitus 2.376.b.13
ex Fæcibus iudicia uaria 2.376.b.23
Felis, seu catti morius, & cura 2.216.
a.35
Fel quomodo effundatur ad stomachum
1.687.b.10
Fel leopardi bibitum est mortale: quod
si pertranseat tres horas, speratur
2.202.a.57
Fellis anatomia 1.781.a.51
Fel, sicut uesica, unam habet tunicam
1.781.b.25
Fel cum cholera non attrahit, quæ ma-
la sequantur 1.781.b.27
Fel leopardi cholera facit 1.783.a.2
Fel uiperæ cholera facit 1.783.a.2
Fel abluens medicamentum 1.785.a.40
Fellis leopardi bibiti cura 2.202.a.58
Fellis canis aquatici bibiti nocumenta
2.202.b.1
Fellis canis aquatici bibiti cura 2.
202.b.5
Fellis meatus cōstipatio quæ mala indu-
cat 1.760.b.7
Fellis iuuamentum 1.781.b.10
Fellis oppilationis causæ 1.783.a.6
Fellis putrefactionem remouens medi-
camentum 1.785.a.40
ad Fel per quam uiam hepar cholera
transmittat 1.740.b.57
in Felle, aut hepate quando cholera re-
tinetur, hepar fit calidius 1.783.a.44
Fella omnia calida, & sicca sunt in quar-
to 1.305.a.17
in Fellibus pluribus cur non fuerit crea-
ta uia ad stomachum 1.781.b.17
Femoris anatome 1.49.b.20
Femoris anatome 1.49.a.37
Femore inflato in hydrope, timetur re-
sudatio 1.770.b.13
Fermentationem medicamentis quibus
uis uirtutem duplicaret 2.340.b.21
Ferri limaturæ, & scoriz nocumenta ex
eorum assumptione 2.194.b.56
Ferri limaturæ assumptæ curatio 2.
194.b.60
Ferri scoriz confectio ad aures 2.
324.a.62

Index

Ferri à magnete attractio 1.742.a.18
 Ferream aquam prodesse 2.350.a.36
 Fibra, vide uillus
 Fictoris apostematum causæ 1.848.a.53
 Fictoris apostemata quom collectionem faciunt, & sunt ulcera, timeatur super ea, quod fiant fistulæ 1.848.a.57
 Ficus sunt uehementis expulsionis ad exteriora & ideo eorum aqua est ualde bona in uariolis 2.73.b.28
 Ficus alimento similes sunt 1.164.b.56
 Ficus generant sanguinem subtilem, expullum ad cutem 2.232.a.25
 Ficus adiuuant generationem pediculorum 2.246.a.59
 Ficus quare generent pediculos 2.232.a.25
 Ficus sicæ restitunt colorem bonum conualecentibus 2.232.a.27
 Ficus sicæ malæ sunt ad ulcera 1.861.b.4
 Ficus in hepate sunt ultimi iuuamenti 1.746.b.10
 Ficus nutrimentum dissoluit cito 1.185.b.64
 Filum ad suenda uulnera quale sit 2.140.a.33
 Fissura cum accidit in loco alborati egrediuntur cum ea intestina plus, & reditus eorum est difficilis 2.139.a.64
 Fissura magna indiget puluillis triangulatis 2.141.a.29
 Fissura aut sit cum detractione nerui, aut sine 2.162.b.23
 Fissura aut sit in longitudine, aut latitudine 2.162.b.25
 Fissuræ laborum causæ 2.244.b.26
 Fissuræ laborum cura 2.244.b.23
 Fissurarum pedum causæ 2.244.b.50
 ad Fissuram incarnandam quæ conueniat 2.141.a.27
 de Fissura unguium 2.252.b.28
 Fissuræ pedum 2.244.b.48
 Fissuræ manuum 2.245.a.30
 Fissurarum pedum cura Auic. 2.245.a.22
 Fissuræ digitorum 2.245.a.35
 Fissurarum causæ diuersæ 2.244.a.57
 Fissurarum omnium causa est siccitas in cute 2.244.a.55
 Fissurarum cura communis 2.244.b.57
 de Fissuris cutis 2.244.b.52
 Fissuris frigoris confert
 Asini carnis, & hepatis cinis cum oleo 1.259.b.59
 Apium siluestre 1.260.a.28
 Aqua marina 1.261.b.24
 Cancris fluuiialis cinis 1.286.a.27
 Oleum cydonii 1.287.a.7
 Fœnugracum cum oleo rosaceo 1.304.a.15
 Cyclaminis decoctio 1.308.a.18
 Fici foliorum succus cum cerato 1.309.b.22
 Faciem rubificat
 Cepe 1.276.a.10
 Cimini aqua 1.281.b.7
 Orobi decoctio 1.319.b.66
 Arum cum uino 1.332.a.20
 Lens cum aqua marina 1.335.b.36
 Olibanum 1.355.b.63
 Pix 1.359.a.56
 Beta 1.380.a.50
 Fisticorum qualitates 2.336.b.4
 Fistula est ulcus profundum cuius caro circumdans est indurata 2.153.a.10

Fistula est sicut canna penetrans in membrum 2.153.a.12
 Fistula est strictum profundum, ut dicunt aliqui 2.153.a.19
 Fistula mala est illa, quæ non sentit 2.153.a.22
 Fistula quedam est æqualis, quedam obliqua 2.153.a.24
 Fistula, quæ uadit ad neruum, dolet uehementer 2.153.a.25
 Fistula aliquando habet orificia plurima 2.153.a.40
 Fistula cum est fraudulenta, curatio eradicationis eius non est nisi abscissio cum aduisione 2.161.a.8
 Fistula antiquata non curatur nisi cum abscissione, & cauterio 2.161.a.10
 Fistula cum impletur radice scolopendriæ, sanatur 2.161.a.47
 Fistula cum impletur elleboro, & dimittitur tribus diebus sanatur 2.161.a.49
 Fistula pastoris calida est, & sicca in principio secundi 1.303.b.25
 Fistula renum quæ mala, & quæ non 1.859.a.53
 Fistula matricis quæ incurabilis 1.934.b.48
 Fistula matricis quæ deterior 1.934.b.51
 Fistulæ humiditas, quæ uadit ad os est subtilior, & declinior ad citrinitatem 2.153.a.32
 Fistulæ quæ uadit ad neruum, humiditas est subtilis tenuis 2.153.a.28
 Fistulæ quæ uadit ad uenas, humiditas est fœx 2.153.a.34
 Fistulæ, quæ peruenit ad carnem humiditas currens est humiditas, uiscosa, grossa, turbida, cruda 2.153.a.39
 Fistulæ cauterium quomodo fiat cum medicinis acutis 2.161.a.17
 Fistulæ recentis curatio 2.161.a.31
 Fistulæ renum curatio 1.861.a.18
 Fistulæ lachrymali confert
 Bulbus cum aceto 1.270.a.28
 Adiantum 1.272.a.27
 Chamædrys 1.280.b.42
 Malua cruda masticata cum sale 1.294.a.27
 Aegilops 1.296.b.49
 Lactucæ syluestris lac 1.337.a.1
 Nucis oleum 1.348.a.18
 Solatrum 1.382.a.38
 ad Fistulam quandoque perducit hæmorrhoidarum curatio 1.844.b.46
 Fistulæ cum uidentur sanari, & non sunt, rescinduntur 2.154.a.41
 Fistulæ facile fiunt ex cauernis, & abscissionibus 2.154.b.15
 Fistulæ sunt ex summa difficilis consolidationis 2.159.b.23
 Fistulæ aut sunt recetes, aut sunt antiquæ 2.160.b.49
 Fistulæ antiquæ sunt difficilis curationis 2.168.b.52
 Fistulæ incurabiles quandoque proueniunt ex renum ulceribus 1.859.a.50
 Fistulæ ani quando fieri timeantur 1.848.a.58
 Fistulæ ani quæ incolumiores, & quæ deteriores 1.850.b.24
 Fistulæ ani penetrantes & non penetrantes quibus signis distinguantur 1.850.b.35
 Fistularum curatio 2.160.b.40
 Fistularum cura diuersificatur 2.160.b.48

Fistularum curatione necessaria est accipio concauitatis illarum cum incisio ne eradicantur ex lateribus cum nouacula aut aliis 2.160.b.54
 Fistularum recentium medicinæ 2.161.a.40
 Fistularum curationis signum 2.161.b.6
 Fistularum duritiei confertur Atramentum factum ex co licinio 1.257.b.11
 Fistularum ani causæ 1.850.b.23
 Fistularum ani differentie 1.850.b.56
 Fistularum ani curatio 1.850.b.56
 Fistularum ani dolori cum quibus succuratur 1.850.b.65
 Fistularum ani penetrantium curatio 1.851.a.7
 Fistularum matricis curatio 1.935.a.3
 Fistularum matricis differentie 1.934.b.37
 Fistularum matricis signa 1.934.b.37
 Fistulas recentes abluentia fortia 1.61.a.33
 Fistulas ani non penetrantes, sine curatione dimittendas 1.850.b.56
 Fistulas ani incarnantia 1.851.a.1
 Fistulis confert urina infantum diu trita in mortario plumbeo 2.161.a.56
 Fistulis confert
 Aloe 1.263.a.44
 Adiantum 1.272.a.15
 Centaurea 1.288.b.35
 Malua masticata cum sale 1.294.a.25
 Elleborus niger 1.301.a.46
 Ireos 1.321.a.54
 Lacticiini radix 1.329.b.22
 Morochthus 1.332.b.56
 Arum 1.332.a.39
 Papyrus in aceto infusus, & exsiccat 1.352.b.27
 tus 1.359.a.22
 Pellis 1.377.b.39
 Sandaraca 1.386.b.9
 Scoria argenti 1.391.a.24
 Parthenium 1.391.a.24
 Fistulis conferentia composita
 Electuarium regum 2.280.b.40
 Oleum regis David 2.301.a.18
 Vnguentum nigrum 2.303.b.15
 Vnguentum apostolorum 2.303.b.60
 Flatus, vide Ventositas
 Flatus expulsionem adiuuant 1.77.a.64
 Flatum dissolutio à frigidityate prohibetur 1.138.a.34
 Flatum signa
 Flauum colorem capillorum quæ faciunt 2.230.a.52
 Fluminum aquam ex motu lunæ accensione, & recessione habere 1.216.a.62
 Fluxus sanguinis narium quandoque consumit materias ægitudinum furoris, & sic sanitas statim 2.81.b.55
 Fluxus sanguinis narium signa propria in crisi uentura 2.83.a.57
 Fluxus sanguinis narium plurimum accidit ei, cuius anni sunt infra triginta 2.83.b.16
 Fluxus sanguinis narium iudicia 2.83.b.16
 Fluxus sanguinis narium est crisis completa pleuretis, & apostematum hepatis, & hypochondriorum, & febris, & censuram 2.83.b.16
 Fluxus

Index

- Fluxus sanguinis narium iuuatius pluri-
mum accidit in imparibus, ut in 3.5.
7. & 9. raro uero in 4. 2.93.b.15
- Fluxus sanguinis narium debilis fluat
cum effusione calidae super caput,
superfluous uero prohibetur cum frigida
&c. 2.93.b.19
- Fluxus sanguinis narium signa in crisi 2.
93.b.36
- Fluxus uentris multus, post signa mala,
& casum uirtutis, absq; leuitate, est si-
gnum mortis 2.94.a.9
- Fluxus uentris cum uentositate signifi-
cat liquefactionem membrorum 2.
94.a.12
- Fluxus uentris niger cum aduisione &
mordicatione, & dolore adurente in
uentre, & pulsu cordis, & syncope sub-
bito accendens, est signum mortis 2.
97.a.29
- Fluxus sanguinis uulnere interio-
rum prohibetur 2.139.a.40
- Fluxus sanguinis a membris diversifica-
tur 2.150.a.44
- Fluxus sanguinis a quibus causis fiat 2.
149.b.54
- Fluxus sanguinis ex arterijs magnus est
timorosus, & interitice secundum plu-
rimum 2.150.a.58
- Fluxus sanguinis artieriarum interdum
retinetur 2.150.a.62
- Fluxus sanguinis artieriarum cranei faci-
lis est retentio 2.150.a.63
- Fluxus sanguinis signa mala 2.150.b.7
- Fluxus omnis sanguinis curatio 2.
150.b.20
- Fluxus sanguinis quibus retinetur 2.
150.b.31
- Fluxus sanguinis quomodo cum caute-
rijs retineatur 2.152.a.12
- Fluxus ad membrum duplici de causa fie-
ri 2.332.a.23
- Frigus quibus in corporibus
febres accendat 2.347.a.26
- Fluxus uentris lauius qualis 1.750.
b.48
- Fluxus uentris alutius quid significet
1.751.a.25
- Fluxus uentris albus, purus, quid signifi-
cet 1.751.a.27
- Fluxus uentris cum succedit aegritudini
longe senis, est timorosum 1.
768.a.3
- Fluxus hepatici senis signa 1.768.a.4
- Fluxus uentris chylosus 1.768.a.49
- Fluxus hepatis carnis signa 1.768.b.50
- Fluxus uentris in hydropo mortalis est
1.770.a.62
- Fluxus uentris quandoque est ualde iu-
uatiuus in hypofarca 1.772.b.19
- Fluxus uentris sanguinolentus longus
1.773.b.4
- Fluxus uentris ex membris causae 1.
798.b.49
- Fluxus uentris sanguineus bonus in sple-
netico 1.790.a.44
- Fluxus uentris sanguineus in splenetico
perseuerans malus 1.790.a.46
- Fluxus uentris omnis aut ex cibarijs, &
aere est, aut ex membris 1.798.b.43
- Fluxus uentris ex membris differentia
1.798.b.46
- Fluxus uentris ab hepate causae 1.798.
b.58
- Fluxus uentris a catharro 1.798.b.62
- Fluxus uentris a cerebro causae 1.798.
b.62
- Fluxus uentris a stomacho causae 1.
799.a.1
- Fluxus uentris qui difficilis curationis
1.799.a.15
- Fluxus uentris ex medicina solutiua 1.
799.a.17
- Fluxus uentris ab intestinis causae 1.
799.b.14
- Fluxus apostemofus est sanior, quam he-
paticus 1.799.b.25
- Fluxus hepaticus qui 1.799.b.23
- Fluxus qui est ex debilitate, est suscepti-
bilior curationis 1.799.b.26
- Fluxus uentris saniosus 1.800.a.52
- Fluxus uentris sanguinis quo tempore
multiplicetur 1.800.b.7
- Fluxus sanguinis per uentrem quandoq;
multiplicatur in regionibus meridio-
nalibus 1.800.b.17
- Fluxus uentris sanguineus quando mul-
tiplicetur 1.800.b.18
- Fluxus uentris sanguineus qui malus 1.
800.b.22
- Fluxus uentris mucosus in quibus febrili-
bus accidat 1.800.b.30
- Fluxus uentris spumofus 1.800.b.33
- Fluxus uentris signa 1.802.b.39
- Fluxus uentris omnis post aegritudinem
subito, est malus, significans mortem
propinquam 1.800.b.50
- Fluxus sanguinis ex uentre fortis unde
1.801.a.9
- Fluxus uentris ex medicina solutiua 1.
801.a.11
- Fluxus uentris a debilitate intestinorum
causae 1.801.a.14
- Fluxus uentris a stomachi debilitate cau-
sae 1.801.a.14
- Fluxus uentris ab intestino recto causae
1.801.a.21
- Fluxus uentris ab ano causae 1.801.a.55
- Fluxus uentris ab ano non oportet, ut re-
tineatur, nisi timeatur casus pulsus, &
uirtutis 1.801.a.61
- Fluxus uentris a toto corpore causae 1.
801.a.64
- Fluxus uentris ex timore 1.801.b.1
- Fluxus uentris qui accidat habenti phthi-
sim 1.801.b.2
- Fluxus uentris eueniens propter prohi-
bitionem penetrationis cibi est oppi-
latius 1.802.a.4
- Fluxus uentris periodicus 1.802.a.6
- Fluxus uentris a cibo causae 1.802.a.13
- Fluxus uentris ab aere causae 1.802.a.44
- Fluxus uentris, uentositas quandoq; cau-
sa 1.802.a.49
- Fluxus uentris omnis qui fit post aegritu-
dinem uehementem, accidens subito,
est significatio mortis 1.802.a.61
- Fluxus uentris lubricatiuus quod differat
a fluxu lubricatiuo stomachi 1.
802.a.64
- Fluxus uentris lubricatiui ab ulcere si-
gna 1.802.b.3
- Fluxus uentris lubricatiui a phlegma-
te uiscoso signa 1.802.b.5
- Fluxus uentris lubricatiui a malitia co-
plexionis signa 1.802.b.9
- Fluxus uentris diuersarum materierum
stante uirtute non esse sistendum 1.
802.b.22
- Fluxus uentris cerebialis quibus signis
differat a stomaticho 1.802.b.43
- Fluxus splenetici plurimum est melan-
cholicum 1.803.a.6
- Fluxus intestinalis signa 1.803.a.13
- Fluxus intestinalis quomodo differat ab
hepatico 1.803.a.15
- Fluxus sanguinis puri ab intestinis signa
1.803.a.27
- Fluxus stomachi sanguinei signa 1.
803.b.60
- Fluxus sanguinis a stomacho signa 1.
803.b.60
- Fluxus sanguineus stomachi qui saluus
1.803.b.65
- Fluxus faecalis signa 1.804.a.2
- Fluxus uentris lubricatiuus quibus si-
gnis differat a lubricitate stomachi
1.804.a.14
- Fluxus uentris ab ulcere signa 1.804.
a.18
- Fluxus uentris a phlegmate uiscoso si-
gna 1.804.a.21
- Fluxus uentris oppilatiui signa 1.804.
a.28
- Fluxus uentris liquefactiui signa 1.
804.a.28
- Fluxus uentris facti a superfluitate, & re-
pletionem signa 1.804.a.42
- Fluxus uentris in nocte plus, est ab hepa-
tis debilitate 1.804.b.22
- Fluxus uentris uniuersalis curatio 1.
804.b.55
- Fluxus uentris in quantum fluxus cum
quibus prohibetur 1.804.b.59
- Fluxus uentris aliquando curatur cum
diureticis 1.804.b.63
- Fluxus uentris aliquando curatur cum
sudorem facientibus 1.804.b.64
- Fluxus uentris curatur aliquando cum
poros dilatantibus 1.804.b.65
- Fluxus uentris aliquando curatur cum
uomitum facientibus 1.804.b.65
- Fluxus uentris a caliditate curatio 1.
805.a.1
- Fluxus uentris a frigiditate curatio 1.
805.a.5
- Fluxus uentris cum tussi curatio 1.
805.a.22
- Fluxus uentris puerorum curatio 1.
805.b.18
- Fluxus uentris uictus ratio 1.806.b.57
- Fluxus hepatici signa 2.14.b.53
- Fluxus hepatici curatio 1.808.a.58
- Fluxus oppilatiui hepatici curatio 1.
808.b.10
- Fluxus oppilatiui in mesaraica curatio
1.808.b.11
- Fluxus hepatici sanguinei, sicut phthisis
curatio est 1.808.b.28
- Fluxus uentris ab ulcere intestinorum
curatio 1.809.a.52
- Fluxus uentris ab ulcere cholerico inte-
stinorum curatio 1.809.a.56
- Fluxus uentris ab ulcere phlegmatico
intestinorum curatio 1.809.a.59
- Fluxus uentris lubricatiui curatio 1.
809.a.4. & b.40
- Fluxus uentris a cholera effusa ad stoma-
chum curatio 1.810.a.2
- Fluxus uentris a cholera effusa ad intesti-
na curatio 1.810.a.2
- Fluxus uentris stomatici a phlegmate
curatio 1.810.a.18
- Fluxus uentris a phlegmate, & cholera
ad stomachum effusis curatio 1.
810.a.32
- Fluxus uentris a melancholia effusa ad
stomachum curatio 1.810.a.38
- Fluxus uentris stomatici ex debilitate
digestiue a frigore, curatio 1.810.
a.49

Fluxus

Index

Fluxus uentris a stomachi uentositate curatio 1.810.a.56
 Fluxus uentris ex corruptione digestionis a calore curatio 1.810.b.8
 Fluxus uentris ex debilitate uirtutis re-tentiu stomachi curatio 1.810.b.14
 Fluxus uentris ex debilitate expulsiu stomachi curatio 1.810.b.4.17
 Fluxus melancolici spleneticus curatio 1.810.b.31
 Fluxus uentris cholericus curatio 1.810.b.23
 Fluxus melancolici stomatici curatio 1.810.b.47
 Fluxus sanguinis absque excoriatione cause 1.811.a.4
 Fluxus sanguinis uirulenti absque exco-riatione curatio 1.811.a.7
 Fluxus sanguinis lotiui curatio 1.811.a.8
 Fluxus sanguinis foeculentis absque exco-riatione curatio 1.811.a.8
 Fluxus sanguinis ex ruptura in uenis in-testinorum quandoque perducit ad ex-coriationem festine 1.811.a.22
 Fluxus sanguinis ex ruptura uenae in-te-stinorum curatio 1.811.a.24
 Fluxus sanguinis ex fistuli curatio 1.811.b.28
 Fluxus uentris facti propter cibos cura-tio 1.815.b.4
 Fluxus cerebialis curatio 1.815.b.64
 Fluxus oppilatiui curatio 1.816.a.55
 Fluxus liquefactiui in phthisi non spe-ratur curatio 1.816.b.44
 Fluxus liquefactiui in hectica non spe-ratur curatio 1.816.b.44
 Fluxus liquefactiuius in hectica qualiter curetur 1.816.b.45
 Fluxus liquefactiui uictus 1.816.b.53
 Fluxus liquefactiui curatio 1.816.b.44
 Fluxus liquefactiuius in phthisi qualiter curetur 1.816.b.45
 Fluxus quandoque prohibetur fluxu 1.817.a.1
 Fluxus prohibetur uomitu 1.817.a.3
 Fluxus facti a spissitudine cutis curatio 1.817.a.14
 Fluxus medicinalis curatio 1.819.a.49
 Fluxus critici curatio 1.819.b.7
 Fluxus critici uictus 1.819.b.11
 Fluxus uentris cholericus est quasi ante cedens ulcerum intestinorum 1.875.b.18
 Fluxus sanguinis enixæ curatio 1.929.b.12
 Fluxus sanguinis qualiter fiat 1.931.a.18
 Fluxus omnis sanguinis incipit paula-tim subtilis 1.931.a.18
 Fluxus sanguinis uictus 1.932.a.12
 Fluxus sanguinis acuti curatio 1.932.a.22
 Fluxus sanguinis narium. uide Narium sanguinis fluxus
 Fluxus hepaticus. Vide hepatica ex-pulso
FLVXVI SANGVINIS
 conferentia composita
 Trochisci de papauere 2.295.b.18
 Trochisci de balauftijs 2.295.b.28
 Trochisci de feminibus 2.296.a.27
 Trochisci Gal. 2.305.b.50
 Trochisci aristomachis 2.305.b.50
 Lohoc de papauere 2.305.b.51
FLVXVI VENTRIS CVM
 sanguine & sanie conferentia composita

Trochisci diaphoramenton 2.307.a.2
 Trochisci de lacca 2.307.a.2
 Fluxi uentris longo nigro medicinx co-ferentes 1.768.b.60
 Fluxui uentris aliquando succedit coli ca uehemens 1.804.b.24
 Fluxui uentris quandoque necessaria sunt narcotica 1.804.b.62
 Fluxui uentris, nocent robur dulcia fa-penunero commouendo sitim 1.805.a.30
 Fluxui alui infantium quomodo succur-rendum 1.157.b.37
 Fluxui uentris confert ouum elixum quandoque, aliquando etiam non con-ferit 1.806.a.55
 Fluxui uentris quod lac conuenientius 1.806.b.66
 Fluxui uentris carnes commodæ, quæ 1.807.a.31
 Fluxui uentris carnes assatæ commodio res 1.807.a.35
 Fluxui uentris pedes animalium uehe-mentis sunt inuagamenti, quum deco-quantur in rizi affato 1.807.a.55
 Fluxui uentris theriaca quandoque con-uenit 1.807.b.54
FLVXVI VENTRIS CON-
 ferentia composita
 Athanasia magna 2.267.a.17
 Confectio 2.271.a.49
 Syrupus de granis myrti 2.287.b.30
 Syrupus de mentha 2.287.b.39
 Syrupus de piris 2.287.b.45
 Syrupus de agresta 2.287.b.66
 Syrupus de fructibus 2.288.a.13
 Cidonia condita 2.291.a.5
 Trochisci de spodio cum sem. acetosæ 2.293.b.11
 Trochisci mezereon 2.295.a.56
 Vnguentum 2.304.b.6
 Confectio Aristomachis 2.317.a.18
 Fluxui uentris ex frigidityte, & uentositate conferentia composita
 Electuarium proprium 2.320.a.26
 Fluxum sanguinis a nare dextra remo-uent uentose 2.150.b.36
 ad Fluxum sanguinis medicinx diuersæ 2.152.b.17
 Fluxum sanguinis sistentia 2.139.a.45
FLVXVM VENTRIS RETI-
 nentia composita
 Tyriaca 2.306.b.57
 Mithridatum 2.306.b.57
 Diacydoniten muschatu 2.306.b.58
 Vnguentum alchindi 2.306.b.58
 Syrupus de agresta 2.306.b.58
 Suffus conueniens cholericis 2.306.b.59
 Pelangios descriptio 2.306.b.60
 Suffus Aristotelis 2.306.b.65
 Miua 2.306.b.62
 Syrupus de malis 2.306.b.62
 Syrupus de mentha 2.306.b.62
 Syrupus de pyris 2.306.b.63
 Cydonia condita 2.306.b.63
 Trochisci de balauftijs 2.306.b.63
 Trochisci de spodio 2.306.b.64
 Trochisci de feminibus 2.306.b.64
 Trochisci de diaphoramenton 2.306.b.6
 Trochisci disti piper 2.317.a.3
 Suffus 2.320.a.14
 Syrupus de fructibus 2.320.a.36
 Trochisci alfenginati 2.320.b.10
 Clytere 2.320.b.27

FLVXVM SANGVINIS

mulierum retinentia composita
 Trochisci de feminibus 2.296.a.27
 Fluxum uentris non statim esse retinen-dum 1.751.b.43
 Fluxum uentris retinet balneum 1.805.a.32
 Fluxum uentris retinet fricatio 1.805.a.33
 Fluxum uentris retinet uentose uentri appositæ 1.805.a.37
 Fluxum uentris, & excoriationem uen-tose quatuor horis restringunt 1.805.a.40
 Fluxum uentris retinentia 1.805.a.42
 ad Fluxum stomacum confringendum est feminum necessitas 1.806.a.50
 Fluxum uentris remouent syrupi, quo-rum affatio iterata est 1.806.a.53
 Fluxum lotium difficilem sanant passæ pingues 1.808.b.14
 Fluxum retinet lac recenter mulctum decoctum 1.820.a.34
 Fluxum sanguinis quæ mala insequantur 1.931.a.27
 de Fluxu sanguinis 2.149.b.50
 de Fluxu uentris, uide Ventris fluxum
 de Fluxu muliebri, uide Matricis cysum
 Fluxu sanguinis narium crises in quibus-dam morbis fiunt, in quibusdam non 2.82.a.52
 Fluxu sanguinis narium, quæ apostema-ta faciunt crissim, & quæ non, uide 2.93.b.27
 Frigore quæ corpora fortiora reddantur 2.347.a.30
 Frigore quomodo particulæ putrescant 2.347.a.42
 de Fluxu uentris aliquorum opinio im-probat 1.751.a.21
 in Fluxu uentris longo nigro parum ha-betur spei 1.768.b.57
 ex Fluxu uentris hydrops 1.799.a.14
 in Fluxu uentris eructatio acetosa quæ doq; laudabilis 1.799.a.31
 a Fluxu uentris cholericus ulcus intelli-gitur 1.800.a.22
 a Fluxu uentris melancolico ulcus inte-stinorum generatur in quadraginta diebus 1.800.a.14
 a Fluxu uentris baurachio ulcus intelli-gitur generatur in mense 1.800.a.14
 in Fluxu uentris singultus significatio mala 1.802.b.13
 in Fluxu exitus corticum sine excoriatione, significat quod est in stomacho 1.803.a.37
 in quo Fluxu mors accidat 1.804.a.9
 Fluxu uentris restricto corpus non reci-pere cibum signa 1.804.b.15
 in Fluxu uentris, qui ascendat in die plu-rimam in nocte, eius causam esse a sto-machi debilitate significatur 1.804.b.19
 in Fluxu uentris, dormire est ex rebus magis inuacuis ei 1.805.a.21
 in Fluxu uentris incipiendum esse a me-dicinis simplicibus postea ad compo-sitas accedendum 1.805.a.52
 in Fluxu uentris restringendo uncti-ca-sci affati est fortior omni re 1.805.b.17
 in Fluxu uentris cur narcotica quando-que necessaria 1.806.a.59
 in Fluxu

Index

in Fluxu uentris in narcoticis est timor
1.806.a.59
in Fluxu uentris narcotica non admini-
strentur,quandiu ab illis exculatio ef-
se potest 1.806.a.64
in Fluxu uentris narcotica quum sunt ne-
cessaria,qualia exhibenda 1.806.a.66
Fluxu uentris affecti oportet,ut non su-
mant in potu, nisi frigidum, quale-
cunq; sit 1.807.a.26
Fluxu uentris laborantes uident fructus
omnino, quamuis sint stiptici 1.
807.a.57
in Fluxu hepatico oppilatio error est
dare constipatiua 1.808.b.2
in Fluxu hepatico in principio dandum
non esse panem 1.808.b.17
in Fluxu uentris uirtutis casus curatio
1.809.b.49
in Fluxu algaris reubarbaro inest pro-
prietas mirabilis 1.812.a.53
Fluxu prohibetur uomitus 1.817.a.2
Fluxionem frigiditas triplici de causa
repellit,& quia materiam in crassat,&
quia poros densat, & quia calorem
extinguit,a quo fit attractio 1.812.a.43
Fluxiones adiuuat balneum 1.111.a.6
Foca quid sit 2.347.a.5
Focha Aui.ac coitum 2.289.b.49
Focha potus quid noceat praefertim ner-
uis,& remedia 2.357.b.60
Facile superius 1.47.a.5
Facile inferius 1.47.a.6
Facile superius 1.47.a.44
Facile inferius 1.47.a.49
Facilis superioris usus 1.47.a.8
Facilis inferioris usus 1.47.a.10
Facilius fractura foedior, est facilius
inferioris 2.175.b.44
Fomentatio quandoque commouet do-
lorem uehementem 1.829.b.20
in Fomentis,atque emplastris adhiben-
dis quid obseruandum 1.657.b.45
Fontium aquae meliores alijs sunt, sed
non omnium 1.106.b.6
Foemina penitus est difficilius partus,
quam masculus 1.926.b.17
Foeminae sperma secundum philosophu
ingredi ad generationem membroru
1.937.b.38
Foeminae propter frigiditatem & ocium
scatent excrementis 1.19.b.16
Foeminae pingues non concipiunt 2.
250.b.27
Foeminarum carnis substantia est rarior
1.19.b.18
Foemineitatis signa 1.916.b.24
Foeminas frigidiores esse temperamenti
quam mares 1.19.b.4
Foeniculum siluestre est calidum, & sic-
cum in tertio. Hortulani caliditas est
in secundo 1.308.b.28
Foeniculi superiora conferunt in empla-
stris stomachi frigidi, & calidi 1.
705.b.2
Foenugræcum assumptum facit odorem
corporis horribilem 2.245.a.60
Foenugræcum facit foetere sudorem, &
urinam, & delet foetorem egestionis
2.246.a.25
Foenugræcum est calidum in fine primi,
sicum in primo 1.304.a.5
Foenugræcum debilitat stomachum 1.
702.a.35
Foenugræci aqua ualde partum alleuiat
1.928.b.46
Foetor ascellarum est ex reliquijs uesti-

giorum spermatidis, secundum aliquos
2.245.b.27
Foetor ascellarum quomodo generetur
2.245.b.32
Foetor stercoris, & uentositatis sit causa
putrefactionis humorum 2.246.a.18
Foetoris ascellarum cura 2.245.b.35
Foetoris stercoris,& uentositatis cura
2.246.a.15
Foetoris stercoris, & uentositatis causæ
2.246.a.18
Foetoris urinae causæ & cura 2.246.a.31
Foetus ob imaginationem quandoque ua-
riè afficitur 1.102.b.9
Foetus in octo mensibus natus non uiuit
1.908.b.22
Foetus continetur tribus panniculis 1.
908.b.43
Foetus qui difficulter oriatur 1.
926.b.16
Foetus patri, uel matri assimilatione un-
de 1.909.b.12
Foetus paruitatis causæ 1.909.b.37
Foetus egressio qualiter fiat 1.910.b.11
Foetus qualiter iaceat in matrice 1.
910.b.20
Foetus debilitatis, & morituri signa 1.
918.a.14
Foetus debilis signa 1.921.a.4
Foetus mortui signa 1.921.a.20
Foetus mortui extractio 1.923.a.39
Foetus extractionis mulieri insalubris
signa 1.923.a.43
Foetus extractionis mulieri salubris si-
gna 1.923.a.51
Foetus grauitas facit possidere scissu-
ram in uesica 1.925.a.27
Foetus exitus mali formæ quandoque in-
terficiunt foetum,& matrè 1.926.a.47
Foetus, cuius gemini pedes ante caput
egrediuntur, reductio 1.928.a.34
Foetus super latus egredientis reductio
1.928.a.56
Foetus uentris sordes mundificat
Cuscute 1.281.a.50
Foetum extrahit omnes medicinae, quæ
uermes, & ascarides educunt 1.
928.b.36
Foetum interficientia 1.922.a.56
Foetum mortuum extrahentia 1.922
b.39.44
Foetum extrahunt
Aristolochia 1.258.a.66
Hartanitia 1.262.b.21
Abrotanum 1.264.a.21.1.269.a.64
Ballamum 1.268.b.49
Bdellium 1.273.b.65
Chamæmilla 1.275.b.44
Castoreum 1.277.a.23
Cicer 1.279.b.41
Chamædris 1.280.b.49
Struthium 1.281.a.7
Centauræa 1.288.b.51
Aspalatus 1.296.a.18
Vitis albæ radix 1.307.a.16
Cyclamen 1.308.a.51
Gentianæ radix 1.311.b.11
Galbanum 1.315.b.12
Mandragoræ lachrima 1.322.b.50
Ladanum 1.330.a.37
Arum 1.332.a.58
Lilij radix 1.335.a.14
Lupinus cum ruta, & pipere, aut myr-
rha, & melle 1.336.b.24
Lactuca asini 1.337.a.63
Myrrha 1.344.a.30
Nasturtium 1.349.a.46

Narcissus cum aqua mellis 1.349.b.25
Symplicium 1.350.a.33
Gumma oliui 1.355.b.16
Piper 1.362.a.60
Rubea tinctorum 1.367.b.37
Sesami infusio 1.381.b.36
Thymum 1.389.b.64

FOETVM INTERFICIT

Calamentum cum melle 1.287.b.53
Cordumeni fumus 1.288.a.44
Cedrus 1.289.a.64
Costus 1.289.b.39
Cucumeris asinini succus suppositus
1.392.b.19
Vitis albæ radix 1.307.a.15
Cyclamen 1.308.a.51
Lactuca asini 1.337.a.63
Lauri cortex 1.338.a.1
Opopanax,& proprie radix eius
1.353.b.5
Serapinum 1.379.a.50
Foetum conseruantia composita
Trochisci 2.245.b.9
Suffus 2.307.a.59
Tyriaca 2.307.a.60
Mithridatum 2.307.a.60
Sceliche 2.307.a.61
Alcalcatarahan 2.307.a.62
Fermos 2.307.a.62
Forma mixti ex quibus, & quomodo co-
stituitur 2.324.a.20
Formæ, & coloris signa mala in crisi 2.
87.a.53
a Forma iacendi signa mala sumpta in
crisi 2.89.b.26
Formatio membrorum ex qua ui proue-
niat 1.76.b.20
Formationem corrumpentes causæ quæ
1.113.a.24
Formatrix uis quæ 1.76.b.16
Formatiua uirtus est ministrata 1.76.
a.22
Formatiua uirtus est de secretis Dei 1.
910.b.43
Formatiua uirtutis actio 1.907.a.56
Formatiua uirtutis munus 1.910.b.40
Formatiuam uirtutem esse in spermate
masculi, & foeminae 1.888.a.46
Formatiuam uirtutem inesse spermati
masculino philosophos uoluisse 1.
888.a.55
Formica ambulatiua fit a cholera subri-
li 2.105.a.8
Formica corrosiua est mala & fit a cho-
lera 2.105.a.9
Formica miliaris fit ex cholera grossio-
re, & minus calida in profundiori lo-
co, quam prima in cute 2.105.a.10
Formica miliaris est minoris inflamma-
tionis, & tardioris resolutionis 2.
205.a.13
Formica corrosiua fit à materia grossio-
ri & deteriori 2.105.a.15
Formica miliaris 2.110.a.50
Formica omnis facit sentire sicut pun-
cturam formicæ 2.110.a.59
Formica cum non curatur cum euacua-
tione, redit ex alio loco cum nocumē-
to 2.110.b.42
Formica corrosiua alienetur ab hume-
ctatione 2.110.b.50
Formica est apostema in cute ambula-
tiuum, quod non habet latitudinem
2.110.a.60
Formica alia est miliaris, alia corrosiua
2.110.a.62
Formica

Formica

Index

Formica ambulatua nominatur a Gal. ul-
cus corrosiuium 2.153.b.7
Formica uolans qualis 2.221.a.44
Formica curatio 1.220.a.6
Formica color est decliuus ad citrinita-
tem 2.110.a.54
Formica forma quæ 2.110.a.56
Formica cura, & similia 2.110.b.40
Formica conferentia medicamenta 2.
110.b.54
Formica miliaris cura 2.111.a.20
Formica speciebus aliquando sunt febres
male pernitiose 2.111.b.24
Formica causa 1.715.b.45
Formica causa 1.781.b.34
Formica quibus effugentur 2.206.b.30

Formicæ conferunt

Amigdalæ 1.261.a.8
Acetum 1.266.b.9
Camepytheos 1.280.b.2
Cupressi folia recentia, & eius nux
1.285.b.61
Oleum cydonii 1.287.a.8
Chalcitis 1.290.a.62
Malua 1.294.a.20
Chelidonium maius cum uino 1.
294.b.8
Parietariæ succus cum cerusa 1.
319.a.28
Lycium 1.326.a.57
Plantago 1.331.b.3
Lens cum aqua marina 1.335.b.35
Myrtus 1.338.b.37
Muscus 1.339.b.66
Oliuæ syluestres 1.355.a.16
Oliuarum syluestriū folia 1.355.a.25
Pisyllium cum aceto 1.357.b.65
Pix 1.359.a.63
Pentaphyllon coctum cum aceto 1.
360.b.34
Ruta cum aceto, & cerusa 1.366.b.63
Rubi folia 1.366.a.55
Solatri aqua cum cerusa, & oleo rosa-
to 1.382.a.27
Cicutæ succus 1.384.a.64
Salicis cinis cum aceto 1.386.a.46
Testiculus canis 1.390.a.54
Virga pastoris 1.394.a.32
de Fractura 2.175.a.33
Fractura quid sit, quid ruptura, fixura, &
punctura 2.371.b.22
Fractura est solutio cōiunitatis propria
ossibus 2.175.a.35
Fractura ossium deterior est ad interio-
ra 2.175.b.18
Fractura quandoque est sparsa, & quan-
doque non est sparsa 2.175.
a. 37
Fractura coxæ, & cruris est facilior 2.
175.b.46
Fractura æqualis, quandoque accidit in
latitudine, quandoque in longitudine
2.175.a.41
Fractura completa quæ 2.175.a.54
Fractura ut declinet ad exteriora, secun-
dum Hip. melius est, quàm ut declinet
ad interiora 2.175.a.63
Fractura prauior quæ sit 2.175.b.8
Fractura ossium possibile est in infanti-
bus, ut restitueretur 2.175.b.33
Fractura ossium in quibus non restitue-
tur 2.175.b.35
Fractura ossium, in quibus membris ma-
gis inobediens sit ad restitutionem
2.175.b.40
Fractura foedior fociolum, est facilius in

ferioris 2.175.b.44
Fractura, & uulnera cum aggregantur,
tunc non est possibile, ut differatur re-
stauratio, usque quo sanentur uulnera,
quia os induratur 2.176.b.4
Fractura quando non restauranda est 2.
2.176.b.9
Fractura in longitudine quomodo cure-
tur 2.176.b.39
Fractura cum restauratur quale ligamen-
tum conueniat membro 2.177.a.4
Fractura ubi fuerit cum ulcere, nō appro-
pinquat ceratum 2.178.b.38
Fractura cum uulnere, & cura eius
2.180.a.25
in Fractura uulnus si dimittatur discoo-
pum quæ accidant 2.180.b.36
Fractura mandibulæ, & eius cura 2.
186.b.20
Fractura nasi, & eius cura 2.187.a.3
Fractura furculæ, & eius cura 2.187.b.5
Fractura spatulæ, & eius cura 2.188.a.17
Fractura calsi, & eius cura 2.188.a.43
Fractura costarū, & curatio 2.188.a.63
Fractura spondilium, & eius cura 2.
188.b.43
Fractura parum accidit rotunditatibus
spondilium 2.188.b.46
Fractura si accidat spondili colli, sequitur
mors 2.188.b.50
Fractura adiutorij, & eius curatio 2.
189.a.8
Fractura brachij restauratur circiter 28.
dies 2.189.b.47
Fractura brachij, & eius curatio 2.
189.b.1
Fractura digitorū, & curatio 2.189.b.58
Fractura rascetæ 2.189.b.50
Fractura ossis lati, & anchæ, & curatio
2.190.a.17
Fractura ossis lati, & curatio 2.190.a.17
Fractura coxæ, & eius cura 2.190.a.48
Fractura rotulæ poplitis, & eius cura 2.
190.b.55
Fractura cruris, & curatio 2.191.a.1
Fractura calcanei 2.191.a.20
Fractura tali est praua, & eius curatio est
difficilis 2.191.a.30
Fractura tali quandoque perducit ad æ-
gritudines magnas ex febre, permittit
ne rationis, tremore & spasmus 2.
191.a.37
Fractura digiti pedis, & curatio 2.
191.a.50
Fractura prauioris incarnationis 2.
175.b.11
Fractura accidunt quandoque uulnera,
& fluxus sanguinis, & apostema, & at-
tritio 2.175.b.23
Fractura magnæ locus quandoque scitur
per dolorem 2.175.b.28
Fractura puerorum apparent per dolo-
rem, & apostema 2.175.b.30
Fractura membrorum diuersificatur in
spatio restitutionis 2.175.b.48
Fractura restitutione membri sius qua-
lis esse debeat 2.175.b.54
Fractura restitutione in osse, quæ cau-
sæ impediunt 2.175.b.58
Fractura restitutionem, significat ap-
paritio sanguinis, ueluti superflui 2.
175.b.65
Fractura restitutio, & ligatura, quomo-
do fiant 2.176.a.10
Fractura cum iungitur attritio, quid agē-
dum sit 2.176.b.14
Fractura cum accidit pruritus ex strictu-

ra, quid agendum 2.176.b.23
Fractura cum frustis ossium curatio 2.
177.a.14
Fractura ossium restitutioni conueniē-
tia instrumenta, quæ sint 2.177.a.39
Fractura cum dislocatione, & fissura cu-
ratio 2.177.b.4
Fractura restitutionis admonitio 2.
177.b.10
Fractura restitutione non confidendum
in æquatione sensata per manum ante
complementum sanitatis 2.177.b.27
Fractura restitutio quanto plus elonga-
tur, tanto est eius introitus difficilior
2.177.b.47
Fractura restitutioni conuenientia liga-
menta, & hastellæ 2.178.a.10
Fractura restitutioni omni suspensio est
mala 2.178.a.2
Fractura ligamenti qualitas 2.178.b.6
Fractura ligamenta quibus medicamen-
tis adiuvanda ex sententia Hip. 2.
178.b.30
Fractura restitutione hastellæ quales
sint 2.179.b.7
Fractura restitutione quomodo admi-
nistrentur hastellæ, & quando 2.
179.b.36
Fractura cum est attritio, & timeatur
mors membri, tunc scalpelleur 2.
180.b.28
Fractura restitutione, si erretur in liga-
mento, quæ inconuenientia accidant
2.180.b.32
Fractura malæ restitutæ curatio 2.
180.b.43
Fractura epithemata diuersa 2.181.a.10
Fractura conferentia epithemata, & re-
stificancia pruritum 2.181.a.20
Fractura inuamenta ex aqua calida 2.
181.a.35
Fractura partes ubi multiplicentur non
administrentur cerata 2.181.a.36
Fractura restitutione, quæ leniant duri-
tiem iuncturarum 2.181.b.1
Fractura restitutione, quando & quo-
modo conueniant aqua calida, & oleū
2.182.a.3
Fractura cranei dispositiones, quæ sint
considerande 2.183.a.8
Fractura cranei cura 2.183.a.32
Fractura restitutionis cibatio 2.182.
a. 48
Fractura cranei, quæ accidunt 2.182.b.56
Fractura costarum signa 2.188.b.3
Fractura restitutionem fortem faciunt
aque æreæ ferreæ, & salis 1.111.a.24
Fracturam cum inuenit restitutor, si nō
exquisitè operatur in ea deumparatur
membrum, & si exquisitè operatur per-
ducit ad spasium 2.177.b.30
Fracturam restaurandi preparatio 2.
177.b.55
ad Fracturam mumia est medicina mira-
bilis 2.182.b.20
Fracturam consequentia 2.391.a.5
Fracturam curandi ratio 2.191.a.50
de Fractura tali 2.182.b.48
de Fractura cranei 2.176.a.20
Fracturam ossium regimen 2.176.a.20
Fracturam differentia diuersa 2.
175.a.36
Fracturati diuersa nomina 2.175.a.46
Fracturis ossium conferentia
composita 2.269.b.60
Alchelhelegi magnū 2.275.a.64
Hiera Andromachi 2.275.a.64
Frigus

Index

- Frigus & maxime febrium quale 2.
 23.a.19
 Frigus febrium fit propter illud, quod ad
 huc non putruit 2.45.b.47
 Frigus condensat poros, & redire facit
 materias retro 2.73.b.48
 Frigus naturales facultates non adiuvat
 nisi per accedens 1.77.b.5
 Frigus uehementis impedit crifum com-
 pletam 2.80.b.43
 Frigus exteriorum, & aduftio interio-
 rum, cum aggregantur in febre conti-
 nua, cum uehementia fitis, tunc signū
 est mortale 2.97.a.23
 Frigus quod cōgelat, exficcat 1.113.a.9
 Frigus in corpore operationes quas ef-
 ficat 2.347.a.15
 Frigus quē laxit, ei conferunt
 Oleum de lilio, & de anetho 1.
 354.a.50
 Frigus uehementius pertinet appetitui
 1.706.a.31
 Frigus accidere facit fingulum tribus
 modis 1.737.b.59
 Frigus aggregat 1.802.a.46
 Frigus confringit 1.802.a.46
 Frigus expellit humores ad interiora 1.
 818.a.49
 Frigus nocet tenafmoni 1.819.b.65
 Frigus prouocat multoties, quia cōftrin-
 git, & calefacit uentrem 1.884.a.24
 Frigus prohibet generationem uentofi-
 tatis 1.891.b.25
 Frigoris iniuriam forbitionibus auferri
 1.347.b.3
 Frigoris extremitatum febrientium regi-
 men 2.37.b.3
 Frigori quibus obfistatur 2.347.a.20
 Frigori quibus succurrendū 2.383.b.50
 Frigori conferentia composita
 Confectio philofophorū 2.260.a.10
 Confectio algere 2.261.b.28
 Sagzene magna 2.265.a.2
 Arifton magnum 2.265.b.50
 Confectio de allijs 2.266.b.47
 Medicina dicta donū Dei 2.271.b.27
 Diapipereon 2.277.a.60
 Diaphœnicon 1.278.a.26
 Conferentia composita
 Elecfuarium anacardium 2.278.b.26
 Scoria decocta 2.297.a.59
 Elecfuarium Cafaris 2.282.a.26
 Elecfuarium regum 2.280.b.42
 Baucia condita 2.291.a.26
 Sal folutius 2.298.b.10
 Oleum de abfinthio 2.300.b.17
 Oleum alchechengi 2.302.b.10
 Frigori periodico conferentia
 composita
 Theriaca magna 2.256.a.41
 Mithridatum 2.258.a.47
 Confectio de affa 2.268.b.24
 de Frigore tertianæ, uide Tertianæ
 Frigus
 Frigidum confringit 1.807.a.27
 Frigidū & humidū corporis habitudo 2.
 368.a.31
 Frigidi temperamenti figna 2.368.a.38
 Frigide rei obuiare humectat 1.112.b.60
 Frigida potus frequens neruis obesse
 2.382.b.50
 Frigida colicæ cura 1.829.a.55
 Frigida complexionī conferen-
 tia composita
 Confectio zehemirem magnum 2.
 262.b.4
 Confectio anacardi 2.265.b.10
 Alchelchelengi magnum 2.269.b.62
 Oleum de abfinthio 2.300.b.17
 Frigida actū percipiunt ftomachum 1.
 817.b.63
 Frigida actū conueniunt plurimis chole-
 ricis 1.817.b.64
 Frigidarum corporis partium ordo 1.
 16.b.28
 Frigiditas maior quam debet, facit cor-
 pus humidius quam oportet 1.
 13.b.43
 Frigiditas naturalibus facultatibus per
 fe contraria est omnibus, per accedens
 tamen quandoque alicui earum fer-
 uit 1.77.a.42
 Frigiditas paralyticum facit 1.77.a.55
 Frigiditas mortificat & omnes operatio-
 nes prohibet 1.77.a.56
 Frigiditas retentioni confert per acci-
 dens 1.77.a.56
 Frigiditas expulfionem adiuvat 1.
 77.a.63
 Frigiditas incrassat 1.77.a.64
 Frigiditas flatuum diffolutionem prohi-
 bet 1.77.a.64
 Frigiditas expultricem uim adiuvat, &
 repellit 1.81.a.40
 Frigiditas fluxionem prohibet triplici
 de caufa, & quia materiā incrassat, &
 quia poros aftringit, & quia calorem
 extinguit a quo fit attractio 1.
 812.a.43
 Frigiditas quælibet non humectat 1.
 89.a.65
 Frigiditas accidētalis fortis medicamen-
 to fortis calefactionis calfacienda est
 1.187.a.42
 Frigiditas fuperflua mors est caloris in-
 nati, aut ei propinqua 1.191.b.40
 Frigiditas quando destruat appetitum
 1.706.a.40
 Frigiditas cur excitat appetitum 2.706.
 a.38
 Frigiditatis augendæ caufe 1.191.b.4
 Frigiditatis caufæ omnes fuperflua, quan-
 doq; in humectando inuāt 1.191.b.49
 Frigiditatem ficcitas confirmat magis
 quam humiditas 1.191.b.45
 Frigefactia, uide infrigidantia
 Fricatio aperit poros habentis oppila-
 tionem 2.110.b.36
 Fricatio temperata humectat 1.112.a.26
 Fricatio mollis laxat 1.163.a.10
 Fricatio dura extendit uel infpiffat 1.
 143.a.10
 Fricatio multa macrefcere facit 1.
 163.a.13
 Fricatio temperata ingroffat 1.163.a.13
 Fricatio afpera fanguinem ad exteriora
 uelociter trahit 1.163.a.15
 Fricatio lenis fanguinem aggregat & in
 membro continet 1.163.a.17
 Fricatio preparatoria ad exercitiū quæ
 1.163.a.22
 Fricatio exercitiū fequens 1.163.a.25
 Fricatio reductionis quæ 1.163.a.25
 Fricatio lafitudinem auertens quæ 1.
 163.a.28
 Fricatio dura & afpera pueros ab aug-
 mento prohibet 1.163.a.35
 Fricatio reductionis est ueluti ultima
 pars exercitiij 1.163.a.48
 Fricatio dormiendi tempore quandoq;
 iuuat 1.163.b.11
 Fricatio extremitatum est ex eis, quæ ui-
 uificant calorem innatum 1.677.b.53
 Fricatio retinet fluxum uentris 1.
 805.a.33
 Frixio prohibet confortationem carnis,
 & multitudinem nutrimenti eius 1.
 895.a.32
 Fricationis utilitas quæ expofcitur 1.
 163.a.22
 Fricationis durius error minor est quā
 mollioris 1.163.a.37
 Fricationis fuperflua nocumenta, & co-
 rum curatio 2.350.a.62
 Fricationum ufus 1.163.a.10
 Fricationum differentia 1.163.a.10
 Fricationum paria funt nouem 1.163.
 a.14
 Fricatione reductionis quæ obseruan-
 da 1.163.a.49
 Fricationibus multoties attrahitur mate-
 ria ad exteriora corporis 1.805.a.35
 Fricandi melior modus 2.53.a.35
 Frixia tarde nutriunt 1.185.b.59
 in Fronte qualis fectio facienda 1.
 221.a.2
 Frōtis mufculorum anatome 1.52.b.12
 Frumentum est uifcofum 1.746.a.1
 Frumentum est calidum, & temperatum
 in humiditate, & ficcitate, & ipfius fue-
 cus declinat ad ficcitatē 1.303.b.42
 Frumentum quod melius 1.303.b.38
 Fructus & olera dimittenda fanitatis cō-
 feruatori 1.164.b.43
 Fructus alimento magis fimiles qui 1.
 164.b.56
 Fructus recentes quibus funt boni 1.
 167.b.66
 Fructus recentes ante comefitionem affu-
 mi 1.168.a.2
 Fructus qui comedit oportet ut poft ip-
 fos incedat, deinde aliquid comedat
 ut labantur 1.168.a.26
 Fructus autumnales cauendi 1.180.b.34
 Fructus congelati quomodo reftituan-
 tur 1.184.a.22
 Fructus cibi funt multæ quantitatē &
 pauci nutrimenti 1.185.b.12
 Fructus funt uaporofi 1.688.a.40
 Fructuum fuccus fanguinem aquofum
 & putrefactioni aptum faciunt 1.
 168.a.7
 Fructuum medullarum rancidarum no-
 cumenta, & cura 2.198.a.60
 Fructibus recentibus utentes multum,
 febribus apti funt 1.168.a.12
 ex Fructibus omne, quod feruet in ftoma-
 cho, conturbat 1.737.a.4
 de Fugille 2.123.a.60
 Fugille est apofteffa glandofum, quod
 fit poft aurem 2.123.a.60
 Fugillæ cura 2.123.a.64
 Fumus est fubftantia terrea fubtilis 1.
 303.b.3
 Fumofæ eructationis curatio 1.721.
 b.13
 Fumofæ terræ 1.201.a.64
 Fumus terræ est frigidus in primo, & fic-
 cus in fecundo 1.308.b.61
 Fumoterræ quid fubftituendum 1.
 309.a.9
 Fungi mali nafcuntur apud lapides uene-
 nolorum, & apud arbores fortis quali-
 tatis 2.200.a.45
 Fungi nigri, uirides, & coloris pauonis
 omnes funt mali 2.200.a.50
 Fungi faciunt accidere ftrangulationem,
 conftrictionem anhelitus, & inflatio-
 nem uentris

Index

nem nentris 2.200.2.56
Fungi frigidi sunt in fine tertii humidi in principio eius 1.307.b.3
Fungorum nocumenta 2.200.2.49
Fungorum nocumentum, aut est perge-
nus eorum, quoniam de eis sunt, qui
sunt mortales, aut propter multam co-
mestionem ex eis 2.200.2.42
Fungorum assumptorum cura 2.200.
3.55
Fungorum theriaca sunt pyra 2.200.
a.58
Fungorum theriaca est mel 2.200.2.62
Fungorum rectificatio 2.307.b.6

Fungorum nocumento confert
Baurach 1.269.b.54
Calcanthum 1.290.2.51
Oleum de lilio 1.335.2.26
Pyrorum cinis & pyra 1.360.2.46
Raphanus 1.368.2.24
Stercus gallinarum 1.375.2.47
Sal cum oxymelle 1.377.b.5
Furcula facta est foli homini inter reli-
qua animalia 2.169.b.33
Furcula cum frangitur ad interiora, pra-
ua fit eius cura 2.175.b.42
Furcula quare frangatur 1.187.b.5
Furcula anatome 1.45.b.60
de Furculæ dislocatione 2.169.b.20
Furculæ fractura, & eius cura 2.187.b.5
Furculæ restitutio est difficilis 2.
187.b.9
Furfur capitis quid 2.231.a.10
Furfur aliquando est malus ualde perdu-
cens ad ulcerationem 2.231.a.32
Furfur calidus est, & sicus in primo 1.
305.b.31
Furfuris capitis causæ 231.a.17
Furfuris medicinz leues, absque mordi-
catione 2.231.a.40
Furfuris medicinz fortiores 2.231.b.4
Furfures quomodo generentur 2.
246.a.45
Furfurum curatio 2.231.a.25
Furfurum causæ appropinquant causis
scabiei 2.240.b.63
de Furfuribus capitis 2.231.a.7

FURFURES REMOVENT

Amigdalæ cum uino 1.261.a.14
Baurach 1.269.b.36
Bulbus 1.270.a.23
Batecha 1.270.b.52
Adiantum cinis 1.272.a.26
Caulis 1.282.b.12
Cannabis foliorum succus 1.291.
a.27
Foenugrecum 1.304.a.26
Fel bouinum cum nitro, & chimolea
1.305.a.46
Salicis decoctio 1.316.b.44
Cardui aqua 1.318.b.19
Oleum lili 1.335.a.3

Febrem tertianam sanant

Araneæ tela 1.261.b.56
Plantaginis radix 1.331.b.35
Myrtus 1.338.b.54
Oleum amigdalinum 1.354.a.38
Oleum de foenugreco 1.354.b.1
Olibanum cum nitro 1.356.a.4
Stercus lupi 1.372.b.47
Bete aqua 1.380.a.63
Sesamum 1.381.b.10
Febribus melancholicis confert
Nigella 1.351.b.5

Urina cameli, & tauri 1.392.a.22
Vitrum 1.393.a.28
Febri quotidianæ confert
Pentaphyllonis folia 1.360.b.53
de Furunculo. Vide Aldemenul
Furunculos cur triticum mansum curat
1.28.b.17
Furunculis conferentia
composita
Emplastrum Andromachi 2.304.
a.29

G

Alanga est calidum, & sicum in
secundo 1.316.a.39
Galange est calidum, & sicum
1.293.b.1
Galbanum est calidum in secundo, exic-
catum in tertio 1.315.a.59
Galeatæ pansioni conferunt
Cucumer asinus 1.292.a.54
Mumia 1.343.a.62
Stercus columbarum 1.374.b.56
Galenus cum de elementis egit, egit non
ut medicus, sed ut philosophus 1.
8.b.16
Galenus contra eos, qui tenent, quod
arteria non incarnatur 150.a.35
Galen. nominauit ulcera corrosua igne
perficum, & formicam ambulatiuam
2.153.b.6
Galenus non seuit, an faciat incurere
incisio uenarum post aures sterilitatē
1.888.b.38
Galenus confectio, & eius iuuamenta 2.
263.a.58
Galenus confectio alia 2.263.b.11
Galie est calida in primo, sicca in secun-
do 1.315.a.17
Gallæ sunt frigide in primo, humidæ in
secundo 1.314.b.60
Gallina caro est impinguatua 2.247.
b.66
Gallinarum ius nutrit magis quam ius
pullorum 1.168.b.59
Gallinarum uentres sunt suauis, & hepa-
ta eorum sunt bona, suauia in cibo, &
boni humoris 1.284.a.52
Gallinarum uentrium pellis intrinseca
stomacho confert 1.701.a.42
Gallum siuefrem esse phasianum maseu-
lum creditur Auic. 2.256.a.28
Galli adeps est uehementis calefactio-
nis 1.264.b.49
Galli iuris preparatio 1.835.a.14
Gallorum testiculi multi nutrimenti sunt
& pauca quantitatis 1.185.b.15
Gallorum testiculi sunt laudabiles, uelo-
cis digestionis 1.312.b.20
Gallos pugnaces facit adiantum cibo per-
mistum 1.272.a.17
Galamach quid 1.602.a.34
Gangrena quæ 2.114.a.34
Gangrena in principio speratur quod sa-
netur 2.114.a.52
Gangrena cum confirmatur in carne tunc
necessarium est accipere totum ipsius
2.114.a.54
Gangrenæ differentia à sphacelo 2.
113.b.36
Gangrenæ quandoque sunt sphacelos,
& sunt uia ad ipsam 2.114.a.12
Gangrenæ cura 2.114.a.52
Gariophyllus calidus est, & sicus in ter-
tio 1.315.a.46
Gaudium quid sit, quid delectatio 2.

325.b.22
Gaudium facit crispum per sudorem 2.
81.a.21
Gaudium temperatum calfacit
112.a.39
Gaudium nimium refrigerat 1.112.
b.37
Gaudium temperatum humectat 1.112.
b.62
Gaudium bonam efficit digestionem 1.
718.a.6
Gaudio proclues sunt pueri & cur 2.
326.b.54
Geleniabini iuuamenta, & descriptio 2.
290.a.15
Gemini secundum plurimū sunt ex coi-
tu uno 1.917.b.9
Geminorum causæ 1.909.b.44
Geminorum causæ 1.917.b.4
Geminorum incolumitas non est pluri-
ma 1.917.b.6
in Geminorum ortu prægnationis post
ipsam futuræ, uel non futuræ signa 1.
917.b.31
Generatiua uirtus est ministrata 1.76.
a.22
Generatiuæ uirtutis species duæ 1.
76.b.5
Generatiuæ quod sperma sit ineptum 1.
912.a.7
Gentiana cur sic appellata 1.311.a.46
Gentiana calida est in tertio, sicca in se-
cundo 1.311.a.17
Generati morfus choletam gignit 1.
782.b.65
Genu anatome 150.a.28
Genu musculorum anatome 1.62.
a.61
Genu rotule dislocatio 2.174.b.17
Genu dislocatio, & cura 2.174.b.10
Genu doloribus conferentia
composita 2.270.a.1
Alkel Kengi magnam 2.297.a.56
Pillule foetide maiores 2.297.b.43
Pillule de casta minores 2.298.a.4
Pillule 2.298.a.4
Genna quando ob splenem rubescit 1.
791.a.4
Genum rubor ob splenem 1.791.a.4
Genum ad lapideitatem 1.962.a.49
Genum doloris curatio 1.962.b.37
Genum dolori uehementer nocet repeti-
tio 1.964.b.41
Genum doloris in quo sit difficilis cura
1.964.b.50
Genum doloribus conferentia
composita 2.298.a.60
Pillule de dende 2.299.b.37
Pillule de ferapino 2.299.b.44
Pillule de opoponaco 2.322.a.63
Pillule ex alfeira
Genibus humores grossos extrahenti-
a composita 2.297.
a.66
Genum uentofitibus conferen-
tia composita 2.302.a.20
Oleum 1.950.b.48
Gibbositas quid
Gibbositas quando accidat infantibus
1.951.a.13
Gibbositatis causæ 1.951.a.61
Gibbositatis curatio 1.951.a.46
Gibbositatis signa
ex Gibbositate quando mors accidat 1.
951.a.14
Gibbositas

Index

- Gibbosis cur sint crura subtilia 1. 951.
a. 27
Gingiu infantiu scissae ubi sunt quae a-
genda 1. 157. a. 21
Gingiu dolores sedandi uirtutem ha-
bet uehementem masticis arboris o-
leum 1. 599. a. 34
Gingiu foetoris curatio 1. 600. a. 39
Gingiu carnis diminutionis curatio
1. 600. a. 44
Gingiu carnis addita curatio 1. 600.
b. 40
Gingiu sanguine cura 1. 599. b. 10
Gingiu sanguine conferunt
Balauftia 1. 273. a. 13
Oleum de oliuis syluestribus 1. 355.
a. 43
Vitis syluestris cortex cum melle 1.
393. b. 16
Gingiu dolorem sedant
Cornu cerui, & caprae adustum
1. 292. b. 24
Rubi folia 1. 367. a. 65
Gingiu apostematibus con-
ferentia composita
Medicamen surmale 2. 315. a. 8
Gingiu fringentia com-
posita
Dentifricium 2. 315. a. 17
Gingiu confortat
Medicamen 2. 315. a. 41
Gingiu arum agitudinum causa 1.
598. b. 54
Gingiu arum agitudinum signa 1.
598. b. 62
Gingiu arum agitudinum curatio 1.
599. a. 22
Gingiu arum fistula cura 1. 599. b. 21
Gingiu arum ulcerum differentia 1.
599. b. 28
Gingiu arum ulcerum curatio 1. 599.
b. 32
Gingiu arum, & oris ulcera accidunt hy-
dropicis prope mortem 1. 770. a. 53
Gingiu arum mollificationis curatio 1.
600. a. 64
Gingiu arum corrosio, apostematibus sple-
nis 1. 791. a. 39
Gingiu arum ulceribus conferunt
Cubebe 1. 281. a. 20
Lycium 1. 326. a. 62
Gingiu arum apostematibus
conferunt
Atramenta omnia 1. 257. b. 17
Buzyum 1. 273. a. 40
Cicer 1. 279. b. 28
Chalcitis 1. 290. b. 1
Olei fax, & proprie cum foliis suis
1. 355. a. 19
Gingiu arum mollificationi confe-
rentia composita
Medicamen surmale 2. 315. a. 8
Gingiu arum carnis tumori confe-
rentia composita
Confectio philosphorum 2.
260. a. 13
Acerum squilliticum 2. 286. b. 11
& 2. 305. b. 7
Gingiu arum confringunt
Aristolochia 1. 258. a. 52
Abrotanum 1. 264. a. 5
Corallus 1. 276. a. 60
Cyperus 1. 285. b. 26
Calamentumustum 1. 287. b. 24
Cornu cerui, & caprae adustum 1.
292. b. 23
Fumus terrae 1. 309. a. 2
Lac asinum 1. 333. b. 41
Sirupus myrti 1. 338. b. 56
Ex mastice oris collutio 1. 340. b. 20
Rosae semen, & eius succus 1. 366.
a. 64
Rubi folia 1. 367. a. 63
Acerum squilliticum 1. 370. b. 13
Sal, & proprie falgemma 1. 377.
a. 34
Gonorrhoea conferunt
Haemates 1. 300. b. 53
Ireos 1. 321. b. 14
de Clandulis 2. 123. a. 18
Glandula est apostema sicut auellana, &
nux 2. 123. a. 20
Glandulae quae sunt in manu, & pede, &
loco coniuncto cum neruis, & chor-
dis, non extrahantur, quia facerent
cadere patientem in spasmodum 2. 123.
a. 10
Glandulae sunt multoties super uolam,
manus, & super frontem 2. 123. a. 22
Glandulae curantur, si stringatur plumbum
super eas 2. 123. a. 28
Glandularum cura 2. 123. a. 26
Glandularum curatio 2. 145. a. 45
Glandularum exituras prohibet pix 1.
359. a. 63
Glandulas liquefacit plumbum 1. 252.
a. 64
de Glandulosis pustulis & earum cura
2. 123. a. 50
Glans est frigida in primo, sicca in secun-
do 1. 310. b. 34
Glans. uide suppositoria
Glutinis albotum facultas 1. 752. a. 36
Glutinatio qualiter ulceribus utilis 1.
860. a. 60
Glutinantia commiscenda omnibus ulce-
rum medicinis 1. 860. a. 57
Gradus primi qualitates sola ratione ef-
se perceptibiles 2. 386. b. 52
Gradus secundi qualitates 2. 386. b. 54
Gradus tertij qualitates 2. 386. b. 57
Gradus quarti qualitates 2. 386. b. 60
Granatum dulce est frigidum ad primum,
& humidum in ipso 1. 315. b. 34
Granatum est frigidum, & siccum in se-
cundo 1. 315. b. 36
Granati succus calefactus semper fortes
efficit Gal. sententia 1. 136. b. 28
Granatorum mutorum grana ad quid co-
ferant 1. 751. b. 27
de Grauida uide Impregnationem, &
Pregnantem
Grauitas in oculorum origine & in capi-
te & temporibus, sanguinis redundan-
tiam significat 1. 127. b. 1
Grauitati dextri lateris conferentia 2.
248. a. 11
Grossum, & uiscosum quo differant 1.
218. b. 57
in Grossi resolutione a quibus cauendū
1. 218. b. 66
Grosso est necessarium resolutionum 1.
218. b. 59
Gula, uide etiam Meri
Gula est pars stomachi 1. 682. b. 8
Gula in pluribus agitudinibus est se-
quens in complexione sua complexio-
nem oris stomachi 1. 685. a. 39
Gula non est nisi ad attrahendum ad ito-
machum superius 1. 796. b. 23
Gula est sicut pars stomachi 1. 796.
b. 45
Gulae anatomia 1. 682. a. 22
Gulae partium usus 1. 682. a. 25
Gulae substantia similior est lactero 1.
682. b. 19
Gulae quae agitudines accidunt 1.
684. a. 49
Gulae oppilationis causa 1. 684. a. 56
Gulae constrictionis causa 1. 684. b. 22
Gulae apostematum differentia 1. 685.
a. 51
Gulae apostematum plurimorum diffi-
lis fit maturatio 1. 605. a. 2
Gulae apostematum signa 1. 685.
a. 57
Gulae apostematum curatio 1. 685.
b. 7
in Gulae apostemate medicinae in quo lo-
co apponenda 1. 685. b. 9
Gulae apostematis, quando maturatur, si-
gnum 1. 685. a. 65
Gulae apostematis calidi curatio 1.
685. b. 29
Gulae apostematum frigidorum curatio
1. 685. b. 53
Gulae apostematibus
conferunt
Flos aris cum melle 1. 303. b. 18
Gulae ulcerum causa 1. 686. a. 49
Gulae ulcerum causa 1. 686. a. 60
Gulae debilitas quae mala inferat 1.
688. a. 62
Gulae ulcus a plaga antecedente cui acci-
dit, cura fit difficilis, & est super ex-
tremum mortis secundum pluri-
mum 1. 686. b. 5
Gulae ulcerum curatio 1. 686. b. 11
Gulae corallum conuenire a proprietate
1. 701. b. 9
Gulae ulcus quibus signis distinguatur ab
ulcere stomachi 1. 726. a. 20
Gulae adustio 1. 730. a. 42
Gulae ulcus 1. 730. a. 42
ex Gulae sanguinis eruptionis causa & si-
gna 1. 686. a. 27
ex Gulae sanguinis eruptionis curatio
1. 686. a. 30
Gulosi corpus cur non augeatur 1. 701.
b. 65
Gustatus dolorem amarum, salum, &
acetosum quomodo faciant 1. 116.
b. 30
Guttur quid 1. 602. a. 9
Gutturis anatome 1. 56. b. 22
Gutturis signa in crisi 2. 89. a. 44
Gutturis agitudinibus 1. 602. b. 19
Gutturis, & partium uicinarum aposte-
matum causa 1. 603. b. 64
Gutturis, & partium uicinarum aposte-
matum signa 1. 605. a. 55
Gutturis petrosam superfluitatem quid
significet 1. 606. b. 9
Gutturis, & partium uicinarum aposte-
matum curatio 1. 606. b. 54. & 1. 607.
b. 41
Gutturis adustio 1. 730. a. 42
Gutturis ulcus 1. 730. a. 42
Gutturis apostematibus
conferunt
Aqua tepida 1. 261. b. 50
Bdellium arabicum 1. 273. b. 53
Calsia fistula, quam ex ea fit garga-
rismus cum aqua solatri 1. 293.
b. 14
Endiuia ex aqua cum calsia fistula gar-
garismus 1. 299. a. 13
Fabae cum melle, & farina foenugraci
1. 303. a. 14

H Ficus

Index

- Ficus decoctio** 1.309.b.35
Morum acetosum 1.347.a.61
Filum, quod strangulauerit uiperam 1.375.b.31
Spina ægyptia 1.385.b.49
Gutturis apoftematibus conferentia composita 2.289.a.14
Sirupus de uua 2.305.b.12
Confectio de mulcho 2.305.b.12
Medicina Keted regis 2.305.b.13
Medicina Gal. aquæ 2.305.b.13
Gutturis asperitati conferunt 1.310.a.6
Ficus 1.344.a.25
Myrrha 1.352.b.23
Oua sorbilia 1.352.b.23
Pentaphyllonis decoctio 1.360.b.44
Gutturis asperitati antiquæ confert 1.259.a.55
Alfa 1.259.a.55
Cydonii semen 1.287.a.16
Gutturis asperitati conferentia composita 2.316.b.17
Lochoch 2.316.b.17
Gutturis dolori confert 1.291.b.40
Cucurbita 1.291.b.40
Storax 1.330.b.19
Mumia cum rob de moris, aut decoctione lenticulæ 1.343.b.3
Gutturis doloribus conferentia composita 2.268.a.46
Diabirundinis 2.268.a.46
Confectio Kabith regis 2.274.a.2
Hiera Archigenis 2.274.a.2
Sirupus de uua 2.289.a.13
Confectio de mulcho 2.305.b.12
Medicina Keted regis 2.305.b.12
Medicina Gal. aquæ 2.305.b.13
Gutturis spina, uel quid simile impactum quomodo extrahatur 1.602.b.55
Gutturi bona sunt 1.274.b.62
Citrum conditum 1.274.b.62
Foenugræcum 1.304.a.32
Liquiritia 1.335.a.37
Acetum squillæ, & cepe ipsius 1.370.b.19
ad Guttur humoris fluxum abscondit acetum gargarizatum 1.266.b.30
in Guttur sanguisugarum existentium signa 1.603.a.34
in Guttur sanguisugarum existentium curatio 1.603.a.42
Gyplum bibenti quæ nocumenta accidunt, & eius cura 2.194.b.30
Gyplum cur aliqui appetant 1.709.b.55
- H**
Abitatio montium qualis. Tomo 1. pag. 95. b. uer. 7
Habitatio montium temperator quæ 1.95.b.31
Habitatio maritima qualis 1.95.b.34
Habitatio maritimæ humiditatis augmentum assidue prouenit 1.95.b.34
Habitatio diuersitates profoli qualitate 1.96.a.52
Hædus frigidus melior est 1.168.b.60
Hæmorrhoides retentæ quas ægritudines inducant 1.845.a.1
Hæmorrhoides uerruales sunt deterior res 1.844.a.24
Hæmorrhoides uerruales sunt similes uerrucis paruis 1.844.a.25
Hæmorrhoides ueræ quæ 1.844.a.26
Hæmorrhoides cæcæ cum quibus apeririendæ 1.846.a.27
Hæmorrhoides morales sunt molles, san-
- guinæ** 1.844.a.20
Hæmorrhoides aliquæ sunt quas, uesicæ 1.844.a.28
Hæmorrhoides profundæ sunt deterior res 1.844.a.31
Hæmorrhoides quandoque stringunt urinam cum apoftematione 1.844.a.33
Hæmorrhoides profundæ quædam sanguinæ, quædam non sanguinæ 1.844.a.35
Hæmorrhoides parû generantur à phlegmate 1.844.a.42
Hæmorrhoides uerruales magis fiunt à melancholia 1.844.a.44
Hæmorrhoides morales magis fiunt à sanguine 1.844.a.46
Hæmorrhoides multiplicantur in austri-na regione 1.844.a.50
Hæmorrhoides multiplicantur cum uentru austri 1.844.a.50
Hæmorrhoides fluentes non esse sistendas, nisi deiciatur uirtus 1.844.a.51
Hæmorrhoides à quibus ægritudinibus præferunt 1.844.b.62
Hæmorrhoides quum multæ sunt, unam earum dimittendam ex præcepto Hip. 1.845.a.40
Hæmorrhoides matricis 1.945.a.15
Hæmorrhoides matricis non est possibile, ut sanentur, nisi quæ ex eis sunt extra matricem 1.945.a.24
Hæmorrhoidum uenarum apertio omnibus melancholicis morbis confert, & doloribus sciæ & renum & uteri 1.87.a.1
Hæmorrhoidarum egressum prohibent aquæ aluminosæ 1.108.b.11
Hæmorrhoidum uulueris curatio per deuriationem, & per reuulsionem, quæ 1.194.a.24
Hæmorrhoidum fluxus splenem & melancholiam soluit 2.381.a.41
Hæmorrhoidarum cum rhagadiis, & apoftemate curatio 1.845.a.22
Hæmorrhoidum diuisio in uerruales, ueræ, & morales 1.844.a.22
Hæmorrhoidum diuisio in exterius natas, & profundas 1.844.a.30
Hæmorrhoidarum curatio 1.844.b.35
Hæmorrhoidum diuisio in fluentes, & cæcas 1.844.a.37
Hæmorrhoidum causæ 1.844.a.40
Hæmorrhoides accidere non est possibile, nisi aperiantur orificia uenarum 1.844.a.47
Hæmorrhoidarum cæcarum curatio 1.844.b.54
Hæmorrhoidarum sanguis quum in mulieribus declinat ad matricem, & egreditur in menstruis, iuuantur eo 1.844.a.57
Hæmorrhoidarum curatio quandoque perducit ad fistulam, & ad rhagadias 1.844.b.46
ex Hæmorrhoidarum fluxu syncopis curatio 1.845.a.7
Hæmorrhoidarum cum incisione, & aduisione curatio 1.845.a.33
Hæmorrhoidarum, & incisione apoftematis curatio 1.845.b.38
ex Hæmorrhoidarum incisione doloris curatio 1.845.b.38
Hæmorrhoidarum dolorem sedantia 1.847.b.11
Hæmorrhoidarum doloribus adeps anatis est uehementis iuuamenti. 1.847.b.12
- Hæmorrhoidarum fluxum restringentia** 1.847.b.44
Hæmorrhoidarum sanguinem ex incisione restringentia 1.847.b.48
Hæmorrhoidarum orificia aperientia composita 1.276.a.35
Capa 1.305.a.66
Fel bouis 1.305.a.66
Cyclaminis succus 1.321.b.13
Ireos 1.321.b.13
Oleum irinum, & radix lilij 1.335.a.19
Parthenium, & eius oleum 1.391.a.47
Hæmorrhoidarum corruptioni conferentia composita 2.279.a.61
Scoria decoctæ 2.279.a.61
Hæmorrhoidarum fluxui conferentia composita 2.268.a.17
Philonium persicum 2.268.a.17
Electuarium cabrosius 2.278.b.1
- Hæmorrhoidarum uentositatibus conferentia composita** 2.278.b.43
Triphera de scoria ferri 2.278.b.43
Triphera minor 2.279.a.18
Electuarium alfangius 2.282.a.7
Electuarium de mulcho 2.282.a.7
Triphera maior 2.282.b.42
Suffus 2.299.a.9
Pillulæ filij hubeire 2.299.a.9
Hæmorrhoidas portedit puritatem ano abque uermibus 1.182.a.4
Hæmorrhoidas mulieribus habentibus menstrua prouocentur 1.844.a.60
Hæmorrhoidas habentibus mulieribus menses ciendi 1.844.a.60
Hæmorrhoidas habentium color 1.844.a.61
Hæmorrhoidas remoueri per fluxum sanguinis narium 1.844.a.63
Hæmorrhoidas curandi quando non sit necessitas 1.844.b.43
ad Hæmorrhoidas medicinarum conuenientium differentia 1.845.a.10
ad Hæmorrhoidas suffumigia, & pulueres 1.846.a.59
Hæmorrhoides corrodit myrrha 1.846.b.63
ad Hæmorrhoidas medicinx liquidæ 1.846.b.55
ad Hæmorrhoidas epithima uehementis iuuamenti 1.847.a.5
ad Hæmorrhoidas unctiones 1.847.a.5
ad Hæmorrhoidas medicamenta 1.847.a.6
Hæmorrhoidas habentium uictus 1.848.a.11
Hæmorrhoidas retinet aquæ aluminosæ 1.849.b.53
Hæmorrhoidibus conferre balneas ex aquis aluminosis & atramentalis 1.111.a.33
in Hæmorrhoidibus quæ uena secanda 1.844.b.36
in Hæmorrhoidibus studium impèdatur in lenificatione uentris 1.844.b.47
in Hæmorrhoidibus cum quibus lenificus uenter 1.844.b.50
in Hæmorrhoidibus pilularum de bdellio iuuamentum 1.845.a.19
Hæmorrhoidibus conferunt 1.250.a.38
Abstinium 1.252.b.6
Plumbum 1.255.b.4
Anacardi suffumigium 1.255.b.4
Artemicum 1.255.b.4

Index

- Arfenicum cum oleo rofaceo 1.
257.b.64
- Affa 1.256.a.62
- Aloe cum uino dulci 1.263.b.27
- Anethi semen 1.264.b.33
- Adeps, quæ est in gibbo cameli, suffu-
migata 1.265.a.12
- Bdellium 1.273.b.53
- Citri semen 1.275.a.19
- Cinnamomum cum cordumeni 1.
278.a.34
- Capparis 1.282.a.44
- Caro luporum, & habentium rostra
& ungues 1.284.b.56
- Chrysolomorum nucleorum oleum
1.285.a.50
- Cyperus 1.285.b.32
- Emblicus 1.298.a.33
- Flos aris 1.303.b.22
- Foenugracum 1.304.a.62
- Ferri rugo 1.304.b.26
- Ocimum gariophyllatum 1.306.a.27
- Parietaria 1.319.a.36
- Locustarum uaporatio 1.325.b.65
- Lycium 1.326.b.10
- Lapis iudaicus 1.326.b.42
- Lacticium 1.329.b.35
- Plantaginis semen, & succus 1.331.
b. 33
- Arum 1.332.a.55
- Lac camelarum recenter foetarum
1.334.a.50
- Myrti fructus 1.339.a.13
- Myrobalani nigri 1.339.b.41
- Nucis indicæ oleum 1.348.b.41
- Portulacæ aqua 1.358.a.49
- Papyrus 1.358.b.34
- Porrum 1.360.a.1
- Porri semen torrefactum cum granis
myrti 1.360.a.50
- Pentaphyllonis radix 1.360.b.50
- Rubus 1.367.b.11
- Sandaracæ fumus 1.377.b.52
- Sumach 1.380.a.32
- Scoria argenti 1.386.b.9
- Scoria ferri 1.386.b.17
- Vitis cinis cum aceto 1.393.b.35
- Hæmorrhoidibus conferentia
composita
- Athanasia magna 2.267.a.20
- Alkel Kelengi magnum 2.269.b.63
- Medicina dicta doni Dei 2.271.b.26
- Electuarium cabrosius mulchatum
2.278.a.63
- Electuarium fangius 2.279.a.34
- Scoria ferri 2.279.b.30
- Electuarium de granis uiridibus 2.
281.a.17
- Miclete 2.282.b.34
- Pillule 2.298.a.50
- Pillule aggregatiue 2.299.a.32
- Oleum regis David 2.301.a.18
- Oleum sindin 2.301.b.35
- Electuarium de muscho 2.307.a.6
- Donum Dei 2.307.a.16
- Suffus 2.307.a.16
- Miclete 2.307.a.17
- Oleum alfindin 2.307.a.17
- Hæmatites non ablatus est calidus in pri-
mo, siccus in secundo, & ablatus est
est frigidus ad secundum, siccus in ter-
tio 1.300.b.31
- Halices accidunt multum post somnum
1.173.b.51
- Halicum signa in crisi 2.91.a.25
- Halicum causa 1.114.b.31
- Halicum cause 1.173.b.49. & 61
- Harem carmen serpens 2.211.b.52
- Harmene interficit quodcumque animal
approximat ei 2.208.a.7
- Harmene serpens interficit & uisu, & au-
ditu sui sibili
- Harmene morui non confert aliquid, &
si confert aliquid, est semen papaueris
& castoreum ad.3.j. 2.208.a.11
- Hauden serpens 2.211.b.60
- Hartanite est incisua, resolutiua 1.
262.b.15
- Hartanite quæ substituantur 1. 262.
b. 23
- Haftellæ quando, & quomodo admini-
strantur in fracturis ossium 2. 179.
b. 36
- Haftellaru qualitas fracturis conueniens
2.179.b.7
- Hæctica quæ 1.665.b.51
- Hæctica quomodo fiat 2.60.a.62
- Hæctica febris quomodo fiat 2.1.b.24
- Hæctica quandoq; fit ex ephemera cum
medicus non cibatur ægrum 2.91.b.56
- Hæctica fit cum prolongatur febres, &
diuersificantur, & permiscuntur, & in-
flamant membra principalia 2.59.
a. 44
- Hæctica fit causa cordis 2.60.a.66
- Hæctica quandoq; fit ex dispositione pul-
monis, & stomachi 2.60.b.1
- Hæctica quandoque accidit post epheme-
ram 2.60.b.36
- Hæctica quandoque accidit post putri-
das 2.60.b.38
- Hæctica in principio raro accidit 2.60.
b. 39
- Hæctica multoties fit ex putrida febre
propter uehementiam eius, & uehe-
mentiam subtilisationis cibi in ea 2.
60.b.52
- Hæctica in principio est difficilis cog-
nitionis, & facilis curationis, & in fine
sui est facilis cognitionis, & difficilis
curationis 2.60.b.65
- Hæctica est cum febris post xii. horas nō
declinat, imò augetur usque ad iij.
2.62.a.62
- Hæctica non habet coarctationem in pa-
roxismis 2.62.b.4
- Hæctica retenta cum stomacho corrumpit
complexionem hepatis per uicinitatē
2.62.b.5
- Hæctica ex apostemate habet pulsuum
caudæ muris 2.62.b.22
- Hæctica quando requirit fortem infrigi-
dationem, non infrigidetur nisi cū eo
in quo est uirtus humectationis 2.
62.b.57
- Hæctica quando requirit fortem hume-
ctationem, non humectetur nisi cum
eo in quo est infrigidatio 2.62.b.60
- Hæctica senectutis quando accidat 2.
65.a.31
- Hæctica senectutis confirmata non reci-
pit curationem 2.65.b.33
- Hæctica senectutis facit pulsuum frequen-
tem ex potu aquæ frigida 2. 65.
b. 50
- Hæctica senectutis non curatur nisi quā-
do non est confirmata 2.65.b.56
- Hæctica laborans non tantum inflammap-
tionis sentit quantum habens diariam
& tertianam quamuis calor hæctica
sit calore tertianæ maior 1. 116.
a. 37
- Hæctica quædam est stomachi malæ com-
plexionis sicca ægritudo 1. 696.
b. 45
- Hæctica senectutis quæ 1.665.b.52
- Hæctica quo differat à phthisi 1. 665.
b. 54
- Hæctica principium est facilis curatio-
nis, & difficilis cognitionis 2.8.a.18
- Hæctica signa 2.10.a.26
- Hæctica cura diuersa à putridæ curatio-
ne 2.25.a.31
- Hæctica modi per cōparationem ad hu-
miditates lucernæ tres 2.60.b.4
- Hæctica secunda species, quæ est maraf-
mus habet latitudinem, & principium
& medium, & statum 2.60.b.14
- Hæctica tertia species non habet paro-
xismos, neque horas paroxysmorum
2.60.b.24
- Hæctica causas diuersas uide 2. 60.
b. 44
- Hæctica secundam speciem .uide Ma-
rasmum
- Hæctica signa 2.62.a.21
- Hæctica pulsus qualis 2.62.a.22
- Hæctica caliditas qualis 2.62.a.25
- Hæctica caliditas non minuitur, sed est
similis 2.62.a.32
- Hæctica caliditas augmentatur ueloci-
ter quando superuenit ei cibus 2.
62.a.33
- Hæctica cibus non est prohibendus pro-
pter eius accidentia, ne uirtus perda-
tur patientis eam 2.62.a.36
- Hæctica signum ex ephemera, est uehe-
mentia caliditatis usque ad .iii. per-
durans absque declinatione 2. 62.
a. 55
- Hæctica ex febribus putridis signa 2.
62.a.62
- Hæctica cura 2.62.b.43
- Hæctica curationis intentio est infrigi-
datio, & humectatio 2.62.b.44
- Hæctica causa si fuerit apostema, curetur
ipsum prius 2.62.b.65
- Hæctica conuenientes cibi sunt aqua hor-
dei, hordeum, panis tritici abluti in-
fusis in aqua frigida, & lac uaccinum
à quo extractum sit butyrum, & ali-
quando caseus humidus nō salitus, &
melones &c. 2.64.b.55
- Hæctica fluxus uentris cura 2. 65.
a. 46
- Hæctica senectutis dominium est sicci-
tas absque febre 2.65.b.5
- Hæctica senectutis mel est ultimum iu-
uatum 2.66.a.5
- Hæctica mel est ultimum in nocumento
2.66.a.5
- Hæctica senectutis causas diuersas uide
2.65.b.16
- Hæctica senectutis signa 2.65.b.43
- Hæctica senectutis cura 2.65.b.55
- Hæctica senectutis curatio ē calefactio
& humectatio 2.65.b.60
- Hæctica senectutis conferentia sunt bal-
neum, clysteria &c. 2.65.b.61
- Hæctica senectutis cibi quales conue-
niant 2.66.a.7
- Hæctica calor est fixus 1.116.a.40
- Hæctica nocent medicina exsiccativæ
1.651.b.1
- Hæctica aliquando alias febres coniun-
gi, & quæ illarum deterior 1. 652.
b. 21
- Hæctica similis est phlegmatica conti-
nua 2.46.b.66
- Hæctica infrigidantia medicamēta quæ
H 2 conus-

Index

conueniunt 2.63.a.53
 Hectica conferentia composita
 Trochisci de camphora 2.293.a.11
 Hecticam facit quandoque caliditas hepatis, sed non est ipsa hectica 2.60.a.64
 Hecticam patiens non discernit caliditatem suam, quia iam facta est complexio in membris conueniens 2.62.a.48
 Hecticam eradicat lac asinae, nec est electio super ipsum, ubi non adsit putredo 2.64.a.1
 Hecticam habentiu cibatio 2.64.b.52
 Hecticam senectutis facilius incurrit senes, quam iuuenes, postea iuuenes, & ultimo pueri 2.65.b.13
 Hecticam faciunt febres apostematum, cum prolongantur 2.76.a.2
 Hecticam ex unguum curiuitate dignoscitur 1.120.b.21
 Hecticam significat urinae multitudo in acutis morbis, postquam non aduenit requies 1.149.b.55
 in Hectica senectutis calor innatus iam destructus est 2.65.a.37
 in Hectica senectutis balneum non conuenit nisi post digestionem, quia post comestionem facit cadere uirtutem 2.65.b.62
 in Hectica, uel siccitate stomachi balneum quale esse debeat 1.696.b.61
 in Hectica, uel sicca intemperie stomachi quale lac esse debeat 1.697.a.6
 Hecticus cur calorem, quam licet uehementem, non percipiat 2.325.b.56
 Hectici non cibentur in saturitate uice una 2.64.b.54
 Hectici balneas ingredientibus quomodo tractari debeant 1.110.b.51
 Hecticorum, siue calefactorum regimen 2.249.a.59
 Hecticis infrigidatio aeris est melior res 2.63.a.16
 Hecticis non prolongetur retentio emplastrorum infrigidatum ualde super membra propinqua membris anhelitus, ne inferatur nocumentum magnum anhelitui, & uoci 2.63.a.21. & 40
 Hecticis prohibeantur in emplastris stipitica 2.63.a.33
 Hecticis ne applicentur uehementer infrigidantia, quia huiusmodi debilitant membrum 2.63.a.38
 Hecticis confert lac asinae, quia cum humectatione infrigidat, & melior est laete uaccino, a quo extractum sit butyrum 2.63.b.6
 Hecticis non habentibus materiam, aut humorem preparatum ad putredinem, lac asinae, confert 2.63.b.10
 Hecticis conuenientia medicamenta humectantia 2.63.b.53
 Hecticis melius est lac mulieris, postea lac asinae postea lac caprarum ex pascuis frigidis, & hum. 2.63.b.64
 Hecticis quale lac, & quomodo exhibeatur 2.63.b.64
 Hecticis tina qualis conueniat 2.64.a.15
 Hecticis quando conueniat aqua frigida in potu 2.65.a.18
 Hecticis calorem innatum corrumpit aqua ultimi frigoris 2.65.a.38
 Hectici autumnus malus 1.93.b.16
 Hedyeroi trochisci quomodo fiant 2.257.b.60
 Hemitritæus est febris composita ex duabus febribus, una tertiana, altera

phlegmatica 2.77.b.22
 Hemitritæus differt à tertiana periodica non pura, quia illum faciunt duæ materiez separatz, hanc uero una permixta, cum cuius calore permiscetur aliquantulum frigoris, quod grauatur suam putredinem, & suam resolutionem, & propterea in hemitritæo sunt duo paroxysmi, & in tertiana non pura unus tantum 2.37.b.19
 Hemitritæus duos habet paroxysmos 2.37.b.24
 Hemitritæus habet uno die paroxysmum tertianæ, & quotidianæ simul 2.77.b.24
 Hemitritæus quomodo componatur ex diuersis febribus 2.77.b.30
 Hemitritæus extenditur aliquando usque ad septem menses, & supra 2.77.b.50
 Hemitritæus quandoque est ex febribus magis interficientibus quia perducit ad hecticam, & ægritudines chronicas 2.77.b.53
 Hemitritæus habet acuitatem fortem in statu 2.78.a.20
 Hemitritæus quandoque propter consuetudinem, quandoque propter accidentia cognoscitur 2.78.a.26
 Hemitritæus quomodo cognoscatur ex consuetudine 2.78.a.30
 Hemitritæus quomodo cognoscatur ex accidentibus 2.78.a.40
 Hemitritæus, si phlegma dominatur, habet paroxysmos longiores, & horripilationem minorem, & constrictionem pulsus fortiolem &c. 2.78.a.57
 Hemitritæus, si cholera dominatur habet paroxysmos breuiiores, & extremities uelociiores ad calefactionem & urinam uehementius tinctam &c. 2.78.a.66
 Hemitritæi status est ante statum phlegmaticæ, & uelocior statu eius, tardior uero statu cholericæ 2.78.a.16
 Hemitritæi declinatio fit longa propter reuoluntationem materierum inter se 2.78.a.21
 Hemitritæi dies tertius est similis primo & quartus secundo 2.78.a.25
 Hemitritæi pulsus qualis 2.78.a.46
 Hemitritæi urina est tardæ digestionis 2.78.a.49
 Hemitritæi uomitus est permixtus ex cholera & phlegmate 2.78.a.50
 Hemitritæi egestio est permixta ex cholera, & phlegmate 2.78.a.51
 Hemitritæi cura 2.78.b.30
 Hemitritæi materia diuersa, diuersificatur etiam eius paroxysmos 2.77.b.44
 Hemitritæi signa 2.77.b.60
 Hemitritæi horripilatio iterata unde proueniat 2.77.b.66
 Hemitritæi statu maxime probatur abstinentium 2.78.b.54
 Hemitritæi cura cum aqua hordei & uirtute piperis Gal. improbat a quibusdam 2.78.b.62
 Hemitritæi cura est composita ex infrigidantibus, & calfacientibus 2.79.a.6
 ex Hemitritæo quandoque fit ægritudo acuta 2.77.b.52
 in Hemitritæo si continua est cholera non fit rigor 2.78.b.22
 in Hemitritæo duæ continuæ compositæ faciunt rigorem 2.78.b.25

in Hemitritæo ante statum abstinentium exhibitum maxima nocumenta parit 2.78.b.57
 Hemitritæo composita medicamenta conferentia 2.79.a.38
 Hemitritæo exercitium conueniens 1.162.a.11

Hemicranæ conferunt

Cucumeris asinini succus caput purgatio facto ex eo cum lacte 1.292.a.52
 Enula 1.300.b.9
 Elleborus 1.301.a.57
 Auris hominis sordities 1.317.a.17
 Maiorana 1.343.a.30
 Mumia 1.343.a.54
 Oleum persicorum 1.365.a.32

Hemicranæ conferentia composita

Theriaca magna 2.256.b.1
 Mithridatum 2.258.a.47
 Hieralogodion 2.273.b.53
 Oleum nardinum 2.300.a.34
 Trochisci stellæ 2.305.a.18
 Suffus infusionis hieræ 2.305.a.19
 Confectio Hermetis 2.305.a.20
 Trochisci 2.306.a.1
 Medicamen ad hemicranæ antiquum 2.309.a.12
 Hepar est sicut sanguis congelatus 1.16.b.14
 Hepar facultatem tribuit & suscipit 1.31.b.34
 Hepar multo humidius est pulmone humiditate naturali 1.16.b.51
 Hepar naturalium actionum principium quomodo dicatur 1.32.a.20
 Hepar nutritoria uis principium est 1.32.a.45
 Hepar embrochare cum infrigidantibus in febribus acutis est maximum inuauementum 2.33.a.20
 Hepar non infrigidetur hora sudoris 2.33.a.48
 Hepar uillis caret 1.33.a.46
 Hepar sua excrementa reijcit ad inguina 1.34.a.6
 Hepar, quamuis ipsum non sentiat, neruosa tamen tunica operitur, quæ sentit 1.71.a.49
 Hepar uenarum fons 1.71.a.49
 Hepar uirtutis naturalis principium est pro conferuando indiuiduo 1.75.a.47
 Hepar non putrescit, nisi uehementer, & tempore longo extra uulnus infrigidetur 2.140.b.51
 Hepar refrigerandum non est forti refrigeratione 1.187.a.13
 Hepar corpori uniuerso augmentum suggerere 2.375.a.32
 Hepar urinam ad colatoria transmutare 2.375.a.42
 Hepar est minera spiritus naturalis, & quomodo 2.329.b.64
 Hepar cur superponatur dextro stomachi 1.683.a.5
 Hepar cur in dextra parte 1.683.a.24
 Hepar per quam uiam cholera transmittit ad fel 1.740.a.57
 Hepar est quasi sanguis uerus coagulatus 1.740.b.46
 Hepar uenarum origo 1.740.b.48
 Hepar est uacuum à uillis neruorum 1.740.b.48

Hepar

Index

Hepar mediante uena concaua sanguinem per corpus transmittit 1. 740. b. 54
Hepar mandat aquositatem ad renes ex uia gibbositatis 1. 740. b. 56
Hepar sanguinem generat 1. 740. b. 39. & 741. b. 2
Hepar hominis est maius hepate omnis animalis appropinquans ei in quantitate 1. 741. a. 36
Hepar maius habet omne animal plus comedens, & debilius cordis 1. 741. a. 38
Hepar in omnibus hominibus non comprimere costas 1. 741. a. 58
Hepar sanum humores sanos facere 2. 375. a. 36
Hepar non esse multum refrigerandum 1. 745. b. 8
Hepar non esse multum calefaciendum 1. 745. b. 10
Hepar oppilat uinum dulce 1. 746. a. 5
Hepar quandoque est sicut ren paruus 1. 749. b. 26
Hepar uelociter oppilatur 1. 759. b. 39
Hepar uelociter conuertitur in lapideitatem 1. 759. b. 39
Hepar uelociter suscipit resolutionem 1. 760. b. 50
Hepar quandoque ægrotat, & non accidit hydrops 1. 769. a. 63
cui Hepar disrumpitur, moritur 1. 766. a. 52
Hepar arefit, cum splen ingrossatur 1. 782. a. 34
Hepar est membrum generans choleram 1. 782. b. 46
Hepar causæ calefacientes quæ 1. 782. b. 49
Hepar debilitat paruorum nocumentum 1. 776. a. 12
Hepar rubificat chylum album, & facit ipsum sanguinem 1. 678. a. 56
Hepar calidus fit, quando cholera in hepate, aut felle retinetur 1. 833. a. 44
Hepar in icterico durum, est significatio mala 1. 784. a. 17
Hepar sanum qualiter choleram expellat 1. 785. a. 14
Hepar quæ medicamenta requirit 1. 789. b. 55
Hepar, & splen præparata sunt, ut permulentur ex apostematibus calidis ad duriciem 1. 791. b. 56
Hepar est membrum regale 1. 799. b. 51
Hepar in eius fluxu non recipit panem 1. 808. b. 19
Hepar cum quibus aliquando in colica refrigerandum 1. 828. b. 35
ob Hepar quandoque fit anhelitus malitia 1. 742. b. 54
ad Hepar ex splene apostema quâdo permutatur, est malum 1. 757. a. 40
Hepar calefacit
Cyperus 1. 285. b. 28
Gentiana 1. 311. b. 6
Nasturtium 1. 349. a. 37
Hepar mundificat
Apium 1. 260. a. 61
Cassia fistula 1. 293. b. 23
Phisticum 1. 307. b. 45
Lactuca asini 1. 337. a. 60
Rubea tinctorum 1. 367. b. 31
Hepar confortantia composita
Dialacca 2. 305. b. 66
Pillulæ stomacicæ 2. 306. a. 1

Vnguentum cum pulpa coloco. 2. 306. a. 1
Sal 2. 306. a. 2
Medicina alindrion 2. 306. a. 3
Diacurcuma 2. 306. a. 3
Medicina Gal. 2. 306. a. 3
Alcanzi 2. 306. a. 4
Confectio de scoria 2. 306. a. 5
Electuarium Gal. 2. 306. a. 5
Oleum de cinnamomo 2. 306. a. 5
Suffus hubede 2. 306. a. 6
Rosus Darij 2. 306. a. 7
Hepatis inflammatio. Vide hepatis apostema calidum
Hepatis caliditatem non temperat cerebrifrigiditas 1. 12. a. 63
Hepatis & cerebri humiditatem non temperat cordis siccitas 1. 12. a. 66
Hepatis calor igneus est causa effectrix bilis 1. 29. a. 26
Hepatis operatio & usus, qui 1. 32. b. 25
Hepatis debilitati confert cuscute semē 2. 51. b. 34
Hepatis caliditas quandoque perducit ad hecticam, uerum non est ipsa hectica 2. 60. a. 64
Hepatis dispositiones quomodo cognoscantur 1. 120. a. 39
Hepatis paruitatem digitorum curtitas significat 1. 120. b. 13
Hepatis apostema quomodo cognoscatur 1. 121. b. 66
in Hepatis imbecillitate urinae cur similes loturæ carnis recentis 1. 143. a. 60
Hepatis pars multoties egreditur ex uulnere, & non accidit inde mors 2. 148. b. 33
Hepatis uulnus interficit ut plurimum 2. 135. a. 37
Hepatis uulnus leue possibile est ut saluetur 2. 235. a. 38
in Hepatis medicamentis resoluētibus permiscenda stiptica & boni odoris 1. 187. a. 15
Hepatis morbum significat grauitas & punctura in dextra parte perseverans 1. 181. b. 60
Hepatis gibbo affecto euacuandum per urinam, concauo autem per uentrem 1. 186. b. 9
Hepatis apostematis curatio 1. 220. a. 21
in Hepatis, & diaphragmatis antiquis doloribus arteria, quæ est inter pollicem, & indicem, phlebotomia, iuuamentum affert mirabile 1. 212. b. 47
Hepatis oppilationis ex creta, cura 2. 249. a. 13
Hepatis medicamenta cur dulcia magis quam aromatica esse debeant 2. 329. b. 62
Hepatis incolunitas quibus conseruetur 2. 365. a. 62
Hepatis complexionem corrumpit hectica accensa cum stomacho per uicinitatem 2. 62. b. 5
Hepatis oppilationem uinum dulce uehementer generat 1. 616. b. 39
Hepatis apostema & pleuresis quibus signis distinguantur 1. 642. b. 62
ad Hepatis debilitatem cur perducatur magnitudo splenis 1. 769. b. 40
Hepatis cum mammilla similitudo 1. 678. a. 51
Hepatis, & stomachi dispositionis, color est uehemens significatio, secundum plurimum 1. 690. b. 11

Hepatis apostematibus conferre uomitum criticum 1. 730. a. 47
ab Hepatis apostemate singultus quomodo fiat 1. 738. a. 35
Hepatis apostema calidum habenti qualis sit uomitus 1. 731. a. 48
Hepatis anatomia 1. 740. b. 45
Hepatis uenæ pulsantis usus 1. 741. a. 8
Hepatis additamenta 1. 741. a. 50
Hepatis caro sensum non habet 1. 741. a. 62
Hepatis operationum destructio 1. 741. b. 4
Hepatis uirtus digestiua est in carne eius 1. 741. b. 12
Hepatis uirtutes aliæ à digestiua, plurimum sunt cum uillis eius 1. 741. b. 13
Hepatis dispositiones quibus modis cognoscantur 1. 742. a. 46
Hepatis ex tactu dispositionum signa 1. 742. b. 4
Hepatis ab eius doloribus dispositionum signa 1. 742. b. 15
Hepatis dispositionum ex eius operationibus signa 1. 742. b. 23
Hepatis ex communitatibus dispositionum signa 1. 742. b. 30
Hepatis caliditatem significat color citrinus 1. 742. b. 49
Hepatis frigiditatem significat plumbeus color 1. 742. b. 50
Hepatis siccitatem, & frigiditatem significat color brunus 1. 742. b. 51
Hepatis dispositionum à forma membrorum signa 1. 742. b. 61
Hepatis magnitudinem uenarum magnitudo significat 1. 742. b. 63
Hepatis paruitas, & magnitudo significatur ex digitorum breuitate, & longitudine 1. 742. b. 65
Hepatis dispositionum ex pilis signa 1. 743. a. 1
Hepatis dispositionum ex uenis signa 1. 743. a. 4
Hepatis complexio alia per se, alia per accidens 1. 743. a. 8
Hepatis dispositionum ex illis, quæ in ipso generantur, signa 1. 743. a. 12
Hepatis frigida complexionis naturalis signa 1. 743. b. 21
Hepatis dispositionum signa à cōferentibus, & nocentibus 1. 743. a. 25
Hepatis caliditatem uincit cordis caliditas 1. 743. a. 41
Hepatis siccitatem non uincit cordis humiditas 1. 743. a. 42
Hepatis humiditatem quandoque uincit paruus cordis siccitas 1. 743. a. 44
Hepatis caliditas uincit frigiditatem cordis paruus 1. 743. a. 44
Hepatis humiditas uincit siccitatem cordis 1. 743. a. 45. & b. 44
Hepatis siccitas semper uincit humiditatem cordis 1. 743. a. 47
Hepatis frigiditas paruus uincit caliditatem cordis 1. 743. a. 47
Hepatis caliditatem uincit cordis frigus 1. 743. a. 48. 52
Hepatis humiditatem uincit cordis caliditas 1. 743. a. 50
Hepatis complexionis calida naturalis signa 1. 743. b. 4
Hepatis caliditatem qualiter uincat cordis frigiditas 1. 743. b. 21
Hepatis complexionis sicca naturalis signa 1. 743. b. 30
H 3 Hepatis

Index

Hepatis humiditatem cor non uincit om
nino 1.743.b.33
Hepatis siccitas uincit humiditatem cor
dis ualde 1.743.b.36
Hepatis humiditatem in ultimo uincit
cordis caliditas 1.743.b.37
Hepatis complexionis calidæ, & siccæ na
turalis signa 1.743.b.49
Hepatis complexionis frigidæ, & humi
dæ naturalis signa 1.744.a.6
Hepatis complexionis frigidæ, & siccæ
naturalis signa 1.744.a.15
in Hepatis gibbositatis ægritudinibus un
de materia expellatur 1.744.a.46
in Hepatis concauitatis ægritudinibus
unde materia expellatur 1.744.a.49
Hepatis ægritudinibus conferunt
Amomi decoctio 1.259.a.12
Campepitheos 1.280.b.9
Lac camelarum foetarum 1.334.a.11
Papaueris cornuti radices decoctio
1.364.b.56
Hepatis ægritudinibus conferentia
composita
Hiera 2.275.b.66
Pillulæ stomacæ 2.298.b.20
Pillulæ aggregatiuæ 2.299.a.28
Confectio de hiacynto 2.270.b.55
Hiera menifon 2.318.a.65
Hepatis malitiæ complexionis calidæ fi
gna 1.744.a.60
Hepatis complexionis frigidæ malæ fi
gna 1.744.b.52
Hepatis complexionem frigidam haben
ti cur sepe febres accidunt 1.743.
b.26. & 1.745.a.6
Hepatis frigiditati confert
Hilopus humida 1.322.a.24
Hepatis frigiditati conferentia
composita
Dialacca minor 2.267.b.29
Confectio de hiacynto 2.270.b.55
Electuarium alsendedicon 2.277.b.6
Electuarium alcanzi 2.277.b.35
Electuarium alscchereben 2.278.a.3
Electuarium de aniuden 2.281.a.44
Conditum 2.287.a.58
Oleum de costo 2.301.a.60
Emplastrum ex eordumeni 2.
304.b.54
Electuarium de galanga 2.318.b.39
Hepatis malæ complexionis siccæ signa
1.745.a.33
Hepatis complexionis malitiæ humidæ
signa 1.745.a.41
Hepatis sanitas cum similibus conferen
da ægritudo cum contrarijs expellen
da 1.745.a.54
in Hepatis ægritudinibus quæ hora su
mendarum medicinarum commodior
1.745.a.60
in Hepatis ægritudinibus medicinas sti
pticas alijs commiscendas 1.745.b.3
Hepatis complexionis naturalis menfu
ram sciri debere 1.745.b.12
in Hepatis ægritudinibus error curandi
ad quæ inducat 1.745.b.14
in Hepatis ægritudinibus sanandis qui er
ror contingat 1.745.b.16
Hepatis lesionibus endiuiæ species om
nes conferre 1.745.b.33
in Hepatis apostematibus dulcia uitanda 1.
746.b.37
Hepatis apostematibus conferunt
Aquæ sulphureæ 1.261.b.65

Calamus aromaticus 1.267.a.12
Idem cum melle, & semine apij 1.
288.b.5
Cauda equi 1.295.a.16
Laurus 1.396.b.34
Eupatorium 1.302.a.62
Gentiana 1.311.b.7
Mastix 1.340.b.27
Sifimbrum 1.350.a.31
Squinanthi flos 1.371.a.37
Hepatis apostematibus conferentia
composita
Confectio Kiume medici 2.272.a.16
Trochisci de berberis 2.293.b.22
Trochisci alii de berberis 2.293.b.35
Trochisci de eupatorio 2.294.a.39
Trochisci de reubarbaro 2.294.b.20
Trochisci alchondinon 2.295.a.58
Medicina Kiume 2.306.a.11
Trochisci de berberis 2.306.a.12
Trochisci de reubarbaro 2.306.a.12
Trochisci de asfedarion 2.306.a.13
Vnguentum de muradafacrim 2.
319.a.6
Hepatis complexionis calidæ malæ cura
tio 1.747.a.15
in Hepatis affectionibus tamarindi ha
bent maximam proprietatem 1.
747.a.37
in Hepatis complexionem calida mala ui
ctus 1.747.b.40
Hepatis frigiditatem fortiter uincit cor
dis caliditas 1.743.b.7
Hepatis humidæ complexionis natura
lis signa 1.743.b.42
Hepatis humiditatem quandoque conse
quitur cordis siccitas parum ualde 1.
743.b.42
Hepatis complexionis calidæ, & humi
dæ naturalis signa 1.743.b.58
Hepatis complexionis frigidæ malæ cura
tio 1.748.a.36
in Hepatis intemperie frigida camelaru
arabiarum lactic iuuamentum 1.
748.a.42
Hepatis complexionis frigidæ malæ ui
ctus 1.748.b.36
in Hepatis frigida intemperie miliu est
prauum 1.748.b.50
Hepatis complexionis siccæ malæ cura
tio 1.748.b.64
Hepatis complexionis humidæ malæ cu
ratio 1.749.a.9
Hepatis complexionis calidæ & siccæ ma
læ curatio 1.749.a.18
Hepatis complexionis calidæ, & siccæ
malæ ualde conferre lac asinum 1.
749.a.22
Hepatis complexionis calidæ, & humidæ
malæ curatio 1.749.a.38
Hepatis complexionis calidæ, & humi
dæ cum materia curatio 1.749.a.40
Hepatis complexionis frigidæ, & siccæ
curatio 1.749.a.60
Hepatis complexionis frigidæ, & humi
dæ curatio 1.749.a.11
Hepatis paruitatis causæ 1.749.b.27
Hepatis parui signa 1.749.b.42
Hepatis paruitatis curatio 1.749.b.58
Hepatis debilitatis causæ 1.750.a.30
Hepatis debilitas totalis quæ 1.750.a.59
Hepatis retentiua debilitatur ex humidi
tate 1.750.a.64
Hepatis expulsiua debilitatur ex siccita
te 1.750.a.65
Hepatis attractiua debilitatur ex frigo

re 1.759.a.63
Hepatis digestiua debilitatur ex frigore
1.750.a.63
Hepatis debilitatis signa 1.750.b.20
Hepatis debilitati conferentia
composita
Homorufia 2.265.a.43
Diacurcuma 2.267.a.40
Dialacca magna 2.267.b.8
Dialacca minor 2.267.b.29
Confectio de hiacynto 2.270.b.55
Medicina 2.272.a.9
Electuarium alcanzi 2.277.b.34
Diacitonitren ex succo cidoniorum 2.
280.a.47
Electuarium de camphora 2.281.a.60
Electuarium de cinnamomo 2.
281.b.41
Conditum 2.287.a.57
Trochisci alchindi 2.295.a.11
Pillulæ 2.298.a.65
Vnguentum 2.304.b.4
Vnguentum ex pulpa coloq. 2.
304.b.29
Dialacca 2.305.b.66
Pillulæ stomacæ 2.306.a.1
Vnguentum cum pulpa coloq. 2.
306.a.1
Sal 2.306.a.2
Medicina alindrion 2.306.a.3
Diacurcuma 2.306.a.3
Medicina Gal. 2.306.a.3
Alcanzi 2.306.a.4
Confectio de scoria 2.306.a.5
Electuarium Gal. 2.306.a.5
Oleum de cinnamomo 2.306.a.5
Suffus hubede 2.306.a.6
Hepatis dispositionem color secundum
plurimum significat 1.750.b.20
quam Hepatis dispositionem significet
egestio similis aquæ carnis 1.750.
b.32
quam Hepatis dispositionem significet
urina similis aquæ carnis 1.750.b.32
Hepatis complexio frigida humores
grossos, tardi motus gignit 1.750.
b.54
Hepatis complexio calida ponit humo
res expansos 1.750.b.54
Hepatis complexio sicca humores pau
cos grossos gignit 1.750.b.55
Hepatis complexio humida humores
aquosos gignit 1.750.b.56
Hepatis debilitatis propter fel signa 1.
750.b.57
Hepatis debilitatis à splene signa 1.
750.b.60
Hepatis debilitatis stomacæ signa 1.
750.b.62
Hepatis debilitatis ab intestinis signa 1.
750.b.64
Hepatis debilitatis a uesica signa 1.
751.a.1
Hepatis debilitatis ob membra pectoris
signa 1.751.a.5
Hepatis uirtutis digestiue debilitatis fi
gna 1.751.a.11
Hepatis digestiue urinæ est magis signi
ficatiua 1.751.a.31
Hepatis digestionis pauca signum 1.
751.a.26
Hepatis attractiue debilitatis signum 1.
751.a.27
Hepatis digestiue penitus debilitatæ fi
gna 1.751.a.28
Hepatis

Index

Hepatis digestionis corruptæ signum
1.751.a.30
Hepatis attractiue, egestio est magis si-
gnificatiua 1.751.a.32
Hepatis attractiue debilitatæ signa 1.
751.a.33
Hepatis retentiue uirtutis debilitatæ si-
gna 1.751.a.40
Hepatis debilitas à qua causa plurimum
fiat 1.751.b.14
Hepatis debilitatis curatio 1.751.b.10
in Hepatis ægitudinibus stiptica alijs
commiscenda 1.751.b.32
in Hepatis debilitate resolutiuis stiptica
commiscenda 1.751.b.32
Hepatis debili à materia curatio 1.
751.b.36
in Hepatis debilitate mazarum rerum iu-
uamentum 1.751.b.24
Hepatis debilitati omni à proprietate cõ-
ferre hepar adib 1.751.b.50
in Hepatis debilitate medicamen lauda-
bile 1.751.b.53
Hepatis debilitatis digestiue curatio
1.752.a.8
Hepatis debilitatis à caliditate curatio
1.752.a.38
cui Hepatis debilitati philonium conue-
niat 1.752.a.41
Hepatis debilitati uinum conuenire 1.
752.a.31
Hepatis retentiue debilitatæ curatio
1.752.b.14
Hepatis attractiue debilitatæ curatio
1.752.b.19
Hepatis uirtutis expulsiue debilitatæ cu-
ratio 1.752.b.27
Hepatis debilitas quandoque fit ab omni
malitia complexionis 1.752.b.30
in Hepatis digestionis plurimū defectus
est ex frigore 1.752.b.35
Hepatis attractiue defectus plurimū est
ex frigore 1.752.b.36
Hepatis debilitatis uictus 1.752.b.37
Hepatis oppilationes ubi accidunt 1.
752.b.52
Hepatis oppilationum cause 1.752.b.62
Hepatis oppilatio plurimum fit in ramis
portæ 1.753.a.4
Hepatis oppilationum plurimum non fit
nisi in latere concauo 1.753.a.9
Hepatis oppilatio quando prolongatur,
quas ægitudines inducat 1.753.a.12
Hepatis morborum mater est oppilatio
1.753.a.16
Hepatis oppilationes quid faciat 1.753.
a.18
Hepatis oppilationem non esse à poro-
rum ortu 1.753.a.23
Hepatis oppilationem non esse ab ortu
carnis 1.753.a.23
in Hepatis latere concauo si oppilatio
fuerit, materie egrediuntur in egestio-
ne 1.753.a.51
in Hepatis latere gibbofo si oppilatio
fuerit materie egrediuntur in urina
1.753.a.52
Hepatis oppilationis signa 1.753.b.26
in Hepatis oppilationem egestio cur chy-
lofa 1.753.b.35
in Hepatis oppilationem egestio cur fit
subilis 1.753.b.33
in Hepatis oppilationem egestio cur mul-
ta 1.753.b.37
Hepatis apostema quibus signis distin-
guatur ab eius oppilationem 1.753.
b.54

Hepatis oppilationem habens est pauci
sanguinis, & corrupti coloris 1.
753.b.62
Hepatis oppilationis à uentositate signa
1.753.b.64
Hepatis oppilationis à constrictione si-
gna 1.753.b.66
Hepatis oppilationis curatio 1.754.a.25
Hepatis oppilationis parte concaua dāda
sunt uentrem soluentia 1.754.a.30
Hepatis oppilationis parte gibbofa dan-
da sunt diuretica 1.754.a.31
Hepatis oppilatio, quādo antiquatur, in-
diget phlebotomia basilica, & soluti-
uo 1.754.a.34
Hepatis oppilationis à uentositate cura-
tio 1.754.a.49
Hepatis oppilationis ab apostemate cu-
ratio 1.754.a.49
Hepatis oppilationem quandoque sequi-
tur difficultas in anhelitu 1.754.a.4
Hepatis oppilationis à constrictione cu-
ratio 1.754.a.56
in Hepatis oppilationem, nisi appareant si-
gna concoctionis, fortia non sunt dan-
da 1.754.a.46
in Hepatis oppilationibus chronicis ne-
cessarie sunt medicina aperitiue cali-
dæ 1.754.a.64
Hepatis oppilationis calidæ, uel frigidæ
dari potest absinthium 1.754.b.5
Hepatis oppilationes optime aperiunt
lupini 1.754.b.16
Hepatis oppilationis uictus 1.755.a.44
in Hepatis oppilationem solutiua qualia ef-
se debent 1.751.b.21

Hepatis oppilationi conferunt

Anisum 1.249.a.28
Assarum 1.250.b.60
Agnus castus 1.256.a.17
Amomum 1.259.a.11
Amigdalæ, propriè amaræ 1.261.
a.27
Aloes 1.263.b.4
Cinnamomum 1.278.a.26
Cicer 1.279.b.35
Camepytheos 1.280.b.9
Cubebe 1.281.a.24
Cuscute 1.281.a.45
Centaurea 1.288.b.49
Malua 1.294.a.38
Eupatorium 1.302.a.60
Phisticum 1.307.b.37
Fumus terræ 1.309.a.3
Ficus 1.310.a.11
Gentiana 1.311.b.6
Plantaginis radix, semen, & folia 1.
331.b.26
Lupinus, & propriè quando decoqui-
tur cum aceto, & melle, & propriè
cum melle, ruta, & pipere 1.
336.b.14
Malua 1.345.b.52
Pœonia radix 1.362.a.24
Rubea tinctorum 1.367.b.31
Raphani foliorum aqua 1.368.a.38
Cedrus 1.385.a.56
Salicis aqua 1.386.a.54
Endiuix succus 1.387.a.9
Volubilis 1.393.b.64

Hepatis oppilationibus conferentia composita

Diamarte 2.266.a.16
Confectio de hiacyntho 2.270.b.55
Hieralogodion 2.273.a.59

Sirupus acetosus cū sem. 2.285.a.58
Trochisci diarhodon 2.292.b.50
Trochisci de camphora 2.293.a.38
Trochisci de lacca 2.296.a.60
Oleum de Kerua 2.301.b.42
Electuarium de carui 2.318.b.31
Hepatis doloris signa 1.756.a.56
Hepatis uentositatis curatio 1.755.b.63
Hepatis uentositatis causa 1.755.b.38
Hepatis uentositatis signa 1.755.b.44
Hepatis doloris causa 1.756.a.22
Hepatis dolor qui mortem in quinta por-
tendat 1.756.a.42
Hepatis doloris curatio 1.756.b.10

Hepatis doloribus conferunt

Absinthium 1.250.a.27
Agallochus 1.252.b.44
Acorus 1.256.b.19
Aquæ sulphureæ 1.261.b.65
Agaricum 1.267.a.55
Hepar lupi 1.299.a.43
Phistici oleum 1.307.b.46
Ireos cum aceto 1.321.b.10
Oleum lauri bibitum cum uino odori-
fero 1.337.b.56
Lauri cortex 1.337.b.58
Reubarbarum 1.369.a.30
Muscus 1.391.a.1
Cassia fistula 1.293.b.24
Eupatorium 1.302.a.60
Lacca 1.330.b.43
Pentaphillonis radices succus cum sa-
le, & melle 1.360.b.46
Pini cortex 1.363.a.64
Raphani semen 1.368.a.43

Hepatis doloribus confere- tia composita

Theodoricon magnum 2.274.a.40
Theodoricon cum nuce muscata 2.
274.b.22
Hiera busius 2.275.b.36
Pillule de euphorbio 2.297.b.63
Pillule 2.299.b.9
Pillule 2.299.b.17
Oleum nardinum 2.300.a.37
Oleum de costis 2.301.b.3
Emplastrum philagrius 2.304.b.62
Emplastrum ex cordumeni 2.304.
b.52
Confectio ex hepate adib. 2.319.a.17
Confectio de feminibus 2.305.b.57
Medicina de gentiana 2.305.b.58
Vnguentum de cordumeni 2.305.b.58
Trochisci de eupatorio 2.305.b.59
Aqua de radicibus 2.305.b.59
Trochisci de decem tract. 2.305.b.60
Confectio de muscho 2.305.b.60
Confectio de calamentho 2.305.b.61
Athanasia 2.305.b.61
Confectio Hermetis 2.305.b.61
Diacurcuma 2.305.b.62
Diacostum 2.305.b.62
Philonium 2.305.b.62
Kelkelengi 2.305.b.63
Suffus de acoro 2.305.b.63
Pillule de eupatorio 2.305.b.64
Theodoricon 2.305.b.64
Sal 2.305.b.65
Acetum squillæ 2.305.b.65
Hepatis apostematum cause 1.757.a.4
in Hepatis gibbi apostemate crisis qualis
fiat 1.757.a.26
in Hepatis caui apostemate crisis qualis
fiat 1.757.a.28
in Hepatis gibbositate apostema deterius

Index

rius est eo, quod est apud concaui-
tatem 1.757.a.30
Hepatis apostema omne facit oppilatio-
nem 1.757.a.32
Hepatis apostema quem sanguinem pro-
ducit 1.757.a.34
Hepatis apostematum signa communia
1.757.b.12
in Hepatis ægritudinibus calidis cur non
accidat pullatio 1.757.b.21
Hepatis gibbositate apostematis signa
1.757.b.34
Hepatis concauitatis apostematis signa
1.757.b.56
Hepatis, & stomachi communitas, quæ
1.758.a.6
in Hepatis apostemate singulis quan-
do appareat, & quando non 1.758.a.13
Hepatis apostema quod maiorem dolo-
rem faciat 1.758.a.20
ab Hepatis apostemate quandoque fit hy-
drops 1.758.a.27
Hepatis apostemati quum associatur uen-
tris solutio, mortale 1.758.a.29
Hepatis apostematis in utraque eius par-
te signa 1.758.a.23
Hepatis apostema quibus signis ab apos-
temate lacertorum distinguatur 1.
758.a.41
Hepatis apostematum calidorum causæ
1.758.b.9
Hepatis apostematum calidorum signa
1.758.b.10
Hepatis apostematis calidi magni signa
1.758.b.35
Hepatis apostematis calidi terminatio-
nis modi 1.758.b.38
Hepatis apostema calidum quibus signis
à pleuritide distinguatur 1.758.b.47
Hepatis apostematum calidorum crisis
qualis 1.758.b.56
Hepatis apostematis calidi permutatio-
nis ad duritiem causæ 1.758.b.44
Hepatis almesire quid 1.759.a.14
Hepatis almesire signa 1.759.a.17
Hepatis phlegmonis signa 1.759.a.25
Hepatis apostematum frigidorum signa
1.759.a.31
Hepatis apostematum phlegmaticorum
signa 1.759.a.44
Hepatis apostematis duri causæ 1.
759.a.64
Hepatis canceri causæ 1.759.a.64
Hepatis apostematis duri signa 1.759.
b.1
Hepatis durum apostema cur hypofar-
ga sequatur 1.759.b.20
Hepatis durum apostema est uia ad hy-
dropisim 1.759.b.20
Hepatis apostematum differentie 1.
756.b.52
Hepatis canceri signa 1.759.b.33
Hepatis dubellati causæ 1.759.b.49
Hepatis dubellati signa 1.759.b.52
Hepatis dubellati eruptio per quæ loca
fiat 1.759.b.60
Hepatis dubellati in qua eius parte fiat
1.759.b.65
in Hepatis profundo dubellati signum
1.760.a.2
Hepatis apostematis calidi, & sangui-
nei curatio 1.760.a.44
in Hepatis apostemate calido quæ uena
secunda 1.760.a.48
in Hepatis superficie dubellati signum
1.760.a.3
in Hepatis apostemate calido omnia

phlebotomia quid contingat 1.
760.a.52
in Hepatis apostemate calido sanguinè
abundantem extrahendum 1.760.a.59
Hepatis apostema calidum uelociter du-
rum euadit 1.760.a.63
Hepatis calido apostemati qualiter me-
dicinæ stipticæ noceant 1.760.b.3
in Hepatis apostematibus calidis resolu-
tius solis non esse utendū 1.760.b.19
Hepatis apostemata cum mollificatiuis
a medico quodam curata 1.760.b.22
in Hepatis apostemate calido quibus re-
solutiuis utendum 1.760.b.52
Hepatis concauitati plus obest stiptici-
tas quam gibbositate 1.760.b.63
Hepatis concauitati plus nocua est mor-
dicatio, quam gibbositate 1.760.b.63
in Hepatis concauo apostemate calido
existente, cauendum ab urinae prouo-
catione 1.761.a.3
in Hepatis gibbo apostemate calido exi-
stente cauendum a uentris solutione
1.761.a.4
in Hepatis concauitatis apostemate cali-
do uentrem soluendum 1.761.a.8
in Hepatis gibbositate apostemate cali-
do urina prouocanda 1.761.a.10
in Hepatis apostemate calido uentrem
nec restrictum, nec fluidum nimis ef-
se oportet 1.761.a.11
in Hepatis apostematibus quæ initio cō-
ueniant 1.761.a.17
Hepatis apostematis multoties causa est
salsus, & percussio 1.761.a.45
Hepatis apostematis a saltu, & percussio-
ne curatio 1.761.a.47
Hepatis lateris concaui apostematis cu-
ratio 1.761.a.50
in Hepatis apostemate myrobalani citri-
ni timendi 1.761.a.61
Hepatis gibbositate apostematis cura-
tio 1.761.b.10
in Hepatis apostemate resolutiua, quæ 1.
761.b.46
Hepatis apostemati in fine qualia conue-
niant 1.761.b.59
Hepatis apostematis cura uentris solu-
tione curatio 1.762.a.24
Hepatis apostematis uictus 1.762.a.27
Hepatis dubellati curatio 1.762.b.44
in Hepatis dubellati cauendum ne pus
ulceret uescam 1.763.a.1
in Hepatis dubellati pus cum quibus
abluendum 1.763.a.5.b.8
in Hepatis dubellati ulceris incarnatio
cum quibus facienda 1.763.a.7
in Hepatis dubellati uentris solutio pro-
pter duas res esse necessaria 1.
763.a.11
in Hepatis dubellati ante eius eruptionē
uentrem soluenda 1.763.a.17
in Hepatis dubellati post eius maturatio-
nem uentrem soluenda 1.763.a.28
Hepatis dubellati in eius gibbositate cu-
ratio 1.763.a.33
in Hepatis dubellati medicinæ macuran-
tes quæ 1.763.a.40
in Hepatis dubellati quando pus urinae
meatus, & uescam ulcerat, quæ uictus
ratio 1.763.b.15
Hepatis dubellati post mundificationem
curatio 1.763.b.24
Hepatis dubellati, quum materia ad uen-
tris spatium effunditur, curatio 1.
763.b.34
Hepatis dubellati uictus 1.763.b.40

Hepatis apostematum frigidorum cura-
tio 1.764.a.5
Hepatis apostemati frigidus indurationi
propinquo medicamentum conue-
niens 1.764.a.22
Hepatis apostematum durorum curatio
1.764.a.60
ex Hepatis apostemate duro, quiescen-
te, confirmato, non euadit aliquis 1.
764.a.60
Hepatis apostema durum sanari in ini-
tio potest 1.764.a.61
in Hepatis apostemate duro non est au-
dendum in soluendo uentrem 1.
764.b.14
in Hepatis apostemate duro somnum
super latus dextrum est ualde conue-
niens 1.764.b.18
in Hepatis apostemate duro medicinae
singulares quæ 1.764.b.19
in Hepatis duro apostemate medicinae
compositæ 1.764.b.43
Hepatis apostematis duri à percussione
curatio 1.765.a.34
Hepatis apostematis cancerosi curatio 1.
765.a.49
Hepatis apostematis cancerosi uictus 1.
765.a.52
Hepatis oppilationis uictus 1.765.a.54
Hepatis ab aliqua re extrinseca percussio
curatio 1.765.b.32
Hepatis additamentum maius aliquan-
do à loco suo remouetur, & huius rei
causæ, & curatio 1.765.b.38
in Hepatis incisione quando sit spes salu-
tis 1.766.a.55
Hepatis incisionis, & scissuræ signa 1.
766.a.55
Hepatis scissuræ, & incisionis curatio 1.
766.a.61
Hepatis substantia est res grossa, nigra
1.766.b.39
Hepatis expulsiōnem, uel excremento-
rum causæ 1.766.b.40
Hepatis expulsiōnem qui retinent, era-
re 1.767.a.41
Hepatis aduersionem quid inducat 1.
767.b.23
Hepatis dubellati quibus signis differat
a uentris solutione à uirtute 1.
768.a.58
Hepatis carnis fluxus signa 1.768.b.50
Hepaticæ uentris solutionis ob retentio-
nem cursus signa 1.768.b.52
Hepatis gibbositate plurimum commu-
nicant membra prouocationis urinae
1.770.a.6
cum Hepatis concauitate plurimum cō-
municant membra fecis 1.770.a.6
Hepatis gibbositate plurimum commu-
nicant membra anhelitus 1.770.a.7
in Hepatis gibbositate meatus sunt stri-
cti 1.771.b.12
ab Hepatis aqua mors 1.771.b.34
de Hepatis aqua Gal. arguitur 1.
772.b.36
in Hepatis ægritudinibus frigidis cur-
ponatur endiua 1.776.b.10
Hepatis apostema ex cholera supra fel
retenta 1.781.b.30
ab Hepate mundificatione quando splen
debilitatur, quæ ægritudines fiunt 1.
782.a.18
Hepatis uirtus destruitur splene impin-
guato 1.789.a.53
Hepatis apostema quandoque permuta-
tur ad splenem 1.790.b.9
Hepatis

Index

- Hepatis apostema melius est, ut permittetur ad splenem, quam splenis ad hep-
par 1.790.b.11
in Hepatis, & splenis curis multum in-
greditur acetum 1.791.b.61
ab Hepatis debilitate quandoque urina
sanguinea accidit 1.852.a.6
Hepatis doloribus conferentia
composita
Galenii confectio 2.263.b.12
Confectio de muscho 2.264.a.61
Confectio anacardi 2.265.b.9
Athanasia magna 2.267.a.13
Diacostum 2.268.b.42
Alkelkelengi minus 2.270.a.35
Confectio de feminibus 2.270.b.29
Medicina de gentiana 2.271.b.16
Suffus aliud 2.284.a.2
Aqua mellis 2.286.b.53
Aqua zuccari 2.286.b.53
Sirupus de cidonijs 2.287.a.22
Trochisci de ros. cum spica 2.293.a.4
Trochisci de berberis 2.293.b.49
Hiera buscos 2.308.b.5
Trochisci de berberis 2.293.b.65
Trochisci aminulli 2.294.b.30
Trochisci de rosif, & eupatorio 2.
296.a.54
Trochisci de rubea 2.296.b.4
Trochisci de decem medicinis 2.
296.b.23
Decoctio aquæ de radicibus 2.296.
b.70
Decoctio de radicibus alKindi 2.
297.a.1
Apozima de abinthio 2.297.a.14
Hepatis doloribus antiquis ex frigore,
& grossitudine humorum con-
ferentia composita
Diacurcuma minus Gal. 2.267.a.53
Dialacca magna 2.267.b.8
Confectio de calamento 2.270.b.30
Confectio de hiacyntho 2.270.b.55
Medicina de gentiana 2.271.b.16
Electuarium alfrededicon 2.277.b.6
Suffus 2.283.b.62
Hepatis, & splenis doloribus confe-
rentia composita
Tyriaca Esdrae 2.305.a.16
Mithridatum 2.306.a.17
Diacurcuma 2.306.a.17
Dialacca 2.306.a.17
Hepatis duritiei conferunt
Assarum 1.250.b.60
Ammoniacum 1.251.b.37
Ben cum aceto 1.268.a.1
Hepatis duritiei conferunt
Theriaca magna 2.255.b.43
Mithridatum 2.258.a.47
Homorufa 2.265.a.44
Diacurcuma 2.267.a.40
Dialacca magna 2.267.b.8
Dialacca minor 2.267.b.30
Alk oKion 2.267.b.39
Electuarium de aniuden 2.181.a.44
Trochisci de reubarbaro 2.294.b.19
Trochisci 2.296.a.35
Hepatis & splenis duritiei conferen-
tia composita
Trochisci de reubarbaro 2.306.a.14
Electuarium de aniuden 2.306.a.15
Confectio cō hepate adib 2.319.a.16
Hepatis extenuationi conferentia
composita
Suffus hobede 2.283.a.1
Refus Darii 2.306.a.7
Tyriaca Auic. 2.306.a.8
Confectio AlKindi 2.306.a.8
Confectio de muscho 2.306.a.9
Sagzenea 2.306.a.9
Hepatis frigori conferentia composita
Oleum de anetho 2.305.b.54
Sehererian 2.305.b.54
Oleum de hasee 2.305.b.55
Pillule de XI. tract. 2.305.b.55
Hepatis grauitati conferentia composita
Trochisci de reubarb. 2.290.b.20
Emplastrū ex cordiēni 2.304.b.53
Hepatis inflammationi conferentia
composita
Trochisci de camphora 2.293.a.24
Hepatis uentostitibus conferentia
composita
Electuarium altalisafar 2.278.b.27
Hepati feruiunt stomachus & uenæ 1.
32.b.1
Hepati emplastrum ex resoluentibus,
adhibendū ubi est, stiptica boni odo-
ris permiscenda sunt 1.186.a.5
Hepati sensus unde 1.741.a.4
Hepati spiritus unde 1.741.a.9
Hepati quatuor uirtutes naturales inesse
1.741.b.11
Hepati quæ ægritudines accidunt 1.
744.a.23
Hepati quæ noceant 1.745.b.54
Hepati conferre radicem aquam 1.
745.b.26
Hepati confert à proprietate hepatis adib
1.745.b.36 & 1.746.b.50
Hepati ne aqua noceat, qualiter danda
1.745.b.62
Hepati nocet omnia uiscosa 1.745.b.65
Hepati uinum dulce amicum, & cur 1.
746.a.9
Hepati medicinarum conuenientes quæ 1.
746.a.59
cui Hepati conueniat uinum odoriferū
1.746.b.5
Hepati qui cibi conuenientes 1.746.b.31
Hepati dulcia conueniunt 1.746.b.32
Hepati philtici uehementer inuatiui 1.
746.b.44
Hepati confert limaciarum caro 1.
745.b.38 & 1.746.b.50
Hepati confert limaciarum caro præpa-
rata cum feminibus 1.748.b.58
Hepati communicant membra anhelitus
1.754.a.6
Hepati amica est uua passa 1.752.a.27
Hepati attractio, dignior est quam mesa-
ra 1.767.a.13
Hepati malum ualde est aloes solum 1.
776.a.13
Hepati obest splen, quum ingrossatur
1.782.a.35
Hepati conuenit eritij caro 1.788.a.1
Hepati non conuenit acetum forte, nisi
in necessitate 1.789.b.59
Hepati uestica communicare 1.868.b.15
Hepati conferunt
Apium 1.260.a.47
Ammi 1.262.a.51
Balsamum 1.268.b.44
Cinnamomum 1.278.a.27
Cassa sirupus 1.286.b.43
Endiuia 1.299.a.20
Eupatorium 1.302.a.61
Folium indum 1.306.a.11
Gariophyllus 1.315.a.50
Lacca 1.330.b.42
Maltix 1.340.b.25
Nux muschata 1.348.a.64
Origanum 1.356.a.48
Aqua rosata 1.366.b.10
Reubarbarum 1.369.a.29
Spica 1.381.a.39
Vua passa 1.394.a.47
Xilooloes 1.395.a.49
Zingiber 1.395.b.37
Zuccharum alhusar 1.397.b.16
Hepati conferentia composita
Arius darij confec. 2.261.a.60
Confectio de hiacyntho 2.270.b.55
Suffus hobede 2.282.b.58
Suffus 3.284.a.29
Sal 2.284.a.29
Trochisci de abinthio 2.294.a.28
Trochisci de aniso 2.296.a.7
Pillule stomatice 2.298.b.20
Pillule aggregatiue 2.299.a.28
Hepati nocet
Alfa 1.259.a.61
Aloes 1.263.b.5
ex Hepate euacuandum non est totum
quod oportet, una hora 1.187.a.12
in Hepate dolorem à medicina soluente
potū aquæ calidæ remoue 1.202.a.28
in Hepate humorum quatuoresse gene-
rationem 2.375.a.30
in Hepate spiritus acquirit complexionē
sulcetriam uirtutum nutritionis, &
augmenti 2.324.b.8
ab Hepate dux uenæ oriuntur, uena por-
ta & concaua 1.741.a.43
ex Hepate mors festina quando 1.
744.a.30
ex Hepate quādo apostema calidum per-
mutatur ad splenem, est bonum 1.
757.a.38
in Hepate pus ne colligatur præcautio
1.762.b.44
Hepate aqua repleto quando mors se-
quatur 1.767.b.62
ex Hepate sanguinea chylosa uentris so-
lutio quibus signis à solutione ex mesa-
ra differat 1.768.a.38
ex Hepate cholera plurimum effunditur
ad stomachum 1.687.b.17
ab Hepate ad stomachum materia efflu-
tis curatio 1.698.a.51
Hepaticus qui 1.750.a.26
Hepaticus fluxus aliquando à phleboto-
mia fit 2.14.b.52
Hepaticus fluxus qui 1.799.b.23
Hepatici fluxus signa 2.14.b.53
Hepatici color qui 1.750.b.21
Hepatici fluxus senis signa 1.768.a.4
Hepatici fluxus curatio 1.808.a.58
Hepatici fluxus oppilatiui curatio 1.
808.b.10
Hepatici fluxus sanguinei, sicut phthisis
curatio est 1.808.b.28
Hepaticum ex colore à medico experto
cognosci 1.750.b.27
Hepaticum uirus quale 1.768.a.53
Hepaticis in fluxus principio dandum
non esse panem 1.808.b.17
Hepaticis conferentia composita
Hiera menison 2.318.a.65
Hepatica uentris solutio. Vide Hepatis
expulsio
Hepatica uentris solutio quibus signis
ab intestinorum solutione differat 1.
768.a.16
Hepatica uentris solutio quibus signis à
stomaticha differat 1.768.a.26
Hepaticæ uentris solutionis facultatē
a caliditate signa 1.768.b.12
Hepaticæ uentris solutionis facultatē à
frigiditate signa 1.768.b.20
Hepaticæ

Index

- Hepaticæ ventris solutionis fœculentæ
ab humiditate signa 1.768.b.33
- Hepaticæ ventris solutionis à fœcitate
signa 1.768.b.33
- Hepaticæ ventris solutionis ab exercitij
dimissione signa 1.768.b.53
- Hepaticæ ventris solutionis ob repletio-
nem signa 1.798.b.52
- Hepaticæ ventris solutionis à membri
incisione signa 1.768.b.53
- Hepaticam ventris solutionem inducit
potus uini pasci recentis 1.767.b.65
- Hepaticæ expulsiōne cohibita quæ mala
contingant 1.767.a.44
- Hepaticæ medicinæ quales esse debeant
1.745.b.22
- Hepaticæ omnes expulsiōnes fiunt aut à
fortitudine, aut à debilitate 1.766.
a.18
- Hepaticæ fluxiones pertinentes ad debi-
litem 1.767.a.20
- Hepaticæ ventris solutionis apostemo-
se signa 1.768.b.42
- Hepaticæ icteritiæ nigre causæ 1.
783.b.32
- Hepaticæ, & splenetice curationes quo
differant 1.789.b.53
- Hepaticarum expulsiōnum differentia
1.766.b.23
- Hepaticarum expulsiōnum, uel excre-
mentorum substantia qualis 1.766.
b.27
- Hepaticarum expulsiōnum signa 1.
768.a.16
- Hepaticas medicinas optime teri debe-
re 1.745.b.21
- Herba iudaica est calida in principio
primi, sicca in secundo 1.317.a.59
- Herbi farina est fortis mundificationis,
& exificationis 1.860.b.33
- Hermaphroditi curatio 1.901.a.28
- Hermaphroditorum differentia 1.
901.a.28
- Hermetis confectiōnis iuuamenta 2.
263.b.21
- Hermetis confec. descriptio, & dosis 2.
263.b.26
- Hermetis aliz confectiōnis iuuamenta
2.263.b.55
- Hermetis 2. confectiōnis descriptio 2.
264.a.10
- Hermetis medicamen 1.965.a.31
- Hermetis hieræ uis 1.966.a.13
- Hermodyctylus calidus est, & siccus per
ueniens ad secundum 1.320.a.26
- Hermodyctyli sunt nociui stomacho 1.
960.b.19
- Hermodyctylorum utilitas in dolori-
bus iuncturarum 1.960.b.6
- Hernia 1.947.b.11
- Hernia testiculi 1.947.b.12
- Hernia carnis 1.947.b.39
- Hernia varicosa 1.947.b.41
- Hernia. Vide Ruptura
- Hernia uentris signa 1.948.a.66
- Hernia carnosæ signa 1.948.b.12
- Hernia uaricosæ signa 1.948.b.16
- Herpes uide Formicam
- Herpes esthiomenos ex astrictiōne 1.
84.a.21
- Herpeti esthiomeno conferunt
- Abhel puluerizatio 1.251.a.23
- Atramenta omnia 1.357.b.16
- Arsenicum 1.252.b.57
- Alumen cum fœce uini 1.264.a.65
- Lacticinium 1.329.b.26
- Lens cum aqua marina 1.335.b.35
- Lupinus 1.336.b.7
- Nucis oleum 1.348.a.27
- Hiacynthus innata qualitate læticiam
generat 2.329.b.7
- Hiera est nomen solutui rectificantis 2.
272.b.24
- Hiera interpretatur medicina diuina 2.
272.b.27
- Hiera dicitur medicina diuina, quia
actio solutui est res diuina saluans ex
uirtutibus suæ naturæ 2.272.b.31
- Hiera Ruffi 2.273.b.40
- Hiera Ruffi fuit primum solutiōu co-
gnitum 2.272.b.27
- Hiera picra scilicet amara 2.272.b.60
- Hiera picra quomodo feruetur 2.
273.a.12
- Hiera picra non soluit nisi ex stomacho,
& intestinis, & longinquior pars est
hepar, absq; uenis 2.273.a.35
- Hiera picra quos humores euacuet 1.
218.a.41
- Hiera Gal. descriptiōne uniuersitatis
2.274.b.47
- Hiera Gal. descriptiōne Pauli 2.
275.a.1
- Hiera Gal. 2.275.a.8
- Hiera eufacaris, & est Hip. 2.
275.a.11
- Hiera alia Hip. 2.275.a.34
- Hiera catagini Antiocheni 2.275.b.50
- Hiera confortans uisum &c. 2.275.b.63
- Hiera alia Andromachi 2.275.b.9
- Hiera faneligoris 2.275.b.19
- Hiera buftus, & eius iuuamenta 2.
275.b.34
- Hiera Auic. 2.276.a.8
- Hiera relata ad buftos 2.308.b.3
- Hiera relata ad Drios 2.308.b.17
- Hiera antiforos 2.318.a.44
- Hiera mundificans caput 2.308.a.59
- Hiera menifon 2.318.a.60
- Hiera nocet in calido, & sicco 1.694.
b.21
- Hiera commixta cum melle plus soluit
698.b.30
- Hiera commixta cum melle minus con-
fortat 1.698.b.30
- Hiera non est danda, quando adest cali-
ditas inflammata 1.698.b.42
- Hiera confert humoribus præsertim
cholericis in stomacho, & præcipue
cum decoctione absinthij 1.698.b.46
- Hiera picra in stomachi ulceribus ualde
utilis 1.726.b.20
- Hiera picra educit humores cholericos
1.774.a.36
- Hiera picra educit superfluitates absque
humiditatibus innatis 1.774.a.73
- Hiera diacoloquintidos soluit humores
uiscosos, grossos 1.774.a.39
- Hiera cum siropo acetoso est communis
ad plures uomitus species 1.735.b.14
- Hiera mundificat sanguinem 1.774.b.3
- Hiera picra radix est aloes 2.255.a.65
- Hieralogodion radix est elleborus 2.
255.a.65
- Hiera picra ingredientium examinatio
2.272.b.61
- Hiera picra compositione diuersificati
sunt antiqui in quantitate, & qualita-
te aloes 2.273.a.17
- Hiera picra solutio est festinans, sed
cū facilitate, & paulatim, & cum tardi-
tate, & fortasse in die secundo 2.
273.a.29
- Hiera picra iuuamenta 2.273.a.39
- Hiera picra descriptio & dosis 2.
273.a.42
- Hieralogodion, & eius iuuamenta 2.
273.a.48
- Hieralogodionis descriptio, & dosis 2.
273.b.2
- Hieralogodion descriptiōne philagrius
2.273.b.18
- Hieralogodion descriptiōne Pauli 2.
273.b.30
- Hiera Archigenis iuuamenta 2.
273.b.62
- Hiera Archigenis descriptio, & dosi.
274.a.16
- Hiera Archigenis descriptio Pauli 2.
274.a.27
- Hiera Andromachi descriptio, & dosi
2.275.a.47
- Hiera Andromachi iuuamenta 2.
275.a.62, & b.1
- Hiera buftus descriptio 2.275.b.38
- Hiera picra proprietas 1.610.a.5
- Hiera uis 1.694.b.16
- Hiera utilitas 1.698.b.26
- Hiera descriptio 1.698.b.48
- Hiera diacoloquintidos quæ commisce-
da 1.774.a.40
- Hieram ualde conferre in stomachi egri-
tudinibus ex materia, quæ sit ambigua
1.694.b.14
- Hieram non esse dandam, quando non
adeft materia 1.694.b.19
- Hiera sumpta, est ambulandum 1.
698.b.36
- Hiera sumpta regimen non est alteran-
dum 1.698.b.38
- ex Hiera, potione una quandoque remo-
uetur stomachi ægri tudo 1.698.b.39
- in Hiera loco croci ponatur rosa rubra,
si casus appetitus fuerit, aut nausea
1.698.b.40
- Hiera quare antiquitus non erant in usu
2.272.b.33
- Hiera quomodo in usu fuerint introdu-
ctæ 2.272.b.37
- Hiera magis sunt saluæ, quam decoctio-
nes, & pilulæ 2.272.b.43
- Hiera non diminuantur propter malicia-
suam sed propter consuetudinem ma-
lam 2.272.b.44
- Hiera non trahunt à longinquo sicut de-
coctiones, & pilulæ 2.272.b.47
- Hiera cum aqua epithymi debet sæpius
exhiberi 2.272.b.50
- Hieris quandoq; proijciunt salem mal-
se 2.272.b.49
- de Hieris dosis est usque ad aur. 4 2.
272.b.48
- Hippocratis liber inuentus in eius sepul-
chro 1.756.a.40
- Hirci sanguinis ad lapidem præparatio
1.865.a.50
- Hircini sanguinis usus 1.879.b.13
- Hirundo serpens est similis colori hi-
rundinis, & est longitudinis cubiti
unius, & interficit ante secundas ho-
ras 2.207.a.20
- Hirundinis serpentis morsus nocumen-
ta, & cura 2.208.a.15
- Hirundines quomodo præparandæ 1.
609.b.34
- Hirundinum pulli sanant finantiam 2.
315.a.56
- Hirundinaria 1.294.b.17
- Homo solus inter reliqua animalia ha-
bet fureculam 2.169.b.35
- Homo morifus à cane rabioso in primis
non

Index

- non patitur aliud quam uulnus cum dolore, sicuti alia uulnera 2.213.a.21
- Homo morfus a cane rabioso deinde habet aliquid de cogitati onibus corruptis, & somnum corruptum 2.213.a.24
- Homo morfus a cane rabioso post aliquot dies incipit spasmari, & fugere lumen 2.213.a.28
- Homines morfi a cane rabioso, quoties approximatur eis aqua, imaginantur canem 2.213.a.35
- Homines morfi a cane rabioso quandoque diligunt uoluntari in terra 2.213.a.38
- Homines morfi a cane rabioso quandoque perueniunt ad sudorem frigidum, & syncopim, & mortem 2.213.a.41
- Homines morfi a cane rabioso quandoque projiciunt sperma sine desiderio, & est signum spasmii 2.213.a.39
- Homo morfus a cane rabioso quandoque latrat sicut canis 2.213.a.46
- Homo morfus a cane rabioso quandoque desiderat aquam, & strangulatur per eam 2.213.a.43
- Homo morfus a cane rabioso quandoque mingit pinguedinem, in qua sunt res carnosae mirabiles 2.213.a.50
- Homo morfus a cane rabioso est promptus ad mordendum hominem 2.213.a.57
- Homo morfus ab homine morfo a cane rabioso ea accidit patitur, quae & ille homo 2.213.a.58
- Homo morfus a cane rabioso cum uidet faciem suam in speculo non cognoscit se ipsum 2.213.a.65
- Homo morfus a cane rabioso moritur inter hebdomadam usque ad sex menses, & spacium temperatum est xl dies 1.213.b.7
- Homo morfus a cane rabioso quandoque terretur post septem annos dicunt alii qui, sed non creditur 2.213.b.10
- Homo non peruenit ad ultimum impinguationis, nisi cum est frigida complexionis 2.250.b.22
- Homo temperatus, & proprie in adolescentia est laudandus 2.250.b.42
- Homo magnanimus & fortis quid sit 2.328.b.30
- Hominis corpori quae insunt omnia sunt tria genera. f. membra continentia illud quod est in eis de humiditatibus, & spiritibus 2.1.b.10. & 23
- Hominis mali ingenio & intellectu signa 1.126.b.39
- Hominis pessimi signa 1.126.b.47
- de Hominis morfu 2.212.a.11
- Hominis morfus cura 2.212.a.50
- Hominis morfur confert
- Hominis sterco puluerizatum 1.317.a.53
- Hominis hepar est maius hepate omnium animalis appropinquantis ei in quantitate 1.741.a.36
- Hominis, & porci sanguis, & caro sunt similia in omni re 1.373.a.17
- Homini temperator complexio continet quam alij omnibus 1.16.b.3
- Homini cum sunt apostemata, & ulcera leuia, & destruitur ratio eius, est signum mortis 2.153.b.32
- Homines uehementius expositi adhibet das scrophulas, sunt curta habentes colla, humidarum complexionum 2.123.a.33
- Homines pingues non generant 2.250.b.24
- in Hominibus aliquando generari lac 1.679.b.50
- in Hominibus omnibus hepar non commovere costas 1.741.a.58
- Homorufae iuuamenta, & descriptio 2.265.a.43
- Hora cibi in conualescentibus qualis 2.100.b.24
- Hora quae ab euacuatione prohibeat 1.193.a.53
- Hordeum est frigidum, & siccum in primo 1.357.a.24
- Hordei aquae inest apertio 2.14.b.9
- Hordei aqua si acetet in stomacho, quomodo corrigenda 2.32.a.23
- Hordei Kist quae sint iuuamenta 2.31.a.6
- Hordei aqua, & syrupus acetosus quomodo fiant, & quibus exhibeantur, & quomodo 2.31.b.51
- Hordei aqua in potu cum adest siccitas naturae non confert 2.32.a.26. & 2.39.a.2
- Hordei aqua post syrupum acetosum exhibenda 2.32.a.39. & 39.a.17
- Hordei chisti inest infrigidatio, & humectatio 2.39.a.56
- Hordei aqua medicinae odorem in stomacho relictum corrigit 1.201.b.17
- Hordei aqua febris & pharmacia conuenit 1.202.a.26
- Hordei aqua est bona ad aggregandum sputum 1.633.a.31
- Hordei aquae quae bona 1.697.a.34
- Hordei aquam post administrationem solutui laudari 1.655.a.50
- Hordei aqua est magis ultima in confortando 1.653.b.32
- Hordei aquae proprietates 1.747.a.24
- Hordei chisti facultas 1.762.a.23
- Hordei aqua cum tamarindis inuatiua est ad difficultates aegritudinum 1.729.b.38
- Hordei aquae facultas 1.762.b.54
- Hominum calidum est in secundo humidum in primo 1.388.a.63
- Horripilatio quid sit 2.23.a.15
- Horripilatio fit propter illud quod iam putruit 2.45.b.48
- Horripilatio in hemitritico unde proueniat 2.77.b.66
- Horripilatio accidens post euacuationem est de signis bonis 2.86.b.64
- Horripilatio cum sudore, malum 2.93.a.23
- Horripilatio significat expansionem humoris mali nocentis in corpore 2.94.a.31
- Horripilatio ex aqua calida quandoque fit 1.116.a.52
- Horripilatio ad modum puncturae acuta choleram rubeam redundare significat 1.127.b.35
- Horripilatio quibus post coitum fiat 1.890.a.30
- Horripilationis regimen & cura 2.34.a.4
- Horripilationis causa 1.114.b.35
- Horripilatur cutis ex aqua multae caliditatis 1.110.a.27
- Horripilationi confert
- Oleum lauri 1.338.a.4
- Horripilationi hyemis confert
- Sirupus de thymio 1.317.b.53
- Horripilationibus conferentia composita
- Confectio de calamento 2.270.b.31
- Humeri anatome 1.46.a.64
- Humeri musculorum anatome 1.58.a.6
- de Humeri dislocatione 2.169.b.52
- Humeroorum doloribus conferentia composita
- Pillulae de capfia maiores 2.297.b.26
- Humor quid sit 1.21.b.15
- Humor non est nisi quod nutrit 1.24.b.10
- Humor alius bonus alius malus 1.21.b.17
- Humor quilibet putrescens propriam febrem efficit 2.18.a.3
- Humor aquosus fit plerumque uirulentus 1.168.a.15
- Humor non educatur, nisi ad partem declinationis ipsius in euacuatione 1.698.b.17
- Humores stomacho impactus euacuatur per aloem 1.698.b.21
- Humoris dominantis signa 1.127.a.63
- Humoris putrefactio differt ab eiusdem resolutione 1.152.b.42
- Humoris putrefactio ex causis est intrinsecis & extrinsecis 1.152.b.57
- Humoris rectificatio fit euacuatione, & complexione cum permutatione, & acceptione eius, cuius bona fit digestio in qualitate, & quantitate 2.245.a.64
- Humoris putridi in stomacho signa 1.707.b.49
- Humoris mali nauseam facientis signa 1.722.a.10
- Humoris mali uomitum facientis signa 1.732.a.20
- Humoris temperantia in renum ulceribus 1.860.a.14
- Humoris saniosi uomitu facientis signa 1.732.a.23
- Humori cuique est periodus sibi conueniens 2.75.b.64
- Humorem dominantem ex somnijs ut cognoscas 1.125.b.46
- Humorem aquosum olera generant 1.964.b.10
- Humore alio uincente praeter sanguinem magis necessaria cautela est euacuatio 2.26.b.37
- ab Humore superfluo corporis euacuati signum 1.197.b.43
- Humores quattuor sunt 1.21.b.53
- Humores & elementa subiectum sunt longinquum sanitatis & morbi 1.7.b.55
- Humores an sint, quot sint, & quomodo sint, credere debet medicus 1.8.b.3
- Humores apti putrescere qui 2.17.b.61
- Humores naturales plures esse, neque solum sanguinem humorem dici 1.24.a.54
- Humores cuius rei comparatione sanitas sit causa 1.24.b.21
- Humores generantur ex prima ciborum missione 1.30.b.28
- Humores quibus tenues sunt, eorum euacuatio eos debilitat 1.29.b.32
- Humores tenues euacuati sunt faciles 1.29.b.36
- Humores quibus causis singuli moueantur 1.29.b.40
- Humores

Index

Humores cinis sunt in æstate 1.
93.a.44
Humores frigidi sunt phlegma & melancholia, & ventositas & compositi ex ijs 2.120.b.22
Humores qui facile uolantur, & qui non 1.197.b.23
Humores cholericis educuntur solutione uentris cum hiera picra 1.774.a.36
Humores corrumpuntur, quandoque & aduruntur ex uigilijs 1.325.a.44
Humores corrumpuntur quandoque, & aduruntur ex dolore 1.825.a.44
Humores corrumpuntur, quandoque & aduruntur ex medicinis calidis 1.825.a.44
Humores infantium, & adolescentium sunt subtiliores 1.862.a.66
Humores senum sunt grossiores 1.862.b.2
Humorum generationis causa caliditas est & frigiditas 1.29.a.58
Humorum fluxiones adiuuat balneum 1.11.a.6
Humorum fluxiones cohibent balnea nitrosa, sulphurea, salsa 1.111.a.18
Humorum cruditate in uenis existente ab euacuatione abstinendum 1.174.b.45
Humorum cruditate in uenis existente cum sanguine pauco quid agendum 1.175.b.51
Humorum cruditati in uenis diacymini & diatrionpipereon 1.175.b.51
Humorum cruditate in membris radicalibus non in uenis existente quid agendum 1.176.a.1
Humorum cruditate in uenis & extra uenas existente quid agendum 1.176.a.23
Humorum maturationis gratia cibi prohibentur 1.185.a.62
Humorum acutorum digestionem fortis extinctio quandoque prohibet 1.191.b.24
Humorum quantitas quomodo temperanda 1.179.b.58
ex Humorum subtilitate quomodo producantur spiritus 2.324.a.26
Humorum commotio quibus fit sedanda 2.346.b.58
Humorum calidorum effusioni confert uehementer sirupus de papauere 1.694.b.27
Humorum bonitatem significat splenis extenuatio 1.789.a.57
Humorum malitiam significat splenis pinguedo 1.789.a.58
Humorum sparsionis multoties balneum fit causa 1.819.a.9
Humoribus crudis existentibus phlebotomiam esse inutilem 1.209.b.43
Humoribus choleris in stomacho confert hiera, præsertim cum decoctione absinthij 1.698.b.46
Humoribus crudis conferentia composita
Confectio de allijs 2.266.b.47
Diapipereon 2.277.a.60
Diaphenicon 2.278.a.16
Electuarium cabrosius muschatum 2.278.a.63
Scoria decocta 2.279.a.62
Electuarium Cæsaris 2.282.a.26
Trochisci Andromachi absterfui 2.295.a.22

Pillule foetidae alkindi 2.297.b.8
Pillule filij huberie 2.299.a.10
Pillule de euphorbio 2.299.b.55
Humores naturales tuetur innatus calor ne eis extraneæ caliditates dominentur 1.125.a.13
Humores multos significat urina spissa in acutis febribus 1.145.a.12
Humores temperat uehementer ius pulchrum 1.168.b.57
Humores sequi augmentum luminis lunæ 1.216.a.60
Humores frigidos maturat anethum 1.264.b.10
Humores quattuor anni temporibus respondere 2.367.b.38
Humores grossos quæ euacuant 1.677.b.42
Humores grossos rectificantes medicinas solutiuas quæ 1.699.b.19
Humores grossos, tardi motus, gignit frigida complexio hepatis 1.750.b.54
Humores paucos grossos gignit frigida complexio hepatis 1.750.b.55
Humores aquosos gignit humida complexio hepatis 1.750.b.56
Humores uiscosos, grossos, soluit hiera diacoloquintidos 1.774.a.39
Humores expansos hepatis complexio calida gignit 1.750.b.54
Humores ad interiora expellit frigus 1.818.a.49
Humores malos in stomacho adesse significat uermium exitus cum uomitu 1.840.b.49
Humores æquat phlebotomia 1.859.b.59
Humores grossos mundificantia composita
Electuarium de cinnamomo 2.281.b.42
Pillule foetidae magnæ 2.297.a.41
Pillule foetidae maiores 2.297.a.57
Pillule foetidae minores 2.297.a.65
Oleum findi 2.301.b.34
Humores grossos educuntia composita
Pillule de capsia maiores 2.297.b.27
Pillule de capsia minores 2.297.b.44
Pillule de bullis 2.299.b.28
Humores omnes soluentia composita
Hieralogodion 2.273.a.51
Pillule aggregatiuæ 2.299.a.30
Decoctio collecta 2.308.b.56
Humidum cito formas amittit, & cito eas suscipit: sic uero contra 1.9.b.25
Humidarum partium corporis ordo 1.16.b.33
Humiditas maior quam debet, si ualde exceßerit, reducit corpus ad frigiditatem, si non multum exceßerit, conseruat ipsum diutius, sed tandem reddit ipsum frigidius quam debet 1.13.b.46
Humiditas reposita in uenis est materia febris putredinis 2.260.a.40
Humiditas euacuationem quandoque sequitur eius quod retineri debet, sed per accidens 1.109.b.12
Humiditas innata non sufficit sola utreficendo calori innato & ambienti corpora nostra sustineat sed nostrorum corporum duratio est ob alimentam 1.153.a.46
Humorosa febris quomodo fiat 2.1.b.29

Humiditas quomodo cognoscitur 386.b.38
Humiditatis omnis proprium est ut putrefiat 2.542.a.56
Humiditatis stomachi multitudinem significancia 1.732.a.32
per Humiditatem est augmentum 1.12.a.58
Humiditatem innatam destrui & calorem innatum extingui necesse est 1.19.a.35
Humiditatem naturalem naturalis caloris esse materiam 1.153.a.36
Humiditatem augeri ex frigidis causis 1.191.b.49
Humiditate uis digestiua eget 1.77.b.18
in Humiditate uita existit 2.247.b.1
Humiditates in membris diuersæ 60.a.33
Humiditates corporis quædam sunt primæ, quædam secundæ 1.21.b.26
Humiditates corporis secundæ uel superfluitates sunt, uel non superfluitates 1.21.b.28
Humiditates naturales assimulant humiditatibus lucernæ, & lychnij 2.60.a.56
Humiditates corporum à luna pati 1.101.a.55
Humiditatum secundarum quæ non sunt superfluitates, species quattuor 1.21.b.35
Humiditatum quædam est reposita in uenis, & quædam est sparsa in membris sicut ros 2.60.a.58
Humiditatibus cõferentia composita
Trochisci de rosæ Asclepiadis 2.292.b.27
Sal solutiuus 2.298.b.11
Pillule inde 2.295.b.63
Humidiores hominum sunt qui septentrionales terras colunt, & qui artes aqueas exercent 1.19.b.24
Humectatio non est conueniens ulceribus 2.110.b.52
Humectantes cause, quæ 1.112.b.53
Humectantia maximè quæ 1.191.b.51
Humectantia actu aut potentia quæ sunt 2.37.a.23
Humectantium raro resoluit 2.125.b.7
in Humectando & exsiccano timor est æqualis 1.191.a.60
Humectandi tempus est longius quam exsiccandi 1.191.a.61
Humectandi spacium est longius, quam exsiccandi 1.694.b.13
Humectat uehementer uinum mixtum uel temperate bibitum 1.191.b.55
Hydra, & andrius, an sint unus, dubitatur 2.208.b.50
Auc. 2.208.b.49
de Hydra & eius morfu 1.191.b.55
Hydromel infrigidatos semper fortissima cit Galeni sententia 1.136.b.29
Hydros quid 1.751.a.54
Hydros 1.763.a.54
Hydros agglutinationis errorem sequitur 1.763.a.54
Hydros quæ minus perniciofa 1.646.b.19
Hydros quando fiat 1.743.a.25
Hydros carnosa 1.758.a.27
Hydros quandoque ab hepatis apostemate 1.92.b.68
Hydros æstate accidit 1.763.a.53
Hydros habet causas, & iudicia comunia 1.763.a.53
Hydros

Index

Hydrops non accedit abque ægritudine
hepatitis propria, aut propter commu-
nitatem 1.769.a.61
Hydrops à quibus membris potissimum
per communicationem fiat 1.770.
a.8
Hydrops deterior quæ 1.770.a.24
Hydrops deterior est, quæ est cum ægri-
tudine acuta 1.770.a.24
Hydrops ascites speciebus omnibus hy-
drops est malignior 1.770.a.30
Hydrops propter duritiem splenis, ma-
gis salua est, quam adueniens propter
duritiem hepatis 1.770.a.44
Hydrops anhelitus cōstrictionem aliquā
do facit accidere 1.770.a.49
Hydrops aliquando facit accidere solu-
tionem uentris 1.770.a.49
Hydrops quæ magis salua 1.770.a.53
Hydrops melancholicus accedens refo-
luit melancholicam 1.770.a.59
Hydrops humectat melancholiam 1.
770.a.61
in Hydropi oportet ut sit natura in leni-
tate, & siccitate cognita 1.770.a.66
Hydrops incipiens ex alchati 1.770.
b.3
Hydrops ex fluxu uentris 1.799.a.14
Hydrops matricis. uide matricis aquam
Hydrops ex uentositatis retentione 1.
837.a.12
Hydropis est apostema aquosum 2.
121.a.33
Hydropis multoties accidit propter fri-
gus uesciæ 1.868.b.16
Hydropis ex fluxu sanguinis 1.931.
a.30
Hydropis ex apostemate duro matricis
1.941.a.53
Hydropis causa 1.715.b.45
Hydropis causa 1.715.b.56
Hydropis cum febre curatio qualis 1.
641.b.28
Hydropis tympanitis curatio 1.715.b.57
Hydropis carnosæ causæ 1.757.a.37
Hydropis species 1.769.a.52
Hydropis causæ 1.769.a.64
Hydropis causæ aut propriæ sunt hepa-
tis, aut cum communitate 1.769.a.64
Hydropis causæ ratione hepatis 1.
769.a.66
Hydropis causæ cum communitate quæ
1.769.b.24
Hydropis causæ antecedentes 1.769.b.2
Hydropis causas non bene assignari à
quibusdam 1.770.a.11
Hydropis aquositatem quando ex hy-
dropico natura expellit per seipsam, si
gnificat euasione 1.771.b.55
Hydropis omnes species sequitur cor-
ruptio coloris 1.773.a.40
Hydropis signa communia 1.773.a.40
Hydropis urina qualis 1.773.a.52
Hydropis caliditas non oportet, ut iudi-
cetur propter tincturam, & rubedinē
urinæ 1.773.a.59
Hydropis ex hepatis apostemate signa
1.773.a.64
Hydropis a causa calida signa 1.773.b.6
Hydropis ab expulsiōne signa 1.
773.b.12
Hydropis à liquefactione signa 1.
773.b.12
Hydropis ab acutis ægritudinibus signa
1.773.b.18
Hydropis ab apostemate duro signa 1.
773.b.20

Hydrops ab apostemate calido signa 1.
773.b.24
Hydropis splenetice signa 1.773.b.27
Hydropis ex renibus signa 1.773.b.30
Hydropis à sanguine signa 1.775.a.47
in Hydropis ascitis sanatione non spe-
retur, si fuerit apostema durum 1.
775.a.53
Hydropis frigida cum quibus exsiccāda
1.775.a.66
Hydropis speciebus omnibus oleum de
philticis, & amigdalini iuuatiua sunt
1.775.b.3
Hydropis ascitis uictus 1.779.b.48
Hydropis hypofarchæ curatio 1.780.
a.48
Hydropis tympanitis ex intemperie ca-
lida curatio 1.780.b.66
Hydropis tympanitis curatio 1.780.
b.44
Hydropis tympanitis ex intemperie fri-
gida curatio 1.780.a.3
Hylosi aquam subclatuiam esse 1.
193.b.50
Hydropis asciti calidæ conferentia 1.
778.b.16
Hydropis exercitium conueniens 1.
162.a.13
Hydropi confert sirupus ex absinthio
1.250.a.15
Hydropi ex retentione sanguinis conue-
nit phlebotomia 1.775.a.41
Hydropi quæ mala inferat phlebotomia
1.775.a.42
Hydropis lac est medicamen iuuatiuum
propter illud, quod in ipso est de ab-
sterione 1.776.b.2
Hydropis lac est conueniens propter il-
lud, quod in ipso ē de proprietate sua
1.776.b.5
Hydropis conferunt omnia diuretica
1.780.a.32

Hydropi conferunt

Absinthium 1.250.a.15
Alfarum 1.250.b.61
Ammoniacum 1.251.a.38
Agnus castus 1.256.a.20
Apii semen 1.260.a.60
Aque marinæ uapor 1.261.b.59
Aceti uaporatio 1.266.b.37
Calamus aromaticus 1.266.a.13
Baurach cum scibus 1.269.b.44
Cinnamomum 1.278.a.28
Coloquintidæ radix 1.279.a.36
Ciceris decoctio 1.279.b.33
Chamædrys sirupus 1.280.b.48
Ericii caro cum oxymelle 1.284.b.44
Calamentum 1.287.b.41
Cucumer asinus 1.292.a.62
Chamæleontis albi radix cum uino
1.294.b.33
Cauda equi 1.295.a.17
Cantharis 1.295.a.38
Ericius salicus cum oxymelle 1.300.
a.43
Eupatorium 1.302.a.64
Ireos 1.321.b.12
Locustæ cum myrto 1.325.b.58
Lutum terræ solaris 1.328.a.35
Lacca 1.330.b.43
Lectum pulmentum cum plantagine
1.331.b.28
Lac caprinum, camelarum, asinarum
1.333.b.66
Lens 1.335.b.56
Myrobalani chebuli 1.339.b.37

Mezerion 1.341.a.41
Maioranæ decoctio 1.343.a.35
Vinum de opopanaco 1.353.a.65
Fax olei 1.355.a.63
Ostracum 1.356.b.61
Polium 1.358.b.60
Ruta cū ficibus emplastrata, aut eius
uinum bibitum 1.367.a.17
Raphani aqua 1.368.a.43
Squilla 1.370.b.25
Squinanthi radix cum pipere 2.
371.a.45
Spuma maris rosea 1.374.a.53
Stercus caprarum 1.375.a.8
Serapinum 1.379.a.44
Endiuæ succus 1.387.a.9
Vrina hominis, & cameli 1.392.a.53
Vrina porcorum 1.392.a.57
Vitis radix cum aqua uitis syluestris,
aut uino 1.393.b.26
Zuecharum alhufar cum lacte camelæ
notiter fœtæ 1.397.b.13

Hydropis conferentia composita
Tyriaca 2.306.a.18
Mithridatum 2.306.a.18
Confectio Hermetis 2.306.a.19
Medicina chiume 2.306.a.19
Hiera archigenis 2.306.a.19
Medicamen 2.319.b.34
Hydropem quæ soluant 1.111.b.11
Hydropisim quid portendat 1.181.b.29
ad Hydropisim carneam perducit uirtu-
tis alteratiuæ debilitas 1.705.a.13
Hydropisim humidū inducit 1.717.b.15
Hydropisim inducentia apostemosa ab
oppilatione hepatis 1.753.a.14
ad Hydropisim splenis magnitudo cur
perducit 1.769.b.40
Hydropisim aliquando dispocem indu-
cere 1.770.a.48
Hydropisim non esse ab ulceribus perfo-
ratis intestinorum 1.772.a.12
Hydropisim calidam habens uino non
appropinquet 1.780.a.17
Hydropisim frigidam habens uinum ne
bibat nisi subtile, antiquum, parum 1.
780.a.19
Hydropisim curari non cum calidis tan-
tum, sed etiā cum frigidis 1.779.a.38
post Hydropisim solutio uentris, & pro-
prie eueniens ab apostemate hepatis,
mala 1.800.b.46
ad Hydropisim quandoq; perducunt ex-
coriatio, & ulceratio intestinorum 1.
800.b.56
ad Hydropisim quandoq; colica perdu-
cit 1.824.b.37
Hydropisim fieri a renum ægritudinibus
1.852.a.59
ad Hydropisim multoties perducit apo-
stema durum renum 1.858.b.44
ad Hydropisim uia est durum hepatis
apostema 1.759.b.8.20

Hydropisim conferentia composita
Theriaca magna 2.256.a.50
Mithridatum 2.258.a.47
Confectio Hermetis 2.263.b.24
Honorusia 2.265.a.46
Diacurcuma 2.267.a.41
Diacurcuma Gal. 2.267.a.60
Dialacca magna 2.267.b.8
Dialulfur 2.268.b.11
Alchekhelengi magnum 2.269.b.64
in Hydropisim quæ medicinx conueniant
1.197.a.39

Index

Hydropi laborans phlebotomiam deni-
tet, quantum potest 1.775.a.38
de quo Hydropisi laborante fit magis ti-
mendum 1.770.a.40
in Hydropisi à splenis duritie speratur cu-
ratio 1.770.a.47
in Hydropisi uentris solutio significat
propinquitatem mortis in tribus die-
bus 1.770.a.50
in Hydropisi anhelitus quandoque altera-
tur propter compulsionem officialē
1.770.a.51
in Hydropisi natura sicca melior est, quā
lenis 1.770.b.1
in Hydropi quid obseruandum 1.
770.b.7
in Hydropi carnosā dispositio, locorum
significat fortitudinem, & tolerantia
solutionis uentris 1.770.b.9
cum Hydropisi quādoque fit egestio san-
guinolenta, quæ non absconditur, neq;
sanatur 1.800.b.5.2
in Hydropisi multiplicatur apostemata
frigida uirgæ 1.905.b.14
Hydropisibus cur partium inflatio acci-
dat 1.773.a.43
Hydropisibus accidunt plurimum febres
tepide 1.773.a.60
Hydropicus quum catarrhum patitur in
pluribus horis, reddit inflatio in spatio
trium dierum 1.771.b.57
Hydropici mortem pronunciant excre-
menta uentris 1.770.a.57
Hydropicum ex isterico fieri quando ti-
mendum 1.785.a.19
Hydropici cur secundum plurimum mori-
antur 1.759.b.27
Hydropici non curantur, nisi in princi-
pio 1.759.b.30
Hydropici astrictici calidam hydropisum
habentis curatio à Gal. 1.779.b.1
Hydropici quasi ab ulcere intestinorū 1.
800.a.20
Hydropicorum ulcerum curatio cur fit
difficilis 2.454.a.30
Hydropicis prope mortem accidunt ul-
cera oris, & gingiuarum 1.770.a.53
Hydropicis in fine accidunt ulcera in cor-
pore 1.770.a.55
Hydropicis conferentia composita
Alkelkelengimius 2.270.a.34
Trochisci 2.286.a.34
Pillulæ 2.299.a.66
Pillulæ 2.299.b.9
Pillulæ 2.299.b.17
Emplastrum Andromachi 2.304.a.17
Diaireos 2.318.b.22
Suffus ex lacte camelarum 2.319.a.53
Hydropica mulier sanata, frigidis medica-
mentis 1.779.a.44
Hydropica lubricitas quando 1.790.
a.47
Hyems ætati contrarium est tempus 1.
89.a.1
Hyems quod secundum medicos 1.
88.b.63
Hyems frigida & humida cur fit 1.
89.a.43
Hyems meridiana si fuerit & uer super-
ueniens septentrionale corporibus cō-
fert 1.91.a.22
Hyems ubi cito aduenit, ægritudines
autumnales cito adueniunt 1.91.a.62
Hyems senibus nocet 1.92.b.37
Hyems pluuus quū maxime fuerit quid

expectandum 1.94.a.19
Hyems cur excitet appetitum 1.706.
a.34
Hyemis regimen 1.180.b.47
Hyemi sicca ualde uer humidū ualde su-
per ueniens, confert 1.91.a.27
Hyeme multoties quartana fit quæ in æ-
state fuit tertiana 2.55.a.54
Hyeme factæ exituræ tardè suscipiunt di-
gestionem 2.85.a.38
Hyeme cibi quales conueniant 1.
165.a.60
Hyeme ægritudines sanis corporibus ra-
ro accidunt 1.180.b.57
Hyeme calor innatus fortior est 1.
180.b.61
Hyeme uirtutes naturales omnes melius
proficiunt suas operationes 1.180.
b.64
Hyeme uentrem soluere melius quam mi-
nuere Hippocratis sententia 1.180.
b.66
Hyeme uomitum abhorret Hippocrates
1.181.a.2
in Hyeme cur plura animalia abstineant
à cibo 1.706.b.7
Hyeme uesicæ ægritudines multiplican-
tur 1.868.b.17
Hyemales morbi plurimi phlegmatici
sunt 1.92.b.24
Hypocondriorum signa in crisi 2.90.a.10
Hypocondriorum tensio si est cum dolo-
re, tunc materia declinat ad inferio-
ra, si absque dolore, declinat ad supe-
riora 2.90.a.25
Hypocondriorum, & mirach ad superio-
ra attractio quid significet 1.740.a.57
Hypocondriorum, & mirach ad inferio-
ra attractio quid significet 1.740.a.63
Hypocondriorum tensio multiplicatur
in febribus pestilentialibus 1.740.a.66
Hypocondriorum tensio quandoque ma-
la in ægritudinibus acutis 1.740.b.6
Hypocondriorum tenfionis causæ 1.
740.b.2
Hypocondriorum tensio multiplicatur
in febribus pestilentialibus 1.781.a.37
Hypocondriorum tenfioni conferen-
tia composita
Emplastrum Andromachi 2.
304.a.18
Emplastrum aliud Andromachi 2.
304.a.30
Hypocondriorum dolorum causæ 1.
781.a.22
Hypocondriorum doloribus confert
Thymus 1.317.b.60
Hypocondriorum doloribus confe-
rentia composita
Sotira confect. 2.259.b.7
Sotira 2.305.b.42
Ko Kium 2.305.b.42
Tyriaca mandurucos 2.305.b.42
Tyriaca Eisdæ 2.305.b.43
Hypocondrijs ægritudines accidentes
1.740.a.46
Hypocondrijs qui dolores accidunt 1.
781.a.21
Hypericon calidus est in secundo, sicus
in fine eius 1.311.b.62
Hypofarcha aliqua est leuior omnibus hy-
dropisibus, alia, quæ est ualde mala
1.770.a.31
Hypofarcha quando requirat phleboto-
miam 1.780.a.52
Hypofarcha cur sequatur apostema du-

rum hepatis 1.759.b.20
Hypofarchæ causa 1.769.a.52
Hypofarcham alijs hypodis specibus
esse deteriorem secundum quosdam
cundum alios leuiorem 1.770.a.24
Hypofarchæ causæ 1.773.b.60
Hypofarchæ causæ antecedentes 1.
773.b.60
Hypofarchæ signa 1.773.b.57
Hypofarchæ hydropis curatio 1.
780.a.48
in Hypofarcha fluxus uentris quandoq;
est ualde inuacius 1.772.b.19
in Hypofarcha ultimæ sunt pilulæ de reu-
barbaro 1.778.a.51
in Hypofarcha ultimæ sunt pilulæ de reu-
barbaro 1.778.b.51
Hypofasis & sedimenti nomina confun-
di 1.147.a.51
Hypofasis substantia sui quomodo signi-
ficet 1.147.a.68
Hypofasis petaloides quid significet
1.121.b.29
Hypofasis herbina. Vide hypofasis oro-
bina 1.147.b.3
Hypofasis naturalis quæ 1.147.b.3
Hypofasis æqualitas in substantia præ-
fertur bonitati in colore 1.147.b.14
Hypofasis colorem minus probari quā
substantiam 1.147.b.14
Hypofasis substantia æqualis coloris &
rubei melior est alpera & alba 1.
147.b.15
Hypofasis colores uarij & iudicia 1.
147.b.17
Hypofasis alba urinæ melior est rubea
1.147.b.18
Hypofasis rubea urinæ melior est citri-
na 1.147.b.19
Hypofasis lentis colorem habens mala
1.147.b.21
Hypofasis albedo maturationem non
semper significat 1.147.b.22
Hypofasis albedo est quandoque non
propter maturationem, sed ob uehe-
mentem uentositatis commotionem
1.147.b.22
Hypofasis malæ incōtinuitas melior est
continuitate 1.147.b.26
Hypofasis bona puri & phlegmati cri-
do alsimilatur & differt 1.147.b.29
Hypofasis à pure differt per fetorem
1.147.b.31
Hypofasis in ægritudinibus solum qua-
ritur & cur 1.147.b.34
Hypofasis multiplicatur in corporibus
pinguium ociose uiuentium 1.
147.b.47
Hypofasis multitudo in corporibus ma-
ciorum expectanda non est 1.147.
b.51
Hypofasis in urinis non semper statim
quum mingitur desidet 1.147.b.55
Hypofasis colores plures sunt secundū
colorem urinæ 1.147.b.60
Hypofasis alba melior, post rubea, post
citrina 1.147.b.64
Hypofasis non naturalis differentie plu-
res 1.147.b.64
Hypofasis quantitas multa aut pauca
quid significet 1.142.a.8
Hypofasis petaloides quid significet 1.
148.a.9
Hypofasis petaloides colores uarij quid
significent 1.148.a.11
Hypofasis colores uarij quid significet
1.149.a.14

Index

Hypostasis nigra malum 1.149.a.16
Hypostasis petaloides deterior omnibus
hypostasis speciebus, quæ 1.148.a.18
Hypostasis rubra sanguinis proprietatē
& fastidium significat 1.149.a.19
Hypostasis citrina calorem fortem &
ægritudinem infiduosam significat 1.
149.a.20
Hypostasis alba quædam bona, quædam
mala 1.149.a.22
Hypostasis petaloides quæ uesciam lauet
1.148.a.22
Hypostasis uiridis significatio ad semitā
est nigra 1.149.a.25
Hypostasis laudabili fidendum non est in
acutis morbis ante coctionis horam
1.148.b.28
Hypostasis lenitas & æqualitas in laudata
hypostasi melior, in non laudata est de
terior 1.149.a.29
Hypostasis orobina quæ 1.148.a.30
Hypostasis orobina unde 1.148.a.31
Hypostasis diuulso uentositates & dige
rendi debilitatem significat 1.149.a.31
Hypostasis fureura quæ 1.148.a.31
Hypostasis loca uaria 1.149.a.32
Hypostasis pendens melior est natante
1.149.a.34
Hypostasis laudatæ locus melior qui 1.
149.a.37
Hypostasis non laudatæ locus melior est
altior, contra quam in laudata 1.
149.a.39
Hypostasis fureura. unde 1.148.a.41
Hypostasis fureura uesciæ scabiei &
quandoque liquefactionem membro
rum sequitur 1.148.a.42
Hypostasis fureuræ differentia quando
sequatur uesciæ uitium, aut liquefa
ctionem membrorum 1.148.a.43
Hypostasis diuulsa in urina grossa supra,
in tenui infra tendit 1.149.a.49
Hypostasis pendens in morbi principio,
postea natās & perseverans, significat
crisim fore cum exitura 1.149.a.52
Hypostasis criminoides. unde 1.148.a.53
Hypostasis arenosa rubea ex rene est, nō
rubea ex uesciā 1.148.b.57
Hypostasis aranæ telæ similis quid signi
ficet 1.149.a.57
Hypostasis natans sæpe non est bona, &
terrorem incutit 1.149.a.60
Hypostasis natans maturationis princi
pium est, postea pender, postea de
scendit 1.149.a.61
Hypostasis petaloides omnis in morbis
acutis pernicioſa, quæ uesciæ renum,
aut urinx uiarum uitium non sequitur
1.148.a.62
Hypostasis carnosæ renum uitium plerun
que sequitur: quandoque tamē non 1.
148.a.66
Hypostasis descendens cito postquam
mingitur, signum est coctionis bonum
1.149.b.1
Hypostasis tarde descendēs post mictum
cruditatem significat 1.149.b.3
Hypostasis adipina quid significet 1.
148.b.7
Hypostasis adipina multa & separata ex
renis parte est 1.148.b.12
Hypostasis adipina pauca & commixta ex
loco remotiori est quam renes 1.
148.b.14
Hypostasis mucilaginosā quid significet
1.148.b.21
Hypostasis mucilaginosā renis frigidita-

tem uehementem quandoque signifi
cat 1.148.b.33
Hypostasis sanioſa & crudæ differentia
1.148.b.34
Hypostasis mucilaginosā plurima & uri
na multa in fine podagræ & dolor ar
thriticorum apparet bonum signifi
cat 1.148.b.42
Hypostasis capillaris causa 1.148.b.45
Hypostasis capillaris palmi mensuram
quandoque æquat 1.148.b.49
Hypostasis fermenti infusi frustulis simi
lis quid significet, & cur fiat 1.148.b.51
Hypostasis arenosa lapidem semper si
gnificat 1.148.b.54
Hypostasis arenosa cineritia, phlegma
aut pus, & quandoque adulationem si
gnificat 1.148.b.58
Hypostasis sanguifugalis quid significet
1.148.b.62
Hypostasis alba salubris 2.375.b.26
Hypostasis citrina 2.375.b.28
Hypostasis rubra, & quæ diu talis præſter
quid significet 2.375.b.32
Hypostasis hepatis apostemati qualis
2.375.b.34
Hypostasis lætalis quæ 2.375.b.37
Hypostasis supernatans 2.375.b.50
Hypostasis pendula 2.375.b.55
Hypostasis digestionē perfectam denun
tians 2.375.b.57
ex Hypostasis substantia ægritudinum in
dicationes 2.375.b.63
Hypostasis apostematis 2.376.a.8
Hypostasis calculosi 2.376.a.12
in Hypostasi quæ spectanda 1.147.a.62
Hysquiami albi asumpti cura 2.199.b.20
Hysquiami albi asumpti cura 2.199.b.31
Hysquiami nigri asumpti cura 2.199.b.43
Hysquiami nigri asumpti cura 2.199.b.50

I

Acynthi qualitas temperata. Tomo 2
pag. 336.b.uer.14
Iacyntho innatam esse facultatē cor
lætificandi 2.336.b.15
Iacintum ore deferre cordis lætitiā au
gere 2.336.b.51
in Iacyntho innatus calor quomodo agat
2.336.b.34
Icteritia quid 1.782.b.29
Icteritia ante septimum & ante digestio
nem est malum signum, nisi succurrat
fluxus uentris 2.91.a.57
Icteritia mala qualis sit 2.91.b.6
Icteritia critica 1.783.a.9
Icteritia cur fiat, cum uenti septentrio
nales mouentur 1.783.a.15
Icteritia cur fiat æstate frigida 1.783.a.16
Icteritia cur fiat, quum sudor consuetus
retinetur 1.783.a.16
Icteritia nigra critica 1.784.a.5
Icteritia quæ mala 1.784.a.19
Icteritia cholerica plurimum commouet
colicam 1.784.b.50
Icteritia ex apostemate hepatis, incur
abilis 1.785.a.17
Icteritia à multitudine cholæræ causæ
1.783.a.4
Icteritia ab apostemate calido causæ 1.
783.a.23
Icteritia à priuatione euacuationis cau
sæ 1.783.a.29
Icteritæ colicæ causæ 1.783.a.65
Icteritæ nigre splenetice causæ 1.
783.b.26

Icteritæ nigre hepaticæ causæ 1.783.
b.32
Icteritæ nigre à toto corpore causæ 1.
783.b.42
Icteritæ citrinæ cum nigra commixtæ
causæ 1.783.b.58
Icteritæ causerum signa 1.784.a.59
Icteritæ ab intemperie calida hepatis si
gna 1.784.a.62
Icteritæ à uehementi caliditate chole
ræ in felle signa 1.784.b.5
Icteritæ ab intemperie calida totius cor
poris signa 1.784.b.16
Icteritæ ab apostemate signa 1.784.b.27
Icteritæ oppilatiuæ signa 1.784.b.29
Icteritæ ex cholera signa 1.784.b.36
Icteritæ hepaticæ signa 1.784.b.39
Icteritæ ab humore grosso signa 1.
784.b.55
Icteritæ ex adnata carne, aut incarna
tione signa 1.784.b.57
Icteritæ à debilitate uirtutis discretiue
hepatis signa 1.784.b.61
Icteritæ à debilitate uirtutis expulsiue
hepatis signa 1.784.b.61
Icteritæ à debilitate uirtutis fellis si
gna 1.785.a.4
Icteritæ critica signa 1.785.a.15
Icteritæ uenenosæ signa 1.785.a.21
Icteritæ citrinæ pullus qualis 1.785.
a.35
Icteritæ à fellis inflammatione curatio
1.785.a.35
Icteritæ nigre à splene signa 1.785.a.45
Icteritæ nigre causerum signa 1.785.a.45
Icteritæ nigre ab apostemate signa 1.
785.a.66.&b.4
Icteritæ propter debilitatem signa 1.
785.b.2
Icteritæ ab hepatis debilitate curatio
1.785.b.2
Icteritæ ob hepatis debilitatem signa 1.
785.b.3
Icteritæ à fellis debilitate curatio 1.
785.b.3
Icteritæ oppilatiuæ curatio 1.785.b.7
Icteritæ ex caliditate, & siccitate signa
1.785.b.10
Icteritæ ex caliditate, & humiditate si
gna 1.785.b.12
Icteritæ ex frigidityte, & siccitate signa
1.785.b.14
Icteritæ ex frigidityte, & humiditate si
gna 1.785.b.17
Icteritæ citrinæ curatio 1.785.b.28
Icteritæ ex ueneno curatio 1.785.b.45
Icteritæ ex complexione calida hepatis
curatio 1.785.b.48
Icteritæ ex calida corporis complexio
ne curatio 1.785.b.48
Icteritæ ex calida fellis cōplexione cu
ratio 1.785.b.50
Icteritæ ex calido apostemate hepatis
curatio 1.786.a.8
Icteritæ ab inflammatione curatio 1.
786.a.21
Icteritæ oppilatiuæ chronicæ curatio
1.787.a.9
Icteritæ cum oppilatrone & febre cura
tio 1.787.a.13
Icteritæ ratione symptomatis curatio
1.787.a.19
Icteritæ citrinitatē emedātia 1.787.a.36
Icteritæ frigus quandoque nocet, & quā
doque non 1.787.a.43
Icteritæ septentrion quandoque nocet,
& quandoque non 1.787.a.43
I 2 Icteritæ

Index

Ictericæ uenenosæ curatio 1.788.a.60
 Ictericæ critica citrinitas quomodo remoueat 1.788.a.51
 Ictericæ uenenosæ uictus 1.788.b.2
 Ictericæ nigre spleneticæ curatio 1.788.b.15
 Ictericæ nigre curatio 1.788.b.15
 Ictericæ nigre sanguineæ curatio 1.788.b.16
 Ictericæ nigre à melancholica curatio 1.788.b.20
 Ictericæ nigre à splenis apostemate curatio 1.788.b.48
 Ictericæ à debilitate uirtutis attractiue splenis curatio 1.788.b.53
 Ictericæ nigre ab hepatis caliditate curatio 1.788.b.65
 Ictericæ nigre ab hepatis frigiditate curatio 1.788.b.66
 Ictericæ nigre à toto corpore curatio 1.789.a.2
 Ictericæ citrinæ nigre commistæ curatio 1.789.a.7
 Ictericæ citrinæ nigre commistæ curatio 1.789.a.20
 Ictericæ confert sirupus ex abanthio 1.259.a.13

Ictericæ conferunt

Abanthium 1.250.a.13
 Allarum 1.250.a.61
 Asa cum ficibus siccis 1.259.a.59
 Aloes 1.263.b.5
 Asphodelus 1.266.a.43
 Agaricum 1.267.a.51
 Adiantum 1.272.a.31
 Acetositas citri 1.275.a.12
 Chamæmilla 1.275.b.39
 Cæpa 1.276.a.34
 Ciceris decoctio 1.279.b.33
 Cuscute aqua 1.281.a.46
 Brassicæ succus cum uino de pallsis 1.282.b.22
 Calamentum 1.287.b.37
 Cucumeris asinini succus, aut succus radicis, & foliorum ipsius 1.292.a.36
 Cornu cerui adustum 1.292.b.31
 Calsia fistula 1.293.b.24
 Siliqua aliembur 1.293.b.52
 Intestina terre 1.294.b.49
 Lycij arboris rami cocti cum aceto 1.307.a.50
 Cyclamen cum uino, aut mellicato permixto aqua 1.308.a.12
 Urina mulieris cum aqua mellis, & aqua ciceris, & similiter iteris eius 1.317.a.39
 Lacca 1.330.b.42
 Aqua casei 1.333.b.65
 Lactuca 1.337.a.8
 Menta 1.346.b.9
 Pentaphyllonis radicis succus cum sale, & melle 1.360.b.47
 Pœoniæ radix 1.363.a.23
 Raphani foliorum aqua 1.368.a.39
 Squilla 1.370.b.26
 Alparagus 1.373.b.35
 Stercus caprarum 1.375.a.6
 Scolopendria 1.379.b.7
 Spica 1.381.a.39
 Lactuca asini 1.384.a.12
 Salicis aqua 1.386.a.54
 Vermis rubeus, qui est sub urceis cum uino 1.392.b.64
 Calsia fistula 1.393.b.19
 Platani folia 1.296.b.5

Enula 1.300.b.5
 Elleborus niger 1.301.a.49
 Gallius 1.312.b.23
 Hermodactylus 1.320.a.41
 Mandragoræ radix 1.322.b.23
 Muschus 1.340.a.2
 Narcissi radix 1.349.b.14
 Oua 1.352.b.10
 Opopanacum 1.353.a.51
 Ossa hominis in potu data 1.356.a.61
 Psyllium cum aceto, & oleo rosato 1.358.a.3
 Petroleum 1.360.b.11

Ictericæ conferentia composita

Sotira confect. 2.259.b.21
 Confectio Hermetis 2.263.b.24
 Diamarte 2.266.a.19
 Alkelkelengi minus 2.270.a.35
 Suffuf 2.283.b.61
 Suffuf aliud 2.284.a.9
 Trochisci de berberis 2.293.b.49
 Trochisci de eupatorio 2.294.a.40
 Trochisci de rosis, & eupatorio 2.296.a.55
 Pillule de eupatorio 2.297.b.64

Ictericæ oculi confert Collyrium cum acetositate citri 1.274.b.59

Ictericam nigram esse crism ægritudinû splenis 1.784.a.5

Ictericæ nigre conferunt

Acetosa cum uino 2.259.b.40
 Campepytheos 1.280.b.10
 Chamædrys 1.280.b.45
 Lycium indum 1.326.b.2
 Polium 1.358.b.58

Ictericis ab intestinis esse secundum quosdam 1.783.b.15
 Ictericis esse ab intestinis sentientium opinio confutatur 1.783.b.22
 in Ictericis citrina quando febris tertiana fiat 1.782.b.33
 in Ictericis nigra quando febris quartana fiat 1.782.b.33
 in Ictericis urina alba, aut parum tineta, mala 1.785.a.18
 in Ictericis citrina multoties egreditur sudor citrinus 1.785.a.42
 in Ictericis, quæ aperitiua conueniant 1.786.b.56
 in Ictericis diuretica propria quæ 1.787.b.58
 in Ictericis citrina critica signa grossæ materiæ 1.788.a.55
 Ictericis citrina laborantibus cur uenter plerumque astringatur 1.784.a.8
 Ictericis non inest uirtus fortis propter malitiam complexionis 1.785.a.41
 Ictericos iuuari per considerationem in rebus citrinis 1.787.a.46
 Ictericum hydropicum fieri quando timendum 1.785.a.19
 in Ictericis hepar durum, est significatio mala 1.784.a.17
 Ictericorum uictus 1.788.b.7
 Ictericorum urinae quales bonæ aut malæ 1.141.b.64
 Ictericos iuuari rerum citrinarum consideratione 1.787.a.46
 Ictericis pluribus mors subita 1.784.a.13
 Ictigatio multa in corpore spasmi & apoplexiam minatur 1.181.b.7
 Ictigationis causa 1.114.b.38

Ictigationis multæ præsidia 1.181.b.7
 Ieiunus aquæ potu abstinere non potens uinum aqua calida temperatum prius bibat 1.169.b.56
 Ieiuni morsus est deterior 2.212.a.22
 Ieiuno uinum bibendum non est 1.170.b.29
 Ieiunis aquæ potio mala 1.169.b.43
 Ieiunum intestinum 1.796.a.61
 Ieiunum intestinum quale 1.797.a.16
 Ieiunum intestinum cur sic dictum 1.797.a.19
 Ieiunum intestinum cur secundum plurimum uacuum 1.797.a.20
 Ieiunum intestinum est propinquius hepatis, quam alia intestina 1.797.a.29
 Ieiunum intestinum minoratur in agitudine ualde 1.797.a.31
 Ieiunum intestinum medicinam præterlabi 1.799.b.53
 Ieiuni intestini ulcus cur non sanetur 1.799.b.45
 in Ieiuno intestino uenæ melaenice plurimæ sunt 1.797.a.29
 Iecur, uide Hepar
 Iecoris apostema apertum quomodo per urinas cognoscatur 1.145.b.22
 Ignis quid sit 1.9.b.41
 de Igne perfico 2.111.a.43
 Ignis perficus fit à uehementi malitia, & adustione sanguinis 2.104.b.65
 Ignis perficus est super omnem pustulam corrosiuam, uellicantem, & facientem escaram 2.111.a.44
 Ignis perficus quandoque uescit, & cur rit cum cauterizato à combustione 2.111.a.63
 Ignis perficus quandoque est de genere formicæ ambulatoriæ 2.111.a.48
 Ignis perficus est uelocioris apparitionis, & motus pruna 2.111.b.4
 Ignis perficus cum accidit in carne, est uelocioris resolutionis, in neruis contra 2.111.b.9
 Ignis perficus fit ex cholera citrina durante, permixta melancholia 2.111.b.12
 Ignis perficus est magis cholericus 2.111.b.15
 Ignis perficus nominatur a Gal. ulcus corrosiuum 2.153.b.7
 Ignis leuitas est absoluta 1.9.b.44
 Ignis usus in genitis 1.9.b.46
 Ignis operationes sunt admirabiles 2.331.a.17
 Ignis facultates quæ 2.331.a.18
 Ignis proprietates omnibus proprietatibus esse admirabiles magis 1.331.a.25
 Ignis combustionis curatio 2.149.a.3
 Ignis combustionis curatione duæ sunt intentiones 2.149.a.5
 Ignis uescationem medicinæ prohibentes 2.149.a.30
 Ignis combustionis cura non conuenit pingui 2.149.a.51
 Ignis uescationem factam rectificantia 2.149.a.50

Ignis uestioni conferunt

Acacia 1.250.b.16
 Alcanna 1.258.b.23
 Alumen 1.264.b.63
 Adeps porcina 1.266.b.14
 Acetum uelocius omni re 1.266.b.10
 Calamum aromaticum cum oleo rosæ, & aceto 1.267.a.10
 Caulis cum albumine oui 1.282.b.6
 Calc

Index

- Calx abluta 1.285.b.2
Cimolea cum aqua, & aceto 1.291.a.40
Malua siluestris folia cum oliuis 1.294.a.21
Colla de corijs 1.295.a.61
Colla de piscibus 1.295.a.62
Platani cortex coctus cum aceto 1.296.b.4
Foenugraecum cum oleo rosaceo 1.304.a.25
Fuligo, quæ assumitur ex fumo ligni pini cum gumma, & bdellio 1.305.b.18
Galion 1.316.b.8
Parietaria 1.319.a.25
Hyperici folia 1.322.a.1
Lutum sigillatum 1.327.b.62
Lutum samium 1.328.b.19
Lutum chimolea 1.328.b.60
Plantago 1.331.b.1
Myrtus 1.338.b.38
Narcifus cum melle 1.349.b.8
Oua 1.352.b.7
Oliuæ cum sale, & aqua 1.355.a.28
Ostracum adustum cū sale 1.356.b.29
Pellis mularum cinis 1.359.a.19
Stercus caprarum, & ouium cum aceto, cera, & oleo ros. 1.374.b.29
Stercus columbarum cum melle, & femine lini 1.374.b.31
Sal cum oleo 1.377.a.21
Beta folia 1.380.a.57
Sesamum 1.381.b.14
Tamariscus 1.387.a.29
Tinctura ex fumo ligni pini cum gumma, & bdellio 1.388.a.11
Volubilis folia, proprie cum cerato 1.393.b.55
Ignis perfici materia est cholericamateria, pauca nigredinis, pauca putrefactionis cum pustulis plurimis 2.111.a.51
Ignis perfici materia est acutior quam prunæ 2.111.b.7
Ignis perfici cura 2.111.b.60
Ignis perfici cura necessaria est phlebotomia, ut euacuetur sanguis cholericus 2.111.b.60
Ignis perfici medicamenta localia non sunt uehementis infrigidationis, neque uehementis stipticitatis, neque resolutionis 2.112.a.3
Ignis perfici medicinx sint exsiccatiuæ cum infrigidatione, & resolutione quadam cum expulsiōe 2.112.a.15
Ignis perfici ulceribus absque inflammatione, conuenit nux antiqua unctiuosa 2.112.a.56
Ignis perfici cura post inflammationem, cum remanent ulcera, est cum corrosiuis 2.112.a.51
Ignis perfici locus est cinerei coloris, & niger, uel plumbeus cum inflatione 2.111.a.65
Igni perfico, & prunæ, unum nomen, ignis perfici, conuenit, quod postea diuiditur 2.111.b.17
Igni perfico medicamenta conuenientia 2.112.a.20
Igni perfico conferunt
Coriandrum cum melle, & oleo 1.282.b.63
Orobis 1.320.a.6
Lacticinium 1.329.b.25
Plantago 1.331.b.5
Lupinus 1.336.b.10
Ilium doloribus confert
Cyperus 1.285.b.23
Nasturtium 1.349.a.26
Opopanax radix 1.353.a.41
Ileos quid 1.823.a.40
Ileos est uehementer similis colicæ 1.823.a.41
Ileos causa 1.837.a.21
Ileos quo differat à colica 1.837.a.29
Ileos apostemofus est malus 1.837.a.41
Ileos multoties fit ex colica 1.837.a.45
Ileos curatio 1.838.a.47
Ileos quum plus occidit, occidit in vii. 1.837.a.47
Ileos esse aliquando pestilentem 1.837.a.48
Ileos ex destillatione urinæ quum accidit moritur æger, in vii. 1.837.a.56
Ileos phlegmaticus iuuatur cum febre 1.837.a.79
Ileos uentofus iuuatur cum febre 1.837.a.60
Ileos mortalis, qui in Ileos magis est necessaria phlebotomia, quam in colica 1.837.a.61
in Ileos urinæ bonitas non est plurimæ significationis secundum bonitatem 1.837.a.62
Ileos qui deterior 1.837.a.65
Ileos foetidus qui 1.837.a.66
Ileos signa 1.837.b.8
Ileos ex uenenis signa 1.837.b.35
Ileos ex apostemate intestinorum signa 1.837.b.42
Ileos phlegmatici curatio 1.838.b.15
Ileos uentosi curatio 1.838.b.20
Ileos apostemofosi curatio 1.838.b.27
Ileos coplexionalis curatio 1.838.b.27
Ileos cholericus curatio 1.838.b.43
Ileos ex torsione curatio 1.838.b.46
Ileos ex ruptura curatio 1.838.b.47
Ileos ex oppilatiōe forti cura 1.838.b.49
Ileos ex face curatio 1.838.b.56
Ileos uenofosi curatio 1.838.b.60
Ileos dolori confert
Medicina 2.320.b.40
Ileum in ulceribus profundis putrefacit carnem 2.113.b.51
Ileum aliquando esse de ægritudinibus pestilentialibus 1.824.a.22
Ilii dolor plurimum est uentofus, phlegmaticus 1.954.a.28
Ilij doloris curatio 1.954.a.30
Iliorum locus est minoris timoris cum disrumpitur, quàm locus aluorati 2.139.a.60
Iliorum doloribus conferentia cōposita
Confectio philosophorum 2.260.a.14
Confectio Hermetis 2.263.b.64
Hiera Andromachi 2.275.a.65
Pillule foetidae magnæ 2.297.a.43
Oleum de hase 2.300.b.60
Iliaca sicca autumnō multiplicatur 1.93.b.1
Iliacæ conferunt
Chamæmilla 1.275.b.45
Oleum de lilio 1.335.a.19
Ilicinus serpens 2.210.b.27
Imaginatio animalis corpus quandoque afficit 1.102.b.5
Imaginationis motus 2.329.a.30
Imaginationem à spirituum siccitate fieri fortiores 2.327.a.45
de Impetigine 2.239.b.50
Impetigo 1.782.a.21
Impetigo fit ex melancholia transmissa ad cutem 2.229.b.6
Impetigo excorticatiua nominatur albaras nigra 2.235.a.50
Impetigo excorticatiua est scabiositas accidens cuti, aspera, uehemens, & facit squamas 2.235.a.51
Impetigo excorticatiua est propter humorem melancholicum 2.235.a.54
Impetigo excorticatiua, quæ est antiqua non sanatur 2.235.a.58
Impetigo non est longinqua à sahafati 2.239.b.51
Impetigo uelocioris sanationis, quæ 2.239.b.60
Impetigo quæ est humida, est magis salua 2.239.b.62
Impetigo sicca plurimum fit à phlegmate falso 2.239.b.63
Impetigo quædam est cum excorticatio ne 2.239.b.65
Impetigo quædam est ambulatiua, quædam stans 2.240.a.1
Impetigo quomodo generet 2.246.a.49
Impetiginis differentia 2.240.a.1
Impetiginis cura 2.240.a.6
Impetiginis causa 2.239.b.56
Impetigini nocent olea 2.241.a.23
Impetigini conferunt
Alia 1.259.a.40
Acetosa cum uino cocta 1.259.b.29
eiusdem radix 35
Apium siluestre 1.260.a.64
Amigdalæ cum aceto, & uino 1.261.a.9
Aqua marina 1.261.b.34
Aque sulphureæ 1.261.b.35
Acetum 1.266.b.13
Bitumen iudaicum 1.274.a.43
Citri acetositas 1.274.b.54
Cinnamomum 1.278.a.15
Ciceris oleum 1.279.b.22
Arietis caro adusta 1.284.b.1
Galla cum aceto 1.314.b.65
Vrina 1.317.a.18
Sperma 1.317.a.18
Lacticinij radix 1.329.b.23
Myrrha cum aceto 1.343.b.61
Mel cum aceto coctum 1.346.b.58
Nasturtium 1.349.a.25
Humiditas decurrens à lignis oliuarum siluestrium, cum inflammantur 1.355.a.18
Gumma oliuarum syluestrium 1.355.a.32
Raphanus 1.368.a.12
Reubarbarum cum aceto 1.369.a.20
Saliua 1.372.b.37
Sordities aluearis 1.374.a.26
Spuma maris 1.374.a.55
Stercus columbarum, & turdorum comedentium rizi 1.374.b.34
Sulphur 1.376.a.38
Sal 1.377.a.18
Beta folia linita cū melle 1.380.a.58
Synapis 1.386.a.1
Crocus hortulanus 1.287.a.47
Cordumini linitum cum aceto 1.288.a.33
Cucumer asininus siccus puluerizatus 1.292.a.46
Chamæleon 1.294.b.31
Cantharis 1.295.a.34
Colla de coriis uaccinis cum aceto 1.295.a.62
Elleborus cum aceto 1.301.a.44
Granum uiride 1.314.a.65
Olibanum cum adipe anatis 1.355.b.62

Index

- Gumma pruni cum aceto, & proprie
cum melle, aut zuccharo 1. 357.
b. 30
- Pix 1. 359. a. 64
- Panis decoctus cum aqua, & sale 1.
365. b. 24
- Ruta cum butyro, & melle 1. 366.
b. 62
- Rubea tinctorum 1. 367. b. 21
- Impetini conferentia composita
Hieralogodion 2. 273. a. 66
- Oleum de serpentibus 2. 301. a. 3
- ad Impetiginem medicinarum locales 2.
240. a. 32
- Impetigines multiplicantur in autumno
2. 241. a. 15
- Impetiginum causa appropinquant cau-
sis scabiei 2. 240. b. 63
- de Impinguatione alicuius membri par-
ticularis 2. 250. a. 35
- Impinguati non tolerant famem, neque
sitim 2. 250. b. 18
- Impinguati sunt non generantes, si sint
frigidae complexionis 2. 250. b. 24
- Impinguati frigidae complexionis semel
est paucum 2. 250. b. 26
- Impinguati cum informantur, non sen-
tiunt nocuum uelociter, quia sen-
sus eorum sunt debiles 2. 250. b. 32
- Impinguatis i prima aetate mors festinat
2. 250. b. 4
- Impinguatis phlebotomia est difficilis
2. 250. b. 34
- Impinguatis in solutione uentris est ti-
mor 2. 250. b. 35
- Impinguatorum calor innatus est debilis
2. 250. b. 40
- Impinguationum regimen quale 1. 792.
a. 66
- Impinguitur homo ad ultimum nisi qua-
do est frigida complexionis tantum
2. 250. b. 22
- Impinguita composita
Confectio Auic. 2. 272. b. 7
- Impinguitae confectio descriptio 2.
272. b. 8
- Imperialis confectio iuuameta 2. 272. a. 29
- Imperialis confectio descriptio 2. 272. a. 29
- Impregnatio quandoque sedat dolores
dorsi, & anchorum 1. 915. b. 5
- Impregnatio quibus mulieribus prohi-
benda 1. 925. a. 23
- Impregnationis signa 1. 915. a. 37
- Impregnationis indicia per experimen-
ta 1. 915. b. 33
- Impregnationis uelocis sunt puellae uiri
potentes in primis quum coeunt 1.
917. a. 59
- Impregnare facientia a proprietate 1.
914. b. 34
- ad Impregnandum iuuant
Coagulum 1. 274. b. 18
- Asparagus 1. 373. b. 63
- ab Impregnatione uera quibus signis
mola differat 1. 925. b. 39
- Impregnationem prohibentia 1. 925.
a. 30
- Impregnationem prohibent
Cedrus 1. 289. a. 65
- Cyclamen ligatum in collo, aut in
adiutorio 1. 308. a. 48
- Sanguis menstruus, si supponatur 1.
317. a. 42
- Electri fructus cum aceto, & folio ip-
sius 1. 319. b. 29
- Leporis coagulum cum aceto 1.
325. b. 44
- Menta 1. 346. b. 15
- Sanguis menstruus suppositus 1.
373. b. 24
- Stercus elephantis 1. 375. a. 40
- Scolopendria suspensa ad collum 1.
379. b. 9
- Scoria ferri 1. 386. b. 19
- Incessiva, cum sit in imparibus est signu
malum 2. 104. b. 24
- Incessiva multoties interficit in sexto, &
iudicat in quarto 2. 104. b. 26
- Incisiva medicina 2. 332. a. 5
- Incidentium medicamentorum sapor, &
qualitates 2. 387. a. 20
- Incrudatua medicina 2. 333. a. 23
- Incubus frequens epilepsiam & apople-
xiam minatur 1. 181. b. 3
- Incubi frequentis praesidia 1. 181. b. 4
- Incubo praeparat supinus decubitus 1.
172. a. 33
- Incubo conferentia composita
Confectio albumuli 2. 266. b. 37
- Indicationis dies qui 2. 103. b. 22
- Indicatio ex iiii. indicat crism in vii. 2.
104. b. 12
- Indicationis de morbo proferenda cau-
tiones 2. 381. b. 24
- Indurantes medicinarum quales sint
2. 387. a. 12
- Indumentorum qualitates 2. 370. a. 23
- Inappetentiam faciunt unctiosa 1.
168. a. 65
- Indigestio deterior, quae 1. 751. a. 19
- Individui conseruandi principium est he-
par 1. 751. a. 47
- Infans lactens, & febricitans curetur cu
rectificatione lactis matris 2. 27. a. 22
- Infans dormiturus in domo aeris tempe-
rati & obscura ponendus 1. 154. b. 11
- Infans dormiens capite stert altiori 1.
154. b. 15
- Infans primis diebus lactandus multum
non est 1. 155. a. 25
- Infans lactandus a matre non est donec
matris complexio temperetur 1.
155. a. 27. Vide & 156. b. 27
- Infans oblectandus quomodo sit 1.
156. b. 43
- Infantium nascentis usque quo incedat, re-
gimen 1. 154. a. 24. & deinceps
- Infantis corpus sale inspergendu ne eius
corpus duret 1. 154. a. 39
- Infantis umbilico secto quid apponere
expediat 1. 154. a. 61
- Infantis fasciandi diligentia 1. 154. a. 64
- Infantis capiti inflata & pileus aptandus
1. 154. b. 9
- Infantis balneandi diligentia 1. 154. b. 19
- in Infantis nares oleum dulce projici 1.
154. b. 43
- Infantis lactandi regimen 1. 155. a. 12.
& deinceps
- Infans nutrice male habente ab alia la-
ctandus est 1. 156. b. 29
- Infans lac ubi fumperit eius cuna uehe-
menti motu mouenda non est, sed sua-
ui 1. 156. b. 35
- Infantis lactandi tempus est duorum an-
norum 1. 156. b. 39
- Infantis regimen humectatio est 1.
156. b. 64
- Infantis regimen quum ambulare coepe-
rit 1. 157. a. 4
- Infantis medicandi intentio principalis
est nutrice regere 1. 187. b. 1
- Infantis cerebrum apostemate calido
quandoque corripitur 1. 158. b. 3
- Infantis cerebro apostemate correpto
quid agendum 1. 158. b. 7
- Infantis uigilium curatio 1. 159. a. 14
- Infantis flentis multum curatio 1.
159. a. 14
- Infantis singuleui nux Inda cum zuccharo
danda est 1. 159. a. 32
- Infantis uomitus fortis praesidia 1.
159. a. 34
- Infantis tenafmoni quae conferunt 1.
159. b. 15
- Infantis coxae excoriatae praesidia 1.
159. b. 33
- Infantuli regimen 2. 384. b. 40
- Infanti nuper orto umbilicum secundum
& quomodo 1. 154. a. 30
- Infanti uesica premenda 1. 154. b. 6
- Infanti lac matris sugendum omnino est
si fieri possit 1. 155. a. 14
- Infanti mamillae maternae extremum
auferre quicquid obest experimento
comptum est 1. 155. a. 20
- Infanti mamillas exfugere bis aut ter
in die, debet sufficere 1. 155. a. 24
- Infanti mellis parum prius tribuendum
est deinde lac dari 1. 155. a. 28
- Vide & 156. b. 14
- Infanti fletus parus ante lactationem
conferat 1. 156. b. 38
- Infanti gingiuis scissis quae agenda 1.
157. a. 21
- Infanti dentes quum nascuntur qui mor-
bi accidunt 1. 157. b. 17
- Infanti intestinum exiens quomodo cu-
retur 1. 159. b. 5
- Infante egrotante nutrix quomodo re-
genda 1. 157. b. 3. & deinceps
- Infantes solo lacte, donec dentiant, nu-
trientos 2. 384. b. 54
- Infantes interficiuntur a rotundis ulceri-
bus 2. 154. b. 25
- Infantes dum sunt in uentre, mingunt ex
sumine 1. 177. b. 1
- Infantes orti, antequam ligentur, min-
gunt ex sumine 1. 177. b. 2
- Infantium complexio in calore feret tem-
perato & in humiditate fere superflua
est 1. 18. a. 34
- Infantium ossa redeunt ad continuitatem
2. 134. b. 27
- Infantium urinae quales 1. 150. a. 46
- Infantium corpora humida susceperibilo-
ra sunt curationis ulcerum, quam cor-
pora sicca senum 2. 154. a. 25
- in Infantium oculis olei parum proijci-
dum 1. 154. a. 56
- Infantium nares saepe emungenda 1.
154. a. 55
- Infantium ano quid agendum 1. 154. a. 57
- Infantium oculi tergenti sunt asidite cu
re quae sit sicut seta 1. 154. b. 5
- Infantium agitudines & earum praesi-
dia 1. 157. b. 1. & deinceps
- Infantium aphthae cur accidunt 1. 158.
a. 28
- Infantium oculis inflatis quid agendum
1. 158. b. 14
- Infantium tumori in inguine quomodo
succurrendum 1. 158. b. 65
- Infantium stomachi debilitati quae con-
ferant 1. 159. a. 39
- Infantium oregonis praesidia 1.
159. a. 61
- Infantium uentris inflati curatio 1.
159. b. 2
- Infantium uermibus longis alui quibus
medicandum 1. 159. b. 22
- Infantium

Index

- Infantium uermibus paruis qui sunt in ano, quibus succurrendum 1.159. b. 28
- Infantium regimen quum ad aetate pueritiae mutantur 1.160. a. 4. & deinceps
- Infantium ossa possibile est restaurare, cum fracta sunt 2.175. b. 33
- Infantium urina si teratur diu in mortario plubeo, sanat fistulas 2.161. a. 56
- Infantium gingiuis mel perutile 2.384. b. 64
- Infantium urinae difficultatis curatio 1.878. a. 15
- Infantium humores sunt subtiliores 1.862. a. 66
- Infantium urina plura est salis, quam urina senum 1.862. b. 15
- Infantibus cur urinae turbida 1.862. b. 20
- Infantium aegritudinibus conferentia composita
- Confectio alkeKinengi 2.264. a. 21
- Infantium doloribus conferentia composita
- Confectio citrina felini 2.266. a. 64
- Infantibus leuior accidit causon propter humiditatem eorum 2.41. b. 31
- Infantibus cum accidit causon, abhorret mamillas, & quod fugunt illi de lacte corrumpitur 2.42. a. 25
- Infantibus plurimum accidunt uariolae 2.71. a. 56
- Infantibus cur non accidunt laesiones ex casibus, quae accidunt puberibus 2.145. b. 11
- Infantibus alui soluitur quum dentes nascuntur, & cur 1.157. b. 27
- Infantium fluxui alui quomodo succurrendum 1.157. b. 37
- Infantium alui alstrictae quomodo succurrendum 1.157. b. 49
- Infantium gingiuae acuitas quibus praefidij curetur 1.157. b. 59
- Infantibus spasmi accidit praefertim quum dentes iis nascuntur 1.157. b. 61
- Infantium tussi & coryxae quomodo succurrendum 1.158. b. 14
- Infantibus fluxus humorum ex auribus quandoque accidit & cur 1.158. a. 56
- Infantibus aurium dolor quandoque accidit, causa, & curatio 1.158. a. 63
- Infantium in oculis morbi & eorum curatio 1.158. b. 14
- Infantium febribus quomodo succurrendum 1.158. b. 22
- Infantibus sternutationes frequentes quadoque accidunt 1.158. b. 32. curatio ibidem
- Infantibus bothor in corpore quandoque accidunt 1.158. b. 39. signa & curatio ibidem
- Infantibus inguinis humor ex flatu quandoque accidit 1.158. b. 62
- Infantibus umbilici tumor quandoque ex multo fletu 1.158. b. 62
- Infantibus inguinum ruptura ex fletu multo quandoque accidit 1.158. b. 63
- Infantibus fomina terrefactia cur accidunt 1.159. a. 44. curatio ibidem
- Infantibus sternutatio quantum fit proficiua 2.385. a. 2
- Infantibus plus accidit lapis uesciae quam renum 1.862. a. 59
- in Infantibus uirtus expulsiua est fortis 1.862. a. 62
- Infantibus cur lapis plurimum generetur 1.862. b. 4
- Infantibus quando gibbositas accidit 1.951. a. 23
- in Infantibus multiplicatur lapis uesciae 1.869. a. 57
- Inflammatiō hepatis. uide hepatis apostema calidum
- Inflammatiō omnis apud graecos, dicitur phlegmon 2.106. a. 42
- Inflammatiō erysipela est maior illa phlegmonis 2.109. a. 26
- Inflammatiō apostematis quiescit, quando fit sanies 2.117. b. 27
- Inflammationibus conferentia composita
- Aqua mellis 2.286. b. 63
- Trochisci de rosae Asclepiadis 2.292. b. 24
- Trochisci de camphora 2.293. a. 11
- Trochisci de spodio cum tereniabin 2.293. a. 66
- Trochisci marini 2.295. b. 11
- Trochisci 2.296. b. 31
- Oleum de cucurbita 2.302. a. 6
- Inflatio quomodo fiat 2.112. b. 50
- Inflatio fit secundum duos modos 2.112. b. 48
- Inflatio est quando est uentositas aggregata in spacio uno fixa in eo 2.121. a. 41
- Inflatio nominatur, apostema quod fit à uapore uentoso 2.128. a. 1
- Inflatio melancholica quo dignoscatur ab illa quae est à crudis humoribus 1.728. a. 11
- Inflatio quando multiplicatur in uentribus conalescentium, indicat conuersionem 1.727. b. 14
- Inflationis tactus est cum renitentia 1.85. a. 43
- Inflationis curatione est necessarium quod curem ingrediatur, & resoluatur quod est in ea 2.128. a. 27
- Inflationis intestini extra uulnus, causa est aer frigidus 2.139. b. 31
- Inflationis stomachi causae 1.727. a. 14
- Inflationis stomachi signa 1.728. a. 9
- Inflationis melancholicae curatio 1.728. b. 36
- Inflationis hepatis causae 1.755. b. 38
- Inflationis hepatis signa 1.755. b. 44
- Inflationis hepatis curatio 1.755. b. 63
- Inflationis splenis signa 1.795. a. 58
- Inflationis splenis curatio 1.795. a. 64
- Inflationis unguis curatio 1.966. b. 45
- Inflationis uentris enixae curatio 1.929. b. 51
- Inflationi lacertorum ex attritione conuenientia medicamenta 2.128. a. 48
- Inflationi maxime auxiliari castoreum 1.728. b. 32
- Inflationi uentrium infantium aloë ualde auxiliari 1.728. b. 35
- Inflationi confert
- Piper 1.362. a. 55
- Raphani semen 1.368. a. 41
- Inflationem quae discutiunt 1.111. b. 10
- Inflationem intestini, quae resoluunt 2.139. b. 33
- Inflationem splenis habens non bibat aquam, quantum potest 1.795. a. 12
- Inflationes quandoque fiunt ex aquositate sanguinis faciente pus sub cute 2.112. b. 54
- Inflationum cura, & uesciarum 2.112. b. 56
- Inflationum ulceribus medicamenta conuenientia 2.113. a. 9
- Inflationum cura 2.128. a. 23
- Inflationibus conueniunt uentosa absque scarificatione 2.128. a. 32
- Inflationum medicinae locales 2.128. a. 34
- de Inflationibus, & uescis 2.112. b. 47
- de Inflationibus lacertorum 2.127. b. 62
- Inflatiua medicina 2.332. b. 23
- Infrigidatio in uariolis est causa erroris magni 2.73. b. 17
- Infrigidatio retinet superfluitatem interiorum, in uariolis, & deferat eam ad membra principalia 2.73. b. 19
- Infrigidatio uehemens perducit ad corruptionem membri 2.107. b. 48
- in Infrigidando cur maior sit timor, quam in calefaciendo 1.694. b. 8
- Infrigidantia medicamenta uehementer debilitant membrum cui applicantur 2.63. a. 38
- Infrigidantia post principium inspissant cutem, & obfident materiam, & uehementior fit dolor 2.352. a. 48
- Infrigidantia uesciam 1.868. b. 37
- Infrigidantia composita
- Oleum de cucurbita 2.302. a. 6
- In inguinis rupturam intestinum mononaculum magis, quam aliud descendit 1.798. a. 8
- Inguina cruri consentiunt 1.86. b. 19
- Inguina cum oportet, secanda sunt in latitudine cutis 2.219. a. 12
- Inguinum rupturam in infantibus praefidia 1.158. b. 64
- Inguinum tumori infantium quomodo succurrendum 1.158. b. 64
- Inguinum dolori confert
- Maiorana 1.343. a. 26
- Inguinum apostematibus confert
- Alcanna 1.258. b. 21
- Sudor athletarum 1.382. b. 2
- Insomnitas inter uigiliam & somnum in omnibus dispositionibus est mala 1.101. b. 54
- Insipillatio, quae fit à frigore quibus curetur 2.347. a. 49
- Instrumentum conueniens uulneris amplificationi in uentre 2.139. b. 40
- Instrumentum naturale attrahit ex longinquo 1.742. a. 13
- Instrumentum, quo injectio fit in matricem 1.923. a. 28
- Instrumenta ad dislocationem spondilii dorsii ad posteriora, quomodo parentur 2.172. a. 31
- Instrumenta ad dislocationes anachae qualia sint 2.173. b. 33
- Instrumenta ad restorationem fracturae ossium 2.177. a. 39
- Instrumenta ad fracturae restorationem qualia esse debeant 2.178. a. 10
- Instrumenta apta ad sectionem cranei 2.184. b. 33
- Intellectum debilitat spermatis inopia 1.896. b. 38
- Intellectui augmentum praebet
- Emblicus 1.298. a. 26
- Pullarum caro 1.312. b. 26
- Oleum rosatum 1.354. a. 59
- Intemperies inaequalis. uide Complexio diuersa
- Interpolata febris paroxysmi quomodo fiant 2.18. a. 27
- Interpolatae

Index

- Interpolatae febres quare aliquando peruerum habeant ordinem paroxysmorum 2.18.a.61
- Interpolatarum febrium paroxysmi incipiunt ut plurimum cum horripilatione, aut frigore, aut rigore, & resoluuntur per sudorem; causas uide 2.18.b.6
- Inuiscata medicina 2.332.b.45
- Intestinum cum est extra uulnus, generatur uentofitas in eo 2.139.b.15
- Intestinum nisi intromittatur in uulnibus paruis umbilici inflatur, & ingrossatur 2.139.b.12
- Intestinum cum extra uulnus inflatum est, quomodo sit tractandum 2.139.b.20
- Intestinum ieiunum non sanatur omnino à uulnere 2.140.b.2
- Intestinum ieiunum quare non sanatur à uulnere 2.140.b.4
- Intestinum ieiunum est magis propinquum hepatis quam alia 2.140.b.9
- Intestinum primum 1.682.b.15
- Intestinum duodenum 1.683.b.39
- Intestinum rectum lacerti iuuant ad expellendum sunt octo 1.798.a.43
- Intestinum duodenum 1.796.a.61
- Intestinum ieiunum 1.796.a.61
- Intestinum longum 1.796.a.62
- Intestinum colon 1.796.a.63
- Intestinum monoculum 1.796.a.63
- Intestinum subtile, & inuolurum 1.796.a.63
- Intestinum rectum 1.796.a.65
- Intestinum duodenum continuatur fundo stomachi 1.796.b.19
- Intestinum rectum cur amplum 1.796.b.60
- Intestinum cur duas tunicas habeat 1.796.b.61
- Intestinum præparatum est corruptioni, & putrefactioni 1.796.b.64
- Intestinum rectum cur uillos habeat 1.796.b.54
- Intestinum duodenum cur sit dictum 1.797.a.12
- Intestinum ieiunum quale 1.797.a.16
- Intestinum ieiunum cur sic dictum 1.797.a.19
- Intestinum ieiunum cur secundum plurimum uacuum 1.797.a.20
- Intestinum ieiunum est propinquius hepatis, quam alia intestina 1.797.a.27
- Intestinum ieiunum minoratur in agitudine ualde 1.797.a.31
- Intestinum monoculum cur sic dictum 1.797.a.61
- Intestinum monoculum magis quàm aliud descendit in rupturam inguinis 1.798.a.8
- Intestinum ieiunum medicinam præterlabi 1.799.b.53
- Intestinum colon communicat renibus 1.825.b.43
- Intestinum rectum aliquando spasmarum 1.801.a.51
- Intestinum adib est ultimum in iuuamento in colica 1.833.b.19
- Intestini inflationis extra uulnus causa est cor frigidum 2.139.b.31
- Intestini monoculi iuuamenta 1.797.b.1
- Intestini monoculi ad alia intestina portio 1.797.b.18
- Intestini monoculi usus aliquorum opinio improbat 1.797.b.51
- Intestini monoculi anatomia 1.797.a.60
- Intestini longi anatomia, & usus 1.797.a.44
- Intestini colon anatomia 1.798.a.14
- Intestini colon iuuamentum 1.798.a.24
- Intestini recti anatomia 1.798.a.30
- Intestini recti usus 1.798.a.35
- Intestini recti dolori confert Rosa 1.366.b.21
- Intestini ieiuni ulcus cur non sanetur 1.799.b.45
- Intestini recti ulcus quibus signis differat ab ulcere aliorum intestinorum 1.804.a.62
- Intestino recto confert Bellirici 1.271.a.40
- Intestini inflationem quæ resoluunt 2.139.b.33
- in Intestino ieiuno uenæ meseraicæ pluri sunt 1.797.a.29
- in Intestino monoculo completur digestio eius, quod fuit inobediens in stomacho 1.797.b.42
- in Intestino colon colica secundum plurimum accidit 1.798.a.28
- ex Intestino colon colica nominatur 1.798.a.29
- Intestina non multa egent retentione 1.33.b.1
- Intestina attractione & expulsiōe egēt 1.33.b.2
- Intestina crassa ulcerata quid significant 1.121.b.25
- Intestina tenuia ulcerata quid significant 1.121.b.26
- Intestina cum exeunt ex uulnere oportet scire quomodo applicentur, & intromittantur 2.139.a.52
- Intestina cum exeunt ex uulnere alborati reditus eorum est difficilis 2.139.a.64
- Intestina cum egrediuntur, tunc confert unum nigrum forte 2.140.b.18
- Intestina non putrefiunt, licet tempore longo extra uulnus permanserint 2.140.b.31
- Intestina bile adiuuantur ut expurgentur 1.207.b.7
- Intestina cholera abluunt 1.687.b.25
- Intestina in homine cur plura numero, & plurimum reuolutionum 1.796.a.25
- Intestina sunt sex 1.796.a.59
- Intestina omnia ligari cum dorso 1.796.a.66
- Intestina superiora cur subtilis substantiæ 1.796.b.3
- Intestina inferiora cur grossa, spissa, & pinguis 1.796.b.10
- Intestina quæ moueantur à lacertis 1.798.a.45
- Intestina indigent sensu plurimo 1.798.a.50
- Intestina quæ materia abradat 1.799.b.19
- Intestina superiora clysteris usu non æquè iuuantur ac inferiora 1.832.b.42
- Intestina cur creauerit Deus excelsus 1.867.b.61
- Intestina mundificantia composita Pillulæ stomaticæ 2.298.b.21
- Intestinorum debilitati nocent acetosa, quia faciunt excoriationem 2.100.a.50
- Intestinorum minorum uulnus inter-
- scit ut plurimum 2.155.a.37
- Intestinorum excoriationem quæ à medicina timuerit, quomodo illi succurrendum 1.202.a.2
- Intestinorum, & stomachi mundificationem ab humoribus uiscosis malis fieri cum picra 1.218.a.39
- Intestinorum lubricitatis causa 1.715.b.55
- Intestinorum ulcus quibus signis distinguatur ab ulcere stomachi 1.726.a.39
- in Intestinorum lubricitate quod signum bonum 1.729.a.27
- Intestinorum solutio quibus signis ab hepatica differat 1.768.a.16
- ab Intestinorum ulceribus perforatis non esse hydropisum 1.772.a.12
- Intestinorum melancholica excoriatione mortifera unde 1.782.a.3
- Intestinorum anatomia 1.796.a.13
- Intestinorum inferiorum usus 1.797.a.55
- Intestinorum ulcera ex medicina soluiua 1.799.a.21
- Intestinorum abrasio ex medicina soluiua 1.799.a.21
- Intestinorum rasura ex phlegmate falso confert 2.320.b.19
- Suffus proprium 2.320.b.19
- Intestinorum rasura confert
- Acorus 1.256.b.29
  - Acetosa uiscositas 1.259.b.50
  - Bdellium 1.273.b.57
  - Calamentum montanum 1.287.b.5
  - Malux mulchix semen 1.294.a.41
  - Lucum sigillatum 1.328.a.5
  - Lac 1.334.a.48
  - Myrrha 1.340.b.32
  - Myrrha 1.344.a.34
- Intestinorum excoriatione quid 1.799.b.17
- Intestinorum ulcerum cause 1.799.b.54
- Intestinorum excoriatione quæcunque melancholica incipiens, mortalis 1.799.b.60
- Intestinorum canceri putrefacti signum 1.799.b.62
- Intestinorum excoriatione melancholica in fine febrium mortalis ualde 1.799.b.63
- Intestinorum ulcus à fluxu cholerico in duabus hebdomadibus generatur 1.800.a.12
- Intestinorum ulcus à fluxu ventris melancholico generatur in quadraginta diebus 1.800.a.14
- Intestinorum ulcus à uentris fluxu baurachio generatur in mense 1.800.a.14
- ab Intestinorum ulcere quis hydropis 1.800.a.20
- Intestinorum ulcus quando eorum substantiam educit, quæ mala inferat 1.800.a.21
- ex Intestinorum ulcere putrefactio 1.800.a.24
- Intestinorum excoriatione saniosa est salua 1.800.a.43
- Intestinorum excoriationis species 1.800.a.40
- Intestinorum saniosæ excoriationis causæ 1.800.a.44
- Intestinorum excoriatione multoties fit crasse 1.800.a.46
- Intestinorum excoriationis uirulentæ sim 1.800.a.61
- Intestinorum excoriationis sanguineæ cause 2.800.a.64
- Intestinorum

Index

- Intestini excoarioris corticalis cau
sa 1.800.b.34
Intestini grossorum excoarioris
corticalis signa 1.800.b.38
Intestini subtilium excoarioris
corticalis signa 1.800.b.40
Intestini excoarioris, & ulceratio
quandoq; perducunt ad hydropisim
1.800.b.56
Intestini excoarioris sanguinea unde
1.801.a.8
Intestini excoarioris quando timen
da 1.802.b.42
Intestini lubricitatem qui habent,
illis uomitus est malus 1.772.b.61
in Intestini lubricitate mortis festi
na signa 1.803.a.3
Intestini excoarioris signa 1.
803.a.26
ad Intestini ulcera significanda alcu
rathi, & excoarioris sunt duae signifi
cationes ultimae 1.803.a.41
Intestini corrosiois signum 1.
803.a.44
Intestini cancer quando timeatur
1.803.a.45
Intestini ulcus in quo fit loco, signa
1.803.a.46
Intestini gracilium dolor est uehe
mens 1.803.a.49
Intestini ulcus fordidum, & corro
suum quibus signis differant 1.
803.b.7
Intestini ulcus quado plurimae for
dis 1.803.b.7
Intestini excoarioris propter aper
tionem uenarum, signa 1.803.b.23
Intestini excoarioris ab haemor
rhoidibus signa 1.803.b.29
Intestini excoarioris cancerosis
a rebus in superioribus intestinis si
gna 1.803.b.30
Intestini excoarioris ab humori
bus falsis, & baurachij signa 1.
803.b.33
Intestini excoarioris ab humori
bus grossis, uiscosis signa 1.803.b.34
Intestini excoarioris a cholera fi
gna 1.803.b.40
Intestini excoarioris a melanco
lia signa 1.803.b.43
Intestini excoarioris augmenti,
& status signa 1.803.b.50
Intestini malitiae complexionis plu
rimum est communicans malitia con
plexionis stomachi, & signa eius sunt
signa illius 1.810.a.46
Intestini excoarioris cura 1.
811.b.54
Intestini ulcerum curatio 1.
811.b.54
Intestini ulceratorum uictus 1.
812.a.16
in Intestini ulceribus reubarbaro
ineff proprietas mirabilis 1.812.a.51
in Intestini ulceribus rosa femē est
mirabile ualde 1.812.a.56
Intestini excoarioris omni lutum
figillatum est iuuatium ualde 1.
812.a.61
Intestini excoarioris ob medici
nam curatio 1.812.b.14. & 814.b.22
Intestini ulcera sordida cum qui
bus mundificanda 1.813.a.6
Intestini ulcus corrosium qui ha
bent, clystera pingua glutinaria se
dant, dolorem eorum non sanant 1.
813.a.14
Intestini corrosioni ualentia quan
doque laedunt, & dolorem faciunt,
sed non respiciatur ad illud 1.
813.a.22
Intestini corrosiois cum febre cu
ratio 1.813.a.28
in Intestini ulcere, & abrasione cly
stera quae 1.813.a.61
ad Intestini excoarioris collyria
1.813.b.23
ad Intestini excoarioris trochi
sci 1.813.b.40
Intestini excoarioris cholericae
curatio 1.814.a.2
Intestini excoarioris phlegmati
cae curatio 1.814.a.16
Intestini ulceris maligni curatio
1.814.a.64
Intestini ulceribus conferunt
Affa 1.259.a.64
Adeps caprina 1.265.a.8
Altheae radices decoctio 1.265.b.62
Balauftia 1.273.a.20
Barba hircina 1.273.b.15
Coagulum & proprie pulli equini 1.
274.b.20
Caseus affatus 1.277.b.32
Leporis caro affata 1.284.b.51
Propolis cum sorbitionibus de milio,
& de rizi 1.342.b.25
Myrrha 1.344.a.33
Muria 1.346.a.41
Nenupharis radix 1.350.b.6
Opium 1.352.a.23
Oui albumen cum mellito 1.
352.b.40
Ostracum cum cinere gallarum uiri
dum, & pipere 1.357.a.13
Pentaphyllonis radix 1.360.b.50
Eruca aqua 1.363.b.14
Rosa decoctio, & sirupus 1.366.b.21
Cupressi folia 1.286.a.12
Maluae mulchiae semen 1.294.a.41
Eupatorium cum uino 1.302.a.65
Fistula pastoris 1.303.b.30. & 304.
b.61
Foenugraci decoctio cum aceto 1.
304.a.47
Glans 1.310.b.64
Lutum armenum 1.328.a.54
Plantaginis semen 1.331.b.30
Lac nouiter multum clysterizatum
1.334.a.29
Plumbum adustum 1.342.a.35
Rubus, & flos eius 1.367.b.12
Lini feminis decoctio cum oleo rosa
to 1.372.b.31
Stercus canis comedentis ossa 1.
375.a.38
Virga pastoris 1.394.a.22
Intestini ulceribus conferentia
composita
Theriaca magna 2.255.b.42
Mithridatum 2.258.a.47
Confectio Hermetis 2.263.b.24
Confectio Kabith regis 2.268.b.57
Trochisci proprii 2.294.b.56
Trochisci 2.295.b.56
Trochisci de seminibus 2.296.a.24
Trochisci dicti piper 2.317.a.3
Confectio Arisomacis 2.317.a.19
Clystere 2.319.b.64
Medicamen dictum sanguifuga 2.
320.a.46
Trochisci alfenginati 2.320.b.10
Intestini ulceribus, & rasuris
conferentia composita
Tyriaca 2.307.a.3
Mithridatum 2.307.a.3
Tyriaca Efdrae 2.307.a.4
Confectio Hermetis 2.307.a.4
Trochisci Auic. 2.307.a.4
Athanasia 2.307.a.5
Medicina Keted regis 2.307.a.5
Trochisci de balauftijs 2.307.a.6
Trochisci diasacramenton 2.307.a.6
Trochisci de seminibus 2.307.a.7
Intestini ex face excoarioris cu
ratio 1.814.b.7
in Intestini aegritudinibus ineff cu
rabitur proprietas mala 1.834.b.7
Intestini ulcerum est quasi antece
dens fluxus uentris cholericus 1.
875.b.18
Intestini ulceribus ambulatiuis
conferunt
Clystere ex aceto calefacto, & sa
le post clystere lenitium 1.
266.b.40
Intestini punitionis causa 1.
821.a.39
Intestini doloris punitionis curatio
1.821.a.39
Intestini aliquam punitionem esse
criticam 1.821.a.45
Intestini punitionis omnis uehemens
est similis cholicae 1.821.a.47
Intestini punitionis cura est cura
colicae 1.821.a.48
Intestini punitionis, quando peruenit
ad cupez, & uomitum, & singultum,
& destructionem rationis; significat
mortem 1.821.a.52
Intestini punitionis signa 1.821.b.3
Intestini punitionis uentosa signa
1.821.b.3
Intestini punitionis ab humore cho
lerico signa 1.821.b.5
Intestini punitionis ab humore bau
rachio signa 1.821.b.9
Intestini punitionis ab humore gros
so, uiscoso signa 1.821.b.11
Intestini punitionis curatio 1.
821.b.45
Intestini punitionis uentosa cura
tio 1.821.b.47
in Intestini punitione uentosa cal
canus porci est mirabilis iuuamen
ti 1.822.a.7
Intestini phlegmaticae punitionis
curatio 1.822.a.12
Intestini punitionis ex phlegmate
uictus 1.822.a.22
Intestini uentosa punitionis uictus
1.822.a.22
Intestini punitionis a phlegmate
uiscoso curatio 1.822.a.30
Intestini punitionis a phlegmate
falso curatio 1.822.a.37
Intestini punitionis a phlegmate
falso uictus 1.822.a.43
Intestini punitionis a cholera cura
tio 1.822.a.49
Intestini punitioni omni frigidae
conuenientia 1.822.a.49
Intestini punitionis a cholera ui
ctus 1.822.a.66
Intestini

Index

- Intestinorum puncturæ con-
ferentia composita
- Sotira confec. 2.259.b.15
Miclete 2.282.b.33
Suffuf 2.282.b.44
Trochisci de feminibus 2.216.a.26
Oleum nardinum 2.300.a.36
Trochisci de feminibus 2.307.a.8
Micleta 2.307.a.9
Firdurios 2.307.a.9
Oleum nardinum 2.307.a.10
Suffuf ad tenafmon 2.307.a.10
Confectio Hermetis 2.307.a.11
Trochisci de mezereon 2.307.a.11
Trochisci de feminibus 2.307.a.12
Trochisci de balaustis 2.307.a.12
Suffuf ad cholicam pafsionem 2.307.a.12
Tyriaca 2.307.a.13
Electuarium filii Meffeniati 2.307.a.13
Electuarium de granis uiridibus 2.307.a.14
- Intestinorum excoriatio, & colica quan-
do simul accidunt 1.828.b.10
Intestinorum rugitus curatio 1.823.a.6
Intestinorum rugitus caufa 1.822.b.45
Intestinorum rugitus fit nō nisi ob frigiditatem, aut calum uirtutis 1.822.b.50
Intestinorum rugitus in pthifis sine est ob uirtutis calum 1.822.b.51
Intestinorum rugitus est acutus, inferiorum granis 1.822.b.55
Intestinorum rugitus signum est quado-
que crisis 1.822.b.57
Intestinorum dolori conferunt
Acorus 1.256.b.28
Vua, & uua pafsa 1.394.a.48
Intestinorum doloribus con-
ferentia composita
Cæfaris confectio 2.262.a.27
Philonium romanum 2.268.a.6
Oleum nardinum 2.300.a.36
Intestinorum frigori con-
ferentia composita
Triphera magna 2.262.a.41
Pillule mundificantes intestina 2.306.b.41
Pillule stomacæ Alkin 2.306.b.42
Pillule aburmi 2.306.b.42
Intestinorum mordicationi
conferunt
Adeps caprina 1.265.a.6
Adeps porcina 1.265.a.11
Lini feminis decoctio 1.372.b.29
Intestinorum apostematibus
conferunt
Corallus 1.276.b.30
Elleborus niger 1.301.b.11
Leporis sanguis frixus 1.325.b.48
Maltix 1.340.b.30
Pix 1.359.b.21
Lini feminis decoctio 1.372.b.29
Intestinorum apostematibus con-
ferentia composita
Sotira confectio clysterizata 2.259.b.16
Oleum de cucurbita 2.302.a.11
Intestinorum apostematibus ca-
lidis confert
Butyrum 1.273.a.53
Intestinorum uulneribus confert
Galla 1.315.a.7
Intestinorum rupturæ confert
Calamentum montanum 1.287.b.5
Intestinorum asperitati confert
Ouum 1.352.b.39
- Intestinorum ægitudini-
bus confert
Sotira confec. 2.259.b.15
Intestinorum retentioni con-
ferentia composita
Confectio Hermetis 2.263.b.65
Pillule stomacæ 2.290.b.21
Intestinorum debilitati conferen-
tia composita
Electuarium de zingibere 2.281.b.64
Intestinorum caliditati con-
ferentia composita
Oleum de cucurbita 2.302.a.11
Intestinorum membrorum apo-
stematibus conferentia
composita
Hiera menifon 2.318.b.8
Intestinis affectis quando per superiora,
& quando per clystere medicamenta
exhibenda sunt 1.186.b.38
Intestinis omnibus aduenit uenæ, & ar-
teriæ, & nervi plures nervis hepatis
1.798.a.48
Intestinis perforatis ab ulcere mors se-
quitur secundum plurimum 1.800.a.16
Intestinis, & uentre perforato ab ulcere
uixisse quendam 1.800.a.27
Intestinis superioribus medicameta per
os exhiberi magis conuenit 1.811.a.27
in Intestinis sanguinis retenti curatio
1.737.a.46
An intestinis superioribus digestio est
plurquam in inferioribus 1.797.a.53
in Intestinis grossis ulcera sunt magis fal-
ua 1.799.b.42
in Intestinis gracilibus ulcera sunt pra-
uiora 1.799.b.43
ex Intestinis nō est aliquod propinquius
hepatis, quam ieiunum 1.799.b.52
Intestinis inferioribus clystera sunt con-
uenientiora 1.811.a.30
in Intestinis dolor cur multiplicetur
1.823.a.35
in Intestinis multiplicatur adeps pro-
pter frigus eorum 1.823.a.37
ex Intestinis aliquando lapidem exire
1.824.a.8
in Intestinis uentofitas cur spargatur
1.824.a.54
in Intestinis uentofitas cur retineatur 1.824.a.56
Intestinalis fluxus signa 1.803.a.13
Intestinalis fluxus quo differat ab hepa-
tico 1.803.a.15
Ira uitalis est actio, & cur 1.78.a.60
Ira & timor, licet a sensu & exultatione
principium ducant, uitali tamē uir-
tuti comparantur 1.79.a.36
Ira secundum omnem dispositionem cal-
facit 1.112.a.37
Ira quæ facile sedatur, & quæ tenax fit
2.328.b.18
Ira est motus ad expellendum 2.328.b.26
Ira rarō interficit 1.666.b.2
Ira & laboris caliditas non impedit ope-
rationem 2.1.a.11
Ira paratus sanguis, qui 2.328.b.10
Ira, timoris gaudii & mœoris sympto-
mata 2.371.a.21
Iram quibusdam uomitum concitare
1.731.a.30
Ireos est calida, & sicca in fine tertii 1.333.a.44
Ilopus humida calida est in tertio humi-
da in primo 1.322.a.18
Iter agentium regimen 1.182.a.29, &
deinceps
Iter agentis per calida loca regimen 1.182.b.30, & deinceps
Iter agentis per frigida loca regimen 1.183.a.28, & deinceps
Iter agentis ab aquarum diuersarum no-
cumento confuatio 1.184.b.6, &
deinceps
Iter agentes æstiuo tempore quomodo
preparandi 2.384.a.15
Iter agentes quomodo siti occurrant
2.384.a.37
Iter in niue peragens cur uehementis sit
appetitus 1.706.a.55
Iudæicus lapis est uehementis uirtutis ad
lapidem renum, paræ ad lapidem ue-
sicæ 1.864.a.69
Ingulum, uide furcula 1.73.a.2
Ingularis uena 1.73.a.2
Iuiubæ frigida sunt in primo, æquales in
siccatate, & humiditate 1.323.a.65
Iuiubarum rob sanguinem ingroffat 2.44.b.43
Iulep ante aquam hordei in siccatate cor-
poris & lingue esse pramittendum
2.32.a.45
Iulep pauci & subtilis nutrimenti est
1.105.a.27
Iulep uomere facit 1.206.a.13
Iulep descriptio 2.386.b.47
Iulep cum aqua rosacea 2.387.a.7
Iulep ex melissa 2.342.a.38
Iulep de foliis buglossæ 2.342.a.38
Iulep cum aqua firi quandoque bonum
1.715.a.27
Iunctura poplitis propter lenitatem sui
ligamenti est facilis dislocationis 2.167.b.56
Iunctura humeri in macilentis est facilis
dislocationis 2.167.b.65
Iunctura cubiti est prauæ dislocationis,
& reditionis 2.168.a.3
Iunctura quædam sunt facilis dislocatio-
nis, quædam prauæ dislocationis, quæ-
dam mediæ 2.167.b.54
Iunctura digitorum sunt prauæ disloca-
tionis 2.167.b.66
Iunctura digitorum franguntur antequam
dislocentur 2.168.a.2
Iunctura anchæ sunt mediæ in disloca-
tionibus 2.168.a.4
Iunctura elongationis curatio 2.169.a.20
Iunctura rascetæ dislocatio 2.171.b.10
Iunctura olis caudæ dislocatio 2.173.a.1
Iuncturarum multiplicatio, in retinendo
nocet 1.50.b.66
Iuncturarum multiplicatio in cooperie-
do nocet 1.50.a.1
Iuncturarum exituræ qui paratus sit 2.83.a.30
Iuncturarum doloribus confert
Plus aliis oleum uulpinum 1.111.b.42
Iuncturis minoratur egressio exituræ
2.116.b.63
Iuncturarum durities 2.126.a.60
Iuncturarum duritiem lenientia 2.181.b.1
Iuncturarum duritiibus conferunt
Aqua sulphureæ 1.261.b.29
Caleus uetus cum oleo, aut cum aqua
pedum

Index

- pedum porcorum salitorum 1. 277.a.6
Stercus caprarū, proprie cum aceto 1. 374.b.46
Mulfus 1.390.b.59
Carni infixā extrahunt
Arundinis radix cum cepa siluestri 1. 263.b.50
Cancer fluialis 1.286.a.26
Propolis 1.342.b.12
Ostracum 1.356.b.13
Iuncturarum apostema & solutio continui praua 1.129.b.59
Iuncturarum dolore materia est in carne 2.166.b.6
Iuncturarū dislocationi, qui parati sunt 2.167.b.42
Iuncturarum declinationis signa 2.168.a.63
Iuncturarum additionis in longitudine, abq; dislocatione, signa 2.168.b.4
Iuncturarum reditum in dislocationibus iussit Hip. tardari ulq; ad 3. & 4. nisi in diebus exceptis 2.169.a.2
Iuncturarum doloribus medicinz quæ administrantur, sunt ualde fortes in prouocatione urinæ 2.251.a.31
per Iuncturarum dolores colica quandoq; sanatur 1.844.b.30
Iuncturarum dolorū causæ 1.954.a.45
Iuncturarum dolores a qua materia plurimum fiunt 1.954.b.10
Iuncturarū doloribus qui sunt magis procliues 1.954.b.48
Iuncturarum dolores cui accidunt plurimum accidunt in primis podagra 1.955.a.3
Iuncturarū dolores sunt ex summa ægritudine, quæ hereditatur plurimum 1.955.a.5
Iuncturarum doloris curatio multoties est causā ad perniciem, & cur 1.955.a.8
Iuncturarum dolores in quo tēpore magis eueniant 1.955.a.15
Iuncturarum dolores qui facile cūrent, & qui incurabiles 1.955.a.21
Iuncturarum dolorem, & podagram in habentibus quando apparent uarietates, est eorum sanatio per eas 1.955.a.25
Iuncturarum dolores qui non redeant uelociter 1.955.b.7
Iuncturarum dolorum signa 1.957.a.50
Iuncturarum dolorū curatio 1.958.a.32
Iuncturarum dolori uomitus est magis inuatiuus, quam uentris solutio 1.958.a.54
Iuncturarum in doloribus, quum materia fuerit composita, in principio non fiat phlebotomia 1.958.b.6
Iuncturarum dolori epithemata calida, & narcotica omnia sunt nocua 1.958.b.24
Iuncturarum doloribus aqua calida nocua est 1.958.b.30
Iuncturarum in dolore quando materia non repellenda, & quando repellenda 1.958.b.66
Iuncturarum in dolore stupefactionum usus 1.959.a.41
Iuncturarum dolorem habens dimittat unum omnino, usque quo sanetur ex eo sanatione integra 1.959.a.50
Iuncturarum dolorem habentibus qualiter, & cum quibus uenter soluendus 1.960.a.64
Iuncturarum in doloribus hermodactylorum utilitas 1.960.b.6
Iuncturarum in doloribus ad solutionē faciendam portiones 1.961.a.23
Iuncturarum ad dolores emplastra 1.961.b.17
ad Iuncturarum dolores unctioes 1.962.a.16
ad Iuncturarum dolores embrochæ 1.962.a.42
Iuncturarum doloribus nocet balneatio humida 1.962.b.3
Iuncturarum doloribus inuant balneationes siccæ 1.962.b.6
Iuncturarum doloris sedatiua 1.962.b.11
Iuncturarum dolores sedantia narcotica 1.962.b.32
Iuncturarum in dolore cauterium qualiter, & cum quibus faciendum 1.963.a.3
Iuncturarum doloris calidi curatio 1.963.a.23
Iuncturarum ad dolorem calidum epithemata 1.963.a.43
Iuncturarum in dolore calido solutiua 1.963.b.9
Iuncturarum doloris calidi uictus 1.963.b.44
Iuncturarum ad lapideitatem 1.962.a.49
Iuncturarum exiccata, & conuersa, in lapideitatem curatio 1.963.b.60
Iuncturarum bothor 1.966.b.12
Iuncturarum bothor curatio 1.966.b.15
Iuncturarum a doloribus præseruatio 1.964.a.38
Iuncturarum doloribus conferunt
Eleomeli 1.252.b.23
Aque sulphureæ 1.261.b.41
Hartanita 1.262.b.17
Aloe 1.263.a.45
Alchea, proprie cum adipe anseris 1.265.b.47
Bulbus 1.270.a.19
Coloquintidæ folia 1.279.a.21
Caulis decoctio 1.282.b.10
Leporis ius 1.284.b.6
Vulpis ius 1.284.b.8
Caro dannulæ 1.284.b.8
Caro dorsi asini siluestris cum oleo costino 1.284.b.10
Cucumer asininus 1.292.a.48
Pentaphyllon 1.360.b.37
Ruta cum melle 1.366.b.66
Raphanus 1.368.a.14
Squilla 1.370.b.10
Sticados 1.371.b.47
Stercus cameli 1.372.b.57
Stercus columbarum 1.374.b.45
Scammonea cum aceto, & sauiich 1.378.b.41
Serapinum 1.379.a.33
Senapis 1.386.a.2
Vulpis decoctio, & oleum 1.394.b.16
Iuncturarum doloribus conferentia composita
Sotira confec. 2.259.b.20
Confec. philosophorum 2.260.a.14
Confec. Hermetis 2.263.b.22
Confec. Kebith regis 2.268.b.53
Confec. de hiacyntho 2.270.b.56
Hiera picra 2.273.a.49
Hiera logodion 2.273.a.63
Hiera Hip. 2.275.a.36
Electuarium indum 2.280.b.22
Electuarium indum aliud 2.281.b.52
Sal 2.284.a.30
Electuarium regum 2.280.b.42
Pillulæ foetida magnæ 2.297.a.43
Pillulæ foetida alchindi 2.297.b.7
Pillulæ de casia minores 2.297.b.43
Pillulæ 2.298.a.4
Sal solutius 2.298.b.9
Pillulæ filij alharith 2.298.b.54
Oleum regis David 2.301.a.17
Oleum de costo 2.301.b.4
Emplastrum proprium 2.322.a.38
Medicamen 2.322.a.50
Pillulæ ex alchisira 2.322.a.63
Theodoricon cum nuce muschata 2.274.b.24
Oleum alfel felud 2.302.a.43
Oleum alchechengi 2.302.b.11
Emplastrum Andromachi 2.304.a.18
Emplastrum 2.304.a.51
Sotira 2.307.a.64
Scelithe 2.307.a.64
Confec. philosophorum 2.307.a.64
Confec. Hermetis 2.307.a.65
Anacardinum 2.307.a.66
Confec. hieræ Archigenis 2.307.a.66
Theodoricon 2.307.b.1
Electuarium de massacumia 2.307.b.1
Emplastrum 2.307.b.1
Electuarium indum 2.307.b.2
Electuarium Cæsaris 2.307.b.2
Oleum de storace 2.307.b.3
Electuarium phlegmaticum 2.307.b.5
Medicina Kebeth regis 2.307.b.6
Hiera picra 2.307.b.6
Oleum alfeled 2.307.b.7
Ramifed 2.307.b.7
Oleum alcheifed 2.307.b.7
Oleum alchelchelengi 2.307.b.7
Kelchelengi 2.307.b.8
Hiera catagini 2.307.b.10
Pillulæ de capsia 2.307.b.11
Sal 2.307.b.11
Iuncturarum mollificationi conferunt
Acacia 1.250.b.18
Myrti fructus decocti cum uino 1.338.b.50
Cinis ramorum uitis cum oleo 1.393.b.8
Iuncturarum apostematibus conferunt
Aque sulphureæ 1.261.b.28
Platani folia 1.296.b.1
Ostracum 1.356.b.39
Stercus cameli 1.372.b.58
Stercus caprarum proprie cum aceto, & farina hordei 1.374.b.48
Iuncturarum ulceribus conferunt
Plumbum 1.252.a.57
Plumbum ustum 1.252.a.57
Iuncturarum tremori conferentia composita
Hiera catagini antiocheni 2.275.a.52
Hiera catagini 2.307.b.10
Iuncturarum uentositatibus conferentia composita
Alchelchelengi magnum 2.369.b.66
Oleum 2.302.a.20
Kelchelengi 2.307.b.9
in Iuncturis

Index

in Iuncturis quandoq; fit, sicut gipsum
1.954.b.60
in Iuncturis cur dolore multiplicentur
1.954.b.55
in Iuncturis multoties oritur caro
1.954.b.63
Iuncturis conferentia composita
Oleum de storace 2.300.a.65
Oleum de hasce 2.300.b.43
Iuniperi granis ad uenena non est par. 2.
193.b.20
Iuniperi semen est calidum in primo, sic
cum in secundo 1.323.a.46
Iusquamum nigrum frigidum est, & sic
cum in fine tertij, & album in princi
pio ipsius 1.320.b.58
Iusquamum qui sumpsit, ei confert
Acetum 1.266.b.44
Balsami oleum cum lacte 1.268.b.56
Coagulum 1.278.b.23
Lac 1.334.b.65
Mori arboris cortex 1.347.b.33
Ius album nutrens est bonum, & cum ce
pis uentositates pellit, sine ijs facit
1.168.b.43
Iuris galli preparatio 1.312.b.7
Iuris galli preparatio 1.335.a.14
Iuuamenti nomine quid intelligendum
1.32.b.19
Iuuenes temperiores sunt pueris 1.
19.b.5
Iuuenes alimenta duriora cur conco
quant, pueri autem non 1.78.a.1
Iuuenes moriuntur in doloribus, plusquā
decrepiti, propter uehementiam sen
suum eorum 1.649.b.40
de Iuuenum & puerorum calore Gale
ni sententia 1.18.b.9
Iuuenum temperies puerorum collatio
ne sicca, & decrepiti uero compara
tione humida 1.19.b.6
Iuuenum caliditas an sit maior calidita
te puerorum, antiquorum disceptatio
1.18.a.37
Iuuenum & puerorum corpora sunt cali
da 1.19.a.53
Iuuenum urinx quales 1.150.a.52
Iuuenum anhelitus qualis 1.622.b.64
Iuuenibus plurimum accidunt caufoni
des 2.41.b.30
Iuuenibus uinum temperate dandum 1.
170.b.56
Iuxta alidibic nocumenta & cura 1.
193.b.28
Iximellis qualitates 2.336.b.64

K

Adren facultates 1. Tomo. 1. pag.
337.a.uer.13
Kamiat melonis logi. 2.83.a.28
Kamiat ad rasura &c. 2.83.b.43
Karabe qualitates 2.337.a.26
Kermet quid 1.358.b.112

L

Abia duo cur creata sint. Tomo
1. pag. 600.b.uer.57
Labia ex quibus consent 1.
600.b.61
Laborum musculi 1.53.b.50
Laborum fissuræ causæ 2.244.b.26
Laborum fissuræ cura 2.244.b.23
Laborum fissuris quæ medicinz confe
rant 1.601.a.26

Laborum fissuræ curatio 1.601.a.32
Laborum apostematis curatio 1.601.b.8
Laborum hæmorrhoidum curatio 1.
601.b.30
Laborum tremoris causæ 1.601.b.45
Labij fissuris confert
Adeps aseris 1.364.b.59
Auris fordities 1.374.a.21
Labor & motus maxime omnium calo
rem innatum accendunt 1.137.b.15
Lacca facit carnem 1.860.a.63
Lac quamuis sit bonæ substantiæ, uelo
citer tamen recipit corruptionem 2.
17.b.15
Lac asinæ confert hectici, quia non hu
mectatione infigidat, & est melior
lactē uaccino 2.63.b.6
Lac asinæ confert hectici non habenti
bus materiam, neque humorem præ
paratum ad putredinem 2.63.b.10
Lac quale, & quomodo conueniat hecti
cis 2.63.b.64
Lac mulieris melius est hectici, postea
lac asinæ, postea lac caprarum ex pa
scuis frigidis & hum. 2.63.b.64
Lac camelarum, & equarum generat uari
olas 2.71.b.52
Lac est de contentioribus quibus cu
ratur leprosus 2.132.a.48
Lac acetosum ualde conglutinat uulne
ra magna 2.142.a.10
Lac augent ubera caprarum & ouium.
1.156.a.20
Lac augent uermes terræ 1.156.a.25
Lac laudabile & temperatum est in quo
aqueitas & caliditas sunt æquales 1.
155.b.41
Lac temperatum, quod 1.155.b.41
Lac odorem malum habens quomodo
corrigendum 1.156.a.52
Lac cum rebus acetosis edendum non ef
fic 1.168.b.20
Lac acidum comedi non debet cum ra
phanis 1.168.b.23
Lac acidum edi nō debet cum carnibus
uolatiliis 1.168.b.24
Lac frangit nocumentum ueneni, si bi
batur post uomitum 2.191.b.60
Lac acidum laureolam, & ptyulam cor
rigit 1.201.b.14
Lac quare congeletur in stomacho 2.
203.b.2
Lac congelatum in stomacho resoluit
statim calamentum siccum, & est mir
rabile 2.203.b.22
Lac corruptum conuertitur in uia aceto
sificis ad putrefactionem aliam 2.
202.b.63
Lac corruptum bibitum generat uertigi
nem, syncopim, & puncturam in ore
stomachi 2.202.b.65
Lac corruptum bibitum quandoq; gene
rat choleericam passionem mortiferā
2.202.b.66
Lac coagulatum dissoluitur coagulo 1.
274.b.2
Lac quod melius 1.332.b.17
Lac qui bibis, quæ obseruare debeat 1.
332.b.61
Lac non caseat, quum dimittuntur in
ipsum mentæ frustra 1.346.a.56
Lac cito putrescit, & cur 2.344.a.58
Lac generat medicinz temperatæ calidi
tatis 2.387.b.15
Lac caninum uehementer confert ad fa
cilem pueris ortum dentium efficien
dum 1.596.a.37

Lac diminuentia a proprietate 1.
680.a.15
Laccaprinum cum phthificis dandum,
quid ei commiscendum 1.661.
b.25
Lac phthificis ualde conferre 1.
661.a.27
Lac phthificis magis conueniens quod
1.661.a.33, & b.20
Lac acidum quando phthificis, dandum
1.661.b.38
Lac phthificis commodum a quibus mul
getur, animalibus, qui uictus infituen
dus 1.661.a.41
Lac asinæ cum est phthificis dandū, qua
lis asina eligenda 1.661.a.44
Lac phthificis dandum quomodo mulge
dum, & quæ quantitas exhibenda 1.
661.a.56
Lac multiplicatur multiplicatione san
guinis boni 1.678.a.18
Lac quomodo in mammilla generetur
1.678.a.51, 58
Lac non generatur nisi ex sanguine bo
no 1.678.b.37
Lac in pluribus corporibus exuberare
facit omne, quod exuberare facit per
ma 1.678.b.64
Lac generantia quæ
Lac minorat semen cannabis 1.679.a.1
Lac generantes medicinz temperatæ,
quæ 1.679.a.44
Lac superfluens quæ mala inferat 1.
679.b.43
Lac aliquando egredi ex mammilla abf
que pragnatione, & quæ huius rei
causa 1.679.b.45
Lac aliquando generari in hominibus
1.679.b.50
Lac minorantes medicinz etiam spec
maminiorant 1.679.b.60
Lac minorantes medicinz frigide quæ
1.679.b.61
Lac minorantes medicinz calide quæ
1.679.b.66
Lac caseari in mammilla quæ prohibeat
1.680.a.33
Lac uelocius acescit a caliditate, quam
a frigore 1.691.a.27
Lac in stomachi hectica, uel sicca inter
perie quale esse debeat 1.697.a.6
Lac est nocuum stomacho 1.702.a.36
Lac asinum ualde confert hepatis com
plexioni calide, & sicca male 1.
749.a.22
Lacertorum mirachialium calidi apo
stematis crisis qualis 1.768.b.58
Lac camelarum in ascite quomodo bibē
dum 1.776.b.42
Lac camelarum qualiter in ascite dandū
1.776.a.59
Lac caprarum qualiter in ascite dandum
1.776.a.59
Lac in ascite conuenire 1.776.a.63
Lac hydropis est medicamen iuuatū
propter illud, quod in ipso est de ab
sterfione 1.776.b.2
Lac hydropis est conueniens propter
illud, quod in ipso est de proprietate
sua 1.776.b.5
Lac quandoq; est medicina lubricatiua
1.776.b.6
Lac camelarum in ascite quomodo admi
nistretur 1.776.b.11
Lac omne, præter lac camelarum, est ma
lum pleni 1.792.b.5
Lac camelinum iuuatū ualde in ipse
nis

Index

- nis duritie 1.792.b.35
 Lac caprinum est magis stipiticum 1.806.b.66
 Lac quod conuenientius uentris fluxui 1.806.b.66
 Lac recenter multum decoctum retinet fluxum 1.820.a.34
 Lac uelociter corrumpitur 1.802.a.26
   Lac caleant
     Oleum cartami 1.288.b.66
     Galion 1.316.b.66
   Lac coagulatum in stomacho resoluat
     Coagulum bibitum cum uino 1.274.b.13
   Aqua cineris ligni ficus 1.209.b.1
   Lac augent
     Anisum 1.249.a.16
     Agnus castus 1.256.a.15
     Anethum, & semen eius 1.264.b.25
     Ocimi fluuiialis aqua 1.272.b.10
     Cafeus coctus in aqua 1.277.b.13
     Malua folia, & flos 1.294.a.34
     Eruca 1.298.b.36
     Vitis albæ succus cum frumento decocto 1.307.a.7
     Foeniculum humidum 1.308.b.39
     Lactuca 1.337.a.4
     Hordei aqua cum semine foeniculi 1.357.a.53
     Raphanus 1.368.a.28
     Anemone folia, & stipites, aut ipsa decocta cum sorbitione hordei 1.382.b.64
   Lactis substantia experimento quandoque cognoscitur 1.155.b.31
   Lactis mali preparatio pro nutriendo in fante 1.155.b.43
   Lactis augendi præsidia uaria 1.156.a.14, & deinceps
   Lactis corrupti nocumenta 1.202.b.62
   Lactis corrupti bibiti curatio 1.203.a.1
   Lactis congelati in stomacho nocumentum 1.203.b.15
   Lactis congelati in stomacho curatio 1.209.a.17
   Lactis congelationem in stomacho extrahunt salita omnia 1.203.b.19
   Lactis sero caliditas quædam inest 1.277.a.40
   Lactis paucitatis causæ 1.678.b.19
   Lactis cholericæ signa 1.678.b.40
   Lactis phlegmaticæ signa 1.678.b.42
   Lactis melancholicæ signa 1.678.b.44
   Lactis generationem prohibent exsiccatia sperma 1.678.b.65
   Lactis paucitatis curatio 1.678.b.62
   Lactis paucitatis ex cibi penuria, & corruptione curatio 1.679.a.2
   Lactis paucitatis ex sanguinis penuria curatio 1.679.a.9
   Lactis paucitatis ex intemperie curatio 1.679.a.12
   Lactis filioi curatio 1.679.a.35
   Lactis mammillarum copia quomodo prohibeat 1.679.b.54
   Lactis calefactionis in mamma causæ 1.680.a.28
   Lactis in mamma oppilationem aperientia 1.680.b.3
   Lactis in mamma congelationis curatio 1.680.b.18
   Lactis camelarum arabicarum in frigida hepatis intemperie iuuamentum 1.748.a.42
   Lactis camelarum quæ quantitas in asci-
   te danda 1.776.a.27
   Lactis camelarum in ascite fumendi tem-
   pus opportunum 1.776.b.40
   Lactis aquæ in ascite descriptio 1.778.b.6
   Lactis in renum ulceribus facultas 1.861.a.40
   Lacti ouino non est compar ægritudini-
   bus renum propter debilitatem 1.854.b.7
   Lactis asinæ nihil melius hæsticis, quia
   eradicat hæsticam 1.264.a.1
   Lactis si assidue uteretur laborans ascite,
   loco aquæ, & cibi, sanaretur per ipsum
   1.776.b.14
   Lactis cinii lac est calidum, & siccum in
   quarto 1.329.b.9
   Lachrymalium apostematibus
   confert
     Bulbus cum aceto 1.270.a.29
     Lachrimis conueniunt
     Corallus 1.276.b.22
     Cancer marinus 1.286.a.55
     Picis fumus 1.359.b.7
   Lactuca est frigida in secundo 1.336.b.43
   Lactuca asini calida est, & sicca in prin-
   cipio secundi 1.337.a.41
   Lactuca asini frigida est, & sicca in pri-
   mo usque ad secundum 1.384.a.2
   Lactucam & cucurbitam calfacere ratio
   ne qua nutriunt 1.104.b.39, & 51.
   Lactucæ somnum faciunt 1.171.b.44
   Lactucarum frigiditatem emendabat Ga-
   le. cum aromatibus 1.171.b.45
   Lactucarum semen stupefacit 1.224.
   a. 38
   Lactucas cum aromatibus comedebat Ga-
   lenus somni gratia 1.171.b.43
   Lachlachatum confortans stomach. 2.
   318.a.32
   Lacerti uesicæ mollificationis signa 1.
   877.b.30
   Lacerti uesicæ spasmii signum 1.877.b.34
   Lacerti salis ad coitum preparatio 1.
   893.b.18
   Lacertorum ægritudinibus
   confert
     Agaricum 1.267.a.41
     Cucurbitæ aqua cocta cum melle, &
     nitro 1.291.b.52
     Cassia fistula 1.293.b.14
     Emblicus conditus 1.298.a.31
     Ericius terrenus 1.300.a.46
     Furfuris sorbitio 1.305.b.48
     Fumus terræ 1.309.a.4
     Stercus porci siccum tum aceto 1.
     374.b.42
   Lacertorum dolori confert
   1.369.a.26
   Oleum multi 1.393.b.10
   Lacertorum apostematibus confert
   Pix 1.359.b.3
   Lacertorum spasmio confert
   Faba 1.302.b.66
   Galbanum 1.315.b.2
   Lacertorum contritioni confert
   Aristolochia 1.258.a.44
   Asia 1.259.a.42
   Althea 1.265.b.50
   Asphodelum 1.266.a.32
   Bulbus cum aceto 1.270.a.17
   Verbascum 1.271.b.52
   Bdellium 1.271.b.47
   Chamaedris 1.280.b.37
   Capparis radices cortices 1.282.a.24
   Calamæti decoctiois potus 1.287.b.8
   Cordumeni 1.288.a.36
   Calamus aromaticus 1.288.b.1
   Centaurea 1.288.b.37
   Cedrus 1.289.a.45
   Costus 1.289.b.34
   Cauda equi 1.295.a.14
   Enula 1.300.b.8
   Vitis albæ radix 1.306.b.65
   Ireos cum aceto, aut uino 1.321.a.56
   Iuniperus 1.323.a.51
   Linguae auis cortices cum aceto 1.
   331.a.6
   Arum 1.332.a.33
   Opopanaxum 1.352.b.46
   Reubarbarum cum uino, & eius oleum
   1.369.a.24
   Lacertorum disruptioni confert
   Cofectio Aristomacis 1.317.a.17
   Lacertorum doloribus confe-
   rentia composita
   Alchelchelengi magnū 1.270.a.2
   Cofectio 1.2271.a.48
   Lacertorum oppilationibus confe-
   rentia composita
   Oleum de costo 1.301.a.61
   Caput purgum 1.308.a.37
   Lacertorum corruptionibus confe-
   rentia composita
   Cofectio 1.2271.a.48
   Lacertis conferentia composita
   Oleum de costo 1.301.a.61
   Lacertis calefacientia
   composita
   Oleum de storace 1.300.a.66
   Oleum de costo 1.301.a.60
   Lacertæ morsus, & cura 1.221.a.58
   Lacertorum capita, & posteriora neruo-
   sa solent pati dolorem, & apostema ex
   uulnere 1.135.a.44
   Lacertorum nocumenta 1.201.b.13
   Lacertorum bibitorum cura 1.201.b.19
   Lacertorum species est salamandra 2.
   201.b.14
   Lacertorum mirach apostema quibus fi-
   gnis ab hepatis apostemate distingua-
   tur 1.758.a.41
   Laudanum calidum est in fine tertii 1.
   290.b.40
   Laudanum est calidum in fine primi, sic-
   cum in secundo 1.330.a.8
   Lactio in membris non fit nisi per aduen-
   tum subitum contrarii in complexio-
   ne 1.264.a.39
   Lactiones naturalium actionum triplici-
   ter fieri 1.373.a.30
   Lactialium morborum signa 1.378.b.12
   Lactificancia quæ 1.329.a.58
   Lactiam ægrotis conferre 1.187.b.38
   Lactiam uinum multiplicat, & cur 2.
   326.b.4
   Lactiam facit hyacinthus ex proprieta-
   te 1.329.b.7
   Lactia frequenti fortior fit uirtus natu-
   ralis & rarefiunt spiritus 1.327.b.30
   Lactificantiis frigidis propinandis quid
   seruandum 1.329.b.30
   Lactificatiua sunt
   Melissa 1.271.a.50
   Enula 1.300.b.14
   Lactificancia composita
   Cofectio philosophorum 1.260.a.6
   Arius Darii confec. 1.261.a.66
   Suffus Aristotelis 1.283.a.54
   de Lapath. uide Acetosa
   Lapis renum 1.852.a.50
   Lapis renum unde quandoque generetur
   1.684.a.52

K Lapis

Index

- Lapis fit propter balneum post cibum 2.
248.a.7
- Lapis renum quo differat à lapide uesicæ
1.862.a.44. & 868.b.54
- Lapis renum cui plurimum aduenit, est
pinguis 1.862.a.56
- Lapis uesicæ cui plurimum aduenit, est
extenuatus 1.862.a.57
- Lapis renum plurimum aduenit senibus
quam lapis uesicæ 1.862.a.58
- Lapis uesicæ plus accidit infantibus
quam renum lapis 1.862.a.59
- Lapis uesicæ plurimum fit inter infantia,
& pubertatis initium 1.862.a.61
- Lapis cur plurimum generetur infanti-
bus 1.862.b.4
- Lapis cur in senibus generetur 1.
862.b.8
- Lapis in senibus non sanatur 1.862.b.10
- Lapis ex qua urina magis generetur 1.
862.b.11
- Lapis cui puero magis generetur 1.
862.b.24
- Lapis cur non aggregetur in illo, in quo
est sedimen arenosum 1.862.b.31
- Lapis in uesica cur parum accidat puellis
1.862.b.45
- Lapis in uesica cur mulieribus parum ac-
cidat 1.862.b.45
- Lapis renum, & uesicæ est ex eis, quæ
hæreditantur 1.862.b.63
- Lapis iudaicus est uehementis uirtutis
ad lapidem renum, parum ad lapidem
uesicæ 1.864.a.63
- Lapis spongia est fortis ad lapidem 1.
865.a.49
- Lapis, dixerunt quidam, quod extrahit
lapidem 1.865.b.36
- Lapis uesicæ quomodo à meatu remo-
ueatur 1.869.a.34
- Lapis paruus uesicæ magis urinam reti-
net, quam magnus 1.869.a.52
- Lapis uesicæ multiplicatur in regioni-
bus septentrionalibus 1.869.a.55
- Lapis uesicæ in infantibus multiplicatur
1.869.a.57
- Lapis causa sunt renum apostemata 1.
855.a.50
- Lapis in generatione renes, & uesica
communicant 1.861.b.64
- Lapis generationis in renibus, & uesi-
ca causæ 1.861.b.65
- Lapis renum materia 1.862.a.1
- Lapis renum uirtus agens 1.862.a.4
- Lapis renum materia duas habet cau-
sas 1.862.a.5
- Lapis renum materia materiæ 1.
862.a.8
- Lapis renum materiei retentor 1.
862.a.26
- Lapis uesicæ causas esse easdem, quæ
sunt causa lapidis renum 1.862.a.42
- Lapis renum signa 1.863.b.4
- Lapis renum durioris signum 1.863.
b.16
- Lapis, qui completur in uesica, signa
1.863.b.19
- Lapis renum motus signa 1.863.b.40
- Lapis renum curatio 1.863.b.55
- Lapis renum in extractione per incisio-
nem est magnus timor, & operatio
eius, qui rationem non habet 1.
864.a.6
- Lapis generationem in pueris quæ pro-
hibeant 1.864.a.25
- Lapis generationem quæ prohibeant
1.864.a.31
- Lapis uesicæ medicina quæ sunt, opor-
tet, ut sint uehementius calidæ, quam
illæ, quæ sunt lapidis renum 1.
864.a.50
- Lapis renum, cum uentositate curatio
1.867.b.11
- Lapis renum propter apostema calidû
curatio 1.867.b.17
- Lapis renum propter apostema durum
curatio 1.867.b.23
- Lapis uesicæ signa 1.868.b.49
- Lapis uesicæ dolor non est sicut dolor
lapidis renum 1.868.a.4
- Lapis uesicæ curatio 1.869.b.21
- Lapis uesicæ per incisionem curatio 1.
870.a.8
- Lapis uesicæ signa 1.877.b.9
- Lapis generationem prohibentia
composita
- Confectio propria 2.321.a.11
- Medicamentum ex scorpionibus
2.321.a.49
- de Lapide armeno 2.193.b.50
- Lapis armenus est calidus in secundo,
sicus in tertio 1.260.b.24
- Lapis armenij uirtus 1.260.b.22
- Lapis armenij facultas 1.260.b.26
- Lapis armenij quantitas exhibenda 1.
260.b.39
- Lapis armeni proprietates 2.337.a.55
- Lapis lazuli facultates 2.337.a.62
- Lapidi confert dormire super dorsum
1.864.a.44
- Lapidi omnes medicina quæ
conferunt
- Conferunt ad urinæ difficultatem
1.878.a.31
- Lapidi conferunt
- Apium montanum 1.260.b.1
- Amigdalorum amararum oleum, &
proprie cum ireos bibitum & cum
oleo rosaceo inunctum 1.261.a.38
- Altheæ decoctio cum uino 1.266.a.4
- Altheæ semen ibi.
- Batecha 1.271.a.5
- Adiantum 1.272.a.33
- Bdellium mechium 1.273.b.60
- Chamæmilla 1.275.b.40
- Seruthium 1.280.a.7
- Cimimum, proprie siluestre 1.281.
b.35
- Caulis radice cinis 1.282.b.29
- Cyperus 1.285.b.28
- Cordumeni cum cortice radicis lauri
1.288.a.43
- Intestina terræ cum uino 1.294.b.51
- Fœniculum siluestre 1.308.b.45
- Graminis decoctio 1.314.b.42
- Lapis uesicæ 1.326.b.46
- Lauri cortex ex grana 1.337.b.66
- Stercus muris cum thure, & aqua mel-
lis 1.347.a.32
- Sylimbrium 1.350.a.36
- Oleum amigdalinum 1.354.b.12
- Eruca aquæ 1.363.b.13
- Rubi ruffi radix 1.367.a.60
- Squinanthum 1.371.a.41
- Sanguis hirci exiccatus 1.373.b.29
- Stercus muris cum thure 1.375.a.34
- Serapinum 1.379.a.46
- Scolopendria 1.379.b.8
- Parthenium 1.391.a.39
- Vrina porci 1.392.a.59
- Vitis lachrima 1.393.b.34
- Lapidi conferentia composita
Tyriaca 2.307.a.40
- Mithridatum 2.307.a.40
- Tyriaca Esdræ 2.307.a.40
- Homorufia 2.307.a.41
- Dialacca 2.307.a.41
- Diaulfur 2.307.a.41
- Pilula in X. tract. 2.307.a.41
- Confectio propria 2.321.a.22
- Medicamen aliud 2.321.a.22
- Lapidè generat aqua turbida 1.108.a.65
- Lapidem faciunt
- Aquæ turbata 1.262.a.74
- Cafeus 1.277.b.23
- Camphora 1.280.a.39
- Lapidem significat urina spissa cum sedr-
mine arenoso 1.245.b.10
- Lapidem uesicæ frangens non est dubium
quin frangat etiam lapidem renum,
sed non conuertitur 2.321.a.6
- Lapidem frangentia composita
- Confectio propria 2.321.a.10
- Medicamen aliud 2.321.a.22
- Lepus combustus 2.321.a.44
- Medicamentum ex scorpionibus 2.
321.a.62
- Trochisci 2.321.b.2
- Confectio propria 2.321.b.13
- Lapidem renum frangentia composita
- Theriaca magna 2.255.b.41
- Mithridatum 2.258.a.47
- Homorufia 2.265.a.47
- Dialacca magnum 2.267.b.9
- Confectio imperialis 2.272.a.31
- Oleum alKeKengi 2.302.b.13
- Lapidem uesicæ frangentia composita
- Theriaca magna 2.255.b.41
- Mithridatum 2.258.a.47
- Confectio zehemirem magnum 2.
262.b.8
- Dialacca magna 2.267.b.9
- Confectio imperialis 2.272.a.31
- Oleum alKeKengi 2.302.b.13
- ad Lapidem medicina composita
866.a.5
- Lapidem fractum extrahit
Ammi 1.262.a.55
- Lapidem extrahentia composita
Diaulfur 2.263.b.12
- Lapidem aliquando exire ex intestinis
1.824.a.8
- in Lapidem apostemata renum uelociter
conuertuntur 1.855.a.48
- Lapidem aliquibus accidere per circui-
tus 1.862.b.50
- Lapidem alleuari per alios dolores ue-
sicæ 1.862.b.55
- Lapidem comminuentes medicina qua-
les 1.864.a.45
- Lapidem medicinas à qualitate occulta
comminuere 1.864.a.52
- Lapidem medicinarum comminuentium
differentie 1.864.a.55
- Lapidem medicina comminuentes
864.b.59
- ad Lapidem medicinis quæ comminuen-
da 1.864.b.2
- ad Lapidem piperis utilitas 1.865.a.17
- ad Lapidem sanguinis hirci præparatio
1.865.a.50
- ad Lapidem fortis est cinis ouorum gal-
linæ, postquam euacuata sunt à pullis
1.865.b.2
- ad Lapidem utri præparatio 1.865.
a.40
- Lapidem aquas aliquas resolueret
866.b.44
- Lapidem

Index

- Lapidem patientium uictus 1.867.b.38
Lapidem lazuli periculofum esse 2.386.a.40
in Lapide renum colicæ accidentia acci-
dere 1.825.b.42
à Lapide renum colica quibus signis di-
stinguatur 1.825.b.46
in Lapide renum urina qualis 1.863.b.5
in Lapide renum, & uesicæ auis altragu-
lidos est uehemens 1.864.a.66.
& 865.b.6
in Lapide renum, & uesicæ scorpionum
ciuis est uehemens 1.864.b.1
in Lapide medicinx doloris fedatiua 1.
865.b.63. & 867.a.33
in Lapide qualiter tragulidos auis fumen-
da 1.865.b.15
in Lapide renum mithridatum est fortis
operationis 1.866.a.7
in Lapide renum doloris fedatio, & alle-
uiatio plurima est in lenificatione na-
turæ 1.867.a.45
in Lapide non est semita ad administran-
dum catharticum 1.867.a.46
in Lapide renum clystere esse melius 1.
867.a.49
à Lapide in dolore qualiter agendum 1.
867.a.55
à Lapide dolor quibus modis conferat
theriaca 1.867.b.4
in Lapide uesicæ urina qualis 1.868.b.65
in Lapide uesicæ incisio 1.869.b.56
in Lapide uesicæ apostema ex incisione
prohibentia 1.870.a.65
in Lapide uesicæ apostematis ex incision-
e curatio 1.870.b.6
in Lapide uesicæ, ne urina incisos lædat,
quid agendum 1.870.b.27
in Lapide uesicæ sanguinis fluxum ex in-
cissione sistentia 1.870.b.44
in Lapide uesicæ sanguis ne in grumum
uertatur in incisione, quid agendum
1.870.b.55
in Lapide uesicæ incisionis signa mortua-
lia 1.870.b.64
in Lapide uesicæ incisionis signa bona
1.871.a.5
ad Lapides renum fortia 1.865.a.20
ad Lapideitatem genium 1.962.a.49
Laringis anatome 1.55.b.53
Laryngis musculorum anatome 1.56.
2.16
de Lafere uide Affam
Lafitudo ulcerosa 1.173.a.22
Lafitudo extensiuu 1.173.a.45
Lafitudo apostemosa 1.173.a.59
Lafitudo arefactiuu 1.173.a.63
Lafitudo spontanea morbos antecedit
1.173.b.8
Lafitudo apostemosa fortior est & nobi-
lior ulcerosa 1.173.b.26
Lafitudo absque præcedente labore fan-
guinis redundantis est signum 1.
177.b.4
Lafitudinis causæ 1.114.b.32
Lafitudinis species quatuor 1.173.a.17
Lafitudinis ulcerosæ causæ 1.173.a.32
Lafitudinis extensiuæ causæ 1.173.a.49
Lafitudinis arefactiuæ causæ 1.173.
a.66
Lafitudinis differentie duæ 1.173.b.4
Lafitudinis ab exercitio præsidia 1.
174.a.12
Lafitudinis curatio est à multis morbis
securari 1.174.a.13
Lafitudinis ulcerosæ curatio 1.
174.a.15
Lafitudinis extensiuæ curatio 1.
174.a.37
Lafitudinis apostemosa curatio 1.
174.a.54
Lafitudinis arefactiuæ curatio 1.174.
a.60
Lafitudinis cum cruditate in uenis cura-
tio 1.174.b.39
Lafitudinis ulcerosæ signa an ex humo-
ribus sit intra uenas, an extra 1.
175.b.9
Lafitudinis ulcerosæ ex humoribus ex-
tra uenas curatio 1.175.b.21
Lafitudinis ulcerosæ ex humoribus in
uenis curatio 1.175.b.24
Lafitudinis extensiuæ causæ & curatio
1.176.a.58
Lafitudinis apostemosa curatio 1.
176.a.64
Lafitudini ob frigus quibus occurrêdû
2.384.a.7
Lafitudinem omnem somnus remouet
1.101.b.16
Lafitudinem habentibus confert ingre-
di femicupium oleo plenum 1.111.
b.33
Lafitudinem fricatione auerti 1.
163.a.28
Lafitudini conferunt
Oleum de alcanna 1.258.b.29
Chamæmilla 1.275.b.30
Galbanum 1.315.b.2
Oleum de ireos 1.321.a.56
Oleum lauri 1.337.b.46
Maiorana cum melle 1.343.a.27
Opoponacum 1.352.a.51
Oleum chamemelinum 1.354.a.48
Oleum de lilio, & oleum de anetho
1.354.a.49
Squanchum 1.371.a.24
Storax 1.371.b.24
Stercus porcinum cum aqua, & uino
1.374.b.64
Sal cum oleo 1.377.a.31
Oleum musti 1.393.b.11
Lateris apostema sanat lenteria 1.
86.b.66
Lateris apostema in pulmonis apostema
quum mutatur maioris est malitiæ di-
spofitio 1.87.a.6
Lateris apostema apertum esse & expur-
gari per urinas quomodo cognofcas
1.145.b.25
Lateris dextri grauitati conferentia 2.
248.a.11
Lateris dolori conferunt
Agallochus 1.252.b.43
Acori decoctio 1.256.b.18
Aristolochia bibita cum aqua 1.
258.a.55
Alcanna 1.258.b.33
Amigdalæ amaræ 1.261.a.24
Amigdarum dulcium oleum 1.
261.a.24
Althea 1.265.b.59
Asphodelus cum uino 1.266.a.40
Balsami lignum, & semen 1.268.b.36
Butyrum 1.273.b.44
Bdellium 1.273.b.51
Calamentum 1.287.b.18
Phu 1.306.a.41
Vitis alba 1.307.a.6
Ireos 1.321.b.2
Myrrha 1.344.a.22
Opopanaci folia 1.353.a.58
Hordei farina cum meliloto, & corti-
ce papaueris 1.357.a.44
Sticados decoctio 1.370.b.47
Serapinum 1.379.a.39
Rutæ syluestris gumma 1.389.b.10
Lateris dolori conferentia
composita
Theriaca magna 2.256.a.39
Mithridatum 2.258.a.47
Sotira conf. 2.259.b.6
Philonium romanum 2.268.a.2
Hiera Andromachi 2.275.a.64
Lohoc de squilla 2.284.b.63
Sirupus acetosus squilliticus sol. 2.
286.b.33
Pillulæ de serapino 2.299.b.37
Laterum tensioni conferentia
composita
Emplastrum Andromachi 2.304.
a.18
Lauri aqua frigida quibus conueniat
1.164.a.52
Lauri medicina 2.331.b.61
Laurus calidus est in tertio, ficans in se-
cundo 1.296.b.30
Laurus calidus est, & ficans in secundo
1.337.b.35
Laureolam, & pityulam corrigi lac aci-
dum 1.201.b.13
Laureolam esse malignum medicamen-
tum 1.205.a.10
Laxatio spiritus minuit, & cordis debi-
litat complexionem 2.333.b.22
Laxatiua medicina mundificat & lædit
2.333.b.18
Laxatiuæ medicinx cordi dupliciter con-
ferunt 2.333.a.52
Laxatiuis medicamentis cor duobus mo-
dis lædit 2.333.b.5
Lazulum esse periculofum, & uerendû
2.386.a.40
Lectonis ordo exercitij gratia 1.
161.b.58
de Lendibus 2.246.a.37
Lendes interficiunt
Allij montani decoctio 1.265.a.43
Cedrus 1.289.a.39
Mel 1.346.b.52
Tucia 1.389.a.15
Lens est æqualis in caliditate, & ficcita-
te, aut decliuis parum ad caliditatem
1.335.b.2
Lentes cum aceto forti præparatæ fan-
guinem ingrossant 2.44.b.47
Lenitatis causæ 1.114.a.17
Lenientia duritiem iuncturatum 2.
181.b.1
Lenientium usu frequenti fit uirtus ar-
tractiua pigra 2.251.b.6
Lenificantiæ naturam composita
Trochisci de aniso 2.296.a.7
Trochisci alij 2.299.a.16
Trochisci de rosis lenitiui 2.296.
a.48
Trochisci 2.296.b.31
Decoctio eupatorii 2.297.a.23
Diaireos 2.318.b.22
Hiera picra 2.306.b.49
Confectio inda 2.306.b.49
Sirupus de prunis 2.306.b.49
Bdelium 2.306.b.49
Pillulæ de capsia 2.306.b.50
Trochisci 2.306.b.50
Confectio de allijs 2.306.b.50
Lentigo quid 2.233.b.20
K 2 Lentigi.

Index

- Lentigines fiunt, propter sanguinem, à quo apertum fuit orificium uenæ 2. 233.b.12
- Lentigines haberi multoties accidit scilicet fura laborum, propter siccitatem complexionis suæ 2.233.b.25
- Lentigines cum denigratur, difficilis est cura 2.233.b.29
- Lentigines nigrae 1.782.a.22
- Lentiginum cura 2.233.b.12
- Lentiginum curatione quales medicinae conueniant 2.233.b.40
- Lentiginibus conferuntur
- Amigdalæ amara 1.261.a.1
  - Semen ben, & eius oleum 1.267.b.62
  - Cinnamomum 1.278.a.13
  - Cicer 1.279.b.18
  - Cancer marinus 1.286.a.53
  - Crocodili stercore 1.297.b.64
  - Erucae semen, aut aqua cum melle 1.298.b.32
  - Faba 1.302.b.61
  - Galbanum 1.315.a.64
  - Orobancha 1.319.b.62
  - Ireos, & cum elleboro 1.325.a.49
  - Mandragoræ lac 1.312.b.17
  - Ari crispi radix 1.332.a.19
  - Lilium 1.334.b.47
  - Pirites cum aceto 1.342.b.59
  - Nux mulchata 1.348.a.61
  - Oleum de cherua 1.354.a.38
  - Raphani semen 1.368.a.1
  - Stercoris lupi 1.372.b.43
  - Testa cancri marini 1.390.b.23
  - Vitis sylvestris 1.393.a.64
- Lentificus calidus est in tertio, humidus in primo 1.337.b.8
- Leopardi fellis nocumenta 2.202.a.53
- Leopardi fel est mortale; quod si pertrahat tres horas, speratur 2.202.a.57
- Leopardi fellis bibiti cura 2.202.a.58
- Leopardi fel cholera facit 1.783.a.2
- Leopardi morfus, & unguium eorum uulnera 2.216.a.1
- Leopardi dentes, & unguis non sunt uacuæ à natura uenenosa 2.216.a.5
- de Lepre 2.129.a.50
- Lepre 1.782.a.23
- Lepre quid 2.129.a.55
- Lepre prouenit ex sparsione cholerae nigrae in corpore toto 2.129.a.56
- Lepre corrumpit complexionem membrorum, & formam, & figuram, & in fine continuitatem eorum 2.129.a.58
- Lepre est communis corpori toti, sicut cancer 2.129.a.63
- Lepre quandoque ulceratur, quandoque non 2.129.a.64
- Lepre quandoque manet tempore longo cum patiente 2.129.a.65
- Lepre fit ex melancholia conculcata, & non putrefacta, in toto corpore sparsa 2.129.b.9
- Lepre à quibus causis fiat 2.129.b.10
- Lepre est ægritudo inuadens, & contagiosa 2.129.b.30
- Lepre quandoque accidit propter hereditatem 2.129.b.31
- Lepre quandoque fit ex conceptione in dispositione menstruum 2.129.b.36
- Lepre leonina quæ fit 2.129.b.50
- Lepre leonina sic dicitur, quia plurimum accendit leonibus 2.129.b.52
- Lepre leonina facit patientis faciem terribilem, & leoninam 2.129.b.54
- Lepre dicitur etiam leonina, quia rapaciter tenet, quod capit rapacitate leonis 2.129.b.55
- Lepre debilis est difficilis curationis 2.129.b.57
- Lepre incipiens est susceptibilior curationis, confirmata uero est magis inobediens 2.129.b.58
- Lepre facta ex melancholia cholerae est magis foetida, & pluris nocumens, sed est magis susceptibilior curationis 2.129.b.60
- Lepre facta à fœce sanguinis est saluior, & quietior, & non ulcerat 2.129.b.63
- Lepre facta à melancholia adusta similatur cholerae in suis accidentibus, sed tardius suscipit curationem 2.129.b.65
- Lepre non cessat corrumpere membra, quousque perueniat ad principalia, & interficiat 2.130.a.1
- Lepre incipit ab extremitatibus, & sequitur paulatim 2.130.a.5
- Lepre facit cadere pilos, & alterat colorem patientis 2.130.a.7
- Lepre est cancer totius corporis 2.130.a.18
- Lepre est ægritudo quæ spargitur in toto corpore 2.130.a.20
- Lepre cum incipit fit color faciei rubeus tendens ad nigredinem 2.130.b.5
- Lepre est cum stricture anhelitus, & raucedine uocis 2.130.b.8
- Lepre cum fit incipiunt capilli in subtilitatem, & paucitatem peruenire 2.130.b.13
- Lepre est cum odore corporis, & sudoris, & anhelitus in foetorem declinatur 2.130.b.15
- Lepre est cum forma foeda, & terribili facie, & colore denigrato 2.130.b.23
- Lepre cum est non quiescit, incipit corpus ulcerari, & corroditur cartilago nasi, deinde cadunt nares, & extremitates, & currit uirus foetens 2.130.b.32
- Lepre errorem assimilatricis sequitur 1.76.a.61
- Lepre hæreditarius quandoque est morbus 1.87.a.19
- Lepre fortis in curatione non est spes 2.129.b.58
- Lepre prima generatio est in uisceribus & primum uestigium in extremitatibus, quæ sunt debiliores 2.130.a.9
- Lepre signa 2.132.b.1
- Lepre cura 2.130.b.46
- Lepre aliquando plus nocet phlebotomia ex uenis magnis, quam fit inuacuum eius 2.130.b.47
- Lepre curatione, si timeatur phlebotomia uenarum magnarum, secantur parua, ut uenæ manus, frontis, & nasi 2.130.b.52
- Lepre medicamenta uaria 2.131.a.4
- Lepre non confirmata curatione non absoluitur una euacuatione, sed oī mense fortasse bis aut semel cum medicinis temperatis 2.131.a.32
- Lepre medicinae fortes ualde, sicut elleborus, & similia, & sufficiunt semel in uere, & semel in autumno 2.131.a.40
- Lepre confirmata medicina 2.132.b.5
- Lepre medicinae compositæ 2.132.b.47
- Lepre epithematis modus 2.133.b.62
- Lepre conferens medicamentum, almebaram dictum 2.132.b.63
- Lepre conferens aliud medicamentum 2.133.b.45
- Lepre forte medicamentum uomitus 1.267.b.18
- Lepre conferuntur
- Acetosa cum uino cocta 1.255.b.29
  - Afini hepatis cinis 1.255.b.63
  - Aqua sulphurea 1.261.b.27
  - Ammi cum melle 1.262.a.46
  - Semen ben, & eius oleum 1.267.b.64
  - Coloquintida 1.279.a.18
  - Caro uiperæ 1.284.b.14
  - Calamentum 1.284.b.16
  - Ericii caro 1.287.b.18
  - Calamentum 1.300.a.28
  - Ericii terreni caro 1.301.a.43
  - Elleborus 1.301.a.43
  - Cartamum indum 1.313.a.66
  - Myrobalani omnes 1.339.b.21
  - Napellus 1.347.b.49
  - Napellus Moysi 1.347.b.63
  - Rana comesta cum sale, & oleo 1.370.a.23
  - Serpentis comestio 1.377.b.14
- Lepre conferentia composita
- Theriaca magna 2.255.b.36
  - Mithridatum 2.258.a.47
  - Confectio Anacardi 2.265.b.11
  - Hieralogodon 2.273.b.1
  - Theodoricon cum nucem mulchata 2.274.b.23
  - Hiera Hip. 2.275.a.39
  - Hiera Andromachi 2.275.b.10
  - Pillula foetida magnæ 2.297.a.44
- Lepre patiens aliquando moritur ante quam malitia eius conuertatur super uiscera 2.130.a.12
- ad Leprem lac est de conuenientioribus quibus curatur patiens 2.132.a.48
- Lepre quæ portendunt 1.181.b.24
- in Lepre ut plurimum phlebotomia est necessaria 2.130.b.63
- Leprosus à coitu penitus alienatur 2.131.b.34
- Leprosi pulvis qualis sit 2.130.b.36
- Leprosi regimen 2.131.a.56
- Leprosi quidam sanati sunt ex porione uini in quo moritur uipera 2.131.b.59
- Leprosi curationis signa 2.132.a.10
- Leprosi inunctio cum humectatiuis temperatis in caliditate est ex illis, quæ magis conferunt 2.132.a.36
- Leprosi confirmati uenter cum forti solutione non moueatur, neque fiat phlebotomia 2.132.a.66
- Leprosi quandoque medicantur cum cauteriis 2.132.b.22
- Leprosi res, quæ in potu tribuuntur 2.131.b.35
- Leprosi caro uiperæ est de nobilioribus medicinis 2.131.b.43
- Leprosi confert pulvis serpentis nigri 2.132.a.19
- Leprosi qui cibi conueniant 2.134.a.14
- Leprosi uis uinguum causæ 2.252.b.50
- Leprosi uis uinguum cura 2.253.a.1
- Lepus confert ad lapidem uescæ 321.a.40
- Leporis caro est calida, & sicca 1.284.a.11
- Leporis coagulum est melius aliis 1.274.a.65
- Leporis coagulum retinet uentrem flatum 1.805.b.23
- Lepus marinus est uenenum corrodens, putres-

Index

putrefaciens 2.192.a.1
Lepus marinus non agit nisi super pulmo-
nem tantum 1.192.a.12
Leporis marini nocumenta 2.101.a.26
Leporis marini assumpti cura 2.20.a.40

ad Leporis marini potum conferunt
Cedrus cum uino 1.289.b.4
Fistula pastoris 1.303.b.34
Cyclamen 1.308.a.60
Lac mulieris 1.317.a.36
Lutum sigillatum 1.328.a.14
Lac 1.334.a.64
Vrina antiqua 1.392.b.3
Lethargia quibus signis à matricis præco-
catione differat 1.943.b.41
Lethargia crisis nunquam fit per fluxum
sanguinis narium
in Lethargiam phrenesis quum mutatur,
maioris est malitiæ dispositio 1.
87.a.7
Lethargiam significat urina iumentorū
urinæ similis perseverans 1.145.b.61

Lethargia conferunt
Castoreum cum aceto, & oleo rosa-
ceo 1.277.a.3
Costus 1.289.b.36
Symplicium cum aceto, & oleo ros-
i 1.350.a.25
Synapis 1.386.a.5
Leuitas ægri absque manifesta euacua-
tione non habet fiduciam quia non ac-
cidit ob bonitatem materię, sed pro-
pter debilitatem, & pigritiam naturæ
in expellendo 2.86.b.1
Leuca uide Albaras
Libidinem quæ ciet 2.332.b.35
Ligna balsami condita 2.292.a.19
Ligni aloes facultates 2.337.b.19
Lien quamuis non sentiat, neruosa ta-
men tunica operitur, quæ sentit 1.63.
b.58

Lienteria uide stomachi lenitatem, & lu-
bricitatem
Lienteria sanat apostemata lateris 1.
86.b.66
Lienteria ætate accidit 1.91.b.62
Lienteria autumno accidit 1.93.a.60
Lienteria laborantem facere, ut uomat,
est inconueniens 1.197.b.31
Ligatura ulceris non perueniat ad lesio-
nem, ita ut apostemetur 2.155.a.23
Ligatura conueniens fracturæ oisium
2.178.b.7
Ligatura nocet apostemati 1.940.b.43
de Ligatura uulnerum 2.141.a.22
Ligaturæ quare fiant in ulceribus 2.
155.a.12
Ligaturæ quomodo fieri debeant 2.
391.a.10
de Ligaturis fracturæ 2.176.a.10
Ligamentum 1.511.a.49
Ligamenta & eorum usus 1.31.a.29
Ligamenta sensum cur non habeant 1.
31.a.40
Ligamentorum qualitas in refectione
fracturæ conueniens 2.178.a.10
de Ligustro uide Alcantham
Lilium album hortulanum est calidum,
& siccum in secundo 1.334.b.35
Lilium spiritus solidare 2.337.b.3
Lilium spiritus mouet & quomodo 2.
337.b.12
Lilij facultates 2.337.b.62
Limaciarum caro hepati confert 1.
745.b.38. & 1.746.b.50

Limaciarum caro preparata cum semini-
bus hepati confert 1.748.b.58
Lingua auis est calida in tertio, humida
in primo 1.331.a.1
Lingua denigratur quandoque ex duri-
tie splenis 1.791.a.33
Lingua asperitatis febrientium regimen
2.36.a.8
Lingua nigredinis febrientium regimen
2.37.a.3
Lingua musculorum anatome 1.56.b.63
Lingua, & sequentium eam signa in crisi
2.39.a.14
Lingua nigredo absque fiti in febribus
adurentibus est signum malum 2.
91.a.52
ex Lingua colore stomachi & intestino-
rum complexionē cognoscere est dif-
ficile 1.124.a.66
Lingua rubor sanguinis redundantis est
signum 1.127.b.6
Lingua asperitas & siccitas cholerae ru-
beæ redundantis est signum 1.127.
b.30
Lingua lacertorum apostematibus
confert
Aloe cum melle, aut uino 1.
263.a.39.52
Lingua ranula conferunt
Atramentum ustum cum hermoda-
ctilis positis sub lingua 1.257.b.24
Lingua apostematibus confert
Solatri aqua 1.382.a.31
Lingua dolori confert
Pentaphyllonis radicis decoctio
1.360.b.36
Lingua asperitati confert
Adeps gallinae 1.264.b.66
Menta cum sauch hordei 1.346.
a.65
Lingua grauitati confert
Mumia cum decoctione origani
1.343.a.60
Lingua grauitati ualde confert
Acorus 1.256.b.15
Lingua grauitati conferentia
composita
Hiera picra 2.273.a.41
Suffus 2.283.a.14
Lingua exsiccant puluina multa, &
resupinatio dormientis 2.36.a.22
Lingua exsiccant
Caulis 1.281.b.13
Synapis 1.305.b.64
Lingua absoluentia composita
Confectio philosophorum 2.260.a.10
Scelithe 2.305.b.9
Confectio philosophorū 2.305.b.10
Hiera picra 2.305.b.10
Lini semen post medicinam sumptā quan-
doque confert 1.202.a.2
Lini semen calidum est in primo, com-
mensuratum in humiditate, & siccita-
te 1.372.a.61
Linimentum ad alopeciam 2.322.b.39
Linimenta ad canitiem prohibendam
2.228.a.18
Lippitudo in morbis acutis generatur
propter pigritiam uirtutis innatæ ocu-
li in maturando materiam 2.88.a.64
Liquefactionem significat egestio uisco-
sa cum foetore 1.151.a.43
Liquefactui fluxus in hectica non spe-
ratur curatio 1.816.b.44
quod Liquefit à calido, à frigido conden-
satur 2.332.b.14
Liquiritiæ radix temperata est, & si de-

clinat ad aliquid, declinat ad calidita-
tem, & humiditatem 1.335.a.29
Liquiritiæ radicis facultas 1.860.b.19
Lichargyrium bibenti quæ nocumenta
accident 2.194.a.40
Lichargyrij assumpti cura 2.194.a.51
Loca habitabilia qualia esse debent 1.
101.a.12
Locorum habitabilium iudicia particula-
tim 1.99.b.6
& deinceps copiose
Locorum habitabilium iudicia genera-
tim 1.99.a.50
Locorum temperamenta 2.370.a.10
in Locis habitabilibus deligendis, quæ
animaduertenda 1.100.b.59. & deinceps
copiose
Locum mutationem ægrotis conferre 1.
187.b.44
Loca magis apta exituris sunt loca debi-
lia, aut ægra, & proprie de inferiori-
bus 2.85.b.51
Lohoc fumuntur ut teneantur in ore, &
currat ex eis aliquid post aliquid ad
pulmonem, & non impellantur subi-
to ad stomachum 2.284.a.50
Lohoc ad tussim siccam 2.284.a.55
Lohoc ad tussim ex caliditate, & sic.
2.284.a.59
Lohoc aliud ad tussim ex caliditate
2.284.b.8
Lohoc de papauere 2.284.b.19
Lohoc de spodio 2.284.b.32
Lohoc aliud de spodio 2.284.b.50
Lohoc de squilla 2.284.b.62
Lohoc de allijs 2.285.a.1
Lohoc aliud 2.285.a.9
Lohoc albotin ad raucedinem uocis &c.
2.285.a.17
Lohoc de pino 2.316.b.5
Lohoc cum glutino alimbat 2.316.
b.16
Lohoc ad tussim 2.316.b.46
Lonchitis siluestris calidus est in secun-
do 1.319.a.43
Loquendi uelocitas, & continuas ca-
liditatem significat 1.125.b.15
Locutio plurima tradit materias ad ca-
put 1.124.a.6
Loquutionis multitudinem, sitim facere
1.714.a.7
Loqueat signa in crisi 2.90.b.30
Loquenti secum & maniaco
confert
Theriaca magna 2.255.b.35
Mithridatum 2.258.a.47
Locusta conferens puncturæ scorpionis
2.218.a.6
Lubricitatis intestinorum causa 1.715.
b.55
Lubricantia frigida quæ 1.835.
a.13
Lubrificatiua medicina 2.332.
b.52
Lumborum spondiles magnos esse opor-
tuit 1.44.a.8
Lumborum spondiles foramen à dextris
& sinistris cur habeant 1.44.
a.40
Lumborum spondilium anatome 1.
44.a.59
Lumborum nerui 1.68.b.10
Lumbicis conferentia composita
Arius Darij confect. 2.261.a.58
Luna uariat actiones in morbis, & quo-
modo 2.379.a.49
Lunæ uirtutem incedere in humiditates
mundi.

Index

mundi, & facere alterationes, & adiu-
uare ad maturandum, & digerendum,
aut ad contrarium, secundum præpara-
tionem materiei, quidam putant 2.
101.a.45

Lunæ alterationum in mundo signa 2.
101.a.50

Lunæ reuolutio secundum aliquos est in
29 diebus 2.101.a.64

Lunæ reuolutionis computatio 2.101.
a.64

Lunæ luminis augmentum humores se-
qui 1.216.a.60

ex Lunæ motu fluminum aquam accefsi-
onem, & recessionem habere 1.
216.a.62

Lunæ uariationes in corporibus minus
perceptibiles quàm eius mutationes,
& cur 2.379.b.1

Lunam plures posuerunt causam tempo-
rum crifum in ægreditibus 2.101.
a.43

à Luna pati humiditates corporum 2.
101.a.55

Lupi adeps est subtilis 1.264.b.53

Lupi hepar, a proprietate nepati confert
745.b.36. & 1.746.b.50

Lupi hepar a proprietate conferre omni
hepatis debilitati 1.751.b.50

Lupi stercoris suspensio conuenit coli-
cæ, ne dum potus eius 1.833.b.14

Lupi intestinum est ultimum in iuuamen-
to in colica 1.833.b.19

Lupinus est calidus in primo, fæccus in se-
cundo 1.336.a.45

Lupini iecoris oppilationibus confertur
abque calefactione aut refrigeratio-
ne 1.754.b.16

Luporum caro est mala 1.283.b.56

Luporum morfi conferunt
Calamenti montani succus 1.288.
a.12

Gentiana 1.311.b.15

Lufcis cur una res duplex appareat 1.
65.a.34

Lufcis lucidam rem oblique intueri con-
fert 1.187.b.48

Lutum aquam expurgat 1.106.b.25

Lutum armenum frigidum est in primo,
ficum in secundo 1.328.a.42

Lutum sigillatum est iuuatuum ualde
excoriationi omni intestinorum 1.
811.a.61

Lutum cur appetant aliqui 1.709.b.4

Luti appetitus curatio 1.710.a.13

Lutofa aqua petrosa melior est 1.106.
b.22

de Luxatione, uide Dislocationes

Lux animæ amica 2.325.a.48

Lycium est temperatum in caliditate &
frigiditate, & ficum in secundo 1.
326.a.47

Lypiria febris, quæ, & quomodo fiat ui-
de 2.47.b.38

Lypiritæ febris cura 2.53.b.3

M

Acies corporis subita apostema-
tum interiorum collectione
quandoque sequitur 1.128.
b.54

Macies ab euacuatione prohibet 1.193.
a.31

Maciei causa fortior quæ 1.180.a.24

Maciei causa plerumque est cutis raritas

1.174.b.3

Macilentorum urinæ paucum sedimen ha-
bent 1.147.b.45

Macilentorum morbi soluantur plerun-
que cum urinæ nube aut enæozemate
1.149.a.54

Macri impingendi ratio. 1.180.a.28

Macrû, & debile quomodo regere oportet
1.193.a.34

Magnes a ferro trahitur ex proprietate
1.77.b.40

Magnes, cum aduritur, fit hæmatites 1.
342.b.33

Magneti infitam natura esse facultatem,
qua ferrum attrahit 2.330.b.30

a Magnete ferri attractio 1.742.a.19

Maiorana est calida, & sicca in tertio 1.
343.a.13

Mala granata pauci & tenuis sunt nutri-
menti 1.105.a.28

Mala granata subtilis, pauci, & boni nu-
trimenti sunt 1.105.a.37

Mala condita ad uomitum 2.292.a.31

Mali granati dulcis facultates 2.338.
a.50

Malua filuetris 1.293.b.64

Malua filuetris est frigida, & humida in
primo 1.294.a.5

Malua domestica est calida, & sicca 1.
294.a.6

Malua frigida est in primo, humida in se-
cundo 1.345.b.50

Maluæ species 1.293.b.63

Maluæ facultas 1.294.a.10

Mammilla albificat sanguinem rubeum,
& facit ipsum lac 1.678.a.57

Mammillæ magnificationem, quæ prohi-
bent 2.251.b.44

Mammillæ utilitas 1.678.a.39

Mammillæ anatomia 1.678.a.39

Mammillæ cum hepate similitudo 1.
678.a.51

Mammillæ cum matrice communitas 1.
678.a.62

Mammillæ calidorum apostematum cu-
ratio 1.680.b.61

Mammillæ apostemati ex lactis calefactio-
ne conferentia 1.680.a.63

Mammillæ caput quando dolet, quomo-
do curandum 1.681.a.19

Mammillæ apostematû frigidorum phleg-
maticorum curatio 1.681.a.40

Mammillæ apostematis declinantis ad
duritiem curatio 1.681.a.46

Mammillæ apostematis duri curatio 1.
681.a.51

Mammillæ glandularum curatio 1.681.
a.56

Mammillæ nodorum curatio 1.681.a.56

Mammillæ apostematis facientis colle-
ctionem curatio 1.681.b.3

Mammillæ ulcerum, & corrosionum cu-
ratio 1.681.b.20

Mammillæ apostematibus conferunt
Aqua marina embrochata 1.261.b.52

Altheæ folia 1.265.b.58

Asphodeli radix cum fece uini 1.
266.a.41

Iusquiami folia 1.321.a.21.23

Lens decocta in aqua maris 1.335.
b.46

Menta 1.346.b.6

Mammillæ lactis calefati confert
Fabæ emplastrum 1.303.a.17

Nux 1.348.a.34

Oleum amigdalinum 1.354.a.41

Sordities luctantium 1.374.a.23

Sudor siccus luctantium cum oleo de
alcanna 1.382.b.4

Mammillæ apostematibus calidis
conferunt

Apium 1.260.a.45

Furfur 1.305.b.38

Lapis, in quo acuitur, fricatio 1.
327.a.10

Olibanum cum chimolea, & oleo ro-
fato 1.355.b.57

Olibanum cum chimolea, & oleo ro-
fato 1.356.a.16

in Mammilla lactis calefactionis causæ 1.
680.a.28

in Mammilla quomodo lac generetur
1.678.a.49

Mammillam paruam cõseruantia, & pro-
hibentia eam à casu quæ 1.681.b.38

Mammillam magnificari prohibent
Lapis, in quo acuitur, fricatio super
eam 1.327.a.8

Cicuta 1.384.a.62

Vnguētum uespertilionis 1.394.b.40

Mammillarum duritiæ confert
Camepytheos 1.280.b.1

Orobis 1.320.a.3

Mammillæ & uterus consentiunt in mor-
bis propter uenarum continuatem
inter ea 1.86.b.17

Mammillarum lactis copia quomodo pro-
hibeatur 1.679.b.54

Mammillarum sanationem ex lactis ca-
lefactione quæ prohibeant 1.680.a.51

Mammillarum ulceribus conferunt
Plumbum ustum 1.252.b.2

Mammillarum lac coagulari
prohibent

Propolis cum oleo uiolaceo 1.342.
b.21

Menta 1.346.b.4

Sudor siccus luctantium cum oleo ro-
fato 1.382.b.6

Matricis ulceribus conferunt
Abrotanum 1.269.a.63

Crocus 1.278.b.40

Lac mulieris 1.317.a.43

Lac nouiter multum clysterizatum
1.334.a.30

Oui albumen cum oleo de ligustro 1.
352.b.45

Oleum uetus cum aqua acrete 1.
355.b.15

Portulaca 1.358.a.48

Mammillis uentosas non esse appo-
nendas 1.217.a.53

Mammillis uentosas appositas sanguinis
fluxum ex matrice cohibere 1.218.
a.30

Mandibula inferior cur moueatur, su-
perior uero quiescat 1.54.a.38

Mandibula inferior in homine leuior
est, quàm in cæteris animalibus 1.
54.a.64

Mandibularum anatome 1.39.b.34

Mandibulæ ossa 1.39.b.34

Mandibulæ confinia 1.39.b.26

Mandibulæ musculorum anatome 1.
54.a.36

Mandibulæ inferioris motus tres. 1.
154.a.46

de Mandibulæ

Index

- de Mandibulæ dislocatione, & eius cura 2.169.a.33.
- Mandibulæ dislocatio, nisi curetur, facit accidentia sæua, & interficit in decimo 2.169.a.51
- Mandibulæ dislocatæ reditio, quomodo fiat 2.169.a.59
- Mandibulæ fractura, & eius cura 2.186.b.20.
- Mandragora est frigida usq; ad tertium, & humida 1.340.a.11
- Mandragoræ assumptæ cura 2.199.a.63
- Mandragoræ radices nocuenta 2.199.a.55
- Mandragoræ radices cortex est deterius, quod est in ea 2.199.a.61
- Mandragora siluestris est frigida, & sicca in tertio 1.322.b.1
- Mandragoræ uenenosæ signa, & eius curatio 1.322.b.62
- Mania autumnum multiplicatur 1.93.b.10
- Maniæ signa ex pulsu 2.97.a.45
- Maniam significat stridor dentium absq; consuetudine 2.89.a.7
- Maniæ conferentia composita
- Theriaca magna 2.255.b.35
  - Mithridatum 2.258.a.47
  - Confectio Hermetis 2.264.a.2
  - Confectio Anacardi 2.265.b.8
  - Hieralogodion 2.273.a.54
  - Theodoricon cum nuce muscata 2.274.b.20
  - Hiera Hip. 2.275.a.33
  - Theriaca Eisdæ 2.305.a.30
  - Ephelthe 2.305.a.30
  - Anacardium 2.305.a.33
  - Theriaca Iarbe 2.305.a.31
  - Hiera Catagini 2.305.a.30
  - Medicina de muscho 2.305.a.32
  - Confectio de hyacintho Aui. 2.305.a.34
  - Theriaca 2.305.a.29
  - Mithridatum 2.305.a.29
- Manna est equalis ad caliditatem perueniens 1.388.b.60
- Manna soluit lenificando 1.205.a.57
- Manus mouentes musculi 1.59.a.25
- Manus actionis signa mala in crisi 2.90.b.30
- Manuum & pedum custodia in iter agētib; per frigida loca 1.183.b.37. & deinceps.
- Manuum fissuræ 2.245.a.30
- Manuum scissuris conferentia composita
- Hiera Hip. 2.375.a.35
  - Margaritæ quales sint 2.338.a.63
- de Margaritis electuarii descriptio 1.919.a.7
- Marasmius habet principium, medium & statum 2.60.b.14
- Marasmius non recipit curationem, neq; rectificatur, si consequitur statum 2.60.b.15
- Marasmi finis non recipit curationē penitus 2.61.a.1
- Marasmi signa, qui est aldubul 2.62.b.14
- Marasmi pulsus qualis 2.62.b.17
- Marasmi apud statum, quæ sequantur 2.62.b.27
- Mares calidiores & sicciores, foeminas uero frigidas & humiditas 2.368.a.24
- Maris aqua quandoque efficit in siti ad ditionem, cui non succurritur 2.713.b.9
- Masculus uelocius formatur, quam foemina 1.908.a.55
- Masculorum gignendorum apti signa 1.917.a.21
- Masculinitatis causæ 1.916.a.18
- Masculinitatis signa 1.916.a.51
- Masculinitatis regimen 1.916.b.43
- Mastix confert debilitati stomachi 2.51.b.35
- Mastix facit inuamentum uisceribus, & stomacho, & conseruat 2.272.b.63
- Mastix calidus est, & sicus in secundo 1.340.a.47
- Masticis arboris oleum habet uirtutem uehementem in sedando dolores gignitæ 1.599.a.34
- Masticatorij musculi duo 1.54.b.49
- Materia diuersa diuersas significat agitudines, uide 2.6.a.54
- Materia indigesta in calido, aut frigido non est euacuanda, nisi propter necessitatem 2.26.a.30
- Materia furiosa multa initio morbi euacuanda non expectata coctione 1.187.a.61
- Materia mediocris concoquenda prius, post euacuanda 1.187.a.63
- Materia per quæ loca, & per quam diametrum trahenda 1.194.a.35
- Materia quæ in capitis dextra est parte non ad sinistram capitis, sed ad inferiorem est trahenda 1.194.a.45
- Materia cum ad longinquum trahenda, prius loci dolor sedandus 1.194.a.47
- Materia quando paulatim euacuanda 1.194.b.29
- Materia in quibus ante purgationem nõ sit præparanda 1.200.b.15
- Materia quum aggregatur, iterandam esse euacuationem 1.774.a.51
- Materia multoties attrahitur ad exteriora corporis frictionibus 1.805.a.35
- Materia trahitur ad exteriora corporis unctionibus 1.805.a.35
- Materiæ multitudo aut fit per causam proximam, aut per antecedentem 2.92.b.18
- Materiæ grossities quomodo cognoscatur 1.194.a.3
- Materiæ euacuationem, & eradicationē esse duobus modis 1.194.a.16
- Materiæ residuum dimittere, quod necesse erat euacuare, minus nocuentum est, quam exquisitissime euacuare 1.194.b.19
- Materiam non obedientem tractioni nõ esse uiolenter trahendam 1.194.a.50
- Materiæ quæ sint ad euacuandum faciliores 1.194.a.62
- Materiæ in partibus superioribus, & inferioribus existentes quomodo attrahantur 1.194.b.39
- Materiæ, si fuerit oppilatio in latere concauo hepatis egrediuntur in egestione 1.753.a.51
- Materiæ egrediuntur per urinam, si oppilatio fuerit in latere gibboso hepatis 1.753.a.52
- Materias crudas maturat dolorosa caliditas 1.824.b.33
- Materias crudas maturant medicina illiacæ 1.824.b.34
- ad Materierum calidarum effusionem firupus de papauere est uehementis inuamenti 1.694.b.27
- Matiana subtilis, pauci, & boni sunt nutrimenti 1.105.a.36
- Matiani mali proprietates 2.338.a.55
- Matrix quid 1.906.a.14
- Matrix uesica & colon calefiunt aquis marinis seu bituminosis tempore post tempus 1.111.a.47
- Matrix tota multoties egreditur ex uulnere, & non accidit inde mors 2.148.b.34
- Matrix est similis pudendo uiri 1.906.a.16
- Matrix est quasi conuersum pudendum uiri 1.906.a.22
- Matrix cur habeat uenas plurimas 1.906.b.14
- Matrix duas habet tunicas 1.906.b.50
- Matrix, quum coitur cum muliere, expellitur ad os matricis, quasi procedens desiderando attrahere sperma per sui naturam 1.907.a.7
- Matrix uide uterus.
- Matricis motus est naturalis 1.33.a.49
- Matricis signa in crisi 2.90.a.42
- Matricis suffocationibus quæ conferat 1.111.b.19
- Matricis præfocationi conferunt
- Amigdalæ 1.261.a.42
  - Agaricum 1.267.a.63
  - Blattæ bizantiæ suffumigatio 1.267.b.46
  - Coagulum, & proprie camelinum 1.274.b.20
  - Vitulus marinus 1.292.b.49
  - Cimex odoratus 1.307.b.62
  - Galbanum cum uino bibitum 1.315.b.13
  - Gagates 1.316.a.66
  - Iuniperus 1.323.a.57
  - Opopanax 1.353.b.7
  - Oleum amigdalinum 1.354.b.13
  - Ostracum suffumigatum 1.357.a.3
  - Peoniæ femina cum mellicrato, aut uino 1.363.a.27
  - Squillæ acetum, & sirupus 1.372.b.30
  - Sisyleos 1.378.a.66
  - Synapis 1.386.a.16
- Matricis præfocationi conferentia composita
- Confectio Hermetis 2.363.b.61
  - Confectio alcheshinengi 2.264.a.22
  - Alcheshchengi magnum 2.269.b.55
  - Confectio 2.271.a.50
  - Acetum squilliticum 2.286.b.22
  - Oleum de lilio 2.300.b.26
  - Confectio Aristomacis 2.317.a.20
  - Alcheshchengi 2.307.a.52
  - Acetum squilliticum 2.307.a.52
  - Oximel squilliticum 2.307.a.53
- Matricis nouimento deuitetur acetum 2.251.a.64
- Matricis caliditatis signa 1.911.a.64
- Matricis frigiditatis signa 1.911.b.15
- Matricis humiditatis signa 1.911.b.25
- Matricis siccitatis signa 1.911.b.25
- Matricis dispositionem significat oculus 1.913.b.15
- Matricis oris remotionis curatio 1.914.a.61
- Matricis oris stricturæ curatio 1.914.b.19

Matricis

Index

Matricis hydrops . Vide Matricis aqua
 Matricis praefocationem quid porten-
 dat in praegnantibus 1.703.a.9
 Matricis os deglutit sperma masculi at-
 tractione uehementi 1.888.a.52
 Matricis anatomia 1.906.a.14
 Matricis substantia cur neruosa 1.
 906.b.23
 Matricis longitudo 1.906.b.42
 Matricis collum 1.907.a.16
 Matricis os in partu dilatur praepcepto
 Dei excelli 1.907.a.25
 Matricis collum aliquibus mulieribus
 tendere ad dextra, alijs ad sinistra 1.
 907.a.29
 Matricis cum mammilla communitas
 1.678.a.62
 Matricis doloris curatio 1.929.b.56

Matricis dolori conferunt

Agnus castus 1.256.a.21
 Acori decoctio 1.256.b.24
 Alcanna 1.258.b.35
 Amomum 1.259.a.14
 Amigdalina amara 1.261.a.40
 Aqua sulphurea 1.261.a.44
 Adipes omnes leues, sicut gallinae, &
 aliorum 1.265.a.14
 Balsamum 1.268.b.46
 Bituminis iudaici fumus 1.274.a.53
 Cinnamomum 1.278.a.29
 Oleum cinnamomi cum oleo, & cera
 1.278.a.35
 Calami aromatici decoctio 1.288.b.9
 Centaurea 1.288.b.53
 Coitus 1.289.b.42
 Foenugraecum 1.304.a.45
 Fel tauri 1.305.b.6
 Iusquiamum 1.321.a.25
 Ireos decoctio 1.321.b.17
 Iuniperus 1.323.a.57
 Lupinus 1.336.b.23
 Mastix 1.340.b.34
 Narcissus 1.349.b.24
 Oleum amigdalinum 1.354.b.13
 Oleum de lilio 1.354.b.15
 Oleum de foenugraeco 1.354.b.16
 Oleum de cherua 1.354.b.19
 Rosa 1.366.b.19
 Reubarbarum 1.369.a.35
 Squillae femem cum melle 1.370.b.37
 Squinanthum 1.371.a.15
 Sileos 1.378.a.66
 Serapinum 1.379.a.48
 Sumach 1.380.a.32
 Cicuta 1.384.b.6
 Mulci aqua 1.391.a.3
 Vrina hominis decocta cum porris
 1.392.a.61

Matricis doloribus conferentia composita

Confectio Anacardi 2.265.b.10
 Ariston magnum 2.265.b.52
 Confectio citrina Selini 2.266.a.64
 Hiera Archigenis 2.274.a.6
 Theodoricon magnum 2.274.a.41
 Oleum ieribuet 2.301.b.15
 Oleum 2.302.a.56
 Emplastrum philagrius 2.304.a.62
 Scelithe 2.307.a.48
 Anacardium 2.307.a.49
 Diamarte 2.307.a.49
 Bedemeregi 2.307.a.49
 Philonium 2.307.a.50
 Sermos Archigenis 2.307.a.50
 Emplastrum philagrius 2.307.a.51

Diacurcuma 2.307.a.51
 Medicamen 2.320.b.52
 Matricis ulcerum curatio 1.929.b.60
 Matricis ulcerum cause 1.933.a.19
 Matricis ulcerum signa 1.933.a.35
 Matricis ulcerum mundificationis signa
 1.933.a.40
 Matricis putrefactionis signa 1.933.a.47
 Matricis ulcerum cum apostemate signa
 1.933.a.51
 Matricis putrefactionis causa 1.933.a.57

Matricis apostematibus confert

Amigdalina 1.261.a.40
 Butyrum 1.273.a.54
 Calamus aromaticus cum melle, &
 femine apij 1.288.b.10
 Fabae emplastrum 1.303.a.16
 Foenugraeci decoctio 1.304.a.45
 Lutum famium 1.328.b.15
 Ladanum 1.330.a.36
 Pix 1.359.b.22
 Squinanthum 1.371.a.39
 Lini semen 1.372.b.18
 Spica 1.381.a.46

Matricis apostematibus duris confert

Pessarium 2.322.a.21
 Matricis corrosionis signa 1.933.b.2
 Matricis corrosio quibus signis a cancro
 eius differat 1.933.b.4
 Matricis ulceris curatio 1.933.b.15
 Matricis corrosionis curatio 1.933.b.20
 Matricis rhagadiarum cause 1.934.a.3
 Matricis rhagadiarum signa 1.934.a.14
 Matricis rhagadiarum cura 1.934.a.26
 Matricis pruritus cause 1.934.a.54
 Matricis pruritus curatio 1.934.b.1
 Matricis fistularum differentiae 1.
 934.b.37

Matricis fistula quae incurabilis

1.934.b.48
 Matricis fistula quae deterior 1.934.
 b.11
 Matricis fistularum signa 1.934.b.57
 Matricis fistularum curatio 1.935.a.3
 Matricis debilitatis cause 1.935.a.14
 Matricis ex debilitate quae mala accidat
 1.935.a.16
 Matricis debilitatis curatio 1.935.a.22
 Matricis dolorum cause 1.935.a.27
 Matricis dolorum curatio 1.935.a.37
 Matricis curus cause 1.935.a.48
 Matricis curus signa 1.935.a.54
 Matricis curus curatio 1.935.b.5
 Matricis praefocationis causa 1.936.a.43
 Matricis clausura quid 1.937.b.9
 Matricis clausura cause 1.937.b.11
 Matricis clausura curatio 1.938.a.7
 Matricis clausuram sciendi modus
 1.938.a.57

Matricis suspensionis cause 1.938.b.52
 Matricis suspensionis curatio 1.938.b.54
 Matricis augmenti, & exitus cause 1.
 938.b.59
 Matricis conuersio 1.938.a.5
 Matricis in exitu quae accidat 1.939.a.15
 Matricis exitus signa 1.939.a.15
 Matricis exitus curatio 1.939.a.32
 Matricis exitus curatio non speratur, ni
 si eius, quae recens est, in adolescentia
 1.939.a.32
 Matricis declinationis cause 1.939.b.4
 Matricis praefocatio ex declinatione
 eius 1.939.b.16
 Matricis declinationis signa 1.939.b.16
 Matricis apostematum calidorum cau-

sa 1.939.b.52
 Matricis dubellati 1.939.b.64
 Matricis apostematum calidorum signa
 1.940.a.2
 Matricis os est neruosum 1.940.a.34
 Matricis apostematis quod conuertitur
 ad dubellati, signa 1.940.a.41
 Matricis in apostemate collectionis co-
 pletae signa 1.940.a.45
 Matricis apostemata quae sanentur, &
 quae non 1.940.a.47
 Matricis apostematum calidorum cura-
 tio 1.940.a.53
 Matricis in calido apostemate quae uena
 secunda 1.940.a.55
 Matricis apostematis calidi uetus 1.
 950.b.5
 Matricis dubellati curatio 1.940.b.43
 Matricis phlegmatici apostematis signa
 1.941.a.33
 Matricis apostematis phlegmatici cura-
 tio 1.941.a.39
 Matricis duri apostematis signa 1.
 941.a.44
 Matricis cancri signa 1.941.a.56
 Matricis cancri ulcerati signa 1.941.b.9
 Matricis cancri curatio 1.941.b.49
 Matricis apostematis duri curatio 1.
 941.b.23

Matricis duritiebus conferunt

Amigdalina 1.261.a.41
 Althea cum gumma albotin suppo-
 sita 1.265.b.45
 Althea semen cum gumma albotin
 1.265.b.65
 Abrotanum 1.269.b.65
 Bituminis iudaici fumus 1.274.a.51
 Crocus 1.278.b.40
 Foenugraecum cum adipe anatis 1.
 305.a.58
 Ireos decoctio 1.310.a.41
 Ficus 1.322.a.26
 Iopos humida 1.330.b.23
 Storax 1.335.a.10
 Oleum de lilio 1.335.a.10
 Lilij radix cocta cum oleo rosato 1.
 335.a.11
 Lactuca asini 1.337.a.64
 Medulla 1.346.a.18
 Opopanacum 1.353.a.66
 Oleum de foenugraeco 1.354.b.17
 Porri decoctio 1.360.a.7
 Oleum storacis 1.371.b.28
 Sordities corporum lactantium 1.
 374.a.30

Parthenij oleum

Matricis duritiei conferentia
 composita 2.307.a.55
 Pilulae menthe 2.307.a.55
 Diacurcuma 2.307.a.55
 Oleum de croco 2.302.b.32
 Oleum de croco 2.322.a.20
 Pessarium 2.322.a.20
 Matricis praefocatio similis est epilepsia
 1.942.a.20
 Matricis praefocatio similis est epilepsia
 1.942.a.20
 Matricis praefocacionis cause 1.942.
 a.20
 Matricis praefocatio quae lenior 1.
 942.b.26
 Matricis praefocatio est fortior lyncopi
 1.942.a.64
 Matricis praefocatio menstrualis magis
 salua est, quam spermatica 1.
 942.b.1

Matricis

Index

Matricis præfocatio quæ deterior 1.
 942.b.16
 Matricis præfocationis signa 1.943.a.34
 Matricis præfocationis menstrualis fi-
 gna 1.943.b.1
 Matricis præfocationis spermaticæ fi-
 gna 1.943.b.2
 Matricis præfocatio quibus signis ab epi-
 lepsia differat 1.943.b.27
 Matricis præfocatio quibus signis ab
 apoplexia differat 1.943.b.37
 Matricis præfocatio quibus signis a le-
 thargia differat 1.943.b.41
 Matricis præfocationis curatio 1.
 943.b.53
 Matricis præfocationis à menstruorum
 retentione curatio 1.943.b.53
 Matricis præfocationis à spermatis rete-
 tione curatio 1.944.a.54
 Matricis præfocationis in accessione cu-
 ratio 1.944.b.29
 Matricis hæmorrhoides 1.945.a.15
 Matricis morum 1.945.a.16
 Matricis bothor 1.945.a.18
 Matricis clauui 1.945.a.22
 Matricis hæmorrhoides non est possibi-
 le, ut sanentur, nisi quæ ex eis sunt ex-
 tra matricem 1.945.a.24
 Matricis hæmorrhoidarum utilitas 1.
 945.a.30
 Matricis hæmorrhoidarum signa 1.
 945.a.32
 Matricis hæmorrhoidarum curatio 1.
 945.a.43
 Matricis clauorum curatio 1.945.b.18
 Matricis caro addita 1.945.b.31
 Matricis furus quid 1.945.b.36
 Matricis rei sicut uirgæ curatio 1.
 945.b.45
 Matricis aqua 1.945.b.65
 Matricis aquæ signa 1.946.a.3
 Matricis aquæ curatio 1.946.a.14
 Matricis albatara curatio 1.945.b.45
 Matricis furus curatio 1.945.b.53
 Matrici conferunt
 Adeps anatis 1.263.a.16
 Calamentum syluestre 1.287.b.57
 Oleum de ireos 1.321.b.19
 Opopanacum 1.353.a.55
 Matrici conferentia composita
 Scoria decocta 1.279.a.64
 Oleum nardinum 1.300.a.38
 Matricis fluxui conferunt
 Acacia 1.250.b.28
 Spina alba 1.252.b.57
 Acetose radix 1.259.b.48
 Balauftia 1.273.a.21
 Barbæ hircinæ flos, aut succus eius cu-
 uino 1.273.b.16
 Coagulum 1.274.b.5
 Cuscute fruxum 1.281.a.55
 Chalcantum 1.290.b.5
 Mandragoræ semen cum sulphure 1.
 322.b.52
 Iusquiumum 1.322.a.21
 Electrum 1.323.b.61
 Lutum armenum 1.328.a.55
 Lutum famium 1.328.b.23
 Myrti fructus decoctio 1.339.a.11
 Masticis folia 1.340.b.33
 Nenupharis semen, & radix 1.
 360.b.9
 Oliuarum succus 1.355.b.10
 Olibanum 1.356.a.26
 Rubi decoctio 1.367.b.10

Reubarbarum 1.369.a.35
 Squinanthum, proprie flos eius 1.
 371.a.43
 Stercus caprarum siccum 1.372.b.59
 Stercus caprarum siccum, proprie cu-
 thure 1.375.a.16
 Spica 1.381.a.49
 Tamariscus 1.387.a.44
 Virga pastoris 1.394.a.21
 Matricis frigori conferunt
 Balsamum 1.268.b.48
 Castoreum 1.277.a.23
 Cyperus 1.285.b.32
 Iopos humida 1.322.a.26
 Opopanacum 1.353.b.3
 Petroleum 1.360.b.21
 Matricis frigori conferentia
 composita
 Diamarte 2.266.a.17
 Diacurcuma Gal. 2.267.a.58
 Scoria decocta 2.270.a.64
 Oleum de lilio 2.300.b.26
 Oleum ierbuet 2.301.b.15
 Oleum de storce 2.307.a.45
 Oleum de beiritar 2.307.a.45
 Oleum nardinum 2.307.a.46
 Alchechengi 2.307.a.46
 Matricis frigiditati conferentia
 composita
 Oleum 2.302.a.56
 Oleum alchechengi 2.302.b.13
 Pessarium proprium 2.322.a.20
 Matricis carnis additæ curatio 1.
 945.b.49
 Matricis inflationis causæ 1.946.a.34
 Matricis uentositatis non inflantis cura-
 tio 1.946.b.32
 Matricis uentositatem resoluunt
 Doronicus 1.295.b.42
 Zurbet 1.395.b.55
 Matricis uentositatibus conferentia
 composita
 Confectio alcheshinégi 2.264.a.24
 Sagzene minor 2.265.a.34
 Philonium perficum 2.268.a.19
 Electuarium cabrolium muschatum
 2.278.a.66
 Oleum ierbuet 2.301.b.15
 Alchechengi 2.307.a.47
 Matricis egressioni conferunt
 Acacia 1.250.b.29
 Bituminis iudaici fumus 1.274.a.52
 Cydonij decoctio clysterizata 1.
 287.a.39
 Myrti decoctio 1.339.a.15
 Masticis folia 1.340.b.35
 Matricis uulneribus conferunt
 Lac mulieris 1.317.a.44
 Matricis oppilationi conferunt
 Anisum 1.249.a.34
 Oleum de abrotano 1.264.a.23
 Camepytheos 1.180.b.12
 Mulfus 1.391.a.2
 Parthenii oleum 1.391.a.44
 Matricis coarctationi conferunt
 Altheæ semen cum gumma albotin
 1.265.b.65
 Altheæ decoctio 1.265.b.66
 Crocus 1.278.b.40
 Crocus hortulanus 1.287.a.46
 Chameleon 2.294.b.26
 Cantharides 1.295.a.28
 Elleborus niger cū aceto 1.301.a.38
 Foenugræci decoctio 1.304.a.45

Ficus immatura 1.309.b.32
 Orobis 1.319.b.61
 Oleum maioranæ 1.343.a.39
 Melancholicis conferunt
 Acetum 1.266.b.2
 Myrrha 1.344.a.32
 Narcissi oleum 1.349.b.26
 Nenupharis radix cum aqua 1.
 350.a.55
 Porri decoctio 1.360.a.7
 Matricis os aperit
 Balsami decoctio 1.268.b.51
 Abrotanum 1.268.a.64
 Bdellium 1.273.b.65
 Oleum storacis 1.371.b.29
 Matricis dilatationi, & lubrica-
 tioni conferunt
 Casæ decoctio 1.286.b.49
 Matricis inflationis signa 1.946.a.44
 Matricis inflationis curatio 1.946.a.61
 Matricis uentositatis non inflatis signa
 2.946.b.27
 Matricis ægitudinibus conferunt
 Fistula pastoris 1.303.b.21
 Liliæ radix in oleo rosato cocta, &
 oleum ireos 1.335.a.11
 Lauri foliorum decoctio 1.337.b.64
 Matricis ægitudinibus conferen-
 tia composita
 Hiera menison 2.318.a.63
 Matricis accidentibus ex materijs
 grossis conferentia
 composita
 Diacurcuma Gal. 2.267.a.58
 Dialacca magna 2.267.b.8
 Alcheshelengi magnum 2.269.b.65
 Hiera menison 2.318.a.64
 Matrici stomachus communicat 1.
 940.a.3
 Matrici communicat cerebrum 1.
 940.a.6
 Matricis declinationis cura 1.939.b.24
 Matrici quæ ægitudines accidunt 1.
 917.a.40
 Matricem quæ mundificent 1.111.b.19
 Matricem mundificantes pilulæ 1.
 929.a.7
 Matricem mundant
 Anisum 1.249.a.30
 Absinthium 1.250.a.32
 Apium 1.260.a.64
 Ammi suffumigatum cum gumma pi-
 ni 1.262.a.57
 Balsamum 1.268.b.47
 Bdellium 1.273.b.66
 Camepytheos 1.280.b.15
 Vitis albæ radix 1.307.a.15
 Fici lac cum uitello oui 1.310.a.43
 Vrina 1.317.a.46
 Mandragoræ semen 1.322.b.51
 Coagulum leporis 1.325.b.44
 Pralsium 1.362.b.55
 Matricem esse neruofam, quomodo in-
 telligendum 1.907.a.9
 in Matrice cum accidit apostema calidū
 pregnant, emetur mors 1.915.b.29
 Matricem calefacientia composita
 Oleum nardinum 2.300.a.38
 Oleum de storce 2.300.b.1
 Oleum de lilio 2.300.b.25
 Oleum ierbuet 2.301.b.15
 in Matricem quo iniectio fit, instrumen-
 tum 1.923.a.28
 in Matrice apostemate existente partu-
 rientis curatio 1.928.a.62
 in Matrice res sicut uirga 1.945.b.33
 Maturatio

Index

- Maturatio quæ 1.77.a.24
 Maturatio & digestio quandoque lymo-
 nima sunt 1.77.a.25
 Maturatio in quibus ægritudinibus ex-
 pectanda sit, & in quibus non 1.77.b.46
 Maturatio quomodo fiat 1.119.b.39
 Maturatio est sequens caliditatem ten-
 dentem ad æqualitatem 1.858.b.20
 Maturationis intrinsecæ signa 2.117.b.40
 Maturationis signum 2.117.a.51
 Maturationi contraria est putrefactio 2.117.b.4
 Maturationis regimen, & ingenium ad
 faciendum pus in exituris apparenti-
 bus 2.118.b.13
 à Maturatione prohibet motus 1.958.a.22
 Maturatiua medicina 2.332.b.1
 Maturatiua medicamenta & qualitates
 eorum 2.386.b.64
 Maturatiua medicameta quæ 1.697.a.59
 & 1.658.b.51
 Maxillæ duo sunt motus 1.53.a.63
 Maxillæ musculorum anatome 1.53.a.63
 Maxillæ musculorum origo 1.53.b.10
 Maxillarum rubor pulmonis apostema
 portendere 1.120.b.25
 Maxillarum rubor pulmonis apostema
 declarat 1.121.a.11
 Meatus dilatant humectantia, & mollifi-
 cantia 2.107.b.4
 Meatus obturantia medicamenta qualia
 sunt 2.387.a.40
 Medicina. uide medicamentum
 Medicina theoricæ quid sit 1.6.a.47
 Medicina & practica & theoricæ est scie-
 tia 1.6.a.35
 Medicina quid consideret 1.7.b.31
 Medicina de quibus tractet 1.8.a.32
 Medicina diuiditur prima sui decisione
 in duas partes theoricam & practicam
 1.152.a.39
 Medicina faciens nasci carnem 2.137.b.43
 Medicina corrosiua diminuens carnem
 oportet, ut sit uehementis absterfionis
 2.138.a.34
 Medicina carnem generans, oportet ut
 sit siccor corpore, cui applicatur 2.143.a.33
 Medicina glutinans 2.146.a.42
 Medicina incarnatiua, sigillatiua, confo-
 lidatiua, est omne illud, in quo est sti-
 plicitas leuis 2.147.a.29
 Medicina purgat & inueterat Hip. testi-
 monio 1.160.b.58
 Medicina, cui sit acuitas omnino, non co-
 uenit, ubi neruus est detectus 2.163.a.47
 Medicina ad apostemata neruorum ex uul-
 nere 2.165.b.8
 Medicina mirabilis ad fracturam est mu-
 mia 2.182.b.15
 Medicina temperata membris quibuscum-
 satisfaciunt, aliis uero fortior requiritur
 1.186.a.54
 Medicina tenuis membro raro satisfaciunt,
 denso uero fortis est necessaria 1.186.a.60
 Medicina uomitum faciens quando, &
 cur fiat solutiua 1.197.b.7
 Medicina uentris solutiua quando uomi-
 tum faciat 1.197.b.13
 Medicina solutiua uti sece sicca existente
 in uentre timorofum 1.200.b.29
 Medicina solaciua plurimis in æstatē fe-
 brem inducit 1.201.a.45
 Medicina quandiu operatur, nō esse dor-
 miendum, nisi uelimus restringere al-
 ium 1.201.a.49
 Medicina quādo in eius opere tardatur,
 quid agendum 1.201.b.20
 Medicina quibus causis non agat 1.201.b.26
 Medicina quando proprium humorem
 non inuenit, quæ mala inducat 1.201.b.34
 Medicina primo propriū humorē trahit
 deinde eum, qui eum in multitudine,
 & subtilitate sequitur 1.201.b.38
 Medicina cur sanguinem non euacuet
 1.201.b.42
 Medicina solutiua quibus noxia 1.202.a.20
 Medicina fortis sicca complexionis ad-
 uersa 1.202.a.41
 Medicina cum uentrē non soluerit, post
 duos, aut tres dies minutio non sequi
 debere 1.204.b.53
 Medicina quæ inuicem commiseri no-
 lunt 1.205.b.4
 Medicina uomere faciens cum propere-
 uerit, quid agendum 1.206.a.62
 Medicina de singularibus quandoque; non
 inuenitur opposita ægritudini compo-
 sita 2.254.a.47
 Medicina componitur aliquādo propter
 additionem uirtutis in uno simpliciū
 eius 2.254.b.1
 Medicina componitur aliquando, ut fiat
 calida quatuor partibus per coniun-
 ctionem calidi quinq; & calidi tri-
 bus partibus 2.254.b.4
 Medicina componitur aliquando, ut ni-
 mis calefacienti adiungantur infrigi-
 dantia, & e conuerso 2.254.b.7
 Medicina aliquando componitur ad tol-
 lendam horribilitatem alterius 2.254.b.12
 Medicina componitur aliquando ad frā-
 gendam partem nocuenti alterius 2.254.b.21
 Medicina componitur aliquando causa
 conseruationis medicamenti à primā,
 & secunda digestionē 2.254.b.28
 Medicina aliquando componitur causa
 penetrationis ad membrum longin-
 quum 2.254.b.32
 Medicina componitur aliquando, ut tar-
 det medicinam uelocis penetrationis
 2.254.b.47
 Medicina componitur aliquando, ut de-
 ferat uirtutem medicamenti ad uiam
 propriam ei 2.255.a.5
 Medicina experta melior est non exper-
 ta 2.255.a.13
 Medicina experta cur melior sit non ex-
 perta 2.255.a.18
 Medicina omnis composita habet iudi-
 cium ex simplicibus suis, & ex tota for-
 ma sua 2.255.a.19
 Medicina composita non fermentatur ni-
 si ut eius cōplexio faciat accidere ue-
 stigia, & uirtutes 2.255.a.52
 Medicina composita aliquando est com-
 posita ex compositis 2.255.b.15
 Medicina, cuius iuuamentum inuenit ex
 perimentum nihil remoueat 2.255.b.6
 Medicina Aui. ad ulcera uescicæ & uirgæ
 2.289.b.65
 Medicina Aristratis ad ophthalm. 2.309.a.33
 Medicina Aristomacis ad spurum sang. 2.317.a.12
 Medicina ad cor 2.317.b.44
 Medicina ad cholicam 2.320.b.38
 Medicina alia ad cholicam 2.320.b.48
 Medicina frangens lapidem 2.321.a.9
 Medicina subtilis quæ dicatur 2.331.a.62
 Medicina grossa quæ 2.331.b.1
 Medicina coagulatiua, liquida, uiscosa,
 friabilis 2.331.b.5
 Medicina quandoque est conferens uni
 membro, & non alii membro 1.959.a.47
 Medicina omnis odorifera est cordialia
 1.670.a.57
 ex Medicina solutiua fluxus uentris 1.801.a.11
 Medicina quandoque confert in hora
 deinde post illud nocet 1.959.a.42
 Medicina non stat super ieiunum intelli-
 num, imò lubricando recedit ab eo
 1.799.b.53
 Medicina definitio 1.6210
 Medicina definitio 2.367.a.6
 Medicina diuisio prima 2.367.a.12
 Medicina operationum diuisio 2.381.b.48
 Medicina practicam nosse quis potest,
 qui nunquam medicinam fecerit 1.6.a.65
 Medicina practica partes duæ 1.153.b.1
 Medicina conferuatricis munus 1.153.a.56
 Medicina conferuatricis habent confu-
 sunt in æqualitate causarum nostrum
 corpus alterantur 1.153.b.37
 in Medicina qualitate eligenda absolute
 non habetur cognitio nisi per cogniti-
 onem speciei ægritudinis 1.186.a.24
 de Medicina quantitate cognitio unde
 sumatur 1.186.a.30
 Medicina quantitas ex complexionē
 membri quomodo sumatur 1.186.a.39
 Medicina qualitas eligenda est qualita-
 ti morbi contraria 1.186.a.27
 Medicina profundatio interdum prohibe-
 tur à stipticitate 2.63.a.34
 ex Medicinæ haustu eum, qui minui debe-
 bat, in febrem incidere, & æstuationē
 1.197.a.16
 Medicina malitiā aquæ calidæ potus re-
 tundit 1.201.a.36
 Medicina potatori nec comedendū, nec
 bibendum, donec ea suam perfecere
 operationem, nisi in aliquibus casibus
 1.201.a.47
 Medicina odor cum remanet in stoma-
 cho huic rei confert aqua hordei 1.201.b.15
 ex Medicina haustu in quæ mala aliqua
 do incident 1.201.b.51
 in Medicina assumptione qui uenti ob-
 seruandi 1.202.a.46
 Medicina proprietati, manifestas quali-
 tates plerunq; auxiliari 1.205.a.63
 Medicina compositæ utilitas in forma
 complexionalis maior est, quam quæ
 accidit ex simplicibus eius 2.255.a.38
 Medicina compositæ uirtutes, & uelli-
 gia sunt meliora quam simplicium
 2.255.a.54
 Medicina radix est, quæ cū priuatur, de-
 struitur basis eius 2.255.a.65
 Medicina

Index

- Medicinae compositae quae obseruanda
sunt 2.255.b.1
- Medicinae complexio iuuatiua, cum mo-
uetur a suo pondere, non conseq-
uitur amplius illam proprietatem 2.
255.b.62
- Medicinae conseruatrici necessaria est
aequalitas septem rerum 1.153.b.40
- Medicinam dari oportere, quae sit ex ge-
nere euacuandi humoris in qualitate
1.197.a.41
- ad Medicinam solutiua, quae suo opere
frustratur quae incommoda consequi-
tur 1.197.b.18
- Medicinam opus suum profecisse, signu
1.197.b.43
- Medicinam solutiua non generare hu-
morem, quem attrahit contra Gal. 1.
197.b.65
- Medicinam solutiua per attractionem
soluere 1.197.b.59
- Medicinam solutiua non trahere pri-
mum id, quod est subtile 1.197.b.66
- Medicinam solutiua humorem non tra-
here per similitudinem substantiae co-
tra Gal. 1.198.a.10
- Medicinam fortem sumens dormire de-
bet, ante quam operetur, secus si ope-
rari coeperit, post debilem uero som-
nus non conuenit 1.200.b.60
- Medicinam abhorrentes quid facere de-
beant 1.201.a.6
- Medicinam assumpturus qui calida, &
debilis complexionis, & stomachi
debilis existat quid prius agere de-
beat 1.201.a.37
- Medicinam postquam quis biberit, quu
periculum est, ne illi nausea accidat,
aut syncopis, quid agendum 1.201.b.45
- post Medicinam balneum conferre, qua
do, & quomodo 1.202.a.10
- Medicinam fumendi tempus quod com-
modum, & quod incommodum 1.
202.a.30
- Medicinam ueneno obsistentem calida
esse oportere, & cur. 2.334.a.24
- post Medicinam solutiua laudari admi-
nistrationem aquae hordei 1.655.a.50
- Medicinam sumpturo quae agenda 1.
958.b.45
- Medicinam qui sumit, sumat cibum post
tres horas 1.958.b.46
- Medicina forti quae membra egeant, &
quae imbecillo 1.186.a.60
- in Medicina exhibenda sitis membri eua-
cuandi quomodo cognoscendus 1.
186.b.2
- in Medicina exhibenda sciendum quid
illi admiscendum sit ut uelociter ad
membrum proueniat 1.186.b.31
- Medicina assumpta quiescendum 1.201.
a.1
- Medicina assumpta quando aliquid bibe-
dum 1.201.a.32
- in Medicina assumpta nocumenta quo-
modo corrigenda 1.201.b.56
- Medicina assumpta qui frigida, & qui
calida, & qui temperata complexio-
nis est, quid assumere debeat 1.
201.b.60
- a Medicina qui intestinorum excoriatio
ne timetur, quomodo illi subuenien-
dum 1.202.a.2
- Medicina debili sumpta motus minuen-
dus 1.202.a.43
- Medicina praua sumpta quid agendum
1.205.a.12
- a Medicina solutiua sitis 1.713.b.58
- a Medicina sumpta sitis quando eius
operationem perfectam significet, &
quando non 1.714.a.1
- in Medicina antiqui sunt uarij 1.
734.a.8
- Medicinae uehementer infrigidantes de-
bilitant membrum cui applicantur 2.
63.a.38
- Medicinae sanguinem ingrossantes, &
infrigidantes, & prohibentes eius ebul-
litionem in principio, quae sunt uide 2.
74.a.8
- Medicinae repercussivae quae 2.107.b.30
- Medicinae maturativae quales sint 2.
118.b.16
- Medicinae maturantes, & inuiscentes in-
uant aliquando ad putrefactionem me-
mbris 2.118.a.44
- Medicinae maturativae diuersae 2.
118.b.19
- Medicinae erumpentes exituras 2.
119.b.66
- Medicinae maturativae 2.120.b.50
- Medicinae erumpentes exituras 2.
121.a.4
- Medicinae lenientes cum resolutione
quadam 2.125.b.27. & 44
- Medicinae fortes ualde sicut elleborus,
& similia, sufficiunt semel in uere, &
semel in autumno 2.131.a.40
- Medicinae compositae conferentes lepro-
sis 2.132.b.47
- Medicinae prohibentes carnem nasci,
quae sint 2.137.b.50
- Medicinae incarnativae sunt illae, quae ag-
gregant inter duo elongata 2.
138.a.2
- Medicinae consolidativae, & sigillativae
sunt stipticae 2.138.a.24
- Medicinae uulnerum interiorum 2.
134.a.41
- Medicine incarnantes uulnera 2.144.b.40
- Medicinae consolidativae, & sigillativae
2.142.a.20
- Medicinae facientes nasci carnem 2.
142.a.64. & 2.143.a.1
- Medicinae facientes nasci carnem in ul-
neribus administrantur cum iam mun-
dificatus est locus 2.143.a.6
- Medicinae quaedam faciunt nasci carnem
in uno corpore & non in alio 2.
143.a.18
- Medicinae carnem generantes in seni-
bus 2.143.b.22
- Medicinae ulcerum capitis incarnativae
quae 2.143.b.39
- Medicinae ad uulnus, & sanguine capitis
2.143.b.53
- Medicinae uehementis resolutionis, &
exsiccationis resoluunt subtile, & in-
spissant spissum 2.144.b.59
- Medicinae oppilantes 2.146.a.38
- Medicinae uaporantes 2.146.a.43
- Medicinae attrahentes sagittas ex corpo-
re 2.148.b.48
- Medicinae ad combustionem ignis 2.
149.a.18
- Medicinae ad combustionem prohiben-
tes uescationem 2.149.a.30
- Medicinae rectificantes combustionem
factam 2.149.a.50
- Medicinae resoluentes sanguinem mor-
tuum in attritionibus, & contusioni-
bus 2.144.b.51
- Medicinae cauterizantes 2.152.a.34
- Medicinae theoricarum nomen quid sibi ue-
lit 1.152.a.44
- Medicinae retinentes sanguinem cu glu-
tinositate 2.152.a.48
- Medicinae practicae nomen quid sibi ue-
lit 1.152.a.51
- Medicinae retinentes fluxum sanguinis
cum exsiccatione, & incarnatione 2.
152.a.53
- Medicinae diuersae ad fluxum sanguinis
2.152.b.17
- Medicinae mundificantes uirus 2.
156.b.61
- Medicinae abstergentes conueniunt ul-
ceribus fordidis 2.157.a.32
- Medicinae fortis mordicationis conue-
niunt in principio ulcerum fordidoru
2.157.a.33
- Medicinae ulcerum fordidarum 2.
157.a.36
- Medicinae exsiccativae, quae conueniunt
in ulceribus fordidis 2.157.a.46
- Medicinae ad ulcera fordida 2.157.b.27
- Medicinae generantes carnem ulceribus
2.158.a.52
- Medicinae ad ulcera corrosiua 2.
158.b.5
- Medicinae stipticae exsiccantes, infrigida-
tes 2.158.b.16
- Medicinae ad ulcera putrida 2.159.a.9
- Medicinae ad ulcera difficilis consolida-
tionis 2.160.a.37
- Medicinae acutae ad facienda cauteria 2.
161.a.17
- Medicine ad fistulas recentes 2.161.a.40
- Medicinae fortis ablutionis ad fistulas re-
centes 2.161.a.33
- Medicinae ad carnem additam supra uul-
nera 2.161.b.45
- Medicinae extrahentes ossa corrupta in
ulceribus 2.162.a.13
- Medicinae ad eradicationem uestigioru
ulcerum, & uulnerum 2.162.a.26
- Medicinae ad uulnera neruorum, quales
sunt 2.163.a.29
- Medicinae temperatae ad uulnera neruo-
rum 2.103.b.65
- Medicinae ad uulnera neruorum 2.
164.b.52
- Medicinae ad attritionem, & torsionem
neruorum 2.165.b.30
- Medicinae ad neruorum duritiem, & tor-
sionem 2.166.a.42
- Medicinae facientes cadere cortices os-
sium 2.166.b.45
- Medicinae extrahentes ossa corrupta
cum facilitate, & uelocitate 2.
167.a.43
- Medicinae ad ossis fracturas 2.167.a.55
- Medicinae ad fracturas ossiu 2.176.a.53
- Medicinae mollificantes 2.180.b.54
- Medicinae lenientes duritiem iunctura-
rum 2.181.b.10
- Medicinae fortis mollicationis 2.
181.b.59
- Medicinae ad capitalia uulnera 2.
183.a.48
- Medicinae ad uenena 2.191.b.40
- Medicinae ad uenena 2.192.b.50
- Medicinae communes ad uenena 2.
193.b.12
- Medicinae calidae uenenosae 2.195.b.52
- Medicinae solutiuae attractio quomodo
se habeat 1.198.a.14
- Medicinae solutiuae cur raro ad stoma-
chum ascendunt 1.198.a.21
- Medicina solutiua uelociter penetrat ad
intestina 1.198.a.25
- Medicinae

Index

- Medicinæ uomitum facientis dispositio
1.198.a.38
- Medicinæ ex plantis uenenosis frigidis
2.198.b.44
- Medicinæ quibus non dandæ, & quibus
dandæ 1.200.b.48
- Medicinæ ad sanguinem congelatum in
stomacho, & uesica 2.203.a.31
- Medicinæ, quæ bibuntur super uenenum,
aut sunt theriacæ, & bezahard uniuer
salis, aut proprie illi ueneno, aut con
trariæ ueneno cum complexione 2.
204.a.1
- Medicinæ trahentes uenenum ad exte
riora 2.204.a.27
- Medicinæ attrahentes uenenum, aut sunt
propter uirtutem calefacientem, attra
hentem, aut causa similitudinis 2.
204.a.40
- Medicinæ uenenorum, necessarium est,
ut sint sedatiuæ doloris, & succurren
tes accidentibus timorosis 2.204.b.3
- Medicinæ quæ bibuntur ad morfonem
2.204.b.14
- Medicinæ malignæ, quæ 1.205.a.6
- Medicinæ uiolentæ plures sunt ueneno
sæ, illisque bedezartica commiscenda
1.205.a.54
- Medicinæ ad effugationem serpentum
2.206.a.27
- Medicinæ ad morfus uiperarum 2.
209.a.36, & b.8
- Medicinæ dilatantes uulnus consolida
tum in morfu canis rabiosi 2.214.b.7
- Medicinæ ad morfus curationem 2.
222.a.25
- Medicinæ soluentes in morfu canis ra
biosi sunt educantes melancholiam 2.
214.a.30
- Medicinæ ad puncturas scorpionum 2.
217.a.55
- Medicinæ aperientes uulnus consolida
tum in morfu canis rabiosi 2.213.b.61
- Medicina ad repilia marina, uenenosæ.
2.22.a.18
- Medicinæ conferuantes capillos sunt ca
liditatis subtilis, & stipticæ 2.
223.a.4
- Medicinæ conferuantes capillos 2.
223.a.15
- Medicinæ quæ faciunt nasci pilos 2.
224.a.36
- Medicinæ ad alopeciam, & tyriam 2.
225.b.63
- Medicinæ quæ abradunt pilos 2.226.b.8
- Medicinæ ad combustionem pilosorum 2.
226.b.40
- Medicinæ prohibentes ortum pilorum
2.226.b.60
- Medicinæ quæ increscant capillos 2.
227.a.25
- Medicinæ facientes capillos planos 2.
227.a.50
- Medicinæ ad scissionem capillorum 2.
227.a.55
- Medicinæ subtiliantes capillos 2.227.
a.62
- Medicinæ tardantes cantem 2.227.b.40
- Medicinæ tingentes capillos 2.228.b.23
- Medicinæ capillos denigrantes 2.228.
b.52
- Medicinæ facientes flauum colorem ca
pillorum 2.230.a.52
- Medicinæ rubificantes capillos 2.
230.b.8
- Medicinæ facientes capillos albos 2.
230.b.20
- Medicinæ furfuris leues, absque mordi
catione 2.231.a.40
- Medicinæ fortiores ad furfures 2.
231.b.4
- Medicinæ facientes colorem bonum fa
cici 2.232.b.1
- Medicinæ conferuantes cutim a sole, uē
to, & frigore 2.233.a.3
- Medicinæ ad uestigia nigra in cute 2.
233.a.12
- Medicinæ ad uestigia ulcerum, & uario
larum 2.233.a.53
- Medicinæ ad sanguinem mortuum, lenti
gines, & pannum 2.233.b.55
- Medicinæ locales ad sahafati siccam 2.
239.b.12
- Medicinæ locales ad impetiginem 2.
240.a.32
- Medicina ad scabiem 2.241.a.42
- Medicinæ locales ad scabiem habent
absterfionem, cum confortatione cu
tis, & rectificatione complexionis 2.
242.a.12
- Medicinæ ad uerrucas 2.243.b.45
- Medicinæ oppilantes poros, & sudorem
prohibentes 2.245.b.22
- Medicinæ locales pediculorum oport
et, ut sint exsiccatuæ, resolutiuæ, at
tractiuæ ad exteriora 2.246.b.20
- Medicinæ ad pediculos 2.246.b.25
- Medicinæ impinguentes 2.248.b.53
- Medicinæ non penetrant in impingunt
ad membra lesa 2.250.b.30
- Medicinæ administratæ in iuncturarum
doloribus urinâ prouocant 2.251.a.31
- Medicinæ prouocantes menstrua 2.251.
a.42
- Medicinæ extenuantes 2.251.a.44
- Medicinæ locales ad panarium 2.
252.a.17
- Medicinæ componuntur aliquando, quia
simplices non opponuntur ægritudi
nibus 2.254.a.50
- Medicinæ quare componantur adinuicē
2.254.a.52
- Medicinæ compositæ aliquando non op
ponuntur ægritudinibus compositis
2.254.a.53
- Medicinæ componuntur aliquando, quia
compositæ non opponuntur ægritudi
ni compositæ 2.254.a.53
- Medicinæ non expertæ iudicium est in
certum 2.255.a.21
- Medicinæ compositæ insunt secundum
simplicitatem eius uestigia & uirtutes
2.255.a.49
- Medicinæ compositæ formam esse respi
ciendam non simplicia 2.255.a.58
- Medicinæ exsiccentes uulnera quedam
sunt uehementis infrigidationis, que
dam uehementis calefactionis 2.
156.b.55
- Medicinæ notis qualitatibus quomodo
attrahant 2.387.a.52
- Medicinæ pectorales quæ 1.630.b.54
- Medicinæ aperitiuæ quæ 1.636.b.14
- Medicinæ frigidæ sunt tardæ, non pene
trantes 1.651.a.64
- Medicinæ calidæ addunt in febre 1.
651.a.65
- Medicinæ exsiccatuæ sunt nociuæ hec
ticæ 1.651.a.66
- Medicinæ euacuatiuæ plures sunt contra
riæ corpori 1.666.b.62
- Medicinæ cordiales temperatæ quæ 1.
668.a.35
- Medicinæ cordiales calidæ quæ 1.
668.a.38
- Medicinæ cordiales frigidæ quæ 1.
668.a.46
- Medicinæ lac generantes teperate, quæ
1.679.a.44
- Medicinæ oēs minorantes sperma, sunt
minorantes lac 1.679.b.60
- Medicinæ lac minorantes frigidæ quæ
1.679.b.61
- Medicinæ lac minorantes calidæ, quæ 1.
679.b.66
- Medicinæ prohibentes lac cauari in mā
milla, quæ 1.680.a.33
- Medicinæ incisiuæ quæ 1.699.a.56
- Medicinæ solutiue rectificantes humo
res grossos quæ 1.699.b.19
- Medicinæ stomacho magis nociuæ quæ
1.702.a.30
- Medicinæ solutiue omnes sunt malæ flo
macho 1.702.a.40
- Medicinæ uomitum, sedantes simplices
quæ 1.735.b.64
- Medicinæ hepaticæ quales esse debeant
1.745.b.22
- Medicinæ hepatici conuenientes quæ 1.
746.a.59
- Medicinæ diureticæ 1.747.a.62
- Medicinæ aperitiuæ calidæ necessariæ
sunt in chronicis mortis 1.754.a.64
- Medicinæ aperitiuæ frigidæ quæ 1.
754.a.65
- Medicinæ aperitiuæ ferè temperatæ quæ
1.754.b.15
- Medicinæ aperitiuæ calidæ quæ 1.
754.b.30
- Medicinæ stipticæ qualiter noceant apo
stemati calido hepatis 1.760.b.3
- Medicinæ diureticæ quæ 1.761.b.15
- Medicinæ conuenientes in initio apo
stemat hepatis 1.761.a.17
- Medicinæ maturantes in hepatis dubel
lati 1.763.a.40
- Medicinæ aperitiuæ quæ 1.763.a.54
- Medicinæ subtiliantes quæ 1.763.a.54
- Medicinæ confortatiuæ quæ 1.763.a.54
- Medicinæ solutiue fortes aquositate
aflectis quæ 1.778.a.33
- Medicinæ soluentes aquositate aflectis
æqualitati uicinæ quæ 1.778.a.64
- Medicinæ lubricantes, uel subtiliantes
quæ 1.774.b.25
- Medicinæ soluentes aquositate aflectis
salubriores, & debiliores quæ 1.
778.b.1
- Medicinæ aperitiuæ quæ 1.787.b.43
- Medicinæ astringentes frigidæ singula
res quæ 1.805.a.58
- Medicinæ astringentes singulares calidæ
& siccæ quæ 1.805.b.7
- Medicinæ astringentes compositæ frigi
dæ quæ 1.805.b.50
- Medicinæ astringentes compositæ cali
dæ quæ 1.805.b.66
- Medicinæ iliacæ maturant materias cru
das 1.824.b.34
- Medicinæ calidæ corrumpunt humo
res quandoque & adurunt 1.825.a.44
- Medicinæ phlegma soluentes 1.831.
a.43
- Medicinæ soluentes faciem, & phlegma
sinul 1.381.a.47
- Medicinæ zextrahentes 1.845.b.64
- Medicinæ lapidem comminuentes quæ
les 1.864.a.45
- Medicinæ cōminuentes lapidē uesicæ o
porter ut sint uehementius calidæ, quā
illæ quæ sunt lapidis renū 1.864.a.50
- Medicinæ

Index

- Medicinæ lapidæ cōminetes 1.864.b.59
Medicinæ doloris sedatiuæ in lapide 1.865.b.63
Medicinæ simplices ad coitum 1.893.a.52
Medicinæ compositæ ad coitum 1.893.b.57
Medicinæ prægnantium 1.919.a.5
Medicinæ ad cor 1.922.a.14
Medicinæ quomodo abortum faciant 1.922.a.53
Medicinæ singulares abortum facientes 1.922.b.11
Medicinæ partem faciem efficientes 1.928.b.36
Medicinæ omnes, quæ educunt uermes, & ascarides, extrahunt foetum 1.928.b.36
Medicinarum fortiter repercutientium in principio, & fortiter resolutentium in fine, usus est malus 2.107.b.66
Medicinarum resolutio uehemens facit dolorem 2.108.a.5
Medicamentum soluens solutionem nõ faciens quæ mala inferat 1.204.b.36
Medicinarum soluentium dispositio 1.205.a.4
Medicinarum infrigidantium uis 1.218.a.43
Medicinarum stipticarũ uis 1.218.a.46
Medicinarum uiscosarũ uis 1.218.a.47
Medicinarũ adurentium uis 1.218.a.50
Medicinæ adurentes in constrictione uis fori cur timeantur 1.218.a.52
Medicinæ adurentes alias esse stipticas, alias non, & quis stipticarum usus, & quis aliarum 1.218.a.55
de Medicinarum compositarum necessitate 2.254.a.46
Medicinarum parum melius est plurimo earum in intentione una 2.255.a.14
de Medicinarum compositionis qualitate 2.255.a.30
Medicinarum componendarum ratio 2.255.a.32
Medicinarum compositio plurimũ perducit ad corruptionem, & plurimum etiam ad perfectionem, & operationem 2.255.b.8
Medicinarum compositio plurimum fit à singularibus, & compositis, sicut theriaca 2.255.b.11
Medicinarum compositarum sublimior est theriaca magna propter multitudinem sui inuamenti 2.255.b.24
Medicinarum proprietatem, talia pondera facere nemo scit 2.255.b.65
Medicinarum contritio grossa est in causa maioris euacuationis 2.276.b.30
Medicinarum uirtutis æqualium, quæ magis sit efficax 2.329.b.44
Medicinarum qualitates uel illis innatas esse uel à corpore parari 2.331.a.50
Medicinarum formæ 2.387.b.30
Medicinarum cordialium proprietates 1.666.b.63
Medicinæ uomitum sedantes compositæ quæ 1.736.a.17
Medicinarum fumen darum in ægri tudinibus hepatis quæ hora commodior 1.745.a.60
Medicinarum subciliantium proprietates, ut acuant sanguinem 1.745.b.24
Medicinarum aperitiuarum differentie 1.754.a.61
Medicinarum astrigentium species 1.805.a.54
- Medicinarum lapidem comminuentium differentie 1.864.a.55
Medicinis soluentibus quæ commiscenda 1.205.a.30
Medicinis cōpositis est radix 2.255.a.62
Medicinis uenenosis conferentia composita
Cōfectio Araftomacis 2.317.a.23
Medicinis ulcerum glutinantia commiscenda 1.860.a.57
Medicinis ad lapidem quæ commiscenda 1.864.b.2
Medicinas soluentes plurimum humorẽ attrahere in uenis 1.198.a.43
Medicinas fortes multi esse timoris 1.201.b.7
Medicinas soluentes duas in uno die dare est periculosum 1.201.b.32
post Medicinas solutiuas uinum sumptũ febres, & æstuationem inferre 1.202.a.25
Medicinas quasdam quandoque aliquibus complexionibus proportionales existere 1.205.a.21
Medicinas omnes, quæ sine mordicatione deficiant, carnem producere 1.222.a.56
inter Medicinas, & corpora sunt proportionales, quæ non comprehenduntur, nisi experimento 1.625.b.47
Medicinas lapidem comminuerẽ à qualitate occulta 1.864.a.52
de Medicinis uenenosis calidis 2.195.b.52
ex Medicinis benedictis sunt uiolæ cum zucharo 1.202.a.45
in Medicinis cordialibus frigidis cur calidæ commisceantur 1.667.a.47
Medicinis fortioribus indiget splẽ, quæ hepar 1.789.b.49
Medicus quæ naturali credere debeat 1.8.a.46
Medicus quæ affirmare & credere debeat 1.8.a.64
Medicus de quibus ratiocinari debeat 1.8.b.10
Medicus nõ curat sed uirtus 2.30.b.12
Medicus facit peruenire instrumenta ad uirtutem 2.30.b.13
Medicus est naturæ adiutor, non impediens, de sententia Hip. 2.27.a.1
Medici solertiam nota 2.87.a.37
Medici non est scire causam crisis, sed tũtum dies crisis per uiam experientie, aut axiomatum 2.101.b.26
Medico quæ sciẽda sunt tantum, quod sunt 1.8.a.46
Medico non nocet ignorare an sperma mulieris formam, uel materiam præbeat 1.888.b.25
Medici antiqui sunt in medicina uarii 1.734.a.8
Medicorum error in cibando egros 2.31.a.29
Medicatio tribus rebus perficitur 1.185.a.47
Medicatio cum medicinis tres habet regulas 1.186.a.14
Medicationis scopi 1.186.a.14. & deinceps
Medicinale nutrimentum, quod 1.104.b.15
Medicamen ad hemicraniam antiquam 2.309.a.12
Medicamen ad apostemata magna 2.310.b.29
Medicamen ad dolores oculi cali.
- 311.a.26
Medicamen ægyptium confert ad albedinem uestigiorum ulcerum 2.311.b.23
Medicamen Casii ad aquam ocul. 2.212.b.38
Medicamen Polonifos ad ocul. 2.312.b.47
Medicamen basilicon pro oculis 2.313.a.43
Medicamen aliud basilicon pro oculis 2.313.a.54
Medicamen cōfortans uisum 2.313.a.62
Medicamen ad aurium pus 2.313.b.32
Medicamen ad aurium dolores &c. 2.313.b.36
Medicamen Gal. pro aurib. 2.313.b.47
Medicamẽ aliud Gal. ad apostemata aur. 2.313.b.53
Medicamen aliud ad apostemata auris 2.313.b.60
Medicamen aliud pro auribus 2.314.a.4
Medicamen ad auris pus 2.314.a.14
Medicamen ad dolorem aur. 2.314.a.21
Medicamen ad grauitatem auditus 2.314.a.28
Medicamẽ ad ægri tudines antiquas aur. 2.314.a.34
Medicamen ad omnes dolores aur. 2.314.a.49
Medicamen pro dentibus 2.314.b.25
Medicamen Andromachi ad dolores dentium 2.314.b.33
Medicamen ad pulsationem dentium 2.314.b.40
Medicamen ad apostemata gingiuæ 2.315.a.7
Medicamẽ cōfortans dentes 2.315.a.31
Medicamen aliud confortans dentes 2.315.a.4
Medicamen ad unnam mollicatam 2.315.a.61
Medicamen ad humiditatem pectoris 2.315.b.1
Medicamen gutturale Gal. 2.315.b.8
Medicamen aliud gutturale Gal. 2.315.b.17
Medicamen Gal. ad ægri tudines cannae pulm. 2.315.b.45
Medicamen ad oẽm tussim 2.316.a.37
Medicamen ad sputum sanguinis 2.316.a.44
Medicamen aliud ad tussim 2.316.a.51
Medicamen aliud ad tussim 2.316.b.35
Medicamen aliud ad sputum sang. 2.317.a.42
Medicamen aliud ad sputum sang. 2.317.a.55
Medicamen ad coagulationem saniei pect. 2.317.b.18
Medicamen ad ulcera pect. 2.317.b.32
Medicamen ad debilitatem stom. 2.318.a.21
Medicamen diaireos 2.318.b.20
Medicamen mirabile ad singultum 2.318.b.62
Medicamen uomitus 2.319.a.61
Medicamen aliud ad spleneticos 2.319.b.8
Medicamen fugitiuũ ad hyd. 2.319.b.33
Medicamen aliud fugitiuũ 2.319.b.45
Medicamen dictum sanguifuga ad ulcera intestin. 2.320.a.45
Medicamen luKius ad inflationes 2.320.a.54
Medicamen Gal. ad exitum ani 2.320.b.62

L Medicamen

Index

- Medicamen aliud ad lapidem 2.321.a.22
 Medicamen pro coitu 2.321.b.31
 Medicamen aliud ad coitum 2.321.b.41
 Medicamen aliud ad coitum regale 2.321.b.61
 Medicamē ad dolorem iuncturam &c. 2.322.a.50
 Medicamen ad uenam sciaticam 2.322.b.22
 Medicamen de hyusquiamo Auic.ad podag. 2.322.b.30
 Medicamen Perfarum 2.322.b.39
 Medicamentum, uide Medicina
 Medicamentum esse temperatum, quomodo intelligatur 1.13.a.49
 Medicamentum esse calidum aut frigidum quomodo intelligatur 1.13.a.63
 Medicamentum idem respectu diuersorum & calidum & frigidum est 1.13.b.5
 Medicamenta quarti gradus corrumpere & mortificare 1.104.a.57
 Medicamentum exsiccatium sanat, & saniem prohibet 2.107.b.5
 Medicamentum temperatum non conuertitur in similitudinem corporis 1.104.b.6
 Medicamentum absolute, quid 1.104.b.17
 Medicamentum nutriens mutatur a corpore cum sui substantia & sui qualitate 1.104.b.44
 Medicamentum nutriens aliud medicamento, aliud nutrimento propinquius 1.104.b.60
 Medicamentum uariari pro temporum morbi uarietate 1.187.a.48
 Medicamentum compositum esse ex uirtutibus contrarijs quomodo intelligendum 1.234.b.4
 Medicamentum ut experimenti certam fidem faciat debet esse expert qualitatis acquisite 1.235.b.52
 Medicamentum quandoque unum agere per se & contrarium per accidens 1.236.a.17
 Medicamentum experiendum est prius in debiliore 1.236.a.33
 Medicamentum per se aut per accidens aliquid agere, quomodo cognoscas 1.236.a.39
 Medicamentum experiendum est in hominis non alterius animalis corpore 1.236.b.6
 Medicamentum ex scorpionibus ad lapidem 2.321.a.46
 Medicamentum dulce & aromaticum ceteris efficacius sit 2.329.b.47
 Medicamentum phlegma uomere facies 1.699.a.64
 Medicamenti quantitas ex morbi quantitate fumenda 1.187.a.40
 Medicamenti experiendi ratio 1.235.b.51 & deinceps
 Medicamenti actio quæ non eadem est semper aut secundum plurimum, est per accidens 1.236.b.1
 Medicamenti Aristoteli inuuenta 2.312.a.33
 Medicamenta tenui miscetur quandoque aliquid ipsam densans quamuis eius operationi contrarium, ut eius actio perficiatur 1.192.a.5
 in Medicamento exhibendo quæ animaduerenda 1.186.b.14. & deinceps
 in Medicamento exhibendo loci & societatis sollicitudo habenda 1.186.b.41
 in Medicamento exhibendo sensus acutici & hebetudinis membrorum ratio habenda est 1.187.a.30
 a Medicamento forti incipere quando oporteat 1.187.b.4
 Medicamento assumpto quando dormiendum 1.200.b.60
 Medicamenta humectantia, & mollificata sunt ad dilatandos meatus & ad sedandos dolores 2.107.b.4
 Medicamenta purgant & inueterant 1.160.b.58
 Medicamenta fortia in principalibus membris cauenda 1.187.a.8
 Medicamenta laxantia pura principalibus membris & eis uicinis exhibere ualde timorofum est 1.187.a.27
 Medicamenta fugienda trium sunt specierum 1.187.a.35
 Medicamenta uariare quando oporteat 1.187.b.14
 Medicamenta fortia temporibus fortibus esse omitenda 1.187.b.55
 Medicamenta stiptica cur cum aperitijs commiscenda 1.219.a.15
 Medicamenta omnia composita sunt ex uirtutibus contrarijs 1.234.b.14
 Medicamenta quandoque operationem suam per se agunt post operationem per accidens 1.236.a.57
 Medicamenta uenarum ora aperientia qualia sunt 2.387.a.35
 Medicamenta a tota specie humores educunt 2.387.a.50
 Medicamenta laxificantia quæ & quomodo id faciant 2.329.a.58
 Medicamenta libidinem cientia 2.332.b.35
 Medicamenta choleram soluentia 1.785.b.55
 Medicamentorum gradus quatuor, & qui singuli sunt 1.104.a.41
 Medicamentorum noxæ 1.160.b.58
 Medicamentorum soluentium differentia 1.205.a.52
 Medicamentorum uirtutes committit alia per decoctionem separantur, alia non 1.234.b.50
 Medicamentorum uirtutes experimento & ratione cognosci 1.235.b.45
 Medicamentorum compositorum complexio simplicium proportionem elicitur 2.330.b.52
 Medicamentorum nomenclaturæ uariæ 2.331.b.17
 Medicamentorum uim fermentatione duplicari 2.340.b.21
 Medicamentorum frigidorum & contringentium series 2.386.b.6
 Medicamentis contraria admisceri quandoque penetrationis gratia 1.192.a.3
 Medicamentis non esse assuescendum 1.202.a.37
 in Medicamentis exhibendis custodia dignus est cor, post cerebrum, dein hepatis 1.187.a.20
 in Medicamentis exhibendis operationis membro associata ex quo euacuandum, ratio habenda est 1.187.a.22
 Medicamentis mortiferis confert acetum 1.266.b.46
 Medicamentis propinandis quid seruandum 2.386.a.58
 Medio nihil absolute esse contrarium 2.325.a.33
 Medulla habet lenitatem, & uiscositatem & non inciditur 2.175.b.11
 Medullæ ossium usus 1.36.a.62
 Medullarum rancidarum fructum nocumenta 2.198.a.60
 Mel est ultimum in inuamento habentibus hecticam senectutis, sicuti est ultimum in nocumento habentibus hecticam 2.66.a.5
 Mel est theriaca fungorum 2.200.a.62
 Mel permixtum aloë, minuit uirtutem eius 1.263.b.15
 Mel apum est calidum, & siccum in secundo 1.346.b.43
 Mel tabarzet, & de cannis est calidum, & humidum in primo 1.346.b.44
 Mel est mundificatium, & cibis delectus a natura, & non nocet ulceribus 1.660.a.23
 Mel est uehiculum medicinis phthisis 1.660.b.7
 Mel resoluit, & abstergit 1.873.b.61
 Mellis mali nocumenta, & cura 2.198.b.14
 Mellis acris nocumenta, & curatio 1.349.a.19
 Mellis aqua 2.286.b.52
 Mellis aquæ facultas 1.856.a.59
 Mellis aqua est magis ultima in humectando 1.653.b.32
 Mellis aqua debilis decoctionis inflat 1.833.a.66
 Melancholia, uide cholera nigra 1.716.b.62
 Melancholia 1.740.a.10
 Melancholia 2.369.a.2
 Melancholia quomodo fiat 2.18.a.5
 Melancholia quandoque putrescit intra uenas, quandoque extra, si extra fit interpolata, si intra fit continua febris 1.24.a.55
 Melancholia ex phlegmate 1.24.a.55
 Melancholia interdum fit a sanguinis parte grossa putrescente 2.42.b.44
 Melancholia naturalis, secundum aliquos non putrescit, neque ex ea fit quartana 2.54.a.52
 Melancholia, ut melancholia non generat quartanam, sed ut materia pauca, & grossa 2.59.b.9
 Melancholia in uere commouetur partibus melancholicam 1.92.a.50
 Melancholia quos morbos generet 2.129.b.1
 Melancholia cum expellitur ad membra facit accidere duritiem, aut sephiros, aut cancerum 2.129.b.1
 Melancholia subtilis facit esthiomenum 2.129.b.3
 Melancholia si expellitur ad superficiei cutis, sunt baras, & morpha nigra, & impetigo, & his similia 2.229.b.5
 Melancholia cum spargitur in corpore toto, & putrescit febris melancholica 2.129.b.7
 Melancholia quæ spargitur in corpore toto, & non putrescit facit lepram 2.129.b.9
 Melancholia in quo abundat, non esse in conueniens, ut minuatur 1.209.b.47
 Melancholia qualis sit & eius situs 2.370.b.64
 Melancholia autumnio educatur 2.370.b.64
 Melancholia prohibet digestionem, & eam corrumpit 1.689.b.24
 Melancholia mirachia 1.702.b.34
 Melancholia

Index

- Melancholia unde 1.7.17.b.24
Melancholia alia naturalis, alia accidentalis 1.78.2.a.9
Melancholia quando acescit, aut fit pontica, fit conueniens ad commouendū os stomacho, & præparandum ipsum, & temperandum caliditatem eius 1.78.2.a.14
Melancholia quandoque aduritur in splene, declinans ad acetositatem temperatam 1.78.2.a.36
Melancholia ex uaricum incisione 1.95.2.a.25
Melancholiz humoris uariæ species 1.24.a.19
Melancholiz bilis atræ, causæ, quæ 1.29.a.38
Melancholia alia est fæx sanguinis, alia est eius adustus, & cinis 2.54.a.47
Melancholia alia est sanguinea, alia phlegmatica, alia est cholericæ, & alia adustus melancholiz naturalis 2.54.a.50
Melancholiz ægritudinibus conferre uenarum pedum phlebotomiam 1.213.b.61
in Melancholiz medicinis auri limatura assumitur 1.166.b.61
Melancholiz dominantis signa 2.377.b.28
Melancholiz ad stomachum effusionis causæ 1.687.b.30
Melancholiz euacuationis multiplicatio nis, cum non est febris, causæ 1.78.2.a.41
Melancholiz retentionis causæ 1.78.2.a.44
Melancholiz effusæ ex splene ad stomachum signa 1.707.b.52
Melancholiz generationis causæ cholericæ generationis causam esse fortio rem secundum aliquos 1.783.b.66
Melancholiz confert coitus 1.889.b.19
Melancholiz conferunt
Aloe 1.263.a.54
Ocimum fluuiale 1.272.a.59
Epithimum 1.298.a.55
Eleborus niger 1.300.a.56
Lingua bouis 1.331.a.35
Muschus 1.340.a.36
Squilla 1.370.b.13
Sticados 1.371.b.51
Spodium 1.375.b.54
Melancholiz cholericæ conferentia composita
Medicina de muscho 2.264.b.17
Hiera Ruffi 2.273.b.41
Hiera Archigenis 2.273.b.65
Hiera Fangeloris 2.276.b.19
Electuarium alchehereben 2.278.a.13
Sal 2.284.a.18
Acetum squillicum 2.186.a.21
Pillulæ propriæ 2.293.a.27
Melancholiam uomitu esse difficilem 1.197.b.16
Melancholiam quæ minentur 1.191.b.21
Melancholiam educentes medicinz & doses 2.386.a.36
Melancholiam ex splene aliquando effundi ad stomachum 1.687.b.15
Melancholiam euacuantia 1.735.a.40
Melancholiam habenti hydrope acciden te, resoluitur melancholia 1.770.a.59
Melancholia qualiter splen attrahat 1.782.a.48
Melancholiam quo membro splen expelat 1.782.a.50
Melancholiam generari paulatim secundum aliquos 1.784.a.22
Melancholiam euacuantia 1.788.b.24
Melancholiam euacuantia 1.824.b.62
Melancholiam soluunt
Lapis armenus 1.260.b.27
Agaricum 1.267.a.57
Capparis 1.282.a.40
Emblicus 1.298.a.33
Epithimum 1.298.a.61
Galli ueteris ius cum polypodio 1.312.b.39
Cartamum indum 1.313.b.3
Lapis armenus 1.327.b.22
Aqua cascæ cum epithimo 1.334.a.22
Melancholicis ægritudinibus confert melissa 1.271.a.46
Galli decrepiti ius 1.284.b.54
Myrobalani nigri, & chebuli 1.339.b.40
Mezerion 1.341.a.44
Polipodium 1.350.b.6
Sticados 1.371.b.56
Sal 1.377.a.53
Parthenium cum oxymelle 1.391.a.46
Melancholiam educentia composita
Sirupus acetosus proprius 2.286.a.55
Pillulæ propriæ 2.298.a.28
Pillulæ aggregatiuæ 2.299.a.25
ex Melancholia & phlegmate acetoso appetitus quando multiplicetur 1.690.a.24
à Melancholia inflatiua doloris stomachi curatio 1.703.b.59
à Melancholia icteritiz nigra curatio 1.738.b.20
Melancholici 1.702.b.34
Melancholicus cibo multum humectante & parum calfaciente indiget 1.165.b.46
Melancholicus uomitus 1.782.a.39
Melancholici humoris stomachi curatio 1.700.a.4
Melancholicum humorem educentes pillulæ 2.342.b.10
in Melancholico sanguine phlebotomiam frequentem esse necessariam 1.211.b.29
Melancholicos morbos curandi ratio 2.390.a.1
Melancholicos humores educit epithimum 1.660.a.44
Melancholicorum morborum series 2.389.b.46
Melancholicis morbis omnibus confert ani uenarum apertio 1.87.a.1
Melancholici qui non sunt, cur esse uideantur 2.327.a.40
Melancholicis cur uirga plurimum erigatur 1.891.b.5
Melancholicis doloribus conferentia composita
Hiera bustus 2.275.b.37
Melancholia apostematata quomodo inter se differant 1.84.b.52
Melancholica intestinorum excoriatio mortifera unde 1.782.a.32
Melancholicæ materiæ in stomacho signa 1.693.b.24
Melancholicæ materiæ signa 1.957.b.53
Melancholicæ ægritudines quæ 1.782.a.20
Melancholicis ægritudinibus conferentia composita
Theriaca magna 2.255.b.32
Mithridatum 2.258.a.47
Confectio zehemirem magnum 2.262.b.6
Confectio de muscho 2.264.a.48
Medicina de muscho dulcis 2.264.b.27
Confectio citrina felini 2.266.a.62
Confectio nigra felini 2.266.b.12
Hiera Ruffi 2.273.b.40
Hiera Archigenis 2.273.b.64
Pillulæ filij alharith 2.298.b.55
Melilotum est calidum, & sicum in primo 1.338.a.28
Melissa est calida, & sicca in secundo 1.271.a.43
Melissæ facultates 2.338.a.28
Melissæ ineffe naturam leuiter soluunt 2.338.a.15
Melissæ quæ substituantur 1.271.a.53
Melissam cor confortare & laticicare 2.338.a.
Melissam cunctis uisceribus conferre 2.338.a.14
ex Melissa iuleb 2.342.a.43
Melon est tardæ digestionis, nisi quando comeditur cum eo, quod est interius eius 1.270.b.61
Melon uehementis maturitatis colicæ cõfert 1.836.b.4
Melon uermes necare dicitur & solutio ne educit eos 1.842.b.57
Melonis indi iuamenta maxima quæ 2.339.a.46
Melones commouent cholericam passio nem 1.801.b.66
Melongia nutrimentum præstant paucis & crassum 1.105.a.24
Membrum & spiritus sunt subiectum san itatis & morbi propinquum 1.7.b.53
Membrum facultatem tribuens & susci piens dari, nullus dubitat 1.31.b.33
Membrum tribuens & non recipiens an detur 1.31.b.48
Membrum apostematatum si sit proximum principali, aut fortis communis cum eo, aut uehementis sensus, & ner uosum, tunc cum uehementia febris accidunt inquietudo magna, & spas mus 2.76.a.55
Membrum potest uiuum remanere ani mali ui destructa 1.78.b.13
Membrum stupidum aut paralyticum ui uit 1.78.b.16
Membrum stupidum aut paralyticum cur non sentiat 1.78.b.18
Membrum consentiens alteri, focii sui recipit superfluitates ut ascellæ cordis 1.86.b.21
Membrum in quo est phlegmon habet aertuos quibus sentiat 2.106.a.33
Membrum quando apostematatur in con tusione, non suffert nisi ligaturam æ qualem 1.145.a.41
Membrum unumquodque exercitium habet sibi proprium 1.162.a.36
Membrum corrumpitur cum aduenit pu trefactio neruis 2.162.b.3
Membrum aliud rarum aliud spissum 1.186.a.59
Membrum rarum medicamento subtili, densum uerò forti eget 1.186.a.60

Index

Membrum corruptum quomodo curā
dum 1.221.a.39
Membrum diminutum cur fiat ex mem-
bro diminuto 1.888.b.47
Membrum primum in embryo, quod
creatur, est cor 1.907.b.28
Membris patientis dispositiones sunt con-
siderandæ in ægritudinibus acutis 2.
87.a.31
Membris dolor, & debilitas aliquando sunt
in causa declinationis materiæ phleg-
monis ad ipsum 2.106.a.59
Membris corruptionem inducit uehe-
mens, & superflua infirmitas 2.
107.b.48
Membris corrupti ex apostemate cura
2.107.b.50
Membris corruptio accidit propter cau-
sam corruptentem complexionem
eius, & spiritum animale, qui est in
ipso &c. 2.113.b.41
Membris putrefacti regimen in incisione
2.114.b.40
Membris scissio, & perforatio, in exituris
sunt incidentes in longitudinem uillo-
rum neruorum illius, nisi timeretur spas-
mus 2.118.a.52
de Membri natura cognitio quatuor re-
rum cognitionem continet, scilicet comple-
xionis membri, creationis eius, situs,
& uirtutis 1.186.a.36
de Membri alicuius particularis impin-
guatione 2.250.a.35
de Membri particularis extenuatione
2.251.b.32
Membris a frigore resoluti signa, & reme-
dia 2.383.b.64
Membris unicuique complexio obigit
quam meretur 1.16.b.6
Membris omni alteratrix uis inest secun-
dum eius complexionem 1.76.b.1
Membris sensibili cum inest phlegmon
fit dolor uehemens 2.106.a.39
Membris omni neruoso conuenit aroma-
ticitas 1.736.b.4
Membris & eorum usus sensui & anatomi-
a debet discernere medicus 1.
8.b.18
Membris principalia sunt tria 1.12.a.60
Membris principalia non multū propin-
qua sunt exacte æqualitati 1.13.a.15
Membris ex prima humorū questione sunt
1.30.b.26
Membris simplicia quæ 1.30.b.34
Membris quæ iam præter naturales facul-
tates alias habent facultates, quædam
non habent 1.31.b.22
Membris principalia quæ 1.32.a.38
Membris principalia necessaria pro uita
induidi, quæ 1.32.a.41
Membris principalia necessaria pro spe-
ciei duratione 1.32.a.45
Membris seruientia bifaria 1.32.a.53
Membris alia operationem tantum, alia
iuuamentum tantum faciunt, alia utrū
que ex Galeni sententia 1.32.b.10
Membris quæ ex spermate 1.32.b.33
Membris quæ ex sanguine gignantur 1.
32.b.33
Membris spermatica post solutionē con-
tinui non restantur nisi pauca 1.
33.a.14
Membris a sanguinis complexionē ualde
remota, multis alimentis conuersioni-
bus egent, ut nutriantur 1.33.b.58
Membris carnosia alia uillos habent, alia
non 1.33.a.44

Membris fortia sua excrementa ad uici-
na debilia reijciunt 1.34.a.3
Membris officia sunt operationum in-
strumenta 1.8.b.21
Membris quæ plus sudant 2.92.a.56
Membris uulnerata mortem minantur quæ
sunt 2.135.a.33
Membris, quæ facile suscipiunt superflui-
tates propter caliditatem sunt, ut testi-
culi, & anus 2.114.b.46
Membris debilia quomodo confortantur
1.172.b.36
Membris parua quomodo augmentantur
1.172.b.36
Membris quædam expurgantur medica-
mento temperato, quædam indigent
fortiori 1.186.a.54
Membris uentriculo & receptaculo ca-
rentia forti medicamento egent 1.
186.a.61
Membris corporis confortantia
composita
Oleum demanum 2.303.a.6
Membris constituuntur per commissio-
nem humorum perducunt ad for-
mam compositionis, qua commissum
disponitur ad recipiendum habitum
non conuenientem ei ratione simpli-
cium 2.324.a.20
Membris quamuis plura sint numero, unū
tamen est generale principium aliorū
2.324.a.44
Membris principalia confortans sirupus
2.341.b.18
Membris principalia quatuor 2.369.a.7
Membris anhelitus plurimum communi-
cant cū hepatis gibbositate 1.770.a.7
Membris sanguine uehementer indiget
1.839.b.17
Membris simplicium ordo 1.30.b.45
Membris alia suscipit & tribuit fa-
cultatem, alia tribuit & non suscipit,
alia suscipit & nō tribuit, alia neque
tribuit neque suscipit 1.31.b.28
Membris humiditates diuersæ 2.
60.a.33
Membris debilitas complexionis se-
quitur malitiam 1.87.a.23
Membris frigiditas & siccitas euacua-
tionem superflui sequitur, eo-
rum quæ retineri debent 1.109.b.20
Membris strictio uehemens refrige-
rat 1.112.b.33
Membris debilitatis causæ 1.119.
a.36
Membris liquefactionem hypostasis
furfuræ in urina quandoque sequitur
1.148.a.42
Membris fracturæ diuersificantur in
spacio restitutionis 2.175.b.14
Membris forma quomodo ex substa-
tia humorum, & quantitatis propor-
tione, & qualitate commissionis resul-
tet 2.324.a.34
Membris principium & cæterorum
quæ sunt munera 2.369.a.10
Membris mollium ulceribus medica-
mentum aptum 1.681.b.25
Membris extremorum refrigeratio
ex stomachi ulceribus 1.726.a.14
Membris spermaticorum calidæ co-
plexionis signa 1.889.a.8
de Membris generationis primatu
in embryo Hippo. opinio refellitur
1.907.b.19
Membris similibus etiam occultis acci-
dunt uariolæ 2.71.b.2

Membris omnibus communicat appeti-
tus nutrimenti 1.690.a.16
in Membris inferioribus, ut plurimum,
sunt exitura, quæ sunt in chronica lo-
ga 2.85.b.14
in Membris incisione quid obitandum
1.221.a.56
in Membris particularibus spiritus adipi-
sci perfectionem 2.324.b.33
Membris conseruationis locus est post-
rior pars capitis 1.216.b.18
Membris conseruantia
Anacardina confectio 1.255.b.3
Castoreum 1.277.a.3
Symplicium coctum cū aceto, & oleo
rosaceo commixtum 1.350.a.13
Membris debilitas spermatis inopia
1.896.b.37
Membris conseruantia
composita
Confectio philophorū 2.260.a.9
Membris uirtus, quæ
Memoris & phantasticæ uirtutis si-
militudo 1.80.a.55
Memoris uirtutis sedes, est posterior
cerebri uentriculus 1.80.a.61
Menstruus sanguis in pregnante diuidi-
tur in tres partes 1.908.b.39
Menstruo sperma foemina philophorū
similauerunt 1.888.b.11
Menstrua prægnantibus retinentur ad nu-
trimentum embryonis 1.709.b.13
Menstrua quando currunt prægnantibus
timetur in eis, ne abortum faciant
1.709.b.14
Menstrua temperata faciunt mulierem ac-
quirere caliditatem 1.930.a.17
Menstrua quomodo alterantur à dispositio-
ne sua naturali, sunt causa ægritudinis
plurimum 1.930.a.23
Menstruorum cursus prægnantis curatio
1.919.b.64
Menstruorum retentio perducit ad fe-
bres prauas 1.929.b.2
Menstruorum mensuratio æqualis quæ
1.930.a.18
Menstruorum alterationis nouem
1.930.a.26
Menstruorum à retentione, & paucitate
quæ ægritudines fiunt 1.930.a.31
Menstruorum finis qua ætate mulier co-
tingat 1.930.a.55
Menstruorum superfluitatis cursus cau-
se 1.930.b.53
Menstruorum superfluitatis cursus signa
1.931.a.52
Menstruorum superfluitatis cursus cura-
tio 1.931.b.45
Menstruorum retentionis causæ 1.935.b.32
Menstruorum ex retentione quæ ægritu-
dines accidunt 1.936.a.42
Menstruorum suppressionis signa
936.b.19
Menstruorum suppressionis curatio 1.
936.b.34
Menstruorum retentio perducit ad apo-
stemata praua 1.929.b.3
Menstruorum superfluitati conse-
rentia composita
Confectio alcheshinēgi 2.264.a.23
Philonium persicum 2.268.a.16
Theodoricon magnum 2.274.a.46
Sirupus de granis mirri 2.287.b.31
Menstruorum corruptioni conse-
rentia composita
Scoria decocta 2.279.a.60
Theodoricon 2.307.a.57
Kelchelingi

Index

- KelKelengi 2.307.a.57
Trochisci de feminibus 2.307.a.57
Confectio de scorina 2.307.a.58
Mentrua prouocat & urinam aqua calida 1.108.a.59
Mentrua supprimunt aqua aluminosa 1.108.b.9
Mentrua prouocantes medicinae quales sunt 2.251.a.42
Mentrua prouocantia sunt amara, & acuta 1.922.a.57
Mentrua temperata esse causam sanitatis mulieris 1.930.a.10
- Menses sistunt**
Aqua aluminosa 1.262.a.3
Aqua mineralis 1.262.a.9
Cydonium 1.287.a.32
Siliqua Nabathia 1.293.b.57
Hamarites 1.300.b.52
Fex uiui 1.303.a.57
Ferri ærgo supposita 1.304.b.24
Lens 1.336.a.9
Myrtus 1.339.a.7
Nucis cortex 1.348.a.44
Portulaca 1.358.a.48
Pini granum 1.363.a.66
Sumach 1.380.a.30
Solacrum 1.382.a.44
Cicuta 1.384.b.5
Scoria ferri 1.386.b.20
- Menses suppressos corpora corrumpere** 2.371.a.1
- Menses cient**
Anisum 1.249.a.30
Assarum 1.250.b.65
Ammoniacum 1.251.b.42
Acori decoctum 1.256.b.25
Aristolochia 1.258.a.66
Alfa 1.259.a.63
Apium 1.260.a.62
Lapis armenius 1.260.b.35
Amigdalæ 1.261.a.43
Arundo 1.261.b.57
Abrotanum 1.264.a.21
Allium 1.265.b.3
Asphodelus 1.266.a.44
Agaricum 1.267.a.62
Adiantum 1.272.a.33
Bdellium 1.273.b.58
Chamæmilla 1.275.b.43
Capæ decoctio 1.276.a.35
Castoreum 1.277.a.19
Cinnamomum 1.278.a.33
Campepytheos 1.280.b.13
Chamaedrys 1.280.b.49
Struthium 1.281.a.6
Cuscute 1.281.a.52
Capparis 1.282.a.43
Caulis, & eius semen 1.282.b.23
Calamentum 1.287.b.53
Centaurea 1.288.b.50
Cedrus 1.289.a.63
Costus 1.289.b.38
Cucumeris afinini succus 1.292.b.19
Cantharis 1.295.a.41
Daucus 1.297.a.33
Elleborus 1.301.b.13
Foenugraci decoctio 1.304.a.58
Phacoli, proprie rubei 1.304.b.52
Phu decoctio 1.306.a.43
Ramorum lycij decoctio 1.307.a.51
Cyclamen 1.308.a.45
Foeniculum 1.308.b.44
Vinum ficus 1.310.a.37
Fici lac cum uittello oui 1.310.a.43
Gentiana 1.311.b.9
- Galbanum 1.315.b.12
Thymus 1.318.a.4
Ireos cum uino 1.321.b.15
Hypericum 1.322.a.8
Lycium 1.326.b.8
Storax 1.330.b.22
Lac camelarum nouiter foetarum 1.334.a.26
Lens amara 1.336.a.12
Lupinus 1.336.b.23
Lactuce syluestris lac 1.337.a.18
Lactuca afini 1.337.a.62
Laurus 1.337.b.62
Oleum arboris masticis, & feminis eius 1.340.b.36
Myrrha, & proprie clysterizata cum aqua rutæ, & aqua abinthij, aut aqua lupinorum 1.344.a.28
Nasturtium 1.349.a.45
Nigella 1.351.a.64
Oua anseris cum oleo 1.352.b.51
Opopanacum cum aqua calida 1.353.b.3
Ostracum 1.357.a.10
Prunorum aqua 1.357.b.51
Polium 1.358.b.62
Porrum 1.359.b.65
Prasium 1.362.b.55
Poconia cum uino 1.363.a.26
Pini fructus cum semine cucumeris in uino 1.363.b.1
Eruca aquæ 1.363.b.12
Rubea tinctorum 1.367.b.37
Scilla acetum, & sirupus 1.370.b.29
Oleum storacis 1.371.b.29
Asparagi semen 1.373.b.65
Stercus caprarum cum pipere, & cinnamomo 1.375.a.12
Serapinum cum oxymelle 1.379.a.49
Sesami infusio 1.381.b.34
Anemone 1.383.a.18
Mulsus 1.391.a.4
Parthenium cum uino 1.392.a.40
Vrtica cum myrrha 1.391.b.37
Lapis fellis tauri 1.398.b.35
- Mentrua prouocantia qualia 1.936.b.45
Mentrua prouocantes medicinae 1.937.a.2
Mentrua prouocat euphorbium statim 1.943.b.61
- Mentrua prouocantia composita**
Sagzenea minor 2.265.a.35
Hieralogodion 2.273.a.60
Theodoricon cum nuce muscata 2.274.b.23
Hieria Andromachi 2.275.b.10
Oleum alchechengi 2.302.b.13
Hieria menison 2.318.a.66
- Mentruis conferunt balnea ex aquis aluminosis & atramentalibus 1.111.a.34
Mentruis prægnantium conferentia composita
Philonium persicum 2.268.a.19
- Mentruatam, & prægnantem non esse phlebotomanda, nisi propter necessitatem 1.209.b.37
Mensurarum descriptio 2.322.b.62
Mentha est calida, & sicca in secundo 1.346.a.52
Mentha inflat 1.836.b.32
Mentha nocet colicis cum inflatione sua 1.836.b.53
Mentha confortat membra spermatis ualida 1.895.a.52
Mentha est pharmacum nobile in ingroffando sperma, & confortando uasa
- eius ad retinendum ipsum 1.898.b.43
Mentha proprietates 2.338.a.40
Mentha usus facit fortitudinem super sperma 1.895.a.53
Menti ulceribus confert
Bulbus affatus cum capite piscis, & aloë 1.270.a.15
- Menti conferentia composita**
Anacardium 2.305.a.25
Electuarium de anacardis 2.305.a.25
Scelihe 2.305.a.25
Suffus Aristotelis 2.305.a.27
Electuarium de ambra 2.305.a.27
Sirimos 2.305.a.28
Hieria picra 2.305.a.28
Meri 1.613.a.34
Meri anatomia 1.682.a.22
Meri partium usus 1.682.a.25
Meri signa in crifi 2.89.a.44
Meri substantia familiar est lacerto 1.682.b.19
Meri est pars stomachi 1.682.b.8
Meri apostema quo distinguatur ab apostemate epiglottidis 1.605.b.22
Meri quæ ægritudines accidunt 1.684.a.49
Meri oppilationis causæ 1.674.a.56
Meri contractionis causæ 1.684.b.22
Meri in pluribus ægritudinibus est sequens in complexione sua complexio nem oris stomachi 1.685.a.39
Meri apostematū differentia 1.685.a.51
Meri apostematum plurimorum difficultas fit maturatio 1.685.a.53
Meri apostematis, quando maturatur, signum 1.685.a.65
Meri apostematum signa 1.685.a.57
Meri apostematum curatio 1.685.b.7
in Meri apostemate medicina in quo loco apponenda 1.685.b.9
Meri apostematis calidi curatio 1.685.b.29
Meri apostematum frigidorum curatio 1.685.b.53
- ex Meri sanguinis eruptionis causæ, & signa** 1.686.a.27
ex Meri sanguinis eruptionis curatio 1.686.a.30
Meri ulcerum causæ 1.686.a.49
Meri ulcerum signa 1.686.a.60
Meri ulcus à plaga cui accidit antecedente, cura fit difficilis, & est super extremitatem mortis secundum plurimum 1.686.b.5
Meri ulcerum curatio 1.686.b.11
Meri debilitas quæ mala inferat 1.688.a.62
Meri corallum conuenire à proprietate 1.701.b.9
Meri ulcus quibus signis distinguatur ab ulcere stomachi 1.726.a.20
in Meri ulceribus, incarnatiuis glutinatis esse commiscenda 1.726.b.31
Meri adustio 1.730.a.42
Meri ulcus 1.730.a.42
Meri non est nisi ad attrahendum ad stomachum superius 1.796.b.23
Meri est sicut pars stomachi 1.796.b.45
Mefaraica uenæ 1.683.b.38
Mefaraica uenæ plurimæ sunt in intestino ieiuno 1.797.a.29
ex Mefaraica uentris solutio quibus signis à sanguinea chylosa ex hepate differt 1.768.a.38

Index

- ex Mesaraica uirtus signa 1.768.a.48
Mesaraica apostematum signa 1.760.
a.16
Mesaraica apostema durum, & oppila-
tio quibus signis distinguantur 1.
760.a.27
Mesaraici apostematum cura 1.765.b.27
Mesaraica folius attractio non est attra-
ctio, de qua curetur 1.767.a.14
Mesaraica uirtus quale 1.768.a.55
Mesaraica fluxus oppilatiui curatio 1.
808.b.11
Metus uitalis est actio, & cur 1.78.a.60
Metacarpi anatome 1.48.a.11
Mezerion est calidum, & siccum in quar-
to 1.341.a.12
Mezerion est fortis ex lactiniis 1.
778.a.59
Mezerion cum quibus rectificetur 1.
778.a.60
Miclete 2.28.b.32
Mictus motus est ex uoluntario & natu-
rali compositus 1.110.b.41
Mictus in lecto causæ 1.882.a.14
Mictus in lecto curatio 1.882.a.25
ad Mictum in lecto oleum de ben est ul-
timum 1.882.a.29
Mingere aliquem in lecto ex imaginatio-
ne, & qualiter illi resistendum 1.
882.a.33
Mictui sanguinis conferentia
composita
Confectio alKeKengi 2.268.a.34
Trochisci alKeKengi 2.294.a.61
Trochisci disulidis 2.295.b.37
Mictui sanguinis, & puris conferen-
tia composita
Confectio de pilulis alKeKengi
2.307.a.35
Trochisci alKeKengi 2.307.a.36
Miliun in frigida hepatis intemperie
prauum 1.748.b.50
Milij uaporatio est magis iuuatiua, quā
salis 1.708.b.26
ex Milio optimam uaporationem fieri
1.224.b.54
Miliaris serpens 2.210.b.42
Minutio quid 1.194.b.7
Minutio, uide phlebotomia
Minutio cum necessaria fuerit, & uentris
solutio, utra harum præmittenda sit
1.196.b.63
Minutionis dispositio quomodo diuerfi-
ficetur 1.194.b.42
Mirach 1.683.a.39
Mirach quando inflatur, non à uentosi-
tate, & siccitate, tunc apostema in eo
est 2.90.a.22
Mirach saluiora uulnera sunt illa, quæ
sunt æqualis magnitudinis 2.139.b.17
Mirach uulnera indigent quatuor rebus
2.139.b.19
Mirach ægitudines accidentes 1.
740.a.46
Mirach, & hypocondriorum ad superio-
ra attractio, quid significet 1.
740.a.57
Mirach, & hypocondriorum ad inferio-
ra attractio quid significet 1.740.
a.63
Mirach quando extenuetur 1.759.b.5
Mirach uirtutem conseruat thus 1.
777.a.48
Mirach uirtutem conseruat spica 1.
777.a.48
Mirach uirtutem conseruat Cyperi 1.
777.a.48
Mirach incisio in asclite parum proficit,
nisi in corpore ualde forti 1.777.b.47
Mirach inflatio ex partus difficultate 1.
927.a.11
Mirach scissio in difficultate partus
1.927.a.10
Mirachia melancholia 1.702.b.34
Mirachialium ægitudinum causæ 1.
727.b.16
Mirachialium lacertorum apostema qui-
bus signis distinguatur ab hepatis apo-
stemate 1.758.a.41
Mirachialium lacertorum apostematis
calidi crisis qualis 1.758.b.58
Mirachialium lacertorum apostematum
curatio 1.765.b.3
Mithridatum fecit Mitridates rex Ponti
2.258.a.28
Mithridatum est alteratum parum per ad-
ditionem, & diminutionem à theria-
ca 2.258.a.38
Mithridatum præseruat à pestilentia 2.
71.a.9
Mithridatum ad uenena habet expertum
iuuamentum 2.191.b.40
Mithridatū in morsu uen. est minus iuuā-
tium theriaca 2.258.a.40
Mithridatum administratur post sex men-
ses 2.258.b.7
Mithridatum, & theriaca resistit uene-
no 1.788.a.60
Mithridatum est fortis operationis in la-
pide renum 1.866.a.7
Mithridatum est uehementis iuuamenti
in urina difficultate 1.878.a.14
Mithridati iuuamenta sunt illa, quæ sunt
theriaca, exceptis uenenis serpentum
in quibus superat ther. 2.258.a.47
Mithridati dosis copiosior sit dosi theria-
cæ 2.258.a.48
Mithridati descriptio 2.258.a.50
Mithridati dosis est sicut auellana 2.
258.b.8
Mithridati descriptione Gal. desunt xiii.
medicinæ 2.258.b.10
Mithridati coKion, siue cypheos descri-
ptio 2.258.b.20
Mithridati facultates 2.340.b.60.
& deinceps
Mithridato calidius esse diacyminum &
diatriopipereon 2.340.b.54
Miua cydoniorum 2.287.a.20
Miua ualde sedat uomitum phlegmaticū
1.735.b.35
Mixti forma ex quibus, & quomodo co-
stituantur 2.324.a.20
Mola frequenter ijs accidit quæ bibunt
aquas stantes lacunales 1.107.b.61
Mola protenditur quandoque usque ad
finem uitæ, & non recipit curationē
1.925.b.17
Mola quibus signis à uera impregnatio-
ne differat 1.925.b.39
Molæ differentiæ 1.925.b.3
Molæ causæ 1.925.b.33
Molæ signa 1.925.b.46
Molæ curatio 1.926.a.14
in Mola oleum alchechengi est uehemen-
tis iuuamenti 1.926.a.26
Molaris dentis cauterium 2.314.b.48
Molaris dentis dolori confert
Aphodeli fucus 1.266.a.36
Cicer 1.279.b.27
Galbanum 1.315.b.5
Spina iudaica 1.385.b.40
Sinapis aqua 1.386.a.6
Matricis superfuitates in parturienti-
bus purgant 1.258.a.65
Aristolochia 1.266.a.1
Alchea decoctio 1.272.a.34
Adiantum 1.299.a.39
Hepar stellionis 1.308.b.48
Foeniculum 1.341.a.41
Mezerion 1.363.a.31
Pæonia radix 2.387.b.5
Mollificantiu medicamenta & eorū qua-
litates 2.387.b.5
Mollificantiu sunt contraria ulceri-
tates 2.
155.b.16
Mollificantiu fortia 2.181.b.59
Mollificantium usus cum euacuatione in
apostematibus glandulosis 2.116.a.36
Mollificantium timor est ex attractione
materiei plurimæ in apostematibus
glandulosis 2.116.a.42
Mollificationi conferentia
composita
Confectio anacardina 2.265.b.28
Diamarte 2.266.a.20
Confectio asceimeri 2.272.a.63
Hiera pira 2.273.a.41
Hieralogodion 2.273.a.55
Hiera Gal. 2.274.b.50
Acetum squilliticum 2.286.b.24
Trochisci de decem medicinis 2.
296.b.23
Pillulæ de casta minore 2.297.b.43
Sal solutius 2.298.b.10
Pillulæ de euphorbio 2.299.a.50
Pillulæ alæ de euphorbio 2.299.
b.55
Oleum de costo 2.301.b.45
Oleum de Kerua 2.302.a.54
Oleum alfelud 2.302.a.57
Oleum 2.302.b.9
Oleum alchechengi 2.305.a.46
Theriaca 2.305.a.46
Mithridatum 2.305.a.46
Tyriaca Efdra 2.305.a.46
Tyriaca diatefferon 2.305.a.46
Medicina de muscho dulcis 2.305.
a.47
Medicina de muscho amara 2.305.
a.47
Anacardinum 2.305.a.47
Diamarte 2.305.a.48
Bedemeregi 2.305.a.48
Hiera Auic. 2.305.a.48
Electuarium de uua 2.305.a.49
Pillulæ utilitatis 2.305.a.49
Oleum arafed 2.305.a.50
Hiera Gal. episcopolis 2.305.a.50
Pillulæ de euphorbio 2.305.a.50
Confectio asceimeri 2.305.a.51
Caputpurgium alhabis 2.305.a.51
Hiera pira 2.308.a.34
Caputpurgium 1.796.a.63
Monoculum intestinum cur sic dictum
Monoculum intestinum cur sic dictum
1.797.a.61
Monoculum intestinum magis, quam
aliud descendit in rupturam inguinis
1.798.a.8
Monoculi intestini iuuamenta
797.b.1
Monoculi intestini ad alia intestina pro-
nio improbat 1.797.b.18
Monoculi intestini usus, aliquorum opi-
portio 1.797.b.51
Monoculi intestino completur dige-
stio eius, quod fuit inobediens in illo-
macho 1.797.b.47
Morbus

Index

- Morbus. lege ægritudo
Morbus unde fiat 2.379.b.7
Morbus fucus cum materia quis fit & sine materia 2.371.a.57
Morbus acutus, qui & qualis 2.318.a.63
Morbi & sanitatis causæ formales, quæ 1.8.a.19
Morbi causæ efficientes quæ 1.7.b.63
Morbi declinatione, nisi ob errore, mors nunquam sequitur 2.378.a.30
Morbi principium quod, & eius tempus 2.378.a.34
Morbi temporum scientia cui fit usus me dico 2.378.a.53
Morbi status quis 2.378.a.41
Morbi ex cholera prouenientis curatio 2.389.a.60
Morbi eorum signa, & causæ sunt de quibus medico ratiocinandum est 1.8.b.11
Morbi ex superfluo calore 2.371.a.40
Morbi ex calore & humore qui fiunt 2.371.a.45
Morbi frigidi sine materia, & cum materia qui fiunt 2.371.a.47
Morbi humidi sine materia, & cum materia qui fiunt 2.371.a.52
Morbi in membris organicis quomodo fiunt 2.371.a.61
Morbi ex nimio calore signa 2.388.a.15
Morborum, qui fiunt in membris organicis, diuisio, & nomina 2.371.a.63
Morborum tempora quatuor 2.378.a.28
Morborum tria tempora quibus mors contingere potest 2.378.a.29
Morborum significationes quibus signis defumantur 2.388.a.1
Morborum ex frigida complexione signa 2.388.a.30
Morborum ex calida & sicca intemperie signa 2.388.a.47
Morborum ex cholera citrina prouenientium series 2.389.a.30
Morborum phlegmaticorum catalogus 2.389.b.4
in Morbis terror est propter tria 1.173.b.20
Morbillus ex materia est mista 1.85.2.49
Morbillus est uariola cholerica 2.72.b.46
Morbillus est minoris quantitatatis, quam uariola 2.72.b.50
Morbillus non pertransit cutem, neque habet altitudinem notabilem in principio sui 2.72.b.51
Morbillus est minor uariolis 2.72.b.54
Morbillus minus accidit oculo quam uariola 2.72.b.54
Morbillus ut plurimum egreditur subito 2.72.b.63
Morbillus qui est uelocis processio, & apparitionis, & maturationis est saluus 2.73.a.37
Morbillus durus, uiridis, & uiolaceus est malus 2.73.a.39
Morbillus qui occultatur subito est malus faciens syncopim 2.73.a.42
Morbillus si fuerit cum repletionem sanguinis extrahatur sanguis sufficienter 2.73.a.46
Morbilli signa quæ 2.72.b.55
Morbilli generatio est propter uehemetiam malitiae sanguinis corrupti paucis 2.72.b.62
Morbilli estate meridionali multiplicantur 1.93.a.11
Morbillorum signa 2.73.a.23
Morbillorum cura 2.73.a.45
Morbillis dolor dorsum minor est, quam in uariolis 2.72.b.58
Morbillis usque ad quartam conuenit phlebotomia 2.73.a.47
Morbillis confert
Ribes 1.369.b.14
Morbillis habentibus prohibeantur emplastrationes uentris 2.73.b.65
Morphea nigra 1.782.a.22
Morphea nigra fit ex melancholia transfusa ad cutem 2.129.b.6
Morphea est in cute, & si est profunda est parum ualde 2.235.a.13
Morphea antiqua est magis salua, quam albaras alba 2.235.a.59
Morphea, quæ rubet cum fricatione, est ad spem declinans, quæ non rubet, est mala 2.235.b.12
Morpheæ causa 1.715.b.46
Morpheæ, & albaras differentia 2.235.a.11
Morpheæ causa est debilitas operationis alteratiue 2.235.a.15
Morpheæ materia est subtilior, & uirtus expulsiua fortior, quæ expellit ad superficiem 2.235.a.18
Morpheæ utriusque differentia est quia una fit à melancholia, alia à phlegmate 2.235.a.43
Morpheæ nigre signa 2.235.b.1
Morpheæ albe, et albaras signorum differentia 2.235.b.5
Morpheæ nigre, & albaras nigre differentia 2.235.b.12
Morpheæ nigre cura 2.235.b.30
Morpheæ confert
Allii montani cinis cum melle linita 1.265.a.45
Althea cum aceto 1.265.b.45
Batecha 1.270.b.52
Cepe 1.276.b.10
Struthium 1.280.b.62
Adustum quod est de carne arietis 1.284.a.60
Cancer fluuiialis adustus 1.286.a.28
Piper cum nitro 1.362.a.41
Ruta cum nitro 1.366.b.54
Rubea tinctorum cum aceto 1.367.b.22
Raphanus cum conditi 1.368.a.4
Sanguis leporis calidus 1.373.a.35
Spuma maris 1.374.a.45
Stercus locustarum, turdorum comedentium rizi, lacerti, & stellionis 1.374.b.18
Sulphur cum aceto 1.376.a.35
Scammonea 1.378.b.35
Lactuca asini 1.384.a.12
Vrina 1.392.a.25
Morpheæ conferentia composita
Confectio de allijs 2.266.b.46
Alchelchelengi magnum 2.269.b.60
Hiæralogodion 2.273.a.66
Pillule foetide magnæ 2.297.b.44
Pillule filii alharith 2.298.b.51
Pillule filij huberie 2.299.a.10
Morpheam generant
Caro uaccina 1.284.a.57
Sperma hominis 1.317.a.6
Leporis marini sanguis 1.326.a.7
Ari crispi radix 1.332.a.18
Lapinus 1.336.a.61
Laurus cum uino 1.337.b.43
Mezerion 1.341.a.16
Pyrites cum aceto 1.342.b.58
Narcissus 1.349.a.66
Nigella 1.351.a.42
Ostraci tunica, & cortices adustæ 1.356.b.15
Mora in balneo multa refrigerat 1.112.b.24
Mores quales qualem cordis temperaturam significant 1.664.b.46
de Moro 2.121.a.8
Morum est apostema molle ex carne ad dita in carne rara 2.121.a.8
Morum plurimum fit in ano, & uulua 2.121.a.10
Morum quandoque est saluum, quandoque malignum 2.121.a.11
Morum matricis 1.945.a.16
Mors naturalis quæ 1.19.a.44
Mors & uita significantur per dispositiones uirtutis 2.98.a.37
Mors fit, aut propter corruptionem complexionis cordis, aut propter resolutionem uirtutis 2.98.b.36
Mors quandoque accidit in principio, & augmento paroxysmi ut in febris apoplethica, & malignis 2.98.b.50
Mors in statu paroxysmi quandoque accidit, propter superationem naturæ ab ægritudine 2.98.b.59
Mors raro accidit in declinatione 2.98.b.65
Mors plurimum fit in hora crisis 2.99.a.20
Mors plurimum accidit in hora uehementiori ægritudinis 2.99.a.36
Mors conuenientior est in vi. quam in vij. & in x. quam in ix. 2.104.b.3
Mors naturalis sequitur extincto calore innato 1.153.b.45
Mors ab aqua hepatis 1.772.b.34
Mors festina ex hepate quando 1.744.a.30
Mors ex ulcere intestinorum 1.800.a.24
Mors quando accidat ex gibbositate 1.951.a.14
Mortis signa diuersa, uide 2.97.a.15
Mortis causæ 2.98.b.35
Mortis species, quæ accidit in horis feb. & signum qualitatis mortis infirmi 2.98.b.48
Mortis signa absque crisi 2.99.a.50
Mortis uelocis signa 1.606.a.4
Mortis subito futuræ signa 1.673.b.49
Mortis futuræ in 27. diebus signa 1.703.a.12
Mortis in septimadecima futuræ signa 1.717.b.64
Mortis signa 1.738.a.63
Mortis propinquitatem in tribus diebus significat solutio uentris in hydro pisi 1.770.a.50
Mortis in secundo, aut tertio signa 1.774.a.3
Mortis in splenetico signa 1.790.a.47
Mortis signa 1.800.b.60
Mortis in xx. die signa 1.800.b.63
Mortis significatio est uentris fluxus omnis qui fit post ægritudinem fortem, accidens subito 1.802.a.61
Mortis festina in lubricitate intestinalium signa 1.103.a.3
Mortis in xv. die signa in dolore uelice

Index

- ficæ 1.87.4.b.46
Mortis in dolore anchæ in xxy. signa 1. 955.b.1
Mortis subitanæ perducit ebrietas frequens 1.170.b.37
Mortem sine sudore significat cutis sicca, & tena morituri 2.99.a.18
Mortem subitam minatur cordis tremor assiduus 1.181.b.1
Mortem subitam quid portendat 1. 181.b.26
Mortem interdum inducit appetitus caninus 1.711.a.5
Mortem citam singultus qui indicet 1. 738.a.60
Mortem propinquam significat fluxus uentris post egritudinem subito 1. 800.b.50
Mortem significat intestinorum punctio, quando peruenit ad euez, & uomitum, & singultum, & destructione rationis 1.821.a.52
Mortem subito attrahit podagra cholerica 1.955.b.43
Mortui faciei similis facies, qualis sit 2. 87.a.58
Mortalitas autumnus quando multiplicatur in pueris 1.94.a.12
Mortalitates æstate meridionali multiplicatur 1.93.a.11
Morientium uentres, & anhelitus crescunt, & anhelant alte 2.88.a.18
Moritur quandoque aliquis subito propter aduentum doloris ad cor. 1. 703.a.5
Moritur, cuius ren disrumpitur 1. 859.a.58
Moritur secundum plurimum, cuius uelica disrumpitur 1.872.b.22
Mori hominem interdum ex uini ueteris potu 1.713.b.6
Mordicatio medicina 2.332.a.30
Mordicatio medicina 2.333.a.26
Morfus serpentum luridarum non curatur 2.207.a.1
Morfus quorundam serpentum magni corporis curatur in quantum est ulcus tantum, non in quantum est uenenum 2.207.a.13
Morfus basilisci signum 2.207.b.61
Morfus aspidis ficæ signa, & cura 2. 208.a.24
Morfus serpentis spuentis signa 2. 208.a.32
Morfus cornuta serpentis 2.208.b.5
Morfus andrij serpentis 2.208.b.20
Morfus hydræ serpentis 2.208.b.49
Morfus uiperæ foemina signa 2.208.b.66
Morfus uiperarum accidentia 2. 209.a.8
Morfus uiperarum curatio 2.209.a.25
Morfus uiperarum curatio fortior est propter aduentum theriacum de uiperis 2.209.a.23
Morfus serpentum cazefati, & altararati 2.210.b.3
Morfus serpentis salientis ad duas partes 2.210.b.17
Morfus serpentis Ilicini, & cura 2. 210.b.27
Morfus serpentis miliaris, & cura 2. 210.b.42
Morfus serpentis sciferati, & cura 2. 210.b.48
Morfus serpentis araxis, uel aspidis habentis colores diuersos, & cura 2. 210.b.55
Morfus serpentis triscalis, & cura 2. 210.b.60
Morfus serpentis famusi, & cura 2. 211.a.6
Morfus serpentis amioduti, & cura 2. 211.a.24
Morfus serpentis felfir, & cura 2.211.a.47
Morfus serpentis caubari, & cura 2. 211.a.24
Morfus draconis, & cura 2.211.b.1
Morfus albedifimon perfin draconis 2. 211.b.32
Morfus draconis marini cura 2.211.b.42
Morfus harem carmen draconis 2. 211.b.52
Morfus alhatraf, & hauden serpentum, & cura eorum 2.211.b.60
Morfus curacionis sermo uniuersalis 2. 212.a.21
Morfus deterior est ille qui est a ieiunio 2.212.a.22
Morfus curacione incipiendum ab oleo 2.212.a.25
Morfus hominis in homine 2.212.a.48
Morfus hominis cura 2.212.a.50
Morfus adib cura 2.212.b.5
Morfus canis domesticus, non rabiosi, cura 2.212.b.6
Morfus canis rabiosi, & non rabiosi differentia 2.213.b.25
Morfus homo a cane rabioso, uide, Homo morfus a cane rabioso
Morfus canis rabiosi quomodo cognoscatur 2.213.b.36
Morfus canis rabiosi cura 2.213.b.50
Morfus canis rabiosi uulnus non oportet consolidari ad minus usque ad 40. dies
Morfus canis rabiosi, curacione non oportet propter in primis diebus ad eua cuantia 2.214.a.15
Morfus canis rabiosi curacione cathartici cum sit illud, quod educit melancholiam 2.214.a.30
Morfus canis rabiosi curacione non dimittat uulnus consolidari 2.214.a.51
Morfus leopardi, & cura 2.216.a.1
Morfus crocodili, & cura 2.216.a.10
Morfus simii, & cura 2.216.a.24
Morfus cati, & cura 2.216.a.35
Morfus mustellæ, & cura 2.216.a.44
Morfus mugali, uel alcale 2.216.b.2
Morfus mugali cura 2.216.b.14
Morfus scorpionis habentis sex spondiles in cauda, interficit 2.217.a.3
Morfus algerarati 2.218.b.10
Morfus algerarati cura 2.218.b.18
Morfus rutelæ accidentia 2.219.a.42
Morfus rutelarum cura 2.219.b.60
Morfus hominis ieiuni confert
Orobis cum uino 1.320.a.16
Morfus sciebi similis araneæ, & cura eius 2.220.a.53
Morfus duorum animalium, quorum nomina sunt ignota Auic. 2.220.b.8
Morfus tuharle animalis, & cura eius 2.220.b.30
Morfus pediculi uulturis, & eius cura 2.220.b.40
Morfus araneæ, & cura 2.220.a.62
Morfus uespæ 2.220.b.63
Morfus uespæ cura 2.221.a.5
Morfus apis, & cura 2.221.a.39
Morfus itellionis, & cura 2.221.a.59
Morfus lacertæ, & cura 2.221.a.59
Morfus animalis habentis 44. pedes, & cura eius 2.221.b.10
Morfus salamandræ cura 2.221.b.30
Morfus faculufudurni, & cura 2. 221.b.40
Morfus scorpionis marini, & cura 2. 221.b.57
Morfus araneæ marina 2.221.a.2
Morfus ranæ marina & eius cura 2. 222.a.7
ad Morfum crocodili ualet adeps crocodili 2.204.a.43
ad Morfum uiperarum potiones, & medicina 2.209.a.36
ad Morfum uiperarum alia potiones 2. 209.b.5
ad Morfum de melioribus est unguentum nigrum 2.212.a.42
Morfum canis rabiosi sequitur accidentia terribilia, quæ sunt uide 2.213.a.20
ad Morfum canis rabiosi uulnus consolidatum aperientia 2.213.b.61
Morfu animalium uenenosorum, quare accidat frigus extremitatum 2. 207.b.7
de Morfu basilisci, qui est primus surdus 2.207.b.33
de Morfu harmene serpentis 2.208.a.1
de Morfu serpentis hirundinis 2. 208.a.15
de Morfu uiperarum, & iudicio eorum 2.208.b.62
de Morfu serpentum qui egredi faciunt sanguinem ex poris animalis, & eius cura 2.210.a.1
de Morfu serpentis facietis sitim, & eius cura 2.210.a.40
de Morfu hominis 2.212.a.11
de Morfu quadrupedum 2.212.a.11
de Morfu paruorum uenenosorum 2. 216.b.45
ad Morfus uiperarum emplastra 2. 209.b.43
in Morfibus prohibeatur consolidatio uulneris usque ad horam sanationis ægri ex malitia ueneni 2.204.b.10
Morfu ab animali ueneno conferentia composita
Theriaca magna, recens, & fortis 2. 256.a.13
Mithridatum 2.258.a.47
Confectio Hermetis 2.264.a.4
Confectio Aristomacis 2.317.a.24
Mordicatio quid significet 1.703.a.48
Mordicatio in quos morbos incidere faciat 1.703.a.52
Morfioni uenenosorum confert uinum in quo cadit uipera, quomodo ergo theriaca? inquit Gal. 2.204.b.25
ad Morfionem medicina quæ bibuntur 2.204.b.14
ad Morfionem uenenosam caustoreu est mirabile 2.204.b.18
de Morfione tractatus 2.203.b.38
Morfionibus uenenosis stiptica sunt necessaria 2.204.a.22
ad Morfiones uenenosas, quare administrantur quædam medicina epithema 2.204.a.14
ad Morfiones uenenosas, quæ intentiones obseruandæ 2.204.a.15
ad Morfiones uenenosas nihil est magis iuuatium, quam medicamen, quod trahit uenenum ad exteriora, & prohibet ipsum penetrare ad interiora 2. 204.a.23
Morfus uide Exercitium.
Motus nullus fit nisi per uillos 1.33.a.47
Motus

Index

Motus uoluntarius fit causa uillorū, qui
est in musculis 1.33.a.48
Motus uoluntarius non nisi à cerebro
1.51.a.40
Motus naturalis quomodo fiat per uillos
1.33.a.49
Motus super repletionem, & naufragiū
fatiorem generant oppilationes
2.17.b.50
Motus ægritudinum 2.100.b.54
Motus qui calefaciat 1.112.a.29
Motus superfluous refrigerat 1.112.b.14
Motus exsiccat 1.113.a.4
Motus dolorem facit 1.118.b.18
Motus & labor maxime omnium calorē
innatum accendunt 1.137.b.15
Motus parvus post cibum iuuat 1.165.
a.53
Motus ante cibum, & post qualis esse de
beat 1.166.b.39
Motus fortis à cibo uitandus 1.166.b.51
Motus confert, inquit, nūm expellit su-
perfluitates 1.706.a.1
Motus super cibum est malus colicæ 1.
837.a.15
Motus prohibet à maturatione 1.
958.a.22
Motus signa in crisi 2.91.a.5
Motus & quietis facultates 1.101.a.35
Motus qualis & quando esse debeat 2.
345.b.28
Motus species quæ 2.345.b.15
Motus & quies infrigidationis causæ
quomodo existant 2.372.a.13
Motus uehementioris noxiæ 2.359.
a.45
Motus frequentiores noxiæ restauratio
2.359.a.54
Motus uehementis noxiæ & restauratio
2.359.b.6
Motus post euacuationem noxiæ reme-
dia 2.359.b.26
Motus pleno uentriculo nocuenti re-
ctificatio 2.359.b.35
Motum successuum subinde sequi ne ua-
cum detur in natura 2.327.b.46
Motu euacuationes præter eam, quæ per
cutim adiuuari 1.101.b.18
à Motu forti uinum bibendum non est
1.170.b.30
à Motu quando cessandum 2.345.b.34
à Motu impeditur digestio 1.715.b.26
Motus temperati calfaciunt 1.112.a.24
Motus dep, aut alii ex operatione natu-
ræ principaliter, alii accidentaliter
1.120.b.35
Motus deprauati alii uoluntarij puri, alii
compositi ex uoluntariis & naturali-
bus 1.120.b.38
Motuum maxillæ causa 1.53.b.1
Motuum capitis species 1.55.a.14
Motuum differentie 1.101.a.35
Motuum animalium frequentia exsiccat
1.113.a.7
Motuum non naturalium causæ 1.114.
b.16
Motrix uirtus quæ 1.80.b.42
Motor membrorum non est nisi anima
1.9.b.55
Motionum festinatio caliditatem signifi-
cat 1.125.b.16
Mugali animal ex quadrupedibus quale
2.216.a.57
Mugali morfus, & cura 2.216.b.2
Mulier si pepererit, deinde accidat ei fe-
bris, computandum ex febre, non autē
ex partu 2.101.a.35

Mulier, quæ parit, & impregnatur, minus
infirma est, quam sterilis 1.913.a.2
Mulier, quæ parit, uelocius fit anus 1.
913.a.4
Mulier sterilis est plurimum ægritudinum
1.913.a.5
Mulier sterilis est quasi iuuenis in pluri-
mo suæ ætatis 1.913.a.6
Mulier quæcunque mundificatur, & non
exsiccat os matricis, imò est humi-
dum non impregnatur 1.913.b.17
Mulier, ut concipiat masculum, quæ agē-
da 1.916.b.43
Mulier quum in potu sumit de cortici-
bus calsiæ fistulæ. 4. aureos, parit sta-
tim 1.928.b.38
Mulieri quæ ætate contingat finis men-
struorum 1.930.a.55
Mulier quæ ex coitu non fatietur 1.
934.a.61
Mulieris sterilis tardatur senectus 1.
913.a.6
Mulieri insalubris foetus extractionis fi-
gna 1.923.a.43
Mulieri salubris foetus extractionis signa
1.923.a.51
Mulierem post geminos amplius graui-
dam non fieri, uel adhuc fieri signa 1.
917.b.31
Mulierem acquirere faciunt castitatem
menstrua temperata 1.930.a.17
Muliere uir non est omnino frigidior
1.912.b.64
Mulieres sunt saniores, quia euacuuntur
per menstrua 2.95.a.37
Mulieres pingues non concipiunt 2.
250.b.27
Mulieres pingues si cōcipiunt abortiun-
tur 2.250.b.28
Mulieres, quæ abortum patiuntur, deu-
tent coitum 1.890.a.46
Mulieres secundum plurimum, tardat in
emittendo sperma, & remanent non
complementes desiderium suum 1.
901.a.60
Mulieres uiris similes 1.935.b.51
de Mulierum spermate, uide sperma fœ-
mininum
Mulierum parientium urinæ quales 1.
150.b.31
Mulierum pinguium appetitus est debi-
lis 2.250.b.29
Mulierum uasa spermatica 1.906.a.36
Mulierum in coitu delectationis aliquo-
rum opinio confutatur 1.910.a.9
Mulierum masculinizationis signa 1.
917.a.47
Mulierum sanitatis causam esse menstrua
temperata 1.930.a.10
Mulierum priapismus 1.934.a.62
Mulierum odoribus conferentia
composita
Alchalcharahan magnum 2.
269.a.14
Oleum ieribuet 2.301.b.15
Mulierum sanguinis fluxum reti-
nentia composita
Trochisci de feminibus 2.296.a.27
Mulierum ulcera sanantia
composita
Vnguentum nigrum 2.303.b.15
Mulieribus cur non nascatur barba 2.
222.a.60
Mulieribus quum declinat sanguis hæ-
morrhoidarum ad matricem, & egre-
ditur in menstruis, iuuantur eo 1.
844.a.57

Mulieribus habentibus hæmorrhoidas
menstrua prouocentur 1.844.a.60
Mulieribus cur parū accidat lapis in ue-
fica 1.862.b.45
Mulieribus sunt duo testiculi, sicut uiris
1.906.a.24
Mulieribus aliquibus matricis collum
tendere ad dextra, aliis ad sinistra 1.
907.a.29
Mulieribus in coitu est delectatio multi-
plex 1.910.a.4
Mulieribus quibus abortus fit necessa-
rius 1.922.a.41
Mulieribus quibus impregnatio prohi-
benda 1.925.a.23
Mulieribus prægnantibus confe-
rentia composita
Alchelchelengi magnū 2.269.b.65
Confectio candoriorum 2.270.b.11
Suffus hobede 2.282.b.57
de Muliebri fluxu, uide matricis cursum
Mulierum, secundum aliquos, sunt rabiosi
2.213.a.15
Multitudo quid 1.209.a.35
Mumia est melior medicina ad contusio-
nem, aut offensionem, aut casum 2.
146.a.12
Mumia est calida in secundo 1.343.a.47
Mumia ad fracturam est medicina mira-
bilis 2.182.b.15
Mumie facultates 2.338.a.34
Mundificatiua medicamenta quæ sint, &
qualia 2.387.a.28
Mundificanti medicamento inest abster-
sio plus 2.155.b.27
Mundificantiæ extremitates
composita
Pillule albaromachi 2.298.b.36
Muria est calida, & sicca perueniens ad
tertium 1.346.a.24
Murem quæ effugant, & interficiunt 2.
206.b.18
Mures interficit argentum uiuum 1.
257.a.16
Mures interficit
Squilla 1.370.b.42
Murchion Auic. ignotum 2.195.b.40
Murchion nocumenta ex eius potu 2.
195.b.44
Musca cur generatæ 1.839.a.66
Musca ex quibus cibentur 1.839.b.7
Muscharum generatio unde 1.839.a.59
de Muscarum effugatione, & interfectio-
ne 2.206.b.35
Muscas interficit elleborus 2.206.a.19
Musculus est de melioribus rebus aduer-
sus napellum 2.195.b.12
Musculus est calidus, & siccus in secundo
1.340.a.23
Muschi qualitates 2.338.a.23
Musculus contra napellum maxime cō-
ferre 2.338.a.26
Musculus corrigentia 2.338.a.28
Musculus quo pacto moueat 1.51.b.15
Musculi minoris caliditatis sunt quæ ca-
ro simplex 1.16.b.17
Musculi habent uillos 1.33.a.45
Musculi oculum mouentes sunt sex 1.
52.b.45
Musculi labiorum 1.53.b.50
Musculi masticatorii duo 1.54.b.49
Musculi caput mouentes 1.55.a.19
Musculi thoracis sunt octoginta octo
1.57.b.45
Musculi faciei 1.52.b.3
Musculorum frontis anatome 1.52.
b.18
Muscu-

Index

Musculorum oculi anatome 1.52.b.45
Musculorum palpebræ anatome 1.53.a.3
Musculorum maxillæ anatome 1.53.a.63
Musculorum maxillæ origo 1.53.b.10
Musculorum, qui ad labia, anatome 1.53.b.50
Musculorum nasi anatome 1.54.a.13
Musculorum mandibularum anatome 1.54.a.36
Musculorum gutturis anatome 1.56.b.22
Musculorum yoidis anatome 1.56.b.33
Musculorum linguæ anatome 1.56.b.63
Musculorum colli anatome 1.56.a.36
Musculorum thoracis anatome 1.57.a.56
Musculorum humeri anatome 1.58.a.6
Musculorum brachij anatome 1.58.b.25
Musculorum rascetæ anatome 1.59.a.25
Musculorum brachialis anatome 1.59.a.25
Musculorum digitorum mouentium anatome 1.59.b.11
Musculorum dorsi anatome 1.60.b.5
Musculorum uentris anatome 1.60.b.42
Musculorum qui ad testes, anatome 1.61.a.34
Musculorum sphyncteris anatome 1.61.b.18
Musculorum coxæ anatome 1.61.b.41
Musculorum uescicæ anatome 1.61.a.49
Musculorum penis anatome 1.61.a.64
Musculorum cruris anatome 1.62.a.61
Musculorum genu anatome 1.62.a.61
Musculorum pedis anatome 1.62.b.64
Musculorum digitorum pedis mouentium anatome 1.63.a.57
Musculorum caput cum collo mouentium nerui 1.67.a.55
de Mustella rabiosa 2.212.b.25
Mustellæ morsus 2.216.a.44
Mustellæ morsus cura 2.216.a.45
Mustellam effugat odor rutæ 2.206.b.15
Mustellæ morsui conferunt
Eruca, quando post eam bibitur uinū odoriferum 1.298.b.40
Ficus cum orobo 1.310.a.63
Mustum accecit, quando in frigidatur & accecit, quando feruet, à caliditate debili 1.690.a.32
Myrrha 1.746.a.64
Myrrha est calida, & sicca in secundo 1.343.b.37
Myrrha corrodit hæmorrhoides 1.846.b.63
Myrobalani cum scammonio cur commiscendi 1.197.a.47
Myrobalani soluunt exprimendo 1.205.a.55
Myrobalani conditi ex India transportati sunt ualde boni 2.291.a.45
Myrobalani conditi quomodo parentur 2.291.a.48
Myrobalanorum conditorum alia descriptio 2.291.b.11
Myrobalanorum conditi, alia species 2.291.b.28
Myrobalani emblici conditi 2.292.a.23
Myrobalani omnes sunt frigidi in primo, sicci in secundo 1.339.b.17
Myrobalani Kebuli quales 2.337.b.64
Myrobalani in apostematibus stomachi quando conueniant, & quando non 1.722.a.48
Myrobalani citrini in apostemate hepa-

tis timendi 1.761.a.61
Myrobalani citrini habent uirtutem stipticitatis 1.761.a.63
Myrobalani sunt bonum solutium in ascite calida 1.776.a.38
Myrobalani citrini inducunt choleram 1.810.a.14
Myrobalani citrini in frigidant cum stipticitate 1.810.a.15
Myrobalanorum usus in febribus, non ualde probatur 2.27.a.41
Myrobalanos indos Kebulis esse potentiores 2.338.a.2
Myrobalanos sua proprietate cor laxificare 2.338.a.5
Myrtus est frigidus in primo, ficus in termino secundi 1.338.b.12
Myrti temperamentum 2.337.b.31
Myrtum pilos maxime generare, & cur. 2.337.b.46
Myrtum cardiacæ conferre 2.337.b.60

N

Napellus est uenenum a tota sub-stantia. Tomo. 2. pag. 192.a.6
Napellus interficit hominem, & non interficit turdos 2.192.a.40
Napellus non interficit turdos, quia non peruenit in eis ad cor nisi post spaciū in quo iam passus est à corpore 2.192.a.41
Napellus quare hominem interficiat 2.192.a.45
Napellus est de deterioribus uenenis plantarum 2.195.a.59
Napellus quæ nocumenta inferat assumpti 2.195.a.60
Napellus est in summo caliditatis & siccitatis 1.347.b.44
Napelli uim qua hominem corrumpit, à forma specifica esse 1.104.a.5
Napelli succo imbibitur sagittæ, statim interficiunt quem inueniunt 2.195.b.2
Napelli assumpti cura 2.195.b.3
ad Napelli assumptionem muschus est de melioribus rebus 2.195.b.12
Napelli bezahar capparis radices putantur à quibusdam 2.195.b.15
Napello aduersatur muschum 2.338.a.26
Napello conferunt
Muschus 1.340.a.37
Zedoaria 1.395.b.10
ad Napellum theriacæ iuuamentum est paruum 2.256.a.32
ad Napellum medicamen de muscho est magis iuuatium quam omnia 2.256.a.35
Napi conditi 2.292.a.7
Naporum aquam pedum frigiditatis conferre 1.184.a.24
Naducent 1.925.b.32
Narcisci cepe facit accidere spasmus 1.736.b.18
Narcotica quæ 1.806.b.10
Narcotica potius in collyrio, quam in potu administranda 1.806.b.6
Narcotica cur quandoq; commiscenda renum ulcerum medicinis 1.806.b.3
Narcotica sedantia dolores iuncturaru 1.962.b.32
Narcoticorum nocumentum quale fit in complexionibus calidis 2.192.a.22

Narcoticorum administratio non est curatio uera 1.829.a.59
Nares infantium sæpe emulgentæ 1.154.a.55
per Nares attractionem euacuare humores à corpore 1.198.a.50
Naris dextræ fluxum sanguinis remouet uentose 2.150.b.36
Narium fluxus sanguinis, uide Fluxus sanguinis narium
Narium fluxus fluxus regimen 2.35.a.1
Narium sanguinis fluxus ne adstringatur, quando est criticus absq; necessitate 2.35.a.3
Narium sanguinis fluxus in quartana est iuuandus, quia sanat ipsam 2.35.a.17
Narium ariditas cholæræ rubæ redudantis est signum 1.127.b.31
Narium apostematibus conferunt
Butyrum 1.273.a.39
Narium putredini conferunt
Cyperus 1.285.b.25
Narium cancro conferunt
Ari semen 1.332.a.44
Narium hæmorrhoidibus conferunt
Ari semen 1.332.a.44
Narium carnem additam sanat
Cupressi nux cum sicibus licio ex eis facto 1.286.a.1
Narium foetori conferunt
Oleum de ieros 1.321.a.65
Vrina cameli 1.392.a.42
Narium ulceribus conferunt
Atramentum 1.257.b.17
Betæ aqua 1.280.a.61
Narium constrictionem aperit
Hartamita 1.262.b.19
Abrotanum 1.269.a.60
Lactuca 1.336.b.63
Pyrethrum 1.362.a.5
Vrticæ semen 1.391.b.23
Naribus fluxu sanguinis hæmorrhoides remouere 1.944.a.63
Nasus cum frangitur, & non curatur, perducit ad casum 2.187.a.11
Nasi usus 1.40.a.11
Nasi iuuamenta tria 1.40.a.35
Nasi anatome 1.40.a.35
Nasi ossium anatome 1.54.a.13
Nasi musculorum anatome 2.88.b.32
Nasi signa in crisi 2.187.a.3
Nasi fractura, & eius cura 2.187.a.5
Nasi superior pars est os, & inferior est cartilago 2.187.a.5
Nasi cartilagini non accidit fractura, sed attritio 2.187.a.6
Nasi parti ossis superiori accidit fractura 2.187.a.10
Nasi curatio festinetur in die primo, & non pertranseat decimum 2.187.a.15
Nasi fracturæ non componatur ligamentum, quoniam facit ipsum latum 2.187.a.32
Nasi extremitas ualde patitur ab infirmitatibus 1.791.a.13
Nasi lacertorum apostematibus conferunt
Aloe 1.263.a.51
Nasi contusionibus conferunt 1.263.a.50
Aloe 1.263.a.49
Nasi ulceribus conferunt 1.263.a.49
Aloe 1.263.a.49
Nasi ulceribus difficilis consolidatio conferunt 1.263.a.49
Aloe 1.263.a.49

Index

Nasi fistulis confert
Calcanthum 1.290.a.43
Nasi fistulis confert
Confectio sacramentos 2.314.b.14
Nasi ulceribus confert
Confectio sacramentos 2.314.b.5
Nasi additionibus omnibus confert
Confectio sacramentos 2.314.b.6
Nati ad tulsim 2.316.a.12
Natus in 8.mense plurimum moritur
1.918.a.38
Nati debilitatis, & morituri signa 1.
918.a.14
Nasturtium calidum est, & siccum ad ter-
tium 1.349.a.16
Natura quid sit 2.330.a.10
Natura est uirtus, qua corpora simplicia
operantur 2.331.a.8
Natura & proprietas quid inter se diffe-
rant 2.330.a.12
Natura est sicut dominus conferuans ci-
uitatem ab inimico exteriori, ita & ip-
sa ab ægritudine nititur conferuare
corpus 2.79.b.53
Natura expectat completam digestionē
ad faciendam crism in ægritudinibus
saluis 2.81.a.43
Natura non cessat ab omnibus operatio-
nibus, nisi propter rem magnam 2.
82.b.51
si Natura non mouet in statu, moue tu
hora motus eius, & si mouet, dimitte
2.26.b.41
Natura dum non submergitur a mate-
ria, non peruenit apostema 2.106.b.16
Natura quod non facit nasci est contra-
rium operationi eius 2.161.b.23
Natura quomodo plerumque euacuet
1.193.b.36
Natura uictoriam significat bonitas cri-
sis 2.82.b.37
Naturæ solutione dominante non expe-
ctetur crisis per sudorem 2.84.a.16
Naturæ opus est carnis nascentia 2.
161.b.22
Naturæ amica maxime sunt dulcia 2.
329.b.40
Naturæ amica aromatica 2.329.b.40
Naturæ resolutionem quid indicet 1.
694.a.24
Naturæ conferentia composita
Confectio de allijs 2.266.b.52
Naturam confortat curatio 1.753.a.49
Naturam adiuuat curatio 1.753.a.50
Naturam lenientia composita
Decoctio eupatorii 2.297.a.23
Hiera picra 2.306.b.48
Confectio inda 2.306.b.49
Sirupus de prunis 2.306.b.49
Bdellij parum 2.306.b.49
Pilule de capsia 2.306.b.50
Trochisci 2.306.b.50
Confectio de allijs 2.306.b.50
Naturam stringentia composita
Cidonia condita 2.290.b.57
Trochisci de spodio cum sem. acetose
2.293.b.11
Trochisci de feminibus 2.296.a.24
Naturam retinentia composita
Theriaca magna 2.256.b.4
Mithridatum 2.258.a.47
Philonium persicum 2.268.a.17
Electuarium de myrto 2.276.b.64
Diacioniten 2.279.b.59
Electuarium de zingibere 2.281.b.66
Suffus Kefile 2.282.b.49

Naturam soluientia composita
Diaciminum Gal. 2.276.b.4
Electuarium 2.282.a.52
Sirupus de prunis 2.288.b.57
Trochisci de aniso 2.296.a.7
Trochisci 2.296.a.16
Trochisci 2.296.b.31
Trochisci de rosis lenitui 2.296.a.48
Naturale instrumentum attrahit ex lon-
gino 1.742.a.13
Naturalis uirtutis principium pro con-
seruanda specie sunt testes 1.75.a.48
Naturalis uirtutis duæ sunt species 1.
75.a.42
Naturalis uirtus fortior sit lætitia frequē-
ti 1.327.b.30
Naturalis uirtus principium pro con-
seruando indiuiduo est iecur 1.
75.a.47
Naturales facultates unicuique mēbro
insunt 1.31.b.17
Naturales uirtutes ministrantes, quæ
1.76.b.64
Naturales uirtutes frigis non adiuuat ni-
si per accidens 1.77.b.5
Naturales uirtutes ministrantes primis
quattuor qualitatibus utuntur inæqua-
liter 1.78.a.20
Naturales uirtutes philosophis animales
uocantur 1.79.a.30
Naturales operationes omnes somnus
fortes facit 1.701.b.11
Naturales operationes omnes fiunt per
uillos 1.119.a.54
Naturales uirtutes quattuor hepati ines-
se 1.741.b.11
Naturalium actionum principium quo-
modo fit iecur 1.32.a.10
Naturalibus uirtutibus ministrantibus
seruiunt primæ qualitates 1.77.a.38
Naturalibus facultatibus omnibus per
se contraria est frigiditas: per acciden-
tiam alicui earum seruit 1.77.a.42
Naum ascensurus quomodo debeat
preparare se 2.383.b.28
Naugatio quibus morbis conferat 1.
162.a.22
Naugantium mala 1.185.a.14
Naugantium regimen 1.185.a.17. &
deinceps
Nausea quid 1.729.b.57
Nausea est uomitus inceptio 1.206.
b.20
Nausea inseparabilis dicitur animæ sub-
uersio 1.729.b.63
Nausea aliqua est signum crisis 1.
730.a.43
Nausea in febribus pestilentialibus est
signum malum 1.730.a.44
Nausea quando multiplicatur in conua-
lescentibus, indicat conuersionem
1.730.a.45
Nausea cur aliquando non permittetur
ad uomitum 1.730.a.56
Nausea multoties alieniatur per phlebo-
tomiam 1.733.b.19
Nausea materialis curatio 1.733.b.43
Nausea ob stomachi debilitatem cura-
tio 1.736.b.3
Nausea a materia mordacitua curatio
1.735.a.47
Nausea causa 1.782.a.31
Nausea curatio 1.733.a.31
Nausea parturientis curatio 1.928.b.28
Nausea & uomitus sine causa conferunt
aque aluminosæ, & atramentales 1.
111.a.34

Nausea conferentia composita
Trochisci Aristomacis 2.306.b.24
Confectio de sale indo 2.306.b.25
Sirupus de mentha 2.306.b.26
Sirupus de malis 2.306.b.20
Sirupus de prunis 2.306.b.27
Nauseam facit aqua tepida 1.108.a.46
Nauseam facit aqua tepida 1.170.a.3
Nauseam ex medicina assumpta qui
odores prohibeant 1.201.a.6
Nauseam facientis humoris mali signa
1.722.a.20
Nauseam commouent caliditas, & sicci-
tas ori stomachi accides 1.730.b.13
Nauseam calidam prohibendi campho-
ra inest proprietas 1.734.b.30
ad Nauseam medicamen ualde iuuati-
uum 1.734.b.59
Nauseam facit
Apij semen 1.260.a.50
Ben 1.268.a.17
Cerebrum 1.278.a.56
Crocus 1.278.b.32
Nauseam sedat
Acetosa 1.259.b.41
Ammi 1.262.a.50
Calamentum alhauium 1.287.b.44
Cardamomum cum aqua masticis, &
utriusque granati 1.288.a.25
Endiuia 1.299.a.15
Phiticum 1.307.b.50
Foeniculum cum aqua frigida 1.
308.a.41
Gariophyllus 1.315.a.51
Lupinus non amarus 1.336.b.17
Mumia 1.343.b.10
Squinanthi radix, proprie cum pipe-
re 1.371.a.33
Sumach 1.380.a.28
Vitis syluestris fructus 1.393.b.29
Nauseam sedantia composita
Sirupus de cidonijs 2.287.a.22
Trochisci almezerion 2.295.a.42
Sirupus 2.318.a.55
Nauseatiua facietas a somno, & quiete
1.705.b.65
Nauseatiua facietatis signa 1.705.b.44
Nauseatiua facietatis curatio 1.705.
b.54
Nauseatiua facietatis qualis uomitus
1.730.b.52
Nauseatiua facietati conferentia
composita
Sagzenea minor 2.265.a.41
Diaciminum Gal. 2.276.a.49
Sirupus de mentha 2.287.b.38
Nauseatiuam facietatem plures ægritu-
dines in stomacho sequuntur 1.
701.b.58
ex Nauseatiua facietate quæ fames, &
eius curatio 1.706.a.5
in Nauseatiua facietate mortis signa 1.
717.b.64
Nedrech Darii confectio 2.259.b.47
Nenuphar sedat dolorem 1.847.a.18
Nenupharis facultates 2.338.b.7
Nenupharis flos est frigidus, & humi-
dus in secundo 1.350.a.51
Neruus magis indiget exsiccatione quā
caro 2.108.a.39
Neruus uulneratus cum apostematū,
eius maturatio, & curationis susce-
ptus est tardior 2.162.b.18
Neruus si fuerit detectus ex uulnera nō
conuenit aliquid cui sit acuitas omni-
no ei

Index

no ei 2.163.a.47
 Nervus qui stomacho sensum præbeat 1.68.2.b.47
 Nervus, per quem stomachus, & hepar communicant, est subtilis ualde 1.753.a.16
 Nervus uulnus læditur ex actu frigido 2.153.a.52
 Nervus uulnus est de uulneribus, a quibus necesse est magis elongare aqua & frigus 2.164.a.35
 Nervus stomacho præbens sensum ductus 1.682.b.57
 Nervus ad stomachum uenientis apostema quandoque singultus significat 1.738.a.48
 Nervus percussio in phlebotomia quid agendum 1.212.a.27
 Nervus, & eorum usus 1.31.a.3
 Nervus uiscerum 1.64.a.15
 Nervus recurrentes 1.66.a.47
 Nervus coccygis 1.68.b.53
 Nervus motorij frigidiores simul & sicciores sunt temperato: sensorij uero frigidiores quidem sed non multum temperato sicciores 1.17.a.20
 Nervus ut cur non omnes a capite nasci oportuit 1.41.a.10
 Nervus pedis a lumbis oriuntur 1.44.a.66
 Nervus sensum & motum præstant per essentiam 1.63.b.54
 Nervus corpus roborant per accidens 1.63.b.55
 Nervus ad cutis superficiem perueniunt 1.64.a.22
 Nervus motum præbentes, a cerebri potestremo plurimum oriuntur 1.64.a.50
 Nervus uisoriij 1.65.a.10
 Nervus uisoriij an dexter ad sinistram oculum & sinistram ad dextrum ferat 1.65.a.10
 Nervus aurium musculos mouentes 1.67.a.63
 Nervus non redeunt ad continuitatem ex quorundam sententia 2.134.b.28
 Nervus cum apostemantur, aut aduenit eis frigus spasmantur 2.162.b.1
 Nervus putrefiunt, quoniam ipsi sunt creati ex humiditate quam congelauit, & coagulauit frigus 2.162.b.5
 Nervus anatomie 1.63.b.49
 Nervus usus duplex 1.63.b.49
 Nervus principium est cerebri duobus modis 1.64.a.5
 Nervus cerebri paria septem 1.65.a.3
 Nervus a cerebro nascentium anatomie 1.65.a.3
 Nervus uisoriij interfectio qualis 1.65.a.12
 Nervus uisoriij interfectionis usus 1.65.a.20
 Nervus cerebri par secundum 1.65.a.42
 Nervus cerebri tertium par. 1.65.a.55
 Nervus cerebri quartum par. 1.65.b.38
 Nervus cerebri quintum par. 1.65.b.45
 Nervus cerebri par sextum 1.66.a.20
 Nervus cerebri septimum par. 1.66.b.27
 Nervus spinæ anatomie 1.67.a.31
 Nervus spinæ, qui ad collum, anatomie 1.67.a.31

Nervus colli par primum 1.67.a.32
 Nervus colli par secundum 1.67.a.38
 Nervus colli par tertium 1.67.a.51
 Nervus colli par quartum 1.67.b.5
 Nervus colli par quintum 1.67.b.22
 Nervus colli par sextum 1.67.b.35
 Nervus colli par septimum 1.67.b.35
 Nervus colli par octauum 1.67.b.47
 Nervus spinæ qui ad dorsum anatomie 1.68.a.42
 Nervus qui ad lumbos oriuntur, anatomie 1.68.b.10
 Nervus ossis sacri anatomie 1.68.b.51
 Nervus doloribus aquæ niuales & glaciales nocent 1.108.a.31
 Nervus doloribus cum febre confert ingredi semicupium plenum tali quale est oleum 1.111.b.36
 Nervus apostemata calida dolor uermens sequitur 1.128.b.43
 Nervus apostemata calida febres fortes sequuntur 1.128.b.43
 Nervus apostemata calida turbatio intellectus cito sequitur 1.128.b.44
 Nervus debilitatem patientes deuiant acetum 2.251.a.63
 Nervus uulneribus 2.162.a.50
 Nervus uulneribus sunt spasmus, & permittio rationis & apostema magnum &c. 2.162.a.57
 Nervus uulneribus quæ dispositiones accidunt 2.162.a.62
 Nervus uulneribus aquæ frigida nocent ex parte spasmis, & calida quia putrefaciunt 2.162.b.9
 Nervus uulneribus nocet oleum & aquæ calida ex hoc quod putrefaciunt 2.162.b.11
 Nervus ulcera sunt tardioris conolidationis, & tardioris maturationis 2.162.b.21
 Nervus omne uulnus aut est punctura, aut abscissio 2.162.b.22
 Nervus uulnera, secundum longitudinem saluora sunt, quam in latitudinem 2.162.b.27
 Nervus solutionis continui curatio 2.163.a.28
 Nervus uulnerum medicamen est, illud, quod est calidum, siccum subtili partium 2.163.a.29
 Nervus uulneribus caueatur stipticum 2.163.a.36
 Nervus uulneribus timetur ex aceto caliditas subtilis in re spissa 2.163.a.41
 Nervus uulnerum principio quid agendum 2.163.a.55
 Nervus uulnera quando incarnanda 2.163.b.2
 Nervus uulneribus calidum superflue & frigidum non conueniunt 2.163.b.8
 Nervus uulnera, non oportet ut incarnentur omnino nisi postquam exsiccentur exiccatione decenti 2.163.b.32
 Nervus uulnera soluuntur in die fortasse, aut in nocte bis, aut ter 2.163.b.37
 Nervus uulnerum medicina temperare 2.163.b.65
 Nervus uulnerum regimen 2.164.b.4
 Nervus uulnerum medicina 2.164.b.52

Nervus corruptorum iudicia 2.166.a.26
 de Nervus duritie, & eorum tortione 2.166.a.33

Nervus mollificationi confert

Citri oleum 1.274.b.55
 Costus 1.289.b.33
 Aspalathus 1.296.a.8
 Laurus 1.296.b.31
 Nasturtium 1.349.a.31
 Pyrethrum, & eius decoctio, & eius oleum 1.361.b.64
 Ruta syluestris gumma 1.389.b.6

Nervus dolori confertur

Alcanna 1.258.b.37
 Asa 1.259.a.43
 Aquæ sulphureæ 1.261.b.42
 Oleum anethi 1.264.b.19
 Coloquintidæ folia 1.279.a.21
 Centaurea 1.288.b.59
 Aqua cineris ligni ficus 1.309.b.56
 Pini granum 1.311.a.25
 Galia 1.315.a.21
 Laurus 1.337.b.45
 Oleum ablutum 1.355.a.35
 Squilla 1.370.b.10
 Sticados 1.371.b.46
 Serpentinis ius, & caro 1.375.b.20
 Vrina 1.392.a.34
 Oleum musti 1.393.b.11

Nervus contorsioni confert

Arundo 1.263.b.53
 Baurach 1.269.b.35
 Bulbus 1.270.a.20
 Cucumer indus 1.271.a.21
 Laurus 1.296.b.32
 Cyclamen 1.308.a.19
 Gentiana cum uino 1.311.a.65
 Maiorana 1.343.a.25
 Nux cum melle, & ruta 1.348.a.22
 Pylidium 1.358.b.5
 Polipodium 1.374.b.44
 Stercus porci cum cerato 1.374.b.44
 Sal cum farina, & melle 1.377.a.8
 Parthenium 1.391.a.27
 Vrtica cum sale 1.391.b.20
 Cinis uinaceæ 1.393.b.5

Nervus uulneribus confertur

Intestina terræ 1.294.b.43
 Narcisus 1.349.b.8
 Ostracum cum thure, & myrrha, & puluere molendini 1.356.b.34
 Limacia 1.356.b.36
 Parthenium 1.391.a.25
 Vermiculus granæ cum uino tritus aut aceto cum melle 1.392.b.49
 Nervus confert 1.300.a.37

Ericij caro

Nervus ægritudinibus confertur
 Aquæ marinæ 1.261.b.38
 Cucumer indus 1.271.a.20
 Cordumeni 1.288.a.35
 Ericij caro salita 1.300.a.38
 Sirupus de sticados 1.371.b.47
 Stincus 1.372.a.36
 Sambuci oleum 1.376.a.20
 Turbit 1.389.b.37
 Nervus superfluitates mudificat 1.267.a.40
 Agaricum 1.267.a.40
 Cucumeris asinini succus cum lacte 1.292.a.53
 Nervus

Index

- Neruorum duritiei confert
Bdellium 1.273.b.48
Narcifi radix 1.349.b.13
Stercus porci cum cerato 1.364.b.45
Neruorum contusioni confert
Abrotani decoctio 1.264.a.12
Neruorum ulceribus confert
Butyrum 1.273.a.36
Neruorum apostematibus confert
Narcifi radix 1.349.b.5
Neruorum uulneribus confert
Fel lupi 1.305.a.35
Neruorum debilitati confert
Thymus 1.317.b.58
Neruorum incisioni confert
Lilium 1.334.b.65
Neruis nocent
Acetum 1.266.b.15
Citri acetositas 1.274.b.57
Neruorum frigori confert
Anacardus 1.255.a.65
Neruorum stupori confert
Pyrethrum, eius decoctio, & oleum 1.361.b.65
Neruis etiam accidunt uariolæ 2.71.b.4
Neruis sentit membrum, in quo est apostema 2.106.a.33
Neruis propter uehementiam sensus eorum, & continuitatem suam cum cerebro accidunt ex uulneribus dolores uehementes ualde 2.162.a.52
Neruis si aduenit putrefactio, corrumpitur membrum, & augmentatur 2.162.b.3
Neruis infirmis nihil est nocibilis omnino, aut deterius super eos, quam illud, quod est frigidum 2.165.b.20
Neruis obest aqua ex niue 1.169.b.31
Neruis cum accidunt uulnera non oportet, ut properet ad incarnationem, sed incipiat a sedatione doloris 2.163.a.53
Neruis conferunt
Peucedanum 1.270.a.51
Chamaemilla 1.275.b.29
Castoreum 1.276.b.66
Cupressi folia, & nux 1.285.b.64
Emblicus 1.298.a.24
Oleum narcifi 1.349.b.11
Xilooloes 1.394.a.42
Neruis conferentia composita
Oleum de croco 2.302.b.31
Oleum demanum 2.303.a.5
Neruis attrahentia composita
Hiera philagrius 2.306.b.55
Electuarium Cæsaris 2.306.b.55
Seherzaren 2.306.b.56
Pillulæ filii Alharith 2.306.b.56
Neruis humores extrahentia composita
Pillulæ de euphorbio 2.299.b.56
Neruos impedit balneum 1.111.a.8
Neruos mundificant aquæ sulphureæ 1.111.a.36
Neruos debilitat ebrietas frequens 1.170.b.36
Neruos leniunt
Oleum de alcanna 1.258.b.29
Ben, & proprie oleum eius 1.268.a.5
Muschus, quando feruet in oleo antiquo 1.340.a.3
Propolis 1.342.b.17
Oua 1.352.b.10
à Neruis cerebri quæ partes sensum habent 1.64.a.10
à Neruis spinalis medullæ quæ partes sensum habent 1.64.a.12
Neruosa membra aliquid continetia, alia habent unam tunicam, alia duas 1.33.b.3
Neruosa membra quædam cur duas tunicas habeant 1.33.b.6
Neruosi membri ulcera difficilius sunt sanationis, quam ulcera membri carnosissimi 1.859.a.42
Neruolarum partium apostemata deteriora alijs sunt 1.129.b.45
Neruolarum partium apostema cur syncope comitatur 1.129.b.47
Neruolarum partium apostemate solutiones continui quum sunt perniciose semper syncope & spasmus comitatur 1.129.b.47
Neruosis membris medicamenta malorum qualitatum, mordicativa, & nocitiua cauenda 1.187.a.32
Neurum statum inter sanitatem & morbum non dari 1.6.b.14
Neutrius dispositionis modi uarii 1.82.a.53
Nigella calida est, & sicca in tertio 1.352.a.37
Nigellæ malæ nocumenta, & cura 2.197.a.7
Nigrum colorem facientia capill. 2.228.b.52
Nigredo unde 1.785.b.17
Nigredo a calore fit in humido corpore, postea albedo 1.23.b.13
Nigredo a calore fit & a frigiditate 1.23.b.17
Nigredo uisus dolorem quomodo faciat 1.116.b.27
Nigredo ad citrinitatem declinans unde 1.785.b.11
Nigredinem capillorum &c. confertur urina canis. vi. diebus putrefacta 2.322.b.58
Nitrum uide Baurach
Niuus & aquæ glacialis usus 1.108.a.24
in Niue iter peragens cur uehementis sit appetitus 1.706.a.35
Noctis planta quid 2.243.a.37
Nocti sunt ægritudines, & accidentia fortia quia natura occupatur in digerendo materiam 2.83.a.32
Nocte quare fiant uehementiores motus, & accidentia ægritudinum 2.100.b.59
de Nodis 2.122.a.22
Nodus cum perforatur, nisi auferatur cystis, iterum redit 2.122.b.16
Nodi mellini cura 2.122.b.23
Nodi mellini fauosi regimen bonum 2.122.b.45
Nodi a glandulis quomodo differant 1.85.a.16
Nodi ponderosis destruantur 1.85.a.21
Nodi sunt dubillet phlegmatici comprehendentes humores phlegmaticos 2.122.a.23
Nodi duri in curuaturis iuncturarum habent etiam melancoliam, licet sint phlegmatici 2.122.a.27
Nodi quidam non sunt ueri nodi 2.122.a.32
Nodi qui sunt in manu, & pede, & in loco coniuncto cum neruis, & chordis, non extrahantur, quoniam facerent cadere patientem in spasmus 2.123.a.10
Nodorum cura 2.122.a.46
Nodorum, qui sunt glandosi, curatio est incisio, & perforatio non aliud 2.122.a.47
Nodorum secandi modus 2.122.a.50
Nodorum medicinarum diuersæ 2.122.b.51
Nodis conferentia composita
Vnguentum diaquilon 2.303.b.19
Nutrimentum pars quæ uis ui propria ab alijs dissimili, in substantiam sui conuertit 1.76.b.3
Nutrimentum absolute est quod in corporis conuertitur similitudinem 1.106.b.4
Nutrimentum medicinale, quod 1.104.b.15
Nutrimentum aliud est uicinius naturæ sanguinis, aliud remotius 1.104.b.63
Nutrimentum corporis dispositionem mutat qualitate sui & quantitate 1.105.a.3
Nutrimentum corporis dispositionem mutat sui quantitate, & quomodo 1.105.a.5
Nutrimentum nimium semper infrigidat, nisi proueniat ex eo putredo, quæ calefacit 1.105.a.9
Nutrimentum aliud subtile, aliud spissum, aliud temperatum 1.105.a.13
Nutrimentum subtile & multum est aqua carnis & uinum & oua sordida calfacta aut trementia 1.105.a.19
Nutrimentum cito penetrans quado necessarium fit 1.185.b.66
Nutrimentum paucum & tenue quæ præstent 1.105.a.26
Nutrimentum spissum & paucum quæ præstent 1.105.a.23
Nutrimentum temperatum calfacit 1.122.a.23
Nutrimentum superfluum refrigerat 1.112.b.16
Nutrimentum multum humectat 1.112.b.56
Nutrimenti attractio per uillos fit longos 1.77.a.44
Nutrimentorum differentiarum uariarum 1.104.b.69. & deinceps
Nutrimenti subtilis, multi, & boni chymi sunt uitelli quorum, uinum, & aqua carnis 1.105.a.34
Nutrimenti pauci, subtilis, & boni chymi, quæ sint 1.105.a.36
Nutrimenti subtilis & mali chymi, quæ sint 1.105.a.37
Nutrimenti paucitas superflua refrigerat 1.112.b.18
Nutrimenti paucitas exsiccat 1.113.a.5
Nutrimenti appetitus communicat membrum omnibus 1.690.a.11
Nutritiua uirtus est ministrata 1.76.a.18
Nutritiua uis non est quæ præparat ad sensum & motum, alioqui uegetabilia parata essent sensui & motui suscipiendo 1.78.b.40
Nutritiua uirtus quæ 1.76.a.22
Nutriens est corpus commistum, non simplex 1.24.b.15
Nutriens omne in fine rei calefacit 1.104.b.37
Nutriens omne in fine rei corpus mutat 1.104.b.37
M Nutriens

Index

Nutrientes medicamentum mutatur à corpore cum sui substantia & sui qualitate 1.104.b.44

Nutrientes in potetia est sanguis, & in alia potetia lógiore est pars membri hominis 1.106.a.60

Nutrientes nullum in potetia, totum mutatur in nutrimentum actu 1.160.b.32

Nutrientes mittere super nutrientes nondum digestum deterius est quod est in corpore 1.165.a.30

Nutrientes melius est quod melius sapit 1.166.a.53

Nutrientes superfluum quamvis accidat ut digeratur in stomacho, raro tamen digeritur in uenis 1.167.b.17

Nutrientes humidum quod sit 1.168.a.56

Nutrientes uiscosum tardius descendit 1.168.b.5

Nutrientes dulce sanguinem est corrumpere 1.168.b.15

Nutrientes iudicia habet propria ex modo quantitatis 1.185.a.58

Nutrientes quandoque prohibetur, quandoque minuitur, quandoque æquatur, quandoque augetur 1.185.a.60

Nutrientes prohibetur non nisi quum medicus uult naturam occupari in maturatione humorum 1.185.a.62

Nutrientes minuitur custodiende uirtutis genera 1.185.a.64

Nutrientes minuitur ex duabus partibus 1.185.b.5

Nutrientia medicinalia sunt ualde longinqua à natura sanguinis 1.105.a.1

Nutrientia medicinalia uitanda a sanitatis conseruatore 1.164.b.4

Nutrientia medicinalia attenuantia sanguinem sunt adurentia 1.164.b.44

Nutrientia medicinalia grossa sanguine phlegmaticum faciunt & corpus grauant 1.164.b.45

Nutrientia subtilia sanitatis conseruatiua sunt magis quam uirtutis 1.167.b.48

Nutrientia subtilia uirtutem & fortitudinem minus iuuant quam uirtutem 1.167.b.49

Nutrientia fortis chymi ei necessaria sunt, qui confortatione indiget 1.167.b.51

Nutrientia grossa qui magis tolerant 1.167.b.54

ex Nutrientibus medicinalibus errores qui accidunt, quomodo corrigendi 1.165.a.14

Nutritoria facultatis actio tribus particulis actionibus perficitur alteratione alimenti, adharrentia, & similitudine 1.76.a.46

Nutriti tarde assata & frixa 1.185.b.58

Nutriti quæ eligi debeat, & quibus nutriti 2.384.b.25

Nutriti stolidi ne lactet 1.155.b.13

Nutritis eligendæ diligentia 1.155.a.48. & 156.a.55

Nutritis alimenta 1.155.a.55

Nutritis zetas 1.155.a.64

Nutritis figura 1.155.b.1

Nutritis mores 1.155.b.7

Nutritis mammillæ quales esse debeant 1.155.b.17

Nutritis lac quale esse oporteat 1.155.b.22

Nutritis lactis substantia qualis sit quo

experimento agnoscitur 1.155.b.31

Nutritis regimen ubi lac malum fuerit 1.155.b.50

Nutritis regimen ubi lac paucum fuerit 1.155.b.60

Nutritis regimen quale esse oportet 1.156.a.63. & deinceps

Nutritis regimen est intentio principalis in infantibus medicandis 1.157.b.1

Nutritice medicamentum sumptura infans ab alia lactandus est 1.156.b.33

Nutriticem uacuandam, ubi infans sanguine uel alijs humoribus affluat 1.157.b.2

Nuthæ neruorum anatome 1.67.a.31

Nux antiqua unctiosa conuenit ulceribus ignis perfici post inflammationem eius 2.112.a.56

Nux methel facit uertiginem rubedinem oculorum, tenebrositatem, & ebrietatem 2.199.a.38

Nux methel quandoque interficit in die uno ad quantitatem aur. i. 2.199.a.40

Nux muscata si adderetur theriacæ non esset error magnus 2.255.b.6

Nux ad choleram uelocius conuertitur, quam amigdala 1.260.b.48

Nux est uelocioris digestionis, quam amigdala 1.260.b.47

Nux calida est in tertio, sicca in principio secundi 1.348.a.8

Nux muscata est calida, & sicca in fine secundi 1.348.a.59

Nux indica est calida in principio secundi, sicca in primo 1.348.b.26

Nux Romana calida est in tertio, sicca in primo 1.348.b.49

Nux tamarisci in caliditate est quasi æqualis, aut in principio primi, & eius exiccato est in fine primi 1.348.b.55

Nucis methel nocuenta 2.199.a.38

Nucis methel assumptæ cura 2.199.a.45

Nucis dulcis gumma est proxima dispositionibus gummi arabici 1.260.b.49

Nuces conditæ ad debilitatem renû &c. 2.291.a.26

Nucibus assumpti anacardi non nocent 2.196.a.64

O

Obluioni conferentia composita

Suffus Aristotelis 2.283.a.54

Anacardinum 2.305.a.25

Electuarium de anacardis 2.305.a.5

Scelite 2.305.a.25

Electuarium de ambra 2.305.a.27

Sirimo 2.305.a.28

Hiera picra 2.305.a.28

Confectio algarith 2.266.a.48

Confectio candorius 2.270.b.10

Theodoricon magnum 2.274.a.38

Electuarium ambra 2.277.b.58

Electuarium anacardinum 2.278.b.66

Ocimum fluuiiale calidum est in primo de clinans ad secundum, siccum in primo 1.172.a.49

Ocij nocuenta, & eorum rectificatio 2.355.b.20

Ocij incommoda 2.370.b.11

Oculus clauditur superioris palpebræ

motu solo 1.532.9

Oculus acutius uidet, altera pupilla clausa 1.65.a.23

Oculus uaporationem ex milio tolerare non potest 1.224.b.55

Oculus significat super matricem 1.913.b.15

Oculi musculorum anatome 1.52.b.45

Oculi palpebrarum anatome 1.53.a.20

Oculi signa facta in crisi 2.88.a.32. & b.10

Oculi unius paruitas facta in ægitudinebus acutis est ualde malum 2.88.a.35

ex Oculi colore cerebri complexionem cognoscere difficile est 1.124.b.2

Oculi in ægitudinebus atramentum prius est fortius 1.557.a.52

Oculi inflammationi confert Lutum creticum 1.328.b.49

Oculi palpitationi confert Faba cum fœnugræco, & melle 1.303.a.7

Oculi tarsati confert Sanguis columbæ, & turturis 1.373.b.9

Oculi cancro confert

Olibanum 1.356.a.15

Oculi pupillæ dilationi confert Fel rapacium 1.305.a.56

Cadmia auri 1.290.a.18

Oculi albugini confert

Crocodili stercus 1.297.b.65

Ebenus 1.298.b.14

Endiuia filuestris lac 1.299.a.28

Vrina cum melle cocta 1.317.a.28

Lacerti stercus 1.326.b.21

Muscus 1.340.a.33

Myrrha 1.344.a.14

Ostracum 1.356.b.47

Petroleum 1.362.a.47

Piper

Oculi apofematibus conferunt

Aloes 1.263.a.57

Folium indum 1.306.a.9

Isofus humida 1.322.a.23

Lens cum corona regia, & cydonio, & oleo rosato 1.335.b.43

Melilotum 1.338.a.51

Myrrus coctus cum hordeo 1.338.b.60

Opium cum lacte mulieris 1.352.a.11

Olibanum 1.356.a.12

Spodium 1.375.b.55

Sesamum 1.381.b.22

Anemone cum uino cocta 1.383.a.13

Oculi doloribus conferunt

Aloe 1.263.a.57

Iusquiami semen, aut succus foliorum eius 1.321.a.14

Oui albumen 1.352.b.16

Oculi ophthalmiæ conferunt

Gypsi lapis cum albumine oui 1.311.b.59

Lycium 1.326.a.64

Papauer 1.364.b.45

Rosa 1.366.b.1

Cicutæ succus 1.384.a.66

Tucia 1.389.a.18

Oculi panno conferunt

Balsamum 1.268.b.34

Cinnamomum 1.278.a.21

Crocus 1.278.b.26

Ebenus

Index

- Ebenus 1.298.b.14
Fici lac cum melle 1.310.a.1
Gariophyllus 1.315.a.49
Piper longum cum aqua hepatis capri
ni affati 1.326.a.30
Lycium 1.326.a.65
Ostracum 1.356.b.47
Salis flos 1.377.a.38
Synapis 1.388.a.12
Rutæ sylvestris gumma 1.389.b.4
- Oculi ulceribus conferunt
Aloes 1.263.a.56
Corallis 1.276.b.21
Chamadrys 1.280.b.40
Cedrus 1.289.a.55
Ebenus adusta, & abluta 1.298.b.18
Hamarites cum albugine oui 1.300.b.44
Fumus thuris, & terebinthinæ 1.303.a.44
Limaciæ stercus adustum 1.326.b.27
Lapidis lactei collyrium 1.326.b.66
Lutum creticum 1.328.b.48
Morochthus 1.331.b.57
Ari radix 1.332.a.46
Lactuca lac 1.336.b.64
Myrrha 1.344.a.13
Olibanum 1.356.a.11
Piscis fumus 1.359.b.8
Saliua 1.372.b.39
Stercus lupi 1.372.b.51
Stercus stellionis, lacerti, & crocodilli 1.374.b.60
Stercus hirundinum 1.374.b.61
Salis flos 1.377.a.38
Sal ammoniacus 1.377.b.26
Endiuæ lac 1.387.a.7
Vrina 1.392.a.45
Vitrum 1.393.a.30
- Oculi ungulæ confert
Granati acetosi succus 1.315.b.62
Lactiginij lac 1.329.b.44
Liquiritiæ radix, & succus 1.335.a.34
Piscis cutis adusta cum sale 1.361.b.18
Sal 1.377.a.38
Testa cum sale metallino 1.390.b.30
- Oculi scabiei confert
Ciminum masticatum cum sale 1.281.b.23
Ebenus adusta, & abluta 1.298.b.19
Capilli adusti cum lithargirio 1.317.a.30
Lycium 1.326.a.65
Vrina 1.392.a.45
- Oculi exitui confert
Faba cum thure, rosis, & albugine oui 1.303.a.10
Rubus 1.367.b.2
- Oculi aggritudinibus conferunt
Oliua, & ea quæ ex illa sumuntur 1.355.a.50
Tamarisci fructus 1.387.a.35
- Oculi cornæ exulceratæ conferentia composita
Collyrium ros. magnum 2.310.a.36
Collyrium pomale 2.310.a.58
Collyrium ros. 2.311.b.13
- Oculi pupillæ dilatationi conferentia composita
Hiera Hip. 2.275.a.38
- Collyrium stella 2.309.b.61
Collyrium rosaceum 2.310.a.15
Collyrium aliud ros. 2.310.a.22
Collyrium ros. magnum 2.310.a.36
Collyrium pomale 2.310.a.59
Collyrium aliud ros. 2.311.b.15
Puluis 2.311.b.16
- Oculi fluxum, & nocumentum prohibentia composita
Sotira confectio 2.259.b.1
Confectio algarith 2.266.a.50
Collyrium 2.309.a.59
Collyrium rosaceum 2.310.a.14
Collyrium aliud ros. 2.310.a.22
Collyrium ros. magnum 2.310.a.37
Collyrium iuuatium 2.310.a.48
- Oculi apoftematibus albis conferentia composita
Collyrium 2.309.a.62
Oculi febel confert
Cohol ad febel 2.312.a.20
- Oculi angulorum pruritus conferentia composita
Collyrium Indum 2.310.b.17
Collyrium citrinum Fanaritis 2.312.a.60
Collyrium Indum 2.312.a.64
Oculi pruritus confert
Capilli adusti cum lithargirio 1.317.a.30
Lacerti stercus 1.326.b.21
- Oculi angulorum corruptioni conferentia composita
Collyrium Indum 2.310.b.17
Collyrium arastufemon 2.312.a.48
Collyrium citrinum Fanaritis 2.312.a.59
- Cohol mesciton 2.312.b.8
Oculi laxo conferunt aquæ æneæ 1.111.a.26
- Oculo mala est
Aqua aspalhi 1.261.b.46
Osis corrosioni conferunt
Iusquiami folia cum uino 1.321.a.3
- Oculo uidenti longinqua, & non proxima confert
Medicamen 2.313.a.18
- Oculo conferunt
Asphodeli radices succus 1.266.a.38
Aurum 1.267.a.1
Corallus 1.276.b.19
Luporum, & habentium rostra, & ungues carnes 1.284.b.21
Cadmia auri 1.290.a.19
Emblucus 1.298.a.24
Electri fructus cum melle 1.319.b.27
Muscus 1.340.a.32
- Oculi pulsationi confert
Coriandri succus 1.283.a.20
Ruta 1.367.a.12
Pyrites 1.343.a.5
- Oculo uno clauso uicæ alterius foramen latius fit 1.65.a.26
in Oculo uaporationem fieri debere cum pannis 1.224.b.55
Oculum mouentes musculi sunt sex 1.52.b.45
Oculum offendunt falsa 1.168.b.2
- in Oculum aquæ descensui confert
Buchormariem 1.264.a.42
Cepæ succus 1.276.a.14
Crocodili stercus 1.297.b.65
Serapinum 1.379.a.36
- ad Oculum materierum fluxum prohibet
Amylum 1.262.a.37
Bateche cortex 1.270.b.55
Crocus 1.378.b.25
Coriandri ex folijs emplastrum 1.283.a.21
Cornu cerui adustum ablutum 1.292.b.25
Platani folia 1.296.b.13
Iusquiamum 1.321.a.16
Lapidis lactei collyrium 1.326.b.65
Mirolalani citrini 1.339.b.25
Ouum cum farina hordei 1.352.b.19
Limaciarum uiscositas 1.356.b.53
Vitis folia cum fauich hordei 1.393.b.18
Oculorum qualitates 2.368.b.12
ob Oculorum aggritudinem uenter quandoque fanatur 1.86.b.65
- Sebel
Anisum 1.249.a.21
Ciminum masticatum cum sale 1.281.b.23
Nux muschata 1.348.a.62
- Ophthalmiæ
Absinthium 1.250.a.2
Acacia 1.250.b.22
Verbascus 1.271.b.55
Cafeus 1.277.b.11
Platani folia 1.296.b.14
Endiuia 1.299.a.9
Gentiana 1.311.b.2
- Ophthalmiæ sicæ
Plumbum ustum & ablutum 1.252.b.1
Ebenus adusta, & abluta 1.298.b.19
- Pulsationi
Absinthium 1.250.a.5
Ocinum fluuiale 1.272.b.1
Vrina cum melle in uase æneo cocta 1.317.a.28
Sesamum 1.381.b.21
- Rubedini — Acacia 1.250.b.23
- Vagulæ
Acacia 1.250.b.24
Ciminum masticatum oleo commixtum 1.281.b.20
Ciminum masticatum cum sale 1.281.b.23
Cancer marinus cum sale 1.286.a.55
Cantharis 1.295.a.36
Ferri ærugo 1.304.b.19
- Humiditati
Ammoniacum 1.251.b.30
Aloe 1.263.a.59
- Tenebrositati
Eleomeli 1.252.b.26
Crocoma 1.289.b.61
Anemones succus 1.383.a.10
Zingiber 1.395.b.34
- Albugini
Acori succus 1.256.b.16
Collirium ex semine cepæ cum melle 1.276.a.26
Cinis carnis arietum 1.284.b.20

Index

Oculorum aquæ conferunt
 Affa collyrio ex ea facta cum melle
 1.259.a.52
 Adeps piscis 1.265.a.1
 Adeps uiperæ 1.265.a.2
 Cadmia auri 1.290.a.19
 Fel rapacium, proprie siccum 1.
 305.a.56
 Cyclaminis aqua cum melle 1.308.
 a.37
 Fœniculum 1.308.b.32
 Fici lac cum melle 1.310.a.1
 Hirundinis cerebrum cum melle 1.
 320.b.33
 Vespertilionis cerebrum 1.320.b.34
 Myrrha 1.344.a.17
 Ex nigella, & oleo irino caput purgiū
 1.351.a.59
 Petroleum 1.360.b.14
 Vespertilionis cerebrum cum melle
 1.394.b.44
 Oculorum ophthalmiæ conferunt
 Amomum 1.259.a.9
 Camphora 1.280.a.38
 Cydonium assatum 1.287.a.12
 Plantago 1.331.b.21
 Lac 1.333.b.46
 Oculi tenebrositati confert
 Cinnamomum 1.277.a.12
 Fabæ cum melle, & fœnugræco 1.
 303.a.7
 Lac permixtum cum albumine oui, &
 oleo rosato crudo 1.333.b.48
 Lactuca 1.336.b.66
 Myrtus 1.338.b.59
 Memithe 1.344.b.4
 Opium cum lacte mulieris 1.352.
 a.10
 Portulaca 1.358.a.33
 Sarcocolla 1.371.b.9
 Viola 1.392.a.1
 Oculorum albedini confere-
 tia composita
 Cohol 2.311.b.35
 Cohol aliud 2.311.b.52
 Puluis 2.312.a.12
 Collyrium 2.312.a.29
 Collyrium Kebime 2.312.a.36
 Oculorum angulis carni nascenti confe-
 rentia composita
 Collyrium furibes 2.310.b.2
 Collyrium indum 2.310.b.17
 Oculorum algarab confert
 Collyrium furibes 2.311.b.20
 Oculorum apostematibus confe-
 rentia composita
 Hiera Andromachi 2.275.b.4
 Collyrium 2.309.b.23
 Medicamen proprium 2.310.b.29
 Oculorum apostematibus calidis
 conferentia composita
 Medicamen proprium 2.310.b.30
 Medicamen aliud 2.310.b.49
 Medicamen proprium 2.311.a.26
 Oculorum bothor conferentia
 composita
 Collyrium stella 2.309.b.60
 Collyrium rosaceum 2.310.a.15
 Collyrium aliud ros. 2.310.a.22
 Collyrium ros. magnum 2.310.a.26
 Collyrium pomale 2.310.a.57
 Oculorum caliditati conferentia
 composita
 Medicamen dictum, duo maiora, ru-
 beum 2.311.a.3
 Medicamen aliud 2.310.b.50
 Emplastrum 2.311.a.16

Medicamen 2.311.a.26
 Oculorum doloribus conferentia
 composita
 Sotira confectio 2.259.b.6
 Confectio chabith regis 2.268.b.58
 Hiera logodon 2.273.a.58
 Sotira 2.305.a.61
 Hiera picra 2.305.a.61
 Medicina chetedi regis 2.305.a.61
 Medicamen 2.311.a.16
 Collyrium Hermetis 2.309.b.10
 Collyrium 2.309.b.22
 Collyrium compositum proprium 2.
 309.b.36
 Collyrium faxis 2.309.b.47
 Collyrium stella 2.309.b.60
 Collyrium rosaceum 2.310.a.13
 Collyrium aliud ros. 2.310.a.22
 Collyrium ros. magnum 2.310.a.34
 Emplastrum 2.311.a.19
 Epithima 2.312.b.84
 Oculorum doloribus antiquis confe-
 rentia composita
 Collyrium furibes 2.310.b.2
 Oculorum doloribus ex cataris confe-
 rentia composita
 Cohol 2.311.a.56
 Oculorum ægritudinibus proximi
 temporis confert
 Collyrium pomale 2.310.a.60
 Oculorum ægritudinibus anti-
 quis conferentia com-
 posita
 Collyrium stella 2.309.b.62
 Collyrium macur 2.311.b.7
 Collyrium citrinum 2.311.a.28
 Collyrium Apollonii 2.312.b.31
 Oculorum fistulis conferentia
 composita
 Collyrium furibes 2.310.b.5
 Oculorum ictericiæ confert collyrium
 cum acetositate citri 1.274.b.59
 Oculi lacrymæ conferentia
 composita
 Cohol 2.311.b.35
 Collyrium arastufemon 2.312.a.47
 Cohol mesiton 2.312.b.7
 Medicamen 2.313.a.64
 Oculorum panniculis confe-
 rentia composita
 Collyrium arastufemon 2.312.a.50
 Oculorum palpebrarum grauitati &
 grossitudini conferentia
 composita
 Cohol 2.311.b.37
 Alcohol missandros 2.312.a.30
 Medicamen Aristratis 2.312.a.33
 Collyrium de tucia 2.312.a.34
 Collyrium arastufemon 2.312.a.46
 Collyrium citrinum fœuatis 2.312.
 a.60
 Cohol non errans 2.312.a.66
 Oculorum palpebris cadentibus con-
 ferentia composita
 Collyrium Apollonii 2.312.b.30
 Oculorum puri conferentia
 composita
 Collyrium stella 2.311.b.2
 Collyrium iuuatium 2.311.b.4
 Collyrium pomale 2.311.b.4
 Collyrium macur 2.311.b.7
 Oculorum pruritu conferen-
 tia composita
 Cohol non errans 2.312.a.66
 Cohol mesiton 2.312.b.7
 Oculorum rubificationi ex stillatione
 conferentia composita

Cohol astalticon 2.311.a.41
 Oculorum scabiei conferentia
 composita
 Collyrium citrinum fanaritis 2.
 312.a.58
 Collyrium indum 2.312.a.63
 Cohol mesiton 2.312.b.9
 Collyrium Apollonii 2.312.b.30
 Oculorum stillationi seu cataris
 conferentia composita
 Cohol astalticon 2.311.a.42
 Cohol aliud 2.311.a.56
 Oculorum superfluitates resol-
 uentia composita
 Confectio algarich 2.266.a.50
 Collyrium stella 2.309.b.62
 Medicamen proprium 2.310.b.51
 Collyrium arastufemon 2.312.a.49
 Oculorum tegmenta confor-
 tantia composita
 Medicamen dictum, duo maiora 2.
 311.a.6
 Cohol 2.311.b.37
 Oculorum tenebrositati confe-
 rentia composita
 Hiera bulicos 2.308.b.4
 Cohol astalticon 2.311.a.41
 Collyrium citrinum 2.311.a.27
 Cohol 2.311.a.36
 Collyrium indum regiū 2.312.b.64
 Cohol 2.313.a.8
 Medicamen 2.313.a.17
 Oculorum uestigia delentia
 composita
 Collyrium stella 2.309.b.63
 Collyrium indum 2.310.b.18
 Medicamen ægyptium 2.311.b.23
 Collyrium indum 2.311.b.24
 Oculorum uestigiis duris confe-
 rentia composita
 Collyrium Kebime 2.312.a.36
 Collyrium citrinum 2.312.a.50
 Collyrium arastufemon 2.312.a.50
 Oculorum ulcerum uestigia
 delentia composita
 Alcohol cum stercore stellionis 2.
 311.b.24
 Collyrium citrinum 2.311.b.29
 Collyrium arastufemon 2.312.a.65
 Collyrium indum regiū 2.312.b.65
 Oculorum ulceribus conferen-
 tia composita
 Medicamen dictum, duo maiora, rubeū
 2.311.a.2
 Oculorum ulceribus sordidis con-
 ferentia composita
 Collyrium stella 2.309.b.61
 Collyrium ros. magnum 2.310.a.35
 Collyrium ros. magnum 2.310.a.57
 Collyrium pomale 2.310.a.57
 Oculis abtergentia composita
 Electuarium regum 2.280.b.43
 Collyrium stella 2.309.b.63
 Collyrium ros. magnum 2.310.a.37
 Medicamen dictum, duo maiora 2.
 311.a.4
 Oculis conferentia composita
 Collyrium indum 2.310.b.19
 Medicamen dictum, duo maiora 2.311.a.6
 Emplastrum 2.311.a.19
 Medicamen basilicon 2.313.a.47
 Basilicon aliud 2.313.a.64
 Medicamen proprium 2.313.a.64
 Burd 2.313.b.17
 Oculis materiæ collectæ confe-
 rentia composita
 Collyrium ros. magnum 2.310.a.37
 Collyrium pomale 2.310.a.59
 Emplastrum

Index

- Emplastrum 2.311.a.18
Collyrium arastufemon 2.312.a.45
Epithima 2.312.b.53
Oculis non tolerantibus tactum medicinarum confert
Collyrium pomale 2.310.a.56
Oedema, uide Vndimiam
Odium quid sit 2.328.b.45
Odor corporis cur ex coitu foeteat 2.241.a.40
Odor corrumpitur propter putrefactionem humoris, aut sudoris in corpore 2.245.a.55
Odor foetidis quibus post coitum fiat 1.890.a.31
Odoris horribilis in corpore causæ 2.245.a.57
Odoris corruptionis cura in toto corpore 2.245.a.63
de Odore horribili in cute, & alcellis, & urina, & egestione 2.245.a.53
Odorem corporis bonum faciunt
Gariophyllus 1.315.a.47
Myrtus 1.338.b.22
Plumbum adustum 1.342.a.50
Odorem malum auferentia composita
Pillulæ indæ 2.299.b.62
Odores boni aerem rectificant 1.181.a.12
Odores bonos cerebrum corroborare 2.347.b.40
Odores boni quomodo noceant 2.447.b.44
Odores sibi ipsis oppositi 2.347.b.50
Odoribus foetidis lesi quibus curentur 2.347.b.10
Odorata spiritus sua caliditate reficere 2.329.b.10
Odorata apprimè grata quæ sint 2.329.b.20
Odoratum confert
Barbæ hircinæ radix 1.273.b.8
Offensio lædit, & impedit cum confusione, & attritione 2.145.b.3
Offensionis, & casus timor propter accidentia quæ sequuntur 2.145.b.4
Offensionibus multiplicentur glandulæ 2.145.b.14
Offensionis nocumeta magna 2.145.b.17
Offensionis signa 2.145.b.29
Offensionis cura 2.145.b.60
Offensionis super uentrem, & uiscera, cura 2.146.b.1
Offensionis timor maior est in corporibus maioribus 2.145.b.10
ad Offensionem medicinæ conuenientes 2.146.a.5
ad Offensionem melior medicina est mumiæ pura cū oleo sambacino, & uino 2.146.a.12
de Offensione ad lapidem, aut parietem 2.145.b.1
Oleander plurimum interficit homines, & animalia 2.196.a.41
Oleander est calida, & sicca mordacitua incisiua 2.196.a.44
Oleander calida est in tertio, sicca in secundo 1.353.b.33
Oleandri flos & folia liberant à ueneno 2.193.b.19
Oleandri nocumenta 2.196.a.40
Oleandri parum facit incurere angustia uehementem, & inflammationem maxillam 2.196.a.42
Oleandri aqua ubi nascitur, est mala 2.196.a.45
Oleandri assumpti cura 2.196.a.48
Olera grata febrienti tertiana pura, quæ 2.39.a.44
Olera temperata sui substantia & qualitate, sunt subtilis & pauci nutrimenti 1.105.a.27
Olera & fructus dimittendi à sanitatis conservatore 1.164.b.43
Olera hyeme comedenda non sunt 1.165.a.59
Olera cholericæ hyeme quandoque conferunt 1.168.a.35
Olera insipida æstare multum quandoque conferunt 1.168.a.36
Olera sunt cibi multæ quantitatis & pauci nutrimenti 1.185.b.12
Olera sunt pauci nutrimenti 1.802.a.38
Olera generant humorem aquosum 1.964.b.10
Oleum nullum in uariolis adhibendum 2.73.b.44
Oleum in lampade caloris gratia trahitur 1.77.a.43
Oleum uulpinum iuncturarum doloribus melius est alijs 1.111.b.40
Oleum quodlibet elongetur ab ulceribus 2.155.b.54
Oleum de lilio uehementer delet uestigia ulcerationis, & uerberationis 2.162.a.38
Oleum nocet neruorum uulneribus, quia putrefacit 2.162.b.11
Oleum quandoque est necessarium in uulneribus neruorum propter necessitatem sedandi dolorem 2.162.b.11
Oleum, & aqua calida sunt ualde prohibentia incarnationem 2.182.a.15
Oleum nardinum, & eius iuuamenta 2.300.a.28
Olei nardini descriptio 2.300.a.40
Oleum de storace 2.300.a.65
Oleum de chamæmilla 2.300.b.6
Oleum de mastice 2.300.b.11
Oleum de absinthio 2.300.b.16
Oleum de anetho 2.300.b.21
Oleum de lilio 2.300.b.25
Oleum de hæce 2.300.b.36
Oleum aliud de hæce 2.300.b.43
Oleum aliud de hæce 2.300.b.59
Oleum de serpentibus 2.301.a.3
Oleum regis David 2.301.a.15
Oleum de costo 2.301.a.59
Oleum aliud de costo 2.301.b.3
Oleum ieribuet 2.301.b.14
Oleum findin 2.301.b.32
Oleum de Kerua 2.301.b.40
Oleum de Kerua simplex 2.302.a.5
Oleum de cucurbita 2.302.a.5
Oleum ascheshabren ad uentositates genuum 2.302.a.19
Oleum auris 2.302.a.30
Oleum auris ex alia descriptione 2.302.a.38
Oleum alfesfelud 2.302.a.43
Oleum ad dolores uescicæ &c. 2.302.a.55
Oleum de ouis 2.302.b.5
Oleum alKeKengi, & eius iuuamenta 2.302.b.8
Olei alKeKengi descriptio 2.302.b.15
Oleum de croco 2.302.b.31
Oleum de usnee 2.302.b.42
Oleum de euphorbio Auic. 2.302.b.50
Oleum demanum 2.303.a.3
Oleum de floribus papaueris ruffi 2.303.a.13
Oleum de lilio simplex 2.303.a.21
Oleum de cydonijs 2.303.a.21
Oleum de malis 2.303.a.21
Oleum de sinapi 2.303.a.22
Oleum de cucumere asinino 2.303.a.22
Oleum ad mollificationem stomachi 2.318.a.8
Oleum ad coitum 2.322.a.10
Oleum diuinum ad tussim 2.316.a.23
Oleum de mezereon 2.319.a.29
Oleum picis quomodo fiat 1.359.a.41
Oleum sanis melius, est omphacinum 1.354.b.49
Oleum omphacinum frigidum est, & siccum in primo 1.354.b.53
Oleum calidum est, & siccum in tertio 1.353.b.58
Oleum de phisticis, & amigdalinum inuatiua sunt omnibus speciebus hydropicis 1.775.b.3
Oleum de cherua colicæ maxime utile 1.832.b.64
Oleum de ben est forte ualde in exitu urinæ inuoluntario 1.88.a.11
Oleum de andacocha 1.964.a.25
Oleum uespertilionum 1.962.a.26
Oleum alchechengi in mola est uehementis iuuamenti 1.926.a.26
Oleum minorat sperma 1.897.b.25
Olei usus quid conferat in uulneribus neruorum 2.162.b.11
Olei de cherua in colica exhibendi modus 1.833.a.1
Oleo de lilio in dolore dorsi inest proprietas mirabilis 1.954.a.10
Olea nocent scabiei & impetigini, &c. 2.241.a.23
Olea quæ stomacho magis conueniant 1.702.a.18
Olea omnia appetitum prosternere 1.709.a.50
Olea corrumpunt orificia uenarum 1.709.a.52
Oleorum natura 1.353.b.58
Olibanum non facit nasci carnem in corporibus siccioribus 2.143.a.34
Olibanum calidum est in secundo, siccum in primo 1.355.b.38
Olibani temperamentum 2.338.b.41
Olibani cortices sunt exsiccatiui in secundo, & sunt parum frigidiore olibano 1.355.b.36
Omentum est sicut saccus 1.683.b.44
Omentum est sicut interior pannus si-phac, & sicut exterior stomachi 1.683.b.52
Omenti usus 1.683.a.27
Omenti anatomia 1.947.a.46
Omenti substantia ex quibus contexta 1.683.b.30
Operatio nulla nisi ex uirtute provenit 1.75.a.30
Operatio transglutendi duabus uirtutibus completur: attractiua naturali, & expulsiua uoluntarie 1.81.a.15
Operatio ex qualitatibus 1.103.a.58
& deinceps
Operatio à forma specifica, quæ 1.103.b.9. & deinceps
Operatio ex substantiæ rei, quæ 103.b.9. & deinceps
Operatio læsa triplex 1.121.b.1
Operationis nomine quid intelligendum 1.32.b.15

Index

Operationis initium est uirtus 1.75.
a. 28
in Operatione omni, diminutione, com-
plexio omnis debilitans superflue, ac-
cidere facit 1.688.a.18
Operationes & uirtutes inuicem aliarum ex
alijs cognoscuntur 1.75.a.26
Operationes animales ex cerebro 1.75.
a. 41
Operationes omnes frigiditas prohibet
1.77.a.56
Operationes naturales omnes somnus
fortes facit 1.101.b.11
Operationes uoluntariae omnes fiunt per
uillos 1.119.a.54
Operationes quomodo super morbos si-
gnificant 1.121.a.61
Operationes perfectae complexionis a-
qualitatem significant 1.125.a.42
Operationum celeritas calorem signifi-
cat 1.125.a.44
Operationes naturales deficiunt quando-
que ob calorem, ut somnus quum de-
struitur 1.125.a.55
Operationes naturales augentur quando
que ob frigiditatem, ut somnus 1.
125.a.59
Operationes fortes quae calorem signifi-
cant 1.125.b.13
Operationes naturales perficiuntur om-
nes in hyeme ualidius 1.180.b.65
Operationum & uirtutum genera apud
medicos sunt tria 1.75.a.32
Operationum omnium principium est
cor secundum Arist. 1.75.a.60
Operationum genus unumquodque suum
habet animam 1.79.a.1
Operationum differentiae 1.80.b.63
Operationum aliarum ab una uirtute comple-
tur, aliarum ab duabus 1.80.b.63
Operationum instrumenta sunt membra
officialia 1.82.b.21
Operationum nostrarum perficiendarum
posita non est nisi propter multam sic-
citatem quae nobis accidit 1.158.b.66
Operationum debilitas causae 1.119.
a. 36
Operationum debilitas causa membri 1.
119.a.39
Operationum debilitas causa spiritus 1.
119.a.58
Operationum debilitas euacuationem fe-
quitur 1.119.b.10
Operationum nocumeta sunt secundum
tres modos 1.121.a.66
Operationum tarditas frigiditatem com-
plexionis significat 1.125.a.50
Operationum tarditas caliditatem quan-
doque sequitur 1.125.a.51
Ophthalmia contagiosus est morbus 1.
87.a.13
Ophthalmia aestate multiplicatur 1.
93.a.2
Ophthalmiae quandoque hyeme multipli-
cantur 1.94.a.23
Ophthalmiae conferentia composita
Caput purgum 2.308.a.9
Confect. medicinae Aristotris 2.
309.a.33
Collyrium Indum 2.310.b.16
Ophthalmiae uehementi conferentia
composita
Medicamen proprium 2.310.
b. 48
Medicamen 2.311.a.39
Medicamen aliud 2.320.b.51

Ophthalmiae antiquae conferentia
composita
Collyrium Hermetis 2.309.b.12
Collyrium magnum 2.310.a.37
Opium est uenenum infrigidans, stupefa-
ciens 2.192.a.3
Opium agit supra totum corpus 2.
192.a.13
Opium si bibitur, accidunt stupor extre-
mitatum, & frigus, & pruritus 2.
198.b.46
Opium cum uino magis operatur 2.198.b.64
Opium est fortius omnibus stupefacientibus
1.224.a.34
Opium quare ponatur in theriaca 2.
254.b.31
Opium quod melius, & qualiter adultere-
tur 1.351.b.52
Opium frigidum est, & siccum in quarto
1.351.b.61
Opium dormire facit, & stupefacit 1.
736.b.4. & 1.739.a.45
Opium nocumeta 2.198.b.45
Opium odore accidunt uertigo, & singul-
tus, & tenebrositas oculorum, & liti-
tura gutturis, & anhelitus 2.198.
b. 50
Opium causa interficiens, est eius ingrossa-
tio sanguinis, qui postea non currit, &
infrigidatio spirituum 2.198.b.59
Opium pondus 11. drach. est interficiens
in duobus diebus 2.198.b.62
Opium assumpti cura 2.199.a.2
Opium theriaca est assa 3.199.a.9
Opium nocumens est mirabile unum an-
tiquum plurimae quantitatatis 2.199.
a. 20
Opium theriaca est castoreum 1.352.a.25
Opium corruptioni succurrit castoreum 1.
736.b.5
Opium qui sumpsit, ei conferunt
Acetum 1.266.b.43
Fistula pastoris 1.303.b.34
Mel 1.347.a.16
Oppilatio ex priuatione respirationis or-
ta fit, aut ex multitudine humorum, &
sanguinis, aut ex grossitudine eorum,
aut ex uiscositate eorum, aut propter
casum rei de causis oppilationis in in-
strumento 2.13.b.31
Oppilatio hepatis plurimi fit in ramis
portae 1.753.a.4
Oppilatio hepatis, quando prolongatur,
quas aegritudines inducat 1.753.a.12
Oppilatio si fuerit in latere concauo he-
patis, materiae egrediuntur in egestio-
ne 1.753.a.51
Oppilatio si fuerit in latere gibboso, ma-
teria egrediuntur in urina 1.753.
a. 52
Oppilatio hepatis quibus signis differat
ab eius apostemate 1.753.b.54
Oppilatio hepatis quando antiquatur, in-
diget phlebotomia basilicae, & soluti-
uo 1.754.a.34
Oppilatio, & apostema durum malarai-
cae quibus signis distinguantur 1.
760.a.27
Oppilatio si fuerit ab apostemate duro,
curatio difficilis est 1.786.b.49
Oppilationis causae 1.113.a.51
Oppilationis signa 1.128.a.1
Oppilationis hepatis, & siphac, causa
cretae cura 2.249.a.13
Oppilationis hepatis signa 1.753.
b. 26

Oppilationis hepatis a uentositate signa
1.753.b.64
Oppilationis hepatis a constrictione si-
gna 1.753.b.66
Oppilationis hepatis a uentositate cura-
tio 1.754.a.49
Oppilationis hepatis ab apostemate cu-
ratio 1.754.a.49
Oppilationis hepatis a constrictione cu-
ratio 1.754.a.56
Oppilationes hepatis optime aperiunt
lupini 1.754.b.16
Oppilationis hepatis uictus 1.765.a.54
Oppilationis urinae meatus causae 1.
876.b.3
Oppilationis fellis causae 1.783.a.56
Oppilationis meri causae 1.684.a.56
Oppilationis meatus in felle ad intestina
signa 1.784.b.44
Oppilationis ex siccitate curatio 1.
785.b.39
Oppilationis ex apostemate calido cura-
tio 1.785.b.44
Oppilationis ab apostemate duro cura-
tio 1.786.b.50
Oppilationis splenis causae 1.795.a.43
Oppilationis splenis uentositatis signa 1.
795.a.45
Oppilationis splenis apostemose signa 1.
795.a.47
Oppilationis splenis curatio 1.795.a.47
Oppilationis exponitur utens balneo post
cibum 2.248.a.4
Oppilationis hepatis parte concaua dan-
da sunt uentrem soluentia 1.754.a.30
Oppilationis hepatis parte gibbosa diure-
tica sunt danda 1.754.a.31
Oppilationis hepatis calidae, aut frigidae
dari potest abinthium 1.754.b.5
Oppilationem non sepe grauitas fen-
sus consequitur 1.128.a.15
Oppilationem pectoris cur uinum dulce
abstergat 1.746.a.7
Oppilationem hepatis non esse a poro-
ritu 1.753.a.23
Oppilationem hepatis non esse ab oru-
carnis 1.753.a.23
Oppilationem facientium radix, est grossi-
tudo materiei 1.753.a.39
Oppilationem hepatis habens est pauci-
sanguinis, & corrupti coloris 1.
753.b.62
Oppilationem hepatis quandoque sequi-
tur difficultas in anhelitu 1.754.a.4
Oppilationem splenis aperientia 1.
754.b.51
Oppilationem facit omne apostema he-
patis 1.757.a.32
Oppilationem non facit accidere aqua
1.760.b.59
Oppilationem habenti confert fricatio
2.10.b.35
in Oppilationem hepatis egestio cur chy-
losa 1.753.a.35
in Oppilationem hepatis egestio cur si-
subtilis 1.753.b.33
in Oppilationem hepatis egestio cur mul-
ta 1.753.b.37
in Oppilationem hepatis, si non appareat
signa concoctionis, fortia non sunt
danda 1.754.a.46
in Oppilationem hepatis solutiuu qualia es-
se debeant 1.755.b.21
in Oppilationem meatus fellis ad intestina
ex incarnatione, aut poro non spera-
tur sanitas 1.783.b.12
in Oppilationem meatus hepatis ad fel ex
incarnat

Index

- incarnatione, aut poro non speratur
sanitas 1.783.b.12
- ab Oppilatione urinæ difficultatis signa
1.877.a.62
- Oppilationes cutis à quibus causis fiant
2.13.b.8
- Oppilationes quandoque sunt in uis ue
narum, & meatibus, & orificiis ipsarū
2.13.b.13
- Oppilationes ubi accidunt à grossitudi
ne, & uiscositate humorum, non indi
gent phlebotomia, & euacuatione su
perflua, imò indigent aperiione 2.
14.a.35
- Oppilationes generant motus super re
pletionem, & nauseatiam fatietatem
2.17.b.50
- Oppilationes generat aqua turbida 1.
108.a.66
- Oppilationes multæ sunt in hyeme 1.
113.b.5
- Oppilationes uenarum quibus sunt, iis
plurimum color est citrinus 1.128.
a.18
- Oppilationes ad multos morbos ducunt,
qualis est hydrops 1.167.a.30
- Oppilationes facit unum post cibum
1.167.a.27
- Oppilationes faciunt uelociter dulcia
1.167.a.28
- Oppilationes ex quibus humoribus fiant
1.218.b.48
- Oppilationes quæ peiores 1.219.a.11
- Oppilationes accidentes in extremitati
bus uenarū amigdalæ amaræ aperiunt
1.261.b.28
- Oppilationes facit incurere quod dulce
est 1.760.b.56
- Oppilationes aperit apium 1.747.a.39
- Oppilationes hepatis ubi accidunt 1.
752.b.62
- Oppilationes hepatis plurimū non sunt
nisi in latere concauo 1.753.a.9
- Oppilationes sunt ex matribus agritudi
num hepatis 1.753.a.16
- Oppilationes hepatis quid faciat 1.
753.a.18
- Oppilationes aperiunt
- Apium 1.260.a.23
  - Ammi 1.262.a.42
  - Agaricum 1.267.a.33
  - Ben cum aceto, & aqua 1.267.b.55
  - Spina alba 1.268.a.56
  - Balsamum 1.268.b.27
  - Epithimum 1.298.a.54
  - Endiuia 1.299.a.2
  - Foeniculum 1.308.b.31
  - Iuniperus 1.323.a.44
  - Arum 1.332.a.14
  - Polium minus 1.358.b.51
  - Petroleum 1.360.b.9
  - Prasium 1.362.b.53
  - Sticados 1.371.b.42
  - Alparagus 1.373.b.46
  - Beta, proprie cum sinapi, & aceto
1.380.b.3
  - Spica 1.381.a.38
  - Musculus 1.390.b.54
  - Parthenium 1.391.a.14
  - Xilaloos 1.395.a.38
  - Zuccharum 1.397.a.44
- Oppilationum facilius est quæ ex uino
1.178.a.19
- in Oppilationum periculo cibos grossos
caueri 1.186.a.8
- Oppilationum curatio 1.218.b.49
- Oppilationum inter hepar, & stomachū
cadentium signa 1.694.a.2
- Oppilationum inter stomachum, & sple
nem cadentium signa 1.694.a.9
- Oppilationum inter stomachum, & inte
stina cadentium signa 1.694.a.11
- Oppilationum cadentium inter stoma
chum, & cerebrum signa 1.694.a.13
- Oppilationum euenientium in meatibus
propinquis stomacho curatio 1.700.
a.37
- Oppilationū hepatis causæ 1.752.b.62
- Oppilationum hepatis curatio 1.754.
a.25
- Oppilationum hepatis uictus 1.755.a.44
- in Oppilationibus cum ephemera, quare
non liceat ante euacuationem prope
rare ad mundificandos meatus, & a
peritionem 2.14.a.21
- in Oppilationibus hepatis chronicis ne
cessariæ sunt medicinæ aperiitiuæ cali
dæ 1.755.a.64
- Oppilationibus conferentia
composita
- Cælaris confectio 2.262.a.27
  - Galenī confectio 2.263.a.61
  - Homorufa 2.265.a.65
  - Diamarte 2.266.a.16
  - Diacurcuma Gal. 2.267.a.55
  - Dialacca magna 2.267.b.8
  - Dialacca minor 2.267.b.31
  - Alchelchelengi minus 2.270.a.36
  - Medicina de gentiana 2.271.a.16
  - Hieralogodion 2.273.a.51
  - Suffuf 2.284.a.10
  - Lohoc albotin 2.285.a.19
  - Sirupus acetosus cū sem. 2.285.a.53
  - Sirupus de abfinthio 2.289.a.43
  - Trochisci diarhodon 2.292.b.50
  - Trochisci de camphora 2.293.a.38
  - Trochisci de abfinthio 2.294.a.22
  - Trochisci de eupatorio 2.294.a.39
  - Trochisci de aniso 2.296.a.6
  - Trochisci de lacca 2.296.a.60
  - Decoctio aquæ de radicibus 2.296.
b.58
  - Pillulæ foetidæ magnæ 2.297.a.42
  - Pillulæ 2.299.b.27
  - Oleum de costo 2.301.a.61
  - Oleum de cherua 2.301.b.42
  - Oleum alchechengi 2.302.b.14
  - Caputpurgium 2.308.a.47
  - Lohoch ex glutino alimbatæ 2.316.b.19
- Oppilationibus lacertorum, & ner
uorum conferentia com
posita
- Caputpurgium 2.308.a.36
  - Oppilatiua medicina 2.332.b.64
  - Oppilatiuæ medicinæ quæ sint, & quales
2.387.a.15
  - Oppilatiui fluxus curatio 1.816.a.55
  - Oppilat hepar uinum dulce 1.746.a.5
  - Oppilant uiscosa 1.745.b.66
  - Oppilant uelociter dulcia 1.746.b.34
  - Oppilatur uelociter hepar 1.759.b.39
  - Opopanacum calidum est & siccum in
tertio 1.353.a.34
  - Opopanacum est ex eis, quorum maxi
ma malicia timenda est in neruis 1.
626.a.11
  - Origanum est calidum, & siccum in se
cundo 1.356.a.37
  - Orobis est calidus in primo ulque ad
secundum, siccus in tertio 1.319.b.53
  - Os stomachi uermes infrigidant 1.
840.b.23
- Oris superficies uim habet concoquen
di alimenta 1.28.b.11
- Oris, & linguæ signa in crisi 2.89.a.14
- Oris spumæ generatio 2.89.a.50
- ex Oris sapore stomachi dispositionum
signa 1.690.a.23
- Oris, & gingiuarum ulcera accidunt hy
dropicis prope mortem 1.770.a.53
- Oris amaritudinis causa 1.784.b.49
- Oris stomachi uirtutis casum generant
uermes 1.840.b.22
- Oris siccitatem esse à siccitate comple
xionis duobus modis 1.690.b.28
- Oris apostematibus confert
- Butyrum 1.273.a.40
  - Morum acetosum 1.347.a.61
  - Oris torturæ confertur
  - Citrum 1.274.b.58
  - Oris putredini confert
  - Cyperus 1.285.b.25
  - Oris corrosioni confert
  - Papyri cinis 1.358.b.30
- Oris ulceribus confertur
- Acacia 1.250.b.19
  - Atramentum 1.257.b.27
  - Arsenicum 1.257.b.58
  - Alcanna 1.258.b.32
  - Aloe 1.263.a.49
  - Britanica succus 1.272.b.27
  - Calamentum montanum 1.287.b.22
  - Lentiscus 1.337.b.15
- Oris ulceribus difficilis consolida
tionis confert
- Aloe 1.263.a.44
  - Oris pustulis confert
  - Chamemilla 1.275.b.36
  - Mori rob acetosum 1.347.a.65
- Oris odorem bonum faciunt
- Agallochi decoctum 1.252.b.42
  - Apium domesticum 1.260.a.28
  - Melissa 1.271.a.47
  - Citri decoctio, & eius cortex in ore
retentus 1.274.b.50
  - Cyperus 1.285.b.18
  - Folium indum 1.306.a.5
  - Galanga 1.316.a.41
  - Myrrha 1.343.b.54
  - Muria 1.346.a.31
  - Nux muschata 1.348.a.61
  - Xilaloos 1.395.a.41
- Oris bonum odorem facientia
composita
- Arius Darii confec. 2.261.a.59
  - Electuarium de citro 2.282.a.17
  - Suffuf Aristotelis 2.283.a.53
  - Acetum squilliticum 2.286.b.14
  - Pillulæ alduræ 2.298.a.43
  - Dentifricium 2.315.a.17
- Oris foetori faciunt
- Argenti uiui fumus 1.257.a.5
  - Oris foetori confertur
  - Argentum aliis commixtum 1.263.
a.7
  - Alumen 1.264.a.62
  - Auri retentio in ore 1.266.b.64
  - Melissa 1.271.a.49
  - Acetum squilliticum 1.370.b.14
- Oris foetorem auferentia
composita
- Pillulæ indæ 2.299.b.61
  - Oris adustioni confert
  - Hiera Andromachi 2.275.b.8
  - Oris corrosioni confert
  - Medicina Aristtratis 2.309.a.38
  - Ori

Index

Ori conferunt aquæ ænæ 1.111.a.26
Ori conferunt
Aqua ærea 1.261.b.45
Ori conferentia composita
Acetum squilliticum 2.286.b.10
Pillule inde 2.299.b.61
Oschei apothematata 1.902.a.13
Oschei apothema durum 1.904.a.53
Oschei apothematibus confert
Fel tauri 1.305.b.7
Oschei mollificatio 1.904.a.64
Oschei mollificationis curatio 1.904.b.3
Oschei uarices 1.904.a.49
Oschei uaricum curatio 1.904.a.60
Oscitatio est modus halicū 1.173.b.54
Oscitatio multa in sanis hora non debita, malum 1.173.b.56
Oscitatio melior est post horam digestionis 1.173.b.58
Oscitationis causæ 1.173.b.61
Oscitationibus & halicibus uinum remperatum ad medium est conueniens 1.173.b.64
Os pilo humidius est 1.17.a.16
Os cur carne durius 1.24.a.59
Os nauiculare 1.50.b.20
Os a sanguinis complexionem ualde effremotum 1.33.b.60
Os basilare 1.39.a.62
Os basilare cur durum 1.39.a.62
Os nullum præter dentes sentit 1.40.b.54
Os grandinosum 1.50.b.22
Os cum est basis uulneris, mudificetur, & exsicceatur, nec dimittas in eo obfuscatione, aut corruptione aut aliud 2.143.a.9
Os corruptum seruandi modus 2.167.a.5
Os quando est corruptum ex capite coxi, & anchæ, & sicut spondilis doræ, tunc fugienda est eius curatio per incisionem propter nucham 2.166.b.60 & 2.167.a.21
Os cum iam discoopertum est, carnem non facit amplius 2.167.a.16
Os coxæ fractum stringitur in 50. noctibus 2.190.b.15
Os paruum cruris quando frangitur, est saluius, quam si frangatur os magnum 2.191.a.3
Os quod non sit sciendum 1.221.b.12
Os impossibile est, ut restauretur 1.221.b.33
Os inueniri in corde quorundam magnorum animalium, & quid sit 1.663.a.31
Osis sacri anatome 1.44.b.8
Osis sacri ossa tria sunt 1.44.b.8
Osis lambdoidis usus 1.56.a.13
Osis sacri nerui 1.68.b.51
Osis lenitas, & humiditas est una causarum prohibetium natiuitatem carnis 2.143.a.13
Osis corruptionis signa 2.166.b.12
Osis corruptionis curatio 2.166.b.35
Osis cortices quæ faciunt cadere ex medcinis 2.166.b.45
Osis corruptio cum iam perfecta est medullam, non est exculatio, quin assumatur illud os cum medulla sua 2.166.b.51
Osis incisionis terminus cognoscitur ex tenta 2.166.b.56
Osis parui apud humerum dislocatio, & cura 2.171.a.10
Osis caudæ dislocatio 2.173.a.1

Osis pedis dislocatio 2.175.a.20
Osis fractura quibus causis impeditur a restauratione 2.175.b.58
Osis fracturæ medicina 2.167.a.55
Osis dislocatio est egressio integra ex loco suo, & situ suo 2.167.b.25
Osis dislocationem non integram quidam nominant torsionem 2.167.b.30
Osis lati fractura, & eius curatio 2.190.a.17
Osis frustum quomodo incidendum 1.221.b.2
Osis fracturæ curatio 1.221.b.24
de Osis corruptione 2.166.b.1
Ossa pilis exceptis siccissimi in corpore sunt 1.17.a.3
Ossa & eorum usus 1.30.b.45
Ossa an facultatem naturalem ex se ipsis habeant 1.32.a.24
Ossa solutionem continui passa quandoque restaurentur 1.33.a.17
Ossa nutriuntur ex sanguine melancholico 1.23.b.38
Ossa cur foramina habeant 1.33.b.60
Ossa alia sunt ut fundamentum, alia ut clypeus, alia ut arma ad repellendum, alia ad suspendenda corpora quæ suspensione egent 1.36.a.25
Ossa omnia corporis sustentaculum sunt 1.36.a.44
Ossa propter motum necessaria cur magnam cavitatem habuerint 1.36.a.50
Ossa porosa cur sunt 1.36.b.3
Ossa omnia uicina sunt & coniuncta 1.36.b.9
Ossa capitis petrosa 1.39.a.49
Ossa paria in capite 1.39.b.6
Ossa mandibulæ 1.39.b.24
Ossa totius corporis sunt ducenta & quæ draginta octo, præter filamina & os lambda 1.51.a.18
Ossa uentositatem quandoque patiuntur 1.128.a.47
Ossa rumpuntur quandoque ex uentositate 1.128.a.48
Ossa corrupta in ulceribus quibus extrahantur 2.162.a.13
Ossa fracta, ut redeant ad situs suos possibile est in infantibus 2.175.b.33
Ossa fracta in quibus non restaurentur 2.175.b.35
Ossa magis inobedientia ad restaurationem faciendam est adiutorium, & brachium 2.175.b.40
Ossa soluta non redeunt ad continuitatem nisi in pueris, & infantibus 2.134.b.27
Ossa capitis in fracturis diuersificatur ab alijs ossibus 2.183.b.30
Ossa capitis, quomodo secentur, ex primorum sententia 2.184.a.35
Ossa corrupta abradit Peucedanum 1.270.a.49
in Ossa pectoris pus penetrat 1.772.a.8
Ossu generatio est ex sanguine 1.17.a.4
Ossium coniunctiones uariæ 1.36.b.20
de Ossium frustis remanentibus in ulceribus consolidatis 2.167.a.25
Ossium ægritudinum rememoratio 2.166.a.55
Ossium frusta ex ulceribus quæ extrahantur 2.167.a.43
de Ossium uariis motionibus 2.167.b.30
de Ossium ralcetæ separatione 2.171.b.42
Ossium duritiæ mollificantiæ, 2.180.b.54

Ossium capitis incisio in fracturis quando, & in quo loco eius fieri debeat 2.183.b.39
Ossium fractorum regimen 2.176.a.20
Ossium fracturæ, uide Fractura
Ossium fracturas extrahit
Balsamum 1.268.b.29
Euphorbium 1.299.b.31
Vitis albæ radix cum uino 1.106.b.63
Ossium fracturæ conferunt
Oleum de alcanna 1.258.b.39
Masticis foliorum decoctio, & succus 1.340.b.17
Myrrha 1.343.b.60
Ossium fracturis conferentia composita
Alchelchelengi magnum 2.269.b.60
Emplastrum Andromachi 2.204.a.29
Ossibus apothematata quoddam simile accedit 1.84.a.58
Ossibus propria est fractura 2.175.a.35
Ossibus fractis conferunt
Platani radices, & foliorum decoctio 1.297.a.4
Ouium & caprarum ubera lac augent 1.156.a.20
Ouum elixatum in quo uentris fluxus fit inuatiuum, & in quo non 1.806.a.55
Oui uicellus uicinus est naturæ sanguinis 1.104.b.65
Oua forbilia calfacta aut tremula nutrimentum præstant tenue & muleum 1.105.a.20
Oua elixa sunt multi & spissi nutrimenti 1.105.a.31
Oua elixa sunt spissi multi & boni nutrimenti 1.105.a.40
Oua multi nutrimenti sunt & pauca quantitatis 1.185.b.15
Oua alharbe qui bibit, moritur statim, & si non festinetur, non confert aliquid 2.202.b.54
Oua laudabilia quæ sunt, & eorum qualitates, & inuamenta 2.338.b.24
Ouum uitelli subilis, multi, & boni chymi sunt 1.105.a.34
Ouum uitella temperatæ esse qualitatis 2.338.b.30
Ouum gallinæ cinis, postquam euacuata sunt à pullis, est fortis ad lapidem 1.865.b.2
Ouum alharbe nocumenta, & cura 2.202.b.50
Oximel facit aquam penetrare uelociter, & expellit nocumentum eius 1.653.b.42
Oximel squilliticum est inuatiuum ualde in urina difficultate 1.878.a.12
Oximellis usus in febris 2.30.a.16
Oximellis facultas 1.653.b.19
Oxizacæ confectio 2.341.a.58
Ozimum quale 2.338.b.53

P

Alato sensum dat nerui quarti par. Tomo 1. pag. 65. b. uer. 42
Palati ulceribus confert 1.333.b.33
Lac
Palma frigida est, & sicca in secundo 1.270.a.59
Palpebra inferior motu non eget 1.53.a.8
Palpebra superior cur mouetur, inferior uero quiescit 1.53.a.18
Palpebra superior neruorum originem propinquior

Index

propinquier est interiori 1.53.a.20
Palpebre superior duobus eget motibus 1.53.a.23
Palpebra muscutorum anatome 1.53.a.8

Palpebræ palpitatiōi confert
Saliua 1.372.b.38
Palpebrarum citatio caliditatem significat 1.125.b.16

Palpebrarum asperitati confert
Ammoniacum 1.251.b.29
Alcolcotar 1.257.b.28
Hamatites 1.300.b.46
Ferri ærugo 1.304.b.18
Ficus folia 1.310.a.5
Myrrha 1.344.a.15
Scoria ferri 1.386.b.10
Palpebrarum grossitie confert
Abfinthium 1.249.b.55
Pici lac cum melle 1.310.a.3
Calcanthum 1.290.b.4
Lactuca asini 1.337.a.58
Ostracum adustum ablutum 1.36.b.44

Rosæ siccæ decoctio, & eius oleum, et succus 1.366.b.2
Palpebrarum scabiei confert
Cancer marinus 1.286.a.56
Ficus folia 1.310.a.4
Piceis cutis 1.361.b.15
Palpebrarum tumor, & inflammationi confert

Althea 1.265.b.53
Palpebrarum duritie confert
Alcolcotar 1.257.b.28
Aes 1.299.b.10
Palpebrarum pilos nasci facit
Pici fumus 1.359.b.6
Spica 1.381.a.31
Palpebrarum pilos bonos efficit, & prolongat
Lapis armenius 1.260.b.30
Palpebrarum pili non cadunt uelociter quia eorum origo est spissa, cartilaginosa 2.222.b.58

Palpebrarum grossitie, & grauedini confert
Cohol 2.311.b.37
Alcohol missandros 2.312.a.30
Medicamen Aristratis 2.312.a.33
Collyrium de rucia 2.312.a.34
Collyrium Arastusemon 2.312.a.46
Collyrium citrinum fanaritis 2.312.a.60
Cohol non errans 2.312.b.1

Palpebrarum casui confert
Collyrium Apollonij 2.312.b.30
Palpebris pili euulsit non nascantur prohibent
Adeps uiperæ 1.265.a.4
Ostraci caro adusta 1.356.b.48
Palpitatio, uide ictigatio
Palumbi caro est dura 1.283.b.58

Panarium est apostema calidum exituale, accidens in latere unguis 2.252.a.2
Panarium est difficile uehementis doloris 2.252.a.4
Panarium quandoque ulceratur, & perducit ad corosionem 2.252.a.5
Panarium aceto submersum curatur 2.252.a.18
Panaritij cura 2.252.a.10
Panaritij ulceratione quando currit laniæ subtilis foetida tunc est timor digiti 2.252.a.7

Panaritij medicinz locales 2.252.a.17
Panaritij collectionem prohibet auris fordes 2.252.a.27

Panaritio confert
Acacia 1.250.b.15
Acetum 1.266.b.8
Ferri ærugo cum uino 1.304.b.10
Vitis albæ radix cum uino 1.306.b.51
Ficus cū cortice granati 1.309.b.16
Parturientium fluxui confert
Aerugo ferri 1.300.a.16
Granati grana cum melle 1.315.b.41
Lycium 1.326.a.55
Liquiritiæ succus, & radix 1.335.a.41
Myrti cinis 1.338.b.43
Oliuarum syluestrium folia 1.355.a.7
Olibanum cum melle 1.355.b.51
Pentaphyllon 1.360.b.32
Auris fordities 1.374.a.20
Sumach 1.380.a.19

Panaritio ulcerato confert
Aloes 1.263.a.36
Panis loquax est a natura sanguinis quæ unum, uicellus oui, & aqua carnis 1.104.b.66
Panis cum fursure suo uelocius descendit quam cribellatus 1.168.b.8
Panis quum non digeritur impedimentum est multum 1.169.a.3
Panis qualis esse debeat 1.365.a.41
Panis calidus non probatur 1.365.a.44
Panis abluendi modus 1.365.a.58
Panis qui melior 1.365.a.64
Panem aqua frigida infusum febricitanti appetitum restituere 1.707.a.19
Pannus quid 2.233.b.22
Panni curatio 2.233.b.12
Pannos a tinea prohibet abfinthium, & similiter calamentum, & similiter cortices citri 2.206.b.60
Panis melius est in omnibus dispositionibus suis, quam milium 1.312.a.48
Pandiculatio, uide halices

Pano confert
Amigdala amara 1.261.a.1
Amylum cum croco 1.262.a.28
Adeps uiperæ 1.265.a.2
Semen ben, & eius oleum 1.267.b.64
Bulbus 1.270.a.10
Batheca 1.270.b.52
Citri acetositas 1.274.b.48
Aqua casei cum medicinis solutius melancholiz 1.277.a.60
Cinnamomum 1.278.a.12
Adeps asini siluestris 1.284.a.58
Cancer fluuiialis adustus 1.286.a.29
Cancer marinus 1.286.a.52
Crocus hortulanus 1.287.a.45
Costus linicus cum aqua, & melle 1.289.b.30
Crocodili stercus 1.297.b.64
Hepatis caprini aqua 1.299.a.40
Fabæ 1.302.b.61
Amylum cum croco 1.303.b.60
Foenugræ cum 1.304.a.17
Vitis albæ radix cum orobro, & foenu-græco 1.306.b.44
Cyclaminis radix 1.307.a.17
Granum uiride 1.314.a.14
Sal urinarum infantium 1.317.a.7
Orobis 1.319.b.62
Ireos, & cum elleboro 1.321.a.49
Mandragora lac 1.322.b.18

Leporis sanguis 1.325.b.27
Leporis marini sanguis 1.326.a.8
Lycium 1.326.a.55
Ari crispi radix 1.332.a.18
Aqua casei 1.333.b.14
Lilium 1.334.b.47
Lupinus 1.336.a.61
Myrti cinis 1.338.b.35
Plumbum adustum 1.342.a.22
Mel cum costo 1.346.b.53
Narcissus 1.349.a.66
Oui uicellus affatus 1.352.a.63
Oleum amigdalinum cum melle, radice lilii, & cera 1.354.a.36
Oleum de chertua 1.354.a.39
Hordeum 1.357.a.31
Piper longum cum aqua hepatis capræ 1.362.b.23
Raphani semen 1.368.a.3
Reubarbarum cum aceto 1.369.a.15
Lini semen cum mirto 1.372.b.6
Stercus lupi 1.372.b.44
Sanguis leporis calidus 1.373.a.36
Stercus locustarum, turdorum comedentium rizi, & lacerti, & stellionis 1.374.b.18
Sambucus 1.376.a.17
Scammonea 1.378.b.36
Beta 1.38.a.51
Testa cancri marini 1.390.b.22
Vitis syluestris 1.393.a.63

Panniculus si apostemetur, non uidetur in eo incessus uillorum in longitudine 2.163.b.34
Panniculus suffert futuram 2.162.b.43
Panniculus carnosus 1.683.b.46
Panniculi & eorum usus 1.31.a.55
Panniculi intestinorum unde oriuntur 1.33.a.35
Panniculi thoracis partium unde oriuntur 1.33.a.38
Panniculorum uulnera sunt leuora eis, quæ sunt in chordis, ne dum eis, quæ sunt in neruis 2.162.b.34
Papauer album cum stupore suo est dormitum 1.187.b.29
Papauer cordosum est calidum multum 1.272.b.39
Papauer hortulanum est frigidum, & sic cum in secundo, & nigrum in tertio 1.364.b.7
Papaueris potus quid cõferat in fe. acu. 2.33.a.61
Papaueris semen uidetur cõuenientius quam cortex 1.655.b.51
Paralysis causa quandoque est colica 1.81.b.63
Paralysis cur uere accidat 1.92.b.2
Paralysis sanatur quandoque mictu urinae spissæ 1.145.a.49
Paralysis cū synocho curatio 1.225.a.36
Paralysis uicæ curatio 1.378.b.32
Paralysis preparat supinus decubitus 1.172.a.33
Paralyti expositi sunt impinguati in prima etate 2.250.b.16

Paralyti confert
Asa 1.259.a.44
Aqua marina 1.261.b.39
Aque sulphuræ 1.261.b.40
Baurach 1.269.b.34
Cucumer indus 1.271.a.21
Citri oleum 1.274.b.57
Castoreum 1.277.a.22
Capparis radices cortices 1.282.a.21
Cordumeni

Index

- Cordumeni 1.288.a.36
Laurus 1.296.b.31
Euphorbium 1.299.b.44
Ericii terreni caro salita 1.300.a.38
Elleborus niger 1.301.a.49
Vitis albæ radix 1.306.b.65
Vitis nigra 1.307.a.31
Oleum maioranæ 1.343.a.27
Mumia 1.343.a.52
Rubea tinctorum cum mellicrato 1.367.b.26
Squilla 1.370.b.10
Scrapinum 1.379.a.28
Testiculus uulpis 1.390.a.39
- Paralyfi conferentia composita 2.255.b.33
Theriaca magna 2.255.b.33
Mithridatum 2.258.a.47
Sotira confectio 2.259.b.5
Medicina de muscho dulcis 2.264.b.28
Confectio anacardina 2.265.b.38
Confectio nigra felini 2.266.b.11
Confectio alaterni 2.272.a.62
Hieralogodion 2.273.a.55
Hiera Gal. 2.274.b.50
Hiera Hip. 2.275.a.39
Electuarium ambre 2.277.b.57
Pillulæ foetidæ alchindi 2.297.b.9
Pillulæ de casia minores 2.297.b.42
Pillulæ 2.298.a.3
Pillulæ de opopanaco 2.299.b.44
Pillulæ de euphorbio 2.299.b.54
Oleum regis David 2.301.a.16
Oleum de cherua 2.301.b.41
Oleum 2.302.a.58
Oleum alchechengi 2.302.b.9
Tyriaca 2.305.a.46
Mithridatum 2.305.a.46
Tyriaca Esdræ 2.305.a.46
Tyriaca diatefferon 2.305.a.46
Medicina de muscho dulcis 2.305.a.47
Medicina de muscho amara 2.305.a.47
Anacardium 2.305.a.48
Diamarte 2.305.a.48
Bedemeregi 2.305.a.48
Hiera Auic. 2.305.a.48
Electuarium de uua 2.305.a.49
Pillulæ utilitatis 2.305.a.49
Oleum arafed 2.305.a.49
Hiera Gal. episcopolis 2.305.a.50
Pillulæ de euphorbio 2.305.a.50
Confectio aseimeri 2.305.a.50
Caputpurgium alhabis 2.305.a.51
Hiera picra 2.305.a.51
Caputpurgium 2.308.a.33
Paralyfim aut apoplexiam prognostica-
tur urina alba spermatis similis appa-
rens in principio 1.143.a.12
ad Paralyfim multoties colica permuta-
tur, & sanatur per eam 1.824.b.26
Paralyfim facit argentum uiuum 1.257.a.3
Paralyticum frigiditas facit 1.77.a.55
Paralytica à complexionis uicibus dislo-
cationis curatio 1.874.a.42
Parotidibus conferunt absinthium 1.249.b.65
Paroxysmus iam uenit cum acciderit co-
arctatio 2.20.b.37
Paroxysmus feb. rectius est, ut eueniat
uentre uacuo, ne occupetur natura cū
alia materia quam cum illa eggritudinis
donec expellat eam 2.58.b.42
Paroxysmus tardior fit propter paucita-
tem, & grossitiem materiæ 2.59.a.57
Paroxysmi prolixi significant, quod ma-
teria est grossa, & status longinquus,
sicut in tertiana non pura 2.6.a.51
Paroxysmi principij quæ signa 2.6.b.45
Paroxysmi status qui 2.6.b.65
Paroxysmi declinatio quæ 2.7.a.3
in Paroxysmi die nihil mouendum 2.25.a.45
Paroxysmi die nihil mouendum, nisi pro-
pter necessitatem 2.35.a.11
Paroxysmi hora nihil dandum 2.26.b.62
& 2.39.a.12
Paroxysmi febrium interpolatarum quo-
modo fiant 2.18.a.27
Paroxysmi febrium intermittentium in-
cipiunt secundum plurimum cum hor-
ripilatione, aut frigore, aut rigore, &
resoluntur per sudorem; causas uide
2.18.b.6
Paroxysmi omni die ueniunt, cum duæ
tertianæ simul iunguntur 2.38.a.43
Paroxysmi coarctatio non inuenitur in
hæctica 2.62.b.4
Paroxysmi principio & augmento quan-
doque accidit mors, ut in febri aposte-
matum, & malignis 2.98.b.50
Paroxysmi statu quandoque accidit mors
propter superationem naturæ ab ægri-
tudine 2.98.b.59
Paroxysmi principio phlegmatica attra-
hit mortem 2.99.a.32
Paroxysmi statu fit mors in causone, & fi-
milibus 2.99.a.25
post Paroxysmū tertianæ puræ, & in die
in qua non est paroxysmus sirupus ace-
tosus conuenit cum aqua hordei 2.39.a.18
de Paroxysmū tertianæ. uide de Tertia-
næ paroxysmo
Paroxysmo adueniente uentres febrien-
tium sicut uacui 2.39.b.41
& 2.39.a.14
Paroxysmorum febrium prolongatio, &
abbreviatio, & eorum causæ 2.18.b.43
Paroxysmorum principio quare pulsus
fit debilis 2.19.a.14
Paroxysmorum diuersitas in principio,
& in augmento est proprium signum
putredinis 2.20.b.41 & 2.21.a.11
Paroxysmi febrium non oportet occupa-
ri tantum, sed etiam cum accidentibus
2.76.b.53
Partus in quibus mensibus uiuat 1.908.b.33
Partus quando fiat 1.910.a.66
Partus in octauo mense unde fit 1.910.b.8
Partus super pedes causa 1.910.b.16
Partus super pedes est timorofus 1.910.b.19
Partus appropinquationis signa 1.917.b.47
Partus septimestris 1.918.a.28
Partus, qui uiuat, & qui moriatur 1.918.a.34
Partus in octauo mense causæ 1.918.a.44
Partus in nono mense 1.918.b.3
Partus in decimo mense causa 1.918.b.13
Partus quādo fit difficilis in quatuor die-
bus, tunc iam moritur foetus 1.922.a.48
Partus naturalis figura 1.926.a.38
Partus non naturalis figura 1.926.a.41
- Partus difficultatis causæ 1.926.a.64
Partus difficultas ubi multiplicetur 1.927.a.7
Partus difficultas quæ mala inferat 1.927.a.10
Partus in difficultate aromatica non esse
olfacienda 1.927.a.17
Partus difficultatis signa 1.927.a.34
Partus accidentia quam lædunt, eius re-
gimen 1.927.a.41
Partus difficilis regimen 1.927.b.38
Partus difficilis causa magnitudinis fo-
tus curatio 1.928.b.4
Partus difficilis ob foetum mortuum cu-
ratio 1.928.b.18
Partus difficilis ob capitis magnitudine
curatio 1.928.b.23
Partus accidentia, & partum alleuiat cin-
namomum 1.928.b.41
Partus non extenditur in masculis ultra
xxx. in foeminis ultra xl. dies 1.929.a.60
Partus sanguis uehementioris est nigre-
dinis, quam sanguis menstruus 1.929.b.5
Partus quum appropinquat, prægnanti
quæ agenda 1.927.a.41
Partum facilitantia 2.38.a.63
Partum facilem efficientes medicinae 1.928.b.36
Partum ualde alleuiat aqua foenugraci
1.928.b.46
Partum facilem efficientia à propria-
te 1.929.a.39
Partum alleuiat 1.928.b.50
Lutum creticum 1.928.b.50
Partum facilem faciunt 1.928.b.43
Crocus 1.928.b.63
Cimex 1.928.b.14
Oleum de lilio 1.928.b.18
Oleum de foenugraco 1.928.a.64
Sileleos 1.928.b.38
in Partu quando moriatur foetus, & quan-
ter, & quando foetus tantum, & quan-
do mater tantum 1.926.a.47
in Partu maricis os dilatur præcepto
Dei excelli 1.907.a.35
Partus ex difficili multoties accidit exitu
ra 1.929.b.3
Parturientis nauæe curatio 1.928.b.28
Parturientis apostemata calido in matris
ce existente curatio 1.928.a.62
Parti statim mulier, quum in potu sumit
de corticibus cassiæ fistula: quatuor
aureos 1.928.b.38
Parthenium est calidum in tertio, sicu-
in secundo 1.931.a.12
Partes simplices & compositæ quæ 1.30.b.34
Partes dissimilares operationum sunt in
strumenta 1.82.b.21
Partium simplicium ordo 1.30.b.45
Particulæ corporis abscissioni obnoxie
quæ sint 1.300.b.18
Paruum pulsum debilitas maxime oium
facit 1.133.b.10
Passeres omnes male sunt 1.123.b.60
Passeres qualiter ad coitum ualeant 1.895.a.58
Palsio à simili quomodo perueniat 1.124.b.37
Palsionum perseverantia scitatem fi-
gnificat 1.125.b.36
à Palsionibus cito renoueri humiditate
significat 1.125.b.38
Pauonis caro est dura 1.123.a.47
Pecten manns 1.123.a.47

Index

Pectus & pulmo sunt organa animæ 1.
374.b.43

Pectoris exitura eruptio cum sit acci-
dit aliquando sputum saniei plurimæ,
aliquando præfocatio subita 2.
118.b.4

Pectoris amplitudo calidam complexio
nem sequitur 1.124.b.10

Pectoris debilitatem & angustiam anhe-
litus hyeme habens unum multum
bibere non potest 1.170.a.50

Pectoris angusti ampliandi modus 1.
172.b.63

Pectoris pili quare multiplicantur in cal-
uis 2.222.b.32

Pectoris constitutio 1.614.a.66

Pectoris medicinarum quæ forma esse
debeat 1.616.a.29

Pectoris humores grossi quomodo ex-
pellendi 1.616.b.3

Pectoris medicinz quæ & earum ordi-
nes 1.616.b.33

Pectoris apostematis signa 1.622.a.6

Pectoris apostematibus confert
Aqua tepida 1.261.b.52

Pectoris dolore uexati qui anhelitus 1.
623.a.31

in Pectoris ægritudinibus elleborus al-
bus est securus, & absque timore 1.
625.a.15

Pectoris ægritudinibus confert
Ireos 1.321.b.8

Hordei aqua 1.357.a.43

Pectoris asperitatis cura 1.633.a.27

in Pectoris partibus apostemata quæ na-
scantur 1.640.a.24

Pectoris in quo loco pus sit, signa 1.
649.b.53

Pectoris ulceris magis esse salubria, quæ
alia aliorum partium spiritualium 1.
751.a.1

à Pectoris ulceribus aliquando ossa cor-
rumpi 1.651.a.11

Pectoris ulceribus conferentia
composita

Lohoc albotin 2.285.a.17

Medicamen proprium 2.317.b.33

Pectoris partium & pulmonis apostema-
tum communis curatio 1.653.a.33

in Pectoris apostematibus quæ uena se-
canda 1.653.a.34

Pectoris & pulmonis apostematum ui-
ctus ratio 1.653.a.55

Pectoris ulcerum, & phthysicis curatio
1.660.a.3

Pectoris formatio qualis qualem cordis
temperaturam significet 1.664.b.20

Pectoris pili quales qualem cordis tem-
peraturam significant 1.664.b.29

Pectoris oppilationem cur unum dul-
ce abstergat 1.746.a.7

in Pectoris ossa pus penetrat 1.772.a.8

Pectoris dolorum curatio 1.656.b.53

Pectoris dolori confert
Vinum ficus 1.309.a.9

Pectoris doloribus confert

Allium 1.265.a.64

Costus 1.289.b.37

Cucurbitæ succus 1.291.b.41

Vitis albæ radix 1.306.b.51

Cyclaminis radix 1.308.a.21

Juniperus 1.323.a.53

Piper in electuarijs 1.362.a.50

Rutæ decoctio cum anetho 1.
367.a.14

Serapinum 1.379.a.39

Pectoris dolori conferentia composita

Theriaca magna 2.256.a.39

Mithridatum 2.258.a.47

Sotira confec. 2.259.b.7

Sagzene minor 2.265.a.38

Confectio anacardi 2.265.b.9

Lohoc de papauere 2.284.b.21

Lohoc de spodio 2.284.b.34

Lohoc de squilla 2.284.b.63

Aqua mellis 2.286.b.53

Aqua zuccari 2.286.b.53

Trochisci de papauere 2.295.b.19

Sotira 2.305.b.42

Ko Kium 2.305.b.42

Tyriaca mandurucos 2.305.b.42

Tyriaca Eisdre 2.305.b.43

Pectoris in qua parte pus sit, quomodo
cognoscatur 1.659.b.28

Pectoris asperitatis conferunt
Malux semen 1.294.a.36

Propolis 1.342.b.20

Oua 1.352.b.22

in Pectoris superfluitatibus
grossis confert

Peucedanum 1.270.a.52

Ireos 1.321.b.5

Pectoris superfluitatibus conferentia
composita

Medicamen 2.317.a.42

Pectoris saniei confert
Ammi 1.262.a.49

Pectoris saniem extrahunt
Bitumen iudaicum 1.274.a.49

Orobis 1.320.a.8

Pectoris saniei collectæ conferentia
composita

Trochisci 2.316.b.59

Confectio Aristomacis 2.317.a.15

Medicamen 2.317.b.18

Pectoris ficitati conferentia
composita

Medicamen 2.316.b.36

Pectoris humiditati confert
Medicamen proprium 2.315.b.3

Pectoris stricturæ conferentia
composita

Acetum squilliticum 2.286.b.26

Pectori mala est
Aqua frigida ualde 1.261.b.47

Citri acerositas 1.274.b.63

Pectori conferunt

Amylum 1.262.a.32

Casia 1.286.b.42

Malua 1.294.a.33

Faba 1.303.a.12

Foenigræcum 1.304.a.32

Phaeoli 1.304.b.46

Furfur 1.305.b.43

Ficus 1.310.a.7

Granatum dulce 1.315.b.65

Iuiubæ 1.323.b.13

Lac 1.333.b.63

Origani oleum 1.356.a.47

Psyllium 1.358.a.7

Spinachia 1.372.a.50

Sebesten 1.380.b.31

Sauich 1.381.a.55

Manna 1.388.b.53

Viola, proprie cū zuccharo 1.392.a.2

Volubilis 1.333.b.62

Zuccharum 1.397.a.40

Pectori conferunt nitrosæ aquæ 1.
111.a.29

Pectus purgantia medicamenta 2.
387.b.12

Pectus mundificant

Aristolochia 1.258.a.54

Ocimum fluiale 1.272.b.7

Cinnamomum 1.278.a.25

Cardamomum 1.288.a.39

Cartamus 1.289.a.3

Enulæ uinum 1.300.b.18

Vitis nigra 1.307.a.34

Thymus 1.317.b.63

Prasium 1.362.b.51

Papaueris nigri semen 1.364.b.52

Sisieleos radix cum melle 1.378.b.58

Serapinum 1.379.a.42

Vrtica cum aqua hordei 1.361.b.28

Pectus mundificantia composita

Athanasia magna 2.267.a.19

Lohoc de allijs 2.285.a.2

Medicina Gal. 2.305.b.26

Pillulæ X.tract. 2.305.b.26

Lohoc de alliis 2.305.b.27

Trochisci de stomachis 2.305.b.27

Sirupus de hyssopo 2.305.b.28

in Pectore puris collectionis causæ 1.
649.b.18

in Pectore puris collectionis quatuor ef-
fectus dispositiones 1.649.b.24

in Pectore puris collectionis signa 1.
649.b.44

in Pectore puris eruptionis incolumis
signa 1.649.b.63

in Pectore puris eruptionis signa mala
quæ 1.650.a.2

in Pectore puris ad uescam expulso
1.772.a.6

in Pectore puris ad concuam expulso
1.772.a.6

Pectorales medicinz quæ 1.630.b.54

de Pediculis 2.246.a.37

Pediculus uulturis qualis 2.220.b.35

Pediculi uulturis morsus, & cura 2.
220.b.40

Pediculi uulturis morsus quandoque nō
recipit medicinam 2.220.b.45

Pediculi uulturis punctura cholera gi-
gnit 1.782.b.66

Pediculi cur generentur ex ficibus 2.
232.a.25

Pediculi quomodo generentur 2.246.
a.54

Pediculi sunt ex reliquijs uestigiorum
spermatis secundum aliquos 2.245.
b.28

Pediculorum causæ generatiuæ sunt si-
miles causis generantibus materiam
scabiei 2.240.b.62

Pediculorum generationis causæ 2.
246.a.56

Pediculorum nocumenta 2.246.b.2

Pediculorum cura 2.246.b.7

Pediculorum medicinz locales oportet,
ut sint exsiccativæ, resolutivæ, attracti-
uæ ad exteriora 2.246.b.20

Pediculorum medicinz 2.246.b.25

Pediculorum medicamen est argentum
uiuum extinctum 1.256.b.64

Pediculos interficiunt 2.246.b.19

Pediculos interficiunt

Arsenicum cum myrrha 1.257.b.53

Aqua marina 1.261.b.25

Cedrus 1.289.a.40

Cardui aqua 1.318.b.13

Mel 1.346.b.52

Symbrium 1.350.a.20

Staphisagria 1.376.b.3

Betæ succus 1.380.a.54

Pedi-

Index

- Pediculos interficiunt
 Alumen 1.264.a.62
 Allii montani decoctio 1.265.a.43
 Tamarisci decoctio 1.387.a.34
 Volubilis magnæ lac 1.393.b.51
 Pes cur ex multis ossibus 1.50.b.6
 Pedis ossa uiginti sex 1.50.a.59
 Pedis anatome 1.50.a.59
 Pedis pecten ex quinque ossibus est 1.51.a.10
 Pedis digitos qui musculi moueant 1.63.a.57
 Pedis musculorum anatome 1.62.b.64
 Pedis ossis dislocatio 2.175.a.20
 Pedis debilitatis causæ 1.966.b.27
 Pedes non esse uacuos a uirtutibus 1.742.a.5
 Pedes animalium quæ decoquuntur in rizi affato, in uentris fluxu sunt uehementis iuuamenti 1.807.a.55
 Pedum nervi a lumbis oriuntur 1.44.a.66
 Pedum & manuum custodia a frigore inter agentibus 1.183.b.37. & deinceps.
 Pedum frigiditati præfidia multa 1.183.b.37. & deinceps.
 Pedum frigiditati lotiones iuuantes 1.184.a.4
 Pedum frigiditati aqua frigida quibusdā confert 1.184.a.20
 Pedum nigrescentium ex frigore præfidia 1.184.a.28
 Pedum fissuræ 2.244.b.43
 Pedum fissurarum causæ 2.244.b.50
 Pedum fissurarum cura 2.245.a.22
 Pedum rubor ob splenem 1.791.a.3
 Pedum inunctio cum oleis calidis confortat uasa spermatis 1.892.a.28
 Pedum inunctio cum oleis calidis renes confortat 1.892.a.27
 Pedum excorticati confert; pellis 1.359.a.21
 Pedibus nudis incessus coitus desiderium deicit 1.897.b.36
 Penis musculorum anatome 1.61.a.64
 Penidæ oppilationem faciunt & sitim 1.169.a.1
 Penidæ calidi sunt, & humidi in primo 1.362.a.18
 Peponis caro est frigida in principio secundæ, & humida in fine eius 1.270.b.34
 Peripneumonia quid 1.647.a.31
 Peripneumonia non facit crism per fluxum sanguinis narium 2.93.b.12
 Peripneumonia raro pmutatur ad pleuresim, sed e contrario 1.641.a.55
 in Peripneumonia, & pleuritide quæ a phlebotomia excusent 1.641.b.38
 Peripneumonia, & pleuritis quibus signis distinguantur 1.643.a.17
 Peripneumonia quæ interficiat usque ad septimam 1.647.a.36
 Peripneumonia cur ut plurimum fiat a phlegmate, pleuritis a cholera 1.647.a.40
 Peripneumonia quomodo terminetur, aut ad quas ægitudines permuetur 1.647.a.55
 Peripneumoniae crisis nunquam fit per fluxum sanguinis narium 2.82.a.62
 Peripneumoniae crisis multoties fit cum exituris iuncturarum 2.85.b.20
 Peripneumoniae quæ species sit deterior 1.641.a.36
 Peripneumoniae a grosso nutrimento curatio 1.641.b.35
 Peripneumoniae causæ 1.647.a.31
 Peripneumoniae cur non conueniat fluxus sanguinis narium 1.647.a.63
 Peripneumoniae signa 1.647.b.64
 Peripneumoniae signa laudabilia 1.648.a.48
 Peripneumonia, quando ad pleuresim permuetur, signa 1.648.a.53
 Peripneumoniae permutationis signa 1.648.a.61
 Peripneumoniae curatio 1.658.b.14
 Peripneumoniae confert
 Althea 1.265.b.59
 Semen, & oleum balsami 1.268.b.39
 Butyrum 1.273.a.44
 Ireos 1.321.b.4
 Pix 1.359.b.11
 in Peripneumonia habentibus uirtus est remanens 1.623.a.63
 in Peripneumonia quæ uena secanda 1.653.a.34
 Percussio, & saltus multoties est causa apostematis hepatis 1.761.a.45
 Percussioni conferentia composita
 Hiera Andromachi 2.275.a.62
 Perfectio omnis a prima ueritate est 2.324.b.46
 Perforatio, & sectio sint incidentes in longitudinem uillorum neruorum mēbri, nisi timetur spasmus, & tunc per la titudinem uillorum est incidendum 2.118.a.52
 Perforatio est generatiua uirus, & forditiæ, & fistularum 2.118.b.4
 Perforatio quando conueniat in exituris 2.118.b.45
 Perforatio fiat in loco maturiore, & parte longiore a uenis, arteriis, & chondis 2.119.a.31
 Perforatio rotunda quæ fit 2.119.a.50
 Perforationis porta cadit inferius 2.118.b.53
 de Perforatione uulnerum 2.138.b.10
 Perforatio ex Gal. fit in loco eminentiori 2.138.b.12
 Perforatio uulneris declinet pus ad inferiora 2.138.b.15
 in Perforatione seruentur rugæ 2.138.b.17
 Perforatione in quibus affectibus utendum 2.390.b.60
 Perforationum modi diuersi in exituris 1.119.a.36
 Perforatio prohibeatur aqua, & oleum, & omne pingue 2.118.a.62
 Periodum habet conuenientem uniusquisque humor 2.79.b.64
 Periodi quomodo fiant in febr. apof. 2.75.b.61
 Periodorum causa quæ 2.101.a.40
 Periodos melancholice sanis quibuldam hominibus accidere 1.730.a.39
 Periodis febrium conferentia composita
 Confectio de assa 2.268.b.23
 Peritonæum 1.683.a.37
 Peritonæi anatomia 1.683.a.46
 Peritonæi iuuamenta 1.683.a.56
 Peritonæi initium 1.683.b.10
 Peritonæi usus 1.947.a.18
 Peritonæi anatomia 1.946.b.50
 de Permutationibus, uide crisis permutationes
 Perfarum medicamen 1.705.b.53
 Perfica frigida sunt in fine secundæ, humida in primo 1.365.a.12
 Pestilentia & aeris putrefactio plurimum euenit in ætatis postremo & in autumno 1.97.b.45
 Pestilentia cura 2.68.b.32
 Pestilentia præseruatio requirit aeris exsiccationem, & alterationem ad bonum odorem 2.68.b.26
 Pestilentia aer cum quibus alterari debeat 2.68.b.38
 Pestilentia præseruatione extrahantur a corpore humiditates superflua & regimen ad exsiccationem inclinatur omni modo 2.70.b.58
 Pestilentia signa 2.67.b.41
 Pestilentia præseruatio requirit cibos acetosos 2.70.b.64
 Pestilentia anno multiplicatur apostemata mala 2.105.a.27
 Pestilentia obnoxii qui 2.348.b.46
 Pestilentia quibus occurratur 2.348.b.40
 Pestilentia confert
 Citri odor 1.274.b.46
 Oleum de costo 1.354.a.28
 Ribes 1.369.b.15
 Pestilentia apostematibus conferentia composita
 Vnguentum de calcidis 2.303.b.2
 Pestilentiam arceat acetum in cibo & potu 1.181.a.30
 a Pestilentia præseruat theriaca & mirridatum cum regimine reliquo bono 2.71.a.8
 in Pestilentia, & regione pestilentiali multiplicatur bubones 2.115.a.56
 a Pestilentia præseruat
 Theriaca magna 2.256.b.7
 Mithridatum 2.258.a.47
 Pestilenti aere cor & uitalia membra quomodo corrumpantur 2.348.b.26
 de Pestilentialibus ægitudinibus aliquando esse colicam 1.824.a.22
 Pestilentialibus apostematibus confert
 Ribes 1.369.b.10.15
 Pessarium ad matricem frigidam &c. 2.322.a.20
 Petroleum calidum est, & siccum usque ad quartum 1.360.b.6
 Petroleum 1.260.a.17
 Peucedanum est calidum, & siccum in tertio 1.270.a.47
 Phantasia, quæ 1.79.b.39
 Phantasia & sensus communis secundum medicos sunt una uirtus, secundum philosophos duæ 1.79.b.39
 Phantasia & sensus communis sedes est cerebri uentriculi anterior 1.79.b.45
 Phantasia & cogitatio differentia 1.79.b.55
 Phantasia & existimatio uirtutis differentia 1.80.a.16
 Phantasia & memoratitica uirtutis differentia 1.80.a.56
 Phantasia milicudo 1.80.a.56
 Pharmacum solutium abortum facit 1.921.a.55
 Pharmaciam qui bibit in quo aere uersa ri debeat 1.200.b.44
 Pharmaceutice. Vide Medicatio Phasia

Index

- Phasianum masculum credit Auic. esse gallum siluestrem 2.256.a.28
- Phaeolorum nocumentum quæ remoueat 1.304.b.47
- Phlebotomia quid 1.209.a.34
- Phlebotomia facit humores currere, & permiscet inter eos 2.14.a.16
- Phlebotomia post duas, aut tres ascillationes in ephmera ex naufragia facit inducit fortem fluxum uentris & fortasse hepaticum 2.14.b.49
- Phlebotomia est conueniens, cum sanguis uincit, aut cum alio humore sanguis, uirtute existente forti 2.25.a.51
- Phlebotomia iuuans, & malus sequens uictus indicium est recidivæ 2.25.b.31
- Phlebotomia in sanguine non requirit digestionem 2.26.b.32
- Phlebotomia cum postponitur in principio ægritudinis non amplius est ei intentio, & fortasse interficit per aduentum debilitatis uirtutis 2.26.b.34
- Phlebotomia copiosa probatur Auic. 2.27.a.9
- Phlebotomia melius perficitur multiplicatione numeri, quam quantitate, quâdo non est conueniens ut dimittatur quantum est possibile 2.27.a.10
- Phlebotomia multi sanguinis, & subito non confert 2.27.a.12
- Phlebotomia multoties addit in syncopi 2.37.a.26
- Phlebotomia ad syncopim in febre sanguinea si corpus est forte maxime iuuat 2.44.b.10
- Phlebotomiam ultimam quandoque sequitur fluxus uentris cholericus, & sudor, ex quo sæpe saluatur æger 2.44.b.19
- Phlebotomia quando conueniat in febre pestil. & quando euacuatio, uide 2.68.a.64
- Phlebotomia conuenit uariolis, & morbillis usque ad quartum 2.73.a.47
- Phlebotomia post quartum non conuenit uariolis, nisi inueniatur uehementia repletionis, & dominium materiei 2.73.a.48. & b.51
- Phlebotomia non conuenit habenti sudorem 2.93.a.17
- Phlebotomia quandoque conuenit conualescenti, quandoque non 2.99.b.57
- Phlebotomia nisi fiat, cum escere inuadit locum amplum, timetur febris tertiana 2.113.a.61
- Phlebotomia ex uenis magnis plus nocet aliquando, quam sit eius inuumentum in lepra 2.131.b.47
- Phlebotomia quomodo se habere debeat in ægritudine habente crism 1.209.b.16
- Phlebotomia naturam, i. alium plurimum retinet 1.209.b.27
- Phlebotomia, & colica raro simul eueniunt 1.209.b.36
- Phlebotomia quando ampla, & quando stricta facienda 1.210.a.17
- Phlebotomia quando partienda 2.210.a.27
- Phlebotomia quando adolescentibus, & senibus conueniat 1.210.b.11
- Phlebotomia in adolescentibus quomodo fienda 1.210.b.15
- Phlebotomia euitanda, cui sensus oris stomachi acris inest 1.210.b.40
- Phlebotomia reuulsua qualis esse debeat 1.211.a.15
- Phlebotomia cum nō est necessaria, quæ mala efficiat, & quomodo mala ea, curanda 1.211.a.21
- Phlebotomia multoties commouet febres, & multoties resoluit putrefactionem 1.211.b.33
- Phlebotomia qui sanus utitur, quid obseruare debeat 1.211.b.35
- Phlebotomia uenarum pedum quibus ægritudinibus conferat 1.213.b.59
- Phlebotomia uenarum uentris in quibus ægritudinibus fiat 1.214.b.31
- Phlebotomia duas habet horas, electam & necessariam 1.214.b.36
- Phlebotomia indiget, qui multum sudat causa repletionis 1.215.a.37
- Phlebotomia est difficilis in pinguibus 2.250.b.34
- Phlebotomia cur cautè utendum 2.346.a.45
- Phlebotomia quibus in morbis semper celebranda 2.388.b.35
- Phlebotomia larga dolores sedari 2.346.a.42
- Phlebotomia attrahit sanguinem ad uacuum 1.636.b.40
- Phlebotomia cur minus timenda quam purgatio 1.653.a.49
- Phlebotomia plus cōfert doloribus uicentibus 1.657.b.43
- Phlebotomia quomodo exercenda in cordis ægritudinibus 1.666.b.39
- Phlebotomia multoties fit causa syncopis propter infrigidationē 1.673.a.4
- Phlebotomia extrahit sanguinem malum 1.692.a.63
- Phlebotomia quando in stomachi ægritudinibus conueniat 1.699.a.10
- Phlebotomia ob uomitum ex antiquorum more quomodo fiat 1.734.a.11
- Phlebotomia basilicæ indiget hepatis opilatio, quādo antiquatur 1.754.a.34
- Phlebotomia omnia in hepatis apostemate calido quid contingat 1.760.a.52
- Phlebotomia in cachexia deuicada, quantum possibile est 1.774.a.61
- Phlebotomia quum in cachexia est necessaria, qualiter phlebotomandum 1.774.a.62
- Phlebotomia in cachexia quando fit plus necessaria 1.774.a.65
- Phlebotomia hydropi ex retentione sanguinis conuenit 1.775.a.41
- Phlebotomia quæ mala inferat hydropisi 1.775.a.42
- Phlebotomia raro conuenit tympaniti 1.780.b.52
- Phlebotomia plurima apostemat splenē 1.791.a.52
- Phlebotomia confert colicæ sanguineæ 1.824.b.32
- Phlebotomia est magis necessaria in ileos, quam in colica 1.838.a.62
- Phlebotomia equat humores 1.859.b.59
- Phlebotomia uenarum post aures facit incurere sterilitatē ex sententia Hippo. 1.888.b.31
- Phlebotomia ex saphena abortum facit 1.922.a.60
- Phlebotomia cuius uenæ conueniat in calido matricis apostemate 1.940.a.55
- Phlebotomia accrescere facit humores, & facit eos currere in corpus, & non extrahit illud, quod necesse est, ut extrahatur 1.958.b.6
- Phlebotomia multoties est necessaria in sciatica phlegmatica 1.965.a.28
- Phlebotomiæ partitio est melior nisi fuerit quod necessariam faciat festinatio nem 2.44.b.15. & 53
- Phlebotomiæ syncopi conuenit cibus ex pane cum aqua agrestæ 2.44.b.40
- Phlebotomiæ secundario quantum tardanda 1.211.a.50. & b.6
- Phlebotomiæ secundario qualis esse debeat 1.211.a.54
- Phlebotomiæ secundationis iuuamentū 1.211.b.3
- Phlebotomiæ ex dormitione propinqua plerunq; accidit in membris contractione 1.211.b.8
- Phlebotomiæ artem exercens qualiter operari debeat 1.214.b.46
- Phlebotomiæ celebrandæ ratio 2.346.a.28
- Phlebotomiæ nocuenti curatio 2.361.b.42
- Phlebotomiæ post aquæ potum noxiæ, & curatio 2.361.b.50
- Phlebotomiæ agitatis humoris noxiæ curatio 2.361.b.60
- Phlebotomiæ quandoque sequitur ephmera 2.12.b.58
- post Phlebotomiam sequatur solutio uentris subtilis, leuis non fluxus uentris, & non solutio laboriosa 2.25.a.56
- Phlebotomiam, & euacuationem uentris non esse faciendam in die motus ægritudinis, uel accessions 1.209.b.12
- Phlebotomiā in qualibet repletionē non esse utilem 1.209.b.40
- Phlebotomiam humoribus crudis existētibus esse inutilem 1.209.b.44
- Phlebotomiam in febre posse fieri usque ad quadraginta dies 1.210.a.53
- Phlebotomiam posse fieri quacunque hora 1.210.a.53
- Phlebotomiam aliquando in febribus fiendam, licet non sit necessaria 1.210.a.63
- Phlebotomiam in febris sanguineæ initio copiosam non admitti: admittit autem ubi adit coctio 1.210.b.1
- Phlebotomiam aliquando fieri reuulsionis causa, & in quibus 1.211.a.10
- ante Phlebotomiam cur balneū noceat 1.211.b.9
- post Phlebotomiam exercitari nō oportere, sed supinum iacere, nec post cum balneo uti 1.211.b.17
- Phlebotomiam in corpore superabundanti humoribus esse causam ebullitionis illorum, & cursus, & permixtionis 1.211.b.25
- Phlebotomiam frequentem esse necessariam in sanguine melancholico 1.211.b.29
- Phlebotomiam uenarum pedum, magis debilitare quam quæ in manibus 1.213.b.62
- Phlebotomiam uenarum, quæ sunt post aures, nō efficere, ut qui filios gignat, eos non gignant 1.214.a.27
- Phlebotomiam excusat, in febre, & dolore capitis, uentris fluxus superueniens 1.215.a.41
- Phlebotomiam fieri quæ impediunt 1.225.b.1
- post Phlebotomiam a quibus abstinentium 2.346.a.39

N Phle-

Index

Phlebotomiani non euacuare materiam
agritudinis, indicia 1.656.a.13
Phlebotomiam conueniri in phthisi à
catarrho 1.660.a.40.46
ob Phlebotomiam syncopis, non est ti-
menda 1.672.a.62
ob Phlebotomiam syncopis quid indicet
1.672.b.57
Phlebotomiam arteriae partium inferio-
rum, cordis apostemati futuro confer-
re 1.678.a.15
per Phlebotomia multoties alleuantur
nausea, & uomitus 1.733.b.19
Phlebotomia deuitet hydropicus, quan-
tum potest 1.775.a.38
Phlebotomiam quando hypofarcha re-
quirit 1.780.a.52
Phlebotomiam dimittat, quantum po-
test, qui uult còitus multitudinem 1.
892.a.23
à Phlebotomia abstinendum, ex qua ti-
meatur uictoria cholerae, & acuitatis
eius 2.25.a.55
à Phlebotomia abstinendum ubi uirtutis
debilitas timetur in resistendo crissibus
expectatis 2.27.a.14
ex Phlebotomia multa quid mali contin-
gat 1.209.b.29
ex Phlebotomia syncopim accidere in
non consuetum, & quomodo prohibe-
tur 1.209.b.31
à Phlebotomia in quibus febribus ca-
uendum 1.210.a.23
in Phlebotomia sanguinis color atten-
dendus 1.210.a.48. & b.25
in Phlebotomia cauendum, ne ægrum
ad humorum cholicorum ebullitio-
nem, & frigidorum cruditatem per-
ducamus 1.210.a.51
à Phlebotomia in quibus cauendum 1.
210.b.6
à Phlebotomia super cibo repletouem
cauendum, & quid agendum 1.
210.b.29
in Phlebotomia quomodo minuatur do-
lor 1.211.a.3.6. & 1.313.a.10
in Phlebotomia eligendam esse diem au-
stinam 1.211.a.44
in Phlebotomia nervo percusso quid agē-
dum 1.212.a.27
in Phlebotomia quæ ligatura conueni-
ens 1.212.b.58
in Phlebotomia constrictio, & ligatura
qualis esse debeat 1.215.a.20
a Phlebotomia uetris solutio saepe excu-
sat 1.256.a.11
in Phlebotomia prima cur aliquis synco-
pim patiat 1.672.b.66
ex phlebotomia quibus accidat syncopis
1.675.b.52
ex Phlebotomia syncopis curatio 1.
675.b.56
Phlebotomus in quibus angustus esse de-
beat 1.211.a.47
Phlebotomus phlebotomum non conse-
quatur, quoniam faciet apostema 1.
212.a.5
Phlebotomus qualis esse debeat 1.214.
b.43
Phlebotomandus qui sit 1.209.a.37
Phlebotomandus quomodo iacere de-
beat 1.210.a.20
Phlebotomandus non est cui os stoma-
chi debile 1.210.b.41
Phlebotomato si brachium apostemetur,
alterum phlebotomandum 1.211.b.19

Phlebotomatum repleti non oportere
1.211.b.14
Phlebotomandi artem exercens quæ sibi
parare debeat 1.213.a.65
Phlebotomandum cur non sit in aposto-
matum initio, sed expectanda sit con-
coctio 1.209.b.4
Phlebotomandum quando sit in febre
putrida 1.210.a.36
Phlebotomandi qui sint gratia præserua-
tionis 1.209.a.44
Phlebotomanda quæ uena in renum apo-
stemate 1.856.a.46
qui Phlebotomatur, eius manus in
aqua calida ponenda 1.212.b.40
Phlebotomandi qui artem exercet, oportet
phlebotomos habere multos 1.
213.a.61
Phlebotomatur unusquisque aut propter
sanguinis multitudinem, aut propter
ipsius malitiam aut utrumque 1.209.
a.42
Phlebotomare ægrum cum iam non fe-
brit, tunc melius est, & quando fe-
brit, si non fuerit necessitas, tunc sta-
tio est magis conueniens 2.14.a.13
Philonium romanum & eius iuamenta
2.267.b.52
Philonium quandoque confert stomachi
ulceribus 1.726.b.34
Philonium cui hepatis debilitati conue-
niat 1.752.a.41
Philonium quandoque datur in colica
uentosa, & euadere facit 1.830.
a.59
Philonij Rom. descriptio, & dosi 2.
168.a.9
Philonij persici iuamenta 2.168.a.16
Philonij persici descriptio, & dosi 2.
168.a.23
Phititicum est calidum in fine secundi, &
est in ipso humiditas 1.307.b.34
Phititici sunt uehementis calefactionis
1.746.b.44
Phititici hepatis uehementer iuuatiui 1.
746.b.44
Phititicos non esse graues stomacho 1.
746.b.56
Phititicas unde 1.785.b.19
Phititicinum oleum iuuatiuum est omni-
bus speciebus hydropis 1.775.b.3
Phlegma frigidius omnibus in corpore
est 1.216.b.28
Phlegma naturale est sanguis aliqua cõ-
uersione conuersus 1.216.b.64
Phlegma putrescens facit quotidianam,
& quæ currunt cursu eius 2.18.a.6
Phlegma quandoque putrescit intra uen-
nas, quandoque extra, si extra sit in
terpolata, si intra sit continua febris
2.18.a.10
Phlegma non habet sedimentum 2.18.
a.9
Phlegma duplex, naturale & non natu-
rale 1.22.a.17
Phlegma naturale est sanguis non plene
coctus 1.22.a.19
Phlegma dulce aliud est naturale, aliud
non naturale 1.22.a.23
Phlegma naturale corporis comparatio-
ne est frigiditatis pauca 1.22.a.23
Phlegma sicuti ab innato calore conco-
quitur, ita ab extraneo corrumpitur
1.22.a.36
Phlegma non naturale multiplex 1.
22.a.65
Phlegma putridum quandoque est ui-

treum, quandoque acetosum, quan-
doque dulce, quandoque falsum 2.
45.a.58
Phlegma falsum cholicum est 1.22.
b.27
Phlegma dulce aliud per essentiam, aliud
per admissionem 1.22.b.38
Phlegma falsum fieri non potest ex sola
admista aquositate ut Gal. putat 1.
22.b.33
Phlegma grossum saporem non habens
est crudum 1.22.b.63
Phlegma uitreum quandoque facit rigo-
rem siue febre 2.23.a.40
Phlegma falsum sit ex aquositate phleg-
matis cum cholera acuta 2.41.b.10
Phlegma in sanguine existens prohibet
alimentum corpori adherere 1.
168.a.22
Phlegma cur plurimum in stomacho in-
ueniatur, aut generetur 1.687.b.50
Phlegma corruptit digestionem 1.
689.b.26
Phlegma uomere faciens medicamen-
1.699.a.64
Phlegma dulce naturale conuertitur in
sanguinem, & nutrit stomachum 1.
730.a.18
Phlegma inter diaphragma, & stoma-
chum quando resoluitur 1.771.b.61
Phlegma melius est, ut præcipitetur ad
femur, non ad partem uiscerum 1.
771.b.64
Phlegma est humor lubricans 1.
802.a.35
Phlegma descendens ad intestina uoni-
tus raro euacuat 2.189.a.13
Phlegma oppilat per se 1.824.a.64
Phlegma facit dolorem intestinum
per se 1.824.a.64
Phlegma est uermium materia, quando
calefit, & putrescit, & multiplicatur
in intestinis, & remanet in eis 1.
839.b.23
Phlegma generatur per adiutorium ex
infrigidantibus 1.964.a.49
Phlegmatis dulcis naturalis non est me-
brum proprium ex Galeni sententia
1.22.a.30
Phlegmatis causa efficiens, materialis,
formalis, finalis, quæ 1.22.a.32
Phlegmatis usus qui 1.22.a.36
Phlegmatis indigentia duplex, una ne-
cessaria, altera iuuatiua 1.22.a.36
Phlegmatis usus quidam necessarius est,
ut sanguini admixtura aptum eum nu-
trientiis pituitosis partibus reddat 1.
22.a.55
Phlegmatis usus iuuatiuus, ut humectet
iuncturas 1.22.a.61
Phlegmatis falsi causa ex Galeno 1.
22.b.27
Phlegmatis falsi causa 1.22.b.29
Phlegmatis acetosi duplex causa 1.
22.b.43
Phlegmatis euacuationem caliditas so-
quitur 1.209.b.8
Phlegmatis redundantis signa 1.227.b.10
Phlegmatis aduersionem qualis urina si-
gnificet 1.145.a.9
Phlegmatis diuini & temperamentum
2.368.b.32
Phlegmatis signa 2.377.b.48
Phlegmatis medicamentum & doses 2.
386.a.18
Phlegmatis in stomacho curatio 1.
699.b.12

Phlegmatis

Index

- Phlegmatis causæ 1.839.b.25
Phlegmatis omnibus ægritudinibus con-
fert coitus 1.889.b.24
Phlegmatis superfluitatibus confe-
rentia composita
Confectio philosophorum dicta ma-
teria uitæ 2.260.a.6
Sageæ magna 2.265.a.2
Confectio de allijs 2.266.b.47
Diaphur 2.268.b.8
Hiera Russi 2.273.b.41
Theodoricon magnum 2.274.a.37
Hiera Gal. 2.274.b.51
Hiera faneligoris 2.275.b.21
Phlegmati naturæ propinquus est chy-
lus 1.687.b.52
Phlegmati aduersatur acetum 1.266.b.1
Phlegmati grossio conferentia
composita
Electuarium de camphora 2.281.b.7
Electuarium de xiloloe 2.281.b.30
Electuarium de cinnamomo 2.
281.b.42
Electuarium Cæsaris 2.282.a.27
Lohoc de spodio 2.284.b.34
Sirupus acetosus 2.285.a.52
Sirupus de fauis mellis 2.288.b.3
Pillulæ propriæ 2.298.a.27
Pillulæ alduricæ 2.298.a.44
Phlegma esse medium uomitu inter cho-
leram, & melancholiam 1.197.b.28
Phlegma & melancholicum humorem
educens pilulæ 2.342.b.25
per Phlegma Gal. non intelligere aquo-
sitate 1.772.a.10
Phlegma educens pilulæ in colica 1.
831.a.32
Phlegma soluens medicinx 1.831.a.43
Phlegma, & facem simul soluens me-
dicinx 1.831.a.47
Phlegma cibi generantes 1.839.b.30
Phlegma soluunt
Aristolochia 1.258.a.62
Aloe 1.263.b.9
Allium 1.265.b.8
Agaricum 1.267.a.57
Ben cum melle, & eius oleum 1.
268.a.21
Bellum arabicum cum aqua mellis
1.273.b.63
Coloquintida 1.279.a.37
Collyrium ex camepythos, scibus,
aut melle 1.280.b.17
Centaurea minor 1.288.b.55
Cartamus cum melle, & scibus 1.
289.a.7
Cucumer asinus 1.292.b.18
Cassia fistula 1.293.b.26
Platan cortex grossus cum decocto,
aut aqua frigida 1.297.a.5
Emblis 1.298.a.33
Pleuresi frigida conferunt
Amomum 1.259.a.10
Assa 1.259.a.57
Centaurea cum uino 1.288.b.47
Vreicæ semen 1.391.b.33
Epichimum 1.298.a.62
Euphorbium 1.299.b.55
Elleborus niger 1.301.a.63
Vitis albæ radix 1.307.a.18
Lycij fructus 1.307.a.52
Cyclamen cum hydromelle 1.308.
a.44
Ius galli ueteris cum cartamo 1.
312.b.40
Cartamum indum 1.313.b.3
Thymus 1.318.a.7
Carduus 1.318.b.15
Ireos 1.321.a.47. & b.21
Mandragoræ lac 1.322.b.54
Lycij fructus recens 1.326.b.8
Lacticinum 1.329.b.36
Storax cum gumma amigdalorum 1.
330.b.25
Myrobalani citrini, & chebuli 1.
339.b.39
Mezerion 1.341.a.45
Polipodium 1.358.b.7
Papaueris spumosi semen 1.365.a.5
Sarcocolla 1.371.b.12
Sticados 1.371.b.56
Sal 1.377.a.52
Scammonæ radix 1.378.b.59
Cannabis semen 1.383.a.49
Turbit 1.389.b.38
Parthenium cum oxymelle 1.391.
b.46
Vrtica 1.391.b.42
Phlegma educens composita
Sirupus acetosus fol. 2.286.a.49
Pillulæ propriæ 2.298.a.28
Pillulæ stomaticæ 2.298.b.22
Pillulæ aggregatiæ 2.299.a.25
ex Phlegmate acetoso, & melancholia
appetitus quando multiplicetur 1.
690.a.4
Phlegmatica non eradicatur in suis paro-
xismis, quin ibi sint reliquæ occultæ
2.18.a.16
Phlegmatica, & quartana habent frigus
& non rigorem fortem 2.23.a.24
Phlegmatica febris quandoque est paro-
xismalis, quandoque continua 2.
45.a.46
Phlegmatica febris saluior est, quæ est
muli sudoris significat enim subtilita-
tem materiei, & paucitatem eius, &
raritatem corporis 2.45.a.51
Phlegmatica febris quibus plurimum ac-
cidat 2.45.a.61
Phlegmatica multoties incipit cum syn-
copi 2.45.b.58
Phlegmatica à phlegmate salso facit hor-
ripilationem, & non facit uehemens
frigus 2.45.b.63
Phlegmatica à phlegmate dulci raro fa-
cit in principio horripilationem, aut
frigus, aut rigorem 2.45.b.66
Phlegmatica febrilis caliditas minor
est, quàm magnificet desiderium aer-
is frigidi, & aliorum frigidorum 2.
46.a.21
Phlegmatica continua est similis hec-
ticæ 2.46.b.66
Phlegmatica differentia à continua 2.
18.a.21
Phlegmaticæ principium ad minus est
18. dierum 2.45.a.50
Phlegmaticæ eradicatio in pluribus est
intra 64. dies 2.45.a.50
Phlegmaticæ febris longior pars est aug-
mentum 2.45.a.55
Phlegmaticæ febris declinatio est lon-
gior declinatione tertianæ plurimum
2.45.a.56
Phlegmaticæ febris periodicæ signa 2.
45.b.37
Phlegmaticæ à phlegmate uitreo, & ace-
tosa frigus ualde multiplicatur 2.
45.b.38
Phlegmaticæ rigor est uehementior, si
fit à phlegmate uitreo 2.45.b.40
Phlegmaticæ frigus fit propter illud quod
adhuc non putruit, horripilatione pro-
pter id, quod putruit 2.45.b.47
Phlegmaticæ febris caliditas quare diuer-
sa 2.46.a.10
Phlegmaticæ febres sunt multæ oppila-
tionis 2.46.a.31
Phlegmaticæ febres sunt nullius, aut
pauci sudoris 2.46.a.35
Phlegmaticæ febris pulsus quales sint 2.
46.a.48
Phlegmaticæ febris urina est alba, subti-
lis propter multitudinem oppilatio-
num 2.46.a.60
Phlegmaticæ paroxysmus plurimum est
horarum xviii. 2.46.b.10
Phlegmaticæ paroxysmi dimissio est vi.
horarum, neque est dimissio munda
2.46.b.11
Phlegmaticæ continuæ signa 2.46.
b.60
Phlegmaticæ periodicæ paroxysmus non
euacuatur a residuo, uerum est occul-
tum, non apparet 1.47.a.2
Phlegmaticæ febris cura 2.49.b.40
Phlegmaticæ cura diuersificatur secun-
dum horas suas scilicet principium,
augmentum, statum & declinationem
2.49.b.42
Phlegmaticæ cura diuersatur secundum
apparitionem digestionis in ea 2.
49. b.44
Phlegmaticæ febris iuuamenta maxima
sunt fames & somnus super famem,
& exercitium super famem 2.49.
b.60
Phlegmaticæ regimen in subtilitate, &
grossitie secundum statum ipsius diui-
gitur. uide 2.50.a.1
Phlegmaticæ feb. principio conuenien-
tia medicamenta, quæ 2.50.a.27
Phlegmaticæ feb. non conueniunt quæ
debilitant, & soluunt subtile, ut aqua
prunorum &c. 2.50.a.61
Phlegmaticæ maxime conferre frictio-
nem 2.50.b.41
Phlegmaticæ febri mirabile est semen
urticæ, & agaricum 2.51.b.26
in Phlegmaticæ febris declinatione bal-
neum est iuuatuum 2.51.b.64
ad Phlegmaticæ feb. longitudinem tro-
chisci 2.52.a.46
Phlegmaticæ continuæ, quæ nominatur
latica, cura 2.53.a.40
Phlegmaticam quæ significant 2.
46.b.14
in Phlegmatica febre splen solet magni-
ficari, & eructatio acetosa abundat
2.46.b.19
in Phlegmatica febre ante tres dies ip-
sius moueri non lice 2.49.b.52
in Phlegmatica feb. non esse expectan-
dam digestionem, sed paulatim eua-
cuandum 2.50.a.55
in Phlegmatica feb. uomitum prouocan-
tia maxime conferunt, quæ sint apta
uide 2.50.b.4
Phlegmatica febrili post decimumquar-
tum conceditur uinum subtile, quia
confortat calorem innatum, & sudare
facit 2.51.b.24
Phlegmaticarum febrium nomina diuer-
sa 2.47.a.8
Phlegmaticæ materiæ signa 1.957.
b.45
Phlegmaticæ materiæ in stomacho signa
1.693. b.14
Phlegmatica apostemata quandoq; cum
duritie incipiunt 1.85.a.6
N 2 Phlegmatica

Index

Phlegmatica apostemata melancholicis quandoque sunt similia 1.85.a.27
Phlegmatici apostematis matricis signa 1.941.a.33
Phlegmatici apostematis matricis curatio 1.941.a.39
Phlegmatici apostematis renum causa 1.858.a.61
Phlegmatici apostematis renum signa 1.858.a.64
Phlegmaticum uomitum ualde sedat miua 1.735.b.35
Phlegmaticorum apostematum duae species 1.85.a.7
Phlegmaticorum morborum catalogus 2.389.b.4
Phlegmaticorum morborum cura 2.389.b.30
Phlegmaticos humores, si fuerint mixti cum sanguine, per sectionem uenae esse euacuandos: secus si uiscosi, & frigidi fuerint 1.197.a.2
Phlegmaticas superfuitates stomachi mundificat 1.263.a.60
Aloes 1.263.a.60
Phlegmaticis feb. plurimum nocet aeris excessus tum frigidus, tum calidus 2.54.a.13
Phlegmaticis doloribus conferentia composita 2.275.b.37
Hiera busius 2.297.b.8
Pillulae foetidae Alchindi 2.298.a.61
Pillulae de dende 2.298.a.61
Phlegmaticis omnibus aegritudinibus confert 1.271.a.46
Melissa 1.381.a.36
Spica 1.381.a.36
Phlegmaticis aegritudinibus conferentia composita 2.255.b.32
Theriaca magna 2.258.a.47
Mithridatum 2.268.b.8
Diasulfur 2.272.a.64
Confectio Asaieri 2.273.a.62
Hierogodion 2.273.b.41
Hiera Ruffi 2.273.b.64
Hiera Archigenis 2.274.a.59
Theodoricon 2.276.a.39
Diaciminum 2.298.b.54
Pillula filii Alharath 2.298.b.54
Phlegmon fit à sanguine laudabili grosso 2.104.b.58
Phlegmō accipit carnem & cutem simul & est cum pulsatione 2.104.b.59
Phlegmon qui est à sanguine subtili, & accipit cutem solam, & non est cum pulsatione, est spina 2.104.b.60
Phlegmon malus, & frigidus, lentus fit à sanguine subtili, malo, & est phlegmō erysipelatodes 2.104.b.66
Phlegmon aduenit membro, in quo sunt nervi, quibus sentit 2.106.a.33
Phlegmon, cum est in membro sensibili sequitur ipsum dolor uehemens 2.106.a.39
Phlegmon de quibus dicatur 2.106.a.44
Phlegmon raro est simplex 2.106.a.50
Phlegmon habet causas antecedentes, & primitiuas 2.106.a.52
Phlegmon, qui non tendit ad declinationem, neque facit sanem, mortificat membrum, & putrefacit ipsum 2.106.b.2
Phlegmon malus à quibus causis fieri potest 2.106.b.5

Phlegmon à causa primitiua, aut inuenit mundificationem corporis, aut repletionem 2.107.a.26
Phlegmon quomodo differat ab erysipela 2.109.a.4
Phlegmonis signa, & causae 2.106.a.28
Phlegmonis nomen in graeco est commune omni inflammationi 2.106.a.42
Phlegmonis materia declinat ad membrum propter dolorem, & debilitatē 2.106.a.59
Phlegmonis augmentum, & status, & declinatio quomodo cognoscantur 2.106.a.63
Phlegmonis cura 2.107.a.12
Phlegmonis cura à causa primitiua 2.107.a.24
Phlegmonis cum mundificatione corporis cura 2.107.a.27
Phlegmonis cum repletionem corporis cura 2.107.a.36
Phlegmonis à causa antecedente cura 2.107.a.47
Phlegmonis cura primo incipiendum cum repereussu in augmento cum mollicatius, & humectantibus, in fine cum exsiccatibus 2.107.a.60
Phlegmonis rubedo est ad nigredinem, uel uiriditatem declinans, in profundo magis existens 2.109.a.6
Phlegmonis apostema profundatur in carne 2.109.a.17
Phlegmonis inflammatio est minor illa erysipela 2.109.a.26
Phlegmonis dolor fit propter tensionem, & est maior dolore erysipela 2.109.a.33
Phlegmonis hepatis signa 1.759.a.25
Phlegmoni magis necessaria est euacuatio 2.109.b.25
Phrenesis in lethargiam quum mutatur, maioris est malitiae dispositio 1.87.a.7
Phrenitimi quae minentur 1.181.b.17
Phrenitidis accidentia ab accidentibus pleuritidis quibus notis distinguantur 1.643.a.32
Phthisis quae 1.665.b.53
Phthisis, uide pulmonis ulcera
Phthisis aliquando fit ex uariolis in pulmone 2.75.a.17
Phthisis haereditaria est quadoque morbus 1.87.a.19
Phthisis curatur cum desiccantiis 1.225.a.29
Phthisis ulcus in pulmone 1.650.b.66
Phthisis quomodo quandoque capitur, & eius curatio 1.651.b.23
Phthisis quandoque multiplicatur, quando aetate boreali sicca succedit autumnus pluuosus 1.652.a.6
Phthisis in qua etate multiplicetur 1.652.a.41
Phthisis cur multiplicetur in frigida regione 1.652.a.43
Phthisis multiplicatur in autumno 1.652.a.46
Phthisis, in qua accidit sputum sanguinis curatio 1.662.a.21
Phthisis quo differat ab hectica 1.665.b.54
Phthisis causa 1.651.b.57
Phthisis signa 1.652.b.12
Phthisis quando uera 1.652.b.33
Phthisis, & pectoris ulcerum curatio 1.660.a.3
Phthisis cura alia uera, alia blandiens

1.660.a.25
Phthisis medicinis mel est uehiculum 1.660.a.7
Phthisis uictus ratio 1.660.b.66 & 661.b.58
in Phthisis sine intestinorum rugitus est ob casum uiricis 1.822.b.51
Phthisim praecedat aliquando, & sequitur febris quintana 2.59.a.35
Phthisim unguium curuitate significari 1.120.b.21
ad Phthisim empyematis permutationis signa 1.650.a.23
ad Phthisim qui sint praeparati 1.652.a.20
ad Phthisim praeparati à quibus rebus curandi 1.652.a.61
Phthisim si quis habet, & apparet super spatulas eius granum, sicut faba, moritur post quinquaginta duos dies 1.653.a.11
Phthisim habenti qui uentris fluxus accidat 1.801.b.2
in Phthisi sputi differentiae 1.652.b.54
in Phthisi mortis signa 1.652.b.66
in Phthisi à catarrho conuenit phlebotomia 1.660.a.40 & 46
in Phthisi fluxus liquefactius qualiter curetur 1.816.b.45
Phthisi confert
Canceri fluuiialis caro & proprie cum lacte asinae, & ius eius 1.286.a.32
Lutum armenum 1.328.a.52
Stercus uaccinum 1.375.a.3
Phthisi conferentia composita 2.265.b.50
Ariston magnum 2.268.a.1
Philonium romanum 2.269.b.61
Alchelchelengi magnum 2.284.b.51
Lohoc de spodio 2.293.a.12
Trochisci de camphora 2.317.b.32
Medicamen 1.661.a.18
Phthisica mulier quatum adiuuata fit ex zucchari rosati usu 1.661.a.18
Phthisicus lactis potu utens, quid obseruare debeat 1.661.a.47
Phthisicum posse uiuere per multos annos 1.951.b.15
Phthisicis ualde conferre zuccharum rosatum 1.661.a.7
Phthisicis lac ualde conferre 1.661.a.27
Phthisicis lac magis conueniens quod 1.661.a.33 & b.20
Phthisicis lac commodum à quibus mulgetur animalibus qui uictus infestius ducuntur 1.661.a.41
Phthisicis cum lac asinae eligenda 1.661.a.54
Phthisicis lac dandum quomodo mulgendum, & quae quantitas danda 1.661.a.56
Phthisicis autumnus malus 1.951.b.12
Phthisicis cum lac caprinum dandum, quid ei commiscendum 1.661.a.1
Phthisicis quando lac acidum dandum 1.661.b.38
Picis usus ad impinguandum 1.359.a.51
Picis oleum quomodo fiat 1.166.a.41
Pigritiam afferunt unctuosae 1.166.a.65

Index

- Pilus non nascitur supra carnem duram loco cutis ortam 2.136.a.53
Pili ex uapore sunt fumofo 1.17.a.1
Pili fiores in corpore sunt rebus alijs 1.16.b.66
Pili multi in puero melancholicum eum fore significant 1.124.a.30
Pili multi in sene melancholicum eum esse significant 1.124.a.32
Pili corporis, & pectoris, quare multiplicantur in preparatis ad caluicium 2.222.b.32
Pili non nascuntur aliquādo propter uehementiam raritatis pororum 2.222.b.39
Pili superciliorum non cadunt uelociter, quia eorum origo est spissa, cartilaginosa 2.222.b.58
Pili pectoris quales qualem cordis temperaturam significant 1.664.b.29
Pilorum ægritudines quæ 1.85.b.34
Pilorum color uarijs causis immutatur 1.85.b.39
de Pilorum generatione, & defectu 2.222.b.1
Pilorum ortu, quæ prohibent 2.226.b.60
Pilorum ortum prohibet in infantibus
Fabæ cortex, quando fit ex ea emplastrum super foemur 1.302.b.57
Pilorum ortum prohibet
Sanguis ranarū uiridium 1.373.a.39
Cicuta 1.384.a.60
Pilorum additorum ortum prohibet
Fumus thuris, & terebinthinae 1.303.b.6
Pilos quæ faciant nasci 2.224.a.36
Pilos abradentia 2.226.b.8
Pilos incrispantia 2.227.a.25
Pilos nasci facit
Ladanum 1.330.a.18
Rutæ syluestris gumma 1.389.a.65
Virum cum oleo sambacino 1.393.a.25
Pilos extrahunt
Vitis syluestris lachrima cum oleo
Volubilis magnæ lac 1.392.b.50
Pilos abradunt
Arfenicum 1.257.b.47
Cyperus indus cum croco 1.285.b.9
Leporis marini caput 1.326.a.11
Lacticinium 1.329.b.16
Pilos rubificat
Verbascus syluestris 1.271.b.47
Lycium 1.326.a.54
Serapinum 1.379.a.35
Pilis nullum animal nutritur, aut id ualde est rarum 1.17.a.10
Pilis nutriti uespertilionis aliqui existimant 1.17.a.11
ex Pilis, hepatis dispositionum signa 1.743.a.1
Pinguis cibus satiat uelociter 2.250.b.60
Pinguis magis defectus est a coitu, quam extenuatus 1.892.a.22
Pinguia non conueniunt in cura combustionis 2.149.a.21
Pinguia corpora quamuis laborent, & debilitentur a motu, tamen per id, quod associatur eis de significatione humiditatis significant longitudinem uitæ 2.250.b.44
Pinguium medicina non penetrant ad membra læsa, cum curantur 2.250.b.30
ut Pingues reddantur qui macri sunt 1.130.a.51
Pingues in prima ætate sunt expositi aplexiæ, & paralysi, & pulsui cordis, & diarrhææ, & malitiæ anhelitus, & syncopi, & febribus malis 2.250.b.15
Pingues mulieres non concipiunt 2.250.b.27
Pingues mulieres si concipiunt abortiuntur 2.250.b.28
Pinguescere uolentibus facit uini grolum & dulce 1.170.a.14
Pinguem faciunt
Amigdalæ dulces 1.261.a.5
Been 1.269.b.2
Butyrum 1.273.a.35
Citri decoctio 1.274.b.51
Anatis adeps 1.284.a.59
Ficus 1.309.b.24
Pini granum 1.313.b.41
Iusquamum 1.320.b.63
Lac 1.333.b.8
Pix appositæ 1.359.a.54
Panis de frumento nouo 1.365.b.20
Sesamum 1.381.b.7
Zurumbet 1.395.b.51
Pinguo inter frigidas partes corporis reponitur 1.16.b.32
Pinguo & adeps frigiditatem semper significant 1.124.b.6
Pinguo corporis cum perseverat, ita quod non facit accidere nocumentum non abhorreas eam 2.247.a.6
Pinguo superflua est compes corporis a motu, & deambulatione 2.250.a.64
Pinguo superflua coarctat uenas, quare oppilat spiritui uias suas 2.250.a.66
Pinguo superflua corrumpit complexionem spirituum 2.250.b.4
Pinguo superflua aliquando est causa scissionis uenæ perniciose 2.250.b.7
Pinguo anatis dolorem maxime sedat etiam profundum, & est melior pinguedinibus autum 1.255.b.20
Pinguedis & adipis diminutio semper caliditatem significat 1.123.b.15
Pinguedis materia sanguinis est effluuata 1.123.b.17
Pinguedis causa effectrix est frigiditas 1.123.b.18
Pinguedis susceptibilia corpora, sunt quæ de eis meliorem habent cutem 2.247.a.53
Pinguedis causæ 2.247.b.57
Pinguedis superflua nocumenta 2.250.b.11
Pinguedis, & adipis nutrimentum quale 1.284.a.25
Pinguedi superflua accidunt constrictio anhelitus, & pulsus cordis 2.250.b.9
Pinguedi superflua succurritur cū phlebothomia 2.250.b.10
Pinguinem superflua ab euacuatione prohibere 1.193.a.43
Pinguinem abhorreas in uia superfluitatis, licet non appareat eius nocumentum, repente aduenit 2.247.b.2
de Pinguedine superflua 2.250.a.63
Pinguedine repleti, uide Impinguati
Pinguedine superflua repleti expositi sunt morti repentinæ 2.250.b.11
Pinguum mulierū appetitus est debilis 2.250.b.29
Pini granum magnum est æquale, ad caliditatem declinans, & augmentatur humiditas ipsius 1.313.b.31
Pini granum paruum est calidum, & humidum in tertio 1.313.b.33
Pini gumma est calida ad tertium, sicca in secundo 1.369.a.64
Pini grana sunt nociua stomacho 1.702.a.32
Piper album confortat stomachum plusquam duæ aliæ species 2.276.a.63
Piper album bonum quale sit 2.276.a.66
Piper longum est calidum in tertio, sicum in secundo 1.362.b.20
Piper est ex medicinis magis iuuatiuis digestionis 1.718.b.30
Piperis ad lapidem utilitas 1.865.a.17
Pisces comedendi non sunt post exercitium laboriosum 1.166.a.1
Pisces cum lacte edendi non sunt 1.168.b.21
Pisces cum lacte comesti ad lepram ducunt 1.168.b.21
Pisces qui meliores 1.360.b.57
Piscium frigidorum nocumenta, & cura 2.202.a.17
Piscium caro quamuis frigida sit, salitatem calefacit 1.235.b.62
Piscium natura, & facultas 1.361.a.50
Pituita, uide Phlegma
Pityulam, & laureolam corrigit lac acidum 1.201.b.13
Pilulæ, & decoctiones magis trahunt a longinquo, quam hieræ 2.172.b.47
Pilulæ, & decoctiones sunt minus saluæ quam hieræ 2.272.b.43
Pilulæ ad uentositatem grossam 2.297.a.31
Pilulæ foetidæ magnæ 2.297.a.41
Pilulæ foetidæ maiores 2.297.a.55
Pilulæ foetidæ minores 2.297.a.65
Pilulæ foetidæ AlKindi 2.297.b.6
Pilulæ de capsia maiores 2.297.b.25
Pilulæ de capsia minores 2.297.b.41
Pilulæ de casta ex alia descriptione 2.297.b.52
Pilulæ de eupatorio 2.297.b.63
Pilulæ proficui 2.298.a.3
Pilulæ aliathele abstergentes phlegma 2.298.a.27
Pilulæ aldurie ad odorem bonum 2.298.a.42
Pilulæ ad uentositatem, & debilitatem stom. 2.298.a.49
Pilulæ de dende ad torturam 2.298.a.59
Pilulæ stomaticæ AlKindi 2.298.b.18
Pilulæ Albaromachi mūdificantes caput 2.298.b.38
Pilulæ filij Alharith ad morpheam 2.298.b.51
Pilulæ filij Hubeire ad uetof. 2.199.a.7
Pilulæ aggregatiæ 2.299.a.23
Pilulæ cum euphorbio ad aquam citrinā 2.299.a.48
Pilulæ ad febrem chronicam 2.299.a.64
Pilulæ aliæ ad febrē chronicā 2.299.b.8
Pilulæ aliæ ad febrē chronicā 2.299.b.15
Pilulæ aperientes oppil. 2.299.b.27
Pilulæ de serapino 2.299.b.36
Pilulæ de opopanax Salom. 2.299.b.43
Pilulæ de euphorbio ad paralyfim 2.299.b.54
Pilulæ inde cum muscho 2.299.b.61
Pilulæ saluæ mundificantes caput 2.308.b.26
Pilulæ ad dolorem capitis ex melan. 2.308.b.31
Pilulæ ad dolorem capitis ex phleg. 2.308.b.36

Index

Pilulæ ad tussim 2.316.a.33
 Pilulæ alix ad tussim 2.316.b.43
 Pilulæ frangentes lapidem 2.321.b.10
 Pilulæ cum alsefira ad podagram &c. 2.322.a.60
 Pilulæ alix cum alcanna ad podag. 2.322.b.10
 Pilulæ humorem melancholicum a toto corpore educentes 2.342.b.10
 Pilulæ phlegma & melancholiam educentes 2.342.b.25
 Pilulæ melancholiam a corde & capite educentes 2.342.b.38
 Pilulæ phlegma & melancholiam a corde & capite educentes 2.342.b.49
 Pilulæ de mezerion sunt ultimæ in asclite 1.778.b.50
 Pilulæ de reubarbaro ventris solutioni in hypofarcha conueniunt 1.780.b.4
 Pilulæ soluentes phlegma in colica 1.831.a.32
 Pilularum de agarico descriptio 1.625.b.19
 Pilulæ adediz 1.847.a.22
 Pilulæ de sandaraca 1.847.a.28
 Pilulæ de sandaracha coitum commouent 1.847.a.33
 Pilulæ quomodo commodè exhiberi possint 1.201.a.16
 Pilulæ cum quibus apozimatibus dandæ 1.201.a.60
 Pilulæ quæ non dandæ, & quæ dandæ 1.205.b.39
 Pilularum de bdellio iuuamentum in hæ morrhoidibus 1.845.a.19
 in Plaga quæ sectio faciendâ 1.220.b.64

Plagis conferunt

- Balaustia 1.273.a.14
- Glandis folia 1.310.b.57
- Gentiana 1.311.a.63
- Gramen 1.314.b.42
- Hypericum 1.322.a.2
- Polium 1.358.b.52
- Sarcocolla 1.371.b.1
- Spongia infusa in aceto 1.372.a.15
- Sanguis draconis 1.373.a.9
- Planta noctis quid 2.343.a.37
- Planta noctis nominatur, quia plurimū accidentium eius est in nocte 2.243.a.49
- Plantæ noctis causæ 2.243.a.43
- Plantæ noctis accidentia 2.243.a.50
- Plantæ noctis cura 2.243.a.55
- Plantago est frigida, & sicca in tertio 1.331.a.58
- Platani cortex, & nux sunt uehementis siccitatis, & sunt frigidi in primo 1.296.a.55
- Pleurefis quid 1.640.a.33
- Pleurefis quomodo terminetur, & ad quos morbos permutetur 1.640.a.63
- Pleurefis quo tempore plurimum accidat 1.641.a.58
- Pleurefis in quibus minus contingat 1.641.b.3
- Pleurefis in prægnantibus pernitiola 641.b.8
- Pleurefis quibus modis interficiat 1.641.b.18
- Pleurefis, cui accidit sputum sanguinis, qualiter curanda 1.641.b.23
- Pleurefis, & apostema hepatis quibus signis distinguantur 1.642.b.62
- Pleurefis cū quib⁹ infrigidada 1.657.a.2

Pleurefis quæ species sit deterior 1.641.a.36
 Pleurefis signa 1.642.b.28
 in Pleurefis principio tussis cum sputo est laudabilis ualde 1.642.b.45
 Pleurefis puræ, & non puræ signa 1.643.b.39
 Pleurefis curatio 1.653.a.53. & 1.655.a.21. & 1.657.a.2
 Pleurefis uictus ratio 1.655.b.53. & 1.657.a.33
 Pleurefis crises qualiter cognoscantur 646.b.36
 Pleurefis apostema multoties sanatur, sed remanet febris ob imperfectam mundificationem 2.75.b.66
 Pleurefis signa 2.76.a.23
 Pleurefis crisis quadoque fit per fluxum sanguinis narium, quandoque non 2.82.g.64
 Pleurefi conferre sanguinis narium fluxum 1.647.a.65
 Pleurefi quæ medicinx purgantes conueniant, & quæ non 1.655.a.36
 Pleurefi conferunt

- Gentianæ succus 1.311.b.3
- Ireos 1.321.b.2
- Sirupus de nenuphare 1.350.a.65
- Oua forbilis 1.352.b.23
- Pix 1.359.b.11
- Viola sirupus 1.392.a.4
- Pleurefi conferentia composita
- Alchochin 2.267.b.39
- Lohoc de papauere 2.284.b.21
- Aqua mellis 2.286.b.65
- Sirupus 2.288.a.60

ad Pleurefim rarè permutatur peripneumonia, sed econtrario 1.641.a.55
 Pleurefim quandoque assimilari apostemati hepatis, quandoque firslem 1.641.b.11. & 1.642.b.54. & 1.643.a.22
 in Pleurefi quæ signa salutis, & quæ mala 1.644.a.50
 in Pleurefi sputum multiplicancia quæ 1.657.a.12
 in Pleurefi quando cauterizandum, & quomodo 1.659.b.20
 in Pleurefi digestio sputi est magis significatiua salutis quam digestio aquæ 2.87.a.35
 Pleuritis, & peripneumonia quibus signis distinguantur 1.643.a.17
 Pleuritis cur ut plurimum fiat à cholera, peripneumonia à phlegmate 1.647.a.40
 Pleuritis, & hepatis apostema calidum quibus signis distinguantur 1.758.b.47
 Pleuritidis causæ 1.640.a.40
 Pleuritidis à grosso nutrimento curatio 1.641.b.35
 Pleuritidis accidentia ab accidentibus phrenitidis quibus noctis distinguantur 1.643.a.32
 Pleuritidis temporum designatio 1.644.b.64
 Pleuritidis causarum signa 1.645.a.24
 Pleuritidis permutationis signa 1.645.a.51
 Pleuritidis aliquando accidere phrenitidis accidentia horrenda 1.643.a.22
 Phrenitidis conferunt

- Cucurbita 1.291.b.39
- Sylimbrium cum aceto, & oleo ros. 1.350.a.25

Pleuritidem peripneumoniz simili 1.642.b.59

in Pleuritide cur secundum plurimum sint paroxysmi tertianæ 1.640.a.46
 in Pleuritide cur uirtus robotanda 1.640.b.20
 in Pleuritide, & peripneumonia quæ à phlebotomia excusent 1.641.b.38
 in Pleuritide sputum quod laudabilis 1.646.a.29
 in Pleuritide sputum quod deterius 1.646.a.42
 in Pleuritide ex sputo indicia 1.646.a.49
 in Pleuritide quod sputum significet longitudinē ægritudinis 1.646.b.3. & 66
 in Pleuritide sputum significans pernitium 1.646.b.4
 in Pleuritide quæ uena secanda 1.653.a.34
 in Pleuritide magis conuenire phlebotomiam, quam medicamentum 1.655.a.40
 in Pleuritide quando sanguis miterendus & quando medicamentum exhibendum 1.655.a.54
 in Pleuritide euacuandum quod indicet 1.655.a.62
 in Pleuritide quid necessariam esse euacuationem indicet 1.655.a.62
 in Pleuritide quando necessarium uti clysteribus 1.655.b.17
 in Pleuritide phlebotomia qualiter administranda, cum non est maturatio 1.656.a.7
 in Pleuritide multoties excusat, solutio uentris omni die semel, aut bis, à phlebotomia 1.656.a.11
 in Pleuritide humida emplastra quum non iuuant, non iuuant, non nocent & sicca si nocent, nocent magnifice 1.657.b.32
 Pleuritici conualescentes quomodo re-gendi 1.658.a.43
 Pleuritici si reciduant, moriuntur 1.658.a.46
 Pleuriticorum doloribus summe conferre uentosas 1.657.b.58
 Pleuriticorum anhelitus uehementia quomodo succurrendum 1.658.a.25
 Pleuriticis quando sanguis extrahendus usque ad mutationem coloris, & quado non 1.655.a.28
 Pleuriticis cum sit sanies quid agendum 1.657.a.46
 Plumbumustum est uenenum opifans uias anhelitus in corpore 2.192.a.4
 Plumbum humidum esse signum 2.52.a.44
 Plumbi limaturam bibenti quæ nocuēta accidant 2.194.a.44
 Plumbi limaturæ assumptæ cura 1.94.a.51
 Plurium multitudine uentrem soluit 1.802.a.47
 Podagra quid 1.955.b.29
 Podagra hereditarius est quandoque morbus 1.87.a.18
 Podagra plurimum in primis accidit, cui accidunt dolores iuncturarum 1.955.a.3
 Podagra redit uelociter qualibet ex causa 1.955.b.10
 Podagra est ex eis, quæ hereditantur 1.955.b.13
 Podagra cholericæ attrahit mortem subitò 1.955.b.43
 Podagræ confert plus alijs oleum uulpi 1.111.b.43
 Podagræ

Index

- Podagra conferunt
- Afius flos cum farina hordei 1.
254.b.37
- Aristolochia, proprie rotunda 1.
258.a.45
- Amomum 1.259.a.3
- Acetum cum sulphure 1.266.b.16
- Bulbus 1.270.a.19
- Bitumen iudaicum 1.274.a.46
- Coloquinida folia 1.279.a.22
- Camepytheos cum hydromelle 1.
280.b.8
- Caulis cum foenugraeco 1.282.b.9
- Ius carnis leporis 1.284.b.6
- Ius uulpis 1.284.b.8
- Calamentum 1.287.b.16
- Cucumer asinus cum aceto 1.
302.a.50
- Calsia fistula 1.293.b.19
- Endiua 1.299.a.3
- Faba cum adipe porci 1.303.a.1
- Ferri xugo cum uino 1.304.b.14
- Cyclamen 1.308.a.30
- Gagates 1.316.a.64
- Salicis decoctio 1.316.b.39
- Sanguis menstruus 1.317.a.20
- Sperma hominis, & lac eius cu opio, & cum cera, & oleo 1.317.a.21
- Parietaria cum cerato 1.319.a.30
- Electri Romani folia 1.319.b.22
- Hermodyctylus 1.320.a.37
- Iusquiamum 1.320.a.1
- Lutum famium 1.328.b.20
- Auradix cum stercore uaccino 1.
332.a.31
- Lens cum fauich 1.335.b.38
- Lactuca asini 1.337.a.52
- Muschus 1.340.a.2
- Opium cum uitello oui affati, & proprie cum lacte 1.352.a.3
- Opopanax 1.353.a.52
- Oleum uetus 1.355.a.36
- Ostracum 1.356.b.38
- Hordeum cum cydonijs, & aceto 1.
357.a.39
- Pisyllium 1.358.a.3
- Poenia 1.363.a.5
- Papauer campestre cum lacte 1.
364.b.27
- Ruta 1.366.b.65
- Sanguis menstruus calidus 1.373.a.51
- Spuma maris rosea cum cera, & oleo rosaceo 1.374.a.56
- Stercus caprarum cum adipe porci 1.374.b.40
- Sulphur cu nitro, & aqua 1.376.a.41
- Sal 1.377.a.30
- Cicuta 1.384.a.65
- Spina alba 1.385.b.22
- Horminum 1.388.b.4
- Rutæ syluestris gumma 1.389.b.8
- Testa clibani 1.390.b.29
- Podagra conferentia composita
- Sotira confec. 2.259.b.20
- Confectio Hermetis 2.263.b.21
- Confectio Anacardi 2.265.b.11
- Confectio Kabith regis 2.268.b.53
- Medicina nominata donum Dei 2.
271.b.26
- Hieralogodion 2.273.a.63
- Theodoricon cum nuce muscata 2.
274.b.24
- Electuarium indum 2.280.b.22
- Electuarium musuachoiem 2.280.b.66
- Electuarium indū aliud 2.281.b.53
- Electuarium Casaris 2.282.a.27
- Emplastrum 2.304.a.51
- Pillula foetida maiores 2.297.a.56
- Pillula foetida alchindi 2.297.b.7
- Pillula de casia minores 2.297.b.44
- Sal solutius 2.298.b.9
- Pillula de euphorbio 2.299.a.50
- Oleum regis David 2.301.a.16
- Oleum de euphorbio 2.302.b.52
- Emplastrum proprium 2.322.a.38
- Medicamen 2.322.a.50
- Emplastrum 2.322.a.55
- Pillula ex alfesira 2.322.a.62
- Pillula ex alcanna 2.322.b.10
- Medicamen de hyusquiamo Auic. 2.
322.b.30
- Sotira 2.307.a.64
- Sclithe 2.307.a.64
- Confectio philosophorum 2.307.a.65
- Confectio Hermetis 2.307.a.65
- Anacardinum 2.307.a.66
- Confectio hieræ Archigenis 2.
307.a.66
- Theodoricon 2.307.b.1
- Electuarium de masticumia 2.
307.b.1
- Emplastrum 2.307.b.1
- Electuarium indum 2.307.b.2
- Electuarium Casaris 2.307.b.2
- Oleum de storace 2.307.b.3
- Electuarium phlegmaticum 2.
307.b.5
- Medicina Kebet regis 2.307.b.6
- Hiera picra 2.307.b.6
- Oleum affaled 2.307.b.7
- Oleum alcheifed 2.307.b.7
- Ramifed 2.307.b.7
- Oleum alchelhengeli 2.307.b.8
- Kelchelengi 2.307.b.9
- Hiera catagini 2.307.b.10
- Pillula de capfia 2.307.b.11
- Sal 2.307.b.11
- ad Podagram reliqua spectantia uide in
Iuncturarum dolorem
- Podagram quartana saepe curat 1.
86.b.61
- Podagram, & iuncturarum dolorem in
habentibus quando apparent uarices,
est eorum sanatio per eas 1.955.a.25
- Podagra habentibus prolongantur osea
testiculorum 1.955.b.41
- in Podagra & arthriticis doloribus uri-
na multa in fine cum hypostasi muc-
laginosa plurima bonum 1.148.b.42
- in Podagra quæ præseruatio conueniat
1.797.a.33
- Podagrici ad spasmus non perueniunt
1.955.b.29
- Pœoniæ operationem qua epilepsiam
destruit, a forma specifica esse 1.
104.a.4
- Pœoniæ facultates. 2.339.a.4
- Polium minus est calidum in tertio, sic-
cum in secundo, maius est calidum, &
siccum in secundo 1.358.b.47
- Pollutio in principio ægritudinis signi-
ficat longitudinem. 2.90.a.38
- Pollutio in fine ægritudinis, est laudabi-
lior 2.90.a.40
- Pollutio in principio ægritudinis longi-
tudinem indicat. 2.98.a.6
- Pollutionis multæ causæ. 1.898.b.62
- Pollutionis multæ curatio. 1.898.b.66
- Polypodium. 1.201.b.1
- Polypodium lætificat & quomodo. 2.
338.b.60
- Polypodium calidum est in secundo, sic-
cum in tertio 1.358.a.66
- Polipodij apozima 1.197.a.52
- Poma calidis cordis affectibus proficua
2.347.a.12
- Pondera facere proprietatem medicina-
rum nemo scit 2.255.b.65
- Ponderum descriptio 2.322.b.62
- Ponticæ res exasperant quia constri-
gunt 1.113.b.64
- Poplitis musculorum anatome 1.
62.a.61
- Poplitis rotulae fractura, & eius curatio
2.190.b.55
- Porcus luti animal quale sit 2.220.b.56
- Porcellorum caro qualis 1.284.a.47
- Porci syluestris caro est melior inter syl-
uestria 1.283.b.66
- Porci syluestris caro qualis 1.284.b.39
- Porci domestici caro qualis 1.284.b.40
- Porci, & hominis sanguis, & caro sunt si-
milia in omni re 1.373.a.17
- Porci calcaneus in uentosa punctione
intestinelorum est mirabilis iuuamenti
1.822.a.7
- Poros oppilat frigus, & redire facit ma-
terias retro 2.73.b.48
- Poros oppilantia 2.245.b.22
- Pororum ipsitudo cui accidit ueloci-
ter cibis raris nutriendus 1.186.a.12
- Pororum raritas, & amplitudo aliquan-
do est causa, quod pili non nascantur
2.222.b.39
- Porum est calidum in tertio, siccum in
secundo 1.359.b.35
- Portulaca frigida est in tertio, humida
in fine secundi 1.358.a.20
- Portulacæ semen trium drachmarum pon-
dere cum aceto sitim sedat 1.
182.b.15
- Portulacæ femini inest proprietates in re-
soluendo apostemata, & duritiæ sple-
nis 1.792.a.5
- Portulacam aliquando sputum sangui-
nis statim sistere 1.638.b.37
- Portonarius 1.683.b.59
- Portonarius quousque claudatur, &
quousque aperiat 1.683.b.62
- Portonarius 1.796.b.21
- Portonarius non est nisi ad expellendū
a stomacho subitus 1.796.b.24
- Portonarius cur strictior quam meri 1.
796.b.26
- Portonarii stricturam non esse omnem
causam cibi retentionis in stomacho
1.720.a.32
- Post brachialis anatome 1.48.a.11
- Potentia & dispositio quo differant 2.
325.a.64
- Potus si mouet dolorem non detur 2.
13.a.23
- Potus superfluis refrigerat 1.112.b.17
- Potus deterior est qui temperamentum
egreditur & in stomacho natat 1.
165.b.2
- Potus ex dactylis & sicibus malus est ue-
hementer 1.168.b.49
- Potus super cibum, illum corrumpit 1.
716.b.30
- Potus uini post cibum trahit cibum non
digestum ad hepar 1.755.a.61
- Potu copiosiori assumpto quid agendū
1.165.b.4
- Potu melius est impleri quam cibo 1.
167.a.66
- Practica non est operatio & actio, sed
ars quæ docet quomodo agendum &
operandum 1.152.a.58
- Practiæ nomen quid sibi uelit 1.
152.a.51

Practiæ

Index

Practica diuisio 2.367.a.20
 Practica operationes duæ 2.381.b.43
 Præfium est calidum in tertio, sicum
 in secundo 1.362.b.a.44
 Præfocatio quid, & eius causæ 1.
 603.b.56
 Præfocatio subito facta non in die crisis
 est signum malum 2.89.a.47
 Præfocatio sine spuma est leuior 2.
 89.a.48
 Præfocatio canina quæ 1.604.b.26
 Præfocatio matricis. Vide Matricis præ
 focationem
 Præfocationis signa 1.605.a.55
 Præfocationis curatio 1.607.b.41
 Præfocationis matricis causa 1.
 936.a.43
 Præfocationis matricis conferentia
 composita
 Alchechengi 2.307.a.52
 Acetum squillæ 2.307.a.52
 Oximel squillæ 2.307.a.53
 Præfocationi ex fungis confert abstin
 thium 1.249.b.64
 Præfocationi conferentia composita
 Confectio Hermetis 2.263.b.61
 Philonium romanum 2.268.a.7
 Alchelchelengi magnum 2.269.b.65
 Confectio 2.271.a.50
 Acetum squilliticum 2.286.b.22
 Præfocationem caninam quandoq;
 interficere inter primum diem, & quar
 tum 1.604.b.39
 Præfocationem matricis in prægnanti
 bus quid portendat 1.703.a.9
 ex Præfocationibus phlegmatica est ma
 gis incolumis, & eius sanatio est uelo
 cior, & facilior 1.604.b.2
 Prægnans multoties habet crifim cum
 abortu 2.82.b.4
 Prægnans habens masculum uehemen
 tius odit coitum, quam prægnans ha
 bens foeminam 1.915.a.54
 Prægnans quæ difficulter pariat 1.
 926.b.3
 Prægnantis regimen 2.334.a.50
 Prægnantis urina qualis 1.915.b.51
 Prægnantis foeminam habentis signa 1.
 916.b.24
 Prægnantis habentis masculum signa 1.
 916.a.51
 Prægnantis regimen uniuersale 1.
 918.b.30
 Prægnantis appetitus curatio 1.
 919.a.56
 Prægnantis uomitus curatio 1.919.b.29
 Prægnantis cursus menstruorum curatio
 1.919.b.64
 Prægnantis post abortum regimen 1.
 924.a.25
 Prægnanti, cui febris acuta aduenit, ti
 metur mors 1.915.b.21
 Prægnanti, quum accidit apostema cali
 dum in matrice, timetur mors 1.
 915.b.29
 Prægnanti quum appropinquat partui,
 quæ agenda 1.927.a.41
 Prægnantem uomere non debere 1.
 206.b.61
 Prægnantem, & mēstruantem non esse
 phlebotomandam, nisi propter neces
 sitatem 1.209.b.37
 in Prægnante sanguis menstruus diuidi
 tur in tres partes 1.908.b.39
 in Prægnante effere est malum ualde
 1.915.b.32
 Prægnantes in qua constitutione abor

tiant 1.920.b.45
 Prægnantium urina qualis aliquando
 1.145.b.50
 Prægnantium urinae quales 1.150.b.20
 Prægnantium ulcera cur difficile curen
 tur 2.154.a.31
 Prægnantium menstrui conferentia
 composita
 Philonium persicum 2.268.a.19
 Prægnantium appetitus prostrati cura
 tio 1.709.a.2
 Prægnantium uomitus 1.730.a.11
 Prægnantium medicina 1.919.a.55
 Prægnantium in reducendo appetitum
 sinapi est ultimum 1.919.b.17
 ad Prægnantium uentositatem 1.
 919.b.23
 Prægnantium cordis pulsus causa 1.
 919.b.50
 Prægnantium cordis pulsus curatio 1.
 919.b.52
 Prægnantium pedum apostemationis,
 & mollitiæ curatio 1.920.a.16
 Prægnantium mors ubi multiplicetur
 1.920.b.40
 Prægnantium desiderio confert
 Granati succus 1.316.a.8
 Prægnantium doloribus confert
 Philonium 2.307.a.50
 in Prægnantibus pleurefisi perniciosa 1.
 641.b.8
 in Prægnantibus matricis præfocatione
 quid portendat 1.703.a.9
 Prægnantibus cur appetitus deprauatus
 accidat 1.709.b.8
 Prægnantibus menstrua detinentur ad
 nutrimentum embryonis 1.709.b.13
 Prægnantibus quando menstrua cur
 runt, timetur in eis, quod abortum fa
 ciant 1.709.b.14
 Prægnantibus quando appetitus deprau
 atus cesset 1.709.b.23
 Prægnantibus balneum est execrabile
 1.918.b.40
 Prægnantibus pilulas foetidas, & hierā
 Gal. dari posse 1.921.b.40
 Prægnantibus conferentia
 composita
 Alchelchelengi magnū 2.269.b.65
 Confectio candorius 2.270.b.11
 Suffus hobede 2.282.b.57
 Sirupus de agresta 2.288.a.1
 Sirupus de fructibus 2.288.a.14
 Suffus 2.307.a.59
 Tyriaca 2.307.a.60
 Mitridatum 2.307.a.60
 Scelithe 2.307.a.60
 Alcatarahan 2.307.a.61
 Femes 2.307.a.62
 Præseruatiua euacuatio quæ 1.197.a.30
 Priapismus quid 1.900.a.10
 Priapismus, quum non curatur, ad quæ
 mala perueniat 1.900.a.19
 Priapismus quando interficiat 1.
 900.a.22
 Priapismus mulierum 1.934.a.62
 Priapismi causa 1.899.b.44
 Priapismi nomen unde 1.900.a.17
 Priapismi signa 1.900.a.30
 Priapismi curatio 1.900.a.40
 Principium morbi quod 1.86.a.23
 Pronosticatio quid 2.79.b.30
 Proportionem simplicem commixtorū
 nobis esse ignotam 2.330.b.54
 Proprietates quid sit 2.330.a.9
 Proprietatis finitio 2.330.b.63

Prouocatiua composita
 Trochisci de absinthio 2.294.a.23
 Trochisci de lacca 2.296.a.61
 Pruna frigida sunt in principio (secun
 di) humida in fine tertij 1.357.b.20
 Pruna solunt lambificando 1.205.a.58
 Pruna condita 2.292.a.1
 Prunorum aqua uomitui quandoque
 confert 1.731.a.17
 de Pruna 2.111.a.43
 Pruna dicitur de omni pustula corrossi
 ua uescicante, & faciente escaram
 2.111.a.44
 Pruna incipit cum pruritu sicut scabies
 2.111.a.62
 Pruna quandoque uescicat, & currit cum
 cauterizata a combustione 2.
 111.a.63
 Pruna est nigra radices, igneæ cum sple
 dore prunæ 2.111.b.3
 Pruna est tardior, & profundior igne
 persico 2.111.b.6
 Pruna cum accidit in carne, est uelo
 cioris resolutionis, in neruis è contra
 2.111.b.9
 Pruna fit ex cholera citrina adurente,
 permixta melancolia 2.111.b.12
 Pruna est magis melancolica 2.
 111.b.15
 Prunæ nomen de quo abfoluatur 2.
 111.a.55
 Prunæ eminentia est quantitatatis lupina
 lis 2.111.a.60
 Prunæ locus est cineritij coloris, & ni
 ger, uel plumbeus cum inflatione 2.
 111.a.65
 Prunæ materia est materia pustulæ, &
 impetiginis sed in igne persico est
 acutior 2.111.b.7
 Prunæ cura 2.111.b.60
 Prunæ medicamenta localia non sint
 uehementis infrigidationis, neque
 uehementis stupiticitatis, neque reso
 lutionis 2.112.a.3
 Prunæ medicinae sint exsiccativæ cum
 infrigidatione, & resolutione quadā,
 cum expulsiōne 2.112.a.15
 Prunæ medicamenta conuenientia 2.
 112.a.20
 Pruritus materiæ causæ generatæ, sunt
 et causæ generantes materiā scabiei
 2.240.b.60
 Pruritus, & scabiei differentia 2.
 240.b.64
 Pruritus non habet bothor 2.240.b.65
 Pruritus senilis parum obedit curatio
 ni 2.241.a.13
 Pruritus materia aggregatur inter duas
 cutes 2.241.a.16
 Pruritus plurimum accidit inter digi
 tos, quoniam sunt debiliores 2.
 241.a.20
 Pruritus siccus cura 2.242.b.13
 Pruritus (senum) cura 2.242.b.32
 Pruritus balnea sint ex aqua maris 2.
 242.b.35
 Pruritus ostracini cura 2.242.b.41
 Pruritus uirgæ curatio 1.905.a.48
 Pruritus matricis causa 1.934.a.54
 Pruritus matricis curatio 1.934.b.1
 Pruritus uirgæ causa 1.905.a.43
 Pruritus unguis curatio 1.906.b.43
 Pruritus senilis nihil ualeat, nisi ut rega
 tur, & blandiatur 2.241.a.13
 Pruritus confertur
 Acetose decoctio cum aqua calida
 1.359.b.35 Aqua

Index

- Aqua marina 1.261.b.33
 Argentum 1.263.a.6
 Baurach cum aceto 1.269.b.31
 Ciccris farina 1.279.b.24
 Calamenti montani decoctionis balneatio 1.287.b.6
 Eupatorii succus cum aqua fumarie aut oxymelle 1.302.a.57
 Fumisterre 1.309.a.1
 Vrina 1.317.a.17
 Cardui aqua 1.318.b.18
 Orobus 1.320.a.1
 Lac bibitum 1.333.b.19
 Oleander 1.353.b.39
 Oleum de costo 1.354.a.46
 Pellis recens 1.359.a.25
 Oleum squinanthi 1.371.a.16
 Sulphur cum nitro 1.376.a.39
 Sal 1.377.a.25
 Oleum sesami, proprie cum infusione aloes, & aqua uinæ passæ 1.381.b.15
 Pruritus conferentia composita
 Confectio algere 2.261.b.28
 Pillule filij huberie 2.299.a.10
 Pillule aggregatiæ 2.299.a.31
 Pruritus in coalescentibus tollit aqua tepida 2.299.b.13
 Pruritus & scabiem generat aqua salia 1.108.a.64
 Pruritus resoluunt aquæ calidæ 2.181.a.33
 Pruritus resoluuntur cortices fursurci, & non accidit ex profundo 2.241.a.11
 Pruritus generant dulcia 2.241.a.19
 Pruritus habentium cibis fit declinuis ad frigiditatem, & humiditatem 2.242.b.37
 Pruritus, digestionis corruptio multo- ties accidere facit 1.717.a.2
 Pruritus medicina 2.332.a.46
 Psyllium quomodo sit uenenum 1.235.a.60
 Psyllium est frigidum, & humidum in se cundo 1.357.b.60
 Psyllium stupefacit 1.739.a.45
 Psyllii mucillago soluit lambificando 1.205.a.58
 Psyllii nocumenta, & cura 2.200.a.33
 Psyllii temperatura iuxta diuersas partes 1.235.a.50
 Psyllii corticem refrigerare 1.235.a.51
 Psyllii medullam calfacere & esse medi- camentum rubificans 1.235.a.52
 Psyllii necessitas est ad puncturam 1.806.a.52
 Psilotri combustionis cura 2.226.b.40
 Psilotri odorem prohibetia 2.226.b.52
 Præfana hordei edi nõ debet post rizum cum lacte 1.168.b.25
 Puberum læsiones cur sint ex casibus ma- iores, quam infantum 2.145.b.11
 Puella quam impregnatur, quæ nõdum con- sequuta est xv. annos, timetur ei mors propter paruitatem matricis 1.915.b.18
 Puella uirgini qui sint panniculi intra pu- dendum 1.907.a.31
 Puella uiri potentes in primis, quam coeunt, sunt uelocis impregnationis 1.915.a.59
 Puella deuirginatæ quid mali interdum accidat 1.933.b.48
 Puella deuirginatæ nocumentorum cu- ratio 1.933.b.52.60
 Puellis cur parum accidat lapis in uescica 1.862.b.45
 Puer cur mingat in lecto 1.882.a.15
 Pueri alimenta duriora cur non conco- quant, iuuenes autem concoquant 1.78.a.1
 Pueri anhelitus qualis 1.622.b.52
 Pueri cui magis generetur lapis 1.861.b.24
 Puerum in tertio anno esse uento sandū, & nullo modo, cum est unius anni 2.217.a.60
 Pueri uaporibus fumosis affluunt 1.134.b.46
 Pueri cur ad gaudium procliuēs sint 2.326.b.54
 Pueri uique ad adolescentiam a phlebo- thomia arcendi 2.385.a.8
 Puerorum caliditas an sit maior calidita- te iuuenum, antiquorum disceptatio 1.18.a.37
 de Puerorum & iuuenum calore Galeni sententia 1.18.b.9
 Puerorum & iuuenum corpora sunt cali- da, senum uerò & decrepitorum frigi- da 1.19.a.53
 Puerorum corpora temperata humidio- ra esse 1.19.a.56
 Puerorum corpora sunt in dispositione neutra 1.82.a.53
 Puerorum ossa redeunt ad continuitatē 2.134.b.27
 Puerorum urinae quales 1.150.a.49
 Puerorū regimē 1.160.a.4. & deinceps
 Puerorum collis cur coralli appendatur 1.276.b.10
 Puerorum lapidis generationē quæ pro- hibeant 1.864.a.25
 Puerorum ægritudinibus confe- rentia composita
 Confectio aleheschinēgi 2.264.a.20
 Suffuf. 2.283.a.41
 Suffuf. de squilla 2.283.b.9
 Viur ad pueros 2.283.b.19
 Viur aliud ad pueros 2.283.b.28
 Puerorum ulcera consolidantia composita
 Vnguentum nigrum 2.303.b.15
 Pueris plurimum accidunt caufonides 2.41.b.30
 Pueris imbecillior inest retentrix ob hu- miditatem 1.77.b.30
 Pueris uinum obesse 1.170.b.54
 Pueris quare non nascatur barba 2.222.a.60
 Pueris in lecto mingentibus confert
 Ericii terreni caro 1.300.a.49
 Pulchritudinem facit omne quod mouet sanguinem, & spiritum ad cutem 2.232.a.3
 Pulchritudinem puerilem, quæ faciant 2.232.a.4
 Fulices quomodo effugantur 2.206.a.55
 Pulices interficit
 Oleander 1.353.b.36
 Pulli ius humores uehementer temperat & plus quam ius gallinarum 1.168.b.57
 Pulli affati sunt tardæ remanentiæ in sto- macho 1.729.b.12
 Pulmo in sui substantia & natura nõ est uehementer humidus 1.116.b.40
 Pulmo calidissimo sanguine & multa bi- li permixto nutritur 1.116.b.44
 Pulmo icore cur mollior sit 1.116.b.53
 Pulmo aerem cordi præparat 1.32.b.24
 Pulmo quamuis non sentiat, neruosa ta- men tunica operitur, quæ sentit 1.63.b.58
 Pulmo est mali chymi 1.105.a.38
 Pulmo ex quibus fit compositus 1.613.b.57
 Pulmo cur plurimum iuuetur uomitu 1.616.a.40
 Pulmo quas materias contineat 1.616.a.58
 Pulmo sequitur motum corporum, qui- bus circumdatur 1.617.b.25
 Pulmo non sentit 1.649.a.61
 Pulmo qualis in embryone 1.909.a.66
 Pulmonis humectatio à tulsu est causa se- dationis sitis 2.42.a.14
 Pulmonis & stomachi dispositio quando que facit hæticam 2.60.b.1
 in Pulmonis apostema quum lateris apo- stema mutatur, maioris est malitiæ di- spofitio 1.87.a.6
 Pulmonis morbi autumnno cur quando- que accidunt 1.93.b.2
 Pulmonis apostema habetibus autumnus malus 1.93.b.12
 Pulmonis apostema occultum autumnus detegit 1.93.b.14
 Pulmonis apostema pulsus tremulū fa- cit 1.139.a.58
 Pulmonis apostema ex unguium curuita- te portendi 1.120.b.25
 Pulmonis apostema curatur cum deficca- tiuis 1.225.a.29
 Pulmonis apostematis signa 1.622.a.4
 Pulmonis apostematis duri signa 1.649.a.11
 Pulmonis apostematis mollis signa 1.649.a.20
 Pulmonis apostematibus confert
 Castorei suffumigium 1.277.a.13
 Porrum 1.359.b.54
 Pulmonis apostematibus conferen- tia composita
 Confectio 2.271.a.47
 Pulmonis ulcus ex unguium curuitate si- gnificari 1.120.b.26
 Pulmonis herpetem esthiomenon sputa- tio annulorum significat 1.121.b.21
 Pulmonis oppilatio quibus aperienda 1.178.a.38
 Pulmonis canna indiget exsiccatione 1.261.b.50
 Pulmonis ulus 1.613.b.66
 Pulmonis complexionum signa 1.615.a.22
 Pulmonis complexio naturalis in quo cum accidentali conueniat, & in quo differat ab ea 1.615.a.44
 Pulmonis ægritudines quæ 1.615.b.47
 Pulmonis ægritudinibus conferunt
 Castorei suffumigium 1.277.a.13
 Oliuæ nigra cum flore suo 1.355.a.60
 Pulmonis curatio 1.616.a.24
 Pulmonis medicinarum quæ forma esse debeat 1.616.a.29
 Pulmonis oppilationem uinum dulce ue- hementer aperit 1.616.b.37
 in Pulmonis canna humorum existētium signa 1.622.a.13
 Pulmonis

Index

Pulmonis cannam lenit
Cydonij semen, & eius mucillago 1.
287.2.16
Lingua bouis 1.331.2.39
Pulmonis canna confectio
Ficus 1.310.2.7
Liquiritia 1.335.2.36
Pulmonis canna ægritudinibus confectio
Composita
Confectio Gal. 2.271.2.26
Acetum squilliticum 2.286.2.16
Medicamen Gal. 2.215.2.38
Medicamen aliud Gal. 2.315.2.45
Pilule 2.316.2.44
Pulmonis cannam mundificantia
Composita
Medicina Gal. 2.305.2.26
Pilule x.tract. 2.305.2.26
Lohoc de alijs 2.305.2.27
Trochisci de stomachis 2.305.2.27
Sirupus de hylopo 2.305.2.28
Pulmonis canna asperitati confectio
Composita
Pilule 2.316.2.3
Medicamen 2.316.2.36
Pulmonis bothor signa 1.649.2.27
Pulmonis ulcera utrum sanentur, Medicorum controuersia 1.651.2.23
Pulmonis ulcera quæ sanabilia, & quæ non 1.651.2.32
Pulmonis aliqua ulcera cur sanatu difficilia 1.651.2.38
Pulmonis uenæ sunt magnæ, amplæ, dure 1.651.2.57
Pulmonis ulcera comitatur febris 1.651.2.66
Pulmonis ulcerum causa 1.651.2.57
Pulmonis ulcera læduntur ualde ab autumno 1.651.2.20
Pulmonis ulcera quæ curabilia, & quæ non 1.651.2.5
Pulmonis, & partium pectoris apostematum communis curatio 1.653.2.33
Pulmonis, & pectoris apostematum uetus ratio 1.653.2.55
Pulmonis canna ulcerum curatio 1.660.2.3
Pulmonis ulcerum curatio 1.660.2.12
Pulmonis ulceris mundificatio cum quibus medicinis fiat 1.660.2.8
Pulmonis ulceribus conferunt
Aflus flos 1.254.2.40
Agaricum cum rob 1.267.2.47
Peucedanum 1.270.2.54
Barba hircina cum aqua hordei 1.273.2.9
Bitumen iudaicum 1.274.2.48
Cedrus 1.289.2.53
Gummi 1.315.2.36
Lutum sigillatum 1.328.2.4
Lac 1.333.2.56
Laurus cum melle 1.337.2.54
Pulmonis ulceribus conferunt
Composita
Confectio Gal. 2.271.2.27
Confectio 2.271.2.47
Lohoc de spodio 2.284.2.51
Lohoc de spodio aliud 2.284.2.51
Medicamen Gal. 2.315.2.19
Medicamen aliud Gal. 2.315.2.46
Trochisci 2.316.2.58
Confectio Araftomacis 2.317.2.15
Medicamen 2.317.2.32
Pulmonis dolori conferunt

Balsamum 1.268.2.38
Thymus cum melle 1.317.2.65
Sirupus myrtinus 1.338.2.27
Pentaphyllonis radicis succus 1.360.2.44
Squinanthum 1.371.2.31
Pulmonis doloribus conferunt
Composita
Sotira confec. 2.259.2.6
Confectio 2.271.2.47
Sotira 2.305.2.42
Kochium 2.305.2.42
Tiriaca mandurucos 2.305.2.42
Tiriaca Estræ 2.305.2.43
Pulmonis saniei confectio
Pini granum 1.311.2.29
Pulmonis saniei collectæ conferunt
Composita
Confectio 2.271.2.47
Medicamen Gal. 2.315.2.47
Trochisci 2.316.2.60
Pulmoni nocius est aer frigidus, nisi sit a calore læsus uehementi 1.615.2.58
Pulmoni conferunt
Aqua nitrofa 1.261.2.53
Peucedanum 1.270.2.53
Adiantum 1.272.2.28
Citrum conditum 1.272.2.63
Phaeoli 1.304.2.46
Iuiuba 1.323.2.13
Liquiritia 1.335.2.37
Origani oleum 1.356.2.47
Spinachia 1.372.2.51
Sautich 1.381.2.55
Itria 1.386.2.44
Viola sirupus 1.392.2.4
Volubilis 1.393.2.62
Zuecharum alhufar 1.397.2.12
in Pulmonem unde multa excrementa colligantur 1.16.2.47
ad Pulmonem qua uia ea quæ sumuntur, ingrediantur 1.746.2.23
Pulmonem nutrit
Cicer melius, quam res alia 1.279.2.30
Pulmonem deficiant
Alcolcotarita quod fortasse interficit 1.257.2.31
Ocimum fluiale 1.272.2.67
Pulmonem mundificant
Aristolochia 1.258.2.55
Enulæ uinum 1.200.2.18
Pini granum 1.311.2.27 & 1.313.2.27
Thymus 1.317.2.64
Nasturtium 1.349.2.33
Piper cum melle 1.362.2.52
Prasium 1.362.2.51
Spica 1.381.2.36
Pulmone naturali humiditate humidus est hepar 1.16.2.51
in Pulmone uariolæ aliquando faciunt cadere in phthisim 2.75.2.17
à Pulmone sanguinis emanatio est cum timore 2.150.2.50
ex Pulmone cur difficulter sicca materia expuatur 1.616.2.62
in Pulmone humorum existentium signa 1.622.2.16
in Pulmone aquæ aggregationis signa 1.649.2.34
à Pulmone sitis signa 1.714.2.41
in Pulmone propter aggregationem

aquæ cachexia quandoque accidit 1.769.2.32
à Pulmone cachexiam patientis forma fit similis formæ hydropis 1.769.2.32
Pulmonum impedimento cordis calore augeri 2.374.2.51
Pulsus quid 1.130.2.1
Pulsus principium est uitalis uirtutis 1.79.2.13
Pulsus & urina ex significationibus sunt dispositionum uniuersalibus 1.129.2.54
Pulsus omnis ex duobus est motibus & duabus quietibus 1.130.2.10
Pulsus omnis ex diastole & systole est 1.130.2.11
Pulsus magnus qui 1.130.2.26
Pulsus grossus qui 1.130.2.28
Pulsus fortis & debilis qui 1.130.2.33
Pulsus uelox & tardus qui 1.130.2.37
Pulsus mollis & durus qui 1.130.2.41
Pulsus durus unde fiat 2.2.2.4
Pulsus plenus & uacuuus qui 1.130.2.45
Pulsus frequens & rarus qui 1.130.2.52
Pulsus æqualis absolutè qui 1.131.2.10
Pulsus diuersus qui 1.131.2.14
Pulsus ordinatus & inordinatus duplex 1.131.2.17
Pulsus ordinatus qui 1.131.2.19
Pulsus ordinatus duplex 1.131.2.21
Pulsus habet naturam musicæ, 1.131.2.22
Pulsus eurythmus, arrhythmus, pararrhythmus, heterorhythmus, errhythmus 1.131.2.25
Pulsus interfectus qui 1.132.2.37
Pulsus continuus qui 1.132.2.39
Pulsus redituius qui 1.132.2.31
Pulsus gazellans qui 1.132.2.58
Pulsus caprizans, qui 1.132.2.60
Pulsus undosus, qui 1.132.2.65
Pulsus uermiculofus, qui 1.132.2.13
Pulsus ferrinus, qui 1.132.2.20
Pulsus cauda foricina, qui 1.132.2.20
Pulsus myuros, qui 1.132.2.29
Pulsus mesalius, qui 1.132.2.29
Pulsus reciprocus, qui 1.132.2.35
Pulsus bipulsans, qui 1.132.2.55
Pulsus spalmofus 1.132.2.56
Pulsus retortus 1.132.2.56
Pulsus tremulus 1.132.2.59
Pulsus chordeus 1.132.2.11
Pulsus naturalis 1.133.2.11
Pulsus uelox a quibus causis 1.133.2.21
Pulsus magnus a quibus causis 1.133.2.64
Pulsus paruus a quibus causis 1.133.2.1
Pulsus durus quandoque fit ex fortitudi-
ne pugne in crisibus 1.134.2.1
Pulsus lenis causa 1.134.2.4
Pulsus diuersus plurimum fit quum san-
guis est uiscosus suffocans spiritum
arteriarum præsertim uero circa cor
1.134.2.14
Pulsus calidæ complexionis qualis 1.135.2.43
Pulsus post cibi digestionem in somno
fit fortior 1.137.2.22
Pulsus somni initio paruus est & debilis 1.137.2.54
Pulsus in brachio cur tangatur 1.130.2.38
Pulsus

Index

Pulsus apoftematis mollis undofus est
1.139.a.17
Pulsus uelox & tardus quid significant
2.374.a.1
Pulsus tremulus hefticam signat
374.b.2
Pulsus pro ætatum temporum regionū
& temperamenti ratione immutari
2.374.b.16
Pulsus latus, & pulsus magnus fortitu-
dinem indicant
2.375.b.54
Pulsus qualiter significet cordis tempe-
raturas
1.664.b.9
Pulsus est motus naturalis, purus
1.617.b.10
Pulsus ictericæ citrinæ qualis
785.a.35
Pulsus formicans quando fiat
1.802.b.18
Pulsus uermiculofus quando fiat
802.b.18
Pulsus iaduratur propter frigus uehe-
mens, & inspissans, infrigidans, ali-
quando propter caliditatem solis ue-
hementer exsiccantem, aliquando
propter uehementem laborem exsic-
cantem, aut famem, aut angustias, aut
uigilias, aut euacuationes
2.8.b.48
Pulsus diuerfificatur in febribus putre-
dinis secundum diuerfitatem earum
2.18.b.64
Pulsus caudæ muris fit in hefticæ ex apo-
ftemate
2.62.b.32
Pulsus est significatio communis specie-
bus crifium euacuationum
2.83.a.4
Pulsus magnus crifis significat quod mo-
tus est ad exteriora cum sudore, aut
fluxu sanguinis narium
2.83.a.6
Pulsus non magnus, & uelox ad interio-
ra, significat uomitum, & fluxum uen-
tris
2.83.a.8
Pulsus manifestat omnem crifim
2.83.a.9
Pulsus maniam significans, qualis fit
97.a.45
Pulsus tertianæ, uide Tertianæ pul-
Pulsus depressio nullo modo fenfitur
apud plurimos medicos
1.130.a.24
Pulsus depressio fenfitur à quibufdam
medicis in pulfu forti, aut magno, aut
duro, aut tardo
1.130.a.26
Pulsus depressionem Galenus quando
que non aduertit
1.130.a.30
Pulsus depressio in plurimis dispositio-
nibus fenfu non percipitur
1.130.a.35
Pulsus tangendi modus
1.130.a.42
Pulsus dispositiones in quantitate fim-
plices nouem
1.130.b.10
Pulsus inæqualis differentia
1.130.b.62
Pulsus diuerfi diuerfitas duplex
1.131.b.49
Pulsus parui ex duritie instrumenti &
parui ex debilitate uirtutis differen-
tia
1.133.b.3
Pulsus ipfius caufæ
1.133.b.25
Pulsus frequentis caufæ
1.133.b.35 & 54
Pulsus rari caufæ
1.133.b.55
Pulsus duri caufæ
1.133.b.65
Pulsus diuerfi & ualidi caufæ
1.134.a.8
Pulsus inæqualis caufæ
1.134.a.12
Pulsus ferrini caufæ
1.134.a.22
Pulsus bifpulfantis caufæ
1.134.a.28
Pulsus myuri caufæ
1.134.a.34
Pulsus foricini caufæ
1.134.a.34

Pulsus cadentis in medio caufæ
1.134.a.42
Pulsus fpafmofi caufæ
1.134.a.45
Pulsus tremuli caufæ
1.134.a.48
Pulsus undofi caufæ
1.134.a.50
Pulsus uermiculofi caufæ
1.134.a.64
Pulsus mali ponderis caufæ
1.134.b.3
Pulsus arhythmici caufæ
1.134.b.3
Pulsus ex fomno & uigilia uarietas
1.137.a.52
Pulsus destructio unde
1.698.a.65
Pulsus constrictio est uelox aliquando,
quia neceffitas est ad mundificandū
uehemens ualde
2.20.b.17
Pulsus signa in crifi
2.93.a.56
Pulsus durities est testimonium magnū
exituræ intrinsecæ
2.117.b.30
Pulsus destructio cur multoties accidat
cholericæ paffione affectis
1.801.b.52
Pulsui cordis conferentia composita
Theriaca magna
2.255.b.38
Mithridatum
2.258.a.47
Cæfaris confec.
2.262.b.25
Confectio de mufcho
2.264.a.47
Medicina de mufcho cum abfinthio
2.264.b.9
Medicina de mufcho dulcis
2.264.b.27
Confectio citrina felini
2.266.a.63
Confectio de hiacintho
2.278.b.51
Electuarium ambræ
2.277.b.57
Electuarium
2.282.a.56
Electuarium regum
2.280.b.42
Sirupus falmurea
2.287.b.19
Medicamen
2.317.b.55
Tyriaca
2.305.b.19
Mithridatum
2.305.b.19
Scelithe
2.305.b.19
Tyriaca Auiæ
2.305.b.20
Confectio Cæfaris
2.305.b.20
Miua
2.305.b.20
Sirupus de malis calidus
2.305.b.21
Confectio de mufcho
2.305.b.21
Medicina de mufcho dulcis
2.305.b.22
Medicina de mufcho amara
2.305.b.22
in Pulfu confideratio duplex
1.130.a.3
in Pulfu tangendo quæ feruanda
1.130.a.42 & deinceps
Pulsus fenum quales
1.133.b.64
Pulsus mufculorum qualis
1.134.b.25
Pulsus puerorum quales
1.134.b.35
Pulsus iuuenum quales
1.134.b.52
Pulsus fenum decrepitorum quales
1.135.a.2
Pulsus ætatis tempore quales
1.135.b.39
Pulsus hyemis tempore quales
1.135.b.43
Pulsus frigidæ complexionis quales
1.135.a.56
Pulsus autumnii tempore quales
1.135.b.50
Pulsus humidæ complexionis quales
1.135.a.65
Pulsus ficcæ complexionis quales
1.135.b.1
Pulsus ueris tempore quales
1.135.b.37
Pulsus regionum caufæ quales
1.136.a.12
Pulsus mutant cibi & potus qualitate

fui & quantitate
1.136.a.25
Pulsus ciborum caufæ quæ uarij
1.136.a.25 & deinceps
Pulsus uarij ex uini potu
1.136.a.57
Pulsus uigilantium quales
1.137.b.48
Pulsus fomni tempore quales
1.137.a.54
Pulsus exercitatorum quales
1.138.a.16
Pulsus balneatorum quales
1.138.a.48
Pulsus dolore affectorum quales
1.138.b.33
Pulsus mulierum prægnantium, quales
1.138.b.17
Pulsus apoftemate laborantium quales
1.139.a.1 & deinceps
Pulsus neruofarum partium apoftema-
ta fequentes duri funt
1.139.a.47
Pulsus animæ perturbationes infeque-
res, quales
1.139.b.5
Pulsus iratorum quales
1.139.b.7
Pulsus uoluptatem fequentes quales
1.139.b.14
Pulsus timidorum quales
1.139.b.24
Pulsus debilitatem signantes
2.373.b.60
Pulsus tremulos uirtute etiam forti ac-
cidere
1.135.b.2
Pulsuum genera
1.130.a.59
Pulsuum genera fecundum medicos
sunt decem, quantis neceffarium fit
poni nouem
1.130.a.56
Pulsuum quantitas quibus significetur
1.130.b.6
Pulsuum ex qualitate percuffionis spe-
cies tres
1.130.b.31
Pulsuum ex motionis tempore species
tres
1.130.b.37
Pulsuum ex instrumenti effentia species
tres
1.130.b.40
Pulsuum ex eo quod continetur species
tres
1.130.b.44
Pulsuum ex quietis tempore species
tres
1.130.b.51
Pulsuum diuerforum species
1.131.b.51
Pulsuum compositorum species quasi
infinitæ
1.133.a.1
Pulsuum caufæ contentiæ uariæ uarios
pulsus faciunt
1.133.a.62 & 82
Pulsuum caufæ contentiæ
1.133.a.35 & 41
Pulsuum caufæ insepares
1.133.a.39
Pulsuum diuerfum quæ faciant
1.134.a.12
Pulsuum proportionem uariæ
1.131.a.32
Pulsuum mutationes ex caufis contra
naturam
1.139.b.57
Pulsuum genera & eorum significatio-
nes
2.373.b.50
Pulsuum genera multiplicia & eorum
significationes
2.374.a.2
Pulsuum differentia
1.617.b.49
Pulsatio eo maior est, quo maiores, &
grandiores funt arteriæ in phlegmo-
ne
2.106.a.35
Pulsatio cur non accidat in ægritudine
bus calidis hepatis
1.757.b.21
Pulsationem omnem fortem fedat co-
riandri fucus cum lacte
1.282.b.61
Pulsus ad albedinem ueltig. &c.
312.a.12
Pulsus replens foueas cornæ
311.b.16
Pululli

Index

Puluilli ad coniungenda uulnera quales
sint 2.141.a.32
Puluillorum, & hastellarum qualitas co-
ueniens in restauratione fractorum of-
fium 2.178.a.10
Punctura quid 2.147.a.62
Punctura scorpionis est sicut punctura
acus 2.217.a.21
Punctura algerarat 2.218.b.10
Pactura & disructio sunt uicinæ ex hoc
quod unaquæque earum est penetra-
tio corporis acuti duri in corpore 2.
147.a.58
Punctura & disructio quomodo diuersifi-
centur 2.147.a.60
Punctura est cum paruitate penetratio-
nis 2.147.a.63
Punctura non pertransit cutem 2.147.
a.63
Punctura quæ non pertransit cutem est
leuis nocuenti, & rectificatur per se
2.47.a.65
Punctura cum peruenit ad carnem apo-
stematur locus eius, & accidit ei pulsa-
tio 2.147.b.5
Punctura in carne indiget sedatione apo-
stematis, & doloris tantum 2.147.b.6
Punctura scorpionum accidentia 2.217.
a.16
Punctura scorpionum accidit, ut aposte-
metur ab hora sua apostemate duro,
rubeo 2.217.a.16
Punctura scorpionum cura 2.217.a.47
ad Puncturam scorpionis medicinz 2.
217.a.55
de Punctura animalium tractatus 2.
203.b.36
de Punctura pauorum uenenosorum 2.
216.b.45
ad Puncturas animalium epithemata 2.
205.a.30
Punctioni conferentia composita
Trochisci de seminibus 2.307.a.8
Mieletra 2.307.a.9
Firdurios 2.307.a.9
Oleum nardinum 2.307.a.10
Suffus ad tenasum 2.307.a.10
Confectio Hermetis 2.307.a.11
Trochisci de mezereon 2.307.a.11
Trochisci de balauftiis 2.307.a.12
Suffus ad cholicam passionem 2.307.
a.12
Tyriaca 2.307.a.13
Electuarium filii Messeniat 2.307.
a.13
Electuarium de granis uiridibus 2.
307.a.14
Puncturis uenenosis animalium
confert
Theriaca magna 2.255.b.29
Mithridatum 2.258.a.47
Diasulfur 2.268.b.13
Confectio de asia 2.268.b.25
Pupilla una clausa cur alter oculus acu-
tior sit in uidendo 1.65.a.23
Pupilla depressa uel elata, duplicia quæ
uidentur apparent 1.65.a.34
Pupillæ dilatationem prognosticatur do-
loris capitis perseverantia 1.181.
b.54
Purgatio quibus de causis superfluat 1.
204.a.26
Purgatio cur magis timenda, quam phle-
botomia 1.653.a.49
Purgationis bonitatem sitis indicat 1.

197.b.57
Purgationis superflue curatio 1.204.
a.32
ante Purgationem quomodo corpus sit
preparandum 1.200.b.10
ante Purgationem in quibus materia non
sit preparanda 1.200.b.15
Purgationem sistendam sitis indicat 1.
203.b.48
ad Purgationem nimiam optimum medi-
camentum 1.204.a.58
Pus in ulceribus cur fiat 1.83.b.30
Pus apud medicos duplici modo capi 1.
649.b.10
Pus in quo loco pectoris sit, signa 1.649.
b.53
Pus in qua pectoris parte sit quomodo
cognoscatur 1.659.b.28
Pus in hepate ne colligatur præcautio
1.762.b.44
Pus ne uesciam ulceret cauendum in he-
patis dubellati 1.763.a.1
Pus in hepatis dubellati cum quibus ab-
luendum 1.763.a.5.b.8
Pus quando ulcerat meatus urinæ, & ue-
sicæ, in hepatis dubellati quæ uictus
ratio 1.763.b.15
Pus in ossa pectoris penetrat 1.772.
a.8
Pus sit ex aqusitate sanguinis in uescis,
& inflationibus 2.112.b.54
Pus non fit, nisi propter paruitatem calo-
ris innati membri, aut propter grossi-
tudinem materie 2.117.a.10
Pus faciendi ingenium in exituris 2.
118.b.13
Pus subtile nominatur uirus 2.152.
b.66
Pus grossum nominatur sordities 2.153.
a.1
Pus grossum est res spissa coagulata al-
ba, aut ad nigredinem declinans, aut si-
cut fax, & nominatur sordities 2.153.
a.2
Puris sputi causæ 1.646.b.12
Puris in pectore collectionis causæ 1.
649.b.18
Puris in pectore collectionis quatuor
esse dispositiones 1.649.b.24
Puris in pectore repletionis signa 1.
649.b.44
Puris in pectore eruptionis incolumis
signa 1.649.b.63
Puris eruptionis in pectore signa mala
quæ 1.650.a.2
Puri maturatiua emplastra, & unguenta
quæ 1.657.a.59
Puris in hepate collectionis causæ 1.
759.b.49
Puris in hepate collectionis signa 1.
759.b.52
Puris in hepate eruptio per quæ loca
fiat 1.759.b.60
Puris in hepate collectionis curatio 1.
762.b.53
Puris in pectore ad uesciam expulsio 1.
772.a.6
Puris in pectore ad concauam expulsio
1.772.a.6
Puris mictus causæ 1.884.b.48
Puris & sanguinis mictui conferentia
composita
Confectio de pilulis alchechengi 2.
307.a.35
Trochisci de alchechengi 2.307.
a.36

Purulentis sanguinis mictus signa 1.
885.a.65
de Pustulis 2.104.b.34
Pustula omnis quæ apparet, & postea re-
dit, est mala 2.91.b.30
Pustula omnis aut est calida, aut non 2.
104.b.52
Pustularum differentia sunt secundum
numerum apostematum 1.85.a.45
Pustularum signa in crisi, & quæ similan-
tur eis 2.91.b.36
de Pustulis glandosis 2.123.a.15
Pustulis confert
Allii cinis 1.265.a.48
Cinnamomum cum aceto 1.278.a.13
Corium pulli equini adustum, & lini-
tum cum aqua 1.300.a.5
Fax uini 1.303.a.51
Ferri rugo cum uino 1.304.b.13
Granum uride 1.314.b.5
Stercus calidum hominis 1.317.
a.13
Capillorum cinis 1.317.a.13
Ireos 1.321.a.52
Mandragera 1.322.a.20
Lutum samium 1.328.b.14
Storax 1.330.b.7
Lupinus 1.336.a.62
Myrtus 1.338.b.37
Nenupharis radix 1.350.a.19
Nigella cum aceto 1.351.a.43
Opopanacum 1.353.a.43
Oleum de cherua 1.354.a.43
Raphanus cum farina lolii 1.368.a.7
Lini semen cum nitro 1.372.b.6
Stercus cameli 1.372.b.53
Stercus pecudis 1.372.b.53
Spica 1.381.a.49
Anemone 1.383.a.3
Pustulis lacteis confert
Ben 1.268.a.3
Putrida febris ex balneo quomodo de-
prehendatur 2.9.a.28
Putrida febris quomodo fiat ex epheme-
ra propter densitatem cutis 2.9.b.62
Putrida febris aut est interpollata, aut co-
tinua 2.20.b.55
Putridæ febris signa apud statum, sitis, do-
lor capitis, & nigredo lingue, & angu-
stia 2.20.b.63
Putridæ cura diuersa ab hecticæ curatio-
ne 2.25.a.31
Putridæ febris humor si ad stomachum
declinet, fac uomere, seruata consuetu-
dine, cum syrupo aceroso, & aqua cali-
da 2.25.b.14
Putridam febrē significat augmenti pro-
lixitas 2.20.b.52
in Putrida febre si humor declinet ad in-
testina, adhibe quod loluat uentrem
2.25.b.19
Putridæ febris cum ex ephemera sunt,
quæ signa appareant 2.10.a.38
Putridæ febris quomodo inter se diffe-
rant 2.21.b.25
Putridæ febres multoties permittuntur
ad hecticam propter uehementiam fe-
bris, & uehementiam subcillationis ei-
bi in ea 2.60.b.52
Putridarum cura uniuersalis ex phar-
ma 2.25.a.56
Putridarum februm intentio ad curatio-
nem uniuersales 2.24.b.53
Puer das

Index

Putridas quandoque sequitur heftica 2.
60.b.38
Putridis febribus non conuenire balnei
colligitur 2.10.b.20
in Putridis febribus, facta phlebotomia
fiat uentris solutio fibrilis, lenis, non
laboriosa, nec fluxus uentris 2.25.
a.56
in Putridis febribus clystere commune
2.25.b.1
ex Putrido non est necessarium fieri pu-
tridum 2.42.b.52
Putredo quandoque fit propter oppila-
tionem prohibentem respirationem,
& euentationem 2.17.b.25.& 49
Putredo quandoque est communis cor-
pori, quandoque est in membro parti-
culari 2.17.b.57
Putredo cum est intra uenas, tunc acci-
dit ut resolutio sit difficilis 2.18.a.54
Putredo sicut non accidit nisi per calo-
rem extraneum, ita etiam propter ip-
sam calorem extraneus accidit 1.105.
a.10
Putredo calfacit 1.112.a.40
Putredinis causæ multæ 2.17.b.10
Putredinis causæ ut plurimum sunt, aut
propter multitudinem humoris, aut
grossitudinem suam, aut uiscositatem
sui cum oppilatione 2.17.b.42
Putredinis proprium signum est diuersi-
tas paroxysmorum in principio & in
augmento 2.20.b.41 & 2.21.a.11
Putredinis operatio aliud est à calfactio-
ne absoluta & ab adustione 1.112.
a.42
Putredinem causant calefacientia sum-
pta super repletionem 2.17.b.53
Putredines quandoque accidunt in inter-
ioribus terræ à causis ignotis 2.66.
a.44
Putrefacit humor quilibet, quam febrē
generet 2.18.a.3
Putrefacibiles humores qui 2.17.b.61
Putrefactio quid sit 2.332.a.59
Putrefactio quomodo sæpe accidat 1.
112.a.46
Putrefactio est contrariaurationi 2.
117.b.4
Putrefactio si aduenit nervis, corrumpi-
tur membrum 2.162.b.3
Putrefactio ubi timetur non administren-
tur cerata 2.181.a.29
Putrefactioni apti sunt, quibus adest re-
pletio quo ad uirtutem 1.127.a.22
Putrefactionem carnis facit oleum in ul-
ceribus profundis 2.113.b.51
Putrefactionem facit uinum post cibum
1.167.a.27
Putrefactionem uinum prohibet 1.752.
a.31
Putrefaciens quanto plus remanet in
corpore tanto plus est effectus eius de
terior 2.192.a.17
Putrefactiua medicina 2.387.a.45
Putrefactiua medicina 2.332.a.55
Putrefieri proprium est omnis humidita-
tis 2.54.a.56
Pura sunt theriaca fungorum 2.200.
a.58
Pyrorum qualitas 2.338.b.63
Pyrites calidus est in secundo, siccus in
tertio 1.342.b.52
Pyrethrum est calidum, & siccum in ter-
tio 1.261.b.57

Qualitates medicamentis à nostro
corpore attributæ unde suman-
tur 2.331.b.12
Qualitatum denominationem a tempera-
menti prædominio usurpari 2.367.
b.26
de Quadrupedum morfu 2.212.a.11
Quartana est non acuta, & est longa pro-
pter frigus materiei 2.21.b.60
Quartana pura extenditur anno uno, &
non pura est breuioris spatii 2.21.
b.62
Quartana non habet timorem quoniam
quietem facit in spatio longo, neque
est talis acuitatis, quam sequantur ac-
cidentia uehementia 2.21.b.63
Quartana continua, & quotidiana inte-
græ eradicationis raro inueniuntur
2.22.a.9
Quartana plurimum est periodica, & ra-
ro continua 2.54.a.43
Quartana plurimum fit ex residuo humo-
rum putrescentium post ægritudines
diuersarum febrium putridarum 2.54.
a.58. & 2.55.a.56
Quartana ut plurimum est cum dolore,
aut duritie splenis 1.54.a.64
Quartana saluior est, cum qua non est apo-
stema splenis 2.54.b.2
Quartana cum qua est apostema splenis
multoties perducit ad hydropisim 2.
54.b.5
Quartana quæ salua est liberat ab ægritu-
dinibus malis & melancholicis, ut me-
lancholia, & epilep. 2.54.b.7
Quartana est secunda à spasmo, quia hu-
mor eius est siccus 2.54.b.9
Quartana secundum plurimum est ægri-
tudo salua 2.54.b.10
Quartana non pertranseat annum, nisi ex
errore 2.54.b.12
Quartana quandoque perdurat 12. annis
2.54.b.13
Quartana longa quandoque perducit ad
hydropisim 2.54.b.14
Quartana incipit cum frigore paruo, de-
inde augetur, postea apud statum mi-
noratur 2.55.a.30
Quartana est cū frigore, & dolore, qua-
si frangantur ossa 2.55.a.52
Quartana multoties in hyeme fit post
tertiam ætatis præcedentis 2.55.
a.54
Quartana in die paroxysmi requirit ieiun-
ium 2.56.a.17
Quartana quandoque indiget exsiccan-
tibus, non ut exsiccent, sed ratione in-
cisionis, absterisionis, & solutionis 2.
56.b.36
in Quartana uomitus est radix ad eua-
cuationem cum medicinis &c. 2.
57.b.4
Quintana febris est deterior febrium,
quia fit ante & post phthisim 2.59.
a.34
Quintana febris quomodo fiat 2.59.
a.52
Quartana fit quando exuberatio, & mul-
titudine humorum est maior quam in
sextana, aut septim. 2.59.a.51
Quartana generatur à melancholia, non
ut melancholia, sed ut materia pauca,
& grossa 2.59.b.9
Quartana articularum dolores sæpe cu-
rat 1.86.b.61

Quartana epilepsiam sæpe sanat 1.86.
b.61
Quartana narices sæpe curat 1.86.
b.61
Quartana podagram sæpe curat 1.86.
b.61
Quotidiana integræ eradicationis, &
quartana continua raro inueniuntur
2.22.a.9
Quartana rigor non fit in tribus primis
diebus fortior, sed lenis, & postea au-
getur 2.38.a.12
Quartana inimicus est autumnus 2.54.
b.15
Quartana signa 2.55.a.30
Quartana periodus est uigintiquatuor
horarum 2.55.a.53
Quartana caliditas est maior caliditate
febris phlegmaticæ 2.55.a.34
Quartana caliditas non est uehemens 2.
55.a.34
Quartana ex phlegmate adusto paroxif-
mi sunt longiores 2.55.a.61
Quartana ex phlegmate signa 2.55.
a.62
Quartana ex sanguine adusto signa 2.
55.b.1
Quartana à cholera adusta signa 2.55.
b.4
Quartana pulsus est decliuus ad duritiem
propter siccitatem humoris 2.55.
b.11
Quartana pulsus qualis 2.55.b.
13
Quartana urina qualis 2.55.b.27
Quartana non est iuncta fisis, nisi pædeat
ex melancholia cholerica 2.55.
b.42
Quartana cura 2.55.b.50
Quartana paroxysmum aut alleuiat, aut
eradicat uomitus ante ipsum 2.56.
b.62
Quartana si pendeat à melancholia san-
guinea phlebotomia conuenit 2.55.
b.60. & 2.57.a.10
Quartana est nociua phlebotomia, quan-
do non conuenit, quia debilitat, & edu-
cit contrarium melancholice, & quia
mouet humores ad exteriora 2.55.
b.65
in Quartana principio leniter euacuan-
dum de humore faciente febrem, ad
alleuiandum & mudificandum 2.
56.a.3
in Quartana principio non esse prouo-
candum cum fortitudine 2.56.a.7
in Quartana statu tantum concedatur
medicamentorum confortatio 2.
56.a.12
Quartana maximum inuamentum est uo-
mitus & ante cibum, & post, & in die
paroxysmi, & ante, & in principio
ægritudinis, & post 2.56.a.
40
in Quartana principio, & ante perfe-
ctam digestionem non est euacuan-
dum cum fortiter calfacientibus, &
exsiccantibus medicamentis, neque
cum subtili regimine 2.56.a.
45
Quartana conueniunt res frigidæ, & hu-
midæ, & facili digestione 2.56.
a.62
Quartana quando non conueniant res
frigidæ, & humidæ 2.56.b.1
Quartana omne frigidum, & siccum ini-
micum 2.56.b.6
Quartana

Index

Renum lapidis generationem
prohibet
Medicamentum ex scorpionibus 2.
321.a.49
Renum doloribus conferens medicamē
tum 1.764.a.23

Renum & uesciæ doloribus confe-
rentia composita

Confectio alKeKengi 2.307.a.26
Nux condita 2.307.a.27
Oleum de florace 2.307.a.27
Electuarium ad dolores amborum 2.
307.a.25
Renum apostema durum 1.771.b.25
Renum apostematibus confert
Cinnamomum 1.278.a.30
in Renum lapide colicæ accidentia 1.
825.b.42
a Renum lapide colica quibus signis di-
stinguatur 1.825.b.46
Renum doloris ex lapide dolor est mi-
nor dolore colicæ 1.825.b.55
Renum lapidi conferunt scorpiones al-
fati ultimo iuamento 1.833.b.26
de Renum lapide, uide Lapidem renum
Renum anatomia 1.851.b.14
Ren dexter cur positus sit supra finistrum
1.851.b.44
Renum nutrimentum 1.851.b.63
Renum ægritudines 1.852.a.47
Renum lapis 1.852.a.50
Renum ulcera 1.852.a.51
Renum corrosio 1.852.a.52
Renum uenarum abscessio, & apertio 1.
852.a.52
a Renum ægritudinibus hepar debilita-
tur 1.852.a.58
a Renum ægritudinibus hydropsim fieri
1.852.a.59
in Renum dolore urinæ uiscosa quid indi-
cet 1.852.a.60
Renum lapis unde quandoque generetur
1.852.a.64
Renum ægritudines resoluuntur per uri-
nam grossam residens 1.852.a.65
Renum ægritudinibus conferunt
Coloquintida 1.279.a.44

Renum ægritudinibus frigidis conferen-
tia composita

Electuarium ambre 2.277.b.56
Electuarium cabrosius mulchatum 2.
278.a.66
Bauciæ conditæ 2.291.a.27
Oleum 2.302.a.57
Renum dolorem multoties facit incur-
re stricture lumbaris 1.852.a.66
Renū caliditatem multoties facit incur-
rere stricture lumbaris 1.852.b.1
Renum dispositionum signa a quibus de-
sumantur 1.852.b.20
Renum ægritudinibus urinæ paucitas af-
fociaur 1.852.b.26
Renum caliditatis signa 1.852.b.60
Renum caliditatis curatio 1.853.a.22

Renum caliditati conferentia
composita

Oleum de cucurbita 2.302.a.8
in Renum caliditate stis succedit, quæ
non sedatur ex potu aquæ frigide 1.
853.a.32
Renum frigiditatis signa 1.853.a.44
Renum frigiditatis curatio 1.853.
2.52

in Renum frigiditatis cura cyminum est
iuuatium ualde 1.853.a.62

Renum frigori confert

Euphorbium 1.299.b.49
Ilopus humida 1.322.a.29

Renum frigori conferentia
composita

Tyriaca 2.307.a.18
Mithridatum 2.307.a.18
Tyriaca Eldra 2.307.a.19
Tyriaca Auic. 2.307.a.19
Confectio alchechengi 2.307.a.19
Electuarium de aniden 2.307.a.20
Trochisci alchechengi 2.307.a.31

Renum extenuationis, & uertustationis
causæ 1.853.b.7

Renum extenuationis, & uertustationis
signa 1.853.b.15

Renum extenuationis, & uertustationis
cura 1.853.b.22

Renum debilitatis causæ 1.853.b.
64

Renum debilitatis signa 1.854.a.17

Renum debilitatis cura 1.854.a.22

Renum debilitati conferentia
composita

Oleum de halse 2.300.b.57
Renum ægritudinibus propter debilita-
tem, lacti quino non est compar 1.
854.b.7

Renum uentositatis signa 1.854.b.28

Renum uentositatis cura 1.854.b.36

Renum doloris causæ 1.854.b.47

Renum doloris signa 1.854.b.49

Renum doloris curatio 1.854.b.52

in Renum dolore narcotica fugienda 1.
854.b.65

Renum ulcerum curatio 1.854.b.62

Renum apostematum calidorum differe-
tia 1.855.a.19

Renum collectio, ut rumpatur ad uesciæ,
est melius 1.855.a.27

Renum apostematum collectionis diffe-
rentia 1.855.a.36

Renum collectionis expulsio ad intesti-
na est ualde mala 1.855.a.43

Renum apostemata omnia uelocia sunt
ad hoc, ut in lapidem conuertantur 1.
855.a.48

Renum apostemata sunt causa lapidis 1.
855.a.50

Renum apostema quod mortale 1.855.
a.51

Renum apostematis ruptura, quando ad
salutem 1.855.a.57

Renum apostematis causæ 1.855.
a.61

Renum apostematibus calidis uelociter
accidit induratio 1.855.b.2

Renum apostematis calidi signa 1.855.
b.19

Renum apostematum febris qualis 1.
855.b.19

Renum apostematis duritie futuræ fi-
gnum 1.855.b.50.60

Renum apostematis alubellati futuri fi-
gnum 1.855.b.51.59

Renum in apostemate qualis urina mala
1.855.b.52

Renum apostema quod sit in dextro, aut
sinistro signa 1.855.b.63

Renum apostematis, qui sit alubellati,
signa 1.856.a.5

Renum in apostemate quod signum ma-

lum 1.856.a.19

Renum apostematis, quod maturatur fi-
gna 1.856.a.12

Renum in apostemate quæ sanies bona
1.856.a.17

Renum in apostemate quæ uena phlebo
tomanda 1.856.a.46

Renum apostematis curatio 1.856.
a.46

Renum apostematibus qualiter aqua no-
ceat 1.856.b.10

Renum ulceribus, & apostematibus non
est aliquid congruum, sicut quies 1.
856.b.27

Renum in apostemate ante maturatio-
nem non esse danda diuretica 1.856.
b.59

Renum apostema quum integre matura-
tur, danda in potu diuretica 1.856.
b.56

Renum in apostemate clysteria magis
conferre, quam potiones 1.856.
b.63

Renum in curationibus casia fistula est
res congrua 1.857.a.7

Renum in apostemate non esse admini-
stranda solutia 1.857.a.53

Renum alubellati maturantia 1.857.
a.59

Renum apostematis doloris sedatio 1.
857.b.3

Renum alubellati curatio 1.857.
b.27

Renum apostematis maturationis tardi-
tatis causa 1.857.b.40

Renum apostematis phlegmatici causæ
1.858.a.61

Renum apostematis phlegmatici signa
1.858.a.64

Renum apostematis phlegmatici cura
1.858.b.6

Renum apostematis duri causæ 1.858.
b.13

Renum apostematis duri signa 1.858.
b.24

Renum in apostemate duro qualis urina
1.858.b.33

Renum apostema durum multoties per-
ducit ad hydropsim 1.858.b.44

Renum apostematis duri cura 1.858.
b.50

Renum ulcerum causæ 1.859.a.8

Renum ulcera sunt minoris malicie,
quam ulcera uesciæ 1.859.a.38

Renum ulcera sunt minoris malicie, quæ
ulcera meatuum inter renes, & uesciæ
1.859.a.40

Renum ulcera sunt minoris malicie, quæ
ulcera meatuum inter duo emuncto-
ria 1.859.a.40

Renum ulcera quandoque corrosiua
quandoque non 1.859.a.48

Renum ex ulceribus quandoque proue-
niunt fistulæ incurabiles 1.859.
a.50

Renum fistula quæ mala, & quæ non 1.
859.a.53

Renum ulcerum signa 1.859.
a.64

Renum ulcerum difficiliteris, & mali-
gnitatis signa 1.859.b.41

Renum, & uesciæ ulcera quibus signis
differant 1.859.b.17

Renum corrosiois signa 1.859.
b.38

Renum ulcerum curatio 1.859.
b.49

Renum

Index

- Renum ulceribus conferunt**
- Malua flos 1.294.a.40
  - Liquiritia 1.335.a.41
  - Oui vitellus 1.352.b.34
  - Pini fructus 1.363.b.2
  - Lini feminis decoctio 1.372.b.30
- Renum ulceribus conferentia composita**
- Confectio alchechengi 2.268.a.34
  - Trochisci alchechengi 2.294.a.9
  - Trochisci dissulidis 2.295.b.36
- Renum ulcera quo curantur, uomitus est melius** 1.860.a.2
- Renum in ulceribus quandoque usus uomitus frequens sufficiens est, excusans ab alio** 1.860.a.5
- Renum in ulceribus uomitus cu quibus prouocandus** 1.860.a.9
- Renum in ulceribus humores temperantia** 1.860.a.14
- Renum in ulcere quum dolor est fortis, curetur prius dolor, deinde ulcus** 1.860.a.17
- Renum ulceribus quando curatio faciliior** 1.860.a.18
- Renum ulcus quum chronicum sit, res sit difficilis** 1.860.a.21
- Renum ulceris leuis mundificatio** 1.860.a.23
- Renum ulceris maligni mundificatio** 1.860.a.25
- Renum ulceribus coitus est nociuus ualde** 1.860.a.43
- Renum ulceru medicinis diuretica commiscenda** 1.860.a.65
- Renum ulceru n medicinis cur quandoque narcotica commiscenda** 1.860.b.3
- Renum ulcerum sordes cum quibus abstergerenda** 1.860.b.8
- Renum ulcerum doloris curatio** 1.860.b.60
- Renum fistule curatio** 1.861.a.18
- Renum ulcerum uictus** 1.861.a.28
- Renum in ulceribus lactis facultas** 1.861.a.40
- Renum in ulceribus quæ uitanda** 1.861.b.7
- Renum scabiei causæ** 1.861.b.32
- Renum scabiei signa** 1.861.b.38
- Renum scabiei curatio** 1.861.b.46
- Renum scabiei uictus** 1.861.b.53
- Renum bothor** 1.861.b.33
- Renum uirtutes in senibus debilitantur ualde** 1.862.a.65
- Renum emunctoria** 1.868.a.22
- Renum, & uescicæ ulcerum signa communiã** 1.872.b.36
- Renum in dolore quæ obseruanda** 1.875.a.19
- Renum uenæ** 1.885.a.26
- Renum doloribus confert coitus** 1.889.b.23
- Renum fluxui sanguinis confert**
- Squinanthum 1.371.a.44
  - Renum superfluitates prouocat Sorira confect. 2.259.b.18
- Renum oppilationibus conferunt**
- Anisum 1.249.a.34
  - Amigdalæ amaræ 1.261.a.36
  - Cicer 1.279.b.47
- Plantaginis radix, semen, & folia** 1.331.b.28
- Renibus communicat intestinum colon** 1.825.b.43
- Renalis dolor fit fortis in hora uacuitatis** 1.825.b.66
- Renibus debilitatis urinam sanguineam fieri** 1.852.a.4
- Renibus aduenit neruus paruus** 1.852.a.16
- Renibus aduenit uena ex latere hepatis** 1.852.a.18
- Renibus aduenit arteria quantitatem habens ex arteria, quæ aduenit hepati** 1.852.a.18
- in Renibus uentositatem grossam generari** 1.854.b.28
- Renibus bona sunt**
- Apium 1.260.b.9
  - Aquæ ferreæ, & æreæ 1.262.a.12
  - Cyperus 1.285.b.31
  - Oleum Cydonij 1.287.a.35
  - Calamus aromaticus 1.288.b.8
  - Foeniculum terrenum, & fluuiale 1.308.b.45
  - Ficus 1.310.a.34
  - Zuccharum alhufar 1.397.b.17
- a Renibus arenam extrahit**
- Ficus, & proprie lac ipsius 1.310.a.47
  - Lapis fellistauri 1.398.b.35
- Renibus conferentia composita**
- Confectio zehemirem magnum 2.261.b.3
  - Confectio Gal. 2.63.a.60
  - Sageneæ minor 2.265.a.39
  - Confusio imperialis 2.272.a.31
  - Bauciæ conditæ 2.291.a.27
  - Oleum nardinum 2.300.a.39
  - Oleum de hæce 2.300.b.46
  - Trochisci alchechengi 2.307.a.23
  - Oleum de cherua 2.307.a.23
  - Pilulæ ad frigus renum 2.307.a.24
  - Trochisci regales 2.307.a.24
  - Electuarium ad dolores renum, & uescicæ 2.307.a.24
  - Confectio Hermetis 2.307.a.25
  - Diacurcuma 2.307.a.26
- Repletio duplex quo ad uasa, & quo ad uirtutem** 1.127.a.3
- Repletio quo ad uasa, quæ** 1.127.a.5
- Repletio quo ad uasa, quæ mala minetur** 1.127.a.10
- Repletio secundum uirtutem, quæ** 1.127.a.17
- Repletio non omnis suo contrario medicatur** 1.188.a.3
- Repletio secundum uirtutem plerunque morbum generat antequam eius compleantur significationes** 1.117.a.46
- Repletio unde fiat** 2.377.a.40
- Repletio est ualde inimica stomacho** 1.701.b.64
- Repletio stomachi qualis per uomitum, & qualis per aluum excernenda** 1.702.a.7
- Repletionis & fastidij causæ** 1.119.a.11
- Repletionis quo ad uasa sanatio est ut cito cum minutione succurratur** 1.221.a.13
- Repletionis signa uniuersaliter** 1.127.a.23
- Repletionis secundum uirtutem signa** 1.127.a.33
- Repletionis signum est si conualescens non appetat** 2.100.a.23
- Repletionis inditia** 2.377.a.20
- Repletionis causa** 1.766.b.56
- Repleti cuiuslibet uenæ sectionem non esse opportunam** 1.209.b.40
- Repletionem significat dolor grauatiuus** 1.689.b.35
- Repletionem alleuiat fames, & somnus** 2.15.a.31
- Repletionum genera duo** 2.377.a.18
- Reperculsiua medicina** 2.333.a.2
- Reperculsiua medicina quando cordiales ingredi debet** 2.333.b.62
- Repercutientia, siue expulsiua non conueniunt in apostematibus glandosis, quum est timor reditus materiei ad uiscera, & ad membra principalia** 2.116.a.40
- Repellentia in statu in calidis apostematibus cum resoluentibus permisceri** 6.1.54
- Repellit frigiditas duplici de causa, & quia materiam increffat, & quia poros densat, & quia calorem extinguit, a quo fit attractio** 1.81.a.43
- Resolutio uehemens medicinarum facit dolorem** 2.108.a.5
- Resolutio insensibilis quando fiat** 2.246.a.41
- Resolutionis paruitatis signa** 1.707.b.32
- Resolutionem liberantem, & arefactionem mortificantem non antecedunt signa timosa, neque euacuationes sensibiles** 2.81.a.51
- Resolutione, aut crisi remouentur omnes ægitudines** 1.80.a.16
- Resolutione ut plurimum remouentur paulatim ægitudines chronicæ** 2.80.a.20
- Resolutione quandoque consumitur ægritudo** 2.86.b.37
- Resolutiuum est omne calidum iteratum super membrum cum rarificatione eius** 2.110.a.38
- Resolutiuum secundum plurimum exciscat** 2.125.b.6
- Resolutiuum medicamentum quale** 2.387.a.32
- Resolutiua in apostemate hepatis quæ** 1.761.b.47
- Resolutiuis solis utendum non est in apostematibus calidis hepatis** 1.760.b.19
- Resoluentia apostemata, quæ sint** 2.116.a.52
- Respiratio, uide Anhelitus**
- Respirationis principium est uitalis uirtus** 1.79.a.13
- de Restauratione fracturæ** 2.176.a.10
- Restaurandi necessitas nunquam cessat usque ad mortem** 1.153.a.26
- Resudatio putrefacit, & liquefacit, & facit cadere in ulcera maligna, difficulta ad sanandum** 1.770.b.14
- Resupinationis causæ** 2.89.b.47
- Retecerebri admirabile** 1.70.a.16
- Retentio fit per uillos transuersos** 1.33.a.55

Index

Retentio alimenti fit per tranſuerſos uil-
los 1.77.a.7.&c.53
Retentio fit per motum 1.77.a.53
Retentio eius quod euacuari debet quos
morboſ faciat 1.109.a.36
Retentio & euacuatio æquales, confe-
runt, & uitam conferunt ſanam 1.
109.b.28
Retentio eius quod uacuari conſueuit,
humectat 1.112.b.55
Retentio neceſſaria eſt bonæ digeſtioni
1.119.a.56
Retentio fit per uillos 1.119.a.58
Retentionis facultatis actio 1.77.a.4
Retentionis eius quod naturaliter eua-
cuari debet, cauſæ 1.109.a.16
Retentionis ſuperfluitas refrigerat, quo-
niam calorem innatum ſuffocat 1.
112.b.38
Retentionis ſuperfluitas refrigerat 1.
112.b.29
Retentionis & euacuationis cauſas, ut
ſcias 1.119.a.1
Retentioni frigidity coſert per accides
1.77.a.56
de Retentione fluxus ſanguinis 2.
149.b.50
Retenta & excreta quomodo ſignificent
1.121.b.11
Retentiuæ facultas in pueris debilioreſt
ob eorum humiditatem 1.77.b.30
Retentiuæ uirtus cum quibus conſeruan-
da 1.704.b.55
Retentiuæ hepatis debilitatur ex humidi-
tate 1.750.a.64
Retentiuæ uirtutis ſtomachi nocumentum
1.704.b.65
Retentiuæ uirtutis ſtomachi nocumenti
ſigna 1.705.a.1
Retentiuæ uirtutis debilitatis ſigna 1.
711.b.9
Retentiuæ uirtutis hepatis debilitatæ ſi-
gna 1.751.a.40
Retentiuæ hepatis debilitatæ curatio 1.
752.b.14
Retentiuæ debilitas ſequitur omnem com-
plexionem 1.767.b.10
Retentiuæ debilitas plurimum eſt pro-
pter caliditatem tantum, aut propter
frigidity tantum 1.767.b.12
in Retentiuæ tempus longum, in attriti-
ua breue neceſſarium eſt 1.77.a.58
Reuellendum ubi fuerit, quæ obſeruan-
da 1.187.a.2
in Reuulſione quatuor ſeruanda 1.
187.a.2
Reubarbarum quomodo adulteretur 1.
368.b.66
Reubarbari pilulæ ultimæ ſunt in hypo-
ſarpha 1.778.a.51
Reubarbaro ineſt proprietas mirabilis
in ulceribus inteſtinorum 1.812.
a.51
Reubarbaro ineſt proprietas mirabilis
in fluxu algaras 1.812.a.53
Rhagadiarum ani cauſæ 1.848.
b.63
Rhagadiarum curatio 1.849.a.9
Rhagadiarum medicinarum differentia
1.849.a.9
Rhagadiarum incarnatiuæ medicina
ſunt ſtipitiuæ exiccatiue 1.849.
a.13
Rhagadiarum medicina incarnatiuæ 1.
849.a.15
Rhagadiarum medicina à proprietate
1.849.a.27

Rhagadiarum apoſtemoſarum curatio
1.849.b.8
Rhagadiarum hæmorrhoidæ curatio
1.849.b.12
Rhagadiarum uirgæ curatio 1.905.
b.26
Rhagadiarum matricis cauſæ 1.934.
a.3
Rhagadiarum matricis ſigna 1.934.
a.14
Rhagadiarum matricis cura 1.934.
a.26
ad Rhagadias quandoque perducit hæ-
morrhoidarum curatio 1.844.
b.46
Rhagadias habentium uictus 1.849.
b.23
Rhagadijs olea iuuatiua 1.849.b.2
Rhagadijs ani confert
Abſinthium 1.250.a.39
Rheumatiſmi æſtate meridionali accidunt
multi 1.93.a.20
Rheumatiſmos patientibus obeliſt faciei
irroratio ex aqua 1.111.b.48
Ribes eſt frigida, & ſicca in tertio 1.
369.b.7
Rigor quid 1.23.a.20
Rigor, & frigus in febris quomodo
ſiant 2.23.a.30.&c.58
Rigor ſine febre quandoque fit à phleg-
mate uitreo 2.23.a.40
Rigor, & frigus antecedit febres, quo-
niam humor crudus effunditur ad la-
ceratos in primis, & nocet frigore ſuo,
deinde cum incipit putrefieri, incipit
caleſcere 2.23.a.49
Rigor, & frigus interdum cauſa cibi
ſunt, propter ſubmerſionem caloris
2.23.a.47
Rigor quandoque antecedit febres pro-
pter mordicationem humoris, & for-
titudinem uirtutis expulſiue quæ eſt
in lacertis, ſicut excutitur homo ex
effuſione aque calidæ ſupra cutem 2.
23.a.53
Rigor quandoque fit, quia calor refugit
ad interiora, ſicut in apoſtematibus
intrinſecis 2.23.a.63
Rigor, & horripilatio in febris con-
tinuis quandoque ſignificant ſanita-
tem, quia tunc materia expellitur ex
uenis, & egreditur 2.23.a.66
Rigor prolixi ſpatij ægri tudinem proli-
xam ſignificat 2.6.b.5
Rigor quandoque ſignificat mortem 2.
23.b.8
Rigor tertianæ cum uehementia ſua eſt
uelocis ſedationis 2.38.a.9
Rigor non fit quando febris continua eſt
cholericæ 2.78.b.22
Rigor non fit ex duabus continuis com-
poſitis 2.78.b.25
Rigor antecedit ſudorem 2.84.
a.9
Rigor rediens euacuat ſua expulſione
omni die materiam plurimam 2.
85.b.9
Rigor quem ſequitur euacuatio non ad-
mutans, & cum quo nō ſedetur febris,
eſt deterior omnibus 2.92.
a.10
Rigoris uehementiæ cauſæ quæ 2.
23.a.25.&c.40
Rigoris regimen, & cura 2.34.
a.4
Rigoris cauſa ſigna 2.86.a.12
Rigoris ſigna in criſi 2.92.a.5

Rigoris cauſa 1.114.b.36
Rigori conferentia medicamenta tum
ſimplicia, tum compoſita 2.34.
a.34
Rigori conferunt
Ariſtolochia 1.258.b.1
Oleum baſſami 1.268.b.54
Coſtus linitus cum oleo 1.289.
b.47
Myrrha cum pipere, & aqua 1.344.
a.34
Opopanacum 1.353.b.11
Oleum anethinum 1.354.b.22
Pyrethrum cum oleo 1.362.a.7
Piper 1.362.a.4
Ruta, & eius oleum 1.367.
a.34
Rigori febrium conferunt
Oleum de abrotano 1.264.a.24
Cinnamomum proprie eius oleum li-
nitum 1.278.a.38
Calamenti decoctio, aut oleum 1.
288.a.3
Rigori peridico conferunt
Theriaca magna 2.256.a.41
Mithridatum 2.258.a.47
Sotira confect.
Rigorem facit materia multa non putre-
facta, quæ pauca facit etiam laſſitu-
dinem 2.23.a.44
Rigorem antecedit ſudor in ægri tudini-
bus incenſis 2.86.a.19
de Rigore, frigore, & horripilatione 2.
23.a.13
de Rigore tertianæ, uide Tertianæ rig-
de Riſu ſardonico comparatio græco-
rum 2.198.a.45
Rizi corticis nocumenta, & cura 2.
198.a.12
Rob acetoforum aquarum diuerſarum ma-
litæ confert 1.185.a.2
Rob iuiubarum ingroſſat ſanguinem 2.
44.b.43
Rob de myrto 2.237.b.36
Rob de eydonijs 2.189.a.52
Robub, & ſiruporum differentia 2.
285.a.45
Robub ſunt ſucci inſpiſſati per ſe ipſos
2.285.a.47
Robub dulcia nocet ſæpenuero in flu-
xu uentris commouendo ſicim 1.
805.a.30
Roſa eſt frigida in primo, ſicca in prin-
cipio ſecundi 1.366.a.22
Roſa ſternutare facit illum, cuius cere-
brum eſt calidum 1.366.a.63
Roſam exprimendo nocere 2.347.b.60
Roſæ facultates 2.339.a.17
Roſæ ſemen eſt mirabile ualde in ulceri-
bus inteſtinorum 1.812.a.56
Roſarum odoris nocumentum curantia
2.348.a.6
Rotule genu diſlocatio 2.74.b.57
Rubedinis ſuperflue cura 2.234.
b.61
Rubificantiæ capillos 2.230.b.8
Rubificantiæ medicina 2.332.
a.34
Ructus quomodo digeſtionis corruptæ
ſit cauſa 1.716.b.11
Ructus mouentia quæ 1.721.
a.63
Ructus acetofi curatio 1.721.
b.6
Ructus

Index

Ructus fumosi curatio 1.721.b.13
 Ructus acetosus quid significet 1.
 729.a.29
 Ructus differentia 1.690.b.38
 Ructus causae 1.690.b.43
 Ructus acetosus ventris fluxu quando-
 que laudabilis 1.799.a.31
 ex Ructu stomachi dispositionum signa
 1.690.b.37
 Rugitus quid 1.728.b.59
 Rugitus quando 1.717.b.57
 Rugitus quando fiant 1.689.b.18
 Rugitus causae 1.728.b.54
 Rugitus sonitus ubi acutus 1.728.b.64
 Rugitus sonitus ubi grauis 1.728.b.62
 Rugitus curatio 1.729.a.5
 Rugitus sonitus claritas quid indicet 1.
 729.a.4
 Rugitus intestinorum curatio 1.823.a.6
 Rugitus intestinorum causae 1.822.b.45
 Rugitus intestinorum non fit, nisi pro-
 pter frigiditatem, aut propter calum
 uirtutis 1.822.b.50
 Rugitus intestinorum in fine phthisis
 fit propter calum uirtutis 1.822.
 b.51
 Rugitus intestinorum gracilius est acu-
 tus, crassiorum grauis 1.822.b.55
 Rugitus intestinorum quandoque signum
 crisis 1.822.b.57
 Rugitus conferentia composita
 Electuarium de aniuden 2.281.a.33
 ex Rugitu stomachi dispositionum signa
 1.690.b.16
 Ruptura quid 1.222.b.39
 Ruptura curatio 1.222.b.40
 Ruptura causae 1.947.b.4
 Ruptura ex intestinis signa 1.
 948.a.48
 Ruptura ex zirbo, & siphac signa 1.
 948.a.52
 Ruptura uniuersalis curatio 1.
 948.b.30
 Ruptura aquae cum bezel, & phleboto-
 mo curatio 1.949.b.38
 Ruptura uentosa curatio 1.950.a.18
 Ruptura aquae curatio 1.949.b.32
 Ruptura conferunt
 Acorus 1.256.b.24
 Balauitia 1.273.a.17
 Cupressi folia, & nux 1.285.b.65
 Nux cupressi 1.348.b.18
 Pentaphyllon 1.360.b.37
 Reubarbarum 1.369.a.31
 ad Rupturam infantium 1.949.b.5
 in Ruptura aquae cauterium quale 1.
 949.b.54
 Rupturarum signa 1.948.a.39
 Rupturarum intestini, & zirbi curatio
 1.949.a.9
 Ruta humida, calida est, & sicca in secun-
 do: sicca, est calida, & sicca in tertio:
 sicca nero syluestris est calida, & sic-
 ca in quarto 1.366.b.48
 Ruta agrestis nocumenta, & cura 2.
 196.b.27
 Ruta agrestis potu accidunt egressio
 oculi ad exteriora, & adustio, & in-
 flammatio uehemens 2.196.b.28
 Ruta folia debent esse sicca cum men-
 sura pro confectioe diacimini Gal.
 2.276.b.10
 Ruta odor effugit mustellam 2.
 206.b.15
 Rutela est animal simile araneae 2.
 219.a.14

Rutela deterior est aegyptiaca 2.
 219.a.18
 Rutela morsus accidentia 2.219.a.42
 Rutela aegyptiaca, forma 2.219.a.37
 Rutela morsus quomodo differat a pun-
 ctura scorpionis 2.219.a.44
 Rutela omnes communicant in apote-
 matione loci morionis 2.219.a.50

Rutela morsui conferunt
 Cancer fluuiialis 1.286.a.36
 Malua 1.294.a.55
 Doronicus 1.295.b.45
 Lac ficus 1.310.a.60
 Lactuce siluestris lac 1.337.a.19
 Myrtus, & fructus eius cum uino
 1.339.a.15
 Morifoliorum succus 1.347.b.34
 Nigella 1.351.b.5
 Asparagus cum uino coctus 1.
 363.b.66

Rutela ueneno conferentia
 composita
 Confectio de asfa 2.268.b.26
 Rutelarum species sex, ut aliqui pu-
 tant 2.218.b.50
 Rutelarum xii. species posuit Gal. 2.
 219.a.17
 Rutelarum morsus cura 2.219.b.60

S

Acramos confectio ad nasi addi-
 tiones Tomo. 2. pag.
 314.b.uer.5
 Saculus fudurni campestre, & marinum,
 & morsus eorum, & cura 2.221.b.40
 Sagitta quando extrahatur cum extra-
 ctione 2.148.a.11
 Sagitta quando cum impulsione egre-
 diatur 2.148.a.18
 Sagitta cum est apprensus, tunc extraha-
 tur 2.148.a.24
 Sagitta cum est occulta, quid agendum
 ex sententia Hip. 2.148.a.25
 Sagitta quomodo extrahatur ab oppo-
 sito latere 2.148.a.41
 Sagitta cum est fixa in aliquo membro prin-
 cipaliter cerebro, corde, pulmone,
 uentre, intestinis, &c. quid agendum
 2.148.b.20
 Sagitta dimissa in membris principalibus,
 accidit mors 2.148.b.36
 Sagitta si extrahatur a membris princi-
 palibus, cum est infixata fortasse salua-
 tur infirmus 2.148.b.40
 Sagitta uenenosa uulneris curatio 2.
 148.b.4
 Sagitta imbibita succo napelli statim
 interficiunt quem inueniunt 2.
 195.b.2

Sagitta uenenosa nocumentum
 expellunt
 Asfa 1.259.b.7
 Leporis sanguis 1.325.b.51
 Propolis 1.342.b.28
 Sanguis hirci & cameli, & leporis
 frigus bibitus cum uino 1.
 373.b.30
 Sagitta armenae ueneno conferunt
 Sanguis canis rabiosi 1.283.b.11
 Glandis corticum decoctio cum la-
 cte uaccino 1.310.b.66
 Sagitta extrahuntur secundum duos
 modos 2.148.a.8
 Sagitta cum sunt in profundo corpo-

ris, quomodo educantur 2.148.a.13
 Sagittarum extractio quomodo fit 2.
 147.a.17
 Sagittarum species cognosci debere ab
 eo, qui extrahit eas 2.147.b.45
 Sagittarum species diuersae 2.147.b.46
 Sagittas extrahentes medicina 2.
 148.b.48
 ad Sagittas armenas stercus humanum
 est theriaca 2.200.b.16
 ad Sagittas infixas ossibus rana excorti-
 cata est mirabilis 2.148.b.59
 de Sagittis armenis, & earum nocumen-
 tis, & curatione 2.200.b.8
 Sagitanea magna, & eius iuuamenta 2.
 264.b.63
 Sagitanea minor 2.265.a.17
 Sagitanea quibus aegritudinibus opti-
 mum medicamentum 1.695.b.10
 Sagitanea magna descriptio 2.265.a.3
 Salamandra est species lacertorum 2.
 201.b.14
 Salamandrae potus nocumenta 2.
 201.b.25
 Salamandrae morsus & cura 2.221.b.30
 Salamandrae potus curatio 2.201.b.36
 Sal ex cinere 1.22.b.18
 Sal calidus est, & fuscus in secundo 1.
 376.b.52
 Sal ammoniacus calidus est, & fuscus in
 fine tertij 1.377.b.24
 Sal confert dentium stupefactioni 1.
 598.a.27
 Sal generatur ab aquositate, in qua est
 terrestreitas plurima, quam adulsit ca-
 liditas 1.862.b.14
 Sal Indiae est in colore salis, & dulcedi-
 ne mellis 2.36.a.17
 Sal exsiccat, & induratur 2.125.b.41
 Sal conueniens calefactis &c. 2.
 284.a.17
 Sal conueniens stomacho &c. 2.
 284.a.29
 Sal solutius 2.298.b.7
 Salis lacerti ad coitum preparatio 1.
 893.b.18
 Salia faciunt egestionem exoriatuam
 1.820.b.37
 Salia faciunt egestionem dolorosam 1.
 820.b.37
 Salia faciunt egestionem mordaciuam
 1.820.b.37
 Salita caro qualis 1.284.a.29
 Salita consueta sunt prouocatiua appeti-
 tus 1.708.a.41
 Salita quomodo firmi faciant 1.713.b.13
 Saluginis causa 1.22.b.12
 Salitio in uariolis quomodo, & quan-
 do fieri debeat, uide 2.74.b.20
 Salina uim habet concoquendi 1.
 28.b.15
 Salina coctionem alimentorum in ore
 adiuvat 1.28.b.15
 Salina hominis interficit uenenosa om-
 nia 1.372.b.39
 Salina uiscida multitudo phlegmatis re-
 dundantis est signum 1.127.b.18
 Salina fluxum ab ore infantis abscondit
 Muris stercus affatus, & siccat 1.
 347.a.29
 Saltus. uide Iectigatio
 Saltus, & percussio multoties est causa
 apotematis hepatis 1.761.a.45
 Saltus signa in crisi 2.91.a.25
 Saltus & halices quomodo fiant 2.
 91.a.28
 Salutis spei ab angina signa 1.606.a.10
 Sancti

Index

- Sancti Iacobi conculæ marinæ 1.
93.2.49
- Sandaraca calida est, & sicca in secundo
1.377.b.31
- Sandalus est frigidus in fine secundi, ul
que ad tertium perueniens, siccus in
secundo 1.382.b.14
- Sandali facultas 2.339.b.11
- Sahafati quid 2.238.b.24
- Sahafati est de summa bothor ulcerosa
rum 2.238.b.20
- ad Sahafati siccam medicinarum locales 2.
239.b.22
- Sahafati multoties apparet in hyeme, &
aufertur uelociter 2.238.b.31
- Sahafati causa est humiditas mala acu-
ta, corrosiua quæ permiscetur sangui-
ni 2.238.b.32
- Sahafati sicca causa est humor melicho-
licus 2.238.b.36
- Sahafati cura 2.238.b.45
- Sanguis melior est alijs humoribus 1.
21.b.55
- Sanguis natura calidus est & humidus
1.21.b.58
- Sanguis naturalis qui 1.21.b.60
- Sanguis non naturalis duplex cuius cõ-
plexio est uitata, & cui malus humor
est permixtus 1.21.b.61
- Sanguis non naturalis ob permissionem
duplex 1.22.a.2
- Sanguis urarie in substantia, colore, odo-
re & sapore ob aliorum humorum
miscelam permiscetur 1.22.a.10
- Sanguis solus inter ceteros humores ha-
bet sedimentum fecale 1.24.a.8
- Sanguis non est solus humor 1.24.a.57
- Sanguis quando in hepate est, tenuior
est, quam debet 1.29.a.1
- Sanguis habet tertiam digestionem &
quartam in uenis & ipsis membris
1.29.b.14
- Sanguis ex naribus cui fluit, cur splen-
dentium & rubrarum rerum aspectus
prohibetur 1.29.b.50
- Sanguis minuitur autumnii tempore 1.
93.a.37
- Sanguis mouetur quandoque ob imagi-
nationem 1.102.b.17
- Sanguis ex lactucis genitus frigidior est
hominis temperamento 1.103.b.4
- Sanguis calidus inflammabilis quum ge-
neratur cibus frigidis & pauci nutri-
menti egent 1.165.b.50
- Sanguis phlegmaticus quibus genera-
tur, alimentis pauci nutrimenti calidi
& subtilis egent 1.165.b.52
- Sanguis alicuius cum fuerit bonus, &
paucus, & fuerint in ipsius corpore
multi mali humores, phlebotomia bo-
num rapiet, & malum relinquet 1.
209.b.54
- Sanguis usque ad syncopim in quibus
agritudinibus detrahendus 1.
213.b.17
- Sanguis ex sanguifugari appositus fluens
quomodo sistendus 1.217.b.66
- Sanguis draconis est frigidus, siccus ue-
ro in secundo 1.373.a.5
- Sanguis in pleuritide quando extrahen-
dus usque ad mutationem coloris, &
quando non 1.655.a.28
- Sanguis qualis sit illi, cuius stomachus
est igneus 1.692.a.57
- Sanguis quum per uomitum egreditur,
tunc est ex stomacho, aut meri 1.
732.a.57
- Sanguis est cibus conuersus ad similite-
dinem hepatis 1.740.b.45
- Sanguis feruens unde fiat 1.757.a.12
- Sanguis productus ex hepatis apostema-
te qualis 1.757.a.34
- Sanguis, quo nutritur splen, est sanguis
spissus 1.790.a.26
- Sanguis plurimus quando egreditur post
alcurathi, quid significet 1.803.b.14
- Sanguis sistendus aliquando cum narco-
tici 1.811.a.40
- Sanguis est proportionalis carni homi-
nis, & ossibus eius, non uermi 1.
839.b.18
- Sanguis non est ex eis, quæ effunduntur
ad intestina, & remanent in eis 1.
839.b.19
- Sanguis ne in granum uertatur in inci-
sione in uescicæ lapide, quid agendum
1.870.b.55
- Sanguis plurimus cum aquositate uenit
ad renes 1.885.a.24
- Sanguis partus uehementioris est nigre-
dinis, quam sanguis menstruum 1.
929.b.5
- Sanguis in mixta quum retinetur, facit
accidere apostemata 1.929.b.30
- Sanguis putrescens facit febrem conti-
nuam 2.18.a.4
- Sanguis cum putrefit, non remanet san-
guis sed fit cholera, unde fit tertiana
&c. ex Gal. sentent. 2.42.b.26
- Sanguis quando putrefit fit cholera,
duobus modis intelligitur uel post pu-
trefactionem sanguinis fit cholera, uel
dum putrefit sanguis 2.42.b.33
- Sanguis putrescens partim conuertitur
in cholera, partim in melancoliam
2.42.b.43
- Sanguis in feb. acutis, currit in urina,
uel propter uehementiam acuitatis
ipsius, uel propter disrutionem uaso-
rum 2.96.b.22
- Sanguis a quo fit apostema, aut est lau-
dabilis, aut malus 2.104.b.56
- Sanguis laudabilis, aut est grossus, aut
subtilis 2.104.b.57
- Sanguis laudabilis grossus facit phleg-
mon 2.104.b.58
- Sanguis grossus malus facit species exi-
tuarum malarum 2.104.b.62
- Sanguis subtilis malus facit phlegmo-
nem qui declinat ad erysipelam cum
malitia, & fraudulentia 2.104.b.66
- Sanguis uulnerum intestinorum non di-
mittatur congelari 2.139.a.39
- Sanguis egreditur a uenis, cum sit flu-
xus eius 2.149.b.50
- Sanguis egreditur aliquando propter aper-
tionem orificiorum uenarum, & debili-
tatem earum 2.148.b.54
- Sanguis aliquando egreditur propter
uehementiam repletionis 2.
149.b.55
- Sanguis aliquando egreditur propter
disrutionem uenarum 2.149.b.59
- Sanguis aliquando egreditur propter
causam corrodentem interius 2.
149.b.61
- Sanguis arteriæ egreditur cum saltu, &
impulsione 2.150.b.2
- Sanguis arteriæ non declinat ad nigredi-
nem sanguinis uenæ 2.150.b.4
- Sanguis arteriæ est uehementioris pur-
pureitatis, quam alius 2.150.b.4
- Sanguis uenæ declinat ad nigredinem
2.150.b.5
- Sanguis malus in corpore 2.154.b.5
- Sanguis multoties retinetur ex syncopi
2.150.b.45
- Sanguis mortuus fit propter sanguinẽ,
a quo apertum fuit orificium uenæ
2.233.b.12
- Sanguis non putrefit in uenis paruis 2.
243.b.16
- Sanguis ad iram disponens qualis sit
2.228.a.61
- Sanguis, qui ad gaudium disponit qua-
lis sit 2.228.a.64
- Sanguis aquosus & frigidus disponit ad
timorem, & cur 2.328.b.4
- Sanguis tristitiam & iram concitans qua-
lis sit 2.328.b.10
- Sanguis crassus cur iracundiam faciat
2.328.b.16
- Sanguis audaciam & fortitudinem pro-
creans, quis 2.328.b.22
- Sanguis hominem tardum atque hebe-
tem constituens qualis 2.328.b.32
- Sanguis hominem odij tenacem qui cõ-
stituat 2.328.b.38
- Sanguis duræ sunt species, naturalis &
non naturalis 1.21.b.59
- Sanguinis serum ex eo est, quod bibitur
& non nutrit 1.24.b.8
- Sanguinis multitudinem non sequitur
uirium robur 1.24.b.17
- Sanguinis aquositas quomodo ab eo se-
paretur 1.29.a.7
- Sanguinis distributio per corpus quo-
modo fiat 1.29.a.14
- Sanguinis causa efficiens calor est tem-
peratus 1.29.a.21
- Sanguinis causa materialis alimẽta sunt
temperata 1.29.a.22
- Sanguinis causa formalis est bona deco-
ctio 1.29.a.23
- Sanguinis causa finalis est ut nutriat
29.a.25
- Sanguinis egestionem quandoque hyeme
multiplicantur 1.94.a.24
- Sanguinis formam non suscipit corpus
simplex 1.106.a.62
- Sanguinis spiritum supprimunt aquæ ali-
minose 1.108.b.10
- Sanguinis egressionem ab ano conferunt
balneæ ex aquis aluminosis & atrament-
alibus 1.111.a.33
- Sanguinis sputo conferunt balneæ ex
aquis aluminosis & atramentibus
1.111.a.33
- Sanguinis nigredo & grossities attri-
bis redundantis est signum 1.127.
b.43
- Sanguinis redundantis signa 1.127.
a.63
- Sanguinis sputi curatio per deriuationẽ,
& reuulsionem 1.194.a.23
- Sanguinis sputum sanguinis fluorẽ nar-
ribus deriuat, ab inferioribus autem
attrahit 1.194.a.23
- Sanguinis minutio, & uentris solutio
cum necessaria fuerint, a qua incipe-
re debeamus 1.196.b.63
- ob Sanguinis exitum multos mori 1.
212.b.20
- Sanguinis missionem copiosissimam &
quinque & sex librarum quum ali-
qui ferant, aliquos tamen neque
uniu's euacuationem tolerare 1.
213.a.32
- in Sanguinis mittendi quantitate tria el-
se considerata 1.213.a.36
- Sanguinis extractionem per sanguini-
gas

Index

gas esse profundiorē ea quæ fit cum
uentosis 1.217.b.42
Sanguinis fluxum ex matrice cohiberi
uentosæ appositione ad mammas 1.
218.a.30
Sanguinis fluxus curatio 1.218.b.3

Sanguinis fluxui naribus
conferunt

Atramentum exufflatum in nares 1.
257.b.15
Ocimi fluuiialis succus, præcipue cum
aceto, & camphora 1.274.a.62
Cerebrum gallinarum 1.278.a.52
Columba sanguis 1.280.a.8
Camphora 1.280.a.32
Cimimum cum aceto odoratum 1.281.
b.16
Coriandrum 1.283.a.16
Calcanthum 1.290.a.44
Chalcitis 1.290.a.66
Charta adusta 1.291.b.2
Gypsi lapis 1.311.b.54
Gallinarum cerebrum 1.312.b.27
Electrum 1.323.a.53
Myrtus 1.338.b.53
Myrrha 1.344.a.10
Oua 1.352.b.12
Olibanum 1.356.a.8
Ostracum cum aceto 1.356.b.42
Porrum 1.359.b.42
Ruta cum aceto 1.367.a.4
Stercus cameli 1.372.b.48
Sanguis asini 1.373.a.61
Stercus asini 1.374.b.52
Vrtice folia 1.391.b.21

Sanguinis fluxui conferentia

composita
Trochisci Gal. 2.305.b.49
Trochisci Aristomacis 2.305.b.50
Lohoc de papauere 2.305.b.51
Sanguinis fluxum mulierum retinentia
composita
Trochisci de feminibus 2.296.a.27
Sanguinis fluxibus omnibus conferen-
tia composita
Trochisci stellæ 2.292.a.58
Trochisci 2.294.b.57
Pillule aggregatiæ 2.299.a.30
Sanguinis sapor qui 1.606.a.45
Sanguinis fluxus ex uua incisa curatio
1.612.b.48
Sanguinis sputi differentia, & causæ 1.
634.b.56
Sanguinis sputum ex pectore sanatur ue-
lociter 1.634.b.66
Sanguinis sputum cui accidit, est præpa-
ratum, ut adueniat ei ulcus pulmonis 1.
635.a.66
Sanguinis sputum quod timorofum, &
quod non 1.635.b.9
Sanguinis sputi signa 1.636.a.3
Sanguinis sputi curatio 1.636.a.64
in Sanguinis sputo regimen bonum Ga-
leni 1.637.a.23
Sanguinis sputo conferunt
Spina arabica 1.252.b.56
Sanguinis fluxui è naribus
conferunt
Atramentum exufflatum in nares 1.
257.b.15
Sanguinis sputum quandoque retinetur
statim, quando masticatur portulaca,
& deglutitur aqua eius 1.638.b.37
Sanguinis sputo conferunt
Spina arabica 1.252.b.56

Arsenicum cum gumma pini 1.275.
b.61
Amigdalæ amaræ cum amylo tritici
1.261.a.22
De amigdalæ succus 1.261.a.25
Aqua aluminosa 1.261.b.54
Aqua, in qua extinguitur ferrum 1.
262.a.15
Altheæ femen 1.265.b.56
Agaricum cum aqua 1.267.a.49
Spina alba, & proprie eius radix 1.
268.a.54
Ocimi fluuiialis aqua 1.272.b.9
Butyrum 1.273.a.41
Barbæ hircinæ succus 1.273.b.11
Corallus adustus cum gumma arabi-
ca, & albumine oui 1.276.a.62
Coriandrum cum aqua linguæ arietis
1.283.a.25
Cupressi aux cum uino 1.286.a.6
Cydonium 1.287.a.15
Centaurea 1.288.b.44
Cornu cerui adustum ablucum 1.
292.b.28
Colla de piscibus cum aceto 1.295.
b.5
Aspalathus 1.296.a.13
Faba 1.303.a.12
Glans 1.310.b.61
Granatorum grana in aqua pluuiali 1.
315.b.66
Salicis fructus, & cortices 1.316.
b.47
Thymus 1.318.a.1
Iusquamini femen 1.321.a.19
Electrum 1.323.b.57
Lycium indum 1.326.a.66
Lutum armenum 1.328.a.51
Plantaginis femen 1.331.b.23
Morochthus 1.331.b.58
Lac asinum, & caprinum 1.333.
b.52
Lac ouinum 1.333.b.54
Myrtus 1.338.b.66
Mastix, & proprie radices, & cortices
eius decoctio 1.340.b.23
Mumia cum uino 1.343.a.65
Menta 1.346.b.3
Oua sorbilia 1.352.b.25
Portulacæ succus 1.358.a.36
Papyri cinis 1.358.b.31
Pix cum melle 1.359.b.16
Porrum cum granis myrti 1.359.
b.56
Piscium gluten 1.361.b.24
Papauer 1.364.b.48
Rosæ uirgulta, & capita 1.366.b.9
Rubus 1.367.b.4
Reubarbarum 1.369.a.28
Squinanthi flos 1.371.a.31
Spongia adusta cum oleo 1.372.
a.20
Stercus porcinum cum aqua, & uino
1.374.b.63
Spina iudaica 1.385.b.41
Itria, & proprie cum portulaca 1.
386.b.45
Vitis domesticæ foliorum succus, &
fructus syluestris 1.393.b.20
Virgæ pastoris succus 1.394.a.17

Sanguinis sputum retinentia
composita

Theriaca magna 2.255.b.39
Mithridatum 2.258.a.47
Philonium romanum 2.268.a.4

Confectio Gal. 2.271.a.27
Hiera Andromachi 2.275.a.65
Suffus 2.284.a.10
Lohoc albotin 2.285.a.18
Trochisci stellæ 2.292.a.57
Trochisci 2.295.b.57
Medicamen Gal. 2.315.b.47
Medicamen Andromachi 2.316.
a.44
Trochisci Gal. 2.305.b.50
Trochisci Aristomacis 2.305.b.50
Lohoc de papauere 2.305.b.51
Medicina alheiron 2.305.b.52
Lohoc de melone 2.305.b.53
Lohoc de spodio 2.305.b.53
Lohoc ex glutina alimbat 2.316.b.18
Trochisci 2.316.b.57
Trochisci piper dicti 2.317.a.2
Confectio Aristomacis 2.317.a.14
Medicamen 2.317.a.42
Medicamen proprium 2.317.a.55
Trochisci 2.317.a.65
Trochisci alii 2.317.b.7

Sanguinis fluxus ex naribus cur non
conteniat peripneumoniam 1.647.
a.63

Sanguinis extractio est uehementis ne-
cessitatis in agitudinebus cordis 1.
666.b.49

Sanguinis generatio 1.678.a.56

Sanguinis in mamilla concreti curatio
1.680.b.38

Sanguinis ex gula eruptionis causæ & fi-
gna 1.686.a.27

Sanguinis eruptionis ex gula curatio 1.
686.a.30

Sanguinis effusi ad stomachum causæ 1.
687.b.33

Sanguinis uomitus aliis uomitibus dete-
rior 1.730.b.57

Sanguinis uomitus quid significet 1.
730.b.66

Sanguinis uomitus cum egreditur a ne-
cessitate, portendit mortem 1.731.
a.2

Sanguinis uomitus causæ 1.732.
a.59

Sanguinis uomitus aliquando salubris
1.732.b.15

Sanguinis uomitus cum febre malus 1.
732.b.29

Sanguinis uomitus a stomacho, quibus
signis distinguatur ab illo, qui est a me-
ri 1.732.b.34

Sanguinis uomitus à corrosione signa 1.
732.b.37

Sanguinis uomitus, qui est a sana uirtu-
te, signa 1.732.b.40

Sanguinis uomitus à sanguifuga, signa
1.732.b.45

Sanguinis uomitus ab hæmorrhoidibus
signa 1.732.b.48

Sanguinis uomitus ob hepar signum 1.
732.b.59

Sanguinis uomitus à stomacho signum
1.732.b.54

Sanguinis uomitus à splene signa 1.732.
b.55

Sanguinis uomitus curatio 1.736.
b.22

Sanguinis uomitus conferentia
composita

Lohoc de papauere 2.284.b.20
Lohoc de spodio 2.284.b.33
Sirupus de papauere 2.283.a.47
Trochisci stellæ 2.292.a.58
Trochisci

Index

Trochisci de camphora 2.293.a.12
 Confectio ex hepate adib. 2.319.
 a. 20
 Trochisci Gal. 2.305.b.49
 Trochisci Aristomachis 2.305.b.50
 Lohoc de papauere 2.305.b.51
 Medicina alheira 2.305.b.55
 Lohoc de melone 2.305.b.50
 Lohoc de spodio 2.305.b.53
 Sanguinis retenti in stomacho, & intestinis curatio 1.737.a.46
 Sanguinis in stomacho congelati curatio 1.737.a.54
 Sanguinis pauci est hepatis oppilationem habens 1.753.b.62
 Sanguinis puri ab hepate prodeuntis signum 1.766.b.38
 Sanguinis foetidi causa 1.767.a.30
 Sanguinis foetidi a uirtute expulsi signa 1.767.a.35
 Sanguinis euacuatio est nocibilior euacuationi ceteris 1.769.b.21
 Sanguinis fecis, & adustionis eius splen est euacuatorium 1.782.a.8
 Sanguinis faciem quum splen trahit, digerit ipsam 1.781.a.12
 Sanguinis narium fluxus ex apostemate splenis 1.790.a.58
 Sanguinis suspensio in urina quid indicet 1.790.a.65
 Sanguinis fluxus uentris quo tempore multiplicetur 1.800.b.7
 Sanguinis fluxus ex uentre quando multiplicetur 1.800.b.18
 Sanguinis fluxus per uentrem quandoque multiplicatur in regionibus meridionalibus 1.800.b.17
 Sanguinis fluxus ex uentre qui malus 1.800.b.22
 Sanguinis fluxus ex uentre fortis unde 1.801.a.9
 Sanguinis effusi ad uentrem congelati signa 1.801.a.17
 Sanguinis purus fluxus ab intestinis signa 1.803.a.27
 Sanguinis fluxus a stomacho signa 1.803.b.60
 Sanguinis in uentre coagulati signa 1.804.b.2
 Sanguinis fluxus absque excoaratione causa 1.811.a.4
 Sanguinis fluxus uirulenti absque excoaratione curatio 1.811.a.7
 Sanguinis fluxus lotui curatio 1.811.a.8
 Sanguinis faeculenti fluxus absque excoaratione curatio 1.811.a.8
 Sanguinis fluxus ex ruptura in uenis in testinorum quandoque perducit ad excoarationem festine 1.811.a.22
 Sanguinis fluxus ex ruptura uenae intestinorum curatio 1.811.a.24
 Sanguinis fluxus ex fisteri curatio 1.811.b.28
 Sanguinis narium fluxum hemorrhoidas remouere 1.844.a.63
 Sanguinis fluxum facit Ammoniacum 1.851.b.15
 Sanguinis mictus causa 1.859.b.6
 Sanguinis mictus qui debilitet 1.859.b.14
 Sanguinis hirci ad lapidem preparatio 1.865.a.50
 Sanguinis fluxus ex incisione in lapide uesica fistentia 1.870.b.44
 Sanguinis congelationis in uesica signa 1.873.b.36

Sanguinis congelationis in uesica curatio 1.873.b.45
 Sanguinis congelati in uesica signa 1.877.b.13
 Sanguinis hircini usus 1.879.b.13
 Sanguinis puri mictus signa 1.885.a.11
 Sanguinis mictus liquefacti signa 1.885.a.39
 Sanguinis, sicut lotura carnis, mictus signa 1.885.a.57
 Sanguinis mictus causa 1.884.b.4
 Sanguinis mictus, sicut lotura carnis, causa 1.884.b.31
 Sanguinis mictus permixti cum humoribus grossis causa 1.884.b.35
 Sanguinis mictus quid indicet 1.884.b.63
 Sanguinis purulenti mictus signa 1.885.a.65
 Sanguinis cretici mictus signa 1.885.b.5
 Sanguinis mictus curatio 1.885.b.12
 Sanguinis mictus qualis non retinendus 1.885.b.20
 Sanguinis mictus uictus 1.886.a.48
 Sanguinis & puris mictui conferentia composita
 Confectio de pilulis alchechengi 2.307.a.35
 Trochisci alchechengi 2.307.a.36
 Sanguinis fluxus in enixa perducit ad casum uirtutis 1.919.b.1
 Sanguinis fluxus enixe curatio 1.919.b.12
 Sanguinis paucitatis fluentis enixe curatio 1.929.b.26
 Sanguinis fluxus qualiter fiat 1.931.a.18
 Sanguinis fluxus omnis incipit paulatim subtilis 1.931.a.18
 Sanguinis fluxum que mala insequantur 1.931.a.27
 Sanguinis fluxus uictus 1.932.a.12
 Sanguinis acui fluxus curatio 1.932.a.22
 Sanguinis fluxum in abscondendo arguere non est par 1.932.a.24
 Sanguinis fluxus a tenuitate, & aquositate sanguinis curatio 1.932.b.30
 Sanguinis locus est intra uenas 2.18.a.8
 Sanguinis praedominantis signa ex urina 2.25.a.53
 Sanguinis augmentum conualecentibus procurandum 2.99.b.31
 Sanguinis tauri recentis nocumenta 2.202.b.21
 Sanguinis tauri recentis bibiti cura 2.202.b.28
 Sanguinis congelati nocumenta 2.203.a.6
 Sanguis congelatus in uentre est proculdubio uenenum 2.203.a.7
 Sanguinis congelati in pectore, stomacho, intestinis, & uesica, accidentia 2.203.a.11
 Sanguinis congelati in uisceribus cura 2.203.a.21
 Sanguinis malitia cum est uehemens, & ipsius adustio fit erysipela, & comulatio, & crusta, & deterior ea ignis percussus 2.104.b.63
 Sanguinis mortui cura 2.233.b.12
 Sanguinis mortui curatione quales medicinae conueniant 2.233.b.40
 Sanguinis curfus temperatus in quantitate coferat uulneribus, & prohibet apostema 2.135.b.30

Sanguinis fluxum fistentia 2.139.a.45
 in Sanguinis febre melior est partitio sanguinis, nisi fuerit quod necessaria faciat festinationem 2.44.b.15
 Sanguinis febre laboranti conceditur aqua frigida donec tremere faciat 2.44.b.55
 de Sanguinis fluxu, & retentione 2.149.b.50
 Sanguinis fluxus a quibus causis fiat 2.149.b.54
 Sanguinis uia ad fluxum conuenientior est arteria 2.149.b.65
 Sanguinis matrem nominant embolismum 2.150.a.5
 Sanguinis emanatione a pulmone est timor 2.150.a.50
 Sanguinis fluxus a menbris diuersificatur 2.150.a.44
 Sanguinis fluxus ex arterijs magnis est timorofus, & interficit secundum plurimum 2.150.a.58
 Sanguinis fluxus arteriarum quando retineatur 2.150.b.62
 Sanguinis arteriae & uenarum differentia 2.150.b.1
 Sanguinis euacuatio cum superfluit, & accidit spasmus, est malum 2.150.b.6
 Sanguinis euacuacionis signa mala 2.150.b.7
 Sanguinis fluxus omnis curatio 2.150.b.20
 Sanguinis fluxus quibus retinetur 2.150.b.31
 Sanguinis fluxus quomodo cum cauerijs retinetur 2.152.a.12
 Sanguinis fluxum medicinae retinetes cum exiccatione, & incarnatione 2.152.a.53
 ad Sanguinis fluxum medicinae diuersae 2.152.b.17
 Sanguinis malitia provenit aut propter complexionem hepatis aut splenis 2.154.b.5
 Sanguinis euacuatio cordi quomodo prodest & obstat 2.333.b.30
 Sanguinis expulsi ualeat
 Sotira confec. 2.259.b.8
 Galeni confectio 2.263.b.12
 Confectio Hermetis 2.267.b.68
 Athanasia magna 2.268.a.15
 Philonium romanum 2.268.a.4
 Philonium persicum 2.268.a.8
 Trochisci Andromachi 2.294.b.63
 Trochisci de papauere 2.295.b.18
 Trochisci de balauftijs 2.295.b.28
 Trochisci de seminibus 2.296.a.27
 Sanguinis dominantis signa 2.377.a.48
 Sanguinis fluxus a capite quando semper laudabilis 2.381.a.20
 Sanguinis a capite ad pulmonem fluxum retinet 1.323.b.54
 Electrum 1.323.b.54
 Sanguis in partu fluxio quibus fistenda 2.384.b.15
 Sanguinis in partu suppressio quibus elicienda 2.384.b.16
 Sanguinis putrefactioni longae conferentia composita 2.262.a.28
 Caesaris confectio 2.262.a.28
 Sanguinis narium fluxus, uide Sanguinis narium fluxum
 Sanguinis narium fluxus, uide Sanguinis fluxum
 Sanguinis misio. uide Phlebotomia Sanguinis

Index

Sanguini alij immisti sunt humores 1.
24.a.64
Sanguini carnis complexio multum est
propinqua 1.33.b.49
Sanguini contrarius autumnus est 1.
93.a.38
Sanguini coagulato in uentre naturam
succurrere 1.804.b.6
Sanguinem resoluit æstas 1.93.a.41
Sanguinem corrumpit aqua falsa 1.
108.a.64
Sanguinem corrumpunt eruca sinapi &
ocymum 1.155.a.59
Sanguinem corrumpi etiam a dulcibus
bis 1.168.b.15
Sanguinem purificat fumusterræ 1.
308.b.62
Sanguinem cur medicina non euacuet
1.201.b.42
Sanguinem cohibentia quæ 1.221.a.13

Sanguinem sistunt

Acacia 1.250.b.11
Antimonium 1.251.a.60.&
deinceps
Amirberis 1.252.a.37
Arabica spina 1.252.b.54
Aranæ tela 1.262.b.49
Alumen 1.264.a.57
Acetum 1.266.a.64
Ben 1.268.a.7
Balaustia 1.273.a.19
Coagulum 1.274.b.5
Corallus 1.276.b.15
Coloquintidæ folia 1.279.a.17
Cuscute 1.281.a.53
Calx 1.285.a.64
Chalcitis 1.290.a.58
Cinis lignorum stipticorum 1.
293.a.34
Cauda equi 1.295.a.10
Aspalathus 1.296.a.4
Glans, & proprie cortex eius inte-
rior 1.310.b.41
Gypsi lapis 1.311.b.47
Galion 1.316.b.8
Aceti napor a lapide molari 1.
327.a.3
Lutum armenum 1.328.a.44
Lutum samium 1.328.b.24
Morochthus 1.331.b.60
Liminium cum uino 1.332.b.2
Lac decoctum 1.334.a.25
Myrtus 1.338.b.15
Muscus 1.339.b.63
Nux tamarisci 1.348.b.60
Onum erudum 1.352.b.48
Olibanum 1.355.b.45
Crura uaccina adusta 1.356.b.4
Portulaca 1.358.a.22
Papyrus, & cinis eius 1.358.b.24
Pellis caprinæ rasura 1.359.a.13
Pœoniæ femina 1.363.a.30
Squinanthum 1.371.a.10
Spongia 1.372.a.11
Sanguis draconis 1.373.a.8
Stercus caprarum, & asini 1.374.b.10
Sandaraca 1.377.b.33
Salix 1.386.a.40
Vrina hominis cum cinere uitis 1.
392.a.21

Sanguinem mouentes causæ quæ 1.
636.b.10
Sanguinem educunt
Aloe quandoque 1.263.b.24
Allium 1.265.a.55
Coloquintida 1.279.a.40

Centaurea 1.288.b.42
Cucumer afininus 1.292.b.18
Lens fluëstris 1.336.a.7
Sordes abstergunt
Arundinis cortex, & radix 1.263.
b.49
Porri succus 1.360.a.12
Thymum 1.389.b.65
Volubilis quædam species 1.393.a.2
Sanguinem rubeum mamilla albificat,
& facit ipsum lac 1.678.a.57
Sanguinem generat hepar 1.740.b.39
& 1.741.b.2

Sanguinem per corpus transmittit he-
par mediante uena concaua 1.
740.b.54
Sanguinem accunt subtiliantia 1.
745.b.24
Sanguinem abundantem in apostemate
hepatis calido extrahendum 1.
760.a.59
Sanguinem mundificat hiera 1.
774.b.3
Sanguinem aliquando subtiliari a sple-
nis apostematibus 1.790.b.66
Sanguinem splen uehementer mundifi-
cat a face sua 1.791.a.2
ad Sanguinem constringendum est spo-
dij necessitas 1.806.a.49
Sanguinem stringentia quæ 1.811.a.33
Sanguinem hæmorrhoidarum ex inci-
sione restringentia 1.847.b.48
Sanguinem ingroffat rob iuiubarum 2.
44.b.43
Sanguinem ingroffant lentes preparatæ
cum aceto 2.44.b.47
Sanguinem purum mingens in acutis,
moritur 2.95.b.31
Sanguinem mingentibus conferentia
composita

Confectio alchechengi 2.268.a.34
Trochisci alchechengi 2.294.a.61
Trochisci dissulidis 2.295.b.37
ad Sanguinem coagulatum in stomacho,
& uesica medicinz 2.293.a.31
Sanguinem congelatum resoluit thy-
mus 1.327.b.52
Sanguinem in stomacho coagula-
tum resoluit
Coagulum 1.274.b.15
Parthenium 1.391.a.22
Sanguinem in pulmone coagu-
latum resoluit
Coagulum 1.274.b.12
Sanguinem in uentre conge-
latum resoluit

Affa 1.259.a.31
Bitumen iudaicum 1.274.a.40
Sanguinem coagulatum sub
oculo resoluit
Ciminum 1.281.b.21
Sanguinem sub cute congelatum
resoluit

Aqua marina 1.261.b.26
Sanguinem congelatum resoluunt
Bdellium 1.273.b.36
Coagulum 1.274.b.2
Fici lac 1.309.a.59
Sesamum 1.381.b.3
Sanguinem mouentia ad cutem secun-
dum tres modos mouent 2.
232.a.12
Sanguinem mundificantia 2.232.a.34
Sanguinem mortuum medicinz carmi-
nantes 2.144.b.51
Sanguinem retinentes medicinz cum
glutinositate 2.152.a.48

Sanguinem ab hepate ortum ducere, &
temperamentum 2.368.b.57
Sanguine extracto quod est sicut spu-
ma, cholera est rubea 1.24.b.1
Sanguine extracto pars turbida est me-
lancolia 1.24.b.3
Sanguine extracto, pars albumini oui fi-
milis est phlegma 1.24.b.4
Sanguine extracto pars aquosa est serofi-
tas 1.24.b.6
ex Sanguine, quæ membra 1.32.b.33
ex Sanguine genita post solutionem co-
tintu restaurantur ut antea 1.33.a.21
Sanguine malo paucio in aliquo existen-
te, quomodo ille phlebotomandus
1.209.b.57

ex Sanguine fit cholera, quam corpus su-
perflue calefit 1.782.b.56
Sanguine membra uehementer indigēt
1.839.b.17
à Sanguine congelato in uesica parum
fit euasio 1.877.b.17
Sanguine uincente, aut alteri humori
admixto dumodo cōstet uirtus phle-
botomia est conueniens 2.25.a.51
Sanguine non peccante, si times ui-
ctoria humoris, magis necessaria cau-
tela est euacuatio 2.26.b.37
de Sanguine mortuo sub ungue propter
attritionem 2.253.b.35
Sanguinea chylosa uentris solutio ex he-
pate quibus signis a solutione ex me-
laraica differat 1.768.a.38
Sanguinea febris nō fit à putredine san-
guinis ex sententia Gal. 2.42.b.25
Sanguinea febris est febris putredinis,
& ebullitionis sanguinis, quam no-
minauit Hip. synochum conclusum
2.43.a.5

Sanguinea febris est febris acuta 2.
43.a.16
Sanguinea febris multoties permuta-
tur ad febrem putredinis, aut hæcticā
2.43.a.18
Sanguinea feb. ex Gal. multoties currit
cursu diei 2.43.a.20
Sanguinea febris est continua, quæ non
tepefcit usque ad crifim aut mortem
2.43.a.37
Sanguinea febris est cōtinua propter cōti-
nuitatem materiei & adhaerentiam
2.43.a.37
Sanguinea febris quandoque permuta-
tur ad diuersa genera ægritudinum 2.
43.a.49
Sanguinea uentris solutionis causæ 1.
767.b.57
Sanguinea materiz signa 1.957.b.29
Sanguinea febris differt ab epheme-
ris, quia calefactum primum est in ca-
humor, differt etiam a putridis quia
non est ei putredo 2.43.a.13
Sanguinea febris causas uide 2.
43.a.27

Sanguinea febris sunt tres species 2.
43.a.40
Sanguinea febris quæ species fit saluior
& quæ minus & omnium causas uide
2.43.a.40
Sanguinea febris signa 2.44.a.1
Sanguinea febris signa longitudinis, quæ
2.44.a.36
Sanguinea febris signa digestionis si tar-
dentur post tertium, aut quartum non
fit crifis in septimo 2.44.a.43
Sanguinea febris crifis multoties fit in
quarto 2.44.a.45
Sanguinea

Index

Sanguinea febris medicamenta diuersa
 conferentia, uide 2.45.a.7
Sanguinea febre laboranti nulla euacua-
 tio melior est, quam phlebotomia ex
 manu 2.44.b.5
Sanguinea febre laborantē oportet phle-
 botomare usque ad syncopim, si cor-
 pus fuerit forte 2.44.b.10
in Sanguinea febre, phlebotomiam quan-
 doque sequitur fluxus cholericus, &
 sudor unde æger saepe saluatur 2.44.
 b.19
de Sanguinea febre seu febre sanguinis,
 argumenta Auic. contra Gal. uide 2.
 42.b.40
in Sanguinea febre, si acciderit fluxus san-
 guinis narium per se, non abscindatur
 2.44.b.41
in Sanguinea febre infrigidare tantum,
 & dimittere phlebotomiam, & uen-
 tris solutionem, addit in oppilatione,
 unde augetur putredo 2.44.b.65
in Sanguineis febribus profunditas som-
 ni, & difficultas sermonis est malum 2.
 44.a.10
Sanguinolentus fluxus uentris longus 1.
 773.b.4
Sanguisuga medicamen ad ulcera intest.
 2.320.a.25
Sanguisugæ quæ uenenosæ 1. 217.
 b.16
Sanguisugæ quæ spernendæ, & quæ eli-
 gendæ 1.217.b.27
Sanguisugæ antequam apponantur, quo-
 modo præparandæ 1.217.b.44
Sanguisugæ ubi apponendæ, quomodo
 locus præparandus 1.217.b.52
Sanguisugæ plenæ quomodo extrahen-
 dæ 1.217.b.59
post Sanguisugarum suctionem, & extra-
 ctionem sanguinis, quid agendum 1.
 217.b.63
Sanguisugarum appositionem conferre
 ægritudinibus subcutaneis 1. 218.
 a.6
Sanguisugarum in gutture curatio 1.
 603.a.42
Sanguisugarum in gutture signa 1. 603.
 a.34
a Sanguisugis uenenosis cauendum 1.
 217.b.17
a Sanguisugis uenenosis quæ mala proue-
 niunt 1.217.b.25
a Sanguisugis extractionem sanguinis ef-
 fectus profundiorē ea, quæ fit cum uen-
 tosis 1.217.b.42
a Sanguisugis sanguis fluens quomodo
 constringendus 1.217.b.66
Sanies stomachi quomodo extrahenda
 1.725.b.21
Sanies quæ bona in renum apostemate
 1.856.a.17
Sanies quandoque fit in interiore parte
 sui, & nō apparet sensui, propter pro-
 funditatem & grossitudinem cutis 2.
 117.2.14
Sanies laudabilis est, quæ alba, lenis est,
 & sine odore horribili in qua non ope-
 rata est nisi caliditas innata licet non
 sit excusatio a communitate extraneæ
 2.117.a.58
Sanies laudabilis quare sit sine odore
 horribili 2.117.a.65
Sanies quare sit alba 2.117.b.1
Sanies mala est foetida, significans putre-
 factionem & dominium caliditatis ex-
 traneæ 2.117.b.3

Sanies diuersarum partium non est bona
 2.117.b.6
Sanies quando fit, quiescit calefactio for-
 tis, & inflammatio, & febris 2.117.
 b.27
Sanies cum non est matura declinat ad
 rubedinem 2.118.b.52
Sanies est de melioribus signis sanatio-
 nis ulcerum, & nulnerum 2.153.
 b.43
Sanies non generatur nisi à digestionē
 naturali 2.153.b.48
Sanies laudabilis, est alba, lenis, & aqua-
 lis 2.153.b.50
Sanies in quibus ulceribus non genere-
 tur 2.153.b.57
Sanies, & apostema in ulcere est signum
 bonum 2.153.b.61
Saniei maturatio, quandoque est uelox,
 quandoque non, secundum substantiæ
 grossitudinem 2.117.a.17
Saniei iudicia 2.117.a.57
Saniei locus quomodo cognoscatur 2.
 118.a.59
Saniei non bonæ signa 2.118.a.66
Saniei laudabili non associatur foetor 2.
 153.b.52
Saniei sputum à sputo phlegmatis quib.
 signis differat 1.650.a.6
Saniei sputo confert
 Pix cum melle 1.359.b.17
 Rutæ syluestris gumma 1.389.b.9
Saniei sputo conferentia
 composita
 Diaphysur 2.268.b.9
 Confectio Gal. 2.271.a.27
 Emplastrum Andromachi 2.304.a.30
 Lohoch ex glutino alimbati 2.316.b.18
 Trochisci Gal. 2.305.b.49
 Trochisci Aristomachi 2.305.b.50
 Lohoch de papauere 2.305.b.51
 Medicamen Gal. 2.315.b.47
Saniem habentium anhelitus 1. 623.
 a.58
Sanieri qui euomit ex stomacho est ad
 desperationem propinquior, quam ad
 spem 1.725.b.19
Sanitas, quid 1.82.a.44
Sanitas & morbus & eorum causæ non
 non nisi per accidentia noscuntur 1.
 7. b.41
Sanitas magis pertinet caliditati quam
 frigiditati 1.13.b.51
Sanitas quomodo ex humoribus confer-
 uetur 1.24.b.21
Sanitas unum terminum non habet 1.
 153.b.50
Sanitatis & morbi subiectum propinquū
 sunt membrum & spiritus 1.7.b.53
Sanitatis & morbi subiectum longinquū
 sunt humores & elementa 1.7.b.55
Sanitatis & morbi causæ materiales quæ
 1.7.b.57
Sanitatis causæ efficientes quæ 1. 7. b.
 63
Sanitatis finales causæ quæ 1. 8.
 a.11
Sanitatis & morbi causæ formales quæ
 1.8.a.19
Sanitatis conferuandæ & remouendæ cau-
 se 1.8.a.22
Sanitatis causæ sunt tres: antecedentes,
 primitiæ, & coniunctæ 1.87.a.45
Sanitatis conferuationis plurimum est
 ut exercitemur, postea comestio, dein
 de dormiendi regimen 1.160.b.12

Sanitatis nostræ conferuatio ex nutriti-
 ro est in quantitate & qualitate mode-
 rato 1.160.b.19
Sanitatis conferuati quibus cibis uten-
 dum 1.164.b.47
Sanitatem conferuati cibi renues magis
 quam uirtutem & fortitudinem 1.
 167.b.48
Sanitatis ab angina futura signa 1. 606.
 a.10
Sanitatem conferuandi ratio 2. 381.
 a.26
Sanitatem conferuentia
 composita
 Medicina dicta, donum Dei 2.271.
 b.28
Sanus qui phlebotomatur, quid confer-
 uare debeat 1.211.b.35
Sanum membrum est omne cuius opera-
 tio completur 1.120.a.31
Sanis medicamentis non esse frequenter
 utendum 2.387.a.61
Saphena uena quæ, & à quibus membris
 euacuet, & in quibus ægritudinibus
 conferat, & quomodo phlebotoman-
 da 1.213.b.40
Saponis aqua quæ nocumenta inferat bi-
 benti, & cna eorum 2.195.a.35
Sapor amarus significat caliditatem, &
 choleram 1.690.a.24
Sapor acetosus significat frigus 1. 690.
 a.24
Sapor dulcis falsus, & amarus siccitatem
 acutus calorem indicat 2. 267.
 b.52
Sapores complexionum esse inditia 1.
 367.b.50
Saporem dulcem eligit appetitus sanus
 1.689.b.54
Saporem acetosum quandoque signifi-
 care calorem debilem 1.690.a.37
Saporum qualitates 2.368.a.3
Sarcocolla est calida in secundo, sicca in
 primo 1.371.a.56
Sarcocolla est de glutinantibus 1.146.
 a.42
Sardonix herbæ i. seabardion nocumenta
 & cura 2.198.a.36
Sardonix herbæ ignota Auic. 2. 198.
 a.37
Sardonici risus comparatio Græcorum
 2.198.a.43
Satietas naucaia à somno, & quiete 1.
 705.b.65
Satietais naucaia cause 1. 119.
 a.11
Satietais naucaia signa 1.705.b.44
Satietais naucaia curatio 1.705.b.54
Satietais naucaia qualis uomitus 1.
 730.b.52
Satietais naucaia conferentia
 composita
 Sagzenea minor 2.265.a.41
 Diaciminum Gal. 2.276.a.49
 Sirupus de mentha 2.287.b.38
Satietaem naucaia plures ægritu-
 dines in stomacho sequuntur 1. 701.
 b.58
Satietae nihil est deterius 1. 165.
 a.32
ex Satietae naucaia quæ fames, & e-
 ius curatio 1.706.a.5
Saturitas multa post superfluum famem
 quæ mala pariat 1.109.a.49
Satureia aquam subleuatium esse 1.
 193.b.51
 Scabies

Index

- Scabies generatur aut ex materia sanguinea, cui admiscetur cholera, quæ conuersa est in melancholiam, aut ex materia, cui admiscetur phlegma salsum, baurachium 2.240.b.43
- Scabies sicci ex qua materia fiat 2.240.b.49
- Scabies humida ex qua materia fit 2.240.b.50
- Scabies plurimum generatur à comestio nescilicet, & acutorum, & amarorum, & specierum &c. 2.240.b.53
- Scabies magis sparsa, & corpulentior, & acutioris capitis bothor est acutioris humoris 2.240.b.56
- Scabies quæ est latior, & uehementior profundationis, eius humor est minoris acuitatis 2.240.b.58
- Scabies generatur à causis generantibus materiam pruritus, uerum fortioribus 2.240.b.60
- Scabies accidit senibus propter debilitatem expulsiuam 2.241.a.5
- Scabies aliquando accidit propter cibos malos, ex quibus generatur chymus malus, acutus 2.241.a.7
- Scabies aliquando fit propter malitiam digestionis 2.241.a.10
- Scabies excorticata multiplicatur in autumno 2.241.a.15
- Scabies sicca est, cum materia est in corpore 2.241.a.18
- Scabies foeda attrahit uulnera 2.241.a.21
- Scabies foeda permutatur ad impetiginem 2.241.a.22
- Scabiei causa 1.715.b.46
- Scabiei ualet argenteum uiuum extinctum cum oleo rosaceo 1.556.b.66
- Scabiei cause appropinquant causis generantibus pediculos 2.240.b.62
- Scabiei cause appropinquant causis generantibus pediculos, & aliahafati, & furfures, & impetiginem, & approximant eis in curatione 2.240.b.62
- Scabiei & pruritus differentia 2.240.b.64
- Scabiei cause plures 2.241.a.7
- Scabiei pruritus senilis parum obedit curationi 2.241.a.12
- Scabiei pruritus, & bothor plurimum accidunt inter digitos, quoniam sunt debiliores 2.241.a.20
- Scabiei nocent olea 2.241.a.23
- Scabiei curatio prima, & melior est euacuatio cum eo, quod educit humorem acutum, adustum, & phlegma salsum 2.241.a.27
- Scabiei balnea sint ex aqua maris 2.242.b.35
- Scabiei nocet coitus, quia mouet materias ad exteriora 2.241.a.36
- Scabiei foeda conferunt uentose in utrisque curibus 2.242.b.45
- Scabiei ulcerose conferunt
- Acetose radix cum aceto 1.259.b.27.34
- Ben 1.268.a.2
- Vrina 1.317.a.16
- Lilium 1.334.b.54
- Nasturtium 1.349.a.24
- Nigella cum aceto 1.351.a.46
- Hordeum cum aceto forti 1.357.a.36
- Spuma maris 1.374.a.54
- Sal 1.377.a.17
- Scammonia cum aceto 1.378.b.39
- Anemone 1.383.a.7
- Scabiei conferunt
- Atramenta omnia 1.257.b.10
- Ranunculus 1.324.a.39
- Scabiei confert arsenicum cum adipe, & oleo 1.257.b.50
- Scabiei humida conferunt
- Atramenta omnia 1.257.b.10
- Scabiei conferunt
- Arsenicum cum adipe, & oleo 1.257.b.50
- Apium siluestre 1.260.a.33
- Aqua marina 1.261.b.34
- Aquæ sulphureæ 1.261.b.35
- Argentum 1.263.a.6
- Acetum 1.266.b.13
- Baurach 1.269.b.33
- Melissa 1.271.a.48
- Aqua cafei bibita 1.277.b.5
- Struthium 1.280.b.63
- Cancer marinus adustus 1.286.a.54
- Oleum cydonii 1.287.a.9
- Calamenti montani decoctionis balneatio 1.287.b.7
- Cordumeni linitum cum aceto 1.288.a.33
- Cedrus, & proprie eius oleum 1.289.a.42
- Cucumer asinus siccus puluerizatus 1.292.a.46
- Chelidonium 1.294.b.9
- Chamaeleon 1.294.b.31
- Cantharis 1.295.a.34
- Colla de coriis uaccinis cum aceto 1.295.a.62
- Colla de piscibus 1.295.b.1
- Ericii marini cutis 1.300.a.33
- Elleborus cum lacte 1.301.a.43
- Eupatorii succus cum aqua fumaris, aut oxymelle 1.302.a.57
- Fel cum nitro, & gumma pini, & chymolea 1.305.a.26
- Furfur cum aceto 1.305.b.40
- Vitis alba fructus 1.306.b.60
- Ploricum 1.308.b.18
- Fumus terræ 1.309.a.1
- Fici foliorum decoctio cum spuma sinapis 1.309.b.45
- Granum uiride 1.314.a.65
- Lacticiij radix 1.324.b.25
- Storax 1.330.b.9
- Lac bibitum 1.333.b.18
- Aqua cafei cum myrobalanis 1.333.b.27
- Lupinus 1.336.b.6
- Oleum arboris masticis 1.340.b.13
- Mezerion 1.341.a.23
- Oleander 1.353.b.39
- Oleum de cherua 1.354.a.44
- Oleum de costo 1.354.a.46
- Humiditas decurrens à lignis oliuarii syluestrii, cum inflammatur 1.355.a.18
- Oleum de oliui syluestrib. 1.355.a.22
- Fax olei cum cameleote 1.355.a.26
- Guma oliuarii syluestrii 1.355.a.31
- Ostracum adustum 1.356.b.31
- Pellis recens 1.359.a.25
- Pentaphyllon 1.360.b.36
- Staphisagria cum arsenico, aut sola 1.376.b.5
- Synapis 1.386.a.1
- Scoria argenti 1.386.b.7
- Testa, proprie cancri 1.390.b.27
- Viola 1.391.b.64
- Vitis lachrima 1.393.b.3
- Scabiei conferentia composita
- Hiera Archigenis 2.274.a.4
- Confec. medicinae Aristotris 2.309.a.32
- ad Scabiem medicinae locales omnes habent absterfionem, cum confortatione acuta, & rectificatione complexionis 2.242.a.22
- Scabiem habentium cibus fit ex eis, quæ humectant, & generant sanguinem laudabilem 2.242.b.37
- ad Scabiem medicinae 2.241.a.42
- in Scabie antiqua materia paulatim euacuanda 1.194.b.34
- in Scabie sunt bothor. 2.240.b.66
- de Scabie. unguium 2.252.b.28
- de Scabie uesicae, uide Vesicae scabiem
- de Scabie renum, uide Renum scabiem
- Scammonia refrigerat per accides dum calidum humorem excernit 1.87.b.44
- Scammonia in frigidis regionibus debiliter operatur 1.205.a.24
- Scammonia calida est, & sicca in tertio 1.378.b.31
- Scammonia adiuuat medicinas alias 1.677.b.49
- Scammonia est nociua stomacho, & inimica ei 1.699.a.8
- Scammonia inimica est stomacho 1.708.b.46
- Scammonia ualet in agitudinebus choleticis 1.776.b.12
- Scammonium indiget correctione 1.197.a.44
- Scammonia dosis magna in regione Turcharum 1.205.a.26
- Scammonia uirtus usque ad xxx. perdurat annos 1.378.b.19
- Scammonia rectificatio 1.379.a.5
- Scammonia nocumenta, & curatio 2.196.a.14
- Scammonia dosis interficiens est. 3. 1.1. 2.196.a.15
- Scammoniam dare non audeas, nisi quæ necessitas adest 1.699.a.9
- Scammonium euacuare cholera rubra 1.197.a.43
- eum Scammonium commiscendi myrobalanis, & cur 1.197.a.44
- Scapulæ usus 1.462.a.14
- Scapulæ anatome 1.462.a.14
- Scarabei moriuntur ex foliis platani 1.296.a.59
- Scarabeorum effugatio 2.206.b.48
- Scelithe confectionis iuuenta 2.260.a.30
- Scelithe descriptio 2.260.a.60
- Scelithe alia descriptio 2.260.b.62
- Sciatica quid 1.955.a.37
- Sciatica uena quæ, & quæ phlebotomanda, & in quibus affectionibus. 1.213.b.27
- Sciatica uena occulta, quæ scindenda 1.213.b.34
- Sciatica redit uelociter qualibet ex causa 1.955.b.10
- Sciatica est ex eis, quæ hereditantur 1.955.b.13
- Sciatica est de uehementioribus doloribus iuncturarum 1.955.b.26
- Sciæ doloribus hæmorrhoidum apertio confert 1.87.a.1
- Sciæ doloribus quæ conferant 1.111.b.17
- Sciatica materia ubi sit 1.955.b.15
- Sciatica securitatem facit cauterium 1.955.b.28
- Sciaticæ sanguineæ signa 1.957.b.36
- Sciaticæ curatio 1.964.b.36
- P Sciaticæ

Index

Sciaticæ in quo sit difficilis curatio 1.
964.b.50
Sciatica uehementer nocet repercussio
1.964.b.41

Sciaticæ conferunt

Affarum 1.250.b.56
Adrimæ cinis 1.251.a.43
Ammoniacum 1.251.b.24
Emplastrum ex adarci 1.253.a.6
Atramentum alfurie clysterizatum cū
uino 1.257.b.13
Apium sumurion 1.260.a.36
Allium, clystere ex eo facto 1.265.
8.54
Althea 1.265.b.49
Agaricum cum sirupo acetoso 1.
267.a.38
Balsamum 1.268.b.30
Bitumen iudaicum 1.274.a.47
Coloquintidæ folia 1.279.a.22
Camepytheos, & proprie cum bibi-
tur cum aqua mellis 1.280.b.5
Capparis radices cortices 1.282.a.19
Calamentum 1.287.b.20
Centauræa 1.288.b.39
Costus 1.289.b.35
Cucumeris asinini decoctio clysteri-
zata 1.292.a.49
Euphorbium cum speciebus, quæ sunt
piper, cinnamomum, & similia 1.
299.b.39
Enula 1.300.b.5
Pini granum 1.311.a.16
Thymum cum sauch, & uino 1.
317.b.58
Electri fluctus 1.319.b.21
a.58
Ireos 1.321.a.58
Hypericum decoctum cum uino qua-
draginta diebus bibitum 1.322.a.5
Lycium 1.326.b.10
Lupinus 1.336.b.12
Lactuca asini cum aceto 1.337.a.53
Muria 1.346.a.35
Nasturtium 1.349.a.27
Opoponacum 1.353.a.49
Oliarum salutarum aqua 1.355.a.54
Oleum ablutum 1.355.a.36
Pentaphyllon 1.360.b.37
Papaueris campestris decoctio 1.
364.b.29
Ruta 1.366.b.65
Rubea tinctorum cum mellicrato 1.
367.b.25
Squilla, acetum, & sirupus eius 1.
370.b.11
Asparagus 1.373.b.50
Sordities corporum luctantium 1.
374.a.27
Stercus uaccarum, & caprarum cum
adipe porci 1.374.b.39
Synapis 1.384.a.2
Sciaticæ uenæ conferentia composita
Hiera logodon 2.273.a.64
Hiera Archigenis 2.274.a.10
Acetum squilliticum 2.286.b.23
Pillulæ de capsia maiores 2.297.b.27
Oleum 2.302.a.56
Oleum alchechengi 2.302.b.11
Oleum de euphorbio Auic. 2.302.
b.52
Emplastrum Andromachi 2.304.a.19
Emplastrum aliud Andromachi 2.
304.a.20
Sotira 2.307.a.64
Scelithe 2.307.a.64

Confectio philosophorum 2.307.a.55
Confectio Hermetis 2.307.a.65
Anacardium 2.307.a.66
Confectio hieræ Archigenis 1.
307.a.66
Theodoricon 2.307.b.1
Electuarii de massacumia 2.307.b.1
Emplastrum 2.307.b.1
Electuarium indum 2.307.b.2
Electuarium Cæsaris 2.307.b.2
Oleum de storace 2.307.b.3
Electuarium phlegmaticum 2.
307.b.5
Medicina chebeth regis 2.307.b.6
Hiera picra 2.307.b.6
Oleum affled 2.307.b.7
Ramifled 2.307.b.7
Oleum alcheifed 2.307.b.7
Oleum alchelchelengi 2.307.b.7
Kelchelengi 2.307.b.8
Hiera catagini 2.307.b.10
Pillulæ de capsia 2.307.b.10
Sal 2.307.b.11
Medicamen proprium 2.322.b.22
ad Sciaticā embrocha, & tincta 1.965.a.52
ad Sciaticam emplastra 1.965.a.64
ad Sciaticam epithemata 1.965.b.48
in Sciatica materia paulatim euacuanda
1.94.b.33
in Sciatica materiam non esse repellen-
dam 1.959.a.12
in Sciatica quæ uena phlebotomanda
1.964.b.55
in Sciatica phlegmatica multoties ne-
cessaria est phlebotomia 1.965.a.28
in Sciatica solutua 1.966.a.10
de Sciatica reliqua. uide in Iuncturarum
dolore
Scientia cuiusunque rei non scitur ni-
si per eius causas, quum eas habuerit
1.7.b.34
Scientiam facultatis rei non tolli, licet
illius nomen ignoretur 2.
330.b.4
Scientiarum particularium principia cre-
dita recipiuntur in alias scientias usq;
ad philosophiam primam 1.8.a.56
Sciebi animal est sicut aranea habens plu-
res pedes, & longos 2.220.a.52
Sciebi morsus, & cura eius 2.220.a.53
Scirrhus est apostema melancholicum
2.221.a.38
Scirrhus. uide Durities
Scirrhus. uide Sephiros
Schirris internis conferunt
Absinthium 1.249.b.56
Ammoniacum 1.251.b.37
Agnus castus 1.256.a.18
Siseiati serpens 2.210.b.48
Scissuræ cranei curatio per eius incisio-
nem 2.184.b.53
de Scissura unguum 2.252.b.28
Scolopendria calida est in primo, sicca
in secundo 1.379.a.66
Scolopendria medicina est propria sple-
ni 1.789.b.64
Scolopendria confert debilitati splenis,
& eius grossitudini 2.51.b.37
Scolopendriæ radice cum impleur fistu-
la sanatur 2.161.a.47
Scordium calidum est, & siccum ad quar-
tum perueniens 1.378.a.18
Scordium est uehementis iuuamenti in
empyemate 1.659.a.65
Scoria ferri est sicca in tertio 1.386.a.66
Scoria alia ferri 2.279.b.51
Scoriæ decoctæ iuuamenta 2.279.a.59

Scoriæ decoctæ descriptio 2.279.a.65
Scoriæ ferri alia descriptio 2.279.b.29
Scoriæ ferri alia descriptio 2.279.b.42
Scoriæ ferri confectio ad aures 2.
314.a.62
Scorpio quum pungit comedetem apii
fortior fit res propter id 1.260.b.12
Scorpio masculus extenuatus est minu-
tus 2.216.b.66
Scorpio femina maior est masculo 2.
216.b.55
Scorpio femina est pinguis, magna 2.
216.b.57
Scorpio quidam habet duos aculeos, se-
cundum aliquos, quia dimittit duo fo-
ramina apud puncturam suam 2.216.
b.60
Scorpio cum alis est magnus, & iuuatur
a uento ad uolandum de regione in re-
gionem 2.216.b.64
Scorpio habens sex spondiles in cauda
fit perniciosus in tempore ortus can-
culæ 2.217.a.3
Scorpio non nocet comedenti raphanū
2.218.a.4
Scorpio emplastratus ualet ad eius pun-
cturam 2.218.a.31
Scorpio marinus est calidi uenienti, dixit
quidam 2.221.b.63
Scorpionis uenenum frigidum esse 1.
104.b.36
Scorpionis punctura non nocebit, si ad-
ministraretur semen acetosæ ante pun-
cturam 1.259.b.54
Scorpionis cineris præparatio 1.865.
a.25
ad Scorpionis puncturam ualet allium
in uino bibitum 2.193.b.19
Scorpionis femina aculeus est subtilis,
masculi grossus 2.216.b.58
Scorpionis punctura infrigidatur, & ca-
lest reliquum corpus, & infrigidatur
sudor etiam 2.216.b.62
Scorpionis punctura est sicut punctura
acus 2.217.a.21
ad Scorpionis puncturam medicinæ 2.
217.a.55
Scorpionis puncturæ ualet
Theriacæ magna 2.255.b.30
Mitridatum 2.258.a.47
Scorpionis marini morsus, & cura 2.
221.b.57
Scorpionis marini puncturæ confert
Cerusa itamni 1.369.b.52
Scorpiones aslati conferunt ad lapidem
renum per se, & in colica per accidis
1.833.b.26
Scorpiones aslati uehementer ualent co-
licæ 1.833.b.21
Scorpiones quæ effugant, & interficiunt
2.206.a.40
Scorpiones interficit sputum ieiuni 2.
206.a.45
Scorpiones educit a foraminibus suis ra-
phanus incisus 2.206.a.50
Scorpionum cinis est uehementis in lap-
ide renum, & uescit 1.864.b.1
Scorpionū siluestrium species 2.216.a.1
Scorpionum cauda diuersificatur 2.
217.a.1
Scorpionum puncturæ accedit, ut aposte-
metur ab hora sua apostemate duro
rubeo 2.217.a.16
Scorpionum puncturæ accidentia 2.
217.a.16
Scorpionum puncturæ cura 2.217.a.47
Scorpionū puncturæ curatio 1.831.a.65
Scorpionum

Index

- Scorpionum puncturæ conferunt
Aristolochia, & proprie longa 1.
258.a.2
- Amomum factum in emplastro cū oī
molatiore 1.259.a.19
- Alfa 1.259.b.5
- Acetosa, proprie siluestris 1.259.b.53
- Ameos decoctio 1.262.a.60
- Arundo 1.263.b.58
- Alphodeli flos, & fructus cum uino 1.
266.a.49
- Spina alba 1.268.a.61
- Balsamum 1.268.b.57
- Ocimum fluuiiale 1.272.b.17
- Citri semen, & cortex 1.275.a.24
- Cinnamomum cum myrrha 1.
278.a.41
- Coloquintide radix 1.279.a.59
- Caro arietum adusta 1.283.a.6
- Cancer fluuiialis 1.286.a.35
- Calamentum siluestre 1.288.a.10
- Cordumeni 1.288.a.45
- Cartamus 1.289.a.27
- Doronicus 1.295.b.44
- Endiuia 1.299.a.18
- Furfur 1.305.b.49
- Myrtus 1.338.a.17
- Maiorana cum aceto 1.343.a.40
- Mumia 1.343.b.12
- Myrrha cum uino 1.344.a.36
- Stercus muris 1.347.a.38
- Polium 1.358.b.64
- Pifces 1.361.b.36
- Raphanus 1.368.a.49
- Stercus asini pascentis siccum cum ui-
no 1.375.a.46
- Sal cum semine lini 1.377.b.1
- Scammonea 1.379.a.11
- Endiuia 1.387.a.11
- Lactucis 1.310.a.59
- Pini granum cum ficibus, & dactylis
1.311.a.32
- Gentiana 1.311.b.12
- Galbanum 1.315.b.17
- Locusta assata 1.325.b.66
- Lilium 1.335.a.23
- Lactuca siluestris lac 1.337.a.20
- Laurus cum uino 1.338.a.5
- Scorpionum puncturis ualer
Theriaca diatesseron 1.259.a.59
- Diaulfur 1.268.b.13
- Confectio de alfa 1.268.b.25
- Scotomia 1.737.b.57
- Scotomia frequens apoplexiam & epi-
lepsiam minuat 1.181.b.4
- Scotomix conferentia composita
Acetum squilliticum 1.286.b.20
- Scrophule sunt apostemata dura 2.
121.a.36
- Scrophule quomodo differant a nodis
2.123.b.18
- Scrophule plurimum accidunt in carne
molli 2.123.b.20
- Scrophulis est uelamen neruorum 2.
123.b.20
- Scrophula una quandoque generantur
plures 2.123.b.22
- Scrophule quedam sunt cum dolore,
quedam sine dolore 2.123.b.27
- Scrophule sine dolore sunt difficilis cu-
rationis 2.123.b.30
- Scrophule plurimum generantur in col-
lo, & subascellis 2.123.b.36
- Scrophule incipientes extenuari, & re-
soluti multoties redeunt ad dispositio-
nem suam primam 2.124.a.13
- Scrophulis expositi homines sunt curta
habentes colla humidarum comple-
xionum 2.123.b.33
- Scrophulis non cōuenit uentofatio, quia
ingrosat eas 2.124.a.7
- Scrophularum nodi aliquando ordinan-
tur, & sunt sicut cingulus pendens ex
collo ad unam partem 2.123.b.24
- Scrophularum nomē a porcis deriuatur
2.123.b.37
- Scrophularum cura 2.123.b.50
- Scrophularum curationis radix est eua-
cuatio, & subtiliatio regiminis 2.
123.b.51
- Scrophularum curatione laudatur uomi-
tus 2.123.b.54
- Scrophularum regiminis subtiliatio 2.
123.b.62
- Scrophularum medicamenta diuersa 2.
124.a.30
- ad Scrophulas emplastrum 1.208.b.64
- Scrophulis medicamentum bonum 2.
123.b.3
- Scrophulis confert phlebotomia cepha-
licæ 2.123.b.60
- in Scrophulis magnis, plagarij, seu cyru-
gici alienat se a curatione earum cum
ferro, & medicamento acuto 2.
124.a.17
- Scrophulis mortalibus, ruptis, empla-
strum apostolicum est optimum 2.
124.a.25
- Scrophulis conferunt
- Ammoniacum 1.251.b.19
- Plumbum 1.252.a.56
- Anchusa 1.253.b.20
- Pennæ alarum palumborum 1.
256.a.52
- Acetosa, & eius radix collo suspensa
1.259.b.31
- Asini hepatis cinis cum oleo 1.
259.b.62
- Althea cum caulibus 1.265.b.4
- Adiantum 1.272.a.24
- Bdellium iudaicum 1.273.b.44
- Bitumen iudaicum 1.274.a.42
- Capparis radix 1.282.a.14
- Coriandri succus cum farina fabarū,
aut succo, aut farina ciceris 1.
282.b.65
- Charta adusta 1.291.a.65
- Ericij marini caro 1.300.a.34
- Cyclamen 1.308.a.22
- Galbanum 1.315.a.66
- Ireos 1.321.a.51
- Mandragora 1.322.b.21
- Lutum 1.328.a.34
- Plantaginis radix 1.331.a.66
- Lens cum aceto cocta 1.335.b.26
- Lupinus 1.336.b.1
- Pix cum farina hordei 1.359.a.60
- Pentaphyllon 1.360.b.31
- Piper cum pice 1.362.a.43
- Ruta cum sale, & gumma eius 1.
366.b.60
- Stercus caprarum 1.372.b.54
- Spuma maris rosea 1.374.a.53
- Lactuca asini cum adipe 1.384.a.13
- Synapis cum caulibus 1.385.b.65
- Fel testudinis 1.388.a.31
- Testa 1.390.b.24
- Scrophulis conferentia composita
Hieralogodon 2.273.b.1
- Vnguentum diaquilon 2.363.b.20
- Vnguentum apostolorum 2.303.b.40
- Vnguentum de uzifur 2.303.b.53
- Scroti apostemata 1.903.a.15
- Scroti apostema durum 1.904.a.53
- Scroti uarices 1.964.a.49
- Scroti mollificatio 1.904.a.64
- Scroti mollificationis curatio 1.
904.b.3
- Sebardion, i. fardonix herbe nocumenta,
& cura 2.198.a.36
- Sebel oculorum conferunt
- Anisum 1.249.a.24
- Secacul conditum 2.291.b.42
- Secacul est uenæ sicut zingiber 2.
291.b.42
- Secacul affertur ex India 2.291.b.43
- Secacul facultates 2.339.b.20
- Sectio, & perforatio sint incidentes in
longitudinem uillorum neruorum me-
bræ, nisi timetur spasmus 2.118.a.52
- Sectio aliquando fieri debet secundum
rectitudinem uillorum, aliquando nō
2.119.a.3
- Sectio cranei quomodo fiat 2.184.a.35
- Sectioni abscessum quæ medicamenta
parata habere oporteat 1.221.a.9
- Sectionum modi diuersi in exituris 2.
119.a.36
- Secto prohibeatur aqua, & oleum om-
ne pingue 2.118.a.62
- Secundina 1.908.b.44
- Secundina quibus educatur 2.384.b.18
- Secundina quomodo scienda 1.
927.b.22
- Secundina uenæ 1.909.a.16
- Secundina extractio 1.924.a.36
- Secundinam extrahens 1.925.b.18
- Secundinam expellens 1.929.a.42
- Secundinam extrahunt
- Apium, & proprie fumurion 1.
260.b.1
- Allium 1.265.b.3
- Balsamum 1.268.b.49
- Abrotanum 1.269.a.64
- Adiantum 1.272.a.34
- Chamemilla 1.275.b.45
- Castoreum cum mentastro, & melle
post phlebotomiam sapientæ 1.
277.a.20
- Ladanum suffumigatum 1.330.a.37
- Ostracum suffumigatum 1.357.a.5
- Segetes quando siccantur albescent 2.
99.b.18
- Sellis serpens 1.211.a.47
- Semen. Vide Sperma
- Semen augent
- Anatis caro 1.255.b.31
- Been 1.269.a.5
- Brassica marina 1.291.a.57
- Pullarum caro 1.312.b.38
- Piper longum, ut zingiber 1.326.a.33
- Papaueris domestici semen cum mel-
le 1.365.a.8
- Ryzum 1.365.b.66
- Semen imminuunt
- Agnus castus 1.256.a.16
- Cannabis cortex 1.291.a.33
- Piper mulum 1.362.a.64
- Ruta 1.367.a.24
- Semen corrumpunt
- Brassicæ semen suppositum post coitū
1.282.b.29
- Cedrus 1.289.a.64
- Seminis profusio conferunt
- Plūbi lamina super renes 1.252.b.7
- Agnus castus 1.256.a.25
- Aqua frigida ualde 1.262.a.6

Index

- Senex refrigeratione & humectatione quando indiget, non sufficit quod ad æqualitatem ipsum perducatur 1. 191.b.57
- Senis longæ ægritudinis quum succedit fluxus uentris, est timorofum 1. 768.a.3
- Senis fluxus hepatici signa 1.768.a.4
- Senis complexio quasi naturalis est quæ frigida est & humida, licet sit accidentalis 1.191.b.61
- in Senes decrepiti quid syncopem inducat 1.672.b.64
- Senes ficiiores sunt temperato 1. 19.a.61
- Senes fortiores sunt ætate 1.92.b.47
- Senes clystere acutum caueant 1. 177.b.49
- Senes uinum dulce & oppilatum caueant 1.178.a.7
- Senes qui phlebotomandi 1.210.b.11
- Senes etiam sexagenarios & aliquando in septuagesimo phlebotomandos 2. 385.a.50
- Senes post septuaginta annos a phlebotomia arcendos 2.385.a.64
- Senes facilius incurrunt hæcticam senectutis, deinde iuuenes, ultimo pueri 2.65.b.13
- Senum corpora sunt frigida 1.19.a.53
- Senum corpora sunt in dispositione neutra 1.82.a.52
- Senum mors inopinata quando expectanda 1.94.a.27
- Senum urine quales 1.150.a.53
- Senum regimen 1.177.a.6
- Senum regiminis summa est administrare quod calfaciat & humectet 1. 177.a.6
- Senum nutritio 1.177.a.35, & deinceps
- Senum oppilationes quibus aperiendæ 1.178.a.21
- Senum fricatio 1.178.a.46
- Senum exercitium 1.178.a.55
- Senum cibi quales sunt 2.385.a.43
- Senum anhelitus qualis 1.622.b.64
- Senum humores sunt grossiores 1. 862.b.2
- Senum febres sunt sepultæ 2.23.b.13
- Senum corpora sicca indicant tarditatem crisis 2.82.b.62
- Senum pruritus parum obedit curationi 2.241.a.13
- Senum pruritus cura 2.242.b.32
- Senum uulneribus, medicinae conuenientes pro generatione carnis 2.113.b.22
- Senum corpora sicca minus sunt susceptibilia curationis ulcerum, quam infantum corpora humida 2.154.a.26
- Senum complexio radicalis est sicca, priuata sanguine mundo, & accidentalis humida, mollis 2.154.a.27
- Senum ulcera quare non sanantur 2. 154.a.33
- Senum ægritudinibus ex phlegmate conferentia composita
- Diachimium 2.276.a.35
  - Diachimium 2.277.a.41
  - Electuarium ambre 2.277.a.59
  - Conditum 2.287.a.59
  - Rafaton 2.289.a.23
- Senibus hyems nocet 1.92.b.37
- Senibus confert autumnus principium, finis uero obest 1.93.a.47
- Senibus uinum dandum est quantum tollerare possunt 1.170.b.45
- Senibus uinum conueniens 1.178.a.1
- Senibus theriaca multum confert 1. 178.a.24
- Senibus plurimum aduenit lapis renum, quam lapis uesicæ 1.862.a.58
- in Senibus uirtutes renum debilitantur ualde 1.862.a.65
- Senibus cur lapis generetur 1.862.b.8
- in Senibus lapis non sanatur 1.862.b.10
- Senibus parum accidit febris ualde accensa 2.18.b.62
- Senibus raro accidunt caufonides 2. 41.b.26
- Senibus cum accidunt caufonides pereunt, quia non sunt in eis nisi a causa ualde forti, & eorum uirtutes sunt debiles 2.41.b.28
- Senibus raro accidunt uariolæ 2. 71.a.56
- Senium faciunt acetosa alimenta 1. 168.a.66
- Senio extremo confectos ficiiores & humidiore esse senibus & iuuenibus 1.192.a.10
- Senectus mulieri sterili tardatur 1. 913.a.6
- in Senectute factæ exituræ tarde suscipiunt digestionem 2.85.a.38
- Senfus communis, qui 1.79.b.37
- Senfus communis & phantasia secundum medicos sunt una uirtus, secundum philosophos duæ 1.79.b.35
- Senfus communis sensu percepta recipit, phantasia uero ea retinet 1.79.b.37
- Senfus quando spiritui dominetur 2. 326.b.40
- Senfus communis & phantasiæ sedes, est cerebri uentriculus anterior 1. 79.b.45
- Senfus uehementis est os stomachi 737.b.34
- Senfus signa mala 2.88.a.21
- Senfus tactus potentia 2.367.a.45
- Senfum & motum recipere possent uegetabilia, si ad hos recipiendos uis nutritiua præpararet corpus 1.78.b.40
- Senfum offendit non nisi ob solutionem continui ex Gal. sententia 1.116.b.24
- Senfum quomodo auferat stupefaciens 1.224.a.14
- Senfus omnes corporum accidentia percipere 2.373.a.45
- Senfum & motuum turbulentia perdurans spasum & apoplexiam minatur 1.181.b.10
- Senfus confortantia composita
- Theriaca magna 2.255.b.37
  - Mithridatum 2.258.a.47
  - Electuarium ambre 2.277.b.55
  - Electuarium Anacardini 2.279.a.2
  - Pillulæ stomachicæ 2.298.b.21
  - Theriaca 2.305.a.55
  - Mithridatum 2.305.a.36
  - Pillulæ stomachicæ 2.305.a.36
- Sensitiua uirtus animalis est, comprehensua manifeste 1.79.b.20
- Sensitiua uirtutis species secundum quoddam sunt quinque, secundum alios octo 1.79.b.21
- Sensitiua uirtutis principium in cerebro ponunt aliqui 2.324.b.15
- Sensibiles qualitates 1.110.b.1
- Sephiros est apostema melancholicum 2. 121.a.38
- Sephiros aut fit amelæcolia feculenta sola radicali aut ab ea comixta cum phlegmate 2.125.a.26
- Sephiros nominatur apostema durum 2. 125.a.20
- Sephiros purum est cui non associatur sensus, neque dolor 2.125.a.21
- Sephiros puri signa 2.125.a.30
- Sephiros aliquando fit a postemate solo induratio 2.125.a.30
- Sephiros, quod permittitur de membro ad aliud, & est coloris, corporis, nominatur fermos 2.125.a.34
- Sephiros omne aut incipit apparere paulatim, & additur, aut conuertitur ex fluxione, aut erysipila aut exitura in loco uacuo 2.125.a.38
- Sephiros quandoque fit, cum accidit durities in uisceribus, quæ non accidit nisi post apostema calidum, quando curatur cum infrigidantibus 2.125.a.41
- Sephiros differentia inter ipsum, & cancrum 2.125.a.45
- Sephiros quandoque canceperatur 2. 125.a.45
- Sephiros cura 2.125.a.58
- Sephiros curatur cum eo quod resoluat, & lenit simul 2.125.a.65
- Sephiros non curatur cum eo, quod resoluat, & exsiccat tantum, quia illud perducit ad uehementiam lapideitatis 2.125.a.65
- Sephiros curationis duæ sunt resolutio, una resolutionis cum lenitate, alia lenificationis 2.125.b.3
- Sephiros resolutiua qualia sunt 2. 125.b.4
- Sephiros regimen quale 2.125.b.11
- Sephiros balneum cotarium quia resolutum subtile, & aggregat spissum 2. 125.b.25
- Sephiros lenificantiæ cum resolutione quadam 2.125.b.27
- Sephiros medicinae sunt absq; sale 2. 125.b.40
- Sephiros medicinae diuerse 2.125.b.55
- Sephiros quando est grossum conuenit acetum, sed non in principio 2. 126.a.10
- Sephiros cum est in membro carnosum, ut splene, aceti uis magis conuenit 2. 126.a.22
- Sephiros plurimum accidit in membris mollioribus, ut hepate, & in membris neruosis etiam 2.126.b.41
- Septentrion cur exciret appetitum 1. 706.a.33
- Septentrio cum sufflat, dolores uesicæ multiplicatur 1.874.b.44
- Septentrionales uenti cum commouentur, cur ictericia fiat 1.787.a.15
- Septentrionalium regionum incolæ humidiore sunt 1.19.b.23
- Septentrionalibus in aeribus, regionibus, & uentis multiplicatur dolores uentris 1.868.b.14
- Septentrionalibus in regionibus multiplicatur lapis uesicæ 1.869.a.55
- Serapinum est bonum solutium in aëre frigido 1.776.a.39
- Serapinum calidum est, siccum in tepido 1.379.a.9
- Serici qualitates & iuuenta 339.a.24
- Sericum spiritui animali, & naturali conuenit 2.339.a.41
- Serpens nominatus regulus, & græce basiliscus interficit suo uisu, & auditu uocis suæ 2.207.a.17

Index

Serpens nominatus hirundo, similis colo-
ri hirundinis, est longitudinis cubiti u-
nius, & interficit ante duas horas. 2.207.a.20
Serpens nominatus aspis sicca, est in qua-
titate sua inter tres cubitos usque ad
quinque, & interficit ab horis dua-
bus usque ad tres 2.207.a.23
Serpens quidam dicitur expuens, quia
per sputum suum interficit 2.207.
a.29
Serpens Andrius qualis sit, & de mortu
eius 2.208.b.20
Serpens saliens ad duas partes 2.210.
b.17
Serpens ilicinus habitat in ilicibus 2.
210.b.27
Serpens ilicinus habet odorem malignū,
qui mortificat eum, qui praefens est 2.
210.b.30
Serpens faciens sitim ex mortu, est lon-
gitudinis palmi. i. habens super corpus
uestigia nigra plurima 2.210.a.40
Serpens faciens sitim habet caput parvū,
& collum grossum 2.210.a.45
Serpens sciscitatur nominatus, qualis sit 2.
210.b.48
Serpens faciens sitim incedit quatendo
caudam suam 2.210.a.50
Serpens araxis, uel aspis habens colores
diuerfos, qualis sit 2.210.b.55
Serpens triscalis, ignotus Auic. 2.210.
b.60
Serpens famulus ignotus Auic. 2.211.
a.13
Serpens caubarus 2.211.a.19
Serpens amiodutus qualis 2.211.a.19
Serpens albedimon persin, qualis sit 2.
211.b.30
Serpens felfir qualis 2.211.a.47
Serpentis hirundinis morsus cura 2.
208.a.15
Serpentis aspidis sicca morsus signa, &
cura 2.208.a.24
Serpentis spuensis morsus signa 2.208.
a.32
Serpentis facientis sitim morsus cura 2.
210.a.58
Serpentis ilicini morsus cura 2.210.
b.30
Serpentis miliaris color propter citrini-
tatem est quasi color milii 2.210.b.42
Serpentis triscalis morsus, & cura 2.
210.b.60
Serpentis famuli morsus & cura 2.211.
a.6
Serpentis hauden morsus, & cura 2.211.
b.60
Serpentis alhatras morsus, & cura 2.
211.b.60
Serpentis nigri pulvis leprosis confert
2.132.a.19
de Serpente harmene 2.208.a.1
de Serpente cornuta 2.208.a.55
de Serpente dracone 2.211.b.5
Serpentes diuiduntur in tres partes a sa-
pientibus 2.206.b.64
Serpentes quidam sunt uehementis acui-
tatis, non morantes ex dispositione ul-
tra tres horas, neq; morsus eorum cu-
rantur 2.206.b.65
Serpentes quidam diuiduntur in secun-
dam partem debilem, parum interfi-
cientem 2.207.a.10
Serpentes alii diuiduntur in partem me-
diam, qui non tardant a tribus horis
usque ad septem 2.207.a.11

Serpentes furdi, arcuati multiplicantur
in terris Aegypti 2.207.a.41
Serpentes quidam habent duo cornua di-
uersorum colorum 2.207.a.43
Serpentes quidam habent dentes sicut
uncinos 2.207.a.46
Serpentes diuersificantur in masculinei-
tate, & foemineitate 2.207.a.55
Serpentes masculi pauciores habent den-
tes 2.207.a.56
Serpentes masculi habent plus ueneni, &
acutius 2.207.a.57
Serpentes foeminae sunt deteriores pro-
pter multitudinem dentium, & pro-
pter aetatem, ex quorundam sententia
2.207.a.58
Serpentes senes sunt deteriores iuueni-
bus propter corpus 2.207.a.60
Serpentes magni deteriores sunt partus,
curtis, cum species est una 2.207.a.61
Serpentes qui habitant loca inaquosa, &
montes, deteriores sunt eis, qui habi-
tant litora, & loca aquosa 2.207.a.63
Serpentes famelici sunt deteriores uene-
ni 2.207.b.1
Serpentes irati, & audaces sunt deterio-
res eorum 2.207.b.2
Serpentes cazefati, & altarati, quales
sunt & de eorum morsu, & cura, uide
2.210.b.3
Serpentes quomodo effugantur 2.205.
b.46
Serpentes, quae effugant 2.206.a.26
Serpentum furdorum morsus non curan-
tur 2.207.a.1
Serpentum quorundam magni corporis
morsus curatur in quantum est ulcus
tantum, non in quantum uenenum 2.
207.a.13
Serpentum uenenum in aestate est dete-
rius 2.207.b.4
Serpentum uenenum esse frigidum, est
error quorundam 2.207.b.5
de Serpentum speciebus, qui nocent per
uulnus, non per uenenum 2.211.b.1
Serpentum uenenum est theriaca 2.258.
a.41
Serpentum morsui conferunt
Allium bibitum cum uino 1.265.
b.21
Adiantum cum uino 1.272.a.37
Caro arietum adusta 1.285.a.6
Cedrus 1.289.b.2
Endiuia 1.299.a.29
Galbanum 1.315.b.17
Lapis serpentis 1.327.a.59
Reubarbarum 1.369.a.38
Sesamum 1.381.b.39
Serpentum puncturis ualet
Theriaca magna 2.255.b.29
Mithridatum 2.258.a.47
Confectio Hermetis 2.264.a.4
Diastylur 2.268.b.13
Confectio de assa 2.268.b.25
Serpentes interficit sputum cum sale am-
moniaco ex ore ieiuni 2.206.a.36
Serpentes interficit sinapis 2.206.a.33
Serpentes in intestinis interficit
capparis 1.282.a.43
Serpentes educit
Coriandri semen cum rob. 1.283.
a.33
de Serpentibus, qui egredi faciunt san-
guinem ex poris animalis morsu, &
eius cura 2.209.b.55

Serpigini conferunt
Alphodelus, & proprie cinis radices
eius 1.266.a.22
Auri limatura 1.266.b.66
Cepe 1.276.a.3
Vrina 1.317.a.17
Serum sanguinis ex eo est, quod bibitur
& non nutrit 1.24.b.8
Serum sanguinis est corpus simplex, &
non nutrit 1.24.b.16
Seri usus non est nisi ut nutrimentum at-
tenuetur, & penetret 1.24.b.8
Seri facultas 1.856.a.55
in Sero lactis est caliditas quadam 1.
277.a.40
Serrandi modus os corruptum 2.167.a.5
Seruitus latoria, quae 1.32.a.59
Seruitus preparatoria, quae 1.32.a.60
Sesamum calidum est in medio primi,
humidum in fine eius 1.381.a.65
Sextanam, septenam &c. uide febres se-
xtanam, septim
Sexus est accidens animalium insepara-
bile, non de eorum essentia 1.32.a.53
Siccum difficile formas suscipit & susce-
ptas perdit 1.9.b.25
Siccū prohibetur a sua separatione pro-
pter humidum 1.9.b.32
Sicci temperamenti habitu 2.368.a.34
Siccatio quandoque accidit ex thipticita-
te 2.63.a.34
Siccitas maior quam debet, cito reddit
corpus frigidius quam oportet 1.13.
b.44
Siccitas naturalibus uirtutibus quibus
conferat 1.77.b.8
Siccitas attractrici & expultrici faculta-
ti auxilium praebet 1.77.b.11
Siccitas euacuationem eius quod retine-
ri debet consequitur essentialiter 1.
109.b.11
Siccitas incessanter procedit donec nos
perimat 1.153.a.3
Siccitas augmentatur duobus modis 1.
153.a.30
Siccitas superflua, quam aeger sentit sua
manu, ex genere est lassitudinis arefa-
ctiuae 1.175.a.63
Siccitas, & sitis uehemens in acutis agri-
tudinibus, malum ualde 1.714.a.10
Siccitas corporis significat tarditatem
crisis 2.82.b.62
Siccitas quo cognoscitur 2.386.b.37
Siccitatem augeri ex causis calidis 1.
191.b.48
Siccantes cauae quae 1.113.a.23
Sicciores in corpore sunt pili 1.16.b.65
Siccari corporis partium ordo 1.16.b.65
Signum bonum est horripilatio post eua-
cuationem 2.86.b.64
Signum mortiferum est, quando infirmus
non uidet aliquid 2.88.a.37
Signum mortale est, cum aggregantur
uomitibus, & punctura, & permittio ra-
tionis 2.97.a.15
Signum mortale est, cum aggregantur
in febre continua frigus eius, quod ap-
paret, & adustio interiorum, & uehe-
mentia sitis 2.97.a.23
Signa pathognomonica 1.122.a.55
Signa absidentia 1.120.a.59
Signa postapparentia 1.120.a.62
Signa apostematum intrinsecorum in tres
species diuisa, uide 2.76.a.20
Signa crisis 2.81.b.12
Signa crisis nocturna sunt uehementiora
diurnis 2.81.b.38
P 3 Signa

Index

- Signa motus materiei in crisi ad superiora 2.83.a.20
Signa distinguendi crifim futuram 2.83.a.35
Signa distinguenda inter fluxum sanguinis narium, & uomitum in crisi futura 2.83.b.28
Signa declinationis materiei ad sudorē in crisi 2.83.b.60
Signa declinationis materiei ad membra urinæ in crisi futura 2.84.a.22
Signa declinationis materiei ad uiam egestionis in crisi 2.84.a.43
Signa crisis per uiam matricis 2.84.b.10
Signa crisis ex apertione uenarum ani 2.84.b.18
Signa crisis permutationis 2.84.b.23
Signa crisis permutationis ad inferiora 2.84.b.60
Signa crisis permutationis ad superiora 2.85.a.1
Signa crisis permutationis ad aliam ægritudinem 2.85.a.15
Signa crisis cum exitura 2.85.a.20
Signa euentus spafmi in pueris 2.85.b.60
Signa casus rigoris 2.86.a.12
Signa crisis bonæ 2.86.a.22
Signa timorosa cum apparent crisis est propinquior 2.86.a.51
Signa malæ crisis 2.86.a.55, & b.9
Signa digestionis, & eius iudicia 2.86.b.20
Signa digestionis cum apparent in principio ægritudinis, tunc ægritudo est falua 2.86.b.30
Signis bonis apud statum confidendum 2.87.a.26
Signum malum est uirtutis casus solus 2.87.a.29
Signa mala pendentia ex forma, & colore 2.87.a.54
Signa sumpta ex dolore capitis 2.87.b.44
Signa sumpta ex parte stomachi 2.88.a.3
Signa mala ex membris anhelitus 2.88.a.10
Signa mala ex parte sensus 2.88.a.21
Signa facta in oculo 2.88.a.30, & 10
Signa sumpta ex parte nasi 2.88.b.32
Signa sumpta ex parte auris 2.88.b.50
Signa sumpta ex parte dentium 2.88.b.62
Signa sumpta ex parte linguæ, & oris, & quæ sequuntur ea 2.89.a.14
Signa sumpta ex radice linguæ, & gutture, & meri 2.89.a.44
Signa sumpta ex parte uenarum 2.89.b.5
Signa sumpta ex mollificatione corporis & malitia resupinationis, & debilitate 2.89.b.10
Signa mala sumpta a forma iacendi 2.89.b.26
Signa sumpta ex cute 2.90.a.1
Signa sumpta ex uentre, & partibus hypochondriorum 2.90.a.10
Signa ex parte fomni, & uigiliæ 2.90.b.12
Signa sumpta ex ano 2.90.a.30
Signa sumpta ex uirga, & testiculis 2.90.a.33
Signa sumpta ex matricibus 2.90.a.42
Signa sumpta ex parte extremitatum in crisi 2.90.a.47
Signa mala sumpta ex actione manus 2.90.b.30
Signa sumpta ex doloribus 2.90.b.40
Signa sumpta ex uoce, loquela, & silentio 2.90.b.50
Signa sumpta ex ratione 2.91.a.1
Signa sumpta ex motibus 2.91.a.5
Signa ex existimatione 2.91.a.22
Signa sumpta ex saltu, & halicibus 2.91.a.25
Signa sumpta ex somnijs 2.91.a.40
Signa sumpta ex appetitu 2.91.a.46
Signa sumpta ex icteritia 2.91.a.55
Signa sumpta ex apostematibus 2.91.b.3
Signa sumpta ex parte pustularum, & quæ simulantur eis 2.91.b.36
Signa sumpta ex forma uenarum 2.91.b.62
Signa sumpta ex rigore 2.92.a.5
Signa euacuationis inuatiuæ 2.92.a.21
Signa sumpta ex parte sudoris 2.93.a.1
Signa pullus 2.93.a.56
Signa sumpta ex fluxu sanguinis narium 2.93.b.36
Signa sternutationis 2.93.b.45
Signa sumpta ex egestionem 2.93.b.60
Signa sumpta ex uomitu 2.94.a.40
Signa mala sumpta ex paucitate, & multitudine urinæ 2.94.b.20
Signa sumpta ex tenuitate urinæ 2.94.b.30
Signa sumpta ex urina alba 2.95.a.10
Signa sumpta a nigredine urinæ 2.95.a.28
Signa sumpta ex urina rubea 2.95.b.15
Signa sumpta ex urina flaua 2.95.b.52
Signa sumpta ex sedimine urinæ 2.95.b.60
Signa sumpta a dispositionibus diuersis, coloris, & substantiæ in urinis 2.96.a.63
Signa mala cum urina oleaginea in quarto, indicant mortē in sexto 2.96.b.10
Signa mala sumpta ex parte qualitatis separationis urinæ 2.96.b.48
Signa mala diuersorum generū in ægrotis aggregata 2.97.a.12
Signa longitudinis ægritudinis 2.97.b.42
Signa quod ægritudo consumetur per crifim, aut resolutionem 2.98.a.25
Signa reciduationis 2.98.a.58
Signa mortis absque crifi 2.99.a.50
Signa motus ægritudinum 2.100.b.54
Signa mala cum apparent in die bona crifis tunc illud est deterius, & significat mortem 2.102.b.11
Signa digestionis sunt sicut nubes rubee, aut ad albedinem tendens 2.103.b.32
Signa longitudinis, & abbreviationis crifis 2.104.a.26
Signa quibus dierum crifis cognitio habetur, quæ sint 2.104.a.23
Signa generalia a membris principalibus sumi debere 2.373.b.32
Signa sani cerebri 2.373.b.40
Signa mortem ante quintumdecimum portendentia 2.380.b.16
Signa ex eiectione fecum 2.380.b.27
Signa sani cordis 2.375.b.44
Signa ex urinis 2.380.b.47
Signa ex uomitionibus 2.380.b.52
Signa ex tussi, & spu itionibus desumpta 2.380.b.55
Signorum crifis quædam sunt signa tantum, ut dolor capitis, quædam signa, & pars crifis, ut nausea 2.82.b.16
Signorum malorum iudicia 2.87.a.17
Signorum iudicia absolute 2.86.b.41
Signorum bonorum narratio 2.86.b.55
Signorum malorum in urina numeratio 2.97.a.3
Signorum seu accidentiū morbi species & differentiæ 1.120.a.42, & deinceps
Signorum præsentem ægritudinem uel futuram indicantium scientiam medico esse necessariam 2.373.b.20
Signorum ex actionibus mortem portendentium catalogus 2.380.a.18
Signorum a corpore desumptorum latum signa 2.380.a.56
Signorum laudabilium catalogus 2.381.a.1
Significationum ludoris modi 2.92.b.50
Significationum sanarum differentiæ 1.120.a.20
Silentij signa in crisi 2.90.b.50
Siligo 1.357.a.22
Siligo 1.293.b.35
Siliqua quæ melior 1.909.b.12
Similitudinis causæ 1.909.b.12
Simij cuiusdam cor reperitum esse habes duo capita 1.663.a.36
Simij motus, & cura 2.216.a.44
Similes partes, uide Membra similia partium 2.71.b.2
Similibus omnibus membris accident uariolæ 2.71.b.2
Simplicibus medicamentis, quoad fieri potest insitendum 2.386.a.44
Simplicium calidorum catalogus 2.386.b.16
Sinapi sanguinem corrumpit 1.155.a.59
Sinapi est ultimum in reducendo appetitum prægnantium 1.919.b.17
Sinapis interficit serpentes 2.206.a.37
Sinciput rarum esse oportuit 1.39.a.39
Singultus quid 1.737.b.8
Singultus ex operatione nature principiter provenit 1.120.b.36
Singultus a superfluo uomitu quomodo curandus 1.208.a.8
Singultus motus an sit fortior motu uomitus 1.737.b.36
Singultus est motus debiliior motu uomitus 1.737.b.43
Singultus est quasi motus ad uomitum debilis 1.737.b.44
Singultus in hepatis apostemate quando appareat, & quando non 1.758.a.13
Singultus per communiatem causæ 1.138.a.25
Singultus ab hepatis apostemate quomodo fiat 1.738.a.35
Singultus a quo resoluantur 1.738.a.43
Singultus quando significet apostema in stomacho, & in eius neruo 1.738.a.46, 58
Singultus criticus quâdoque bonus quâdoque malus 1.738.a.52
Singultus quandoque significat cerebri apostema 1.738.a.48, 58
Singultus qui citam mortem indicet 1.738.a.60
Singultus in cholericâ passione curatio 1.818.a.52
Singultus in colica quando malus 1.837.a.52
Singultus in fluxu uentris significatio mala 1.802.b.13
Singultus cum euacuatione superflua est mortalis 2.150.b.9
Singultus causæ 1.737.b.18
Singultus ratione stomachi causæ 737.b.50
Singultus

Index

- Singultus caularum signa 1.738.b.47
Singultus a repletionem curatio 1.739.a.8
Singultus uiscosi & repletionis curatio 1.739.a.29
Singultus a uiscositate curatio 1.739.a.34
Singultus antiquati curatio 1.739.a.52
Singultus a materia frigida, & sicca curatio 1.739.b.2
Singultus a frigore curatio 1.739.b.32
Singultus a uentositate curatio 1.739.b.54
Singultus ab humore mordicatio curatio 1.739.b.59
Singultus a siccitate curatio 1.740.a.7
Singultus facti post uomitum curatio 1.740.a.15
Singultus ab apostematibus hepatis, & aliorum curatio 1.740.a.29
- Singultui conferunt
Aristolochia 1.258.a.57
Hartanitia 1.262.b.20
Anethum 1.264.b.27
Melissa 1.271.a.53
Castoreum cum aceto 1.277.a.16
Cuscuta cum aceto 1.281.a.44
Calamentum siluestre 1.287.b.36
Mumia cum decoctione seminis apii 1.343.b.14
Menta 1.346.b.7
Symplicium cum uino, & semen eius 1.350.a.29
Ruta semen 1.367.a.20
Scolopendria 1.379.b.6
- Singultui conferentia composita
Caesaris confec. 2.262.a.29
Philonium romanum 2.268.a.7
Electuarium ad subulitis 2.276.b.47
Sirupus de cydonijs 2.287.a.22
Sirupus de mentha 2.287.b.38
Trochisci almezerion 2.295.a.43
Confectio Caesaris 2.306.b.21
Mina 2.306.b.22
Sirupus de mentha 2.306.b.22
Trochisci de mezeoreon 2.306.b.22
Medicamen proprium 2.318.b.62
Singultum sternutatio soluit 2.381.b.2
Singultum tussi asinilari 1.737.b.16
Singultum frigus accidere facit tribus modis 1.737.b.59
Singultum punctionis subleuat multoties colicæ curatio 1.824.b.50
a Singultu clamore uomitus multoties sanat 1.730.b.27
in Singultu castoreu habet proprietate mirabilem 1.739.b.13
Siphach 1.683.a.37
Siphach anatomia 1.683.a.46
Siphach initium 1.683.b.10
Siphach inuamenta 1.683.a.56
Siphach parum suscipit consolidationem post scissuram 1.938.a.25
Siphach anatomia 1.946.b.50
Siphach usus 1.947.a.18
Siphach pars multoties egreditur ex uulnere, & non accidit inde mors 2.148.b.33
Siphach oppilationis ex creta, cura 2.249.a.13
Sifen, & sifen quibus notis distinguatur 1.643.a.32
Sifen ex ægritudinibus calidis uescit 1.688.b.14
- Sifen quando ad apostema mamillare conuertitur, quid agendum 1.681.a.12
Sirupus quid 2.285.a.48
Sirupus acetosus digerit, subtiliat, & in frigidat 2.25.a.13
ex Sirupi acetosi usu quid sequatur 2.30.a.34
Sirupus acetosus conuenit in tertiana pura post paroxysmum & in die, in qua non est paroxysmus cum aqua hor. 2.39.a.18
Sirupus acetosus, & aqua hordei quomodo fiant, & quibus exhibeantur, & quomodo uide 2.31.b.57
Sirupus acetosus de feminibus & ex zuccaro ciborum calidorum noxis magis utilis est ceteris sirupis acetosis 1.167.b.40
Sirupus acetosus pulmonum uisciditates abstergit 2.364.b.4
Sirupus acetosus est excoctiuus 1.202.a.8
Sirupus macianorum 1.206.a.12
Sirupus acetosus uomere facit 1.206.a.14
Siruporum differentia, & robur est, quod robur sunt succi inspissati soli, sirupi uero sunt decoctiones, & succi inspissati cum dulcedine 2.285.a.45
Sirupi acetosi inuamenta 2.285.a.50
Sirupi acetosi descriptio 2.285.a.55
Sirupus acetosus Gal. 2.285.b.16
Sirupus acetosus Auic. 2.286.a.23
Sirupus acetosus soluens cholera 2.286.a.36
Sirupus acetosus educens phlegma 2.286.a.49
Sirupus acetosus educens melancholiā 2.286.a.55
Sirupus acetosus squilliticus solutiuus 2.286.b.32
Sirupus de cydonijs 2.287.a.20
Sirupus salmuni confortans stomachū 2.287.b.18
Sirupus de granis myrti 2.287.b.29
Sirupus de mentha 2.287.b.38
Sirupus de piris 2.287.b.45
Sirupus de malis 2.287.b.50
Sirupus de agresta 2.287.b.64
Sirupus de fructibus 2.288.b.12
Sirupus delectabilis confortans stomachum 2.288.a.22
Sirupus de papauere 2.288.a.28
Sirupi de papauere alia descriptio 2.288.a.45
Sirupus conferens ad tussim 2.288.a.59
Sirupus de fauis mellis Gal. 2.288.a.65
Sirupus alius de fauis mellis 2.288.b.14
Sirupus de abinthio 2.288.b.19
Sirupus ad sitim 2.288.b.39
Sirupus de fructibus 2.288.b.45
Sirupus de prunis 2.288.b.56
Sirupus Democriti 2.289.a.1
Sirupus de uua 2.289.a.13
Sirupus alKedre Auic. 2.289.a.56
Sirupus alius de abinthio 2.289.a.42
Sirupi de abinthio descriptio Auic. 2.289.b.60
Sirupus de fruct. ad fluxum uentris 2.320.a.36
Sirupus ad difficultatem anhel. 2.317.a.35
Sirupus ad uomitum phlegmatis 2.318.b.55
- Sirupi membra principalia confortantis descriptio 2.341.b.18
Sirupi acetosi compositio 2.363.a.20
Sirupi acetosi inuamenta 2.363.a.22
Sirupus acetosus incidit, subtiliat, & abstergit 2.363.a.39
Sirupus acetosus in corporibus calidis cum zuccaro fieri debet, & cur. 2.363.a.49
Sirupus acetosus de feminibus quibus non conueniat 2.363.b.10
Sirupus acetosus cur cum zuccaro magis, quam cum melle fieri conueniat 2.364.a.17
Sirupo acetoso de feminibus uentriculos subuertit 2.364.a.32
Sirupum acetosum esse sanitatis conseruatium 2.364.a.60
Sirupus acetosus in febrilibus quæ conferat inuamenta 2.364.b.10
Sirupus acetosus cur ualidius, quam cæteri sitim sedet 2.364.b.20
Sirupus acetosus, quam aqua, cur magis sitim extinguit 2.364.b.45
Sirupus acetosus febrem extinguit 2.365.a.17
Sirupus acetosus quibus conferat ægritudinibus 2.365.b.20
Sirupus acetosus phlegma incidit 2.365.a.28
Sirupus acetosus cholera obtundit & expellit 2.365.a.35
Sirupus acetosus hepatis obstructions quomodo aperiat 2.365.a.38
Sirupus acetosus lienis duritiem lenit 2.365.a.42
Sirupi acetosi usu atram bilem minuire 2.365.a.47
Sirupus acetosus appetentiam quomodo excitet 2.365.a.51
Sirupus acetosus hepar & splen incolomia feruat 2.365.a.56
Sirupus acetosus febri in materiam quomodo incidat 2.365.a.5
Sirupus acetosus tussi a materia crassa quomodo conferat 2.365.b.9
Sirupus factus cum aqua maris, quibus conferat morbis 2.365.b.34
Sirupus acetosus cur omnibus ætatis & complexionibus conueniat 2.365.b.40
Sirupus acetosus scilicet neruos non lædit 2.365.b.51
Sirupus acetosus cum succo citoniorū non lædit stomachum 2.365.b.53
Sirupi acetosi nocumenta 2.365.b.56
Sirupus acetosus matricis doloribus ualde contrarius 2.365.b.63
Sirupus acetosus quibus ægritudinibus malus 2.365.b.64
Sirupus acetosus semen generationi ineptum reddit 2.366.b.6
Sirupus acetosus hydropi quos reddat obnoxios 2.366.b.8
Sirupus acetosus coitum abscindit 2.366.b.4
Sirupus hyssopi quando tussi conueniat 1.633.a.22
Sirupus hyssopi est absterfor bonus grossus 1.633.a.24
Sirupus de papauere est uehementis inuamenti ad calidarum materierum effusionem 1.694.b.27
Sirupus de papauere est uehementis inuamenti ad effusionem materierum calidarum 1.695.b.24
Sirupi ex abinthio usus 1.250.a.12.8

Index

12. & deinceps
 Sirupis quorum assatio iterata est, uetris fluxum remouent 1.806.a.53
 Siste eos calidum est, & sicum in secundo 1.377.a.45
 Sissamum stomachum debilitat 1.702.a.35
 Sissami nocumenta, & cura 2.197.b.17
 Sitis pauca frigiditatem significat 1.125.b.63
 Sitis purgationis bonitatem indicat 1.197.b.57
 Sitis si sedatur potu aquae calidae tunc materia in pluribus dispositionibus est phlegmatica aut nitrosa 1.689.a.53
 Sitis si augmentatur aquae calidae potu, tunc materia est cholericā 2.689.a.55
 Sitis significat aut caliditatem materiae, aut faldedinem, aut nitrositatem 1.693.b.6
 Sitis febrium ardentium quae 1.713.a.66
 Sitis quae uehementior 1.713.b.41
 Sitis a uiperarum punctura quae 1.713.b.52
 Sitis a uini potu, in quo mortuae sunt uiperae, qualis 1.713.b.55
 Sitis post medicinam 1.713.b.58
 Sitis post medicinam quando eius operationem perfectam significet, & quādo non 1.714.a.1
 Sitis, & siccitas uehementis in acutis aegritudinibus, malum ualde 1.714.a.10
 Sitis, si est ex stomacho, multoties significat dispositiones hepatis 1.742.b.31
 Sitis ab hepate 1.771.b.37
 Sitis multiplicatur cholericā passione laborantibus 1.801.b.49
 Sitis magna cur sit in colica 1.825.a.29
 Sitis, & febris in cholericā passione significant, quod solutio uentris permueatur ad sanitatem 1.817.b.43
 Sitis in colica toleranda, aut parum bibendum est 1.828.b.46
 Sitis multiplicatur in colica 1.828.b.46
 Sitis diabetis 1.882.b.15
 Sitis quomodo sedetur in febribus acutis 2.33.a.7
 Sitis in causone sedatur a tussi 2.42.a.10
 Sitis sedatur a tussi propter humectationem pulmonis 2.42.a.14
 Sitis cum destruitur in febribus adurentibus est signum malum, & proprietate nigredine linguae 2.91.a.52
 Sitis gratia a cibo, frigida aquae parum sugendum datur 1.166.b.60
 Sitis causae 1.203.b.52
 Sitis accidentia fedat aer frigidus abluens potu multoties 1.615.a.27
 Sitis causae stomachi ratione 1.713.a.62
 Sitis causae per consensum 1.713.b.23
 Sitis caularum signa 1.714.b.26
 Sitis ob diabetis causā, signa 1.714.b.32
 Sitis a pulmone signa 1.714.b.41
 Sitis a corde signa 1.714.b.41
 Sitis curatio 1.715.a.8
 Sitis causae 1.771.b.37
 Sitis fortis causa 1.784.b.50
 Sitis in cholericā passione 1.817.a.42
 Sitis in cholericā passione curatio 1.818.b.36
 Sitis in urinae exitu inuoluntario curatio 1.881.b.50

Sitis superflua in febribus regimen 2.35.b.4
 Sitis uehementia in causone sit propter causam pulmonis 2.42.a.13
 Sitis iuleb cum aqua quandoque bonum 1.715.a.27

Siti conferunt

Anisum 1.249.a.27
 Amirberis 1.252.a.35
 Altheae gumma 1.265.b.60
 Crysolimorum infusio 1.285.a.43
 Cydonium 1.287.a.19
 Cucurbitae succus 1.291.b.47
 Cucumer 1.292.a.11
 Emblicus 1.298.a.28
 Liquiritia 1.335.a.38
 Blitum 1.351.b.43
 Mucillago psyllij cum oleo rosato 1.358.a.8
 Sumach 1.380.a.27
 Sebesten 1.380.b.32
 Tamarindi 1.388.a.43
 Manna 1.388.b.54

Siti conferentia composita

Aqua mellis 2.286.b.63
 Sirupus de malis 2.287.b.53
 Sirupus de agresta 2.287.b.66
 Sirupus de fauis mellis 2.288.b.1
 Sirupus proprius 2.288.b.39
 Sirupus de prunis 2.288.b.55
 Trochisci de camphora 2.293.a.12
 Trochisci alij de camphora 2.293.a.25
 Trochisci de berberis 2.293.b.22
 Trochisci de berberis 2.293.b.49
 Trochisci alij de berberis 2.293.b.56
 Trochisci alij de berberis 2.293.b.66
 Trochisci de eupatorio 2.294.a.38
 Sirupus de agresta 2.306.b.29
 Camphora 2.306.b.29
 Trochisci de spodio 2.306.b.30
 Sitis facit aer calidior 1.92.a.9
 Sitis tolerare & dormire cum ea infunditur & humectatis confert 1.167.a.1

Sitis tolerare febris ex cholera rubea laborantibus nocet 1.167.a.3
 Sitis mendosam fedat, dormire & sitim tolerare 1.169.b.57
 Sitis mendosam habens aquam ne ingurgitet, sed sugat 1.169.b.65
 Sitis fedat portulacae semen triū drachmarum potere cum aceto 1.182.b.15
 Sitis facientia 1.710.b.25
 Sitis caliditas facit 1.710.b.29
 Sitis aqua maris efficit aliquando cui non succurritur 1.713.b.9
 Sitis cur aliquando faciat res grossa 1.713.b.13
 Sitis quomodo res salitae faciant 1.713.b.13
 Sitis quomodo faciant uiscosa 1.713.b.15
 Sitis facit, multitudo loquutionis 1.714.a.7
 Sitis quando somnus faciat, & quando fedet 1.714.a.8
 Sitis faciant fabarum, & ciceris aqua 1.715.a.13
 Sitis quandoque facit uomitus 1.715.a.20
 Sitis facit aqua frigida quandoque 1.715.a.22

Sitis sedat aliquando aqua calida 1.715.a.24
 Sitis tolerare confert cholericā passione affectis 1.801.b.51
 Sitis facit cepa 1.833.a.37
 Sitis facit robur dulcia multoties 1.805.a.30
 Sitis facit calens assatus 1.805.b.13

Sitis faciant

Cepa 1.276.a.33
 Castoreum 1.277.a.17
 Nix 1.351.b.17
 Panis calidus 1.365.b.27
 Sticados 1.371.b.44
 Zuccharum 1.397.a.45
 ex Siti stomachi dispositionum signa sumpta 1.689.a.49
 in Siti colicę permiscendum iuleb 1.828.b.48
 Sitiens non bibat aquam frigidam ualde 1.715.a.18
 Sitiens, non bibat plurimum subito 1.715.a.18
 Sitis secundum Galenum dicitur pro loco & pro societate 1.83.a.57
 Situs mali causae 1.114.a.31
 Situs membri cognitio in exhibendo medicamento quomodo habenda 1.186.b.2
 ex Siti loci temperamentum indicari 2.369.b.54
 Soda signa 1.740.a.59
 Soda multoties facit clystere 1.828.a.56
 Solatium habet proprietatem resoluendi apostemata calida, quae sunt oculi 1.220.a.30
 Solatium frigidum est in primo, sicum in secundo, & stupefactum est frigidum, & sicum in tertio 1.382.a.15
 Solis propinquitatem non esse causam excessus ab aequalitate 1.12.b.60
 Solis rectitudo super capita minus malum operatur, quam eius propinquitas apud nos, aut apud eos qui sunt in maiori latitudine quam nos 1.12.b.64
 Solis usus quae praestet & deinceps 1.111.b.4
 Solis iniuria a facie quomodo arcenda 2.384.a.49
 ex Sole & Astris impressiones in inferiora fluere 2.369.b.38
 Solaris radij casus duplex 1.89.a.18
 Solutio continui 2.371.b.18
 Solutio continui instrumentalibus partibus accidit, ut instrumentales sunt 1.82.b.25
 Solutio continui in cute excoriatio aut scarificatio dicitur 1.83.b.25
 Solutio continui in carne absque pure uocatur plaga; cum pure ulcus 1.83.b.28
 Solutio continui in iuncturis, dislocatio est 1.84.a.9
 Solutio continui in membro bone complexionis cito sanatur 1.84.a.15
 Solutio continui post apostemata quid significet 1.129.b.15
 Solutio continui interna quum non cognoscitur per signa universalia, quid faciendum medico 1.129.b.30
 Solutio continui deterior quae 1.129.b.43
 Solutio continui in iuncturis praua 1.129.b.50
 Solutio

Index

Solutio continuitatis in carne quando facit faniem, & pus nominatur ulcus 2.152.b.55
 Solutio uentris cauenda apostemate calido in gibbo hepatis existente 1.761.a.4
 Solutio uentris in dubellati hepatis propter duas res est necessaria 1.763.a.11
 Solutio uentris in hypofarcha melior est cum pilulis de reubarbaro 1.780.b.4
 Solutio continui in esse differentia 1.83.b.39
 Solutio continui in uenis uaria nomina 1.83.b.56
 Solutio continui in arteriis uaria nomina 1.83.b.56
 Solutio continui in arteriis uaria nomina 1.83.b.56
 Solutio continui causa 1.115.a.33
 Solutio continui signa 1.119.b.55
 Solutio continui internarum partium signa 1.119.b.7
 Solutio uentris cum hepatis apostemate curatio 1.762.a.24
 Solutio uentris lauatia causa 1.767.a.66
 Solutio uentris ab ulcere signa 1.768.b.45
 Solutio uentris faculentia a siccitate signa 1.768.b.35
 Solutio uentris aldubellati signa 1.768.b.37
 Solutio uentris apostemose signa 1.768.b.42
 Solutio uentris a corrosione signa 1.768.b.45
 Solutio uentris hepaticae ob repletione signa 1.768.b.52
 Solutio uentris hepaticae ob retentione cursu signa 1.768.b.52
 Solutio uentris hepaticae ab exercitii dimissione signa 1.768.b.53
 Solutio uentris hepaticae a membri incisione signa 1.768.b.53
 Solutio uentris grossa melancholica non sanatur 1.800.b.43
 Solutio uentris cholicarum causa 1.781.b.38
 Solutio continui siccitas facit propter suam contractionis fortitudinem 1.116.b.10
 Solutio continui caliditas facit, & quomodo 1.116.b.18
 Solutio uentris similem aquae carnis prohibent uix passae 1.752.b.45
 Solutio, & prouocationem plurimam non tolerant aliqua corpora extenuata 1.958.b.59
 Solutio continui nullo modo esse similitudinem partium innuere uidetur 1.116.b.46
 de Solutio continuitatis 2.134.b.12
 Solutio continui in musculis uaria habent nomina 1.83.b.46
 Solutio medicinae aliquando ephemeram inducunt 2.12.b.57
 Solutio pharmacum abortum facit 1.921.a.55
 Solutio primum cognitum fuit hiera Ruffi 2.272.b.27
 Solutio actio est res diuina saluans ex uirtutibus suae naturae 2.272.b.32
 Solutio qualia esse debeant in hepatis oppilatione 1.755.b.21
 Solutio in alcite sequi ieiunium oportet 1.776.a.16

Solutio non esse administranda in apostemate renum 1.857.a.53
 Solutio in sciatica 1.966.a.10
 Solutio medicina in principio non est adhibenda, nisi materia existente furiosa 2.26.b.47. & 2.38.b.39
 Solutio uentrem plurima esse calida 1.193.a.56

Soluunt

Apii radix 1.260.a.66
 Aqua marina 1.262.a.1
 Aquae minerales plurimae 1.262.a.10
 Pilulae de alce 1.263.b.2
 Allium 1.265.b.9
 Aphodeli fructus, & flos cum uino 1.266.a.44
 Ben, & eius fructus 1.268.a.19
 Baurach, quum superponitur 1.269.b.46
 Adiantum secundum Mesue 1.272.a.36
 Ocimum fluuiale 1.272.a.56
 Peplis 1.272.b.33
 Papauer cordosum 1.272.b.38
 Butyri plurimus usus 1.273.a.52
 Citri semen 1.275.a.20
 Camepytheos 1.280.a.65
 Struthium 1.281.a.5
 Cimini syluestris succus cum aqua melilis 1.281.b.38
 Capparis 1.282.a.41.45
 Caulis marinus, proprie cum carne pingui 1.282.b.32
 Cydonium post cibum sumptum 1.287.a.36
 Calamentum siluestre 1.287.b.57
 Oleum cartami 1.289.a.8
 Costus cum uino 1.289.b.44
 Siliqua de scemi 1.293.a.56
 Flos æris 1.303.b.21
 Scoria ferri 1.304.b.12
 Fel omne 1.305.b.1
 Vitis albæ cor 1.307.a.14
 Cyclamen 1.308.a.49
 Orobis 1.320.a.11
 Hermodactylus 1.320.a.34
 Oleum de lilio 1.335.a.18
 Aqua lentis 1.335.b.61
 Lactuca lac cum aqua, & melle 1.337.a.12
 Mel 1.347.a.6
 Stercoris muris collyrium 1.347.a.33
 Mori lachrima 1.347.b.20
 Nux cum muri 1.348.a.48
 Opopanacum 1.353.b.9
 Oleum de urtica 1.254.b.6
 Oleum de femine croci hortensis 1.354.b.6
 Oleum rosatum 1.354.b.7
 Oleum de cherua 1.354.b.10
 Pysillum mucilaginosum cum oleo niolato 1.358.a.12
 Polium 1.358.b.62
 Pedes 1.360.a.61
 Piper 1.362.a.63
 Rosa 1.366.a.16
 Oleum rosaceum 1.366.b.26
 Squilla 1.370.b.31
 Stercus muris 1.374.a.35
 Sapo 1.382.b.30
 Ruta syluestris cortex, radix, & lachrima 1.389.b.15
 Vua 1.394.a.51
 Zuccharum 1.397.a.50

Solutionem uentris retinentia composita

Tyriaca 2.306.b.57
 Mithridatum 2.306.b.57
 Diacydoniten muschatum 2.306.b.58
 Vnguentum alKindi 2.306.b.58
 Sirupus de agresta 2.306.b.58
 Suffus conueniens cholerici 2.306.b.49
 Felangios descriptio 2.306.b.50
 Suffus Aristotelis 2.306.b.51
 Miua 2.306.b.51
 Sirupus de malis 2.306.b.51
 Sirupus de mentha 2.306.b.51
 Sirupus de piris 2.306.b.53
 Cidonia condita 2.306.b.53
 Trochisci de balauftiis 2.306.b.53
 Trochisci de spodio 2.306.b.54
 Trochisci de seminibus 2.306.b.54
 Trochisci de diascramenton 2.306.b.55
 Suffus proprium 2.320.a.54
 Solutio uentris cum sanguine conferentia composita
 Trochisci diascramenton 2.307.a.2
 Trochisci de lacca 2.307.a.2
 Clystere 2.319.b.65

Solutio grossa composita

Pilulae stomacicae alKindi 2.306.b.51
 Pilulae ad melancholiam 2.306.b.52
 Pilulae de capsia 2.306.b.52
 Hiera Gal. 2.306.b.53
 Pilulae de euphorbio 2.306.b.54
 Hiera philagrius 2.306.b.55
 Electuarium Caesaris 2.306.b.56
 Seherearen 2.306.b.56
 Pilulae filii Alharith 2.306.b.56
 Somnus quieti similis est & uigiliae motui 1.101.b.7
 Somnus naturales operationes omnes fortes efficit 1.101.b.11
 Somnus calorem naturalem coarctat, & animalem uirtutem laxat 1.101.b.12
 Somnus spiritus substantiam turbidam efficit 1.101.b.14
 Somnus cordis uias humectat & laxat 1.101.b.14
 Somnus lassitudinem omnem remouet 1.101.b.16
 Somnus materiam digestionem aptam ad sanguinis naturam conuertit 1.101.b.32
 Somnus longus humores calidos cholicos inueniens calefacit corpus calore extraneo 1.101.b.36
 Somnus uacuitatem inueniens refrigerat 1.101.b.38
 Somnus in inedia, refrigerat 1.101.b.38
 Somnus multas uirtutes animales obtundit 1.101.b.47
 Somnus multus quæ mala afferat 1.101.b.47
 Somnus multus capitis grauitatem facit 1.101.b.48
 Somnus temperatus calfacit 1.112.a.36
 Somnus humectat 1.112.b.54
 Somnus destruitur ob calorem 1.125.a.55
 Somnus augetur a frigidityte 1.125.a.59
 Somnus

Index

Somnus multus phlegmatis dominium significat 1.127.b.22
 Somnus a cibo statim uitandus 1.166.b.50
 Somnus melior est qui profundus est 1.171.b.62
 Somnus cum ventris inflationibus & rugitibus multis impedit modis 1.171.b.65
 Somnus super uacuitatem malus est & uirtutem deiicit 1.172.a.6
 Somnus post inediam malus est & uirtutem deiicit 1.172.a.6
 Somnus post repletionem ante descensum cibi a superiori uentre malus 1.172.a.7
 Somnus diurnus malus 1.172.a.14
 Somnus super uentrem incipiens digestionem magnum affert auxilium 1.172.a.18
 Somnus super uentrem calorem naturalem retinet & auget 1.172.a.30
 Somnus supino corpore malus 1.172.a.31
 Somnus ore aperto in agrotis cur fiat 1.172.a.42
 Somnus multus post euacuationem factus illam contulisse indicat 1.197.b.53
 Somnus est una ex causis sedationis doloris 1.224.b.29
 Somnus confert digestionem 1.705.b.66
 Somnus quando noceat 1.706.a.2
 Somnus quando sitim faciat, & quando sedet 1.714.a.8
 Somnus uentrem humectat 1.714.b.51
 Somnus omnis iuuat digestionem 1.718.b.32
 Somnus super sinistram latus cur plurimum adiuuet digestionem 1.718.b.32
 Somnus super dextrum latus est causa uelocitatis descensionis cibi 1.718.b.35
 Somnus super dextrum latus quantum conferat 1.720.b.19
 Somnus super latus dextrum est ualde conueniens in apostemate duro hepatis 1.764.b.18
 Somnus ualde confert uentris fluxui 1.805.a.21
 Somnus alleviat repletionem 1.15.a.21
 Somnus in principio febrium nocet, quia prolongatur frigus, & rigor ex eo, in declinatione uero confert, & apud statum non nocet 2.25.b.22
 Somnus in statu paroxysmorum febrium, qui est diurnus, & fit in principio diei est malus 2.90.b.19
 Somnus diurnus qui est in principio diei est salubrior 2.90.b.17
 Somnus in nocte augmentatus cum per mixtione rationis, & frigore extrematum est malus 2.90.b.26
 Somnus cum leuitate est bonus 2.90.b.28
 Somnus plus facit sudare, quam uigilia, quia calor innatus in eo plus agit in humiditates 2.92.b.6
 Somnus diurnus quantus esse debeat 2.346.a.13
 Somnus diurnus quibus conueniat 2.346.a.15
 Somnus diurnus quid faciat conualescentibus 2.100.a.2
 Somnus superfluitus quos laedat 2.346.a.21
 Somnus omnium uirtutum est quies 2.370.b.17
 Somnus laudabilis 2.381.a.10
 Somni usus 1.101.b.10
 Somni necessitas in uita & sanitate non est absoluta 1.125.a.63
 Somni necessitas quare 1.125.a.64
 Somni temperati usus 1.171.b.27
 Somni ratio habenda est sanis, ut temperate, sua hora, & non superflue uertantur 1.171.b.55
 Somni nocturni bonitas 1.172.a.22
 Somni figura melior quare 1.172.a.26
 Somni multitudo in colica 1.825.b.28
 Somni profunditatis in febribus regimine 2.35.b.20
 Somni, & uigiliae signa in crisi 2.90.b.12
 Somni profunditas cum debilitate pulsus, est malum, quia fit propter debilitatem uirtutis, non propter humiditatem cerebri 2.90.b.21
 Somni & uigiliae modus 2.346.a.8
 Somni iuuamenta & noxae 2.370.b.19
 Somni plurimi noxae quibus obstitendum 2.359.b.60
 Somnum facit aqua calida paulatim bibita 1.167.a.55
 Somnum faciunt lactucae 1.171.b.44
 Somnum conciliantia 1.171.b.50
 Somnum inducens medicamentum 1.734.b.27
 Somnum facit & stupefacit opium 1.736.b.4, & 739.a.45
 Somnum esse sicut quietem 2.344.b.55
 In somno calor occultatur & frigiditas manifestatur 1.101.b.57
 In somno plura operimenta necessaria curant, quam in uigilijs 1.101.b.59
 In somno superfluitates ad corporis profundum trahuntur 1.211.b.2
 Somno, & quiete indiget cibis, usquequo bona fiat digestio 1.715.b.24
 In somno cur accidat uirga erectio 1.887.b.59
 Somno quomodo & quatenus utendum 2.383.a.30
 Somno quando abstinendum 2.383.a.40
 Soporariae arteriae 1.69.b.63
 Soporem faciunt
 Agnus castus 1.256.a.11
 Amomum 1.259.a.5
 Amigdalae 1.261.a.14
 Aloe 1.263.a.30
 Anchum, proprie eius oleum 1.264.b.21
 Crocus 1.278.b.21
 Caulis 1.282.b.15
 Coriandrum humidum 1.283.a.16
 Iusquiamum 1.321.a.9
 Ireos 1.321.a.59
 Mandragora 1.322.b.25
 Lactuca 1.336.b.61
 Myrrha 5.344.a.3
 Nenuphar 1.350.a.62
 Opium 1.352.a.5
 Papauer 1.364.b.31
 Squinanthi grosioris semen 1.371.a.27
 Solatri radix cum uino 1.382.a.32
 Mulchus in uino infusus 1.390.b.61
 Parthenium 1.391.a.30
 Somnia humorem dominantem significant 1.125.b.46
 Somnia rerum rubearum sanguinis redudantis sunt signa 1.127.b.13
 Somnia aquarum fluuiorum, niuium, plu-

uiæ, & frigoris phlegmatis dominium significant 1.127.b.26
 Somnia ignis & citrinarum rerum cholera rubra est signum 1.127.b.38
 Somnia terrorem facientia tenebrosa, nigra, atrae bilis sunt signa 1.127.b.53
 Somniorum signa in crisi 2.91.a.40
 Sordes cutis corporis quomodo generentur 2.246.a.43
 Sordities nominatur pus grossum 2.153.a.1
 Sordities est res grossa, spissa, coagulata alba, aut ad nigredinem declinans, aut sicut fex 2.153.a.2
 Sordities generatur ex grossitie humorum 2.153.a.5
 Sordities eget abstergente 2.153.a.8
 Solari 1.640.a.29
 Sotiae magnae descriptio 2.259.b.3
 Spasmus prouenit ex operatione naturae accidentaliter 1.120.b.37
 Spasmus neruorum partium apostematata & solutionum continui sequitur 1.29.b.47
 Spasmus infantibus accidit in ortu dentitionis, & cur 1.157.b.63
 Spasmus infantum dentitionum quomodo curandus 1.157.b.66
 Spasmi curatio 2.225.b.6
 Spasmus unde 1.698.a.64
 Spasmus ex uentositatis retentione 1.837.a.15
 Spasmus in colica malus 1.837.a.53
 Spasmus membra spermatis soluit 1.898.a.41
 Spasmus multoties associatur calidis apostematibus in membris neruosis 2.76.a.31
 Spasmus in pueris fit usque ad nonem annos 2.85.b.66
 Spasmus post fluxum uentris, est mortale 2.90.b.8
 Spasmus cum timetur ex sectione, uel perforatione, fiant ille per latitudinem uulnorum neruorum membri 2.118.a.56
 Spasmus ubi est ex uulneribus lacertosis, & non recipit curationem, tunc curatio est incidere lacertum in latitudine 2.136.b.1
 Spasmus quando accidit cum euacuatione superflua est malum 2.150.b.8
 Spasmus fit multoties ex uulneribus neruorum 2.162.a.57
 Spasmus unguium secundum plurimum accidit ex melancholia 2.252.b.50
 Spasmi unguium cura 2.253.a.1
 Spasmi dolores sedant aquae sulphureae 1.111.a.37
 Spasmi curatio 1.699.b.66
 Spasmi in cholericis passione curatio 1.818.a.52, & b.53
 Spasmi timor quando 1.847.b.60
 Spasmi euentus signa in crisi 2.85.b.60
 Spasmo confert semicupium ex oleo 1.111.b.37
 Spasmo nocent aquae frigidae 2.162.b.9
 Spasmo conferunt
 Acorus 1.256.b.12
 Adeps cerui 1.265.a.5
 Ben 1.268.a.8
 Oleum de ben 1.268.a.48
 Spina alba 1.268.b.31
 Balsami decoctio 1.273.b.47
 Bdellium 1.177.a.1
 Castoreum 1.177.a.1

Index

- Chamaedrys sirupus 1.280.b.38
Calamentum 1.287.b.15
Epithimum 1.298.a.55
Ericij terreni caro salita 1.300.a.39
Fel lopi 1.305.a.40
Fel asini siluestris 1.305.a.39
Ireos cum aceto, aut uino 1.321.a.57
Storax 1.330.b.11
Pyllium 1.358.a.3
Squinanthum cum pipere 1.371.a.22
Lini semen cum cera, & melle 1.372.b.14
Testiculus uulpis 1.390.a.38
Vrina 1.392.a.36
Vermis plurium pedum, qui est sub la-
genis 1.392.b.51
- Spasmo conferentia composita
Sotira confec. 2.259.b.20
Confectio alcheshinengi 2.264.a.21
Philonium romanum 2.268.a.22
Diasulfur 2.268.b.10
Hiera Archigenis 2.274.a.3
Hiera Gal. 2.274.b.50
Hiera Hip. 2.275.a.34
Hiera Andromachi 2.275.a.61
Hiera Catagini Anthiocheni 2.275.b.50
Oleum alfesclud 2.302.a.44
Oleum alcheshengi 2.302.b.10
Oleum de croco 2.302.b.32
Sotira 2.305.a.59
Oleum alcheshengi 2.305.a.59
Oleum de croco 2.305.a.59
Hiera Gal. 2.305.a.60
Hiera Catagini 2.305.a.60
Scissuris manuum conferentia
composita
Hiera Hip. 2.275.a.35
Spasium significat urina æruginosa post
laborem 1.142.a.17
Spasium urina uiridis in pueris signifi-
cat 1.142.a.18
Spasium significat in mulieribus urina
nigra post laborem 1.142.b.41
Spasium ex inflammatione significat
urinae multitudo in acutis morbis,
post quam non aduenit requies 1.149.b.55
Spasium minatur iestigatio multa 1.181.b.7
Spasium minatur sensum & motu
turbulentia perdurans 1.181.b.10
Spasium facit argenti uiui uapor 1.257.a.2
Spasium accidere facit narcisci cape 1.736.b.18
a Spasino quidam sanantur propter sca-
biem pruritem & pustulas 1.86.b.63
Spasmanur nerui, & eis similia cum apo-
stemantur, aut aduenit eis frigus 2.162.b.1
Spatula usus 1.46.a.14
Spatula anatome 1.46.a.14
Spatula fractura, & curatio 2.188.a.17
de Spatula dislocatione 2.171.a.3
Sperma quid 1.888.a.31
Sperma masculi principium est formæ se-
cundum philosophum 1.32.b.38
Sperma mulieris est principium uirtutis
patientis 1.32.b.46
Sperma uiri certius est quod tenet locū
factoris 1.152.b.13
Sperma mulieris & sanguis menstruū
certius est quod tenet locum mate-
rie 1.152.b.14
Sperma mulieris abundat plus aqueitate
& terreitate, in uiri autem spermate
aeritas & igneitas superat 1.152.b.19
Sperma generatur in testiculis 1.886.b.16
Sperma ex quo generetur 1.886.b.17
Sperma masculi, & foeminae uniuoce co-
uenire 1.888.a.43
Sperma masculi expellitur prope ma-
tricem 1.888.a.51
Sperma masculi deglutit os matricis at-
tractione uehementi 1.888.a.52
Sperma mulieris expellitur intra matri-
cem 1.888.a.53
Sperma uiri quale secundum philoso-
phos 1.888.b.6
Sperma foeminae quale secundum philo-
sophos 1.888.b.7
Sperma foeminae assimilauerunt philoso-
phi mentuo 1.888.b.11
Sperma masculinum quid operetur in
foetu secundum philosophos 1.888.b.12
Sperma masculinum secundum philoso-
phos non est nisi, sicut coagulum agēs
in lacte 1.888.b.18
Sperma foemininum quid operetur in
foetu 1.888.b.19
Sperma foemininum, an formam, uel
materiam præbeat, non nocet medi-
co, ignorare 1.888.b.25
Sperma cuius non generet 1.891.a.12
Sperma habentis membra debilia raro
generat sanum 1.891.a.13
Sperma pinguium hominum est paucum
2.250.b.26
Sperma est ex eis, quæ excitant 1.892.a.4
Spermatia uasa confortat pedum inun-
ctio cum oleis calidis 1.892.a.28
Sperma quod sit ineptum generationi
1.912.a.7
Sperma currit ex omnibus membris 1.912.a.10
Sperma ex dextro latere est calidius 1.916.a.21
Sperma foeminae secundum philosophū
ingredi ad generationem membrorum
1.937.b.38
Sperma uiri quid operetur in cōceptio-
ne 1.937.b.41
Sperma est magis susceptibile conuer-
sionis male, quam sanguis 1.942.b.2
Spermatia principium est ex humoribus
1.211.b.52
Spermatia utilitas completur in matrice
in mulieribus 1.32.b.8
Spermatia masculi, & foeminae inesse uir-
tutem formatiuiam 1.888.a.46
Spermatia materiei plurimum est ex ce-
rebro ex sententia Hippo. 1.888.b.29
Spermatia fermentum ex cerebro est 1.888.b.42
Spermatia expulsio unde 1.888.b.51
Spermatia retentio in coitu est mala ual-
de 1.890.a.52
Spermatia membra menta ualde confor-
tat 1.895.a.52
Spermatia fortitudinem facit menta 1.895.a.53
Spermatia generatio confortat corpus,
& cor. 1.896.b.35
Spermatia inopia quid mali efficiat 1.896.b.36
Spermatia inopie quid conferat 1.896.b.38
Spermatia exsiccatiua calida 1.897.b.17
Spermatia exsiccatiua calida 1.897.b.39
Spermatia exsiccatiua ualde est diacy-
minum 1.897.b.43
Spermatia multi in coitu prodeuntis cau-
sa 1.898.a.17
Spermatia membra spasmus soluit 1.898.a.41
Spermatia multi in coitu prodeuntis cau-
sarum signa 1.898.b.9
Spermatia multi in coitu prodeuntis cu-
ratio 1.898.b.30
Spermatia profluuij causæ 1.898.b.62
Spermatia pauci causæ 1.899.a.15
Spermatia pauci curatio 1.899.a.17
Spermatia filioi curatio 1.899.a.18
Spermatia sani signa 1.913.b.2
Spermatia complexionum signa 1.913.a.58
Spermatia masculi & foeminae utriusq; in-
esse coagulatiua putauit Galenus
1.32.b.54
Spermatia masculi coagulatiua uis inest
fortior: sed coagulationem suscipiens
fortior est in mulieribus 1.32.b.58
Spermatia masculino plus inesse de for-
ma iussu Dei 1.888.a.48
Spermatia foeminino plus inesse de ma-
teria 1.888.a.49
Spermatia masculino inesse uirtutem for-
matiuiam philosophos uoluisse 1.888.a.55
Spermatia foeminino inesse tantum ma-
teriam generationis philosophos uoluisse
1.888.a.59
Sperma minorat semen cannabis 1.679.a.1
Sperma minorantes medicinas sunt mino-
rantes lac 1.679.b.60
quæ Sperma exuberare faciunt, in pluri-
bus corporibus lac 1.678.b.62
Sperma generantia quæ 1.678.b.64
Sperma exsiccantia prohibent lactis ge-
nerationem 1.678.b.65
Sperma masculinum, & foemininum esse
æquiuoca apud philosophos 1.888.b.1
Sperma non esse ex cerebro solo 1.888.b.41
Sperma ex toto corpore decidi 1.888.b.44
Sperma generandi uino nouo inest pro-
prietas 1.900.a.4
Sperma minorat oleum 1.867.b.25
Sperma augmentia composita
Electuarium indum 2.221.b.50
Confectio regia 2.321.b.62
Confectio philosophorum 2.260.a.11
Oleum de halce 2.300.b.58
de Spermate sermo philosophi multum
contrarius est Galeno 1.32.b.52
ex Spermate quæ membra 1.32.b.33
in Spermate ingrossando, & confortan-
do uasa eius ad retinendum ipsum,
mentha est pharmacum nobile 1.898.b.43
Spermatia membra solutionem conti-
nui passa non restaurantur nisi pauca
1.33.a.14
Spermatia membra solutionem conti-
nui passa quandoque restaurantur 1.33.a.16
Spermatia uasa mulierum 1.906.a.36
Spermatia uasa in uiris quo differant a
uasis spermaticis in mulieribus 1.906.a.38
Spermatia membrorum calidæ cō-
plexionis signa 1.889.a.8
Spermatia membrorum frigidæ cō-
plexionis

Index

plexionis signa 1.889.a.17
 Spermaticorum membrorum humidæ
 complexionis signa 1.889.a.18
 Spermaticorum membrorum sicæ com
 plexionis signa 1.889.a.20
 Spermaticorum membrorum comple
 xionis calidæ, & sicæ signa 1.
 889.a.31
 Spermaticorum membrorum comple
 xionum innaturalium signa 1.
 889.b.4
 Spermaticorum uasorum anatomia 1.
 886.b.59
 Spermaticorum membrorum comple
 xionis calidæ, & humidæ signa 1.
 889.a.44
 Spermaticorum membrorum comple
 xionis frigidæ, & humidæ signa 1.
 889.a.54
 Spermaticorum membrorum comple
 xionis frigidæ, & sicæ signa 1.
 889.a.61
 Sphacelos quid sit 2.114.a.8
 Sphacelos quandoque sit ex gangrænis
 2.114.a.12
 Sphacelos fit in carne, & osse 2.114.a.14
 Sphacelos cura 2.114.a.52
 Sphaceli differentia a gangrena 2.
 113.b.36
 Sphincter. Vide Fister.
 Sphyncteris musculorum anatome 1.
 61.b.18
 Spica calida est in primo, sicca in secū
 do 1.381.a.19
 Spica confortat, & resoluat 1.739.a.45
 Spica conseruat uirtutem mirach 1.
 77.a.48
 Spinachia frigida sunt, & humida in fine
 primi 1.372.a.43
 Spinachia inflant 1.836.b.8
 Spina alba est frigida, & sicca in primo
 1.385.b.30
 Spina ægyptia frigida est in primo sicca
 in secundo 1.385.b.44
 Spinæ albe radix infrigidat, & exsiccat
 1.268.a.38
 Spinæ albe semen est calidum, & subti
 le 1.268.a.39
 Spinæ albe quid substituat 1.268.a.65
 de Spinæ uentositate 2.166.b.1
 Spina est phlegmon a sanguine subtili,
 qui accipit cutē solam, & non est cum
 pulsatione 2.104.b.60
 Spina est spasmus in toto corpore secū
 dum aliquos 2.166.b.10
 Spinæ neruorum anatomie 1.67.a.31
 Spinæ extractio quomodo fiat 2.
 147.a.17
 Spinæ uentositatis causæ sunt humores
 acuti penetrantes in os, & corroden
 tes ipsum 2.166.b.2
 Spinæ uentositatis incessus, est incessus
 doloris iuncturarum 2.166.b.5
 Spinæ uentositatis materia est in osse 2.
 166.b.6
 Spinæ uentositatis additio corrumpit of
 fis partem unam post aliam 2.166.b.8
 ad Spinarum infixiones unguentum ni
 grum est de melioribus unguentis
 2.212.a.42
 Spinas extrahunt
 Aristolochia 1.258.a.27
 Cancer fluuialis 1.286.a.26
 Propolis 1.342.b.12
 Narcissus, propriè cum farina lolij, &
 melle 1.349.a.64

Rofa 1.366.a.34
 Sordities 1.374.a.19
 Spinas extrahentia composita
 Emplastrum Andromachiz 3.04.a.29
 Spiritus quid sit 2.325.a.42
 Spiritus animalis uim nō habet nisi post
 uitalis aduentum 1.78.b.10
 Spiritus uitalis temperatus præparat ad
 animalem uim suscipiendam 1.78.b.6
 Spiritus aptus non est suscipiendæ ani
 mæ quæ principium est sensus & mo
 tus, nisi postquam præparatus fuit in
 cerebro 1.78.b.60
 Spiritus naturalis quomodo efficitur
 2.369.a.35
 Spiritus animalis ex quibus causis reti
 neatur 2.113.b.55
 Spiritus armarium est sinistra cōcauitas
 cordis 2.324.a.6
 Spiritus generationis minera est sinistra
 cōcauitas cordis 2.324.a.7
 Spiritus præparatur ad receptionem ui
 rium animæ ex forma complexionis
 2.324.a.28
 Spiritus fit sine auaritia, & diminutio
 ne, ex manatione diuina 2.324.a.31
 Spiritus genitus in corde, & ex eo in mē
 bra manans, in quibus cum sufficiter
 permanserit, acquirit complexionem
 propriam 2.324.b.3
 Spiritus in cerebro acquirit complexio
 nem qua disponitur ad receptionē uirtu
 tum sensus, & motus 2.324.b.6
 Spiritus in hepate acquirit complexionē
 suscepiam uirtutum nutritionis, &
 augmenti 2.324.b.8
 Spiritus in testiculis acquirit complexio
 nem aptam ad generationem 2.
 324.b.9
 Spiritus affert a cerebro uirtutes, non
 egens ad perfectionem complexione
 membri ad quod procedit, ut putant
 aliqui 2.324.b.25
 Spiritus adipiscitur formam uirtutis in
 membro, quod est operis instrumen
 tum, ut patet de cristallino humore, de
 neruis ophthidis &c. 2.324.b.33
 Spiritus recipit uires animæ a corde se
 cundum aliquos 2.234.b.37
 Spiritus unus aliorum est primus in ge
 neratione, qui secundum sententiam
 philosophorum generatur in corde
 2.324.a.50
 Spiritus nomine non intelligitur anima
 1.88.a.42
 Spiritus mundificatio quomodo fiat 1.
 88.a.64
 Spiritus motiones intro uel foras in om
 nibus animi accidentibus fiunt 1.
 102.a.37
 Spiritus motionem ad exteriora sequi
 tur frigiditas eius quod interius exi
 stit 1.102.a.40
 Spiritus motionem ad interiora sequitur
 exteriorum frigiditas & interiorum
 calor 1.102.a.43
 Spiritus motio ad exteriora uel interio
 ra aut fit subito, aut paulatim 1.
 102.a.49
 Spiritus motio quandoq; simul fit intro
 & foras 1.102.a.63
 Spiritus substantiam turbidam facit fom
 nus 1.101.b.14
 Spiritus nutritiuum est uini 1.631.a.37
 de Spirituum origine 2.324.a.1
 Spiritus comparatio ad humores est fi
 cut comparatio corporis ad ipsos hu

more 2.324.a.18
 de Spiritus natura, & utilitate 2.
 324.b.44
 de Spiritus diffinitione 2.324.b.44
 Spiritus forma quomodo fiat 2.324.a.28
 Spiritus principium est ex manatione di
 uina 2.324.a.30
 Spiritus naturalis minera est cor 2.
 329.b.64
 Spiritum innatum aer ad ipsum prote
 niens temperat 1.88.a.57
 Spiritum conturbat foetor aeris 1.
 119.b.7
 Spiritum resoluunt dolores 1.119.b.17
 Spiritum ab aere nutriti, & quomodo 1.
 614.a.25
 Spiritum creauit Deus latorem uirtutū
 animæ in membra animalium 2.
 324.a.8
 Spiritum creauit Deus primum appendi
 culum uirium animæ 2.324.a.12
 Spiritum produxit Deus ex subtilitate
 humorum, & igneitate 2.324.a.15
 Spiritu mediante fit manatio secundā ani
 mæ in membris corporis 2.324.a.14
 Spiritus & membrum subiectum sunt
 propinquum sanitatis & morbi 1.
 7.b.53
 Spiritus sunt uirtutum subiecta 1.8.a.14
 Spiritus & cor calidiora sunt in corpore
 1.16.b.10
 Spiritus & cor sunt uite principium 1.
 12.a.54
 Spiritus attracticem & expultricem uim
 adiungunt 1.77.b.14
 Spiritus ex humorum uaporibus fiunt
 1.78.b.3
 Spiritus hepati unde 1.741.a.9
 Spiritus quomodo resulent ex subtilita
 te humorum 2.324.a.26
 Spiritus plures sunt numero 2.324.a.48
 Spiritus temperantur uirtutis naturalis
 robore 2.327.b.35
 Spiritus multiplicentur uirtutis natura
 lis robore 2.327.b.35
 Spiritus conseruantur uirtutis naturalis
 robore 2.327.b.35
 Spiritum & uirtutum sciētia est in ope
 rationum scientia 1.78.b.4
 Spirituum principium cor 1.8.a.12
 Spirituum temperatio quæ ex aere attra
 hit in pulmones fit mundificatio &
 euentatione 1.88.a.45
 Spirituum nostrorum temperatio quo
 modo fiat 1.88.b.13
 Spirituum cordis affectus 2.325.a.58
 ad Spirituum raritatem motum & dilata
 tionem sequi, & nutritionem perfici
 & cur 2.327.b.40
 Spirituum nutrimenti minera est cor 2.
 329.b.60
 Spiritus roborantia. Vide Cordialia me
 dicamenta
 Spiritus rarefunt lætitia frequenti
 327.b.30
 Spiritus temperari, multiplicari, & con
 seruari uirtutis naturalis robore 2.
 327.b.35
 Spiritus reficit uinum 2.329.a.58
 Spiritus odoratis refici suo calore 2.
 320.b.10
 Spiritus ex hepatis uaporibus generari
 2.375.a.35
 Spiritus confortat 2.255.b.47
 Theriaca magna 2.258.a.47
 Mithridatum 1.175.a.24
 Spissitudinis cutis curatio 1.175.a.24

Index

Splen inter membra est calida 1. 17.
b. 20
Splen calefacit stomachum propter ue-
nas & arterias multas quæ in eo sunt
1. 28. b. 29
Splen quamuis non sentiat, nervosa ta-
men tunica operitur, quæ sentit 1. 63.
b. 58
Splen cur supponatur sinistro stomachi
1. 68. 3. a. 8
Splen cur sit in sinistra parte 1. 68. 3. a. 25
Splen est causa corruptionis cibi 1.
716. b. 59
Splen non est calidus ualde 1. 663. a. 15
Splen est euacuatorium facis sanguinis,
& adustionis eius 1. 782. a. 8
Splen quum trahit turbiditatem sangui-
nis, digerit ipsam 1. 782. a. 12
Splen quando a mundificatione hepatis
debilitatur, quæ ægritudines fiant 1.
782. a. 18
Splen quando magnus fiat 1. 782. a. 25
Splen quum ingrossatur, arefcit corpus
1. 782. a. 34
Splen cum ingrossatur, arefcit hepar 1.
782. a. 34
Splen cum ingrossatur, est magis nocens
hepatis 1. 782. a. 35
Splen qualiter attrahit melancholiam 1.
782. a. 48
Splen quo membro expellat melanco-
liam 1. 782. a. 50
Splen corpus cur rarum 1. 782. b. 3
Splen quando impingatur, extenuatur
corpus 1. 789. a. 51
Splen per urinam quandoque resolui 1.
789. b. 11
Splen indiget medicinis fortioribus, quæ
hepar 1. 789. b. 49
Splen quibus medicinis indigeat 1. 789.
b. 60
Splen nutritur sanguine spisso 1. 790.
a. 26
Splen non accidit illi, qui habet catarrhū
1. 790. a. 49
Splen aliquibus sanis sine nocumēto ef-
fe magnum 1. 790. b. 1
Splen aliquibus esse magnum cum nocu-
mento 1. 790. b. 6
Splen apostematur quandoque post he-
patis apostema 1. 790. b. 9
Splen vehementer mundificat sanguinē
a facie sua 1. 791. a. 2
Splen, & hepar præparata sunt, ut per-
tinent ex apostematibus calidis ad du-
ritiem 1. 791. b. 56
Splen uentositatem resoluit quandoque
aqua multum calida 1. 108. a. 50
Splen apostema apertum urina quæ ali-
quando sequatur 1. 145. b. 39
Splen apostemata unde potissimum or-
tum ducant 2. 365. b. 2
in Splenis apostematibus uomitus est ni-
ger 1. 731. a. 51
Splenis oppilationem aperientia 1. 754.
b. 51
Splenis oppilationi conferunt
Amigdalæ, proprie amaræ 1. 261. a. 27
Camepytheos 1. 280. b. 10
Lupinus, & proprie coctus cū aceto,
& melle, & proprie cū ruta, & mel-
le, & pipere 1. 336. b. 14
Mastix 1. 340. b. 28
Oleum rosatum 1. 354. a. 57
Squanchi flos 1. 371. a. 36
Spina Aegyptia 1. 385. b. 50
Parthenium 1. 391. a. 22

Vitis folia, & pampini cū sauiis hor-
dei 1. 393. b. 23
Splenis oppilationibus confert
Cicer 1. 279. b. 35
Ficus 1. 310. a. 12
Gentiana 1. 311. b. 5
Rubea tinctorum 1. 367. b. 32
Splenis oppilationibus conferentia
composita
Diamarte 2. 266. a. 17
Alchelchelengi magnum 2. 269. b. 63
Confectio de hiacyntho 2. 270. b. 56
Medicina de gentiana 2. 271. b. 17
Sirupus acetosus cū sem. 2. 288. a. 54
Trochisci diarthodon 2. 292. b. 50
Trochisci de lacca 2. 296. a. 60
Trochisci de rubea 2. 296. b. 4
Oleum de cherua 2. 301. b. 42
Splenis magnitudo cur perducatur ad hy-
dropisum 1. 769. b. 40
Splenis magnitudo cur perducatur ad he-
patis debilitatem 1. 769. b. 40
Splenis doloribus medicamentum con-
ueniens 1. 764. a. 24
Splenis doloribus conferunt
Aque sulphuræ 1. 261. b. 64
Adiantum 1. 272. a. 31
Ireos cum aceto 1. 321. b. 10
Myrobalani 1. 339. b. 29
Mumia cum aqua zuccari 1. 343. b. 15
Lactuca asini 1. 384. a. 21
Splenis doloribus conferentia
composita
Confectio anacardi 2. 265. b. 9
Athanasia magna 2. 267. a. 13
Confectio chabith regis 2. 268. b. 56
Alchelchelengi minus 2. 270. a. 35
Confectio de feminibus 2. 270. b. 49
Confectio de hiacyntho 2. 270. b. 56
Theodoricon magnum 2. 274. b. 41
Theodoricon cum nuce muscata 2.
274. b. 22
Hiera bulbitus 2. 275. b. 36
Suffus 2. 284. a. 3
Trochisci de capparibus 2. 294. a. 47
Trochisci de reubarbaro 2. 294. b. 21
Sal solutius 2. 298. b. 8
Emplastrum ex cordumeni 2. 304. b. 53
Hiera bulbitus 2. 303. b. 5
Confectio ex hepate adip. 2. 319. a. 17
Splenis ægritudinibus conferentia
composita
Hiera 2. 275. b. 66
Splenis dolori antiquo ex frigore, &
grossitudine humorum confere-
ntia composita
Diacurcuma minus Gal. 2. 267.
a. 54
Dialacca magna 2. 267. a. 8
Confectio de hiacyntho 2. 270. a. 36
Splenis, & hepatis doloribus confe-
rentia composita
Tyriaca Efdre 2. 306. a. 16
Mithridatum 2. 306. a. 17
Diacurcuma 2. 306. a. 17
Dialacca 2. 306. a. 17
Splenis anastomia 1. 782. a. 8
Splenis figura 1. 782. a. 45
Splenis apostema quādo fiat 1. 782. a. 26
Splenis ægritudinum crifim esse ieteri-
tiam nigram 1. 784. a. 5
Splenis extenuatio, significat bonitatem
humorum 1. 789. a. 57
Splenis pinguedo malitiam humorum fi-
gnificat 1. 789. a. 58
Splenis ægritudines quandoque conuer-
tuntur ad febres comitas 1. 789. a. 59

Splenis ægritudines plurimæ sunt autum-
nales 1. 789. a. 64
in Splenis ægritudinum sine urina san-
guinea bona est 1. 789. b. 6
in Splenis ægritudinibus quæ urina bo-
na 1. 789. b. 8
Splenis calidæ complexionis signa 1.
789. b. 35
Splenis frigidæ complexionis signa 1.
789. b. 37
Splenis siccæ complexionis signa 1.
789. b. 40
Splenis humidæ complexionis signa 1.
789. b. 42
Splenis ægritudinū curatio 1. 789. b. 48
Splenis ægritudines phlebotomia quan-
doque indigent 1. 789. b. 66
Splenis apostemata plura sunt dura 1.
790. a. 29
Splenis apostemata mollia sunt in qui-
busdam horis 1. 790. a. 30
Splenis apostemata calida plerumque sunt
sanguinea 1. 790. a. 31
Splenis apostemata quomodo terminen-
tur 1. 790. a. 57
Splenis extenuationis, uel destructionis
signa 1. 790. b. 1
ad Splenis apostema melius est permuta-
ri hepatis apostema, quam Splenis apo-
stema ad hepar 1. 790. b. 11
Splenis apostematum signa 1. 790. b. 49
a Splenis apostematibus anhelitus qualis
1. 790. b. 54
Splenis apostema impedit motum dia-
phragmatis 1. 790. b. 56
Splenis ad diaphragma communicatio
1. 790. b. 60
Splenis apostemata aliquādo sanguinem
subtiliare 1. 790. b. 66
Splenis parti inferiori os stomachi com-
municat 1. 791. a. 4
Splenis apostema quibus signis distingua-
tur ab eius inflatione 1. 791. a. 14
Splenis inflatio quibus signis distingua-
tur ab eius apostemate 1. 791. a. 14
Splenis apostematis cholericis signa 1.
791. a. 21
Splenis apostematis duri signa 1. 791.
a. 25
ex Splenis duritie quandoque denigra-
tur lingua 1. 791. a. 33
in Splenis apostematibus duris cur quan-
doque corrodantur dentes, & gingivæ
1. 791. a. 39
Splenis apostematis duri crisis quando-
que fit in ulceribus crurium 1. 791.
a. 43
Splenis apostematum calidorum curatio
1. 791. b. 50
Splenis apostematis autumnus est inimi-
cus 1. 791. a. 53
Splenis apostematum phlegmaticorum
signa 1. 791. a. 65
in Splenis, & hepatis curis multū ingre-
ditur acetum 1. 791. b. 61
Splenis apostemata, & duritiem resolu-
endi proprietates inest portulacæ fe-
mini 1. 792. a. 5
in Splenis duritie lac camelinum inuati-
uum ualde 1. 792. b. 35
Splenis duritiei curatio 1. 792. a. 28
Splenis duritiei conferunt
Ben cum aceto 1. 268. a. 12
Peucedanum 1. 270. a. 55
Struthium 1. 281. a. 4
Capparis, proprie eius cortex 1. 282.
a. 37

Q Centaurea

Index

- Centaurea 1.288.b.50
Eupatorium 1.302.a.61
Lac caprinum, camelarum, & afinarum 1.334.a.3
Nucis tamarisci cum aqua, & aceto decoctio 1.348.b.62
Opopanaci succus 1.353.a.61
Polium 1.358.b.57
Squilla 1.370.b.20
Stercus caprarum 1.375.a.16
Parthenium 1.391.a.50
Splenis duritiei conferentia composita
Theriaca magna 2.255.b.43
Mithridatum 2.258.a.47
Homorufia 2.265.a.44
Diacurcuma 2.267.a.40
Dialacca magna 2.267.b.8
Dialacca minor 2.267.b.39
Confectio de hiacyntho 2.270.b.56
Medicina de gentiana 2.271.b.17
Trochisci de rubea 2.296.b.4
Emplastrum ex cordumeni 2.304.b.53
Vnguentum proprium 2.319.b.53
Splenis, & hepatis duritiei conferentia composita
Trochisci de reubarbaro 2.306.a.14
Electuarium de aniuden 2.306.a.15
Splenis duritiei ab oppilatione curatio 1.792.a.28
Splenis duritiei uictus 1.793.b.60
Splenis duritiei chronicæ uictus 1.794.b.58
Splenis duritiei chronicæ curatio 1.794.b.16
Splenis inflationem habens non bibat aquam quantum potest 1.795.a.12
Splenis apostematum phlegmaticorum curatio 1.795.a.36
Splenis oppilationis causæ 1.795.a.43
Splenis oppilationis apostemose signa 1.795.a.47
Splenis apostematibus conferunt
Aque sulphureæ 1.261.b.63
Agaricum cum oxymelle 1.267.a.52
Corallus cum melle 1.276.b.28
Laurus 1.296.b.35
Vinum, & aqua, in quibus extinguitur ferrum 1.304.b.19
Vitis albæ radix triginta diebus cum aceto bibita 1.306.b.53
Cyclaminis succus 1.308.a.22
Gentiana 1.311.b.6
Nenupharis radix 1.350.a.60
Polium 1.358.b.57
Piper cum aceto 1.362.a.56
Rubea tinctorum fructus cum oxymelle 1.367.b.30
Raphani semen cum aceto 1.368.a.35
Splenis apostematibus conferentia composita
Sotira confectio 2.259.b.7
Confectio de hiacyntho 2.270.b.56
Trochisci de eupatorio 2.294.a.39
Splenis oppilationis curatio 1.795.a.47
Splenis oppilationis uentose signa 1.795.a.45
Splenis inflationis signa 1.795.a.58
Splenis inflationis curatio 1.795.a.64
Splenis doloris causæ 1.795.b.64
Splenis doloris curatio 1.796.a.2
in Splenis apostemate, cur prohibeatur exitus uentositatis 1.798.a.22
Splenis grossitiei confert
Chamædrys 1.280.b.44
Nasturtium, & proprie cum melle 1.349.a.37
Splenis ægritudinibus confert
Camepytheos 1.280.b.10
Lac camelarum foetarum 1.334.a.11
Splenis ægritudinibus conferentia composita
Confectio de hiacyntho 2.270.b.55
Medicamen uomitus 2.319.a.60
Medicamen aliud 2.319.b.8
Splenis debilitati conferentia composita
Homorufia 2.265.a.44
Diacurcuma 2.267.b.40
Dialacca magna 2.267.b.8
Confectio de hiacyntho 2.270.b.56
Sirupus democrati 2.289.a.3
Pillulæ 2.299.a.65
Splenis inest proprietas quadam resistendi cordi 1.782.a.10
Splenis inest proprietas resistendi hepati 1.782.a.10
Splenis inest proprietas resistendi hepati 1.782.a.10
Splenis inest proprietas resistendi felli 1.782.a.10
Splenis inesse uenas pulsátiles, & non pulsátiles plures 1.782.a.66
Splenis quæ ægritudines accidunt 1.789.a.45
Splenis quæ medicinx sint propriæ 1.789.b.62
Splenis apostemata calida quando accidunt festinant ad duritiem 1.790.a.25
Splenis apostema cholericum raro accidit 1.790.a.32
Splenis apostema phlegmaticum accidit raro 1.790.a.36
Splenis malum est lac omne, præter lac camelarum 1.792.b.5
Splenis non multum conueniunt calida ualde 1.793.b.10
Splenis conferunt
Anisum 1.249.a.28
Absinthium 1.250.a.17
Aslarum 1.250.b.64
Agnus castus 1.256.a.18
Acorus 1.256.b.1
Aristolochia cum oximelle uel linita cum aceto 1.258.a.58
Apium 1.260.a.47
Aqua ferri 1.261.b.55
Aqua ærea 1.261.b.56
Crocus 1.278.b.38
Capparis propriæ eius cortex 1.282.a.37
Brassicæ succus cum uino de pæsis 1.282.b.21
Calamentum 1.287.b.46
Foenugræcum 1.304.a.39
Vitis albæ radix cum ficibus 1.306.b.55
Lycii rami costii cum aceto 1.307.a.49
Cyclamen cum aceto 1.308.a.42
Lonchitis cortex cum aceto, & eius folia 1.319.a.45
Lycium indum 1.326.b.3
Lilium 1.335.a.7
Lactuca asini cum aceto 1.337.a.6
Nux muschata 1.348.a.64
Oleum amigdalinum 1.354.b.4
Ostracum purpureum cum aceto 1.356.b.59
Ruta 1.367.a.23
Raphanus 1.368.a.33
Reubarbarum 1.369.a.32
Ranarum cinis 1.370.a.20
Squilla, eius acetum, & succus 1.370.b.22
Spuma maris rosea 1.374.a.58
Scolopendria cum oxymelle 1.379.b.4
Spica cum uino 1.381.a.43
Tamariscus cum aceto, & eius uinum 1.387.a.39
Vifcus 1.392.b.32
Volubilis folia cum aceto 1.393.b.64
Splenis conferentia composita
Sotira 2.306.b.34
Homorufia 2.306.b.34
Kel Kelengi 2.306.b.34
Confectio de feminibus 2.306.b.35
Anacardinum 2.306.b.35
Alcanzi 2.306.b.35
Diamarte 2.306.b.36
Bedemeregi 2.306.b.37
Diacurcuma 2.306.b.37
Diasulfur 2.306.b.37
Oleum albusum 2.306.b.38
Confectio de hiacyntho 2.306.b.38
Theodoricon 2.306.b.38
Hiera Auic. 2.306.b.39
Sal 2.306.b.39
Vnguentum cordumeni 2.306.b.39
Suffus de trochiscis de x. tract. 2.306.b.40
Splenis conferentia composita
Philonium romanum 2.267.b.66
Diasulfur 2.268.b.11
Alchechelengi magnum 2.269.b.63
Confectio de hiacyntho 2.270.b.56
Electuarium alcanzi 2.277.b.38
Kaimati 2.283.b.59
Trochisci de absinthio 2.284.a.29
Pillulæ stomacæ 2.298.b.20
Emplastrum ex cordumeni 2.304.b.55
Splenis grosso conferentia composita
Acetum squilliticum 2.286.b.43
Trochisci de rubea 2.296.b.4
Splenem resoluunt aque ferreæ 1.108.b.13
Splenem iuant aque ferreæ 1.111.a.28
ad Splenem quando ex hepate permittitur apostema calidum, est bonum 1.757.a.38
ob Splenem pedum quandoque rubor 1.791.a.3
ob Splenem genuum rubor 1.791.a.4
Splenem apostemat phlebotomia plurima 1.791.a.52
Splenem tegit panniculus ortus ex fistula 1.782.b.6
ex Splene melancholiam aliquando citi fundi ad stomachum 1.687.b.15
a Splene ad stomachum materiam fluentem curatio 1.698.a.60
a Splene hepatis debilitatis signa 1.750.b.60
ex Splene ad hepar apostema quando permutatur, est malum 1.757.a.40
a Splene icteritæ citrinæ signa 1.785.a.45
ex Splene febrem quandoque resoluunt 1.789.b.10
Splenem impinguato destruit uirtus hepatis 1.789.a.53
in Splene apostemata calida, minus quam frigida accidere 1.790.a.23
ex Splene uentris solutionis signa 1.791.a.61
Splenem ægritudines quibus accidunt ijs cholerae

Index

- ijs cholerae nigrae redundantis est fi-
 gnum 1.127.b.50
 Spleneticus qui 1.790.a.36
 Spleneticus qui magis saluus 1.790.
 a.41
 Spleneticus qui moriatur in die 11. 1.
 790.a.54
 Spleneticus color est declivus ad viridita-
 tem, & nigredinem 1.773.a.41
 Spleneticus morituri signa 1.790.a.47
 Spleneticus urina multoties est sicut fani
 1.791.a.48
 Spleneticus urina qualis, cum se exercet
 1.791.a.48
 Spleneticus solutionis ventris curatio 1.
 793.b.2
 Spleneticus appetitus quando cadat 1.
 790.a.57
 in Spleneticus ventris fluxus sanguineus
 bonus 1.790.a.44
 in Spleneticus ventris fluxus sanguineus
 perseverans malus 1.790.a.46
 Spleneticus in uomitu indigent medicinis
 1.791.b.5
 Spleneticus in solutione ventris indigent
 medicinis 1.791.b.6
 Spleneticorum urina laudabilior quae
 1.790.a.61
 Spleneticus uomitus sit difficilis valde 1.
 791.b.3
 Spleneticus sunt alui astricte secundum
 plurimum 1.791.b.4
 Spleneticis conferunt
 Lutum terrae solaris 1.328.a.36
 Sandaraca 1.377.b.50
 Urina 1.392.a.49
 Spleneticis conferentia composita
 Emplastrum Andromachi 2.324.
 a.16
 Medicamen 2.219.b.8
 Medicamen aliud 2.319.b.34
 Spleneticus icteritice nigrae causa 1.
 783.b.26
 Spleneticus icteritice nigrae curatio 1.
 788.b.15
 Spleneticus, & hepaticae curationes quo
 differant 1.789.b.53
 Spleneticorum color declivus est ad citri-
 nitatem, & nigredinem 1.789.
 a.64
 Spodium frigidum est in secundo, sicca
 in tertio 1.375.b.45
 Spodium cardiacae & syncopi calidis co-
 ferre 2.339.b.3
 Spodii necessitas est ad contrahendum
 sanguinem 1.806.a.49
 Spodii proprietates 2.339.a.2
 Spodilis quid 1.41.a.52
 Spodilis colli prima & secunda ab aliis
 differunt 1.42.b.3
 Spodilis dorsi decima thoracis est me-
 dium 1.44.b.62
 Spodilis dorsi duodecima non habet
 alas 1.44.a.22
 Spodilis primi colli, cum dislocatur,
 prius animal anhelitu, & moritur sta-
 tim 2.171.b.62
 Spodilis dorsi si dislocatur ad partem in-
 teriorem, non est possibile ut cure-
 tur 2.171.b.65
 Spodiles corporis sunt fundamentum
 1.36.a.29
 Spodiles colli omnia alijs sunt durio-
 res 1.42.a.33
 Spodiles colli septem 1.42.a.65
 Spodiles dorsi duodecim 1.43.b.40
 Spodiles dorsi undecim habent proces-
 sus & alas 1.43.b.42
 Spodiles lumborum magnos esse oportet
 1.44.a.40
 Spodiles lumborum foramen a dextris
 & sinistris cur habeant 1.44.a.40
 Spodiles lumborum habent alas & pro-
 cessus latos 1.44.a.59
 Spodiles lumborum sunt quinque 1.
 44.a.63
 Spodiles lumborum cum ossa sacro sunt
 sicut basis totius dorsi 1.44.a.63
 Spodiles ossis sacri 1.44.b.8
 Spodiles coccygis non habent addita-
 menta 1.44.b.37
 Spodiles coccygis cartilagineae 1.
 44.b.37
 Spodilium anatomicum 1.41.a.52
 Spodilium ad dicamenta plura 1.
 41.b.53
 Spodilium colli anatomicum 1.42.a.18
 Spodilium dorsi anatomicum 1.43.
 b.40
 Spodilium lumborum anatomicum 1.
 44.a.59
 de Spodilium dislocatione, & separa-
 tione 2.171.b.54
 Spodilium dislocatio completa interfi-
 cit proculdubio 2.171.b.56
 Spodilium dislocationis cura 2.172.
 a.28
 Spodilium dorsi dislocatio ad postero-
 ra quibus instrumentis rectificetur
 2.172.a.31
 Spodilium fractura, & curatio 2.
 188.b.43
 Spongia est calida in primo, sicca in se-
 cundo 1.372.a.1
 Spongiae lapis est fortis ad lapidem 1.
 865.a.49
 Spuma unda fiat 2.89.a.50
 Spuma maris calida est, & sicca in tertio
 1.374.a.40
 Spume causa 1.646.a.38
 Spumum putrum quod 1.646.a.63
 Spumum quid in pleuritide sic laudabilius
 1.646.a.29
 Spumum quod in pleuritide disterius
 1.646.a.42
 Spumum in pleuritide significans longitu-
 dinem exigitur quod 1.646.
 b.3. & 66
 Spumum in pleuritide significans perni-
 tiam 1.646.b.4
 Spumum phlegmatis a sputo saniei quibus
 signis differat 1.650.a.6
 Spumum efficitur causa anhelitus fre-
 quentis 1.641.a.29
 Spumum cum sale ammoniaco ex ore ie-
 iuni interficit serpentes 2.206.
 a.36
 Spumum ieiuni calide complexionis in-
 terficet scorpiones 2.206.a.41
 Sputi difficultatis causa 1.640.
 b.28
 Sputi spumositatis causa 1.646.
 a.38
 Sputi puris causa 1.646.b.12
 Sputi differant in phthisi 1.652.
 b.54
 Sputi operatio quibus viis utitur com-
 pletur 1.640.b.23
 Sputi digestio in pleuresti est magis signi-
 ficativa salutis quam digestio aquae
 2.87.a.35
 Sputi colores morborum qualitates o-
 stendere 2.375.a.6
 ex Sputi figura morborum notiones 2.
 375.a.18
 Sputi difficultati conferentia
 composita
 Confectio Gal. 2.271.a.28
 Lohoc de squilla 2.284.b.63
 Sputo sanguineo conferunt balnea ex
 aquis aluminosis & atramentalibus
 1.111.a.33
 Sputo sanguinis conferentia
 composita
 Hiera Andromachi 2.275.a.65
 Suffus 2.284.a.10
 Lohoc alborin 2.285.a.18
 Trochisci stellae 2.292.a.57
 Trochisci 2.295.b.57
 Trochisci Gal. 2.305.b.49
 Trochisci Aristomachi
 b.50 2.305.
 Lohoc de papavere 2.305.b.51
 Medicina altheiron 2.305.b.52
 Lohoc de melone 2.305.b.53
 Lohoc de spodio 2.305.b.53
 Medicamen Gal. 2.315.b.47
 Medicamen Andromachi 2.316.
 a.44
 Lohoc ex glutino alimbat 2.316.b.18
 Trochisci 2.315.a.2
 Trochisci dicti piper 2.317.a.2
 Confectio Aristomachi 2.317.a.14
 Medicamen 2.317.a.44
 Medicamen proprium 2.317.a.55
 Trochisci 2.317.b.65
 Trochisci alii 2.317.b.7
 Sputo saniei conferunt
 Arsenicum cum gummi pini 2.
 257.b.61
 Pini granum 1.313.b.50
 Sputo saniei conferentia composita
 Dialysur 2.263.b.9
 Confectio Gal. 2.271.a.27
 Emplastrum Andromachi 2.304.
 a.30
 Loch ex glutino alimbat 2.316.b.18
 Trochisci Gal. 2.305.b.49
 Trochisci Aristomachi 2.305.b.50
 Lohoc de papavere 2.305.b.51
 Medicamen Gal. 2.315.b.47
 Sputo phlegmatico conferentia
 composita
 Diaciminum 2.277.a.44
 ad Sputum aggregatum aqua hordei
 est bonum 1.633.a.31
 Sputum calidum significat catarrhum cor-
 rosivum 1.646.b.10
 Sputum quare medicinae prohibeant, &
 quare id lenificent 1.651.a.41
 Sputum pectoris exigitur quod esse signi-
 ficativum 2.374.b.54
 Sputum facile efficit
 Altheae semen 1.265.b.55
 Baryum 1.273.a.44
 Bientia in laicum 1.274.a.48
 Chamaemilla 1.275.b.38
 Corallus 1.276.b.24
 Equis 1.300.b.11
 Thymus 1.317.b.64
 Arum 1.332.a.47
 Pix 1.359.b.12
 Piperis cortex 1.364.b.54
 Rominum 1.383.b.8
 Sputum facilitantia composita
 Medicamen Gal. 2.315.b.48
 Sputum sanguinis retinentia
 composita
 Theriaca magna 2.255.b.39
 Mithridatum 2.258.a.47
 Philonium

Index

Philonium romanum 2.268.a.3
 Confectio Gal. 2.271.a.27
 Confectio 2.271.a.46
 Medicina 2.272.a.9
 ex Sputo in pleuritide indicia 1.646.
 a. 49
 ex Sputo stomachi dispositionum signa
 1.690.b.20
 ex Sputo morborum tempora & signa
 quomodo fumantur 2.374.b.58
 Sputatio annulorum, herpetem effhio-
 menon pulmonis significat 1.121.b.21
 Squilla est calida in tertio, sicca in ter-
 tis secundi 1.379.a.60
 Squilla trochisci quomodo fiant 2.257.
 b. 38
 Squilla agrestis nocumenta, & cura 2.
 197.b.36
 in Squinantia uenam sub lingua secanda
 1.214.b.2
 Squinantia ad quæ membra permutetur
 1.604.b.33
 Squinantia signum bonum tumor extra
 uersus 2.381.a.53
 Squinantia causæ 1.603.b.61
 Squinantia signa 1.605.a.55
 Squinantia curatio 1.606.b.54 & 1.
 607.b.41
 Squinantia conferunt
 Bitumen iudaicum 1.274.a.50
 Hirundinis cinis & eadem salita, &
 exiccata 1.320.b.36
 Ireos 1.321.b.55
 Lac 1.333.b.58
 Mori folia 1.347.a.62
 Piper cum melle 1.362.a.50
 Stercus canum ossa comedentium 1.
 374.b.65
 Stercus infantum comedentium lupi
 nos 1.375.a.1
 Sal napticus cum melle, & aceto 1.
 377.a.43
 Sal ammoniacus 1.377.b.28
 Squinantia conferentia composita
 Diahirundinis 2.268.a.47
 Pulli hirundinis 2.315.a.56
 Squinantiam aliquando permutari ad pe-
 ripneumoniam 1.604.b.33
 Squinantia præfocati moriuntur, qui per
 uariolas moriuntur 2.72.a.1
 Squinanticus omnis qui moritur, spasma
 tur in primis 1.604.b.38
 Squinanthum est calidum, & siccum in
 secundo 1.371.a.8
 Squinanthi summitates 1.746.a.64
 Squinanthi flos prohibet rasuram 2.273.
 a. 9
 Staphisagria est calida, & sicca in tertio
 1.376.b.1
 Staphisagria nocumenta & cura 2.196.
 b. 20
 Statio in sole quæ præstet 1.111.b.4.
 & deinceps
 Status ægritudinum qui 1.86.a.28
 in Statu pugna materiei, & uirtutis quæ
 2.20.b.66
 Stellio quandoque cadit in uino, & mo-
 ritur in eo, & dissoluitur, & fit illud ui-
 num sicut uenenum 2.201.a.65
 Stellio quando mordet, dimittit in loco
 sui morsus dentes paruos, subtiles, in-
 gros 2.221.a.59
 Stellionis hepar sedat dentium dolorem
 secundum Gal. 1.593.a.38
 Stellionis nocumenta & cura 2.201.
 a. 62

Stellionis caro mortificans est 2.201.
 a. 64
 Stellionis morsus, & cura 2.221.a.58
 Stercus tincturam non habens ut solebat
 icteritiam significat 1.181.b.64
 Stercus humanum est theriaca ad nocu-
 menta ex sagittis armenis 2.200.b.16
 Stercoris egressio inuoluntaria quando
 fiat 1.850.b.33
 Stercoris multitudinis, & paucitatis cau-
 sæ 1.839.a.38
 Stercoris foetoris causæ 2.246.a.18
 Stercoris foetoris cura 2.246.a.15
 Stercore foetido multum quid timendum
 1.181.b.32
 Sternutatio completur motione mem-
 brorum pectoris & capitis simul 1.
 120.b.57
 Sternutatio quando bona 2.381.a.17
 Sternutatio bona est, quando accidit a-
 pud statum, in primis uero est signum
 coryzae, aut humoris mordacitatis 2.
 93.b.47
 Sternutationis assidua febrilium regi-
 men 2.36.a.25
 Sternutationis assidua nocumenta quæ
 2.36.a.26
 Sternutationis signa in crisi 2.93.b.45
 Sternutoria quæ 1.788.a.14
 Sternutationem faciunt
 Hartanita 1.262.b.18
 Ocimum fluuiiale 1.272.a.66
 Struthium 1.280.b.64
 Laurus tritus 1.296.b.33
 Elleborus albus 1.302.a.33
 Ireos 1.321.a.62
 Propolis nigra 1.342.b.18
 Oleandri flos 1.353.b.43
 Rosæ aquæ decoctio, & oleum eius 1.
 366.a.57
 Lapis fellis tauri cum aqua rutæ 1.
 398.b.28
 Sensibus confert
 Ambra 1.262.b.45
 Xiloloos 1.395.a.45
 Sternutationem sedat
 Ocimum fluuiiale 1.272.a.66
 Sternutationi conferentia
 composita
 Suffus 2.283.a.13
 Sterilis mulier est plurium ægritudinum
 1.913.a.5
 Sterilis mulier est quasi iuuenis in pluri-
 mo suæ ætatis 1.913.a.6
 Sterilis mulieris tardatur senectus 1.
 913.a.6
 Sterilitatis causæ 1.911.b.42
 Sterilitatis signa 1.913.a.27
 Sterilitatis curatio 1.913.b.43
 Sterilitas quæ incurabilis 1.913.b.47
 Sterilitas quæ curabilis 1.913.b.54
 Sterilitatem incurare facit phleboto-
 mia uenarum post aures ex sententia
 Hippo. 1.888.b.31
 Sterilitatem uenarum post aures incisio
 an faciat incurare, Gal. non sciuit 1.
 888.b.38
 Sterilitatem quid inducat 1.891.b.34
 Sticas est calidus in primo, siccus in se-
 cundo 1.371.b.40
 Sticados facultates 2.339.a.56
 Stigmatum, siue algaussim curatio 2.
 234.b.48
 Stipticæ res exasperant propter suam fi-
 citatem 1.113.b.63

Stipticæ medicinae qualiter apostemati
 calido hepatis noceant 1.760.b.3
 Stiptica quomodo oppilationes possant
 referare 2.387.a.24
 Stiptica ante cibum assumere licet ijs
 qui stomachi laxitate laborant 1.166.
 a. 5
 Stiptica cur quandoque euacuant 1.
 204.b.43
 Stiptica appetitui prostrato conuenire
 1.704.a.54
 Stipticitas plus obest cõcauitati, quam
 gibbositati hepatis 1.760.b.63
 Stipticitas cum hoc, quod facit accidere
 exsiccationem, prohibet etiam uirtu-
 tem medicinae profundari 2.63.a.34
 Stomachus alimenta perfecte coquit, nõ
 ob eius ipsius, sed propter circumstan-
 tium membrorum calorem 1.28.b.24
 Stomachus & cerebrum consensum in
 morbis propter neruorum continui-
 tatem inter ea 1.86.b.16
 Stomachus igneus quibus est, tenues ci-
 bos corrumpit, fortis uero digerit
 1.166.a.11
 Stomachus cur indiguerit sensu 1.602.
 b. 51
 Stomachus quomodo digerat 1.683.a.3
 Stomachus cui disrumpitur, moritur 1.
 687.a.21
 Stomachus uehementis sensus est para-
 tus lædi à qualibet causa 1.688.a.16
 Stomachus si calidus sit, & caput frigi-
 dum, est ex nocumentis malis in crea-
 tione 1.688.b.28
 Stomachus quando non comprehendit
 cibum, quæ accidunt 1.689.b.16
 Stomachus fortis declinat ad pinguiam 1.
 689.b.48
 Stomachus cuius est igneus, qualis illi
 fit sanguis 1.692.a.57
 Stomachus cui calidus, & caput frigidum,
 cur sit difficilis curæ 1.698.a.46
 Stomachus saniorum cum quibus confor-
 tandus 1.701.a.35
 Stomachus febrilium cum quibus con-
 fortandus 1.701.a.36
 Stomachus quando bene digerat 1.717.
 b. 49
 Stomachus communicat matri 1.940.
 a. 3
 Stomachus debilitatur ex longitudine
 ægritudinis 2.97.b.45
 Stomachi os astringit, corroborat, & de-
 stat atra bilis naturalis 1.23.b.47
 Stomachi cõplexionem cognoscere ex
 colore linguae difficile est 1.24.a.66
 Stomachi uirtus attractiua quomodo a-
 git 1.81.a.23
 Stomachi corruptionem prohibet aqua
 ferrea 1.108.a.20
 Stomachi oris dolor spiritum resoluat in
 signiter 1.119.b.20
 Stomachi mordicationi ex uino quæ con-
 ferant 1.170.b.23
 Stomachi oris sensus, subtilitas quomo-
 do cognoscatur 1.210.b.46
 Stomachi oris debilitas quomodo co-
 gnoscatur 1.210.b.48
 Stomachi oris apti receptioni cholerae
 rubra signa 1.210.b.50
 Stomachi oris subtilitatis sensus, debili-
 tatis, & aptitudinis cholerae rubrae
 ceptionis curatio 1.210.b.57
 Stomachi humectationem mundificare
 amigdalæ 1.261.a.30
 Stomachi spasmi signa 1.668.b.43
 Stomachi

Index

- Stomachi anatomia 1.682.a.62
 Stomachi dispositionum signa ex digestionem 1.689.a.65
 Stomachi substantia similior est neruis 1.682.b.20
 Stomachi uena 1.682.b.60
 Stomachi partium usus 1.682.a.64
 Stomachi arteria 1.682.b.65
 Stomachi dextro cur superponatur hepar 1.683.a.5
 Stomachi sinistro cur splen supponatur 1.683.a.8
 Stomachi calefactionem quæ corpora adiument 1.683.b.54
 per Stomachi os quid antiqui intelligant 1.684.a.5
 Stomachi os aliquos uocare alphaet, & cor 1.684.a.11
 Stomachi calidæ complexionis naturalis signa 1.686.b.47
 Stomachi frigidæ complexionis naturalis signa 1.686.b.53
 Stomachi siccæ complexionis naturalis signa 1.686.b.58
 Stomachi humidæ complexionis naturalis signa 1.686.b.62
 Stomachi ægritudinū causæ 1.687.a.38
 Stomachi ægritudinum causæ per consensum 1.687.a.54
 Stomachi debilitas est causa fortis in effusione eius, quod effunditur ad ipsum 1.687.b.48
 Stomachi raræ texturæ, & subtilis cutis causæ 1.687.b.63
 Stomachi lubricitatis quomodo caliditas aliquando causa fit 1.688.a.21
 Stomachi uirtutis appetitiuæ, & attractiuæ uicia 1.688.a.25
 Stomachi uirtutis retentiuæ uicia 1.688.a.29
 Stomachi uirtutis digestiui uicia 1.688.a.31
 Stomachi uirtutis expulsiuæ uicia 1.688.a.34
 Stomachi affectiones quomodo cerebrū in consensum trahant 1.688.a.50
 Stomachi propriæ ægritudines quæ 1.688.b.5
 Stomachum habens uehementis sensus à quibus ledatur 1.688.b.6
 Stomachi ægritudines, quando prolongantur perdunt ad raritatem texturæ uillorum eius, & fit difficile succurrere, & medicari 1.688.b.25
 Stomachi dispositiones ex quibus dispositionibus significantur 1.688.b.50
 Stomachi dispositionum ex cibi tolerantia signa 1.689.a.3
 Stomachi dispositionum ex egestionem signa 1.689.a.8
 Stomachi fortitudine digestionis bonitas significat, & æqualitatem complexionis 1.689.a.11
 Stomachi debilitatem indigestio significat 1.689.a.14
 Stomachi dispositionum signa ex uentris crepitu 1.689.a.22
 Stomachi complexionis malicia ut plurimum accidens quæ 1.689.b.30
 Stomachi, ex doloribus, dispositionum signa 1.689.b.32
 Stomachi dispositionum signa ex appetitu 1.689.b.37
 Stomachi dispositionum signa ex siti sumpta 1.689.a.49
 Stomachi dispositionum signa ex singultu 1.689.a.43
 Stomachi dispositionum signa ex oris, & lingue qualitatibus sumpta 1.689.a.56
 Stomachi dispositionum signa ex oris sapore 1.690.a.23
 Stomachi dispositionum ex uomitu signa 1.690.a.43
 Stomachi dispositionum ex colore corporis signa 1.690.b.10
 Stomachi, & hepatis dispositionis color est uehemens significatio secundum plurimum 1.690.b.11
 Stomachi plures ægritudines sunt frigida 1.690.b.13
 Stomachi dispositionum signa ex rugitu 1.690.b.16
 Stomachi dispositionum signa ex spuito 1.690.b.20
 Stomachi ex eructuatione dispositionum signa 1.690.b.37
 Stomachi dispositionum signa ex rebus conferentibus, & nocentibus 1.691.a.41
 Stomachi dispositionum signa ex eius sensu 1.691.a.57
 Stomachi dispositionum signa ex consensu cum alijs membris 1.691.b.1
 Stomachi calidæ malæ complexionis signa 1.692.a.28
 Stomachi frigidæ complexionis signa 1.692.b.4
 Stomachi complexionis humidæ signa 1.693.a.16
 Stomachi complexionum cum materia signa 1.693.a.47
 Stomachi materiæ subtilis, calidæ, uirulentæ signa 1.693.a.52
 Stomachi materiæ phlegmaticæ abundantis signa 1.693.b.14
 Stomachi materiæ melancholicæ affluentis signa 1.693.b.24
 Stomachi magnitudinis signa 1.693.b.61
 Stomachi ægritudinum curatio uniuersalis 1.694.a.57
 Stomachi ægritudines in complexionem actiuis curatu faciles 1.694.a.64
 Stomachi ægritudines in complexionem in passiuis curatu difficiles, & proprie in complexionem sicca 1.694.b.2
 in Stomachi ægritudinibus cur maior sit timor in infrigidando, quam in calefaciendo 1.694.b.8
 Stomachi humor frigidus cum quibus alterandus 1.694.b.29
 Stomachi humor calidus cum quibus alterandus 1.694.b.33
 in Stomachi morbis egestionem & urinæ attendendæ 1.694.b.54
 in Stomachi ægritudinibus, solutiuis stipetica commiscenda 1.694.b.61
 Stomachi ægritudinibus confert Corallus 1.276.b.1
 Stomachi ægritudinibus conferentia composita
 Confectio de hiacyntho 2.270.b.55
 Hiera Andromachi 2.275.a.64
 Hiera 2.275.b.66
 Pillulæ aggregatiuæ 2.299.a.28
 Stomachi complexionis frigida, & humidæ, in qua non est materia, experimentatorum curatio 1.695.a.24
 Stomachi complexionis frigida, & humidæ, in qua non est materia, rationalium curatio 1.695.a.56
 Stomachi complexionis frigida malæ curatio 1.696.a.55
 Stomachi frigori conferentia composita
 Triphera magna 2.262.a.41
 Dialacca minor 2.267.b.29
 Alchelchelengi magnum 2.269.b.58
 Confectio de hiacyntho 2.270.b.55
 Electuarium ad subulitis 2.276.b.46
 Diaciminum 2.277.a.43
 Sagzenea magna 2.264.b.66
 Confectio de hiacyntho 2.270.b.55
 Diapipereon 2.277.a.60
 Triphera de scoria ferri 2.278.b.45
 Electuarium anacardinum 2.278.b.66
 Electuarium alcanzi 2.277.b.18
 Electuarium alcanzi aliud 2.277.b.35
 Electuarium alscchereben 2.278.a.13
 Electuarium altalifasar 2.278.b.26
 Electuarium fangius 2.279.a.33
 Scoria ferri 2.279.b.30
 Electuarium de granis uiridibus 2.281.a.17
 Electuarium de xilooloe 2.281.b.29
 Electuarium Indum 2.281.b.52
 Oleum de costo 2.301.a.61
 Oleum demanum 2.303.a.5
 Oleum de floribus papau. 2.303.a.54
 Conditum 2.287.a.56
 Emplastrū ex cordumeni 2.304.b.54
 Electuarium de xilooloes 2.306.a.54
 Oleum menum 2.306.a.55
 Oleum de costo 2.306.a.55
 Oleum de papauere russo 2.306.a.56
 Electuarium de aniden 2.306.a.56
 Electuarium alfangius 2.306.a.57
 Electuarium de galanga 2.318.b.29
 Stomachi calidæ complexionis malæ curatio 1.695.b.32
 Stomachi caliditati confert
 Lactuca 1.337.a.5
 Stomachi caliditati confert
 Syrupus de agresta 2.306.a.53
 Stomachi calidi debilitati conferentia composita
 Scoria ferri 2.279.b.52
 Diacitoniten 2.279.b.59
 Aqua mellis 2.286.b.64
 Syrupus de agresta 2.287.b.64
 Trochisci de camphora 2.293.a.23
 ex Stomachi refrigeratione multoties accidit nocumentum in anhelitu 1.695.b.62
 Stomachi inflammationis curatio 1.695.b.32
 Stomachi inflammationi confert
 Foeniculum cum aqua frigida 1.308.b.42
 Pullorum ius 1.312.b.33
 Liquiritia 1.335.a.40
 Oleum rosatum 1.354.a.57
 Portulaca 1.358.a.38
 Oleum rosatum 1.366.b.14
 Stomachi inflammationi conferunt
 Granatum muzum 1.316.a.3
 Virga pastoris 1.394.a.19
 Stomachi malæ complexionis humidæ curatio 1.696.b.29
 Stomachi humiditatibus conferentia composita
 Triphera minor 2.278.b.58
 Suffulhobede 2.283.a.2
 Trochisci, piper, dicti 2.317.a.4
 Stomachi humiditates exsiccantia composita
 Confectio de muscho cum absinthio 2.264.b.10
 Confectio de hiacyntho 2.270.b.55
 Hiera piera 2.273.a.39
 Hiera Hip. 2.275.a.22
 Electuarium ambra 2.277.b.59
 Stomachi

Index

Stomachi mala complexio sicca quum confirmatur, curationem omnino non suscipit 1.696.b.4.6
in Stomachi doloribus frigidis quandoque positio uentrorum maximum affert iuuamentum 1.696.b.2.2
in Stomachi siccitate, uel hectica balneū quale esse debeat 1.696.b.6.1
in Stomachi hectica, uel sicca intemperie quale lac esse debeat 1.697.a.6
Stomachi sicca intemperiei, uel hectice uictus ratio 1.697.a.3.7
Stomachi complexionis frigida, & sicca curatio 1.697.b.3
Stomachi complexionis calida, & sicca curatio 1.697.b.5.4
Stomachi complexionis calida, & humida complexionis curatio 1.698.a.4
Stomachi complexionis mala cum materia curatio 1.698.a.14
ad Stomachi os quales humores effundatur 1.698.a.6.2
Stomachi os confortantia quæ 1.698.b.1
Stomachi os in febris confortantia quæ 1.698.b.4
Stomachi oris tremori conferentia composita
Theriacæ diatesseron 2.259.a.6.2
Electuarium de muscho 2.282.a.8
Sirupus de malis 2.287.a.5.1
Stomachi materię sui ipsius ratione genitæ curatio 1.698.b.11
Stomachi ægrotudo quandoque remouetur potione una & hiera 1.698.b.3.9
Stomachi humoribus cholericis hiera magis confert, & præcipue cum decoctione absinthii 1.698.b.4.6
in Stomachi euacuationibus aloes est conueniens 1.699.a.7
in Stomachi ægrotudinibus materialibus quando phlebotomia conueniat 1.699.a.10
Stomachi phlegmatis curatio 1.699.b.12
Stomachi humoris melancholici curatio 1.700.a.4
Stomachi humoris frigidi, & humidi curatio 1.700.a.12
Stomachi doloris post cibum accidentis curatio 1.704.a.2.2
Stomachi dolori à proprietate conferre Cutes intrinsecas stomachorum gallinarum 1.704.a.3.6
Stomachi dolori conferunt
Absinthium 1.250.a.2.5
Aloes 1.263.b.3
Agaricum 1.267.a.5.4
Bulbus cum melle 1.276.a.2
Corallus collo suspensus 1.312.b.3.4
Galli ius 1.312.b.3.4
Pellis intrinseca stomachorum auium, & gutturis earum, præcipue gallorum sicca cum uino bibita 1.359.a.2.6
Pœonia 1.363.a.3.0
Reubarbarum 1.369.a.3.0
Squillæ semen cum melle 1.370.b.3.8
Squinanthi flos 1.371.a.3.5
Sal 1.377.a.4.9
Vitis foliorum succus 1.393.b.2.5
Stomachi dolori conferentia composita
Sotira confec. 2.259.b.10
Cæfaris confec. 2.262.a.2.6
Hermetis conf. 2.263.b.2.3

Confectio Hermetis 2.263.b.5.9
Confectio de mulcho 2.264.a.6.1
Confectio Anacardi 2.265.b.6
Athanasia magna 2.267.a.1.3
Diacostum 2.268.b.4.3
Confectio de calamento 2.270.b.3.0
Confectio de feminibus 2.270.b.3.9
Confectio de hiacyntho 2.270.b.5.5
Hiera Archigenis 2.274.a.2.6
Theodoricon magnum 2.274.a.4.0
Hiera Andromachi 2.275.a.4.7
Hiera busius 2.275.b.3.6
Diapipereon 2.277.a.6.0
Electuarium alfendedicon 2.277.b.6
Electuarium anacardinū 2.278.b.6.6
Acetum squilliticum 2.285.b.1.8
Sirupus acetosus squilliticus fol. 2.286.b.3.4
Seleniabin 2.290.a.1.6
Trochisci de rosis 2.292.b.1.3
Trochisci de rosis Asclepiadis 2.292.b.2.5
Trochisci Andromachi 2.295.a.3
Trochisci de rosis 2.296.a.4.3
Decoctio aquæ de radicibus 2.296.b.6.0
Apozima de absinthio 2.297.a.1.4
Pillule indæ 2.299.b.6.1
Oleum de costo 2.301.b.4
Emplastrum philagrius 2.304.a.6.1
Emplastrum ex cordumeni 2.304.b.5.3
Hiera busios 2.304.b.5
Confectio de feminibus 2.306.a.6.2
Dactylon 2.306.a.6.3
Medicina de gentiana 2.306.a.6.3
Aqua de radicibus 2.306.a.6.3
Hiera Andromachi 2.306.a.6.4
Electuarium diapipereon 2.306.a.6.4
Sehercareen 2.306.a.6.5
Vnguentum de cordumeni 2.306.a.6.5
Pillule indæ 2.306.a.6.5
Oleum ros. 2.306.a.6.6
Oleum de costo 2.306.a.6.6
Electuarium Gal. 2.306.a.6.6
Confectio Hermetis 2.306.b.1
Pillule propriæ 2.306.b.1
Emplastrum philagrius 2.306.b.2
Aradon 2.306.b.2
Diacurcuma 2.306.b.3
Philonium 2.306.b.3
Confectio de calamento 2.306.b.3
Electuarium de carui 2.318.b.3.0
Confectio ex hepate adip. 2.319.a.1.8
Stomachi mordicationem sedantia 1.704.a.3.9
Stomachi fortitudinem non significat appetitus 1.704.a.6.1
Stomachi debilitatem quæ mala sequantur 1.704.a.6.2
Stomachi debilitas quid 1.704.a.5.4
Stomachi debilitas fortasse causa est omnium ægrotudinū corporis 1.704.b.9
Stomachi debilitas in qua eius sit parte 1.704.b.11
Stomachi partis superioris debilitatæ signum 1.704.b.14
Stomachi partis inferioris debilitatæ signum 1.704.b.17
Stomachi debilitatis cause 1.704.b.20
Stomachi debilitatis curatio 1.704.b.20
Stomachi debilitati conferunt
Agallochus 1.252.b.4.5
Spina alba 1.268.a.5.6
Cæpa 1.276.a.3.1
Calamentum 1.287.b.3.6

Fœnugræci decoctio cum aceto 1.304.a.4.0
Vinum, & aqua, in quibus extinctum sit ferum 1.304.b.1.9
Gentianæ radicum syrupus 1.311.b.7
Mumia cum aqua cymini, & ammos, & carui 1.343.b.9
Sciaticæ antiquæ, & difficilis confert 1.264.a.1.3
Abrotani decoctio 1.364.a.4.6
Poma 1.367.b.5
Rubi folia 1.369.a.3.0
Reubarbarum 1.382.b.3.3
Sandalus 1.393.b.
Vitis syluestris fructus 1.393.b.
Stomachi debilitati conferentia composita
Electuarium aliud alcanzi 2.277.b.17
Electuarium de zingibere 2.281.b.6.4
Electuarium de muscho 2.282.a.7
Suffus Albarmach 2.283.b.3
Kamiat 2.283.b.4.5
Sirupus de granis myrti 2.287.b.2.9
Sirupus de malis 2.287.b.5.1
Sirupus de absinthio 2.288.b.2.0
Sirupus Democriti 2.289.a.3
Citrum conditum 2.290.a.3.3
Trochisci mezerion 2.295.a.5.5
Pillule 2.298.a.4.9
Oleum de mastice 2.300.b.11
Oleum alchechengi 2.302.b.1.0
Vnguentum 2.304.b.5
Vnguentum ex pulpa coloq. 2.304.b.2.9
Medicina chiume 2.306.a.3.0
Vnguentum ad debilitatem hepatis 2.306.a.3.1
Electuarium de Xiloaloes 2.306.a.3.2
Sagzenea 2.306.a.3.2
Sal factus suffus 2.306.a.3.3
Donum Dei 2.306.a.3.5
Electuarium alcanzi 2.318.a.9
Oleum proprium 2.318.a.21
Medicamen 2.318.a.5.2
Trochisci 2.262.b.4
Confectio zehemirem 2.264.a.6.1
Confectio de muscho 2.267.a.4.0
Diacurcuma minus 2.267.b.2.3
Dialacca magna 2.267.b.2.9
Dialacca minor 2.277.b.3.5
Electuarium alcanzi 2.281.
Electuarium de camphora 2.281.a.6.0
Electuarium de cinnamomo 2.281.b.4.1
Stomachi retentia cum quibus conferenda 1.704.b.5.5
Stomachi expulsiua cum quibus conferenda 1.704.b.5.7
Stomachi digestiua cum quibus conferenda 1.704.b.5.9
Stomachi debilitas quæ deterior 1.704.b.6.0
Stomachi raræ texturæ signa 1.704.b.6.2
Stomachi retentia nocumentum 1.704.b.6.5
Stomachi uirtutis retentia nocumentum signa 1.705.a.4
Stomachi uirtutis attractiua uicia signa 1.705.a.1.3
Stomachi molliificatio 1.705.a.1.3

Index

- Stomachi os mollificant tepida 7.
705.a.30
- Stomachi debilitati cum duritie praesidia
1.705.a.59
- in Stomachi calidi, & frigidi emplastris
foeniculi superiora conferunt 1.
705.b.2
- Stomachi debilitas quandoque causa est
tarditatis descensionis cibi, & quid
ei dandum 1.705.b.5
- Stomachi debilitas quando fit causa ue-
locis descensionis cibi, & qualiter cu-
randa 1.705.b.8
- Stomachi ulcerum signa 1.707.b.43
- Stomachi ulceribus confert, Sirupus de
nuua 2.289.a.14
- Stomachi sensus destructionis, & debili-
tatis signa 1.708.a.13
- Stomachi uirtutem debilitat aqua cali-
da frequens potus 1.108.a.49
- Stomachi, & intestinorum mundificatio-
nem ab humoribus uiscosis malis fie-
ri cum hiera picra 1.218.a.39
- Stomachi os mundificari uomitu 1.
218.a.42
- in Stomachi oris medicationibus uenam
furculæ phlebotomari 1.214.b.11
- Stomachi debilitati confert mastix, &
anilum 2.51.b.35
- Stomachi signa mala in crisi 2.88.a.3
- Stomachi exitura, ut erumpatur ad inte-
riora, melius est quam ad exteriora
eius 2.116.b.52
- Stomachi offensi ex percussione obuia-
tione & casu curatio 1.715.a.44
- Stomachi summam cibi quantitatem ab-
horrentis signa 1.719.b.61
- Stomachi repletionem uomitu uel aquæ
calidæ potu curari 1.167.a.54
- Stomachi oris est appetitus 1.720.a.1
- in Stomachi fundo fit digestio 2.
720.a.1
- Stomachi apostematis curatio 1.220.
a.21
- Stomachi duricie causæ 1.721.a.23
- Stomachi duricie signa 1.721.a.30
- Stomachi duricie curatio 1.721.a.30
- Stomachi duricie conferentia
composita
- Diacireuma 2.267.a.40
  - Dialacca magna 2.267.b.8
  - Dialacca minor 2.267.b.30
  - Emplastrum ex cordumeni 2.304.b.58
  - Oleum de mastice 2.306.b.8
- Stomachi uentositatem cum eructuatio-
ne esse euacuandam 1.721.a.53
- Stomachi apostematum calidorum cau-
sæ 1.721.b.35
- Stomachi apostematum calidorum signa
1.721.b.63
- Stomachi exituræ signa 1.722.a.11
- cum Stomachi dolore quando accidit fri-
gus extremitatum, tunc illud est signum
malum 1.722.a.12
- Stomachi apostematum calidorum cura-
tio 1.722.a.22
- in Stomachi apostematibus myrobalani
quando conueniant, & quando non
1.722.a.48
- Stomachi apostematum calidorum ui-
ciis 1.722.b.15
- Stomachi apostematum calidorum reso-
lutio 1.722.b.28
- Stomachi apostematum frigidorum phleg-
maticorum causæ 1.724.a.9
- Stomachi apostematum frigidorum phleg-
maticorum signa 1.724.a.16
- Stomachi apostematum frigidorum phleg-
maticorum curatio 1.724.a.33
- Stomachi apostematum durorum, & gros-
sorum causæ 1.724.b.14
- Stomachi apostematum durorum, & gros-
sorum signa 1.724.b.19
- Stomachi apostematum durorum, & gros-
sorum curatio 1.724.b.38
- Stomachi apostematibus conferunt
- Calamus aromaticus 1.267.a.12
  - Idem cum melle, & apij semine 1.
288.b.5
  - Cauda equi 1.295.a.16
  - Eupatorium 1.307.a.62
- Stomachi apostematibus conferentia
composita
- Trochisci de berberis 2.293.b.36
  - Oleum de mastice 2.300.b.12
  - Trochisci de berberis, & eupatorio
2.306.b.6
  - Emplastrum Darii 2.318.a.38
- Stomachi apostematum durorum, & gros-
sorum uiciis 1.725.a.19
- Stomachi adubellati 1.725.a.29
- Stomachi adubellati signa 1.725.a.34
- Stomachi adubellati curatio 2.725.a.39
- Stomachi fanies quomodo extrahenda
1.725.b.19
- Stomachi adubellati uiciis 1.725.b.25
- Stomachi bothor causæ 1.725.b.54
- Stomachi ulcerum causæ 1.725.b.52
- Stomachi ulcus catarrhum inducere 1.
725.b.58
- Stomachi ulcerum signa 1.726.a.11
- Stomachi ulcera ad quæ mala perducant
1.726.a.11
- Stomachi bothor signum 1.726.a.19
- Stomachi ulcus quibus signis distingua-
tur ab ulcere gulæ 1.726.a.20
- Stomachi fundi ulcerum signa 1.
726.a.34
- Stomachi ulcus quibus signis distingua-
tur ab ulcere intestinorum 1.726.a.39
- Stomachi ulceris curatio 1.726.b.6
- Stomachi ulcera quæ extergunt 1.
726.b.12
- Stomachi ulceribus hiera picra ualde u-
tilis 1.726.b.20
- in Stomachi oris ulceribus incarnatiuis
glutinatiua esse commiscenda 1.
726.b.31
- Stomachi os acuit 1.263.a.55
- Aloes persicus 1.263.a.55
- Stomachi ulceribus quandoque confert
philonium 1.726.b.34
- in Stomachi ulceribus cum quibus uen-
ter soluendus 1.726.b.39
- Stomachi bothor curatio 1.727.a.3
- Stomachi bothor uiciis 1.727.a.5
- a Stomachi ruptura qui euadant, & qui
non 1.727.a.10
- Stomachi inflationis causæ 1.727.a.14
- Stomachi inflationis signa 1.728.a.9
- Stomachi inflationis curatio 1.728.a.50
- Stomachi inflationis conferunt
- Aspalatus 1.296.a.14
  - Iuniperus 1.323.a.55
  - Lactuca 1.337.a.5
  - Myrrha 1.344.a.27
  - Mulsus 1.390.b.65
  - Sanguisugam gutturi annexam eradi-
cant aqua gargarizata 1.259.a.50
  - Allium 1.265.a.64
  - Acerum 1.266.b.32
  - Citri medulla cocta in aceto 1.
274.b.64
- Cimex bibitus cum aceto, aut uino
1.307.b.60
- Salicis succus 1.316.b.48
- Viola 1.392.a.6
- Vitis folia, & pampini cum fauich
hordei 1.393.b.24
- Stomachi inflationi conferentia
composita
- Theriaca magna 2.256.a.46
  - Mithridatum 2.258.a.47
  - Sotira confectio 2.259.b.10
  - Confectio de muscho 2.264.a.62
  - Confectio de hiacyntho 2.270.b.55
  - Electuarium alraisafar 2.278.b.26
  - Electuarium de aniuden 2.281.a.33
  - Electuarium de muscho 2.282.a.7
  - Sirupus acetosus 2.285.a.52
  - Trochisci 2.318.a.51
  - Hiera menifon 2.318.a.62
- Stomachi lenitatis, & lubricitatis signa
1.729.a.48
- Stomachi lenitatis, & lubricitatis ex uir-
tutis retentiæ debilitate uiciis 1.
729.b.35
- Stomachi lenitatis, & lubricitatis causæ
1.729.a.18
- in Stomachi lubricitate quod signum bo-
num 1.729.a.27
- Stomachi lenitatis, & lubricitatis cali-
dæ curatio 1.729.a.52
- Stomachi lenitatis, & lubricitatis ca-
lidæ uiciis 1.729.a.64
- Stomachi lenitatis, & lubricitatis frigi-
dæ curatio 1.729.b.9
- Stomachi lenitatis, & lubricitatis ex uir-
tutis retentiæ debilitate curatio 1.
729.b.23
- Stomachi subuersio 1.729.b.51
- Stomachi subuersio quo differat a uomi-
tu 1.729.b.53
- Stomachi nutrimentum quod 1.730.
a.20
- Stomachi debilitas unde 1.730.b.40
- Stomachi apostemata uomitum excita-
re 1.730.a.50
- Stomachi debilis qui est, cur non possit
uomere 1.730.a.61
- Stomachi uirtutem maxime debilitat uo-
mitus assiduatio, & facit ipsum lacu-
nam superfluitatum 1.730.b.18
- Stomachi oris caliditas, & siccitas acci-
dentes commouent nauseam 1.730.
b.13
- Stomachi apostema quandoque singul-
tus significat 1.738.a.46.52
- Stomachi os confortat absinthium 1.
736.a.64
- Stomachi conturbatio, & anxietas 1.
736.b.51
- Stomachi conturbationi ex medicinis uo-
mituiis, & solutiuis quid dandum 1.
737.a.2
- Stomachi conturbationis, & anxietatis
curatio 1.737.a.12
- Stomachi partium motus plurimum non
fit, nisi motu oris eius 1.737.b.33
- Stomachi os est uehementis sensus 1.
737.b.34
- Stomachi conturbationis, & anxietatis
causæ 1.737.b.61
- Stomachi laxitate laborantibus licet sti-
ptica ante cibum assumere 1.166.a.5
- Stomachi complexionis sicca signa 1.
692.b.61
- Stomachi mala materia repleti signa 1.
693.b.21
- Stomachi paruitatis signa 1.693.b.61
in Stomachi

Index

in Stomachi caliditate non est uehemen-
ter infrigidandum 1.694.b.58
Stomachi complexionis frigida, & hu-
midæ curatio 1.695.a.22
Stomachi malæ complexionis sicca ægri-
tudo est quædam hectica 1.696.b.45
Stomachi hectica curatio 1.696.b.50
Stomachi calefactionem calefactio ex-
trematatum conciliat 2.696.b.24
Stomachi cibum non retinentis præsidia
1.753.b.51. & 734.b.35
Stomachi, & hepatis communitas 1.
758.a.6
Stomachi subuersio unde 1.782.a.40
Stomachi os communicat inferiori parti
splenis 1.791.a.4
Stomachi dolorum causæ 1.799.b.10
Stomachi fluxus lubricatus quo disse-
rat a fluxu ventris lubricatio 1.
802.a.64
Stomachi oris uirtutes casum generant
uermes 1.840.b.22
Stomachi fluxus sanguinei signa 1.
803.b.60
Stomachi fluxus sanguineus qui saluus
1.803.b.65

Stomachi corruptioni conferentia composita

Suffus Aristotelis 2.283.a.52
Kaimati 2.283.b.44
Oleum asusme 2.306.a.38
Confectio Hermetis 2.306.a.38
Diacurcuma 2.306.a.38
Oleum 2.306.a.39
Aqua de radicibus 2.306.a.39
Tyriaca 2.306.a.39
Mithridatum 2.306.a.39
Alkermes 2.306.a.40
Tyriaca Auic. 2.306.a.40
Electuarium de ambra 2.306.a.40
Trochisci stellæ 2.306.a.40
Stomachi corruptioni, & debilitati
conferentia composita

Electuarium alcanzi 2.306.a.35
Electuarium Kameiati 2.306.a.35
Stomachi inquietudini conferen-
tia composita
Trochisci 2.318.a.50
Hiera menison 2.318.a.60
Stomachi infusioni conferentia
composita

Hiera picra 2.306.a.59
Pillule indæ 2.306.a.59
Triphera 2.306.a.60
Suffus hobede 2.306.a.60
Stomachi mollificationi confert
Lens excorticata 1.335.b.50
Myrrha 1.344.a.26

Stomachi mollificationi conferentia composita

Triphera magna 2.262.a.42
Alchelchelengi magnum 2.269.b.58
Confectio de hiacyntho 2.270.b.55
Triphera de scoria ferri 2.278.b.44
Triphera minor 2.278.b.58
Electuarium alfangius 2.279.a.17
Triphera maior 2.282.a.65
Suffus hobede 2.283.a.22
Kaimati melonis longi 2.283.a.28
Oleum de serpentibus 2.301.a.4
Triphera maior 2.306.a.49
Triphera de scoria 2.306.a.50
Suffus hobede 2.306.a.50
Oleum de serpentibus 2.306.a.51
Oleum proprium 2.318.a.8

Stomachi puncturæ confert

Theriaca magna 2.256.a.46
Mithridatum 2.258.a.47
Confectio de hiacyntho 2.270.b.55
Confectio candorius 2.270.b.10

Stomachi subuersioni conferentia composita

Trochisci de rosis Asclepiadis 2.
292.b.27

Stomachi complexionis corruptioni conferentia composita

Diaireos 2.318.b.21
Stomachi oppilationibus conferentia
composita
Electuarium de carui 2.318.b.30

Stomachi superfluitates expellentia composita

Pillule alchechengi 2.306.a.42
Hiera picra 2.306.a.43
Diacyminum 2.306.a.43
Confectio AlKindi 2.306.a.43
Infusio picræ 2.306.a.44
Suffus aburmat 2.306.a.44
Acetum squillæ 2.306.a.44
Oximel squillæ 2.306.a.45
Mina 2.306.a.45
Sirupus de malis calidus 2.306.a.45
Sirupus de pyris 2.306.a.46
Citrum conditum 2.306.a.46
Cydonia condita 2.306.a.47
Electuarium Gal. 2.306.a.48
Pillule stomacæ 2.306.a.48
Triphera de scoria 2.306.a.49
Stomachi uentositati conferentia
composita

Sotira 2.306.b.4
Nedrech Darij 2.306.b.4
Alcharmiu 2.306.b.5
Triphera magna 2.306.b.5
Oleum nardinum 2.306.b.5

Stomacho humido nitroso aquæ confe- runt

1.111.a.30
Stomacho debili infantium quæ confe-
rant 1.159.a.39

Stomacho obfunt acuta & falsa 1. 168.b.1

Stomacho calfacto ex uino, quid confe- rat

1.170.b.2
Stomacho refrigerato ex uino quid con-
ferat 1.170.b.7

Stomacho an conferat apium 1.260.a.11

Stomacho conuenientiora sunt chryso- mela, quam perfica 1.285.a.43

Stomacho nerui præbetis sensum dictus 1.682.b.57

Stomacho quæ ægriudines accidunt 1. 687.a.7

Stomacho appropriatur appetitus ani- malis, & sentit cum eo 1.690.a.14

Stomacho in ægriudinis ex materia, quæ sit ambigua, nihil magis conferre, quam hieram 1.694.b.14

Stomacho humor impactus euacuiatur per aloem 1.698.b.21

Stomacho est nociua scammonia, & ini- mica ei 1.699.a.8

Stomacho humor non adharens, neque grossus quomodo curandus 1.699.a.31

Stomacho qui cibi sint magis conueni- tes 1.701.a.32

Stomacho ualde confert coitus dimissio 1.701.a.41

Stomacho conferre gallinarum uentrii pellem intrinsecam 1.701.a.42

Stomacho conferunt

Aristolochia 1.238.a.63
Aqua ferri 1.261.b.55
Aqua ærea 1.261.b.56
Ammi 1.262.a.52
Bulbus 1.270.a.31
Palma 1.270.b.6
Bellirici 1.471.a.34
Barba hircina, & proprie eius succus
1.273.b.12
Citri folia 1.275.a.5
Cinnamomum 1.278.a.27
Crocus 1.278.b.35
Cuscuta 1.281.a.43
Coriandrum 1.283.a.27
Vinum, in quo casia infunditur
286.b.44
Cydonium 1.287.a.19
Sirupus cydonij 1.287.a.20
Cucumer 1.292.a.12
Emblicus 1.298.a.27
Endiua 1.299.a.16
Ericius terreus 1.300.a.46
Folium indum 1.306.a.11
Vitis albæ extremitatum comestio
1.307.a.10
Phyticum 1.307.b.40
Fumus terræ 1.309.a.3
Ficiuinum 1.310.a.18
Pini granum cum absinthio 1.313.b.53
Gummi 1.315.a.37
Gariophyllus 1.316.a.4
Granatum dulce 1.316.a.4
Galanga 1.323.a.55
Iuniperus 1.323.b.60
Electrum cum melle 1.326.a.34
Piper longum 1.326.a.34
Lutum terræ quod comeditur
228.b.29
Lactuca hortulana 1.337.a.6
Myrris 1.339.a.2
Myrobalani, & proprie nutriti
339.b.31
Maltix 1.340.b.25
Menta 1.346.b.7
Aqua mellis 1.347.a.2
Nux nutrita cum melle 1.348.a.39
Nux muschata 1.348.a.64
Oliuæ, oleum omphacium 1.351.
a.66. & b.13
Olibani cortices 1.356.a.31
Organum 1.356.a.48
Ostraci caro 1.360.a.37
Pyra 1.362.a.57
Piper 1.363.a.22
Poronia 1.364.a.46
Poma 1.365.a.24
Perfica matura 1.366.b.11
Rosa nutrita cum melle 1.367.a.22
Ruta 1.369.a.30
Reubarbarum 1.370.b.14
Squilla 1.371.a.32
Squinanthi radix 1.373.a.10
Sanguis draconis 1.375.b.62
Spodium 1.378.a.62
Siseloos 1.380.a.26
Sumach 1.381.a.39
Spica 1.386.b.13
Scoria ferri 1.390.b.65
Muschus 1.394.a.47
Vua passa 1.395.a.49
Xilooloes 1.395.b.36
Zingiber 1.397.a.41
Zuecharum 1.397.b.16
Zuecharum althar 1.397.b.16
Stomacho quæ solutiua conuenientio
ra 1.701.a.60
Stomacho passulus in secunda mensa
conuenient

Index

- conuenire 1.701.a.63
Stomacho corallum conuenire a proprie-
rate 1.701.b.8
- Stomacho humido conferunt
Aqua nitrosa 1.261.b.60
Ammi 1.262.a.50
Vinum, & aqua, in quibus extingui-
tur ferrum 1.304.b.19
Glans 1.310.b.62
Muria 1.346.a.38
Rofa 1.366.b.12
- Stomacum calefacit
Abrotanum coctum cum oleo 1.
264.a.19
- Stomacho nociua 1.701.b.60
Stomacho ualde inimica est repletio 1.
701.b.64
- Stomacho cibus est inconueniens aut
propter quantitatem, aut propter qua-
litatem 1.702.a.3
Stomacho noxium est communiter quic-
quid stipticitatem non habet 1.
702.a.25
- Stomacho nocent
Affa 1.259.a.61
Aqua marina 1.261.b.58
Anethum 1.264.b.29
Ben 1.268.a.17
Baurach 1.269.b.40
Osmum fluuiiale 1.272.b.12
Coagulum 1.274.b.16
Citri caro 1.275.a.1
Cafeus salutus, & non salutus 1.
277.b.16
- Coloquintidæ radix 1.279.a.36
Caulis 1.282.b.20
Carramus 1.289.a.5
Cedri fructus 1.289.a.60
Cannabis femina 1.291.a.31
Siliqua 1.293.b.48
Malua domestica 1.294.a.37
Ficus humida 1.310.a.12
Granatum acetosum 1.316.a.6
Hermodactylus 1.320.a.43
Iuiuba 1.323.b.14
Lapis iudaicus 1.326.b.37
Lapis armenus 1.327.b.19
Lilium, proprie eius oleum 1.335.a.8
Lens 1.335.b.49
Morum 1.347.b.4
Nux 1.348.a.36
Nasturtium 1.349.a.39
Nix 1.351.b.15
Oleum amigdalinum 1.354.b.4
Hordei aqua 1.357.a.46
Pruna dulcia 1.357.b.38
Polium 1.358.b.58
Porrum 1.359.b.57
Raphanus 1.368.a.29
Lini semen 1.371.b.20
- Stomacho quæ olea magis conueniant
1.702.a.28
- Stomacho medicinarum magis nociuarum quæ
1.702.a.30
- Stomacho cibi magis nociui, qui 1.
702.a.30
- Stomacho nociua sunt grana pini 1.
702.a.32
- Stomacho nocuum est lac 1.702.a.36
Stomacho malæ sunt omnes medicinarum
solutiue 1.702.a.40
Stomacho mala sunt omnia, quæ abhomi-
nationem faciunt 1.702.a.40
Stomacho plurimum nocet uomitus la-
boriosus 1.702.a.44
- Stomacho apponenda, uehementer cale-
fieri debent 1.705.b.30
Stomacho inimica est scammonia 1.
708.b.46
- Stomacho debili quæ accidunt, quum ci-
bantur 1.730.b.36
- Stomacho qui expellit cibum conferen-
tia composita
Confectio Aristomacis 2.317.a.17
Stomacho non retinenti cibum confe-
rentia composita
Trochisci 2.318.a.52
- Stomacho odor bonus est uehementer
conueniens 1.733.a.37
- Stomacho phisticos non esse graues 1.
748.b.56
- Stomacho amigdalas non esse graues
1.748.b.57
- Stomacho nociui sunt hermodactili 1.
960.b.19
- Stomacho qualiter conferat melacholia
1.782.a.14
- Stomacho accensa hæctica corrumpit co-
plexionem hepatis per uicinitatem
2.62.b.5
- Stomachum tuetur cartilago ensiformis
1.45.b.40
- Stomachum iuuant aquæ ferreæ 1.
111.a.28
- Stomachum laxant & appetentiam dei-
ciunt aquæ aluminosæ 1.111.a.41
- Stomachum putridis humoribus replet
fames 1.164.b.65
- Stomachum infirmat aquæ calidæ usus
frequens 1.170.a.5
- Stomachum lauat aqua calida aliquan-
do epota 1.170.a.6
- Stomachum confortat syrupus absinthij
1.250.a.12
- Stomachum nutrir tribus modis 1.
683.b.64
- ad Stomachum quomodo fel effundatur
1.687.b.10
- ad Stomachum aliquando effundi ex sple-
ne melancholiam 1.687.b.15
- ad Stomachum cholera ex hepate pluri-
mum effunditur 1.687.b.17
- ad Stomachum melancholice effusionis
causæ 1.687.b.30
- ad Stomachum sanguinis effusionis cau-
sæ 1.687.b.33
- Stomachum uehementis sensus a parua
causa lædi 1.688.b.3
- Stomachum habens uehementis sen-
sus in quas ægritudines incidat 1.
688.b.10
- Stomachum post euacuationem esse con-
fortandum 1.694.b.22
- Stomachum confortantia composita
Theriaca magna 2.255.b.37
Mithridatum 2.258.a.47
Confectio algere 2.261.b.29
Confectio zehemirem magnum 2.
262.b.4
- Confectio de muscho 2.264.a.61
Diacurcuma 2.267.a.40
Dialacca magna 2.267.b.8
Dialacca minor 2.267.b.29
Confectio de hiacyntho 2.270.b.55
Confectio chiume medici 2.
272.a.16
- Diaciminum 2.276.a.36
Electuarium Salomonis 2.277.a.26
Electuarium alcanzi 2.277.b.17
Electuarium cabrosus muschatum 2.
278.a.64
- Electuarium fangius 2.279.a.33
Scoria decocta 2.279.a.63
Diacitoniten ex succo cidoniorum
2.280.a.48
- Electuarium de xiloloe 2.281.b.29
Electuarium de zingibere 2.281.b.64
Electuarium de muscho 2.282.a.7
Electuarium 2.282.a.51
Suffus hobede 2.282.b.59
Suffus albarmach 2.283.b.3
Kabmiati 2.283.b.45
Hieralogodion 2.271.a.59
Electuarium alcanzi 2.277.a.35
Diacitoniten 2.279.b.59
Electuarium de camphora 2.281.a.60
Electuarium de cinnamomo 2.
281.b.41
- Sal 2.284.a.29
Sirupus de cidoniis 2.257.a.21
Mina cidoniorum 2.287.a.21
Sirupus salmuni 2.287.b.18
Sirupus de granis myrti 2.287.b.30
Sirupus de piriis 2.287.b.46
Sirupus de malis 2.287.b.50
Sirupus de fructibus 2.288.a.12
Sirupus delectabilis 2.288.a.12
Sirupus 2.288.a.60
Sirupus de absinthio 2.288.b.20
Sirupus de fructibus alius 2.288.b.47
Sirupus democrati 2.289.a.3
Sirupus de absinthio alius 2.289.a.42
Citrum conditum 2.290.a.33
Cidonia condita 2.290.b.57
Trochisci de rosis Asclepiadis 2.
292.b.28
- Trochisci de absinthio 2.294.a.29
Trochisci alij mezereon 2.295.a.55
Pillulæ 2.298.a.50
Pillulæ stomaticæ 2.298.b.19
Pillulæ aggregatiue 2.299.a.28
Oleum de masticæ 2.300.b.12
Oleum alchechengi 2.302.b.10
Vnguentum 2.304.b.5
Vnguentum ex pulpa coloq. 2.
304.b.29
- Lachlathatum 2.318.a.32
Hiera antiforos 2.318.a.45
Electuarium de galanga 2.318.b.41
- Stomachum calefacit uehementer diapye-
reum cum uino 1.696.b.6
ad Stomachum a cerebro effluentis mate-
riæ curatio 1.698.a.40
ad Stomachum ab hepate materiæ efflu-
tis curatio 1.698.a.51
ad Stomachum a splene materiæ fluētis
curatio 1.698.a.60
ad Stomachum superfluitates reijcere
natura consuecit si superfluat uomitus
1.701.a.54
ad Stomachum superfluitates natura reij-
cere natura consuecit si superfluat
uomitibus 1.701.a.54
- Stomachum mundificant
Absinthium a bile utraq; 1.249.b.47
Acorus 1.256.b.22
Balsamum 1.268.b.44
Leporis coagulum 1.325.b.43
- Stomachum mundificantia composita
Confectio salis indi 2.268.b.32
Confectio de hiacyntho 2.270.b.55
Hiera Hip. 2.275.a.22
Trochisci stelle 2.292.b.52
Trochisci de rosis 2.292.b.13
- Stomachum debilitat sisamum 1.
702.a.35
Stomachum debilitat foenugracum 1.
702.a.35

Stomachum

Index

Stomachum debilitat ventris solutio 1.
704.b.44
Stomachum debilitat, quæcunque eius
uirtutum debilitetur 1.704.b.47
Stomachum percutiunt frigida acta 1.
817.b.63
Stomachum nutrit sanguis 1.730.a.17
Stomachum nutrit phlegma conuersum
in sanguinem 1.730.a.18
Stomachum non nutrir sanguine asserē
tes errant 1.730.a.36
Stomachum debilitantia quæ 1.730.
b.50
Stomachum conturbat omne quod fer-
uet ex fructibus, & malis dulcibus 1.
737.a.4
Stomachum debilem qui habet, coitus
dimissio est res conuenientior ei 1.
890.a.44
Stomachum præparat acetositas, & facit
acquirere retentionem 1.799.a.36
Stomachum calefacit
Ciperus 1.285.b.27
Nasturtium 1.349.a.37
in Stomacho plurimum quod inuenitur,
aut generatur ex humoribus in ipso,
est phlegma, & cur. 1.687.b.50
in Stomacho calido cholera generari
1.687.b.60
in Stomacho ex omnibus diutius moran-
tibus uaporationem fieri 1.688.a.37
a Stomacho uisus nocumenta 1.688.
a.55
a Stomacho cordis aggritudines 1.688.
a.58
a Stomacho cerebri affectiones 1.688.
a.54
a Stomacho syncopis 1.688.a.58
a Stomacho uehemētis sensus quæ agri-
tudinē fiant 1.688.b.5
in Stomacho calido appetitus plus est a-
quæ, quam cibi 1.689.b.64
ex Stomacho non educatur humor, nisi
ad partem declinationis ipsius in eua-
cuatione 1.698.b.17
in Stomacho quando duo humores con-
trarii aggregantur, quid agendum 1.
699.b.63
in Stomacho humoris calidi, & mordica-
titi curatio 1.699.b.64
Stomacho non digerente quæ mala fiant
1.715.b.54
in quo Stomacho corrumpantur cibi le-
ues, & grossi digerantur 1.716.
b.54
in Stomacho cur cibis corrumpatur 1.
716.b.38
in Stomacho calido carnem uaccinam di-
geri 1.716.b.59
a Stomacho cibi ante horam descensus
causæ 1.717.b.24
in Stomacho cholero subilia corrumpuntur
uelociter 1.719.a.60
in Stomacho cibi acescentis curatio 1.
719.b.17
in Stomacho cibi retentio non est nisi
propter tarditatem digestionis, usque-
quo digeratur 1.720.a.26
ex Stomacho citæ expulsionis cibi causæ
1.720.a.28
in Stomacho cibi retentionis causam om-
nem non esse portonarii strictionem 1.
720.a.32
in quo Stomacho cibis parum alteretur
1.720.a.60
ex Stomacho qui sanie euomit, est ad
desperationem propinquior, quam ad

spem 1.725.b.19
in Stomacho morantur diutius aues affa-
te & pulli 1.729.b.12
in Stomacho multitudinem humiditatis
significancia 1.732.a.32
in Stomacho sanguinis retenti curatio
1.737.a.46
in Stomacho sanguinis congelati curatio
1.737.a.54
quibus in Stomacho cibis subtilis corrū-
pitur, qualis uictus esse debeat 1.807.
a.59
in Stomacho uentositatis cur spargatur
1.824.a.51
in Stomacho quanto tempore cibis re-
maneat 1.720.a.52
in Stomacho humores malos adeste si-
gnificat uermium exitus cum uomitu
1.840.b.49
Stomachis pluribus prodesse, uomitu in
menſe uti 1.701.a.47
Stomachis pluribus cōuenire cibum ſe-
mel in die ſumptum 1.701.a.58
Stomatici 1.720.b.57
Stomaticum ex colore a medico exper-
to cognosci 1.750.b.27
Stomaticorum color est plumbeus 1.
690.b.13
Stomaticorum uomitus qui 1.730.a.2
Stomaticis conferentia
composita 2.318.a.44
Hiera antiphoros 2.318.a.59
Trochisci 2.320.b.50
Medicamen 2.320.b.50
Stomaticæ hepatis debilitatis signa 1.
750.b.62
Stomachalis syncopis signa 1.673.b.49
Storax calida est in primo, sicca in ſecun-
do 1.330.a.66
Storax calida est in tertio, sicca in primo
1.371.b.21
Strangulatoris adib, & stragulatoris leo-
pardi. iconiti nocumenta, & cura 2.
197.b.46
Strangulationis curatio 1.602.b.25
Strictura ligamentorum, & haſtellarum
uehementis in oſibus fractis, prohibet
aduentum nutrimenti, & sanguinis, &
est ex illis, quæ prohibent reſtauratio-
nem 2.178.b.27
Struthium est calidum, & ſiccum in ter-
tio, perueniens ad quartum 1.280.
b.57
Struthio quid ſubſtituatur 1.281.a.37
Stupefactio ſenſum deſtruit 1.829.a.62
Stupefaciens quomodo ſenſum auferat
1.224.a.14
Stupefacientia quæ 1.224.a.34
Stupefacientia dolorem ſedant deſtruen-
do ſenſum membri 1.224.a.13
Stupefacientia bibere aliquando eſſe me-
lius, quam apponere 1.224.b.19
Stupefacientia aliquibus membris non
obeſſe 1.224.b.15
Stupefacientia in colica eſſe periculola
1.224.b.25
Stupefacientia plerumque dolorem ſeda-
re, quia ſomnum faciunt 1.224.b.27
Stupefacientia composita eſſe magis ſe-
cura, & quæ ſunt 1.224.b.31
Stupefacientia quæ 1.593.b.39
Stupefacientia prohibent maturationē,
& ſputum 1.653.a.54
Stupefacientia potius in collyrio, quam
in potu adminiſtranda 1.806.b.6
Stupefacientia quæ 1.806.b.10

Stupefacientia cur quandoque commi-
ſcenda renum ulcerum medicinis 1.
860.b.3
Stupefacientia in ardore urinx quando
aliis commiſcenda 1.876.a.22
Stupefacientia ſedantia dolores iunctura-
rum 1.962.b.32
Stupefacientium adminiſtratio non eſt
curatio uera 1.829.a.59
Stupefacientes trochisci optimi 1.739.
a.41
Stupefactium doloris capitis Antilis 2.
307.b.54
Stupefactiua medicina 2.333.a.10
Stupefactiua medicina quando cordis
medicinis ponitur 2.333.b.64
Stupefacit aquæ plurimæ effuſio 1.962.
b.52
Stupefacientia composita
Antilis 2.307.b.55
Stupori conferunt
Aqua marina 1.261.b.40
Aque ſulphureæ 1.261.b.40
Caſtoreum 1.277.a.3
Capparis radices cortices 1.282.
a.22
Euphorbium 1.299.b.45
Stupori conferentia composita
Athanasia magna 2.267.a.16
Theodoricon magnum 2.274.a.40
Subeth interdum inducit appetitus can-
nus 1.711.a.5
Subeth in colica 1.855.b.18
Sublimati aſſenſi nocumenta, & cura 2.
195.a.12
Subeth faciunt
Eleomeli 1.252.b.25
Agnus caſtus 1.256.a.11
Capæ plurimus uſus 1.276.a.
20
Mandradora 1.322.b.25
Storax 1.330.b.16
Subeth conferunt
Caſtoreum cum aceto, & oleo ro-
ſaceo 1.277.a.4
Subtile in morbis inſpiſſare neceſſe eſt,
& ſpiſſum ſubſiliare, & uiſcoſum inci-
dere 2.26.a.47
Subtile inſpiſſandum ex urinis febrium
acutarum, arguitur 2.26.a.50
Subtiliatiua medicina 2.331.b.35
Subtiliatiua medicina cordialibus quan-
do permiſcenda 2.333.b.36
Subtiliatiuæ medicinæ quæ 1.763.
a.54
Subtiliantium proprietas eſt, ut accunt
ſanguinem 1.745.b.24
Subtiliantia composita
Pillule 2.299.b.27
Subuerſio ſtomachi quo differat a uomi-
tu 1.729.b.53
Subuerſio animæ quandoque dicitur de-
ſtructio appetitus 1.729.b.64
Sudor quomodo generetur 2.246.a.44
Sudor a ſtate multiplicatur quum uerna-
lis eſt 1.93.a.8
Sudor quem ſomnus facit, eſt ſecundum
modum exuperandi materiam, non ſe-
cundum modum reſolutionis ſubtilis
continui 1.101.b.17
Sudor ex ſomno abſque manifeſta cauſa
alimentum pleniſſum ſignificat 1.101.
b.30
Sudor in febribus inde 2.18.b.20
Sudor criticus ne reſtringatur 2.34.b.34
Sudor

Index

- Sudor antecedit rigorem in ægitudine-
bus acutus incensuus 2.86.a.19
Sudor quando tergitur exuberat 2.
92.a.53
Sudor quibus membris accidat facilius
2.92.a.56
Sudor magis prouenit in somno, quam
in uigilia, quia calor innatus fortior
est in eo 2.92.b.6
Sudor plurimus in somno absq; causa, si-
gnificat plurimum cibum ingestum
de sententia Hip. 2.92.b.11
Sudor plurimus in somno, non a pluri-
mo cibo causatus indicat euacuationē
2.92.b.14
Sudor plurimus cum sanitate uirtutis nō
fit propter multitudinem materiæ 2.
92.b.16
Sudor præter naturam unde fiat 2.
92.b.34
Sudor in quibus diebus multiplicetur
2.92.b.40
Sudor frigidus cum caliditate febris est
signum malum ualde 2.93.a.2
Sudor frigidus quomodo fiat 2.93.a.9
Sudor multus significat longitudinem
ægritudinis propter multitudinem
materiæ 2.93.a.15
Sudor in fronte cum debilitate uirtutis,
& pulsus mortem significat 2.
93.a.38
Sudor cum horripilatione est malum 2.
93.a.29
Sudor bonus qualis sit 2.93.a.40
Sudor in 7. nocte incipiens, & perdurans
etiam per totum 8. facit crism in 7.
2.104.a.59
Sudor mortem festinam significans 2.
376.b.43
Sudor laudabilis quis & contra 2.
376.b.63
Sudor uniuersalis bonus particularis ma-
lus 2.376.b.60
Sudor malus 2.380.b.60
Sudor bonus in febribus 2.381.a.51
Sudor est superfluitas unctuositas, &
humiditatis post digestionem ultimā
1.382.a.62
Sudor cōlietus quum retinetur, cur icte-
ritia fiat 1.783.a.16
Sudor citrinus multoties egreditur in
icteritia citrina 1.785.a.42
Sudor frigidus ex colica 1.825.a.62
Sudoris multitudo in acutis morbis post
quem nō aduenit requies, significatio
est hectica & spalmi ex inflammatio-
ne 1.149.b.55
Sudoris prouocatio uentris fluxum, &
uomitum retinet 1.218.a.37
Sudor crisis non expectetur cum sola-
tione naturæ dominante 2.84.a.16
Sudoris in crisi signa 2.83.b.60
Sudoris iudicium 2.92.a.40
Sudoris multitudinis causæ 2.92.a.45
Sudoris dispositiones diuersæ 2.92.b.4
Sudoris modi significationum 2.92.b.50
Sudoris signa in crisi 2.93.a.1
Sudoris animalium nocumenta, & cura
2.202.b.43
Sudoris superflui in febribus regimen 2.
34.b.31
Sudoris prouocandi ratio 2.346.b.5
Sudoris indicationes 2.376.b.38
ex Sudoris colore iudicia 2.376.b.52
Sudoris foetorem rectificat
Rosa 1.366.a.37
Sudoris foetorem remouentia
composita
Arius darij confec. 2.261.a.59
Sudori multo conferunt aquæ aluminosæ
& atramentales 1.111.a.34
Sudorem multum efficit aer calidus 1.
92.a.9
Sudorem prouocat somnus magis quam
uigilia 1.101.b.25
Sudorem prouocant ulcera stomachi
1.726.a.13
Sudorem prouocat
Apium 1.260.a.24
Calamentum 1.287.a.64
Ciclamini radix 1.307.a.10
Pyrethrum cum oleo 1.361.b.61
Parthenium, & eius oleum 1.
391.a.18
Sudorem adstringentia 2.34.b.50
Sudorem indicat urina tincta in quarto
& ingrossata in septimo 2.84.a.1
Sudorem antecedit rigor 2.84.a.9
Sudorem habenti non conuenit phlebo-
tomia, & uentris solutio propter debi-
litem suam 2.93.a.17
Sudorem prohibentia 2.245.b.23
Sudorem retinent
Cydonium 1.287.a.6
Myrtus, & decoctio seminum eius cū
butyro 1.388.b.14.32
Plumbum adustum 1.342.a.25
Oliuarum syluestrium folia 1.
355.a.8
a Sudore colicæ feculentæ signa 1.
827.a.2
Sudore terminantur febres incensuæ,
cum non terminantur fluxu sanguinis
narium 2.84.a.8
de Sudatione, & cura eius 2.242.b.47
Sudans multum causa, repletionis phle-
botomia indiget 1.215.a.37
Suffocatio quid 1.603.b.56
Suffocationis causæ 1.603.b.57
Suffocationis signa 1.605.a.55
Suffocationis curatio 1.607.b.41
Suffocationi confert
Cappæ aqua cum melle 1.276.a.27
Gargarismus cum succo caulis, aut de-
coctione eius cum oleo sesamino
1.282.b.19
Cucumeris asinini succus 1.292.a.60
Cassia fistula cum aqua coriandri, &
mucilagine psyllii 1.293.b.30
Fel bouis, & testudinis, cum his pala-
to linito 1.305.a.64
Vitis alba cum melle 1.307.a.4
Lac 1.333.b.57
Mumia cum oxymelle 1.343.b.2
Mel 1.347.a.1
Mori folia 1.347.a.63
Nucis corticum succus, & rob eius
1.348.a.29
Pix 1.359.b.19
Raphanus coctus cum oxymelle 1.
368.a.25
Vermis rubens, qui est sub urceis aquæ
cum melle 1.392.b.58
Suffocati, anhelitus qualis 1.623.b.5
Suffumigationes ad uenenosa omnia 2.
205.b.33
Suffusionem portendit dolor capitis per
feuerans 1.181.b.54
Suffusionem quid portendat 1.181.b.57
in Suffusionis, uel aquæ principio quæ
uena phlebotometur 1.214.a.23
Suffus ad uentositates hæmor. 2.
282.b.42
Suffus Kefile 2.282.b.49
Suffus hobede ad prægnantes 2.
282.b.57
Suffus hobede aliud 2.283.a.1
Suffus ad caliditatem, & feb. 2.283.a.12
Suffus ad stomachum mollem &c. 2.
283.a.28
Suffus ad pueros 2.283.a.41
Suffus Arist. & Alex. 2.283.a.51
Suffus ad uermes 2.283.b.1
Suffus de squilla 2.283.b.9
Suffus ad pueros 2.283.b.19
Suffus aliud ad pueros 2.283.b.28
Suffus aliud ad pueros 2.283.b.37
Suffus ad splenem 2.283.b.50
Suffus ad icteritiam &c. 2.283.b.61
Suffus ad dolorem hepatis &c. 2.
284.a.2
Suffus hepatis conueniens &c. 2.
284.a.9
Suffus ad inectionem aquæ 2.319.a.53
Suffus ad fluxum uentris 2.320.a.14
Suffus ad rasuram ex phlegmate falso 2.
320.b.19
Sugitium medicamen ad hydr. 2.
319.b.33
Sugitium aliud 2.319.b.45
Sulphur calidum est, & siccum ad quar-
tum perueniens 1.376.a.29
Suctionem facit
Emplastrum Andromachi 2.304.a.28
Sulphureæ aquæ facultas 1.261.b.27
Sulphureæ aquæ sunt contrariæ stipticis,
& aluminosis 2.244.b.1
Sulphureæ aquæ nocumenta & curatio
2.350.a.25
Sumach est frigidum in secundo, siccum
in tertio 1.380.a.9
ex sumine mingunt infantes orti, ante-
quam ligentur 1.771.b.2
Sumirion quid 1.866.b.7
Superciliorum motus a quo 1.52.b.27
Superciliorum pili non cadunt ueloci-
ter, quia eorum origo est spissa, carti-
laginosa 2.222.b.58
de Superfoetatione 1.918.b.10
Superfluitates qui uehementer resoluūt
1.111.b.4
Superfluitates in corpore quæ sint, &
ubi, & quomodo expellantur 2.
355.a.12
Superfluitates resoluūt fames 1.
824.b.43
Superfluitates dolor resoluūt 1.824.b.43
Superfluitates uigiliæ resoluunt 1.
824.b.43
Suppositoria fortia educuntia fecē plu-
rimam cum phlegmate uiscolo 1.
831.b.4
Suppositoria ad colicam uentosam 1.
831.b.57
Suppositoria ad coitum 1.894.b.39
Surditati conferunt
Abhel 1.251.a.32
Baurach spuma cum melle 1.269.a.38
Castoreum 1.277.a.9
Vitis radix 1.393.b.15
Surditati antiquæ confert
Flos æris 1.303.b.17
Surditati conferentia composita
Pillulæ aggregatiuæ 2.299.a.27
Surculos extrahunt
Aristolochia 1.258.a.28
Lactuca asini 1.337.a.48
Propolis

Index

- Propolis 1.342.b.16
Narcissi radix, proprie cum farina lo-
lii, & melle 1.349.a.64
Ostracum 1.356.b.18
Rofa 1.366.a.34
Sordities 1.374.a.19
Sutura cerebri 1.38.b.25
Sutura uulnerum uentris quomodo fiat
2.149.a.5
Sutura uulneris ubi difficilis 2.140.b.52
Sutura profunditas fit secundum pro-
funditatem uulneris 2.141.b.11
Symptoma. Lege accidens
Symptomatis augescens cibum mi-
nui 1.185.b.46
Symptomata in sensibilibus qualitatibus
1.120.b.1
Synanche acuta cholericum autumno acci-
dit 1.93.a.63
Synantix causæ 1.603.b.61
Synantix signa 1.605.a.55
Synantix permutationis signa 1.
606.a.21
Synantix curatio 1.606.b.54. & 1.
607.b.41
Synantix curatio per chirurgiam 1.
610.a.21
in Synantijs sanguis usq; ad syncopim
mittendum 1.213.b.19
Synapsis calida est, & sicca usq; ad quartu
1.385.b.53
Syncopis quid 1.671.b.24
Syncopis causæ 1.671.b.33
Syncopis, quæ accidit in principio pa-
roxismi febris causæ 1.672.a.11
Syncopis ob phlebotomiam non est ti-
menda 1.672.a.62
Syncopis quando in phlebotomia acci-
dat 1.213.b.14
Syncopis ob phlebotomiam quid indi-
cet 1.672.b.57
Syncopis confirmata curationem non
habet 1.672.b.52
Syncopis multoties accidit in crisi pro-
pter expulsiorem materiei calidæ ad
stomachum 1.673.a.2
Syncopis ex phlebotomia quibus acci-
dat 1.675.b.52
Syncopis ex phlebotomia curatio 1.
675.b.56
Syncopis cui accidit ex diaria, & chole-
rica passione, balneum est ei conue-
niens 1.676.a.61
Syncopis a stomacho 1.688.a.58
Syncopis unde 1.698.a.64
Syncopis quandoque unde 1.803.b.50
Syncopis est colica 1.825.a.62
Syncopis ex tinea usu 1.838.a.24
Syncopis, & febris quando aggregentur
syncopi est dignior curatione 2.
37.a.11
Syncopis phlebotomia augetur 2.
37.a.26
Syncopis multiplicatur in feb. phlegma-
tici propter debilitatem oris stoma-
chi 2.43.b.59
Syncopis infrigidat complexionem for-
tem 2.44.b.12
Syncopis cum singultu in euacuatione su-
perflua significat mortem festinam 2.
150.b.9
Syncopis multoties retinet sanguinem
2.150.b.45
Syncopis causæ quandoque est colica 1.
81.b.63
Syncopis timore a somno quandoque ab-
stinendum 1.171.b.61
Syncopis factæ ab euacuatione superflua
causæ 1.672.a.41
Syncopis causæ qualiter stomachus fiat
1.672.b.29
Syncopis causæ sunt etiam alia membra
a stomacho, & quomodo 1.672.b.38
Syncopis signa 1.673.b.17
Syncopis cordialis signa 1.673.b.43
Syncopis stomachalis signa 1.673.b.49
Syncopis actu existentis curatio 1.
674.a.4
Syncopis ex præfocatione matricis cura-
tio 1.674.a.17
Syncopis ex multa euacuatione curatio
1.674.b.55
Syncopis actu non existentis curatio 1.
675.a.17
Syncopis actu non existentis uictus ra-
tio 1.675.b.21
Syncopis curatio 1.698.a.33
Syncopis curatio 1.699.b.65
Syncopis a bolismo curatio 1.713.a.45
Syncopis ex fluxu hæmorrhoidarum cu-
ratio 1.845.a.7
Syncopis febrientium regimen 2.
37.a.14
Syncopi qui magis parati, & qui non
1.213.a.55
Syncopi ex phlebotomia quomodo suc-
currendum 1.213.b.4
Syncopi detentos non omnes esse ciban-
dos 1.675.a.35
Syncopi cui balneum conueniat, & cui
non 1.676.a.63
Syncopi similis est matricis præfocatio
1.942.a.20
Syncopi fortior est matricis præfocatio
1.942.a.64
Syncopi uinum competere 2.13.a.44
Syncopi uomitus est iuuatius 2.37.a.28
Syncopi ex phlebotomia conuenit cibis
ex pane cum aqua agrestæ 2.44.b.40
Syncopi expositi sunt impinguati 2.
250.b.17
Syncopi conferunt
Calamentum 1.287.b.33
Cucumer odoratus 1.292.a.9
Aqua rosata bibita 1.366.b.8
Spodium 1.375.b.58
Syncopi conferentia composita
Confectio chabich regis 2.268.b.58
Alchelchelengi magnum 2.169.b.59
Medicina de muscho 2.305.b.23
Mithridatum 2.305.b.23
Sirupus de prunis 2.306.b.28
Syncopim accidere ex phlebotomia in
non consueto, & quomodo prohibe-
tur 1.209.b.31
Syncopim aliquando inducere animi af-
fectiones 1.666.b.66
Syncopem qui minus tolerant, & qui ma-
gis 1.671.b.37
Syncopem magis tolerari in hyeme,
quam in æstate 1.671.b.42
Syncopim cur inducat dolor 1.672.a.63
Syncopim cur apostema inducat 1.
672.b.20
Syncopim quid in decrepito inducat 1.
672.b.63
Syncopim cur quis patiat in phleboto-
mia prima 1.672.b.66
Syncopim factam ex fame quandoque se-
dat pondus. 3.1. panis 1.676.b.9
ob Syncopim in ægritudinibus acutis
quandoque necessarium est dare in po-
tu uinum: & magis conueniens est in-
spidum 1.676.b.14
Syncopim patientes præcipiuntur uigi-
lare, & dimittere locutionem 1.
767.b.16
Syncopim uno sanari 1.688.a.66
Syncopim quadoque facit accidere dolor
1.703.a.2
ad Syncopim perducens appetitus pro-
strati curatio 1.709.a.43
Syncopim quandoque inducit bolismum
1.712.b.10
Syncopim prouocant ulcera stomachi 1.
726.a.13
Syncopen præcedentia signa 1.379.a.40
Syncope spirituum motionem sequitur
& ad externa & ad interna 1.102.a.
44. & 48
in Syncopi faciem aqua rosacea & ace-
to irrorare uirtutem uiuificat 1.
111.b.44
in Syncope mortis signa 1.674.b.4
in Syncope uinum quale esse debeat 1.
674.b.10
Syncopes quæ curabiles, & quæ non 1.
673.b.63
Syncopalis fames 1.692.a.47
Syncopalis febris, uide Febrem syncop-
alem.
Synocha ex ephemera oriens quæ signa
ostendat 2.10.a.34
Synocha est de summa febrium humori-
& non est propter putredinem, imò
est propter inflammationem, & ebul-
litionem 2.13.b.35
Synocha conclusa est febris sanguinis de-
sententia Hip. 2.43.a.6
Synochi cum paralytica curatio 1.
225.a.35
Syringa in urinx difficultate quando nõ
immittenda 1.879.a.65
Syringa ex qua materia conficienda 1.
879.b.4
Syringa qualis esse debeat 1.879.b.15
Syringæ usus 1.879.b.51
Syringarum quæ melior 1.879.b.2
Sympbrium calidum est in secundo, sic-
cum in primo 1.350.a.18

T

T Abim. i. anser uentrem stringit fed
eius pullus humidus est, & uen-
trem soluit Tomo 1. pag.
168.b.uer.52
Tactus omnibus sensibus est spissior 1.
118.b.3
Tactus exactius dolorem & uoluptatem
percipit cæteris sensibus 1.118.b.5
Talus 1.150.b.17
Talus nobilior fere est ossibus pedis in
motu adiunantibus 1.150.b.28
Tali iuncturæ apud calcaneum disloca-
tio 2.171.b.38
Tali fractura est praua, & eius curatio
difficilis 2.191.a.30
de Tali fractura 2.191.a.34
Tali fractura quandoque perducit ad
ægritudines magnas 1.388.a.40
Tamarindi frigidi sunt, & siccæ in secun-
do 1.747.a.37
Tamarindi habent maximam proprietate
tem circa hepar 1.731.a.17
Tamarindorum aqua uomitui quandoque
confert Tamarindorum

Index

- Tamariodorum facultates 2.339.b.45
 Tamariodorum fructus est frigidus in primo, siccus in secundo 1.324.a.1
 Tangendi uirtus uidetur quadruplex. 1. 79.b.27
 Tarchon stupefacit 1.201.a.12
 Tauri testiculum sinistrum cur rusticis strigant 1.917.a.26
 Tauri sanguinis recentis bibiti cura. 1. 202.b.38
 Tauri sanguinis recentis nocumenta 2. 202.b.21
 Temperamentum cur tale dicatur. 2. 367.b.11.
 Temperamentum æquale quodam dicitur 2.367.b.14
 Temperamenti species nouæ 2.367.b.30
 Temperamenta ex coloribus 2.368.a.60
 Temperamentorum æqualitas & diuersitas cur a natura instituta 2.367.b.8
 Tempus ueris, quod secundum medicos 1.88.b.51
 Tempus autumnæ & ueris breuius est aliis temporibus secundum medicos. 1. 88.b.64
 Tempus omne ei qui complexionem habet sanam proportionale, est ei conueniens 1.91.a.11
 Tempus complexionis ægrotæ conueniens ei contrarium est 1.91.a.18
 Tempus frigidum epilepsiam, paralyfim, apoplexiam, torturam, spasmus & similia commouet in corporibus phlegmaticis 1.91.a.56
 Tempus calidum maniam, febres acutas & apostemata acuta commouet in corporibus cholericis 1.91.a.58
 Tempus omne naturam suam seruans habet propriam iudicia 1.92.a.35
 Temporis unius mutatio minus noxia quam multorum temporum 1.91.a.32
 Temporis arteria incisa, aut adueta quibus ægitudinibus conueniat 1. 214.b.13
 Tempore calido festinat status ægitudinum 2.6.a.64
 Tempora morborum quæ 1.86.a.15
 Tempora morborum alia uniuersalia, alia particularia 1.86.a.34
 Tempora anni alia sunt secundum medicos alia secundum Astrologos 1. 88.b.46
 Tempora naturam propriam seruantia conferunt, alioque causæ sunt malarum ægitudinum. 1.91.a.43
 Temporum diuersitas ægitudinis modum facit commoueri in unoquoque climate 1.90.a.58
 Temporum sanius est, ut autumus sit pluuiosus, & hyems temperata non absque frigidityte, ac si uer pluuium sit, & æstas non absque pluuia, erit istud quod sanius esse non potest. 1.91.b.9
 Temporum dispositio sanior est ut tempora existant secundum suam naturam 1.91.b.58
 Temporum regimen cum rectificatione aeris 1.180.b.8. & deinceps.
 Tensio mendosum quod 1.819.b.36
 Tensio uerum, & mendosum 1. 819.b.35
 Tensio non ab apostemate duro curatio 1.820.a.51
 Tensio mensos curatio 1. 819.b.42
 Tensio mensos cum caliditate, curatio 1.819.b.50
 Tensio a duritie curatio 1.820.a.6
 Tensio ab apostemate calido cura. 1. 820.a.10
 Tensio ab humore putrefacto curatio 1.820.a.61
 Tensio puri a frigore curatio 1. 819.b.53. & 820.b.20
 Tensio ab ulcere, & corrosione curatio 1.820.b.30
 Tensio nocet frigus 1.819.b.65
 Tensio conferunt
 Fœnugræci decoctio cum aqua calida 1.304.a.49
 Fœnugræci oleum 1.304.a.52
 Orobus 1.320.a.13
 Electrum 1.323.b.62
 Porri semen torrefactum cum granis myrti 1.360.a.4
 Tensio conferentia composita
 Confectio Hermetis 2.263.b.55
 Miclete 2.282.b.32
 Suffus 2.282.b.43
 Trochisci almezerion 2.295.a.43
 Trochisci de balauis 2.295.b.28
 Trochisci de seminibus 2.296.a.26
 ad Tensio collyria 1.820.b.54
 ad Tensio suffumigationes 1. 821.a.4
 Tenebræ animæ inimicæ 2.325.a.48
 Tenebrositas conferentia composita
 Hiera buscos 2.308.b.4
 Tepidum omne est mollificatum, & re soluit uirtutem 2.13.a.5
 Tepida resoluunt 1.807.a.27
 Terra quid sit 1.92.a.62
 Terra quæ est sub æquinoctiali est circa æqualitatem 1.95.a.15
 Terra sigillata ualet aduersus uenena 2. 193.a.21
 Terra sigillata facit exire uenenum 2. 193.b.8
 Terræ natura frigida est & sicca 1.9.b.1
 Terræ usus in genitis est ad retentionem & fixationem formarum 1.9.b.5
 Terræ profundum in hyeme calidum est uehementi calore 1.89.b.63
 Terræ situs profundus semper calidior 1.95.a.54
 Terræ situs altus semper frigidior 1.95.a.55
 Terræ sigillata complexio 2.339.b.25
 Terram cur aliqui appetant 1.709.b.4
 Terram sigillatam cunctis obuiare uenenis, & cur 2.339.b.35
 in Terrarum latitudine quæ consideranda 1.95.a.8
 in Terrarum situ quid considerandum 1.95.a.52
 Terebinthina facultas 1.752.a.36
 Tertiana est febris cholericæ 2.37.b.12
 Tertiana non pura habet paroxysmos prolixos, significantes quod materia est grossa, & status longinquus 2.6.a.51
 Tertiana non habet diuersitatem paroxysmorum in principio, & in augmento propter leuitatem materiei 2. 20.b.43
 Tertiana in principio est similis ephemeræ propter leuitatem materiei, postea tamen permutatur ad putredinem 2. 20.b.48
 Tertiana periodica aut est pura, & fit a cholera pura, aut non pura, & fit cum putredine cholerae grossæ commixtæ phlegmati 2.37.b.12
 Tertiana periodica non pura unum habet paroxysmum 2.37.b.25
 Tertiana non pura quandoque prolongatur tempore longo, & circiter medietatem anni 2.37.b.26
 Tertiana non pura quandoque perducit ad magnitudinem splenis, & ad mollietatem, similem cachexia 2.37.b.28
 Tertiana periodica non pura differt ab hemitritæ, quia illam facit una materia simul mixta, ex cholera, & phlegmate, hunc uero duæ materiae separatae, & propterea in hemitritæ fiunt duo paroxysmi, in tertiana uero non puræ unus tantum 2.37.b.19
 Tertiana cum dimittit, multiplicatur sudor 2.38.a.16
 Tertiana pura non addit ultra vii. periodos, nisi ex errore 2.38.a.65
 Tertiana pura quandoque consumitur paroxysmo uno ex uomitu, aut uentris solutione 2.38.b.1
 Tertiana pura ostendit digestionem in urina in primo die, aut in tertio, aut in quarto, aut in septimo 2.38.b.4
 Tertiana pura in principio apparet cum rigore suo, & in statu cum sudore exuberante 2.38.b.15
 Tertiana pura ex potu aquæ emittit uaporem humidum, & quandoque sudorem 2.38.b.18
 Tertiana non pura non habet suam accidentia 2.38.b.35
 Tertiana continua cognoscitur per uehementiam paroxysmorum, & accidentium tertianæ 2.38.b.38
 Tertiana continua fit ex sanguine putrescente secundum Gal. 2.38.b.40
 Tertiana cum non habeat uehementiora accidentia causonide, non est etiam tam brevis spatii, sicut illa 2.41.b.24
 Tertiana multoties in æstate, fit quartana in hyeme 2.55.a.54
 Tertianæ accidentia quæ 2.7.a.12
 Tertianæ puræ tempus paroxysmorum est ex tribus horis, usque ad xiiii. 2.6.a.49
 Tertianæ accessionem prohiberi scamoneo 1.191.a.47
 Tertianæ periodicæ cholera est in carne, & ad partes cutis 2.37.b.36
 Tertianæ continuæ cholera est sparsa in uenis corporis, quæ elongantur à corde 2.37.b.38
 Tertianæ paroxysmus incipit cum horripilatione, deinde infrigidat, & incipit facere rigorem difficilem 2.38.a.2
 Tertianæ frigus fit propter profunditatem caloris ad interiora ad partem materiei 2.38.a.7
 Tertianæ rigor cum uehementia sua est uelocis sedationis 2.38.a.9
 Tertianæ rigor in tribus primis diebus fit fortior, postea lenitur 2.38.a.12
 Tertianæ urina quæ 2.38.a.17
 Tertianæ caliditas est saluor caliditate causonidis, nam minuitur inflammatio eius apud manum tangentis, causonidis uero inflammatio augetur 2. 38.a.20
 Tertianæ accidentia quæ 2.38. a. 24. & 47
 Tertianæ pulsus qui 2.38.a.27
 Tertianæ inter puram, & non puram differentia

Index

ferentia 2.38.a.57
Tertianæ puræ paroxysmus consumitur a
quatuor horis usque ad 12. & est secun-
dum plurimum perueniens ad 7. horas
2.38.a.58
Tertianæ paroxysmus pertransiens 12. ho-
ras significat tertianam non puram 2.
38.a.61
Tertianæ non puræ paroxysmus quando-
que protenditur ad 24. horas, aut 30.
& tepescit ad complementum 48. ho-
rarum 2.38.b.23
Tertianæ non puræ a pura elongatio est
per additionem paroxysmi super 12.
horas 2.38.b.26
Tertianæ non puræ signa, quæ 2.38.b.28
Tertianæ puræ cura 2.38.b.43
Tertianæ puræ principio non esse exhi-
benda solutiva fortia 2.38.b.50
Tertianæ puræ principio cum lenienti-
bus procedendum, quæ autem sint ista,
uide 2.38.b.51
in Tertianæ puræ statu regimen subtilie-
tur 2.39.a.30
Tertianæ puræ iuuamenta maxima ex me-
lone indo 2.39.a.46
Tertianæ continuæ cura est eadem cum
cura tertianæ interpolatæ 2.39.b.52
Tertianæ non puræ cura 2.40.b.6
Tertianæ non puræ principiis cibatio fit
spissior, quam puræ, deinde grada-
tim perueniat ad subtiliationem for-
tem 2.40.b.25
Tertianæ puræ principiis cibatio fit mi-
nus spissa quam in non puræ, deinde
gradatim perueniat ad subtiliationem
fortem 2.40.b.25
Tertianæ non puræ infrigidatio fit mi-
nor 2.40.b.29
Tertianæ non puræ digestio plus expe-
ctetur, quam puræ in solutione uentris
habentis eam 2.40.b.29
Tertianæ puræ a non pura propinquitas,
& earum elongatio est consideranda,
ut secundum ista diuersificetur etiam
cura 2.40.b.40
Tertianæ puræ paroxysmus adueniat sto-
macho uacuo 2.39.a.14
Tertianæ puræ crisi apparente sufficit
aqua hordei, & aqua granatorum, &
sicupus acetosus 2.39.a.41
Tertianæ non puræ nihil magis iuuat quā
uomitus post cibum 2.40.b.47
Tertianæ non puræ diuersa conferentia
medicamentorum, tum digestiua, tum so-
lutiua, uide 2.40.b.50
Tertianæ conferentia composita
Trochisci de rosas 2.292.b.59
Trochisci de abinthio 2.294.a.29
Tertianam quandoque significant, ætas,
consuetudo, regio, ars, forma, tem-
pus, & multitudo euentus tertianæ in
illa hora 2.38.a.40
Tertianam, qui considerat per paroxys-
mum, errat in ea, nisi alia etiam con-
sideret 2.38.a.44
Tertianam patientes multoties sentiunt
ebullitionem apud hepar 2.38.a.48
Tertianam non puram indicant prolon-
gatio spatii sui rigoris, & additio suo-
rum paroxysmorum, & antecessio eo-
rum 2.38.b.7
Tertianam non puram habenti conuenit
cibus abstergens & calefaciens parū
2.40.b.24
Tertianam non puram habentibus bal-
neum non conceditur donec plurimū

declinauerit 2.40.b.12
Tertianam non puram habentem omni-
die cibare malum uno autem die con-
uenit, alio non 2.40.a.21
in Tertianæ pura, quando est possibile,
ut phlebotomes usque ad tres perio-
dos fac 2.39.a.7
in Tertianæ pura die paroxysmi nihil mo-
uendum, nisi propter necessitatem
2.39.a.11
in Tertianæ pura post paroxysmum, & in
die, in qua non est paroxysmus fir-
pus acetosus conuenit cum aqua hord.
2.39.a.18
Tertianæ pura febrienti cibatio qualis cō-
ueniat 2.39.a.26
Tertianæ pura laboranti si cibus acetat in
stomacho quomodo corrigatur 2.
39.a.34
Tertianæ pura febricitanti fructus, & ole-
ra magis grata quæ 2.39.a.44
Tertianæ febrientem cibare intentio est,
aut humectatio, aut infrigidatio, &
humectatio 2.39.a.51
in Tertianæ cum requiritur humectatio
tantum in cibando conueniunt testicu-
li gallorum, cerebella hædorum, &
& uicella ouorum 2.39.a.53
in Tertianæ cum requiritur infrigidatio,
& humectatio in cibando conuenit
Kist hordei 2.39.a.56
in Tertianæ pura, & proprie in principio
non est deueniendum ad infrigidatio-
nem multam, nisi timetur de uehemē-
ti inflammatione, aut caufonide, aut
continua 2.39.a.57
in Tertianæ pura apparentibus signis cri-
sis, nisi natura per se operetur, cura
tu cum iuuantibus naturam ex prouo-
catione urinæ, aut uomitu, aut fluxu
sanguinis narium, aut solutione uen-
tris, & maxime in declinatione 2.
39.a.60
Tertianæ pura febrienti balneum quale,
& quomodo conueniat 2.39.b.18
Tertianæ pura laboranti, post balneum,
maxime confert uinum plurimū com-
mixtum 2.39.b.39
in Tertianæ non pura ideo non conuenit
balneum, quia facit descendere phleg-
ma indigestum 2.40.b.17
in Tertianæ non pura apparentibus uri-
nis grossis phlebotomia conuenit 2.
40.b.45
Tertianæ duæ cum simul iunguntur, pa-
roxysmi eueniunt omni die 2.38.a.43
Testiculus est membrum nobile conti-
nuatum cum corde 1.902.a.19
Testiculus dexter fortior in pluribus,
quam sinister 1.886.b.56
Testiculus quando indigeat caltatione
1.902.a.25
Testiculus uulpis est calidus, & humidus
in primo 1.390.a.36
Testiculus uulpis est fortis in erectione
uirgæ 1.893.b.8
Testiculi apostema multoties deletur
per tussim accidentem 1.902.a.26
ad Testiculi uentositatem 1.902.b.56
Testiculi apostematis dubellati curatio
1.902.b.61
Testiculi paruitatis causæ 1.904.a.27
Testiculi eleuatio 1.904.a.30
Testiculi paruitatis curatio 1.904.a.36
Testiculi occultationis curatio 1.904.
a.39
Testiculi hernia 1.947.b.12

Testiculi uarices 1.947.b.13
Testiculi durities 1.947.b.13
Testiculi ramis signa 1.948.a.45
Testiculi apostematibus conferunt
1.321.a.27
Testiculum fieri magnum quæ prohibet
2.251.b.43
Testiculum magnificari prohibent
Lapis, in quo acuitur, fricatio su-
per illum 1.327.a.8
Cicuta 1.384.b.6
Testiculi sunt membra principalia 1.
886.b.14
Testiculi duo sunt mulieribus, sicut uiris
1.906.a.24
Testiculi in uiris quo differant a mulierū
testiculis 1.906.a.25
Testiculi sunt membra facile suspensio-
nia superfluitates propter caliditatem
2.114.b.46
Testes principium sunt uirtutis natura-
lis pro conseruanda specie 1.75.a.48
Testium usus 1.32.a.49
Testium necessitas 1.32.a.51
Testium utilitas 1.61.a.34
Testiculorum anatomia 1.886.b.14
Testiculorum substantia 1.886.b.36
Testiculorum caro est melior aliis 1.
283.b.46
Testiculorum meatum alterum esse dif-
ruptum signa 1.773.b.53
Testiculorum complexionum innatura-
lium signa 1.889.b.4
Testiculorum calidæ complexionis signa
1.889.a.8
Testiculorum frigidæ complexionis si-
gna 1.889.a.17
Testiculorum siccæ complexionis signa
1.889.a.20
Testiculorum humidæ complexionis si-
gna 1.889.a.18
Testiculorum complexionis calidæ, &
humidæ signa 1.889.a.44
Testiculorum complexionis frigidæ, &
humidæ signa 2.889.a.54
Testiculorum complexionis frigidæ, &
siccæ signa 1.889.a.61
Testiculorum apostemata 1.902.a.11
Testiculorum apostematum curatio 1.
902.a.58
Testiculorum apostematibus con-
ferunt 1.251.b.9
Plumbum 1.263.a.39
Aloe 1.
Asphodeli radix cum fæce uini 1.
266.a.46
Butyrum 1.273.a.54
Bdellium 1.273.b.66
Ciminum cum cerato, aut oleo, &
farina fabarum, aut oleo, & melle
1.281.b.10.32
Coriandrum humidum cum melle, &
oleo 1.283.a.36
Faba cum uino emplastrata 1.
302.b.63
Fabarum sorbitio, proprie decoctarū
cum uino 1.303.a.26
Ruta cum foliis lauri 1.367.a.31
Tucia 1.389.a.21
Lilii radix cum aceto cocta, aut cum
femine iulquiami, & farina tritici
1.335.a.15
Melilotum 1.339.a.24
Myrtus 1.339.a.24

Index

- Pix 1.359.b.22
Sal cum mentastro montano, butyro, fermento 1.377.a.63
Testiculorum apostematibus conferentia composita 2.303.b.53
Vnguentum de uzifur 2.303.b.53
Testiculorum in apostematibus que uena phlebotomanda 1.902.a.63
Testiculorum apostematum cum ulceribus curatio 1.902.b.44
Testiculorum ulceribus conferunt
Plumbum 1.252.b.9
Aspalathus 1.296.a.19
Tutia 1.389.a.21
Testiculorum apostematis frigidi curatio 1.903.a.20
Testiculorum apostematis duri curatio 1.903.a.42
Testiculorum duritiei conferunt
Ammoniacum 1.251.b.43
Agnus castus facto emplastro ex eo & butiro 1.256.a.29
Aspalathus 1.296.a.19
Iulquium 1.320.b.65
Testiculorum dolorum causa 1.903.b.38
Testiculorum dolorum signa 1.903.b.44
Testiculorum dolorum curatio 1.903.b.53
Testiculorum doloribus confert
Cucumer 1.292.a.16
Feli tauri 1.305.b.6
Testiculorum magnitudinis causa 1.904.a.9
Testiculorum magnitudinis curatio 1.904.a.15
Testiculorum inflationi conferentia composita 2.297.a.33
Pillule 2.297.a.33
Testiculorum corrugationis causa 1.904.b.23
Testiculorum ulcera 1.904.b.30
Testiculorum osca prolongantur podagram habentibus 1.955.b.41
Testiculorum signa in crisi 2.90.a.33
Testiculorum uulneribus carnem generantia 2.142.b.1
Testiculos puerorum magnificari que prohibeant 1.681.b.30
Testiculos sanat bdellium arabicum 1.950.a.14
Testiculos confortat
Sotira confectio 2.259.b.18
Testibus seruientia que 1.312.b.2
Testiculis confert
Anethi cinis 1.264.b.34
in Testiculis generatur sperma 1.886.b.16
in Testiculis spiritus acquirit complexionem aptam ad generationem 2.324.b.9
Tetano conferunt
Asia 1.259.a.43
Chamaemilla 1.275.b.29
Testiculus uulpis 1.390.a.38
Theodoricon magnum, & eius iuuamentum 2.274.a.36
Theodoricon magni descriptio 2.274.a.45
Theodoricon aliud ad omnes aggritudines frigidas 2.274.a.58
Theorice nomine quid proprie significetur 1.152.a.44
Theorice diuiso 2.367.a.15
Thephise nocumentorum cura 2.196.b.44
Thephise nocumenta 2.196.b.34
Thephise est gummata rutæ montanæ, & est calida 2.196.b.35
Thermarum aquæ uehementer conferunt colicæ frigida 1.832.a.32
Theriaca in quartana exhibitæ curatio est 1.291.a.43
Theriaca, & mithridatum resistit ueneno 1.788.a.60
Theriaca uentris fluxus quandoque conuenit 1.807.b.54
Theriaca quibus modis conferat in dolore à lapide 1.867.b.4
Theriaca est uehementis iuuamenti in urina difficultate 1.878.a.13
Theriaca de uiperis est fortior curatio ad morsum uiperarum 2.209.a.28
Theriaca non confert propter spicam, & myrrham, &c. sed propter formam eius 2.255.a.56
Theriaca magna, est sublimior medicinarum compositarum propter multitudinem sui iuuamenti 2.255.b.24
Theriaca non efficit operationes suas, nisi propter proprietatem formæ eius 2.255.b.44
Theriaca stat x. aut xx. annis 2.256.a.8
Theriaca declinat post xl. annos 2.256.a.9
Theriaca expoliatur sua uirtute post lx. annos 2.256.a.11
Theriaca datur in potu morbo recens, & fortis, reliquis uero datur debilior 2.256.a.12
Theriaca recens fortis, antiqua debilis bona, & mala quomodo cognoscatur 2.256.a.17
Theriaca fit infans post sex menses 2.256.a.4
Theriaca facta est ab Andromacho ex mithridato, quod fuit alteratum parum per additionem, & diminutionem 2.258.a.38
Theriaca est magis iuuatiua mithridato ipse una 2.258.a.40
Theriaca est uenenum serpentum 2.258.a.41
Theriaca Eldræ est uicaria theriacæ magis in rebus omnibus 2.259.a.47
Theriace cur miscetur opium 2.254.b.31
Theriace formam esse respiciendam non simplicia 2.255.a.56
Theriace radix est uiperæ caro 2.255.a.64
Theriace si adderentur nuce muschatæ, non esset error magnus 2.255.b.6
Theriace trochiscorum causa complexionis est proprietates quæ non reperiuntur in singularibus 2.255.b.14
Theriace forma sequitur complexionem simplicium eius 2.255.b.46
Theriace descriptione Andromachi non uariandam esse ex sententia Auic. 2.255.b.58
Theriace infans infantibus pubertas, adolefcentia, senectus, & mors 2.256.a.3
Theriace pubertas & augmentum est per x. annos in regionibus calidis, & per xx. in regionibus frigidis 2.256.a.6
Theriace dos est ex medio aureo, ad aure j. 2.256.a.16
Theriace quantitates diuersæ secundum diuersitatem aggritudinum exhibentur 2.256.a.37
Theriace iuuamentum in napello est paruum 2.256.a.32
Theriace descriptio 2.256.b.7
Theriace medicinarum sunt lxiii. præter mel, & uinum 2.256.b.44
Theriace alia descriptio 2.256.b.45
Theriace alia descriptio 2.257.a.24
Theriace Eldræ descriptio secunda 2.259.a.10
Theriace Eldræ prima descriptio 2.258.b.35
Theriace diatesseron descriptio 2.259.a.50
Theriacalis confectio magna Auic. 2.261.b.66
Theriacalis confectio minor Auic. 2.262.a.18
Thorax ex septem ossibus constat 1.345.b.27
Thoracis anatome 1.45.b.27
Thoracis musculi sunt octoginta octo 1.57.b.45
Thoracis musculorum anatome 1.57.a.56
Thuris fumus interficit muscas 2.206.b.40
Thymus calidus est, & siccus perueniens ulque ad tertium 1.317.a.49
Thymium, uide Morum
Timor uitalis est actio, & cur 1.78.a.60
Timor & ira, licet a sensu ex existimatione principium ducant, uitali tamen uirtuti comparantur 1.79.a.36
Timor nimis refrigerat 1.112.b.36
Timor & fuga quomodo generentur 2.329.a.14
Timor ponit crismum, ut fiat fluxus uentris aut uomitu, aut urina 2.81.a.19
Timori disponit sanguis aquosus & frigidus 2.328.b.4
ex Timore fluxus uentris 1.801.b.1
Timori conferentia composita
Hieralogodion 2.273.a.54
Hiera Catagini Antiocheni 2.275.b.51
Medicamen 2.317.b.56
Tina uehementis iuuamenti est in doloribus colicæ 1.832.a.15
Tinctura nigra 2.322.b.55
Tincturarum capillorum rememoratio 2.228.b.23
Tincturarum capillorum nocumenta, & cura 2.330.b.40
Tina facit accidere angustiam, & syncopim 1.832.a.24
Tinae usus debilibus corporibus qui 1.832.a.26
Tinae effugatio 2.206.b.58
Tinae conferunt
Atramenta omnia 2.257.b.10
Ben 1.268.a.4
Bdellium cum aceto 1.273.b.46
Charta adusta 1.291.b.1
Colla de corijs 1.295.a.61
Cyclamen 1.308.a.23
Orobis 1.320.a.5
Ranunculus 1.324.a.42
Oleum de foenugræco 1.354.a.45
Stercus columbarum 1.374.b.54
Scoria argenti 1.386.b.8
Vrina 1.392.a.31
Tineas in pannis prohibet
Citri cortex 1.274.b.45
Folium indum 1.206.a.5
Tithymali quæ mala inducunt 1.206.a.5
Tithymali quæ mala inducunt 1.206.a.5

Index

- Tithymala sunt septem 2.195.b.64
Tithymalorum lactis nocumenta, & cura 2.195.b.64
Tithymalos à nervosis partibus arcēdos 1.187.a.34
de Tithymalis uide lacticinium
de Torsione nervorum 2.165.b.30 & 2.166.a.33
Torsionis cura 2.146.b.60
Torsionem ossis quidam nominant dislocationem non integram 2.167.b.30
Torsione nervorum caueatur ab aquarū calida, cum frigida 2.166.a.20
- Torturæ conferentia composita
Theriaca magna 2.255.b.34
Mithridatum 2.258.a.47
Confectio alcheshchinengi 2.264.a.21
Medicina de muscho dulcis 2.264.b.29
Confectio anacardina 2.265.b.29
Medicina 2.272.a.29
Confectio asfimeri 2.272.a.63
Hiera picra 2.273.a.40
Hiera Gal. 2.274.b.50
Hiera Hipp. 2.275.a.39
Electuarium ambrae 2.277.b.57
Pillulae 2.298.a.43
Pillulae de dende 2.298.a.59
Sal solutiū 2.298.b.7
Pillulae de opoponaco 2.299.b.44
Oleum regis David 2.301.a.16
Oleum de cherua 2.301.b.41
Oleum 2.302.a.58
Emplastrū Andromachi 2.304.a.31
Sclitthe 2.305.a.53
Medicina de muscho dulcis 2.305.a.53
Medicina de muscho amara 2.305.a.54
Anacardium 2.305.a.54
Electuarium de uua 2.305.a.54
Pillulae proficui 2.305.a.55
Pillulae dende 2.305.a.55
Sal 2.305.a.55
Caputpurgium 2.308.a.34
- Torum humiditates exsicant
Pillulae indae 2.299.b.64
Toxicum ignotum Auic. 2.198.a.53
Toxici i. tusoni nocumenta 2.198.a.51
Tragulidos auis descriptio 1.865.b.6
Tragulidos auis qualiter in lapide fumēda 1.865.b.15
Transglutiendi operatio duabus uirtutibus completur: attractiua naturali, & expulsiua uoluntariē 1.81.a.15
Transglutiendi actio cur difficilē fiat, ubi ciborum appetentia non est 1.81.a.26
Trauli cholericae passioni sunt apti 1.200.b.24
Trauli fortem non tolerant medicinam 1.200.b.29
Trauli cur non fiant calui 2.223.a.1
Traulis cur multiplicetur diarrhoea à catarrho 2.223.a.3
Tremor apostematis apertionem sequitur 1.128.b.64
Tremor febrientibus ephemera ex ira aliquando accidit propter motum humoris, aut propter debilitatem naturalem 2.111.b.51
Tremor in caufonide quare ex mentis alienatione resoluitur 2.41.b.36
Tremoris causa 1.114.b.36
Tremoris a coitu curatio 1.899.b.18
- Tremori conferunt
Aqua marina 1.261.b.39
Aque sulphureae 1.261.b.40
Althea 1.265.b.49
Agaricum 1.267.a.64
Castoreum 1.277.a.1
Oleum cinnamomi 1.278.a.16
Caulis 1.282.b.8
Galli ius 1.312.b.23
Ireos decoctio 1.321.a.66
Oleum de ireos 1.321.b.23
Leporis cerebrum aslatum 1.325.b.34
Acetum squillicum 1.370.b.39
- Tremori conferentia composita
Theriaca magna 2.255.b.34
Mithridatum 2.258.a.47
Hiera Catagini Antiocheni 2.275.b.21
Electuarium ambrae 2.277.b.57
Oleum regis David 2.301.a.16
Oleum de floribus papau. 2.303.a.14
Theriaca 2.305.a.57
Mithridatum 2.305.a.57
Tyriaca Efdrae 2.307.a.57
Sotira 2.305.a.58
Electuarium Auic. 2.305.a.58
Hiera Catagini 2.305.a.58
Caputpurgium 2.305.a.58
- Tremorem faciunt
Argenti uiui uapor 1.257.a.3
Tremorem cordis uermes inducere 1.840.b.25
Tremorem in caufonide resoluit mentis permixtio ex Hipp. sententia 2.41.b.34
Tripantum quid 2.184.b.3
Triphera de scoria ferri magna 2.278.b.42
Triphera minor 2.278.b.57
Triphera minor ad mollificationem stomachi 2.282.a.65
Tripherae magnae iuuamenta 2.262.a.40
Tripherae magnae descriptio 2.262.a.44
Tripherae magnae descriptio alia 2.262.a.58
Tristitia serpens 2.210.b.60
Tristitia superflua refrigerat 1.112.b.36
Tristitia quum non multa fuerit, calfacit 1.112.a.38
Tristitia corrumpit, & destruit digestionem 1.718.a.5
Tristitia longa naturalem uirtutem debilitat, & spiritus inraffari 2.327.b.52
Tristitia quomodo fiat 2.333.b.60
Tristitia conferunt
Myrobalani 1.339.b.27
ad Tristitiam inclinatio unde 2.326.a.43
Triticum glutinosum quid efficiat 1.753.a.45
de Trochiscis 2.292.a.41
Trochisci non conueniunt in principiis februm 2.27.b.13
Trochisci crocomagnetis administrati in diaphir 2.278.a.65
Trochisci stellae non permittunt uitam
- recedere 2.292.a.50
Trochisci de rosis 2.292.b.12
Trochisci de rosis Asclepiadis 2.292.b.23
Trochisci de rosis cum scam. 2.292.b.33
Trochisci de rosis cum spodio 2.292.b.41
Trochisci de rosis dicti diarhodon 2.292.b.49
Trochisci de ros. ad febrem tertianam 2.292.b.59
Trochisci de ros. cum spica 2.293.a.3
Trochisci de camphora 2.293.a.10
Trochisci de camphora ex alia descriptio 2.293.a.36
Trochisci de camphora Auic. 2.293.a.57
Trochisci de spodio cum tereniabin 2.293.a.65
Trochisci de spodio cum sem. acetosae 2.293.b.9
Trochisci de berberis 2.293.b.21
Trochisci alij de berberis 2.293.b.48
Trochisci alij de berberis 2.294.a.13
Trochisci de absinthio 2.294.a.21
Trochisci alij de absinthio 2.294.a.28
Trochisci de eupatorio 2.294.a.37
Trochisci de cappare 2.294.a.46
Trochisci de lacca 2.294.a.54
Trochisci alcheshchengi 2.294.a.60
Trochisci alkeKengi ex alia descriptio 2.294.b.8
Trochisci de reubarbaro 2.294.b.18
Trochisci Aminulli 2.294.b.28
Trochisci alij 2.294.b.36
Trochisci amigdalarum amar. 2.294.b.42
Trochisci meron 2.294.b.45
Trochisci alij 2.294.b.51
Trochisci ad ulcus intestini 2.294.b.56
Trochisci Andromachi 2.294.b.62
Trochisci alchindi 2.295.a.11
Trochisci Andromachi absterfui 2.295.a.21
Trochisci almezerion 2.295.a.42
Trochisci mezerion alij 2.295.a.50
Trochisci alchondinon 2.295.a.57
Trochisci alchondinon alij 2.295.b.2
Trochisci marini 2.295.b.10
Trochisci de papauere 2.295.b.18
Trochisci de balaustis 2.295.b.26
Trochisci de diffusilis 2.295.b.36
Trochisci alandaron 2.295.b.47
Trochisci alandaron ex alia descriptio 2.295.b.52
Trochisci ad ulcera intestinorum 2.295.b.56
Trochisci de aniso 2.296.a.16
Trochisci lenientes naturam 2.296.a.23
Trochisci de feminibus 2.296.a.23
Trochisci ad inceptions aquae 2.296.a.34
Trochisci de rosis lenitiui 2.296.a.48
Trochisci de rosis, & eupatorio 2.296.a.53
Trochisci de lacca 2.296.b.3
Trochisci de rubea 2.296.b.11
Trochisci de cuscute 2.296.b.21
Trochisci de x. medicinis 2.296.b.30
Trochisci ad febres antiquas 2.296.b.30
Trochisci Antilis 2.308.a.1
Trochisci ad hemigran. 2.309.a.1
Trochisci ad sputum sang. 2.316.b.55
Trochisci alij ad sputum sanguinis 2.317.a.1
Trochisci ad sputum sang. 2.317.b.7
Trochisci alij ad sputum sang. 2.317.b.7
Trochisci ad phisum 2.317.b.7

Index

- Trochisci ad coagulationem saniei pect.
2.317.b.18
- Trochisci alij ad spumū sang. 2.317.a.62
- Trochisci alij ad spumū sang. 2.317.
a.52
- Trochisci a medunius ad inquiet. stom.
2.318.a.49
- Trochisci alfenginati ad fluxum uentris
2.320.b.9
- Trochisci frangentes lapidem 2.
321.b.2
- Trochisci conferentes ad distillationem
urinæ 2.321.b.23
- Trochisci stupefacientes optimi 1.
739.a.41
- Trochisci ad intestinorum excoriationē
1.813.b.40
- Trochisci stiptici in ascite non sunt dan-
di 1.775.a.63
- Trochisci astare 1.836.a.26
- Trochisci de balauftiis 1.883.b.4
- Trochiscorum uiperæ quales sint 2.
131.b.45
- Trochiscorum theriacæ causa comple-
xionis est proprietas, quæ non reperi-
tur in singularibus 2.255.b.14
- Trochiscorum de uiperis ars 2.257.a.55
- Trochiscorum squillæ ars 2.257.b.38
- Trochiscorum alindaracon descriptio
2.257.b.60
- Trochiscorum alindaracon theriacæ Es-
dra descriptio 2.259.a.35
- Trochiscorum stellæ iuuamenta 2.
292.a.52
- Trochiscorum stellæ descriptio 2.
292.b.2
- Trochiscorum de camphora alia descri-
ptio 2.293.a.22
- Trochiscorum de camphora alia descri-
ptio 2.293.a.49
- Trochiscorum de berberis alia descri-
ptio 2.293.b.33
- Trochiscorū de berberis alia descriptio
2.293.b.56
- Trochiscorum de berberis alia descri-
ptio 2.293.b.64
- Trochiscorum Andromachi alia descri-
ptio 2.295.a.2
- Trochiscis de uiperis non conueniunt
omnes uiperæ 2.257.a.61
- Trochiscis conueniunt uiperæ foeminae,
& flauæ 2.257.a.63
- Trochiscis de uiperis quales uiperæ con-
ueniant, & quales non conueniant
2.257.a.66
- Trochiscis de camphora cur crocum cō-
miscetur 1.667.a.56
- Trochiscos de camphora sine croco esse
pauci iuuamenti 1.667.a.64
- Tuberorum theriacæ est unum purum,
& condientes species 1.387.a.64
- Tucia est frigida in primo, sicca in se-
cundo 1.389.a.12
- Tuhare animalis morsus, & cura 2.
220.b.30
- Tumoris flatuosi & humerosi discernicu-
lum 1.128.a.62
- Tumoribus conferentia composita
Hiera Andromachi 2.275.b.10
- Turbith quod malignum 1.205.a.6
- Turbith opus zingiber iuuare 1.205.
a.46
- Turbith sui proprietate soluit 1.205.
a.54
- Turbith mali nigri, & atrini nocumen-
ta, & cura 2.198.a.38
- Tulom idest toxici nocumenta 2.
198.a.51
- Tulsis quid 1.631.b.26
- Tulsis completur motione membrorum
pectoris 1.120.b.56
- Tulsis pectori est sicut sternutatio cere-
bro 1.631.b.32
- Tulsis alia sicca, alia humida 1.632.a.16
- Tulsis quando multiplicetur 1.632.a.35
- Tulsis sedat sitim in causone 2.42.a.10
- Tulsis parua sedat sitim in causone, quia
est causa humectationis pulmonis 2.
42.a.14
- Tulsis à quibus instrumentis fiat 1.
631.b.29
- Tulsis motus est ex uoluntario & natura
li compositus 1.120.b.41
- Tulsis causæ 1.631.b.34
- Tulsis signa 1.632.b.30
- Tulsis curatio 1.633.a.42
- Tulsis febricitio regimen 2.36.b.25
- Tulsis infantium quomodo succurrendū
1.158.a.14
- Tulsi aliquando eijci rem petrosam 1.
632.a.28
- Tulsi quando conueniat sirupus hyssopi
1.663.a.22
- Tulsi conferunt
- Apium, & proprie sumurion 1.
260.a.43
- Succus de amigdalīs 1.261.a.25
- Asphodelus cum uino 1.266.a.41
- Semen, & oleum balsami 1.268.a.39
- Bitumen iudaicum 1.274.a.48
- Cinnamomum 1.278.a.25
- Cordumeni 1.288.a.40
- Calamus aromaticus solus, & cum
gumma albotim 1.288.b.3
- Cucurbitæ succus 1.291.b.41
- Maluæ folia, & flos 1.294.a.34
- Foenugracum 1.304.a.33
- Vitis alba 1.307.a.6
- Pini granum 1.313.b.47
- Iusquiamum 1.321.a.23
- Ireos 1.321.b.3
- Iuniperus 1.323.a.53
- Lycium indum 1.326.b.1
- Eadanum 1.330.a.35
- Lingua bouis 1.330.a.39
- Lac asininum & caprinum 1.333.
b.52
- Lactuca 1.337.a.5
- Sirupus myrtinus 1.338.b.28
- Myrti fructus 1.338.b.64
- Mastix, & proprie radices eius, & cor-
ticis decoctio 1.340.b.23
- Mumia cum aqua iuiubarum hordei,
& sebestem 1.343.b.5
- Sirupus de nenuphare 1.350.a.64
- Blitum, & proprie decoctum cum
oleo amigdalino, & aqua granati
dulcis 1.351.b.41
- Opium 1.352.a.15
- Oua forbilis 1.352.b.23
- Opopanaxum 1.353.a.60
- Pix, & proprie cum amigdalīs, & zuc-
charo 1.359.b.9
- Penidii 1.362.a.22
- Piper in electuariis 1.364.a.50
- Papauer 1.364.b.48
- Storax 1.371.b.27
- Lini semen, proprie assatum 1.
372.b.18
- Itria 1.386.b.44
- Ouum testudinis 1.388.a.30
- Manna 1.388.b.53
- Viola 1.392.a.2
- Tulsi conferentia composita
- Sageznea minor 2.265.a.39
- Athanasia magna 2.267.a.19
- Confectio chabith regis 2.268.b.57
- Confectio 2.271.a.46
- Lohoc de papauere 2.284.b.21
- Lohoc de spodio 2.284.b.32
- Sirupus 2.288.a.59
- Trochisci de papauere 2.295.b.19
- Oleum sindin 2.301.b.33
- Medicamen 2.314.b.25
- Medicamen gutturale 2.315.b.8
- Natif 2.316.a.12
- Oleum diuinum 2.316.a.23
- Pilule ad tussim 2.316.a.33
- Medicamen 2.316.a.37
- Medicamen aliud 2.316.a.51
- Loch de pino 2.316.b.6
- Medicamen aliud 2.316.b.35
- Tulsi antiquæ conferunt
- Auellana cum aqua mellis 1.255.b.51
- Arsenicum cum gumma pini 1.
257.b.60
- Alfa, si sorbeatur cum ouis 1.259.
a.56
- Amigdalæ amaræ 1.261.a.33
- Amigdalarum dulcium oleum 1.
261.a.24
- Allium 1.265.a.63
- Acetum calefactum 1.266.b.32
- Verbasci decoctio 1.271.b.57
- Bdellium 1.273.b.51
- Chamædis 1.280.b.43
- Cupressi nux cum uino, & eius deco-
ctio 1.286.a.50
- Cedrus 1.289.a.59
- Vinum ficus 1.310.a.9
- Galbanum 1.315.b.11
- Parietariæ succus 1.319.a.35
- Storax 1.330.b.18
- Myrrha 1.344.a.20
- Petroleum cum aqua calida 1.360.
b.16
- Pini granum 1.363.a.63
- Raphanus elixatus 1.368.a.22
- Squilla 1.370.b.17
- Sisefleos, proprie radix eius, & semē
1.378.a.56
- Serapinum 1.379.a.40
- Tulsi antiquæ conferentia composita
- Theriaca magna 2.256.a.38
- Mithridatum 2.258.a.47
- Sorira confectio 2.258.a.66
- Galenī confectio 2.263.b.12
- Confectio Hermetis 2.264.a.2
- Athanasia magna 2.267.a.14
- Diaulfur 2.268.b.9
- Trochisci stellæ 2.292.a.59
- Confectio ex hepate adip 2.19.a.19
- Tyriaca 2.305.b.44
- Mithridatum 2.305.b.44
- Scellitæ 2.305.b.45
- Diaulfur 2.305.b.45
- Oleum asindin 2.305.b.46
- Lohoc de papauere 2.305.b.46
- Trochisci de papauere 2.305.b.46
- Tulsi calidæ conferunt
- Altheæ semen 1.265.b.55
- Gummi 1.315.a.35
- Pes proprie cum pultribus hordei 1.
360.a.55
- Tulsi calidæ conferentia composita
- Lohoc proprium 2.284.b.8
- Aqua mellis 2.286.b.64
- Tulsi ex caliditate, & siccitate confe-
rentia composita
- Lohoc proprium 2.284.a.59

Index

V

Tussi sicca, & frigida conferunt
Butyrum, & proprie cum amigdalibus
& zuccharo 1.273.a.43
Tussi sicca conferentia composita
Confectio Hermetis 2.264.a.33
Lohoc proprium 2.284.a.55
Tussi humida conferentia
composita
Diamarte 2.266.a.18
Alchochin 2.267.b.38
Philonium romanum 2.268.a.27
Alchelchelengi magnum 2.269.b.61
Lohoc de alliis 2.285.a.11
Lohoc proprium 2.316.b.45
per Tussim accidentem multoties dele-
tur testiculi apostema 1.902.a.26
Tussim cronicam testiculorum tumor
soluit 2.381.a.55
Tympantitis causa 1.769.a.57
Tympantitis unde 1.771.b.49
Tympantitis cause 1.773.a.22
Tympantitis signa 1.774.a.10
Tympantitis hydropifis curatio 1.780.
b.44
Tympantitis hydropis ex intemperie cali-
da curatio 1.780.b.66
Tympantitis hydropis ex intemperie fri-
gida curatio 1.781.a.33
Tympantitis raro conuenit phlebotomia
1.780.b.52
in Tympantite non oportet, ut accidat mul-
tiplicatio solutiorum 1.780.b.54
de Tyria 2.225.a.5
Tyria non tantum facit cadere pilos, sed
etiam exulcerat cutem tenuem 2.
225.a.13
Tyria figuratio est sicut figuratio serpen-
tis 2.225.a.15
Tyria materia 2.225.a.18
Tyria, & alopecie differentia 2.222.
a.12
Tyria signa 2.225.a.20
Tyria cura 2.225.a.35
Tyria conferunt
Absinthium 1.249.b.53
Adiantum cinis cum oleo 1.272.a.21
Cassa 1.286.b.53
Eupatorium 1.302.a.54
Leporis marini caput adustum 1.326.
a.10
Squilla 1.370.b.3
Tyria conferentia composita
Hieralogodion 2.273.a.64
Tyriaca praeferuat a pestilentia 2.71.a.8
Tyriaca & Mithridatum temperato cor-
pori frequentata quam sint proficua
2.341.a.3
a Tyriacae & Mithridati usu frequenti
qui sint arcendi 2.341.a.10
Tyriacae magna & Mithridati uirtutes
2.340.a.18
Tyriacae fermentationis tempus 2.340.
a.58
Tyriacae caliditas, & Mithridati quanta
sit 2.340.b.48
Tyriacae & Mithridato excellentes facul-
tates ab extrinseco datas 2.340.b.60
Tyriacam & Mithridatum minus calida
quam diacyminum & diatriumpiperum
experientia comprobare 2.340.b.54
Tyriacalis medicina 2.333.a.35
Tyriacalis medicinae facultates 2.333.
b.14
Tyriacales medicinae semper cordiali-
bus permiscenda, & cur 2.334.a.4

Vaccina adeps est media inter adipem
leuinam, & caprinam Tomo 1.
pag.264.b.uerfu.52
Vaccina caro qualis 1.284.a.38
Vaccinam carne dissoluunt cortices me-
lonum 1.284.a.41
Vacui gratia fit attractio 1.77.b.41
Vacui gratia fit attractio quae ob calore
apud certificantes 1.77.a.43
in Vacuando loci & societatis membri
sollicitudo habenda 1.186.b.41
Valli profunditates aptae sunt aeris mu-
tationi 1.91.a.41
Vapores fumosi in pueris multiplicatur
1.134.b.46
Vaporationem ex omnibus diutius in sto-
macho morantibus fieri 1.688.a.37
Vaporantia quae 1.224.b.52
Vaporationum differentiae, & earum usus
1.224.b.52
Vaporosum non est aliquid ita, ut fructus
1.688.a.40
Varices 1.782.a.21
Varices quartana saepe curat 1.86.b.61
Varices quiete pedum opus habent 1.
162.a.44
Varices oschei 1.904.a.49
Varices testiculi 1.947.b.13
Varices quibus plurimum accidunt 1.
952.a.11
Varices quae non suscipiant curationem
1.952.a.19
Varices quando apparent in habentibus
dolorem iuncturarum, & podagram,
est eorum sanatio per eas 1.955.a.25
Varices cum accidunt caluis inquit Hip-
pocrati nascuntur 2.222.b.56
Varicum cause 1.952.b.5
Varicum signa 1.952.b.5
Varicum curatio 1.952.b.29
Varicum oschei curatio 1.904.a.60
Varicum ex incisione cur membrum ex-
tenuetur 1.952.a.20
Varicibus confert
Calamenum, quum bibitur post ipsum
aqua calca 1.87.b.14
Cedrus 1.189.a.47
Fel hircinum 1.805.a.39
Varicose ramis curatio 1.950.a.42
Varicose herniae signa 1.948.b.16
Variolae pustulae sunt sanguineae 1.85.
a.47
Variolae aestati meridionali multiplican-
tur 1.93.a.11
Variolae autumno multiplicantur 1.
93.b.8
Variolae generantur ex ebullitione san-
guinis cum reliquis nutrimentis men-
strualis, aut cibis malis & feculentis
post genitis 2.71.a.26
Variolae multiplicantur a successione au-
strinorum 2.71.a.43
Variolae sunt quasi quidam morbi crifes
2.71.a.55
Variolae plurimum accidunt infantibus,
deinde iuuenibus, & raro senibus 2.
71.a.56
Variolae generantur in regionibus uehe-
mentis caliditatis, & humiditatis in fe-
nibus 2.71.a.59
Variolae frequentius generantur in uere
quam in hyeme 2.71.a.63
Variolae quibus temporibus post uer ac-
cidere soleant 2.71.a.64

Variolae non accidunt foli cuti sed etiam
omnibus partibus etiam occultis, ut
neruis 1.71.b.1
Variolae quomodo appareant 2.71.b.5
Variolae uirides, & uiolaceae, & nigrae
sunt male 2.71.b.19
Variolae albae sunt meliores 2.71.b.22
Variolae meliores quomodo cognoscun-
tur 2.71.b.24
Variolae in tertio incipiunt exire 2.71.
b.27
Variolae male quomodo dignoscantur
2.71.b.30
Variolae magis accidunt oculis quam mor-
billis 2.72.b.54
Variolae sunt maiores morbillis 2.72.
b.54
Variolae sunt maioris quantitatis quam
morbilli 2.72.b.50
Variolae in principio suae apparitionis est
eminetia, & altitudo 2.72.b.52
Variolae cum incipiunt apparere, infrigi-
datio est causa erroris magnitudinis
2.73.b.17
Variolae cum incipiunt exire, neque ap-
paret alluitatio, imo inuenitur calidi-
tas inflammata cum nigredine linguae,
tunc caue ne calefacias 2.73.b.61
Variolae in pulmone aliquando faciunt
cadere in phthisim 2.75.a.17
Variolarum color qualis 2.71.b.12
Variolarum signa diuersa tum bona, tum
mala, uide 2.71.b.15
Variolarum signa 2.72.b.30
Variolarum signum insepabile est fe-
bris conclusio 2.72.b.43
Variolarum nocumento quae praecauet
guttur, oculum, nares, pulmonem, &
intestina 2.75.a.20
Variolarum nocumento custodire opor-
tet guttur, oculum, nares, pulmonem, &
intestina 2.75.a.43
Variolarum uestigia quibus eradcentur
2.75.a.51
Variolarum declinatione multoties ali-
quis moritur 2.99.a.14
Variolarum uestigiorum cura 2.233.
a.53
Variolarum uestigia delet
Plumbum adustum 1.342.a.24
Variolis corpus praeparatum est cali-
dum, & humidum 2.71.a.35
& 60
Variolis dolor dorsi maior est quam in
morbillis 2.72.b.58
Variolis associatur dolor dorsi quia fire
pletio sanguinis extendentis uenam
in dorso positam 2.72.b.60
Variolis extrahatur sanguis sufficienter
si conditiones fuerint 2.73.a.44
Variolis ante quartam conuenit phlebo-
tomia 2.73.a.47
Variolis post quartam non conuenit phle-
botomia, nisi inueniatur uehementia
repletionis & dominium materiei 2.
73.a.48
Variolis conuenientius quod ministrat-
ur est phlebotomia 2.73.a.52
Variolis conferunt aperientia oppilatio-
nes, ut foeniculum & apii 2.73.b.25
Variolis aqua ficuum conterere ualde, quia
ficus expellit ad exteriora 2.73.b.28
Variolis medicamenta conferentia 2.
73.b.31
Variolis aer frigidus malus, similiter &
reliqua frigida 2.73.b.47 & 2.
74.b.47
Variolis

Index

- Variolis in principio medicinz conuenientes, & sanguinem ingrossantes, in frigidantes, & eius ebullitione prohibentes quæ 2.74.a.28
- Variolis, postquam maturantur necessaria est salitio 2.74.b.28
- Variolis, confert
- Ribes 1.369.b.14
  - Tamariscus 1.387.a.28
- Variolas generant cibi non consueti, & calefaciētes sicut lac camelarum, &c. 2.71.a.48
- Variolas si febris præcedat, melius est, quam è contra 2.71.b.51
- Variolas habētibus prohibentur emplastrationes uentris 2.73.b.65
- Variolis qui pereunt moriuntur præfocati a squinantia 2.72.a.1
- in Variolis ab oleo abstinentum 2.73.b.45
- in Variolis phlebotomia post duos, aut tres dies caueatur, quia repellit, & conuertit illud quod procedit 2.73.b.50
- in Variolis regimen aeris quale conueniat 2.73.b.55
- in Variolis ruptis cauendum est a salitio 2.74.b.21
- Variolatur duabus uictis homo, quando materia bis aggregatur ad expulsiōnem 2.72.a.11
- Valorum fissura & disruptio quando potissimum eueniat 1.109.a.46
- Vegetabilium diuifio 2.367.b.46
- Vena porta 1.71.a.53
- Vena arterialis 1.69.a.58
- Vena caua 1.77.a.55
- Vena iugularis 1.73.a.2
- Vena cephalica 1.73.b.16
- Vena nigra 1.73.b.26
- Vena saluarella 1.73.b.63
- Vena sceilen 1.73.b.63
- Vena medeni quid 2.128.b.6
- Vena medeni creditur esse animal 2.128.b.13
- Vena medeni plurimum accidit in cruribus 2.128.b.15
- Vena medeni multiplicatur infantibus super utrumque latus 2.128.b.7
- Vena medeni nunquam uisa a Galeno 2.128.b.20
- Vena medeni a quibus causis generetur 2.128.b.24
- Vena medeni minus accidit corporibus humidis, & assuetis balneationibus & cibis humidis 2.128.b.34
- Vena medeni ubi plurimum generetur 2.128.b.36
- Vena medeni fortasse accidit in corpore uno in locis xl. aut l. eius 2.128.b.31
- Vena alcellaris quæ 1.212.a.55
- Vena curuaturæ quæ, & eius sectionis utilitas 1.263.b.52
- Vena alanfura quæ, & eius phlebotomiam foetori oris conferre 2.14.b.6
- Vena media quibus affectibus tundenda 2.390.a.23
- Vena pulsatilis dorsi 1.683.a.42
- Vena quæ phlebotomanda in renum apostemate 1.856.a.46
- Vena quæ phlebotomanda in apostematibus testiculi 1.902.a.63
- Vena sectio. uide phlebotomia
- Vena portæ anatome 1.71.b.19
- Vena causæ ascendētis anatome 71.b.29
- Vena causæ descendētis anatome 1.74.a.21
- Vena scissuram quæ portant 1.181.b.26
- Vena medeni cura 2.128.b.47
- Vena sanguis declinat ad nigredinem 2.150.b.5
- Vena in phlebothomia consolidationē quid festinare faciat 1.211.a.40
- Vena basilicæ phlebotomatio cur sit magis timoris 1.212.a.39. & b.1
- Vena concauæ medio hepar transmittit sanguinem per corpus 1.740.b.54
- Vena pulsatilis hepatis usus 1.741.a.8
- Vena concauæ iuuamentum 1.741.a.47
- Vena portæ iuuamentum 1.741.a.45
- Vena sciaticæ conferentia composita
- Hieralogodon 2.273.a.63
  - Hiera Archigenis 2.274.a.10
  - Acetum squilliticum 2.286.b.23
  - Pillulæ de capsia maiores 2.297.b.27
  - Oleum 2.302.a.56
  - Oleum alchechengi 2.302.b.11
  - Oleum de euphorbio Auic. 2.302.b.52
- Emplastrum Andromachi 2.304.a.19
- Emplastrum aliud Andromachi 2.304.a.30
- Sotira 2.307.a.64
- Scelite 2.307.a.64
- Confectio philosophorū 2.307.a.65
- Confectio Hermetis 2.307.a.65
- Anacardium 2.307.a.66
- Confectio hieræ Archigenis 2.307.a.66
- Theodoricon 2.307.b.1
- Electuarium de massacumi 2.307.b.1
- Emplastrum 2.307.b.2
- Electuarium indum 2.307.b.2
- Electuarium Cæsaris 2.307.b.2
- Oleum de storace 2.307.b.3
- Electuarium phlegmaticum 2.307.b.5
- Medicina chebeth regis 2.307.b.6
- Hiera picra 2.307.b.6
- Oleum asseled 2.307.b.6
- Ramiffed 2.307.b.7
- Oleum alcheifed 2.307.b.7
- Oleum alchelchelengi 2.307.b.7
- Kelchelengi 2.307.b.8
- Hiera catagini 2.307.b.10
- Pillulæ de capsia 2.307.b.10
- Sal 2.307.b.11
- Medicamen proprium 2.322.b.22
- ad Venam, ne post phlebotomiam consolidetur 1.211.a.3. & 1.212.a.12
- Venam furculæ phlebotomari in medicationibus oris stomachi 1.214.b.11
- Venæ & earum usus 1.311.a.51
- Venæ paræ solutionem continui passæ quandoque restaurantur 1.33.a.18
- Venæ magnæ solutionem continui passæ non restaurantur 1.33.a.19
- Venæ habent unam tunicam 1.33.a.55
- Venæ habent omnes uillorum species simul textas 1.33.a.57
- Venæ quæ ad uteri os 1.74.b.6
- Venæ uteri 1.74.b.20
- Venæ mammillarum 1.74.b.24
- Venæ emulgentes 1.74.a.29
- Venæ non redeunt ad continuitatem ex quorundam sententia 2.134.b.28
- Venæ qualiter phlebotomandæ 1.211.b.59
- Venæ basilicæ in aliquibus associari duas arterias 1.212.a.45
- Venæ singulæ a qua parte euacuent 1.212.b.28
- Venæ non apparent in crasis corporibus nisi confringantur 1.213.a.5
- Venæ pedum quæ, & quomodo phlebotomandæ, & in quibus affectionibus 1.213.b.27
- Venæ capitis qualiter phlebotomandæ 1.213.b.64
- Venæ capitis quæ, & earum phlebotomiæ utilitas, & in quibus morbis faciēda 1.214.a.2
- Venæ lachrymalium quomodo phlebotomandæ, & in quibus ægritudinibus earum phlebotomia conferat 1.214.a.9
- Venæ iugulares in quibus ægritudinibus secentur 1.214.a.29
- Venæ iugulares qualiter ligandæ 1.214.a.36
- Venæ iugulares qualiter incidendæ 1.214.a.36.42
- Venæ post aures quæ, & in quibus ægritudinibus phlebotomandæ 1.214.a.20.56
- Venæ in labijs quæ, & earum phlebotomia quibus ægritudinibus conueniat 1.214.a.60
- Venæ sub lingua quæ, & earum phlebotomia quibus ægritudinibus conueniat 1.214.a.66
- quæ Venæ quibus affectibus aperiendæ 2.390.a.26
- Venæ colli in lepra sunt feriendæ 2.390.a.40
- Venæ mesaraicæ conuertunt quandoque chylum ad sanguinem conuersio ali qua 1.740.b.41
- Venæ mesaraicæ 1.742.b.53
- Venæ mesaraicæ habent quatuor naturales uirtutes 1.741.b.14
- Venæ mesaraicæ plurimæ sunt in ieiuno intestino 1.797.a.29
- Venæ renum 1.885.a.26
- Venæ uesicæ non sunt expositæ scissioni 1.885.a.30
- Venæ secundinæ 1.909.a.16
- Venarum tunicæ inter membra sunt calida propter sanguinem 1.16.b.26
- Venarum motus est naturalis 1.33.a.49
- Venarum origo ex hepate 1.71.a.49
- Venarum manuum anatomia 1.73.b.15
- Venarum brachij anatome 1.73.b.15
- Venarum solutio continui uaria 1.83.b.56
- Venarum signa in crisi 2.89.b.5
- Venarum formæ signa in crisi 1.91.b.62
- Venarum sanitatem urina matura significat 1.148.b.4
- Venarum rami multoties nascuntur sicut caro 2.136.a.54
- Venarum conuenientior uia ad fluxum sanguinis, est arteria 2.149.b.65
- Venarum, & arteriæ sanguinis differentia 2.150.b.1
- Venarum pedum phlebotomia quibus ægritudinibus conferat 1.213.b.59
- Venarum pedum phlebotomiam magis debilitari, quam uenarum manus 1.213.b.62
- Venarum in capite alias esse uenas, alias arterias 1.213.b.66
- Venarum, quæ sunt post aures, phlebotomiam non efficere, ut qui filios gignunt eos non gignant 1.214.a.27
- Venarum in extrema parte nasi phlebotomia,

Index

tomia, & quæ eius utilitas. 1.14.2.45
Venarum venteris phlebotomia in qui-
bus aggritudinibus fiat 1.214.b.31
Venarum orificia olea corrumpunt 1.
709.a.52
Venarum orificia unctuosius corrumpun-
tur 1.709.a.52

Venarum orificia aperiunt

Alcanna 1.258.b.17
Cyperus 1.285.b.15
Mel 1.346.b.48
Squinan thum 1.371.a.14
Parthenium 1.391.a.19

Venarum eruptionis, & scissuræ causæ
1.732.b.7

Venarum origo hepar 1.740.b.48

Venarum melaraicarum dispositio 1.
742.a.10

Venarum magnitudo hepatis magnitudi-
nem significat 1.742.b.63

Venarum orificia sunt nervosa 1.753.a.26

Venarum post aures phlebotomia facit
incutere sterilitatem ex sententia
Hippo. 1.888.b.31

Venarum post aures incisio an faciat in-
currere sterilitatem Gal. non sciuit 1.
888.b.38

Venas aliquando phlebotomari reuulso-
nis causa, & in quibus 1.211.a.9

Venas manus, quæ phlebotomantur, non
pullatiles esse lex 1.211.b.53

Venas melaraicas sine curatione hepatis
non esse curandas 1.741.b.64

Venis non apparecibus quid in earum se-
ctione agendum 1.213.a.13

ex Venis, hepatis dispositionum signa
1.743.a.4

in Venis parvis non putrefit sanguis 2.
243.b.16

Venenum quid sit 2.333.a.32

Venenum tota substantia mortificat 1.
104.a.60

Venenum in potu haustum urinæ ireos
colorem habentes significant secun-
dum quosdam 1.142.a.22

Venenum non cadit in cibo & potu tan-
tum 2.191.b.53

Venenum quoddam est faciens operatio-
nem suam cum qualitate, quæ est in ip-
so, quoddam efficiens cum forma sua,
& tota substantia 2.191.b.64

Venenum quoddam est corrodens, pu-
trefaciens, sicut lepus marinus 2.
192.a.1

Venenum inflammans calefaciens est, si-
cut euphorbium 2.192.a.2

Venenum infrigidans, stupefaciens est,
sicut opium 2.192.a.3

Venenū oppilans vias anhelitus in cor-
pore est, sicut plumbumustum, & mer-
curius 2.192.a.4

Venenum a tota substantia est sicut na-
pellus &c. 2.192.a.6

Venenum omne interficiens cum immu-
tatione complexionis, aut cum putre-
factione, operatur per tempus 2.
192.a.14

Venenum animalis uel est propter sub-
stantiam eius, uel propter accedens ei
2.200.b.30

Venenum serpentum in æstate est deter-
ius 2.207.b.4

Venenum resoluit calorem innatum &
mortificat ipsum 2.207.b.17

Venenum secundum plurimum apparet
subito 1.783.a.3

Veneni natura quum calida est, tunc adiu-
uat suam proprietatem naturam eius ad
congelandum spiritum & debilitan-
dum 1.104.b.30

Veneni natura frigida quum est, tunc adiu-
uat suam proprietatem naturam eius ad
congelandum spiritum & debilitan-
dum 1.104.b.33

Veneni nocumentum frangit lac post uo-
mitum bibitum 2.192.b.60

Veneni assumpti curatione oportet
prius ut manifestetur forma, & co-
gnoscat venenum, & tunc curare
cum eo, quod proprium est illi 2.
193.a.38

Veneni manifestio fit secundum duos
modos 2.193.a.40

Veneni curatione aut queritur contra-
ctio acuitatis veneni, aut resolutio
substantiæ eius 2.193.b.6

Veneni curatione aliquando queritur af-
fectione substantiæ eius, aut oppositio
qualitatis eius 2.193.b.8

Veneni curatione canon maximus est co-
fortatio caloris innati, & excitatio ip-
sius ad reuellendum 2.203.b.45

Veneni curatione quæ sint consideranda
2.203.b.52

Veneni curatione phlebotomiæ hora co-
uenientior est cum scitur quod uene-
num iam sparsum est in corpore 2.
203.b.61

Veneno accidit duo accidentia ex re-
iunctione cibi, & potus 2.191.b.32

Veneno omni contrarium est semen ci-
tri 2.204.b.27

Veneno obfistit medicamentum calidum
esse oportere 2.334.a.24

Veneno resistit theriaca, & mithridatum
1.788.a.60

Venenum uiperarum & napelli calidum
esse 1.104.b.31

Venenum qui timet in potu caueat ci-
bis dominantium saporum in acetosi-
tate aut faldedine, & acuitate dulcedi-
ne 2.191.b.20

Venenū timens caueat in presentatione
ciborum dominantium saporum & per
famen uehementem 2.191.b.26

Venenum qui sumpsit, in quo sit eius
salus 2.192.a.19

Venenum suscipiens quædam anis in
parua quantitate in principio tandem
assuefacta est eius natura paulatim ad
ipsius usum absq; nocumento 2.
192.a.61

Venenum, qui sumpsit, quomodo cure-
tur 2.192.b.45

Venenum qui sumpsit statim & absq;
mora bibat aquam tepidam, & oleum
sesaminum, aut oleum de oliuis, &
euomat 2.192.b.47

Venenum qui sumpsit, cu uomerit quod
possibile est ei, bibat lac plurimum
2.192.b.59

Venenum, quædam medicina sunt per-
ducetes ad exteriora 2.204.a.5

Venenum quæ trahunt ad exteriora 2.
204.a.27

Venenum uiperarum, & serpentum esse
frigidum credunt aliqui, & est error
2.207.b.5

Venena plurimum non operantur in cor-
pus nisi calefiat per caloris innati ope-
rationem.

Venena quæ bibuntur sunt duarum spe-
cierum 2.191.b.64

Venena quæ sint a tota substantia 2.
192.a.6

Venena quædam agunt super unum, &
idem membrum, sicut cantharides su-
per uescia, & lepus marinus super pul-
monem 2.192.a.10

Venena quædam agunt super totum cor-
pus & oleum 2.192.a.17

Venena animalium quædam sunt in toto
corpore, quædam in aliquo membro
particulari 2.200.b.26

Venenorum qualitates diuise 2.
192.a.1

Venenorum, quæ in potu dantur, cautela
2.191.b.20

Venenorum medicina 2.191.b.40

Venenorum nocumenta quomodo fiant
in corporibus 2.192.a.22

Venenorum species quomodo cognos-
cantur 2.192.b.5

Venenorum medicina, necessarium est,
ut sint sedatiua doloris, & succurren-
tes accidentibus timorosis 2.204.b.3

Venenis resistunt cape, & alia 2.
214.a.55

Venenis tyriaca efficit capparis 1.282.a.46

Venenis animalium conferunt

Aristolochia longa 1.258.b.5

Asa 1.259.b.5

Hartanix decoctio, & syrupus 1.
262.b.22

Acetum 1.266.a.42

Spina alba 1.268.a.64

Adiantum cum uino 1.272.a.38

Bdellium 1.274.a.1

Coagula 1.274.b.25

Castoreum 1.277.a.25

Costus 1.289.b.48

Fel hirci, & tauri 1.305.b.8

Aqua cineris ficus 1.310.a.66

Porri succus cum mellicrato 1.
360.a.12

Petroleum 1.360.b.22

Pices 1.361.b.34

Squianchi folia 1.371.a.49

Venenis ex puncturis animalium

conferentia composita 2.255.b.29

Theriaca magna 2.258.a.47

Mithridatum 2.259.b.21

Sotira confec. 2.268.b.25

Confectio de asa 2.268.b.43

Diasulfur 2.317.a.24

Confectio Aristomacis 2.317.a.24

Venenis ex morionibus conferunt
Sotira confec. 2.259.b.21

Sagzenca minor 2.265.a.33

Confectio Aristomacis 2.317.a.24

Venenosa fugant
Adeps elephantis, & nerui, quando
fit ex eis linimentum 1.
265.a.18

Squilla 1.370.b.41

Venenis conferunt

Anisum 1.249.a.35

Abinthium 1.250.a.47

Adrimia 1.251.a.46

Aniuden 1.252.a.33

Anagallis cum uino 1.255.b.6

Auellana 1.256.a.30

Agnus castus 1.256.b.10

Acorus 1.260.b.10

Apij decoctio cum scibus 1.264.a.26

Abrotanum, quando bibitur cum uino
Agaricum

Index

Agaricum cum uino 1.267.b.1
 Spina alba 1.168.a.67
 Balsamum 1.268.b.54
 Butyrum 1.273.a.56
 Coagula 1.274.b.22
 Citri semen cum uino, & melle, & aqua calida illinitum 1.275.a.21
 Cypa 1.276.a.40
 Calceus cum calamento 1.277.b.36
 Cerebella 1.278.a.63
 Caro dannula exsiccata cum uino in potu accepta 1.285.a.5
 Calamentum 1.288.a.8
 Cyclamen cum uino 1.308.a.59
 Glans 1.310.b.66
 Castaneæ caro 1.311.a.4
 Gallinæ, & galli ius cum anetho, & sale 1.312.b.47
 Galbanum 1.315.b.15
 Ireos cum aceto 1.321.b.24
 Coagulum leporis cum aceto 1.325.b.49
 Licij fructus 1.326.b.11
 Lutum sigillatum 1.322.a.8
 Lac 1.334.a.63
 Laurus 1.338.a.8
 Muschus 1.340.a.37
 Propolis 1.342.b.28
 Mumia 1.343.b.21
 Napellus 1.348.a.1
 Nux cum ficibus, & ruta 1.348.a.50
 Oleum cum aqua calida 1.355.b.16
 Pix 1.359.b.25
 Pisces 1.361.b.34
 Poma, & succus, & folia ipsorum 1.364.a.63
 Ruta, præsertim cum nuce & bolo 1.367.a.35
 Raphani semen 1.368.a.45
 Squilla 1.370.b.41
 Serapinum cum uino 1.379.a.55
 Endiuia 1.387.a.10
 Urina antiqua 1.391.b.2
 Zedoaria 1.395.b.9

Venenis ebibitis interficientibus conferentia composita

Theriaca magna 2.255.b.31
 Mithridatum 2.258.a.47
 Sotira confec. 2.259.b.21
 Confectio Hermetis 2.264.a.6
 Diaphur 2.268.b.14
 Confectio 2.271.a.53
 Sirupus de agresta 2.287.b.66
 Trochisci stellæ 2.292.a.61
 ad Venena medicinz 2.192.b.50
 ad Venena medicinz communes 2.693.b.12
 ad Venena medicinz, quæ bibuntur sunt diuersarum specierum 2.204.a.1
 ad Venena medicinz quæ bibuntur, aut sunt theriacæ, & bezahart uniuersalis aut propriæ illi ueneno, aut medicinz contrariæ ueneno cum compositione 2.204.a.1
 ad Venena, nihil est magis iuuatiuum, quam medicamen, quod trahit uenenum ad exteriora, & prohibet ipsum penetrare ad interiora 2.204.a.23
 de Venenis tractatus 2.191.b.1
 de Venenis congelatorum ex mineris, & alijs 2.193.b.47
 de Venenis ex plantis 2.185.a.55
 de Venenis frigidis ex plantis 1.98.b.41

in Venenis prohibeatur consolidatio uulneris usque ad horam sanationis ægri ex malicia ueneni 2.204.b.10

a Venenis præseruantia epithemata 2.205.a.64
 a Venenis præseruantia composita
 Theriaca magna 2.256.b.5
 Mithridatum 2.258.a.47
 Venenata caro est in chali coloris & fusca 2.148.b.7
 Venenati signa mala 2.192.b.37
 Venenosa omnia interficit salua hominis 1.372.b.39
 Venenosa animalia quomodo effuguntur 2.205.b.46
 ad Venenosia uniuersaliter effuganda 2.205.b.27
 Venenosia animalia fugat argenti uiui fumus 1.257.a.17
 Venenosia ictericia curatio 1.788.a.60
 Venenosorum plurima diligunt odorem uini 2.191.b.57
 de Venenosus medicinis calidis 2.195.b.52
 Venenosus medicinis conferentia composita
 Confectio Aristomacis 2.317.a.23
 a Venenosus animalibus cautela a mirabilis 2.205.b.63
 Ventis septentrionales frigidi & sicci 1.96.a.3
 Ventis septentrionalis facultas, quæ 1.98.b.52
 Ventis orientales inter caliditatem & frigiditatem temperati sunt, sed occide talibus sicciore 1.96.a.10
 Ventis occidentales humidiores & frigidiores orientalibus 1.96.a.15
 Ventis meridionales quandoque frigidiores 1.96.a.30
 Ventis meridionalis facultas quæ 1.99.a.3
 Ventis aerem quomodo afficiant 1.92.b.54
 Ventis septentrionales meridionalibus quandoque calidiores sunt 1.96.a.34
 Ventis meridionales calidi sunt & humidiores plurimas ciuitatum 1.95.b.60
 Ventis caniculares qui 1.96.a.36
 Ventis aliam qui 1.96.a.36
 Ventis orientales cuius sint facultatis 1.99.a.12
 Ventis occidentales, cuius sint facultatis 1.99.a.21
 Ventis septentrionales cum commouentur, cur ictericia fiat 1.783.a.15
 Ventis septentrionales multiplicat dolores uesciæ 1.868.b.24
 Ventorum obseruatio habenda in affluendo medicamento 2.202.a.46
 Ventis aer quomodo immutetur 2.370.a.2
 ex Ventis cur septentrion excitet appetitum 1.706.a.33
 Ventosæ herniæ signa 1.948.a.66
 Ventosæ rupturæ curatio 1.950.a.18
 Ventosi doloris stomachi curatio 1.703.b.38
 in Ventoso dolore sedandi uentosæ cum igne sunt fortes 1.224.b.65
 Ventosi dolores fortes sunt, & ad medicandum faciles 1.224.b.39
 Ventosa ob sedandum dolorem stomachi a uentositate qualiter apponenda 1.703.b.40

Ventosæ absque scarificatione conueniunt inflationibus 2.128.a.32
 Ventosæ super hepar remouent fluxum sanguinis ex nare dextra 2.150.b.36
 Ventosæ post balneum cautela, nisi sanguis fuerit grossus 1.216.a.65
 Ventosæ scapulis superpositæ quibus ægri tudinibus conferant & quæ mala efficiant 1.216.b.27
 Ventosæ cruribus superpositæ quibus conferant 1.216.b.31
 Ventosæ in cruribus positæ quibus sint meliores, quam phlebotomia in saphe na 1.216.b.35
 Ventosæ super occipiti positæ utilitas, & nocumentum 1.216.b.38
 Ventosæ sub mēto positæ quibus profint 1.216.b.52
 Ventosæ renibus superpositæ quibus ægri tudinibus conferant 1.216.b.55
 Ventosæ in anteriori parte coxarum positæ quibus ægri tudinibus conferant 1.216.b.66
 Ventosæ posteriori parti coxarum positæ quibus profint 1.217.a.2
 Ventosæ sub poplite positæ quibus ægri tudinibus conferant 1.217.a.4
 Ventosæ super talos quibus conferant 1.217.a.8
 Ventosæ sine scarificatione qua de causa apponantur, & quarum sit utilitas 1.217.a.10
 Ventosæ cum igne sunt fortes in sedando dolorem uentosum 1.224.b.65
 Ventosæ quare aliquando facientes albaras 2.235.a.62
 Ventosæ qua ratione ad cutim attrahunt 2.327.b.50
 Ventosæ cum ponuntur super locum dolorosum, apparet ex eis iuuamentum maximum, & quandoque sedatur dolor omnino 1.657.b.58
 Ventosæ mirabiliter sedant dolorem 1.703.b.44
 Ventosæ uentri appositæ uentris fluxum retinent 1.805.a.37
 Ventosæ fluxum uentris & excoctatione quatuor oris restringunt 1.805.a.40
 Ventosarum positio absque scarificatione calefacit 1.112.a.27
 Ventosarum scarificatio refrigerat propter euacuationem 1.112.a.28
 Ventosarum cū scarificatione triplex iuuamentum 1.217.a.38
 Ventosarum apponendarum hora melior 1.216.a.63
 Ventosas cutem magis mundificare, quæ phlebotomiam 1.216.a.46
 Ventosas plus attrahere sanguinem subtile, quæ grossum, & in corporibus crassius parulū afferre iuuamentū 1.116.a.47
 Ventosas cur quidam nec in principio nec in fine, sed in medio mensis apponi uoluerint 1.216.a.55
 Ventosas in anterioribus capitis apponere cur plurimi abhorreant 1.216.b.3
 Ventosas super muham positas uenæ nigre uicarias existere & quibus ægri tudinibus conferant 1.216.b.5
 Ventosas super scapulas uicem tenere basilicæ, & doloribus humerorum, & gula conferre 1.216.b.9
 Ventosas super alteram duarum uenarum colli posterioriorem positas esse uicarias cephalicæ, & quibus ægri tudinibus conferant 1.216.b.11
 Ventosas

Index

Ventofas nuchæ superpositas obliu-
nem inducere 1.216.b.15
Ventofas ſuper ſcapulas debilitare os
ſtomachi 1.216.b.19
Ventofas ſine ſcarificatu eſſe fortiores
alijs in remouendo uentofitates 1.
216.b.63
Ventofas ſuper nates poſitas à toto cor-
pore trahere, & quibus ægri tudinibus
conferant 1.217.a.34
Ventofas ſuper mammillas non eſſe po-
nendas 1.217.a.53
Ventofas ſuper mammillas prohibere
fluxum ſanguinis ex matrice 1.218.
a.30
Ventofarum poſitio in doloribus frigidis
ſtomachi quandoque maximum affert
inuementum 1.696.b.22
in Ventofæ ſcarificare appoſitione ſcari-
ficationem profundandam 1.27.a.44
ex Ventofa quandoque locum apoſtema-
ri, & quomodo curandus 1.217.a.46
in Ventofæ ſcarificatæ appoſitione quid
agendum 1.217.a.55
Ventofatio nõ conuenit ſcrophulis, quia
extrahunt de ſanguine ſubtili, & in-
groſſat eas 2.124.a.27
Ventofatus cholericus quid poſt uento-
ſas comedere debeat 1.217.a.65
Ventofandum eſſe puerum in tertio an-
no, & nullo modo, quum eſt unius an-
ni 1.217.a.60
Ventofatum poſt unam horam eſſe cibã-
dum 1.217.a.60
Ventofas dolorem facit, & quomodo
1.118.b.43
Ventofitas quare aliquando retinetur
2.123.a.12
Ventofitas generatur in inteſtino cum eſt
extra uulnus 2.139.b.15
Ventofitas facit nare cibum 1.716.
b.14
Ventofitas non eſt, ſi non fuerit caliditas
1.729.a.32
Ventofitas ab hepatis oppilatione 1.
753.a.15
Ventofitas quandoque cauſa fluxus uen-
tris 1.802.a.49
Ventofitas cur ſpargatur in ſtomacho 1.
824.a.51
Ventofitas cur ſpargatur in inteſtinis 1.
824.a.54
Ventofitas cur in inteſtinis retineatur 1.
824.a.56
Ventofitas fit quandoque a uehementi
calefactione 1.829.b.10
Ventofitas facit neceſſitatem ſurgendi
ad ſellam cum uelocitate 1.832.a.63
Ventofitas procedens a ſpermate eit uir-
gæ erectionis cauſa 1.891.b.22
Ventofitatis & inflationis differetia, quæ
1.118.b.1
Ventofitatis, & ſtercoris foetoris cura 2.
246.a.15
Ventofitatis, & ſtercoris foetoris cauſa
2.246.a.18
Ventofitatis & facis prohibitio eſt maxi-
mi nocumenti 1.702.a.15
Ventofitatis retentionem quæ mala indu-
cantur 1.702.a.21
Ventofitatis cauſa 1.727.a.4
Ventofitatis hepatis cauſa 1.755.b.33
Ventofitatis hepatis ſigna 1.755.b.44
Ventofitatis hepatis curatio 1.755.b.63
Ventofitatis cauſa 1.773.a.8
Ventofitatis ſigna 1.694.a.20
Ventofitatis inter panniculum, & ſiphac

ſigna 1.796.a.4
Ventofitatis exitus abſque uoluntate cau-
ſa 1.822.b.64
Ventofitatis exitus abſque uoluntate à
mollificatione recti, & a mollificatio-
ne ieiuni inteſtini quibus ſignis diſtin-
guantur 1.823.a.2
Ventofitatis exitus abſque uoluntate cu-
ratio 1.843.a.17
Ventofitatis retentio multoties facit ac-
cidere colicam 1.837.a.8
Ventofitatis retentio quæ mala inducat
1.837.a.11
ex Ventofitatis retentione hydrops 1.
837.a.12
ex Ventofitatis retentione uifus tenebro-
ſitas 1.837.a.7
ex Ventofitatis retentione uertigo 1.
837.a.13
ex Ventofitatis retentione epilepſia 1.
837.a.14
ex Ventofitatis retentione ſpasmus 1.
837.a.15
Ventofitatis non inflatis in matrice ſigna
1.946.b.27
Ventofitatis non inflantis in matrice cu-
ratio 1.946.b.32
Ventofitatis renum ſigna 1.854.b.28
Ventofitatis renum curatio 1.854.b.36
Ventofitatis ueſicæ ſigna 1.875.a.4
Ventofitatis generationem frigus prohi-
bet 1.891.b.25
Ventofitatis generationem calor prohi-
bet 1.891.b.26
Ventofitatis materia eſt humiditas pluri-
ma 1.899.b.50
Ventofitatis cauſa efficiens eſt caliditas
pauca 1.899.b.51
Ventofitati maxime auxiliari caloreum
1.728.b.32
Ventofitati ſunt contraria frigus, & ca-
lor 1.891.b.24
Ventofitatem ſignificat dolor extenſi-
uus 1.689.b.34
Ventofitatem reſoluentia quæ 1.703.
b.52
Ventofitatem ſtomachi cum eructuatio-
ne eſſe euacuandam 1.721.a.53
Ventofitatem reſoluentia quæ 1.728.
a.59
à Ventofitate hepatis oppilationis ſigna
1.753.b.64
à Ventofitate dolorem eſſe, ſignum 1.
756.a.36
ad Ventofitatem clyſteria 1.831.b.28
Ventofitatem groſſam in renibus genera-
ri 1.854.b.28
Ventofitatem frangentia 1.867.b.12
ad Ventofitatem in teſticulo 1.902.
b.56
Ventofitatem reſoluentia 1.914.b.10
ad Ventofitatem prægnantium 1.919.
b.23
Ventofitatem humiditas, & caliditas tem-
perata generant 1.891.b.27
Ventofitatem reſoluentia 1.892.b.43
Ventofitates in oſibus quandoque hume-
1.128.a.47
Ventofitatum ſigna 1.118.a.34
Ventofitatum reſoluentia
Aniſum 1.249.a.14
Anatis caro 1.255.b.22
Agnus caſtus 1.256.a.6
Acorus 1.256.b.6
Atramantum 1.257.b.12
Aſſa 1.259.a.29
Apium 1.260.a.22

Ammi 1.262.a.66
Anethum 1.264.b.11
Anethi oleum 1.264.b.12
Allium 1.271.a.25
Cucumer indus 1.273.b.37
Bellium 1.274.b.41
Citri folia 1.276.b.61
Caſtoreum 1.281.a.1
Seruthium 1.281.b.4
Cimimum 1.281.b.49
Carui 1.284.b.14
Adeps aſini ſylueſtris cum oleo coſti-
no 1.285.b.16
Cyperus 1.286.b.30
Caſia 1.287.a.49
Calamenti decoctio 1.291.a.19
Canabis ſemen 1.295.b.40
Doronicus 1.295.b.44
Alpalathus 1.298.b.22
Ebenus 1.300.b.3
Enula 1.305.b.35
Furfur 1.315.a.61
Galbanum 1.316.a.40
Galanga 1.343.b.39
Myrrha 1.349.a.50
Naſturtium 1.351.a.39
Nigella 1.353.a.36
Opopanax 1.354.
Oleum de lilio, & laurinum 1.354.
a.27
Polipodium 1.358.b.3
Petroleum 1.360.b.18
Raphanus 1.367.b.53
Squinanthum 1.371.a.15
Salgemma 1.377.a.5
Sifeleos 1.378.a.60
Xilaloos 1.395.b.50
Zurumbet 1.395.b.50
Ventofitatibus remouendis uentofas ſi-
ne ſcarificatu alijs eſſe fortiores 1.
216.b.63
Ventofitatibus conferentia
compoſita 2.255.b.33
Theriaca magna 2.258.a.47
Mithridatum 2.260.a.11
Confectio philoſophorum 2.261.b.39
Confectio algeri 2.263.b.23
Confectio Hermetis 2.263.b.66
Confectio alia Hermetis 2.264.b.66
Confectio de mulcho 2.264.b.64
Sageacea magna 2.266.a.63
Confectio citrina ſelini 2.267.a.14
Athanafia magna 2.267.a.56
Diacurcuma Gal. 2.267.b.8
Dialacca magna 2.268.b.56
Confectio Kabith regis 2.270.b.10
Confectio candorius 2.270.b.39
Confectio de ſeminibus 2.276.a.48
Diacimum Galeni 2.277.a.61
Diapipereon 2.
Electuarium cabroſus mulchatum 2.
278.a.63
Electuarium de aniuden 2.281.a.33
Electuarium de caphora 2.281.a.60
Electuarium de cinnamomo 2.281.
b.43
Electuarium de zingibere 2.281.
b.65
Electuarium de citro 2.282.a.16
Suffuf hobede 2.282.b.58
Pillule 2.297.a.29
Pillule 2.298.a.29
Pillule 2.298.a.63
Pillule de dende 2.298.b.53
Pillule filii alharith 2.299.a.9
Pillule filij Hubeire 2.299.a.32
Oleum nardinum

Index

- Oleum ieribuet 2.301.b.15
 Oleum sindin 2.401.b.33
 Oleum 2.302.a.20
 Oleum 2.302.a.59
 Trochisci 2.318.a.51
 Hiera menison 2.318.a.62
 Electuarium de galanga 2.318.b.41
 Confectio ex hepate adip. 2.319.a.18
 Medicamen Lukios tarsensis 2.320.a.57
 Venter sanatur quandoque propter oculorum aegritudinem 1.86.b.65
 Venter cui solvendus, quomodo uictus instituendus 1.196.b.43
 Venter siccus in hydropisi melior est quam lenis 1.770.b.1
 Venter cur astringatur plerumque icteritia citrina laborantibus 1.784.a.3
 Venter muscularum anatome 1.60.b.42
 Venter solutio hepatica, uide Hepatica expulsio
 Venter astrictioni infantum, quomodo succurrendum 1.157.b.4
 Venter fluxui infantum quomodo succurrendum 1.157.b.37
 a Venter contritione aegritudinem sanari illius euacuationis reuersione 1.194.b.13
 Venter solutio a superioribus trahit, & ab inferioribus eradicat 1.194.b.35
 Venter solutione non indigere eum, qui bono utitur regimine 1.196.b.53
 Venter solutio, & minutio cum necessaria fuerint, a qua incipere debeamus 1.196.b.63
 Venter solutio cui sit conuenientior, quam uomitus 1.197.a.59
 Venter solutio antequam fiat, humorem esse subtiliandum, canales amplificandos, & aperiendos 1.197.a.62
 Venter solutio cum macredine uentris difficilis, & timorosa 1.197.b.5
 ad Venter solutionem corpore puro exstente factam, quae incommoda consequantur 1.197.b.28
 Venter solutio quando contrahenda 1.203.b.66
 Venter solutio quibus de causis superfluat 1.204.a.26
 Venter fluxus in febre, & dolore capitis superueniens a phlebotomia excusat 1.215.a.41
 Venter fluxum uomitus retinet 1.218.a.36
 Venter fluxus regimen 2.35.a.60
 Venter doloris regimen in febribus 2.36.a.1
 Venter signa in crisi 2.90.a.10
 Venter solutio non conuenit habenti sudorem 2.93.a.17
 Venter uulnus cum nausea, aut singultu, aut solutione uentris in patiente mortem significat 2.135.a.41
 Venter inferiora uulnera facilius sanantur 2.140.b.10
 Venter medio uulnus si cadat est plurius timoris 2.140.b.45
 Venter uulnus saluus, quod sit 2.140.b.50
 Venter solutio quomodo, & quando celebranda 2.346.a.52
 post Venter solutionem parco esse utendum cibo 2.346.a.58
 Venter fluxus in pueris difficulter detinentibus curatio 1.596.a.28
 Venter solutio omni die semel, aut bis multoties excusat a phlebotomia 1.656.a.12
 Venter crepitus quid significet 1.689.a.23
 Venter solutio debilitat stomachum 1.704.b.44
 Venter solutio quum superfluit, aliquando appetitum excitat 1.706.a.51
 Venter fluxus unde 1.720.a.59
 Venter fluxus ex stomachi ulceribus curatio 1.726.b.43
 Venter inflacioni infantum aloec est uariata ualde 1.728.b.35
 Venter solutionem quid significet 1.740.a.65
 Venter fluxus lauius qualis 1.750.b.48
 de Venter fluxu aliquorum opinio improbat 1.751.a.21
 Venter fluxus ablutius quid significet 1.751.a.25
 Venter fluxus albus purus quid significet 1.751.a.27
 Venter fluxum non statim esse retinendum 1.751.b.43
 Venter solutionem similem aquae carnis prohibent uix passae 1.752.b.45
 Venter fluxus quomodo curandus 1.751.b.46
 Venter fluxui conferentia composita
 Athanasia magna 2.267.a.17
 Philonium persicum 2.268.a.17
 Confectio 2.271.a.49
 Electuarium alcanzi 2.277.b.17
 Electuarium alcanzi aliud 2.277.b.36
 Diacritoniten 2.279.b.59
 Electuarium de granis uiridibus 2.281.a.18
 Miclete 2.282.b.34
 Suffus 2.282.b.43
 Suffus Kefile 2.282.b.49
 Kamiati melonis longi 2.283.a.29
 Kaimati 2.283.b.43
 Suffus 2.284.a.3
 Sirupus de granis myrti 2.287.b.30
 Sirupus de mentha 2.287.b.39
 Sirupus de piris 2.287.b.45
 Sirupus de fructibus 2.288.a.13
 Cidonia condita 2.291.a.5
 Trochisci de spodio cum sem. acetose 2.293.b.11
 Trochisci aminulli 2.294.b.29
 Trochisci mezerion 2.295.a.56
 Trochisci de balauftijs 2.295.b.27
 Vnguentum 2.304.b.6
 Confectio Aristomacis 2.317.a.18
 Suffus 2.320.a.14
 Electuarium ad fluxum ex uentrositate 2.320.a.26
 Sirupus de fructibus 2.320.a.36
 Trochisci alfenginati 2.320.b.10
 Clystere 2.320.b.27
 Venter solutio quum associatur hepatis apostemati, mortale 1.758.a.29
 Venter solutio cauenda apostemate calido in gibbo hepatis existente 1.761.a.4
 Venter solutionis cum hepatis apostemate curatio 1.762.a.24
 Venter solutio in dubellati hepatis propter duas res est necessaria 1.763.a.11
 Ventrem soluentia in dubellati hepatis ante eius eruptionem 1.763.a.17
 Venter fluxum a mesaraica causa 1.767.a.7
 Venter solutionis chylosae causa 1.767.a.51
 Venter solutionis leuatiuae causa 1.767.a.66
 Venter solutio ablutua 1.767.b.14
 Venter solutionis cholericae causa 1.767.b.19
 Venter solutionis uirulentae causa 1.767.b.31
 Venter solutio periodica 1.767.b.27
 Venter solutionis similis faeci causa 1.767.b.28
 Venter solutio faecalis quo differat a melancholica 1.767.b.43
 Venter solutio faeculenta non est subito, nisi raro 1.767.b.50
 Venter solutio faeculenta plurimu, quum fit subito, est a complexione calida adurente 1.767.b.50
 Venter solutionis sanguineae causa 1.767.b.57
 Venter solutionem hepaticam inducit potus uini pasci recentis 1.767.b.65
 Venter solutionis retentio quum conturbat, & eius solutio facit acquirere tranquillitatem, est mortale 1.767.b.66
 Venter fluxus quum succedit aegritudini longa senis, est timorofum 1.768.a.3
 Venter solutio hepatica quibus signis ab intestinorum solutione differat 1.768.a.16
 Venter solutio hepatica quibus signis a stomatica differat 1.768.a.26
 Venter solutio chylosa sanguinea ex hepate quibus signis a solutione mesaraica differat 1.768.a.38
 Venter fluxus chylosus 1.768.a.49
 Venter solutio a corrosione quibus signis differat ab illa, quae est a uirtute 1.768.a.58
 Venter solutio ab ulceribus quibus signis differat ab illa, quae est a uirtute 1.768.a.58
 Venter solutionis ab apostematibus signa 1.768.b.1
 Venter solutionis ex hepatis debilitate signa 1.768.b.6
 Venter solutionis faeculentae a caliditate signa 1.768.b.12
 Venter solutionis faeculentae a frigiditate signa 1.768.b.20
 Venter solutionis faeculentae ab humiditate signa 1.768.b.33
 Venter solutionis faeculentae a siccitate signa 1.768.b.35
 Venter solutionis aldubellati signa 1.768.b.37
 Venter solutionis apostemosa signa 1.768.b.42
 Venter solutionis a corrosione signa 1.768.b.45
 Venter solutionis ab ulcere signa 1.768.b.45
 Venter solutionis hepaticae ob repletionem signa 1.768.b.52
 Venter solutionis hepaticae ob retentionem curus signa 1.768.b.52
 Venter solutionis hepaticae ab exercitij dimissione signa 1.768.b.53
 in Venter fluxu nigro & longo parum habetur spei 1.768.b.57
 Venter fluxui longo nigro medicinae conferentes quae 1.768.b.60
 Venter solutio nem aliquando facit accidere hydropisi 1.770.a.49
 Venter

Index

- Ventris solutio in hydropisi, significat pro-
pinqutatem mortis in tribus diebus. 1.770.a.50
- Ventris fluxus in hydrope mortalis est. 1.770.a.62
- Ventris solutionis tolerantiam in hydro-
pe significat carnosia dispositio locora. 1.770.b.9
- Ventris fluxus quandoque est ualde iuu-
tius in hypofarcha. 1.772.b.19
- Ventris inflatio quasi tympanites quan-
doque accidit in febribus pestilentia-
libus. 1.773.a.23
- Ventris inflatio, quasi tympanites acci-
dit plerunque in fine egritudinum acu-
tarum. 1.773.a.28
- Ventris inflatio quasi tympanites in fe-
bribus pestilentialibus est signum ma-
lum ualde. 1.773.a.30
- Ventris inflatio quasi tympanites in fini-
bus egritudinum acutarum est signum
malum ualde. 1.773.a.39
- Ventris fluxus sanguinolentus longus. 1.
773.b.4
- Ventris solutio in hypofarcha melior est
cum pilulis de reubarbaro. 1.780.b.4
- Ventris solutionis cholerice causa. 1.
781.b.38
- Ventris rasure causa. 1.781.b.38
- Ventris fluxus sanguineus bonus in sple-
netico. 1.790.a.44
- Ventris fluxus sanguineus in splenetico
perfeuerans malus. 1.790.a.46
- Ventris solutionis ex splene signa. 1.
791.a.61
- Ventris afflicti sunt splenetici secundum
plurimum. 1.791.b.4
- in Ventris solutione splenetici indigent
medicinis. 1.791.b.6
- Ventris solutionis splenetice causa. 1.
793.b.7
- Ventris solutionis splenetici curatio. 1.
793.b.2
- Ventris fluxus, omnis est aut ex cibariis
& aere aut ex membris. 1.798.b.47
- Ventris fluxus ex membris differentie. 1.
798.b.46
- Ventris fluxus ex membris cause. 1.
798.b.49
- Ventris fluxus ab hepate cause. 1.798.
b.58
- Ventris fluxus a cerebro cause. 1.798.
b.62
- Ventris fluxus a catarrho. 1.798.b.62
- ex Ventris fluxu hydrops. 1.799.a.14
- Ventris fluxus a stomacho cause. 1.799.
a.1
- Ventris fluxus ab intestinis cause. 1.799.
b.14
- Ventris fluxus qui difficilis curationis. 1.
799.a.15
- Ventris fluxus ex medicina solutiua. 1.
799.a.17
- Ventris solutio splenetica unde. 1.799.
b.27
- in Ventris fluxu eructuatio acetosa quan-
doque laudabilis. 1.799.a.31
- Ventris solutio hepatica unde. 1.799.
b.28
- Ventris solutio fellina unde. 1.799.b.28
- Ventris exoratio unde. 1.799.b.28
- Ventris solutio ab ulceribus meri unde.
1.799.b.29
- Ventris solutio ab ulceribus stomachi
unde. 1.799.b.29
- Ventris solutio melancholica que incu-
rabilis, & que curabilis. 1.799.b.65
- Ventris fluxus cholerico ulcus intesti-
norum in duabus hebdomadis genera-
tur. 1.800.a.12
- Ventris fluxus melancholico ulcus inte-
stinorum generatur in quadraginta
diebus. 1.800.a.14
- Ventris fluxus baurachio ulcus intelli-
norum generatur in mense. 1.800.
a.14
- Ventris fluxus saniosus. 1.800.a.52
- Ventris fluxus sanguinis quo tempore
multiplicetur. 1.800.b.7
- Ventris solutio quando multiplicetur.
1.800.b.13
- Ventris exoratio quando multiplice-
tur. 1.800.b.15
- Ventris fluxus sanguineus quandoq; mul-
tiplicatur in regionibus meridionali-
bus. 1.800.b.17
- Ventris fluxus sanguineus quando multi-
plicetur. 1.800.b.18
- Ventris exoriationis mucosae cause. 1.
800.b.28
- Ventris fluxus mucosus in quibus febr-
bus accidat. 1.800.b.30
- Ventris fluxus spumofus. 1.800.b.33
- Ventris solutio grossa melancholica non
sanatur. 1.800.b.43
- Ventris solutio post hydropisim, & pro-
prie eueniens ab apostemate hepatis
mala. 1.800.b.46
- Ventris fluxus omnis post egritudinem
subito, est malus significans mortem
propinquam. 1.800.b.50
- Ventris solutionis ab intestinis absque
exoriatione cause. 1.801.a.1
- Ventris fluxus eueniens propter prohi-
bitionem penetrationis cibi, est oppi-
latius. 1.801.a.4
- Ventris fluxus sanguineus fortis unde. 1.
801.a.9
- Ventris fluxus ex medicina solutiua. 1.
801.a.11
- Ventris fluxus a stomachi debilitate cau-
sa. 1.801.a.14
- Ventris fluxus a debilitate intestinorum
cause. 1.801.a.14
- Ventris fluxus ab intestino recto cause.
1.801.a.21
- Ventris fluxus ab ano sine dolore cause.
1.801.a.55
- Ventris fluxus ab ano non oportet, ut re-
tineatur nisi timeatur calus pulsus, &
uirtutis. 1.801.a.61
- Ventris fluxus a toto corpore cause. 1.
801.a.64
- Ventris fluxus ex timore. 1.801.b.1
- Ventris fluxus qui accidat habet phthi-
sim. 1.801.b.2
- Ventris fluxus periodicus. 1.802.a.6
- Ventris fluxus signa. 1.802.b.39
- Ventris fluxus ab aere cause. 1.802.a.44
- Ventris fluxus uentrositas quandoq; cau-
sa. 1.802.a.49
- Ventris lenis, aut duri qui est in pueri-
tia, in senectute est modo contrario.
1.802.a.59
- Ventris lenis qui est in adolescentia, non
conuenit ei in senectute assiduatio eius.
1.802.a.59
- Ventris fluxus omnis, qui fit post egritu-
dinem uehementem, accidens subito,
est significatio mortis. 1.802.a.61
- Ventris fluxus lubricatiuus quo diffe-
rat a fluxu lubricatiui stomachi. 1.
802.a.64
- Ventris fluxus lubricatiui a phlegmate
uiscoso signa. 1.802.b.1
- Ventris fluxus lubricatiui a malicia co-
plexionis signa. 1.802.b.9
- in Ventris fluxu singultus significatio ma-
la. 1.802.b.13
- Ventris fluxus a cibo cause. 1.802.
a.13
- Ventris fluxum diuersarum materierum
stante uirtute non esse sistendum. 1.
802.b.22
- Ventris fluxus lubricatiui ab ulcere fi-
gna. 1.802.b.38
- Ventris fluxus cerebrius quibus signis
differat a stomaticho. 1.802.b.39
- Ventris fluxus lubricatiuus quibus fi-
gna differat a lubricitate stomachi. 1.
804.a.14
- Ventris fluxus ab ulcere signa. 1.804.
a.18
- Ventris fluxus a phlegmate uiscoso fi-
gna. 1.804.a.21
- Ventris lubricitatis a malicia complexio-
nis signa. 1.804.a.25
- Ventris fluxus opplatiui signa. 1.804.
a.28
- Ventris fluxus liquefactiui signa. 1.804.
a.28
- Ventris fluxus facti a superfluitate, & re-
pletione signa. 1.804.a.43
- Ventris fluxus i restricto corpus non reci-
pere cibum signa. 1.804.b.15
- in Ventris fluxu qui accellat in die plus
quam in nocte, eius causam esse a sto-
machi debilitate significatur. 1.804.
b.19
- Ventris fluxus in nocte plus, est ab hepa-
tis debilitate. 1.804.a.22
- Ventris fluxus aliquando succedat colica
uehementis. 1.804.b.24
- Ventris fluxus uniuersalis curatio. 1.
804.b.55
- Ventris fluxus inquantum fluxus cum qui-
bus prohibeatur. 1.804.b.59
- Ventris fluxus quandoq; necessaria sunt
narcotica. 1.804.b.63
- Ventris fluxus aliquando curatur cum dia-
reticis. 1.804.b.63
- Ventris fluxus curant aliquando que uti-
nam cient. 1.804.a.63
- Ventris fluxus aliquando curatur cum fla-
dorem facientibus. 1.804.b.64
- Ventris fluxus aliquando curatur cum po-
ros dilantibus. 1.804.b.65
- Ventris fluxus aliquando curatur cum
sudorem facientibus. 1.804.b.65
- Ventris fluxus a caliditate curatio. 1.
805.a.1
- Ventris fluxus a frigiditate curatio. 1.
805.a.5
- in Ventris fluxu restringendo. 1. ca. 1.
affati est fortior omni re. 1.805.b.17
- Ventris fluxus puerorum curatio. 1.
805.b.18
- in Ventris fluxu, dormire est ex rebis
magis iuuatiuis. 1.805.a.21
- Ventris fluxus cum tussi curatio. 1.
805.a.22
- Ventris fluxus nocent robur dulcia se-
penumero commouendo firm. 1.
805.a.30
- Ventris fluxum retinet balneum. 1.805.
a.32
- Ventris fluxum retinet fricatio. 1.805.
a.33
- Ventris fluxum retinet uentosa uentri
apposita. 1.805.a.37
- Ventris fluxum, & exoriationem uep-
tole. 1.805.a.37

Index

Ventris fluxum, retinentia 1.805.a.42
in Ventris fluxu incipiendum esse a medicinis simplicibus, postea ad compositas accedendum 1.805.a.52
Ventris fluxum remouent sirupi quorum afflitio iterata est 1.806.a.53
in Ventris fluxu in narcoticis est timor 1.806.a.59
in Ventris fluxu cur narcotica quandoque necessaria 1.806.a.59
in Ventris fluxu narcotica non administrantur, quando ab illis excusatio esse potest 1.806.a.64
in Ventris fluxu narcotica quum sunt necessaria, qualia exhibenda 1.806.a.66
Ventris fluxus curatio cum narcoticis 1.806.b.10
Ventris fluxus uictus ratio 1.806.b.57
Ventris fluxui quod lac conuenientius 1.806.b.66
Ventris fluxu affecti oportet ut non fument in potu, nisi frigidum, qualecunque sit 1.807.a.26
Ventris fluxui carnes commodæ, quæ 1.807.a.31
Ventris fluxui carnes affatæ commodiores 1.807.a.35
Ventris fluxui theriaca quandoque conuenit 1.807.b.54
Ventris fluxui pedes animalium sunt uehementis iunamenti, quum decoquantur in rizi affato 1.807.a.55
Ventris fluxu laborantes uident fructus omnino, quamuis sine stiptici 1.807.a.57
Ventris fluxus lubricatiui curatio 1.809.a.4 & 6.40
Ventris solutionis lubricatiuæ chronicæ curatio 1.809.b.48
Ventris fluxus ab ulcere intestinorum curatio 1.809.a.53
Ventris fluxus ab ulcere cholerico intestinorum curatio 1.809.a.56
Ventris fluxus ab ulcere phlegmatico in intestinorum curatio 1.809.a.59
in Ventris fluxu uirtutis casus curatio 1.809.b.49
Ventris fluxus à cholera effusa ad intestina curatio 1.810.a.2
Ventris fluxus à cholera effusa ad stomachum, curatio 1.810.a.2
Ventris fluxus stomatici à phlegmate curatio 1.810.a.18
Ventris fluxus à phlegmate, & cholera ad stomachum effusus curatio 1.810.a.32
Ventris fluxus à melancholia effusa ad stomachum curatio 1.810.a.38
Ventris fluxus stomatici ex debilitate digestiui a frigore, curatio 1.810.a.49
Ventris fluxus à stomachi uentositate curatio 1.810.a.56
Ventris fluxus ex debilitate uirtutis expulsiui stomachi curatio 1.810.b.4.17
Ventris fluxus ex corruptione digestionis a calore curatio 1.810.b.8
Ventris fluxus ex debilitate retentiui stomachi curatio 1.810.b.14
Ventris fluxus cholerici curatio 1.810.b.23
Ventris fluxus sacri propter cibos curatio 1.815.b.4
Ventris solutionem in cholerica passio-

ne, permutari ad sanitatem, significat ficit, & febris 1.817.b.43
Ventris deiectionis multæ & pauca causa 1.839.a.38
Ventris fluxus cum uermibus curatio 1.842.b.50
Ventris fluxum, & uermes simul qui habet, conuenit ei succus arnogliffæ 1.842.b.50
Ventris fluxus cholericus est quasi antecedens ulcerum intestinorum 1.875.b.18
Ventris exiccationis causa 1.883.b.38
Ventris partes quæ 1.947.a.58
Ventris inflationis enixæ curatio 1.929.b.51
Ventris dolori pungitiui conferunt
Acorus 1.256.b.23
Alfa 1.259.a.64
Aqua marina clysterizata 1.261.b.65
Amni 1.262.a.57
Anethum 1.264.b.31
Baurach cum ruta, & cymino, aut de coctione rutæ, & anethi 1.269.b.46
Castoreum cum aceto 1.277.a.17
Cuscuta 1.281.a.52
Cimimum 1.281.b.36
Calamentum 1.287.b.50
Cordumeni 1.288.a.41
Centaurea 1.288.b.52
Siliqua aliembut 1.293.b.59
Fistula pastoris 1.303.b.30
Foenugraci oleum 1.304.a.52
Ficus cum ruta 1.310.a.46
Orobis 1.320.a.13
Ireos 1.321.b.14
Morochthus 1.331.b.59
Oleum ireos 1.335.a.14
Maiorana decoctio 1.343.a.37
Nux 1.348.a.42
Sylibrium 1.350.a.37
Oliuæ cum ruta 1.355.b.7
Petroleum 1.360.b.18
Piper 1.362.a.54
Reubarbarum 1.369.b.33
Serapinum 1.379.a.46

Ventris doloribus conferentia composita
Aristion magnum 2.276.b.51
Confectio de feminibus 2.270.b.39
Hiera Archigenis 2.274.a.6
Hiera Andromachi 2.275.a.47
Diaciminum 2.277.a.39
Oleum nardinum 2.277.a.39
Oleum de halse 2.300.b.60
Ventris solutioni antiquæ conferunt
Alfa 1.259.b.2
Spina alba, & propriæ radix eius 1.268.a.57
Verbascus habens folia alba, & habens folia nigra 1.271.b.58
Equi coagulum 1.300.a.10
Fabæ decoctæ cum aceto, & aqua 1.303.a.22
Vinum, in quo extinguitur ferrum 1.304.b.27
Galla 1.315.a.7
Leporis sanguis frigus 1.325.b.49
Lycium 1.326.b.6
Nenupharis radix 1.350.b.5
Pescorinus 1.363.b.55

Papauer album, & nigrum cum uino nigro, & pontico 1.364.b.61
Sandaraca 1.377.b.51
Tamariscus 1.387.a.43
Ventris solutioni cholericæ conferunt
Carnis uaccinæ ius acetosum, & congelatio carnis eius cum coriandro, & aceto, aut coriandro sicco, & pauco croco 1.284.b.58
Granati succus 1.316.a.17
Lac, de quo extractum est butyrum 1.334.a.27
Lac acetosum 1.334.a.49
Oleum rosatum 1.354.b.30
Portulaca 1.358.a.42
Pyrorum succus 1.360.a.45
Ribes 1.369.b.13
Spodium 1.375.b.65
ad Ventris solutionem cum sanguine ualent hæc composita
Theriaca magna 2.256.a.61
Mithridatum 2.258.a.47
Philonium perficum 2.268.a.18
Trochisci de balauftiis 2.295.b.28
Clystere proprium 2.319.b.65
Ventris solutioni confert
Lutum armenum 1.328.a.55
Liminium 1.332.b.1
Pentaphyllonis radix 1.360.b.49
Ventris solutionem retinentia composita
Tyriaca 2.306.b.57
Mithridatum 2.306.b.57
Diacydionitæ muschatum 2.306.b.58
Vnguentum alKindi 2.306.b.58
Sirupus de agresta 2.306.b.58
Suffus conueniens cholerici 2.306.b.59
Felangios descriptio 2.306.b.6
Suffus Aristotelis 2.306.b.61
Miua 2.306.b.62
Sirupus de malis 2.306.b.62
Sirupus de mentha 2.305.a.62
Sirupus de pyris 2.306.b.63
Cydonia condita 2.306.b.63
Trochisci de balauftiis 2.306.b.64
Trochisci de spodio 2.306.b.64
Trochisci de feminibus 2.306.b.64
Trochisci de dialacramenton 2.306.b.65
Trochisci dicti piper 2.317.a.3
Ventris solutioni aquosæ confert
Plantaginis fermen 1.331.b.31
Ventris fluxui cum sanguine & sanie conferentia composita
Trochisci de dialacramenton 2.307.a.2
Trochisci de lacca 2.307.a.2
Ventrem resoluit aqua salis ammoniaci 1.108.b.6
Ventrem soluendum uehementer non esse æstate & hyeme 1.187.b.57
Ventrem soluere super uentris solutionem est timorosum 1.193.a.13
Ventrem quæ soluunt plurima sunt calida 1.193.a.56
Ventrem resoluit aer frigidus 1.204.a.50
Ventrem retineri phlebotomia 1.209.b.27
Ventrem humectat somnus 1.714.b.51
Ventrem nec restrictum, nec fluidum nimis esse debere in apostemate calido hepatis 1.761.a.11
S Ventrem

Index

Ventrem foluit pluuiarum multitudo 1.
802.a.47
Ventrem foluit auster 1.802.a.47
Ventrem foluunt regiones meridionales
1.802.a.48

Ventrem leniunt

Bellirici 1.271.a.38
Coepa decoctio 1.276.a.37
Cafeus non salicus 1.277.b.26
Cerebrum 1.278.a.61
Cicer 1.279.b.45
Carnes pingues 1.285.a.2
Ficus humida 1.310.a.39
Carduus 1.318.b.25
Storax 1.330.b.21
Mel cannarum 1.347.a.4
Mori foliorum succus 1.347.b.25
Sirupus de nenuphare 1.350.b.53
Oliuæ cum muria 1.355.b.5
Ostraci caro 1.357.a.1
Pix 1.359.b.20
Piscium ius 1.361.b.29
Penidij 1.362.a.22
Papaueris semen 1.365.a.2
Perfica matura 1.365.a.35
Panis opirus, & fermentatus 1.365.
b.30
Raphanus 1.368.a.30
Squillæ semen cum melle 1.370.
b.37
Storax cum terebinthina 1.371.
b.31
Spinachia 1.372.a.53
Serapinum 1.379.a.50
Beta 1.380.b.9
Sebesten 1.380.b.30
Itria 1.386.b.47
Manna 1.388.b.51
Violæ sirupus 1.392.a.9

Ventrem lenientia composita

Hiera picra 2.306.b.48
Confectio inda 2.306.b.49
Sirupus de prunis 2.306.b.49
Bellium 2.306.b.49
Pilulæ de capsia 2.306.b.50
Trochisci 2.306.b.50
Confectio de allijs 2.306.b.50
Diareos 2.318.b.23

Ventrem soluientia composita

Electuarium alschehereben 2.278.
a.13
Diaphanicon 2.278.a.51
Diacitoniren sol. 2.280.a.23
Electuarium 2.282.a.52
Trochisci Andromachi 2.295.a.4
Pilulæ stomacicae alchindi 2.306.
b.52
Pilulæ ad melancholiam 2.306.
b.53
Pilulæ de capsia 2.306.b.53
Hiera Gal. 2.306.b.53
Pilulæ de euphorbio 2.306.b.54
Hiera Philagrius 2.306.b.55
Electuarium Cesaris 2.306.b.55
Scherearen 2.306.b.56
Pilulæ filij Alharith 2.306.b.56

Ventrem laxant

Abfinthium 1.250.a.33
Assarum 1.250.b.66
Blatæ bizantiæ cum aceto 1.267.
b.47
Ventrem debilem quum cibatur, & non
additur pullus eius, tunc nõ cures eum
1.802.b.16
Ventrem debilem habens quomodo mo

riatur 1.802.b.18
per Ventrem aliquando res egeri plures
numero, & existimari quod sit cura-
thi 1.804.b.10
ad Ventrem retinendum caliditas adiu-
uat 1.805.a.13
Ventrem retinet quandoque uinum an-
tiquum purum 1.805.a.16
Ventrem statim retinet leporis coagulũ
1.805.b.25
Ventrem retinet balneatio cum aqua ca-
lida 1.823.b.50

Ventrem astringunt

Anisum quandoque 1.249.a.32
Acacia 1.250.b.26
Auellane cortex 1.255.b.55
Acetosa, & semen eius 1.259.b.43
Aqua frigida ualde 1.262.a.6
Aqua aluminosa 1.262.a.11
Amylum solum, & cum lentibus 1.
34.b.3
Altheæ gumma 1.266.a.4
Palma 1.270.b.11
Cucumer indus 1.271.a.24
Adiantum secundum aliquos 1.271.
a.35
Citri acetositas 1.275.a.17
Camphora 1.280.a.40
Coriandri semen torrefactum 1.283.
a.32
Anium carnes assatæ, aut non assatæ
1.284.b.63
Siliqua sicca 1.293.b.56
Aspalathus 1.296.a.16
Endiuiæ comesta cum aceto 1.299.
a.24
Poenia cum sirupis ponticis 1.363.
a.19
Pini cortex 1.363.b.3
Pulmo 1.364.a.1
Perfica immatura 1.365.a.35
Panis azimus 1.365.b.32
Ryzum 1.365.b.65
Rubus 1.367.b.7
Squinanthum 1.371.a.12
Lini semen fruxum 1.372.b.22
Sanguis hirci, capræ, & cameli exsic-
catus 1.373.b.26
Sumach 1.380.a.30
Xilooloes 1.395.a.50
Zurumbet 1.395.a.55
Glans 1.310.b.60
Galia aromatica 1.315.a.24
Carduus cum uino 1.318.b.26
Ladanum cum uino antiquo 1.330.
a.39
Storax siccum 1.330.b.23
Lac decoctum 1.334.a.25
Lac in quo extincti sunt carbones, aut
lapis, aut ferrum 1.334.a.44
Lens decocta 1.335.b.58
Lupinus 1.336.b.28
Lentiscus 1.337.b.17
Myrtus 1.338.b.14
Myrobalani chebali, & indi cum oleo
1.339.b.38
Plumbum adustum 1.342.a.35
Morum salitum 1.347.b.18
Nux, præcipue frixa 1.348.a.43
Opium 1.352.a.22
Oua cocta in aceto 1.352.b.32
Olibanum 1.356.a.25
Crura uaccina adusta 1.356.b.5
Hordei fauich 1.357.a.47
Pyra 1.360.a.40

Ventrem retinentia composita
Electuarium de zingibere 2.281.
b.66
Miuæ de cidoniis 2.287.a.21
Sirupus de agrella 2.287.b.65
Cidonia condita 2.290.b.57
Ventrem astringit complexio frigida, &
calida 1.839.a.29
Ventrem lubricantia quæ 1.835.a.13
Ventrem uermes perforasse, uidentur
quidam 1.840.a.63
in Ventre sanguini coagulato naturam
succurrere signa 1.804.b.6
in Ventre sanguinis coagulati signa 1.
804.b.2
in Ventrem casus, & projectionis cura-
tio 1.843.b.22
Ventrem calefacit frigus 1.884.a.
24
Ventre, & intestinis perforatis ab ulcere
uixisse quandam 2.800.a.27
Ventre uacuo rectius est ut eueniat fe-
bris, ne occupetur natura cum alia ma-
teria, quam cum materia ægritudinis,
donec expellat eam 2.58.b.41
Ventre morientium crescunt cum anhe-
litu 2.88.a.18
Ventriculus. vide stomachus
Ventriculi inflationi maxime auxiliari ca-
storeum 1.728.b.32
Ventriculi os uermes infrigidant 1.
840.b.23
Venus, vide Coitum
Verberati materia trahitur ad cutem 2.
145.a.5
Verberati cum flagellis curatio 2.146.
b.35
Verberationibus multiplicancur glandu-
læ 2.145.b.14
Verberationis uestigia uelociter delet
oleum de lilio 2.262.a.38
Ver secundum medicos quod 1.38.
b.51
Ver septentrionale hyemi meridiana
perueniens corporibus confert 1.91.
a.22
Ver humidum ualde hyemi sicca ualde
superueniens confert 1.91.a.27
Ver complexionem suam seruans com-
plexioni sanguinis & spiritus melius
est aliis temporibus 1.92.a.40
Ver licet temperatum sit declinat tamen
ad caliditatem parumper sopitam 1.
92.a.42
Ver rubificat colorem 1.92.a.45
Ver non resoluit ut æstas 1.92.a.46
Ver quum prolongatur, æstui morbi pau-
ci sunt 1.92.a.57
Ver phlegmatis materiam mouet in
phlegmaticis propterea accidit in eo
apoplexia paralysis & iuncturari do-
lores 1.92.b.12
Ver pueris conueniens est 1.92.b.12
Ver hyemi meridionali quum superue-
nit, æstas uero ualde æstiosa, quid ex-
pectandum 1.94.a.12
Ver pluuii & meridionale quum fite-
rit, & hyemi septentrionali superuenit
quid expectandum 1.94.a.23
Ver siccum post hyemem siccam, maius
1.94.b.19
Ver est, cum niues cadunt de montibus
1.202.a.34
Veris complexio est temperata non au-
tem calida & humida 1.89.a.7
Veris tempore quod resoluitur plus est
eo, quod euaporat 1.89.b.17
Veris

Index

Veris æqualem esse inter humiditatem & siccitatem oportet, sicut est temperatum inter caliditatem & frigiditatem 1.90.a.19
 Veris nox non multum à diei sui ipsius æqualitate longe 1.90.a.41
 Veris frigiditatem non tantum sentiunt corpora ut autumnus frigiditatem 1.90.a.52
 Veris morbi qui 1.92.a.48
 Veris ægitudines quæ auertant 1.92.b.7
 Veris regimen 1.180.b.8
 in Vere resolutio aeris fortior est quam uaporatio 1.89.b.57. & 90.a.5
 Vere ægitudines chronicæ mouentur 1.92.a.48
 Vere qui morbi apti sint corripri 1.92.a.54
 Vere apoplexia paralysis & iuncturaru dolor cur accidat 1.92.b.3
 Vere euacuandum 1.180.b.9
 Vere uomitus prouocandus 1.180.b.14
 Vere frequentius generantur uariolæ quam in hyeme 2.71.a.63
 Veritas prima est omnium bonorum uniformis, & prima manatio 2.324.b.49
 a Veritate prima uita, & quæcunque perfectio, & omne bonum est 2.324.b.46
 Vermes a phlegmate generantur 2.389.b.20
 Vermes uentris autumnus tempore multi plicantur 1.93.b.5
 Vermes longi infantum uentris quibus medicantur 1.159.b.22
 Vermes famem aliquando excitant 1.710.b.45
 Vermes si super umbilicum fuerint, administranda ea, quæ bibuntur 1.836.a.11
 Vermes si fuerint apud umbilicum, & sub eo, clystera imponenda 1.836.a.13
 Vermes cur generati 1.839.a.66
 Vermes ex quibus cibentur 1.839.b.7
 Vermes non generantur a cholera nigra 1.839.b.11
 Vermes non generantur a cholera rubra 1.839.b.11
 Vermes non generantur ex sanguine 1.839.b.16
 Vermes ex quo generentur 1.840.a.10
 Vermes cur remaneant parui 1.840.a.17
 Vermes in intestinis superioribus ex qua humiditate generentur 1.840.a.21
 Vermes in intestino recto ex qua humiditate fiant 1.840.a.23
 Vermes in monocolo ex qua humiditate fiant 1.840.a.25
 Vermes in colon intestino ex qua humiditate fiant 1.840.a.26
 Vermes longi à qua humiditate fiant 1.840.a.27
 Vermes longi quandoque perueniunt ad summam, quæ est ultra cubitum 1.840.a.28
 Vermes lati a qua humiditate fiant 1.840.a.29
 Vermes rotundi a qua humiditate fiant 1.840.a.29
 Vermes rotundi, & lati fortasse non generantur, nisi in colon, & monocolo 1.840.a.32

Vermes parui a qua humiditate fiant 1.840.a.34
 Vermes commouentur in sero, & plurimum in hora somni 1.840.b.35
 Vermes parui cur sint minus nociui 1.840.a.39
 Vermes parui, si magnificantur, sunt deteriores omnibus 1.840.a.42
 Vermes longi non sunt in malitia latorum 1.840.a.46
 Vermes parui sunt uehementioris expulsionis 1.840.a.51
 Vermes longi sunt uehementioris fixationis 1.840.a.51
 Vermes faciunt accidere putrefactionem, causa febris 1.840.b.1
 Vermes faciunt accidere colicam 1.840.b.15
 Vermes uehementer rapiunt cibum 1.840.b.20
 Vermes quandoque generant bolismum 1.840.b.21
 Vermes generant oris stomachi uirtutis casum 1.840.b.22
 Vermes infrigidant os stomachi 1.840.b.23
 Vermes in qua ætate plurimum generantur 1.840.b.26
 Vermes rotundi in qua ætate plurimum generantur 1.840.b.30
 Vermes cur plurimum generantur in autumnus 1.840.b.32
 Vermes in febris excreti uiui, non sunt uehementis malitiæ 1.840.b.39
 Vermes in febris excreti mortui, sunt signum malum 1.840.b.42
 Vermes diligunt unctiosa dulcia 1.841.b.35
 Vermes curantur melius cum ebibitis hora uacui uentris 1.841.b.36
 ut Vermes necentur stomachi ymnem tum 1.841.b.48
 Vermes quando interficiendi cum stipitis amaris 1.842.a.4
 in Vermium generatione est inuamentum 1.798.a.6
 Vermium species quatuor 1.839.b.37. & 840.a.5
 Vermium generatio iuxta quod diuersificatur 1.840.a.6
 Vermium generatio unde 1.839.a.59
 Vermium materia est phlegma, quando calescit, & putrescit, & multiplicatur in intestinis et remanet in eis 1.839.b.23
 Vermium latorum materia est uehementioris putrefactionis 1.840.a.47
 Vermium exitus in febris cum egestionem, non est significatio bona 1.840.b.43
 Vermium exitus cum uomitu significat humores malos in stomacho 1.840.b.49
 Vermium signa 1.840.b.62
 Vermium longorum signa 1.841.a.40
 Vermium signa distinctiua 1.841.a.38
 Vermium latorum, & rotundorum signa 1.841.a.55
 Vermium paruorum signa 1.841.a.61
 Vermium curatio 1.841.b.10
 Vermium uapor infert nocumentum uenenosum 1.841.b.22
 de Vermium curatione est rectificatio appetitus, quum cadit 1.841.b.60

Vermium cum uentris fluxu curatio 1.842.b.50
 Vermium paruorum curatio 1.943.a.3
 Vermium uenenosorum puncturæ confert
 Aristolochia longa cum uino 1.258.b.4
 Asa 1.259.b.4
 Aqua marina 1.262.a.21
 Ameos 1.262.a.61
 Abrotanum 1.264.a.27
 Adeps porcina 1.265.a.17
 Allium 1.265.b.20
 Althea cum aceto, & oleo finita 1.266.a.6
 Asphodelus 1.266.a.48
 Agaricum 1.267.b.3
 Cinnamomum 1.278.a.3
 Chamædrys 1.280.b.50
 Cuminum, & proprie syluestre cum uino 1.281.b.41
 Caro ranæ 1.285.a.9
 Calamentum 1.288.a.6
 Doronicus 1.295.b.44
 Platani fructus recens 1.296.b.16
 Endiuia 1.299.a.28
 Euphorbium 1.299.b.50
 Ericij caro 1.300.a.54
 Enula 1.300.b.22
 Vitis albæ radix 1.307.a.20
 Phyticum proprie decoctum cum uino forti 1.307.b.53
 Polij maioris decoctio 1.358.b.65
 Piper cum oleo 1.362.b.6
 Rubæ tinctorum stipites cum folijs 1.367.b.38
 Raphani semen 1.368.a.46
 Reubarbarum 1.369.a.37
 Rana comesta cum oleo, & sale 1.370.a.24
 Stercus caprarum cum aceto 1.375.a.12
 Serapinum 1.379.a.54
 Testudo marina 1.388.a.33
 Vermis olerum 1.393.a.2
 Zingiber 1.395.b.44
 Zurumbet 1.395.b.56
 Vermium materia est chymus corruptus 1.843.b.23
 Vermium ulcerum curatio 2.158.a.13
 Vermes terræ lac augere 1.156.a.25
 Vermes habentibus si adest febris, accidentia sunt fortia, & maligna, & cur 1.840.a.52
 Vermes perforasse uentrem, uidere quidam 1.840.a.63
 Vermes quæ nocumenta insequantur 1.840.b.12
 Vermes aliquando inducere tremorem cordis 1.840.b.25
 Vermes educit quandoque labor, & exercitium uehementem 1.840.b.37
 Vermes habentibus accidunt accidentia charabitis 1.841.a.10
 Vermes habentibus omnibus confert, ut sorbeant aliquid aceti in tepore somni 1.841.a.66
 Vermes habentibus acetum conuenit 1.841.b.1
 Vermes habentibus conuenientes sunt medicina calidæ in tertio gradu 1.841.b.23

Index

Vermes interficientia exhibenda in la-
cte, aut fauo mellis 1.341.b.38
ad Vermes quibibuntur medicinz quid
agendum 1.841.b.54
Vermes interficientia, & extrahentia
1.841.b.64
Vermes, & proprie longos necantia fim-
plicia & calida 1.842.a.36
Vermes necantia composita calida 1.
842.a.62
ad Vermes mirabilis est ualde succus e-
nula recens 1.842.b.23
Vermes interficientia frigida 1.842.b.39
Vermes necat apij semen efficaciter
1.842.b.41
Vermes, & fluxum uentris simul qui ha-
bet, conuenit ei succus amoglossæ
1.842.b.50
Vermes interficere melon dicitur, & so-
lutione educit illos 1.842.b.57
Vermes interficientia clysteria acuta 1.
843.a.26
ad Vermes emplastra 1.843.a.45
Vermes habentium uictus 1.843.a.62
Vermes medicinz quæ educunt, extra-
hunt foetum 1.928.b.36

Vermes educunt

Cartamum indum 1.313.b.3
Granati radices cortex cum uino 1.
316.a.19
Vnguis albedini conferunt
Bitumen iudaicum 1.274.a.41
Cantharides 1.295.a.25
Fax adusta cum gumma pini 1.
303.a.47
Ranunculus 1.324.a.38
Pix 1.359.a.53
Thymus 1.318.a.5
Lupinus decoctus, & linitus super su-
men, & deglutitus cum melle, aut
potatus cum aceto commisto 1.
336.b.20
Mezerion 1.341.a.35
Myrrha 1.344.a.30
Nux 1.348.a.49
Nasturtium 1.349.a.45
Syfimbrium 1.350.a.32
Oleum de cherua 1.354.b.11
Origanum 1.356.a.50
Portulacæ succus 1.358.a.50
Polium 1.358.b.62
Poma affata 1.354.a.57
Lactuca asini 1.384.a.24
Thymum 1.389.b.66

Vermes extrahit

Allium 1.265.b.8
Baurach 1.269.b.51

Vermes interficiunt

Abfinthium 1.250.a.20
Ammoniacum 1.251.b.40
Baurach 1.269.b.53
Cicer 1.279.b.50
Carui 1.281.b.53
Capparis 1.282.a.43
Caulis semen cum aqua lupinorum
1.282.b.25
Calamentum proprie siluestre 1.
287.b.58
Cordumeni 1.288.a.41
Centauræ 1.288.b.51
Cedrus 1.289.b.61
Costus 1.289.b.40
Calcanthum 1.290.a.50
Menta 1.346.b.14
Nux indica 1.348.b.44
Nigella 1.351.a.62

Oliuæ cum ruta 1.355.b.8
Petroleum 1.360.a.19
Perfica & eorum folia 1.365.a.31
Ruta 1.367.a.27

Vermes uenenosos fugant

Cedrus cum adipe cerui 1.289.b.4
Galbanum 1.315.b.18
Gagates 1.316.b.1
Medulla, proprie cerui 1.346.a.20
Nigellæ suffumigatio 1.351.b.3
Synapis fumus 1.385.b.56

Vermi sanguis non est proportionalis

1.839.b.19
ex Vermibus raro euacuatur corpus 1.
798.a.5

a Vermibus deglutendi difficultatis hi-
storia 1.684.b.36

a Vermibus eleuantur uapores mali ad
cerebrum, & nocent ei 1.840.a.65

a Vermibus quandoque generatur fames
canina 1.840.b.19

in Vermibus suppositoria melius est ut
extrahant, quam ut interficiant 1.
841.b.31

Vermibus conferentia composita

Suffus albarmæ 1.283.b.2
Verrucæ accidunt propter priuationem
causarum putrefactionis 2.243.b.13

Verrucæ plurimum fiunt in uenis paruis
2.243.b.15

Verrucæ magnæ habent capita, sicut ca-
pita clauorum 2.243.b.27

Verrucæ longæ recuræ nominantur cor-
nua 2.243.b.29

Verrucæ finduntur, quando scinduntur
a sanie, quæ est sub eis 2.243.b.32

Verrucæ quoddam genus nominantur tu-
fus 2.243.b.30

Verrucarum causa efficiens prima est ex
pulsio naturæ 2.243.b.7

Verrucarum causa materialis est humor
grossus, melancholicus 2.243.b.8

Verrucarum causæ 2.243.b.9

Verrucarum curatio 2.243.b.35

Verrucarum cura localis est cum medi-
nis, quæ habent amaritudinem, & sti-
pticatem 2.243.b.41

Verrucarum uirgæ curatio 1.905.b.44

ad Verrucas medicinz 2.243.b.45

in Verrucis properare ad minorandum
sanguinem, & euacuandam melanco-
liam, est res necessaria 2.243.b.35

Verrucis conferunt

Anacardi mel 1.255.a.61
Alfa 1.259.a.35
Apium siluestre 1.260.a.28
Ben 1.268.a.1
Bulbus cum uitello oui 1.270.a.13
Cepe cum melle 1.276.a.12
Vrina canis 1.283.b.1
Siliqua 1.293.b.44
Cantharides 1.295.a.24
Elleborus niger 1.301.a.41
Vitis albæ radix 1.306.b.50
Ficus immatura 1.309.b.10
Salicis cinis cum aceto 1.316.b.33
Thymus 1.317.b.55
Ranunculus 1.324.a.39
Locuste pedes 1.325.b.56
Lactinium 1.329.b.14
Myrrha cum melle, & cassia lignea
1.343.b.57
Muris sanguis 1.347.a.26
Nigella 1.350.a.41
Portulaca 1.358.a.25

Porrum scemium 1.359.b.37
Rosa 1.366.a.48
Ruta cum nitro 1.366.b.55
Squilla cum oleo, & gumma pini
1.370.b.2

Stercus cameli 1.372.b.45
Stercus ouium cum aceto 1.374.
b.16

Betæ succus 1.380.a.53
Salicis cinis linitus cum aceto 1.
380.a.43

Vitis lachryma 1.393.a.68
Vermis plurimum pedum, qui est sub
urceis cum uino 1.393.a.1

Verrucis pendentibus conferunt
Aque sulphureæ 1.261.b.29

Veretri ulceribus conferunt
Plumbum 1.252.b.9

Aspalathus 1.296.a.18
Mumia cum lacte 1.343.a.17
Sal cum menthastro, & melle 1.
377.a.65

Vertebra, uide spondiles 1.41.a.58
Vertebrarum anatomie 1.737.b.58

Vertigo 1.737.b.58
Vertigo ex uentositatis retentione 1.
837.a.13

Vertigo ex uesica 1.868.b.13
Vertiginem a constrictione saniei aurium,
aut mucorum narium, eorum reuer-
sionem remoueri 1.194.b.18

Vertigini conferunt
Anisum 1.249.a.20

Balsamum 1.268.b.33
Coriandrum 1.283.a.10

Vitis albæ radix 1.307.a.2
Galbanum 1.315.b.5
Mumia 1.343.a.55

Vertigini conferentia composita
Confectio Hermetis 2.263.b.24

Confectio Anacardi 2.265.b.7
Confectio salis indi 2.268.b.34

Hiera Archigenis 2.273.b.68
Theodoricon cum nucem mulchata 1.
274.b.20

Hiera Hip. 2.275.a.34
Sotira confectio magna 2.259.a.65

Hieralogodion 2.273.a.53
Sotira 2.305.a.11

Confectio Hermetis 2.305.a.11
Anacardinum 2.305.a.12

Hiera Archigenis 2.305.a.12
Theodoricon 2.305.a.12

Electuarium de ambra magnum 2.
305.a.23

Hiera bustus 2.279.b.38
Aqua de radicibus 2.308.b.46

Vesica est membrum neruofum fortis len-
fus 1.859.b.34

Vesica cur neruosa 1.868.a.9
Vesica habet omnes uillorum species len-
uicem textus 1.33.a.57

Vesica unam habet tunicam 1.33.a.57
Vesica unam habet tunicam 1.781.
b.25

Vesica calefit aqua marina seu bitumino
sa tempore post tempus 1.111.
a.47

Vesica, & renes communicant in gene-
ratione lapidis 1.861.b.64

Vesica cui distumpitur, moritur secur-
dum plurimum 1.872.b.22

Vesica si scindatur, non incarnatur nisi
cadat in parte cariosa 1.872.
b.24

Vesica duas habet tunicas 1.868.
a.17

Vesica

Index

- Vesica quomodo urinam expellat** 1.
875.a.34
- Vesica à quo accipiat nutrimentum** 1.
885.a.21
- Vesica anatomia** 1.867.b.61
- Vesica musculorum anatome** 1.61.a.49
- Vesica lapide** vide Lapidem vesicæ.
- Vesica vulnus interficit ut plurimum** 2.
135.a.36
- in Vesicæ morbis urina nigra quâdo ma-
la** 1.142.b.37
- Vesicæ scabiem hypostasis furfuræ quâ-
doque sequitur** 1.148.a.41
- in Vesicæ morbis sanguis multus non e-
greditur, & cur** 1.149.a.5
- Vesicæ & uirgæ ulcera portendit urinæ
ardor perseverans** 1.181.b.66
- Vesicæ lapidem frangens, non est dubiū,
quin frangat lapidem renum, sed non
conuertitur** 2.321.a.6
- Vesicæ, & renum ulcera quibus signis
differant** 1.859.b.17
- Vesicæ corrosionis signa** 1.859.b.38
- Vesicæ ulcerum curatio** 1.859.b.50
- Vesicæ ulceribus conferunt**
- Malux flos 1.294.a.40
  - Galli ius cum lacte 1.312.b.42
  - Granum pini 1.314.a.28
  - Lac caprinum 1.334.a.30
  - Liquiritia 1.335.a.42
  - Mumia cum lacte 1.343.b.18
  - Oui utellus 1.352.b.35
  - Portulaca 1.358.a.43
  - Pini fructus 1.363.b.2
  - Linii feminis decoctio 1.372.b.30
- Vesicæ ulceribus conferentia
composita**
- Confectio alchechengi 2.268.a.34
  - Medicina 2.271.b.1
  - Trochisci alchechengi 2.289.b.65
  - Trochisci alchechengi 2.294.a.63
  - Trochisci alchechengi 2.294.b.9
  - Trochisci dissulidis 2.295.b.37
  - Vesicæ collum 1.868.a.38
  - Vesicæ collum in masculis tres habet an-
fractus 1.868.a.42
  - Vesicæ collum in mulieribus habet unū
anfractus 1.868.a.43
  - Vesicæ ægitudines multiplicatur in
hyme 1.868.b.17
  - Vesicæ ægitudinum curatio 1.868.b.18
  - Vesicæ ægitudinibus conferunt
  - Coloquintida 1.279.a.44
  - Lauri foliorum decoctio 1.337.
b.63
  - Vesicæ ægitudinibus conferentia
composita
  - Confectio Aristomacis 2.317.
a.19
  - Medicamen 2.321.a.29
  - Vesicæ dolores multiplicantur in aerib-
us, regionibus, & ventis septentrio-
nalibus 1.868.b.24
  - Vesicæ dolores multiplicantur in tempo-
ribus frigidis 1.868.b.26
  - Vesicæ apostematum calidorum causæ
871.a.16
  - Vesicæ apostematum calidorum signa
1.871.a.24
  - Vesicæ quod apostema calidum deterius
1.871.a.40
  - Vesicæ in apostemate signum mortale
1.871.a.43
  - Vesicæ in apostemate signum bonum 1.
871.a.45
- Vesicæ apostematis maturi signa** 1.
871.a.48
- Vesicæ apostematis eruptionis signa** 1.
871.a.50
- Vesicæ apostematum curatio** 1.871.
a.60
- Vesicæ exituræ species** 1.871.a.54
- Vesicæ dubellati signa** 1.871.a.46
- Vesicæ aldubellati curatio** 1.871.b.43
- Vesicæ apostematis duri causæ** 1.
872.a.50
- Vesicæ apostematis duri signa** 1.872.
a.50
- Vesicæ apostematis duri curatio** 1.
872.b.3
- Vesicæ ulcerum causæ** 1.872.b.14
- Vesicæ uulnera, & ulcera succedunt, cui
urina assidue sic acuta** 1.872.b.19
- Vesicæ ulcera sunt difficiliora plurimum
quam ulcera renum** 1.872.b.20
- Vesicæ ulcerum signa** 1.872.b.28
- Vesicæ, & renum ulcerum signa com-
munia** 1.872.b.36
- Vesicæ ulcerum curatio** 1.872.b.44
- Vesicæ ulcerum præservatio** 1.872.b.58
- Vesicæ scabiei signa** 1.873.b.5
- Vesicæ scabiei curatio** 1.873.b.12
- Vesicæ dislocationis causæ** 1.874.a.26
- Vesicæ mollificationis causæ** 1.874.a.27
- Vesicæ mollificationem, & dislocatio-
nem quandoque sequitur difficultas
urinæ** 1.874.a.33
- Vesicæ mollificationem, & dislocatio-
nem quandoque sequitur urinæ emis-
sio inuoluntaria** 1.874.a.34
- Vesicæ dislocationis, & mollificationis
curatio** 1.874.a.39
- Vesicæ mollificationi conferentia
composita**
- Hiera Gal. 2.307.a.33
  - Triphera de scoria 2.307.a.34
  - Triphera alia 2.307.a.34
  - Triphera magna 2.262.a.42
  - Hiera Gal. 2.274.b.53
  - Triphera de scoria ferri 2.278.b.44
  - Oleum nardinum 2.300.a.39
  - Vesicæ dislocationis cuius curatio diffi-
cilis 1.874.a.39
  - Vesicæ dislocationis a complexione pa-
ralytica curatio 1.874.a.42
  - Vesicæ dolorum causæ 1.874.b.39
  - Vesicæ dolores multiplicatur, cum sus-
tat septentrio 1.874.b.44
  - Vesicæ in dolore mortis in xv. die signa
1.874.b.46
  - Vesicæ in dolore quæ obseruanda 1.
875.a.19
- Vesicæ doloribus conferunt**
- Chamæmillæ uapor 1.275.b.42
  - Iuiubæ 1.323.b.17
  - Plantaginis folia cum uino 1.
331.b.34
  - Morochthus 1.331.b.60
  - Narcifus 1.349.b.24
  - Menupharis semen 1.350.b.9
  - Oleum amigdalinum 1.354.b.13
  - Portulaca 1.358.a.43
  - Pœoniæ radix 1.363.a.35
  - Reubarbarum 1.369.a.34
  - Parthenium 1.391.a.49
- Vesicæ doloribus conferentia
composita**
- Theriaca magna 2.255.b.40
  - Mithridatum 2.258.a.47
- Sotira confectio** 2.259.b.14
- Athanasia magna 2.267.a.18
  - Diacurcuma Gal. 2.267.a.58
  - Dialacca magna 2.267.b.8
  - Philonium Romanum 2.267.b.65
  - Trochisci alchechengi 2.294.a.61
  - Oleum de hæce 2.300.b.61
  - Oleum 2.302.a.55
  - Tyriaca 2.307.a.18
  - Mithridatum 2.307.a.18
  - Tyriaca Efidæ 2.307.a.19
  - Tyriaca Auic. 2.307.a.19
  - Confectio alchechengi 2.307.a.19
  - Electuarium de aniuden 2.307.a.20
- Vesicæ, & renum doloribus con-
ferentia composita**
- Confectio alchechengi 2.307.a.26
  - Nux condita 2.307.a.27
  - Oleum de florace 2.307.a.27
  - Electuarium ad dolores amborum 2.
307.a.25
  - Vesicæ debilitatis causæ 1.874.b.52
  - Vesicæ uentositatis causæ 1.874.b.64
  - Vesicæ uentositatis signa 1.875.a.4
  - Vesicæ uentositatis curatio 1.875.a.9
  - Vesicæ uirtutis sensibilis nocumentum
1.876.b.48
  - Vesicæ uirtutis motiæ nocumentum
1.876.b.54
  - Vesicæ uirtutis naturalis nocumentum
1.876.b.61
  - Vesicæ debilitatis sensus signum 1.
877.b.27
  - Vesicæ expulsiuæ debilitatis signum 1.
877.b.29
  - Vesicæ lacerti mollificationis signa 1.
877.b.30
  - Vesicæ lacerti spasmi signum 1.877.
b.34
  - Vesicæ saniei curatio 1.877.b.62
  - Vesicæ paralisis curatio 1.878.b.32
  - Vesicæ uenæ non sunt expositæ scissioni
1.885.a.30
  - Vesicæ collum est longum in uiris, bre-
ue in mulieribus 1.906.a.49
- Vesicæ conferentia composita**
- Confectio zehemirem magnum 2.
262.b.8
  - Confectio Gal. 2.263.a.60
  - Confectio 2.271.a.50
  - Scoria decocta 2.279.a.64
  - Oleum nardinum 2.300.a.39
  - Oleum de hæce 2.300.b.46
  - Trochisci alchechengi 2.307.a.23
  - Oleum de cherua 2.307.a.23
  - Pilule ad frigus renum 2.307.a.24
  - Trochisci regales 2.307.a.24
  - Electuarium ad dolores renum, & ue-
sicæ 2.307.a.24
  - Confectio Hermetis 2.307.a.25
  - Diacurcuma 2.307.a.26
- Vesicæ lapidi conferunt**
- Asini fluissetris urina 1.260.a.4
  - Abrotanum 1.264.a.22
  - Ciceris nigri decoctio cum oleo amig-
dalino, & raphano, & apio 1.
279.b.38
  - Cubebe 1.281.a.26
  - Pini granum 1.311.a.31.1.
  - 314.a.8
  - Lapis serpentis 1.327.a.50
  - Nigella cum melle, & aqua 1.
351.a.64
  - Gumma pruni 1.357.b.51

Index

Spongiz lapis 1.372.a.22
 Vitrum adustum bibitum cum uing 1.393.a.32
 Vesica lapidi conferentia composita
 Tyriaca 1.307.a.40
 Mithridatum 2.307.a.40
 Tyriaca Eldre 2.307.a.40
 Homoruffia 2.307.a.41
 Dialacca 2.307.a.41
 Dialacca 2.307.a.41
 Pilula in x. tract. 2.307.a.42
 Vesica lapidem frangentia composita
 Theriaca magna 2.255.b.41
 Mithridatum 2.258.a.47
 Confectio zehemirem magna 2.262.b.8
 Dialacca magna 2.267.b.9
 Confectio imperialis 2.272.a.31
 Lepus combustus 2.311.a.40
 Trochisci 2.311.b.3
 Vesica frigori conferentia composita
 Tyriaca 2.307.a.18
 Mithridatum 2.307.a.18
 Tyriaca Eldre 2.307.a.19
 Tyriaca Auic. 2.307.a.19
 Confectio alKeKengi 2.307.a.19
 Elestuarium de aniden 2.307.a.20
 Trochisci alKeKengi 2.307.a.31
 Vesica caliditati confert
 Oleum de cucurbita 2.302.a.8
 Vesica superfluitates prouocat
 Sotira confec. 2.259.b.18
 Vesica in ulceribus quandoque allocia-
 tur dolor, cui est commotio omni ho-
 ra, sicut parturientis 1.859.b.30
 Vesica quæ egritudines accidunt 1.868.b.3
 Vesica quandoque cerebrum communi-
 care 1.868.b.11
 Vesica hepar communicare 1.868.b.15
 Vesica propter frigus multoties accidit
 hydropis 1.868.b.16
 Vesica bona sunt
 Apium 1.260.b.9
 Cyperus 1.285.b.30
 Oleum cydonij 1.287.a.35
 Cucumer 1.292.a.17
 Foeniculum terrenum, & fluuiale 1.308.b.47
 Ficus 1.310.a.25
 Zuccharum alhufar 1.397.b.17
 Vesica sanari significat quandoque hy-
 postasis petaloides 1.148.a.22
 Vesica ne pus ulceret cauendum in he-
 patib. dubellati 1.763.a.1
 Vesica, & urine meatus quando pus ul-
 cerat in hepatis dubellati, quæ uictus
 ratio 1.763.b.15
 ad Vesica phlegma præcipitari peius
 est, quam ad femur 1.771.b.65
 ad Vesica phlegma ferri non esse inuti-
 le contra Gal. 1.772.a.1
 ad Vesica puris in pectore expulsio 1.772.a.6
 Vesica antiqui nominauerunt cystim
 maiorem 1.781.b.10
 Vesica cur Deus excessus creauerit 1.868.a.1
 Vesica calefacientia 1.868.b.29
 Vesica infrigidantia 1.868.b.37
 Vesica purgant
 Apium 1.260.a.64
 Amigdalorum amararum oleum 1.

261.a.37
 Ammi 1.262.a.56
 Pini granum 1.314.a.6
 Solatri stupefactiui semen 1.382.a.42
 Vesica mundificantia composita
 Mithridatum 2.307.a.28
 Theodoricon 2.307.a.29
 Anacardinum 2.307.a.29
 Hiera Auic. 2.307.a.29
 Elestuarium de ambra 2.307.a.30
 Vesica calefacientia composita
 Oleum de storace 2.300.b.27
 Oleum de lilio 2.300.b.27
 in Vesica sanguinis congelationis signa
 1.877.b.13
 in Vesica sanguinis congelationis signa
 1.873.b.36
 in Vesica sanguinis congelationis cura-
 tio 1.873.b.45
 in Vesica a sanguine congelato parum fit
 euasio 1.877.b.17
 in Vesica scissuram facit possidere foetus
 grauitas 1.925.a.27
 de Vesicis, & inflationibus 2.112.b.47
 Vesica quomodo fiat 2.112.b.50
 Vesica fit secundum duos modos 2.112.b.48
 Vesica quandoque sunt ex aquositate
 sanguinis, quæ facit pus sub cute 2.112.b.54
 Vesicarum, & inflationum cura 2.112.b.56
 Vesicarum ulceribus conuenientia medi-
 camenta 2.113.a.9
 Vesicantia quæ 1.959.a.21
 Vesicationis ab igne prohibitio 2.149.a.3 & 30
 Vespa est calida complexionis, & tamē
 mortificatur in hyeme 2.207.b.25
 Vespa est uehementioris calefactionis,
 quam apis 2.220.b.62
 Vespa quædam habet aculeos plurimos
 & interficit 2.220.b.64
 Vespa morsus nocumenta 2.220.b.63
 Vespa magnæ sunt maioris cautela
 prorsus, & magis perniciose 2.220.b.65
 Vespa magnæ morsus fortasse perducit
 ad spasmus 2.221.a.1
 Vespa morsus cura 2.221.a.5
 Vespa puncturæ confert
 Ocimum fluuiale 1.272.b.16
 Malua 1.294.a.51
 Laurus 1.338.a.7
 Vespa grossa percussio choleram gignit
 1.782.b.66
 Vespa quibus effugantur 2.206.b.43
 ad Vespas confert
 Endiua 1.299.a.29
 Symbrium cum oxymelle 1.350.a.39
 Sal cum aceto, & melle 1.377.b.4
 Vespertilionum oleum 1.962.a.26
 Vestigia ulcerationis, & uerberationis
 uelociter delet oleum de lilio 2.162.a.48
 Vestigiorum nigrorum cura 2.233.a.12
 Vestigiorum percussione cura 2.233.a.12
 Vestigiorum ulcerum, & uulnerum era-
 dicatio 2.162.a.20
 Vestigiorum ulcerum cura 2.233.a.53
 Vestigiorum uariolarum cura 2.233.a.53
 Vicitus ratio. Vide regimen
 Vicitus ratio pro temporum & regionū
 ratione, qua insitendum 2.383.b.10
 Vicitu tenui resoluuntur multi longi mor-
 bi præter febres 1.187.a.59

Vigilia quando noceat 1.706.a.4
 Vigilia superflua quibus noceat 2.346.a.19
 Vigilia, uel inquietudinis superflua in
 febribus regimen 2.35.b.4
 Vigilia, & somni signa in crisi 2.90.b.4
 Vigilia causa est corruptio cerebri quæ
 litercunque fit 2.90.b.14
 Vigilia inuamenta & nocumenta 2.370.b.25
 Vigilia superflua nocumento quibus
 medendum 2.359.b.45
 Vigilia esse sicut motum 2.344.b.54
 a Vigilia impeditur digestio 1.715.b.26
 Vigilia faciunt cadere uirtutem 2.49.b.27
 Vigilia multa cerebri complexionem
 corrumpunt aliquo siccitate modo,
 & debilitant ipsum 1.101.b.43
 Vigilia multa humores adurunt 1.101.b.45
 Vigilia acutos morbos pariunt 1.101.b.46
 Vigilia famem excitant 1.101.b.51
 Vigilia digestiuam imminuunt 1.101.b.53
 Vigilia temperatæ calefaciunt 1.112.a.35
 Vigilia exsiccant 1.113.a.44
 Vigilia multa & multa sollicitudo atræ
 bilis signum est 1.127.b.44
 Vigilia, & exercitium, & similia illis de-
 bilitant cor cum resolutione 1.666.b.3
 Vigilia superflua cur uehementem fa-
 mem commoueat 1.711.a.1
 Vigilia resoluunt superfluitates 1.824.b.43
 Vigilia corrumpunt humores quando-
 que, & adurunt 1.855.a.44
 Vigiliarum infantis curatio 1.459.a.14
 Vigilia facit camphora 1.280.a.36
 Vigiliis conferentia composita
 Alchelchelengi magnum 2.269.b.60
 Villi longi attractioni seruiunt 33.a.53
 Villi latitudinales expulsionem seruiunt
 1.33.a.54
 Villi transuersi retentioni seruiunt 1.33.a.55
 Villorum species omnes, quæ membra
 habeant 1.33.a.56
 Villi lati in membris habentibus duas tu-
 nicas semper in extrinseca sunt tunica
 1.33.a.59
 Villi longi & transuersi in habentibus
 duas tunicas semper sunt in intrinse-
 ca tunica 1.33.a.61
 Villi longi in habentibus duas tunicas
 protenduntur magis ad intrinsecam
 superficiem 1.33.a.62
 Villis longitudinalibus attractio perficitur
 1.682.a.27
 Villis latitudinalibus perficitur expulsio
 1.682.a.32
 Villorum longitudo plurimum est cum
 longitudine corporis 2.118.a.57
 Vinum uicinum est naturæ sanguinis 1.104.b.64
 Vinum est nutrimentum tenue & multa
 1.105.a.20
 Vinum quoddam fortes facit, & quoddam
 debilitat 1.136.b.39
 Vinum uelociter in spiritum conuertitur
 1.136.b.39
 Vinum post cibum oppilationes facit
 1.167.a.27
 Vinum

Index

- Vinum album & subtile calefactis boni est** 1.170.a.7
- Vinum album subtile & aquosum humectat & dolorem capitis alleviat qui ex ardore est stomachi** 1.170.a.9
- Vinum grossum & dulce melius est illi qui vult esse pinguis & fortis** 1.170.a.14
- Vinum uetus rubeum melius est frigidis & phlegmaticis** 1.170.a.16
- Vinum bibendum non est nisi postquam cibis digestus fuerit & descenderit** 1.170.a.21
- Vinum cholera rubea abundantibus confert** 1.170.a.30
- Vinum odoris & saporis boni magis confert** 1.170.a.34
- Vinum capiti noxam si attulerit, quid agendum** 1.170.a.64
- Vinum stomachum si offenderit, quid agendum** 1.170.b.2
- Vinum uetus est quasi medicina & est pauci nutrimenti** 1.170.b.9
- Vinum melius, quod** 1.170.b.13
- Vinum ablutum quomodo fiat** 1.170.b.18
- Vinum mistum uelocius inebriat** 1.170.b.27
- Vinum multum quibusdam in bilem uertitur, quibusdam in stomacho acefcit** 1.170.b.39
- Vinum album & tenue maturat & promoucat** 1.175.b.37
- Vinum post cibum ex rebus est magis impediens** 1.167.a.23
- Vinum post cibum, cibum non digestum penetrare facit** 1.167.a.25
- Vinum penetrat uelociter** 1.185.b.57
- Vinum temperate bibitum in humectando est forte** 1.191.b.55
- Vinum mixtum in humectando est forte** 1.191.b.55
- Vinum album commixtum, subtile promoucat sudationem** 2.17.a.3
- Vinum aperit condensationem cutis paruum, in magna uero ab eo abstinendum** 2.17.a.34
- Vinum plurimum commixtum maxime confert post balneum in tertiana putra** 2.39.b.39
- Vinum nigrum forte confert intestinis egredientibus** 2.140.b.18
- Vinum cum opio mixtum facit magis operari ipsum** 1.198.b.64
- Vinum antiquum plurimam quantitatem est mirabile ad nocumenta opij** 2.199.a.20
- Vinum in ieiunio potatum extenuat** 2.251.b.6
- Vinum aromaticum aufert foetorem egestionis** 2.246.a.27
- Vinum spiritus reficit** 2.329.a.58
- Vinum quibus obsit** 2.345.a.64
- Vinum leuitiam multiplicat, & cur** 2.326.b.4
- Vinum dulce aperit oppilationem pulmonis uehementer, sicut ipsum uehementer generat oppilationem hepatis** 1.616.b.37
- Vinum est nutrimentum spiritus** 1.631.a.37
- Vinum dulce quibus agitudinebus conueniat, & quibus non** 1.653.b.8
- Vinum aquosum est confortans uirtutem plusquam aqua, & in potu ipsius sunt incisio, & subtiliatio** 1.653.b.17
- Vinum nigrum est nutritilius, & humorum resolutionum prohibens, & reducens spiritum in essentia sua** 1.674.b.24
- Vinum grossum, & dulce est inflatum** 1.727.a.54
- Vinum dulce cur hepar oppilet** 1.746.a.5
- Vinum dulce pectoris oppilationem cur abstergat** 1.746.a.7
- Vinum dulce cur hepatis amicum** 1.746.a.9
- Vinum odoriferum cui hepatis conueniat** 1.746.b.5
- Vinum famem sedat** 1.711.b.38
- Vinum in qua fame inutile** 1.711.b.41
- Vinum prohibet putrefactionem** 1.752.a.31
- Vinum senibus conueniens quale** 1.778.a.1
- Vinum antiquum purum quandoque uentrem retinet** 1.805.a.16
- Vinum quale in hydropisi frigida bibendum** 1.780.a.19
- Vini utilitates** 1.170.a.36
- a Vini repletionem quid agendum** 1.170.a.55
- Vini noui noxae** 1.170.b.10
- ex Vini potu mordicatio cui accidit quid agendum** 1.170.b.21
- Vini & aquae usus** 1.169.b.26. & deinceps
- Vini potus ieiunio & a motu forti cerebrum ualde offendit** 1.170.b.32
- Vini noxa maior est in cerebro** 1.170.b.46
- Vini nutrimentum dissoluitur cito** 1.185.b.64
- Vini puri in ieiunio nocumenta, & cura** 2.198.b.1
- Vini intempestiue sumpti nocumenta** 2.345.a.38
- Vini largioris potus symptomata & refectionis** 2.358.a.16
- Vini potentis nigri nocumenta, & remedia** 2.358.a.45
- Vini tenuis potus nocumenta, & remedia** 2.358.a.56
- Vini austeri potus nocumenta, & refectionis** 2.358.b.2
- Vini in ieiunio epoti nocumenta & remedia** 2.358.b.12
- Vini potus anhelosis nocumentis quibus occurratur** 2.358.b.50
- Vini potus in ophthalmia nocumentis quomodo subueniendum** 2.358.b.57
- Vini potus super ebrietatem symptomata** 2.359.a.20
- Vini ueteris potum interdum interficere** 1.713.b.6
- a Vini potu, in quo mortuus sunt uiperæ scis qualis** 1.713.b.55
- Vini potus post cibum trahit cibum non digestum ad hepar** 1.755.a.61
- Vini pasci recentis potus solutionem uentris hepaticam inducit** 1.767.b.65
- Vini antiqui facultas** 1.893.b.47
- Vini odorem malum auferunt** 2.299.b.62
- Pillulae indae** 1.900.a.4
- Vino nouo inest proprietates generandi sperma** 1.170.a.22
- Vinum bibere supra cibum mali chymi malum est** 1.170.a.26
- Vinum bibere super fructus, malum est** 1.170.a.26
- Vinum bibere super pepones malum** 1.170.a.16
- Vinum multum bibiturum parum comedit, & diuretica assumat** 1.170.a.53
- Vinum ieiunio bibendum non est** 1.170.b.29
- Vinum pueris dare est ignem igni addere** 1.170.b.54
- Vinum seni dandum est quantum tolerare** 1.170.b.55
- Vinum iuuenibus temperate dandum** 1.170.b.56
- Vinum regio frigida tolerat, sed calida non tolerat** 1.170.b.57
- Vinum maturationem complere humorum** 1.174.b.60
- Vinum dulce & oppilatium cauendum senibus** 1.178.a.7
- Vinum post medicinas solutinas sumptum febres & astuationem inferre** 1.202.a.25
- Vinum causa uomitus multum bibendum, si cum eo uomitus est ciendus** 1.206.a.46
- Vinum lac & cernisam corpus nutrire** 2.370.b.51
- Vinum ieiunio abstinendum** 2.383.a.12
- Vinum quale & quomodo bibendum, qui capitis dolore tentantur** 2.383.a.15
- Vinum potens & meracum quibus propinandum** 2.383.a.20
- Vinum album aquosum aestate bibendum & quare** 2.383.a.25
- Vinum in syncopi quale esse debeat** 1.674.b.10
- Vinum in agitudinebus acutis ob syncopim quandoque necessarium est dari in potu, & magis conueniens est insipidum** 1.676.b.14
- Vinum sanare syncopim** 1.688.a.66
- Vinum hepatis debilitati conuenire** 1.752.a.31
- Vino non cito inebriatur qui fortis cerebri est** 1.170.a.43
- Vino calefacti quibus uti debeant** 1.170.a.59
- Vino repletis quid agendum** 1.170.b.49
- Vino replete se qui uelit, quid agere debeat** 1.170.b.58
- a Vino quando abstinendum** 2.345.b.2
- a Vino qui arcendi** 2.345.b.7
- Vino febrientibus epoto nocumentis quomodo succurratur** 2.358.b.34
- Vino parcissime utendum** 2.383.a.10
- Vino non appropinquet calidam habens hydropisim** 1.780.a.17
- quæ Vina quibus conueniunt corporibus** 2.345.a.47
- Viola frigida, & humida est in primo** 1.591.b.57
- Violæ cum zucchero sunt ex medicinis benedictis** 1.202.a.45
- Viperæ plurimi sanguinis, & motus in abscessione est electa ad trochiscos** 2.257.b.11
- Viperæ caro, & eius uirtus est de nobilibus medicinis lepræ** 2.131.b.43
- Viperæ uino quidam leprosi sanati sunt** 2.131.b.59
- Viperæ elixatio quomodo fiat** 2.131.b.64
- Viperæ facies nocumenta ex eius potu** 2.202.a.40
- Viperæ fellis bibito parum confert medicina** 2.202.a.43
- Viperæ fellis potus cura** 2.202.a.44
- Viperæ**

Index

Viperæ foemine morsus cognoscitur p
nventionem fixationum plurium, quam
iduorum dentium 2.208.b.66
Viperæ caro est radix compositionis the
riacæ 2.255.a.64
Viperæ carnem corrumpunt anacardi 2.
255.b.3
Viperæ administratio in trochiscis 2.
257.b.18
Viperæ caro asciti est, ualde bona 1.
780.a.6
Viperæ telcholera facit 1.783.a.2
Viperæ morsum prohibet
Arum
Viperæ morsui conferunt
Aqua marina 1.262.a.19
Balsamum 1.268.b.55
Butyrum 1.273.a.57
Citri corticis succus 1.275.a.55
Coloquintidæ radix 1.279.a.57
Coltus cum uino, aut absinthio 1.
289.b.48
Vitis albæ radix 1.307.a.19
Dentes hominis 1.317.a.51
Orobis cum uino 1.320.a.14
Lutum figillatum cum aceto 1.328.
a.18
Napellus Moysi 1.348.a.2
Pellis recens calida caprina 1.359.
a.30
Pix 1.359.b.26
Raphanus 1.368.a.44
Stercus caprarum 1.372.b.63
Stercus caprarum cum aceto 1.375.
a.45
Vipera 1.375.b.40
Lactuca asini 1.384.a.27
Tamariscus 1.387.a.46
Vrina hominis 1.392.a.64
Cinis eius quod remanet post expres
sionem multi 1.393.b.37
Zedoaria 1.395.b.9
Viperæ trociscorum quales esse debeant
2.131.b.45
Viperæ quibus effugantur 2.206.a.26
Viperæ diuiduntur in tres partes 2.
206.b.64
Viperæ sunt diuersarum specierum 2.
207.a.49
Viperæ quales sint 2.257.a.58
Viperæ masculi habent in omni latere
unum dentem, & foemine plures uno
2.257.a.64
Viperæ cornutæ, & uariæ oportet ut alie
nentur à trochiscis 2.257.a.66
Viperæ quales esse debeant, quæ ingre
diuntur trochiscos 2.257.b.1
Viperæ bonæ ad trochiscos quibus locis
capiuntur 2.257.b.1
Viperæ quercinæ non sunt bonæ in tro
chiscis, quia faciunt sitim 2.257.b.3
Viperæ quæ non conueniant trochiscis
2.257.b.14
Viperæ bonæ ad trochiscos quales sint
2.257.b.16
Viperarum & napelli uenenum calidum
esse 1.104.b.31
Viperarum uenenum esse frigidum est
error quorundam 2.207.b.5
de Viperarum morsu, & iuditio earum
2.208.b.62
Viperarum deteriores sunt masculi, foe
minæ uero sunt incolumiores 2.208.
b.64
Viperarum foeminarum morsus signa 2.
208.b.66
Viperarum morsus accidentia 2.209.a.8

Viperarum morsus curatio 2.209.a.25
Viperarum morsus curatio fortior est pro
perare ad theriacam de uiperis 2.
209.a.25
ad Viperarum morsus emplastra 2.209.
b.43
ad Viperarum morsum alie potiones 2.
209.b.5
Viperarum trochisci quomodo fiant 2.
257.a.54
Viperarum partes quæ abiciuntur, & quæ
non in conficiendis trochiscis 2.257.
b.9
Viperarum caro est appropriata aduer
sus uenena ex morsione, & ebibita 2.
257.b.36
à Viperarum punctura sitis quæ 1.713.
b.52
Vir non est omnino frigidior muliere 1.
912.b.64
Viri sperma quid operetur in conceptio
ne 1.937.b.41
Virgines mulieres 1.935.b.51
Virgini puellæ qui sint panniculi intra
pudendum 1.907.a.31
Vires deiecit usus frequens ciborum sic
corum 1.168.a.62
Viriditas unde 1.785.b.16
Virga quale sit membrum 1.887.a.2
Virga longa cur non generet secundum
plurimum 1.891.a.15
Virga cur plurimum melancholicis eri
gatur 1.891.b.5
Virgæ signa in crisi 2.90.a.33
Virgæ anatomia 1.887.a.2
Virgæ principium 1.887.a.5
Virgæ erectionis causæ 1.887.b.53
Virgæ erectio cur accadat in somno 1.
887.b.59
Virgæ erectionis causa est uetustitas pro
cedens à spermate, aut non à sperma
te 1.891.b.22
Virgæ erectionem adiuuant dorsi, & re
num calefactio 1.892.a.44
Virgæ in erectione testiculus uulpi est
fortis 1.893.b.8
Virgæ tensionis multæ absque coitus de
siderio causæ 1.899.b.44
Virgæ tensionis multæ absq; coitus desi
derio causæ 1.900.a.50
Virgæ tensionis multæ absque coitus de
siderio curatio 1.900.a.40
Virgæ paruitas multoties est causa, ut
non delectetur ea mulier 1.901.a.51
Virgæ dolorum causæ 1.903.b.38
Virgæ dolorum signa 1.903.b.44
Virgæ dolorum curatio 1.903.b.53
Virgæ in locis ani ulcera 1.904.b.30
Virgæ caput est uehementioris siccitatis
1.904.b.49
Virgæ ulcerum differentia 1.904.b.50
Virgæ pruritus causæ 1.905.a.43
Virgæ pruritus curatio 1.905.a.48
Virgæ ulcerum interiorum curatio 1.
905.a.54
Virgæ apostematum calidorum curatio
1.905.b.1
Virgæ apostemata frigida multiplican
tur in cachexia, & hydropisi 1.905.
b.14
Virgæ apostematum frigidorum curatio
1.905.b.15
Virgæ rhagadiarum curatio 1.905.b.26
Virgæ dolorum causæ 1.905.b.33
Virgæ dolorum curatio 1.905.b.35
Virgæ uerrucarum curatio 1.905.
b.44

Virgæ bothor curatio 1.905.b.50
Virgæ corrosionis curatio 1.905.b.59
Virgæ confert
Anethi cinis 1.264.b.34
Virgæ apostematibus conferunt
Aloe cum uino 1.263.b.29
Virgæ duritiei confert
Aspalathus 1.296.a.19
Virgæ ulceribus difficilis consoli
dationis confert
Aloe 1.263.a.43
Virgæ ulceribus conuenit
Medicina 2.289.b.66
Virgæ tres inesse meatus 1.887.a.19
Virgæ aduenit uirtus erectionis, & uen
tositas a corde 1.887.a.21
Virgæ aduenit sensus a cerebro, & nu
cha 1.887.a.22
Virgæ aduenit sanguis æqualis, & deside
rium ex hepate 1.887.a.23
Virgam quæ erigant 1.887.b.62
Virgam confortat usus coitus, & facit ip
sam lacertofam, & ingrosat ipsam 1.
888.a.4
Virgam liquefacit, & arefacit coitus di
misio 1.882.a.6
Virgam magnificantiā 1.901.b.21
Virgam quando necesse sit abscindere
1.904.b.40
Virgam erigit dormire super dorsum 1.
896.b.64
Virtus omnis actionis initium est 1.71.
a.28
Virtus naturalis duarum est specierum
1.75.a.42
Virtus uitalis, quæ 1.75.a.54
Virtus nutritiua quæ 1.76.a.22
Virtus nutritiua est ministrata 1.76.
a.22
Virtus crescitua quæ 1.76.a.25
Virtus nutritiua crescitua seruit 1.
76.a.30
Virtus immutatiua una est genere in ho
mine, sed in membris similibus diuer
sificatur 1.76.a.64
Virtus immutatiua prima, quæ 1.76.
b.7
Virtus formatrix quæ 1.76.b.16
Virtus expulsiua minus siccitate eget
quam attractiua & retentiua 1.77.
a.47
Virtus expulsiua motu non quiete indi
get 1.77.a.53
Virtus digestiua eget humiditate 1.77.
b.18
Virtus retentiua plus siccitate quam cali
ditate eget 1.77.b.22
Virtus attractiua plus eget calore quā
siccitate 1.77.b.32
Virtus animalis nō aduenit ad membra,
nisi post uitalis aduentum 1.78.b.10
Virtus nutritiua non est quæ preparat ad
sensum & motum, alioqui uegetabili
parata essent sensui & motui suscipie
do 1.78.b.40
Virtus alaiuanie, quæ 1.78.b.41
Virtus uitalis non sufficit sola apud medi
cos, ut spiritus per ipsam omnes alias
suscipiat uirtutes, nisi propria perue
nerit complexio 1.79.a.7
Virtus uitalis principium est constructio
nis & dilatationis aeris attracti, & pul
sus 1.79.a.13
Virtus uitalis uoluntaria non est, sicut
& naturalis 1.79.a.17
Virtus uitalis animali similatur propter
operationum diuerſitatem 1.79.a.22
Virtus

Index

- Virtus animalis duplex, sicut comprehenditur una, & altera motiua 1.79.b.13
 Virtus animalis comprehensua manifeste est uis sensitiua 1.79.b.20
 Virtus sensitiua est animalis comprehensua manifeste 1.79.b.20
 Virtus tangendi uidetur quadruplex 1.79.b.27
 Virtus animalis comprehensua occulte, est sicut genus quinque uirtutum 1.79.b.32
 Virtus uitalis mouet duobus contrariis motibus 1.79.a.22
 Virtus memoratiua quæ 1.80.a.55
 Virtus rationalis cur a medicis non consideratur 1.80.b.8
 Virtus motiua quæ 1.80.b.42
 Virtus attractiua stomachi quomodo agit 1.81.a.22
 Virtus in cibo non operatur & uirtus eo nisi usque ad terminum 1.153.a.55
 Virtus immutatrix cur data nobis fuerit 1.153.b.30
 Virtus suspecta est res, de qua medicus sollicitus semper esse debet 1.185.b.3
 Virtus non sustentatur nisi nutrimento 1.220.a.38
 Virtus quando expellit materiam ab interioribus, & exterioribus etiam membris facit bonam crismam 2.80.a.10
 Virtus quando expellit materiam ab interioribus tantum, & non ab exterioribus membris etiam, facit crismam permutacionis 2.80.a.14
 Virtus non medicus curat 2.30.b.12
 Virtus peripneumonici & asthmatici est remanens 1.623.a.63
 Virtus a quibus augmentetur 1.678.a.1
 Virtus attractiua cum quibus conseruanda 1.704.b.53
 Virtus retentiua cum quibus conseruanda 1.704.b.55
 Virtus attractiua a qua qualitate debilitatur 1.704.b.55
 Virtus expulsiua cum quibus conseruanda 1.704.b.57
 Virtus digestiua cum quibus conseruanda 1.704.b.59
 Virtus omnis propter omnem malitiam complexionis debilitatur 1.711.b.61
 Virtus digestiua hepatis est in carne eius 1.741.b.12
 Virtus digestiua hepatis debilitatur ex frigore 1.750.a.63
 Virtus attractiua hepatis debilitatur ex frigore 1.750.a.63
 Virtus retentiua hepatis debilitatur ex humiditate 1.750.a.64
 Virtus expulsiua hepatis debilitatur ex siccitate 1.750.a.65
 Virtus nisi confortetur, non potest aperire alubellati 1.767.a.25
 Virtus in icterico non est cum fortitudine propter malitiam complexionis 1.785.a.41
 Virtus expulsiua, quæ est in lacertis uentris, debilitatur ei, qui multiplicat eorum 1.823.b.40
 Virtus expulsiua in infantibus, & adolescentibus est fortis 1.826.a.62
 Virtus formatiua est de secretis Dei 1.910.b.43
 Virtus animalis sedes est cerebrum 1.75.b.40
 Virtus naturalis principium pro conferuando indiuiduo est hepar 1.75.a.47
 Virtus naturalis principium per conferuanda specie sunt testes 1.75.a.48
 Virtus uitalis sedes est cor 1.75.a.59
 Virtus nutritoria actio tribus particulis actionibus perficitur, alteratione alimentis, adhaerentia, & similitudine 1.76.a.46
 Virtus alteratricis errore fit atrophica 1.76.a.52
 Virtus agglutinatrix errorem sequitur hydrops 1.76.a.56
 Virtus asimilatrix errorem lepra & uuligo sequuntur 1.76.a.61
 Virtus generatiua duæ sunt species 1.76.b.5
 Virtus attractiua actio 1.77.a.1
 Virtus retentrix actio 1.77.a.4
 Virtus digestiua actio 1.77.a.10
 Virtus expulsiua actio 1.77.a.26
 Virtus sensitiua species, quot 1.79.b.21
 in Virtutibus casu cibatio conuenit 2.30.b.52
 Virtus casus solus est signum malum 2.87.a.29
 Virtus memoratrix sedes est posterior cerebri uentriculus 1.80.a.61
 Virtus dispositiones significant mortem, & uitam 2.98.a.37
 Virtus casum quæ urina significet 1.146.b.36-47-61
 Virtus debilitatem significat urina pauca 1.149.b.39
 Virtus casus timore a somno quandoque abstinendum 1.171.b.61
 in Virtutibus casu cibi cito nutriendum necessarii 1.185.b.66
 Virtus alicuius debilitatem aliquando plus eligimus, quam impedimentum relinquendi euacuationem 1.193.a.22
 Virtus sensitiua principium in cerebro ponunt aliqui 2.324.b.15
 Virtus naturalis robore temperari, multiplicari, atque conseruari spiritus 2.327.b.35
 Virtus uitalis species duæ 2.369.a.65
 Virtus casus subito causæ 1.677.a.61
 Virtus casum aliquando sequi syncope, & quandoque esse infra syncope 1.677.b.5
 Virtus casus subiti curatio 1.677.b.39
 Virtus casus subiti uictus ratio 1.677.b.56
 Virtus retentiua stomachi nocuentum 1.704.b.65
 Virtus retentiua stomachi nocuenti signa 1.705.a.1
 Virtus attractiua stomachi signa 1.705.a.13
 Virtus alteratiua debilitas perducit ad hydropisim carneam 1.705.a.18
 ob Virtutis casus appetitus prostrati curatio 1.709.a.10
 Virtus retentiua debilitatis signa 1.711.b.9
 Virtus mortem quid significet 1.731.a.45
 Virtus casus a uomitu curatio 1.735.b.36
 Virtus digestiua hepatis debilitatis signa 1.751.a.11
 Virtus attractiua hepatis debilitatis signa 1.751.a.27
 Virtus digestiua hepatis debilitatis penitus signa 1.751.a.28
 Virtus digestiua hepatis urina est magis significatiua 1.751.a.31
 Virtus attractiua hepatis egestio est magis significatiua 1.751.a.32
 Virtus attractiua hepatis debilitatis signa 1.751.a.33
 Virtus retentiua hepatis debilitatis signa 1.751.a.40
 Virtus digestiua hepatis debilitatis curatio 1.752.b.7
 Virtus retentiua debilitatis hepatis curatio 1.752.b.14
 Virtus attractiua hepatis debilitatis curatio 1.752.b.19
 Virtus expulsiua hepatis debilitatis curatio 1.752.b.27
 Virtus attractiua hepatis defectus plurimum est ex frigore 1.752.b.36
 Virtus alteratiua debilitas sequitur omnem complexionem 1.767.b.10
 Virtus retentiua debilitas sequitur omnem complexionem 1.767.b.10
 Virtus retentiua debilitas plurimum est propter caliditatem tantum, aut propter frigiditatem tantum 1.767.b.12
 Virtus alteratiua debilitas plurimum est propter frigiditatem tantum 1.767.b.13
 Virtus casus ex ulcere intestinorum 1.800.a.24
 Virtus casus in uentris fluxu curatio 1.809.b.49
 Virtus formatiua actio 1.907.a.56
 Virtus formatiua munus 1.910.b.40
 Virtuti auctrici nutritoria famulatur 1.76.a.30
 Virtuti attractrici & expulsiua siccitas auxilium præbet 1.77.b.11
 Virtutem & fortitudinem conseruant minus cibi tennes quam sanitatem 1.167.b.48
 Virtutem deiecit somnus post inediam 1.172.a.6
 Virtutem deiecit fortis extinctio 1.191.b.27
 Virtutem formatiuam esse in spermate masculi & foemine 1.888.a.46
 Virtutem formatiuam inesse spermati masculino philosophos uoluisse 1.888.a.55
 Virtutem resoluit omne tepidum, quia est mollificatiuum 2.13.a.5
 Virtutem conferentia composita Confectio de allijs 2.266.b.48
 Virtutes utrum sint, & quot sint, credere debet medicus 1.8.b.4
 Virtutes & actiones inuicæ aliæ ex alijs cognoscuntur 1.75.a.26
 Virtutes singulæ ex Galeni sententia singulas habet distinctas sedes 1.75.a.37
 Virtutes naturales aliæ ministrantes aliæ ministratæ 1.76.a.14
 Virtutes ministratæ sunt nutritiua & crescitua 1.76.a.18
 Virtutes naturales ministrantes, quæ 1.76.b.64
 Virtutes naturales frigus non adiuvat nisi per accidens 1.77.b.5
 Virtutes naturales ministrantes inæqualiter primis quatuor qualitatibus utuntur 1.78.a.20
 Virtutes uiales quæ 1.78.a.55
 Virtutes corporis non ex una anima proficiunt 1.79.a.2
 Virtutes naturales omnes hyeme actiones suas melius perficiunt 1.180.b.65

Virtutes

Index

- Virtutes naturales quatuor hepatis ineffe** 1.741.b.11
Virtutes quatuor, quæ 2.330.b.18
Virtutum & spirituum scientia in operationum est scientia 1.8.a.12
Virtutum subiecta sunt spiritus 1.8.a.14
Virtutum & operationum genera apud medicos sunt tria 1.75.a.32
de Virtutum principio Arist. recte sensit 1.75.b.3
de Virtutum principio uter melius senserit Arist. an Gal. nihil refert medicum scire 1.75.b.8
Virtutum ministratarum duo genera 1.76.a.16
Virtutum omnium operationes sunt per motum 1.77.a.47
Virtutem animalem laxat somnus 1.101.b.13
Virtutum trium debilitas euacuationem fieri prohibet 1.193.a.20
Virtutum naturalium diuisio 2.369.a.52
Virtutum animalium numeratio 2.369.b.8
Virtutibus naturalibus ministratibus feruit caliditas, frigiditas, humiditas, siccitas 1.77.a.38
Virtutibus naturalibus omnibus per se contraria est frigiditas: per accidens tamen alicui earum seruit 1.77.a.42
Virus est pus subtile 2.152.b.66
Virus non generatur nisi ex subtilitate humorum aquosorum, & ipsorum calido 2.153.a.3
Virus multiplicatur cum generatione apostematis 2.153.a.6
Virus eger exsiccat 2.153.a.7
Virus ulcerum mundificantia 2.156.b.61
Virus factum ex ulcere, aut resudatione apostematis quibus signis differat a facto in aliis partibus 1.768.a.43
Virus ex melaerica signa 1.768.a.48
Virus hepaticum quale 1.768.a.53
Virus melaerice quale 1.768.a.55
Virus ulceris 1.768.a.56
Virulentia contrariatur cinnamomum sua aromaticitate 1.736.a.66
Virulentorum ulcerum curatio 2.156.b.25
Viscerum interiorum apostemata uomitum excitare 1.730.a.50
Viscerum durities non accidit nisi post apostema calidum, quando curatur cum infrigidantibus viscosis 2.125.a.41
Viscerum apostematibus conferunt 1.286.b.38
Cafia 1.304.b.59
Fistula pastoris 1.304.b.59
Viscerum duritiei conferentia composita 2.304.a.30
Emplastrum Andromachi 2.304.a.30
Visceribus conferunt 1.275.a.6
Aqua znea, & ferrea 1.261.b.15
Citri folia 1.278.b.17
Crocus 1.315.a.19
Viscera conferentia composita 2.287.b.31
Sirupus de granis myrti 2.288.a.13
Sirupus de fructibus 2.288.a.13
Viscerum doloribus conferentia composita 2.268.a.7
Philonium romanum 2.276.a.34
Diacinimum 2.276.a.34
Vilcosum est calidum, & secus in tertio 1.392.b.17
Vilcosum, & grossum quo fit differant 1.218.b.17
Vilcosum cur oppilet 1.218.b.64
Vilcoso esse necessarium incisum 1.218.b.61
Vilcosa quomodo fitim faciant 1.713.b.15
Vilcosa omnia nocent hepatis 1.745.b.65
Vilcosa oppilant 1.745.b.66
Vilcositas in detibus significat febrem vehementem 2.89.a.1
Vilus colorem nigrum quomodo faciat 1.116.b.27
Vilus colorem albedo quomodo faciat 1.116.b.29
Vilus debilitati exercitium conueniens est vehi plastro facie retrouersa 1.162.a.19
Vilus nocumenta a stomacho 1.688.a.55
Vilus debilitatis a coitu curatio 1.899.b.13
Vilus tenebrositas ex uentositatis retentione 1.837.a.13
Vilus tenebrositatem facit 1.272.b.3
Ocimum fluuiiale 1.282.b.15
Caulis 1.283.a.19
Coriandrum 1.283.a.19
Vilus tenebrositatis conferentia composita 2.274.a.39
Theodoricon magnum 2.286.b.25
Acetum squilliticum 2.286.b.25
Vilus obscuritati confert 1.305.a.55
Fel 1.316.b.45
Salicis gumma, & flos 1.346.b.64
Mel 1.264.b.18
Viceribus tremulis confert 1.379.a.34
Anethi cinis 1.379.a.34
Serapinum 1.379.a.34
Vilus ægritudinibus conferentia composita 2.274.a.1
Hiera Archigenis 2.274.b.21
Theodoricon cum nucis muschata 2.275.b.34
Hiera busius 2.275.b.34
Vilus debilitati conferentia composita 2.274.b.21
Theodoricon cum nucis muschata 2.275.b.34
Hiera busius 1.206.b.19
Vilus conferunt 1.250.b.20
Acacia 1.261.a.21
Amigdalæ 1.272.b.5
Ocimi fluuiialis succus facto ex eo col lino 1.278.b.25
Crocus 1.288.b.1
Calamus aromaticus 1.301.a.60
Elleborus niger 1.317.b.61
Thymus cum cibis mixtus 1.348.a.63
Nux muschata 1.357.b.35
Gumma pruni 1.359.b.9
Picis fumus 1.373.b.5
Sanguis lacerti 1.265.a.51
Vulnera fraudulenta coherere facit al lium siluestre 1.375.b.36
Serpentis ius, & caro 1.382.a.40
Solatrium 1.386.a.52
Salicis gumma 1.257.a.6
Argentii uini fumus 1.286.b.48
Cafia 1.266.b.28
Vilum debilitat 1.264.b.23
Anethi comestitionis assiduatio 1.265.a.61
Allium 1.266.b.28
Aceti assiduatio 1.265.b.34
Vilum confortantia composita 2.275.b.34
Hiera busius 2.286.b.25
Acetum squilliticum 2.311.b.37
Cohol 2.313.a.17
Collyrium citrinum 2.313.a.18
Collyrium de tucia 2.313.a.46
Medicamen basilicon 2.313.a.54
Basilicon aliud 2.313.a.62
Medicamen 2.313.b.17
Burod 1.265.a.2
Vilum acutum 1.289.a.55
Adeps picis cum melle 1.294.b.11
Cedrus 1.299.b.9
Chelidonium maius 1.302.a.33
Aes 1.308.b.32
Elleborus albus 1.320.b.39
Foeniculum, & proprie gumma eius 1.326.b.22
Hirundo 1.353.a.56
Lacerti sterces 1.362.b.50
Opopanax 1.367.a.9
Prasij succus cum melle 1.368.a.21
Ruta, & proprie succus eius cum succo foeniculi, & melle 1.369.b.11
Raphani folia 1.370.b.15
Kibes succus 1.394.b.45
Squilla 1.397.a.11
Vespertilionis cinis 2.280.b.43
Zuccharum alhufar 2.298.a.43
Vilum abstergentia composita 2.298.b.3
Electuarium regum 2.298.b.3
Pillule aldurie 2.313.a.46
Sal solutius 2.313.b.17
Medicamen basilicon 2.313.b.17
Basilicon aliud 2.313.b.17
Burod 1.19.a.47
Vita existit per caliditatem, & augmentum per humiditatem 1.19.a.47
Vita, & omne bonum non nisi a prima ueritate sunt 2.247.b.4
Vita in humiditate existit 2.247.b.4
Vita, & mors significantur per dispositiones uirtutis 2.298.a.37
Vite principium sunt cor & spiritus 1.12.a.54
Vite terminum unumquodque individuū præfixum habet 1.19.a.47
Vite termini naturales, qui ex temperamento 1.19.a.48
Vite termini diuersi ex temperamento sunt uarietate 1.19.a.48
Vite longitudinem significant corpora pingua propter humiditatem, quæ est in eis 2.250.b.44
Vitam prolongantia composita 2.292.a.50
Trochisci stellæ 1.75.a.54
Vitalis uirtus, quæ 1.75.a.54
Vitalis uirtus sedes est cor 1.75.a.59
Vitalis spiritus temperatus præparatur animale uim suscipiendam 1.78.b.6
Vitalis uirtus non sufficit sola ut spiritus per ipsam alias suscipiat uirtutes, nisi propria peruenerit complexio 1.79.a.7
Vitalis uirtus principium est respiratio nis & pulsus 1.79.a.13
Vitalis uirtus non a uoluntate perficitur, & in hoc similitur naturali 1.79.a.17
Vitalis uirtus animali similitur 1.79.a.20
Vitalis uirtus mouet duobus contrariis motibus 1.79.a.22
Vitalis uirtus philosophis animalis nunc cupatur 1.79.a.30
Vitalis uirtutes, quæ 1.78.a.13
de Virtutibus

Index

de Vitilagine, uide de Morphea

Vitiligo alsimilatricis errorem sequitur
1.76.a.61

Vitilagini conferunt

Aristolochia 1.258.a.37
Aquæ sulphureæ 1.261.b.27
Ammi 1.262.a.46
Citri cortex adustus 1.274.b.48
Cupressi folia 1.285.b.57
Faba 1.302.b.60
Ficus, & eius folia 1.309.b.12
Gentianæ radix, præcipue succus eius 1.311.a.62

Vitilagini albæ conferunt

Asphodelus 1.266.a.24
Elleborus niger cum aceto 1.301.a.1
Cartanum indum 1.313.a.66

Vitis alba est calida, & sicca in tercio

1.306.b.41

Viti albæ quæ substituantur 1.307.a.21

Vitulorum caro est bona 1.284.a.41

Vitrum inter lapides est sicut stultus inter homines 1.393.a.20

Vitrum calidum est in primo, siccum in secundo 1.393.a.23

Vitri ad lapidem præparatio 1.865.a.40

Viur ad pueros 2.283.b.19

Viur aliud ad pueros 2.283.b.28

Viur aliud ad pueros 2.283.b.37

Vlmus uide Arborem cimicum

de Viceribus 2.152.b.50

Vlcus quid 2.152.b.57

Vlcus solutio est continui in carne cum pure 1.83.b.28

Vlcus de cutis solutione cum dicitur 1.83.b.36

Vlcus quare faciat pus 2.152.b.58

Vlcus profundum, cuius caro circumdâs est indurata, nominatur fistula 2.153.a.10

Vlcus fistula est sicut canna penetrans in membrum 2.153.a.12

Vlcus profundum, cuius caro non induratur aliquid, nominatur abscessio, & caueria 2.153.a.13

Vlcus ostrachinum quid 2.153.a.20

Vlcus putrefactum est compositum ex ulcere, & ægritudine putrefacta 2.153.b.10

Vlcus malum cum colore corporis malo quid significet 2.153.b.16

Vlcus quanto maius, & profundius est, indiget exsiccatione uehementiore 2.154.b.60

Vlcus cum apostemate non est possibile, ut curetur 2.155.a.25

Vlcus ubi fuerit cum fractura, non appropinquet ceratum 2.178.b.38. & 56

Vlcus putridum quomodo curetur 1.221.b.54

Vlcus in loco non carnosus, & rotundum esse curatu difficile 1.222.a.58

Vlcus saniosum non est possibile ut sanetur, nisi cum mundificatione saniei 1.651.a.41

Vlcus quando accidit in corde, & currit ex nare sinistra sanguis, moritur patiens 1.666.a.35

Vlcus stomachi catarrhum inducere 1.725.b.58

Vlcus gulæ quibus signis distinguatur ab ulcere stomachi 1.726.a.20

Vlcus stomachi quibus signis distinguatur ab ulcere intestinorum 1.726.a.39

Vlcus in cachexia, difficilis est consolidationis 1.769.a.26

Vlcus ieiuni intestini cur non sanetur 1.799.b.45

Vlcus intestinorum a uentris fluxu baurachio generatur in mense 1.800.a.14

Vlcus intestinorum corrosiuum qui habent, clysteria pingua glutinativa sedant dolorem eorum, non sanant 1.813.a.14

Vlceris locus cum est mundificatus à for-
dibus tunc administrentur medicinæ
facientes nasci carnem 2.143.a.7

Vlceris malignitatis signa 2.153.b.39

Vlceris spaciū cum prolōgatur, & corro-
ditur & putrefit de substantia plurimū,
tunc non fit consolidatio nisi secundū
profundum 2.154.a.55

Vlceris cum apostemate curatione, apo-
stema vlceri, est præferendum 2.155.a.28

Vlceris ligatura non perueniat ad læsio-
nem ita ut apostemetur 2.155.a.23

in Vlceris curatione primum est apertio
cum medicinis suis, deinde mundifica-
tio, deinde nascentia carnis, & consoli-
datio 2.155.a.49

Vlceris uirulenti regimen in humecta-
tione, & exsiccatione 2.156.b.34

Vlceris corrosiois ambulatio quando-
que facit esse necessarium, ut incida-
tur membrum 2.158.b.4

Vlceris magni curatio 1.222.a.2

in Vlceris curatione membri complexio
nem attendendam esse 1.222.a.22

in Vlceris curatione totius corporis cō-
plexionem esse considerandam 1.222.a.34

Vlceris ad fistulam tendentis signum 1.222.b.31

Vlceris cum apostemate curatio 1.225.a.19

Vlceris pulmonis mundificatio cum qui-
bus medicinis fiat 1.660.b.8

Vlceris cordis signum 1.666.a.37

Vlceris stomachi curatio 1.726.b.6

Vlceris incarnatio in dubellati hepatis
cum quibus facienda 1.763.a.7

Vlceris uirus 1.768.a.56

Vlceris, & exoriationis intestinorum
uictus 1.812.a.16

Vlceris maligni intestinorum curatio 1.814.a.64

Vlceri contraria sunt mollificatiua 2.155.b.16

Vlceri sordido cum apostemate non cō-
ueniunt medicinæ abluentes 2.157.b.48

Vlceri quando balneum inutile, & quan-
do utile 1.222.b.26

Vlcere ambulatio, putrefactiuo multi-
plicatur febris aut non separatur ab
eo 2.153.b.5

in Vlcere sanies, & apostema est signum
bonum 2.153.b.61

Vlcere non creetur caro donec mundifi-
cetur ipsum 2.158.a.20

in Vlcere, & abrasione intestinorum cly-
steria quæ 1.813.a.61

Vlcera in hydropicis difficile sanantur 1.84.a.20

Vlcera stricta ubi sunt cadunt in herpete
esthiomenon 1.84.a.21

Vlcera generantur a uulneribus, & ab
exituris eruptis, & a pustulis 2.152.b.53

Vlcera sunt apparentia, & habentia pro-
funditatem 2.153.a.8

Vlcera quædam sunt sordida 2.153.a.54

Vlcera quædam sunt putrida 2.153.a.55

Vlcera quædam sunt corrosiua 2.153.a.58

Vlcera quædam sunt ambulatiua 2.153.a.58

Vlcera mollia sunt de eis, quæ faciunt ca-
dere pilos 2.153.a.60

Vlcera quædam sunt difficilis consolida-
tionis 2.153.a.65

Vlcera corrosiua nominauit Gal. ignem
perficum, & formicam ambulatiua 2.153.b.6

Vlcera dura incipientia h're uersus uiridi-
tatem, & nigredinem, sunt mala 2.193.b.12

Vlcera frigida sunt mollia alba 2.153.b.13

Vlcera calida sunt ad rubedinem decli-
uia 2.153.b.15

Vlcera deijcientia pilos sunt mala 2.153.b.28

Vlcera leuia cum destructione rationis
mortem significant 2.153.b.32

Vlcera generata successione ægritudi-
num, sunt mala 2.153.b.25

Vlcera quæ non faciunt saniem 2.153.b.57

Vlcera melancholica non sanantur, nisi
ab eis auferatur tota eorum corruptio
usque ad carnem, & ossa sana 2.154.a.62

Vlcera rotunda sunt prauæ curationis 2.154.b.24

Vlcera rotunda interficiunt infantes 2.154.b.25

Vlcera prægnantium cur difficile cu-
entur 2.154.a.31

Vlcera senum quare non curentur 2.154.a.33

Vlcera, in quibus generatur caro ante
mundificationem rescinduntur 2.154.a.36

Vlcera omnia indigent exsiccatione præ-
ter facta ex attritione lacertorum, &
iporum confusione 2.154.b.52

Vlcera facta ex attritione, & confusio-
ne indigent in primis ut molliscen-
tur, & humectentur 2.154.b.54

Vlcera indigent ligaturis, & stric-
tibus propter tres modos 2.155.a.12

Vlcera sordida sunt illa, quorum humi-
ditas, & quod ex eis currit, est pluri-
mum 2.155.b.19

Vlcera sordida quibus mundificantur
2.155.b.22

Vlcera sordida indigent, ut mundentur
2.155.b.19

Vlcera difficilis consolidationis indi-
gent confortatione medicinarum 2.155.b.48

Vlcera intrinseca nō sufferunt fortia me-
dicamenta 2.156.a.1

Vlcera profunda in curatione sua indi-
gent, ut carne repleantur 2.157.a.64

Vlcera profunda non replentur carne, ni-
si cum ubertate cibi, & sanguinis 2.157.a.64

Vlcera omnia cum mundificata sunt, tūc
elongetur omne mordicatum, & ab-
stergium 2.158.a.23

Vlcera putrida licet non sint fistulæ, ne-
que ostracata, tamen sunt mala fraudu-
lenta 2.159.a.1

Vlcera

Index

Vlcera putrida quandoque faciunt inci-
dere membrum, ut saluetur ex putre-
factione sua 2.159.a.3
Vlcera corrosiua putrida quomodo dif-
ferant a fistulis 2.159.b.9
Vlcera corrosiua putrida sunt difficilis
consolidationis 2.159.b.21
Vlcera alienati sunt ultima in corru-
ptione & elongatione a consolidatio-
ne 2.159.a.23
Vlcera difficilis consolidationis, & cor-
rosiua, quomodo differant a putridis
2.159.b.14
Vlcera neruorum sunt tardioris consoli-
dationis, & tardioris maturationis 2.
162.b.26
Vlcera omnia aut simplicia, aut compo-
sita 1.221.b.62
Vlcera pectoris magis esse salubria, quā
alia aliarum partium spiritalium 1.
651.a.1
Vlcera uelaminis quæ consolidentur, &
quæ non 1.651.a.16
Vlcera pulmonis utrum sanentur, Medi-
corum controuersia 1.651.a.23
Vlcera pulmonis quæ sanabilia, & quæ
non 1.651.a.32
Vlcera pulmonis cur aliqua sint sanata
difficilia 1.651.a.38
Vlcera stomachi ad quæ mala perducant
1.726.a.11
Vlcera oris, & gingiuarum, accidunt hy-
dropicis prope mortem 1.770.a.53
Vlcera in corpore accidunt hydropicis
in fine 1.770.a.55
Vlcera maligna, difficilia ad sanandum in-
ducit resudatio 1.770.b.14
Vlcera in intestinis gracilibus sunt pra-
uiora 1.799.b.43
Vlcera in intestinis grossis sunt magis
salua 1.799.b.42
Vlcera intestinorum sordida cum qui-
bus mundificanda 1.813.a.6
Vlcera membri neruosi difficilioris sunt
sanationis, quam ulcera membri car-
nosi 1.859.a.42
Vlcera plurimum accidunt in meatibus
urinarijs 1.859.a.44
Vlcera testiculorum 1.904.b.30
Vlcera partium pudendarum quæ deter-
riora 1.904.b.37
Vlcera cause 1.115.a.61
Vlcera conuersio in corpore ad unidi-
tatem, & nigredinem, & caelestem ca-
lorem, aut citrinitatem est signum ma-
lum 2.91.b.41
Vlcus cum est antiquum unius anni, non
expectatur consolidatio eius nisi secu-
dam profundum 2.154.a.59
Vlcera curatio est exsecatio 1.
221.b.52
Vlcera simplicium curatio 1.221.b.63
Vlcera sanationem quæ prohibeant
1.222.b.2
Vlcera uestigiorum cura 2.233.a.53
Vlcera capitis incarnatione sufficiunt
quælibet medicina leues, puluerizata
2.143.b.39
Vlcera pus subtile nominatur uirus 2.
152.b.66
Vlcera pus grossum nominatur forditi-
es 2.153.a.1
Vlcera sordities quid 2.153.a.2
Vlcera species 2.153.a.46
Vlcera quædam sunt dolorosa, quædā
non 2.153.a.48
Vlcera quædam sunt apostemosa, quæ

dam non 2.153.a.49
Vlcera calidum comburens in circui-
tu eius, est mortificans 2.153.a.63
Vlcera signa in caliditate, & frigidi-
tate 2.153.b.21
Vlcera signa meliora salutis sunt, cum
succedentia sunt decliua ad sanem
2.153.b.29
Vlcera signa mala 2.153.b.32
Vlcera malignorum cause aliquando
sunt uulnera obuiantia 2.153.b.34
Vlcera signum bonum est, ut in circui-
tu eorum nascantur pili, qui cecide-
rant 2.154.a.18
Vlcera curationis susceptibilia cor-
pora, quæ 2.154.a.20
Vlcera curationem, quæ corpora tar-
de suscipiant 2.154.a.23
Vlcera curatio in hydropicis cur fiat
difficilis 2.154.a.30
Vlcera curatio 2.154.b.50
Vlcera sordidiorum curatio qualis 2.
155.a.57
in Vlcera curatione cauendum a dolo-
rem facientibus 2.155.a.61
in Vlcera dolorosorum curatione in
primis attendendum in sedando dolo-
rem 2.155.b.13
in Vlcera curatione quæta sunt membra
eorum 2.156.a.6
Vlcera medicina quomodo rectificen-
tur 2.156.a.39
Vlcera uirulentorum curatio 2.
156.b.25
Vlcera uirulentorum curatione admi-
nistrentur medicina exsecatiua 2.
156.b.25
Vlcera uirus mundificantia 2.156.b.61
Vlcera sordidiorum curatio 2.157.a.30
Vlcera sordidiorum curatione oportet,
ut administretur medicina abster-
gentes 2.157.a.32
Vlcera sordidiorum principio conue-
niunt medicina fortis mordicationis
2.157.a.33
Vlcera profundorum cura 2.157.a.60
Vlcera profundorum qualis esse debeat
2.157.b.2
Vlcera sordidiorum conglutinationem
significat, paucitas eius quod currit 2.
157.b.57
Vlcera carnis creatio conuenientior,
& tardior cum emplastris, cum pulue-
ribus difficilior, & uelocior 2.
158.a.41
de Vlcera nascentia carnis 2.158.a.19
Vlcera corrodentium cura 2.158.a.60
Vlcera corrosiuorum, & fraudulento-
rum canon uniuersalis in curatione
2.158.a.62
Vlcera corrosiuorum in curatione di-
latio est ex eis, quæ addunt in malitia
eorum 2.158.b.2
Vlcera corrosiuorum, medicina 2.
158.b.5
Vlcera uermium curatio 2.158.a.13
Vlcera corrosiuorum melior curatio,
est administratio stipicorum exsecan-
tium 2.158.b.14
Vlcera putridorum curationis dilatio
addit malitiam 2.158.b.53
Vlcera difficilis consolidationis cura-
tio 2.159.b.12
Vlcera difficilis consolidationis regi-
men 2.159.b.25
Vlcera difficilis consolidationis medi-
cina 2.160.a.37

Vlcera uestigiorum eradicatione
162.a.2
Vlcera uestigij confert
Bulbus 1.270.a.11
Erucæ aqua cum felle uaccino 1.
298.b.30
Foenugreci oleum, quod fit cum myr-
to 1.304.a.15
Myrrha 1.343.b.53
Olibani cortex 1.355.b.51
Vlcera disruptorum post consolidatio-
nem curatio 2.162.a.10
Vlcera, & apostematum cana-
monis signa 1.649.a.59
Vlcera partium spiritalium species 1.
650.b.64
Vlcera omnium cura est exsecatio 1.
651.b.3
Vlcera stomachi cause 1.725.b.54
Vlcera stomachi signa 1.726.a.11
Vlcera fundi stomachi signa 1.726.a.54
Vlcera intestinorum curatio 1.811.b.54
Vlcera curationis canon est quies 1.
859.b.57
Vlcera omnibus medicinis glutinan-
tia commiscenda 1.860.a.57
Vlcera intestinorum est quasi antece-
dens fluxus uentris cholicus 1.
875.b.18
Vlcera conferunt aquæ æreæ, ferreæ,
& salæ 1.111.a.25
Vlcera malis antiquis aluminose
aquæ conferunt 1.111.a.38
Vlcera stomachi quandoque confert
Philonium 1.726.b.34
Vlcera stomachi hiera pica ualde uti-
lis 1.726.b.30
Vlcera membrorum mollium medica-
mentum aptum 1.681.b.25
Vlcera glutinatio qualiter utilis 1.
860.a.60
Vlcera conferunt
Antimonium 1.251.a.61
Ammoniacum 1.251.b.22
Asius lapis 1.254.b.34
Anagallis 1.254.b.58
Aristolochia longa 1.258.a.29
Amylum 1.262.a.30
Ben 1.268.a.2
Balsamum, proprie cum ireos 1.
268.b.28
Peucedanum 1.270.a.50
Verbascum 1.271.b.54
Adiantum 1.271.a.25
Britanica 1.272.b.25
Butirum 1.273.b.36
Ceresa 1.275.b.2
Cinnamomum 1.278.a.15
Cancer marinus adustus 1.286.a.54
Centaurea 1.288.b.32
Costus 1.289.b.32
Cadmia argenti 1.290.a.34
Laudanum cum uino, & oxymelle 1.
2.290.b.48
Capilli adulti 1.293.a.58
Cauda equi 1.295.a.11
Alpalathus 1.296.a.6
Aes 1.299.b.4
Vitis albæ radix cum sale 1.306.a.58
Fici folia 1.309.b.47
Cinis fici ligni 1.309.b.48
Fex olei 1.310.b.9
Granum uiride 1.314.a.66
Galbanum cum aceto 1.315.b.1
Lutum figillatum 1.327.b.68
Lacticius radix 1.329.b.14
Ladanum 1.330.a.34
Myrra

Index

- Myrtus 1.338.b.37.46
Maltis succus, & decoctio foliorum eius 1.340.b.12.16
Pyrites cum gumma pini 1.342.b.65
Muria 1.346.a.32
Mel coctum 1.346.b.57
Nucis gumma 1.348.a.20
Narcissus 1.349.b.9
Nenupharis semen, & radix 1.350.a.61
Nigella cum aceto 1.351.a.47
Blium 1.351.b.37
Opium 1.352.a.1
Ona 1.352.b.4
Opopanaci radix 1.353.a.41
Oleum myrtinum 1.354.a.45
Oleum de oliuis siluestribus 1.355.a.21
Oliuarum siluestrum folia 1.355.a.23
Gumma oliuarum siluestrum 1.355.a.32
Olibanum 1.355.b.64
Ostracum purpureum adustum 1.356.b.27
Gumma pruni 1.357.b.29
Mularum pellis 1.359.a.20
Lingua auis 1.331.a.5
Plantago 1.331.a.63. & b.5
Morochthus 1.331.b.54
Arum 1.332.a.29
Ireos succus coctus in aceto, & melle 1.334.b.60
Lana adusta 1.336.a.37
Lupinus 1.336.b.1
Melilotum 1.338.a.42
Pix 1.359.b.1
Pini cortex 1.363.a.46
Rosa 1.366.a.52
Raphanus cum melle 1.368.a.8
Gumma pini cum balauftiis 1.369.b.2
Stannum 1.369.b.49
Certa 1.369.b.50
Squilla 1.370.b.7
Spongia 1.372.a.17
Stercus cameli, & pecudis 1.372.b.53
Sanguis draconis 1.373.a.9
Sordites parietum luctantium 1.374.a.24
Stercus canis ab ossibus cum melle 1.374.b.37
Anemone 1.383.a.4
Lactuca alini 1.384.a.17
Scoria argenti 1.386.b.8
Tamariscus 1.387.a.27
Lucia abluta 1.389.a.16
Testiculus canis 1.390.a.53
Testa 1.390.b.16
Vrtice cinis cum sale 1.391.b.17
Vrina afini, & hominis 1.392.a.26
Vifcus 1.392.a.37
Vlceribus fordidis necessarii est abstergens, mordicans 2.155.a.56
Vlceribus fordidis medicina conuenientes 2.157.b.27
Vlceribus fordidis confert
Cepae aqua 1.276.a.14
Ericii cutis cinis 1.300.a.35
Ireos 1.321.a.53
Mezerion cum melle 1.341.a.20
Papaueris cornuti folia 1.364.b.20
Vlceribus fordidis, & malignis conferunt
Aristolochia 1.258.a.39
Alphodeli radix cum fece uini 1.266.a.30
Capparis radices cortices 1.282.a.18
Vlceribus intestinorum conferentia composita
Theriaca magna 2.255.b.42. & 2.256.a.60
Mithridatum 2.258.a.47
Confectio Kabith regis 2.268.b.57
Trochisci proprii 2.294.b.56
Trochisci de balauftiis 2.295.b.28
Trochisci 2.295.b.56
Trochisci de feminibus 2.296.a.25
Trochisci dicti, piper 2.317.a.3
Confectio Aristomacis 2.317.a.19
Clystere 2.319.b.64
Medicamen dictum sanguifuga 2.320.a.46
Vlceribus intestinorum conferentia composita
Tyriaca 2.307.a.3
Mithridatum 2.307.a.3
Tyriaca Eridae 2.307.a.4
Confectio Hermetis 2.307.a.4
Trochisci Auic. 2.307.a.4
Athanasia 2.307.a.5
Medicina Kered regis 2.307.a.5
Trochisci de balauftiis 2.307.a.6
Trochisci diaphramenton 2.307.a.6
Trochisci de feminibus 2.307.a.7
Vlceribus malignis conferunt
Plumbum 1.252.a.57
Asius flos 1.254.b.34
Adiantum 1.272.a.15
Castoreum 1.276.b.65
Calcus uetus 1.277.b.1
Ciceris farina 1.279.b.23
Caulis 1.282.b.5
Aes 1.299.b.4
Grana granati cum melle 1.315.b.43
Lycium 1.326.a.58
Morum acetosum 1.347.a.63
Polium 1.358.b.54
Pellis recens 1.359.a.25
Porrum scemium cum sale 1.359.b.40
Vlceribus putridis conferunt
Campepytheos cum melle 1.280.b.4
Cubebe 1.281.a.19
Muria 1.346.a.32
Piscium salitorum aqua 1.361.b.4
Pisciculi 1.361.b.6
Vlceribus difficilis consolidatio- nis confert
Aloe 1.263.a.42
Cimolea adusta, & lota 1.291.a.41
Eupatorium cum adipe 1.302.a.55
Chrysocolia 1.323.a.36
Vlceribus corrosiuis conferunt
Chamaeleon 1.294.b.32
Gentiana 1.311.a.63
Vlceribus antiquis conferunt
Balautia 1.273.a.15
Barba hircina 1.273.a.4
Chamaedrys 1.280.b.35
Vlceribus ambulatiuis confert
Acerum 1.266.b.13
Glans adusta 1.310.b.56
Papyrus 1.358.b.29
Pentaphyllonis radices decoctio 1.360.b.33
Vlcera prohibet apostemari
Aranea tela 1.262.b.52
Cafeus recens non salitus 1.277.a.65
Vlceribus excrecentibus conferunt
Antimonium 1.251.a.61
Vlceribus iuncturatum conferunt
Plumbum 1.252.a.57
Vlceribus uiscerum confert
Coagulum equi 1.300.a.11
Vlceribus intrinsecis confert
Lac 1.333.b.23
Vlceribus intestinorum conferentia composita
Trochisci alfenginati 2.320.b.10
Vlceribus, & rasurae intestin. ex phlegmate falso confert
Suffus proprium 2.320.b.19
Vlceribus capitis conferentia composita
Hieralogodon 2.273.a.65
Vlceribus antiquis conferentia composita
Vnguentum de flore aris 2.303.a.61
de Vlceribus diuerforum membrorum 2.154.a.2
Vlcera corruptentes causa 2.154.a.65
Vlcera profunda putrida carne replet
Aristolochia cum ireos 1.258.a.43
Vlcera profunda, & cauernas, & abscessiones non mundificant medicina, neque faciunt nasci carnem, nisi fiant currentes, lauantes cum iniectionis 2.157.b.35
Vlcera sanantia composita
Pillula aggregatiua 2.299.a.31
Vnguentum basilicon magnum 2.303.a.48
Vlcera corporum tenerorum consolidantia composita
Vnguentum nigrum 2.303.b.14
Vlceribus putridis profundis conferunt
Aristolochia 1.258.a.42
Lens cum aceto cocta 1.335.b.31
ad Vlcera uirulenta medicina 2.156.b.61
ad Vlcera medicinae generantes carnem 2.158.a.52
Vlcera exsiccentes medicinae quaedam sunt uehementis in frigidationis, quaedam uehementis calefactionis 2.156.b.55
Vlcera medicans cur secum emplastra at tractiua deferre debeat 1.222.b.16
in Vlceribus occultis quae medicinae commiscenda 1.222.a.61
in Vlceribus urinae instrumentorum diu retica aliis commiscenda 1.222.a.64
in Vlceribus qui uictus conueniat 1.222.b.19
ab Vlceribus elouetur oleum quodlibet 2.155.b.54
ab Vlceribus pectoris aliquando ossa corrumpti 1.651.a.11
Vlcera stomachi extergentia 1.726.b.12
in Vlceribus meri, incarnatiuis glutinatiua esse commiscenda 1.726.b.31
T de Vlceribus

Index

de Vlcerbis uesciz uide Vesice ulcera
Vlcera tua medicina 2.332.a.40
Vlcera in membro bonæ complexio-
nis cito sanatur 1.84.a.15
Vlcera uescia uelociter delet
oleum de lilio 2.162.a.38
Vlcera uescia medicamentum est desicca-
tio, & res ei contraria mollificatio 1.
210.a.12
Vlcera corpus cepæ emplastri more
superpositæ 1.110.a.4
Vmbilicus infanti nuper orto secundus
1.154.a.30
Vmbilici tumefacti in infantibus curatio
1.158.b.64
Vmbilici uulnera quare sint difficilia 2.
139.b.1
Vmbilici uulneribus paruis, nisi succur-
ratur cum intromissione testini, in-
flatur, & ingrossatur 2.139.b.12
Vmbilici aucti uel eminentis causæ 1.
950.a.48
Vmbilici eminentiæ signa 1.950.a.58
Vmbilici eminentiæ curatio 1.950.b.13
Vmbilico infantis secto quid apponere
expediat 1.154.a.61
Vmbilico cum accidit fissura, egredium-
tur intestina, & reditus eorum est dif-
ficilis 2.139.a.64
de Vndimia
Vndimia est apostema molle 2.121.a.46
Vndimia est apostema album molle, sine
caliditate, & cum materia subtili, &
madida 2.121.a.47
Vndimia est apostema, in quo digitus fa-
cilis penetrat absq; eleuatione eius
2.121.a.49
Vndimia differt ab apostematibus melâ
cholicis per paucitatem duritiæ, &
per paucitatem obfuscationis 2.
121.a.55
Vndimix cura 2.121.b.12
Vndimix principio conuenit repercus-
sio cum exsiccatione & resolutione
2.121.b.16
Vndimix medicamenta diuersa 2.
121.b.21
Vndimix aqua contraria 2.121.b.21
Vnguentum nigrum est de melioribus
ad mortuum, & inflexiones unguis
& spinarum 2.212.a.42
Vnguentum de cerusa 2.303.a.31
Vnguentum aliud de cerusa 2.303.a.41
Vnguentum basilicon magnû 2.303.a.47
Vnguentum basilicon minus 2.303.a.54
Vnguentum de cerusa cû aceto 2.303.a.56
Vnguentum de flore æris 2.303.a.61
Vnguentum de calcadis 2.303.b.1
Vnguentum nigrum 2.303.b.14
Vnguentum diaquilon 2.303.b.19
Vnguentum rubeum 2.303.b.31
Vnguentum apostolorum inuenta 2.
303.b.37
Vnguentum apostolorum dicitur medi-
cina xii. apostolorum 2.303.b.43
Vnguenti apostolorum descriptio 2.
303.b.43
Vnguentum de uzifur 2.303.b.53
Vnguentum Karmez ad dolorem ani 2.
303.b.59
Vnguentum cauterij 2.304.a.1
Vnguentum generati 2.304.a.4
Vnguentum ad debilitatem hepatis 2.
304.b.4
Vnguentum cum pulpa coloquin. 2.
304.b.28
Vnguentum ad apostemata hep. 2.319.a.6

Vnguentum ad duritiem splenis 2.
319.b.53
Vnctuosum nocumentum pontico emenda
1.168.a.47
Vnctuosum omnia prosternunt appetitum
1.709.a.50
Vnctuosum corrumpunt orificia uenarum
1.709.a.52
Vnctiones ad iuncturarum dolores 1.
962.a.16
Vnctionibus multoties attrahitur mate-
ria ad exteriora corporis 1.805.a.35
de Vnguis malæ incisione 2.253.a.25
Vnguis bonæ generatio 2.253.a.50
Vnguis fissuris confert
Apium siluestre 1.260.a.27
Lini semen cum nasturtio, & melle
1.372.b.8
Vnguis excoriationi confert
Acetose radix cum aceto 1.259.b.28
Vnguis inflationis, & pruritus curatio
1.966.b.45
Vngui subiacentis sanguinis mortui cura
2.253.b.35
Vngues cur augeri semper oporteat 1.
49.a.11
Vngues quando obfuscantur mors est
prelens 2.91.a.18
Vnguium nigrum 1.48.b.65
Vnguium gibbositatem phthisim, & he-
cticam significare 1.120.b.21
ad Vnguium autem inflexiones unguen-
tum nigrum est de melioribus ungue-
tis 2.212.a.42
Vnguium leopardi uulnera, & cura 2.
216.a.1
Vnguium gibbositatem pulmonis ulcus
significare 1.120.b.26
Vnguium mollietis ac durities corporis
complexionem significare potest 1.
123.a.49
de Vnguium scissura 2.253.b.28
de Vnguium excoriatione, & scabie 2.
253.b.28
Vnguium curuitatis causæ 2.253.b.50
Vnguium leprositatis causæ 2.253.b.50
Vnguium spasmus secundum plurimum
accidit ex melancholia 2.253.b.50
Vnguium spasmis, curuitatis, & leprosi-
tis cura 2.253.b.1
de Vnguium bares 2.253.b.10
de Vnguium citrinitate 2.253.b.22
Vnguium attritionis cura 2.253.b.27
Vnguium bothor curatio 1.966.b.34
Vnguium attritionis curatio 1.966.b.34
Vnguium ulceribus conferentia
composita
Hiera Andromachi 2.275.b.6
Vox tenebrosa quæ, & eius causæ 1.
631.a.63
Vocis magnæ longo tempore continua-
tio timorosa est 1.161.b.54
Vocis fortis perduratio timore non uacat
1.161.b.55
Vocis fortitudo & grossitudo calore si-
gnificat 1.125.b.14
Vocis formandæ instrumenta, quæ 1.
628.a.33
Vocis nocumenti causæ 1.628.a.44
Vocis rancedinis causæ 1.628.b.43
Vocis abscissionis curatio 1.629.b.56
Vocis asperæ causæ 1.631.a.6
Vocis asperæ curatio 1.631.b.7
Vocis tremulæ curatio 1.631.a.10
Vocis asperæ curatio 1.631.a.26
Vocis breuis curatio 1.631.a.27
Vocis grossæ causæ 1.631.a.42

Vocis grossæ curatio 1.631.a.45
Vocis subtilis causæ 1.631.a.53
Vocis, uel pectoris lenitatem medicinz
conferentes quæ 1.630.b.56
Vocis subtilis curatio 1.631.a.54
Vocis rancedinis curatio 1.630.a.60
Vocis tenebrosæ curatio 1.631.a.65
Vocis signa in crisi 2.90.b.50
Vocis rancedini conferunt
Oua forbilia 1.352.b.44

Vocis abscissioni conferentia composita

Theriaca magna 2.256.a.58
Mithridatum 2.258.a.47
Sotira confect. 2.259.b.4
Lohoc albotin 2.285.a.17
Lohoc de melone 2.305.b.30
Acetum squilliticum 2.305.b.36
Oximel squilliticum 2.305.b.39
Pilule de x. tract. 2.305.b.31
Tyriaca 2.305.b.32
Mithridatum 2.305.b.32
Pillule 2.316.a.4
Medicamen 2.316.a.5
Loch 2.316.b.17
Vocem & pectus impedit aqua pluuia 1.
107.b.1
Vocem caliditas magnificat, & frigiditas
acuit eam, & minorat, siccitas exasperat,
humiditas raucam facit 1.
628.b.11

Vocem clarificant

Anatis pinguedo 1.255.b.36
Assa cum aqua gargarizata 1.
259.a.54
Allium decoctum 1.265.a.63
Cicer 1.279.b.30
Cubebe, quando tenetur in ore 1.
201.a.22
Caulis comestio 1.282.b.19
Cartamus 1.289.a.4
Foenugracum 1.304.a.31
Gallinarum caro 1.312.b.31
Gummi 1.315.a.36
Storax 1.330.b.19
Liquiritia 1.335.a.38
Myrrha 1.344.a.23
Squilla 1.370.b.17
Storax 1.371.b.27

Vocem clarificantia composita

Acetum squilliticum 2.286.b.17
Volubilis 1.197.a.51
Volucrum aquaticorum caro est mala 1.
283.b.56
Voluntarius motus non nisi a cerebro
1.51.a.40
Voluntariæ operationes omnes fiunt per
uillos 1.119.a.74
Voluptas uide delicia
Vomitum quid 1.729.b.51
Vomitum quomodo prouocetur
56.b.45, & 2.57.a.54
Vomitum in pueris quandoque spasmus,
mulieribus dolorem matricis, & in se-
nibus ægrotudines diuersas inducit 2.
83.a.50
Vomitum malus secundum colores qualis
2.94.a.41
Vomitum foetidum est malus 2.94.a.41
Vomitum forte in infantium curatio
159.a.34
Vomitum æstare bonus uidetur Hippo-
crati 1.181.a.27
Vomitum cui prouocandus, quomodo ui-
ctus instituentus 1.196.a.47
Vomitum

Index

- Vomitus cui, & in quo tempore magis conueniat, & cui uentris solutio 1. 197.a.55
- Vomitus antequam fiat, humorem euacuandum esse, subtiliandum, & uias aperiendas 1.197.a.63
- Vomitus cum macredine uentris difficilis, & timorofus 1.197.b.5
- Vomitus creticus non abscindatur absque necessitate 2.35.a.25
- Vomitus uomitum curat 2.35.a.28
- Vomitus cum est aqualis ante cibum, & post cibum impinguat 2.251.a.11
- Vomitus plurimus extenuat 2.251.a.12
- Vomitus in ætate melior 1.206.b.6
- Vomitus a quibus locis euacuet 1. 206.b.10
- Vomitus non succedens ex uomituo quæ mala inducat, & quomodo subueniendum 1.206.b.31
- Vomitus in quibus ægritudinibus faciens 1.206.b.42
- Vomitus post afcellationem est signum, quod est ex accidentibus afcellandi 1.206.b.56
- Vomitus corpori confert, sed uisui nocum mentum facit 1.206.b.59
- Vomitus cui magis auxiliatur 1. 207.b.26
- Vomitus ætate laudabilior 2.346.b.2
- Vomitus ætate melior 2.370.b.62
- Vomitus a quo membro fiat 1.682.a.40
- Vomitus per meri completur 1. 684.b.10
- Vomitus est motus non secundum cursum naturalem 1.684.b.13
- Vomitus laboriosus stomacho plurimum nocet 1.702.a.44
- Vomitus cum quibus facilius 1.701.a.49
- Vomitus si superfluat, confuescit natura eicere superfluitates ad stomachum 1.701.a.54
- Vomitus iuuamenti maximi, qui 1. 701.a.56
- Vomitus quando appetitui prostrato conueniat 1.709.a.27
- Vomitus quandoque facit sitim 1. 715.a.20
- Vomitus est malus in phlegmaticis apostematibus stomachi 1.724.a.61
- Vomitus quo differat a stomachi subuersione 1.729.b.53
- Vomitus qui colicæ passionis 1. 729.b.66
- Vomitus stomachi chorum qui 1.730.a.2
- Vomitus sanguinis cum egreditur a necessitate portendit mortem 1. 731.a.2
- Vomitus purus est malus 1.731.a.4
- Vomitus cholericus significat superfluitatem caliditatis 1.731.a.4
- Vomitus phlegmaticus significat superfluitatem frigoris simplicis, puri 1. 731.a.6
- Vomitus diuersorum colorum deterior est nigro 1.731.a.7
- Vomitus, qui est ut flos æris, malus 1. 731.a.8
- Vomitus ut succus porri, malus 1. 731.a.8
- Vomitus prægnantium 1.730.a.11
- Vomitus sanis quibusdam cibo repletis fit sine noxa 1.731.a.19
- Vomitus aliquibus concitatur si moueatur 1.731.a.28
- Vomitus aliquibus concitatur si irascantur 1.731.a.30
- Vomitus aliquibus concitari leui de causa 1.731.a.30
- Vomitus salubrior qui 1.731.a.32
- Vomitus, ut succus porri, ægritudinis significat malitiam 1.731.a.35
- Vomitus uiridis ad nigredinem decliuus significat secundum plurimum congelationem caliditatis 1.731.a.36
- Vomitus, ut succus porri, est propter adulationem 1.731.a.39
- Vomitus, ut flos æris, est propter adulationem 1.731.a.39
- Vomitus, ut flos æris, in quibus multiplicetur 1.731.a.41
- Vomitus citius in quibus multiplicetur 1.731.a.45
- Vomitus, ut succus porri, in quibus multiplicetur 1.731.a.45
- Vomitus criticus quibus conferat 1. 730.a.46
- Vomitus in accessione febrium 1. 730.a.49
- Vomitus excitatur ex stomachi apostematibus 1.730.a.50
- Vomitus niger malus 1.731.a.51
- Vomitus niger quibus fiat 1.731.a.51
- Vomitus foetidus malus 1.731.a.52
- Vomitus salubris qui 1.731.a.56
- Vomitus criticus a quibus ægritudinibus euadere faciat 1.730.b.20
- Vomitus multoties sanat a singultu clamofo 1.730.b.27
- Vomitus administrandus in mense bis 1. 730.b.32
- Vomitus dolorofus uelociter eicit cibum 1.730.b.50
- Vomitus facietis nauseatiue qualis 1. 730.b.52
- Vomitus sanguinis aliis deterior 1. 730.b.57
- Vomitus sanguinis quid significet 1. 730.b.66
- Vomitus sanguinis est ex stomacho, aut meri 1.732.b.15
- Vomitus sanguinis aliquando salubris 1.732.b.15
- Vomitus sanguinis quibus auxiliatur 1. 732.b.20
- Vomitus omnis sanguinis cum febre, malus 1.732.b.29
- Vomitus sanguinis a stomacho quibus signis distinguatur ab illo, qui est a meri 1.732.b.34
- Vomitus sanguinis propter hepar signum 1.732.b.50
- Vomitus multoties abscindit uomitum 1.733.a.17
- Vomitus motu an fit tortior motus singultus 1.737.b.36
- Vomitus quando significatur 1.740.a.58
- Vomitus ante cibum cachecticus est bonum regimen 1.774.b.17
- Vomitus cum quibus cachecticus prouocandus 1.774.b.18
- Vomitus melancholicus 1.782.a.39
- Vomitus fit ualde difficilis in spleneticis 1.791.b.3
- Vomitus prohibetur fluxu 1.817.a.2
- Vomitus est malus illis, qui habent intestinorum lubricitatem 1. 802.b.61
- Vomitus raro euacuat phlegma descendens ad intestina 1.809.a.23
- Vomitus quandoque prohibetur uomitu 1.817.a.66
- Vomitus cur in colica frequens fiat 1. 825.a.46
- Vomitus colicæ conueniens 1.827.b.53
- Vomitus in colica quando malus 1. 837.a.52
- Vomitus est melius, quo renum ulcera curantur 1.860.a.2
- Vomitus in renum ulceribus cum quibus prouocandus 1.860.a.9
- Vomitus in febribus regimen 2. 35.a.24
- Vomitus iudicia, & signa 2.94.a.27
- Vomitus res præparatoriæ quæ 1. 206.a.36
- Vomitus conferentis signa 1.206.b.15
- Vomitus noxæ 1.206.b.21
- Vomitus accidentium curatio 1. 207.a.66
- Vomitus iuuamenta 1.207.b.4
- Vomitus superflui nocumenta 1. 207.b.39
- Vomitus operatio completur per tunicam uelatiuam experimentem 1. 684.b.14
- Vomitus cibi ex motu causa 1. 690.b.3
- Vomitus futuri signa 1.722.a.17
- Vomitus instantis signa 1.722.a.18
- Vomitus differentie 1.729.b.65
- Vomitus causæ 1.730.a.2
- Vomitus assiduatio maxime debilitat uirtutem stomachi, & facit ipsum lacunam superfluitatum 1.730.a.18
- Vomitus administratio cum æqualitate, est iuuamentum maximum 1. 730.b.17
- Vomitus iuuamenta 1.730.b.28
- Vomitus hora conueniens 1.730.b.33
- Vomitus ex malitia complexionis oris stomachi signa 1.732.a.35
- Vomitus sanguinis causæ 1.732.a.59
- Vomitus sanguinis, qui est a corrosione signa 1.732.b.37
- Vomitus sanguinis a sana uirtute signa 1.732.b.40
- Vomitus sanguinis a sanguifuga, signa 1.732.b.45
- Vomitus sanguinis ab hæmorrhoidibus signa 1.732.b.48
- Vomitus sanguinis a stomacho signum 1.732.b.54
- Vomitus sanguinis a splene signa 1. 732.b.55
- Vomitus uniuersalis curatio 1.733.a.3
- Vomitus curatio antiquorum 1. 734.a.8
- Vomitus cibi præsidia 1.753.b.51
- & 734.b.35
- Vomitus ob caliditatem curatio 1. 734.b.19
- Vomitus a facietate nauseatiua curatio 1.735.a.4
- Vomitus ab humore sanioso uictus 1. 735.a.6
- Vomitus a melancholia curatio 1. 735.a.22
- Vomitus a materia mordicatiua curatio 1.735.a.45
- Vomitus ab humore sanioso curatio 1. 735.a.6 & 1.735.b.6
- Vomitus a materia imbibita curatio 1. 735.b.10
- Vomitus a materia uiscosa, & grossa curatio 1.735.b.13
- Vomitus curatio cum stupefactiuis 1. 736.a.21
- Vomitus sanguinis curatio 1. 736.b.22
- Vomitus causa 1.782.a.31

Index

- Vomitum usuf frequens in ulceribus re-
num quandoque sufficiens est, excu-
sans ab alio 1.860.a.5
Vomitum pręgnantis curatio 1.919.b.29
Vomitui qui humores obediētes sint, &
qui rebelles 1.197.b.23
Vomitui confert quandoque aqua pruno-
rum & tamarindorum 1.731.a.17
Vomitui humiditatis conferentia 1.
735.a.65
- Vomitui conferunt
Aqua aluminosa 1.261.b.61
Aque thermarum stipicę 1.261.b.62
Cucumer indus 1.271.a.23
Citri decoctio 1.275.a.10
Coriandrum torrefactum 1.283.a.18
Cydonium 1.287.a.18
Cardamomum cum aqua masticis, &
utriusque granati 1.288.a.25
Emblucus 1.298.a.28
Fabę decoctę cum corticibus suis in
aceto 1.303.a.20
Gariophyllus 1.315.a.50
Electrum 1.323.b.58
Menta 1.346.b.8
Nux muscata 1.348.b.2
Olibanum 1.356.a.20
Portulaca 1.358.a.40
Pomorum fauich 1.364.a.53
Tamarindi 1.388.a.43
Mufches 1.390.b.64
Zurumbet 1.395.b.54
- Vomitui faniei confert
Butyrum cum melle 1.273.a.50
Vomitui sanguinis conferunt
Butyrum cum melle 1.273.a.50
Menta 1.346.b.3
Vomitui sanguinis conferentia
composita
Lohoc de papauere 2.284.b.20
Lohoc de spodio 2.284.b.33
Trochisci de camphora 2.293.a.13
Trochisci de camphora alij 2.293.
a.24
Confectio ex hepate adip 2.319.a.20
Trochisci Gal. 2.305.b.50
Trochisci Aristomachis 2.305.b.50
Lohoc de papauere 2.305.b.51
Medicina altheion 2.305.b.53
Lohoc de melone 2.305.b.53
Lohoc de spodio 2.305.b.53
Vomitui cholericis conferentia
composita
Suffuf 2.283.b.62
Sirupus demalis 2.287.b.53
Sirupus de fructibus 2.288.b.45
Vomitum prouocantia 2.35.a.29
Vomitum adstringentia 2.35.a.38
Vomitum prouocantia 1.733.a.21
Vomitum stringunt miua, & sirup. de
menta 2.50.b.20
per Vomitum crisis uenturę signa pro-
pria 2.83.a.37
Vomitum hyemis tēpore abhorret Hippo-
crates 1.181.a.2
Vomitum prouocandum uehementer nō
esse æstare & hyeme 1.187.b.58
ad Vomitum corpore puro existente fa-
ctum quę mala sequantur 1.197.b.39
Vomitum facientis medicinę dispositio
1.198.a.38
ad Vomitum quomodo sit pręparandus
qui difficulter uomit 1.205.b.66
Vomitum adiuuat motus 1.206.
b.5
Vomitum plerunque ægritudines affer-
re 1.206.b.45
- Vomitum multoties esse difficilem pro-
pter humoris subtilitatem, & quomo-
do ingrossandus 1.206.b.50
Vomitum pręgnanti obesse 1.206.b.61
Vomitum faciens medicina quando pro-
perauerit, quid agendum 1.206.a.62
Vomitum fieri in unoquoque mense duo-
bus diebus continuus cur Hippo. prę-
cipiat 1.207.a.64
Vomitum semel, aut bis in mense fieri
debere 1.207.b.22
Vomitum retinet uentris fluxus 1.
218.a.36
Vomitum phlegmatis faciens medica-
mentum 1.699.a.64
Vomitum sedantes medicinę compo-
sitę quę 1.736.a.17
Vomitum sedantia composita
Theriaca magna in initio periodi sum-
pta 2.256.b.22
Mithridatum 2.258.a.47
Confectio 2.271.a.48
Diacitoniten 2.279.b.60
Sirupus de cidonijs 2.287.a.22
Sirupus de mentha 2.287.b.37
Sirupus de fructibus 2.288.a.13
Cidonia condita 2.290.b.58
Mala condita 2.292.a.31
Trochisci mezereon 2.295.a.56
Trochisci marini 2.295.b.12
Trochisci 2.296.a.18
Trochisci 2.296.b.31
Trochisci Aristomachis 2.306.b.24
Confectio de sale indo 2.306.b.25
Sirupus de mentha 2.306.b.26
Sirupus de malis 2.306.b.28
Sirupus de prunis 2.306.b.27
Vomitum phlegmaticum retinentia
composita
Confectio salis indi 2.268.b.33
& 2.306.b.26
Electuarium de myrto 2.276.b.64
Sirupus proprius 2.318.b.55
Vomitum melancholicum retinen-
tia composita
Confectio salis indi 2.268.b.33
& 2.306.b.25
Vomitum excitari ex apostematibus ui-
scerum interiorum 1.730.a.50
Vomitum facientis humoris mali signa
1.732.a.20
Vomitum facientis humoris saniosi signa
1.732.a.23
per Vomitum carnis reiectę causę 1.
732.b.25
Vomitum facientis humoris boni signa
1.732.a.27
Vomitum multoties abscondit clystere
acutum 1.733.a.16
Vomitum calidum prohibet camphora
ex proprietate 1.734.b.30
Vomitum a materia uiscosa, & grossa se-
dantia 1.735.b.14
Vomitum phlegmaticum ualde sedat mi-
ua 1.735.b.35
Vomitum sedantes medicinę simplices
quę 1.735.b.64
- Vomitum faciunt
Aprii semen 1.260.a.51
Anethi semen 1.264.b.30
Ben cum melle 1.268.a.18
Baurach aphricanum 1.269.a.41
Batecha, & proprie radix eius 1.
270.b.57
Cepa quędam siluestris 1.276.
a.30
Struthium 1.281.a.4
- Cucumeris radix cum hydromelle 1.
292.a.13
Cucumer asininus 1.292.b.3
Aes 1.299.b.12
Mandragorę lachrima cum mellicra-
to 1.322.b.46
Oleum lauri 1.337.b.61
Nasturtium 1.349.a.42
Narcisi radix, & eius succus 1.
349.b.21
Papaueris spumosi semen 1.364.b.60
Raphanus 1.368.a.32
Raphani cortex cum oxymelle 1.
368.a.33
Sticados 1.371.b.54
Vomitum non indigere eum, qui bono
uitur regimine 1.196.b.53
a Vomitui qui sint alieni 1.205.b.46
a Vomitui quid agendum 1.207.a.23
Vomitui cur facilius deglutitio 1.
684.b.8
ex Vomitui stomachi dispositionū signa
1.690.a.43
Vomitui uti bis in mense pluribus stoma-
chis prodesse 1.701.a.47
in Vomitui quid mali sit 1.731.a.11
in Vomitui uenę secabant antiqui & qua
liter 1.734.a.11
a Vomitui uirtutis casus curatio 1.
735.b.36
in Vomitui splenetici indigent medicinis
1.791.b.5
Vomitui prohibetur fluxus 1.817.a.3
Vomens choleram nigram quomodo cu-
randus 1.206.a.21
Vomens taniem ex stomacho est ad di-
spirationem propinquo, quā ad
spem 1.725.b.19
Vomenti stercore confert
Medicina 2.320.b.40
Vomitina medicina cordi quomodo pro-
fic 2.334.a.33
Vomitina fortia quę 1.699.a.63
Vomendi hora melior, quę 1.206.b.57
Vomere cur non possit, qui est stomachi
debilis 1.730.a.61
Vomere in uere confectus quid agere
debeat 1.736.b.14
Vrina est superfluitas secundę digestio-
nis 1.822.a.64
Vrina plurima redditur hyeme 1.
92.b.41
Vrina fulca atram bilem significat 1.
127.b.46
Vrina spectanda non est secundum ali-
quos post sex horas, secundum Auic.
uero neque etiam post unā. 1.40.a.47
Vrina spissior apparet quo plus eam tribu-
approximas, contra uero tenuior
1.140.b.1
Vrina crassa, uide urina spissa
Vrina porracea uehemens incendium fi-
gnificat 1.142.a.14
Vrina porracea sanior est æruginea 1.
142.a.15
Vrina ærugini æris similis uehemens in-
cendium significat 1.142.a.14
Vrina æruginea post laborem spasmus
significat 1.142.a.17
Vrina uiridis in pueris spasmus signifi-
cat 1.142.a.18
Vrina uireos colorem habens quid signifi-
cet 1.142.a.19
Vrina æruginea perditionem uehemen-
tem significat 1.142.a.24
Vrina nigra ex incendio quomodo co-
gnoscatur 1.142.a.40
Vrina

Index

- Vrina nigra ex frigiditate quomodo cognoscatur* 1. 142. a. 47
- Vrina nigra cum odore forti calorem sine odore frigiditatem significat* 1. 142. a. 53
- Vrina odore caret quum natura valde est superata* 1. 142. a. 56
- Vrina nigra quando mala* 1. 142. b. 8
- Vrina rubea quandoque ex uini potu* 1. 142. b. 15
- Vrina nigra quandoque ex uini potu* 1. 142. b. 16
- Vrina rubea quid significet* 1. 142. b. 20
- Vrina nigra in morbis renum, & lapilli bona ex Ruffi sententia* 1. 142. b. 32
- Vrina nigra in acutis morbis mortalis Ruffi sententia* 1. 142. b. 35
- Vrina nigra in senibus non est bona* 1. 142. b. 39
- Vrina nigra in morbis renum & uesicæ quando mala* 1. 142. b. 37
- Vrina in mulieribus post laborem spasmus significat* 1. 142. b. 41
- Vrina nigra in febrium principio perniciofa* 1. 142. b. 43
- Vrina nigra in febrium fine quando mala* 1. 142. b. 45
- Vrina alba uere non est nisi cum grositudine* 1. 142. b. 59
- Vrina alba unctiofa ad adipis liquefactionem significat* 1. 142. b. 63
- Vrina alba in omnibus horis febris quartanam significat* 1. 143. a. 13
- Vrina plumbina sine hypostasi ualde mala est* 1. 143. a. 15
- Vrina rubea in febribus quæ subito fit, alba desipientiam significat* 1. 143. a. 23
- Vrina alba perseverans in sanitate priuationem digestionis significat* 1. 143. a. 25
- Vrina lacti acetoso similis in acutis febribus mortem aut phthisim significat* 1. 143. a. 26
- Vrina alba esse potest cum complexionis calida & cholericæ* 1. 143. a. 29
- Vrina rubra esse potest cum complexionis frigida phlegmaticæ* 1. 143. a. 30
- Vrina rubea in morbis frigidis cur* 1. 143. a. 47
- Vrina alba fit post comestionem* 1. 143. b. 5
- Vrina rubea sanguinea in acutis morbis melior est quam rubea cholericæ* 1. 143. b. 15
- Vrina rubea in morbis renum mala* 1. 143. b. 18
- Vrina rubea in doloribus capitis desipientiam portendit* 1. 143. b. 20
- Vrina rubere incipiens in acutis morbis & sic permanens quid significet* 1. 143. b. 21
- Vrina puertorum naturalis spissior est urina iuuenum* 1. 144. a. 56
- Vrina tenuis ualde in sanis quid significet* 1. 144. b. 2
- Vrina spissa in acutis morbis plurimum significat malum* 1. 144. b. 12
- Vrina spissa multum cruditatem et plurimum, rariis autem humorum crassæ substantiæ maturationem significat* 1. 144. b. 12
- Vrina tenuis perdurans plus malum significat quam spissa* 1. 144. b. 19
- Vrina spissa multa subito euacuata in febribus sanior est* 1. 144. b. 30
- Vrina spissa in febribus sanior est de qua multum subito euacuatur* 1. 144. b. 30
- Vrina spissa paulatim mixta humorum multorum & debilitatis uirtutis est significatiua* 1. 144. b. 32
- Vrina tenuis spissa euadens in acutis morbis, post quam non aduenit requies, significat liquefactionem* 1. 144. b. 36
- Vrina spissa in sano perseverans quid significet* 1. 144. b. 39
- Vrina spissa translucens qualis* 1. 144. b. 53
- Vrina spissa translucens quid significet* 1. 144. b. 59
- Vrina tenuis citrina in morbo acuto perseverans significat malum, & quod uirtus digestiua est sopita* 1. 145. a. 5
- Vrina tenuis in cuius partibus rubedinis & citrinitatis fuerit diuersitas, laborem cognosces inflammantem* 1. 145. a. 7
- Vrina tenuis furfuracea quodammodo, uesica non laborante, phlegmatis aductionem significat* 1. 145. a. 9
- Vrina spissa in acutis febribus multos humores significat, & fortasse liquefactionem* 1. 145. a. 11
- Vrina tenuis mixta & post spissata quid significet* 1. 145. a. 22
- Vrina spissa reddita post clara euadens quid significet* 1. 145. a. 26
- Vrina spissa fit sæpe ob casum uirtutis* 1. 145. a. 43
- Vrina aquosa emicta & aquosa remanens signum est priuationis maturationis penitus* 1. 145. a. 45
- Vrina spissa laudabilior quæ* 1. 145. a. 47
- Vrina spissa superflue cum colore naturali quandoque bonum, quandoque malum significat* 1. 145. a. 63
- Vrina spissa bona, quæ* 1. 145. b. 4
- Vrina turbulenta ad ultimum humorum multitudinem significat, & naturam ab eis occupatam in maturando eos* 1. 145. b. 8
- Vrina spissa cum sedimine arenoso lapidem significat* 1. 145. b. 10
- Vrina spissa apostematum apertionem sequens quomodo cognoscatur* 1. 145. b. 11
- Vrina apostematum apertionem significans ex quibus cognoscitur* 1. 145. b. 11
- Vrina spissa apertionem oppilationis ictericæ, & partium circa ipsum quandoque significat* 1. 145. b. 36
- Vrina nigra, & spissa apostematis splenem occupantis apertionem quandoque significat* 1. 145. b. 39
- Vrina spissa & nigra splenem occupantis apostematis apertionem quandoque significat* 1. 145. b. 39
- Vrina turbulenta uirtutis casum multoties significat* 1. 145. b. 45
- Vrina turbulenta uino malo similis aut aquæ ciceris quid significet* 1. 145. b. 49
- Vrina ciceris aquæ similis quid significet* 1. 145. b. 49
- Vrina iumentorum urinæ similis quid significet* 1. 145. b. 52
- Vrina iumentorum urinæ similis cur dolorem capitis plerumque significet* 1. 145. b. 58
145. b. 58
- Vrina membri alicuius coloris similis perdurans, in illo membro significat agritudinem* 1. 145. b. 62
- Vrina in fundo habens quid fumo aut pulueri simile, quid significet* 1. 145. b. 64
- Vrina partes diuersas habens quid significet* 1. 146. a. 3
- Vrina fila quædam inuicem permixta habens quid significet* 1. 146. a. 6
- Vrina post coitum, qualis* 1. 146. a. 6
- Vrina odorem non habens frigiditatem, & superfluum cruditatem significat* 1. 146. b. 31
- Vrina odorem non habens in acutis morbis naturæ mortem plerumque significat* 1. 146. b. 34
- Vrina foetida quid significet* 1. 146. b. 36
- Vrina foetida in acutis febribus signum malum* 1. 146. b. 41
- Vrina foetida multum est cholericæ* 1. 146. b. 51
- Vrina foetida acris melancholica est* 1. 146. b. 52
- Vrina foetida in sanis perseverans quid significet* 1. 146. b. 53
- Vrina concocta uenarum significat sanitatem* 1. 148. b. 4
- Vrina matura uenarum significat sanitatem* 1. 148. b. 4
- Vrina mali coloris malum significans quanto copiosior fuerit, tanto salutis magis nuncia* 1. 149. b. 48
- Vrina quandoque multa, quandoque paucæ, aut etiam intercepta mala* 1. 149. b. 52
- Vrina guttatim & inuoluntarie mixta in acutis morbis quid significet* 1. 149. b. 58
- Vrina paucior in sano & tenuior perseverans cum grauitate & dolore in renibus apostema durum in partibus renum significat* 1. 149. b. 64
- Vrina multiplicata in colico morbo plerumque prosperum euentum portendit, præsertim alba & facile egrediens* 1. 150. a. 2
- Vrina sana & optima quæ* 1. 150 a. 15
- Vrina tertianæ, vide Tertianæ uri.*
- Vrina in qua est nubes aliqua principium augmenti significat, multiplicata uero statum* 2. 6. b. 37
- Vrina icterica in febre significat apostema.* 2. 27. a. 23
- Vrina quando tingitur in quarto, & ingrossatur in septimo tunc existima quod sudor erit* 2. 84. a. 1
- Vrina post crism, & subtilis indicat fluxum uentris* 2. 84. b. 1
- Vrina aquosa multiplicata cum febre ascendente significat dolorem accidentem in interiori parte corporis* 2. 85. a. 43
- Vrina alba, subtilis fit propter multitudinem oppilationum, deinde fit rubea propter putredinem* 2. 46. a. 60
- Vrina, licet non habeat apparens signum digestionis, non ob id indicat mortem* 2. 94. a. 62
- Vrina in agritudinibus pestilentialibus, bona, & ueluti naturalis, mortem significat* 2. 94. b. 10

Index

- Vrina** quandoque mala in substantia, colore, &c. est expulsio critica 2.
94.b.13
Vrina tenuis in ægritudinibus acutis per seuerans permissionem significat 2.
94.b.40
Vrina aquosa apud horam exacerbationis uniuersalis, apostema in inferioribus ventrum significat 2.94.b.47
Vrina tenuis cum cõuertitur in grossam, absque signis bonis, in febre acuta, significat inflammationem in corde, aut in hepate 2.94.b.62
Vrina grossa, turbulenta, quid significet 2.95.a.2
Vrina alba in ægritudinibus acutis significat declinationem materiei non ad partem uenarum, & instrumenta urinæ, sed ad alia uiscera 2.95.a.11
Vrina alba tenuis, in febre acuta, cum deinde conturbatur, & fit grossa cum albedine sua significat spasmus, & mortem 2.95.a.22
Vrina nigra in ægritudinibus acutis quo paucior, & grossior est, eo deterior est 2.95.a.40
Vrina nigra quando indicat dolorem capitis 2.95.a.44
Vrina flaua, cum sit, in acuta feb. alba significat eleuationem materiei ad caput 2.95.b.55
Vrina nigra, quando significet mortem 2.95.a.53
Vrina nigra quando conuertitur ad subalbedinem, uel flauitatem, quid significet 2.95.a.64
Vrina rubea, subtilis, dolorem capitis, & permutationem significat 2.
95.b.22
Vrina rubea grossa, quid significet 2.
95.b.24
Vrina oleaginea cū signis malis in quarto, significat mortem in sexto 2.
96.b.10
Vrina, quæ alteratur subito ex signis laudabilibus ad uituperabilia, in acutis significat mortem 2.96.b.12
Vrina oleaginea quandoque significat permutationem 2.96.b.16
Vrina cum frustis sanguinis congelatis in ea, & cum siccitate, uel nigredine linguæ, est signum ualde malum 2.
96.b.18
Vrina tenuis flaua in principio feb. acuta, cum deinde fit grossa, & permanet turbida, ut urina asini, cum exitu inuoluntario, mortem prænnuntiat 2.96.b.31. & 2.97.b.3
Vrina pauca, cum dolore mingentis, absque uulnere, est signum malum in feb. acutis 2.96.b.50
Vrina retenta in febre continua quid significet 2.96.b.53
Vrina oleaginea quæ sit 2.96.a.63
Vrina cur inuoluntarie egrediatur in feb. acutis 2.96.b.63
Vrina infantium confert fistulis 2.
161.a.56
Vrina citrina, & urina ignea quid significant 2.375.a.50
Vrina alba quid significet 2.375.a.53
Vrina rubea 2.375.a.66
Vrina nigra quid significet 2.375.b.4
Vrina tenuis quomodo fiat & quid significet 2.375.b.15
Vrina grossa phlegmatis dominium indicare 2.375.b.20
Vrina laudabilis quæ 2.381.a.48
Vrina canis putrefacta conferuat nigredinem capillorum 2.322.b.58
Vrina similis aquæ carnis quam hepatis dispositionem significet 1.750.b.32
Vrina prouocanda in apostemate calido gibbositate hepatis 1.761.a.10
Vrina est magis significatiua digestiua hepatis 1.751.a.31
Vrina hydrops qualis 1.793.a.42
Vrina alba, aut parum tincta in icteritia mala 1.785.a.18
Vrina sanguinea bona est in fine ægritudinum splenis 1.789.b.6
Vrina quæ bona in splenis ægritudinibus 1.789.b.8
Vrina splenicorum laudabilior, quæ 1.790.a.61
Vrina spleneticis multoties est sicut sani 1.791.a.48
Vrina alba in febribus choleris quid aliquando significet 1.802.b.39
Vrina cur rubeat in colica 1.825.a.52
Vrina cur quandoque in colica retineatur 1.825.a.57
Vrina uiscosa, & glutinosa in renum dolore quid indicet 1.852.a.60
Vrina qualis mala in renum apostemate 1.855.b.52
Vrina qualis in renum apostemate duro 1.858.b.33
Vrina ex qua magis generetur lapis 1.
861.b.11
Vrina plurimi salis 1.862.b.12
Vrina infantium pluris est salis, quam urina senum 1.862.b.15
Vrina qualis in lapide renum 1.863.b.5
Vrina cui assidue fit acuta, succedunt uulnere, & ulcera uesciæ 1.872.b.19
Vrina illius minoratur, cuius egestio multiplicatur 2.884.a.26
Vrina multiplicatur, cuius egestio fit 1.884.a.28
Vrina eius, qui coituit 1.891.a.29
Vrina prægnantis qualis 1.915.b.51
Vrina hypostasis plurima est hyeme comparatione aliorum temporum 1.
92.b.40
Vrina difficultas autumno accidit, & cur 1.93.a.58
Vrina ardorem facit hyems frigida & pluuia 1.94.b.10
Vrina retentioni confert semicupium ex oleo 1.111.b.38
Vrina albedo phlegmatis dominium significat 1.127.b.21
Vrina puerorum, præcipue infantium significatio parua 1.140.a.58
Vrina colligendæ instrumentum quale esse oportet 1.140.a.64
Vrina prima significatio est de dispositione hepatis 1.140.b.11
Vrina substantia 1.140.b.28
Vrina turbulenta causa 1.140.b.38
Vrina colores uarij 1.141.b.18
Vrina alba significationes duæ 1.142.b.46
Vrina oleagineæ species tres 1.142.b.61
Vrina alba signifiata uaria 1.142.b.63. & deinceps
Vrina color ex citrino & nigro compositus perniciosus 1.144.a.4
Vrina color carminius malus est & perniciosus 1.144.a.4
Vrina color rubeus in quo currit nigredo quid significet 1.144.a.7
Vrina substantia triplex 1.144.a.40
Vrina tenues ualde significationes 1.
144.a.41
Vrina tenues ualde in acutis morbis digestiua debilitatem & maturationis principium significat 1.144.a.49
Vrina spissitudo digestionem quandam significat 1.144.b.20
Vrina spissa maturatio est ut digerendo ad tenuitatem mutetur 1.144.b.46
Vrina tenuis maturatio est ut coquendo mutetur ad spissitudinem 1.144.b.48
Vrina tenuis multum tincta, tinctura non est propter digestionem 1.
144.b.63
Vrina turbulenta causa 1.145.a.17
Vrina odor ad dulcedinem habens sanguinis dominium significat 1.146.b.49
Vrina spuma causa 1.147.a.20
Vrina spumosa in oppilationem habentibus 1.147.a.25
Vrina spuma multa aut pauca quod significet 1.147.a.31
Vrina hypostasis quæ spectanda 1.
147.a.62
Vrina hypostasis naturalis quæ 1.
147.b.3
Vrina hypostasis in substantia æqualis præfertur æquali in colore 1.
147.b.14
Vrina hypostasis æqualis etiam rubea melior est alba & aspera 1.147.b.15
Vrina hypostasis colores uarij & iudicia 1.147.b.17
Vrina hypostasis alba rubea melior est 1.147.b.18
Vrina hypostasis rubea melior est citrina 1.147.b.19
Vrina hypostasis lentis colorem habens mala 1.147.b.21
Vrina spuma iuxta colores uarios uaria significat 1.147.a.27
Vrina hypostasis bona puri & phlegmatis assimilatur, & ab ijs differt 1.147.b.29
Vrina hypostasis differt a pure per se totum 1.147.b.31
Vrina hypostasis differt a phlegmate crudum 1.147.b.32
Vrina hypostasis differt a pure & phlegmate subtilitate & leuitate 1.147.b.33
Vrina hypostasis in ægris solum queritur non in sanis, & cur 1.147.b.34
Vrina hypostasis pauca est in macilentis 1.147.b.45
Vrina macilentorum paucam habent hypostasin 1.147.b.45
Vrina exercitatorum paucum sedimentum habent 1.147.b.47
Vrina macrorum hypostasis multitudine non habent, quam pinguium 1.
147.b.51
Vrina macrorum hypostasis sæpe carent 1.147.b.53
Vrina foetor in acutis morbis cablatus absque requie uirtutis cablatus significat 1.146.b.37
Vrina coctionem renum morbi non prosum 1.148.b.5
Vrina multitudo in acutis morbis, postquam non aduenit requies est signum hæticæ & spasmus ex inflammatione 1.149.b.55
Vrina

Index

Vrinæ dignotio ab alijs rebus illi simili-
bus 1.151.a.12
Vrinæ ardor perseverans uesicæ & uirgæ
ulcera portendit 1.181.b.66
in Vrinæ instrumentorum ulceribus diu-
retica alijs commiscenda 1. 222.
a. 64
Vrinæ coctæ signum in febribus acutis
prima die quandoque apparet 2. 4.
a. 12
Vrinæ tinctura significat, quod materia
faciet crism per uiam uenarum 2.34.
a. 12
Vrinæ digestio non est ita significatiua sa-
lutis in pleuresi, sicut digestio sputi 2.
87.a.35
Vrinæ iudicia, & signa 2.94.a.56
Vrinæ signa mala sumpta ex paucitate, &
multitudine, mingendi 2.94.b.20
Vrinæ signa sumpta à tenuitate eius 2.
94.b.30
Vrinæ tenuitas unde fiat 2.94.b.35
Vrina tenuis cum cœuertitur in grossam
in febre continua & sunt signa bona,
significat crism cum sudore 2. 94.
b.60
Vrinæ signa sumpta à modo eius 2. 94.
b.60
Vrinæ clarificatio ante crism est signum
non bonum 2.94.b.65
Vrinæ signa sumpta ex albedine eius 2.
95.a.10
Vrinæ signa sumpta à nigredine eius 2.
95.a.28
Vrinæ nigredo non significat mortem, li-
cet sit signum malum 2.95.a.30
Vrinæ rubex signa 2.95.b.15
Vrinæ ictericæ differentia à non icterica
2.95.b.46
Vrinæ fluxus signa 2.95.b.55
Vrinæ signa sumpta ex sedimine 2. 95.
b.60
Vrinæ sedimen diuersum in substantia,
& colore significat multitudinem di-
uersorum humorum, & est malum 2.
95.b.61
Vrinæ sedimen minorum partium est de-
terius 2.95.b.63
Vrinæ sedimen lene est magis signifi-
catuum bonitatis, quam album 2. 95.
b.66
Vrinæ sedimen oleagineum malum 2.
96.b.2
Vrinæ sedimen album, diuersum, & aspe-
rum malum 2.96.a.3
Vrinæ sedimen spumofum est ualde ma-
lum 2.96.a.11
Vrinæ sedimen bonum est, cuius pars su-
perior est rotunda, subtilis, inferior
grossa in modum pyramidis 2. 96.
a. 15
Vrinæ sedimen in principio significat hu-
morem plurimum, indigestum 2.96.
a. 20
Vrinæ sedimen, cū apparuerit postquam
urina fuerit in primis subtilis, & hypo-
stasis pauca, rubrum est bonum 2.96.
a. 23
Vrinæ sedimen rubrum significat multi-
tudinem sanguinis, & tarditatem diges-
tionis 2.96.a.33
Vrinæ sedimen rubrum, pendens, ad su-
periora declinans in ægritudinibus a-
cutis permissionem significat 2. 96.
a. 38
Vrinæ signa mala sumpta ex parte quali-
tatis separationis urinx 2.96.b.48

Vrinæ sedimen ad formam frusti carnis,
uel squamarum piscium in feb. acutis
significat raluram membrorum 2. 96.
a. 45
Vrinæ signa sumpta à dispositionibus di-
uersis in colore & substantia 2. 96.
a. 63
Vrinæ sedimen oleagineum in princi-
pio ægritudinis est malum ualde 2.
96.b.8
Vrinæ stillicidij signa in feb. 2.96.b.55
Vrinæ signorum malorum numeratio 2.
97.a.3
Vrinæ sedimen rubeum usque ad xxx.
dies, durans indicat longitudinē mor-
bi 2.98.a.3
de Vrinæ odore horribili 2.245.a.53
Vrinæ foetoris causæ, & cura 2. 246.
a. 31
Vrinæ prouocandæ ratio 2.346.b.4
Vrinæ foetor 2.376.a.17
Vrinæ difficultas 1.756.a.47
Vrinæ prouocatio cauenda in apostema-
te calido in hepatis concauo existen-
te 1.761.a.3
Vrinæ meatus, & uesicam quando pus in
hepatis dubellati ulcerat, quæ uictus
ratio 1.763.b.15
ob Vrinæ rubedinem, & tincturam non
oportet, ut hydropisis caliditas iudice-
tur 1.773.a.59
Vrinæ ardor ex cholerica passione 1.
802.a.2
Vrinæ bonitas in ileo non est plurimæ
significationis secundum bonitatem
1.837.a.62
in Vrinæ meatibus oppilatio 1. 852.
a. 55
Vrinæ paucitas associatur renum ægritu-
dinibus 1.852.b.26
Vrinæ distillatio 1.868.a.8
Vrinæ difficultas quandoque sequitur
mollificationem, & dislocationem ue-
sicæ 1.874.a.33
Vrinæ emissio inuoluntaria quandoque
sequitur mollificationem, & disloca-
tionem uesicæ 1.874.a.34
Vrinæ egressionis absque uoluntate cu-
ratio 1.874.a.48
Vrinæ retentio 1.875.a.52
Vrinæ difficultas 1.875.a.52
Vrinæ ardor 1.875.a.52
Vrinæ nocumenta 1.875.a.52
Vrinæ emissio inuoluntaria 1.875.a.53
Vrinæ multitudo 1.875.a.54
Vrinæ distillatio 1.875.a.55
Vrinæ ardoris causæ 1.875.a.64
Vrinæ ardorem inducit coitus multitu-
do 1.875.b.8
Vrinæ ardoris signa 1.875.b.13
Vrinæ ardoris curatio 1.875.b.46
Vrinæ ardori conferunt
Altheæ radices decoctio 1.265.b.61
Cydonii succus, aut oleum in uirgam
instillatum 1.287.a.33
Liquiritia 1.335.a.41
Myrtus 1.339.a.6
Vrinæ ardoris à glandularum exicatio-
ne curatio 1.876.a.6
Vrinæ in ardore stupeficientia quando
alijs commiscenda 1.876.a.22
Vrinæ paucitatis causæ 1.876.a.44
Vrinæ difficultatis, & retentionis in uir-
tute causæ 1.876.b.56
Vrinæ retentionis causæ 1.876.a.52
Vrinæ difficultatis causæ 1.876.a.52
Vrinæ difficultatis causa primitiua 1.

876.b.2
Vrinæ meatus oppilationis causæ 1.
876.b.3
Vrinæ retentio fit in die propter occupa-
tionem 1.876.b.18
Vrinæ retentio in nocte fit propter som-
num 1.876.b.18
Vrinæ retentionis ob lacertum causæ 1.
877.a.3
Vrinæ difficultatis, & retentionis a mem-
bro mittente causæ 1.877.a.9
Vrinæ difficultatis ratione urinx causa
1.877.a.17
Vrinæ in difficultate quando mors acci-
dat in septima 1.877.a.20
Vrinæ difficultatis signa 1.877.a.41
Vrinæ difficultatis a frigida complexio-
ne signa 1.877.a.41
Vrinæ difficultatis a caliditate signa 1.
877.a.47
Vrinæ difficultatis ab apostemate uesicæ
signa 1.877.a.55
Vrinæ difficultatis ab oppilatione signa
1.877.a.62
Vrinæ difficultatis a uentositate signa 1.
877.b.24
Vrinæ difficultatis, & retentionis cura-
tio 1.877.b.62
Vrinæ difficultati conferunt
Apium 1.260.b.2
Amigdalæ 1.261.a.42
Ammi 1.262.a.54
Oleum de abrotano 1.264.a.23
Altheæ radices decoctio cum uino 1.
266.a.3
Altheæ semen. ibi.
Ceratū ex balsamo cum oleo rosa-
ceo, & cera 1.268.b.51
Ocimi fluuiialis semen 1.272.b.15
Camepytheos 1.280.b.13
Cupressi folia cum uino 1.286.a.10
Casia fumus, & sirupus eius, & uinū,
in quo ipsa infunditur 1.286.b.50
Cordumeni cum uino 1.288.a.42
Alpalthus 1.296.a.17
Hamatites cum uino 1.300.b.51
Cimex 1.307.b.64
Galbanum 1.315.b.15
Orobis cum aceto 1.320.a.12
Locusta 1.325.b.64
Mezerion decoctio 1.341.a.42
Maiorana decoctio 1.343.a.37
Stereoris muris decoctio 1.347.a.35
Nux muscata 1.348.a.66
Syfimbrium 1.350.a.36
Oleum amigdalinum 1.354.b.12
Squillæ acetum, & sirupus 1. 370.
b.28
Asparagi decoctio 1.373.b.62
Spuma maris rosea 1.374.a.59
Sifileos 1.378.a.65
Vrinæ difficultati conferentia
composita
Sagzeneæ magna 2.265.a.39
Sagzeneæ minor 2.265.a.39
Philonium romanum 2.267.b.65
Alkelkelengi magnum 2.269.b.59
Confectio imperialis 2.272.a.30
Diaphanicon 2.278.a.28
Sirupus acetosus squilliticus sol. 2.
286.b.33
Trochisci Andromachi 2.295.a.4
Trochisci dissulidis 2.295.b.38
Decoctio aquæ de radicibus 2. 296.
b. 59
Oleum de hase 2.300.b.37
Vnguentum de calcadis 2.303.b.5
Vrinæ

Index

Vrinæ in difficultate oximel squillitici
est iuuacium ualde 1.878.a.12
Vrinæ in difficultate theriaca, & methri-
datum sunt uehementis iuuamenti 1.
878.a.13
Vrinæ difficultatis infantium curatio 1.
878.a.15
Vrinæ difficultati conferunt omnes me-
dicinæ, quæ conferunt ad lapidem 1.
878.a.31
Vrinæ difficultatis ab apostemate cura-
tio 1.878.b.5
Vrinæ difficultatis a dolore curatio 1.
878.b.56
Vrinæ difficultatis a sensu debilitate cu-
ratio 1.878.b.64
Vrinæ difficultatis per consensum cura-
tio 1.879.a.24
Vrinæ in difficultate quando syringa non
immittenda 1.879.a.65
Vrinæ distillationis causæ 1.880.a.17
Vrinæ acuitatis causæ 1.880.a.22
Vrinæ distillatio cur accidat a comple-
xione frigida 1.880.a.58
Vrinæ distillationem aliquam esse cum
difficultate, aliquam non 1.880.b.16
Vrinæ difficultatem aliquam esse cum
ardore, & dolore, aliquam non 1.
880.b.18
Vrinæ distillatio a qua causa plurimum
fiat 1.880.b.20
Vrinæ distillationis signa 1.880.b.41
Vrinæ distillationis curatio 1.880.b.53
Vrinæ distillationi conferunt
Acorus 1.256.b.26
Ciminius 1.281.b.36
Cyperus 1.285.b.30
Calamus aromaticus cum semine apii
1.288.b.8
Cedri fructus 1.289.b.1
Vrinæ uias mundificant
Cubebe 1.281.a.25
Foeniculum siluestre 1.308.b.47
Pini grana 1.314.a.7
Electri fructus 1.319.b.28
Locustæ 1.325.b.62
Opopanaxum 1.353.b.1
Vrinæ distillationi conferentia
composita
Trochisci alkeKengi 2.294.b.10
Trochisci alij 2.321.b.23
Confectio philosophorū 2.307.a.38
Sceliche 2.307.a.38
Hiera Gal. 2.307.a.39
Vrinæ exitus inuoluntarij causæ 1.
881.b.4
Vrinæ exitus inuoluntarij signa 1.
881.b.37
Vrinæ in exitu inuoluntario oleum de
ben' est forte ualde 1.882.a.11
Vrinæ exitum inuoluntarium recinentia
composita
Hiera Gal. 2.274.b.53
Vrinæ inuoluntaria exitu conferentia
composita
Confectio philosophorū 2.307.a.38
Sceliche 2.307.a.38
Hiera Gal. 2.307.a.39
Vrinæ multitudinis causæ 1.884.a.13
Vrinæ multitudinis ex frigore curatio
1.884.a.32
Vrinæ, in qua sunt res similes capillis,
causæ 1.884.b.37
Vrinæ, in qua sunt res similes capillis cu-
ratio 1.885.b.30
Vrinæ purulente causæ 1.884.b.48

Vrinæ grosse canse 1.884.b.55
Vrinæ difficultas a testiculi elevatione
1.904.a.31
Vrinæ distillatio a testiculi elevatione
1.904.a.32
Vrinæ difficultatem faciunt
Aque minerales 1.262.a.8
Vrinæ instrumentis conferentia
composita
Confectio Gal. 2.263.a.60
Confectio 2.271.a.50
Medicina 2.289.b.66
Oleum nardinum 2.300.a.38
Vrinæ fluxui conferentia composita
Confectio philosophorū 2.260.a.51
Vrinæ difficultati conferentia
composita
Trochisci de diascramenton 2.
306.b.55
Vrinæ mucositatibus conferentia
composita
Sagzeneæ magna 2.265.a.2
Trochisci alchechengi 2.294.a.62
Vrinæ arenam extrahentia composita
Confectio 2.271.a.66
Vrinæ arenam educunt
Trochisci Arcomacris 2.307.a.2
Vrinam minuit aer impense calidus 1.
92.a.9
Vrinam multiplicat aer frigidus 1.
92.a.11
Vrinam prouocat aqua calida 1.
108.a.59
Vrinam coitus ualde impinguat 1.
140.a.39
Vrinam tingit uehementer fames 1.
142.a.4
Vrinam purulentam quodammodo &
uirulentam sanus mingit quandoque,
& confert 1.145.b.30
Vrinam facit foetore asparagus 2.
245.b.7
Vrinam prouocant medicinæ administra-
tæ in doloribus iuncturarum 2.
251.a.31
Vrinam suppressam hydropem facere 2.
370.b.66
Vrinam humorum colore infici 2.
375.a.45
Vrinam prouocat asarum 1.739.a.46
Vrinam prouocat aqua de radicibus 1.
745.b.32
per Vrinam materiam egrediuntur, si oppi-
latio fuerit in latere gibboso hepatis
1.753.a.52
Vrinam prouocantia quæ 1.761.b.15
Vrinam prouocantia in ascite conueni-
tia quæ 1.777.a.30
Vrinam mouentia omnia conferunt hy-
dropisi 1.780.a.32
Vrinam prouocantia in ascite quæ 1.
780.a.33
Vrinam mouentia propria in isteritia
quæ 1.787.b.58
per Vrinam splen quandoque resoluitur
1.789.b.11
Vrinam prouocat multoq; capparidis ra-
dicis cortex 1.791.b.8
Vrinam quid prouocet 1.824.a.3
Vrinam prouocantia composita
Homorufa 2.265.a.45
Diacurcuma Gal. 2.267.a.57
Dialacca magna 2.267.b.8
Diapulsur 2.268.b.11
Electuarium alcanzi 2.277.b.38
Syrupus acetosus cū sem. 2.285.a.54

Trochisci de lacca 2.296.a.61
Hiera menifon 2.318.a.64
Vrinam cient
Anisum 1.249.a.30
Absinthium 1.250.a.31
Asiarum 1.250.b.65
Ammoniacum 1.251.b.39
Acori decoctio 1.256.b.25
Alia 1.259.a.63
Anisum 1.259.a.30
Apium 1.260.a.62
Arundo 1.265.a.57
Allium 1.265.b.3
Asphodelus 1.266.a.44
Agaricum 1.267.a.62
Balsamum 1.268.b.45
Batheca 1.272.a.32
Adiantum 1.273.b.57
Bdellium 1.275.b.40
Chamemilla 1.278.a.33
Cinnamomum 1.278.b.39
Crocus 1.280.b.12
Cameptheos 1.280.b.49
Chamaedrys 1.281.a.5
Struthium 1.281.a.51
Culcitra 1.282.b.13
Caulis 1.285.a.1
Cameli caro 1.288.b.52
Centaurea 1.289.b.40
Costus 1.291.a.57
Crocota 1.291.a.57
Brasica marina 1.
Cucumeris asinini succus 1.
292.b.19
Intestina terræ cum uino 1.294.b.51
Cantheris 1.295.a.37
Daucus 1.297.a.35
Elleborus niger 1.301.b.12
Foenugræci decoctio 1.304.a.58
Folium indum 1.306.a.13
Phu 1.306.a.42
Vitis albæ cor 1.307.a.12
Zithum factum cum hordeo 1.
308.b.13
Foeniculum 1.308.b.44
Fumus terræ 1.309.a.47
Vinum ficus 1.310.a.7
Gentiana 1.311.b.9
Granatum acetosum 1.316.a.13
Lac hominis 1.317.a.41
Thymus 1.318.a.4
Carduus 1.318.b.44
Hypericum 1.322.a.8
Ladanum 1.322.a.40
Storax 1.322.a.61
Arum 1.326.a.13
Lens amara 1.326.b.28
Lupinus 1.327.b.62
Laurus 1.327.a.10
Mel decoctum cum aqua 1.347.b.51
Morum 1.347.b.51
Opopanaxum cum aqua calida 1.
353.b.2
Hordei furfur 1.357.a.48
Triticis furfuris aqua 1.357.a.49
Polium 1.358.b.61
Porrum 1.359.b.65
Piper 1.362.a.59
Pæonia 1.363.a.37
Eruca aquæ 1.363.b.12
Kubea tinctorum 1.367.b.34
Squilla 1.370.b.27
Alparagus 1.373.b.61
Solatri stupefactiui semen 1.
382.a.41
Viola sirupus 1.392.a.8
Virga pastoris 1.394.a.33
Vrinam

Index

- Vrinam dolor rubificat 1.825.a.55
 Vrinam confringunt quandoque hamor-
 rhoides cum apostematione 1.
 844.a.33
 Vrinam sanguineam fieri renibus debili-
 tatis 1.852.a.4
 Vrinam sanguineam etiam ab hepatis
 debilitate fieri 1.852.a.6
 per Vrinam grossam residenterem resoluū
 tur ægritudines renum 1.852.a.65
 Vrinā mouētia nō esse danda in renū apo-
 stemate ante maturacionē 1.856.b.59
 Vrinam mouentia medicinis renum ulce-
 rum commiscenda 1.860.a.65
 Vrinam foetidam remouet
 Carduus 1.378.b.15
 Vrinam grossiorem, & plurimā facit sic-
 citas naturæ 1.862.b.30
 Vrinā magis retinet lapis uesicæ paruus,
 quam magnus 1.869.a.52
 Vrinam quomodo uesica expellat 1.
 875.a.34
 Vrinam quid temperet 1.875.b.1
 Vrinam mouentia quæ 1.878.a.6
 & 879.a.42
 Vrina cognoscitur digestio 2.86.b.22
 de Vrina sanguinea uide Mictum san-
 guinis
 in Vrina spectanda conditiones seruandæ
 1.140.a.15
 in Vrina digestio in substantia melior est
 quam in colore 1.145.a.3
 in rina spissa post apostematis apertio-
 nem est pus 1.145.b.38
 in Vrina hypostasis multiplicatur in cor-
 poribus pinguium ociose uiuentium
 1.147.b.47
 in Vrina fructum album grano mali puni-
 ci simile quandoque uisum est, & est
 ex adipē renis 1.148.b.16
 Vrinæ rubæ omnes sanguinis dominiū
 significant 1.141.b.32
 Vrinæ crocæ cholæræ rubæ dominiū
 significant 1.141.b.34
 Vrinæ igneæ calorem maiorem signifi-
 cant quam rubæ & puluerulentæ 1.
 141.b.37
 Vrinæ in morbis acutis incenditibus
 quales 1.141.b.40
 Vrinæ sanguinæ in acutis morbis reple-
 tionem quandoque significant 1.
 141.b.50
 Vrinæ sanguinæ per crism quandoque
 redduntur 1.141.b.60
 Vrinæ uirides 1.142.a.6
 Vrinæ uirides omnes excepta æruginosa
 frigiditatem significant 1.142.a.11
 Vrinæ nigræ 1.142.a.26
 Vrinæ nigræ quid significant 1.
 142.a.35
 Vrinæ nigræ ex crisi 1.142.a.61
 Vrinæ albæ uariæ 1.142.b.60
 Vrinæ albæ in acutis febribus quid signi-
 ficant 1.143.a.17
 Vrinæ uigilantium albæ sunt sed non lu-
 minosæ, & cur 1.143.b.7
 Vrinæ rubæ in acutis morbis meliores
 quam aquosæ albæ 1.143.b.11
 Vrinæ loturæ carnis recentis similes ex
 iecoris debilitate est 1.143.b.30
 Vrinæ loturæ carnis recentis similes ex
 multitudine sanguinis quandoque pro-
 uenit 1.143.b.31
 Vrinæ oleagineæ perniciosa quæ 1.
 143.b.50
 Vrinæ oleagineæ malum in pluribus di-
 spositionibus significant 1.143.b.45
 Vrinæ oleagineæ materierum unctuosarum
 euacuationem per uiam crisis
 quandoque significant, sed raro 1.
 143.b.48
 Vrinæ oleagineæ post nigram bonæ 1.
 143.b.56
 Vrinæ oleagineæ in die quarta in acu-
 tis morbis ægrum in septima moritu-
 rum significant 1.143.b.58
 Vrinæ loturæ carnis similes in imbecil-
 litate iecoris cur accidunt 1.
 143.a.60
 Vrinæ tenues ualde uirtutum omnium
 debilitatem quandoque significant 1.
 144.a.51
 Vrinæ tenues ualde deteriores sunt in
 pueris quam in iuuenibus 1.144.a.54
 Vrinæ tenues ualde in acutis febribus
 recessum a statu naturali multum ac si
 persequerent etiam perditionem signi-
 ficant 1.144.a.61
 Vrinæ tenues in crisi sine ordine recidiua-
 tionem significant 1.144.b.11
 Vrinæ tenues aut spissæ cur cruditatem
 significant 1.144.b.43
 Vrinæ spissæ aliæ translucidæ aliæ turbidæ
 1.144.b.51
 Vrinæ multæ aut paucae significatio 1.
 149.b.39
 Vrinæ ictericorum quales bonæ aut ma-
 læ 1.141.b.64
 Vrinæ ætatum uariæ 1.150.a.46 &
 deinceps
 Vrinæ infantium quales 1.150.a.46
 Vrinæ puerorū spissiores & grossiores
 sunt urinis iuuenum, & turbidiores 1.
 150.a.49
 Vrinæ iuuenum ad ignis formam trahūt
 & ad substantiæ mediocritatem 1.
 150.a.52
 Vrinæ senum ad albedinem & subcili-
 tem uergunt 1.150.a.53
 Vrinæ senum grossæ aliquando sunt 1.
 150.a.55
 Vrinæ decrepitorum quales 1.150.a.56
 Vrinæ mulierum quales 1.150.b.3
 Vrinæ masculorum quales 1.150.b.11
 Vrinæ pregnantium quales 1.150.b.20
 Vrinæ iumentorum quales 1.150.b.63
 Vrinæ, & egestiones attendendæ in sto-
 machi ægritudinibus 1.694.b.54
 Vrinæ prouocationis membra plurimū
 communicant cum hepatis gibbositate
 1.770.a.6
 Vrinæ infantium cur turbidæ 1.862.b.20
 Vrinæ pingues, facili exitus significant
 liquefactionem adipis 1.884.b.59
 Vrinarum iudicium ex septem rebus de-
 sumi 1.140.b.17
 Vrinæ spumosas multum in morbis re-
 num esse malas 1.147.a.39
 Vrticæ, & semen eius sunt calida in prin-
 cipio tertij, & sicca in secundo 1.
 391.b.4
 Vrticæ feminis nouimenta, & cura 2.
 198.a.22
 Vrticæ semen facit tussim fortem 2.
 198.a.25
 Vrticæ cur in hyeme a cibo absteineat 1.
 706.b.7
 Vrinæ facultates 2.339.b.54
 Vrtionis utilitas 1.223.a.64
 Vrtis uide iuuentum
 Vrtis est sicut natura 1.181.b.49
 Vrtis mutatio in re omni morbum signi-
 ficat 1.181.b.39
 Vterus & mammillæ consentiunt in
 morbis propter uenarum continuita-
 tem inter ea 1.86.b.17
 Vteri doloribus hæmorrhoidum apertio
 confert 1.87.a.1
 Vua recens ad coitum bona 1.
 893.b.49
 Vux recentis facultas 1.893.b.50
 Vux maturæ dulces alimēto similes sunt
 magis 1.164.b.57
 Vux passæ 1.751.b.31
 Vux passæ est ex medicinis amicis hepa-
 ti 1.752.a.27
 Vux passæ facultas 1.752.a.29
 Vux passæ habent absterfionem æqualē
 1.701.a.65
 Vux passæ sedant paruam mordicationē
 stomachi 1.701.a.66
 Vux passæ hepati conueniunt 1.
 746.b.5.10
 Vux passæ prohibent solutionem uētris
 similem aquæ carnis 1.752.b.45
 Vux passæ pingues sanant fluxum lotiū
 difficilem 1.808.b.14
 Vux passæ pingues sanant fluxum lotiū
 difficilem 1.808.b.14
 Vux passas in secunda mensa stomacho
 conuenire 1.701.a.63
 Vux uulpi stupefactiū, i. dorycnij nocu-
 menta, & cura 2.200.a.1
 Vux quid 1.602.a.15
 Vux quomodo incidenda 1.612.a.19
 Vux foramen latius fit, quum alter ocu-
 lus clauditur 1.65.a.26
 Vux iuuentum quod 1.602.a.17
 Vux incisio quantum noceat 1.602.a.23
 Vux morbi, & eorū curatio 1.610.b.59
 Vux inflammationi confert
 Aloe 1.263.a.65
 Vux apostematibus confert
 Aqua tepida 1.261.b.51
 Flos cris cum melle 1.303.b.19
 Iac 1.333.b.58
 Piscium salitorum capita 1.361.b.23
 Filum, quod strangulauerit uiperam
 1.375.b.31
 Sal naphiticus cum aceto, & melle 1.
 377.a.44
 Vux casus 1.611.b.40
 Vux casus curatio 1.611.b.47
 Vux casum sanat
 Acetum 1.266.b.31
 Sal ammoniacus 1.377.b.27
 Vux incisa quæ nouimenta insequantur
 1.612.b.22
 ex Vux incisione sanguinis fluxus cura-
 tio 1.612.b.48
 Vux casum aliquando phthisico accide-
 re 1.662.a.33
 Vuxam minorat
 Acetum 1.266.b.29
 Vulus, cum cadit in membris, sicut sunt
 uesica, & cerebrum, & renes, & intesti-
 na minuta, & hepar, magnificatur no-
 cumentum, & interficit secundum plu-
 rimum 2.135.a.33
 Vulus cum est in corde, non speratur sa-
 lus 2.135.a.39
 Vulus uentris cum nausea aut singul-
 tu, aut solutione uentris in patiente
 mortem significat 2.135.a.41
 Vulus cum est in loco apto dolori, aut
 apostemati, ut sunt capita, & postero-
 ra lacertorum neruorum, & non ac-
 cidit apostema, significat illud nocu-
 mentum intrinsecum 2.
 135.a.43
 Vulus

Index

- Vulnus non indiget nisi ligatura aggregante labia, cum quæritur adhaerentia, & incarnatio 2.131.b.16
- Vulnus carnosum non euacuatur, quin aut sit sectio plana, recta, aut rotunda, aut habens latera, aut cum diminutione aliquantula carnis 2.135.b.22
- Vulnus quandoque est profundum, pene trans, quandoque discoopertum 2.135.b.25
- Vulnus quandoque accidit, ubi est necessarium incidere, & scire membrum complete 2.136.a.36
- Vulnus quando profunditatem in membro relinquat 2.136.a.43
- Vulnus cum quærit, ut nascatur caro, patiens cibetur cibo laudabili, boni chymi 2.136.a.47
- Vulnus non consolidatur, dum apostema non sedatur 2.138.b.59
- Vulnus cum exitu zirbi, quomodo tractandum sit, scire oportet 2.139.a.54
- Vulnus iliorum est minoris timoris, quia aluorati 2.139.a.60
- Vulnus, & fissura cum accidunt in loco alborati egrediuntur intestina, & reditus eorum est difficilis 2.139.a.64
- Vulnus quomodo tractandum, cum extra ipsum inflatum est intestinum 2.139.b.25
- Vulnus intestini ieiuni quare non sanatur 2.140.b.4
- Vulnus magnum indiget puluillis triangu-
latis 2.141.a.29
- Vulnus intestini ieiuni non sanatur 2.140.b.2
- Vulnus in medio ventris est pluris timoris 2.140.b.46
- Vulnus ventris saluus, quod sit 2.140.b.50
- Vulnus cum cadit in longitudine, tunc ligamen sufficit 2.141.b.8
- Vulnus quando ampliandum 1.141.b.14
- Vulnus cum fuerit in latitudine, indiget ut sciatur 2.141.b.10
- Vulnus omne neruorum aut est punctura, aut scissio 2.162.b.22
- Vulnus nervi est de vulnerebus, a quibus necesse est magis elongare aquam, & frigus 2.164.a.31
- Vulnus cum fractura, & eius cura 2.180.a.25
- Vulnus dimittere coopertum est malum & proprie in frigore 2.180.a.60
- Vulnus, ut vulnus, curatur consolidatione 2.213.b.31
- Vulnus, ut morsus canis rabiosi, curatur saniositate, & apertione 1.213.b.32
- Vulneris sine apostemate curatio est possibilis 2.135.b.35
- Vulneris magni regimen 2.135.b.55
- Vulneris profundi regimen 2.135.b.62
- Vulneris ligatura: qualis conveniat, ubi requiritur ut nascatur caro 2.136.a.20
- Vulneris officio sufficit locus, ex quo effundatur fordities semper per naturam 2.136.a.23
- Vulneris cum spasmus curatio est, incidere lacertum in latitudine 2.136.a.76
- Vulneris ventris amplificationi conueniens instrumentum 2.139.b.40
- Vulneris pars sit altera 2.139.b.56
- Vulneris suendi modus in uentre 2.139.b.60
- Vulneris sutura ubi difficilis 2.140.b.52
- Vulneris locus cum est mundificatus, tunc administrantur medicinae facientes nasci carnem 2.143.a.7
- Vulneris basis cum non est nisi os, tunc mundificetur os & exsicceetur, neque dimittas obfuscationem, aut corruptionem, aut aliud in eo 2.143.a.9
- Vulnere cum absconditur caro plurima, necessaria sunt ea, quæ carnem nasci faciunt 2.136.a.38
- Vulnere exeuntis intestini inflationem, quæ resoluunt 2.139.b.33
- Vulnere cum exeunt intestina, oportet scire quomodo applicentur, & intro-mittantur 2.139.a.49
- ex Vulnere multoties egreditur pars hepatis, uel siphac, uel zirbi, & matrix tota, & non accidit inde mors 2.148.b.33
- Vulnera habentia timorem quæ sint 2.136.a.35
- Vulnera timorosa, quæ accidentia sequantur 2.136.a.58
- Vulnera quæ cadunt ante genu apud rotulam, sunt perimetria, & cum magnis accidentibus 2.136.a.63
- Vulnera, & fractura, cum aggregantur, tunc non est possibile, ut differatur restauratio, usque quo sanantur vulnera, quia os induratur 2.176.b.4
- Vulnera omnia communicant in retentione sanguinis currentis 2.135.b.28
- Vulnera prohibeantur ab ingressu alicuius rei 2.136.b.5
- Vulnera alborati quare sint difficilia 2.139.b.1
- Vulnera accidentia in mirach saluiora sunt illa, quæ sunt æqualis magnitudinis 2.139.b.17
- Vulnera mirach indigent quatuor rebus 2.139.b.19
- Vulnera inferiora uentris facilius sanantur 2.140.b.10
- Vulnera indigent, ut fiat sanies intus 2.141.a.57
- Vulnera disrupta elongatorum laborum egent aggregatione cum ligamento laborum 2.141.a.61
- Vulnera quæ non egent coniunctione labiorum 2.241.a.63
- Vulnera, quæ sunt in latitudine lacerti, sunt digniora, ut labia eorum sint uehementius elongata 2.142.b.24
- Vulnera magna coagulant, lac acetosum ualde 2.142.a.10
- Vulnera in neruis propter uehementiam sensus eorum, & continuitatem suam cum cerebro faciunt accidere ex uulneribus dolores uehementes ualde 2.162.a.52
- Vulnera cum accidunt in neruis non oportet, ut properent ad incarnationem, sed incipiatur a sedatione doloris 2.163.a.53
- Vulnera neruorum faciunt læiones magnas, ut spasmus, permissionem rationis, apostema &c. 2.162.a.57
- Vulnera in panniculis sunt leuiora eis, quæ sunt in chordis ne dum eis, quæ sunt in neruis 2.162.b.34
- Vulnera secundum longitudinem in ner-
uis saluiora sunt, quam in latitudine 2.162.b.27
- Vulnera neruorum non oportet, ut incarnentur omnino nisi postquam exsiccatur exsiccatione decenti 2.163.b.32
- Vulnera neruorum soluuntur fortasse in die, aut in nocte bis, aut ter 2.163.b.37
- Vulnerum curæ sermo uniuersalis 2.135.b.20
- Vulnerum curatione de melioribus est, ut prohibeamus apostemationem 2.135.b.32
- Vulnerum planorum regimen 2.135.b.47
- Vulnerum curatione, cum perforantur, non approximet eis aqua 2.138.a.36
- de Vulnerum perforatione, cum oportet ut discooperiantur 2.138.b.10
- Vulnerum habentium apostema regimen 2.138.b.55
- Vulnerum interiorum regimen uniuersale 2.139.a.35
- Vulnerum interiorum fluxus sanguinis prohibeatur, nec dimittatur sanguis congelari 2.139.a.39
- Vulnerum interiorum medicinz 2.141.a.22
- de Vulnerum ligatura 2.141.a.22
- Vulnerum puluilli quales sint 2.141.a.32
- Vulnerum medicinz incarnatiue 2.141.b.40
- Vulnerum consolidatiue, & sigillatiue medicinz 2.142.a.20
- Vulnerum capitis curatio 2.143.b.35
- Vulnerum sagittarum uenenosarum curatio 2.148.b.4
- Vulnerum signa meliora salutis sunt, cum succedentia sunt decliua ad sanem 2.153.b.29
- de Vulnerum carne addita 2.161.b.16
- Vulnerum carni addita: conueniunt medicinz abstergiue, & exsiccatuæ sine mordicatione 2.161.b.17
- Vulnerum carnis medicinz 2.161.b.45
- Vulnerum uestigiorum eradicatione 2.162.a.20
- Vulnerum neruorum medicamen est illud, quod est calidum, siccum, sublimium partium 2.163.a.29
- Vulnerum neruorum principio quid agendum 2.163.a.55
- Vulnerum neruorum strictura amplietur quia perducit ad putrefactionem 2.163.b.29
- Vulnerum neruorum medicinz temperata 2.163.b.65
- Vulnerum neruorum regimen 2.164.b.4
- Vulnerum neruorum medicinz 2.164.b.52
- de Vulnerum neruorum apostematibus 2.165.a.60
- Vulnerum neruorum medicinz 2.165.b.8
- Vulneribus curfus sanguinis quantitate temperatus confert 2.135.b.39
- Vulneribus curfus sanguinis prohibet apostema, & oppilationem 2.135.b.30
- Vulneribus curfus sanguinis prohibetsebre 2.135.b.34
- Vulneribus curfus sanguinis adiungitur quando

Index

quando abbreviatur 2.135.b.46
 Vulneribus aliquando sufficit sola stric-
 ra, & ligatura 2.135.b.48
 Vulneribus quæ prohibenda sunt 2.
 135.b.50
 Vulneribus quod medicamen faciat na-
 sci carnem, & quod prohibeat 2.
 137.b.48
 Vulneribus paruis, nisi succurratur cum
 intromissione intestini, inflatur, &
 ingrossatur 2.139.b.12
 Vulneribus ani, & testium carnem gene-
 rantia 2.142.a.64
 Vulneribus neruorum, & chordarum
 quæ dispositiones accidunt 2.162.
 a.62
 Vulneribus neruorum nocet aqua frigi-
 da, & calida, & oleum 2.162.b.9
 Vulneribus neruorum calidum superflue
 & frigidum non conueniunt 2.
 163.b.8
 Vulneribus leuibus confert
 Caseus uetus 1.277.b.2
 Vulneribus difficilibus confert
 Alumen cum fece uini 1.264.a.63
 Vulneribus difficilis consolidationis
 conferentia composita
 Vnguentum de calcadis 2.303.b.3
 Medicina Aristatis 2.309.a.34
 Vulneribus conferunt
 Arsenicum cum adipe emplastratum
 1.257.b.48
 Apium, proprie summurion 1.
 260.a.34
 Verbasca 1.271.b.51
 Britanica 1.272.b.25
 Caseus uetus 1.277.b.1
 Cameptheos cum melle 1.280.
 b.3
 Cuminum, proprie sylvestre 1.
 281.b.13
 Cupressi folia recentia, & eius nux
 1.285.b.58
 Centaurea 1.288.b.32
 Cadmia auri 1.290.a.16
 Cadmia argenti 1.290.a.34
 Cauda equi 1.295.a.1
 Colla de coriis cum melle, & aceto
 1.294.a.66
 Vinus 1.296.b.63
 Aes ablutum 1.299.b.7
 Fel uaccinum 1.305.a.18
 Cyclamen 1.308.a.23
 Granati capita, & balaustia 1.
 315.b.44
 Salicis cortex, & folia 1.316.b.36
 Olibanum 1.355.b.60
 Ostracum cum carne sua 1.356.b.32
 Papyrus 1.358.b.26
 Pix 1.359.b.2
 Pura, proprie sylvestria 1.360.a.36
 Pini folia 1.363.a.52
 Papauer campestre cum oleo 1.
 364.b.25
 Rubus 1.367.a.62
 Scordium 1.378.a.21
 Scammonia cum melle, & pafsis 1.
 378.b.37
 Salix 1.386.a.45
 Volubilis folia recentia 1.393.b.52
 Virga pastoris 1.394.a.14
 Lonchitis recens 1.319.a.44
 Orobis cum melle 1.320.a.4
 Hornodactylus albus 1.319.a.35
 Hypericon 1.322.a.2
 Lutum sigillatum 1.327.b.62

Lutum armenum 1.328.a.49
 Plantago 1.331.b.6
 Morochthus 1.331.b.54
 Arum 1.332.a.26
 Ireos succus coctus in aceto, & mel-
 le 1.334.b.60
 Liquiritia succus 1.335.a.33
 Lupini farina cum farina hordei 1.
 336.b.10
 Myrrha 1.343.b.61
 Mel 1.346.b.56
 Narcissus 1.349.b.6
 Oponacum 1.353.a.42
 Gumma oliarum syluestrium 1.
 355.a.33
 Vulneribus sine caliditate conferen-
 tia composita
 Vnguentum basilicon magnum 2.
 303.a.49
 ad Vulnera capitis medicina 2.143.b.53
 ad Vulnera senum emplastrum 2.
 142.a.57
 Vulnera recentia consolidat
 Arbor cimicum, & cortex eius
 1.265.a.26
 Vulnera consolidantia composita
 Vnguentum apostolorum 2.
 303.b.42
 Emplastrum Andromachi 2.304.a.31
 Vulnera maturat
 Althea 1.265.b.43
 Vulnera prohibet apostemati
 Aranea tela 1.262.b.53
 Acetum cum lana appositum 1.
 266.b.11
 Bitumen iudaicum 1.274.a.44
 Caseus recens 1.277.b.3
 Vitis sylvestris fructus 1.393.b.3
 Vulnera mundificantia composita
 Vnguentum apostolorum 2.
 303.b.41
 d Vulneribus in membris 2.134.b.10
 & 2.135.a.31
 de Vulneribus neruorum 2.162.a.50
 Vulpis sit rabiosa 2.213.a.13
 Vulpis testiculus est fortis in erectione
 uirgæ 1.893.b.8
 Vulpes interficit amigdala amara 2.
 206.a.22
 Vulturis pediculus qualis 2.220.b.35
 Vulturis pediculi morsus, & cura 2.
 220.b.40
 Vulturis pediculi punctura cholera gi-
 guit 1.782.b.66
 Vultur duritie conferunt aquæ aluminosæ
 1.111.a.41
 Vulux apostemati conferunt
 Asia 1.259.a.58
 Vuluum constringentia 1.901.b.41
 Vuluum calefacientia 1.901.b.57
 Vulux conferunt aquæ anoxæ 1.111.a.26
 Vzifur, & almagra de minera, quæ no-
 cumenta inferant ex eorum assumptio-
 ne, & cura illorum 2.194.b.43

X

Xilaloos calidum, & siccum est
 in secundo Tomo 1. pag. 395.
 a. uer. 36
 Xilobalsamum confortat stoma-
 chum 2.273.a.6

Y

Yoidis musculorum anatome Tomo 1.
 pag. 56. b. uer. 38

Z

Ahir Tomo 1. pag. 801. a
 uer. 23
 de Zahir aliquorum error 1.
 804.a.55
 Zedoarie qualitates 2.339.b.64
 Zedoariam satiuam syluestri ualiditorem
 esse 2.340.a.3
 Zehemirem partium confect. 2.263.a.25
 Zehemirem magnum confect. & eius
 iuuamenta 2.262.b.3
 Zehemirem magni descriptio 2.
 262.b.9
 Zehemirem magni alia descriptio 2.
 262.b.58
 Zirbus est sicut interior pannus siphach,
 & sicut exterior stomachi 1.
 683.b.52
 Zirbus cum egreditur ex uulnere, oportet
 scire an ligetur cum ligatura firma
 aut non, & an suatur uulnus, aut non,
 & quomodo suendum 2.139.a.54
 Zirbus cum egreditur ex uulnere uen-
 tris, necesse est ut putrefiat etiam in
 tempore paruo inquit Hip. 2.
 140.b.27
 Zirbi usus 1.683.a.27
 Zirbi substantia ex quibus contexta 1.
 683.b.30
 Zirbi anatomia 1.947.a.46
 Zirbi pars multoties egreditur ex uulne-
 re, & non accidit inde mors 2.
 148.b.34
 Zirbum incidere cū est extra uulnus pro-
 perant medici 2.140.b.38
 Zingiber est uena de uentre terræ sicut
 uenæ tinctorum 2.291.b.58
 Zinziber calidum est in fine tertii, siccu
 in secundo 1.395.b.21
 Zingiber turbith opus iuuat 1.205.
 a.46
 Zingiber conditum senibus confert 1.
 177.b.13
 Zingiber conditum 2.291.b.58
 Zingiber fit conditum in fini 2.291.
 b.60
 Zingiber conditum affertur ad nos cum
 melle, aut cum aqua rizi 2.291.
 b.61
 Zuccharum est calidum in fine primi, hu-
 midum in primo 1.397.a.28
 Zuccharum album post medicinam sum-
 ptam quandoque confert 1.201.
 b.66
 Zuccharum est propinquum cibo, &
 est in eo apertio, & abstersio 2.
 14.a.47
 Zuccharum est melius melle apis, licet
 minus absterget quam mel 2.
 30.a.31
 Zuccharum in abstergendo melli maxi-
 me simile 2.364.a.13
 Zuccharum quam mel calidum minus,
 & minus in cholera uerti 2.
 364.a.15
 Zuccharum rosatū ualde conferre phthi-
 sis 1.661.a.7
 Zucchari rosati usus quantum phthi-
 si mulieri contulerit 1.661.a.18
 Zuccari aqua 2.286.b.57
 Zucchari aquæ facultas 1.856.a.59

FINIS.

INDEX RERVM MEMORABILIVM

IN ANNOTATIONIBVS NVPER

IN AVICENNAE MEDICINAM

ADDITIS, COPIOSISSIMVS.

- A**
- Abditas rerum causas non esse negandas** Tomo 1. pag. 105. b. uer. 47
- Abdominis musculi non plures octo reperiri** 1. 61. a. 18
- an Abortum prohibeant catapostia foetida & hiera Galeni** 1. 92. a. 19
- Abrotoni facultas** 1. 264. a. 30
- Abcessus materia, quae aduersam impetit partem, quando minus periculosa** 1. 606. b. 46
- Abinthium in tertianis post septimam cur commodum praesidium** 2. 41. a. 64
- Abinthij qualitas quae** 1. 250. a. 58
- Abinthij ulus frequentior febricitantibus cur obnoxius** 2. 41. b. 4
- Abstergentia sicca sunt** 2. 156. b. 6
- de Acaciae facultate contradictio** 1. 159. b. 50
- Accessionis tempore in quartanis purgare non esse tutum** 2. 28. b. 14
- Accessionum tempore ut a medicamentis non ita tamen a clysteribus abstinendum** 2. 28. b. 6
- Accessionum tempore an aliquid tentandum a medico** 2. 28. a. 50
- Accidentia, quomodo signa nominentur** 1. 122. a. 14
- Acetum a capitis affectibus an arcendum** 1. 434. b. 20
- Acetum quibus capitis affectibus medicamentis commiseri conducit** 1. 434. b. 35
- Acetum nervis qua ratione sit inimicum** 1. 498. b. 60
- Acetum frigidum secundo ordine, & sic in primo Auerrois sententia** 1. 792. a. 23
- Aceti temperamentum** 1. 266. b. 50
- Aceti usus in lienis affectibus cur praestitissimus** 1. 792. a. 20
- Acidum laporem frigiditatis ventriculi inditium esse** 1. 691. b. 60
- Aciditatem quandoque caloris inditium esse** 1. 692. a. 22
- Acori facultas** 1. 256. a. 37
- Actio a tota substantia est, quae a specifica forma proficitur** 1. 105. b. 44
- Actiones imbecillae causas enumerat** 1. 119. b. 50
- Actionem a tota substantia proprietatem sequi, quae formam specificam sequitur immediatam** 1. 106. a. 3
- Actionem sine spiritibus nullam obiri** 441. a. 5
- Actionem auctam ad depravationem cur refert Galenus** 1. 714. a. 26
- Actiones. Vide Operationes**
- Actiones simplicium ne partium an compositarum sint dissidium inter medicos** 1. 82. b. 57
- Actiones, quae a nobis prodeunt, quomodo & finales causae sint, & efficientes** 1. 9. a. 48
- Actiones ut fiant ex simplicibus habent, ut recte & tuto ex compositis Galeni sententia** 1. 707. a. 58
- Actiones, ut recte obeantur, quibus opus habeant** 1. 750. b. 4
- Actionum differentiae duae secundum Galenum** 1. 75. b. 37
- de Actionum ablatione & depravatione Avic. sententia & de ea dubitatio** 1. 417. b. 40
- Actiones vitales in corde fieri** 1. 79. a. 53
- Actiones a tota substantia a rebus singulis prodire** 1. 105. b. 45
- Actiones ab occulta proprietate negantes, decipi** 1. 106. b. 46
- Actiones a specifica forma provenire, cur non negandum** 1. 105. b. 53
- Actiones a forma specifica, substantiae in substantiam actiones non esse** 1. 105. b. 66
- Actiones voluntarias & naturales per fibras obiri** 1. 119. b. 62
- Actiones tripliciter laedi** 1. 112. b. 9
- Actionibus res a rebus, & animalia ab animalibus differre** 1. 105. b. 49
- de Actionibus a tota substantia Iulij Delphini sententia** 1. 105. b. 62
- an Acuti morbi indicium sit urium imbecillitas** 2. 7. b. 44
- Acuti morbi qui dicantur** 2. 33. b. 60
- Adeps alui fluxionibus quo conferat** 1. 808. b. 60
- Adstringentia cibaria quibus non conueniant ventriculis** 1. 701. b. 20
- Aegilops qui sit affectus** 1. 532. a. 56
- Aegrotantis figuram maximum de agitudine indicium praeferre** 2. 7. a. 40
- Aegyptus singulo quinquennio peste laborat, atque ea sole leonem subeunte inclinat** 1. 96. b. 45
- Aequale ad pondus & aequale ad Iustitiam quid medicis intelligatur** 1. 15. a. 45
- Aequale & inaequale triplici significatu de temperie, & intemperie sumi solet** 1. 126. b. 54
- Aequalitatem ad pondus an reperire liceat** 1. 15. a. 50
- Aequalitatem veram, & permanentem philosophi negant, apparentem & momentaneam medici admittunt** 1. 15. b. 13
- de Aequinoctiali regione doctorum discordia** 1. 97. a. 20
- Aequinoctialem regionem aequis temperaturis coli** 1. 97. a. 39
- Aequinoctialem regionem intemperata esse** 1. 97. a. 43
- Aestare cur caliditas nobis maior communicetur** 1. 90. b. 54
- an Aestare per superiora, Hyeme per inferiora medicandum** 1. 181. a. 46
- Aetas quid** 1. 19. b. 61
- Aetatum curiosae diuisiones medicinarum prouehere** 1. 19. b. 60
- Aetatem iurium, & temperamentum ratione perpendi** 1. 19. b. 63
- Aetates, cur quatuor constituendae sint** 1. 19. b. 59
- Aetatum certum tempus non constare** 1. 20. a. 2
- Aetatum diuisio secundum Hippoc.** 1. 20. a. 8
- Aetatum terminus, qui statuatur Hippocrati.** 1. 20. a. 26
- de Aetatibus uariae medicorum diuisiones** 1. 19. b. 31
- an Aer humidior sit aqua** 1. 10. b. 41
- Aer comparatiue leuis appellatur** 1. 11. a. 27
- Aer an humidus maritimis locis** 97. a. 57
- Aer maritimis in locis an humidus** 97. a. 64
- Aer quom corpus sit simplex, quomodo tamen putrescere dicatur** 98. a. 38
- Aer putrescere nequit Arist. sententia** 1. 98. a. 59
- Aer humidus an pluribus temperaturis conueniat, controuersia** 1. 98. b. 34
- Aer in pulmonem attractus an spiritus alimentum sit** 1. 614. b. 57
- Aeris mutationes ad astra referri non esse absurdum** 2. 66. b. 47
- Aerem aqua humidior em esse nulla effici ratione defendi posse** 1. 11. b. 9
- Aerem aqua humidior em esse ex Arist. definitione de humido. 2. de generatione. & corrupt. non probari** 1. 11. b. 13
- Aerem communem esse morborum causam** 2. 66. b. 56
- Aerem flatus nomine ab Hippoc. uocari** 1. 88. b. 28
- Aerem corporum symmetriam turbare** 1. 88. b
- Aerem humana corpora multipliciter afficere & quomodo** 1. 88. b. 34
- Aerem tum inspiratum tum arteriarum tractu nos alterare** 1. 88. b. 36
- Aerem tum qualitatibus tum substantia agere** 1. 88. b. 43
- Aerem ex terrae halitu humidior em huius me fieri** 1. 90. b. 61
- Aerem immutari astrorum aspectibus non rursus & uarias inde morborum formas fieri** 1. 96. a. 60
- Aerem immutari bifariam, quo ad substantiam, & quo ad qualitates** 1. 98. a. 31
- Aerem bifariam mutari** 1. 98. a. 31
- Aerem nos ambientem purum non esse proinde putredini obnoxium** 98. a. 42
- Aerem inspiratum non nutrire vitales spiritus** 1. 514. b. 60
- Aere inspirato spiritus nutriti** 615. a. 6

Index

- Affectus correctionem, uires conseruationem indicant 1.194.b.54
Affectus sensiles corporis quandoque morbis, quandoque symptomatis succedere 1.569.a.27
Affectus calidos ex frigida aqua etiam fieri 1.703.a.35
Agarici temperamentum 1.267.b.7
Agglutinantia medicamenta in ulceribus quæ 2.138.a.61
Alimentum quâdo dici debet 2.61.a.24
Alimenta, quæ sint, quæ medicamenta & quæ media 1.105.a.48
Alimenta, primum quidem patiuntur, postea in corpus agunt 1.105.b.4
Alimenta in corpus quomodo agant 1.105.b.10
Alimenta, pro facultate, quibus erant prædita, in corpus agere 1.105.b.13
Alimenta temperata temperatum sanguinem gignunt 1.105.b.20
Alimenta temperata, pro corporum temperaturatione uires exercere 1.105.b.22
Alimenta calida & amara pueris interdici, medicamenta uero non item 1.159.b.64
Alimenta cruditatibus, & fame laborantibus, qualia offerri debeant 1.188.b.28
Alij facultates quæ 1.265.b.28
Aloes qualitates quæ sint 1.263.b.37
Aloe elota an fortius medicamentum capitis ex hiera, cochiis, & de stoechade 1.434.a.14
Aloen casisæ noxâ corrigere 1.724.a.1
Aloes astringendo uisceribus robur restituit 1.724.a.4
si Alterandum & euacuandum sit, unde inchoandum 1.192.a.23
Altheæ radicem constringere 1.294.a.61
Alui deiectiones magnam ad morborum iudicationem uim habere 1.152.a.16
Alui sicca clysteribus emolliendæ antepurgationem 1.202.b.20
Alui profluvia ex dentium ortu in pueris quomodo accidunt 1.596.a.63
ex Alui fluxu superfluo appetentia & augeri & imminui 1.707.b.14
Alui fluxus curatio duplex, per se & per accidens 1.808.a.12
Alui fluxiones an somno sistantur 1.808.a.28
Alui fluxionibus quomodo adeps confectur 1.808.b.59
Aluo fluente alium soluere periculosum 1.195.a.14
Aluo fluxione tentata quomodo ulceretur intestina 1.804.b.45
Amantium affectus, qui 1.480.b.54
Ambulatio quarum partium fit munus 1.49.b.13
Amigdalæ an uomitum faciant, aut sedent 1.734.b.6
Amigdalarum amararum facultas 1.261.a.50
Amni epotum, & linimentum ex eo colore citrino inficere 1.262.a.65
Amni epotum citrinum & pallidum colorem emendare 1.262.b.1
Anasarca an à leucophlegmatia differat 1.770.b.38
an Anasarca hydropum pessima censetur 1.771.a.11
Anasarca quomodo fiat 1.770.b.26
Ancyloglossos 1.583.a.17
Anechi facultas 1.264.b.38
Angina 1.572.b.29
Angina ex pituita, an facilius aliis sanari queat 1.605.a.38
Angina, præfocat pulsus 1.606.b.64
Anginæ species quot 1.605.a.2
in Angina quando cucurbitulis sit infistendum 1.607.b.10
in Angina an sanguinis missionem repetere liceat 1.610.b.9
Angina laborantibus quando partita uice sanguis, & non confertim mittendus 1.610.b.20
in Angina quando sanguis post principia mittendus 1.610.b.45
Anginæ quæ dici debeant 1.605.a.30
Anginosis curandis quid seruandum 1.607.a.50
Anginosis quæ uena tundenda 1.607.a.56
Anginosis an in principio caput acaciæ succo illinendum 1.607.b.23
Anima forma est corporis animati 1.9.a.34
Animam actionum omnium motionumque auctorem esse 1.11.b.15
Animi affectus ad sanitatis morbiq; causas plurimum conferre contra quam aliqui sentiant 1.102.b.35
Animi affectus permultis necem intulisse 1.102.b.54
Animalia nutriri solo sanguine 1.24.b.58
Animalia multa neruis destituta motus & sensus non esse expertia 1.64.b.63
Animalia ex putredine gigni quomodo dicantur 1.538.a.60
Animalium nouellorum caro crassa est, & praua 1.448.b.15
Animalium facultatum diuisiones uariæ 1.80.b.15
Animalis partes non esse illa, quibus abscessus non est animal mutilum 1.414.a.7
Animales facultates diuersas in cerebro sedes fortiri 1.416.b.10
an Animales facultates, singulas seorsum sedes sint fortitæ 1.470.a.28
Ani inflammatio an secunda ante maturationem 1.848.b.43
de Anisi qualitatibus contradictio 1.249.b.13
Anacracem græcis dici, qui nobis carbum culus 2.110.b.39
Annotatio incompressa in febris quæ sit 2.9.a.54
Annotatio incompressa uera a non uera quibus distinguatur 2.9.b.10
Annotationem incompressam præterquam hæcticis non conuenire 2.9.a.60
Anni tempora aliter medicis aliter Astrologis initium sumere 1.90.b.6
Anni constitutio saluberrima quæ 1.93.b.55
de Anni temporum mutationibus Hippocratæ omnes sequuntur 1.94.b.42
Ansiades 1.572.b.27
Apertionis causam proximam esse materiæ defectum 1.113.b.43
Apertionis causas internas, & externas connumerat 1.113.b.46
Aphthæ qui morbus sit, & unde 1.586.a.46
Aphthas sepe mortem pueris inferre 1.586.a.49
Aphthas facile in cancrum desinere 1.586.a.57
Apij semen nauisam ciere 1.260.b.26
Apij semen prohibendæ & sistendæ nauisæ gratia nauigantibus proponi 1.260.b.28
Apoplexia quid differat a caro 1.468.a.12
Apoplexia an ex bile fieri possit 1.495.b.48
Apoplexiæ causa obstructio 1.495.b.24
de Apoplexiæ causa contentio 1.495.b.12
Apoplexiam palpitatio totius corporis significat 1.516.a.47
Apoplexiam ab omnibus humoribus gigni posse, quâuis Gal. à pituita & atrabile fieri tantum scribat 1.495.b.46
in Apoplexia quæ nam cerebri pars obstructuatur 1.495.b.23
in Apoplexia animales omnes actiones uitari contra quam Actuarius aut alij sentiant 1.495.b.5
Apotemata calida unde 2.105.a.54
Apotema quid Gale. & quid Arabibus significet 1.85.a.62
Apotema inter cõpositos morbos Aui. commemorat Galenus inter simplices 1.85.a.65
in Apotematè omne morbi genus includit 1.583.b.44
Apotematum genera quot 2.105.a.52
Apotematum ex sanguine differentia 2.105.a.56
in Apotematum statu quibus utendum, controuersia 1.190.b.40
an Appetentia frigiditatis aut caloris inditum sit 1.692.b.42
Appetentia summa quomodo a caliditate fiat 1.692.b.56
Appetentia augetur a calore moderato 1.707.b.1
Appetentia in alui fluoribus quomodo deiciatur 1.707.b.17
Appetentia canina perpetua est & immodica uentriculi famem 1.711.a.54
Appetentia, & sensus facultas quomodo fiat in uentriculo, ex Aui. 1.81.a.63
Appetentia deprauata in prægnantibus secundo & tertio usque ad quartum mensem, ratio 1.709.b.35
Appetentia caninæ & bulimi differentia 1.711.a.37 & 54
Appetentiam calore minui 1.417.b.50
Appetentiam frigiditatem, inappetentiam calorem sequi, non esse absolute statuendum 1.692.b.51
Appetentiam augeri & imminui ex alui fluxu superfluo 1.707.b.14
Appetentiam excitari etiam nimiam à frigiditate 1.707.a.64
Appetitus caninus quid 1.711.a.10
Appetitus secundum naturam quis 1.121.a.8
Appetitus diminuti causæ 1.707.a.43
Appetitus corruptio quæ sit 1.709.b.34
Appetitus canini causæ 1.711.a.13
Appetere minus quam concoquere qui uentriculo sunt calidiore 1.417.b.53
Appetendi uim a nimia frigiditate destitui 1.692.b.54
an Aqua frigidior sit terra 1.10.a.61
Aqua humorum omnium tenuissima 1.10.b.19
Aqua cur terra frigidior tactu percipitur 1.10.b.20
an Aqua humidior sit aere 1.10.b.41
Aqua maritima an aerem humectet 1.97.a.57

V Aqua,

Index

- Aqua, cur neque uere neque proprie nutriat 1.108.b.46
Aqua quo pacto nutrire dicatur 1.108.b.60
Aqua dulci & calida puerorum oculos abluendos 1.155.a.17
Aqua, quomodo uapores caput petentes compescat 1.452.a.52
Aqua biliosis biliosa 1.703.a.36
Aqua quæ ratione astuosum dolorem possit procreare 1.703.a.38
Aqua calida sedari sitim ex falso humore 1.715.a.36
Aqua copiosius ingesta cur sitim faciat 1.714.a.50
cur Aqua sensum epota sitim magis sedet quam affatim ingesta 1.714.b.64
Aqua hordei quando ægrotis sit propinanda 2.32.b.5
Aque potu solo quosdam diutius uitam traxisse 1.108.b.44
Aque potu famem sedari 1.108.b.43
Aque interpestium usum atque nimium, quæ sequantur incommoda 1.109.a.2
Aque potu biliosos iuuari 1.179.b.12
Aque potio biliosis quomodo proficiat sit & nocens 1.179.b.20
Aque frigide potio cur in ieiunio, ieiuniorum contraria 1.746.b.40
Aque inter cutis uitium unde fiat 1.770.b.18
in Aque frigide propinatione uitium lapsus maxime cauendus 2.28.a.30
Aque frigide potio ante coctionem materiam conueniat 2.28.b.65
Aque cur mel permisceri Hipp. iubet 2.179.b.25
Aquam humectare, aerem desiccare corpora, sensibus percipitur 1.10.b.43
Aqua nutritioni auxilio quidem esse, sed non nutrire 1.108.b.50
Aquam copiosius ingestam nutritionem impedire 1.109.a.7
Aquam niue refrigeratam semper dampnari 1.171.a.55
Aquam frigidam calidum affectum quandoque procreare 1.703.a.35
ab Aqua frigida prouenientia symptomata 1.498.b.28
Aguas maritimas calidas esse & humiditas Auer. sententia 1.97.b.6
Aguas stagnantes & lacustres qui perpetuo bibunt, duos splenes & uentres habeant necesse est 1.203.a.18
Ardens febris quæ dicatur 2.41.b.68
Ardens febris exquisita 2.41.b.60
Ardens febris non exquisita 2.41.b.63
Ardentis febris signa 2.41.b.50
Ardente febrem omnem a bile non esse 2.37.b.64
Argemone oculi 1.528.b.49
Argentum uiuum cur calidum dici possit 1.257.a.22
Argenti uiui facultas 1.257.a.20
Arquatus affectus symptomane sit, an morbus 1.784.a.27
Arquatus affectus morbus dici etiam sollet 1.784.a.37
Arquatus affectus quando naturæ, & quando morbi uim sequatur 1.784.a.40
Arquati affectus subiectum proximum cutis 1.784.a.46
Arquati affectus causæ 1.784.a.50
Arlenicum potui dare uidetur Auic. 2.146.a.57
Artem non semper naturam æmulari 1.654.b.12
Artericon quid 1.572.b.21
Arteria secta in quibus coalescant 2.135.a.23
Arteriarum circa fauces grandium uulnera lethalia 2.135.b.6
Arterias dissectas coalescere 2.135.a.15
an Articularis morbus hæreditarius sit 1.957.a.44
Articulorum motus prohibentia 1.114.a.66
Articulis & carnibus labor utilis 1.695.b.22
Arthritis quid sit 1.955.b.47
an Arthritis sine materia fieri possit 1.955.b.60
Arthritis quas partes obfideat, quæstio 1.956.a.22
de Arthritis materia quæstio 1.956.a.6
Arthritis originem non solum ab externis capitis partibus ortum ducere, ut quidam putant 1.955.b.52
Arthritis causæ 1.955.b.52
Arthritis cuiusque fluxionem causam esse 1.956.a.20
Arthritis materiam quis humor præstet 1.956.b.22
Arthritidem ab affectis corporis partibus nomina fortiri 1.955.b.50
Arthritidem a nuda intemperie aliquando prouenire 1.955.b.66
Arthritidem omnem frigidam esse quidam crediderunt 1.956.a.17
Arthritidem a quocunque humore fieri 1.956.b.30
in Arthritide fontes affectionis qui nam sint, quæstio 1.956.a.27
in Arthritide an secunda uena non nisi affluente sanguine 1.959.b.15
in Arthritide uenæ sectionem humores præter sanguinem augere & in corpus distribuere 1.959.b.30
in Arthritide nunquam mitrendus est sanguis nisi ille affluat 1.959.b.37
Arthritide affectos quos secta uena inuenit & quos lædat 1.959.b.52
Arthritide ex biliosa materia laborantibus non esse secandam uenam 1.960.a.6
in Arthritide medicamento assumpto antertia post hora cibus exhibendus 1.960.a.30
in Arthritide medicamento assumpto antertia post ipsum nona in balneum duccendus sit æger 1.960.a.34
in Arthritide quousque uinum interdendum 1.960.a.58
in Arthritide hermodactylorum usus non satis nostra tempestate probatur 1.961.a.14
Ascites quomodo fiat 1.770.b.24
an Ascites hydropi pessima 1.771.a.21
in Ascite quomodo serosus humor inter peritonæum & intestina colligatur 1.772.a.25
in Ascite serosi humoris locus quis sit 1.772.a.24
Aspectus uis, quam odoratus, longe ualidior 1.566.b.50
Asperitatem a siccitate fieri 1.114.a.3
Asthma quid sit 1.624.a.18
Asthma morbum esse in figura, & meatuum angustia 1.624.a.18
Asthma acutus ne an diuturnus sit morbus 1.624.a.24
Asthma morbum esse diuturnum 1.624.a.18
Asthma senile uitium esse 1.624.a.29
Asthma in senibus curationem non admittere 1.624.a.30
Asthma unde proueniat 1.624.a.33
Asthma an ex sanguine possit fieri 1.624.a.41
Asthma ex pulmonis siccitate 1.624.a.36
Asthma ex sanguine, quibus dignoscatur notis 1.624.b.20
in Asthmatis curatione cur de phlebotomia non meminerit Auic. 1.627.a.4
in Asthmatis curatione qualia esse debeant medicamenta 1.627.a.18
Asthmatis ex uaporibus curationi uenæ secta conferre quado quæritur 1.628.a.24
Asthmatis an arsenicum conueniat 1.627.a.24
Asthmatis ex uaporibus an uenæ sectio, an purgatio conueniat 1.628.a.20
Asthmaticos sine sonitu respirare non posse 1.624.a.14
Astra quomodo aerem immutent, dissidiu 1.96.a.62
Astra infusa calfaciendi facultate, & morbis gignendis, & ualitudinibus restituendis plurimum posse 1.96.b.8
Astra peculiari non comuni tantum facultate agere in hæc inferiora 1.96.b.18
Astrorum lationibus aspectibusque aerem mutari, indeque uarias morborum formas procreari 1.96.a.60
Astrorum concursibus plurimum tribuit Auic. 1.96.b.54
Astrorum influxus non iniuria tumentur aliqui 1.96.b.59
Astrorum aspectus uarios uariis morbis obnoxia corpora reddere 1.96.b.40
Astris malignam uim inesse, quæ aerem mutetur 2.66.b.57
Atenuantia cibaria liberalius sumpta obstruções augere 1.189.a.2
Atræ bilis in capite exuberantis notæ 1.428.b.6
Atræ bilis ad uentriculum raptu quomodo appetentia, & inappetentia concitetur 1.789.b.30
Atram bilem in uentriculo dolores excitare 1.81.b.5
Attractio duplex 1.199.b.42
Attractio an fiat ex dolore dispartio pro Hipp. & Gal. 1.440.b.41
Attractionem ex dolore etiam & calore fieri 1.199.b.49
Attractionum, quæ nam omnes permisceat humores, & quæ certos attrahat 1.199.b.52
Attrahendi potentiam Plato ignorauit 1.78.a.45
Auditorii nerui unde oriuntur 1.67.a.8
Auditus præstantissimi occasionem quæ potissimum præstent 1.419.b.65
Auditorii meatu obstruções 1.560.b.34
Audire quæ non sunt, quid significet ad esse in capite 1.419.b.56
Auris tinnitum morbum esse in numero 1.558.a.29
Aurium dolores nonnunquam lethales 1.55.a.37
Aurii sonitus qui affectus sit & sanitatis & morbi indicium sit 1.558.a.40
Aurii tinnitus admotu manu signum esse incolunitatis 1.558.a.38
Aurium tinnitum ab externo aere cieri 1.558.a.54
Aurium

Index

Aurum fordes curamare 1.560.a.36
Auribus deligationem omnem inimi-
cam esse 1.561.a.31
Aures uoluntario etiam motu quibudā
mouentur 1.53.b.45
Autumnus humidus & pluuus an salu-
brior Auic. & Hippocratis dissidium
1.93.b.42
Autumnus cur acutissimis & exitialibus
morbis maxime opportunus 1.
98.b.10
Autumni humidam constitutionem ma-
gis salubrem esse, & cur 1.93.b.60
Autumnus humidum sicco iure praefert
Auic. 1.94.a.2

B

Albi & trauli quibus causis fiant
Tomo 1. pag. 84. a. uer. 30
Balbutientes purgandi preparatio
ne opus non habent 1.202.b.18
Balneum ex frigida aqua an calfactus ex
itinere conueniat 1.183.b.22
Balneum non nisi uacuat corporibus
concedi 1.202.b.29
Balneum, educendos alioquin per alui
humores, ad cutem reuocare 1.
202.b.32
Balneo frigido quando uti debent qui
graciles sunt & ex itinere calidiores
1.83.b.26
Balneis febrientibus quando sint apti
2.40.a.59
Balneis ante pharmacum cui sunt usui
1.700.b.41
Balneis sitim quibudā excitant, & qui
budā sedant 1.714.b.9
Balneis a cibo obstructions fouere
1.164.a.46
Balneis celerioris purgationis gratia ad-
moueri 1.202.b.36
Balneis humores fundere, membraque
contenta & dura laxare 1.202.b.42
Balneis inchoantibus morbis cur uitian-
das 2.40.a.54
Balneis leues purgationes debere pra-
cedere, ualidas sequi 1.203.a.4
de Balneis qui scripserint celebres uiri
1.111.a.60
de Balneis scriptis pulcherrime omnium
IOANNES ANTONIVS SECUS
1.111.a.64

Balneis quo tempore ante medicamen-
tum & postea utendum sit 1.203.a.16
Balneis a purgatione quando tutissime
uti quis possit 1.204.b.26
Balneis humores diffundi & augeri ob-
structions 2.40.a.50
Balneis spiritus potenter dissipari 1.
960.a.38
Balneis alui profluuiis sisti 1.202.b.34
an Balneis corpora ad purgationes para-
da 1.202.b.25
a Balneis qui strictioris, & laxioris alui
sunt esse arcendos 1.202.b.27
a Balneis celerius & minus moleste pur-
gationem fieri 1.202.b.45
Been quid sit uariis opinionibus 1.269.a.14
Bilis utellina ex quo humore fiat 1.
27.b.38
an Bilis atra ex pituita gigni possit
28.a.1
Bilis atra quando sit calida 2.127.a.7
Bilis atra quā multiplices in corpore af-
fectiones proritet 2.130.a.26
Bilis ob suam lenitatem facile uonit e-
uacuatur 1.199.a.46

Bilis a uentriculo cur, quam ceteri hu-
mores, facilius educatur 1.199.b.12
Bilis atra cur omnium humorum diffi-
lime educatur 1.199.b.15
cur Bilis quae ad intestina excernenda
fecum gratia demandatur, dolorem
non faciat 1.821.b.37
Bilem puram sanguine & potestate &
actu longe calidiorem 1.17.a.63
Bilem adultam salsedinis non esse exper-
tem 1.27.b.2
Bilem atram ex pituita gigni defendi-
turque Auic. 1.18.a.30
Biliofae materiae in capite redundantis no-
tae 1.428.a.61
Biliofarum febrium species 2.37.b.49
Biliofis an aquae potus conueniat 1.
179.b.13
Bolus armenus quomodo carbunculis sit
proficiuus 2.112.b.40
Borealem polum habitantibus minus fel-
ix uita caloris solaris inopia 1.97.
a.13
Brasica quomodo uapores a capite ar-
ceat 1.448.b.2
Brasicam astringente & laxante qualita-
te praeditam esse 1.235.b.7
Brasicam ebrietatibus, & capitis dolo-
ribus inde prouenientibus conferre
1.448.a.66
Brasicam cecutientibus, & tremulis
prodesse 1.448.b.8
Brasicam uini noxam refingere &
crapulam discutere 1.448.b.10
Brasicae a capite uapores arceri 1.
448.a.56
Bronchus quid 1.572.b.20
in Bubone pestifero uenam esse secan-
dam 2.115.b.60
in Bubone pestifero quando a uena se-
ctione abstinendum 2.116.a.4
Bulimos quid 1.711.a.18
Bulimos quid 1.712.b.26
Bulimos totius corporis est appetentia
1.711.a.56
Bulimon unde fiat uariis sententiae 1.
711.a.26
Bulimi & appetentiae canina nomina co-
fundi a quibudā & male distingui
1.711.a.11
de Bulimo & appetentia canina dissidiū
1.711.a.34
in Bulimo nihil prorsus appetunt aegri,
qui tamen nisi si frequenter cibos assu-
mant, animo concidunt 1.711.a.50
Bucini facultates 1.617.a.61

C

Achexia symptomata Tomo 1.
pag. 769. a. uer. 38
in Cachexia an secunda uena 1.
775.a.4
Cadavera cur uiuentibus corporibus gra-
uiora 1.565.b.36
Caestia corpora in inferiora agere &
gubernare 1.90.b.30
Caestia corpora motu & lumine calfa-
cere 1.90.b.34
Caliciaca affectio lenteriam praecedere
solet 1.809.b.9
Caliciaca passio & lenteria quomodo dif-
ferant 1.809.b.5
Capae facultates quae insint 1.276.a.47
de Capa bis cocta inter Auic. & Paulū
discrepantia 1.276.a.51
Capae ex lacte acido an pro aeris astu-

comedenda 2.183.b.29
Capas quarto ordine calfacere 1.
183.b.32
Calor praeter naturam quid sit 2.2.b.15
Calor & humor innati quibus corrup-
pancur 2.19.a.30
an Calor aequalis sit in radice in pueris
& iuuenibus 1.20.b.49
Calor odorum & saporum motor & ar-
tifex 1.147.a.1
Calor humiditatis causa quomodo sit
1.423.a.23
Caloris innati corruptionis cause 1.
21.a.40
Caloris causam per se, esse unam 1.
192.b.20
Calorem naturalem a spiritibus disterre
1.11.b.2
Calorem innatum innato humido & con-
feruari, & augeri 2.19.a.21
Calorem uaporosum in pueris, acutius in
iuuenibus praestare 1.20.a.45
Calorem multipliciter dici 1.20.b.17
Calorem in pueris, & aetate florenti-
bus, eiusdem generis non inesse 1.
20.b.64
Calorem dolores ciere 2.118.b.27
Calorem somnum auferre 1.417.b.49
Calore aut hum. naturalibus corruptis,
uitam corrumpi necesse est 2.19.a.33
de Calore puerorum & iuuenum qua-
estio 1.20.a.40
Calore Innato pueros ascititio iuuenes
prepollere 1.20.a.47
de Calore puerorum & iuuenum Gale-
ni sententia probatur 1.20.a.56
Calore dissoluntur quae concreuerunt a
frigido 2.163.a.13
Calore minui appetentiam 1.417.b.50
Caliditas, frigiditas & temperies Aeris
& corporum, quomodo fiant a Sole
1.99.b.43
Caliditas ne an frigiditas citius curetur
1.192.a.45
Caliditas & siccitas humiditatis cause
quomodo fiant 1.423.a.23
Caliditatem siccitas sequitur 1.90.
b.55
a Caliditate & siccitate capitis quae pro-
ueniant symptomata 1.426.b.34
Calidi innati corruptio duplex 1.
21.a.43
Calidi uicinia per se sola caloris causa
est 1.192.b.21
Calidum & siccum temperamentum eua-
cuationi ineptum esse 1.195.a.32
Calida temperiei causas enumerat 1.
192.b.10
Calida qualitate quae dicantur, & quae
frigida 1.240.b.56
Calfactis ex itinere an natatio in frigida
aqua conueniat 1.183.b.22
an Calida atque humida corpora eua-
cuationem facile ferant 1.195.
a.33
Calida & humida corpora, quae euacua-
ri debeant, & quae non 1.195.
a.42
Caluaria si qua sine sutura reperitur, cur
internis affectibus obnoxia magis 1.
39.a.9
Caluaria perforata quid periculi immi-
mineat 2.158.b.23
de Caluariae fracturae perforanda tempore
controversia 1.186.a.3
Cambium Auic. alimentum Gal. dici
2.61.a.50

V a Cancer

Index

- Cancer quas potissimum obideat particulas 2.126.b.65
Cancris cur nigri sint coloris 2.127.a.12
Cancris inter frigidos humores cur repomendi 2.127.a.14
Caphura frigidane an calida sit 1.447.a.53
Caphura an ad renem refrigerium faciat 1.853.a.37
de Caphurę facultatibus controuersia 1.280.a.45
Caphuram uigilias facere 1.280.a.48
an Caput cerebri gratia sit creatum 1.413.a.48
Caput animalia omnia, uel quid capiti proportionale, obtinere 1.413.b.21
Caput humoribus refertum, corpore plethorico existente, quomodo euacuandum 1.433.b.22
Caput cerebri gratia in sanguine predictis animalibus constitutum 1.413.b.50
Capitis motus, qui proprii sint, & qui cum collo communes 1.43.a.66
Capitis motus proprii quibus fiant uertebris Gal. & Auic. 1.43.b.4
de Capitis motu Galeni Auic. & recentiorum sententia 1.43.b.35
de Capitis uulneribus 2.158.b.13
Capitis fracturę simplices tres 2.185.b.43
Capitis uulnera an oleo perfundenda quęstio 2.186.a.37
in Capitis apostemate calido uictu prius tenuem postea pleniorē Auic. instituit 1.188.b.13
in Capitis uulneribus cur summa diligentia eundem 2.158.b.38
Capitis os frangitur multifariam 2.158.b.40
Capitis fracturę æstimanda 2.185.b.47
in Capitis fracturis apertio perpetuum prædium fere esse 2.185.b.55
in Capitis uulneribus an ubi de osisruptione ueremur, aperienda semper caluaria sit, controuersia 2.185.b.60
de Capitis constitutione Gale. & Arist. dissentio 1.413.b.1
Capitis siccitatem nõ semper ex uigiliis indicari 1.426.b.37
Capitis doloris ex intemperie calida signa 1.427.b.5
de Capitis doloris ex intemperie calida signis dubitatio 1.427.b.9
Capitis calido humore affecti signa 1.428.b.45
Capitis frigidorum affectuum signa 1.428.b.60
ad Capitis frigidis affectus, quomodo sequatur febris 1.428.b.65
Capitis melancholicorum humorum signa 1.429.a.4
in Capitis dolore de secanda uena disputatio 1.433.a.25
in Capitis affectibus an uomitus conueniat 1.434.a.31
in Capitis inflammationibus an acetum conueniat 1.434.b.16
Capitis dolor an ex humida intemperie fiat 1.436.a.4
Capitis dolor an ex sicca intemperie fiat 1.436.a.6
Capitis dolor quibus soluitur 1.437.b.10
in Capitis dolore etiam ex pituita uenā fecat Hipp. 1.444.a.45
Capitis dolores uena secta, & uisione sanauit Hipp. 1.444.a.58
Capitis dolorem a fomno sedari 1.441.b.41
Capitis dolor, quibus ob inediam augeatur 1.441.b.53
in Capitis dolore an uinum conueniat 1.441.b.15
in Capitis dolore an somnus conueniat 1.441.b.38
Capitis doloribus aduersari & ieiunium & crapulam 1.441.b.22
in Capitis dolore ob biliosos humores uinum dilutum Gal. exhibet 1.441.b.33
in Capitis dolore uinum meracum Hipp. exhibet 1.441.b.35
in Capitis dolore a causa calida cur inedia non conueniat 1.441.b.51
Capitis dolores, mero qui sedantur 1.441.b.60
Capitis dolori antiquo an uenus conducatur 1.442.b.64
in Capitis dolore ex siccitate caput purgare proponit Auic. 1.445.b.53
Capitis dolentis curatio unde potissimum auspicianda 1.449.a.32
Capitis uapores brasice arceantur 1.448.a.56
Capitis dolori ex coitu, an uenę sectio uel purgatio conferat 1.448.b.60
Capitis dolori an dactyli conueniant 1.450.a.9
Capitis dolori in crisi an afferre prædialiceat 1.450.a.11
Capitis dolori an oliuę conueniant 1.450.a.12
de Capitis fungo Galeni locus 1.465.b.35
Capitis fluxiones ad quas fluant partes 1.572.b.6
Capiti cur linteum calida aqua inspersum admoveatur, quando mordaci medicamento purgandis naribus utendū est 1.567.b.2
Capite carere multa animalia, quę cerebro sunt prædita 1.413.b.5
Capite nullum animal non esse præditum 1.413.b.20
Capite quę carent animalia, carere etiā cerebro 1.413.b.40
Capite repleto quę uenę secari debeant, quęstio 1.433.a.25
in Capite cocta materia, quibus ingenitis sit educenda 1.433.b.41
in Capite an uermes nasci possint 1.437.a.18
Caput purgia cur i capitis dolore ex siccitate proponat Auic. 1.445.b.54
Capilli capitis partesne sint controuersia 1.414.a.5
an Capillorum affectus inter morbos sint numerandi 1.56.a.3
Capillorum affectus, cur inter morbos capitis non connumeret Auic. 1.417.a.3
Capillos & pilos animalis partes nõ proprie dici 1.414.a.12
Carabitus quid 1.455.a.56
Carabitus, phrenitis, delirium 1.455.a.56
Carbon quid sit & unde 2.105.b.27
Carbonis genera duo 2.105.b.30
in Carbone cur sanguinem mittere sit opus 2.112.a.65
Carbunculus quę fiat materia 2.110.b.54
in Carbunculo repellentibus cur nõ uendū 2.112.b.8
in Carbunculo pestilenti ab omni uenę sectione abstinendum 2.112.b.19
Carbunculo non pestifero cur secta uenā remedium sit præsentaneum 1.112.b.23
Caro temperata, quę dicatur 1.16.a.36
Caro an temperatissima corporis partium excepta cute 1.17.b.62
Caro abscessa cur gigni rursus queat 1.134.b.65
Carnem, quomodo temperatam statuat Auicennas, a Galeno non dissentiens 1.16.a.7
Carus quid 1.462.a.23
Carus affectio animalium actionum est omnium 1.467.a.12
Carus apoplexię & lethargo similis est 1.467.a.16
Carus ab apoplexia, & lethargo, quibus differat 1.467.a.18
Carum latini soporem, subeth Auic. uocat 1.467.a.7
Caro omnes animales actiones lædi 1.467.a.12
in Caro omnes actiones, præter respirationem, lædi 1.467.a.16
Caro derenti an excitari & intelligere possint ut Auic. ait 1.468.a.12
Caro derenti quomodo sentire dicantur 1.468.a.22
Caron cuius sit facultatis 1.231.b.56
Cataplexis quid 1.462.a.23
Cataphora 1.462.a.26
Cataphora quid 1.462.a.26
Cataphoram oclusis, catochon adaper-tis semper oculis fieri 1.465.a.42
a Catapotis leuibis an somnus conueniat 1.434.b.4
Catarrhus quid 1.572.b.34
Catarrhus symptomati est alteri symptomati succedens 1.572.b.34
Catarrhi causa est capitis morbus non incinoris ut quidam Auicennę imponunt 1.572.b.41
Catarrho procreando frigidam cerebri intemperiem esse aptiorem, calidam uero per accidens 1.573.a.43
Catoche quid sit 1.462.a.20
Catochon, & cataplexim ex siccitate fieri 1.465.a.38
Catochon apertis esse oculis 1.465.a.38
Causarum procatacticarum capita cur Galenus aliquando quatuor aliquando etiam plura faciat, aduersus recentiores 1.88.a.28
Cauteria capiti, quę insignuntur, cur medicos quandoque fallunt 1.433.b.60
per Cauterizationē quid intelligat Auicennas 1.223.b.38
Cerebrum temperandi caloris gratia nõ esse fabrefactum Gal. sententia 1.416.a.55
Cerebrum non semper affectum dici, si quę particula, quo ad motum, sit læsa 1.421.a.10
Cerebrum laborare oportet, si uniuersū corporis motus sit deprauatus 1.421.a.12
Cerebrum humectatum ob siccitatem aduenientem quomodo intelligendum 1.423.a.20
Cerebrum an ex inedia exsiccetur 1.436.b.40

Index

- Cerebrum uentriculo non esse prorsus nobilius 1.437.a.50
Cerebrum inflammari ne possit 1.455.b.36
Cerebrum, & quæ ab eo ortum ducunt, aqua frigida tritari, & calida gaudere 1.498.b.25
Cerebri frigiditas, quos usus in corpore præster 1.15.b.53
Cerebri affectibus, cur ad brechma potissimum medicamenta admoventur 1.80.b.38
Cerebri vulnera quæ lethalia 2.135.b.3
Cerebri membrana denigrata non prorsus desperandum 2.186.b.1
Cerebri gratia caput non esse constitutum 1.413.b.6
de Cerebri uentriculis Gal. & Auic. controuersia 1.416.a.40
de Cerebri temperameto, Gal. & Arist. dissidium 1.416.a.54
Cerebri sicci signa 1.420.a.3
Cerebri caliditatem & frigiditatem an opinionum constantia aut inconstantia sequatur 1.426.b.50
in Cerebri & uentriculi affectibus parcè cernendum 1.450.a.8
Cerebro carentia animalia, quid cerebro proportionem respondens obtineat 1.413.b.9
a Cerebro uisus carentia 1.452.a.45
Chalazion quid 1.540.a.34
Chiragra quid 1.955.b.51
Cholera morbus curatione citissima eget 1.810.a.17
Cholera morbus affectus ne uentriculi sit an intestinorum 1.819.a.24
Cholera morbo & uentriculum, & intestina molestari 1.819.a.24
in Cholera ex inanitione, & uentriculi imbecillitate an euacuatio conueniat 1.819.a.35
Chrysalinum humorem primum esse uidendi instrumentum 1.519.a.38
Chrysaloidis propriam esse uidendi actionem, cum arachnoide 1.517.b.45
Chyli in uentriculo elaborati distributio 1.30.a.14
Cibus post pituita uomitum cur magis, quam post bilis laudetur 1.207.a.56
Cibi coctionem iuuantia membra quæ 1.30.a.8
Cibi in uentriculo ingerendi ordo Gal. & Auic. 1.717.a.8
Cibi inappetentia quibus fiat 1.707.a.34
Cibi austeri usus quibus uentriculis primo loco sit aptus 1.717.a.54
Cibi ad intestina transitus tardioris causa 1.720.b.12
Cibum semel in die capere quid faciat 1.701.b.51
a Cibo post medicamentum ad absolutam usque purgationem abstinendum 1.203.b.10
Cibo quid instaretur 1.714.a.15
an Cibi cocti faciles assumendi ante difficiles 1.717.a.8
an Cibi lenes astrigentibus præmittendi 1.717.a.11
Ciborum coctionem masticatione adiuari 1.29.b.62
Ciborum uersio in acidos honores a frigiditate 1.417.b.56
de Ciborum ordine disputatio 1.717.a.7
Cibos austeros postremo loco sumptos os uentriculi roborare 1.717.a.64
Cibis qui postsumptum medicamentum uti debeant 1.203.b.30
Cibis a medicamento leuibus ratione symptomatum uti licet 1.203.b.40
Cibis leniētibz quando postremo loco sit utendum 1.717.a.65
Cicer album per aluum secedit, & per urinam eijcitur, & alit. Hipp. 1.279.b.64
Ciceris albi & nigri facultates quæ sint 1.279.b.57
Cic horij facultates 1.746.b.65
Cicitudine nocturna 1.546.b.29
Cica seu pica morbus in pregnatibus unde fiat 1.919.b.43
de Cierii mali facultatibus controuersia 1.275.a.30
CLAVDIUS RICARDVS 2.186
CLAVDIUS RICARDI diligentia 1.86.b.3
CLAVDIUS ALAVENVS 1.887.b.11
Clystere a quibus potissimum partibus educat 2.208.b.38
Clystere crassa dumtaxat intestina perungere 2.208.b.36
Clystere ad uētriculum usque subire qui bulsum 1.208.b.34
Clystere ante uenæ sectionem, an post, continere 1.460.b.40
Clystere post uenæ sectionem quid proficit 1.460.b.54
Clystere animi deliquia quandoque sequuntur 2.208.b.49
Clysteriorum usu si sequenti naturæ excretionis munus obliuisci 2.208.b.51
a Clysteribus calidioribus quæ sequuntur incommoda 2.208.b.46
Coagulum calidum natura 1.680.b.45
Coagulum cur lac cogat, sanguinem uero dissoluat 1.737.b.2
Coctio quid sit 2.29.a.53
an Coctio in pueris fortior quam in iuuenibus 1.21.a.18
Coctio materiz quibus dignoscatur 2.433.b.27
Coctio cur merore corrumpitur, gaudio perficitur 1.718.a.17
Coctionis & symptomatum status in quibus morbis concurrat, & in quibus non 2.6.b.30
Coctionis uentriculi oblatæ causæ 1.716.a.3
Coctionis absolutæ tempus 1.720.b.20
Coctioni corruptæ ob uentriculi caliditatem nimiam quomodo sit occurrendum 1.720.a.12
Coctioni decubitus figura an multum cōferat 1.720.b.40
Coctioni conferentia 1.720.b.45
Coctionem nihil esse aliud quam rei coctæ mediocritatem 2.29.b.2
Coctionem quando expectare expediat 1.196.a.14
Coctionem cito uel lente fieri non ciborum tantum qualitate, sed uentriculi constitutione 1.717.a.32
Coitus morbis a pituita utilis Hipp. & Aristotelis testimonio 1.442.b.66
Coitus melancholicis ne conueniat 1.478.b.17
Coitus quomodo melancholicis sit proficius 1.478.b.24
Coitus appetentia immodica 1.897.a.3
Coitus tempus oportunitate 1.891.a.2
Coitus impotentia unde 1.891.b.38
Coitus petulantiam reprimenda 1.897.b.4
Coitum a cibo coctioni maxime aduersari 1.449.a.4
Coitum in pluribus morbis melancholicis commendat Auic. 1.478.b.20
Coitum uenarum & articularum actio cōsequitur 1.387.b.44
Coitum frequentem quæ sequantur incommoda 1.890.b.4
a Coitu post cibum, quæ incommoda capiti proueniant 1.449.a.6
a Coitu quando uenam secare sit tutum 1.449.a.15
Coitu quando potissimum utendum 1.449.a.23
a Coitu morbos, qui ex atra bile, exacerbari 1.478.b.18
ex Coitu mimio male habentibus quibus succurrendum 1.899.b.35
Colicus dolor quid 1.824.b.64
Colicus dolor cuius intestini symptoma sit 1.825.a.3
an Colicus dolor ab assumpto cibo magis affligat 1.826.a.46
an Colici affectus initio purgandum, an uerò expectanda coctio 1.828.b.65
Colicum dolore a renali difficile dignoscere posse 1.826.a.40
in Colico affectu cibum aut potum non exhibet Celsus nisi sedato dolore 1.828.b.55
in Colico affectu, quæ uena, & quando secanda 1.829.a.45
Colicos dolores repletionem sequi 1.828.b.53
Colicos dolores inedia maxime leuari 1.828.b.60
Colicæ curatio qua ratione sit profectuenda 1.829.a.10
Colica uexatos & febrientes pharmaco euacuandos esse 1.829.a.5
in Colica purgatorio medicamento citi initio utendum 1.829.a.18
in Colica quæ ante pharmacum agenda 1.829.a.37
Colli uertebrae series 1.43.b.10
Colore extrema cute infecta, urinae colores immutari, & cur 1.141.a.20
Colores in aere spiritaliter magis, quam odores recipi 1.566.a.8
Columbarum pullis tenuisse an crassius sanguis inficit 1.448.a.60
Coma quid 1.462.a.23
Coma seu cataphora quid sit, & unde 1.465.a.26
Coma pituitoso humore prauulente catatocion antiquis appellatum 1.465.a.35
Coma oclusis esse oculis 1.465.a.41
Coma & catatocion differre 1.465.a.37
Comatis seu cataphoræ differentia 1.465.a.30
in Contusione supputandum semper non esse 2.145.a.57
ex Contusione & casu cur pueruli minus quam alii offendantur 2.145.b.47
Conuulsio quibus causis potissimum fiat 1.122.a.60
Conuulsio quomodo a natura fieri intelligatur 1.122.a.66
Conuulsio morus est deprauatus 1.504.b.8
Conuulsio quarum partium affectus sit 1.504.b.12
Conuulsionem ob dolorem ad repletionem referri 1.505.a.15
V 3 Conuulsio

Index

- Conuulsio sectio neruo quomodo ex repletionem fiat 1.505.a.20
Conuulsio ex timore quomodo ad repletionem ac euacuationem referatur 1.505.a.32
Conuulsio ex siccitate febres & immodicas euacuationes consequitur 1.505.a.54
Conuulsio an ex siccitate fiat, disputatio pro Hippocrate & Galeno 1.505.a.57
Conuulsio quam neruorum desiccationem sequatur 1.505.b.30
quæ Conuulsio febri superueniente soluitur 1.507.a.13
Conuulsio quam febri superueniente soluitur 1.507.a.18
Conuulsio ex siccitate an curabilis 1.509.a.20
Conuulsio canina quæ 1.514.b.66
de Conuulsionis causis disputatio 1.504.b.28
Conuulsionis causæ repletio & euacuatione 1.504.b.30
Conuulsionis an species quatuor 1.511.a.27
Conuulsionis causa duplex 1.942.b.40
Conuulsioni ex repletionem an uenæ sectio conueniat 1.509.a.41
Conuulsioni an frigida affusio conueniat 1.509.a.56
Conuulsioni cucurbitarum appositio quomodo conueniat 1.509.a.62
an Conuulsioni cucurbitæ ad uesciam & renes assignanda 1.509.b.6
an Conuulsioni uinum conueniat 1.509.b.17
Conuulsionem quamcumque uel ex repletionem fieri uel ex euacuatione 1.487.b.28
Conuulsionem qui morbus proxime pariat 1.506.a.15
Conuulsionem solis musculis accidere 1.504.b.16
Conuulsionem neque uentriculo, neque ori eius posse accidere 1.504.b.19
Conuulsionem neruorum & musculorum simul affectum esse 1.504.b.23
Conuulsionem, quomodo febri superueniens, soluitur 1.507.a.45
in Conuulsione cucurbitæ cui parti assignanda 1.509.b.2
Conuulsiones ex dentium ortu in pueris cur accidunt 1.596.a.61
Cor & spiritus, cur innato calori seruantur apertissima sint 1.15.b.36
Cor, si uiam substantiam siccum esse, ratione uero in eo contentorum ad humidum uergeret 1.17.b.48
Cor caloris principium non etiam motus 1.52.a.32
Cor uulnus ne minimum quidem sustineret 1.135.a.66
an Cor inter omnia membra dignius sit custodia ut Auic. ait 1.190.b.20
Cor simplex & composita corporis pars dici potest 1.498.a.61
an Cor parum animositatis sit indicium magni uero timiditatis 1.663.a.54
an Cor musculus sit 1.663.b.62
Cor nullam iniuriam posse sustinere 1.664.a.56
Cor animi perturbationibus quibulque perissimum lædi 1.666.b.10
Cordis actione læsa alias consentire necesse est 2.2.b.57
Cordis calorem magis acrem esse, spirituum uero copiosorem 1.17.a.55
Cordis situs cur in thoracis medio 1.45.b.52
Cordis humores in pestilenti affectu putrescere 1.98.b.24
Cordis solidas partes in pestilentibus quibusdam affectibus putrescere quorundam opinione 1.98.b.27
Cordis nentriculos duos constituunt Gal. & Auic. cum tres Aristoteles numeret 1.69.a.23
Cordis uentres an duo sint aut tres 1.663.a.46
Cordis spirituum dissolutione ob gaudium, suffocatione ob timorem obire animal 1.666.b.13
in Cordis affectibus dextra uena cur potissimum secanda 1.667.b.58
in Cordis affectibus a flatibus cur sinistra magis uena secanda 1.667.b.63
in Cordis affectibus medicamenta quam caute exhibenda 1.668.a.4
Cordis interperies quam caute sit restituenda 1.668.a.10
Cordis tremor unde 1.669.a.5
Cordis palitationem sanguinis misisionem curari 1.670.b.12
Cordis palitatione obnoxios immatura plerumque morte præueniri 1.670.b.15
an Cordis spiritus ex iccinoris calore possint incallescere 1.743.a.61
Corde inflammatione apprehenso desperata est salus 1.678.a.22
de Coriandri facultatibus controuersia 1.283.a.50
Coriandri uisum in omni epilepsia damnat Auic. præterquam sanguinea, & biliosa 1.283.a.58
Co iandri uiridis, & sicci facultates 1.446.b.42
Coriandrum epilepsia, per uentriculi consensum, conferre 1.283.a.56
Coriandrum somnum conciliare 1.283.a.58
Coriandrum an capitis uaporibus arcent dis conueniat 1.446.b.30
Coriandrum oculis obesse, somnum facere, delirium asserre, & inebriare 1.446.b.35
Coriandrum humidum somnum facere, desiccatum, & præparatum, non item 1.468.a.4
Coriandrum refrigerare putat Dioscor. 1.283.a.45
cur Corpus gracilius euadat ob renum calorem 1.853.a.9
Corpus exacte temperatum, nisi in instanti dari non posse 1.15.b.20
Corporis natura principium est sermonis in arte medica 1.8.b.30
Corporis animati forma est anima, non temperamentum 1.9.a.34
Corporis humani triplex esse partium genus 1.11.a.53
Corpori uniuerso conspirationem unam inesse, confluxionem unam, & consentientia omnia 1.141.a.58
Corpora rariora facilius pati 1.91.a.3
Corpora, quæ quibus cibis uti debeant 1.169.a.50
Corpora temperata a similibus inuari, intemperata lædi 1.422.b.64
Corpora temperata raro admodum uide re est 1.422.b.65
Corpora similibus sibi qualitatibus feruari, quomodo intelligendum 1.423.a.6
Corpora similibus sibi qualitatibus lædi tandem est necesse 1.423.a.14
Corporum tumor propter frigus cur accidat 1.505.a.10
Corruptio naturalis quæ sit 2.19.a.40
Corruptibile & incorruptibile unum & idem efficere, absurdum non esse 1.14.b.41
Corrodentia medicamenta quæ 2.138.b.7
Coryza 1.572.b.31
Coxarum musculos, quatuordecim alii qui constituunt 1.62.a.55
Coxendicis affectibus unde tam acres dolores 1.95.b.60
Cranei ossa, cur quinque tantum Auic. connumeret, Gal. uero septem 1.39.b.14
Cranij uulnerati summa habenda ratio 2.158.b.32
Craffa & tenuia expulsiōi inepta existere 1.433.a.34
Crocum capitis dolores sedare, & inferre, & quare 1.447.b.12
Cruda omnia dissimilium esse partium 2.26.b.39
Cruclitatem non esse perpetuum principii inditium 2.5.a.56
Cruclitate materialium & immaterialium morborum initium esse 2.5.b.1
Cruclitatem principium tantum dici de materialibus morbis 2.5.b.37
Cruclitatem ex gaudio est fieri 1.718.a.21
Cruclitatem an somnus prolixior conferat 1.69.a.24
Cruclitatem & fame laborantes quomodo sint nutriendi disceptatio 1.88.a.51
Cruclitatem laborantes urgente appetitu, quomodo nutriendi, questio 1.188.b.20
Cruclitatem dispositio an renum statum significet 1.852.b.55
de Cupressi facultate contradictio 1.159.b.54
Cupressi facultates quæ 1.286.a.18
Curatorie facultatis partes tres 1.188.a.14
Curatorie scopi 1.194.b.52
Curandi scopus in cuiusque particula imbecillitate quis esse debeat 1.752.b.50
an Cutis temperata sentiat 1.162.a.25
Cutis quomodo & densetur & rarefiat in unctione 2.11.a.20
Cutim, æqualia non sentire quomodo intelligatur Auicennæ 1.16.a.33
Cutim summam quod obedit, retrocedere non posse 2.109.b.62

D

ANESI DANESII obseruatio Tomo 1. pag. 863. a. uer. 54
Decretoriorum numerus cur a die decubitus numeretur 2.5.a.48
Dentes unde sentiant, non autem ossa 1.589.a.18
Dentes foetum adhuc in utero existentem habere 1.589.a.40
Dentes cur ficus & dulcia ledant 589.b.63
Dentes frigore potissimum lædi 591.a.17
Dentes cur maxime frigiditatem sentiant 1.591.a.24
Dentes a frigido neruorum gratia maxime lædi 1.591.a.30
Dentes

Index

- Dentes sicca intemperie laborantes curationem non admittunt 1. 591. a. 43
Dentes sensus expertes non esse 1. 591. b. 30
Dentes quia ratione flatibus lædantur 1. 592. a. 30
Dentes quibus affectibus fiant mobiles 1. 594. b. 4
Dentes, ubi siccitate rumpuntur, nullis ferè medicamentis curari queunt 1. 595. b. 3
Dentes nostri quomodo ex aliorum acerbis comedentium inspectione obstruuntur 1. 598. a. 6
Dentes summè refrigeratis, neque calida, neque frigida admittunt 1. 598. a. 8
Dentes summa caliditate affecti, cur neque calida, neque frigida patiantur 1. 598. a. 64
Dentes frigidi & sicci temperamenti, si frigidi & sicci mediocriter conseruari 1. 598. b. 40
Dentes frangi potius quam comminui 1. 595. a. 49
Dentium ordines tres & unde ortum ducant 1. 589. a. 40
Dentium pars quæ potissimum flatibus lædatur 1. 592. a. 26
Dentium curatio cum exsiccantibus semper procedere 1. 591. a. 38
in Dentium curatione illud esse perpetuum ut desiccemus 1. 591. a. 48
Dentium dolor ea potissimum parte efficitur, quæ gingiuis inferuntur 1. 591. b. 24
Dentium substantia an doleat 1. 591. b. 24
Dentium erosio unde 1. 595. a. 26
Dentium erosionem a fractione non differre 1. 595. b. 17
Dentium eruptionem quæ facilem reddant 1. 596. a. 52
Dentium ortum cur aliquando febres alui profluuiis, & convulsionibus sequantur 1. 596. a. 58
Dentium fridorem & naturalem esse & aduentitium 1. 597. a. 62
Dentium fridorem in quibus morbis quid portendat 1. 597. b. 1
Dentium stupor tactricis facultatis symptoma est 1. 597. b. 37
Dentium stuporis morbus, qui 1. 597. b. 40
Dentium stuporem cur faciant acerbis 1. 597. b. 42
Dentium stuporem portulaca qua ratione fedet 1. 597. b. 45
Dentium stuporem quæ & qua ratione sedent 1. 597. b. 45
Dentium stupor calidis curatur 1. 597. b. 54
Dentibus dulcia qua ratione officiant 1. 590. a. 6
Dentibus an fricatio ex melle conferat ut Auic. scribit 1. 590. a. 25
Dentibus quibus medicamentis consulendum 1. 595. b. 24
in Dentibus eximèdis, quæ sit cautio adhibenda 1. 597. a. 8
Dentibus uermes innasci, & quomodo extrahantur 1. 597. a. 37
Dentibus stupidis ex lacte colluctio qua ratione sit proficua 1. 597. b. 50
Dentibus stupidis caseum prodesse 1. 597. b. 54
Deriuatio ad propinqua est 1. 520. b. 29
Deriuatio quæ, & reuulsio 1. 520. b. 30
Deriuatio in oculorum affluxu, qua parte ducenda 1. 520. b. 34
Deriuatio ad nares non nisi per sternutamenta prouocatur 1. 520. b. 42
Distillatio acris sanguinis misionè cur renuat 1. 639. b. 63
Distillationis a capite nomina 1. 572. b. 23
Diabetes qui affectus 1. 882. b. 43
Diabetes ab inuoluntaria misione quid differat 1. 881. b. 30
Diabetes an uesciæ aut renum affectus sit 1. 882. b. 53
cur Diabeti coniuncta est sitis 1. 881. b. 32
in Diabete affecti sunt renes 1. 881. b. 32
in Diabete quæ facultas lædatur 1. 882. b. 49
in Diabete quæ nam renum actio offendatur 1. 882. b. 49
in Diabete naturales renum facultates omnes affectas esse 1. 882. b. 59
in Diabete cur alteratio esse facultatem affectam non meminerit Gal. 1. 883. a. 31
Diacalamentum in lasitudine quæ Gal. probet Auicennas damnare uidetur 1. 76. b. 41
Diacodium in pleuritide quando conueniat 1. 656. b. 38
Diaphragma inflammatum non pleuritidem, sed phrenitidem facere 1. 641. b. 51
Diaria febris quando in putridam euadit 2. 48. b. 14
Diaria & putridæ febris pulsuum differentia 2. 21. a. 48
Diariarum febrium inclinatio qualis esse debeat 2. 10. a. 48
Diarias febres in alias facillime transire 2. 10. a. 3
Diariis omnibus balneas conuenire 2. 10. b. 52
Diarrhoea ex cruditatibus quæ 1. 815. b. 48
Digitos breues parui iecoris inditum esse 1. 750. a. 14
Dioclis methodi ad Antigonum regem mentio 1. 182. a. 16
Diminutionis causas enumerat 1. 115. a. 23
Discutientia cur in statu inflammationis quæ ulceribus iunguntur, non curetur 2. 139. a. 20
Diuerso deriuationem, & reuulsionem complectitur 1. 520. b. 27
Dolor an ex humiditate fiat 1. 436. a. 4
Dolor an ex siccitate fiat 1. 436. a. 6
an Dolor trahat, disputatio pro Hipp. & Gal. 1. 440. b. 41
de Doloris natura opiniones uariæ 1. 117. a. 8
de Doloris causis, uariæ sententiæ 1. 117. a. 18
Doloris causa per se an sit materia 1. 438. a. 54
Dolorem tristitem esse sensuum operationem uoluit Galenus 1. 117. a. 9
Dolorem modo solutionem continui, modo alterationem sequi 1. 117. a. 46
Dolorem fieri per se ex intemperie dupliciter 1. 438. b. 8
Dolore complicato cum morbo aut morbi causa unde auspicanda curatio 1. 191. a. 6
Dolore sæuiente incrassantibus sanguinem utendum esse 1. 191. a. 14
Dolorum species plures Auic. quam Galenus facere uidetur 1. 118. a. 10
Dolorum symptomata seu accidentia quæ & unde elici debeant 1. 118. a. 46
Dormire post forte medicamentum, uigilare post leue 1. 203. a. 35
Dorsum, quæ pars sit corporis 1. 41. a. 45
de Dorsu uertebrae Galeni & Auic. dissidium conciliatur 1. 44. a. 50
Dorsi dolor unde perueniat 1. 953. a. 54
in Dorsi doloribus quæ uenæ secandæ 1. 954. a. 20
Dubellati quid sit 1. 760. a. 10
Dysenteria ex catarrho laborantes, cur suppressio capite, uel supino corpore cubare prohibeantur 1. 816. a. 32
Dysenteria an purgatio conueniat 1. 814. b. 41
Dysenteria an myrobalani conueniant 1. 814. b. 42
Dysenteria an assata conueniant 1. 815. a. 17
Dysentericis oryzam torrefactam conuenire 1. 815. a. 44
Dysentericis purgationes conuenire, præsertim myrobalanorum 1. 814. b. 48
Dysentericis qua cautione sit rhabarbarum propinandum 1. 815. a. 53
Dysentericis cur frigida potius actum, quam calida conueniant 1. 815. a. 60
E
Ebrj & pueri qua de causa balbutiant Tomo 1. pag. 584. a. uer. 37
Ebrjorum semen cur infocundum magna ex parte 1. 891. a. 21
Elementa probare quod sint, neque ad medicum, neque ad philosophum pertinet 1. 10. a. 18
Elementa plura esse cum probat Hipp. philosophi non medici partes agere 1. 10. a. 25
Elementa definiri cur non possint 1. 10. a. 30
Elementa agere inter se quomodo possunt 1. 15. a. 33
Elementa media non esse simplicia 1. 98. a. 49
Elementa in suo centro posse pura reperiri 1. 98. a. 54
Elementa, non substantiis sibi mutuo esse contraria, sed qualitatibus 1. 141. b. 53
Elementorum definitiones uariæ 1. 9. b. 60
Elementorum primæ qualitates, quæ 1. 10. a. 39
Elementorum differentia, quæ 1. 10. a. 44
Elementorum mixtionem qualitatibus duntaxat pugnantibus non etiam formis, fieri 1. 15. a. 5
Elementorum

Index

Elementorum formas in mixto rationem
materie obtinere 1.15.a.2.11
Elementorum formas, medias esse inter
substantiam & accidens 1.14.b.64
Elementorum qualitates primas cur eo-
rum formas esse Alexander crediderit
1.106.a.20
Elementis accidentia, uaria inesse quæ
sensibus percipi possint 1.10.a.36
Elephantiasis quibus procreetur esculen-
tis 2.130.a.60
Elephantiasim tum lienis tum iocinoris
uicio procreari 2.130.a.49
Elephantiam uniuersi corporis esse can-
cram 2.130.a.54
Empiricos magis, quam methodicos pas-
sim probat Galenus 1.236.b.44
Enixis, si supprimatur purgationes secta
uena uel citata aluo succurrendum 1.
919.a.50
Ephemeras omnes febres ab externis
causis proficisci 2.8.a.62
Ephemeras omnes a causa procatartica
recenti fieri 2.9.a.48
Ephemera febrium quales sint pul-
sus 2.9.b.40
in Epiala quomodo interne partes algeant
externæ uero calidæ sint 2.47.b.20
Epialæ febris symptomata 2.47.b.11
Epiglottis quid sit 1.602.a.49
Epiglottis usus quis sit 1.602.a.50
Epilepsia est fortis corporis conuulsio
1.487.a.42
Epilepsia quodnam symptoma sit 1.
487.a.43
Epilepsia quomodo fiat 1.487.a.55
Epilepsia morbus ne an symptoma sit 1.
487.a.45
Epilepsia & apoplexia, si tertianæ confe-
rantur, cur acuti non dicantur morbi
2.7.b.8
Epilepsia ex uteri strangulatu 1.488.b.48
Epilepsia unde fiat neotericorum medica-
mentorum sententia 1.488.a.45
de Epilepsia causis quæstio 1.487.b.37
Epilepsia morbus obstrictio est 1.
487.a.54
Epilepsia an paralysis succedat 1.
488.b.57
Epilepsia an uenæ sectio semper conue-
niat 1.494.a.40
Epilepsia imminentis signa in lingua &
cuius uenis 1.490.b.45
Epilepsiam & apoplexiam affecti loci
gratia acutos esse morbos 2.7.b.15
Epilepsiam ab atra bile plerumque consti-
tere 1.488.a.28
Epilepsiam a pituita & atra bile simul
proficisci 1.488.a.32
Epilepsiam ab omnibus humoribus fieri
ex Auic. 1.488.a.35
in Epilepsia deprauatæ motiones unde
fiant 1.487.a.59
in Epilepsia qui locus obstruatur 1.
487.a.62
in Epilepsia anterior ne cerebri uentricu-
lus an posterior obstruatur 1.487.a.63
in Epilepsia animales actiones omnes læ-
di 1.487.b.15
Epilepsia pituitosos laborare 1.488.a.9
Epilepsia laborantibus cur lingua citrina
sit 1.490.b.54
in Epilepsia uictus ratio pro accessioni-
bus constituenda 1.494.a.37
in Epilepsia uenæ sectionem quæ impe-
diant 1.494.b.12
in Epilepsia uentriculi duntaxat cerebri

obstruuntur, in apoplexia corpus ip-
sum potissimum 1.495.b.34
Epileptici qui plerumque fiant ob sideri-
quorundam concursum 1.96.b.31
Epileptici cur pedibus calcitent 1.
488.a.5
Epileptici unde suffocatio 1.488.a.2
Epileptici cur parciore cæna, quam pran-
dium statuenda 1.494.a.23
Epiphoram in renellis curari posse, in
adultis curationem non admittere 1.
535.b.16
Epulis morbis quis sit 1.600.b.45
Epulotica medicamenta, quæ 2.138.b.1
in Errhinorum usu quid agendum 1.
567.a.58
Eruetiones unde 1.711.b.20
Erysipelas unde fiat 2.105.a.65
Erysipelas malum 2.105.b.18
Erysipelas exquisitum 2.105.b.44
Erysipelas phlegmonodes 2.105.b.47
Erysipelas mixtum 2.105.b.49
Erysipelas exquisitum ex sanguine te-
nuissimo & teruido sit 2.108.b.46
Erysipelati ulcerato quæ faciant reme-
dia 2.110.a.42
Erysipelatem cutem urere, & in tumore
attollere 2.108.b.2
in Erysipelate exquisito sanguine mitte-
re non oportum esse 2.109.b.60
Erysipelate non exquisito mittere sangui-
nem cur bonum 2.109.b.46
Euacuatio an fieri debeat ante coctionem
1.195.b.31
Euacuatio an a morbi magnitudine indi-
cetur 1.198.b.47
Euacuatio quando magis conueniat 1.
654.a.37
de Euacuationis tempore controuersia
1.195.b.38
cur Euacuationis absolutæ indicium sit
fictis 1.714.a.66
Euacuationi non omnis uirium imbeci-
litas contraindicat 1.195.a.30
Euacuationi ineptos esse qui calido &
sicco temperamento sunt 1.
195.a.32
Euacuationem facile ferunt calida &
humida corpora 1.195.a.35
Euacuationem immodicam quæ sequan-
tur incommoda 1.296.b.4
Euacuationem absolutissimam non esse
obeundam 1.196.b.10
ab Euacuatione omni in multis magnis
morbis interdiciuntur 1.
198.b.54
Euacuationes immodicæ atque suppressio-
nes quibus fiant causis 1.113.b.12
in Euacuationibus quæ seruare opus sit
1.195.a.61
si Euacuandum & alterandum sit, unde in-
choandum 1.192.a.23
Excidentiæ quæ Hippocrate dicantur 2.
168.a.33
Excrementa in sanis corporibus quibus
uijs & quomodo educantur 1.
172.b.29
Excrementa quæ magis apta excretioni
1.616.b.24
Exercitatio in sole quos effectus pariat
1.111.b.53
Exercitationem intermissam qui sequan-
tur morbi 1.161.a.30
Exercitationem per se uentriculo non
conferre 1.695.b.24
Exercitationem moderatam uentriculo
non esse noxiam 1.695.b.28

Experimenti certitudo quomodo haberi
da 1.236.a.50
Expertos sine ratione, in expertis cum
ratione, præponit Arist. 1.236.b.42
Expirationem qui musculi faciunt
629.a.29
Exsiccantia semper dentibus conferre
1.591.a.36
Exufflationem qui faciunt musculi 1.
629.a.30
Exufflationem strepentem qui musculi
faciunt 1.629.a.32

F

Acutas animalis per somnū quæ-
scit, & naturalis uehementius
agit Tomo 1. pag. 162.
Facultas imbecillitas morbi causa est
longioris, non tamen indicium 2.
7.b.48
Facultatem a re, cuius est, non differre ni-
si sola uoce 1.119.b.54
Facultatum animalium diuisiones uariæ
1.80.b.15
Fames quid sit 1.714.a.20
an Fames sanitati utilior sit quam latie-
tas 1.702.a.40
Fames syncopalis a canina & bulimo
quid differat 1.713.a.30
Fames syncopalis ex frigidityte etiam sit
1.713.a.53
Fames sumpto cibo cur statim sedatur 1.
731.b.48
Famem uini potio sedat 1.712.a.62
Famen syncopalem ex caliditate & fri-
giditate fieri 1.713.a.53
Fauces quæ dicantur 1.602.a.45
Fauces & nares aptissima loca esse suffi-
piendis oculorum fluxionibus 1.
520.b.37
Faucium agriuidines, & nomina 1.
572.b.26
Febris quis morbus dicatur 2.2.b.8
Febris omnis quid sit 2.27.b.36
an Febris alia sit morbus, alia symptoma
2.3.a.22
Febris calida ne tantum intertempies sit,
an etiam sicca 2.2.b.21
Febris an sit calor præter naturam 2.
2.b.11
an Febris definiri possit per calorem 2.
2.b.37
Febris quando morbus dicatur, & quan-
do symptoma 2.3.a.40
Febris ephemera an cognitu facilis 2.
8.a.65
an Febris ex putredine concitetur 2.
19.b.59
Febris materiam calfactionem exigere
2.28.a.7
Febris finitioes uariæ 2.2.a.15
de Febris genere controuersia 2.
2.a.42
Febris definitionem ab Anic. traditam
absolutam esse 2.3.a.41
Febris putridæ curandæ scopi duo 2.
27.b.49
Febris ephemera corripit qui apertus 2.
10.a.10
Febris putrida qui facile corripitur 2.
10.a.11
Febrim curationis gratia quomodo sym-
ptomatis, quandoque morbi rationem
habere 2.3.a.61
Febrim omnem refrigerantia & hume-
cantia

Index

Etantia postulare 2.27.b.63
 Febrem continentem quæ faciant 2.54.b.24
 in Febre quæ actiones offendantur controuersia 2.2.a.53
 in Febre putrida omni an sanguinem mitere expediat 2.28.b.20
 Febres continentes interpollatis cur breuior 2.7.b.34
 an Febres ephemeræ omnes a procatartica causa fiant 2.8.a.36
 an febres putridæ omnes ex obstructiōne fiant 2.19.b.47
 Febres quartanæ cur post quadragesimū annum frequentius fiant 1.30.a.58
 Febres continuæ dux quomodo implicetur 2.7.b.10
 Febres uomitu ne an purgatione curantur 1.199.b.25
 Febrium nullam esse propinquorem differentia, quam quæ a materia sumpta est 2.3.b.25
 an Febrium ephemerarum inseparabile indicium sit ex procatartica causa fieri 2.9.a.30
 an Febrium ephemerarum proprium indicium sit coctio in urina primis statim diebus 2.9.b.17
 de Febrium circuitu quæstio 2.19.b.64
 Febrium circuitus innata cuidam humorum naturæ adscribi debere 2.20.a.3
 de Febrium continentium & intermittentium differentia; controuersia 2.20.a.20
 Febrium putridarum pulsus cur inæquales 2.21.a.38
 Febrium notæ unde petendæ 2.2.b.62
 Febribus putridis quæ corpora obnoxia magis, & quæ ephemeris 2.3.b.50
 Febres pituitosas in quartanas sæpe de generare 1.28.a.21
 Febres quartanas ex pituitosis sæpe fieri 1.28.a.21
 Febres mutari mutata uicibus ratione cōpertum esse 2.59.b.60
 Febres quando uomitu, & quando deiectione curare expediat 1.199.b.31
 Febres tertianas solo uomitu curari restatur Galenus 1.199.b.28
 in Febribus ephemeris an pulsus nō sint uehementiores 2.21.a.30
 an Febribus continuis rigores accidunt 2.21.b.6
 in Febribus putridis calidis quandoque esse opus 2.28.b.12
 in Febribus putridis quando secanda uena, & quando non 2.28.b.40
 in Febribus putridis quando a uenæ sectione abstinendum 1.28.b.51
 in Febribus ardentibus quid potissimum animaduertendum 2.33.b.3
 in Febribus pituitosis uomitum ceteris præsidij anteponit Auicennas 1.199.b.30
 in Febribus purgandum quietiori die 1.216.a.12
 Febrilis caliditas qua ratione corpori uniuerso communicetur 2.23.a.8
 Febrile frigus unde 2.2.b.40
 Febrientes ab alimētis excellēter affringentibus cur cauendi 1.701.b.34
 Febrientibus quando cibus exhibendus 2.28.a.37
 Fellex uicæ canaliculi duo, & eorum

usus 1.781.b.43
 Fibulæ cruris usus duplex 1.50.a.22
 Filij cur parentibus similes 1.911.a.25
 Filiorum similitudo ob imaginationem 1.103.a.3
 Fistulæ callum coniungi 2.161.b.14
 Fistulas profundit Hippocrates calente aqua, & cur 2.138.b.49
 Flatus causæ 1.727.b.35
 Flatus causæ continentes dux 1.727.b.31
 Flatus in uentriculo causæ externæ 1.727.b.50
 an Flatus in osibus fiant 1.128.b.14
 an Flatus a calore uehementi procreari queant 1.727.a.56
 Flatus a calore per se gigni non posse 1.727.b.61
 Flatus ab immoderato calore quomodo in uentriculo fiant 1.727.b.64
 an Flatus ab atra bile geniti eo differant ab alijs quod hi sine spūto, illi cum spūto accidunt 1.728.a.32
 Flatus ex atra bile quales fiant 1.728.a.34
 Flatuū causæ 1.721.b.21
 Fluor muliebris quomodo a menstruis differat 1.935.b.23
 Fluoris cohibitio quomodo fiat 1.218.b.22
 Fluxio quomodo ad doloris uicinas partes fiat 1.441.a.30
 si Fluxio reuocanda sit & dolor simul mitigandus unde incipiendum 1.190.b.1
 Fluxionis causa ultra aptior calida an frigida cerebri intemperies 1.573.a.26
 Fluxionem non prohiberi, nisi ad contraria loca materia reuocetur 1.654.a.29
 Fluxione quando opus sit, & quando de riuatione 1.654.a.31
 Fluxiones quibus causis fiant 1.218.b.15
 Fluxiones criticæ qua cautione tractandæ sint 1.819.b.28
 Fluxiones unde fiant 1.572.b.45
 Fluxionum modi 1.114.b.59
 Fluxionum causa ex Hippocrate 1.572.b.45
 Fluxionum causa an sit siccitas 1.572.b.54
 Fluxus colliquatiui causa 1.817.a.3
 Fluxum fluxu, & uomitum uomitu curauit Hipp. 1.195.a.19
 in Fluxu colliquatiui an frigida & humida conueniant 1.817.a.6
 in Fluxibus non euacuatio indicatur, sed roboratio 1.195.a.21
 in Fluxibus quando purgatione utendum 1.195.a.24
 in Fluxibus quibus purgantibus sit utendum 1.195.a.25
 Foeminam quia mare salacior, nō proinde esse calidior 1.21.b.7
 Foeminæ maribus frigidiores 1.21.a.62
 Foeminæ, cur quam mares, citius adolefcent 1.21.b.3
 Foeminæ maribus citius & crescent & senescunt 1.21.b.6
 an Foeminæ maribus calidiores 1.913.a.19
 Foecunditatem scētis secundum aures uenis animalibus adimi 1.887.b.5
 an Foetus pars sit semen 1.910.b.66

Foetus formatio quomodo fiat in utero 1.910.b.58
 Foetus quod membrum primo generetur 1.911.a.17
 Foetus septimestris cur uiuat, octimestris uero intereat 1.911.a.31
 Forma specifica quid sit 1.105.b.34
 Formam specificam, neque simplicem qualitatem esse, neque temperamentum 1.105.b.34
 Formam specificam, esse formam sensu inperceptibilem 1.105.b.35
 Formas rerum sensus nostros latere 1.14.b.17
 Formas rerum nobis ignotas esse 1.105.b.50
 Formas formis esse contrarias credere, non esse absurdum philosopho 1.106.a.36
 Formica quo gignatur humore 2.105.b.9
 Formica miliaris 2.105.b.16
 Formica corrodens 2.105.b.17
 Formicæ genera duo 2.105.b.10
 Frigiditas duobus accipi modis potest 1.10.b.31
 Frictionem temperatam duram excipere oportere 1.173.a.10
 Frigiditatem minori tempore, quam caliditatem amoueri 1.192.b.7
 Frigore & congelatione odores & sapores hebetari 1.147.a.2
 Frigore cur tumescant corpora 1.505.a.10
 Frons quæ, & cur mobilis 1.52.b.37
 a Fructibus an bibendum 1.171.b.12
 Fumarie acredinem, & amaritudinem in esse, quæ calorem indicant 1.309.a.15
 Fumariam primo refrigerare, & secundo exsiccare 1.309.a.13
 de Fūgo capitis Gale. locus 1.465.b.35

G

Albanum comitali morbo affectos excitare Tomo 1. pag. 315. b. uer. 28
 Galbani suffitum comitalem morbum detegere 1.315.b.30
 Galeni, de puerorum & iuuenum calores, sententia probatur 1.20.a.56
 Gallicam luem astrorum uim sequutam 1.96.b.50
 Gangrænæ uis & malignitas 2.115.a.6
 in Gangrænæ abscissione quam cautè agendum 2.115.a.20
 Gangrænæ uitali spiritu intercluso generari 2.114.a.38
 Gangrænæ, ubi in sphacelum abit, restitui non posse 2.114.b
 in Gangrænæ primo loco sensus afficitur postea uitalis 2.114.a.46
 in Gangrænæ qua sectione utendum 2.114.b.64
 Gargaribus abscissum est penitus cur in tabem illabatur 1.602.b.12
 Gargarconis ademptione & uocem ledi, & pulmones 1.602.b.5
 Gargarconis abscissione in tabem propèsum iri 1.602.b.6
 in Gargarismate quæ maximè cauere sit opus 1.433.b.47
 Gaudium immensum cruditates sequi & mortem etiam 1.718.a.21
 Generationis & corruptionis causas a solis accessu & recessu fieri 1.90.b.36
 Genus

Index

Genu motum nouem absolui musculis
1.62.b.59
Georgij Melichij Augustini de Been al
bo & rubro o pinio 1.269.a.28
Gibbosit quid sit, quid repanditas, &
quid obitipitas 1.951.a.34
Gignendi uis cur Autumno imbecillior
1.116.a.8
Gingiber cuius sit facultatis 1.396.
a.12
Gingiber inflationes soluere 1.396.
a.18
Gingiber flatus generare 1.396.
a.20
Gingix flaccidæ, cur reddantur 1.
600.b.28
Gingix splenicis uiciantur 1.791.
b.29
Gingiurum inflammationibus, quæ ue
na tunda 1.499.a.65
Gingius lienosis facile ulcerari, & uita
ri 1.600.a.24
Glangia quæ dicantur 2.123.a.37
Glandes abscessæ cur gigni rursus queat
2.134.b.66
Glaucoma lusciositati opponit Arist. 1.
547.a.31
Glutinantia medicamenta quæ 2.142.
b.62
Glycirrhizam temperatam, uel ad cali
dum & humidum inclinare 1.335.
a.46
Glycirrhizam æstuantem uentriculo thora
ci, & ieciori prodesse testatur Dios.
1.335.a.49
Graciles, qui uenæ sectionem ferant, &
qui non 1.195.a.48
Gracilibus an uomitus conducatur 1.
207.a.5
Grando palpebræ qui affectus 1.540.
a.34
in Grauedine cur inappetentia fiat 1.
707.b.10
Grauedines in capite quomodo uigilias
pariant 1.426.b.46
Grauedines an autumno æquilonio & sic
co longæ fiant. Emendatur que hic lo
cus Hippocratis tertio aphor. 1.
572.b.60
Gula qua constet substantia 1.684.
a.30
in Gula inflammationibus an repellent
ibus utendum 1.686.a.5
in Gula affectibus initio repellentia di
scutientibus permiscenda 1.686.
a.23
Gula ulcera quibus potissimum causis
succedant 1.686.b.32
Gula ulcera cur perniciosa 1.686.
b.42
Gurgulionem uocis esse quasi plectrum
1.612.b.37
Gurgulione abscesso uocem uniuersam
deperdi 1.612.b.38
Guttur quid 1.601.a.46

H

Hæticæ febris origo Tomo 2.
pag. 61. b. uersu.10
Hæticæ febris species tres 2.
61.b.10
Hæticæ febris differentia, & quas ob
stant partes 2.61.b.26
Hæticæ pestilentis symptomata 2.
67.b.4
Hæticæ pestilentis signa cur adeo ob
scu

Hæticarum febrium gradus tres 2.
61.b.30
Hæmalopa 1.535.a.7
Hæmorrhoidum dolori an styra conue
niat 1.847.b.33
Hæmorrhoidum uitio affectis an cibi
crassi conueniant 1.848.a.32
Hæmorrhoidas morbum quandoque ef
fesse, aliquando purgationem 1.844.
b.10
Hæmorrhoides nasi nigriores in can
cros degenerare 1.578.a.
52
in Hæmorrhoidibus curandis an extir
pandæ omnes sint, an una seruanda 1.
844.b.19
Hæmorrhoidibus laborantes quibus e
sculentis uti debeant 1.848.
a.32
Hepar nutritoriæ facultatis principium
alimenti gratia, a Gal. constitutum 1.
35.b.12
ex Hepatis frigidityte situm concitari 1.
714.b.13
in Hepaticæ fluxionis initio cur panem
Aucien. interdicit 1.308.
b.41
Hepiala febris unde fiat 2.148.b.
49
Hernodactylorum uis 1.961.a.5
Hernia quid 1.948.a.5
Herniæ species 1.948.a.10
in Herniæ curatione an emollientia con
ueniant 1.948.b.65
Herpes exedens 2.105.b.34
Herpes simplex 2.105.b.36
Herpes miliaris 2.105.b.38
Herpes quo fiat humore 2.108.
b.62
Hiera qua ratione humores uentriculi
expurget 1.700.a.59
Hieram & bilem & pituitam in uentri
culo purgare 1.700.b.19
Hippo. præceptum de euacuatione cur
rationi magis consentaneum 1.199.
a.58
Homo uiuit prius uita plantæ quam ani
malis 1.35.b.2
Hordeum frigidum esse & siccum 2.
32.b.13
Hordei decoctum ægrotantibus quod pro
pinandum 2.32.b.20
Hordeum palpebrarum morbus 1.
540.b.3
Humani corporis actiones tres esse ge
nere, tres proinde & facultates 1.
75.b.32
Humeri situs quis sit 1.46.b.58
Humidum innatum, seu radicalis humi
ditas, quæ dicatur 2.61.a.64
Humidum temporis constitutione in uni
uersum putredini magis obnoxium 1.
94.a.7
Humiditas & siccitas an dolorem faciæ
1.436.a.19
Humiditas somnus profundos facit 1.
426.b.33
Humiditatis causa est etiam siccitas sed
per accedens, & quomodo 1.433.
a.23
Humiditatis causam esse calorem quo
modo intelligendum 1.423.a.
23
Humiditate temperata calorem nutrir
1.192.b.15
Humiditates nitidas uigilias facere 1.

426.b.42
Humor, sanguis est, aut quid sanguini
proportionem respondens 1.24.
b.43
de Humore falso sententiam Galeni ab
Aucenna doctissime dilucidatam
1.27.b.10
Humores quatuor esse medicorum scien
tia 1.24.b.65
Humores quatuor esse, ex sectione quo
uis tempore facta, patere 1.25.
a.22
Humores quinq; ex quorundam sente
tia 1.15.a.50
an Humores tenui purgante r. edicamen
to educi possint absque coctione alia
2.29.a.46
quod Humores biliosi & tenues ut edu
cantur medicamento, coctione indi
geant 1.960.a.11
Humores tenues & aquosi educi statim
possunt non expectata coctione 1.
196.b.3
Humores tenues coctione, ut expellan
tur, indigere 1.433.a.35
Humorum quæque, præter sanguinem
suum habere, circuium 2.32.
a.28
Humorum redundantium indicia quibus
e locis petenda sint 1.127.b.57
Humorum quatuor, qui sunt in coctio
ne, digestio partialis 1.30.a.36
Hydrocephalus 1.464.a.29
Hydrocephalon quid 1.455.a.64
Hydromel iecinoris noxium 1.762.
b.15
Hydrops siccus 1.770.b.12
Hydrops quis affectus præter naturam
1.770.b.52
Hydrops cuius partis uicio fiat 1.770.
b.62
Hydrops quandoque etiam immodera
tos calores sequitur 1.771.a.2
Hydrops causa coniuncta quæ sit, 771.
a.3
Hydrops species quæ curatu difficilior
1.771.a.6
Hydrops species quot 1.770.b.4
Hydrops species tres, non plures, neq;
pauciores 1.770.b.50
Hydropem urit Hippocrates 1.223.
b.56
Hydropem esse symptoma 1.770.b.57
Hydropem posse morbum dici 1.770.
b.59
in Hydropem aquam gigni ex frigidityte
1.417.b.58
Hydropicis conferre solem 1.111.b.53
Hyeme cur aer humidior 1.90.b.60
Hypochondriacæ affectionem multa
spua cur comitentur 1.728.a.
45
Hypofarctidos quomodo fiat 1.770.
b.26
Hypophagma quis morbus sit 1.535.
a.8
Hypostasis quid sit 1.149.b.30
Hypostasis ubi fiat 1.149.b.30
Hypostasis urinarum quid sit 1.259.
a.57
Hypostasis in indicando uim magnam
habere 1.150.a.42
Hyrucinum ad hæmorrhoidas admodum
ne subcutaneos internosque morbos
plures maxime leuari 1.218.a.
16
Iccur par

Index

- I**
- I**ecur paruum obstructionibus obnoxium Tomo 1. pag. 750.a.uer.10
- cur Iecur obstructionibus frequenter laedatur 1.753.a.57
- Iecur quomodo a flatibus obstrui possit 1.753.b.20
- Iocinoris gibbosae potissimum partis affectus urinas praeendere 1.141.a.30
- Iocinoris gibba pars si materia sit referenda, qua uia educenda 1.189.b.30
- Iocinoris crassa substantia corrupta quomodo ad intestina detrudi possit 1.744.b.42
- Iecinoris imbecillitas 1.750.b.10
- Iecinoris temperamentum in cute effusum rescere 1.751.a.60
- Iecinoris temperamentum indicantia 1.751.b.2
- Iecinoris obstructiones ubi fiat 1.753.a.60
- Iecoris obstructionum causa 1.753.a.64
- Iecur compressione arctiori indumenti aut uinculi obstrui posse 1.753.b.18
- Iecinoris inflammata symptomata 1.753.b.10
- Iecinoris obstructi symptomata 1.753.b.12
- in Iecoris obstructione an & quando secunda sit uena 1.755.b.22
- Iecinoris dolor qualis sit 1.756.a.62
- Iecinoris tumores quibus fiant humoribus, & quas obfideant partes 1.757.a.43
- ex Iecinoris inflammationibus quae deterior 1.757.b.4
- Iecinoris obstructiones per quae loca educendae 1.759.a.8
- Iecoris apex cuidam complicatus 1.766.a.33
- in Iecoris affectibus an mineralia conueniant 1.766.a.39
- Iecinori cur frigida aqua in ieiunio epota aduersetur 1.746.a.40
- Iecinori conferentia 1.746.b.56
- in Iecore uermes saepenumero deprehendi 1.437.a.53
- ex Iecinore totius corporis salus, perniciosa dependet 1.745.b.45
- Iecinore inflammato quae secunda uena 1.762.a.47
- e Iecinore educendo pure quid cauendum 1.763.b.64
- Iecur a Clysteribus acrioribus laeditur Autiscentia 1.208.b.46
- Iecur quibusdam in hominibus nullis locis distinctum esse compertum 1.742.a.28
- Iecur per accidens cor potest calefacere 1.743.a.64
- Iecur laedentia 1.746.a.34
- Iecur paruum habentibus quae conueniant alimenta 1.750.a.10
- Iecur obstruentis materiae causas enumerat 1.753.b.7
- Iecur pituitosis tumoribus diu affici non posse 1.759.a.50
- an Iecur tumoribus pituitosis affici possit 1.759.a.51
- Iecur si erysipelas obfuderit, quando frigidis insitendum 1.762.b.37
- Iecur ex bile calefcere 1.781.b.62
- Ieiunium an cerebrum exsiccat 1.436.b.43
- Ieiunium caput replere 1.436.b.43
- Ignis perficus 2.105.a.66
- Ignis actionem omnium actionum maximam esse 1.565.a.58
- Ignem perficum & carbunculum idem esse 2.110.b.38
- Ignem statim accidere, qui perfixit, cur non oporteat 1.184.a.49
- Ignem impressiones, quam licet sicca, quomodo aerem corrumpunt 2.68.a.54
- Ignem aeris impressiones pestilentiae signa esse non causas 2.68.a.16
- Iliacus dolor & uoluuus 1.837.b.51
- Iliaci doloris sedes gracilia esse intestina 1.837.b.55
- in Iliaco dolore obstructio unde procreetur 1.838.a.2
- in Iliaco affectu qui uomitus sit exitialis 1.838.a.20
- Ileon a colica affectione solo ferè affecto loco differre 1.825.b.38
- Imbecillitas partium quid 1.705.b.15
- Imbecillitas est planè morbus ipse 1.805.b.28
- Inappetentia quid 1.707.a.32
- Inappetentia quis affectus sit 1.707.a.32
- Inappetentia in grauedinibus unde fiat 1.707.b.10
- Inappetentiae cibi causa 1.707.a.34
- Inappetentiae omnis causa 1.707.a.46
- Inappetentiae cuiusque causas esse duas 1.707.a.45
- Inappetentiae causa caliditas est praeteritum: est tamen & frigiditas 1.707.a.61
- Inappetentiam a sola intemperie non fieri 1.707.a.52
- Incubus qui affectus sit 1.484.a.50
- Incubum epilepsiae nomine intelligere Arist. 1.484.a.55
- Inedia facietati cur praefenda 1.702.a.53
- India corpus siccit, & alium ficit 1.815.a.6
- ex Inedia an senes in syncope incidant 1.673.a.65
- Inedia excrementis uentrem repleri 1.815.a.2
- Infantium corpora aqua salita esse abludanda 1.154.b.62
- Inflammatiō quid sit 2.107.a.1
- Inflammatiō dolorum & febrim causa 2.136.b.21
- Inflammatiō si cor apprehenderit, de salute actum est 1.678.a.22
- Inflammatiōi nomine omnino dici apostemata 2.105.b.24
- Inflammatiōis symptomata unde fiant 2.107.a.10
- Inflammatiōi si inest dolor an liceat repellere 2.108.b.50
- Inflammatiōem neruosis quidem membris sed non neruis ipsis accidere 1.129.a.63
- in Inflammatiōe critica non esse repellentibus utendum 2.108.b.20
- Inflammatiōes ex phlebotomia quando in crudos abscessus degenerent 1.215.b.3
- in Inflammatiōum augmento & statu quomodo repellentia resoluentibus admisceri possint 1.7.b.16
- Inflammatiōum principijs num repellentibus semper utendum 2.108.a.54
- Inflammatiōum principijs quando repellentibus non utendum 2.108.a.57
- Inflammatiōes ex spiritibus non oriri 2.106.b.64
- Inflammatiōes ab influente sanguine esse oportere 2.106.b.60
- Inflammatiōes a procatactica causa humectantibus & in calefacientibus non laedi 1.220.b.10
- Inflammatiōes principibus partibus propinquos repellentibus non esse tendas 1.220.b.20
- Inquietudinis in motu causa proxima 1.427.b.27
- Infantia qui uexentur ob siderum quorundam concursum 1.96.b.38
- Instrumentum, quod sensus & motus est initium in omnibus animalibus ce rebrum appellari 1.413.b.15
- Instrumenta eandem actionem habentia, idem quoque nomen habere oportet 1.413.b.12
- Intemperies calida an frigida particula maiori refrigerio egeat quam calida 1.189.b.23
- Intemperies non repente aduenit 1.482.a.40
- Intemperies plures ex humorum redundantia, quam inopia, hominibus euenire 1.701.b.28
- Intestini ieiuni uulnera lethalia 1.135.b.5
- Intestinatorum tenuium uulnera lethalia 2.135.b.5
- an Intestinatorum ulceratio ex sanguinis multitudine fieri possit 1.804.b.33
- Intestinatorum dolor an cum grauitate sit 1.821.b.25
- Intestinatorum punctionem cur grauitas comitetur 1.821.b.34
- in Intestinatorum punctione an uomendū 1.822.b.17
- an Intestinis trahendi facultas insit 1.798.a.60
- Intestinis trahendi facultatem non esse insignem 1.798.b.20
- Intestina facultatibus omnibus esse praedita 1.798.b.4
- Inunctio cutim quomodo obstruat, & rarefaciat 2.111.a.20
- IOANNES ANTONIVS Siccus de balneis pulcherrime omnium scripsit 1.111.a.64
- Ioannes Argenterius 1.569.a.54
- IOSEPHVS PAPPALLIONVS 1.187.a.43
- Ichias quid 1.955.b.52
- Ischiadem ex mora in sole frequenter prouenire Hippocratis sententia 1.111.b.57
- Iulius Alexandrinus Imperatorius medicus 1.569.a.56
- IVLII DELPHINI sententia de actionibus a tota substantia 1.105.b.62
- dix in deriuatione semper seruandam, non in reuulsione 1.654.b.39
- L**
- Abij inferni tremor quid portendat Tomo 1. pag. 601.b. uersu.56
- Laborum substantiam musculofam cutim appellari posse 1.601.a.21
- Laborum fissuris quomodo succurrendum 1.601.a.62
- Laborum tremor cur instante uomitu fiat

Index

fac 1.732.a.50
 Labia sputi continendi gratia esse facta 1.601.a.12
 Labia assumendi cibi causa esse facta 1.601.a.16
 Labia cancro maxime esse obnoxia 1.601.b.2
 Labijs locutionem exacte perfici 1.601.a.6
 Lactis concretionem a calido potissimum fieri 1.680.b.44
 Lacti triplicem substantiam, temperamentum, & actionem inesse 1.235.b.21
 Lac & semen ex sanguine menstruuo apertim elaborato gigni 1.157.a.54
 Lac, praesertim acidum, refrigerantis esse ordinis 1.183.b.30
 Lac augentia omnia semen etiam augere & contra 1.256.a.40
 Lac omne splenicis interdictum Diosco. 1.334.b.12
 Lac caprarum, camelarum, afinarum splenis duricie conferre 1.334.b.14
 Lac omne praeter camelinum splenicis officere 1.334.b.15
 Lac augeat lactuca 1.337.a.23
 Lac dentibus & gingiuis cur noxium 1.590.a.10
 Lac in uris & puberibus gigni 1.680.a.21
 Lac suppressis mensibus gigni 1.680.a.20
 Lactuca, cum in sanguine uertitur, calefacit 1.337.a.27
 Lactucam lac augere 1.337.a.23
 Lapis renum an sit morbus 1.863.a.10
 Larynx proprium adenda uocis instrumentum esse 1.602.a.46
 Laryngem spiritus instrumentum esse 1.56.b.15
 Latsitudinum species 1.173.b.36
 Lentis in calidiori utriculi intemperie & imbecillitate quomodo exhiberi possint 1.606.a.23
 Lentis abiecto earum iure & cortice coctum non sunt difficiles 1.696.a.22
 de Lentium facultatibus controuersia 1.336.a.16
 Lentium cortex coctum difficilior est eorum corpore 1.696.a.20
 Lentili temperamentum quale 1.337.b.20
 Leporine carnes quales 1.285.a.23
 Lepra unde eueniat 2.120.a.44
 Lepram & elephantiam idem esse 2.130.a.50
 Lethargus quid 1.462.a.22
 Lethargus cuius partis sit tumor 1.462.a.28
 Lethargi uox & angustius & latius sumitur 1.462.a.11
 Lethargum eundem locum apprehendere, quem phrenitis 1.462.a.25
 Lethargum phrenitidis contrarium, affectum esse quomodo intelligatur 1.462.a.37
 in Lethargo quae actiones offendantur, controuersia 1.462.a.43
 Lethargo animales actiones omnes deprauari, & laedi 1.462.b.54
 in Lethargo an uena sectio conueniat 1.463.b.8
 in Lethargo uenam, multitudinis causa, fecundam 1.463.b.15
 Leucophlegmatis quomodo fiat 1.770.b.26
 Leue duobus modis sumitur 1.11.a.21

Lien frigidis tumoribus cur tentetur magis 1.790.b.20
 Lien biliosis tumoribus cur raro tentetur 1.790.b.21
 Lien frequentissime scirrhis corrumpitur 1.790.b.27
 Lienis uitium quomodo quartana sequatur 2.55.a.14
 de Lienis usu dubitatio 1.782.b.20
 Lienis scirrhi curabiles qui sunt, & qui non 1.790.b.30
 Lienis inflammationes quomodo ex frequentibus phlebotomia fieri possunt 1.791.b.45
 Lienis affectibus acetum opportunum 1.792.a.21
 in Lienis obstructionibus quae uentis, & quando secunda 1.795.a.10
 Lienis obstructionibus iugularis uena quando tundenda 1.795.a.20
 Lienis scirrhus quibus linimentis leniendus 1.795.a.25
 Lienis quam iecinori cur fortioribus medicamentis sit opus 1.790.a.8
 Lienosis cur gingiua facile ulcerantur 1.600.a.30
 Lienosis difficultas intestinorum bonum 1.790.b.38
 Lienteria quid sit 1.729.a.36
 an Lienteria utriculi sit affectus, aut in testinorum 1.729.a.38
 Lienteria species duplex 1.729.a.40
 Lienteria intestinalis species 1.809.b.11
 Lienteriam a caliaci affectu sola mali magnitudine differre 1.809.b.6
 de Linguae musculis recentiorum inuentum 1.57.a.26
 Linguae usus triplex 1.580.a.2
 in Linguae affectibus alii solutionem uolunt praestare 1.581.a.16
 Linguae deprauatam functionem ad morbum in numero esse referendam 1.581.a.35
 Linguae paralysis unde proueniat 1.581.b.30
 Linguae praeminentis curatio quomodo fiat 1.582.b.45
 Linguae nexum cum subiecta parte 1.583.a.13
 Linguae ita auctam, ut ne ore quidem contineri possit 1.582.b.43
 Linguae aridam ac scabram, cuiuspiam esse, qui alioqui bona frueretur ualitudine 1.584.b.48
 in Lingua cur sola gustandi actio quandoque laedatur, non etiam tangendi 1.580.b.32
 Lippitudo uide Ophthalmia
 Lippitudo pestem magna ex parte antecedit 1.522.b.29
 Lipyra febris unde ortum ducat 2.48.a.46
 Lipyria febris signa 2.48.a.15
 Lipyria pulsus qui 2.48.a.18
 Lipyra correptis ardent interna externa algent 2.48.a.20
 in Lipyria cur algent externa partes interna ardent 2.48.a.50
 Loca profunda cur calidiora ut ait Auic. 1.97.a.50
 Loca maritima habitantes cur diutius uiuant 1.97.b.1
 Lohones externorum coctiones in febribus accelerare 2.36.b.11
 Lumbricorum species quot 1.840.b.20
 Lu sciosi qui dicantur 1.546.b.53
 Lusio scitanti glaucoma opponit Arist. 1.110

teles 1.547.a.31
 Luxationum species 2.168.a.26
 Lychenes ex alstrorum ui in Italia uisae 1.96.b.50
 M
 Aeris an uomitus conducatur Tomo 1. pag. 207. a. uer. 5. uer. 1.543.a.10
 Mandarosis Magnitudinis & aucti numeri cause multitudine & facultatis robur 1.114.b.58
 Mali puncti facultates 1.316.a.26
 Mali granati usus carbunculis quomodo coneratur 2.112.b.32
 Mammarium usus primarius, qui Aristotelis & Gale 678.b.10
 ni disidium
 Mammarium inflammationi caute repellentia adhibenda 1.681.a.27
 in Mammarium affectibus actu frigida esse cauenda 1.681.a.30
 Mammis cancri maxime esse obnoxias 1.681.a.34
 Mammillares cartunculas neque odorandi instrumentum esse, neque sentire 1.563.b.47
 Mammillares processus olfactui summe necessarios esse 1.564.a.19
 Mandibula Inferna cur mobilis 1.54.b.64
 Mania quid a fibre differat & quid a melancholia 1.473.a.42
 Manu laborante reuellendi gratia Gale nus crus secat 1.190.a.18
 an Mares foeminas calidiores 1.21.a.60
 Mares foeminas calidiores esse 1.21.a.62
 Maritimis in locis cur diutius uiuant animalia 1.97.b.7
 Masculis gignendis qui apti 1.917.a.35
 Masticatio cibi coctio uera non est, sed coctionis adiumentum 1.29.b.57
 Masticatione coctionem iuuari 1.29.b.62
 Materia neque elementum, neque ex elementis 1.10.a.12
 Materia multa & praua redundat cum uirium fortitudine an paulatim uel a fatum euacuandum sit 1.196.b.17
 an Materia trahi semper debeat, ad ignobilis partes 1.195.b.10
 Materiam, dum in fluxu est esse reuellendam 1.189.b.38
 Materiam doloris esse causam, per se, & immediatam 1.438.a.65
 Medicina ars sit an scientia 1.6.b.61
 Medicina an practica tota dici debeat 1.7.a.20
 Medicina ars est humano corpori tuendo dicata 1.8.b.36
 Medicinae definitiones uariae 1.6.b.32
 Medicinae definitio quae probanda magis 1.6.b.53
 Medicinae practicae nomine quid intelligatur 1.7.a.15
 Medicinae fundamenta duo, experientia & ratio 1.236.b.27
 Medicinae maximas ac potissimas partes conseruatricem, & curatricem 1.7.a.7
 Medicinam scientiam esse 1.73.b.63
 Medicinam, dum manibus operatur, philosophia scientia, & artis, practicae ac theoricis nomen esse subiectum 1.73.b.63

Index

Medicinam refectricem appellare quomodo liceat 1.7.2.48
Medicinam magna ex parte in speculatione uersari 1.7.2.33
Medicinam circa singularia uersari 1.236.b.47
in Medicina magis errant, qui experientiam sine ratione, quā qui rationē sine experientia perspectam habent 1.236.b.49
Medicinarum facultas ratione & experientia dignoscitur 1.236.b.28
Medici finem esse sanitatem 1.9.a.37
Medicum cur Astronomix non ignarum uoluerit Hipp. 1.96.b.10
Medicandum ne sit astate per superiora, hyeme per inferiora 1.181.a.46
Medicamentum sarcoticon quod 1.138.a.45
de Medicamenti exhibendi scopis disceptatio 1.189.a.32
Medicamenti exhibendi qualitas a quo indicetur 1.189.a.52
Medicamenti adhibendi primarius scopus uirium obseruatio 1.189.b.8
Medicamenti offerendi tempus 1.190.b.34
inter Medicamentum trahens & humorem tractum an sit substantiæ similitudo 1.200.a.7
Medicamentum maxime recipiendum, quod experientia & ratio comprobantur 1.236.b.38
Medicamentum suspectum esse merito, quod uel ratione, uel experientia deest 1.236.b.39
post Medicamentum dormire, quid conducat 1.434.b.10
Medicamento exhibendo quæ sint seruanda 1.189.a.5
Medicamento adhibendo, qui scopi seruandi sint enumerat 1.189.b.10
a Medicamento num dormiendum 1.203.a.35
Medicamento imparibus diebus acutis morbis non utendum 1.216.a.6
Medicamenta agglutinantia in ulceribus quæ 1.238.a.61
Medicamenta epulotica quæ 1.238.b.1
Medicamenta corrodentia quæ 1.138.b.7
Medicamēta qua trahant facultate Auerrois sententia 199.62
Medicamenta trahant ne uacui ratione 1.200.a.3
Medicamenta humores ne trahant an gignant 1.200.a.5
Medicamenta obita ciborum coctione semper exhibenda 1.203.b.12
Medicamenta, quibus post tenuem cibum uel potum exhibeda 1.203.b.14
Medicamenta ratione eorum, quæ in nobis sunt, talia dicuntur 1.337.a.29
Medicamenta uires ob spirituum solutionem prosternunt 1.960.a.37
de Medicamentorum trahentium facultate Gal. & Auicē. conciliatio 1.200.a.30
Medicamentorum attractio non fit ob exactam substantiæ similitudinem 1.200.a.59
Medicamentorum attractio similitudine qualitatum potius quam substantiæ 1.200.a.64
Medicamentorum attractiones perfici proprietatibus, quæ sunt ipsis sub-

stantijs 1.106.a.6
Medicamentorum qualitates tres 1.244.a.52
Medicamentorum qualitates primæ, secundæ, & tertiæ, quæ 1.244.a.53
Medicamenta prius pati, quam in corpore agant necessum esse 1.105.a.60
Medicamenta pati duntaxat aliquando, & non agere 1.105.a.64
Medicamenta humores non gignere ut sensit Erasistratus 1.200.a.38
Medicamenta in humorem quando uertiquem solent trahere 1.200.a.49
Medicamenta qualitatum similitudine humores trahere 1.200.a.64
Medicamenta substantiæ conuenientia humores non attrahere 1.200.b.1
Medicamenta solida deglutita, copiosius educere, & a longinquo 1.434.a.50
Medicamentis quando, & quibus utendum 1.190.b.40
a Medicamentis ualidis in morbis inchoandum ne sit an leuibus 1.190.b.57
Medicamentis purgantibus ex qualitatum similitudine certos humores trahendi facultatem inesse 1.199.b.56
Medicamentis facultatem inesse trahendi ex electione, non uacui ratione 1.200.a.33
Mel crudum dentibus proficuum 1.590.a.32
Melancholia hypostasiua quæ dicatur 1.30.a.51
Melancholia naturalis quomodo fiat a calore temperato 1.30.b.3
Melancholiam ab acri calore gigni, quomodo intelligit Gal. 1.30.b.16
Melancholiam a coitu exacerbari 1.478.b.13
in Melancholia quando secunda sit uena & quando non 1.478.b.50
in Melancholia quando a sectione uenæ sit auspicianda curatio 1.279.a.10
in Melancholia secta uena, quando superprimendus sit sanguis 1.479.a.15
in Melancholia quando sanguinis exitus inhibendus 1.479.a.34
Melancholico humori calfactione humectatione, & attenuatione opus esse 1.478.b.25
Melancholicis an coitus sit opportunus 1.478.b.16
Melancholicis coitus quæ ratione conferat Arist. sententia 1.478.b.22
Melancholicis flatibus maxime scaterere 1.478.b.22
Melancholicis ob amorem quales oculi sint, controuersia Auic. & Pauli 1.480.b.50
Membrum simile simili comesto adiunxerit 1.784.a.49
quod Membrum primo ex nostro corpore gignatur 1.911.a.17
Membra qualiter generentur ex Galeni sententia & Hippo. 1.34.a.40
Membra principalia quot sint, diuersæ sententiæ 1.35.b.16
de Membrorum generatione Auerrois sententiam a medicis non probari 1.34.a.47
Membrorum principum facultatum diuisio 1.34.b.64
Membrorum generatio, & de ea uariæ doctorem sententiæ 1.34.a.10
Memoria offensam frigiditatis sobolem esse 1.472.b.6

Menses quibus affluant 1.930.b.10
de Mensum circuitionis tempore controuersia 1.930.b.27
de Mensum expurgandorum spacio controuersia 1.930.b.32
Menstrua excretio cur dicatur 1.930.b.43
Menstruæ purgationis mensura conueniens quæ 1.930.b.23
Menstruæ purgationes cur mulieres tentent 1.569.a.50
Menstruis purgationibus suppressis quæ uena secanda 1.937.a.50
Mentha qualis sit 1.346.b.21
Menthæ & uenerem cingere, & cohibere 1.898.b.52
Mingendi desiderium ob imaginationē 1.103.a.10
inter Mixti formam & materiam, perfectam formam nullam intercedere 1.15.a.26
Mixti forma in communem & primam materiam, non autem in secundam, fulcipit 1.15.a.29
Mixture Galeni non exacte perfectæ esse 1.15.b.25
Mobilitas in opinionibus ad capitis, in animosis actionibus ad cordis caliditatem referri 1.426.b.60
Mola ubi in utero est, an motus sentiantur 1.926.a.4
Mola quæ curetur, aut non 1.926.a.30
Molæ causæ 1.925.b.62
Mollitiæ ab humiditate fieri 1.114.a.24
Mora in sole quos morbos faciat, & quos curet 1.111.b.62
Morbi quod morbi genus 1.273.a.4
Morbi uera inclinatio quæ sit, & quæ non uera 1.25.a.1
Morbi intermissionem non esse morbi tempus 1.25.a.28
Morbi principium tripliciter tantum dici 1.25.a.35
an Morbi principium per cruditatem & coctionem recte definiatur 1.25.a.40
Morbi status qui dicatur 1.25.b.56
Morbi principium, status, declinatio, quibus dignoscantur 1.25.b.57
Morbi priuata causa quæ 1.266.b.56
Morbi finitionem Auic. non esse mancum, quod solutionem continui in compositione uult intelligi 1.82.a.35
Morbi magnitudinem proprie euacuationem non indicare, sed magnitudinem præsidij 1.198.b.56
Morbi profligandi instrumenta tria 1.188.a.10
Morbum esse breuiorem, cuius accelerationes sunt breuiiores 1.27.b.30
Morbo cum dolore complicato unde inchoanda curatio 1.191.a.6
in Morbo summa præsidia uenæ sectio, & purgatio 1.198.b.50
Morbi an omnia tempora habeant 1.4.a.60
an Morbi salubres omnes habeant omnia tempora 1.24.b.5
Morbi in quibus symptomata & coctio concurrant, & quibus non 1.26.b.30
Morbi acuti qui 1.233.b.60
Morbi qui quibus temporibus fiant 1.91.b.22
Morbi, qui ad temporum constitutiones sequantur, certe sciri non posse 1.94.b.26

Index

Morbi magni nō omnes euacuationem
postulant 1.98.b.53
de Morborum temporibus controuersia
2.4.b.4
Morborum tempora, quæ sensu depre-
henduntur, & ex artis usu sunt, qua-
tuor esse, non plura neque pauciora
2.4.b.40
Morborum tempora quandoque nihil
agendum medico significant, neque
artem iuuant 2.4.b.56
Morborum tempora plura non esse
quam quatuor 2.5.a.19
Morborum & accessionum tempora qui-
bus dignoscantur 2.7.a.28
Morborum omnium quatuor tempora,
licet non semper perspicua 1.56.a.52
Morborum denominationes uariæ 1.
123.a.21
in Morborum initio uictus ne plenior an
tenuior conueniat 1.188.b.3
Morbos salubres quatuor temporibus
nunquam non constare 2.4.b.43
Morbos dari qui particularibus omni-
bus mutilentur temporibus 2.5.
a.31
Morbos omnes a procacitatis causis
fieri 2.9.a.36
Morbos certos certas temporum consti-
tutiones non perpetuo sequi 1.
94.b.40
Morbos certos ad certas astrorum con-
fessiones sequi compertum esse 1.
96.b.52
Morbos ex imaginatione non raro acci-
dere 1.103.a.15
Morbos, quos uerentur, permultos in
currere 1.103.a.15
Morbis insalubribus subsequencia sem-
per tempora carere necessum esse 2.
4.b.64
in Morbis quomodo remittantur accide-
tia ægro ad interitum properante 2.
5.a.16
de Morbis a tota substantia cur non me-
minerint Gal. & Auic. 1.82.b.53
in Morbis diuturnis uictus ne minuend-
us an augendus sit 1.188.a.63
in Morbis, qui a materia sunt, semper
euacuatio indicatur 1.199.a.2
in Morbis complicatis quid spectandum
1.225.b.13
de Morbis complicatis animaduersiones
1.225.b.19
Mors naturalis quomodo fiat 1.
21.a.49
Mors accidentaria quando sequatur 1.
21.a.50
Mors ex gaudio uehementi qua ratione
incidat 1.101.b.56
Mortis ob gaudium causa 1.666.b.12
Mortis ob inuicem causa 1.666.b.12
Mortis ob metum causa 1.666.b.12
Morientes cur frigidum spirent 2.
2.b.49
Motus a cibo an importunus 1.169.a.17
Motus calore & siccitate potissimum per-
fici 1.420.b.61
Motus a calore & siccitate quomodo la-
datur 1.420.b.64
Motus principium a cerebro per neruos
& musculos Galenus constituit 1.1.
51.b.32
Motus principii cordis musculo Auic.
acceptum refert 1.51.b.34
Motus principium in corde 1.51.
b.38

de Motus & sensus principio Galeni &
Aristotelis dissidium 1.64.b.1
de Motus instrumentis Auicenis cum
Gal. dissensu 1.498.a.66
Motus uehementiores a cibo damnandi
1.169.a.23
Motui deprauatorum causæ dux reple-
tio & siccitas 1.114.b.42
Motus omnes non esse animales præter
uoluntarios 1.80.b.54
Motionum destructio & imbecillitas an
humiditatem instrumentorum semper
significet 1.421.a.3
Motricis facultatis iuuandæ præsidia oc-
cipite adinuenda esse 1.470.a.36
Mouens motu proprio non esse corpus
1.51.b.54
Mouendumne sit in hora motus nature
si natura non moueat 1.216.a.20
Mulier utero gerenti si purgationes pro-
cedant, impossibile est foetum esse sa-
num 1.920.a.7
Mulierem concepisse signa ex Hippocra-
te 1.916.a.3
Mulier quæ non menstruetur 1.569.
a.51
Mulierum temperatæ & iuuenta flora-
tum urinx quales 1.150.b.40
Multitudinis cuiusque ratione non sem-
per fecandam uenam 2.28.b.45
Musculi extrema uulnerata quando mor-
tem inferant 2.135.b.15
de Musculis uirgam erigentibus recen-
tiorum opinio & impugnatio 1.
61.a.28
Mydosis 1.543.a.11
Mydriasis est pupillæ dilatatio 1.
549.a.9
Mydriasis an purgationes frequentiores
conueniant 1.549.a.13
Myopias 1.547.a.28
Myrobalanorum omnium facultates
1.339.b.54
Myrobalanos sua strictione ulcerationi
summe conducere 1.814.b.60

N
Ares humidiores redactæ olfactu
di minus non obunt. Tomo
1. pag. 564. b. uer. 12
Natura semper itudet mediocri-
tate 2.29.b.1
Naturæ actiones principes tres esse 1.
76.b.30
Naturæ artificium quod 1.564.a.7
Naturam ad omnia uiam sibi struere 1.
141.a.56
Naturam semper ad ignobiliores partes
materiam detrudere 1.195.b.15
Naturam recte agentem, non aberran-
tem, a medico semper imitandam
1.195.b.21
Naturam, cum ualida est, directas fem-
per euacuationes moliri 1.654.
b.16
Natura quiescente mouendum ne sit ho-
ra motus eius 1.216.a.20
Naturalis cuiusque actionis princeps mu-
nus cui potissimum particula acce-
ptum referri debeat 1.564.a.5
Naturali facultate quando nobis magis,
quam cæteris opus sit 1.190.
b.28
Naturales facultates quot 1.34.
b.38

Naturales actiones quomodo sua obeat
munia 1.76.b.34
de Naturalium facultatum numero &
ortu controuersia, & conciliatio 1.
75.b.51
Nausea quibus fiat 1.706.a.16
Nausea ex imaginatione 1.103.
a.14
Nausea quando irritetur, & quando uo-
mitio 1.693.b.42
an Nausea humoris uentriculum affigen-
tis proprium & inseparabile signum
sit 1.693.b.46
Nauseam, ex prauorum humorum co-
pia, & cruditate fieri 1.119.
a.30
Nauseam facietatem retentricis fa-
cultatis affectum esse 1.706.a.15
Nephritidem tabes consequitur 1.
853.a.18
Neruus mucos congelatus uidetur 2.
163.a.20
Neruum ad omoplatas a sexto neruo-
rum coniugio provenire 1.67.
a.12
Nerui uoluntarii unde ortum ducant
1.64.a.57
Nerui putredini maxime opportuni 2.
162.b.66
Nerui cur facile putrescant quum tamen
frigidi sint 2.163.a.5
Nerui ex imbecillo calore sunt 1.
163.a.24
Nerui quinti coniugii ubi ortum habere
intelligantur Auicennæ 1.416.
b.1
an Nerui morbum in compositione pa-
tiantur quum sint partes simplices 1.
498.a.54
Nerui & simplices & compositæ partes
dici possunt 1.498.a.55
an Nerui uisorijs coniungantur, ne
unum uisile duplex appareat 1.519.
a.50
Neruorum propago, & multiplices de
illa sententia 1.34.b.3
Neruorum differentia tres 1.64.
a.56
Neruorum principium in corde consti-
tuit Aristoteles 1.64.b.1
Neruorum paria quot, & unde 1.
66.b.43
de Neruorum opticorum ductu Auicennæ
& recentiorum sententia 1.
66.b.64
Neruorum dorsa paria undecim tantum
inueniri 1.68.b.4
Neruorum ulcera quæ sequantur 2.
162.b.60
Neruorum ortus ex humiditate est
1.63.a.17
in Neruorum uulneribus cur non refri-
gerandum medici iubeant quum ta-
men eorum temperies frigida sit 2.
164.b.22
in Neruorum uulneribus siccandum sit
1.64.b.23
in Neruorum uulneribus oleum Auicennæ
adhibet, quæ tamen summe desicca-
ri uolunt 2.164.b.25
in Neruorum uulneribus quum calfacen-
dum sit, utitur tamen Auicennæ oleo om-
phacino 2.164.b.17
in Neruorum uulneribus desiccandum
duplici nomine 2.164.b.29
in Neruorum uulneribus calidioris uis-
us cur conueniat 2.164.b.33
in Neruo

Index

in Nervorum uulneribus calidiora eui-
tantur 1.164.b.36
in Nervorum uulneribus humectantia
& emollientia cur quandoque conue-
niant, quamvis in iis perpetuo siccan-
dum sit 2.164.b.39
de Nervorum auditoriorum ortu dissi-
dium 1.416.a.60
de Nervorum uisiorum ortu dissidiū
1.416.a.59
Nervorum actiones tripliciter ladi 1.
500.b.10
Nervorum optictorum obstructio 1.
552.a.27
Nervus tuendis musculos a natura datos
1.524.27
cur Nervus aduersetur somnus post fati-
ritatem 1.498.b.15
cur Nervus aduersetur frigide aquæ po-
tus 1.498.b.21
an Nervus aqua calida aduersetur, Hip-
pocratis & Alexandri dissidium 1.
498.b.33
Nervus aduersatur uinum, & qua ratione
1.498.b.50
cur Nervus aduersatur acetosa 1.
498.b.58
Nervus flaccidus edulia quomodo noc-
ceant 1.499.a.3
Nervus uinum cōferre qualitatibus suis,
licet substantiæ copia offendant 1.
509.b.23
Nervus omnibus sentiendi inesse faculta-
tem, mouendi aurem duris duntaxat
1.500.b.3
Nervus duplicem inesse humiditatem 1.
505.b.21
Nervus uisoria an cautitas inest 1.517.
b.22
Nervus parum a cutis temperamento di-
stare 1.17.b.35
Nervus ligamentales ex ossibus profici-
sci 1.64.a.59
Nervus omnes ab anteriori parte cere-
bri ortum ducere 1.67.a.6
Nervus a cerebro infra faciem non per-
tingere, præter spatulas, & intestina
1.67.a.25
Nervus omnes a spinali medulla profici-
sci secundum quosdam 1.68.a.33
Nervus neque ex frigore concrefcere,
neque ex humida substantia fieri dubi-
tatur contra Auic. 2.163.a.6
Nervus & ossa ab interno calore fieri 2.
163.a.11
Nervus ratione substantiæ simplices, ra-
tione uero figuræ, & structuræ partes
sunt compositæ 1.498.a.56
Nervus uoluntarii motus instrumentum
esse 1.618.a.48
Nervus calida parce sumpta quomodo
inueniuntur, immodica lædantur 1.
498.b.46
Nervosa membra, non nervos inflama-
tione corripit 1.129.a.63
Nervosarum partium & in musculis ex-
tremarum uulnera, quando lethalia 2.
135.b.14
Neutrum corpus cur medicina consti-
tuat 1.7.b.24
Neutrum corpus constituit Auic. quod
alibi negare uidetur 1.82.b.46
Nicolai Samichelij de uenæ magnæ du-
ctu observatio 1.64.b.15
Numeri augmentum uel magnitudinis,
in corpore quomodo fiat 1.115.a.22
Nutritio quæ dicatur proprie 1.108.

b.39
Nutritionis scopus an a morbo, an a uiri-
bus sumendus 1.188.a.38
Nutritionis adiectio a uiribus, subtra-
ctio a morbo desumenda 1.188.a.46
Nutritionem solam uirtutis custodiā in-
dicare 1.188.a.40
Nutritionem adiuuari aqua 1.108.b.50
in Nutritione quor consideranda 1.
188.a.27
Nutrimentum cur humidum & fluidum
existat 1.124.b.40
Nutrimentum tripliciter dici 2.61.
a.32
Nutritiam facultatem a iocinore toti
corpori non influere, sed ipsis particu-
lis innata esse 1.35.b.8
Nutriti formam uaria unde sumi debeat
2.31.b.38
Nutriti scopus duplex 1.188.a.37
Nutrire eadem quæ sapiunt 1.169.
a.56
Nutriti sanguine solo animalia 1.24.
b.58
Nyctalopes 1.546.b.31. & 547.
a.27
Nympha 1.945.b.60
O
Obstructio quibus dignoscatur
Tomo 1. pag. 128. a. uersu
27
Obstructio proprie a multitudine
ne non fit 1.438.b.40
Obstructionis cognoscendæ fontes eor-
dem esse, qui in cæteris morbis 1.
128.a.24
de Obstructionis causis questio 1.
438.b.26
Obstructionis curandæ quæ tres sint
scopi, a quo nam inchoandum sit 1.
816.b.34
Obstructionem indicantia signa, quibus-
que locis eadem non esse 1.128.
a.23
Obstructionem triplici de causa fieri 1.
438.b.25
Obstructionum præsidium 1.219.a.27
Obstructiones triplici causa fieri 1.
219.a.21
Obstructiones astringentibus parari 1.
701.b.37
Obscuritas i oculo, & gutta serena quid
sit 1.552.a.27
Obscuritatem optictorum obstructionē
esse 1.552.a.29
de Oculi nervus dissidia 1.517.b.22
de Oculi tunicis dissensus anatomicorū
1.517.b.46
Oculi tunicæ, quæ & quot 1.517.b.50
Oculi tunicæ septem, & eorum nomina
1.518.a.8
de Oculi ulceribus, & eorum numero
Auic. defensio 1.528.b.26
Oculi argemone 1.528.b.49
Oculi ægilops 1.532.a.56
Oculi anchilops 1.532.a.59
Oculi encanthis 1.532.b.21
Oculi rhyas 1.532.b.24
Oculi imminuti 1.536.b.61
Oculi leporis qui dicantur 1.540.
a.34
Oculorum uitiis qui obnoxij sint ob side-
rū quorundam concursum 1.96.b.26
Oculorum rubor an caliditatem cerebri
significet 1.427.b.17

Oculorum tunicæ cur plures, & paucio-
res constituantur 1.518.a.20
Oculorum affluxum dupliciter auferri 1.
520.b.26
Oculorum lenes inflammationes foru,
postea si calidæ, uino albo, si frigide
sint, facile curari 1.523.b.25
Oculorum perturbationi ex icu colum-
barum sanguis medetur 1.523.b.
54
Oculorum dolores, & inflammationes
curantia 1.525.b.45
Oculorum doloribus antiquis balneas,
& meri potum prodesse 1.525.b.58
in Oculorum doloribus quando balneo,
& meri potioni insistendum 1.525.
b.62
Oculorum inflammationibus quando fo-
mentationes sint admouendæ 1.
526.a.2
Oculorum inflammationi, quomodo ad-
motum oleum conferat 1.526.a.36
Oculorum epiphora 1.535.b.7
Oculorum lachrymæ an curari possint
1.535.b.13
Oculorum strabismus qui affectus sit &
a quo morbo & quibus causis proue-
niat 1.536.a.13
Oculorum phtisis 1.536.b.62
Oculorum atrophia 1.536.b.62
Oculorum atrophia quibus curetur 1.
537.a.10
Oculorum atrophie an acria conueniāt
1.537.a.3
Oculorum glaucoma 1.537.b.27
Oculorum lagophthalmos 1.540.a.13
Oculorum offensio ex rei lucidissimæ
aspectu quomodo fiat 1.545.a.2
Oculorum imbecillitas 1.546.b.35
Oculorum de uisoria 1.552.a.27
Oculos mouentes musculi sex 1.53.
a.3
Oculos suis sedibus quandoque excide-
re in capitis inflammatione 1.
428.b.57
Oculus an oleum admouendum 1.
526.a.31
ab Oculis num reuocanda materia sit ad
fauces 1.195.b.25
Oculus humorum affluxu offensio duplex
curandi modus 1.520.b.25
Oculus humorum affluxu affectis an ad
fauces ut Hippocrates censet, an ue-
ro ad nares ut Auic. sit reuellendum
1.520.b.32
Odor attracto per os aere cur non sen-
tiatur 1.564.a.39
Odorem ficci esse, saporem humidi 1.
564.a.41
Odorem esse qualitatem, re ipsa aliquid
existentem 1.564.b.25
Odorem non esse uaporem 1.565.a.2
Odorem in aere non ut in subiecto, sed
ut in medio 1.566.a.6
Odores & sapores frigiditate hebetio-
res reddi 1.147.a.2
Odores quomodo sentiantur, disputatio
1.564.b.2
de Odorandi instrumento disputatio 1.
563.b.28
Odorandi instrumentum primum se-
cundum medicos mammillares sint
caruncule 1.563.b.32
Odorandi instrumentum esse nares 1.
563.b.45
Odorandi primum instrumentū quos
1.563.b.63

X 2 de Odorandi

Index

- de Odorandi modo scriptorum concilia-
tio 1.566.a.22
de Odorandi subiecto cū Platone Auic.
conuenire 1.565.b.12
Odorati subiectū inuestigat 1.564.b.30
de Odorati subiecto sententiæ uariæ 1.
564.a.45
Odoratus imminuti primaria causa ob-
structio 1.567.b.47
Odoratus imminuti uel deperditi causas
enumerat 1.567.b.50
Odoratum a siccitate lædi non posse 1.
567.b.43
de Odoratu Ammonij sententia 1.565.
a.30
de Odoratu Auicennæ sententia 1.
565.a.50
de Odoratu Auerrois sententia 1.
565.b.56
Olfactum afflicta qualia esse debeant
1.564.b.10
de Olfactu Aristotelis sententia 1.
565.a.20
de Olfactu Heracliti & Platonis senten-
tia 1.564.b.44
Oedema quid sit 1.121.a.64
Oedema unde ortum ducat 1.121.b.2
Oedema quid differat ab humore statuo
1.121.b.6
Oleum ab omni ulcere auertendum esse
1.221.a.33
Oliuæ sua unctiuosa substantia uetrem tur-
bare 1.450.a.14
Oliuæ, palmulis, caſeo uentriculi os
corroborat Auic. 1.450.a.16
Operationes in medicina causas esse fi-
nales 1.9.a.42
Oppilatio ex materiæ defectu quomodo
fiat 1.113.b.18
Oppilatio a multa materia quomodo
fiat 1.113.b.23
Oppilatio ex materiæ defectu quibus ſie-
ri conſueuit 1.113.b.24
Oppilatio a multa materia quibus fiat
1.113.b.29
Oppilationis nomine quid intelligatur
1.113.b.12
de Oppositione partium in reuulſione
ſeruanda quaſtio 1.189.b.63
Oppilationum causas duas esse tantum 1.
113.b.15
Ophthalmia qui affectus & cuius particu-
læ ſit 1.522.a.54
Ophthalmia ab oculi inflammatione diſ-
tinguitur à quibusdam 1.522.a.59
Ophthalmia alia tabida, alia non tabida
1.522.b.25
Ophthalmia quid a lippitudine differat
1.522.b.8
Ophthalmia cuius particulæ ſit affectio
1.522.b.12
Ophthalmia laborantibus quale uinum,
& quomodo propinandum 1.526.
a.23
in Ophthalmia quales lachrymæ promanent
1.522.b.32
Opticum neruum a dextra in ſiniſtrum
oculum non deferri, neque ſiniſtrum
in dextrum 1.517.b.28
in Opticorum neruorum nexu aſpectum
non fieri 1.519.b.7
in Opticorum ſeſtione uiſoriam perfici
facultatem 1.519.b.18
Opticis neruis nullam esse cauitatē, quæ
ſenſu dignoſcatur 1.517.b.27
Os melle & uino poſt lactis eſum collu-
dentium gratia cur Auicenn. inbet 1.
590.a.12
Os graneolet ſpleneticis 1.791.b.29
Oris diſtortio cuius morbi ſymptoma ſit
1.514.b.4
Oris diſtortio quomodo fiat 1.514.
b.20
in Oris diſtortione utra pars ſit reſoluta
1.514.b.28
Oris munera 1.579.b.62
Oris partes quæ 1.579.b.63
Oris puſtulae uade proueniunt 1.585.
b.3
Oris puſtulae nigrae cur mortem porten-
dant 1.685.b.8
Oris foror unde poſſiſſimum proueniat
1.587.b.42
Oris foror, qui ex pulmonum ſit corru-
ptione non curatur 1.587.b.47
Oſcitantem ex imaginatione fieri 1.
103.a.10
in Oſcitantis curatione diſſentire Gal.
ſibi ipſi uidetur 1.174.a.4
Os ſacrum quinque & ſex etiam oſibus
conſtare 1.44.b.25
Os in corpore maximum quod 1.
49.a.56
Oſi contracto quatuor ut curetur requi-
runtur 1.223.a.12
Oſis contractis an carnes & uinum con-
ueniant 1.223.a.28
Oſſa qua ſubſtantia genita ſunt 1.
34.a.54
Oſſa rupta nō coaleſcunt niſi infantibus,
& id raro 1.135.a.22
Oſſa dum callum obducunt, quo cibo
corpora nutrirī debeant 1.223.a.24
an Oſſa ſentiant 1.588.b.12
Oſſa non ſentiant quoniam diſſecta non
dolent 1.588.b.43
Oſium uſus præcipuus in corpore quis
1.37.a.11
de Oſium ſtructura Gal. Auic. & noſtra
ſententia 1.37.a.53
Oſium compoſitionis ſeries 1.37.
a.22
Oſibus ſenſum inefſe putauit Auēzoar
1.41.a.2
Oſſa, cur contiguitate, non etiam con-
tinuitate natura coniunxit 1.37.
a.17
Oſſa omnia, præter dentes, ſenſus ex-
pertia 1.40.b.65
Oſſa diſſecta coaleſcere 1.135.a.14
Oſſa non ſine collo coniungi poſſe 1.
223.a.20
Oſſa omnia ſentire quosdam exiſtimafſe
1.588.b.14
in Oſibus an ſtatus ſiant 1.128.
b.14
Oua cuius ſint facultatis 1.352.
a.60. controuerſia
Oui uitellum refrigerare, atque hume-
ſtare 1.448.b.20
Oui uitellum frigidum albumen uero ca-
lidum Gal. & Ariſt. 1.448.b.21
Oui uitellum, quo ad eius naturam, albu-
mine frigidius 1.448.b.32
Oui uitellum calidum, albumen uero
frigidum ponit Auic. 1.448.b.24
Oui uitellum calidum & humidum eſſe
quod in ſanguinem uertatur 1.
348.b.27
Oui uitellum, ſi ad albumen conferatur
calidum eſſe 1.448.b.32
Ozena quid ſit 1.576.b.4
Ozenam ægre curari 1.576.b.4
P
Almulus capitis dolorem ciere
Tomo 1. pag. 450. a. uer. 12
Palpebram infernam motus exper-
tem eſſe 1.53.a.57
Palpebrarum tyloſis 1.541.a.35
Palpebrarum phthiriaſis 1.538.a.33
Palpebrarum emphyſema 1.539.b.8
Palpebrarum ancyloblepharos 1.539.
b.42
Palpebrarum grando 1.540.a.34
Palpebrarum hordeum 1.540.b.3
Palpebrarum trachoma 1.541.a.30
Palpebrarum lycopſis 1.541.a.30
Palpitatione quid ſit 1.484.a.19
Palpitationem totius corporis apople-
xionem ſignificare 1.516.a.47
in Padiſcalationis & oſcitantis curatio-
ne diſſentire Gal. ſibi ipſi uidetur 1.
174.a.4
an Panis in hepaticæ fluxionis initio con-
ueniat 1.808.b.41
Panem nullam obſtructione uacare 1.
808.b.45
Paraliſis quid ſit, & quid molliſcatio
contra recentiores 1.500.b.5
Paralyſis comitiali morbo quādo ſucce-
dere poſſit 1.489.a.4
Paralyſis criſis colicæ 1.500.b.43
Paralyſis a nerui ſeſtione, curationem
non admittit 1.502.b.32
Paralyſis ex obſtructione quomodo cure-
tur 1.502.b.34
Paralyſis a frigidityate nuda facile ſolui
potest 1.503.a.4
Paralyſi minor quam apoplexia curatione
debetur 1.502.b.45
Paralyſim atrophiam & partis refrigera-
tio quomodo ſequatur 1.500.a.33
in Paralyſi uena quando ſecanda 1.503.
b.46
in Paralyſi lenibus medicamentis inſiſte-
re dum initio eſt 1.502.b.56
in Paralyſi medicamentis ne leuibus an
fortibus initio utendum 1.502.
b.55
Parithmia 1.572.b.28
Parotides adhuc crude an maturandæ
& ſecandæ ut Auic. docet 1.220.
b.40
Parotidas adhuc crudas quando ſecare
opus ſit 1.220.a.56
Parotidibus inflammatione tentatis qui-
bus repellentibus uti liceat 1.220.
a.2
in Parotidibus repellētia quomodo uſi
ueniant 1.220.b.30
in Parotidibus an repellendum 1.
562.a.47
in Parotidibus à repellentibus abſtinere
utiſſimum eſſe 1.562.a.66
in Parotidibus quando, & quibus repul-
ſorijs utendum 1.562.b.12
Partem nullam eſſe in ſanguine anima-
li, quæ ſanguine non nutritur 1.
731.b.52
Partes uulſus non ſuſtinentes quæ 1.
135.a.55
an Partes frigide in calidam temperiem
lapſæ refrigerationem maiorem poſſunt
lent quam calidæ 1.189.b.23
Partes ſuperiores quæ dicantur, & quæ
inferiores 1.189.b.62
Partus diſſcultates unde 1.599.a.7
Parulis quid 1.189.a.7
Paſſeres malos eſſe Auic. Paſſerculos

Index

- Passerculos, turdos, & merulos, duos quidem, non tamen prauis succi uoluerunt Gal. & Paulus 1.285.a.20
- PATERNI sententia de optima temporum constitutione 1.93.b.53
- PATERNI sententia de nutritionis scopo desumendo 1.188.a.44
- Pediculorum materia in corpore quomodo suggeratur 1.538.b.43
- Pedis ossa omnia septem & uiginti connumerantur 1.51.a.27
- Pemphynogodes febris quæ 2.73.a.25
- Penis qua ratione erigatur 1.887.b.45
- Penis erectio a cerebro corde & iecore quomodo proficitur 1.887.b.47
- Peripneumonia quid 1.647.b.5
- Peripneumonia quæ pleuritide succedit perniciosissima 1.647.b.56
- Peripneumonix signa 1.648.b.28
- Peripneumonici quæ potissimum febre laborant 1.648.b.26
- Peripneumonicorum cur genæ non etiã frons rubescant 1.648.b.50
- Peripneumonici cur rubeant genæ 1.648.b.42
- Pestem communem esse morbum 2.66.b.53
- Pestem ab aere semper prouocari 2.66.b.60
- Pestilentis aeris causas ad syderum aspectus referri 2.66.a.25
- in Pestilentis constitutione sciantibus ne, an humectantibus utendum 1.181.a.58
- Pestilentes febres dici non posse, quæ communem causam aerẽ non sequuntur 2.67.a.2
- Pestilentes febres exsiccatione maxime tolli 2.68.b.59
- Pestilentes febres cacochymiam, non sanguinis plethoram sequi 2.70.a.46
- Pestilentes affectus temporibus omnibus certe accidunt, presertim uero autumno 1.98.b.4
- Pestilentes affectus quo tempore maxime accidunt, controuersa 1.98.b.15
- Pestilentium febrium duo esse genera 2.67.b.12
- in Pestilentibus febribus cur uena tundenda 2.69.a.10
- in Pestilentibus febribus uenam fecare non esse uitum 2.69.a.20
- Pestilentibus in febribus quando fit tundenda uena uel non 2.69.b.1
- Pestilentibus in febribus secunda uena quid feruendum 2.68.b.4
- in Pestilentibus febribus quando a uenæ sectione abstinendum 2.69.b.24
- Pestilentibus in febribus cur, quam in cæteris, pleniori uictu sit utendum 2.70.b.43
- Pestiferis in febribus, quibus medicamentis & quando utendum 2.70.b.5
- in Pestiferis febribus quando tundenda uena & quo tempore 2.69.b.56
- in Pestiferis febribus sanguinis mittendi modus 2.69.b.62
- Peticulæ quæ sint 2.70.a.2
- Peticulis apparentibus an sit secunda uena 2.70.a.10
- Peticulis prorumpentibus quando secunda uena, & quando non 2.70.a.10
- Peticulis apparentibus non semper pestiferas esse febres 2.70.a.43
- Phagedæna ab erpete exedente quomodo differat 2.114.a.30
- Phagedænam Italis lupam dici 2.114.a.32
- Phagadenarum medicamenta 2.158.b.27
- Phagedænis aqua frigida perfundit Auicenn. contra quam sentit Hipp. uideatur 2.158.b.29
- Phlebotomia in inflammationibus quando conueniat 1.215.b.4
- Phlebotomia cur iam absoluta inflammatione non utendum 1.215.b.34
- Phlebotomia confirmatam iam fluxionem quomodo augeat 1.215.b.46
- Phlebotomia quibus in morbis coctionem precedat 1.215.b.60
- Phlebotomiam & pharmaciam die accessionum non tentandas 1.216.a.2
- Phlebotomiam inflammationibus abolutis improbat Auic. 1.215.b.5
- ex Phlebotomia inflammationes in crudos abscessus degenerare 1.215.b.50
- de Phlebotomia in pleuritide disputatio 1.653.b.60
- Phlegmone erysipelotum quomodo fiat 2.105.b.2
- Phlegmon erysipelatodes 2.105.b.48
- Phlegmones diuisiones 2.106.b.26
- Phlyctides, oris pustulae 2.73.a.28
- Phlyctides 1.528.a.36
- Phlyctenæ 1.528.a.36
- Phrenitis quid sit 1.455.b.14
- Phrenitis uera quid a non uera differat 1.455.b.2
- Phrenitis membranarum ne cerebri an cerebri duntaxat inflammatio sit 1.455.b.15
- Phrenitidis ueræ differentia, & causæ 1.455.b.6
- Phrenitidis notæ 1.458. per totum
- Phrenitidem independentem lucis auersio cur significet 1.552.b.14
- in Phrenitide a uenæ sectione nullo pacto abstinendum 1.460.b.32
- Phreniticis an capitis perfusio ex aceto conueniat 1.534.b.33
- Phreniticis ex bile an sanguis mittendus 1.460.b.3
- in Phthysim propensos quomodo saphe-na secta iuuat 1.639.b.49
- in Phthysim inclinatis mulieribus quomodo menses eliciendi 1.939.b.54
- Phthysicis an secunda quandoque uena 1.662.a.43
- Pinguedo an frigida corporis sit pars, aut calida 1.17.a.66
- Pinguedinem, merico causæ efficientis, inter frigiditas partes ab Auic. recensetur 1.17.b.21
- Pinguedinem, ratione materię, inter calidas partes connumerari oportere 1.17.b.27
- Pini fructus Auic. & Diosco. non consentiunt 1.314.a.12
- Pinus nuclei an uentriculo conferant 1.702.b.2
- Pinus nuclei quomodo uentriculo conducant 1.702.b.7
- Pinus nucleos frigidioribus conferre uel triculis 1.702.b.12
- Pisces affati an dysentericis conueniant 1.815.a.17
- Pisces affatos frigidis strangulare sæpe numero 1.815.a.64
- an Pituita naturalis dulcis sit aut insipida 1.25.b.42
- Pituita dissimilari quæ 1.26.b.40
- an Pituita facilius per uomitum reddatur quam bilis 1.199.b.10
- Pituita cur difficilius quam bilis educatur 1.199.b.13
- Pituita cur facilius per uomitum, quam bilis uidetur educi 1.199.b.18
- Pituita falsa quamuis pituitæ ratione frigida sit tamen quatenus falsa calida est 1.703.b.17
- Pituita falsa qua ratione caliditatem coniunctam habet 1.703.b.18
- Pituitæ non naturalis, quæ ab Auicenna ponitur, diuisionis impugnatio 1.26.a.23 & defensio
- Pituitæ differentia multiplices 1.26.b.18
- Pituitæ certâ sedem nullam a natura datam 1.26.a.8
- Pituitæ specierum diuisio perspicua 1.26.b.23
- Pituitæ saporum differentia 1.27.a.10
- Pituitæ saporum, quæ ab Auicenn. ponitur, constitutionis impugnatio 1.27.a.20 & defensio
- Pituitæ falsæ causam, ad adustæ bilis, & aquosi humoris mixtionem, Auicennam merito retulisse 1.27.b.13
- Pituitæ diuisio 2.45.b.12
- Pituitæ longe maior copia hyeme in uentriculo, quam æstate bilis 1.199.a.65
- Pituitæ in capite exuberantis notæ 1.428.b.5
- Pituitam, & dulcem, & inspidam dici posse 1.25.b.46
- Pituitam dulcem omnem non naturalem esse, sed aliquando excrementum 1.25.b.60
- Pituitam non esse, quæ in capite est, sed excrementum 1.26.a.16
- Pituitam ab humiditate destitutam, in melancholiam degenerare, non esse absurdum, pro Auicenn. 1.28.a.20
- Pituitam, quod natura grauior sit, ad inferiora semper facilius trudi 1.199.a.38
- Pituitam non in solo uentriculo residere 1.199.a.42
- Pituitam, quæ experitur, semper a capite promanare 1.586.b.37
- Pituitosarum febrium ortus 2.45.b.20
- Pituitosarum febrium nomina 2.48.b.28
- Pituitosarum febrium esse signum commune cum frigiditate initium 2.46.b.25
- Pituitosas febres in quartanas sæpe degenerare 1.28.a.21
- Plantarum & metallicæ materię historia, qui recte scripserint 1.249.a.40
- in Plantarum & metallicæ materię historia qui uiri hac tēpēstate eruditissimi 1.249.a.50
- Pleuritis exquisita quæ sit 1.641.b.43
- Pleuritis proprie inflammatio est membranz costas cingentis 1.641.b.53
- Pleuritis grauissima quæ sit 1.642.a.6
- Pleuritis leui lateris, quam dextri cur perniciosior 1.642.a.13
- Pleuritis dextra cur curatu facilior 1.642.a.17

Index

an Pleuritis ex atra bile, aut pituita uera
sic pleuritis 1.642.a.40
Pleuritis, quæ mediastinum corripit, cur
magis letalis 1.642.a.24
Pleuritis ex atra bili & pituita acutus
morbus quomodo dicatur 1.642.
a.50
Pleuritis materia quæ 1.642.a.32
an Pleuritis materia a uena caua susci-
pi & per urinas expurgari possit 1.
642.a.58
Pleuritis initio tenuis uictus ab Hip-
pocrate præcipitur postea plenior 1.
188.b.6
in Pleuritis initio reuellendam esse ad
contraria materiam 1.656.a.20
Pleuritis signa absidentia 1.643.b.8
Pleuritis post emergentia signa quæ
sunt 1.643.b.10
an Pleuritis, quæ in mediastino est, fe-
bris demonstrans sit signum 1.644.
a.36
Pleuriti quâdo sanguinis missione suc-
currendum, & quando purgatione 1.
656.a.46
Plenitudinem dupliciter sumi, quo ad ua-
sa, & quo ad uires 1.127.a.51
Plenitudinem quoad uires non esse cum
humorum uitio 1.127.a.54
Pleuritiam demonstrantia signa, quæ 1.
643.b.6
Pleuritiam fluxionis sobolem esse 1.
188.b.47
Pleuritiam exquisitam triplicem 1.
641.b.47
in Pleuritide quod dolor ascendat ad iu-
gulum uel descendat ad hypochondria,
an signum sit absidentis, an uero patho-
gnomonicum 1.643.b.23
in Pleuritide quæ uena secari debeat di-
sputatio 1.653.b.60
in Pleuritide reuellendam esse materiã,
quæ sunt 1.654.a.17
in Pleuritide cur e directo latere phle-
botomia magis conueniat 1.654.a.44
in Pleuritide uenæ sectionem ab Auic.
recte præcipi etiam ex opposito late-
re 1.654.a.58
in Pleuritide an dextra uena semper se-
canda ut quidam putant 1.654.b.64
in Pleuritide impacta iam materia cura-
tio sanguinis est missio ad coloris ul-
que mutationem 1.656.a.27
in Pleuritide sanguinis mittendæ indi-
catio non ex materia sed ex consensu
cum affecto loco ab Hippocrate sumi-
tur 1.656.a.56
in Pleuritide purgationem uniuersim
non sat a Galeno laudari 1.656.a.60
in Pleuritide sanguinis missionem pur-
gationi præfert Gal. 1.656.a.60
in Pleuritide indicationes uariæ 1.
656.a.66
in Pleuritide dolorum causa secandam
uenam 1.656.b.16
in Pleuritide sumpta ex peccante mate-
ria indicatio non semper mittendus
est sanguis 1.656.b.1
in Pleuritide diacodionis usus quo tem-
pore opportunus 1.656.b.38
in Pleuritidis curatione quum diuersi
diuersa præcipiant, conciliantur tamẽ
omnes 1.656.b.31
Podagra quid 1.955.b.52
Policestra quæ dicantur 1.235.b.18
Portulaca dentium stuporem sedat, &
quaratione 1.597.b.45

Potus inapparentia quibus fiat 1.707.
a.39
Potu quid instaretur 1.714.a.16
Portiones alterare iecoris munus esse,
non renum 1.883.a.5
Practica scientia quæ dicatur 1.7.a.27
in Pregnantibus cur desiderate rei cu-
iulpiam imago in filiis seruetur 1.
103.a.27
de Principatu corporis partium Plato-
nis Aristotelis & Galeni controuersia
dirimitur
Procatactica cause quæ intelligantur
2.8.a.46
Profunda loca cur calidiora 1.97.a.51
Proximum alimentum, propriæ alimen-
tum, & innatum humidum quid sint
2.61.b.6
Pruna deterior est carbunculus 2.110.
b.39
Psyllium qua ratione linguæ scissuris cõ-
ferat & situm sedet 1.585.a.6
Ptulosi 1.538.b.44
an Pueri iuuenibus frigidiores 1.21.a.8
Pueri cur balbutiant 1.584.a.36
Puerulum in ipso ortu dentibus insigni-
tum 1.589.a.32
Pulmo motus sui initium unde habeat
1.618.b.44
Pulmonis ulnæ quæ lethalia 2.135.b.5
Pulmonis lobi in hominibus quatuor ta-
tum esse 1.614.b.38
Pulmonis lobi quot in homine, & cuius
usus 1.614.b.35
Pulmonis lobi in homine cur quatuor
tantum reperiantur, & in brutis quin-
que 1.614.b.44
Pulmonis medicamenta ualidiora cur
sint oportet 1.516.a.50
in Pulmonis affectibus refrigerantibus
medicamentis nusquam usum Galeni
Trallianus admittit 1.617.a.47
Pulmonis frigida medicamenta 1.
617.a.52
Pulmonis hydrops 1.649.a.54
Pulmonis uomica quibus ductibus per
urinas purgari poterit 1.642.b.20
Pulmonis ulcera cur difficilis sint cura-
tionis 1.651.b.45
Pulmonem quodcumque humorum ge-
nus à capite excipere 1.616.b.13
Pulmonem, præter alteratricem, uires
habere imbecilles 1.647.b.53
Pulmonem ulcerantes cause quæ 1.
651.a.11
Pulmonum usus quis 1.614.b.54
Pulmonum tum frigida tum calida in-
temperie quomodo spiritus duplicer-
tur 1.615.b.34
Pulmones ad thoracis motum, in respu-
tione, moueri 1.618.b.34
Pulmonum motus deperditos thoracis
quietem non sequi 1.618.b.43
de Pulmonum motione Gal. ab Arist. nõ
dissentire 1.619.a.4
in Pulmone, qui redundant humores, nõ
nisi ualidissimis medicamentis & lon-
go tempore educi posse 1.626.b.40
Pulmones, pereunte thoracis motu, quie-
scere necessario 1.618.b.40
Pulmones thoraci, & thoracem pulmo-
nibus motionem non suggerere 1.
618.b.52
Pulmones moueri ad motum cordis 1.
618.b.56
Pulmonia acutus morbus cur dici de-
beat 1.647.b.47

Pulmonia uarios esse euentus 1.647.
b.58
Pulmoniam ex putrescente pituita non
raro fieri 1.647.b.35
an Pulmonia ex frigidis humoribus fre-
quentius fiat an ex calidis 1.647.b.10
in Pulmonia an punctioris dolor sentia-
tur 1.648.b.38
in Pulmonia cur sputa spumosa sint 1.
648.b.62
in Pulmonia spuri non semper sunt spu-
mosi 1.649.a.6
Pupillam Arist. pro chrystalloide humo-
re desumere 1.517.b.34
Pulsus in mulieribus cur frequens & ue-
lox magis quam in maribus reperitur
1.135.a.27
Pulsus tremuli nomine uibratum hoc in
loco Auic. intelligere 1.135.b.30
Pulsus marium maiores, sed tardiores, &
rari magis quam foeminarum 1.135.a.8
Pulsus ab assumpto cibo quales fiant con-
trouersia 1.136.b.6
Pulsus a somno uehementiores, & maio-
res cur fiant 1.138.a.10
Pulsuum genera propria tantum
constituisse Aperr. 1.131.b.45
Pulsuum genera, quæ medium habeant,
& quæ non 1.133.a.25
Pulsuum mutationes ob causas contra-
tiam quomodo fiant 1.139.b.56
Punctiorum dolorem membranosæ par-
tis symptoma esse 1.821.a.57
Purgatio si uere debeat ante coctionem
1.195.b.41 & 196.a.10
Purgatio quando phlebotomia debet
præuenire 1.198.b.44
Purgatio quando uenæ sectionem præce-
dere debeat 1.198.b.43
Purgatio ubi agenda est paranda esse
corpora, & quomodo 1.202.a.57
Purgatio in ijs qui choleric morbo obno-
xii sunt aut fluxui præparatione non
eget 1.202.b.1
Purgatorium balneis præparanda 1.
202.b.26
Purgatio diebus ne accessio numerantur
da 1.216.a.1
Purgatio criticis diebus an conueniat
1.216.a.19
Purgatio in febribus quietiori die sem-
per celebranda 1.216.a.26
Purgationem exquisitam non, nisi obita
coctione, tentandam 2.53.a.7
a Purgatione an balneis utendum 1.
203.b.16
Purgatione non tentandos, qui recta ui-
ctus utuntur ratione 1.198.b.32
Purgationes quæ ante coctionem dari
debeant, & quæ coctione perfecta 2.
53.a.32
Purgans medicamentum initio exhibitum
in uiscerum inflammationibus quale
esse debeat 1.196.a.22
Purgatorium medicamentum in uiscerum
inflammatione initio interdici 1.
196.a.19
Purgatoria medicamenta in principio
morbi plerumque dari 1.195.b.
62
Purgatoria medicamenta morborum prin-
cipii exhibita plerumque bene uer-
re 1.195.b.62
Purgare liceat accessio numerantur
2.8.a.50
Putredo nostris in corporibus uide pro
Purulentis 1.195.b.43

Index

Putredinis definitio ab Arist. tradita exa-
minatur 2.19.2.42
Putredinis causæ effectrices quot 2.
19.2.51
Putredinis in febribus causa an sola sit
prohibita perspiratio 2.19.b.34
Putredinis causæ duæ 2.19.b.1
Putredinis causam effectricem extraneam
esse calorem 2.19.b.9
Putredini quæ magis obnoxia 2.
19.b.12
Putredini ignis sua natura reluctatur 1.
98.2.62
ex Putredine quomodo gigni animalia
possint 1.538.2.64
Putridam febrem ex sanguine fieri 2.
43.b.14
Putridam sanguinem intermitentem non
dari 2.43.b.50
Pyrethri facultas quæ 1.362.2.13

Quantitatem non naturalem, inter
morbos compositorum parti-
um ponunt Gal. & Auicenna.
Auer. uero ad simplices re-
fert Tomo 1. pag. 83. b. uer. 19
Qualitate multiplici res, tum natura,
tum etiam arte præditas esse 1.
235.b.4
Qualitates diuersæ quomodo rebus ipsis
insunt 1.235.b.12
Qualitates primæ medicamentorum quæ
1.244.2.53
Qualitates secundæ medicamentorum
quæ 1.244.2.56
Qualitates tertiæ medicamentorum quæ
1.244.2.62
Qualitates medicamentorum particula-
res, quæ dicantur 1.244.2.65
Qualitatum gradus, qui sine 1.106.2.42
Quartana febris cur raro fiat continens
2.54.b.20
Quartana febris a quo fiat humore potius
simum 2.55.2.2
Quartana ex licnis uitio 2.55.2.14
Quartanæ febres, cur post quadragesimam
annum frequentius fiant 1.
30.2.58
Quartanarum pulsus 2.46.b.56
in Quartanis an purgare in acceptione li-
ceat 2.28.b.14
Quintanæ, septimanæ, nonanæ fe-
brium non dari circuitus 2.59.b.34
Quotidiana continua quid ab intermit-
tente differat 2.47.2.18
Quotidianæ febris non posse dari unum
curacionis scopum 2.53.b.56
Quotidianarum febrium pulsus 2.
46.b.54

Ramenex quid Tomo 1. pag. 948.
a. uer. 5
Ramicum species 1.948.2.10
Ramula sub lingua quæ sit affectio
1.584.b.17
Rationem frequenter illud dicere cui
non assentitur experimentum, & con-
tra 1.236.b.30
Ratiocinatricis facultatis species qua-
tuor 1.471.b.17
Rauitas 1.572.b.21
Rauitas quæ dicitur, & grauedo 1.
572.b.22

Rectricis ac sensutricis facultatis iuuan-
da remedia sincipiti esse adhibenda
1.470.2.38
Regio morbo affectis an secunda sit ue-
na 1.789.2.30
Rhacosis 1.904.b.13
Rhagades quis sit morbus 1.849.b.37
Ren dexter an elatior sinistro 1.852.2.48
Renes debilitati qui dicantur 1.854.b.19
an Renes refrigeret caphura 1.853.2.37
Renum uulnera lethalia 2.135.b.6
in Renum dolore an dolor assumpto ci-
bo magis affligat, an antea 1.826.2.45
de Renum usu disidium 1.852.2.31
Renum usus primarius an sit sanguinis
expurgatio 1.852.2.32
Renum situm æqualem esse in homini-
bus, inæqualem in brutis 1.852.2.41
Renum dolorem in hydropem aliquan-
do degenerare, & quomodo 1.
852.b.8
Renum status an ex ueneris appetitu si-
gnificetur 1.852.b.49
Renum status quomodo ex crurum di-
spositione noscitur 1.852.b.55
Renum status cur ex urinis significetur
1.853.2.3
cum Renum inflammatione an febricula
adfit an uero febris uehemens 1.
856.2.26
in Renum inflammatione quæ uena se-
cunda 1.858.2.2
Renum scirrhum aliquando dolorem se-
qui & unde proveniat 1.859.2.22
an Renum ulcera uesciæ ulceribus cura
tu difficiliora 1.861.b.18
ob Renum intensum calorem cur corpus
gracilius reddatur 1.853.2.15
Renū lapidis cæ effectrix quæ 1.863.2.34
an Renū lapis ex frigiditate gigni queat
1.863.2.37
an Renum lapis in eorum substantia gi-
gnatur an in eorum cauitate 1.863.2.50
Renum dolor pulsatorius sit 1.856.
2.38
in Renum inflammatione, quando mit-
tendus sit sanguis 1.857.b.61
in Renum inflammatione an aqua multa
conueniat 1.858.2.6
in Renum inflammatione an aqua calida
principio conueniat 1.858.2.10
in Renum inflammatione an purgatoria
conueniant 1.858.2.5
Renum inflammatio cur acutus sit mor-
bus 1.855.b.10
Renum lapis an sit morbus 1.863.2.7
Renum calculos uesciæ lapidi materiam
prestare 1.869.b.2
Repellentia soluentibus in augmento
& in statu inflammationum quomodo
permisceri possint 1.762.2.16
Repellentia in quibus inflammationibus
admoenda, & in quibus non 1.
220.b.14
Repercutientia actu frigida cur uentri-
culo non admoenda 1.723.b.24
Repellentia medicamenta duplicia 1.
220.2.60
in Repellentibus inflammationum initio
admoendis chirurgorum nostri tem-
poris error 1.220.2.65
Res eadem, ob uarias, quæ illi insunt
partes, contrariis uiribus pollet 1.
235.b.13
an Respiratio uoluntaria sit actio aut na-
turalis 1.618.2.42
Respirationem esse actionem ex natura-

li & uoluntaria permixtis 1. 618.
b. 23
Resolutio quid sit, & quid torpor 1.
500.b.12
Retentricem facultatem siccitate robo-
rari, humiditate uitijari 1.809.b.16
Retiformem plexum, quem Gal. ponit,
recentiores non inuenire 1.702.58
Reuulsio dolore sentiente quomodo ten-
tanda 1.190.2.42
Reuulsio quando fluxionem augeat 1.
190.2.56
Reuulsio ab occipite ad sinciput 1.
190.b.12
Reuulsio ad longinquæ est 1.520.b.28
Reuulsio ad quam positionis differentiam
fieri debeat 1.654.2.22
Reuulsionis nomen non uno modo intel-
ligi perpetuo 1.190.2.7
Reuulsionis esse, ut fluxionis impetum
sitat 1.654.2.52
Reuulsionis modi 1.654.b.45
Reuulsionem aliquando medium quid in-
ter deriuatione & reuulsionem signifi-
ficare 1.190.2.12
ante Reuulsionem quomodo sedandus
sit dolor 1.196.b.54
Reuulsionem deriuationi in oculorum
affluxum, præponit Auicenna. 1.
520.b.31
Reuulsionem præseruationem quandam
esse 1.656.2.42
in Reuulsione proprie sumpta, omnes
oppositionis differentias esse seruand-
as 1.190.2.9
in Reuulsione quando seruandæ omnes
oppositionis differentie 1. 190.
2. 15
Reuulsione & deriuatione simul quando
nobis utendum sit 1.190.2.20
Reuulsione ad oppositas partes & Gale-
num & Hippocratem esse usos 1.
654.b.49
in Reuulsionibus duo seruanda 1.
190.2.31
Reuellendum ubi est an sedandus antea
dolor, dissensio 1.190.2.36
in Reuellendo quot oppositionis differe-
tiæ 1.89.b.48
Reuellenda materia quatuor seruandas
conditiones 1.189.b.42
Rigor in continetibus febribus unde ali-
quando fiat 2.21.b.17
Rigor ab horrore quid differat 2.
23.b.43
Rigoris causæ 2.23.b.30
Rigoris statum & frigiditatem causas ef-
ficere 2.23.b.34
Rigoris materia ad quas effundatur cor-
poris particulas 2.24.b.40
Rigorem ex flatu fieri 2.23.b.33
Rigorem ex acrimonia & calore accide-
re 2.23.b.64
Rigorem ab humoribus calidis & frigi-
dis concitari 2.24.2.1
Rigorem, horrorem, & frigus intermit-
tentium non acutorum morborum ef-
fectu symptomata 2.33.b.46
de Rigore sententia uariæ 2. 23.
b. 40
Rigores a caliditate per se cur maio-
res fiant, quam a frigiditate 2.
24.b.10
Rigores in quartanis a materia actu ca-
lida & acri concitari 2.24.b.16
Rigores in quartanis cur longiores sint,
& maiores 2.24.b.20
X 4 Rigores

Index

Rigores continuis febribus coniungi, & morbosae causae rationem habere 2.33.b.53
Robur quid sit, quid imbecillitas 705.b.16

S

Saccharum melle non minus abster-
suum esse. Tomo 1. pag. 397. a.
uer. 59
Saccharum quam mel minus abstergere
1.397.a.61
Saccharum sitim facere 1.397.a.62
Saccharum sitim sedare 1.397.a.63
Sal ex combustis omnibus elici 1.27.a.57
Sallidinem ab unctione reddi 1.27.b.34
Salubria tempora, salubria corpora con-
seruare 1.91.b.18
Sanguis an calidus aut frigidus natura
1.25.b.6
Sanguis, alioqui calidus, quomodo tepe-
ratus esse censetur 1.25.b.49
Sanguis ubi putrefcit in quem humorem
degeneret 2.43.b.24
Sanguis spirituum sedes est 1.441.a.10
Sanguis quibus de causis fluat 1.569.
2.47
Sanguis purus in recte habentibus nun-
quam excernitur 1.569.b.10
Sanguis e naribus unde profluat 1.
569.b.18
Sanguis qui e naribus prodit quibus no-
ris, unde profluat, dignoscatur 1.
569.b.20
Sanguis qui ex ore promanat a quibus
partibus possit provenire 1.635.b.36
Sanguis ex opposito latere fluens, cur
periculosus 1.654.b.13
Sanguis in iocinore elaborati digestio
1.30.a.27
Sanguis fluxus animam educit 2.
136.b.19
Sanguis fluxus uulnere omni receti iun-
gitur 2.136.b.28
Sanguis suppressionem quae faciant ex
Hippocrate 2.152.b.6
Sanguis missionem prohiberi a sum-
ma ventris cruditate 1.195.b.37
in Sanguinis missione an coctio expecta-
ri debeat 1.195.b.35
Sanguis in capite redundantis nota
1.428.a.65
Sanguis missionem prohiberi ab hu-
morum cruditate 1.494.a.58
Sanguis fluxu & symptomatibus saepe
& morbo succedere 1.569.a.31
Sanguis fluxionem non morbi solius,
sed etiam naturae uim sequi aliquando
1.569.a.40
Sanguis fluxionem sanis & aliquando
accidere 1.569.a.43
Sanguis fluxio nunquam non coniun-
ctam habet causam morbosam 1.
569.a.45
Sanguis fluxio licet naturae uim quan-
doque sequatur, nunquam tamen non
morbosam causam iunctam habet 1.
569.a.46
Sanguis excretio quomodo secundum
naturam dici possit 1.569.a.46
Sanguis fluxus copiosior e naribus hy-
dropis causa 1.569.b.44
Sanguis fluxus naturae uim primariam
quandoque habere 1.569.a.60
Sanguis fluxionem semper esse praeter

naturam 1.569.a.63
Sanguis excretio omnis toto genere
praeter naturam dici debet 1.
569.b.5
Sanguis e naribus profluuium, quod
curacionem non admittit 1.569.b.35
Sanguis cohibito quibus morbis no-
xios reddat 1.569.b.57
Sanguis ex pulmonibuseductio om-
nium esse molestissimam 1.635.b.40
Sanguis spiritum omne an malum 1.
635.b.40
Sanguis reiectionem quandoque co-
ferre posse 1.635.b.64
Sanguis missionem prohibet pleuritis
& bilis Hippocrati, & cur 1.
640.a.2
Sanguis excretionum species 1.
811.b.45
Sanguis fluxionibus tentatis quale ui-
num propinandum 1.933.a.10
Sanguinem calidissimum quo pacto di-
cat Gal. 1.172.a.57
Sanguinem duntaxat humoris nomine
dignum 1.244.b.63
Sanguinem natura calidum esse, & humi-
dum 1.25.b.6
Sanguinem suapte natura frigidum esse
1.25.b.9
Sanguinem a corde & spiritibus calorem
acquirere 1.25.b.12
Sanguinem aequum & terrem esse 1.
25.b.13
Sanguinem ob caloris actionem, & spiri-
tuum concursum, natura calidum esse
1.25.b.24
Sanguinem ad corporis exteriora imagi-
natione concitari 1.103.a.4
Sanguinem effusum corrupti teste Hip-
pocrate 2.144.a.62
Sanguinem nusquam reperiri, praeter
quam in corde, & uenis, Arist. sen-
tentia 1.416.b.6
Sanguinem atrae bilis molestiam tempe-
rare 1.478.b.57
Sanguinem ad animi usque deliquium
triplici de causa detrahendum 1.
610.b.2
Sanguinem in uentriculo coagulatum
disfluencia 1.737.a.60
Sanguine duntaxat animalia nutrir 1.
24.b.58
Sanguine solo nutrir omnes corporis
particulas 1.25.a.38
de Sanguine in uulneris ex uulnere du-
cendo Hippocratis & Gal. dissidium
2.236.b.46
Sanguine in melancholia educendo quid
maxime seruandum 1.479.a.23
Sanguificationis instrumentum quod sit
1.742.a.30
Sanici in uulneribus effluxio quomodo
paretur 2.2138.b.40
Sanitas quomodo consideretur a medicis
1.8.b.42
Sanitas quomodo formalis causa sit hu-
mani corporis 1.9.a.28
Sanitatis subiectum propinquum mem-
brum esse aut spiritus, humores remo-
tum, elementa uero remotissimum
1.8.b.57
Sanitatis & morbi causas effectrices cur
Gal. modo in plurima modo in pau-
ciora capita redigit 1.9.a.12
Sanitati utilior ne sit satietas an fames
1.702.a.50
Sanitatem medicinae subiectum non ef-

fe 1.8.b.40
Sapores agendi, & immutandi corporis
uim non habere 1.244.b.5
Sapores pro secundis medicamentorum
qualitatibus non recte poni 1.244.b.9
Sarcoticum medicamentum quid 2.138.a.45
an Satietas sanitati utilior sit quam fa-
mes 1.702.a.50
Satyriasis a priapismo sola palpitatione
differt 1.903.b.32
Scirrhus quid sit & a qua materia fiat
2.125.a.52
Scirrhus quomodo fiat 1.724.b.24
Scirrhus jecinoris confirmatum incur-
abile esse 1.765.a.60
Scotomiae & uertiginis causa eadem, at-
fectus uero diuersi 1.482.a.23
Scotomiae & uertiginis curacione ean-
dem esse 1.482.a.31
de Scotomiae causa proxima dubitatio 1.
482.a.32
Scotomiam & uertiginem ad unum no-
men referri debere 1.482.a.24
Sebastianus Paparella scripsit de catar-
rho elegantissime 1.575.a.28
Sebel in oculo quid sit 1.533.a.62
Sectio in abscessibus omnibus, praeter-
quam in fronte, secundum rectitudi-
nem fibrarum semper administranda
1.221.a.28
Sclerophthalmia 1.539.a.26
Semen mulieris an agat in generatione
1.35.b.39
Semen ebriorum cur infecundum ma-
gna ex parte 1.891.a.21
an Semen ex toto corpore profluat 1.
887.a.62
an Semen foetus pars sit 1.910.b.66
Semen foeminae an ad creationem anima-
lium sit necessarium 1.937.b.57
Seminis materia quae sit 1.887.a.60
an Semini faminarum agendi uis insit
1.888.b.56
Semen a toto corpore proficisci 1.
141.a.54
Semen ex omni corporis regione fluere
quod ex sanguine fiat 1.887.b.14
Semen mulieris materiae, uiri uim adgi-
gnendum inferre 1.937.b.64
Semen in mulieribus sicut & in uiris ge-
nerari 1.938.a.2
Senes an ex inedia in syncope facile in-
cidant 1.673.a.65
Senibus an uictus calefaciens & hume-
ctans conueniat 1.177.a.28
Senibus quae uina propinanda 1.178.a.10
Senescere qui uult, quotidianum nomi-
tum declinet 1.207.b.60
Senilis & motus principium Gal. cere-
brum constituit 1.64.b.11
Sensus quibusque particulis unde proue-
niat 1.589.a.21
de Sensus & motus principio Galeni
Aristotelis dissidium 1.64.b.1
Sensus & motus uis cui ligatis nervis,
intercipiantur 1.64.b.50
Sensus expertes partes exaegues esse Ari-
stoteli 1.64.b.6
Sensile supra sensum positum non senti-
tur 1.567.b.59
Sentiendi praestantiam aliquando affectus
praeter naturam rationem habere 1.
601.a.8
Sentiendi acutissimis affectibus quomo-
do succurrendum 1.701.a.17
Sermone instrumenta quae 1.629.a.33
Sermone lingua perferre 1.629.a.33

Index

- Serum humorem constituunt, aberrare 1.25.a.60
 Serum lactis quale 1.334.b.8
 Sexum essentialem differentiam non facere, sed accidentariam 1.35.b.35
 Sibare quid sit 1.461.b.32
 Siccitas est lima calor 1.192.b.17
 Siccitas humiditatis causa quomodo sit 1.423.a.23
 Siccitas uigilias facit 1.426.b.33
 Siccitas & humiditas an dolorem faciant 1.436.a.19
 Siccitas fluxiones quomodo moueat 1.573.a.18
 Siccitatem per accidens fluxiones ciere 1.573.a.15
 Siccitatem cur insanabilem protulerit Galenus 1.702.a.63
 Siccitates imbris salubriores quomodo intelligendum 1.94.a.5
 Signorum insalubriū significationes uariarum 1.122.a.20
 Signorum uaria diuisiones 1.122.a.27
 Signorum genera tria 1.643.a.57
 Similitudo in substantia duplex 1.200.a.57
 an Singultus uomitu ualidior sit actio 1.738.b.20
 Singultus causa 1.738.b.3
 Singultum ex siccitate affectum esse insanabilem 1.739.a.4
 Singultum depressa costa concitari deprehensum esse 1.738.b.15
 Singultum sedantia 1.738.b.62
 Siren quid sit 1.455.a.54
 Siren, lethargus, ueternus 1.455.a.57
 Sitis quid sit 1.714.a.20
 Sitis quibus fiat causis 1.714.a.30
 Sitis ætate cur minor 1.714.a.45
 Sitis antiquo & meraco uino cur excitetur 1.714.a.47
 Sitis ab ingesta aquæ copia cur augeatur 1.714.a.51
 cur Sitis euacuationis absolute inditium sit 1.714.a.66
 Sitis quomodo ex motu nimio excitetur 1.714.b.2
 Sitis ex somno & excitatur quandoque, & quandoque sedatur 1.714.b.6
 an Sitis ex hepatis frigidityte excitetur 1.714.b.13
 Sitis ex iocinoris frigidityte quomodo fiat 1.714.b.16
 Sitis appetentia est frigidi per accidens, humidi autem per se 1.693.a.9
 Sitis causa quæ a Galeno referantur 1.714.a.32
 Sitis causa siccitas potius, quam caliditas 1.714.a.34
 Sitis abolitæ causæ 1.707.a.39
 Sitis ex aqua multæ potu excitatæ causam ad siccitatem referri 1.714.a.50
 Sitim absolute euacuationis inditium esse 1.204.a.17
 Sitim affligere uentriculo etiam non affecto 1.714.a.37
 Sitim ab occulta qualitate excitari 1.714.a.62
 Sitim uigilias excitant exsiccando 1.714.b.5
 Sitim sedant & quandoque excitant balneæ 1.714.b.9
 cur Sitim aqua sensim epota magis sedet quam affatim ingesta 1.714.b.64
 Sitim a falso humore aquæ calidæ potu dari 1.715.a.35
 Sitim partium naturalium quæ utiuntur 1.114.a.46
 Sol generationis & corruptionis causa quomodo sit 1.97.a.8
 Sol ischiadicis quomodo prodesse, & obesse possit 1.112.a.2
 Solis radii quomodo calfaciant 1.90.b.40
 Solis radii aliquibus recti, aliis obliqui 1.90.b.43
 Solis radij hyeme obliquiores 1.90.b.59
 Solem hydropicis conferre 1.111.b.54
 Solide partes non effruescunt 2.72.b.9
 Solide partes abscissæ aliæ rursum gigni possunt, aliæ non possunt 2.134.b.58
 Solide partes aliæ ex sanguine, aliæ ex semine ortum ducunt 2.134.b.54
 Solide partes ex sanguine ortæ, abscissæ gigni rursum possunt 2.134.b.58
 Solide partes ex semine ortæ, abscissæ gigni rursum nequeunt 2.134.b.59
 Solide partes ex sanguine ortæ, transuerse dissectæ adductis tantum sectarum partium labris iunguntur 2.134.b.60
 Solidarum corporis partium infusuratio nem a solo sanguine perfici 2.61.a.8
 Solidarum partium infusuratio quomodo fiat 2.61.a.10
 Solutio continui bifariam coniungitur 1.123.a.14
 Solutionem continui simplicibus & compositis partibus communem esse 1.82.b.65
 Solutionem continui ex inordinato motu fieri 1.118.b.23
 Somnus ab assumpto medicamento quid præstat 1.203.a.40
 Somnus a sumpto pharmaco quo pacto multum conducatur 1.203.b.7
 Somnus uomitionem cur maxime fittat 1.208.a.60
 Somnus post saturitatem cur neruis molestus 1.498.b.15
 Somnus uisceribus utilis 1.695.b.23
 Somnus fluxiones quomodo fittat 1.808.a.34
 Somni incommoda a sumpto medicamento quæ 1.203.a.50
 de Somni causis questio 1.421.a.19
 Somni causa proxima quæ 1.421.a.27
 Somno quando indulgendum 1.172.a.54
 per Somnum an interna caleant, externa uero frigescant, controuersia 1.102.a.6
 per Somnum sanguis qui in corporis ambitu est, frigescit, internus uero calefcit 1.102.a.30
 Somnum cruditatibus conferre 1.169.a.26
 Somnum & uigilias moderatas in cruditatibus desiderari 1.169.a.28
 Somnum a cibo replere caput 1.172.a.57
 Somni, ieiunos attenuare, frigescere, & corpus exoluere 1.172.a.59
 Somnum meridianum, in longis diebus, non improbandum 1.172.a.63
 Somnum, post medicamentum cur eius uires imminuat 1.203.a.50
 per Somnum concoqui medicamentum 1.203.a.48
 Somnum facientes causæ, quæ sint 1.421.a.21
 in Somno facultatem animalem quiescere, naturalem uero uehementius agere 1.172.b.48
 Sônos prolixiores cruditatibus non conferre 1.169.a.27
 Somnos profundos humiditas facit 1.426.b.33
 Somnolenti affectus a frigida causa fiunt 1.426.b.31
 Spasmus. vide Conuulsio
 Spasmus non proportionatus ad materiam quomodo ad repletionem & euacuationem referatur 1.504.b.50
 Spasmodum ex frigore ad euacuationem aut repletionem referri 1.504.b.63
 Spasmodum ex praua qualitate ad euacuationem aut repletionem referri 1.504.b.52
 Spasmodum symptoma esse 1.506.a.22
 Spasmodi conuulsionis esse causam 1.506.a.23
 Spasmos & spasma quomodo differant 1.504.a.66
 Spatula quibus partibus per musculos copulatur 1.462.a.58
 Spina dorsi quæ dicatur 1.42.a.3
 Spiritus sine sanguine, neque sanguis sine spiritibus uisum reperitur 1.441.a.12
 Spiritus uitalis ubi est, illic est & sensus 1.588.b.28
 Spiritus, quibus elementis consistit 1.11.a.64
 Spiritus, qui ueros actionum auctores constitunt, sunt maxime accufandi 1.11.b.20
 Spiritus animales, qui sensus & motus ministri sunt, a cerebro non a corde proficisci 1.52.a.30
 Spiritus uiales aere inspirato non nutriuntur 1.514.b.60
 Spirituum circulationem in uertigine morbum non esse, sed morbi causam 1.486.a.63
 Spiritus purissimi sanguinis exhalationem esse 1.11.b.11
 Spiritus corporis partes, & actionum esse instrumenta, non autem formam 1.11.b.18
 Spiritus sanguinis alitum esse 1.79.a.58
 Spiritus a iocinore principium, a corde perfectionem ducere uoluit Gal. 1.79.a.63
 Splen ex iisdem floriscit quibus corpus contabescit 1.789.b.23
 Spleni crassos humores perpetuo esse compactos 1.203.a.34
 Splen forti egere medicamento, ut expurgetur 1.203.a.31
 Splen cum hepate accidentia permulta habere communia 1.791.b.10
 Splen morbis maxime obnoxius sicut & caput 1.789.b.26
 Splenes duos habeant necesse est, qui stagnantes & lacustres aquas bibunt 1.203.a.28
 Splenetici qui dicantur 1.790.b.29
 Spleneticonum symptomata 1.791.b.20
 Splenetici lac omne aduersari præter camelinum 1.334.b.15
 Splenetici alui fluxio signum esse salubre 1.790.b.35
 Sputum laudabile quod 1.646.b.22
 Sputum purum morbi longi esse indicium 1.647.a.16
 Sputum sanguinis obnoxii qui sint 1.639.b.32
 Sterilitas a natura, incurabile uicium 1.915.a.28
 Sternutatio quid sit 1.579.a.30
 Sternutationem morbificæ causæ uim quandoque habere 1.579.a.35
 Sternutatio-

Index

- Sternutatione & caput & pectus purga-
ri 1.617.b.2
Stomachi uulnera quæ lethalia 1.135.b.8
Strumæ sunt, quæ nostris serophulæ di-
cuntur 2.123.b.46
Strumorum curatio 2.125.a.12
Stupor dentium ex imaginatione 1.
103.a.8
Stupor quod symptoma sit 1.513.b.45
Stupor dicitur de omnium animalium
actionum inertia, proprie tamen ad ta-
ctum refertur 1.513.b.36
Subeth, catus, sopor 1.467.a.7
Subluxationes quæ 2.168.a.36
Substantia quæ contrarium non habet
1.106.a.26
Substantiæ humidæ species quatuor 2.
61.a.40
Substantiam quadruplicem in qualibet
coctione reperiri 1.3.a.30
Substantiam omnem a contrarietate non
interdici 1.106.a.13
Substantiam, quæ subiectum est, contra-
rietatem non admittit non tamē sub-
stantiam omnem 1.106.a.14
Suffocatio quid sit 1.602.b.31
Suffocationis causæ 1.602.b.40
Suffocati an in uitâ referantur licet spu-
ma circa os appareat 1.606.b.29
Suffusio 1.551.b.13
Suffusorum uictus qualis esse debeat 1.
551.b.9
Suffusis an oleum rosaceum uitello oui
admitti conueniat ut Auic. docet. 1.
551.a.42
Suffusis qualis uictus ratio sit consti-
tuen-
da 1.551.b.30
Sugillationi oculorum hirundinis & co-
lumbarum sanguis remedio est 1.
523.b.41
Superciliorum defluuium 1.543.a.10
Supinum decubitus malum esse, & ut
causam, & ut signum 1.117.b.11
Suppurationis causæ 1.650.a.38
Suppurationis euentus quatuor 1.
650.a.44
Suppurati qui dicantur 1.650.a.35
ex Suppuratione, quæ pulmoniam sequi-
tur, cur potius senes quam iuuenes
moriuntur, contra uerò in reliquis 1.
650.b.13
Sycofis quid sit, quid tylosis 1.541.a.34
Symptomata signa sunt pugne inter natu-
ram & morbum 2.5.b.50
Symptomata quandoque curationis con-
siliū ad se trahere 2.33.b.40
Symptomata acutarum febrium per sepe
mortem inferre 2.33.b.42
Symptomatum & coctionis summum di-
gnosce ad status noticiam, & uictus
rationem plurimum conferre 2.
5.b.62
Symptomatum & coctionis status in qui-
bus morbis concurrat, & in quibus nō
2.6.b.30
Symptomatum ordo se se consequentiū
1.718.a.58
Synanches, parasyanches, cynanches,
& paracynanches, quid differant 1.
605.a.20
Syncope ab animi deliquio quid diffe-
rat 1.673.a.8
Synopsis a quo morbo proxime debeat
1.673.a.18
Syncope minus æstate quam hyeme
cur accidat 1.673.b.12
Synopsis irreuocabilis quæ sit 1.
676.b.12
Syncope ab uteri affectibus cur foetidis
soluatur odoribus, iocundis augeatur
1.677.a.12
in Synopsis ex humorum tenuitate cura-
tione, primo tenuem uictum, postea
pleniorem Galenus præcipit 1.
188.b.10
Synopsis curandæ Scopus quis sit 1.
676.b.34
Synopsis, quæ a calore sit, frigida cōsper-
sio subuenit 1.112.a.10
Synopsi an conferant uomitiones 1.
677.a.20
Synopsi ex humorum copia an inedia &
frictionibus uehementibus occurren-
dum 1.677.a.40
Synopsim ob animi affectus odoribus
restituendam 1.112.a.12
Synopsim inter cordis affectus conuul-
sionem 1.673.a.25
in Synopsim ex inedia an senes præser-
tim incidant 1.673.a.65
in Synopsi quoniam morbi genere imme-
diatè cor lædatur 1.673.a.29
in Synopsi ex repletionis exercitatione
mediocri esse utendum 1.677.a.54
Synopsi febre laborantes quomodo
nutriendi 2.49.a.50
Synopsi quis sit morbus 1.673.a.52
an Synope æstate minus accidat quam
hyeme 1.673.b.4
T
Tabes exquisita quæ sit. Tomo
1. pag. 61. b. uerſu 47
Tabes nephritidem sequitur 1.
853.a.18
Tabi paratos ab acris omnibus arcen-
dos 1.652.b.3
Tabidi cur ex siccitate non conuellantur
1.505.b.38
Tabidos a uomitu arcendos 1.207.a.11
Tabidos urit Hippocrates 1.223.b.57
Tabidos frequenter conuulsione tentari
1.505.b.37
Temperies naturalis num a similibus cō-
seruetur, a contrariis lædatur 1.
422.b.54
Temperies ab humoribus dupliciter im-
mutari 1.438.a.51
Temperiem unam rebus esse omnibus,
quæ ab ipsis prouenit permixtis tem-
peramentis 1.236.b.25
Temperiem ex mixtione in rebus proue-
nientem tempore & parari, & immuta-
ri 1.235.b.30
Temperaturam corporis, harmoniæ non
inconcinne comparari 1.14.a.42
Temperamentum simplex quomodo me-
dicis intelligatur 1.16.a.50
Temperamentum ueram non esse corpo-
ris formam substantialem 1.9.a.32
Temperamentum, substantialem formā
corporis nullatenus eē posse 1.14.b.4
Temperamentum, ex primarum non se-
cundarum qualitatū actione, proue-
nire 1.15.b.5
Temperamentum, neque substantiam ne-
que animam dici posse 1.14.a.26
Temperamenta quomodo agnoscas ex
intuitibus & nocentibus 1.422.a.50
Tempora ut propriam naturam seruant,
duplici ratione considerantur 1.
93.b.33
Tempora sanitati commodissima, quæ
1.93.b.54
Tempora causarum salubrium & insalu-
brium rationem habere 1.93.b.26
Temporum mutationes ad aerem referū-
tur 1.93.b.15
de Temporibus Hippocrates tum parti-
culatim tum generatim agit in tertio
aph. 1.93.b.27
Tendones ex musculis prouenire 1.
64.a.60
Tenuia excrementa coctione egere. pro
Auicenna 1.433.b.28
an Terra frigidior sit aqua 1.10.a.61
Terra elementorum frigidissima 1.
10.a.63
Tertiana febris, quamuis sena sint sym-
ptomata, cur salutifera dicatur 2.
22.a.43
Tertiana febris quomodo fiat 2.22.a.52
Tertiana continua ab ardente febre quid
differat 2.37.b.58
Tertianarum exquisitarum initio auali-
dis medicamentis abstinendum 2.
40.a.20
in Tertianis exquisitis quando sit tunden-
da uena 2.40.a.34
an Testes principalia feminis generandi
sint membra 1.887.a.30
Testes inter principes partes nō esse nu-
merandos, ex Arist. 1.35.b.24
Testes animalibus semen habentibus nō
esse omnibus necessarios 1.887.a.56
Testium inflammatio cur superueniente
tussi soluatur 1.902.a.33
Testium inflammationibus quæ uenæ,
& quando secandæ 1.903.a.10
Tetanus peracuta est affectio 1.511.a.35
Tetanus cur spālno contrarius dicatur
1.511.a.26
Tetanus quatuor diebus interficere 1.
511.a.36
Thorax quæ pars medicis dicatur 1.
45.b.48
Thorax cur pituitosis non tentetur tu-
moribus 1.759.a.52
Thoracis musculos, cur plures numero
constituit Auic. quam Galenus 1.
58.a.2
in Thoracis uulneribus profundis cur
uox lædatur 1.629.a.17
Thorace angusto præditi cur spū san-
guinis obnoxij 1.639.b.33
Thorace angusto, qui sunt, cur fluxioni-
bus obnoxij 1.639.b.44
Tonillæ quæ sint 1.602.a.65
Torcular in capite sanguini excipiendo
fabrefactum ubi sit 1.416.b.4
Tortio quæ Hippocrati dicatur 2.
168.a.39
Trachoma qui sit morbus 1.541.a.30
Tragacantham frigidam esse, & ad sicci-
tatem inclinare 1.297.b.54
Tremor quid sit 1.512.b.27
Tremor unde proueniat 1.512.b.34
an Tremor delirio soluatur 1.543.a.21
Trichiasis 1.438.b.37
Tumor ab obstructione quomodo diffe-
rat 1.438.b.37
Tumorem ex omni morborum genere
constare 1.85.a.3
Tumorem proprie in genere quantitatatis
esse 1.85.b.4
Tumorem cur Galenus in quantitate ge-
nere solo reponat 1.85.b.19
Tumores, qui ex solida fiant materia 1.
85.b.22
Tumores ex sanguine quales 1.105.a.60
Tumores

Index

Tumores quoscūque a gemina causa fieri 1.106.b.40
 Tumores internos omni ingenio discutendos, & quare 1.725.b.32
 Turgenti materia an semper eundem sit 1.196.b.41
 Tussis quid sit 1.632.a.44
 Tussis naturalis ne an uolūtaria sit actio 1.632.a.51
 Tussis quomodo & naturalis & uolūtaria facultas dici possit 1.632.a.60
 Tussis cur irritetur alius in aurem stillo demisso 1.632.b.14
 Tussis motus est deprauatus 1.632.a.47
 Tussis symptoma est ad animale facultatem pertinens 1.632.a.48
 Tussis cause que sint 1.632.b.4
 Tussi ex naturali & uolūtaria facultate permixtam esse 1.632.b.2
 Tylosis 1.541.b.35
 Tympanitas quomodo fiat 1.770.b.22
 Tympanitum cur difficillimam curam cōsuerit Auer. 1.771.a.30

V

Varix quid Tomo 1. pag. 952.
 2. uersu. 32
 Varicis in crure cause materiales quæ sint potissimum 1.952.a.38
 Varices in femore testibus, & curibus fieri 1.952.a.32
 Variolæ curbis quandoque repetant 2. 72.b.4
 Variolas inter uernales morbos reponi 2. 72.a.24
 Variolas quibusq; semel accidere 2. 72.a.32
 Variolas sæpe bis plerisq; accidisse 2. 72.a.34
 Variolas mēstrui sanguinis esse reliquias 2. 72.a.39
 Variolis cur non corripiantur, quibus sunt suppressi menses 2. 72.b.18
 Venæ unde oriuntur multiplices opinionēs 1.34.b.26
 Venæ sectio ad animi deliquium magnarum inflammationum potissimum est remedium 2. 112.b.15
 a Venæ sectione famem instituit Gale. nus 1.196.b.4
 Venæ sectio quando purgationem præcedere debet 1.198.b.39
 Venæ sectio an morborum initio obeunda, aut expectanda coctio 1.215.a.52
 in Venæ sectione an coctio expectanda 1.215.a.53
 Venæ sectio, uide phlebotomia
 Venæ sectio non humorem modo auertit a capite, sed etiam dolorem sedat 1.449.b.40
 Venæ sectio refrigerat insigniter 1. 502.b.50
 Venæ sectio morbis an ex eodem an ex opposito latere obeunda 1.654.a.10
 Venam a liene in os uentriculi ascendere 1.81.b.8
 Venarum principium, in corde quidē primum, sed in iocinore magis perspicuum inueniri 1.71.b.8
 Venarum circa fauces grandium uulnera lethalia 2. 115.b.6
 de Venarum manus ductu controuersia 1.64.a.10
 Venas a splene in stomachi fundum astrictiois gratia inferi 1.81.b.10
 Venas diffectas coalescere 2. 135.a.15

Venas omnes inter se consentire 1. 141.a.49
 de Venis emulgentibus Arist. & Galeni dissidium 1.75.a.12
 Venus, quibus maxime interdenda 1. 478.b.42
 Venus neruis cur infesta 1.498.b.7
 Venus quibus proficua sit, & quos lædat 1.478.b.30
 Venus an aliquando salubris 1.889.b.54
 an Veneris appetentia aut inappetentia renum status indicent 1.852.b.49
 an Veneris appetentia naturalis sit, an animalis, an uitalis 1.887.b.22
 Veneris appetentiam an lactuca reprimat 1.897.b.4
 Veneris appetentiam ab animali & uitali facultate adiuuari 1.887.b.40
 Venerē calfacere humectare & attenuare 1.478.b.25
 ex Vētre nihil citra uomitum educi posse 1.586.b.41
 Venterculus quo nutriatur humore 1. 731.b.20
 an Venterculus pituita nutriatur 1. 731.b.21
 Venterculus pituita quando nutriatur 1. 731.b.30
 Venterculi facultates duæ 1.81.a.60
 Venterculi mordicationi a uomitu pingui iure Aui. Galenus uero pituita occurrat 1.208.a.26
 Venterculi ulcera profunda insanabilia 1.688.b.40
 Venterculi affectum notæ quibus e fontibus petendæ sint 1.691.b.40
 Venterculi affectus quomodo ab egestionibus inuestigetur 1.691.b.48
 Venterculi affectibus omnibus astringentia non conuenire 1.701.b.20
 in Venterculi affectibus cur astringentia præsertim cōmendentur 1.701.b.27
 in Venterculi affectibus cum febre cur summe astringentia non probentur 1. 701.b.34
 Venterculi doloris causæ 1.703.b.25
 Venterculi imbecillitas de quibus affectibus dici debeat 1.705.b.38
 Venterculi inflammationibus quibus succurrendum 1.723.b.15
 in Venterculi inflammationibus diffusionem maxime optari 1.723.b.29
 Venterculi flatus qui facile, aut difficulter dissipantur 1.728.b.45
 Venterculi alimentum chyli esse portio nem 1.731.b.43
 Venterculi ulcera esse lethalia pronuntiauit Hipp. 1.726.b.50
 Venterculi uulnera an curari possint 1.726.b.52
 Venterculi ulcera quibus causis fiant 1. 726.a.725.b.66
 Venterculi ulcera quæ curationem admittant 1.726.b.53
 cur Venterculi dolores antiqui calidorū apostematum sint causæ 1.721.b.54
 Venterculi inflammationibus an repercutientia frigida actu uel calida sint admodum 1.723.b.21
 in Venterculi inflammationibus an uenæ sectio repellentibus præmittenda 1. 723.b.33
 in Venterculi inflammationibus an uomitus conueniat 1.723.b.31
 in Venterculi inflammationibus an aloecoueniat 1.723.b.54
 an Venterculi ulcera in inferiorum eius

parte angustiores respirationem faciant quam quæ in superiori 1. 726.a.58
 in Venterculi uulneribus an hiera picra conueniat 1.726.b.58
 an Venterculo calidiori alimenta crassa conueniant 1.720.a.8
 Venterculo exactus sentienti cur ea proponat Aui. quæ stupefaciant 1. 701.a.19
 an Venterculo conferant nuclei pinei 1. 702.b.2
 an Venterculo profit interna tunica uentris Gallinarum 1.701.b.42
 Venterculum imbecillum qui habent accensos a uomitu 1.207.a.13
 Venterculum coctionis, & cruditatis locum esse 1.437.a.45
 Venterculum ualidioribus stupefacientibus ad summum discrimen facile duci 1.701.a.21
 Venterculū quæ medicamenta ulcerent 1.726.a.7
 Venterculum irritantia in multiplici differentia 1.731.b.1
 Venterculo exinanito, qua in illum humores detrudantur uia 1.81.b.14
 Venterculo calidiori qui sunt, minus appetere quam coquere 1.417.b.53
 Venterculo ulcere affecto quando fuscanda sit uena 1.725.b.43
 a Venterculo auerunt extrema calida tota 1.734.a.54
 Ver calidum & humidum collatiue 1. 90.b.26
 Vermes qua gignantur materia 1. 839.b.58
 Vermes in capite gigni quomodo queant 1.437.a.24
 Vermes in uenterculo non posse gigni 1.437.a.32
 Vermium causa effectrix 1.839.b.44
 Vertebram duodecimam minus obire, quod Gale. et Aui. decimæ tribuunt, ex anathomia deprehendi 1.45.a.20
 de Vertebri dorſi Gal. & Aui. dissidium conciliatur 1.44.a.50
 Vertigo quid sit 1.481.b.63
 Vertigo a scotomia quid differat 1. 482.a.20
 Vertigo quando per uomitum curanda, & quando a uomitu abstinendum 1. 483.b.48
 Vertiginis causam intemperiem non esse 1.482.a.42
 Vertiginis causam proximam esse obstructionem 1.482.a.58
 de Vertiginis causa proxima dubitatio 1.482.a.32
 Vertiginis causa proxima an sit morbus in situ 1.482.a.48
 Vertiginis causa proxima an sit morbus in numero 1.482.a.52
 Vertigini an cursus conferat dubitatio 1.178.b.33
 Vertiginem symptoma multiplex esse 1. 482.a.1
 in Vertigine qualia medicamenta exhiberi debeant 1.483.b.35
 Vertiginosis a cursu cur abstinendum 1. 178.b.38
 Vertiginosis medicamenta ne exhibenda sint controuersia 1.483.b.28
 Vertiginosis ex uentriculi consensu an uomitus conueniat, aut non 1.483.b.6
 Vesica fellea unam tunicam habeat an duas 1.781.b.66
 Vesica

Index

- Vesica a sua sede cur deiciat. 874.b.30
 Vesicae munus quod 1.875.a.43
 Vesicae ulcera cur curatur difficilia 1.861.b.24
 Vesicae morborum inflammatio maxime letalis 1.871.b.64
 Vesicae scabies quid sit, & eius nota 1.873.b.28
 Vesicae ulcerationis nota 1.873.a.64
 Vesica tunica duplici costare, altera propria, altera ex peritonæo 1.36.a.4
 Vesica inflammatione affecta quæ uena tundenda 1.872.a.15
 Vetrinum & lethargum differre Plinii sententia 1.455.a.60
 Vibices culicum morsui maculae persimiles 2.73.a.9
VIDII FLORENTINI versio libri de ulceribus Hippocratis 2.137.a.18
 Vigilia post medicamentum cur magis tuta, quam somnus 1.203.b.4
 Vigiliæ non statim siccitatem cerebri significanc 1.426.b.37
 Vigiliæ quando siccitatem cerebri significant 1.426.b.38
 Vigiliæ fluxiones quomodo adiuuent 1.808.b.40
 Vigiliæ a causa calida fieri 1.426.b.30
 Vinum per se fluxiones facit, per accides sinit 1.808.a.15
 Vinum neruis qua ratione fit cōtrarium 1.498.b.54
 Vinum neruis quomodo prodesse possit 1.498.b.54
 Vinum infantibus Galenum proflus nō interdicere 1.197.b.62
 Vinum humidum esse 1.192.b.37
 Vinum esse aqueæ naturæ 1.192.b.36
 Vinum calidum & siccu esse 1.192.b.43
 Vinum austerum ad siccitatem & robur conducere 1.192.b.45
 Vinum calidum & siccu secundo ordine constituit Gal. 1.192.b.47
 Vinum admodum uetus tertio ordine calidum & siccu esse 1.192.b.48
 Vinum ulcera exficcare 1.192.b.50
 Vinum uigiliæ facere 1.192.b.51
 Vinum aqueæ substantiæ quō esse intelligatur Arist. 1.192.b.56
 Vinum omne exficcare 1.192.b.63
 Vinum intempestiue post cibum absumptum crudorum alimentorum esse calcar 1.169.b.10
 Vinum capitis dolorem sedare 1.441.b.32
 Vinum calfaciendo conuulsiones soluere 1.509.b.29
 Vinum dulce pulmonis obstructions reserare, iocinoris uero obstruere 1.617.a.54
 de Vini temperamento controuersia 1.192.b.36
 de Vini senibus propinando dissidium 1.177.a.28
 a Vini, qui calidioris sunt cerebri, læduntur 1.441.b.56
 Vires ab acutissimo sentiendi affectu maxime dissolui 1.701.a.15
 Vires ægotantis semper cum morbo cōparandæ 1.188.a.34
 Virium defectio propter timorem unde potissimum proueniat 1.522.a.42
 a Viribus ægotantis agendorum ratio desumenda 1.188.a.36
 Virtus, facultas, & agendi potestas, idem sunt 1.75.b.21
 de Virtutum naturalium numero & ortu controuersia, & dissolutio 1.75.b.51
 Virtutum animalium diuisiones uariæ 1.80.b.15
 Visio in qua parte fiat, scriptorum conciliatio 1.519.b.24
 Visionis corruptæ existimare scilicet uideret, quæ non sunt, causæ 1.449.b.25
 Visus in qua oculi parte fiat 1.519.a.20
 Visus offensio ex re splendensima quem morbum sequatur 1.545.a.61
 Visû obsecurene bralsica ut scribit Arist. 1.448.a.59
 Visum in neruorum opticorum nexu nō fieri 1.519.b.7
 Visu offenso ex aspectu rei lucidissima qui morbus fiat, & quæ partes offenduntur 1.545.a.4
 Visorij nerui an dexter ad sinistram, sinister ad dextrum oculum feratur 1.517.b.27
 Visoriorum neruorum obstructio 1.552.a.27
 de Videndi instrumento principe Arist. Gal. disensus 1.517.b.31
 de Videndi instrumento principe Galeni uarietas 1.517.b.38
 de Videndi modo Arist. sententia 1.518.b.61
 de Videndi modo sententiæ discordia 1.518.b.55
 in Viscerum inflammatione an initio purgatoria conueniant 1.196.a.19
 Visceribus fomus utilis 1.695.b.23
 Vita in maritimis locis cur longior 1.97.b.7
 Vitæ producendæ humiditas aptior est: sanitati uero conseruandæ siccitas 1.98.b.48
 Vitæ & actionum omnium principium esse cor 1.666.b.10
 Vitales actiones fieri in corde 1.79.a.53
 Vitæ lac promouet, semē uero cohibet 1.679.b.30
 Viticis qualitas quæ 1.256.a.36
 Viticem lac augere, semen uero minuire 1.256.a.38
 Vlcus medicis tripliciter sumi 1.115.a.66
 Vlcus a uulnere quid differat 1.115.b.5
 Vlcus ab interna, uulnus ab externa causa proficisci 1.115.b.12
 Vlcus ab externa etiam causa prouenire 1.115.b.15
 Vlcus cui inflammatio iungitur, curari nisi remota inflammatione nō potest 2.139.a.11
 Viceris qua ulcus est prima indicatio, quæ an Vlcera causas procatacticas habeant 1.223.a.45
 2.154.b.35
 Vlcera profunda & cauernosa erodentium excrementorum copia facit 2.157.b.64
 Vlcera cacoethe 2.159.b.3
 Vlcera Chironia 2.160.b.6
 Vlcera neruorum quæ sequantur symptomata 2.162.b.60
 Vlcereum inflammatio ut curari debeat 2.139.a.15
 Vlcereum inflammationes in statu cur discutientibus non curentur 2.139.a.20
 de Vlcereum procatacticis causis cur auctores non meminerint 2.154.b.46
 Vlcereum indicatio quæ 2.156.b.3
 Vlcereum indicatio cur exficcatio tantum dicatur non etiam absterfio 2.156.b.10
 Vlcereum serpentium medicamenta 2.158.b.27
 Vlcereum quæ cacoethe dicuntur, causæ, & curatio 2.159.b.6
 Vlcereum labra abducta, sola natura coniunguntur 1.223.a.35
 Vlcereum curationem in unam exficcationem recedere 1.223.a.53
 Vlcerebus puris humida medicamenta Arist. adiuuere ait 2.138.a.55
 Vnguis oculi morbus in numero est 1.534.b.9
 Vngues & pili quomodo nutrirî dicuntur 1.34.b.14
 Vngues a neruis aeris contactu perfurgunt gigni 1.49.a.26
 Vngues propter melius datos 2.1.49
 a.19
 Vnguium usus duplex 1.49.a.25
 Vox ut fiat aerem adesse oportere ut materiam 1.629.a.16
 Vox in profundis thoracis uulneribus cur lædatur 1.629.a.17
 Vox & sermo quomodo lædi possint 1.629.a.40
 Vocis asperitatem ab humiditate fieri 1.114.a.8
 Vocis asperitatem symptoma esse, non morbum 1.114.a.10
 Vocis asperitatem quandoque fieri a siccitate 1.114.a.13
 Vocis & sermonis differentie 1.629.a.5
 Vocis instrumenta quæ 1.629.a.8
 Vocis definitio 1.629.a.15
 Vocis magnitudo an a caliditate fiat 1.629.a.53
 Vocis amissio cur ex lupi inspectione 1.629.b.36
 ad Vocem ædendam quæ sint necessaria 1.629.a.22
 Vocem gutturis muculos formare 1.629.a.32
 Volulus quid 1.837.b.51
 Volulus symptoma esse tactricis facul-tatis 1.837.b.50
 Vomitus ætate an hyeme utilior 1.199.a.7
 Vomitus æstiuo tempore periculo non uacat 1.199.b.4
 Vomitus cur hyeme semper minus, quæ ætate detrimenti ferat 1.199.b.8
 Vomitus quibus profit, & quibus obicit 1.207.a.10
 Vomitus in capitis affectibus, an conueniat 1.434.a.38
 Vomitus an syncopi conferat 1.677.a.20
 Vomitus causæ 1.731.a.65
 Vomitus ualidior cur in uentriculi inflammationibus uerendus 1.723.b.42
 Vomitus frigidis uentriculi tumoribus cur non continet 1.724.b.1
 Vomitus in dyarrhoæa ex catharro an cōueniat 1.816.a.42
 Vomitus hyeme utiliore quam ætate Celsus existimat 1.181.a.48
 Vomitus acria quomodo inuenit 1.98.b.22
 Vomitus hyemē utiliore putat Celsus quam ætate 1.199.a.17
 Vomitus omnes immoderatum tumorem hominum

Index

- hominem periculis
re 1.207.b.56
an Vomitu faciant a
1.734.b.6
Vomitum singultu m
li fortioerem 1.738.b.40
Vomitu qui uti uolunt
stinere, oportet 1.198.b.9
in Vomitu pingua
acria præcedere del
1.198.b.26
ex uomitu cur æstate
ri 1.199.b.5
a Vomitu quid agendum
1.207.a.36
a Vomitu cibum & aq
cit Auic. cum tamen
1.207.a.39
a Vomitu si uentriculi
fit, Galenus præfana
pingue exhibet 1.208.a.24
Vomitum inflatæ cur
1.732.a.48
Vomitur cur uomitus
fluxione 1.734.b.49
Vomitum qui apti at
it inepti 1.207.a.2
Vomitum sedat fo
minus insigniter 1.
208.a.60
Vomitum sistenti
1.208.a.64
Vomitum & nau
eam humoris uen
triculo affligentis
inditia esse 1.
693.b.45
Vomitum quæ in ue
ntriculo sunt, ex
ni oportere 1.693.b.42
Vomentes ob nau
gationem, quomodo
regendi 1.207.a.42
Vomentes acidam
pituitam leni cibo
nutriri debent 1.207.a.45
Vomituri cur acris
abstinere debeant
1.198.b.16
Vomituri qui cibi
exhibendi 1.
198.a.64
Vomituri acris ne
cibi conueniant 1.
198.b.11
Vomitum quando so
luentibus medica
mentis permiscenda
sint 1.202.b.4
Vomendi desiderium
sine uentriculi no
xa sæpe tentari
1.693.b.54
Vrina optima quæ
sit 1.150.a.27
Vrina post nocturnum
tempus cur exci
pienda magis
1.140.b.56
cur Vrina & si acris
suapte natura est, nō
tamen inter exeundum
mordicat 1.
875.b.40
Vrinæ progressus
1.30.a.45
Vrinæ contenta quæ
sint 1.141.b.4
Vrinæ contentorum
aciditæ 1.141.b.7
Vrinæ colorum signi
ficaciones unde pe
tentæ 1.144.a.30
Vrinæ odor fætorq;
quid significet 1.
147.a.4
Vrinæ difficultatem
secta uena iuuat 1.
872.a.4
Vrinæ ardor cuius
particulæ affectio fit
1.875.b.23
Vrinæ ardorem stillicidium
concomitari frequenter
1.875.b.26
obnoxium redde
1.207.b.56
migdala, aut sedet
1.875.b.32
Vrinæ stillicidium &
ardorem non idem
esse 1.880.b.27
Vrinæ ærotatium
fufcipiendæ gratia
quæ seruanda sint
1.141.a.1
Vrinæ ab omnibus
uenis quomodo ad re
nes protrudantur
1.141.a.47
Vrinæ turbulentæ
differentiæ tres 1.
146.a.24
Vrinæ primo tenues,
quæ postmodum cras
fescunt, quid significet
1.146.a.29
Vrinæ turbidæ
primum, quæ postea
tenues fiunt, quid no
tent 1.146.a.31
Vrinæ, quæ semper
crassæ sunt, quid com
monstrent 1.146.a.34
Vrinæ tenues excre
tæ cur turbentur
1.146.b.15
Vrinæ omnis odoris
expertes frigidita
tem maximam signifi
cant 1.146.b.66
Vrinarum colores
uarij 1.144.a.15
Vrinæ in febris ob
calorem uariari 2.
67.b.37
Vrinæ uenosi totius
generis affectus si
gnificare 1.141.a.66
Vrinæ foetidæ, qui
bene habentes exer
nant 1.147.a.10
in Vrinis duplicem
substantiam inesse 1.
141.b.2
de Vrinis tenuibus
crassisque dissidium
inter Galenum & Auic.
1.146.a.42
in Vrinarijs uis
glandulas partes cui
usui natura constituit
1.875.b.35
Vstio quibus nam
morbis ulu uenit 1.
223.b.51
Vterus cur iocundis
& insuauibus affi
ciatur odoribus
1.677.a.4
Vterus cur foetidos
refugiat odores, ad
bene uero olentes
effundatur 1.
677.a.8
Vteri strangulatus
an sit epilepsia 1.
488.b.43
Vteri purgationes
immodicæ quæ uitia
sequantur 1.931.a.46
Vteri phimon
1.937.b.52
an Vteri clausura
curari aliter possit
quæ sectione 1.938.b.43
Vteri præfocatio
qui affectus sit præ
ter naturam 1.942.b.37
in Vteri scirrho
an secunda uena 1.
942.a.11
Vteri præfocatio
ex retento semine
quomodo fiat 1.942.b.57
Vteri præfocatio
conuulsio quædam
est 1.942.b.37
Vteri præfocatione
mulieres uiros pas
sas præsertim tentari
1.942.b.50
Vteri præfocationem
a siccitate fieri ex
Hippocrate 1.942.b.44
Vteri præfocationem
a siccitate fieri ne
gat Galenus 1.942.b.48
Vteri strangulatio
quibus causis proue
niat Galeni sententia
1.942.b.50
Vteri præfocationem
cur tot sequantur
symptomata 1.942.b.54
in Vteri præfocatio
ne quibus secunda
uena 1.944.b.23
Vteri præfocatione
laborantes quibus re
stituendæ 1.945.a.8
Vteri hydrops
1.746.a.28
Vteri affectiones
plurimas a flatibus
pro uenire 1.946.b.18
Vtero inflammatione
tentato quæ uena
secunda 1.941.a.26
Vua quid 1.572.b.23
Vulnere inflato
sanguinis profusio &
inflammatio ne inter
imant statim aduer
tendum 2.136.b.18
Vulnere illato quid
statim agendum 2.
136.b.31
in Vulnere recenti
omni quid agendum
2.136.b.31
in Vulnere simplici
sutura quandoque
esse opus 2.137.a.44
Vulnera lethalia
partis affectu gratia
quæ 2.125.a.55
Vulnera curari
prohibent inflammatio
nes 2.136.b.22
Vulnera partium
humidarum an humi
dis egeant 2.137.a.49
Vulnera saniosa
non sanescunt nisi
saniei effluxu parato
2.138.b.39
Vulnera uino
abluenda, & nulla
præterea re Hippocra
tis præcepto 1.
138.b.47
Vulnera sicciora
aqua calida cur ablu
antur quandoque
2.138.b.52
Vulnera quibus
particulis lethalia
infligantur 1.766.b.3
Vulnerum curatio
frigida aquæ per
fusione a recentioribus
2.158.b.35
in Vlnerebus
sanguinis fluxio quid
agat 2.136.b.22
in Vlnerebus
sanguinis fluxus
ni accidat lethale
2.136.b.30
in Vlnerebus
si sanguis copiose
non fluxerit, citanda
esse fluxionem &
quomodo 2.136.b.45
in Vlnerebus
partis temperies
quomodo seruetur
2.137.a.60
in Vlnerebus
saniei effluxio
quomodo paratur
2.138.b.40
Vulneratorum
uictus copiosus an
parcus plenus an
tenuis esse debeat
2.137.b.10
Vulneratorum
uictus qualis
Hippocratis consilio
2.137.b.36
Vulnerati
alimentis probis
uti debent 2.137.b.9
Vulneratis
aqua ab Hippocrate
exhibetur 2.137.b.12
Vulneratis
uinum quidam
exhibent 2.
137.b.28
Vulneratis
uictum plenum
quidam præci
piunt 2.137.b.29
X
Xerophthalmia
1.539.a.26

F I N I S.

